Broj 1. U Trstu 1. jenara 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Posl.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION N. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka i 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebilježovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Poziv na predplatu.

Iztekla je eto i petnajsta godina, što šaljemo naš list na krilo milog nam roda. Stupili smo hvala Bogu i u šestnajstu godinu. Pozivljuć narod na novu predplatu, čvrsto se nadamo, da će nam ostati vjerni svi stari pomoćnici i predplatnici i da će se k ovim pridružiti i oni, koji to do sada nisu mogli ili htjeli.

Predplata s poštarinom za cielu godinu stoji za Imućnije fr. 5, a za seljake fr. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carevine za poštarinu više. Novce netreba šiljati u zapečaćenom listu, jer je predrago, nego poštarskom naputnicom (Vaglia postale).

Buduć da nam se šalje više putah novce u razne svrhe, molimo svakoga, da uvjek točno naznači, što je za predplatu, što za što drugo.

I ovom sgodom molimo naše dužnike, da već jednom zadovolje svojoj dužnosti, jer nije liepo ni pravedno list primati a neplaćati ga. Sjećamo ujedno sve naše prijatelje, koji imadu kakovu obvezu napram nam, da istoj čim prije zadovoljiti zivole.

Preporučamo napokom svim rodoljubom, da nam dopisuju iz svojih krajevah po istini sve, što misle, da može narodu koristiti.

Uprava «Naše Sloge».

HRVAT

na novo ljeto.

Pustite me, da se borim —
Ja sam Hrvat, a Hrvatu
Sudjeno je, da se borbom
I prot svomu štiti bratu!

Pustite me! noznate li,
Moja slava, moja dika
Da u broju i u moći
Mojih ovate protivnikah?

I sa lieva i sa desna
Dosta mi jih Bogo dao;
Prijatelja, kamo l' naći,
Nit gdje tražit nebi znao.

Sa svih stranah na me ljute
Protivničke striele prše;
Narodna se prava moja,
Kô na gumnu žito, vrše.

Laž, kleveta, zavist, mržnja
Junaka me svuda prate;
U napredka sveto ime
Napredovat meni krate.

Svemu svietu sam na putu,
Al se s puta svôg ja nedam;
Pred nikakvom svieta silom,
Jer sam Hrvat, ja nepredam.

Varate se, protivnici,
Da ćete me lje porazit:
I poražen ja ću ustat
I na Božje svjetlo zlazit.

Iz uspjeha vaša niče
Časovita, gorda sila:
S neuspjeha meni rastu
Sve to jača nova krila!

„Na mlado ljeto.“

Kudgod se hrvatska rieč zbori, tud se danas ova vesela pjesma ori: «Na mlado ljeto veselimo se, mladomu kralju poklonimo se». I mi, stupajuć današnjim brojem u šestnajstu godinu mučnog rada, kličemo milomu nam rodu: Veseli se junački rode bar danas, odbaci bar u ovom svečanom trenutku sve brige i nevolje, koje te taru; zaboravi zlopatniče mili bar časak na putnje, koje Ti pribavi sudbina gorka i zli ljudi.

Veselit se zaisto neimadeš pravog razloga, jer gdjegod to je dobri Bog usadio, svuda nailaziš na tri sta jadah i novoljah, svuda naidješ na nemila dušmana, koji nastoji iz svih silah, da Te satre, da Te uništi. Al uprav to nek Ti bude poticalom na postojaniji rad, na veću marljivost, na uztrajniju borbu. U borbi je život mili rode! Život koli pojedinacah, toli naroda nestoji u razbibrigi, u nemaru i bezposlici, već u neprekidnu i neumornu radu, u vječitoj borbi. Kukavica zdvaja i nariče u nevolji, a junak lača se još te veće odvažnostju posla, prezirajuć sve neprilike i sve zaprieke. A i Ti si grano hrvatska Istre potomak onog nekoć slavnog, a danas još uvjek junačkog roda. Ti dakle nesmiješ, Ti nemožeš zdvajati, nesmiješ duhom klonuti, nesmiješ prezati pa makar na Te: »navalile svega sveta čete«. *Uz Tebe je rode zakon božji i ljudski, koji Ti daje vlast, da pitaš i zahtjevaš ono što Te ide. Uz Tebe su milijuni jednokrvne Ti braće*, boraveće sretnije dane pod žezlom Njeg. Vel. cara i kralja Frana Josipa.

Ti milijuni braće neće i nemože dopustiti da propadneš, da Te dušmanin briše sa lica zemlje. Neće i nemože dopustiti, *jer si krv njihove krvi, a krv nije voda.* Uz Tebe je moralna pomoć i priznanje jednokrvne braće i svih poštenih ljudih, koji znadu ciéniti kriepost i pravdu a odsuditi zločin i nepravdu. Uz Tebe ostati će kano i uvjek dosada, vjernom drugaricom, iskrenom savjetnicom, ljubezljivom voditeljicom i blagom tješiteljicom Tvoja *»Naša Sloga«.*

Vjeruj rode u Onega, koji vlada sudbinom narodah, ufaj u sebe i iskrena Ti brata, koji Ti hoće pomoći, ljubi svim žarom poštena Ti grla svoj rod i jezik. Vjerujmo, ufajmo i ljubimo se, a pri tom radimo i mučimo se svi i svuda pak će dati dobri Bog, da će granuti žarko sunce i pred naša uboga al poštena vrata.

Tvoja sadašnja borba neka Te sokoli, Tvoje nevolje nek Te bodre na junački rad. Neprezaj pred protivnikom, nekloni duhom pred protivščinami. *Tvoj boj jest plemenit, uzvišen i svet, kano što je plemenita, uzvišena i svetu zastava pod kojom ga biješ*, t. j. **prosvjeta i ljudsko pravo.** Za ovo sveto načelo neka Ti nebude nijedna žrtva prevelika, nijedno breme pretežko. Pod ovim geslom moraš pobieditи. Da Ti pako bude borba čim kraća a uspjeh čim skoriji, kličemo Ti na mlado ljeto iz dubine srca:

»Evo, rode, danas radi toga
I nas pod krov domaćeg ti dvora,
Viek poštena, ako i uboga«.

PODLISTAK.

Uzgoj i škole po svietu.

Odlučili smo pripovjedati našemu puku, kako se je u raznih dobah po svietu uzgajalo djecu i kakove su bile škole. Nemislimo tim iz kmeta učiniti učenog muža od škole ili «pedagoga», nego želimo, da nadju naši čitatelji u ovih crticah po koje zdravo zrnce, koje će upotriebiti pri uzgoju svoje djece. I da bolje razumiju, tko dobro za naš puk misli, mi ili talijanska gospoda, kada se pravdamo kakove moraju biti škole.

A sada: evo nas u ime Božje!

I. Kitajci, uzgoj njim i škole.

Da se odputimo iz Istre preko Hrvatske prama onoj strani, od kuda sunce izlazi, došli bismo nakon pol godine težka putovanja u veliko carstvo, prostrano za 15 austrijskih, ili skoro 2000 putah toliko, kolika je Istra sa kvarnerskimi otoci.

Kitaj broji do 450 milijunah ljudih, kojimi je koža žutkasta, glava četverouglasta, oči malene i udubene, a nos široka. Pod to carstvo spadaju dan danas i Mongoli, koji su pred 600 godinah prodrli u Europu, poharali mnoge zemlje, dok troja braća Hrvatih Kras. Kupiša i Rak neslomiše njihovu silu na grobničkom polju. Narod priča, da je padalo s neba goruće kamenje na divlje Mongole.

Kitajci bijahu još u staro doba naobražen narod. Još prije Jsusa poznavali su magnetičnu iglu, koja mornaru pokazuje put na morskoj pučini, gojili svilce (gusenice) i pravili svilu; tiskali knjige, što su sve Europejci mnogo kasnije izumili. Nu sa svim tim imademo mi u Europi dan danas mnogo prikladnije tiskarne, te svakovrstno orudje i makine nego li Kitajci, jer oni neće da se od drugih naprodah štogod dobra nauče, nego se drže čvrsto starih običajah ili navadah kako i naši kmetovi, pak s toga nenapreduju.

Kitajci su umjeli pisati jur u davnoj davnini. Nu nije Kitajcu dosta da nauči 29 pismenah ili slovah kako Hrvatu, jer je u njihovu pismu za svaku rieč osobito znamenje. Hoće li Kitajac, da napiše «sunce», to nasilka kolo sa okom u sriedi (☉), «mjese» napiše, nastikav ga ovoko: ☽. Znamenje ⸗ znači mu *gori*, a ⸗ *doli*. Kitajci neplšu kako mi s lieve strane prama desnoj nego ozdol gori.

Buduć imadu za svaku rieč posebno znamenje, to nemože svaki Kitajac naučiti čitati i pisati svih znečih, jer imadu do 50.000 znamenjah ili recino slovah. U početnih školah, kojih je u Kitaju veoma mnogo, uče se najobičnije rieči, a što je manje potrebito ostave za više škole, koje pohadjaju samo nekoji. U početnih školah uči se i nešto računstva.

Osobito preporučamo našim roditeljem, da zapamte ove nauke, koje su u svetih kitajskih knjigah:

«Slušati svoje roditelje jest kriepost, što no se diže do neba, i mora biti stanovitna kano što je nepromjenljivo kretanje nebesah; poslušnost roditeljem obuhvaća čitavu zemlju i prilika je nezine plodnosti.»

«Moć otca jest neomedjašena; nepostušnost djetinja nemože se nikad opravdati. Mandarin (glavar) je dužan pedepsati sina, na kog se otac potuži; i to mora učiniti. a da niti za razlog nepita, jer sin, s kojim nije otac zadovoljan, zaslužuje, da se pedepsa.»

Otac može u Kitaju i ubiti svoga sina, a da nebude pedepsan; ali kada sin uvriedi svoje roditelje, odsude ga bez mitosti na smrt. Počinjen je najgadniji zločin; sam car sjeda na prieslol, da umiri uvriedjeno nebo. Svi se obližnji mandarini skaču sa svoje časti, jer nemože da je poštena uprava u kraju, gdje se je dogodio takov zločin. Krivca razsjeku na komade, a njegovu i sve susjedne kuće sažgu i unište.

Kao što djeca svoje roditelje, tako su dužni poštovati sluge svoje gospodare, podanici knezove, sav narod caru, koj je sin neba.

Osobito se pazi u Kitaju, da učenici izkazuju poštovanje svomu učitelju. «Učitelja treba poštivati kroz cieli život, kako se poštuje otca. Kad je učenik na šetnji sa svojim učiteljem, nesmije ostaviti ovoga, da se s drugimi razgovara; nesmije mu ići preblizu nego nešto podalje tako, da mu bude učitelj uvjek na desnoj strani. Kad se učitelj približi učeniku, da mu štogod prišapne u uho, ovaj treba da stavi ruku k ustima, da neozlovolji učitelja svojim dahom; nesmije prekidati učitelja, kad govori.»

U uredjenju kitajske države i u načinu, kojim tamo uzgajaju djecu, nalazimo po koje mudro zrnce, al se za svim tamošnjim nemožemo povesti. Da otac smije ubiti svoga sina, toga nijedan kršćanin neće dopustiti. Djeca su dar božji, roditelji moraju za nju skrbiti, al sam Bog smije djeci život oduzeti. Niti poglavarom nismo se dužni onako slieno pokoriti, kako Kitajci. Zakon slušajmo, njemu čast, al i poglavari mogu pogriešiti, a mi valja da i pred njimi, kad treba, svoje pravo branimo.

Posluh i poštovanje roditeljem i učiteljem jest čemu se možemo od Kitajacah učiti.

(Sliedi).

Agencija za posredov
u službah i kod stanovanj

E. GEROMINI

priskrbuje službe svake vrsti
striji i inozemstvu. Kupuje i pr
kuće, po najugodnijimi pogod

Piazza Ponterosso br. 2. I.

SKORO BADAV

Kupio sam 1080 k

najfinijih žepnih

na dražbi od jedne o
tvornicah satovah u G
čega mogu lahko sle
finije satove uz najjefti
svakomu naručitelju
slati, te su stojali fl
satovah i uredjenje i

toliko za koliko dajem sada čitav s

Za samih **5** for. **10** novč. da
drovku iz najfinijeg francezkog zlatn
ili nikelovog srebra, fino gravirane
rane na minutu točne. Iste iz 13 lot
bra od ces. kr. ureda za punciranje
težko pozlaćene za for. **7.**

Samih for. **7·40** ankorovka
jeg double-zlata ili srebrnog nikla, fl
rane i guilohirane sa 15 rubinah, sa
sekundah točne na sekunde. Iste iz 1
srebra od c. kr. ureda za punciranj
težko pozlaćene for. **11.**

Samih for. **8·50** vašintonsko
oarka od čistog double-zlata ili srebr
a nategnut bez ključa sa spremom
fino uredjenim nikelovim strojem,
stog 13 lotnog srebra od c. kr. uredi
ciranje kušana for. **13.**

Za dobrotu svih ovih žepnih sato
se kroz *pet godinah*.

Osim ove bajne ciene pridaje
svakom satu elegantan, iz double- z
lanac. Naručbe uz priposlanu unap
ili poštarskim pouzećem šalju se na

Glavno skladište tvornice sa
J. H. Rabinovicz
Beč, II., Schiffamtsgasse broj

Prašak za p

Nekašlji više

Izvrstan lek proti kašlju,
muklosti, prehladi i drugim
ralnim manam.

Skatulja sa naputkom po
dobije se **samo** u **ljeka**

PRAXMARE

Piazza Grande -- Palazzo Munit

Trst.

Naručbe obavljaju se bezodkl

NOVA TRŠĆANSKA OBR

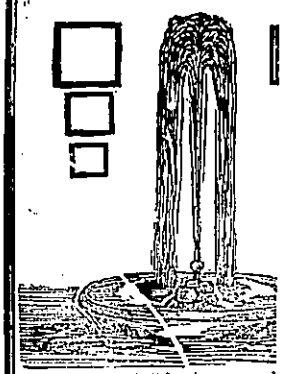

Koja se ne boji konkurence ni
nicami niti sa skladišći!

FONDARI

četverouglih pločah u portlantnič
mentu za popločiti svakojake pro
dojemo za bašče, posude, kipove,
vodojeme za kupelj itd. itd.; veli
čah od 50 centimetarah, od 33, 32,
ljina od 2 do 3 i do 4 centimetra.

Ciena pločah i vodojem

debljine od 2 cent. po 80 nč.
" " 3 " " f. 1 — "
" " 4 " " 1 20 "

Marmorizirane poput bielog
debljine od 2 cent. po for.
" " 3 " "
" " 4 " "

Vodojemi za bašće u objemu o
po fr. 30. od 2 metra po fr. 50. o
po fr. 80. Izloženi su na stalnoj

Ova nova vrst obrtnosti jest v
nosti i po četvornom metru ko
60 nvč.

Drži sredstvo za oplaštiti cement
njim solidnost i sjaj poput mara
proizvod nosi biljegu A. Z Uzorci
vrsti obrta virti će čim prije
stalnoj izložbi,

Fondarija

ANDREA ZOTT

Via Acquedotto izpod Politeama Rossetti.

Beč, Leopoldovo, Schiffamtsgasse 20.

Broj 1. U Trstu 1. jenara 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Posl.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION N. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka 1 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Poziv na predplatu.

Iztekla je eto i petnajsta godina, što šaljemo naš list na krilo milog nam roda. Stupili smo hvala Bogu i u šestnajstu godinu. Pozivljuć narod na novu predplatu, čvrsto se nadamo, da će nam ostati vjerni svi stari pomoćnici i predplatnici i da će se k ovim pridružiti i oni, koji to do sada nisu mogli ili htjeli.

Predplata s poštarinom za cielu godinu stoji za Imućnije fr. 5, a za seljake fr. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carevine za poštarinu više. Novce netreba šiljati uzapečaćenomlistu, jer je predrago, nego poštarskom naputnicom (Vaglia postale).

Buduć da nam se šalje više putah novce u razne svrhe, molimo svakoga, da uvjek točno naznači, što je za predplatu, što za što drugo.

I ovom sgodom molimo naše dužnike, da već jednom zadovolje svojoj dužnosti, jer nije liepo ni pravedno list primati a neplaćati ga. Sjećamo ujedno sve naše prijatelje, koji imadu kakovu obvezu napram nam, da istoj čim prije zadovoljiti žívole.

Preporučamo napokon svim rodoljubom, da nam dopisuju iz svojih krajevah po istini sve, što misle, da može narodu koristiti.

Uprava «Naše Sloge».

HRVAT

na novo ljeto.

Pustite me, da se borim —
Ja sam Hrvat, a Hrvatu
Sudjeno je, da se borbom
I prot svòmu štiti bratu!

Pustite me! neznate li,
Moja slava, moja dika
Da u broju i u moći
Mojih ovate protivnikah?

I sa lieva i sa desna
Dosta mi jih Bogo dao;
Prijatelja, kamo l' naći,
Nit gdje tražit nebi znao.

Sa svih stranah na me ljute
Protivničke striele prše;
Narodna se prava moja,
Kó na gumnu žito, vrše.

Laž, klevota, zavist, mržnja
Junaka me svuda prate;
U napredka sveto ime
Napredovat meni krate.

Svemu svietu sam na putu,
Al se s puta svóg ja nedam;
Pred nikakvom svieta silom,
Jer sam Hrvat, ja nepredam.

Varate se, protivnici,
Da ćete me lje porazit:
I poražen ja ću ustat
I na Božje svjetlo zlazit.

Iz uspjeha vaša niče
Časovita, gorda sila:
S neuspjeha meni rastu
Sve to jača nova krila!

„Na mlado ljeto.“

Kudgod se hrvatska rieč zbori, tud se danas ova vesela pjesma ori: «Na mlado ljeto veselimo se, mladomu kralju poklonimo se». I mi, stupajuć današnjim brojem u šestnajstu godinu mučnog rada, kličemo milomu nam rodu: Veseli se junački rode bar danas, odbaci bar u ovom svečanom trenutku sve brige i nevolje, koje te taru; zaboravi zlopatničke mili bar časak na patnje, koje Ti pribavi sudbina gorka i zli ljudi.

Veselit se zaisto neimadeš pravog razloga, jer gdjegod te je dobri Bog usadio, svuda nailaziš na tri sta jadah i nevoljah, svuda naidješ na nemila dušmana, koji nastoji iz svih silah, da Te satre, da Te uništi. Al uprav to nek Ti bude poticalom na postojaniji rad, na veću marljivost, na uztrajniju borbu. U borbi je život mili rode! Život koli pojedinacah, toli naroda nestoji u razbibrigi, u nemaru i bezposlici, već u neprekidnu i neumornu radu, u vječitoj borbi. Kukavica zdvaja i nariče u nevolji, a junak laća se još većom odvažnostju posla, prezirajuć sve neprilike i sve zaprieke. A i Ti si grano hrvatska Istre potomak onog nekoć slavnog, a danas još uvjek junačkog roda. Ti dakle nesmiješ, Ti nemožeš zdvajati, nesmiješ duhom klonuti, nesmiješ prezati pa makar na Te: »navalile svega svoga čete«. *Uz Tebe je rode zakon božji i ljudski, koji Ti daje vlast, da pitaš i zahtjevaš ono što Te ide. Uz Tebe su milijuni jednokrvne Ti braće*, boraveće sretnije dane pod žezlom Njeg. Vel. cara i kralja Frana Josipa. Ti milijuni braće neće i nemože dopustiti da propadneš, da Te dušmanin briše sa lica zemlje. Neće i nemože dopustiti, *jer si krv njihove krvi, a krv nije voda.* Uz Tebe je moralna pomoć i priznanje jednokrvne braće i svih poštenih ljudih, koji znadu cieniti kriepost i pravdu a odsuditi zločin i nepravdu. Uz Tebe ostati će kano i uvjek dosada, vjernom drugaricom, iskronom savjetnicom, ljubezljivom voditeljicom i blagom tješiteljicom Tvoja »*Naša Sloga*«.

Vjeruj rode u Onoga, koji vlada sudbinom narodah, ufaj u sebe i iskrena Ti brata, koji Ti hoće pomoći, ljubi svim žarom poštena Ti sina svoj rod i jezik. Vjerujmo, ufajmo i ljubimo se, a pri tom radimo i mučimo se svi i svuda pak će dati dobri Bog, da će granuti žarko sunce i pred naša uboga al poštena vrata.

Tvoja sadašnja borba neka Te sokoli, Tvoje nevolje nek Te bodre na junački rad. Neprezaj pred protivnikom, nekloni duhom pred protivščinami. *Tvoj boj jest plemenit, uzvišen i svet, kano što je plemenita, uzvišena i sveta zastava pod kojom ga biješ*, t. j. **prosvjeta i ljudsko pravo.** Za ovo sveto načelo neka Ti nebude nijedna žrtva prevelika, nijedno breme pretežko. Pod ovim geslom moraš pobieditи. Da Ti pako bude borba čim kraća a uspjeh čim skoriji, kličemo Ti na mlado ljeto iz dubine srca:

»Evo, rode, danas radi toga
I nas pod krov domaćeg ti dvora,
Vick poštena, ako i uboga«.

PODLISTAK.

Uzgoj i škole po svietu.

Odlučili smo pripovjedati našemu puku, kako se je u raznih dobah po svietu uzgajalo djecu i kakove su bile škole. Nemislimo tim iz kmeta učiniti učenog muža od škole ili «pedagoga», nego želimo, da nadju naši čitatelji u ovih crticah po koje zdravo zrnce, koje će upotrieblti pri uzgoju svoje djece. I da bolje razumiju, iko dobro za naš puk misli, mi ili talijanska gospoda, kada se pravdamo kakove moraju biti škole.

A sada: evo nas u ime Božje!

I. Kitajci, uzgoj njim i škole.

Da se odputimo iz Istre preko Hrvatske prama onoj strani, od kuda sunce izlazi, došli bismo nakon pol godine težka putovanja u veliko carstvo, prostrano za 15 austrijskih, ili skoro 2000 putah toliko, kolika je Istra sa kvarnerskimi otoci.

Kitaj broji do 450 milljunah ljudih, kojim je koža žutkasta, glava četveroglasta, oči malene i udubene, a usta široka. Pod to carstvo spadaju dan danas i Mongoli, koji su pred 600 godinah prodrli u Europu, poharali mnoge zemlje, dok troje braće Hrvatih Kras, Kupiša i Rak neslomiše njihovu silu na grobničkom polju. Narod priča, da je padalo s neba goruće kamenje na divlje Mongole.

Kitajci hljahu još u staro doba naobražen narod. Još prije Jausa poznavali su magnetičnu iglu, koja mornaru pokazuje put na morskoj pučini, gojili svilce (gusenice) i pravili svilu; tiskali knjige, što su sve Europejci mnogo kasnije izumili. Nu sa svim tim imademo mi u Europi dan danas mnogo prikladnije tiskarne, te svakovrstno orudje i makine nego li Kitajci, jer oni neće da se od drugih naroda štogod dobra nauče, nego se drže čvrsto starih običajah ili navadah kako i naši kmetovi, pak s toga nenapreduju.

Kitajci su umjeli pisati jur u davnoj davnini. Nu nije Kitajcu dosta da nauči 29 pismenah ili slovah kako Hrvatu, jer je u njihovu pismu za svaku rieč osobito znamenje. Hoće li Kitajac, da napiše «sunce», to nasilka kolo sa očkom u sriedi (☉). «mjesec» napiše, nasilkav ga ovoko: ☽. Znamenje — znači mu *gori*, a ⎓ *doli*. Kitajci nepišu kako mi s lieve strane prama desnoj nego ozdol gori.

Budući imadu za svaku rieč posebno znamenje, to nemože svaki Kitajac naučiti čitati i pisati svih rieči. jer imadu do 50.000 znamenjah ili recimo slovah. U početnih školah, kojih je u Kitaju veoma mnogo, uče se najobičnije rieči, a što je manje potrebito ostave za više škole, koje pohađjaju samo nekoji. U početnih školah uči se i nešto računstva.

Osobito preporučamo našim roditeljem. da zapamte ove nauke, koje su u svetih kitajskih knjigah:

«Slušati svoje roditelje jest kriepost, što no se diže do neba, i mora biti stanovitna kano što je nepromjenljivo kretanje nebesah; poslušnost roditeljem obuhvaća čitavu zemlju i prilika je njezine plodnosti.»

«Moć otca jest neomedjašena; neposlušnost djetinja nemože se nikad opravdati. Mandarin (glavar) je dužan pedepsati sina, na kog se otac potuži; i to mora učiniti. a da niti za razlog nepita, jer sin, s kojim nije otac zadovoljan, zaslužuje, da se pedepsa.»

Otac može u Kitaju i ubiti svoga sina, a da nebude pedepsan; all kada sin uvrieđi svoje roditelje, odsude ga bez milosti na smrt. Počinjen je najgadniji zločin; sam car sjeda na priestol, da umiri uvrieđjeno nebo. Svi se obližnji mandarini stiske sa svoje časti, jer nemože da je poštena uprava u kraju, gdje se je dogodilo takov zločin. Krivca razsjeku na komade, a njegovu i sve susjedne kuće sažgu i unište.

Kao što djeca svoje roditelje, tako su dužni poštovati sluge svoje gospodare, podanici knezove, sav narod cara, koj je sin neba.

Osobito se pazi u Kitaju, da učenici izkazuju poštovanje svomu učitelju. «Učitelja treba poštivati kroz cieli život, kako se poštuje otca. Kad je učenik na šetnji sa svojim učiteljem, nesmije ostaviti ovoga, da se s drugimi razgovara; nesmije mu ići preblizu nego nešto podalje tako, da mu bude učitelj uvjek na desnoj strani. Kad se učitelj približi učeniku, da mu štogod prišapne u uho, ovaj treba da stavi ruku k ustima, da neozlovolji učitelja svojim dahom; nesmije prekidati učitelja, kad govori.»

U uredjenju kitajske države i u načinu, kojim tamo uzgajaju djecu, nalazimo po koje mudro zrnce, al se za svim tamošnjim nemožemo povesti. Da otac smije ubiti svoga sina, toga nijedan kršćanin neće dopustiti. Djeca su dar božji, roditelji moraju za nju skrbiti, al sam Bog smije djeci život oduzeti. Niti poglavarom nismo se dužni onako slieno pokoriti, kako Kitajci. Zakon slišajmo, njemu čast, al i poglavari mogu pogriešiti, a mi valja da i pred njimi, kad treba, svoje pravo branimo.

Posluh i poštovanje roditeljem i učiteljem jest čemu se možemo od Kitajcah učiti.

(Sliedi).

Istrani-Talijani.

Neki Paolo Tedeschi, bivši svećenik biskupije tršćansko-koparske a sada živući u Italiji i pišući članke u neke istarske talijanske novine, napisao je nedavno knjižicu o propadanju Istre. U istoj veli, da će Slaveni Istre za kratko vrieme propasti i potalijaniti se. U tu svrhu neimaju pak Talijani Istre prenagliti postupati, nego biti veoma oprezni napram Slavenom. Oni njim neimaju tući u glavu, da su Talijani, jer tomu bi se oni oprli. «Za sada», veli on doslovce «pridobit će se mnogo tim, da jih uvjerimo, da nisu *Morlaki, Sloveni, Čići* niti potomci *Luke Radoševića*[1]); nego danas, kako danas, naprosto Istrani. Vrieme će posao dovršiti a vrieme je poštenjak.» Dakle danas Slaveni nisu Slaveni, već neki su Morlaki, drugi Čići, drugi opet potomci Luke Radoševića.

Oni imadu izgubiti svoja zasebna imena; oni imadu postati za kratko vrieme Talijani. Za sada jih neimaju Talijani tako zvati. To bi bio prenagal skok. Iz svojih zasebnih imenah u ime talijansko imadu oni preći preko mosta imena istrijanskoga. Talijani nek njim za sad utuve u glavu, da su Istrani, a kad se budu jednom takovimi priznali, tad već netreba, da Talijani o tom misle, tad će poštenjak — vrieme učiniti svoju dužnost, a iz Istranah izleći će se sami čisti Talijani: »puro sangue italiano« čista talijanska krv.

Tu njegovu nauku se je občenito neko vrieme sliedilo i po njoj hotice ili nehotice radilo.

Mi poznamo ljudih, Talijanah, koji su se najradje Istrani nazivali i htjeli su, da se i drugi tako nazivlju, nu uza to gojili su samo talijanski jezik; svoju i sebi povjerenu djecu samo talijanski odgajali i htjeli, da i drugi tako čine.

Mi znamo, da su ti ljudi, Istrani-Talijani imali prijateljah i medju Hrvati Istre, i da su se ovi zajedno s prvimi srdili na one, koji su se nazivali ne po pokrajinskom imenu, nego po narodnosti i na one, koji su se nazivali Talijani, i na one, koji su se nazivali Hrvati.

I nije se opažalo to srditosti dok se je jedna strana nazivala svojim narodnim imenom, dok su se Istrani-Talijani nazivali talijanskim imenom. Opazilo se je to jedva onda, kad je i druga strana iztaknula svoje narodno ime, kad se je u javnosti iztaknulo, da ima ne samo Istranah-Talijanah, nego da ima i mnogo više i Istranah-Hrvatah.

Kad bi i bilo za Istru spasonosno, da su svi Istrani samo Istrani ostali, a da nisu iztaknuli svojih narodnih imenah, u što mi nevjerujemo, Istrani-Hrvati nebi se u tom imali ni malo kriviti.

Jer s jedne strane svi Istrani Talijani nisu bili jednako oprezni; neki njih proglasili su nauku, da su svi Istrani-Talijani i da je Istra talijanska zemlja, talijanska pokrajina. [2]) S druge strane opazilo se je kamo smjeraju obzirni Istrani — Talijani, vidilo se kamo smjera Paolo Tedeschi i svi njegovi sliedbenici.

Hrvati-Istrani morali su se oprieti nauci i postupku, po kojem bi oni morali postati Talijani. Morali su se oprieti propasti svojega imena, svoje prošlosti svojega jezika i propasti svojoj. A to su mogli jedino tim, da suprotstave narodnomu imenu narodno ime, talijanskomu hrvatsko. Hrvati-Istrani izazvani po svojih susjedih stupiše takodjer na javnost svojim narodnim imenom, svojim slavnim hrvatskim imenom. Da je pako to moralo izazvati silnu buru u taboru naših narodnih protivnikah, koji su samih sebe smatrali kano jedine vlastnike i gospodare Istre a sve ostalo što se nije javno krstilo talijanskim imenom, za prosto roblje, nije se ni najmanje čuditi. Što se je sve poduzelo proti hrvatskomu imenu i proti Istranom-Hrvatom, čuti ćemo sliedeći put.

[1]) Pisac je ovdje valjda mislio na poneslo hrvatsko plemence, stanujuće već stoljeća na Višnjanšćini u susedu istoimenom.

[2]) Za to bi nam i saborska izvjestja mogla pružiti dokazah.

DOPISI.

Iz Boljunšćine koncem decembra 1884. — U 47 br. «Naše Sloge» javio je neki prijatelj občine boljunske, da je kod poslednjih izborah u III. i II. tjelu narodna stranka sjajno pobjedila a ujedno je obećao, da će javiti uspjeh izbora u I. tjelu. Al uzalud smo to čekali kano i da nije bilo pobjede i u tom tjelu. Čitali smo naime u sledećem broju, da su izbori za nas kmete u III. i II. tjelu povoljno izpali a poprilici isto tako i u I. tjelu. Želili smo doznati štogod pobliže o tih izborih, osobito glede onih zastupnikah, koji nisu povoljni narodnoj kmetskoj stranci, ili o šarenjacih. Tih imade ne samo medju gospodom već i medju kmetovi jer inače jih ovdje nebi ni bilo. budući da su skoro svi gospodari kmeti. Bilo kako mu drago, mi smo zadovoljni kada su novi zastupnici povoljni kmetu, koji treba dobra zastupstva kano ozebio sunca. Bože daj oživotvorilo se nade prijatelja Boljunacah i naše.

U občini je mnogo toga zanemareno i zapušćeno. To sve čeka nove ruke, marljivije ruke nego li bijahu u prijašnjem zastupstvu. Mi bi savjetovali novomu zastupstvu, da posveti svoje sile najprije popravku putevah i cestah okol Boljuna i po cieloj občini. Zaisto nesluži Boljuncem na čast, da u njih ograd nevodi nijedna dobra cesta. Ona koja vodi od glavne ceste u grad je posvema zanemarena premda se na nju potrošilo više stotinah forintih. Još su gore ceste prama Lupogiavu, Borutu bolje rekuć takovih niti nelmas. Koli li se nelzmući čovjek a još više blaga po tih stazinah? Za popravak putevah i cestah nebi trebalo mnogo potrošiti, jer bi to mogli sami domaći ljudi popraviti. Samo se hoće dobre uprave od strane zastupstva. Nadamo se dakle, da će novo zastupstvo ovoj velikoj potrebi puka zadovoljiti.

I u školskih stvarih stojimo vrlo loše. Pod obć nu Boljun spadaju četiri plovanije i jedna kapelanija a do sad nelma ciela občina nego jednu jedinu pučku školu i to u samom Boljunu. Žalimo veoma da se nije dosadašnje zastupstvo više brinulo, da se otvori još po koja škola u pojedinih izvanjskih plovanijah. Poznato nam, je, da se je namjeravalo u gradu Boljunu otvoriti još jedan razred, nu želja gosp. načelnika nije se izpunila jer nije u Boljunu za to dostatan broj djece. Pak što bi i koristilo podobćinam: Vranji, Sušnjevici, Puzu il Borutu, da su u Boljunu po dva učitelja a one da nelmaju niti jednoga? Zaisto nebi bilo pravedno jednomu dati sve a drugomu ništa. Plaćati moraju školske namete svi jednako, bilo bi dakle pravedno, da uživaju i školu svi jednako. Dakle i u školskih stvarih očekuju boljunski občinari od novog zastupstva pomoći.

I u samom Boljunu treba, da se koješta popravi i izgradi, ako se hoće da Boljun zasluži naslov «grada». Trebalo bi da imade grad jednu liepu crkvu, jer sadašnja župna crkva naliči više ruševini nego li crkvi. Neće se valjda gradjani i kmeti boljunski dati u tom sramotiti od Vranjacah, Šušnjevičanah itd. Uz pomoć crkvenog starešinstva moralo bi se obć. zastupstvo pobrinuti za dostojni popravak glavne crkve. Nadalje valjalo bi otvoriti u gradu jedan bar dućan u kojem bi čovjek kupio sve najpotrebnije stvari. U sadašnjih dvih il triih dućančićih nemože se često niti soli ili ulja dobiti. I u tomu su B-est i Sušnjevica napredniji.

Za putnike i za domaće po noći je u gradu veoma slabo postarano. Po slabih ulicah u tamno noćno doba nije moguće proći a da si nentučeš nos. Nebi škodilo kad bi novo zastupstvo postavilo dve tri svetilike, gdje je to od najveće potrebe.

Spomenuti dopisnik piše da neima u občini strogo nacionalnih stranakah. Dobro, ako je tomu tako, onda prosimo novo zastupstvo, da makne talijanski napis nad občinskim uredom. «Podestaria di Bogliuno» neka se zamjeni hrvatskim napisom. To zahtjevati imademo tim veće pravo, budući da je kuće gospodar pravi narodni zastupnik.

Napokon potrebno je, da se službeni oglasi izvjese u hrvatskom jeziku, nipošto u talijanskom. Pred crkvom oglasi se občinarom svaki oglas hrvatski a na zid se prilepi isti oglas u talijanskom jeziku. Čemu to? Jesu li občinari Hrvati ili Talijani. Svakako prvo. Možda su mislili dosadašnji upravitelji, da je Hrvatu dosti ako jednom čuje što je oglašeno a Talijanu da treba isto na zid prilepiti, da može uvjek u ono trubiti? Ako je tomu tako, daje se Hrvatom dobra svjedočba t. j. da njim je dosti samo jedan put stvar čuti a Talijane, koji su tobož puni «culture» da treba uvjek isto podučavati.

Sudite li ovako g. načelniče?

Sudite kako Vam drago, nu mi želimo, da se zakon vrši i da se daje svakomu svoje.

Zadanas ovoliko, a u buduće ako dozvolite *) g. Uredniče, oglasiti ćemo se opet.

*) Samo izvolite, bit ćemo Vam zahvalni. Ured.

Iz občine Osorske koncem godine 1884. — Čini se, da stoje našem načeliku g. S. mnogo na srcu škole osorske občine. I to je dobro, samo da bi se to njegovo nastojanje uporabilo na pravi napredak naše djece, a ne na kojekakve manovre, kakono se kaže, izpod stola. Naš je inače načelnik uredan čevjek, i pripovjedaju, da se njegov ured nahodi u posvemašnjem redu. Što je pravo i Bogu je drago — a mi nemožemo u tom pogledu nego pohvaliti g. S., koji se inače u družtvenom občenju prikazuje posvema kao ,dobričina.

Nego nemožemo razumjeti ono njegovo nenaravno šarenjačko koprcanje za potalijančenje nerezinske škole. On kaže (treba da se dobro razumijemo: on kaže) da se u Nerezinah govori toliko talijanski koliko i hrvatski. Stojeć na zadnjem popisu pučanstva od god: 1880, sastavljenom valjda od občinskog ureda u Osoru, g. S. nebi lagao, kad to govori. On se dakle drži službenog popisa pučanstva i na temelju toga on hoće, da se u Nerezinah mjesto hrvatske ustroji talijanska škola. On je u to ime i mnogo utoke uložio na višje oblasti, nu uzalud. Neznam kako, politička vlast doznade, da je popis pučanstva občine osorske jednu službenu netočnost g. S. i kuma mu E. Nije to dobro zvonilo finom uhu našeg načelnika i on zatraži, da se odašalje povjerenstvo na lice mjesta t. j. u nerezinsku školu. Došlo povjerenstvo, kojega je članom bilo takodjer g. S., i pranašlo istinu, da se u *Nerezinah govori jedino hrvatski*. Tko je uz to dobio po nosu a tko nije neka sudi sl. občinstvo. Nego, kako znano, šarenjački se obrazi odviše lahko ne rumene. Ako nije pogodio prvi hitac, možda bude drugi — tako je mislio naš g. načelnik. I sazove prečentanou, koja je na njegov predlog, da se sastavi molba za podignuće jedne nove talijanske škole u Nerezinah, odgovorila su navadnimi šlorši. Odletila dakle molba put zlatnoga Beča, i već si je naš gospodin tro od zadovoljstva ruke u nadi, da će moći ipak i on priložiti jedan kamičak za gradnju velike talijanske ideje u ovih krajevih. Nego one drvene glave na Dunavu rekle šiorno i propadoše nade našeg g. načelnika za nerezinsku školu.

Preostaje sada još pomoćna škola u sv. Jakovu. Za ovu školu vlada netroši ni pare; ona se uzdržaje iz trećine bratovštinske zaklade; ovom zakladom upravlja občina pod nadzorom slavne porečke Junte — tuj je dakle posve lahko odrediti, da se škola sv. Jakova preko noći iz hrvatske preobrati u talijansku. Tako umuju naši šarenjaci i već se glede toga poduzimlju shodni koraci i odredbe, kako se čuje, dogovorno sa porečkom slavnom Juntom. Što će na to kotarsko školsko vieće, mi neznamo. Znamo samo, da si je to vieće dozvolilo bilo zapovjedati sa školskom trećinom bratovštinskih dohodakah u Vrbniku. Polag toga mi držimo, da se ti dohodci imaju upravljati pod nadzorom kotarskog školskog vieća, imenito, da se nez njegove dozvole nemogu ti novci upotrebljavati u svrhu raznarodjivanja našeg puka. Mi ćemo dakle i vrhu toga biti oštro pazeć na dotične odredbe, koje bude naše kotarsko školsko vieće pronašlo vrhu toga izdavati. Medjutim mi se nadamo, da ćemo do malo vremena moći našem g. načelniku podati desnicu radujuć mu se na ponovnom šlasku!

Gospodine načelniče! Držimo se svoga a ne dirajmo u tudje, budite u svom službovanju jednako pravedan prama svakomu, pak ćete bit ljubljen i čašćen od svakoga pametnoga, a lošinjski mažiharte neće gledati kosti ove naše siromašne občine za sastavljanje kojekakvih izazivnih utokah i dopisah. To si dobro zapamtite.

Pogled po svietu.

U Tratu, 31. decembra 1884.

Božićni blagdani nisu nam donesli nikakve važne političke novosti. Razlog tomu je svakako taj, što su i sabori i ministri i u obće diplomati odpočivali.

Bečke njemačke novine pozdravile su božićne blagdane veoma kiselini licem. One se naime boje, da će se Austrijom i nadalje u istom pravcu upravljati te da će Niemci-liberalci biti od nadvlade, koju su kroz desetke godinah uživali, i u buduće odaljeni.

Slavenski listovi nadaju se koječemu od god. 1885., premda su se morali od prošlosti naučiti, da se naše težnje po malo ili nikako neizpunjuju.

U Brnu obavili su se dne 22. t. m. izbori u trgovačku komoru. Kada se je proglasio uspjeh izbora, izjavio je predsjednik izborne komisije, da je izbor nevaljan. U zastupstvo komore bijaše naime izabrano preko 20 Njemačah, koji nisu imali prava. Na njihova mjesta stupilo je toliko zastupnikah češke stranke, koji su dobili najviše glasovah. Proti tomu digli su Niemci silnu buru u novinah i grozili se, da će radi toga biti u carevinskom vieću još mnogo govora. Bečka vlada, da ukloni priepor u saboru i da umiri ponešto duhove, razpustila je novoizabrano zastupstvo i razpisala nove izbore. Niemci liberalci nisu niti tim posve zadovoljni, nu njim je u obće težko zadovoljiti, kano i malenoj djeci.

Prod božićnimi blagdani bijaše opet kod ministra Taaffe-a deputacija bečkog predgradja Hernals, moleći ga neka se jur pred izbori za carevinsko vieće dozvoli predgradjom izravno izborno pravo. Ministar izjavi, da je pripravan izpuniti tu želju, nu da će biti težko radi raznih zapriekah odmah istoj zadovoljiti.

Ugarski sabor nastaviti će dne 10. jenara svoje sjednice. Najprije će razpraviti proračune raznih ministarstvah. Nadaju se, da će taj posao obaviti do konca istoga mjeseca, te da će prvih danah mjeseca febrara uzeti u razpravu zakonsku osnovu o reformi gornje kuće. Ova reforma naći će bez dvojbe u donjoj kući veliku većinu, ni isto tako može se kazati, da će naići u gornjoj kući na veliku opoziciju.

Madjarske novine očekuju važnih političkih izjavah od ministra Tisze na sutrašnji dan, kad ga bude došla pozdraviti deputacija većine ugarskoga sabora.

Hrvatski sabor otvorio se dne 29. t. m. Prisutna bijaše kod otvaranja jedino vladina stranka i nekolicina stranke »divljakah«. Ne bijaše dakle nijednoga od stranke »neodvisnih« niti od stranke »prava«. U prvoj sjednici bijaše pročitano kraljevsko pismo, kojim se sabor iznova otvara. Zatim predloži predsjednik, da se obavi izbor regnikolarne deputacije u prvoj budućoj sjednici. Isti se obavio u sledećoj sjednici a odabrano bijaše 12 članovah sabora, pripadajućih saborskoj većini. Ostale stranke nisu htjele ili mogle sudjelovati kod tog izbora. U istoj sjednici bijaše podneseno od proračunskoga odbora izvješće o osnovi zakona, kojom se vlada ovlašćuje, da može podmirivati unutarnje potrebe kraljevine polag proračuna od god. 1884. Kod buduće sjednice započimlje razprava o toj osnovi.

U Biogradu bilo je pod predsjedničtvom kralja Milana ministarsko

vieće u kojem se razpravljalo o razmirici Srbsko-Bugarskoj. Iz Sofije javljaju, da je ministar Karavelov odbio zahtjeve srbske vlade a na to da ga je prisilila narodna skupščina. Zahtjev bugarske vlade, da se dogovaranje povjeri europejskim vladam, odbila je Srbija.

U turskih pokrajinah Macedoniji i Traciji vlada opet silan nered; život i imetak da neima u tih pokrajinah nikakve zaštite.

Rusija kani graditi silne tvrdjave u Batumu, Karsu i Mihajlovskom. Radnja ta započeti će početkom nove godine. Nekoji ruski časopisi preporučaju vladi, da bi odpremila vojnu ladju u Koreju te si tim pribavila čvrstu podlogu na tom poluotoku. Sadanje okolnosti, da su k tomu najprikladnije jer Korejci vole Rusom a mrze Kitajce.

U Italiji zavladao je razkol u saborskoj opoziciji. Imade naime ista mnogo vodjah pa bi svatko htio zapovjedati i svatko raditi na svoju ruku.

Javili smo, da je opozicija u njemačkom saboru uzkratila Bismarku nuždan svotu novca za mjesto drugoga ravnatelja u izvanjskom ministarstvu. Sada dolaze knezu Bismarku novčano ponuda sa raznih stranah Njemačke za ustrojenje rečenog ravnateljstva.

U Belgiji ustrojilo se novo izborno družtvo liberalne stranke, koje će u tom nastojati, da se ukine novi školski zakon i da se uvede obveznost na polazak škole.

U Englezkoj se silno srde što si je Njemačka prisvojila nekoje krajeve u Tihom oceanu.

Iz francezko-kitajskoga bojišta nedolaze za Francezo najpovoljnije viesti. Brlinska konferencija jedva da će do konca jenara svršiti svoj rad.

Luca i Mara.

Luca. Srećno novo leto, kuma Mare, Jo j' vam morda ča od čera ostalo?

Mara. Bog daj i k letu, kuma Luce. Ma, bože moj, na novo leto, pak bite jill ostanki!?

Luca. A, tr je tako i danas leto dan neki duhtor spod Kastva blizu mora prišal h kafetarice, da mu da, ča j' prvi dan gospode ostalo.

Mara. Aj je! Još ne bi tega ni Muzgić na novo leto storil.

Luca. Ma j' pak i dobil, ča mu j' šlo. Da mu j' prnesla pun pijat oglodanih kosti, pak mu j' zabrusila: *Kva la ga, šijor dottor! Adešo la manji!!*

Mara. Dobar peut šijor kogo.

* * *

Luca. (viče.) Oj kuma Mare! kamo tako naglo?

Mara. Tečen po Jurićinu zač su mi već riži dugi kako i gladno leto.

Luca. Kušparina vi i riži jidate!

Mara. Tr nebi človek ni znal, da su blagduni, da nima žlicu kakove takove jušini.

Luca. Je tako kuma je, ma se ja bojim, da te nam blagdani pul se juhi slabo teknut zač je jutros neč naš Franina mrljal i šiprunal kontra neken ženan, ke ote po sile da brageše nose a da nisu vredne, da se ni sbrhani pokrivaju. A kada njega onako pravo jad prime, ni šnjim već pravega govora.

Mara. Tužna ja neboga, kade su te takove peršoni.

Luca. Ha, je jih je se kuda god. Čula sam kako je kroz zubi nabrajal neku takovu tamo na bodulije, kade se za školu pravdaju, pak da ni ni za vlas bolja ona njegovega ženseta z Lovrana i ča van ja znan, koliko jih je nabrojil.

Mara. Viste kuma Luce. Mene duša boli, kada vidim, da jedan al drugi mužićina svoje polovice ne štima koliko je to dužan i koliko to ona zasluži, ma ja bim prva sakoj onakovoj zajik odrezala, ka se meša va posli ki na nju nespadaju. Ča bi se zlodeja ženi pačale s nekun politikun, pravdale za škole i komunske stvari va čem se nerazumeju kako ni koza va petrsine.

Luca. Tr to i ja vavek gundrljan. Držimo se mi naših kuhinj, naše dece, naše igli i preslice a pustimo po bande ono ča ni za ženske glavi pak će bit na svete manje pomaganji, manje besed i . . .

Mara. I manje čep i palic.

Luca. Borme i manje uh dugeh, kakovi moraju bit već i vaši riži.

Mara. Joj tužna ja, sam se s vami začakuiala i pozabila na Jurinu i na riži.

Luca. Čuvajte se kuma, da ne bude i pul vas ko od oneh: »manje«.

Franina i Jurina.

Fr. Srećno ti mindo leto, kume Jure.

Jur. Bog daj i tebe i sven ljuden, ki su mirnega i poštenega srca.

Fr. Amen, ma mej te bi reć, da nespada kogo Voloski zač brižnega trese silno febra a takov nemore bit mirnega srca.

Jur. Tr njemu j' lahko pomoć, samo da promeni arlju, čemu valje bolje bit.

Fr. Bi dobro bi, da se prošeće do Poreča bi prišparal poštarinu za listi ke »bubla šalje.

Jur. Ja ma bi moral poć po moru i zet sobun onega kapitana kega toliko hvali, da je najstariji, najpametneji i najbolji kapitan za dugi puti va celoj Opatlje.

Fr. Ma se j' moral temu smet kolovozić al pak jadit kakoga ume prijatelj za »taneku« lovit.

Jur. Su dobili su svoju i naši kapelani zač da ne znaju storit ni svoju dužnost, a to je čuda rečeno.

Fr. Na mor je, al mi znamo svi, da je kogo za svaki art bolji nego za onega, za kega pobira debelu plaću.

Jur. Tako zač ne pomete malo doma?

Fr. Nima trebeda za to metli.

Jur. Ma ni ča šnjim šaluvat zač se grozi, da te Hrvati morat Talliju, njegovu patriju pitat za dopust ako se budu oteli svojemi vrati zapirat.

Fr. Bi on rad bi, da pridu sve zanovedi tamo s preko mora i da mi svi va oven cesarstvu tancamo, kako Napulitani va mešnjicu sopu.

Jur. Ma ča ga pak ovde drži, zač ne gre tamo preko, kada mu je ovde mej nami tako grdo?

Fr. Ja da ni oneh bečkeh figurić ke spravlja sakega meseca.

Jur. Morda nezna još dosti talijanski za poć kupovat limuni, kapulu i čozotske plpi.

Fr. Ala zna zna, ma se neće od ovde maknut dokle god mu bude rendilo.

Jur. Tako ćemo mu još moć kade zakantat: »Bel morettо«.

Različite viesti.

Hrvatska čitaonica u Kastvu obdržavala je dne 26. prošloga mjeseca svoju redovitu glavnu skupštinu, u kojoj je izabrana nova uprava za tekuću godinu. Predsjednikom je: *Mirko Jelušić*, tajnikom: *Josip Stefan* a blagajnikom: *Rudolf Jurinac*. Buduć su prostorije, u kojih se je od svoga postanka nalazila čitaonica, priredjene za škole, to se družtvo nalazi sada u drugih prostorijah. Čujemo, da će čitaonica ovih pokladah prirediti više zabavah i predstavah. Želimo najbolji uspieh.

Iz Lanišća piše nam prijatelj, da je tamo dospio dne 7. decembra toli željno očekivani novi župnik g. Mikiša. Sila naroda a na čelu školska mladež dočeka župnika daleko izvan sela. Uz zvuk zvonova i prasak pušakah i uz veseli klik: »živio g. plovan« unišao je on u selo. Odmah se uputi u crkvu, gdje se pomoli Svevišnjemu a odatle krene u župni stan. Pred stanom sakupi se iznova veliko množtvo naroda. Tuj stade mladež veselo pozdravljati svoga župnika kličuć mu neprestano: živio i pjevajuć razne narodne pjesme.

Sa onim čestitim pukom želimo i mi g. župniku, da bi tamo župnikovao mnogo i mnogo godinah na duševnu i tjelesnu korist svomu stadu.

Svaštice sa otoka Krka. — Biti će znamenja! *Znamenje je* Dešantić, koj načelnikuje evo preko četiri godine; ali mirujmo, jer i onako političke oblasti i pokrajinski Odbor bdiju nad paragrafi! Kot. kapetan g. Truxá valjda još nije to donjušio, jer čim saznade, joj si ga tebi Dešantiću! valjda znadeš kako mete nova metla?

Znamenje je Žena — podučitelj u Vrbniku, neusposobljena u hrvatskom jeziku. Više na to občinsko zastupstvo, ali mu se od negdje odvraća: »parlé, zghé Croati«. Pa da se naši gospodari ne staraju za duševni napredak istarskih Hrvatah!

Znamenje je, što naši c. kr. sudci u tako i političke oblasti riešavaju hrvatske spise već jednom — talijanski, ili za promjenu njemački a tako glase i pozivnice. Pa ipak nam se spočituje, da imamo slavensko ministarstvo!

Najsmješnije znamenje bi bilo, kad bi »*Comitato per le Alpi Giulie*« slao ovamo novacah, a hitri *affigliato* s timi dugove namirivao, mjesto da psićem — šarenjačićem pit plaća, tako da se svi *na delo* spravljaju. Oh božinstveni Comitato, šalji, šalji, ali ne samo onako tri stotine, nego tri hiljade, jer ako njim iz domaćeg »Disposizions-fonda« obećaju više, tad će ti naši šarenjačići podignut košulju, pak će se vidjet . . . ! Ta nisu utaman šarl!

Znamenje je, da su tužni clericali — crouti i za mućji kašalj pred sud zvani, dočim se zažmiri na proste izgrede naših usrećitelja. Ima slepićan i slepićnih, al slepih u fraku buš malo jih poznamo!

Nego psss! . . . ona krezuba »Baba«, koja nas uvjek denuncira, mogla bi reć, da smo špijuni! Reci babo, da ti nereku!

Pučka knjižnica u Omišlju. Pod tim naslovom primismo sledeće redke: Tekom prošle školske godine privremeni odbor knjižnice zaključi podignuti ju, predbrojiv istu jednom za uvjek i to: Družtvu »Sv. Jeronima« i »Matici hrv.« u Zagrebu. Mjestno školsko vieće plati družtvu »Sv. Jeronima« 10 fr., a odbor sakupi od nekojih Omišljanah (kojih imena mislimo sa prinosci naskoro objelodaniti) svotu od 50 fr. kojom svotom knjižnica postade vječnim članom »Matice hrv.«

Sa radostju javljamo, da knjižnica redovito prima izdane po rečenih družtvih knjige i da ih se je tekom prošle školske godine do 98 komadah na čitanje razpačalo. Dakle ipak! —

Toplo Omišljanom preporučamo, da se mjesto koje kakvimi tricami po blagdanih i slobodnih satih radje knjigom bave, u njih bo naći će svatko mnogo nauke, koja će mu u životu koristiti.

Da se knjižnica čim više umnoži, su godišnjom predplatom dobivati će i knjige po »hrv. pedagogijskom književnom sboru« izdate. Nadalje obznanjujemo, da će odbor i nadalje primati sa zahvalnostju sve što je kadro knjižnicu podići i puku koristiti; n. p. poučnih pučkih knjigah, poučnih i gospodarstvenih novinah prinosakah u novcu itd. Novci trošiti će se za vezanje starih i za nabavu drugih dobrih knjigah.

Zahvaljujemo se ujedno ovim gg. Tomi Pavačiću drogulsti i Niku Turatu gimnazijalcu, obojici na Rieci, što su našu knjižnicu za nekoliko krasnih knjigah poklonovali.

Braćo Omišljani pomagajmo si medjusobom pa će nam i Bog pomoć! *)

Občinske šume kako svakoga drugoga posjednika nalaze se pod nadzorom političkih oblastih, koje imaju paziti, da se nekršе propisi šumskoga zakona. Tomu neda se ništa prigovoriti, premda naš kmet misl', da su občine svemu krive, što nemogu po volji drva seći. Nu i taj politički nadzor ima svojih granicah, jer nadzor još neznači vlastničtvo. Šume pripadaju občini, ova plaća za nje poreze, može iz njih crpiti koristi i namješta svoje šumare i lugare. Ako gdje politički šumski komesar obavlja službu občinskoga šumara, gdje ga občina nelma, to on u tom svojstvu odvisi od občine, koja je neodvisna gospodarica svojih šumah.

Upozorujemo ovim dotičnoga gospodina, koji se nalazi u gorejem odnošaju, da se okani nekih pretnjan, koje mogu učiniti kakav utisak na prostoga kmeta, nu za čovjeka na svom mjestu pričinjaju se smješne. Dotični gospodin može za svoje podčinjene izabrati sve »Pemce«, naše občine postavljaju i postavit će za lugare one ljude, koji budu se občini svidjali i nikomu drugomu.

Neka zapamti, koga se tiče.

Zdravstvenu knjigu: »*Vrača*« ili pouka o ustrojstvu čovječjega tjela itd. od liečnika Mr. Šišmana Sojčity-a, objavljenu jur medju našimi književnimi viestmi, o kojoj je i danas spomena na drugom mjestu, preporučamo našim čitateljem što toplije. Istu preporuča Njeg. preuzvišenost biskup Strosmajer sledećimi riečmi: »Vrača bi trebala svaka naša kuća da imade«. Držimo dakle, da je svaka dalnja preporuka suvišna.

Godina 1885. Godina 1885. jest prosta godina sa 365 danah. Poklade traju 41 dan od 7. jenara do 17. febrara Uzkrs pada na 5 aprila, duhove na 24 maja Od blagdanah padaju svi sveti u nedelju. Pogledom na pokretne crkvene blagdane sudara se god. 1885. sa god. 1801., 1863., 1874, i 1896. Dvostruki blagdani biti će 1. i 2. febrara (Sviećnica) u nedjelju i ponedjeljak; 28. i 29. junija (Petar i Pavao) u nedjelju i ponedeljak; 15. i 16. (Marino uzašašće) u nedjelju i ponedjeljak. Po dvije pomrčine sunca i mjeseca što će ove godine biti, neće se vidjeti u naših predjelih.

Slikar bez rukuh. Ruski listovi pripovjedaju o slikaru, koji je nešto osobita ove vrsti. Rodjen je od seljačke obitelji u guberniji samarskoj. Nesretnik rodio se je bez rukuh te jamačno nije ni živa duša mogla pomisliti, da će se nesretnik moći po vremenu hraniti vlastitim radom. Već u najmladjih godinah veselile su ga slike i slikarije, koje su se nalazile u roditeljskoj kući. Spazivši prvi put olovku te upoznavši njezinu vriednost, shvati ju zubima, te poče na ploči crtati poteze i okruge. Od toga dana nerazstade se više s olovkom te poče njom crtati na papiru po miloj volji. Za tu njegovo sklonost doznaše susjedi, mjestni učitelj i svećenik; učitelj u pozna ga sa početci risarske umjeće, te prvi samostalni pokusi odkriše njegov vanredni, naravni dar, komu je trebalo samo rukuh da po vremenu stvara velike umjetnine nu i bez rukuh dotjerao je dotle, dokle neće mnogi drugi doljerati, koji imadu sva uda i sjetila. Nedavno naslikao je s lovkom u zubih sv. Nikolu, koji je odpremljen u Petrokuo dar ruskomu nasliedniku priestola.

U 19 satih. Župnik crkve Marije Magdalene u Munstersquaru u Londonu F. Posoubej počeo je ovih danah upotrebljivati novo računanje vremena, te je nedavno naviestio večernju službu božju za nedjelju u 19 satih. Slično dieljenje dana kane zavesti i drugud, neće se dakle više kazati 1 ili 2 sata posle podne, nego u 13 ili 14 satih.

Turska zabrana. Kako se javlja iz Carigrada, poznati njemački list »Ueber Land und Meer« nesmije više prelaziti u Tursku s toga, jer je nedavno donio slikah, u kojih je sveti prorok Muhamed bio prikazan sa mršavimi nogami, a to je u carskom dvoru pobudilo veliku ogorčenost.

Skupocieno sv. pismo. Minuloga petka započela je u Londonu prodaja knjižnice Syston-parka. Medju inimi

*) Ugledala se i ostala naša mjesta u Istri i na otocih u čestito Omišljane. Ured.

dragimi knjigami bijaše prodano glasovito sveto pismo kardinala Mazzarini-a g. Quatrichu za 3900 šterlinah ili sto tisućah franakah. To sveto pismo potiče od god. 1450.—55., te je prva knjiga, koja je bila tiskana olovnimi pismeni.

Ogromne fundacije. Ovih danah umro je na grčkom otoku Siri bogati trgovac Proios, koji je u svojoj oporuci odredio, da njegovi nasljednici imadu razmim dobrotvornim zavodom izplatiti dva milijona franakah. Ujedno odredio je svotu od 800.000 franakah kao štipendije za mladiće iz njegove domovine, otoka Chiosa, koji žele svoje nauke dovršiti na njemačkih, francezkih, engleskih ili talijanskih školah.

Katolicizam u sjedinjenih državah Amerike. Na 26. nove. obra biskup Mac Quaid, u Rochester-u držao je vrlo poučnu i zanimivu prodiku o začetku, razvitku i o budućnosti katolicizma u sjedinjeh državah. Kako prvi američanski biskup Carroll napisa, god. 1763. bilo je u Marylandu samo 16.000 katolikah, u Pensylvaniji samo 7000 i u svih ostalih državah 1500. Crkvah je bilo jako malo, a biškupa nikakova; možda kakovih 20 francezkih vjerovjestnikah, koji su pisali u Rim· da jedan sam apoštolski vikar može zadovoljiti svim duševnim potrebam cielo zemlje. A danas, vel biskup Mac Quaid, uzprkos nekim nepogodam, mi imademo jednoga kardinala, jednoga apoštolskoga delegata, 13 nadbiškupah ili koadjutorah. 61 biskupa i apoštolska vikara, 11 opatah, 6835 sveć-nikah, 7763 crkve i 708 sjemeništah i višjih učavnih zavodah. Mi imademo 294 utočišta za sirotčad, za starce i nesretnike bez ognjišta; mi imademo 139 bolnicah za bolestnike. Naša najveća slava jest, što smo osnovali i što uzdržajemo bez državne pomoći 2532 škole, koje su posve naše i u kojin smo god. 1883. imali 481.884 nam povjerene djece,

Književne viesti.

Matica Hrvatska dotiskala je svoj: »Izvještaj za godinu 1883.« i već ga je stala razašiljati putem gg. družtvenih povjerenikah svojim članovom.

Razašiljući »Maticu« svojim članovom: »Izvještaj za g. 1883« pozvala je njedno i svoje povjerenike, da saberu prinose članova (od utemeljitelja dva obroka po 5 for., a od prinosnika 3 for.) za tekuću upravnu godinu 1884., a ovim poziva i gg. članove, da svoje godišnje prinose što prije dostave izključivo dotičnomu družtvenomu povjereniku, gdje ga imu, jer će putem istoga u svoje vrieme — oko uskrsa buduće godine — i svi članovi (javili se ili i platili svoj prinos pri njem ili nekojega kotara i sebi pripadajuće »Matičine« knjige za god. 1884. dobiti, a gdje nemaa povjerenika, to neka se prinosi šalju neposredno družtvenom blagajniku g. Ivanu Kostrenčiću u Zagreb.

Pošto mnogi predprošlogodišnji i prošlogodišnji članovi »Matice« nemaju ni od »Matice« god. 1881. izdane; »Svjetske povjesti«. II. knjige (Duruy: Poviest grčka), a ni god. 1882. izdane prve knjige: »Novovjekih izuma«, to se upozoruju i gg. povjerenici i članovi »Matice«, da tih obijuh knjiga ima još neka mala zalika na skladištu kod »Matice«, te je mogu gg. članovi »Matice« još uvlek svaku po iztiskur uz obiljenu cienu (mjesto 2 for. 50 nč.) od 1 fr. 50 nvč. ili putem gg. povjerenika ili neposredno od uprave »Matice« dobiti.

U Zagrebu, 20. decembra 1884.

Uprava »Matice Hrvatske«.

* * *

Pozio na predbrojku na »Priručni rječnik sveobćega znanja« koji će sadržavati preko 60 000 rieči, izradjenih na kratko, nu točno i što podpunije razumlj vim, jasnim i jezgrovitim jezikom.

Izlaziti će u sveščićih po 3—3 i pol arka debelih u osmini velikoga lexiconformata, štampan liepim petit pismom, svake treće ili četvrte nedelje. Svake bi godine izašlo 12—15 sveščića, koji bi sačinjavali jednu knjigu (40—50 araka).

Da ne bude rječnik pres..p, da si ga mogu i siromašniji nabaviti, napokon da se njegovo izdavanje previše ne protegne, gledati ćemo, da obseg od 6 knjiga (300 araka) ne prekoračimo, pa s toga mu dadosmo naslov »Priručni rječnik«.

Cieua jednomu sveščiću biti će samo 40 nov. a. v. (1 dinar).

Tiskati će se samo toliko primjeraka koliko se predbrojnika prijavi.

Sakupljači dobivaju za deset sakupljenih primjeraka jedan badava (notorno siromašni učitelji već za svakih pet), za 20 sakupljenih primjeraka tri; tko sakupi preko 30 predbrojnika dobiva rabat od 20 po sto.

Čim prije i što mnogobrojnije se bude veleštovana publika odazvala ovomu pozivu, tim ranije će početi, a usljed toga i u kraćih rokovih izlaziti djelo, jer je materijal prilično sabran i za prve sveščiće već i za tisak gotov te bi se imao popuniti još mogućimi prinesci o stvarih, nam nepoznatih, koje bi od gg. suradnika stigle.

Teško je naše poduzeće, ogroman je to rad, koji se dade samo složnimi silami uz neumornu marljivost i ustrajnost poduzeti i uspješno svršiti, mučan je već i s toga, što niamo u svoj zemlje, gdje su sva pomagala pri ruci. Naša imena nisu na glasu u književnom svietu, mi znademo da smo se latili posla, koji će imati više kritičara nego li i koji drugi, nu pošto je taj rad sveopći, oduševljeni lozinkom »radom za narod« latismo se ga te se nadamo, da ćemo ga božjom pomoći počiti i tom pomoći sretno na korist našega naroda dovršiti.

Moleći još jednoč svu gg. spisatelje, da stupe u kolo naših suradnika, a gospodu predbrojnike, da se što brže i što mnogobrojnije prijave, bilježimo se sa odličnim štovanjem

U Osjeku na dan sv. Nikole 1884.

Dr. Iv Zoch, Jos. Mencin
profesori kr. vel. realke i urednici »Priručnoga rječnika sveobćega znanja«.

Neuku nauka.

Zlato. Po viestih, što ih je engleski konzul Reddan u Caracasu poslao ministarstvu vanjskih poslovah u Londonu, zlatna polja u Guyani pokrivaju površinu, koja je veća od površine velike Britanije i Irske, no dosele je o njoj slabo šta poznato, jer još nije nikad izmjerena ni istražena. Kopači zlata odkrivaju svaki dan nova mjesta, nalazeći na njih velike množine zlata. Od god. 1860. nastanilo se je onuda 36 družtvah sa glavnicom od 10.788.000 funtih šterlingah (1 funat — 10 for u zlatu); najznamenitije družtvo jest u Caljun. Od g. 1866. do 1883. izkopano je zlata 1,323.275 $^{1}/_{2}$ unah, ili računajuć unci na 3.17 lirah, 5,137 086 lirah štutlingah, 12 šilinah i 7 pennah.

Životinjske uši ubit ćeš, ako izpreš dotičnu životinju sa ukropinom od krumpira t. j. vodom, u kojoj je krumpir izkuhan. — Izvrstno sredstvo proti životinjskim ušim jest sjeme od petrusimula (pršuna). Ili se ukuha ukropina od sjemena od pršuna, ili se napravi pomast od 10 grama brašna od petrusimula i 20 grama masla ili masti. Uših će odmah nestati a blugo će uskrisiti.

Oštrenje kosah i srpovah. Pusto li danguše kosioci i žetelice neprestanim brušenjem što kose što srpa. Kad rade na nadnicu još kako tako, nesrde se tolliko jer vrieme prolazi, al tko radi za svoj račun ili u zakupninu svako oštrenje srdi do zla boga. Francuzi su u tom, kao i u svačem praktičniji ljudi, oni prirede kose na način, da jih se u čas naoštri. I to nije velika tajna; stvar je posve jednostavna. Uzmu devetnaest litara vode i primiešaju joj jedan litar sumporove kiseline, pa u ovoj smjesi može za pô ure kosu dotičnu ili srp. U ovoj smjesi namočeno orudje naoštri se jednim samim potezom brusa ili prosta pršćenika. Netreba niti onog nateznanja klešti, niti tučenja, da se izravnaju zubovi, niti ničesa. Kad se puno radi, onda se namoči u jutro prije neg se ide na radnju, pa preko dana još jedanput i to dok se objeduje. G. P.

Vađenje koraljah. Najbogatiji grebeni od koraljah, koji i najljepše koralje davaju, jesu ko i algirškoga primorja gdje su već u 16. vieku počeli vaditi taj morski proizvod. Drugi koraljnici nalaze se još u primorju Sicilije, Korsike, Sardinije, Španje i kod balearskih otokah. Na više od 500 talijanskih ladjah bavi se s tim mučnim poslom do 4200 osobah. Na godinu dobije se do 78.000 kilogramah u vriednosti od 5,700.000 lirah; poprieko dodje na svaki brodić u jednoj sezoni oko 8000 lirah, ali po odbitku poreza i troška ostaje mala korist od jedva 1900 lirah. U Italiji ima 60 radionicah s tom robom. 40 u samom Torre del Greco sa 9200 radnikah, ponajviše ženah i djece. Glavna prodaja koraljah ide u Njemačku, Englezku, Rusiju, Austriju; veliki dio takodjer u Madras i Kalkutu za prostranu Indiju.

Sadjenje kave u Italiji. Pokusi, da se u Italiji sadi čaj, uspjeli su vrlo dobro, te se je odmah domišlilo, da se u Italiji stane gojiti kava. Novije viesti pripovjedaju, da su i ovi pokusi izvrstno uspjeli. U okolici Roma posadjeno je kave na jednom hektaru zemlje, a dobilo se je 2000 kg. zrnja. Čisti dobitak od ovoga hektara izračunala je ista viest na svotu od 1700 lira (680 for.) I jakost i finoća talijanske kave, ca nezaostaje za najboljimi vrstmi kave drugih zemaljah.

Kava na Ceylonu. Po viestih dolazećih sa glasovitog kavom otoka Cejlona, biti će ove godine tamo malo kave i to radi velike suše, koja je letos vladala. Vset kave kakao posvema je letos neuspjela.

Pomorske viesti.

Pomorske viesti morali smo radi preobilna gradiva u ovom broju izpustiti pa ćemo nastojat to u budućem broju donamjestiti.

Javne zahvale.

Podpisani izriču ovim srdačnu zahvalu svim prijateljem i znancem za blagu sućut i mnogobrojno sudjelovanje dne 5. i 7. t. m. prigodom smrti i pogreba predragog i nezaboravnog njim brata:

Ferdinanda Lileka

doktora medicine, bivšeg sekundarnog liečnika u bolnici kraljevića Rudolfa za djecu, operatura u c. k. kirurgičkoj i porodničkoj klinici na sveučilištvu i praktičkog liečnika u Vühringu u Beču.

Napose iskrena hvala sl. pjevačkomu zboru akad. družtva «Slovenija» za prelieпe nadgrobne pjesme; sl. hrvatskomu akad. družtvu «Zvonimir» svim darovateljem mnogobrojnih i krasnih vienacah i napokom svim onim, koji su bilo i čim milom pokojniku ljubav izkazali a nam neizmjernu bol uhlažiti nastojali.

Montrilj u Istri, 24. dec. 1884.

Josip Lilek, župnik u Montriljn brat. **Franjo Lilek,** posjednik u Černomilju brat.

Zahvalnica.

Spas od stalne i jamačne smrti moje supruge prigodom njezinog pretežkog porodjaja nuka me, da čestitog i vrlog Dra. Fabijanića, liečnika obćine krčke neobičnu vještinu i krepostnu skromnost, koje ga toli obilato rese, harnosti radi javnosti predam, te ujedno budi mu ovim na toli plemenitom činu najsrdačnija i najiskrenija hvala.

Krk 28 prosinca 1884.

Josip de Fabris.
c. k. politički komesar.

Prilog. Današnjemu broju pridali smo »Prilog«.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	44.—	do	for.	60.—
» Santos	»	54.—	»	»	62.—
» Ceylon	»	96.—	»	»	125.—
» Ceylon perla		—.—			—.—
» Java	»	62.—	»	»	63.—
» Moka	»	—.—	»	»	—.—
Cukar tučen	»	18.—	»	»	21.—
Ulje za jelo	»	40.—	»	»	42.—
» dalmatinsko	»	43.—	»	»	—.—
» talijansko fino	»	70.—	»	»	100.—
Riža talijanska	»	15.—	»	»	21.—
» indijska		13.—			—.—
Papar Batavia	»	90.—	»	»	—.—
Bakalar Troms	»	36.—	»	»	40.—
Petrolj u barilah	»	9 25	»	»	—.—
» u sanducih	»	10.—	»	»	11.—
Mast svinjska nostrana	»	40.—	»	»	—.—
» englezka	»	52.—	»	»	—.—
Slanina	»	54 —	»	»	51.—
Maslo	»	70 —	»	»	100.—
Loj Dalmat.	»	41.—	»	»	42.—
Naranče puljižke	»	—.—	»	»	—.—
Rožići puljižki	»	—.—	»	»	—.—
Limuni	»	8.—	»	»	10.—
Mandole Dalm.	»	73.—	»	»	84.—
Grožđje sultanina	»	—.—	»	»	—.—
Smokve	»	10.—	»	»	16.—
Grašak neprakticirano	»	—.—	»	»	—.—
Pažulj »	»	—.—	»	»	—.—
Leća	»	15.—	»	»	20.—
Vuna bosanska čista	»	116.—	»	»	120.—
dalmatinska		103.—			116.—
» istarska čista	»	115.—	»	»	110.—
Kože strojene	»	140.—	»	»	160.—
» kravje	»	165.—			280.—
» surove volovje	»	48.—	»	»	55.—
» janjeće 100 k.	»	—.—	»	»	—.—
» kozje	»	70.—	»	»	90.—
» teletje	»	357.—	»	»	615.—
Sijeno	»	1.60	»	»	—.—
Šljive bosan. srbske	»	18 —	»	»	21.—
» hrvatske	»	14.—	»	»	15 —
Pšenica	»	8.50	»	»	—.—
Kukuruz vlaški	»	6 —	»	»	7.—
» banatski	»	5.50	»	»	6.—
» hrvatski	»	5.50	»	»	6 —
Vino puljižko		10 —			18 —
» grško		14·20			—.—
» dalmatinsko		10·—			23·—
» istarsko		26·—			—.—
Raž Azow poskočilo	»	7.—	»	»	10.—
Zob magjarska	»	—.—	»	»	—.—
» hrvatska	»	—.—	»	»	—.—
» arbanaška	»	8.—	»	»	—.—

Tršćanska burza

od dne 31. decembra:

Austrijska pap. renta	for.	82.—	do	for.	82.15
Ugarska » »	»	90 60	»	»	90.80
Ista u zlatu 4%	»	95.80	»	»	96.—
Dionice nar. banke	»	892.—	»	»	222.½
» kredit-banke	»	292.50	»	»	294.½
Talijanska renta	»	96.—	»	»	97.—
London 10 lirah sterlinah	»	123.—	»	»	123 35
Napoleoni	»	9.73.—	»	»	9.73.50
C. kr. cekini	»	5.70	»	»	5.71
Državne marke	»	60·—	»	»	60·20
Iste francezke	»	48.50	»	»	48.70
Talijanske lire	»	48.40	»	»	48·60

Lutrijski brojevi

dne 20. decembra:

Peš	37	32	30	55	86
Graz	82	16	88	9	55
Temešvar	59	90	8	11	87

od 31. decembra.

Brno	71	10	81	13	54

Književni oglas.

„VRAČ“

ili ponka o ustrojstvu čovječjega tiela, o čuvanju zdravlja i o poznavanju i liečenju najvažnijih i navadnih bolestih. Popularno-medicinsko djelo. Napisao izdao Mr. Šišman Sojtöry, prakt. liečnik, vitez kralj. srbskog Takovskog reda i posjednik kralj. srbske ratne kolajne.

«Vrač» se dobiva kod pisca «Vrača» u Zagrebu. Marije Valerije ulica, br. 4 po 1 fr. 20 n. Tko 3 knjige naručio bude, dobiva svaku po 1 fr.; tko 4 knjige naručio bude, dobiva petu na dár. P. n. sakupljači upisnika na obročno odplaćivanje po 30 novč. za knjigu mjesečno, kroz 4 mjeseca, dobivaju takodjer potu knjigu na dár. Tko prvi obrok sakupljača platio bude, dobiva od istog knjigu «Vrač.» Sakupljač može svaka povjerljiva osoba biti. «Vrač» se dobiva takodjer za gotove novce, bez gore navedenih pogodnosti, u knjižari Mučujaka i Senftlebena u Zagrebu, i u knjižari G. Neuburga u Križevcih.

PRIPOSLANO.*)

Upozurujem štovano obćinstvo, da je moj Elisir VLAHOV dobio na posljednjoj izložbi u Calcutti 1883-1884. veliku kolajnu i počasnu diplomu.

Nedalje javljam, da nije to prvi put, ilo je moj nenadkriljivi Elisir dio odlikovan, već dapače održa mnoštvo kolajnah zlatnih, srebrnih i broncovanih od raznih izložbih.

Zahvalna pisma i liečničke izjave dobio sam preporučnju Elisir što većma svakomu. Razni medicinski učenjaci upotrebljuju ga u bolnicah i svuda postignu najbolji uspjeh.

Sa počitanjem „Romano Vlahov“ iz Šibenika.

Moj Elisir Vlanov, zdravstveni likvor nadje se u svih glavnih gradovih svieta. Valja paziti na patvarenje. Način kako se razpoznaju prave staklenici jest: paziti da li je u staklenici utisnut: Romano Vlahov Šibenik, nadalje suhi pečat u škatuljici a na čepu pečat na ognju i napokom izvornu firmu na naslovu.

Riunione Adriat. di Sicurtà

u Trstu.

Osjegurava proti požaroin, provozu po suhom, riekah, i moru, proti tuči, i život u svih kombinacijah.

Glavnica i reserva družtva 31. decemb. 1883.

Glavnica družtva	fr.	3.300 000·—
Reservni fond od dobitka	»	536.622 02
Posebna reserva od dobitakah od osjeguravanja na život	»	150.000·—
Reservni fond za pokrilje prenosah vriednostnih predmetah	»	161.500·—
Premijna reserva svih odtelah	»	7,842.780·36
Reserva za škode	»	267.601·—

U portfolju:

Premije, koje se imaju utjerati budućih godinah	fr.	16,954.118 57
Ukupni iznos svih štetah pladenih od god. 1838. do 1883.	»	114,940.817·01

Ured ravnateljstva:

Via Valdirivo broj 2 (u vlastitoj kući).

Filijalke u svih glavnih gradovih Austro-Ugarske i u Inozemstvu.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 2. U Trstu 8. jenara 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION N. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana sa pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč. ; ii u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka i i cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Poziv na predplatu.

Iztekla je eto i petnajsta godina, što šaljemo naš list na krilo milog nam roda. Stupili smo hvala Bogu i u šestnajstu godinu. Pozivljuć narod na novu predplatu, čvrsto se nadamo, da će nam ostati vjerni svi stari pomoćnici i predplatnici i da će se k ovim pridružiti i oni, koji to do sada nisu mogli ili htjeli.

Predplata s poštarinom za cielu godinu stoji za imućnije fr. 5, a za seljake fr. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carevine za poštarinu više. Novce netreba šiljati uzapečaćenomlistu, jer je predrago, nego poštarskom naputnicom (Vaglia postale).

Budući da nam se šalje više putah novce u razne svrhe, molimo svakoga, da uvjek točno naznači, što je za predplatu, što za što drugo.

I ovom sgodom molimo naše dužnike, da već jednom zadovolje svojoj dužnosti, jer nije liepo ni pravedno list primati a neplaćati ga. Sjećamo ujedno sve naše prijatelje, koji imadu kakovu obvezu napram nam, da istoj čim prije zadovoljiti živole.

Preporučamo napokom svim rodoljubom, da nam dopisuju iz svojih krajevah po istini sve, što misle, da može narodu koristiti.

Uprava «Naše Sloge».

Istrani-Talijani.

Konac.

U poslednjem broju pokazali smo, kako se je u Istri radilo neko vrieme proti našemu narodu pod svaobćim imenom »Istranah«. Pripravljalo se valjda i nehotice put nauci Pavla Tedeschi-a. Kad se pako kasnije sa hrvatske strane uzpostavilo talijanskom narodnostnom imenu hrvatsko ime, nasta proti Hrvatom Istre silna bura negodovanja, klevetanja i ocrnjivanja.

Hrvatsko ime, živuće već stoljeća i stoljeća u Istri, u svakom i najmanjem predielu naišlo je na veliki odpor. I oprezni i neoprezni Talijani Istre, i svi oni, koji s njimi kumuju, šuruju i prijateljuju i koji jih podpomažu, uvidili su, da su tim imenom pomršeni njihovi računi, da uz to ime Istra nije i nemože biti talijanska pokrajina.

I uprav radi toga poduzeli su i poduzimlju sve moguće, sve dopuščeno i nedopuščeno proti tomu imenu, proti onim, koji ga probudiše, koji ga nose, koji ga ističu i koji se s njim ponose.

Tu neima nikakve razlike u postupku istarske saborske većine, zemaljskoga odbora, političkoga družtva, novinah i njihovih dopisnikah, spisateljah, povjestničarah, zemljopisacah, pjesnikah, u koliko se o svih ovih govoriti može, te svih onih, koji jih u njihovom neliepom nastojanju pod pomažu i bodre.

Svi nieču hrvatsko ime pak ga zamjenjuju sa *slovenskim i kranjskim*, koje je njim isto značeće i koje posliednje nije prijazno narodu; sa *slavenskim*, pošto njim ovo znači isto što »*ščavskim*«, i slažuć se u tom, naziru s onimi, koji su u svoje vrieme u jednoj drugoj hrvatskoj pokrajini rekli: »*slavi si croati mai*«; sa *srbskim*, izvorno isto značećim što i *ščavski* a, posve nepoznatim medju narodom; sa *srbsko-ilirskim*, kakovo se samo u njihovih glavah poroditi može; sa *ilirskim i liburnskim*, koja imaju samo zemljištno značenje.

A ima jih još i sada, koji naše slavno hrvatsko ime zamjenjuju sa *morlačkim*, *ćićskim*, i sa ovim sličnim *berkinskim*, *šavrinskim*, *fućskim*, *bezjačkim* itd., koji dakle neće, da se drže nit prvoga diela nauke Tedeschijove. A ima jih opet još i sada, koji se u stanovitih prilikah poslužuju imenom: »*istarskim*«, i skoro istodobno kažu, da su pravi učenici Tedeschi-jevi, da se pod tim imenom *istarskim* sakriva ime talijansko, misao i težnja talijanska.

Tomu nam je najliepši primjer pružio znameniti (!) posledni izbor pokrajinskih zastupnikah na otocih. Prije izbora klevetalo se je proti Hrvatom, hrvatskom imenu, tajnoji javno, službeno i neslužbeno. Govorilo se je i pisalo, da izbornici neće da budu Hrvati, oni da su *Istrani*, da neće za zastupnike Hrvate nego «*naše*». A što se je razumjevalo pod tim «*Istrani*» pod tim «našimi» to se je pokazalo odmah poslie izbora. Po cielom gradu (Krku) vikalo se je «evviva» a u novinah se je javljalo: dakle *narodna* taglijanska *stranka* pobjedila je na svih stranah, takodjer na otocih.»

Je li treba opetovati nauku koju crpimo iz rečenoga? Ona je doista jasna. Talijani Istre drže se za Talijane. Uz pripomoć drugih nastoje, da bude sva Istra talijanska, kakovom ju neki u stanovitih prilikah proglašuju. Nemogu tajiti našega naroda nit mu mogu utući u glavu, da je Taljan. Nazivlju ga radje Istranom pod čim pako razumjevaju Talijana ili misle, da će se iz njega Talijan izleći. Nazivlju ga i drugimi preraznimi imeni, da mu pomute pojmove, da ga lagljе prevare. Nieču mu pravo, hrvatsko ime. Toga se oni boje kano nečisti tamjana.

A kad se ga boje protivnici našega naroda, težeći, da ga unište, tad je to najbolji znak, da se naš naš narod toga imena držati ima i mora. Pod tim imenom i što je s njim spojeno, može se on obraniti od propasti, kojom mu priete protivnici; može si osigurati svoj obstanak, proti kojemu protivnici rade; može si pripraviti bolju budućnost, koju mu protivnici podkapaju.

Naša je dakle sveta dužnost, da svuda i pred svakim naše slavno hrvatsko ime iztičemo, da se s njim ponosimo, da ga čista i neokaljana našemu potomstvu izručimo.

DOPISI.

Iz Kastavšćine 30. decem. 1884. Ovih danah služila se u ovdješnjem selu Sušnji (gor. Rukavac) riedka nesreća; izgorila je jedna kuća sva do temelja sa cielim pokućstvom a u njoj starac i starica oboje od 80 godinah. Živiljahu sami u kući pošto njim se djeca (4 sina i 2 kćeri) razidjoše i poudaše. Oganj nastade u kući negdje nećju, ali su to susjedi opazili tek u jutro o 5 sati. Dotrče i probiju kućna vrata, al

PODLISTAK.

Istrionensia ili diple Babino ga Marka.

Mnogi naši, da svedu na put pravednosti okorjele susjede Latine i poturice naše, pokazali su jim prstom na odnošaje u goričkoj pokrajini, u kojoj dvie narodnosti žive u dosta dobru sporazumljenju. Al jalovo njim nastojanje! Uspješnije bi mogla uputit porečke jaslare na tirolske okolnosti.

Evo kako je Tridentinac umovao prošle zime na carevinskom vieću. Ime mu Lorenzuti: »Mi nismo neprijatelji njemačkom jeziku i književnosti, ali nje mački jezik trebalo bi da naši sinovi ne uče u Tridentu ni u Roveredu, nego u Innsbrucku i Botzenu, u Gradcu i u Beču; i ne mislimo, da je našoj djeci učiti njemački jezik prije nego li su u dušu upoznali svoj materinski jezik«. . . .

»Pa kako nekoji nesmotreni roditelji talijanske narodnosti šalju svoju djecu u njemačke škole, stopram što su zapamtili prve riječ života, *moše im se. mora im se to »sbraniti službenim putem*, jer k čemu onda zakon ob obligatnoj nastavi?«

»Naukovni zakon treba, da se osniva na didaktičnom načelu . . . Sa didaktičnog stanovišta *imalo bi se dakle zabraniti ravnateljem* njemačkih škola primati dječake, koji nedokažu, da su bili prije dobro utvrdjeni u svojem materinskom jeziku u kojojgod školi«.

Ovoliko mutatis mutandis, našim starim domaćim grješnikom — a bogme i mjerodavnim činbenikom na usviščenje, uvaženje, uporahu s obzirom na naše odnošaje n. pr. u Draguću, Opatiji, Nerezinah, Cresu, Lošinjih i t. d. itd. sine fine dicentes.

* * *

Markovoj Babi neima vam veće slasti, nego kad se može sunarušit Hrvatahs. Poštuni taj obraz-topuzina, ta junakinja na jeziku, kuražom baš do-tojnim blebetuše, koja je na nedohvatu uviedjenika, baca svakom prigodom iz čistin svojih čeljusti najgadnije uvriede na Hrvate. Zove jih Vandali, semibarbari, stirpe rozza, supina. A znate li zašto? jer si je taj rod junaka svjestan, da kakogod ga je Providnost rabila u prošlih viekovih na obranu kršćanstva i kulture, da je on isto tako odredjen od božje Promisli preko svojih neprijatelja za veliko poslanstvo na pozornici Balkanskoga poluotoka, jer trga i baca su sebe verige, u kojega bila supela vl'antica dominatrice«, jer hoće, da digne visoko svoje tri okrunjene glave umjesto grabežljivog Markovog Lava. Pak što ćeš na ovolike pljarićke, po rukji zaudarajuće nevjeste? Ulovit ju za kuštravu kiku? Nebih ja, brate, ni klještama, da se neoprljam. Dobro je sebe u zrcalu zagledala, kad je rekla:

genia sempre rozza e supina
. . . . . .
cui e ragione offesa

Da, da! vandalizan je, ako »il partito croato in Dalmacia si affatica a distruggere gli emblemi dell'antica (vagheggiale nebi) Dominatrice«; a vaši prekomorski ideali jesu »campioni della civiltà e coltura« (što ne?) kada u Rimu srdcu katoličanstva, obranjeni od karabinjera bogumrskim dijetom bršu sa grbovah na redovničkih kućah ime Isusovo, kad grabe poganom rukom knjovinu, koju je naskladao vas cieli kršćanluk u vjerske i prosvjetne svrhe, a kad »curat naro la« pijuska se na Montecitorio i duellira nabacivanjem hrčakah, to je sve, dakako, na čast kulture, slobode, napredka. Ako pak u Zagrebu na saboru pane koja žeška, ako u Zagrebu na ulici zajeske koji uzklik mlade krvi, eto stare farizejke: izvračati očima, lomiti rukama nad »scandalo« »pandemonium«.

Zanj Babe. da kolikogod bilo naše poštovanje naprama talijanskom narodu, radi njegovih vrlinah, opetujemo tebi i tvojim patronom, tim političkim šarlatanom, da Hrvatu nije trebalo nigda, da zadje u Taliju, da se nauči ustavnosti i parlamentarizma. A koliko se ti i tvoji šaptači razumijete u taj posao i koliko poznate stranke hrvatskog sabora i njihov smjer, dosta vas karakterišе što buncaš »che alla dieta di Zagabria si discutevano le risposte all'indirizzo del Bano« (sic) »il deputato Mažuranić (sic) ebbe a dichiarare che anche gli indipendenti non volevano piu partecipare alle sedute dietali«. Ne, ne, babo! to nije posao za tebe. Uzmi ti liepo svoju kudjelju, pak predi svoju dretvu i bali ju i sliši ju, koliko ti drago. Hrvati imaju svoja pitanja, svoje stranke, svoje bitke, ta i šišmiši, tvoji patroni imadu valjda svoja pitanja; zato ti moramo poručiti po onom orlu slavjanskog sjevera:

»Prodjite se! Hrvata medju sobom
Domaći to prepir — — — — —
Pitanje, koje vi nećete rješit viek.
Prodjite se pas, vi ste skrižali
— — — — neponjate, vam je tudj
Rat tog plemena!« — — — — —

Evo me! kako me uozbiljilo negodovanje, grštenje baš! Vratimo se radje na rešetarski posao.

* * *

Da što, da i naša pokrajina ima svoje pitanje, koje zaokuplja sve njezine »bolje

imaju šta vidjeti. Unutra sve u živom plamenu, ter nije moguće bilo niti pokušati, da se štogod iznese i otme požaru. Dvie okostnice bile su jedini mrtvi ostanci starca i starice. Za uzrok požaru nezna se. Da nije podmetnut zlobnom rukom jest više no sjegurno, jer su starci bili od svakoga dobro vidjeni. Naslućuje se, da njim se je noću imala prevrnuti svetiljka petrolejka, koju su ostavili goreć i od tuda nastao oganj, dočim je nje u snu dim zadušio prije nego su mogli uteći i prozvati susjede na pomoć.

Još da ti javim mila »Naša Sloga« koliko nam Kastavcem dolazi sreće i blagostanja sa silnih radnjah što se poduzimlju od Rieke do Opatije (čitaj Abbazia). Svieta se nagomilalo sa svih stranah, pak svakakvoga. Dok smo prije mogli tako rekuć i noću pustili kućna vrata otvorena, nije sada svakud čovjek niti po danu sjeguran, da ga kakav talijanski ili njemački dotepuh ne napadne. Dne 22. t. m. bje na cesti koja, vodi iz Preluka na Rieku napadnuta, pokradena i zlostavljena jedna ovdješnja 21godišnja djevojka.

Upozorujemo naše oblasti i ponajpače c. k. žandarmerijsku postaju na Voloskom, da živo bdiju nad ovimi tudjimi dotepuhi jer će inače zapretiti i veća pogibelj i javnoj čudorednosti i sjegurnosti osobe i imetka.

Na dan sv. Stjepana predstavio se narodu u crkvi novi ravnatelj ovdješnje škole gosp. pop Nikola Butković. Liepom riečju upozorio je majke i otce kako jedino od njihova mara za djecu odvisi napredak njihove djece. Umolio je roditelje, da marljivo šilju djecu u školu i prosboriо dvie tri shodne o zadaći i svrhi pučke škole Gospodinu ravnatelju želimo medju nami dug i sretan boravak i ponajpače oživotvorenje njegovih željah, da mu trud donese obilan plod, sebi na čast a našemu puku na korist i sreću.

U Brseču, zadnji prosinca 1884. — Mila »Naša Sloga«! Sa svih stranah naše Istre, pače i prostrane carevine, dolaze k Tebi radostni i žalostni glasovi, samo od ovdje Ti se nijedan ne javlja, kao da tobož ne trieba nikomu znati, što se kod nas zanimiva dogadja. Neznam što rade ovdješnji štov. gg. čitatelji, da se više putah ne oglase u dičnoj »N. Slogi«, neka barem mila naša bratja po svietu znadu, da smo živi, čili i zdravi. Mislim si ovo, da oni, koji su bili više godinah obćinskimi tajnici, bi mogli lahko više putah napisati po koji redak u članjanu »Našu Slogu«; ali šute kao da spavaju tvrdi san.

Željno sam očekivao 50. broj krasne »N. S.« s nadom, da se oće naći tkogod, koj bi bio kadar bolje i liepše opisati ono što se je dogodilo kod nas početkom ov. m., naime dolazak prevriednoga našega župnika g. R. Jelušića medju nas; ali badava; pače još sam čekao 51. i 52. br. da oće možebit tkogod od ovdje progovoriti i sve zaman. Kada nije bio vriedan nitko ovo objelodaniti od učenijih i vještijih pisarah nego sam ja, namislio sam mojim slabim pismom stupiti pred Vas g. Uredniče s molbom, da mi date malo prostora u Vašem listu i pogrieške popravite.*)

U sredu dne 3. o. m. okolo jedne ure po podne pokazala se trobojnica na našem tornju u znak neopisivog veselja, naime dolazak našega premiloga župnika g. R. Jelušića. Došao nam bio glas iz Plčna, da oće doć g. župnik oko 2. uri tatog dana. Sakupilo se dakle nekoliko nas, da što liepše i dostojnije dočekamo prevriednoga pastira dušah naših. Došao dakle g. župnik ne o 2. uri već okolo šeste u večer, gdje smo ga pozdravili sa dobro nam došao i trokratnim živio! uz gruvanje mužarah.

Naš gosp. župnik je došao k nam po nedokučivoj Providnosti božjoj u večer okolo 6. ure uprav u onaj trenutak kada se je jasni mjesec pomolio izza gore. Jerbo što je mjesec mornaru plovećemu po moru i putniku putujućemu po kopnu, to oće biti nam naš premili gosp. župnik, naime sjajna svieća pred nama, da vidimo po stazi spasenja hoditi. Razabrah bo ovo iz prvoga ljubeznoga pozdrava, koga smo čuli sa propovjedaonice dne 7. o. m. Koji je imao u sebi toliko ljubavi i sile, da je u crkvi malo očijuh bilo a da im nisu trepavice suze okvasile rad prekrasna govora ljubeznoga pastira.

Naš gosp. župnik nije nam rekao: (kao što su jedan put naši čuli) Vi se ne mješajte u moje poslove niti oću ja u vaše. Pače je pozvao u pomoć sve od prvih poglavarah do najmanjih slugah, da budemo složno napredovali i napokom zaslužili krunu slave. Mi pako obećujemo našemu ljubeznomu g. župniku ljubav, štovanje, vjernost, odanost i poslah do groba. Mi već znamo, da oćemo biti zadovoljni sa gosp. J.; ali se ufamo, da oće biti i on s nama.

Čitao sam u 51. br. dične »N. Sloge«, da su nam gg. iz Oprtlja dobro volje i rado pustili g. Jelušića k nam, mi njim za ovo od svega srdca zahvaljujemo i prosimo ih, da mole gosp. Boga neka ostane medju nami mnogo godinah.

Nemogu svršiti a da ne javim štov. čitateljem, da nas je g. A. Mikiša ostavio 6. o. mj. Kako smo ga ljubili i štovali svjedok je njegov zadnji pozdrav sa propovjedaonice i razastanak sa prijatelji, koji će ostati u vječnoj uspomeni. Ljubav se s ljubavlju odvratja.

Jedan Martinac.

Pogled po svietu.

U Trstu, 7. jenara 1885.

Minuli su napokom i božićni blagdani. Obični svečani mir zamjenit će iznova parlamentarna i novinarska borba. Dne 20. t. m. sastaje se opet car. vieće u Beču. Njemačka opozicija pripravlja se na odlučan boj te već danas pripovjedaju njezine novine, kako će opozicijonalni zastupnici žestoko navaliti na sadanje ministarstvo. Glavna borba razviti će se kod razprave o proračunu, koji daje svakomu zastupniku zgodu, da iztakne svoje težnje i da prigovori onomu, što mu se čini nepravednim, suvišnim ili neshodnim.

Kako javljaju vladini listovi, početi će djelovanje carev. vieća sa pitanjem o dušobrižničkoj plaći. Mjeseca febrara razpravljat će se proračun za god. 1885. Vlada se nada, da će se svi prešnji poslovi obaviti do konca marca. Tada bi se razpustilo državno zastupstvo. Obstini li se ovo, tad bi se razpisali izbori za državno vieće mjeseca aprila, a sam izbor obavio bi se mjeseca junija. Letos se sastaju delegacije u Beču, neće biti dakle potrebno, da se sazove carev. vieće radi izbora u delegacije, već će se sazvati pred samim zasjedanjem delegacijah.

Viesti, da će se sazvati zemaljski sabori u proljeću, nisu istinite. Sabori ti će zasjedati tekar u juliju, agustu i septembru mjesecu.

Važnu viest imademo javiti sa slovenskoga Štajera. Političko družtvo u južnoj Štajerske obdržavalo je dne 28. p. m. glavnu skupščinu, na kojoj bijaše zaključeno, birati samo takove zastupnike kod budućih izborah, koji će obećati, da će stupiti sa zastupnici Primorja, Istre i Dalmacije u poseban klub, te da će se u družtvu sa Česi, Poljaci i njemačkimi umjerenjaci živo žaužgti za ravnopravnost Slovenacah. Najprije imade se zahtjevati poseban odjel namjestničtva za dolnju Štajersku sa sjelom u Celju, zatim posebnu trgovačko-obrtničku komoru, i napokom uvršćenje svih dolnjo-štajerskih trgovištah u izbornu kuriju gradovah. Radostno pozdravljamo zaključak slovenske braće iz Štajerske, osobito glede posebnoga kluba južnih Slovenah na carevinskom vieću. U ovakvom odnošaju u kakvom bijahu naši zastupnici u Beču do sada, nisu mogli uz najbolju volju ništa za nas izposlovati, stoga bijaše skrajno vrieme, da se odiele od ljudih, koji su druge narodnosti i drugih težnjah, pa da se ujedine u posoban južnoslavenski klub, gdje će se medju sobom lagljе sporazumiti te jedan za sve i svi za jednoga složno naše interese braniti i zagovarati.

Goriški zastupnik na carev. vieću grof Coronini pozivlje za dne 11. t. m. svoje birače, da njim položi račun o svojem djelovanju u Beču.

U Solnogradu sastao se u nedolju odbor za podignuće katoličkog sveučilišta. Predsjednikom bijaše izabran dvorski savjetnik i državni zastupnik Lienbacher. Družtvo imade do sada dva utemeljitelja, 22 poduipiratelja i 500 doživotnih članovah.

Knez Bismark bacio je svoj mili pogled i na naše kamenite obale. On snuje sada kako bi otvorio put njemačkoj trgovini preko Trsta. Viest, da namjerava Njemačka ustrojiti u Trstu parobrodarsko družtvo poput Loyda, pobudila je veliku pozornost u svih talijanskih listovih u i izvan carevine. Tršćanski listovi neznaju sami kako bi se vladali napram osnovam kneza Bismarka. Oni bi rado, da Njemačka izvaža svoje proizvode preko Genue a neimaju dostatno srčanosti, da to javno izjave; s druge strane peče jih silno što nemogu Njemačkoj doviknuti: ostavi ti austrijski Trst pa pomogmi preko-morskoj braći, jer bi tim ogorčali tršćansku sirotinju i one, koji naziru spas Trsta jedino pod okriljem habsburžke kuće.

Hrvatski zastupnici narodne ili vladine stranke poklonili su se prigodom nove godine banu i obećali mu podupirati i nadalje vladu. Dne 2. t. m. unišle su opet obe opazicije hrvatske u sabor. Stranka prava zahtjevala je, da se njezin prosvjed od 21. novembra g. 1884., kojimi je prosvjedovala proti izključenju 15 svojih članovah iz sabornice, uvrsti u zapisnik, nu saborski predsjednik uzprotivi se tomu predlogu. U ime stranke neodvisnih očitovao je dr. Marković, da smatra njegova stranka izbor regnikolarne deputacije nezakonitim, nu predsjednik odgovori, da je izbor valjan jer bijaše prisutnih 35 saborskih članovah. Zatim se je prešlo na razpravu o indemintetu. Razprava teče prilično trieznо premda se opozicija ne slaže ni najmanje sa današnjim vladnim sustavom u Hrvatskoj.

Predsjednikom regnikularne deputacije izabran bijaše g. Krestić.

Po viestih iz Petrograda složile su se Rusija i Njemačka kako da postupaju u egipatskom pitanju. One namjeravaju naime predložiti, da se ustroji posebno mješovito povjerenstvo, koje bi imalo točno proučiti financijalno stanje Egipta te izraditi osnovu, koja bi se predložila novoj konferenciji.

Talijanska vlada namjerava zaposjesti nekoje prediele na crvenom moru blizu Asaba. Radi toga, da je boravio vojvoda genovežki Tomas u Londonu. Nekoji kažu, da se tomu neće Englezka protiviti, pristane li Italija na englezke predloge u egipatskom pitanju.

Po viestih iz Pariza obstoji medju Francezkom, Portugalskom i afrikanskim družtvom neka razmirica, rad koje su se razprave afrikanske konferencije na neko vrieme odgodile.

Pruski zemaljski sabor sastaje se dne 15. t. m. Njegovo zasjedanje biti će veoma kratko. Iz Berlina javljaju, da su prijateljski odnošaji medju Italijom i Njemačkom ponešto uzdrmani. Biti će tomu valjda razlog egipatsko pitanje u kojem se razilaze Niemci i Talijani.

Englezka motri pozornim okom njemačka osvajanja u Australiji. Englezki zapovjednik brodovlja u australskom moru dobio je nalog, da izvjesi englezku zastavu na Lusiadah, Woodlarku, Loogu i Rooku za slučaj, da bi tko pokušao osvojiti koju novu koloniju u blizini australskog kopna.

Iz Carigrada javljaju, da se je dne 29. p. m. podpisao ugovor o uredjenju tursko-crnogorske granice.

Iz Kine dolazi viest, da su Francezi udarili kod Tuyenkvanga na Kineze te ih porazili.

Franina i Jurina.

Fr. Si čû kako Bumbaro para zadnju »balu« prez milosrja.

Jur. Koja je nesrića ta Bumbaro?

Fr. Neki barbanski Krnjel, kega su naši popi obukli i zihraili pak sada njin na grob smradi.

Jur. Oće, oće Krnjel u dobrim brzo zazabliti kada je bia lačan i žojan. On ti je kako i jež, koji dojde lisicu za konak ponizmo prosit pak kada je unutri, ala moja lijo van jer sam ja tu gospodar.

Fr. A znaš li pak ča mu je zakrivila baba, da po njoj s ličničkim nožićem tako dere?

Jur. Eh, valjda nije mogâ on ili njegov ćaća kakovoga šćavuna do kože obrijat pak se razardia kano bisno pseto.

Fr. Takovoga se valja dakle čuvat kako i ognja.

Jur. Kume Frane, kad vidiš onokvega Krnjela, kakov je Bumbaro i njegova svojta, prekriži se i zavapi od kuge, glada, vojske i bumbarskoga Krnjela, oslobodi nas gospode;

Fr. Amin.

Jur. Ma da ne haje više šjor Bokunić za Fržolinove »bokune«.

Fr. Bi hajal bi, ma ga Fržolin ne potribuje tako gusto va svoju kuću, kako prije, aš da voli sada onega Dalmatinca, ča je došal va sv. Nedelju za meštra.

Jur. Mora imati siromah meštar veliku potribu, kad drži sa šjori. Za sigurno nije znal, pak i nemóre niti razumiti, ča je naša preslavna Junta imala proti njemu, kad je ono na proposštu labinske podeštarije napisala.

Fr. Vero imaš pravo, da ne more razumiti, ča je nabin' Marko niki dan našaral za odgovor zemaljskega školskega sâveta. Ma sa sim tem, da te mu sada sami šjori dobro i da neka bude pur on za meštra va sv. Nedelji, aš da se

---

sile«, pitanje, koje se žestoko zaoštrava ogromnimi notami.

Eh, eh, što ste mi se to izbuljili na ovo moje pričanje! Ta vi već sanjarite o svjetlih bajonetah, o topovih težkih, o sljubljenoj krvi vaših sinovah, braće! Ne, ništ od svega toga! jer najviše ako se prolije još kapljа — crnila. Neki moderni pisci »Notah« jesu vam obično najgorljiviji zagovaratelji sveobćeg razoružanja, oni vam zaziru od bajonetah, od topovah, od krvi, osobito oni, koji pamte »krukopipateljnu« lekciju od kremsirskoga »potuha.

Da znate! Ne radi se o ljudskoj koži, ne o ljudskoj krvi, a karta Europe ima ostat svakako in »statu quo ante«, jer pitanje, koje je na čilimu poročkom, zove se question del — — — pitje pitanje. E mi spiego:

Perjanice (capofile, reko bi fra Bepić) naših dobrih susjedah spopala vam grozna »orhitomanija« i pod svaku cienu protestuju, da se automti njihov djelokrug protegne i na »pitji« svjet. »Liberta di ucellazione«, to je sad lozinka, koju su izdali naši porečki jasłari, to je sad goruće pitanje u pokrajini. (Konac sliedi).

---

*) Vrlo rado. Priobćujemo ovaj dopis bez ikakve popravke, neka vide naši narodni protivnici kako pišu naši kmeti, koji su većinom samouki. Ured.

nisu nikad nadijali, da će biti on tako pravi meštar, ki je dovršil svoje škôle tamo va Arbanasih kraj Zadra!

Jur. A kako more pak gospodin Bokunić stati bez Fržollnovih bokuni?

Fr. Ma da si zna pomoći, aš da je pratiku učinil. Za meso dobije od mrtve dece, a kapuza da ima toliko, da ga je daroval dve vriće svojemu Matiću, kemu da ga je falilo.

Jur. A ča misliš, koliko glav kapuza more va jednu vrićU?

Fr. Ja neznam pravo ne, ma mislim, da 25 najviše 30 glav napuni i veliku vrću. Ma povej mi Jure po duše, ča ga imaš danas toliko s kapuzom?

Jur. Rad bin znat koliko vreć bi se napunilo s onih 600 glav kapuza, ke su pofalile na nedeljčini i šumberščini.

Fr. Po rane, sada te vlih razumim. A reci malo, kako gosp. Bokunić svojim mežnjarom?

Jur. Ja sudim, da jako dobro, kad more darovat dva puta po 80 glav kapuza. Samo neki brbljavci govore, da su našli ove dane neku diferenciju, pak da čisto niš ne ganaju više med sobom.

Fr. Sam čul, da Matić ni otel nosit onu priliku Majke Božje — čast i slava joj budi — od pošti na karetu va Labine bez platje, il zato, aš da su mu gospodin dali premalo pit, pak da njim je zatrubil pod nos: »še šon šervo no šon miga šćao!«

Jur. Ma gospodin Bokunić more lahko Matiću pokazat vrata kad ga je volja.

Jur. I bez straha, aš je prijatelj s Fržollnom i s onim »našim biskupom« va Poreču, kega da i labinski raki jako pijažuju.

Fr. Ma si mi lipih i pravih danas povedalI! Bog ti daj zdravlje, Frnino moj!

Različite viesti.

Imenovanja i premještenja: G. H. Crusig, zamjenik državnoga odvjetnika u Rovinju bio je na vlastitu molbu premješćen u Trst. Zamjenici državnoga odvjetnika imenovani bijahu: pristav kod kot. suda u Gorici g. K. Defacis za Trst i pristav kod zem. suda u Trstu g. E. Nadamlenski za Rovinj.

Političko družtvo »Edinost« Predsjedničtvo istoga pozivlje gg. odbornike, zamjenike i povjerenike k sjednici, koja će se obdržavati u nedelju dne 11. t. m. u 10 satih u jutro u prostorijah delavskoga podpornoga družtva (Acquedotto br. 11) u Trstu. Na dnevnom redu jest posavjetovanje o godišnjoj glavnoj skupščini i predlog o podignuću pučke posujilnice u Trstu.

Očitovanje. Kako čujemo razneslo se po otočih glas, da je pisateljem podlistakah, uvršćenih u br. 44 i 45, »Naše Sloge« god. 1884. g. O. Ljudevit Brnelić, predstojnik manastira u Martinšćici na Cresu. Istini za volju očitujemo ovim, da spomenuti gospodin onih podlistakah pisao nije.

† **G. Dr. Frane Vlah.** Poznatu kastavsku obitelj Vlah zadesila je opet nova nesreća. Prošlog četvrtka preminuo je naime u Trstu kod svog sina g. Dr. Fr. Vlah, bivši kotarski liečnik u Pazinu. Pokojnik bijaše poznat kano vrstan liečnik i prijatelj puka. Vječni mu pokoj!

† **G. Ivan Juršković pl. Hagendorf** c. k. financijalni nadzornik umro je dne 1. t. m. nakon težke bolesti u Puli. U Primorju bijaše poznat pokojnik kano revan i točan činovnik. Počivao u miru!

Odbor slavenske čitaonice u Trstu. Dne 1. t. m. obdržavala je slavenska čitaonica u Trstu svoju redovitu glavnu skupščinu. U istoj bijaše izabran sledeći odbor: g. Dr. Fr. Mandić predsjednikom; odbornici: gg. Dr. A. Dukić; Dr. K. Glaser; Dr. A. Loughino; I. Mankoč; M. Polić; Dr. A. Stanger; A. Truden i L. Žvab. Zamjenici: gg. H. Vidiči i G. Vučković Odbor je izabrao g. Žvaba tajnikom a g. Trudena blagajnikom.

Talijanska ugladjenost. Piše nam prijatelj iz Buzetšćine. Prošlog augusta odputih se iz Buzeta za Sovinjak. Pod Buzetom kod Fontune sastanem djaka I. T. iz Miluna, s kojim smo nastavili put razgovarajuć se prijateljski o koje čemu. Kad smo došli do takozvane »Palade« sretosmo tri mužikarca, dolazeća iz Sovinjaka. Ovi nas pozdrave sa »Bunjorno« a mi njim odvratismo jednoglasno po domaću sa »Bog daje«. Jedan od trojice neki C., koji je valjda najviše usisao talijanske kulture, odgovori nam srdito: *me... Bog.* Ja mu odvratih mirno: «Bogu čast i hvala, koja ga ide a nam ništa jer smo malo vrledni.» Šarenjaci otidoše dalje nešto mrmljajuć a mi nastavismo put prama Sovinjaku smijuć se talijanskoj ugladjenosti iz *»savitej culturi«.*

Proročanstvo o vremenu. Poznati Mathieu de la Drôme proriče za tekući mjesec sledeće promjene vremena: Od 2. do 8. jenara suha i čvrsta zima u cieloj srednjoj Europi, dakle i u naših stranah. Od 8. do 15. dažd i snieg, u obće slabo vrieme. U moru silne oluje. Od 16. do 24. prilično mirno i ugodno vrieme na jugu Austrije a na sjeveru mnogo sniega. Od 24. do 30. silni vjetrovi, dažd i snieg. Oluje na moru. U obće proriče nam se za cieli mjesec neugodno vrieme osobito pako medju 24. i 30. jenara.

Grozan potres vladao je prošlog četvrtka u Španjolskoj osobito u pokrajinah Granadi i Malagi. Mjesto Albama je skoro posvema porušeno a poginulo je preko 300 osobah. Glasovita crkva u Granadi mora se porušiti inače propala bi sama; isto su tako glavne crkve u Sevili i Grinaldi strašno opustošene. Mjesta Abuguerque, Torax i Jujena su posve porušena i mnogo naroda usmrćeno. Koliko je do sada poznato, usmrćeno je prigodom grozne ove potresa preko 2000 osobah. Narod je obuzeo silan strah, ave bježi pred strašnom nesrećom. Za žrtve ove nesreće sabiru su po cieloj zemlji milodasi.

Neuku nauka.

Čišćenje kravah. Čistoća je blagu isto što polovica krme, kaže starinska poslovica a to se obistinjuje danomice.

Ovo nam posvjedočava i sledeći primjer. Neki gospodar dno je kravu dva puta na dan čšljom i jakom šćetkom očistiti. Da se osvjedoči koliko to čišćanje blagu koristi, izostavio je čišćenje kroz 14 danah. Kravu je u to vrieme jednako krmio i gojio. Namuzenoga mlieka u zamih 14 danah bijaše za 11 litarah manje nego li prije, dok se je kravu čistilo. Valja dakle blago ne samo dobro krmiti nego i valjano čistiti hoće li se da se imade od istoga izdašnu korist.

Željezo dobro gnojivo voćkam. Neki američki gospodarski časopis pripoviela kako se je jedan tamošnji gospodar kroz više godišnje kušnje osvjedočio, da je željezo vrlo dobro gnojivo voćnom stablju. Voćke, koje bijahu više godinah neplodne dale su mnogo krasnog voća pošto se je zemlja okolo njihovog korenja pomješala sa željeznimi pilotinami. Kruške, pupucane, nezdrave i krmošljive postale su nakon gnojenja sa željezom posve pomladjene. Takodjer fraczki vrtlari pripravljaju sličan gnoj od zelenog kamečka (vitrioi), koji sadržaje željeza i vodu. U litru vode razstavi se 1 1/2 grama kamečka a raztopinom tom polievaju se korenl, čim postane voće krasnijim i okusnijim.

Zašto kokoši kljuju jaja. Mnogi si nezndu raztumačiti zašto se medju kokoši pojavlja kljuvanje jaja, kao bušlinstvo, a oni su sami tomu krivi. Tko je naučan izpiti sirova jaja ili drugčije trošt jaja, na način da lupina ostane cela, pa te cielo lupine baca na smetišća uzrokom je, da se kokoši privikno kljuvanju. Kokoši rado jedu vapnenaste tvari, jer jim je to potrebito za stvaranje lupine, al osobito rado jedu komadiće od lupine. - Nadju li na smetišću cielu lupinu kljuju ju, al se tim privikno kljuvanju, pa izkljuju i jaje kojesnesu. Valja dakle izmrviti lupine, koje sedavaju kokošam.

Pomorske viesti.

Navli za brodova na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	for.	12	po ton.	dugah	
» Cette	»	13	»	»	»
» Bordeaux	»	14	»	»	»
» Multu	»	14	»	»	lesa
» Algeriju	»	26	1100	unč.	franc.
» Messinu	»	26	1200	»	mlet.
» Cagliari	»	28	»	»	»
» Patras	»	30	»	»	»
» Pirej	»	30	»	»	»
» Aleksandriju	»	27	1000		
» Port-Said	»	30	»		

Iz Rieke.

Za Marsilju	for.	13	po ton.	dugah	
» Cette	»	13 i pol	»	»	»
» Bordeaux	»	15	»	»	»
» Marsilju	»	15	»	»	bordun.
» Cette	»	15 i pol	»	»	»
» Port-Vedres	»	15 i pol	»	»	»
» Algeriju	»	32	po 1100	unč.	mlet.
» Butum	»	2	po prazn.	barilu	

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	for.	13	po ton.	dugah
» Bordeaux	»	15	»	»
» Rouen	»	19	po 1015	klg. hrast. drva
» »	»	25/30	po 1000	lit. vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tu- i inozemstvu.

Dajedrili u:

Trst 31. pros. Enrica, Martinolić iz Maratonisi. Giovannina R., Jovanović iz Patrasa. 22. Nilo, Marinović iz Kardifa. 24. Perseveranza, Dobrilović iz Kandije. Jokai, Gottardi iz Kardifa. Marietta C., Stuparić iz Kandije. Maria S., Nikolić iz Kandije. 31. Fratelli B, Nikolić iz Kalamate. Arnea, Vidulić iz Volo. Graovac, Miajlović iz Nisze. 4. siečnja. Moise Montefiore, Matković iz Cette. Kobilić, Kukuljica iz Patrasa. — *Rieka* 22. pros. B. Kemeny, Golubović iz Mljetskah. Marija A., Kelić iz Lušinja. 14. Tisza, Morović iz Mljetskah. Conte Geza Szapary, Sodić iz Marsilje. 30. Venere, Stiglić iz Fowey. — *Tampico* 13. stud. Roney, Jadrošić iz Bordeauxa. — *Barbadoes* 16. pros. Dora, Radoslović iz Havre. — *B. Aires* 8. prosinca Gloria, Premuda iz Marsilje. 9. Mirlan, Ivančić iz Marsilje. — *N. York* 6. prosin Ardito, Milić iz Lisbone. 10. Abraham, Jelčić iz Smirne. — *Lisbona* 17. pros. Zvonimir. Bielovučić iz Newport-Mon. — *Havana* 1. prosinca. Ribes, Martinolić iz Marsilje. — *Carigrad* 13. pros. Adamo, Karatelj iz Barcellone. 20. Urin, Stipanović iz Odesse 23. Livadia, Začević iz Odesse. Juno, Grando iz Batuma. Volunteer, Merlato iz Livorne. 24. Esau, Mihalović iz Odesse. 25. Prima Donna, Valjalo iz Trsta. Petka, Lucijanović iz Kerča. 26. Caterina Stuk, Novak iz Mariunopola. Silve, Tarabocchia iz Nikolajeva. — *Genova* 24. pros. Providenza, Pesciutti iz Berdjanske. — *Batum* 10. prosin Glurko, Petričević iz Barcellone. Sara, Botta iz Mljetskah. Drina, Braillo iz Trsta. — *Montevideo* 23 stud. Cavaliere, Gladulić iz Kardifa. 26. Euro, Premuda iz B. Ayres. Orion, Stuparić iz B. Ayres. — *St. Thomas* 10. prosinca. Costanto, Malabotić iz Alicante. *B. Ayres* 18. stud. Glustia, Valentin iz Hamburga. 24. st. Prelucano, Vladišković iz Marsilje. *Cagliari* 25. pros. Lino, Ivančić iz Baltimore. — *Cette* Mimi, Tominić iz Rieke. Aquila, Tičac iz N. York. — *Aleksandriju* 29. pros. Poschich, Tominić iz N. Jorka. — *London* 27. pros. Dvanaesti dubrovački, Brodičić iz Singapore. Melchiore Vidulić, Vidulić iz Havre. — *Fayal* 18. pros. Pola, Begna iz Meksika. — *Odessu* 23. pros. Enos iz Taganroga. Sloboda, Jelalla iz Carigrada. *Marsilju* 28. pros. Lucio, Začević iz Port-Empedocle. 29. Tacito, Stangher iz Milazza. Argos, Škopinić iz Tabaska. 30. Attivo, Kosović iz Berdjanske. Formica, Pajkurić iz Rio grande do sul. — *Shields* 20. pros. Trojednica, Marochino iz Delfzyla. — *N. Orleans* 10. pros. Irena, Paskvan iz B. Ayres. *Porto Said* 15. prosinca Agostino C. iz Trsta. *Kingston* 9. pros. Argo M., Marelja iz Kardifa. *Savannah* 28. stud. Mate, Blažević iz Kingstona.

Odjedrili iz:

Trsta 24. pros. Olga T., Jurković za Pireo — *Rieke* 25. pros. Tanl C., Nikolić, Industre Sošić, Raimond, Blažević i Trino, Vidulić svi za Marsilju — *Senja* 22. prosin. Catina, Valentin za Barcellonu — *Cette* 18. prosinca. Tilde, Colazio iz Filadelfije. — *Plymouth* 17. pros. Protetto, Šepić za Hull. Balkan, Pavletić — *Salonika* 20. stud. Marie, Stangher za Falmouth. — *Delfzyl* 21. pros Trojednica, Marochino za Newcastle. — *Nienze-Waterweg* 21. pros. Ibar, Sišić iz Filadelfiju. *Bremerhaven* 22. pros Francesca T., Tonetti za Filadelfiju. *Niuwen-Diep* 24. pros. Nuhaj. Večerina za Livorno. — *Havre* 28. pros. M Premuda, Soppa za N. Jork — *Falmouth* 22. pros. Benefattore, Tian za Gloucester. — *Carigrada* 15. prosin. Adamo, Karatelj za Batum. Enos, Alešić za Odessu. 19. Sloboda, Jelalla za Odessu. 20. Unita Parentă, Suhor za Batum. 22. Urin, Stipanović za Bonglo. 24. Juno, Grando za Lušinj. Volunter, Merlato za Odessu. 26. Silve, Tarabocchia za Nizzu. Petka, Lucijanović za Nizzu. Esau, Mihalović za Messinu. Prima Donna, Valjalo za Batum. 29. Caterina Stuk, Novak za Maltu. — *Batuma* 10. pros. Juno, Grando za Lušinj. — *Flessinge* 22. pros. Slavia, Kamenarović za B. Ayres. — *N. Jorka* 15. pros. Lea, Krellć za Trst. 18 Sredstvo, Car za Dardanelli. — *Marsilje* 24. pros. Tonina II., Soppa za Progresso. Marco Maria, Dičić za Trl. 26. Sušak, Randlć za B. Ayres. Sagittario, Sodić za Trst. — *Malte* 19. pros. Robert, Marghetić za Bengasi. - *Havre* 24. prosinca. Rebecca, Jakulić za Kardif. — *B. Ayres* 18. stud. Ariete, Šarianović za N. Jork. Ati, Ferrari za Englezku. Temi, Tomašić za Englezku. *Adelaide* 28. listop. Armida, Car za Gunm. — *Geestemunde* 23. pros. Francesca T., Tonetti za Filadelfiju. — *Fajtal* 14. pros. Pola, Regna za Marsilju — *Cagliari* 27. pros. Lino, Ivančić za Trst. — *Gravesend* 26. pros. Srećna P., Port de Bone. — *Dover* 28. pros. Rebus, Ivančić za River Parana. — *Delaware* 19. prosinca. Conte Arturo L., Dabinović za Kork.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	43.50	do	for.	60.—
» Santos	»	53.50	»	»	61.—
Cukar tučen	»	18.—	»	»	22 —
Ulje za jelo	»	42.—	»	»	44'—
» dalmatinsko	»	43.50	»	»	— —
» talijansko fino	»	72.—	»	»	100 —
Riža talijanska oskud.	»	15.—	»	»	21.—
» indijska	»	12.75			13.—
Papar Batavia	»	90.—	»	»	—.—
Bakalar Troms	»	36.40	»	»	40.—
Petrelj	»	9 —	»	»	11.—
Mast ovdašnja	»	40.—	»	»	—.—
» englezka	»	50.—	»	»	—.—
Slanina	»	54 —	»	»	51.—
Maste	»	70 —	»	»	100.—
Loj Dalmat.	»	42.—	»	»	—.—
Naranče puljiške osk.	»	—.—	»	»	—.—
Rožiči puljski oskud.	»	—.—	»	»	—.—
Limuni mnogo pitani	»	9.—	»	»	—.—
Mandole Dalm.	»	72.—	»	»	84.—
Smokve	»	16.—	»	»	16.—
Grašak oskudica	»	—.—	»	»	—.—
Pažulj »	»	—.—	»	»	—.—
Leća	»	15.—	»	»	20.—
Vuna bosanska čista	»	116.—	»	»	120.—
» dalmatinska	»	108'—			110'—
» istarska čista	»	115.—	»	»	110.—
Kože strojene poplat	»	140.—	»	»	180.—
» kravje	»	165.—	»	»	230.—
» telećje	»	350.—	»	»	500.—
» surove volovje ovdašnje svježe		48.—	»	»	55.—
» suhe-dalmat.	»	70.—	»	»	105.—
» » telećje		150.—	»	»	200.—
» janjetje 100 komada		70.—	»	»	90.—
Sieno	»	1.60	»	»	—.—
Šljive bosan. srbske	»	18 —	»	»	21.—
» hrvatske	»	14.—	»	»	15.—
Pšenica	»	8.50	»	»	—.—
Kukuruz vlaški	»	6.—	»	»	7.—
» banatski	»	5.50	»	»	6.—
» hrvatski	»	5.50	»	»	6.—
Vino puljižko		10 —			18'—
» grško		14-20			—.—
» dalmatinsko		10 —			23'—
» istarsko		26'—			—.—
Raž Azov poskočilo	»	7.—	»	»	10.—
Zob magjarska	»	—.—	»	»	—.—
» hrvatska	»	—.—	»	»	—.—
» arbanaška	»	8.—	»	»	—.—

Tršćanska burza

od dne 7. jenara:

Austrijska pap. renta	for.	82.25	do	for.	82.35
Ugarska » »	»	91.20	»	»	91.35
Ista u zlatu 4%	»	95.95	»	»	96.10
Dionice nar. banke	»	892.—	»	»	893.½
» kredit-banke	»	293.50	»	»	295.½
Talijanska renta	»	97.1.2	»	»	97.⁹/₁₀
London 10 lirah sterlinah	»	123.⁸/₄	»	»	123.⁸/₄
Napoleoni	»	9.75.—	»	»	9.76.50
C. kr. cekini	»	5.71	»	»	5.73
Državne marke	»	60.35	»	»	60.50
Isto francezke	»	48.05	»	»	48.80
Talijanske lire	»	48.70	»	»	48.80

Lutrijski brojevi

od 3. jenara.

Trst	58	80	46	1	16
Linz	10	18	48	24	37
Budapest	37	55	53	11	10
Innsbruck	42	72	8	25	73

dne 7. jenara:

Prag	26	77	74	62	5
Herinannstadt	68	51	67	78	77
Lavor	8	75	9	70	52

Tršćanska štedionica.

Prima novčane uložke u bankovkah od 50 novč. do svake visine, svaki dan u čednu i to od 9—12 satih do podna. U nedeljah od 10—11 satih u jutro. Interesi na knjižice — — — 3%

Plaća svaki dan od 9—12 satih do-podne iznose do 50 fr. neodvlačno, preko 50 fr. sve do 100 ako se 1 dan prije oglasi. Iznose od 100—1000 fr. ako se oglasi napred 3 dana.

Eskomptira mjenice, domicilirane na tršćanskom trgu po — — — 3½%

Posuđuje na državne papire austro-ugarske u iznosih do 1000 fr. 4½% za iznose veće po tekućem računu — — — — — — — 4½%

Daje novac uz uknjiženje na posjede u Trstu; interesi po dogovoru. Trst. 20. jenara 1884.

Za Božić!

preporučuje se »Hrvatski Bogoslužbenik«, u kom osim jutrnja, večernja i raznih pjesama hrvatskih za crkovno pjevanje kroz svu godinu, ima i put od križa, oficij velike nedjelje, plač Gospin, služba na mrtvi dan, Svesvete, Božić. Mlado ljeto, Vodokršće, Sviećnica i ostale Gospine blagdane, Ruzarij, Litanije, Gospe i Svih Svetih, kako se služi sv. misa staroslavenski, oficij na sv. Jurja, Sv. Ante, apoštola sv. Ćirila i Metoda, Asižko proščenje itd. itd. Nabavlja se kod uprave »Narodnoga Lista« u Zadru. Mehko zavezan fr. 2.—, u vezan u koži i pozlaćen fr. 2.70. Tko pošalje novce unapried, prima ovu knjigu od preko 400 strana u kuću bez kakva poštarskoga troška.

Knjige

na razprodaju kod

Uredničtva „Naše Sloge“:

1. **Hrvatske narodne pjesme,** što se pjevaju u Istri i na kvarnerskih otocih; snižena ciena na **80** nvč.
2. **Oesterreich und die Krontische Frage** (Austrija i hrvatsko pitanje); snižena ciena na **30** nvč.
3. **Discorso** proferito nella Camera dei deputati a Vienna, dal deputato Domenico Dr. Vitezić; snižena ciena na **20** nvč.

Tko pošalje vrhu iznosa 5 novč. dobiti će knjigu pod pasicom franko u stan

ODIELA na mjesečne i nedeljne rokove mogu se dobiti u **krojačnici: al N. 12 Via Farneto**, učinjena polag mjere. Budući imade u zalihi velik. izbor **sukna** svake vrsti, može dati uz umjerenije cienе nego li drugi.

Književni oglas.

„VRAČ“

ili pouka o ustrojstvu čovječjega tiela, o čuvanju zdravlja i o poznavanju i liečenju najvažnijih i navadnih bolestih. Popularno-medicinsko djelo. Napisao izdao Mr. Šišman Söjtöry, prakt. liečnik, vitez kralj. srbskog Takovskog reda i posjednik kralj. srbske ratne kolajne.

«Vrač» se dobiva kod pisca «Vrača» u Zagrebu. Marije Valerije ulica, br. 4 po 1 fr. 20 n. Tko 3 knjige naruči bude, dobiva svaku po 1 fr.; tko 4 knjige naruči bude, dobiva petu na dár. P. n. sakupljači upisnika na obročno odplaćivanje po 30 novč. za knjigu mjesečno, kroz 4 mjeseca, dobivaju takodjer petu knjigu na dár. Tko prvi obrok sakupljača platio bude, dobiva od istog knjigu «Vrač.» Sakupljač može svaku povjerljiva osoba biti. «Vrač» se dobiva takodjer za gotove novce, bez gore navedenih pogodnosti, u knjižari Mučujaka i Sonftlebena u Zagrebu, i u knjižari G. Neuburga u Križevcih.

PRIPOSLANO.

Upozurujem štovano občinstvo, da je mu Elisir VLAHOV dobio na poslednjoj izložbi u Calcutti 1883-1884. veliku kolajnu i počastnu diplomu.

Nadalje javljam, da nije to prvi put, ito je moj nenad kriljivi Elisir bio odlikovan, već dapače održa množtvo kolajnah zlatnih, srebrnih i bronzevnih od raznih izložbah.

Zahvalna pisma i liečničke svjedočbe preporučuju Elisir što većma svakomu. Razni medicinski učenjaci upotrebljuju ga u bolnicah i svuda postignu najbolji uspjeh.

Sa počitanjem „Romano Vlahov“ iz Šibenika.

Moj Elisir Vlahov, zeludačni likvor nadje se u svih glavnih gradovih svieta. Valja paziti na patvaranje. Način kako se razpoznaju prave staklenici jest: paziti da li je u staklenici utisnut: Romano Vlahov Šibenik, nadalje suhi pečat u škatuljici a na čepu pečat na ognju i napokom izvornu firmu na naslovu.

TRGOVINA I KROJACNICA

Pellegrino Levi

Via S. Antonio br. 5

OGRTAČI

od for. 10 i više

Podpuno odielo od f. 10		i više
Hlače	„ „ 4	„
Kratki kaputi	„ „ 6	„
Preluk	„ „ 2·20	„

Za približujuću se jesen drži velliku pripremu sukna te sgotovi na mjeru u najkraće vrieme.

Prašak za prsa

Nekašlji više — Izvrstan liek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katarnipim manam. — Nekašlji više

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobije se **samo u ljekarni**

PRAXMARER

Piazza Grande — Palazzo Municipale

Trst.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Železna brvna

različite visine i debljine po zahtjevu, nalaze se u skladištu uviek pripravne kod

SCHNABL i C. TRST

10 Via di Carintia 10

uz najniže cienе — Skladište kotačah rabljenih, vinotiskalnicah, sisaljkah, dotučenega željeza cievih za vodu i kotlovah.

Odlikovan „Specialitet“ P. Slocovich-a

Ljekarna „Alla Marina“

Čisto bielo ulje kakalarovo, izvrstno sredstvo za slabašnu djecu, služi za uništiti rakitiku, škrofule, nabrekuće žliezdah itd. Cienа staklenice 60 nvč.

Ulje kakalarovo jodoželjezasto, popravljajuće oskvarenu tvar krvi, pravi izpravitelj trpećih silah. Cienа staklenice 60 nvč.

Naručbe uz pouzeće obavljaju se kretom pošte.

NOVA TRŠĆANSKA OBRTNIJA

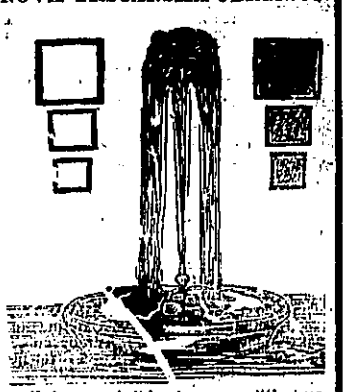

Koja se ne boji konkurence niti šatvornicami niti sa skladišći!

FONDARIJA

četverouglih pločah u portlantničkom cementu za popločiti svakojake prostore, vodjeme za bašče, posude, kipove, kapitele, vodjeme za kupeli itd. itd.; veličina pločah od 50 centimetarah, od 33, 32, 25; debljina od 2 do 3 i do 4 centimetra.

Cienа pločah i vodjemah

debljine od 2 cent. po 80 nč. četvorni
„ „ 3 „ „ f. 1 — „ metar
„ „ 4 „ „ 1 20 „

Marmorizirane poput bielog marmora
debljine od 2 cent. po for. 2·20
„ „ 3 „ „ 2·40
„ „ 4 „ „ 2·60

Vodjemi za kašče u objemu od 1 metra po fr. 30, od 2 metra po fr. 50, od 3 metra po fr. 80. Izloženi su na stalnoj izložbi.

Ova nova vrst obrtnosti jest već solidnosti i po četvornom metru koristnija za 60 nvč.

Drži sredstvo za oblaštiti cemente, podajuć njim solidnost i sjaj poput marmora. Šav proizvod nosi biljegu A. Z Uzorci ove nove vrsti obrta virti će čim prije izloženj na stalnoj izložbi,

Fondarija

ANDREA ZOTTELE

Via Acquedotto izpod Politenna Rossetti.

Latteria Milanese

(milanska mliekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mliekarni **svieža i suha voća. Izvrstne divljačine, zeleninah sve polag cienah na trgu Hleba genovezkog, kolačah mletačkih, slastičah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla** svieža svaki dan iz Milana. **Kreme za cvariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mlieka. Za objede i soirée** ovršavaju se naručbe sa pladnjevi povrhjem bogato narleseni, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvšuju se neodvlačno, nu ne izpod 5 kilog.

M. Melchiore.

Po i pisani časte se objaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osiguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje **tvornicu**

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svoith pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče «veoma nizkih cienah». Izrađuju se pečati kojegod drago poredbe; P. čati, Bijouterie, prikladni za darove, kao: satovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice. Crayon sa perom-pečatom i t. d. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre naslove, dionice itd.

Primaju se takodjer pečati na p pravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

AL VOMERO VERDE

Trgovina sa željezom: **Piazza della Legna** porta Nro. 5. Dobiti se može svakojako orudja za *poljodjelca* i *zanatlija* svakojake *sprave za konje* i *predmete za kuhinje* i *obitelji*. Sve uz najniže cienе.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerasijskog zaveda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 3½%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innsbruck, Cielovac, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devisah, efuktah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varrantu, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884.

!! POZOR!!

NB. POZOR OD PATVORENJA !

1884. IZLOŽBA U KALKUTI.

Diplom sa medaljom.

VLAHOV

elisir odkrhon po c. kr. vladi, preporučen od ljekničkih strukovnjakah, odobren patentom sjedinjenih državah Amerika.

Uujest. postignuti: Svaka nerazpoloženost, nesposobljivost, kolike, gljiste, hemoroidi, zimnice, vođena bolest, menstruacije, tremost, slabina, stišćenja krvi. Čisti lagano i okrepljuje zdravlje. Svaka staklenica je povidjena jednom naputnicom, kako se ima upotrabiti.

Da se tagije do onog lieka dodje, a nadbiva s njim izumitelj sve kavane, mirodjinice, slastičarne, prodaje like ah u svih glavnah mestih cieloga svieta.

Zvernicas: Romano Vlahov u Šibeniku. Glavno skladište u Trstu ulica S. Lazzaro br. 1.

POZOR!! — NB. POZOR OD PATVORENJA!! — POZOR!!

NB. POZOR OD PATVORENJA !

!POZOR!!

PAROPLOVITBA

braća Rismondo.

Od dne 1. julija tek. g. A. U. parobrod

„Salve“

putuje, ako vreme dopušća, medju

TRSTOM I METKOVIĆEM

tiečući sliedeće luke: **Zadar, Trogir, Split. Makarsku, Fortopus. S. Martin, Pučišće, Postire i S. Petar.**

Odlazak iz Trsta: 1. 11. 21. svakog mjeseca
Dolazak u Trst: 8. 18. 28. „

Piccoli-jeva

želudačna esenca

lekarne Piccoli-ja «pri angelu» na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, hemeroidje, zlatenicu, migreme, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djece.

Staklenica 16 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani!

Vaša želudačna esenca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, čutim polagšanje i zboljšanje.

Josip Sovdat, župnik, Kampje, pošta Črnice.

Ovdje valja izreka «Čast zaslužku». Vaša želudačna esenca, koju sam ja i mnogo drugih bolnikah rabio u bolesti, je uprav čudovite moći, osobito kod želudačnih bolestih.

A. Zupetina, župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrdjuje, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i prečudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komać da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence, kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirrheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi dotavnih čutilah, bolestim u križa i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santoninske; (kolešci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadićah 60 nvč. 1000 komadićah 5 for.

Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, prsnim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Želiščni prašci sirup. Ta iz ljekovitih bilinah ladjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i plućnim bolestim zasiljenju, kašlju, hripavosti, dušiljivomu kašlju itd Odrašćeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko zličić. Staklenica 36 n.

Tu navedena, kako sva druga ozdravlja se uviek friške dobe u lekarni

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz pouzetje iznosa.

Zaloge u Trstu su u lekarnah pl. Leutenburg, Foraboschi, Prendini, Ravasini i Zanetti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

Franco di dazio

MOBILI

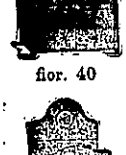

fior. 40

migliori e più a buon mercato in grande assortimento presso

IGNAZIO KRON

DEPOSITO MOBILI DI VIENNA

Trieste, Via al Teatro Numero 1, A.

(TERGESTEO)

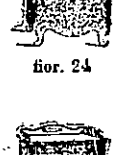

fior. 24

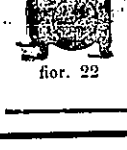

fior. 22

Prezzi correnti illustrati si spediscono dovunque franco e gratis

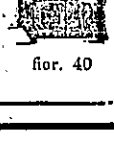

fior. 40

Počastna diploma

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašašćem profesora Friedländusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoćju zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, naposo u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. **Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija,** je usisanje sa **izvrstnim smrekovim extraktom** pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Broj 3. U Trstu 15. jenara 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Posl.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION N. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu pošlu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka i 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo. ili odpravničtvo. Nabilježavani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine.. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Poziv na predplatu.

Iztekla je sto i petnajsta godina, što šaljemo naš list na krilo milog nam roda. Stupili smo hvalu Bogu i u šestnajstu godinu. Pozivljuć narod na novu predplatu, čvrsto se nadamo, da će nam ostati vjerni svi stari pomoćnici i predplatnici i da će se k ovim pridružiti i oni, koji to do sada nisu mogli ili htjeli.

Predplata s poštarinom za cielu godinu stoji za Imućnije fr. 5, a za seljake fr. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carevine za poštarinu više. Novce netreba šiljati u zapečaćenom listu, jer je predrago, nego poštarskom naputnicom (Vaglia postale).

Budući da nam se šalje više putah novce u pazne svrhe, molimo svakoga, da uvjek točno naznači, što je za predplatu, što za što drugo.

I ovom zgodom molimo naše dužnike, da već jednom zadovolje svojoj dužnosti, jer nije liepo ni pravedno list primati a neplaćati ga. Sjećamo ujedno sve naše prijatelje, koji imadu kakovu obvezu naspram nam, da istoj čim prije zadovoljiti žvole.

Preporučamo napokon svim rodoljubom, da nam dopisuju iz svojih krajevah po istini sve, što misle, da može narodu koristiti.

Uprava «Naše Sloge».

Početak agitacije.

Državni sabor u Beču, koji se opet sastaje budućega četvrtka, zaključit će budućeg prolječa svoje djelovanje, jer mu ističe vrieme, za koje bijaše izabran. Glasa se, da će bit novi izbori u mjesecu maju, a zastupnici bi se imali birati tamo mjeseca junija ili julija. Istra je zastupana na carovinskom vieću u Beču četvoricom zastupnikah. Jednoga biraju svi, koji plaćaju preko sto forintah iztavnoga poreza a zovu se veleposjednici. Drugoga šalju u Beč svi istarski gradovi, kojim se pridružuje i trgovačko-obrtnička komora u Rovinju. Trećega i četvrtoga biraju sve kmetsko ili izvanjsko občine, i to jednoga občine političkih kotarah: Kopra, Poreča i Pulja; a drugoga občine političkih kotarah: Vološkoga, Pazina i Lošinja.

Od sadašnjih zastupnikah, trojica su Talijani a samo jedan Hrvat. Stoji dakle, da je Istra zastupana samo jednim jedinim našim zastupnikom, prem je cielom svietu dobro poznato, da je u Istri mnogo više ljudih našega roda i jezika, nego li Talijanah. Ovaj nenaravski pojav opažaju i ostali narodi naše države, pak se čude, kako mogu istarski Talijani imati tri zastupnika u Beču, a velika većina pučanstva samo jednoga. Da poznaju malo pobliže naše odnošaje, nebi se tomu čudili, jer s jedne strane pod takozvanim ustavovjernim (njemačkim) ministarstvom stvoreni izborni zakon prija i podpomaže talijanske interese a s druge strane, naš narod nije posvuda onako poučen, probudjen i osviešćen, kako bi to moralo biti. Uz sve te povoljne okolnosti ipak se Talijani boje, da bi naš narod mogao kod budućih izborah odposlati dva zastupnika u Beč. Da to onemoguće, počeli su već sada kroz svoje novine crniti i denuncirati naše zavode i osobe, koje stoje tobože na putu dalnjemu talijančenju Istre.

Za sada bacili su se svom silom na zapadni dio Istre, na koparsko učiteljišće i na zemaljskoga zastupnika g. V. Spinčića, Koparski, onaj zavod dnje već nekoliko godinah Istri učiteljah, koji mogu hrvatsku i slovensku djecu podučavati u njihovom materinskom jeziku.

Budući su Talijani prije naučni bili, da se naša djeca u njihovih školah odnarodjuju, talijančе, to nemogu sada nikako podnesti niti trpiti, da taj koparski zavod odgaja učitelje, koji nisu, niti će biti, slieno talijansko orudje, i kojim bije u srcu narodna sviest, nipošto talijanska. Treba dakle crniti i klevetati na koparsko učiteljišće, kako isto odgaja buntovnike, fanatike i panslaviste, a ne iredentiste.

Istarski Talijančići, drže naime svakoga Istrana, koji nije Talijan ili Šarenjak, panslavistom. Da zapitamo pako kojega od ovih vikačah i denuncijantah, da nam razloži i razjasni, što misli i razumjeva pod imenom »panslavista« to možemo bez oklievanja uztvrditi, da nam nebi znao niti jedan istarski Talijan kazati, što to znači, već bi jednostavno izjavio, da je što takova čitao u novinah, ili da je tako govoriti moda. Tomu se nije ni čuditi jer je svakomu Talijanu tudja kulturna povjest nepoznata stvar. Kako bi se mogao Talijan dati na proučavanje jezika, povjesti i političko-socijalnih odnošajah ostalih narodah! To bi bilo odviše zahtjevati od onih, za koje vriedi rečenica: »Il dolce far niente«. Ta oni imaju dosta svoga posla kod svoje kuće. Ta blažena Italija, za kojom se kod nas toliko uzdiše, ima do kakvih 26 milijuna dušah, a od ovih je do *preko 22 milijuna osobah, koje neznaju ni čitati ni pisati.* Uz ovako strašne brojeve, može se punim pravo reći: *Talijani, brinite se za sebe i za svoj neuki puk, a pustite nam, da odgojimo i osviestimo naš zapušćeni narod u Istri, kako znamo i koliko možemo.*

Nu budući znademo po izkustvu, da je smješno, dapače nemoguće tražiti od istarskih Talijanah pravicu i pravednost, to nam nepreostaje drugo, nego svimi zakonitimi sredstvi oprieti se grdnoj sili, surovomu nasilju, koje ide za tim, da uguši našu narodnu sviest, da uguši nas iste, da nas uniši.

Druga zaprieka talijančenju Istre — kako to umuju naši narodni protivnici, — jesu nekoji kotarski školski nadzornici, koji se neće pokoravati sliepo poročkoj gospodi. Budući nisu mogli zapriečiti njihova imenovanja (jer neimaju svojih, za to sposobnih ljudih), to jih valja svuda ružiti, crniti i denuncirati, držeć se one latinske: »calumniare audacter, semper aliquid haerebit« t. j. crni danas, crni sutra, ipak će se nešto vjerovati, makar na svemu ne bilo ni dlake istine. *Lice nam se stidom zarumeni, kad po-*

PODLISTAK.

Istrionensia ili diple Babinoga Marka.

(Konac).

Kad već nestoji u oblasti ljudskoj, da svoju moć protegne i u carstvo zraka, gdje uz moderne mikrobe kote se i uzmnožavaju po svoj miloj slobodici toliki drugi vidljivi i nevidljivi napadači na ljudsku eksistenciju i blagostanje, kad se već premože baciti na poznata božja stvorenja smrtnu koprenu, htjelo bi se bar, da naše pokrajinsko zemljište nebude steciište tih prkosnih stvorovah, htjelo bi se, da se ciela Istra pokrije ptičjom mrežom, htjelo bi se, da sva Istra bude jedna zanka, svaki grmečak da se »nabižga« tiepkom.

Kako je već prirodjeno ljudskoj naravi, koja hoće da sazna svakoj stvari »quare qua«, vi ćete p tati, a koji je uzrok toj »ptičjoj hajki?«

Da vam pravo rečem s tim pitanjem stavljate »Rešetara« gotovo u nepriliku, jer su tuj ihnoga tumačenja, mnoge versije. Jedni vele, da je po srieći sladkokušje, a recimo istinu »pulenta«, a timi krilatimi Makabejci zaprema odlično mjesto na polju t. j. na stolu bonkularije. To bi još bilo čisti motiv, što ga navadjaju tumači, kojih ćemo prozvat »čisti šporkec« medju povodnike ovog tumčenja ubrajamo »poštovanoga« lajka, koji se per exceptionem u regula smije zvati i pisati fra Jaka, akoprem on nije ni tercijarij. On bo je u svoje vrieme i na svom mjestu izjavio, da za koje babe dušu bismo mi (Istrani) čuvali »le specie alate per le cucine dei vicini«.

Nego jih ima — i tih ćemo nazvat »grintavci« koji mnijo, da ima tuj i narodnostnoga prismoka, a ja po svojem rešetarskom zanatu stavljam i ove na svoje rešeto.

Kako je to na dugo i široko razglamazao »prie poštovani« fra Jaka 27. augusta 1883. najveći kontigent drozdovah, zebah, sjenicah, ili da se popularnosti radi (po izgledu vrbničkog kljičara) prostije izrazim, najveći kontingent kotorni orebice, drozdi tordi, senice parusi, dolazi »dalle plagge croate« pak ako se dopusti slobodan inkolat tim jogunastim krilatcem, otvaraju se »eo ipso« širom vrata osobito s obzirom na hrvatsko pučanstvo pokrajine (za koje se znade, da se grozno plodi) pogubnoj po Latine ornitomaniji.

Pozorni motritelji pronašli su već do sada u svojih ornitoložkih iztraživanjih tako čudnih pojavah te se mora zaključiti, da je ta pernata živad (nejma druge) okužena velikohrvatskimi teorijami. Da se bolje izrazim:

Ti kanarini, republike, nepouzdane slobode, tako su se u kljunastoj artikulaciji »izmuštrali«, da pjevucaju sve u šestnajst ciele stekliške marsiljeze. Kud ćete veće sablazni! Kukujači, vrabci, štikuni i t. d. koji su od pametara pičkali svoj drevni: »pići, pići, pići« sada da čisto artikuliraju: »bit će, bit će, bit će . . . a ima ih, koji da su razgovjetno razabrali malne cieli stih Preradov:

»Što bit mora, bit će, bit će, bit će!

Drugi opet prisižu na svoju više manje kosmatu dušu, da su čuli, gdje ptićud, koja je u »sretnih starih vremenih« živkala svoj normalni: živ, živ, živ, sada u vas glas. (pak tu i u pokrajinskom predjiu) žubori: živila, živila, živila! sa onim što sliedi; tek nekoji osjeguravaju, svojim više manje pouzdatnim poštenjem, da su slušali u koru onaj strašni ritornel »štrik za vrat, štrik za vrat, štrik za vrat«.

Ako je zbilja stvar do toga već došla, s obzirom na ćud istarskoga puka, koji je velmi pristupačan praznovjerju, gatanju; s obzirom osobito na poslovicu, koja se u toj lahkovjernoj rasi, od pranotacah sačuvala, da »ča ptice poju, li je, li će bit« eh! svaki misaoni priznati će, da je zabrinutost »otacah domovine« i mjere, koje misle poprimiti, sasvim na svom mjestu. I onako nepobitna je istina, da je pjesma silni pokretač i strašni prevratnik.

Sad da vam još zahitježim što o tom sude, neznam kako bi jih krstio »misticizam«, »alegorizam«, »tipizam«. Po njihovu, sve to vitlanje i mutlanje treba uzet »sensu translato«. Ovim poslednjim lete oko mo-

djanah oni »gardei gardellini« alias »lierette roše tramwai«, o kojih je isto tako 27. augusta 1883. natucnuo naš Gambettić i skupa s njim umjeren *Hrvat*, dakle dvostruko naš avansirani »Sandro«, o komu neki kažu, da je »ptičar« po izboru u svojoj neizrecivoj i vazda »edifikantnoj špiritoznoj« dosjetljivosti. Pak u moru tolikih mnienjah, molim vas, tko da se snadje?! Vaš »Rešetar« svakako ne, al je on ovim ipak izvršio svoju rešetarsku dužnost.

* * *

Koji lahkovjernik, čitajuć Babin br. 148, valjda je u sebi zavapio: nelzepiv li je jaslarski dispozizionsfond, kad mogu podržavati posebne dopisnike, pak i u istom Zagrebu! Nevjerujte! Znam vam reći, da akcijoneri krutoniljašku na »široko grlo« svoga Bel-a i mnogobrojnu čeljad kumirova žrtca*), koju moraju uzdržavati često spetljanimi »kolektami«. Onaj dopis vam je »izfabriciran« kao i svi dotični iz Krka, od običajnoga okrpanca »il I.« kako se podpisuje »Refado«. Nervozni njegov sistem i sploh »nježna« njegova konstitucija čine ga vele spretnim za magnetička snovidjenja. Nečekajte dakle da zagrebački dopisnik održi zadanu riječ »sulla seduta burrascosa« jer ga valjda »fluidum« u svojoj struji zanio malo zatim u rodno gnjezdo, komu kažu, da je već bio pri-

*) Zrtac — koji žrtvuje — svećenik.

mislimo, od koga potiču te klevete, ogovaranja i denuncijacije! Uzalud ćeš tražiti kod naših protivnikah osobu nepristranu, uvidjavnu i svakomu pristupnu, ono što se kaže: *»gentelmen«*, to su koli u Poreču toli u Pazinu i Kopru nepoznati pojmovi. Kad biste se mogli, vi kulturonosci crveniti, mi bi Vam doviknuli: *»sram Vas bilo pred Bogom i ljudmi«* al ovako, nemožeme nego s prezirom odvrnuti se od vas. Nu čekajte gospodo! Prije il kasnije doći ćemo i mi na red u Istri a tad znajte, da ćemo vam mjeriti onom mjerom, kojom nam vi sada mjerite. S kavalirom postupa se kavalirski a prostaku i denuncijantu pokažu se vrata, okrenu se ledja.

Izmedju spomenutih nadzornikah najviše jim je na putu g. V. Spinčić, koji je ujedno i naš zastupnik na zemaljskom saboru u Poreču. Talijani nisu mogli nikako i nikada pregoriti, što ga je koparski kotar odposlao u Poreč, gdje se je požrtvovno i sa svom ljubavlju zauzeo za naš biedni narod u Istri.

To upravo ne bijaše po volji porečkoj gospodi, to je njih do skrajnosti razjarilo, pa u svojoj bjesnoći hajde na njega, da ga orne, onemogućе, iztisnu, jer tko bi i nadalje smatrao Istru talijanskom pokrajinom, kad bi se i u buduće držali u porečkom saboru onakovi govori, kakove je izustio naš prevriedni zastupnik!

Mi dvojimo, da će napori porečke gospode imati željeni uspjeh a uvjereni smo, da će našoj svetoj stvari jedino koristiti. Crnite gospodo, klevetajte i denuncirajte slobodno nu znajte, da se hrdja nehvata zlata.

DOPISI.

Iz Boljuna 12. siečnja 1885. Danas je bio obavljen izbor načelnika ove obćine. Izabran je Jakov Ilijašić. On je do sada u svakoj prigodi pokazao, da mu leži na srdcu dobro hrvatskoga naroda u ovom kraju te gojimo čvrstu nadu, da će mu biti to i u buduće najprva i najveća briga.

Bilo je već spomenuto u prvom ovogodišnjem broju »N. Sl.«, što čeka novoga načelnika, zato nećemo sada toga ponavljati. Treba u boljunskoj obćini školah, cestah, a što nije bilo prije spomenuto jest, dobra uprava, koje nam treba. Poznato je, da je g. Ilijašić dobar gospodar, ali i njemu neće biti moguće samomu urediti poremećeno stanje obćine, već će se morati upreti na valjane pomoćnike. Najglavniji pomoćnik u obćini, kakova je naša je gotovo tajnik, bez kojega jesmo sada. Novomu načelniku polažemo stoga mnogi ostalimi vruće na srdce, da si izabere za tajnika ne samo čovjeka vješta u rukovodjenju obćinskih materijalnih poslovah već ujedno i dobra Hrvata, koji neće gledati kako bi na štetu seljaka najudobnije živio, nego kako bi u svačem radio na njegov boljak kao za sebe sama.

Pogled po svietu.

U Trstu, 14. jenara 1885.

Viest, koju su donesle razne bečke i pražke novine, da će se razpravljati odmah na početku zasedanja carevinskog vieća, vladina osnova o uredjenju svećeničkih plaćah, nije kako se naknadno iz Beča javlja, temeljita. «Nar. List» piše, da će to pitanje težko ni doći na razpravu, jer da mu se načelno opiru zastupnici katolički iz Tirola i Dolnje Austrije, koji neće, da se država mješa u stvari svećenstva. Podje li ipak za rukom ustavno razpraviti zakon o svećeničkoj kongrui, težko da dobije carsku potvrdu.

Naša braća u Kranjskoj rade živo na tom, da se ustroji još ovo godine slovensko školsko družtvo sv. Cirila i Metoda. Slovenski časopisi smatraju vrlo važnom namisno, da se takovo družtvo ustroji, pošto je uvjek bilo i ostat će srodište narodnog pokrota škola i narodni uzgoj. Slično njemačko družtvo Schulverein ustrojava škole po slovenskoj Štajerskoj i ostalih slovenskih pokrajinah, širedi tamo germanizaciju. Da Slovenci održe svoj položaj, tomu je potrebno školsko družtvo, kojemu će biti svrha, da u mješovitih kotarih, gdje imade Njemacah ili Talijanah, podiže slovenske škole. Nakon pet godinah, kad bude dovoljan broj djakah, mora se zahtjevati od vlade, da se te privatne škole pretvore u javne. Da se ovaj cilj laglje postigne, uzet će družtvo oblik vjerozakonske bratovšćine. Takova korporacija odgovara po sudu slovenskih novinah, najbolje vjerozakonskom čuvstvu Slovenacah.

Hvalimo od srca nastojanje slovenskih rodoljubah, koji teže za tim, da odvrate svoju djecu od ponjemčivanja. Isto tako hvalevriedan je predlog nepoznatog pisca u tršćanskoj «Edinosti», da se osnuje školska bratovšćina sv. Cirila i Metoda za sve Jugoslavene, kojoj bi imala biti svrha čuvati slavensku djecu slovenskih pokrajinah i Primorja sa Istrom od ponjemčivanja i potalijančivanja. Preporučamo rodoljubom u Hrvatskoj i Kranjskoj ovaj predlog, da o njem ozbiljno promišljaju, jer je skrajno vrieme, da se nešto poduzme proti njemačko-talijanskim prelievaonicam, u kojih se odnarodjuje naša krv.

Trgovačka komora u Brnu podala je protest na vrhovno sudište što su poslednji izbori uništeni. Ujedno kani moliti vladu, da počeka sa razpisom novih izborah, dokle bude riešen podani protest.

Tršćanska trgovačka komora zaključila je u poslednjoj svojoj sjednici, da hoće podupirati predlog deputacije burze, koji ide za tim, da ministarstvo trgovine upotriebi sva sredstva, da bude u Trstu izhodište za njemačku parobrodarsku liniju.

U hrvatskom saboru svršila se je prekjučer glavna razprava o indemnitetu. Koli opozicije toli vladina stranka borile se čvrsto za i proti indemnitetu. U poslednjoj sjednici govorili su o tom predmetu najbolji vladini govornici a na koncu uzeo rieč i sam ban. Predlog, da se predje u specijalnu razpravu o indemnitetu bijaše primljen velikom većinom.

U klubu vladine stranke izjavio je ban, da će vlada na proljeće predložiti saboru osnovu o preinačenju političke uprave, zatim osnovu zakona, kojim bi se riešile obćine od prevelikih teretah, koje njim je snašati. Vlada namjerava takodjer i zraditi novi izborni red jer sadašnji da neodgovara modernim zahtjevom.

I u ovom zasjedanju postupa većina sabora vrlo strogo sa opozicijom. Tako je izključila jednog opozicijonalnog zastupnika od 20 sjednicah a drugim koji su oštro karali njezino postupanje oduzela rieč. Opozicijonalne novine osjećaju ćutljivo strogost tiskarskoga zakona, ili bolje rekuć način, kojim se isti tumači. Urednik Pozora g. Božić odsudjen je radi uvriede poštenja, počinjene tiskom, na šest mjesecih tamnice.

U Srbiji obavljeni su zadnjih danah na mnogih mjestih gradski izbori na temelju novoga obćinskoga zakona. Uspjeh bijaše svuda za vladinu stranku povoljan.

Ustanovljena granica izmedju Crnegore i Turske, počimlje kod Dulčinja a svršuje u Planini. Od ovud teče preko Tomov-Kamena do golskih gorah, a od ovud pokraj obćinskih granicah kršćanskih selah, koja su odstupljena Crnoj gori, do Mokre-Velike. U obće gledalo se na to, da se nova granica složi s granicami dotičnih obćinah.

Ruski cesar naložio je zemaljskim namjestnikom, da podnašaju unapried svoja izvješća i predlogo izravno njemu, nipošto ministarstvu nutarnjih posalah. On da će sam predloge proučiti a za tim iste ministarstvu odstupiti.

O svečanosti sv. Cirila i Metoda, koja će se letos u Moravskoj obdržavati, javljaju iz Rima, da se istom u Vatikanu veoma zanimaju. Sv. Otac da se nije još o toj svečanosti izjavio nu da se obće drži, da će izdati encikliku, u kojoj će poticati sve Slavene, da se sjedine u vjerozakonskom smislu sa sv. stolicom.

U Rumunjski sabor izabrani su skoro sami liberalci.

Ovog četna imalo je započeti novo zasjedanje francezkih saborah. Budući pako, da su izbori za senat tekar 25. t. m., će se valjda saborovanje odgodit dok se izbori za senat ne svrše.

Na francezko-kitajskom bojišću započeti će do mala odlučni bojevi. Pred Kelung su jur dospjele francezke pomoćne čete te se očekuje tuj svaki dan boj.

U njemačkom saboru predlaže zastupnik Wedell, da se uvede porez na igrače na burzah. Predlogu će se oprieti najvećma burzovni špekulanti-židovi.

Francezke novine javljaju, da je sjegurnost života i imetka u Egiptu vrlo loša. Sve bježi iz provincije u Aleksandriju i Kairo.

Franina i Jurina.

Fr. Čuj me no!
Jur. Daj no!
Fr. Kumpar i ženso Frane poveda, da ni fajil s delitbum Kustavščini, lego, da te njin dat neku spožituru.
Jur. Ča j' pak to?
Fr. Ha! vej si ga zlodej.
Jur. Pak ča se nemoru dat malo muži napred?
Fr. Tr da su dosta konatili s dolu, ma govori kumpar Mate, da j' on znal i prije, da ako njiha stvar od delitbi pride v ruki onemu mićemu Klanjcu, da neće od svega tega niš bit a se me je strah, da će jušto tako bit.
Jur. Tužni oni scidi, ki su se va morebitili.
Fr. I brižni oni poplati, ki su se razderail klateć s gorun i s dolun.

* * *

Fr. Ča biš rekal Jure, ki zajik je bolji, nemški al talijanski?
Jur. Da ti po pravice rečen, ja najvolin svojgu, pak onda prašćega va kapuze, da j' onako malo nasoljen.
Fr. Dobrega si gušla nehore! Ma da ti je na ubir, kega biš volel od oneh dveh zajik?
Jur. Sakako većega i debljega, zač bi bilo više ča kuhat i peć, varit i cmarit.
Fr. Dragi ti ne zanovetaj vavek, lego reci i ku mužku.
Jur. Kad ćeš jušto znat, jas nebim baš otel ni nemškega ni talijanskega, lego upravo majarskega.
Fr. Jure nebudi Jure!
Jur. Ni ti tu zlodej bill špaša, zač san ču sega jutra, da su dobile neke školi voloskega kapitanijata nekakove meri a tumačene da su su va majarsken zajike.
Fr. To j' valjda spomutnji.
Jur. Po hoštrića ni, zač ako preko Učki koza laže, nelažu njoj rogi. Tako vidiš, da ne bi škodilo znat i mrvicu majarskega.
Fr. Ha! tr gospoda znaju ča nam najviše rabi. Kustavci neka nemški štroncaju, Vološćanci i Lovranci, ki imaju s kapulun i plšmoljami posla, neka po ćokotsku blebreću, a Opatijci neka majarski laju, zač se dole se ka majaraka čuje.
Jur. Ala je neki dan jedan gospodin dole i nemški grdo štroncal kada se j' va gruju popićil.
Fr. Dobro mu stoji not, zač neda popravit putl.
Jur. Nisu mu nesreće baš puti krivi te, lego da ni bil dosta va nogah zalad.
Fr. Ča nećeš tolliki zajiki pomutit glavu i nogi!

Različite viesti.

Imenovanje. Poznati profesor pazinske gimnazije g. Davorin Nemanić imenovan je ravnateljem gimnazije u Sarajevu. G. Nemanić predavao je u Pazinu i hrvatski jezik te bijaše veoma obljubljen od mladeži. Žalimo duboko što gubi pazinska gimnazija toli vrstnu silu a naš narod veoma iskrena prijatelja. Želimo g. profesoru u novoj postojbini svako dobro.

Pomilovanje. Nj. Veličanstvo cesar pomilovao je 6. t. m. 133 kažnjenika, a medju ovimi 8 od njih u Kopru, a 6 u Gradišci.

Utamničen bijaše dne 3. t. m. u Bujah (Istra) liekarnik Carlo Bonetti, kako novine pišu radi veleizdaje. Pitamo porečku »babu«, nije li možda bio Bonetti panslavista!

Odbor političk. družtva »Edinost« zaključio je u svojoj poslednjoj sjednici, da će obdržavati dne 1. febrara redovitu glavnu skupščinu. Umoljavaju se sva gg. zamjenici i povjerenici, da dodju na skupščinu u podpunom broju i da nagovaraju članove, da se dostave na istu u čim većem broju jer će se razpravljati važna pitanja o predstojećih državnih izborih.

Slavenska čitaonica u Trstu priredjuje za subotu dne 17. t. m. svoj prvi letošnji ples. Kako je sada to središće slavenske inteligencije u Trstu na najlepšem glasu, možemo očekivati, da će izpasti sve njezine mesopustne zabave što sjajnije.

Delavskoga podpornoga družtva ženski odiel imade subotu dne 17. t. m. u kazalištu »Fenice« ples. Na plesu biti će podarovane dvie krasotice, koje budu imale najlepšu narodnu nošnju. Darovi se sastoje od zlatnog medaljona, u vriednosti od 30 for. i zlatnog prstena u vriednosti od 15 for. Koliko želimo pripravljaju se naše okoličanke marljivo k plesu, da nas razvesele i iznenade svojom prekrasnom narodnom nošnjom.

Glavna skupščina tršćanskoga »Sokola« obdržavala se je prošle nedelje u dvorani slavenske čitaonice. Članovah dostavilo se veoma mnogo. Polag izvješća tajnika i blagajnika napreduje družtvo veoma lepo. Gotovine imade okolo 400 for. U novi odbor bijahu izabrana sledeća gospoda: JOSIP MANKOČ predsjednikom; odbornici: Mate Polić, Janko Bunc, Fran Kevešić, Ferdo Karlš, Josip Daršl, Martin Keržič, Josip Lampe i Andrija Musić. Očekujemo od rodoljubne gospode, kojim je povjeren naš »Sokol«, da će shvatiti stope prijašnjih odborah i da će nastojati dovesti družtvo do najbujnijeg razcvieta.

»pravio svih četernaest rimah za sonet, što mu ga je namjenio za predmjevano izborno slavodobiće. Hotjela je huda sreća te su »paćarotii« dobili »per le rime« i tako će srokovni »kling-klang« morat čekati koju drugu bolju zgodu.

Iddio ve la mandi buona! jer nesreća nigda sama nedolazi!

Kuku lele! nemamo te već Lesandre!
Zahrkle nam za uvjek naše šandre padre!"

* * *

Kad se čitao u Poreču »zagrebački« dopis i ona »duhovita« dosjetka o »naso sloga«, Kopunićev unuk mašući glavom, da je uzdahnuo: »Sloganasi per Dio!«

* * *

Ovim četvrtim R. šetanjem ja sam se odužio za umiruću godinu 1884. Na svake kvatre došlo je po jedno.

Ima toga Babinoga mnogo, mnogo, mnogo! al za jedan dušak preveć je i ovo.

Za plaću preporučam, da mi se reče: Bog ti dao zdravljel na paralizovanje mnogobrojnih na moju adresu izlanutih: che ti venisse un accidente!

* * *

Suvišno je, da vam preporučim, da izručite od moga obligatnoga milelakmanja komu što, t. j. turski pozdrav, »Babinom Marku« i pokon do crne zemlje i još dublji njegovim patronom. Rešetar.

**) — Ni ta stala, ni ta legla, najmodernije značenje bilo bi alla veneziana: futisserie.

Farizejstvo. Prošlog čedna doniela je bečka »Neue freie Presse« dopis iz Pula — recte iz Poreča — u kojem se irredenti tuže, da slavska propaganda u Istri sve to više napreduje. Središte i izvorište sve te propagande da je koparsko učiteljište a na čelu agitatorah, da je g. Spinčić, koji da uživa podpuno povjerenje svega istarskoga svećenstva.

Ovu viest doniela dakako i porečka farizejka »L'Istria« s dodatkom, da joj je drago, što se tobože i izvan Poreča počelo već opažati, kako Slaveni u Istri napreduju i uvidjati, gdje je središte cielog tog. pokreta. I Istria tvrdi ili bolje rekuć, dopisnik »Neue freie Presse« tvrdi po drugi put u »Istri«, da je g. Spinčić vodja svega pokreta i uzkliče, da je on uzprkos svemu tomu još uvjek c. k. školski nadzornik!

Pita dalje »Istria« gdje bi bilo već Talijanac, koji bi se kao ces. kr. činovnik (politički govoreć) onako ponašao kao što se ponaša gosp. Spinčić, pa opet uzkliče: *»Božja pravda gdje si«.*

Nemarimo ovdje izticat duboku podlost i rafiniranu denuncijantsku narav toliko bečke židovske, koliko porečke farizejke, koje ovako na ljude napadaju bez navesti i jedan jedini čin radi koga to čine, hoćemo samo da iztaknemo, tko bi morao pravdu božju zazivati.

Dok vješala nad glavom jednog istarskog Talijana radi veleizdaje vise (Ragosa), dok petarde praskaju po istarskih talijanskih gradićih pred kućami c. kr. oblastih (Pazin, Vodnjan), dok c. k. činovnici prieteće listove dobivaju (Pazin), dok se pristuše talijanske stranke radi zločina veleizdaje u zatvor bacaju (Buje); dok se po potaljančenih istarskih gradićih talijanske trobojnice izvješaju (Pazin); dok emisari političkog talijanskog družtva mirni narod proti konstitucionalnim oblastim bune (Kastav) dok se n a š e l j u d e nekažnjeno javno mrcvari samo zato, što su Hrvati (Sovinjak, Portole) ili samo zato, što pjevaju austrijsku himnu (Kopar); dok našim popovom nije ni u njihovoj kući život siguran ako im pred sobom, u kojoj spavaju žandar stražu ne straži (Portole); dok podpredsjednik sabora i c. kr. činovnici iz saborničke bježe kad naš zastupnik govori; dok se u čisto hrvatskih mjestih talijanske i njemačke škole otvaraju (Volosko itd.) mjesto hrvatskih, dok se našem narodu u nepoznatom mu jeziku o dobru i životu sudi, dok se naši ljudi pred sud zovu ako hrvatski pjevaju (Tinjan, Vrbnik) dok se sve to zgadja, dotle »Istria«, organ manjine, koja tiranski guječi većinu pučanstva istarskoga, sazivlje pravdu božju!

Farizejko ne zazivlji božje pravde! ona spava, čvrsto spava, jer kad bi bdila nebi danas strančar Amoroso i konsorterija Istrom upravljali, nebi se dogadjalo ove što smo gori naveli i još više!

Danas meni sutra tebi. Izjavili smo više putah, da neodobravamo izgrede niti demonstracijah, izvadjale se one sa budi koje strane i proti ma kojoj osobi. Odsudili smo oštro prostačka izazivanja proti g. Jelušiću, bivšem župe upravitelju u Oprtlju. Tamošnja tobožnja inteligenca nije propustila zgode, a da ne demonstrira proti g. J. i to jedino radi toga, što nije hotio svirati u kalabrežku mješinu. Psikanja, zviždanja, ruljenja i koješta gorega poduzimala je nekolicina tamošnjih gradjanah (opojenih valjda djedovskom kulturom) proti g. župe upravitelju. Došlo je dapače tako daleko, da se nije podufao upravitelj na ulicu bez oružja. To se dogadjalo ove na čast i slavu one nebeske kulture. Nego vremena su se promjenila. G. Jelušića zamjenio je drugi svećenik, koga porečka »baba« u zvjezde kuje. Mi neimamo razloga, da ga za sada niti hvalimo niti kudimo. Nego taj gospodin mora sada, nekriv i nedužan, žeti plod oprtaljskih civilizatorah. Izvanjski kmeti naučili su se naime od gradjanah psikati i zviždati svećenike, pa su kako »bâbac« javlja tom talijanskom muzikom dočekali i novog g. upravitelja. Neželimo, da se to opetuje, jer nije gosp. upravitelj kriv, što imade u Oprtlju prostakah i neotesanacah, koji sazivlju sada oblasti, da kazne izgrednike, a jadnici zaboravljaju, da kmeti samo po njihovih notah igraju jer nisu sami toliko muzikalni, da bi mogli onako umjetničke komade iz svoje glave svirati. Tko sije vjetar, žanje oluju.

Uzor uprava. U predposlednjoj »babie iz Poreča čitamo dopis iz Buzeta, kojemu bi jedva povjerovali, da nam ga je poslao na primjer koji od naših prijatelja. Babin dopisnik riše upravu občine buzetske tako crnimi bojami, da nismo odavna nešto crnjega čitali. Sudeć po dopisu, moralo se u Buzetu vladati i upravljati upravo kano bez glave. Občina osiromašena; blagajna prazna, činovnici bez plaće, duga puno desno i lievo . . . . pa šta deš još više srce moje? Stanje občine, kaže dopisnik, toli upravno, koli gospodarstveno i financijalno jest najnevoljnije.

Občinom tom upravlja kroz desetke godinah talijanska svojta, kojoj pripada valjda i »babin« dopisnik, kojemu rado vjerujemo, da riše vjerno žalostno stanje občine. Ista ta svojta napinje iznova sve sile, da opet zavlada onom tužnom občinom kano da njoj nije do sada dosta naškodila. Dovela ju do ruba propasti pa ju želi baciti u grozni ponor. Buzećani! čujete li što piše Talijan o ljudih, koji su upravljali s vašim imetkom toli nemilosrdno. Hoćete li njim i nadalje povjeriti sve svoje?

Riedka starost. Ruske novine pišu, da živi u selu Nikolajevskom neki starac imenom Kazini, koji se je rodio 20. moja 1694. god. Sada mu je dakle 190 godinah. Taj novi Matuzalem je sada doduše tjelesno slab i opao nu još uvjek zdrave pameti i zdravih čutilah. Oženio se po tri puta; djece imao je 83. Sada imade 120 unukah, 86 prapraunukah, koji imaju opet 20 potomakah.

Književne viesti.

Matica Hrvatska. Molimo sve članove »Matice Hrvatske«, da izvole dignuti »Izvješće« iste kod našeg uredničtva. Ujedno preporučamo svim starim članovom, da nam se na vrieme prijave na novu predplatu i da uznastoje pridobiti »Matici« čim više novih članovah.

Sitne pjesme. Spjevao Tugomil, Osiek 1884. Tisak i naklada Dragutina Laubnera. Preporučamo našim čitateljem ovu krasnu zbirku pjesamah od poznatog mladog pjesnika A. Harambašića.

Učevna knjižica. Zemljopis, povistnica i ustavoslovlje za bunjevačku i šokačku dicu, po hrvatsko-ugarski izvori napisao Mijo Mandić učitelj. Svojina pisatelja. Tiskom Josipa Bittermana u Subotici.

Učevna knjižica. Prirodopis, prirodoslovje i slovnica za bunjevačku i šokačku dicu po hrvatsko-ugarski izvori napisao Mijo Mandić učitelj. Svojina pisatelja. — Tiskom Josipa Bittermana u Subotici. — Želimo vruće, da bi naši rodoljubi poduprli što izdašnije zaslužnoga za ugarske Hrvate g. pisca.

Neuku nauka.

Kako ćeš uništiti gliste u loncih. Eto na sliedeći način. Kuha se 8 do 10 divljih kostonjah, (magjula) u litar vode, pa se ukropinom zalije zemlja. — Tvrdi se, da gliste odmah poskapaju.

Današnjim brojem počimljemo donašati iz gospodarskih knjižicah družtva Sv. Jerolima važnije i koristnije člančiće poučnog sadržaja:

Znakovi dobrih kokoši. U dobre kokoši je glava liepa i razmjerno porasla, kresta (ruža, kruna) uzpravna i crljena, oči vedre, kljun crljenkast, vrat jak, široka prsa, razpušteno (omašno) tielo, liepe noge i male ostruge (mamuzice). Takove kokoši mnogo su krepčije, živahnije i plodovitije, nego druge. U mlado su kokoši (pišćenke) ostruge još posve malene, a vremenom ponarastu. Imade kokoši, koje imadu preduge ostruge poput kokota; takove se odstrane, jer po svojoj naravi toliko ne nesu, kao kratkoostrugaste, pa i svoja jaja u gnjezdu obično sataru. Crne su kokoši najbolje, osobito one sa uzpravnom ili na stranu nagnutom krestom; nu dobre su i sve ine tinasta perja, medju kojimi se ponajbolje odlikuju crvenosmeđe. Biele kokoši nisu tako plodne, pa još iz visine i jastrebovi lakše zapaze. U obće za razplod odabiru se kokoši liepa struka, liepa perja i velike, a k tomu dobre u svakom pogledu; akoprem se uzimaju za ponajbolje kokoši srednje veličine, ipak u razmjerju najmanja kokoš veće jaje snese, nego li najveća kočinčinka.

Ima i takovih kokoši, koje kukuriču poput kokota; te ne valjaju za razplod, jer nose vazda malena jaja s nepodpunim žutajnikom. U takovih je obično krivnja, da im je jajnjak sav obrasao mašću, ili da je manjkav. Imade praznovjernih ljudi, koji misle, da će u kući biti smrti, kad čuju kokoš kukuriknuti; to je puka obmana. Takovu kokoš zakolji, pa eto ti čestita obroka, ili ju prodaj, opet će donieti koju krajcaru.

Kokoš može i preko 10 god. živiti, ali se neka ne ostavlja preko 6 godinah, jer kasnije sve slabije nese, a jaja se neće izvaliti (izleći). Mlada dobra koka začme već u desetom mjesecu nesti i nese obično kroz četiri godine vrlo marljivo. Za godinu dana može izvrstna koka 120 do 150 jajah iznesti.

Dobro hranjene kokoši i u toplih kokošinjah nesu skoro neprestance; prestanu nesti samo za neko kratko vrieme u rujnu i listopadu, jer im onda perje puzne, i kada je prestroga zima. Kokoši nesu i onda, ako i nema kokota u jatu, nu takovu su jaja samo za trošak, nipošto pako za podsadjivanje, jer nisu oplodjena. Nasuprot uzdrže se jaja mnogo dulje, a da se ne skvare.

Pomorske viesti.

Navli za brodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk.	12	po ton. dugah	
„ Cette	„	12	„ „	„
„ Bordeaux	„	14	„ „	„
„ Maltu	„	14	„ „	lesa
„ Algeriju	„	26	1100 und.	franc.
„ Messinu	„	26	1200 „	miet.
„ Cagliari	„	28	„ „	„
„ Patras	„	30	„ „	„
„ Pirej	„	30	„ „	„
„ Aleksandriju	„	27	1000	
„ Port-Said	„	30	„	

Iz Rieka.

Za Marsilju	frk.	13	po ton. dugah.	
„ Cette	„	13 i pol	„ „	„
„ Bordeaux	„	14 i pol	„ „	„
„ Marsilju	„	15	„ „	bordun.
„ Cette	„	15 i pol	„ „	„
„ Port-Vendres	„	15 i pol	„ „	„
„ Algeriju	„	32	po 1100 und.	miet.
„ Batum	„	2	po prazn. barilu.	

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk.	13	po ton. dugah	
„ Bordeaux	„	15	„ „ „	
„ Rouen	„	19	po 1015 klg. hrast. drva	
„ „	„	25·30	po 1000 lit. vina.	

Kretanja austro-ugarskih brodovah u tudji inozemstvu.

Dojedrili u:

Trst 1. siečnja, Elena D., Nikolić iz Kopra 9. Grad Zagreb, Marunić iz Charlestona. 10 Noel, Gjurgjović iz Patrasa. Eridano, Pellizaro iz Genue. *Sesif* 31. prosinca. Cervo, Matičić iz Buccaunovo. — *Carigrad* 10. siečnja. Sloboda, Gulalija iz Odesse. — *Volo* 21. pros. Romolo, Soppa iz Sira. — *Aleksandriju* 28. pros. Drugo U., Stelić iz Marsilje, — *Cardif* 31. prosinca. Forza, Perčić iz Amsterdama. 2. siečnja, Germana, Bunlčić iz Havrea. Rebecca, Jakulić iz Havrea Enrica, Stipanović iz Bordeaux. — *Livorno* 4. sieč. Balkan, Flamin iz Nove-Jorke. *Lisbona* 29. prosin. Matteo, katarinić iz Filadelfie. — *Newcastle* 8. stud. Johanna, Luković iz Jamajke. — *Cette* 1. sieč. Tacito, Stanger iz Milazzu. *New-Orleans* 1. sieč. Elios, Ivančić iz Marsalje. 3. Gloria, Premuda iz Marsilje. — *Bougie* 31. pros. Fateo, Tomašić iz Genue. — *Montevideo* 4. prosin. Ergo, Gjadrošić iz Portlanda. 30. Minerva V. Vukasović iz Buenos-Ayresa. — *Singapore* 7. pros. Giusto, Radoslović iz Sourabaya. — *Batum* 26. Marino, Veličić iz Mietuka. — *Sourabaya* 21. prosin. Milan, Vukasović iz Hongkonga. — *Falmouth* 6. sieč. Irenco, Šnauc iz Montevidea. Jane, Žiga iz Conception. — *Buenos Ayres* 4. pros. Mirto, Peršić iz Rotterdama 5. Zia Caterina, Peselj iz Marsalje. — *Marsellju* 8. siečnja. Nadir, Starčić iz Cette. — *Batavíju* 16. pros. Heribes, Radoslović iz Londona. — *Fleetwood* 6. siečn. Artiero, Campacci iz Savannah-La-Mer. — *London* Maylath, Peršić iz Trinidad. *Gibraltar* 2. sieč. Artiero Giovani, Flamin iz Rieke. 7. Caterina B., Babić iz Kotke. — *Maltu* 6. sieč. Mathusalem. Gurić iz Marsilje.

Odjedrili iz:

Trsta 6. siečnja. Helgoland, Visentini za Philippoville. Murietta B., Sjoletić za Gruž. Alfa, Nikolić za Patras. — *Senja* 31. prosin. Cervo, Matičić za s. Jurja. — *Rieke* 8. siečn. Miroslav, Pavletić za Filadelfiju. Salvatore za Vis. — *Carigrada* 27. prosinca. Caterina Stuk, Novak za Maltu Giuseppe Župa, Tunjica za Batum. Petka, Lucijanović za Nizzu. 30. Javor, Kamenarović za Samsun. 2. sieč. Noe, Gabela za Batum. — *Nore Jorke* 16. pros. Elmstone, Kosović za Angeru. — *Anz-Cayes* 20 studen. Sulin, Uršićić za Falmouth. — *Marsilje* 3. sieč. Maria T., Prosen za Buenos-Ayres. Zebra, Sutora za Cayennu. 5. sieč. Elita, Crivellari za Berut. 6. Pia S., Soldatić za Berut. — *Cette* 2. sieč. Nadir, Starčić za Marsilju. 5. Cirono, Raičić za Rieku. 6. Sutor, Ivančić za Novu Orleans. 7. Aquilone, Stipanović za Trst. — *Aleksandrije* 24. pros. Tri brata za Engležku. — *Korfua* 26. pros. Sloga, Sjoletić za Kalamatu. — *Jamajke* 26. pros. Mate Hlašević za Trst. — *Newcastle* 10. stud. Herradura, Skopinić za Manilu. — *Cardifa* 2 siečnja. Deveti dubrovački, Jašić za Taranto. — *Sulina* 23. pros. Jacob, Gurić za Burgas. — *Montevideo* 27. pros. Due cugini, Gelatić za Punta Lara. Euro, Premuda za Barbadoes. Triade, Tarnbucchia za Barbadoes. — *Queenstowna* 31. pros. Guglielmo D, Fransin za London. *Falmoutha* 6. sieč. Pinus, Maras za London. Rebu, Ivančić za Buenos-Ayres. — *Cape-Townu* 12. pros. Filadelfia, Poldrugo za Novu-Jorku. 14. Heiperlon, Zar za Adelaidu.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	44.—	do	for.	60.—
„ Santos	„	54.—	„	„	62.—
Cukar tučen	„	18.—	„	„	21.—
Ulje za jelo	„	42.—	„	„	44·—
„ dalmatinsko	„	44.—	„	„	—.—
„ talijansko fino	„	76.—	„	„	100.—
Riža talijanska oskud.	„	15.—	„	„	21.—
indijska		12.—			—.—
Papar Batavia	„	85.—	„	„	86.—
Sakalar Troms	„	36.—	„	„	—.—
Petrolj	„	9.—	„	„	11.—
Mast ovdašnja	„	40.—	„	„	—.—
„ englezka	„	50.—	„	„	—.—
Slanina	„	54.—	„	„	54.—
Maslo	„	70.—	„	„	100.—
Loj Dalmat.	„	41.—	„	„	42·—
Naranče puljižke osk.	„	—.—	„	„	—.—
Rezlći puljižki oskud.	„	—.—	„	„	—.—
Limuni mnogo pitani	„	9.—	„	„	—.—
Mandole Daim.	„	73.—	„	„	80.—
Smokve	„	16.—	„	„	16.—
Grašak neprakticirano	„	—.—	„	„	—.—
Pažuli	„	—.—	„	„	—.—
Luća	„	15.—	„	„	20.—
Vuna bosanska čista	„	—.—	„	„	116.—
dalmatinska		103·—			110·—
„ istarska čista	„	115.—	„	„	115.—
Kože strojene poplat	„	140.—	„	„	180.—
„ kravlje	„	165.—	„	„	230.—
„ teletje	„	350.—	„	„	500.—
„ surove volovje ov-					
dašnje svježe		48.—	„	„	50.—
„ suhe dalmat.		70.—	„	„	105.—
„ „ teletje		150.—	„	„	200.—
„ janjetje 100 komada		70.—	„	„	88.—
Sisne	„	1.60	„	„	—.—
Šljive bosan. srbske	„	17.—	„	„	20.—
„ hrvatske	„	14.—	„	„	—.—
Pšenica	„	8.75	„	„	9.—
Kukuruz vlaški	„	6.—	„	„	7.—
„ banatski	„	5.75	„	„	6.—
„ hrvatski	„	5.75	„	„	6.—
Vino puljižko		11·—			18·—
grško		15·—			—·—
dalmatinsko		12·—			23·—
istarsko		18·—			26·—
Raž Azow	„	7.—	„	„	—.—
Zob magjarska	„	7.—	„	„	8.—
„ hrvatska	„	6.—	„	„	7.—
„ arbanaška	„	7.—	„	„	8.—

Tršćanska burza

od dne 14. jenara:

Austrijska pap. renta	for.	83 20	do	for.	83.25
Ugurska „ „	„	92.40	„	„	92.55
Ista u zlatu 4%	„	96.30	„	„	96.10
Dionice nar. banke	„	870.—	„	„	870.25
„ kredit-banke	„	294.—	„	„	294.25
London 10 lirah	„	96.—	„	„	96.11/10
sterlinah	„	123.65	„	„	124 20
Napoleoni	„	9.77.—	„	„	9.79.—
C. kr. cekini	„	5.74	„	„	5.76
Državne marke	„	60·45	„	„	60·55
Iste francezke	„	48.70	„	„	49.—
talijansko lire	„	48.65	„	„	48·80

Lutrijski brojevi

od 11. jenara.

Beč	32	66	79	71	23
Graz	60	22	24	54	62
Temešwar	79	2	60	47	17

dne 15. jenara:

Brno	8	71	85	66	76
Innsbruk	45	84	63	27	8

Javna zahvala.

Podpisani izriče ovim svim sugrađanom školskog okružja Rukavačkog najtopliju hvalu, što su mu pružili pripomoć u gorivu (drva) u ovo zimsko doba.

Opetovano zahvaljuje se i preporuča za buduće zahvalni

Rukavac, 14. jenara 1885.

Ivan Franki, nad-učitelj.

Upravni savjet parobrodarskog družtva austro-ugarskog Lloyda izvršuje u dubokoj boleti tužnu dužnost, javljajuć preminuće gospodina

JOSIPA pl. BORDINI,

viteza železne krune 3. reda i reda Franc Josipa, Comandera i viteza raznih izvanjskih redovah, gradskog zastupnika, člana upravnog savjeta austr.-ugar. Lloyda i Assicurazioni generali.

Trst, 12. siečnja 1885.

Agencija za posredovanje
u službah i kod stanovanja
E. GEROMINI-JA
priskrbuje službe svake vrste u Austriji i inozemstvu. Kupuje i prodava kuće, po najugodnijimi pogodbami.
Piazza Ponterosso br. 2. I. kat.

Dobiva se i za mjesečne obroke.
ZANIMIV OGLAS
U velikom skladištu pokućstva i tapecerii A. Gherselak-a Via Farneto br. 12. I. p. imade uviek pripravnih šustah za postelje, izpunjenih sa veoma dobrom tvari u cieni od 6 for. napred.
Divani i sofa izpunjeni i pokriti veoma dobrom vrsti kretona i jute u cieni od 15 for. napred.
Pokućstvo za sobu, sjedala, naslonjači, stolice tapecirane itd.
Prima svaku naručbu tapecarije uz povoljniju cienu nego li ostali, budući da imade vlastitu radionicu tapecarijah, drvodjelstva i skladište tvarih za pokućstva.
Dobiva se i za mjesečne obroke.

Bez ove obranjene znamke, zakonom štićene, imade se taj lieh po dr. Maliću smatrati kano patvoren

Cviet proti trzanju,
po dr. Maliću.
je odlučno urjbolji lieh proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *cvietet* (Obranb. znamke) *proti trzanju po dr. Maliću uz priloženo znamenje; 4. staklenica 50 nč.*

Zahvala.
Gospodinu J. pl. Trnkoczyju, lekarnu u Ljubljani.
Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razne domaće lieke bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest štodalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, ejotim se na Vaš *dr. Malića* kostobolji lieh za 50 novč., te si ga odmah naručim. Iuštinu imao je čudovit uspjeh da se je majka nakom što ga je kratko vriomo upotrebljavala posve težkih bolih oslobodila. Punim osvjedočenjem priznajem dakle dr. Malićev kostobolji ovlet kano izvrstan lieh to ga svakomu bolesniku u sličnoj bolesti preporučam. Vašoj blagorodnosti izričem pako najsrdačniju hvalu; svim štovanjem.
Franc Jug.
posjednik u Smarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kranjski,
izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, prsnoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 50 novč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći siropi.

Krv čistece krugljice c. kr. povl.,
nebi smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrenih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč., Razašilje se samo jedan zamotak.
Gori navedene specijalitete, kojo su mnogoljetnim izkustvom kano osobito uspješne pripoznate, imade uviek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem.
Ilekarna Jul. pl. Trnkoczy-a »pri samorogu« u Ljubljani, Mestni trg br. 4.

Prašak za prsa
Izvrstan lieh proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim kataralnim manam.
Škatulja sa naputkom po 30 n. dobije se **samo u ljekarni**
PRAXMARER
Piazza Grande — Palazzo Municipale
Trst.
Naručbe obavljaju se bezodkladno.
Nekašlji više — Nekašljaj više

Železna brvna
različite vlalne i debljine po zahtjevu, nalaze se u skladištu uviek pripravne kod
SCHNABL i C. TRST
19 Via di Garintia 19
uz najniže cene. — Skladište kotačah rabljenih, vinotiskalnicah, sisaljkah, dotučenega željeza cievih za vodu i kotlovah.

Odlikovan „Specialitet" P. Slosevich-a
Ljekarna „Alla Marina"
Prokrupivanje pakline (katrana) vode na najveće odmjerke, proizvedeno od ljekarnika *P. Slosevich-a*. Jedna staklenica sadržavajuća 400 gramah uteža metr. dec. stoji samo 60 nvč.
Ima se pitati: *»Paklinsku vodu«* priugotovljenu od P. Slosevich-a.
Prsni sirup Dra. Goracuchi-a.
Izvrstan lieh proti prehladi, promuklosti, suhom kašlju, plućnim, gutnim i opremim katarom, upali pluća, kašlju itd. Mnogobrojni zahvalni spisi jesu svakomu na uvid. Ciena, staklenici novč. 60. Novac se povrati onomu koji neozdravi.
Naručbe uz pouzetje obavljaju se kretom pošte.

NOVA TRŠĆANSKA OBRTNIJA

Koja se ne boji kanc uranca niti salvornicami niti sa skladišći!
FONDARIJA
četverouglih pločah u portlantničkom cementu za popločiti svakojake prostore, vodjeme za bašče, posude, kipove, kapitele, vodjeme za kupeli itd. itd.; veličina pločah od 50 centimetarah, od 33, 32, 25; debljina od 2 do 3 i do 4 centimetra.
Ciena pločah i vodjemah
debljine od 2 cent. po 60 nč. četvorni
" " 3 " " f. 1 " metar.
" " 4 " " 1 20 "
Marmorizirane poput biele mramora debljine od 2 cent. po for. 2·20
" " 3 " " 2·40
" " 4 " " 3·60
Vodjemi za bašče u obsjemu od 1 metra po fr. 30, od 2 metra po fr. 50, od 3 metra po fr. 80. Izloženi su na stalnoj izložbi.
Ova nova vrst obrtnosti jest već solidnosti i po četvornom mistru koristnija za 60 nvč.
Drži sredstvo zaključiti cemento, podajuć njim solidnost i sjaj poput marmora. Sav proizvodnost biljega A. Z. Uzmi ove novo vrsti obrta virli će čim prije izloženi na stalnoj izložbi,
Fondarija
ANDREA ZOTTELE
Via Acquedotto trpod Politeama Rossetti

Latteria Milanese
(milanska mliekarna)
Acquedotto br. 17.
Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mliekarni **svieža i suha voća. Izvrstne divljačine, zelenjah sve polag cienah na trgu Hleba ganovezkog, kolačah mletačkih, slastičah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla** svieža svaki dan iz Milana. **Kreme za cvariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mleka. Za objede i soirée** ovršavaju se naručbe sa pladnjevi povrhjem bogato nariešeni, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačuo, nu ne izpod 5 kilog.
M. Melchiore.

Podpisani časte se objaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osjeguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje tvornicu
Pečatah vulkaniziranog kaučuka.
Corso br. 47 — I. p.
te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi beglinskih i hrčkih tvornicah i što se tiče vreoma, pizkih cienah. Izradjuju se pečati kojegod draco potobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice. Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dlonice itd.
Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem
Macerata & Battara.

AL VOMERO VERDE
Trgovina sa željezom: **Piazza della Legna** porta Nro. 5.
Dobiti se može svakojako orudje za *poljodjelca* i *zanatliju* svakojake *sprave za konje* i *predmete za kuhinje* i *obitelji*.
Sve uz najniže ciene.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.
austrijskog vjerozjskog zavoda
za trgovinu i obrt
Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 3½%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 2%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%
Okružni odjel
u bankah 3½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.
Naputnice
za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innsbruck, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.
Kupnja i prodaja
od dražah, efektah, tukodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.
Predujam
na varrante, uviesti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjesca.
Na otekto, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povoće iznosa glasom posebnoga sporazumljenja.
U Trstu, 1. oktobra 1884.
I. I. OBRTNIJA.

!! POZOR!!
NB. POZOR OD PATVORENJA !
1884. IZLOŽBA U KALKUTI.
Diplom sa medaljom.

VLAHOV
elixir odobren po c. kr. vladi, preporučen od ljekničkih strukovnjakah, odobren patentom ejedinjenih državah Amerika.
Umjesi postignuti: Svaka nerazpoloženost, neprobavljivost, kolike, gliste, hemoroidi, stimulce, vodena bolest, menstruacije, tremost, slabina, tiskanja krvi. Čisti lagahno i okrepljuje živahno. Svaka staklenica je provišjena velikom naputicom kako se ima upotrebiti.
Da se lagje do onog lieka dodje, a nabdiva se njim izumitelji sva kavane, mirodjinice, slastičarne, prodaja lieke ah u svih glavnih mestih cielog svieta.
Tvornica: Romano Vlahov u Sibeniku. Glavno skladište u Trstu ulica S. Lazzaro br. 1.
NB. POZOR OD PATVORENJA !
POZOR!! NB. POZOR OD PATVORENJA !! POZOR!!
!! POZOR !!

Čvrste blagajne

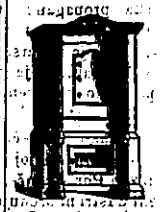

(Zajednice od cegja i polikadejeja)
c.k. priv. izključive tvornice
C. POLCER i C.
u Beču
tvornjčari c. kr. oblastih.
Skladište i glavno zastupstvo za *Trst, Istru, Dalmaciju, Italiju i Istok* kod
RODOLFA MANGOLD-A — TRST
via Forni br. 7.

Piccoli-jeva
želudačna esenca
lekarne Piccoli-ja »pri angelu« na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, hemerojide, slaženicu, migreme, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djece.
Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.
Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani!
Vaša želudačna esenca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, čutim polagšanje i zboljšanje.
Josip Sovdat, župnik, Kamnje, pošta Črnice.
Ovdje valja izreka »Čast zaslužku«. Vaša želudačna esenca, koju sam ja i mnogo drugih bolnikah rabio u bolesti, je uprav čudovite moći, osobito kod želudačnih bolestih.
A. Lupetina, župnik, Kršan u Primorju.
Podpisani potvrdjuje, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i prečudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komad da prodje dan, da nebi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence, kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.
A. Vlassich, župnik-dekan. Plomin, Primorje.
Antirrheumon najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi delavnih čutilah, holestim u križu, i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.
Pastile santonisake, (koleščići proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč, 100 komadičah 60 nvč. 1000 komadičah 5 for.
Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, prsnim i vratnim boletim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.
Zeliščni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i plućnim bolestim, zasiljenju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odrašćeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Staklenica 36 n.
Tu navedena, kake sva draga zdravilja se uviek fričke dobe u lekarni
G. Piccoli-ja
«pri angelu»
Ljubljana, Dunajska cesta.
Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz pouzetje iznosa.
Zaloge u Trstu su u lekarnah pl. Leutenburg, Foraboschi, Prendini, Ravasini i Zanetti tor u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

Franco di dazio
MOBILI
migliori e più a buon mercato
in grande assortimento presso
IGNAZIO KRON
DEPOSITO MOBILI DI VIENNA
Trieste, Via al Tentro Numero 1, A
(TERGESTEO)

fior. 40

fior. 24

fior. 22

fior. 40

Prezzi correnti illustrati si spediscono dovunque franco e gratis

Počastna diploma
Fichtennadel-Extract.
Najnovijim iznašašćem profesora Friedländusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoćju zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, napose u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija, je usisanje sa izvrstnim smrekovim extraktom pomješanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč., Ciena patentirane prašnice 1 fr.
B. Ringler's Söhne Wien.

Izdavatelj odgovorni urednik M. Mandić. Tiskom V. Dolenca.

Broj 4. U Trstu 22. jenara 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom mnogo malo stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (assegno postale). Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka i 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Poziv na predplatu.

Izteklo je eto i petnajsta godina, što šaljemo naš list na krilo milog nam roda. Stupili smo hvala Bogu i u šestnajstu godinu. Pozivljuć narod na novu predplatu, čvrsto se nadamo, da će nam ostati vjerni svi stari pomoćnici i predplatnici i da će se k ovim pridružiti i oni, koji to do sada nisu mogli ili htjeli.

Predplata s poštarinom za cielu godinu stoji za imućnije fr. 5, a za seljake fr. 2. **Za pol godine polovicu. Izvan carevine za poštarinu više. Novce netreba šiljati u zapečaćenom listu, jer je predrago, nego poštarskom naputnicom** (Vaglia postale).

Buduć da nam se šalje više putah novce u razne svrhe, molimo svakoga, da uvjek točno naznači, što je za predplatu, što za što drugo.

I ovom sgodom molimo naše dužnike, da već jednom zadovolje svojoj dužnosti, jer nije liepo ni pravedno list primati a neplaćati ga. Sjećamo ujedno sve naše prijatelje, koji imadu kakovu obvezu napram nam, da istoj čim prije zadovoljiti zivole.

Preporučamo napokon svim rodoljubom, da nam dopisuju iz svojih krajevah po istini sve, što misle, da može narodu koristiti.

Uprava «Naše Sloge».

Ministerijalna odluka.

Pod tim naslovom donaša »L'Istria« u broju od 17. t. m. viest o naukovnom jeziku u lovranskoj školi. Donašamo ju ovim u izvadku sa nekoliko opazakah.

Zemaljski odbor, veli se tu, predlaže već više godinah, da se u mješovitih mjestih ustroji škole po *dva odiela, ostavljajuć slobodno roditeljem, da upišu svoju djecu u jedan ili drugi odiel. Taj predlog je slobodnjački i pravedan.* Nego s jednoga ili drugoga uzroka nije se toga nigdje uporavilo; dapače zavelo se je nasilno hrvatski jezik u neko škole u kojih je odavna bio naukovnim talijanski. Pri tom nije se uzimalo nikakva obzira na Talijane, *kojim*, premda su prosvjedovali na sve načino, *uzelo se je dragocieno pravo, da podučaju svoju djecu materinskim jezikom.* U novije vriemo porodilo se je takovo pitanje u Lovranu. Gradjani zahtjevali su, da se *opet uzede* u lovransku školu talijanski naukovni jezik; školski nadzornici tvrdili su, da veoma malo djece lovranske razumije talijanski. I tako se nije moglo riešiti pitanje. Činilo se je, da su nadzornici htjeli ukinuti talijanski jezik; inače se nemože tumačiti njihove tvrdokornosti u pitanju toli škakljivom i *vredjajućem isti temeljni državni zakon, koji daje državljanom vlast, da podučaju svoju djecu u jeziku u kojem njim je drago. Naš zemaljski odbor bio je medju tim neutrudiv u obrambi onih, koji su pitali, da budu podučavani u svojem materinskom jeziku*, a najzad učinio je utok na ministarstvo za talijansku školu u Lovranu. I eto ministarstvo dalo je pravo zemaljskomu odboru. Ministarskom odlukom 29. novembra 1884. br. 22752. odlučuje se, *da se ima lovranska škola razdieliti u dva odiela, jedan sa talijanskim, drugi sa hrvatskim naukovnim jezikom-puštajuć roditeljem slobodu, da upišu svoju djecu u koji odiel njim je drago.*

Tako je konačno riešeno pravedno pitanje veoma težko, koje bi bilo moglo prouzročiti neugodnostih i agitacijah, kao što je prouzrokovalo druguda. Mislimo, da neće taj slučaj ostat osamljen, nego da će se uporaviti u drugih mjestih sličnih Lovranu. S toga se radujemo tomu činu, kao takodjer zemaljskomu odboru, koji je konačno pobjedio.

Toliko spomenuti porečki listić.

Mi najprije pitamo, odkuda je dozvano taj listić za odluku s danom i brojem? Od zemaljskoga odbora? Ali u istom broju izjavlja uredničtvo, da nije njegov list službeni list zemaljskoga odbora. Od zemaljskoga školskoga vieća? Neznamo, da bi bio učeni list organom te oblasti. Od kotarske, od mjestne oblasti? Neznamo, da li nit znaju te oblasti za onu odluku. A dok nebi se ta odluka javno razglasila u občini, nebi se za nju po zakonu smjelo u javnosti doznati, jer sve službene osobe dužne su držati tajno službene stvari.

Bilo bi pravedno, bilo bi slobodnjački, da se svako diete podučaje u svojem materinskom, odnosno poznatom jeziku. Al kad bi se to pravilo htjelo provesti do skrajnosti, moralo bi se u svakom mjestu ustrojiti toliko odieluh, koliko je u njem djece različne po narodnosti. I za jedno diete, recimo kinezko, moralo bi se ustrojiti kinezki odiel. To nije moguće, toga nebi smogli oni, koji porez plaćaju. Zakon predvidja tu nemogućnost, pak veli, da mora biti na stanovitom okupu najmanje 40 djece, da se ustroji škola, a dosliedno, da mora biti 40 djece jednoga jezika a da se za nje ustroji poseban odiel. Ako ima u Lovranu 40 djece, koji neznadu hrvatski, ili koji poznadu bolje talijanski nego hrvatski jezik, ili koji poznadu samo talijanski, tad se mi klanjamo ministerijalnoj odluki i *neutrudivosti* zemaljskoga odbora, i molimo ga, da bude neutrudiv u toj stvari i glede hrvatske djece, pak nek nastoji, da se svuda onuda, gdje ima po 40 hrvatske djece uz talijanski ustroji i hrvatski odiel. Inače bi ga morali nazvati *pristranim*. Mi medju tim znamo, da je naš slavni zemaljski odbor zahtjevao talijanske odiele i u takovih hrvatskih mjestih, koja neimaju nit četvrtinu onoga broja djece, koj se zahtjeva za ustrojenje jedne škole odnosno odiela. A znamo usoprot za mjesta sa talijanskimi školami, u kojih ima i više od 40 djece, govoreće hrvatski i za koje se nije zemaljski odbor nikad zauzeo za ustrojenje bud škole bud odiela; kojim se dakle krati dragocieno pravo, da podučaju svoju djecu u materinskom jeziku. Glede samoga Lovrana dvojimo, da li ima u njem 40 djece znajuće talijanski a ne hrvatski. Vredno bi znati, da li se jih toliko našlo, tko jih je našao i kako jih je našao. O tom spomenuti listić šuti, pak nam je već ta njegova šutnja sumnjiva.

PODLISTAK.

Uzgoj i škole po svietu.

(Dalje).

II.

U posluhu i štovanju napram roditeljem i učiteljem grieši se kod nas mnogo.

Prvi dan. »Prinesi mi ti mali Tončić onu zvelicu« reče otac. Ali majka odmah popravi. »Ne, ne, Tončić, prinest će Zvanić, ki je veći«.

Drugi dan. »Prinesi mi, Tončić, žlicu«. »Neka prnese Zvanić, on je veći« odvrati mali i neposluša.

Treći dan. »Digni ono drvo Tončić«. »Dajte sami, vi ste veći« odsječe mali i neposluša.

»Ča češ, nima još ni tri leta« reknu otac i majka, te se raduju Tončiću, kako je »šegav« (pametan).

Ali Tončić raste u neposluhu, a roditelji toga i neznaju.

Nikada nesmije naložiti otac jedno, a majka drugo.

Otac i majka valja, da idu u uzgoju djece složno kano kola na uri. U mnogih kućah čuje se, gdje diete straši materi, da će ju tužiti otcu, kad ovaj dodje. To nesmije biti. Diete mora dobro znati, da što je majka odredila, toga neće otac poreći, a kamo li majku ukoriti. Naopako je takodjer, kad majka straši djete sa otcem, jer imade ona istu vlast nad njim kano i otac, a dužna je podučiti, pedepsati i pokarati diete i sama.

Ono što se djetetu naloži, pa makar i malomu djetetu, to mora izvršiti. Kad diete i jedan i dva i tri puta opazi, da mu nekoristi reći: neću, niti plač, tad će svaki put stisnut plećima i izvršiti ono, što mu se zapovjeda. Djeca se priuče neposluhu jedino tim, što njim se popušća. »Ki da dece po volje, da sebe tuge i nev volje« reče se po hrvatski. Zašto vojnik sluša svoga zapovjednika? Jer zna, što ga čeka ako neposluša.

Zašto malo povće diete neće, da stavi ruku u plamen? Jer ju je stavilo jedan put i opeklo se, drugi put se opeklo, opeklo se i treći i četvrti i svaki put, a mnoj Jurić zapamtio, da plamen peče i neće rukom blizu. Neka Jurić zapamti, da i neposluh opeče, pak će se čuvati neposluha kano i žeravja ognja.

Zlo je, kad majka zastraši djetetu, da će ga pedepsati, a ona toga neizvrši, dapače još ga mami: Hodi doma, hodi, drago moje, neću te, tako ja budi te neću. Nikada nenalažimo djeci nešto, čega nemogu izvršiti, jer smo tada prisiljeni popustiti njim.

Postupaju li roditelji na taj način sa svojom djecom, tad neće oni biti nikada krivi djetinjoj neposlušnosti. Nu djeca se druže sa drugom djecom te imadu žalibože po drugih kućah prilike, da se priuče neposluhu. Još nam valja progovoriti o tom, što nam je činiti, kad nas djeca neposlušaju.

Prije svega valja nam pitati, što je uzrok neposluhu? Diete više putah nerazumije ili zaboravi, što mu se je zapovjedilo, pak nešto jednu stvar mjesto druge. Majka ga pošalje po pol kila kruha i kilo muke, a ono donese kilo kruha i pol kila muke. Je li tad diete zasluži, da ga majka izšiba ili da u srditosti i naglosti za njim komad drva baci? Ne, ono toga nezasluživje, a mnoge su majke tako nerazborite, a majčina nerazboritost prouzročila je više putah velike nesreće. Kad se djetetu štogod naručuje, dobro je, da mu se svaki put opetuje (ponovi) što mu je učiniti. —

Samo kad diete dobro zna, što mu je činiti i može to izvršiti, pak neće, onda zaslužuje pedepsu, koja ga nesmije minuti.

Poštovanje će si steći roditelji, ako se vladaju čestito, kriepostno. Diete nemože poštovati otca pijanca, kad čuje od razumnih ljudih, da je pijanstvo veliko zlo.

Kitajci uče liepo svoju djecu, kako valja poštovati učitelja, a u Istri ima roditeljah, koji zapovledaju djeci, da neslušaju učitelja.

U Kitaju govori se u školi materinskim jezikom, a naša talijanska gospoda, koja prispodabljaju Hrvate Kitajcem, hoće da nam narinu haje škole nego su u Kitaju. Na čast njim. Mi smo dakle Kitajci, a oni još gori!

Mi poznamo prilično dobro Lovran, čuli smo i o nekakvih komešanjih i prošnjah glede naukovnoga jezika, poznamo i osobah, koje su to činile; al baš poznajuć sve to, sumnjamo o rečenom broju djece. Znamo takodjer, da je već mnogo i mnogo godinah hrvatski naukovni jezik u lovranskoj školi, pak da je težko govoriti ob *opetnom* uvedenju talijanskoga naukovnoga jezika.

Nepoznamo ni temeljnoga državnoga zakona nit kojega drugoga, koji bi davao državljanom pravo, da odgajaju, u javnih školah, svoju djecu u jeziku u kojem njim je drago; mi poznamo samo državni temeljni zakon, koji daje pravo svakoj narodnosti gojiti svoj jezik, s drugimi riečmi: usljed toga zakona imadu pravo državljani, bili oni kojega mu drago jezika, imati svoju školu, kad imadu na okupu, kako se drugdje u zakonu veli, najmanje 40 djece. Poznamo takodjer neke druge zakone: *zakon naravi, zakon zdrava razuma, zakon odgojnih i učevnih načelah, usljed kojega se djeca kako nit iko drugi nemogu, nesmjedu podučavati jezikom, kojega nepoznaju.*

Ti neki zakoni provedeni su već davno po cielom izobraženom svietu, samo kod nas ni za nas kao da nebi imali valjati. Po tih nekih zakonih nebi se smjelo dati roditeljem sloboda, da oni izabiru po svojoj dragoj volji naukovni jezik za svoju djecu u javnih pučkih školah. Inače mogli bi doći do toga, da bi došla djeca u školu, odnosno odiel, kojega naukovni jezik nimalo nerazumiju. Tim pako naravno da nebi mogli oni napredovati, nego bi prečili napredak onih, koji poznadu naukovni jezik i zadavali bi sto jadah učiteljem, koji jih već i tako dovoljno imaju.

Kad bi dakle bilo u Lovranu 40 djece, koja neznadu dovoljno hrvatski ili znadu bolje talijanski, ili samo talijanski, o čem mi kako rekosmo dvojimo, tad bi bilo zakonito i pravedno, da se ustroji tamo talijanski odiel. Al nebi mogli pristati na to, da se dade roditeljem sloboda, da oni u javnih pučkih školah izabiru naukovni jezik za svoju djecu nego da u tom odlučuje poznanje jezika djece. Izabiranje sa strane roditeljah pripuštivo je samo onda, ako njihova djeca jezik jednoga i drugoga odiela poznaju.

K tim opazkam dodajemo još ovo:

Kako smo u svoje vrieme javili, občinsko zastupstvo lovransko izreklo se je opetovno i jednoglasno za hrvatski naukovni jezik u lovranskoj školi i za talijanski jezik kao obvezatan predmet. Zemaljski odbor bio je, kako se vidi iz viesti porečkoga listića, proti tomu. Učinio je utok i na samo ministarstvo za uvedenje talijanskoga jezika. Ministarstvo pristalo je, ali ono nije najviša oblast. *Občini daje zakon pravo, da se prituži kod najvišega sudišta.* Občinsko zastupstvo dužno je, da obrani svoju čast, učiniti utok proti ministarskoj odluki. Nek se stvar izvidi i razjasni, pak nek se sudi.

DOPISI.

Sa kvarnerskih otokah. — *(Jalova polemika).* — Pozvan od jedne ugledne osobe, da kao očevidac reknem po istini svoju vrhu svih točkah nastale razmirice o poštovanomu, lačam se pera već i zato, da obranim prijatelja mi Lodu od nepravedne potvore, koja se na nj bacila.

A da se spomotnje nepomisli, da sam rad ovimi redci prati svoje blatno rublje, izjavljam ovime očito svima i svakomu, da dopisnik podlistka »Naši Trećoredci i stari krčki lisac« nisam i da s dopisnikom, koga poznam, nisam u pogledu onih podlistkah bio u nikakvom dogovoru ni sporazumljenju. To mi u ostalom svjedoči i samo otvoreno pismo pobratima č. o. Stjepana M. Ivančića, a i Uredničtvo *) će mi to posvjedočit. Toliko nek se uzme na znanje.

A sada na stvar. Da li svi sviestni svećenici i svietovnjaci, kako kaže prijatelj Ivančić, odsudjuju posvema one podlistke, dvojim; da ih pako većina žali što su se one prnje izvjesile onako oštro urbi et orbi, da ih svaki nitković pregleda, to bih mogao povjerovati: jer ako nam Ijubav kršćanska nalaže, da moramo i proti ciganom rabiti blažije izraze, to su sa tim većma morali prebirati blažiji izrazi kad se je htjelo pisati proti poštovanomu. U izvanjskoj je dakle formi dopisnik svakako prekoračio granice uljudnosti i stojnosti; al mi nereci, ljubljeni Stjepane, da je skroz sve što tamo napisano stoji sama laž i kleveta, jer su to ove rieči, težke rieči. Pak kao što je pogriešio dopisnik, tako griešiš i ti kad onako oštro i nemilosrdno nasrtaš na prijatelja, na brata po Bogu i zvanju, a za kojega nemaš nikakva dokaza da li samu sumnju, da je on podlistke sastavio. Ta ti se brate lje u zlato nekuje! Da si se popitao kod Uredničtva, ono bi ti dolsta bilo posvjedočilo, da ti brat nije dopisnik, **) a ti bi bio spasio dušu svoju! Ruku na prsa, pa reci, što bi ti kazao, da je tebe tko javno i očito, kako to ti činiš, potvorio za dopisnika onih podlistkah? A vjeruj mi, da sam i ja izprvice malko na tebe bio posumnjao, dokgod nisam doznao za pravoga dopisnika. A posumnjao sam stoga, što si se sam jednoć tužilo, da te šarenjački zrak na Glavotoku zadušuje u toliko, da se skoro ni micati nemožeš, pa i stoga što si, kako mi je rečeno, na dopis »N. L.« izjavio, da je sve istina, što se je tamo reklo — a »N. Sl.« nije doniela ako ne drugo popunjeno izdanje onoga, što je u »N. L.« rečeno bilo. Za to mi se tim većma sada čudnim čini taj tvoj nimis zelus, koji te je naveo ća do toga, da tražiš podpise za pouzdanicu na poštovanoga, a za koju nemožeš niti med bradom podpisateljah naći. Nimis zelus, nimis zelus, dragi moj Stjepane.

Krivo ima posvema dopisnik, što je udrio u manastirske stvari, jer te na javu nespadaju. Ima poglavarah, kojim je dužnost nadzirati, suditi, kazniti ili pohvaliti unutarnje čine svakoga redovnika, pa je to dopisnik imao njima pripustiti a ne na javu iznašati. I u tome, kako rekoh, ima dopisnik posve krivo; a ti si kao bivši tajnik poštovanoga mogao amo spadajuće obtužbe oprovrgnuti ili jednostavno odbiti, koješto si i učinio.

Nego prelazeć na javne čine našeg poštovanoga, kojega polag izvanjštine takodjer ja častim kao miroljubiva i umiljata redovnika, tuj se nemože zanjekati njegova prerevnost na Simovo osramoćenje. Znam, da je onda poštovani odličnom crkvenom dostojanstveniku obećao, da neće poduzimati obtužbenog koraka proti nikomu, nego da će se velikodušno poniieti prama svojim nepoznatim krvnikom — a s druge je strane neplemenito izdao tajnu, povjerenu mu od čestita svećenika pod izpovjedno ime, a na škodu svojega brata Šime. To je manjkavost, ljubljeni Stjepane, koju neće ni najfiniji brijač očistit prem ljudskim sredstvom sa lica poštovanoga.

Častim i hvalim poštovanoga, ko što će ga častiti i hvaliti svatko, na njegovom odličnom revnovanju za glagoljsku liturgiju u naših krajevih; al mu je kriva ona kad veli, da je naš jezik slovinski, naš narod slovinski, naša zemlja slovinska, a i služba božja da je slovinska. Čemu, dragi pobratime, poštovani zazire od imena hrvatskoga? Gdje su ti umišljeni Slovinci? Neznašli, da se timi raznovrstnimi imeni pomućuju pojmovi u puku, a i neprijateljem podaje oružje u ruke, kojim nam mogu svaki dan iza ledjih podviknuti: »ta kakvi ste vi Hrvati, vidite i vaš državnik koji je toliko i toliko zaslužan po glagoljicu, nazivlje vas Slovinci a ne Hrvati?« Ja pako, čestiti brajne, nebih dao da mi itko, pa bio i sam poštovani, otimlje nično, častno, ponosno i srcu prirasło ime hrvatsko. (Sliedi).

*) i **) Svjedočimo drago volje za jednoga i drugoga. Ured.

Iz Jelšanah, početkom siečnja. — Čekao sam puno vremena, nebi-li tko štogod o zadnjih izborih občinskoga zastupstva prijavio; nu jer nisam ništa dočekao, odlučio sam, da sam štogod napišem. U našoj občini neima hvala Bogu, ni odpadnikah ni neprijateljah naše narodnosti, al ipak nisu se naši izbori sasvim mirno vršili. Kano svuda tako ima i kod nas ljudi, a là Ničmanić, koji nemogu ništa mirnim okom viditi. Neću, da se na nje obazirem, znam bo, da nije njihovo mnienje mjerodajno, već hoću, da dvie ili tri o samih izabranih zastupnicih prosborim. U zastupstvo izabrani su sa malimi promjenami stari zastupnici; sve dakle ovisi od izbora načelnika, kojim će nalme putem oni krenuti.

Da se naša občina uredi, te da joj se dade barem malo slavenskoga lica, neobhodno je potriebito, da se prijašnji načelnik opeta nebira. On je inače dobar čovjek, al je previše uslužan oblastim, pak svaku naputu, bila ona i toli protivna našemu razvitku, točno izvrši. Neću Vam nabrajati primjerah, jer je njegov rad svim znan, nego kazati ću samo, da je naš dosadašnji občinski ured glede narodnosti jako na slabom glasu. Hoćemo li, da ide tako i u napried? Probudimo se već jednom, jer nemamo vremena, da bi više spali, rad bo, koji nas čeka, težak je, a da ga točno izvedemo, trieba nam puno silah koje nesmijemo spanjem tratiti! Da se dade našoj občini lice dobro uredjene občine, potriebito je, da dobije občinska pisarna stalno mjesto i stan, te da ne luta više od nemila do nedraga. Stari običaj, da mora biti pisarna ondje, gdje je i načelnik, smješan je, a vrhu toga i zlih posliedicah. Občinska pisarna nalazi se sada u neznatnom selu, u Šapjanah, te je čitava tri sata oddaljena od Podgrajah i Zabićà, koje su na protivnom kraju občine. U sredini občine pako su Jelšane, po njih nazivlje se i občina, u njih morala bi po nalogu zemaljske vlade i pisarna biti. A zašto nije? Tomu ste Vi gg. zastupnici občinski krivi! Znajte, da je to protizakonito, a da Vam je sveta dužnost, da već jednom odlučite, da dodje občinska pisarna na mjesto, koje ju ide po zakonu i naravi. Da, to ste Vi dužni svojim izbornikom, jer oni su Vas jamačno zato izabrali, da se za svaku korist nu i zakonitu stvar zauzmete.

Znadem, da pristaše prijašnjega načelnika razglasuju, da će zahtjevati načelnik nagradu za put, premjesti-li se pisarna iz njegova sela. Lude-li misli! Nije-li lahko načelnikovati uz takvoga tajnika, kakva imade naša občina. Zlobni jezici govore, da su dosadašnjemu načelniku zadavali občinski posli malo brige, pak zato bi gasvim u redu bilo, da se priznade zasluge revnog tajnika, koji jih je zbilja zaslužio. Uz takvoga tajnika bio bi sasvim lahko kojigod odbornik iz Jelšanah načelnikom občine, jer su sva tri čelik-značaja, a uz to i vrli rodoljubi. Rodjeni su medju nami, občinari jelšanski, odrasli su medju nami, pak su njim takodjer bolje poznati naši odnošaji, nego-li čovjeku tudjincu.

Promotrimo malko od kolike bi koristi bilo, da se obć. pisarna stalno u Jelšanah namjesti. Neću, da spomenem, da bi bolje bilo za selu: Podgraje, Zabiće, Fabce, Šušak, Novokračine, Smrdeće, Dolenje i Jelšane, dočim bi Rupi, Lipi i Brdu svejednako bilo. Izgubila bi time dakle samo selu: Šapjane, Pasjak i Brdce. A radi ovih da trpe svi ostali? Neću, da se osvrtam i na-to, da je sadašnji obć. ured odalečen čitav sat od pošte, a više od sata od stana tajnikova; a premještenjem občinske pisarne, bile bi sve ove neugodnosti odstranjene. Nego kazati Vam želim, občinari jelšanski, koliko nepotriebitih putevah i dangubah bi si prištedili, da Vam se nastani obć. pisarna u ono selo, gdje se i Vaša župnička crkva nalazi. U nedjelu i blagdan otvoren nek bi bio obć. ured od 8 do 10 sati prije podne, pak bi došao bogoljubni Šušaćan, Novokrajac, Smrdejac i Fabac, k službi božjoj i obavio bi obć. posle; koristnije bilo bi i za Lipljane, Rupljane i Brdane, jer bi u svetak obavili uz službu božju i občinske posle, te tako prištedjli bi dangubu. A i Vi Brijci, Paščani i Šapljanci nebi time ništa izgubili, jer dužnost Vam kršćanska nalaže, da polazite svake nedjele sv. Misu, a u isto vrieme obavili bi i svoje občinske stvari. Vele koristno bilo bi i za jadne Podgrajce, kad bi imali obć. ured u Jelšanah, a ne u Šapjanah, jer bi time prištedili dobar dio puta.

Na Vas dakle, zastupnici občinski stoji, da uvedete već jednom red; na Vas stoji, da nam stečete ovo pravo, koje nas ide po zakonu i naravi! Vi ste muževi razboriti i pravedni, pak zato ne pazite, ćete-li time koga uvriediti, ili ne? Izabrali smo Vas, da se brinete za naša prava pak eto Vam prilike, da pokažete, jeste li zbilja vriedni našega pouzdanja. Znajte, da sada na Vas pazi čitava občina, te to ozbiljnim glasom od Vas zahtjeva! Zauzmite se dakle zato, te stupajte barem sada drugim putem, nego se do sada stupalo.

Na svršetku nemogu, a da nepohvalim g. Rotmajera, koji, premda tudjinac rodom, ipak sve svoje sile žrtvuje našoj občini. Izabran već prije 10 godina tajnikom, služio je uz neznatnu nagradu revno i točno občini te pokazao sto i sto putah, da je njegovo srce jedne misli s našimi. Vodi i nadalje prijatelju Martine tako našu občinu, te budi uvjeren, da će se i naše daleko potomstvo tvoga imena zahvalno sjećati.

Slavko.

Franina i Jurina.

Fr. Za ljubav božju si Jure čul, da j' volovskemu kogu zavrtelo?

Jur. Aj trebeda ni!

Fr. Ako neveruješ mane, veruj porečkoj *babe*.

Jur. Aha! sad si se na pravega nameril.

Fr. Po moju taneku, prediče va zadnjoj babe, da su Hrvati, kade god je ki, rebilion storili a nijedan na svete niš za to nezna le go on.

Jur. On da bi pisat koze, da bi dobro storit kušćić strehi, kamo bi se takovega zaklenulo, da kega neugrize.

Fr. Ja, i dat mu za kumpaniju Bumbara; ma njim zet ća nežići z ruki. zač kada kršćan s razuma šene, nezna dela.

* * *

Fr. Biš Jure veroval?

Jur. A ča?

Fr. Da buzetski Pietra škandaloza se-l priznaje, kako su semu zlu va onoj občini krivi onisti, ki su s njum do sada upravljali.

Jur. Tr nepriznaje lego istinu.

Fr. Ma on govori, da bi trebe još ten ljuden zručit občinu.

Jur. Ča merda vuku dat ovce past?

Fr. Al njin dat gospodarstve al da te pitat va Poreče kumisara.

Jur. Ča njim smrdi kumisar s Trsta?

Pogled po svietu.

U Trstu, 21. jenara 1885.

Prekjučer započelo je posledn je zasjedanje carevinskoga vieća. Sudeć po raznih glasovih, biti će razpisani novi izbori odmah iza razpusta sadanjega državnoga zastupstva. Već sada pripravljaju se razne stranke za buduće izbore. U tom se odlikuju osobito njemački nadriliberalci i njihovi vjerni drugovi, dalmatinski i istarski Talijani. Oni će iznova napeti sve sile, da se uzdrže u nepravednih pozicijah i da sličnih novih postignu, nu nadamo se, da su već i sliepci progledali, te će biti malo takovih, koji bi išli na njemačko-talijanski liepak.

Medju važnije vladine predloge, koji su na dnevnom redu car. vieća, spada osnova zakona proti razvratnikom ili anarhistom. Tim zakonom kani vlada utući razvratne težnje pojavivše se u državi i to dignućem porote, strožijimi zakoni o udruživanju, i o sakupljanju u skupščine, i napokom strožijim zakonom o tisku.

Carevinsko vieće zaključit će svoje zasjedanje, koliko je do sada ustanovljeno, dne 24. marča, bude li do tada dovršilo svoj rad.

Ministarstvo financijah odredilo je, da moraju oni učitelji vjeronauka i neobvezatnih predmetah, koji neuživaju nikakve sistemizirane plaće, nego samo podporu, i od ove porez plaćati.

Nekoji talijanski listovi Primorja zahtjevaju, da osnuju i budući njihovi zastupnici na carevinskom vieću talijanski klub, koji bi neodvisno radio za talijanske interese. I porečki listić, videć gdje konja kuju, diže svoju prljavu petu i zagovara, osnutje takovog kluba.

Poljsko družtvo «Zgoda« namjerava u Beču otvoriti pučku školu za poljsku mladež u Beču. Proti toj nakani dižu njemačko liberalni novinari bečki silnu buku kano da je njihovo njemačtvo u najvećoj pogibelji. Nu pustimo jih neka viču, vikali su i proti češkim školam u Beču pak su se umirili, a tako će biti i s poljskimi, ako se podignu.

Olomuški vladika izdao je za tisućgodišnjicu sv. Metoda pastirski list, u kojem spominje u kratko djelovanje sv. braće Cirila i Metoda medju Slaveni, koji su svoje apostole štovali i ljubili, dočim su drugi narodi glasnike evandjelja proganjali i mučili. Na taj važni pastirski list vratit ćemo se drugom zgodom.

Madjarski kardinal Haynald izdao je na svećenstvo svoje biskupije pastirski list, u kojem odsudjuje oštrimi riečmi razuzdano političko postupanje nekojih svećenikah proti židovom.

Hrvatski sabor odgodio se opet obaviv prošniji posao, t. j. dozvoliv vladi indemnitet. U ovom zasjedanju bijahu također odobreni prieporni izbori vladinih pristašah, dočim je izbor jednoga opozicijonalnoga zastupnika proglašen nezakonitim. U poslednjoj sjednici izabran bijaše odbor za popravak saborskog poslovnika. U tom odboru zastupane su također obie opozicije.

Na Cetinju čekaju dan na dan crnogorskoga poslovača Vukovića iz Carigrada sa podpisanim ugovorom o uredjenju crnogorsko-turske granice.

Iz Srbije dolazi viest o novih provalah Arnautah na srbsko zemljište. Srbska vlada je odredila, da se pojačaju straže na srbsko-turskih granicah.

Ruska vlada izdala je državni proračun za god. 1885. Dohodci i izdatci iznašaju za ovu godinu 866,294.997 rubaljah, dočim su iznašali za prošlu godinu 801,997.412 rubaljah.

Iz Rima javljaju, da je družtvo za širenje sv. vjere razposlalo svim biskupom okružnicu, u kojoj protestira proti otimanju družtvenoga nepokretnoga posjeda i ističe, da se mora dan današnji što više brinuti za poslanstva medju nekršćani. Okružnica žali što vlada ukida samostane a bogoslovce u vojniko uzimlje a to upravo sili družtvo, da si pribavi tudjo misijonare.

U prvoj sjednici francezke zastupničke kuće pozvao je predsjednik po dobi zastupstvo, neka svrati svoju pozornost osobito obrtu i poljodjelstvu, što zanima u velikoj mjeri sve europejske narode. Predsjednik zaključi svoj govor sledećimi riečmi: »Slava vojske naše nalazi odziva u naših srcih«. Istoga dana bijaše otvoren i senat govorom predsjednika po dobi g. Carnota.

Iz Berlina dolazi viest, da će pokloniti njemački narod knezu Bismarku, prigodom njegove sedamdesetletnice krasan dar. Izabran je jur središnji odbor, koji će u tu svrhu sabirati dobrovoljne prinose. U odboru zastupane su sve stranke. Odbor taj izdati će do mala poziv na narod.

Kako javljaju englezke novine nade je, da će se Francezka i Englezka sporazumiti u egipatskom pitanju.

Kod razpravah afričke konference pokazala se nova potežkoća. Pošto se je sporazumila Francezka sa afričkim družtvom glede granicah nove kongožke države, prigovara sada Portugalska tomu ugovoru. Ona tvrdi naime, da pripada njoj pravo na zemljište okolo ustijuh Konga.

Različite viesti.

Nj. Veličanstvo cesarica stigla je jučer oko 9 satih u jutro u Miramar kraj Trsta. U pratnji visoke putnice nalazi se barun Nopcsa, dvorski savjetnik Claudy i dvorska gospodja pl. Majlath. Cesarici na razpolaganje pripravljen je pred Miramarom parobrod «Miramar.» Nji Veličanstvo ostaje u Miramaru do 26. t. m.

Previšnji dar. Njeg. Veličanstvo cesar daravao je samostanu minoritah u Piranu 250 for. za popravak slike sv. Frana, slikane god. 1519 od talijanskog slikara Carpaccia.

Predsjedničtvo političkog družtva «Edinost» javlja gg. članovom, da će se obdržavati glavna skupščina dne 1. febrara t. g. u dvoranih gostione «Rossetti» točno u 10 1/2 satih u jutro. Dnevni red donesti ćemo drugi put.

Tršćanski «Sokol» priredjuje dne 24. t. m. u prostorijan slavenske čitaonice sjajan ples, kod kojeg će se plesati hrvatsko narodno «Kolo.» Uvjereni smo, da će se spomenute večeri sakupiti u prekrasnih čitaoničkih prostorijah sve, što rodoljubno čuti u Trstu i okolici.

Novo pjevačko družtvo ustanovilo se u nedelju dne 18. t. m. u Trstu pod imenom «Preširen.» Privremeni odbor sastaviti će pravila i podastrieti ista na potvrdbu pa će sazvati glavnu skupščinu, na kojoj će se odabrati družtveni odbor. Preporučamo već sada tršćanskim rodoljubom to mladjahno družtvo, da mu neodreku pomoći jer je skrajno vrieme, da se oživotvori u sumom Trstu slavenski pjevački zbor, koji će nam sladiti gorke časove i buditi narodnu sviest.

Slavenske zabave u Trstu. Posleunji plesovi koli u čitaonici toli u delavskom podpornom družtvu izpali su na obće zadovoljstvo, kako smo to i očekivali. U čitaonici sabrala se liepa kita tršćanske slavenske inteligencije a u kazalištu «Fenice» mnogobrojno naše radničtvo. Radnički ples posjetili su također državni zastupnici gg. Vitezić i Nabergoj, nekoji hrvatski brodovlastnici i više gospode odbornikah čitaonice. Na odlazku pozdravilo je gospodu posjetitelje občinstvo burnim: živili.

Darovi, opredielieni plesačicam u narodnoj nošnji, bijahu podieljeni gospodjicam: Nabergoj, Požar i Germ.

K velikomu plesu delavskogo družtva čine se izvanradne priprave.

Pjevačko družtvo «Zora» na Vrdeli prirediti će u subotu dne 31. jenara t. g. prigodom svečanog svog nastupa u salonu Rossetti sjajan koncert sa veoma zanimivim programom. Pjevati će se također mješoviti sbor «Slavjanka» kod kojeg će sudjelovati preko 30 djevojahah u narodnoj nošnji. Početak u 9. satih na večer. Ulaznina za osobu 80 nvč.

U blaženoj Magjariji liepi su odnošaji. Dva Hrvata Istrana, Mate Matetić i Anton Kalčić pišu nam iz Rusije, kako u Magjarskoj nisi već za ništa siguran. Evo točnoga izvadka iz toga pisma: Rusija, Taras, 30. prosinca 1884. — — Dne 30. studena o. g. krenusmo nas dvojica sa 15 naših težakah od kuće iz Kastva u Rusiju, da radime u trgovca Franceza, koji je i u našoj Hrvatskoj radio i mnogim je poznat. — — Dne 2. prosinca jutrom dodjosno u Peštu. Pitasmo, kad će vlak u Miškolc? Rekoše nam, da moramo do sutra čekati. Gdje ćemo čekati? Od svakud nas tjeraju, nigdje nam ne dadu, da pristanemo. Napokon odvede nas neki fakin u krčmu. Tuj odložimo stvari. Krčmarica poče nas zapitkivati, tko smo, odakle smo i kamo putujemo? Rekosno joj, da smo Hrvati iz Kastva, putujemo u Rusiju na posao. Krčmarica nas upita, kako da se usudjujemo na tako daleki put, a nitko nas ne vodi? Rekosmo joj, da smo ljudi Hrvati, zdravih očijuh; željeznica nas vozi, do Lavova ćemo sami, a u Lavovu čeka nas gospodar. — — Krčmarica nam reče, neka sve svoje stvari spremimo u n ezin podrum (konobu), ona će podrum zaključati, riešiti nas brige čuvanja. I sbilja spremismo sve stvari u podrum. Krčmarica nas upita, ima li koji od nas uru, novacah ili drugih kakovih vriednostih, neka bismo njoj sve dali, ona će to čuvati, a mi da možemo prošetat se gradom. Srećom ne imade nijedan nas ni uru ni puno novacah. Što malo imadosmo, to ostade u nas, te podjosmo razgledati grad. Napokon se i vratismo. Sutra u jutro hoćemo da podjemo. Zatražimo svoje stvari, a krčmarica podje s nami u podrum. Kad ali tamo — podrum otvoren. Gdje su naše stvari? pitamo. E, gledajte i ja sam poroblјena, reče krčmarica. Zazeblo nas. Nas dva i 15 naših težakah svaki je imao za 8 ili 10 mjesecih robe, da se bude imao u što ogrnuti i u tolikom vremenu preobući. Sve nam odnielo, mi smo ostali, tako reći, goli i ne imamo se u što preobući, ostadosmo kao bez glave. Došlo to i do kapetana gradske policije, i on podje s nami tražiti robu. Na trgu nadjosmo samo jednu košulju. Kapetan nam obeća, da će se već za tim poskrbiti i potražiti ih. Al do danas ne dobismo još nista. — Tko da ne požali siromašne naše Hrvate tako porobljene od «vitežih Madgjarah?»

Slično sa Lovranom Na drugom mjestu govorimo o ministerijalnoj odluki glede naukovnoga jezika u školi lovranskoj. Evo nešto slična glede naukovnoga jezika u Trogiru. Tu je obstojala talijanska škola. Mjeseca augusta 1883. odlučilo je zemaljsko školsko vieće dalmatinsko, da ima bit naukovni jezik u toj školi hrvatski. Povoda tomu dali su sami učitelji te škole, *pošto su vidili, da velika većina djece nerazumije talijanskoga jezika, te da s toga nemože biti napredka u školi.* Trogirska občina učinila je proti toj odluci utok na ministarstvo prosvjete. Ministarstvo naložilo je godine 1884, da se imadu učiniti izvidi kod roditeljah i njihove djece. Te izvide proveo je kotarski školski nadzornik kao odaslanik kotarskoga školskoga vieća, bez predsjednika toga vieća, bez občinskoga zastupstva i bez mjestnoga školskoga vieća. *Našlo se je 30 djece za talijansku školu i blizu 100 za hrvatsku. Ministarstvo nije uzelo obzira na utok, dakle pustilo je, da bude hrvatski naukovni jezik. Trogirska občina priuložila se je na to kod vrhovnoga sudišta,* a svoju pritužbu osniva na tom da je ona u prijestupu jednoga bilježnika našla iste godine 1884. samo 5 djece za hrvatsku, a 133 za talijansku školu. Mi nepoznamo odnošajah u Trogiru. Iztičemo samo razliku, koja se nalazi izmedju brojevah jedne i druge narodnosti, koje navadja školski nadzornik i onih, koje navadja občinska oblast zajedno sa notarom. Zar nekaže to jasno, da moraju biti kod takovih izvidah zastupane različite oblasti, tim više ako su si one nekim načinom načelno protivne. Koliko neugodnostih, agitacijah, nemirah, pisanja bi se prištedilo, kad bi se svaku stvar točno savjestno, nepristrano, po zastupnicih različitih oblastih, osobito ako su si načelno protivne, izvidilo!

Vrieme. Poslednjih danah zavladala je čitavom Europom ćutljiva zima. Sniega palo je na sjeveru sila božja a kod nas u Trstu rogobori bura tako, da se sve praši. Bojati se je nesrećah, koli na kopnu toli na moru. Premet željeznicami je na više prugah zaustavljen radi silnog sniega a pošta dolazi nam sa severa danomice za više satih kasnije nego li obično.

Kupelji na otoku Lokrumu. Neki bečki liečnici, koji su putovali Dalmacijom, namjeravaru na dražestnom otoku Lokrumu podignuti morske kupelji, koje bi, radi blagog podneblja mogle doći do velikog glasa. Bečke novine javljaju, da će stignuti u drugoj polovici mieseca febrara Nj. visost carević Rudolf sa prekrasnom suprugom na Lokrum.

Kakva će biti godina 1885.? Eto što proriče Mathieu de la Drôme za god. 1885.

Proljetni mrazi bit će štetonosni u sjevernih predjelih Europe. jesenski bit će štetonosniji, i to po cielu Europu. Gospodari neka upotrebe sve što im izkustvo i podnebje pružaju, da odklone zle posljedke. Jesenski usjevi ne će na bolje uspjeti. Tuča ne će u obće nanieti nego relativne štete. Vrela ne će izdavati mnogo vode; ona se sve većma suše kao što se proredjuju naše šume. Ošumimo dakle naše predjele.

Proljeće: liepo na početku; dosta liepo u sredini; kratka studen prije promienljiva konca.

Ljeto: burno na početku; promienljivo u sredini. liepo na koncu.

Jesen: promienljiva na početku, odmah za tim liepa; ružna u sredini, veoma burna na koncu.

Zima burna i sniegovita.

Gojitba svilacah u Istri. U Istri gojitba svilacah narasla je na 150 hiljadah kilogramah kožurakah. Uz vino svilci su jedan od glavnih proizvodah Istre.

Propadanje trgovačke mornarice. Statistike englezkog ministarstva trgovine, od kojeg odvisi trgovačka mornarica, konstatuju padanje gradnje brodovah. Posliednjih godinah se je u čitavoj Englezkoj gradilo novih brodovah poprečno 3,000.000 bačavah i održaja, od toga četvrtina parebrodah. Godine 1884. gradnja je iznašala samo 2.500.000 bačavah i taj manjak pada sav na poslednije polugodište prošle godine.

Ti brojevi najbolje rišu stanje. Industrija pomorskih prevozah je, kao što su i druge industrije pretjerala produkciju. Dobro je da se i drugdje znade, da se ni englezka trgovačka mornarica, koja je najekonomičnije sagradjena danas više ne izplati. Dok se u Englezkoj ne gradi više nego li treba, da se mornarica podrži na istom stupnju, konačno i manje, to je za druge narode skoro izgubljeno, što se u te gradnje uleži. To vriedi samo sa ekonomičkoga gledišta; drugo je političko i socijalno gledište, kojo ima svoje posebne razloge. Nu treba ih razlučiti kad valja istinu reći.

Kačićev Spomenik. Rodoljubni odbor za podignuće spomenika neumrlomu hrvatskomu pjesniku **Kačiću** izdao je sledeći proglas, za sabiranje prinosokah, što i mi našim čitateljem toplo preporučamo:

Hrvatski Narode! Kadno se bila na Slovinski Jug naklopila crna noć, primorskim žalom ubog šetao Latar i promišljao sgode otacah svojih: pak se vinuo k rodnom vilingorju i javorovih dobavio gusala, te njihovu neumrlu opjevao djela.

I si do danas o pjesmi njegovoj živio, narode hrvatski, jer ti je ona srdce osvojila, kô iz tvoje duše nikla.

Dà, tvojim je duhom progovorio ljubimac tvoj, i ništa te do pjesme njegove toli žilava neuzdrža kroz ave bure i oluje, junački narode.

S primorskog našeg žala bijaše upro sokolovo oko sveje taj divni ugodnik božji, upro na glasite strane grada Dubrovnika: divio se umlju i poletu čestitih sinovah Atine naše; ali on, znajte tko je, njihovim nepošao tragom, već pohodio krvava razbojišta, svete grobove velikih zatočnikah hrvatske slobode i tu neumrlu izpjevao pjesmu, kojom se jednako naslađuju, čoban u gori, mornar na moru, i najveći mudrac u zlatnomu dvoru.

Jest, on je zdravu duhu rodu svomu povratio, on ga je iz okovah trgnuo, on ga starim dostojanstvom obukao. Čista njegova besjeda uržala hajduka na braniku narodnih svetinja u; tješila mučenika vjerom u budućnost; spravljala mladjem naraštaju dneve života. On je književnikom bistro progovorio: u puku berite lovorvience! I knjiga naša raznarodjena, uzkrsnu na život. Dà, Milovan je jednom za vazda poviknuo našim umnikom: tamo, tamo, poglesajte na vilinske gore, gdje no gusle javorove zlatnu sačuvale slobodu, tamo je živi spomen otacah vaših. Velika naša slavnoga našega pjesnika, jednako ljubila sva slovinska plemena i u divnoj svezi bratske sloge prorlcala veličinu našu.

Narode hrvatski! Kako no su božanskoga slieoca Homira opajala nadzemnim nadahnućem djela neumrlih Grkah: tako velika duša Milovanova uznosili sjajni čini junačkih naših pradjedovah; te kako se on njihovu dlvio viteštvu, mi ćemo se tako, dok nas sunce bude grijalo, ponositi slavnom pjesmom njegovom.

Kako smo mu davno u srdcu spomenik podigli, tako ga sada u mramoru, nad njegovim kostim, povisimo, da nas dragi njegov lik u težkoj borbi jači. Svak nas je srdce svoje krasatom pjesme Milovanove opojio, svak dakle poradi novčić svoj na žrtvenik sinovske harnosti.

Odbor Obćine Gornjo-Primorske, gdje nam se slavni rodio, živio i umro Milovan, izpunja žarku želju naroda našega, čim ga evo poziva, da se žmi, da diže spomenik onomu, koji mu u vjekove ovjenča viteško čelo slavnom neumrlosti.

Viteški Narode! Ti si vazda u svomu siromaštvu bogat bio. Deh, i sad se o tuži velikomu pjesniku svomu, nek te potomstvo blagosivije, nek ti se sviet divi!

U Gornjem Primorju Makarskomu, pr. 1884. Odbor za Podignuće Kačić Spomenika. Predsjednik: Petar Andrijašević. Tajnik: Jure Vežić. Blagajnik: Šimun Kačić-Miošić.

P.D. *Bis dat qui cito dat.* Želja je odborova, da se rodoljub. najživlje zanimu oko sabiranja prinosah, kako bi se spomen-radja mogla do brzo započeti, jer eto do malo i dvjestoljetnice Milovanova rodjenja, pa da tada slavimo veliki narodni blagdan. Može se slavne naše obćine, da sastave odbore i kupe darove: svoju i imena prinosnikah nek doglasuju domaćim novinam; a na svoje vrieme nek uprave sakupljeno predsjedniku po zakonu ustanovljenog o boru za Kačić-spomenik u Gradcu, Gornje Primorje, Dalmacija.

Književne viesti.

Poziv na predplatu. Za dokolicu. Članci i crtice raznoga sadržaja. Napisao Desiderius. Nakanio sam svoje oveće članke, napisane u raznim hrvatskim listovima, djelomično preradjene i upodpunjene, od vremena do vremena sabirati, te jih u sbirkama pod naslovom: «Za dokolicu. Članci i crtice raznoga sadržaja» izdavati.

Da svojim knjigam dadem bilježnovine, ne će ni u jednoj sbirci «Za dokolicu» biti samo takvi članci, koji su već má gdje tiskani, nego će u svakoj biti bar polovica novih, još nigdje netiskanih članaka raznoga (ali najviše književno-kritičkoga) sadržaja.

Kako naše književne i književnarske prilike nijesu ni po jednoga, a kamo li mladoga književnika zgodne i udesne, da bi mogao bez predhodne podpore od strane publike kakvu knjigu izdati, prisiljen sam (i ako mi se to ne mili) pozvati naše čitalačko občinstvo, da se predplati na knjigu «Za dokolicu» (prvi niz), u kojoj će biti ovi članci:

1. Hrvatska književnost u god. 1884. Studija (novo).
2. Slavlje u Djakovu. Uspomena. (Iz «Vienca»).
3. Lazar Lazarević, novelista. (Iz «Narodnih Novina», popunjeno i djelomice preradjeno.
4. Prve pripoviesti Augusta Šenoe. (Iz «Narodnih Novina» popunjeno).
5. Iz redakcijenoga koša (novo).
6. Tri romana Jenija Sisolskoga. (Na osnovu ocjene u «Slobodi» i «Narodnih Novina,» popunjeno i preradjeno u cjelinu).
7. Pravi pjesnik S. Gregorčić (novo).
8. Malko polemike (novo).
9. Romansijer, koji ne radi. L. Komarčić (novo).
10. Crtice o hrv. narodnom kazalištu. (Na osnovu članaka u «Pozoru» i «Slobodi,» «Narodnih Novina» i «Hrvatskoj Vili» popunjeno i preradjeno u cjelinu).
11. Nekoliko prizora iz nedovršene drame (novo).

Knjiga će imati 12—14 araka srednje esmine, te će biti ukusno tiskana. Predplatna je ciena 1 for. Predplata neka se šalje samo Tiskari «Narodnih Novina» u Zagrebu koja i jamči za poslani novac. Tko se samo predbroji, a ne pošalje predplate, obvezuje se, da će primiti knjigu poštanskim pouzećem Predplatnici ju dobivaju franko.

Čim stigne dovoljan broj predplatnika, dati ću knjigu u tisak. te će do konca marta biti u njihovim rukama.

Nemajući prava da se sam prepočinjem ni onim, koji me poznaju, a još manje onim koje me doslije ne poznaju, želim samo jedne. da me prvi sabrani članci, što jih izdajem pod naslovom «Za dokolicu» tako preporuče, kako za daljnje sbirke ne bih više morao pisati poziva na predplatu.

Desiderius.

Neuku nauka.

Izbor plodnih kokoši. S aka dobra gospodarica treba da si upamti, da piščenke, koje se polegu mjeseca junija ne valjaju za razplod. One dobiju većinom «kiku» te su za rana najbolje za ražanj ili za prodaju. Najbolje su plodnice one piščenke, koje se u jesen polegu i preko zime u toplom drže. Sva pilad, odredjena za razpled, mora se marljivo i pazljivo gojiti i čistiti, da joj se perja smrad i nečist ne hvata, jer to može biti uzrok težkim bolestim.

Prve dvie trie godine kokoši su najbolje za nesenje jajah, poslije sve malo po malo lešaju, s toga jih treba dobro utoviti, zaklati i objed si zasladiti. Kao ked svih životinjah, tako je i ked kokeši nuždno, da se zamjene mladimi, jer ove vazda veliku korist donese, dočim bi stare badava zobale ili barem ne bi tako koristile kao mlade.

Da kokoš što više jajah nesu, bit će najbolje, da jim se daje namočena ječma ili zobi, od česa vrlo plodne postaju. Počam od jenara probitačno je kokoši takodjer hraniti pečenim ječmom, zeblju i graškom, dapače i opečenim kruhom, samo se to hranjenje ne smije pretjerati, t. j. preobilno ih tim hraniti; jer čim ctuste, tada i slabije nesu.

Tko želi, da mu kokoši i o jakoj zimi nesu, neka jih drži skupa s kokoti u toplih stajah: običnoj hrani neka pridoba konopljena zrnja, s emenja od koprive ili jim može podati za zajutrak stara kruha, namočena dobro u vodi; tako valja činiti i poslije podne; u večer pako nahrane se ječmom, zebl u ili pšenicom.

Tko želi, da mu kokoši velika jaja nesu, taj neka postupa ovako: Uzme se mjerica mekinja (poseje) pomješa se sa sitno raztučenim puževim lupinjem, zatim se ova smjesa namoči vinom, to poda kokešim što će se polučiti (postići), ako se uzme ječmenih mekinjah, pak pomješa tučenom opekom i nakvasi vinom.

Ima i takovih kokoši, koje rado izpijaju ne samo svoja već i jaja svojih drugaricah; takovu valja prodati ili si njom zasladiti ručak. Ako li pako kokoš zalazi u susjedstvo jaja nest, valja ju uloviti i u posebnom zatvoru tako dugo držati, dokle ne iznese 4—5 jajah, treba jú uz to i dobro dvoriti, pa će tako zaboraviti stranputice. Ode li ipak u svoj stari budjak ili u susjedov štaguli (hlev), najbolje je s njom na ražanj. da si ne omasti napokon, i njom nezvani koji gost brk.

A. H.

Prilog. Današnjemu broju pridali smo »Prilog«.

Pomorske viesti.

Navli za brodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk.	12	po ton.	dugah
« C-tte	«	12	« «	«
« Bordeaux	«	14	« «	«
« Maltu	«	18 i pol	« «	lesa
« Algeriju	«	25 i pol	1100	unč. franc.
« Messinu	«	23	1200	« mlet.
« Cagliari	«	26	« «	«
« Patras	«	38 39	« «	«
« Pirej	«	28 29	« «	«
« Aleksandriju	«	28	1000	
« Port-Said	«	28	«	

Iz Rieka.

Za Marsilju	frk.	12 i pol	po ton.	dugah
« Cette	«	12 i pol	« «	«
« Bordeaux	«	14	« «	«
« Marsilju	«	14i pol	« «	bordun.
« C-tte	«	14 tri č.	« «	«
« Port-Vendres	«	15 i tri č.	« «	«
„ Algeriju	„	30	po 1100	unč mlet
„ Batum	„	1 i tri č.	po prazn.	barilu.

Navli za parobrode iz Rieka:

Za Cette	frk.	13	po ton. dugah
„ Bordeaux	„	14 tri č.	„ „ „
„ Rouen	„	16	po 1015 klg. brast. drva
„ „	„	26 30	po 1000 lit. vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tuzemstvu i inozemstvu.

Dojedrili u:

Trst 12. siečn. Josipa M., Štang r iz Maceri. 14. Tea, Naccari iz Nauplie, Malfi, Svilokosi iz Kotora. 15 Nova Harnost, Poković iz Omiša. — *Rieku* 11. siečnja. Ida S. Crnković iz Brindizi. — *Bakar* 3. siečnja. Tridente, Geletić iz Kraljevice. — *Crkvenice* 4. siečn. S. Nicolo e Catterina, Jelčić iz Novoga. — *Novi* 5. siečn. Vinodol, Pobor iz Selcah. — S. *Juraj* 6. siečn. Mate, Babić iz Trsta. — *Marseilju* 10. siečnja Empireo, Nikolić iž Carmona. — *Carigrad* 8. siečn. Mati Ana, Blulovučić iz Novo Jorke. — *London* 9. siečnja. Pinus, Maras iz Trinidada. Guglielmo D., Franulu iz Ichaboe. — *Maltu* 5. Peljesac, Kosić iz Berdjanska. 6. Mathusalem, Gurlić iz Marsilje. 9. Isis, Vidulić iz Cutaconi. 8. Caterina. Stuk. Novak iz Marinopoli. — *Nora Jorka* 30. pros Mercurius, Bassan iz Buenos-Ayresa 8. siečnja. Trappano, Mrčić iz Žmirnah. 2. Cibsle, Kozulić iz Hamburga. 5. Superbo, Matković iz Lisbone. — S. *Catarina do Sul* 9 siečn Carattero, Martinolić iz Trsta. — *Nora Orleans* 25 prosin. Miram, Ivančić iz Marsilje. — *Leith* 9. siečnja. Dio Flli, Zach iz Bonesa. — *Montevideo* 12. pros Ginia, Campacci iz Cardiffa. 14. Achille F., Perčić iz Brunnawicka. 17. Monorska Vila, Štorf iz Brunnawicka. — *P. Eads* 31. prosin. Roma, Gerolimić iz Genua. Dora, Radoslović iz Havrea — *Rouen* 8. siečnja. Minerva V., Mikulićić iz Buenos-Ayresa. — *Messina* 19 Esau, Mihalović iz Odesse. — *Buenos Ayres* 8. prosinca Dušan, Marovchini iz Quebeca. — *Penang* 8. pros. Arciduca Rodolfo, Martinolić iz Cardiffa. — *Havre* 12 pros. Errante, Nikolić iz Rouena. *Barbadoes* 18. Ukrajina, Mirković iz Majorke. — *Trinidad* 19. pros. Lussignano, Gladulić iz Bremerhavena.

Odjedrili iz:

Trsta 10. siečn. Sklad, Bakarčić za Marsilju. Gregorius, Antončić za Maltu Arena, Vidulić za Pozzalo Perseveranza, Dobrilović za Aristano. Maria S., Nikolić za Malsasolungi. — *Rieke* 9. siečnja. Giusto, Rosalico za Trst. Mali Ivo, Silić za Split. — *Bakra* 8. siečnja. Tridente, Geletić za Mljetke. — *Crkvenice* 5. siečn. S. Nikolo e Caterina, Jelčić za Rieku. — *Novoga* 5 siečnja. Vinodol, Pobor za Trst. S. *Jurja* 9. siečnja. Cervo, Matičić za Trst. — *Senja* 5. siečnja. Hell' Annetta, Biondić za Pučište. — *Pouillac* 1. siečn. Draga D., Bikarčić za Novu Jorku. 7. Emilio, Mandić za Novu Jorku. — *Carigrada* 3. siečn. Nimrod, Gerolimić za Genuu. — *Montevideca* 12. prosinca Ginia Campacci za Fray Bentos, 16. Orion, Stuparić za Barbadoes. — *Charlestona* 31. prosinca Sirena, Kozulić za Havre — *Gibraltara* 6. siečn. Artiere Giovanni, Fiamin za Bordeaux. — *Cette* 10 siečn. Taganrog, Radoničić za Salonić. — *Nizze* 9. siečnja. Anna, Bušanić za Trst. 13 Tempo. Peranović za Trst. — *Vote* 5. siečn. Romolo, Soppa za Trst. — *Falmoutha* 14. siečnj. Jane, Žiga za Hull. — *Cagliari* 7. siečn Ebor, Marčević za Meduu — *Brebta* 7. Uroš, Kilvain za Novu Jorku. — *Sourabaya* 3. pros Nemirna, Tomić za Canale. — *Newcastle* 2. pros Johanna, Luković za Bataviu. — *Nove Jorke* 1. siečnja. Blondina P., Šoić za Havre.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	44 —	do	for.	60.—
» Santos	»	54.—	»	»	62.—
Šukar tučon	»	18.—	»	»	21 —
Ulje za jelo	»	42.—	»	»	44 —
» dalmatinsko	»	44.—	»	»	— —
» talijansko fino	»	73.—	»	»	100 —
Riža talijanska oblat.	»	14.—	»	»	21.—
» Indijska		12.—			—.—
Papar Batavia	»	86.—	»	»	86.—
Bakalar	»	41.—	»	»	43.—
Petrolj	»	10 50	»	»	11.—
Mast ovdašnja	»	40.—	»	»	—.—
» englezka	»	50.—	»	»	—.—
Slanina	»	54 —	»	»	51.—
Maslo	»	70.—	»	»	100.—
Loj Dalmat. oskud.	»	42.—	»	»	—.—
Naranče puližke osk.	»	4.50	»	»	5.—
Limuni puližki oskud.	»	7.50	»	»	8.50
Limuni mnogo pitani	»	3.50	»	»	4.50
Mandole Dalm.	»	78.—	»	»	80.—
Smokve	»	18.—	»	»	19.—
Grašak oskudica	»	—.—	»	»	—.—
Pažul »	»	—.—	»	»	—.—
Leća »	»	15.—	»	»	20.—
Vuna bosanska čista	»	—.—	»	»	116.—
dalmatinska		108.—			110.—
» istarska čista	»	115.—	»	»	116.—
Kože strojene popiat	»	140.—	»	»	180.—
» kravlje »	»	165 —	»	»	280.—
» teletje »	»	350.—	»	»	500.—
» surove volovje ovdašnje svježe		48.—	»	»	50.—
» suhe dalmat.		70.—	»	»	105.—
» » teletje		150.—	»	„	200.—
„ janjuće 100 komada		70.—	„	„	80.—
Sigue	»	1.60	»	»	—.—
Šljive bosan. srbske	»	17 50	»	»	— —
» hrvatske	»	14.50	»	»	15 —
Pšenica	»	8.75	»	»	9.—
Kukuruz vlaški	»	6 —	»	»	7.—
» banatski	»	5 70	»	»	6.—
» hrvatski	»	5 75	»	»	6 —
Vino puližko		11 —			18 -
» grško		15 -			—.—
» dalmatinsko		12 -			23 -
» lakarsko		18 -			26 -
Raž Azov	»	7.—	»	»	—.—
Zob magjarska	»	7.—	»	»	8.—
» hrvatska	»	6.—	»	»	7.—
» arbanaška	»	7.—	»	»	8.—

Tršćanska burza

od dno 21. jenara:

Austrijska pap. renta	for.	82 75	do for.	83.85
Ugarska » »	»	92 60	» »	93 75
Iста u zlatu 4%	»	96.10	» »	96.25
Dionice nar. banke	»	864.—	» »	866.—
» kredit-banke	»	298.—	» »	299.—
Talijanska renta	»	96.3/4	» »	97.—
London 10 lirah sterlinah	»	123.3/4	» »	123 3/4
Napoleoni	»	9.76.—	» »	9.77.—
C. kr. cekini	»	5,72	» »	5.74
Državne marke	»	60 25	» »	60 50
Iste franc-zko	»	48.70	» »	48.85
talijanske lire	»	48.60	» »	48 80

Lutrijski brojevi

od 17. jenara.

Trst	77	76	7	81	57
Linc	51	38	70	46	65
Budapest	7	54	48	11	8

dne 21. jenara:

Prag	71	71	80	55	20
Hermannstadt	35	2	88	44	62
Lavov	43	4	10	71	60

OGLASI.

Književni oglas.

„VRAČ“

ili pouka o ustrojstvu čovječjega tiela, o čuvanju zdravlja i o poznavanju i liečenju najvažnijih i navadnih bolestih. Popularno-medicinsko djelo. Napisao izdao Mr. Šišman Sojtöry, prakt. liečnik, vitez kralj. srbskog Takovskog reda i posjednik kralj. srbske ratne kolajne.

«Vrač» se dobiva kod pisca «Vrača» u Zagrebu. Marije Valerije ulica, br. 4 po 1 fr. 20 n. Tko 3 knjige naručio bude, dobiva svaku po 1 fr.; tko 4 knjige naručio bude, dobiva petu na dar. P. n. sakupljači upisnika na obročno odplaćivanje po 30 novč. za knjigu mjesečno, kroz 4 mjeseca, dobivaju takodjer petu knjigu na dar. Tko prvi obrok sakupljača platio bude, dobiva od istog knjigu «Vrač.» Sakupljač može svaka povjerljiva osoba biti. «Vrač» se dobiva takodjer za gotove novce, bez gore navedenih pogodnosti, u knjižari Mučujaka i Senftlebena u Zagrebu, i u knjižari G. Neuburga u Križevcih.

Agencija za posredovanje

u službah i kod stanovanja

E. GEROMINI-JA

priskrbuje službe svake vrste u Austriji i inozemstvu. Kupuje i prodava kuće, po najugodnijimi pogodbami.

Piazza Ponterosso br. 2. I. kat.

Obligacije 5%

(občinske)

Prve pa'riotične zadružne štedionice u Pešti

preporučaju se osobito kano

izvrstan uložak kapitalah.

Takove obligacije izdaju se na temelju dogovorenih posudah prve patriotične štedionice u Pešti, državi, pokrajinam, občinam itd.

Družtvo dozvoljava posude:

na pokretnine valjano uknjižene, na dohodke pokrajinske ili občinske, opredieljene od vlade ili vladinim ovlašćenjem;

i napokom družtvom, ustanovljenim u svrhu izvadjanja radnjah javne koristi ua državno jamstvo, ili uz pravo prvenstva zakonito osjegurana, ili uz sjegurnost državnog utjerivanja.

Točno upladivanje kamatah i izvučenih obligacijah zajamčeno je cielom imovinom prve patriotične zadruge štedionice u Pešti.

Izdane obligacije pružaju dakle **svaku sjegurnost** u k tomu prednost za slučaj, da se izvučene, ne trpi posjednik nikakve štete kao što dokazuje sadanje njihovo stanje.

Filialka Banke Union u Trstu

i njezina,

mjenjačnica na Corsu Br. 1.

prodavaju takove obligacije 5 po sto prve patriotične zadruge štedionu u Pešti, kao što i obligacije darovnice 4 po sto hipotekarne banke Ugarske i založne listove 4 50 po sto ugarskog zavoda zemljištnog kredita, polag dnevnog točaja.

LA FILIALE

della

BANCA UNION

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*

Abbuonando l'interesse annuo

per Banconote

3¾ % con preavviso di 5 giorni
4 „ „ „ 12 „
4¼ „ a sei mesi fisso

per Napoleoni

3¼ % con preavviso di 20 giorni
3½ „ „ „ 40 „
3½ „ „ „ 3 mesi
4 „ „ „ 6 „

Godranno dell'interesse aumentato le lettere in circolazione con 5 giorni di preavviso dal 6 in avanti, e quelle con 12 giorni dal 13 giorni e quelle con 24 giorni dal 25 novembre a. c.

IN BIANCO GIRO

abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso cheque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume pei propri correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facolta di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d'assegni, cambiali e coupons*, verso ½% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(**Sezione Merci**) s'incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 5. U Trstu 29. jenara 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu mala stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Posl.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka i 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nobiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Dobar savjet.

Njemački učenjak E. pl. Hartmann izdao je u Berlinu poveći spis pod naslovom: »Uzmicanje Niemstva« u kojem razpravlja trieznо i temeljito budući odnošaj trih velevlastih, Austrije naime, Rusije i Njemačke. Učeni Niemac traži naime za slučaj rata izmedju Rusije i Njemačke, ovoj poslednjoj saveznika, a taj bi mogao jedino biti Austrija, koja bi se imala pretvoriti u zapadno slavensku državu t. j. u kojoj bi Slaveni zadobili onakav položaj, kakav jih po pravu ide. Budu li — piše Hartmann — i nadalje tlačeni Slaveni Austrije, tad će oni biti prisiljeni tražiti pomoći izvan države a to bi bila najveća pogibelj za Njemačku. »Podje li za rukom Rusiji« piše doslovce Niemac «pomoćju svеobćeg ustanka Slavenah Austrije (kojeg bi izazvao pritisak Slavenah) panslavističko (panruske) namjere oživotvoriti, tad bi imali mi Niemci u panslavističkom (panruskom) kolosu susjeda od pretežne nadmoći, komu bismo bili izloženi bez saveznikah; da se pako sdruži ta slavenska država sa Francezkom, uništili bi nas bez odpora i medju sobom podielili«. Odatle zaključuje Hartmann, da je za Njemačku životno pitanje, da se dadu austrijskim Slavenom njihova prava, da njim se zajamči i pojača njihove posebne narodne pravice, čim bi se jih odvratilo od panslavisma (panrusisma).

Glede Madjarah kaže Hartmann u svojem spisu, da je nemoguće zapriečiti od strane Njemacah pomadjarivanje ugarskih narodah, već da se tomu može na put stati jedino tim, da se podigne slavensku većinu u Ugarskoj, koja je sada toli bezobzirno tlačena.

Nepomadjaruju — kaže dalje — Madjari ostale narode u Ugarskoj što bi se tobož bojali Niemacah već od straha pred Slaveni. U istinu, kaže, imadu se Madjari čega bojati jer se nalaze u zemlji u velikoj manjini te njim prieti od Slavenah takova pogibelj, kojoj će uz sav svoj fanatizam jedva izbjeći. Slaveni, koji su sada u Madjarskoj toli bezobzirno gnjeteni, doći će do vlasti, a tad će Madjarom vratiti šilo za ognjilo.

O cislajtanskih narodih piše Hartmann ovako: »U zapadnoj poli države spada bez dvojbe Bosna i Galicija Slavenom, nu i nekadanje njemačko-savezne pokrajine, za koje nastoje Veliko-Niemci (u Austriji njemački liberalci), da jih natrag zadobiju, pokazuju svuda osim Tirola i Beča veliku slavensku većinu, kojoj netreba drugo, nego da dodje do osvjedočenja o svojoj moći pa će zbaciti njemačku vlast kako su to učinili Česi u Českoj.

Sadašnje nenaravno razkomadanje južno-zapadnog slavenskog plemena, koje govori isti jezik, u pokrajine: Dalmaciju, Hrvatsku, Istru, Kranjsku itd. nemože se dugo uzdržati, te će nastojati, da se bilo pod kojom državnom formom, pod neizbježivim pritiskom narodne sviesti u jednu užu cjelinu ujedini. Naravna luka ovih južno-zapadnih pokrajinah jest Trst, koji nije niti njemački niti talijanski grad, već će zadobivati sve to većma slavensko lice».

S počitavnjuć austrijskim Niemcom kako su uvjek državne interese svojim vlastitim zapostavljali, držeći, da je dinastija dužna jedino njihove interese braniti, poručа njim sledeće: »Nije dužnost Habsburgah, da podržaje Niemstvo, već da uzdrži i pojača cielu državu, u kojoj su pako u velikoj većini Slaveni. Za svaku austrijsku vladu postoji i mnogo važniji razlog, nego li je sama slavenska većina, da bude upravo napram slavenskim narodnostnim težnjam pravednom. Taj razlog spada u izvanjsku politiku države a počiva u tom, što je za Austriju i Njemačku životnim pitanjem, da se panslavismu (panrusisma) izbjegne«.

Govoreć o Poljacih, spotiče Hartman austrijskoj vladi što je izručila Poljakom na milost i nemilost Rusine. Poljaci da će igrati revolucijonarnu ulogu u zapadno-slavenskoj federativnoj državi, nastojeći, da se pod Austriju prikupe nekadanje poljske pokrajine.

Što se tiče uzmicanja Niemstva u Austriji, nemožemo nikako suglasiti sa g. piscem jer zbilja tog uzmicanja nigdje nevidimo. Ono pako što svaki pravi prijatelj Austrije želiti mora jest, da se Niemstvo povuče u svoje prirodne granice, a Slavenstvo da zauzme onaj položaj, koji mu po pravu i zakonu pripada. Straha pred Rusijom nestalo bi za Njemačku jedino tada, kad bi se zadovoljilo opravdanim željam Slavenah u Austriji. Tada bi tokar Slaveni i Niemci u ovoj državi mogli jedan uz drugoga mirno živiti te sve sile, koje sada trate u neprekidnih borbah za obstanak, posvetiti napredku države i pojedinacah. Dok bude nezadovoljstva s jedne ili druge strane, neima govora o miru niti slogi. Kad budu svi državljani uživali ista prava, nosili isto terete, tad će nastati red, mir i sloga. Nastane li to, što njemački pisac toli toplo preporuča, tad će nestati i za Njemačku straha pred Rusijom i obratno. Tad će s jedne strane austrijski Niemci nastojati, da se Austrija ne zarati sa Njemačkom a Slaveni priečiti isto sa Rusijom te će tako uzdržati Austrija ravnotežje izmedju Rusije i Njemačke.

PODLISTAK.

Uzgoj i škole po svietu.

(Dalje).

III.

II. *Indijanci, uzgoj njim i škole.*

Indija! Tko nije još čuo spomenuti njeno ime, a koj od naših mornarah nije još bio u toj bogatoj zemlji? Odputimo se i mi brodom iz Trsta put Indije. U Jadranskom smo moru ili Adriatiku, a plovimo prama jugu, pod sunce, zakrećuć nešto prama sunčanom iztoku. Desno nam uvjek liepa Italija, a lievo kršne zemlje naroda hrvatskoga: Istra, kvarnerski otoci, Dalmacija. Tamo niže Crna gora, u njoj narod našeg roda i jezika, vazda spreman da se bori:

Za krst častni, kiem se krsti,
Za krst častni i slobodu zlatnu.

Malo niže Arbanaška, domovina Skenderbega bana, al mu jadnom domovinom danas Turčin vlada, a Turčin je bez milosti zvjere.

Iz Jadranskoga prelazimo u Sredozemno more (Mediteranej), a po njemu do sueckog prokopa, koj su pred dvadesetak godinah i mnogi naši ljudi prekapali i tuj — blizu Aleksandrije — novac služili. — Tko donio zlatnu bradu, a iko u torbi glavu. Zalud sreća, koj pameti nemа.

Iz sueckog prokopa eto nas u Crvenom moru. Tu je nekoč zaglavio silni kralj Faraun sa egipatskom vojskom, pošav u potjeru za Izraelci, odabranim božjim pukom. Oholosti, oholosti, kolikih li si u prerani grob strovalila!

Iz Crvenoga dolazimo u veliko i široko Indijsko more (ocean). Zaplovimo prama sunčanom iztoku i za nekoliko danah plovitbe eto nas kamo se odputismo, eto nas u Indiji.

Indija je veoma plodna zemlja, natapaju ju velike rieke Ind, Ganges i Brahmaputra. Tuj raste obilno riža, pšenice i drugoga žita. Pamuka (bumbaka), sladora (cukara). čaja (te), papra, tabaka, svakovrstnog lesa, vune, svile, zlata, srebra, dragoga kamenja, (dijamantah, rubinah, safirah). svega toga ima u toj bogatoj i blagoslovljenoj zemlji.

Indijanci su narod prijazan, krotak i pobožan. Diele se na četiri razreda: 1. na svećenike, 2. vojnike, 3. zanatnike i poljodjelce i 4. na službenike. Tko se rodio od otca službenika, taj nemože nikada postati sam svoj gospodar, kmet nemože ogjoiti sina vojnika ili čak svećenika. To zabranjuje indijanska vjera. I mnogi naši roditelji sile djecu, da nauče zanat svoga otca, a to nije dobro, ako diete nepokazuje k tomu prave volje. Dijete diete učiti onaj posao, koji mu se najviše mili, pak će biti najsretnije. Samo kad uvidjate, da je odluka djetinja posve nerazborita, tad njoj valja na put stati.

Za službenike nije u Indiji nikakovih škola; kmetovi i zanatnici, pak vojnici uče se samo što njim treba u svagdanjem životu, a sami svećenici uče se visoke znanosti. U nižih školah uči se čitati pisati i računati, te razne mudre i pobožne izreke. Škola se drži u sjeni kakova visoka drveta, a samo za nepogodna vremena po krovom. Djeca pišu šibcom po pjesku, a kad su se malo priučila, dadu njoj osušenog i uljem namazanog lišća od palme (neko drvo, lišće mu veliko), na koje crtare oštrim klinčićem. U Indijanskih knjigah nalaze slovah kako u naših, tuj vidiš samo slike životinjah, drveća, kućah, gorah, ljudih, pušakah itd., a iz toga Indijanac čita.

U Indijskih školah podučava se sve u materinskom t. j. indijanskom jeziku. Blaženi Indijanci, mi Hrvati iz Istre zavidjamo vam.

Evo nekojih mudrih izrekah iz indijanskih knjigah: »Kao što drvo podaje sjenu i onomu, koji ga hoće da posjeće, kao što mjesec obasjava svojim sjajem i kolibu najnižega čovjeka, tako neka svaki ljubi i one, koji ga mrze«. — »Mudar čovjek skuplja si znanje i bogatstvo tako revno, kao da će uvjek živjeti; dužnosti pako vjerozakonske vrši, kao da mu je smrt na ustijuh«.

Po indijanskom običaju i zakonu ima se učitelj nada sve štovati. Svete knjige pišu:

»Tko štuje svoju majku, dobit će ovaj zemaljski svjet; tko štuje svoga otca, dobit će srednji zračni svjet; a tko vazda štuje svoga učitelja, dobit će nebeski svjet Brahme«. (Branma je Indijancem najviši bog, a vjeruju u više bogovah). »Tko kudi (sramoti) svoga učitelja, pa makar štogod i pogriešio, otići će poslie smrti u tielo magarca, a iko ga kudi bez krivnje, otić će u pseto. Tko uzme bez pitanja njegovu stvar, otići će u crvića, a tko mu zavidi zasluge, pretvorit će se u velikoga crva«.

Nadalje se čita u indijanskih knjigah: »Učenik nesmije prigovarati svomu učitelju, makar ovaj i nerekao istinu, nesmije govoriti o njegovih pogriešakah; kad posjeti svoga učitelja, pokucat će do tri puta na jegovih vratih, a neotvori li mu se, otići će mirno. Kada učitelj putuje na brieg, učenik valja da za njim nosi stolicu, na kojoj će učitelj odpočinuti, kad se umori«.

U školi nemože biti pravoga napredka, ako djeca neljube i nepoštuju svoga učitelja. Živa je istina, da stoji najviše od samoga učitelja, hoće li si zadobiti i učvrstiti tu ljubav i štovanje, ali često i roditelji težko griješe, ubijajuć u djeci ljubav i poštovanje prama učitelju. Roditelji valja da znaju što se radi u školi i nesmije njim biti jednako, da li se ovako ili onako radi, *nu težko je suditi prostomu čovjeku o školskih stvarih* jer se tomu hoće osobite nauke. U brojevih 43, 44, 45 »Naše Sloge« od prošle godine raztumačili smo našemu puku, što valja podučavati u pučkoj školi. Misli li tko, da učitelj nerani kako bi morao, nesmije zato naložiti svojoj djeci, da neslušaju učitelja, jer tim kvari svoju djecu, a djeca koja izgube štovanje prama učitelju, izgubit će ga lahko i naprama svojim roditeljem, a roditelji žeti će što su sijali. Imade školskih oblastih, kojim je biti nad školom; njim se valja prituživati, a one će odkloniti svaku nezakonitost.

Nerazborito rade i oni roditelji, koji pred svojom djecom psuju i grde učitelja mjesto da ju uče kako da se pristojno prama svakomu, a napose prama svomu učitelju vladaju.

Učitelj u školi, svećenik pred oltarom, vojnik na straži, car na prestolu jesu osobe svete, u koje se nesmije dirati.

Dan danas je još malo krajevah u Indiji slobodno. Velikim dielom zemlje vladaju Englezi. Oni nastoje i indijanske škole mjenjati, kako bi njim najveću korist donašale. Težko ti ga narodu, komu gospodari narod tudjeg roda i jezika!

Nagrade za podučavanje i širenje talijanskoga jezika.

Lani u svoje vrieme javili smo, da je istarsko političko družtvo razpisalo nagrade onim učiteljem ladanjskih školah u Istri, koji se budu odlikovali u podučavanju i širenju talijanskoga jezika i kulture medju odnosnom djecom. Nagrade bile su četiri: jedna po 50 for., druga 40, dvie po 30. Natjecatelji imali su položiti svoje prošnje kod predsjedničtva i navesti razloge po kojih bi se moglo razsuditi, da su nagrade zaslužili. Predsjedničtvo neće njim na slepo vjerovati, a neće nit službenih osobah pitati za ubavjest, već će se obavjestiti najshodnjim način.nom (!?). Te nagrade su samo za ladanjske učitelje a ne za učitelje glavnih mjestah u sudbenih kotarih.

Mi smo bili objavili taj natječaj, da nebude nijednoga učitelja u Istri, koji nebi za nj saznao, da uzmogne svaki bar težiti za tom blagodati — za naplatom za odnarodjivanje naroda.

U istinu mislili smo, da se takovih učiteljah neće naći.

Varali smo se. Našlo se jih je. Jedino što nas teši jest, da neima medju njimi, barem u koliko je poznato, ni jednoga Hrvata.

Dne 11 t. m. imalo je predsjedničtvo rečenoga družtva svoj sastanak u Kopru. Medju ostalimi bile su na dnevnom red molbenice učiteljah za spomenute nagrade. Razvidilo se je molbenice, uzelo se je u obzir uhavjesti su raznih strannih, ob odnosnih uspješnih prositeljah, i podielili prvu nagradu od 50 forinta Ivanu Cappellari-u učitelju u Novojvasi, drugu od 40 forinta Kostantinu Niederkornu naduučitelju u Oprtlju. Bilo je i drugih prositeljah. Predsjedničtvo priznaje njihove zasluge u pučkoj obuci, al njim nemože dati ništa obzirom na obstojnosti mjestah u kojih podučavaju i odnosni uvjet spomenut u natječaju, naime da su učitelji u ladanjskih školah, a ne u glavnih mjestih sudbenih kotarah. Dakle bilo je i drugih, hlepećih za zdjelicom leće; predsjedničtvo imalo je još dvie zdjelice, al jih nije nijednomu pružilo. Bit će prilike na skoro porabit jih u koju drugu svrhu. A gospoda učitelji kojim se hoće zdjelice, a stanuju u glavnih mjestih sudbenih kotarah, nek se sele u ladanjske škole, ili bar takove, u koje i ladanjska djeca hode.

Posve ladanjska škola je ona u Novojvasi blizu Bertonigle. Ta Novavas je čisto hrvatsko selo. Djeca nit neznadu govoriti drugačije neg hrvatski. Do sadušnjega župnika bili su tamo župnici poznajući jezik puka i rabeći taj jezik. Da li ga pozna sadašnji župnik i koliko ga rabi, neznamo. Škola je talijanska odkad kao redovita obstoji. Predjašnji učitelj nije znao ni rieči hrvatski. Sadašnji znade ono malo toga jezika, što je imao prilike naučiti u svojem rodnom mjestu. Podučaje talijanski. Da bi podučavao talijansku djecu, nebi zaslužio nikakve nagrade od političkoga družtva Istarskoga. Jer podučaje djecu na ladanju hrvatsku, prosio je za nagradu predsjedničtvo istoga družtva i ovo mu ju je, uhavjestiv se na raznih stranah, podielilo i on ju je dobio.

Samo drugi sretnik je naduučitelj u Oprtlju. Dobio je 10 for. manje nego učitelj u Novojvasi. Taj manjak neima se prepisati toliko većoj ili manjoj sposobnosti učiteljah, nego mjestnim okolnostim. Mjestace Oprtlje imade dokazah svojega hrvatstva u prošlosti, al danas je potalijančeno. Nu u školu oprtaljsku, čisto talijansku, hode i djeca iz okolice, a ta su čisto hrvatska. Obzirom na tu djecu dobio je g. naduučitelj nagradu. Kako ćeš si inače tumačiti podieljenje te nagrade? Oprtlje središte občinskoga poglavarstva, rodno mjesto 72 književnikah, broji se sigurno medju glavnja mjesta sudbenoga kotara motovunskoga. Glavnja mjesta kotarah su izključena od nagrade, Oprtlje je jedno od glavnjih mjestah, naduučitelj tamošnji je nagradu ipak dobio — radi ladanjske hrvatske djece.

Nezavidjamo nit učitelju novovaškomu nit naduučitelju oprtaljskomu za zdjelu leće, što su ju dobili. Nečudimo se nit predsjedničtvu političkoga družtva, što jih je nagradilo. Ali se pitamo: 1. Kako se sve to može raditi pored svih c. kr. školskih oblastih? 2. Što na sve to kaže zemaljski odbor? 3. Što će reći Hrvati iz oprtaljske okolice?

Predsjednik ces. kr. kotarskoga školskoga vieća za ove obie škole je namjestnički savjetnik i upravitelj porečkoga kotara g. Gumer, ces. kr. kotarski školski nadzornik je kanonik porečkoga kapitula Pesante. Obojica imadu prilike govoriti često sa gospodom članovi visokoga ces. kr. zemaljskoga vieća, a da i nebi imali vremena pisati. Nego imadu valjda drugih poslovah, pak puščaju, nek se podučaju hrvatska djeca talijanskim jezikom, i nek učitelji uz zakonom odredjenu plaću, uz možda i kakve druge nagrade od oblastih, takodjer nagradu od političkoga družtva dobivaju.

A naš slavni zemaljski odbor? Jeli znade, da djeca Novevasi i okolice oprtaljske negovore drugačije nego hrvatski? Ako nezna, jeli se potrudio da sazna? A znade li, da se ona djeca podučaju u njim nepoznatom jeziku, i da njim je uzeto dragocieno pravo pouke u materinskom jeziku? Koje je korake poduzeo, da njim se to pravo dade? Jeli učinio slobodnjački i pravedan predlog, da se u Oprtlju ustroji uz talijanski i hrvatski odiel? Nije! kratak je odgovor. Ta Vidulići, Amerozi i kako se sve gospoda od zemaljskoga odbora zovu, su članovi družtva, koje je one učitelje nagradilo.

Hrvatom Novevasi i okolice oprtaljske nije se nadati pomoći nit od c. kr. oblasti nit od zemaljskoga odbora. Oni se imaju pomoći sami. Predstojeći izbor župnika u Oprtlju i postupak gospode Talijanah u toj stvari potresno je onaj puk. Saznaje za svoja prava, poznaje svoju jakost. Nek jih upotriebi, t. j. zahtjeva, da se njegova djeca u školi svojim materinskim jezikom podučavaju, neka se uz talijansku školu u Oprtlju i hrvatska ustroji. Za hrvatski novac nek bude i hrvatska škola!

DOPISI.

(Sa kvarnerskih otokah. Konac.)

Dok s jedne strane prijatelj Ivančić kaže, da nebi umakao pera, kad bi se bilo onimi podlistci rešetalo samo javno političko djelovanje poštovanoga, poput dopisa u »N. L.«, s druge strane pri kraju svog priposlana hoće, da nas uvjeri, da se poštovani nije nikad u politiku pačao a još manje druge poticao. Priznajem, da ja nebih bio u stanju dokazati sve griehe koje se poštovanomu onimi podlistci spočituju, kao učinjene na političkom polju. Ali odgovori mi, prijo Stjepane, na ova pitanja: je li ili nije li protuslovno sa onim citatom kojega donašaš to, da je predstojnik krčkog manastira dao pod okom poštovanoga dva glasa šarenjačkoj stranci na Dubašnici a pripravan bio dati je i šarenjačkoj stranci u Krku? Zašto se u doba zloesretnih krčkih izborah u krčkom manastiru sastajahu pod okom poštovanoga sve sami šarenjaci a nijedan pristaša hrvatske stranke? Nije li bio poštovani uvažan, ako i ne kao Hrvat ali barem kao Slovinac, dignuti svoj glas i kazati: je toga nedopuštam? Nije li on, sa ugledom kojega je onda kao državnik uživao u Brzcih, Milohnićih, Linardićih, Nenad čih, Brusićih, Poljicah, Bajčićih, s. Fuski ite itd., mogao učinlti, da oni ljudi nedadu skoro svi ujedno kao iz puške svoj glas šarenjakom? Zašto ih kao Slovince nije napustio na narodnu stranka, kad su dobadjali k njemu na savjet? Ali dà, ti kažeš, da se on u politiku nije pačao. Nu, sve da je to i istina, je li to nepačanje hvalevriedno? Što bi od hrvatske svieste u Dalmaciji, da se nisu redovnici onako požrtvovno zauzimali za hrvatsku misao? I dandanas bi još po svoj prilici Dalmacijom vladali poduzetnici Lapena, Bajamonti i Trigari. Pa zar ova tužna i nesretna Istra ima biti baš ona zemlja, koja nije dostojna, da se redovnici zauzimlju za njezin narodni boljak? Zar je ovaj, recimo slovinski, narod zbilja pred očmi poštovanoga nekakva niža rassa, koja nevrie da se za njezino osviešćenje niti rieči troše, kamo li požrtvovni koraci poduzimlju? Reci mi po duši, a čega su ne-otoku Krku u svakom pogledu najnazadnji oni ljudi, koje stoje u neprekidnom doticaju sa redovnici, koji se u politiku nemare pačati? Pa bi li ti, rodoljubni prijane, onako mirne duše kao poštovani podnio bio ono ruglo i sramotu, da ti otac, braća i najbliži rodjaci uvjek i vazda šuruju sa šarenjaci, gdje ih sam poštovani Slovinci nazivlje?

Ti nam poručuješ, da poštovani nije nikakav Hrvatožder. Tu tvoju poruku neće nitko draže primiti od hrvatske stranke na Krku, nu daj, da vidimo gotove činjenice na političkom polju, jer je ovo vjek činjenicah, a ne nepačanja. Tako brate, pa će blagoslov sniti na nas i na poštovanoga, a mi nećemo više imati prilike da se po novinah bockamo i prepiramo za jalovu polemiku.

Nepačam u potvoru, koju bacaš na obćeobljubljenoga i zbilja miroljubivoga ter umiljatoga — in quo dolus non est — O. Benka, kao da tobože on nebi znao muževno stati na put nepravednim postupkom bilo kojeg redovnika, ali čemu ona tužba na mnoge krške rodoljubne svećenike, koji da tobož malo mare za »Prilog Glagoljskomu Misalu?« Niti ta ti se, dragi Stjepane, u zlato nekuje! Pohodi naše crkve po Krku, pa ćeš u svakoj skoro naći rečeni »Prilog«, premda je našim svećenikom od malo koristi, budući manjkaju u njemu svi poglavitiji sveti, koji se naposeb u našoj biskupiji časte. Pak čemu mješati i vriedjati rodoljubno krško svećenstvo u polemici za poštovanoga? A ona pohvala na »N. Sl.« kojom svršuješ svoje priposlano, čini mi se bar prividno-dvoličnom, odkad znadeš, da si pred malo dana u pismu na brata Lodu nazivao »N. Sl.« »Neslogom«, gnjusom i što ti ja sve znam. Baš kao i kad sam ja nagovarao krške redovnike, da se prihvate »N. Sl.«, a onaj predstojnik mi odgovorio, da neće, jer da je ono gnjus od lista, bezbožan itd. A znam da im baš tada nisu bili ni gnjus ni bezbožni listovi »l' Istria« i »l'Indipendente«, iz kojih su sisali med vjerske bogoljubnosti!

Tako brate, pa nevjeruj svakomu duhu, da nebudeš i opet primoran ići svojom rukom tudje kestenje u žeravici prebirati, a sve za jalovu polemiku. S Bogom!

A. A.

Pogled po svietu.

U Trstu, 28. jenara 1885.

Carevinsko vieće izručilo je obie osnove zakona proti prevratnikom odboru od 24 zastupnika, izabrana iz cieloga zastupstva. Nadalje bijaše izručen vladin predlog o promjeni izbornoga reda za grad Beč, odboru za preinake izbornog reda i predlog za uredjenje riekah u Galiciji, odboru dvadeset i četvorice zastupnikah. Car. vieću predloženo je toliko gradiva, da će sve jedva smeći do uskrsa razpraviti. U odborih se razpravljaju važni predmeti, kao što je predlog o sjevernoj željeznici, zakon proti prevratnikom, državni proračun itd. Proračunski odbor poprimio je od Jirečka predloženu resoluciju kojom se pozivlje vlada, da pospješi pogodbu glede uredjenja bogoslovnih naukah na pražkom sveučilištu.

Česi kane u car. vieću zahtjevati, da se sagradi u Pragu nova sgrada za obrtnu školu te da preuzme vlada nekoje privatne srednje škole. Nezavidjamo ni najmanje češkoj braći rad uspjehah, postignutih, osobito u školstvu, u državnom zastupstvu nu ipak želimo, da bi se oni malko više ebazirali i na ostala slavenska plemena, naipače na Slavene Primorja, ko i ne teže za viseikimi školami jer nemadu niti pučkih. Češki državni zastupnik iz Morave Dr. Šrom učiniti će u car. vieću predlog, da se promjeni izborni red za Moravsku.

Ka o javljaju bečkim listovom iz Primorja, dogovaraju se odbori talijanskih političkih družtvah u Trstu, Gorici i Pazinu, kako bi zajednički postupali kod budućih izborah Spomenuta družtva da će ustroji i posebne izborne odbore te da neće preporučiti nijednoga kandidata, koji se neobveže da će podupirati ustrojenje izključivo *talijanskoga klubu* u car. vieću i da će, ako bude izabran, pristupiti tomu klubu.

Ljubljans a štedionica, kojom upravljaju Niemci htjela e ustrojiti u Ljubljani njemačku dječačku školu. Zemaljski predsjednik Win ler nije potvrdio zaključa štedionice i to s razloga, što imade u Ljubljani malo Niemacah, i što je na sih slovenskih četvero i više razrednih pučkih školah njemački jezik obligatnim te bi tako njemačka škola, kad bi se ju ustrojilo, ostala prazna.

U ugarskom saboru zabačen je predlog zastupnika Ugrona o autonomiji katoličke crkve. Ugarski ministar trgovine predložiti će saboru drža ni kredit za zemaljsku izložbu. Ministar pravosudja poz ati će pravničku komisiju, koja će izraditi osnovu novoga kaznenega zakona.

U Hrvatskoj je koli Niemcem toli Madjarom mrzka osoba Njeg. preuzvišenosti g. biskupa Strosmayera. U poslednje vrieme crne bečke i peštanske židovske novine onog prevriednog biskupa, kojega zavidjaju, da uživa u svom narodu i čitavom Slavenstvu tolik upliv i ugled. Nu uzaludan je sav trud i napor tih prodanih piskarah, koji nisu vriedni, da se pametan i ozbiljan čovjek niti na nje obazire.

Kako javljaju iz Biograda nastalo je neko nesporazumljenje medju dvojicom članovah srbskog ministarstva. Sadanje srbsko ministarstvo nije jošte podpuno s toga će nastati nekoje promjene u istom nu reć bi, da će ostati svi ugledniji ministri.

Bugarske novine opisuju crnimi bojami turska nasilja u Macedoniji. Na pučkoj skupštini u Sofiji prihvaćena je resolucija u prilog Bugarom u Macedoniji. I na drugih bugarskih mjestih držane su u tu svrhu pučke skupštine.

Ruske novine javljaju, da namjerava Rusija zaposjesti otok Kvelport u tihom oceanu na jugu Koreje. Ako zaposjedne Rusija u istinu taj otok, tad će imati tuj veoma važnu vojničku poziciju. Medju Rusijom i Njemačkom sklopljen je ugovor o medjusobnoj predaji zločinacah, koji su sakrivili takozvane političke zločine.

U talijanskom saboru predložio je ministar-predsjednik, da se podieli medju one nesretnike u talijanskih brdinah, koji su poslednjimi provalami sniega nastradali, 150.000 franakah. Talijanska vlada šalje svoje vojno brodovlje u jonsko more pod izlikom, da će zabraniti Turskoj zaposjednuće egipatskih lukah, a istinu neradi se o drugom, nego kako bi zaposjela pokrajinu Tripolis.

U Francezkoj obavili su izbore za senat. Izabranih je 67 republikanacah i 20 umjerenjakah. Prvi su pridobili 22 nova mjesta.

U Englezkoj straše iznova prevratnici sa dinamitom. Ne prodje nijedan skoro čedan bez kakve nesreće prouzročene dinamitom. Dne 24. t. m. bijahu tri slična atentata i to dva u samoj zastupničkoj kući, kojoj su prilično naškodili i jedan u mjestu Tower,

Turski ministri zabacili su jednoglasno pogodbu, pod kojom je imao baron Hirsch preuzeti gradnju turskih željeznicah.

Franina i Jurina.

Fr. Si ča čul Jure, kega su misleli buzetski Talijani sterit za peteštata?

Jur. Aj vero nisan samo čul nego sam ga i videl.

Fr. Po Franiča povej mi malo, ki je ta n ih kandidat.

Jur. Šli su ti po Buzetu od Šarenjaka do Šarenjaka iskat, ki bi bil najbolji, pak su se lepo svi složno slezili, da bi njim bil najbol.i kandidat, da mi ga prostiš, *osal.*

Fr. Tebe je Jure vavik do šulaca.

Jur. Ako je vavik ni uprav danas.

Fr. Kako to?

Jur. Na 26. t. m. privezali su ti lepo buzetski talijanaši pred buzetskim sudom okrunjenega osla i su stavili pred njega tavulin a na tavulin harti i to da je njih kandidat.

Fr. Pak ča baš nimaju boljega kandidata?

Jur. Bi reć da nimaju.

Fr. Mudri su oni ljudi zač znaju, da će se osal i s praščem, slamum i palicami zadovoljit, kada ni već ča drugo grist.

* * *

Fr. Si l' ti pak čul kako se svet na puljščine pogovara, da bi bil Bumbaro danas po Istroj laštre načinil, kotli krpal, strace pobiral al praščići ko . J, da ga ni zihranila hrvatska ruka?

Jur. Ter će njoj biti valjda zahvalan i reć: blažena ruka, ka mě je učinila čovika.

Fr. Varaš se Jure moj; on nezahvalnik smradi na grob onega, ki ga je na noge postavil i to samo za to, jer je bila ona poštena ruka hrvatska.

Jur. A to pak ni čovik!

Fr. Ne, nego Krnjel.

Različite viesti.

Priprave k izborom sa talijanske strane. Predsjedničtvo političkoga istrijanskoga družtva odlučilo je u svojoj sjednici netom obdržavanoj, da će kod predstojećih izborah za carevinsko vieće onako sudjelovati, kako dopuščaju pravila družtva i potaknuti, bude li za potrebu izborne sastanke, koji se imadu obdržavati u Poreču.

Ples tršćanskoga «Sokola», o kojem smo posledanji put govorili, izpao je nad svako očekivanje. Plesačicah i plesačah sakupilo se toliko, da bijaše prostrana dvorana slavenske čitaonice posve puna. Hrvatsko narodno «Kolo» izvedeno bijaše veoma točno! toli krasno, da se je moralo na obći zahtjev opetovati. Čestitamo vrlomu našemu «Sokolu» napose njegovom odboru.

Radi zatežanja sa občinskimi izbori u Baški (na otoku Krku) pritužilo se predsjedničtvo pol. družtva «Edinost» dvorskomu savjetniku g. Rinaldini-u, koji je obećao stvar odmah iztražiti i shodna naložiti, da se zakon vrši i neredu na put stane. Tolliko na ubavlest našim prijateljem na otoku Krku.

Naukovni jezik u trogirskoj školi. O tom smo zadnji put donieli viest i rekli, da se je trogirska občina pritužila na vrhovno sudište proti odluki ministarstva. Vrhovno sudište nije još moglo izreći svoje odsude. Za riešenje toga pitanja potrebni su mu još neki izvidi. Kad te izvide provede, onda će jedva moći izreći svoj sud. S jedne strane je to žalostan znak, što se iz izvidah provedenih po raznih oblastih nemože saznati za obstojnosti. S druge strane mora radovati svakoga pravednika, kad vidi, kako hoće to sudište sve točno izviditi prije nego li izreče svoj sud. Pravednost nad svel

Djedovska kultura! Na drugom mjestu izvješćujemo o prvoj občinskoj sjednici u Buzetu i o deputaciji, koja je pošla u Trst, da zaišće pomoći kod namestničtva. Kazati nam je još par riečih o ponašanju i najnovijih činih buzetskih Talijanaši. Pošto je izašla hrvatska većina iz občinske kuće u Buzetu, naidje pred sudbenom zgradom na liep prim erak *djedovske kulture*. Pred zgrudom bijaše naime privezan magarac sa vincem oko vrata a pred tim *ideatom* buzetskih kulturonosacah bijaše stol sa raznimi papiri. Talijanaši buzetski htjedoše se svojim uzorom narugati hrvatskoj većini občinskog zastupstva nu u istinu nisu drugo postigli, van pokazali svoju najveću prostotu, kakovom se ne ponose niti Zulu. To li je Vaša toli razvikana kultura, buzetski šišmiši? Dičite se i ponosite s njom, mi barbari vam ju nezavidjamo. Vi piskari perečke »babe«; vi, Pelose, Bumbari, Refadi, Jorkii tutti quanti trubite i nadalje u sviet kako steji u Istri visoko talijanska kultura, nu nezaboravite niti na buzetski ideal, na predstavnika buzetske inteligencije, na pokrovitelja buzetske djedovske kulture, koji je bio dne 26. t. m. javno lovor-viencem ovjenčan.

Iz Barbana javlja nam prijatelj, da se nalaze u onoj občini radi bolesti svećenikah u skrajnoj nevolji. Četiri tisuće i pol dušah sa 47 selah je od prvih danah decembra samo sa jednim zdravim svećenikom. G. barbanski župnik obolio je vrlo opasno te je pošao na liečenje u Vodnjam i Bog znade kad se vrati. Sada je onaj puk bez stalnog svećenika a nemoguće je da svemu zadovolji pornjanski kapelan g. P., koji imade i sam dosta posla.

Čudno nam je, da se crkvene oblasti bolje nestaraju za duševno dobro one siromašne občine sa toliklimi pomoćnicami. I glede občinskih stvarih imademo u ruci važnih viestih, nu te moramo rad po manjkanj prostora za drugi put ostaviti.

Deputacija občinskog zastupstva iz Buzeta ko na mjestu tiela. Dne 26. t. m. imala se obdržavati prva občinska sjedalica u Buzetu. Po codinah najstarji zastupnik sazvao je občinsko vieće. U svemu došlo je 20 zastupnikah. Talijanska manjina t. j. 10 zastupnikah, nije došla k sjednici. Od došlih, bijaše njih 19 narodne hrvatske stranke i jedan pristaša protivne stranke. U prvoj sjednici imao se birati občinski glavar i občinski savjet. Po zakonu moraju biti u tom slučaju prisutne tri četvrtine svih zastupnikah, inače nemože se obaviti izbor. Na to su i računali naši protivnici. Ipak stali su iz sjednice hoteći tako onjeti izbor glavara. To njim je pošlo za rukom. Nemogavši kroz 6 mjesecih nagovoriti onih dičnih zastupnikah, da kranu vjerom, da izdadu svoje braće t. j. da pristanu uz talijanskog kandidata za načelničtvo, osujetiše dne 26. t. m. izbor.

Narodna većina zastupstva protestova u protokol proti takovom postupku manjine i odluči podati se na put u Trst k samomu c. k. namjestniku. Odlučeno učinjeno. Dne 27. t. m. dodje zbiljа iz cielе občine buzetske, iz najodaljenijih krajevah občine 17 narodnih zastupnikah u Trst, da se prituži ces. k. vladi i da ju zamoli za pomoć proti bezobzirnoj manjini zastupstva. Nije šala podati se na put u ovo ružno zimsko doba iz onako dalekih krajevah. Pak nije došao jedan nit dva, već čitavih 17 zastupnikah, da tako činom pokažu, koli su nevoljne i žalostne okolnosti u onoj občini i da svi ukupno posvjedoče, da su oni voljni i kadri toj nevolji doskočiti, občinu nalme iz gotove propasti osloboditi. Istog dana bijahu dva puta na namjestničtvu. U jutro kod vladinog savjetnika gospodina Krekića, komu predaše takodjer molbenicu u kojoj su izražene njihove pritužbe i zamoljena visoka vlada, da doskoči neredu, koji vlada u njihovoj občini; a popodne, vodjeni podpredsjednikom pol. družtva «Edinost», kod dvorskog savjetnika g. Rinaldini-a; g. namjestnika nelma u Trstu. Deputacija opisa g. Rinaldini-u temeljito žalostno stanje one občine, dosudašnju upravu občinsku, postupak bivše većine i sadašnje manjine te zamoli od vlade pomoć, da se već jednom občina uredi. Inače da će propasti sve skupa. G. savjetnik slušao je pozorno razlaganje deputacije te je mogao jedva tad povjerovati crnom opisivanju stanja občine buzetske, pošto mu je deputacija navela nekoje potankosti o bivšoj upravi te iste sa nepobitnimi dokazi potvrdila. Deputaciji obećao je g. savjetnik Rinaldini, da će se svom strogošću zakon vršiti, jer da tako zbilja nemože občina napredovati, uvjeravao je istu nadalje, kako je visokoj vladi jedino do toga stalo, da se zakon od svakoga strogo vrši, te da će i u ovom slučaju visoka vlada sve učiniti, što od nje zavisi, da se občina uredi, da se zadovolji zakonu i puku, koji toliko strada. Preporučiv se deputacija g. savjetniku, ostavi namjestničku paluču. Za sada nepreostaje drugo nego da se bolje strogo nad sadašnjom občinskom upravom i da se čeka hoće li se zbilja obećanja izpuniti.

Iž voloskoga kotara primili smo tečajem prošlih mjesecih više pismah, gdje se ljudi tuže, da im stvari kod c. k. kotarskoga suda na Voloskom zapinju, da kasno dodju do željenoga cilja. Nismo htjeli ništa priobćiti, jer smo očekivali od predpostavljenoe oblasti, da će na dobu shodno odrediti, da se pravednim željam onoga kotara zadovolji tim više, što je c. k. kotarski sudac već dulje vremena boležljiv a c. k. adjunkt radi bolesti odsutan. Uz ovakve odnošaje nije se niti čuditi, da poslovi zapinju. S druge strane pako nam se tuže, da se od suda ovoga skoro izključivo hrvatskoga kotara primaju samo talijanske odluke i rešitbe, što ni ć ni malo u skladu sa patriotičkim osjećanjem onoga našega pučanstva. Talijanski jezik neka se rabi med talijanskim pučanstvom, med hrvatskim pukom ima se rabiti hrvatski jezik. Koli je ovaj postupak jedostavan i naravan a ipak se drugčije radi.

Čuemo sada, da ima doći na Volosko sudbeni adjunkt iz Rovinja g. Vidulich i jedan askultant iz Trsta. Na voloskom sudu službovat će dakle sada adjunkt i dva askultanta, koji svi za edno neznaju napisati književno ednu izreku u hrvatskom jeziku! Oba askultanta neznaju progovoriti ni rieči hrvatske! Kako će se uz ovakve odnošaje vršiti zakon, koji dozvoljuje, da se u Istri može rabiti u svih sudovih hrvatski jezik, toga mi nemožemo dokučiti. Valda neće nam se reći, da će narod radi sudacah, kad cieli sviet znade, da su sudci radi naroda. Talijanske kulture i tali anskoga jezika mi smo već do grla siti, neka nam ga baren c. k. sudovi nenarivavaju.

Katekizam austrijskoga državnog ustava. Upozorujemo naš et telj, osobito u Istri i Dalmaciji na *pozivu na predplatu* na spomenuti *«Katekizam»*, što ga izdaje naš suzemljak g. profesor Haračić u Zadru. Druge volje primamo i mi predplatu na «Katekizam» i jesmo svakomu na usluzi, koji bi tražio kakovo razjašnjenje. Na nas se, da će se naša inteligencija mnogobrojno odazvati pozivu g. pisca te ga podupriti bar u toliko, da mu ne ostane tiskarske troškove.

Pisanje hrvatskih imenah. Z dokaz kako pišu naši susjedi Talijani i prijatelji njim Nemci imena naših mjestah i gradovah navadjamo za danas sledeća tri primjera:

1. Mošćenice.	1. Brseč.	1. Pe.z.
2. Moschienizze.	2. Bršeu.	2. Pahz.
3. Moschienizze.	3. Bršeč.	3. Pass.
4. Moschienize.	4. B ec.	4. Pass.
5. Moschienize.	5. Be č.	5. Pass.
6. Moschenitza.	6. Berš .	6. Puass.
7. Moschenizze.	7. Brseč.	7. Pahs.
8. Moschenitza.	8. Br sec.	8. Pahss.
9. Moschenize.	9. Bersetz.	9. Paahs.
10. Moschienica.	10. Bersez.	10. Paahss.
11. Moschienice.	11. Berssec.	
12. Moschenica.	12. Berssez.	
13. Moschenice.	13. Beržec.	
14. Moscenica.	14. Berzec.	
15. Moscenice.	15. Bršetz.	
16. Mošcenica.	16. Brsez.	
17. Mošcenice.	17. Brssec.	
18. Mosćenica.	18. Brasez.	
19. Mosćenice.	19. Bržec.	
20. Mošćenica.	20. Brzec.	

Mošćenice i Brseč pišu na 20 raznih načinah, a Paz na 10 načinah.

Iz ovoga se vidi, da svatko piše kako mu se račí. Isto biva i sa našimi prezimeni.

Književne viesti.

»Poziv na predbrojbu na katekizamu austrijskoga-državnog ustava, na temelju njemučkoga izdanja c. kr. dvorske i sveučilištne knjižarske zaklade Manz a u Beču. Preveo i osobitim obzirom na Dalmaciju i Istru opazkama providio Franjo Haračić.

Sadržaj: Uvod. Car. Državljanstvo. Temeljna prava državljanstva. Svcobće državljanstvo. Jednakost pred zakonom. Sposobnost a službu. Sloboda seobe. Nepovriedljivost imovine. Osobna sloboda. Nepovriedljivost kućnoga prava i tajne listovah. Pravo prošnje. Pravo udruživanja i sastanka. Sloboda izrazivanja mnienja. Sloboda vjere i savjesti. Sloboda znanosti, nauke i zvanja. Jednopravnost narodnosti i jezika. O izbornom pravu državljanah u obće. O privremenom obustavljanju i ograničenju njekojih pravah državljanah. Vladarska i vršiteljna vlast. O ministarskoj odgovornosti. Sudačka vlast. Carevinsko sudište. Upraviteljno sudište. Za jedničnost obijuh državnih polovinah. Odastanstva. Carevinsko vieće. Sastav carevinskoga vieća. O izboru zastupnikah na carevinsko vieće. Prava i povlastice zastupnikah. Djelatnost carevinskoga vieća. Sastav zemaljskoga zastupstva. Djelatnost zemaljskoga sabora. Zemaljski odbor. Uprava Bosne i Hercegovine. Prilog I. Dodatak k izbornomu redu za carevinsko vieće. Prilog II. statistična prigledna skrižaljka.

Knjiga će izaći netom se sakupi dovoljan broj predbrojnika, i stati će meko vezana 70 novč. u Zadru, a van Zadra s poštarinom 75 novč.

Ciena izplatiti će se kad bude izručena knjiga.

Pomorske viesti.

Navli za brodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk.	12		po ton.	dugah
« Cette	«	12		« «	«
« Bordeaux	«	14		« «	«
« Maltu	«	13 i pol		« «	lesa
« Algeriju	«	25 i pol	1100	unč.	franc.
« Messinu	«	23	1200	«	miet.
« Cagliari	«	26	«	«	«
« Patras	«	38 39	«	«	«
« Pirej	«	28 29	«	«	«
« Aleksandriju	«	28	1000		
« Port-Said	«	28	«		

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk.	12 i pol	po	ton.	dugah.
« Cette	«	12 i pol	«	«	«
« Bordeaux	«	14	«	«	«
« Marsilju	«	14i pol	«	«	bordun.
« Cette	«	14 tri č.	«	«	«
« Port-Vendres	«	15 i tri č.	«	«	«
« Algeriju	,,	30	po	1100 unč.	miet.
,, Batum	,,	1 i tri č.	po	prazn.	barilu.

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk.	13	po ton.	dugah
,, Bordeaux	,,	14 tri č.	,, ,,	,,
,, Rouen	,,	18 po 1015	kig.	hrast. drva
,, ,,	,,	26 30 po 1600	lit.	vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tu- i inozemstvu.

Došerili u:

Trst 17. sieč. Otac Vieko, Gerković iz Bari. Oblić, Dumjanović iz Pireja. 21. Sabin, Buzanić iz Katakola. Erlcu, Martinolić iz Barlette. 22. Marietta C., Ivančić iz Termini. — *Rieku* 14. sieč. Sagittario, Sodić iz Marsilje. Crono, Raičić iz Cette. — *Kraljevicu* 11. sieč. Tridente, Golctić iz Bukra. — *Novi* 13. sičnj. Margita, Jelčić iz Rieke. 15. Antu Starčević, Grbac iz sv. Jurja. — *B.-Ayres* — prosinca. Follla. Gramenuda iz Havre — *N.-Orleans* 1. sieč. Roma, Gerolimić iz Genua. — *London* 16. sieč. Ireneo, Šnauc iz Montevideo. — *Carigrad* 10. sieč. Henoch, Buntjelić iz Odesse. 12. Triton, Raimondi iz Nove Jorke. Sloboda, Gulalija iz Odesse. — *P. Eads* 6. sieč. Ukraino, Mirković iz Majorke. — *Cagliari* 15. sičnja. Honor, Marelja iz Limassola. — *Mljetke* 15. sieč Ida S., Zegura iz Nikolajeva. Juno, Grando iz Batuma. — *Marsilju* 17. sičnja. Padre, Rumen iz Rieke. 19. Jared, Barbarić Poljesac, Kosić, Viganj, Kovačević iz Brdjanske. 20 Retta, Favrich iz Clarense; Carlo, Bakarčić iz Eupatorie. — *Lisorno* 19. 19. sieč. Ekra, Kozulić iz Salonica. — *Batum* 30. pros. Adamo, Krstelj iz Barcellone. 2. sieč. Pomoć, Katarinić iz Galaca. 17. Unita Parenta, Suhor iz Marsilje. — *Queustown* 19. pros. Conte Arturo L., Dabinović iz Filadelfije. 21. Adrastea, Jurlković iz Clissuri. — *Messina* 17. sičnja. America, Valentin iz Salonica. — *Samarang* 10. pros. Gahon, Kozulić iz Batavie. — *Maryport* 19. sieč. Luigia P., Ferlan iz Filadelfije. — *Pensacolu* 6. sieč. Plsino, Camus iz Montevideo. — *Limassol* 20. sieč. Rovenska, Stuparić iz Porto Salda. — *Hull* sieč. Jane, Ziga iz Concepcion. — *Savannah* 7. sieč. Grad Karlovac, Soić iz Cette. — *Montevideo* 18. sieč. Sofia B, Marčić, Mosorska Vila, Storf iz Brunswicka. — *Rosario* 16. pros. Betei, Marelja iz Cardiffa. — *Cape Town* 29. sieč. Imp. Francesco Giuseppe I, Premuda iz Cardiffa. — *Fray Rentos* 25. sieč. Giula, Campacci iz Cardiffa. — Savonu 11. sieč. Padre Figli, Štuk iz Brdjanske.

Odjedrili iz:

Carigrada 12. sieč. Sloboda, Gelalija za Maltu; 13. Nimrod, Geroilmić za Genou; Henoh, Buntjelić za Nizzu. — *Barbadoes* 21. pros. Ukraino, Mirković za Novu Orleans. — *Cardiffa* 13. sieč. Maria D, Negovetić za Rieku; Forza, Perčić za Trinidad; Germana Antonio, Bunlčić za Jakin. — *Trinidada* 19. pros. Catina R, Mikoke za London. — *Mljetska* 14. sieč. Emma, Pendo za Volo. — *Malte* 9 sieč. Peljesac, Kosić za Marsilju. — *Cette* 11. sieč. Dešković A, Negovetić za Rieku. — *Havre* 14. sieč. Errante, Nikolić za Kardiff. — *Kingstona* 19. prosin. J. J. Strossmajer, Stipanović za Old Harbour. — *P. Eads* 4. pros. Florida, Skoplnić za Havre. — *Port Augusta* 24. stud. Armida, Car za Cape Town. — *Liverpoola* 14. s. Ban Mažuranić, Forenpocher za N. Orleans. — *Nocaga* 17. sičnja. Margarita, Jelčić. Ante Starčević za Trst. — *Kraljevice* 11. sieč. Bakarac G, Gudne za Mljetke. — *Senja* 15. sieč. Corinna, Bozulć za Mljetke. — *Bari* 13. sieč. Pompeo III, Kratelj za Kri. — *Cagliari* 14. sieč. Honor, Marelja za Hull. — *P. Rades* 7. sieč. Irene, Paskvan za Trst. — *Lisbone* 13. sičnja. Zvonimir, Bilovničić za Novu Yorku. — *Malte* 15. sieč Iris, Vidulić. Katerina Stuk, Novak za Marsilju. 17. Matnusalem, Durić za Carigrad. — *Rieku* 18. sieč. Maria A, Kallć za Mali Lošinj; 21. Velizid, Stipanović; 22. Dampier. Preteklć za Cette; Conte Gezu Szapary, Sodić za Batum.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	42.—	do	for.	60.—
» Santos	»	54.—	»	»	62.—
Šukar tučen	»	18.—	»	»	21.—
Ulje za jelo	»	42.—	»	»	44.—
» dalmatinsko	»	44.—	»	»	—.—
» talijansko fino	»	73.—	»	»	102.—
Riža talijanska oblič.	»	14.—	»	»	21.—
» indijska		12.—			—.—
Papar Batavia	»	86.—	»	»	88.—
Bakalar	»	41.—	»	»	43.—
Petrolj	»	10 50	»	»	11.—
Mast ovdašnja	»	40.—	»	»	—.—
» engiezka	»	50.—	»	»	—.—
Slanina	»	54.—	»	»	54.—
Maslo	»	70.—	»	»	100.—
Loj Dalmat. oskud.	»	42.—	»	»	—.—
Naranče puljižke osk.	»	4.50	»	»	5.—
Rozičl puljižki oskud.	»	7.50	»	»	8.50
Limuni mnogo pitani	»	3.50	»	»	4.50
Mandole Dalm.	»	76.—	»	»	84.—
Smokve	»	18.—	»	»	19.—
Grašak oskudica	»	—.—	»	»	—.—
Pažulj »	»	—.—	»	»	—.—
Laća	»	15.—	»	»	20.—
Vuna bosanska čista	»	—.—	»	»	116.—
dalmatinska		108.—			110.—
» istarska čista	»	115.—	»	»	115.—
Kože strojeno poplat	»	140.—	»	»	180.—
» kravje	»	165.—	»	»	230.—
» teletje	»	350.—	»	»	500.—
» surove volovje ovdašnje svježe		48.—	»	»	50.—
» suhe dalmat,		70.—	»	»	105.—
» » teletje		150.—	»	,,	200.—
,, janjetje 100 komada		70.—	,,	,,	86.—
Sieno	»	1.60	»	»	—.—
Šljiva bosan. srbske	»	17 50	»	»	—.—
» hrvatske	»	14.50	»	»	15.—
Pšenica	»	8.75	»	»	9.—
Kukurez vlaški	»	6.—	»	»	7.—
» banatski	»	5.70	»	»	6.—
» hrvatski	»	5.75	»	»	6.—
Vino puljižko		11.—			18.—
gršlko		15.—			—.—
dalmatinsko		12.—			23.—
istarsko		18.—			26.—
Raž Azow	»	7.—	»	»	—.—
Zob magjarska	»	7.—	»	»	8.—
» hrvatska	»	6.—	»	»	7.—
» arbanaška	»	7.—	»	»	8.—

Tršćanska burza

od dne 28. jenara:

Austrijska pap. renta	for.	83.40	do	for.	83.60
Ugarska » »	»	93 80	»	»	94.—
Iста u zlatu 4%	»	97.75	»	»	97.90
Dionice nar. banke	»	870.—	»	»	870.25
» kredit-banke	»	30 1/2.—	»	»	30.3 1/2.—
Talijanska renta	»	96.1/4	»	»	96.1/8
London 10 lirah sterlinah	»	123.60	»	»	123 90
Napoleoni	»	9.74.1/2	»	»	9.76.—
C. kr. sekini	»	5.73	»	»	5.75
Državne marke	»	60.25	»	»	60.45
Iste francezke	»	48.65	»	»	48.80
talijanske lire	»	48.55	»	»	48.70

Lutrijski brojevi

dne 24. jenara:

Beč	8	37	38	11	3
Graz	57	17	24	23	2
Temešwar	49	82	73	19	22
Innsbruk	8	77	73	39	21

od 28. jenara.

Brno	39	41	47	61	53

Dobiva se i za mjesečne obroke.

ZANIMIV OGLAS

U velikom skladišću pokućstva i tapecerije **G. Ghersiak-a** Via Farneto br. 12. I. p. imade uviek pripravnih šustah za postelje, izpunjenih sa veoma dobrom tvari u cieni od 6 for. napred.

Divani i sofa izpunjeni i pokriti veoma dobrom vrsti kretona i jute u cieni od 15 for. napred.

Pokućstvo za sobu, sjedala, naslonjači, stolice tapecirane itd.

P ima svaku na učbu tapecarije uz povoljniju cienu nego li ostali, budući da imade vlastitu **radionicu tapecarijah, drvodjelstva i skladište tvarih za pokućstva.**

Dobiva se i za mjesečne obroke.

☛ Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj liek po dr. Maliću smatrati kano patvoren

Cviet proti trzanju,

po dr. Maliću,

je odlučno najbolji liek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *cviet* (Obranb. znamke) *proti trzanju po dr. Maliću uz priloženo znamenje; 1. staklenica 50 nč.*

☛ Zahvala.

Gospodinu **J. pl. Trnkoczyju,** liekaru u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi **silno trpila** i razno domaće liekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, sjetim se na **Vaš dr. Malića kostobolni liek za 50 novč**, te si ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit uspjeh da se je majka nakom što ga je kratko vrieme upotrebljavala posve **težkih bolih oslobodila.** Punim osvjedočenjem **priznajem dakle dr. Maličev kostobolni cviet** kano izvrstan liek te ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti **preporučam.** Vašoj blagorodnosti izričem pako **najsrdačniju hvalu;** svim štovanjem.

Franc Jug,
posjednik u Šmarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kranjski, izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, pranoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 56 nvč. Korisniji nego ili svi u trgovini su nalazeći siropi.

Krv čisteće kruglice c. kr. povl., nebi smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrnjih i bubrežnih bolestih; uškatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč., Razašilje se samo jedan zamotak

☛ Gori navedene specijalitate, koje su mnogoljetnim izkustvom kano **osobito uspješne** pripoznate, imade uviek **čiste** u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem.

liekarna Jul. pl. Trnkoczy-a «pri samorogu» u Ljubljani, Mestni trg br. 4.

Odlikovan „Specialitet" P. Slocovich-a

Ljekarna „Alla Marina"

Elisir Kina-Kina, izvrstan liek kod slabine želuca i može služiti kano pomoćno sredstvo kod močvarnih groznicah, kod neprobavljivosti želudca i trbušne slinavice itd. Cieni velikoj staklenici 60 novč., malenoj 40 novč.

Elisir Kina-Kina sa željezom, koji popravlja sastavinu krvi, bliedoću i pomanjkanje krvi, bieli cviet kod ženah itd. Cieni staklenice 60 novč.

☛ Naručbe uz ponuzbe obavljaju se kretom pošte.

NOVA TRŠĆANSKA OBRTNIJA

Koja se ne boji konkurence niti natvornicami niti sa skladišći!

FONDARJA

četverouglih pločah u portlantničkom cementu za popločiti svakojake prostore, vodjemo za bašće, posude, kipove, kapitale, vodojeme za kupalj itd. itd.; veličina pločah od 50 centimetarah, od 33, 32, 25; debljina od 2 do 3 i do 4 centimetra.

Ciena pločah i vodojemah

debljine od 2 cent. po		80 nč.	četvorni
" " 3 " "	f. 1	— "	metar
" " 4 " "	" 1	20 "	

Marmorizirane poput bielog marmora

debljine od 2 cent.	po for.	2·30
" 3 " "		2·40
" 4 " "		2·60

Vodojemi za bašće u objemu od 1 metra po fr. 30, od 2 metra po fr. 50, od 3 metra po fr. 80. Izloženi su na stalnoj izložbi.

Ova nova vrst obrtnosti jest već solidnosti i po četvornom metru korisnija za 60 nvč.

Drži sredstvo za olaštiti cemente, podajuć njim solidnost i sjaj poput marmora. Sav proizvod nosi biljegu A. Z. Uzorci ove nove vrsti obrta virtl će čim prije izloženi na stalnoj izložbi,

Fondarija

ANDREA ZOTTELE

Via Acquedotto izpod Pilittsana Rivetti

Latteria Milanese

(milanska mlekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mlekarni **svieža i suha voća, izvrstne divljačine, zelenjah sve polag cirjah na trgu Hleba genovezkog, kolačah mletačkih, slaščicah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla** svieža svaki dan iz Milana. **Kreme za cvariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mleka. Za objede i soirée** ovršavaju se naručbe sa pladnjevi povrhjem bogato nariseni, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvšuju se neodvlačuo, nu ne izpod 5 klog.

M. Melchiore.

Podpisani časti se objaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osjeguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje **tvornicu**

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče **veoma nizkih cienah.** Izradjuju se pečati kojegod druga po tobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice. Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre. naslove, dlonice itd.

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz nokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

AL VOMERO VERDE

Trgovina sa željezom: **Piazza della Legna** porta Nro. 5. Dobiti se može svakojako orudje za *poljodjelca* i *zanatlije* svakojake *sprave za konje* i *predmete za kuhinje* i *obitelji.* Sve uz najniže ciene.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz $3\frac{1}{4}$%
8-dnevni odkaz $3\frac{1}{2}$%
30-dnevni odkaz $3\frac{1}{4}$%
u napolsondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz $3\frac{1}{2}$%
6-mjesečni odkaz $3\frac{1}{4}$%

Okružni odjel

u bankah $2\frac{1}{2}$% kamate na svaku svotu a u napolsondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Peštu. Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermannstadt, Innskruck, Cielovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz $\frac{1}{4}$% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu $\frac{1}{2}$% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveću iznosa glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884.

!! POZOR!!

NB. POZOR OD PATVORENJA !

1884. IZLOŽBA U KALKUTI.

Diplom sa medaljom.

VLAHOV

elisir odobren po c. kr. vladi, preporučen od ljekničkih strukovnjakah, odobren patentom sjedinjenih državah Amerike.

Uspjesi postignuti: Svaka nerazpoloženost, neprobavljivost, kolike, glistе, hemoroidi, slimuze, vodena bolest, menstruacije, tremost, slabina, sidženja krvi. Čisti lagahno i okrepljuje zdravlje. Svaka staklenica je providjena jednom naputnicom, kako se ima upotrabiti.

Da se lagle do onog liека dodje, a nabdiva s njim izumitelj sve kavane, mirodjinice, slastičarne, prodaje like ah u svih glavnih mestih cielogn svieta.

Tvornica: Rezzano Vlahov u Šibeniku. Glavno skladište u Trstu ulica S. Lazzaro br. 1.

NB. POZOR OD PATVORENJA !

!POZOR!!

POZOR!! NB. POZOR OD PATVORENJAH!! !!POZOR!! NB. POZOR OD PATVORENJAH!!

Železna brvna

različite visine i debljine po zahtjevu, nalaze se u skladišću uviek pripravne kod

SCHNABL i C. TRST

19 Via di Carintia 19

uz najniže ciene. — Sklaišće kotačah rabljenih, vinotiskalnicah, sisaljkah, dotučenega željeza cievih za vodu i kotlovah.

Piccoli-jeva

želudačna esenca

lekarne Piccoli-ja «pri angelu» na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, hemerojide, slatenicu, migreme, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djece.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani!

Vaša želudačna esenca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svuki krat kada ju rabim, čutim polagšanje i zboljšanje.

Josip Soodat, Župnik, Kamnje, pošta Črnice.

Ovoje valja izreka «Čast zaslužku». Vaša želudačna esenca, koju sam ja i mnogo drugih bolnikah rabio u bolesti, je uprav čudovite moći, osobito kod želudačnih bolestih.

A. Lupetina, Župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrdjuje, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i prečudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne župnije; komad da prodje dan, da ni bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence, kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, Župnik-dekan. Plominj, Primorje.

Antiherbeumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi dolavnih čutilah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santoninske; (kolješi proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč, 100 komadičah 60 nvč. 1000 komadičah 5 for.

Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, pranim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Zeliščni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah ljubljani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim pranim i plućnim bolestim, zasiljenju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd Odrašćeni neka uzmu 2 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličić. Staklenica 36 n.

Tu navedena, kako sva druga ozdravila se uviek friško dobe u lekarni

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz ponuzbe iznosa.

Zaloge u Trstu su u lekarnah pl. Leutenburg, Foraboschi, Prendini, Ravasini i Zanetti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

Nekašalji više

Izvrstan liek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim kataralnim manam.

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobije se **samo u ljekarni**

PRAXMARER

Piazza Grande — Palazzo Municipale

Trst.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekašalji više

Molim! čitajte!

Pribavio sam si na dražbi za polovicu cjene cielo skladište jedne glasovite tvornice ponjavah i konjskih pokrivalah, te dajem radi toga dok ima na skladištu, za

samo 1. for. 80 nvč

1550 komadah, velikih, debelih širokih, neraztrgljivih

konjskih ponjavah.

Ove su ponjave 180 centim. dugačke i 120 centim. široke sa bojadisanimi poprečnicami, k tomu su poput daske debele i rad toga neraztrgljive.

Razpošilju se uz gotovinu ili pošt. pouzetjem. Danomice razašilju se u sve krajeve sviota ove ponjave i jesu svuda na dobrom glasu jer se mogu upotrebiti mjesto pokrivala i jer su prijo više nego li dvostruko stojalo.

Naslov:

Trgovina Tkaninah

J. H. Rabinovitsch

Wien, II., Schiffamtsgasse.

Franco di dazio

fior. 40

MOBILI

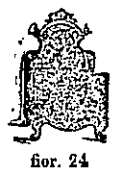

fior. 24

migliori e più a buon mercato

in grande assortimento presso

IGNAZIO KRON

DEPOSITO MOBILI DI VIENNA

Trieste, Via al Teatro Numero 1, A

(TERGESTEO)

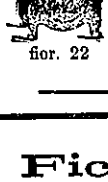

fior. 22

Prezzi correnti illustrati si spediscono dovunque franco e gratis

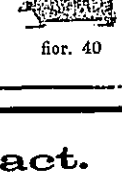

fior. 40

☛ Počastna diploma ☚

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašašćem profesora Friedländusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoćju zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, naposo u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. **Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija,** je usisanje sa **izvrstnim smrekovim extraktom** pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 6. U Trstu 5. febrara 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom Trstu mnogo stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka i 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Molbenica

občinskih zastupnikah u Buzetu, kojom mole vis. c. kr. namjestničtvo, da bi se isto čim skorije zauzelo za uredjenje tamošnje občine, koja se nalazi, kako je našim čitateljem poznato, u najvećem neredu. Molbenica ta glasi:

Visoko c. kr. namjestničtvo! Poslije godine i kakovih 9 mjesecih obavili su se mjeseca maja (od 15. do 20.) p. g. 1884. u buzetskoj občini izbori novoga občinskoga zastupstva.

Djelomice tomu visokomu c. kr. namjestničtvu s poznatih razlogah zateglo se je sa izborom občinskoga vieća i občinskoga načelnika sve do danas.

Za danas pozvao je sjednicu na temelju § 33. izbornoga reda za občine u Istri najstariji zastupnik, da se taj izbor obavi.

Na temelju §. 37. istoga izbornoga reda zahtjeva se za pravovaljanost izbora, prisutnost najmanje trijuh četvrtinah svih zastupnikah.

Pošto nas danas u sjednici nije bilo nego 20, rad toga se izbor občinskoga vieća nit načelnika nije mogao obaviti, a nije uz ovdašnje okolnosti ni nade, da će se radi abstinencije manjine moći obaviti, te prosimo visoko c. kr. namjestničtvo, da nam pošalje jednoga svoga činovnika, poznajućega hrvatski i talijanski jezik, kao povjerenika ili komisara, koji bi na stanovito vriemo našom občinom upravljao.

Uvjereni, da bi občinskom neredu mogao na put stati samo c. kr. činovnik, vješt občinskim poslovom, nepoznajući nikoga nit bivši nijednim načinom na ikoga vezan, poznajući oba jezika govorena u ovoj občini, činovnik, kojemu bi pred očima lebdio samo zakon i pravica, te da u občini našoj ostane dok ju u red stavi. Na ovaj posliednji neobičan korak sile nas sliedeći razlozi:

1. Mi se ni najmanje nenadamo, da bi se uz ovo zastupstvo, kod ponovičnoga pokušaja izbora došlo do drugoga uspjeha nego što se došlo danas.

2. Novoga izbora za zastupstvo za sada neželimo, jer nebi htjeli, da se narod tako gusto muči. Nego kad bi naša občina u red stavljena bi se moglo samo pod globu opet zastupstvo pozvati uz zapovjed, da moraju prisustvovati ili se odreći zastupničke časti; ako nebi isti prisustvovali, po tom na mjesto ovih pozvati one izubrane občinsko zastupnike, koji su u dotičnom izbornom tjelu dobili manjinu glasovah. Jer ako i bi ovo vis. c. kr. namjestničtvo namjenilo razpisati nov izbor samo možda za ono izborno tjelo, u kom su bili izabrani oni, koji nisu danas prisustvovali, nebi se takovim postupkom sigurno došlo do nijednoga cilja, nego bismo bili uvjek gdje smo i danas. A to bi škodilo puku i občini.

3. Sadašnja uprava bila je veoma loša u svakom obziru a to je razvidno iz sliedećeg: a) već je osam godinah, što nije se položilo nikakova proračuna nit računa nikad. b) gradila se u ovih letih nova školska sgrada u Buzetu s proračunom, da će se potrošiti šest do sedam a nikako do osan tisućah forinti; sada je potroška i 14 tisućah i možda više jer računa pravoga se nit nezna, neg samo to, da poduzetnik ima još dobiti od občine sedam tisućah forinti. c) Bivši občinski ljekar Dr. Fonda je vjerovnik kod naše občine za njegovo službovanje kao občinski ljekar pred trimi godinami prieko tisuću forinti. d) Tko znade, koliko poljskih čuvarah za leta i leta je dužna občina platiti i još drugih dugovah, koje ni moguće znati, dok se u knjigah nerazvidi, pošto noima računa toliko vremena. e) Sjednice občinskoga zastupstva nije se po godinu i pol držalo. f) i mjestno školsko vieće bijaše radi nehajstva predsjedničtva i rad nevršenja propisanoga zakona razpušćeno.

4. U občini Movražkoj moramo je svaki kmet, da se zaprieči eksekucija od strane porezne oblasti u Buzetu za porezni dug nad občinskim imotkom, platiti poreznomu uredu u Buzetu g. 1884. for. 15 i 30 novč. i to povrh ostalih občinskih plaćilah te može o tom svaki pojedini pokazati svoju namiru od istoga c. kr. poreznoga ureda u Buzetu. Na isti način i u istu svrhu u godinah 1883—84. morala je občina Slum t. j. svaki občinar platiti izvanredno po for. 20, da njim ne idu občinska zemljišta na prodaju od c. kr. poreznoga ureda u Buzetu.

Koliko li su to žrtve! Koliko od njih moralo se baciti lihvarom u naručaj, rad tih plaćilah i sve to poradi slaboga upraviteljstva občine, a tko znade koliko su druge podobčine u sličnih neprilikah.

Usljed ovih istinitih činjenicah mole pokorno podpisani, da se to visoko c. kr. namjestničtvo blagoizvoli za tako pravednu stvar zauzeti te našoj opravdanoj molbi čim skorije zadovoljiti.

U Buzetu, 26. jenara 1885.

(Sliedi 19 podpisah hrvat. zastupnikah).

Glavna skupščina polit. družtva „Edinost“.

Dne 1. febrara sabralo se do 200 članovah polit. družtva »Edinost« na glavnu skupščinu. Točno u 11 satih otvori predsjednik g. Nabergoj skupščinu predstaviv ponajprije vladinog povjerenika g. Vidica. Zatim obrazloži u poduljem govoru cilj družtva »Edinosti«, njezin postanak i njezino djelovanje.

Kroz 11 godinah radi naše družtvo — reče govornik — u Trstu i okolici a u no-

PODLISTAK.

Uzgoj i škole po svietu.

(Dalje).

IV.

III. *Likurg i špartanski uzgoj.*

Šparta bijaše nekoliko stotinah godinah prije Isusova poroda znamenit grad u Grčkoj. Špartanci odlikovahu se osobito svojim junačtvom i hrabrošću. Da spomenemo samo jedan junački njihov čin.

Perzijanski kralj Kserkse podje sa silnom vojskom od pet milijunah ljudih, da osvoji Grčku. »Hoće li se Grci usuditi boriti se s nami?« upita silni Kserkse, al mu Špartanac Demarat odvrati: »Grkah se treba bojati, jer su siromasi. Negledaj na to, što jih je malo, neka je samo 1000 ili još manje Špartanacah, dočekat će vas, nemićući se ni s mjesta, jer imaju slinoga gospodara, a taj je zakon, koj njim nalaže pobjediti il umrieti«. I doista kralj Leonida dočeka u jednom klancu sa malim brojem svojih Špartanacah silnu neprijateljsku vojsku. Kserkse pisa Leonidi: »Predaj oružje svoje«. Leonida odgovara: »Dodji sam po njega«. Špartanci poletiše neustrašivo oružjem u ruci proti perzijanskoj vojsci, a perzijanske vođe tjerahu bičem u ruci svoje vojnike napried. Kad se Špartancem koplje polamalo, udariše mačevi, a zatim rukami i zubi, dok najposlie nezginuše svi do jednoga pod tučom neprijateljskoga kamenja i udaracah. Leonida pade, padoše špartanski junaci, al izginu tuj neprijatelja na hiljade i domovina osta slobodna.

Špartanci postadoše jaki i hrabri, jer se je kod njih jur kod malone djece pazilo, da iz njih postanu kremen-junaci i momci hrabra srca, a ne slabići, kojo svaki vjetrić u postelju baca, ili kukavice, što no se svoje sjene boje.

Propise, po kojih se imade uzgajati špartansku djecu, dao je Špartancem njihov kralj Likurg, koji je prije toga po svietu putovao, da prouči, kako se drugud uzgaja.

Likurg dopusti samo podpuno razvitim i zdravim ljudem da se žene, jer slabići radjaju opet slabiće. Žene, koje bijahu u »drugom stanju« imale su brižno paziti na svoje živiženje, da porode zdravo, čilo i lieno diete. Svako novorodjenče pregledali su starešine, te koje bijaše slabo i krživo, izlagali su na nekom brdu, da ondje daleko od svieta pogine.

Do sedme godine njegovala je diete majka, priučavajuć ga svakoj nepogodnosti. Moralo je spavati sad pri svjetlu sad u mraku, da se sačuva od straha. Povijalo se nije, da se uzmogne slobodnije kretati i uspjevati. Koliko se je moglo, gledalo se je na to, da neplače, jer se je smatralo sramotom, da Špartanac izjavljuje svoju bol plačem ili jaukom.

Kad je bilo djetetu sedam godinah pošlo je u javni zavod, rekli bismo školu. Tu je dobivalo svu obskrbu tako, da se roditeljem nije trebalo za svoje diete brinuti. U zavodu spavahu djeca iz početka na sienu ili na slami bez pokrivala, a poslie 14. godine na trski (tretiki), koju su morala sama nabrati, ali ne narezati ju nožem, nego golimi rukami natrgati, da se prinče pomoći al pri poslu i kad neimaju k tomu navadnog orudja. Kupali su se ljeti i zimi, a vazda bijahu bosi i slabo obučeni. Hrana njim bijaše prosta. Krasti njim je bilo dopušteno, nu strogo su kaznili one, koje su u kradji zatekli. Kradi, al budi lukav, da te nitko nezateče. Šibe su i batine u Šparti često rabile, dapače svake bi godine izšibali javno (pred svietom) svu djecu ni dužnu ni krivu, samo da postanu tvrdja. Plakati nisu smjeli, a tko bi najviše uztrajao, dobio bi dar.

Dječaci vježbahu se u trčanju, skakanju i svakovrstnom oružju. Učili su pjevati pjesme o slavnih junacih i svirati na kitaru, da jih pjesma i muzika oduševi kad uztreba u boj poći. Za čitanje i pisanje malo su se Špartanci brinuli. Bila su takova vremena.

Starost su Špartanci veoma poštovali. Dodje neki starac med Špartance, a ovi se svi digoše sa svojih sjedalah u znak štovanja. Starac do suzah ganut uzklikne: »Ostali Grci znadu što je lepo, ali sami se Špartanci u istinu liepo ponašaju.

To su Likurgovi zakoni. Špartanci su se Likurgu zakleli, da će jih držati, dok god se on vrati. Likurg ode i nepovrati se u Špartu, misleć, da će Špartanci uvjek njegove zakone obdržavati.

Špartanci priučavali su svoju djecu na svjetlo i na mrak, da jih nebude strah po noći. Recimo i mi koju o strahu.

Razumni ljudi vjeruju, da čovjeku može naškoditi samo božja volja, te neznanje ili nesmotrenost samoga čovjeka. Nezdravo ili prekomjerno jelo i piće, prehlada, nečist zrak, to su uzroci bolestim; a ne uroci, vještice, naštrapi, vukodlaci, more, koje da čovjeku krv sisaju, i što ja znam, kako se sve te vračarije zovu. Al da i skoro nam se čini nekoristno o tom pisati, jer tko u to vjeruje, svi mu sveti nebi toga iz glave izbili. Baš iz prazne vjere u takove stvari nastaje strah. Mnogi ljudi nebi po noći za sav svjet izašli iz kuće, ne što se boje tata il hajduka, već vještice i vukodlaka.

Al što je noć? promislimo malo. Sunce nam je danju svjetlilo i grijalo nas, svojim svjetlom i toplinom budilo iz zemlje pšeničnu klicu, iz stabla bieli cvietak i zeleni listak, a u jagodi trpki sok pretvaralo u sladjani med, a sad nam je zašlo za goru, da drugim zemljam i drugim narodom podaje svoje blagodati, jer smo svi djeca jednog otca, svi sinovi božji. Drugud je dan, a kod nas noć, al zato što je noć, ostao je vrt, kamen, put, stablo. sve baš na onom mjestu, gdje je bilo i po danu; što je bilo na nebu i sad je na nebu, što u paklu i sad tamo zubi škripi. Vještice i vukodlaka nije bilo nit po danu. nit jih je po noći osim u praznih glavah.

Malo diete, dok mu otac i majka, braća i sestre, tetke i susjede, kume i kumice nenapune glavu sa čudesi svake ruke, nepozna straha, ono bi i danju i noću i u sobu i u kuhinju, i na grobje i u šumu, i na brieg i u njivu, svakamo, a ničesa se nebi bojalo. Takovo bi diete i odraslo, da ga drugi neizkvare. Al što ćete, još je diete u zibci, već ga straše sa nekimi »starimi«, »roškami«, »ujetle« i kako se sve ti osobiti »dječji strahi« nezovu. Sirotče to zapamti, pak nebi ni za živu glavu išlo u tamnu sobu, a kamo li će noću po susjedu, ako mu bude majci slabo.

Negovorite nikad djeci o strašilih, naučite jih, da idju i po danu i po noći bez straha u sobu, u štalu, u dućan (butigu), svakamo, neka se ne boje vukodlaka, al neka se boje Boga i čuvaju zloga.

vije doba protegnulo je svoje djelovanje i na dalnje krajeve, osobito na Istru. Spomenu kako se družtvu podmeću zaprieke od narodnih i državnih protivnikah, koji rujuju snuju proti svakom narodnom poduzeću. U novije doba osnovali su ti protivnici za okolicu tršćansku novo političko družtvo »Concordia«, koje bi imala biti svrha, uzdržati slogu i mir medju gradjani i okolčani, nu u istinu »Concordia« neide za drugim, nego da sije nemir i razdor medju nami, da nas otudji rodu i jeziku, da nam oduzme što imademo najmilјeg. Sloga i mir postoji medju nami i gradjani od vajkada, nu te sloge neće da pripoznaju oni, koji bi htjeli, da se mi odrečemo svoje narodnosti i svojeg jezika. »Concordia« hoće, da otjera tudjince iz Trsta a tudjinci su većinom njezini osnovatelji i štitnici. Svaki pošten Slaven okrenuti će »Concordiji« ledja jer ona ide samo za tim, da nas posvadi, da nas pocjepa i da nas raznarodi. Spominje nadalje, kako je naše družtvo uvjek nastojalo, da dodju od naše strane u gradsko zastupstvo samo čestiti i pošteni muževi. Takovih se već mnogo godinah nalazi u zastupstvu. Ovi, prem su dušom i tjelom Slovenci, ipak su cienjeni i štovani od vriednih i uvidjavnih zastupnikah i gradjanah druge narodnosti, jer značajna i čestita čovjeka znade i pošten protivnik cieniti a kukavicu i beznačajnika svatko izbjegava. Preporuča članovom, da se složno okupe oko našeg družtva, koje zadobiva upravo sada radi predstojećih izborah veliku važnost. Radimo svi i svagdje složno u prilog milom nam rodu. Budimo odani našoj svetoj vjeri, našemu vladaru i našemu narodu. Budemo li se držali ovih načelah, morati će napredovati naša svetu stvar.

Zatim proglasi skupščinu otvorenom i pozove podpredsjednika g. M. Mandića, da izvjesti o godišnjem računu. Ovaj pozdravi najprije prisutne članove iz Istre, najpače one, koji su iz zapadne Istre učinili daleki put, da prisustvuju današnjoj skupščini. Ti muževi zaslužili su, da jih skupščina pozdravi sa srdačnim: dobro nam došli i iskrenim: živili! čemu su se skupščinari jednoglasno odazvali. Poslije toga izvjesti govornik o računih za god. 1884. Družtvo je imalo dohodka 158 for. 41 nvč. a potroška 159 for. 35 novč. Družtveni imetak pako iznaša 216 for. 37 novč. Za g. 1884. poveća se lepo broj članovah a napose valja iztaknuti, da je pristupilo k družtvu iz Istre 137 novih članovah. Na tom smo dužni u prvom redu zahvaliti se gg. povjerenikom, koji su se brižno trudili oko sakupljanja novih članovah. Spomenu i nekoje prijatelje, koji su se sjetili novčanimi darovi našeg družtva a medju timi jesu i nekoji rodoljubi iz Kastva.

Na upit predsjednika, da li želi tko kakovo razjasnjenje glede računah ili dali hoće skupščina iste odobriti, bijaše jednoglasno ovo poslednje prihvaćeno.

Tada stade tajnik g. V. Dolenc izvješćivati o djelovanju družtva u g. 1884. Izvjesti najprije o broju članovah, zatim da su nekoji od istih ove godine preminuli, medju timi i zastupnik Gorjup; da je družtvo njemu, pjesniku Koseskomu i piscu Godini postavilo na li s vience. Na to pozove prisutne, da u z k poštovanja napram pokojnikom ustanu sa sjedalah, što bi sveobće učinjeno. Spomenu također pok. zastupnika za okolicu g. Pagana, koji, prem nebijaše Slovenac, ipak se pokazao i napram nam pravednim. I njemu zakliknu slava!

Izvješćuje nadalje, da je odbor učinio rekurs proti odluci gradskog zastup. radi slov. školah, te da je rekurirao proti postupku istoga zastupstva, što je zabacilo slovensku molbenicu, kojom se molilo za uredovanje sa okolicom u slov. jeziku. Zatim odpremljena bijaše peticija radi biskupa Porečko-Pulјskoga i druga radi željezničke spojibe južne željeznice sa državnom. Družtvo je usljed zaključka glavne skupščine u Katinari odposlalo molbenicu na ministarstvo, da bi se pomnožalo podučavanje na c. k. gimnaziji u Trstu u slov. jeziku. Riešiška molbenica stigla je i naredjuje se, da se prvi kurs razdieli na dva odiela i da ako bude potrebito, da će se i kursi pomnožati. Nadalje izvješćuje o obćem polit. stanju u Primorju a napose u Trstu, te pobija težnje i nečiste ciljeve družtva »Concordia« i predlaže u ime odbora, da se kod budućih izborah neima od strane družtva podupirati one osobe, koje budu bez privole i znanja našeg družtva kandidirale. Zatim, da ima svatko, koji bude kandidirao u ime družtva, podpisati družtveni program, što bijaše od skupščine jednoglasno primljeno. Zatim se prešlo na pojedine predloge. G. Kamušić predlaže, da se na c. k. njemačkih pučkih školah uvede u dva prva razreda slovenski dotično tal. jezik a u višim tekar njemački da se za to zamoli zemaljsku vladu, što bijaše takodjer prihvaćeno.

G. Primožić tužio se na nedostatke u Rojanskoj školi te izrazio želju, da bi se tamo mjesto talijanskoga podučavao njemački jezik, čim bi se djeci otvorio put na državnu gimnaziju.

Podpredsjednik Mandić predlaže, da bi se prije budućih državnih izborah sazvao u kotaru Pazinskom tabor. Obrazloživ svoj predlog, dade ga predsjednik na glasovanje te bijaše isti jednoglasno primljem.

Napokom se prešlo na izbor odbora. U taj bijahu izabrana sledeća gospoda. Predsjednikom Ivan Nabèrgoj; u odbor: V. Dolenc; J. Jan; Sl. Jenko; Dr. F. Mandić; M. Mandić; Št. Nadlišek; G. Sterle; A. Trobec i M. V. Živic. Zamjenici: Iv. Martelanc; Iv. Vatovec; Jos. Sancin; Iv. Malalan; F. Balanč; Jos. Požar; Ed. Lampe; Jos. Ferluga i F. Žitko.

Napokom se odabralo 60 povjerenikah, koji će sačinjavati centralni izborni odbor i koji će mjesine izborne odbore stvarati.

Pošto bijaše izcrpljen dnevni red, zaključi predsjednik skupščinu zahvalivši se članovom na mnogobrojnom posjetu i uzkliknuv Njeg. Vel. caru i kralju Franu Josipu trokratni živio! čemu se skupščina oduševljeno odazva.

Zamoljeni smo od članovah, koji su došli iz zapadne Istre, da se javno zahvalimo sl. odboru družtva i svim članovom na ljubeznjivom i prijateljskom susretanju, koje jih je svuda pratilo, što mi ovim veoma rado činimo.

DOPISI.

Volosko 29. jenara. Evo hoću da Vam štogod pišem iz ovoga kraja, ali toliko se toga nabere, da neznam sam gde početi. Uzmimo kako dojdu misli.

Rečka »Bilancia« štampala je nedavno iz »Triester Zeitunga« jedan dopis iz Voloskoga, gde se onaj, koji piše, ljuto pritužuje na naše luke ill porte ovuda. — Spominje kako se je jur mislilo zasipati jedan rukav na Puntici od Preluka, pak od svega ništa, kako je malena Voloska luka, i da je zadnja doba produžiti obstojeći kljuć, da budu barem srednji brodići mogli; pristajati kako je potrebno providiti u Opatiji, u Iki i u Lovranu luke; govori da je u Reki i dalje do Senja na hrvatsku stran mnogo toga učinjeno i da se ufa, da će i naša vlada već jedanput nešto malo učiniti.

Kako Vaši čitatelji znaju, učinjen je parobrod »Abbazia« koj plovi med ovimi krajevi, sutra može doći drugi i treći i tako napred, pak što nije sramota, da po grdom vremenu taj parobrod projde pod nos Opatiji a nesme izkrcati putnike nego jih mora nositi dalje do Ike, a kuda dojde pred Iku nesmije ostati ovde jer nije siguran, nemože u Lovran ni u Volosko, ni u Preluk, dakle nije druge nego beži prenoćiti u Reku *pod drugu vladu i pod druge zakone.*

Sveto evandjelje govori: Kucajte i otvorit će Vam se. I to je istina. Puno puno treba prosit i pisarit i lepo, a ako je potrebno i grdo, da se dobije štogodar, jer cesarstvo je veliko, potrebah je mnogo, a koji odlučuju, mnogo puti neznaju pravo naše stanje, jer se iz Beča nevidi valje ovamo na naše škrpeli i na more.

Ja se neželim na nikoga blatom nabacivati, ali mislim, da su u tom krivi obćinski starešine svih obćinah a naime Voloskoga. Iz svake trete četvrte sednice morali bi obćinski starešine pisati dalje, da je to i to, pak jur bi jedanput nešto bilo odlučeno. Zar će komu biti škode, ako naš porat bude veći i prostraniji nego je do sada? Ja mislim da ne?

Najbedastije kod celoga ovoga posla je to, da ima kod nas na dobrih mestih ljudi, koji govore, da se je za porat jur prosilo, ma nekoliko vremena da neće biti ništa, jer da je protivan Vološčakom neki, koj bi imao odlučiti u toj stvari!! Lude mi glave, koja tako misli: lahko je razumeti da bi u Preluku već davno bio jedan nasip proti jugu, kad bi ono bila istina jer po mišljenju nekih trih četirih morao bi on neki biti prijatelj Kastavcem, kad nije Vološčakom. Sa svim tim vidimo, da se ništa nije učinilo za sigurnost brodarenja ni u Preluku, ni na Voloskom ni u Lovranu.

Mi mnogi, koji bivamo na Voloskom dočuli smo po sreći, da je na 21. jenara gosp. Baldini, učitelj gospodarstva držao podučavanje o gospodarstvu. Kako znate g. Baldini je imenovan za Talijane, a g. Krämar za Hrvate. To došašće Baldina ni Volosko je dakle jedno novo svedočanstvo, da neki i neki hoće na silu biti Talijani. Ali pustimo to na stran. Vendar je žalostno, da od toga podučavanja nije nikakove koristi. Je li g. Baldini došao samo za Volosko, ili za obćinu Volosku? Mislim da ne. Dakle dužnost je bilo oglasiti javno po bližnjih obćinah i po novinah pak neka dojde koji hoće. Na mesto toga čujem, da je po Voloskom okolo hodila neka specifika izabranih, kako da tobože samo oni imaju pravo znati štogod ekonomije. Neznam koliko je imenah bilo na specifici, nego po poslušanju najbrže jih ulje bilo nego 6 ili 7. U obće tako nemože biti pravoga napredka, makar vi imali stotine školah.

Čuje se sve više o nekakvih tatarijah. G. Kundiću u Francićih ukralo je vola iz štale; ovde u Škerbićih okradjena je jedna obitelj, u gostioni »Monte Verde« pofalile su 4 kokoše i nešto drva. Oni koji su se bojali da ćemo mi ovuda ostat uvjek »barbari« jer nam nije bilo potrebno večer zaključati vrata, oni mogu sada veselo reći: »E pur si muove! Mi napredujemo, jer je više tatarije.

Pogled po svietu.

U Trstu, 4. febrara 1885.

U sjednici carevinskoga vieća od dne 30. jenara započela je rasprava o kongrui ili o svećeničkoj plaći. Većina govornikah izjavila se za sam predlog. Ministar nastave i bogoštovja reče, da je zadovoljan, što zastupstvo toli složno prihvaća predlog. Isti biskupi da nisu proti predlogu. Financijalna uprava priznaje takodjer, da je predlog potrebit, nu da nemože već sada uzeti na sebe sve terete, koje predlaže odbor, te želi, da se postupice podieljuje svećenstvu što mu treba tako, da se kroz nekoliko godinah poboljša njegovo stanje prama odborovu predlogu. Glavni temelj zakona sačinjava fasia dušobrižničkih dohodakah a tim se imade stvoriti podloga za kongruu i za pripomoć iz državne blagajne. Dalmatinski zastupnik Vojnović predloži, da se vlada pozove, neka podnese sličan predlog i za grčko-iztočno svećenstvo u Dalmaciji. Glavnimi govornici izabrani bijahu Clam-Martinić i Kraus.

Poznati austrijski Veliko-Niemac i državni zastupnik Schönerer objelodanio je svoj program u oči predstojećim izborom za carev. vieće. U tom programu nalazimo i sliedeću točku: U narodnom je i političkom interesu, da sve one zemlje austro-ugarske države, koje su prije sačinjavale njemački savez, u buduće sačinjavaju, u koliko je to moguće, neodvisni i strogo jedinstveno ustrojenu cjelinu. S toga valja nastojati, da se sadašnji odnošaj medju Austrijom i Ugarskom zamjeni osobnim savezom. Kraljevina Dalmacija, Bosna i Hercegovina neka se utjelove Ugarskoj. Tim načinom nada se Schönerer, da bi Niemci zadobili opet većinu u carevinskom vieću a to tim prije, ako bi se Galicija vezala sa Austrijom, kao što je Hrvatska sa Ugarskom — kako to nekoji njegovi prijatelji predlažu.

Grof Hohenwarth, koji je postao predsjednikom vrhovnog računarskog dvora, da će postati do mala članom gospodske kuće. Njegov klub imao bi se podieliti u tri diela; njemački članovi pridružili bi se Lichtensteinovom klubu; Talijani Coroninijevom klubu, a južni Slaveni sastavili bi poseban južnoslavenski klub.

U českom gradu Budejevice nadvladala je prošlih danah za prvi put kod izbora za trgovačku komoru narodna česka stranka. Česi imadu u svih odsjecih veliku većinu. Čeha izabrano je 22 a Njemacah, koji su do sada imali većinu, samo 2.

Ugarski sabor dovršio je razpravu o proračunu. Trieznji madjarski listovi pišu, da se nije ovom razpravom ništa drugo postiglo već to, što se je pokazalo, da se stranački odnošaji u ugarskom saboru nemogu dulje držati. Nijedna stranka neodgovara željam naroda, dapače niti ona, koja je na vladi i koju uzdržaje samo to, što oponira opoziciji.

U Zagrebu proslavilo je prošlih danah uredničtvo »Narodnih Novinah« pedesetletnicu obstanka istih novinah. Sastalo se do 30 novinarah i književnikah, da proslave riedku tu svečanost. »Narodne Novine« bijahu utemeljene prije 50 godinah od poznatog hrvatskog pisca i buditelja hrvatskoga naroda, pokojnoga Dra. Ljudevita Gaja. Na tom sastanku potaknula se takodjer misao, da bi se oživotvorilo družtvo hrvatskih novinarah, koje bi podupiralo nemoćne članove i u kojem bi se blažile svakidanje oštrine, koje su na štetu novinarom i čitateljem.

Pogovara se, da se kani zaručiti bugarski knez sa kćerju njemačkoga naslednika priestolja. Ruskomu dvoru da nije ta nakana po volji, jer da bi se tim porametili sadašnji dobri odnošaji medju Berlinom i Petrogradom a neki idu tako daleko te kažu, da bi mogli nastati usljed toga novi zamršaji na Balkanu.

Ruski ministar bogoštovja izdao je na sve ravnatelje školah okružnicu glede proslave slavenskog apostola sv. Metoda. Okružnicom se naredjuje, da se imade dan sv. Metoda svečano proslaviti. Okružnica upravljena je i na ravnateljstva njemačkih školah u ruskoj priestolnici.

Talijanska vlada šalje neprestance vojno brodovlje u crveno more, da tamo zaposjedne nekoje važnije luke. Italija namjerava zaposjesti pobriežje od Asaba do Sudekina. Turska vlada razposlala je europejskim vladam okružnicu, u kojoj protestira proti talijanskim spletkam na crvenom moru. Po najnovijih viestih šalje Turska vojsku pod zapovjedničtvom Muktar paše u Sudam. Cilj je tomu poduzeću, da zaprieči talijanskom brodovlju posizati za tudjimi pokrajinami.

Belgijanci živući u Parizu ustrojili su poslije lanjskih nemirah radi novog školskog zakona u Belgiji, belgijski republikanski savez. Taj savez nastojati će, da sruši su Belgiji sadašnju vladajuću kuću te da uvede tamo republiku.

Kod poslednjih izborah za francozki senat pobjedili su velikom većinom umjereni republikanci. Izabrana je u senat nekolicina poznatih diplomatah a propali su nekoji dosadašnji prvaci proturepublikanske stranke u senatu. U Madagarskaru uzeli su Francezi pomoću 1600 vojnikah u jedan dan važnu tvrdjavu Ambonia. Ovim činom osigurali su si Francezi gospodstvo na tom otoku.

Njemačka vlada, reć bi, da neće privoliti, da bude Trst izhodištem njemačke trgovine u sredozemno more. Za liniju u sredozemnom moru, da nije po nazorih vlade prikladan ni Trst ni Genova već Brindizi.

Englezi su se napokom sukobili sa Arabi. Englezka vojska pod zapovjedničtvom generala Štewarta stigla je dne 19. p. m. do zdenca Abuklea, gdje se je medju njom i mnogobrojnimi ustaši razvio veoma oštar boj, koji se je napokom svršio pobjedom englezke vojske. General Stewart, koji bijaše u tom boju ranjen izručio je zapovjedničtvo Wilsonu, koji je pošao napram Hartumu te oslobodio generala Gordona, čamećega toli dugo u toj važnoj tvrdjavi.

Franina i Jurina.

Fr. Si ča čul, da će nastat gvera mej Ikom i Lovranom?

Jur. Ča po moru ali na kraju?

Fr. Neznam pravo, ma trebeda po moru zač nebi znal tvoj ženso ni on njegov prijatelj od kristala zapovedat na kraju.

Jur. Lahko Lovrancen, te zapret svoj grad, zaključat ga s merlinom i moć mirno spat. samo neka ne zabe sidro pod posteljun, kada budu partili. Tačas bin b.l zabil pitat, zač pak je nastal ta kuntrašt.

Fr. Lovranski Talijani zisuli su va zad njoj «babe» s Poreča punu vreću porugi na Iku zač, da će imet prvo perat lego Lovran i da će bit bolji lego lovranski. Ikari, da su vanjščaki, Ika da je malo selo, a Lovran, da je drugi Pariz al Londra. Semu temu zlu, da su krivi Slogari zač da protere Iku a mrze na novu Fiorencu, stari Lovran.

Jur. A puška jih nezadelal ter ča nisu jušto «Slogari» lanjsko leto i toliko puti prije zagovarali, da se va Lovrane perat razširi i popravi. Ča ni slogarski deputat va Beče govoril za sve naše porte pak i za lovranskega a talijanski deputati nisu nikad ust odprli ni za Lovran ni za nijedno drugo mesto.

Fr. Znaju za to znaju oni dva tri lovranski opaljenci, ma neć njim je trebe delat, zač se štufaju cel dan pod ladonjun zijala prodavat, pak onda delaju smutnju i nemir samo, da njim brže pasa vreme.

Jur. Ma kako će pak finit ta gvera.?

Fr. Lahko. Ikari. ki su pametniji te se nasmijat porečkoj «babe», a lovranskim fiorentincem te reć onu našu: Bog daj norcem pamet.

Jur. Ja, ma brzo.

Fr. «Baba» porečka se veseli, da je jedan zastupnik va Zagrebe rekal, da je doln.a Istra talijanska.

Jur. Ima prave da se veseli, ter se vesele i deca kada kega prevare a take je ona prevarila sveh, ki za nju mare. Ni nebore nijedan rekal ne da je delaja Istra talijanska, nego da su tamo neki gradići talijanski.

Fr. Ča j' temu tako?

Jur. Tako tako i nikako drugači.e.

Fr. Onda znaju gospoda va Poreče dobrahno lagati.

Jur. A kako bi drugačije živeli.

Fr. Buzetski šarenjaci da nete od sada lego dva puta na leto va crekav.

Jur. Bi bolje bilo da nepridu nikad zač bi bilo va crkve manje skandala i nebi se toliko uvredilo ni Bega ni ljudih.

Različite viesti.

Promjene u tršćansko-koparskoj biskupiji. G. Ivan Slapar ide kao duh. pom. u Jelšane. G. Vinko Visnić imenovan je subsidiarom u javnoj bolnici u Trstu.

Mnogoč. g. Valentin Pušavic, župnik u Jelšanah preminu dne 7. pr. m. Rodjen bi god. 1808. a redjen 1833. Vječni mu pokoj! Tom župom upravljati će g. Mate Markić. Otvorene su sledeće župe do 28. febrara: Kerbune, Pomjan, Lindar. i Jelšane. Za ovu posliednju kaže ordinarijat, da si pridržaje pravo u svako doba njezine granice promjenit.

Čitaonica u Pulju. Slavenska čitaonica u Pulju pripravlja za 7. t. m. u pol 8 satih na večer svečanu zabavu u prostorijah «Restaurant Apollo». Svečanost posvećena je neumrlomu Valentinu Vodniku. Igrati će vojnička glasba. Očekujemo od Slavenah, živućih u Pul u i okolici, da će se mnogobrojno odazvati pozivu odbora te tako ujedno izkazati čast i štovanje Vodniku.

Hrvatska Čitaonica u Kastvu pozivlje na družtvenu zabavu, koja će se obdržavati dne 11. Velj. o. g. sa sledećim programom: 1. Predstava. 2. Deklamacija. 3. Pjevanje. 4. Tombola. 5. Ples. — Ulazninu za osobu 1 f. za obitelj 1 f. 50 novč. — Darovi primaju se sa zahvalnošću: Čisti prihod namienjen je dobrotvornim svrham. — Kastav dne 2. Velj. 1885. — Odbor.

Odsudjeni. Našim čitateljem poznata gospoda iz Kopra, koja su na dan sv. Jelisave jednoga slovenskoga djaka napali i natukli odsudjeni su od kotarskoga suda u Kopru. Kolovedja noćne tučnje, zemaljski zastupnik bivši koparski načelnik, odvjetnik Gambini odsudjen je na globu od 30 for. Baseggio na 25 for. a Derin na petdnevni zatvor.

Iz Dekanih piše nam prijatelj, da je tamošnja čitaonica imala prošle nedelje veoma liepu zabavu, koja bijaše mnogobrojno posjećena premda je vrieme nepovoljno bilo. Oduševljenje raslo je svakom točkom programa, koje bijahu izvedene veoma točno i na sveobće zadovoljstvo. Odlikovale su se kod zabave osobito dvie gospodične predstavljačice, koje su zaslužile, da se jih javno pohvali. Pohvale vriedni jesu takodjer pjevački zborovi iz Dekanih i Černegkala i domaća glasba. Svaka čast sl. odboru čitaonice a hvala svim onim, koji su zabavu ukrasili, sudjelovanjem ili prisutnošću.

Iz Kanfanara javljaju nam, da je rovinjski sud odsudio kanfanarskoga občinskoga tajnika Clevu, koji je dne 4. septembra 1884. navalio na Ivana Basilisca u njegovoj kući te ga tuj udarao i davio. Odsuda glasi na 25 for. globe. O toj navali bijaše jur govora u «N. Sl.» i rečena je, da bi bio Basilisco zaglavio, da mu nije priskočio sluga u pomoć. O samoj odsudi govori se koješta, nu mi nesmijemo tim glasovom dati mjesta, da nedodjemo u sukol sa zakonom.

Još te o buzetskom zastupstvu. Na drugom mjestu donašamo molbenicu hrvatske većine buzetskog zastupstva a ovdje sponinjemo još nešto o prvoj sjednici i o deputaciji o kojoj govorismo u posliednjem broju.

Od 20 hrvatskih zastupnikah bijaše jedan usljed talijanskog protesta zabačen jer da nije avstrijski državljan, već ugarsko-hrvatski, prem je do sada bio i kao takav zastupnikom. Od ostalih 19 članovah hrv. stranke, došli su k prvoj sjednici svi osim M. Gržinića iz Huma, koji se je bolestju izpričao i bio zadao poštenu rieč, da će uvjek čvrsto stati uz hrv. stranku. K istoj sjednici došao je i jedan zastupnik izabran u prvom tjelu iz Lanišća a tim je pokazao, da će raditi i pristajati uz poštenu većinu. Najstarijim članom zastupstva, Pavlović iz Grimalde, izabran u prvom tjelu bijaše takodjer kod prve sjednice. Pred samom sjednicom razgovarao je g. Clarici sa zastupnici o vremenu i o koječem nu odmah se odalji čim je sjednica imala započeti. Poslije sjednice vratio se pako isti gospodin u ured vesela lica što je naime talijanašeni uspjela prva spletka.

Na koncu dodajemo još te, da je bilo u dvorani u kojoj se imala obdržavati sjednica pripravno samo 20 stolicah dočim imade 30 svih zastupnikah. To nam pokazuje da bijaše načelničtvo sporazumno sa renitenti t. j. sa manjinom; inače se ovo nemože tumačiti. Dobro je da si zapamte ovo naši Buzećani, osobito čestita većina zastupstva.

Malo zakona §. 40. občinskega reda za Istru glasi ovako: «Zastupstvo (občinsko) sakupla se po potrebi, *nu najmanje svaka tri mjeseca jedan put.*

Načelnik (občinski), ili ako je on za prečen, njegov zamjenik sazivlje svaku skupščinu (sjednicu).

Svaka skupščina, koja nije na taj način sazvana, je nezakonita a odluke nevaljaju.

Načelnik mora sazvati zastupstvo svaki put kad to pita najmanje tretjina njegovih članovah, ili kotarska politička oblast, ili u poslovih nevlastnih občine, zemaljski odbor.

Tiskamo ovaj paragraf na znanje i ravnanje nekomu zastupstvu i nekomu načelniku, jer bi se moglo naći ljudih, koji bi nastojali zaprečiti sazov zastupstva. Zastupnici nek znadu, da ima tretjina njih pravo pitati sazov sjednice i da ju u tom slučaju načelnik *mora* sazvati, pak da toga ni kotarski liečnik ni kotarski kapetan nit itko drugi zaprečiti nesmije i nemože.

Članovi „Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri".

Uplatili tekuće godine:

Gospodin Mate Sila župnik, Repentabor fr. 2 50, gospodin Aron Kraljeto jurist, Beč fr. 1, g. Josip Braulić župnik Trst fr. 2.50, g. Ante Podreka djak Trst 50 nč., g. Jure Miletić župnik Kuterevo for. 5, g. Josip Skrlj kapelan Sežana fr. 1, g. Andre Benigar kapelan Kanfanar fr. 1.

Listnica uredničtva.

Molimo nekoje naše gg. dopisnike, da nam nezamjere što nenadju već danas svo,ih dopisah u našem listu. Doći će svi na red.

G. Rade Radončić: nije moglo doći danas.

Književne viesti.

Poziv na predplatu Kletva nevjere. Izvorni roman u dva Diela od Ferde Becića (Fedora Brestova.) Kako su ovdašnji elenjani listovi jur mjeseca studenoga prošle godine navlestili izvoljeli, nakanio sam sve svoje dosadanje novelističke radnje u posebnom izdanju, i to svake godine po jednu knjigu sliedećim redom izdati:

Knjiga I. Roman: «Kletva nevjere». II. Pripoviesti: «Slučaj ili sudbina», Montecchi i Capuletti», i «Persa». III. Pripoviesti: «Hajdukova draga», «Lajtmanuška vlesti: «Hajdukova draga», «Lajtmanuška vlesti», «Kapetan Katinić», i «San spudeputaeljа», «Kapetan Katinić», i «San spudeputaeljа», «Kapetan Katinić», i «San spudeputaeljа

PRIPOSLANO.

Upozorujem štovano občinstvo, da je mo Elisir VLAHOV dobio na posledanjoj izložbi u Calcutti 1883-1884. veliku kolajnu i počastnu diplomu.

Nadalje javljam, da nije to prvi put, ilo je moj nenadkriljivi Elisir bio odlikovan, već dapače održa množtvo kolalnah zlatnih, srebrnih i brončevnih od raznih izložbah.

Zahvalna pisma i liečničke svjedočbe preporučuju Elisir što većma svakomu. Razni medicinski učenjaci upotrebljuju ga u bolnicah i svuda postignu najbolji uspjeh.

Sa počitanjem „Romano Vlahov" iz Šibenika.

Moj Elisir Vlahov, želudačni likvor nadje se u svih glavnih gradovih svieta. Valja paziti na patvaranje. Način kako se razpoznaju prave staklenici jest: paziti da li je u staklenici utisnut: Romano Vlahov Šibenik, nadalje suhi pečat u škatuljici a na čepu pečat na ognju i napokom izvornu firmu na naslovu.

ODIELA na mjesečne i nedeljne rokove mogu se dobiti u krojačnici: al N. 12 Via Farneto, učinjena polag mjere. Budući imade u zalihi velik. izbor sukna svake vrsti, može dati uz umjerenije cienе nego li drugi.

☞ Bez ove obrubene znamke, zakonom štićene, imade se taj liek po dr. Mallću smatrati kano patvoren

Cviet proti trzanju,

po dr. Mallću,

je odlučno najbolji liek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *sveist* (Obrazb. znamka) *proti trzanju po dr. Mallću uz priloženo znamenje; t. staklenica 50 nvč.*

☞ Zahvala.

Gospodinu **J. pl. Trnkoczyju**, liekaru u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razno domaće liekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, sjetim se na **Vaš dr. Mallća kostobolji liek za 50 nvč.**, te si ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit uspjeh da se je majka nakon što ga je kratko vrieme upotrebljavala posve težkih bolih oslobodila, Punim osvjedočenjem priznajem dakle **dr. Mallćev kostobolji ovlet** kano izvrsan liek te ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti preporučam. Vašoj blagorodnosti izričem pako najsrdačnlju hvalu; svim štovanjem.

Franc Jug,
posjednik u Šmarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kranjski,

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, prsnoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 60 nvč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći siropi.

Krv čistoće krugljice o. kr. povl.,

nebi smjelo u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kad glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrnih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak za 6 škatulah 1 for. 5 novč., Razašilje se samo jedan zamotak

☞ Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano osobito uspješne pripoznate, imade uviek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem.

Ilekarna Jul. pl. Trnkoczy-a «pri samorogu» u Ljubljani, Mestni trg br. 4.

Agencija za posredovanje
u službah i kod stanovanja

E. GEROMINI-JA

priskrbuje službe svake vrste u Austriji i inozemstvu. Kupuje i prodava kuće, po najugodnijimi pogodbami.

Piazza Ponterosso br. 2. I. kat.

Molim! čitajte!

Pribavio sam si na dražbi za polovicu ćiene cielo skladište jedne glasovite tvornice ponjavah i konjskih pokrivalah, te dajem radi toga dok ima na skladištu, za

samo 1. for. 80 nvč.

1550 komadah, velikih, debelih širokih, neraztrgljivih

konjskih ponjavah.

Ove su ponjave 180 centim. dugačke i 120 centim. široke sa bojadisanimi poprlečnicami, k tomu su poput daske debele i rad toga neraztrgljive.

Razpošilju se uz gotovinu ili pošt. pouzetjem. Danomice razašilju se u sve krajeve svieta ove ponjave i jesu svuda na dobrom glasu jer se mogu upotriebiti mjesto pokrivala i jer su prije više nego li dvostruko stojalo.

Naslov:

Trgovina Tkaninah

J. H. Rabinovitsch

Wien, II., Schiffamtsgasse.

Odlikovan „Specialitet" P. Slocovich-a

Ljekarna „Alla Marina"

Čisto bistro ulje bakalarove, izvrstno sredstvo za slabašnu djecu, služi za uništiti rakitiku, škrofule, nabrekuće žliezah itd. Ciena staklenice 60 nvč.

Ulje bakalarove, jodoželjezasto, popravljajuće ookvarenu tvar krvi, pravi izpravitelj trpećih silah. Ciena staklenice 60 nvč.

☞ Naručbe uz pouzetje obavljaju se kretom pošte.

NOVA TRŠĆANSKA OBRTNIJA

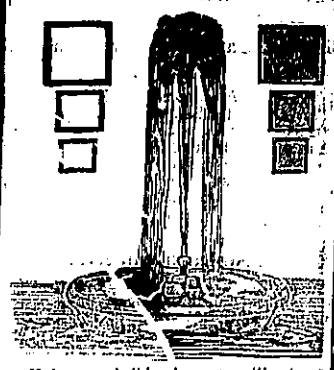

Koja se na boji konkurence nitti natvor nicami nitti sa skladišći!

FONDARJA

četvoruglih pločah u portlantničkom cementu za popločiti svakojake prostore, vodjeme za bašče, posude, kipove, kapitele, vodojame za kupelj itd. itd.; veličina pločah od 50 centimetarah, od 33, 32, 25; debljina od 2 do 3 i do 4 centimetra.

Ciena pločah i vodojemah

debljine od 2 cent. po 80 nč. četvorni
" " 3 " " f. 1 — " metar
" " 4 " " " 1 20 "

Marmorizirane poput bielog marmora debljine od 2 cent. po for. 2·20
" " 3 " " " 2·40
" " 4 " " " 2·60

Vodojami za bašče u objemu od 1 metra po fr. 30, od 2 metra po fr. 50, od 3 metra po fr. 80. Izloženi su na stalnoj izložbi.

Ova nova vrst obrtnosti jest već i solidnosti i po četvornom metru koristnija za 60 nvč.

Drži sredstvo za oluštiti cemente, podajuć njim solidnost i sjaj poput marmora. Sav proizvod nosi biljegu A. Z. Uzorci ove nove vrsti obrta virtl će čim prije izloženi na stalnoj izložbi,

Fondarija

ANDREA ZOTTELE

Via Acquedotto (appl Portoma Rosetti.

Latteria Milanese

(milanska mlekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mlekarni **svieža i suha voća, izvrstne divljačine, zeleninah sve polag cienah na trgu Hleba ganovezkog, kolačah mletačkih, slastičah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla svieža svaki dan iz Milana. Kreme za cvariti, tučenog povrhja prve vrsti, kisela mlieka. Za objede i soirée** ovršavaju se naručbe sa pladnievi povrhjem bogato nariesani, takodjer u led. Naručbe za pokrajinu izvšuju se neodvlačno, nu ne izpod 5 kilog.

M. Melchiore.

Podpisani časte se objaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osjeguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje tvornicu

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče «veoma nizkih cienah». Izradjuju se pečati kojegod drago polobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: sattovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice. Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dionice itd.

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez: platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

AL VOMERO VERDE

Trgovina sa željezom: **Piazza della Legna** porta Nro. 5. Dobiti se može svakojako orudje za *poljodjelce i canattiju* svakojake *sprave za konje i predmete za kuhinje i obitelji.* Sve uz najnize ciene.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 3½%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermannstadt, Innskruck, Clelovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od dovizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjesece.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povoće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884.

!! POZOR!!

Nb. POZOR OD PATVORENJA!

1884. IZLOŽBA U KALKUTI.

Diplom sa medaljom.

VLAHOV

elisir odobren po c. kr. vlasti, preporučen od ljekničkih strukovnjakah, odobren patentom zlodinjenih državah Amerike.

Ujedno pomaže: Svaka nerazpoloženost, neprobavljivost, kolike, glisje, hemoroidi, zimnice, vodena bolest, menstruacije, trunci, slabina, slabljenja krvi. Čisti ugodno i okrepljuje zdravlje. Svaka staklenica je providjena jednom naputnicom, kako se ima upotrebiti.

Da se izgleda da ovog liekа dolje, a nadbva s njim izkustvi sve kavane, mirodjinice, slastičarne, prodaje like ali u svih glavnih mestih celoga svieta.

Tvornica: Rosano Vlahov u Šibeniku. Glavno skladište u Trstu ulica S. Lazzaro br. 1.

POZOR!! NB. POZOR OD PATVORENJA!! POZOR!!

Nb. POZOR OD PATVORENJA!

!POZOR!!

Čvrste blagajne

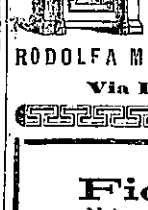

(Zajamčene od ognja i poškodjenja)
c.k. priv. izključive tvornice

C. POLCER i C.
u Beču

tvorničari c. kr. oblastih.

Skladište i glavno zastupstvo za *Trst, Istru, Dalmaciju, Italiju i Istok* kod

RODOLFA MANGOLD-A — TRST

Via Forni br. 7.

TRGOVINA I KROJAČNICA

Pellegrino Levi

Via S. Antonio br. 5

OGRTAČI

od for. 10 i više

Podpuno odielo od f. 10 i više
Hlače " " 4 "
Kratki kaputi " " 6 "
Praluk " " 2·20 "

Za približujuću se jesen drži veliku pripremu sukna te sgotovi na mjeru u najkraće vrieme.

Piccoli-jeva

želudačna esenca

lekarne Piccoli-ja «pri angelu» na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako jeočito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, hemerojide, slatenicu, migreme, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djece.

Staklenica 16 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani!

Vaša želudačna esenca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, čutim polagšanje i zboljšanje.

Josip Sovdat, župnik, Kamnje, pošta Črnice.

Ovdje valja izreka «Čast zasluži». Vaša Želudačna esenca; koju sam ja i mnogo drugih bolnikah rabio u bolesti, je uprav čudovite moći, osobito kod želudačnih bolestih.

A. Lupetina, župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrdjuje, da ime Želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika P. colli-ja hitre i prečudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komać da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence, kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plominj, Primorje.

Antirheumam najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabl delavnih čutilah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santonínske; (koleći proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatulica 10 nvč. 100 komadičah 60 nvč. 1000 komadičah 5 for.

Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, prsnim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Želiščni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i plućnim bolestim, zaušljenju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odraščeni neka uzmu 2 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Staklenica 36 n.

Tu navedena, kako ava druga ozdravlja se uviek *friške dobe u lekarni*

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz pouzetje iznosa.

Zaloge u Trstu su u lekarnah pl. Leutanburg, Foraboschi, Prendini, Ravasini i Zanetti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

Železna brvna

različite visine i debljine po zahtjevu, nalaze se u skladišću uviek pripravne kod

SCHNABL i C. TRST

19 Via di Carintia 19

uz najniže ciene. — Skališče kolačah rabljenih, vinotiskalnicah, sisaljkah, dotučenega željeza cievih za vodu i kotlovah.

☞ Počastna diploma ☜

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašašćem profesora Friedländusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoću zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, napose u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. **Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disan a, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija,** je usisanje sa **izvrstnim smrekovim extraktom** pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 7. U Trstu 12. febrara 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Posl.

Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 30 novč, za svaki redak više 5 novč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (asegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka i 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Istarska banka i hrvatski jezik.

U cielom svietu, gdje postoji ma kakav novčani zavod, prima isti uložke i posude, izdaje kapitale i interese itd. strankam, neobazirući se u kojem su jeziku pisane molbenice, namire, naputnice i ostali slični spisi. Jedini poznati nam novčani zavod, koji čini u tom razliku od svih ostalih na svietu, jest istarska kreditna banka u Poreču. Kako postupa ona sa strankami, koje dižu ili ulažu novce, neka nam bude primjerom sledeće pismo zem. zastupnika g. M. Laginje na zem. kapetana g. Vidulicha u Poreču;

Presvietli gosp. pokraj. kapetane!

Občina kastavska poslala je 8. jenara t. g. zem. kreditnoj banki za markgrofoviju Istru u Poreču svotu od for. 106·45 sa poštarskom naputnicom, a kašnje for. 20 u namiri za kamate od godine 1884. na 400 for. u listinah zajmovnih, posudjenih na ime tamošnje zaklade siromakah; a u posebnom dopisu pisalo se, da se te dvie svote plaćaju u račun obroka od 1. jenara tekuće godine za zajmove občinskih dobarah klanjskih i studenskih.

Poštarska naputnica, namira i dopis bijahu pisani hrvatskim jezikom, koji je u porabi u kastavskom občinskom uredu, a to se i prije tako radilo.

Naputnicu odbi kreditna banka s razloga, što nije za njom sliedio obećani dopis, i s razloga što poslana svota nebijaše dostatna da izplati obroke (iztečene) za svotu pod broj. 811 i 812 i da se radi toga nepodpuni iznosi neprimaju. Tako je napisano na istoj odbitoj naputnici. Troba mi odmah iztaknut, da je računarski ured zavoda razumio što bijaše hrvatski napisano na naputnici.

Dopis, koji napomenuh doista prispi nekoliko danah kašnje, jer bje riešen već 12. jenara 1884. (!!) i to ovako:

Br. 12

Slavna občino!

Jezik kreditne banke za markgrofoviju Istru je talijanski, i nemade nijednoga činovnika u svojoj sredini, koji bi razumio hrvatski (slavo). Radi toga vraća se taj dopis s razloga, jer nerazumljiv s dodatkom, da će isti biti primljen, ako slavna občina dozvoli, da ga zavod dade na njezine troškove autentično prevesti. S odličnim počitanjem

(L S) *F. Sbisà* s. r, *Depiera* s. r.

Ravnateljstvo zavoda, koštо u listovih iz Poreča dd. 20. jenara 1885. pozivlje občinu kastavsku, da u ime poreznih podobćinah izplati najdalje do 10. febrara 1885. pod prietnjom ovrhe iztečene obroke od 1. jenara 1885., k tomu zatežne kamate na račun od 6% do dana uplate, pridodav jošte 50 novčićah za pisarske troškove.

Občina kastavska obrati se na mene nebi li ja poduzeo shodne korake, koje bi pronašao umjestnimi. To isto učini i Bratovšćina, društvo za podporu siromašnih djakah iz Istre, jer joj bijahu odbite namire za kamate odnosećе se na zajmovne listine, koje posiduje.

Razloživ tako činjenice, dužan sam, da Vas na nekoje stvari upozorim.

Nije mi poznato, da bi pravila zem. kreditne banke u obće imala koju naredbu o poslovnom jeziku; u ostalom koli občina kastavska, toli Bratovšćina, nisu nikad na umu imale zahtjevati od kreditnog zavoda, da se taj služi hrvatskim jezikom, premda bi im to pravo pripadalo; isto tako ravnateljstvo zavoda moralo bi sve drugo imati na umu a ne to, da prisili stranke, da se izključivo služe u dopisivanju talijanskim jezikom. Što se mene tiče, ja sam sve do mala mislio, da nije moguće, da stvari u obće niti nemogu doprieti do toga stupnja, da mi Istrani nemožemo raditi složno niti u onih stvarih, u kojih pitanja politička neimadu mjesta, koštо upravo kod ustrojstva naše hipotekarne banke.

Ja sam radi toga smetnuo sasma s vidika neznatne materijalne probitke samo da veću važnost dadnem drugoj strani toga pitanja.

Evo n. p., ja bijah onaj, koji sam možda i proti svojoj dužnosti savjetovao občinu kastavsku, da uloži legat pokojnoga viteza Vlaha u iznosu od 400 for. u založno listine vjeresijskoga gruntovnoga zavoda istarskoga, akoprem sam dobro znao, da su se prodavale skoro pod istu cienu, dočim državne obveznice moglo se dobit sa 78 i 79 stotinu. Sliedeći moj savjet družtvo «Bratovšćina» uložilo je, ako se nevaram preko 2000 for. u te založno papire, koje je platilo po 98½%. Odatle sliedi, jer posvema dokazano, da Hrvati istarski nepolitiziraju kad se radi o osnutku patriotičkoga poduzetja takove vrsti. To bijaše naše uvjerenje, a odgovor je na to sliedio: Vi Hrvati pišite nam talijanski, ako hoćete, da vam se plaća kamate na uložene kapitale.

Prepuštam pako Vašoj Presvietlosti, da prosudite taj postupak vjeresijskoga zavoda, i to polag sliedećih pitanjah, koje se sama nameću:

Jeli kreditni zavod za markgrofoviju Istru inštitucija pokrajinska ili ne?

Ako pokrajinski odbor riešava spise, koji su mu podnešeni u hrvatskom jeziku, zašto tako ne radi i rečeni zavod?

Ako u pravilih neima ni spomena o jeziku, u kojem stranke moraju dopisivati sa zavodom, zašto ravnateljstvo si prisvaja to pravo?

Ako svi špekulativni zavodi traže, da drže činovnike, koji poznavaju razne jezike, zašto to nečini i kreditni zavod?

Ako tamošnja gospoda razumiju spis podnešen jim prekjučer, zašt. nerazumiju spis podnešen jim danas, kad je pisan istim jezikom?

Ako pokrajinski činovnici moraju poznati zemaljske jezike, zašto jih nepoznaju kad ureduju u kreditnoj banki?

Ja sudim da Vaša Presvietlost nemeže, niti kano Franc Dr. Vidulich, niti kano zem. kapetan odobriti gore spomenuti postupak uprave naše zem. banke.

Radi toga dolazim ovim moliti Vašu Presvietlost, da bi odredila u vrieme do 10. febrara t. g. da:

1.) Primi zemaljska banka za markgrofoviju Istru novac, namiru i notu glavarstva u Kastvu, kao što bijahu od istoga poslati i to bez zahtjeva, da se uplate troškovi zateze i interesi zateze od 12. jenara 1885. do uplate, da se dapače izplate ubožkoj zakladi u Kastvu interesi zateze na 20 for. od 12. jenara do izplate.

PODLISTAK.

Ženidbeni običaji i koleda u Omišlju.

Mislimo, da ćemo našim čitateljem ugoditi, budu li štogod pobližega saznali i o narodnih običajih u Istri i na kvarnerskih otocih.*)

Prije svega treba razlikovati trojaku ženidbu i to: s krunom ili bez nje i ženidbu udovca ili udovice.

Ženidbu bez krune t. j. kad se mlada bez vienca vjenča, što se obično kod siromašnijih dogadja i što se posve jednostavno obavlja. Žene se naime u subotu pod misom, u nedjelju priprave objed i večeru, pozvavši najbliže rodjake i tim svrše.

Isto tako vrši se ženidba udovca ili udovice, pri čem ih dakako nemine (kako je to na cielom otoku, a mislimo i u većem dielu Istre, običaj). njihova mačja muzika. U vrieme naime triuh nedjeljah, što se u crkvi zovu (napovjedaju), prirede im mladići više večeri muziku, koja se sastoji u svakojakom rulenju i drečanju i koja biva osobito na dan vjenčanja jako bučna.

Najzanimivji običaji su kad je kruna t. j. kad se mlada pod vincem vjenča, što se kod svih bogatijih dogadja. I ovi žene se u subotu pod misom, a vjenčanju prisustvuje samo nekoliko djevojakah i kumovi, koji su uvjek po dva. Kad ih svećenik vjenča, stavi jedan od kumovah mladoj vienac na glavu, a poslije njoj ga oduzme. Za vjenčanjem sliedi ručak, al samo za mladožnje i kumove. O podne izpali se mužar, izvjesi se zastava u znak, da svečanost počimlje. Zastava je obično austro-ugarska, ozgor koje su privezani raznobojni svileni rubci, dočim su na vrhu tri naranče, u kojih je utaknjemo umjetno cviece. Objeda neima, već samo večera, kojoj prisustvuju svi na pir pozvani, kojih običaje biti velik broj. Večera je postna t. j. nejete se meso, negoriba, budući je meso u našoj biskupiji i u subotu zabranjeno. Prije večere, koja počimlje oko šest sati, pošto su već svi za stolom, sviraju sopile (to su kao dvie frule, jedna sa tankim druga debelim glasom), takozvanu «mantinjadu», to je posebni komad, koj se samo u tih slučajih svira. Jedan od pirnjakah je sa sopci i ovaj izručuje mantinjade. Kad ovi naime svrše svirati. ide taj k velikomu stolu, pri kojem sjede mladoženje na prvom mjestu, do njih kumovi, a za ovimi drugi po časti, te izruči mantinjadu po prilici ovako: «Ovo vam je mantinjada od strane mlade nevestice, starim na poštenje, mladim na veselje, ako sam ja ča pogrešil po mojoj ludosti, vi me popravite po vašoj mudrosti;» na što mu se dotični kumovi zahvale. Tad počimlje večera, a medj jestbinami pjevaju se razne narodne pjesme. Poslje večere, koja obično oko deveto svrši, počimlje ples u zato već odredjenoj kući. a taj traje do oko pol noći Tad se djevojke razidju svojim kućam, dočim mladići sa sopci ostanu, jer sad moraju ići svakoj djevojci od pira pred vrata svirati mantinjadu t. j. onaj isti komad, kojeg su prije večere svirali. Kad mantinjadu pred kojom kućom svrše, tad ju jedan izabrani ide domaćici u kuću izručiti, govoreći one iste rieči, koje smo prije večere čuli, a ova ih na to u kuću pozove. Tuj nadju prostrt stol, na njem pogaču i koji vrč vina, te pošto malko založe, zahvale se i otidju. Tako idju od djevojke do djevojke, te to traje skoro do dneva; dapače gdje ima mnogo djevojakah i gdje nemogu tih mantinjadah kroz noć svršiti, nastavljaju još i sutra dan t. j. u nedjelju do velike mise.

U nedjelju prije velike mise sakupe se svi mladići i one djevojke, što su pozvane od mladoženje, kod njega; sva ta družba sa sopci ide dignut mladu (već sada ženu) u njezinu kuću, gdje su sakuljene sve djevojke pozvane od njezine strane. Došavši pred vrata, nadju ista zatvorena, a svirači počmu svirati. Kum pokuca na vrata, na što se ova otvore i na prag stupi gospodarica pitajuć:

(Dalje sliedi).

*) Molimo naše prijatelje, da nam popišu i drugdje slične običaje. Isto tako bilo bi vrieđno, da se posakupe ostali narodni običaji, kao što su primjerice oni kod krstidbe, kod pogreba i drugih važnijih momentih u našem odnom životu. Uredn.

2.) Isto tako neka primi ista banka od »Bratovšćine hrv. ljudi u Istriu u Kastvu namire za interese na založne papire, koje ista posiduje i neka plati dužne svote sa interesi zateze od 12. jenara 1885. do izplate.

U stalnoj nadi, da će zem. kapetan Istre htjeti i u ovom slučaju postupati pravedno i bez strančanstva i u samom interesu iste zem. banke, odlučih, da savjetujem povriedjenim strankam poduzeti ove korake mjesto da ulože formolan utok, što si one svakako pridržaju.

Neka izvoli primiti Vaša Presvietlost u znak mojeg najdubljeg počitanja itd.

Volosko, 24. jenara 1885.

Matko Laginja,
zem. zastupnik.

DOPISI.

Iz Jelšanske občine. Dopis od ovud u zadnjoj »Našoj Slogi« ne čini mi se posve temeljit. Ja ću Vam samo u kratko razložiti stvar, zato Vas prosim, da čujeto i drugo zvono.

Sporazuman sam s tim, da ured občine bude u Jelšanah, jer za kmeta treba gledat, da negubi vreme i da obavi svoje tjelesne i duševne posle ako je moguće bez dangube.

Ali što bi se tim postiglo? To dokako je sada krivo jednim, bilo bi onda drugim.

Koji god je glavar neteba da bude uvjek u uredu (oficiju), zato ako baš zastupstvo odluči, može ured i biti prenesen u Jelšane.

Na gosp. Pippa nečini nam se nimalo pravo navaljivati. Svih ljudi neće nitko zadovoljiti, tako ni on.

Istina, da nije pravo, da Jelšanska občina nemški uređuje, kao što nebi bilo pravo, da uređuje talijanski, ali zato se nemore reći, da bi g. Pipp bio Bismarkovac. Žalibože on je tako odgojen, da mu je lagije pisati i čitati nemški, ali da nas ponemčuje to nemoremo reći.

Tu pogrdu na našu narodnost, to nemško uredovanje mi moramo trpiti, dok budemo mogli g. Pippa promjeniti sa isto tako mirnim, odrešitim, skrbnim i nikoga potrebnim glavarom. Ali još i onda bismo kapu skinuli, osobito kad promislimo na škole u Lipi i Podgrajah, koje su se podiglo najviše njegovim nastojanjem.

Ako je to najveći razlog proti Pippu, da drži občinski ured u Šapjanah, mesto u Jelšanah i ako se vidi, da bi za većinu puka korisnije bilo, da ured bude u Jelšanah, onda je pravo, da se ured u Jelšane prenese. Gosp. Pipp moći će onda po 3 put na tjedan zapreći konje (a makar i svaki dan) pak poći na uredovanje.

Koliko drže do Pippa sami oni, koji bi morda radi bili glavari, vidi se iz toga što je g. Sebastian Pipp izabran dne 24. o. mj. jednoglasno opet za glavara. Računi občinski jesu u najboljem redu, a to je prva i najpoglavitija zapovjed kod občinske uprave.

Pogled po svietu.

U Trstu, 11. febrara 1885.

Zastupnička kuća u Beču riešila je zakon o svećeničkoj plaći i u drugom čitanju, zabaciv nekoje predloge, da se povisi plaća svećenikom preko vladinog predloga. Jedino predlog dalmatinskog zastupnika dra. Klaića bijaše primljen. Po tom predlogu dobivat će dušobrižnici u većem dielu dalmatinskih župah 100 for. razmjerno 50 for. više nego li je vlada predlagala. Primljen bijaše takodjer predlog zastupnika Beera, da neima stupit ovaj zakon malo po malo u život već sasvim na jednom i to god. 1886. Prihvaćen bi takodjer predlog zastupnika Vojnovića, da vlada podnese sličan zakonski predlog i za grčko iztočne svećeke u Dalmaciji.

Razprava o godišnjem proračunu započeti će u car. vieću odmah prvih danah korizme. Većina u državnom saboru nastojati će, da se svrši ta razprava do uskrsa. Nekoji vladi prijateljski listovi javljaju, da će se zaključiti sadašnje zasjedanje car. vieća pred uskrsom. Razlog tomu imao bi biti taj, jer da će se odmah poslije uskrsa početi dogovarati sa ugarskom vladom o novoj nagodbi izmedju jedne i druge pole države. Car. vieće imalo bi se usljed toga zatvoriti 24. marča. Radi toga namjeravaju odlučujući krugovi opriediliti po dvie sjednice svakog dana dok se sav posao dovrši.

Isti izvanjski listovi priznaju složnost svih strankah u car. vieću, da se uredi plaća nižemu svećenstvu. Iztiču, da je vlada opetovano razložila svoje stanovište, te da se nemože ni najmanje dvojiti o njezinoj ozbiljnoj volji, da pomogne ondje, gdje se je već davno imalo pomoći. Pitanje o uredjenju svećeničke plaće povlači se već sigurno deset godinah pa ako se i nerieši sada podpuno, barem će se pospiešiti konačno njegovo riešenje.

Odbor car. vieća za uredjenje galičkih riekah imao je 7. t. m. prvu sjednicu, kojoj je prisustvovao i sam ministar-predsjednik grof Taaffe. Izvjestitelj preporučio je, da se doskoči državnom podporom k uredjenju riekah Galicije, kao što se je pomoglo u Koruškoj i Tirolskoj. U Galiciji sjedinile su se obje rusinske stranke t. j. staro- i mlado rusinska. Nade je, da će rusinska braća u budućem car. vieću složno raditi u prilog svim austrijskim Slavenom, što nije do sada žalibože uvjek bivalo. Starorusini imali su u Lavovu sastanak te su zaključili, da se pozovu u izborni odbor, koji se imade osnovati, i zastupnici mladorusinske stranke, a to nam jamči, da će u buduće braća složno raditi, što će biti u njihovom interesu i u interesu ostalih Slavenah.

Nedavno boravili su u Beču nekoji ugarski ministri te da se je tom zgodom zaključilo, da se počine dogovaranje glede nove nagodbe izmedju Austrije i Ugarske odmah po uskrsu.

U ugarskoj zastupničkoj kući započela je razprava o preinaki gospodske kuće. Razprava biti će vrlo burna, jer se je prijavilo mnogo govornikah, koji pripadaju raznim saborskim strankam.

Hrvatska vlada izdala je osnovu za preinaku unutarnje uprave zemlje, obzirajuć se pri tom na unutarnju upravu Ugarske. Na čelu svake županije biti će, usljed ove nove osnove, veliki župan, komu će biti dodieljen upravni odbor. Plaće činovnikom neće se krnjiti, kao što je to namjeravala prijašnja vlada. Isto tako neće se ukinuti sudovah kao što se je prije savjetovalo. Kod razpravah u pravničkom družtvu o preustrojstvu uprave iziavili su se nekoji, da bi trebalo raditi k tomu, da se uvede jednakost u kaznenom zakonodavstvu kod svih Jugoslavenah. Od novog preustrojstva uprave nada se sadašnja vlada koječemu dobromu po zemlju, što po našem sudu neodvisi od zakona, nego od valjanosti činovnikah.

Rusi pomiču se u Aziji sve to više na jug, što nije niti najmanje po volji susjedom Englezom. Rusi, prem razvikani kano divljaci, shvaćaju svoju misiju u Aziji bolje nego li tobožnji prijatelji čovječanstva, Englezi. Rusi neidu samo za tim, da izsišu zauzeto pokrajine, kao što čine to Englezi, već brinu se ponajprije, da dotične pokrajine pridignu moralno i materijalno jer će tad iste same po sebi njim priveliti.

Talijanske opozicijonalne novine uvidjaju u padu Hartuma opomenu za Italiju, da se neupušća u nesigurne i vratolomne ekspedicije na crvenom moru. Vladine pako novine javljaju, da će se talijanska ekspedicija po svoj prilici više razširiti, nego li što se je do sada mislilo, te da bi se moglo dogoditi, da će talijanske čete u Sudanu vojevati uz Engleze.

Englezke vladajuće krugove strašno je uznemirio pad Hartuma u Mahdijeve ruke. Za sudbinu generala Gordona kažu nekoji, da se još nezna premda se može skoro sa sigurnošću kazati, da je sa svojimi četami poginuo. Generalu Wolseley-u poručila je Englezka vlada, da će mu poslati vojske koliko treba za uništenje ustašah. Osim pada Hartuma, imadu Englezi kod kuće i drugih brigah. Posljednji dinamitski atentati uzrujali su čitavu zemlju. Usljed toga poprimila je englezka vlada najstrožije mjere proti dinamitarom, napose proti Ircem i njihovim saveznikom iz Amerike.

Medju Italijom i Englezkom vode se dogovori da bi zajedno postupale u Sudanu proti ustašem. Kako javljaju talijanski listovi sklona je talijanska vlada pomoći Englezom.

Francezki prevratnici namjeravali su u Parizu držati veliku skupšćinu. Pariška policija pozatvatala je 25 vodjah prevratne stranke, koji su se dogovarali o pripravah za tu skupšćinu.

Turska vlada poslala je europejskim vladam protest proti talijanskim okupacijam na crvenom moru. Protest taj, reć bi, da je našao odzivao jer se u obće prigovara Italiji, da njezin postupak nije u suglasju sa lojalnim prijateljstvom.

Pad Hartuma morao je strašno uzrujati Englezku, koja je već mislila, da je uspjela njezina ekspedicija po rieci Nilu i da je tim oslobodjen iz škripca njezin general Gordon.

Franina i Jurina.

Fr. Ča bi reć, da si se riki dan toliko vrimena zaštenta va Kanfanare?

Jur. A mesopust je bome sada. Kanfanarcem je drago storit kakovu partidu na karte, pak san se pridružia i ja njima, da i ja kakovu litru one dobre kanfanarske kapljice š njima popijem.

Fr. A ki se je to kartal s tobun?

Jur. Da, ti pravo rečen, jušto šjor Tankoglavić.

Fr. A kako vranića si pak šnjim konšiljal te da on onako veliki Talijan niš po hrvatski ne razume?

Jur. Da da povida mi je, da si mu ti va »Naše Sloge« kaza, da on Talije nikti na mape nikad vidia nije. Ma-a-a sa sin tem ti sporuča, da hodi se ti pravidati s leterati a ne š njim, aš on da ni filozofije študija. Jego odkad je benevreke suka, veladu ohuka i kanu si stavia na glavu, da mu je došla sama taljanska pamet.

Fr. Sad znam zašto neće da bude šjor Tankoglavić »ščavo«.

Jur. Dà on kaže, da oni ki hrvatski govore su Rusi i nekakovi rijenatori.

Fr. Viš, viš i još govori, da ni študijan i da on ni literato.

Jur. E da ni ono študijana glavica, nebi bin prežentant i konžiljer.

Fr. Ma kad je temu tako, zač mu nisu prikuntenali u zadnjoj sjednici za talijansku školu?

Jur. Zač su se bojali, da bi postali svi Kanfanarci onako študijani kako i on pak ki bi s njimi vlada.

Fr. Ma-a-a je reka, da će se još ben protešt učiniti.

Jur. A zač ni valje onde protešta tr je imal velikoga gospodina na svoju ruku.

Fr. Ma-a-a ča češ nu. Mislia je valjda na krosne i zaboravia na ono, ča mu je sve bia natrubia Karnjea u glavu.

Jur. Bog mi grihe prostil tr ni valjda i Praznoglavić.

Fr. Altroke Rusi i rinegatori!

Različite viesti.

Imenovanje. Pravni vježbenik kod zemaljskoga suda u Trstu g. E. Rode, rodom iz otoka Krka, imenovan je prislušnikom kod istog suda.

Slavenske zabave u Trstu. Veliki plesovi u slavenskoj čitaonici i delavskom podpornom družtvu, obdržavani prošle subote kod »Zelenog hriba« i u kazalištu »Fenice« bijahu upravo sjajni. Prostor lista nam dozvoljava, da o tih krasnih zabavah obširnije pišemo, već kažemo jedino toliko, da sličnih zabavah nije još bilo ovog mesopusta u Trstu pa da će jih jedva niti biti. U čitaonici sakupilo se sve što imade u Trstu otmenijega i rodoljubnijega u slavenskih krugovih a u delavskom družtvu sastalo se na veselu zabavu do 3000 Slavenah iz radničkih i obrtnjskih krugovah. Čestitamo jednomu i drugomu družtvu.

Govor Dra. Dinka Vitezića. Dne 6. t. m. govorio je naš zastupnik u carovinskom vieću u prilog povećanju svećeničke plaće i podnio nekoje izpravke glede kolegijalnih i katedralnih kaptolah Istre o povećanju njihovih dotacijah. Govor taj i podneske donieti ćemo drugi put jer nam je danas za to premalo prostora.

Parobrodarsko družtvo, koje je pred malo mjesecih započelo plovitbu izmedju Ike i Rieke sa parobrodom »Abbazia« naručilo je prošlog mjeseca i drugi parobrod u Trstu, koji će se zvati »Napriedu« i koji će plovlti danomice izmedju Rubca i Rieke uz istarsku obalu. »Abbazia« biti će tada na razpolaganje družtvu južne željeznice, dotično poduzetnikom u Opatiji. Čestitamo poduzetnomu parobrodarskomu družtvu!

Izbori za trgovačku komoru u Rovinju. Liste izbornikah za istarsku trgovačku komoru u Rovinju jest, kako isto javlja, jur dogotovljene. Jedan eksemplar svih listah izložen je u uredu trgovačke komore, po jedan eksemplar izbornikah dotične občine u ob. uredu, a u obć. uredu Kopra i Pirana liste izbornikah posjednikah solinah. Reklamirati može se proti listam za 14 danah nakon objave istih.

Ako je lišta na svietu suvišna, to je zaisto istarska trgovačka komora, koja je poznata samo po imenu i koja zastupa obrt i trgovinu, koje u Istri nema.

«Na Volosko po gospo-sko» pjevalo se negda a pjevat se može i danas, kako nam odanle prijatelj piše: Na Voloskom svi su gospoda! Tko nevjeruje neka pita načelnika gosp. Gustina Rajčića pa će se osvjedočiti, da na Voloskom neima siromaha, koji bi trebao forinte. Veselo dakle braćo! Početkom ovog mjeseca priredili su naime konobari iz Hotela «Quarnero» u Opatiji u Restaurantu «Concordije» na Voloskom sjajan ples, kojega čisti prihod imao spasti voloskim siromahom. — Pozvali su na taj ples sve otmjenije osobe u Voloskom i Opatiji i učinili sa svoje strane što su više mogli, da isti čim svečanije izpade, al badava! Od voloških signori nije se pozivu odazvalo nego nekoliko činovnikah i čisti prihod ostao valjda prilično mršav. — Kad su priredetelji plesa donieli dotičnu svotu gospodinu načelniku, ovaj ju odbio, veleć, da na Voloskom neima siromakah, koji bi njihove milostinje trebali. Zašto se gospoda Voloska nisu dostojala konobarski ples pohoditi neće nam se izpitivati, to im bilo na volji pa neimaju zato nikomu odgovarati prem mislimo, da bi lepše od njih bilo, kad se već nisu dostojali ples pohoditi, da su barem svoju forintu poslali da ih zastupa, al da Podestà odbija milodar namienjen voloskim siromakom, toga mi nemožemo ni pojmiti ni oprostiti, jer znademo svi, da žalibože na Voloskom ima više siromaka, kojim bi makar i konobarska forinta dobro došla. Da je tomu tako, mogo se osvjedočiti svatko, koji je 7. t. m. na večer u voloskoj kavani bio i slušao što o tom viteškom činu našega gosp. Gustina misli jedan siromah voloski!

Kad bi one povce bili namienjeniti trščanskim siromahom, Podestà grada Trsta, bilo bi onu svotu, makar još manja bila, rado primio i u ime siromahah lepo se zahvalio plemenitim darovateljem; voloski Podestà toga nije hilo učiniti li.

Pitamo mi sada gospodina načelnika, zašto se isto tako nije ponašao on i compagnia bella i sa njemačkim Schulvereinom ili onom gospodom, koja su, med Niemci sakupljenim novcem, na Voloskom, na njegovu i našu sramotu, njemačku žensku školu ustrojila?! Onda bi gospošćina voloskih mogućnikah bolje zasjala bila nego sada sa konobarli!

Radi uvriede veličanstva. Dne 6. o. m. u Rovinju pred pokrajinskim sudom držala se razprava proti P. M. rodom iz Cresa radi zločinstva uvriede veličanstva. Dokazano bi, a čini se, da je i sam okrivljenik izpoviedio, da je taj gospodin u agustu prošloga leta skinuo slike NN. VV. cara i carice i je na komadiće razderao i pod noge posprdno bacio. Taj gospodin, koji je izučio prava morao je znati, da ta postupak nije u redu. Zanimivo je u toj stvari, da su se sami *Talijani jedan drugoga denuncirali*, dapače je bratučed odkrio svoga bratučeda, a stvar došla je do suda posredovanjem jednoga **talijanskoga popa.** Taj nesretnik bio je odsudjen na 7 mjesoci težkoga zatvora pooštrenoga jednim postom na mjesec. Ufamo se, da će porečka «babica», koja obično sve bezpristrano i vjerno opisuje (!?) opisati i tu stvar. U ostalom su naši prijateji, kako se vidi, veoma daleko dotjerali u denuncijacijah sa svojom kulturom.

Razpis natječaja. Zemaljski odbor u Poreču razpisao je natječaj na 15 štipendijah za istarske poljodjelce, koji bi polazili gospodarstvena predavanja u proljeću god. 1885. u Poreču. Štipendija iznaša svako 80 for. Poduka počimlje mjeseca marča. Molitelji imaju poslati svoje molbenice zem. odboru u Poreču do 20. febrara t. g. Molbenici valja priložiti kratni list i svjedočbu, da znade molitelj čitati i pisati, napokom svjedočbu od občinskog glavarstva, kojom se svjedoči, da je molitelj poljodjelac i posjednik i da se nalazi u takovih gospodarstvenih okolnostih, koje iziskuju potrebu zaprošene štipendije.

Znatiželjni smo što će zem. odbor sa molitelji, koji znadu samo hrvatski čitati i pisati jer se nije ovaj put usudio zahtjevati od molitelja, da moraju znati gladko čitati i pisati talijanski, kao što je to učinio sl. odbor god. 1882. čemu je prigovorio u VI. saborskoj sjednici dne 23. junija prošle godine zem. zastupnik g. Spinčić. Onom zgodom opravdao se tobož g. zemaljski kapetan Vidulich tim, da nebijaše još tada poznat u saboru drugi jezik do talijanskoga. Sada će valjda njemu i njegovim drugovom biti poznat i istarskom saboru i drugi jezik osim talijanskoga t. j. hrvatski a čvrsto se nadamo, da će ga gospoda sve to više čuti i upoznati.

Preuzvišeni gosp. biskup Strossmayer slavio je dne 4. t. m. u Djakovu svoj sedamdeseti rodjendan. Tim povodom su predstojnici zagrebačkih učenih, književnih, umjetničkih i srodnih jim zavodah upravili na nj sliedeću brzojavnu čestitku:

«Vašoj preuzvišenosti, meceni i veledušnom podupiratelju narodne prosvjete čestitaju podpisani predstojnici ovdješnjih učenih, književnih, umjetničkih i srodnih jim strukovnih zavodah prigodom sedamdesetoga sretnoga rodjen dana, te žele, da božja promisao još mnogo godinah uzdrži našoj domovini toli slavna sina na korist i čast njezinu. Živio! — Dr. Fr. Rački s. r., predsjednik jugoslavenske akademije znanostih i umjetnostih i podpresjednik umjetničko-obrtničkog družtva. Dr. Gjuro Pilar s. r., o. v. rektor sveučilišta Franje Josipa I. Ivan Kukuljević Sakcinski s. r., predsednik «Matice hrvatske» i arkeologičkoga družtva. Toma Gajdek s. r., predsjednik književnoga družtva sv. Jeronima. Dr. Marijan Derenčin s. r., predsjednik pravničkoga družtva. Ljudevit Modec s. r., predsjednik hrv. pedagogijsko-književnoga sbora. Josip Torbar s. r., predsjednik planinskoga družtva. Grof Gj. Jelačić s. r., predsjednik gospodarskoga družtva. Dragutin pl. Klebučarić s. r., ravnatelj glasbenog nar. zavoda Dr. Franjo Marković s. r., predsjednik «Kola» Dr. Jos. Fon s. r., starešina «Sokola». Miloš Zec s. r., predsednik hrvatskoga typografičkoga pjevačkoga družtva «Sloge» Stjepan pl. Somogji s. r., predsjednik akademičkog pjevačkog družtva «Hrvatska Lira».

Kako «Pozoru» iz Djakova javljaju, u oči sedamdeset godišnjice priredilo je djakovačko gradjanstvo preuzvišenomu svetčaru uz razsvjetu Strossmayerova trga bakljadu, pri kojoj je sudjelovalo pjevačko družtvo «Sklad» i mjestno vatrogasno družtvo. Svetčara pozdravio je dr. Vajs zanosnim govorom, u kojem je usred biskupovih zasluga za crkvu i domovinu, naročito iztaknuo, da je biskup svojim primjerom stvorio u Hrvatskoj ro doljubivo svećenstvo. Vatrogasna glasba u Djakovu svirala je jučer u jutro budnicu; pred podne pak bila je u djakovačkoj stolnoj crkvi svetčana služba božja.

Bečki listovi o budućih izborih u Istri. Kako je našim čitateljem poznate, radili su njemački liberalci(!) sa našimi Talijani uvjek složno na zator austrijskih Slavenah u obće, napose na zator naš u Primorju i Istri. U svojih saborih, u novinah, najpače u carevinskom vieću podpomagala se složna braća proti mrzkom njim Slavenstvu.

Od neko doba raznosi se glas, da će Talijani u carevinskom vieću stvoriti poseban talijanski klub, koji će braniti i zagovarati lih talijanske interese. Za taj budući klub pišu i rade talijanske novine Istre. Postupak taj talijanske braće nije reć bi njemačkim liberalcem povoljan pa se srde na njih bojeći se, da jih neće talijanski zastupnici od sada više podupirati. Taj strah je suvišan jer će se talijanski zastupnici, napose oni iz Istre uvjek i svagdje družiti makar skim, samo ako je taj proti Slavenom, napose nam Hrvatom Istre.

Nekoje bečke novine, prividno uvriedjene što jih talijanska braća ostaviti kane, odaše njihove tajne. Radi se tuj naime o nekakvih spletkah i prepirih u talijanskoj stranci Istre. Radikalci Istre — pišu bečlije — nisu više zadovoljni sa dosadašnjimi zastupnici u Beču, navlastito sa zem. kapetanom Vidulichem, koji da je preblag (!) i preobziran (!?) napram Hrvatom. Njega i njegove drugove imala bi zamjeniti trojica najodrešitijih Talijanah i to zem. podkapetan Amoroso, predsjednik pol. družtva Costantini i nedavno o likovani(!) koparski odvjetnik Gambini. Ova trojica da vlada danas Istrom; uz nju da je sve što imade liberalnoga(!?) u Istri. Na čelu agitacije za buduće izbore da je Amoroso a pazinsko pol. družtvo, da je već osnovalo izborne odbore.

Zahvalni smo bečkoj gospodi što iznesoše na svietlo spletke istarskih Talijanašah, koji napinju sve sile, da nas i nadalje drže u tmini i robstvu. Napram takovim činjenicam nesmijemo niti mi prekrižiti ruke pak čekati »što Bog dade i sreća junačka« već treba, da svi i svuda već sada staneme pripravljati se za buduće izbore, da nas isti nezateču nepripravne.

Nesreća na moru Piše nam prijatelj iz Labinšćine sledeću žalostnu viest: Ako i kasno, neće biti svakako prekasno g. Uredniče, ako objelodanite sledeći žalostni događaj, koji neka potiče naš narod na čim veću opreznost u s akdanjem životu.

Na 19. mjeseca decembra pr. god. odputiše se trojica stanovnikah iz Brovnjah, na zapadnom podnožju brda Skitače, u malenej ladjici put otoka Cresa, prebrodiv tiesnac izmedju Istre i otoka. Pošli tamo, da kupe raki e koju su kanili prodati doma za božićne blagdane. Išli dakle sirote, da si zasluže koji novčić. Drugi dan na povratku stignu jih iznenada strašna oluja te se jadnici svi potopiše. Komadi ladje i posude od rakije doplove više do žala ali tjelesa pogi ulih u mor sk j dubini, nebijaše moguće naći.

Jedan izmedju utopljenikah, dobar kmet, ostavi sirotu ženu, bolestnoga starca oca i troju mlad ahnu dječicu, koji kukaju za svojim otcem i hranitel em. Ostala dvojica bijahu mladići. Žalošan ova događaj neka bude strašilom svim onim, koji ima u posla za nezasitnim morem. Opreznosti nije u čovječjem životu nikad desta.

Javna zahvala.

Podpisani duboko ganut sa sveobćeg udioničtva u tuzi, koja ga u gubitku svoje premile supruge zadesi, smatra si dužnošću zahvaliti svim bez razlike, koji prisustvovaše sprovodu i dopratiše pokojnicu do hladnog groba.

Mnogim pako, koji čutljivim i blagodušnim osjećanjem izkazaše podpisanom njihovo srdačno prijateljstvo, te koji mu u tužnoj zgodi pružiše savjetom i podvorbom izdašnu pomoć, a napose čestitom dru. Nikoli Fabjaniću, koji je neumornim nastojanjem ublaživao bol milo mi pokojnice, a revnom i mudrom lječitbom znao si steći novi dokaz štovanja, izrazujem na uvioke najsrdačniju harnost.

Krk, 15. siečnja 1885.

Josip de Fabris,
c. kr. politički komesar.

Pomorske viesti.

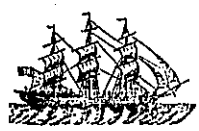

Navli za brodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk.	13		po ton.	dugah
» Cette	»	12 i pol	»	»	»
» Bordeaux	»	14	»	»	»
» Maltu	»	13 i pol	»	»	lesa
» Algeriju	»	25 i pol	1100	unč.	franc.
» Messinu	»	22	1200	»	miet.
» Cagliari	»	26	»	»	»
» Patras	»	28-30	»	»	»
» Pirej	»	28-29	»	»	»
» Aleksandriju	»	26	1000		
» Port-Said	»	28	»		

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk.	13		po ton.	dugah.
» Cette	»	12 i pol	»	»	»
» Bordeaux	»	15	»	»	»
» Marsilju	»	14	»	»	bordun.
» Cette	»	14 tri š.	»	»	»
» Port-Vendres	»	15	»	»	»
» Algeriju	»	30	po 1100	unč.	miet.
» Batum	»	1 i tri š.	po praz.	barilu.	

Navli za parohrode iz Rieke:

Za Cette	frk.	13 i pol	po ton.	dugah	
» Bordeaux	»	14 i pol	»	»	»
» Rouen	»	18	po 1015	klg.	brast. drva
»	»	26-30	po 1000	lit.	vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tuzemstvu i inozemstvu.

Dojedrili u:

Trst 1. veljač. Milova, Petrović iz Dragomestra. Amor, Škopinić iz Savannah. Tagan-rog, Radonitić iz Cette. — *Rieku* 28. siečnja. Marko Marla, Bačić iz Marsilja. Osolnak, Jelenčić iz Filadelfije. Ricardo, Bakić; Ana M, — iz Algeri. — *Cardiff* 28. siečanja. Amalia, Kisolić; Ilrabran, — iz Bordeaux. — *Barow* 28. siečnja. Conte Arturo L, Dabinović iz Filadelfije. — *Samarang* 21. pros. Conte Oscar L, Ragusin iz Pekalongan. — *Fernando Po* 9. studen. Beautiful Star, Perić iz Cardiffa. — *Cagliari* 21. siečnja. Gino, Gjučić iz Philippoville. — *N. Orleans* 14. siečnja. Ellos, Ivančić iz Marsilje. — *London* 30. siečnja. Catina R, Mikoš iz Trinidada. — *Batavija* 20. pros. Libero, Glavan iz Londona. — *Livorno* 20. siečnja. Nehaj, — iz Rotterdama. — *Miletke* 20. siečnja. Reu iz Santa Maure. — *Aleksandrija* 25. siečnja. Neptun, Visin iz Livorne. Capricorno, Poselj iz Rieke. America, Valentin iz Salonića. — *Malta* 26. siečnja. Sloboda, Gelalija iz Odesse. — *Pirej* 4. vel. Obilić, Damjanović; Olga T, Gjurković iz Trsta. — *Porto Empedocle* 27 siečnja. Tempo, Peranović iz Nizze. — *Taranto* 26 siečnja. Devoti dubrovački. Spicula. — *Cagliari* 26 siečnja. Suggio, Katarinić iz Trsta. — *Batum* 20. siečnja. Prima Donna, Valjalo iz Trsta. Noe, Gabela iz Carigrada. — *Bahia* 3. vel. Beta, Wekenharmer iz Rieke. — *Carigrad* 24. siečnja. Enos, Alešić iz Odesse. — *Plymouth* 1. vel. Ati, Ferrari iz Buen. Ayresa. Alberto, Kranjec iz Montevidea Sulin, Uršičić iz Aux Cayes. — *Aquilas* 25. siečnja. Falco, Tomašić iz Bougie. — *Lisbona* 28. siečnja. Ardito, Milić iz Nove Jorke. — *Sourabaya* — voljačo. Slobodna. Millnović iz N. Jorke. — *Genua* 3. vel. Nimrod, Gerolimić iz Carigrada. — *Barcellona* 1. vel. Catina, Valentin iz Sonja. — *Gibraltar* 29. siečnja. Lincoln, Glodulić iz Suedie. — *Darila* 22. siečnja. Costante, Malabotić iz Savannah. — *Palermo* 5. velj. Marte, Domini iz Filadelfije. — *Port de Bone* 28. siečnja. Srećna P, Skurić iz Londona. — *Marsilju* 4. vel. Ribes, Nikolić iz Campeche. — *Genuć* 5. vel. Iskra, Kumenarović iz Sebastopoli. — *Jakin* 3. vel. Vesna, Stiglić iz Cardiffa.

Odjedrili iz:

Rieke 29. siečnja. Vincenza, Bačić; Grobnik, Šoić; Nina, Komulić za Cette. Ljubimir, Dorčić za Vis. Madonna del Rosario, Tomić za Split. — *Rio Janeiro* 6. siečnja. Giusto dall'Argento, Ragusin za Liverpool. — *Sourabaya* 14. pros. Milan, Vukasović za Passaroeang. Jona. Randić za Barcellonu. — *Penanga* 18. prosin. Marietta Bralili, Krilić za Aleppy. — *Bougie* 26. siečnja. Urin, Stipanović za Algeri. — *Reunione* 31. prosin. Dante, Ivančić za Cadice. — *Carigrada* 26. siečnja. Enos, Alešić za Rochefort — *Marsilje* 4. vel. Attivo Kosović za Carigrad Retta, Favrić za Ravennu. Nadir, za Wydach.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	42.—	do	for.	62.—
» Santos	»	54.—	»	»	62.—
Cukar tučen	»	18.—	»	»	21.—
Ulje za jelo	«	41.—	»	»	44.—
» dalmatinsko	»	44.—	»	»	—.—
» talijansko fino	»	—.—	»	»	102.—
Riža talijanska oblat.	»	14.25	»	»	21.—
» indijska		12.—			14.—
Papar Batavia	»	88.—	»	»	88.—
Bakalar	»	40.—	»	»	43.—
Petrolj	»	10.—	»	»	11.—
Mast ovdašnja	»	38.—	»	»	—.—
» englezka	»	46.—	»	»	—.—
Slanina	»	56.—	»	»	—.—
Maslo	»	60.—	»	»	100.—
Loj Dalmat. oskud.	»	42.—	»	»	—.—
Naranče puljižke osk.	»	4.50	»	»	5.—
Rožići puljižki oskud.	»	7.50	»	»	8.50
Limuni	»	4.—	»	»	—.—
Mandole Dalm.	»	76.—	»	»	84.—
Smokve	»	18.—	»	»	19.—
Leća	»	15.—	»	»	20.—
Vuna bosanska čista	»	—.—	»	»	116.—
dalmatinska		114.—			110.—
» istarska čista	»	115.—	»	»	—.—
Kože strojeno poplat	»	140.—	»	»	180.—
» kravje	»	165.—	»	»	230.—
» teletje	»	350.—	»	»	500.—
» surove volovje ovdašnje svježe		48.—	»	»	56.—
» suhe dalmat,		70.—	»	»	105.—
» » teletje		150.—	»	»	200.—
» janjetje 100 komada		70.—	»	»	80.—
Sieno	»	1.75	»	»	—.—
Šljive bosan. srbsko	»	17 50	»	»	—.—
» hrvatsko	»	14.50	»	»	15.—
Pšenica	»	8.—	»	»	8.25
Kukuruz vlaški	»	6.—	»	»	7.—
» banatski	»	5.70	»	»	6.—
» hrvatski	»	5.75	»	»	6.—
Vino puljižko		10·50			18·—
grško		—·—			—·—
dalmatinsko		12·—			23·—
istarsko		18·—			26·—
Raž Azow	»	7.—	»	»	—.—
Zob magjarska	»	7.—	»	»	8.—
» hrvatska	»	7.—	»	»	7.—
» arbanaška	»	7.—	»	»	8.—

Tršćanska burza

od dne 11. febrara

Austrijska pap. renta	for.	83 80	do	for.	83.40
Ugarska » »	»	93 95	»	»	94.10
Ista u zlatu 4%	»	98.15	»	»	98.30
Dionice nar. banke	»	870.—	»	»	870.25
» kredit-banke	»	302.—	»	»	303
Talijanska renta	»	96.¾	»	»	96⅞
London 10 lirah sterlinah	»	123.75	»	»	124.¾
Napoleoni	»	9.75.	»	»	9.76.—
C. kr. cekini	»	5.72	»	»	5.73
Državne marke	»	60·35	»	»	60·45
Isto francezko	»	48.70	»	»	48.90
talijanske lire	»	48.60	»	»	48·70

Lutrijski brojevi

dne 7. febrara:

Beč	67	62	65	84	74
Graz	2	16	07	3	11
Temešwar	12	69	05	90	46

od 11. febrara.

Brno	71	73	19	8	24

Od danas do konca godine 1886.

Svatko, koji se pradplati na finane. časopis

La Verifica

O SLUŽBENIH VUCIDBAH.

dobit će ga bezplatno od septembra do konca decembra t. g. u u *jeunaru 1886.* primit će *badava prontuarij i koledar posnah. Ciena predplati za cielu godinu.*

Trst u kuću for. **2.** — Za austro-ugarsku carevinu for. **2·50.** — Inozemstvo (u zlatu) fr. **8.** — Izvan pošt. saveza fr. **10.**

Predplate se primaju danomice.

Izlazi 7, 18 i 27 svakog meseca u **Trstu.**

Verifica donaša kod svake vucidbe izkaz zaostatakah ili brojeve karteluh izvučenih nedignutih. — *Verifica* dodaje svakoj posudi svu on. tumačenju, koja drži vriednimi za razjasniti plan vucidbah. — *Vucidbe* i viesti koje podaje *Verifica* jesu vazda službene. *Verifica* objavlja pladila komatah i dividendah kuponah i označuje amortizaciju ukradjenih, izgubljenih ili izgorenih karteluh. *Viestnik Verifike* sadržaje cielo svih vriednostih austrijskih i inozemskih.

Giuseppe Zoldan — Trst.

Ured nalazi se: *Via dell' Orologio casa* fu Stratti, vis-àvis namjestničtvu.

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za človjeka srednje velične:

3·10 metra za odielo | za fr. 4·06 iz dobre vune « « 8·— « bolje « « « 10·— « fine « « « 12·— « prav fine «

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za suknena **obločila** za **gospé**, meter f. 2.

Črni krzni palmerston iz čiste volne za **zimni paletot za dame**, meter f. 4.

Potne plšče po f. 4, 5, 8 do f. 12. jeden. Zelo lepa oblačila, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tuffi), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neprosto. Pošiljatve s povzetjem** čez f. 10 **proste.**

Imam stalno zalogo suknja v vrednosti f. 100.000 a. vr. ter se ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **ostankov** po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kratke zelo **znižani tvarilbeni ceni** razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemorejo pošiljati uzori**, ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **sleparja**, ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih priličnl odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv.

Nepristni **ostank** se zamenjajo ali pa se den**ar** povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Bez ove obranbene znamke, zakonom ščićene, imade se taj liek po dr. Mallću smatrati kano patvoren

Cviet proti trzanju,

po dr. Mallću,

je odlučno najbolji liek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i želvelh, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *cviet*

(Obranb. znamke) *proti trzanju po dr. Mallću uz priloženo znamenje; 1. staklenica 50 nvč.*

Zahvala.

Gospodinu J. pl. Trnkoczyju, liekaru u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi **silno trpila** i rnzne domače liekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više dannh više na nogu stati mogla, sjetim se na **Vaš dr. Mallća kostobolnji liek za 50 nvč.**, te si ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit **uspjeh** da se je majka nakon što ga je kratko vrieme upotrebljavala posve **težkih bolih ostobodila.** Punim osvjedočenjem priznajem **dakle dr. Mallćev kostobolnji cviet** kano izvrstan liek to ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti **preporučam.** Vašoj blagorodnosti izrišem pako **najsrdačniju hvalu**; svim štovanjem.

Franc Jug,
posjednik u Smarji kod Oelja.

Planinski bilinski sirop kranjski, izvrstan proti kašlju, hripaviel, vrntobolji, prsnoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 56 nvč. Korisniji nego li svi u trgovini se nalazeći siropi.

Krv čisteće krugljice c. kr. povl., nebi smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je človjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrnjih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 nvč., jedan zamotak za 6 škatulah 1 for. 5 nvč., Razašilje se samo jedan zamotak

Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano **osobito uspješne** priznate, imade uviek **čiste** u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem.

liekarna Jul. pl. Trnkoczy-a «pri samorogu« u Ljubljani, Mestni trg br. 4.

Molim! čitajte!

Pribavio sam si na dražbi za polovicu ćene cielo skladište jedne glasovite tvornice ponjavah i konjskih pokrivalah, te dajem radi toga dok ima na skladištu, za

samo 1. for. 80 nvč.

1650 komadah, velikih, debelih širokih, neraztrgljivih

konjskih ponjavah.

Ove su ponjave 180 centim. dugačke i 120 centim. široke sa bojadisanimi poprieènicami, k tomu su poput daske debele i rad toga neraztrgljive.

Razpošilju se uz gotovinu ili pošt. pouzetjem. Danomice razašilju se u sve krajeve svieta ove ponjave i jesu svuda na dobrom glasu jer se mogu upotriebiti mjesto pokrivala jer su prijo više nego li dvostruko stojale.

Naslov:

Trgovina Tkaninah

J. H. Rabinovitsch

Wien, II., Schiffamtsgasse.

Prašak za prsa

Nekašlji više. Izvrstan liek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katarahnim manam.

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobije se **samo** u **ljekarni**

PRAXMARER

Piazza Grande — Palazzo Municipale

Trst.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekašlji više.

NOVA TRŠĆANSKA OBRTNIJA

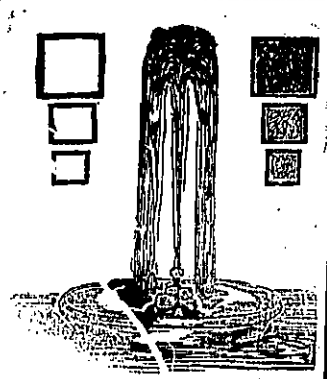

Koja se ne boji konkurence niti satvorenicami niti sa skladišći!

FONDARIJA

četvorouglih pločah u portlantniškom cementu za popločiti svakojake prostore, vodojeme za bašće, posude, kipove, kapitole, vodojeme za kupelj itd. itd.; veličina pločah od 50 centimetarah, od 33, 32, 25; debljina od 2 do 3 i do 4 centimetra.

Ciena pločah i vodojemah

debljine od 2 cent. po 80 nč. četvorni « « 3 « « f. 1 — « motar « « 4 « « « 1 20 «

Marmorizirane poput hlelog marmora debljine od 2 cent. po for. 2·90 « « 3 « « « 2·40 « « 4 « « « 2·60

Vodojemi za bašće u objemu od 1 metra po fr. 30, od 2 metra po fr. 50, od 3 metra po fr. 80. Izloženi su na stalnoj izložbi.

Ova nova vrst obrtnosti jest vsed solidnosti i sjaj poput marmora. Sav proizvod nosi biljegu A. Z Uzorci ove nove vrsti obrta virti će čim prije izloženi na stalnoj izložbi,

Fondarija

ANDREA ZOTTELE

Via Acquedotto ispod Palazzata Rossetti.

Latteria Milanese

(milanska mliekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću. upozoriti mnogo naručitelje, da ima u mliekarni svieža i suha voća. izvrstne divljačine, zelenjah sve polag cienah na trgu Hleba genovezkog, kolačah mletačkih, slaščicah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla svieža svaki dan iz Milana. Kreme za cvariti, tučenog povrhja prve vrsti, kisela mlieka. Za objede i soirée ovršavaju se naručine sa pladnievi povrhjem bogato narleseni, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačno, nu ne izpod 5 kilog.

M. Melchiore.

Podpisani časte se objaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osjeguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje tvornicu

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče veoma nizkih cienah. Izradjuju se pečati kojepod drago po lobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice. Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre. naslove, dionice itd.

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz nokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

AL VOMERO VERDE

Trgovina sa željezom: **Piazza della Legna** porta Nro. 5. Dobiti se može svakojako orudje za *poljodjelca* i *zanatlija* svakojake *sprave za konje* i *predmete za kuhinje* i *obitelji.* Sve uz najniže ciene.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerezijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 3½%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
9-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermanstadt, Innskruck, Clelovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884.

!! POZOR!!

NB. POZOR OD PATVORENJA!

1884. IZLOŽBA U KALKUTI.

Diplom sa medaljom.

VLAHOV

elixir odobren po c. kr. vladi, preporučen od tršćanskih strutovnjakah, odobren patentom sjedinjenih državah Amerike.

Uzjdeal postignuti: Svaka nerazpoloženost, nepropavljivost, kolike, gliste, hemoroidi, zimice, vodena bolest, menstruacije, tromost, plahina, slabina, kvarenje krvi, slinenje, lagano i okrepljuje stravlje. Svaka staklenica je providjena jednom naputicom, kako se ima upotrebiti.

Da se lagljo do onog lieka dodje, a nahlava s njim izumitelj sve kavane, mirodjinice, slastičarne, prodaje liek ah u svih glavnih mestih cielog svieta.

Tvornica: Romano Vlahov u Šibeniku. Glavno skladište u Trstu ulica S. Lazzaro br. I.

POZOR!! POZOR OD PATVORENJA!! NB. POZOR OD PATVORENJA!

NB. POZOR OD PATVORENJA! !POZOR!!

Čvrste blagajne

(Zajamčene od ognja i poškodjenja)

c.k. priv. izključive tvornice

C. POLCER i C.

u Beču

tvorničari c. kr. oblastih.

Skladište i glavno zastupstvo za *Trst, Istru, Dalmaciju, Italiju i Istok* kod

RODOLFA MANGOLD-A — TRST

Via Forni br. 7.

Dobiva se i za mjesečne obroke.

ZANIMIV OGLAS

U velikom skladišću pokućstva i tapecerije **G. Ghersciak-a** Via Farneto br. 12. I. p. imade uviek pripravnih šustah za postelje, izpunjenih sa veoma dobrom tvari u ciení od 6 for. napred.

Divani i sofa izpunjeni i pokriti veoma dobrom vrsti kretona i tute u ciení od 15 for. napred.

Pokućstvo za sobu, sjedala, naslonjači, stolice tapecirane itd.

P ima svaku na učbu tapecarije uz povoljniju cienu nego li ostali, budući da imade vlastitu **radionicu tapecarijah, drvodjelstva i skladište tvarih za pokućstva.**

Dobiva se i za mjesečne obroke.

Piccoli-jeva

želudačna esenca

lekarne Piccoli-ja «pri angelu» na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, hemerojide, slatenicu, migreme, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djeca.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeran odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani!

Vaša želudačna esenca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, ćutim polugšanje i zboljšanje.

Josip Sondat, župnik, Kamnje, pošta Črnice.

Ovdje valja izreka «Čast zaslužku». Vaša želudačna esenca, koju sam ja i mnogo drugih bolnikah rabio u bolesti, je uprav čudovite moći, osobito kod želudačnih bolestih.

A. Lupetina, Župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrdjujo, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i prečudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komad da prodje dan, da ne bi tko išao k mani, to me prosi za jednu staklenicu želudačne esence, kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plominj, Primorje.

Antirrheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi delavnih čutilah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile sanicinske; (kolešci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadićah 60 nvč. 1000 komadićah 5 for.

Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti dnvici (difteritis), plućnim, pravim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Želiščni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i plućnim bolestim, zastiženju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd Odraščeni neka uzmu 2 do 4 žlice svaki dan, djeca tolike žličice. Staklenica 36 n.

Tu navedena, **kako sva druga ozdravila se uviek friške dobe u lekarni**

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz povzetje iznosa.

Zaloge u Trstu su u lekarnah pl. Leutenburg, Foraboschi, Prendini, Ravasini i Zanetti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

Železna brvna

različite visine i debljine po zahtjevu, naiaze se u skladišću uviek pripravno kod

SCHNABL i C. TRST.

19 Via di Carintia 19

uz najniže ciene. — Skladišće kotačah rabljenih, vinotiskalnicah, slsaljkah, dotučenega željeza cievih za vodu i kotlovah.

Počastna diploma

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašošćem profesora Friedländusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoćju zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, napose u sobah za djecu, bolestnike i spuvače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disan a, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija, je usisanje sa izvrstnim smrekovim extraktom pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 8. U Trstu 19. febrara 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

...kvari" Nar. Pesl.

...novč.; il u slučaju opetovanja ...e na vrieme, neka to javi odpravništvu ...LOGA" izlazi svakog četvrtka i 1 ...for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na

IVAN NEPOMUK

PO BOŽJOJ I SVETE APOSTOLSKE STOLICE MILOSTI

Biskup tršćanski i koparski

kućni prelat Nj. Svetosti i papin prestolni podvornik

Častnomu svečenstvu i ljubeznomu puku sjedinjenih Biskupijah

POZDRAV, MIR I BLAGOSLOV U GOSPODU!

Ako se čovjek bud koliko obazre na svoje tielo, te samo malo izpitujo njegov sustav, zaista se mora s jedne strane čuditi, kako složno pojedina uda i dielovi vrše dužnosti svoje od Stvoritelja jim opredieljene, «jer Bog postavi sva uda u tielu, kako je koje htjo» (I. Kor. 12, 18), nu s druge ga strane i žalost hvata, kad promatra pokvarenu svoju narav, usled koje mu je tielo raznim bolestim podvrženo. Stoga se već od davna lječnici i strukovnjaci trude, kako bi našli pomoć toj nevolji te očuvali čovječanstvo od bolestih i odstranili nered u tielesnomu skladu. Neprocienljivo je sbilja tielesno zdravlje; toga nitko ne taji, a i svakdanje nas izkustvo uči, kako skrbno svatko nastoji, da si ga očuva. Bez zatezanja teče se po lječnika; s kakovim čeznućem, s kojimi se uzdasi neišću ljekovi, čim se tko čuti, da je obolio, ili da su se prvi znakovi bolesti pojavili. Ako pak prilipljiva koja bolest ili okužujuća pošast kojemu mjestu zaprieti, tad je sve na noguh, da se pogibelj odstrani, da se proteća šiba božja odvrati. Javne vlasti i pojedine osobe natječu se u nastojanju, da pribave i da se rabe sredstva i pomoći, koje u tu svrhu nauka pokazuje ili razumno izkustvo savjetuje.

Hvalo vriedna su zaista takova nastojanja, jer nam je dužnost svim skrbiti i za tielesno zdravlje, za taj neprocienljivi dar nebeski, budući je: «*Svevišnji učinio, da zemlja dade iz sebe ljekariju i čovjek pametni neće ju odbaciti*» (Crkov. 38, 4).

Ali, Premili moji, čovjek ne sastoji samo iz tiela, on ima i neumrlu dušu stvorenu po prilici božjoj (Mojs. I. 1, 26). Kako pak je tielo, usled Adamovoga grieha, podvrženo raznim bolestim, isto tako ima i duša svoje bolesti, kad kad skrovite i pojedine, a više putah pak i javne, koje poput prilipljivo bolesti okužuju zdravi um i srdca još nepokvarena. Na te duševne bolesti smjerao je sveti kralj David, kad je na proročkoj svojoj harfi tužnim glasom pjevao: «*Usmrdješe se i zagnojiše se rane moje od bezumlja mojega. Zgrčio sam se i pogurio se veoma, vas dan idem sjetan* (Psalam 37 6. 7.) Ako si dakle toli skrbno čuvamo tielo, da neoboli, koliko već bi nam paziti, da ostanemo zdravi na duši, koja je tisuće i tisuće putah vriednija od tiela. Što hasni, da govorim s Odkupiteljem: «*kakva je korist čovjeku, ako sav sviet dobije, a duši svojoj naudi? ili kakav će odkup dati čovjek za svoju dušu?*» (Mat. 16, 26). A tim više bismo imali skrbiti da si čuvamo zdravlje na duši, jer; «*život je tielu srdce zdravo* (Priče 14, 30), i jer Psalmist govori, da bolestni na duši *neće imati polovine danah svojih* (Psalam. 54, 24).

Nu, žalibože vidimo i opažamo, da se ljudi sve drugače ponašaju nego li bi se morali. Samo da je prave volje, kršćani bi lahko i uspješno paziti mogli na raznovrstne bolesti, kojim je podvrženo naše srdce i poslužiti se pak proti njim pripravnimi sredstvi i ljekovi. Kršćanu katoliku, kojega razsvjetljuje vjera i milost božja podupire, za to je dosta katekizam. Da, Premili, katekizam je ona zlatna knjiga, koja nas je jur od mladih noguh učila, da naše duševno zdravlje stoji u posjedu milosti našega Gospodina Isusa Krsta; a nasuprot pak da su griesi i griešne navade duševne naše bolesti. Već sveti

...dalje predložio bi, da se neura- samo one pristojbe štole, koje u manje od 50 for. već da ostane tira na svotu štolarnih pristojbah, oprostno.

...j predlog smjera usljed rečenog *da se umetne u ovom odstavku brojka to brojke jo i da se uvrste na koncu ...rieči: isto tako valja od svakog ...riboda štole 50 for. odračunati.*

...stavak g) radi o štipendijah mise ...kladah pobožnih funkcijah. Pri ...lja mi se osvrnuti na ministerijalnu od 29. decembra 1851. Br. 169, ...stanovljuje temeljno načelo, da se ...će kod stvaranja misnih zakladah ...va neima u kongru-u u...čunati. ...svega moram izjaviti, da sam u ...proti tomu, da se štipendije za ...koji se pružaju za zaslužbu, te nisu ...jar, uračunaju medju prihode. Što ...spomenute odluke ministra bo- ...lja, to je moja misao, da se ima ...kod glavnog načela, polag kojeg su ...dužbine, stvorene poslije godine ...posvema oproštene, jer inače na- ...o dotičniku veliku štetu. Do sada ...sve dotične zadužbine, založene ...d. 1852. oproštene, sada se jih hoće ...ti tekar od onog vremena, u kojem ...u kriepost ovaj zakon. Stavimo, da ...u kriepost ovaj zakon 1. jenara ...ad bi se moralo sve zaklade, koje ...rene u teku od 34 godinah, od godine ...o 1886. uračunati. To je svakako ...epravica. Dotičnici imadu pravo, ...ove zaklade neuračuna, a sad na ...n hoće se jih uračunati.

...oj predlog ide dakle za tim, da se ...mjesto riečih: »*kriepost ovog za-*

Ovo su vam koljani,
Ki su bili lani —
Fijole, fijole,
Dobru mužu va dvore.

Iškrinjica šćerbica,
Puna je kolači —
Fijole itd.

Dajte nam ga cela,
Da negremo v tudje sela —
Fijole itd.

Dajte nami kobasu,
Š čim bi kralja opasu —
Fijoje itd.

Tamo su nam pravili,
Da ste prašca palili —
Fijole itd.

...red svakom kućom dobiju ili kolač ...vina ili kobasu, te toga bome dosta ...e. Prvu pokladnu nedjelju učine tim ...oj kući pir, dopeljavši na isti svaki ...djevojku. Djevojke donesu zelenja i ...što treba, sve ostalo priskrbe mla- ...dići. Pir se obavi isto onako kao kada je ...kruna t. j. je zastava, sopile, pucaju mu- ...žare; i tako uz malo troška piruju i plešu ciela tri dana. I. M.

njimi, slobodno si ju uzmite.

Sad izvede iz kuće najmladju djevojku i pita:

— Jeli ova?

— Ne, odgovori kum, ali na račun uzimljemo i ovu, i odvede ju medju svoje djevojke.

Tako domaćica izvadja sve do posledn- je djevojke, jednako pitajuć, a kum jed- nako odgovarajuć i pridruživajuć ih k svo- im. Kadkada da bude više šale, obuku

...a jedna od tova obuče se u ...kolač, umoči zatim jedan cviet u blago- slovljenu vodu, otidje van, poškropi mla- doženje i svu svatju, a tad udju svi u crkvu, gdje imaju već svoje posebno mjesto. Kroz cielu misu pucaju mužari, a poslije ove krenu svi, kako su i došli, k objedu.

Pred objedom svira opet mantinjada kao i prvi večer a tad se počme jesti. Pod objedom se takodjer pjeva. Medjutim počmu mladoj dolaziti darovi. Najprije joj pošalje ...ju naniju, dopelja ju opet na ...je večera, a poslije ples kao i prvi večer. Pir traje još i u ponedjeljak, a taj se večer za daljnju rodbinu i svrši, dočim bliža rodbina piruje još i u utorak, a tad svrši posve.

Svakako nemanje važna je koleda ili kako ju ovdje zovu koledra. Sutra dan po Božiću t. j. na Stipanje, sakupi se većina mladića, te idju po mjestu pjevajuć pred ...im ...ćnjimi kućami sliedeće:

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za človjeka srednje velične:

3·10 metra za odielo { za fr. 4·95 iz dobre vune / « « 8·— « bolje « / « « 10·— « fine « / « « 12·— « prav fine «

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za sukneno oblačila za gospé, meter f. 2.

Črni krzni palmerston iz čiste volne za zimni paletot za dame, meter f. 4.

Potne plšče po f. 4, 5, 8 do f. 12. jeden. Zelo lepa oblačila, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tüfij), rašanina, komis, (grebenina), cheviot cots, sukno za dame in biljarc, peru dosking priporoča

I. STIKAROFSI

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Bri

Uzori prosti. Ogledek za gg. ki neprosto. Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 p

Imam stalno zalogo sukanja v vre f. 100.000 a. vr. ter se ob sebi ume, v moji svetovni trgovini mnogo ost po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; pri sem tedaj kratice zelo znižani tvaritben razpečavati. Vsak razumen človek razvideti, da se od tako malih koso morejo pošiljati uzori, ker bi od kacit naročb prilik kmalu nič ne ostalo, torej zgolja slepanja, ako tvornice za s ostankine prilike oznanjujejo, saj so slučajih priličini odrezki od celih del ne od krajcev; namen tacega postop je razumljiv.

Neprisetni ostank se zamenjajo u se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magh češki, poljski talijanski in francoski.

Bez ove obranbene zna zakonom štićene, imade se taj liek dr. Mallću smatrati kano patvoren

Cviet proti trza

po dr. Mallću,

je odlučno najbolji liek kostobolji i reumatizmi zanju po udih, bole križu i živcih, otekli, u nulim udom itd.; ak rabi i kratko vrieme stane posvema trzanje, dokazuje množina zah nicah. Traži se samo s

(Obranb. znamka) *proti trzanju po dr. Ma uz priloženo znamenje; 1. staklenica 50*

Zahvala.

Gospodinu J. pl. Trnkoczyju, liek u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na. silno trpila i razne domaće lekove b ujesno rabila. Pošto se je pako bolest dalje sve većma pogoršavala a ona kroz više danah više na nogu stati mo sjetim se na **Vaš dr. Mallća kostobolnj za 50 novč**., te si ga odmah naručim. Istinu imao je čudovit uspjeh da se je n nakom što ga je kratko vrieme upotre vala posve težkih bolih oslobodila, P osvjedočenjem priznajem dakle dr. Ma kostobolnji cviet kano izvrstan liek i svakomu bolestniku u sličnoj bolesti poručam. Vašoj blagorodnosti izričam najsrdačniju hvalu; svim štovanjem.

Franc Jug,
posjednik u Šmarji kod C

Planinski bilinski sirop kran's

izvrstan proti kašlju, hripavici, vrato prsnoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica nvč. Koristniji nego li svi u trgovh nalazeći siropi.

Krv čisteće kruglјice c. kr. p

nebi smjele u nijednom gospodarstvu n kati; one su već tisuć puta pomogle je čovjek zatvoren, kod glavobolje, ka utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod njih i bubrežnih bolestih; u škatulah 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatul for. 5 novč., Razašilje se samo jedan motak

Gori navedene specijalitete, su mnogoljetnim izkustvom kano os uspješne priznate, imade uvlek žli zalogi i razpošilja odmah poštarskim začem.

lekarna Jul. pl. Trnkoczy-a upri sa rogu« u Ljubljani, Mestni trg br.

Molim! čitajte!

Pribavio sam si na dražbi za po ćieno cielo skladište jedne glasovito tve ponjavah i konjskih pokrivalah, te d radi toga dok ima na skladištu, za

samo 1. for. 80 nvč.

1550 komadah, velikih, debelih širokih, razstrgljivih

konjskih ponjavah.

Ove su ponjave 180 centim. dugači 120 centim. široke sa bojadisanimi poprl nicami, k tomu su poput daske debele i rad toga nerazstrgljive.

Razpošilju se uz gotovinu ili pošt. pouzetjem. Danomice razašilju se u sve krajeve svieta ove ponjave i jesu svuda na dobrom glasu jer se mogu upotriebiti mjesto pokrivala jer su prije više nego li dvostruko stojala.

Naslov:

Trgovina Tkaninah

J. H. Rabinovitsch

Wien, II., Schiffamtsgasse.

Prašak za prsa

Izvrstan liek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katarajnim manam.

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobije se **samo u ljekarni**

PRAXMARER

Piazza Grande — Palazzo Municipale

Trst.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekaši više

Nekaši više

AL VOMERO VERDE

Trgovina sa željezom: **Piazza della Legna** porta Nro: 5. Dobiti se može svakojako oruđje za *poljodjelca* i *zanatlija* svakojake *sprave za konje* i *predmete za kuhinje* i *obitelji*. Sve uz najniže cene.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

Dobiva se i za mjesečne obroke.

ZANIMIV OGLAS

U velikom skladištu pokućstva i tapecerije G. Ghersciak-a Via Farneto br. 12. I. p. imade uvjek pripravnih šustah za postelje, izpunjenih sa veoma dobrom tvari u cieni od 6 for. napred.

Divani i sofa izpunjeni i pokriti veoma dobrom vrsti kretona i jute u cieni od 15 for. napred.

Pokućstvo za sobu, sjedala, naslonjači, stolice tapecirane itd.

Prima svaku na učbu tapecarije uz

biskup Ambrozij opazio je ove istine ter pisao: «*Naša je groznica lakomost, naša je groznica bludnost, naša je groznica častohleplje, naša je groznica srdčba*» (Kod. sv. Luke knjig. 4 pogl. 4).

Nije pak moja namjera, Predragi u Isukrstu, da vam razlažem ovim pastirskim listom sva nebrojena zla, na koja su «*um i misli srdca čovječjega naklonjene od malena*» (I Mojs. 8, 21), jer bi to predugo bilo. Govorit ću vam samo o jednom, uprav pogibeljnom stanju duševnom, o jednoj duševnoj pošasti, koja je dandanašnji skoro obćenita i je nesretni uzrok tolikim i tolikim duševnim bolestim.

Izkusni liječnici tvrde, da je najpogibelnije i baš sdvojno stanje onoga bolestnika, koji, gluh na liečnikove savjete, nemože se osvjedočiti, da je u istinu bolestan, niti mari za prepisane ljekove i sredstva proti bolesti. Da i je s početka bolest lahka, ako se pozorno na nju ne pazi, ako se zanemari, može postati upravo pogibeljna, neizliečiva, a posliedica je — smrt. Uporavite sve to, Preljubezni, na duševno stanje i opisanu nam je strašna bolest, koja u sadašnje vrieme kvari i zatire duh mnogih vjernikah. Glasnici svetog Evangjelja zaista glasno i jasno viču, da nestaje vjere, da oslabljuje ljubav, da opačina med kršćani vlada, dočim sveta krjeposti propadaju, i da je stoga silno potrebito, da se shodnimi sredstvi tolikomu zlu na put stane. I sveti Otac Papa iz nepredobitne Petrove pećine podiže svoj glas i nas opominje, da se u velikih pogibeljih nalazimo i da je dakle skrajna sila, da svi nastojimo i djelom i molitvom oko liečenja bolestnoga družtva čovječjega. Ali što koristi sve to? Sviet posmjehuje opominjanje vlastih, i poput bezsramnice, od koje se u Salamunovih Pričah čitu, griešnici si usta otiru govoreć: «*Nismo nijedno zlo učinili*» (Priče 30, 20). Rekao bi čovjek, da su se povratila vremena, koje pripisuje Jeremija govoreć o krivih prorocih, koji su neprestano vikali: «Mir! Mir! a mira nije bilo» (Jerem. 6, 14). Za to imamo rad čega uzdisati sa spomenutim prorokom Jeremijom: «*Sva je ova zemlja opustošena, a nije ga, koji bi za nju pomislio* (Jerem. 12, 11).

A da se osvjedočite, da nisam pretjerivao, pozivljem vas Predragi, da samo za čas s manom razmišljate življenje, kakovo vlada medju većinom današnjih kršćanah. Dobro im je poznato (o tom nije dvojbe), da tko želi spasen biti, *mora bježati zlo i činiti dobro*» (Psalam 33, 15); *ljubiti Gospoda Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svom misli svojom, a bližnjega svojega kao samoga sebe* (Matej. 22, 37, 39).

Kako se pak izpunjuju ove dvie prevažne zapovjedi? Nekoji misle, da je već dosta, ako u nedjeljah i blagdanih slušaju samo misu a često putah niti ove; ako jedan put na ljeto o vazmu primaju sv. Sakramente, možda i svako ljeto ne, i to (da nebi tako bilo) možda nedostojno. Nu na post, na umjerenost, na dužnost poslušati rieč božju, na krotenje svojih strastih, bježati grieh, griešne pogibelji i prigode — na sve to se niti nemisli. Da li se kaže tomu, živjeti po duhu sv. Evangjelja? Zaista ne. — Takovim je kršćanom namjenjena ona strašna opomena, koju je već Duh sv. dao jednomu njihove vrsti: «*Znam tvoja djela, da imaš ime, da si živ, a mrtav si*» (Odkriv. lv. 3, 1). Drugi, **posve naklonjeni svietu** i ništetnim stvarim ove suzne doline, podpunoma su zaboravili na sretnu domovinu, koja nas na nebesih čeka: Bog im je trbuh (Filipjanom 3, 19.), pak s bogatašem u Evangjelju govore: «*Moja dušo, imaš jurve mnogo dobarah sahranjenih za mnogo godinah; počivaj, jedi, i piji i živi razkošno*» (Luka 12, 19). Ludjaci, koji tako govore, a ne znadu što će sutra biti. Što je u istinu, život covječji? *On je para, koja se za malo pokaže, a po tom je nestane* (Jakov 4, 15).

Predjimo na **odgoj**. Nikada se nije možda u prošlih vremenih toliko trošilo za škole, za odgojne zavode raznih imenah, koliko danas. Roditelji dobro znadu, koliko ih stoji odgoj svoje djetce po duhu sadašnjeg vremena. Da li se pak u istinu mladež bolje odgaja, da li postaju po tom odgoju ljudi bolji? Podnipošto! Mnogo putah se baš protivno dogadja. A gdje da tražimo uzrok tomu pojavu? U krivom načinu, koji se danas rabi pri odgoju mladeži. Većina današnjih učiteljah i odgojiteljah svimi silami nastoji, da izbistri um povjerene im mladeži, posve pak zanemaruje srdce, a nepobitna je istina, *da iz srdca izlaze zle misli, ubojstva, kradje, proklinjanja* i svaki drugi grieh.

Bistriti razum, obogatiti ga raznimi znanosti i umjetnosti, to nije još odgojiti cielnga čovjeka. Treba k tomu brižljivo i strpljivo odgajati srdce, ravnati mu nagnuća i putiti ga na krjepost i na strah božji. Kolika je dakle odgovornost svih onih, kojim Bog

pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče «veoma nizkih cienah». Izradjuju se pečati kojegod drugo po lobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice. Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre. naslove, dionice itd.

Primaju se također pečati na popravak. Naručbe iz nokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

tvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, napose u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. **Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disan a, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija,** je usisanje sa **izvrstnim smrekovim extraktom** pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočeno vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 8. U Trstu 19. febrara 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POLITIČNI GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

povjeruje odgoj mladeži! Ali, žalibože svakidanje izkustvo nas uči, i vlastitimi oči vidimo i tako rekuć rukami hvatamo, koli se u tom obziru griješi. Većim dielom roditelji ostavljaju djetcu samoj sebi, ne brinu se ni malo o izboru učiteljah, kojim će povjeriti njezin odgoj; dopuščaju njoj sve, nepazeć na knjige i časopise, koje čita, ako i jesu nevaljali, bezbožni i sablaznjivi; dopuščaju njoj prijateljstva pogibeljna, zabranjene zabave, ponoćna klatarenja i još gore stvari; nepomišljaju na strašnu pedopsu, koja je u starom zakonu zadela otca Helija: *jer je znao, da mu sinci nepristojno živu, pa im nije zabranio* (I Kralj. 3, 13). Oh! koliko griješe roditelji proti težkoj i oštroj dužnosti, koju imaju, da im se djetca već od mala nauče istine sv. vjere, da se pripravo dostojno za sv. sakramente i da vrše bogoljubna djela.

Što pak imamo očekivati od mladeži odgojene po sadašnjih načelih, pred malo nam je danah kazao Isukrstov Namjestnik, premudri s. Otac Lav XIII. kad je pisao: «Mladež nepriučena na strah božji težko da se podade na red poštenoga življenja, i bu«duć nije nikada bila navadna, da se bud ikolike svojih strastih odreče, lahko će se «sklonuti, da prevrati Države» (Okružn. *Nobilissima*).

Istom lahkomišljenošću i istom nemarnošću stupa se u **Sv. Zakon.** Ženitba je temelj obitelji, je podloga državam; *veliko je ovo Otajstvo u Kristu i u Crkvi* (k Efes. 5, 32.), uzao je nerazvezljiv, prisega, koja do smrti veže. Ove su istine katolikom dobro poznate, ipak se zaruke sklapaju bezobzirno i bez pravoga razbora. Znade se, da su svetimi stvari ima se sveto postupati, pa ipak opažamo, da se zaručnici neuredním i griešnim življenjem, više putah i na očitu sablazan približaju k oltaru božjemu bez svake pobožnosti i nemisleć na važan korak i na sveti čin, koji obavljaju. Zaista *neznadu što čine.* (Luka 23, 34.) Ako pak *drvo zlo ne može dobri plod radjati* (Matej 7, 18.) naravski je, da u takovih ženitbah, u koje se bez kršćanskih pripravah, stoga i bez nebeskoga blagoslova, stupa, nemoguće očekivati, da bude bračne ljubavi, zadružnoga reda i svetoga življenja. Stoga nemir u obitelji, stoga ljubomor, nesloga, prepirke, nevjernost, odjeljenje i druga zla, budući ostaje uvjek živa istina ono, što je nadahnuti Pjesnik pjevao: «*Ako Gospod ne gradi doma, uzalud se muče, koji ga grade; ako Gospod ne čuva grada, uzalud bdije, koji ga čuva* (Psalam 126, 1.).

Što da kažem pak o **razkošju** i ob občutinoj razsipnosti današnjega vremena, usled koje svatko hoće drugo u gizdanju nadkriliti? Na taj se način širi mekušnost i putenost, množi se strahovito siromaštvo, čim će se danas sutra poslužiti neprijatelj kršćanskog imenu, da izvede svoje paklensko namjere.

Mnogo bi još imao da dodam onomu, što sam o toj važnoj razpravi govorio, nu rečeno vam dosta dokazuje, da je današnje čovječje družtvo pogibeljno bolestno, i da ono što je najžalostnije, *neće pripoznati pogibelj*, koja mu prieti.

Nu, neka nas tieši misao, «*da je Bog učinio izključive sve narode okruga zemaljskoga*» (Mudr. 1, 14.) i da ako On za svoje, našemu umu nerazumljive svrhe dopušća, da za čas nadvlada opačina, prioravlja ipak proti njoj sredstva potrebita, jer je «*On pomoć, da tko ne padne, on usdiže dušu, on prosvjetljuje oči, on udieljuje zdravlje i život i blagoslov* (Crkovn. 34, 20); *niti mu je milo da umre bezbožnik, nego da se vrati bezbožnik sa svoga puta i bude živ* (Ezek. 33, 11).

Budući se približuje sad sveto korizmeno vrieme «*vrieme najbolje i dnevi spasenja*» (2 Korinć. 6, 2.), poslužimo se miloštju, koja nam se u ovo vrieme obilatije nudja, poslušajmo glas Gospodnji, koji nas milo vabi. I budući smo svi više ili manje griešnici, *svi*, izpovjedajmo s Prorokom; *svi mi kao ovce zadjosmo, svaki nas se okrenu svojim putem* (Isaija 53, 6.); priznajmo svoju krivinu, i s poniženim i skrušenim srdcem svaki nas da zavapi prama dobromu Bogu, Ocu i Ličniku nebeskomu: «*Izcieli me, Gospode, i bit ću izbavljen*« (Jerem. 17, 14.) Ako budemo tako dobri plod pokore donesli, odvratit ćemo od sebe šibe božje pravice, razdražene našimi griesi, te ćemo vriedni biti, da se budućih vazmenskih blagdanah veselimo u onom miru, kojega je Isus svojim uskrsnućem Apostolom navjestio. A taj mir, Preljubezni, koji, po riečih sv. Augustina, sastoji u *pokoju reda* (de Civ. D. l. 19. c. 18.), u podvrženosti putenih željah duhu i duha Bogu, taj mir, dragocieni plod Duha svetoga, nagrada čistim i mirnim dušam, *mir koji nadmašuje svaki um, da sačuva srdca Vaša i misli Vaše u Gospodu Isusu.* (k Filipl. 4, 7.)

---

njimi, slobodno si ju uzmite.

Sad izvede iz kuće najmladju djevojku i pita:

— Jeli ova?

— Ne, odgovori kum, ali na račun uzimljemo i ovu, i odvede ju medju svoje djevojke.

Tako domaćica izvadja sve do posljednje djevojke, jednako pitajuć, a kum jednako odgovarajuć i pridružujuć ih k svojim. Kadkada da bude više šale, obuku

kolač, umoči zatim jedan cviet u blagoslovljenu vodu, otidje van, poškropi mladoženje i svu svatju, a tad udju svi u crkvu, gdje imaju već svoje posebno mjesto. Kroz cielu misu pucaju mužari, a poslije ove krenu svi, kako su i došli, k objedu.

Pred objedom svira opet mantinjada kao i prvi večer a tad se počme jesti. Pod objedom se takodjer pjeva. Medjutim počmu mladoj dolaziti darovi. Najprije joj pošalje

je večera, a poslije ples kao i prvi večer. Pir traje još i u ponedjeljak, a taj se večer za daljnju rodbinu i svrši, dočim bliža rodbina piruje još i u utorak, a tad svrši posve.

Svakako nemanje važna je koleda ili kako ju ovdje zovu koledra. Sutra dan po Božiću t. j. na Stipanje, sakupi se većina mladića, te idju po mjestu pjevajuć pred svim čuljnim kućami sliedeće:

Ovo su vam kolijani,
Ki su bili lani —
Fijole, fijole,
Dobru mužu va dvore.

I škrinjica šćerbica,
Puna je kolači —
Fijole itd.

Dajte nam ga cela,
Da negremo v tudje sela —
Fijole itd.

Dajte nami kobasu,
Š čim bi kralja opasu —
Fijole itd.

Tamo su nam pravili,
Da ste praščа palili —
Fijole itd.

red svakom kućom dobiju ili kolač
s vina ili kobasu, te toga bome dosta
e. Prvu pokladnu nedjelju učine tim
oj kući pir, dopeljavši na isti svaki
djevojku. Djevojke donesu zelenja i
što treba, sve ostalo priskrbe mladići. Pir se obavi isto onako kao kada je
kruna t. j. je zastava, sopile, pucaju mužare; i tako uz malo troška piruju i plešu
ciela tri dana. I. M.

---

okvari" Nar. Pol.

3. —

novč.; li u slučaju opetovanja
e na vrieme, neka to javi odpravničtvu
LOGA" izlazi svakog četvrtka i 1
for. na godinu. Razmjerno fr. 3.50 na

dalje predložio bi, da se neura-
samo one pristojbe štole, koje
u manje od 50 for. već da ostane
zira na svotu štolarnih pristojbah,
oprostno.

j predlog smjera usljed rečenog
da se umetne u ovom odstavku brojka
lo brojke jo i da se uvrste na koncu
i rieči: isto tako valja od svakog
rihoda štole 5o for. odračunati.

stavak g) radi o štipendijah mise
kladah pobožnih funkcijah. Pri
lja mi se osvrnuti na ministerijalnu
od 29. decembra 1851. Br. 169,
stanovljuje temeljno načelo, da se
će kod stvaranja misnih zakladah
va neima u kongru-u uračunati.
svega moram izjaviti, da sam
proti tomu, da se štipendije za
koji se pružaju za zaslužbu, te nisu
lar, uračunaju medju prihode. Što
spomenute odluke ministra bo-
lja, to je moja misao, da se ima
ked glavnog načela, polag kojeg su
dužbine, stvorene poslije godine
posvema oproštene, jer inače na-
o dotičniku veliku štetu. Do sada
sve dotične zadužbine, založene
d. 1852. oproštene, sada se jih hoće
iti tekar od onog vremena, u kojem
u kriepost ovaj zakon. Stavimo, da
u kriepost ovaj zakon 1. jenara
ad bi se morale sve zaklade, koje
rene u teku od 34 godinah, od godine
do 1886. uračunati. To je svakako
epravica. Dotičnici imadu pravo,
ove zaklade neuračuna, a sad na
n hoće se jih uračunati.

oj predlog ide dakle za tim, da se
mjesto rieči: »*kriepost ovog za-*

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za človjeka srednje velične:

3·10 metra za odielo { za fr. 4·95 iz dobre vune « « 8·— « bolje « « « 10·— « fine « « « 12·— « prav fina «

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za sukuena oblačila za gospé, meter f. 2.

Črni krzni palmerston iz čiste volne za zimni paletot za dame, meter f. 4.

Potne plašče po f. 4, 5, 8 do f. 12. jeden. Zelo lepa oblačila, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tüfji), rašanine, komis, (grebenina), cheviot cots, sukno za dame in biljare, perui dosking priporoča

I. STIKAROFSK

utemeljeno 1806.

Skladište tvornice v BRNU (Brü

Uzori prosti. Ogledek za gg. kr **neproste. Pošiljatve s povzetjem** čez f. 10 p

Imam stalno zalogo suknja v vred f. 100.000 a. vr. ter se ob sebi ume, v moji svetovni trgovini mnogo ostr po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; pri sem tedaj kratice zelo **znižani tvarithen** razpečavati. Vsak razumen človek razvideti, da se od tako malih koso **morejo pošiljati uzori**, ker bi od kacih naročb prilik kmalu nič ne ostalo, torej zgolja **stsparja**, ako tvornice za s ostankine prilike oznanjujejo, saj so v slučajih priličini odrezki od celih del ne od krajcev; namen tacega postop je razumljiv.

Nepristni **ostank** se zamenjajo al so denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magja češki, poljski talijanski in francoski.

Bez ove obranbene znam zakonom štićene, imade se taj liek dr. Maliću smatrati kano patvoren

Cviet proti trzaj

po dr. Maliću,

je odlučno najbolji liek kostobolji i reumatizmu zanju po udih, bolest križu i živcih, otekli, ul nullm udom itd.; ako abi i kratko vrieme stano posvema trzanje, dokazuje množina zah nicah. Traži se samo s

(Obranb. znamke) *proti trzanju po dr. Mal uz priloženo znamenje; 1. staklenica 50*

Zahvala.

Gospodinu J. pl. Trnkoczyju, lieku u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na silne trplla i razno domade liekove bi bjesno rabila. Pošto so je pako bolest dalje sve većma pogoršavala a ona kroz više dunah više na nogu stati mo sjetim se na **Vaš dr. Malića kostobolni za 50 novč.**, te si ga odmah naručim. Istinu imo je čudovit uspjeh da se je m nakom što ga je kratko vrieme upotre vala posve težkih bolih oslobodila, Pu osvjedočenjem priznajem dakle dr. Ma **kostobolni cviet** kano izvrstan liek t svakomu bolestniku u sličnoj bolesti poručam. Vašoj blagorodnosti izrlčem najserdačniju hvalu; svim štovanjem.

Frane Jug,
posjednik u Šmarji kod C

Planinski bilinski sirop kran's izvrstan proti kašlju, hripavici, vratol pranoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica nvč. Koristniji nego li svi u trgovit nalazeći siropi.

Krv čisteče kruglice c. kr. pr nebi smjele u nijednom gospodarstvu n kati; one su već tisuć puta pomogle je čovjek zatvoren, kod glavobolje, ka utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod njih i bubrežnih bolestih; u škatulah 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatul for. 5 novč., Razašilje se samo jedan motak

Gori navedene specijalitete, su mnogoljetnim izkustvom kano **sa uspješne** priznate, imade uviek čl zalogi i razpošilja odmah poštarskim zedem.

Ljekarna Jul. pl. Trnkoczy-a «pri sa rogu» u Ljubljani, Mestni trg br.

Molim! čitajte!

Pribavio sam si na dražbi za pol ćiene cielo skladište jedne glasovite tvo ponjavah i konjskih pokrivalah, te d radi toga dok ima na skladištu, za

samo 1. for. 80 nvč.

1550 komadah, velikih, debelih širokih, raztrgljivih

konjskih ponjavah.

Ove su ponjave 180 centim. dugači 120 centim. široke sa bojadisanimi poprl nicami, k tomu su poput daske debele i rad toga neraztrgljive.

Razpošilju se uz gotovinu ili pošt. pouzetjem. Danomice razašilju se u sve krajeve svieta ove ponjave i jesu svuda na dobrom glasu jer se mogu upotriebiti mjesto pokrivala jer su prije više nego li dvostruko stojala.

Naslov:

Trgovina Tkaninah

J. H. Rabinovitsch

Wien, II., Schiffamtsgasse.

Prašak za prsa

Nekašlji više

Izvrstan liek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim kataralnim manam.

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobije se **samo u ljekarni**

PRAXMARER

Piazza Grande — Palazzo Municipale

Trst.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekašlji više

AL VOMERO VERDE

Trgovina sa Željezom: **Piazza della Legna** porta Nro. 5. Dobiti se može svakojako orudje za *poljodjelca* i *zanatlija* svakojake *sprave za konje* i *predmete za kuhinje* i *obitelji*. Sve uz najniže cene.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

Dobiva se i za mjesečne obroke.

ZANIMIV OGLAS

U velikom skladišću pokućstva i tapecerije **G. Gherscisk-a** Via Farneto br. 12. I. p. imade uviek pripravnih šustah za postelje, izpunjenih sa veoma dobrom tvari u cieni od 6 for. napred.

Divani i sofa izpunjeni i pokriti veoma dobrom vrsti kretona i jute u cieni od 15 for. napred.

Pokućstvo za sobu, sjedala, naslonjači, stolice tapecirane itd.

P ima svaku na učbu tapecarije uz

Postni red za tršćansku

i koparsku biskupiju:

Oblašću koju imamo od sv. Otca **Lava XIII.** oznanujemo sledeći postni red, koji vriedi toli za korizmu tekućega ljeta, koli i za sve druge postne dneve do korizme ljeta 1886.

1. U korizmi treba se postiti svaki dan, ako i je zapovjedani blagdan, *izuzete su samo nedelje.*
2. *Mrsiti* je dopušćeno svaki korizmeni dan kod objeda, u nedeljah i kod večere; prepovjedano pak: *a*) u petkih i subotah, *b*) na pepelnicu i kvaternu sriedu, *c*) na veliki četvrtak.
3. *Med ljetom* je sploh u subotah dopušćeno mrsiti, zabranjeno je samo ako je koje subote zapovjedani post, kako n. p. subota pred Duhovi, subota (27 Junija) pred blagdanom sv. Ap. Petra i Pavla, i subota 31. Oktobra pred blagdanom svih Svetih.
4. Drugi dnevi *med ljetom*, u kojih je i zapovjedani post i zabranjeno mrsiti, jesu: *a*) sve kvaterne sriede, petki i subote: *b*) sriede i petki u Došašću Gospodinovom: *c*) subota pred Duhovi, preddnevi ss. Apostola Petra i Pavla, Velike Gospe, svih Svetih, i Božića. (U Koparskoj biskupiji i preddan sv. Nazarija 18. Junija).
5. *Jajčina i mlječna hrana* je dopušćena kod svakoga obroka i u korizmi i u drugih postnih dnevih.

   Zabieliti salom je dopušćeno u svih postnih dnevih, samo ne u kvaternih sriedah, petkih i subotah, na pepelnicu, zadnja dva dneva velikoga tjedna i na Badnjak.
6. Oštro je zabranjeno u postnih dnevih *med ljetom* i u korizmi, bilo i u nedeljah, mješati pri objedu ili večeri meso i ribe.
7. Toga se dopušćenja mogu poslužiti i samostanski redovi obojega spola, ako nisu posebnom obljubom na oštriji post vezani.

Ovlašćujemo pak i čč. gg. župnike, Župe upravitelje i spovjednike (ovo zadnje samo kad diele sakramenat sv. pokore), da mogu svojim župljanom i duhovnim sinovom i kćeram i većih polakšicah glede posta dozvoliti, ako sude to potrebito, — što njihovoj savjesti puščamo.

Dozvoljavamo ovo dopušćenje slabosti čovječje radi i žalostnog vremena i okolnostih, u kojih živimo, nu očinskom ljubavju opominjamo vjerne sjedinjenih biskupijah, da barem ovo malo, što im se jošte naláže, savjestno ovrše. Oni, koji se budu ovog dopušćenja poslužili, svaki put neka mole tri puta Otče naš, Zdrava Marijo i Slava Otcu. Svi pak neka polakšicu nadomjeste obilnijim plodom kršćanskih vrlinah, podieljenjem milostinje siromahom i drugimi duševnimi i tjelesnimi djeli milosrdja.

U TRSTU u nedelju Šestdesetnicu 8. Febrara 1885.

JVAN NEPOMUK
BISKUP.

Pečati tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče «veoma nizkih cienah». Izradjuju se pečati kojegod drugo po lobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za šiblice. Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre. naslove, dionice itd.

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz nokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

tvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, napose u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. **Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija,** je usisanje sa **izvrstnim smrekovim extraktom** pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Tiskarna Dolenc

Broj 8. U Trstu 19. febrara 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Posl.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *nagnutnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka i 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nabilježovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godina. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Očitovanje.

Na poziv zemaljskog zastupnika g. M. Laginje rado izjavljamo, da nam je žao, što smo u zadnjem broju našega lista štampali njegovo posve privatno pismo na predsjednika zemaljskoga odbora g. Frana Vidulića.

G. Laginja nije želio, da se to štampa, nego mi smo dobili onu stvar s druge ruke, da znamo što se sve po Istri dogadja, pak smo štampali, misleć da smo na to ovlašćeni.

U Trstu, 19. febrara 1885.

Uredničtvo „Naše Sloge“.

GOVOR

narodnoga zastupnika g. d.ra D. Vitezića, držan u carevinskom vieću dne 9. febrara t. g. prigodom razprave o svećeničkoj plaći.

Nakom svcobće razprave glasovao sam, da se predje u specijalnu razpravu i to s razloga, što sam se nadao, da će se bar nekoje tvrdoće ove zakonske osnove ublažiti; nadao sam se, da će nam se izpravci ova osnova prilagoditi. U tu svrhu odlučio sam postaviti nekoje predloge k § 3. zakonske osnove; taj paragraf ustanovljuje temeljne točke priznanja o prihodih i izdatcih, koji bi služili za popunitbu kongrue. Dva predloga teže za tim, da se postigne veća jasnoća zakonske osnove, a ostali pako, da se povisi odmjerivanje kongrus.

Prelazim na obrazloženje ovih mojih predlogah, koje ću odmah i navesti.

U 1. točki slovo d) § 3. ustanovljuje se, *da se prihodi u naravi (bir) imadu procieniti polag popriečnih cienah.* Kod toga nastaje dvojba, imadu li se uzeti popriečne cienе obzirom na mjesto, u kojem stanuje dušobrižnik ili polag cienah glavnog mjesta dotične političke občine. Da se dvojbi izbjegne, usloabadjam se postaviti predlog, da se umetne izmedju riečih »*Polag*« i »*popriečnih cienaha* riеč »*u mjestu občinih*«. Tim će se izbjeći svakoj dvojbi a zakon će biti mnogo jasniji.

To je moj prvi predlog.

Drugi predlog, koji ide takodjer za jasnoćom, proteže se na 1. točku slove c) S. 3. Tim stavkom opredieljuje se, da se prihod od viška mjestnog crkvenog prihoda uvrsti takodjer u prihode i to »u koliko se taj višak u svrhe dotacije upotriebiti može«.

Ovaj stavak čini mi se odviše občenit. Potrebita je cinozura, da se uzmogne opredieliti, pod kojimi pogodbami i kada bi se mogao taj višak u druge svrhe uporabiti. O tom imademo već zakonitu ustanovu, sadržanu u § 54. zakona od 7. maja 1874. o izvanjskih pravnih odnošajih katoličke crkve. Taj paragraf glasi:

»Ako se može polag prištedjenog viška, koji dolazi iz prihoda crkvenog imetka redomice kroz više godinah, sa stalnošću uzeti, da se dotični imetak u opredieljene svrhe posvema neupotrebi, tada može državna bogoštovna uprava, sporazumno sa dotičnim ordinarijatom ustanoviti, da se onaj dio imetka, koji odgovara popriečnom godišnjem višku, upotrebi u druge crkvene svrhe, za koje nedostaje dostatna dotacija. Ipak nesmije se u takvom slučaju postupati bez obzira na odnosеće se pravo, pripadajuće kojemu od crkvenih individuah. U nijednom slučaju nesmije se takovom ustanovom povrieditи odluka, koje se dadu utemeljitbenimi listinami dokazati.«

Ovdje su opredieljene posve jasne pogodbe, pod kojimi se može nešto uračunati to bi ja radi toga predložio, *da se na koncu ovog odstavka medju zaporke uvrste rieči:* »§. 54. zakona 7. maja 1874. Drž. zak. list. Br. 50«.

Prelazim sada na one predloge, koji smjeraju na poboljšanje kod odmjerivanja kongrue; pri tom moram se ponajprije svratiti na slovo *f)* točku 1., koja radi o pristojbah štole. Ja sam u obće proti uračunanju tih pristojbah, jer se ove neprotežu na nezaslužene izdatke, već su one kao odplata za prokazanu službu. Neuvidjam dakle razloga, zašto se ove pristojbe hoće uračunati. Radi toga hoću glasovati proti slovu f). Bude li ipak taj odstavak prihvaćen, tada stavljam eventualni predlog, da se povisi iznos, koji se neima polag toga uračunati, od 30 f. na 50 for. Ovo je utemeljeno u previšnjoj odluci od 10. jenara 1853. (Ministerijalna odluka od 19. febrara 1854. Br. 153) u kojem je ustanovljeno temeljno načelo, da ako se procieni prihod od pristojbah štole na manje od 50 for., neima se toga uračunati. Ako postoji pako već do sada takova zakonita ustanova, tad mislim, da je pravedno, pošto kanimo stanje dušobrižnikah poboljšati, nipošto pako pogoršati, da se istu pridrži jer inače bi se nekomu nešto jednom rukom oduzelo, što mu se je drugom rukom dalo.

Nadalje predložio bi, da se neuračunaju samo one pristojbe štole, koje iznašaju manje od 50 for. već da ostane bez obzira na svotu štolarnih pristojbah, 50 for. oprostno.

Moj predlog smjera usljed rečenog na to. *da se umetne u ovom odstavku brojka 50 mjesto brojke 30 i da se uvrste na koncu odstavka rieči: isto tako valja od svakog višeg prihoda štole 50 for. odračunati.*

Odstavak g) radi o štipendijah mise te o zakladah pobožnih funkcijah. Pri tom valja mi se osvrnuti na ministerijalnu odluku od 29. decembra 1851. Br. 169, koja ustanovljuje temeljno načelo, da se u buduće kod stvaranja misnih zakladah ustanova neima u kongru-u uračunati. Prije svega moram izjaviti, da sam ... obće i proti tomu, da se štipendije za mise, koji se pružaju za zaslužbu, te nisu dakle dar, uračunaju medju prihode. Što se tiče spomenute odluke ministra bogoštovlja, to je moja misao, da se ima ostati kod glavnog načela, polag kojeg su sve zadužbine, stvorene poslije godine 1852. posvema oproštene, jer inače nanašamo dotičniku veliku štetu. Do sada bijahu sve dotične zadužbine, založene od god. 1852. oproštene, sada se jih hoće oprostiti tekar od onog vremena, u kojem stupa u kriepost ovaj zakon. Stavimo, da stupi u kriepost ovaj zakon 1. jenara 1886., tad bi se moralo sve zaklade, koje su stvorene u teku od 34 godinah, od godine 1852. do 1886. uračunati. To je svakako očita nepravica. Dotičnici imadu pravo, da se ove zaklade neuračuna, a sad na jednom hoće se jih uračunati.

Moj predlog ide dakle za tim, da se metne mjesto riečih: »*kriepost ovog za-*

PODLISTAK.

Ženidbeni običaji i koleda u Omišlju.

(Konac).

— Što tražite ovdje?

— Od našeg stada izgubila nam se jedna ovca, te ju tražimo ako je tu, odgovori kum.

— Ovdje je neima.

— Al mi čusmo da je.

— Rad vas bi čovjek iz kože skočio; ja imam svoga posla i moilm, da mi nezanovjetate, odgovori gospodarica ljutito.

— Al mi neidemo, dok nam nedaste našu ovčicu.

— Da vas se riečim, pokazati ću vam sve ovce moga stada i ako je vaša medj njimi, slobodno si ju uzmite.

Sad izvede iz kuće najmladju djevojku i pita:

— Jeli ova?

— Ne, odgovori kum, ali na račun uzimljemo i ovu, i odvede ju medju svoje djevojke.

Tako domaćica izvadja sve do posledn je djevojke, jednako pitajuć, a kum jednako odgovarajuć i pridružlvajuć ih k svo-im. Kadkada da bude više šale, obuku na posledku kojeg mužkarca po žensku, ocriuv ga, te pokazav im ga govoreć:

— Jeli ovo?

Našto svi prisutni udare u smieh, a kum reče:

— Još jih mora biti.

— Još je jedna jedina reče domaćica, al ta je posve siromašna, pak je i danas bosa, zato ako je koj medj vami, tko će ju obuti, uzmite si i nju.

Sad skoči iz družtva mladoženja, koj je do sele ženske postole pod pazuhom držao, stupi u kuću, obuje mladu (t. j. svoju ženu) i izvede ju van, na što svi udare klicati: živio, te krenu u crkvu.

Danas je mlada pod viencem i u teneku t. j. crvenoj svilenoj sukuji, koju samo na ovakav dan nose. Spriedu ide zastava, za ovom svirajuć sopci, a za njimi svatja. Pred crkvenimi se vrati zaustave a jedna od roda odnese župniku na oltar kolač, umoči zatim jedan oviet u blagoslovljenu vodu, otidje van, poškropi mladoženje i svu svatju, a tad udju svi u crkvu, gdje imaju već svoje posebno mjesto. Kroz cielu misu pucaju mužari, a poslije ove krenu svi, kuko su i došli, k objedu.

Pred objedom svira opet mantiljada kao i prvi večer a tad se počme jesti. Pod objedom se takodjer pjeva. Medjutim počmu mladoj dolaziti darovi. Najprije joj pošalje svekar i svekrva na viljci jabuku a u njoj više srebrnjakah. To isto učine i kumovi, a i druga svatja, te tako spravi mlada bome dosta novacah. Poslije objeda, koj obično poslie treće svršuje, začme na trgu ples. Kad se svatja digne ide sprieda zastava; za ovom jedna od roda mlade, noseća na glavi velikn pogaču uriešenu svakovratnim umjetnim oviećem, pri boku presilcu, a u ruci vreteno. Za ovom idu sopci, a za njimi mlada sa svatjom. Došavši na trg, obidju ga tri put, a ona što ima presilcu neprestano prede, dočim kumovi i ostali hacaju bonbone i komade kolačah. Narod kaže, da se onoj, koja prede, nesmije nit prekinuti, jer bi se inače slabo ženidba svršila. Sad počme narodni ples, koj traje sve do noći. Pred večer u vrieme plesa pobjegne mlada sa još nekoljko drugarican, koje ju u kojoj kući zakriju. Kumovi ju moraju tražiti i kad ju nadju, dopelju ju opet na trg. Taj večer je večera, a poslije ples kao i prvi večer. Pir traje još i u ponedjeljak, a taj se večer za daljnju rodbinu i svrši, dočim bliža rodbina piruje još i u utorak, a tad svrši posve.

Svakako nemanje važna je koleda ili kako ju ovdje zovu koledra. Sutra dan po Božiću t. j. na Stipanje, sakupi se većina mladić., te idju po mjestu pjevajuć pred im čujnimi kućami sliedeće:

Ovo su vam kolijani,
Ki su bili lani —
Fijole, fijole,
Dobru mužu va dvore.

Iškrinjica ščerbica,
Puna je kolači —
Fijole itd.

Dajte nam ga cela,
Da negremo v tudje sela —
Fijole itd.

Dajte nami kobasu,
Š čim bi kralja opasu —
Fijoje itd.

Tumo su nam pravili,
Da ste prašca palili —
Fijole itd.

Pred svakom kućom dobiju ili kolač ili vrč vina ili kobasu, te toga bome dosta nakupe. Prvu pokladnu nedjelju učine tim u kojoj kući pir, dopeljavši na isti svaki svoju djevojku. Djevojke donesu zelenja i muku što treba, sve ostalo priskrbe mladići. Pir se obavi isto onako kao kada je kruna t. j. je zastava, sopile, pucaju mužare; i tako uz malo troška piruju i plešu ciela tri dana.

I. M.

kona«, rieči: »*god. 1852.* Nadalje mislim, da se rieči: »Zaklade za bogoštovne funkcije« posvema izpusti, jer su ove funkcije često sa velikimi potežkoćami spojene, ili se radi o posve osobitom izvršivanju, kano n. p., da su ove funkcije za obaviti u nekom odaljenom mjestu, tako da mora onaj, koji jih obavlja, voz namiriti ili druge izdatke naplatiti. Svakako bilo bi nepravično ove pristojbe uračunati.

Napokom bi predložio, da se umetnu na koncu odstavka rieči: *»od zakladnih pristojbah mora se za svaku misnu i bogoštovnu funkciju, u dotičnoj biskupiji ustanovljeni štipendij odračunati«.* Jer, hoće li se već ove zaklade i mise uračunati, tad je svakako pravično, da bar dotičniku, koji misu čita, u biskupiji obstojeći štipendij pripadne.

Prelazim sada na drugi dio ovog paragrafa, koji radi o izdatcih, koje treba dokinuti. U stavku b) stoji, da se imadu dokinuti: »Izdatci ureda za vodjenje maticah, gdje nisu isti iz crkvenog imetka plaćeni, dalje izdatci spojeni sa rukovodjenjem dekanatske službe (kotarskog vikarijata) putem naredbe ustanovljenom svetoma«.

Mislim pako, da se posno rad kojeg nastaju izdatci ureda, nepreteže samo na crkvene već rakodjer i državne interese, te bi se moralo protegnuti dokinutje izdatakah ureda ne samo obzirom na vodjenje maticah, već dapače na sve troškove, u granicah kako se to ovdje ustanovljuje; radi toga predlažem, *da se u točki 2. odstavak b) rieči »za vodjenje maticah« izpuste.*

Pod slovom d) stoji:

»Ako broj misah pod 1. g) spomenutih, koje se tekem jedne godine služe, prekorači neki stalni normalni broj, iznos onih štipendijah za mise, koje mora duščbrižnik drugim svećenikom odstupiti ako nije za pojedine dotične mise zakladnimi listinami ustanovljen nikakav stalan iznos, tada valja štipendij, koji je u biskupiji običajan, uračunati. Normalni broj treba u svakoj biskupiji sporazumno sa biskupom ustanoviti, nepostigne li se sporazumak, tada se uzme broj 250«.

Ovdje je normalni broj, nepostigne li se sporazumak izmedju ordinarijata i ministarstva, opriedieljen na 250. Opažam pako, da se je ustanovilo u §. 12 naredbe za uvedenje vjerozakonskih prinosah od 21. agusta 1884, drž. zak. list br. 112. ovu brojku na 200.

Da se postigne u ovih ustanovah neki sklad i pošto mi se čini broj 250 previsokim, predlažem, da se uvrsti u ovaj odstavak mjesto 250 samo 200.

Nadalje predlažem, da se umetne medju odstavak d) i odstavak e) jedan novi odstavak, koji ide za tim, da se jednostavni štipendij za sve mise **vjerozakonske zaklade**, koje su jednoj župi opredieljene, odbije. Usljed sadašnjih pravilah naznačuje se svakoj župi množtvo misah iz vjerozakonske zaklade te držim, da je razmjer takav, da dolazi na svakih 100 for. povećanja kongrue 30 misah. Nije pako posve korektno, da se svali one mise posve na leđa kuratnog svećenstva te bi bilo pravedno, da se istomu pruži uživanje bar jednostavnog štipendija.

Prihvati li se umetnutje ovog odstavka, tada dobije naravski sledeći odstavak slovo f).

Uslobadjam se preporučiti visokoj kući, da prihvati ove moje predloge pošto zadovoljavaju pravednosti, a ja se takodjer nadam, da će oni biti poprimljeni.

DOPISI.

Iz Kastavščine. 14. febrara 1885. (Zabava hrv. čitaonice u Kastvu). Naša čitaonica u Kastvu dala je dne 11. febrara zabavu, koja je s više stranah nadmašila dosadanje, već dobrahno poznate.

Bilo je na okupu osim velike množine članovah, takodjer gosti iz vana, iz Voloskoga i Reke, Jelšanah itd., a sve vrlo živo i veselo.

Naše zabave različne su od ostalih u tom, da ovde nije samo ples, kako u mnogih mestih, i nije razkoši ni prevelike mere u jelu i pitju.

Gosp. Fr. D. deklamovao je »Propast Venecije« čutljivu pjesmu sa mnogo liepih promišljajah na nekadanju gospodaricu Istre i Dalmacije.

Učiteljica i učitelj svetomatejski pjevali su u divnom skladu duet iz opere Zrinski, gdje junak sam sebi tuži »a Zrinski će uminut i mala četa s njima«, a Jelena mu odgovara »a što je život bez tebe« itd.

Učiteljica gradska, dva brata Dubrovića, učitelji Vlah i Jurinčić prikazivali su igru »Seljaci u gradu«. Pucalo se je od smjeha, jer je igra bila nešto promienjena, vrlo zgodno udešena.

Gospojice Defranceschi pjevale su dve tri kitice milih Slovenskih pjesamah.

I pjevanje i igra sve je bilo majstorski izvršeno i velikim pljeskanjem odobreno.

Zatim se je igrala tombola sa nekoliko krasnih sgoditakah, pak se je poplesalo i tako je došla doba odmora, u kojoj je veći dio prisutnih skupno večerao; zatim se je opet plesalo.

Zabava je bila u občinskoj kući, negdašnjem kastelu barunah Vranicani. Da se nebi na to razsrdio onaj Jugoslavki dole hita cesarske tabele«, ili koji njegov prijatelj, treba spomenuti, da je Čitaonica u to ime občini nešto platila, što je prave, i da je sala u kojoj se je plesalo, narešena troškom druživa, dok je još onde Čitaonica obstojala.

Čisti prihodak od zabave iznosi okolo 50 for., od kojih je polovica odlučena za pomoć siromašne dece po školah u Kastavščini.

Od malo vremena pristupilo je u Čitaonicu mnogo novih članovah.

Po svoj Kastavščini se narod mnogo zabavlja u mesopustno vreme. Pametno bi bilo, da mladići, koji plesove drže, od svake zabave po par forintih zadrže za koju dobru stvar, bilo za siromašne koje dete od one županije, da se lagje izškola, bilo za kakovoga nemoćnoga starca i staricu, bilo za dobru knjigu!

Ali što vam ja govorim o knjigah! Mi smo svi pametni ljudi! Kod nas je velika buka, da se nepiše »jušto onako, kako se pul nas govori«. Tako biste vi od »Sloge« morali pisat Bergujcu »siga jutra«, Kastavcu »segutra«, onim na rečkoj granici: »jutroska«, a Lovrancu »sitra«. Vidite koliko »Slog« bi se hotelo! Buče neki, da nevalja reč *osoba*, nego *peršona*, nko je i dete, jer da po našu je peršona, a mi se spominjamo, da nekada nisu nego komu ter komu županu rekli, da je *peršona*.

Ali moj čoveče oni tri, četiri smutljivci imaju trive; oni kažu: neka se piše i govori, kako se je nekada govorilo. Dobro vi tabelari, onda nemojte ni vi za svakom besedom spominjati oštije, madone, p. Dijo i i tolike gnjusne kletve, kojih Vaši stariji nisu poznali, a koji hoće razloga, mi ćemo mu dokazati, da svaka beseda dobro pisanoga hrvatskoga jezika ima svoj koren u govoru, koj se govori po Kastavščini. — Nego dosta o tom, kad je mesopust i onako već prošao.

Pogled po svietu.

U Trstu, 18. febrara 1885.

U carevinskom vieću bijaše većinom od 35 glasovah zaključeno, da se imade novela o pristojbah vratiti odboru s nalogom, da ublaži nekoje ustanove, a pooštri one, koje se tiču poreza na burzovne poreze. Glasovanje to razveselilo je za časak njemačko lievičare, koji su se nadali, da će nastati izmedju vlade i desnice car. vieća razdor, pošto je vlada sa svojim predlogom podlegla; nu veselje u Izraelu potraja veoma malo jer onaj tobožnji porsz vlade ili većine car. vieća, neima nikakvih posledicah. S druge strane srde se ljuto burzovni špekulanti židovi jer znadu, da će sada odbor novelu o pristojbah upravo u poslovih burze pooštriti a tim će oni u prvom redu biti kažnjeni. Vladine novine ističu, da zakon o pristojbah nije podnešen u interesu koje stranke, već za to, da se povise državni dohodci. Tim nestaje i opet nade liberalcem, da se izpune njihove želje, t. j, da padne sadašnje ministarstvo, te da oni uzmu vlast opet u svoje ruke.

Većina car. vieća složna je pišu vladi prijazni listovi — u svih velikih načelnih pitanjih. Desnica sastoji se iz raznih živaljah, nu u tom su svi složni, da boj proti lievici znači boj za obstanak stare, slavne državе. Odbor car. vieća za proračun svršio je svoj posao.

Austrijski ministar predsjednik grof Taaffe slavio je srebrni pir, kojem mu je zgodom došao sam cesar čestitati.

U Ugarskom saboru vodi se još uvjek razprava o promjeni gospodske kuće. Vlada se boji, da će naići njezin naurt o promjeni na najveći odpor medju višim svećenstvom. Medjutim javljaju, da se ugarski kardinal primas u bitnosti slaže sa vladinom osnovom, jedino da prigovara onoj ustanovi, po kojoj naslovni biskupi nebi imali mjesta u gospodskoj kući. Kardinal bi naime želio, da se ta ustanova promjeni a vlada da će mu, koliko njoj je to moguće, u tom popustiti.

U ugarskoj gornjoj kući prihvaćen je proračun u glavnoj razpravi. U zastupničkoj kući predlagao je zastupnik Herman, da se gornja kuća ukine. Tisza pobijao je žestoko taj predlog preporučujuć zastupstvu, - da poprimo u cielosti vladinu osnovu a pojedine izpravke neka se propusti gornjoj kući.

U Hrvatskoj namjeravaju preustrojiti novčano zavode. Oživotvorit kano velik zemljištno-kreditni zavod, koji bi štitio poljodjelca pred lihvarskimi novčarskimi zavodi. Novi zavod imao bi se osnovati po istih načelih, na kojih je osnovan sličan ugarski zemljištno-kreditni zavod. Hrvatske novine javljaju, da savjetuju njemačke novine knezu Bismarku, neka osnuje u Zagrebu njemački konzulat, jer da postaje hrvatska priestolnica sve to važnijom točkom usljed okupacije Bosne-Hercegovine. Iste ruske novine priznaju važnost glavnog hrvatskog grada te se u poslednje vrieme često osvrću na živi razvoj hrvatskog pokreta, kojim uprava glavni grad.

Srbski kralj naložio je, da se uvede novi porezni zakon, kojega je odobrila skupščina. Ministarstvo da se je jur sporazumilo u imenovanju strukovnih činovnikah, koji će provesti novi zakon.

Crnogorski knez izdao je agrarni zakon usljed kojega nemože si nijedan podanik crnogorski prisvojiti više zemljišta od 20 jutarah. Zakon taj ide naime za tim, da se nebi u zemlji odveć razvio veleposjed, čim bi ostali siromašniji narod štetovao.

Bugarska narodna skupščina bijaše 13. t. m. priestolnim govorom zaključena. Bugarski knez potvrdio je zakon usljed kojega ima se graditi nova željeznica Caribrod – Vakarel. Ministarstvo protivi se odlučno želji Srbije, da se dade ovoj posledjnoj neka zadovoljščina radi poznatih pograničnih prieporah.

Rusko vojno ministarstvo misli Kovno i Osovec u ruskoj Poljskoj silno utvrditi. Pučanstvo Herata moli rusku vladu, da si prisvoji tu pokrajinu kako je nedavno i Merv prisvojila. To je najbolji dokaz, da Rusija znade plemenito sa svojimi podanici postupati. Sudeć po ruskih novinah, nije Rusiji baš mnogo žao što je pao Hartum u Mahdijeve ruke. Rusi se nadaju, da će sada biti Englezka popustljivija u egipatskom pitanju.

U Rumunjskoj preustrojilo se novo ministarstvo. Osim trojice, imenovani su svi ostali bivši ministri.

Francezka zastupnička kuća dovršila je glavnu razpravu o vladinom predlogu o carini na žito. Francezi su mnogo sretniji u svojih prekomorskih ekspedicijah nego li Englezi. General Brière javlja, da je osvojio važno mjesto Lang-Son. Kitajci da su se junački borili nu ipak su podlegli francezkomu oružju.

Italija sprema i treću ekspediciju u crveno more. Pad Hartuma, reć bi da je ponešto prekrižio njezine osnove. Europejske vlade motre nepouzdanim okom postupanje Italije u crvenom moru. U crveno more odpremljene četeroje 3200 momakah a treća ekspedicija, da će sastojat od 1400 momakah.

U Englezkoj nisu se jošte osvieštili od strašnog udarca, kojeg njim je zadao pad Hartuma. General Gordon da je pao junački onaj čas, kad je hotio pobjegnuti u austrijski konzulat. U englezkom ministarstvu nastala je neka promjena a to smatraju znakom, da je vlada nakanila odlučno postupati u Egiptu i Sudanu.

U njemačkom saboru razpravlja se zakonska osnova o carini na žito. Opozicija navaljuje oštro na knezа Bismarka, koji brani zubi i nokti vladinu osnovu.

Franina i Jurina.

Fr. Znaš kade sam ti bil.?

Jur. Bi vranić znal kuda konatiš.

Fr. Bil sam ti va raprežentance va Cresu i slušal sam sišne parlade podeštata Kršića.

Jur. Je to on Šimeta, proti komu gaimaju?

Fr. Kako da ti je sam vranić povedal: Tamo ti se sve dela »per alzata e seduta«. Kada će Kršić (on samvavek čakula) tad se svi kako drveni sveci dižu, ako ne, tad mirno tabakaju na svojih kantridah.

Jur. To bi bil i ja dobar za creskoga raprežentanta.

Fr. Anke za kunšiljera. Čuj još samo jednu njegovu karbadu: *Šave fiori quel cas de diavolo de anzian de Dragosichi bisognaria cambiar, nol se per nienle; or se per i signori or se per i poveri, per questo propono che i sia sbanca per alzata e seduta.*

Jur. Bi ja pobošnju, kad je tako, bil dobar i za creskoga podeštata, ter ni ta čožot nezna bolje puljižki ner ja. Ma znaš, da sam ja ta anzijan žis Dragožetić, bim mu ju zafrigal i rekal: da ni sam ja iz vražje kući, ner on.

Fr. Dobra ti je Jurina; ma in tanto Cresani govore da Chersich ima glavu.

Jur. Ter ju ima i t...

Različite viesti.

Preč. g. Ivan Dr. Šust, dekan stolnoga kaptola, odputovao je prošle nedjelje u Beč, da prisustvuje biskupskim konferencam, koje se danas otvaraju, i to kano delegat našega presvjetloga Biskupa, koji radi nepodpunoga zdravlja nemože osobno prisustvovati.

Pastirski list za biskupiju trščansko-koparsku izdao je presvj. biskup g. J. N. Glavina za nastajuće korizmeno vrieme. Budući će ga većina naših čitateljah kano »Prilog« današnjemu listu čitati, nećemo da ob istom obširnije govorimo, već ga jednostavno svim i svakomu što toplije na razmišljanje preporučamo.

Predjedničtvo polit. družtva »Edinost« pozivlje sve odbornike i zamjenike k prvoj sjednici, koja će se obdržavati u nedelju 22. t. m. točno u 11 satih u prostorijah dotičnoga podpornog družtva: Acquedotto br. 11.

Na dnevnom redu biti će izbor podpredsjednika, tajnika, blagajnika i još nekojih povjerenikah. Razpravit će se također predlog glede veselice družtva »Edinost« i više drugih važnih predlogah.

Ples tršćanskoga »Sokola« prošlog utorka izpao je u svakom pogledu veoma dobro. Plesalo se vrlo živahno sve do zore.

Novačenje u Primorju. C. k. namjestničtvo javlja, da će biti letos novačenje u Primorju sliedećih danah: U Trstu 2. 3. 4. 5. 6. 7. i 9. marča; u Bovcu 14. marča; u Sežani 16. i 17. marča; u Komenu 18. 20. i 21. marča; u Kanalu 23. i 24. marča; u Korminu 26. 27. i 28. marča; u Gradiški 23. i 24. marča; u Gorici sa okolicom 26. 27. 28. 30. i 31. marča; u Ajdovščini 10. 11. i 13. aprila; u Pazinu 2. 3. 4. i 5. marča; u Buzetu 9. i 10. marča; u Podgradu 12. 13. i 14. marča; u Kopru 20. 21. 23. i 24. marča; u Pulju 8. 9. 10. i 11. aprila; u Voloskom 16. 17. i 18. aprila; u Krku 21. i 22. aprila; u Cresu 27. aprila t.g.

Kanfanarski poštar. Jednomu od naših predplatnikah u Kanfanaru stigao je posljednji broj »Sloge« bez poštarskog biljega od 1 novčića. Biljeg je valjda odpao na putu ili se nehotice kod ekspedicije dotični broj preskočilo. Bilo kako mu drago, sl. poštarski ured u Kanfanaru kaznio je našeg predplatnika sa **10 novčićah** globe, jer je bio list bez biljega. Poštarski zakon pripisuje za listove nefrankirane dvostruku kaznu iznosa, t. j. u ovom slučaju 2 novčića. Sl. poštarski ured u Kanfanaru imati će poseban zakon za »Našu Slogu« skovan i potvrdjen valjda od tamošnjog g. pošte meštra.

Preporučamo našemu g. predplatniku, da prijavi stvar ravnateljstvu poštah u Trstu jer naše javne i privatne pritužbe nepomažu ništa. U ostalom slava sl. poštarskomu uredu u Kanfanaru, koji znade toli krasno izvadjati poštarske zakone i slava sl. ravnateljstvu poštah u Trstu, koje još uvjek iztražuje po nami toli često navedene neurednosti na naših poštah!

Načelnik voloski, gospodin Rajčić, usljed člančića uvrščena u posljednjem našem broju, pod naslovom «Na Volosko po gosposko», poslao nam sa retour recepisom talijanski napisano pismo, kojim nas na temelju § 19. zakona o tisku, poziv'je, da izpravimo ondje sadržanu viest, kojom javismo, da je on odbio čisti prihod konobarskog plesa riečmi «da na Volovskom nema siromakah, koji bi trebali milostinje konobarah.

Ta viest, da je kriva i lažna (falsa e bugiarda), jer da njemu nije bila učinjena nikakva realna ponuda (oferta reale) u nikčju korist niti od strane začetnikah onog plesa, niti od onih konobarah.

Mi evo drage volje zadovoljavamo želji gosp. Rajčića — prem bi po zakonu imali pravo njegov list, dotično izpravak, u koš bac ti, pošto niti jezikom niti formom neodgovara u § 19. zakona o tisku, sadržanom propisu — i to zato, što nam je drago, da se nije dogodilo što i kako nam je naš dopisnik javio.

Ovom prilikom dozvoljavamo si ipak opaziti, da nam se vrlo nejasan čini izraz *realna ponuda* (oferta reale), koji izraz još uvjek dopušta pomisliti na kakvu drugčiju ponudu, ako i ne realnu. U ostalom, prem nemamo razloga, da sumnjamo o istinitosti tvrdnje gosp. Rajčića, ipak očekujemo pobližje razjašnjenje od našeg dopisnika, koga molimo, da nas u buduće, ako je moguće točnije obavješćuje.

PS. Jučer na večer stigao nam je iz Voloskoga telegram, koji glasi u prevodu ovako: «Konobari hotela Kvarner poslali mi jučer za siromake 27 for., koje se je odmah razdielilo. Raičich.

Na mjesto razloga klevetanje. U jednom hrvatskom listu ita se ovo: » Gdje se nema razloga, tu se upotrebljuje opadanje i podmetanje. Gdje prestaje razlog, tu počimlje laž i potvora. Toga pravila držale su se, drže se i držat će se strogo sve protunarodne stranke, dokgod budu postojale. U ničem nisu one dosljedne, nego u opadanju i podmetanju. Tu su do skrajnosti dosljedne. To njim je vrlo moćno oružje, sa kojim se služe u borbi proti svojim protivnikom i narodnim prijateljem. Od starih židovskih farizejah, pa sve do današnjega dana, nisu se narodni neprijatelji u ničem promjenili. Ljubav prema laži i opadanju prelazila je od kolјena na kolјeno i naša je u današnjih protunarodnih ljudih najvrstnije svoje predstavnike. Dapače današnji narodni protivnici, pretekli su stare židovske farizeje. Iz grobovah starih, manje gnjusnih opadačah nikli su novi, napredniji i dostojniji predstavnici laži i potvore. Radeć za svoje sebične probitke nesrame se togu, nit ne šute, nego na sva usta viču, kakovi su oni ureditelji naroda, kako će poteći med i mleko po onih krajevih, iz kojih narod podje za njimi. Svim onim, koji nemisle kako oni, vele, da su proti probitkom zemlje. Slušajuć njih, čovjek često pomisli, da živi u starom vieku i da čuje biesno kričanje židovskih farizejah, gdje objedjuju Isukrata, da radi proti državi, proti cesaru i da će orkvu razoriti. Slično viču oni. Svojim protivnikom odriču svako pravno i zakonito stanovištre, samo da se jih tako izbave pak da žure i pale u narodu i po cieloj zemlji po svojoj glavi. Koji kaže da nije pravo što oni rade, i koji hoće zakonitim putem odstranjivati zlo po njih učinjeno, taj je buntovnik, toga valja kazniti i uklonit. Razsudjivati naše stanje, podnašati predloge za poboljšanje toga stanja, raditi na to da, u našoj zemlji zavlada sloboda i pravda, i da uzmogne svaki državljanin i svaka narodnost u svakom pogledu napredovati, čini njim se nezakonito; a sljati mržnju i razdor, biediti svoje protivnike, to njim se čini zakonito. Ali nisu kršćani radili proti zakonu niti proti zemlji nego oni, koji su jih napadali i proganjali. Ali neradi nezakonito onaj, koji odkriva narodne rane i traži njim lieka, koji hoće, da budemo svi sretni, slobodni i zadovoljni; već rade nezakonito oni, koji lažu i potvarnju svoje protivnike da tako sakriju svoje bezakonje i spase svoje sebične probitke. Ali zakonitost je svojina cielog naroda i ljudi radeći za narod neimaju mariti, što proti njim današnji farizeji govore, pišu i rade, već raditi za boljak naroda i napredka».

To sve kao da je napisano i gledom na našu tužnu Istru; pak kaže, kako su protivnici, hrvatskoga naroda svuda, po svih hrvatskih zemljah, jednaki. Narodni boritelji mogu se bar u toliko tješiti, u koliko su sredstva, koja protivnici rabe gnjusna, i u koliko se takovimi sredstvi može samo neko vrieme varati: konačno pobiedili će istina i pravica.

Tisućgodišnjica sv. Metoda. Preuzvišeni gospodin biskup Strossmayer izdao je poduračnomu svećenstvu sliedeću naredbu:

Budući, da ove godine slavimo biljadugodišnju uspomenu smrti našega apoštola Metoda, koja se je dogodila dne 6. aprila 885. na Velehradu, o kojoj ću ja jur posebice i poblize u ovogodišnjoj korizmenoj poslanici svojoj progovoriti, i budući da se posvuda u slavenskom svietu znamenita ta uspomena i slava otvara s uspomenom smrti mladjega mu brata, a inače nerazdruživa druga u apoštolskom djelovanju sv. Cirila, koja pada u godinu 869, a na 14-ti dan febrara, to u pogledu ove godišnjice ili ćemo tisućšestnajst godišnjice smrti Cirilove, a na početku proslavja tisuć godišnjice smrti Metodove naredjujem ova:

1. Da se dne 14. febrara o. g. kao na dan smrti Cirilove i u stolnoj crkvi i svuda po župskih crkvah u biskupiji svetčana služba božja na čast i poštenje svetoga Cirila obavi, a uza to prikladna svetčana predika reče; po podne pako pri večernici, da se pučka katekeza vrhu istoga predmeta drži.

2. Da se u predvečerje toga dana svetčanost navjesti zvonjenjem svih zvonah, a uzalledivšom za tim zvonjenjem večernjicom, da se svetčanost otvori.

3. Da se svetčanost obdržava tečajem ciele osmine i to tako, da se svaki dan nešto svetčanija sveta misa obavlja, pogodice gdje je više puka, da se pjeva, a večernjica za svih osam danah, da se nigdar nepropusti.

4. Svetčanost se ova ima odmah po primitku ove naredbe pravovjernomu puku navjestiti, ter uza to isti ponukovati, da se izpovieda i pričešćuje na čast i poštenje svetih apoštolah Cirila i Metoda, a u svrhu, da Bog po utočištu tih svetih naših apoštolah uskori čas sjedinenja svih Slavenah u jednoj vjeri i u jednoj crkvi.

Svim onim pako, koji se za te osmine budu za svoje grieho iskreno skrušili, podpuno izpovjedili i dostojno svetu pričest primili, podjeljujem ovim podpuno oproštenje od 40 danah.

Javna zahvala.

Hrvatskomu akad. lit. zab. družtvu «Hrvatska» u Gradcu dala su slavna uredničtva sliedeće svoje listove tekom prošlo. godine 1884; bezplatno: Sloboda (do uzkrate postdebita), Narodni list, Narod, Sriemski Hrvat, Narodne Novine, Naša sloga, Slovenski narod, Narodnie noviny, Katolički list, Mjesečnik prav. družtva, Napredak, Gospodarski poučnik, Viesti kluba inžinirah i arhitektah, Viesti arheolog. družtva, Zvon, Hvatski učitelj, Parlamentär, Agramer Zeitung; za pol cione: Vienac i Wiener allgemeine Zeitung.

Odbor hrv. akad. družtva «Hrvatska» zahvaljuje se najuserdnije ovim napomenutim uredničtvom, koja su na ovaj način podpomagala naše družtvo, te umoljava tom zgodom najuljudnije, da bi slavna uredničtva i nadalje izvolila dostavljati ovomu družtvu svoje cienjene listove.

U Gradcu početkom mj. siečnja 1885.

Za odbor:

Predsjednik: **N. Marlaković** — Za tajnika: **K. Zajčić**, stud. jur.

Pomorske viesti.

Navli za brodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk.	12	po ton.	dugah	
« Cette	«	13 i pol	«	«	«
« Bordeaux	«	14	«	«	«
« Multu	«	13 i pol	«	«	lesa
« Algeriju	«	25 i pol	1100	unč.	franc.
« Messinu	«	22	1200	«	miet.
« Cagliari	«	26	«	«	«
« Patras	«	38-20	«	«	«
« Pirej	«	28-20	«	«	«
« Aleksandriju	«	20	1000		
« Port-Said	«	28	«		

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk.	12	po ton.	dugah.	
« Cette	«	12 i pol	«	«	«
« Bordeaux	«	15	«	«	«
« Marsilju	«	14	«	«	bordun.
« Cette	«	14 tri č.	«	«	«
« Port-Vendres	«	15	«	«	«
„ Algeriju	„	30	po 1100	unč.	miet.
„ Batum	„	1 i tri č.	po prazn.	barilu.	

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk. 13 i pol	po ton.	dugah	
„ Bordeaux	„ 14 i pol	„	„	„
„ Rouen	„ 18	po 1015	klg.	hrast. drva
„ „	„ 20-30	po 1000	lit.	vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tu- i inozemstvu.

Dojedrili u:

Rieku 7. veljače. Doscovich A., Negovetić iz Cette. — *Table Bay* 11. siečnja. Cardiff, Haggia iz Cardiffa. — *Malta* 7. velj. Gregorius, Antončić iz Trsta. — *Havre* 4. velj. Sirena, Kozulić iz Charleston; J. Florida, Skopinić iz Nove Orleana. — *Marsilju* 6. velj. Cristoforo Romano, Brazović iz Tripoli (Sorija). — *Novu Yorku* 26. sieč. Ilar, Sičić iz Rotterdama; 8. velj. Bakran, Pavletić iz Plymoutha; Filadelfia, Poldrugo iz Capetown. — *B. Ayres* 5. velj. Zviezda Mimbelli, iz Marsilje. — *Korčulu* 18. sieč. Monte Carmelo, Bonačić iz Sv. Mauro. — *Calamatu* 30. sieč. Sloga, Šjolotić iz Trsta. — *Bonu* 7. velj. Leandro, Gladulić iz Nove Yorke. — *Kingston* 7. velj. Betti, Geletić iz Cette. — *Darien* 27. sieč. Lada, Medanić iz Barbadoes. — *Palermo* 5. velj. Marte, Domini iz Filadelfije. — *Kante* 25. sieč. Ellade, Gjadrošić iz Trsta. — *Port de Bouc* 8. velj Retta, Favrić iz Marsilje. — *Bari* 5. velj. Vjeran, Randić iz Cardiffa. — *Grimsby* 6. velj. Honor, Kozulić iz Cypra. — *Nieuwe Waterweg* 10. velj. Sušin, Uršičić iz Aux Cayes. — *Falmouth* 7. velj. Robert Margetić iz Bengasi. — *Hull* 7. velj. Honor, Marolja iz Cypra. — *Cartagenu* 2. velj. Ezio, Premuda iz Scalanove. — *Nizzu* 9. velj. Blandina P. Šolić iz Nove Yorke. — *Odesu* 31. sieč. Amalia D. Depolo iz Varne. — *Pouillac* 10. velj. Artiere Giovanni, Fiamin iz Trsta. — *Samarang* 29. pros. Giusto, Radoslović iz Singapore. — *P. Kads* 29. sieč. Euro, Premuda iz B. Ayresa. — *Marsilju* 13. velj. Nuova Anna, Ziputović za Larnacu.

Odjedrili iz:

Rieke 5. velj. Raimond, Blažević za Port Vendres, Vincenzu, 10. velj. Slavul Filip, Unković za Vis, 6. velj. Bakić, Nina, Kozulić za Cette, 7. Figilo, Vnavary za Cette, kalk. Uršičić za Port. Vendres, 10. Bogsnami, Unković za Rieku, Rozarica, Sillić za Korčulu. — *Marsilje* 5. velj. Lucio, Lačević za Port-au prince, Virgo, Gladulić za Trapani, Capricorno, Pesely za Cette. —*Cette* 3 velj. Mimi, Tominić, Acquila, Tičac; Andrea Tičac za Rieku. — *B. Ayresa* 27. pros. Elce, Dujnić za Cette. — *Korčule* 18. sieč. Monte Carmelo, Bonačić za Trst. — *Bakra* 4. velj. Ascensione, Bakić za Rieku. — *Senja* 2. velj. Emerico, Valentin za Maltu: Francesco, Babić, Giorgio, Pajalić za Trst. 7. velj. Madonna della salute, Gamulin za Jelsu. — *Calamata* 27. sieč. Narenta, Mersa za Trst. — *Hulla* 6. velj. Protetto, Šupić za Livorno. — *Miletaka* 7. velj Sabloncello za Trst. — *Gracesenda* 6 velj Maylath, Peršić za Cette. — *Malte* 4. velj. Sloboda, Gelalija za Marsilju. — *Xante* 29. sieč. Ellade, Gjadrošić za Calciću. — *Nizze* 8. velj. Petka, —, za Susu. — *Porto Empedocle* 7. velj. Tempo, Peranović za Trst. — *Peranga* 9. pros. Arc. Rodolfo, Martinolić za Rangoen. — *Batavie* 1. sieč. Herlbea, Radoslović za Samarang. — *Marsilje* 10. velj. Velimir, Kaluglerović za Zmirnu. — *Falmoutha* 8 velj. Sušin, Uršičić za Rotterdam. — *Cartagena* 3. velj. Ezio, Premuda za Novu Yorku. — *Batum* 8. velj. Drina, Brailli za Trst, Sara, Botta, za Rieku. — *Miletaka* 9. velj. Reu, — za Korčulu. — *Lisbona* 6. velj. Matteo, Katarinić za Novu Yorku. — *Falmoutha* 9. velj. Alberto, Kranjec za Glasgow. — *Hulla* 9. velj. Jane, Žiga za Ungorus (?)

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	42.—	do	for.	63.—
» Santos	»	54.—	»	»	62.—
Cukar tučen	»	18.—	»	»	21.—
Ulje za jelo	«	42.—	»	»	44·—
» dalmatinsko	«	43.—	»	»	—.—
» taljansko fino	»	—.—	»	»	102.—
Riža taljanska oblat.	»	14.25	»	»	21.—
» ludijska		12.—			14.—
Papar Batavia obli.	»	84.—	»	»	86.—
Bakalar	»	40.—	»	»	43.—
Petrolj	»	10.—	»	»	11.—
Mast ovdašnja	»	38.—	»	»	—.—
» englezka	»	46.—	»	»	—.—
Slanina	»	56.—	»	»	—.—
Maslo	»	60.—	»	»	100.—
Loj Dalmat.	»	40.—	»	»	—·—
Naranče puljižke osk.	»	4.50	»	»	5.—
Rozlđi puljižki oskud.	»	7.50	»	»	8.50
Limuni mnogo pitani	»	4.—	»	»	—·—
Mandole Dalm. osk.	»	78.—	»	»	84.—
Smokve	»	18.—	»	»	19.—
Leća	»	15.—	»	»	20.—
Vuna bosanska čista	»	114.—	»	»	116.—
» dalmatinska		114·—			110·—
» istarska čista	»	118.—	»	»	—.—
Kože strojeno popiat	»	140.—	»	»	180.—
» kravje	»	105.—	»	»	230.—
» teletje	»	350.—	»	»	500.—
» surova volovje ovdašnje svježe		48.—	»	»	50.—
» suhe dalmat,		70.—	»	»	105.—
» » teletje		150.—	»	„	200.—
„ janjetje 100 komada		70.—	„	„	86.—
Sieno	»	1.75	»	»	—.—
Šljive bosan. srbske	»	17 50	»	»	—.—
» hrvatske	»	14.50	»	»	15.—
Pšenica	»	8¹/₂	»	»	8.25
Kukuruz vlaški	»	6.—	»	»	7.—
» banatski	»	5.80	»	»	6.—
» hrvatski	»	5.80	»	»	6.—
Vino puljižko		10·50			18·—
grško		11·—			—·—
dalmatinsko		16·—			—·—
istarsko		18·—			26·—
Raž Azov	»	7.—	»	»	—.—
Zob magjarska	»	7.—	»	»	8.—
» hrvatska	»	7.—	»	»	7.—
» arbanaška	»	7.—	»	»	8.—

Tršćanska burza

od dne 18. febrara

Austrijska pap. renta	for.	83.45	do	for.	83.55
Ugarska » »	»	94 10	»	»	94.35
Ista u zlatu 4%	»	98.45	»	»	98.65
Dionice nar. banke	»	870.—	»	»	870 25
» kredit-banke	»	303.50	»	»	305.50
Talijanska renta	»	96.³/₄	»	»	96¹/₂
London 10 lirah sterlinah	»	124.25	»	»	124.65
Napoleoni	»	9.79.	»	»	9.80.—
C. kr. cekini	»	5.73	»	»	5.75
Državne marke	»	60·50	»	»	60·60
Iste francezke	»	48.95	»	»	49.10
talijanske lire	»	48.70	»	»	48·90

Lutrijski brojevi

od 14. febrara.

Trst	66	79	85	23	28
Linc	28	52	54	14	60
Innsbruk	20	34	3	66	39
Budapest	66	86	85	49	50

dne 18. febrara:

Prag	81	52	60	72	27
Lavov	70	85	60	32	65
Hermannstadt	22	65	36	69	78

Agentura parobrodarsko plovitbe za Sjevernu i Južnu Ameriku uputuje izseljenike uz nizku cienu, najbolje uvjete i **dobre preporuke.** — Obratit se na ovlaštenoga Agenta.

Giov. A. Gjaja, Trst.

Odlikovan „Specialitet" P. Sloccovich-a

Ljekarna „Alla Marina"

Prekrupivanje paklinske (katram) vode na najveće odmjerke, proizvedeno od lučkara-ljekarnika *P. Sloccovich-a*. Jedna staklenica sadržavajuća 400 gramah utega metr. dec. stoji samo 60 nvč.

Ima se pitati: «*Paklinsku vodu*» priugotovljenu od P. Sloccovich-a.

Prsni sirup Dra- Goracuchi-a.

Izvrstan lijek protiv prehladi, promuklosti, suhom kašlju, plućnim, gutnim i oprsnim katarom, upali pluća, kašlju itd. Mnogobrojni zahvalni spisi jesu svakomu na uvid. Ciena, staklenici novč. 60. Novac se povrati onomu koji neozdravl.

☛ Naručbe uz pouzetje obavljaju se kretom pošte.

PRIPOSLANO.

Upozorujem štovano občinstvo, da je mo Elisir VLAHOV dobio na posledinjoj izložbi u Calcutti 1883-1884. veliku kolajnu i počastnu diplomu.

Nadalje javljam, da nije to prvi put, ilo je moj nenad kriljivi Elisir bio odlikovan, već dapače održa množtvo kolalnah zlatnih, srebrnih i broncevnih od raznih izložbah.

Zahvalna pisma i liečničke svjedočbe preporučuju Elisir što većma svakomu. Razni medicinski učenjaci upotrebljuju ga u bolnicah i svuda postignu najbolji uspjeh.

Sa počitanjem „Romano Vlahov" iz Šibenika.

Moj Elisir Vlahov, želudačni likvor nadje se u svih glavnih gradovih sviela. Valja paziti na patvaranje. Način kako se razpoznaju prave staklenici jest: paziti da il je u staklenici utisnut: Romano Vlahov Šibenik, nadalje suhi pečat u škatuljici a na čepu pečat na ognju i napokom izvornu firmu na naslovu.

ODIELA na mjesečne i nedeljno rokove mogu se dobiti u **krojačnici: al N. 12 Via Farneto**, učinjena polag mjere. Budući imade u zalihi velik, izbor **sukna** svuke vrsti, može dati uz umjerenije ciene nego li drugi.

Za ovu korizmu.

preporučuje se »Hrvatski Bogoslužbanik«, u kom osim jutrnja, večernja i raznih pjesama hrvatskih za crkovno pjevanje kroz svu godinu, ima i put od križa, oficij velike nedjelje, plač Gospin, služba na mrtvi dan, Svesvete, Božić. Mlado Ijeto, Vodokršće, Sviećnicu i ostale Gospine blagdane, Ruzarij, Litanije, Gospe i Svih Svetih, kako se služi sv. misa staroslavenski, oficij na sv. Jurja, Sv. Ante, apoštola sv. Ćirila i Metoda, Asižko proščenje itd. itd. Nabavlja se kod uprave »Narodnoga Lista« u Zadru. Mehko zapada fr. 2.—, a vezan u koži i pozlaćen fr. 2.70. Tko pošalje novce unapried, prima ovu knjigu od preko 400 strana u kuću bez kakva poštarskoga troška.

Prašak za prsa

Nekašlji više

Izvrstan lijek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim kataralnim manam.

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u lieharah:

Dubrovnik: Anton Cingria.

Šibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekašlji više

AL VOMERO VERDE

Trgovina sa željezom: **Piazza della Legna** porta Nro. 5. Dobiti se može svakojako orudje za *poljodjelca* i *zanatlija* svakojako *sprave za konje* i *predmete za kuhinje* i *obitelji*. Sve uz najniže ciene.

Obligacije 5%

(občinske)

Prve patriotične zadružne štedionice u Pešti

preporučaju se osobito kano

☛ **izvrstan uložak kapitalah.** ☚

Takove obligacije izdaju se na temelju dogovorenih posudah prve patriotične štedionice u Pešti, državi, pokrajinam, občinam itd.

Družtvo dozvoljava posude:

na pokretnine valjano uknjižene, na dohodke pokrajinske ili občinske, opredieljene od vlade ili vladinim ovlašćenjem;

i napokom družtvom, ustanovljenim u svrhu izvadjanja radnjah javne koristi uz državno jamstvo, ili uz pravo prvenstva zakonito osiguranih; ili uz sjegurnost državnog utjerivanja.

Točno uplaćivanje kamatah i izvučenih obligacijah zajamčeno je cielom imovinom prve patriotične zadruge štedionice u Pešti.

Izdane obligacije pružaju dakle **svaku sjegurnost** a k tomu prednost za slučaj, da su izvučene, ne trpi posjednik nikakve štete kao što dokazuje sadanje njihovo stanje.

Filialka Banke Union u Trstu

i njezina.

mjenjačnica na Corsu Br. 1.

prodavaju takove obligacije 5 po sto prve patriotične zadruge štedione u Pešti, kao što i obligacije darovnice 4 po sto hipotekarne banke Ugarske i založne listove 4.50 po sto ugarskog zavoda zemljištnog kredita, polag dnevnog tečaja.

TRŠĆANSKA TRGOVAČKA

banka

Eskomptiranje mjenicah.

Trst neposredno i domicilirano 4%
Beč neposredno i domicilirano 4%, nu ne krađe od 10 danah.
Prag, Pest, Brno, Gradac, Lavov, Ljubljana, Zagreb i Rieka neposredno i domicilirano 4% u roku ne kraćem od 15 danah.

Doznake

za gore spomenuta tržišća bez provizije.
Interesi za izdane novce za Bankovce 3% godišnjih sa predoglasom od 15 danah
2% „ „ „ „ 5 „
Za komade od 20 franakah u zlatu interesi polag ugovora

Interesi na posude vriednostnih papirah na Warrante 5% godišnjih bez ikakvih troška i provizije na papire 6% godišnjih za iznose do for. 500; za veće iznose polag ugovora.

Izplata kuponah, kupnja i prodaja vriednostih 1/4% provizije.

Bankovni račun

2% do iznosa od for. 50.000.

Odiel za komade od 20 franakah u zlatu.

Sve navedene operacije obavljaju se kano do sada u komadih od 20 franakah polag ugovorenih pogodbah.

Ulošci sahranjeni.

U sjegurnoj blagajni, gdje se čuvaju sve vriednosti banke, sahranjuje se javne vriednosti, zlato, srebro i skupocieni predmeti uz povoljne pogodbe.

Trst, 21. maja 1884.

Upravni savjet.

Podpisani časte se objaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osjeguravnjućim družtvom itd., da su otvorili ovdje **tvornicu**

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih. tvornicah i što se tiče «veoma nizkih cienah». Izradjuju se pečati kojegod drugo po želje; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: sat-ovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice. Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dionice itd.

Primaju se također pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

LA FILIALE
della
BANCA UNION
TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo
per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
4 „ „ „ 12 „
4½ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
3½ % con preavviso di 20 giorni
3½ „ „ „ 40 „
3½ „ „ „ 3 mesi
4 „ „ „ 6 „

Godranno dell'interesse aumentato le lettere in circolazione con 5 giorni di preavviso dal 6 novembre a. c. quelle con 13 giorni dal 13 giorni e quelle con 24 giorni dal 25 novembre a. c.

IN BANCO GIRO

abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa — Conforma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume pel proprî correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d'assegni, cambiali e coupons*, verso 1/4% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(**Sezione Merci**) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants.

Riunione Adriat. di Sicurtà

a Trstu.

Osjegurava proti požarom, prevozu po suhom, riekah, i moru, proti tuči, i život u svih kombinacijah.

Glavnica i reserva družtva 31. decemb. 1883.

Glavnica družtva	fr.	3,900.000·—
Reservni fond od dobitka	„	536.022·02
Posebna reserva od dobitakah od osjeguravanja na život	„	150.000·—
Reservni fond za pokrilje prenesah vriednostnih predmetah	„	161.500·—
Premijna reserva svih odjelah	„	7,342.780·36
Reserva za škode	„	267.601·—

U portfelju:

Premije, koje se imaju utjerati budućih godinah	fr.	16,954.118·57
Ukupni iznos svih štetah plaćenih od god. 1838. do 1883.	„	114,949.847·01

Ured ravnateljstva:
Via Valdirivo broj 2 (u vlastitoj kući).
Filialke u svih glavnih gradovih Austro-Ugarske i u inozemstvu.

Založni papiri 5% ausrtijske centralne banke zemljišnoga kredita

(Banca Centrale Austriaca di Credito fondiario koji se amortiziraju u 38 godinah pomoću vucidbah a preporuke su vriedni osobito kano stalan i unosan uložak kapitalah dočim nose polag sadašnjeg kursa interes vedi od

pet po sto.

Radi svoje solidnosti mogu se ovi založni papiri upotrebiti za kaucije i također ka pupilarne zaloge itd. itd

Založni papiri od **5 po sto** centralne austrijske banke za zemljištni kredit prodavaju se polag svakdanjog kursa kod: **FILIALKE UNION BANKE u TRSTU** i kod njezine **Mjenarne Corso I.**, gdje se također propali kuponi te izvučene srećke dižu.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.
austrijskog vjeresijskog zavoda
za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 3¼%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3¾%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 3½% kamato na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Cielovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, također unovčenje kuponah uz 1/4% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu 1/2% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884.

Tršćanska štedionica.

Prima novčane uložke u bankovkah od 50 novč. do svake visine, svaki dan u četvrtak i to od 9—12 satih do podna. U nedeljah od 10—11 satih u jutro. Interesi na knjižice — — — 3%

Plaća svaki dan od 9—12 satih do podne iznose do 50 fr. neodvlačno, preko 50 fr. sve do 100 ako se i dan prije oglasi. Iznose od 100—1000 fr. ako se oglasi napred 3 dana.

Eskomptira mienice, domicilirane na tršćanskom trgu po — — — 3½%

Posudjuje na državne papire austro-ugarske u iznosih do 1000 fr. 4½% za iznose veće po tekućem računu — — — — — — — 4½%

Daje novac uz uknjiženje na posjede u Trstu; interesi po dogovoru.

Trst, 20. jenara 1884.

Piccoli-jeva

želudačna esenca

lekarne Piccoli-ja «pri angelu» na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, hemerojide, statenicu, migrene, itd. i je najbolja pripomoć proti gliestam kod djece.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani!

Vaša želudačna esenca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, ćutim polagšanje i zboljšanje.

Josip Sordat, župnik, Kamnje, pošta Črnice.

Ovdje valja izreka «Čast zaslužku». Vaša želudačna esenca, koju sam ja i moj go drugih bolnikah rabio u bolesti, je upravo čudovite moći, osobito kod želudačnih bolestih.

A. Lupetina, župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrdjuje, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i pračudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komad da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence, kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plominj, Primorje.

Antirheumam najbo je zdravilo proti prehladi, kostobolji, ostalu dolavnik ćutilah, bolestim u križu i u prsih, prehludnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santoninske; (kolešci proti gliestam) izkušeno zdravilo proti gliestam; škatuljica 10 nvč. 100 komadičah 60 nvč. 1000 komadičah 5 for.

Sulfolne pastile proti prehlađenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, pranim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Želješni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah kuljajući sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i plućnim bolestim, zasiljenju, kašlju, hripavosti, duškivomu kašlju itd. Odrašćeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Staklenica 36 n.

Tu navedena, kako sva druga ozdravila se uviek **friške dobe u lekarni**

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom pošlom uz pouzetje iznosa.

Zalogo u Trstu au u lekarnah pl. Leutanburg, Foraboschi, Prendini, Ravasini i Zanetti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

Velika partija ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Velika partija odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za cielo muške odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju za marku od 10 nvč.

☛ Počastna diploma ☚

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašašćem profesora Friedländusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoćju zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišamo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, napose u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disan a, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija, je usisanje sa izvrstnim smrekovim extraktom pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; ili u skučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom uputnicom (assegno postale) Imo, prezime i mjesto treba točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se šalju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka i 1 ciglom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan careviue više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Dogodjaji u Kastvu.

Nemože se tajiti, da je hrvatski pokrat u Istri započeo u kastavskoj občini, Kastavska mladež na srednjih i visokih školah oduševljena za narodnu stvar, prenosla je iskru narodne svieati ponajprije u rodnu si občinu, a odavle širila ju svuda, gdje živi i stanuje naš rod u Istri.

U Kastvu osnovala se prva narodna čitaonica; ova občina stala je prva uredovati u hrvatskom jeziku; u njezinih školah orila se ponajprije hrvatska narodna pjesma. Ova činjenica nije mogla ostati nepoznata našim narodnim protivnikom, koji su se do tada smatrali za priviligirane gospodare Istre. Toga radi i upreše sve svoje sile, da se već u zametku potlači svaki i najmanji narodni pokret u Kastvu. Talijanska družina baci se svom silom na kastavsku občinu, nebi li upropastiv ju, utukla ujedno svaku klicu narodnog pokreta u Istri.

Komu od naših čitateljah nisu poznati žalostni dogodjaji u onoj občini god. 1878—1882.? Tko se nesjeća glasovite vladavine g. Cudera u Kastvu? Komu nije još u živoj pameti ono prefrigano izvješće g. Cudera, priposlano ravnatelju zemaljskog računovodstva g. Sussi u Poreču? Izvješće ono, pisano u Kastvu dne 22. febrara god. 1880. preporuča i moli g. Sussu, neka o njem i njegovih predlozih izvoli prosboriti s gospodom, što sjede kod zemaljske junte u Poreču. A što je sadržavalo to izvješće, kakvi su oni od g. Cudera toli toplo preporučeni predlozi? Ni više ni manje nego, da se razkomada kastavska občina, koja da je svoga zla u Istri pravi i jedini uzrok. Nju valja razdieliti na tri ili četiri občine, jednu slabiju i siromašniju od druge. Ove treba medjusobom zavaditi, da se bez prestanka kolju i pravdaju radi občinskoga imetka, pak kad to bude, biti će konac svim slavenskim mušicam i u Kastvu i u Istri.

Providnost je htjela, da je Cuderovo krasno(!) pismo došlo na svietlo. Njim bijahu odkrivene tajne spletke naših narodnih protivnikah. Oni, koje spominje Cuder u svojem pismu, da se pogovore o njegovih predlozih, izjaviše na oko, da neimadu ništa skupnoga s njim, nu njegov program bijaše svim dobro došao; oni ga svi obyerućke prigrliše. Od ono doba pa sve do danas drže se naši dušmani strogo Cuderovih propisah i savjetah. Njegovo izvješće postalo sv. evanjelje za svakoga istarskoga Talijana: Utucimo i uništimo občinu kastavsku, pa tim smo izkorenili i svaki hrvatski pokret u Istri. Na tom programu radi se neprestano i sistematično. On je alfa i omega našim narodnim protivnikom.

Porečka i pazinska gospoda šalju svoje emisare u spomenutu občinu ili u susjedna mjesta, s kojimi Kastavci obćo. Objavili smo nekoliko putah minule godine, što se je sve radilo i poduzimalo proti glavarstvu i pojedinim rodoljubom. Sam pakao nebi izmislio zlobnijih i mrzkijih sredstvah od onih, kojimi su se u ono doba služili talijanaški emisari i naše poturice.

Našlo se na žalost nekoliko propalicah, koji su, podjareni vinom i podkupljeni novcem, osramotili pošteno kastavsko ime i ocrnili svoj i onako nepošteni obraz. Nu i to bilo pa prošlo; i tuj se opet pokazalo, da su u laži krhke noge. Sviestnije i poštenije pučanstvo obratilo se sa ogavnošću od podplaćenih dotepuhah, propalicah i ornobrazićah.

Nu vara se tko misli, da se je tom lekcijom opamotila talijanaška družina Istre. Nipošto! Ona je samo za čas odložila svoje mrzko oružje, da s njim opet u sgodi na vidjelo izadje. I pružila se tomu sgoda. Kako doznajemo iz Kastva, naložila je ces. kr. politička oblast na Voloskom občinskomu glavarstvu, da izvjesi u pojedinih podobćinah table, nosoće ime dotične podobćine (županije), občine i političkoga kotaru. Voloski kotar graniči, kako je poznato, na iztoku sa Hrvatskom, na sjeveru sa Kranjskom, te se označuje na spomenutih tablah kano pogranični kotar (Grenzbezirk). Taj nesretni naziv »granični« ili »pogranični« dao je našim dušmanom povoda, da narod bune proti občinskomu poglavarstvu i našim prvakom, koji da su občinu prodali pod »vojničku granicu!!«

Našlo se jih, koji su povjerovali i toj, koli ludoj toli zlobnoj kleveti. Koža nam se ježi kad pomislimo, da može biti u današnje vrieme toli brutalnih zlobnikah i toli sliepih sliedbenikah. Neznamo čemu da se većma divimo, drzovitosti naših protivnikah ili gluposti njihovih pristašah!

Nije nam niti na kraj pameti, da pobijemo slične ogavne klevete. Stvar je sama po sebi toli mrzka, da nam se upravo gadi o tom niti pisati. Većeg nesmisla, drzkije klevete nismo još ne valjda ni čuli ni čitali. Nekoji tršćanski listovi (na čelu njim glasoviti Indipendente) pišu o nekakvoj pobuni u Kastvu. Ovaj čas neznamo koliko je na tom istine, jer nas o tom nisu tamošnji prijatelji još ne izvjestili. Nu to nam upravo jamči, ako je i bila kakova pomutnje, da ju tršćanski, protivni nam listovi, stostruko povećavaju, jer si inače nemožemo protumačiti šutnju naših prijatelah u Kastvu.

Bilo kako mu drago, t. j., jeli ta crna komedija u svom začetku ili možda u najboljem razvitku, svakako valja ju ozbiljnimi i strogimi sredstvi prekinuti. Svako dalnje mučanje s naše strane bila bi opačina. Šutjeli smo dugo; mirovali smo prigodom lanjskih nemirah, nu dalje nesmijemo šutiti niti mirovati.

Politička oblast, čijim nalogom bijahu table izložene i radi kojih su buntovnički emisari izazvali nemir, dužna je, da tim nemirnjakom na rep stane. Upozorili smo ju u svoje vrieme, gdje ima tražiti leglo svim nemirom, te će uz dobru volju lahko pronaći izvor kastavskim pomutnjam. Na političkoj je oblasti, da stane već jednom na put tim neredom. Neka se protjeraju emisari i bunitelji pa će opet nastati mir i red. Kastavac nije

---

PODLISTAK.

Nanut Tiquar-o, istarski meteor.

»Un salutare risveglio si è notato (ljeta 1884.) anche nel campo dell'attività intellettuale, (spasonosno proudjenje pokazalo se i na polju duševnog rada), — izvan sebe od radosti zavapi »Babin Marko« 20. decembra prošloga leta i junačke mu se nadimilju grudi gledajući u ugrijanoj svojoj glavi, kako njegova »Fenić-Baba« izlazi pomladjena iz umne vatre, koja se razplamćuje s iskarah, koje jur vrcaju iz usijanih glavah dostojne njegove mlade braće.

Kako hoće neki filozofi, naše doba hrli prama moralnoj krizi. Ako o kojoj, to se može reći o našoj Istriji. Ali je zato naša pokrajina i našla ljudinu, koji će ju riešit kako valja.

Ako nevjerujete meni, pogledjite »Markovu Istrionu« od 20. decembra pr. god. pak se divite miomirisnoj šarocvjetnoj kiti što joj ju zadjenuo Vodnjanski dr. Nanut Tiquaro, koji se čedan skriva pod posudjenim imenom, na dražestne mamne grudi.

Ali kako će se tek domovina naslađivati, kad ugleda svjetlo Tiquarovo djelo! (i tu sam već izašao iz metafore) djelo, koje će skorim Markov »Moniteur« navjestiti kubitalnimi slovi: »Dissertazione filologico-psicologico - patologico - filosofico-storico-morale sociale, dal titolo »Strano e pur vero« dell'illustre giovine nostro compatriotta Nanut Tiquaro medig in condotta a D.«

Kako će se domovina naslađivati!? Kako će nam svim puknut med očima!

Vi, koji ste dosad vikli kroz prste gledati, ako je tu i tamo u prvašnjih vremenih po koji zabitniji kraj naše Istre kadgod zagazio u moralne slabeće i prtili ste krivnju na one faktore, koji mjesto da budu tomu dubom i tjelom siromašnomu puku otac i majka, učitelj i prosvetitelj, bili su, činili su — što mislite? »convertivano benespesso il carattere sacro di incorruttibile ministro in un sacrilego monopolio, che favoriva il delinquente« i mislili ste, da ste vlastni suditi tako, jer bog i bogme! — nuon vi e vizio che non si possa modificare, vincere«. Dà, tako ste dosad mislili, al ste bili u bludnji. Počekajte! Teorije, koje će razviti dr. Tiquaro preokrenut će način dosad običajnoga Vašega mišljenja. Strano e pur vero! Tikve a nisu tikve!

Vi koji ste se taman trudili, da riešite psihološku zagonetku, kako je naime moguće, da u narodu, svojatelju »avite culture«, cvatu, pak i u najviših prosvjetljenih slojevih, najgrdja izkvarenost, lopovluk, podkupljivost, razbojstvo, sikarstvo za bajok, camorra-maffia, te kulturne institucije, za koje nomenklaturu naš jezik još dostatne presiromašan, pak ste napokon svršili zaključiti, da je tuj zloća u krvi, narav u naravi: stante, pričekajte! jer dr. Nanut zasaditi će nove maksime, nova načela Vam dosad nepoznata morala! Ubogi dosad na dubu, sudit ćete tad drugčije. Tikve! ćete uzkliknuti ovo čitajući, ipak, znajte, tikve nisu! Tad će Vam tek zasjati »la nobile nazione« u svom pravom, naravskom svjetlu!

Vi, koji ste dosad uzimali u obranu siromaha gladnika Nabota, ako je gdjekad i gdjegod izkopao u vinogradu svoga krvopije Akaba jamu krumpira, da utiša kruti glad; a kesili ste zube i stiskali pjest, na krštene kramare, lihvare, kamatnike, prema kojim mislili ste, da galički žid jest pravi evandjelski Samaritanac, i to ste činili samo zato, što se ta »djeca svojega vieka« znala koristiti »della liberta dell' industria«, sliedili u tome one »velike naše ribe« koje o malih živu, one »matadore«, koji prodičuć blagostanje, zr ! su napuniti svoje džepove, tako da, hvala Bogu, oni notari, koji su se uticali, recimo kojemugod mjestnomu učitelju, da zajmi koju desetaču, danas su u stanju, da diele obline subvencije i »Markovoj Baki« oh! dok samo izidje iz tiska »strano e pur vero«, promjenit ćete vaš sud!

Zahvalnost, po Vašemu dosadašnjemu mišljenju, bila je krlepost; Vi ste dosad mislili, da valja s poštovanjem ljubit onu ruku dobrotvorku, koja te darivalo, pridizala, uzdržala — pak bila ta ruka i kojega Hrvata. Tikvaro će svjet uputit, da je zahvalnost bolest, slabost mlohave duše. »Strano e pur vero!« ne, nisu tikve!

Iz prirodjene naklonosti naprama svojti, od koje su potekli njegovi »avi« uzeti će »Nanut« izhodište u filologički dio svoje božanstvene »Disertacije« tim, što će kušat dokazat — al što sam rekao: kušat?! — dokazat će, dokazat kao na dlanu, da prva slovka slavnoga imena, kojim se njegovo pleme dičilo u pradomovini nedolazi od latinskoga korena, po kojemu se korenu dosad općenito izvadja »nomen de omine«.

(Konac sliedi.)

se nikad opirao sam po sebi zakonitoj vlasti te smo čvrsto osvjedočeni, da je i danas na izgrede iz vana potican.

Kastavski žalostni dogodjaji predigra su budućim izborom za carevinsko vieće. Njimi kani pripraviti talijanaška stranka shodno zemljište za buduće izborne agitacije. Neimaju li pako Talijanaši plemenitijeg sredstva, poštenijeg oružja, tad njim unapred čestitamo na uspjehu.

U interesu reda, malaksajućega ugleda svake oblasti, tražimo od političke oblasti, da već jednom izpraši talijanaško blatno rublje. Neka se ogleda širom Istre, kako se naši ljudi eksemplarno pedepsaju i za najtieznatniju političku demonstraciju, neka poprimi taj recept pa će nestati bunah i nemirah, inače ostaje ona odgovorna za sve moguće žalostne posledice.

DOPISI.

Iz Koparščine. Nije skoro niti vriedno umečiti pero radi prepira sa ljudmi bez srca i uma, bez značaja i poštenja. A takovi su Vam naši naredni protivnici. Da se pako nebi reklo, da nenadju naši muževi, koji se žrtvuju za svaku plemenitost, nigdje branitelja niti zagovornika, evo me, da odvratim par riečih onim crnim denuncijantom.

Dokle je nezaboravni biskup medju nami boravio, bijaše on ciljem neprijateljskih strelicah. On je bio razvikan kano vedja i poticatelj svih »šćavunskih« poduzetjah; on bijaše začetnikom svakomu nemiru u Istri. Kad pako uvidiše, da se klevetanje i rug nedohvaća sjajna biskupova lica, udri udarati po njegovih sljedovateljih i privržencih, držeći se one: »Ti nemožeš po oslu a ti daj po bašti«.

Porečka konsorterija a na čelu njoj »baba« stala u novije vrieme ludjački navaljivati na nekoje poštenjake i značajnike našeg kotara. Što ona nesmože sama, to daje trubiti u bečke židovske novine. Na prvom redu jesu c. k. činovnici, koji nepušu u irredentarski rog. Oni se drže načela, da treba oboriti svaku osobu, koja je samostalna, značajna i poštena. Jer jedino sa slabići i nepoštenjaci mogu raditi što hoće.

Dok je živio veliki biskup, bijaše on po sudu naših denuncijantah, jedina osoba, koja nešto znade i nešto valja. Njegovom smrtju mislili su oni, da je izumrlo i »šćavunstvo« u Istri. Osvjedočiv se kasnije o protivnom, stali još ljuće navaljivati na naše čelik poštenjake, na muževe, kojimi bi se oni sami ponosili. Medju iste spada i naš kot. školski nadzornik g. Sp. On je irredentovcem trn u oku. Činovnik, da mu neima sa nijedne strane prigovora, vrši revno i točno svoju dužnost napram gore i dole. Njega na prvom mjestu denunciraju visokoj vladi, nebi li ga ona odstranila te koju njihovu kreaturu na to mjesto postavila. Nečudimo se ni malo što bi oni rado vidjeli g. nadzornika makar na vrh Učke, jer ga dobro poznaju, da vrši marljivo i nepristrano svoju dužnost, jer znaju, da je posvema na svojem mjestu a takovih se ljudih boje denuncijanti, kano nečisti svete vode. Nu njega poznaju takodjer njegovi predpostavljeni kano revna i točna činovnika a poznaje ga i njegovo učiteljstvo, koje ga radi njegove točnosti, nepristranosti i ljubeznjivosti cieni i ljubi i to bez razlike narodnosti. Deder recite nam gospodo denuncijanti, gdje su se pokazali naši prvaci ovog kotara, da nisu učinili svoju dužnost napram svojim predpostavljenim ili podčinjenim, a dok tako rade, zaludu vam vaše klevete i vaše denuncijacije.

Iz Mošćenicah, polovicom febrara 1885. Negdje polovinom t. g. svršava trogodišnja perioda ovdašnjega občinskog poglavarstva, radi toga nemogu, a da neupozorim narod ovaj na buduće občinske izbore, jer često krat čujem kako on huče, da ova ili ona občinska odluka ne odgovara našoj želji i našoj koristi. Odkad smo mi sa Brsečom pod Lovransku občinu spali, stvari nam ne idu kako bi imale u obće iti, osobito sada, kada s ovom občinom vlada čovjek, koji nemari za naše dobro.

Narod ovaj sa Brsečkim teži, da bi mogao dostignuti svoju posebnu administraciju, jer nam je jako škodno i nepačno, što smo sdruženi sa Lovranom. Zato bi morale i višje oblasti nastojati, kako bi nam se breme polakšalo i stroški umanjili. S naše strane trebalo bi prosit, jer »tko kuca, da mu se otvara«. Nu mi smo to već krat prosili, i prošnja nam je bila odbačena, s toga mnijem, da bi koristilo kad bi to većina občinskoga zastupstva molila, zato bi trebalo, da mi sa Brsečom za buduće občinske izbore složimo, da izaberemo u obć. zastupstvo našu većinu zastupnikah; ljude, koji hoće svoje sile posvetiti občemu dobru. Valjalo bi, da se već sada medjusobno pogovorimo, jer nesmijemo dopustiti više, da nam tudjinci zapovjedaju. Odvisi od naše volje, da se nekih ljudih oslobodimo, samo ako budemo složni u vrieme izborah. Nedajmo se od ikoga zavesti. Kad budu izborne liste po zakonu izložene, koji ima pravo glasovati a nije u listah, neka reklamuje na dobu, neka nitko kod kuće ne mrmlje posle kao obično: »ja nisam u listah a toliko i toliko poreza plaćam« ili »koji vranić je mene iz liste izbrisal, do sada sam uvek glasoval a sad nisam u listah«. Uzmimo izgled od Lovranac. Nekoji, koji plaćaju patentu na kakav zanat, a neposluju ga, čine to samo zato, da mogu u vrieme izborah birati i birani biti. Ovdje i u Brseču je mnogo zanatlijah i trgovacah, koji plaćaju patentu a nisu upisani u izborne liste. Kad bude dakle vrieme prije izbora neka se ide svaki upisati. Razmislimo dobro onu poslovicu, koja veli: »tko se ovcom čini vuk ga pojede«. Da ne bude više tako, držimo se čvrsto poslovice, koja veli: »kume, ne ufaj se u me, nego u se i u svoje kljuse«.

Nadam se, da će Vam se častni g. uredniče još koji od ovud javiti, i bolje ovaj zanemareni narod podučiti, što mu je činiti i kako mu treba postupati.

Kastav, početkom febrara 1885. Hvala Bogu i naša je škola jur jednom uredjena. Občina je priredila u kupljenom kaštelu četiri prostrane sobe za dječake, a u staroj scbi su dvie sobe za djevojčice. Došao nam pred Božiće novi ravnatelj škole, velečastni gospodin Niko Butković, bivši dosad nadučiteljem u Dobrinju, te su tako sva učiteljska mjesta popunjena: na mužkoj školi službuju četiri, a na ženskoj dvie učiteljske sile.

Kad se je novi ravnatelj kastavskomu puku u crkvi predstavio, rekao je medju ostalim: Vi nepoznate mene, niti ja Vas, al se nadam, da ćemo se vremenom upoznati. A mi imadosmo jur u ovo kratko vrieme prilike osvjedočiti se, da gospodin ravnatelj podpuno shvaća svoju zadaću i da ima odlučne volje vršiti ju.

To je mnogo.

Život Kastavca je drugčiji nego život ljudih po drugih krajevih. Drugud su kmeti samo kmeti, nu naš kmet je zanatnik ili artižan svake ruke, on idje po svietu na svakovrstna djela, da zasluži sebi i svojoj obitelji »za palentu«. Toga nesmije niti škola s vida pustiti, a stalni smo, da će se bistro i izkusno oko novoga ravnatelja na to obazirati. Ima školah, gdje se podučava po nekakovih njemačkih »pedagogijah«, pak djeca, koja neće postati mornari, znadu za nekakovo gibraltarsko tesno i Kap Spartivento, a neznaju — pisati pismo.

Napokon želimo, da se stane raditi oko ukinuća podučiteljskih mjestah, kao i o podignuću mjesta učiteljice III-ega plaćevnog razreda na mjesto II-oga razreda, jer bi grjehota za Kastav, da izgubi onako vrstnu učiteljicu kakova je gospodična Defranceschi.

U Cresu, mieseca febrara 1885. Što sve rade ti naši Taljani nitko si nemože pomisliti. Udare li kamo, drže se čvrsto kao priliepak kamena; gule narod dok sve neogule. Žalostna poviest občinskoga dobra u Lovreskom mnogim je poznata. Tine Bolmarčić, pripuza šarenjačka predloži u zastupstvu još 1880. da se dade prokrčit občinski pašnjak uz maleñu godišnju plaću svim kopačem siromašnim. To oni uradiše samo da zavedu kopače, da za nje glasuju pri občinskih izborih. Stvar im pošla za rukom uzprkos kćivim »prokurama«, koje su predlagali pred komisiju — a kako nebi, kad im je onda sve za rukom pošlo. Stvar je tim bila nekako utišana, da nije druge razmirice bilo — a ta je razsipanje občinskoga dobra bez svakoga smisla. Ti naši otci, koji su Talijani pod silu — njihove su rieči — »mi bi sve bili samo da ostanemo na občini«, negledaju drugo, nego kako da se dočepaju boljega krušca. Papa naš je zato majstor. Kopači Hrvati, koji su molili komad u Lovreskom a ne dobiše ga, prosviedovaše na »Giuntu«. Prosvied je žestok, oni kažu, da su spremni sve dokazati činjenicami, oni nevjeruju u občinsko vieće, zato neće da šilju zakonitim putem svoj prosvied, već po rukuh kapetanata. Zašto sve to? Zato jer su oni »magnifica« pitali, što ih spada »con umilissima supplica«, koju on baci u koš i neda nikakvoga odgovora.

Imadem Vam javiti jošte jednu žalostnu. Umro nam je od svih ljubljeni odličnjak *Ljudevit Bolmarčić*, ravnatelj naše pučke škole. Prijatelj Hrvatom, dobra duša, koja je čbranila kopače od mnogih nesgodah, a najpače, kad se naši kopači digoše listom proti vlasteli, koja htjede. da im kopač robotuje na njihovu korist. On bje, koji je podpomagao, savjetovao, bodrio kopača. Od ovih nije jednoga, koji mu nebi bio zahvalan, ma za koju stvar. Sjajan sprovod, pri kojem prisustvovaše do 3000 dušah, jasan je dokaz koliko ga oplakuje i maleno i veliko. — Pokoj čestitoj njegovoj duši.

Pogled po svietu.

U Trstu, 25. febrara 1885.

Vodje desnice carevinskoga vieća složili su se u tom, da se nijedan predmet ne donosi u razpravu, dok se neima jamstva, da će zanj glasovati većina. Tomu zaključku dalo je povoda posledinje glasovanje o zakonskoj osnovi o pristojbah, koja je, kako smo već javili propala. Predsjednici klubovah desnice imali su dne 20. t. m. konferencu kod grofa Taaffea, da saznadu želje vlade glede programa parlamentarnih radnjah. Koli vlada toli desnica slažu se u tom, da se sjeditba čim prije zaključi.

Češke novine izjaviše se povoljno o šestgodišnjoj vladavini grofa Taaffea nabrajajuć njegove uspjehe i zasluge. Ove posledinje imati će ministar kod Čehah nu mi na žalost nevidimo nigdje tih zaslugah. Isti listovi se nadaju, da će ovo ministarstvo u dojdućem šestgodišnjem zasjedanju zadovoljiti svim pravednim željam austrijskih narodah. I tomu može vjerovati onaj, koji nešto uživa nu težko li ga narodu, u zlu dobro čekajućemu.

Proračunski odbor carev. vieća pretresuje proračun za god. 1885. Potrebe iznašaju 519,881.474 for.; dohodci 504,810.713 fr., imade dakle manjka za 15,070.762 for. Razprava o proračunu imala bi započeti u car. vieću prvih danah marča. U ovom zasjedanju imao bi se jošte razpravit zakon o osjeguranju proti nezgodam, predlog o sjevernoj željeznici i zakon o uredjenju galičkih rieka.

Moravski zamalski sabor biti će valjda početkom proljeća sazvan.

U galičkom saboru primljeno zokonske osnove o promjeni obstojećih zakonah glede uredjenja javnih pučkih školah, o dužnosti polazka škole i o troškovih za pučke škole, bijahu od cara potvrdjeni.

Biskupska konferenca, koja se sastala u Beču izabrala je odbore, kojim je sve proučiti, što se imade na konferenci razpraviti. U sjednici od 20. t. m. razpravljalo se pitanje o svećeničkoj plaći. U Beču sastalo se u svemu 32 crkvenih dostojanstvenikah. Sjednicam predsjeda kardinal knez Schwarzenberg iz Praga. Razprave su tajne. Pogovara se, da će se riešiti osim pitanja o svećeničkoj plaći takodjer ono o podignuću katoličkog sveučilišta u Solnogradu. Nadalje javljaju iz Beča, da će se povesti i razprava o školskom zakonu jer da žele biskupi, da se dade crkvi veći upliv na školu. Konferenca da je već zaključila, da se predade vladi spomenica glede uredjenja svećeničke plaće. Izvjestitelji su u tom pitanju biskupi iz Ljubljane i Celovca.

U ugarskom saboru prihvaćena je vladina osnova zakona o uredjenju gospodske kuće za podlogu specijalne debate. Ministar predsjednik Tisza govorio je prije glasovanja podulji govor i pobijao opozicijonalne govornike. Tumačio je na široko postanak vladine osnove te dokazivao, kako je koristnije i svrsi shodnije, da se imenuju članovi u gospodsku kuću a ne da jih narod bira.

Hrvatski zastupnici u ugarskom saboru pridružili su se i ovaj put vladinoj stranci u pitanju gospodske kuće. Zastupnikah iz Hrvatske bilo je u saboru samo 16, te je svih 16 glasovalo za vladinu osnovu. Kako javljaju zagrebačke vladine novine, označiti će hrvatski zastupnici u Pešti svoje stanovište napram gospodskoj kući u specijalnoj razpravi.

Iz Biograda pišu, da se je ponešto promjenila vanjska politika Srbije i postala odlučno prijateljska Rusiji. Nemiri u Macedoniji reć bi da su probudili srbsku vladu pa jer teže srbski državnici za tom pokrajinom, misle da bi ju mogli pomoćju Rusije zadobiti. Svakako će njim to težko za rukom poći, bar ne pomoćju Rusije, koja nije jošte valjda zaboravila na nezahvalnost srbskih državnikah.

Nasuprot javljaju nekoje bečke novine, da Rusija podupire bugarske težnje, koje idu za tim, da se Macedonija Turske oslobodi i pripoji Bugarskoj.

Iz Petrograda dolazi viest, da će odstupiti ministar Tolstoj, što nije posve vjerojatno, jer je Tolstoj jedan od najpouzdanijih činovnikah cara Aleksandra. Rusija primiče se sve to većma englezkim granicam u Afganistanu pa to uznemiruje vesma englezku vladu.

Franczezki senat zabacio je zaključak zastupničke kuće glede skraćenja svećeničke plaće, te je zaključio, da se svećenikom dosadašnjih plaćah nesmije krnjiti. U Parizu viećaju sada što se imade učiniti u Tonkingu poslie zauzeća Langsona. Nekoji savjetuju vladi, da krene vojska napram gradu Kantonu, drugi pakoda se što većma osiguraju sadašnje francezke pozicije.

U talijanskoj zastupničkoj kući zahtjevaju opozicijonalni zastupnici razjasnjenja od vlade u pitanju ekspedicijah u crveno more. Ministar predsjednik ugiblje se svakojako izravnomu odgovoru jer se boji, da kad bi istinu kazao, da bi tim odkrio sve svoje tajne planove.

Englezki parlament otvoren je ovaj put bez priestolnoga govora. U zastupničkoj kući predložiti će vladi nepouzdanicu radi njezine politike u Egiptu i Sudanu. Što se tiče Sudana

izjavila se vlada, da nije moguće uzmaknuti iz Sudana. General Volseley imade podpunu slobodu u pogledu pripravah za navalu na Hartum, gdje je poginuo general Gordon.

Knezu Bismarku pripravlja opozicija gdjegod može novih neprilikah. Nedavno zaključio je njemački sabor proti kneževoj volji, da se odgode saborske sjednice na osam danah, jer da žele zastupnici prisustvovati sjednicam pruskoga sabora, u kojem se razpravlja proračun za škole i bogoštovlje.

Afrička konferenca dovršila je svoj rad te će se još ovog čedna zaključiti.

Franina i Jurina.

Fr. Ki se je ono grozil Mošćeničanom, da će njim ju zafrigat kadegod bude mogal?

Jur. Hodi na vrata mošćeničke crekvi, pak kega budeš videl, da jedan put na leto stupi nutar, odkrij mu se.

Fr. Bora ću.

Jur. Poznaš pak ti onega, ki pride va Mošćenice s punun torbun obećanji?

Fr. Pitaj mornari za kapitana, ki njin je bil tako dobar, da je sam čupil pul svojga lonca.

Jur. Mo ću.

Fr. Znaš Jure, da zovu na Bodulije jednu učiteljicu, »meštar samica?«

Jur. Morda je to po bodulskun.

Fr. Ni ne, lego da njoj se nemore drugo nadet leg »meštar samicau.

Jur. Ma jel to stvorenje muško al žensko?

Fr. Nosi brhani i dugi vlasi.

Jur. Tako će bit po užance kratka pamet.

Fr. Ni baš tako ne, zač je zna vadit mužku dicu Boga molit.

Jur. Tr su zato popi.

Fr. Ona vadi. ča zna i ča se je navadila od starijeh.

Jur. Ča j' za niš klupi derala?

Fr. Morda se je i ča navadila ma je pozabila materinski zajik, pak nezna prodat ono ča je kupila.

Jur. Ma su l' pak Boduli tako priprosti, da ju takvu drže i plaćaju?

Fr. Davaju se napred ši, ma tr znaš kako je pul nas onim, ki svoje pravo iščeu.

Jur. Je tako je, ma smo temu sami najviše krivi.

Fr. Ja, ki s gospodun črešnje zoblje, da mu repi ostanu.

* * *

Fr. Čuj kume, vrlo lipoga pulića su nekidan neki Pazinci peljali.

Jur. A kamo to i zač?

Fr. U svoju Firencu, da ga odebele za vrime budućih izborah.

Jur. Ma vidiš no, kako su ti ljudi škrbni.

Fr. I faturanoga vina da su pripravili.

Jur. Reć bi, da su fiduciјari, ke šarenjaci šalju na balotacion, pravi cigani, kojim se meso svake smradne živine, i svako plesnivo vino dopada,

Fr. A je pak ča takovih?

Jur. Dragi ti, najde se jih na Labinšćine, Pazinšćine, Pićanšćine, Novašćine u Tinjanšćine i Žminjšćine i posvuda, ki komać čekaju, da jih šarenjaci voze na svojih karetačah i njih poslužе za stolom sa onim, ča ne bi ni cigani jeli i pili.

Fr. Tad takovi ljudi su još huji nego cigani, jer cigan cigana ne prodava za kus gnjusna mesa i za žmulj faturana vina, kako ti ljudi sebe i svoj rod.

Jur. Pak huću i plaću na svojoj, sebi i svomu rodu po svojoj slabosti i zlobi pripravljenoj nevolji.

Različite viesti.

Imenovanja. Porezni kontrolor u Primorju g. Anton Trobitz imenovan je poreznim prijamnikom; porezni pristav g. Matija Bobetka kontrolorom, porezni vježbenik Artur Pistotnik pristavom.

† **Ana Trnovec** rodjena Mankoč. Poznatoga rodoljuba i u Istri toli obljubljena sudca g. Bodana Trnovca zadesila je velika nesreća. Dne 25. t. mj. preminula mu u Gospodu premila supruga Ana. Tko je poznavao onu prebluga dušu, ono toplo slavensko srdce, zaisto će požaliti što ju onako plemenitu i mladu uživa crna zemljica. Vječni njoj bio pokoj!

Odbor polit. družtva »Edinost« konštituirao se prošle nedelje te zaključio, da će prirediti družtvo »Edinost« prvu nedjelju iza uskrsa veliku svečanost na uspomenu tisućletnice svete braće Cirila i Metoda te će u tu svrhu pozvati na sudjelovanje sva slavenska družtva Trsta i okolice. Nemogav odbor razpraviti s v dnevni red, odlučio je držati u nedjelju 8. marča t. g. opet sjednicu.

Dogodjaji u Kastvu. Na drugom mjestu govorimo o pomutnjah u Kastvu, o uzrocih i ljudih, koji su isto izazvali. Kad nam je list išno pod tisak, doznali smo nekoje potankosti o žalostnih dogodjajih u onoj obćini. Buntelji i buntovnici rade štogod jih volja; neslušaju ni obć. poglavarstva niti političkog komesara, koji mora prekriženimi rukami motriti, kako se liepo zakon mimoilazi i kako se zakonite oblasti ruže i pogrdjuju. A na sve to politička oblast u Voloskom nepoduzimlje nikakve mjere! Moramo se zbilja pitati: jesmo li u ustavnoj i pravnoj državi, koja je dužna prva štititi zakon i slobodu svakog državljana ili smo u..... Sva odgovornost za kastavske dogodjaje pada na glavu pol. oblasti; odgovornost ta je ogromna te neznamo, jeli su u svakoga toli krepka ledja, da bi ju sretno podnesti mogla. Za danas u hitnji ovoliko. Videant consules . . .

Iz Kanfanara javlja nam prijatelj, da bijaše na tamošnjoj željezničkoj postaji na mesopustnu nedjelju gospodska večera kanfanarskih, pazinskih i sanvirčenskih Krnjelah i Sarenjakah. Glava te mesopustne družbe, da je zahtjevao, da prisustvuju veselju samo »persone civili« nu uvukla se i po koja krnjelska podrepina, kakav nacifrani krojač, tkalac itd. Kako i obično, kad se slične »persone civili« podnapile, stale pucati: oštije, madone, bambini itd., da se tim jasnije označi »djedovsku kulturu«; nu ni to nebijaše dosta. Počelo bome »persone civili« svrbiti prsti pa ti se moj brajne cviet »avite culture« medjusobom pečupao i pomlatio. Srećom pozove netko želj. stražu, koja je prekinula prekip ele božanstvene izlieve krnjelsko-šarenjačke kulture. Za danas ovoliko na pouku barbarskim Hrvatom a u buduće izcrpiti ćemo pobliže ovaj dogodjaj iz porečke »babe«, koja uvjek o sličnih krnjelsko-šarenjačkih šlapah svestrano, temeljito i nepristrano . . . . . šuti.

Pisma sa hrvatskimi naslovi. Tuže nam se prijatelji iz raznih stranah Istre, da njim se gube pisma sa hrvatskimi naslovi. Bio naslov još jasniji a zadnja pošta posve točno označena, ipak se obično pisma sa takovimi naslovi gube. Mi smo uvjereni, da su spomenute tužaljke osnovane, jer se dogadja i nješemu listu, da ga nekoja gospoda istarski poštari šalju ćak u Galiciju mjesto da se popitaju, gdje je jedne ili drugo istarsko mjesto, kad već ni domaće geografije nepoznaju. Težko e stati na put sličnim neredom jer se dotičnomu poštaru nemože lahko dokazati, da je on pismo zabacio. Nu pomoći se dade i tomu ako se kod izručbe pisma imade svjedoke da bijaše zbilja izručeno, tad bo mora ono doći na opredieljeno mjesto ili se po pismah koja su od jedne do druge pošte izručena, dozna, gdje se je izgubilo. Bolji red zavladati će na naših poštah jedva tada, ako budu nekoji neuredni činovnici eksemplarno kažnjeni ili sa točnimi i poštenimi zamjenjeni. Dok bude pako na naših poštah političkih strančarah, ljudih koji i u svoj ured politiku unose; ljudih kojim je zazoran bilo kakav spis hrvatski, dotle nebude točnosti niti reda.

Baba na umoru!! Nismo htjeli obielodaniti te viesti u mesopustnom vremenu, da nam tko nerekne, da pravimo lakrdiju od ozbiljne stvari, pa da istinu kažemo, bojali smo se, da nam čitatelji nebi vjerovali.

Stara je stvar, još od jeseni prošle godine. Uredničtvo časopisa »Istria« razposlalo je svojim »vjernima«, »odanima« tiskano pismo u kojem razlažući svoje materijalno zlo stanje, pozivlje ih, da bi ju ti vjerni i odani podpomogli materijalno jer drugčije, da bi morala prestati izlaziti novom godinom. Može si svatko pomisliti, da nije uzmanjkao tomu listu obični »refraina, da će djedovsku kulturu u pomanjkanju »Babinom« poplaviti i iztisnuti barbareski čopori Hrvatah.

Glasilo većine saborske, službeni list vladajuće gospode i političkoga istarskoga družtva je dakle po domaću govoreći, dešperano!! Mi toga nebi bili vjerovali pod živu glavu, da se nismo osvjedočili svojima očima. Daleko sižu razlozi toj bolesti naše mile seke, istarske »Babe«, ti razlozi su svima poznati. Nema škole u Istri, koja nebi dobivala badava taj list, a koliko privatnih ljudi dobiva badava Istriju, toga valjda ni sama administracija nezna. Nego uvidja samo uredničtvo, da tom metodom nemože se dalje pa je novom godinom mnogim i mnogim uzkratila list, kojim ga slala badava.

Mi, koji smo za cieli ducet godinah stariji od naše seke, uslobodimjemo se evo prijateljski njoj savjetovati sliedeće:

1) Uzkratiti svakomu list, koji ga nemože plaćati, što rade sve novine. Tim će postići, da će u jasnoj i sjajnoj slici moći svake godine praviti proračun svoje materijalne i moralne vriednosti.

Moral toga bit će, da će se uredničtvo osvjedočiti o stvari, koju smo već valjda sto puta rekli, da onaj Istrijan »il nostro buon popolo del contado« neda ni šupljega boba za sve neslane brbljarije »Babine«, i da one brojeve poslane badava med narod, narod upotriebljava za omot slanine ili slanih sardelah i za nešto drugo . .

2) Svaka potvora, svaka denuncijacija morala bi se slano platiti na korist dobrobiti lista i to na temelju progresivne tarife, koja bi morala vjerno mjeriti vjerodostojnost perfidije. N. pr. viest tiskana u br. 150. od 10. jenara t. g. o gospodinu Spinčiću pod naslovom: »Le magistrali di Capodistria e l'agitazione slava in Istria« radi neslane gluposti i radi ogromne nevjerojatnosti morala bi se platiti od inseranta sa najmanje 50 for.; svaka viest o prečastnom Mikliši ili Volariću, jer već je stvar stara i svestrano pretrešena, ali ipak imade važnost jer ubija ustrpljivost čitatelja, sa 30 for. Istinite viesti, kao n. pr. odsudu vrhovnog sudišta o afairi Volarić-(Jork) Martinolić, kako to dobro radi uredničtvo, niti se nesmije tiskati, jer je protivna perfidiji i nevjerojatnosti, jer vojuje proti »djedovskoj kulturi« na korist Volarića Hrvata.

Ako ni ti prijateljski savjeti ništa nebudu pomogli »Babi«, i ako joj je obće sudjeno i dano, da umre od žalostne bolesti, sušice: »per mancanza di bezzi«, tad mi vršeći svoju novinarsku dužnost i držeći u blagoj uspomeni kratki, ali zaslužni život »babe Istrije« uzeti ćemo u ruke nekrolog »del grande patriota« i po onom modelu reći ćemo:

»Preminula je »baba Istria«, stara poročka pljarica, koja je za slabe novce dupače i za badava prodavala nečiste i nevjerodostojne produkte osušenoga njenoga mozga — ali Bože oprosti joj, grlošila je, košto grlesi skorom svaka baba, koja mnogo i mnogo brblje. — Vječna joj pamet«.

Put prejasnih nasliednikah priestola. Prejasni nasliednici priestola kraljević Rudolf i kraljevna Stefanija odputovali su iz Beča posebnim dvorskim vlakom u Pulj kamo su stigli sa pratnjom dne 24. t. m. u 11 satih u jutro. Poslje podne dali su Njih. Visosti u častničkom kazinu objed za 50 osobah, kojemu je osim prejasnih nasliednikah priestola prisustvovala njihova pratnja, te načelnici gradjanskih i vojničkih oblastih. Utorak noću krenuli su sa jahtom »Miramare« iz Pulja, te su 25. o. m. prispjeli u Kotor. U Kotoru primile su Nj. Vis. na jahti crnogor. kneza Nikolu komu će na povratku sa iztoka uzvratiti posjet u njegovoj priestolnici. Dne 26. stići će Njih. Visosti na otok Krf, a sutradan odploviti će u Piraj; za boravak u Ateni ustanovljena su 3 dana, t. 2. i 3. marča. Dne 4. marča krenuti će u Beyrut, a od 6. do 9. marča namjeravaju prejasni nasliednici priestola provesti u Damasku. Vratit će se preko Rodusa, Krfa i Kotora u Dalmaciju, obići će nekoje luke i gradove, navlastito otok Lakrum, a 23. marča doploviti će »Miramare na Rieku.

Plivajuća crkva. Antonij Macedo Costa, biskup u Pari, gradu Brasilije, boravi sada u Europi, da sagradi plivajuću crkvu, koja će ploviti rickom Amazonom. Ova crkva na brodu bila bi duga 120 stopah, a široka 30 stopah, pak bi dobila ime »Christophorus«. Na gornjem dielu broda imade po osnovi biti podignuta krasno uredjena crkva sa žrtvenikom, krstionicom, propovjedaonicom, izpovjedaonicami, itd. Doljnji dio imati će stan za biskupa, svećenike i drugo pomoćno osoblje. Brasilijska vlada odlučila je u tu svrhu 100.000 for., koja svota neće ostati bez koristi, da se iztraže i predieli oko amazonske rieke. »Christophorus« ploviti će u svih predielih Amazone te će potražiti stanovnike, da ih poduči koli u vjerskih istinah toli u gospodarskih strukah. Svećenici u »Christophoru« namješteni učitelji imadu što prije naučiti jezik urodjenikah oko rieke Amazone. Razumije se po sebi, da će mnoga duša na tom brodu biti prikupljena katoličkoj crkvi a doprinieti će poduzeće mnogo svojimi iznašašći i strukam današnje znanosti.

Koliko je školah u Hrvatskoj i Slavoniji. Po »Službenom glasniku« bijaše šk. godine 1883—84. u Hrvatskoj i Slavoniji 17 gradjanskih, dotično višlh djevoj. školah, i to: 8 u starom provincijalu, a 9 u bivšoj vojnoj Krajini. U provincijalu bijaše samo 1 mužka gradjanska škola, a sve ostalo su više djevojačke škole. U vojnoj Krajini pako same su mužke gradjanske škole, koje ipak, i to gornja četiri razreda i djevojčice polaziti mogu. Pučkih škola bijaše 1231, i to 711 u provincijalu, i 516 u vojnoj Krajini. U provincijalu bilo je 680 obćih pučkih i 35 privatnih školah, u bivšoj Krajini pako 499 obćih javnih, 12 vjerskih javnih i 5 privatnih školah. — Po spolu bile su u provincijalu kod obćih pučkih školah 56 dječačke, 51 djevojačku, u 573 obospolnih; u bivšoj Krajini bijaše 47 dječačkih, 54 djevojačke, a 415 spolnomješovitih.

Ženski čudak. Bečkim listovom javlja se iz Völkabricka: Prije nekoliko danah umrla je ovdje stara gospodjica, koja je doduše imala dovoljno sredstavah, da provodi udoban život, al je živjela upravo kukavno, oskudjevajući i najjednostavnija udobnost; po njezinoj smrti nadjeno je u stanu 50.000 for. novacah bez oporuke. Za života bila je u nečistoći, no ujedno živjela u nadi, da će se po smrti pretvoriti u cviet; tu misao bila si je u glavu utukla. Ostavila je više dalnjih rodjakah, koji su već digli čitavu baštinu. Kada je prošasti tjedan prodavana njezina roba i kućni namještaj, moglo se je vidjeti najliepšeg platna i liepih posteljah na pera, pa ipak je spavala na najkukavnijem ležaju: kada su u subotu čišćene sobe, odkriveno je u prostoru izpod sobe, u koji se silazi stubami, u zemljenih žarah dvanaest vrećicah i jedna škatula novacah u srebru i zlatu, u svem do 4000 for.

Kneževski ovčar. Kako javljaju američki listovi, unuk poljskoga kralja Stanislava, Tadija Ljudevit Ponjatovski, već je dvije godine pastir na dobru liečnika dra. Pattersona u Monutkonpu, u grofoviji baltimorskoj. Kada je njegov otac poslje poljskoga rata bio izagnan u Sibiriju, pratili su ga onamo njegova supruga i sin Tadija, koji je još onda bio na prsih; supruga prognanikova umrla je u Sibiriji, dočim su otac i sin utekli, te došli poderani u Pariz. Otac umro je god. 1878. u Parizu u najvećoj nevolji, njegov pak sin Tadija uputio se je u sjedinjene države, gdje je, tražeći dugo pristojan položaj nu uzalud, konačno se obratio dru. Pattersonu, koji ga namjestio za ovčara. Potomak poljskih kraljevah obavlja već dvije godine tu čednu službu na najveće zadovoljstvo Pattersonovo, koji je samo slučajno doznao, iz koje visoke kuće potječe njegov pastir. Ponjatovski ima uza se sve pismene dokaze koje njegovo porieklo potvrđuju.

Berba vina v Francezkoj g. 1884. Godine 1883. vinska je produkcija bila znatno poskočila, pošto je ova godina bila dala blizu šest milijunah hektolitarah više nego li godina 1882.

Ovaj rastući pokret vinske produkcije nije se uzdržao godine 1884., koja je dala 34,780,726 hektolitarah, dakle 1,200,000 hektolitarah manje nego li godina 1883. Uzprkos tomu manjku, g. 1884. dala je višak od skoro 4,000,000 hektolitarah napram g. 1882.

Ako se uzme poprečna berba od posljednjih šest godinah te se prispodobi s onom od god. 1884., konstatirat će se, da

ova zaostaje sa manjkom od 16,164.116 hektolitarah.

Proljetni mrazi, osobito u iztočnih i u sjevero-iztočnih krajevih su uplivali na lozu tako štetno, da ljetna vrućina i kiše nisu mogle tu štetu dovoljno izpraviti. Ovo dobro atmosferičko stanje pojavilo se je u času, kad su se grozdovi razvijali i dozrijali, te je dobrotvorno djelovalo na kakvoću vina, koje je posve dobro bilo u svih vinogradih.

U iztočnih i sjevero-iztočnih županijah dolazi dakle manjak berbe od mraza, a u južnih županijah taj manjak većim dielom dolazi žalibože od filoksere, koja se uviek širi, pak onda jošte od suše, koja je vladala u tih krajevih čitav mjesec srpanj i kolovoz.

Fabrikacija vina od suha grožđja digla se je na 1,630.000 hektolitarah, a produkcija plemenitih vina iznaša 1,235.000 hektolitarah.

U Alžiru kultura loze neprestano raste. God. 1884. je površina vinogradah tuj povećana za 7,127 hektarah, a sveobća površina tamošnjih vinogradah iznaša do sada 896.291 hektar.

Bogataši. Kad se govori o velikom blagu, čovjek vjeruje i ne vjeruje, al i ne pomišlja, da ima na svietu orijaških bogataša.

Neki Brazilijanac, Don Ricardo da Jonza, tako je bogat, da se s njim nijedan europejski milijunaš počam od Ročilda ne može mjeriti. Godišnji mu dohodak dosegne svotu od 300 milijunah. U Parizu ima 29 kućah, dakle 4 više nego Rikard Wallan; o čijem se je bogatstvu vrlo mnogo, osobito za doba carstva, govorilo. Don Ricardo da Jonza ima 35 do 36 godinah, te probavlja svake godine po jedan mjesec u Parizu.

Doskora imati će i neki francezki grof cielu miljardu, što će ju njegova žena baštiniti. Pred stotinu naime godinah prodao je neki Amerikanac zemljište, na kojem je sada grad Chicago, uz uvjet, da to zemljište posle 99 godinah njegovim nasliednikom kao vlastnost pripadne. Zadnji potomak toga Amerikanca jest žena napomenutoga francezkoga grofa. Mjeseca lipnja proteklo je od vremena prodaje 99 godinah. Cieli dakle Chicago pripada grofu, te će se morati od njega odkupiti. Nu ne će valjda tako gladko stvar teći, jer će tu biti strašne parnice. Oni, koje mi zoveme bogatimi, ne mogu shvatiti ovakovo bogastvo, jer su kukavci i siromasi prama ovim orijaškim milijunašom. Što smo mi tek? Kad bi mnogi na to mislili bilo bi više poštenih ljudih, a nestalo bi takovih, koje za novac možeš kupiti.

Urod riže i vina u Italiji. Talijansko ministarstvo poljodjelstva objelodanilo je statistiku produkcije riže i vina god. 1884. Po tom Italija god. 1884. nije imala van 14.146.300 hektolitarah vina t. j. samo 51% od obične berbe, koja je slaba bila osobito u Piemontu, u Lombardiji, u Mletačkoj, u Liguriji, u Emiliji i u Laciju, pošto je žetva u tih pokrajinah izdala od prilike trećinu obične žetve.

Što se riže tiče, žetva je iznašala 6,728.800 hektolitarah t. j. 90% obične žetve.

Neuku nauka.

Korist voćarstva. Zla su vremena, tako se obično čuje tužiti u današnje vrieme, a mora se u istinu i priznati, da osobito seljak težko namiruje sve svoje potrebe, a još teže onda, ako ne umije valjano gospodariti i ako ne zna povećati prihod svoje zemlje.

U našoj zemlji imade još puno praznih zemljištah, koja bi nam mogla nasadjena voćkami, svake godine ne samo hiljade, nego i miljune forinti prihoda donieti. Voće, koje bi se nasadile po naših bregovih, pašnjacih i livadah, uz ceste i puteve, donašale bi nam izvanredne koristi. Voćne ne samo da poljepšavaju okolicu, u kojoj su nasadjene, već su i liep imetak narodu, koji jih goji. Voće, jede li se friško il suho kod kuće ili se prodalo kao friško il suho, ima uviek veliku vriednost; jer se za nj liep novac dobiti može. Osim toga dobiva tlo, u kojem su voćke nasadjene, od odpadajućega lišća gnoja, te tako biva sve to bolje. Voćke uredno i vietrovom prieče, da neimadu telike jakosti u pojedinih predjelih.

Koliko ima u nas krasnih bregovah gdje bi mogle voćke liepo uspievati! Koliko ima u nas pašnjakah, gdje se blago samo dugočasi, jer ne dobiva niti hrane, niti u vrućini potrebite sjene, niti u kiši potrebita krova! Kad bi bili pašnjaci nasadjeni voćkami, kako bi se liepo moglo prehraniti blago, jer bi i pod drvećem našlo dobre hrane, sačuvane od sunčane žege. Koliko imade u nas još praznih cestah, uz koje bi mogle voćke stojati, te nositi plemenita voća putniku za okrepu a na korist seljakom, koji bi i liepih novacah mogli za ovo voće dobiti. Pogledamo li u druge zemlje, vidit ćemo, da imadu one svake godine vrlo mnogo prihoda od voća. Uzmimo na primjer samo Česku, koja ima do 40 miljuna voćakah, te svake godine razašilje voće u Njemačku i Rusiju. Koliko novca dolazi u zemlju za voće, koje se s toli malo troška i truda sadi i uzgaja.

Kad bi imao svaki naš seljak bar 100 voćakah na svojoj zemlji, i kad bi mu svaka voćka poprečno dala samo jedan vagan (mjerov) voća, pa da svaki vagan samo po 1 for. proda, ne bi li već to bio liep prihod svake godine? Ne bi li samo tim prihodom mogao namiriti porez?

Neki biskup (vladika), koji je jako bio zabrinut za gospodarstveni napredak i blagostanje svega naroda kaza ovako: »Svaki zaručnik, neka bi svojoj zaručnici na uspomenu zasadio dvie voćke u svom zemljištu; svaki otac svomu novorodjenčetu dvie voćke oplemenio, svaki odrasli mladić svomu otcu i svojoj majci za god. dvie voćke svake godine poklonio, koje je sam uzgojio i oplemenio (ucijepio), a k tomu neka bi i svaki brat svomu bratu, a svaka sestra svojoj sestri k godu samo jednu voćku poklonila, kako bi se brzo naši liepi prazni bregovi i naši pusti predjeli promienili u najljepše voćnjake, kakove vidimo u drugih zemljah; kako bi se brzo ovim načinom podiglo blagostanje našega naroda! Potrebno je dakle, da se učimo, kako treba voćarstvo gojiti, voćke cieipiti i saditi, a Bog biti će nam pri tom sigurno na pomoći«. Ovo su upravo zlatne rieči dobrega biskupa, koje mi preporučamo i našemu narodu, ne bi li čim više sadio i gojio voćke, s kojih bi liepu dobit mogao crpiti. Fr. K.

Književne viesti.

Čakavisch Kroatische Studien von D. Nemanić. Erste Studie. Accentlehre (II. Fortsetzung). Čakavsko-hrvatske študije D. Nemanića. Prva: študija nauka o akcentu (II. nastavak). Beč 1885.

Znamenite žene iz priče i poviesti sastavila Marija Jambrišakova, učiteljica više djevojačke učione u Zagrebu i pravi član hrv. pedag. knjiž. sbora. Nagradjeno od »Matice Hrvatske« iz zaklade Ivana Nep. grofa Draškovića za god. 1883. U Zagrebu. Nakladom knjižare Mučnjaka i Senftlebena. Cieno 1 for. 20 nvč.

Pomorske viesti.

Navli za brodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk.	12		po ton.	dugah
» Cette	»	12	»	»	»
» Bordeaux	»	14	»	»	»
» Maltu	»	13	»	»	lesa
» Algeriju	»	24 i pol	1100	uně.	franc.
» Messinu	»	20	1200	»	miet.
» Cagliari	»	25	»	»	»
» Patras	»	27	»	»	»
» Pirej	»	25	»	»	»
» Aleksandriju	»	26	1000		
» Port-Said	»	28	»		

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk.	12		po ton.	dugah.
» Cette	»	13	»	»	»
» Bordeaux	»	14	»	»	»
» Marsilju	»	14	»	»	bordun.
» Cette	»	14.25	»	»	»
» Port-Vendres	»	15			
„ Algeriju	„	30	po 1100	uně.	miet.
„ Batum	„	1 i tri č.	po prazn.	barilu.	

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk.	13 i pol	po ton.	dugah
„ Bordeaux	„	14 i pol	„ „	„
„ Rouen	„	18	po 1015	klg. hrast. drva
„ „	„	26·80	po 1000	lit. vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tu- i inozemstvu.

Dojedrili u:

Trst 15. velj. Sabioncello, Hagja iz Mljetakah. — *Kraljevicu* 9. velj. Zora, Zubranić iz Rieke. — *Demerara* 6. sieč. Carmela, Polić iz Lelth. — *Genuu* 14. velj. Jedanaesti Dubrovački, Knežević iz Nove Orleane. — *Nizzu* 11. velj. Henoch, Buntjelić iz Odesse. — *Gravesend* 12. velj. Adrastea, Juriković iz Olissari. — *Bordeaux* 12. velj. Artiere Giovanni, Fjamin iz Rieke. — *Xante* 7. velj. Mate P. Bolmarčić Nicoletto, Petrović iz Krfa. — *Marsilju* 13. velj. Sklad, Bakarčić iz Trsta. — *Kingston* 4. sieč. Cavaliere Krapf. Luković iz Cette. — *B. Ayres* 11. sieč. Sospir, Vukasović iz Marsilje. — *Liverpool* 13. velj. Girolamo Zagabria iz Glamske. — *Greenock* 14. velj. Alberto, Kranjec iz Montevideo. — *Barbadoes* 9. sieč. Ariete, Sarianović iz B. Ayresa; 15 Aurora J. Gerolimić; Triade Tarabocchia, Tarabocchia; 23. Arion, Stuparić iz Montevideo. — *Nova Yorka* 1. velj. R. Robinson, Moresan iz Rieke. — *Cette* 12. velj. Capricorno, Peselj iz Rieke. — *Licata* 13. velj. Livadia, Zašović iz Civitavecchie. — *Delaware* 1. velj. Tilde, Neuter iz Cette. — *Marsilju* 10. velj. Trino, Vidulić iz Rieke. — *Cagliari* 9. velj Guido, Mandić iz Rieke. — *Carigrada* 5. velj. Sara, Botta iz Batuma; Jacob, Gurić iz Burgasa; Drina, Braili iz Batuma; 6 Fratelli F. Ferenza. — *Korčulu* 11. velj. Reu, Lazarević iz Mljetakah. — *Charleston* 2. velj. Dalmazia, Vidović iz Barbadoes. — *Smirne* 6. velj. Maria, Štipanović iz Bostone; Giorgio Bošković, Glnović iz Glasgowa. — *Samarang* 6. velj. Heribea, Radosiović iz Batavije. —, *Filadelfiju* 5. velj. Tilde, Colazia iz Cette. — *Glasgow* 16. velj. Alberto, Kranjec iz Montevideo. — *N. Yorku* 6. velj. Tri Sina, Antić iz Bordeaux; Bakran, Pavletić za Plymouth. — *Savanu* 2. velj. Celestina, Pujkurić iz Bahie Blace. — *Havre* 16. velj. Speranza, Neuter iz Port-au-Prince. — *Filippeville* 11. velj. Helgoland iz Trsta.

Odjedrili iz:

Rieke 12. velj. Azzardo, Smrčić za Trpanj. 13. Maria I., Lallć za Mali Lošinj; 10. Ida S, Perajć za Maraliju, Stillcone, Vranić za Bonu. — *Kraljevice* 10. vel. Ricordo, Bačić za Mljetke; Zora, Zubranić za Zadar. — *Table Bay* 16. velj. Imp. Francesco Gius. I. Premuda za Barbadoes. *Plymoutha* 11. velj. Ati, Ferrari za Leith. — *Newporta* 11. velj Euplea, Vidulić za Guadelupu — *Cardiffa* 10. velj. Celeste, Evaris za Jakin. — *Rosaria* 13. sieč. Betel, Marolja za Empedrado. — *Barbadoes* 14. sieč. Lada, Medanić za Doboy; Dalmazia, Vidović za South West Pass; 18 Triade Tarabocchia, Tarabocchia za South West Pass; 19. Aurora J. Gerolimić za N. Yorku; 22. Ariete, Sarianović; Caterina D. Pošklć za Jamaiku. — *Kingstona* 14. sieč. Cavaliere Krapf, Suković za Savanu. — *Carigrada* 9. velj. Jacob, Gurić za Maltu. — *Demerare* 9 velj Conte Iginio L. Kamenarović za London. — *Marsilje* 15. velj. Otac Niko, Kalafatović za N. Orleans. — *Barcellona* 13. velj. Catina, Valentin za Senj. — *Orana* 8. velj. Columbus, Meneghetti za Rieku. — *Port de Bouc-a* 11. velj. Retta, Favrić za Ravennu. — *Samaranga* 8. sieč. Gelion, Kozulić za Lisbonu. — *Carigrada* 6. velj. Sara, Botta za Rieku; Drina, Braili za Trst; Jacob, Gurić za Maltu. — *Sharpnessa* 18. velj. Benefattore, Thian za Zeleni Kap. — *N. Yorke* 5. velj. Superbo, Matković za Lisbonu. — *Liverpoola* 16. velj. Jaf t II, Kjaburica za Cardiff.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	40.—	do	for.	58.—
» Santos	»	54.—	»	»	62.—
Cukar tučen	»	18.—	»	»	21.—
Ulje za jelo	»	40.—	»	»	44·—
» dalmatinsko	»	42.—	»	»	—.—
» talijansko fino	»	—.—	»	»	100.—
Riža talijanska oblat.	»	14.25	»	»	21.—
» indijska		12.—			14.—
Papar Batavia obil.	»	84.—	»	»	86.—
Bakalar	»	40.—	»	»	43.—
Petrolj	»	10.—	»	»	11·—
Mast ovdašnja	»	36.—	»	»	—.—
» englezka	»	46.—	»	»	—.—
Slanina	»	56 —	»	»	—.—
Maslo	»	60.—	»	»	100.—
Loj Dalmat.	»	40.—	»	»	—·—
Naranče puljižke	»	3.—	»	»	5.—
Rožići puljižki oskud.	»	7.50	»	»	8.50
Limuni mnogo pitani	»	4.—	»	»	—·—
Mandole Dalm. osk.	»	78.—	»	»	84.—
Smokve	»	18.—	»	»	19.—
Leća	»	15.—	»	»	20.—
Vuna bosanska čista	»	114.—	»	»	116.—
dalmatinska		114·—			110·—
» istarska čista	»	118.—	»	»	—.—
Kože strojene popiat	»	140.—	»	»	180.—
» kravje	»	165.—	»	»	230.—
» teletje	»	350.—	»	»	500.—
» surovo volovje ovdašnje svježe		48.—	»	»	56.—
» suhe dalmat.		70.—	»	»	105.—
» » teletje		150.—	»	»	200.—
„ janjetje 100 komada		70.—	„	„	86.—
Sieno	»	1.75	»	»	—.—
Šljive bosan. srbske	»	17 50	»	»	—.—
» hrvatske	»	14.50	»	»	15.—
Pšenica	»	8¼	»	»	8.50
Kukuruz vlaški	»	6.—	»	»	7.—
» banatski	»	5.80	»	»	6.—
» hrvatski	»	5.80	»	»	6 —
Vino puljižko		10·—			16· —
grško		11·—			—·—
dalmatinsko		12·—			20·—
istarsko		18·—			36·—
Raž Azov	»	7.—	»	»	—.—
Zob magjarska	»	7.—	»	»	8.—
» hrvatska	»	7.—	»	»	7.—
» arbanaška	»	7.—	»	»	8.—

Tršćanska burza

od dne 25. febrara

Austrijska pap. renta	for.	83 55	do for.	83.65
Ugarska » »	»	94 —	» »	94.20
Ista u zlatu 4%	»	98.40	» »	98.60
Dionice nar. banke	»	870.—	» »	870.35
» kredit-banke	»	305.—	» »	306
Talijanska renta	»	96.—	»	96·80
London 10 lirah sterlinah	»	124.1/2	» »	124.50
Napoleoni	»	9.78.	» »	9.79.—
C. kr. cekini	»	5.72	» »	5.74
Državne marke	»	60·50	» »	60·60
Iste franczke	»	48.80	» »	49.—
talijanske lire	»	48.65	» »	48·75

Lutrijski brojevi

od 21. febrara.

Beč	90	28	37	68	52
Graz	17	87	30	46	60
Temešwar	21	56	80	87	43

dne 25. febrara:

Brno	3	60	51	11	37
Innsbruck	40	58	63	17	81

Prilog. Današnjemu broju pridal smo »Prilog«.

Javna zahvala.

Podpisani odbor »Bratovšćine hrv. ljudi u Istri« zahvaljuje se najsrdačnije poznatomu dobrotvoru preč. g. *Tomi Gajdeku*, kanoniku itd. u Zagrebu, koji je i ove godinu »Bratovšćinu« podarovao sa 20 for. Bog mu plati!

U Kastvu, 20. febrara 1885.

Odbor.

G. Gasparović priredjuje dne 28. t. m. u prostorijah slavenske čitaonice u Trstu deklamatornu zabavu, kojoj pozivljemo ovim svu gg. članove.

Agentura parobrodarske plovitbe za Sjevernu i Južnu Ameriku uputuje izseljenike uz nizku cienu, najbolje uvjete i dobre preporuke. — Obratit se na ovlaštenoga Agenta.

Giov. A. Gjaja, Trst.

KAVANA FABRIS!

Podpisani si svojam uljudno naznanjati slavnemu občinstvu, da sem se 24. dnem februarja prevzel gori omenjeno kavarno na moj račun. Zagotavljati smem, da bodem s postrežbo, kakor tudi z dobrim blagom slavno občinstvo zadovoljiti skušal. Naročil sem se tudi na mnogo listov, da dobim s tem zaupanje mojih gospodov gostov, kakor tudi slavnega meščanstva.

Trst 23. dan februarja 1885.

Julijan Vučković,
lastnik kavarne Fabris.

Prosto od carine.

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u velikom izboru kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

po 35. for. s mramorom.

po 35 for. s mramorom

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 10. U Trstu 5. marča 1885. Godina XVI

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Posl.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom: Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Réklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka i 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Dogadjaji u Kastvu.

II.

Posliednji put progovorili smo o dogodjajih u Kastvu občenito. Medjutim polag dobivenih viestih možemo progovoriti j. potanje. Već lanjske godine bilo je tamo nešto nereda, o kojem su obširnije, pristrano i bezodvlačno pisale protivničke nam novine, osobito porečka teta.

Već iz toga zaključivalo se odkuda stvar potiče. A nekoga gospodina s onih stranah, istarskoga Talijana, člana političkoga istarskoga družtva, koji se je nekoliko godinah tovio kastavskim novcem, vidjelo se je češće po kastavščini u večer baš sa onimi muži, o kojih se je kasnije pokazalo, da su na čelu smutnjam.

Sa strane občinskoga glavarstva dojavljivala se je stvar i kotarskoj političkoj oblasti i pitalo zaštite proti nemirnjakom. Ova ju je kadkad hipno i dala. Izdašne pomoći nebijaše. Občinsko glavarstvo kastavsko je hrvatsko. Ono je često imalo razmiricah sa kotarskom oblašću. Ovoj kao da se nije htjelo dati zaštite. Občinsku vlast nije se štitilo kako bi se bilo imalo. Pače se je nastojalo viku i kriku nekih porabiti u svoje neke posebne svrhe.

U kastavsku školu zavelo se je njemački jezik kao obvezatan predmet. Taj da je kastavcem potrebit, kao državni jezik i kao jezik, koji se kod vojske občenito rabi. Učenje toga jezika preporučivao je i g. namjestnik prigodom njegova posjeta u Kastvu. Njega se je dočekalo i sa hrvatskimi zastavami. *koje je naručio i uveo u svih kastavskih županijah troškom občine u vrieme uprave c. k. komisara, kandidat za carevinsko vieće* prije šest godinah. Gospodinu namjestniku nebijaše ugodno viditi te zastave. On se je proti njim i izrazio.

Sad se opet približuju izbori za carevinsko vieće. C. kr. politički činovnik nastoji da odstrani zastave, koje se je uvelo pod drugim c. kr. političkim činovnikom prije šest godinah. Kastavska občina dobila je nalog, da hrvatskih zastavah nezaveša. Kasnije da se je i drugud zabranilo hrvatske narodne trobojnice. One da nisu opravdane u ovoj polovici monarkije, one da se samo trpe, a za možebitne nerede, da su krivi oni, koji jih izvješavaju ili nose. Ova zabrana ima se valjda pripisati tomu, što se je na Kućinom brdu, gdje se kastavci sastaju na zadnji dan pokladah ili pusta, vidilo nositi *visoku brošku* mjesto zastave. Tom prizoru imao se je radovati g. kotarski kapetan, koj je taj dan takodjer na Kućino brdo došao.

On da je mislio, da će svi neredi prestati ako občina odstrani hrvatske zastave.

Mogao se je kasnije osvjedočiti, da nisu zastave uzrokom bune. Nedavno uredilo se je granice carinarske ili dogaanalske linije. Kastavska, veprinačka i lovranska občina su na takovoj granici; one su u medjašnom graničnom ili pograničnom kotaru. Od c. kr. kapitanata dobile su nalog, da na stanovitih mjestih pribiju tablice sa napisom: u *»pograničnom kotaru — »Im Grenzbezirke«.* Baš tako došlo je od c. kr. kotarske političke oblasti. Občine, koje nisu bile toga odmah izvršile, tjerane su, da to izvrše. I žandare pošiljalo se, nek prisile občine, da te tablice pribiju. Napokon su to i učinile.

Te tablice upotrebilo se kao osobito sredstvo za obnovljenje nemirah. Govorilo se: prodali su nas, postali smo Graničari, bit ćemo svi vojnici, plaćat ćemo po mužkoj glavi 5 for., po ženskoj 2 for., plaćat ćemo od kokoše, od svega, plaćila će nam se grozno povećat. Takove glase raznašalo se je osobito po onih, koji rade u Preluku, na Rieci, ili koji su bliže Rieci, gdje se nalazi sada spomenuti istarski Talijan i drugi njemu slični. Agitatori su tim taknuli u pravu žicu za polučiti svrhu, uznemiriti puk. On nezna da se občinah nemože prodati, da se njih nemože odstupiti bez saborah u Beču i Pešti, bez carske i kraljevske privole; on nezna, da je Granica već ukinuta; on je, gdje se radi o plaćilih, sav razdražen, pa s toga ne pita ubavjesti ni savjeta s nijedne strane. A valjda mu se je i reklo, da nema pitati ubavjesti nit savjeta, da nema nikomu vjerovati, koj bi tvrdio, da nije došao pod veća plaćila. Ljudi, koji neznaju nit čitati nit pisati, koji najmanje o svietu, o državnih uredbah znadú, ljudi koji su navezani na dobitak na Rieci i drugud trusili su glasove po pojedinih selih o većih plaćilih, a svaki onaj, razboritiji, koji nije vjerovao tim glasovom, reklo se je da je prodan, nije se ga htjelo čuti. Isti občinski zastupnici da su dobili novacah, i toliko, da će moć za sve svoje dane lagodno živiti. Na tisuća, na pol milijuna, na milijune novacah da se je dobilo. Svaki čas da se jih dobiva. Sad da jih jedan donese, sad da ide drugi po nje. A napokon da se ima potegnuti posliednju svotu, i prodaja je gotova — tablice to kažu.

Ipak da su još dva načina, kojim se puk spasiti može: ići u Beč k Njegovu Veličanstvu cesaru i kralju te sbaciti tablice.

Pred nekoliko godinah da je neka druga občina imala promjeniti svoju pripadnost proti svojej volji. U ime njezino da je išlo nekoliko muževah u Beč, da se to nedogodi. Nj. Veličanstvo da jim je odgovorilo: žao mi je što vam nemogu pomoć: došli ste za dan prekasno. Da se to nedogodi i s občinom kastavskom, valja ići odmah u Beč. Nekoliko ljudih išlo je po pojedinih županijah k županom kasno po noći, i svakomu reklo, da su svi župani pristali na to da sabire od svake kuće po 15 novčićah za putni trošak do Beča, i da ima to učiniti i onaj komu su došli. Zaklinjali su svakoga, lagali mu svakojako, a ako nije htjeo pristati, grozili mu se.

Senj i drugi hrvatski gradovi i sva Hrvatska, da bi bila lani pala pod Madjare, da se nije sbacilo tablicah, koje se je bilo po vel. Madjarah izvjesilo. S toga valja i po Kastavščini sbaciti tablice sa napisom »u pograničnom kotaru«. I sbacilo ih. Najprva je pala u županiji najbližoj Rieci. Onaj, koji ju je sbacio, bio je odmah prijavljen c. kr. kapitanatu na Veloskom. Ovaj rekav, da takova stvar nanj nespada, izručio je tu stvar kotarskomu sudu, a čovjeka pustilo se slobodna dok dodje red, da se ga pozove k sudu. Taj isti čovjek bio je glavni činovnik u Kastvu dne 21. netom prošloga febrara.

Taj dan obdržavala se je sjednica občinskoga zastupstva. Glavna točka dnevnoga reda bila je ona o računih za god. 1884. Taj dan, govorili su smutljivci, da se ima občina predati i prodati. A da se to nedogodi, valja da dodje puk u Kastav iz svih županijah. I radilo se na to, da ga čim više dodje. Zaklinjalo se ljude, nagovaralo svakojakimi lažmi, grozilo jim se. vuklo se jih, po pojedinca došlo jih i pet i deset i više njih te su ga odvukli u Kastav. Bio je dažjevan dan, ljudi nisu mogli raditi nit na polju a mnogi nit drugdje. Došlo jih je kakva stot na. Na mnogih si vidio, da su po sili došli, mnogi su to i sami priznali i sramili se.

Račune o dohodku i potrošku za g. 1884 poslušalo se je mirno. Nijedan nije njim mogao niti rieči prigovoriti, a doista nisu nikad nit tako u redu bili, kako su svake godine, odkad sadanje zastupstvo občinom upravlja. Prije se je moralo pošiljati razne komisare i plaćati iz občinske blagajne, da metnu u red račune, sada moraju občinsku upravu hvaliti i sami protivnici i neprijatelji občine. Poslije pročitanih računah i poslie obavlje-

PODLISTAK.

Nanut Tiquar-o, istarski meteor.

(Konac).

Ja znam, Vi ćete, čitajuć ovu moju reklamu praviti sve moguće kombinacije sa svimi mogućimi slovi alfabeta, da pogodite Tikvarovu meštriju. Što će to izići, pitat ćete se: ćurlani, gurlani, purlani, terlani? i kušat ćete izpušlat jezično slovo. Eh, kanite se jalova posla! pustite dite materi, jer ćete zajgurno nagrajsati i ostat Vi, a ne »njegovi« burlani.

Karnjele Vi ste držali pridošlicami, ali to su Vam pravi istarski auhtoni, samo su jim bili šukundjedi prošli »tamo gore« za neko vrieme »na imanje«. Oni su po »Nanutu« najbliži praotci »*Mamutu*«, (jer nuzgredno govoreć dr. Nanut Vam je Darvinista, il da bolje rečem, Darvin je Tikvarijanac). Najzadnji šukundjed Nanutov bio Vam je prvi Mamut brez onoga, (znate?) čim se muhe plaši.

Suplementci Tikvarovi vidit ćete, to najzaslužn je pleme po čovječanstvo sploh, a napose po Hrvatstvo počam ča od dobe Kodolaba. All čujte štogod drugo jošte.

Grdnu li ćete razobmanu disiluziju doživiti Vi, koji ste, za dokazat hrvatstvo Istre, pozivali se dosad na nekakve prnjave izprave, na nekakve glagolske spomenike i prstom pokazivali za dokaz blagoćudnosti narodnostnoga svoga značaja, na neke navode starih inonarodnih zemljopisacah, kakov je ovaj:

»E, per quanto vien detto, quella gente
D'ottima legge, di giustizia amica
E cortese ver gli ospiti«

pak opet: »La cortesia verso gli ospiti, la rettitudine, la pietà formano il carattere dello Slavo« i guslate u toj varki s vešćimi pjesnici o vašem Slavjanu:

»I nježno s drobnim razgovara mravkom
Uvenut suzom rosio bi cviet
Pod nogom crvku nebi dao mrieti«
. . . . . .
»Ta on je dobar, kano vedar dan,
Ta on je nevin, ko djetinji san,
Ta naše zemlje on je krotki sin,
Ta on je naš, ta on je — Slavjanin!«

ter izdajete ovu zemlju pod svoju, zovuć u svjedočanstvo i tobožnje historiografe talijanskoga poluotoka, po kojih da je ova Vam sveta zemlja, po Vaših praotcih »occupata o forse rioccupata ne' tempi di mezzo coll'armi alla mano«, i kočite se Vašim jezikom, budi da je »la lingua slavica la più estesa di tutte l'altre lingue Europee«. Trice, tikvel dokazat će to Tikvaro. To su sve »Stekliši, Velikohrvati« podkupili, podmetnuli. Ta gdje bi bilo moguće, da jedan pravi Talijan napiše: »non vi resta vestigio dell'antica grandezza, se pur fra gli Istrioni antichi v'avea cosa, che grande potesse esser detta«.

Kako iz ovoga površnoga izvješća vidite, bud da idje naša Istra prema krizi, dao joj dobri Bog i svoga čovu. To je pojav, meteor, komu će se diviti svieti! Zagrebački Ermolao, nadut sa svoje nadrićenosti, podpisuje se samo svojim akademičkim gradom, kad se podpisuje »Ermolao Kajončić«.

Po momu sudu, taj akademički naslov pristoji kud bolje našoj »Vodnjanskoj zvjezdi«, našemu »Tikvaru«, al (dakako!) bez ikakva diminutiva, ter za ovo prikraćenje na koncu, zaslužuje arci-odštetu s prieda.

A propo! Ti Vaši Slavjani jesu mesožderi, smoče hranu maslom mašću, životinskom esencom. Vaši zastupnici u Poreču preporučuju sir, valjda i oni misle, da »dove si fa il formaggio, fiorisce la libertà«.

Palenta, palenta, pak tuc, tuc u kolembajuću se rengu, to ti je hrana, koja oživljuje, krepi, pobudjuje duh na smiona djela. Evo vidite mene je svega već pridobila neodoljiva sila »Tikvarova duha«, a tomu se neoteste ni Vi, i tako ćemo se naći svi pri istoj zdjeli, i nećemo se više pravdat za prezimeneske trice, svi ćemo se pokrstiti ištim talijanskim krstom, ja se već danas prekršćujem i samo kontinuiteta radi podpisujem se:

Crivellaro-Rešetar.

nih drugih točkah dnevnoga. zapitao je odaslanik c. kr. kotarske političke oblasti, obučen u paradi, ljude, što žele, zašto su došli? Odgovorah čulo se je svakojakih. Vikalo se i grozilo svakojako, osobito občinskim činovnikom, dakle baš onim, kojim ide hvala što je občinska uprava u redu. Vikalo se proti tablicam. koje da se moraju sbaciti, proti občinskoj oblasti, koja jih je postavila.

Uzaludne su bile sve rieči komisarove, da nije jih občinska oblast postavila po svojoj volji, nego po zapovjedi kapitanata. Kao odgovor čulo se je medju ostalimi: »Kastavci su već bacili jednoga kapitana u lokvu, mogli bi i drugoga«. U prisutnosti žandarah prisilila je svjetina a na čelu njoj cnaj isti, koji je sbacio prvu tablu, občinskoga slugu, da uzme ljestve ili stubu, pak da sbaci tablicu namještenu po opetovanom nalogu c. kr. kapitanata. Po sbačenoj tablici teptalo se onda negami. Istim žandarom, koji su ljude nagovarali, da se razidju, odgovaralo se: *na svojem smo, nemožete nas tjerati.* I pri svem tom nikomu od izgrednikah nije se ništa dogodilo. Odobravamo posve, da se nije šlo rabilo, al se je bar imalo izgrednike zabilježiti. Nu i toga se nije učinilo. Drugi i sledeći dan slavili su smutljivci slavlje. Radili su što su htjeli pak njim se nije ništa dogodilo; tako su se sami hvalili.

Gdje nije već prije tablica sbačena bila, sbacilo se ju je taj dan. U Kastavšćini nije ostala nijedna na svom mjestu. Puk je vikao i radi zastavah. Izneslo se i crno-žutu zastavu, al se je vikalo, da nije to ta prava. Gospodin kapetan mogao se je osvjedočiti, da nisu zastave prouzročile nered.

Smutnje nisu prestale.

Gradjani kastavski molili su kapetanat zaštitu proti nemirnjakom. Kapitanat je 25. febrara, kad su se župani imali sastati u Kastvu i podpisati nekakav protokol, poslao žandare a ujedno rekao, da u Kastvu netreba žandarmerije, da je za slučaj potrebe nekoliko finacirah u Kastvu.

Načelnik žandarmerije poručio je jednomu občinskomu činovniku, da neide na dan Sv. Matije u Sv. Matej, jer da mu ljudi prete!

Žandari su vidili što se dogadja. Vidio je to i politički činovnik. Občinsko glavarstvo javljalo je svaki slučaj kapitanatu, glavar se je sam pritužio nekoliko putah osobno. I zastupnik Laginja bio je rad tih stvarih kod g. kapetana. I pri svem tom što se je učinilo, jeli tko bio pedepsan? Nitko, a neke glave smutnje pozvalo se i rekło njim, da se nje čini odgovornim za sve smutnje, koje bi se dogodile i da će doći dve kumpanije vojnika u občinu ako nebudu table opet postavljene i na svojem mjestu puštene. I to se je učinilo jedva onda, kad se je vidilo da smutnje nesamo proti glavarstvu nego i proti kapitanatu, i u obće proti svim oblastim rastu. Nekoji smutljivci bili su i sudu predani. Za dan 28 febrara bili su pozvani na sud. Dan prije toga bilo je občinsko poglavarstvo pozvano od suda, da javi tim smutljivcem, *da je postupak proti njim odložen, »ii processo sospeso.«*

Kako ćeš to sve tumačiti?

Smutnjah ima već pol godine. Neki mladići da su govorili: *kad bi nas bile oblasti pozvale na red, bismo bili rekli, koji nas je naputio, da radimo što smo radili i što radimo.*

Možda nebi c. kr. oblastim drage bile. da se sazna odkuda sve te smutnje potiču?

Buduć je sve navaljivalo na sviestne i nedužne činovnike. koi pripadaju občinskomu uredu a ne zastupstvu, to jih je — kako čujemo — glavar suspendirao od službe, da jih tako obrani od svjetine koja smije bezkažnjeno raditi što hoće. Glavar će se takodjer odreći kad vidi da nenalazi zaštite proti smutljivcem i nemoguć bez činovnika raditi. Isto će učiniti valjda i cielo zastupstvo. Neka opet zavladaju občinom oni, koji su ju bili zaveli do ruba propasti, i koji su do sad proti poštenoj upravi rovali.

Svi nemiri svadja u se u savez sa izbori u carevinsko vieće. Sadašnjega zastupnika dra Vitezića odpustila je vlada od službe, a porečka družina mu je i tako od uvjek protivna. Poznati kandidat gradovah voloskoga kotara za porečki sabor bio je nedavno u kotaru i činio je neobične posjete Valjda će kušat sreću i za car. vieće pomoćju c. kr. vlade i pomoćju porečke družine. U dobar čas!

Pogled po svietu.

U Trstu, 4. marča 1885.

U carevinskom vieću otvorio je u subotu razpravu proračuna štajerski zastupnik Carneri veleći, da vlada više cieni zahtjeve jedne narodnosti nego li zakon. Tko hoće da ustroji Austriju na narodnom temelju (po njegovu nikako nego na njemačkom temelju) taj čini Austriju nemogućom. Vlada je razvila zastavu neliberalizma, teži zatim, da uništi što je liberalizam uzradio. Obaljenje manjka da je samo obsjena, zato da lievica mora uzkratiti proračun, jer je vlada povriedila ustav i pomaknula naravni temelj države. Većina da ima naime ministarstvo ali da ministarstvo neima većine.

Vladini listovi oštro kritiziraju taj govor, tražeći u njem protuslovlje.

Ministar Dunajevsky oštrimi riečmi navaljivao je na lievicu i dotično odbijao napadaje njezine. Njegov govor pobudio je veliku pozornost a od desnice bijaše burno povladjivan.

Koliko će još trajati biskupska konferencija nezna se, ali gata se, da će još dugo trajati. Nezna se niti na rezultat toga viećanja jer da je obrečeno bilo prije u skupštini ništa na javu iznašati.

Proti slavlju sv. Metoda u Velehradu digla se velika graja od strane njemačkih listovah, dapače isti organ ruske vlade »Nord« piše proti toj slavi jedino iz toga uzroka, što su začetnici te slave katolici. Madjarske novine primile su objeručke tu poruku «Norda« i nastavljaju, da se Madjari nedaju preplašiti od tih slavenskih tricah. Svakako to pitanje je čisto vjersko pitanje, a politika joj nedaje stoga zamašne važnosti, kako se namah iz početka govorilo.

«Narodni list« iz Zadra tuži se, da su stari autonomaši zaigrali već kolo za buduće izbore. Kaže medju ostalim: »Doista preveć su smješni i drzoviti ti propali nosioci talijanštine u Dalmaciji, koji jur dolaze podizati izbornu prašinu, proglasujuć se baš sada jedinimi prijatelji naroda, ljubitelji narodnoga jezika, slobode, pravičnosti itd.»

Tako nekako leleče i porečka »Istria« prodičući o pravednosti i krieposti samo da zasliepi prostotu.

Gorica je izgubila ovih danah vrstna radnika na slovenskomu narodnomu polju, slovenskog vrlog i odličnog pjesnika Josipa Pagliaruzzi-ja. Prerana smrt ugrabila nam piše »Slovenski Narod« mlado življenje i žarke nade, koje smo postavili bili unj.

U poljskom klubu na car. vieću došlo se bilo do velikih razmiricah, a njemačke novine nisu časile ni časa a da ne prorekru gotovo razsulo. Ali na njihovu veliku žalost to se nedogodi, jer su zastupnici Groholski i Czarkovski, označujući pravi smjer poljskoga konservatizma, obuzdali uznemirene duhove. Czarkovski bje izabran za glavnoga govornika u razpravi za proračun.

U ugarskoj gospodskoj kući donio je grof Teodor Pejačević izpravak, da se § 6. protegne i na Hrvatsku tako da može Njeg. Velič. imenovati članove za gornju kuću u Ugarskoj i članove iz Hrvatske.

Ministar Tisza je slavio dne 2. svoj jubilej t. j. desetgodišnjicu svojeg djelovanja kao ministar. Tom sgodom dobio je ministar Tisza vrlo laskavo pismo od Nj. Vel. cara. Ovacijah i govorah može si svatko pomisliti, da bijaše tom sgodom dosta. Najzanimivije pozdravište svoga šefa veliki župani, koji ga iz razloga što se moraju seliti iz gospodske kuće, pozdravišе sa: Morituri te salutant t. j. oni, koji su na obronku političke smrti, te pozdravljaju!

U vanjskom svietu neima baš zamašnih novicah.

Bugarska narodna skupščina povodom nemirah u Macenoniji poslala je sliedeću brzojavku ruskomu caru: Zastupnici Bugarske, koje vodi čuvstvo velike zahvalnosti radi iskrene vaše dobrote, koju svedjer pokazujete bugarskomu narodu, podielišе mi nalog, da Vašemu Veličanstvu izrečem ljuboznu odanost bugarskoga naroda, i da zaprosim zaštitnika svega slavenstva, da pruži svoju blagodarnu ruku trpećim kršćanom u Macedoniji. — Stambulov predsjednik.

Uspjeh glasovanja u englezkom parlamentu o Nothcoteovu predlogu koji ide zatim, da se podieli ministarstvu nepouzdanica radi egipatske politike, nije valjda nijednoga iznenadio. Gladstone održao je šićušnu pobjedu u donjoj kući, od četrnajst glasovah. Toga radi pronieli se glasovi o ministerijalnoj krizi — Gladstone-a će po svoj prilici izmieniti Salisbury.

Talijani u svojih svojatanjih u Egiptu doprli su do Bailula. Tamo velo da su im se pučani poklonili i mirni ostali, do kada će mirovati, to valjda samo oni znadu.

Iz vojne u Sudanu nikakvih novicah i one koje dolaze nedonašaju ništa dobra i povoljna po Engleze.

Po viestih iz Paname reć bi da i tamo neide baš najbolje jer da se prevrat u Columbiji sve više širi. Englezke čete poražene su u bitci proti urotnikom. Ostalo je 60 mrtvih, 200 ranjenih, a 300 zarobljenih.

Franina i Jurina.

Fr. Zadnji put si se zaklatil na Cres a nisi mi znal povedet kako tamo puku klicaju komunjske stvari.

Jur. Po mačju paru, ti biš tel da gren ja gospodinu Chersichu va trbuh, da sve doznan ča on misli i snuje.

Fr. Ne jadi se no; kada tega ne znaš, ću ti ja povedet. Prije su ti napovedali ave va našen hrvatskem zajike puku, a sada zač je nova moda, napovedaju talijanski. Ki nezna tako, neka se vadi, zač da ni su poglavari zarad puka nego puk zarad gospodarih!

Jur. Pravo je, zač gospoda nose veladu a mi kopači dosta da plačamo i mučimo. Su pak ča već publikali?

Fr. Bravo da su. Neki dan je auš kričal po ulicah da se morajn svi oni, kl imaju blago od *sumi* oglasit na poteštarije.

Jur. Je l' ga pak ki razumel?

Fr. Vranića češ da ga razumeju kada je rekal sam auš, da su ti: »animali da soma« tovari.

Jur. Tako će bit takoveh va Cresе?

Fr. Rekli su mi, da jih ni s četiremi nogami.

Jur. Onda će jih bit s dvemi.

Fr. Ma bi reć.

* * *

Fr. Ma se brate Jure pije po Kastavšćine kako da j' otukalnica.

Jur. Neka neka, ma će benj znat on kl bude plaćal.

Fr. Dragi til ter je beći va Poreče i Pazine.

Jur. Ja ja, ma će ki god i s glavun platit ne samo s beći.

Fr. Ala ne budi nem ne, ter se niš nepita ni ki pije ni ki plaća.

Jur. Veruj mane Frane, da će se kigod tepijači spominjat i kletu.

Fr. Borme ja neću, zač pijen vodu i mislim svojun tikvum.

Različite viesti.

Imenovanje. Preč. g. Dr. Ivan Šust, dekan stolnoga kaptola u Trstu, imenovan je proštom kod istoga kaptola. Naša srdačna čestitka!

† Mijo Semelić. Već nam je bio list pod tiskom kad nam stiže iz Vodnjana žalostna viest, da je tamo preminuo dne 4. t. m. g. M. Semelić kanonik i župnik Barbanski. Pokoj Ti vječni mili druže!

Javljaju nam iz Gradca. Preminuo je dne 28. veljače obljubljeni član »Hrvatske« *Ante Cetinić Antunov* služatelj liečničtva. Bijaše rodom iz Dalmacije, poštenjak da mu ih bilo malo para, marljiv kao crv u naukah, velika nada razžalošćenih roditeljah, a ponos Dalmacije. Svi koji ga upoznaše žaluju za pokojnikom, a najvećma žali hrvatski krug djakah, kojemu bijaše na čast i diku.

Trupło premilla pokojnika sahranilo se dne 2. t. m. uz mnogobrojnu povorku prijateljah i znanacah na groblju svet. Petra u Gradcu.

Lahka ti bila zemljica poštenjače!

Odluka iz Poreča. Dobismo iz Cresa: Ipak nakon očekivanja od punih 4 mjesecah dobismo riešitbu naše molbe. Riešitba je kratka jezgrovita; ona nalaže občinskomu vieću, da rieši molbu creskih kopačah, što je ležala zaboravljena u prahu 8 mjesecah u arkivu občinskomu. Junta premučala je okolnost naperenu proti glavaru Chersichu, gdje mu se kaže, da je svojevoljno uzeo dio občinskoga dobra u Lovreskom i upotriebio za svoje svrhe. Mi smo cielu tu stvar predali u kompetentne ruke, koje će znati nam zadovoljštinu tražiti, kad ju već nije znao naš zastupnik g. dr. Andre de Petris. — Občina je dakako odbila našu prošnju — a mi smo otišli, kako smo došli. Glavar imade tri parcele občinskoga dobra, a siromašni kopač, za koga bijaše namienjena niti jedne. Živila pravednost!!

Polit. družtvo »Edinost«. Predsjedničtvo pol. družtva poziv lje svu gg. odbornike i zamjenike k sjednici, koja će se obdržavati dne 8. t. m. u 10 satih u jutro u prostorijah delavskog podpornog družtva, Acqueotto br. 11.

Glavna skupščina delavskog podpornog družtva u Trstu obdržavat će se dne 29. t. m.

Uništeni izbori u Krku. Kako smo javili u svoje vrieme pobjedila je hrvatska stranka kod poslednjih občinskih izborah u Krku. Obje strančke t. j. hrvatska i talijanska podniele su utoke proti izborom u pojedinom tjelu. Mjesto riešitbe na utoke pronašlo je namjestničtvo u Trstu za shodno uništiti poslednje izbore. Za razlog tomu navadja se, *da su izbori počeli u II. i III. tjelu iza propisanog sata i jer kad padaju dva tjela, red je da padne i treće.* O tomu u budućem broju više.

Iz Opatije nam se javlja, da je tamo prošlih danah bila komisija, kojoj su pripadali kotarski kapetan voloski i občinski glavar, radi tamošnje pučke škole. Izpitavali su, koji se jezik govori u pojedinih obiteljih i kućah. Pitano ih je 63 kućegospodarah. Od tih izjavilo je njih 52 »hrvatski«, onih ostalih 11 reklo je što slovenski, što njemački itd. Ni tu neovatu dakle ruže onim intrigantom, koji bi htjeli naš narod odnarodit. Tako valja! Čast Opatijcem!

Iz Kastva nam pišu, da je trojica onih, koji nedaju mira po Kastavšćini, silom zahtjevala prošloga tjedna od občinskoga glavara, da sazove opet občinsku sjednicu. Prošli svi skupa c. k. kapetanu na Volosko, koji da je predbacilo občinskomu glavaru, da neka bolje štiti i brani svoj ugled te neka se neda zastrašiti od svakoga smutljivca. To zvoni lepo, nego i c. k. kapetanat ima se zauzet za občinu, kad ju nemirnjaci bune. Čujemo, da je zastrašilo i te nemirnjake, koji sramote čestno ime kastavsko.

Ovaj strah nije imao nikakva uspjeha. Bolje bi bilo, da je c. k. kapetan odmah u početku poprimio energične mjere proti nemirnjakom, tim bi bio umirio i Kastavštinu i prišparao mnogim zavedenim sto neprilikah i jadah, koje će morati pretrpiti. Proti gluposti i zlobi težko se je na pametan način boriti, tu valja zube pokazati, ako nećeš, da te pogaze. Dosada nismo čuli, da je usled tih nemirah tko nastradao, nu danas na našu žalost imamo priobćiti neugodan događaj. Prošle nedelje došlo u Kastav nekoliko gospode iz Voloskoga i Opatije. Medju njimi c. k. komesar voloskoga kapetanata g. Šorli, inžinir iz Opatije g. Hartmann sa hćerami i drugi. Oko 8. ure na večer odputili se natrag na Volosko. Došav izpod Kastva na tako zvano »križišće« doletilo za njimi iz Smitićeve krčme 5 nesretnikah, koji su na grdni način navalili što kamenjem što šakami na rečenu gospodu.

Pomislite si jauk, plač i krik gospodjah, koje bijahu u tom družtvu te kritično stanje mužkaracah. Glasa se, da je politički komesar opetovano bio šakami udaren a g. Hartmanu da je kamenom čelo razmrcvareno ostalo.

Evo do česa se je došlo skrajnom popustljivošću od strane političke oblasti, da je činovnik iste oblasti jedan od prvih, koji je od buntovnikah napadnut. Stanovnici grada Kastva i sela sv. Mateja nemogu već izaći bez pogibelji za svoj život iz svojega mjesta, jer su nemirnjakom ponarasla krila, što vide, da jim sve »franjko« prolazi. Kod Frančićah napala je rulja na kuću čestitoga muža g. Kundića u da nije nitko pozatvaran. Kundić morao je sam stvar prijaviti voloskomu sudu.

Polag zadnjih viestih reč bi, da se je ipak usled napadaja na političkoga komesara odposlalo žandare, da idu loviti zločince, od kojih da je već nekoliko zatvorenih.

To su plodovi oklevajućega postupka, jer se je mogla stvar u klici ugušiti, da je politička oblast kaznila nekoga Juga, koji je sbacio prvu tablu i koji je usled toga bio istoj oblasti i prijavljen!

Iz Lovrana nam pišu, da je tamošnje občinsko zastupstvo **jednoglasno** zaključilo, da se podigne pritužba na vrhovno sudište proti odluci ces. kr. ministarstva za bogoštovje i nauku, kojom je bilo opredjeljeno, da se u gradu Lovranu ustroje dva odjela u pučkoj školi, jedan za hrvatsku a drugi za talijansku djecu.

Dosadanji članovi mjestnoga školskoga vieća gg. Ivan Zupar i Pio Peršić, koji su se toliko zauzimali za talijansku školu, nisu više izabrani u to vieće a na mjesto njih postavljena su dva naša muža.

Potvrdjen zakon. U posljednjem zasjedanju zem. sabora u Poreču bijahu poprimljene nekoje promjene občinskoga zakona za Istru. Taj novi zakon potvrdilo je Njeg. Vel. cesar. Medju ostalim nalazi se u novom zakonu i ta ustanova, da se u občinskih zastupstvih, gdje su izašle iz izborne borbe dvije stranke, imade manjina pokoriti većini, da nebude u budućoj prkosa, kao što je to do sada na više mjestih bivalo te se nije moglo doći do izbora načelnika i občinskog savjeta. O tom ćemo zakonu u kojem budućem broju obširnije progovoriti.

Na Voloskom sudu zabrinuti su radi velikoga posla u kažnjivih stvarih. Osobije nije dostatno za ogromni posao — pa nije niti kadro obavljati, jer nepoznaje jezika pučanstva. Uvjek može pomoći ali pomoći još nije vidjeti!!

Veprinačka občina imala je prošlih danah istih prizorah kao i Kastav. Uzrok svemu tomu su nesretne table izvešene ponalogu c. k. kapetanata. Nitko neće da čuje o »Grenzpicirku«, jer da su tim prodani. Uzaluđ svako tumačenje i dokazivanje, svjetlina nije htjela ništa čuti. Tamošnji nemirnjaci govore: Kastavci su sbacili table i mi moramo s njimi držati. Občinski glavar obavjestio je još na dobu o svem c. k. kapetanat na Voloskom, zatražio pomoći i zaštite ali nije na sve molbe o tom pogledu niti odgovora dobio! Eko bi dakle odgovarao za svaki nesretni događaj, da se je sbio na Veprincu? Pobliže javiti ćemo, ako bude potreba, u budućem listu.

Nadamo se iz svega ovoga, da će konačno i c. k. namjestničtvo poduzeti kakve korake, da se uzpostavi mir i poredak pa ako uztreba i delegirati za to energičnu osobu.

Hrvatsko akademičko družtvo Zvonimir u Beču, slavi u subotu dne 7. ožujka veliki koncert slaveći 50godišnjicu preporoda hrvatske knjige. Program koncerta je obilan i šiep. Iza koncerta sieliti će svečani komers. Doznajemo u posljednji čas, da prredjuje u istu svrhu i akademič. družtvo »Hrvatska« u Gracu koncert dne 11. t. m.

Čestitamo svjestnoj mladeži da pojmi svoju zadaću i da u tudjini kuže, da se Hrvat rado sjeća svečanih časovah prošlosti svoje.

Občinsko zastupstvo koparsko bilo je negde mjeseca oktobra prošle godine razpušteno i to stoga, što je htjelo počastiti osobitom počašću muža, prognanoga iz ove države rad prepametog talijanskog mišljenja i djelovanja. Ovih danah imadu se obaviti novi občinski izbori.

C. kr. činovnikah ima u Kopru toliko, da oni pobjedjuju u dotičnom izbornom tjelu te tako izabiru deset zastupnikah po svojoj volji. I ovaj put hoće to stalno. I koji se od gradjanah tim bave i koje to zanima znadu to, niti imadu ikakve nade, da bi u tom tjelu pobjedili sa svojimi kandidati. A kakve kandidate-činovnike želo odnosno ne želo koparski talijanaši? Oni da govore: »Neka gg. c. kr. činovnici izaberu koga će, **samo ne Slavena**«. — Neće bit sigurno Slavena u Kopru, koji bi čast občinskoga zastupnika želio. Nit njim nije ikomu do toga ni malo stalo. Jedino što bi se moglo želiti, da nerečemo pravom zahtjevati, jest, da bude izabrano nekoliko zastupnikah iz Lazareta, spadajućega pod koparsku občinu, da bude tako i onaj puk imao svoje zagovornike i branitelje.

Mi spominjemo ovu stvar samo s toga, što gospoda Talijani hoće bilo Niemca, bilo Madjara makar i istog Turčina samo ne Slavena. Ne svoga suzemljaka ako je Slaven. Ne člana onog naroda, kojim je napučen veći dio Istre, i kojemu je dosudjeno živiti zajedno s Talijani u našoj Istri, i kojega bi tobož imali izbrazditi gg. Talijani, i kojemu da toliko dobra žele — kad nam ne spava, kad ne pita svoga, kad radi što i kako će on, kad i dok njim je rob. Daleko su već gospoda talijanaška dotjerali! Samo tako dalje. Nas dvoje naroda Istre, Hrvate i Talijane, dobro su već tretći posvadili i razdelili. I tomu se neizmjerno veselo. I još će se jače. I rad toga uživaju i sve će više služeći se onom: omnibus dviemi pravdajućimi se, uživa treći«.

Hrvatska Vila. Knjižara Dragutina Albrechta u Zagrebu javlja nam, da je ona preuzela vlastničtvo i nakladu hrv. Vile te da je to učinila samo stoga razloga, da no propadne tako lieno poduzeće u Hrvatskoj. Obećaje ujedno, da će nastojati da budo list što valjaniji. Preporučamo i ovom zgodom našim čitateljem »Hr. Vilu«

Pomorske viesti.

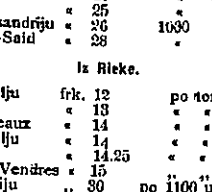

Navli zatkrodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk.	12	po ton.	dugah
» Cette	»	12	» »	»
» Bordeaux	»	14	» »	»
» Maltu	»	18	» »	lesa
» Algeriju	»	24 i pol	1100	uneć. franc.
» Messinu	»	20	1200	» miet.
» Cagliari	»	25	» »	»
» Patras	»	27	» »	»
» Pirej	»	25	» »	»
» Aleksandriju	»	26	1000	
» Port-Said	»	28	»	

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk.	12	po ton.	dugah.
» Cette	»	13	» »	»
» Bordeaux	»	14	» »	»
» Marsilju	»	14	» »	tkordun.
» Cette	»	14.25	» »	»
» Port-Vendres	»	15	» »	»
„ Algeriju	„	30	po 1100	uneć. miet.
„ Batum	„	1 i tri č.	po prazn.	barilu.

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk.	13 i pol	po ton.	dugah
„ Bordeaux	„	14 i pol	» »	»
„ Rouen	„	18	po 1015	kfg. hrast. drva
„ „	„	26-30	po 1000	lit. vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tudjinozemstvu.

Odjedrili iz:

Kraljevice 25. veljače Tonina C., Andretić za Miljetke. — *Rieke* 20 velj. Lina, Hamer za Algeri. 22. Toni C za Marsilju 21. Pepina, Randić za Cette. Ida P. Peršić za Marsilju; Tartaro za Marsilju. — *Sharpnezza* 18. veljače. Emulo, Savoldelli za Napulj. *Curdifa* 17. velj. Rebecca, Jakulić za Cape Town. — *Cagliaria* 11 velj Guido, Mandić za Cette, Gino, Gjačić za Oran. — *P. Eads* 5. veljače. Gloria, Premuda za Liverpool. — *Marynorta* 17. Luigia P., Ferlan za Barbadoes. — *Gibraltara* 12. veljače. Esther, Car za Falmouth — *Betuma* 8. velj. Marino. Veličić za Miljetke. Pomoć. Katarinić za Genuu — *Anverse* 18. velj. Dilawur. Drobac za Novu Jorku. — *Marsilje* 18. velj. Jared, Barbarić za Carigrad. 19. Viganj, Kovačević za Carigrad. — *Liverpoola* 19. velj Venus B., Sablić za Rio Janeiro. — *Delaware* 3. velj. Tilde, Colazio za Filadelfiju. *Savannah* 4. velj. Celestina, Pajkurić za Bahia Blanca. — *Cardifa* 19. velj. Errante, Nikolić za Montevideo. Enrica, Stipanović za Rieku. — *Grevesenda* 19. velj. Dvanaesti dubrovački, Brnčić za Genuu — *Fleetwooda* 19. v. Artiere, Campacci za Ayr. — *Marselje* 21. velj. Guido, Mandić za Cette. Peljesac, Kosović za Carigrad. Ribes, Nikolić za Lagunu. — *Bone* 10. velj. Leandeo, Gladulić za Tunis. — *Licate* 14. velj. Livadia, Začević za Miljetke. — *Carigrada* 18. velj. Gjurko, Petričević za Dedeagach. La Fortuna, Žiga za Batum.

Dojedrili u:

Trst 24. veljače. Tempo, Peranović iz Girgentia. Lea, Krelić iz Nove Jorke. — *Rieku* 20. velj. Aquila, Tičac, Mimi, Tominić, Andre, Tičac iz Cette. Cvietnidan, Turina iz Port-Vendres. — *Stinicu* 16. veljače. Skenderbeg, Zubčić iz Zadra. — *Senj* 14. velj. Bell'Annetta, Biondić iz Trsta. — *Cardif* 19. velj. Minerva V., Mikulčić iz Ronena. Conte Arturo L., Dabinović iz Barrowa. — *Gibraltar* 12. veljače. Esther, Car iz Cypra. — *Salonić* 7. veljače. Deseti Dubrovački, Marinović iz Nove Jorke. — *Malta* 14. Emerico, Valentin iz Senja. — *Marseilju* 19. velj. Falco. Tomaelć iz Aquilas, Guido, Mandić iz Rieke, Sloboda, Getallja iz Odesse, — *Montevideo* 17. siečnja. Mosorska Vila, Štorf iz Cardiffa. — *Buenos Ayres* 22. sieč. Mirto, N. Lučić iz Cardifa. Ararat, Kršalja iz Marselje. Lucia B., Marinović iz Brunswicka. — *Novu Jorku* 9. veljače. Drago D., Bakarčić iz Lisbone, Aurora J., Gerolimić iz Barbadoesa. — *Fray Rentos* 21. velj. Giustizia, Valentin iz B. Ayresa. — *Rio grande do Sul* 22 siečnja. Carattore, Martinolić iz Trsta. — *Lesih* 19. velj. Ati, Ferrari iz Buenos-Ayresa. — *Cette* 20. velj. Maria Andrina, Seplć iz Rieka. — *Falmouth* 23. velj. Esther, Žiga iz Aleksandrije. Tri Brata, Rosić iz Aleksandrije — *Cette* 23. velj. Dampier, Priskić iz Rieke. — *Carigrad* 18. velj. Gjurko, Petričević iz Batuma. 18. La Fortuna, Žiga iz Trsta. Lamek, Vekarić. 19. Mathusalem, Gurlć iz Marselje. —*Livatu* 17. velj. Mira, Skopinić iz Trsta.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	40.—	do	for.	58.—
» Santos	»	54.—	»	»	62.—
Cukar tučen	»	18.—	»	»	21.—
Ulje za jelo	«	40.—	»	»	44'—
» dalmatinsko	»	42.—	»	»	—.—
» talijansko fino	»	—.—	»	»	100.—
Riža talijanska oblat.	»	14.—	»	»	21.—
» indijska		12.—			14.—
Papar Batavia obil.	»	83.50	»	»	86.—
Bakalar	»	40.—	»	»	43.—
Petrolj	»	10.—	»	»	11.—
Mast ovdašnja	»	36.—	»	»	—.—
» englezka	»	46.—	»	»	—.—
Slanina oblata	»	54.—	»	»	—.—
Maslo	»	60.—	»	»	100.—
Loj Dalmat.	»	40.—	»	»	—'—
Naranče puljižke	»	8.—	»	»	5.—
Rozlći puljižki oskud.	»	7.50	»	»	8.50
Limuni mnogo pitani	»	4.25	»	»	—'—
Mandole Dalm. osk.	»	78.—	»	»	84.—
Smokve	»	18.—	»	»	19.—
Leća	»	15.—	»	»	20.—
Vuna bosanska čista	»	114.—	»	»	116.—
dalmatinska		114'—			110'—
» istarska čista	»	118.—	»	»	—.—
Kože strojene poplat	»	140.—	»	»	180.—
» kravje	»	165.—	»	»	280.—
» teletje	»	350.—	»	»	500.—
» surove volovje ovdašnje sviježe		48.—	»	»	56.—
» suhe dalmat.		70.—	»	»	105.—
» » teletje		150.—	»	„	200.—
„ janjotje 100 komada		70.—	„	„	86.—
Sieno	»	1.75	»	»	—.—
Šljive bosan. srbske	»	17 50	»	»	—.—
» hrvatske	»	14.50	»	»	15.—
Pšenica	»	8'¼.	»	»	8.75
Kukuruz vlaški	»	6.—	»	»	7.—
» banatski	»	5.80	»	»	6.—
» hrvatski	»	5.80	»	»	6.—
Vino puljižko		16'—			—'—
grško		10'—			—'—
dalmatinsko		8'—			20'—
istarsko		16'—			26'—
Raž Azov obil.	»	6.75	»	»	—.—
Zob mađjarska	»	7.25	»	»	8.—
» hrvatska	»	7.25	»	»	7.—
» arbanaška	»	7.—	»	»	8.—

Tršćanska burza

od dne 4. marča

Austrijska pap. renta	for.	83.70	do	for.	83.80
Ugarska » »	»	94.35	»	»	94.45
Ista u zlatu 4%	»	99.15	»	»	99.35
Dionice nar. banke	»	870.—	»	»	870.25
» kredit-banke	»	307.—	»	»	305
Talijanska renta	»	96.¾	»		96·75
London 10 lirah sterlinah	»	124.—	»	»	124.½
Napoleoni	»	9.76.50	»	»	9.78.—
C. kr. cekini	»	5.72	»	»	5.73
Državne marke	»	60·45	»	»	60·55
Iste francezke	»	48.80	»	»	48.95
talijanske lire	»	48.65	»	»	48·75

Lutrijski brojevi

od 28. febrara.

Trst	57	18	75	87	49
Line	9	87	85	64	52
Budapest	10	88	53	55	74

dne 4. marča:

Prag	55	60	37	53	86
Lavov	54	43	20	10	71
Hermannštadt	40	35	43	30	64

Prilog. Današnjemu broju pridali smo »Prilog«.

Odlikovan „Specialitet" P. Slocovich-a

Ljekarna „Alla Marina"

Elisir Kina Kina. izvrstan lieк kod slabine želudca i može služiti kano pomoćno sredstvo kod močvarnih groznicah, kod neprobavljivosti želudca i trbušne slinavice itd. Ciena velikoj staklenici 60 novč., malenoj 40 novč.

Elisir Kina-Kina sa željezom, koji popravlja sastavinu krvi, bliedoću i pomanjkanje krvi, bieli cvjet kod ženah itd. Ciena staklenice 60 novč.

☛ Naručbe uz pouzetje obavljaju se krotom pošte.

Agentura parobrodarske plovitbe za Sjevernu i Južnu Ameriku uputuje izseljenike uz nizku cienu, najbolje uvjete i **dobre preporuke.** — Obratit se na ovlaštenoga Agenta.

Giov. A. Gjaja, Trst.

PRIPOSLANO.

Upozurujem štovano občinstvo, da je mo Elisir VLAHOV dobio na posljednjoj izložbi u Calcutti 1883-1884. veliku kolajnu i počastnu diplomu.

Nadalje javljam, da nije to prvi put, ilo je moj nenad krijivi Elisir bio odlikovan, već dapače održa množtvo kolajnah zlatnih, srebrnih i broncevnih od raznih izložbah.

Zahvalna pisma i liečničke svjedočbe preporučuju Elisir što većma svakomu. Razni medicinski učenjaci upotrebljuju ga u bolnicah i svuda postignu najbolji uspjeh.

Sa počitanjem „Romano Vlahov" iz Šibenika.

Moj Elisir Vlahov, želudačni likvor nadje se u svih glavnih gradovih svieta. Valja paziti na patvaranje. Način kako se razpoznaju prave staklenici jest: pazi da li je u staklenici utisnut: Romano Vlahov Šibenik, nadalje suhi pečat u škatuljici a na čepu pečat na ognju i napokom izvornu firmu na naslovu.

Javna zahvala.

P. n. slavnomu občinstvu, od blizu i daleka došavšemu, posebno pako slavnim družtvom: «Slavjanska čitaonica tršćanska», «Sokol tršćanski», čitaonica sežanska, podružnica crvenoga križa u Sežani, velečastnom svećenstvu, svim županom na Sežanščini in na čelu velikomu županu i starešinstvu sežanskomu, osobiju c. k. kotarskoga poglavarstva, suda, odvetničkoga, notarskoga i učiteljskoga tela, poreznoga ureda, žandarmarijskoga i financijalne straže odjela i železničke postaje u Sežani, financijalnoga porjerenićtva na Općinah, dvorne kobilarne u Lipici, pevcem, slavnim uredničtvom: «Edinosti» i «Naše Sloge» i svim drugim rodjakom, prijateljem i znancem, koji su sprovedli k zadnjemu počinku nezaboravnu

Trnovec Milenu Bogdanovu roj. Mankoč

izriču ganjenim srdcem najiskreniju svoju zahvalu.

U Sežani, 27. veljače 1885.

Žalujuće obitelji:
Trnovec i Mankoč.

nih

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za človjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo { za fr. 4·95 iz dobre vune / « « 8·— « bolje « / « « 10·— « fine « / « « 12·— « prav fino «

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **suknena obłačila za gospé, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za **zimni paletot za dame, meter f. 4.**

Potne plašče po f. 4, 5, 8 do f. 12. jeden. Zelo lepa oblačila, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tüfil), rašanina, kómis, (grebenina), cheviots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neprosto. Pošiljatve s povzetjem** čez f. 10 **prosto.**

Imam stalno zalogo sukenj v vrednosti f. 100.000 a. vr. ter se ob sebi ume, da mi v mojí svetovni trgovini mnogo **ostankov** po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kratke zelo **znižani tvaritbeni cent** razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemorejo pošiljati uzori,** ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **sleparja,** ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv.

Nepristni **ostank** se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Za ovu korizmu.

preporučuje se »Hrvatski Bogoslužbenik«, u kom osim jutrnjá, večernjá i raznih pjesama hrvatskih za crkovno pjevanje kroz svu godinu, ima i put od križa, oficij velike nedjelje, plač Gospin, služba na mrtvi dan, Svesvete, Božić, Mlado ljeto, Vodokršće, Svijećnica i ostale Gospine blagdane, Ruzarij, Litanije, Gospa i Svih Svetih, kako se služi sv. misa staroslavenski, oficij na sv. Jurja, Sv. Anta, apoštola sv. Cirila i Metoda, Aržbo proščenje itd. itd. Nabavlja se kod uprave »Narodnoga Lista« u Zadru. Mekko zapada fr. 2.—, a vezan u koži i pozlaćen fr. 2.70. Tko pošalje novce unapried, prima ovu knjigu od preko 400 strana u kuću bez kakva poštarskoga troška.

Molim! čitajte!

Pribavio sam si na dražbi za polovicu dielo cielo skladište jedne glasovite tvornice ponjavah i konjskih pokrivalah, te dajem radi toga dok ima na skladištu, za

samo 1. for. 80 nvč.

1550 komadah, velikih, debelih širokih, neraztrgljivih

konjskih ponjavah.

Ove su ponjave 180 centim. dugačke i 120 centim. široke sa bojadisanimi poprečnicami, k tomu su poput daske debele i rad toga neraztrgljive.

Raspošilju se uz gotovinu ili pošt. pouzetjem. Danomice razašilju se u sve krajeve svieta ove ponjave i jesu svuda na dobrom glasu jer se mogu upotriebiti mjesto pokrivala jer su prije više nego li dvostruko stojalo.

Naslov:

Trgovina Tkaninah

J. H. Rabinovitsch

Wien, II., Schiffamtsgasse.

Obligacije 5%

(občinske)

Prve patriotične zadružne štedionice u Pešti

preporučuju se osobito kano

izvrstan uložak kapitalah.

Takove obligacije izdaju se na temelju dogovorenih posudah prve patriotične štedionice u Pešti, državi, pokrajinam, občinam itd.

Družtvo dozvoljava posude:

na pokretnine valjano uknjižene, na dohodke pokrajinske ili občinske, opredieljene od vlade ili vladinim ovlašćanjem;

i napokom družtvom, ustanovljenim u svrhu izvadjanja radnjah javne koristi na državno jamstvo, ili uz pravo prvenstva zakonito osigurana, ili uz sjegurnost državnog utjerivanja.

Točno uplaćivanje kamatah i izvučenih obligacijah zajamčeno je glelom imovinom prve patriotične zadruge štedionice u Pešti.

Izdane obligacije pružaju dakle **svaku sjegurnost** a k tomu prednost za slučaj, da su izvučene, ne trpi posjednik nikakve štete kao što dokazuje sadanje njihovo stanje.

Filialka Banke Union u Trstu

i ujezina.

mjenjačnica na Corsu Br. 1.

prodavaju takove obligacije 5 po sto prve patriotične zadruge štedione u Pešti, kao što i obligacije darovnice 4 po sto hipotekarne banke Ugarske i založne listove 4.50 po sto ugarskog zavoda zemljištnog kredita, polag dnevnog tečaja.

TRŠĆANSKA TRGOVAČKA

banka

Eskomptiranje mjenicah.

Trst neposredno i domicilirano 4%
Beč neposredno i domicilirano 4%, nu ne kraće od 10 danah.
Prag, Pest, Brno, Gradac, Lavov, Ljubljana, Zagreb i Rieka neposredno i domicilirano 4% u roku ne kraćem od 15 danah.

Doznake

za gore spomenuta tržišća bez provizije.
Interesi za izdane novce za Bankanote 3% godišnjih sa predogiasom od 15 danah
2½% « « « 5 «
Za komade od 20 franakah u zlatu interesi polag ugovora.
Interesi na posude vriednostnih papirah na Warrante 5% godišnjih bez ikakvatroška i provizije na papire 6% godišnjih za iznose do for. 500; za veće iznose polag ugovora.
Izplata kuponah, kupnja i prodaja vriednostih ½% provizije.

Bankovni račun

2% do iznosa od for. 50.000.
Odiel za komade od 20 franakah u zlatu.
Sve navedene operacije obavljaju se kano do sada u komadih od 20 franakah polag ugovorenih pogodbah.

Uložci sahranjeni.

U sjegurnoj blagajni, gdje se čuvaju sve vriednosti banke, sahranjuje se javne vriednosti, zlato, srebro i skupocieni predmeti uz povoljne pogodbe.

Trst, 21. maja 1884.

Upravni savjet.

Podpisani časte se objaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osjeguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje tvornicu

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu jamčiti za onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče »veoma nizkih cienah«. Izradjuju se pečati kojegod drago podobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: ključići, medaljoni automatični, škatulje za žibice. Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dionice itd.

Primaju se također pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

LA FILIALE
della
BANCA UNION
TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
4 „ „ „ 12 „
4½ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
3½ % con preavviso di 20 giorni
3½ „ „ „ 40 „
3½ „ „ „ 3 mesi
4 „ „ „ 6 „
Godranno dell'interesse aumentato le lettere in circolazione con 5 giorni di preavviso dal 6 novembre a. c. quelle con 12 giorni dal 13 giorni e quelle con 24 giorni dal 25 novembre a. c.

IN BANCO GIRO

abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la valuta del medesimo giorno*

Assume pei propri correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d'assegni, cambiali e coupons*, verso ½% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants.

Riunione Adriat. di Sicurtà

u Trstu.

Osjegurava proti-požarom, pravozu po suhom, rieках, i moru, proti tuči, i život u svih kombinacijah.

Glavnica i reserva družtva 31. decemb. 1883.

Glavnica družtva	fr.	3,300 000·—
Reservni fond od dobitka	«	536.623 02
Posebna reserva od dobitakah od osjeguravanja na život	«	150.000·—
Reservni fond za pokritje prenosah vriednostnih predmetah	«	161.500·—
Premijna reserva svih odielah	«	7,349.780·36
Reserva za škode	«	267.601·—

U portfelju:

Premije, koje se imaju uljerati budućih godinah fr. 16,954.118 57

Ukupni iznos svih štetah plaćenih od god. 1838. do 1883. « 114,949.847·01

Ured ravnateljstva:

Via Valdirivo broj 2 (u vlastitoj kući).
Filialke u svih glavnih gradovih Austro-Ugarske i u inozemstvu.

Založni papiri 5% austrijske centralne banke zemljišnoga kredita

(Banca Centrale Austriaca di Credito fondiario koji se amortiziraju u 38 godinah pomoću vucidbah a preporuke su vriedni osobito kano stalan i unosan uložak kapitalah dočim nose polag sadašnjeg kursa interes veći od

pet po sto.

Radi svoje solidnosti mogu se ovi založni papiri upotrebiti za kaucije i također za pupilarne zaloge itd. itd

Založni papiri od **5 po sto** centralne austrijske banke za zemljišni kredit prodavaju se polag svakdanjeg kursa kod: **FILIALKE UNION BANKE u TRSTU** i kod njezino **Mjenarne Corso I.**, gdje se također propali kuponi te izvučene srećke dižu.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 3½%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Cielovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od dovisah, efektah, također unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povoće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884.

Velika partija ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

B. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopalu, može se zamjeniti.

Velika partija odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za cielo mužke odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju za marku od 10 nvč.

Počastna diploma

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašašćem profesora Friedländusa, da se može ista upala plućih preuešena na zdrava pluća pomoću zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, napose u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. **Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija,** je usisanje sa **izvrstnim smrekovim extraktom** pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Tršćanska štedionica.

Prima novčane uložke u bankovkah od 50 novč. do svake visine, svaki dan u čednu i to od 9—12 satih do podne. U nedeljah od 10—11 satih u jutro. Interesi na knjižice — — — 3%

Plaća svaki dan od 9—12 satih do podne iznose do 50 fr. neodvlačno, preko 50 fr. sve do 100 ako se 1 dan prije oglasi. Iznose od 100—1000 fr. ako se oglasi napred 3 dana.

Eskomptira mienice, domicilirane na tršćanskom trgu po — — — 3%

Posudjuje na državne papire austro-ugarske u iznosih do 1000 fr. 4% za iznose veće po tekućem računu — — — — — — — 4½%

Daje novac uz uknjiženje na posjede u Trstu; interesi po dogovoru.

Trst, 20. jenara 1884.

Piccoli-jeva

želudačna esenca

lekarne Piccoli-ja »pri angelu« na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, hemerojide, slatenicu, migreme, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djece.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani

Vaša želudačna esenca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, dutim polagšanje i zboljšanje.

Josip Sovdat, župnik, Kamnje, pošta Črnica.

Ovdje valja izreka »Čast zaslužku«. Vaša želudačna esenca, koju sam ja i mnogo drugih bolnikah rabio u bolesti, je uprav čudovite moći, osobito kod želudačnih bolestih:

A. Zupetina, župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrdjuje, da ima žel. dačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i pračudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; ki maš da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plominj, Primorje.

Antirheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi delavnih čutilah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santonínske; (kolešci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadičah 60 nvč. 1000 komadičah 5 for.

Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, pranim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatuljica 20 nvč.

Zeliščni prašni sirup. Ta iz ljekovitih biljnah izdjelani sirup rabi se a najboljim uspjehom proti svim prsnim i plućnim bolestim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dužijivomu kašlju itd Odrašćeni neka uzmu 2 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličić. Staklenica 36 n.

Tu navedena, kako sva druga ozdravila se uviek friške dobe u lekarni

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz pouzetje iznosa.

Zaloge u Trstu su u lekarnah pl. Leutenburg, Foraboschi, Prendini, Ravasini i Zanetti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Prilog k 10. broju „Naše Sloge“.

Puku občine kastavske.

Ove besede nisu za onih, koji neće da čuju razloga, nego su za onih, koji su voljni trezno i mudro razmišljati.

Kada sotona najde čistu kuću, uzme sedam vrazi hujih od sebe i opet pojde napastovati kršćansku dušu.

Tako napastuju vas, a nedaj Bože, da se koji radi svoje naglosti ljuto oparite, onda bi si oni, koji vas šuntaju, trli ruke od veselja.

Dakle razvidimo te naše smutnje:

Prvo: Mnogi govore: mi smo prodani pod hrvatsku banovinu; sada već plaćamo svakojaka plaćila, a od sada ćemo morat plaćati od kokoši i od jaja i od žene s kojom spavamo.

Ljudi, nebudite ludi! Kada tobože na sigurno znate, da ste prodani, dajte se napred. Tužite na sud onih za koje mislite, da su vas prodali, dajte napred onih, koji su vam to povedali, pak da vidimo, koji će izaći čistoga obraza!

I Hrvatska je pod našega Cesara, pak kako bi moglo biti, da je tamo baš mnogo slabije nego kod nas, kada smo pod istim otcem za koga sigurno i vi znate, da je dobar i milostiv.

Tužite se na plaćila. Istina je da su velika, ali mislite li vi, da vam občina pišе franke, da vam občina troši bule, da vam občina propisuje kaštige od poseka, mislite li da občini gredu patente? Ne, jer sve to zapovedaju druge oblasti, koje stoje nad občinom i nad vami, a za te oblasti nije odgovoran občinski glavar, ni plaćnik ni starešina. Od njih imate mnogo manja plaćila, nego druge občine po Istri.

Nije pošten obraz navaljivati na takove ljude, ni krive ni dužne.

Što bite rekli onomu sinu, koj bi silom navalio na otca: ja neću davat ni za onaj kruh, kojega je pojim.

Radi plaćila imate po zakonu pravo pritužiti se cesarskoj oblasti, ali tomeljito i mirno, a ne načinom protuzakonitim, radi kojega bi mogla trpiti vaša djeca i žene.

Knjigu bi se moglo napisati o stvarih, za koje je občina prosila i prituživala se u vaše ime.

Drugo se govori za banderu ili zastavu. Jedni napoznaju ove, drugi nepoznaju one.

Jedna bandera, koja vije na občinskom štandaru već preko 20 godinah je u sredi bela, a s oba kraja je crljena. To je znamenje *austrijskoga cesarstva*.

Druga bandera, koju ste više put još vidili vijati na občini je polovicu crna a polovicu žuta po celoj daljini. To je znamenje naše *cesarske kuće* ili družine.

Treta bandera, koju ste vidili dosta puti je modra, bela i crljena: Vi ju zovete hrvatska bandera, ali nije samo hrvatska; ona je znamenje za sve one puke, koji govore hrvatski ili hrvatskomu podobno. I Kranjci i Goričani i okolica od Trsta i Dalmatinci, svi koji govore ovako prilično kako i mi, svi rabe uz cesarsku i ovu banderu od trih bojah (farbah), samo kadgod su boje drugačje razredjene. Tako ono nije zastava drugoga cesara ni kralja, ono je samo *znamenje našega govora*.

Dakle da jedan čovek na svoju kuću postavi sva ova tri znamenja, to bi bilo ovako: Crno i žuto za poštenje Cesarske družine, belo i crljeno za znamenje, da smo u cesarstvu od Austrije, a modro belo i crljeno za znamenje, da je naš materinski jezik hrvatski.

Jesu li sadanji vaši poglavari dali učiniti hrvatske bandere? Nisu! One su kupljene u vreme cesarskoga komisara Simziga onda, kada se je spominjalo sreberni pir našega Premilostivoga Cesara i Cesarice. Taj komisar nebi bio toga naručio, da je ono bandera drugoga Cesara.

I mi bi voliti, da vam je ovaj komisar svakomu dao za zastavu mljavicu, pak na njoj lepi hleb kruha i dobar kus mesa.

Treti prigovor koj se mnogo čuje je taj, da neka se predika i piše upravo onako, kako mi govorimo. Za ovu stvar treba da se malo više zabavimo: Svako selo govori po svoju. Beseda je vetar. Ali kad se beseda prikuje na pismo, al se govori pred mnogo naroda u svetačni dan, onda govor mora biti čist, izabran, dakle lepši nego svakidanji.

Ako grete med puno sveta, ali ako je blagdan, negrete u svakdanjih haljinah, koje moraju puno puta biti i krpane, a bome i hude, nego se obučete u blagdanjske haljine. Tako je i s našim govorom.

Nemojte misliti, da se u Hrvatskoj govori upravo onako, kako knjige pišu. Svagdanji govor je svagde različit. Po mnogih mestih u Hrvatskoj govori se slabije hrvatski nego po Kastavščini. Kastavac reče *dimljak*, a Varaždinac reče *raufang* po nemšku. Kastavac reče *postolar*, a po Hrvatskoj najviše reku po nemšku *šostar*. Kastavac reče pravo hrvatski *proklinjati*, a Dalmatinac reče na talijansku *beštimati*. Da gremo pomnjivo probrat jednu hrvatsku knjigu, mi ćemo u njoj naći više besed, koje nas je mat naučila, nego će jih nać čovek iz Hrvatske.

Ali opet naš svakdanji govor ima koju i koju tudju krpu, a nju nesmemo staviti na pismo, ni govoriti u blagdanjskih prilikah, jer na pismo valja da se postavi govor čisti, pravi.

Ako vam dakle koji reče: ti si Hrvat, to neće reći, da ste pod zakon hrvatski, nego će reći, da hrvatski je vaš materinski govor, a to zatajiti nemore nijedan od nas, ako neće da mater svoju zataji.

Još jednu stvar smo vam dužni protumačiti: Prigovara se, da je u Kastvu neka »Bratovšćina«.

Istina je! Ako mnogi noznate, znajte sada. U Kastvu je jedno družtvo kojemu pripadaju mnogi kmeti i gospoda iz Istre, školji i druguda.

To družtvo obstoji po cesarskom zakonu i dozvoljeno je i presvatli Cesar sam daroval mu je 300 forintih.

To je družtvo ovakovo: Petar ali Paval prišpara na vinu, al na cigarih, al ga je Bog obdaril, pak daruje u bratovšćinu toliko na jedan put, ili toliko na leto. Od toga se dava pomoć onim mladićem, koji idu u veće škole i koji su našega roda i jezika, jer hrvatski rod po Istri i školjih je siromašniji od talijanskoga roda i jezika, pak se teže pomore. A talijanski rod je zato bogatiji od našega, jer je nekada Benečija gospodarila po Istri i Talijani su svoje ljude naučili, da nepljuvaju na svoj materinski jezik i da ga se uče onako, kako je u knjigah pisan, pak svaki poštuje onoga, koj se sam poštuje. A kad budemo i mi koliko zapovedali po Istri, onda će biti i našemu veći del kmetskomu rodu laglje, jer se reče reč: da svaka ptica svomu jatu leti. More biti mislite, da smo mi proti tomu, da se uči i druge jezike povrh materinskoga hrvatskoga?

Bog očuvaj! Da imamo milijune, od svakoga jezika na svetu bili vam otvorili školu. Ali i tu treba razlog. Naša je misal, da se mladić kastavski dandanašnji nauči malo i nemškoga jezika. Zašto? Zato jer naši ljudi po svetu gredu u one kraje, kuda su inžiniri i trgovci, koji nemški govore, a pomalo počeli su bome i u Ameriko i u Australiju. Onuda zapoveda najviše inglezki jezik, a koji bi znao malo nemškoga, brzo bi se razumio štogod u inglezkom.

Ma za učiti se tudji jezik treba najprije znati svoj, a svoj jezik nije dosta, koliko ga se od matere naučiš, jer tvoja mati *nezna svih stvarih, tako nezna ni svemu imena*. Zato je hrvatska knjiga, koja ti pomaže naučiti se najprvo svoj, onda drugi koji jezik.

Talijanski nije više toliko potrebno, jer iz Italije dojdu k nam iskati delo, a ne mi k njim. A u Reki lahko se sa svakim gospodinom razumete u svojem materinskom jeziku. Rečki bogataši, trgovci, lekari, i advokati skoro svi su našega jezika. — Ni za naše oblasti nije nam potrebno znati talijanski, jer mi imamo pravo i sudu i kapitanatu i kasi pisat hrvatski, to će reći ovako po našu.

Ljudi, koje ste mnogi ovo zadnje vreme pomrazili, gledali su i u toj stvari vam pomoći, ali vi verujete samo ono, što vidite. Strpite se još malo, pak ćete vidit otvorenu *delavsku školu*, kamo će moć svaki mladi i stariji, u blagdan celo jutro i jedan celi dan delavni. Onde će se učit *risarija ili desenj, računi* i *nemški*. Koji bude imao dobre volje, moći će se okoristiti i blagoslivljat će one, koji nisu bučili i smućivali, nego su mirno delali za vaše dece korist.

Još jednu pak smo gotovi:

Neki Vam ovako s kraja, da jih nijedan nečuje prišapću: »Mi nismo Hrvati, naš Cesar je nemški Cesar, mi smo Švabi, mi smo Lontuš« i ča ti ja znam ča sve ne. Recite jim, da lažu, da su kukavice. Veći del Nemci ima drugoga Cesara, koji zapoveda tamo na Prajskom. Njegovo vojske su se s našimi tukle tamo godine 1866. Naš Cesar nije nemški nego *austrijanski*, a u Austriji ima svaki narod po zakonu jednaku pravicu. Oni koji Vam govore, da smo mi pod nemškoga Cesara, oni Vam lažu, oni bi morda rado, da mi pademo pod Prusa, zato Vas smućuju. —

Ovo jedno 4 leta, što smo imali mira u občini, bili smo čujeni i vijeni, našim neprijateljem je to bilo žuhko, ali su nas poštovali, jer su vidili, da mi branimo svoje, kako i oni svoje. U to vreme mira spravila je občina u red svoje stvari, koliko se je moglo. Ozrite se malo okolo po drugih občinah u Istri, pak vidite jesu li ono providile ovih zadnjih godinah toliko za dobro puka, koliko občina Kastavska. Svagde se je vidilo napredka, gde je bilo prave volje. Svedočanstvo su vam neke stvari koje u nekih županijah morete svaki, dan viditi. Ali sve što želite nemore biti u malo vremena. Govori se, da je pokojni Cesar Josip drugi želio, da svaki njegov podložnik bude imao u nedelju kokoš u loncu, ali ni on, premda je bio Cesar, nije mogao svega postignuti; a mi ljudi dosta putah i samomu Bogu prigovaramo, koji nemore krivo činiti.

Dakle imajte na pameti ovu istinu: da pune sreće i punoga blaženstva na svetu neima nijedan čovek i ni jedan narod, i da pojedini čovek i celi narod napreduje u dobru samo treznim mišljenjem i dobrim delovanjem. — Onim, koji vas na nemire i bune naputjuju recite, neka sami gredu svojom rukom iz prhavke znimati kostanje, a vi se za njih nemojte opeći. Ljudi koji Vas bune, uznemiruju na nezakoniti način i na proti zakonita dela, takovi ljudi bi rado, da budete plakali Vi i oni Vaši, koji se još ni rodili nisu.

Ovo Vam je pismo od čoveka, koj vam nikada nije poželio zla. Spasite se koji morete, a koji će se pogubiti, neka se pogubi. Po vremenu svi ćete se osvedočiti, da su ove besede istinite.

Porotna razprava.

Cuder proti «Našoj Slogi».

Dne 28. p. m. obdržavala se porotna razprava pred tršćanskom porotom proti uredniku g. M. Mandiću, radi uvrede poštenju, nanešene g. Eduardu Cuderu.

Presjedao je porotî savjetnik g. Schiolis, a sudci bijahu gg. Indof i Mrak, bilježnik g. Rode.

Od 30 prisutnih porotnikah izžrieb alo se 12. Složiv na taj način zakoniti broj porotnikah, naloži predsjednik bilježniku, da pročita obtužbu, iz koje vadimo sledeće:

G. Ed. Cuder tuži M. Mandića, rodom iz Kastva, urednika »Naše Sloge«, što izlazi u hrvatskom jeziku ovdje u Trstu, radi prekršaja proti sjegurnosti poštenja, predvidjena u §. 491 k. z. potežkujućom okolnosti po §. 494 slovo c, a kažnjiva većom sankcijom kazne po §. 493 k. z., što je tiskopisom nametnuo g. Ed. Cuderu posprdnih vlastitostih, nenavodeći izvjestnih činah u br. od 26. junija 1884. na drugoj strani u prvom stupcu, što ga je nazvao: »*zloglasnim*«, što znači u izričnom talijanskom prevodu: »di mala fama«.

G. Cuder motivirao je svoju obtužbu, a nam je žao da nemožemo radi premala prostora donieti čitavu obtužbu.

Predsjednik kaže zatim *obtuženiku*, da obrazloži činjenicami, zašto je prišio g. Cuderu naslov »zloglasnoga«.

Tuženik opravdava se tim, da naslov «*zloglasnio* (prevadja ga sa: *di cattiva fama*, famigerato ili njemački »*berüchtigt*«) baš na dlaku odgovara g. Cuderu, te da će toliko on toliko njegov odvjetnik činjenicami dokazati, da je g. Cuder zbilja zaslužio pridjevak »zloglasnik«. Da je g. Cuder svojim ponašanjem i radom u občini kastavskoj, gdje je obnašao službu juntinog delegata podpunoma zaslužio taj naslov, proizlazi ponajprije iz poznatog pisma na g. ravnatelja računovodstva u Poreču g. Sussu. Pismo to bijaše obtuženiku poslano god. 1881. na sveučilište u Prag u više stotinah iztisakah pod kovertom. On je ta pisma predao pošti a jedno od tih je primilo valjda i uredničtvo »Naše Sloge«, jer bijaše u istom listu 7. aprila g. 1881. kolt u originalu toli u hrvatskom prevodu pretiskano. Kad nebi imao ništa drugo reći na svoju obranu nego ovo glasovito pismo, on je uvjeren, da bi ga slavna porota od obtužbe riešila. Pismo to je toli zlobno zasnovano i toli prefrigano sastavljeno, da zloban čovjek nešto gorega jedva izmisliti može. Neće da tumači potanko spomenuto pismo, jer će i onako biti pročitano, pa će si gg. porotnici lahko sami o njem sud stvoriti.

Kad nebi i to pismo tuženika opravdalo, navadja djelovanje Cuderovo u Kastvu u vrieme njegovog boravka u toj občini. G. Cuder omrazio se odmah na početku svojim ponašanjem tamošnjem narodu. Došao je u občinu nepoznavajuć naroda niti njegovog jezika a brao je veliku plaću uz ogromne paušole. G. 1879. i 1880. bijaše povodom smutnjam u Kastvu g. Cuder jer ga nije trpio ni narod niti zastupstvo. G. 1880. prem je bio g. Cuder dignut od časti juntinog delegata (spominje dotične dekrete zem. odbora) i prem je znao da mu u občini neima mjesta hotio je silomice prisustvovati občinskim sjednicam. Cuder je uz pripomoć tadanjeg kotarskog kapetana tako daleko dopeljao stvari u kastavskoj občini, da bijaše občinsko zastupstvo, zakonito odabrano i zakonito djelujuće, *iznenada razpušteno*.

Pa kako da bude takova osoba u občini obljubljena, kako da si nije taj čovjek zaslužio pridjevak »zloglasni?« Ja bi hotio pitati — reče tuženik — jednoga po jednoga občinara kastavskoga, nije li si g. Cuder sam svojim djelovanjem zaslužio taj naslov, pa sam sjeguran, da bi doblo jednoglasan jestan odgovor. Nije li Vam ni to dosti gg. porotnici, tad Vam kažem, da je g. Cuder narod obteretio sa puševinom i silnimi šumskimi globami. Ako je narod posjekao breme goriva ili drugog drvetja, morao je platiti velike globe a to ga je strašno ogorčalo proti g. Cuderu. A znate li gg. porotnici kamo je bilo dospilo novac od tih globah? Toče Vam kazati porotna razprava, držana g. 1881. na ovom injestu proti g. Cuderu radi pronevjerenja. O tom novcah, koje je primio za šumske globe odnio je sobom kad je morao iz Kastva preko 200 for., a taj novac položio je tekar onda, kad bijaše već radi pronevjerenja obtužen.

Ovo su Vam gg. porotnici u kratko moji razlozi s kojih mislim, da je bilo u političkom pogledu naslov »zloglasni«, kojeg sam prišio g. Cuderu posve opravdan.

Ja se u istinu čudim — zaključi tuženik — kako je mogao mene g. Cuder radi toga postaviti danas na obtuženičku stolicu, pošto je i sam morao znati, da mu nisam previše kazao. U ostalom nadam se, da će sl. porota uvažiti moje razloge te riešiti me današnje obtužbe.

Predsjednik pita, da li se ima čitati cieli inkriminirani članak ili samo odlomak. G. Cuder izjavlja, da zadostaje odlomak, koji bijaše zatim pročitan i po zaprisieženom tumaču u talijanskom jeziku protumačen.

Zatim bijaše g. Cuder zaprisegnut a posle poče govoriti po prilici ovako: Izjavlja, da je podnesao tužbu radi izražaja: »zloglasni« jer bijaše istim uvriedjen u srdcu, u poštenju u svojoj časti i u dobrom glasu. O spomenutom pismu kaže, da ga je pisao kao privatna osoba privatnoj osobi. Da bijaše radi toga lista pod procesom i zatvoren kroz 17 danah. Pismo da nebijaše tiskano na Rieci nego kod Trevesa u Milanu. Naslov pismu da je netko dometnuo (Predsjednik mu opaža, da je to i tuženik priznao). Kad se nije pravo moglo doznati kako je došlo na svietlo ono pismo, da nijaše on pušten na slobodu. Danas, kad već sam tuženik izpovjeda, da je on dobio tiskano to pismo u Pragu iz Rieke i da ga je on sam razposlao, tražim od slavnoga suda opetovanje procesa i neka se proti tuženiku i radi te stvari povede iztraga.* »Ja sam pisao sam to pismo — kako već rekoh — nu sasvim tim neće nikomu na um pasti, da iz toga pisma crpi ono što je tuženik kazao i da mi radi istoga nametne nadjevak: »zloglasnik«, i to tim manje buduć da živimo u ustavnoj državi te nam zakon pruža dostatne garancije za slobodu mišljenja. Ja sam bio delegiran od junte *da uredim kastavsku občinu*, koja se nalazila u zlom stanju. Ja sam vršio svoju dužnost točno, čemu mi nemože nitko prigovoriti.

Što se tiče takse za pašu, ta bijaše zakonita i opravdana te ju nisam ja nametnuo, kako to tuženik tvrdi nego občinsko zastupstvo sa privolom junte i temelji se na §. 61. obć. zak. Občinsko dobro nije vlastitost pojedinacah već občanstvo, pravedno je dakle, da svi jednako doprinušaju, koji ga uživaju.

Podigao sam tužbu proti »Naš. Slogi« jer me taj list napada neprestano od god. 1878. Dapače evo gg. porotnici u zadnjem broju navaljuje na mene, kao da sam ja uzrok najnovijoj buni u Kastvu.

Nakom toga čitale se svjedočbe (Fedine) o ponašanju tuženika.

Tuženik bijaše kažnjen od kot. suda u Znajmu sa 2 for. globe, što je g. 1882. medju moravskimi Hrvati dielio hrvatske knjižice nedobiv k tomu prije zakonitu dozvolu. Koli redarstvena oblast u Trstu toli političkа u Voloskom daju mu najpovoljnju svjedočbu ponašanja. Ova poslednja primjećuje, da je tuženik vatren pristaša skrajne narodne stranke u Istri.

Na to dobi riec branitelj tuženika g. dr. *Martinolić*. On kaže, da se čudi gosp. Cuderu, koji govori da su takse na pašu i šumske globe bile pravedne i koristne za kastavsku občinu, dočim se zna, da te mjere nebijahu poduzete, nego da se dovede tamošnje pučanstvo do prosjačkoga štapa. Prije dolazka g. Cudera nije se plaćalo tih taksah i globah pa si može svatko misliti, koliko bijahu iste tegotne siromašnomu pučanstvu. Ono je moralo raditi za občinu jer nemogaše globah ni taksah od prijašnih godinah platiti. A da taj postupak g. Cudera nebijaše mio pučanstvu, netreba mi dokazivati.

Da se razvidi kako je gospodario g. Cuder u Kastvu sa utjeranim novcem od globah, molin da se donesu pred ovaj visoki sud spisi o pronevjerenju g. Cudera na štetu občine. Isti su neobhodno potrebiti osobito svjedočanstva gg. Carlevarisa, Dukića, Laginje i Predonzana.

Gospod. Cuder izjavlja, da se opire čitanju tih spisah. On se pozivlje na §. 61. obćin. zakon. po kojem da je taksa pravedna i zakonita. Globe da nije on tražio nego junta i namjestničtvo. Nakom te izjave povukao se sud u pokrajnu sobu, da odluči o zahtjevu branitelja. Iza kratke stanke vrati se sud natrag te izjavi predsjednik, da se nemože uvažiti zahtjev obrambe jer u smislu §. 252 k. p. manjka privola obijuh stranakah.

Branitelj: Tad predlažem, da se pozovu spomenuti svjedoci na ovu glavnu razpravu jer su neobhodno potrebiti za dokaz nekojih činjenicah. Posle kratkog dogovora došlo se do sporazumka, a predsjednik dozvoli branitelju, da stavi gosp. Cuderu sledeća pitanja:

1. Je li istina, da ste vi uzeli predujam od g. Dukića u iznosu od 60 for. te da ste se odaljili iz Kastva nepovrativ rečenu svotu?

G. Cuder: Uzeo sam predujam kao što to uzimlju i drugi činovnici, nu znadem, da g. Dukić, pošten kako jest, nije mogao ništa proti meni svjedočiti.

2. Je li istina, da ste vi ostali dužni g. Carlevarisu u Kastvu preko 100 for. i ca to niste platili kad ste otišli iz Kastva?

G. Cuder: Ja sam imao sa g. Carlevarisom uvjek otvoren conto-corrente. Ja sam pladao g. Carlevarisa svaka dva ili tri mjeseca i nečem da sam mu štogod dužan.

Branitelj: Ipak g. Carlevaris vas duži i u time proti vam svjedoči.

3) Je li istina, da ste si vi prisvojili 239 for. od šumskih globah i da tu svotu niste občini povratili?

G. Cuder: Kad sam bio odpušten od službe, nisam znao komu da taj novac predam te sam ju morao pridržati i kasnije sam ju vratio.

Branitelj: Dà, predao ste ju kad bijaše proti vam povedena iztraga radi pronevjerenja. Da ste znali komu novac od globah izručiti jamči nam g. Sinzig, koji vas je opetovano pozivao, da novac izručite.

Tim bijahu izcrpljeni dokazi obrambe te se zatim povukli sudci u drugu sobu da sastave pitanja porotnikom.

Povrativ se nakom kratke stanke pročita predsjednik sledeća pitanja porotnikom:

I. glavno:

Je li tuženik M. Mandić, kriv što je objelodanio kao odgovorni urednik časopisa »Naša Sloga« u broju 26. junija 1884. u svom listu u članku: »istarski sabor«, *gdje se nalazi izraz:* »zloglasni program zloglasnoga Cudera«, *što znači u talijanskom jeziku: «il famigerato programma di Cuder di mala fama» a da nenavadja izvjestnih činjenicah i da li je tim nanio Cuderu vlastitostih, i posprdnih namislih?*

II. Za slučaj da bude prvo pitanje potvrdjeno: *Je li M. Mandić dokazao istinitost izrazah označenih u prvom pitanju?*

Obje stranke se zadovoljavaju sa timi pitanji.

G. Cuder dobiv riec, poče tumačiti i razglabati izraz *«zloglasni»* razstaviv ga u dva diela naime «zlo» (cattivo ili male) i «glas» (fama). Nastavlja da naziv «zloglasni» nedolikuje čovjeku poštenu, kojemu je čast i dobar glas najveća svetinja na svietu. Njemu da to nanaša veliku štetu i u privatnom životu, jer da traže tim njegovi protivnici, da ga izigraju; traže da izgubi ugled, vlastitost vrlo potrebitu čovjeku siromašnomu, čovjeku koji si radom zaslužuje svakdanji kruh. On predlaže stoga i moli gg. porotnike, da proglase Mandića krivim, kao što je već naveleno u obtužbi.

Branitelj g. dr. Martinolić reče, da su se mogli već iz teka razprave sami gg. porotnici osvjedočiti, da je kriv g. Cuder nepošto g. Mandić te, da ako se ima tko kazniti to je Cuder, koji navaljuje u obtužbi na Mandića uvriedljivimi izrazi. Svi dokazi, sve navale na Mandića nevojuju ni najmanje za g. Cudera, jer nije ništa naveo što bi moglo škoditi momu branjeniku. Meni se čini — reče branitelj — da je g. Cuder odvše lahkoumno podnio tužbu na g. Mandića niti nemisleć dubije što tim poduzimlje. Nu pri tom je ipak morao g. Cuder pomisliti, kako se može na taj način zlorabiti uztrpljivost ove prevriedne dvanajstorice porotnikah.

Čudim se kako se usudio mučiti rad svojih hirah gg. porotnike i gg. sudce. Kako je mogao radi takvih tricah rabiti u svoje svrhe najsvetiju institucilju, koju imademo — porotu?

On dieli izraz »zloglasni« (famigerato) u dva diela, nu to nesmije biti jer bi takovo dielenje dovelo do najčudnovatijih rezultatah. (Branitelj navadja nekoliko primjerah talijanskih riečih, kojimi se postizava najveći nesmisao ako se iste po Cuderovu dieli).

G. Cuder čuti se uvriedjenim za izraz, kojeg je podpunoma zaslužio. Njega vriedja naziv »zloglasni«, a nezna, da i kod nas u Trstu navaljuje opozicija i njezini časopisi na naše slavne i zaslužne muževe, koji su — neka mi to g. Cuder dopusti — svakako slavniji od njega. Ta tko se ne sjeća koliko su navaljivali protivnici na Hermeta, na Cousola i druge, na koje se nabacivalo najogavnijimi izrazi?

A što da kažemo o velikih državnicih, kano n. pr. o Taaffe-u, Gambetti, Gladstonu, Bismarku i drugih, koji čuju i slušaju danomice svakojakih pogrdah? A ipak svi ti glasoviti muževi čitali su i slušali smješkom na licu sve te uvrede jer nisu imali tako čutljive živce kano gosp. Cuder i nisu radi toga nikoga predali sudu kano g. Cuder moga branjenika.

Predpostavljam i sam, da *»zloglasnik«* neznači isto što i *»prevsvietlo«*, nu mislim, da g. Cuder nije očekivao naziv *»prevsvietlo«* od g. Mandića.

Nadalje čini mi se, da je gosp. Cuder čovjek sebičan, čovjek, koji teži za visokimi političkimi ciljevi. Njegova djelatnost je zamašna pa stoga ga razumijem, da se je našao izrazom »zloglasnik« uvriedjen. Nu sasvim tim g. Cuder je zaslužio taj naslov.

Znajte gg. porotnici, da je bio g. Cuder poslan u Kastav, da tamo uredi občinu, da poboljša stanje obćinarah, da bude od koristi tamošnjemu pučanstvu; da podigne ekonomički onu občinu, a kad tamo evo kako je shvatio g. Cuder svoje poslanstvo. (Branitelj čita pojedina mjesta iz poznatog Cuderovog pisma te nastavlja): G. Cuder predlaže u svojem pismu, da se razdieli občinu kastavsku na više podobćinah; da se medju nove obćine baci kliću nesloge, koja bi jih medju sobom posvadila tako, da se duh današnje sloge nikad više nepovrati. Pitam Vas gg. porotnici, je li ovo bila misija g. Cudera, jeli on pošteno mislio i radio sa onim pučanstvom; je li se tako poboljšava i diže dobrostanje makar koje obćine?

G. Cuder predlaže, da se posije nesloga u občini Kastav jer da će nesloga izazvati neprekidne razprave i pravde u občini. Sve to osiabiti će občinu u toliko, da će ju dovesti do ruba propasti. Propašću materijalnom kani g. Cuder uništiti i slavenstvo ili hrvatstvo u onoj občini i drugdje u Istri. Jesu li ovo gg. porotnici poštena sredstva, smije li se pošten čovjek služiti proti ma kojoj narodnosti ovakvim oružjem? Što bismo mi kazali, da bi nam tko namjeravao naš grad Trst, našu občinu podieliti u više podobćinah, da tkogod kani pocjepkati grad u više dielovah ili našu okolicu odieliti od grada? Zaisto mi bi se svi oprli takovu poduzeću, mi bi svi oštro odsudili poduzetnika. Nije li dakle pravo imao gosp. Mandić što se je svlestno opro kad se radilo o glavi njegovom zavičaju, njegovoj domovini? Ja dapače kažem otvoreno, da je pramalo kazao g. Cuderu, da se je preblago o njemu izrazio.

Cuder preporuča nadalje u svojem pismu, kako bi se imala občina Kastav za 30000 for. zadužiti, kako bi se imao taj novac neplodno uložiti, da občina čim prije propadne. Zar se gospodo ovako postupa sa pukom, koga valja pomoći, sa obćinom, koju treba urediti i pridignuti?

Usljed svega toga g. Cuder je morao biti absolutno »zloglasan« u Kastvu. Onaj puk morao ga krstititi tim nazivom a i kratio ga. On bijaše tamo zlovidjen od pučanstva a niti zem. odbor nije za nj mario kad ga je onako iznenada od službe riešio.

G. Cuder ističe, da je radio kao privatna osoba i kao Talijan. Gospodo porotnici!

I ja sam Talijan; i ja pripadam narodnoj talijanskoj stranci, ali mislim, da nesmijo nijedan Talijan rabiti ona sredstva, koja preporuča gosp. Cuder. Pogubiti i uništiti drugoga samo da se sebi koristi, to je neplemenito, nepošteno. Mi svi dužni smo raditi svaki za svoj narod, nu nikad služiti se nečistimi i nepoštenimi sredstvi jedan proti drugomu. Svatko mora nastojati, da pomogne svomu kako najbolje znade i može nu nesmije se nikad držati načelah g. Cudera.

Prelazeć na sama pitanja znadem, da nećete čuditi ni časa da zaničećete prvo pitanje i to glavno s razloga, što izraz »zloglasni« nije u političkom smislu uvriedan i s razloga što je djelovanje Cuderovo u Kastvu i njegov program bio zbilja vrlo pogubno po onu občinu, kojoj pripada moj branjenik.

Nakom govora branitelja replicira g. Cuder navaljujuć ono, što je već prije tekom razprave napomenuo.

Pošto bijahu obje stranke navele svoje razloge, progovori predsjednik, izcrpiv u kratko i nepristrano tečaj ciele razprave i navedši sve navode *pro* i *contra*, te tim bi razprava zaključena.

Porotnici otidjoše u pokrajnu sobu, da se pogovore i da viećaju o pitanjih, postavljenih njim od suda.

Iza manje od četvrt sata povrate se opet u dvoranu te izjavi njihov prvak g. Petar Pazze, da je porota odgovorila na prvo glavno pitanje **jedno glasno ne**, a tim bi g. Mandić riešen obtužbe. (Sa galerije čuju se glasovi: bravo! i živio!) Predsjednik pita stranke da li imadu štogod opaziti. G. Cuder poče nešto govoriti o porotnicih nu predsjednik mu oduzme odmah riec izjaviv, da se pravorok porote nesmije kritizirati. Zatim protestira branitelj troškove obrambe na 150 for.

Napakom se povukli sudci u pokrajnu sobu, da viećaju o odsudi i vrativši se nakom male stanke, izreče predsjednik odsudu, kojom bi riešen M. Mandić obtužbe a g. Cuder odsudjen na izplatu troškovah, likvidiranih na 60. for. I tim je svršena afera *Cuder-Mandić*.

---

* Urednik našeg lista priznao je isto god. 1881 pred zem. sudom u Pragu, gdje bijaše već tada pod iztragom radi Cuderovog pisma. Op. Ured.

DOPISI.

Iz Kastavščine. Znate već, kako je lanjske godine neka lopovska duša zapeljala ovuda narod, da su prodani pod Hrvatsku i da će sada plaćati od svega, pak i od žene s kojom spavaju.

Pametniji ljudi su se tomu smijali, jer je bilo preveć ludo i misliti, da bi više ljudih to verovalo.

Računalo se je, kako su naša tri četiri zastupnika u Poreču odčitali litanije Latinom i svojom besedom pokazali, da u Istri nežive samo Talijani, i protumačili, da nam nekoji zemaljski računi neidu pravo, da mi u Poreč plaćamo još uvek desetinu, a da smo ju davno već izplatili; računalo se je, kažem, da je kojigod htio oslabiti moć onih dokazah, pak je dvim trim napunio ušesa, da su tobože prodani pod Hrvatsku, a narod je čuo zvoniti, al nije znao gde zvoni i tako je mnogi uzeo rog za svieću.

Ovih zadnjih godinah pritisnula su narod plaćila, više put nepravedna. Novi katastar i mape kod kase bile su pogrešene, da je Bogu plakati. Po njih čtalli su na vrat na nos gruntovne knjige (tavulacione).

Petrovo je došlo na Pavla, Pavlovo na Petra; mnogo put jedan plaća za drugoga. Jedan hoće da proda ili založi, pak najde da je drugi upisan za gospodara. Šumski zakoni vrše se preveć oštro. Patente se propisuju gde bi se morda moglo i od manje učiniti. Imamo prilikah, da je čovek morao platiti za mnogo godinah natrag patentu zato, jer je kad i kad izdubao koje korito, ili izklesao koje grlo za šternu. — Propisi za franke dolazili su i dolaze tako, da čovek nezna nikad, koliko od onoga što plati ide u cesarsku kasu, koliko u Poreč, a koliko za občinu. Na primer: Ako je cesarskih franki bilo 10 forintih, na nje je išlo nametka u Poreč 3 f. 70, a za špitale 70 novč., a za ceste 80 novč., a za občinu najviše 1 forint 20 novčićah, jer na franke občina Kastavska ovih zadnjih godinah nije imala više od 10 ili 12 po sto nametka.

Naš čovek hoće svemu znati razlog, a ljudi bez duše su ga zapeljivali, da svi nametki jasu za občinsku kasu.

Onda udri kriviti za sve občinu i nikoga drugoga. A kad je već narod bio dosta nezadovoljan, onda su neki još lopovski rekli: sad ste prodani pod Hrvatsku, sada te biti još veća plaćila.

Nije dakle toliko zameriti puku, koj malo čita, jer je zabavljen svakdanjim poslom. Žalostno je, kad jedan narod poćme pod noge hitati svoj materinski jezik, ali najkasnije istina će prit na svetlo.

U vreme toga nezadovoljstva i tih lažnih glasovah zapovedio je kapitanat obć nam koje su na granici ili na medji, da k onim tablam, koje kažu mesta, prilože još neke besede da je ta i ta občina u Grencpleirku, to jest, da finance ima pravo od svakoga prodavca pitati, da pokaže *bulete* od one robe, koja mora plaćati carinu.

Takove napise postavila je občina Volosko, Lovran, Veprinac, u morao jih je postaviti i glavar kastavski, jer mu se je knpitanat iz Voloskoga grozio globom. Ti napisi jesu: *« (po)graničnom kotaru — Im Grenzbezirke.*

Skočilo je nekomu u glavu, da pro glasi da smo spali pod vojničku granicu, pobunio je narod i pala je prva tabla u županiji Bernasovoj.

Občina je poslušala savet pametna čoveka, pak je jednu nedelju za tim proglasila puku u Kastvu, sv. Mateju i Rukavcu, da nije istina što se govori o ovih tablah, nego da znamenuju to i to, kako je istina, i neka se svaki čuva dirati u nje.

Da je viša oblast odmah pozvala onoga čoveka, ili one ljude na red, i da jih je dobro izpovedala, pak makar jim oprostila, samo da podignu tablu od cesarske oblasti postavljenu, stvar bi bila prilično mirno prošla.

Ali toga se nije učinilo, pak su naši mutivode mislili da jim je sve dozvoljeno.

Dne 21. febrara bila je občinska sednica, u kojoj su protumačeni i predloženi občinski računi. Došao je na sednicu i komisar političke oblasti iz Voloskoga. Došlo je 300—400 ljudi. Sednica je prošla u najboljem redu i završena. Onda je komisar htio reći dve tri reči i nastala je na to buna, koja se neda opisati. Poslodica je bila, da je onde svrgnuta tabla, a kasnije za njom druge.

Što će doći za tim to više ulje naša briga, to ima paziti državna oblast.

Mogu vas osigurati samo o tom, da su najugledniji rodoljubi te komedije siti, pak su već učinili što je potrebito, da pride na svetlo, koji su prvi pobunili jednu miran i delavan puk proti samomu sebi i proti onim, koji nastoje njegovo duhovno i telesno dobro.

A Vi, častni uredniče, opomenite puk, neka ne sramoti svojega do sada posve častnoga imena i neka se čuva onih, koji ga nagovaraju na dela, koja sami nete učiniti, jer znaju kamo bi došli.

To Vam je sve istinito p'sano.

Broj 11. U Trstu 12. marca 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakali stoje 30 novč. za svaki redak; više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *nazutnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka i 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata u poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Interpelacija

zastupnika gosp. dr. *D. Vitezića* u bečkom saboru o kastavskih dogodjajih na njegovu preuzvišenost gosp. grofa Taaffe-a, upravitelja ministarstva nutarnjih posalah u IX. sjednici dne 7. marča t. g.

Kako se čita u javnih novinah, nastali su pred malo vremena u občini Kastav, politički kotar Volosko u Istri, ozbiljni nemiri, to se nije još niti danas vrijanje u tamošnjem pučanstvu smirilo.

Prvi uzrok tim nemirom bijaše izvješenje nekojih tablicah sa hrvatskim i njemačkim napisom: »*U poganičnom kotaru*«. »*Im Grenzbezirke*«. Ove tablice bijahu izvešene **po nalogu kotarskog kapetanata u Voloskom** kroz občinu Kastav, da se istimi označi pogranična carinska linija.

Puk kastavske občine, koji je skroz hrvatskog porekla, prijanjao je uvjek uz svoju narodnost to je istoj uvjek tako vjeran ostao, da je kod svih izborah — kako kod občinskih tako kod zemaljskih i državnih — birao samo zastupnike hrvatske stranke, dapače može se otvoreno kazati, da neima tamo kakovoj drugoj stranki ni traga.

Radi toga nije mogla mirovati ona vrlo radina talijanska stranka u Istri i to tim manje, budući da je občina Kastav najveća i najbogatija u cieloj Istri i budući da se bližnju izbori za državno zastupstvo, a u toj občini je glavna podpora za izbor jedinoga zastupnika, koji zagovara u državnom zastupstvu Slavene Istre.

Već odavna nastojalo se posijati mržnju i nezadovoljstvo medju mirno i marljivo pučanstvo one občine. Već u 121. sjednici IX. zasjedanja visokog carevinskog vieća bijaše razloženo — kad je ono izašlo u Milanu tiskano pismo[1]) o narodnostnih odnošajih u Istri — u jednoj interpelaciji ⇨ na koju se nije žalibog do danas još odgovorilo — kako treba nastojati talijanskoj stranki za postignuti željeni cilj, t. j. *uništenje Hrvatah u Istri*, širiti mržnju medju Slavene one zemlje i da se ima u tu svrhu poprimiti ona sredstva, koja su preporučena za občine Kastav, Voprinac i Lovran[2]).

U suglasju sa tim programom dražila je ona, slavenom neprijateljska talijanska stranka neprestano kroz svoje plaćenike ono siromašno pučanstvo proti domaćem svećenstvu i proti občinskom savjetu u Kastvu.

I ovih danah zaveli su ti plaćenici — medju kojimi da se odlikuje osobito jedan ličnik i jedan geometar — bezsramno varajuć ono siromašno i neizkusno pučanstvo tim, *da je svećenstvo i občinski savjet prodao grad Kastav i sela u podobćinah, vojničkoj granici za* 500.000 *for.* i da od sada nespada više Kastav pod Istru. Da pako narod lagljo poveruje ovoj ludoj laži, pokazali su nekakvu listu, koju da su primili od uplivne i ugledne gospode iz Poreča i po kojoj da je dobio glavar na dar 24.000 for. plovan 8.000 itd.

»Što nisto vidili one tablice« — govorili su ti plaćenici ubogomu narodu — »na kojih je pisano: *u poganičnom kotaru*«? Jasno je dakle, da su Vas prodali vojničkoj granici; da ćete od sada napred biti svi vojnici i da ćete morati plaćati mnogo više poreza nego li do sada«.

Na ovaj način razdraženo pučanstvo počelo se grozeć buniti proti svećenstvu i občinskom upraviteljstvu te je pobacalo tablice sa rečenim napisom.

Radi toga i budući da je politička oblast sudila, da nije dužna braniti one, kojim se je grozilo, bijahu usiljeni svi činovnici občine Kastav zamoliti, da se jih oslobodi od službe. Što će na to učiniti občinski savjet, nije još odlučeno; podpisanim nije barem ništa o tom poznato.

Na temelju svega što je gori rečeno stavljaju podpisani na Vašu preuzvišenost sledeći upit:

1. Jesu li poznate Vašoj preuzvišenosti gori spomenute stvari?

2. Koja je sredstva Vaša preuzvišenost poprimila ili još poprimiti kani, da se podopsaju kako su zaslužile one osobe, koje su jedan dio siromašnog i neizkusnog pučanstva občine Kastav na tako *neodgovoran* način prevarile a tim i ugledu oblastih naškodile?

Beč, 7. marča 1885.

Dr. Dinko Vitezić, Vašaty, Tilšer, Dr. Jansa, Weber, Fišera, Tonner, Dr. Gabler, Dürich, Hovera, Dr. Heller, Dr. Poklukar, Klun, Trojan, Nedopil, Skopalik, Raić, Nabergoj, W. Pfeifer, Marghori, Obresa, Dr. Grógr, Adámek.

[1]) Cuderovo glasovito pismo. Uredn.

[2]) Cuder preporuča nuimo u poznatom pismu na ravnatolja zem. računovodstva u Poreču g. Sussu, da treba posvaditi občinare Kastavske medju sobom, da valja občinu razkomadati čim će se ju uništiti itd. Kad se upropasti občinu Kastav, predlaže on, da se isto učini u Veprincu i Lovranu. Uredn.

Dogodjaji u Kastvu.

III.

Po viestih došlih nam iz kotara Voloskoga, reć bi da se je narod ponešto smirio, jer se izgredi više ne opetuju. Moguće, da su tudji plaćenici i sami uvidili, kako su neuki narod odveć daleko zapeljali te se boje kazne, koja jih nemože mimoići. U nedelju u jutro odputovali su za Volesko sudac g. Lettich i askultant g. Rode, poslani od trščanskoga tribunala, da povedu iztragu proti nemirnjakom. Nadamo se, da će stroga i nepristrana iztraga ući u trag onim porečko-pazinskim plaćenikom, koji su pobunili inače mirne i razborite Kastavce.

Doznajemo u posledanji čas, da su se činovnici i zastupstvo na svojoj časti zahvalili.

U občini Veprinac zavladao je opet red. Pobunjeni narod opaža već i sam, da je bio ludo zaveden, te se odvraća od dvojbenih ljudih, od tudjih plaćenikah, od mutikašah.

Trščanski listovi (irredentaki i Schwabi) pripovjedaju, da se je narod i u lovranskoj občini pobunio. Razlozi pobune, po istih novinah, jesu tako smješni i bedasti, da njim razuman čovjek jedva povjerovati može. Želimo, da nam tamošnji prijatelji ništa nejavljaju, ako je zbilja kakvih nemirah tamo bilo.

Pogled po svietu.

U Trstu, 11. marča 1885.

Vladi prijazni listovi javljaju, da carevinsko vieće neće dovršiti sav posao do uskrsa. Po istom izvoru imalo bi se sastati državno zastupstvo opet dne 14. aprila t. g. poslo uskrsa. Razprava o proračunu napreduje prilično brzo, nu prem se drže i po dvie sjednice na dan, ipak neće pred uskrsom biti rešena carinska novela, predlog o sjevernoj željeznici, dinamitski zakon itd.

Dne 7. t. m. interpelirao je istarski zastupnik g. dr. Vitezić vladu radi dogodjajah u Kastvu. Interpelaciju naći će naši čitatelji na prvom mjestu.

PODLISTAK.

POKRAJINSKI ZAKON.

od 7. veljače 1885. koji vredi za Markgrofovije Istru i kojim se preinačuju §§. 29. 33. 35. i 37. občinskoga izbornog reda.

Na predlog pokrajinskog sabora Moje Markgrofovije Istre nalazim sbodnim odrediti:

Članak I.

Stavljaju se izvan krieposti §§. 29. 33. 35. i 37. izbornog reda za občine Markgrofovije Istre, te će unapred glasiti kako sliedi:

§. 29. Kad bi bila izabrana osoba neizberiva ili koja bi se mogla po zakonu izuzeti, nastupa kao član zastupstva, dotično kao zamjenik onaj, koji je u dotičnom izbornom tielu dobio najveći broj glasovah za članovi zastupstva, ili dotično za zamjenici.

Isto se dogadja uz kaznu globe polag §. 19. občinskog reda, ako izabranik, koji nejma po zakonu pravo izuzeti se, neće da primi izbora, ili inače ako opetovano ne prisustvuje sjednicam uredjenim za izbor občinskog vieća, ili se udalji prije dovršena izbora, neopravdav dostatnimi razlozi svoje odsutje, ili svoje udaljenje (§. 33.).

§. 33. Osam danah iza dovršenog izbornog postupka, načelnik, ili tko ga zamjenjuje u občinskoj upravi, sazove u sjednicu javnim oglasom sve članove novoizabranog občinskog zastupstva, u svrhu da se predje k izboru občinskog vieća.

U slučaju, da se radi pomanjkanja zakonitog broja (§. 37) nebi moglo u prvoj sjednici obaviti izbor občinskog vieća ili dovršiti ga, tad se ima od načelnika ili njegova zamjenika sazvati uz gore navedene propise novu sjednicu, koja se ima obdržavati u roku od 14 danah nakon prve sjednice i uz izričnu opomenu na posljedice §. 29. občinskog izbornog reda.

Članovi občinskog zastupstva, koji ne prisustvuju sjednicam uredjenim za izbor občinskog vieća, ili se udalje prije nego li se dovrši izbor, neopravdav dostatnimi razlozi svoje odsutje ili svoje udaljenje; podpadaju na globu, koja se ima odmjeriti do for. 50.

Presuda globah i izjava (§. 29) odpadnuća od zastupničke časti spadaju u nadležnost kotarske političke oblasti, proti čijoj odluki pridržava se utok u roku od 8 danah na namjestničtvo, koje odlučuje neprizivno u obih slučajevih.

U slučaju da bude bezuspješan i treći sazov sa pozivom nastupajućih u smislu §. 29., biti će od pokrajinske političke oblasti izrečen razpust novoizabranog občinskog zastupstva i odredjeno, da se predje u roku od 14 danah k novim izborom na podlogi zadnjih izbornih listinah, koje se neimaju opet oglasiti i proti kojim se ne pripuštaju utoci.

§. 35. Starji po dobi izmedju prisutnih u sjednici članovah občinskog zastupstva ravna izborom, pridruživ mu se dva druga člana zastupstva.

§. 37. Za valjanost izbora potrebna je prisutnost od barem tri četvrtine svih članovah občinskog zastupstva i nadpolovična većina glasovah prisutnikah.

U računanju trih četvrtinah, ako potrostručeni broj članovah, sačinjavajućih občinsko zastupstvo, podieljen kroz četiri, ostavlja koji slomak, tada se ovaj slomak koji ostaje, ima smatrati cjelinom, koja dopunjuje zakoniti broj od tri četvrtine.

Izbor može se obaviti ustmeno ili sa glasovnicami, polag odluke izbornog zastupstva.

U prvom slučaju se upotrebljuju propisi §. 26., u drugom se čitaju i unašaju u izkaz izbora imena osobah, naznačenih u sakupljenih glasovnicah.

Članak II.

Ovaj zakon stupa u krieposti sa danom oglašenja.

Članak III.

Mojemu ministru za nutrnje poslove povjerena je izvršba ovoga zakona.

Beč, 7. febrara 1885.

Franjo Josip s. r.
Taaffe s. r.

Budući put donesti ćemo nekoja tumačenja k ovom zakonu.

Ministar financijah, Poljak Dunajewski preporučujuć u saboru proračun izrekao je veoma važan govor, kojim se bave sve važuje austrijske novine. I za nas, slavensku granu imade taj govor važnih mjestah, koje niže navadjamo. Govoreć u ime svih ministrah reče Dunajevski, da može vlada veselo čekati uspjeh novih izborah u temeljitoj nadi, da će se sadašnja većina pojačana vratiti, te da će ista pomoći vladi, da kao do sada uzmogne i unapried raditi za dobrobit države. Ovo nam riči jamče, da vlada neće nikani odstupiti pred drzovitosti njemačkih protuslavenskih opozicijonalacah i njihovih vjernih saveznikah, naših talijanašah. Svjedoči nam to i opet, da se u Austriji ne može vladati bez Slavenah ili proti Slavenom. Carska vlada izpovjeda na usta ministra financijah, da se može samo uz današnju slavensku većinu u državnom saboru raditi na korist države i s toga ona veselo očekuje nove izbore u nadi, da će se ta većina pojačana povratiti. Vlada priznaje, da su slavenski zastupnici učinili sve što njim bijaše moguće na dobrobit države, prem nemože ona tako otvoreno kazati, da je njihovim željam svuda zadovoljila. Svako slavensko pleme u Austriji imade još neizpunjenih željah i težnjah pa će vlada morat nastojati, da istim u budućem šestgodišnjem zasjedanju zadovolji.

Mi se nadamo, da će bečka vlada pojačana novom većinom zastupstva napokon i na nas u Primorju, napose u Istri baciti svoj pogled, jer bi već i njoj moralo biti poznato, da je naše političko i narodnostno stanje veoma kukavno, da ne rečemo zdvojno.

Bečka gospodska kuća sastati će se do mala, da se posavjetuje i razpravi zakon o kongrui. Njezin odbor za kongru-u poprimio je predlog kakav bijaše primljen u zastupničkoj kući s jednom promjenom, da se Klaićev predlog, koji je propao u zastupničkoj kući, poprimi. Taj predlog ide za tim, da zakone kongru i postupice u trih godinah u život stupi.

Biskupska konferenca dovršila je svoje razprave. Medju ostalim kažu, da traže biskupi neka se povisi plaća profesorom u sjemeništih.

U Lincu imenovan je biskupom Dr. Müller, koji reče nekoj deputaciji, da će vjerno slieditі stope svoga predšastnika, glasovitoga biskupa Rudigiera.

Ugarska vlada dogovara se s vodjami gornje ili gospodske kuće glede reforme gospodske kuće. Većina plemstva nije zadovoljna sa dotičnimi zaključci zastupničke kuće. Uplivno plemstvo želi, da se umanji broj onih članovah za gornju kuću, koje bi imenovala vlada te da se prepusti izbor nekolicine članovah u gornju kuću njoj samoj.

Hrvatske novine javljaju, da će ugarski sabor čim razpravi osnovu zakona o preustrojstvu gornje kuće, imenovati članove u regnikolarnu deputaciju, u koju će zastupnička kuća izabrati 8 a gospodska kuća 4 člana. Regnikolarna deputacija imati će mjeseca maja ili junija razpraviti s deputacijom hrvatskoga sabora ona pitanja o povriedi nagodbe izmedju Ugarske i Hrvatske, koja će iznesti članovi hrvatske deputacije.

U Srbiji slavili su 6. t. godišnju uspomenu o proglašenju Srbije kraljevinom. U glavnoj crkvi bijaše služena služba božja, kojoj je prisustvovao kralj sa kraljicom i mnogo državnih dostojanstvenikah.

U prestolnici crnogorskoj, na Cetinju čine velike priprave za doček austrijskih prestolonaslednikah, careviča Rudolfa i carevne Štefanije, koji su odputovali prošlog četvrtka u Orient.

Medju Rusijom i Englezkom vladaju vrlo napeti odnošaji. Rusija bliža se naime sve to više englezkoj indijskoj granici a to je Engleze tako uznemirilo, da se groze Rusiji ratom. Englezki listovi tvrde, da imade Rusija do 70.000 vojnikah nedaleko englezkoj granici, koji da su pripravni za slučaj rata izmedju jedne i druge vlasti.

Italija mogla bi se naći u velikom škripcu na crvenom moru. Englezi naime počivaju i čekaju pojačanja a radi toga množe se ustaške čete danomice sve to više, pa bi se moglo dogoditi, da se bace na talijansku vojsku, koja je razdeljena na obalah crvenoga mora.

U francezkom saboru bijaše primljen vladin predlog, da se povisi carina na uvoz žita. Sada razpravlja isto pitanje senat. Odbor, koji imade proučiti pitanje o povišenju carine, sastoji od članovah, koji su svi za vladin predlog. U Kitaju ratuje srećno francuska vojska.

Englezka vlada imade pune ruke posla, da se obrani od napadajah opozicije radi njezine nesretne politike u Sudanu.

Medju Englezkom i Njemačkom nastala je bila oštra razmirica radi takozvane kolonijalne politika. Knez Bismark poslao je u London svoga sina Herberta, da poravna njemačko-englezko nesporazumljenje, što je reć bi i postignao.

Iz Sudana javljaju, da je krivi prorok naložio, da se preseli vojni tabor od Hartuma u Metammeh kamo će doći i sam. To mjesto kani Mahdi silno utvrditi te tuj dočekati englezke čete.

Franina i Jurina.

Jur. Ča govore Kanfanarci, koliko lit je već pull njih njihov gospodin plovan?

Fr. Oni, ki broje već 50 lit blizu svoga življenja govore, da drugoga plovana nisu poznali.

Jur. A kako, za ljubav božju, mogu tolika lita trpiti meju sobom plovana, kega nisu nikad razumeli i kega ni sada još nerazumeju niti oni niti njihova dica?

Fr. (zlamenuje se sv. križem). — Ča to, Jure, čujem? San te pravo razumia? Ča kanfanarci, da ne razumeju svoga plovana?! — A, Bože moj, budi mi na pomoć! Tr kanfanarcem plovan nikad po krnjelski, taljanski ili nimški va crekve ne prediče, nego vajk samo po hrvatski, kako svi Kanfanarci od pamtivika govore, aš to je njihov materinski zajik.

Jur. Ma je pisal on barbanski Krnjel va poreču lažitorbu, da Kanfanarci jušto po hrvatski ne razumeju!

Fr. Ala, dragi ti, ne hodi za njim ne, da ne zgubiš još ono malo razuma, ča ti ga je Bog dal!

Jur. A zač piše to, ča ni istina?

Fr. Ča neznaš još, da Krnjel nemore lego po krnjelsku! On već po svojoj naravi treba, da smrad va zdilu iz ke se hrani; za dobro ča su mu Kanfanarci storili, sramoti jih sada da neznaju svojga zajika.

Jur. Od kuge, vojske, glada i Krnjela, oslobodi nas gospode!

* * *

Fr. Odkuda Jurino?

Jur. Iz krnjelske i šarenjačke kovačnice — iz Poreča.

Fr. A ča delaju kovači?

Jur. Sve se smiju i ribju si ruke, zač da su našli va Kastve ljudih, ki za žmulić vina na sebe pljuju.

Fr. Vero se nimaju još ča smet, zač bi se moglo dogodit, da ki slje vetar, požanje buru.

Jur. Dobra ti je Franino, zač mislim da nete ni Kastavci bit kako ono dete, ko je segnulo za gorućim ugljenom mesto za zlatom.

Fr. Pak ako i segnu jedan put, te se opeć, pak te se pazit drugiput.

Jur. Dà, samo da nebude kasno zapodne k maši.

Različite viesti.

Imenovanje. Dosadašnji politički komisar u Lošinju g. *Adalbert Gyuitovich pl. Szepsi Martonos* imenovan je političkim komisarom u *Krku* na mjesto g. *Fabrisa*, koji je premješćen u Sežanu. G. Gyuitovich je jedan od vrlo rieđkih političkih činovnikah u Istri, koji poznaje podpuno hrvatski jezik.

Imenovanje u trgovačkoj mornarici. Pomorska oblast na Rieci imenovala je sledeće podkapetane kapetani duge plovitbe: g. A. Celebrini iz Krka; g. M. Curtini iz Bakra; g. I. Jeletić iz Lovrana i g. J. Soić iz Kostrene sv. Barbare. Podkapetani imenovani su sledeći mornari: g. K. Dujmić iz Kostrene sv. Lucije; g. N. Jadrošić iz Malog Lošinja; g. A. Soić iz Kostrene sv. Barbare; g. Ivan Suttora iz malog Lošinja i g. H. Thianić iz Rieke.

Političko družtvo »Edinost«. U posledjnoj odborskoj sjednici bijaše zaključeno medju ostalim, da će se obdržavati glavna skupština dne 22. t. m. kod sv. Ivana u okolici tršćanskoj. Nadalje, da će odbor držati sjednicu buduće nedelje u Gretti kod g. Ferluga i napokon, da će se odbor sastajati od sada unapred svake nedelje na dogovore u pojedinih selih tršćanske okolice.

Iz Kastva doznajemo, da se je ondje dne 10. t. mj. obdržavala občinska sjednica, u kojoj su se najprvo činovnici zahvalili na svojoj časti a zatim zahvalilo se je cielo zastupstvo. Dok oblasti neprovide, upravljati će privremeno občinom glavar sa savjetnici a činovnici služit će dotle kao dnevničari. Evo do česa je dotjerala protivna nam družina Kastavsku občinu!

Neka se sada raduju i vesele, jer njim se posrećilo zavesti neuke ljude te ih uzbuniti proti svojim dobročiniteljem. Kud već nije bilo druge, stvar se je predala u sudbene ruke, da se iztražuje. Tršćan. tribunal delegirao je u to ime za iztražnoga sudca g. Šimuna Lettich-a, c. k. adjunkta u Trstu koji je otišao praćen od c. k. prislušnika g. Eduarda Rode-a. Ova dvojica nalaze se već u Kastvu te su — kako čujemo — već započeli svoje djelovanje. Na jučerašnji dan imali su biti saslušani župani kastavskih županijah. Buduć se iztraga nalazi u vriednih i nepristranih rukuh, to se nadamo, da će njom doći na vidjelo mnoge stvari, koje mi znademo, al kojih još nemožemo kazati. Istarski talijanski emisari oduševljeni svojim pakleničim uspjehom pune sve talijanske i njemačke novine lažmi i izkrivljenimi čini, tobož da ocrne još više rodoljube zauzete za svoj rod i jezik a da dižu u nebo neznalice i propalice, kojih se je zavelo, da buče proti jeziku, kojega su majčinim mliekom usisali. Evo to je način kako će istarski Hrvati ave to većina ljubiti susjede, talijane!

Nećeš li se smijati, kad čitaš, da se je puk uzbunio, jer da je občinski glavar dao skinuti table, na kojih su bili napisi u talijanskom jeziku?! Kad je visila u kastavskoj občini kakva tabla, na kojoj se je moglo što talijanski čitati? Neka znaju svi naši protivnici, da se narod može za časak zavesti, al jaoh intrigantom, kad se narod osvisti. Med hrvatskim pukom nelma mjesta talijanskim napisom.

Iz Pazinšćine. Prošle godine napala je u Gologorici po danu, na javnoj ulici, pred mnogobrojnim narodom, dvojica tamošnjih ljudi »del' Pavlta civiltà« jednoga našega čovjeka bez pravoga uzroka; pogrdili ga i izružili baš prostački, gurali ga laktima, pljunuli mu u obraz, čekali ga do kasno u noći, da će izaći iz utočišta kamo bijaše pobjegao, strašili mu prije i poslije, tako da nije smio ili se nije usudio doći u grad dugo vremena.

Medjutim učinio je obruženi tužbu na sud. Svjedoci svjedočili su u prilog našemu čovjeku, po istini.

Prošlih danah bijaše razprava u Pazinu, i pogovara se, da su izgrednici-napadači oslobodjeni i još nagradjeni po 30 nvč., od 1 do 5 fr. svaki, a tužitelj, da će morati platiti troškove pravde u iznosu kakovih 20 for.

Tomu glasu nemožemo nikako vjerovati jer nije moguće, da bi zločinac još nadaren mogao biti. Kad bi bilo istinito što nam javlja prijatelj, tad nebi pošten čovjek mogao više na ulicu jer bi tu vladali napadači i zlotvori; tad bismo prestali živiti u pravnoj državi, tad bi zavladalo nasilje i barbarstvo. Molimo prijatelja, da nas izvjesti o uspjehu tužbe, kad bude ista razjašnjena.

Prijatelji puka u Voloskom kotaru. Piše nam prijatelj iz donje Istre: Čuo sam pripovjedati od jednoga mladoga rodoljuba, da su nakanili taj put pazinski Talijani predobiti i Liburniju u vrieme izborah, da glasuje ne za Vitezića, nego za predloženika zastupnika talijanskoga. U tu svrhu, da se spremaju sa 10.000 for. u one strane; dakle kako silni perzijski vojskovodja Kserse, kad se je uputio silnom vojskom na malenu Grčku. Kod toga poduzeća bi aljda pomagao onaj moretto na Voloskom, zatim poznati klat-ž geometar i neki u Lovranu i još koji emisar po Kastavščini.

Ako je to istina, imaju se čemu veseliti tamošnji izbornici, ta imati će sve žepe pune novacah bez onoga što se bude pojelo i zapilo na račun tal. družtva.

Nego buduć da su izbori slobodni, to se ima dobro paziti, tko podkupuje ljude, a da se ga može tužiti na sud. Našim ljudem pak treba već sada dobro paziti, što rade protivnici, pazinska i porečka gospoda, jer misle i tamo judinim novcem raditi, pak onda po svietu trubiti: vidite, da je ciela Istra čisto tal. zemlja! Dakle pozor!

Podmićivanje izbornikah je kažnjivo. Jedva se je pročulo, da će biti razpisani izbori za carevinsko vieće negdje maja ili junija mjeseca, već se je pronesao glas, da sinovi »dell' avita civiltà« sakupljaju novce, kojimi će podmićivati izbornike, da glasuju za talijanske kandidate.

Dobro je poznato svim, koji žive med narodom, da je najuspešnije sredstvo našim protivnikah Talijanah, kupovati glasove, podmićivati izbornike, opajati ih — pak nije čudo, da uspiju, kad je poznato, da su mnogi hrvatski seljaci zaduženi kod nekih »šiori« trgovci, pak da moraju doći glasovati kako šior želi, ili se seliti iz kuće. Nu možda je manje poznato našim ljudem, da je podmićivanje i kupovanje glasovah kod izborah zakonom zabranjeno, te da podmititelj podpada kazni ili pedepsi, s toga čini nam se umjesto prevesti jedan člančić iz »Volksfreunda«, kojemu je naslov

»Židovski izbori«.

Pred nedavno bijahu u Brnu dva židova odsudjena na zatvor, što su za žida Auspitza glasove kupovali. Oni plaćahu, kako se je na sudu dokazalo, glasove sa 50 forinti. Kandidat žid dobi tako većinu glasovah, ali dva njegova poslovača platiše za njega naredjenu agitaciju. Što mi tiše za njega naredjenu agitaciju. Što mi znamo, to je prvi put, što se je ta gnjusna izborna agitacija židovska t. j. kupovanje glasovah, na sudu razpravljala. Židovska stranka posluživala se od nekada kod izbornih agitacijah svimi mogućimi sredstvi. Kupovanje glasovah bijaše najmilije i najsigurnije sredstvo za dostignuti većinu glasovah i mnogo tisućah forinti potrošilo se za izbor židovskoga kandidata. Zato su i novci odlučili toliko puta njegov izbor.

Što vriedi izborno pravo, što li koristi ako rabi stranka, koja ima bogat agitacionski fond, taj za kupovati glasove? Tu treba energično i strogo postupati i svako kupovanje glasovah oštro pedepsati. Židovska, liberalna tobož stranka ima još uvjek dosta sredstva za agitirati kod izbora, a cernjivanje protivnoga kandidata je koli priljubljeno, toli praktično sredstvo njihovo.

Ako se je u stvari Auspitza sud osvjedočio, da su se zbilja glasovi kupovali, tada je po našem mnienju nuždna posliedica, uništiti cieli izbor rečenoga gospodina i na novo ga razpisati. Kupljena većina je nikakva većina i mandat takovoga zastupnika je prevarom stečeni mandat. To su židovski izbori.

Neka sada čitatelj čita mjesto židov ili židovski, taljanaško-šarenjački u Istri, pak će imati sliku naših izborah.

U ostalom preporučujemo toplo svim prijateljem, da ballju i izpituju, tko bude podmićivao kod budućih izborah u Istri, a da se ga može sudu prijaviti neka se po zakonu kazni i onda izbor uniešti.

Liepa družba. Kad će označiti naš narod ljude, koji se medju sobom grizu i mrze, kaže da su »kako pas i mačka«. Ova oznaka valja osobito za našu dragu braću Taljane i Niemce. Poznato je, da Taljani netrpe od vajkada Niemca niti ovaj Taljana. Samo u jednom slučaju zaboravе na prirodjene njim strasti, jedino u mržnju proti Slavenom slože se braća i zaborave na časak »ti miti naši prijatelji« na vječiti medjusobni boj.

Najnoviji dogodjaji u Istri u napose nemiri u kotaru Voloskom podnju nam k tomu novih dokazah. Istarski taljanaši služe se svakojakim židovsko-njemačkim novinarskim smetjem, da nas tobož preu svietom ocrne i obruže, da svoju golotinju pokriju, da naš mučenički narod i njegove prvake ozloglase i pogrde.

Tršćanske iredentske i veliko-njemačke novine sklopile su sa istarskimi taljanaškimi črčkari ugovor i prisiljeni savez, da nas tobož upropaste i unište. Većih ludorijah, smješnijih izmišljotinah nije svieat čitao nego li su one, koje mi danomice čitamo u porečkoj lažitorbi i u njezinih plemenitih (!) švabsko-iredentskih drugovih u Trstu. Čudom se čudimo kako mora biti naivno i ludo čitateljstvo tih duhovitih (?) črčkarah. Njim su mjesta Kastav, Veprinac, Lovran, Kanfanar, Dragući, Barban itd. itd. sve čisto talijanska mjesta u kojih puk nezna niti beknuti u hrvatskom jeziku! Da se pako za novolju braća medjusobom neporečkaju grdeć i ružeć djavolske Hrvate, kade si izmjenice kako puk u spomenutih občinah traži svuda mjesto hrvatskoga jezika u školi i crkvi, talijansko njemački jezik! Pak da se nesmiješ tolikoj iredentsko-švabskoj ludosti!?

Pučke škole u pazinskom kotaru. U novije vrieme ustrojilo se je mnogo novih školah u Istri, a sjegurno ondje, gdje imu makar samo i jedna obitelj talijanske narodnosti. Te škole, kad su se na novo ustrajale pred kakvih 13 godinah, bile su za hrvatsku djecu čisto talijanske. Tako bijaše i u ovom kotaru. I ondje, gdje ne bijaše nijedne obitelji talijanske, kao u Šumberu, u Sušnjevici, u Kašćergi itd. razpisali su učiteljske službe takodjer samo s talijanskim naukovnim jezikom. Za hrvatski jezik deveta im bijaše briga, ta ni učitelji nisu bili dužni poznavati ga, dapače zabranjivalo se i katekizam u školi učiti hrvatskim jezikom kao n. pr. u Lindaru.

Školske oblasti, kao i razumni naučitelji spoznali su, da pučka škola nije odredjena za učenje jezika, nego za naobraženje puka, a to da se nemože dostignuti van na podlogi materinjega jezika i u tu svrhu uvelo se je amo tamo barem u prvih godinah hrvatski jezik, proti kojemu se diže toli žestoko »tal. polit. družtvo«, za slieplјeni odmetnici i šarenjaci i po koji zavedeni seljak. Nu pustimo ih s vida, pak predjimo dalje. Ovaj kapetanat ima do sada malo školah, osobito u sjeverno zapadnoj strani. Ta strana od Zarečja i Grdosela pak do Vranje i Kozljaka broji kakvih 9 tisuća stanovnikah — dakle blizu 900 djece sposobne za školu. Po tom trebalo bi na imadu najmanje 11 pučkih školah i to: u Zarečju, Grdoselu, Novakih, Previšu, Boljunu, Pazu, Gologorici, Kerbunah, Sušnjevici i Čepiću, a nemaju ih nego tri i to: u Novakih, Boljunu i od nedavna u Čepiću, dakle jednu od druge po 3. ure odaljenu, a ne 4 kilometra kako želi školski zakon. Nu i izmenju tih 3 je ona u Novakih u rukuh učitelja, koji slabo pozna jezik hrvatski, naukovni u ondješnjoj školi.

Školske oblasti imale bi nastojati, da se škola otvori čim prije u Previšu, kamo bi lahko bodlla djeca iz Cerovlja i Boruta, zatim u Sušnjevici, gdje još nebijaše redovite škole. Dakako da se nebi smelo kasnije zaboraviti na Paz, Gologoricu i Grdoselo a da se za sada najvećoj potrebi doskoči. Ako se nemože to izvesti na jedan mah, neka se čini malo po malo. Ako se nenajde za sada baš prikladnih zgradah za školu, neka se zadovolji i manjimi. Ako nelmaju odmah pri ruci učitelja, neka dotle školu povjere svećeniku uz primjernu plaću. Samo treba početi, ostalo će nadoći. Prvi korak je uvjek najteži, all pomoću božjom i poštenih ljudi sve se može.

Kad bi bile, kako rekoh, za sada barem još u Grdoselu, Gologorici, Previšu, Pazu i Sušnjevici škole, bile bi prilično razdiejene med pučanstvom, pak i susjed iz drugih plovanijah mogli bi lahko pošiljati djecu u te škole, samo ako imaju dobru volju, jer im nebi bile predaleko. Dobrom voljom mnogo se učini. S toga nadamo se, da će i dotične školske oblasti izkazati u toj stvari dobru volju i tim mnogo dobra učiniti.

Iz Kanfanara. Pod ovim naslovom donesli smo u 9. broju našega lista viest, kako se je na mesopustnu nedelju slavila gospodska večera u gostioni tamošnje željezničke postaje. Sada nas moli privremeni gospodar to gostione, da izpravimo rečenu viest kao neistinitu, jer da se je one večeri kod njega sastalo nekoliko gospode, da sprovedu kakav časak u bratinskom družtvu i u poštenom veselju. Ako nije bilo ništa drugoga to mi ovim zadovoljavamo želji g. Antuna Modešta.

Za trgovačku komoru u Rovinju preporuča pazinsko političko družtvo kano kandidata za trgovačku struku u vodnjanskom kotaru kapetana g. V. Benussi-a iz Pule a za obrtničku struku g. T. Sottocoronu iz Vodnjana. Mi smo pokazali u jednom od posliednjih brojevah kakovu važnost imade trgovačka komora u Rovinju t. j. nikakvu i pri tom ostajemo i danas.

Neuku nauka.

O rezitbi trsa (čokota, ruže). Danas ćemo nešto progovoriti o rezitbi trsja.

Od rezitbe trsa zavisi veća ili manja njegova plodovitost, zavisi od toga zdrav ili slab rast njegov te napokom njegov kratak ili dug život. Ako se trs nereže razložno i pametno, zahiriti će i malo će roditi i brzo poginuti.

Pametan gospodar mora paziti kod rezidbe na sliedeće stvari:

1. Koliko je star trs?

2. Ako je zdrav i ako tjera lieпe mladice.

3. Ako je zemlja ili tlo u vinogradu dobro i gnojno ili je slaba i malo ili ništa gnojna.

4. Ako je trs prošle godine rodio mnogo, srednju mjeru ili slabo.

Kad znade odgovoriti na gornje četiri točke, postupati će kod rezidbe ovako:

1. U prvoj mladosti reže se trs na veoma kratko. Posle 4. ili 5. godine reže se na 2 ili 3 oka. Trs koji je nešto stariji, dobro razvit i jak, reže se na dva reznika (rozge) i to dolnji sa 2 oka gornji sa 3 ili 4 oka. Ako je trs jak i ako imade dosta prostora, ostavi se dolnji reznik sa 5—6 okah a gornji samo sa 3 oka.

2. Kad je trs zdrav, bujan i čvrst a k tomu ima prostora za širiti se i ako imade debele rozge a pupove redko na rozgi, treba ga na 2—3 reznika rezati. Dolnji ostavi se na 2, srednji sa 3, a gornji sa 4 oka.

3. Na plodnu tlu pusti se više reznikah nego li na neplodnu. Na jako slabom tlu reže se trs na kratko.

4. Ako je trs rodio prošle godine obilno, tada se ga reže idućeg leta nešto kraće. Ako je trs takov zdrav i jak, ostave se 2—3 reznika sa 2 do 3 oka.

Mora se paziti kod rezidbe ako je bio trs ranjen od tuče (grada) jer se tada reže na kratke reznike i rezници puščaju se od zdrave rozge.

Rozga nesme se nikad rezati kraj samoga oka, nego vavek nešto odaljeno od oka po prilici 5—8 centim. Rez valja okrenuti na protivnu stranu, da se od tekućeg soka nezamoći oko.

Kad se trsje reže, treba ga dobro očistiti od muhovine, kore koja sama odpada i treba malo odkopati zemlju i odrezati gornje žilice. S. G.

Pomorske viesti.

Navli za brodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk. 12		po ton. dugah	
« Cette	« 12 i pol	«	«	
« Bordeaux	« 13 i pol	«	«	
« Multu	« 13	«	«	lesa
« Algeriju	« 26 i pol	1100	unč. franc.	
« Messinu	« 18	1200	«	miet.
« Cagliari	« 26	«	«	«
« Patras	« 26	«	«	«
« Pirej	« 25	«	«	«
« Aleksandriju	« 26	1000		
« Port-Said	« 25	«		

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk. 12.50	po ton. dugah.	
« Cette	« 13	« « «	
« Bordeaux	« 14	« « «	
« Marsilju	« 14	« «	bordun.
« Cette	« 14.—	« « «	
« Port-Vendres	« 15	„ „	
„ Algeriju	„ 30	po 1100	unč. miet.
„ Batum	„ 1.50	po prazn.	barilu

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk. 13	po ton. dugah	
„ Bordeaux	„ 14	„ „ „	
„ Rouen	„ 16	po 1015 kig.	hrast. drva
„ „	„ 26-30	po 1000 lit.	vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tuzemstvu.

Dojedrili u:

Trst 27. velj. Iloš-Tonello iz Malog Lošinja, Drinu, Brailo iz Batuma. — *Rieku* 25. veljače Uranica D., Negovetić iz Cardifa. 31. Sara, Rotta iz Batuma. — *Novi* 24. velj. Vinodol, Pabor iz Rieke. — *Kraljevicu* 25. velj. S. Giovanni B., Poković iz Rieke. — *Cette* 24. velj Guido, Mandić iz Rieke. — *Vera Cruz* 31. siečnja. Maratona, Nikolić iz Genua. — *Kingston* 27 sieč. Betty, Gjulotić iz Cette. — *Cape Town* 8. velj. Esempio, Petrina iz Swansea. — *Cardif* 24. velj. Hrvat, Randić iz Harwichu. — *P. Said* 12. velj. Triado Tarabocchia, Tarabocchia iz Montevideo. 9. M. Premuda, Soppa iz Barbadoes — *Falmouth* 24. veljače. Protollo, Cabrina iz Hutlu. — *Pozzalo* 11. velj. Arnua, Vidulić iz Trsta. — *Cette* 26. veljače. Vincenza, Bačić, Velizid, Stipanović iz Rieke. *Leith* 21. velj. Robert, Margetić iz Bengazia. — *S. Nazaire* 25. velj. Pedro Stefano, Slitković iz Trsta. — *Jakin* 21. velj. Gormana Antonio, Bunišić iz Cardifa. — *Adelaide* 21. sieč. Hiperion, Car iz Cape Townа. — *Barbadoes* 8. velj. Carmela, Poiić iz Demerare. *Savannu* 15. sieč. Cavallero Krapf, Luković iz Kingstonu. — *London* 28. velj. Tri Bratu, Rosić iz Falmouthu. — *N. Orleans* 12. velj. Euro, Premuda, Triado Tarabocchia, Tarabocchia za Montevideo. — *Cette* 27. velj. Spes, Jurić iz Rieke. — *Carigrad* 22. velj. Paolina T., Pendo. 23. Attivo, Kosović iz Marsilje. Marino, Volčić Pomoć, Katarinić iz Batuma. 24. Conte Geza Szapary, Sodić iz Rieke. — *Pontillac* 27. velj. Padora, Stipanović iz Rieke. — *N. Jorku* 17. velj. Regent, Portić iz Marselje. — *Mljetke* 28. velj Livadja, Začević iz Licate. — *Samarang* 22. sieč. Liboro, Glavan iz Batavje. — *Sourabaya* 19. sieč. Hercina, Radoslović iz Samaranga. — *Delaware* 10. velj. Francesca T. Tonetti iz Breme. — *Cartagena* 25. velj. Miroslav, Pavletić iz Alicante. — *Gibraltar* 25. vel. Edvige, Simunić iz Pomancole. — *S. Elena* 12. vel: Dante, Ivančić iz Reunion. — *Larnaca* 27. vel. Superbo, Matković iz Nove Yorke. — *Pernambuco* 4. vel. Giusto dall'Argonto, Ragusin iz Rio Janeira. — *B. Ayres* 29. sieč. Tigri, Zotti iz Marselje.

Odjedrili iz:

Trsta 5. ožujka. Elena, Mandić za Batum. — *Rieke* 25. velj. Sagittario, Sodić za Volo. S. Antonio, Vidulić za Mali Lušinj. 3. ožuj. Spirito, Kosović za Philippeville. Crono, Radelić za Cette. — *Bakra* 23. velj. Josip, Blazć za Trst — *Marsilje* 25. veljače. Milizza, Trojanović za Port Said. Caterina, Stuk za Carigrad. 27 Caria, Bakarčić za Barbadoes. 27. Nuova Ana, za Ortouu. 3. ožuj. Isis, Vidulić za Monopoli. — *Batavje* 17. sieč. Libero, Glavan za Samarang. — *Kalamata* 16. velj. Sloga, Sjoletić za Trst. — *Aleksandrije* 16. v. Vila, Stanoš za Reval. — *Napulja* 20. veljače. Esau, Mikalović za Žmirnu. — *Falmouthu* 26. velj. Tri brata, Rosić za London. — *Barbadoes* 31. siečnja. Orion, Stuparić zv Martiniku. — *Napulja* 24. sieč. Niko, Bronzan za Salonić. — *Cape Townа* 31. velj. Cardif. Haggia za Pensacolu. — *P. Said* 14. velj. Miriam, za Havre. — *Savannu* 15. velj. Grad Karlovac, Šoić za Oporto — *Carigrada* 24. veljače. Pomoć, Katarinić za Genuu. Marino, Volčić za Mljetku. Conte Geza, Szapary, Sodić za Batum. — *Alicante* 24. veljače. Mroslav Pavletić za Filadelfiju. — *Taranta* 28. velj. Deveti Dubrovački, Spicula za Carigrad. — *Aleksandrije* 22. vel. Drago G. Stefić za Reval. — *Batuma* 16. vel. Adamo, Krstelj za Genuu. 18. Noy, Gabella. Unita Parentà. Suvor; 19. Giuseppe Župa, Tunjica za Carigrad. — *Licate* 26. vel. Mirra, Skopinić za Trst. — *Falmouthu* 28. vel. Esther. Car za Berwicka. — *Korčuli* 23. vel. Sabioncello, Hggia iz Trsta. — *Gravesenda* 2. velj. Ireneo, Snauc za Cette. — *S. Elene* 12. vel. Dante, Ivančić za Kadiks.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	40.—	do for.	58.—
„ Santos	«	54.—	« «	62.—
Cukar tučen	«	20.—	« «	21.—
Ulje za jelo	«	42.—	« «	44.—
« dalmatinsko	«	42.—	« «	—.—
« talijansko fino	«	60.—	« «	100.—
Riža talijanska oblat.	«	13.50	« «	21.—
indijska posk.		—.—		14.—
Papar Batavia	«	34.—	« «	36.—
Bakalar	«	36.—	« «	43.—
Petrolj	«	10.—	« «	11.—
Mast svdašnja	«	36.—	« «	—.—
« engleska	«	52.—	« «	—.—
Slanina oblata	«	54.—	« «	—.—
Maslo	«	60.—	« «	100.—
Loj Dalmat.	«	40.—	« «	—.—
Naranče puljiške	«	—.—	« «	5.—
Rožići puljiški oskud.	«	8.—	« «	8.50
Limuni mnogo pitani	«	4.25	« «	—.—
Mandole Dalm. osk.	«	80.—	« «	84.—
Smokve oskud.	«	—.—	« «	—.—
Leća	«	15.—	« «	20.—
Vuna bosanska čista	«	115.—	« «	116.—
dalmatinska		114'—		110'—
« istarska čista	«	119.—	« «	—.—
Kože strojene poplat	«	140.—	« «	180.—
« kravje «	«	165.—	« «	250.—
« teletje «	«	350.—	« «	500.—
« surove volovje ovdašnje svježe		48.—	« «	56.—
« suhe dalmat,		70.—	« «	105.—
« « teletje		150.—	« «	200.—
„ janjetje 100 komada		70.—	„ „	86.—
Sieno	«	1.75	« «	—.—
Šljive bosan. srbske	«	17 50	« «	—.—
« hrvatske	«	14.50	« «	15.—
Pšenica poskočila	«	8.50	« «	8.75
Kukuruz vlaški	«	6.—	« «	7.—
« banatski	«	5.80	« «	6.—
« hrvatski	«	5.80	« «	6.—
Vino puljižko		18'—		—'—
grško		11'—		—'—
dalmatinsko		11'—		20'—
istarsko		16'—		26'—
Raž Azow obil.	«	6.75	« «	—.—
Zob mađjarska	«	7.25	« «	8.—
« hrvatska	«	7.25	« «	7.—
« arbanaška	«	7.—	« «	8.—

Tršćanska burza

od dne 11. marča

Austrijska pap. renta	for.	83 60	do for.	83.70
Ugarska « «	«	94.25	« «	94.45
Iuta u zlatu 4%	«	99.40	« «	99.60
Dionice nar. banke	«	870.—	« «	870.25
« kredit-banke	«	302.50	« «	303.50
Talijanska renta	«	96.75	«	96.95
London 10 lirah sterlinah	«	124.—	« «	124.10
Napoleoni	«	9.77.—	« «	9.78.—
C. kr. cekini	«	5.70	« «	5.72
Državno marko	«	60.45	« «	60.55
Isto francezke	«	48.80	« «	49.—
talijanske lire	«	48.65	« «	48.75

Lutrijski brojevi

od 7. marča.

Beč	44	41	16	58	78
Graz	78	70	40	25	39
Temešwar	67	89	51	15	68
Innsbruk	69	9	54	35	73

dne 4. marča:

Brno	58	28	8	20	4

Poziv.

Podpisani poziva ovim k redovitoj občoj skupščini »posojilnice i hranilnice u Kopru, uključene zadruge z neomejenim poroštvom«, sve njene članove.

Skupščina se bude obdržavala dne **26. marča t. l. u Dekanih** sa sledećim dnevnim redom:

1. Odobrenje letnoga računa.
2. Izbor odbora i nadzorstva.
3. Predlozi članovah.

Početak o 10. uri prij. podne.

Kopar, 8. marča 1885.

Odbor
posojilnice i hranilnice u Kopru, vkjučene zadruge z neomejenim poroštvom.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cieno košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive · čistila za noge, sagove; kiste svakovrsii; povošteno platno; lonce za cvietje i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Takodjer na obroke.

Nova
ekonomička krojačnica
Corso br. 26 p. I.

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela cheviot od f 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—15.
U velikom izboru
odjela fantazije
polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Takodjer na obroke

ODIELA na mjesečne i nedeljne rokove mogu se dobiti u **krojačnici: al N. 12 Via Farneto**, učinjena polag mjere. Buduć imade u zalihi velik. izbor **sukna** svake vrsti, može dati uz umjerenije cienе nego li drugi.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz $3^1/_4$%
8-dnevni odkaz $3^1/_2$%
30-dnevni odkaz $3^3/_4$%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz $3^1/_2$%
6-mjesečni odkaz $3^1/_2$%

Okružni odjel

u bankah $2^1/_2$% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešt, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innsbruck, Celovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz $^1/_8$% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu $^1/_2$% provizije za 3 mjesеca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884.

!! POZOR !!

NB. POZOR OD PATVORENJA !

1884. IZLOŽBA U KALKUTI.

Diplom sa medaljom.

VLAHOV

elixir odobren po c. kr. vladi, preporučen od ljekničkih strukovnjakah, odobren patentom sjedinjenih državah Amerike.

Uspjesi postignuti: Svaka nerazpoloženost, neprohavljivost, kolike, gliste, hemoroidi, zimnice, vedena bolest, menstruacije, sramost, slabina, čišćenja krvi. Čisti bagrenо i okrepljuje zdravlje. Svaka staklenka je providjena jednom naputnicom, kako se ima upotrebiti.

Da se izgije do onog lieka dodje, s nabitra u njim ispunitelj sve kavane, mirodjalnice, slastičarne, prodaje lika ah u svih glavnih mestih cielega svieta.

Tvornica: Romano Vlahov u Šibeniku. Glavno skladište u Trstu ulica S. Lazzaro br. 1.

NB. POZOR OD PATVORENJA !

!! POZOR !!

POZOR !! NB. POZOR OD PATVORENJA !! !! POZOR !! NB. POZOR OD PATVORENJA !!

Železna brvna

različite vlaine i debljine po zahtjevu, nalaze se u skladišću uvick pripravne kod

SCHNABL i C. TRST

19 Via di Carintia 19

uz najniže cienе. — Skladište kotačah rabljenih, vinotiskalnicah, skaljkah, dotučenega željeza cievih za vodu i kotlovah.

Bogato skladište

željeza svake vrsti, dužine i veličine, ociela, žute miedi (otuna), olova, bakra (rama) kositra (cinka), **željeznine** prosto i fino radjene, orudja za razne zanate i obrte, poljodjelskog orudja, raznih spravah za kuću i brodove, vagah decimalnih i stolnih

preporučuju

Chevesich i Milovcich

Palazzo Carciotti u Trstu.

NB. Sva se domaća (tuzemska) roba razašilje slobodna od carine i po najnižih cienah.

Piccoli-jeva

želudačna esenca

lekarne Piccoli-ja «pri angelu» na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako čestito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, hemorojide, zlatenicu, migreme, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djeca.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani!

Vaša želudačna esenca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, čutim polagšanje i zboljšanje.

Josip Sovdat, župnik, Kamnje, pošta Črnice.

Ovdje valja izreka «Čast zaslužku». Vaša želudačna esenca, koju sam ja i mnogo drugih bolnikah rabio u bolesti, je uprav čudovite moći, osobito kod želudačnih bolestih.

A. Lupetina, župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrdjuje, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitra i prečudna zdravstvena moć. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komad da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence kojih imam uvick nekoliko pripravljenih.

A. Vlastiša, župnik-dekan. Plominj, Primorje.

Antirrheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, ostalu dolavnih čudilah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santoninske; (količini proti glistam) izkušeno zdravito proti gliestam; škatuljica 10 nvč. 100 komadičah 60 nvč. 1000 komadičah 5 for.

Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, prsnim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti Škatulica 20 nvč.

Zeliščni prsni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i plućnim bolestim, zaslužnju, kašlju, hripavosti, dušiljivomu kašlju itd Odraščoni neka uzmu 2 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Staklenica 30 n.

Tu navedena, kako sva druga ozdravilia se uvick **fiško dobe u lekarni**

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvam poštom uz poslanje iznosa.

Zaloge u Trstu su u lekarnah pl. Loutenburg, Foraboschi, Prendini, Ravasini i Zanetti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo	za fr. 4·90 iz dobre vune	
	„ „ 8·— „ bolje	„
	„ „ 10·— „ fine	„
	„ „ 12·— „ prav fine	„

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **suknena obločila** za **gospó, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za **zimni paletot za dame, meter f. 4.**

Pelne plšče po f. 4, 5, 8 do f. 12. jeden Zelo lepa obločila, hlače, vrline suknje, tkanino za suknje in dežne plašče (tüfji), rašunina, komis, (grebenina), cheviots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neprosto. Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 proste.**

Imam stalno zalogo suknja v vrednosti f. 100.000 a. vr. ter se ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **ostankov** po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kratice zelo znižani tvaritbeni cen razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemorejo pošiljati uzori.** ker bi od kacih sto naročb prišlk kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **sleparja,** ako tvornice za sukno ostankine prišlke oznanjujejo, saj so v teh slučajih priličini odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv.

Nepristni ostank se zamenjaje ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Prašak za prsa

Nekašlji više

Izvrstan lek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katarralnim mukam.

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u lekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.

Šibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekašlji više

Latteria Milanese

(milanska mlekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mlekarni **svieža i suha voća. izvrstne divljačine, zelenjah sve polag cienah na trgu Hleba genovezkog, kolačah mletačkih, slaščicah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla** svieža svaki dan iz Milana. **Kreme za cvariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mlieka. Za objede i solrée** ovršavaju se naručbe sa pladnjevi povrhjem bogato nariesenі, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačuo, nu ne izpod 5 kilog.

M. Melchiore.

Podpisani časte se objaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osiguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje **tvornicu**

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p,

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče **svema nizkih cienah.** Izradjuju se pečati kojegod drugo podobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: sat-tovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice. Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registro. naslove, dionice itd.

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

Od danas do konca godine 1886.

Svatko, koji se predplati na finane. časopis

La Verifica

O SLUŽBENIH VUCIDBAH.

dobit će ga bezplatno od septembra do konca decembra t. g. a u *jennaru 1886.* primit će *badava prontuarrij i kalendar posudeh. Ciena predplati za cielu godinu.*

Trst u kuću for. **2.** — Za austro-ugarsku carevinu for. **2·50.** — Inozemstvo (u zlatu) fr. **8.** — Izvan pošt. savaza fr. **10.**

Predplate se primaju danomice.

Izlazi 7, 18 i 27 svakog meseca u **Trstu.**

Verifica donaša kod svake vucidbe izkaz zaostatakah ili brojeve kuponah izvučenih nedignutih. — *Verifica* dodaje svojoj posudi sva ona tumačenja, koja drži vrieđnimi za razjasniti plan vucidbah. — *Vucidbe* i vlesti koje podaje *Verifica* jesu vazda službene. *Verifica* objavlja pravila kamatah i dividendah kuponah i označuje amortizaciju ukradjenih, izgubljenih ili izgorenih kartolah. *Viestnik Verifike* sadržaje cienе svih vriednostih austrijskih i inozemskih.

Giuseppe Zoldan — Trst.

Ured nalazi se: Via dell' Orologio casa fu Stratti, vis-à-vis namjestničtvu.

PAROPLOVITBA

braća Rismondo.

Od dne 1. julija tek. g. A. U. parobrod

„Salve"

putuje, ako vrieme dopušća, medju

TRSTOM I METKOVIĆEM

i ćući sliedeće luke: **Zadar, Trogir, Split. Makarsku, Fortopus S. Martin, Pučišće. Postire i S. Petar.**

Odlazak iz Trsta: 1. 11. 21. svakog mjeseca
Dolazak u Trst: 8. 18. 28. „ „

Za ovu korizmu.

preporučuje se «Hrvatski Bogoslužbenik», u kom osim jutrnja, večernja i raznih pjesama hrvatskih za crkovno pjevanje kroz svu godinu, ima i put od križa, oficij velike nedjelje, plač Gospin, služba na mrtvi dan, Svesvete, Božić, Mlado ljeto, Vodokrešće, Svećnicu i ostale Gospine blagdane, Ruzarij, Litanije, Gospe i Svih Svetih, kako se služi sv. misa staroslavenski, oficij na sv. Jurja, Sv. Ante, apoštola sv. Cirila i Metoda, Asižko proščenje itd. itd. Nabavlja se kod uprave «Narodnoga Lista» u Zadru. Mehko zapada fr. 2.—, a vezan u koži i pozlaćen fr. 2.70. Tko pošalje novce unapried, prima ovu knjigu od preko 400 strana u kuću bez kakva poštarskoga troška.

Molim! čitajte!

Pribavio sam si na dražbi za polovicu diene cielo skladište jedne glasovite tvornice ponjavah i konjskih pokrivalah, te dajem radi toga dok ima na skladištu, za

samo 1. for. 80 nvč

1650 komadah, velikih, debelih širokih, neraztrgljivih

konjskih ponjavah.

Ove su ponjave 180 centim. dugačke i 120 centim. široke sa bojadisanimi poprečnicami, k tomu su peput daske debele i rad toga neraztrgljive.

Rasposlilju se uz gotovinu ili pošt. pouzetjem. Danomice razašilju se u sve krajeve svieta ove ponjave i jesu svuda na dobrom glasu jer se mogu upotriebiti mjesto pokrivala jer su prije više nego li dvostruko stojale.

Naslov:

Trgovina Tkaninah

J. H. Rabinovitsch

Wien, II., Schiffamtsgasse.

☞ Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lek po dr. Maliću smatrati kano patvoren

Cviet proti trzanju,

po dr. Maliću,

je odlučno najboljі lek proti kostobolji i reumatizmu trzanju po udih, bolestі u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *cviet* (Obranb. znamke) *proti trzanju po dr. Maliću* uz priloženo znamenje; 1. staklenica 50 nč.

☞ **Zahvala.**

Gospodinu J. pl. Trnkoczyju, liekaru u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razne domaće liekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, ejetim se na **Vaš dr. Malića kostobolјni lek za 50 novč.**, te si ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit uspjeh da se je majka nakon što ga je kratko vrieme upotrebljavala posve **težkih bolih oslobodila,** Punim osvjedočenjem **priznajem dakle dr. Malićev kostobolјni cviet** kano izvrstan lek te ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti preporučam. Vašoj blagorodnosti izričem pako najsrdačnju hvalu; svim štovanjem.

Franc Jug,
posjednik u Šmarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kranjski,

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, prsnoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 50 nvč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći sirupi.

Krv čisteće krugljice c. kr. povl., nebi smjelo u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrenjih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for 5 novč., Razašilje se samo jedan zamotak

☞ Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano **osobito uspješne** pripoznate, imade uvick čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem.

liekarna Jul. pl. Trnkoczy-a «pri samorogu» u Ljubljani, Mestni trg br. 4.

☞ Počastna diploma ☜

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašašćem profesora Friedländusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoćju zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, napose u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. **Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija,** je usisanje sa **izvrstnim smrekovim extraktom** pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 12. U Trstu 19. marča 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Posl.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka: 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., sa seljaka 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Interpelacija

zastupnika g. dra. *Vitezića* i drugovah na njegovu preuzvišenost ministra za trgovinu:

Polag brzojavnih viestih iz Rima, koje se čitaju u današnjih novinah, prijavljen je u jučerašnjoj sjednici talijanske zastupničke kuće upit o zaključku goričke konferencije *glede uredjenja ribarstva u jadranskom moru* i o oglašenju dotičnih dokumentah. Na predlog ministra Mancini-a zaključeno je — po istih viestih — da će se o tom pitanju buduće subote, t. j. sutra razpravljati.

Obzirom na to, da se tu radi o pitanju, koje zasjeca u životne interese pučanstva našeg Primorja, stavljaju podpisani upit na njegovu preuzvišenost g. ministra trgovine:

»Je li njegova preuzvišenost voljna podati visokoj kući razjašnjenja o zaključku spomenutih dogovorah konferencije i dotične dokumente obćeloaniti; ili u nječnom slučaju, koje li su tomu zaprieke?«

Beč, 13. marča 1885.

Dr. Vitezić, Nahergoj, Pozza, Raić, Dr. Oelz, W. Pfeifer, Vojnović, Nakić, Matuš, Obresa, Klun, Dr. Vašaty, Trojan, Dr. Poklukar, baron Sternbach, Fischer, Zallinger, Ig. Giovanelli, F. Tilšer, Dürich, Hovora, Dr. Jansa, Dr. Ed. Gröger, Josip Müller, Dr. Steidl«.

Svećenstvo i puk.

Dan današnji, kad naši narodni protivnici ružo i pogrdjuju svakoga našega čovjeka, koji se zauzimlje za nevoljno hrvatsko pučanstvo Istre; kad se tuži i denuncira svakoga rodoljuba a osobito naše čestito svećenstvo, koje nepuše u talijanašku tikvu; kad se zahtjeva od biskupah i drugih duhovnih poglavarah, da zabrane narodnim svećenikom pačati se u svietovne stvari, ganuti se za boljak siromašnog puka jer da je za svećenika, poslie tolikih mukah i naukah jedino crkve i molitva, vriedno i potrebno je, da dozna naš narod i njegovo prevriedno svećenstvo, kako o tom sude učeni, razboriti i pošteni katolički muževi i što o tom pišu njihove novine. Za to donašamo niže misli i sud iz uvodnog članka uvaženog lista za katoličko svećenstvo Austrije «Correspondenz-Blatt.»

«Učeni Francez Girodon» pišu te novine tuži se u jednom u Parizu nedavno tiskanom djelu, da je francezko svećenstvo izgubilo svako ćućenje i svaki vez sa narodom; da se je podigla medju njim i pukom skoro nepredobitna ograda predsudah i da stoji svećenstvo sada posvema osamljeno i odbučeno.

To je žalostno stanje, koje pokazuje naglo propadanje vjere i ćudorednosti u odlučujućih krugovih *najviše kršćanske Francezke*. Gdje prestaje družtveni vez kao tamo, prestaje i veći, stališu primjereni upliv svećenstva, jer nesporazumljenje i nepredobitne predsude moraju napokon izazvati svuda prezir.

A gdje neima više medjusobna poštovanja i pouzdanja, tu neima više niti živa rieč niti djelo ikakva uspjeha. Tko je tomu uzrok? Mi odgovaramo kratko ali odlučno i nemaroć na pogibelj, da će nam se s budi koje strane prigovoriti: *Uzrok tomu jest ono žalostno i nesretno uzmicanje i suzdržanje svećenstva od puka, od njegovog života i njegovog rada*, pa bilo to s ćutljivosti, bilo s malodušnosti ili udobnosti ili makar s kojeg drugog uzroka.

Ovakvi izgovori jesu krivi i pogubni. Čini govore nepobitno. Redovnici (fratri) su po svom zvanju kao samoću, svietovno svećenstvo spada med živahno gibajući se život puka, *čigovimi potrebami i nevoljami ima se upoznati i proućit je; čigove pravedne borbe mora podpomagati; čigovo duševno i tielesno blago ima nesebično i požrtvovno braniti; čigove boli i radosti mora svećenstvo s njim dieliti.*

Ne samo put u nebesa ima svećenik kazati puku i u tom ga predvoditi, nego i put zemaljskoga dobrostanja, ne samo ričću nego i djelom i iskrenom požrtvovnošću. Tako će si osigurati kod svoga plemenito ćutećega pučanstva pouzdanje i ljubav a tim istodobno i poštovanje naukom i uputam svojega uzvišenoga stališa. Drugčije biti će svećenik za mnoge *kao zvono bez jeke ili glas vapijućega u pustinji.*

Odnošaji Francezke, popisani od Girodona daleko su od nas i nas se samo obćenito tiču. Nu posve blizu nam je pitanje: Kako stojimo u Austriji (ili mi u Istri)? Gdje se zatvara svećenstvo u župni ili plovanski stan i u sakristiju i gdje se potrudi najviše do škole i bolestnika, tu je njegov družtveni položaj, osobito u gradovih, kao i u Francezkoj; *tu izgubi svaki živi savez s pukom*, a tim ujedno i odlučujući upliv na pravac javnosti i na one osobe, koje ravnaju obćinskimi poslovi, izbori, dnevnimi pitanji itd. Tada se sa svećenstvom više niti ne računa, jer se ga više nepotrebuje. Takovim svećenikom izkazuju doduše nekakve prisiljene naklone ili komplimente, takove trpe kao *potrebito zlo*, ali jih nepreporučaju za duhovne pastire, za obćinske zastupnike niti za druga javne poslove odlučujuća zastupstva, gdje bi mogli ikoliko uplivati. Tim njim je opredieljeno djelovanje kao duhovnim pastirom jedino u crkvi. *Tužiti se na to, nekoristi,* jer pomažu samo prava sredstva, koja živo djeluju.

Neka osobito mladje svećenstvo podigne svoju glavu i neka razumi vrieme a da i vrieme njega i njegovu plemenitu zadaću razumiti može.

Čuje se sa neke strane pitanje: a šta se ima činiti? Odgovor je lahak jer nam ga podaje sam Isukrst. On je obćio danomice odlučno sa narodom, sa prijatelji i neprijatelji. On se je otćinski skrbio i za zemaljske, materijalne potrebe, osobito za niže pučanstvo; On bijaše svim na utjehu, savjet i pomoć; On si je tim pridobio srca i pouzdanje onako mnogobrojnoga naroda, tim je našao pripravnost za vjeru, za svoje uzvišeno poslanje. Isto tako činili su Apostoli; isto tako svi veliki narodni biskupi, kao na primjer Ketteler i Rudigier; isto tako niži svećenici, kao Kolping (djetićki otac); tako su radili i katolički narodni svjetovnjaci, kao mogući O' Connel ili sada u Francezkoj kršćansko-socijalni vodja grof de Mun.

Kad bi bili ovi radili, kao što rade dan današnji amo tamo nekoji svećenici, koji prorade naslieduju Apostole, kad su se prije Duhovah zatvorili od straha pred Židovi, nebi se bio narod onako živo oduševio i poveo za njimi. Neka se dakle i naše vrieme sudi po svojih potrebućah. I gibanje katoličkog puka u Njemačkoj, govori nam dosta jasno, kako valja postupati u sadašnjem vremenu.

K tomu su najbolja sredstva: *najprije valja, da se svatko sam miče* (gane) ako hoće, da druge uči micati se; zatim treba podupirati razna družtva i novine; valja zalaziti medju narod i s njim obćiti u svakoj prigodi; dalje treba neustrašivo braniti javno katolička načela, te ista upraviti na razna dnevna pitanja, bilo posredno ili neposredno; mora se dalje složno raditi čestitimi sastanci za svoj stališ; i napokom uzvišeno držati ideal, koji mora svećeniku nad svimi materijalnimi malenkosti, kao svrha njegova zvanja svjetliti.

Takovi svećenici su štovani od prijatelja i neprijatelja, oni jih na to poštovanje sami prisile, a njihov upliv na narod, ne samo na dobre, nego i na najveće protivnike, možemo svaki dan motriti, *makar iz istih psovkah modernog barbarstva.*

A čemu da se ćudi svećenik, koji se zatvara pred narodom i koji pred njim bježi ako mu narod odgovara predsudami i najnepravednije vrsti? Taj narod čita danomice u židovskoj štampi[1]) i smradnih novinah *«hršćanskih»* odpadnikah, bezbrojne psovke i pogrde; najbrutalnije prostote proti «popom»[2]); poruge proti naukom i obredom crkve i kršćanstva; uzporedjivanja svećenika sa zanatlijom itd. itd., a svećenika nepozna narod s bliza obćenja, nepozna njegovog osvjedočenja i požrtvovnostih; njegove ljubavi do naroda i njegova blagodarna sudjelovanja kod svih pravednih poduzetjah. Što pako ne nauči čovjek od naroda, toga ne štuje, na to se neobazire, u tomu ga lahko prevare i nahuckaju oni, koji *su buniteljі i nemirnjaci* od zanata i koji napreduju u *duhu slobodnih zidarah.*

Neka dakle ne sudi svećenstvo preoštro to nepouzdanje, te predsude, takovo držanje puka, jer ono si je u mnogočem samo krivo; ono može sve to promjeniti ako stupi opet odlučno i neustrašivo medju narod te mu kaže dan za dnevom, kako misli i što želi; ako potraži ono samo za to prigodu i tim nasleduje primjer onih, koji su stupali i stupaju još uvjek tim putem sa najboljim uspjehom. Tko hoće svrhu, mora hotjeti i sredstva«.

Preporučamo što toplije nekojim našim svećenikom ovu krasnu nauku; neka si dobro zapamte što piše pravi svećenik o javnom djelovanju svećenstva med narodom. Na napadaje protivnog nam novinstva i na proroke modernog liberalizma netreba se obazirati. Svatko, koji učini svoju dužnost kao svećenik i rodoljub neima se čega bojati a najmanje onih, kojim je jedini zanat napadanje, poruga i kleveta. A i seljaci naši neka gornji članak dobro pročitaju i marljivo prouče, da budu mogli začepiti usta našim *lažnim liberalcem*, koji neprestaju vikati: «pop neka se pača s crekvom i neka se ne meša u naše stvari». Oni tako ne misle, oni se pretvaraju, oni prodiču to jedino za naše svećenike a njihovim je sve slobodno. Oni se boje pravog svećenika jer znaju, da ako se taj zauzimlje i za javne poslove, za stvari puka izvan crkve, da taj svećenik ljubi svoje stado, ljubi svoj narod, da mari za njegovo dobro i da će takovog svećenika narod štovati, ljubiti i slediti.

[1]) Kod nas u talijanaškoj. Ured.
[2]) Kod nas: *Preti crasso-crosti!* Ured.

POKRAJINSKI ZAKON.

od 7. veljače 1885. koji vredi za Markgrofoviju Istru i kojim se preinačuju §§. 40, 45 i 47. u krieposti nalazećega se občinskoga reda, proglašenoga zakonom 10. julija 1863. Br. 13.

Na predlog pokrajinskog sahora Moje Markgrofovije Istre nalazim shodnim odrediti:

Članak I.

Stavljaju se izvan krieposti §§. 40, 45. i 47 občinskoga reda, proglašenoga zakonom 10. julija 1863. Br. 13 te će unapred glasiti kako sliedi:

§. 40.

Občinsko zastupstvo sakuplja se po potrebi, a najmanje četiri puta na godinu za prvih deset danah svakoga četvrtleta.

Svaku sjednicu sazivlje načelnik ili kad je ovaj zapriečen, njegov zamjenik.

Svaka sjednica, koja nije na ovaj način sazvana, jest nezakonita i stvoreni zaključci su nevaljani.

Načelnik mora sazvati zastupstvo svaki put kad to zahtjeva ili bar trećina zastupnikah, ili kotarska politička oblast ili u predmetih tičućih se vlastitoga občinskoga djelokruga, zemaljski odbor.

Pozivu k sjednici občinskoga zastupstva ima se dodati i priobćiti program predmetah, koji će se razpravljati.

Nije dozvoljeno razpravljati o predmetih, koji nisu previdjeni u programu, vam u slučaju prešnosti, o kojoj ima prije odlučiti občinsko zastupstvo.

Poziv ima biti priobćen občinskim zastupnikom bar tri dana pred sjednicom izuzev slučaje prešnosti, koji se daju opravdati.

S. 45.

Da bude zaključak valjan, potrebna je absolutna većina prisutnih zastupnikah, k ovim se računa i predsjedatelj, koji ima pravo glasovati.

Glasovanje je ustmeno; može se pako vršiti, polag predsjedateljevega suda, ustajanjem ili sedeć.

U broj prisutnih neće se uračunati oni, koji se polag §. 42. moraju uzdržati od glasovanja. U svih drugih slučajevih glasovi zastupnikah, koji bi se izjavili, da će se uzdržati od glasovanja, pribrajaju se glasovom protivnim predlogu, o kojem se glasuje.

Predlogi, za koje se je izjavilo jednako glasovah, imaju se smatrati zabačenimi.

Usled zaključka občinskoga zastupstva, mogu se izbori i imenovanja preduzeti cedulјami i absolutnom većinom prisutnih. Ako se ova nije postigla u prvom i drugom škrutinlju, prelazi se na uži izbor između dvojice, koji su dobili najviše glasovah te odlučuje u poslednjem slučaju ždrieb, ako su glasovi jednaki.

S. 47.

O stvorenih zaključcih mora se voditi zapisnik, kojega ima podpisati predsjedatelj, dva za to od občinskoga zastupstva naročito označena zastupnika i bilježnik. Zapisnik ima se čuvati u občinskom arkivu.

Zapisnici javnih i zaključci tajnih sjednic h imaju se osim toga prepisati u za to odredjenu knjigu, koja ima biti u občinskom uredu uvjek izložena na slobodni uvid svakomu članu obći ne.

Ovaj može uzeti sam prepis ili ga zahtjevati od občinskoga uredu na svoje troškove.

Članak II.

Ovaj zakon stupa u krieposť sa danom oglašenja.

Članak III.

Mojemu ministru za nutrnje poslove povjerena je izvršba ovoga zakona.

Beč, 7. febrara 1885.

Franjo Josip, s. r.
Taaffe, s. r.

NB. Ovaj zakon stupio je u krieposť dne 2. ovoga mjeseca, jer je toga dana izdan i proglašen u pokrajinskom zakoniku pod brojem 5. U javnom životu citira se ovako: »*Zakon 7. febrara 1885. P. Z. br. 5.a*« *Opaz.a Uredničtva.*

NEKOLIKO RIEČIH

o promjeni zakona od 7. febrara 1885. kojim se mienjaju §§. 29. 33. 35. i 37. obć. reda za Istru.

Zakon ovaj, kako sam ustanovljuje, stupio je već u krieposť.

Tko sravna ove paragrafe sa prvašnjimi izbornog občinskog reda, lahko će uvidjeti sve promjene.

Glavno se je htjelo doskočiti onim slučajevom u našoj pokrajini, gdje je manjina osujećivala izbor občinskoga vieća, ne prisustvujuć dotičnoj sjednici. Polag ovog zakona, oni članovi, koji uzprkos izričnoj opomeni ne prisustvuju drugoj sjednici, uređenoj za izbor občinskog vieća, bivaju kažnjeni globom do 50 for. i gube zastupničku čast, a na njihovo mjesto stupe oni zamjenici, koji su u istom izbornom telu dobili najviše glasovah za članovi zastupstva. Na taj način predje se k trećoj sjednici, pak ako se i u ovoj nemože doći do izbora občinskog vieća, tad se ima razpustiti ovo občinsko zastupstvo, i u 14 danah obaviti nove izbore na temelju starih nepopravljivih listinah.

Htjeli bi nekoji, da se ovaj zakon nema upotrebiti u onih slučajevih, gdje je već izabrano občinsko zastupstvo, nu gdje se još ima obaviti izbor občinskog vieća. U ovom slučaju, vele, imaju vrediti stare ustanove. To mnenje htjeli bi obrazložiti tim, što smatraju izbor zastupstva i izbor vieća jednim te istim izbornim činom. Mi držimo to mnenje krivim, i to iz sledećih razlogah:

Vredi pravničko načelo, da se u zakonu nelma praviti iznimakab, ako jih sam zakon nepravi. Čim dakle zakon ustanovljuje, da stupa odmah u krieposť, to se ima upotrebiti u svih slučajevih, na koje se proteže. U ovom slučaju, da je zakonodavac htjeo, da se izbor vieća kod onih občinah, gdje je već obavljen izbor zastupstva, ima obaviti polag starih propisah, to bi se bio u tom pogledu izričo o izrazio.

Vredi i to načelo, da čim stupi u krieposť novi zakon, to stari u isti čas prestane, ako novi zakon neustanovljuje, da se ima još gdje stari upotrebiti.

Nadalje mi se niti tim nealažemo, da je nalme izbor zastupstva i izbor vieća jedan te isti postupni ili izborni čin.

Već sam občinski red stavlja ta dva čina u posebna poglavja. Ako to i neodlučuje, ipak je od neke važnosti i ta okolnost u razpoznanji, da li se imaju smatrat izbor zastupstva i izbor vieća jednim te istim činom.

K tomu drugi su dionici kod izbora zastupstva, a drugi kod izbora vieća; druga svrha ondje a druga ovdje. Ondje biraju gradjani izborniei, a ovdje izabrani; ondje se bira zastupstvo, a ovdje se konštituira. Ondje presjeda stari načelnik, a ovdje starији po dobi izmedju novoizabranih. Dakle drugi dionici ili stranke, drugi predsjednik, druga svrha, sve činjenice, koje dovoljno dokazuju, da su to dva različita čina, ako i jesu podredjena glavnoj svrhi, naime izboru nove občinske uprave. I tražba za odsudu i tražba za ovrhu su podredjene glavnom cilju, nalmo steći svoje pravo, nu ipak tko će pametan uztvrditi, da je to sve jedan postupni čin?

S tim scienimo, da smo dostatno izcrpili to pitanje.

Kako se dakle ima postupati kod izbora občinskog vieća u Buzetu? Tamo je, ako se novaramo, za ove dane sazvana sjednica.

Nedodje li dovoljan broj.*) tad stari načelnik ima u 14 danah sazvati novu sjednicu uz opomenu odsutnikom, ili onim, koji su se udaljili prije svršena izbora. ako nedodju na tu sjednicu, da će biti kažnjeni sa globom do 50 for. i da gube zastupničku čast. Ako sbilja nedodju, tad politička oblast odmjeri globu, a stari načelnik sazove u istom roku kao i drugu opet sjednicu, pozvav na tu toliko zamjenikah, koliko zastupnikah odpada.

Toliko za sada, a bude li potrebno, vratit ćemo se opet na istu stvar.

*) Nije došao. Ured.

Občinske stvari u Buzetu.

Godinu i kakvih 9 mjesecih poslie zakonitoga obstanka občinskoga zastupstva, izabralo se je novo zastupstvo u Buzetu. Uz sve mešetarlje što jih je talijanska stranka poduzela, uz svu patnju što su ju pretrpili pripadnici hrvatske stranke u vrieme izborah, tako da nisu mogli nigdje u Buzetu nit jesti dobiti, ipak je hrvatska stranka pobjedila. Njezinih zastupnikah, bilo je izabrano 20. talijanskih 10. Bilo je to mjeseca maja prošle godine.

Prošlo je zatim punih *osam mjesecih* prije neg se je pristupilo k izboru načelnika i občinskoga vieća. Dogodilo se je to dne 26. jenara t. g. Došlo je pako k dotičnoj sjednici samo 20 članovah tako da se izbora načelnika nit vieća nije moglo obaviti.

Većina zastupnikah, nelmajuć nade, da bi se nit kod drugoga sazova sjednice obavilo toga izbora, a želeć da predje u druge ruke uprava, proti kojoj bilo je već često pisanja u »Našoj Slogi«, i u istoj porečkoj »Istriji«, proti kojoj bilo je govora i u porečkom saboru a da je nijedan nije mogao braniti, koje neurednost je poznata i c. kr. kotarskoj oblasti i c. kr. zemaljskoj oblasti pa i istom zemaljskomu odboru, i činila je molbenicu na visoko c. kr. namjestničtvo. U njoj je navela razne neurednosti i prosila c. kr. činovnika, kao povjerenika ili komisara, vješta občinskim poslovom, koj nepozna nikoga nit nije s nikim ulkako vezan, koj pozna oba jezika govorena u občini, kojemu bi pred očima lebdio samo zakon i pravica, te koj bi občinsku upravu u red stavio.

Tu molbenicu, koju smo u cielosti donesli u br. 6 t. g., odnesli su zastupnici, njih 17, osobno namjestničtvu. Govorili su tu sa savjetnikom g. Krekićem i sa dvorskim savjetnik. g. Rinaldini-jem. Ovaj nije htjeo od početka nit vjerovati neurednostim, ali kad su mu jih odaslanici sa nepobitnimi dokazi potvrdili, povjerovao je, zgražao se je, i uvjeravao jih, da će se namjestničtvo zauzeti za stvar i nastojati svom strogostju, da se zakon vrši.

Od tada prošao je cieli febrar i del marča, a uprava, proti kojoj je sa svih stranah tužbah, je još uvjek u istih rukuh.

Oni koji ju vode, imali su dosta vremena, da se priprave na drugi sazov sjednice i upotrebili su sve svoje sile, da barem nekoliko zastupnikah većine na svoju stranu zadobiju.

Medjutim došao je novi zakon kojeg smo donesli u podlistku zadnjega broja, i o kojem govorimo na drugom mjestu.

Talijanaši buzetski bili su svi oparen dočuv za taj zakon. U nuždi pitali su savjeta u Poreču i u Pazinu. S jedne i druge strane dobili su iste naputke. A kakvi su ti naputci, vidi se iz njihova držanja dne 11. t. m., dan u koji bijaše sjednica po drugi put sazvana. Oni nisu došli nit k toj sjednici, i vele, da se novi zakon za izbor u Buzetu nemože upotrebiti. Občinskoga načelnika nit vieće nije se izabralo. G. Ciarlei još upravlja občinom, sada već kakve *dvie godine i pol* posilu zakonitoga trogodišća.

Mi nikako nepojmimo, kako se to u uredjenoj državi dogadjati može. To dovoljno razjašnjuje naše stanje. Zakoni su za sve jednaki. A bilo bi vrieme, da se jih i u Buzetu upotrebi.

G. dvorski savjetnik bio je obećao strogo vršenje zakona, nije pristao na uslišanje molbe, da se pošalje komisar, već rekao, da će se sjednica po drugi put sazvati, kako to zakon zahtjeva; a medju tim da će biti možda potvrdjen novi zakon, pak će se sva stvar urediti tjer da se narod i po drugi put muči biranjem zastupstva, koje je zakonito bilo izabrano i proti kojemu nelma prigovora s nijedne strane.

Sad je zakon potvrdjen i stupio u život, čim je proglašen bio. Neka se vrši.

Promjene zakona netiču se izbora zastupstva, nego izbora načelnika i vieća.

Ovaj posliednji izbor ima se u Buzetu obaviti, na temelju zakona stupivšega u život.

DOPISI.

Iz otoka Krka koncem veljače. Kod nas je bilo u zadnje vrieme toliko govora o biesnih psih i o biesnih konjih, da jih sada čovjek vidi i ondje, gdje jih neima, pa zato nikakvo čudo nko ja, misleć na naše odnošaje, mislim i na biesne živali. Ta prispodoba vrtit će mi se po glavi dok bude kod nas takova razgovora. Ali ma koliko bila ona prolazna, ja ipak tvrdim, da ona nije neosnovana i neopravdana. — Nisam čovjek, koji je bogzna koliko učlo, ali po onom, što sam čuo pripovjedati i što sam po novinah čitao, znam, da je ustav nikuno i da cvate u Engleskoj, a da ono što u Europi na kopnu zovu ustavom, nije nego sjena ustava. Znate li Vi zašto taj blaženi ustav ne može iz Engleske na kopno? Bit će više razlogah, a medju inimi, po mojem sadanjem mnienju, biti će i taj, što se boji doći preko vode, baš kao biesan pas.

Vi ćete se toj originalnoj hodulskoj prispodobi smijati i rugati. Ali neka! Navesti ću Vam nekoliko činjenicah.

Neću segnuti u davninu. U mene vam je kratka pamet, kako i kratka kosa, pa lahko zaboravim. Nabrojiti ću Vam nešto tek od posljednjih dvih godinah.

U Vrbniku zatvorili su nekoliko mladićah, jer su zecevi nosili trobojne vrpce. Vrbničanom zabranili su vlesiti občinsku zastavu, jer je osim občinskog grba imala i hrvatske boje. Politički komisar ništi izbore, jer u razmjerjih 47 : 13 i 47: 3 nema još većine glasovah. On vadi iz prašine Bachove patente, da može spraviti u buturnicu i voditi po noći dva sata daleko medju žandari jednog pravnika, koj se drznuo povikuti: Živio car! Živili Hrvati. Izbori, koji bi imali biti javni, promjenjuju se u tajne. Iz manjinah stvaraju se umjetno većine.

Dubašnica je odieljena od občine krčke već dvie godine a još nema svoga zastupstva. Nije ni skuhana ni spečena!

U Baški glasoviti Dešantić, uz brk puku, koj ga nipošto neće, šepiri se još uvjek kao načelnik, jer se već dvie godine raztrže sa razpisom novih izborah.

Ovogodišnje občinske izbore u Krku uništuje se, *jer su izbori u II i III telu počeli iza propisanog sata i jer kad padaju dva tiela, već je da padne i treće* itd. itd.

A sad mi se smijte, ako sam smieha vriedan!

Pogled po svietu.

U Trstu, 18. marča 1885.

Razprava o proračunu je na svršetku ali ipak tužo se Slaveni, unatoč pomirljivih i laskavih riečih izuštenih od ministrah, da neimaju stalne nade, da će se izpuniti njihove želje.

Vidi se, da baš ni Niemcem neide, kako bi sami htjeli. Neki zastupnik Knotz, Veliko-Niemac navaljivao je na českoga namjestnika barona Krausa, što tobož podupire Čehe proti Niemcem — ali taj zastupnik dobio je nepouzdanicu od svojih biračah česko-lipskoga kotara, koji baš nije čisto njemački i u tom spisu mu se jasno javlja, da je nečuvenim načinom uvriedio domoljubno čuvstvo toga kotara. Bože moj! da bi se hrvatski kotari Istre htjeli tužiti proti zastupnikom izabranim u njihovih kotarih, koliko bi se tužbah nabralo, mislimo da bi bio prepun predsjednički stol u Beču. U jučerašnjoj sjednici govorio je zastupnik tršćanske okolice g. Nabergoj te zagovarao nekoje željezničke sveze, osobito onu Trst-Hrpelje.

Nj. V. prestolja nasliednik carević Rudolf sa suprugom prispieli su u grčki grad Pirej 15. t. m. Tu bijahu pozdravljeni gromom topovah. Sam kralj i njegov sin sa ministri došli su na brod i pozdravili su priestolonasliednike srdačno. Grci su oduševljeno pozdravili visoke gostove. Jedna francezka oklopnjača (fregatta) došla je iz Smirne a Contre-admiral Comte pozdravio je vrlo ljubazno našega priestolonasliednika. Od svoga se vidi, da je naša država u dobrih i mirnih odnošajih sa svimi velikimi vlastmi. Pogovara se, da će na Cetinju Njegova carska Visost urediti stvari gledo Krivošijah i da će se moći tada povratiti ondješnji bjegunci svojim kućam. Koliko neće jadnikah proplakati od veselja!

U ugarskom saboru biti će izabrana regnikolarna deputacija, kako smo već javili, da u sporazumku sa takovom deputacijom iz Hrvatske uredi i razjasni odnošaje medju timi dvimi kraljevinami.

U Zagrebu se ozbiljno počelo raditi o tome, da se započne zidati novo kazalište. Kako kažu u tu svrhu potrošiti će se 430.000 forintih, a kazalište (teatar) će se zidati još ovoga ljeta.

Iz Cetinja pišu u jednoj tamošnjoj novini, govoreći o sjajnom dočeku, koji se pripravlja za priestolo-nasliednike: «Uvjereni smo, da će kod ovako-

uzvišenih umovah, blagorodnih srdcah, kojimi je Bog obdario nasliednike priestolja Rudolfa i Štefaniju više vrieditи iskrena srdačnost nego sav izvanjski bljesak». Vidi se da je tamošnji narod iskren i pošten.

Ništa dobroga nejavljaju pak iz Albanije. Tamo su počeli ozbiljni nemiri; sami Turci su se pobunili proti vladi u Carigradu. Uskoci su zauzeli Prizren i prisilili tursku vojsku, da se povuče u tvrdjavu.

Što se sve tu sbiva, za pravo se nezna; govorile su neke novine, da su nezadovoljnici užgali grad Prizren — ali to, kako se čini, nije istina. Neki pak govore, da su se nezadovoljnici povukli u gore.

Bilo kako bilo, nemora ići baš dobro. — Glasa se, da će i Srbi, koji su još pod Turčinom u plamen.

Rusija i Englezka su se pomirile za neko vrieme radi Afganistana; koliko će taj mir trajati, nezna se za pravo. Rusija kako se čini, nije podpunoma povjerovala prijateljstvu njemačkomu, zato je za ovaj put, očekujući bolju sgodu, zapustila afgansko pitanje neka stoji onako kako je.

Englezi su opet izgubili jednu tvrdju «Kasala» — u Egiptu im ide veoma zlo, a boljemu se niti nenadaju. Veliki je pomor medju vojskom, radi nestašice vode i radi nesnosne topline. Onaj prorok Mahdi kažu, da imade veliku vojsku do 100.000 vojnikah. Ali kako se vidi, nevjeruje se baš tomu krivomu proroku, premda se znade, da je jako čvrst i u svojih pozicijah.

Talijani u Egiptu još se nisu sukobili sa neprijateljem, ali očekuju sukob on časa do časa. Govore, da će zaposjesti Suakim. Hvale se u velo sa prijateljstvom Turčina, ali u Turčina slaba prijatelja.

Luca i Mara.

L. Stel jih kuma videla?

M. Ča, kega, kade?

L. A peljali su jih tamo k moru one nesrećne tabelare i rebilionište.

M. Ma tr dobro njin stoji. Ča njin nisu dosta naši muž ći, Franina i Jurina predikali: ljudi budite pametni, ljudi neverujte više tujen klatežon i gladon lego svojemu čoveku. Ni njim bilo dosta, da su jih i naš gospodin opominjali, da ni na sen onen, ča se govori istini, ni koliko je črnega za nohtom ale oni nisu dali nijenemu niš zaprijeto leg samo onen, ki su jih po oštarijah zalevali a sada neka njin oni pomoru.

L. Al brižne ženi i deca, ka nisu kriva ni dužna.

M. Decu mi je veramente milo al je bilo i ženićin, ke su pomogle svet zmučevat, vapijuć da imaju nemirnjaci pravo, da neka se i cesar na knjižicah od soli podpiše, majko bi se znalo, da su prave.

L. Jur bi merital on ki je tu kumediju zivludril, da se ga na ražnje peče, ač će sada sakakoveh ljudi zarad tega trpet.

M. Ma će bit to i sekemugo i nauk za drugi put, ač će prvo promljaskat leg reče ai stori će nebi ni otrok v zibele storil.

L. Ma da se debelo smeju oni ki su narod podšuntali.

M. Muči no, će benj i njin prit zeleni petak.

* * *

L. Ši l' ti kuma Mare ca cula kako je neki pišal na onem foje, ki še stampa na Parenze, da šu nasi na Lovrane pobitali neke tabeli, zac da smo mi «puro sangue» i da mi ćemo taljanšku i nemsku skolu a potesta i sekretario i konzijeri, ki drze s Hrvati, da te morat kopita pobrat.

M. Da ti pravo recen, niš nis cula ne zac nas Franina govori, da se neće pacat s tun poreckum lazitorbun, ka nima nikad muske besedi lego brbje i lazanja po zensku. Lego nekako cudno mi se cini, da smo mi ši «puro sangue» a nasi potesta, nas segretarjo i ši konzijeri da su Hrvati al da s njimi drze, zac nisu zlodeja svoje judi balotali. Mane se para, da nasi znaju šamo kricat i beštimat a nis pametnega storit.

L. Ca biš ti rekla, koliko šu platili za napišat one nemotarije i lazi?

M. Govore, da njin pise vološki Moreto a maka.

Različite viesti.

Pokrajinski zakon. 7. Febrara 1885. P. Z. br. 6. Poteg obećanja donašamo danas kratki tumač pokrajinskoga zakona 7. febrara 1885 sadržanoga u broju 6 pokrajinskoga zakonika. Stupio je u kriepost dne 2. t. mj. jer je tuj dan proglašen. Čitatelji neka najprije pročitaju sam zakon, kojega smo poslednji put tiskali u podlistku.

Dogodjaji u Kastvu. Osobitih vieslih iz Kastva nedobismo, jedino nam se javlja, da se je narod umirio a bunitelji prestrašili, te da se sada svakojako izgovaraju. Iztražni sudac svršio je svoj posao. Sada leže spisi kod državnog odvjetničtva, koje će proti izgrednikom povesti dalnju iztragu. Kažu nam, da je zatvorena u Voloskom više osobah, koje će valjda morati pred zemaljski sud u Trst, da njim isti sudi.

U Kastav poslala je vlada svog komesara g. Šerli-a, koji je služio u Voloskom. On će upravljati občinom, a nemirnjaci neka sada nose suvišne troškove, koje su si sami nametnuli. Glede občinskih činovnikah, koji su se na službi zahvalili, nije još odlučeno, hoće li ili neće ostati. U ruci imademo prepis zapisnika posljednjih burnih sjednicah u Kastvu, te ćemo u budućem broju donesti nekoja važnija mjesta, jer nam to za danas prostor lista nedopušća.

U Veprincu je takodjer sve mirno isto tako na Lovranščini.

Protest županah: »Zastupnici i župani pristupnih občinah Klune, Studene, Lisca, Škalnice i Berguda u občini kastavskoj bili su kod c. k. kapetunata na Voloskom i očitovali, da je njihovo pučanstvo mirno, ter da stoga ovi protestuju svaki veći trošak i pinčilo, koje bi moglo nastati radi kastavskih smutnjah«. Tomu nutreba komentara, svjestni pučani rečenih občinah koji pojme kamo bi mogla zaći stvar, pravo uradše. — Dao bog da občina koja po sudu oblastih do sada najbolje uredjena nepadne opet u dug košto to bijaše za Cudern. Tko će biti tomu kriv? Ne ljudi nemirnjaci — nego šarenjaci koji se uzpunjuše. — Zato pazite se kastavci nevaljana prijatelja!

Izbor občinske uprave u Dubašnici. Javlja nam prijatelj iz Dubašnice (otok Krk), da je tamo napokom došlo 11. t. m. do izbora načelnika i občinskih savjetnikah. Prijatelj naš veseli se tomu izboru i očekuje mnogo dobra od nove uprave, koja da se sastoji od četitih muževah. Budući pak donesti ćemo obširno izvješće o tom izboru a već danas radujemo se i mi, da je već jednom došla ona občina u ruke muževah, koji mogu i hoće njom na ohće zadovoljstvo upravljati.

Pišu nam iz Barbane: Naše občinsko zastupstvo bijaše već izabrano 10. i 11. septembra 1883, ali proti tomu izboru uloži jedna stranka utok, koji bje riešen tek u augustu 1884, a u riešitbi se nalagalo, da se bira občinsko vieće 10 septembra baš na godišnjicu izbora.

Došao je da prisustvuje svetčanoj instalaciji sam g. Elusceeg u družbi nekih visokih gostovah — ali kad tamo nejma tko da bira načelnika — našto dakako da se Eluscegg i lepa družina razsrdiše i ne bez razloga i odoše opet od kuda bijaše krenula, zahtjevajući kapetan maleni putni trošak u iznosu od for. 23 i radeć po svoju pozivaše k sebi Iva Mištrovića, neznamo po kojem § občinskoga reda, da se opravda zaštonji e došeo. Zlo mu podje po prvi puti zato pokuša još jednom, ta znate, da do tri puta Bog pomaže. Ali jok i po drugi put ista komedija, pa akoprem bijaše politički naš glavar okružen visokimi glavami, dapače članovi političkoga družtva istarskoga, sasvim tim se nije dalo ništa postići. Ovaj put je gosp. Elusceeg tražio samo **18** for. Hrvatskoj manjini, koja nehtjede prisustvovati izboru občinskoga vieća, bje od političke oblasti nametnuta globa. Ta ista manjina ilustrira svoj postupak u posebnom utoku upravljenom na namjestničtvo, kojim se opisalo način, kojim je gosp. Cleva kroz 7 god. občinom upravljao. Mi znademo, iz vlastitog iz kustva da političke oblasti kasno riešavaju utoke, al ipak, nadamo se, da neće biti posvema zabóravljen pri tom poslu temeljni zakon od 1867 godine, koji nam pruža pravo utoka. — Da nebi i nas Bog nadario darom, kako je nadario i Bašćane — da nebi ostali pod viečnom diktaturom Clevinom, košto to ostaše Bašćani pod Desantićem — ali mislimo da zemlja mienja i obećaje.

Medjutim neka slobodno pase i tovi g. Cleva skopce i janjce bit će tušti za fraju.

Jubilej sv. Otca pape. Rimske novine javljaju, da će buduće godine slaviti sv. Otac pedesetgodišnjicu svoga svećenikovanja. U tu svrhu da se čine već sada koli u Vatikanu toli u ostalih katoličkih krugovih po svoj Italiji velike priprave, da se jubilej sv. Otca do stojno proslavi. Mnoge gospoje talijanskog plemstva kane dati sv. Otcu na dan jubileja novo misno ruho.

Nova hrvatska opera, pjevana bijaše u Zagrebu prestprošle subote su veoma dobrim uspjehom. Rieči za novu operu, nazvanu »Zlatka« napisao je daroviti hrvatski pjesnik Harambašić a uglasbio ju čuveni glasbotvorac Iv. pl. Zajc. Čestitamo jednomu i drugomu na krasnom uspjehu.

Pomorske viesti.

Navli za brodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk. 12		po ton.	dugah
» Cette	» 12 i pol	»	»	»
» Bordeaux	» 13 i pol	»	»	»
» Malta	» 18	»	»	lesa
» Algeriju	» 26 i pol	1100	unč.	franc.
» Messinu	» 18	1200	»	mlet.
» Cagliari	» 26	»	»	»
» Patras	» 26	»	»	»
» Pirej	» 25	»	»	»
» Aleksandriju	» 26	1000		
» Port-Said	» 25	»		

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk. 12.50		po ton.	dugah.
» Cette	» 13		»	»
» Bordeaux	» 14		»	»
» Marsilju	» 14		»	bordun.
» Cette	» 14.—		»	»
» Port-Vendres	» 15			
,, Algeriju	,, 30	po	1100	unč. mlet.
,, Batum	,, 1.50		po prazn.	barilu

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk. 12		po ton.	dugah
,, Bordeaux	,, 14		,,	,,
,, Rouen	,, 16	po	1015 klg.	hrast. drva
,, ,,	,, 20-30	po	1000 lit.	vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tu- i inozemstvu.

Odjedrili iz

Trsta 10. mar. Josipa M. Marochini za Port-Said. — *Rieke* 8. mar. Venere. Bakić za Marselju; Anna M., Persić za Volo; 10. S. Nicolò, Diminić za Gruž; 11. Dešković A. Negovetić za Cette; S Antonio, Vidulić za Mali Lošinj. — *Malte* 26. velj. Jacob, Gurić za Marselju. — *Lisbone* 28. velj. Ardito, Milić za Novu Yorku. — *Fray Rentos* 3. vel. Ginia, Campacci za Canale. — *Cartagene* 28. vel. Miroslav, Pavletić za Filadelfiju. — *Cardiffa* 2 mar. Amalia, Kiselić za Zeleni Kap; 7. Hrabren, Fišković za Montevideo; Jafet III. — za Cape Town. — *Marselje* 5. mar. Euphemia, Premuda za Torrevieju; Nina, Kozulić za Cette; Furan Ragusin za Martiniku. — *Montevidea* 30. sieč. Ergo. Gjadrošić za Barbadoes. — *Miljetaka* 5 mar Rachel, Geršković za Palermo. — *Aleksandrije* 25. vel. Neptun, Visin za Cypar. — *Pernambuca* 12. vel. Giusto dall' Argento, Ragusin za Rio Grande. — *Bresta* 28 vel. Ciro, Martinolić za Cardiff. — *Ayra* 5. mar. Artiere, Campacci za Demeraru. — *Suse* 24. vel. Petka, Luclanović za Marselju. — *Aleksandrije* 1. mar. Vajale, Migotti za Trst; Poschich, Tominić; Silve, Tarabocchia za Trapani. — *Falmouthu* 7. mar. Protetto, — za Livorno. — *Carigrada* 3. mar Adamo, Krstelj za Genuu. — *Vola* 24. velj. Lavoro, Vidulić za Trst. — *Havre* 8. mar. Florida, Škopinić za Cardiff. — *Samaranga* 28. velj. Giusto, Radoslović za Melbourne, Libero, Glavan za Sourabaya. — *Hulla* 9. mar. Honor, Mareglia za Port Natal. — *Marselje* 9. mar. Cristoforo Romano, Thian za Rieku; America, Valentin za Torrevieju.

Dojedrili u:

Trst 6 Marča Sors, Calcagno iz Brindiča, Vincenzo Millić iz Molfette, Irene, Paskvan iz Novo Orleana. — *Rieku* 6. mar. Vesna, Stigić iz Jakina; 10. Marte, Domini iz Paterma; Columbus, Meneghetti iz Orana; 11. Erica, Martinolić iz Santorina. — *Bordeaux* 4. mar. Padosa, Stipanović iz Rieke. — *Cagliari* 2. mar. Perseveranza, Dobrilović iz Oristana. — *Marselju* 5. mar. Nina, Kozulić iz Rieke, Novi Kline, Keršić iz Rieke, Petka, Lucianović iz Suse. — *Londona* 5. mar. Conte Iginio L. Kamenarović iz Demerare. — *Genuu* 6. mar. Peleg, Matković iz Aleksandrije. — *Barcellonu* 3. mar. Jona, Randić iz Savannah. — *Maltu* 24. vel. Jacob, Gurić iz Burgasa. — *Novu Jorku* 24. vel. Arleto, Šarjanović iz Barbadoes. — *Delaware* 21. vel. Francesca T. Tonetti iz Bremena. — *Carigrad* 8. mar. Sredstvo, Car iz Novo Jorke. — Novu Orleans 21. velj Matteo Premuda, Sappa iz Havre. — *Saconu* 9. mar. Srećna P. Škurić iz Bouca. — *Batum* 26. vel. Triton, Kirinčić iz Carigrada, La Fortuna, Žiga iz Trsta. — *Carigrad* 2. mar. Adamo, Krstelj iz Batuma. — *Buenos Ayres* 6. vel. Pio, Peršić iz Marsilje. — *Volo* 23. vel. Emma, Pendo iz Mljetaka. — *Cette* 8. mar. Nina, Kozulić iz Rieke. — *Filadelfiju* 27. vel. Francesca T., Tonetti iz Bremena. — *P. Rada* 27. vel. Emilia T., Radoničić iz Montevidea. — *Marselju* 10. mar. Grobnik, Štuk iz Rieke. — *Bonu* 13. mar. Stilicone, Vranić iz Rieke.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	42.—	do	for.	—.—
» Santos	»	52.—	»	»	60.—
Šukar tučen	»	20.—	»	»	—.—
Ulje za jelo	»	42.—	»	»	44.—
» dalmatinsko	»	43.—	»	»	46.—
» taljansko fino	»	70.—	»	»	100.—
Riža taljanska	»	15.—	»	»	21.—
» indijska posk.		13.—			13.50
Papar Batavia	»	80.—	»	»	—.—
Bakalar Troms	»	—.—	»	»	40.—
Petrolj	»	10.—	»	»	11.—
Mast ovdašnja	»	37.—	»	»	38.—
» unglezka	»	48.—	»	»	—.—
Slanina oblata	»	54.—	»	»	—.—
Maslo	»	60.—	»	»	00.—
Loj Dalmat.	»	40.—	»	»	—.—
Naranče puljižke	»	2.—	»	»	6.—
Rožići puljižki	»	6.—	»	»	8.50
Limuni mnogo os k.	»	—.—	»	»	—.—
Mandole Dalm.	»	80.—	»	»	81.—
Smokve oskud.	»	—.—	»	»	—.—
Leća	»	15.—	»	»	20.—
Vuna bosanska	»	105.—	»	»	115.—
dalmatinska		112.—			115.—
» istarska čista	»	118.—	»	»	120.—
Kože strojene popiat	»	140.—	»	»	160.—
» kravje	»	165.—	»	»	280.—
» teletje	»	357.—	»	»	516.—
» surove volovje ovdašnje svježe		48.—	»	»	56.—
» suhe dalmat,		95.—	»	»	111.—
» » teletje		150.—	»	,,	200.—
,, janjetje 100 komada		72.—	,,	,,	98.—
Sieno	»	1.60	»	»	—.—
Šljiva bosan. srbske	»	16.—	»	»	20.—
» hrvatske	»	13.—	»	»	15.—
Pšenica poskočila	»	8.—	»	»	—.—
Kukuruz vlaški	»	6.—	»	»	7.—
» banatski	»	5 50	»	»	6.—
» hrvatski	»	5 25	»	»	5.75
Vino puljižko		14.—			18.—
grško		14.—			—.—
dalmatinsko		15 —			26.—
istarsko		26.—			—.—
Raž Azow posk.	»	7.—	»	»	10.—
Zob mađjarska	»	7.—	»	»	—.—
» hrvatska	»	6.75	»	»	7.—
» arbanaška	»	8.—	»	»	—.—

Tršćanska burza

od dne 18. marča

Austrijska pap. renta	for.	83 30	do	for.	83.40
Ugarska » »	»	93 70	»	»	93.90
Ista u zlatu 4%	»	98.65	»	»	98.85
Dionice nar. banke	»	870.—	»	»	870.25
» kredit-banke	»	300.	»	»	309.
Talijanska renta	»	96.5/8	»	»	96.3/4
London 10 lirah sterlinah	»	124.—	»	»	124.50
Napoleoni	»	9.77.50	»	»	9.79.—
C. kr. cekini	»	5.70	»	»	5.73
Državne marke	»	60.50	»	»	60.55
Iste franceske	»	48.75	»	»	49.—
talijanske lire	»	48.65	»	»	48.80

Lutrijski brojevi

od 15. marča.

Trst	86	5	21	53	65
Linc	77	78	3	5	62
Budapest	75	32	27	50	65

dne 18. marča:

Prag	63	30	1	12	79
Lavov	4	85	12	60	65
Hermannštadt	22	50	1	81	71
Innsbruck	40	13	58	21	53

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 3½%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Clelovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjesoca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—10

Odlikovan „Specialitet" P. Slocovich-a

Ljekarna „Alla Marina'

Čisto bistro ulje bakalarovo, izvrstno sredstvo za slabašnu djecu, služi za uništiti rakitiku, škrofule, nabrekunće žlizdah itd. Cieni staklenice 60 nvč.

Ulje bakalarovo jodoželjeznato, popravljajuće pokvarenu tvar krvi, pravi izpravitelj trpećih silah. Cieni staklenice 60 nvč.

☛ Naručbe uz pouzetje obavljaju se kretom pošte.

Riunione Adriat. di Sicurtà

u Trstu.

Osjegurava proti požarom, prevozu po suhom, rielah, i moru, proti tuči, i život u svih kombinacijah.

Glavnica i reserva družtva 31. decemb. 1883.	
Glavnica družtva	fr. 3,300 000 —
Reservni fond od dobitka	» 536.022 02
Posebna reserva od dobitakah od osjeguravanja na život	» 150.000·—
Reservni fond za pokritje prenosah vriednostnih predmetah	» 161.500·—
Premijna reserva svih odjelah	» 7,342.780·36
Reserva za škode	» 267.601·—
U portfelju:	
Promije, koje se imaju ubirati budućih godinah	fr. 16,954.118 57
Ukupni iznos svih štetah plaćenih od god. 1838. do 1883.	» 114,949.817·01

Ured ravnateljstva:
Via Valdirivo broj 2 (u vlastitoj kući).
Filialke u svih glavnih gradovih Austro-Ugarske i u inozemstvu.

Založni papiri 5%

austrijske centralne banke zemljišnoga kredita

(Banca Centrale Austriaca di Credito fondiario koji se amortiziraju u 38 godinah pomoću vuciđhah a preporuke su vriedni osobito kano stalan i unosan uložak kapitalah dočim nose polag sadašnjeg kursa interes veći od

pet po sto.

Radi svoje solidnosti mogu se ovi založni papiri upotrebiti za kaucijo i takodjer ka pupilarne založe itd. itd

Založni papiri od **5 po sto** centralne austrijske banke za zemljišni kredit prodavaju se polag svakdanjeg kursa kod: **FILIALKE UNION BANKE u TRSTU** i kod njezine **Mjenarne Corso I.**, gdje se takodjer propali kuponi te izvučeno srećke dižu.

The Singer Manufacturing & Co
NOVA JORK

samo za

JEDAN FORINT

na čedan može se dobiti šivaću maknu «Singer original», bez povišenja ciene. Garancija 5 god. Poduka u kući badava.

The Singer Manufacturing & Co
Corso, Palazzo Salem.

Igle za maknu «Singer» 3 nvč. komad, ducat 30 nvč.

Blagorodni gospodine!

Držim si za dužnost, da Vam se za moje zdravlje zahvalim. Već me bilo ostavilo više liječnikah, tada se utekoh k Vašemu *Dra. Rosa Životnomu balsamu* te se odmah nakom druge staklenice osjetih zdravim. Trpio sam na želudačnom kršu i onesviještjivanju, osobito na glavobolji i nesvisti; trpio sam danomice svaku uru. Čim sam počeo uzimati Vaš Dra. Rose životni balsam odmah je bol popustila te sam sada posve zdrav i nadam se, da se bolest neće povratiti, jer ima 28 danah, da je izčezla. Mogu zato dra Rose životni balsam svakomu što bolje preporučiti te to i činim kod svih mojih znanacah, koji trpe od iste bolesti. Zahvaljujem Vas. se iznovice i jesam sa poštanjem

Mihovil Steiner,
posestnik u Zmaimu.

Brza i sjegurna pomoć za bolesti želudca i njezine posliedice.

Obrana zdravlja

ovisi gotovo o *začuvanju i pospješenju probave*, jer ova je *glavna podloga zdravlju*, te *koli tjelesnom toli duševnom dobrostanju*. Najbolji *domaći lijek* za uredjiti probavu, primjereno mješanje krvi i odstraniti nezdravo čestice krvi jest već odavna poznati i obljubljeni

dr. ROSA životni balzam.

Priredjen je od *najboljih, liečničkih najkriepljih zeleninah*; izkazao se osobito kano sjegurna pomoć kod *neuredne probave*, kod *već javanja, nadimanja, bljuvanja*, kod bolestih u *tjelu i želudcu, želudačnom kršu, prepunjenom želudcu, kod navale krvi, hemoroidah, ženskih bolestih*, kod *bolesti u drozih, hipohondrije i melanholije* (usiled slabe probave); on oživljuje svu djelatnost *probave*, čisti krv te dobiva *bolesno tjelo* iznova *stilu i zdravlje*. Usiled ove izvrstne vlastitosti, postao je *sjeguran ljudski domaći lijek* a radi toga svuda je poznat.

I staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pisamah, lahko svaki pročitu. Šalje se na *frankirana pisma* ne ave strane *uz pouzeće iznosa*.

OPOMENA!

Da se izbjegne nemilim zgodam, prosimo sve p. n. gg. naručnike, neka zahtjevaju izrično dr. Rose-a životni balzam iz ljekarne B. Fragner-a u Pragu, jer sam opazio, da su dobili naručnici od više stranah nounješnju smjesu ako su tražili jednostavno: životni balzam a ne izrično: dra ROSE životni balzam.

Pravi dr. Rose-a životni balzam

dobiva se samo u glavnom skladišću B. Fragnera, ljekarna «kernomu orlu» u Pragu, ugao «Spornergasse Br. 205-3

U Trstu: P. Prendini, G. Foraboschi, Jak. Serravallo, Ed. v. Leitenburg i Ant. Suttina, Carl Zanetti, ljekarnici

U Zadru Andrović N; Rieka J. Prodam; Dubrovnik J. Aleksić; *U Hrvatskoj i Slavonji stiedeće ljekarne: Zagreb* Arazim C.; A. E Milosrdna bračn; M. L. Finkh: *Stara Gradiška* St. pl. Vuričić; *Belovar* Alex Hržić. *Osiek* J.G. pl. Dienes *Brod n. S.* N. B. Kuković. *Gospić* V. Vonk. *Gjurjevac*: R. Pollaschek, *Jaska* E. p. Tomaj. *Ivanić* E Tolović. *Karlovac* G. Findeis i E pl. Sladović. *Križevci* L. Bratsky. *Nova Gradiška* D. Dienes. *Novska*: A H. Drapczynski. *Otočac* V. Častek *Ogulin* Jos Finkh. *Pregrada* H. Bilinsky. *Zemun*: F. pl. Banko, *Sušak* J: Wertheimstein. *Valpovo* Alex Doszáthy *Vinkovci* Fr. Horzig. *Vukovar*, Fel. Kirchbaum. *Varaždin* A Kusy. *Županje* Maltor A.

Sve ljekarne i vode trgovine sa matejalnom robom u Austro-Ugarskoj imadu skladišća toga životnoga balzama.

Tamo se takodjer dobije:

Pražko domaće mazilo

proti oteku, ranam i svakojakoj upali.

Ako se ženam prsa upalo, ili otrdnu, i kod svakog oteka, kod crva u prstu i zanoktici, kod izvinutja, kod morske (mrtve) kosti, kod roumatičnog oteka, kronično upale u koljenih, rukah i ledjih; ako si tko nogu izvine, proti kurjeni oku i potu noguh, kod ranjenih rukuh, proti išajen, proti tekućim ranam, otvorenim nogam, proti raku i upali kože, nelma boljega maziła nego li je ovo.

Zatvoren otek brzo se izlieči; *smrad koji iz oteka leče, izvuče ono mazilo* brzo i ranu izlieči. Ovo mazilo je radi toga tako dobro, što odmah pomože i rana se *prije ne zacieli, dok nije sav gnoj iz nje izvučen*. Zaprieči takodjer rast divljega mesa i čuva od upale. Takodjer ublaži bolesti. Otvorene i tekuće rane moraju se mljačnom vodom izprati, zatim se na nje ovo mazilo prilepi.

Škatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pokazao se ovaj balzam kano najbolje sredstvo; on odstrani nagluhost te se po njem zadobije opet jur izgubljeni sluh 1. staklenica 1 for. a. v.

Prašak za prsa

Nekašlji više

Izvrstan liek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim kataralnim manam. 48—2

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u lekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.
Šibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekašlji više

Latteria Milanese

(milanska mliekarnu)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mliekarni **svieža i suha voća**, izvrstne **divljačine, zeleninah** sve **polag cienah** na trgu **Hleba genovezkog, kolačah mletačkih, slaščicah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla** svieža svaki dan iz Milana. **Kreme za cvariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mleka. Za objede i solrée** ovršavaju se naručne sa pladnievi povrhjem bogato narieseni, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačuo, nu ne izpod 5 kilor. 48—3

M. Melchiore.

Podpisani časte se objaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osjeguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje tvornicu

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjanje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče svema nizkih cienah. Izradjuju se pečati kojegod drugo podobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za durove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice. Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati su dnevnikom i za označiti registre, naslove, dionice itd. 48—20

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

AL VOMERO VERDE

Trgovina sa šajnzom: **Piazza della Legna** porta Nro. 6. Dobiti se može svakojako orudje za *poljodjelca* i *zanatlija* svakojake *sprave za konje* i *predmete za kuhinje* i *obitelji*. Sve uz najniže ciene.

SUKNO ZA ODIELA

od **trajno ovčje** vune za čovjeka srednje veličine:

3 10 metra za odielo

za fr.	4·90	iz dobre	vune
» »	8·—	» bolje	»
» »	10·—	» fine	»
» »	12·—	» prav fine	»

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **suknena obłačila za gospe, meter f. 2.**

Črni krani palmeraton iz čiste volne za **zimni paletot za dame, meter f. 4.**

Potne pliče po f. 4, 5, 8 do f. 12, jeden. Zelo lepa obłačila, hlače, vrlme suknje, tkanina za suknje in dežne plašče (tüfil), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, iricota, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neprosto. Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 prosto.**

Imam stalno zalogo sukanja v vrednosti f. 100.000 a. vr ter se ob sebi ume, da mi v moji avetovni trgovini mnogo **ostankov** po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kratke zelo **znižani tvarthni ceni** razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemorejo pošiljati uzori**, ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **sleparja**, ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih priličini odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—4

Nepristni **ostank** se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Za ovu korizmu.

preporučuje se «Hrvatski Bogoslužbenik», u kom osim jutrnja, večernja i raznih pjesama hrvatskih za crkovno pjevanje kroz svu godinu, ima i put od križa, očuj velike nedjelje, plač Gospin, služba na mrtvi dan, Svesvete, Božić, Mlado ljeto, Vodokršće, Sviećnicu i ostale Gospine blagdane, Ruzarij, Litanije, Gospe i Svih Svetih, kako se služi sv. misa starosloveuski, očuj na sv. Jurja, Sv. Ante, apoštola sv. Ćirila i Metoda, Aušlko proščenje itd. itd. Nabavlja se kod uprave «Narodnoga Lista» u Zadru. Mahko zapada fr. 2.—, a vezan u koži i pozlaćen fr. 2.70. Tko pošalje novce unapried, prima ovu knjigu od preko 400 stranah u kuću bez kakva poštarskoga troška.

Dobiva se i za mjesečne obroke.

ZANIMIV OGLAS

U velikom skladišću pokućstva i tapecerije **G. Gherscliak-a** Via Farneto br. 12. I. p. imade uviek pripravnih šustah za postelje, izpunjenih sa veoma dobrom tvari u cieni od 6 for. napred.

Divani i sofa izpunjeni i pokriti veoma dobrom vrsti kretona i jute u cieni od 15 for. napred.

Pokućstvo za sobu, sjedala, naslonjači, stolice tapecirane itd.

Pima svaku naučbu tapecarije uz povoljnju cienu nego li ostali, budnć da imade vlastitu **radionicu tapecarijah, drvodjelstva i skladišće tvarih za pokućstva.**

Dobiva se i za mjesečne obroke.

PRIPOSLANO.

Upozurujem štovane občinstvo, da je mu Eliksir VLAHOV doblo na poslednjoj izložbi u Calcutti 1883-1884. veliku kolajnu i počasnu diplomu.

Nadalje javljam, da nije to prvi put, ilo je moj nenad kriljivi Eliksir bio odlikovan, već dapače održa množtvo kolajnah zlatnih, srebrnih i broncovnih od raznih izložbah.

Zahvalna pisma i liečničke svjedočbe preporučuju Eliksir što većma svakomu. Razni medicinski učenjaci upotrebljuju ga u bolnicah i svuda postigna najbolji urpjeh.

Sa poštanjem „Romano Vlahov" iz Šibenika.

Moj Eliksir Vlahov, želudačni likvor nadje se u svih glavnih gradovih svieta. Valja paziti na patvaranje. Način kako se razpoznaju prave staklenici jest: paziti da li je u staklenici utisnut: Romano Vlahov Šibenik, nadalje nuhi pečat u škatuljici a na čepu pečat na ognju i napokom izvornu firmu na naslovu.

Nova
ekonomicka krojačnica

Corso br. 26 p. I.

Šaljem na obroke

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela cheviot od f 12 dalje.
Gornji kaputi od fr. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Šaljem na obroke

Takodjer na obroke.

Molim! čitajte!

Pribavio sam si na dražbi za polovicu cieno cielo skladište jedne glasovite tvornice ponjavah i konjskih pokrivalah, te dajem radi toga dok ima na skladištu, za

samo 1. for. 80 nvč

1550 komadah, velikih, debelih širokih, neraztrgljivih

konjskih ponjavah.

Ove su ponjave 180 centim. dugačke i 120 centim. široke sa bojadisanimi poprečnicami, k tomu su poput daske debele i rad toga neraztrgljive.

Razpošilju se uz gotovinu ili pošt. pouzetjem. Danomice razašilju se u sve krajeve svieta ove ponjave i jesu svuda na dobrom glasu jer se mogu upotriebiti mjesto pokrivala jer su prije više nego li dvostruko stojale.

Naslov:

1—6 **Trgovina Tkaninah**

J. H. Rabinovitsch

Wien, II., Schiffamtsgasse.

15—30 ☛ Počastna diploma ☚

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašašćem profesora Friedländusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoću zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, napose u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. **Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disan'a, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija,** je usisanje sa **izvrstnim smrekovim extraktom** pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 13. U Trstu 26. marča 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom napuśnicom (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka 1 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nabiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2·50 na za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Plemenita družba.

Istarska talijanska družba a osobito njezino glasilo poreški »listić« raznosi u bieli sviet o nemirih u Liburniji, stvarih, koje mogu jedino bolestni moždjani izmisliti. Neima broja tog listića u posledn̄je vrieme, u kojem se nebi bezobrazno i podlo zadirkivalo u istarske Hrvate sploh a napose u rodoljube i prvake naše Liburnije.

Sada kad bi ta plemenita svojta najviše dužna bila, da muči i da oplakuje žrtve intrige i zavadjanja neukoga puka, ona riga kroz poreču »babu« žuč iz zlobnoga njenoga srdca ni nekrijući pri tom pravi cilj: uguśiti hrvatsku stranku, uništiti i onaj vapijući glas potlačenoga naroda, ukrasti i one mjesto u carevinskom vieću, što ga je mukotrpni narod jedva zadobio.

Pri tom, služeći se starom metodom, prirodjenom joj od postanka, metodom denunciranja, zavadjanja i sumnjičenja, lovi se svega, što joj do rukuh dolazi.

Laž joj je najuspješnije sredstvo, zato laže koliko smaže — samo da obsjeni prostotu.

Lažo govoreći, da se dvie narodnosti nisu nikad zakvačile — jer se znade iz poviesti, da se nisu nikad liepo gledale, kao što se ne gleda rob sa tiranom. Upravo djedovi onih Kastavcah, koji danas rade po volji i želji poreške gospode, proganjali su tudju vlastelu a kad njim nije ni to pomoglo, bacili bi tudjinca nametnika jednostavno u lokvu.

Po bielom danu su creski kopači vješali talijansku vlastelu na trgu — vičući smrt vlasteli, koja bijaše jednaka našoj liepoj svojti. Mržnja prastara kipi još uvjek, a nebi trebalo nego da gdje i gdje progovori koji puku rieč a da bukne oganj!!

Laže govoreći, da su Hrvati emisari (?!) krivi novim nemirom u Liburniji jer se dobro znade, da je vlaška narav upravo kano stvorena za sijati razdor, mutiti vodu te u pomućenoj lov loviti. Poznata je svietu ona sumljičiva i mukla narav, koja utisne čovjeku u jednu ruku krunicu a u drugu bodež; poznamo one plemenite ljude, koji čekaju iza ugla bodežom u ruci protivnika, da nanj hajdučki navale te oboriv svoju žrtvu, podlo i kukavno uteču. Znade sviet za onu narav, koja je željna na lahku ruku gospodovati nad prostom svietinom i koja ide zatim već od onda, kad je veliki Napoleon očistio istarske obale od službenih mletačkih gusarah.

Po sudu te krasne družbe gledala je Liburnija uvjek mirne duše talijanske spletke i zaboravljaju držnici ti, da se je 49. godine Liburnija prva oglasila odbijajuć prosvied Talijanah i njihovih prijateljah — a to nebijaše Liburnija kolonijalna, nego baš Liburnija gospodska iz grada Lovrana; Već onda uvidi Ivan Konstantin Plović, Fran Čerčić i Vigil pl. Peršić, da su poreckom i tršćanskom gospodom nemogu, neće i nemaju u jedan rog puhati jer kažu; »Mi dakle seljaci, gradjani, točaci i čobani, koji svi skupa hrvatski govorimo a samo najmanji dio od nas talijanski u tudjini nauči, svi dakle hoćete da u naših ravninah i brdinah pa i u istih primorskih naših gradovih u jeziku, kojeg naš puk nerazumije, da pišemo protokole i občinske stvari talijanski? Mi da kad pišemo svakovrstne pogodbe ili da je podkrižamo kad smo nesposobni, da razaudimo što smo podpisali? Mi da se klanjamo tudjini kad znademo, da nam je vlada dala *slobodu upravnu i jednaku pravicu svakoj osobi, občini i narodnosti*? » . .

Te je rieči pisala občina lovranska još 1849. godine kad toboţnjih naših emisarah još nebijaše ni na svietu, — a ti liepa družbo! hoćeš da je to plod tih emisarah, koje ti dapače držiš za tudjince, prem rodjeni većinom u Istri, služe svi u Istri, više dobra rade Istri nego bezsmrtnici tvoji »alla Combi«, koji na Istru bacaju sjenu bezvladja i bombah!

Laže, govoreći, da je pučanstvo tražilo nekakvu reakciju. Kakvo pučanstvo? Kakvu reakciju? Zar se to reakcija ili oporba smatra kad 200 ljudih, neukih i zavedenih rieči zasukanoga Talijana traži u občini od 20.000 stanovnikah nešto što ni sami poznaju što traže? zar se smatra reakcijom, kad pametno ugledno i bogato pučanstvo, koje je uvjek u ogromnoj većini žigoše postupak zavedene hrpe, koja zanešena od šarenjačkih prevarah i varkah traži protuzakonito, nedopušteno?

Zar je reakcija možda, kad ista ta zavedena hrpa daje najjasnije odobravanje občini i ljudem, koji njom upravljaju, govoreći, da občina nebijaše pod nijednom drugom upravom u tako dobrom redu i stanju kakvom se sada nalazi?

Neka samo kušaju gospoda iz Poreča i Pazina poslati kojega od svojte »progeneratori della Provincia«, košto to nekada uradiše poslavši Cudera, pa će tada viditi reakciju, u protivnom smislu, koja se nebi zadovoljila kao tada, da junačina bezkažnjeno muti i spletkari. Možda se »babi« i gospodi patronom štogod sanjalo o tom: Samo pošaljite Kastavcem kakvoga skutonošu stare naobrazbe — pa da vidite okupanja! (Sliedi).

DOPISI.

U Brseču mjeseca febrara 1885. — Mila »Naša Sloga«! Ti si naša branitelica, zagovornica i učiteljica, ti se neutrudljivo brineš, kako da izlečiš naše rane. Zato se i ja utiečem k Tebi sa par redakah iz našeg Brseča željom, da bi koristili našemu ranjenomu puku.

Mi Brsečani, Mošćeničani i Lovranci imamo zajedno jednu podešt̄arliju a mjesto joj je u Lovranu. Brsečani i Mošćeničani imaju u občinskomu vieću malo većinah, medju kojimi je i mošćenički agent, koji se žalibože malo ili ništa nebrine za korist ovoga puka. Ostali većinci su što iz lovranšćine a što iz samoga Lovrana. Dolaše su poštenjaci a i samomu glavaru nebi se mogio prigovoriti, kad nebi radio po volji nekojih naših protivnikah.

Medjutim bit će valjda do mala občinski izbori za občinsko vieće, a onda treba, da se odaberu pošteni i vriedni ljudi u občinsko vieće. Ponajprije moraju biti dobri kršćani i značajni ljudi, koji će znati; hotjati naša prava braniti i zagovarati. A trebat će paziti i na to, da se izmedju Brsečanah i Mošćeničanah više njih odabere nego do sada, jer Mošćenice i Brseč neimaju manje gospodari nego li Lovranšćina. Svakomu svoje pa mirna Bosna.

Vidja se kadkada neki gospodin u ovih stranah te se zna hvalit, kako bi se pobrinuo za občinske stvari, i kako mu leži na srcu dobro Mošćeničanah i Brsečanah. Pokazuje nekakav svoj člančić u nekoj

A koji stališ je najvriedniji? pita se više putah. Mi bi rekli: nijedan, svi su jednako vriedni. Više vriedi postolar, koj pošteno čižme krpa nego sto presvjetlih i preuzvišenih ministrah, ako nevrše svoje dužnosti.

Pitajmo se mi radje, što bi za naš narod u Istri najkorisnije, da se uče njegovi sinovi. Po drugih zemljah ima i previše ljudih, koji su visoke škole učili, nu nam u Istri potrebito je odvjetnikah, sudacah, ljekarah, svećenikah, učiteljah i svake vrsti učenih ljudih naše krvi; treba nam toga kao ozeblu sunca. Oni bi gledali tada korist našega kmeta, jer bi sami od njega potekli. Siromasi smo, što nemože jedan, učinimo svi u družtvu. Eno u Kastvu »Bratovčedina hrv. ljudih u Istri«, podpomaže našu mladež u školah; svi se u nju ubrojimo, tko nemože više neka plati samo 30 nvč. na godinu, ako nebude njemu bolje, bit će njegovoj djeci.

I da nezaboravimo. U atenskih školah govorio je učitelj materinskim jezikom djece t. j. grčki, jer Solonu nije bila slama u glavi, nije nosio praznu tikvu na ramenih.

PODLISTAK.

Uzgoj i škole po svietu.

(Dalje).

V.

IV. *Solon i atenski uzgoj.*

Atena je i dan danas priestolnica grčkoga naroda. Ona je i u staro vrieme bila grad na glasu ne toliko sa svog junaštva, koliko radi učenosti i plemenitosti njezinih sinovah.

I Atena imade zahvaliti svoju slavu tomu kako se je uzgajalo njezinu djecu, naštu atenskog uzgoja odredio je Solon.

Solon bijaše potomak negdašnjeg atenskog kralja Kodra, ali premda kraljevske krvi, nije se sramio biti trgovcem. Trgujuć po svietu mnogo je toga vidio, mnogo naučio i držili su ga za mudraca. On je opažao, da se u njegovoj domovini sgadjaju smutnje i neredi zato, što nije uredjenih zakonah. On smišljaše kako bi svojoj domovini dao dobre zakone, koji će Atenu podignuti, usrećiti. Prije nego predloži nove zakone hotio je, da ga puk obljubi, jer koga puk ljubi, onoga i sluša. Atenjani bili su pred nekoliko vremena izgubili otok Salaminu. Svi naperi da ju opet zadobe, izjalovili njim se; napokon odluče, da će usmrtiti onoga, koj spomene, da se ide još taj otok osvajati. Solon pričini se da je lud (munjen) i trčaše okolo po Ateni, pjevajuć pjesme i potičuć narod da udari još jedanput na Salaminu. Vojska se skupi, imenuje Solona svojim vojvodom i Atenjani zauzmu otok Salaminu. Solon bijaše sada ljubimac naroda.

Samo domaći sin može što takova za svoj puk učiniti a čovjek tudje krvi nikada neće trpit za tebe i tvanine. Slušaj svojesinove potekle iz tvoje kmetske krvi, oni tebe k dobru vode, oni te neće izdati jer bi tim sebe i svoje izdali.

Kad se je Solon izkazao zaslužnim za svoju domovinu, izruče mu Atenjani da izradi nove zakone. Svojimi je zakoni Solon mnogo pomogao siromahom i nevoljnikom nu mi ćemo ovdje spomenuti samo one, kojimi odredjuje Solon uzgoj atenske djece.

Solon nije dopustio, da se umori slabašno diete, kako su u Šparti činili, nit je uzimao roditeljem diete posle sedme godine. Djeca su ostala uvjek uz otca i majku; država je samo nastojala, da podigne škole, u kojih će se djeca podučavati. Djeca su se vježbala u trčanju, skakanj usvakoga stališa. i oružju, ali pazilo se, da se i njihov razum razbistri i srce uljudi, t. j. da se u školi nauče korisnih stvarih i da njim bude srce nagnuto na sve, što je liepo pravedno i plemenito. Osim toga, što su učili čitanje, pisanje, nješto računstva, pak i pljevanje, morali su siromašniji naučiti težačke poslove ili kojigod zanat, a bogatiji imali su učiti se visoke znanosti.

Raditi je dužnost svakoga čovjeka, bilo on kmetski ili carski sin. Kad bi Bog hotio, da nekoji ljudi nerade, učinio bi, te bi se porodili bez rukuh. Sviet je tako uredjen, da mora biti ljudih svakoga posla. Kmet mora da je na svietu, njegov stališ je najprvi, jer krumpir, grah, žito, meso i vino svakomu treba; bez svih drugih stališah bi se nekako životarilo, a bez kmeta nikako. Al kako bi bilo mučno, da mora kmet sam sebi praviti čižme, haljine, zidati kuću i obavljati sve poslove. Potrebito je, da bude ljudih svakoga zanata ili arta. I da je na svietu sam kmet i zanatnik još nebi bilo dobro: bilo bi smutnjah, nemirah, svakoga zla više nego ga ima. Treba svećenik, koj tumači rieč božju, treba učitelj, koj podučava malene, treba sudac, da pravicu kroji, riečju, treba ljudih

talijanskoj novini radi občinskih računah i kako je pisao proti nekomu sudcu. Ali moj gospodine s nami nećete ništa opraviti jer vam ništa nevjerujemo. Stoga daleko od nas.

Kako smo pod Lovran, tamo imamo i naše mjestno školsko vieće. Njegovim članom bio je i naš nezaboravni župnik Logar. Po njegovoj smrti bi se bio valjda morao drugi na to mjesto odabrati ali i tu je valjda naš glavar radio po volji tudjoj. Gospodine glavaru zar nebi bilo lepo i pravo, da sazovete zastupstvo pa rečete: U osobi veleč. g. Logara izgubismo vriedna i učena svećenika, koji je bio i članom mjestnog školskog vieća, a drugomu članu je izteklo 6 godinah. Mošćenice i Brseč imaju takodjer svoje škole a ima i ljudih, koji se razumiju u školu. Neimaju pako nijednoga zastupnika u mjestnomu školskomu vieću, odaberimo dakle sada jednog iz Mošćenicah a jednog iz Brseča. — I u istinu, koli Mošćeničani toli Brsečani imamo uz naše vriedne župnike i drugih poštenih muževah, koji bi častno znali zastupati to mjesto.

Nekada su politički glavari pohadjali manjmanja sela, pregledavali škole, raspitivali za občinske stvari i potrebe, nu ima više vremena, da mi, tako rekuć nit neznamo, da imamo c.k. političkog kapetana, kako da se vrti sav svieat oko Opatije. Zar smo mi pastorci? Pak da nismo dobro obskrbljeni? I kako!

Martinac.

Pogled po svietu.

U Trstu, 25. marča 1885.

Sve su novine pune o putovanju naših prejasnih priestolonasliednikah. Doček u crnogorskoj priestolnici, na Cetinju bijaše upravo veličanstven. U Kotoru dočeka visoke goste mladjahni knežević Danilo, na granici sam knez Nikola, a nedaleko grada kneginja Milena. Sve po sagovih, prostrtih po putu dodjoše visoki putnici, Rudolf i Štefanija na Cetinje, gdje jih množtvo naroda oduševljeno pozdravljaše. Gostoljubivost junačkoga kneza bijaše upravo velika, oduševljenje bez kraja i konca. Veselje i oduševljenje postiže vrhunac, kad je sam knez u prisuću carskih gostovah sa balkona zaviknuo: Živili priestolja-nasliednici Rudolf i Štefanija, čemu se je narod sa burnim živili odazvao.

Cetinje bijaše iste večeri kao u jednom ognju; kriesovi sa bližnjih bregovah razsvetljivali su i krasili svu okolicu na daleko i široko. Može se kazati bez pretjerivanja, da bijahu primljeni visoki putnici onako, *kako to samo slavenska gostoljubivost primati znade.*

Naš zemljak g. Karabaić predvodio je deputaciju austro-ugarskih podanikah na Cetinji kraljeviću Rudolfu, koji je odvratio na pozdrav našega zemljaka vrlo ljubeznimi riečmi.

U Kotoru, Gružu i drugud slave carević i carevna najveću slavu. U Gružu primiše deputaciju iz Hercegovine, koja je pozvala priestolonasliednike, da dodju pohoditi i njihovu domovinu. Carević koji je sa narodom svuda hrvatski razgovarao, obeća da će rado zadovoljiti toj želji, bude li mu to ikako moguće.

U carevinskom vieću svršila se je razprava o proračunu. Za sablazan, koju je izazvao u carevin. vieću njemački zastupnik Knotz, nagradili ga splitski Talijomani, izraživ mu svoje zadovoljstvo i žahvalu, što je tobož branio nečije narodne pravice. Eto novog dokaza, da je koli liberalnim (!) Niemcem toli našim Talijanom isti cilj, izazivati naime škandale, sijati medju narode mržnju i razdor te varati i sliepiti prosti puk. Vladin predlog, da se sklopi nagodba sa sjevernom željeznicom, bijaše primljen u carev. vieću.

U Hrvatskoj ništa osobita. Nastali su bili priepori o načinu kako da se proslavi tisućgodišnjica sv. Cirila i Metoda nu i ti su priepori nuzgredne naravi. Sve stranke pripravljaju se na izbornu borbu za onu malo zastupničkih mjestah, što su ostala prazna u onih kotarih, gdje su se zastupnici zahvalili ili za koja bijahu od sabora zastupničke časti lišeni.

U Albaniji nemora biti pravog reda. Prvaci Albanije izdali su na narod proglas, kojim ga pozivlju, da strese turski jaram, da se oslobodi od silnika, jer da je k tomu nadošlo shodno vrieme. Carigradska vlada nastoji, da zabašuri sve viesti dolazeće iz Albanije. Zadnje viesti javljaju, da je već palo u boju do 200 Albanacah a 50 Turakah i to u blizini Prizrena. Viest ova potiče valjda iz turskog izvora a koliko je takovim glasovom vjerovati, netreba tekar dokazivati.

Razmirica izmedju Rusije i Englezke radi medje u Afganistanu nije još poravnana. Englezka izdala je nalog, da parobrodi, koji su u drugoj pričuvi (reservi) imadu biti pripravni i čekati zapovied pa odplove put baltičkog mora. S drugo strane kažu, da Rusija sakuplja silnu vojsku u Afganistanu. Obistine li se ovo viesti, tad možemo očekivat krvavu borbu izmedju ovih velevlastih.

U Egiptu biju se Arapi sa Englezi još uvjek. Englezom reć bi, da je poslužila sreća u zadnje vriemo. Zarobili su mnogo Arapah i zauzeli nekoja važna mjesta. Kažu, da je pao i neki ljubimac krivog proroka, zapovjednik jednog diela Mahdi-ove vojske. Nu ni Englezi nemogu napredovati, kako bi valjalo, jer imadu malo vojske a k tomu vlada u onih stranah silna toplina.

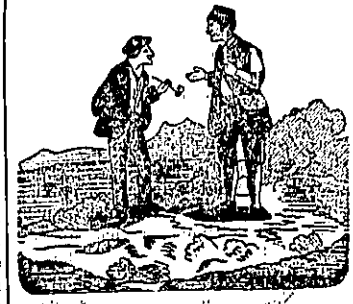

Franina i Jurina.

Fr. Ugoni Jurino ako si vredan, ča j' to *frajkarta?*

Jur. Ala ja, sada si jušto na pravega prišal.

Fr. Tako čuj, pak povej još kemu. Fruj karta ti je nebore ovo: Recimo da zamu gosp. kapitan al duhtor cesarsku baretu, gredu na štacijon, sedu na mašinu va prvu klas prez zet buletina pak se peljaju kud njin vranića drago i nikemu nič.

Jur. A po Franinu to ni jur pravo, zač bi mane s mašini za semi bisagami dole pobrcali i s četrte klasi ako niman buletina v žepe.

Fr. Ja, ma ti nisi ni kapitan ni duhtor i nimaš frajkarti a va prven klase biš kušini poblatil.

Fr. Si l'ča čul, kako j' staremu sucu?

Jur. Govore, da mu je saki dan bolje od potle duhtor k njemu redko zahaja.

Fr. Čoće reć, da se neda medig va Ćićariju.

Jur. Čuva trbuh za smokvi zač da su gore kozice.

Različite viesti.

Inštalacija. Presvietli biskup g. Dr. Glavina inštalirao je jučer preč g. Dra. Iv. Šusta proštom stolnoga kaptola u Trstu.

Imenovanje. Ministar nutrnjih posalah imenovao je nadkomisara kod tršćanskoga redarstva g. Rajmunda Vidica redarstvenim savjetnikom a g. Lava Kalinovića redarstvenim komisarom.

Pastirska poslanica. Primili smo iz Poreča pastirsku poslanicu presv. g. Dra. Flappa kojom nastupa biskupsku stolicu. Poslanica je obširna, liepo sastavljena i prilično čistim jezikom pisana.

Razpisana je služba c. k. kotarskog sudca u Poreču sa plaćom VIII. razreda. Molbe valja podati na c.k. okružno sudišće u Rovinju do 15. aprila. Očekujemo od ministra pravosudja, da će imenovati na to mjesto osobu, koja pozna temeljito hrvatski jezik, kojim govori ogromna većina pučanstva porečkog kotara

Deputacija kod namjestnika. Zemaljski zastupnici gg. Matko Laginja i Slav. Jenko bijahu ponedeljak kod tršćanskog namjestnika u poslu Munjacah. Javili smo u svoje vrieme, da kani kotarsko glavarstvo u Volosk ograničiti dozvolu Munjcem, uslied koje su mogli slobodno trgovati ostom po našem onrstvu. Munjce je priroda tako mudrohinski nadarila, da bi morali skapati od nevolje kad si nebi znali drugače pomoći. Oni idu naime svake godine po raznih zemljah carstva, u Štajersku, Tirol, Austrija Gorenju i Dolenju i sve do Moravske i Češke, gdje si zasluže trgujuć ostom lipog novca. Sada bi imalo prestati za Munjce i to jedino vrlo zaslužka, čim bi morala nastat medju pukom velika bieda i nevolja. Zem. zastupnici Laginja i Jenko zauzeše se za unogi narod moleći namjestniku, da se Munjcem nezatvara put do zaslužbe. G. namjestnik obećao je zastupnikom, da će se zauzeti za ovu pravednu stvar a mi se nadamo, da će molba, koju uložiše zagovornici puka imati uspjela.

Ovom zgodom razpreo se razgovor izmedju g. namjestnika i gg. zastupnikah i o kastavskih dogodjajih. Zastupnici naroda predočili su zemlje poglavaru kastavske i u obće dogodjaje u Liburniji u pravoj slici, kako njim to njihova zastupnička dužnost nalaže. G. namjestniku poznata je stvar iz službenih izvješćah a zastupnici čuli su ili vidili sve navlastiti ušesa ili oči. Razni ljudi sude razno. G. namjestnik preporučio je zastupnikom, da nastoje svimi silami narod umiriti a zastupnici odgovoriše da su o tom i do sada nastojali i da će i od sada isto činiti u kolliko njim se nebudu k tomu zaprieke postavljale.

Dogodjaji u Kastvu. Narod se koli u občini kastavskoj, toli u veprinačkoj i lovranskoj posve umirio. Sada jur uvidja kako je bio od bezduše nikah zlorabljen i zaveden. Javljaju nam sa onih stranah, da se još uvjek slobodno po onih občinah klatari poznato talijansko tepče. Čudimo se oblasti, da to sve mirnim okom gleda. Zar neće zbilja nitko na put stati rovarenju i spletkam one prekoučarske propalice?

U tršćanskih tamnicah nalazi se već više osobah iz Kastavske i veprinačke občine, koje su u izgredih prvačile i koje će sada morati odgovarati pred tršćanskim tribunalom za počinjena djela. Žalostno je, da će rad toga nastradati pojedinci i mnoge obitelji ni krive možda ni dužne a oni, koji nose svu krivnju za dogodivše se nerede u onih stranah, trti će si veselo ruke i valjda čekati drugu sgodu, da iznova narod uznemire i pobune. Preporučamo opet i opet oblasti, da bolje bdije nad onim poštenim pukom a da pazi na prste ljudem, kojim je jedino zanimanje smućivat i spletkarit.

Dvostruka mjera. Mi bi rado donašali u svakom broju viestih iz svih občinah Istre, o postupku oblastih u svih pitanjih, imenito pako u izbornih kad bi nas o tom naši prijatelji točno i redovito izvješćivali. Za danas govorimo o nekojih občinah. Zakoni se za jednu občinu na jedan za drugu na drugi način tumače kako se već vidi dotičnomu predstavniku oblasti. Kod nas u Ist i tumače se isti skoro uvjek na štetu Hrvatah a na korist Talijanah. — U Barbanu pobjedila je kod zadnjih občinskih izborah u dvih tielih talijanska stranka, u jednom hrvatska. Kako smo zadnji put javili, bili su zastupnici pozvani po dva puta da biraju občinsko vieće. Zastupnici nisu došli ni prvi ni drugi put. Poslie prvoga puta pozivao je c. kr. namjestnički savjetnik i upravitelj kotara puljskoga, sa otekah osobito poznati g. Elluscegg, Iva Mištrovića k sebi, da se opravda za što nije došao, premda neima k tomu nikakva prava. Poslie drugoga puta nametnula je c. kr. kotarska puljska oblast globu zastupnikom Hrvatom za to što nisu ni po drugi put došli.

Na sličan način izpao je izbor zastupstva u Buzetu. Samo je ova razlika, da je ovdje hrvatska stranka pobjedila u dvih tielih a talijanska u jednom. Zastupnici Talijani nisu htjeli doći k sjednici određenoj za izbor občinskoga vieća ni prvi ni drugi put. Naši zastupnici su odmah kod prvoga sastanka zahtjevali, da se oni, koji nisu došli, kazne globom svaki sa 20 forintih. Predstavnik c. kr. kotarske oblasti njim je odgovorio, da toga zakon nedopušća, jer da u takovih slučajevih može globom kazniti zastupstvo, a da zastupstvo još nije uredjeno. I sbilja nit poslie prvoga nit poslie drugoga puta nisu bili kažnjeni, nit od zastupstva nit od c. kr. kotarske oblasti. Zakon kaže (u §. 33. obć. izb. reda) da oni koji nedodju, podpadaju pod globu, koju može zastupstvo odmjeriti do 20 for. Ako bi to valjalo za slučaje o kojih je govora tad bi većina zastupnikah došlih k sjednici mogla kazniti manjimu zastupnikah, koji nisu došli, ali nikad c. kr. kapetan kao što je to učinio gosp. Elluscegg. O. je već drugud radio po svojej glavi ili dao raditi na štetu Hrvatah. pak misli da može još. Vidit ćemo što će na to visoko c. kr. namjestničtvo, ko komu je manjima proti globi utok učinila. Evo i trećega primjera nejednake mjere. Dne 11. marča, istoga onoga dana kao u Buzetu, bila je sjednica obć. zastupstva u istu svrhu sazvana u Dubašnici kao u Buzetu. Tamo se je manjini, duhom hrvatskim nadahnutoj zapretilo, da će platit globu od 50 for. i izgubiti zastupničku čast ako nedodje, dakle uporavilo se je novi zakon. Zašto se nije to u Buzetu učinilo? Zašto se sad neučini? Zašto se tamo misli na razpust zastupstva, ako se stranke ne slože?

Zar za to, jer je tamo većina hrvatska? Al takova nejednaka mjera u istoj stvari, istodobno, ipak preveć udara u oči. i mi ju ovdje ističemo svietu, osobito pako zastupniku Hrvatah Istre u Beču i njegovim drugovom. Nek vide što se dogadja za vlade »pravedne svim narodnostim«!

Nevjerojatno a ipak istinito. Čitamo u tršćanskom službenom listu razpis natječaja na mjesto tajnika u občini lovranskoj. Oni, koji žele moliti za to mjesto moraju znati (Sviete! čuj pa divi se!) posve dobro njemački i talijanski a ako je moguće i koji od jugoslavenskih jezikah! U Lovranu dakle, u srcu one toliko razvikane Liburnije, u kojoj pašuju i po miloj volji Hrvati i Kranjci, zahtjevaju, da bude znao budući občinski tajnik na prvom mjestu njemački, na drugom talijanski a tekar na trećem i to ako je dobro, ako ne isto tako, po koje od jugoslavenskih narječjah! Za one koji neznaju ili neće da znaju kažemo, da u občini lovranskoj imade 9 desetinah Hrvatah, jedna desetina potalijančenikah a niti jednoga jedinoga Niemca. Pa ipak za takovu občinu traži se tajnika, koji nemora poznavati jezike 9 desetinah pučanstva! Pitamo svakoga, ma i najljućega protivnika, je li igdje na svietu šta slična moguće osim kod nas u Istri. Mi znademo vrlo dobro, da to nije maslo sadašnjega zastupstva; poznamo onu kukavicu, koja je iznesla svoje jaje u lovransko gnjezdo. Znatiželjni smo kako će se sporazumiti 9 desetinah pučanstva sa budućim svojim tajnikom, koji bude možda znao koju rieč bugarsku — jer i taj je-

zik spada medju jugoslavenske — nu hrvatske nemora znati.

Nevjerujemo, da će onomu puku biti pravo ako se nebude mogao sporazumit niti sa onim, koga bude plaćao. Ubogi narode kad ćeš već jednom progledati?

Naši Veliko-Niemci. — Niemci u »rnjihu« kane podariti kneza Bismarka sa nekakvim narodnim darom. Svuda, gdje Niemci žive, sabiru se u to ime novčani prinosi. Posve je u redu, da svaki narod svoje velike muževe časti. Nelma dakle prigovora u tom ni našim veliko-Niemcem, nu ono što želimo iztaknuti jest, da naši veliko-Niemci vide često u tudjem oku slamku a u svojem nevide brvna. Nas je njihov časopis *«Tršćanska teta»* (Triester-Zeitung) denuncirala prigodom razprave sa Cuderom, da je naš časopis veliko-hrvatski dočim bi morala znati, da kad bi i to bilo, da veliko-hrvatstvo neprekoračuje granice Austro-ugarske države a mi znademo vrlo dobro za čim teže veliko-Niemci. Austrijskim Niemcem neprieči nitko subirati prinose za Bismarka, dapače u istoj »teti« pozivlju se tršćanski Niemci, da i oni nešto doprinesu. I to je pravo nu pitamo mi, što bi kazali naši veliko-Niemci, napose naša mila »teta« kad bi ovdašnji Slaveni ili naš časopis sabirao za kojeg slavenskog velikana izvan Austro-ugarske, rečimo za kojeg Srba, Bugara ili Rusa? Zaisto bi podigli proti nam nebo i pakao a u svom pravednom(?) gnjevu obsipali bi nas «panslavismom» i sličnimi produkti bolestnih moždjanah, da bi nam sve rebra pucala! Al da, ono što mogu i smiju Niemci, koji su odsusvud tlačeni (!) i mravreni (!), nesmiju po njihovom sudu Slaveni, koji danas gospoduju (?!)

Poreške brbljarije. Gospoda u Poreču kroz svoje glasilo, najprije prisvajaju si iz našega lista gradivo na način poznati samo njim koji se sunčaju na djedovskoj kulturi pa to još ilustriraju sebi samim na štetu a podnipošto nam.

Ljudi ti koji neglededi stvar, neglededi pitanje navaljuju prostački na čovjeka poštena i značajna na našega dičnoga zastupnika Vitezića. Medju ostalim porušnju po staroj »dišperanoj« krezubi: »da brbljarije ostaju brbljarije i bezplatna osumnjičanja dostojna su samo čovjeka, koji je denuncira«. Mi opažujemo svadjer više, da se gospoda u Poreču vrlo boje nekih osobah; oni nikad meritorno ne govore o stvari, nego navaljuju na osobe na način samo njima dozvoljen a poznat po cielome svietu pod imenom »infamnost«. To su sačuvali naši protivnici već od onoga doba, kad im se odkrilo njihove zlobne intrige u poznatom Cuderovom pismu, izigrali su kapelmajstora, kojega su poslali na ogled ali muziciraju još uvjek na jedan te isti način. Cudera su uništili oni sami, da mogu dalje tjerati svoj posao, da mogu razapinjati svoje mriežе pod drugimi uslovi i pod drugom firmom — a neznaju jadnici, da se njihove intrige same po sebi oduju.

»Baba« umjesto da žali nedužne žrtve svoje zlobe, razpiruje vatru, mjesto da tješi i miri podaje kamen u ruke neukoj svietini, da ga baci neznajući ni ona ni kamo ni kuda će; mjesto da poduči svietinu o svetosti zakona, ona sama krši zakon razprostranjujući lažne viesti sve pod krinkom neke previlegirane vlasti, plebiscita stvorena u poreškoj kovačnici.

Pri cieloj toj nesretnoj komediji jedino nas tješi činjenica, da mi, ostajući vjerni svojemu načelu puk smo uvjek obrađali na pravi put i da naša narav, nemogućа radjati tolike klevete i tolika osumnjičanja, ostala je jedna te ista, iskrena i poštena.

Iz Dubašnice primili smo i drugi dopis o posliednjem izboru obć. glavara i savjeta. Drugi dopis nesudara se sa prvim, t. j. dvoji, da će muževi, koji su na čelu obćinske uprave, htjeti počtrvovno i nepristrano raditi za obće dobro. Imademo dakle dva dopisa o istom predmetu od raznih osobah. Za sada nepriobćujem ni jednoga ni drugoga već ćemo malo čekati, da vidimo, koji li nas je od dopisnikah izvjestio po duši i pravici a koji protivno. Doznamo li, da nas je jedan ili drugi dopisnik hotomice namadjariti hoću, nećemo mu ostati dužni.

Razjašnjenje. U člančiću »Nekoliko riečih« u posliednjem broju r-đ-no je, da mjesto zastupnikah, koji ne dodju ni k drugoj sjednici uređenoj za izbor obćinskoga vieća »stupe oni zamjenici, koji su u istom izbornom tielu dobili najviše glasovah za članove zastupstva». Da nebi to koji krivo tumačio, navadjamo još jednom dotične rieči zakona priobćena u 11. broju našega lista. Kad nebi izabranik ni k drugoj sjednici u rečenu svrhu sazvanoj došao, tad **nastupa kao član zastupstva, dotično kao zamjenik onaj, koji je u dotičnom izbornom tielu dobio najveći broj glasovah za članovi zastupstva ili odnosno za zamjenici.** A to će reći, da u takovu slučaju postanu zastupnici oni, koji su kao zastupnici imali najviše glasovah iza onih, koji su bili po većini izabrani u dotičnom tielu a nisu hotjeli k rečenim sjednicam doći, i da postanu zamjenici (sostituti) oni, koji su imali kao zamjenici najviše glasovah iza onih, koji su bili izabrani u dotičnom tielu po većini a nisu došli k rečenim sjednicam. Ako su, recimo u prvom izbornom tielu, dobili većinu glasovah za zastupnike Talijani a manjinu Hrvati, i ako neće ti Talijani-zastupnici doći k sjednicam za izbor obćinskoga vieća ni drugi put u tu svrhu pozvani, tada stupe na njihovo mjesto Hrvati-zastupnici. Isto je tako i sa zamjenici ili sostituti.

Pazinskoj gimnaziji zvoni smrtno zvono. Već se ugo vremena govori i piše, da će biti pazinsku njemačka gimnazija prenešena u Pul. Sad je stvar već odlučena i početkom dojduće školske godine bit će to valjda već gotov čin. —

Pred nekoliko danah je naime municipium grada Pula, zaključio doprinosti 20,000 forintah za gimnaziju, koja bi se u onom gradu otvoriti imala i to sa njemačkim naučnim jezikom.

Talijanski jezik podučavati će se naravski kao obligatan predmet, na hrvatski dakako da se nije po običaju niti pomislilo. Grad Pul mora imati vrlo mnogo novacah, kad ovako liepu svotu odlučuje za njemačku gimnaziju. Zar neznaju gospoda u Pulu da bi im vlada njemačku gimnaziju bila dala i bez njihovog prinosa samo da bi ju zapitali bili?! Zar nevide gospoda kako se po Istri, osobito med hrvatskim pukom, dižu škole njemačke i bez da ih tko pita niti treba?

Zaključkom puljskog gradskog vieća nije doduše još odlučeno, da će biti pazinska gimnazija prenešena u Pul, ni to je naravski posliedica otvorenja gimnazije u Pulu. Čim se bude naime odlučilo otvoriti gimnaziju u Pulu, odrediti će se i zatvorenje pazinske, jer se za nju nebi našlo dostatno djakah.

Nam u istinu — kad nam nije dozvoljeno ni sanjati o hrvatskoj gimnaziji u Istri — svejedno je bila njemačka gimnazija u Pazinu ili Puli ; što se jezika tiče, ipak moramo kazati, kad već hrvatsku nemožemo dobiti, da nam je milije viditi u Pulu njemačku gimnaziju nego talijansku. Kako smo vidili u pazinskoj njemačkoj gimnaziji, odkad obstoji nije se još niti jedan Hrvat ni Talijan poniemčio. Hrvat ostao je Hrvat, Talijan ostao je Talijan. To se nebi za stalno moglo kazati kad bi ona gimnazija talijanska bila.

Mi dakle volimo njemačku nego talijansku gimnaziju u Pulu, jer ako nam ista nebude mnogo koristila, neće nam, nadamo se, niti škoditi.

Ovom prilikom bi ipak imali još pripomenuti, pošto se u gimnazijah odgajaju svećenici, činovnici, odvjetnici, liečnici itd. dakle sve ljudi, koji moraju svaki dan s nepreklidno s narodom obćiti, i pošto taj narod većinom hrvatski govori, da bi se vlada morala već jednom poskrbiti, da u budućoj pulјskoj gimnaziji bude hrvatski jezik *obligatan predmet za sve* a ne samo za Hrvate, jer svim koji u Istri žive i s narodom obć., hrvatski je jezik neobhodno potrebit.

Dajte dakle mladosti prilike, da taj jezik nauči na dobu i na lagak način, da se ne mora pod starost s učenjem istoga mučiti. Toliko za sada o budućoj pulјskoj gimnaziji.

Obćinski izbori u Kopru obavili su se prošlog čedna. U drugom i trećem tielu izabrani su većinom pristaše stare uprave a u prvom tielu činovnici.

Izmedju dalmatinskih tvornicah liquera, zauzimlje danas ona g. *Romana Vlahov-a*, koja je podignuta prije 25 godinah, jeduo od prvih mjestah te se može istom dalmatinska industrija punim pravom ponositi. Proizvodi ove tvornice bijahu na svih izložbah — gdje bijahu izloženi — najvišimi priznanji odlikovani. »*Elixira Vlahov* poznat je radi dobrih medicinskih svojstvah, a »*Maraskina*« spada medju najbolje liquere, koji se proizvadjaju u Austriji. Isto tako obljubljen i tražen je »*Rosolio Coccolae*, radi ljekovitih sastavinah, kojeg proizvadja ista tvornica. Nemanje vriednosti jesu izvrstna dalmatinska vina, koja pripravlja g. *Vlahov* i koje se natječu sa najpoznatijim svietskim vinom. Osobite vrsti tog vina kao: Vugova, Plavinić, Tartar itd. uživaju najbolji glas. Prije jedne i pol godine otvorio je g. *Vlahov* i u Trstu podružnicu za razpačanje svojih proizvodah a mi mu želimo u tom najbolji uspjeh, da bi naime otvorio put i u daleki svjet izvrstnim dalmatinskim proizvodom i tim došao do većeg vlasa on i zemlja, koja ga je porodila.

Članovi „Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri".

Po 1 for. darovali su sledeća gospoda: Rolć Luka, pr. ravnatelj kralj. nautičke škole, Damin Narcis, Lochner Aleksander, Mohorovičić Andrija, Zuvičić Anton uč. tolji kr. nautičke škole, Bujan Ivan, vjeroučitelj. Bakarčić Josip, trgovac. Dittrich Ivan Nep., obćinski blagajnik. Hiro Dragutin, pučki učitelj. Čepulić Egidij, gradski kapetan. Grisner Ferdo, poreznik. Heilmann Andre, porezni oficijal. Momčilović Luka, carinarski oficijal. Katarinić Milivoj, štedionički knjigovodja. Peruško Jakov, poduzetnik. Godinu Ferdo, trgovac. Svi u Bakru. Ukupno 16 forinta. Kao utemeljitelj sa 25 for. pristupio je dr. Fr. Mandić.

Pomorske viesti.

Navli za brodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk.	12	po ton.	dugah	
» Cette	»	12 i pol	»	»	»
» Bordeaux	»	13 i pol	»	»	»
» Maltu	»	13	»	»	lesa
» Algeriju	»	26 i pol	1100	unč.	franc.
» Messinu	»	18	1200	»	mlet.
» Cagliari	»	26	»	»	»
» Patras	»	26	»	»	»
» Pirej	»	25	»	»	»
» Aleksandriju	»	26	1000		
» Port-Said	»	35	»		

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk.	12.50	po ton.	dugah	
» Cetto	»	13	»	»	»
» Bordeaux	»	14	»	»	»
» Marsilju	»	14	»	»	bordun
» Cette	»	14.—	»	»	»
» Port-Vendres	»	15	»	»	»
» Algeriju	»	30	po 1100	unč.	mlet.
» Batum	»	1.50	po prazn.		barilu

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk.	12	po ton.	dugah
» Bordeaux	»	14	»	»
» Rouen	»	16	po 1015	klg. hrast. drva
»	»	20·80	po 1000	lit. vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tuzemstvu i inozemstvu.

Odjedrili iz:

Rieke 15. ožujka. Ossolnak A, Jelenčić za Cette. Marco Maria, Dičić za Marselju. Columbus, Meneghetto za Trst. — *Carigrada* 9. ožuj. Javor, Kumenarović za Marselju. — *Gravesenda* 11. ožuj Adrastea, — za Cette. — *N. Jorke* 3. ožuj Ibar, Šišić za Bejrut. — *Cagliaria* 9. ožuj. Saggio, Katarić za Elsinore. — *Trapania* 5. ožuj. Virgo, Gladulić za Stockholm. — *Samaranga* 5. velj. Conte Oscar L, Ragusin za Melbourne. — *Smirne* 7. ožuj. Dorina, Mohović za Falmouth. — *P Rades* 1. ožujka. Ukraine, Mirković za Genuu. — *Charlestona* 26. velj. Dalmazia, Vidović za Trst. — *Genue* Nimrod. Gerolimić za Batum. — *B. Ayresa* 6. velj. Vinka, Medanić za Falmouth — *Malta* 8. ožuj. Gregorius. Antončić za Trst. — *Carigrada* 7. ožuj. Javor, Kumenarović za Marsilju. 8 Marietta D, Gamulin, Cosmo G, Peršić za Galac. 10 Padre Figli, Stuk za Odessu. Gjurko Petričević Attivo, Kosović za Batum. Lamek, Piskulić za Calcik. 11. Paolina T, Pendo za Timbruk. 12. Mati Ane, Bielovučić za Varnu Poljanac, Kosić za Brdjansku. — *Genue* 17. mar Iskra, Klačević za Carigrad. — *Cette* 14 mar. Capricorno, Peselj za Trapani. — *Marselje* 14. mar. Caterina B., Babić za Torrevieja. — *Barbadoes* 18. veljače. Carmela, Polić za Jamaiku 20. Cavaliere, Gladulić za Tybee. — *Algoa Bay* 19. velj. Armida, Car za Capo Town.

Dojedrili u:

Trst 14. mar. Mate, Blažević iz Kingatona. Lavoro, Vidulić iz Maratonisia. Livadia, Zaćević iz Miletaka. 15. Mirra, Škopinić iz Licate. Orao, Zaćević iz Muloga Lošinja. 18. m. Malá S., Svilokosi iz Gruža. — *Marselju* 12. mar Jacob, Gurić iz Burgasa. — *New Jorku* 1. mar. Emilie, Tijanić iz Lisbone. Zvonimir, Bielovučić iz Lisbone. — *Trapani* 8. marča. Poschich. Tominić iz Aleksandrije. — *Singapore* 9. mar. Undine, Koboević iz Bangkoka. — *Algoa Bay* 5. velj. Armida, Car iz Port Augusta. *Samarang* 2. velj. Slobodna, Milinović iz Nove Jorke. — *P. Rades* 2. marčč. Šator, Ivančić iz Cette. Uroš, Klivain iz Bresta. — *Cette* 12. m. Grobnik, Blažević iz Rieke. — *Cardif* 14. m. Florida, Škopinić iz Havrea. — *N. Orleans* 2. mar. Šator, Ivančić iz Cette. Uroš, Klivain iz Bresta. — *Miljetke* 14. mar. Marino, Veličić iz Batuma. — *Carigrad* 4. mar. Javor, Kumenarović iz Samsuna. 7. Providenza, Pesciutti iz Genue. Marietta D., Gamulin iz Jelše. Unita, Parenta, Suhor iz Batuma. 8. Srednstvo. Car iz Nove Jorke. Padre Figli. Stuk iz Savone. 9. Cosmo G., Peršić iz Jelše. Gjurko, Petričević iz Dedagatcha. Noe Gabelia iz Batuma. 9 Giuseppe Župa, Tunjica iz Batuma. Oblić Damjanović iz Pireja. 11. Peljesac, Kosić iz Marselju. — *Trinidad* 19. velj. Forza, Perčić iz Cardifa. — *Canea* 9. mar. Nova Harnost, Poković iz Trsta. — *Barbadoes* 10. veljače. Cavaliere, Gladulić iz Montevidea. 20. Phison, Kozulić iz Montevidea. Imp. Francesco Giuz. I., Premuda iz Cape Town. — *Bassein* 12. v. Arcid. Rodolfo, Martinolić iz Penange.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	42.—	do	for.	—.—
» Santos	»	52.—	»	»	60.—
Cukar tučen	»	20.—	»	»	—.—
Ulje za jelo	»	42.—	»	»	44·—
» dalmatinsko	»	43.—	»	»	46.—
» talijansko fino	»	70.—	»	»	100.—
Riža talijanska	»	15.—	»	»	21.—
» indijska posk.		13.—			13.50
Papar Batavia	»	86.—	»	»	—.—
Bakalar Troms	»	—.—	»	»	40.—
Petrolj	»	10.—	»	»	11.—
Mast ovdašnja	»	37.—	»	»	38.—
» englezka	»	48.—	»	»	—.—
Slanina oblata	»	54.—	»	»	—.—
Maslo	»	60.—	»	»	100.—
Loj Dalmat.	»	40.—	»	»	—·—
Naranče puljižke	»	2.—	»	»	6.—
Rozlći puljižki	»	6.—	»	»	8.50
Limuni mnogo osk.	»	—.—	»	»	—·—
Mandole Dalm.	»	80.—	»	»	81.—
Smokve oskud.	»	—.—	»	»	—.—
Loča	»	15.—	»	»	20.—
Vuna bosanska	»	105.—	»	»	115.—
» dalmatinska		112·—			115·—
» istarska čista	»	118.—	»	»	120.—
Kože strojene poplat	»	140.—	»	»	160.—
» kravje	»	165.—	»	»	220.
» teletje	»	357.—	»	»	516.—
» surove volovje ovdašnje svježe		48.—	»	»	56.—
» suhe dalmat,		95.—	»	»	111.—
» » teletje		150.—	»	»	200.—
» janjetje 100 komada		72.—	»	»	98.—
Sieno	»	1.60	»	»	—.—
Sljive bosan. srbsko	»	16.—	»	»	20.—
» hrvatske	»	13.—	»	»	15.—
Pšenica poskočila	»	8.—	»	»	—.—
Kukuruz vlaški	»	6.—	»	»	7.—
» banatski	»	5.50	»	»	6.—
» hrvatski	»	5.25	»	»	5.75
Vino puljižko		14·—			18·—
» grško		14·—			—·—
» dalmatinsko		15·—			26·—
» istarsko		26·—			—·—
Raž Azov posk.	»	7.—	»	»	10.—
Zob mađjarska	»	7.—	»	»	—.—
» hrvatska	»	6.75	»	»	7.—
» urbanaška	»	8.—	»	»	—.—

Tršćanska burza

od dne 25. marča

Austrijska pap. renta	for.	83 30	do	for.	83.40
Ugarska » »	»	93 90	»	»	94.10
Ista u zlatu 4%	»	99.15	»	»	99.35
Dionice nar. banke	»	870.—	»	»	870.25
» kredit-banke	»	301.50	»	»	302.50
Talijanska renta	»	96.⅜	»		96.⅝
London 10 lirah sterlinah	»	124.—	»	»	124.½
Napoleoni	»	9.77.50	»	»	9.78.50
C. kr. cekini	»	5.70	»	»	5.72
Državne marke	»	60·50	»	»	60·60
Iste francezke	»	48.80	»	»	49.—
talijanske lire	»	48.70	»	»	48·80

Listnica uredničtva.

Pošiljatelju: »Franine i Jurine« iz Osora. Vaše pismo smo zabacili jer se neobaziremo na nepodpisana pisma.

Mnoge naše dopisnike molimo, da se uztrpe jer nam nedotičeće prostora.

G. J. G. u B, Vam i Vašem prijatelju odgovoriti ćemo čim prije pismom.

Lutrijski brojevi

od 22. marča.

Beč	77	70	53	2	51
Graz	87	7	30	40	83
Temešwar	17	33	66	70	78

dne 25. marča:

Brno	63	23	88	20	76

talijanskoj novini radi občinskih računah i kako je pisao proti nekomu sudcu. Ali moj gospodine! s nami nećete ništa opravliti jer vam ništa nevjerujemo. Stoga daleko od nas.

Kako smo pod Lovran, tamo imamo i naše mjestno školsko vieće. Njegovim članom bio je i naš nezaboravni župnik Logar. Po njegovoj smrti bi se bio valjda morao drugi na to mjesto odabrati ali i tu je valjda naš glavar radio po volji tudjoj. Gospodine glavaru zar nebi bilo lepo i pravo, da sazovete zastupstvo pa rečete: U osobi veleč. g. Logara izgubismo vriedna i učena svećenika, koji je bio i članom mjestnog školskog vieća, a drugomu članu je izteklo 6 godinah. Mošćenice i Brseč imaju također svoje škole a ima i ljudih, koji se razumiju u školu. Nemaju pako nijednoga zastupnika u mjestnomu školskomu vieću, odaberimo dakle sada jednog iz Mošćenicah a jednog iz Brseča. — I u ističnu, koli Mošćeničani toli Brsečani imamo uz naše vriedne župnike i drugih poštenih mužavah, koji bi častno znali zastupati to mjesto.

Nekada su politički glavari pohadjali najmanja selca, pregledavali škole, razpitivali za občinske stvari i potrebe, nu ima više vremena, da mi, tako rekuć nit neznamo, di imamo c. k. političkog kapetana, kako da se vrti sav sviet oko Opatije. Zar smo mi pastorci? Pak da nismo dobro obskrbljeni? I kako!

Martinac.

Pogled po svietu.

U Trstu, 25. marča 1885.

Sve su novine pune o putovanju naših prejasnih priestolonasliednikah. Dočck u crnogorskoj priestolnici, na Cetinju bijaše upravo veličanstven. U Kotoru dočeka visoke goste mladjahni kneževič Danilo, na granici sam knez Nikola, a nedaleko grada kneginja Milena. Sve po sagovih, prostrtih po putu dodjoše visoki putnici, Rudolf i Štefanija na Cetinje, gdje jih množtvo naroda odušovljeno pozdravljaše. Gostoljubivost junačkoga kneza bijaše upravo velika, oduševljenje bez kraja i konca. Veselje i oduševljenje postiže vrhunac, kad je sam knez u prisuću carskih gostovah sa balkona zaviknuo: Živili priestolja-nasliednici Rudolf i Štefanija, čemu se je narod sa burnim živili odazvao.

Cetinje bijaše isto večeri kao u jednom ognju; kriesovi sa bližnjih bregovah razsvetljivali su i krasili svu okolicu na daleko i široko. Može se kazati bez pretjerivanja, da bijahu primljeni visoki putnici onako, *kako to samo slavenska gostoljubivost primati znade.*

Naš zemljak g. Karabaić predvodio je deputaciju austro-ugarskih podanikah na Cetinji kraljeviću Rudolfu, koji je odvratio na pozdrav našega zemljaka vrlo ljubeznimi riečmi.

U Kotoru, Gružu i drugud slave carević i carevna najveću slavu. U Gružu primiše deputaciju iz Hercegovine, koja je pozvala priestolonasliednike, da dodju pohoditi i njihovu domovinu. Carević koji je sa narodom svuda hrvatski razgovarao, obeća da će rado zadovoljiti toj želji, bude li mu to ikako moguće.

U carevinskom vieću svršila se je razprava o proračunu. Za sablazan, koju je izazvao u carevin. vieću njemački zastupnik Knotz, nagradili ga splitski Talijomani, izraziv mu svoje zadovoljstvo i žahvalu, što je tobož branio nečije narodne pravice. Eto novog dokaza, da je koli liberalnim (!) Niemcem toli našim Talijanom isti cilj, izazivati naime škandale, sijati medju narode mržnju i razdor te varati i slepiti prosti puk. Vladin predlog, da se sklopi nagodba sa sjevernom željeznicom, bijaše primljen u carev. vieću.

U Hrvatskoj ništa osobita. Nastali su bili priepori o načinu kako da se proslavi tisućgodišnjica sv. Cirila i Metoda nu i ti su priepori nuzgredne naravi. Sve stranke pripravljaju se na izbornu borbu za ono malo zastupničkih mjestah, što su ostala prazna u onih kotarih, gdje su se zastupnici zahvalili ili za koja bijahu od sabora zastupničke časti lišeni.

U Albaniji nemora biti pravog reda. Prvaci Albanije izdali su na narod proglas, kojim ga pozivlju, da stresc turski jaram, da se oslobodi od silnika, jer da je k tomu nadošlo shodno vrieme. Carigradska vlada nastoji, da zabašuri sve viesti dolazeće iz Albanije. Zadnje viesti javljaju, da je već palo u boju do 200 Albanacah a 50 Turakah i to u blizini Prizrena. Viest ova potiče valjda iz turskog izvora a koliko je takovim glasovom vjerovati, netreba tekar dokazivati.

Razmirica izmedju Rusije i Englezke radi medje u Afganistanu nije još poravnana. Englezka izdala je nalog, da parobrodi, koji su u drugoj pričuvi (reservi) imadu biti pripravni i čekati zapovied pa odplove put baltičkog mora. S druge strane kažu, da Rusija sakuplja silnu vojsku u Afganistanu. Obistine li se ove viesti, tad možemo očekivat krvavu borbu izmedju ovih velovlastih.

U Egiptu biju se Arapi sa Englezi još uvjek. Englezom reć bi, da je poslužila sreća u zadnjo vrieme. Zarobili su mnogo Arapah i zauzeli nekoja važna mjesta. Kažu, da je pao i neki ljubimac krivog proroka, zapovjednik jednog diela Mahdi-ove vojske. Nu ni Englezi nemogu napredovati, kako bi valjalo, jer imadu malo vojske a k tomu vlada u onih stranah silna toplina.

Franina i Jurina.

Fr. Ugoni Jurino ako si vredan, ča j' to *frajkarta?*

Jur. Ata ja, sada si jušto na pravega prišal.

Fr. Tako čuj, pak povej još kemu. Frej kartu ti je nebore ovo: Recimo da zamu gosp. kapitan al duhtor cesarsku baretu, gredu na štacijon, sedu na mašinu va prvu klas prez zet buletina pak se pèljaju kud njin vranić drago i nikemu niš.

Jur. A po Franinu to ni jur pravo, zač bi mane s mašini za semi bisagami dole pobrcali i s četrte klasi ako nimam buletina v žepe.

Fr. Ja, ma ti nisi ni kapitan ni duhtor i nimaš frajkarti a va prven klase biš kušinl poblatil.

Fr. Si l'ča čul, kako j' staremu sucu?

Jur. Govore, da mu je saki dan bolje od potle duhtor k njemu redko zabuja.

Fr. Čoće reć, da se neda medig va Čičarlju.

Jur. Čuva trbuh za smokvi zač da su gore kozice.

Različite viesti.

Inštalacija. Presvietli biskup g. Dr. Glavina inštalirao je jučer preč. g. Dra. Iv. Šusta proštom stolnoga kaptola u Trstu.

Imenovanje. Ministar nutrnjih posalah imenovao je nadkomisara kod tršćanskoga redarstva g. Rajmunda Vidica redarstvenim savjetnikom a g. Lava Kalinovića redarstvenim komisarom.

Pastirska poslanica. Primili smo iz Poreča pastirsku poslanicu presv. g. Dra. Flappa kojom nastupa bi skupsku stolicu. Poslanica je obširna, liepo sastavljena i prilično čistim jezikom pisana.

Razpisana je služba c. k. kotarskog sudca u Poreču sa plaćom VIII. razreda. Molbe valja podati na c.k. okružno sudišće u Rovinju do 15. aprila. Očekujemo od ministra pravosudja, da će imenovati na to mjesto osobu, koja pozna temeljito hrvatski jezik, kojim govori ogromna većina pučanstva porečkog kotara

Deputacija kod namjestnika. Zemaljski zastupnici gg. Matko Laginja i Slav. Jenko bijahu ponedeljak kod tršćanskog namjestnika u poslu Munjcah. Javili smo u svoje vrieme, da kani kotarsko glavarstvo u Voloskom ograničiti dozvolu Munjcom, uslied koje su mogli slobodno trgovati ostom po našem carstvu. Munjce je priroda tako maćuhinski nadarila, da bi morali skapati od nevolje kad si nebi znali drugače pomoći. Oni idu naime svake godine po raznih zemljah carstva, u Štajersku, Tirol, Austriju Gorenju i Dolenju i sve do Moravske i Češke, gdje si zasluže trgujuć ostom lepog novca. Sada bi imalo prestati za Munjce i to jedino vrieto zaslužka, čim bi morala nastat medju pukom velika bieda i nevolja. Zem. zastupnici Laginja i Jenko zauzeše se za ubogi narod moleći namjestnika, da se Munjcem nezatvara put do zasluzbe. G. namjestnik obećao je zastupnikom, da će se zauzeti za ovu pravednu stvar a mi se nadamo, da će molba, koju uložiše zagovornici puka imati uspjela.

Ovom sgodom razpreo se razgovor izmedju g. namjestnika i gg. zastupnikah i o kastavskih dogodjajih. Zastupnici naroda predočili su zemlje poglavaru kastavske i u obće dogodjaje u Lisarnji u pravoj slici, kako njim to njihova zastupnička dužnost nalaže. G. namjestniku poznata je stvar iz službenih izvješćah a zastupnici čuli su ili vidili sve navlastiti ušesa ili oči. Razni ljudi sude razno. G. namjestnik preporučio je zastupnikom, da nastoje svimi silami narod umiriti a zastupnici odgovoriše da su o tom i do sada nastojali i da će i od sada isto činiti u koliko njim se nebudu k tomu zaprieke postavljale.

Dogodjaji u Kastvu. Narod se koli u občini kastavskoj, toli u veprinačkoj i lovranskoj posve umirio. Sada jur uvidja kako je bio od bezdušnikah zlorabljen i zaveden. Javljaju nam sa onih stranah, da se još uvjek slobodno po onih občinah klatari poznato talijansko tepče. Čudimo se oblasti, da to sve mirnim okom gleda. Zar neće zbilja nitko na put stati rovarenju i spletkam one prekoučarske propalice?

U tršćanskih tamnicah nalazi se već više osobah iz Kastavske i veprinačke občine, koje su u izgredih prvačile i koje će sada morati odgovarati pred tršćanskim tribunalom za počinjena djela. Žalostno je, da će rad toga nastradati pojedinci i mnoge obitelji ni krive možda ni dužne a oni, koji nose svu krivnju za dogodivše se nerede u onih stranah, trti će si veselo ruke i valjda čekati drugu sgodu, da iznova narod uznemire i pobune. Preporučamo opet i opet oblasti, da bolje bdije nad onim poštenim pukom a da pazi na prste ljudem, kojim je jedino zanimanje smućivat i spletkarit.

Dvostruka mjera. Mi bi rado donašali u svakom broju viestih iz svih občinah Istre, o postupku oblastih u svih pitanjih, imenito pako u izbornih kad bi nas o tom naši prijatelji točno i redovito izvješćivali. Za danas govorimo o nekojih občinah. Zakoni se za jednu občinu na jedan za drugu na drugi način tumače kako se već vidi dotičnomu predstavniku oblasti. Kod nas u Ist i tumače se isti skoro uvjek na štetu Hrvatah a na korist Talijanah. — U Barbanu pobjedila je kod zadnjih občinskih izborah u dvih tielih talijanska stranka, u jednom hrvatska. Kako smo zadnji put javili, bili su zastupnici pozvani po dva puta da biraju občinsko vieće. Zastupnici nisu došli ni prvi ni drugi put. Poslie prvoga puta pozivao je c. kr. namjestnički savjetnik i upravitelj kotara puljskoga, sa otokah osobito poznati g. Elluscegg, Iva Mištrovića k sebi, da se opravda za što nije došao, premda neima k tomu nikakva prava. Poslie drugoga puta nametnuia je c. kr. kotarska puljska oblast globu zastupnikom Hrvatom za to što nisu ni po drugi put došli.

Na sličan način izpao je izbor zastupstva u Buzetu. Samo je ova razlika, da je ovdie hrvatska stranka pobjedila u dvih tielih a talijanska u jednom. Zastupnici Talijani nisu htjeli doći k sjednici urečenoj za izbor občinskoga vieća ni prvi ni drugi put. Naši zastupnici su odmah kod prvoga sastanka zahtjevali, da se oni, koji nisu došli, kazne globom svaki sa 20 forintih. Predstavnik c. kr. kotarske oblasti njim je odgovorio, da toga zakon nedopušća, jer da u takovih slučajevih može globom kazniti zastupstvo, a da zastupstvo još nije uredjeno. I sbilja nit poslie prvoga nit poslie drugoga puta nisu bili kažnjeni, nit od zastupstva nit od c. kr. kotarske oblasti. Zakon kaže (u §. 33. obć. izb. reda) da oni koji nedodju, podpadaju pod globu, koju može zastupstvo odmjeriti do 20 for. Ako bi to valjalo za slučaje o kojih je govora tad bi većina zastupnikah došlih k sjednici mogla kazniti manjimu zastupnikah, koji nisu došli, ali nikad c. kr. kapetan kao što je to učinio gosp. Elluscegg. On je već drugud radio po svojoj glavi ili dao raditi na štetu Hrvatah, pak misli da može još. Vidit ćemo što će na to visoko c. kr. namjestničtvo, k komu je manjima proti globi utok učinila. Evo i trećega primjera nejednake mjere. Dne 11. marča, istoga onoga dana kao u Buzetu, bila je sjednica obć. zastupstva u istu svrhu sazvana u Dubašnici kao u Buzetu. Tamo se je manjini, duhom hrvatskim nadahnutoj zapretilo, da će platit globu od 50 for. i izgubiti zastupničku čast ako nedodje, dakle uporavilo se je novi zakon. Zašto se nije to u Buzetu učinilo? Zašto se sad neučini? Zašto se tamo misli na razpust zastupstva, ako se stranke ne slože?

Zar za to, jer je tamo većina hrvatska? Al takova nejednaka mjera u istoj stvari, istodobno, ipak preveć udara u oči, i mi ju ovdje iztičemo svietu, osobito pako zastupniku Hrvatah Istre u Beču i njegovim drugovom. Nek vide što se dogadja za vlade »pravedne svim narodnostim«!

Nevjerojatno a ipak istinito. Čitamo u tršćanskom službenom listu razpis natječaja na mjesto tajnika u občini lovranskoj. Oni, koji žele moliti za to mjesto moraju znati (Sviete! čuj pa divi se!) posve dobro njemački i talijanski a ako je moguće i koji od jugoslavenskih jezikah! U Lovranu dakle, u srcu one toliko razvikane Liburnije, u kojoj pašuju i po miloj volji Hrvati i Kranjci, zahtjevaju, da bude znao budući občinski tajnik na prvom mjestu njemački, na drugom talijanski a tekar na trećem i to ako je dobro, ako ne isto tako, po koje od jugoslavenskih narječjah! Za one koji neznaju ili neće da znaju kažemo, da u občini lovranskoj imade 9 desetinah Hrvatah, jedna desetina potalijančenikah a niti jednoga jedinoga Niemca. Pa ipak za takovu občinu traži se tajnika, koji nemora poznavati jezika 9 desetinah pučanstval Pitamo svakoga, ma i najljućega protivnika, je li igdje na svietu šta slična moguće osim kod nas u Istri. Mi znademo vrlo dobro, da to nije maslo sadašnjega zastupstva; poznamo onu kukavicu, koja je iznesla svoje jaje u lovransko gnjezdo. Znatiželjni smo kako će se sporazumiti 9 desetinah pučanstva sa budućim svojim tajnikom, ko i bude možda znao koju rieč bugarsku — jer i taj je-

zik spada medju jugoslavenske — nu hrvatske nemora znati.

Nevjerujemo, da će cnomu puku biti pravo ako se nebude mogao sporazumit niti sa onim, koga bude plaćao. Ubogi narode kad ćeš već jednomiprogledati?

Naši Veliko-Niemci. — Niemci u «rajhu» kane podariti kneza Bismarka sa nekakvim narodnim darom. Svuda, gdje Niemci žive, sabiru se u to ime novčani prinosi. Posve je u redu, da svaki narod svoje velike muževe časti. Nemadakle prigovora u tom ni našim veliko-Niemcem, nu ono što želimo iztaknuti jest, da naši veliko-Niemci vide često u tudjem oku slamku a u svojem nevide brvna. Nas je njihov časopis «*Tršćanska teta*» (Triester-Zeitung) denuncirala prigodom razprave sa Cuderon, da je naš časopis veliko-hrvatski dočim bi morala znati, da kad bi i to bilo, da veliko-hrvatstvo neprekoračuje granice Austro-ugarske države a mi znademe vrlo dobro za čim teže veliko-Niemci. Austrijskim Niemcem neprieči nitko sabirati prinose za Bismarka, dapače u istoj «tetii» poziviju se tršćanski Niemci, da i oni nešto doprinesu. I to je pravo nu pitamo mi, što bi kazali naši veliko-Niemci, napose naša mila «teta» kad bi ovdušnji Slaveni ili naš časopis sabirao za kojeg slavenskog velikana izvan Austro-ugarske, recimo za kojeg Srba, Bugara ili Rusa? Zaisto bi podigli proti nam nebo i pakao a u svom pravednom(?) gnjevu obsipali bi nas «panslavismom» i sličnimi produkti bolestnih moždjanah, da bi nam sve rebra pucala! Ai da, ono što mogu i smiju Niemci, koji su odsavud tlačeni (!) i mrovareni (li) nesmiju po njihovom sudu Slaveni, koji danas gospoduju (?!)

Poreške brbljarije. Gospoda u Poreču kroz svoje glasilo, najprije prisvajaju si iz našega lista gradivo na način poznati samo njim koji se sunčuju na djedovskoj kulturi pa to još ilustriraju sebi samim na štetu a podnipošto nam.

Ljudi ti koji neglededi stvar, negledeći pitanje navaljuju prostački na čovjeka poštena i značajna na našega dičnoga zastupnika Vitezića. Medju ostalim poručuju po staroj «dišperanoj» krezubi: «da brbljarije ostaju brbljarije i bezplatna osumnjičanja dostojna su samo čovjeka, koji je denuncirao». Mi opažujemo svedjer više, da se gospodu u Poreču vrlo boje nekih osobah; oni nikad meritorno ne govore o stvari, nego navaljuju na osobe na način samo njima dozvoljen a poznat po cielome svietu pod imenom «infamnost». To su sačuvali naši protivnici već od onoga doba, kad im se odkrilo njihove zlobne intrige u poznatom Cuderovom pismu, izigrali su kapelmajstora, kojega su poslali na ogled ali muziciraju još uvjek na jedan te isti način. Cudera su uništili oni sami, da mogu dalje tjerati svoj posao, da mogu razapinjati svoje mriežе pod drugimi uslovi i pod drugom firmom — a neznaju jadnici, da se njihove intrige same po sebi odaju.

«Baba» umjesto da žali nedužne žrtve svoje zlobe, razpiruje vatru, mjesto da tješi i miri podaje kamen u ruke neukoj svietini, da ga baci nezuajući ni ona ni kamo ni kuda će; mjesto da poduči svietinu o svetosti zakona, ona sama krši zakon razprostranjujući lažne viesti sve pod krinkom neke previlegirane vlasti, plebiscita stvorena u porečkoj kovačnici.

Pri cielo tej nesretnoj komediji jedino nas tješi činjenica, da mi, ostajući vjerni svojemu načelu puk smo uvjek obraćali na pravi put i da naša narav, nemogućа radjati tolike klevete i tolika osumnjičanja, ostala je jedna te ista, iskrena i poštena.

Iz Dubašnice primili smo i drugi dopis o poslednjem izboru obć. glavara i savjeta. Drugi dopis nesudara se sa prvim, t. j. dvoji, da će muževi, koji su na čelu občinske uprave, htjeti požrtvovno i nepristrano raditi za obće dobro. Imademo dakle dva dopisa o istom predmetu od raznih osobah. Za sada neprlobćujem ni jednoga ni drugoga već ćemo malo čekati, da vidimo, koji li nas je od dopisnikah izvjestio po duši i pravici a koji protivno. Doznamo li, da nas je jedan ili drugi dopisnik hotomice namadjariti hotio, nećemo mu ostati dužni.

Razjašnjenje. U člančiću «Nekoliko riečih» u poslednjem broju reč-no je, da mjesto zastupnikah, koji ne dodju ni k drugoj sjednici urečenoj za izbor občinskoga vieća ustupe oni zamjenici, koji su u istom izbornom tielu dobili najviše glasovah za članove zastupstva». Da nebi to koji krivo tumačio, navadjamo još jednom dotične rieči zakona priobćena u 11. broju našega lista. Kad nebi izabranik ni k drugoj sjednici u rečenu svrhu sazvanoj došao, tad **nastupa kao član zastupstva, dotičnog kao zamjenik onaj, koji je u dotičnom izbornom tielu dobio najveći broj glasovah za članovi zastupstva ili odnosno za zamjenici.** A to će reći, da u takovu slučaju postanu zastupnici oni, koji su kao zastupnici imali najviše glasovah iza onih, koji su bili po većini izabrani u dotičnom tielu a nisu hotjeli k rečenim sjednicam doći, i da postanu zamjenici (sostituti) oni, koji su imali kao zamjenici najviše glasovah iza onih, koji su bili izabrani u dotičnom tielu po većini a nisu došli k rečenim sjednicam. Ako su, recimo u prvom izbornom tielu, dobili većinu glasovah za zastupnike Talijani a manjinu Hrvati, i ako neće ti Talijani-zastupnici doći k sjednicam za izbor občinskoga vieća ni drugi put u tu svrhu pozvani, tada stupe na njihovo mjesto Hrvati-zastupnici. Isto je tako i sa zamjenici ili sostituti.

Pazinskoj gimnaziji zvoni smrtno zvono. Već se dugo vremena govori i piše, da će biti pazinska njemačka gimnazija prenešena u Pul. Sud je stvar već odlučena i početkom dojdućeškolske godine bit će to valjda već gotov čin. —

Pred nekoliko danah je naime municipium grada Pula, zakljućio doprinesti 20.000 forintah za gimnaziju, koja bi se u onom gradu otvoriti imala i to sa njemačkim naučnim jezikom.

Talijanski jezik podučavati će se naravski kao obligatan predmet, na hrvatski dakako da se nije po običaju niti pomislilo. Grad Pul mora imati vrlo mnogo novacah, kad ovako lieпu svotu odlučuje za njemačku gimnaziju. Zar neznaju gospoda u Pulu da bi im vlada njemačku gimnaziju bila dala i bez njihovog prinosa samo da bi ju zapitali bila?! Zar nevide gospoda kako se po Istri, osobito med hrvatskim pukom, dižu škole njemačke i bez da ih tko pita niti treba?

Zaključkom puljskog gradskog vieća nije doduše još odlučeno, da će biti pazinska gimnazija prenešena u Pul, al to je naravski posliedica otvorenja gimnazije u Pulu. Čim se bude naime odlučilo otvoriti gimnaziju u Pulu, odrediti će se i zatvorenje pazinske, jer se za nju nebi našlo dostatno djakah.

Nam u istinu — kad nam nije dozvoljeno ni sanjati o hrvatskoj gimnaziji u Istri — svejedno je bila njemačka gimnazija u Pazinu ili Puli ; što se jezika tiče, ipak moramo kazati, kad već hrvatsku nemožemo dobiti, da nam je milije viditi u Pulu njemačku gimnaziju nego talijansku. Kako smo vidili u pazinskoj njemačkoj gimnaziji, odkad obstoji nije se još niti jedan Hrvat ni Talijan poniemčio. Hrvat ostao je Hrvat, Talijan ostao je Talijan. To se nebi za stalno mogio kazati kad bi ona gimnazija talijanska bila.

Mi dakle volimo njemačku nego talijansku gimnaziju u Pulu, jer ako nam ista nebude mnogo koristila, neće nam, nadamo se, niti škoditi.

Ovom prilikom bi ipak imali još pripomenuti, pošto se u gimnazijah odgajaju svećenici, činovnici, odvjetnici, liečnici itd. dakle sve ljudi, koji moraju svaki dan i nepreklidno s narodom obćiti, i pošto taj narod većinom hrvatski govori, da bi se vlada morala već jednom poskrbiti, da u budućoj puljskoj gimnaziji bude hrvatski jezik *obligatan predmet za sve* a ne samo za Hrvate, jer svim koji u Istri žive i s narodom obće, hrvatski je jezik neobhodno potrebit.

Dajto dakle mladosti prilike, da taj jezik nauči na dobu i na lagak način, da se ne mora pod starost s učenjem istoga mučiti. Toliko za sada o budućoj puljskoj gimnaziji.

Občinski izbori u Kopru obavili su se prošlog čedna. U drugom i trećem tielu izabrani su većinom pristaše stare uprave a u prvom tielu činovnici.

Izmedju dalmatinskih tvornicah liquera, zauzimlje danas ona g. *Romana Vlahov-a*, koja je podignuta prije 25 godinah, jedno od prvih mjestah te se može istom dalmatinska industrija punim pravom ponositi. Proizvodi ove tvornice bijahu na svih izložbah — gdje bijahu izloženi — najvišimi priznanji odlikovani. «*Elixir* Vlahov» poznat je radi dobrih medicinskih svojstvah, a «*Maraskina*» spada medju najbolje liquere, koji se proizvadjaju u Austriji. Isto tako obljubljen i tražen je «*Rosb Coccolae*», radi ljekovitih sastavinah, kojeg proizvadja ista tvornica. Nemanje vriednosti jesu izvrstna dalmatinska vina, koja pripravlja g. *Vlahov* i koje se natječu sa najpoznatijim svietskim vinom. Osobite vrsti tog vina kao: Vugova, Plavinić, Tartar itd. uživaju najbolji glas. Prije jedne i pol godine otvorio je g. *Vlahov* i u Tratu podružnicu za razpačanje svojih proizvodah a mi mu želimo u tom najbolji uspjeh, da bi naime otvorilo put i u daleki svjet izvrstnim dalmatinskim proizvodom i tim došao do većeg glasa on i zemlja, koja ga je porodila.

Članovi „Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri".

Po 1 for. darovali su sledeća gospoda: Rolć Luka, pr. ravnatelj kralj. nautičke škole. Damin Narcis, Lochner Aleksander, Mohorovičić Andrija, Zuvičić Anton uč. telji kr. nautičke škole. Bujun Ivan, vjeroučitelj. Bakurčić Josip, trgovac. Dittrich Ivan Nep., občinski blagajnik. Hiro Dragutin, pučki učitelj. Čepulić Egidij, gradski kapetan. Grlener Ferdo, poreznik. Heltmann Andre, porezni oficijal. Momčilović Luka, carinarski oficijal. Katarinić Milivoj, stodionički knjigovodja. Peruško Jakov, poduzetnik. Godina Ferdo, trgovac. Svi u Bakru. Ukupno 16 forinta. Kao utemeljitelj sa 25 for. pristupio je dr. Fr. Mandić.

Pomorske viesti.

Navli za brodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk.	12	po ton.	dugah	
» Cette	»	12 i pol	»	»	»
» Bordeaux	»	13 i pol	»	»	»
» Malta	»	13	»	»	lesa
» Algeriju	»	23 i pol	1100	unč.	franc.
» Messinu	»	18	1200	»	mlet.
» Cagliari	»	26	»	»	»
» Patras	»	26	»	»	»
» Pirej	»	25	»	»	»
» Aleksandriju	»	26	1000		
» Port-Said	»	25	»		

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk.	12.50	po ton.	dugah	
» Cette	»	13	»	»	»
» Bordeaux	»	14	»	»	»
» Marsilju	»	14	»	»	bordun
» Cette	»	14.—	»	»	»
» Port-Vendres	»	15	»	»	»
» Algeriju	»	30	po 1100	unč.	mlet.
» Batum	»	1.50	po prazn.		barilu

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk.	13	po ton.	dugah
» Bordeaux	»	14	»	»
» Rouen	»	16	po 1015	klg. hrast. drva
» »	»	26·30	po 1000	lit. vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tuzi inozemstvu.

Odjedrili iz:

Rieka 15. ožujka. Ossoinak A, Jelenčić za Cette. Marco Murin, Dičić za Marsilju. Columbus, Muneghetto za Trst. — *Carigrada* 9. ožuj. Javor, Kumenarović za Marsilju. — *Gravesenda* 11. ožuj Adrastea, — za Cette. — *N. Jorke* 3. ožuj Ibar, Šišić za Bejrut. — *Cagliarija* 9. ožuj. Saggio, Katarić za Elsinore. — *Trapanija* 5. ožuj. Virgo, Gladulić za Stockholm. — *Samaranga* 5. velj. Conte Oscar L, Ragusin za Melbourne. — *Smirne* 7. ožuj. Dorina, Mohović za Falmouth. — *P Eades* 1. ožujka. Ukratne, Mirković za Genuu. — *Charlestona* 28. velj. Dalmazia, Vidović za Trst. — *Genue* Nimrod. Gerolimić za Batum. — *B. Ayresa* 6. velj. Vinka, Medanić za Falmouth — *Malta* 8. ožuj. Gregorius. Antončić za Trst. — *Carigrada* 7. ožuj. Javor, Kumenarović za Marsilju. 8 Marietta D, Camulin, Cosmo G, Peršić za Gaiac. 10 Padre Figli, Štuk za Odessu. Gjurko Petričević Attivo, Kosović za Batum. Lamek, Piskulić za Calcik. 11. Paolina T, Pendo za Timbruk. 12. Mati Ane, Bielovučić za Varnu Peljesac, Kosić za Brdjansku. — *Genue* 17. mar Iskra, Klačević za Carigrad. — *Cette* 14 mar. Capricorno, Peselj za Trapani. — *Marsetje* 14. mar. Caterina B., Babić za Torrevieja. — *Barbadoes* 18. veljače. Carmela, Polić za Jamaiku 20. Cavaliere, Gladulić za Tybee. — *Algoa Bay* 19. velj. Armida. Car za Cape Town.

Dojedrili u:

Trst 14. mar. Mato, Blažević iz Kingatona. Lavoro, Vidulić iz Maratonisia. Livadia, Začević iz Miljetaka. 15. Mirra, Škopinić iz Licata. Orao, Začević iz Maloga Lošinja. 18. m. Mali S., Svilokosi iz Gruža. — *Marsetju* 12. mar Jacob, Gurić iz Burgasa. — *New Jorku* 1. mar. Emilie, Tijanić iz Lisbone. Zvonimir, Bielovučić iz Lisbone. — *Trapani* 8. marča. Poschich. Tominić iz Aleksandrije. — *Singapore* 9. mar. Undine, Kobosević iz Bangkoka. — *Algoa Bay* 5. velj Armida, Car iz Port Augusta. *Samarang* 2. velj. Slobodna, Milinović iz Nove Jorke. — *P. Eads* 3. marčč. Šator, Ivančić iz Cette. Uroš, Kilvain iz Bresta. — *Cette* 12. m. Grobnik, Blažević iz Rieke. — *Cardif* 14. m. Florida, Skopinić iz Havrea. — *N. Orleans* 2. mar. Šator, Ivančić iz Cette. Uroš, Kilvain iz Bresta. — *Mižetke* 14. mar. Marino, Veličić iz Batuma. — *Carigrad* 4. mar. Javor, Kamenarović iz Samsuna. 7. Providenza, Pesciutti iz Genue. Marietta D., Gamulin iz Jelše. Unita, Parenta, Suhor iz Batuma. 8. Sredstvo. Car iz Nove Jorke. Padre Figli. Štuk iz Savone. 9. Cosmo G., Peršić iz Jelše. Gjurko, Petričević iz Ded-agatcha. Noe Gabella iz Batuma. 9 Giuseppe Župa, Tunjica iz Batuma. Obil'5 Damjanović iz Pireja. 11. Peljesac, Kosić iz Marselje. — *Trinidad* 19. velj. Forza, Perčić iz Cardifa. — *Canea* 9. mar. Nova Harnost, Poković iz Trsta. — *Barbadoes* 10. veljače. Cavaliere, Gludulić iz Montevidea. 20. Phlaon, Kozulić iz Montevidea. Imp. Francesco Giuseppe I., Premuda iz Cape Town. — *Bassein* 12. v. Arcid. Rodolfo, Martinolić iz Penange.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	42.—	do	for.	—.—
» Santos	»	52.—	»	»	60.—
Cukar tučen	»	20.—	»	»	—.—
Ulje za jelo	«	42.—	»	»	44'—
» dalmatinsko	»	43.—	»	»	46.—
» talijansko fino	»	70.—	»	»	100.—
Riža talijanska	»	15.—	»	»	21.—
» indijska posk.		13.—			13.50
Papar Batavia	»	86.—	»	»	—.—
Bakalar Troms	»	—.—	»	»	40.—
Petrolj	»	10.—	»	»	11.—
Mast ovdušnja	»	37.—	»	»	38.—
» englezka	»	48.—	»	»	—.—
Slanina oblatn	»	54.—	»	»	—.—
Maslo	»	60.—	»	»	100.—
Loj Dalmat.	»	40.—	»	»	—'—
Naranče puljške	»	2.—	»	»	6.—
Rozići puljški	»	6.—	»	»	8.50
Limuni mnogo osk.	»	—.—	»	»	—'—
Mandole Dalm.	»	80.—	»	»	81.—
Smokve oskud.	»	—.—	»	»	—.—
Leća	»	15.—	»	»	20.—
Vuna bosanska	»	105.—	»	»	115.—
dalmatinska		112'—			115'—
» istarska čista	»	118.—	»	»	120.—
Kože strojeno poplat	»	140.—	»	»	160.—
» kravje	»	165.—	»	»	190.—
» teletje	»	357.—	»	»	510.—
» surove volovje ovdušnje svježe		48.—	»	»	56.—
» suho dalmat,		95.—	»	»	111.—
» » teletje		150.—	»	„	200.—
„ janjetje 100 komada		72.—	„	„	98.—
Sieno	»	1.60	»	»	—.—
Sljive bosan. srbske	»	16 —	»	»	20.—
» hrvatske	»	18.—	»	»	15.—
Pšenica poskočila	»	8.—	»	»	—.—
Kukuruz vluški	»	6.—	»	»	7.—
» banatski	»	5.50	»	»	6.—
» hrvatski	»	5.25	»	»	5.75
Vino puljško		14'—			18'—
grško		14'—			—'—
dalmatinsko		15'—			20'—
istarsko		26'—			—'—
Raž Azow posk.	»	7.—	»	»	10.—
Zob mugjarska	»	7.—	»	»	—.—
» hrvatska	»	6.75	»	»	7.—
» arbanaška	»	8.—	»	»	—.—

Tršćanska burza

od dne 25. marča

Austrijska pap. renta	for.	83 30	do	for.	83.40
Ugarska » »	»	93 90	»	»	94.10
Ista u zlatu 4%	»	99.15	»	»	99.35
Dionice nar. banke	»	870.—	»	»	870.25
» kredit-banke	»	301,50	»	»	302.50
Talijanska renta	»	99.3/8	»	»	99.1/4
London 10 lirah sterlinah	»	124.—	»	»	124 1/8
Napoleoni	»	9.77.50	»	»	9.78.50
C. kr. cekini	»	5.70	»	»	5.72
Državne marke	«	60·50	»	»	60'69
Ista francezke	»	48.80	»	»	49.—
talijanske lire	»	48.70	»	»	48·80

Listnica uredničtva.

Pošiljatelju: «Franine i Jurine» iz Osora. Vaše pismo smo zabacili jer se neobazircmo na nepodpisana pisma.

Mnoge naše dopisnike molimo, da se uztrpe jer nam nedotječe prostora.

G. J. G. u B. Vam i Vašem prijatelju odgovoriti ćemo čim prije pismom.

Lutrijski brojevi

od 22. marča.

Beč	77	76	53	2	51
Graz	87	7	10	40	83
Temešwar	17	33	66	70	78

dne 25. marča:

Brno	63	23	88	20	76

TRŠĆANSKA TRGOVAČKA

banka

Eskomptiranje mjenicah.

Trst neposredno i domicilirano 4%
Beč neposredno i domicilirano 4%, nu ne kraće od 10 danah.
Prag, Pest, Brno, Gradac, Lavov, Ljubljana, Zagreb i Rieka neposredno i domicilirano 4% u roku ne kraćem od 15 danah. 2—2

Doznake

za gore spomenuta tržišća bez provizije.
Interesi za izdane novce za Bankanote 3% godišnjih sa predogiasom od 15 danah
2½% « « « « 5 «
Za komade od 20 franakah u zlatu interesi polag ugovora
Interesi na posude vriednostnih papirah na Warrante 5% godišnjih bez ikakva troška i provizije na papire 6% godišnjih za iznose do for. 500; za veće iznose polag ugovora.
Izplata kuponah, kupnja i prodaja vriednostih ⅛% provizije.

Bankovni račun

2% do iznosa od for. 50.000.
Odiel za komade od 20 franakah u zlatu.
Sve navedene operacije obavljaju se kano do sada u komadih od 20 franakah polag ugovorenih pogodbah.

Ulošci sahranjeni.

U sjegurnoj blagajni, gdje se čuvaju sve vriednosti banke, sahranjuje se javne vriednosti, zlato, srebro i skupocieni predmeti uz povoljne pogodbe.

Trst, 21. maja 1884.

Upravni savjet.

Javna trgovačka agencija

(Pubblica Agenzia Commerziale)

u TRSTU

Corso br. 22.

Odiel za izvješća. Ponude i izvješća o domaćih i inostranih trgovcih, kako također trgovačke i obrtnjske vieści.

Zanimivo za sve

Odiel za nastavljenje u službe. Priskrbi zastupnike i činovnike za sve trg. struke, za tvornice i za visoku gospodu.

Posebna poslužba za male naručbe. Pošilja se na sve kraje na drobno družinom i gostionicam: Razno sočivo, kavu, mirodije, pomaranče, limune, voće, cvetje, rukodelsko orudje, pokućstvo modne predmete itd.. sve po originalnih cienah uz malu proviziju, carine prosto.

Preuzme razpošiljanje i izračunu tiskanicah, okružnicah, cenikah za budi koje pokrajine i stališe.

LA FILIALE
della
BANCA UNION
TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
4 « « « 12 «
4½ « a sei mesi' fisso per Napoleoni
3¼ % con preavviso di 20 giorni
3½ « « « 40 «
3½ « « « 3 mesi
4 « « « 6 «
Godranno dell'interesse aumentato le lettere in circolazione con 5 giorni di preavviso dal 6 novembre a. c. quelle con 12 giorni dal 13 giorni e quelle con 24 giorni dal 25 novembre a. c.

IN BANCO GIRO

abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume pei propri correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell'incasso *d'assegni, cambiali e coupons,* verso ⅛% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(**Sezione Merci**) s'incarica dell'acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 2—2

Blagorodni gospodine!

Držim si za dužnost, da Vam se za moje zdravlje zahvalim. Već me bilo ostavilo više liječnikah, tada se utekoh k Vašemu *Dra. Rosa životnomu balsamu* te se odmah nakon druge staklenice osjetih zdravim. Trpio sam na želudačnom kršu i onesviještivanju, osobito na glavobolji i nesvlesti; trpio sam danomice svaku uru. Čim sam počeo uzimati Vaš Dra. Rose Životni balsam odmah je bol popustila te sam sada posve zdrav i nadam se, da se bolest neće povratiti, jer ima 28 danah, da je iščezla. Mogu zaista dra Rose Životni balsam svakomu što bolje preporučiti te to i činim kod svih mojih znanacah, koji trpe od iste bolesti. Zahvaljujem Vam se iznovice i jesam sa poštanjem *Mikovil Steiner,*
posestnik u Zmaimu.

Brza i sjegurna pomoć za bolesti želudca i njezine posliedice.

Obrana zdravlja

ovisi gotovo o *začuvanju* i *pospješenju probave,* jer ova je *glavna podloga zdravlju,* te *koli tjelesnom toli duševnom dobrostanju.* Najbolji *domaći lieк* za ureditli probavu, primjerano mješanje krvi i odstraniti nezdravo čestice krvi jest već odavna poznati i obljubljeni

dr. ROSA životni balzam.

Priredjen je od *najboljih, liečničkih najkriepljih zeleninah;* izkazao se osobito kano sjegurna pomoć kod *nesredne probave,* kod *otr javanja, nadimanja, bljuvanja,* kod bolestih u *tjelu i želudcu, želudačnom kršu, prepunjenom želudcu,* kod *napale krvi, hemoroidah, ženskih bolestih,* kod *bolesti u drevih, hypohondrije* i *melankolije* (uslied slabe probave); on oživljuje svu djelatnost *probave,* čisti krv te dobiva *bolesno tjelo* iznova *zdravlje.* Uslied ove izvratne vlastitosti, postao je *sjeguran ljudski domaći lieк* a radi toga svuda je poznat.

i staklenica 50 nvč. dve staklenice i for.

Na tiuđo pohvalnih pisamah, lahko svaki pročita. Šalje se na *frankirana pisma* ne ova strane *uz pouzeće iznosa.*

OPOMENA!

Da se izbjegne nemilim zgodam, prosim sve p. n. gg. naručnike, neka zahtjevaju izrično dr. Rose-a životni balzam iz ljekarne B. Fragner-a u Pragu, jer sam opazio, da su dobili naručnici od više stranah neuspješnu smjesu ako su tražili jednostavno: životni balzam a no izrično: dra ROSE životni balzam.

Pravi dr. Rose-a životni balzam

dobiva se samo u glavnom skladišću B. Fragnera, ljekarna »kornomu orlu« u Pragu, ugao »Spornergasse Br. 205-3

U Trstu: P. Prendini, G. Foraboschi, Jak. Serravallo, Ed. v. Leitenburg i Ant. Suttina, Carl Zanetti, ljekarnici.

U Zadru Andrović N; Rieka J. Predam; Dubrovnik J. Aleksić; *U Hrvatskoj i Slavonji sliedeće ljekarne: Zagreb* Arazim C.; A. E Milosrdna braća; M. L. Flukh: *Stara Gradiška* St. pl. Varinčić; *Belovar* Alex. Hržić. *Osiek* J.G. pl. Dionea *Brod n. S.* N. B. Kuković. *Gospić* V. Vonk. *Gjurgjevac:* R. Pollaschek, *Jaska* E. p. Tomaj. *Ivanić* E Tollović. *Karlovac* G. Findola i E pl. Sladović. *Križevci* L. Brotsky. *Nova Gradiška* D. Dienes. *Novska:* A H. Drapczynski. *Otočac* V. Částek *Ogulin* Jos Finkh. *Pregrada* H. Bilinsky. *Zemun:* F. pl. Benko, *Sisak* J: Wertheimstein. *Valpovo* Alex Doszáthy *Vinkovci* Fr. Herzig. *Vukovar,* Fel. Kirchbaum. *Varaždin* A Kusy. *Županje* Malter A.

Sve ljekarne i vođe trgovine sa materijalnom robom u Austro-Ugarskoj imadu skladišća toga životnoga balzama.

Tamo se također dobije:

Pražko domaće mazilo

proti oteku, ranam i svakojakoj upali.

Ako se ženam prsa upale, ili otrdnu, i kod svakog oteka, kod crva u prstu i zanoktici, kod izvinutja, kod morske (mrtve) kosti, kod reumatičnog oteka, kronične upale u koljenih, rukah i ledjih; ako si tko nogu izvine, proti kurjem oku i potu noguh, kod ranjenih rukuh, proti lišnjem, proti tekućim ranam, otvorenim nogam, proti raku i upali kože, nemna boljega mazila nego li je ovo.

Zatvoren otek brzo se izliečí; *smrad koji iz oteka teče, izvuče ovo mazilo* brzo i ranu izliečí. Ovo mazilo je radi toga tako dobro, što odmah pomože i rana se *prije ne zaciehi, dok nije sav gnoj iz nje izvučen.* Zapriečí također rast divljega mesa i čuva od upale. Također ublaži bolesti. Otvorene i tekuće rane moraju se mljačnom vodom izprati, zatim se na njo ovo mazilo prilepi. 20—2

Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pokazao se ovaj balzam kano najbolje sredstvo: on odstrani nagluhost te se po njem zadobije opet jur izgubljeni sluh 1. staklenica 1 for. a. v.

Nekašlji više

Prašak za prsa

Nekašlji više

Izvrstan lieк proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katarajnim manam. 48—16

Skatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u ljekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.

Šibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nepogrješivo!

Svak dobije iznos natrag, kod koga bi moj sigurno djelujući

ROBORANTIUM

(sredstvo za bradorast)

bezuspješan ostao. Isto tako sigurno djeluje *protiv čelavosti, ispadanju kose, peruti i sredenju.* Uspjeh višekratnim trenjem zajamčem. Originalne boce po 1. for. 50 nč. i boce za probu po 1 for šalje 1—1

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opetovno upotrebljen pokazuje takodjer dobar uspjeh *protiv slabosti* i *glavobolji.*

U Trstu: Petar Slocovich, farmac. ala Marina, Via Sanita 13. Pvaxmarer ljek. **Hrvatska Slavonija: Zagreb:** samo Č. Arasim. **Rieka:** Gmeiner. **Gospić:** Vouk, **Ivanec kraj Varaždina:** Janoš. **Ivanić grad:** Tollović. **Jaska:** Tomaj **Karlovac:** Findels. **Petrinja:** Grglć **Zemun:** pl. Benko. **Sisak:** Gursky. **Varaždin:** Ried. **Vinkovce:** pl. Aleman. — **Bosnija: Sarajevo:** Pl. Pleyel, ljekarnik. **D. Tuzla** Pecikovlć, ljekarnik. **Dalmacija Zadar:** Andrielić. **Spljet:** Aljinović.

Tamo se može takodjer dobiti *Eau de Hébe,* iztočno sredstvo ljepote, koje uzdrži svježost i bieloću puti. Cieno 85 novčića. — *Bouquet du Serail de Grolich,* vonj za rubce i elegantni svlet. Ovo je bieser svih vonja. Radi vanredno lieпe sprave, služi i kao dar za Božić i imendan. Cieno for. 1.50

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—3

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cieno košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive · čistila za noge, sagove; kiste svakovrsti; povoštano platno; tenac za ovlietje i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosljskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 3½%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 3½%, kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Boč, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermannstadt, Innskruck, Clolovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devisah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ⅛% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ⅛% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povoće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—11

Velika partija

ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2—2

Velika partija

odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za ciele mužke odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju za marku od 10 nvč.

PRIPOSLANO.

Upozurujem štovano občinstvo, da je mo Elisir VLAHOV dobio na posliednjoj izložbi u Calcutti 1883-1884. veliku kolajnu i počastnu diplomu.

Nadalje javljam, da nije to prvi put, ilo je moj ponad kriljivi Elisir bio odlikovan, već dapače održa množtvo kolajnah zlatnih, srebrnih i broncevnih od raznih izložbah.

Zahvalna pisma i liečničke svjedočbe preporučuju Elisir što većma svakomu. Razni medicinski učenjaci upotrebljuju ga u bolnicah i svuda postignu najbolji uspjeh.

Sa poštanjem „Romano Vlahov" iz Šibenika. 10—26

Moj Elisir Vlahov, zeludačni likvor nadje se u svih glavnih gradovih svieta. Valja paziti na patvarenje. Način kako se razpoznaju prave staklenici jest: paziti da li je u staklenici utisnut: Romano Vlahov Šibenik, nadalje, suhi pečat u škatuljici a na čepu pečat na ognju i napokom izvornu firmu na naslovu.

Odlikovan „Specialitet" P. Slocovich-a

Ljekarna „Alla Marina"

Prekrupivanje paklinske (katram) vode na najveće odmjerke, proizvedeno od lučbara-ljekarnika *P.Iocovich-a.* Jedna staklenica sadržavajuća 400 gramah utoza metr. dec. stoji samo 60 nvč.

Ima se pitati: *»Paklinsku vodu«* priugotovljenu od P. Slocovich-a.

Prsni sirup Dra- Goracuchi-a.

Izvrstan lieк proti prehladi, promuklosti, suhom kašlju, plućnim, gutnim i opsnim katarom, upali pluća, kašlju itd. Mnogobrojni zahvalni spisi jesu svakomu na uvid. Cieno staklenici novč. 60. Novac se povrati onomu koji neozdravi.

Naručbe uz pouzeća obavljaju se kretom pošte. 18—30

!! POZOR!!

NB. POZOR OD PATVORENJA !

1884. IZLOŽBA U KALKUTI.

Diplom sa medaljom.

VLAHOV

elixir odobren po c. kr. vladi, preporučen od liječničkih strukovnjakah, odobren patentom sjedinjenih državah Amerike.

Uspjesi postignuti: Svaka nerazpoloženost, neprobavljivost, kolika, gljiste, hemoroidi, simnice, vodena bolest, menstruacije, tromost, slabina, sišćanja krvi. Čisti lagano i okrepljuje zdravlje. Svaka staklenica je providjena jednom naputnicom, kako se ima upotrabiti.

Da se lagje do ovog lieka dodje, a nabdiva a njim izumitelj sve kavane, mirodijarice, slastičarne, prodaje like ah u svih glavnih mesta cielega svieta.

Tvornica: Rocanac Vlahov u Šibeniku. Glavno skladište u Trstu ulica S. Lazzaro br. 1.

NB. POZOR OD PATVORENJA !

!! POZOR!!

!! POZOR!!

NB. POZOR OD PATVORENJA!!

1—14

NB. POZOR OD PATVORENJA!!

Za ovu korizmu.

preporučuje se »Hrvatski Bogoslužbonik«, u kom osim jutrnja, večernja i raznih pjesama hrvatskih za crkvono pjevanje kroz svu godinu, ima i put od križa, oficij velike nedjelje, plač Gospin, služba na mrtvi dan, Svesvete, Božić, Mlado ljeto, Vodokršće, Sviećnicu i ostale Gospine blagdane, Ruzarij, Litanije, Gospe i Svih Svetih, kako se služi sv. misa staroslavenski, oficij na sv. Jurja, Sv. Aste, apoštola sv. Ćirila i Metoda, Asižko proščenje itd. itd. Nabavlja se kod uprave »Narodnoga Lista« u Zadru. Mehko uvezan fr. 2.—, a vezan u koži i pozlaćen fr. 2.70. Tko pošalje novce unapried, prima ovu knjigu od preko 400 strana u kuću bez kakva poštarskoga troška.

AL VOMERO VERDE

Trgovina sa željezom: **Piazza della Legna** porta Nro. 5. Dobiti se može svakojako orudje za *poljodjelca* i *zanatliju* svakojake *sprave za konje* i *predmete za kuhinje* i *obitelji.* Sve uz najniže ciene. 1—3

Agentura parobrodarske plovitbe za Sjevernu i Južnu Ameriku uputaje izseljenike uz nizku cienu, najbolje uvjete i dobre preporuke. — Obratit se na ovlaštenoga Agenta.

10—3 **Giov. A. Gjaja, Trst.**

ODIELA na mjesečne i nedeljne rokove mogu se dobiti u **krojačnici: al N. 12 Via Farneto,** učinjena polag mjere. Budući imade u zalihi velik izbor **sukna** svake vrsti, može dati uz umjerenije ciene nego li drugi.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.** Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 14. U Trstu 2. aprila 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Posl.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom uputnicom (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i na tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka i 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Neblijegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Uskrsni dar

latinskoj gospodi.

«Prisegla je zemlja raju,
da se svo nje tajno znanje.
Nar. Poslovica.

Na koncu devetnaestoga stoleća, usred prosvietljene Europe, prvaci naroda, koji si prisvaja skoro svu kulturu, počinjaju toli bezdušnih, nekulturnih i barbarskih činah, za koje bi se sredovječni mračnjaci i divljaci zaisto sramili.

Prvaci ti jesu predstavnici talijanskoga plemena u Istri. Njihova bezdušna, nekulturna, barbarska djela opisali smo i ožigosali pred cielim svietom često putah. Nu mi smo mogli jedino ono odsuditi, ono žigosati, što je došlo jednim ili drugim putem na javnost. Mogli smo jedino gotove čine odsuditi, nu tajne osnove, nečiste spletke i za nas pogubne programe, i one, koji su je izvadjali, riedko bi postigla zaslužena pedepsa — prezir i prokletstvo pošteno mislećih ljudih.

God. 1881. dne 2. aprila u 7. br. »Naše Sloge« čitamo jednu sličnu paklensku osnovu, poznatu pod imenom »Cuderovo pismo« pisano dne 5. marča god. 1880. g. Ivanu Sussi, ravnatelju zemaljskoga računovodstva u Poreču.

Tim pismom odkriveno su do tada tajne spletke istarskih Talijanah, odkriveno je bezdušno poduzetje naših narodnih protivnikah. Poročko-pazinski prvaci videći se izdanimi, stadoše dokazivati, da nisu imali ništa zajedničkoga sa g. Cuderom, da je on radio sve na svoju ruku, u obće, da oni ga neznaju niti poznaju. G. Cuder ponio se kano Talijan u ono po njega kritično doba napram svojim patronom i jednomišljenikom upravo veledušno. On je mirne duše uzeo na sebe odgovornost za svoje i tudje griehe i opačine.

Mi nismo već tada vjerovali uvjeravanju službenih i privatnih prvakah talijanskog plemena, buduć bijasmo i jesmo u dnu duše osvjedočeni, da je bio g. Cuder puko sredstvo, kojim su se porečki prvaci služili, da upropaste i unište občinu Kastav, a sa istom i Hrvatstvo Istre, kako je to g. Cuder predlagao.

U tom stalnom uvjerenju učvršćuje nas jošte većma korak ravnatelja zemaljskoga računovodstva g. Ivana Susse u Poreču. Ovaj, kao uplivna službena osoba u Poreču, pretekao je g. Cudera sličnim pismom, koje nam podaje ključ k svim talijanskim spletkam proti jadnoj občini Kastav; podaje nam razjasnjenja o ljudih i stvarih, koje bijahu do sada tajnom koprenom zastrte, te nam prstom pokazuje ono pošteno i plemenito(!) talijansko muževe, koji su si postavili zadaćom, uništiti občinu Kastav, kojim je geslo: »propast Hrvatom Istre«.

Za danas donašamo to krasno pismo g. Ivana Susse bez tumačenja u izvornom talijangkom jeziku i hrvatskom prevodu. Čim prije donesti ćemo opet Cuderovo pismo nek ono narodu nikad iz pameti neizpade; nek imade uvjek pred očima groznu propast, koju mu talijanski spletkari zasnovaše; nek nikada nezaboravi, da mu niti iz Pazina ni iz Poreča nikad ništa dobra ni koristna doći neće. A sada evo glasovitoga pisma g. Ivana Susse, latinskoj gospodi Istre za uskrsni dar:

Predragi g. Cuderu!

Poreč 25. novembra 1879.

Po nalogu g. pokrajinskoga podkapetana dra. Amorosa i odnosećse na moje posliednje, upravljam Vam ovo pismo.

Razpust sadanjeg občinskog zastupstva sliedit će u kratko, *pošto su u tom složni pokrajinski odbor i namjestničtvo.*

Po mojem slabom mnenju, taj liek, obzirom na okolnosti i osobe, neće u bitnosti nimalo promjeniti stvari i gore-spomenuta mjera neće imati drugo svrhe, nego da se dade zadovoljštinu Vam i Voloskomu kapetanu.

Novo kastavsko občinsko zastupstvo neće biti dolsta ni bolje ni gore od sadanjega, od bivših i od svih onih, koja budu za njim sliedila u budućo i za sve vjeke vjekov (in avvenire e per omnia saecula saeculorum).

Moram Vam pak javiti, da se je pokrajinski odbor, obzirom na predtekle mjere i čine i na najnovije dogodjaje posve osvjedočio o nemogućnosti Vašega položaja u Kastvu, **med onim čoporom barbarah i divljakah** (fra quella orda di barbari e selvaggi) pa stoga i zato što neće, da Vas izloži pogibelji zlostavljanja i možda života, niti da na sebe uzme odgovornost kakve nesreće, odbor se je odlučio i zaključio opozvati Vas za uvjek iz Kastva, i to tako, da odbor pokrajinski nešilje ni sada niti će već u buduće ikada poslati koga k občini, niti da nastavi službu već Vam povjerenu, niti u ikakvu drugu svrhu ili korist **kobne one občine.**

Pokrajinski odbor prem se je konačno zato odlučio, vollo bi ipak, da se Vi svojevoljno odrečete službe i da odreknuće pošaljete čim prije moguće pokrajinskomu odboru, koji će Vam, primiv je, *odmah doznačiti pristojnu nagradu od kakve stotine forintih iz ovog pokrajinskog fonda.*

U isto doba bijaše mi naloženo, da Vam predočim, kako je zem. odbor sklon, u slučaju, da se Vi svojevolno odrečete, u koliko mu bude moguće zauzeti se za Vaše namještenje gdjegod drugdje. A to bi bilo kod občine Isole, kod koje je prazno mjesto občinskog tajnika.

Ovdje je občina s početka plaćala jednog tajnika i jednog blagajnika; sad čini mi se, da obavlja ovu posliednju službu nekakav podjetinjeni starac, koji ništa nerazumi i ništa ne radi, i pošto občina nije velika, nesastojeć se nego iz dviju poreznih občinah t. j. Isole i Kortah, pokrajinski odbor soleni, da bite Vi mogao lahko obavljati obje ove službe i kad bi se iste spojile. Vi biste dosliedno morao dobiti i odgovarajuću plaću.

ZatoVas molim **po nalogu dra. Amorosa**, da mi izvolite javiti, da li ste nakanl primiti ono mjesto, i da li ste voljni sa Vaše strane nastojati, na način, koji će se moći u buduće ustanoviti, da to mjesto postignete, jer će u jestnom slučaju *zemaljski odbor u Isoli skoro učiniti. da Vas toplo preporuči.*

Očekujem dakle, drugi Cuderu, Vaš brz odgovor u ovoj stvari.

Nemojte tu nikomu ništa reći o predstojećem poslanju tog občinskog zastupstva na prošet (della prossima mandata a passeggio di quell Rappresentanza comunale)**jer to je još uredovna tajna i dr. Amoroso želi, da se to ne dozna.**

U ostalom proti Kastvu kušat će se jedan drugi, mnogo groznji smrtni udarac (un ben più terribile colpo di grazia), **kojeg Vam sada nemogu odkriti i koga Vam nebi mogao nego ustmeno priobćiti.**

Spomenite me ko cielo Vaše cienjeno obiteljl i sa **najsrdačnijim** pozdravom ostajem **kako uvjek**

Vaš odani prijatelj

Ivan Sussa s. r.

Evo pisma i u izvornom talijanskom jeziku:

Carissimo Signor Cuder!

Parenzo, 25 novembre 1879.

Per incarico del Signor Vice-Capitano provinciale Dr. Amoroso ed in relazione all' ultima mia, Le dirigo la presente lettera.

Lo scioglimento dell' attuale Rappresentanza comunale avverrà fra breve, *essendo in ciò di pieno accordo la Giunta provinciale e la Luogotenenza.*

A mio debole parere questo rimedio non cangierà, per forza di circostanze e di soggetti, nulla affatto l' essenza delle cose, e la suespressa misura non varrà che a dare *una soddisfazione a Lei ed al Capitanato distret. di Volosca.*

La nuova Rappresentanza comunale di Castua non sarà per certo nè migliore nè peggiore dell' attuale, delle precedenti e di tutte quelle che sapranno seguirle in avvenire *e per omnia saecula saeculorum.*

Devo poi avvertirLa, che la Giunta provinciale, visti i rapporti ed atti precorsi ed i fatti di recente avvenuti, si è pienamente persuasa della insostenibilità della Sua posizione a Castua, **quella orda di barbari e selvaggi**, e per ciò, e perchè non vuole esporLa a pericoli di maltrattamenti e forse di vita, nè assumere la responsabilità di qualche triste accidente, la Giunta si è determinata ed ha deciso di richiamarLa per sempre da Castua, con ciò però che la Giunta prov. nè ora nè mai più, delega, nè delegherà altra persona presso il Comune, nè per continuare nelle mansioni a Lei state affidate, nè per qualsiasi altro scopo e di interesse di quel fatale Comune.

La Giunta provinciale presa definitivamente tale deliberazione, preferirebbe però che Ella di moto proprio volesse offrire la propria rinuncia e spedirla al più presto possibile alla Giunta provinciale, accettandola, Le *assegnerà senza altro una congrua rimunerazione di qualche centinaio di fiorini* da questo fondo provinciale.

In pari tempo fui incaricato di farLe presente essere la Giunta, ove Ella rinunciasse spontaneamente, disposta ad appoggiarLa, per quanto sta in essa, per un collocamento altrove.

E ciò sarebbe presso il Comune di Isola ove è vacante il posto di segretario comunale.

Quì il Comune pagava dapprima un segretario ed un cassiere, ora credo funga nelle vesti di quest' ultimo *un vecchio rimbambito di nessuna intelligenza ed attività*; e siccome il Comune non è grande, non formandosi che di due sole Comuni censuarie, cioè Isola e Corte d' Isola, la Giunta ritiene, che Ella possa assumere benissimo tutte e due le mansioni, ed abbinando queste, di conseguenza dovrà ricevere un stipendio conveniente.

Ed è perciò che per incarico del Dr. Amoroso, La interesso di volermi far conoscere se Ella fosse disposto di accettare quel posto, e così pure se vorrà dal suo canto prestarsi pel conseguimento nei modi che si potrà in appresso concertare, perchè la Giunta prov. in caso affermativo farà privatamente a Isola le opportune pratiche, per appoggiarLa caldamente.

Attendo quindi caro Cuder una sollecita Sua risposta in argomento.

Non faccia cenno alcuno costì della prossima mandata a passeggio di quella Rappresentanza com., poichè ciò è ancora segreto d' Ufficio, ed il Dr. Amoroso desidera che non lo si sappia.

Del resto per Castua si tenterà un ben più terribile colpo di grazia che per ora non posso palesare e che non potrei dirglielo che a voce.

Mi ricordi a tutta l' egregia di Lei famiglia, e con i *più cordiali* saluti mi dichiaro *come sempre*

di Lei aff.mo amico

Giov. Sussa m. pr.

DOPISI.

Opatija, 27. marča 1885. — Danas smo imali redku sreću viditi ovde Njihove Visosti carevića Rudolfa i carevnu Stefaniju.

Bilo je odlučano, da će doći krajem kroz Volosko u Opatiju (Abbazia), a od onuda morem natrag u Reku.

Kotarski kapetan g. Jettmar išao je u susret visokim gostom do Kantrida na rečkoj granici, ali onde je dobio ekspres, da će Nasliednici prestolja doći po moru, a ne po kraju.

Tako je puščeno posve iz vida Volosko, gde je občina na svoj trošak dala učiniti mnogo zastavah (banderah) i porazdelila jih po kućah; a i privatno su ljudi učinili velike priprave.

Dakle hajdmo u Opatiju.

Tamo su principi došli odmah posle treće ure.

Upraviteljstvo Südbana dalo je na »Zertu« učiniti lep slavoluk, i druge pripreve su bile krasne.

Kako su principi stupili na kopno, moramo reći, da nisu pozdravljeni izvanrednom klikom, ali ta je bila tim veća, kad su došli pred negdanju Skarpovu palaču »villa Angiolina«. Tamo se je čuo po više put gromoviti »Živio« i »hurah«.

(Neki gospodin kramar se je osobito odlikovao vičuć E— viva, na samo, kad bi svi drugi mučali; ali u takovih prilikah slobodno je svakomu nazdraviti, kako hoće. Samo na priliku je bedasto, ako su tomu gospodinu stariji govorili »živeta« a ne »vivere« a on po sili hoće, da se pokaže, da je pozabio materin jezik.)

Principi Rudolf i Stefanija su lepi ljudi; rekli bismo, malo izmučeni od puta.

Oni su se prošetali odmah izpred hotela, zatim po bašči.

Pred hotelom pozdravila su jih školska deca Opatijska sa učiteljem na čelu, g. kapelanom Geršković em. On je imao sreću čuti od principa Rudolfa, da mu je drago, da je tako ugodno iznenađen.

Na principe je jako povoljno delovalo ugodno podnebije (klima) ovih naših stranah.

Službenih audienciah nije bilo.

Zato nisu bili primljeni nijedan od c. kr. pućnikah, koji su onde čekali, ni nitko od občine. Samo g. kotarski lečnik Dr. Fondu bio je časak pred Njegovom Visosti, pošto su bili predstavljeni neki drugi lečnici, koji borave u Opatiji.

Naravno je, da su razgovarali sa naslednikom prestolja ljudi, koje on pozna od prije, kako na primer Dr. Billroth, Dr. Unger i još neki drugi, koji se ovde zadržuju.

U dvorani »ville Angiolina« bila je pripravljena gospodska južina, ali nisu ništa okusili.

Poslе malo više od pol ure, otišli su principi opeta parobrodom put Reke, pozdravljeni od tisuća grlah mnogokratnim: Živili, hura i eviva.

Opatija ima lepu budućnost.

Pogled po svietu.

U Tratu, 1. aprila 1885.

U zadnjem smo broju javili, kako su bili prejasni priestolo-nasliednici sjajno primljeni na Cetinju i Kotoru. Danas nam je javiti, kako su visoki putnici putovali uzduž Dalmacije, hrvatskog Primorja i Istre.

Među dalmatinskimi gradovi odlikovao se osobito starodavni Split sa sjajnim dočekom svoga kraljevića i kraljevne. Grad bijaše svečano nakićen a naroda sakupilo se toliko množtvo, da se je jedva moglo po ulicah kretati. Zadarski »Narodni list« pišuć o putovanju prejasnih putnikah po Dalmaciji kaže među ostalim sliedeće: »Po svemu će naši čitatelji razabrati, da je i ovom zgodom naš narod dao iskrena izlieva onoj podaničkoj vjernosti i ljubavi, koja od vjekovah riesi njegovo pošteno hrvatsko srce. Priestolonasliednici bijahu svuda po Dalmaciji sjajno dočekani, kao što se pristoji odličnim potomkom slavne starinske kuće. Mi smo uvjereni, da su oni pošli iz Dalmacije dubokim uvjerenjem, da je ovo hrvatska zemlja, da ovdje živi plemeniti narod, koji zaslužuje svaku sreću i onu liepu budućnost, za koju se ćuti pozvan u kolu izobraženih narodah, i za koju će oni, ako Bog da u svoje vrieme dosta doprinesti«.

Jedini Talijanaši u Zadru hotjeli su izazvati nemire u prisuću visokih gostih; hotjeli su i ovom prigodom dalmatinski Talijanaši — vjerna braća naših Šarenjakah — pokazati, kako daleko dopire njihova «djedovska kultura». Njihove nečiste spletke nisu uspjele, jer su se razboriti gradjani Hrvati ponesli veledušno napram izazivačem.

Prošli petak prispjeli su priestolonasliednici na Rieku. Množtvo naroda dočeka i tuj visoke putnike. Grad bijaše bogato nakićen hrvatskimi i madjarskimi zastavami i drugim uresom. Načelnik Ciotta pozdravio je carevića i carevnu talijanskim jezikom na što mu je carević odgovorio u madjarskom jeziku. Hrvatskim crkvenim i civilnim oblastim odgoverio je carević na hrvatske pozdrave hrvatskim jezikom. U crkvi dočekao je prejasne putnike sam biskup Posilović. Narod je svuda pozdravljao carske goste sa živio-klici i eviva. Iz Rieke krenuo je carević sa suprugom i pratnjom parobrodom u Opatiju, prem bijaše prije ustanovljeno, da će poći krajem preko Voloskoga. O krasnom dočeku u Opatiji govori naš današnji dopis sa onih stranah. Istoga dana povratili se carski putnici parobrodom na Rieku, gdje bijaše grad i luka sjajno razsvietljena. Njih. Visosti odputovale su iz Rieke u subotu u 7 satih prije podne. Na kolodvor došli su gospoda nadvojvode Leopold Salvator i Stjepan, gradski načelnik i više vojničtvo. Opraštajuć se sa prisutnimi, carević izrazi zadovoljstvo na liepom dočeku. Njih. Visosti prispjele su u Beč u subotu u večer.

Vrata carevinskoga vieća su opet zatvorena a zastupnici narodah nalaze se na uskrsnih praznicih. Prije zaključka saborskih sjednicah bijaše primljem vladin predlog o sjevernoj željeznici i dimatski zakon. Carevinsko vieće sastat će se iza Uskrsa, okolo 20. aprila. Za riešit imade još carinski zakon, zakon o reguliranju riekah u Galiciji i još nekoje manje vladine predloge. Nezna se za stalno, hoće li imati car. vieće još više sjednicah ili će se sastati samo u jednu sjednicu, da sasluša priestolni govor. To će biti posledneje zasjedanje u ovoj saborskoj periodi. Carevinsko vieće će se zatvoriti priestolnim govorom. Izbori za buduće carev. vieće biti će valjda mjesoca junija ili julija.

I gospodska kuća viećala je ovih danah o zakonu o kongrui, o sjevernoj željeznici itd. U jednoj od posliednjih sjednicah najavio je predsjednik smrt člana gospodske kuće, kardinala knеza Schwarzenberga, nadbiskupa pražkoga, koji je ovih danah preminuo u Beču.

Ugarski sabor poprimio je vladinu osnovu o promjeni gospodske kuće. Isto tako razpravila je to pitanje i gornja kuća pa vladinu osnovu malimi promjenami prihvatila. Ugarsko zastupstvo izabralo je 12 članovah u regnikolarnu deputaciju.

Predsjedničtvo hrvatskoga sabora pozivlje zastupnike na zasjedanje za 18. aprila. Proračunski odbor hrvatskoga sabora razpravlja sada u Zagrebu proračun za god. 1885., koji će se predložiti saboru netom se sastane.

Srbska narodna skupščina sazvana je za 15. aprila u Niš.

U Parizu je umro ruski poslanik kod njemačkoga dvora, knez Orlov. Razmirica Rusko-Englezka nije još dovršena. Englezi oružaju pomorsku vojsku kano da će doći sutra do rata nu pri tom nemiruju nipošto ni Rusi. Koli iz Londona toli iz Petrograda pišu, da će se Afgansko pitanje mirno riešiti, nu uza sve to uvjeravanje spremaju se na rat.

Francezki zapovjednik u Tonkinu javlja svojoj vladi, da je general Negrier težko ranjen i da je morao zapustiti važnu vojničku poziciju Langson. Kinezi da su udarili na Langson tolikom silom, da su se Francezi morali natrag povući. Zapovjednik francezkih četah zahtjeva od vlade, da mu se pošalje čim prije pomoć, čemu je vlada odmah zadovoljila. Francezko ministarstvo moralo je odstupiti usljed nepovjerenja, koje mu je izreklo narodno zastupstvo.

Sv. Otac tužio se opet u tajnom konzistoriju na žalostno stanje crkve, osobito pako na postupanje talijanske vlade u Rimu napram sv. stolici. Talijanska vlada pozivlje ostale vlasti na zdravstvenu konferencu u Rim.

Turska vlada proglasuje, da je opet red uzpostavljen u Albaniji te da se vračaju ustaši k svojim kućam. Neka tomu vjeruje tko hoće.

Iz Sudana dolaze još uvjek tužne viesti za Engleze. U zadnjem boju kod Hashina bijaše što mrtvih što ranjenih englezkih vojnikah preko 300. Zapovjednik ustašah, Osman Digma da imade do 25.000 odabranih vojnikah, koji će navaliti na protivnika poput divlje zvieri.

Franina i Jurina.

Fr. Je l' to moguće Jure, da si i ti tabelar al rebilioništa?

Jur. Bravo da je, pak ča j' tebe zato.

Fr. Niš, niš, lego san tako otel znat, češ mi čagod povedet, morda ću i ja drugi put tabeli pohićevat.

Jur. Verujmi kume Frane, da ako se daš mene v ruki, da češ bit pametneji i bolje će ti bit, zač češ se ku meričicu škrokat.

Fr. Tako povej mi malo, ča bite to vi tabelari oteli?

Jur. Prvo, mi nećemo bit Hrvati lego Auštrijanci.

Fr. Benj dobro. Mi smo svi Auštrijanci al ti ki se držiš pametan biš morat znat, da je va toj Auštrije: Nemac Ungarezi, Pemac, Poljaki, Kranjac, Talijani i Hrvati.

Jur. To jas znan i bez tebe, ma mi smo Istrijanci a teh nisi ti spomenul.

Fr. Nevalja ti kume Jure. Va Istroj živu ljudi dveh zajik i to oni, ki govore talijanski i drugi, ki govore hrvatski. Sada mi povej kako zovemo one, ki govore talijanski?

Jur. A kako leg Talijani.

Fr. A one, ki govore hrvatski?

Jur. Ma mi nismo Hrvati, zač nismo va Hrvatskej.

Fr. A su l'pak istarski Talijani va Talije al va Auštrije?

Jur. A ovi naši su va Avštrije.

Fr. Tako vidiš kako si zapućen. Ljudi ki govore va Istroj talijanski su po tvoju Talijani, prenda nisu va Talije, a oni, ki govore hrvatski, nisu po tvoju Hrvati, zač nisu va Hrvatskoj. Vidiš Jure, kako vi tabelari nemo govorite Da te pita Nemac al Talijan sken zajikon govoriš, ča biš mu rekal?

Jur. Rekal bin mu da govorin naški al po domaću.

Fr. Ma Nemac ni Talijan, ni nijedan drugi narod na svete nepozna tega naškega ni domaćega zajika. Oni poznaju samo nemški, talijanski, francezki, engležki, hrvatski itd. zajik. Tako va ken od teh zajik govoriš ti?

Jur. Tr san ti rekal da hrvatski.

Fr. Onda te pitan si l' pak ti Nemac al Talijan al ča drugo.

Jur. Nemški znan reć »tanglich« još od soldačije a talijanski »šierši i bujorno« ča san od žen čul, a drugo varamente neznan i tako nemoren biti ni Nemac ni Talijan nego ono ča češ ti i neka ti bude. Ma mi tabelari smo još pitali, da nam se va škole deca vade po domaću a va crekve da se prediče po našku.

Fr. Ti si Jure bil v Reke na fijumere kade Napulitani kapulu prodavaju al na peškarije, kamo Čozoti ribu pripeljaju. Ti si čul ti ljudi brbljat i gundrljat, ma da i znaš talijanski nebiš jih razumel a oni su svi iz Talije, svi su Talijani. Čul si trebeda i za Rovinj, kade se govori tako talijanski, da će Rovinjca čovek, ki zna dobro talijanski, jako težko razumet, pak va seh školah i crekvah, va Pulje, va Čoze i va Rovinje vadi se i prediče čistim talijanskim zajikom va ken su libri štampani, samo vi mudri tabelari bite oteli, da se va naših školah i crekvah prediče onako kako doma pul ognjišća govorite. Ti znaš, da se malo drugače govori va Kastavšćine, drugače na Lovranšćine, drugače na Leprinašćine i opet drugače tamo preko Učki, pak po vašoj nemoj glave, bi trebalo štampat posebe knjige za Kastavščinu, posebe za Lovranšćinu, posebe za Leprinašćinu a posebe za naš puk preko Učki. Reci mi malo po pravice, ste l'vi ljudi pul pameti, kada neč tako nemo bez razmislet pitate

Jur. Jas se nisan baš jušto za to jako ripil zač va crekve razumen popa a va škole neka vade, kako najbolje znaju. Lego jas bin želel, da bi nan poteštarija pisala nemški al talijanski zač je to štimaneje lego hrvatski.

Fr. A h kemu ćeš poć da ti protumači ono, ča ti talijanski al nemški napišu?

Jur. Poć ću k meštru al popu.

Fr. Tr ste kričali, da dole spopi, ča smeštri.

Jur. Poć ću albokatu na Volosko.

Fr. Ma ćeš morat sobun zet lončić masla al košaricu jaj i još ćeš mor... s beči platit.

Jur. Borme imaš pravo. Ejl pak neka nan pišu kako i do sada, ćemo baren doma maslo i jaja pojist a ono ča nan pride s poteštarije, te nan kako i do sada deca protumačit i razložit.

Fr. Vidiš Jure, da van tabelaron nijedna neval a i da ste brižni bili na glavu pali, kada ste se šli smućevat za niš.

Jur. Tako zač su nas oteli prodat pod Hrvatsku.

Fr. Ki, kade i kada?

Jur. Jas neznan ki ni kada, ma tako da su govorili gospoda v Reke i na Volosken i još nejde drugde.

Fr. A ti si temu veroval?

Jur. Kako nebin veroval, kada gospoda govore.

Fr. Ja san te držal za pametnejega človeka lego si. Tr znaš i sam da nesmeš ni jedne lešice, nijednega dolčića prodat, ako gospoda za to neznaju. Znaš dobro, da to trebe s jednega znipisat na drugega zapisat; da trebe platit taksi i ča ti ja znan ča, a ti biš otel, da se more prodat celu Kastavšćinu, Lovranšćinu i Leprinašćinu prez da zato narod i gospoda znaju. Ča neznaš, da uprav ona gospoda v Reke, na Volosken, Lazine i drugde, ki su se najviše veselili, da su se tabelari smućevali, da bi ta gospoda sami radi nas sveh skupa kamo prodali, samo da ostanu sami va Istroj, pak da delaju ča i kako njim je drago. Toj gospodi bi drago bilo, da se mi vavek pravdamo i koljemo a oni da nan delaju za albokata, kemu najdebliji kraj ostane. Talijanska gospoda žele, da nas posvade i porazdele zač znaš dobro, da je laglje prelemit jednu šibu samu, lego kada jih je čuda skupa vezano.

Jur. Tako zu ljubav božju! kako se more takovega neč zmislet a još manje verovat.

Fr. Za zmislet je lahko. To j' posal naših neprijatelj. Šarenjaki i Talijani, a kako je lahko verovat takoven nemotarijan, si sam proval.

Fr. Ti Jure užaš hodit po sajmeh, bi dobro, da skočiš na Volosko d'oće dole na poteštarije bit kanat od robi.

Jur. Kakove zlomara robi?

Fr. Da imaju puno bander, ke nisu još

nigdar rabile pak da te je sada za koltrini prodat.

Jur. Kakovega je kolora ta roba?

Fr. Pura mi se, da seh kolori, samo ni modrega.

Jur. A ča će reć, da ni jušto modrega?

Fr. Zač d'oće s tega kolora voloski »tabakon« i Kute Andemo storit modri facoli za nos.

Fr. Porečka »baba« da se jako jadi na bodulski popi, da dobro jedu, piju i igraju.

Jur. Beše njoj po manje »kozu« must pak bi bila mogla i ona dobro jist i pit a manje zajik brusit.

Fr. Znaš kakovega poteštata preporuča porečka »baba« Buzećanom?

Jur. Kakovega poštenega i dobrega muža.

Fr. Aj ne lego Šarenjaka.

Fr. Lažitorba s Poreča poveda, da te držat Buzećani tabor na Vrhu.

Jur. Drugi ti, njoj se je pomutilo na vrhu, to je onde, kade su možjani.

Fr. Čuješ Jure «bel morettо» piše va «babe» da neće više ni Laginja ni Zamilć ni Spinčić va Poreč.

Jur. Nè ako oboleju i ako jih bude on lečil.

Fr. Ja bin pak još dodal, da ča se j' babe htilo, to se j' babe snilo.

Različite viesti.

Mladomisnici tršćansko-koparske biskupije. Dne 27. t. m. redio je presv. biskup g. dr. Glavina sledeće gg. bogoslove za misnike: Bekar Josip, Fondu Frane, Pipan Ivan, Sila Frane, Ščulac Ante i Zarotti Lovro.

Od novoredjenih čitati će prvu svetu Misu na osminu Uskrsa g. Bekar u Sežani, g. Ščulac u Žminju, a g. Zarotti u Piranu; drugi dan po Uskrsu g. Fonda u Kopru, g. Sila u Repentaboru i g. Pipan u Škrbinji.

Mladomisnici svršili su jur propisane nauke u Gorici te će do mala biti poslani u dušobrižničtvo.

Odbor pol. družtva »Edinost« držati će na uskrsni ponedjeljak u Bazovici kraj Trsta svoju sjednicu i to u gostioni g. Urbančić-a. Nakon odborove sjednice povesti će se razgovor o budućih izborih te imenovati mjestni izborni odbor za V. izborni kotar u Trstu.

Razpisan natječaj. Na pazinskoj gimnaziji razpisano je mjesto profesora za hrvatski jezik i za klasičnu filologiju (grčki i latinski jezik).

Glavna skupščina delavskoga podpornoga družtva obdržavana bi prošle nedjelje u prostorijah slavenske čitaonice. Medju ostalim izabran je novi odbor i primljene nekoje preinake štatuah, o čemu drugi put.

Narodna čitaonica u Jelšanah priredit će na vazmeni ponedjeljak dne 6. aprila zabavu uz hrvatski stol. Spored: 1. Nagovor, govori g. J. M. 2. D. Jenko: Naprej! pjeva zbor. 3. „*". Tiha luna, pjeva zbor. 4. Radoslav Silvester: Slovenska junakinja, deklamuje gdjica H. Irman. 5. Iv. pl. Zajc: U boj! pjeva zbor. 6. A. Nedved: Moj dom, pjeva zbor. 7. Iv. pl. Zajc: Hrvaticam, pjeva zbor. 8. S. Gregorčič: V pepelnični noči, deklamuje Tone Indrov. 9. Iv. pl. Zajc: Frankopanka, pjeva zbor. 10. Tombola. 11. „*". Naglo bratje, pjeva zbor Domaća zabava sa narodnim pjevanjem. Početak točno u 7 satih na večer. Korom. ravnati će g. Iv. Makarović.

Odbor.

U Veprincu zahvalio se občinski glavar, čestiti g. Hlanuda na časti pošto nije mogao pristati na ludi zahtjev nekojih zastupnikah, da se uvede u občinski ured talijanski jezik. Izbor novoga glavara uručen je za utorak po Uskrsu pa se čvrsto nadamo, da će biti izabran glavorom čovjek, koji će biti ravan g. Hlanudi.

Piše nam prijatelj dne 25. t. m. iz Berseščine: Veselu viest rado Vam javljam, da se nisu dali naši ljudi u ovih stranah smutiti, kako su to učinili nekoji pametni(?) Kastavci, Veprinčani i Lovranci. Mutili su i naše nekoji mutikaše iz Lovrana i Voloskoga, rugajuć njim se, da su prodani pod Hrvatsku, nu što mjesec laje, ako pas na nj laje? Naše tabele jesu na svojem mjestu u samom Berseču i Martini a Bersečani govore svakomu, koji će čuti: »Mi jesmo i biti ćemo Hrvati istarski pa bilo to gospodi u Poreču, Puzinu, Vodnjakom i gdjegod drugdje drago ili neć. Živili dični Bersečani!!

Objava. Seljaci Rasopasna odlomka mjestne občine Dobrinj, primorani radi tiesnoće svoje stare seoske kapelice, podižu u istom selu o svom trošku novu crkvu na čast slavnoz Uznešenja Preblažene Djevice Marije, što ovim javno obznanuju.

Dobrinj, 26. marča 1885.

Ivan Jakominić.

Potvrdjena odsuda. Koparsko trojstvo t. j. g. dr. Gambini odvjetnik i zemaljski zastupnik, g. Basseggio i g. Derin bijahu, kako je poznato našim čitateljem, odsudjeni od kotarskoga suda u Kopru radi noćnog izgreda i što su iztukli jednog slovenskog djaka i to nekoji na zatvor drugi na globu. Odsudjeni uložiše utok na zemaljski sud u Trstu. Dne 28. t. m. bijaše razprava pred zem. sudom, koji je prvu odsudu potvrdio za prvu dvojicu a Derinu promienio je pedepsu u 5-dnevni kućni zatvor i odsudio ga na 15 for. globe. Odsudjenike branila je dvojica vrstnih odvjetnikah, nu svi njihovi razlozi bijahu zabačeni i tako će morati spomenuto trojstvo nesti zasluženu pedepsu.

Baba opet laže. Javljaju nam iz Buzeta: »Risano« dopisnik »babin« morao je malko bolje guonuti zadnje nedjelje mesopustne jer je sve po dvoje vidjao. Evo kako stvar stoji: Naša mladež skupila se na ples na Šušaku blizu Buzeta i tamo se veselila slaveći mesopust. Bijaše veselju, bijaše bratimskoga pozdrava, jer bijaše i ljudih razlikih iz raznih obližnjih selah. To vam je sve, žandarah nije bilo jer ih nije trebalo; nemira nije bilo jer je naša mladost prepametna bila i nije ga zapodjela; tabora nije bilo jer smo još uviek tako pametni, da u mesopustne dane nemislimo o tako ozbiljnih stvarih. »Risano« možda malo čeknut vidio je i žandare, koji nisu htjeli lupati po mirnoj svietini, vidio je i tabor na plesu — vidio je prvoga govornika g. F. Fiega, koji je mirno sjedilo, samo nije opazio, da njemu samomu ajil jedna daščica toga dana.

Poštena sredstva. Porečka »baba« nemože na ino, a da nam nepred bacuje, da se mi služimo proti vladajućoj struji talijanskoj nepoštenimi sredstvi; nećemo da budemo sudci u svojoj stvari, nego samo javljamo našim čitateljem dogodjaj, koji se dogodio u Vižinadi u Istri. Od toga dogodjaja neka sudo čitatelji kakvimi se sredstvi služe protivnici proti našemu listu. I opet ovdje najveću ulogu igra neki talijanski pop, koji bi morao biti pozvan, da širi ljubav ali umjesto ljubavi sije medju narod korov i neslogu. Seljak jedan iz Vižinade dobivao je uviek naš list po plovanu. Kad tamo lista mu nije već od nove godine. Mi smo list dobili natrag a na omotu čitamo »retour causa la morte dell'abbonato«. Junak, koji je to junačtvo počinio nije nikad ni u snu pomislio, da bi to moglo na javu izaći. Dodje k nam u uredničtvo seljak i tuži nam se, da nedobiva »Sloge« — ; mi mu pripovjedasmo stvar, a on udri po tom »nositelju kulture«: kako je mogao tako jedan svećenik lagati, da on se nije »N. Sl.« nikad odrekao, da je to učinjeno jedino iz mržnje i osvete proti našem listu itd. te doda na koncu: *»znate ča g. uredniče, »Slogu« su poćeratili sami prez mojga znanja a »Istriu« su mi naručili naš gospodin samin.* Eto ovakvimi sredstvi vojuju naši narodni protivnici, a porečki »listić« imade još obraza nekomu nepoštena sredstva pod micati?! Na čast vam, dični nositelji kulture!

Što češ na ovo »Babo«? po svoj prilici polag navade stare junački mučati.

Uzorna poduka. Zemaljski odbor u Poreču razpisao je i ove godine štipendije za one gospodare Istre, koji bi željili slušati gospodarska predavanja u Poreču. U svemu oglasilo se je 18 posjednikah, koji su slušali kroz 15 danah spomenuti predavanja. Od svih 18 gospodarah, bijaše njih četvorica Talijanah a ostalih 14, što Hrvati što Slovenci iz raznih stranah Istre. Dekrete, kojimi se pozivlju rečeni gospodari u Poreč, pisani su *jedino* talijanskim jezikom a podpisao jih zem. kapetan Vidulich. Predavao je *jedino* u talijanskom jeziku ravnatelj g. Hugues.

Predavanje i tumačenje g. ravnatelja nastojao je slušateljem u slovenskom jeziku protumačiti neki učitelj Basselli, koji sam slovenskoga jezika *nepozna*. Pripovjedaju nam sami gospodari-slušatelji, da su bolje razumili tumačenje g. ravnatelja — prem neznaju većinom ništa talijanski — nego li tobožnja razjasnjenja g. Basselli-a. I tako se tumači kod nas u Istri ravnopravnost; tako se postupa sa Slaveni i u gospodarstvenih pitanjih, gdje politika nebi smjela odlučivati; i tako se troši zem. novac, kojeg snašaju ako ne u većoj a to bar u tolikoj mjeri — Slaveni kao što i Talijani.

Slične uzorne škole, u kojih se predava učenikom u nerazumljivom njim jeziku, preporučili bi glasovitim pedagogom na uvaženje a našim zastupnikom preporučumo, da učine svoju kad bude tomu vrieme.

Tko želi kakovu cestu neka se obrati *svakako prije izborah za carevinsko viće*, na porečku ili pazinsku gospodu. Poslije izbora neće se uslišati niedna molbenica za gradnju putevah ili cestah.

Dok se izbori nesvrše, mjere se i grade ceste i putevi sve na paru i to u Montriju, sv. Ivanu, iz Kringe na Kanfanarsku medju — itd. Na Buzetšćini čekaju kakovoga velikoga gospodina iz Poreču sa kojim inžinirom, jer njim nisu još sagradjene one ceste, koje njim bijahu prošle godine prije izbora obećane.

Na noge dakle braćo Istrani; za par mjesecih biti će cela Istra izprekrižana — umjesto dobrimi cestami i putevi — paučinom ili mrežom, u koju će loviti šarenjaci i porečko-pazinske pripepine našeg sirotu seljaka. Tko je lud, neka njim ide na *vesrgun ili bakstica*. Koga nisu prevarili, neka njim veruje.

Pomorske viesti.

Navli za brodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk. 18		po ton. dugah	
„ Cette	„ 18 i pol		„ „	„
„ Bordeaux	„ 14 i pol		„ „	„
„ Malta	„ 13		„ „	lesa
„ Algeriju	„ 24 i pol	1100	unč.	franc.
„ Messinu	„ 18	1200	„	miet.
„ Cagliari	„ 25		„ „	„
„ Patras	„ 24		„ „	„
„ Pirej	„ 25		„ „	„
„ Aleksandriju	„ 26	1000		
„ Port-Said	„ 22		„	

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk. 13.—		po ton. dugah	
„ Cette	„ 13·50		„ „	„
„ Bordeaux	„ 14·50		„ „	„
„ Marsilju	„ 13·50		„ „	bordun.
„ Cette	„ 13.50		„ „	„
„ Port-Vendres	„ 15		„ „	„
„ Algeriju	„ 30	po 1100	unč.	miet.
„ Batum	„ 1.50	po prazn.		barilu

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk. 10	po ton.	dugah
„ Bordeaux	„ 13	„ „	„
„ Rouen	„ 15	po 1015 klg.	hrast. drva
„ „	„ 24·28	po 1000 lit.	vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tuzemstvu i inozemstvu.

Odjedrili iz:

Trsta 18. mar. Plod, Tonollo za Cagliari. Graovac, Mailović za Patras. Mirra, Škopinić za Muli Lošinj. Taganrog, Radonićić za Vostizzu. 26. Livadia, Začević za Mazzarelli. — *Rieke* 17. mar. Gesù Nazareno, Tomić za Vis. The Lord Macdonald, Ossoinak za Filadelfiju. — *N. Jorke* 6. mar. Drago G, Bakarčić za Lisbonu — *N. Orleansa* 6. mar. Roma, Gerolimić za London. — *Havre* 15. mar. Speranca, D'Ancona za Cardiff. — Sirena, Kozulić za Filadelfiju. — *Cardiffa* 20. marča. Minerva V, Mikulić za Miljetke. — *Montevidea* 24. velj. Gluštizin, Valentin za Englezku. 25. Mosorska Vila, Štort za Barbadoes. 14. Ginia, Campacci za Falmouth. — *Carigrada* 14. mar. Antonio S, Naccari za Batum. Amalla D, Smrkinić za Messiru. Figlia Penelope, Nikotić; 20. Providenza, Pasciutti za oba Tagancog.

Dojedrili u:

Trst 21. marča. Tea, Naccari iz Naupliè. Elena, Novak iz Kopra. 27. Gregorius, Antonić iz Malte. Vujale, Migotto iz Aleksandrije. — *Rieku* 20. marča. S. Antonio, Klarić; Giuseppe II Giusto, Kostanić iz Visa. 18. Nuovo Formidabile, Conti iz Trsta. — *Cardiff* 16. mar. Ciro, Martinolić iz Bresta. — *Genua* 19. mar Pomoć, Katarinić iz Batuma. — *Marsilju* 17. mar. Toni C, Nikolić iz Rieke. — *Berwick* 18. mar. Ester, Žiga iz Aleksandrije. — *Fort Royal* 21 velj. Leda, Erschen iz Liverpoola, — *Genua* 21. mar. Rea, Adamec iz Rettimà. — *Montevideo* 25. velj. Carátfore, Martinolić iz Rio Grande. 13. Olga R, Mikulčić iz Newporta. — *Livorno* 23. mar. Rovenska, Stuparić iz Cerinia. — *Batum* 13. marča, Conte Geza Szapary — iz Rieke. — *B. Ayres* 29. vel. Slavia, Kamenarović iz Anverse. — *Palermo* 20. Molsó Montefiore, Matković iz Marsilje. — *Carigrad* 11. mar Viganj, Kovačević iz Marsilje. 12. Amalia S, Smrkinić iz Odesse. Antonio S, Naccari iz Pireja. 16. marča Jared, Barbarić iz Marsilje. 17. Volunter, Merlato iz Odesse. — *Sourabaju* 10 velj. Libero, Glavan iz Samaranga. — *B. Ayres* 16. veljače, Sušak, Randić iz Marsilje. — *Montevideo* 19. veljače. Maria R, Randić iz Marsilje. — *Miljetke* 21. mar. Marietta C, Ivančić iz Terminia. — *Fécamp* 18. mar. Giovanni D, Bulić iz Pensacole. — *Marsilju* 20. mar. Angela, Dumić iz Salonića. — *Tovriceia* 14. mar. Euphemia, Martinolić; America, Valentin iz Marsilje. — *Ortonu* 26. mar. Nuova Anna, Zabulović iz Marsilje.

TRGOVAČKE VESTI.

Kava Rio	for.	41.50	do	for.	—.—
„ Santos	„	51.—	„	„	60.—
Cukar tučen	„	20.—	„	„	—.—
Ulje za jelo	„	42.—	„	„	44·—
„ dalmatinsko	„	42.50	„	„	46.—
„ talijansko fino	„	70.—	„	„	100.—
Riža talijanska	„	14.50	„	„	21.—
indijska posk.		15.—			13.50
Papar Batavia	„	84.—	„	„	—.—
Bakalar Troms	„	40.—	„	„	40.—
Petrolj	„	8.—	„	„	11.—
Mast ovdašnja	„	37.—	„	„	38.—
„ englezka	„	48.—	„	„	—.—
Slanina obilata	„	52 —	„	„	—.—
Maslo	„	60.—	„	„	100.—
Loj Dalmat.	„	40.—	„	„	—·—
Naranče puljižke	„	2.—	„	„	6.—
Rožići puljižki	„	6.—	„	„	8.50
Limuni mnogo osk.	„	—.—	„	„	—·—
Mandole Dalm.	„	80.—	„	„	81.—
Smokve oskud.	„	—.—	„	„	—.—
Leća	„	15.—	„	„	20.—
Vuna bosanska	„	105.—	„	„	115.—
dalmatinska		112·—			115·—
„ istarska čista	„	118.—	„	„	120.—
Kože strojeno popłat	„	140.—	„	„	160.—
„ kravje	„	165.—	„	„	230.—
„ teletje	„	357.—	„	„	516.—
„ surove volovje ovdašnje svježe		48.—	„	„	56.—
„ suhe dalmat.		95.—	„	„	111.—
„ „ teletje		150.—	„	„	200.—
„ janjetje 100 komada		72.—	„	„	98.—
Sieno	„	1.60	„	„	—.—
Šljive bosan. srbske	„	16.—	„	„	20.—
„ hrvatske	„	13.—	„	„	15.—
Pšenica poskočila	„	8.25	„	„	—.—
Kukuruz vlaški	„	6.—	„	„	7.—
„ banatski	„	5.50	„	„	6.—
„ hrvatski	„	5.25	„	„	5.75
Vino puljižko		14·—			18·—
grško		14·—			—·—
dalmatinsko		15·—			26·—
istarsko		26·—			—·—
Raž Azow posk.	„	7.—	„	„	10.—
Zob mugjarska	„	7.—	„	„	—.—
„ hrvatska	„	6.75	„	„	7.—
„ arbanaška	„	8.—	„	„	—.—
Buhač dalmatin.		109·—			160.—

Tršćanska burza

od dne 1. aprila

Austrijska pap. renta	for.	82 80	do	for.	82.50
Ugarska „ „	„	92.25	„	„	92.50
Ista u zlatu 4%	„	97.75	„	„	98.25
Dionice nar. banke	„	859 —	„	„	—.—
„ kredit-banke	„	292.—	„	„	293.—
Talijanska renta	„	96.⁵/₈	„		96.⁷/₈
London 10 lirah sterlinah	„	124.25	„	„	124.⁵/₈
Napoleoni	„	9.81.—	„	„	9.82.—
C. kr. cekini	„	5.72	„	„	5.74
Državne marke	„	60·60	„	„	60·70
Iste franceske	„	48.90	„	„	49.10
talijanske lire	„	48.85	„	„	48·95

Lutrijski brojevi

od 28. marča.

Trst	17	68	36	65	72
Linc	89	40	60	37	57
Budapest	22	19	87	2	81
Innsbruck	51	49	52	74	34

dne 1. aprila:

Prag	66	87	90	13	76
Lavov	32	47	79	72	82
Hermannštadt	9	16	8	37	71

Agentura parobrodarske plovitbe za Sjevernu i Južnu Ameriku uputuje izseljenike uz nizku cienu, najbolje uvjete i dobre preporuke. — Obratiti se na ovlaštenoga Agenta.

10—3 **Giov. A. Gjaja, Trst.**

Molim! čitajte!

Pribavio sam si na dražbi za polovicu cene cielo skladište jedne glasovite tvornice ponjavah i konjskih pokrivalah, te dajem radi toga dok ima na skladištu, za

samo 1. for. 80 nvč.

1550 komadah, velikih, debelih širokih, neraztrgljivih

konjskih ponjavah.

Ove su ponjave 180 centim. dugačke i 120 centim. široko sa bojadisanimi poprieènicami, k tomu su poput daske debele i rad toga neraztrgljive.

Raspošilju se uz gotovinu ili pošt. pouzetjem. Danomice razašilju se u sve krajeve svieta ove ponjave i jesu svuda na dobrom glasu jer se mogu upotriebiti mjesto pokrivala jer su prije više nego li dvostruko stojale.

Naslov:

2—6 **Trgovina Tkaninah**

J. H. Rabinovitsch

Wien, II., Schiffamtsgasse.

Odlikovan „Specialitet“ P. Slocovich-a

Ljekarna „Alla Marina“

Turska mast. Nebojte se više kost obolje ni kukoboljo. Izkustvo od 70 godinah i mnogobrojne zahvale preporučuju ovaj lìek. Lončić masti sa naputkom stoji 1 for. a. v.

Voda tulipanovog ovieća. Neima više pjegah na koži, kojom se ponosi bujna mladost. Cielna staklenica 1 for. a. v. Pitati valja: vodu tulipanog ovieća P. Slocovich-a.

Lìek proti ìešim zubim. Vrlo dobro sredstvo za uzdržati zdrava usta i za očuvati zazubnjake od upale koli u početku toli u razvoju. Osim toga služi proti prištem na licu i bolestim od slabih zubih. Cielna staklenica 40 novč. a. v.

☛ Naručbe uz pouzetje obavljaju se kratom pošte. 19—30

Železna brvna

različite visine i debljine po zahtjevu, nalaze se u skladištu uviek pripravno kod

SCHNABL i C. TRST

19 Via di Carintia 19 2—3

uz najniže cene. — Skladište kotačah rabljenih, vinotiskalnicah, sisaljkah, dotučenega željeza cievih za vodu i kotlovah.

Čvrste blagajne

(Zajamčene od ognja i poškodjenja)

c.k. priv. izključive tvornice

C. POLCER i C.

u Beču

tvorničari c. kr. oblastih.

Skladište i glavno zastupstvo za *Trst, Istru, Dalmaciju, Italiju i Istok* kod

RODOLFA MANGOLD-A — TRST

2—4 **Via Forni br. 7.**

Nova ekonomicka krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—3

Takodjer na obroke.

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela chevlot od f 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Takodjer na obroke

Podpisani časte se objaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osjeguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje tvornicu

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče «veoma nizkih cienah». Izradjuju se pečati kojegod drugo podobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice. Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre naslove, dionice itd. 48—20

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

Javna trgovačka agencija

(Pubblica Agenzia Commerziale)

u TRSTU

Corso br. 22.

Odiel za izvlešća. Ponude i izvješća o domaćih i inostranih trgovcih, kako takojer trgovačke i obrtničke vlasti.

Zanimivo za sve

Odiel za sastavljanje i slanje. Prikazi, zastupanje i činovnike za sve grane struke za tvornice i za vlastku gospodu.

Posebna poslužba za male naručbe. Pošilja se na sve kraje na drobno družinam i gostionicam: Razno sočivo, kavu, mirodije, pomaranče, limune, voće, cvetje, rukodeleko orudje, pokućstvo modne predmete itd., sve po originalnih cienah uz malu provizju, carine prosto.

Preuzme razpošiljanje i izručbu tiskanicah, okružnicah, cenikah za budi koje pokrajine i stalište. 2—25

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—3

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizko ciene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive; čistila za noge, sagove; kliste svakovrsti; povoštreno platno; lonce za cvietje i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Dobiva se i za mjesečne obroke.

ZANIMIV OGLAS

U velikom skladištu pokućstva i tapecerije **G. Gherscick-a** Via Farneto br. 12. I. p. imade uviek pripravnih šustah za postelje, izpunjenih sa veoma dobrom tvari u cieni od 6 for. napred.

Divani i sofa izpunjeni i pokriti veoma dobrom vrsti kretona i jute u cieni od 15 for. napred.

Pokućstvo za sobu, sjedala, naslonjači, stolice tapecirane itd.

Pima svaku naudžu tapecarije uz povoljniju cienu nego li ostali, budući da imade vlastitu **radionicu tapecarijah, drvodjeletva i skladište tvarih za pokućstva.** 48—19

Dobiva se i za mjesečne obroke.

Za ovu korizmu.

preporučuju se »Hrvatski Bogoslužbenik«, u kom osim jutrenja, večernja i raznih pjesama hrvatskih za crkovno pjevanje kroz svu godinu, ima i put od križa, officij velike nedjelje, plač Gospin, služba na mrtvi dan, Svesvetu, Božić, Mlado ljeto, Vodokršče, Sviedrican i ostalu Gospino blagdane, Ruzarij, Litanije, Gospe i Svih Svetih, kako se služi sv. misa staroslavenski, officij na sv. Jurja, Sv. Ante, apoštola sv. Ćirila i Metoda, Aslžko proščenje itd. itd. Nabavlja se kod uprave »Narodnoga Lista« u Zadru. Mnogo zapada fr. 2.—, a vezan u koži i pozlaćen fr. 2.70. Tko pošalje novce unapried, prima ovu knjigu od preko 400 strana u kudu bez kakva poštarskoga troška.

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo | za fr. 4·90 iz dobre vune
« « 8·— « bolje « «
« « 10·— « fine « «
« « 12·— « prav fino «

peruviena iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za sukuena oblačila za gospu, meter f. 2.

Črni krzni palmerston iz čiste volne za zimni paletot za dame, meter f. 4.

Potne plače po f. 4, 5, 8 do f. 12, jeden. Zelo lepa oblačila, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tüll), rašanina, komis, (grebenina), chevlots, Arlcots, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neproste Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 proste.**

Imam stalno zalogo suknja v vrednosti f. 160.000 a. vr ter se ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo ostankov po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kratke zelo znižani tvarithemi ceni razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov nemorejo pošiljati uzori, ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja slaparja, ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—4

Nepristni ostank se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

☛ Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lìek po dr. Mališu smatrati kano patvoren

Cviet proti trzanju,

po dr. Mališu,

je odlučno najbolji lìek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *»cviet (Obrazb. znamka) proti trzanju po dr. Mališu« uz priloženo znamenje; 1. staklenica 80 nvč.*

☛ **Zahvala.**

Gospodinu **J. pl. Trnkoczyju**, lìekaru u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razne domaće lìekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, sjetim se na **Vaš dr. Mališa kostobolnji lìek za 80 novč.**, te ai ga odmah naručim. I u istinu imâo je **čudovit uspjeh** da se je majka nakom što ga je kratko vrieme upotrebljavala posve **težkih bolih oslobodila.** Punim osvjedočenjem **priznajem dakle dr. Mališev kostobolnji cviet** kano izvrstan lìek te ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti **preporučam.** Vašoj blagorodnosti izričem pako **najiskrenjšu hvalu;** svim štovanjem.

Frane Jug.

52—8 posjednik u Smarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kranjski, izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, prsnoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 56 nvč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći siropi.

Krv čistaće kruglice c. kr. povl., nebi smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrenjih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč., Razašilje se samo jedan zamotak

☛ Gori navedene specijalitate, koje su mnogoljetnim izkustvom kano osobito uspješne pripoznate, imadu uviek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem.

lìekarna Jul. pl. Trnkoczy-a »pri samorogu« u Ljubljani, Mestni trg br. 4.

AL VOMERO VERDE

Trgovina sa željezom: **Piazza della Legna** porta Nro. 5.

Dobiti se može svakojako orudja za *poljodjelca i zanatlìju* svakojake *sprave za konje i predmete za kuhinje i obitelji.*

Sve uz najniže ciene. 2—3

!! POZOR!!

NB. POZOR OD PATVORENJA !

1884. IZLOŽBA U KALKUTI.

Diplom sa medaljom.

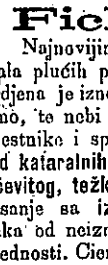

VLAHOV

elixir odobren po c. kr. vladi, preporučen od ljudničkih stručnovnjakah, odobren patentom sjedinjenih državah Amerike.

Uspjesi postignuti: Svaka nerasploženost, neprobavljivost, kolika, gljista, hemoroidi, kiminice, vodena bolest, menstruacije, tromost, slabina, čišćenja krvi. Čisti lagano i okrepljuje zdravlje. Svaka staklenica je providjena jednom naputnicom, kako se ima upotrebiti.

Da se lagljo do onog lìeka dodje, s nabdiva s njim izkuniteljstvo kavana, mirodjinica, slastičarne, prodaje like ah u svih glavnih mestih cieloga svieta.

Troraleca: Romano Vlahov u Šibeniku. Glavno skladište u Trstu ulica S. Lazzaro br. 1.

NB. POZOR OD PATVORENJA !

!! POZOR!!

2—14 POZOR!! NB. POZOR OD PATVORENJA !! NB. POZOR OD PATVORENJA !! POZOR!!

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz $3^1/_4\%$
8-dnevni odkaz $3^1/_2\%$
30-dnevni odkaz $3^1/_4\%$
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz $3^1/_4\%$
6-mjesečni odkaz $3^1/_2\%$

Okružni odjel

u bankah $2^1/_2\%$ kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innsbruck, Cielovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz $^1/_8\%$ provizije.

Predujam

na varrante, uviesti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu $1/_2\%$ provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povoće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—12

Piccoli-jeva

želudačna esenca

lekarne Piccoli-ja «pri angelu» na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu i trebuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, hemorojide, slatonicu, migreme, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djece.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani!

Vaša želudačna esenca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, čutim polagšanje i. zboljšanje.

Josip Sovdat, župnik, Kamnje, pošta Črnice.

Ovdje valja izreka »Čast zaslužku«. Vaša želudačna esenca, koju sam ja i mnogo drugih bolnikah rablo u bolesti, je uprav čudovite moći, osobito kod želudačnih bolestih.

A. Lupetina, župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrdjuje, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i prečudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; kamo da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Wlasich, župnik-dekan. Plominj, Primorje.

Antiherheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi dolavnih čutilah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santoninske; (koleščí proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadičah 60 nvč. 1000 komadičah 5 for.

Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 26 nvč.

Zelišćni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i plućnim bolestim, zasiženju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odraščeni neka uzme 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko zličic. Staklenica 30 n.

Tu navedena, kako sva druga ozdravila se uviek **frške dobe u lekarni** 30—15

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz poveće iznosa.

Zaloge u Trstu su u lekarnah pl. Leutenburg, Foraboschi, Prendini, Ravasini i Zanetti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

13—52 ☛ Počastna diploma ☚

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašašćem profesora Friedländusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoćju zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, napose u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija, je usisanje sa izvrstnim smrekovim extraktom pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 15. U Trstu 9. aprila 1885.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom raste male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Posl.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč. ; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *napuljicom* (asegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka i 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Plemenita družba.*)

Naše protivnike zasliepila je u toliko strast, da nevide niti čuju onoga, što se oko njih samih zbiva. O njihovom glasilu, o poštenoj »babi« mora se kazati, da mudruje kada luduje a luduje kada mudruje. Vidite n. p. ni siromašnoga našega Čiča ne pušta na miru i on mora postati Talijomanom hoće li svoje ugljevlje proći; i on mora pozanati jezik »del si« a ako ga nenauči, joj po njega. Radje bi bila morala kazati, da bi zlo bilo po mnoge njezine matadore i patrone, da nebi znali hrvatski, jer bi onda moroli zatvoriti »bottegu«. Seljak kad dodje u grad više pušta u gradu nego iz njega odnese, zato i pametno radi, kad govori hrvatski, jer mu drugoga jezika niti netreba; onaj tko hoće s njim što, neka govori, kako on govori — ta ga za to slano plaća.

U ludnicah imade obično nesretnikah, koji misle, da su velikaši i bogataši. Tako i naša »babac«. Silnoga bogatstva u šarenjakah! A nezna još baba, da se taj narod, koji bijaše baš potisnut od ljute nevolje, počeo tek dizati? Nezna, da je pri tom, počinio čudesa? Nezna, da ima kotarah sudbenih u Istri, gdje ima više voleposjednikah Hrvatah seljakah, nego članovah starinske razdrpane prosvieta? Pa božja pravica i svoju radi: »kako došlo tako prošlo« kaže naš narod pa to i biva.

Mi se zahvaljujemo na iskrenosti babinoj iz koje razabiremo, da smo narod različiti od njenih ortakah. I na veledušju hvala njoj! Opažamo, kako nam ona dopušta školu, a da je tomu tako, svjedoči nam Buzet, Draguć, Lovran, Cres, Volosko, Opatija a da i negovorimo o drugih; primjerom nam je Jorkovo pedagogičko razmatranje o Nerezinah, gdje neima duše, koja bi talijanski govorila.

Čine nam se dakle zaprieke gdjegod to ide. Sav naš vapaj za pravicom izsmjehava ta poštena družba.

Sasvim tim mi, koji smo po naravi više iskroni a manje podmukli uvidjamo i sami, da narodnji duh neda se okovati; on kroči sve dalje, obara sve neprilike; u vieku smo gdje svatko poznaje svoje pravo i traži ga. Žalostna kušnja, fino pripravljena, ali nespretno izvedena nemože nego samo koristiti našoj stvari.

Sada, kada narod, neznajući za što mora podnašati nezasluženu kazan proklinje one matadore, koji ga do te nesreće dovedoše; sada velimo mogli bi stupiti med taj narod naši usrećitelji. Joh si ga krivcu kad se dozna za njega!

Mi pri svem tom ostali smo nekaljani; naša saviest nije obterećena niti u ovoj nesretnoj tragikomediji, jer osvjedočena, da je pravo radila, da je puk obraćala na pravu stazu, radeći uvjek u okviru zakona.

Da, po onom istom zakonu, po kojem je dopušteno drugim političkoj živjeti, dokazivati ćemo i u napried narodu: da nije još mrtav, da mora biti samosvoj, da je vriedan života i zato, da ne klone duhom, nego neka kroči stazom, kojom koračaju njegovi vodje i prvaci. Nećemo niti u Zagreb niti u Ljubljanu; ostati ćemo u Istri, jer smo u Istri rodjeni, u Istri nam ognjište, u Istri nam svetište otacah naših; — nam u Istri nije tiesno, ako je komu drugomu, nek se seli, slobodno mu polje!

*) Vidi Br. 13. Ured.

Pogled po svietu.

U Trstu, 8. aprila 1885.

Niemci liberalci počeli su dvojiti već o uspjesih u budućih izborih za carevinsko vieće, a najpače u Českoj. Oni sami priznaju, da im tamo slabo, vrlo slabo ide i kažu, da će u Českoj izgubiti 10 zastupničkih mjestah.

Otvorila se gospodska kuća; ostati će otvorena do polovice ovoga mjeseca.

Velika je žalost zavladala u svih konservativnih krugovih radi smrti kardinala Švarcemberga, nadbiskupa pražkoga. Svi ga zavališe kao živa u plaču ga i mrtva. Sam car poslao je obitelji pokojnika ručno pismo u kojem žali njegovu smrt.

Sve dalmatinske novine još su pune viestih o putovanju Nj. V. carevića Rudolfa po Dalmaciji. Svuda kuda je zavladala hrvatska stranka bijaše podpuni mir, živo oduševljenje, samo ne gdje ima Talijanah. U samom Splitu nemogaše biti bolje, a zna se, da kada bijaše glavarom Splita Bajamonti nemiri bijahu i prečesti. Ali tako nebijaše u Zadru. Talijani, koji se hvale svojom kulturom, ponašahu se baš barbarski i izazvaše ozbiljnih nemirah. Ciela Dalmacija, koja je presita te takove kulture, jer hrvatska kroz i kroz, odsudjuje Zadar i kaže, da nije vriedan, da bude glavnim gradom Dalmacije. A Bože moj, gdje može biti mira, gdje ima Talijanah, koji neteže nego za gospodovanjem i nemirom!

Dne 17. aprila obaviti će se naknadni izbori u Hrvatskoj a već 18. otvoriti će se sabor. Sada radi proračunski odbor u Zagrebu. Opozicija i ne bez razloga ustala se proti tomu, da se taj odbor nebi smijo sastajati u vremenu, kada sabora nije na okupu. Ni Srbi nisu zadovoljni sa postupkom vlade. Gjorgjević napadao je na predstojnika radi slabe podpore, koju pruža vlada za naukovn.. svrhe. Od kardinala Mihalovića nebje dopušteno biskupu grčko-sjedinjenomu Hraniloviću svetkovati u crkvi svete Katarine tisućgodišnjicu Sv. Cirila i Metoda, što je pobudilo svecbće negodovanje, jer se kaže, da to stoji u protuslovju sa crkvenimi propisi; tim više kad je već sam papa Lav dao sagraditi posebnu basiliku u kapeli svetoga Klementa na slavu svetih slavenskih apostolah.

Seljaci oko Mantove u Italiji se pobunili —; imade tu ozbiljna posla i vojska. Najprije djaci na sveučilištih, a sada seljaci —; kako se vidi nije ni tamo čist posao, a nije ni sve zlato što se bliešti. Glasa se isto, da je sada tek započela ozbiljno raditi

PODLISTAK.

Ženitbeni običaji i koledva

na Brsečini.

Kako je slavno to uredničtvo izrazilo želju, da bi se posakupili narodni običaji u Istri i na otocih, da sačuvamo budućem potomstvu pravu sliku našeg narodnog života, odazivljem se i ja toj želji te Vam ovdje u kratko javljam, kako narod u ovih stranah obavlja ženidbu i koledvu.

Neću obširno opisivati, već želim samo u kratko iztaknuti glavne momente. Počimljem sa ženidbenimi običaji.

Kad kane djevojka i mladić stupiti u drugi stališ življenja, ponajprije idu k župniku, kako no ovdje kažu: »moliti Boga«. Tom zgodom donese djevojka breme suhih drvah kao na dar g. župniku. To čine sve iz vanjščine, a gradske djevojke čine u tom iznimku.

Kad su izkazali župniku svoje znanje, tad se kano i drugud napovedaju tri puta u crkvi.

Nekoliko danah prije vjenčanja, pozovu nevjestica i mladoženja na pir svoju rodbinu, prijatelje i prijateljice.

Dan prije vjenčanja dodju o prvom mraku svirači ili sopci po redu svim, koji su na pir pozvani sopsti tako zvanu »mantinjadu« a pred kućnimi vrati reče jedan od sopcah:

»To je vam na čast« (tu imenuje ime komu je na čast). Poslani smo od mladoženje (ili nevjestice).«

Tako sopu svakomu. Makar ih od jedne kuće bilo pozvano pet ili više, to sviraju svakomu po jednu mantinjadu, nešto svaki s mantinjadom počašćeni pruži sopcem po jedan kolač bieloga kruha ili mjesto njega dade nešto novca. Na daru se sopci zahvale i podju dalje noseć na podramenici ili na užetu više tih bielih kolačah.

Istu večer pobere nevjestica sve svoje ruho, te ga donese k mladoženji u kuću gdje ima pribivati. Isto tako učini i mladoženja, ako ima on doći k redulji*). Obično kad donese, ili ako ima toga mnogo, donelje svoje ruho (dotu), izpale dva tri hitca iz pištolje. Zatim se nevjestica povrati k svojoj kući, gdje se pripravlja za dojdući svečani dan.

Osvanu dan vjenčanja. Hitci iz pištoljah odjekuju sa više stranah, što je znak, da će nekoja djevojka stupiti u ženitbeni stališ. Djevojke i mladići sakupljaju se, svaki na onu stran od koje su pozvani. Dakle oni, koji su pozvani od mladoženje sakupe se kod njega, a ostali kod nevjestice. Zatim se svi sastanu. Svirači su tu (običaj je kod svih svatovah pozvati svirače, samo siromašniji imaju mešnicu**). Kad se svi sakupili, nevjestica podieli svakomu u znak veselja, umjetnog cvieća. Kako rekoh svaki ima znak, a kumovi se u tom razlikuju od ostalih, što imadu »rožicu« na rukavu, isto tako i mladoženja ali na drugom rukavu. Ostali muškarci nose »rožice« za klobukom ili na prsih. Nevjestica ima vienac (krunčicu) na glavi, a ostale ženske svoje cviece isto tako na glavi. Zatim idu svi ukupno u crkvu po prilici oko 10 ili 11 satih.

Kad svrši bogoslužba i vjenčanje, otidju liepim redom iz crkve. Svirači su prvi, a za njima nevjestica (sada već žena) s kumovi. Jedan kum baci u vis kolač, a djeca natječu se tko će ga uloviti. Malo dalje baci drugoga, a zatim trećega. Zatim plešu nekoliko vremena u gradu, a starešina izruči g. župniku skaru mesa (skopčevine), kolač i vrč dobrog vina.

Kad su se dobrahno naplesali, otidju kući na objed. Objed pripravi se svim svatovom kod nevjestice, a večera kod mladoženje, kamo ima ići nevjestica ili obratno.

Ovaj običaje po više sati trajati. Po svršetku objeda sviraju sopci mantinjadu po redu svim prisutnim svatovom, a ovi podiele sviračem po koji darak, naime nešto novca zavijena u papiru. Za stolom pjevaju se narodne pjesme.

Po objedu, koji svršuje obično o zdravoj Mariji, idu na ples, te plešu kod nevjestice do pol noći.

Kad je nastala kasno doba noći, počmu kumovi nagovarati svatove, da se valja razstati a pri tom pjevaju obično ovu pjesmicu:

Spravljajmo se draga braćo,
Pa pojdimo ća.
Pustili smo staru majku,
Sve sporadi vas.
Pustili smo starog oca,
Sve sporadi vas.
Pustili smo milu braću,
Sve itd.
Pustili smo i susedi,
Sve itd.

Prije nego otidju od kuće k mladoženji pokleknu mladoženje, te ih otac ili mati ili koji od rodbine ili starešina blagoslovi. Zatim reče nevjestici:

»Sada ostavljaš raztuženog otca i majku, braću, sestre, prijatelje itd., a naći ćeš drugog otca, majku itd.«

Tu im se pripomene kako se imadu ljubiti medju sobom, u miru živjeti, po-

*) Reduljom zovu onu djevojku, koja neima kod kuće nijednoga brata, te je ona za reda ili baštinica.

**) Mešnica — mješina od ovna u koju puše sopac piskom a rukami prebire.

proti vladi oporba, radi poslanstva u Egipat.

U Italiji nije sve u redu, ali još manje u Franczekoj. Franczeska vojska bijaše u Langsonu u Tonkinu, u bitci sa Kinezi hametom potučena; ostalo je mrtvih Francezah 1500 i sam general ranjen. To je pobudilo veliko negodovanje proti vladi i radi toga moralo je cielokupno ministarstvo Feryjevo dati ostavku. Novo ministarstvo sastavio je član saborske većine gosp. Brissone.

U Njemačkoj naprotiv sve same parade, najprije caru Vilhelmu a sada Bismarku, Željeznoga kancelara, kako ga već to zovu, upravo obožavaju u sadašnjih danih. Pa nesamo, da bi ga Niemci slavili u Njemačkoj, nego dapače i u samoj Austriji su njemački djaci na visokih školah pripravili ovacijah Bismarku. Niemci sasvim tim vele, da su potlačeni od Slavenah!

Sve je zamišljeno kako će se svršiti razmirica med Englezkom i Rusijom. Kažu, da su se nekako pogodili ali nije što vjerovati. Jedan drugoga hoće da prevari. Samo neka ostane mir!

Zadnje viesti iz Kine vele, da je Kina sklopila mir sa Franczekom pod pogodbom, da će ostaviti Tonking i da neće platiti nikakve odštete.

Buntovnici u Americi idu sve na manje a iz Egipta se ništa nova nečuje.

II.

I s t r i.

(Sa visa U č k e gore).

Aše zabudu tebe Istrije,
Zabvena budi desnica moe.
Po ps. 136.

Na visu stojim čarne Učke gore —
Podamnom steru Istranski se kraji,
Gdje stari patnik bliva nalik raji
Uz znoj krvavi želeć krušne kore.

Čeznućem živim zračak čeka zore — —
Stoljeća veće njegvi uzdisaj!
Prodoli ječe i sjerimi gaji
Ta jad ga bije velik kao more!

Zar zemlja ova vjekom na robiju
Nemilo jadna da je osuđena?
Zar propast mora prezrena od svijuh?
Ah! neće propast — oka moga zjena
Već bljesak vidi zrake premilene;
A zraka to je »slobode željene!«

A. K.

Franina i Jurina.

Fr. Si valjda i ti Jure čul, da će bit ovo leto silni lov na Lovranšćine i to na vrguni, mrežu i želexca.

Jur. Dragi ti pusti to ća, zač lov ni za siromaha lego za gospodu.

Fr. Ne pačan ti se ja va to ne, lego da fale gospodi tri stvari za ta lov.

Jur. Ča nimaju morda dosti bizka za vrguni nabizkat?

Fr. Imaju bizka imaju na »buceh« lego da nimaju pravega vabca. Da bi njim se otelo jenega dobrega »ćuka« ki bi privabli gorski lovranski tići.

Jur. Tako te ga gljedat kupit na saki način zač bez njega ne bi valjal lov na vanjšćine.

Fr. Neće bit niš s tega, lego oni te se zadavoljit i s kakovun kukavicun; zač da je i ona dobra kako i ćuk za privabit gorski nemi tići.

Jur. A za lovit va mrežu bi njim se otelo kakovega dupina, ki je ćuda mora omlatli pak da goni one neme male ribice va mrežu:

Fr. Za to bi njin mogli dat sveta Mošćenićani, zač oni znaju najbolje kako se lovi va mrežu.

Jur. Znaju i Lovranska gospoda, du se va mutnen najlagije lovi.

Fr. Za lovit va želexca bi njim trebe dobrega vižla hrta al jazvačara.

Jur. To bi pak dobro za Brsečki lov zač tamo da je unešto lesic.

Fr. Ja ma bi morai gonit iz sake škulji lesicu po onoj staze, kade su želexca podležena.

Jur. Tako te ponudit punu pest boći za takovega hrta.

Fr. Moru moru ponujat, ma će bit brez koristi.

* * *

Fr. Ti ćeš Jure znat, kamo su ono s mulci neki dan hodili, tvoj lovranski ženso i on drugi, ki j' čist kako i kristal?

Jur. Moj ženso s mulcen? Ča s dvemi al četiremi nogami?

Fr. To pak neznam.

* * *

Fr. Si videl kako j' tekla po lovranskoj jame ta neki dan sapunača?

Jur. Ča ona ka j' se ćedila s onega suhega lovranskega albokata s ćali. Ma j' bil najbrže s uljen namazan, zač ni otela takat trje još vavek sejedno črn i blatan.

Fr. Ja takove j' koži.

Jur. Bit će najbrže praveć debela.

Različite viesti.

Crkvene viesti. Mnogoč. g. Dragutin Hut kurat u vojničkoj bolnici u Trstu imenovan je počastnim konsistorijalnim savjetnikom.

Presvietli biskup g. Dr. Iv. Glavina dieliti će sakrament sv. herme dne 2. maja u Sovinjaku; dne 8. maja u Buzetu; 5. u Vrhu; 6. u Račicah a 7. u Draguću.

Odbor pol. družt. »Edinost« držati će u nedelju dne 12. t. m. svoju sjednicu na Općini u gostioni g. Malalana. Na dnevnom redu biti će izbor mjestnog izbornog odbora za V. trććanski kotar i izbor II. podpredsjednika. Očekujemo, da će sudjelovati kod sjednice po mogućnosti, svi odbornici i zamjenici te izbornici V. izbornog kotara, da se posavjetuju što njim je raditi za predstojeće izbore.

Nj. V. priestolo-nasliednici Rudolf i Stefanija u Krku. Dne 26. marča u 4 sata posle podne došli su priestolonasliednici u grad Krk. Todor i družba doznali su tek o podne, da dolaze i pripravili su doček, koji samo na sramotu služi našoj talijanskoj gospodi. Na gradskoj kući vijale se dvie razdrapane zastave — boljih valjda nemaju. Todor je ipak sasvim tim mislio, da mu Visoki gostovi dolaze u pohode, zato pohitio na yacht, da ih pozdravi, — kad tamo nemilo se prečudio dočuv, da visoki gostovi neprimaju posjetah, a on se vratio kako no se reče praznih rukavah. Zato bijahu priestolonasliednici oduševljeno pozdravljeni od naših radinih Hrvatah na Puntu, kad prispješe u Košljun. Ono što priestolonasliednici nehtjedoše učiniti Todoru to učiniše Puntarom. Sa mulenom parnjačom prolažahu tik samih stepenicah Punta, a Puntari pozdravše ih sa Živio-uzklici, koji se orili cielom dragom. Govore, da je carevna Stefanija birala sama ljubice na Košljunu i da bijaše veoma zadovoljna. Siromasi na Puntu blagoslivljaju taj ugodan čas jer im se pomoglo liepom milostinjom košto se pomoglo i fratrom na Košljunu. Krćani se ipak ne smirišе nego hoteć pokazati što mogu, poslaše pod yacht 12 muzikantah koji zasviraše nekoliko komadah, da su samo ušesa zagluševali. U jutro bijaše odlazak o 7 sati — ali Todor zaspao — nebijaše ni puenjave mužarah, ni fukare, ni . . . pogodite . . . . ni zastave. Yacht pozdravljao ali mu nitko nije ozdravljao!

Oj Todore, Todore
Sve ča dalje to gore!

Posledња sjednica pol. družtva Edinost na uskrsni po nedeljak u Bazovici bijaše prava narodna svečanost. Naroda se sakupilo silno množtvo tako, da bijahu prenapunjene prostorije g. Urbančića. Izabrano bijaše 26. muževah u mjestni izborni odbor za V. izborni kotar. Nakon odborove sjednice sastali se odbornici sa izbornici, te se tuj razvila krasna zabava, kod koje su sudjelovala četiri pjevačka družtva. Govorilo se i nazdravljalo a g. Nabergoj bijaše predmetom rodoljubnoj demonstraciji.

Žrtve talijanskih spletakah. Latinska poslovica kaže: »štogod činiš, čini razumno i pazi na posljedice«. U vrieme nemirah u Liburniji opominjali smo neprestance narod na opreznost na trieznost i na zakon. Koji su nas i narodne prijatelje slušali, biti će danas zadovoljni, jer neimaju okapanja sa sudom i oblastmi a koji je radio po naputku naših narodnih protivnikah, talijanskih spletkarah, kaje se gorko nu sv. komu samo kajanje nepomaže, jer sudovi hoće, da se povriedjenomu zakonu zadovolji, da se izgrednike kazni. Medju prvimi, koji su pali žrtvom bezumja i lude strasti, jesu dva Kastavca braća Čikovići, koji su se dali zavesti od svojih i naših neprijateljah te su bez razloga navalili dne 22. febr. na nekoju volosku gospodu izpod sela Belići. Dne 7. t. m. bijahu pred zem. sudištem u Trstu odsudjeni na zatvor i to Anton Čiković na 4 mjeseca a brat mu Nadalo na 3 mjeseca zatvora. Ovo su prve žrtve tajnih spletkah u Kastavšćini a za ovimi slieditи će i više drugih a prvi na red dodju sada nekoji občinari Veprinački. Mi žalimo od srdca što mora jadan narod trpiti radi bezdušnih agitatorah, nu tako je bilo i biti će uvjek dokle se bude više slušalo ljude, koji nemaju srdca ni ljubavi do naroda nego ii one, koji su potekli iz naroda i koji s njim dute, koji za njega rade. Porečko-pazinska gospodo! Proklinjanje nedužnih obiteljih pada na vašu dušu.

Odbor del. podp. družtva. Javili smo u posledњem broju, da ćemo čim prije donesti uspjeh izbora u zadnjoj glavnoj skupšćini delal. podpor. družtva u Trstu, a to činimo evo ovim. Predsjednikom bijaše izabran g. Viktor Dolenc, tajnikom g. M. Katalan, blagajnikom g. Drag. Schmidt, u odbor pako sledeća gospoda: F. Fabljan, I. Gerlanc, A. Kljun, G. Jereb, M. Mandić, Ant. Muha, Fran Primožić, M. Pregarc, D. Rustja, S. Prelc, D. Sinković, I. Reeman, V. Ster, F. Svoboda, I. Vari, F. Žitko, I. M. Vatovec, M. Živic. Zamjenici, F. Čarga, J. Čelan, F. Jeršek, I. Krapeš, G. Lotrić, F. Lovišček. Pregledatelji računah: J. Draščck, J. Novak i V. Pavlović. Nadalje odabrano bijaše 36 nadzornikah te odbor za ženski odjel u kojem će zasjedati sliedeće odbornice. Smidt Marija, Kobal Ana, Jericio Katarina, Zorzut Marija, Vuga Ružica, Baši Ana, Kranjc Josipa i Avšič Marija. Zamjenice: Juger Marija, Poljšak Valdburga, Stegu Ivanka, Tomsić Franica. Pregledateljice računah: Kovač Polona i Germ Jelisava.

Dne 1. t. m. konštituirao se družtveni odbor izabrav g. M. Mandića podpredsjednikom, g. G. Jereba knjižničarom, g. Iv Varla knjigovodjom, g. I. Resmana nadzornikom zabavnog odjela; za kuće-gospodare: gg. Iv. Gerlanca, A. Muhu, S. Prelca i F Žitka.

Ruske novine i nemiri u Liburniji. Spominjemo sa zadovoljstvom kako su i polusluženene Petrogradske novine prilično točno izvičćene o nemirih u trih občinah Liburnije. Spominjemo to tim radje budući, da koli njemačke toli talijanske novine Austro-Ugarske izopačuju činjenice, bacajuć krivnju radi nemirah na mirne i čestite rodoljube ili neku izmišljenu narodnu prenapetost. Žalimo što nemožemo donesti nepristrani glas o spomenutih nemirih sa daleka sjevera, glas ruskoga novinarstva nu jedno što nam nedotječe prostora u listu, a drugo, što se bojimo cenzorove olovke, upozorujemo naše prijatelje i neprijatelje, da imade narodah i novinah, koji znadu nepristranije suditi nego ii to čine židovsko-talijanske novine i njihovi gospodari.

Sve po njihovu. Pišu iz Cresa. Neke novine u Beču govore, da talijanska djeca u Plćnu neće da idu u školu koja da je hrvatska. Vidite gosp. Uredniće baš protivno toga dogadja se ovdje u Cresu. Cieli otok, koji broji do 10.000 dušah imade jednu školu, u kojoj se sve uči samo ne hrvatski kako bi se moralo. Naši kopači su molili, da im se dade škola, kakva su imali u staro vrieme, pod Bachom. Ali jokli! Nelma odgovora toj molbi nego su nam dali baš liepi odgovor učinivši od naše škole, pravu Babiloniju u kojoj se sve uči a ništa nenauči; uči se talijanski kako prije, njemački namah u drugoj školi, a hrvatski nikako t. j. u urah kada bi morala biti djeca slobodna podučaje se hrvatski kao slobodan predmet. Djeca dakako da neidu u školu kad već nemoraju. Radi te smušene mješanije pao je tako duboko broj polaznikah, da se je u zadnje vrieme pohajalo iza smrti pokojnoga K. Bolmarčića, da neće niti biti razpisano mjesto za četvrtoga učitelja. Grad od 6000 stanovnikah nepodaje ni **80** muške djece, koja bi polazila školu. Razlog je jasan, kopač javno govori: ***moru me multat koliko hočejja neću, da mi dete zabije va školi »oče naše hrvatski, koji ga mat naučila doma — bolje da mi ostaje doma ner da se slu nauči.***

Pak nam još govore, da smo ravnopravni, da imamo zakone, koji nas štite?

---

slušni biti itd. Dakako da imade pri tom dosta suzah.

Nakon toga izljubi se rodbina; prijatelji i prijateljice pozdrave, te se zatim odaleče svi svatovi na put k mladoženji.

Došavši pred kuću istoga zatvore im vrata; nedadu im uniđi. Ovi iz vana kucaju i pitaju: »Prijatelji otvorite nam vrata«. Iznutra pitaju: »Tko je?« Nato in odgovore iz vana: Putnici. Idemo s dalekoga mjesta, radi bismo kod vas prenoćili. Nelma nas više, nego dva». Iz nutra odgovoraju: »Nećemo vam otvoriti jer vas ima mnogo». Tad stanu u kući zibati, mlieti u žrvanj, lupati u kakav predmet, kao da oni nečuju, što iz vana govore.

Oni iz vana vide, da im se neće otvoriti, poviču: »Otvorite, smo vam našli na putu jednog jerušića i jednu jerušicu (to je jednogodišnje janje), imaju znak. biti će vaši.«

Iz nutra im se napreztuno odgovara: »Nećemo vam otvoriti, jer vas ima mnogo». To dogovaranje traje više vremena, dok najzad neotvore iz nutra vrata i videć ih mnogo vani reku: »Ima vas mnogo, nećemo imati za vas toliko mjesta». Medjutim svatovi polagano ulaze u kuću, a najzadnja nevjestica i mladoženja. Svekrva čeka ih sa otvorenim rubcem, ih primi istim oko vrata i povuče u kuću.

Kad dodje mlada ženica do kuhinje stupi ka kuharom, te im pruži kolač njezinog pira. Tu je pripravna večera, gdje se svatovi pogoste, zatim idu na ples, koji obično traje do bielog dana. Tim se svatovi razidju svaki svojoj kući, da malko odpočinu. Taj dan podieli mlada ženica bližnjim susjedom po kolač pira u znak ljubavi.

Prvu nedjelju po braku pozvani su kumovi, rodbina i koji prijatelj na objed. Tu osim drugoga donesu i dvie velike pogače tako zvane »papreniće«, a to je kruh koji je popaprен, te se po istom zove cieli objed paprenica. Te pogače razdieli kum na više diela i dade svakomu po jedan komad. Tko ga nepojede, uzme si ga kući. Sopci bivaju isto tako pozvani na paprenicu, te se poslije objeda pleše i pjeva. Prije neg se odalje na ples, daruju mlada ženica svojim kumovom kakav darak donesen izmedju dva tanjura. Obično biva jedan svilni rubac i jedan ili dva para bečvah. Kad im to pruži reče:

»Evo vam kumovi mali dar, ma ako je mal, je dobre volje dan. Kumovi se na tom zahvale te daruju kumići po jedan ili više forintah. —

(Dalje sliedi).

Pišu nam iz Kastavščine i mi priobćujemo bez promjene: Pomanjkanje svećenikah je u Istri dosta veliko, nu toga pomanjkanja nema u gradovih talijanskih, već u gradovih i mjestih hrvatskih. Kastavska župa je jedna od najvećih u biskupiji tršćansko-koparskoj. Ona broji preko 6000 stanovnikah. Do pred malo godinah imala je župnika-dekana i četiri kapelana. Sad već evo tretju godinu ima samo dva svetjenika, i to sad župnika-dekana i pomoćnika. Župnik-dekan ima kao takav u samom uredu toliko posla, da nebi mogao nikakvih drugih poslovah obavljati. A gdje je vrieme potrebito za propovjedi; kako propovjedati uz dvie mise u nedeljah i blagdanih uz službu božju za žive i mrtve? gdje je vrieme za ispovjediti svu onu množinu pokornikuh, za izpovjedati nemoćne po selih? gdje je vrieme za učiti nauk u crkvi, nauk u školi (a valja znati, da je u Kastvu šest školskih razredah, pak da nemože kapelan u svih podučavati)? U obće župnik-dekan u Kastvu obtećen je zadnjih godinah, imajuć samo jednoga pomoćnika tako poslovi, da jih nemože obavljati kako bi želio i da pogiba pod njim. Pokojni Antun Spinčić imajuć uz sve navedene poslove još i posebice djecu pripravljati za sv. bermu, umro je, a mnogi ne bez razloga sude, da je žrtva prevelika truda i napora. Sadanji župnik dekan veleč. gosp. Antun Turak je takodjer preobterećen kao i njegov pomoćnik veleč. g. A. Puž, a k tomu nije juka zdravlja.

Neće nam se danas činiti prispodobah u broju stanovnikah u pojedinih župah biskupije i o broju svećenikah u njih, pak o različitom trudu koj imadu svećenici u jednih župah i koj u drugih. Za sada javljamo ovo povodom glasa čuvena u puku nebi li nas čuli oni, koji vladaju crkvom. Nove žrtve nebi sigurno samo nam bile neugodne, nego i njim.

Naš jezik kod sudovah. Svatko pita zašto toliko neprilike sudbenim činovnikom kod naših sudovah. Evo zašto. Ako gledate bolje svi ti ljudi su usposobljeni za hrvatski jezik t. j. imadu svjedočbu, da poznaju jezik, ali u istinu ga većinom ne poznaju. Evo u Krku usposobljena su obojica koliko sudac toliko adjunkt i za hrvatski jezik, a kad tamo nisu kadri deset riečih hrvatski pravilno napisati. Na hrvatske izprave odgovaraju talijanski jer hrvatski neznadu, u kaznenih stvarih nepostupaju nego talijanski; njihovo znanje hrvatskoga jezika se svadja da znadu uspješno rabiti riečn k. Još su Krčani sretni — ali imade ih kod svih kotarskih sudovah u Istri, koji su usposobljeni za hrvatski jezik, a hrvatski neznadu ni kruha pitati — pa nam se veli, da smo intolerantni?! Više pravednosti s nami i bit će više mira i sporazumka i manje neprilikah za više krugove.

Vodjenje maticah. Na pritužbu občinskoga ureda u Pazinu, koji se toliko hrine za napredak hrvatske misli (?) u Istri, iztraživalo je sl. c. k. kot. glavarstvo od voditeljah župnih maticah, dali se drže naredbe visokoga ministarstva od 10. maja 1883. glede pisanja hrvatskih prezimenah pravim hrvatskim pravopisom. To je po zakonu, dakle bez prigovora. Ali treba sada pitati: ako su dužni voditelji maticah držati se naredbe, jesu li ovlašćeni onda občinski uredi i možda c. kr. sudi pisati drugčije prezimena, nego li ih dobivaju prepisana iz župnih maticah? Mislimo, da što je naredjeno za jednoga, to valja i za drugoga. Zato treba paziti unapried, hoće li gorispomenuti uredi držati se zakona i pisati prezimena kako naredba zahtjeva ili ne, te da se zna na čemu smo i za koga se izdavaju naredbe. Na utjehu pak rečenoga občinskoga ureda imamo znati, da se je već od davna prije one ministerijalne naredbe u svih skoro župah ove obćine pisalo prezimena hrvatska hrvatskim pravopisom, dakle da se ovdje malo može zanovietati. Zato mora se i sada po toj naredbi unapried pisati ovako t. j. hrvatskim pravopisom. Ta naredba nije protivna pisanju hrvatskih prezimenah hrvatskim pravopisom, ako su makar samo jedan put prije njezinog izdanja tako pisana bila. Samo bi valjalo popitati se i kod talijansko-mislećih voditeljah maticah, da li se i oni drže skrupulozno te naredbe kako se to zahtjeva od hrvatsko-mislećih.

Tko radi po zakonu, nema se zakonu bojati.

Neuku nauka.

Kakova da bude zemlja i podnebje za voćke? Nije svaka zemlja prikladna za svaku biljku, kao što nije prikladna niti svaka biljka za svaku zemlju. Svaka biljka uspieva najbolje ondje, gdje nalazi sve, što joj je potrebito za život. Ovo valja i o voćkah. Samo u prikladnoj zemlji u ugodnu podnebju voćka će valjano roditi te nam platiti trud svojim rodom. Tko hoće saditi voćke, treba da pozna zemlju, i treba da zna, koja će vrst voćke u njoj najbolje uspjeti. Mnogo je puta baš ovo neznanje uzrok, da se misli, da zemlja nije prikladna za nikakvu vrst voća, ako se je prije možda već usadilo u nju koju voćku, pa nije uspjela.

Jabuka uspieva skoro u svakoj zemlji, a najbolja je za nju zemlja srednja ilovača, koja je ponešto vlažna i dovoljno plodna. Presuha pjeskovita zemlja nevalja za jabuku. U takovoj zemlji uspieva jabuka kržljavo, osobito onda, ako na dolnjem dielu zemlje (zdravici) nije bar nešto ilovače.

Najbolji je položaj za jabuku iztočna ili zapadna strana, na kojoj se duže nalazi zračna vlaga. Odviše topao položaj nije jabukam ugodan; no tim bolje uspieva jabuka u blizini vode, ako neima sjevernih vjetrovah.

Kruška. Najbolja je zemlja za kruške ilovasta vapnenjača. Zemlja odviše mokra i ilovasta ne prija joj; plod u takovoj zemlji rado odpada i gnjije.

Kruška najbolje uspieva u južnom položaju. Zato se može kruška još uvjek saditi ondje, gdje je za jabuke odviše toplo.

Trešnja (črešnja) je medju svimi voćkami najkrepčija. Ona uspieva na najvećih visinah, te se može i na velikih bregovih saditi. Njoj nije potrebna tako plodovita i duboka zemlja. kao što kruški; nu za uju ne smije zemlja biti premokra, jer u mokroj zemlji može dobiti bolest «smoliku». Vapnena kremenjača jest za trešnju najbolja. Višnje trebaju jaču zemlju, te je za njih najbolja ilovasta kremenjača.

Šljiva rode najbolje u dobroj, jakoj ponešto mokroj zemlji. Za njih je najbolja vapneno-ilovasta zemlja. Položaj neka jim bude prama suncu; plod biva tada sladji, te ne gnjije tako lahko, kao u mokru položaju, gdje ima odviše sjene. Sjeverni i iztočni vjetrovi šljivam jako škode, zato se mora paziti, da se šljive sačuvaju od toga vjetra.

Orah i ***kostanj*** zahtievaju toplu zemlju. Ilovasta ili mokra zemlja ne prija jim.

Breskve i ***mandalice*** (armulin) svuda uspievaju, gdje uspieva trs. Lahka, topla i plodna zemlja, koja se može dobro obradjivati i ckapati, najbolja je za njih. U južnu položaju budu najsladje i najslastnije.

Oškoruši i ***tunje*** (dule), zahtjevaju dobru plodnu zemlju i toplo podnebje.

Svaki koj želi saditi voćke, neka se prije osvjedoči, kokova mu je zemlja. Ako su voćke možda već nasadjene, onda su one same najbolji dokaz, za koju je vrst voćke zemlja najprikladnija. Nije li to, tada izkopaj 1 metar duboku jamu, te ćeš odmah viditi, kakova je zemlja. U obće imaj na pameti: Odviše mokra, mrzla i glinasta zemlja ne valja za voćke kao što i odviše piesovita. Sve druge zemlje više ili manje dobre su za voćke. Čim je plodnija i dublja zemlja, tim je bolja za voćarstvo.

Pomorske viesti.

Navli za brodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk.	13.		po ton.	dugah
« Cette	«	13	«	«	«
« Bordeaux	«	14	«	«	«
« Malta	«	18	«	«	lesa
« Algeriju	«	24 i pol	1100	unč.	franc
« Messinu	«	18	1200	«	miet.
« Cagliari	«	25	«	«	«
« Patras	«	24	«	«	«
« Pirej	«	24	«	«	«
« Aleksandriju	«	25	1000	«	
« Port-Said	«	22	«		

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk.	13.—	po ton.	dugah	
« Cette	«	12·50	«	«	«
« Bordeaux	«	14·50	«	«	«
« Marsilju	«	13·50	«	«	bordun
« Cette	«	13.50	«	«	«
« Port-Vendres	«	14	«	«	«
„ Algeriju	„	30	po 1100	unč.	miet.
„ Butum	„	1.50	po prazn.	barilu	

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk.	10	po ton.	dugah	
„ Bordeaux	„	12	„	„	„
„ Rouen	„	15	po 1015	klg.	hrast. drva
„ „	„	24·28	po 1000	lit.	vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tuzemstvu i inozemstvu.

Dojedrili u:

Trst 2. april. Maria S., Nikolić iz Maratonisla. — *Rieku* 30. mar. Andre, Dujnić iz Cette. — *Bari* 18. mar. Otac Vicko, Gjerković iz Trsta. — *Malta* 19. mar. Javor, Kumenarović iz Samsuna. — *Volo* 20. mar. Sagittario, Sodić za Rieku. — *Melbourne* 25. velj. Giusto, Radoslović iz Samarange. — *Liverpool* 26. m. Gloria, Premuda iz Nove Orleanse *P. Said* 14. mar. Bolivar iz Mesine. 17. Kraljevica, Gudac iz Bordeaux. — *Table Bay* 23. velj. Armida, Car iz Port Auguste. — *Maderu* 13. marča. Amor Fraterno, Petranić iz Newcastle. — *Pensacolu* 14. mar. Šator, Ivančić iz Cette. — *Genuu* 29. mar. Abrunam, Jelić iz Nove Jorke. — *Palermo* 27. Rachel. Gršković iz Mljetaka. — *Hull* 24. mar. Amalia, Randić iz Cypra. — *Cardiff* 28. mar. Padre Stefano, Sinković iz St. Nazaireu. — *St. Thomas* 16. mar. Agostino, Premuda iz Port-Saida. — *Kingstonu* 26. velj. Carmela, Polić iz Barbadosa. — *Batum* 18. mar. Mathusalem, Gurić iz Cargrada — *Carigrad* 21. mar. Bosana, Tomanović iz Livorna. Caterina Stuk, Novak iz Marsilje — 21. mar. Olga T, Gjurković iz Pireja, Tacito, Kršanac iz Trsta. 24. Deveti Dubrovački. Spicula iz Taranta. — *Falmouth* 31. mar. Nemirna, Tomić iz Sourabaye. — *Cette* 30. mar. Angela, Dujnić iz Salonića. 31. Pepplna, Randić iz Kieke.

Odjedrili iz:

Trsta 30. mar. Cinta, Peranović za Napulj; Drina, Bratio za Batum; — *Risne* 28. mar. Mali Ivo, Silić za Trpanj; Maria A, Franić za Dubrovnik' Profeta, Magašić za Korčulu; — *Montevideu* 14. vel. Ginia, Campacci za Falmouth; Mosorska Vila, Storf za Barbadoes; — *B. Ayresu* 14. mar. Dušan, Marocchino za Rouen; — *Cardiffa* 20. mar. Minerva V.; Mikulčić za Mljetke' — *Liverpola* 22. mar. Josip, Bielić, za Port-Natal; Girolamo, Zagabria za Jakiu; — *Nizze* 3. mar. Henoch, Buntjelić za Korčulu; Blandina P. Šolć za Rieku; — *Cette* 20. mar. Dampier, Priskić za Torrevieju; — *Marsilje* 22. mar. Sklad, Bakarčić za Montevideo; Falco, Tomasić za Berutti, — *S. Nazaire* 19. mar. Padre Stefano, Sinković za Cardiff, — *P. Said* 7. mar. Šator, Colazio za Maltu, — *Glasgowa* 26. mar. Alberto, Crnković za Demerara; — *Maderu* 14. mar Amor Fraterno, Petranić za B. Ayres, — *Rio Grande do Sul* 18. vel. Caratere, Martinolić za Montevideo, — *Cardiffa* 23. mar. Hrvat, Šarinić za Aspinwall, — *Volo* 21. mar. Emma, Pendo za Carigrad, — *Gravesenda* 21. mar. Melchlore Vidulić, Vidulić iz Batavie, — *Leitha* 28. mar. Ati, Ferrari za Piroj, — *Nove Jorke* 17. mar. Tri Sina, Antić za Carigrad, za Marsilju. — *Marsilje* 27 mar. Angela, Dujmić za Cette, Sloboda, Gellalia za Odessu, — *Gravesenda* 28. mar. Alberto, Kranjec za Demerara, — *Nove Jorke* 27. mar. Aurora J. Gerolimić za Angeri, — *Cette* 26. mar. Velizid, Stipanović za Rieku, — *Bari* 24. mar. Otac Vicko, Grković za Spljet, — *Cette* 27. marcija Vincenza, Bačić za Torrevieju. *Marsilju* 28. mar. Empireo, Nikolić za Sherbro. Petka, Lucianović za Trapania. — *Carigrada* 21. mar. V unteer, Merlato za Jakin. Bosana, Tomanović za Odessu Caterina Stuk, Novak za Taganrog. — 24. Tacito, Kršanac. Deveti Dubrovački, Spicula za Batum. — *Cardiffa* 28. marča. Maria Stanger za Trst. — *Gravesenda* 28. marča. Tri brata, za Mljetke. — *Kingstona* 2. velj. Carmela, Polić za Green Island. — *Manile* 13. velj Herradura, Skopinić za Boston. — *Savannah* 16. marča. Cavaliere Gladulić za Barbadoes. — *Bassetna* 3. mar Arciduca Rodolfo, Martinolić za Canada. — *St. Thomasa* 9. mar. Ljubidrug, Skrobelo za Bremerhaven. — *Port de France* 10. marča Orion, Stuparić za Marsilju. — *Marsilje* 31. mar. Trino, Vidulić za Mali Lošinj.

TRGOVAČKE VESTI.

Kava Rio	for.	42.—	do	for.	—.—
» Santos	»	51.—	»	»	60.—
Šukar tučen	»	20.—	»	»	—.—
Ulje za jelo	»	43.—	»	»	—·—
» dalmatinsko	»	42.50	»	»	46.—
» talijansko fino	»	70.—	»	»	100.—
Riža talijanska	»	14.50	»	»	21.—
» indijska posk.		15.50			—.—
Papar Batavia	»	84.—	»	»	—.—
Bakalar Troms	»	40.—	»	»	40.—
Petrolj	»	8.—	»	»	11.—
Mast ovdašnja	»	37.—	»	»	38.—
» engleska	»	48.—	»	»	—.—
Slanina obilata	»	52 —	»	»	—.—
Maslo	»	60.—	»	»	100.—
Loj Dalmat.	»	40.—	»	»	—·—
Naranče puljižke	»	2.—	»	»	6.—
Rozići puljižki	»	6.—	»	»	8.50
Limuni mnogo osk.	»	—.—	»	»	—·—
Mandele Dalm.	»	80.—	»	»	81.—
Smokve oskud.	»	—.—	»	»	—.—
Leća	»	15.—	»	»	20.—
Vuna bosanska	»	105.—	»	»	115.—
dalmatinska		112·—			115·—
» istarska čista	»	118.—	»	»	120.—
Kože strojene popiat	»	140.—	»	»	160.—
» kravje	»	164.—	»	»	230.—
» teletje	»	357.—	»	»	516.—
» surove volovje ovdašnje svježe		48.—	»	»	56.—
» suhe dalmat,		95.—	»	»	111.—
» » teletje		150.—	»	„	200.—
„ janjetje 100 komada		72.—	„	„	98.—
Sieno	»	1.60	»	»	—.—
Šljiva bosan. srbske	»	16.—	»	»	20.—
» hrvatske	»	18.—	»	»	15.—
Pšenica poskočila	»	9.—	»	»	—.—
Kukuruz vlaški	»	6.—	»	»	7.—
» banatski	»	5.50	»	»	6.—
» hrvatski	»	5.25	»	»	5.75
Vino puljižko		14·—			18·—
grško		14·—			—·—
dalmatinsko		16·—			26·—
istarsko		26·—			—·—
Raž Azow posk.	»	7.—	»	»	10.—
Zob magjarska	»	7.—	»	»	—.—
» hrvatska	»	6.75	»	»	7.—
» arbanaška	»	8.—	»	»	—.—
Buhač dalmatin.		109·—			160.—

Tršćanska burza

od dne 8. aprila

Austrijska pap. renta	for.	82 60	do	for.	82.80
Ugarska » »	»	92 —	»	»	92.30
Ista u zlatu 4%	»	97.45	»	»	98.75
Dionice nar. banke	»	859.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	290.—	»	»	291.—
Talijanska renta	»	95.1/8	»		95·25
London 10 lirah sterlinah	»	124.35	»	»	124 65
Napoleoni	»	9.80.—	»	»	9.81.—
C. kr. cekini	»	5.72	»	»	5.74
Državne marke	«	60 60	»	»	60·70
Isto francezke	»	48.00	»	»	49.10
talijanske lire	»	48.75	»	»	48·85

Lutrijski brojevi

dne 8. aprila:

Innsbruck	30	16	84	88	6.
Brno	67	50	63	58	22

Javna zahvala.

Svim onim, koji su našu premilu suprugu, odnosno majku **Antoniju Šumberac-Šote**, rodjenu **Donadić-Milac** u vrieme njezine težke bolesti često pohadjali i koji su ju k hladnomu grobu sproveli, te nam bol ublažiti nastojali, naposo častnomu svećenstvu, budi ovim izrečena iskrena zahvala.

U Šumbregu, 26. marča 1885.

Martin Šumberac-Šote, suprug.
Pop **Marin Šumberac-Šote**, stn.
Kat. Brajša, rodj. **Šumberac-Šote**, kći.

Natječaj.

«Bratovščina hrv. ljudi u Istri» dieliti će po navadi kao i prijašnjih godinah podpore siromašnoj, dobro učećoj se mladeži.

Molitelji, koji po §§. 1. i 2. družtvenih pravilah imadu pravo natjecati se za podporu, neka svoje molbe podupru svjedočbom siromaštva i prvog tečaja tekuće školske godine ili položenog kolokvija iz kojeg glavnoga predmeta, odboru u Kastav do 30. aprila t. g. pripošlju.

Odbor «Bratovščine hrv. ljudi u Istri»

Kastav, 7. aprila 1885.

Agentura parobrodarske plovitbe za Sjevernu i Južnu Ameriku uputuje izseljenike uz nizku cienu, najbolje uvjete i dobre preporuke. — Obratit se na ovlaštenoga Agenta.

10—4 **Giov. A. Gjaja, Trst.**

ODIELA na mjesečne i nedeljne rokove mogu se dobiti u krojačnici: al N. 12 Via Farneto, učinjenu polag mjere. Budući imade u zalihi velik izbor sukna svake vrsti, može dati uz umjerenije cienе nego li drugi.

PRIPOSLANO.

Upozorujem štovano občinstvo, da je mo Elisir VLAHOV dobio na posljednjoj izložbi u Calcutti 1883-1884. veliku kolajnu i počastnu diplomu.

Nadalje javljam, da nije to prvi put, ilo je moj nenadkriljivi Elisir bio odlikovan, već dapače odnša množtvo kolajnah zlatnih, srebrnih i broncevnih od raznih izložbah.

Zahvalna pisma i liečničke svjedočbe preporučuju Elisir što većma svakomu. Razni medicinski učenjaci upotrebljuju ga u bolnicah i svuda postignu najbolji uspjeh.

Sa počitanjem „Romano Vlahov" iz Šibenika. 10—26

Moj Elisir Vlahov, želudačni likvor nadje se u svih glavnih gradovih svieta. Valja paziti na patvaranje. Način kako se razpoznaju prave staklenici jest: paziti da li je u staklenici utisnut: Romano Vlahov Šibenik, nadalje suhi pečat u škatuljici a na čepu pečat na ognju i napokom izvornu firmu na naslovu.

Molim! čitajte!

Pribavio sam si na dražbi za polovicu cielo skladište jedne glasovite tvornice ponjavah i konjskih pokrivalah, te dajem radi toga dok ima na skladištu, za

samo 1. for. 80 nvč.

1650 komadah, velikih, debelih širokih, neraztrgljivih

konjskih ponjavah.

Ove su ponjave 180 centim. dugačke i 120 centim. široke sa bojadisanimi poprečnicami, k tomu su poput daske debele i rad toga neraztrgljive.

Raspošilju se uz gotovinu ili pošt. pouzetjem. Danomice razpošilju se u sve krajeve svieta ove ponjave i jesu svuda na dobrom glasu jer se mogu upotriebiti mjesto pokrivala jer su prije više nego li dvostruko stojale.

Naslov:

2—6 **Trgovina Tkaninah**

J. H. Rabinovitsch

Wien, II., Schiffamtsgasse.

Železna brvna

različite visine i debljine po zahtjevu, nalaze se u skladištu uviek pripravne kod

SCHNABL i C. TRST

19 Via di Carintia 19 2—3

na najniže cienе. — Skladište kotačah rabljenih, vinotiskalnicah, sisaljkah, dotučenega željeza cievih za vodu i kotlovah.

Čvrste blagajne

(Zajamčene od ognja i poškodjenja)
c.k. priv. izključivo tvornice

C. POLCER i C.

u Beču

tvorničari c. kr. oblastih.

Skladište i glavno zastupstvo za *Trst, Istru, Dalmaciju, Italiju i Istok* kod

RODOLFA MANGOLD-A — TRST

2—4 **Via Forni br. 7.**

Nova ekonomicka krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—3

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela chevlot od f 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Takodjer na obroke — Takodjer na obroke

Podpisani časte se objaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osiguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje **tvornicu**

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče **vesoma nizkih cienah.** Izradjuju se pečati kojegod drugo podobe; Pečati, Bijouterije, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice. Crayon za perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dionice itd. 48—20

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platna. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

Latteria Milanese

(milanska mliekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mliekarni **svieža i suha voća.** Izvrstne **divljačine, zeleninah sve polag cienah na trgu hleba genovezkog, kolačah mlietačkih, slastičah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla** svieža svaki dan iz Milana. **Kreme za cvariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mleka. Za objede i soirée** ovršavaju se naručbe sa pladnievi povrhjem bogato narieseni, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačno, nu ne izpod 5 kilov. 48—15.

M. Melchiore.

Odlikovan „Specialitet" P. Slocovich-a

Ljekarna „Alla Marina"

Elisir Kina Kina. Izvrstan lik kod slabine želudca i može služiti kano pomoćno sredstvo kod močvarnih groznicah, kod neprobavljivosti želudca i trbušne slinavice itd. Cieua velikoj staklenici 60 nvč., maloj 40 nvč.

Elisir Kina-Kina sa željezom, koji popravlja sastavinu krvi, bljedoću i pomanjkanje krvi, bieli cviet kod ženah itd. Cieua staklenice 60 nvč.

☛ Naručbe uz pouzetje obavljaju se kretom pošte. 19—30

Javna trgovačka agencija

(Pubblica Agenzia Commerziale)

u TRSTU

Corso br. 22.

Odjel za izvlješća. Ponude i izvješća o domaćih i inostranih trgovcih, kako takodjer trgovačka i obrtnijska vieati.

Odjel za namještenje u službe. Preskrbi rastopnike i činovnike za sve itd. struke, za tvornice i za vlastu gospodu.

Zanimivo za sve

Posebna poslužba za malo naručbe. Pošilja se na sve kraje na drobno družinam i gostionicam. Razno sočivo, kavu, mirodlje, pomarancu, limune, voće, cvetje, rukodelsko orudje, pokucstvo modne predmete itd., sve po originalnih cienah uz malu proviziju, carino prosto.

Preuzme razpošiljanje i izručbu tiskanicah, okružnicah, cenikah za budi koje pokrajine i stalište. 2—25

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—3

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizko cienе košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive, čistila za noge, sagove; kleta svakovrsti; povoštено platno; lonce za cvietje i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo | za fr. 4·95 iz dobre vune; " " 8·— " bolje "; " " 10·— " fine "; " " 12·— " prav fine "

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za suknena obločila za gospe, meter f. 2.

Črni krzni palmerston iz čiste volne za zimni palatot za dame, meter f. 4.

Petne pleše po f. 4, 5, 8 do f. 13. jeden Zelo lepa oblačila, hlače, vrhne suknje, tkanine za sukuje in dežne plašče (tiji), rašanina, komis, (grebenina), chevlots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn)

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače neproste. Pošiljatve a povzetjem čez f. 10 proste.

Imam stalno zalogo sukenja v vrednosti f. 100 000 a vr ter se ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo ostankov po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kratce zelo znižani tvaritseni cesi razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov nameraja pošiljati uzori, ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja sleparja, ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanujejo, saj so v teh slučajih priličini odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—4

Nepristni ostank se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

☛ Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lik po dr. Maliću smatrati kano patvoren

Cviet proti trzanju,

po dr. Maliću,

je odlučno najbolji lik proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *cviet*

(Obraub znamke) *proti trzanju po dr. Maliću sa priloženo znamenje; 1. staklenica 50 nčć.*

Zahvala.

Gospodinu J. pl. Trnkoczyju, liekaru u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razne domaće liekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, sjetim se na Vaš dr. Maliću kostobolni lik za 50 novč, te si ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit uspjeh da se je majka nakom što ga je kratko vrieme upotrebljavala posve težkih bolih oslobodila. Punim osvjedočenjem priznajem djakle dr. Maliću kostobolni cviet kano izvrstan lik te ga svakomu bolestniku u slučaju bolesti preporučam. Vašoj blagorodnosti izrićem pako najsrdačnjiju hvalu; svim štovanjem.

Frane Jug,

52—8 posjednik u Šmarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kran'ski,

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, prsnoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 56 nvč. Korisatniji nego li svi u trgovini se nalazeći siropi.

Krv čistеće kruglјice c. kr. povl.,

nebi smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrenih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak za 6 škatulah 1 for. 5 novč., Razošilje se samo jedan zamotak

☛ Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano zaista uspješne pripoznate, imade uviek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzdom

lekarna Jul. pl. Trnkoczy-a »pri samorogu« u Ljubljani, Mestni trg br. 4.

AL VOMERO VERDE

Trgovina sa željezom: **Piazza della Legna** porta Nro. 5. Dobiti se može svakojako orudje za *poljodjelca i zanatlija* svakojake *sprave za konje i predmete za kuhinje i obitelji.* Sve uz najniže cienе. 2—3

!! POZOR!!

NB. POZOR OD PATVORENJA!

1884. IZLOŽBA U KALKUTI.

Diplom sa medaljom.

VLAHOV

elixir odobren po c. kr. vladi, preporučen od ljekničkih strukovnjakah, odobren patentom sjedinjenih državah Amerike.

Uspjesi postignuti: Svaka nerazpoloženost, neprobavljivost, kolike, gliste, hemoroidi, zimnice, vodena bolest, menstruacije, tromost, slabina, čišćenja krvi. Čisti lagahno i okrepljuje želudac. Svaki staklenica je providjena jednom napatnicom, kako se ima upotrabiti.

Da se lagjih do onog lieka dodje, a nebi vr. s njim izumitelj sve kavane, mirodjinice, slastičarne prodaje like ali u svih glavnih mestih cielog svieta.

Tvornica: Romano Vlahov u Šibeniku. Glavno skladište u Trstu ulica S. Lazzaro br. I.

NB. POZOR OD PATVORENJA!

!! POZOR!! — NB. POZOR OD PATVORENJA! — !! POZOR!!

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 3½%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3¼%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešti. Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innsbruck, Cielovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devisah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ¼% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ¼% provizije za 3 mjesece.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povaće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—12

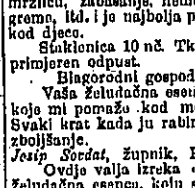

Piccoli-jeva

želudačna esenca

lekarne **Piccoli-ja** »pri angelu« na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, hemerojide, slatenicu, migrenu, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djeca.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani! Vaša želudačna esenca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, ćutim polagšanje i zboljšanje.

Jesip Sordat, župnik, Kamnje, pošta Črnice.

Ovdje valja izreka «Čast zaslužku». Vaša želudačna esenca, koju sam ja i mnogo drugih bolnikah rabilo u bolesti, je uprav čudovite moći, osobito kod želudačnih bolestih.

A. Zupetina, župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrdjuje, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i prečudne zdravstvene moći. S ujom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komad da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Vlassich, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirrheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostoboljli, oslabi delavnih udih, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santoninske; (kolešci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadičah 60 nvč. 1000 komadičah 5 for.

Sailoline pastile proti prehlađenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, prsnim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Želiščni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i plućnim bolestim, zaslađenju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odrašćeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Staklenica 30 n.

Tu navedena, kako ava druga ozdravlja se uviek friške dobe u iskarni 30—15

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz pouzetje iznosa.

Zaloge u Trstu su u lekarnah pl. Leutenlurg, Foraboschi, Prendini, Ravasini i Zanetti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

13—52 ☛ **Počastna diploma** ☚

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašašćem profesora Friedländusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoćju zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, napose u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. **Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disan a, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija,** je usisanje sa **izvrstnim smrekovim extraktom** pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Cieua velike staklenice 60 nč. Cieua patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 16. U Trstu 16. aprila 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *napućnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka i 1 ciclom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2·50 na za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Hajka na istarske Hrvate.

Kod posledje naše razprave sa g. Cuderom izjavio je on, da je pisao svoje »glasovito« pismo dne 22. febrara 1880. kao privatna osoba, te da ono pismo nebijaše u nikakvoj svezi sa njegovim službenim poslovanjem u Kastvu. Težko nam bijaše tomu povjerovati, nu što češ, kad neimaš očitih protudokazah? Ali provídnost pruži nam i toli željene protudokaze. Ravnatelj zemaljskoga računovodstva g. Ivan Sussa, vjerni prijatelj g. Cudera, podaje nam orudje proti njemu i jošte proti komu drugomu. Gosp. Sussa, službena osoba, čovjek, koji je prisegao pred Bogom, da će pravedno raditi, zakona se držati, službenu tajnu čuvati; taj čovjek, koji je po svom zvanju najmanje pozvan mješati se u politiku, dao se na ogavno dielo: daje savjete, naputke i naredbe svomu »dragomu« u pismu od 25. novembra 1879. kako da se uništi onaj *ščopor barbarah, ono leglo ljutog Hrvatstva, onaj prokleti Kastav!*

Radi Cuderovog pisma interpelirao je zastupnik naroda u Beču g. dr. Vitezić carsku vladu. Odgovora neima ni danas, nu nije zato uzmanjkalo sa talijanaške stranke svakojakih pogrdah i klevetah o denuncijanstvu na g. Vitezića i ostale naše prvake Istre. Denuncijant je našim protivnikom svatko, koji njim istinu u brk rekne; svatko, koji strgne krinku sa crne njim obrazine; svatko, koji neodobrava njihova podla djela i poduzeća. Nu nečudimo njim se. Daruju nas onim, čega imadu doma u izobilju.

Spomenusmo, da je g. Sussa pisao spletkarsko pismo g. Cuderu proti kastavskoj občini, ali mi bi krivo g. Sussi učinili, kad bi htjeli radi toga njega na odgovornost pozivati. Tà on sam naglasuje na više mjestih pisma, *da radi po nalogu zemaljskog podkapetana g. dra. Amorosa*; da potiču oni savjeti i odredbe, kako da se uništi kastavsku občinu, od zemaljskog podkapetana; da je on jedino prosto orudje rečenog visokog zemaljskog činovnika. A što da naučimo od plemenitih podkapetanovih savjetah i predlogah? Spoznajemo, da je zemaljski odbor, dotično njegov prvak g. Amoroso u najužem savezu sa g. Cuderom; da g. Cuder radi sporazumno sa porečkom gospodom kako da se moralno i materijalno utuče občinu Kastav, dotično ono hrvatsko pučanstvo. Upoznajemo nadalje, da je zem. odbor, a poimence njegov viteški član g. Amoroso zlorabio svoju vlast, primajuć i dajuć naputke i savjete svomu odaslaniku, kako da radi o razsulu i propasti občinah Kastva, Veprinca i Lovrana.

Doznajemo nadalje, da je zemaljski odbor kroz g. Amorosa proti pismom i proti zakonu nagradjivao sotonske osnove sa svotom od više stotinah forintih iz pokrajinskoga fonda, razpolažujući istim na način, koji podpada pod kazneni zakon. Učimo se napokon, da zemaljski odbor, dotično njegov tumač g. Amoroso nije radio kako to zakon božji i ljudski zahtjeve, na korist i dobrobit naroda, već upravo protivno na propast i nesreću njegovu.

Čemu da se još učimo? Zar nije i ovo previše?

Evo mili rode, čemu ti se je sve nadati od ljudih, koji upravljaju tvojim imetkom, koji vladaju tvojom sudbinom! Možeš li gojiti ljubav do tih muževah, možeš li se pouzdati u takove muževe? Nè i sto puta nè. Oni ti rade o glavi; oni hoće, da tvoje izmrcvareno i golo tjelo pusti pod njihovom neusmiljenom petom poslednji uzdah. A ti mučeniče! možeš li se njihovim nemilosrdnim noktom oteti, možeš li njim možda vratiti šilo za ognjilo? Nemožeš jadniče! jer rob nije ravan tiranu, sluga nije što i gospodar.

Ono što možeš i što ti je dopušćeno jest, da u svojoj sdvojnosti zavapiš: a gdje je svieto moral, gdje lijepo zakon? Na tvoj vapaj čuti ćeš djavolski smjeh i viku tvojih narodnih protivnikah: «Kakav moral, kakav zakon? Ti si šćav, ti si rob, stvoren da trpiš i šutiš. Nije li ti ovdje pravo a ti se nosi u Zagreb ili Ljubljanu«.

Takav ćeš dobiti rode odgovor na tvoj vapaj, bilo iz Poreča ili Pazina. Al dà. Imade i drugih pozvanikah, koji bdiju nad zakonom, koji su nad porečko-pazinskom svojtom i nad istim zemaljskim odborom. Tuj je carska vlada, koja nemože dopustiti, da se tako postupa sa vjernim i svomu caru odanim hrvatskim pukom Istre. Carska vlada pozvana je, da nadzire kako se vrše zakoni; da uzdrži red i poredak, da štiti i brani nemoćnike i tlačene od razbojnikah i pustahijah; da pripazi je li se troše krvavi žuljevi puka u dobre i koristne svrhe a nipošto u svrhe razpirivanja i podržavanja mržnje, lopovluka i narodnog izdajstva. Hoće li carska vlada stati na put nemilom pašovanju porečko-pazinske gospode; hoće li ona pridignuti zanemarenog i pogrdjenog istarskog Hrvata — pokazati će nam nedaleka budućnost.

Kao prijatelji i savjetnici puka, imenujemo mu i danas otvoreno i jasno one ljude, koje mu je izbjegavati kao svoje najljuće neprijatelje; sjećamo ga onih muževah, koji ne samo da su nedostojni časti, koju obnašaju; koji ne samo da nisu vriedni povjerenja naroda, nego bi bili morali već odavna kažnjeni biti za svoja nedjela, za svoja izdajstva; koji ne samo da počinjaju i nadalje sve ono, što bi jedino pakao izmisliti mogao, nego su dapače od krvavih žuljevah ubogoga naroda za svoja bogumrska djela nagradjeni i plaćeni!

Dobri Bože! kad će prestat naši jadi.

Pismo kotarsk. kapetanu u Voloskom.

Niže donašamo pismo svjestnih Kastavcah, boravećih u Ugarskoj na kotarsk. kapetana u Voloskom, kojim oštro odsudjuju posledje nemire u Kastavščini, napose one naperene tobož proti hrvatskom jeziku i hrvatskoj našoj zastavi. Veseli nas što potiče taj glas iz dalekih krajevah, od radnikah, nipošto pako od kakovih agitatorah, na koje bacaju naši narodni protivnici krivnju za počinjene izgrede. Pismo to glasi:

Poglaviti g. c. k. kotarski kapetane!

Podpisani Kastavci, odaljeni od svojih kućah čitaju u novinah i dobivaju iz mile njim kamenite Kastavščine svakojakih viestih, koje uzimaju Kastavščini dobar glas, kojim se je do sada pred svietom ponosila.

Nismo mnogo vremena odsutni, te znamo, da razboritiji i svjestniji Kastavci nemogu da grde zastave prejasne cesarske kuće, nit zastave, koja je znak hrvatskog jezika, koga smo svi Kastavci majčinim mliekom usisali; znamo dobro, da svjestniji Kastavci poštuju zakon i neće bacati carskih tabelah, neće zahtievati, da se u školah uči *dijalekt*, čega na čitavom svietu nema; neće vjerovati, da se može obćine prodavati onako jednostavno kao voz repe ili krompira.

Znajući, da ima u Kastavščini mnogo pametnih ljudih, nemožemo si uspjeh, što su ga zavoditelji — koji nemogu biti Kastavci — postigli, drugčije tumačiti, nego što pametni ljudi miruju, znajuć, da kuća sagradjena na pjesku sama od sebe se ruši. I tako je došlo do toga, da javno mnienje u možda i carske oblasti smatraju *većinu* Kastavcah protivnom državnomu redu i poredku; protivnom crkovnim oblastim; protivnom svomu materinskomu jeziku; protivnom svemu, što je lieno, plemenito, koristno i potrebno za svaki puk.

Da to krivo mnienje, koliko do nas stoji oborimo, pogovorismo se mi podpisani Kastavci, radnici u Karpatih, odkud su se pred 1.200 godinah Kastavci i svi Hrvati u svoje današnje zemlje naselili i odlučismo pred Vami poglaviti gospodine c. kr. kapetane, kao glavom našeg kotara i pred cielim svietom svečano očitovati:

1. Da mi odsudjujemo one naše lahkovjerne suobćinare, koji vjeruju u nemoguće stvari.

2. Da mi odsudjujemo svaku bunu, jer smo uvjereni, da se u Austriji može svako pravo — kad se pravo ima — zakonitim i mirnim putem zadobiti.

3. Da smo mi po jeziku Hrvati i neproklinjemo našu braću u banovini, zato što oni možda materijalno gorsod nas stoje, nego želimo, da bude i njim i nam koliko može biti bolje; hoćemo kao takovi, da čisti hrvatski jezik u školi se uzdrži i da nam u istome sve oblasti dopisuju.

4. Da mi priznajemo i pripravni smo krv svoju dati za tri zastave: Austrijsku, dinastičku i narodnu hrvatsku.

Izvolite poglaviti gospodine ces. kr. kapetane primiti izraz našeg najdubljeg poštovanja.

Beskid g. Alsó Vereczke u Ungarskoj, dne 25. marča 1885.

Franjo Brajan Piljačić s. r. Jurdani kbr. 56. *Franjo Jurdana* s. r. pok. Luke, Jušići, † *Josip Vlah* pok. Andre, Jušići kbr. 21, *Josip Brajan Obad* s. r. Jurdani, † *Josip Stanić Znidar* Jušići, † *Vicko Jurdana* Kovačić Jurdani, † *Josip Puž Jurinić* Kučeli, *Ivan Vlah Vicić* s. r. pok. Ivana Jušići br. 23, † *Josip Valentin Franić* Jurdani, † *Ivan Jurdana Kovačić*, Jurdani.

Razprava

proti petorici zavedenih iz občine Veprinac.

Dne 14. t. m. obdržavala se razprava proti petorici nemirnjakah iz obćine Veprinac pred zem. sudom u Trstu. Trojica od njih bijaše preko mjesec danah zatvorena, a dvojica došla je jučer na razpravu. »Često mora jadan narod vaditi kostanj iz prhavice radi sebičnih i nečistih ciljevah nepoštenih stvorovah a dokaz tomu nam je iznova jučerašnja razprava pred zem. sudoma. Tako piše jedan irredentistički list tršćanski na uvodu svog izvješća o spomenutoj razpravi. I mi se slažemo posvema sa tom izjavom nu opazit nam je samo to, da su i ovaj put kano uvjek do sada svim nemirom, svim pomutnjam u Istri krivi prijatelji i pristaše irredentskog klepetala t. j. istarski Talijanaši. Nu pustimo vuka da zavija te čujmo što govori obtužnica državnoga odvjetnika:

Dne 26. febrara obdržavala se u Veprincu obć. sjednica. Pred obćinskom kućom sabralo se neobično množtvo naroda. Na dnevnom redu bijaše toga dana pregledanje obć. računah za god. 1885. Obć. glavar g. Hlanuda izašao je iz ureda jer su se pregledavali njegovi računi. Dočim su u uredu pregledani računi i nadjeni u najboljem redu, odigravala se pred obć. kućom nemila igra. Na prisutnoga glavara stali nekoji prvaci nemirnjakah navaljivati, da je pomogao predati obćinu pod Hrvatsku, da oni neće da se uredjuje hrvatski, da neće škole ni crkve, župnika, učitelja, tajnika niti njega samoga, jer da su jih svi ti izdali i prodali. Za dokaz tomu služe njim tabele sa napisom: «U pograničnom kotaru (Im Grenzbezirke),« koje su pribijene na nekojih mjestih obćine. Zaludna bijahu sva dokazivanja i uvjeravanja glavara, da je sve izmišljeno što mu oni predbacuju, da su tabele po nalogu c. k. kapetana izvješene itd.; zaludna bijaše opomena g. župnika, koji je slučajno prolazio oko obćinske kuće. Puk zaveden i zlo upućen vjerovao je više svojim zavoditeljem nego li vrlomu svomu glavaru i čestitomu župniku. Pošto bijahu računi odobreni, povrati se glavaru ured za njim nahrupe i nemirnjaci. Tu se počelo iznova bučiti, larmati i zahtjevati, da se pokaže protokol o prodaji obćine itd. Videći zastupstvo, da nepomažu ništa dokazi i razlozi, da je puk od nekoga bezdušnika za-

Medjunarodna linija

IZ TRSTA U NOVI-JORK

Iz Trsta u Novi-Jork naravnost.

Veliki prvorazredni parniki te linije voziju redno u **Novi-Jork** i primaju blago i putnike po najnižjih cenah i s najboljom podvorbom.

U NOVI-JORK. Odhod iz TRSTA.

Parobrod »**Germania**« oko 5. maja.
Kajuta za putnike 200 for. Na palubi 60 for.

Putnici neka se obrate na

J. Terkuile,

generalnega pasažnega agenta.

Via dell'Arsenale 13, Teatro Comunale

u TRSTU.

☛ Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lijek po dr. Maliću smatrati kano patvoren

Cviet proti trzanju,

po dr. Maliću,

je odlučno najbolji lijek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *cviet* (Obranb. znamka) *proti trzanju po dr. Maliću* s *priloženo znamenje; t. staklenica 50 novč.*

Zahvala.

Gospodinu J. pl. Trnkoczyju, lječaru u Ljubljani.

Moja' je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razno domaće liekove bezuvješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, sjetim se na **Vaš dr. Malića kostobolnji lijek za 50 novč.**, te si ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit uspjeh da se je majka nakom što ga je kratko vrieme upotrebljavala posve **težkih bolih oslobodila.** Punim osvjedočenjem **priznajem dakle dr. Malićev** kostobolnji cviet kano izvrstan lijek te ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti preporučam, Vašoj blagorodnosti izričem pako najsrdačnilju **hvalu**; svim štovanjem.

Franc Jug,
52—11 posjednik u Šmarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kraniski,

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, pranoj i pludnoj bolesti; 1 staklenica 66 novč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći sirupi.

Krv čisteće kruglice c. kr. povl.,

nebi smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; ono su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrnjih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč., Razašilje se samo jedan zamotak

☛ Gori navedene specijalitete, kojo su mnogoljetnim izkustvom kano **osobito** uspješne pripoznate, imade uviek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem.

lekarna Jul. pl. Trnkoczy-a »pri samorogu« u Ljubljani, Mestni trg br. 4.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 3¼%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3¾%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3¾%

Okružni odjel

u bankah 3¼% kamata na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešt, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Olelovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, također unovčenje kuponah uz ¼% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povoće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—16

LA FILIALE della

BANCA UNION

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo
per Banconote
3¾ % con preavviso di 5 giorni
4 „ „ „ 12 „
4½ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
3¼ % con preavviso di 20 giorni
3½ „ „ „ 40 „
3½ „ „ „ 3 mesi
4 „ „ „ 6 „

Godranno dell'interesse aumentato le lettere in circolazione con 5 giorni di preavviso dal 6 novembre a. c. quelle con 13 giorni dal 13 giorni e quelle con 31 giorni dal 25 novembre a. c.

IN BANCO GIRO

abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume pei propri correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d'assegni, cambiali e coupons,* verso ¼% di provigione,

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 2—2

Molim! čitajte!

Pribavio sam si na dražbi sa polovicu ciene cielo skladište jedne glasovite tvornice ponjavah i konjskih pokrivalah, te dajem radi toga dok ima na skladištu, za

samo 1. for. 80 novč.

1550 komadah, velikih, debelih širokih, neraztrgljivih

konjskih ponjavah.

Ove su ponjave 180 centim. duguške i 120 centim. široko sa bojadisanimi poprečnicami, k tomu su poput daske debele i rad toga neraztrgljive.

Raspošilja se uz gotovinu ili pošt. pouzećem. Danomice razašilju se u sve krajeve svieta ove ponjave i jesu svuda na dobrom glasu jer se mogu upotriebiti mjesto pokrivala jer su prije više nego li dvostruko stojale.

Naslov:

6—6 **Trgovina Tkaninah**

J. H. Rabinovitsch

Wien, II., Schiffamtsgasse.

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo | za fr. 4·06 iz dobre vune
« « 8·— « bolje «
« « 10·— « fine «
« « 12·40 « prav fine «

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **suknena obłačila za gospe, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za **zimni paletot za dame, meter f. 4.**

Polne pišde po f. 4, 5, 8 do f. 12. jeden. Zelo lepa obłačila, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tüffl), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, tricots, sukno za dame in biljarde, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neproste. Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 proste.**

Imam stalno zalogo sukenj v vrednosti f. 100.000 a. vr. ter se ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo ostankov po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kratke zelo znižani tvarinhsi ceni razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemorejo pošiljati uzori,** ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **slaparija,** ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih priličini odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—8

Nepristni **ostank se zamenjajo** ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Piccoli-jeva

želudačna esenca

lekarne Piccoli-ja »pri angelu« na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, hemerojide, zlatenicu, migreme, itd., i je najbolja pripomoć proti glistam kod djece.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani!

Vaša želudačna esenca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, čutim polagšanje i zboljšanje.

Josip Sovdat, župnik, Kamnje, pošta Črnice.

Ovdje valja izreka »Čast zaslužkuje«. Vaša želudačna esenca, koju sam ja i mnogo drugih bolnikah rabio u bolesti, je uprav čudovite moći, osobito kod želudačnih bolestih.

A. Lupetina, župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrđuje, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i pročudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komać da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirrheumon najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi delavnih čutilah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santenaiske; (kolešci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadičah 60 nvč. 1000 komadičah 5 for.

Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, pranim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Zeliščni prsni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim pranim i plućnim bolestim, zaslužnju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odraščeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Staklenica 36 n.

Tu navedena, kako sva druga ozdravlja se uviek **friške doke u lekarni** 30—18

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz pouzetje iznosa.

Zaloge u Trstu su u lekarnah pl. Leutenburg, Forabaschi, Prendini, Ravasini i Zanetti te u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

Javna trgovačka agencija

(Pubblica Agenzia Commerziale)

u TRSTU

Corso br. 22.

Odiel za izvlešća. Ponude i izvlešća o domaćih i inostranih trgovcih, kako tudjer trgovačke i obrtnijske vlesti.

Zanimivo za sve

Odiel za manifestacije u zlatu. Prodaja i zastopnike i činovnike za sve vrste strukah, za tvornice i za vlastni gospodarstvo.

Posebna poslužba za male naručbe. Pošilja se na sve kraje na drobno družinam i gostionicam: Razno sočivo, kavu, mirodije, pomaranče, limune, voće, cvetje, rukodelsko orudje, pokućtstvo modne predmete itd., sve po originalnih cienah uz malu provizilu, carine prosto.

Preuzme razpošiljanje i izručbu tiskanicah, okružnicah, cenikah za budi koje pokrajine i stališe. 6—25

Podpisani časte se objaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osiguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje **tvornicu**

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče »veoma nizkih cienah«. Izradjuju se pečati kojegod drago podobe; Pečati, Bijouterije, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice. Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dionice itd. 48—22

Primaju se također pečati na popravak. Naručbo iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

Odlikovan »Specialitet« P. Slocovich-a

Ljekarna »Alla Marina«

Prekrupivanje raklinske (katram) vode na najveće odmjerke, proizvedeno od lučbara-ljekarnika *P. Iocovich-a.* Jedna staklenica sadržavajuća 400 gramah utora metr. dec. stoji samo 60 nvč.

Ima se pitati: »*Paklinska voda*« priugotovljenu od P. Slocovich-a.

Prsni sirup Dra- Goracuchi-a.

Izvrstan liek proti prehladi, promuklosti, suhom kašlju, plućnim, gutnim i opranim katarom, upali pluća, kašlju itd. Mnogobrojni zahvalni spisi jesu svakomu na uvid. Ciena, staklenici novč. 60. Novac se povrati onomu koji neozdravi.

☛ Naručbe uz pouzetje obavljaju se kretom pošte. 22—30

!! POZOR!!

NB. POZOR OD PATVORENJA!

1884. IZLOŽBA U KALKUTI.

Diplom sa medaljom.

VLAHOV

alkoholna pića odobrena po c. kr. vladi, preporučena od ljekničkih strukovnjakah, odobrena patentom sjedinjenih državah Amerike.

Uspješ postigli: Svaka nerazpoloženost, nepreboljivost, kolika, glista, hemoroidi, slanilo, vodena bolest, mesečnost, tresnost; slabina, čišćenje krvi. Čisti lagahno i okrepljuje živrlje. Svaka znakinska je providjena jednom napuknućom, koja se ima upotrabiti.

Da se lagje do onog lieka dodje, a nabdiva s njim izvanred sve kavane, mirodijnice, slastičarne, prodaje like ak u svih glavnih mestih oleloga svieta.

Tvornica: Romano Vlahov u Šibeniku. Glavno skladište u Trstu ulica S. Lazzaro br. 1.

NB. POZOR OD PATVORENJA!

!POZOR!!

5—14 · POZOR!! · NB. POZOR OD PATVORENJA!! · NB. POZOR OD PATVORENJA!! · !!POZOR!!

Prašak za prsa

Nekašlji više

Izvrstan liek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim kataralnim manam. 48—19

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u lieknrah:

Dubrovnik: Anton Cingria.

Šibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekašlji više

Latteria Milanese

(milanska mliekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mliekarni **svieža i suha voća.** Izvrstne **divljačine, zelenjah sve polag cienah na trgu Hleba genovezkog, kolačah mletačkih, slastičah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla** svieža svaki dan iz Milana. **Krema za cvariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mlieka. Za objede i soirée** ovršavaju se naručbe sa pladnievi povrhjam bogato nariseni, također ju ledu. Naručbe za pokrajinu izvšuju se neodvlačudo, nu ne izpod 5 kilog. 48—17

M. Melchiore.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—6

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke ciene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive · čistila za noge, sagove; kiste svakovrsti; povošeno platno; lonce za cvietje i za riba; platno za vezenje, finog sapuna te svakovratnih predmetah za tapetare.

15—52 ☛ Počastna diploma ☚

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašašćem profesora Friedländusa, da se može ista upala pluća prenešena na zdrava pluća pomoćju zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, naposo u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrabljivati smolom bogati smrekovni extrakt. **Kod kataralnih bolestih prsi i., kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija,** je usisanje sa **izvrstnim smrekovim extraktom** pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Broj 19. U Trstu 7. maja 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Posl.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *vaglasicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka 1.1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Neblijegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Važnost sadašnjih izborah.

Vriednost i važnost svakoga poduzeća sudimo po pripravah, koje se za isto čine. Svakdanju radnju obavljamo obično uz malene ili nikakve priprave, a čim je djelo teže, važnije i vrednije, tim se na isto ozbiljnije i temeljitije pripravljamo.

Sudeć po pripravah, koje se čine u ovo vrieme u cielom našem cesarstvu, spremaju se svi narodi austrijske države na vrlo mučan i važan posao. A zaisto i je koli mučan toli važan posao, koji nas čeka i koji se ima obaviti u našem carstvu ovog i budućeg mjeseca. Kako smo javili prošlog tjedna na ovom mjestu, imaju se obaviti u našoj polovici države izbori za carevinsko vieće ili za državni sabor. Kazali smo zadnji put našim zemljakom, pučanstvu Istre i kvarnerskih otokah, što mu je činiti, kako se ponašati i koga birati. Donesli smo u istom broju proglas carske vlade, kojim se razpisuju novi izbori. Naznačeno je tamo, koliko bira Istra sa otoci zastupnikah, gdje se isti biraju i kakovi razredi pučanstva biraju te zastupnike. U podlistku istog broja počeli smo donašati tumačenje: koji ima pravo birati i kako se biraju izbornici ili fiducijari. Danas nastavljamo to tumačenje prem neima u njem skoro ništa novoga jer se izbor za carevinsko vieće temelji na istom zakonu po kojem se bira i u zemaljski sabor, a o tomu smo obširno govorili god. 1883. u podlistcih našeg lista. Preporučamo dakle našim čitaocem, napose prijateljem puka u Istri i na otocih, da pročitaju one podlistke te da narod poduče što mu je raditi.

Najvažniji čin kod predstojećih izborah jest izbor izbornikah ili fiducijarah. Izaberemo li poštene, neodvisne i značajne izbornike, tad možemo biti sjegurni, da će ovi birati poštene, vriedne i značajne naše zastupnike. Sve dakle odvisi od izbora fiducijarah. Toga radi i preporučamo našim biračem, da ulože sav rad, da napnu sve sile, da budu izabrani u pojedinih občinah čestiti izbornici, pa će tada lahko biti izabrati dobre zastupnike.

Naši narodni protivnici zaključili su u paziuskom sastanku, da će nastojati svimi silami izabrati svu četvoricu svojih zastupnikah. Nas bi htjeli lišiti i one jedine obrambe, koju smo kroz dvanajst godinah uživali; htjeli bi, da budu tri četvrtine pučanstva Istre na carskom saboru bez zagovornika bez štitnika; oni hoće da izrinu jedinoga našega zastupnika prevriednog g. Vitezića.

Nadamo se stalno, da će njim u tom biti sav trud i napor uzaludan. Puk Istre, napose iztočne Istre, nije više toli kratkovidan, da bi si išao sam sebi grob kopati. Talijanaške spletke i varanja otvorila su prilično i sliepcem oči. Mi čekamo izbor u izvanjskih občinah iztočne Istre mirnim srcem. Nu drugo je pitanje glede ostalih trih zastupnikah Istre. U zapadnoj Istri, napose u talijanskih i potalijančenih gradićih, naučni su naši narodni protivnici neograničeno gospodariti. To gospodarenje protegnuli su oni, što silom što varkom i na izvanjske občine zapadne Istre, koje sačinjava svuda skoro čisto hrvatsko pučanstvo. I tuj će kandidirati Talijani svog starog zastupnika. Imadu li k tomu prava? Hoće li uspjeti? Sila ne pita za pravo a uspjeh pokazati će nam skora budućnost.

Naši prijatelji znadu što njim je činiti. Većina njih bila je već u izbornoj borbi. Očekujemo od njih, da će učiniti svoju svetu dužnost kano gradjani i rodoljubi.

Za sada budi nam svim najprvi posao, da izaberemo u svih občinah čestite fiducijare, jer od njih odvisi izbor zastupnikah.

Na posao dakle sviestni rodoljubi! Načelo neka Vam bude svuda «*Sloga*» a uzklik: «*Pomozimo si sami, pomoć će nam i Bog!*

Goni popa!

Ljudi protivni našemu jeziku i našemu napredku kriče već više vremena: udri popa! neveruj popu! Popi bi vas hteli stegnuti pod stare stege. Ovi su proti napredku i svakomu dobru. Sada je slobodna iliti liberalna doba.

Tako i drugačije kriči se na pope. Ruži jih se očito, a koliko se nemore očito, čini se potajno.

Naša je dužnost protumačiti puku zašto je ta bruka i ta ruga na pope.

Ali prije svega reći ćemo, da mi nemislimo braniti ni najmanje one duhovne ljude, koji nebi vršili svoju dužnost i koji nebi narod putili dobrim izgledom. Težki sud božji i naš pao bi na takovoga duhovnika, ako ga gdjegod najdemo.

Naši prijatelji nečine te razlike. Oni čine jednu drugu razredbu i po njoj hvale ili ruže, kako jim bolje stoji.

Nijedan razred ljudski danas nije po meri tako zlo plaćen, kako niži duhovnici.

Kakovo god pisarče u budi kojoj kancelariji ima barem jedan forint na dan sigurno plaće. A kapelan ima navadno okolo 200 forintih na leto stalnih. I s timi se mora kadgod i do dva puta u letu preseliti.

Pop u selu je sve. Ali ako obboliš, pak ako Ti pop zna čim god barem za čas pomoći, eto vike na njega, da se paća u poslove lekarske. Dakako! Razlika je samo ta, da ako Ti pop i lekar daju purgu, jednomu rečeš Bog jim daj zdravlje, a drugomu platiš deset, petnajst forintih, kako je već odaljen.

Zato se kriči: neveruj popu.

Kad si bolestan u postelji, neimaš pismenoga čoveka blizu. Dojde pop s dvimi muži, čuje i zapiše tvoju zadnju volju, pak mu daš pet šest jajah.

Hodi k drugomu pismeniku ili zovi advokata, neka Ti piše testamenat, pak ćeš vidit po čem su jaja.

I zato se kriči neveruj popu.

Kad si na smrtnoj postelji bolestan od kužne kakove boli, svi Te bežo. Najbliži tvoji, koji su s tobom jedali i spavali, strahom Ti se približe, prokunjuju stan i odelo.

Mnogi lečnik, ako ga zoveš, vidi da imaš mutne oči, pak učini kertajh.

Tko je onaj, koj Ti se najbliže približi, kada Te se svi boje? Pop, svećenik. On Ti daje zadnju utehu, on Te deli od ovoga sveta u ime božje i preporuča Te onim stranam, koje nitko nepoznamo.

—Za toliko dobro, uče vas ljudi: goni popa, ne poslušaj što Ti govori; ne uči Te pravo.

Kada ideš gospodi, nauče Te, i to je dobro, da otareš noge pred vrati, da pustiš dežnik i kabanicu vani, jer bi to gospodi močilo i ako je peć užgana, pokvarilo bi jim zrak.

A kakovoga sve duha ima svećenik kada bez plaće veru božju uči decu utlačenu u školi kako ribe, mokru, bosu i svakojaku? Kako mu je ugodno, kad izpoveda i dušu umiriva ljudem svakojakoga tela.

I zato se kriči: Neveruj popu!

Ali ne zato, za nešto drugo se kriči.

Svećenici nas uče, da živimo trezno, umereno, da netrošimo zdravlja lokežom i žderilom, da nepunimo tuđju torbu prazneć svoju.

Oni nas uče, da sve dobre stvari uzdržimo, kako su nam od starijih došle, da čuvajmo starinske običaje, *da ljubimo i nastojmo svoj jezik, jer naš govor, je del našega imetka.* Oni

PODLISTAK.

Kako se izabira zastup. za car. vieće?*)

(Konac.)

U izvanjskih občinah, gdje se biraju za Istru dva zastupnika, nebira se kako je poznato izravno nego po izbornicih ili fiducijarih. Jedan izbornik dolazi u občini na 500 po prilici dušah. što odvisi od brojenja puka. Izbornike biraju birači izvanjskih občinah, koji su popisani po porezu u prvo ili drugo izborno tielo, ako su tri takova tiela; ako su samo dva, onda biraju prve dve trećine svih izbornikah računajuć odozgor dole. Izborna tiela sastavljaju se kano i za zemaljske izbore. Tu su najprvo počastni gradjani, svećenici, činovnici itd., zatim dolaze drugi občinari redom od jačega na slabijega, polag toga, koliko plaćaju državnoga poreza. Plaćaju li dva jednako onda dolazi najprvo stariji pak mladji. Kad je tako popis gotov, sbroji se, koliko plaćaju svi skupa, zatim se ide od prvih prama dole, dok zasegne jednu trećinu svega što plaćaju svi stanovnici jedne občine. To se zove prvo izborno tielo. Tada se ide napred napram dole dok zasegne opet treći del svega poreza i oni sačinjavaju drugo izborno tielo. Ako je občina malena i ako nije velike razlike u porezu, onda se broje odozgor dole oni, koji skupa plaćaju polovicu svega poreza, i ovi su prvo izborno tielo, a svi ostali sačinjavaju drugo izborno tielo. Svi fiducijari dobiju čim su izabrani legitimaciju s kojom se izkažu na dan kad imaju birati zastupnika.

Izbornike ili fiducijare bira se u pojedinih občinah. Fiducijarom može biti svaki birač. Fiducijari u pojedinih kotarih sastanu se na odredjeni dan u sjelu kapitanata, da izaberu zastupnika. Izborna komisija sastavi se kod tog izbora kako i za zemaljske izbore. Kandidat, koji dobije nadpolovičnu većinu, onaj je izabran.

U ovće valjaju one odredbe za izbore u carevinsko vieće, koje vriede i za pokrajinski sabor. Bira se na temelju poslednjih občinskih listinah; biraju gdje dva, gdje jedno izborno tielo, polag množine pučanstva i polag viška poreza.

II. Izbor u gradovih.

U carskom proglasu označeni su gradovi i mjesta, koja biraju jednog zastupnika. I ovdje je poglavito načelo, da može birati u gradovih, svaki onaj, koji bira u občinsko zastupstvo. Imade li grad tri izborna tiela, onda glasuju oni od prvoga i drugoga tiela, dapače i oni od trećega ako plaćaju izravnoga poreza barem 10 for. Kako se sastavljaju izborna tiela, to je jur rečeno. Gdje su u gradovih samo dva izborna tiela, tu se uzmu samo prve dve trećine izbornikah polag viška poreza od ozgor dole, i ovi glasuju, a drugi ne. Svaki grad i svako mjesto, koje ima pravo birati i u gradovih bira doma t. j. u dotičnom gradu. Sa spomenutimi gradovi bira jednog zastupnika trgovačko-obrtnička komora u Rovinju.

III. Izbor u velikom posjedu.

Četvrtoga zastupnika u Beč biraju svi oni posjednici, koji plaćaju najmanje 100 for. čistoga državnoga poreza. Oni moraju biti takodjer punoljetni i kako svi ostali birači, austrijski podanici. Svi veliki posjednici biraju svoga zastupnika u Poreču.

*) Vidi «N. Sl.» god. 1883. br. 5, 6, 7

nas uče kako i drugi pametni ljudi, da nijedan puk nemore napredovati nego temeljom svojega govora. Oni nas uče, da oni ljudi, koji nedaju mira našemu hrvatskomu govoru, neće dati mira ni drugim našim stvarim, dokle sve poda se ne sprave. Svećenici su med vanjskim pukom više put jedini svetovatelji i učitelji, jedini pastiri.

Za smutiti stado naj priličnije je odvratiti ga od pastira. Evo Vam razlog, istarski kmeti, zašto se kriči na popove.

Tu vam je zajedno i nauka. Gde imate popa, koj vas rado podučaje o duhovnih i telesnih stvarih; gde imate popa, koj nečini med vami nikakove sablazni; gde imate popa, koj zna kako i vi, po više danah biti bez mesa i ribe, ako je odaljen od većega mesta, poštujte ga i tvrdo ga ljubite, i gledajte, da vas zlikovci ne obrate od lica njegova, jer oni idu za tim, da ovce ostanu bez pastira, pak da jih polove, kako je koga volja.

Jedan put su nam protivnici prigovarali, da još samo par popovah drži za naš hrvatski jezik, a drugo da je sve gola Talija po Istri.

Danas, hvala Bogu, već je drugačije. Ljudi hrvatskoga jezika u Istri odgojili su već i drugih braniteljah. I medju trgovci i medju zanatnici, i medju pomorci i u drugih stališih, mi već imamo ljudih, koji ne pljuvaju na majčin jezik. Naša stvar će napredovati sve više. Ali to stoji vrhu svega, da kako smo razštrkani po selih i manjih mestih, popi ostaju na sploh naši ponajbolji učitelji.

Zato oni, koji nam zlo žele, kriče na pope i to, *samo na pope naše krvi i našega jezika!*

Laži-liberalizam.

Javili smo u br. 30. p. g. »Naše Sloge«, da smo čuli iz ustiljuh više od jednoga — dapače i svećenika, da se tobož vjera gubi u narodu, jer se nekoji svećenici mješaju u izbore, te kod istih glasuju za protikandidate *liberalne*, taljanaške stranke. Na to odgovaramo stopram sad t. j. u očigled novih izborah za carevinsko vieće, te reći ćemo na sva usta, akoprem znademo, da ćemo tim dirnut u osinjak: »*Svećenik, koji na izborih glasuje za liberalca, gazi nogami načela svoga stališta!*« —Da nenavadjamo ovdje odsude u mnogih prilikah izrečene od sv. crkve vrhu liberalizma, spominjemo samo ono, što je pisao katolički list »Volksblatt« u br. 84. p. g.: »Glavno načelo morala jest: zlo *nesmije se* podupirati. Tko znajuć glasuje za *liberalca*, taj griješi. Bu ne da je laži-liberalizam vjeri neprijateljski, od crkve opetovano odsudjen, nema dvojbe, da liberalce birati nije stvar indiferentna..... Upravo zato toliki biskupi opominjali su u posebnih poslanicah vjernike svoje na dužnost; i koji to *nisu* učinili, propustili su to očevidno samo zato, da radi duha, koji gospoduje u njihovom području, stvari više nenaškode nego koriste. U ovom načelu neima razdora, i to jednostavno zato, jer ga biti nemože.« Veliki biskup pok. Rudigier n. pr. govori na svršetku jedne svoje poslanice na svećenike i puk — dokazav prije, da su svim protucrkvenim zakonom u Austriji krivi jedino liberalci — ovako: »Imao sam g. 1868. kad se pojaviše poznati konfesionalni zakoni, u sjemeništu 108 bogoslovacah; usljed ovih zakonah umanjio se broj malo po malo na 30. *Ako bi imao škada duh, koji je onda gospodovao u zakonotvorstvu, opet zavladati, padao bi od dana do dana broj svećenikah; stoga valja same prave katoličke muževe birati u zastupstva, koja tvore zakone.*« I nesmera li sv. Otac papa u svojoj enciklici »Humanum genus« od 20. aprila 1884. upravo na ove zakone, kad veli: »Nadalje vidimo, da su svećenstvu nametnuti osobiti i teški zakoni, koji idu za tim, da bude svećenikah od dana do dana manje i da njim se uzkrati i one, što je njim za življenje potrebito?« A nisu li pomogli možda stvoriti spomenute konfesionalne zakone u Beču i istarski liberalni zastupnici?!

Glasoviti katolički pisatelj dr. Scheicher piše u br. 6. t. g. izvrstne novine »Correspondenz-Blatt für den Clerus Oesterreichs« ovako: »Liberalna stranka sliedi ciljeve, koji se nedadu složiti s rimskom crkvom. Ako ima kler kakovo osvjedočenje, onda **nemože** on toj stranci služiti, i ako bi ista mogla svakomu pojedinomu i više od kobnih 30 srebrnjakah dati.«

Svećenik ima pravu evandjelsku, kršćansku slobodu i bratimstvo propovjedati — gospoda liberalci hoće slobodu samo za-se; svećenik mora sve narode bez razlike u ljubavi obsizati; — gospoda liberalci pak hoće, da unište hrvatski puk Istre. Kako se može svećenik sa ovakimi načeli laži-liberalacah sprijateljiti? *To je sagonetka.* Nije li to: *regnum in se divisum?* Nisu-li za liberalce glasujući: publicum scandalum praebentes?« I tko glasuje za liberalne kandidate, neodobrava on možda tim i načela liberalizma? Nisu-li bili *tutti quanti* dosadašnji istarski zastupnici na carevinskom vieću u Beču, *osim Ivo vaneg Vitezića*, proglašeni liberalci? A nije li možda istarske pokrajinske vlade i taljanskog polit. družtva *hiperliberalno* glasilo, zvano »*L'Istria*«, i od svećenikah tvarno i moralno podupirano? Prežalostnih o tom navesti bi mogli primjerah.

»Mi biramo i podupiramo *patriote*« čujemo za odgovor taljanskog svećenika, nu mi kažemo, da dobrim patriotom može biti *samo* dobar kršćan. Tko smatra ljude samo kao svjetovnimi probitci spojene stvorove, ne puko religioznimi i čudoredjnimi zakoni sjedinjene, onaj će, čim nevidi za-se koristi već da narodnost zahtjeva od njegà žrtve, za toga neima više ni domovine ni naroda! — Dobromu kršćanu patriotizam je religiozno-čudoredna dužnost.

»Mi ljubimo svoju *narodnost*,« govore isti dalje. Dobro! to je Vaša dužnost! Nu, vrhu ljubavi do vlastite narodnosti mora nam pak biti *pravednost*, koja nam nalaže, i drugu narodnost, s kojom zajedno u pokrajini živimo, ljubiti *kako samo sebe*. — I napokon, ako ljubite vi narodnost svoju taljansku, imamo možda mi radi goruće ljubavi vaše, zatajiti hrvatsku svoju majku? Da nebi Bogu drago bilo, da životarimo i mi, bio bi On već davno dopustio, da se zaturemo; nu pošto smo još ovdje, možebiti na nepriliku političkoj kakvoj stranki, nu to je ujedno znak, da je Bogu drago, *da jesmo i da ljudski živimo.*

I preuzvišeni biskup Flapp opominje svećenstvo svojom poslanicom, da poduči vjernike u svrhu slobodnih zidarah (masoner) i ob oružju, kojim isti vojuju.

Zahvalni smo preuzvišenomu vladiki, da upravo u ovaj čas opominje svećenstvo i puk na pogibeljno družtvo slobodnog zidarstva. — Lahko bi nam bilo dokazati, da liberalizam nije drugo, već diete ili da bolje rečemo, najvaljaniji vojnik slobodnog zidarstva.

Laži-liberalizam, akoprem njegovi zastupnici nisu evi članovi slobodnih zidarah (ložah), preuzeo je njihov program. Liberalizam sliedi svrhu: toli ugled crkve, koli vlast vladaocah »po milosti Božjoj« malo po malo uništiti, te obodvoje »svemogućnošću države«, naime despotizmom svojim, nadomjestiti. On bi htio imati posupnu vlast: tielo i dušu svojih državljanah sà zakoni vladati i nad istimi gospodovati, a te zakone učinila je od *njegovih* ljudih sastavljena većina.

Slobodno zidarstvo sakrivalo se i sakriva se izmjenice pod imeni »revolucija«, »reforma«, »liberalizame,« »socializam« itd. Jedini sv. Otci pape bili su, koji upoznaše, da se slobodno zidarstvo pod ovimi različitimi imeni sakriva. Danas poznate su sve njegove tajne; njegove lože nisu više misteriozne uredbe; ono kroči napried kano podbjeditelj »bojeć se više svietlosti; ono smione nosi na svomu čelu znak životinje iz apokalipse. Ono je prava pravcata antikrstova vojska. —I zato odsuđše rimski pape opetovano sa slobodnim zidarstvom i laži-liberalizam. —

Pitamo sad protivnike naše: je-li istina, da se vjera gubi u narodu, ako svećenici na izborih glasuju za hrvatske kandidate — **prave katoličane,** a ne za one taljanaške — **proglašene laži-liberalce?**

Sa narodom, od koga potiče, i med kojim živi, pravi svećenik prati narod u svih znamenitih sgodah života, počamši od poroda pa do hladnog groba kao učitelj, savjetnik i štitnik; on poznade kao nitko mišljenje i čuvstvovanje, nevolje i radosti, ufanja i bojazni naroda, s kojim je jedno tielo i jedna duša, koga ljubi, i komu on u službi Božjoj svetom ljubavi sve svoje dà, i život svoj žrtvuje. Bilo bi proti zakonom zdravoga razuma i naravi, da se svećenik u času, kad krvoločni vuci obkoljuju njegovo stado, kad neprijatelji njegovog puka zatim idu, da Istomu ugrabe njegovu sv. vjeru i jezik, nezauzme za taj izručeni mu puk. Svećenik je po svojem stališu muž mira; zastava, pod kojom on vojuje, jest zastava ljubavi. To pak neće reći, da ima on, kad neprijatelji kani njegovomu narodu njegova sv. vjeru i jezik, njegovu slobodu i samoupravu ugrabiti, istomu propovjedati: da se mora svojim tlačiteljem i mučiteljem podati, pokoravati i njim robovati. Nisu rušitelji mira oni, koji brane narodnost svoga puka i zagovaraju jezik njegov, već oni, koji navješćuju: »mi smo gospoda, nas ide prvenstvo, gospodarenje i prevlast; naš jezik mora vladat u crkvi, školi, u uredih i posvuda; »ždavo« mora se sà našimi činovnici i učitelji zadovoljiti, ter ove, akoprem su radi neznanja jezika naroda, komu služe, za svoje zvanje nevaljani, plaćati i toviti su svojimi krvavimi žuljevi.

Apostol mira valja da bude svećenik, a sa načeli laži-liberalacah učini se navjestiteljem nesloge, pospješiteljem narodne svadje, prijateljem smutljivcah! — Bračo! pravo, a ne krivo i u prilog protivnikah istine i pravice imamo tumačiti onu nam rečenu: »Vos estis lux mundi«, i »vos estis sal terrae«.

Pogled po svietu.

U Trstu, 6. maju 1885.

Izborna agitacija razvila se živo u svih pokrajinah i zemljah ove pole države. Svuda sazivlju se izborni sastanci i skupštine. Razni kandidati preporučaju se svojim starim ili novim biračem obećajuć često i ono, što neće moći nikad izpuniti.

Talijanaška stranka u Dalmaciji spletkari opet proti narodnoj hrvatskoj stranci. Na čelu tih smušenjakah nalazi se poznati Lapena a njemu uz bok stoje zloglasni Bajamonti i Trigari. Istarski talijanaši mogu se ponositi sa krasnom braćom u Dalmaciji.

Vodja češkoga naroda dr. Rieger očitovao je u pražkom gradjanskom družtvu, da se nada desnica, da će biti u dojdućem carev. vieću mnogobrojnija. Česi da će i u buduće pristati uz desnicu. Oni da će nastojati, da bude svaki Čeh u cieloj zemlji ravnopravan, a svaki činovnik da mora poznati oba zemaljska jezika. Kad ćemo mi doći do toga, da budu poznavali i naši činovnici oba zemaljska jezika?

U Pešti otvorili su prošlog čedna zemaljsku izložbu. Izlož u otvorio je sam cesar koga je nagovorio kraljević Rudolf. Ugarski listovi hvale, kako je Ugarska u gospodarstvu i obrtu napredovala. Osim cara i kraljevića prisustvovalo je otvorenju izložbe više nadvojvodah i zastupnikah tudjih državah.

U Temišvaru umro je bivši srbski knez Karadjordjević. God. 1842. bijaše pozvan u Srbiju, da ju brani proti turskoj sili. Tada su naime Srbi prognali kneza Miloša Obrenovića, a na njegovo mjesto zasjeo je Karadjordjević. On je junački branio svoju kneževinu nu god. 1858. morade i on pobjegnuti iz kneževine, kojom zavladaše opet Obrenovići.

U hrvatskom saboru primljena je vladina osnova o proračunu za god. 1885. za podlogu podrobne rasprave. Sada teče prilično gladko ta razprava. U jednoj od poslednjih sjednicah primljen je proračun odiela za nutarnje poslove, središnju upravu, gradjevni odsjek, računarski i statistički ured, zem. arkiv, zem. blagajna, političke oblasti, zdravstvo, zem. oružničtvo, zem. sgrade itd.

Rusko-englezka razmirica krenula je poslednjih danah odlučno na bolje. Englezke novine pišu, da car Aleksander iskreno želi, da se sačuva mir sa Englezkom. Na englezke predloge odgovorila je ruska vlada i čini se, da će doći brzo do sporazumljenja. Tako će se dogoditi čemu smo se s početka ove razmirice nadali, da će se napokom dvie velevlasti sporazumiti, a tim izbjegnuti silnim troškovom i velikom krvoproliću. Novine pišu, da će se zamoliti jednu okrunjenu glavu — kažu danskoga kralja — da razsudi englezko-rusku pravdu. Nepristrani glasovi kažu, da je Englezka popustila Rusiji, koja se silno pripravlja na krvavu borbu.

Franczeki radikalni zastupnici nisu već zadovoljni sa novim ministarstvom jer da sliedi u svemu stope prošlog ministarstva. Nu niti republikanska stranka nehvali se odviše sa Brissonovim ministarstvom jer da se malo obazire na njezine težnje.

Razmirica medju Francezkom i Kitajem je poravnana. Kitajci zapustili su Lang-Son a tim je u glavnom zadovoljeno francezkim zahtjevom.

Turska pripravljala se je takodjer u poslednje vrieme, da učvrsti čim bolje morski tiesnac Dardanelle. Tim morem kušalo bi bilo prodrieti englezko brodovlje u crno more, da opustoši ruske obale u tih krajevih. Sad reć bi prestala je i ta pogibelj.

Za krivoga proroka kažu, da se je opet počeo micati. Englezi se nadaju, da će ipak moći do mala Osman Digmu u svoje šake dobiti.

Franina i Jurina.

Jur. Ja sam videl Franino, da su tabele nazada pribili, pak neznan pod kega ćemo sada bit.

Fr. Pod Turka trubilo, ča još imaš te muhi po glave?

Jur. Tako zač su se one prve pohitale?

Fr. Zato, da će sada sè ki morat banderat va Trst, kade te ga navadit, ča će reć cesarske tabeli dole hitat.

Jur. Ma ki će pak platit strošak teh drugeh tabel, zač za niš jih neće nijedan storit?

Fr. Ki? najbrže svi mi i ki jih je hital i ki jih ni hital, al to ni pravo, neka jih plati, ki je kriv.

Jur. A! tako ja, te valjada oni tabelari morat to pevrnut.

Fr. Da je na moju, ja bim odsudil, da jih plati onisti, ki je zapovedel komunu, da jih stavi i to zato, zač kad je komun po dužnoste višoj oblasti javil, da je prva tabela pala i ki ju je hitil, mogio se je valje pedepsat, kako je zaslužil, i tako bi bilo manje smutnji i druge tabeli bile bi na svojem meste ostale, zač ljudi napućeni i prevareni od podmićeneh smutljivac, verovali su jim tim više, kad su videli,

da ni zato pedepsan onisti, ki jih je počel hitat.

Jur. Namor bi tako pravo bilo, al sê me j' strah, da ćemo to morat mi svi plaćat i još ča drugo zgora.

Fr. Nego ča? prit te još druga plaćila neboj se; naša prezentanca bila je za ovo leto odlučila, da nimamo adicionala na franjki, a videt ćeš vraga, da ćemo zadа i adicional dobit. Pa kako moramo sada plaćat sve zastanke komunu, al je štajon temu ni ni, tu ni milosti, kako j' prvo bivalo, da su te rado i počekali, dokle j' Bog pomogal.

Jur. Ja tako je, kad se čovek s krubom opije, kad će sê po sile va jamu; ma za ki uzrok su sve te smutnje prišle, neć mora va tem bit, kada svaki tako govori.

Fr. Uzrok je ta, da su nas tuji ljudi naputili, neka sami sebe grob skopamo, da bi potle oni na našem mogli zapovedat. Talijanom smrdi Kastavščina, zač ni va njoj Talijani. Oni bi radi, da mi Talijana za deputata va Beč i va Poreč pošaljemo a za podeštu, da se zibere ki njih čovek al prijatelj. Oni nam nemoru reć, ziberite Talijana zač ste i vi Talijani, zač biš mu se i ti nasmel, da je tako nem; nego su va svoje vreme kalkul storili, da ima dosta i *priprostih* ljudi pul nas, keh se da naputit. Našli su desetak njih, ki su se dali podmitit. Ti huncuti znaju, da je sve to huncutarija, al nešparaju Boga ni ljudi, samo da njim to rendi. Zmislili su se, da naputa svet, da nas je neki prodal, kako da smo blago i da se to more storit. Udri onda na popa i fratra i na sve pametneje al učeneje; da su to oni storili, samo da svet zamrzi na njih, da jih svêta nepita, ča će ni ča neće storit. Talijani, akoprem jih je v Istroj tri put manje od nas, imeli su dosad tri deputati va Beče, a mi, keh je triput više nego njih, imeli smo samo jednega svojga. Sad bi oni otel, da nimamo ni njega, da budu na novo svi četiri deputati va Beče samo Talijani, zač bi mogli tamo predikat, da su sami Talijani v Istroj naš to njin premi, a ljudi našega zajika ni da ni va Istroj. Kad se bude ziberalo, ako bude čovek naš i našega zajika preporučen, da se njega zibere, udrit će Talijani kroz svoje podmićene ljude govorit, da ne njega, aš da je Hrvat, da će nas tamo prodat, da ne fali ako ne on, da nas Istavola pod granicu, da ćemo plaćat od svega i tako dalje; sve nemotarije, kakoveh se je dosti zadnje vreme čulo, samo da budu s temi laži mogli oni zatuć kega svojga s Pazina al s Parenca za našega deputata. Budući pak deloju to i podmićuju s bečl, zač se je dosti vina *à maža* va vreme smutnji po Kastavščini popilo, to su znašli onu, da su neki prijeli neki bečl i nekaka tisuća, samo da se to njiho nepošteno delo lagljе pokrije, onako po našu: «Reci njoj, da ti ona nereče».

To je jedna, a druga spekulacion njiha je i ta, da se Kastavščina razdeli; njim to premi, zač znaju, da Kastavščina, onakva kakva ju, najveći komun v Istre, — ako je složna, da joj ni vrag naškodit neće, a ako se razdeli: A slabića al kukavice lagljе će se potuć nego jednoga junaka. Zato su već lanо va dicte od Parenca nastojali za to delenje i propustili to do ovega leta; za svem tem, da su naši deputati, kako njin je dužnost bila, dokazevali, da će se komun šundrat kako su i Brezani već s večnimi pravdami šundrani, al njim premi samo, da se deli, a znaju da većina Kastavac je proti delenju, zato udri smutit jih, da jim dodija, da se štufaju i da se najzad razdele, tobože da jih grajani neprodaju kemu.

Jur. A ki bi tako nemi ljudi ni kupil, ter bi se lepega sraba dobavil.

Fr. Si ti Jure ča čul, kako zna on president osalskega društva tamo va Potegrade razdelit ženu od muža kada pravo neskladaju?

Jur. Nisan čul po pravice niš, nego neznam kako bi to mogal storit takov čovek, pak bil on i president.

Fr. Ma on je semoguć zač ima za sobun krnjeli s Pazina i čozoti s Parenca.

Jur. Tako će bit i on njihove krvi?

Fr. A dakako, dakako, rodil se je va Rime blizu Pazina.

Jur. Su li pak ti razdeljenci naši ljudi al babinovci?

Fr. Nisu naši ne lego »babini« zač su babe i baba jih je po babiju delila.

Jur. Neka njim bude neka.

Fr. Čo će reć Jure, da porečka klepetuša toliko na naši popi napada?

Jur. Vidiš to ti je ovako: Kada stoje dve neprijatelj-ke vojski jedna proti drugoj, gledaju najprvo kako bi jedna drugoj vojskovođe al jenerali poubijale, zač vojska prez jenerali nevalja. Naši jenerali su naši vredni i pošteni popi. Al recimo drugu. Kada vuk navali na stado ovac, pravi pastir će mu se suprostavit a vuk će gljedat, da pastira zakolje pak da se onput mej stado zameša i da tu dere i kolje. Naši Surenjaci i Krnjeli navaljuju dakle na naše pastire da njih poderu zač bi onda lahko i stado uništili.

Fr. Ma zač onda nereče »baba« baren jedan put na leto istinu?

Jur. Ja istinu nesme govorit zač da reče kada istinu, nebi mogla ni jedan dan živet. Njoj je laž kruh sakidanji.

Fr. Da bi njoj presel!

Jur. Tr će neboj se.

Jur. Od kuda ako Bog da?

Fr. Bil sam ti, Juriću, tja va Nerezinah na Lošinjskom.

Jur. Sam čul da bi Nerezinci hteli talijansku školu.

Fr. Da, zač da su se dosta obogatili, a za bit gospoda, još im fali samo naučit »šior ši, i šior no«.

Jur. I to sam čul, da je tamo niki šule, a kako on svirl, da više od njih mora tancat, zač ako ne on ih mantra sa kambijalj.

Fr. Da, da, tako je Jure, on ima više od njih na konopcu, pa kamo li popelja, valja im pod. A na glasu je i niki Nuklić, fina glavica.

Jur. Ma ča nimaju i sada pol talijansku a pol hrvatsku školu?

Fr. Aj da, neg da oni ote sve talijanski, zač da sa hrvatskim nemogu va Mletcih drva produvat, pak talijanski njim rabi i va oštariji za igrat moru, na maus, i za intendit se s abukaton kada idu va Lošinj.

Jur. Njihovi didi nisu učili va školi tali janski, pak su se va Mletcih razumili i obogatili su, a oni te po talijanski profućkat va oštariji, ča su njim stariji po hrvatski pripravili. A nbukat Jorkrazumi i hrvatski kada se more čagod dobit.

Fr. Nego ti bi se bil Juriću nasmijal čut kako pivaju va Crikvi Te Deum.

Jur. A ča j'pak to?

Fr. A da, nisam šal ni zatim, da ti nerazumiš latinski. To ti je ono ča mi rečemo: Tebe Boga hvalimo. — Viruj mi da je za pucat od smilna čut kako misto molit Boga, psuju ga, mnjajuć i kvareć riči.

Jur. A zač nepivaju u svojem jeziku?

Fr. Sam ti rekal, da oni te bit gospoda »del šior ši«.

Jur. Nego govori ona naša poslovica: »Tko jezika svog se srami, sramotan je sam«. Ča bi rekal Nuklić kad bi mu jedan sin bil abukat va Trstu, i kada bi gu on šal nać u sin bi se sramoval hojit sa svojim otcem, zač da je kopač, ji po Nerezinsku obučen.

Fr. Rekal bi, da je ta sin malo vrćdan.

Jur. Tuko, dakle nek reče svim onim ki bi hteli samo talijanski, a zapustit po sve va školi svoj materinski hrvatski jezik.

Različite viesti.

Glavna skupština «Edinosti» u Lindaru. Javljamo ovim našim čitateljem i našemu narodu u Istri, da je pol. oblast u Pazinu uzela na znanje prijavu našeg društva glede obdržavanja skupštine to da će se ista svakako u nedelju dne 10. t. m. u Lindaru obdržavati. Preporučamo još jednom svim našim prijateljem, da se u što većem broju u Lindar potrude te da tako pokažemo bližnjim i dalnjim protivnikom, da shvaćamo ozbiljnost vremena u kojem živimo i da se nedademo prestrašiti od nikoga kad se radi o naših životnih pitanjih. *Do vidova dakle u Lindaru Istrani braćo!*

Rudolf Dešković vrli istarski Hrvat, rodom iz Drage kod Mošćenicah imenovan je prošlog tjedna pomorskim kapetanom trgovačke mornarice. Čestitamo!

Izbor fiducijarah. Polovicom tekućeg mjeseca obaviti će se u većini izvanjskih občinah izbori fiducijarah. O važnosti tih izborah govorimo na prvom mjestu te netmamo onomu što dodati, jer i onako svatko znade, da odvisi izbor zastupnika od izbora fiducijarah. Preporučamo dakle svim biračem izvanjskih občinah, da se dostave u podpunom broju na dan izbora u mjesto gdje se bira. Ujedno molimo naše prijatelje, da nam *neodvlačno* dojave uspjeh prvih izborah. Birači! nadajte se varati i sliepiti od ljudih, koji vas nepoznaju nikad nego u vrieme izbora i koji idu samo za tim, kako bi vas duševno i tjelesno upropastili.

Saborski rad. Naš dični zastupnik g. Dr. Dinko Vitezić sakupio je sav svoj dvanajstgodišnji rad u državnom «saboru u Beču pak ga kani tiskom izdati. Biti će to lieпa knjiga od 12—15 štampanih arakah; vjerno ogledalo marljivog i neumornog nastojanja zaslužnoga zastupnika za naše duševno i tjelesno dobro. Knjiga nalazi se već pod tiskom te će mjeseca junija biti doštampana. Mi ćemo u svoje vrieme o vrlo zaslužnom djelovanju g. zastupnika i više progovoriti.

Talijanski kandidati. Čitamo u trščanskih novinah, da se odlučilo u pazinskoj talijanskoj skupštini, da će i ovaj put kandidirati trojicu bivših zastupnikah za carevinsko vieće. Trojstvo to sačinjavaju: gg. Vidulich, Defranceschi i Millevoi.

Za četvrtoga kandidata t. j. protukandidata g. Viteziću, da nije jošte ništa odlučeno. Držimo, da će ta odluka vrlo težka biti. Pretvrd vam je gospodo orah u izvanjskih občinah iztočne Istre. Želimo vam u ostalom, da tog sretnika-kandidata čim prije opaberete pa da vidimo tu perjanicu, koja kani doći mutiti vodu u Liburnijske strane i na naše otoke.

Porečko-pazinski konsorcijum naručio je valjda svoga kandidata za kotare: Vološko, Lošinj i Pazin kakvoga Bernunca, jer se pisalo, da su se sa Niemci složili, kako će postaviti u spomenutih kotarih kandidatom nekog Niemca. Eu! daleko je Berlin pak dok taj naš novi usrećitelj do nas dođe, hoće se tomu strpljenja i vremena.

„Babina" zanovetanja iz Gračišća. Nije se čuditi, ako imade i danas u vieku slobode i tolerantnosti, još tako liberalnih ljudih (?!), koji nemogu trpiti, da se ni Boga u crkvi hrvatskim jezikom slavi i moli. Svećenici koji neće i nemogu, da gu zatiru i iz crkve trieb e, nego ga ućuržbe na njegovom dostojnom mjestu, da im rad uspješniji i djelovanje spasonosnije bude, — njim su zazorni, smješni i još gorje. Sliedeć za tim u poročkom glasilu svakojaka farizejska jaukovanja o propadanju vjere i o ljudskoj nepravednosti uz slabo prikrite osvade na svećenike. I u jednom od zadnjih brojevah tog klepetala nađi je nešto takova potiućća iz Gračišća, nu bez onog finog kleomjerstva, kojim se odlikuju prijašnje slične viesti iz drugih istarskih gradićah. Kaže se tuj, da je služba božja bila tamo od starine latinska, što nam se neverojatno čini, i zamjera se tamošnjemu župniku, što je na veliku subotu obavio blagoslov vode i neke druge molitve u našem jeziku. Značajno je pak i to, da se piscu one viesti hrvatska služba božja čini pukom komedijom a ljtanije prostom brbljarijom. *Eh, buffons!*

S tim neslanim pisanjem nebišmo se bili ni pozabavili, da nismo dočuli, da se u onoj crkvi pjevaju od vajkada »Profazie«, »Prefatio« i mnoge pjesme i u hrvatskom jeziku — što je svakako od starine prestalo. Sadanji g. župnik, odkad je tamo, držao je uvjek jednaku službu božju, te mu nebijaše prigovora s nijedne strane, pače omilio je puku i pjevačem u tolliko, da su ovi jako ogorčeni na nepozvanog raznositelja onog glasa, koji ide i za tim, da naruši lieпi mir i slogu obstojeću med njimi i njihovim pastirom.

Pak zašto da se bune proti njemu radi službe božje, kad su uvjek na »Po sve vjeke vjekah« odgovarali sa »Amen«, i kad tako i danas posve jasno odgovoriti znadu?!

Radujemo se onomu g. župniku, koj nije dao prilike onako pobožnomu i revnomu kršćaninu — komu je naša sv. vjera i crkva deveta briga, te mu se najviše još koja prigodna taljanska predika mili — da ga javno pohvali. Samo neka i u napried radi kako je započeo, i kako znade, da je pravo i dobro: biti će mu na čast i diku, a njegovo harno stado, će ga blagoslivati, a i nijedan pravedan čovjek, bio on Talijanac ili Niemac, neće mu zamjeriti.

«Baba» se grozi. U poslednjem broju porečke «babe» čitamo kratku crticu o tobožnjih slavenskih agitacijah pa na koncu spominje, da namjerava i političko društvo «Edinost» sazvati glavnu skupštinu u Lindaru. «Baba» kako da tomu nevjeruje nu sve jedno dodaje na koncu, da pozivlje sve Istrane neka dođu na dan skupštine u Lindar.

I mi pozivljemo ovim na novo sve Istrane, da dođu dne 10. t. m. u kršnji Lindar, gdje će nam kazati gdje jih tišti i boli i otvoreno reći što traže i zahtjevaju od zemaljskih i državnih oblastih. Mi se nemarimo zatvarati u dvorane ili sobe jer se svietla niti javnosti nebojimo a naši zahtjevi jesu toli opravdani, da se neplašimo da bi nam se moglo predbaciti nezasitljivost, i napokon naš rad i naše nastojanje je takovo, da se nebojimo niti najstrožije kritike.

Dodjite dakle svi Istrani! Dodjite da nam kužete svoje nevolje i svoje tražbine te smouvjereni, da ćete svi, koji još srca imate, uz nas pristati. Dodji i ti »babo« da čuješ i vidiš na vlastite ušesa i oči, kako je narod sit gospodarstva tvojih patronah, kako nije više voljan, da vam služi i da se za vas kini i muči. Dakle do vidova »babo« u Lindaru!

Pišu nam iz Omišlja: Evo u kratko opet malih novostih. Dne 23. ov. mj. došao je amo s posebnim parobrodićem iz Rieke Nj. Vis. nadvojvoda Ljudevit Viktor, najmladji brat našeg premilostivog cara. Pohodio je crkvu, razgledao se malko po mjestu i odmah otišao. Buduć da se tomu nenadasmo, stoga nebijaše nikakva sjajna dočeka. Nj. je Visost u najboljoj dobi. Želimo mu svaku sreću!

Te Deum! tako možemo već jednom zapjevati. Posilje tolikog vremena napokon se naše zastupstvo odlučilo, da sazida novu školu, o kojoj je bilo u »Našoj Slogi« toliko razpravljanja. Dražba (inkant) obavila se u prošlu nedjelju, i već se temelj počeo zidati. Do druge školske godine biti će svakako gotova. Čestitamo!

Bratovšćina hrvatskih ljudi u Istri. O ibor »Bratovšćine« sastao se u sjednici u ponedeljak u Kastvu da podieli godišnju podporu siromašnim djakom Istre. Otvarajuć sjednicu spomenu g. predsjednik sa zahvalnošću imena novih članovah utemeljiteljah. Osvrnuo se takođjer na neprijateljska rovarenja proti »Bratovšćini« koja potiču od poznate nam protivničke stranke, nu koja neće i nemože svojimi nečistimi spletkami naškoditi društvu, koje imade tako plemenitu svrhu.

Moliteljah za podporu oglasilo se ovaj put veoma mnogo i to 33 siromašna djaka. Odbor je nastojao u koliko mu to još slabe novčane sile dopuštaju, pomoći čim većim brojem našu učeću se siromašnu mladež. Od 33 moliteljah podieli odbor 31 podporu u svoti od 515 for.

Podieljena podpora odpada na djake rodjene:

u iztočnoj Istri (Liburniji) . . for. 125,
u zapadnoj Istri (preko Učke) . » 205,
na kvarnerskih otocih . . . . » 185,

Ukupno for. 515.

Dvojici moliteljah odbio je odbor molbenice i to jer nisu oni niti njihovi roditelji članovi društva ili što nisu rodjeni u Istri.

Hvala nastojanju odbora i odzivu požrtvovnih naših rodoljubah učinila je »Bratovšćina« i ove godine dobar korak napred. Prošle godine podielio je odbor medju siromašne djake samo 350 for. a ove godine već 515 for., dakle za punih 165 for. više.

Velik broj moliteljah morao bi nukati svakoga rodoljuba, da se odazove željam »Bratovšćine« te da ju što većma podpomaže a da uzmogne i ona svoju blagotvornu desnicu otvoriti našim siromašnim mladićem.

U istoj sjednici zaključio je odbor, da se ima uložiti 1000 for. povraćenih od Kastavske občine, u državne papire, koji su najsjegurniji i nose prilične interese. Nadalje primio je odbor sa zahvalnošću na znanje, da su zemaljski zastupnici gg. Jenko i Laginja darovali družtvu dvie ljubljanske srećke norm. vriednosti for. 40., koje su nabavili od novca sakupljena njim od Munjacah za putni trošak u Trst, kad su ono putovali k namjestničtvu, da izposluju Munjcem slobodnu trgovinu sa octom. Napokon uzeo je odbor na znanje da nije ovaj put uslišana odborova molba na vladu, da bi se Bratovšćini od državne dobrotvorne lutrije po koji postotak odstupio. Odlučeno je obratiti se u svoje vrieme opet na vladu istom molbom. Tako je zaključio odbor »Bratovšćine« svoju po-

sliednju sjednicu pokazav i ovaj put koliko mu na srcu leži svrha društva to jest dobaviti pomoć i pružiti ruku našim siromašnim učenikom. Pa tko da se toli plemenitom nastojanju ogluši?

Neuku nauka.

Kako sole englezi meso? Sva mudrost sastoji u razsoli, koju englezi prije priprave. Na 6 kilogramah obične kuhinjske soli, uzmu 200 gramah salitrovine i 1 kilogram šećera i ovo ukuhaju, dok prestane pjeniti, u 40 kilogramah vode. Ovom razsoli sole meso. Meso uzčuva svoju crvenu boju i posve je tečno. Kako se znade, salitrovinom postaje meso tvrdo, žilavo, nu u ovom slučaju djelovanje salitra ublažuje se djelovanjem šećera, kojim postaje meso mekko.

Kako ćeš sačuvati zelen grah preko zime? Uzme se punih zelenih mehunja (mošnjah) od graška i olupe se. Na svaki četvrt olupljena zrnja dodade se dvie žlice šećera. Metne se sve u posudi na vatru pak se uz neprestano mješanje kuha, dok se nepopari. Tad se razastre na tanko na pladanj i slabo zasoli sa bielom soli u prah stučenom. — Na pladnju ostane za 12 satih, ako se je poslje podne pripravljalo onda preko noći. Onda se metne u čistu staklenicu, koja ostane otvorena za 24 sata. Kroz ovo vrieme napravi se na grašku, kao neka razsol, a ovo je potrebito, da se može čuvati zdrav. Sad se dobro začepi staklenica, i po mogućnosti zamaže čep, kakovom smolom. Ove staklenice čuvaju se u pjesku. Pri uporabi prokuha se grašak u vodi, pa pripravlja kao zeleni grašak.

Ribi oduzima se neugodni vonj, ako se kuha sa komadićem kore od kruha, ili ako se u vodu baci komad žerave.

Koliko liečnici zaslužuju. Jedan liečnički list donosi viest da liečnici nisu zadovoljni uspjehom prošle godine, u pogledu plaće. All, kaže isti list, u Beču ih ima i previše. Kad sravnimo broj liečnikah bečkih sa londonskimi, onda stoji omjer 1 prama 10. London sa 4 milijuna stanovnikah imade 3.000 liečnikah, a Beč ih ima već sada 1.500. Iz toga se vidi, da liečnikom u Beču ne ide sjajno. Naravno da se izuzimaju oni glasoviti. Tako jedan bečki profesor medicine zaslužuje godišnje 100.000 for. Jedan parižki liečnik zaslužuje godišnje 600.000 do 700.000 franakah; taj ima velika gospodarstva i ribolove, itd. A šta da tek kažemo za jednog londonskog liečnika, koj je na medicinskom kongresu u Kopenhagenu živio kao kakav vladalac. On je doveo svoje konje i karuce iz Londonu, za onih osam dana, što se bavio u Kopenhagenu, dnevno je trošio 1200 for., ali nije ni čudo, kad je on za jednu operaciju dobio 1400 for. Još da se sjetimo onog liečnika u Strasburgu, koji je izliečio jednu španjolsku princesu i zato dobio 500.000 franakah.

Grahovo ulje kao najbolji lek za projeranje crvih, koji se u blaždetu izlegu, kada se gdje ozlijedi, osobito u ljeti.

Pa kako se isto pripravlja: Uzme se nov lonac i poklopac, stavi se unj graha bieloga (fažola, pasulja) pa se u zemlji izkopa škulja upravo tolika kolik je lonac, a pod loncem se opeta izdube škulje kano pedica. Lonac, sa grahom napunjen i sa poklopcem pokrit, metne se u tu škulju pokrije odozgor zemljom, a odozdol naloži se vatra. Poslje dugoga loženja svruditi će se taj grah, pa iz njega izaći će njeko ulje, koje se odcijedi i spravi u bočicu.

Kada se živinče gdje ogrehe odmah se tim uljem namaže rana, koja prieči da se nelegu crvi u rani, a i rana na brzo zaciieli.

Da se telići izliče od griže. Sada u proljeću često telad boluje od griže i to maiona što odviše sliše mlieka, a veća se često prehladi kada ju ljudi iztjeraju prerano na zelenu pašu. Da se ta bolest izleči — dobro je ovo sredstvo:

Uzmi nutarnju koru od mladoga hrasta, osuši nju, stuci u prah, potarj jedno ili dva jajeta — pa umjesi kolač, koji podavaj telcetu, te će ozdraviti.

Književne viesti.

Matica Hrvatska. Pozivljemo ovim sve stare članove »Matice« i one, koji se kane na novo predbrojiti, *da se čim prije oglase* kod našeg Uredničtva, koje je preuzelo i ove godine povjereničtvo »Matice«. *»Matica Hrvatska«* dotiskava svoje ovogodišnje knjige, i to sedam ih na broju:

1. Duruy Tomić. Poviest rimska do careva. Prvi dio. Sa kartom stare Italije.

2. Kišpatić. Iz biblinskoga svieta. Prvi dio. Sa 28 prelicpih slika i jednom kartom od prof. dra. Jiruša.

3. Carić. Slike iz pomorskoga života. Prvi dio. Sa 12 slika i jednom kartom obala sredozemnoga mora.

4. Šenoa. Sabrane pripoviesti. Knjiga treća.

5. Okrugić. Šokica. Pučka igra u pet čina.

6. Sergij. Perom i olovkom. Crtice.

7. Tomić. Kapitanova kći. Pripoviest.

Sve ove knjige poćeti će se dielili točno razašiljati članovom »Matice« mjeseca maja.

Nova Hrvatska Pjesmarica zbirka rado pjevanih pjesama, posvećena hrvatskim mučenikom Petru banu Šubiću Zrinskomu i Suri mu Frani Krsti Frankopanu. Obsiže 167 strana a sadržaje 166 pjesama. Cienа samo 15 nvč. Trgovcem i onim koji bi se htjeli baviti razprodavanjem iste pjesmarice, nudjaju ju uz cienu od 10 novčića uz pouzeće, i to *ako najmanje 50 komadah na jedanput naruče.* Dobiva se u akadem. knjižari Lav. Hartmana (Kugli i Dentsch) u Zagrebu.

Mali hrvatski »Deklamatore«, zbirka pjesamah za mladež. Sastavio i s uvodom o deklamaciji popratio Josip Milaković. U Zagrebu naklada knjižare Mučnjaka i Senftlebena 1885. Cienа 80 nvč.

Versorgungs-, Unterstützungs- und Stiftungs-Beneficien für Officiere und Militär-Beamte des activen und nicht activen Verhältnisses, des Ruhestandes und des Landsturmes, sowie für deren Kinder, Witwen und Waisen, nebst einer Zusammenstellung der Staats- und Privat-Stiftungen. —. U skladištu knjižare Lav. Hartmana (Kugli i Deutsch). Cienа 1 for. 30 nvč. Zagreb.

Pomorske viesti.

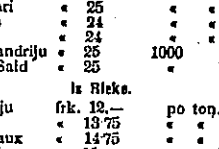

Navli za brodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk. 11.—	po ton.	dugah.	
» Cette	» 12.—	»	»	»
» Bordeaux	» 15	»	»	»
» Maltu	» 13	»	»	leza.
» Algeriju	» 23	1100	unč.	franc.
» Messinu	» 18	1200	»	miet.
» Cagliari	» 25	»	»	»
» Patras	» 24	»	»	»
» Pirej	» 24	»	»	»
» Aleksandriju	» 25	1000		
» Port-Said	» 25	»		

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk. 12.—	po ton.	dugah	
» Cette	» 13·75	»	»	»
» Bordeaux	» 14·75	»	»	»
» Marsilju	» 16·—	»	»	bordun.
» Cette	» 15.—	»	»	»
» Port-Vendres	» 15.—	»	»	»
» Algeriju	» 23	po 1100	unč.	miet.

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk. 10.—	po ton.	dugah	
» Bordeaux	» 11.—	»	»	»
» Rouen	» 16	po 1015	klg.	hrast. drva
» »	» 24·28	po 1000	lit.	vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tu i inozemstvu.

Dojedrili u:

Trst 25. apr. Figlio, Vasvary iz Cette. Marie, Šlanger iz Cardifa. 28. Giano, Balmondi iz Lussino. 29. Pomoć, Katarinić iz Genue. Kobilić, Kukulijica iz Žmirne. Dalmazia, Vidović iz Charlestowna. — *Rieka* 29. aprila. Moise Montefiore, Matković iz Palerma. Grobnik, Šolé iz Cette. — *Napulj* 23. aprila Cinta, Persinović iz Trsta. — *Barcellona* 20. aprila. Pia S., Soldatić iz Cypra. — *Falmouth* 24. ap. Dorina, Mohović iz Žmirne. — *Nova Jorka* 12. apr. Dilawur, Drobac iz Anverse. Balkan, Fjamin z Livorna. Ezio, Premuda iz Žmirne. — *Batavia* 25. apr. Fiume E., Blečić iz Nove Jorke. — *Buenos-Ayres* 21. aprila. Lucia B., Marinović iz Brunswicka. — *Odessu* 18. apr. Etra, Kozulić iz Livorna. — *Marseilju* 20. ap Orion, Stuparić iz Fort-de-France. Marietta D., iz Pensacole. Josip, Ivančić iz S. Pierre. — *Filadelfiju* 14. aprila. Miroslav, Pavletić iz Rieke. — *Batum* 10. aprila. Daveti Dubrovački, Spikula iz Tarenta. — *Trapani* 15. ap Stilicone, Kranić iz Bone. — *Bordeos* 5. aprii. Achile F., Perčić iz Montevideo. Carla, Barčarić iz Marsilje. — *Demerara* 29. mar. Dić. Fili, Zah iz Leitha. — *Sirana* 28. marča. Carmela, Polić iz Green-Island. — *Pensacolu* 16. mar, Otaš Niko, Kalafatović iz Marsilje. *Liverpool* 20. aprila. Euro, Premuda iz N. Orleanse. Temi, Tomašić iz Buenos-Ayresa. — *Bremerhaven* 27. apr. Ljubidrag, Škrobolo iz Trinidada. — *Gibraltar* 23. aprila. Filadelfija, Poldrugo iz Nove Jorke. — *Carigrad* 20. aprila. Triton, Kirinčić, Matuzalem, Gurić iz Batuma. — *Queenstown* 23. aprila. Caterina D., iz Jamalke. — *St. Thomas* 4. aprila. Mater, Škopinić iz Jamalke. — *Philippeville* 22. apr. Marco Maria, Dičić iz Rieke. — *Point-a-Pitre* 31. mar. Euplea, Lister iz Newporta. Argos, Costantini iz Marsilje.

Odjedrili iz:

Trsta 29. aprila. Marino, Volčić za Batum — *Rieke* 23. april. Ovi otnidan, Turina za Marsilju. — *Korčule* 21. apr. Sabioncello, Žegura za Carigrad. — *Dariena* 11. aprila. Cavaliore, Gladulić za Maryport. — *Genue* 23. ap. Rea, Adamco za Rettimo. — *Cette* 22. ap. Maylath, Persić za Rieku. — *Torreviejo* 20. apr. Dampier, Perčić za Skellefteo. — *Shieldsa* 23. apr. Ester, Žiga za Rieku. — *Cardifa* 23. aprila. Giovanni D., Bulić za Galac. — *P. Rada* 11. ap Bollvar, za Genuu. — *Cette* 24. aprila. Angela, Dulmić za Rieku. — *Aleksandrije* 21. aprila. Margherita, Ragusin za Boston. — *Southamptona* 23. aprila. Ireneo, Šnauc za Genuu. — *Vera Cruz* 3. apr. Maratona, Nikolić za Goatzacoalcos. — *Havre* 28. apr. Miriam, Ivančić za Tybee. — *Cardifa* 29. apr. Florida Škopinić za Rio Janeiro. — *Carigrada* 18. aprila. Fratelli G., Ferenca za Marianopoli. Unita Parenta, Suhor za Taganrog. Lamek, Pešćuti za Englezku. — *Marsilje* 28. aprila. Toni O., Nikolić za Torrevieju. — *Barbadosa* 7. aprila. Phison, Kozulić iz Trinidada. Luigia P., Feolan iz Martinice. — *Batuma* 11. aprila. Conte Geza Szapary, za Tonca.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	48.—	do	for.	54.—
» Santos	»	44.—	»	»	60.—
Cukar tučen	»	21.50	»	»	23.—
Ulje za jelo	»	43.—	»	»	48·—
» dalmatinsko	»	43.—	»	»	—.—
» talijansko dno	»	65.—	»	»	95.—
Riža talijanska	»	14.—	»	»	21.—
» indijska posk.		12.—			16.—
Papar Batavia	»	82.—	»	»	83.—
Bakalar Troms	»	31.—	»	»	40.—
Petrolj	»	9.60	»	»	—.—
Mast ovdašnja	»	37.—	»	»	38.—
» englezka	»	50.—	»	»	50 50
Slanina	»	51.50	»	»	52.—
Masło	»	70.—	»	»	100.—
Loj Dalmat.	»	37.—	»	»	38·—
Naranče Sicil.	»	2.50	»	»	5.50
Kozići puljiški	»	6.—	»	»	8.—
Limuni mnogo osk.	»	2.—	»	»	6 50
Mandele Dalm. osk.	»	—.—	»	»	—.—
Smokve stare	»	9.—	»	»	—.—
Leda	»	11.—	»	»	14.—
Vuna bosanska	»	105.—	»	»	115.—
» dalmatinska		112·—			—.—
» istarska čista	»	116.—	»	»	—.—
Kože strojene popšat	»	140.—	»	»	165.—
» kravje	»	165.—	»	»	360.—
» teletje	»	357.—	»	»	610.—
» surove volovje ovdašnje svježe		48.—	»	»	56.—
» suhe dalmat.		90.—	»	»	115.—
» » teletje		130.—	»	»	200.—
» janjetje 100 komada		70.—	»	»	100.—
Sleme	»	1.60	»	»	—.—
Šljive bosan. srbske	»	16.50	»	»	17 50
» hrvatske	»	11.—	»	»	11 25
Pšenica posk. Odesca	»	9.50	»	»	10.—
Kukuruz vlaški	»	—.—	»	»	—.—
» banatski	»	7.50	»	»	8.—
» hrvatski	»	—.—	»	»	—.—
Vino puljižko		12·—			17·—
» grško		11·25			18·—
» dalmat. tranalto		10·—			24·—
» istarsko		16·—			24·—
Raž Azow	»	—.—	»	»	—.—
Zob mađjarska	»	9.—	»	»	9.—
» hrvatska	»	8.25	»	»	8.50
» arbanaška	»	—.—	»	»	—.—
Buhač dalmatin.		104·—			150.—

Tršćanska burza

od dne 6. maja.

Austrijska pap. renta	for.	80 70	do	for.	81.90
Ugarska » »	»	90 65	»	»	90.85
Ista u zlatu 4%	»	95.05	»	»	90.85
Dionice nar. banke	»	851.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	288.—	»	»	—.—
Talijanska renta	»	92.25	»		92.—
London 10 lirah sterlinah	»	125.—	»	»	124.25
Napoleoni	»	9.85.—	»	»	9.81.—
C. kr. cekini	»	5.83	»	»	5.80
Državne marke	»	61·10	»	»	61·80
Ista francezke	»	49.25	»	»	48.90
talijanske lire	»	48.90	»	»	48·55

Lutrijski brojevi

od 6. maja.

Beč	64	21	25	53	18
Graz	44	12	89	80	87.
Temešwar	54	53	15	29	74

dne 6. maja:

Brno	42	60.	9.	70	75

Javna zahvala.

Narodni zastupnici gg. *Slavoj Jenko* i *Matko Laginja* uputiše se u poslu nekojih starih pravicah stanovnikah Velikih i Malih Mun i Žejan k c. k. namjestničtvu u Trst. Za pokriće tog putovanja sabrale stanovnici pomenutih selah neku svotu, kojom se kupile dvie srećke ljubljanskoga zajma, te iste poslate odboru «Bratovšćine» molbom, da ih hrani te svojedobno razpolaže njimi kako sliedi, naime:

1. Čuvati iste, dok pripadne na nje kakav sgoditak.

2. Ako sgoditak obih srećakah ne nadmaši 1000 for., svota ista pripada družtvu «Bratovšćine».

3. Ako svota sgoditakah nadmaši 1000 for., onda se ima dotična svota upravljati kao posebna glavnica, a iz interesah iste, da se podupiraju u prvoj vrsti djaci iz Velikih i Malih Mun, i Žejan; drugo djaci iz kotara Voloskog, a tretje djaci iz Istre u obće, učeći se na kojoj god javnoj školi.

Za taj plemeniti dar izriče gg. narodnim zastupnikom Slavoju Jenku i Matki Laginji najsrdačniju zahvalu

Odbor

«Bratovšćine hrv. ljudi u Istri».

Kastav, 4. maja 1885.

Javna zahvala.

Svoj čestitoj gospodi prijateljem i znancem, te ostalim plemenitim dušam, koje su u težkoj bolesti i na smrti ma kojim načinom izkazale svoju ljubav i dobrotu prama premilom i nezaboravnom suprugu i otcu našem

Ivanu Brozoviću;

koji su dne 25. travnja njegove umrle ostanke do hladna groba sproveli i u gorkoj nas žalosti tješili, izrazujemo ganutim srcem najtopliju zahvalu.

Kastav, 27. travnja 1885.

Udova i sinovi.

Listnica uredničtva.

G. J. Š. Gradina. Dobre kose prodaje g. **Petar Podgornik** u *Sežani*. Kod njega dobijete i drugog gospodarskog orudja.

Prilog. Današnjemu broju pridali smo »Prilog«.

Agencija za posredovanje

u službah i kod stanovanja

E. GEROMINI-JA

priskrbuje službe svake vrste u Austriji i inozemstvu. Kupuje i prodava kuće, po najugodnijimi pogodbami.

Piazza Ponterosso br. 2. I. kat.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Prilog k 19. broju „Naše Sloge“.

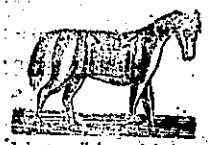

Molim čitajte!!

Pribavio sam si na dražbi za polovicu cene cielo skladište jedne glasovite tvornice ponjavah i konjskih pokrivalah, te dajem radi toga dok ima na skladištu, za

samo 1. for. 75 nvč.

1550 komadah, velikih, debelih širokih, neraztrgljivih

konjskih ponjavah.

Ore su ponjave 180 centim. dugačke i 120 centim. široke sa bojadisanimi poprečnicami, k tomu su poput daske debele i rad toga neraztrgljive.

Raspošilju se uz gotovinu ili pošt. pouzetjem. Danomice razašilju se u sve krajeve svieta ove ponjave i jesu svuda na dobrom glasu jer se mogu upotriebiti mjesto pokrivala i jer su prije više nego li dvostruko stojale.

Nadalje imade još te na skladištu:

400 kom. svilenih pokrivačah za postelje iz najfinije bauret-svile, u najkrasnijih bojah, crvenih, žutih, zelenih, žutkastih, šarenih, posve dugačkih za najveću postelju, komad for. **3·75**, dva komada for. **7**.

Stotine zahvalah i naručbah mjerodavnih osobah imadem u svojem uredu svakomu na ogled a ovdje usudjujem se nekoje objaviti.

G. J. H. Rabinovicz u Beču.

Primiv Vašu cienjenu pošiljku, naručam ovim još 80 komadah konjskih ponjavah iste vrsti kano i prve sa crveno-žutim rubom. — Vriednost ponjavah po for. 1·80 a. v. for. 64 je priloženo.

pr. Lovasz-Patonaska uprava dobarah: Pitying J. L.-Potona, Ugarska 8. aprila 1885.

Stovani gospodine! Molim Vas, pošaljite mi još 10 ponjavah, nu iste dobrote i veličine kano i prijašnje. Sa pozdravom Josip Ittinger na dobru Hinterthiersen Pošta Kufštein Tirol 10. aprila 1885.

Blagorodni gospodine! Primio sam dvie ponjave, s kojimi sam posve zadovoljan; trebam još 6 komadah, koje izvolite neodvlačno na mene poslati. S počitanjem Aug. Klaudi. Ried u Inkreis-u. 21. marča 1885.

G. J. H. Rabinovitz, Beč.

Molim za 8 komadah ponjavah uz pouzetje kano i prvi put.

C. k. artiljerijski nadporučnik Desiderij Moys pl. Ludrova u poljsko art. pukovniji 13. Temešvar 8. aprila 1885.

Gosp. J. H. Rabinovics, Beč.

Prosim pošaljite mi odmah još 2 ponjave kakove ste mi jur poslali, po mogućnosti svietle boje, na pouzetjem. Sa počitanjem Gejza pl. Kramarics, vlastelin, Bode. P. Ajka.

Gosp. J. H. Rabinovicz, Beč.

Pošiljka 2 ponjavah dopada mi se; šaljite uz pouzetje još 4 komada konjskih ponjavah iste vrsti. Grof Ant. Khuen, Presburg.

Opomena. Budući da sam ja jedini preuzeo razprodaju ovih ponjavah, nemože je nitko drugi u toli neobičnoj duljini i širini i dobroj vrsti za tako nizku cienu prodavati te se ovim opominje, da se čuva od padlelanja oglasah.

Naslov: Trgovina Tkaninah

J. H. Rabinovitsch

6—1 Wien, II., Schiffamtsgasse.

Budimska gorčica.

Preporuča se od najprvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domaćih, kano najuspješnije djelujuću vodu gorčicu za čišćenje krvi i sa blago čišćenje želudca. — Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i ljekarnah.

Vlastnici braća

Lezer v Trstu

20—2

Velико skladište **šivaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajah,** koje nije moguće razbiti a sjegurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej,** finih i prostih, za objesiti i za prenašati. 48—1

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve,** sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se popravc svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH-A

TRST, Via Acquedotto broj 23.

Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Cienе nehoje se konkurence.

Agentura parobrodarske plovitbe za Sjevernu i Južnu Ameriku uputuje izseljenike uz nizku cienu, najbolje uvjete i dobre preporuke. — Obratit se na ovlaštenoga Agenta.

10—4 **Giov. A. Gjaja, Trst.**

Dobiva se i za mjesečne obroke.

ZANIMIV OGLAS

U velikom skladištu pokućstva i tapecerije **G. Gherscinich-a** Via Farneto br. 12. I. p. imade uvjek pripravnih šustah za postelje, izpunjenih sa veoma dobrom tvari u cieni od 6 for. naprcd.

Divani i sofa izpunjeni i pokriti veoma dobrom vrsti kretona i jute u cieni od 15 for. naprcd.

Pokućstvo za sobu, sjedala, naslonjači, stolice tapecirano itd.

Prima svaku naručbu tapecarije uz povoljnuju cienu nego li ostali, budući da imade vlastitu **radionicu tapecarijah, drvodjelstva i skladište tvarih za pokućstva.** 48—23

Dobiva se i za mjesečne obroke.

Od danas do konca godine 1886.

Svatko, koji se predplati na finane. časopis

La Verifica

O SLUŽBENIH VUCIDBAH.

dobit će ga bezplatno od septembra do konca decembra t. g. a u *jenuaru 1886.* primit će *badava prontuarrij i koledar posudah. Cienа predplati za cielu godinu.* 1—5

Trst u kuću for. **2.** — Za austro-ugarsku carevinu for. **2·50.** — Inozemstvo (u zlatu) fr. **8.** — Izvan pošt. saveza fr. **10.**

Predplate se primaju danomice.

Izlazi 7, 18 i 27 svakog mesеca u **Trstu.**

Verifica donaša kod svake vucidbe izkaz zaostatakah ili brojeve kartulah izvučenih nedignutih. — *Verifica* dodaje svakoj posudi sva on, tumačenja, koja drže vriednimi za razjasnitli plan vucidbah. — *Vucidbe* i vlasti koje podaje *Verifica* jesu vazda službene. *Verifica* objavlja plaćlla kamatah i dividendah kuponah i označuje amortizaciju ukradjenih, izgubljenih ili izgorenih kartelah. *Vlestnik Verifike* sadržaje cienе svih vriednostih austrijskih i inozemskih.

Giuseppe Zoldan — Trst.

Ured nalazi se: Via dell' Orologio casa fu Stratti, vis-à-vis namjestničtvu. 4—4

Nepogrješivo!

Svak dobije iznos natrag, kod koga bi moj sigurno djelujući

ROBORANTIUM

(sredstvo za bradomat)

bezuspješan ostao. Isto tako sigurno djelnje *„vrlo čelavosti, ispadanju kose, peruti i ostedenju.* Uspjeh višeputnim trenjem zajamčem. Originalne boce po 1. for. 50 nč. i boce za probu po 1 for šalje 1—1

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opetovno upotrebljen pokazuje takodjer dobar uspjeh *protiv slaboći i glavobolji.*

U **Trstu:** Petar Slocovich, farmac. ala Marina, ViaSanita 13. Pvaxmaror ljek. **Hrvatska Slavonija: Zagreb:** samo G. Arasim. **Rieka:** Gmoinor. **Gospić:** Vouk. **Ivanec kraj Varaždina:** Janoš. **Ivanić grad:** Tollović. **Jaska:** Tomaj. **Karlovac:** Finduls. **Petrinja:** Grgić. **Zemun:** pl. Benko. **Sisak:** Gursky. **Varaždin:** Riedl. **Vinkovce:** pl. Aleman. — **Bosnlja: Sarajevo:** Pl. Pleyel, liekarnik. **D. Tuzla:** Paciković, liekarnik. **Dalmacija: Zadar:** Andrievič. **Spljet:** Aljinović.

Tamo se može takodjer dobiti *Eau de Hébe,* izločno sredstvo ljopote, koje uzdrži sviežost i bieloću puti. Cienа 85 novčića. — *Bouquet du Serail de Grolich,* vonj za rubce i elegantni svlet. Ovo je biesor svih vonja. Radi vanredno lepe sprave, služi i kao dar za Božić i imendan. Cienа for. 1.50

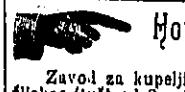

Hotel de la Ville u Trstu.

Zavod za kupelji, tople, stu tanе i na žlicbac (tuš) od 8 satih prije podne do 7 p. podne.

NB. Ulaznice dobivaju se kod vratara svratišta.

PAROPLOVITBA

4—4 **braća Rismondo.**

Od dne 1. julija tek. g. A. U. parobrod

„Salve“

putuje, ako vrieme dopušća, medju

TRSTOM I METKOVIĆEM

tičući sliedeće luke: **Zadar, Trogir, Split, Makarsku, Fortopus. S. Martin, Pučišće, Postire i S. Petar.**

Odlazak iz Trsta: 1. 11. 21. svakog mjesеca

Dolazak u Trst: 8. 18. 28. „ „

PRIPOSLANO.

Upozurujem štovano občinstvo, da je mo Elisir VLAHOV dobio na posliednjoj izložbi u Coleutti 1883-1884. veliku kolajnu i počastnu diplomu.

Nadalje javljam, da nije to prvi put, ilo je moj nenad krilјiti Elisir bio odlikovan, već dapače održa množivo kolainah zlatnih, srebrnih i broncevnih od raznih izložbah.

Zahvalna pisma i liečničku svjedočbe preporučnju Elisir što većma svakomu. Razni medicinski učenjaci upotrebljuju ga u bolnicah i svuda postigno najbolji uspjeh.

Sa počitanjem „Romano Vlahov“ iz Šibenika. 13—26

Moj Elisir Vlahov, zoludačni likvor nadje se u svih glavnih gradovih svieta. Valja paziti na patvaranje. Način kako se razpoznaju pravo staklenici jest: pazili da li je u staklenici utisnut: Romano Vlahov Šibenik, nadalje suhi pečat u škatuljici a na čepu pečat na ognju i napokom izvornu firmu na naslovu.

Blagorodni gospodine!

Držim si za dužnost, da Vam se za moje zdravlje zahvalim. Već me bilo ostavilo više liečnikah, tada se utekoh k Vašemu *Dra. Rosa Životnomu balsamu* te se odmah nakon druge staklenice ćutih zdravim. Trpio sam na želudačnom kršu i oncavještijvanju, osobito na glavobolji i nesvjesti; trpio sam danomice svaku uru. Čim sam počeo uzimati Vaš Dra. Rose životni balsam odmah je bol popustila te sam sada posve zdrav i nadam se, da se bolest neće povratiti, jer ima 28 danah, da je iščezla. Mogu zaisto dra Rose Životni balsam svakomu što bolje preporučiti te to i činim kod svih mojih znanacah, koji trpe od iste bolesti. Zahvaljujem Vam se iznovice i jesam sa počitanjem

Mišković Steiner,

posestnik u Zmaimu.

Brza i sjegurna pomoć za bolesti želudca i njezine posliedice.

Obrana zdravlja

ovisi gotovo o *sačuvanju i pospješenju probave,* jer ova je *glavna podloga zdravlju,* te *koli tjelesnom toli duševnom dobrostanju.* Najbolji *domaći lick* za urediti probavu, primjereno mješanje krvi i odstraniti nezdrave čestice krvi jest već odavna poznati i obljubljeni

dr. ROSA životni balzam.

Priredjen je od *najboljih, liečnički najkrioplјih zeleninah;* izkazao se osobito kao sjegurna pomoć kod *neuredne probave,* kod *rđa javanja, nadimanja, bljuvanja,* kod bolestih u *tjelu i želudcu,* želudačnom *kršu, prepunjenom želudcu,* kod *navale krvi, hemoroidah, ženskih bolestih,* kod *bolesti u crevih, hipohondrije* i *melanholije* (uslied slabe probave); on oživljuje ovu djelatnost *probave,* čisti *krv* te dobiva *bolestno tjelo* iznova *zdravlje.* Uslied ove izvrstne vlastitosti, postao je *sjeguran ljudski domaći lick* a radi toga svuda je poznat.

1 staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pisamah, lahko svaki pročita. Šalje se na *frankirana pisma* ne sve strane *uz pouzeće iznosa.*

OPOMENA!

Da se izbjegne nemilim zgodam, prosim sve p. n. gg. naručnike, neka zahtijevaju izrično dr. Rose-a životni balzam iz ljekarne B. Fragnera-a u Pragu, jer sam opazio, da su dobili naručnici od više strannh neuspješnu smjesu ako su tražili jednostavno: životni balzam a ne izrično: dra ROSE životni balzam.

Pravi dr. Rose-a životni balzam

dobiva se samo u glavnom skladištu B. Fragnera, ljekarna »kernomu orlu« u Pragu, ugao »Sporusergasse Br. 205-3.

U Trstu: P. Prendini, G. Foraboschi, Jak. Serravallo, Ed. v. Leitenburg i Ant. Suttina, Carl Zanetti, liekarnici.

U Zadru Andrović N; Rieka J. Prodam; Dubrovnik J. Alsekić; *U Hrvatskoj i Slavoniji sliedeće ljekarne: Zagreb* Arazim C.; A. E Milosrdna braća; M. L. Finkh; *Stara Gradiška.* St. pl. Variačić; *Belovar* Alex. Hržić. *Ostek* J.G. pl. Dienes. *Brod n. S.* N. B. Kuković. *Gospić* V. Vouk. *Gjurgjevac:* R. Pollaschek, *Jaska* E. p. Tomaj. *Ivanić* E. Tolović. *Karlovac* G. Findeis i E. pl. Sladović. *Križevci* L. Brotsky. *Nova Gradiška* D. Dienes. *Novska:* A. H. Drapczynski. *Otočac* V. Častek. *Ogulin* Jos. Finkh. *Pregrada* H. Bilinsky. *Zemun:* F. pl. Benko, *Sušak* J: Wertheimstein. *Valpovo* Alex. Deszáthy *Vinkovci* Fr. Herzig. *Vukovar* Fel. Kirchbaum. *Varaždin* A. Kusy. *Županje* Malter A.

Sve ljekarne i veće trgovine sa materijalnom robom u Austro-Ugarskoj imadu skladišća toga Životnoga balzama.

Tamo se takodjer dobije:

Pražko domaće mazilo proti oteku, ranam i svakojakoj upali.

Ako se ženam prsa upale, ili otrdnu, i kod svakog oteka, kod crva u prstu i *noktici,* kod izvinutja, kod morsko (mrtve) kosti, kod reumatičnog otoka, kroničnе upale u koljenih, rukah i ledjih; ako si tko nogu izvine, proti kurjem oku i potu noguh, kod ranjenih rukuh, proti lišajem, proti tekućim ranam, otvorenim nogam, proti raku i upali kože, neima boljega mazila nego li je ovo.

Zatvoren otek brzo se izliечi; *smrad koji iz oteka teče, izvuče ovo mazilo* brzo i ranu izliечi. Ovo mazilo je dadi toga tako dobro, što odmah pomože i rana se *prije ne zaciеli, dok nije sav gnoj iz nje izvučen.* Zapriеči takodjer rast divljega mesa i čuva od upale. Takodjer ublaži bolesti. Otvorene i tekuće rane moraju se mljačnom vodom izprati, zatim se na nje ovo mazilo priliepi. 20—6

Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pokazao se ovaj balzam kano najbolje sredstvo; on odstrani nagluhost te se po njem zadobije opet jur izgubljeni sluh 1. staklenica 1 for. a. v.

Veoma prikladno za darove kod berme.

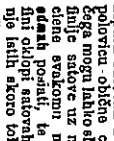

Neočekivana sreća.

Kupio sam na dražbi svo skladište jedne glasovite tvornice žepnih satovah u Genfu za polovicu obične cienе radi čega mogu lahko sliedeće najfinije satove uz najsitnije cienе svakomu naručitelju odmah poslati, te su stojeći kao okopi satovah i urediti kao i svaki drugi sat, a za dobar prinos jamčim na *krez pet godinah.*

Za samih **5** for. **10** novč. dajem cilindrični ruski džepni sat od čistoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane, težko pozlaćene za for. **11.**

Samih for. **9·50** vašingtonska remontoirka od čistog double-zlata ili srebrnog gravirane i guilochirane sa 15 rubinah, sa kasalom sekundah točne na sekundu. Iste iz 13 lotnega srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane, težko pozlaćene za for. **7·40** ankorovka iz najnovije double-zlata ili srebrnog 13 lotnega srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane, težko pozlaćene za for. **4·**

Namučne uz pripošlanu minutu točne. Iste iz 13 lotnega srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane, težko pozlaćene za for. **4·**

Osim ove bajne cienе pridaje se badava svakom satu elegantan, iz double-zlata satni lanac, sa privjeskom, ključem i karabinom.

Naručbe uz pripošlanu iznos ili poštarskim pouzećem šalje se na

Glavno skladište tvornice satovah. Beč, III Hintere Zollamtstrasse 9.

L. H. Rabinovicz.

Veoma prikladno za darove kod berme.

Prosto od carine.

NAJBOLJE

po 35. for. s mramorom. **POKUĆTSTVO** po 35 for. s mramorom

jeftino, u **velikom izboru** kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—4 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

Velika partija ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2—2

Velika partija odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojuh za cielo mužko odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju za marku od 10 nvč.

Nova ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—7

Odjela od same vune polag mjere.

Odjela chevlot od f 12 dalje.

Gornji kaputi od for. 10—18.

U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Velika partija ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2—2

Velika partija odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojuh za cielo mužko odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju za marku od 10 nvč.

Medjunarodna Imija

IZ TRSTA U NOVI-JORK

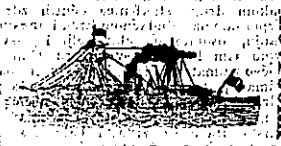

Iz Trsta u Novi-Jork naravnost.

Veliki prvorazredni parniki te linije voziju redno u **Novi - Jork** i primaju blago i putnike po najnižjih cenah i s najboljom pogvorbom.

U NOVI-JORK. Odhod iz TRSTA.

Parobrod »**Germania**« oko 5. maja.
Kajuta za putnike **200 for.** Na palubi **60 for.**

Putnici neka se obrate na

J. Terkuile,

generalnega pasažnega agenta.
Via dell'Arsenale 13, Teatro Comunale
u TRSTU.

☞ Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lek po dr. Mallću smatrati kano patvoren

Cviet proti trzanju,

po dr. Mallću,

je odlučno najbolji lek proti kostobolji i renmatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *cviet*

(Obranb. znamka) *proti trzanju po dr. Mallću* *us priloženo znamenje; 1. staklenica 50 nvč.*

☞ Zahvala.

Gospodinu **J. pl. Trnkoczyju**, lekaru u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i mnogo domaće liekova bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve vedma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, sjetim se na **Vaš dr. Mallća kostobolni lek za 50 nvč.**, to ei ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit uspjeh da se je majka nakom što ga je kratko vrieme upotrebljavala posve **težkih bolih oslobodila**, Punim osvjedočenjem **priznajem dakle dr. Mallćov kostobolni cviet** kano izvrstan lek, te ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti **preporučam.** Vašoj blagorodnosti izrièem pako **najsrdačniju hvalu**; svim štovanjem.

Franc Jug,
52—12 posjednik u Smarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kranjski,
izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, prsnoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 56 nvč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći siropi.

Krv čisteće kruglice c. kr. povl.,
nebi smjela u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrnjih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 nov., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 nov., Razašilje se samo jedan zamotak

☞ Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano **osobito uspješne** pripoznate, imade uvlek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem.

lekarna Jul. pl. Trnkoczy-a »pri samorogu« u Ljubljani, Mestni trg br. 4.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz $3^1/_4$%
8-dnevni odkaz $3^1/_2$%
30-dnevni odkaz $3^3/_4$%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz $3^1/_4$%
6-mjesečni odkaz $3^1/_2$%

Okružni odjel
u bankah $2^1/_2$% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Celovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz $^1/_4$% provizije.

Predujam
na varranto, uvjetl na sporazumljenju uz otvor kredita u Londonu ili Parizu $^1/_2$% provizije za 3 mjesoca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povece iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—17

LA FILIALE della

BANCA UNION

TRIESTE

s'occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo per Banconote
$3^3/_4$ % con preavviso di 5 giorni
4 " " " 12 "
$4^1/_4$ " a sei mesi fisso
per Napoleoni
$3^1/_4$ % con preavviso di 20 giorni
$3^1/_2$ " " " 40 "
$3^1/_2$ " " " 3 mesi
4 " " " 6 "
Godranno dell'interesse stabilito le lettere in circolazione con 6 giorni di preavviso dal 6 novembre a. c. quelle con 12 giorni dal 13 giugno a quelle con 24 giorni dal 25 novembre a. c.

IN BANCO GIRO
abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Contoggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume pei propri correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro la facolta di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d'assegni, cambiali e coupons,* verso $^1/_2$% di proviggione.

c) *accorda ai suoi committenti la facolta di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s'incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 2—1

Odlikovan graflčk i zavod

EN. FREISINGER

for. 1·50

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato vecchio N.ro 4).

Pečati iz kaučuka

Najprikladniji žepni pečat sa perom, olovkom i biljožilom **samo for. 1·50.**

Samogiban žepni pečat fc. **1·20.**

for. 1·20

Nadalje svakovratno pečate za občinske, župne itd. urede uz najjeftinju cienu.

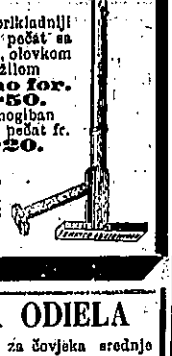

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo { za fr. 4·90 iz dobre vune; « « 8·— « bolje; « « 10·— « fine; « « 12·40 « prav fine }

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **suknena obłačila za gospode, meter f. 2;**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za **zimni paletot za dame, meter f. 4.**

Potne plašče po f. 4, 5, 8 do f. 12. jeden. Zelo lepa obłačila, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tuffi), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, irlcots, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače neprosto. Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 proste.

Imam stalno zalogo sukenj v vrednosti f. 100.000 a. vr. ter se ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **sukankov** po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kraice zelo znižani tvariti ceni razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov nemorejo pošiljati uzori, ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **sleparija**; ako tvornico za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh stučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—9

Nepristni **ostank** se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Piccoli-jeva

želudačna esenca

lekarne Piccoli-ja pri angelu na Dunajskoj cesti v Ljubljani odzravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, hemeroide, slaćenicu, migreme, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djece.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani!

Vaša želudačna esenca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, čutim polagšanje i zboljšanje.

Jesip Sovdat, župnik, Kamnje, pošta Črnica

Ovdje valja izreka »Čast zaslužku«. Vaša želudačna esenca, koju sam ja i mnogo drugih bolnikah rabio u bolesti, je uprav čudovite moći, osobito kod želudačnih bolestih.

A. Lupetina, župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrdjuje, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i pračudno zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komad da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence, kojih imam uvlek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirrheumem najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi delavnih čutilah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santonikske (kolešci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadićah 60 nvč. 1000 komadićah 5 for.

Salicilne pastile proti prehlađenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, prsnim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Želiški prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i plućnim bolestim, zaušenju, kašlju, hripavosti, dušijivomu kašlju itd Odrašćoni neka uzmu 2 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Staklenica 36 n.

Tu navedena, kako sva druga ozdravila se uvlek **friške dobe u lekarni** 30—19

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz pouzetje iznosa.

Zalogo u Trstu su u lekarnah pl. Leutenburg, Foraboschi, Prondini, Ravasini i Zanetti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

Javna trgovačka agencija

(Pubblica Agenzia Commerziale).

u TRSTU

Corso br. 22.

Odiel za izvišća o domačih i inostranih trgovcih, kako tudjer trgovačke i obrtnjake vieti.

Odiel za zastopnike i činovnike za sve trg. stroke, za tvornice i za visoku gospodu.

Zanimivo za sve

Ponebna poslužba za male naručbe. Pošilja se na ave kraje na drobno družinam i gostionicam: Razno sečivo, kavu, mirodije, pomatanče, limuno, voće, ovatje, rukodelsko orudje, pokućstvo modne predmete itd., ave po originalnih cienah uz malu provizilu, carine prosto.

Preuzme razpošiljanje i izručbu tiskanicah, okružnicah, cenikah za budi koje pokrajine i stališe. 7—25.

Podpisani časte se objaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osjeguravnjućim družtvom itd., da su otvorili ovdje **tvornicu**

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče vesma nizkih cienah. Izradjuju se pečati kojegod drago polobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: sattovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice. Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dionice itd. 48—28

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

Odlikovan „Specialitet" P. Slocovich-a

Ljekarna „Alla Marina"

Trska mast. Nebojte se više kostobolje ni kukobolje. Izkustvo od 70 godinah i mnogobrojne zahvale preporučuju ovaj lek. Lončić masti za naputkom stoji 1 for. a. v.

Veda tuljpanovog cvieća. Nema više plegah na koži, kojom se ponosi bujna mladost. Ciena staklenice 1 for. a. v. Pitati valja vodu tuljpanog cvieća P. Slocovich-a.

Lek proti ješim zubim. Vrlo dobro sredstvo za uzdržati zdrava neta i za očuvati zazubnjuke od upale koli u početku toli u razvoju. Osim toga služi proti prištem na licu i bolestim od slabih zubih. Ciena staklenice 40 novč. a. v.

☞ Naručbe uz pouzetje obavljaju se kretom pošte. 22—31

!! POZOR !!

NB. POZOR OD PATVORENJA !

1884. IZLOŽBA U KALKUTI.
Diplom sa medaljom.

VLAHOV

mjelitar odobren po c. kr. vladi, preporučen od ljekničkih strukovnjakah, odobren patentom ajedinjenih država Amerike.

Uspjesi postignuti: Svaka neravnopoloženost, nepravilnost, kolike, gljivice, hemeroidi, zimnice, vodene bolest, menstruacije, troinosti, slabina, čišćenja krvi. Čisti lagnino i okrepljuje zdravlje. Svaka staklenica je providjena jednom naputnicom, kako se ima upotrebiti.

Da se lagje do onog lieka dodje, a nahodi se njim izmišljeni sve kavane, mirodjinice, slastičarne, prodaje lieke ah u svih glavnih mestih cielog svieta.

Tvorničar: Slovano Vlahov u Šibeniku. Glavno skladište u Trstu ulica S. Lazzaro br. 1.

NB. POZOR OD PATVORENJA !

!! POZOR !!

6—44

Prašak za prsa

Izvrstan lek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katarainim manam. 48—20

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u lekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.
Šibenik: Anton Cosolo.
Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekašlji više

Latteria Milanese

(mlanska, mliekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mliekarni **svieža i suha voća, izvrstne divljačine, zelenjah** sve po lag cienah **na trgu Hleba** genovezkog, kolačah mlečkih, slastičah padovanskih, gorkih, **kolačah salon, masla** svieža svaki dan iz Milana. **Kreme za cvariti, točenog povrhlja** prve vrsti, **kisela mleka. Za objede i soirée** ovršavaju se naručbe sa pladnjevi povrhjem bogato nareseni, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačno, nu ne izpodi 5 kilog. 48—18

M. Melchiore.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—7

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive čistila za noge, sagove; kisto sviekovrsti; povošteno platno; lonce za ovietje i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovratnih predmetah za tapetare.

16—52 ☞ Počastna diploma ☜

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašaščem profesora Friedländusa, da se može ista upala pluća prenešena na zdrava pluća pomoću zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usisemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, naposo u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. Kod kataralnih bolestih prsiju, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija, je usisanje sa izvrstnim smrekovim extraktom pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi, uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Broj 17. U Trstu 23. aprila 1885. Godina XV.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Posl.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka i 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., sa seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Talijanski prvaci.

Glasilo kulturnog (?) naroda Istre zalazi u posljednje vrieme pod krov skromnih stanovah naših rodoljubah gdje sitnozorom traži mane ili pogriješke u privatnom životu dotičnih muževah. Mi »divljaci« nećemo da u tom sliedimo vriednog tumača talijanske svojte; nećemo da stupimo u kaljužu u kojoj se on valja; nećemo da diramo u privatan život naših protivnikah, prem bi znali i mogli po koju zanimivu i poučljivu crticu o tom napisati. Nije nam stalo što radi Petar ili Pavao u svojoj obitelji; nemarimo razpitivati obiteljsko svetište nikoga već hoćemo, da razpitamo javno djelovanje naših protivnikah kao što nam to naša novinarska dužnost savjetuje i nalaže. Za danas obazrieti ćemo se na javni rad dvojice muževah, koji se ističu medju svojimi lukavošću i odlučnošću, a napram nam odlikuju se hinbom, varkom nepravednošću i bezobzirnošću.

Pripoviedа se, da se je negdje izjavio zemalj. podkapetan g. dr. Amoroso, da će on izstupiti iz zem. odbora onaj dan, kad u nj stupi koji od Hrvatah. Njega su zaista razumjeli njegovi, nu za nas bijaše ova izjava zagonetkom. Tekar sada pojmimo g. podkapetana, jedva sada znademo kamo je on onom izjavom ciljao. G. podkapetan riešio nam je sam svoju zagonetku. Riešenje zagonetke g. Amorosa donesli smo u uskrsnom broju našeg lista. Na tomu se imademo zahvaliti «lošom slugi, goreg gospodara« gosp. Ivanu Sussi, ravnatelju zem. računovodstva u Poreču. Riešenje to glasi ovako:

Dok sam ja vašim prvakom i dok smo mi Talijani na vladi, možemo raditi što hoćemo i kako hoćemo. Naši nas nepitaju računa o našem djelovanju a »ščavom« netreba da ga dajemo. U pojedinih kotarih i občinah imademo svoje ortake. Oni rade za nas, a mi za njih. Gdje su »ščavi« čvrsti i tvrdoglavi, tuj valja da jih raztrujemo, posvadimo, podielimo, uništimo. U tu svrhu možemo po miloj voljici oškrbnuti i zemaljski fond, jer nečim valja da nagradimo vjernu nam čeljad. Dodje li pako koji Hrvat u našu sredinu, da vidi kako se ovdje vlada i gospodari, ode nam sreća, ode nam mir, ode nam blaženstvo. Tà Hrvat bi bio kadar gledati nam svuda na prste, sliediti svaku našu stopu, paziti na svaki naš mig, a to nesmije podnipošto biti. Kad stupi dakle prvi Hrvat u ovo naše svetište, tako mi moje ruse glave, ja ću se odavle odnesti. Tako po prilici glasi odgonetanje zagonetke g. zem. podkapetana.

Njegovo i njegovih načelo jest, držati se pod svaku ruku na vladi jer se jedino odatle može javno i tajno, lagati i mazati, variti i kvariti puntati i šuntati. Da je u tom majstor g. Amoroso, svjedoče nam njegove osnove u Sussinom pismu. Da li se pako ovakvo postupanje sa političkimi protivnici slaže sa pojmom o pravednosti, znati će najbolje doktor pravah i zem. podkapetan Talijanah i Hrvatah, g. Amoroso.

Drugu zvjezdu na talijanskom obzorju Istre čuli smo na vlastita ušesa u poreckoji sabornici pompozno prodikovati o talijanskom bogastvu, o njihovom prvenstvu, o silnoj djedovskoj kulturi i Bog ti ga znao o čemu. To vam je zem. zastupnik i koparski odvjetnik, g. Dr. Gambini. Ovaj se bio neko vrieme suprotstavio istarskomu prvaku, g. zem. podkapetanu. Patuljak proti «kolosu»! Govori se, da je u tu svrhu osnovao svoj listić «Patria» nazvani. Njim da je kanio: «Annientare la camerilla giuntalo» (uništiti poreču svojtu). A kad tamo, neki «patriote», kako jih nazivlje poreško klepetalo, osujetiše osnove g. Gambini-a i prisiliše ga, da se odreče svojih sladkih kulah u zruku i da položi i on svoju težku glavu u krilo poreče svojte, reće u krilo g. Amorosa.

Pa kako da se ne slažu ti prvi patriote naših susjedah? Tà obojici je občenito svojstvo i glavno načelo: udarati na Hrvate Istre dok posljednjih nestane. Nu pri tom se njihovi putevi razilaze. G. Amoroso snuje, radi i udara tajno, dočim se g. Gambini ne plaši javnosti. G. Amoroso služi se u svoje svrhe kojekakvimi stvorovi, a gosp. Gambini navaljuje sam pa bilo mukar i šakom ili oružjem. G. Amoroso bere iz zemaljske blagajne mastnu plaćicu za svoj plemeniti (!) rad a g. Gambini-u nije to moguće, prem nebi nagrade niti on odbio. G. Amoroso nagradjuje i plaća svoje agente i spletkare iz zemaljskoga fonda a g. Gambini posluži se kad uztreba svojom šakom, koja ga ništa nekošta. G. Amoroso upotrebljuje svoju djedovsku kulturu za «krasne i plemenite» osnove proti Hrvatom a g. Gambini izlije višak «djedovske» kulture na kojeg slavenskog djaka po ulicah koparskih itd. itd.

Mi Hrvati očutili smo bezdušne udarce naših protivnikah; izkusili smo dostatno kako daleko sižu njihova toli slavljena kultura —, mi smo i za buduće pripravni ma i na najgore; mi ćemo morati i nadalje snašati nepravde najbrutalnije vrsti i to od ljudih, koji su zaogrnuti službenim plaštem; od muževah, koji su za svoje bezdušne i ogavne mešetarije plaćeni od naroda, komu o glavi rade.

Ti muževi gube doduše pod sobom zemljište, nestaje njim popularnosti jer se odvraća od njih sve što imade u zemlji plemenitijega i poštenijega, nu težko je narodu, koji jih hrani i tovi čekati, da jih već jednom postigne zaslužena pedepsa.

Našoj siromašnoj pokrajini hoće se mira; hoće se moralnog i materijalnog boljka svim sinovom Istre, a nipošto moralna ubojstva i materijalne propasti, za čim teže i načemu rade prvaci talijanske svojte. Narod sam morati će prvi da ustane proti rušiteljem mira, proti dušmanom sirotice Istre, a oni, kojim je bditi nad svimi narodi prostrane ove države, nemogu i nesmiju se oglušiti vapaju biednog jednog naroda.

PODLISTAK.

Ženitbeni običaji i koledva

na Brsešćini.

(Konac.)

Koledva. Ova biva troja i to: koledva na badnjak (kako ovdje zovu vilija), na Stjepanje i na zadnji dan ljeta. Na badnjak koledvaju sami mladići, na Stjepanje djevojke, a na zadnji dan godine muževi.

Da vidimo koledvu po redu. Najprije na badnjak.

Mladići si izaberu po jednog starešinu, koji ima istu voditi, ravnati, a bogme i spraviti u torbicu, što im se daruje.

Daruju im najvećma smokavah, kostanja, oraha, a tkogod po koji novčić. Kad svrše, tad diele. Ti koledvači pjevaju pred kućnimi vrati pjesmicu. Starešina najprije pokuca, te otvori i pozdravi liepim pozdravom: »Hvaljen Isus i Marijaa te nastavi:

«Sam vam dopeljao koledvače, ako ćete ih kakvim darom nadariti, ćeju vam jednu liepu pjesmicu pjevati, ako nećete, pošaljite ih s Bogome.

Na to im domaći odgovore:

»Slobodno«.

Pjevaju ovu pjesmicu:

Bog se j' rodil na tu večer,
Na tu večer Vitlijomen*),
Vitlijomen, tujen dome
I va grade Davidoven.'
Tud pastiri bilzu staše,
Tri ovčice da nestaše,
Noćnu stražu strahovaše.
Jedan angjel z neba teče
I priteče tako reče:
O pastiri stari i mladi
Hote Boga spohoditi!
Mi bimo ga spohodili,
Ma se boj' mo hudje stvari.
Hote, hote nebojte se
Ruke su jim zaklopjene,
Usta su mu zatvorene.
Svi pastiri tamo teku
I uzreku Boga mlada,
Boga mlada, sina draga.
Deva j' sina sporodila
Djavlu j' silu svu zlomila
Nas kršćani oslobodila.
Stanicu mu nadkrivaše
Lišnjakom ga ponobiše,
Svetla zvezda na njih staše
Svu pećinu prosvjetjaše.
Posvet Bože tomu stanu
I u stanu gospodaru!
Hvala Bogu i Božiću,

*) U Betlemu. Kako mladići ili dječaci pjevaju, to nelzgovaraju čisto i tako se ta rieč danas rabi namjesto Betlema.

Da nan daste koledvicu,
Aš ko nan je vi nedaste,
Uzmimo van gospodara
Peljajmo ga zelin trava,
I onde se sprodičimo
Kako pepe s pepelicu
Sir pogača, dva kolača,
Bukal vina, dva šoldina.
Bog napuni vaše brinte
Vaše brinte čista zlata,
Čista zlata i pinezi,
Da živite kako knezi,
Kako knezi i vintezi**)
Ovo smo vam rekli
Ča smo znali i umeli
Staram na poštenje
Mladam na veselje
Sada svi recite
Svi okolo. Amen.

Opaziti se ima, da ovu pjesmicu pjevaju četvorica i to dva pjevaju prva dva stiha, a druga dva ista opetuju. Zadnjih 6 stihovah dobije drugčiji napjev, budući imaju manje slovakah.

Na Stjepanje koledvaju djevojke. One si izaberu po jednog mužkog za starešinu, koji isto onako učini t. j. pozdravi, kako smo vidili kod mladićah.

One pako pjevaju ovu pjesmicu:

Isus grede na nebesa,
Za njin grede sveti Toma,

**) Vitezi.

Toma, Toma obazri se
Grehi kade za zanama.
Ni ga veća gospodara,
Leg su one tri Marije,
Tri Marije rozolinske
I one se grozno plaču.
Neplač, neplač mat Marija
Zač mi znamo ča išćete.
Vi išćete božja groba
I na grobu Spasitelja.
Jur je danas treći danak,
Da j' zašal na nebesa
I j' rekal Petru i Pavlu
I Ivanu kratitelju,
Da će priti va nedelju,
Nebo će se otvoriti
Zemlja će se prosvetliti.
Prosvet Bože tomu stanu
I u stanu gospodaru! itd. se opetuju oni stihovi kao kod mladićah, naime 22 stiha.

Treća koledva jest na zadnji dan godine, tako zvana muževlja koledva.

Sakupi se nekolicina muževah, te i oni pjevaju, ali većim dielom šaljive stihove. Obično počmu pjevati na ovaj način:

Našli smo van vrata,
Oj fijole!
Tako Bože zlata,
Oj fijole!
Iza vrati gospodar,
Oj fijole!

DOPISI.

U Pazinu mjeseca marča 1885. Želimo se g. uredniče pozabavit malko sa porečkom lažitorbom, tà ona je toli zanimiva, da nam je vrlo težko kad ju nevidimo godinu danah. Njezini uvodni članci, razni dopisi, zanimivi podlistki, učene razprave, sve Vam to frca iz ludih šarenjačkih glavah ko iskre iz Franinine lule. Per barco rešpekt! Uzmite na primjer broj jenara t. g. u ruke; pročitajte dopis iz grada Pazina, i evo glave, ne budete li rekli: Rešpekt pred tim krasnim proizvodom; taj dopisnik mora, da je vrlo mudra glava, naobražena tamo negdje u Tunguziji. No bilo šta bilo, dopis je tuj i mi ćemo ga — dakako bez doktorskog klobuka — malko pretresti. Najprije govori o natječaju za Lindareku župu.

Mudri »Babina« dopisnik navadja razne svećenike, koji da su molili za mjesto župnika u Lindaru. Sa nijednim nije zadovoljan. Svi — izuzam jednoga »quel bravo nostro concittadino« — su croatissimi. Jedan bijaše procesiran, drugi odlikovan nekim redom — nezna se kojim — za obćinskih izborah u Pazinu, treći ima ovu pogrešku, četvrti onu i t. d.

Varao bi se jako, koji bi mislio, da se »babina« pazinska prirepina zauzimlje za našu sv. vjeru kad onakovim oduševljenjem piše o popunjenju župničkog mjesta. Tà kako da vjeruje u Boga onaj, koji prolazi na tjelovo napuhnjeno okolo izloženog Svetotajstva, a da se niti svog učenog klobuka nedotakne? Da taj vjeruje u Boga, kojemu služi crkva za ljubavne sastanke, koji dodje u crkvu, samo da očijuka sa Pazinskimi djevojkami, samo da muti pobožnost i bogoljubnost? O nó, u toj osobi nećeš naći niti iskrice vjere! Pa kako da se takav stvor bez vjere i duše — mješa u svećeničku namješćenja? Da se taj bezbožnik namiče dapače i presvjetlomu biskupu savjetnikom? Apage bezsramniče, drzovniče!

Ajdimo dalje. Babin dopisnik izkazuje svoju vjeru i svoju glasovitu: *«Djedovsku kulturu»* i tim, što odobrava djeljenje nekog viteškog reda, kojim da bje počašćen «uno dei dodici» kod obć. izborah g. 1880. u Pazinu. Bravo! To su ti pitomci «dell'avita civiltà»!! Bolje pljuske si valjda nije moguo prišiti nego ovimi redi. Nu, zašto nam nije jošte nešto rekao, t. j. da su *redovi one vrsti samo talijanaški, i samo oni mogu takove dieliti.*

Druga točka lažidopisa jest ples popovski.

Načelo babina piskara o plesu stoji na vrlo slabih noguh. Nu ne treba ga pobijati, jerbo se sam pobija sa riečju: «solitamente». Dakle običajno dobiva ples ime po onih, «i quali lo promuovono e compongono». Koji su bili pak ti aranžeri? Popovi ili Čitaonica u Lindaru? Čitaonica i nitko drugi. Po tomu je to kršćenje posvema ludo, neumjestno. Uzmimo vaš Casino, veleučeni, koji daje ples toga i toga dana. Evo do mala u «Babi Istri» viest o plesu i to: il Casino darà un ballo ecc. Pitam vas sada, zašto ne pišete: quel quattro ballon... ri daranno un ballo ecc.. Tà za Boga, ne budite samo «quell' indispensabile corrispondente e null'altro»!

Treća točka: priprave za tabor.

U tom grmu leži zec. Ovdje reče, ondje smrdi. Nu tješite se g. dopisniče. Sjednice za tabor nije bilo, a je nije ni tre balo, jerbo bijaše obdržana puno, puno prije drugdje. Dakako vam je to sve isto; zlo i zlo. Vi velite: U Istri držati tabor? Jest, u Istri. Znak da se je taj dio hrvatskog naroda probudio te da je došao do spoznanja: Ci siamo e ci restiamo. Na svršetku pako dovikujemo lažljivom piskaru, da politička oblast ne treba ma niti jednog njegovog naputka. Ci conosciamo! —

Marchetto.

Iz okolice Buzetske, mjeseca aprila. — Kao da nije dosta po Dragućkom trgu plesat Dragućkom medvjedu i ondi groziti se, jadna mu majka-hrvatskom narodu, koji neće, da uzanj pleše šarenjačku igru, sto od nekoliko vremena plesat i groziti se po okolici. Ali u okolici za medvjedov ples malo tko haje. Sjetio se toga medo pa što će vrag, prosti mi Bože, izmislio neku tužbu i klevetu te u tužbi stao bezobrazno klevetati, da je kričanjem probudio i starog Buzetskog ćuka; to ćuk, opet ne buli lud, ganuo se na medvjedovo kričanje, i da mu ugodi, stao plašit po okolici nevinu djecu pa i odrasle, koji se odmeću medvjedove družbe, i koji se usudjuju zaigrat hrvatsko pošteno kolo i zapjevat kakvu rodoljubnu pjesmu. Nije šale, odkrilo se u Buzetskoj okolici neku tajnu urotu, radi se o medvjedovoj glavi. Ćuk, s blagonaklonosti prama medvjedu, zametnuo iztragu proti nepoznatim urotnikom, a koje su jur primili nalog kovači, da što brže kuju težke okove.

Kako vidite, gosp. Uredniče, radi se o jako ozbiljnom poslu. Netom mi bude stvar jasnija, javit ću Vam se, te onom prigodom razčešljat ću malko gajusnu dlaku, Dragućkog medvjeda.

Pogled po svietu.

U Trstu, 22. aprila 1885.

Gospodska sabornica u Beču zaključila je svoje zasjedanje dne 20. t. m. riešiv nekoje zakone i molbenice. Gospoda članovi razišli se sa trokratnim: živio na cara i kralja.

Dočim pišemo ove redke, biti će jur zatvorena i bečka zastupnička kuća ili carevinsko vieće. Sam cesar zatvoriti će ovo posljednje zasjedanje državnoga zastupstva u carskom gradu priestolnim govorom. O tomu drugi put više.

Izbori za novo carevinsko vieće biti će odmah razpisani a nekoji listovi nagadjaju, da bi se imali obaviti izbori negdje izmedju 8. i 15. junija. Opravdano je dakle što se sve stranke u državi živo zauzimlju za predstojeće izbore.

Glasa se, da su se njemački nadliberalci sporazumili sa austrijskimi Talijani: kako će sporazumno raditi kod predstojećih izborah proti ostalim narodom, napose proti nam Slavenom. Očekivati je dakle, da će u našem Primorju i Dalmaciji vriedna družba sve i svašta raditi, da pogazi slobodu izbora, da zavede neuke izbornike te da se tako dočepa vlasti. Talijanska politička družtva u Trstu, Gorici i Pazinu snuju i viećaju kako će još bolje Slavene podjarmiti, radi toga nalaže nam dužnost sebeobrane, da se tim spletkam odlučno opremo, što se može postignuti jedino tada, bude li svatko od nas na svojem mjestu, budemo li svi i svagdje sviestno i odlučno vršili svoje dužnosti napram narodu koga zastupamo i komu služimo. Naposao dakle istarski rodoljubi, da nas izbori nezateku nepripravne.

Razuosi se glas, da će se budućeg septembra sastati opet tri cara t. j. austrijski, ruski i njemački. Mjesto sastanka imalo bi biti negdje u Galiciji.

Dne 17. t. m. obavilo se u Hrvatskoj devet naknadnih izborah. Kod te izborne borbe zadobila je opet stranka prava deblji kraj, izabrav većinom prijašnje zastupnike i pojačav se za jedno mjesto. Sa zadovoljstvom iztičemo, da je medju odabranimi takodjer naš zemljak g. Eugen Kumičić. Dan poslije tog izbora sastao se hrvatski sabor. U prvoj sjednici podnesla je vlada razne zakonske osnove a nekoji zastupnici svoje vjerodajnice. Glavna zadaća biti će saboru, da razpravi proračun za g. 1885.

Srbski kralj Milan otvorio je dne 19. t. m. skupštinu u Nišu.

U Dalmaciji predala se je prometu željeznička pruga Mostar-Metković.

Iz Budimpešti samo javljaju nova užasna ubojstva, koja su upravo odurna. Zadnjemu policija nemože doći u trag.

Zadnje viesti iz Italije javljaju, da je opet nastao metež med seljačtvom. Došlo je dapače i do bitke. Seljaci su navalili na jednu kasarnu i na smrt ranili jednoga vojnika. Razmirica med djačtvom i ministarstvom nije još svršena. Još se visoke škole nisu redovito otvorile.

Ovaj čedan očekivalo se za stalno, da će se razmirica medju Rusijom i Englezkom poravnati; ali čini se, da će se razprave o tomu još zategnuti. Stalno je, da se i jedna i druga stranka boji rata, jer imade svaka kod kuće posla. Ako Rusiji nedaju mira nihiliste, u Englezkoj ne spavaju Irci.

Iz Petrograda javljaju, da tamo se niti negovori ozbiljno o ratu. Odlučujući krugovi su odlučno za mir i rade sve, da se mir uzdrži; dakako da su duhovi uzrujani a najvećma oštrim pisanjem Englezah.

U Englezkoj dogadja se isto. Ministar Gladstone je opetovano izjavio, da on želi mir i traži sporazumak mirnim putem sa Rusijom.

U toj razmirici pogovaralo se, da će se Englezka i Ruska podati u ruke koje srednje vlasti u Europi, da ih pomiri. Nego tomu se baš mnogo nevjeruje. Englezka je prva odbila taj poziv a za njom je sliedila i Rusija. Svakako nije bez svakoga smisla to uticanje, jer se znade, da Njemačka i Austrija svojski rade, da se pomire i da se odkloni krvavi sukob.

Veliku se važnost daje putovanju kneza Šuvalova u London i u Berlin.

Sa Turskom i sa Persijom se nije ništa postiglo od strane Englezke. — Te dvie države hoće, da budu neutralne.

U Sudanu Englezi napreduju, ali nenalaze zato nikakva odpora. Od Talijanah se ništa nečuje.

Medju Francezkom i Kinom doći će čim prije do sporazumka.

Na grobu svoga oca.

Na tužnom grobu tvome oče mili,
Gdje korov-trava i drač pusti raste,
U debelome hladu vrne tmaste
Sinuk tvoj cvili.

Ah! diete bijah oče jošte ludo,
Kad smrt nemila mene te pokosi,
Premnogom suzom oko mi orosi
Doba u hudo.

Od svih ostavljen podjoh u svjet bijel,
Te od nemila hodeć do nedraga...
I nigdje nè nalazeć svoga praga
To bi moj dijel!

O! kobnog časa kad ti zaže okom
Ne vidjeh više zvjezdu sreće sjati
Na mom obzoru, veće zlo me prati
Pòspješnim krokom.

Dà! zlo me prati — i sina će tvoga
Do hladnog oče groba pratit noći,
Ostavit neće dok mu dišat moći
Prijana svoga.

A sad da smirim svoju bolest dugu,
Na grobu tvojem klečim zàbitomce
I pokoj tražeć jadnom srcu mome
Izljevam tugu.

Predjela rajskog sliko mi premila
Gdje grieha, zloći traga neimade,
Izprosi željan, da se mir mi dade
Na tvome krilu.

A. K.

Luca i Mara.

Luca. Si čula, da toliko da se nisu zgrabili dva od njih zarad kapitana na Volosken?

Mara. Nisan po pravice niš čula, ma težko da ima prijatelja, ki bi se šal zarad njega tuć.

Luca. Nima ne, lego su se mej sobun pregudali d'akoj kapitan Nemac al Talijan.

Mara. Pak kako j' finila ta pravda?

Luca. Ja san ih umirila i njin stvar ovako razložila: Po dele je kapitan pravi trdi Nemac a po rode ni sam pravo nozna ča je. Moj Jurina mi j' povedal, da je rojen va Kranjskoj i da mu je nono kožne brageše nosil, ma ne od »pele do djavolo« lego kakove noševa on »strîče Gašparek« ki rešeta pripelja.

Mara. Ma kako pak govori, da pul njih va Nemškoj je ovako al onako?

Luca. Aš ga je sran, da kranjski nezna.

Mara. Tr ga i more bit. Ma da nebiš ča pak kemu ....

Luca. Jumane tr nisan deca.

Različite viesti.

Promjene u tršćansko-koparskoj biskupiji: G. Josip Bartl imenovan je župnikom u Jelšanah; izpražnjenu župu u Ospu upravljat će g. Filip Vončina. G. Gjuro Matušić imenovan je župe-upraviteljem u Lindaru; g. Bartol Vitezić ide upravljat župom u Hum a g. Ljudevit Vodopivec kuracija u Pomjanu. Premješteni su: g. Bartol Križaj kao kapelan u Plavje; g. Dragutin Miklavčič u Skedanj; g. Ivan Mlakar u Pazin. Namješteni su mladomisnici: g. Josip Bekar u Dolinu; g. Frane Fonda u Kosta-Bonu; g. Ivan Pipan u Lanišće; g. Ante Šćulac u Mošćenice; g. Frane Sila u Oprtalj; g. Lovro Zarotti u Umag.

Dra. Franju Bachmana ličnika u Bistrici stigla je velika nesreća i golema žalost. Prošloga čed na preminuo mu je jedinac sin Leopold, slušatelj ličničtva na sveučilištu pražkom. Bio je on uzor-sin i prečestit mladić. Rodio se je u Kastvu, i tu pak u Bistrici proživio svoje najmladje godine. Polazio je gimnaziju u Ljubnu i Gorici, a sveučilište u Pragu. Govorio je hrvatski, slovenski, talijanski, francezki, njemački, a zadnje vrieme i češki; bio je vrstan u igranju na klaviru. Svoje roditelje ljubio je, kako se roditelje u obće ljubiti može. Svojim porieklom hrvatskim dičio se je posvuda i svagdje. Knjiga kao da mu je uz srdce prirasla. Koji su ga poznali, a mnogi ljubili su ga i divili se njegovu razmjerno obsežnu znanju, osobito strukovnom ličničkom, i

---

Mlado nan leto gre,
Oj fijole!
I ogrne modri pas,
Poli pasa mošnjice,
Va mošnjice sto dukat
I jedan odviše,
Kolejanom zdiše,
Ko ćete nan dati
Sam Bog van ga plati
I devica Marija,
Ka je Boga rodila.
Va gore su, uži,
Tu su dobri muži
Živi nan ih višnji Bog
I devica Marija,
Ka je Boga rodila.
Tu su pune bačvice,
Va gore su penice,
Tu su dobre (ili slabe) prelice.
Vašen vrtu jedan cer
Bog van živi vašu hćer.

Kod svakog stiha dodje na kraju: »O fijole«. Ovu pjesmicu pjevaju jošte dalje, te prispodabljaju razne predmete s djevojkom itd.

I tako u kratko svršujemo pripovjedati o ženidbenih običajih i koledvah što smo doznali nešto i na svoje uši čuli. *M.*

očekivali mnogo od njega. Nade su ih prevarile. Njega već pokriva crna zemljica, koja budi mu lahka. Njegovim razoviljenim roditeljem i sestri izrazujemo ovim svoju najdubilju sućut nad nenadnidivim gubitkom onako ljubezna i čestita mladića, košto je bio njihov Leopold.

† **Dr. Ivan Župan** sudac u Voloskom umro je dne 18. t. m. poslije duge i težke bolesti. Vječni mu pokoj!

Izbor načelnika u Kopru imao se je obaviti prošloga tjedna. Svi zastupnici i gradjanski i vladinovci glasovali su za odvjetnika dra. Gallo. On je jedan od onih pet, koje su za zastupnike izabirali i činovnici i drugi gradjani u izbornom tjelu, a koji je kao izbornik glasovao su crvenom, propalom listom a proti bieloj, činovničkoj, koja je kod izbora pobjedila.

Mržka agitacija. Javlja nam prijatelj iz Buzešćine, da su i tamo počeli raznašati narodni neprijatelji kojekakve neslane laži, kojimi kane narod zavesti. Za sad njim je glavna zadaća, da crne i omraze čestite Štrpedjane, koji se nedaju u šarenjački tor i kojim je do poštenja i narodne koristi više stalo, nego li do lieplh očijuh i sladkih besedah buzetskih šarenjakah. Upravo radi toga izmišljaju njihovi i narodni protivnici grdne osvade i klevete proti Štrpedjanom, koji da su iz Zagreba dobili novacah i to u najnovije vrieme 1000 for., da rade tobož za Hrvatsku!

Isti ljudi služe se svuda istimi sredstvi na zator i propast ubogoga našega naroda. Videći, da njim se posrećilo zavesti nekolicinu u Liburniji, misle da bi to mrzko sredstvo moglo i na Buzešćini pomoći. Izgubili su sav ugled kod puka; dopeljali su onu občinu do ruba materijalne propasti; propali su kod po sliednjih občinskih izborah a sada se hvataju kano biesni svega što njim pod ruke dodje samo da si vlast sačuvaju, da mogu i nadalje gulili i mrovariti onaj narod. — Carska vlada i sudovi upozoreni su nedavno od samog državnog odvjetništva, da je u Liburniji sve nemire izazvala neka podla tajna ruka. Ta ista ruka baca sada sjeme nemirom, koji bi mogli nastati i u Buzešćini. Držimo, da je sveta dužnost oblastim, da pripaze bolje na spomenutu tajnu ruku na Buzešćini nego li je to učinjeno u Liburniji, jer dodje li do nemirah i izgredah, pasti će sva odgovornost na one, koji su dužni, da bdiju nad redom i poredkom u pokrajini.

Občinske stvari u Buzetu kao da se neće po želji većine pučanstva i polag zakona riešiti. Do sada bijahu uzaludne sve ustmene i pismene molbe i pritužbe; uzaludna obećanja gospode kod namjestničtva u Trstu; uzaludan novi zakon, po kojem bi se imale občinske stvari u Buzetu urediti. Talijanaškim većinam u Dubašnici, Barbanu itd. zavidja hrvatska većina občinskog zastupstva u Buzetu!

Iz Vodicah javlja nam prijatelj, da su tamo crkvene svečanosti prošlog uskrsa veoma sjajno obavljene. Na veliku subotu u večer bijaše u Vodicah prvi put svečano uskrsnutje uz zvonjavu zvonovah i pucnjavu mužarah. U krasno narešenoj crkvi sakupilo se množtvo pobožnog naroda, koji je došao, da sa svojim prevriednim dušobrižnikom g. Kociperom zapjeva veseli »alleluja«. Procesija obavila se u najlieršem redu uz crkvene slavospjeve. Vodice bijahu lepo razsvietljene i još lieršе nakićene. I drugog dana t. j. na sam uskrs obavile se crkvene svečanosti neobičnim u Vodicah sjajem i veličajnošću. G. župe upravitelj trudio se i trsio, da se tako veliki blagdani dostojno proslave a to se i dogodilo, na čemu mu je sav puk zahvalan. Nu i onu zanemarenu crkvu nastoji on poliepšati i ukrasiti. U tu svrhu darovao je sam za uskrs svojoj crkvi dragocien pluvijal, koga je sam blagoslovio. Radi tolike brižljivosti i skrbi za duševno i tjelesno dobro puka obljubio je isti svoga pastira kano svoga otca te mu je dušom i tjelom odan, i moli se Bogu, da bi mu tako čestita pastira dugo i dugo zdrava i čila uzdržao!

Brzo riešenje. Negdje prošle godine podali su nekoji občinari Buzetski obtužbu radi uvriede poštenja i tjelesne ozlieđe proti poznatim tamošnjim šarenjakom. Kako doznajemo, nije stvar još niti danas riešena a obtuženi se javno ponose, da njim se neće ništa dogoditi. Tim viestim nemožemo nikako vjerovati jer znademo, da živimo u pravno uredjenoj državi, nu težko nam je, što mora jadan narod tako dugo izčekivati, da mu se dáde zadovoljština i da se krivci kazne. Preporučamo stoga sl. sudovom, da bi i ovo pitanje riešili onom pripravnošću i onom brzinom, kako bijahu riešene n. pr. tužbe Krčkih i Tinjanskih šarenjakah proti Vrbničkim i Tinjanskim Hrvatom, koji su vriedjali tankoćudne talijanaške živce pjevanjem narodnih pjesamah i odsudjivanjem izdajničkih činah. Pokažimo dakle narodu, da smo pred zakonom svi jednaki, da zakon nepozna ni Petra ni Paula pa će narod više poštivati zakone i više držati do onih, koji zakone tumače i pravicu kroje.

Neuku nauka.

Kako da spasiš smrznuta stabla? Smrznuta stabla, osobito voćke, računaju se kao izgubljena, na su malo brige i nastojanja mogu se još spasiti. U tu svrhu olupi jim se u prolieću uvela kora, pa se olupljeno deblo omota vlažnom mahovinom. — Posjeku se grane, a do potrebe pokrnti se deblo. Ovo sredstvo pomaže jedino u slučaju, ako su žile zdrave; no i tada savjetuje se podgnojiti je tekućim gnojen, t. j. ubluženim sokom, da se žile pokriepe.

Zaljevanje zelenine korisno je prolječem i jeseni o podne, da se do večeri bilje osuši, pa mu neće moći nahuditi mraz. Ljeti pako zaljeva se bilje večerom, da se preko noći brže i lagljе osvieži i tim sačuva srdčika od zapale sunčane. Zaljevati povrće uvjek dok raste, nije pravo, već samo onda koristi, kad je sušno, dakle kad iziskuje potreba. Krastavcem i celeru hoće se više vlage, zato jih treba češće zaljevati; dočim bob, grah itd. redje, jer bi pljesnivio.

Ribe se zahranjuju da jim se trbuh razpori i s mesnute strane posipiju cukarom, tor. dva do tri dana stave vodoravno, da cukar dobro u tjelo probije. Na taj način mogu se ribe duže vremena posve svieže sačuvati, a isto tako su točne kano i frižke.

Ne valja duboko saditi. Velika je pogreška, ako se cielpjena stabalca duboko sade; u zemlju ne smije dospjeti ni najmanji dieo debla, jer će ovako usadjeno stabalce poginuti možda već prve godine. To ne priečі, da se jama za ciep duboko kopa. Ona ima biti 2—3 stope duboka ali do potrebite visine ima se zasuti rahlom zemljom i zrelim gnojem. Gdje se dieli korjen od debla, tu se ima dieliti zrak od zemlje.

Jedino na tunju ucielpjena kruška i na rajčicu ukalamljena jabuka ima se duboko saditi, i to do onoga mjesta, gdje je cielpjena.

Uvenula cielpjena stabla. Mnogi naručnik dobiva iz daljih krajevah veoma suha uvenula stabla. Da jih ne sadi uzalud, evo neka ovako čini: neka položi stabalca u poldrugu stopu duboke jame te jih zaspe po pol stope istom izkopanom, jos vlažnom zemljom.

Ovu zemlju neka valjano zalije. U njoj imaju stabalca ostati nekoliko dana. Ako ima još što života u stabalju, ovaj će jih postupak spasiti. Čim smo opazili, da se je kora na stabalcih opet napela, nabrekla, valja saditi ciepove na opredieljeno mjesto za vlažna, blaga vremena.

Da se mravi uniše. Poznato je vrlo dobro, kako su mravi nesnosni, kad se gdjegod nepozvani nadju. Da bi se oprostili istih, neki preporučuju, da se u mravinjak, odnosno škulju (rupu,) sipa katrama, a drugi opet — kamfora rastvorenog u vodi. Dobro bi bilo da se kuša, koje je sredstvo bolje.

Kako se liečе razklimani zubi u goveda? Sječnjaci zubi u goveda od prirode su dosta slabo učvršćeni u čeljustnu kost te su obloženi debelim mesom i obično se nešto malo miču ili njišu.

S toga neima razloga kakovoj bojazni, ako smo i opazili, da su sječnjaci nešto malko gibljivi. Isto se tako neimamo starati, videć da se zubi u starijih govedah nešto malko razklimavaju. Tomu neima lieka. Nu zgadja se, da i kod mladog blaga zubno meso donekle opadne, a zubi postaju znatno klimavi te govedče ne može pravo ni da jede. U takovu slučaju valja uvažiti, je li to nastalo uslied koje bolesti ili sámo po sebi? Ako je ono prvo, nestati će klimavosti, čim se govedče podpuno oporavi. Inače pako valja svaki dan klimave zube što jače utisnuti u čeljusti te oko njih meso (zuberine, ozubine) trti slanim vinskim octom. Povrh toga dok ta bolest traje, ima dobivati govedče više soli nego li obično. Potraje li bolest duže, valja dozvati živinara.

Metvica proti kašlju i nasebi. — Ukuha se čaj iz metvičina lišća sa vodom, pak se preko dana svako malo srkne nešto malo; a tog čaja popije se nešto više u večer, kad se polazi u krevet (postelju).

Blitva proti oteklini koljena. — Toliko put koljeno otečе s' udarca ili s drugog kojeg razloga, pa je čovjek u gotovoj nepriliol. Ležati u krevetu na dugo težko je, a često su posliedice mnogo gore. Lišće od blitve, osobito od blitve mangold, pomože jako u takovu slučaju. Provija se frižko lišće na koljeno 3 ili 4 puta na dan, i to naopako t. j. donja hrapava strana lista leži na kožu.

Pomorske viesti.

Navli za brodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk.	11	po ton.	dugah
« Cette	«	12	« «	«
« Bordeaux	«	14	« «	«
« Multu	«	12	« «	lesa
« Algeriju	«	22	1100	unč. franc.
« Messinu	«	18	1200	« mlet.
« Cagliari	«	24	« «	«
« Patras	«	22	« «	«
« Pirej	«	22	« «	«
« Aleksandriju	«	24	1000	
« Port-Said	«	23	«	

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk.	11.—	po ton.	dugah,
« Cette	«	12·—	« «	«
« Bordeaux	«	14·—	« «	«
« Marsilju	«	13·—	« «	bordun.
« Cette	«	13.—	« «	«
« Port-Vendres	«	13	„ „	„
„ Algeriju	„	24	po 1100	unč. mlet.
„ Batum	„	1.30	po prazn.	barilu

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette frk. 10 po ton. dugah
„ Bordeaux „ 11.50 „ „ „
„ Rouen „ 15 po 1015 klg. hrast. drva
„ „ „ 24·28 po 1000 lit. vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tu- i inozemstvu.

Dojedrili u:

Rieku 13 ap. Trino, Vidulić iz Marsilje, — *Korčulu* 5. apr. Henoch, Buntjelić iz Nizze, — *Odessu* 5. apr. Bosana, Tomanović iz Livorna, — *Lisboun* 5. apr. Draga D. Bukarčić iz Nove Yorke, — *Calamatu* 27. mar. Vjeran. Rendić iz Barla. — *Lesih* 6. apr. Costante, Malnbotić iz Doboyna, — *Havre* 8. apr. Miriam, Ivančić iz Nove Orleanse, — *Cette* 8. apr. Crono, Rajčić iz Rieke; Javor, Kamenarović iz samsuna, — *Zante* 1. apr. Gracovac. Mislović iz Trsta, — *Marsilju* 10. apr. Venere, Bačić iz Rieke, — *Guadelupu* 24. mar. Teodosia T. Trojanović iz P. Noltotka, — *Sourabayu* 3. mar. Genitori T. Martinolić iz Nove Yorke. — *S. Pierre* 19 mar. Olga B. Bujan iz Marsilje, — *Penzacolu* 28. mar. Cardiff, Hugja iz Cape Townа, — *Cagliari* 6. apr. The lord Warden, Assoinak iz Rieke. — *Aleksandriju* 2. ap. Nehaj, Kiselić iz Livorna, — *Cette* 11. ap. Dušković A. Negovetić iz Rieke, — *Odessu* 5. ap. Obilić, Damjanović iz Pireja, — *N. Orleans* 21. mar. Ban Mažuranić, Forumpocher iz Liverpoola, — *Barbadoes* 27. mar. Lulgia P. Ferlan iz Maryporta, — *Cardiff* 11. apr Giovanni D. Bulć iz Fecampa, — *Carloforte*, 14. ap. Plod, Tonello iz Trsta, — *Dodecagateh* 5. apr. Cibele, Kozulić iz N Yorke. — *Milethe* 2. apr. Jone. Randić iz Hulla, — *Carigrad* 7. apr Deseti Dubrovački, Marinović iz Salonića, Mati Ane, Bielovučić iz Varne, Emma, Pendo iz Vela, Prima Donna, Vajlalo iz Batuma, — *Genuu* 14. ap Ukraine, Mirković iz Nove Orleans. — *Filadelfiu* 15. ap. Lincoln, Gladulić iz Marsilje, — *Livorno* 14. ap. Pia S. Soldatić iz Cypra, — *Cette* 14. ap. Osoinak A. Jelenčić iz Rieke. — *Cajennu* 21. feb. Zebra, Sutora iz Marsilje, — *Maltu* 9. ap. Tilde, Colazio iz Filadelfie, — *Batum* 1. ap. António S. iz Pireja.

Odjedrili iz:

Trsta 9. aprila. Irene M. Paskvan za Aleksandriju, Retta, Haračić za Candiu, Grad Zagreb, Šoić za Pirej. — *Rieke* 12. apr. Aquila, Tidao za Cetto, Industra, Šodić za Kalamaki, Mimi, Fominić za Trapani, 14. Verna, Stiglić za Cette, — *Genue* 9. apr. Pelog, Matković za Batum. Pomoć, Katarinić za Trst, — *Table Bay* 13. mar. Armida, Žar za P. Augusta. — *Fecampa* 7. apr. Giovanni D, Bulć za Cardiff, — *Nove Yorke* 31. mar. R. Robinson. Moresan za Bremen, Zvonimir, Bielovučić za Oporto, — *Nove Orleans* 31. mar. Triade T. Tarabocchia za Reval, Uroš, Klivain za Glocester, — *Samaranga* 27. feb. Slobodna, Milinović za Joanu, — *Montevidea* 10 mar. Sofia B. Mrčić za Barbadoes, — *Nove Yorke* 28. mar. Emilie, Tijanić za Port-Said. — *Gravesenda* 8. apr. Conte Iginio L. Camerović za Cardiff, — *Nove Yorke* 27. apr. Filadelfia, Poldango za Gibraltar, — *Rosaria* 20. feb. Ophir, Adamec za Riochuelo, — *Cagliari* 8. ap. The lord Warden, Osoinak za Filadelfiu, — *Savone* 10. ap. Srećna P. Škurić za Batum, — *Nizze* 11. ap. S. Nicola, Luccorese za Bari, — *Falmouthu* 10. apr. Nenicina, Tomić za London, — *Bordeaux* 11. apr. Artiere Giovanni, Fjamin za N. Orleans, — *Palermu* 11. apr. Rachel, Gršković za Rieku, Molsè Montefiore za Riekn, — *Barbadoes* 28. mar. Imperatore Franc. Gius. I. za Martinicu, — *P. Eads* 3 apr. Uroš, Klivain za Glocester, Triade T., Tarabocchia za Reval, — *Carigrada* 8. ap. Deseti Dubrovački, Marinović za Batum, Mati Ane. Bielovučić za Cork, Prima Donna, Valjalo za Dubrovnik, — *Port de France* 7. mar. Orla, Stuparić za Mars-lju, — *Torrevieje* 1. ap. Euphemia, Martinolić, America, Valentin za Stockholm; Caterina B. Babić za Gefle, — *Cardiffa* 13. ap. Ciro, Martinolić za London, — *Montevidea* 17. ap. Carattero, Martinolić za Buenos-Ayres, — *Cardiffa* 15. apr. Speranza, Sepić za Montevideo.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	43 —	do	for.	—.—
» Santos	»	52.—	»	»	60.—
Cukar tučen	»	17.—	»	»	—.—
Ulje za jelo	»	42.50	»	»	—·—
» dalmatinsko	»	41.75	»	»	43.—
» talijansko fino	»	72.—	»	»	100.—
Riža talijanska	»	15.—	»	»	21.—
indijska posk.		17.—			—.—
Papar Batavia	»	84.—	»	»	—.—
Bakalar Troms	»	38.—	»	»	40.—
Petrolj	»	7.75	»	»	10.—
Mast ovdašnja	»	37.—	»	»	38.—
» englezka	»	48.—	»	»	—.—
Slanina	»	53 —	»	»	—.—
Maslo	»	60.—	»	»	100.—
Loj Dalmat.	»	40.—	»	»	—·—
Naranče puljižke	»	1.75	»	»	5.—
Rozlići puljižki	»	6.—	»	»	8.50
Limuni mnogo osk.	»	—.—	»	»	—·—
Mandole Dalm.	»	68.—	»	»	80.—
Smokve oskud.	»	—.—	»	»	—.—
Leća	»	15.—	»	»	20.—
Vuna bosanska	»	105.—	»	»	115.—
dalmatinska		112·—			115·—
» istarska čista	»	118.—	»	»	120.—
Kože strojene popfat	»	140.—	»	»	160.—
» kravje »	»	164.—	»	»	230.—
» teletje »	»	357.—	»	»	516.—
» surove volovje ovdašnje svježe		48.—	»	»	56.—
» suhe dalmat,	»	95.—	»	»	111.—
» » teletje	»	150.—	»	„	200.—
„ janjetje 100 komada		72.—	„	„	98.—
Sieno	»	1.60	»	»	—.—
Šljive bosan. srbske	»	16 —	»	»	20.—
» hrvatske	»	13.—	»	»	15.—
Pšenica poskočila	»	9.50	»	»	—.—
Kukuruz vlaški	»	6.—	»	»	7.—
» banatski	»	7.—	»	»	7.—
» hrvatski	»	6.50	»	»	7.—
Vino puljižko		14·—			18·—
grško		14·—			—·—
dalmatinsko		15·—			20·—
istarsko		18·—			24·—
Raž Azow posk.	»	7.50	»	»	10.—
Zob magjarska	»	7.50	»	»	—.—
» hrvatska	»	7.—	»	»	7.—
» arbanaška	»	8.—	»	»	—.—
Buhač dalmatin.		109·—			160.—

Tršćanska burza

od dne 22. aprila

Austrijska pap. renta	for.	80 —	do	for.	80.75
Ugarska » »	»	90.30	»	»	89 90
Ista u zlatu 4%	»	94.75	»	»	94.45
Dionice nar. banke	»	848.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	284.—	»	»	283.—
Talijanska renta	»	92.25	»		92.—
London 10 lirah sterlinah	»	125.25	»	»	125 85
Napoleoni	»	9.89.—	»	»	9.92—
C. kr. cekini	»	5.81	»	»	5.83
Državne marke	»	61·20	»	»	61·50
Istu francezke	»	49.25	»	»	49.50
talijanske lire	»	48.95	»	»	49·20

Lutrijski brojevi

od 18. aprila.

Beč	63	62	4	41	73
Graz	83	36	53	59	35
Temešwar	46	9	24	40	16
Innsbruck	40	69	15	13	44

dne 22. aprila:

Brno	64	54	34	62	51

Medjunarodna linija

IZ TRSTA U NOVI-JORK

Iz Trsta u Novi-Jork naravnost.

Veliki prvorazredni parniki te linije voziju redno u **Novi - Jork** i primaju blago i putnike po najnižjih cenah i s najboljom podvorbom.

U NOVI-JORK. Odhod iz TRSTA.

Parobrod **»Germania«** oko 5. maja.
Kajuta za putnike **200 for.** Na palubi **60 for.**

Putnici neka se obrate na

J. Terkuile,

generalnega pasažnega agenta.
Via dell'Arsenale 13, Teatro Comunale
u TRSTU.

☞ Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lijek po dr. Mallé̊u smatrati kano patvoren

Cviet proti trzanju,

po dr. Mallé̊u,

je odlučno najbolji lijek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *cviet* (Obranb. znamka) *proti trzanju po dr. Mallé̊u* **sa priloženo znamenje; i. staklenica 50 nvč.**

☞ Zahvala.

Gospodinu **J. pl. Trnkoczyju,** lekarnu u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razno domače lijekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, sjetim se na **Vaš dr. Mallé̊a kostobolni lijek za 50 novč.**, te si ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit uspjeh da se je majka nakom što ga je kratko vrieme upotrebljavala posve teških bolih oslobodila. Punim osvjedočenjem **priznajem dakle dr. Mallé̊ov kostobolni cviet** kano izvrstan lijek te ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti **preporučam.** Vašoj blagorodnosti izrèkem pako **najsrdačniju hvalu;** svim štovanjem.

Frane Jug,
52—10 posjednik u Šmarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kranjski,

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, pranoj i pludnoj bolesti; 1 staklenica 56 nvč. Koristniji nego ili svi u trgovini se nalazeći sirupi.

Krv čistede kruglice c. kr. povl.,

nebi smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrnjih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak za 6 škatulah 1 for. 5 novč., Razašilje se samo jedan zamotak

☞ Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano osobito uspješne pripoznate, imade uvlek čisto u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem.

lekarna Jul. pl. Trnkoczy-a »pri samorogu« u Ljubljani, Mestni trg br. 4.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 3½% o
8-dnevni odkaz 3½% o
30-dnevni odkaz 3¾% o
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3% o
3-mjesečni odkaz 3½% o
6-mjesečni odkaz 3½% o

Okružni odjel
u bankah 2½% o kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermannstadt, Innskruck, Cielovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devisah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ¼% o provizije.

Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ill Parizu ¼% o provizije za 3 mjeseca.

Na otekte, 6% o godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povede iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—15

LA FILIALE
della
BANCA UNION
TRIESTE

s'occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo
per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
4 „ „ „ 12 „
4½ „ „ sei mesi fisso
per Napoleoni
3½ % con preavviso di 20 giorni
3½ „ „ „ „ 40 „
3½ „ „ „ „ 3 mesi
4 „ „ „ „ 6 „

Godranno dell'interesse aumentato le lettere in circolazione con 5 giorni di preavviso dal 6 novembre a. c. quelle con 12 giorni dal 13 giorni e quelle con 24 giorni dal 25 novembre a. c.

IN BANCO GIRO

abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume pel proprio correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell'incasso *d'assegni, cambiali e coupons,* verso ⅛% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s'incarica dell'acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ed essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 1—2

Molim! čitajte!

Pribavio sam si na dražbi za polovicu cielo skladište jedne glasovite tvornice ponjavah i konjskih pokrivalah, te dajem radi toga dok ima na skladištu, za

samo 1. for. 80 nvč

1650 komadah, velikih, debelih širokih, neraztrgljivih

konjskih ponjavah.

Ove su ponjave 180 centim. dugačke i 120 centim. široke su bojadisanimi poprečnicami, k tomu su poput daske debele i rad toga neraztrgljive.

Raspošilju se uz gotovinu ili pošt. pouzetjem. Danomice razašilju se u ave krajeve svieta ove ponjave i jesu svuda na dobrom glasu jer se mogu upotriebiti mjesto pokrivala jer su prije više nego li dvostruko stojale.

Naslov:
5—6 **Trgovina Tkaninah**

J. H. Rabinovitsch

Wien, II., Schiffamtsgasse.

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo { za fr. 4·05 iz dobre vune; « « 8·— « bolje «; « « 10·— « fine «; « « 12·40 « prav fine «

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za suknena oblačila za gospó, meter f. 2.

Črni krzni palmerston iz čiste volne za zimni paletot za dame, meter f. 4.

Polne pišđe po f. 4, 5, 8 do f. 12. jeden. Zelo lepa oblačila, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tüfi), rašanina, komis, (grebenina), chevlots, tricots, sukno za dame in biljare, peruvlens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866,

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače naprosto. Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 proste.

Imam stalno zalogo suknja v vrednosti f. 160.000 a. vr ter se ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo os'ankov po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kraice zelo **znižani tvaritbeni cen!** razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **namorejo pošiljati uzori.** ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **sleparja,** ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih priličini odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—7

Nepristni **ostank** se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naprotiPalači Salem nalazi se 48—5

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive, čistila za noge, sagove; kiste svakevrsti; povošteno platno; lonce za cvietje i za ribe; platno za vezenje, fineg sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Piccoli-jeva

želudačna esenca

lekarne **Piccoli-ja »pri angelu«** na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, hemerojide, zlatenicu, migreme, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djece.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani!

Vaša želudačna esenca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, dutim polagđanje i zboljšanje.

Josip Sovdat, župnik, Kamnje, pošta Črnice

Ovdje valja izreka »Čast zaslužkuš«. Vaša želudačna esenca, koju sam ja i mnogo drugih bolnikah rabio u bolesti, je uprav čudovite moći, osobito kod želudačnih bolestih.

A. Lupetina, župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrđujem, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i prečudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moja i susedne županije; komad da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plominj, Primorje.

Antirrheumom najbo je zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi delavnih čutilah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santoninske; (kolešci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč, 100 komadičah 60 nvč. 1000 komadičah 5 for.

Sailoline pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, pravim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škutullen 20 nvč.

Želišni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i plućnim bolestim, zaslađenju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd Odraščeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Staklenica 36 n.

Tu navedena, kako sva druga ozdravitla se uviek friške dobe u lekarni 30—17

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz pouzetje iznosa.

Zaloge u Trstu su u lekarnah pl. Leutenburg, Foraboschi, Prandini, Ravasini i Zanetti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

Javna trgovačka agencija

(Pubblica Agenzia Commerziale)

u TRSTU

Corso br. 22.

Odjel za izvješća o trgovcih, kako tamošnjih tako i stranih, Ponude i izvješća o kodjer trgovačke i obrtničke vlasti.

Zanimivo za sve

skrbi zastupnike i činovnike u svim strukama, u tvornice i za visoku gospodu.

Posebna poslužba za male naručbe. Pošilja se na sve kraje na drobno družinam i gostionicam: Razno sočivo, kavu, mirodije, pomaranče, limune, voće, cvetje, rukodelsko orudje, pokućstvo modne predmete itd., sve po originalnih cienah uz malu proviziju, carine prosto.

Preuzme razpošiljanje i izručbu tiskanicah, okružnicah, cenikah za budi koje pokrajine i stališa. 5—25

Prašak za prsa

Nekašlji više

Izvrstan lijek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katarralnim manam. 48—18

Škatuljica sa naputkom po 30 n. dobiva se u lekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.

Šibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekašlji više

Velika partija
ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, u **Brnu.**

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2—2

Velika partija
odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za cielo muške odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju za marku od 10 nvč.

Blagorodni gospodine!

Držim si za dužnost, da Vam se za moje zdravlje zahvalim. Već me bilo ostavilo više lječnikah, tada se utekoh k Vašemu *Dra. Rosa životnomu balsamu* te se odmah nakom druge staklenice očutih zdravim. Trpio sam na želudačnom kršu i onesviještjivanju, osobito na glavobolji i nesvjesti; trpio sam danomica svaku uru. Čim sam počeo uzimati Vaš Dra. Rose životni balsam odmah je bol popustila te sam sada posve zdrav i nadam se, da se bolest neće povratiti, jer ima 28 danah, da je izčezla. Mogu zaisto dra Rose životni balsam svakomu što bolje preporučiti te to i činim kod svih mojih znanacah, koji trpe od iste bolesti. Zahvaljujem Vas. se iznovice i jesam sa počitanjem

Mihovil Steiner,
posestnik u Zmaimu.

Brza i sjegurna pomoć za bolesti želudca i njezine posliedice.

Obrana zdravlja

ovisi gotovo o *sačuvanju i pospješenju probave,* jer ova je *glavna podloga zdravlju,* te *koli tjelesnom toli duševnom dobrostanju.* Najbolji *domaći lijek* za ureditli probavu, primjereno mješanje krvi i odstraniti nezdrave čestice krvi jest već odavna poznati i ebljubljeni

dr. ROSA životni balzam.

Priredjen je od *najboljih, liečničkih najkriepljih zeleninah;* izkazao se osobito kano sjegurna pomoć kod *neuredne probave,* kod *zle zavanja, nadimanja, blyuvanja,* kod bolestih u *tjelu i želudcu, želudačnom krču, prepunjenom želudcu,* kod *navale krvi, hemoroidah, ženskih bolestih,* kod *bolesti u krevih, hypohondrije* i *melankolije* (sullen slabe probave); on oživljuje svu djelatnost *probave,* čisti krv te dobiva *bolestno tjelo* iznova *zilu i zdravlje.* Usled ove izvrstne vlastitosti, postao je *sjeguran ljudski domaći lijek* a radi toga svuda je poznat.

i staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pisamah, lahko svaki pročita. Šalje se na *frankirano pismo* na ave strane *uz pouzeće iznosa.*

OPOMENA!

Da se izbjegne nemilim zgodam, prosim ave p. n. gg. naručnike, neka zahtjevaju izrično dr. Rose-a životni balzam iz ljekarne B. Fragner-a u Pragu, jer sam opazio, da su dobili naručnici od više stranah neuspješnu smjesu ako su tražili jednostavno: životni balzam a ne izrično: dra ROSE životni balzam.

Pravi dr. Rose-a životni balzam

dobiva se samo u glavnom skladišću B. Fragnera, ljekarna »kernomu orlu« u Pragu, ugao »Spornergasse Br. 205-3

U Trstu: P. Prendini, G. Foraboschi, Jak. Serravallo, Ed. v. Leitenburg i Ant. Suttina, Carl Zanetti, ljekarnici.

U Zadru Andrović N; Rieka J. Prodam; Dubrovnik J. Aleksić; *U Hrvatskoj i Slavoniji stiedeće ljekarne: Zagreb* Arnzim C.; A. E Milosrdna braća; M. L. Finkh; *Stara Gradiška* St. pl. Variučić; *Belovar* Alex. Hržić. *Osiek J.G.pl.* Dionea *Brod n.S.* N. B. Kuković. *Gospić* V. Vouk. *Gjurgjevac:* B. Pollaschek, *Jaska* E. p. Tomaj. *Ivanić* E Tolović, *Karlovac* G. Findela i E pl. Sladović. *Križevci* L. Brotsky. *Nova Gradiška* D. Dienes. *Novska:* A. H. Drapczynski. *Otočac* V. Častek *Ogulin* Jos. Finkh. *Pregrada* H. Bilinsky. *Zemun:* F. pl. Benko, *Sušak* J: Wertheimstein. *Valpovo* Alex Deazáthy. *Vinkovci* Fr. Herzig. *Vukovar,* Fel. Kirchbaum. *Varaždin* A. Kusy. *Županje* Maltor A.

Sve ljekarne i veća trgovine sa materijalnom robom u Austro-Ugarskoj imadu skladišća toga životnoga balzama.

Tamo se takodjer dobije:

Pražko domaće mazilo
proti oteku, ranam i svakojakoj upali.

Ako se ženam prsa upale, ili otrdnu, i kod svakog oteka, kod crva u prsu i zanoktici, kod izvinutja, kod morske (mrtve) kosti, kod reumatičnog oteka, kroničke upale u koljenih, kod i ledjih; ako si tko nogu izvine, proti kurjem oku i potu noguh, kod manjenih rukuh, proti lišajem, proti tekućim ranam, otvorenim nogam, proti raku i upali kože, nelma boljega mazila nego li je ovo.

Zatvoren otek brzo se izliječi; *smrad koji iz oteka teče, izvuče ovo mazilo* brzo i ranu izliječi. Ovo mazilo je radi toga tako dobro, što odmah pomože i rana se *prije ne zacieli, dok nije sav gnoj iz nje izvučen.* Zaprieči takodjer rast divljega mesa i čuva od upale. Takodjer ublaži bolesti. Otvoreno i tekuće rano moraju se mljačnom vodom izprati, zatim se na nje ovo mazilo priliepi. 20—4

Škatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pokazao se ovaj balzam kano najbolje sredstvo: on odstrani nagluhost te se po njem zadobije opet jur izgubljeni sluh 1. staklenica 1 for. a. v.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 18. U Trstu 30. aprila 1885. Godina XI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *napuljicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — **„NAŠA SLOGA“** izlazi svakog četvrtka i 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Na junačke noge Istrani!

Njegovo Veličanstvo naš premilostivi car i kralj zove Vas opet, da vršite svoje najsvetije državljansko pravo; da birate svoje muževe, svoje pouzdanike, koji će s Njegovom vladom za vas stvarati zakone, brinuti se, da Vam se pravica kroji i starati se za Vaše duševno i tjelesno dobro.

Njegovo Veličanstvo želi i hoće, da Mu pošalju svi narodi velikoga cesarstva svoje najvrednije i najplemenitije muževe. Koga da pošaljete Vi braćo Istrani? Zar možda one, koji Vam potajno jamu kopaju, koji imaju za Vas uvjek sladkih riečih, da Vas prevare, zavedu i unište? Zar one, koji Vam brane govoriti Vašim milim jezikom u crkvi, školi, uredih a do mala će Vam to braniti i u Vašoj kući? Zar one, koji nikad za Vas nemare, nego kad njim treba Vaše glasove kod izborah? Zar možda one, koji su Vas na stotine spravili na prosjačku palicu? Nè i sto puta nè. Pred Njegovo Veličanstvo morate poslati muževe Vašega jezika, Vaše krvi i Vaših mislih. Muževe, koji poznaju Vaše rane, koji plaču i nariču s Vami u Vaših biedah i nevoljah. Sada će opet obilaziti Vaše siromašne kolibice Šarenjaci »voladaši«. Nedajte se zavarati. Sada će Vam se klanjati samo »volade«, laskati će Vam se ljudi bez duše i srca; podavati će Vam ruke stvorovi, koji Vas »ščave« mrze i preziru iz dna nečisto njim duše. To sve činiti će prisiljeno, samo da Vas zadobiju, samo da Vas prevare. Ljudi, koji Vas poznaju samo u vrieme izbora nisu Vam prijatelji oni su Vaši najljući protivnici. Oni Vam se u lice laskaju, klanjaju i mile a za Vami se podlo smiju. Za Vami Vam se rugaju. Za Vami Vas nazivlju *»barbari i ščavi«*. Za Vami rade jedino o tom kako bi Vas zatrli i uništili. Vi jeste i ostanete u njihovih ustijah *»ščavi«*.

Jeste li Vi pako *«ščavi»* ili slobodni i pošteni državljani? Da ste «ščavi» nebi Vas premilostivi Vaš car i gospodar pozivao, da mu pošaljete svoje najbolje muževe za savjetnike. *«Ščavo»*, rob neima nikakovih pravicah, a Vi je imate kako i svaki drugi narod u ovom carstvu. Zakon Vas poznaje sve jednake. Pred zakonom neima robovah ni gospodarah. Zakon Vas priznaje sve slobodne, sve jednake. Po zakonu možete po duši i srcu svoj glas dati onomu, komu hoćete.

Istrani braćo! Pogovorite se jedan s drugim. Savjetujte se sa muževi, koji za Vas misle i rade. Nedajte se u ruke Krnjelsko-šarenjačke. Ovi bi Vas prevarili, kako su Vas uvjek do sada varali.

Postavite se na svoje noge. Pokažite da se i Vaša kmetska kapa znade pošteno izkazati. U ovako ozbiljnom i važnom trenutku mora sve zamuknuti. Nesmije sada biti govora o neslogi ili neprijateljstvu. Svim Vam mora biti jedina zadaća: **u Beč poslati muževe Vaše krvi, Vašeg jezika.** Na stran nek idu oni, koji bi htjeli, da njim i nadalje služite i robujete. Pokažite Istrani braćo! da pozna i »ščavo« svoje pravice, kao što znade za svoje dužnosti.

Na noge dakle Istrani! na junačke noge, da pokažete svietu kako znade *»ščavo«* štititi i braniti svoja prava.

Iz našeg lista i od Vaših prijateljah doznati ćete za one muževe, koje treba da birate a sada Vam niže javljamo, kako Vas cesar pozivlje, da se poslužite pravom, koje Vam zakon pruža, pravo slobodnoga izbora:

Izbori za carevinsko vieće. Službeni list »Osservatore Triestino« donaša sliedeću objavu:

Obzirom na previšnji patent od 23. t. m., kojim se razpisuju sveobći novi izbori za carevinsko vieće polag ustanovah zakonah od 2. aprila 1873. D. Z. L. Br. 40. i 41., te od 4. oktobra 1882. D. Z. L. Br. 142. naređuje se pogledom na spomenute izbore sliedeće:

Za Markgrofoviju Istru.

1. *Birači u seoskih občinah.* Izbori izbornikah (fiducijarah) u seoskih občinah imadu se u občini pravodobno obaviti. Izbornici (fiducijari) sudbenih kotarah:

Poreča, Motovuna, Bujah (mjesto izbora Poreč); Kopra, Pirana, Buzeta (mjesto izbora Kopar); Vodnjana, Pule, Rovinja (mjesto izbora Vodnjan), birati će u naznačenih mjestih izbora dne 29. maja t. g. jednog zastupnika.

Birači sudbenih kotarah:

Pazina, Labinja (mjesto izbora Pazin); Voloskog, Podgrada (mjesto izbora Volosko) Krku, Cresa (mjesto izbora Krk); Lošinja (mjesto izbora Mali Lošinj), birati će također dne 29. maja t. g. u spomenutih mjestih izbora jednoga zastupnika.

2. *Birači u gradovih.*

Gradovi uračunani u ovaj razred i to:

Poreč, Kopar, Piran, Rovinj, Buzet, Izola, Milje, Čitanova, Umag, Motovun, Buje, Višnada, Pazin, Labinj, Plominj, Vodnjan, Pula, Mali Lošinj, Veli Lošinj, Cres, Krk, Volosko, Kastav, Lovran, Mošćenice, birati će dne 2. junija t. g. jednog zastupnika, a mjesto izbora je svaki grad za sebe.

3. *Birači trgovačko-obrtničkih komorah:* Trgovačko-obrtnička komora u Rovinju, koja bira sa mjesti naznačenimi pod točkom 2., jednog zastupnika, obaviti će taj izbor u svojem sjelu (Rovinju) dne 6. junija t. g.

4. *Birači u veleposjedu.*

Oni, koji imadu pravo birati u velikom posjedu, birati će dne 8. junija t. g. u Poreču jednog zastupnika.

(Dalje sliede odredbe glede izborah u Goričkoj i Trstu. Op. ured.)

Trst, 25. aprila 1885.

Njeg. c. kr. apost. Vel. pravi tajni savjetnik i namjestnik:

Sisinio barun **Pretis-Cagnodo** s. r.

Zašto se bunilo narod u Liburniji?

U Liburniji, to jest u Voloskom sudbenom kotaru, u občinah Kastav, Veprinac i Lovran bijaše smutnjah za koje trpe nekoji zavedeni pedepsu, a drugi će ju morati još trpiti. Bacalo su se i gazile tabele postavljene na zapovjed c. kr. političke oblasti po bielu danu, pred množinom puka, u očigled same straže sigurnosti, c. kr. žandarah, a da ovi onim, koji su jih bacali i gazili ništa učinili nisu. Občinska glavarstva prituživala su se kod c. kr. kotarske oblasti. »L'Istria« donašala je na lakte duge članke. Predsjedničtvo pol. družtva »Edinost« pritužilo se kod namjestničtva. Dr. Dinko Vitezić, zastupnik na carevinskom vieću interpelirao je vis. vladu rad tih smutnjah. Iz Trsta je došao sudac da stvar iztraži. Namjestnik Pretis preporuča zastupnikom naroda nek mire narod. U zadnje vrieme zatvoreno je ljudih radi tih smutnjah.

Medju njimi može bit i posve nekrivih, svakako zavedenih, kako to priznaje i sam državni odvjetnik.

PODLISTAK.

Kako se izabire zastup. za car. vieće?*)

I. Izbor u seoskih občinah.

a) **Listine.**

Listine u seoskih občinah sastavlja dotično glavarstvo občine.

Te listine imadu dvojaku zadaću: da se potakne ljude, koji imadu pravo glasa, da se posluže tim pravom i da te listine služe za kontroliranje kod izbora.

Moraju biti sastavljene abecednim redom i sadržavati imena svih onih, koji imadu pravo glasa.

Glavar mora izložiti u službenih prostorijah te listine i dati priliku svakomu, da je razgleda.

Proti tim listinam može se reklamirati u roku od 8 danah.

Reklam mora se uložiti glavarstvu dotične občine. O reklamu odlučuje politička oblast (kapitanat). Proti njegovoj odluki imade se pravo priziva u roku od 3 dana, koji se mora poslati *glavaru zemlje na namjestničtvo.*

Svatko koji plaća 5 forinta direktnoga poreza (steura diretta) imade pravo glasa.

Svatko, koji imade to pravo može reklamirati ako nije unešen u listine; može reklamirati proti onomu, koji je pogriešno unešen, t. j. koji neplaća toliko prepisana porez.

Zakon propisuje *jošte, da jedan čovjek može imati samo jedan glas.* Iz toga sliedi, da svaki izbornik imade pravo glasa samo ondje, gdje je nastanjen. Gradjanin nemože glasovati u seoskih izborih nego mora glasovati u gradu. Ako jedan ili više takovih dodje unešen u listine treba reklamirati da dodje izbrisan iz listine.

Primjer reklama:

Slavna občino!

Alfred Pazzi stanujući u Lugu unešen je pogriešno u izbornu listinu občine Vodnjanske jer isti neposjeduje nego malenu oranicu i možda niti 500 lozah. On ne plaća niti 1 for. izravnoga poreza. Sve što je imao prodao je i to nije više u gruntovnicah ubilježeno pod njegovim imenom nego pod drugim.

Isto tako pogriešno je unešen u te listine Camillo Strazzi, jer akoprem on posjeduje u Lugu veliko imanje i akoprem lietuje na ladanju, prebiva stalno u gradu Pulju, on je puljski gradjanin i mora biti unešen u tamošnju listinu.

Ovdješnji trgovac Vitale Alici je pod stečaj, zato molim, da se i njega briše; isto tako molim da se briše iz te listine Bonifacio Tompi, jer se znade, da je taj posvema propao i da uživa mjesečnu podporu od 3 for. od ovdješnje občine.

Ja sam pako isto pogriešno unešen, jer nezovem se ja Stjepan Cherzich živućega Antona nego Stjepan Hržić pokojnoga Antona. Stjepan Hržić.

b) **Izbori izbornikah.**

Politička oblast mora najprije odmjeriti broj izbornikah i to na temelju zadnjega popisa pučanstva u svakoj občini njezinoga okružja (kapitanata). Mora odlučiti dan i uru izbora; mora popraviti listine riešiv prije reklame, koji su njoj biti poslani. Mora delegirati komisara, koji će upravljati izborom i podučiti o svemu što je poduzeo, glavara občine. Glavar občine označiv dan, uru i mjesto izbora, mora pozvati sve, koji imadu pravo glasa na izbor. Mora samo započeti izbor kako je razpisan a nikako drugčije — nemože prije početi, a niti zakasniti, ima ili neima izbornikah.

Svaki izbornik mora na cedulji, kojom je pozvan na izbor napisati imena izbornikah u broju propisanom. Za valjanost izabranih izbornikah je potriebna absolutna većina glasovah. Izabrani izbornici unešeni su u posebnu listinu i dobivaju posebnu legitimaciju, kojom se predstave komisiji za izbor zastupnika.

(Dalje sliedi.)

*) Pozor! Mislimo da tiskamo ovaj izvadak zakonah u najzgodnije vrieme. Istrani braćo! čitajte pomljivo, pazite da vas neprevare — ako pustite, da prodje dan utoka, nemožete više rekurirati i nije lieka, koji bi mogo pomoći. Pazite se, jer bit će u listinah mrtvih mjesto živih i ljudih koji neimadu pravo glasa itd. itd. Ako što u neprilici pitajte naše uredničtvo, koje će vas rado podučiti.

Pita se, kako su mogle nastati te smutnje uprav u rečenih trih občinah, koje su bolje upravljane nego ijedna u Istri, i to baš proti onim, koji su upravu vodili? Koj je pravi početnik tih smutnjah? Odkud se podpiruju? Koja njim je prava svrha? Ta i slična su pitanja, na koja bi imao usljed svoje savjestne iztrage odgovoriti visoki sud, komu je stvar još u rukah. Bit će koristno, da se i s naše strane štogod u tu svrhu doprinese.

Tri rečene občine su napučene sa stanovničtvom hrvatskoga jezika i hrvatske narodnosti; imale su svoja narodna zastupstva; birale su uvjek narodne muže za zastupnike u pokrajinski sabor i u carevinsko vieće. To nebijaše ugodno onim, koji bi htjeli, da je Istra talijanska zemlja, da u njoj Talijani po svojoj dragoj volji u svoju korist i u svoje svrhe gospoduju. —

Prije dvanaest godinah bio je izabran kao zastupnik u carevinsko vieće Dr. Dinko Vitezić. U prvih šest godinah progovorio je on često putah u tom vieću u Beču u korist našega naroda; razjašnjivao je stanje stvari u Istri, predstavljao ga u svojoj pravoj slici.

To nebijaše svakomu pravo. Htjelo se je zapriečiti, da nebude i drugi put izabran, prije šest godinah. Prije nego se je svršilo prvo šestgodišće, poslalo se je bilo u Kastav, u najveću tih občinah razne odaslanike koli iz Poreča toli iz Trsta, koji su se divno medju sobom slagali. Jedan njih, onaj iz Trsta prem komisar samo za občinu kastavsku, putovao je po cielom političkom kotaru i preporučivao se za kandidata u carevinsko vieće. Kad je vidio, da sam neće uspjeti, tad je počeo preporučivati jednoga Slavena. Nek bude koji će, samo da nebude dr. Dinko Vitezić. Ostao je u Kastvu mjesece i mjesece premda zakon kaže, da se ima šest čedanah poslije razpusta občinskoga zastupstva razpisati pak obaviti nove občinske izbore. Obavili su se čim su bili izbori za carevinsko vieće gotovi, i komisar je otišao.

Drugi odaslanik, onaj iz Poreča, radio je kao Talijan na to, kako bi uništio blagostanje u onih občinah. Njegovo nedjelo došlo je na vidjelo s objelodanjenjem poznatoga pisma, radi kojega nije se postupalo proti onomu, koj ga je napisao nit proti onim, koji su ga u Kastav poslali, nego iskalo se je onoga, koj ga je objelodanio. I on je morao ipak seliti iz Kastva. Občinsko zastupstvo i glavarstvo moralo je liečiti rane, zadane njoj za tih komisarah. I izliečilo ih izabrav po dva put poštено zastupstvo, poštena glavara i imajuć savjestne i vrstne činovnike. Svi su hvalili upravu, ili bar nisu mogli proti njoj ništa reći, nit nemogu ni danas.

Ipak uprav proti toj uzornoj upravi počelo se buniti.

Primaklo se k koncu drugo šestgodišće zastupničtva dra. Dinka Vitezića u Beču. On se i u drugih šest godinah zauzimao za narod, kojega zastupa. On je lani progovorio znamenit govor ob odnošajih u Istri i predstavio jih u pravoj slici.

Onim, proti kojim je govorio nije se ništa dogodilo, osim da su neki premješćeni bili, drugi da su još pohvaljeni bili, usljed onoga govora. Dr. Vitezić bio je umirovljen, i postao je odvjetnikom u Krku, pošto je i tu postavljene mu zapreke svladao. Sad da nesmije bit već podnipošto izabran; tako sude u Trstu. A to je vruća želja i u Poreču i u Pazinu, kod zemaljskoga odbora i kod istrijanskoga političkoga družtva i negdje drugdje.

Ajdmo dalje.

Svi tri zastupnici Voloskoga, kotara na zemaljskom saboru su narodnjaci. Oni su se kod lanjskoga zasjedanja u Poreču zauzeli svom dušom za boljak našega naroda u Istri. Još kad su tamo bili, počelo se je proti njim rovati, počelo se je narod smućivati. List «L' Istria» doniela je dopise i članke o smutnjah; rekla je, da je to odgovor na govore hrvatske, koje se je u Poreču težkom mukom snašalo, i dodala, da mogu Liburnci samo iz Poreča nadati se dobru.

Kad su već bili kod kuće, vratio se je neki muž iz Poreča, koga bi znali za slučaj potrebe i imenovati, i koji je tako govorio, da se je vidilo kako su ga gospoda porečka podjarivala proti narodnim zastupnikom.

Neki drugi muž iz Kastavšćine, koji je dobro poznat sa porečkom gospodom, je jedan glavnih smutljivacah, i obći jako mnogo sa bivšim službenikom u občini Kastavskoj a sada službenikom na Ricci gosp. Predonzani-em. Ovaj gospodin češće dolazi u Kastavšćinu, sad ovud sad onud, sad ovamo sad onamo, a to bi morala znati i c. kr. politička oblast na Voloskom.

Autonomaški listić «Difesa», koga nije poznao ni krst u Kastavšćini, donesao je lani u svojem hrvatskom dialektičnom prilogu nekakav proglas na občinare Kastavske, koje je podjarivao proti občinskoj oblasti.

U dopisu jednog lista, pisanom koncem srpnja lanjske godine, čita se medju ostalim od rieči do rieči i ovo: «U Kastvu se je sve umirilo. Ungarezi riečki, koji su — kako spljetska «Difesa» javlja — uslužno podupirieli pazinsko-porečki konsorcijum, videći se u laži, povukli se natrag, a sada hoće, da ciolu stvar zabašure. Budi njim na čast. Oni neimadoše nikakve druge namjere, nego da diskroditiraju vrlo naše zastupnike. «Istrija», ta «Agramerićina» tota perfidno i infamno navaljuje na g. Laginju, komu kaže, **da su ga Zagrebčani podmitili, da kastavska občina spade pod Hrvatsku.** Ta laž bačena je u sviet namjerom, da Kastavce uzpunta . . .»

Iz svega navedonoga proizlazi, da su prošlo smutnje u Liburniji naperene bile u prvom redu proti zastupniku D.ru Viteziću a u drugom redu proti trojici zem. zastupnikah.

Porečko pazinski konsorcijum se za ovaj put preračunao. Pravio je, štono rieč, račun bez krčmara. On je mislio, da će se smutnje zategnuti do pred same izbore za carevinsko vieće, nu plemenite (!) nade izjalovile se za sada. Narod se umirio i proklinje porečko-pazinsku gospodu, svoje zavoditelje.

Izbori za car. vieće obavit će se za mjesec danah. Naši protivnici nastojat će opet narod zavesti, nu nadamo se, da su već i sliepci progledali. Ufamo se, da njim neće poći nitko više na liepak; da će narod slieditи svoje prvake, naše rodoljube, koji s njim trpe i ćute.

Sada može biti svakomu jasno zašto se je bunilo narod u Liburniji. To moraju znati i vlasti i sam narod. One su dužne, da bolje paze na kojekakve uhode i spletkare a narod, koji sada trpi radi svoje nepromišljenosti, neka se čuva kao ognja pazinsko-porečkih emisarah, koji mu rade o glavi.

Predstojeći izbori pokazat će nam koliko su uspjeli šarenjaci svojimi spletkami u Liburniji; pokazat će nam, čemu se je vlada naučila od spomenutih nemirah i pokazat će nam napokom, dali pristaje narod uz svoje poštene i čestite prvake ili uz one, koji idu jedino za tim, da ga upropaste, unište.

Neka se čita, čuje i gata.

Objava.

Ozirajuć se na Najviši patent do 23. o. m., s kojim bila su zaukazana nova sabiranja za sbornicu poslanikov državnog sabora polag določb zakonov od 2. aprila 1873. drž. zak. br. 40 i 41 i od 4. oktobra 1882. drž. zak. br. 142 zaukazuje se oziraju na ova sabiranja ovako:

A. Zágranični grofiju Istru.

I. Sabirateljni razred seljačkih občin.

Sabira muž sabirateljev ima se izvršiti v pravo vrijeme v seljačkih občinah samih.

Izabrani muži sabrateljnih sodnih kotarov:

— — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — —

C. Grad Trst s okolicaj.

Prvi sabirateljni razred polag dodatka k izbornoga reda za sabiranje v državni sabor bude 29. maja ove god.; drugi sabirateljni razred 1. junija ove god.; treći sabirateljni razred 7. junija ove god. Izabrao v Trstu, svaki razred jednog poslanika.

II. Sabirateljni razred trgovačke i obrtničke sabornice.

Tršćanska, trgovačka i obrtnička sabornica izabere v svojem sedežu 10 junija ove god. jednog poslanika.

V Trstu, 25. aprila 1885.

Tajni savjetnik i namjestnik Njih. c. i kr. apostoličkog Veličanstva:

Slein baron Pretis-Cagnodo l. r.

Jeli može čovjek, koji poznaje najprimitivnije početke hrvatskoga jezika pogoditi, kažemo ovo pogoditi, jer je posvema nerazumljivo što smo pretiskali od službenoga glasila »Osservatore Triestino« od 25. t. m.? Podnipošto ne. Onaj koji je to pisao, ili bolje preveo, imade za cielo diplomu, da poznaje *zemaljske jezike*, a sada si evo daje sam svjedočbu, koliko pozna jezik većine naroda u Primorju. Neka visoka vlada sravni njen poziv sa onim, kojega na prvom mjestu donašamo u pravom jeziku da narod dozna o čemu se radi, pa da vidi razlike!

Pitamo samo kako mogu viši krugovi dopustiti, da ta grdoba od jezika ugleda svietlo, da kalja ime njegove Preuzvišenosti barona Pretisa, koji to u najboljoj namjeri podpisuje, da se to ruglo još priljepljuje na uglove po cielom Primorju — na prkos narodu a na nečast visoke vlade.

Pak još nam vele, da smo intolerantni?

DOPISI.

Iz Voloskog. — Dopustite g. uredniče da i odavle koja stvar dodje na svjetlo. Smutnja, koja je tako pomutila naše ljude, svršila se, ali za siromašnoga kmeta je težko; jer je on najviše u tomu zapleten. Koja istarska koza je uzrok ove smutnje, neće da se znade ali šiba, koja je obrnjena do sada proti našim prvakom, mogla bi rabiti i za ledja onih, koji su ju neukom kmetu dali u ruke. Neka Bog da!

Ovdje na Voloskom nismo imali komedije radi tih nesrećnih tabelah jer hvala providnosti božjoj, mi smo Talijani najčišće krvi, kako to svjedoči i samo ime našega mjesta. Ta Volosko će reć isto što i Fiorenca, pa radi toga nam poslaše čisto talijanske i njemačke tabele, pa mir. Nu nije tako prošlo u Opatiji. Opatija je komu god gospodinu iz Voloskoga tru u oku, koga bi se rado oslobodilo, ali ne može, jer Opatija nije komad palente. Prvo nego se dodje u Opatiju, mora se proći Škrbiće, gdje su kao prvi susjedi šarenjakom Voloskim čisti Talijani, puro sangue, a nema jednoga, koji bi mogao pošteno dvie besjede talijanski progovorit. Pentaju talijanski ni simo ni tamo. Oni su imali tabelu njemačku i hrvatsku, ali tu se moralo promjenit, jer kad se na čistu sredu pitalo starešine od pojedinih kućah, kako im djeca govore, tu se našlo nekoliko ljudi, koji su rekli, da im sinovi i kćeri govore talijanski, a otac i mati nezna ju; poštено niti prekrižit se.

Pa tako za plaću su dobili njemačku i talijansku tabelu.

Pametni ljudi se tomu smiju, a koji god se zna i narugat. Da nekako svoju sramotu pokriju, počmu govorit, kao svi smutljivci u ovih stranah, da će spast pod Hrvatsku i davat velika plaćila od kokoše, žene kćeri i stotinu takovih bedastih stvarih; zatim da će ih popovi prodat, da su dobili tisuće, a od toga nije ostao slobodan ni g. kapelan u Opatiji, i proti njemu se je po Škrbićih dosta govorilo. Tako je neki dan pomenuti g. kapelan otišao pohoditi svoju bolestnu majku a gospoda iz Voloskoga razglasiše u onaj čas svojim vjernim »pol miša pol tića« u Škrbićih, da im kapelan fažol u restu tamo u Boduliji jede.

U Opatiji bio je drugačije priličan mir i ima nekoliko zanovetalacah, koji su htjeli i tamo nemire izazvat, ali ih nitko nije poslušao jer se svaki bojao prste spalit. Ali dopustite, da Vam još malo raztumačim neke stvari glede Opatijske škole.

Nekim Voloskim dotepuhom je jako težko, da imaju Opatijci svoju školu, i da pitaju svoga učitelja kako imaju pravo. Zato sve moguće delaju, ako bi mogli na koji način zatrt tu školu pa ju prenest na Volosko. Zato je občinsko zastupstvo ili raprezentanca na Voloskom odlučila, da ima bit škola u Opatiji talijanska, kako Vam je to jur poznalo. Narod je proti tomu podignuo protest, hoće da bude škola hrvatska i njemački jezik mjesto talijanskoga. Nu stanovitoj gospodi nije bilo to po volji, te htjedoše vidjet, da li su Opatijci strpljivi kao fratri. Zadnja dva pustna dana letili su pozivi po Opatiji, da se nadju poslie podne na čistu sredu u mjestnoj školi svi roditelji, čija djeca polaze školu, i to se moralo dogodit baš na čistu sredu. Pravi Opatijci kazali su čistu istinu t. j. na pitanje kako im djeca govore, odgovorili su onako, kuko po duši znaju. Proti tomu su bučili strahovito dvojica, koji nisu Opatijci: jedan mjesto da zapovjeda na kukovom brodu, piskara, pa misli, da je već sudac, a ono ni nego njegov sluga, i mora prepisivat ono što mu se napiše. Drugi ne znamo što je u kavi (kamenolomu) u Preluki, ali misli, da je već najveći inžinir, nu tko zna što još-pametna može on izmislit prije nego li umre. Nu pustimo ih, da spavaju talijanski san.

Pitati se pa moramo, zašto se mora toliko smućivat Opatijce radi jezika u njihovoj školi? Neka im se dade škola u onom jeziku, koga govore: kod zadnje popišje su svi rekli kako govore; dakle što više pitat. Ta istina je, da negovore ćozotski. To moraju potvrdit i neke frajle i compania bella, kojim je jako težko čut, da Opatijci ne delaju onako, kako ta gospoda i gospojice žele. Pitamo samo, kad su ti ljudi ili makar babe štogod dobra učinile Opatijcem? Koliko nam je poznato nikad, a zlo bi se bilo učinilo tim, da su nagovorili Opatijce za talijansku školu. Da su odabrali talijansku školu, Opatijci bi bili ostali dugog nosa, t. j. škola bi bila odputovala, kako spomenusmo na Volosko. Naši oci domovine bili bi rekli: mi imamo talijansku školu, imamo učitelja za njemački jezik, više mjesta u školi, dakle što treba Opatijcem škola, kad i onako već u svojoj neimaju mjesta za svu djecu. Na Volosko im nije daleko hodit, jer ako idu djeca drugdje na uru daleko u školu i po grdih putih, njihova imaju samo 20 minuti daleko i po carskoj cesti. Ovo je istina, koju neće ni najveći šarenjak Voloski u laž obrnut, pa makar imao mačje brke. Neka se Opatijci čuvaju, jer iz Voloskoga im Šarenjaci-talijani neće ništa dobroga poslat. Mi ćemo se pako još javit, jer malo po malo doznamo sve; znamo sve kutiće Voloske; znamo komu Kate Andemo daje prezu tabaka, znamo sve što se u najvećih skrovištih Voloskih govori i zato neka neka »peršona« na Voloskom pazi što govori, jer bi njoj mogle »rettifiche« učinit »fiuco« kako i još . . .

Čujemo da su bili nekoji kastavski smutljivci na mesopustnu nedelju u Opatiji, da čuju, kako će Opatijski kapelan prodikat u crkvi proti Talijanom a za Hrvate. Ne znamo kako su bili zadovoljni, jer ga nismo čuli.

Iz Lovranšćine. Nije tomu davno, da je glavar lovranski pred mnogo naroda morao dignuti beločrvenu banderu, a pisar Bassa morao puniti maškule.

Narod je bio na to podpuntan, kako da starešine občine Lovranske nisu podložni cesaru i zakonu od Austrije.

Toj lopovskoj igri s narodom i sa političkom verom njegovih starešinah morale bi oblasti malo dublje u oči pogledati...

Mi samo pitamo kako je to, da se u »Istri« porečkom listu kriči na nekakove »Hrvate« u Lovranu, kad sadašnje glavarstvo piše sve talijanski, kako je pisalo i pred deset i 15 godinah.

Sve ove komedije ovuda bile su samo zato, da se narod zaslepi i da nebude znao je li mužko je li žensko.

Podmukli šarenjaci, koji neće očito narodu reći da su Taljani, ali delaju na to, nagovaraju narod da bez poznanja talijanskoga jezika nije spašenja. Medjutim dojde do toga, da se talijanski jezik postavi za jedini učevni jezik, a domaći hrvatski posve zapusti. Tako je sada ovuda. Vidit ćemo, koliko će napredka biti u školi, kad sigurno tri dela dece nerazumiju jezika u kojem se podučaje.

Istini za volju moram vam pripovedati jednu debelu.

Sadanji upravitelj apela u Trstu g. Terdich Lovranac tužio je svoju rodnu občinu, da mu je dala kroz njegovu neku zemlju probiti i zidati cestu. On išće da sud spozna občinu za krivu, da mu občina plati 600 for. za tri leta porabe toga puta, a škodu da će posebi iskati.

Ljudi od zakona govore, da Terdich baš nije sretno tužio i da bi mogao proces izgubiti, ili ako bude občina osudjena, da bi moglo biti najviše par forintih za svako leto.

Ali nekoji smutljivci straše narod, da će morat platiti svih onih 600 for. i još Bog zna koliko šoto.

Tako se u zlo svetlo stavlja upravitelj našega apela, ali onim smutljivcem moremo već sada na sigurno reći, da se Lovranci u toj stvari neimaju plašiti gosp. Terdicha, jer on kako sudac sve da bi hotio, nesme suditi svoju pravdu, jer bi se mogio dogoditi, da ona pravda bude prvo prenešena na drugi koji apel.

Tako bilo bi pravo i za g. Terdicha i za občinu.

Vitezom od kristala i takove stvari dobro dojdu, jer njim je sve pravo, ako mogu smutiti vodu, pak uloviti ribicu, pak se u ruku smijati . . .

Proti sadašnjim starešinam občine kriči se mnogo, da nije nikakovoga reda u kancelariji, ni u računih.

Mi neznamo posve pravo, kako stvar stoji i zato nećemo ni braniti ni huditi sadanje zastupstvo ili raprežentanca ni glavara. Samo to znamo dobro, da su dugi, koje občina ima, najviše od vremena kad je g. Lettis bio glavar, i da njegovi računi nisu bili pregledani deset godinah zajedno, i da je to sve dobrahno mirno hodilo i nekomu pravo stalo . . . . i da će morda opeta biti dobro, samo da budu gospoda našli pisara, koj će imati tri sto više nego dosadašnji, i koj će znati lepo hrvatski na priliku: vi mus imate ga zena? a musa vi zena ga imate?

Pogled po svietu.

U Trstu, 29. aprila 1885.

Priestolni govor, kojim je Njeg. Veličanstvo zaključilo državno vieće zadovoljio je većinu. Iz govora razabiremo, da je u najvažnijih područjih državnoga života izveden obećan napredak, a u drugih se izvadja. Svuda se vidi pomna inicijativa i brižljivost vlade za obći boljak. Niemci nisu baš prorado slušali onaj stavak u kojemu Njegovo Veličanstvo obećaje, da će vlada pridržati put, kojim je pošla i u buduće vršiti svoju zadaću.

Izbori su razpisani. U teku maja i junija biti će dovršeni i znati će se sreća pojedinih pokrajinah, koja im je poslužila u izbornoj borbi. Agitacije su se po svih zemljah razširile, sve novine govore samo o izborih.

Iz Dalmacije javljaju, da je tamo došao u tu svrhu, t. j. da za sebe radi Lapena i da je imao konferenciju sa dr. Bajamontijem i Trigarijem. Ali kako se javlja, slaba će mu sreća poslužiti. Hrvati su tamo još i previše otvoreni, a da se dadu začarati od kojekakvih sladkih riečih.

I kod nas su se takokozvana politička družtva sastala pri svojih sielih. Pazinsko n. p. denuncira školske nadzornike, jer da ti školski nadzornici ne pušu u rog »Irredente«.

Hrvatski sabor razvio je svoj rad. Stranke se ulovile u koštac. Dr. Hinković, vrli financista, dokazuje, da u Hrvatskoj nemože se ni o proračunu govoriti, jer da manjka najveći uslov za proračun a to da je podpuna autonomija. Beruta je izneso na javu mnoge nedostatke vladine u upravi. Pavić, Kršnjavi i Šram traže, da obrazložo proračun i brano vladu koliko se dade od napadajah obijuh opozicijah. Kadkada progovori i sam ban, da se brani. Još će trajati nekoliko danah razprava o proračunu, prijavilo se mnogo govornikah, od kojih mnogi vrstni pripadnici »stranke prava«.

U razmirici medju Englezkom i Rusijom nije se ništa promjenilo, položaj je vrlo ozbiljan, dapače škakljiv, ali ipak nije sva nada izgubljena, da se ta razmirica mirno svrši. Stvar se je razbistrila u toliko, da nije baš sva krivica na Ruskoj strani, već da je više kriva Englezka, koja je sa svojom pohlepom i lakomošću došla u tjesnac. Mir ovisi o sporazumnom uredjenju granicah na Pendjehu. Što najviše uznemiruje duhove jest, da se obe te velevlasti oružaju baš do nokatah. Rusija ima spreman već cieli prvi vojni kor, a Englezka silnu mornaricu.

Ruski car odputovao je u Moskvu i kako se pogovara iz Moskve će proglasiti manifest od velike važnosti po sadanje odnošaje.

Englezka je odustala od zamisli da se osveti krivomu proroku Mahdiju, i pogovara se, da će povući natrag svoje čete iz Egipta. To kao da znači, da je tuj Mahdi sada pravi gospodar Egipta, a Egipat će se osvjedočiti tim postupkom, da je Mahdi sbilja nadvladao Engleze. Ali valjda Englezka je prisiljena, da tako radi samo da nakupi više vojske proti Ruskoj.

Talijanska posada u Matui napreduje nenalazeći nigdje odpora.

Franina i Jurina.

Jur. Neki dan si šiprunal da mi negovorimo trdo hrvatski a viš, ovi dni je povedal jedan molnar va Opattje, da mi ni ne govorimo hrvatski lego neko «slavo illiriko».

Fr. Aha! na pravega meštra si se treflil! ta mora bit zapućeneji lego su tabelari.

Jur. Borme je puno let po moru bil i čuda sveta videl.

Fr. Tr je i njegova kasellca š njim navigala pak se navadila sejedno kako i on.

Jur. Ha! tr da zna i ingležki.

Fr. Dragi ti tr su ingležki hundrijali i onisti, ki su na pred cesti na gospodu naskočili pak sejedno sada va hlade sede i ječmik jedu.

Jur. Not, to mi nijedna nevalja.

Luca i Mara.

Luce. Draga Mare, to neč govore, da su i Buzeščinu Graničari kupili.

Mare. Aja dušo moja, senjal da moru i da imaju šćem, a bin jur za puno tola znat je i' to istina.

Luce. Mare moja draga s temi prodajami Vam je ovako: Nekada da su se dve mlade Gomilarice v Reke neč preganjale, pak da je jednoj od njih priskočila jena stara i joj je prišapnula: Zvanjca! reci joj *krava*, zač ako ne, će ona tebe.

Mare. Ča tako i' to?

Luce. Ako ni posve tako, je barem prilično. Bela i černa latina nemore bit na jedan put. Oni ljudi ki smućuju naši muži, njim govore, da su va Hrvasken sve goli gladi, da nijedan nima dve stomanji, a opet govore, da su nas kupili; a s kun sotonun Bog mi grehi prosti, dunke to nekako ne sklada.

Mare. Čete Luce znat pravu istinu od tega posla?

Luce. A ter to i želin.

Mare. Tako čujte: Neki naši ljudi su storili dva tri soldi, pak jin se grdo vidi, da bi ki znal, da jin je nono po Rukavašćini va gaćah pohajal; zato bi toli po sile da svi brbljemo i pišemo talijanski. Zač ko bi danas jutra prišli Pijamontezi, bi se gledalo harti po sudeh i po kapitanatah, bi se našlo, da su harti pisane talijanski, pak bi naši šarenjaki rekli: Bog vas ubil, mi smo od vavek Taljani, zač vidite, da su naši stareji delali talijanski kuntrati; to je senjal da nisu znali hrvatski. Dunke Viva Italia!

Luce. Tako me Bog spasi kuma Mare, Vi imate pravo. Sad ja razumen ča će reć: Reci joj da ti ne reče . . . . Pravo je gundrnjal moj Jurina!

Različite viesti.

Dr. Andrija pl. Petris član porečke Giunte već je od nekoliko danah u Trstu. Pogovara se, da je došao na dogovor za buduće izbore u carevinsko vieće. Mogli smo doznati, da nije ništa opravio. »Progresso« nevieruje u »Società patriotica«, odbija naše Italijane. Kažu, da je došao preporučiti gosp. Dra. Amorosa budućega kandidata za carevinsko vieće, jer da se Amoroso nije više podufno sam doći od kako smo mu odkrili tajne namjere. Ali uzaludno, Martin iz Poreča Martin u Poreč.

Slika pok. biskupa Legata izložena je već dulje vremena u trščanskoj trgovini sa slikami. Pok. biskupa naslikao je poznati slikar i naš domorodac g. Iv. Bastijan toli krasno i tako vjerno, da mu to isti talijanski i njemački časopisi u Trstu priznavaju. Slika ta biti će uvršćena medju ostale pokojne biskupe u sakristiji stolne crkve Sv. Justa u Trstu. Čestitamo g. Bastijanu a ujedno preporučamo našim čitateljem, osobito našemu svećenstvu, da se obrate na g. Bastijana kad njim treba kakovu sliku a da nemoraju za kojekakve dvojbene «mazarije» veljk novac trošiti.

Razpisana je služba kancelisle XI. razreda kod c. k. suda u Podgradu. Molbenice treba podnesti do 22. maja t. g. predsjedničtvu c. k. pokrajinskog suda u Trstu.

Njemačko-talijanski kandidat za iztočnu Istru. Jedan trščanski časopis, koji puše u istu tikvu sa porečkom »babom« donaša iz Beča viest, kako su se Niemci i Talijani složili, da će u izvanjskih občinah kotarah: voloskoga, pazinskoga i lošinjskoga kandidirati proti dru. Vitezića jednog **Niemca.** Ele krasnog ti liberalizma talijanskoga! Naši susjedi znaju dobro, da nejma u Istri Njemacah, znaju dobro, da Hrvati sačinjavaju ogromnu većinu pučanstva Istre, pa ipak bi htjeli narinuti tomu pučanstvu Niemca za zastupnika a to jedino za to, da mrženi »šćavo« nebude zastupan u Beču. Ti lažiliberalci sude ovako: Kad nemožemo sami spletkami, lažmi, klevetanjem, podkupljivanjem i varanjem oboriti Vitezića a onda nam je dobro došao i sam tudjinac Niemac. Dobro gospodo šišmiši. Dodjite sa vašim Niemcem na dan izbora pa ćete čuti glas naroda, koji će Vam jasno doviknuti: *Nosite se mrzki spletkari sa vašim Niemcem, mi imademo svoga kandidata a taj je naš dični* **Dr. Dinko Vitezić!**

Glavna skupščina političkog družtva Edinost. Naše političko družtvo uvaživ kratkoću vremena, koja nas dieli od predstojećih izborah, zapustilo je za sada misao sazvati tabor na Puzinšćini te je zaključilo u posljednjoj sjednici, da će obdržavati dne 10. maja t. g. glavnu javnu skupščinu u Lindaru kraj Pazina. Na istoj razpravljati će se sliedeće točke: 1) Razgovor o izborih u obće, a napose o predstojećih izborih za carevinsko vieće. 2) Kako bi se materijalno i duševno pomoglo pučanstvu Istre u obće, a napose pučanstvu kotara Pazinskoga. 3) Imenovanje novih povjerenikah za Istru. 4) Eventualni predlozi. Skupščina će započeti oko 4 sata po podne. Iz Trsta spprema se liepa četa rodoljubah sa odborom pol. družtva. Odlazak željeznicom u 7 satih u jutro a u Pazin na postaju stići će oko 11 satih pred podne.

Istrani braćo! Odbor pol. družtva nada se, da će sve što imade poštenoga i plemenitoga veselim srcem pozdraviti ovaj njegov prvi korak u sredini naše Istre. Očekuje dakle od rodoljubah istarskih, da će sami mnogobrojno sudjelovati kod skupščine i da će narod na istu upozoriti.

Vremena su toli ozbiljna, da moramo biti pripravni i na najveće žrtve. Neprijatelji naroda našega urotiše se svuda proti nam. Prentimo se dakle i mi. Pokažimo činom, da smo tuj, da smo u svakom mjestancu Istre doma, da ćemo svimi zakonitimi sredstvi pitati i zahtjevati naša prava, da se nedamo prestrašiti od nikakve sile ili nasilja. Zakon i pravica je uz nas. Rodoljubi Istre! Da se vidimo dne 10. maja svi u kršnom *Lindaru!*

Evo jednoga §. zakona onomu koji ga nezna: §. 29. izbornoga reda za Istru veli najprije, da ima kotarska politička oblast ustanoviti broj izbornikah i fiducijarah (za izbor zastupnika izvanjskih občinah za Poreč ili Beč), u svakoj občini pak sliedi: »O tom će obavjestiti občinskoga načelnika s nalogom, da sastavi i predloži na temelju popravljenih listinah občinskih izbornikah **posliedjega novoga izbora občinskoga zastupstva,** izkaz občinskih članovah imajućih po §§. 15. i 18. pravo izbora izbornikah.

Izbor načelnika u Kopru. Javili smo u posliednjem broju, da je občinsko zastupstvo u Kopru izabralo načelnikom g. Dra. Gallo. Ovaj gospodin nije hotio primiti načelničtva te se radi toga občinsko zastupstvo sastalo iznova prošlu subotu, da bira drugoga načelnika. Takovim bijaše izabran g. Gjuro Cobol, pristaša stranke g. Madonizze. U svojem nastupnom govoru izjavi novi načelnik, da će nastojati, da se mudro štedi u občinskoj upravi, te da će se truditi, da se sačuvaju sve stare tradicije glede običajah i narodnosti! U občinski savjet bijahu izabrani sliedeći zastupnici: G. Marko Cadamuro-Morgante; g. F. De Rin; g. Anton Gravisi; g. Ivan Martissa-Carbonaio i g. Dr. Ant. Sandrini.

Po dva puta biralo se dakle načelnika a o velikom patrioti i bivšem načelniku g. Gambini-u nigdje ni spomena; dapače niti medju občinskimi savjetnici nenalazimo tog slavnog muža. I pravo je tako. Tà kako bi on kao načelnik mogao u buduće po Koparskih ulicah napadati i đuškati slovenske djake? U tom su mu sada slobodnije ruke, a svoje neumrle zasluge za občinu Kopar može tim jedino povećati!

Molim! čitajte!

Pribavio sam si na dražbi za polovicu cijene cielo skladište j e d n e glasovite tvornice ponjavah i konjskih pokrivalah, te dajem radi toga dok ima na skladištu, za

samo 1. for. 80 nvč.

1550 komadah, velikih, debelih širokih, neraztrgljivih

konjskih ponjavah.

Ove su ponjave 180 centim. dugačke i 120 centim. široke sa bojadisanimi poprečnicami, k tomu su poput daske debele i rad toga neraztrgljive.

Raspošilju se uz gotovinu ili pošt. pouzetjem. Danomice razašilju se u sve krajeve svieta ove ponjave i jesu svuda na dobrom glasu jer se mogu upotriebiti mjesto pokrivala jer su prije više nego li dvostruko stojale.

Naslov:

2—6 **Trgovina Tkaninah**

J. H. Rabinovitsch

Wien, II., Schiffamtsgasse.

Odlikovan „Specialitet" P. Slocovich-a

Ljekarna „Alla Marina"

Turaka mast. Nebojte se više kost obolja ni kukobolje. Izkustvo od 70 godinah i mnogobrojne zahvale preporučuju ovaj lijek. Lončić izmasti sa naputkom stoji 1 for. a. v.

Voda tulipanovog cvieća. Nelma više pjegah na koži, kojom se ponosi bujna mladost. Ciena staklenice 1 for. a. v. Pitati valja: vodu tulipanog cvieća P. Slocovich-a.

Lijek proti ješim zubim. Vrlo dobro sredstvo za uzdržati zdrava usta i za očuvati zazubnjake od upale koli u početku toli u razvoju. Služi toga služi proti pištem na licu i bolestim od slabih zubih. Ciena staklenice 40 novč. a. v.

☛ Naručbe uz pouzetje obavljaju se krotom pošte. 19—30

Železna brvna

različite visine i debljino po zahtjevu, nalaze se u skladištu uviek pripravne kod

SCHNABL i C. TRST

19 Via di Carintia 19 2—3

uz najniže cieno. — Skladište kotačah rabljenih, vinotiskalnicah, sisaljkah, dotučenega željeza cievih za vodu i kotlovah.

Čvrste blagajne

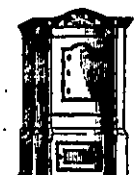

(Zajamčene od ognja i poljodjelja)

c.k. priv. izključivo tvornice

C. POLCER i C.

u Beču

tvorničari c. kr. oblastih.

Skladište i glavno zastupstvo za *Trst, Istru, Dalmaciju, Italiju i Istok* kod

RODOLFA MANGOLD-A — TRST

2—4 **Via Forni br. 7.**

Nova ekonomicka krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—3

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela cheviot od f 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se nebojo konkurence.

Takodjer na obroke.

Takodjer na obroke — *Takodjer na obroke*

Podpisani časte se objaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osiguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje tvornicu

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče «veoma nizkih cienah». Izradjuju se pečati kojegod drago podobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice. Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dionice itd. 48—20

Primaju se također pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

Javna trgovačka agencija

(Pubblica Agenzia Commerciale)

u TRSTU

Corso br. 22.

Zanimivo za sve

Posebna poslužba za male naručbe. Pošilja se na sve kraje na drobno družinam i gostionicam: Razno sočivo, kavu, mirodije, pomarance, limune, voće, svatje, rukodelsko orudje, pokućstvo modne predmete itd., sve po originalnih cienah uz malu proviziju, carine prosto.

Preuzme razpošiljanje i izručbu tiskanicah, okružnicah, cenikah za budi koje pokrajine i stališe. 2—25

Odiel za izvješća. Ponude i izvješća o domaćih i inostranih trgovcih, kako o kojeker trgovačke i obrtničke vlasti.

Odiel za namještenje u službe. Primiti zastupnike i činovnike za sve tvrtke, za tvornice i za visoku gospodu.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—3

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cieno košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive · čistila za nogo, sagova; kiste svakovrsti; povoštreno platno; lonce za svieće i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovratnih predmetah za tapstaro.

Dobiva se i za mjesečne obroke.

ZANIMIV OGLAS

U velikom skladištu pokućstva i tapecerije **G. Gherscinich-a** Via Farneto br. 12. I. p. imade uviek pripravnih šustah za postelje, izpunjenih sa veoma dobrom tvari u cieni od 6 for. napred.

Divani i sofa izpunjeni i pokriti veoma dobrom vrsti kretona i jute u cieni od 15 for. napred.

Pokućstvo za sobu, sjedala, naslonjači, stolice tapecirane itd.

Pima svaku naučnu tapecarije uz povoljniju cienu nego li ostali, budući da imade vlastitu **radionicu tapecarijah, drvodjelstva i skladište tvarih za pokućstva.** 48—19

Dobiva se i za mjesečna obroke.

Za ovu korizmu.

preporučuje se »Hrvatski Bogoslužbenik«, u kom osim jutrnja, večernja i raznih pjesama hrvatskih za crkovno pjevanje kroz svu godinu, ima i put od križa, oficij velike nedjelje, plač Gospin, služba na mrtvi dan, Svesvete, Božić. Mlado ljeto, Vodokrške, Sviećnicu i ostalo Gospine blagdane, Ruzarij, Litanije, Gospe i Svih Svetih, kako se služi sv. misa staroslavenski, oficij na sv. Jurja, Sv. Ante, apoštola sv. Ćirila i Metoda, Asižko proštenje itd. itd. Nabavlja se kod uprave »Narodnoga Lista« u Zadru. Mehko zapada fr. 2.—, a vezan u koži i pozlaćen fr. 2.70. Tko pošalje novce unapriod, prima ovu knjigu od preko 400 strana u kuću bez kakva poštarskoga troška.

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo
- za fr. 4·96 iz dobre vune
- « « 8·— « bolje «
- « « 10·— « fine «
- « « 12·— « pray fine «

peruviene iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **suknena obćačila** za **gospe, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za **zimni paletot za dame, meter f. 4.**

Potne pišča po f. 4, 5, 8 do f. 12. jeden, Zelo lepa oblačila, hlače, vrhne suknje, tkanino za suknje in dežne plašče (tüfj), rušanina, komis, (grebenina), cheviots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviene, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn):

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neprosto. Pošiljatve s povzetjem** čez f. 10 prosto.

Imam stalno zalogo sukenj v vrednosti f. 100.000 a. vr. ter se ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **ostankov** po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kratke zelo **znižani tvaritbeni ceni** razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **ne more jo pošiljati uzori**, ker bi od kucih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **sleparje**, ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj se v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—4

Nepristni **ostanek** se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

☛ Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lijek po dr. Maliću smatrati kano patvoren

Cviet proti trzanju,

po dr. Maliću,

je odlučno najbolji lijek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *accivet* (Obrtna znamka) *proti trzanju po dr. Maliću« uz priloženo znamenje; 1. staklenica 50 nvč.*

☛ Zahvala.

Gospodinu **I. pl. Trnkoczyju**, liekaru u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razne domaće liekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, ajetim se na **Vaš dr. Malića kostoboljni lijek za 50 novč.**, te si ga odmah naručim. I u istinu imao je **čudesit uspjeh** da se je majka nakom što ga je kratko vrieme upotrabljavala posve **teških bolih oslobodila.** Punim osvjedočanjem **priznajem dakle dr. Maliću kostobolni eviet** kano izvrstan lijek te ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti **preporučam.** Vašoj blagorodnosti izričem pako **najsrdačniju hvalu;** svim štovanjem.

Frane Jug,

52—8 posjednik u Šmarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kranjski,

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, pranoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 56 nvč. Korisatniji nego li svi u trgovini se nalazeći siropi.

Krv čisteće kruglice c. kr. povl.,

nebi smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrenjih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., Razašilje se samo jedan zamotak.

☛ Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano **osobito uspješne** pripoznate, imade uviek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem.

Ljekarna Jul. pl. Trnkoczy-a »pri samorogu« u Ljubljani, Mestni trg br. 4.

AL VOMERO VERDE

Trgovina sa željezom: **Piazza della Legna** porta Nro. 5. Dobiti se može svakojako orudje za *poljodjelstvo i zanatlijo* svakojake *sprave za konje* i *predmete za kuhinje i obitelji.* Sve uz najniže cieno. 2—3

!! POZOR!!

NB. POZOR OD PATVORENJA!

1884. IZLOŽBA U KALKUTI.

Diplom sa medaljom.

VLAHOV

elixir odobren po c. kr. vladi, preporučen od lječničkih strukovnjakah, odobran patentom njezinjeh državah Amerika.

Uzjesi postignuti: Svaka neraspoloženost, nesposobljivost, kolike, gliste, hemoroidi, simaloe, vedesa bolest, menstruacije, tromost, slabina, zlučenja krvi. Čisti lagahno i okrepljuje zdravlje. Svaka staklenica je pro vidjena jednom naputnicom, kako se ima upotrabiti.

Da se tagje do onog lieka dodje, u nabdiva s njim izumitelj svo kavane, mirodijnice, staništarne, prodaje like ah u svih glavnah mastih cieloga svieta.

Tvorilac: Roman Vlahov u Šibeniku. Glavno skladište u Trstu ulica S. Lazzaro br. 1.

NB. POZOR OD PATVORENJA!

NB. POZOR OD PATVORENJA!

NB. POZOR OD PATVORENJA!

NB. POZOR OD PATVORENJA!

!! POZOR!!

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 3½%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešta, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Cielovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, također unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—12

Piccoli-jeva

želudačna esenca

lekarne **Piccoli-ja «pri angelu»** na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako o očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, hemerojide, slatenicu, migrene, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djeca.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani! Vaša želudačna esenca je jedino zdravilo, koja mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, ćutim polagšanje i zboljšanje.

Josip Sovdat, župnik, Kamnje, pošta Črnice.

Ovdje valja izreka «Čast zaslužku». Vaša želudačna esenca, koju sam ja i mnogo drugih bolnikah rabio u bolesti, je uprav čudovite moći, osobito kod želudačnih bolestih.

A. Lupetina, župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrdjuje, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i prečudne zdravstveno moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komad da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esonce kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Vlastish, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirrheumom najbolje zdravilo proti prahladi, kostobolji, oslabi delavnih ćutilah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santoninske; (kolešci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadićah 60 nvč. 1000 komadićah 5 for.

Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, pranim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatuljica 20 nvč.

Želiščni prašci sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim pranim i plućnim bolestim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd Odraščoni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca tollko žličic. Staklenica 36 n.

Tu navedena, kako sva druga ozdravila se uviek **friške dobe u lekarni** 30—15

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz pouzetje iznosa.

Zaloge u Trstu su u lekarnah pl. Leutenburg, Foraboschi, Prendini, Ravasini i Zanetti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

13—52 ☛ Počastna diploma

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašašćem profesora Friedländusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoćju zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, napose u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. **Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djeca, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disan a, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija,** je usisanje sa **izvrstnim smrekovim extraktom** pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu male stvari, a neslога sve pokvari“ Nar. Psl.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah skoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opstovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *napuśnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka i 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 kr. 5 novč.

Braćo Istrani!

Dne 29. tekućega mjeseca imate birati dva zastupnika u vanjskih obćinah za državni sabor u Beču. Sami već znate, da Vaši zastupnici moraju biti muževi *Vaše krvi, Vašega jezika.* Takovi muževi, koje Vam toplo preporučamo, da jih birate, jesu:

I. Za izborne kotare kapitanata Lošinj, Pazin i Volosko:

Dr. DINKO VITEZIĆ, odvjetnik u Krku.

II. Za izborne kotare kapitanata Kopar, Poreč i Pulj:

VJEKOSLAV SPINČIĆ, ces. kralj. profesor u Kopru.

Dně 2. junija t. g. imate birati jednoga zastupnika *u svih istarskih gradovih* za državni sabor u Beču.
Naš kandidat za gradove, kojemu dajte Vaše glasove, jest:

Dr. FRANE MANDIĆ, liečnik u Trstu.

Braćo Izbornici! Jednodušnom željom svih istarskih rodoljubah hrvatske i slovenske narodnosti preporučamo Vam ovim proglasom za zastupnike značajne muževe *našega roda i jezika, sve rodjene Istrane,* koji će svimi svojimi silami raditi za boljak našega potlačenoga naroda i tražiti svagdje njegova zakonita prava.

Odani svomu caru i kralju, ovi muževi nastojati će, da se uvede mir i poredak medju sve narode, koji žive pod blagim okriljem Njeg. Veličanstva. Naši kandidati jesu prijatelji cesarske vlade u Beču, dočim se to o kandidatih talijanske stranke nemože reći, jer su dosadašnji talijanski zastupnici — koji kandidiraju i sada — bili protivni bečkoj cesarskoj vladi.

Naši protivnici preporučaju kandidate, koji obećuju, da će se boriti *za talijanske interese, za talijansku narodnost i za talijansku kulturu.* Naš narod za takove mužove nemože glasovati. *Nam treba naših ljudi, naših zastupnikah, koji će se brinuti za naš boljak.* — Pjesnik naš pjeva: »Tudja majka ima svoje, nepoznaje jade tvoje, tudja ljubav ljubi svoga«. Poslušajmo dakle pjesnika, Bogom nadahnuta.

Na dan izbora neka nitko od Vas neostane kod kuće jer je već skrajno vrieme, da pokažemo domaćim i tudjim protivnikom, *da smo svoji u svojoj kući.*

Istrani birači! birajte gori spomenute muževe, koje Vam preporučaju Vaši najiskreniji prijatelji i koje Vam predlaže:

Trst, 21. maja 1885.

Političko družtvo „Edinost“ i „Naša Sloga“.

Izbori fiducijarah.

Naši osobiti brzojavi:

A. Zapadni kotari.

I. Koparsko biralište.

Kopar dne 15. maja. Naši nisu sudjelovali. Talijani izabraše 5 fiducijarah. 14 bijaše birača.

Izola dne 15. maja. Dva naša izabrana jednoglasno.

Milje dne 16. maja. Odabrano 8 naših fiducijarah. Oduševljenje veliko.

Pomnjan (iz Kopra) dne 16. maja. 106 birača izabralo jednoglasno 12 naših fiducijarah.

Dolina (preko Kopra) dne 16. maja. Izabrano jednoglasno 15 naših fiducijarah. Živila sloga med Slovenci i Hrvati.

Dekani (preko Kopra) dne 17. maja. Izabrano 12 naših fiducijarah. Protivnikah ni blizu.

Piran dne 17. maja. Izabrano 5 talijanskih fiducijarah. 62 birača protivnih, 45 naših.

Buzet dne 19. maja. Neočekivano množtvo birača nadošlo na izbor. Broji se preko hiljadu dviesto birača. Naši se drže čvrsto.

Buzet 20. maja. 1·55 p. p. Razvila se borba na život i smrt. Već dva dana uspjeh uvjek naš. Živili sviestni birači.

Buzet 20. t. m. u 8 satih na večer. Borba napreduje za nas dobro. Mi 100 glasa više do sada.

Iz Roča, 20. t. m. Naši protivnici izabrali 6 fiducijarah nakon žestoke borbe i podmićivanja.

II. Poreško biralište.

Motovun dne 19. maja. Nakon strahovite borbe naši pobjediše. Izabrano naših 7. Živio napredak.

B. Iztočni kotari.

I. Pazinsko biralište.

Pazin dne 18. maja. Protivnici strahuju — naši se drže junački, birat će se tri dana, izbor započeo.

Pazin dne 18. maja (ura 7·50). Danas glasovalo 100 naših 20 protivnih. Borba očajna. Talijanski emisari lete po okolici.

Pazin dne 20. maja. Jučer glasovalo naših 122, protivnih 9. Danas opet glasovalo naših birača 110, a protivnikah 7. U svemu glasovalo naših **332**, a talijanaških 36. Tim smo sjajno pobjedili izabrav 22 naša fiducijara. Narod oduševljeno kliče: »Živio Vitezić!«

Žminj (preko Pazina) dne 18. maja. Oduševljenje veliko. Uz sav napor i protivščine protivnikah izabrano 9 naših fiducijarah. Živio Vitezić, živila Sloga!

Boljun (preko Lupoglava) dne 19. maja. Danas uz neopisivo veselje izabrano 6 naših fiducijarah. Živili sviestni birači, živio Vitezić!

II. Biralište Volosko.

Kastav (preko Matuljah) dne 18. maja. 162 biručah izabraše jednoglasno 28 fiducijarah, koji će u vodu i u vatru za Vitezića. Šarenjački emisar izlupan. Sve mirno.

Lovran dne 18. maja. Izabrano 11 naših. Živio Vitezić!

Veprinac (preko Matuljah) dne 18. maja. Izabrana 4 fiducijara naša jednoglasno, Živio Vitezić.

Volosko dne 19. maja. Sjajno pobiedismo, izabran naš fiducijar.

Materija preko Podgrada dne 19. maja. Izabrano sjajno 11 naših fiducijarah. Sve oduševljeno za Vitezića. —

Podgrad dne 19. maja. Danas ovdje izabrano 14 naših fiducijarah, koji kliču živio Vitezić!

Jelšane dne 20. maja. 8 fiducijarah naših. Živio Vitezić, živile naše pravice.

III. Krčko biralište.

Krk dne 20. maja. U Krčkoj občini sviestni Puntari i Kornićari izabraše 5 naših fiducijarah. Sutra bira Baška i Dobrinj.

Maloselo (Lošinj) dne 20. maja. Ovdje izabrano 5 naših kremenjakah. Talijani pokunjeni. Živio Vitezić!

DOPISI.

U Lovranu. 10 maja 1885. — Neznam gosp. uredniče da li Vam je poznato kako je pred malo vremena našim občinskim tajnikom bio imenovan neki gosp. Domicijan Velussig. Taj Vam je čovjek po znanju pomorski kapetan, al kapetan koji nikada broda zapovjedao nije, pače odkad je kapetanom postao, čini mi se, da nije već ni po moru putovao a to radi težke bolesti koju ga jadnoga snašla i koja ga i danas muči. — Toga dakle čovjeka, koji nije za ono za što se rodio, jer je nešto školah izučio, imenovali su naši poglavari občinskim tajnikom i odredili mu plaću od 500 f. na godinu, kao da je dosta abece poznati za biti občinskim tajnikom.

Prvi naš občinski tajnik imao je ako se nevaram 250 f. plaće na leta, i obavljao je sve poslove prilično dobro. Pisao je dakako uvjek samo talijanski, prem ga porečka ložitorba starčevićancem nazivala, al to samo zato, što nije bio sluga one poznate trojice iredentičah, lovranskih mutikašah. Sadanji tajnik, prem vuče 500 f. plaće, nezna u občinskom uredu niti maknuti se. Dokaz budi tomu sledeće:

Ovih je danah naše glavarstvo imalo poslati na Rieku nekoga refretarija, al za poslati ga moralo se ga nekakvim pismom popratiti, pa budući se glavar, kako je sam rekao, u te poslove nimalo nerazumi a tajnik Velussig još manje, morao je naš načelnik ćak na Volosko putovati, da ga poduči, kako bi ono par redakah napisali! Naša je občina dakle u dobrih rukuh! Pomislite, da li je potrebno bilo za takvu promjenu tajnika mužare paliti, zastave dizati, tabele bacati i narod smućivati.

Ovdje se govori, da se poznata trojica naših mutikašah, na čelu im onaj glasoviti prijatelj kristala vrlo brinu, kako bi lovranci ovog puta na mjesto zaslužnoga gosp. Dr. Vitezića, svojim zastupnikom u Beč poslali nekog Petriša i veli da su oni mnogo izvanjskog puka na svoju ruku obrnuli ili bolje rekuć smutili. Ja medjutim toga nevjerujem, jer dobro znadem, da je naš izvanjski puk razborit i da se neće dati i opet prevariti, kako no ga evo pred malo vremena prevariti radi onih nesretnih tabelah. Naši vanjščaki poznaju dobro toliko onu trojicu mutikašah, koliko i onu gospodu u Poreču i Pazinu, koji nebi rado vidili, da bude Vitezić opet izabran. Poznaju sve te ljude još od nesretnih vremenah, kad je Kuder predlagao, da se sve namete i poreze svali na kmete, koje da se pak oširomašene i svezanih rukuh i noguh predade u ruke gradjanah i principalah, prijateljah poreške i pazinske talijanske gospode.

Lovranci, ako nećete da vas koji prevari posavjetujte se sa Mošćenićani i Beršećani i glasujte za ljude, koji su prijatelji Vaši i vašega materinskoga jezika. Pazite, da se ne pokajete, kad već nebude moguće, učinjeno popraviti.

Iz Kastavščine mjeseca aprila. Narod bez učenijih muževah, jest vojska bez zapovjednika, jest brod bez kormilara. Tudjinac mu sudi sud, mu kroji pravdu, zapovjeda — a on? sluša i ovršuje zapovjedi! Život mu je san, a san je slika smrti.

Žalibože i naš hrvatski narod u Istri spavao je do nedavno, jer tlačen tlakom tudjinstva, koje je svimi načini kušalo i kuša i danas, da ga uzdrži u tmini neznanja, neukosti i dosliedno u materijalnoj biedi i siromaštvu. Odtuda je sliedilo da se je razmjerno malen broj mladićah našega jezika i krvi, mogao dati na nauke, a više njih nastrada ili zapusti započete, da i skoro dovršene nauke s pomanjkanja materijalnih sredstvah.

Naravska dakle posliedica da vidjasmo same tudjince i protivnike kao sudce, kao političke i ine javne činovnike, kao liečnike inžinire itd. Jedini naš svećenički stališ bio dosada još najbolje zastupan i ovomu upravo možemo zahvaliti ne samo da je narod više manje počeo dolaziti do svog probudjenja i osviešćenja, nego u mnogom i to da nam se je u posliednjih godinah izškolao liep broj naših mladićah, koji sjegurno nebi bio, da nije bilo savjetah i nagovaranja, a i izdašne materijalne pomoći od strane rodoljubnih svećenikah. Odtuda moj brajne ova bezobrazna na nje hajka naših narodnih protivnikah!

Sa stanovitih stranah reklo se je više putah: »nemožemo vam dati hrvatskih školah, jer nemate hrvatskih učiteljah, nemožemo u sudove, političke, porezne i druge uredo uvesti vaš hrvatski jezik, jer nemamo vaših hrvatskih činovnikah. Nemožemo to (škole) jer nije onoga (učiteljah), a nemožemo ono (učiteljah) jer nije toga (škole). Circulus vitiosus!

Da već jednom predjemo iz ovog neprekidnog kolobara izgovoruh, dužnost je svakoga rodoljuba da uznastoji, da se što više mladićah našega roda poda na različite (realne i humanitarne) nauke i tim stvori voditeljica i buditeljica našega naroda — domaća inteligencija.

Sviestan ove dužnosti vriedno je da iztaknem i upozorim onoga na koga spada na sliedeće:

Ana udova Pecota rodj. Vlah iz starinske obitelji kastavske, odredila je u svojoj oporuci (god. 1862.), da interese njezinih kapitalah (kojih 14000 fr.) imadu dosmrtno uživati njezini rodjaci, braća Vlah u Kastvu, a po smrti pojedinoga njih, da se ima dotičan dio upotriebiti za školske štipendije (u svemu 3) na koje bi imali pravo ponajpače direktni potomci ove obitelji, a u pomanjkanju ovih i drugi u Kastavščini živući, ime Vlah noseći učeći se mladići, pa bilo na kojoj mu drago školi.

Rekla mi je vjerodostojna osoba da je visoko c. kr. namjestničtvo u Trstu, pred koje dvie godine, na odnosnu molbu glavarstva občine Kastav dalo odgovor, da nije moguće za sada (pred 2 godine) razpisati natječaja na ove štipendije, jer da se sva skoro razpoloživa svota (749 for.), dieli medju živuće legatare.

Budući su od to doba preminuli tri uživatelja tih interesah, ter će tako ostajati razpoloživa svake godine svota od kojih 650 for., vrieme je, da visoko c. kr. namjestničtvo u Trstu odmah dade otvoriti natječaj na rečene štipendije u smislu oporuke, jer je škoda da tolik novac mrtav leži. Svakomu svoje.

Iz Cresa 15. svibnja 1885. Ovdje se kaže za nekog protukandidata našem Vitezića. Nekoji da su ga na to ponukali, a on da se je toga i primio. Neznamo pak da li je to učinio iz lahkoumnosti, ili da je sbilja i on tako hinben, kao i ostali, koji se diče »djedovskom kulturom«. Da nije on zato ovud je svakomu poznato. Ta sbilja bilo bi čudo, kad bi se on od svojih političkih suvjerenikah razlikovao. I u tomu mu se vidi, da je sbilja usisao »djedoveku kulturu«. — Govore ga bogata, e pa dobro al nisu niti naši otočani blago, koje se na trgu prodaje. Svakako neznamo k čemu taj čovjek kandidira. Njemački znade malo ili ništa te bi u Beču trubio kao tele u nova vrata ili kao Turčin na propovied. Nu narod će mu sudit, pa nećemo da predteče suda. Slabo je svakako vaditi kostanje iz žeravice, jer se obično opeče, nu još gore je kad se to za drugoga čini. Naš protukandidat još toga nije dokučio, ali dokučit će iza izbora. Ljutici, koja vreba na naše pete, zgazi se glava, a suho drvo baci se u vatru. Medjutim »a rivederci a Filippi«.

Pogled po svietu.

U Trstu, 19. maja 1885.

U Beču su se čvrsto zahvatili za izbore razne stranke: Federalisti, Konservativci, Somiti, Antisomiti i kako se već zovu, drže burne skupšćine u koje mora doći policija, da jih miri i — zatvara.

U Českoj i Moravskoj narodnjaci se drže čvrsto, u svih skoro saseskih občinah su izabrani fiducijari Česi, u Pragu i Brnu pripravlja se očajna borba.

Sve govori o kandidaturi nekadašnjega ministra Bacha u Beču; ali kako se već javlja neimade nimalo izgleda taj gospodin, da će prodrieti. Niemci nisu već zadovoljni ni sa Buchom.

U Kranjskoj ido sve na narodnu. Dr. Dolenc je osjegurao svoje mjesto u Dolenskoj. U Dalmaciji pak pripravlja se očajna borba, ali kako hrvatske novine od tamo javljaju je skorom osjegurana posvemašnja pobieda sa strane Hrvatah. Občinsko vieće u Staromgradu, koje bijaše talijansko, razpušćeno je, jer je htielo izazivati nemire u oči izborah i pod silom proturati Lapenu. Ali vlada, koje je presita tih talijanskih nemirah jednostavno razpustila je občinsko zastupstvo i postavila je svoga komesara. A gdje Talijan ne muti?

Hrvatski sabor je odgodjen kako neki vele do oktobra. Većina primila je vladin predlog, da zemlja plati 100.000 for. za pokriće troškovah nemira predlanjske godine. Odbacila je ta ista većina predlog Ožegovićev za gradnju nove škole u Bedenici i predlog Smičiklasov, da vlada podpomogne izdanje »ričnika«, koji akademija daje na svietlo. Opozicija i zemlja je ogorčena radi takvoga postupka.

U Biogradu zavladala je ministarska kriza. Garašanin je ustanovljen, da sastavi novi kabinet.

Iz Pariza pobudila je obću senzaciju viest, da je najveći živući pjesnik Viktor Hugo bolestan na smrt.

Izmedju Ruske i Englezke vode se uspješno konferencije radi prieporah u Afganistanu; već se drži posve stalno, da je mir medju timi posve osjeguran.

Englezka komora je medjutim odlučila povući posvema svoje čete iz Afganistana i Egipta. U Afganistanu će se sjegurno nagoditi sa Ruskom radi granicah i radi drugih potankostih, ali neće biti tomu tako u Egiptu. Englezka je potrošila milijone i milijone za Egipat, sada vuče natrag svoje čete i pušta Italiju samu. A znate što misli Italija? Junački bježati. Komora talijanska već očito prikazuje se nezadovoljna sa stanjem stvarih u Egiptu i neće sjegurno glasovati, da se više troši za to poduzeće. Sada kad je Kasua u pogibelji Talijani se drže mora, da mogu prije bježati kući u Italiju: Liepih junakah u biegu! A svaki zna doći na pečeno i frigano. Pak još govore, da su junaci i kultivirani!

Franina i Jurina.

Fr. Čuješ Frane «baba» poveda, da živu najveće pljavice, al bimo rekli užuraji na Buzeščine i Podgradon.

Jur. Ter ima pravo; ja poznam sveh jednega po jednem i od prvega do zadnjega su ti to sve sami Krnjeli, ljudi bez duši i bez srca, kakoveh ona brani, zagovara i preporuča.

Fr. Pak da «baba» nikada istinu nereče?

Jur. Mislela je udrit po bašte, pak je potovare.

***

Fr. Znaš, da preporuča on Bertoldo (porugljivo Jorkić) Nerezincen, da kapelana stiraju i da mu neveruju zač da dela kako mu va Zagrebe i Ljubljane zapovedaju.

Jur. Dragi Frane ter biš moral već i ti znat, da ni na celoj Bodulije većega tovara nego je jušto ta Bertoldo i da ga drugače nezovu nego «on šemplo», ki slrota nezna, da je živ. Njemu se brižnemu vavek sanja, da će prit oslobodit Istru i naše izoli Kalibardi pak da će to sve skupa dole va Talju povuć a njega, da će storit za prvega «špijuna» va celen kraljestvu.

Fr. To bi po pravice merital zač se va to razume, kako malo ki. Nego mari pak ki za tega vrtoglavca?

Jur. Ši, zač deca za njim teču kako i za onemi, ki ze špitula pobegnu.

Fr. I to da je najveći stup porečkoj «babi».

Jur. Ja, sada sudi, kakovi su oni m...ji.

***

Fr. Pasja krv!

Jur. Ča kljaneš Frane?

Fr. Po Franića je za kljet kada se spametim na one pasje,... uh Bog mi grihe prosti!

Jur. A vero već mi moreš povedet zač škripješ zubi.

Fr. Znaš kada nam je utorak pasani ona silna tuča svu našu siromašćinu pomlatila, čul san dva Krnjela, kade su se smijali, ruke od veselja trli i razgovarali, da te ove buduće zime svi «ščavi» od glada krepat a oni, da te od njih one najbolje posese za niš kupit.

Jur. Su i' to kršćani al oni s pakla?

Fr. Govorin ti, da su Krnjeli, koji bi nas va žlice vode utopili i kojim je ono, ča piše ona «lažica» iz Parenca sveto pismo.

Jur. Za ljude bez duše je ono baš pravo sveto pismo.

***

Fr. Povej mi Jure po duše koliko ti j' zel «Moretto» ono neki dan kada ti j' Luca ležala?

Jur. Baš 16 beleh fijurini.

Fr. Ter da zame kada gre po službe samo 8 fijurini.

Jur. Ja ma ontrat pokaže samo nos na vrateh aš se boji zie urije a kada ga ki zove — a to je malo puti — trebe da se naplati za ono, ča doma zijala prodava.

Fr. Ma bi moral sejeno oni beći na pol hitit kada ima Frajkartu, ter ga železnica niš negušta.

Jur. Dragi ti, kartu ima za se i za familiju a pak znaš da j' kranjac rekal kada j' na masle špeh frigal: kaj boljše je boljše.

Fr. Ma s kon taneken je on prišal do te karti?

Jur. Govore, da mu j' pomogla ona baretica zlatnin kodurnon.

Fr. Ča nosi i njegova familija tu bareticu?

Jur. Aj ne, ma da j' neken velen od železnice zapretil, da ako ne daju njemu i familije tu kartu, da će pisat va poreču «babu» i va druge šarenjačke fujeti kontra železnice i kontra banjon.

Fr. Ja, ki ume ima dve; lego kamo pak svranićem s tolikemi beći?

Jur. Zeni bi rekle, da kada napravi stotinu fijurini, da teče s njimi va šparkasu al kupi obligacioni a da neb čuda špendal, zame sobom žalogaj kruha i mrvicu sira i tako se s čen ten pasa.

Fr. To mu dunke saka dobro pade.

Jur. Ja kako i onemu ki va korito taneči.

***

Fr. Ča da pokaže još sekada god ona stara lesica spod Kastva svoj rijac?

Jur. Tr govore, da i stari soldatski konj poskoči kada čuje trunbetu znaost, ta-

ko se i ona lesica s madvini zivuče kada je kakova balotacijon.

Fr. Ča mislš Jure kega bi on rad va Beč poslal? Vitezića al kakovega Šarenjaka.

Jur. On bi najraji tamo san šal zač već ni bil unešto vremena va Beče a kada j' hojeval na komunske špendije mu se j' Beč dobrahno obiknul.

Fr. Ma bi ga, ako se misli brzo poslat, zač gre već nekako jako vase.

Jur. Ala Franić moj! zač ni dal Bog neken ljuden barem pod starost mrvicu veršitropjca.

* * *

Fr. Ma j' smešan on tvoj ženzo va Lovrane.

Jur. Ča češ no. Star čovek dvaputa otrok.

Fr. Al se on sejeno hvali, da su mu kričali va Parence «Aviva Zorzi!»

Jur. Ter se i dece ihuha i kriči kada jih je trebe umirit i zaslepit.

Fr. Tako ča j' baš po sensega zvišel.

Jur. Proviaj kade š njim ku besedu hitit pak češ se i sam osvedočit.

Fr. Ča ga nemore malo on s pod ladonji korejit.

Jur. Ni mu lazno zač išče trgovca za koristal.

* * *

Fr. Čuj, čuj, čuj, čuj.

Jur. Ča ti je, da ćurikaš kakoti ćuk.

Fr. Ovako ti me je neki dan, kad sam prišal va Pazin zval k sebi Pepić, da će mi neč va uho reć.

Jur. Ki je ta Pepić?

Fr. Ča nepoznaš onega, ki ima nos kako patakun i ki tamo »na moste« prežu tabaka i karticu za pipicu prodaje.

Jur. Aha vidim, to je on ki je vavek na sudu s petinjoni kuntra našim ljudem. Pak ča ti je rekal?

Fr. Čuj, čuj, kompare, snas, da šu elezioni za deputata, snas ću ti dat ja kartu.

Jur. Ča od sto . . . ?

Fr. Nebudi lud . . pus me govorit . . dat ću ti kartu, pak ćes votat za nasega deputata. Pašja viro, zac si sal va Lindar — dunke ca nisi već s nami, s gošpodu, s duktori, s bogatemi. Ako ti bude fallo ca, ki će te ajutat?

Jur. A ti ča si mu odgovoril?

Fr. Šior Pepiću moj, sve ši, ma to ne, ako sam vam dužan ki fijurin i ako vam ga neplatim, vi greste na sud pa me tužite. Pustite i sada mane, da išćem ča mi gre i da tražim po duše čoveku, ki će za mene i za moj jezik i za moje dobro delat va Beče.

Jur. Dobra ti je bila . . Pak kako je finila ta kumediju?

Fr. Šior Pepić ti je šal va on njegov gabijot ter je od jada s jednim škrivanićem od komuna jenu butiliju strusil.

* * *

Fr. Al je bilo na 15 tega mesca Šarenjakon žminjskim teplo pod petami.

Jur. Ča jih je ki podkoval?

Fr. Ni ne lego imali su tamo balotacioni za Beč pak su Šarenjaci zanovetali, obećivali i obletali kako mušice bez glave oko naših ljudi, ki nisu oteli čut za tovarsko meso i za zberseno pazinsko vino.

Jur. Tako se no daju kmeti višo za nos peljat od Karnjel i Šarenjaki.

Fr. Po Franića žminjski kmeti su pokazali, da su muži, da su čvrsti kako hrast, da jih šarenjački vetar neće i nemore slomiti. Oni su izabrali velikom većinom svojih 9 poštenih i trdih muži, ki nemare za porečko-pazinska obećanja, i ki te jednoglasno glasovat za našega poštenega Vitezića.

Jur. Eh onda Bog živi takove muže. Čast žminjskim biračem i fiducijarom, ki se nisu prestrašili žminjske «*kobilice*» porečke «*šlebetuše*» ni pazinskega «*šalandrona*»

Različite viesti.

Izvanredni «Prilog». Budući da nam se tuže iz raznih stranah Istre, da nisu primili poslednjeg našeg broja, odlučili smo izdati u nedelju dne 24. t. m. izvanredni «*Prilog*» za naše predplatnike u Istri i na otocih. Što nije stigao svim našim čitatelјem u Istri poslednji broj, nečudimo se ninalo pošto znamo, da je gospodi u Istri do toga stalo, da narod nedobije u ovo ozbiljno doba našeg lista te da tako nedozna kako se ima vladati kod predstojećih izbornah i što mu je činiti. «*Prilog*» će se razpošiljati u nedelju te preporučamo našim čitatelјem u Istri, koji nebi na vrieme primili današnjeg broja i nedeljni «Prilog» da to *odmah* reklamiraju.

Imenovanja. G. vitezu Albertu Conti podielilo je Njeg. Vel. naslov i karakter tajnika namjestničtva u Trstu; G. Jakov Mikalich kurat u Piranu, kanonikom suntolnoga kaptola u Kopru.

Sv. berma. Sakramenat sveto berme neće u ovo vrieme podieljivati presv. g. biskup dr. Glavina jer mu savjetovaše liečnici, da ide u koju kupelj radi slabog zdravlja. Sv. bermu podieljivati će gosp. biskup tekar u jesen, kad se vrati iz kupelji.

Naši kandidati. Na prvom mjestu donašamo naše kandidate za vanjske občine iztočne i zapadne Istre. Ujedno donašamo našega kandidata i za gradove. U današnjih okolnostih težko da ćemo uspjeti sa našim kandidatom u gradovih, al moramo i tu pokazati, da smo pripravni na borbu, da bi i u gradovih mogli prodrieti, kad bi se okolnosti bar nekoliko promjenile.

Izbornici Kastva, Voloskoga, Lovrana, Mošćenicah, Pazina, Buzeta, Pulja, Krka, Cresa, Lošinja, Kopra, Vodnjana i drugih gradovah dajte jednodušno svoje glasove našemu kandidatu, Dra. Franu Mandiću.

O izboru velikoga posjeda reći ćemo koju u budućem broju.

Zabava pol. družtva «Edinost» izpala je veoma sjajno prem nebijaše vrieme odveć povoljno. Naroda sakupilo se toliko, da bijaše prostran vrt gostione «All' Aurora» posve pun. Program zabave bijaše na obće zadovoljstvo izveden a mnogobrojno občinstvo zabavljalo se daleko po pol noći.

Preporučamo našim prvakom u Istri, da pripaze na moguće nezakonitosti kod izbora fiducijarah ili zastupnikah te da ulože proti istim protest. Protesti ići će u Beč, a nipošto u Poreč. U Beču zapovjedaju ljudi, koji neće preći preko temeljitih protestah na dnevni red.

Agitacija s novcem. Donašamo na drugom mjestu pismo podpredsjednika političkoga istrijanskoga družstva kojimi se pozivlju naši otučbenici, da rade za talijanske kandidate bez srdca i duše, obećavajući taj gospodin i novca ako uztreba. Nezna li taj pravnik, da to njegovo nedjelo zapinje o paragrafe kaznenoga zakonika i da bi on mogao slano platiti tu smjelost. Ali on misli da je pozobao sav monopolj ciele Istre i da će mu biti dopušćeno komandirati kuko mu se hoće. On hoće znati kako ide stvar: «un quadro esatto ed eventualmente provedere a tempo che il risultato finale corrisponda ai nostri voti». Oni žele doznati, koliko je fiducijarah za njih. Ako jih nije dovoljno onda će raditi iz petnih žilah, da dobiju toliko fiducijarah koliko im bude dovoljno, da proturaju svoga kandidata. To će oni uraditi podkupljivanjem: «*Pronta* (la Presidenza) ad indenizzarle delle eventuali spese».

To je staro orudje. Pred 6 godinah su davali po 80 for. svakomu fiuciјaru, kod zadnjih izborah davali su 50 for. za edan glas.

Već su počeli tom taktikom. Novac nudjaju već sada a toga će biti još više.

Pomalo gospodine doktore, vi ste zlo računali, kad ste mislili, da mi spavamo, mogli biste se kruto počesati ako računate da se prodaje «ščavo» kuko i blago.

Poznamo zakon i zakona ćemo se držati — pa rekli da smo šipjoni ili što vam drago.

Prijatelji i prvaci puka, pazite da Vas Šarenjaci neprevare, a vi fiduciјari gledajte se čuvati šarenih zmijah; mogle bi vas ujesti, a zmijin ugrizak težko je izlieći.

Tko traži najde. Slavno predsjedničtvo pazinskoga političkoga družtva misleći u svojoj straatvenoj zaslepljenosti, da je pučanstvo ciele Istre «puro sangue» pa usljed toga razasilalo je na sva občinska glavarstva Istre, nepazeć da li su ista u rukuh slavenskih ili talijanskih — naputke i molbe, da se zauzmu kod predstojećih izborah za carevinsko vieće za zastupnike, koji će «braniti talijanske interese i talijansku narodnost» proti težnjan «dei mestatori cranzo-croatia». Takove naputke primili su i poglavari čisto slavenskih občinah Materije, Kastva, Veprinca itd. Glavar občine Materije odgovorio je odmah na drzovito pismo gospode iz Pazina. Stalni smo, da će isto učiniti i glavar Veprinački a iz občine Kastav, kojom upravlja vladin komesar (čega gospoda u Pazinu neznaju) izostati će valjda zasluženo odgovor.*) Niže donašamo talijansko pismo pazinskih nametnikah i muški odgovor g. Kastelica, glavara u Materiji. Pismo glasi:

Onorevole Podestà!

Il Comizio elettorale tenutosi ieri a Parenzo per iniziativa della Società politica Istriana, proclamando i candidati proposti dalla Presidenza della Società stessa, ha con voto unanime addotate le seguenti misure:

a) che in generale tutti i patrioti presenti ed aderenti, nessuno escluso, si prestino con ogni mezzo pella buona riuscita delle elezioni degli elettori eletti nel comuni rurali; *b*) che in particolare in ogni comune elettorale avesse a costituirsi un comitato elettorale coll' incarico di prestarsi perchè le elezioni stesse riescano ovunque uniformi, e di tenere esattamente informata la Presidenza della Società politica Istriana di qualsiasi risultato od insorto ostacolo affinchè questa possa formarsi un quadro esatto ed eventualmente provvedere a tempo affinchè il risultato finale corrisponda ai nostri voti, interessando specialmente gli Onorevoli Podestà del capo luoghi per la effettuazione di tale deliberato.

Partecipando un tanto, la firmata non dubita punto che l' Onorevole Podestà sarà per corrispondere, locchè caldamente anche gli raccomanda; pronta ad indennizzarlo delle eventuali spese e con tutta stima si segna

Dalla presidenza della Società politica Istriana

Pisino 12 Maggio 1885.

Il Vice presidente
Dottor A. Mrach

All' Onorevole signore
Kastelich Gasparo
Podestà
Matteria.

Evo odgovor vriednoga glavara g. Kastelica:

Materija 14. maja 1885.

Ugledno predsjedničtvo «*Società politica Istriana*» u Pazinu

Odgovarajuć na Vaše pismo od 12. t. m., kojim mi javljate zaključak Vaše skupšćine u Poreču od 11. t. m. tičući se predstojećih izborah izvanjskih občinah u državni sabor i to:

a) da imaju svi patriote prisutni i odsutni, neizuzevši nijednoga, brinuti se svimi sredstvi za dobar uspjeh izbora fiduciјarah izvanjskih občinah i

b) da bi se imao u svakoj izbornoj občini ustrojiti jedan izborni odbor, koji bi se brinuo, da izpadu svuda izbori jednako i koji bi točno izvješćivao predsjedničtvo istarskoga političkoga družtva o svakom uspjehu ili zaprieci, da si ono uzmogne stvoriti točan pregled i da može u pravo vrieme sve poduzeti, da konačni uspjeh odgovara Vašim željam, priporučajuć osobito štovanim občinskim glavarom, da se izvrši spomenuti zaključak, u ime čega ste toliko ljubežljivi, da iste moguće troškove povratiti obećaste, — podpisani občinski glavar, kojega je slovenska mati rodila i koji se neće do hladnoga groba svomu narodu iznevjeriti, žali što se je ugledna «Società politica Istriana» toliko prevarila poslavši njemu gore spomenuto pismo i to u onoj kraj, gdje neće zaista naći mjesta talijanska prilizan ost. U ostalom meni nije poznato, da bi bila ugledna «Società politica Istriana» svojim savjetom ovdašnjemu slovenskomu narodu do blagostanja ikada pomogla te se takodjer i ja zahvaljujem za ponudjenu odšk odnino, koju ovdašnji narod ne treba.

Mi i naša braća istarski Hrvati, imademo naše slavno družtvo «Edinost», koje nam je već štošta koristnoga savjetovalo, te će se stoga naš narod jedino po načelih i savjetu družtva «Edinosti» ravnati i po zaključku stvorenom od preko 3000 naroda, sakupljenoga dne 10. t. m. u Lindaru birati ćemo u carevinsko vieće našega zastupnika veoma zasluženoga g. dra. Dinka Vitezića.

Sa počitanjem

Gašpar Kastelic,
obć. glavar.

Gospoda u Pazinu nisu zaista očekivala ovako odlučna odgovora a sada mogu se primiti za nos i upisati si za ušesa ovu krasnu lekciju našega poštenjaka i dične rodoljuba g. Kastelica.

Evo i drugo odgovora pol. družtvu u Pazinu:

Dr. Mrach, Pisino.

Ovde izabrano 28 fiduciјarah za dičnoga Vitezića.

Novac koj ste ponudili porabite drugde.
Kastavci *se neprodavaju.*

To je odgovor Vašemu pismu.

Kastav, 18. maja 1885. *Munić*

Je li vam ovo jasno gospodo u Pazinu?

Šarenjački agitatori. Javljaju nam iz Rečšćine, da se po onoj občini klate neke osobe, kojih je inače tamo težko videti. Medju ovimi opazilo se i neko g. P. C. iz Buzeta (Možda je to onaj P. C. kojega su nekoji htjeli učiniti glavarom u Buzetu, jer da je tobož pravedan i nepristran? Ured.) zatim nekog inžinira V. koji obećuje narodu cestu iz Roča u Lupoglav (dakako, dokle izbori prodju kako to navadno čine) a spomenutoj dvojici prilične u pomoć svuda i naš občinski sluga, koji obilazi pragove vanjskih kmetovah i nagovara jih, da izdadu svoj rod a pomognu svojimi glasovi naše krnjelskotaliјanske tlačitelje. Ufamo se, da je narod okrenuo ledja tim spletkurom i da je pokazao vrata tim drzovitim i nepozvanim gostom; budu li i nadalje obletavale slične ptice grabilice siromašne kolibe našeg seljaka, preporučamo svakomu, da pripravi metlu i da smrad na smetišće izmete.

Iz Voloskoga dobili smo odgovor na dopis iz Voloskoga, koga je »L'Istria« donesla u svom broju 177. od 12. t. m. u kojem bezobrazno napada na ondešnjeg župnika poštenog starca Vjekoslava Kranjeca, ali ga u ovom broju nemožemo tiskati radi pomanjkanja prostora. Neka se dakle uztrpe i naš vriedni dopisnik i Istrijin lažac, zadovoljit ćemo jednoga i drugoga, čim nam dostane prostora. —

Razsulo istar. pol. družtva. Kako nam iz pouzdanoga vrela javljaju, predsjednik političkoga družtva, namjerava duti ostavku t. j. imao bi se zahvaliti na predsjedničtvu. Uzrok je tomu, što nije sporazuman sa većinom mešetarah pol. družtva, koji da su predložili za kandidate ljude neodlučne i nutražnjake. Njegovomu mnenju pridružio se je i dr. Gambini, koji je već prije htjeo kandidirati proti Milevoju u velikom posjedu, ali da je od većine ušutkan i stoga mora mučati.

Baba pripovjeda »fanfaronade«, da je jednoglasno proglasilo onih 30 u Poreču njihove kandidate. Dà, jednoglasno, ali oni, koji su kod kuće ostali? Oni kojim su metnuli »muvariolu?«

Kako Pepić agitira. Prigodom poslednjih zemaljskih izborah bacio se g. Pepić iz Pazina prvi put u izbornu borbu za koju nije do tada nikad mario već nastojao svoju trgovinu i svoje gospodarstvo. On je kasno počeo mješati se u izborne stvari pa sada želi to napetom i uztrajnom agitacijom donamjestit. Vidjeli smo ga u vrieme zemaljskih izborah u Pazinu kako je laskavo molio, nagovarao zaklinjao, vukao strotu kmeta, da glasuje za neprijatelje svoga roda i plemena. G. Pepić pokazao se kao najvatreniji korteš, kao biesan protivnik. To pokazano i izkušano svojstvo neće da mu zabrdjavi pa ga rabi i sada za državne izbore. Budući pako da nemože obaći svu onu prostranu občinu, agitira g. Pepić pismeno. Dao si je naime litografirati listiće i ove šalje po svojih vjernih širom ciele občine. Više tih listićah poslali nam pazinski občinari na uvid i da se osvjedočimo kako se gospoda u Pazinu služe svimi sredstvi samo da postignu svoju plemenitu (!) svrhu.

Pisamce Pepićevo glasi:

Al Signor . . . . . .

Vi prego di *volervi* nella mattina del giorno Giovedì 21. cor. Maggio *portarsi* infallibilmente presso di me qui in Pisino premendomi sommamente di parlare con voi.

Pisino li 11. Maggio 1885.

Pepić.

Ma bravo g. Pepiću! Tko bi bio ni pomislio prije par godinah, da će se iz vas izleći tako valjan korteš? Nu kao Vaši prijatelji žalimo vas, da su vam vrguni ostali prazni i da će Vam ulovljene kukavice raztrgati prije il kasnije mrežu. Al što ćete, bolji uspjeh nije niti mogao biti kad se u pismu niti nespominju bicoli, tovarsko meso i brseno vino.

Kulturna (!) denuncijacija. Glasilo porečko-pazinskog konsorcija, krasna porečka »baba« rigajuć u svakom svojem redku otrov na one, koji su bili dne 10. t. m. u Lindaru, kulturno(?) denuncira i naše kmete iz Foškulina, Bamderna, Montrilja itd., koji su došli u Lindar, da čuju iz ustiјuh prijateljah naroda što njim je činiti i kako se vladati kod predstojećih izborah. Namjera dične »babe« nije druga, nego da one poštene naše muževe obtuži narodnim pljivicam, gospodi Krnjelom, da jih — ako su njim štogod dužni — za grlo prime, pred sud potjeraju i njihov posjed pod »bubanj« metnu. Ufamo se, da su si oni naši muževi i svi ostali, koji su bili u Lindaru zapamtili naš savjet, koji je glasio: da se nedadu od nikoga prevariti niti predstrašiti; a ako su komu što dužni, oni će morati svoj dug prije il poslije platiti pak raditi i glasovati za naše ili za talijanske fiduciјare i zastupnike. Svakomu je po zakonu slobodno glasovati kako mu savjest kaže a nitko nije dužan glasovati za onoga,

*) Odgovorio je g. Munić kako valja. Vidi niže. Ured.

komu je štogod dužan. Istrani! Onim, koji Vam straše »s peticijoni ili inkanti« recite otvoreno, da ćete glasovati po svojem osvjedočenju a dug platiti ćete čim Vam bude prije moguće. Nebojte se denuncijacijah porečke »lažitorbe«. Svatko se bori onim oružjem, koje ima, ona nemaa boljega, nije njoj dakle zamjeriti.

Tabor u Lindaru. Porečka «*lažitorba*» puna je novicah o našem sastanku u Lindaru i tom zgodom neima riečih, kojimi bi grdje nagrdila naše prvake.

Nego sreća, da se hrdja nelovi zlata i da laž gdje ruča tu nevečera. Najbolja preporuka našim ljudem jest, kada psuje ta «*grdoba*», jer onda tek naši ljudi počmu cieniti one, koje ona psuje i grdi.

Stara je istina, da onaj, koga svrbi, da se i češe. Ona je uzvitlala silnu buru — nju svrbi neka se češe, nju srdi jer je bilo mnogo ljudih a mi ju sjećamo one: *ss ti ti cichi sto.*

Mi nećemo opetovati ave što je bilo; bijaše ljudih iz svih krajevah Istre, ti ljudi će sami pripovjedati svojim prijateljem, koliko nas je bilo i što smo radili.

Čudno nam je što brbilje dični piskar »babin« »lindaraki Mate«, da nas nisu naime seljaci na skupščini razumjeli, a kad tamo, on nas razumio i čuo više nego li smo i kazali. Možda je taj delta naučio naš jezik u Zagrebu ili mu kao dilletant posvećuje osobitu pažnju. Mate, Mate! gdje ti je logika? Ti se prčiš, da si nas razumio prem si iz »Fiorence« a naši vriedni seljaci rodjeni u Istri, da nas nisu razumjeli?!

Isto se lahko moglo zbiti, da se je pomutilo babin »Mate« u broju naših, ali neznamo, kako je moguće, da Marko nije niti dobro pobrojio svoje. Zna se, da u Poreču one nedjelje nebijaše Talijanah nego 30 a kad tamo dr. Marko pripovjeda, da ih bijaše 10 panarah!? I matematikom se posvadio Marko!

Izborni sastanak Držao je g. M. Laginja u Sv. Mateju na Kastavšćini na Sensovu po podne. Naroda je bilo mnogo. Raztumačio je, zašto se pošilja zastupnika u Beč, zašto je Dr. Vitezić najbolji za našu stran, i koje naše potrebe ima on odkrivati u budućem državnom saboru. Narod je nauku dobro razumio, odobrio i odlučio dne 18 maja složno glasovati za one ljude, koji će na odlučeni dan dati svoj glas za Dra. Dinka Vitezića. Tako je! Narod govori: Nećemo pod Talijane! I pravo je!

Govor g. Laginje donesti ćemo drugi put.

Pišu nam iz Mošćenicah: Nemožem uzmanjkati, da Vam ne javim u kratko, kako je ovih danah ovdje jedan lovranski šaranjak nesramno agitirao proti brižljivomu zastupniku na car. vieću Dr. Vitezića u preporučivao ovudanjim kmetom nekoga Petrisa iz Cresa. Puntao je naime ovaj narod, da Vitezić nije u 13 god. što je na car. vieću, ništa učinio za narod; on da je uzrok, da je porto-franko dignut, da je dacija povišena na petrolij, on da je uzrok, da nije učinjen već odavna porat (luka) u Dragi Mošćeničkoj, itd. itd. Nekojim ovudanjim kmetom je to tako zatukao u tikvu, da im je bilo mučno to iz glave izbiti. Eto krasnog orudja, kojim vojuju pošteni emisari poreško-pazinskog konsorcija! Na čast Vam dični kulturonosci!

Izlet iz Pulja. Pišu nam iz Barbana. U našoj okolici vidjamo nekih čudnih lica, bielih bradah, visokih gostijuh — iz Rovinja, Pula, Kanfanara, koji vele, da se čude našoj lieposj panorami. Bože mili! koliko su maleni ti nositelji kulture! Kako da mi nepoznamo njihove tajne namere! Naši seljaci se nedaju zavarati i nevjeruju im.

Čudnovato da su svi pogošćeni od našega podeštata i svi prolaze kroz Vodnjan. Valjda imadu tamo svoj glavni štop — stato maggiore!

»Baba« mahnita. U zadnjem broju naša »babica« kao da je poblesnila. Nezna što u ludilu govori i kao da je zaboravila ono što je prije govorila, negovori o drugom nego kako da protura za lahki novac svoju staru robu — kandidate za carevinsko vieće.

Kad su bili ono nemiri u Liburniji. Liburnija je spadala u geografskom smislu Istriji — *buoni isolani* bili su pravi Istrani; sada kad je u Liburniji zavladno mir i kad je nekomu preselo mutit kašu — ta Liburnija nije više Istra, Kvarnerski otoci su kinezki.

Prije pripoznavala je Hrvate u Istri, sad ih više nehna, jer je tako odlučio pazinsko-poreški konsorcij; prije smo bili braća, sad smo dotepuhi. Mislimo da bi dr. Marko kojemu logika nije nimalo prijateljica, bolje uradio, da piše kako je počeo o »Crvenoj repici« (Barba bietoli) nego o politici.

Nabacujući se svakim blatom na ovaj siromašan narod bezobraznošću, koja je samo prirodjena toj kulturnoj svojti, usudjuje se ta razkokodakana klepetuša narivavati ljude za kandidate, koji nisu kadri nego klupe topliti u carevinskom vieću i živiti ništa ne radeći »alle spalle . . . .«

Dr. Vitezić je stranac jer je rodjen na Krku a dr. Petris jer je rodjen na Cresu, dva pedalja dalje u istom okružju, je čista krv istarska . . . . Ali doktore, tko vas je naučio misiliti?

Mi imamo dokaza, a i sami ste na sav glas vikali, tako da vam je morala policija grabiti i plieniti telegrame pri smrti vaše preko alpinske zvieznde Combija, da je vaša budućnost vaše težnje, vaš život u Italiji? Onda zašto naš ovdje nepustite na miru? Mi nećemo niti u Italiju niti u Hrvatsku mi ćemo ostati u Istri jer smo Istrijanci, jer je Istra većim pravom naša nego vaša.

Vidite braćo i »baba« sama očito veli, da su njeni kandidati liberalci, koji će braniti talijansku neku kulturu talijanske interese i talijansku narodnost . . . u obće sve talijansko . . . nama tih njezinih kandidatah netreba, griešili bi proti saviesti i proti istomu Bogu — kad bi jih za svoje poprimili. Nam netrebu ljudih, koji će braniti spomenute interese nego onih, koji će braniti Istru od talijanskih pijavicah, od ekonomičkoga rasuka, koji će znati kazati u Beču, da u ovoj zemlji neživu ljudi tudjega roda nego ljudi hrvatskoga jezika, koji su uvjek vjerni svomu rodu i svomu caru.

Nerešinocem! Pazite se braćo od lošinjske i osorske gospode. »Baba« vam preporuča, da za fiducijare izaberete nekoga rovinjskoga ribara, koji u Osoru uvjek pod vami jamu kopa, nekoga Zorovića, koji puše šnjim u isti rog i vašega ljećnika isto tudjinca, koji će proti našemu osvjedočenju glasovati za nekoga Cresana koga nepoznate.

Sjetite se dobra što je za vas izposlovno g. Vitezić, kojega da nije nebi vam niti djeca »oča naš« hrvatski učila u školi; sjetite se, da biraju svi lžulani kako jedan čovjek Vitezića — dogovorite se medjusobno i složno sa Puntakrižari, izaberite svoje ljude, koji će složni sa drugimi sebi na čast a vam na slavu za svoje muževe glasovati. Bježite od doktorića bez doktorata. —

Iz Kastva nam pišu, da je tamo kod izbora fiducijarah bilo sve oduševljeno. Svih 28. fiducijarah izabrano je jednoglasno. Evo odgovora pazinskoj i poreškoj gospodi na sve njihove mešetarije u Kastavšćini. Na drugom mjestu nalaze naši čitatelji odgovor bivšega glavara g. Munića na poziv talijanskoga političkoga druživa u Pazinu. Veće blamaže neda se kod ozbiljnih ljudih ni pomisliti.

Izbori obavili su se 18. t. mj. Dan prije u nedjelju sabrala se još mala četa protivnikah (!) kod Matuljah, da pripravi polje. Ta četa sastojala od 3 lica. Dva od ovih ne pripadaju ovoj občini, to su: Predonzani, geometar na Ricci, i neki Barich, geometar na Voloskom. K njim se pridružio i Gajanić. Nemožemo pojmiti, što ovaj Predonzani traži po Kastavšćini. Rodom je iz Istre, po narodnosti Talijan. Njega je vidjevati svako malo klatariti se po ovoj občini, osobito vidilo se ga u druztvu Gajanića. Upozorilo se c. k. kapetanat na Predonzani-a nu od tamo nikakva koraka. Još se je usudio na večer istoga dneva u grad Kastavi Sbilja će se talijanske smielosti. Tu je takodjer htio nješto po talijansku praviti, nu za to će kod sudovah odgovarati.

Čujemo, da je bio odveden na glavarstvo te preslušan na protokol. Tko traži, taj nadje!

Upozorujemo pako c. k. financijalno ravnateljstvo u Trstu na g. Barich-a, koji bi imao vršiti svoju službu a nepučati se u stvari, kojega neidu, jer će inače naši ljudi dobiti slab pojam od c. k. činovnikah.

O Gajaniću škoda je da se govori, jer o čovjeku, koji onako grdno kune i psuje Boga, nije vredno, da se ga spominje.

Iz krčme, gdje se je nalazio, bježali su ljudi, jer nisu mogli čuti njegovih bezbožnih kletvah, pak je sama krčmarica bila prisiljena zatražiti pomoć od oblasti, da se ga iz krčme odstrani. Došla k njemu 3 žandara, koji ga opomenuše, da neka prestane proklinjati, jer da će ga zatvoriti.

Čestitamo pazinskoj i poreškoj gospodi!

Tuča u Istri. Dne 12. t. m. harala je strašna tuča skoro u svih kotarih Istre i kvarnerskih otokah. U nekojih predjelih uništila je posve nadu siromašnog seljaka. Koliko nam je poznato pretrpile su najveću škodu nekoje občine u Koparskom i Puljskom kotaru a medju timi osobito Izola, Piran, Barbana, Vodnjan i Kanfanar. Dolaze nam takodjer žalostni glasovi iz Tinjanšćine, Savičente i sa otoka Lošinja. Jadan narod! Preporučamo već danas našim zemaljskim i državnim zastupnikom, da se u svoje vrieme tople zauzmu za našega sirotu kmeta, kojega biju neprestance svakojake nevolje i nesreće.

Prilog poreške »babe«. Danas nam stigao prilog poreškog listića u kojem zaludu tražimo uspjeh izborah u pojedinih občinah, koji su se do sreće obavili. To je za nas dobar znak, jer tom činjenjem pokazuje poreško »*brkandeo*«, da su u većini občinah propali oni, koji brane i zagovaraju talijansku kulturu i talij. interesse. «Baba» se boji reći istinu, da nemalukavju njezini emisari i da nepobacaju oružje u grm.

Pomorske viesti.

Navili za brodove sa jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk.	11.—	po ton.	dugah,
« Cette	«	12.—	» «	«
« Bordeaux	«	14	« «	«
« Maltu	«	18	« «	lisa
« Algeriju	«	22	1100	unč. franc.
« Messinu	«	20	1200	« mlet.
« Cagliari	«	25	« «	«
« Patras	«	25	« «	«
« Pirej	«	24	« «	«
« Aleksandriju	«	22	1000	
« Port-Said	«	25	«	

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk.	12.—	po ton.	dugah
« Cette	«	13—	« «	«
« Bordeaux	«	14—	« «	«
« Marsilju	«	15—	« «	bordun
« Cette	«	15.—	« «	«
« Port-Vendres	«	15.—	« «	«
„ Algeriju	„	28	po 1100	unč. mlet.

Navili za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk.	10.—	po ton. dugah
„ Bordeaux	„	11.—	
„ Rouen	„	10	po 1015 klg. brast. drva
„ „	„	24-28	po 1000 lit. vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tuzemstvu i inozemstvu.

Dojedrili u:

Trst 13. maja. Ellade, Gjadrošić iz Žen. — *Rieku* 7. maja. Maylath, Perasić iz Cette. — *Havre* 4. maja. Dante, Ivanušić iz Reuntone. — *Jakin* 29. prošla. Ellade, Gjadrošić iz Zen. 6 maja. Girolamo, Zagabria iz Liverpola. — *Melbournu* 7. ap. Giusto, Radoslović iz Samaranga. — *Falmouth* 7. ap. Giustizia, Valentin iz Fray Bentos. — *Mlietke* 9. maja. Tri brata, Rosić iz Londona. — *Trapani* 27. Mimi, Tominić iz Rieke. — *Liverpool* 7. Caterina D., Pošković iz Rieke. — *Montevideo* 31. apr. Tate, Marassi iz Brunswicka. — *Mobile* 27. aprila, Mater, Škopinić iz St. Thomas. — *Bremerhaven* 6. maja. R. Robinson, Morezan iz N. Jorke. — *Liverpool* 9. maja. Giusto dall'Argento, Ragusin iz Rio Janeira. Glnio, Campacci da Fray Bentos. — *Singapore* 2. maja Elmstone, Kusović iz Nove Jorke. — *Cardiff* 7. maja. Mirlan Ivančić iz Havre. — *Aleksandriju* 4. m. Irene. Pasquan iz Trsta. — *Carigrad* 26. apr. Giorgio Bošković, Ginović iz Žmirne. 1. maja. Cibole, Kozulić iz Nove Jorke. Drina, Kosović iz Trsta. 2. Srećna P., Škurić iz Savone. 2. Peleg, Matković iz Genue. 3 Esau, Mihalović iz Žmirne. 5. Niko, Bronzan iz Saloničа. 6. Tri sina, Antić iz Nove Jorke. Obilić, Damjanović iz Nikolajeva. — *Barcellonu* 9. maja. Catina Valentin iz Sonja.

Odjedrili iz:

Trsta 9. maja. John, Geletić za Batum. Mate, Sepić za Oran. — *Rieke* 8. maja. Trino. Vidulić, Biondina P., Vranić za Philippeville. Urin, Stipanović za Algier. Marte, Domini za Bordeaux. Velizid, Giusti za Cette. — *P. Rads* 25. aprila. Ban Mažuranić, Forempoher za Genuu. — *Jakin* 1. maja. Volunteer, Merlato za Trst. — *Cette* 5. maja. Orono, Raičić za Rieku. — *Wallaroo* 8. mar. Hiperion, Car za Canale. — *Marselje* 10. maja. Venere, Bacloh za Rieku. — *Genue* 9. maja. Adamo, Kopšić za Batum. Ukraine, Mirković, Abraham, Jelić za Cagliari. — *Carigrada* 27. aprila. Giorgio Bošković, Ginović. Drina, Kosović. 4. maja. Srećna P., Škurić. Peleg, Matković za Batum. 2, Triton, Kirinić za Korsik. 5. Rosana, Tomanović ža Gzante. 6. Niko, Bronzan. Esau, Mihalović za Marianopoli. Obilić, Damjanović za Miljotke. — *Falmouthu* 8. maja. Giustizia, Valentin za Liverpool. — *Havre* 9. maja. Dora, Radoslović za Novu Jorku. — *B. Ayresa* 29. aprila. Zia Caterina, Peselj za Falmouth. — *Sourabaye* 29. marcija. Heribea, Radoslović za Passaroeang.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	48.—	do	for.	54.—
» Santos	»	44.—	»	»	60.—
Šećer tučen	»	21.50	»	»	23.—
Ulje za jelo	»	42.50	»	»	43.—
» dalmatinsko	»	43.—	»	»	—.—
» talijansko fino	»	65.—	»	»	95.—
Riža talijanska	»	14.—	»	»	21.—
» indijska posk.		12.—			16.—
Papar Batavia	»	82.—	»	»	83.—
Bakalar Troms	»	31.—	»	»	40.—
Petrolj	»	9.60	»	»	—.—
Mast ovčarska	»	36.—	»	»	38.—
» engleska	»	50.—	»	»	50.50
Slanina	»	51 50	»	»	52.—
Masla	»	70.—	»	»	100.—
Loj Dalmat.	»	37.—	»	»	38.—
Naranče Sicil.	»	2.50	»	»	5.50
Rezići puljški	»	6.—	»	»	8.—
Limuni mnogo osk.	»	2.—	»	»	6 50
Mandole Dalm. osk.	»	—.—	»	»	—.—
Smokve stare	»	9.—	»	»	—.—
Leća	»	11.—	»	»	14.—
Vuna bosanska	»	105.—	»	»	115.—
dalmatinska		112.—			—.—
» istarska čista	»	116.—	»	»	—.—
Kože strojene poplat	»	140.—	»	»	165.—
» kravje	»	185.—	»	»	360.—
» teleće	»	352.—	»	»	616.—
» surove volovje ovdašnje svježe		48.—	»	»	56.—
» suho dalmat,		99.—	»	»	115.—
» » teleće		190.—	»	»	200.—
„ janjetje 100 komada		79.—	„	„	100.—
Slama	»	1.60	»	»	—.—
Šljive bosan.-srbske	»	16.50	»	»	17 50
» hrvatske	»	11.—	»	»	11.25
Pšenica posk. Odessa	»	9.50	»	»	—.—
Kukuruz vlaški	»	—.—	»	»	—.—
» banatski	»	7.50	»	»	8.—
» hrvatski	»	—.—	»	»	—.—
Vino puljižko		12.—			17.—
grško		11-25			13.—
dalmat. transito		15.—			24.—
istarsko		16.—			24.—
Raž Azow	»	—.—	»	»	—.—
Zob magjarska	»	9.—	»	»	9.—
» hrvatska	»	8.25	»	»	8.50
» arbanaška	»	—.—	»	»	—.—
Buhač dalmatin.		100.—			150.—

Trščanska burza

od dne 21. maja

Austrijska pap. renta	for.	82 30	do	for.	82.40
Ugarska »	»	92.25	»	»	92.50
Ista u zlatu 4%	»	97.45	»	»	97.60
Dionice nar. banke	»	851.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	287.—	»	»	288·50
Talijanska renta	»	93.25	»		93.50
London 10 lirah sterlinah	»	124.50	»	»	124.½
Napoleoni	»	9.84.—	»	»	9.84·50
C. kr. cekini	»	5.87	»	»	5.80
Državne marke	»	60·65	»	»	61·05
Iste francuske	»	49.90	»	»	43.25
talijanske lire	»	48 65	»	»	48·95

Lutrijski brojevi

od 16. maja.

Graz	16	89	34	27	29

dne 20. maja:

Brno	17	73	63	6	27
Innsbruk	2	83	33	87	16

Prilog. Današnjemu broju pridali smo »Prilog«.

Agencija za posredovanje
u službah i kod stanovanja
E. GEROMINI-JA
priskrbuje službe svake vrste u Austriji i inozemstvu. Kupuje i prodava kuće, po najugodnijimi pogodbami.
Piazza Ponterosso br. 2. I. kat.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Prilog k 21. broju „Naše Sloge“.

Neuku nauka.

Ministarstvo poljodjelstva dozvolilo je sledeće svote u gospodarstvene svrhe za Istru:

1) 1000 for. za nabavu plemenitih bikovah.

2) 600 for. za podignuće svilarstva.

3) 300 for. za nagrade za najbolje blago.

4) 300 for. za oplemenjenje ovacah.

5) 300 for. za nabavu dobroga gospodarstvenoga orudja i strojevah (mašinah).

6) 100 for. za nabavu sjemenja i cjepovah.

Za cielo Primorje, dakle i za Istru, odlučilo je dati isto ministarstvo za poduku u gospodarstvu na pučkih školah 2000 for.

Isto za cielo Primorje odlučeno je za gradnju i popravke vodah (zdenacah itd.) 3000 for.

Osim toga dalo je za prošlu godinu isto ministarstvo za poduku gospodarah u poljodjelstvu u Poreču pomoć od 500 fr. i za poduku učiteljah u gospodarstvu takodjer u Poreču 500 for. Napokon dobije gospodarsko pokušalište u Poreču svake god. državne podpore od 2000 for.

Za opekline i oparine najbolji je lek jajeći bielojak, kad se njim namaže. To je za ranu dobar lek, a svakomu je pri ruci. Takodjer bludi više nego ulje i pamuk (bumbak.) Prvo je kod takovih ranah zapriečiti djelovanje zraka, što prouzročuje bol, a to se tim najlagje i najbolje postizava sa bielnjakom.

Za gospodarice. Proti hrapavosti i pucavosti kože na rukuh upotrebi četrunov (limunov) sok, t. j. sok od citrona. Pjege uljene možeš očistiti s toplim mlekom i vodom, netrošeć sapuna. Ako ti se je crv ušuljao u suho voće, prosipiji me i to koro šafranove i crvića će odmah nestati. Udara li ti sud po boji (kolor) pročisti ga a vodom pomješanom sa zdravim sienom. Ako li je meso za kuhanje pretvrdo, dobro je u lonac u vodu uliti malo octu, to isto valja i glede ribe. Ako ti neće da bielance jaja pjeni, kad ga u zdjeli tučeš, pomješaj malo soli, i odmah će ti pjenušiti i dati se po volji izlučiti. Veoma dobro sredstvo proti ranam jest najprije jih izprati mlačnim kamilovim teom, a onda zaviti jih sa čistom krpom, namazanom žutim voskom, pomješanim s finim stolnim uljem.

Da kava neizgubi miris. Poperžena (izpečena) kava izgubi posve lako svoj miomiris pa sve da se u staklenoj dobro začepljenoj posudi čuva. No miomiris kave, dade se u njoj posve lahko uzčuvati, ako se po kavi dok je poprženo pospe nešto prosta cukura (kandis). Obično na dva kilograma kave uzimlje se 50 grama šećera, ili prostije rečeno 25 gramah cukara na svaki kilogram kave. Cukar (sladkor) obavije kavu, i prieči da miomiris izhlapljuje, a i ono što izhlapi upije cukar.

Priposlano. *)

Veleučeni gosp. Uredniče!

Dopustite, da Vam se javi sin krške Dalmacije, jer će tako održat obećanje nedavno Vam učinjeno, da iznese na vidjelo nekoje čine, kojih bi se skoro i sami Napulitanski komoristi sramili, dočim se neki ljudi, rodjeni u Istri onim ponose. Geslo mi je: štovat svačije osvjedočenje; a dok štujem tudje, mogu zahtjevat, kako i zahtjevam od svakoga, da poštuje i moje, pošto se tvrdo držim one zlatne naredbe: »Ne čini drugomu što nebi htio, da se učini tebi.« Nu neki ljudi neće, da ovo razumiju, već bi htjeli, da svaki čovjek trubi u rog u koji oni trube. Meni, čisto Vam kažem, nije mogao nigda rog omiliti, te sam ga rado puštao onim, koji su mu u trubljenju majstori. Hrvat sam rodom i činom, nije mi pak nit na kraj pameti koga pohrvatit.

Stalo se je pako proti meni psovat, jer sam Hrvat te izmišljati podle klevete i denuncijacije držeć me-risum teneatis-nihilistom — dakako i u savezu s njima. U tom smislu bio sam tužen buzetskom sudu, te je iztraga i započela. Tko me je tužio? Rekao je meni, pa i drugim osobam, Matija Gržinić, župan Humski, da me je denuncirao spomenutom sudu neki Ivan Grožić, rodom iz Draguća; tomu će se u veliko diviti, obzir izkazanog junačtva, slavno poštarsko Ravnateljstvo, kao poštarskom odpremaču. Mučno je vjerovat, kako čovjek može tako nizko spasti, da se bez ijednog uzroka laća klevetačkog zanata; nu pošto držim Matiju Gržinića poštenim čovjekom, mogu vjerovat njegovoj tvrdnji, usled koje sam se već obratio sudbenoj oblasti od koje se nadam, da će u svoje vrieme znati kaznit one, kojim je do klevete i denuncijacije.

Dne 5. t. m. bio sam preslušan od slavnog c. kr. pazinskog suda, kojem su bili odnosni spisi dostavljeni od buzetskog suda. — Kod pazinskog suda, razjasnio sam taj tobožnji moj nihilizam a dotični sudac, grohotom se tomu nasmijao kako se i ja gosp. Uredniče i sad smijem kad Vam ovo redakuh pišem.

Ovo se dogodilo meni, koji se nisam nit bavio nit pučao u političke stvari od kada sam u Istru stupio. Ako se dakle našlo ljudih, koji nebi bili uzmanjkali na vješalu objesit me, gdje jih nisam nit najmanje uznemirivao, promislite gosp. Uredniče, a nek promisle i Hrvati Istre, koji se politikom bave, nek promisli poglavito kmet, kako se u Istri progone ljudi samo stoga jer njeguju svoj materinski jezik i ljube milí hrvatski rod. — Narodnim dušmanom pak u Istri stanujućim, kojim je zanat podla klevete i najprostija denuncijacija, doviknut mi je pri svrhi: su šumu razbojnici!«

Lindar 12. svibnja 1885.

Vaš pokorni sluga
Juraj Matušić župn. up.

---

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara Uredničtvo.

!! POZOR!!

NB. POZOR OD PATVORENJA!

1884. IZLOŽBA U KALKUTI.
Diplom sa medaljom.

VLAHOV
elixir odobren po c. kr. vladi, preporučen od liečničkih strukovnjakah, odobren patentom ističnjenih državah Amerike.

Uspjesi postignuti: Svaka nerazpoloženost, nepovoljnost, kolike, gljiste, hemoroidi, simnice, vodena bolest, menstruacije, trunut, slabine.

Sišćanja krvi. Čisti ingaline i okrepljuje zdravlje. Svaka staklenka je providjena jednom napunicom, kako se ima upotrabiti.

Da se ingtje će onog lieka dodje, s nabdrva s njim izumitelj sve kavane, mirodjinice, slastičarne, prodaje like ah u svih glavnih mestih cieloga sveta.

Tvornica: Romano Vlahov u Šibeniku. Glavno skladište u Trstu ulica S. Lazzaro br. 1.

NB. POZOR OD PATVORENJA!

!POZOR!!

Agentura parobrodarske plovitbe za Sjovornu i Južnu Ameriku uputuje izseljenike uz nizku cienu, najbolje uvjeto i dobre preporuke. — Obratit se na ovlaštenoga Agenta.

10—6 **Giov. A. Gjaja, Trst.**

PRIPOSLANO.

Upozorujem štovano obćinstvo, da je mo Elisir VLAHOV dobio na posliednjoj izložbi u Calcutti 1883-1884. veliku kolajnu i počastnu diplomu.

Nadalje javljam, da nije to prvi put, ilo je moj nenad kriljivi Elisir bio odlikovan, već dapače održa mnoštvo kolajnah zlatnih, srebrnih i brončevnih od raznih izložbah.

Zahvalna pisma i liečničke svjedočbe preporučuju Elisir što većma svakomu. Razni medicinski učenjaci upotrobljuju ga u bolnicah i svuda postigna najbolji uspjah.

Sa počtanjem „Romano Vlahov“ iz Šibenika. 15—20

Moj Elisir Vlahov, želudačni likvor nadje se u svih glavnih gradovih svieta. Valja paziti na patvaranje. Način kako se razpoznaju prave staklenice jest: paziti da li je u staklenici utisnut: Romano Vlahov Šibenik, nadalje suhi pečat u škatuljici a na čepu pečat na ognju i napokom izvornu firmu na naslovu.

Veliko skladište **Šivaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajnah**, koje nije moguće razbiti a sjegurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej**, finih i prostih, za objesiti i za prenašati. 48—3

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve**, sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se poprave svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH-A

TRST, Via Acquedotto broj 23.

Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Ciene nemože se konkurence.

Molim čitajte!!

Pribavio sam si na dražbi za polovicu ciene cielo skladište jedne glasovite tvornice ponjavah i konjskih pokrivalah, te dajem radi toga dok ima na skladištu, za

samo 1. for. 75 nvč

1650 komadah, velikih, debelih širokih, neraztrgljivih

konjskih ponjavah.

Ove su ponjave 180 centim. dugačke i 120 centim. široke sa bojadisanimi poprietnicami, k tomu su poput daske debele i rad toga neraztrgljive. Ovih ponjavah imade dvie vrsti; prva vrst vrlo fine stoji for. 195; druga vrst 175.

Raspošilju se uz gotovinu ili pošt. pouzećem. Danomice razašilju se u sve krajeve svieta ove ponjave i jesu svuda na dobrom glasu jer se mogu upotriebiti mjesto pokrivala i jer su prije više nego li dvostruko stojale.

Nadalje imade još na skladištu:

400 kom. svilenih pokrivačah za postelje iz najfinije bauer-sville, u najkrasnijih bojah, crvenih, žutih, zelenih, žutkastih, šarenih, posve dugačkih za najveću postelju, komad for. **3·75**, dva komada for. **7**.

Stotine zahvalah i naručbah mjerodavnih osobah imadem u svojem uredu svakomu na ogled a ovdje usudjujem se nekoje objaviti.

G. J. H. Rabinovicz u Beču.

Primiv Vašu cienjenu pošiljku, naručam ovim još 30 komadah konjskih ponjavah iste vrsti kano i prve sa crveno-žutim rubom. — Vriednost ponjavah po for. 180 o. v. for. 54 je priloženo,

pr. Lovasz-Patonaska uprava dobarah: Pitying J. L.-Petona, Ugarska 8. aprila 1885.

Štovani gospodine! Molim Vas, pošaljite mi još 10 ponjavah, nu iste dobrote i veličine kano i prijašnje. Sa pozdravom Josip Ittinger na dobru Hinterthiersen Pošta Kufštein Tirol 10. aprila 1885.

Blagorodni gospodine! Primio sam dvie ponjave, s kojimi sam posve zadovoljan; trebam još 6 komadah, koje izvolite neodvlačno na meno poslati. S počitanjem Aug. Klaudi. Ried u Inkreis-u. 21. marča 1885

G. J. H. Rabinovitz, Beč.

Molim za 8 komadah ponjavah uz pouzetje kano i prvi put.

C. k. artilerijski nadporučnik Desiderij Moys pl. Ludrova u pojšku art. pukovnji 13. Temešvar 8. aprila 1885.

Gosp. J. H. Rabinovics, Beč.

Prosim pošaljite mi odmah još 2 ponjave kakove ste mi jur poslali, po mogućnosti svietle boje, sa pouzetjem Sa počitanjem Gejza pl. Kramarics, vlastelin, Bonc. P. Ajka.

Gosp. J. H. Rabinovicz, Beč.

Pošiljka 2 ponjavah dopada mi se; šaljite uz pouzetja još 4 komada konjskih ponjavah iste vrsti. Grof Ant. Khuen, Presburg.

Opomena. Budući da sam ja jedini preuzeo razprodaju ovih ponjavah, nemože je nitko drugi u toli neobično dugini i širini i dobroj vrsti za tako nizku cienu prodavati te se ovim opominje, da se čuva od padešanja oglasah.

Naslov: **Trgovina Tkaninah**

J. H. Rabinovitsch

6—3 Wien, II., Schiffamtsgasse.

Knjige

na razprodaju kod

Uredničtva „Naše Sloge“:

1. **Hrvatske narodne pjesme,** što se pjevaju u Istri i na kvarnerskih otocih; snižona cieua na **80** nvč.
2. **Oesterreich und die Kroatische Frage** (Austrija i hrvatsko pitanje); snižona cieua na **30** nvč.
3. **Discorso** proferito nella Camera dei deputati a Vienna, dal deputato Domenico Dr. Vitezić; snižona cieua na **20** nvč.

Tko pošalje vrhu iznosa 5 novč. dobiti će knjigu pod pasicom franko u stan

Budimska gorčica.

Preporuča se od najprvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domaćih, kano najuspješnje djelujuću votu gorčicu za čišćenje krvi i za bingo čišćenje želudca. — Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i liekarnah.

Vlastnici braća

Lozer v Trstu
20—4

Odlikovan grafički zavod

EN. FREISINGER for. 1·50

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—4 vecchio N ro 4).

Pečati iz kaučuka

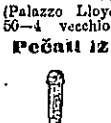

Najprikladniji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježnicom **samo for. 1·50.**

Samoglban žepni pečat fr. **1·20.**

for. 1·20

Nadalje svakovrstne počate za obćinske, župne itd. urede uz najjeftinju cienu.

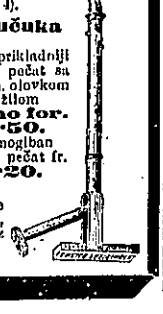

Veoma prikladno za darove kod berme.

Neočekivana sreća.

Kupio sam na dražbi sve skladište jedne glasovite tvornice žepnih satovah u Genui za polovicu obične ciene radi čega mogu lahko sledeća najfinije satove uz najjeftiniju cienu svakomu naručitelju stavit poslati, te su stojeći fini okopi satovah i uredjenje istih skoro toliko za koliko dajem sada čitav sat, a za dobar prave konvenira, a tim nestaje nizka kod naručbe.

Za samih **5** for. **10** novč. dajem elindrsku iz najfinijeg francezkog zlatnog double ili nikatovog srebra. Ista je kasikom sekundah točno na sekunde. Ista iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućana i težko pozlaćena for. **7**.

Samih for. **9·50** vašingtonska remontoirska od čistog double-zlata ili srebrnog kazalah fino uredjenim rubinovim nikla sa natpisnik bez ključa sa spremom za punciranje kućana for. **13**.

Samih for. **7·40** sankorovka iz najfinijeg double-zlata i srebrnog graviranje i gulobirane sa 15 rubinah, sa kasikom sekundah točno na sekunde. Ista iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućana i težko pozlaćena for. **7**.

Samih for. **7·40** sankorovka iz najfinijeg double-zlata i srebrnog graviranje i gulobirane sa 15 rubinah, sa kasikom sekundah točno na sekunde. Ista iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućana i težko pozlaćena for. **7**.

Za dobrotu svih ovih žepnih satovah jamči se kroz *tri godinah*.

Osim ovo dajem ciene pritaje se badava svakom satu elegantan, iz double-zlata satni lanac sa prijeki kljukom i k rubinom.

Naručbe uz pripošlanu unapred svotu ili poštarskim pouzećem šalju se na

Glavno skladište tvornice satovah Beč III Hintere Zollamtstrasse 9.

K. H. Rabinovicz.

Veoma prikladno za darove kod berme.

Prosto od carine.

po 35. for. s mramorom.

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u velikom izboru kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—2 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

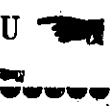

po 35 for. s mramorom

Ilustriranj cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

Odlikovan „Specialitet" P. Slocovich-a

Ljekarna „Alla Marina'

Čisto bielo ulje bakalarevo, izvrstno sredstvo za slabašnu djecu, služi za uništiti rakitiku, škrofule, nabreknuće žlijezdah itd. Cieno staklenice 60 nvč.

Ulje bakalarevo jodoželjezno, popravljajuće pokvarenu tvar krvi, pravi izpravitelj trpećih silah. Cieno staklenice 60 nvč.

☞ Naručbe uz pouzetje obavljaju se kretom pošte. 24—31

Blagorodni gospodine!

Držim si za dužnost, da Vam se za moje zdravlje zahvalim. Već me bilo ostavilo više ljećnikah, tada se utekoh k Vašemu *Dra. Rosa životnomu balzamu* te se odmah nakom druge staklenice očutih zdravim. Trpio sam na želudačnom krču i onesvještivanju, osobito na glavobolji i nesvjesti; trpio sam danomice svaku uru. Čim sam počeo uzimati Vaš Dra. Rose životni balzam odmah je bol popustila te sam sada posve zdrav i nadam se, da se bolest neće povratiti, jer ima 28 danah, da je iščezla. Mogu zaisto dra Rose Životni balzam svakomu što bolje preporučiti te to i činim kod svih mojih znanacah, koji trpe od iste bolesti. Zahvaljujem Vam se iznovice i jesam sa počitanjem

Mihovil Steiner,
posestnik u Zmaimu.

Brza i sjegurna pomoć za bolesti želudca i njezine posliedice.

Obrana zdravlja

ovisi gotovo o *sačuvanju* i *pospješenju probave*, jer ova je *glavna podloga zdravlju*, te *koli tjelesnom toli duševnom dobrostanju*. Najbolji *domaći lieк* za urediti probavu, primjerono mješanje krvi i odstraniti nezdrave čestice krvi jest već odavna poznati i obljubljeni

dr. ROSA životni balzam.

Priredjen je od *najboljih, liečnički najkriepljih zelenihah*; izkazao se osobito kano sjegurna pomoć kod *neuredne probave*, kod *zdr javanja, nadimanja, bljuvanja*, kod bolestih u *tjelu i želudcu, želudačnom krču, prepunjenom želudcu*, kod *navale krvi, hemoroidah, ženskih bolestih*, kod *bolesti u crevih, hipohondrije* i *melankolije* (sušlied slabo probavo); on oživljuje svu djelatnost *probave*, čisti kre te dobiva *bolesno tjelo* iznova *silu i zdravlje*. Uslied ove izvrstne vlastitosti, postao je *sjeguran ljudski domaći lieк* a radi toga svuda je poznat.

1 staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pisamah, lahko svaki pročita. Šalje se na *frankirana pisma* ne svo strane *uz pouzeće iznosa*.

OPOMENA!

Da se izbjegne nemilim zgodam, prosim sve p. n. gg. naručnike, neka zahtjevaju izrično dr. Rose-a životni balzam iz ljekarne B. Fragner-a u Pragu, jer sam oparlo, da su dobili naručnici od više stranah neuspješnu smjesu ako su tražili jednostavno: životni balzam a ne izrično: dra ROSE životni balzam.

Pravi dr. Rose-a životni balzam

dobiva se samo u glavnom skladištu B. Fragnera, ljekarna »kernomu orlu« u Pragu, ugao »Spornergasse Br. 205-3.

U Trstu: P. Prendini, G. Foraboschi, Jak. Serravallo, Ed. v. Loitenburg i Ant. Suttina, Carl Zanotti, ljekarnici.

U Zadru Andrović N.; Rieka J. Prodam; Dubrovnik J. Aleksić; *U Hrvatskoj i Slavonji sliedeće ljekarne: Zagreb* Arazim C.; A. E Milosrdna braća; M. L. Finkh; *Stara Gradiška* St. pl. Variačić; *Belovar* Alex. Hržić. *Osiek* J.G. pl. Dienes *Brod n. S.* N. B. Kuković. *Gospić* V. Vouk. *Gjurgjevac*: R. Pollaschek, *Jaska* E. p. Tomaj. *Ivanić* E. Tollović. *Karlovac* G. Findola i E. pl. Sladović. *Križevci* L. Brotsky. *Nova Gradiška* D. Dienes. *Novsko*: A. H. Drapczynski, *Otočac* V. Částek. *Ogulin* Jos. Finkh. *Pregrada* H. Bilinsky. *Zemun*: F. pl. Benko, *Sušak* J: Wertheimstein. *Valpovo* Alex Dezáthy *Vinkovci* Fr. Herzig. *Vukovar*. Fel. Kirchbaum. *Varaždin* A. Kusy. *Županje* Malter A.

Sve ljekarne i veće trgovine sa materijalnom robom u Austro-Ugarsko imadu skladišća toga životnoga balzama.

Tamo se također dobije:

Pražko domaće mazilo

proti oteku, ranam i svakojakoj upali.

Ako se ženam prsa upale, ili otrdnu, i kod svakog oteka, kod crva u prstu, i zanoktici, kod izvinutja, kod morske (mrtve) kosti, kod reumatičnog oteka, kroničnе upale u koljenih, rukah i ledjih; ako si tko nogu izvine, proti kurjem oku i potu noguh, kod ranjenih rukuh, proti lišajem, proti tekućim ranam, otvorenim nogam, proti raku i upali kože, nolma boljega mazila nego li je ovo.

Zatvoren otok brzo se izliči; *smrad koji iz oteka teče, izvuče ovo mazilo* brzo i rano izliči. Ovo mazilo je radi toga tako dobro, što odmah pomože i rana se *prije ne zaciteli, dok nije sav gnoj iz nje izvučen*. Zapriječi također rast divljega mesa i čuva od upale. Također ublaži bolesti. Otvorene i tekuće rane moraju se mljačnom vodom izprati, zatim se na nje ovo mazilo prilepi. 20—7

Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pokazao se ovaj balzam kano najbolje sredstvo; on odstrani nagluhost te se po njem zadobije opet jur izgubljeni sluh. 1 staklenica 1 for. a. v.

Nova
ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—9

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela cheviot od f 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Također na obroke.

Također na obroke.

Hotel de la Ville
u Trstu.

Zavod za kupelji, tople, studene i na žilebac (tuš) od 8 satih prije podne do 7 p. podne.

NB. Ulaznice dobivaju se kod vratara svratišta.

☞ Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lieк po dr. Maliću smatrati kano patvoren

Cviet proti trzanju,

po dr. Maliću.

je odlučno najbolji lieк proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestanu posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. **Traži se samo *cviet***

(Obranb. znamka) *proti trzanju po dr. Maliću« uz priloženo znamenje; 1. staklenica 50 nvč.*

☞ **Zahvala.**

Gospodinu J. pl. Trnkoczyju, ljekaru u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razna domaća lieкova bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, sjetim se na **Vaš dr. Malića kostobolni lieк za 50 novč**, te ei ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit uspjeh da se je majka nakom što ga je kratko vrieme upotrabljavala posve teških bolih oslobodila. Punim osvjedočenjem priznajem dakle dr. Malićev kostobolni cviet kano izvrstan lieк te ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti preporučam. Vašoj blagorodnosti izričem pako najsrdačniju hvalu; svim štovanjem.

Frano Jug,
52—14 posjednik u Šmarji kod Colja.

Planinski bilinski sirop kranjski,

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, pranoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 60 nvč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći sirupi.

Krv čisteće kruglјice c. kr. povl.,

nebi smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrnjih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak za 6 škatulah 1 for. 5 novč., Razašilje se samo jedan zamotak

☞ Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano osobito uspješne pripoznate, imade uviek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem.

Ljekarna Jul. pl. Trnkoczy-a »pri samorogu« u Ljubljani, Mestni trg br. 4.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosljskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 3½%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Pešту, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Clelovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devizah, efektah, također unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—19

Piccoli-jeva

želudačna esenca

lekarne Piccoli-ja »pri angelu« na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želucu i trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, hemeroide, zlatenicu, migreme, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djece.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani!

Vaša želudačna esenca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želucu. Svaki krat kada ju rabim, dutim polagšanje i zbolјšanje.

Josip Sočat, župnik, Kamnje, pošta Črnice.

Ovdje valja izreka »Čast zaslužku«. Vaša želudačna esenca, koju sam ja i mnogo drugih bolnikah rabio u bolesti, je uprav čudovite moći, osobito kod želudačnih bolestih.

A. Lupetina, župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrdjuje, da ima želučačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i pračudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne Županije; komad da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Vlassich, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi delavnih čutilah, boljestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santoninske; (kolešci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadičah 60 nvč. 1000 komadičah 5 for.

Sailolins pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), pljučnim, pranim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Zeliščni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim pranim i pljučnim bolestim, zasiljenju, kašlju, hripavosti, dušiljivomu kašlju itd. Odrašćani neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličić. Staklenica 36 n.

Tu navedena, kako sva druga ozdravlja se uviek friške dobe u lekarni 30—21

G. Piccoli-ja
«pri angelu»
Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom pošton uz pouzetje iznosa.

Zaloge u Trstu su u lekarnah pl. Leutenburg, Foraboschi, Prendini, Ravasini i Zanotti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

Javna trgovačka agencija

(Pubblica Agenzia Commerziale)
u TRSTU
Corso br. 22.

Odjel za izvlještja o domaćih i inostranih trgovcih, kako kodjer trgovačke i obrtničke vieti.

Odjel za namještanje u struke, za tvornice i za vinsko gospodarstvo. Prikazbi zastupnike i činovnike za sve tuj.

Zanimivo za sve

Posebna poslužba za male naručbe. Pošilja se na sve kraje na drobno družinam i gostionicam: Razno sočivo, kavu, mirodije, pomaranče, limune, voće, cvetje, rukodelsko orudje, pokućstvo modne predmete itd., sve po originalnih cienah uz malu provizilu, carine prosto.

Preuzme razpošiljanje i izručbu tiskanicah, okružnicah, conškah za budi koje pokrajine i stališe. 9—25

Podpisani časte se objaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osjeguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje tvornicu

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče »veoma nizkih cienah«. Izradjuju se pečati kojegod drago podobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: satovi; medaljoni automatični, škatulje za šibice. Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dionice itd. 48—25

Primaju se također pečati na popruvak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

Dobiva se i za mjesečne obroke.

ZANIMIV OGLAS

U velikom skladištu pokućstva i tapecerije **G. Ghersciak-a** Via Farneto br. 12. I. p. imade uviek pripravnih šustuh za postelje, izpunjenih sa veoma dobrom tvari u cieni od 6 for. napred.

Divani i sofa izpunjeni i pokriti veoma dobrom vrsti kretona i jute u cieni od 15 for. napred.

Pokućstvo za sobu, sjedala, naslonjači, stolice tapecirane itd.

Prima svaku naručbu tapecerije uz povoljniju cienu nego li ostali, budući da imade vlastitu **radionicu, tapecarijah, drvodjelstva i skladišćs tvarih za pokućstva.** 48—23

Dobiva se i za mjesečne obroke.

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo
- za fr. 4·05 iz dobre vune
- « « 6·— « bolje «
- « « 10·— « fine «
- « « 12·40 « prav fine «

peruviena iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **suknena obločila za gospe, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za zimni paletot za dame, meter f. 4.

Potne pliče po f. 4, 5, 8 do f. 12, jeden. Zelo lepa obločila, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tuffi), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviena, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neprosto. Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 prosto.**

Imam stalno zalogo suknja v vrednosti f. 100.000 a. vr ter se ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **suknov** po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kratke zelo **znižani tvarihsni cesi** razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **semoreje pošiljati uzeri**, ker bi od kacih sto naročb prišlk kmalu nič ne ostalo, in torej zgolja **sleparja**, ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in na od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—11

Nepristni ostanek se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, Poljski talijanski in francoski.

Latteria Milanese
(milanska mliekarna)
Acquedotto br. 17.

Podpisani amatra si dužnošću, upozoriti mnoga naručitelje, da ima u mliekarni **svieža i suha voća. izvrstne diviljačine, zeleninah sve polag cienah na trgu hleba genovezkog, kolačah mlečkih, slaščicah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla** svieža svaki dan iz Milana. **Kreme za cvariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mleka. Za objede i soirée** oskrbovanju se naručne sa pladnjevi povrhjem bogato nariesani, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačuo, nu ne izpod 5 kilog. 48—.0

M. Melchiore.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem naluzi se 48—9

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cieno košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive; čistila za noge, sagove; kiste svakovrsti; povošteno platno; lonce za cvietje i za riba; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

18—52 ☞ **Počastna diploma** ☜

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašašćem profesora Friedländusa, da se može ista upala plućih pronešena na zdrava pluća pomoćju zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nobi smio nitko kroviti u kućah, napose u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. **Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija,** je usisanje sa **izvrstnim smrekovim extraktom** pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočeno vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Broj 20. U Trstu 14. maja 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom raste male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Posl.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana nalaže: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskuju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka i 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebilježovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Biračem i izbornikom u Istri.

Već mjesece i mjesece napada se na naše muže u protivničkih nam novinah, talijanskih i njemačkih.

Ovih danah tiskali su se u talijanskih novinah proglasi. Ti talijanski proglasi tiskali su se takodjer posebice, na velikih papirih i debelimi slovi. Priljepilo se jih je po zidovih u gradih i selih. Poslalo se jih je uredom i pojedincem.

Što se je dogodilo, k čemu sve to, što hoće ti proglasi?

Izbori za carevinsko vieće imadu se obaviti. Narod ima izabrati muže, koji će u njegovom imenu u carevom gradu Beču govoriti i raditi zajedno s muževi drugih pokrajinah.

Prije dvanajst godinah za prvi put, prije šest godinah za drugi put obavljali su se takovi izbori po svih pokrajinah našega carstva, i u Istri.

Izvanjske občine pazinskoga, voloskoga i lošinjskoga kotara izabrale su oba puta dra. Dinka Vitezića. To je bio prvi muž, koji je u Beču podignuo svoj glas u korist istarskih Hrvatah i Slovenacah, za koje se do tada tamo skoro nit znalo nije.

Zagovarao je hrvatski i slovenski jezik u školi, u uredih i u javnom životu.

Odkrivao je rane našega naroda i krivice, koje mu se dogadjaju. Predlagao je načine, kako bi se imale ličiti te rane i odstranjivati krivice.

Svaku priliku je upotriebio, da se zauzme za duševno i tjelesno dobro našega zapuščenoga i siromašnoga naroda.

Za svoj osobni interes nije nikada radio, da, radeć za narod, radio je upravo proti svojim osobnim interesom.

Skoro će izaći debela knjiga, koja će svakomu i za sva vremena svjedočiti, što je on za narod govorio i koliko radio.

Uvjek je branio pravicu u crkvenom, narodnom i državnom obziru.

Mrzio je krivicu, ljubio je pravicu, za to je bio proganjan ne od naroda nego od njegovih protivnikah.

Lani i ljetos radilo se je proti njemu s raznih stranah, mrzka sredstva rabilo se je proti njemu, najpodlije spletke se je izmišljalo, da se uniši u njegovih izbornicih povjerenje, koje uživa.

On je čiste savjesti. On odgovara na sve to, ne sladkimi i laskavimi riečmi, nego svojim neumornim i uspješnim djelovanjem.

Njegovi izbornici neće se dati zapeljati nit spletkami nit varkami, nego će se za stalno obazirati na njegovo neutrudljivo djelovanje i pokazati mu svoje povjerenje s tim, da ga opet izaberu svojim zastupnikom u Beču.

Izbornici izvanjskih občinah kotara koparskoga, porečkoga i puljskoga nisu bili tako sretni pri izborih kako oni prvi.

U borbu su se dali pred 12 i pred 6 godinah.

Prije dvanajst godinah dali su naši izbornici svoj glas velikom pokojniku biskupu Jurju Dobrili. Kako je on ljubio naš narod, pokazao je u svojem življenju i na smrtnoj postelji. Glavna briga mu bijaše, da odgoji koliko je više moguće muževah, koji bi s vremenom vodili narod po dobrih putovih. Sam je posve skromno živio, a sve što je prištedio, dao je za odgoj svećenikah i drugih. U svojoj oporuci ostavio je sve svoje za podpore ubogoj mladeži iz porečke i tršćanske biskupije. Za to se zna po cieloj Istri, o tom svjedoči konvikt u Trstu.

On nije imao nikakve osobne svrhe nit osobnih interesah. On je radio i žrtvovao sve svoje za narod.

Prije dvanajst godinah valjda ga nije narod posvud poznao. Svakako nije pojmio znamenitosti izborah. Bio je ono prvi izbor. Nije poznao svojih protivnikah. Dao se je zapeljati. Nješkoliko glasovah više dobio Dobrilin protukandidat, talijanske stranke.

Prije šest godinah izabirali su naši izbornici zemaljskoga školskoga nadzornika Antona vit. Klodića, muža prezaslužna za školstvo u Primorju. I proti njemu digli su naši protivnici nebo i pakao. Osobito su mu prigovarali, da nije domaći, da nije iz Istre. Većina izbornikah dala se je pregovoriti. Nije bio izabran Klodić, nego njegov protukandidat, talijanske stranke, Talijan.

Dok Talijani izaberu Talijana za svoga zastupnika, stvar je posve u redu. Ali da Hrvati i Slovenci izaberu Talijana, to je, najmanje rečeno, čudno, neobične i žalostno.

Krv nije voda. Svaki čovjek ćuti više za svoj narod nego za tudji i prema tomu radi.

A bez zamjere: je li bivši zastupnik izvanjskih občinah kotara koparskoga, porečkoga i puljskoga išao kada medju narod, da sazneda za njegove potrebe? Je li kada ustmeno ili pismeno polagao svojim izbornikom račune o svojem djelovanju? Je li on kada razvijao program svojega djelovanja pred izbornici za izbornike? Je li kada u šest godinah progovorio u korist Hrvatom i Slovencem, njegovim izbornikom? Koliko mi znamo, moramo odgovoriti na sva ta pitanja sa ne.

Zastupnici talijanske istarske stranke nisu u obće u saboru govorili, a zadnje vrieme zauzimali su se za visoku pravnu školu u Trstu talijansku, medjutim što mi Hrvati i Slovenci neimamo posvud nit pučkih školah a nijedne srednje.

Talijanska stranka će i ovaj put napeti sve svoje sile, da nadvlada njezin kandidat.

S toga oni napadaji na naše muže, za to oni proglasi spomenuti na početku ovoga članka.

Kakov ima biti taj njezin kandidat, to kaže najbolje odbor, koji će postaviti kandidata. Taj odbor je odbor družtva: »Società politica istriana«.

Tomu družtvu, po njegovih pravilih je glavna svrha širiti talijansku kulturu i talijanski

PODLISTAK.

Istrionensia ili diple Babinoga Marka.

Ima časovah, gdje i «Rešetara» ostavi veselo ćudnost, ter mu crna tuga obklopi duh. Vjerujte mi, kad bih se bio s uredničtvom «N. Sloge» pogodio, da za novac čim tim napunim njezine stupce, povratio bih «duplu kaparu» i bacio pero, da ga za uvjek hrdja izjida; al sam tvrdo odlučio postojati kao narodni dobrovoljac na službi miloga mi istarskoga roda, jeda i ja doprinesem moj kamešak za zgradu, koja će se s milim Bogom i junačkom srećom ipak dograditi. Znao sam i prije, da će tuj biti borbe težke, dugotrajne a možda i krvave, ali to ipak moram izpovjediti, da sam precienjivao u našem sprotnjiku poštenje, lojalnost i čovječtvo. Obazrieh se malo bolje, pak se eto nadjoh «in colluctatione cum principibus tenebrarum harum». To su bane, moje ljute rane! A sad nije kud kamo da uzmakneš, a da te «Slogari» neobjede s nejunačtva.

* * *

Evo nas, a da toga neopreznog oka nit osjetilo nije, posred izborne vatre. Jedva je bilo zamjetiti prvo puškaranje šarenoga našega neprijatelja, kojega, gledajući pred sobom podlost, zmijinstvo versatilnost, kako da bolnom dušom nezavapiješ: Ah, kleti udesu, koji si narod moj privezao uz toli prefrigana djavola! Još lani, sedobi, upozorio sam Vas u br. 8. na agitaciju pod krinkom. «Babin» Marko, loši sluga goreg gospodara, još staroga ljeta 1884. stao huckati vižlad na siromašnu našu raju.

Ter ju turskim darivao darom:
Kome kolac, kome li konopac,
Kome britku sablju namjenjivō
Ajte, krsti, dijelite, dare.....

I uzvrtila se vižlad mlada: Yorkići, Nanutići, Extrapepići, (čitaj Refaći, observatori...). vižlad, koju «Stari kako i Napoleon III Lulića svoga povedoše na metjenih konjićih i limenimi demezkinjami na bojno polje, da privikvu puščanomu prahu, da bar laju na «tonsure» «visoke čizme» «na kranjske popove» po Istri i kvarnerskih otocih». Ali puštam s oka tu manju živad, prvo, jer bogme i Miloš Rešetar ima svoj ponos, a drugo što od te vrsti gamadi nemaš se osloboditi oružjem junačkim, već e malo zavrjele vode, petrolja, il onim praškom, što ga poznaju u svakoj tjekarni pod imenom «polvere d'insetti». Meni je danas, bane! lucta cum principibus tenebrarum harum.

* * *

Gdjegod ima ustavnoga čuvstva, u oči izbora, stranke razvijaju obćinstvu svoje programe. Naši jaslari, kojih sva nastojanja stiču se u njihovoj mješlni, *guorum deus venter*, kuražom zdvojnoga utopljenika dže se zubima i noktima svojih jasalah *«magnadore,»* ter se mašaju sumnjčenja, spletke, zasljepivanju, kakogod porečki «Omnibus» — po ustlinh svoje Istrijone nahrušta na *Kranjce, Tudjince, Ultramontance* na *Kirinčiće, Grškoviće, Močibobe, Jolušiće* i na onoga *Pinđulića*, talijanca *«puro sangue»*, koji, prem rojen u srcu Italije *«u bostanu u Omišlju gradu»*, a odgojen na Riečkoj hrvatskoj gimnaziji (kamo je i «Princip Riko» poslao bio, da se učvrsti u talijanskom čuvstvu rodnoga si jedinca) da taji svoje talijansko mleko, koji *«Pinđulin»*, da nije još pravo kranjski naučio, a hrvatski tek tepa; kakogod, velju, junak *«Marko»* iznosi nekakovo strašilo Starčevićanstva, od koga da državi prieti *«konac kraju;»* isto tako možete se domišljati onomu što bih Vam ja znao na dugo i široko pričati, kako su najmo *«principes tenebrarum»* — ti naši *«cavallieri della mancia»* prošle zime *«convenientes in unum»* su dalmatinskimi *«pour boir-ci»*, opisivali nas u Beču, kako su proti nami snovali, kako su rovali. Ufajmo se, da *«meditati sunt mania»*. Njihovo koncentrirano šalemiekovanje po bečkih salonih, imalo je, sva je prilika, bar za čas najbolji uspjeh, sudeć, po onom što se izmaklo neopreznosti *«Dr. Radivoja»* na hožićnih praznicih. Žvačući pečeni kostanj, pijuckajuć istarski refošk, razdobrovoljen čestitkami, kojimi ga njegovi stali obsipavati radi izgledanoga njegova promakoušća na «savjetnički krušac» (kruhoborstvo, uvlek kruhoborstvo!) otvorilo jadan kljun, razveže jezik da proriče poraz hrvatskoj stranci na cieloj liniji i zapjeva pjesmu koja počima *«Con Trieste e Danubio, noi siam ora in conubio»*, a dočima patriotičkim refrainom *«Mein Liebchen was willst du noch mehr?!*

Po tomu imate ključ, da razumijete kuražu *«Babinoga»* Marka od 8. nov. 1884, *«Ora o mai sarà caso di mandare alle camere un gruppo d' uomini(!) che abbiano per unico principio direttivo il bene del loro paese.* Dobro, koje jaslari nose našoj Istriji imali su kad pokazati. Evo već teče treće desetleće, da imaju u nečistih svojih rukah naše škure i sukno, a bogme i jesu dokazali, da njim je samo do svojih mješinah i do svoje vižlad. Dosta je spomenuti se *«Cudereve affaire»*.

Al čujte ga dalje dno 27. dec. 1884. *si potrà attingere quello, a cui forse non si crede possibile di arrivare. E così dev'essere, che in Istria alla fin fine, non ci sono partiti che uno solo: l' italiano* (brust!); *l' altro che vorebbe essere un partito non ha nè le aderenze* (Fambrijā i Tedeschiā dakako da nel), *nè la vitalità* (koju oni crpe iz jasalā), *nè l'intelligenza* (kojom se odlikuju Yorkići, Refadići) *ne le ricchezze. Ha bensì la potenza della forza brutta.* Tako «velieposlednik» Marko Babin.

Ova «mandria», koju bi hotio spraviti u Istriji Marko, imala bi biti «Parteifutter» talijanskoga kluba u budućem Parlamentu, o komu je drugda bulazniła Istrijona, kluba, koga konservativci Trientski (i ti blagdane napovjedaju) krste u svom organu utopljom, a ni Coronini neće za nj da znade, i tako, ako bi sve i uspjela lista «Babinoga» Marka, nebi jaslarom ostalo drugo, nego da u Beču potraže svoga para, stranku fukoljoznih.

Da bolje zabiju čavao bečkoga klevetanja i ulagivanja, naši «Januši dvojega lica», mahali su kladvom u talijanskom listu. Članak toga lista donosi istriona u svom 164. broju. Opisuju se tuj stranke u Rajchsratu i daje lekcija austrijskoj vladi, kako da se ponaša prema dalmatinsko-istarskim «Puljizim».

Sliedi ti, Austrijo-ovako se tuj od prilike diplomatizira-naše sunarodnike, i pod kola „njihove kulture skuči dalmatinsko istarske Hrvate. Pitanje Istarsko i Dalmatinsko neka se za sad pusti «in suspenso» med Austrijom i Italijom dok dozrije pa nek odluči «povjest dogadjajah». O toj

jezik u Istri. Ono hoće zastupnika, koji bi branio talijansku kulturu, tradicije i jezik. On hoće da se razpiši grožnje mešetarah tudjinacah, koji da bi htjeli na svaki način, za svoje osobne interese, lišiti Istru njezine kulture, njezinih predajah, njezinoga jezika . . . . i napravit ju hrvatskom, dakako i slovenskom.

Kao da bi se moglo pohrvatiti i posloveniti ono, što je hrvatsko i slovensko!

Reci mu, da ti nereče!

Jezik većine stanovnikah Istre je jezik hrvatski i slovenski. On ozvanja po istarskih brdih i dolinah već više od tisuć godinah. Njim se i u Istri obavlja služba božja sto i sto godinah. Njega su duhovne i svjetovne oblasti pripoznavale u svih prošlih stoletjih.

Sada u devetnajstom stolotju da se ga zatajiš! Da oni, koji ga brane, hoće nekoga pohrvatiti ili posloveniti!

Oni, koji šire u Istri talijansku kulturu i talijanski jezik.

Oni, koji bježe kad čuju u saborskoj dvorani govoriti hrvatski.

Oni, koji se neće obazirati na ono što se govori hrvatski ili slovenski, samo za to jer je hrvatski ili slovenski govoreno.

Oni, koji stanovnike Istre zovu prije izborah Istrani a poslie izborah Italijani.

Oni, koji u knjigah i novinah zovu Istru talijanskom pokrajinom.

Oni, koji vele, da ima u Istri pravo samo talijanski jezik.

Oni, koji smatraju Hrvate i Slovence za bezpravne ljude, te jih nazivlju »šćavi«.

Oni, koji rade na uništanje hrvatskih običnah samo za to jer su hrvatske.

Oni u obće, koji taje Hrvate i Slovence, ili u koliko jih priznavaju, rade da jih tjelesno i dušovno unište.

Oni hoće lišiti većinu stanovnikah Istre njihove izobrazbe, njihovih predajah, njihova jezika . . . . oni ju hoće učiniti talijanskom.

To su mešetari, to su, ako ne emisari, za stalno komisari družbe interesah koji nisu naši . . . .

Kako i što bijaše pokojni Dobrila to je dostatno pokazao svojimi djeli, koja se neće nikad zaboraviti i koja najjasnije svjedoče, da lažu oni, koji kažu, da rodoljubi u Istri rade za svoje privatne interese.

Niti o zemaljskom školskom nadzorniku nemože se kazati, da je ikada radio za svoje osobne interese. A isto vrediti će za stalno i za one muže, koje će rodoljubi proglasiti svojimi kandidati.

Zadaća je rodoljubah Istre i njihovih kandidatah:

Poboljšati stanje hrvatskoga i slovenskoga pučanstva Istre.

Pretrgati verige s kojimi je taj puk okovan te osloboditi ga jarma svojih protivnikah.

Probuditi ga, osviestiti ga.

Podučiti ga o pravicah, koje imade on i njegov jezik.

Pokazati mu, da nije »šćavo« nego slobodan državljanin, te u tu svrhu upotriebiti sva zakonita sredstva.

Rodoljubi Istre postigli su već uspjehah, što nam najbolje pokazuje trzanje protivnikah.

Narod upoznaje sve to više svoje protivnike, njihove spletke i varke; njihova sredstva i namjere te se daje sve to manje loviti u njihove mreže i zanke, u kojih bi ga htjeli uništiti.

Narod upoznaje također sve to više svoje rodoljube, njihove nakane i želje; on uvidja, da ovi rade požrtvovno i neumorno za bolje narodno stanje i to često na vlastitu njihovu škodu.

Narod upoznaje sve to većma, gdje je vjera a gdje izdaja; gdje je zlo a gdje je dobro; tko radi za njegovo uništenje a tko za njegov častni život.

Da li je to većina naroda upoznala, pokazati će predstojeći izbori.

Birači neka dodju u podpunom broju birati izbornike (fiducijare). Neka žrtvuju pol dana ili jedan dan za svoje dobro. *Izbornici neka budu pošteni muževi, koji se nisu nikad iznevjerili svojemu narodu a oni neka izaberu one zastupnike, koje njim bude preporučila «Naša Sloga» i «Edinost».*

Glavna skupščina

polit. družtva «Edinost» u Lindaru.

Dne 10. t. m. ostati će ubilježen zlatnimi pismeni u povjesti našeg narodnog pokreta. Toga dana obdržavalo je naše pol. družtvo glavnu skupščinu u krčnom Lindaru; tog dana učinjen je prvi korak od strane »Edinosti« u sredujoj Istri.

Protivne nam talijanske novine Istre i Trsta hucnule su narod proti skupščini; opominjalo se oblasti i pisalo njim, da istu zabrane; govorilo se kmetovom, da za Boga neidu u Lindar jer da će tamo biti krvi, da će svatko, koji gore dodje, plaćati 5 fr. više poreza i mnogo sličnih ludorijah. Pa sve te spletke i grožnje protivničke ostale su bez uspjeha. — Odbor pol. družtva sa pjevačkim sborom »Zora« iz Sv. Ivana i više rodoljubah iz Trsta te množtvom naroda dojuri na postaju Pazin okolo 11 satih u jutro. Vrieme bijaše da nemoje lieplje.

Tršćanske goste dočeka na kolodvoru odbor Lindarske čitaonice sa svojim predsjednikom g. Fabrisom na čelu, te sila naroda iz pazinske okolice. Čim je vlak stao, zaori urnebesni: *živili!* Gostovi se srdačno rukovaše sa domaćimi rodoljubi a pjevački sbor (36. pjevačah) ravnan od g. Štele-ta postavi se na kolodvoru u okrug te zapjeva prekrasnu koračnicu «Kolo». Pjevači bijahu od naroda oduševljeno pozdravljeni a klicanju: *živili* nebijaše konca ni kraja.

Povorka se uredi i uputi napram Lindaru. Pjevači pjevaju cielim putem vesele koračnice a narod jih svuda oduševljeno pozdravlja.

Odboru «Edinosti» i gostovom izadje iz Lindara u susret naš dični zastupnik g. Vitezić, koga pozdravi povorka sa gromovitim: živio.

Pred Lindaron zapjevaju pjevači: «Oj Banovci» i tom pjesmon ulegoše u ono gnjezdo hrvatskih Sokolovah pozdravljeni od silnoga naroda, koji je sve ulice Lindara zaokupio.

Na prostranom mjestu usred sela zapjeva «Zora» jošte jednu pjesmu i tad se narod razidje, da se okrieplji u gostionah i stanovih. Pjevači sa odborom sastadoše se u jednoj gostioni. Tuj je bilo krasnog pjevanja i oduševljenih napitnicah.

Nešto iza trećeg sata odputi se odbor na mjesto gdje se imala obdržavati skupščina, na pašnjak «Dvorina» nazvani. Naroda sakupilo se tuj toliko, da si ga jedva pregledati mogao. Sastalo se tu naroda iz ciele pokrajine; zastupani bijahu i najodaljenji kotari Istre. Iz donjih krajevah došle su deputacije a medju ovimi spominjamo ono iz Marčane, Kanfanara, Pula, Fontane, Krasn, Boljuna, Buzeta itd. itd.

Mjestance Lindar leži povisoko i vlada nad ostalom okolicom. Vidik je odatle vrlo krasan osobito na pazinsko polje, napram Novakom, na Labinščinu i na drevnu Učku.

Lindarski rodoljubi nisu mogli naći lieplšega i prikladnijega mjesta za skupščinu.

Nešto prije otvorenja skupščine zapjeva pjevački sbor krasnu pjesmu a silno množtvo od preko 3000 osobah zaori gromki: živili pjevači, živilo družtvo »Edinost«. U ¾ na 4 otvori skupščinu predsjednik g. Iv. Nabergoj. Pozdravi sakupljeni tuj narod, naznači cilj pol. družtva u obće a napose današnjeg sastanka. Preporuča narodu, da pozorno prati današnje razpravljanje, koje će biti od velike važnosti za cielu pokrajinu. Predstavi političkog odaslanika, kotarskog tajnika g. Jurčića, sjeti se Njeg. Vel. premilostivog cara, koji nam daje pravo, da se sastajemo i savjetujemo u javnih sborovih te pozove prisutne, da zaklikću Njeg. Vel. trokratni živio, čemu se je narod oduševljeno odazvao. Tada zapjevaše pjevači carsku himnu, koju je narod odkritom glavom slušao. Na koncu pjesme klicalo se iznova: živio Njeg. Veličanstvo.

Zatim javi predsjednik, da želi govoriti bivši zastupnik na car. vieću g. dr. Vitezić. Ovaj se popne na povišeno mjesto a čim ga narod ugleda, poče veselo klicati: »živio Vitezić, živio naš zastupnik!« G. Vitezić reče, da je došao medju ovaj pošteni narod, da ga osobno pozdravi, da mu se zahvali za povjerenje, koje je unj kroz dvanajst godinah postavljao. Rado bi dati račun o svojem djelovanju kroz to vrieme u car. vieću, nu danas je k tomu vrieme prekratko, a on je dao sav svoj rad za narod tiskati, te će moći svatko iz knjige suditi, da li je učinio svoju dužnost kao narodni zastupnik i da li je zaslužio povjerenje naroda ili ne. »Suda naroda ne bojim se« — reče nadalje — »jer sam si sviestan, da sam uložio svuda, gdje sam to mogao svoju riečˇza milˇmoj narod. Moje nastojanje ostalo je više putah bezuspješno, no Vi znate i sami, da to nebijaše moja krivnja već onih, koji rade svuda proti nam. Jedno sam ipak postigao u Beču, da sam naime gospodi dokazao da nas imade Hrvatah u Istri. Kad sam govorio prvi put u Beču, pitao se začudjen jedan ministar, da zar imade i u Istri Hrvatah. Danas toga više nitko nepita. O tom su svi osvjedočeni. Oni znadu, da nas imade u Istri veoma mnogo, oni uvidjaju i sami, da će i nam morati dati ono, što nas po zakonu i pravici ide. Prije 6 godinah, boraveć u ovih stranah, rekao sam Vam, da Istra mora biti naša samo budemo li mi radili i složni. Braćo! — zaključi govornik — Istra će biti naša jer mi ćemo biti složni, birati ćemo ljude naše krvi i našeg jezika. Ljude, koji poznaju naše potrebe i naše nevolje a takove muževe preporučam Vam braćo što toplije. Spomenuh, da se tiska izvješće o mojem djelovanju u Beču nu pripravan sam i sada odgovoriti na svaku interpelaciju, koju bi mi postavili moji izbornici u pogledu mojeg rada na car. vieću«.

Govor g. Vitezića bijaše često prekidan burnimi: živio klici, osobito pako na koncu nije se mogio silno klicanje utišiti.

Iza toga stupi na govornicu g. M. Mandić, da govori o prvoj točki dnevnog reda, o izborih naime u obće a napose o predstojećih izborih za car. vieće. Pozdravi

---

«povjesti događajah» dosti na dugo razglabali su Fambriji, Tedeschiji e via via. Pak da nije prefrigan Babiu Marko?! Donjeo je u svojoj «Baki» članak tobože talijanskog lista, izbrisao je nožu poročke cenzure, rekao je što je imao reći onim «gori» a u svoje pak vovje ne ulio je balsam one «pasje» Combijevo vjere u «povjest dogodjajah» od koje bilo govora u prvašnjih rešetanjih. Čuješ, komišiju, pusti da ja razapnem mrežu pod tvojom jabukom kad jabuka dozrije, padne li u mrežu, tvoja jabuka bit će moja — pade li kroz mrežu bit će tebi tvoje. Eh per Giove! erudimini qui judicatis terram, jer napokon radi se, više nego li o vašoj, o čijoj drugoj koži, a Istranin hrvatski lina braće:

Ma sviet se cieli izilo potopom
Imade brod naš sve što treba
A u Balkanu i Araratskoj.

* *

Onaj pasus o «povjesti događajah» vam će se činit nespretno umetnut. I bili bi ga izpustili, al je «panjokarom» toliko do zavaravanja «visokopoloženih» toliko i još više, do zaslieplienja svojih lahkovjernih, za nos zakolobarenih medvjedah. Tim smo pokročili u drugi dio današnjeg rešetanja. I tu je baš gdje oni razvijaju svu dialektiku svoje varenciaške vještine. Gori jim pod nogama. Tužan Dr. kako doživio sramotu Preradova «Mujezina», gdje mu je «Gledat propadati svoj prekrasni din (raj) «Ter izrodjen pravovjerni svlet.

Podrovali ga novonikli «Patria-otti» s usijanim Pier-Tonom na čelu, ter sa poročkog munareta kukuleleć spominje jadan «Keko» svoje pravovjerne na stegu, sljepu, jedinospasnu poslušnost. Po svomu «Leib organu« mamelučadi prorokuje «plenitudinem temporum», koja ima doći kad se svrši «povjest dogadjajah», a najbolji expediens za stanovite mu svrhe jest strašilo s «Cranzi, Croati, gente forastiere, Starčevićanci», koji prieče prielaz iz današnje pustinje u obećanu zemlju.

Tako, primjera radi, hucka Markova «Bulla» u I. br. t. l.: «*L'Istria nostra è fortemente insidiata.*» A znate li za koje strane prieti pogibelj? «*La bieca azione di tanta gente forastiera, che bizzosa e cupida* (reci da ti nereče!) *viene a mettere male fra di noi agitando un popolo col quale si stette per secoli in perfetta pace e tranquillità* (To bijaše onaj mir, koji postoji među gončinom i nasamarenim tovarom) *E se questa gente venisse adoperata per far giuocar bene gli elementi antagonisti in momenti difficili e supremi? Non ne diciam' di più. desiderosi di essere intesi da chi può e deve intenderci.*»

A sada čujte «*la morale del fervorino*»: «*A sanare ..... i pericoli impertanto è giuocaforza raccogliersi* (to se upravlja na «Patriot») *scegliendo quella via che più sicura conduce alla meta* (izpunjenje «povjestnih dogadjajahˇ) *E siccome le linee di nessuna specie d'indirizzo non sono mai rette — poichè le line rette in politica non sono mai esistite — ne viene che un incontro ed un punto comune resta sempre possibile* (med Istrioti i Patrioti).

Da je Marko imao expedlatur, košto nije, s lahka dokučno razloga, s velikim uspjehom mogao je illustrovati svoju katedratsku dikciju. Mogao je ovako od prilike katekizirati: I naš «Veliki Orient», kad su godine 1848. bili još apprendisti», hotili su udariti putem — linea retta — koji ravno vodi u Rim (dakako kušnuti papuču sv. Otca!), all jednoga liepoga dana zinule iz Lošinjske «fortice» čeljusti mjedenoga kokodrila i uputilo ga, da je probitačnije odabrati put krivudasti, jer napokon svi putevi vode u Rim. — Jezgra nauka jest, da «si sappia or cauti or audaci procedere negli incontri più ardui». Da je bar dielom ova lekcija koristila, vidjeti je iz br. 175. Istrione, gdje se donaša, kako predsjednik della S. P. (čitaj: Sempre Peggio) «raccomanda la maggior possibile concordia e il massimo zelo nelle prossime elezioni, dalle quali può forse dipendere il nostro avvenire».

Ali sva ova argumenta jedva bi bila kadra predobiti «Patriote», koji bi radi i oni do jasnaha, ali medjutim pomogao Istriotom vražić «Bacchus», k'o zavede» Pier-Tona» na drugi krivi korak, radi kojega poročki «Panjokari» ibiju ruke, jer jih je rešilo pogibeljnoga «Exaltadosa». —

* *

Al kud ćeš bane, ljuće rane! Došao neprijatelj, da posije zločesto sjeme i u njivu našu. I toga dana sprijateljili se naši Irudi i naši Pilati. Najnoviji događaji u Liburniji jesu vam još svježi u pameti, ne treba, da o toj stvari na široko razpravljamo. Istrijona u svom brbljanju od 21. marča t. l. daje koliko nespretno, toliko jasno razumjeti, kojom su paklenskom svrhom bili izazvani oni žalostni škandali. «Babi» se htilo, što joj se sniio: pridobiti Liburniju za nastajuće izbore: «badi a non dimenticarlo al tempo delle elezioni».

* *

Hoću da svršim. Neznam kako je vam pri duši čitajući ove hadske spletke. «Rešetara» ovdje ostavlja humor, instinktivnomu se stiska šaka. Čujući, kako se našega naroda i u krčnoj Liburniji našlo i još će se naći, koj za mjericu patvorena vina, za pladanj osalskog mesa lirli «nella tratta degli schiavi»; bilo mu je, da požali što se nije rodio Arapi u Afrikanskoj pustinji, jer već i Arapin pod svojim Mahdijem nesamo neće, da jih prodavaju drugi nego vole smrt, smrt od sramotna i sužanjskog života.

Gadni sebičnjaci, koj najveće naše svetinje, vjeru zovu kretinstvom (vidi rešetanje u Istrioni br. 8. 1881.), potiačuju našu narodnost i hoće, da ju spregnu pod kola talijanske kulture (vidi otvoritbeni govor zemaljskog kapetana od 26. nov. 1873.), i uročuju se proti obćoj domovini; još imadu bezobraznosti stupiliti pred nas, katolike, Hrvate, Austrijance, da nas primane podpisati našu smrt. Od talen se ć svršit ću riečmi, dalmatinskog rodoljuba.

Falsi apostoli d'una civiltà d'invernicatura, liberali, che a sostegno delle vostre tesi non avete che l'egoismo dei vostri personali interessi..... Mentre gli spiriti veramente liberali, guardano con compiacenza il risorgimento di questo popolo slavo, che ha già incominciato a portare alla civiltà il contributo del suo genio, voi contraffacenti della civiltà, negate che — lo slavo dell'Istria, — compia la sua missione, non con mezzi violenti e rivoluzionarii, ma all'appoggio di quei titoli di diritto pubblico, che dal suo Sovrano gli sono garantiti e che i vostri dispetti sono impotenti a cancellare.

Rešetar.

viv sakupljeni narod i razloživ u kratko uzrok rad kojeg se danas sakupilo toliko množtvo puka, ocrta troju vrst izborah t. j. občinske, zemaljske i državne izbore. Razloži kakovo je stanje u naših občinah, kojimi vladaju narodni naši protivnici, kojim nije stalo do dobre uprave nego jedino do toga, kako bi nas odnarodili i uništili. Spomenu razne spletke i varke prigodom občinskih izborah od strane Šarenjakah i Krnjelah. Oni, koji naroda nikad nepoznaju, koji za nj inače ništa nemare, laskaju mu se, kume se s njim i druže u vrieme izbora, da ga zavedu i prevare. Občinski izbori jesu pako podloga i zemaljskim i državnim izborom. Važnost istih ne treba dakle na široko tumačiti.

Savjetuje narodu kako mu se je vladati kod tih izborah; navadja više primjerah kako ga Petri, Pavli, Pepići itd. slijepe i varaju. Preporuča narodu, da se čuva tih pijavicah i da vjeruje onim svojim muževom, koji su uvjek medju njim, koji se s njim vesele i koji s njim plaču.

Predje zatim na zemaljske izbore. Razloži važnost istih, spomenu pojedine narodnosti Istre, razmjer istih i razmjer naših zastupnikah napram talijanskim zastupnikom u domaćem saboru. Pokaza kako postupaju narodni protivnici i kod tih izborah, kako nam se i tuj nanaša silna nepravica i kako se mornju u zemaljskom saboru odnošaji promjeniti, što odvisi većinom od samog puka, od samih biračah.

Napokon progovori o predstojećih izborih za carev. vieće. I kod ovih postupalo se proti nam i postupati će se zaisto kako i kod občinskih i zemaljskih izborah. I sada služiti će se narodni protivnici svimi mogućimi sredstvi, da naše izbornike zavaruju i zavedu. Neće se oni bojati nikakvog sredstva, pa bilo ono još tako mrzko i podlo. Podučajo birače što njim je raditi, da prekriže račune Krnjelom i Šarenjakom. Preporuča njim slogu i pouzdanje u narodne naše prvake, koji će sve sile uložiti, da naša sveta stvar pobjedi. Sjeti se na konou, onog muža, koji je kroz 12 godinah neumorno i uztrajno branio prava hrvatskog i slovenskog naroda Istre, koji je sin ove tužne zemlje, i koji reć bi jedino za to živi, da pomogne svomu poliačenomu i prezrenomu narodu. Taj muž je naš bivši zastupnik u carevinskom vieću, muž koji je podpuno opravdao Vaše povjerenje, muž, kojim bi se ponosila svaka stranka i svaki narod a toga muža preporuča govornik prisutnim biračem, da ga i sada počaste izborom, da ga iznova šalju u Beč, da ga opet izaberu svojim zastupnikom.

I ovaj govor odobravalo je više putah občinstvo a na konou zaori jednoglasno: *Živio naš zastupnik; Živio g. dr. Vitezić!* Nekoliko biračah približi se g. Vitezića, podigne ga u vis a narod stao ga iznova pozdravljati sa gromkimi: živio klici.

Zatim zamoli rieč kmet iz Gračišća g. Frane Poldrugovac. On reče, da nevalja kuća bez dobrog gospodara niti stado bez vrla pastira. Nas žele protivnici ostaviti bez takovog pastira. Kaza dalje kako se naše birače straši i kako njim se grozi. On da se neboji nikoga; on će raditi i glasovati po svojem osvjedočenju i po svojoj savjesti. Svoj glas dati će jedino onim, koji se izjave, da će glasovati za g. Vitezića.

Zadobiv rieč g. P. Peršić reče, da je sretan što može pozdraviti toliko množtvo hrvatskog i slovenskog naroda na hrvatskom tlu. Ovo tlo — reče — koje smo baštinili od naših djedovah, tako nam je sveto, da ga nijé rodila majka, koji bi nam je oteo. U njem počivaju kosti naših pradjedovah a mi je moramo svimi silami braniti i štititi. Kud god smo prošli Istrom — reče nadalje — našli smo tugu i nevolju. Narod muči se i kini svuda nu težko mu je živiti jer mu je sve protivno.

Govorilo se do sada o izborih. I on želi koju o ton reći. Pita se koga ćete birati? Odgovor je lagak. Koga da birate nego li onoga, koji je medju Vami niknuo, koji je medju vami odrasao. Spominje krieposti i vrline hrvatskog naroda, koji je dao caru i domovini toliko glasovitih svećenikah, vojskovodjah i drugih muževah. On se ponosi tim narodom, on je sretan što je sin toga naroda, on uvidja i danas istinu Preradovićem izrečenu: «Junak se rodio na junačkoj zemlji.»

Protivnici nam taje naše porieklo. Nieču nam da smo Hrvati. Nu zaludu hjim trud. Mi smo Hrvati i toga se pred nikim nesramimo. Mi idemo polagano napred jer nailazimo svuda na zaprieke nu neka nam i ovdje vriedi ona naša: »korak za korakom a junak za junakom«. Zar da Vam i ja preporučam koga da birate? Meni nije toga treba. Vi znate i sami koga ćete birati. Muž je to koga je ova hrvatska zemlja rodila i koji je danas u Vašoj sredini. Nadam se, da ćete dati svi Vaše glasove tomu vriednomu mužu. Zemlja bi Vam kosti izmetala, da birate čovjeka, koji nije Vaš. A što bi rekli tomu Vaši potomci? I oni bi Vas proklinjali da ste izdali svoj rod, da ste izdali ovu zemlju. Učinitelj pako onako kako je pravo i pošteno blagoslivljat će Vas suvremenici i daleko potomstvo. Vidim na Vaših licih, da ćete birati narodnog odabranika. Uzet ću si sobom milo uvjerenje, da su danas Istrani prisegli birati svoga čovjeka, g. Vitezića. Ovaj hrvatski barjak, što se vije nad našimi glavami, nek nam bude svjedokom, da ćemo sve što danas odlučimo, pošteno i rodoljubno ovršiti. Nitko neće biti sretniji od nas, kad budemo došli, da ste održali svoju rieč, da je urodio naš trud dobrim plodom. Pokažite braćo Istrani, da znate štovati i cieniti svoje, da se nebojite nikoga, kad se radi o Vašoj glavi. Medju Vami neka vlada ljubav i sloga, a ja Vam prisižem, da ono što budete učinili za Vašeg odabranika, da će Vam on to stostruko svojim radom vratiti. Preporučam Vam dakle čestitoga g. Vitezića, komu kličem, da ga Bog poživi i Narod pozdravi burno govornika sa: Živio g. Peršić i živio g. zastupnik Vitezić.

Kad se je narod utišao, zapjeva sbor poznatu krasnu pjesmu: »U boj« koja je prisutne silno zadovoljila i oduševila.

Nakon pjesme zadobi rieč kmet iz pazinskog polja g. Josip Ujčić. Govornik reče, da pozdravlja veselim srcem toli mnogobrojnu braću i želi, da bimo se više putah ovako sastali te jedan drugomu svoje nevolje kazali. Kud god pogledam reče širom mile nam Istre svuda vidim nezadovoljstvo, čujem plač, i narikanje. Sve se tuži na težki juram, na nevoljno stanje, koje se neda više podnositi. Došla su k nam braća, da nam pomognu to nesnosno breme izbaciti, došli su nam prijatelji, da nam savjetuju, kako ćemo se težkog jarma osloboditi. Naši protivnici siju medju nas slabo sjeme, koje njim žalibože nosi dobar plod. Ustanimo na noge pa uništimo to nesretno sjeme, da nas dalje ne muči i nedavi. Medju nami širo se talijanski vjetrovi a mi njim se moramo suprotstavit i pokazat, *da se neboji hrvatska bura talijanskog vjetra.* Milu braćo — nastavi govornik — pripovjeda se, da je živio jednoć mudar otac, koji je imao 7 sinovah. Imao je liepa posestva nu i mnogo neprijateljah. Prije nego li je imao umrieti, zapovjedi svojim sinovom, da doncsu svaki svoju palicu. Sinovi dodju k otcu donesav svoje palice. Starac zaveže u snop svih 7 palicah te poda snopić jednomu po jednomu sinu, da ga prelomi ako može. Uzalud su sinovi nastojali, da prelome snopić palicah. Tada uzme starac snopić, razveže ga i dade sinovom, da prelome jednu po jednu palicu. Sinovi prelomiše tako sve palice. Sada dade starac djeci sledeći nauk: Evo djeco snopić od 7 palicah niste mogli na jednom prelomiti, nu vi ste prelomili palice jednu po jednu. To Vam neka bude naukom, da dok budete medju sobom složni, dok se budete ljubili i dok budete jedan za drugoga radili, da Vas neće nijedan neprijatelj nadvladati, da će Vas svatko štovati a bude li za potrebu će Vas se svatko i bojati. Nu čim se razdielite, čim se posvadite, nestati će Vaše moći, nestati će sloge i ljubavi a tad će Vas svatko lahko predobiti, nadvladati i uništiti.

Budemo li i mi braćo Istrani sada kod izborah i uvjek za buduće složni i jedini, kako ono starac svojoj djeci preporuča, neka dodje Turčin al Talijan nećemo se ga bojati, već ćemo ga protjerati odkuda je došao.

I nas bi htjeli Šarenjaci i Krnjeli posvaditi i razdieliti al mi se nedamo. Nas neće pečćica Talijanah predobiti samo budimo složni.

Oni nas uče, da zatajimo svoju vjeru i svoj jezik pa da budemo izdajice Boga i svojga roda. Vas i mene rodila je hrvatska majka, koja me nije učila pitati: «da me pan» već «daj mi kruha»; nije mi govorila: «da me acqua» već «daj mi vode»; nije me učila: «in nome del padre» nego «u ime otca». Držimo se dakle braće Istrani svojega, kako se drže Talijani svojega. Slušajmo našega dobroga cara, budimo složni, ljubimo se medju sobom a najviše našu domovinu pak se nećemo bojati nikoga.

G. Ujčić govorio je toli mudro, srdačno i razumljivo, da se što takova rjedko kad od priprosta kmeta čuti može. Narod mu je silno povladjivao a kad je dovršio, zaori množtvo naroda oduševljeno: živio Ujčić! Mi čestitamo i ovdje g. Ujčiću a želimo vrude, da si njegova braća, istarski kmeti, dobro zapamte njegovu mudru nauku.

Tim bijaše riešena prva točka programa.

Na to dobi rieč g. M. Mandić da pregovori o drugoj točki, t. j. kako bi se duševno i tjelesno pomoglo pučanstvu Istre u obće a napose pučanstvu pazinskog kotara. On reče, da će se ograničiti na prvi dio ove točke t. j. da će koju reći o duševnom napredku i boljku naroda. Razdieli ovo pitanje medju crkvu i školu. Crkva, dotično njezini službenici, svećenici prate svakoga člana crkve od poroda pa do hladnog groba. Od njih zavisi ponajviše čudoredni odgoj naroda. Sretan li je onaj narod, koji imade prave svećenike, koji ga neostavljaju ni u dobru ni u zlu; koji su mu pravi prijatelji i savjetnici, koji su mu pastiri po nauci Kristovoj. Takovih svećenikah podala je providnost božja i našemu narodu u ovoj pokrajini. Oni su pravi apoštoli hrvatskog i slovenskog naroda Istre. Kao što su prvi apostoli imali skusit svakojakih nevoljah od židovah, tako su i naši svećenici izloženi proganjanju, ocrnjivanju i klevetanju modernih židovah, Šarenjakah i Krnjelah. Nu pravi svećenik neboji se nikakve pogibelji, njemu nije prevelika nijedna žrtva, kad se radi o dobru njegovog stada. Ove nauke drže se i naši čestiti svećenici. Oni izlažu otvoreno svoja prsa neprijateljskim navalam da zaštite povjereno njim stado. Govori nadalje o dužnostih svećenikah napram narodu te o dužnostih naroda napram svojim pastirom. Preporuča svećenikom, da i nadalje rade požrtvovno za ovaj mukotrpni narod u narod zaklinje, da ljubi, štuje i cieni svoje prave pastire, da se u nje pouzda i da radi po njihovom savjetu, koji može biti njemu samo na korist.

Zatim predje govornik na drugo pomicalo duševnog boljka, na školstvo. Govori ponajprije o pučkom školstvu, reče kako nam se i u tom nanaša velika nepravica prem plaćamo školske namete kano i naši susjedi. Nabraja velik nerazmjer medju hrvatskimi i talijanskimi školami, pita narod je li to pravedno je li se zbilja Talijani brinu za naša naobrazbu kako to u svojih novinah trube? Izliče koliko je hrvatskih a koliko talijanskih školah u pazinskom kotaru. Zakon pripisuje pučku školu za 40 za školu sposobne djece. Koliko imade djeco u tom kotaru bez škole? Koliko imade hrvatske djece, koja se truju u talijanskih školah? Naši neprijatelji nedaju nam školah jer hoće, da ostanemo tupi i glupi, da nas bolje varaju i s nami gospodare. Takovo žalostno stanje u pučkom školstvu nebi smjelo dalje potrajati. Podučuje narod što mu je činiti da zadobije svoje škole. Opominje ga, da kad jednom takove postigne neka šalje marljivo svoju dječicu u školu jer nam nekoristi ni najljepša škola niti najboljі učitelj ako nešaljemo djecu redovito u školu.

Glede srednjih školah stojimo još gore. U zemlji imadu Talijani i Niemci po dvie i tri srednje škole a ogromna većina slavenskog pučanstva nejma niti jedne. I ova nepravica mora se izpraviti. I za srednje škole treba, da se svakom zgodom izjavimo, hoćemo li duševno napredovati; želimo li odgojiti ljudih, koji će za nas snovati i raditi moramo imati i srednje škole a do naroda stoji, da to na svakom mjestu zahtjeva. Na konou preporuča govornik svećenstvu i narodnom učiteljstvu, da si složno podaju ruke, da spojenimi silami rade na duševnom polju istarskih Slavenah, jer jedino tako možemo se otresti tudjeg jarma, jedino tim možemo pripraviti narodu boju budućnost, što on želi, da se čim prije postigne.

O drugom dielu iste točke progovori g. dr. M. Trinajstić. Spomenu, da se je čulo veoma liepih govorah, koji su prisutne vidljivo dirnuli. I on želi, da bi njegove iskrene rieči pale u plodnu zemlju. Govoriti će kako bi se materijalno dalo narodu pomoći. Reče, da se o milostinji nemože živiti a k tomu milostinja ublažuje samo nevolju ali ju nezgonja. Naroo, koji želi doći do blagostanja mora neumorno raditi i brižno štediti. Nu kod svake radnje hoće se raznih sredstvah. Ova se pako nenabavlja bez novca. Do novca dolazi se pak dan danas težko. Osobito siromah nemože se lahko u nevolji pomoći. Ako i dobije gdjegod novca u potrebi, nije mu taj novac od koristi već na škodu, jer mora za nj tudjim pijavicam silne interese plaćati.

Spominje muževe, koji su nastojali raznim narodom u tom pomoći. Počelo se podizati pučke hranilnice i posujilnice. Tu bi našao siromah seljak i maleni, obrtnik uz malene interese u nevolji novca. Govori kako su nastale slične novčane zadruge u Njemačkoj, Francezkoj, Rusiji i Italiji. Narod se s njimi svuda bogato okoristio. I naša braća Slovenci osnovali su po Štajerskoj i Kranjskoj do 30 posujilnicah i hranilnicah. One su pravi blagoslov za slovensko pučanstvo. Navadja primjero koliko se prije prodavalo na dražbi gospodarstvah a koliko sada. Razmjer je u tom skoro nevjerojatan. Narodno stanje poboljšalo se u tih pokrajinah jer se siromah ne mora baciti u naručaj pijavicam. I kod nas u Istri osnovala se takova zadruga. U Kopru nalme radi već preko godine danah blagotvorno novčana zadruga. Njom se koriste kmetovi koparskog kapetanata. Pita, da pošto su te zadruge tako blagotvorne i pošto jih imade u svih krajevih carstva zašto se nebi osnovale i u ovom kotaru? Hoće se nešto mara i požrtvovnih ljudih pak bi se narodu pomoglo.

Naše pol. družtvo imade polag družtvenih pravil zadaću, promicati gospodarstvo i narodno blagostanje pa misli, da bi se ono moralo zauzeti za to pitanje te oživotvoriti nekoliko sličnih zadrugah, oslobodilo bi narod pijavicah i stvorilo bi od robovah slobodne ljude.

Razlaganje g. Trinajstića pratilo je pučanstvo vrlo pozorno a na konou zahvali mu se burnim: živio.

G. predsjednik zapita tada dali imade koji izraziti kakovu želju ili staviti kakav predlog. Pošto se neoglasi nitko za rieč zamoli podpredsjednika g. M. Mandića, da pročita brzojavne pozdrave, koji su skupščini stigli i koje donašamo niže.

Iza toga zahvali se predsjednik narodu što je toli trieznо i ozbiljno pratio sve govornike i što je svojim muževnim ponašanjem pokazao, da shvaća važnost skupščine i razpravah, koje su se danas vodile. Zaključi na to skupščinu s klikunv prisutnomu narodu srdačan: živio! Jošte na konou zamoli rieč g. Dr. Trinajstić, da se zahvali pol. družtvu, napose njegovomu zaslužnomu predsjedniku g. Nabergoju. Na to zaori narod kano iz jednog grla: živio g. Nabergoj. I tim se svrši prva glavna skupščina pol. družtva, obdržavana u srcu naše Istre, nedaleko talijanskog gnjezda i sjela talijanskog pol. družtva.

Većina odbora «Edinosti» odputi se sa pjevačkim sborom na kolodvor, odakle se imalo krenuti u 6 satih u Trst. Uz put i na kolodvoru pjevala je «Zora» izmjenice hrvatske i slovenske pjesme, koje su našemu puku toliko omilile, da se jih nebi nikad dosta naslušao. Sa odborom odaljilo se iz «Dvorine» i ono silno množtvo naroda koji je putem u selo živo razpravljao ob onom što je čuo i vidio.

Odaljeniji odputili se kući a bližnji ostali jošte u Lindaru u veselom i ugodnom razgovoru. Rodoljubi Lindarski sa nekojimi gostovi sakupili se u hrvatskoj čitaonici, gdje je mladež izvadjala krasne narodne pjesme a što bijaše vatrenijega podalo se plesu.

Prije nego li zaključimo ovo nepodpuno izvješće, zahvalit nam se je previdenim Lindarskim rodoljubom, napose njihovomu prvaku, predsjedniku čitaonice g. I. Fabrisu, što su išli u svemu pol. družtvu na ruku i što se nisu plašili nikakve žrtve, samo da narodno poduzeće čim polje uspije. Evala Vam dični naši Lindarci! Ugledala se u Vas i ostala braća Istre. Vaš skromni Lindar spominjati će se dok bude jednog Hrvata u Istri a mi posjetitelji ove glavne skupščine, ejećati ćemo se milo i ugodno onih časovah, koje smo u Vašoj sredini proživili. Živili naši svjestni Lindarci!

A sada evo brzojavah:

Iz Zagreba. — Bratski pozdrav svjestnim istarskim Hrvatom; sretan uspjeh. Za klub stranke prava: predsjednik barun Rukavina, tajnik Kumičić.

Iz Trsta. — Delalsko družtvo pozdravlja zbrane istrske rodoljube. Ne udajte se. Živio Vitezić! Predsednik Dolenc.

Iz Trsta. — Sretan uspjeh i živili! Polindarčenjuk.

Iz Trsta. — Radujuć se napredku i žaleć što nemogu biti kod vas, kličn sakupljenomu narodu srdačni: Živio! Istarski Hrvati u Trstu.

Iz Kopra. — Živili svjestni Hrvati i Slovenci skupljeni u Lindaru u svrhu medjusobnoga djelovanja proti svojim skupnim neprijateljem. Rodoljubi u Kopru i okolici.

Iz Kopra. — Živio i slava klični: Dolinski rodoljubi.

Iz Krka. — Svaka slia do vremena; potišteni Hrvat se miše na obranu svoga praga; u pobjedi je Hrvat vičan. Živila Edinost; zdravo sokolovi na Lindarskih kilsurah: kliču Krčki Hrvati.

Iz Cresa. — U duhu s vami pozdravljaju skupščinare, Creski Hrvati.

Iz Baške. — Vriednim rodoljubom na skupštini saučešće i pozdrav. Dorčić i Mahulja.

Iz Baške. — Duhom prisutni želeć, izdašan rad na uhar zanemarene nam Pokrajine, trokratnim živio pozdravljamo našeg zastupnika Vitezića, odbor Edinosti i skupščinu. Čitaeničari.

Iz Lovrana. — Uz želju da jednom i pred naša vrata zasvieti sunce pravednosti i zlate slobode šalju vrlim skupščinarom u Lindaru bratimski pozdrav. Berseški Hrvati.

Iz Lovrana. — Službom zapriečen, jesam u duhu s vami pristajuć na sve, što odlučite, makar i u oganj proti našemu narodnomu neprijatelju. Živili skupščinari. — Rajmund Jelušić. Berseški župnik.

Iz Voloskega. — Pozdrav i dobar uspjeh želi Vam, Laginja.

Iz Matuljah. — Uvažavajuć vašu djelatnost za dobrobit naroda unaprieđ se slažemo sa vašimi odlukami i kličemo: živili borioci i prosvjatitelji naroda. Kastavci.

Iz Brixena. — Med tujci, v duhu z vami za prospeh tužne Istre, slavo in svobodo primorskih Slovanov. Mazgon.

Pogled po svietu.

U Trstu, 13. maja 1885.

Izborna borba je već započela u svih pokrajinah monarkije. Najčešća prikazuje se, gdje jedna narodnost radi proti drugoj, košto u Českoj, Moravskoj, Štajerskoj i Primorju. Velikoniemci nadali su se doći u mnogo većem broju u državno vieće, ali čini se, da im sreća slabo poslužuje. Veliki posied u Českoj očito od sebe odbija težnje njemačkih narodnjakah očitujući, da je ustav onaj temelj, na kojem se može uzeti podpuni obzir, na ovlaštene interese svih dielah države i svih narodnosti. Tako njemačko konservativno plemstvo. Ali neide tako kod nas. Akoprem Talijani u ogromnoj manjini u Istri i Goričkoj, narivavaju svoje kandidate i rade svimi dopuštenimi i nedopuštenimi sredstvi, da prodru i zaguše glas većine pučanstva. Proglasili su svoje kandidate, koje malo tko poznaje, ljude, koji su u zaboravi živili osim malene iznimke — a nisu podnipošto kadri i valjani, da zastupaju narod.

U Dalmaciji ide već bolje. Dr. Lapona pošto se razkokodakao otišao natrag u Beč ništa neopraviv. Značajno, kako pripovedaju hrvatske novine, samo ministarstvo mu nije na ruku išlo. O Bajamontiniju nitko nezna ni da je živ, a za druge malo tko mari, nade je da će svih 9 zastupnikah biti Hrvati.

U Hrvatskoj vrvi parlamentarna borba. Budget je primljen — ali kako! Vlada je sada doniela predlog, da se pokriju troškovi od 100.000 for. što se je potrošilo, da se uzpostavi red i mir poremećen predlanjske godine. Ali opozicija, a osobito stranka prava prosvjeduje proti tomu, jer da ta svota bi se imala pokriti od zajedničke blagajne a ne od zemaljske. Bit će opet oštroga priepora, ali badava, ta svota biti će primljena košto se prima sve što vlada predlaga. Dr. Hinković, jedan od najvaljanjih pravašah, bijaše za četrdeset sjednicah odstranjen od sabora, radi uvriedljivih izrazah proti banu.

Pogovara se, da će se ruski i austrijski car sastati još ovoga ljeta negdje na austrijskoj medji.

Razmirica medju Englezkom i Ruskom popraviti će se mirnim putem. Kako se pogovara Rusija traži 70 milijonah rubaljah za velike troškove što je potrošila za oboružanje vojske. Neki dapače vele da zahtjeva Horat. Što je u istini, to se još nezna, nego miroljubivost Rusah i Englezah daje nade, da će ta razmirica bar za neko vrieme prestati.

U Egiptu se opet muti. Emir berberski kupi čete da navali na Engleze, otišao je u Kartum a iz Kartuma, da će u Suakim na Engleze. Osman Digma, da je već digao vojsku proti Berberu.

Čudnovato da se od Talijanah ništa nečuje. Oni se miču kad znadu, da im nitko nestoji na putu. Tako je lahko rat voditi.

Franina i Jurina.

Fr. Kamo kume tako naglo?

Jur. Hodil sam va Mošćenice na samanj, da kupim jednega zverića al pul mane je veća želja lego mošnja pak moram bez njega doma. Govore, da se ga kupi va oštarije pul Malinara za jedan fijurin i to tako težkega, da ne more ni na nogah stat, ma nebin ja smel s takoven k našoj Luci prit. Ej, pak sejeno mi ni žal zač sam se baš do sita poi govoril s jednem pametnem Brsečanom.

Fr. Ča ti je tako pametnega povedel?

Jur. Pohvalil mi se je najprvo, da imaju jako dobrega plovana i učitelja. Meštrice da imaju dve. Jedna dolazi saki četrtak s Lovrana vadit ženske a druga saki ponedeljak slepit ženske i muške. Ovisita pride s poštun s dolnje Istre. Prva je dobra i valjana a druga, ku zovu »baba« razmeće uroki i ponuja neku prekomorsku vodu, ki se je napije postane šarenjak al vukodlak.

Fr. Aj nebi takova štriga pod moj krov.

Jur. Da neće ni tamo čuda ne. Va grade da je pogojena za pol leta a va Zagoru dokle njoj roču.

Fr. Je l' istina, da j' neki va Berseče odprl postolarju?

Jur. Joh ni ne lego te j'neki naputil zač ona tabela: »Vendità tabacchi al minuto« znamenuje, da se onde po šarenjačku šnjofu.

Fr. Imaš još ča va torbice?

Jur. Čuj još ovu pesmicu, ku san čul od pastiric, ke su pasle ovce u pol Zagora: »Smradna tudja »tetac kamo vi hodite? Mej naše Zagorce, da ih pomutite. Prvo te van vlasi i zubi odpasti, Neg naši Zagorci po vašu plesati. Mi smo svi Zagorci »Naše Sloge« sini, ki će udarit na vas, kako grom s visini. Tužni vaši puti, ke za niš delate, Bolje da Čozotom, mrežice krpate. Uzalud ti k nami, nezvana dolaziš, Svakog ponedeljka, da nas izobraziš. Ti nas nećeš ništa dobra naučiti. Razum biš nam htela deci pomutiti. Al se varaš ljuto, nismo šarenjaci. Već pošteni ljudi, čvrsti korenjaci. Jedinu ćeš korist, utehu nam dati. Da kad gremo u goru, kompir izkopati, Ribe ćemo il sir, u te zamotati. Da se naša torba previše ne blati.

Fr. Po Vranića imaju finu glavu te zagorske pastirice.

Jur. Ča si ti mislel?

Fr. Osamdeset fijurini!

Jur. A ča to?

Fr. Platil je »oštijaš« Franina za multu ča j' imel ošturiju odprtu preko dobi kad smo ono imali mali *štondrhšt* zarad hišnih tabel.

Jur. To su šli četiri spudi najboljega; brišan baš mi ga j' žal.

Fr. Dragi ti, će mur je bonj pomoć *Kačkarić* platit.

Različite viesti.

Novi kandidat proti dr. Vitezića. Pred šest godinah nam se prijavio neki Cresan Koljevina, koji se izdavao per »Slavo-moderato«; sada nam glasovi iz Poreča javljaju, da je porečko-pazinski konsorcij proglasio svojim kandidatom neko golobrado momče po imenu dr. Giusto de Pretis. Sjećamo se te ljudesine iz Trsta kad je pri ovdješnjem Tribunalu praktizirao i kad se je neki priznani pravnik o njemu i njegovoj znanosti izrazio: Imade još takvih u Cresu.

Priznata maljušnost u svom poslu, u političkom svietu sasma nepoznata ličnost, sin poštenoga, vriednoga i bogatoga vlastelina, koji je od njega baštinio lozinku: dolce far niente — to je novi kandidat — maličak koga preporučuju gospoda iz Poreča. Nije nego za jašiti i pjevati a to zna svatko komu može biti. Nezna ni pisnuti njemački, govori slabo — čovjek koji nije ništa dobra učinio — a zla Hrvatom dosta. On se valjda nada, da će ga Cres i Lošinj pomodi, ali slaba mu je nada, jer još čujemo seljuka, koji bi dolazio iz njegove pisarne i tužio se: »ov čovek ni za niš dobar ko ne za kantat, on bi bil dobar za tentar«. Tomu priprostomu sudu pridružujemo se i mi. Ali carevinsko vieće nije tentar, tamo se moraju sastajati ljudi čelični, mudri i odvažni, koji poznaju rane naroda da je liječe, da narodu pomognu.

Tko je hoćli kandidat, dali taj dr. de Petris ili Vitezić? Ovdje nemna niti prispodobe. Vitezić, koji je uvjek savjestno i muževno zastupao naša prava, kojemu svako mjesto skoro mora zahvaliti za koje dobro, koje je on postigao, pa da ustupi mjesto tomu mladiću bez odvažnosti i srčanosti.

Netreba nam takovih. — Evo naroda opet te porečka gospoda hoće da prevare i nasamare; pazi se dok je vrieme.

Mi bi dru. Petrisu savjetovali, da se mani ćoravoga posla, koji će ga samo ruglu izvrći. Bolje da i dalje radi košto je do sada radio. Hoće li ga porečko-pazinski konsorcij pod svaku ruku kandidirati, neka mu potraži drugdje mjesto. Ne bude li poslušao g. Dr. naš savjet — može već sada spravljati »fagot«.

† Tri Brozovića. U kratko dolia od mjesec danah preminula su u Kastvu gradu tri kuće gospodara, tri starca Brozovića. Prvi Andrija Homatov, drugi Ivan Permanov, i treći Ivan Homatić. Bili su čestiti i mirni gradjani, koji su uvjek svoja gradjanska i državna prava i dužnosti vršili točno i rodoljubno. Osobito ovaj treći odlikovao se i tim, što nije propustio nikad a da nepročita svaki broj »Naše Sloge« što bi poslije svojim suobćinarom, koji neznaju čitati tumačio i razjasnjivao. Lahka Vam bila domaća zemljica poštenu starci i kliču Vam sugradjani kastavski.

Izborna komisija. Izborna komisiju kod izbora izbornikah (fiduciarah) *začinjava načelnik, svi občinski savjetnici i politički odaslanik* a ne kako mnogi misle i tumače sam načelnik sa pol. odaslanikom. Ovoliko radi ravnanja našim prijateljem u Istri i na otocih.

Iz Pazina javljaju nam kao ilustraciju k izborom: Dne 5. t. m. dva Lindarca pošli su u občinski ured u Pazin, da prepišu listine, i da vide što je iz njihovih kožah. Kad tamo, došavši u ured, dva občinska pisara nedaju liste ni pogledati a kamo li prepisati. Dva Lindarca se nimalo ne smetoše, odoše gosp. kapetanu, koji im bijaše tako dobar, dade im svoje liste na prepis.

Pitamo mi Visoku vladu, nije li to bezobrazno huckanje? nije li to samo priprava, da se ljudi ogorčaju i planu? — Zakon nek se vrši i ništa drugo; na obranu zakona potvrdjujemo vladu već sada, da nam se nekaže, da smo se prekasno sietili.

Još nešto molimo sl. kot. glavarstvo u Pazinu.

Odlučeno je u zboru božice »Irredente« a tako zapovjeda i političko družtvo istrijansko: da se na dan izbora izbornikah postave na vrata občinskoga ureda goloruka gospoda C. i M., koji će svakoga birača primiti u svoje šake, prisiliti ga, da glasuje za talijanske kandidate, neće li to, jednostavno neće mu dati u zbornicu.

Jeli to sloboda izbora? Jeli spada i to u štatut političkog družtva u Pazinu?

Sada kad smo već vladu na to nepodobštine upozorili, nezahtjevamo od nje nego da se vrši zakon i da brani osobnu slobodu, koja po zakonu mora se braniti proti istim najgorim zločincim, kamo li ne prama poštenim ljudem, koji vrše svoje gradjansko pravo.

Izbori izbornikah. Obavit će se — kako nam se sa raznih stranah Istre javlja — izmedju 18. i 22. toga mjeseca. Molimo naše prijatelje, da nam odmah jave uspjeh tih izborah.

Velika zabava pol. družtva Edinost obdržavati će se u nedelju dne 17. t. m. u velikom vrtu gostione »Aurora«. Priprave za zabavu jesu velike. Nadamo se da će pohrliti k toj zabavi sve što imade slavenskoga u Trstu i okolici i to tim više, što je čisti prihod zabave namienjen plemenitoj svrsi. Kod zabave sudjelovati će svi pjevački sborovi Trsta i okolice a nekoje komade pjevati će 300 pjevačah. Osim pjevanja zu na programu govori, i deklamacije. Da se vidimo dákle kod »Aurore« dne 17. t. m. Slaveni Trsta!

Nesramne agitacije. Pišu nam iz Kastva: Pri zadnjih nemirih išli su neki župani popitati se kod čovjeka od zakona, kako no je rieč, išli su jednomu odvjetniku, staromu liscu na Voloskom i popitali se o jeziku, o školah — ter znate onako po tabelaraku. Taj čovjek, koji nije bio niti pitan puntao je ljude, da je gosp. Vitezić uzrok da moraju plaćati daciju na cukar, kavu, a osobito na petrolij.

Muž taj, koji je pozvan po svom zvanju, da daje dobre naputke i pravedne savjete ljudem, buni narod proti mužu, kojemu nije dostojan niti imena spomenuti a kamo li štogod u grieh mu pisati.

Svemu zlu, ako hoćeš znati krivi su tvoji jednomišljenici, istarski jasiari, kojim ti služiš kao pripuza i ništa drugo.

Iz občine pazinske pišu nam: Čuje se javno pripovjedati, da občinski pisar, Giacomo M. poziva ljude k sebi, nagovara ih, da glasuju za Talijane te im obećiva »žurnadu«. Jeli će on plaćati ljudem »žurnadu« iz komunske kase? Nezna li, on, da je zakonom zabranjeno kupovati glase, i da se ga može tužit na sud? — Jeli on zato plaćen iz komunske kase, da ljude podkupljiva?

Braćo! dobro pazite, komu bude platio »žurnadu«, a da se ga poslie prijavi sudu, da ga pedepsa.

Nu tko će poći prodati se? Možda poštenjak? Ne, nego kukavica, propalica, izdajnik, Juda!

Tko se bude prodao, prodanac će biti, zasluživši će da mu se pečat pritisne na čelo s napisom: Prodana duša! Nego braćo! pokažite, da niste prodanci, nego svoji; da niste babe, nego muži; da niste kukavice, nego poštenjaki.

Neka Pazinci biraju svoje ljude, ali neka puste, da i mi svoje biramo. Poštenu, pravednu, dobru stvar netreba podkupljivati. Koji dakle podkupljuju, to čine za nepoštenu nepravednu, zlu stvar!

Još jednu, pak svršujemo. Mi smo kršćani katolićani, pak takovi se pokažimo na izboru. Poslušajmo svoje dubovne pastire, pak s njimi birajmo prave kršćane-katolićane, a ne onakove, kojim crkva smrdi, koji bi rada pretvoriti crkvu u štalu. — Braćo! u vaših rukah je sada sreća il nesreća. Kako budete glasovali, onako će vam biti. Kašnje nepomaže tužiti se!

Važno za trgovce. Hrv. trg. družtvo »Merkur« u *Zagrebu*, umolilo nas je ovim putem g. principale upozoriti, da se ovo družtvo i sa posredovanjem kod namjestba bavi, te uviek trg. pomoćnika raznih strukah kao i knjigovodja, komptorista itd. u zabilježbi imade. Ujedno umoljavaju se g. trgovci, da svako vakantno mjesto čim prije družtvu prijaviti izvole, jer se samo takovim postupkom svrha posredovanja kod namjestba podpuno polučiti može.

Listnica uredničtva.

Gg. dopisnikom. Izpričajte nas što nevidite svojih dopisah; moradosmo je izpustiti radi ostalog važnog meterijala. Ur.

Prilog. Današnjemu broju pridali smo »Prilog«.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Prilog k 20. broju „Naše Sloge".

Neuku nauka.

Što valja činiti ako je govedo rog skrhalo? Često biva, da si govedo rog skrha. Mnogo se puta rog samo sa svoje podloge skine i tada će rana skoro zacijeliti: Krváví ostatak ili stečak valja obvezati lanenimi krpami, što su bile umočene u ocat i žganicu (rakiju). Drugoga dana očisti se rana te se omota lanenom krpom, umočenom u katramu, da bude bolno mjesto zaštićeno od vanjskih oštetah.

Kada se pako rog odbije tako, da bude do korjena slomljen, tada silno krv curi, živinče pada u nesvjest. U tom slučaju valja pogledati, nije li možda rog s korjenom odtrgnut ili je možda podloga samo oštećena, al je ostala na čelu. Ako je ovo, tada valja ranu oprati i pričekati, dok prestane krv teći, a onda što je zdrave rogovine valja pribrati, a smrvljene dielove odstraniti; najposlije ranu ovezati, da se slomljeni dielovi opet srastu. Ako li je pako rog do temelja odkinut, treba ranu oprati i zatrpati predivom ili vatom, umočenom u octu i raztopljenu kocelju ili jalonu (Alaum). Rana se ima češće pregledati i očistiti, jer će se uzgnojiti, a da ne bude navaljivale na nju muhe te ju zapljuvale, valja omotak mazati katramom ili kojom drugom smrdljivom i žestokom razstopinom.

Nadajmo se dobroj vinskoj godini. Sastavljači kolendara pronašlo su proročanstvo, koje potiče iz prošloga stoljeća a vriedi za ljetos, ter razveseljuje svakoga vinara, bavio se on vinogradarstvom ili pivničarstvom. Ovo glasi: «Obće je poznato da sraze li se u jednom mjesecu iste godine dva, uščapa, ta će godina biti obilna vinom. To je već mnoge uvjerilo, da takovi dogadjaji djeluju veoma povoljno na vinovu lozu. Čim se pako prije sraze uščapi, tim dulje djeluju; najbolje doluze ti pojavi u jenaru. Ta izvanredna vinska godina budućega stoljeća jest 1885. i neka se zato vesele naši gospodari. U toj godini vladat će božja plodnosti i što se u našem čitavom vieku nesbi, to se dogodilo u jenaru, da je naime mjesec dva put bio pun. Da bi se obistinilo to proračanstvo, toli povjerljivo priobćeno! Medjutim imao je u godini 1885. mjesec jenar i marač po dvakrat uščap, t. j. 30., dočim mjesec febrar niti jednuput. Zaisto čudna godina 1885.

Kapula kao hrana za perad. Jedan engleški list preporuča kapule kao izvrstnu hranu za perad, jer da kapula ne samo draži probav, ali da je i lječivo sredstvo za mnoge bolesti peradi, kao n. p. za rane, za grloboliju i zapalu očiju. Izrezka se kapula na drobno te pomješa sa brašnom i podastre pilićem i odraslijoj peradi dva ili tri put na nedielju, da se najede do sita.

Pomorske viesti.

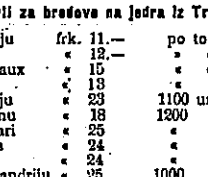

Navli za brodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk. 11.—	po ton. dugah,	
« Cette	« 12.—	» « «	
« Bordeaux	« 15	« « «	
« Maltu	« 13	« « lesa	
« Algeriju	« 23	1100 unč. franc.	
« Messinu	« 18	1200 « mtet.	
« Cagliari	« 25	« « «	
« Patras	« 24	« « «	
« Pirej	« 24	« « «	
« Aleksandriju	« 25	1000	
« Port-Said	« 25	«	

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk. 12.—	po ton. dugah	
« Cette	« 13·75	« « «	
« Bordeaux	« 14·75	« « «	
« Marsilju	« 15·—	« « bordun.	
« Cette	« 15.—	« « «	
« Port-Vendres	« 15.—	« « «	
« Algeriju	« 23	po 1100 unč. mtet.	

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk. 10.—	po ton. dugah
« Bordeaux	« 11.—	« « «
« Rouen	« 16	po 1015 klg. brast. drva
« «	« 24·28	po 1000 lit. vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tu- i inozemstvu.

Dojedrili u:

Trst 3. maja. Argo M. Mareglia da Cowe; 4. Volunteer, Merlato iz Jakina; Livadia, Začović iz Mazzorellia, 8. maj. Cavaliere Krapf. Luković iz Jamalke, — *Rieku* 4 maj. Prima donna, Valjalo iz Gruža; — *Gruž* 30. ap. Prima Donna, Valjalo iz Batuma, — *Rouen* 26. ap. Regolo, Mikuličić iz Patrasa, — *Marsilju* 30. ap. Vieran, Randić iz Koločepa, — *Cagliari* 29. ap. Plod, Tonnollo iz Carlofortea, — *Dieppe* 30. ap. Forza, Perčić iz Trinidara; — *Falmouth* 2. maj. Gima, Campacci iz Frey-Bentos, — *Cagliari* 29. ap. Bakran, Pavletić iz Nova Jorke, — *Carigrad* 26. ap. Giorgio Bošković, Ginović iz Smirne, — *Kadiks* 1. maja. Prelucano, Vladišković iz Buenos-Ayresa, — *Sourabaya* 22. ap. Slobodna, Milinović iz Ivane, — *Batum* 23. ap. Nimrod, Gerolimić, 24. Jedanaesti Dubrovački, Jašić, 19. Deseti Dubrovački, Marinović iz Genue, — *Livorno* 5. maj. Amalia D. Smrkinić iz Odesse, — *Filadelfiju* 22. apr. Sirena, Kozulić iz Havrea.

Odjedrili iz:

Rieke 4. maj. Urin, Stipanović za Algier. — *Cette* 29. ap. Adrastea, Juričević, Peppina, Randić za Torrevieju, — *Glasgowa* 29 apr. J. J. Strosmajer, Stipanović za Martiniku, — *Kadiksa* 19. ap. Dante, Ivančić, za Marsilju, — *Rozarija* 12. ap. Franky, Glabalo za Falmouth, — *Deal* 1. maj. R. Robinson, Marezan za Bremen, — *Paterna* 2. maj. Anna Martinolić za Carigrad, *B. Ayresa* 27. mar. Zia Caterina, Peselj, 30 Nada, Pajkurić za Falmouth, — *Leitha* 30. apr. Costante, Ivančić za Mali Lošinj, — *Cette* 1. maj. Javor, Kamenarović za Carigrad, 4. Dešković A. Negovetić za Rieku, — *Torrevieju* 23. apr. Vincenza, Bačić za Gefle, — *Malte* 29. apr. Tilde, Colazio za Augustu, — *Ducenstowna* 4. maj. Caterina D. Pošković za Liverpool, — *Cagliari* 2. maj Bakran, Pavletić za Carigrad, — *Nove Jorke* 23. apr. Ardito, Millić za Lizbonu, — *Falmoutha* 4 maj. Dorina, Mohovlć za Leith.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	48.—	do	for.	54.—
» Santos	»	41.—	»	»	60.—
Cukar tučon	»	21.50	»	»	23.—
Ulja za jelo	»	43.—	»	»	48.—
» dalmatinsko	»	43.—	»	»	—.—
» talijansko fino	»	63.—	»	»	95.—
Riža talijanska	»	14.—	»	»	21.—
Indijska posk.		12.—			16.—
Papar Batavia	»	82.—	»	»	83.—
Bakalar Troms	»	31.—	»	»	40.—
Petrolj	»	9.60	»	»	—.—
Mast ovdašnja	»	37.—	»	»	38.—
» englezka	»	50.—	»	»	50 50
Slanina	»	51 50	»	»	52.—
Masło	»	70.—	»	»	100.—
Loj Dalmat.	»	37.—	»	»	38·—
Naranče Sicil.	»	3.50	»	»	5.50
Rožići puljižki	»	6.—	»	»	8.—
Limuni mnogo osk.	»	2.—	»	»	3 50
Mandole Dalm. osk.	»	—.—	»	»	—.—
Smokve staro	»	9.—	»	»	—.—
Leća	»	11.—	»	»	14.—
Vuna bosanska	»	105.—	»	»	115.—
dalmatinska		112·—			—·—
» istarska čista	»	110.—	»	»	—.—
Kože strojeno poplat	»	140.—	»	»	165.—
» kravje	»	165.—	»	»	800.—
» teletje	»	357.—	»	»	616.—
» surove volovje ovdašnje svježe		48.—	»	»	56.—
» suhe dalmat.		90.—	»	»	115.—
» » teletje		130.—	»	»	200.—
» janjetje 100 komada		70.—	»	»	100.—
Sieno	»	1.60	»	»	—.—
Šljive bosan. srbske	»	16.50	»	»	17 50
» hrvatske	»	11.—	»	»	11.25
Pšenica posk. Odessa	»	9.50	»	»	10.—
Kukuruz vlaški	»	—.—	»	»	—.—
» banatski	»	7.50	»	»	8 —
» hrvatski	»	—.—	»	»	—.—
Vino puljižko		12·—			17·—
grško		11·25			13·—
dalmat. transito		10·—			24·—
istarsko		16·—			24·—
Raž Azov	»	—.—	»	»	—.—
Zob magjarska	»	9.—	»	»	9.—
» hrvatska	»	8.25	»	»	8.50
» arbanaška	»	—.—	»	»	—.—
Buhač dalmatin.		104·—			150.—

Tršćanska burza

od dne 13. maja.

Austrijska pap. renta	for.	82 25	do for.	82.50
Ugarska » »	»	92.25	» »	92.50
Ista u zlatu 4%	»	97.25	» »	97.50
Dionice nar. banke	»	851.—	» »	—.—
» kredit-banke	»	283.—	» »	289·—
Talijanska renta	»	92.25	»	92.—
London 10 lirah sterlinah	»	124.25	» »	124 —
Napoleoni	»	9.92.—	» »	9.84·50
C. kr. cekini	»	5.87	» »	5.80
Državne marke	»	60·85	» »	61·05
Iste francezke	»	49.90	» »	48·25
talijanske lire	»	48 65	» »	48·95

Lutrijski brojevi

od 9. maja.

Trst	22	51	26	72	84
Linc	37	54	18	49	41
Budapest	28	60	40	45	29
Innsbruck	17	41	38	9	65

dne 6. maja:

Prag	63	23	5	84	88
Lavov	0	38	20	63	55
Hermannstadt	86	62	19	52	41

ODIELA na mjesečne i nedeljne krojačnici: al N. 12 Via Farneto, učinjenu polug mjere. Buduć imade u zalihi velik izbor sukna svake vrsti, može dati uz umjerenije cienе nego li drugi.

Knjige

na razprodaju kod

Uredničtva „Naše Sloge":

1. **Hrvatske narodne pjesme,** što se pievaju u Istri i na kvarnerskih otocih; snižena cienа na **80** nvč.
2. **Oesterreich und die Kroatische Frage** (Austrija i hrvatsko pitanje); snižena cienа na **30** nvč.
3. **Discorso** proferito nella Camera dei deputati a Vienа, dal deputato Domenico Dr. Vitezić; snižena cienа na **20** nvč.

Tko pošalje vrhu iznosa 5 novč. dobiti će knjigu pod pasicom franko u stan

Agentura parobrodarske plovitbe za Sjevernu i Južnu Ameriku uputuje izseljenike uz nizku cienu, najbolje uvjete i dobre preporuke. — Obratit se na ovlaštenoga Agenta.

10—5 **Giov. A. Gjaja, Trst.**

PRIPOSLANO.

Upozorujem štovano občinstvo, da je mo Elisir VLAHOV dobio na posljednjoj izložbi u Calcutti 1883-1884. veliku kolajnu i počasnu diplomu.

Nadalje javljam, da nije to prvi put, ilo je moj nenad kriljivi Elisir bio odlikovan, već dapače održa množtvo kolajnah zlatnih, srebrnih i brončevnih od raznih izložbah.

Zahvalna pisma i liečničke svjedočbe preporučuju Elisir što većma svakomu. Razni medicinski učenjaci upotrebljuju ga u bolnicah i svuda postignu najbolji uspjeh.

Sa poštanjem „Romano Vlahov" iz Šibenika. 14—26

Moj Elisir Vlahov, želudačni likvor nadje se u svih glavnih gradovih svieta. Valja paziti na patvaranje. Način kako se razpoznaju pravo staklenici jest: paziti da li je u staklenici utisnut: Romano Vlahov Šibenik, nadalje suhi pečat u škatuljici a na čepu pečat na ognju i napokom izvornu firmu na naslovu.

Veliko skladište **šivaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajnah,** koje nije moguće razbiti a sigurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej,** finih i prostih, za objesiti i za prenašati. 48—2

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve,** sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se popravе svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH-A

TRST, Via Acquedotto broj 23.

Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Cienе nebojе se konkurence.

Molim čitajte!!

Pribavio sam si na dražbi za polovicu cienе cielo skladište jedne glasovite tvornice ponjavah i konjskih pokrivalah, te dajem radi toga dok ima na skladištu, za

samo 1. for. 75 nvč.

1550 komadah, velikih, debelih širokih, neraztrgljivih

konjskih ponjavah.

Ove su ponjave 180 centim. dugačke i 120 centim. široke sa bojadisanimi poprečnicami, k tomu su poput daske debele i rad toga neraztrgljive.

Razpošilju se uz gotovinu ili pošt. pouzećem. Danomice razašilju se u sve krajeve svieta ove ponjave i jesu svuda na dobrom glasu jer se mogu upotriebiti mjesto pokrivala i jer su prije više nego li dvostruko stojale.

Nadalje imade jošte na skladištu:

400 kom. svilenih pokrivačah za postelje iz najfinije bauret-svile, u najkrasnijih bojah, crvenih, žutih, zelenih, žutkastih, šarenih, posve dugačkih za najveću postelju, komad for. **3·75,** dva komada for. **7.**

Stotine zahvalah i naručbah mjerodavnih osobah imadem u svojem uredu svakomu na ogled a ovdje usudjujem se nekoje objaviti.

G. J. H. Rabinovicz u Beču.

Primiv Vašu cienjenu pošiljku, naručam ovim još 80 komadah konjskih ponjavah iste vrsti kano i prve sa crveno-žutim rubom. — Vriednost ponjavah po for. 1·80 a. v. for. 54 je priloženo.

pr. Lovasz-Patonaska uprava dobarah: Pitying

J. L.-Potona, Ugarska 8. aprila 1885.

Štovani gospodine! Molim Vas, pošaljite mi još 10 ponjavah, nu isto dobrote i veličine kano i prijašnje. Sa pozdravom Josip Ittinger na dobru Hinterthiersen. Pošta Kufštein Tirol 10 aprila 1885.

Blagorodni gospodine! Primio sam dvie ponjave, s kojimi sam posve zadovoljan; trebam još 6 komadah, koje izvolite neodvlačno na mene poslati. S počitanjem Aug. Klaudi. Ried u Inkreis-u. 21. marča 1885.

G. J. H. Rabinovitz, Beč.

Molim za 8 komadah ponjavah uz pouzetje kano i prvi put.

C. k. artilerijski nadporučnik Desiderij Moys pl. Ludrova u poljsko art. pukovniji 13. Temešvar 8. aprila 1885.

Gosp. J. H Rabinovicz, Beč.

Presim pošaljite mi odmah još 2 ponjave kakovo ste mi jur poslali, po mogućnosti sliene boje, sa pouzetjem. Sa počitanjem Gejza pl. Kramarics, vlastelin, Bode. F. Ajka.

Gosp. J. H. Rabinovicz, Beč.

Pošiljka 2 ponjavah dopada mi se; šaljite uz pouzetje još 4 komada konjskih ponjavah iste vrsti. Grof Ant. Khuen, Presburg.

Opomena. Buduć da sam ja jedini preuzeo razprodaju ovih ponjavah, nemože se nitko drugi u toli neobičnoj duljini i širini i dobroj vrsti za tako nizku cienu prodavati te se ovim opominje, da se čuva od padielanja oglasah.

Naslov: **Trgovina Tkaninah**

J. H. Rabinovitsch

6—2 Wien, II., Schiffamtsgasse.

Budimska gorčica.

Preporuča se od najprvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domaćih, kano najuspješnije djelujuću vodu gorčicu za čišćenje krvi i za blago čišćenje želudca. — Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i liekarnah.

Vlastnici braća

Lozer v Trstu.

20—3

Veoma prikladno za darove kod berme.

Kupio sam na dražbi svo skladište jedne glasovite tvornice žepnih satovah u Genui za polovicu cienе radi toga mogu takovo sliedeće najbolje satove uz najjeftinije cienе svakomu ponuditi:

Neočekivana sreća.

1 srebrni cilindrovan remont-žepni sat sa 18 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i 7 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane, 15 rubinah, sa kazalom sekundah točne na sekunde. Iste iz najfinjeg double-zlata ili srebrnog nikla, sa gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **4.** Samih for. **7·50** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **5.** Samih for. **9·50** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **11.** Samih for. **14.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **12.** Samih for. **16.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **13.** Samih for. **18.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **14.** Samih for. **20.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **15.** Samih for. **22.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **16.** Samih for. **24.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **17.** Samih for. **26.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **18.** Samih for. **28.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **19.** Samih for. **30.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **20.** Samih for. **32.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **21.** Samih for. **34.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **22.** Samih for. **36.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **23.** Samih for. **38.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **24.** Samih for. **40.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **25.** Samih for. **42.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **26.** Samih for. **44.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **27.** Samih for. **46.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **28.** Samih for. **48.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **29.** Samih for. **50.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **30.** Samih for. **52.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **31.** Samih for. **54.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **32.** Samih for. **56.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **33.** Samih for. **58.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **34.** Samih for. **60.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **35.** Samih for. **62.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **36.** Samih for. **64.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **37.** Samih for. **66.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **38.** Samih for. **68.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **39.** Samih for. **70.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **40.** Samih for. **72.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **41.** Samih for. **74.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **42.** Samih for. **76.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **43.** Samih for. **78.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **44.** Samih for. **80.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **45.** Samih for. **82.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **46.** Samih for. **84.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **47.** Samih for. **86.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **48.** Samih for. **88.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **49.** Samih for. **90.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **50.** Samih for. **92.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **51.** Samih for. **94.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **52.** Samih for. **96.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **53.** Samih for. **98.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **54.** Samih for. **100.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne.

Za samih **5** for. **10** novč. dajem cilindrovan iz najfinijeg žlatnog-srebrnog nikla sa gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **6.** Samih for. **12.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **7.** Samih for. **14.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **8.** Samih for. **16.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **9.** Samih for. **18.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kućane i teško pozlaćene za for. **10.** Samih for. **20.** vašinbenska remontoarka od čistog double-zlata ili srebrnog nikla sa najfinijim gravirane i guilochirane na minuti točne.

Ako ove bajne cienе pridje se badava svakom satu elegantan, iz double-zlata sastavljen sa **kroz cel godinah.**

Za dobrotu svih ovih žepnih satovah jamči se **kroz pet godinah.**

Naručbe uz priposlanu unapred svotu ili poštarskim pouzećem šalju se na

Glavno skladište tvornice satovah. Beč, III Hinter Zollamtstrasse 9.

I. H. Rabinovicz.

Prosto od carine.

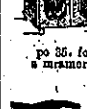

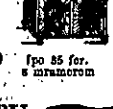

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u **velikom izboru** kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—1 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

Nova
ekonomička krojačnica
Corso br. 26 p. I. 48—8

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela cheviot od f. 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se nebojo konkurence.

Takodjer na obroke.

Takodjer na obroke. Takodjer na obroke.

Hotel de la Ville
u Trstu.

Zavod za kupelji, tople, studene i na žlicbac (tuš) od 8 satih prije podne do 7 p. podne.

NB. Ulaznice dobivaju se kod vratara svratišta.

Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lijek po dr. Mallću smatrati kano patvoren

Cviet proti trzanju,
po dr. Mallću,

je odlučno najbolji lijek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolest u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *cviet* (Obranb. znamke) *proti trzanju po dr. Mallćev uz priloženo znamenje; 1. staklenica 50 nvč.*

Zahvala.

Gospodinu **J. pl. Trnkoczyju**, lječaru u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razne domaće lijekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, sjetim se na **Vaš dr. Mallća kostobolni lijek za 50 novč.**, te si ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit uspjeh da se je majka nakom što ga je kratko vrieme upotrebljavala posve **težkih bolih oslobodila.** Punim osvjedočenjem **priznajem dakle dr. Mallćev kostobolni cviet** kano izvrstan lijek te ga svakomu bolesniku u sličnoj bolesti **preporučam.** Vašoj blagorodnosti izričem pako **najsrdačniju hvalu;** svim štovanjem.

Franc Jug,
52—13 posjednik u Šmarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kranjski,
izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, pranoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 50 nvč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći siropi.

Krv čisteće kruglijce c. kr. povl.,
neka smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su voć tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrenih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč., Razašilje se samo jedan zamotak

Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano **esebite uspješne** pripoznate, imade uvlek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem.

lekarna Jul. pl. Trnkoczy-a »pri samorogu« u Ljubljani, Mestni trg br. 4.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosijskog zavoda
za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 3½%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3¾%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3¼%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 2¾% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Pešću, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Clelovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ¼% provizije.

Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—18

LA FILIALE della
BANCA UNION
TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo
per Banconote
3¾ % con preavviso di 5 giorni
4 „ „ „ „ 12 „
4¼ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
3¼ % con preavviso di 20 giorni
3½ „ „ „ „ 40 „
3½ „ „ „ „ 3 mesi
4 „ „ „ „ 6 „

Godranno dell'interesse sumenzionato le lettere in circolazione con 5 giorni di preavviso dal 6 novembre a. c. quelle con 12 giorni dal 13 giorni e quelle con 24 giorni dal 25 novembre a. c.

IN BANCO GIRO
abbuonando il 3½% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume per proprii correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro la facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d'assegni, cambiali e coupons,* verso ⅛% di provvigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union
(Sezione Merci) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 2—2

Odlikovan grafički zavod
EN. FREISINGER
U TRSTU
(Palazzo Lloyd via mercato 50—3 vecchio N.ro 4).

Pečati iz kaučuka

Najprikladnji žepni pečat sa perom, olovkom i biljeżilom **samo for. 1·50.**
Samogliban žepni pečat fr. **1·20.**

for. 1·20

for. 1·50

Nadalje svakovrstne pečate za občinske, župne itd. urede uz najjeftiniju cienu.

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo
- za fr. 4·06 iz dobre vune
- „ „ 8·— „ bolje „
- „ „ 10·— „ fine „
- „ „ 12·40 „ prav fine „

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **suknena oblačila** za **gospe, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za **zimni paletot za dame, meter f. 4.**

Polne plače po f. 4, 5, 8 do f. 12. jeden. Zelo lepa oblačila, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (toffi), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY
utemeljeno 1866.
Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neprosto. Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 proste.**

Imam stalno zalogo sukanja v vrednosti f. 100.000 a. vr. ter se ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **ostankov** po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj krajce zelo **znižani tvarištveni ceni** razpečavati. Vsak razumen človek more razvideti, da se od tako malih kosov **ne morejo pošiljati uzori,** ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **sleparja,** ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih priličini odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—10

Nepristni **ostanke se zamenjajo** ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Piccoli-jeva
želudačna esencа

lekarne »pri angelu« na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, hemerojide, zlatenicu, migreme, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djece.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani!

Vaša želudačna esenca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, čutim polagšanje i zboljšanje.

Josip Sovdat, župnik, Kamnje, pošta Črnice.

Ovdje valja izreka »Čast zaslužku«. Vaša želudačna esenca, koju sam ja i mnogo drugih bolnikah rabio u bolesti, je uprav čudovite moći, osobito kod želudačnih bolestih.

A. Lupetina, župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrdjuje, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitra i pračudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komad da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence kojih imam uvlek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirrheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi delavnih čudilah, boleatim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santenskе; (kolešci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadićah 60 nvč. 1000 komadićah 5 for.

Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, pranim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatuljica 20 nvč.

Želiščni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim pranim i plućnim bolestim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd Odrašćeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca tolike žličice. Staklenica 30 n.

Tu navedena, kako sva druga ozdravilna se uvlek **friške dobe u lekarni** 80—20

G. Piccoli-ja
«pri angelu»
Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz poizetje iznosa.

Zaloge u Trstu su u lekarnah pl. Leutenburg, Foraboschi, Prandini, Ravasini i Zanetti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

Javna trgovačka agencija
(Pubblica Agenzia Commerziale)
u TRSTU
Corso br. 22.

Odlel za izviešća. Ponude i izviešća o domaćih i inostranih trgovcih, kako tudjoder trgovačke u obrtnja ke vieste.

Zanimivo za sve

Odlel za sumaščenje a skita. Pogodbe za zastupstva i komisije, kupovanje i prodavanje vsake vrste blaga i vsake vrste efektov. 48—24

Posebna poslužba za male naručbe. Pošilja se na sve kraje na drobno družinam i gostionicam: Razno sočivo, kavu, mirodije, pomaranče, limune, voće, cvetje, rukodelake, orudje, pokućtstvo modne predmete itd.; sve po originalnih cienah uz malu provizitju, carine prosto.

Prouzme razpošiljanje i izručnu tjekanicah, okružnicah, cenikah za budi koje pokrajine i stališe. 8—25

Podpisani časte se objaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osigurnavajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje **tvornicu**

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče »veoma nizkih cienah«. Izradjuju se pečati kojegod drugo podobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za žilbice. Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre. naslove, dionice itd. 48—24

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

Odlikovan „Specialitet" P. Slocovich-a

Ljekarna „Alla Marina"

Elisir - Kina Kina, izvrstan lijek kod slabine želudca i može služiti kano pomoćno sredstvo kod močvarnih groznicah, kod neprobavljivosti želudca i trbušne silnavice itd. Cieha velikoj staklenici 60 novč., malenoj 40 novč.

Elisir Kina-Kina sa željezom, koji popravlja sastavinu krvi, bliedoću i pomanjkanje krvi, bieli cvjet kod ženah it.. Cieha staklenice 60 novč.

Naručbe uz pouzetje obavljaju se kretom pošte. 23—31

!! POZOR!!

NB. POZOR OD PATVORENJA!

1884, IZLOŽBA U KALKUTI.
Diplom sa medaljom.

VLAHOV
elixir odobren po c. kr. vladi, pripravljen od ljekarskih strukovnjakah, odobren pacienatom sjedinjenih državah Amerike.

Ujedno postignuti: Sraka neraspoloženost, nervoznost, kolike, gljiste, hemoroidi, zimnice, vođena bolest, menstruacija, tremost, slabina, čišćenje krvi. Čisti lagano i okrepljuje zdravlje. Svaka staklenica je provišena jednom naputaicom, kako se ima upotrebiti.

Da se ljudje do onog lieka dođje, a nabdiva se njim izumitelj sve kavane, mirodijnice, slastičarne, prodaje lieke ah u svih glavnih mestih cielega svieta.

Tvornica: Romano Vlahov u Šibeniku. Glavno skladište u Trstu ulica S. Lazzaro br. 1.

NB. POZOR OD PATVORENJA!

!! POZOR!! 7—14 !! POZOR!! NB. POZOR OD PATVORENJA!! NB. POZOR OD PATVORENJA!! !! POZOR!!

Prašak za prsa

Nekašlji više — Nekašlji više

Izvrstan lijek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katarralnim manam. 48—21

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u lekarah:

Dubrovnik: Antov Cingria.
Šibenik: Antov Cosolo.
Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Latteria Milanese
(milanska mliekarna)
Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mliekarni **svieža i suha voća. Izvrstne divljačine, zeleninah sve polag cienah na trgu Hleba genovezkog, kolačah mlietačkih, slastičah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla svieža svaki dan iz Milana. Kreme za cvariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mleka. Za objede i soirée** ovršavaju se naručne sa pladnjevi povrhjem bogato nariešeni, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvšuju se neodvlačno, nu ne izpod 5 kilog. 48—19

M. Melchiore.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—8

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke ciene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive · čistila za noge, sagove; kiste svakevrsti; povošteno platno; lonce za cvietje i za riba; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

17—52 **Počastna diploma**

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašašćem profesora Friedländusa, da se može ista upala pluća prenešena na zdrava pluća pomoću zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, napose u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. **Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija,** je usisanje sa **izvrstnim smrekovim extraktom** pomičšanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Izvanredno izdanje.

Broj 21.A U Trstu 24. maja 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; ji u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka i 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nabilježovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan carovine više poštarina. Na imalo 1 br. 5 nvč.

Braćo Istrani!

Dne 20. tekućega mjeseca imate birati dva zastupnika u vanjskih občinah za državni sabor u Beču. Sami već znate, da Vaši zastupnici moraju biti muževi *Vaše krvi, Vašega jezika.* Takovi muževi, koje Vam toplo preporučamo, da jih birate, jesu:

I. Za izborne kotare kapitanata Lošinj, Pazin i Volosko:

Dr. DINKO VITEZIĆ, odvjetnik u Krku.

II. Za izborne kotare kapitanata Kopar, Poreč i Pulj:

VJEKOSLAV SPINČIĆ, ces. kralj. profesor u Kopru.

Dne 2. junija t. g. imate birati jednoga zastupnika *u svih istarskih gradovih* za državni sabor u Beču.
Naš kandidat za gradove, kojemu dajte Vaše glasove, jest:

Dr. FRANE MANDIĆ, liečnik u Trstu.

Braćo Izbornici! Jednodušnom željom svih istarskih rodoljubah hrvatske i slovenske narodnosti preporučamo Vam ovim proglasom za zastupnike značajne muževe *našega roda i jezika, sve rodjene Istrane*, koji će svimi svojimi silami raditi za boljak našega potlačenoga naroda i tražiti svagdje njegova zakonita prava.

Oduni svomu caru i kralju, ovi muževi nastojati će, da se uvede mir i poredak medju sve narode, koji žive pod blagim okriljem Njeg. Veličanstva. Naši kandidati jesu prijatelji cesarske vlade u Beču, dočim se to o kandidatih talijanske stranke nemože reći, jer su dosadašnji talijanski zastupnici — koji kandidiraju i sada — bili protivni bečkoj cesarskoj vladi.

Naši protivnici preporučaju kandidate, koji obećaju, da će se boriti *za talijanske interese, za talijansku narodnost i za talijansku kulturu.* Naš narod za takove muževe nemože glasovati. *Nam treba naših ljudi, naših zastupnikah, koji će se brinuti za naš boljak.* — Pjesnik naš pjeva: »Tudja majka ima svoje, nepoznaje jade tvoje, tudja ljubav ljubi svoga«. Poslušajmo dakle pjesnika, Bogom nadahnuta.

Na dan izbora neka nitko od Vas neostane kod kuće jer je već skrajno vrieme, da pokažemo domaćim i tudjim protivnikom, *da smo svoji u svojoj kući.*

Istrani birači! birajte gori spomenute muževe, koje Vam preporučaju Vaši najiskreniji prijatelji i koje Vam predlaže:

Trst, 21. maja 1885.

Političko družtvo „Edinost" i „Naša Sloga".

Zdvojno kopreanje.

Pred nami leži: «izvanredno izdanje» poriečkog listića od dne 19. maja. Na uvodnom mjestu čitamo članak pod naslovom: «Provocazioni e scandali» kakvog nismo već davna u nijednoj novini čitali. Sve što može izmisliti bolestna fantasija: sve što može poroditi pokvareno i raztrovano srce; sve što može izumiti strašću i osvietom zaslieplјen um čovječji, naći ćeš razbacano amo tamo u spomenutom članku.

Naša poslovica kaže: «kad se čovjek utaplja, da se i slamice hvata» a sudeć po piskaranju porečke gospode, hvataju se i oni neba i pakla, da nepropadnu u bezdno, koje su si sami svojom bahatošću, neobzirnošću i šlendrijanskim gospodarstvom u našoj pokrajini pripravili.

Gospodareć kroz desetke godinah u našoj siromašnoj Istri neograničeno i samovoljno, dotjerali su narod do zdvojnosti te se danas bizantinskom prevejanošću čude i pitaju, kako je moguće, da se pučanstvo Istre-kojemu su oni tobož uvjek skloni, pravedni i prijazni bili — sa prezirom i ogavnošću od njih odvraća. A buduć neće da priznaju, da su oni sami svomu zlu, svoj nevolji i biedi naroda krivi, traže u svojoj mahnitosti krivce nezadovoljstva svuda drugud, samo ne ondje, gdje bi ga lahko pronaći mogli t. j. u svojih vlastitih redovih.

Pučanstvu Istre — osobito na selih — oglobljenomu do kostiju, oguljenomu do kože, dozlogrdilo je napokon tursko pašovanje porečko-pazinske gospode pa neima pravednijeg i naravnijeg razloga il pojava na svietu nego li da dade to osiromašeno pučanstvo svomu nezadovoljstvu glasno i jasno izraza. I prilika mu se pružila. Nadošli su izbori za državni sabor. Dvie trećine slavenskog pučanstva Istre zastupao je do sada u Beču jedan jedini muž, dočim je ostala trećina imala trojicu zastupnikah. Ova trojica nije se pako nikad zauzimala za svoje birače, nikad nije uložila rieči, da se poboljša u pokrajini nesnosno moralno i materijalno stanje. Ona trojica branila je i zagovarala uvjek talijanske interese, talijansku kulturu i talijanski jezik. Je li dakle čudo, ako se danas, prigodom novih izborah odvraća većina birača Istre od muževah, koji nisu za nje nikad ništa dobra učimili i koji unapried obećuju, da će i u buduće raditi jedino na propast te većine?

Ogorčen i nezadovoljan narod ustao je listom u cieloj pokrajini proti onim, koji su mu dugo na njegovu štetu zapovjedali; dignuo se na junačke noge, da si izabere svoje muževe, koji su voljni i kadri njemu pomoći i koji neće dopustiti, da se postupa sa velikom većinom pučanstva kano sa čoporom robovah. Odatle biesno kopreanje i strastveno komešanje naše vladajuće istarske gospode. Na samo pučanstvo nemogu pako otvo-

reno navaliti jer bi to još većma ogorčalo: «*i nostri buoni villici*» nego udri kolcem i batom po slavenskih prvacih Istre i otokah, koji vrše svieštno i rodoljubno dužnosti svoga stališa i zvanje.

Prvo na dohvatu jest i sada kano uvjek naše požrtvovno i prevriedno svećenstvo. Udri po svećeniku, utuci pastira pa onda nam lahko za stado; tuko umuju protivnici dvih trećinah pučanstva Istre. Orudje ovo, podlo i nečastno, nedjeluje Bogu hvala više. I sliepci su hvala providnosti progledali. Narod pozna već danas tko mu je prijatelj, savjetnik i dobročinitelj pravi, a tko dušmanin i upropastitelj. Narod sljedi svuda u pokrajini nauku i savjet svojih vriednih pastirah jer se je osvjedočio, da mu oni lih njegovo duševno i tjelesno dobro žele. Dok je pako tomu tako, uzaludna su sva bezsramna napadanja i sve bezstidne i ogavne klevete i denuncijacije poročkog listića i njegovih patronah na pošteno i plemenito narodno svećenstvo. Poročko-pazinska družba, kojoj su jedino tada puna usta carske vlade i njezinih organah, kad treba iste proti mrzkim «šćavom» na pomoć zvati, odaje tim samo svoju podpunu golotinju, izpovjeda tim, da nije više kadra podržati zgrade, koju je umjetno, prefrigano i lukavo na pjesku sagradila.

Ljudi, koji nepoznaju inače ni crkve nit pape, popa nit fratra utiču se sada bezsramno k biskupom i ordinarijatom zaklinjujuć jih, da njim za Boga pomognu, da za ljubav božju zauzdaju svećenstvo, da mu zabrane mješati se u izborne stvari jer će inače buknuti ustanak jer će oni inače odreći se crkve i vjere. A čemu sav taj vapaj, čemu ovo silno kopr-canje?

Zar vam teče gospodo voda u usta, zar vam se ruši krov nad glavom, zar vam zija bezdno pod nogami?

Kad bismo mogli biti zlobni, doviknuli bi vam: dobro vam stoji, propast tvoja iz tebe Izraele, al ovako vas samo sažaljujemo.

Vaše strohovanje, vaš vapaj za pomoć vlade, biskupah i ordinarjatah jest koli snješan toli drzovit. Vaše spletke, vaše podlo denuncijacije i vaše klevete nemogu naći niti kod carske vlade a još manje kod viših crkvenih pastirah odziva. Imali ste kada pokazati se dostojnimi povjerenja vlade, dotičnih nadpastirah i naroda nu zasliepljeni strašću zabasali ste na stranputicu, na kojoj će vas ostaviti i svietske i crkvene vlasti vašoj sud-bini a ogorčen i ozlovoljen narod dovikuje vam: *dole nedostojni!*

Našim izbornikom.

Izbori izbornikah, koji su se obavili prošloga i predprošloga tjedna u Istri, odlučan su prosvjed proti onoj gospodi, koja svaki dan tvrde, da nas u Istri neima, da u njoj netmamo pravicah, da je Istra talijanska zemlja. Ti izbori jasan su dokaz, da se je narod probudio, da se je velikim dielom osviestio, da neće da bude »šćavo«, nego slobodan državljanin.

Birači su učinili svoju dužnost. Nisu žalili ni vremena, ni truda ni patnje: I po više danah su ostali kod izbora, a rekli su, da bi ostali i do Božića samo da prodru sa svojim muževi.

Vam, izborniei ili fiducijariji, povjerili su se birači. U njihovo ime i po njihovih mislih imate sada raditi.

Na Vas je sad, da učinite svoju dužnost, da izaberete za zastupnike u Beč muže po želji Vaših birača i po preporuki istarskih rodoljubah, družtva »Edinosti« i uredničtva »Naše Sloge«.

Svaki Vas dobiti će vjerovnicu, koja će svjedočiti, da ste izabrani za izbornika, i da imate doći dne 29. maja t. g. pred podne u kapitanat, da birate zastupnika. Za slučaj da neki koji dobio takove vjerovnice, nek se pobrine za nju. Kapitanat sam ili kroz koga drugoga dužan ju je dati, makar i onaj dan kad je izbor.

Tu vjerovnicu nek svaki dobro čuva do dana izbora zastupnika. Na dan izbora, petak dne 29. t. m. nek ju sobom uzme, nek se naputi u mjesto svoga kapitanata i tamo prikaže u izbornoj dvorani. Nitko neka vjerovnice neizgubi, doma nezaboravi. Ako bi pak kojom nesrećom komu izginula, tad nek se oglasi prije neg počme izbor kod kapetanata, koji će mu dati duplikat vjerovnice kad se osvjedoči, da je čovjek, koj ga to moli zbilja izbornik.

Nitko nek neostane doma, ni zaradi zla vremena, ni zaradi kakove maljahne bolesti, ni na nagovore ni na prošnje ni na grožnje kakova protivnika, ni za novac makar mu nudjali ne desetke nego stotine forintih. Koji bi novce uzeo, sličan bi bio Judi Iškariotu, izdao bi, prodao bi sve što mora biti svakomu čovjeku najsvetijega; vjeru, jezik, narod narodnost i poštenje.

Novci se potroše i mogu se opet dobit. Poštenje jednom proigrano, nedobiva se već natrag. Na izdajici ostaje ljaga dok je živ, i ljudi nanj s prstom kažu. Savjest ga grize cielo njegovo življenje.

Vas izborniei neće se za stalno nitko iznevjeriti za nijednu cienu.

Vi ćete svi kako jedan uzeti svoju vjerovnicu, odputiti se svaki u svoj kapitanat pak dati dne 29. t. m. prije podne svoj glas našim zastupnikom a ti su:

Za Lošinj, Pazin i Volosko Dr. Dinko Vitezić, odvjetnik u Krku.

Za Kopar, Poreč i Pulj. Vjekoslav Spinčić, c. k. profesor u Kopru.

Franina i Jurina.

Fr. Za koga si ti Juro glasoval?
Jur. Za kega nego za svojga čoveka, ki neće va Beče samo stolac teplit i plaću vuć kako i talijanski deputati nego će va sakoj prigode progovorit za siromaha kmeta.
Fr. Tako nisi na dan izbora dobil litricu i pijatić manestri al bakalara.
Jur. Ne zna ja se neprodajem.
Fr. Poštena ti vera.

Fr. Koliko litar su razdelili ročki Krnjel.?
Jur. Saki birač dobil je trejset i tri šoldi a si skupa osam kil bakalara i malo kruha. Ako češ pak znat bolje račun, pitaj Krajcara iz Semić.

Fr. Vero da su Adama Buzetski »šćavi« stirali.
Jur. Ča j' došal tamo Evu iskat?
Fr. Mislil je siromah, da se buzetski birači prodavaju za patakun kako i Labinjci.
Jur. Videl san go oparena kako i breka kada ga stiraju spira.
Fr. Aj vero će mu pasat volja doć va Buzet.

Izbori fiducijarah.

Naši osobiti brzojavi:

A. Zapadni kotari.

I. Puljsko biralište.

Kanfanar 21. t. m. Podpuna naša pobjeda. Izabrano svih 6 naših fiducijarah.

Vodnjan 22 t. m. (5 satih po podne) Učevstvovanje naših mnogobrojno. Ovdje vlada neopisivo nasilje, podkupljivanje i javno navaljivanje. Budu li naši birači prisiljeni odstupiti od izbora, bojat se je proljevanju krvi.

Tinjan, 23. Sjajna pobjeda naša Živio Vitezić, živili birači. Glasovah 103 proti 47.

II. Poreško biralište.

Buzet 22. t. m. (u 6 satih po podne) Borba traje još uvjek. Mi imademo 260 glasovah više. Pobjeda nam je osjegurana. Živili svjestni birači!

Buzet 23. t. m. Sjajna pobjeda. Naši fiducijari su imali 672 glasovah, protivnici 323. Živili birači.

Vrsar 22. maja. Izabrano 7 taljanskih fiducijarah. 94 birača protivna 76, naših; izdajica izlupan.

B. Iztočni kotari.

I. Pazinsko biralište.

Pazin 22. t. m. Pobjeda naša. Naših biračah glasovalo je 492 a protivničkih 42. Živili birači, živila zakonitost, živio Vitezić!

II. Lošinjsko biralište.

Cres dne 19. maja. Strahovanje užasno pri izborih. Protivnici podkupljivali su na javi birače. Propadosmo jer užasna tlaka.

Krk 21. t. m. Baška i Dobrinj izabrali jednoglasno naše fiducijare. Živili birači!

Krk 22. t.m. Vrbnik i Dubašnica izabrali jednoglasno naše fiducijare.

Različite viesti.

Izbor fiducijarah u Oprtlju. Prijatelj iz Gradine javlja nam: »Mi smo se iz vanjšćine lepo bili dogovorili sami, bez poticanja drugih, vjerujući jedino uredničtvu mile »Naše Sloge«, koje nam je javljalo, da se moramo zauzeti za naše pravice i da nesmiemo vjerovati Taljanom, koji nas samo na zlo savietuju i rade na našu propast. Mi smo sami iz brdinah napisali naše cedulje u kojih se svietlila poštena lica hrvatskih seljakah. Svi kao jedan čovjek iz Gradine, Sdrenja i Čepić došli smo da glasujemo za naše seljake. Kad tamo već na putu smo sastali lekara gosp. K., a mi smo šli dalje kako da ga nismo vidili. Kad je vidio, da za nj nemarimo metnuo se pred vrata občine i svakoga, koji je htjeo proći na biralište, pitao je za cedulju, uzimao naše cedulje i davao druge gdje bijahu samo Taljani. On nas je strašio, da tko će nam dati novacah za ići u Poreč, i da on već neće dati žurnade. On je na svaki način silio naše ljude, neka idu glasovati za Taljane i ostao uvjek na vratih občine. Mi nismo htjeli poć glasovati, nego radje da nam nebude veće sramote vratili smo se kući svi kao bez glave.

Čujete li nas gospodine uredniče, ali što nije istina, da zakon govori, da mora biti izbor slobodan? Pak zašto nas tako sile ti Taljani? Mi smo vam još uvjek smućeni od onoga dne«.

To govori jasno, izrazito i temeljito, netreba tomu komentara.

Naši izbori. «Sila koja lomi» kaže hrvatska poslovica, a ta poslovica neluže. Svjestni naši birači, oduševljeno su išli na izbore, kao da idu na pir. U Buzetu naši kršni birači trpili su glad i žeđu, spavali su na rosi, posprdno odbacivali su nesramne darove taljanske i samo gledali i čekali pobjedu poštenoga Hrvatstva. U Pazinu hrabri i čelični Hrvati u cielom sudbenom kotaru pobiedište odbijajuć nesgrapnu kulturu iz Pazina, koja donaša u njihove kuće zator i neslogu. U Kastvu, Lovranu, Veprincu, Materiji, Podgradu, Jelšanah po lpuna pobjeda. Na otocih osvietlao si je lice otok K-k, Unije i Sušak. Kanfanarci, Motovunci borili se na život i smrt i pobjedište. U Vodnjanu još uvjek borba traje — borba užasna, nezgrecliva.

Mi, tumačeći glas naroda, toga stoljetnoga patnika, čestitamo svjestnomu pučanstvu. U borbi nam je život, u borbi nam je spas.

Zahvaljujemo svim, koji su se zauzeli za svetu narodnu stvar, radeći kako im savjest i duša govorila; zahvaljujemo se napose neustrašivim borcem iz Pazina, Motovuna, Kanfanara, Buzeta, te nepobjedive klisure, zahvaljujemo se svim i svakomu, koji je svoju rodoljubnu dužnost savjestno izvršio. Živili još dugo, sebi na čast a narodu na slavu.

Iz Lovrana. Neki smutljivci, oni dobro poznati, bijahu se uzjogunili na dan izbora. Prodavalac kristala a za njim neki kulturni gradjani iz Lovrana vikali su na sav glas: *via i preti* kako da su im ti siromašni popovi krivi, da su oni ušli s pameti. Kad su vidjeli po dovršenom izboru, da su izgubljeni, počeše zviždati i vikati kao da su iz pakla pobjegli a tim su htjeli na svaki način izazvati nered.

Naši su im dostojanstveno okrenuli ledja i pustili, da mahnitaju »ti Lovranci bez krijanca«.

Kad zine laže. «Lažitorka» oborila se u svojem posljednjem prilogu žestveno na naše svećenstvo u pokrajini, kojemu hoće krivimi citati dokazati, da sv. Otac neće da se svećenstvo mješa u bilo kakove izbore. Da tomu nije tako mogli bismo dokazati — kad bi što vriedilo »babi« dokazivat, kako upravo želi sv. Otac, da svećenstvo poduči puk kako se ima vladati kod izborah i kakove muževe imade izabrati u zemaljske i državne sabore.

Sv. Otac želi, da zaposjedaju u saborih ljudi triezni, mudri i umjereni, muževi koji nebrcaju pod noge crkvu i njezine zakone i koji se nesrame izpovjedati, da su dobri i iskreni katoličani. Nevjeruje li ni tomu poročko klepetalo, tad neka pročita naputke, koje je dobio austrijski kler od svojih biskupah i koji glase, da se imade svuda zauzeti kod izborah, da budu izabrani umjereni muževi, odani crkvi i sv. vjeri, prijatelji i pristaše carske bečke vlade. A radeli možda inače naši svećenici? Nepreporučaju li možda oni dobre katoličane i iskrene prijatelje carske vlade?

Smješna denuncijacija. Kako daleko može zavesti strast neku želju ljudih, svjedoči nam posljednji prilog poročke «babe». Ona pripovjeda naime svojim vjernim, da su naši prijatelji raztrubili širom Istre, kako je bio na «taboru» u Lindaru carević Rudolf sa dvjemi ministri; da je Njeg. Vel. car. občao platiti dugove onim, koji bi za naše muževe glasovali; da je kralj Umberto potrošio silan novac da zadobije za Italiju ove naše pokrajne da će Vitezić postati brzo ministrom i drugih sličnih lu torijah, koje mogu poroditi jedino bolestni moždjani poročkoga jaslarah.

Ove su ti draga «babo» odveć bedaste a da bi njim mogao povjerovati niti tvoj najpametniji čitalac. U Liburniji bijahu tvoji emisari sretnije ruke i mogu s ponosom kazati, da su nadkrili svoju učiteljicu. Nekoji doduše liče sada izlemana ledja al to neškodi, ta tim su bar zaslužili kod poročko-pazinskih jaslarah «mučenički križ» koga njim mi nezavidjamo. Kad budeš hotjela drugi put lagat i izmišljat, promisli dobro prije nego li ovako ludo zineš.

Iz Tinjana. Šlor Pepić si neda mira ni pokoja — on je »skometil, da će barem va Tinjanu dobit« kad već ni mogao u Pazinu, Boljunu i Žminju — jer kažu, da bi bila velika sramota za sbor »nespa šenih« u Pazinu, da ta »avita civiltà, e coltura« propadne u svih obćinah. Poručio je Tinjancem neka ga čekaju u Tinjanu na dan izbora i jaoh si ga onomu, koji ga nebude čekao.

Dragi šlor Pep'ću netrudite se toliko, mogli bi vam naškoditi zdravlju. — Tinjanci će i bez vas na izbor — nemučite se, da se nebudu pak deca još rugala za vami.

Pepićev drug u kortešaciji. Šalju nam prijatelji tužbe iz Pićanšćine na nekog krnjela iz Plomina, koji je poslao u one strane silu pisamah i pozivnicah, kojimi pozivlje svoje dužnike da dodju taj i taj dan u Pazin. Pozivnice te glase izvorno:

Al signor N. N.... Pedena.

Vi prego di volervi nella mattina del 18 maggio corr. portare infallibilmente a Pisino premendomi sommamente di parlare con voi.

Planona, li 15 Maggio 1885.

T.

G. krnjelu nisu se odazvali oni, koji bijahu pozvani a on se sirota vratio iz Pazina srdit kano ježiž prije nego li su svršili izbori. Sada se grozi sa «peticijon!» al mu pametni seljaci mudro odgovoraju: mi tvoji dužnici a nam slobodan izbor. Ovako bi morali naši kmeti svuda u Istri krnjelom-pijavicam odgovoriti pak evo naše glave, da će oni stisnut rep pod noge i da će bolje postupati sa jadnim kmetom.

Čestitamog. Pepiću na krasnom drugu a nadamo se, da ćemo mu još koga odkriti.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 22. U Trstu 28. maja 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripostana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi udpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vračaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka i 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., sa seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Izbori izbornikah.

„Svi podanici carstva jesu jednaki pred zakonom". Članak II. zakona od 21. decembra 1867.

Izbori izbornikah obavili se jur u cieloj našoj pokrajini. Uspjeh tog izbora poznat je većinom našim čitateljem. Uspjeh taj zadovoljava nas posvema, a zadovoljit će prividno i naše narodne protivnike. Taj jest svakako na našoj strani; moralna pobjeda je naša, a to je nešto, čega nam nemogu niti protivnici poreći. Glas našega naroda čuo se jasno i glasno u svakom kutiću Istre. Taj glas prosvjedovao je svečano proti elementu, koji hoće pod silom, da gospoduje u našoj kući.

Izborna borba bijaše živa i napeta kao nikad do sada. Iztočna polovica Istre osvietljala si lice kao nikada prije. Varke i spletke narodnih protivnikah, zasnovane prije izbora, nisu uspjele. Narodni izdajice u ovoj strani pokrajine jesu danas pokunjeni i boje se božjeg svietla. Njih prati prezir i prokletstvo naroda. Počivali u miru! Organ porečke gospode priznaje i sam, da bijaše u iztočnoj strani Istre svaka borba uzaludna, izpovjeda prisiljeno, da je tamo odzvonilo šarenjačtvu za uvjek. Prvaku narodne stranke dr. Vitezića osjegurana je takova većina glasovah, kakovu nije imao još nikada. Cieli pol. kotar Voloski birao je fiducijare, koji će dne 29. t. m. kao jedan muž glasovati za narodnog miljenika. Voloskom kotaru pridružio se bratski, malom iznimkom, i kotar Lošinjski. Otok Krk razvio je u svih občinah narodni barjak. Nu ono što godi najviše rodoljubnom srcu, jest uspjeh izbora u kotaru pazinskom. Pazin-grad, gnjezdo istarskog šarenjačtva, leglo najbjesnijih narodnih protivnikah, sjelo talijanskog političkog družtva, leži danas u prahu i pepelu, prezren i posmjehivan od pazinskih kmetova-biračah. Birači občine pazinske — jedne izmedju većih u pokrajini — podigli su usred izdajničkog legla narodni barjak. Za ovom občinom poveli se dični naši Žminjci, Tinjanci i Boljunci. U cielom pazinskom kotaru stenju jošte samo dvie občine pod kopitom Krnjelah i Šarenjakah.

Političko družtvo u Pazinu postoji tekar godinu danah pa si može već danas čestitati, što mu narodna sviest otimlje iz grabežljivog ždriela jednu po jednu hrvatsku občinu. Vivat sequens! Bog blagoslovi!

U zapadnoj Istri bijaše izborna borba očajnija i mnogo teža, jer protivnik bezobrazniji i surovi a sloboda izbora malom iznimkom nikakva. Faktičnom pobjedom pohvalit će se valjda naši protivnici nu moralna pobjeda je *svakako* naša. Prvi u borbu stupio je kotar Koparski. Braća Slovenci razredili su prvi u sudbonom kotaru koparskom protivničke redove. Prve i glavnije občine birale su narodne muževe. U pol. kotaru koparskom bijaše najživlja borba u samom Buzetu. Tuj se biralo od ponedeljka do subote neprestance. Narod onaj borio se upravo lavski za svoju svetinju. Uzaludno bijaše tuj svako strahovanje i podmićivanje. Občinari buzetski pokazali su upravo špartanskom ustrajnošću i mučeničkom samozatajom, da pojmo važnost ovog izbora. I tuj je odzvonilo šarenjačtvu. Da je pako prošao izbor bez nemira, redovito, imade se zahvaliti umjerenosti i obzirnosti naših prvakah i slobodi izbora. Cio politički kotar koparski — osim dvih malenih občinah — u naših je rukuh.

Preostaju nam jošte dva politička kotara, puljski i porečki.

U istinu neznamo, kako da predočimo našim čitateljem događaje zbivše se u tih kotarih prigodom izbora fiducijarah? Ruka nam drhće a koža se ježi na samu pomisao što su sve naši birači morali skusit u pojedinih občinah spomenutih kotarah. Neznamo zbilja, jesu li ova dva kotara slučajno ili proračunano došla kao poslednji na red.

U puljskom kotaru ravnali su izbore kot. kapetan g. Ellusching i pol. odaslanik g. Sforza. Našim čitateljem poznata su ova gospoda dostatno, opetovati nećemo o njih ništa bojeć se, da nedodjemo u sukob sa cenzurom. U samom Poreču rukovodio je izbor kot. kapetan g. Gumor, koji je prisustvovao gungulam dne 22. agusta 1883. u saborници u Poreču.

U obih ovih kotarih znale su odoljeti neprijateljskoj navali, spletkam i varki jedino občine Kanfanar i Motovun. Kanfanarci i Motovunci spasili su narodnu čast, nu tim nekanimo nipošto umanjiti zasluge naših biračah u ostalih občinah. Proti nasilju bila bi uzaludna svaka borba.

Ono čega nesmijemo danas ovdje napisati, oglasiti ćemo u protestih na državno zastupstvo u Beču a tad će biti zgode, da i u našem listu o tom temeljitije i slobodnije progovorimo.

Pazinsko političko družtvo videći, da je kotar koparski — koji broji skoro polovicu izbornikah koliko puljsko porečki ukupno — mal ne posve izgubljen, bacilo se svom silom, svom žestinom na ova dva poslednja kotara. Što je sve poduzelo to družtvo ili njegovi emisari u občinah: Barban, Vodnjan i Pulj sjedne u u občinah: Poreč, Vršar, Višnjan Oprtlje, itd. sdruge strane, jedva se dade opisati. Hrvatske občine puljskog kotara, koje su prije 6. god. pod upravom kot. kapetana g. Goessa većinom narodne izbornike birale, danas, nakon 6 godinah, *svakako sviestnije i probudjenije pučanstvo istih občinah*, ali pod drugom upravom, bira narodne dušmane?! Je su li u naravi mogući ovakvi skokovi? Nećemo, da to komentiramo. — Dvie najglavnije narodne občine, Vodnjan i Poreč podlegle su usljed takovih nasiljah i neuredostih, kakove se jedino kod nas dogoditi mogu. O tomu obaviešćen je g. namjestnik i g. ministar predsjednik Taafe. O tomu govore — u koliko se smije kod nas govoriti — današnje naše viesti i dopisi iz dotičnih občinah.

§ 37. izbornoga reda od 2. aprila 1873. mimoišlo se posve kod izbora u Vodnjanu i Poreču a da i nespominjemo drugih občinah. O kakovoj slobodi izbora ili možda o sjegurnosti života nebijaše tuj ni govora — nu nećemo dalje jer . . .

Pitamo sada svakoga nepristranoga čovjeka: je li mogao biti uz navedene okolnosti u puljskom i porečkom pol. kotaru drugi uspjeh nego li je taj, da su naši sviestni birači većinom morali ostaviti biralište? Pitamo nadalje svakoga, da nam kaže, gdje bi se našlo toli sviestnih biračah koji bi, prkoseć i najvećem nasilju, dapače i istoj smrti, ostali neuštrašivi do konca na biralištu?

Naši birači uztrajali su dok su mogli a videći se izloženi pogibelji života, povukoše se izvan talijanaških gnjezdah. Sada neka slobodno trube u sviet naši dušmani, kako su sjajno pobjedili u zapadnoj Istri; neka njim to vjeruje tko hoće nu mi i svi pošteno misleći jesmo neoborivo osvjedočeni, da je moralna pobjeda naša, da je tamo samo nasilje, kakovomu neima pametara pobjedilo a na takovoj pobjedi čestitamo pol. pazinskom družtvu i svim narodnim protivnikom u pokrajini! Na koncu dovikujemo tim izbornim junakom: »danas meni sutra tebi«, a posledniu rieč o izboru fiducijarah u zapadnoj Istri imati će da reče državno zastupstvo — no u Poreču već u Beču.

DOPISI.

Iz Buzeta u maju. *(Izbori izbornikah).* Opisat ćemo događaje, koji su se pred nami razvijali ovih danah. Doznalo se slučajno i kasno — pozivnicah bo nije bilo — da su izbori za fiducijare ustanovljeni za 18. t. m. maja — (velimo doznalo se jer se prije bilo po novinah drugačije čitalo). Za Buzetske vanjske birače bilo je opredjeljeno vrieme od sama tri sata t. j. u prošli ponedjeljnik od 9—12. Mi optimiste za našu golemu nesreću neznamo zašto se tako kratko vrieme opredjelilo za toliko množtvo biračah jer treba znati, da je biračah došlo do 1200.

Naši protivnici umah u ponedjeljnik, videći gdje sa svih stranah grnu ljudi na biralište poklopiše svoja duga ušesa. Bili su u zabuni. Nisu znali kako će biranje započeti. Mjesto o 9. započelo se poslije deseto. Bilo je podne a sami tri glasovali. Nastojali su puževim perom pisati, da se odmah puk prestraši, oziovolji i radi dugog vremena kući odpošlje. Naša poslovica veli: »čovjek snuje a dobri Bog hoguje«. Oštrovidni Ćići i hrabri Strpedjani uvidješe odmah kamo neprijatelj cilja, pa hajde med puk; bodri ga, sokoli ga, tumači vražju namisao protivničku; a onda puk kao u jedno grlo: *nećemo kući ma nit osam danah, a Ćići: ama do Miholje a Strpedjani: ama nit do Božića a najzad svi razgrijani zavapiše: nećemo kući sve dok sviti pa makar travu grieli i vodu pili.* Narod reče i neporeče! Protivniku se kosa nakostriješi. Što hoće? Il boriti se il uzmaknuti. Stotine forintah nadoše!.. Iz Pazina i Poreča, — krvav znoj kmetski razdieliše loši gospodari med gore sluge. Ovi skočili na noge junačke med puk pa laži, kleveći, prieti, ogovaraj, kuni i proklinji, da se nebo i zemlja tresla na svećenike i sv. Crkvu! Na naše poštenje uvjeravamo Te blagi čitatelju, da od svećenika nadošlih u ove dane u Buzet nebi bilo ostalo ni jedan vlas na glavi, kad onaj podmićeni fakinluk sa J. Cerovcem na čelu, nebi se bio bojao puka, koji se skupljao oko njih kao pčelice ako svoje matice, pilad oko koke, ovce oko svog pastira. Da bi htjeli opisivati na dugo i široko o klevetah bezsramnih i lažih što se izbraknulo na namjestnike Božje u Buzetu, nebi bio dostatan ciel jedan broj dične »Sloge« sa njezinim prilogom. — Al puk upoznao u onom fakinluku onog vuka, koji nedužno janjca krivi, da mu vodu muti. Čim je on više vikao to se puk više zauzimno i klanjao istarskom putniku — svećeniku: »Mi znamo, koga zastupa na zemlji; mi vas čujemo i vidimo stoputa više nego vaši protivnici; znamo da se za istinu i pravicu borite s toga Vas častimo i koj je proti Vam je i proti nam. Živilo svećenstvo, živila Austrija živio Franc Josipu I. Njih se držimo. Pošli nevidom istarski paše i tirani!

Poznaš li čitatelju nekog Judu Iskarijotskoga? Jeste, ti ga dobro poznaješ. Bilo je žalu bože i ovdje takovih. Za pljat bigula, za petdeset novčićah, za jedan srebrnik, za . . . . mučite usta nek življe srce čuti, prodaše svoje meso, krv, poštenje i dušu. A što je čovjek bez poštenja? Tome izdajničtvu učestvovaše ponajviše nesretni i tvrdokorni Humljani, Dragućani i Grimalda. Kako vavjek dosada su ovi nesretnici volili slušati: barbe Čunine iz Kotla i dvoobrze Britviće iz Huma. Tululu Santo Dio! Za Draguć i Grimaldu radio najfanatičniji Hrvat talijanskog imena J. Grozić, c. kr. odpremač pošte. Ob ovom čovu mogli bi Vam mnoge ma mnoge stvari povjedati, koje bi Vam se činile nevjerojatne, da ogavne. — Na njegov život doći će ako Bog dade drugom zgodom u Našu Slogu. Vidit ćete kako se u Istri sudi lopove a brani poštenjake. Radi takovića nije smio najbrže gospodin župnik nit iz kuće jer, kamenje, šaštre, gnoj, blato, prah, olovo, noži bili bi umah na dnevnom redu.

Nije falilo nit drugih sredstavah. Neznamo što se u obće imalo proti ovdješ-

njem župniku-dekanu? Jedne noći mu se velika vrata nekim plemenitim blatom, koje se oni nesrame u ruke primiti, posmradila; druge su mu večeri u štali tuđemu konju rep porezali, treću su mu noć vrtna vratašca ukrâli a sliedeći dan prasca u vrt po danu na salatu pustili, žeđud mu po danu na kućna vrata sipali. Za njim i ostalimi svećenici pljuvali, brkali, švikali, kamenje bacali, smrću prietili, počastili ih sa liepimi imeni: porchi croati, asini itd. . . . javno ih na ulicah napadali, čak malenu djecu obojega spola na nje huckali itd. sine fine dicentes. — Pa što su tim dostigli? Odgovor: Svoju propast! — U ponedjelnik je još̃e bilo za nas dobro. Bili smo poskočili za kakvih 40 glasovah napried al utorak poslije podne Jude iz Huma, Draguća i Grimalde nas potisnuše tako natrag, da smo o polnoći bili samih 12 glasovah napried. Svanula je sreda; došli su hrabri Ćići na vrstu pa udri Blažu! Poslije podne za 100 glasovah bili smo napried, u četvrtak 160 u petak preko 200. Dok Vam ovo redakah pišem borba nije potihla nu reć bi da nam je pobjeda osigurana. Ako dobijemo jamačno će biti ovo biranje jedno od naj-ljućih i najznamenitijih ciele Istre. Mislite si, da u Buzetu zadnji put nije bilo nikakve borbe jer se puk neprobudjen nije nadao nikakvu uspjehu; svi glasovali za nekog De-Franceschi-a, samo čestiti Grgo Vratović iz Lanišćih Podgućan dao bio glas za pok. blage i nezaboravne uspomene Jurja Dobrilu; a sada? Za naše fiducijare glasovati će bezdvojbeno preko 200 glasovah! E pur si muove, non è vero Signor Agapito? Il sole tramonta. La notte piomba su certuni i quali venivano tormentati ma assai tormentati dulla tosse durante le votazioni . . . e pure . . . e pure »Signor Pepi«, vi è una providenza vi è un Dio giusto! —

Nije dosta. I Pazin to šarenjačko gnjezdo talijanske biguiske kulture htjelo doći na pomoć svojoj plemenitoj braći u Buzet. Pazinski Kozobradić poslao u tu svrhu njekog golobradog momčića, koj onako majmunski, abderitski »alla Marchetto« stao se šepiriti kao kopun ili bolje kao tukac ili purman medju kmeti, jednako misleći, da je u Pazinu pa nagovarati, da plešu onako po medjedski sa brnjicom u nosu. Nu plemenita se rasa Kozobradovića ljuto prevarila. Našao se na jedanput pred njim neki Strpedjanski Dinko pa mu zagudio onako ljudski a ovaj ni pet ni šest pobrao svoje pete pa fuć u Pazin, da potječi plačne oči Kozobradićove, t. j. onog pazinskog vampira! — Čuli smo, da se rečeni golobradović izrazio, da nije nikad mislio, da se takovih kmetah nalazi na Buzeštini koji, neće, da onako po Humski, Dragućski i Grimaldjanski robski muče pred pazinskim pašom!

Dà, dà, golobrado momče i tebi dovikujemo, da tvoje piskarenje: »Vi tuvito nell' interesse delle nostre buone (vražje buone), relazioni da portarvi nel giorno di lunedì 18. Maggio 1885. infallibilmente a Pinguente ed insinuar-i colà presso il Signor Pietro Cerovac (Che anima imparziale, gentile!) il quale vi istruirà (po vražju) su quanto aspetta da Voi (da si tielo i dušu prodate vragu) ove vi interessi (?) di conservare la mia amicizia« (da mu se klanjaš do crne zemlje, da mu predaš najbolje žito i, vino, da mu poljubiš ruku i štivalete inače nemanjkaju petizioni, šibe i palice brajane moj!) nije za ovaj put moglo naškoditi našoj stvari i neće nadamo se nigda više. Sì, sì mio Can — muć, il sole vostro tramonta la notte egiciaca fisissima piomba sui vostri cuori; i sepolcri si squarciano per ingojare i tiranni del povero Istriano! — Avete capito? — — Voglia o non voglia, vi è una provvidenza, vi è un Dio giusto!

Žalimo i u srcu nas boli ovo držanje Humljanah, Dragućanah i Grimaldjanah, ali doći će vrieme i nije daleko, da će i ovi progledati, pa težko njihovim podlim i gnjusnim zavoditeljem! A ti barba Čunine, Britviću i Grožiću et comp. znajte, da i vam će svanuti črni petak! — O pripravi za izbore i podmićivanju drugi put i lepih ćete čuti — ima i kriminalnih ai za zločine reć bi da ovdje neima paragrafa, nu sve će doći na vidjelo!

Iz Poreča, *(Izbori izbornikah).* — Javili smo Vam jur kako se postupalo kod izbora u Poreču. Nasilja, podkupljivanja i divlja navaljivanja na birače, može se reći, još se nije ni čulo ni vidilo na svietu, kakova se sve zbila 22. t. m. u Poreču. Sav Poreč obkolio je bio birače. Fukara, smetje poreško bilo je ono jutro od gospode po konobah napito, da bolje može jurišati na pošt̃ene i šćave. Za svaku »punju« šćavu, nudjalo se fakinom po for. 5. Oboružani dugimi naoštrenimi bodeži prodrli su smutljivci u istu izbornu dvoranu, a na sve to šutio je gospod. kapetan. Pripravne bijahu 3 brente gnjila krompira i 1 brenta jajah za hitati na birače. Župan, mjesto da bude u izbornoj komisiji, kako to zakon zahtjeva, lovio je pred zgradom birače, ter jih nagovarao, prietio njim se; podkupljivao jih. Dà, mnogim se je upravo brutalnom silom — pomoću pijana smetja — ugrabilo naše listiće, ter urinulo njim se talijanske (crvene — naši su bili bieli). Kad je došao u luku poštni parobrod, nije bilo niti jednoga fakina, ni drugog čovjeka, da uhvati konop. Prosio je kmet kovača, da bi mu nešto popravio nu ovaj reče: »Danas se ne dela u Poreču, i da mi daš 100 kr. danas neuzmem tvoga dela u ruke«, u kratko, ustuo se bio listom cielí grad proti šćavom. Vidilo se, da su bili prije odlučili, brutalnom silom protjerati ili poubijati birače, da nisu ovi sami uzmakli. Od c. kr. oblasti nije bilo nikakve pomoći, jedini strážmeštar šetao se medju birači, nu bez puške. Da bi bio poreški kapetan red uzdržao, kao što je učinio pazinski, jedva bi bila 10. dio glasovah dobila talijanaška stranka.

U izbornu dvoranu unišao je svatko, koji je htio. Uzimalo se kmetom naše odlučice i davalo se komisiji druge i to na očigled kapetana. Učinilo se je jur mnogo tužbah radi podkupljivanja glasovah, učinit će se ih još. Birači naši njih — preko 200 zlostavljeni i prestrašeni ostavilo izbornu dvoranu i grad a da nisu niti glasovali. Pratio jih ulicami živžaj, urlikanje i psovanje poreške fukare. Nu nije manjkalo ni jajah ni gnjilog krompira. Naši birači htjeli su brzojavno pritužiti se visokoj vladi, nu poreški činovnik brzojavni — pristaša valjda »della avita civiltas« nehtjede primiti brzojava. Radi toga poslalo je do 200 biračah sledećeg dana iz postaje Kanfanar brzojavnu pritužbu na ministra predsjednika grofa Taaffe-a.

Telegram taj glasi: »Jučer dne 23 t. m. bijaše prisiljena većina biračah kod izbora fiducijarah ostaviti Poreč radi krupnoga nasilja i da izbjegne očitoj smrti, i to prije nego li je mogla glasovati. U Poreču nebtjedoše nam primiti telegrama». Preko 200 biračah.

Poslije odlazka naših, pustio je kapetan mirno napried glasovati, akoprem su naši svećano prosvjedovali proti nasilju i zlostavljanju kod izbora. Istu večer bilo je nekoliko kmetovah težko ranjenih od podkupljene i napite »avite« fukare.

Što je pisano o tom izboru u zadnjem broju L'Istrie sve je puka laž, izvan onoga da su žandarmi pratili g. Sančara i da su na naše birače bitali jaja i drugi smrad u obraz, poslije počeli su naše i ćuškati. Sreća od Boga, da su naši ljudi ostali hladni, jer inače bilo bi krvi i smrti. Očekujemo od pravednosti državnog zastupstva da će uvažiti naš utok, kojeg ćemo u Beč poslati, te da će tim jednom za uvjek pokazati talijanskim nemirnjakom, da živimo u ustavnoj državi, i da je sloboda kod izbora svakomu državljanu osjegurana.

Iz Berseščine, *(Izbori izbornikah).* — Svuda vrvi narod i pripravlja se za izbor izbornikah, koji imaju birati zastupnike za carevinsko vieće. I ovdje vidiš, kako iz dolnje Istre prouze kočije upregnjene s dvimi konji u strane liburnijske, nebi li i tamo valjda prosvietili narod «con civiltà e coltura». Pače né, nije tomu tako, već pašare po ovom kotaru kako bi proglasili njihovog zastupnika za carevinsko vieće, ali sve zaman. Zaman «babine» preporuke i razna strašila. Nadošao je i dan 18 maja, dan, kad je naša občina lovranska imala birati izbornike.

Eno tamo vidiš dične Brsečane, koji no u velikom broju neustrašivo stupaju napram Lovranu. Na licih njim čitaš, kako odvažno koracaju, znajuć da idu svoja prava braniti. Tu vidiš i starih i mladih, koji hrpimice stupaju, nežaleć žurnudu izgubiti, kad se radi za dobrobit svoju i cielog naroda. Nije to narod, koga bi podkupiti mogao niti s novcem, niti pjatom hrane, već su to odvažni i značajni ljudi koji bi i u vatru za svoja prava.

Stupajuć napred sakupiše se sa Mošćeničkim pukom. U Mošćenicah neima takove sloge, budući ima tamo onih, koji narod odgovaraju od pravog puta. Nu sve što imade pametnijega, neda se u kolo te braće, naime u kolo susjednih tabelarah, već se sdružiše sa pametnimi Brsečani te i oni napred put Lovrana.

Zaman skakanje od Iruda do Pilata; budan i odvažan narod nedade se prevariti i tako naši nadvladaše.

Ovdje imademo osobito spomenuti složćinu Brsečanah i Mošćeničanah, koji su se hrabro držali od onih bezobraznikuh i svaku njihovu rieč odbijali znajuć, da njihovo slabo sjeme, nebi dobrim plodom urodilo. Dosta hvalevriedna je ova sloga, te ju i u buduće preporučamo znajuć, da se slogom sve može.

Poslije glasovanja odputiše se naši k svojoj kući, pjevajuć razne narodne pjesme te radostno kličući: Živio Vitezić. Osobito moglo se opaziti, kako su Brsečani s tom pobjedom veseli bili, a tomu veselju nebijaše ni kraja ni konca. Svatko pripovjeda grdo postupanje zlobnih neprijateljah, raznih napadajah od propalicah na naše prvake u talijanskom*(!!?)* Lovranu all uz sve to veselo srce kuca u plemenitih srcih naših biračah.

Jesi narod, junačkoga roda
Samo *Sloga* neće da te proda.

Pogled po svietu.

U Trstu, 27. maja 1885.

Ministar-predsjednik Taaffe razgovarajući se sa nekim novinarom Englezkim rekao je, da se stanje u Austriji nebude nimalo promienilo novom perijodom saborisanja premda po svoj prilici bude medju Niemci narasao broj ljevičarah. On se neboji novih frakcijah antisemitah i skrajnih ljevičarah, jer da ti neškode vladi toliko koliko ljudi, koji su sada u jednom sada u drugom klubu.

Dr. Herbst vodja ljevičarah nenalazi okružja u kojem da kandidira. Niemcem je taj čovjek preblag, premlitav. Kandidiraju ga u Beču, jer da neimade nade prodrieti proti Schwarzenbergu u Českoj.

U Poljskoj i Českoj neće biti velikih promjenah. U Českoj kako se javlja dobiti će Česi proti Niemcem nekoliko kotarah u ostalom, da će biti promjenah u osobah ali ne u načelu.

U Dalmaciji ide mnogo bolje nego je išlo pred 6 godinah. Hrvati probudjeni odbijaju napadaje Lapenine. Bit će sukoba u Šibeniku, okršaja u Zadru, nemira u Spljetu, a bit će začetnici po staru sami Talijani!

Umro je u Hrvatskoj baron Prandau, veliki bogataš, gospodar Valpova i dolnjeg Miholjca. Bavio se je pokojnik i sa politikom ali nesrećom nemože se Hrvatska pohvaliti, da je njegovo djelovanje blago uplivalo u narodu. On bijaše jedan od onih, koji su sa Rauhom sklopili nagodbu, on je sa Mažuranićem revidirao. Bijaše uplivan čovjek, jer imadijaše velike posjede u Slavoniji. Š njime je pleme izumrlo — ostavio je samo dvie kćeri, a nijednoga muškarca. Veliko imanje od blizu 30 milijonah biti će razdeljeno medju to dvoje kćerih.

U Parizu nastadoše nemiri. Komunardi htjedoše proslaviti pad komuna a policija im to priečila. Dodjoše obje stranke do sukoba — bijaše do 30 ranjenih. Policija je neke nemirnjake ulovila.

Umro je najveći pjesnik na svietu Viktor Hugo, veliki slobodnjak, pošteni politik, koji je za života bio za Napoleona prognan iz Francezke. Ciela Francezka žali velikoga pjesnika. Zemlja će na svoje troškove velikom slavom zakopati pokojnika. U nedjelju bit će taj veličanstven sprovod.

Dogovori medju Ruskom i Englezkom dobro napreduju, dapače neki naslućuju veliki preokretaj stvarih, naime, da će ti dogovori dovršiti u pravi prijateljski ugovor. Stvar o granicah je izravnana a time i sve ostalo što je nuzgredne naravi.

Italija bi i nebi u Suakim i gornji Egipat, ona se naprosto govoreći boji, da nebi ništa opravila košto se to dogodilo Englezkoj. Dapače glasa se, da će ministar Mancini odstupiti ako mu kuća bude brisala proračun za izvanredne ekspedicije.

U Macedoniji se govori o nekom ustanku i o sukobu medju Bugari macedonskimi i Turci. To se ipak za izvjestno nezna. Bit će valjda kakav okršaj ali neznatne naravi.

Franina i Jurina.

Fr. Sam čul, da si bil ovi dni i tamo preko Učki?

Jur. Namor sam toliko da se pokažem.

Fr. Pak?

Jur. Šijor Jerolim Patrijarha mljaskaju i bafi skuhu a on dole sporta si ruki tare od veselja.

Fr. Zlodeja! Ča j' koliko va se prišal?

Jur. A je, neće već drugo, ako ga nebi pravo nonotove gaće spametile od kuda je. — On ti se veseli da j' njemu dobro pasalo, da smo ga mi dva na mire pustili, a tanto, da je i on se kemugod da prišapnul kada su ono po Kastavšćine munjesali.

Fr. Pusti ča, prit će i njemu črni petak; nego povej mi, kako j' pak tamo napred?

Jur. V' Opatije je se dobro, nego pul Škrbić neki frkalasić — on s onem perom za klobukom — se kada god kega napuhne.

Fr. Ma si skočil i do Ženseta va Lovran?

Jur. Aja, k njemu pak ne, aš da beštima huje nego Gajanić, nego pu.m sam se malo nadazrel, ča delaju šijor Jovani.

Fr. Pak?

Jur. I tamo velo veselje, da su naši po suda dobili.

Fr. I ta neč valja.

Jur. Bora ti, valja juš̃te koliko i on. On ti se veseli, da su propali i njegovi prijatelji, kada se ni ni njemu posrećilo, da bude potešta, zač mu se je već brižnemu sanjalo, kako će napisat pašaport fantu i lugarom i još kemu.

Fr. Ča biš ti Jure rekal, kakova je razlika mej Francešk̃ijem i Spinčićem?

Jur. Ja, porečka «baba» poveda, da je prvi bogat a drugi siromah.

Fr. Bit će tako ja. Prvi ima čuda žita a još više slami a drugi nima ni žita ni slami nego mu j' Bog dal unešto soli.

Fr. Si čul brate kako se zadnja «lažitorba» ponuja našem kmetom kako i one sramotne ženetini po gradeh.

Jur. Ča se nemore prodat ni darovat, mora se ponujat.

Fr. Poveda nemim, slepim i gluhim, da je u Istroj bil mir i blagoslov, dokle nisu popi, meštri i drugi pametni ljudi kmetu oči odprli.

Jur. Bil je bil brate mir, zač su gospoda držala u jednoj ruki korbač a u drugoj uzdu a mi sirote kmeti morali smo vuć, trpet i mučat.

Fr. Tako «baba» *želi*, da se još povrati onakov mir i red.

Jur. Bog nas tega očuvaj!

Različite viesti.

Dr. Frane Mandić. Preporučamo još jednom našim biračem u gradovih, da 2. junija svi glasuju za našega predloženika g. dra. Mandića.

Ma bravo podestà. Držali smo do sada, da bira narod izbornike te da birači odlučuju na koju li ima stranu nagnuti uspjeh ili neuspjeh kod izbora, nu posljednji broj porečkog listića uvjerio nas o protivnom, t. j. dokazao nam, da kod izbora odlučuje načelnik *(podestà)* Govoreć o izboru fiducijarah u obćini puljskoj piše «baba» da se imade talijanska stranka na pobjedi zahvaliti g. Ivanu Agustu Wassermannu, načelniku puljskom, koji se je svom pripravnošću odazvao pozivu i nalogu talijanskih «patriotah» sakupljenih u Poreču kao izborni odbor — *e quindi brave — bravissimo — e una stretta di mano a lui ecc.*

Dakle je sve ono istinito, što nam javljaju iz puljšćine o izboru fiducijarah i o postupanju g. načelnika prije izbora i na dan izbora. Ma bravo — bravissimo sig. podestà, krasno li vi shvaćate dužnosti prvog občinara! To je ona vaša toliko hvaljena nepristranost i umjerenost? Zar odgovora postupanje načelnika puljskog intencijam i nazorom ogromne većine občinarah puljskih, naposebhrvatskih kmetovah i c. k. mornarice? Je li se mogu ovi, jedni i drugi zadovoljiti, da pleše g. Wassermann onako kako mu sviraju gospoda «della società politica istriana?» Nevjerujemo nikako, da teži c. k. mornarica koja imade prvu reč u Pulju, za tim, da se u našoj pokrajini razpiruju strasti i podžiže još većma narodnostni boj. A još manje možemo očekivati od iste mornarice, da je ona voljna podupirati one muževe, koji su proti sadašnjem ministarstvu, dakle i proti c. k. ministru rata.

Da neznamo odakle crpi g. načelnik puljski okriepu za političke agitacije, mi bi se zaista u čudu pitali, zašto se je u Pulju tako dugo prepiralo o imenovanju načelnika i o uredjenju one občine, al ovako stisnut nan je spleći i moliti se Bogu, da oslobodi i one občine od muža, kojega služa g. načelnik i koji dieli posvema nazore pazinsko-porečkog konsorcija.

Agitacija proti Viteziću u srednjoj Istri. I ovuda lažu naši protivnici, da je Vitezić kriv, što se toliko daje plaća na cukar, kafu, petrolij ... Nu pitamo te buntovnike, kako je to, da nisu oni 3 talijanski zastupnici zabranili daciju?! Jeli dakle jedan Vitezić više moguć negoli 3 tal. zastupnika? Ako bi htjeli lagati, rekli bi, da su oni 3 tal. zastupnici krivi, a ne Vitezić, jer jedan nemože koliko tri. To more razumiti i najzadnja babal a naši protivnici neće da razumeJ Mudre li su oni tikve.

Pišu nam iz Lindarščine. Od nekoliko vremena čita se nekoje lažnjive dopise iz Lindara u Porečkoj «Istriji,» — ali ti dopisi se u istinu kuju u Puziuu. To biva ovako: Neki u Lindaru stanujući nelindarac «*Mate*», vriednog otca nevriedni sin, špijontira po Lindaru, nasluškiva, hoćeli što čuti, dapuče kažu zlobni jezici, da će vremenom nadomjestit sadanjog kanta. Kad štogod dozna, ili bolje, kad se u svojoj dungubi štogod izmisli, poteče do Pazina ili pak piše «Patriarki». .. Ovaj napiše onako kako to zahtjeva «avita civiltà» pak pošalju u Poreč. Gorirečeni «*Mate*» nije sposoban, da sam što takova našara, ta zna se, da su ga jedva velikom mukom proturali kao privatistu kroz osmi razred gimnazije. Vrhu toga su u dopisih imena, data i druge ludorije za koje on nikada ni sanjao nije. Mogli bi Vam toga junaka «*Mateta*» opisati još pobliže i kazati kolike kavalirske bravure je već učinio.... ali to ćemo radi njegovog otca zamučati, itako je on u Lindaru = 0 (ništica).

Izazivanja u Kastvu. Nedelju večer bilo je četvrti član u quartetu: *Iginio Pobar* (Predonzan, Barić, Gajanić). Napadahu riečmi na našeg vriog protazidara Vikota Dukića, dok nisu na toliko razdražili nekoje svoje pristaše, da su ovi i rukom na njega posegli.

Predonzani je bio toli bezobrazan, da je noću došao i u sam Kastav-grad u krčmu k Vicenci. Mislimo, da je doblo svoju, koja mu je patrila. Kad je Gajanić čuo što je iz Kastva Predonzani izvukao na ledjih, pripovjeda se, da je u svojem pravednom gnjevu uzkliknuo: «pravo mu stoji; sam mu rekal, da neka gre samo do Spinčić a ne va Kastav.»

Netko je nedelju noću napisao na ulazu u Kastav-grad (na zidu) ovo: «Dokle nisu Gajanić i talijanski geometri smućevali naš puk, su bili peržuni plesnivi.» Na ovo se je Gajanić užasno srdio i da će on to tužit. Neka tuži neka u Poreč g. Amorosu, njegovomu prijatelju.

Barbarska grožnja. Javljaju nam iz Šterpeda, kako se nekoja buzetska gospoda groze, da će se osvietiti Šterpedjanom, što su se onako muški ponesli kod Izborah. Osvieta ta imala bi sastojati — ni manje ni više — nego u tom, da će Šterped zapaliti. Za danas nećemo o tom dalje, već javljamo samo toliko gospodi «della avita civiltà,» da su nam poznate one osobe, koje nam se groze, a dodje li i do najmanje nesreće, znati ćemo koga tražiti.

Novi Rendićev kip. Ovih danah izloži je naš čuveni umjetnik g. Rendić u razozemnih prostorijah: «Alla Borsa vecchia» kip, što ima riesiti nadgrobnicu Ivankovićevu na ovdešnjem pravoslavnom grobliu. Kip predstavlja mladu Hercegovku divne liepote, što sjedeć vienac plete, te koju bi radje nazvali «vilom hercegovačkih gorah». Da, prava je to vila stasom i divnim izrazom prekrasnog lica, kakovu nam hrvatska naroda pjesma opjeva.

Doista Rendić je i ovim svojim najnovijim djelom pokazao, kako znade vješto spojiti realizam sa uzvišenošću izraza i plemenitošću kretnje, što jedno i drugo podpuno označuje ovu prostu i nevinu hercegovačku djevojku.

Kip Rendićev jest uzor djelo u svakom smislu, kakovih se riedko vidja a to priznaju i protivni nam tršćanski listovi, koji posižu za umjetnikom krsteći ga «il nostro Rendich».

59 skupščina Lloyda. Ovih danah obdržavalo je družtvo Lloyd pod predsjedničtvom barona M. Morpurga glavnu skupščinu. Zastupano bijaše 6745 dionicah. Izraziv predsjednik žalost nad smrtju zaslužnih pokojnih ravnateljah bar. Rittmayera i viteza Bordini-a, bi pročitano od trgovačkog ravnatelja izvješće o družtvenom radu minule godine, koje glasi povoljno unatoč tolikim zaprekam, koje imade pomoratvo svladati.

Odlučeno bi: da se pridoda reservnoj glavnici for. 259.909.73. ka kojemu, pribroji v stalnu svotu od for. 77.559.85 sačinjava ukupno svotu dignutu prošle godine iz ove glavnice da se popuni dividendu, t. j. for. 337.469.58.

Da se pridade posebnoj glavnici za preinaku strojevah i kotlovah svotu od for. 100.000.

Da se podjeli po dionici for. 20 uz privolu visokih ministarstvah, i da se prenese za uplatu novog računa for. 66. 067.82.

Izraziv pouzdanicu upravnomu odboru, prešlo se na imenovanje savjetnikah. Imenovani bijahu gg. Otto barun Bruck; vitez Fran Dimmer i Eduard Radonetz. — Stanje glavnice za osiguravanje na koncu god. 1884 iznaša for. 2.600.000.

Reserva glavnica iznašala je na koncu iste godine for. 1,437. 613.57.

Iz bilance i podielienoga u korist družtva, uložilo se god. 1884 za učvršćenje poduzetja for. 1.080.207. —

Družtveni dugovi umanjili se god. 1884 za for. 279.000. —

Mirovinska glavnica iznašala je koncem iste godine for. 3.099.641.

Izplaćene mirovine bilo je for. 138.032.

Za revizore bijahu zatim izabrani gg. Rafael Padoa, baron Petar Sartorio i Josip Mondolfo, za zamjenike gg. Filip Artelli i Jakov Fano.

Polag pete točke prešlo se na vucidbu prioritetnih posudah te bijahu izvučene sledeće serije:

Posude god. 1874: s. 234, 253. 258 i 291, svaka sastojeća od 10 obligacijah po for. 1000;

s. 37, 60, 104, 120, 129, 144, 165 i 184 sastojeća svaka od 50 obligacijah po for. 200 svaka

Posuda god. 1881: s. 23, 134, 233, sastojeća svaka od 10 obligacijah, pojedina od for. 500.

Posuda god. 1882: s. 14. 232, 237 sastojeća svaka od 10 obligacijah pojedina od for. 500.

Posuda od god 1884. s. 57 i 109 sastojeća svaka od 10 obligacijah, pojedina for. 500.

Sve ove obligacije izvučene, biti će izplaćene dne 31. decembra 1885 sa svotom od for. 100.000

Pomorske viesti.

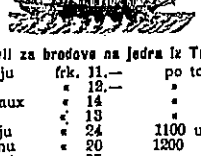

Navli za brodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk.	11.—	po ton. dugah,	
» Cette	»	12.—	» » »	
» Bordeaux	»	14	» » »	
» Malta	»	13	» » lesa	
» Algerija	»	24	1100 unč. franc.	
» Messina	»	20	1200 » mlet.	
» Cagliari	»	25	» » »	
» Patras	»	25	» » »	
» Pirej	»	24	» » »	
» Aleksandriju	»	25	1000	
» Port-Said	»	25	»	

iz Rieke.

Za Marsilju	frk.	12.50	po ton. dugah	
» Cette	»	13—	» » »	
» Bordeaux	»	15—	» » »	
» Marsilju	»	15—	» » bordun	
» Cette	»	15.—	» » »	
» Port-Vendres	»	15.—	» » »	
» Algerija	»	23	po. 1100 unč. mlet.	

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk.	10.—	po ton. dugah
» Bordeaux	»	11.—	» » »
» Rouen	»	16	po 1015 klg. brast. drva
» »	»	24-28	po 1000 lit. vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tu- i inozemstvu.

Dojedrili u:

Rieke 11. maja. Velizid, Giuati za Marsilju, Marte, Domini za Bordeaux, Marietta W., Smokvina za Cette. — *B. Ayresa* 9. aprila. Follia, Gramenuda za Falmouth. — *Savannah* 10. aprila Carmela, Polić za Queenstown. — *Barbadosa* 15. apr. Ergo, Gladrošić za Trinidad. 17. Mosorska Vila, Storf za Delaware. 22. Carla, Bakarčić za Guadelupu. Achile F., Perčić za Jamaiku. Sofia B., Marčić za Delaware. — *St. Pierre* 23. apr. Faran, Ragusin za Fort de France. — *Nove Jorke* 29. aprila. Regent, Perić za Montevideo. 2. maja. Matteo Katarinić za Gibraltar. Balkan, Fjamin za Lisbonu. — *Lisbone* 9. maja. Milan, Vukasović za Falmouth. — *Cayenne* 29. mar. Zebra, Sutora za Ponta-a-Pitre. 30. Havre, Savoldelli za Haiti. — *Haiti* 17. apr. Metta, Stanger za Rotterdam. — *Gsanta* 8. maja. Erica, Martinolić za Santorin. — *Fort de France* (Martinika) 19. apr. Leda, Eršen za Havre. — *Gravesenda* 15. maja. Nemirna, Tomić za Novu Jorku. — *Deala* 17. maja. Guglielmo D., Dundora za Batavlu. — *Marsilje* 19. maja. Gino, Gjačić za Batum. Jose, Ivančić za Martiniku. — *Tragania* 10. maja. Mimi, Tominić za Boston (S. D.) — *Carigrada* 9. maja. La Fortuna, Ziga za Rieku. Giuseppe Župa, Tunjica za Maltu 12. Gjurko, Petričević za Tršć Petka Lucijanović za Brailu. Padre Figli, Štuk za Miljetko. Nuovo Cinlaco, Tomanović za Miljetke. Trappano, Marčić za Brdjansku.

Dojedrili u

Trst 10. maj. Grnovac, Misailović iz Patrasa. Katica, Perucović iz Dubrovnika. Livadia, Začević iz Canea. — *Rieku* 18. maja. Minerva Mikulčić iz Miljetaka. Došković, Negovetić iz Cetto. — *Trinidad* 10. apr. Phison, Kozulić iz Barbadoesa. — *Barbadoes* 17. apr. Mosorska Vila, Storf iz Montevideo. Sofia B., Marčić iz Montevideo 18. Sospir, Vukasović iz Buenos-Ayresa. — *Demerara* 6. apr. Artiore, Campaci iz Ayra. — *Fort de France* 3. apr. Luigia P., Ferlan iz Barbadoesa. — *Rettimo* 10. maja. Nuova Anna, Zaputović iz Trsta. — *Barcellonu* 12. maja. Neptun, Vizin iz Limassola: — *Barbadoes* 14. apr. Ergo, Gjadrošić iz Montevideo. — *St. Pierre* (Martinika) 14. apr. Faran, Ragusin iz Marsilje. — *Fort de France* (Martinika) 14. apr. Imp. Franc. Gius. I. Premuda iz Barbadoesa. — *Montevideo* 31. apr. Tare, Marassi, iz Brunswicka (Gjorgju). — *Queenstown* 15. maja. Vinka, Medanić iz Buenos-Ayresa. — *Le Moule* 9. apr. Holgoland, Visintini iz Philippeville. 10. Zobra, Sutora iz Pointe a Pitre. — *Kronstadt* 10. apr. Elios, Ivančić iz Novo Orleanse. — *Haiti* 17. febr. Motta, Stanger iz Buenos Ayresa. — *Elsinore* 13. maja. Dampier, Prisnić iz Torreviolo. — *Leith* 14. maja. Dorina, Mohović iz Žmirne. — *Tripoli* 3. maja. Juno, Grando iz Miljetaka. — *Novu Jorku* 18. maja. Mosorska Vila, Storf iz Barbadoesa. — *Carigrad* 9. maja. Trappano, Marčić iz Bayrutha. 14. Attivo, Kosović iz Batuma. 8. Giuseppo Župa, Tunjica iz Burgasa. Sabloncello, Zogura iz Korčule. La Fortuna, Žiga. Nuovo, Cirinco, Tomanović iz Batuma. Gjurko Petričević iz Taganroga. Padro Figli, Štuk iz Taganroga. 11. Petika, Lucijanović iz Trapani. Viganj, Kovačović iz Poti. 14. Paolina P., Pendo iz Timbruka. — *Stockholm* 12. maja. Virgo, Gladulić iz Trapani.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	48.—	do for.	54.—
» Santos	»	44.—	» »	60.—
Cukar tučen	»	21.50	» »	23.—
Ulje za jelo	»	42.50	» »	48·—
» dalmatinsko	»	42.—	» »	—.—
» talijansko fino	»	65.—	» »	95.—
Riža talijanska	»	14.—	» »	21.—
» indijska posk.		12.—		16.—
Papar Batavia	»	82.—	» »	83.—
Bakalar Trome	»	32.—	» »	40.—
Petrolj	»	0 90	» »	—.—
Mast ovdašnja	»	36.—	» »	38.—
» englezka	»	50.—	» »	50.50
Slanina	»	51 50	» »	52.—
Maslo	»	70.—	» »	100.—
Loj Dalmat.	»	36.—	» »	38·—
Naranče Sicil.	»	2.50	» »	5.50
Rozići puljiški	»	6.—	» »	8.—
Limuni mnogo osk.	»	2.—	» »	0 50
Mandole Dalm. osk.	»	—.—	» »	—.—
Smokve staro	»	9.—	» »	—.—
Leća	»	11.—	» »	14.—
Vuna bosanska	»	110.—	» »	115.—
» dalmatinska		112·—		—·—
» istarska čista	»	110.—	» »	—.—
Koža strojene popiat	»	140.—	» »	165.—
» kravje	»	165.—	» »	360.—
» teletje	»	357.—	» »	616.—
» surove volovje ovdašnje svježe		48.—	» »	56.—
» suhe dalmat,		90.—	» »	115.—
» » teletje		130.—	» »	200.—
» janjetje 100 komada		70.—	» »	100.—
Sieno	»	1.55	» »	—.—
Šljive bosan. srbske	»	16.50	» »	17 50
» hrvatske	»	11.—	» »	11.25
Pšenica posk. Odessa	»	9.50	» »	—.—
Kukuruz vlaški	»	—.—	» »	—.—
» banatski	»	7.50	» »	8.—
» hrvatski	»	—.—	» »	—.—
Vino puljižko		16·—		17·—
» grčko		11·25		18·—
» dalmat. transito		15·—		24·—
» istarsko		16·—		24·—
Raž Azow	»	—.—	» »	—.—
Zob magjarska	»	9.—	» »	9.—
» hrvatska	»	8.25	» »	8,50
» arbanaška	»	—.—	» »	—.—
Buhač dalmatin.		110·—		150.—

Tršćanska burza

od dne 26. maja

Austrijska pap. renta	for.	82.20	do for.	82.40
Ugarska » »	»	92 40	» »	92.70
Ista u zlatu 4%	»	97.40	» »	97.70
Dionice nar. banke	»	851.—	» »	—.—
» kredit-banke	»	284.—	» »	286·—
Talijanska renta	»	93.$^{75}/_{100}$		93.$^{90}/_{100}$
London 10 lirah sterlinah	»	124.75	» »	125 10
Napoleoni	»	9.86.—	» »	9.89—
C. kr. cekini	»	5.79	» »	5.81
Državne marke	»	61·20	» »	61·50
Iste francezke	»	49.15	» »	49.50
talijanske lire	»	48.90	» »	49·30

Lutrijski brojevi

od 24. maja.

Trst	83	40	10	50	22
Budapest	73	1	88	44	85
Linc	10	54	29	6	61

dne 27. maja:

Prag	26	50	43	48	5
Lavov	49	1	81	50	10
Hermannstadt	71	77	86	60	87

Priposlano. *)

G. Valčiću, pomorskomu kapetanu i brodovlastniku

u Lovranu.

Budući ste Vi gospodine meno, slobodna gradjanina dne 18 t. m. kraj občinskoga ureda u Lovranu na najsuroviji načim i upravo divljački pred mnogobrojnim pučanstvom napali vičući: «*Vi ste smutil mošćenički puk jer ste otel, da vam mošćenički puk seno, štalu i konja dade*» pitam Vas ovim, da mi dokažete, ono čim ste me potvorili, *drugčije držat ću Vas lažcem i klevetnikom, s mutljivcem i buntovnikom.*

Mošćenice dne 20. maja 1885.

Marin Šumberac-Šote,
plovan.

Zahvala.*)

Svoj p. n. gospodi, gospodjam i gospodjicam u Lovranu a navlastito p. n. g. Valčiću brodovlastniku za surove napadaje i pogrde kao i za sve ostalo što su mi izkazali dne 18. tekućega mjeseca prigodom izbora fiducijarah u Lovranu, čega nebi počinili i najveći surovci, ovim izričem najveću hvalu.

Mošćenice dne 20. maja 1885.

Marin Šumberac-Šote,
plovan.

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara Uredničtvo.

Konkurs *)

Za mjesto učitelja risanja i ravnatelja delavske škole u Kastvu (Gewerbliche Fortbildungsschule).

Podučavanje je za sada redovito u risanju dva dana na tjedan, izvanredno svaki dan tri ure.

Natjecatelj valja da je sposoban takodjer podučavati praktično njemački jezik, ili ako to ne, onda obrtno računstvo a podučavajuć u risanju imati će dužnost rabiti takodjer talijanske nazive stvarih, u koliko nisu občenito u porabi.

Plaća je stalnih for. 1000. (jednu tisuću) na godinu, izplativa u mjesečnih postecipatnih obrocih.

Molitelji valja da dokažu: poznavanje hrvatskoga ili kojega sličnoga mu jezika, austrijansko državljanstvo, dobu, ponašanje i nauke, koje su izučili.

Prvenstvo imaju oni, koji su praktično radili kod zidarije ili druge umjeće.

Stavlja se u izgled štogod privatne zasluzbe.

Molbenice na biljegi od 50 novč. neka se (putem predpostavljene oblasti) podnesu najdalje do 30. junija o. g. na podpisani:

Privremeni Odbor delavske škole.

Kastav (u Istri) 13. maja 1885.

Šorli s. r.

*) Uredničtva hrvatskih i slovenskih novinah umoljavaju se da priobće ovaj konkurs.

Piccoli-jeva

želudačna esenca

lekarne Piccoli-ja «pri angelu» na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, hemerojide, zlatenicu, migrene, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djece.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani! Vaša želudačna esencija je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, ćutim polagšanje i zboljšanje.

Josip Sovdat, župnik, Kamnje, pošta Črnice.

Ovdje valja izreka «Čast zaslužku». Vaša želudačna esenca, koju sam ja i mnogo drugih bolnikah rabio u bolesti, je uprav čudovite moći, osobito kod želudačnih bolestih.

A. Lupešina, župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrđujem, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i prečudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; radi toga prodje dan, da ne bi tko došao k meni, to me prosi za jednu staklenicu želudačne esenca kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plominj, Primorje.

Antirrheumom najbolje zdravilo proti prohladi, kostobolji, oslabi dotavnih dušilah, bolestim u križu i u prsih, prohladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santoninske; (kolešci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadićah 60 nvč. 1000 komadićah 5 for.

Salicilne pastile proti prehlađenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, pravim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti. Škatulica 20 nvč.

Zeliščni prašni sirup. Ta iz ljekovitih biljinah izdjelani sirup zabi se s najboljim uspjehom proti svim pravim i plućnim bolestim, zasilženju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odrašćeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Staklenica 36 n.

To navedena, kako sva druga ozdravilia se uviek friške dobe u lekarni 30—22

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz poujetje iznosa.

Zaloge u Trstu su u lekarnah pl. Loutonburg, Foraboschi, Prendini, Ravasini i Zanetti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

Javna trgovačka agencija

(Pubblica Agenzia Commerziale)

u TRSTU

Corso br. 22.

Odjel za izvješća o domaćih i inostranih trgovcih, kako također o svakojeder trgovačke i obrtničke vieti.

Zanimivo za sve

Odjel za nameštenje u službe. Prinosi zastupnike i činovnike na sve strane svieta, u tvornice i za vieku gospodu.

Posebna poslužba za malo naručbe. Pošilja se na sva kraje na drobno družinam i gostionicam. Razno sočivo, kavu, miroddju, pomaranče, limune, voće, cvotje, rukodelsko orudje, pokućtstvo modno predmete itd., sve po originalnih cienah uz malu proviziju, carine prosto.

Preuzme razpošiljanje i izručbu tiskanicah, okružnicah, cenikah za budi koje pokrajine i stališe. 10—25

Podpisani časte se objaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osjeuravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje **tvornicu**

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče «veoma nizkih cienah». Izradjuju se pečati kojegod drago podobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice. Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dionice itd. 48—26

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo { za fr. 4·96 iz dobre vune « « 8·— « bolje « « « 10·— « fine « « « 12·40 « prav fine «

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **sukunje, oblačila za gospe, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za zimni paletot za **dame, meter f. 4.**

Pelas pičde po f. 4, 5, 8 do f. 12. jeden. Zelo lepa oblačila, hlače, vrhne suknje, tkanine za sukinje in dežne plašče (tüjl), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, tricote, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1860.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn)

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **naprosto. Pošiljatve s povestjem čez f. 10 prosto.**

Imam stalno zalogo suknja v vrednosti f. 100.000 a. vr. ter se ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **ostankov** po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj krajce zelo znižani tvarthšni cen razpečavati. Vsak razumen človek more razvideti, da se od tako malih kosov ne **morejo pošiljati uzori**, ker bi od kacih sto naroč prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **sleparja**, ako tvornica za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov ine od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—13

Neprišlni ostanek se zamenjaje ali pa se denar povrne.

Deplovat se more nemški, magjarski, češki, Poljski talijanski in francoski.

Nova ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—10

Odjela od same vune polag mjere.

Odjela chevlot od f 12 dalje.

Gornji kaputi od for. 10—18.

U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Tabljice ta obroke

Prašak za prsa

Nekašlji više

Izvrstan lijek proti kašlju, promuklosti, prohladi i drugim kataralnim manam. 48—23

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u lekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.

Šibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekašlji više

Latteria Milanese

(milanska mlekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mlekarni **svieža i suha voća. Izvrstne divljačine, zelenjah sve polag cienah na trgu Hleba genovezkog, kolačah mletačkih, slaščicah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla svieža svaki dan iz Milana. Kreme za cvariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kissla mleka. Za objede i sotrée** ovršavaju se naručbe sa pladnievi povrhjem bogato nariešeni, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvšuju se neodvlačno, nu ne izpod 5 kilog. 49—20

M. Melchiore.

ODIELA

na mjesečne i nedeljne rokove mogu se dobiti u **krojačnici** pl. **N. 12 Via Farneto**, učinjena polag mjere. Budući imade u zalihi velik izbor **sukna** svake vrsti, može dati uz umjerenije cienе nego li drugi.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u naukah uz

4-dnevni odkaz 3½%

8-dnevni odkaz 3½%

30-dnevni odkaz 3½%

u napoleonderih uz

30-dnevni odkaz 3%

3-mjesečni odkaz 3½%

6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 3½% kamate na svaku svotu a u napoleonderih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Cislovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varrante, uviedi na spremuzimljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na otekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povodu iznosa glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—20

PRIPOSLANO.

Upozurujem štovano obćinstvo, da je mo Elisir VLAHOV doblo na postednjoj izložbi u Catanti 1883-1884. veliku kolajnu i počatnu diplomu.

Nadalje javljam, da nije to prvi put, ilo je moj nenad krilјivi Elisir bio odlikovan, već dapače održa množtvo kolajnah zlatnih, srebrnih i bronzovnih od raznih izložbah.

Zahvalna pisma i ftočničku svjedočbe preporučuju Elisir što većma svakomu. Razni medicinski učenjaci upotrebljuju ga u bolnicah i svuda postignu najbolji uspjeh.

Sa poštovanjem „Romano Vlahov" iz Šibenika. 10—26

Moj Elisir Vlahov, želudačni likvor nadje se u svih glavnih gradovih svieta. Valja paziti na patvaranje. Način kako se razpoznaju prave staklenice jest: paziti da ji je u staklenici utisnut: Romano Vlahov-Šibenik, nadalje suhi pečat u škatuljici a na čepu pečat na ognju i napokom izvornu firmu na naslovu.

Veliko skladište **šivaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajnah**, koje nijer mogućo razbiti a ognju su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej**, finih i prostih, za objesiti i za prenašati. 48—4

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve**, sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se poprave svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH-A

TRST, Via Acquedotto broj 23.

Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Ciene nebo se konkurence.

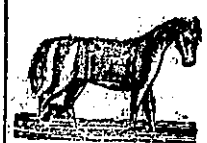

Molim čitajte!

Pribavio sam si na dražbi sa polovicu ciene cielo skladište jedne glasovite tvornice ponjavah i konjskih pokrivalah, te dajem radi toga dok ima na skladištu, za

samo 1. for. 75 nvč.

1550 komadah, velikih, debelih širokih, neraztrgljivih

konjskih ponjavah.

Ove su ponjave 180 centim. dugačke i 120 centim. široke sa bojadisanimi ponrečnicami, k tomu su poput daske debele i rad toga neraztrgljive. Ovih ponjavah imade dvie vrsti; prva vrst vrlo fine stoji for. 195; druga vrst 175.

Raspošilju se uz gotovinu ili pošt. pouzetjem. Danomice razašilju se u sve krajeve svieta ove ponjave i jesu svuda na dobrom glasu jer se mogu upotriebiti mjesto pokrivala i jer su prije više nego li dvostruko stojale.

Nadalje imade još na skladištu:

400 kom. svilenih pokrivačah za postelje iz najfinije bauer-svile, u najkrasnijih bojah, crvenih, žutih, zelenih, žutkastih, šarenih, posve dugačkih za najveću postelju, komad for. **3·75**, dva komada for. **7**.

Stotine zahvalah i naručbah mjerodavnih osobah imadem u svojem uredu svakomu na ogled a ovdje usudjujem se nekoje objaviti.

G. J. H. Rabinovicz u Beču.

Primiv Vašu cienjenu pošiljku, naručam ovim još 30 komadah konjskih ponjavah iste vrsti kano i prve za crveno-žutim rubom. — Vriednost ponjavah po for. 180 a. v. for. 54 je priloženo.

pr. Lovasz-Patonaska uprava dobarah: Pitying J. L.-Potona, Ugarska 8. aprila 1885.

Štovani gospodine! Molim Vas, pošaljite mi još 10 ponjavah, nu isto dobrote i veličine kano i prišanje. Sa pozdravom Josip Ittinger na dobru Hinterthiersen. Pošta Kufštein Tirol 10. aprila 1885.

Blagorodni gospodine! Primio sam dvie ponjave, a kojimi sam posve zadovoljan; trebam još 6 komadah, koje izvolite neodvlačno na mene poslati. S poštanjem Aug. Klaudi. Ried u Inkreis-u. 21. marča 1885.

G. J. H. Rabinovitz, Beč.

Molim za 8 komadah ponjavah uz pouzetja kano i prvi put.

C. k. artilerijski nadporučnik Desiderij Moys pl. Ludrova u poljsko art. pukovniji 13. Temešvar 8. aprila 1885.

Gosp. J. H. Rabinovics, Beč.

Prosim pošaljite mi odmah još 2 ponjave kakove ste mi jur poslali, po mogućnosti svietle boje, sa pouzetjem. Sa poštanjem Gejza pl. Kramarics, vlastelin, Bode, P. Ajka.

Gosp. J. H. Rabinovicz, Beč.

Pošljka 2 ponjavah dopada mi se; šaljite uz pouzetja još 4 komada konjskih ponjavah iste vrsti. Grof Ant. Khuen, Presburg.

Opomena. Budući da sam ja jedini preuzeo razprodaju ovih ponjavah, nemože je nitko drugi u toli neobičnoj duljini i širini i dobroj vrsti za tako nizku cienu prodavati te se ovim opominje, da se čuva od padielanja oglasah.

Naslov: **Trgovina Tkaninah**

J. H. Rabinovitsch

6—4 Wien, II., Schiffamtsgasse.

Odlikovan „Specialitet" P. Slocovich-a

Ljekarna „Alla Marina"

Prekrupivanje paklinske *(katrm)* vode na najveće odmjerke, proizvedeno od ljekarallekarnika *P. Slocovich-a*. Jedna staklenica sadržavajuća 400 gramah uteza metr. dec. stoji samo 60 nvč.

Ima se pitati: «*Paklinsku vodu*» priugotovljenu od P. Slocovich-a.

Prsni sirup Dra- Goracuchi-a.

Izvrstan lijek proti prohladi, promuklosti, suhom kašlju, plućnim, gutnim i opranim katarom, upali pluća, kašlju itd. Mnogobrojni zahvalni spisi jesu svakomu na uvid. Ciena staklenici novč. 60. Novac se povrati onomu, koji neozdravi.

Naručbe uz pouzetje obavljaju sa kretom pošte. 24—32

Veoma prikladno za darove kod berme.

Neočekivana sreća.

Kupio sam na dražbi evo skladište jedne glasovite tvornice žepnih satovah u Genfu za polovicu obične ciene radi čega mogu lahko ako ću najfinije satove svoje tvornice svakomu naručitelju odmah poslati, ta su stopili fini oblozi satovah i uredjenje istih skoro toliko ko i kolike dajem sada čisav sat a zadokaz prave solidnosti uzmo od natrag svaki sat koji na konvenira, a tim nestaje rička kod naručbe.

Za samih **5** for. **10** novč. dajem ciglindrično ili najfinije gravirano 13 lotnoga srebra od c. kr. ure kamkom sekundah točno na sekunde. Isto iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kušane for. **9·50**. Samih for. **6·50** vrlo jako double-zlata ili srebrnog nikla, fino gravirane i guilochirane sa 13 rubinah, sa 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kušane for. **11·**. Samih for. **7·40** ankorovka iz najboljeg double-zlata ili srebrnog nikla, fino gravirane i guilochirane sa 15 rubinah, sa kamkom sekundah točno na sekunde. Isto iz 15 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kušane for. **13·**. Samih for. **8·40** ankorovka iz najboljeg double-zlata ili srebrnog nikla, fino gravirane i guilochirane sa 15 rubinah, sa kamkom sekundah točno na sekunde. Isto iz 15 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kušane for. **15·**. Samih for. **9·40** ankorovka iz najboljeg double-zlata ili srebrnog nikla, fino gravirane i guilochirane sa 15 rubinah, sa kamkom sekundah točno na sekunde, sa sekundnim kazalom, sa mjesecnim kazalom, sa datumom, sa kalendarom, sa budilnikom, sa repetirom, sa double-zlata satni lanac, sa privjeskom, ključem i kronikom. Isto iz 15 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kušana for. **17·**.

Za dobrotu svih ovih žepnih satovah jamči se *kroz pet godinah*.

Osim ove bajne ciene pridaje se badava svakom satu elegantan, iz double-zlata satni lanac, sa privjeskom, ključem i kronikom. Naručbe uz pripošlanu iznosa ili poštarskim pouzećem šalje se na

Glavno skladište tvornice satovah. Beč III Hinter Zollamtsstrasse 9.

Glavno skladište tvornice satovah. Beč III. H. Rabinovicz.

Veoma prikladno za darove kod berme.

Prosto od carine.

NAJBOLJE

po 35. for. s mramorom.

POKUĆTSTVO

po 35 for. s mramorom

jeftino, u velikom izboru kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—3 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

19—52 **Počastna diploma**

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašašćem profesora Friedländusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoću zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, napose u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. **Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih atekcija,** je usisanje sa **izvrstnim smrekovim extraktom** pomiešanog i očišćenog zraka od neizuzjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Broj 23. U Trstu 4. junija 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputicom* (assegno postale). Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka i 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu, Razmjerno fr. 3.50 na za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Mojim biračem u izbornih kotarih PAZINSKOM, VOLOSKOM, LOŠINJSKOM sa KRČKIM.

Tri put ste bili pozvani, da si odaberete čovjeka, koji će vas zastupati na carevinskom viću i tri put odabrasto mene.

Ma koliko mi godio način, kojim ste mi do sada zastupničku vjerovnicu povjerovali, on se ne može ni iz daleka prispodobiti sa načinom, kojim ste to lje, birači, sada učinili.

Jedan glas zaori od Podgrada do Lošinja, od Pazina do Krka: »svoji smo na svojem«; i svi, kao jedan čovjek, potekoste na birališća, da još jednom i kako nikad do sad izjavite, da već nećete trpiti nesnosnog jarma ter da na najsvečaniji način prosvjedujete proti lažim, klevetam i porugam, kojimi su naši protivnici obasuli Vas, Vaše prvake, navlastito Vaše vriedne svećenike i sve one, koji o Vašem boljku rade.

Strašilo se, mamilo se, dielio se novac, da se taj glas uguši, ali zaman: *istarski je Hrvat progledao;* on ne nosi na prodaju svoje poštenje!

Naša braća u zapadnom kotaru žalibože podlegoše; al ne podlegoše pretežnom broju, već himbi, nasilju i nezakonitosti. Ako se i ne mogu s nami veseliti, neka se tješe što su svoju dužnost ovršili.

I njihov prosvjed bio je jasan i glasan, i ako nije nadvikao danas protivničko urlanje, nadvikati će ga sutra.

Glas i prosvjed svih Hrvatah i Slovenacah u Istri jest za mene izraz posvemašnjeg povjerenja u moj dosadašnji politički pravac i rad.

Braćo birači! Oduševljen s Vašega ponovnoga povjerenja, obećajem Vam i jamčim opet, da neću sustati na utrenoj stazi.

Biti ću uvjek na braniku vjere i predaje praotacah naših.

Nastojati ću, da se oživotvori članak XIX. temeljnog državnog zakona; da se hrvatskom i slovenskom jeziku dade u školi, u uredih, svuda mjesto, što ga po božjem i ljudskom zakonu idje.

Uprieti ću sile, da se poboljša materijalno blagostanje i da se doskoči nevolji težačkog stališa.

Neprijateljske navale i težnje naći će u meni budna odpornika.

Ali sve moje nastojanje poroditi će slabim uspjehom ne budete li me Vi podupirali.

Braćo birači! Kako ste sjajno pobjedili u izborih za carevinsko vieće, trudite se, da pobjedite i u izborih za mjestna občinska vieća. Budemo li se u občinah otresli tudjega skrbničtva, moć ćemo kazati, da smo se domaknuli svojemu cilju.

Občine su temelj svemu radu, u občinah se riešavaju naše najbitnije i najpreče potrebe; na občine dakle treba da svratimo našu pažnju.

Živo oduševljenje i bratska sloga, koja Vam je pomogla do ovogodišnje sjajne pobjede, neka Vas i dalje prati, pa će biti i konačna pobjeda naša.

Složno dakle uvjek, istarski junaci, složno svi na obranu narodnih svetinjah! Uz Vas će biti uvjek

Vaš do i preko groba

Krk, 30. maja 1885.

Dr. **Dinko Vitezić**
zastupnik na carevinskom viću.

Javna zahvala.

Svim prijateljem i znancem, koji su mi prošlih danah brzojavno ili pismeno čestitali, što su me moji birači ponovično odlikovali, izabrav me svojim zastupnikom, izričem ovim najsrdačniju zahvalu.

Krk, 2. junija 1885.

Dr. *Dinko Vitezić,*
zastupnik na carevinskom viću.

Javna zahvala.

Podpisani svesrdno se zahvaljuje — ne radi sebe — svojim biračem i izbornikom i svim onim, koji su bud riečju bud činom njegovu kandidaturu podupri.

Kopar, 31. maja 1885.

Vjek. Spinčić.

Izbori zastupnikah.

U poslednjem broju progovorili smo o izboru fiducijarah u pojedinih kotarih iztaknuv osobito postupak naših narodnih protivnikah i njihovih pomagačah u kotarih: puljskom i porečkom. Kazali smo onom zgodom, da će naš kandidat podleći u zapadnih izvanjskih občinah jedino nezakonitosti i nasilju, počinjenu prigodom izbora izbornikah na puljštini i porečini. I nismo se prevarili. Onoga, što se je tada dogodilo u Vodnjanu i u Poreču nećemo danas opetovati, već želimo progovoriti nekoliko riečih o samom izboru zastupnikah i o «sjajno:» svečanosti, koja se je slavila istog dana u Poreču.

Izbor zastupnika g. *Viteziča* obavio se u svih trih kotarih mirno i triezno, a što je najpoglavitije, ovršio se taj izbor svuda jednoglasno. Ovo je prvi put što je izabran narodni naš zastupnik jednoglasno. Dvie tri šarenjačke občine nisu se usudile omjeriti se dne 29. p. m. sa ogromnom većinom izbornikah. Nu kao što je prošao taj jednoglasni izbor u iztočnih izvanjskih občinah Istre mirno, triezno i dostojanstveno, obavili su narodni protivnici izbor zastupnika u zapadnom dielu Istre uz obične njim gungule i halabuke. Taj izbor nit je bio jednoglasan a gledeć na izbor izbornikah, još manje zakonit. Nu upravo radi toga valjalo je izazivat potrtoga i prevarenoga «šćava»; uprav radi toga moralo mu se pokazati, da će poteći preko njegovog namrščenog čela još po koja kaplja krvavog pota prije, nego li se dočepa slobode i pravice.

Sloboda izbora pokazala se dne 29. p. m. koli u Vodnjanu toli u Poreču u najsjajnijem svietlu. Kanfanarski izbornici, predloženi i birani od naše narodne stranke, prisiljeni bijahu izdati svoje birače, pogaziti poštenu riečˊ, jer inače jaoh si ga njim! Prosti i neuki kmeti podlegli su strahovanju i nasilju protivničkom.

Izbornike Motovunske nisu mogli prevariti niti prestrašiti al zato pratili jih svuda u Poreču na dan izbora kano lupeže i razbojnike žandari, podpuno oboružanil Došlo je i naroda iz okolice u Poreč, da vidi uspjeh izbora, al taj narod bio po nalogu oblastih nasilno zatvoren kao blago u neko dvorišćel I to je sloboda izbora? Tako se postupa sa birači i izbornici u Istri u dovotuajstom stoljeću! Tko novjeruje nam, neka čita poslednji broj porečkog listića. Al kruna svemu morala je tek nadoći.

Gospoda porečka sastala se na banketu, da slave pobjedu, novcem i nasiljem izvojevanu. Tuj se slavile prave orgije. Pilo se i govorilo sve u slavu novoizabranomu zastupniku a na propast mrzkomu »šćavu«. Vrhunac slave postiglo se kad je stupio medju razdraženu porečku gospodu **c. kr. kapetan i namjestnički savjetnik vitez Gumer.** O tom uzbićenom tronutku neka govori samo porečko glasilo:

»In questo mentre comparve fra gli elettori, a dare la notizia ufficiale dell' elezione del de Franceschi, il Sig. Capitano Cav. Gumer, accolto da un lungo evviva. **Allora prese anche lui la parola, per magnificare le doti preclare del nostro deputato de Franceschi, e per congratularsi colla parte occidentale dell' Istria, la quale deve andar superba di possedere una simile persona, ottimo patriota, ben accetto a tutti e che sempre diresse ogni sua azione, nella sua qualità di Deputato al benessere della sua provincia. E nuovi evviva scoppiarono al de Franceschi e al Gumer«.**

Carsko kraljevski kapetan govori na javnom banketu, gdje se slavi pobjeda jedne, a propast druge narodnosti pokrajine! On hvali i uznosi u nebeske visine muža, koji je sadašnjoj carsko-kraljevskoj vladi u Beču svagda oponirao!!

Pobliže komentirati ovakav postupak, jedva bi nam sl. cenzura dozvolila, čitatelji neka razmišljaju pobliže sami o tom.

Nu g. c. k. kapetanu nebijaše još dosta. On uze opet rieč. **»Poi tornò a parlare il Sig. cav. Gumer, brindando alla salute di tutti i podestà del suo distretto, e pregandoli di cooperare con lui, ora che le agitazioni elettorali sono finite, al ristabilimento della pace, dell' ordine e della buona armonia«.**

G. kapetan dao je i ovim govorom većini podložnog mu pučanstva liep primjer, kako se uzpostavlja red, mir i sporazumljenje medju dviemi narodnostmi!? Za danas neidemo daljo, već samo pitamo svakoga nepristranoga sudca: je su li mogli izpasti izbori u zapadnom dielu Istre za nas povoljno, pod upravom dvojice kotarskih glavarah, od kojih je jedan najintimniji prijatelj Dra. Amorosa i član porečke većine i koji bježi iz saborničke, kad se hrvatski u istoj govori a drugi od te dvojice pomaže uznositimi riečmi javno slaviti naše narodne protivnike i naše najljuće dušmane? Pod ovakvimi upravitelji, ma da su naši birači sviestni kao mi, čvrsti i stalni kano pećina usred mora, mi do pobjede i do pravicah naših nikad nedodjemo. Carska vlado! daj nam u zapadnu Istru dva grofa Manzana ili dva viteza Bosizia — koji nisu niti po rodu niti po nazorih naši-pak da vidimo, hoće li porečka službena i neslužbena gospoda opet slavit izborne orgije.

DOPISI.

Iz Boljuna (*Izbor izbornikah*). — Brzojavnom žicom smo Vam javili uspjeh izbora fiducijarah. Borba bijaše žilava nu tim je častnija naša pobjeda. Protivničke birače predvodili su bivši i sadašnji načelnik, a njim se pridružio poznuti iz Mošćenicah učitelj, rodom iz Dalmacije a srcem i dušom gorljivi šarenjak. Ovaj triumvirat radio je za talijansku listu, preporučenu od pazinskih krnjelah i pljavicah.

Glasovalo je u svemu 142 birača. Naši fiducijari bijahu izabrani sa 80-85 glasovah. Izabrani fiducijari jesu gg. *Hrovat, Fr. Francetić, P. Pikulić, Flegar Jos., And. Fabian, Ant. Perilić* i *Jos. Buretić.*

Komisiji predsjedao je g. komesar Haindl. Izbor trajao je od 8-12 a nakon ½ satnoga odmora sve do 4. po podne.

O podne imali smo liepu većinu nu tada skočili su šarenjački agitatori na noge te doljerali još šaku birača. Nu do većine nisu nikako mogli. Možete si misliti, da su se gospoda kiselo držala ai to njim nepomože, pravda i pravica nadvladala je i ovaj put u našoj občini i nedao Bog, da već ikad podlegne. Šarenjaci i njihove podrepine jesu pokunjeni nu za to imaju plaću a ta: je prezir i sramota. S naše strane dužnost nam je pohvaliti osobito Boručane, Šušnjevičane, Vranjce itd., a imade jih i iz drugih selah, koji su zaslužili javno naše priznanje i pohvalu. Svaka čast tako sviestnim i rodoljubnim biračem, koji se nedaju prevariti od šarenjakah i Krnjelah. Živili dakle dični boljunski birači i njihovi pre-

vredni prvaci i vodje. Ugledala se u nje i ostala braća širom Istre a oni sačuvali do smrti čist obraz, kojeg su si prigodom ovih izborah ponovično osvietlali.

Volosko, 25. maja 1885. — Mi ovde imamo ljudih, kojim valja očito reći, da su: ili zapućeni, ili da hoće na silu biti Talijani. Bog očuvaj da jim rečeš, da su Talijani, ali oni to pokazuju sa svojimi deli.

Jesu li za svoj jezik materinski, ako deci hitaju u oganj hrvatske knjige i nepuste jih ni pisnut u tom jeziku? Dakle, ili su bljezge i lude, ili rade na to, da se ovo sve poitalijanči, samo očito neće toga reći. Takovi ljudi najviše put reku: Valja da se učimo i talijanski, jer nam koristi. Dobro, neprigovaramo; ali zašto onda pod noge hitate Vaš starinski govor hrvatski?

Vidulić jim je Bog otac, Vitezić ništa. Valja da zato, jer je Vidulić mučao, a Vitezić govorio u Beču za porat od Buške, *Voloskoga*, Lovrana, Ike itd. Njemu, Vitezću imamo zahvaliti, da je nešto porta u Voloskom i da se baš sada još povećava.

Vitezić je *jedini* od istarskih zastupnikah, koj je mudro razložio u Beču, da naša mornarica više plaća poreza, nego li ugarska, i da je taj porez nepravičan.

Ali to sve premuče naše «tihe vodice».

Još neki Vološćaki iznašaju proti našim zastupnikom onaj stari «babau», to jest, da te oblasti pod u Kustav, ako predobije kojigod Vidulića. Ali gospodo to je već rijavo oružje. Tako ste govorili i proti Zamlića, pak ste videli, da u Poreču nije nitko usta otvorio u to ime, ni neće. Jer danas i Kustavci spoznavaju, da se nemože ozbiljno misliti na to, da se oblasti prosele iz Voloskoga, od mora u Kustav, na breg.

I onda kad se je o tom govorilo i pisalo, bilo je najbrže samo radi toga, da gospoda Minaki malo cenije daju kuću za kapitanat. Dakle našim zapućencem ali podmuklim Talijanom ni ta ne valja.

Svaki Vološćak, koj još u sebi čuti, da nije Talijan, mogao je dati i dao je mirne duše svoj glas gradskomu kandidatu g. dru. *Franu Mandiću*, a ne onomu, koj je Istru pomagno proglašivati za talijansku provinciju.

S «Hitvati» se već ne straši. Prošla su onu vremena. Hrvati su nam pokazali, da između Voloskoga i Rieke može ploviti jedan parobrodić, ako naši «patres patriae» i spavaju, kad se radi o tom, da i ovdje bude napredka, kako druguda po svietu, gdje je dobre prilike.

Pogled po svietu.

U Trstu, 3. junija 1885.

Niemci liberalci su pokunjeni rad pobjede drugih živaljah nad njimi. Sada kažu, da su zlo organizirani, da je slaba bila agitacija; da su podlegli jer njihovi vodje nebijahu složni. Ali malo imade istine u svem tom; znadu se bo, da su isti umjereni i pravedni Niemci nezadovoljni s timi vikači, zato su izabrali korenitije življe — Antisemito, demokrate i druge, da ih zastupaju u državnom vieću. U Beču samom, u okružju Leopoldstat došlo je do ozbiljnih nemirah, koje su izazvali liberalci videći, da moraju podleći. Bijaše do 30 ranjenih. Mnogo muke stajalo je organe sjegurnosti, da uzpostave mir. Obće nezadovoljstvo izazvaše izgrednici, kad zaokupiše vrata i nehtjedoše pustiti u izbornu dvoranu pod silom protivnike. Tomu se je u Beču na put stalo energičnim postupkom vladinih organah, — ali tako žalibože nebje u Vodnjanu i Poreču!?

U Dalmaciji hrvatska stranka kandidira dra. Klaića za Zadar-Benkovac; dra. Bulata za Split-Hvar; don Miju Pavlinovića za Sinj-Imotski-Makarsku; Rafa kneza Pučića za Dubrovnik-Korčulu; za gradove zapadne i zadarsku trgovačku komoru Antu viteza Supuka; za gradove iztočne i za komore trgovačke u Splitu i Dubrovniku profesora Lovru Borčića, za veleposjed Manfreda kneza Borellija. U dvih kotarih nisu još označeni kandidati. Najveća borba biti će u kotaru gdje kandidira dr. Klaić proti Laponi.

Mnogo se govori o magjarskoj izložbi u Budimpešti. Magjari su pozdravili oduševljeno Čehe. Neznamo kako te dvie narodnosti mogu simpatizirati, dok Magjari tlače Slovake, koji su veoma srodni, da nekažemo braća Čehom.

U Parizu veličanstven bijaše sprovod pjesnika Victor Huga. Ciela Francezka sućuti baš srdačnom popratila je do groba svog najčenjenoga sina.

Nemiri su umireni, komunardi i republikanci prisustvovali su u najvećem miru i redu sprovodu.

U Rimu sabrala se sanitetska intercijonalna komisija u pitanju kolere. Mnoge vlasti su za ukinuće kvarantenah, mnoge se tomu opiru. Zaključili su, da se mora unapried dobro paziti na čišćenje okuženih brodovah.

U Rimu isto došlo je ovih danah do ozbiljnih neredah prigodom spomendana na Garibaldijevu smrt.

U Macedoniji čuje se opet o političkom gibnaju. Tamo se očito prodiče, da Macedonija mora sastaviti svoju vojsku, koja bi imala braniti interese narodah i da netreba se više oslanjati na Rusku, koja je mnogo krvi prolila za Bugarsku.

Englezko-ruska razmirica je skorom posvema izravnana.

Viest, koju smo mi javili u jednom prošastom broju, da će se naime ruski car sa našim sastati na granici austrijskoj oprovrgava se od strane ruskih novinah.

U Egiptu ništa nova.

Franina i Jurina.

Fr. Ča je Tinjanski Krnjel mislil, kad je neki dan našega poštenjaka na dobroj dobrote «karonjal» u Podestarije?

Jur. Je mislil valja na onu plemenitu pijatancu ča su pred dvema leti pekli u Pazinu, pak mu je valja u nos davalo, da će jim ta put pečenja zasmrdet, i zato je valjda našemu čoveku karonje delil.

Fr. Vidiš no! i to mora bit fini čovek, kad zna tako lepo tratat, takovega bi treba da se ga pošalje kamo u svit, da se pokaže kakovu kulturu imaju Krnjeli.

Jur. A ča nežnaš, da je on jedna glava onega strašila va Pazine, pak da je ono sada na smrt obolelo, a borme kad se celo telo oboli, ni nit mozak na pravem mestu.

Fr. Ča češ, su jim uroki, al su naštrambali?

Jur. Muči no, će njim već pasat.

Fr. Barbanski Krnjel «*Bumbera*» kliče, da su «šćavi» najeli i napili prije 300 let istarski Krnjeli.

Jur. Dragi ti, reci ti njemu, da je njega sto i sto puta najila i napila šćavunska ruka, i da bi bia crknia od glada i od smrada, da mu se nisu šćavi smilovali.

Fr. Aj sram ga budil!

Jur. Krnjela «Bumbera» hoćeš da budesram?

Fr. Znaš morebit Jure, su i sada hitala z maškul lovranske gospoda, kako i kada su ono tabeli pometali?

Jur. Neč san čuli, da su bili svu silu praha pripravili, ma da su prišle bersečke i moščeničke lesice, pak da su njim se va njega po.....

Fr. Dobro njin stoji, su ga mogli dat Kristaloviću, da ga spravi ter je on dosta sigurna persona.

Jur. Bog očuvaj o ten posuminjat! lego je ča čut, ča delaju sada ladonjari?

Fr. Šprunaju okol kamenitega stola, a ki ter ki narliča za hartun, ku su bez koristi pobatili.

Jur. Huje njim bilo njin doma bit, ter jih ni nijedan vanka zval.

Fr. Ter ne zove nijedan ni breka va bekariju, pak sejeno pride.

Fr. Jure moj ubaba se tuži, da njoj nijle Talijane i Krnjele krstimo za tati, slepci i pijavicami.

Jur. Bogme premalo smo njin rekli, ter se hvali sama «baba», da su morali u Poreču svuda «šćave» žandarmi čuvat.

Fr. Eh, al zakon oće, da se poštene ljude čuva od razbojnikah, lupežah i obešenjakah.

Jur. Onda valja poslat tako pogibeljne stvorove u Gradišku ili Kopar.

Fr. Ja, ma bi trebalo sagradit 100 Gradiška i toliko Kopra.

Različite viesti.

Imenovanje. Njeg. Vel. car Fran Josip imenovao je preč. g. *Pavla Desperina* župnika i počastnoga kanonika u Vulah, dekanom stolnoga kapitola u Poreču. Novoimenovani g. dekan jest jedan od najčestitijih svećenikah Istre te prem po narodnosti Talijan, nepuše u istu tikvu sa porečkim konsorcijem, već se je uvjek pokazao nepristranim i samostalnim sudcem u narodnostnom pitanju u Istri. Čestitamo na odlikovanju prevriednomu svećeniku.

Promjene u tršćansko-koparskoj biskupiji. G. Jos. Zupan imenovan je župnikom u Rodiku; g. Mat. Kambič žup. upravitelj u Grimaldi i g. Iv. Pretner kurat u Golou stupili su u stanje miru. Izpražnjenu župu u Grimaldi upravljati će g. Mat. Mikuš župnik u Draguću a onu u Golcu g. M. Murkić, bivši kapelan u Jelšanah.

U Trstu izabrana su već dva zastupnika za državni sabor u Beču. Borbe i agitacije nije bilo nikakve, jer nije bilo protukandidatah. Stranka «Progresso» nije udioničtvovala kod izbora ovih dvih zastupnikah; jedino što nije imala nade, da će u prvom i drugom kotaru prodrieti a drugo stoga, što je dobro znala, da će biti i onako izabrani Talijani. Tim su tobože spasili čast a ipak izabrana dva Talijana, jedan židov a drugi katolik. Velika je stoga radost u izabranom narodu, što je prvo izborno tielo grada Trsta povjerilo zastupničku čast sinu Izraila imenom Rafael Luzzatto. Između ostalih prednostih, koje rieše ovoga zastupnika, jest, što nezna niti njemački. Nego kad je Tršćanom pravo, mora biti i drugim.

Drugi veličan, kojega slave nekoje tršćanske novine, jest nekakav Bidischini, bit će dakle «puro sangue» ako se neuzme u obzir, da se obično zove «Burgstaller». Protukandidata nije imao, pak je izabran. Biralo se ga dobro i zlovoljno; nekoji dapače glasovali su za njegovu gospodju! Bilo kako mu drago, slavilo se ga velikim govornikom u bečkom saboru, opisovalo ga glavnim govornikom u proračunskoj razpravi itd., što se sve nije reklo o njem dobrim ljudem, koji su voljni vjerovati! Jednom je stavio interpelaciju na vladu glede želježnice, koja bi se imala dograditi do Trsta. Govor nije bio loš, no približe o tom obavjestiti bi mogao bivši zastupnik velikoga kranjskoga posjeda baron Schwegel. Sapienti sat. Drugi put izpustio je govor glede ustrojenja juridičke talijanske fakultete u Trstu. To mu nije škodilo, jer je uvjeren, da iz toga ništa biti neće.

Buduće nedelje bira četvrto gradsko tielo sa okolicom jednoga zastupnika. Taj kotar zastupao je već 12 godinah vrledni Nabergoj. Buduć se radi o našem čovjeku, tu Talijani nemiruju, već i sami Progresisti Cikorijaši živo rade proti našemu zastupniku. Ovdje već nelma govora o nekakvoj «astenziji», jer se radi o Nabergoju.

Izbor zastupnika za gradove. Kako bijaše predviditi u današnjih okolnostih izabran je zastupnikom u istarskih gradovih *Dr. Vidulich* za kojega se dilo sve što je imalo pravo glasa. Naš kandidat g. *dr. Fran Mandić* dobio je preko 450 glasovah. E pur si muove.

Prosimo prijatelje običnah kotarah porečkoga i puljskoga, da nam izvole priposlati broj izbornikah svake pojedine obćine rečenih kotarah, a molimo ujedno nje i ostale prijatelje po svih kotarih Istre, da nam naznače koliko je moguće točnije broj biračah, koji su kod netom minulih izborah izabirali, broj onih koji su za hrvatsku odnosno slovensku i onih, koji su za talijansku listinu glasovali. Nek nas ujedno izvieste o svakoj i najmanjoj, koja se je dogodila kod izborah.

Puljski agitator. Piše nam seljak-poštenjak sliedeće: Pred nekolikovremena idući svojim putem iz Pulja kući susreti me neki R. vlastelin, zastupnik i što ja znam što sve ne i iznebuha začne na mene: »Što ti treba ta »Naša Sloga«, zašto to čitaš, kad već hoćeš da budeš Hrvat hodi u Ljubljanu netreba te tu, nećemo te u naših *Hanzijah*. Mi smo već odlučili, da svim onim, koji nebudu htjeli Cerovca za podeštada u Buzetu, nećemo ni dati pašiša, *neka gredu va Zagreb i Ljubljanu*. Ništa zato ako i izgubimo 200 ili 300 fr. bar ćemo viditi kako ćete bez nas i bez naših odvjetnikah«. Ja sam mu već hotio odgovoriti: holje nego sada, bar ćemo živiti na miru, ali taj šior odalečio se videći, da za njegove brbljarije nemarim, vičući na našega dobroga, ljubljenoga i poštenoga plovana u Lanišću g. Mikišu: da je luteran, protestant i Hrvat. Ja; da Vam pravu istinu rečem pomislio sam, da je taj čovjek sišao s pameti. Taj junačina misleći, da imade posla sa »šćavle, »salvadeghi, »natti in bosco« pomislio je, da će mu se sve vjerovati. Ali pučkoj brajne; ako vi govorite, da se s vašim hranimo to vas i prepošteno plaćamo, mi vašega jezika nepoznamo, mi za vas smo šćavi, salvadeghi, dakle zašto nam turate tu neku »kulturu« koju nepoznamo. Mi ljubimo naš jezik, »Naša Sloga« nas je naučila što nam je raditi, mi se nje držimo kao sveto i prave istine a vam velimo: daleko od nas grješno sotone.

Prinos k minulim izborom. Gosp. Spinčić dobio je dne 31. maja t. g. pismo sa poštarskim znakom »Visignano 29. maja 1885.« »Parenzo 30. maja 1885.« i »Capodistria 30. maja 1885.« Pismo samo je slikovno, izvedeno na dosta velikom komadu žutkastoga papira. Na dvih kolih top ili kanun, u njem napisano »de Franceschi«. Top je izpaljen, dimi se, a ognjevita sila tjera kuglu ili balotu u kojoj je napisan broj 1'3. Naperena je proti spodobi čovjeka jedećega na staklenici, koj se s nje ruši, komu odlitje nizak klobuk i koj nosi u lievoj ruci četverouglasti komadić s rečju i s brojem »Spičić 79«. Stvor, koj je to učinio prepručamo vruće njegovim zagovornikom, da ga pošalju na kakvu akademiju umjetnosti. Škoda bi da se takav talenat izgubi. Njegovo remek-djelo je nam izručeno i mi smo pripravni dati ga na uvid.

Pišu nam iz Vodnjana. Predpostavite si našu izbornu komisiju: Sforza komesar a Bocalari factotum pak tek onda možete prosuditi, što se je sve moralo dogoditi. Nam se čini, da naš zakon od 2. aprila 1873. nije baš stvoren za poreču i puljsku gospodu. Nećemo za danas duljiti; opisati ćemo Vam što se je sbilo u samoj sbornici, gdje se je moralo izbor vršiti, kažemo »morao« jer za naš izbora niti nebijaše. Mi nismo čuli čitati imena iz listine, naša imena nije nitko razumio, a kad bi tkogod slučajno čuo i dao svoju hrvatsku glasovnicu, ta glasovnica nebijaše registrirana, nego jednostavno bačena na stranu ili pod stol. Videći tu užasnu nezakonitost, kojoj nije dorasao ni sam sotona, Hrvati se počeše komešati, a vrli rodoljub gosp. Velikanja pravi pastir svoga stada uložio je sav trud, da miri ljude da neplanu. Jedino tomu vrlomu otečeniku mora mnogi Krnjel zahvaliti, da je izniо živu glavu. A što Sforza et consortes? Djavolsku izmisliše varku, da je taj muž o kojem značaju i mirnoj ćudi nitko pošten nedvoji, da je naime rekao svojim ljudem: u d r l. Prosta je to kleveta, gnjusna infamija, užasna potvora za koju će netko morati odgovoriti.

Uslied te infamnosti bie odveden g. Velikanja pod silu iz sbornice, on je tada mirio svoje Hrvate riedkom, baš božanskom ustrpljivošću, kao kad je Isukrst na križu molio za svoje neprijatelje.

Možete si pomisliti, da smo morali odustati od daljnje borbe — ta da smo imali još tri put onoliko birača (nas bijaše na okupu prieko 260) mi nebi ništa bili opravili. Komisija je pravila čudesa: mrtvi iz grobovah uzkrsili i glasovali za talijanske fiducijare. Zadruge nelma-jahu jedan glas nego svaki zadrugar imao glas za sebe. Glasovalo je mnogo, koji nelmajahu pravo glasa. Našim ljudem nebijaše slobodan ulaz u sbornicu. Nije bilo od potriebe listinah, ove su se mienjale, izkrivljile kako se htjelo.

Gospoda komisije radila su kako njim se svidilo a to je najkraći put do pobjede.

Nego mislimo, da će se i toj gospodi stati na repinu. Mi ćemo protestirati na temelju onoga zakona, koji je posvuda obdržavan i svet — a suditi će se bez gospode iz Pulja i Vodnjana.

Sgodopis izbora izbornikah u Puljšćini. Piše nam iz Barbane: 58 proti 43 nije velike razlike! Krnjelski »capo« oko jedanajste

pred podne bilo već izgubio posvema glavu i sav izvan sebe kopirajuć najbolje plodove talijanske kulture vikao je na placi barbanskoj: »ho perso, cavre de preti i me la ga fatta, . . . cavre de preti . . . cavre de Pindulić e Velnić«. I zbilja se hrabro držahu Rakljani i Šavinci čast im. Nego mi se nemogosmo nego čudom načuditi što nebijahu prikleli na našu pomoć neki Hrvati, koji nam svečano obećahu, a mea njimi neki svečenik o kojem nepodvojismo. Kazaše nam da bijaše bolestan.

Krnjelski »capo« bi ipak morao znati, da mu nije dozvoljeno silit ljude, plaćati je i prieći slobodu izbora na novi način, neviđen još u svietu zatvarajući izbornike u k o n o b u. On bi morao znati, da je dužnost njegova rukovoditi izborom i paziti na mir i red — a ne izazivati nerede.

All on haje i ne haje, a u sebi kuže, »me ne inflschio« ja sam osjegurao podeštariju za Krnjele za baštinike i nasliednike, dok ostane u Pulju »Kumek«.

Mi ćemo ipak protestirat onamo gdje baš nesude kao na poročkomu banketu i Ćemo se još vidit »magnifico«.

Hoće li pazinska občina delat peticione? Ako bude i občina dužnikom radi particelah delala peticione, gledati će se, komu će ih delati, da se vidi, je li to iz osvete ili iz potrebe; jer ako se bude delalo onim, koji su glasovali za narodnu stranku, a ne i onim, koji su još više dužni, znati će se na čemu stoje ti dužnici, a da se pak i kod budućih občinskih izborah svom silom na nje obore pak postave i tamo svoje ljude. Pozor dakle pazinski občinari i Pašovanju pazinske gospode mora se već jednom učinit kraj.

Izbori u Pulju. Javismo vam žicom, da smo propali — a kako i nebi? Mi njsmo mogli vidjeti listah jer nismo od nijednoga doznali, da su izložene. Naš podeštat proštudirno je sve potanko, po naputcih i naredbah iz Pazina; sliedeći mig političkoga družtva nije nimalo mario za slovo zakona koje veli, da te liste moraju biti izložene i da mora biti dana svakomu prilika, da je razgleda. Najmanja stvar koju publicira Wasserman, dojavi našim anzijanom — capovilla — all je hotomično bilo, da za izloženje listinah nedoznaju vanjski občinari i zamučano je sve — siegurno u dobrom sporazumku sa nekim te nekim . . . .

Došli smo na izbor i vidjesmo, da iz podobćinah gdje Hrvati odlučuju i nedaju se podmititi, bijaše u listinah jako malo izbornikah — a gotovo nijednoga, koji spada u treću tielo a plaća više od 5 for. direktnoga poreza, dočim kod občinah podmićenih od Talijanah imadjaše svatko pravo glasa. Medutim bijaše odlučeno dati 30 glasovah, dočim se znade i nabrojiti ćemo u prosvjedu prieko 120 osobah, koje plaćaju prieko 5 for. direktnoga poreza. Promonturcem dopusti Wasserman 57 glasovah. A znate, mod timi 57 glasovah koliko bijaše mrtvih, od nekoliko godinah **11.**! Pridružite k tomu nekoliko hotomičnih pogriešakah **di** mjesto **fu** pa će te lahko pogoditi, da ta dva dobro napučena sela nemadjahu niti **40** glasovah dočim je iz Galižane, Fažane, Peroja i drugud došlo do 200 ljudih, svih dobrih za glasovati.

Eh! all nije uzaludu naš podeštat spao na običnoga kortešal On je oblazio naša sela, dielio škede, pripravio gospodski ručak, ave su fondom iz Pazina! Iz velikoga Austrijanca ga »baba« pretvorila u slobodoumna Talijana. Nije ga uzalud hvalila i do neba uzdizala.

Iz zahvale pram »babici« on je izmuštrao dobro svoje »fante« koji drzkošću osobitom, usudjivali su se hrvatske glasovnice grabiti iz rukuh ištim svećenikom.

Za Talijane nebijaše razlike izmedju di i fu, za nje ave čisto zlato, dočim za nas nebijaše valjano ni ono malo što su nam dopustili.

Podmićivanja, varanja i strahovanja bijahu na dnevnom redu. Mi smo se zgražali nad tim postupkom. Samo moramo primietiti, da se slična šta nije dogadjalo ovud pod nijednom pol. upravom. Vjerujemo zato glasovom iz bližnjih otokah: da lisica mienja dlaku ali ćud nikada.

U protestu štošta više!

Plati šćavo! Kad nisu mogli Pazinski Pepići, Egidići, i neka druga gospoda ništa opraviti kod zadnjih izborah izbornikah; kad im nisu pomagale ni laži, ni klevete, ni obećanja ni strašenja; kad se »i nostri buoni contadini« nisu više hoteli dati u verige kao šćavi ili sužnji; tada zamislili su ti lažni-liberalci sotonsku misal, da sasvim upropaste našega seljaka. Stali oni delati peticione tako, da bude naš seljak, kad nije hotio milom, sada silom njihov »šćavo«. — Od jada pucajući, hlade si srca tim junačtvom i svuda pripovjedaju nekim paklenskim veseljem, koliko seljakah će oni sada spraviti na prosjački štap, ako nedonesu odmah novce za dug. Nepokazuje li se tim njihova prava slika, njihova ljubav prema narodu, njihovo plemenito (!) srce? I još ih nekoji hvale kao otce naroda! Dà, oni su otci, koji žderu djecu svoju. »Avità civilità« se tu predstavlja u cvietu; liberalizam je to, koji naliči okrutnosti Dionisija Sirakužanskoga; osveta je to, koju poznaju jedino krvoločne zvieri . . . .

Narod je ogorčen, a taj najnoviji korak će neke dovesti do skrajna zdvojenja . . . pak onda što će biti? . . . Videant consules, za vrieme.

U ostalom vidi se kako su oni slabi prama vôlji naroda! Volja naroda znati će im slomiti i tu zadnju palicu, koju još u rukuh drže. Kaže Talijan: »Fuori il dente, fuori il dolore«. A tako će biti i sada: ili s boka ili s oka skupiti će koju krajcaru, da ju baci svojim nemilosrdnim vjerovnikom; prodati će koji vola koji konja, koji ovce, koji oranicu, koji sieno, koji vino, žito . . . samo da zadovolji svomu progoniteliu — samo da se ga oslobodi.

Tada će uviditi naš kmet, kukovi su mu bili oni prijatelji, koji su mu davali samo da im bude u šakuh, koji su mu se činili dok je oń morao slušati slieno njihovu volju; koji nisu tjerali od njega duga, samo da im ostane i padalje sužanj; uviditi će, koliko mu se treba čuvati takovih prijateljah, da se više nezaduži kod njih; razumiti će, kako daleko ima bježati od njihove butige, oštarije, kapitala itd. ., naučiti će cieniti svoju slobodu i svoju neodvisnost, pak im se neće više dati u ruke. — Tim će im se slomiti i zadnja palica, na koju jedinu se još naslanjaju. To nam svjedoči jedan seljak iz Plćanšćine, koji je dugovao nekomu gospodinu u Pazinu preko 2000 forinti. Kad pred 2 godine nije htio glasovati po želji svoga vjerovnika, ovaj ga prisilii na podmirenje duga, pak je sada onaj seljak neodvisan od njega i čvrsto drži za našu narodnu stvar.

Tako je neki drugi seljak iz Lindarščine govorio, pošto je morao izplatiti nekomu oderuhu dug: »sada ću radje umrieti od glada, nego mu već poći va butogue; — ovaj stoji uvjek uz našu narodnu stvar . . . Tako se ufamo, da će biti i s drugimi, koji se budu oslobodili svojih nemilosrdnih vjerovnikah.

Nu dobro bi bilo već sada ozbiljno misliti, kako da se pomogne ovaj narod materijalno; trebalo bi učiniti posujilnice, da u potrebi najde seljak uz mali interes novce; trebalo bi, da se i visoka vladu obazre na ovo siromašno ali uvjek vjerno pučanstvo te da ona ustroji zavod kakov, gdje bi posjednik lahko dobio novca uz male interese; trebalo bi, da se i slavenski zastupnici u Beču domisle nas i vladu na to upozore. . . .

Za danas svršujemo ovimi riečmi: »svaka sila do vremena; — nije sve alo, što nam se kao takovo pričinja; — u svakoj nesreći je i sreća; — samo kukavica će odvojiti ali junak će se i dalje boriti«.

Pomorske viesti.

Navli za brodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk.	11.—	po	ton.	dugah.
» Cette	»	12.—	»	»	»
» Bordeaux	»	14	»	»	»
» Malta	»	18	»	»	lesa
» Algerija	»	24	1100	unč.	franc.
» Messina	»	20	1200	»	mlet.
» Cagliari	»	25	»	»	»
» Patras	»	25	»	»	»
» Pirej	»	24	»	»	»
» Aleksandriju	»	25	1000		
» Port-Said	»	25	»		

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk.	12.50	po	ton.	dugah
» Cette	»	13.—	»	»	»
» Bordeaux	»	15.—	»	»	»
» Marsilju	»	15.—	»	»	bordun.
» Cette	»	15.—	»	»	»
» Port-Vendres	»	15.—	»	»	»
» Algeriju	»	23	po	1100	unč. mlet.

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk.	10.—	po	ton.	dugah
» Bordeaux	»	11.—	»	»	»
» Rouen	»	16	po	1015	klg. hrast. drva
» »	»	24·28	po	1000	lit. vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tu- i inozemstvu.

Odjedrili iz:

Trsta 23. maj. Vajale, Migotti za Batum. — *Rieke* 19. maj. Grobnik, Cabrijan za Marsilju, 20. Cristoforo Romano, Šolć za Cette, Mir nami, — za Korčulu, Mir Vami, Seršić za Gzante, 23. Teodoro, Vaidohar za Ravennu. — *Cardiffa* 22. maj. Jokaj, Gotthardi za Miljetke, — *Batuma* 7. maj. Antonio S. Naccari za Žmirnu, — *Singapore* 16. apr. Undine, Koboević za London, — *Port Nollotha* 15. apr. Esempio, Petrina za Swunsea, — *Batavie* 9. apr. Genitori Tarabocchia, Martinolić za Moulmein, — *P. Eads* 7. maj Sanzone, Capponi za Salerno, — *Plymoutha* 21. maj. Dvanaesti Dubrovački, Bradičić za Novu Jorku, — *Cagliarla* 19. maj Plod, Tonello za Wasu, — *Mobile* 8. maj Agostino C. Premuda za W. Hartlepool, — *Barbadosa* 13. maja Achille F. Perčić za Jamaiku, — *Java* 29. novem. Ljubirod, Matković za Falmouth, — *Batuma* 15. maj. Deveti Dubrovački, Spicula za Livorno, Olga T. Gjurković za Carigrad, — *Carigrada* 16. maj Provvidenza, Pescitutti za Orebić. Viganj, Kovačević za Maltu, Peljesac, Kosić za Taragonu, 18 Anna, Martinolić za Batum, Cibelo, Kozulić za Batum, 19 Marietta D. Gumulin za Jelšu, 20 Marino, Velčić za Batum, Tacito, Kršanac za Rieku, 22 Javor, Kamenarović za Brdjansku, — *Philippeville* 16. maj Spirito, Kosović za Leith, — *Fort de France* 3. maj Imp. Franc. Gius. I. Premuda za Cadix, — *Oporte* 19. maj Grad Karlovac, Šolć za Novu Jorku, — *Torrevjeje* 19. maj Toni C. Nikolić za Stockholm, Peppina, Randić za Gefle, — *St. Pierre* 30. ap. Olga B. Bujan za Marsilju, — *Samaranga* 14. ap. Heribea, Radoslović za Macassar. = *Sourabaya* 17. ap. Slobodna, Milinović za Passurseang.

Dojedrili u:

Trst 23. maj Ati, Ferrari iz Pirana, 28 Fratelli B. Nikolić iz Patrasa, 29 Rovenska, Stupurić iz Port Vendres, Romolo, Soppa iz Syre, — *Rieku* 21. maj Tartaro, Peselj iz Marsilje, 23 Crono, Raičić iz Marsilje. — *Plymouth* 18. maj Vinka, Medeanić iz Buenos-Ayresa, — *Cronstadt* 14. maj Elios, Ivančić iz Nove Orleanse, — *Novu Jorku* 7. maj Superbo, Matković iz Lisboue. — *Cagliari* 18. maj Abraham, Jelić iz Gonuo, Ukraine, Mirković iz Genue, Padre, Rumen iz Ortone, — *Maltu* 15. maj Filadelfia, Poldrugo iz Nove Jorke. — *Korčulu* 18. maj Adrastea, Jurićević iz Aleksandrije, — *Melbourne* 25. mar. Giusto, Radoslović iz Samaranga, — *Elsinore* 18. maj Silve, Tarubocchia iz Trapania, — *Grimsby* 21. maj Rose, Valčić iz Buenos Ayres, — *Sv. Helenu* 23. maj Esempio. Petrina (za Swunsea) iz P. Nolotha, — *Samarang* 5. ap. Heribea, Radoslović iz Passuroeanga, — *Torrevjeju* 9. maj Peppina, Randić iz Cette, 10 Toni C. Nikolić iz Marsilje, — *Cette* 19. maj Marta D. Raičić iz Rieke, — *Anversu* 21. maj Surto. Segotta iz Empedrado, — *Lisbonu* 18. maj Ariete, Šurlanović iz Nove Jorke, — *Revel* 19. maj Drago G. Galović iz Aleksandrije, — *Batum* 14. maj Drina, Kosović iz Trsta, Srećna P., Škurić, Peleg, Matković iz Genue, — *Carigrad* 15. maj Peljesac, Kosić iz Berdjanske, 15. Provvidenza, Pescitutti iz Paganzoga, Antonio S. Naccari iz Batuma, 17 Anna, Martinolić iz Palerma, Javor, Kamenarović iz Cette, 19 Marietta D., Gumulin iz Braile, Bakran, Pavletić iz Nove Jorke, Marino, Velčić iz Trsta, 21 Tacito, Kršanac iz Batuma. — *Falmouth* 24. maj Milan, Vukanović iz Jave, — *B. Ayres* 28. ap. Trojednica, Marocchini iz Newcastle, — *Filadelfiju* 15. ap. Sofia B., Mrčić iz Barbadoesa. — *Cette* 25. maj. Vesna, Stiglić iz Rieke, — *Liverpool* 25. maj. Prelucano, Vladišković iz Buenos Ayresa, — *Stockholm* 19. maj America, Valentin iz Torrevjeje.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	48.—	do	for.	54.—
» Santos	»	44.—	»	»	60.—
Cukar tučen	»	21.50	»	»	23.—
Ulje za jelo	»	42.50	»	»	48·—
» dalmatinsko	»	42.50	»	»	—.—
» talijansko fino	»	68.—	»	»	95.—
Riža talijanska	»	14.—	»	»	21.—
» indijska posk.		12.—			16.—
Papar Batavia	»	82.—	»	»	83.—
Sakalar Troms	»	34.—	»	»	40.—
Petrolj	»	9.25	»	»	—.—
Mast ovdašnja	»	36.—	»	»	38.—
» englezka	»	50.—	»	»	50.50
Slanina	»	51 50	»	»	53.—
Maslo	»	68.—	»	»	100.—
Loj Dalmat.	»	36.—	»	»	83·—
Naranče Sicil.	»	2.50	»	»	5.50
Rožići puljiški	»	6.—	»	»	8.—
Limuni mnogo osk.	»	2.—	»	»	6 50
Mandole Dalm. osk.	»	—.—	»	»	—.—
Smokve staro	»	9.—	»	»	—.—
Leća	»	11.—	»	»	14.—
Vuna bosanska	»	110.—	»	»	115.—
» dalmatinska		116·—			—·—
» istarska čista	»	116.—	»	»	—.—
Kože strojene poplat	»	140.—	»	»	165.—
» kravje	»	165.—	»	»	360.—
» teletje	»	357.—	»	»	616.—
» surove volovje ovdašnje svježe		48.—	»	»	56.—
» suhe dalmat,		90.—	»	»	115.—
» » teletje		130.—	»	„	200.—
„ janjetje 100 komada		70.—	„	„	100.—
Sieno	»	1.55	»	»	—.—
Šljive bosan. srbsko	»	16.50	»	»	17 50
» hrvatske	»	11.—	»	»	11.25
Pšenica posk. Odessa	»	9.50	»	»	10.—
Kukuruz vlaški	»	—.—	»	»	—.—
» banatski	»	7.50	»	»	8.—
» hrvatski	»	—.—	»	»	—.—
Vino puljižko		16·—			17·—
grško		11·25			13·—
dalmat. tranzito		15·—			24·—
istarsko		16·—			24·—
Raž Azow	»	—.—	»	»	—.—
Zob magjarska	»	9.—	»	»	9.—
» hrvatska	»	8.25	»	»	8.50
» arbanaška	»	—.—	»	»	—.—
Buhač dalmatin.		110·—			150.—

Tršćanska burza

od dne 3. junija

Austrijska pap. renta	for.	82 50	do	for.	82.60
Ugarska » »	»	93 —	»	»	93.20
Ista u zlatu 4%	»	98.65	»	»	98.80
Dionice nar. banke	»	851.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	280.50	»	»	280·50
Talijanska renta	»	94.75	»		94.50
London 10 lirah sterlinah	»	124.$^{1}/_{4}$	»	»	123.$^{1}/_{2}$
Napoleoni	»	9.83.—	»	»	9.82.50
C. kr. cekini	»	5.79	»	»	5.77
Državne marke	»	60·60	»	»	60 95
Isto francezko	»	49.15	»	»	49.40
talijanske lire	»	48.05	»	»	49·05

Lutrijski brojevi

od 30. maja.

Beč	20	10	53	18	59
Graz	70	14	16	3	23
Temešwar	9	35	68	21	3
Innsbruk	35	85	24	70	22

dne 3. junija:

Brno	13	21	9	1	23

Konkurs *)

Za mjesto učitelja risanja i ravnatelja dolavske škole u Kastvu (Gewerbliche Fortbildungsschule).

Podučavanje je za sada redovito u risanju dva dana na tjedan, izvanredno svaki dan tri ure.

Natjecatelj valja da je sposoban takodjer podučavati praktično njemački jezik, ili ako to ne, onda obrtno računstvo a podučavajuć u risanju imati će dužnost rabiti takodjer talijanske nazive stvarih, u koliko nisu občenito u porabi.

Plaća je stalnih for. 1000. (jednu tisuću) na godinu, izplativa u mjesečnih postecipatnih obrocih.

Molitelji valja da dokažu: poznavanje hrvatskoga ili kojega sličnoga mu jezika, austrijansko državljanstvo, dobu, ponašanje i nauke, koje su izučili.

Prvenstvo imaju oni, koji su praktično radili kod zidarije ili druge umjeće.

Stavlja se u izgled štogod privatne zaslužbe.

Molbenice na biljegi od 50 novč. neka se (putem predpostavljene oblasti) podnesu najdalje do 30. junija o. g. na podpisani:

Privremeni Odbor dolavske škole.

Kastav (u Istri) 13. maja 1885.

Šorli s. r.

*) Uredničtva hrvatskih i slovenskih novivinah umoljavaju se da priobće ovaj konkurs.

Piccoli-jeva

želudačna esenca

lekarne Piccoli-ja »pri angelu« na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, homerojide, zlatenicu, migreme, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djece.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani!

Vaša želudačna esenca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, čutim polagšanje i zboljšanje.

Josip Sovdat, župnik, Kamnje, pošta Črnlce.

Ovdje valja izreka »Čast zaslužku«. Vaša želudačna esenca, koju sam ja i mnogo drugih bolnikah rabio u bolesti, je uprav čudovite moći, osobito kod želudačnih bolestih.

A. Lupetina, župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrdjuje, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i prečudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komad da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Astirrheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi delavnih čutilah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santoninske; (kolešci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadičah 60 nvč. 1000 komadičah 5 for.

Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), pljučnim, prsnim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Želiščni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se a najboljim uspjehom proti svim prsnim i pljučnim bolestim, zaslužanju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odrašćoni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Staklenica 36 n.

Tu navedena, kako sva druga ozdravilia se uviek prilično dobe u lekarni 30—23

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz pouzetje iznosa.

Zaloge u Trstu su u lekarnah pl. Lontenburg, Foraboschi, Prendini, Ravasini i Zanetti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

Javna trgovačka agencija

(Pubblica Agenzia Commerziale)

u TRSTU

Corso br. 22.

Odiel za izvješća. Ponude i izvješća o domaćih i inostranih trgovcih, kako kodjer trgovačke i obrtnijske vlasti.

Odiel za zastupstve i komisije. Otvara se svake vrste zastupstve i komisije za sve vrste robe.

Zanimivo za sve

Posebna poslužba za male naručbe. Pošilja se na sva kraja na drobno družinam i gostionicam: Razno sočivo, kavu, mirodije, pomaranče, limune, voće, cvetje, rukodelsko orudje, pokućstvo modne predmete itd., sve po originalnih cienah uz malu provizilu, carino prosto.

Preuzme razpošiljanja i izradbu tiskanicah, okružnicah, cenikah za budi koje pokrajine i stališe. 11—25

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo { za fr. 4·90 iz dobre vune; « « 8·— « bolje « ; « « 10·— « fine « ; « « 12·40 « prav fine «

peruviens iz najsinje volne v najnovejših barvah najnovejše za **suknena obločila za gospe, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za **zimni paletot za dame, meter f. 4.**

Patne plače po f. 4, 5, 8 do f. 12. jeden. Zelo lepa obločila, hlače, vrhne suknje, tkanino za suknje in dežne plašče (tofi), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neproste. Pošiljatve s povzetjem** čez f. 10 **proste.**

Imam stalno zalogo sukenja v vrednosti f. 100.000 a. vr. ter se ob sebi umo, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **obrankov** po 1 do 5 metrov dolzih prepustaja; prisiljen sem tedaj kratke zelo **znižani tvarilbeni ceni** razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemorejo pošiljati uzori**, ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **slepar ja**, ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih priličini odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—13

Neprestni ostanek se zamenjajo ali pa za denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski taljanski in francoski.

Nova ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—11

Zahtjeve na obroke

Odjela od same vune potag mjere.
Odjela cheviot od f. 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije

potag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Zahtjeve na obroke

Prašak za prsa

Nekašlji više

Izvrstan liek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katarralnim mukam. 48—24

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u lekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.

Šibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekašlji više

Latteria Milanese

(milanska mliekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mliekarni **svieža i suha voća. izvrstne divljačine, zelenjah sve polag cienah na** gu Hleba genovezkog, kolačah **tatačkih, slaščicah padovanskih, rkih, kolačah salon, masla** svieža svaki dan iz Milana. **Kreme za cvariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mlieka. Za objede i soirée** ovršavaju se naručbe sa pladnjevi povrhjem bogato nariesenj, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačno, nu ne izpod 5 kilog. 48—21

M. Melchiore.

Specialità Cinese.

Racconto arrivo di diverse importazioni dall'ultimo raccolto. Oggetti Cinesi e Porcellane diverse, presso L. MICHELLI Via della Sanità 21, casa Desoppi.

Budimska gorčica.

Preparuje se od najprvih liečnika u stručnjakah tudjih i domaćih, kano najuspješnije djelujuću vodu gorčicu za čišćenje krvi i za blago čišćenje žeiudca. — Može se uviek dobiti eže punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lekarnah.

Vlastnici braća

Lozer v Trstu. 20—5

20—52 **Počastna diploma**

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašaščem profesora Friedländusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoćju zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišamo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, napose u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. **Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija,** je usisanje sa **izvrstnim smrekovim extraktom** pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staiclenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Dobiva se i za mjesečne obroke.

ZANIMIV OGLAS

U velikom skladišću pokućstva i tapecerije **G. Ghersciak-a** Via Farneto br. 12. I. p. imade uviek pripravnih šustah za postelje, izpunjenih sa veoma dobrom tvari u cieni od 6 for. napred.

Divani i sofa izpunjeni i pokriti veoma dobrom vrsti kretona i jute u cieni od 15 for. napred.

Pokućstvo za sobu, sjedala, naslonjači, stolice tapecirane itd.

Prima svaku naručbu tapecarije uz povoljniju cienu nego li ostali, budući da imade vlastitu radionicu tapecarijah, drvodjelstva i skladišće tvarih za pokućstva. 48—25

Dobiva se i za mjesečne obroke.

Odlikovan „Specialitet" P. Slocovich-a

Ljekarna „Alla Marina"

Turska mast. Nebojte se više kostobolje ni kukoboljе. Izkustvo od 70 godinah i mnogobrojne zahvale preporučuju ovaj liek. Lončić masti sa naputkom stoji 1 for. a. v.

Voda tulipanovog cvieća. Nejma više pjegah na koži, kojom se ponosi bujna mladost. Ciena staklenice 1 for. a. v. Pitati valja: vodu tulipanog cvieća P. Slocovich-a.

Liek proti lošim zubim. Vrlo dobro sredstvo za uzdržati zdrava usta i za očuvati razubrnjake od upale koli u početku toli u razvoju. Osim toga služi proti prilšem na licu i boleatim od slabih zubih. Ciena staklenice 40 novč. a. v.

Naručbe uz pouzetje obavljaju se kratom pošte. 25—32

Odlikovan grafički zavod

EN. FREISINGER

for. 1·50

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via morcato 50—5 vecchio N ro 4).

Pečati iz kaučuka

Najprikladniji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježilom **samo for. 1·50.**

Samogiban žepni pečat fr. **1·20.**

for. 1·20

Nadalje svakovrstne pečate za občinske, župne itd. ureda uz najjeftiniju cienu.

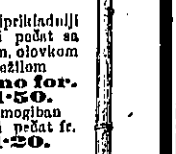

PRIPOSLANO.

Upozorujem štovano občinstvo, da je mo Elisir VLAHOV dobio na posledniji izložbi u Calcutti 1883-1894. veliku kolajnu i počastnu diplomu.

Nadalje javljam, da nije to prvi put, ilo je moj ponad krilljivi Elisir bio odlikovan, već dapače održa množtvo kolalnah zlatnih, srebrnih i brončevih od raznih izložbah.

Zahvalna pisma i liečničke svjedočbe preporučuju Elisir što većma svakomu. Razni medicinski učenjaci upotrebljuju ga u bolnicah i svuda postignu najbolji uspjeh.

Su počitanjem „Romano Vlahov" iz Šibenika. 17—26

Moj Elisir Vlahov, želudačni likvor nadje se u svih glavnih gradovih svieta. Valja paziti na patvaranje. Način kako se razpoznaju prave staklenici jest: paziti da li je u staklenici utisnut: Romano Vlahov Šibenik, nadalje suhi pečat u škatulici a na čepu pečat na ognju i napokom izvornu firmu na naslovu.

Veliko skladište **šivaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajnah,** koje nije moguće razbiti a sjegurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej,** finih i prostih, za objesiti i za prenašati. 48—5

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve,** za vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se poprave svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH-A

TRST, Via Acquedotto broj 23.

Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Ciena nebo je se konkurence.

!! POZOR!!

NB. POZOR OD PATVORENJA !

1884. IZLOŽBA U KALKUTI.

Diplom sa medaljom.

VLAHOV

elixir odobren po c. kr. vladi, preporučen od ljekničkih strukovnjakah, odobren patentom sjedinjenih državah Amerike.

Uspjesi postignuti: Svaka nerazpoloženost, nervozbavljivost, kolike, gliste, hemoroidi, zimnice, vodena bolest, menstruacije, sramost, slabina, čišćenja krvi. Čisti lagano i okrepljuje zdravlje. Svaka zlatenica je pravilno uredjena jednom naputnjom, kako se ima upotrebiti.

Da se lagje do onog lieka dodje, a nahdiva s njim izumitelj sve kavane, mirodjinice, slastičarne, prodaje liko ah u svih glavnih mestih cesarstva.

Tvrtka: Romano Vlahov u Šibeniku. Glavno skladište u Trstu ulica S. Lazzaro br. 1.

NB. POZOR OD PATVORENJA !

!! POZOR!!

9—14

NB. POZOR OD PATVORENJA !!

NB. POZOR OD PATVORENJA !!

Nepogrješivo!

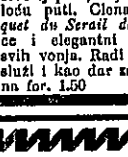

Svak dobija iznos natrag, kod koga bi moj sigurno djelujući

ROBORANTIUM

(sredstvo za bradorast)

bezuspješan ostao. Isto tako sigurno djeluje *protiv čelavosti, ispadanju kose, peruti i osedenju.* Uspjeh višekratnim trenjem zajamčen. Originalne boce po 1. for. 50 nč. i boca za probu po 1 for šalje 1—1

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opotovno upotrebljen pokazuje također dobar uspjeh *protiv slabosti i glavobolji.*

U Trstu: Petar Slocovich, farmac. sla Marina, Via Sanita 13. Pvaxmarer Ijek. **Hrvatska Slavonija: Zagreb:** samo O. Arasim. **Rieka:** Gmeiner. **Gospić:** Vouk. **Iva..o kraj Varaždina:** Janoš. **Ivanić grad:** Kollović. **Jaska:** Tomaj. **Karlovac:** Findeis. **Petrinja:** Grgić. **Zemun:** pl. Benko. **Sisak:** Gursky. **Varaždin:** Riedl. **Vinkovce:** pl. Alemen. — **Bosnija: Sarajevo:** Pl. Pleyel, lekarnik. **D. Tuzla** Peciković, lekarnik. **Dalmacija** · **Zadar:** Andrlević. **Spljet:** Aljinović.

Tamo se može takodjer dobiti *Eau de Hébe*, iztočno sredstvo ljepote, koje uzdrži svježost i bieloću puti. Ciena 85 novčića. — *Bouquet du Serail de Grolich*, vonj za rubce i elegantni svlet. Ovo je bieser svih vonja. Radi vanredno lepo sprave, služi i kao dar za Božić i imendan. Ciena for. 1.50

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 3½%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3¼%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešću. Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Clalovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varranto, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—21

Prosto od carine.

po 35. for. s mramorom.

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u velikom izboru kod

po 35 for. s mramorom

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—4 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 24. U Trstu 11. junija 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; ii u sučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputicom (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka i 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Javna zahvala.

Svoj onoj gg. biračem, osobito dičnim Buzećanom i Pazincem, koji su toli mnogobrojno za mene glasovali, zahvaljujem se ovim najsrdačnije.

U Trstu 10. maja 1885.

Dr. Frane Mandić.

Delavska škola u Kastvu.

Više put je bila spružena misao, da se učini u Kastavšćini jedna delavska škola, gdje bi se naši zidari, kljesari i drugi rukodelci naučili potrebitih stvarih. Kadgod se je i obećivala takova škola, kako toliko druge stvari, ali od obećanja do izpunjenja bilo je daleko.

Ovo zadnje občinsko zastupstvo, koje je moralo prekinuti svoje poslovanje radi sramotnih smutnjah u občini, imati će slavu, da je započelo ozbiljno stvar, koja je sada osigurana.

Mi ćemo imati delavsku školu u Kastvu, ako Bog da od jeseni, koja pride unapred. Evo u kratko, kako je to razpravljanje teklo: Početkom godine 1883. izdao je g. M. Laginja tada službenik občine proglas, gdje je raztumačio puku korist takove škole, na sledeći način: «Občinarom kastavskim! Da jedan čovek neso jednako cvetje na placu, bolje će sproduti ono, koje je složeno u lepu kitu, nego li ono, koje bi svezao ni po pet ni po šest. Tako je sa svakim ljudskim delom. Osobito dan današnji nevaljaju same ruke, nego k delu treba i umeće.

Vi se dosta puti tužite, da ste po svetu zapostavljeni u svojem delu, da tudjinci imaju bolje plaće, jer da znaju finije delo i da su špekulanti, da već na pamet znaju učinit račun koliko bi mogli kod jednoga dela popustiti bez svoje škode.

Svi ljudi danas na tanko računaju, dakle i naši zanatnici ili artižani moraju se naučiti na tanko računati.

Svakomu zanatniku ili artižanu hoće se, da zna malo risarije ili disenja, i da zna učiniti izkaz potrebščin iliti račun k svakomu delu. Disenj i brojke su jednake za svaki narod. Kada znaš načiniti plan i napisati na svaku stvar, koliko se za nju hoće, pak to pokažeš poduzetniku, on će se lahko s tobom razumet ako je i Talijan ili Nemac ili Francez. Od dva dela, koja su od jednakoga materijala i mere, bolje će bit plaćeno ono delo, koje je lepše učinjeno. Dakle gde su jednako dobre ruke, onde samo umeća povećuje vrednost stvari.

Buduć da je u Kastavšćini malo rodne zemlje a dosta sveta, zato mora skoro svaki biti zanatnik ili artižan. Ako već kmetu dobro stoji, da se razumi koliko toliko u mapu, i u plane i račune, toliko više je to potrebito zanatniku ili artižanu, koj mora dobar del godine po tudjih mestih iskati svoj kruh.

S tim je dosta protumačeno, kako bi Kastavšćini od velike koristi bila jedna škola, u kojoj bi se mladić mogao naučiti risarije ili disenja, plani, modeliranja i račune k svakomu delu, i na priliku još povrh toga, kako se svaka stvar, koja kod jedne gradnje rabi, zove hrvatski i kako se zove talijanski. U tu školu mogao bi poć po večerih i blagdanih i već odrasliji čovek, koji je željan dobre nauke, a osobito bi koristila deci, koja svršo male škole.

Puk je to dobro razumio i odmah se je složilo nešto dara, najviše od svećenikah, koji su u ovih stranah uvek dobro razumili potrebe naroda.

Medjutim je občina dobavila veliku palaču negdašnje gospoščine za dosta male novce.

U tu kuću smeščena je pučka škola; povrh toga stanuje u njoj občinski liečnik koj zato plaća 120 fr. na godinu. Jedno krilo te kuće (negdašnja kašća) prirodjeno je za veliku salu za risanje.

Naš poštovani zastupnik u Beču dr. Vitezić govorio je u državnom saboru negdo s proljeća 1883. kako je potrebna delavska škola za Kastavšćinu, gdje je narod najviše rukodelac i marljiv kako mrav, ali mu treba nauke.

Občina je, imajući mesto za školu, učinila molbenicu na visoko ministarstvo nauke, neka bi se iz cesarske kase plaćalo učitelja risanja i neka bi potvrdila plan i statut, kako će biti ravnana ta škola za neko vreme, a za buduće neka se nastoji učiniti pravu redovitu industrialnu školu. Ministarstvo je pristalo i složio se je odbor u kom su članovi: glavar občine (sada komisar g. Šorli) za občinu, g. M. Laginja od strane zemaljske junte, g. učitelj Grosman od strane kapitanata i g. Ludvik Dukić, zidarski proto od strane rukodelac kastavskih.

Iz početka moglo se je računati najviše na 400 do 500 forintih državne pomoći; ali je odbor izkazao, da je občina do sada podnesla mnogo troška za nabavu i priredjenje kuće i da joj svojedno ostaje još priličan trošak.

Na to je visoko ministarstvo dozvolilo iz cesarske kase pomoć od 1000 forintih godišnjih i obećalo prehititi trošak već za ovu godinu po mjeri vremena. Tako će moć biti, da delavska škola počme na 1. oktobra ove godine. Što će se učiti i kako? Evo kratki odgovor:

Svake nedelje od 8. do 12. ure i svaki četvrtak po 6 urah učiti će se redovito i to risanje ili disenj, računi i pisarija koliko rabe zanatniku i protu, plani, troškovnici, jednom besedom sve, što treba za zidarsku struku t. j. za zidare, kljesare, drvodeljce ili cimermane i tim slične.

Pak će se učiti nešto njemačkoga jezika i to više pratike nego gramatike; i učiti će se kako se svaka stvar, koja rabi u gradjevinah, zove talijanskim jezikom. To će biti redovito i zato, da oni, koji su dalje od Kastva po selih, nemaro izgubiti nego jedan delavni dan u tjednu.

A koji bude mogao i koga bude volja, moći će povrh toga dolaziti svako jutro od 9 do 12 urah i učiti se risanje.

Kad bude vriome dažjevno ili da nije posla, moći će isto tako doći svako jutro u školu odrasli ljudi i pitati učitelja za savjet i nauku u jednoj ili drugoj stvari, koja jim više rabi.

Mi se ufamo, ako bude naš puk pristao dušom i tielom uz ovakovu školu, da će bolja nova doba nastati ne samo za Kastavšćinu, nego će se moći izučiti i kojigod mladić iz drugih krajevah Istre, gdje se hrvatski govori. Konkurs je već otvoren za učitelja risanja i ravnatelja škole.

Izbori izbornikah

za izbor zastupnikah za carevinsko vieće u Beču.

Voljni smo opisati tečaj izbora izbornikah u Istri, koji su izabrali dva zastupnika u carevinsko vieće, i to jednoga politički koturi koparski, porečki i puljski, a drugoga lošinjski, voloski i pazinski. Činimo to, da bude poznato svimi i svuda bar po Istri, kako i što se je radilo u pojedinih občinah. Činimo to, da budu čim jasniji odnošaji u kojih živimo, i nam i našim suvremenikom, i onim koj iza nas dodju. Nek njim bude na znanje i ravnanje.

Počimljemo sa kotarom koparskim odkud smo viestih dobili i molimo sve naše prijatelje po cieloj Istri, da nas izvjeste o svakoj i najmanjoj sbivšoj se kod izbora.

I. Kotar koparski

1. Občina koparska. K izboru došlo je 14 biračah većinom iz grada Kopra, koji imadu svojih posjedah u porezovnoj občini Lazaret. I izbornici, njih 5 su valjda svi gradjani koparski osim nekoga Furlanića. — Velika većina biračah stanuje u porezovnoj občini lazaretskoj i istoimenoj župi, i oni su skoro svi Slovenci. Oni se ipak nebi imali plašiti gradjanah, nego bi morali svi kao jedan dolaziti k izboru i pokazati, da su oni a ne Talijani gospodari u toj občini, odnosno župi.

2. Občina izolanska. Pod tu občinu spada porezovna občina i župa Korte, posve slovenska. Poglavari občine izolanske pravedni su ljudi, oni hoće, da bude svakomu svoje. Oni u gradu glasuju po svojoj čudi i osvjedočenju, i puste stanovnike iz Kortah, da glasuju po svojoj glavi i za svoje ljude. Nemješaju se u izvanjske občine. Biračah je valjda samo 5 došlo, a ti su izabrali 2 svoja izbornika. Za buduće bi svakako preporučiti obzirnost, da se nebi neprijatelj i tamo uvukao.

3. Občina miljska. I o njoj budi rečeno što o prvanjoj. Nit tamo se občinski poglavari nemješaju u izvanjske izbore. A nebi njim nit koristilo. Plavljci i Hrvatini su već dobrahno pregledali. Vodja njim je gospodin Anton Križanac, naš zastupnik na porečkom saboru.

4. Občina piranska. K toj občini, kojoj je središte talijanski grad Piran, spadaju slovenska odnosno hrvatska sela: Padena, Novavas, Sv. Petar, Kaštel (Castelvenere) i Saudrija (Salvore). Prvi koji su se tu probudili bili su Padenci. Oni su sa svojimi Dilići i Grižoni i drugimi te sa nekom pomoćju iz Sv. Petra dvie godine zajedno održali pobjedu kod pokrajinskih izborah, i izabirali naše muže za zastupnike uprkos svega laskanja i mitjenja sa strane gospode piranske. I ljetos jih je došlo prilično, 27. Njim se je pridružilo kakvih 16 muževah iz Sv. Petra i 2 iz Novevasi. Ovaj put su podlegli, a taj poraz nek njim bude nauk za budućnost. Nek se u nikoga nit u ništa nepouzdaju, nego neka dolaze svi k izborom. Naši protivnici pobjedili su pomoćju, da nerečemo sredstvom, onih iz Kaštela. Odavle došlo bi prošlih godinah pet šest njih, ovaj put došli su svi, stari i mladi, zdravi i bolni, preko 60. Ono su naši ljudi, al obćeć s većinom s Piranom i Bujami a malo našimi, oni si jošte nisu svjestni svoje narodnosti. Medju njimi nemma ni jednoga čovjeka, na kojega bi se naš čovjek osloniti mogao. Za sad je tako, za buduće bit će možda bolje. Ti ljudi dobili su od občinskoga glavarstva iz Pirana *svaki svoj poziv* — što inače nije običaj. Kad si jih u Piranu zapitao, posto su došli, odgovorili su: a *mi neznamo, podešt'aria nas zove*, i nagovarali su nas neki Piranci, da dodjemo. Kako su jih i inače valjda dobilo, to se može suditi po analogiji. Kad su Padenci došli na dan izbora u Piran u krčmu u koju obično zalaze, rekao njim je krčmar: imam 200 for. (nesmjem reći od kuda) da jih danas potrošim, i svaki, koji bude glasovao po listi predloženoj od gospode piranske, dobit će dobar objed. Kad ga je jedan Paljivdžija zapitao i ništa drugo? odgovorio je: i svaki po jedan dolar. Neki zapriseženi cenitelj nudjao je po 1 for. dvojici ako glasuju s Kastelci. Notar doktor Buba i nekakov zakutni odvjetnik komis, a najviše odvjetnik Doktor Frajakomo, radili što su mogli s riečmi. Od početka dok nisu bili stalni svoje većine, zagovarali su nekakov kompromis. Kad nije koristilo i kad su napisali 60 cedulјah za 5 izbornikah sve njim odanih, tad su se počeli i grozit govoreć: *glasuju proti nam, pak će onda moljckati podpore od zemaljskoga odbora* (od junteji Sam načelnik, Petar Vatta, inače miran čovjek, ovaj kao da je nekako razdražen bio. Govorio je nekim: glasujte s Kaštelanci a ne s Padenci. I občinski sluga, koji nosi takodjer nekakvu službenu odoru, učinio je svoju. Raznašajuć pozive za izbor u Padenu, govorio je da Kastelanci neće k izboru doći, jer da znadu, da će Padenci pobjediti. I inače se je izbor nepravilno obavio, u prisutnosti komisara Perinella iz Kopra. Nije se prozivalo birače po redu kako su u izbornoj listini napisani, već se

je glasovalo kako je koji došao. To je bio i uzrok, zašto je komisija nekoliko vremena bezposleno sjedila. Prvi koji je glasovao bio je Šime Dilić. Njemu, kad se je u izbornu dvoranu nadazro, reklo se je: hodte glasovat, jer ako izteče ustanovljena ura, nećete već moći. On je i išao, i njegovi za njim. Jedva kakovu uru prije nego je imao svršiti izbor, poslala su gospoda Kaštelance u izbornu dvoranu, dočim su prvanji skoro svi otišli. Ostao je samo rečeni Dilić, inače obć. zastupnik. Nego to kao da nije bilo pravo gospodi. Občinski tajnik ga je pitao: zar nije gladan, zar neide objedovati, zašto neodilazi? A kad mu je rekao da hoće svrhu viditi, odgovorio mu, da je još vremena dvie ure. Neuredost, dapače upravo nezakonitost je i ovo: Prvi od Kaštelanacah, koji su glasovali ili su naznačili imena izbornikah, koje se je imalo izabrati ili njim jih je koji pročitao jednoga za drugim, a oni su pri svakom pritvrdili. Njih velika većina izručila je cedulju izbornikah, načelnik je rekao *come prima* (kako prije), i birač je otišao bez da je išta rekao. Ti birači nisu naznačili imena izbornikah, koje se ima izabrati kaošto to zakon zahtjeva. Čujemo da su naši učinili utok proti tomu izboru.

6. Občina pomjanska. Istoga dana koga u Piranu, izabiralo se je i u Pomjanu. To je ona občina, na koju su naši protivnici svom silom nišanili dvie godine uzastopce prilikom pokrajinskih izborah. I ovaj put su namjeravali, ali došuv, da njim se tamo popara kuha, i znajuć da je jedan njihov lani bio odsudjen radi veleizdajničkih rieči, i valjda da je jedan drugi pod obtužbom, odustali su. Nitko se je nije nit prikazao. Naših je došlo 107 i svi su jednoglasno predloženo mužave izabirali. Tim se je jasno pokazalo, kako može svjestan puk otresti se protivnikah. Nek njim nekolike put pokaže, da neće s njimi imati ništa, pak mu se već neće mješati u njegove poslove. Ovaj put su se izkazali birači iz porezovne občine pomjanske što dosad nebijaše. To se ima najvišje zahvaliti novom župniku gospodinu Vodopiveu, koga je puk su svom dušom zavolio, jer mu je pokazao pravo puteve po kojih ima hoditi. Birači iz drugih porezovnih občinah ponesli su se kao i lanjsko godine. Ciela občina je izabrala 13 izbornikah.

6. i 7 dekanska i dolinska občina. Te obćine izabrale su istoga dana (16 maja) jedna u jutro druga po podne, jedna 12 druga 15 izbornikah sve naših čvrstih muževah, i to bez ikakvogna mješanja sa protivne strane. Biračah nije bilo mnogo nit u jednoj nit u drugoj. Nu naši su na oprezu. Za slučaj da bi protivnikah došlo, oni su pripravni. Kad jih nije, obave čim kratje mogu. Kad bude po svud u Istri tako, kad se talijanska gospoda nebudu mješala u poslove slovenskih i hrvatskih občinah, tad će bit mir u Istri. Dotle nek mu se nenadaju s nijedne strane, jer je narod već pripravan odbijati odlučno sve napadaje na njegove svetinje.

(Dalje sliedi.)

Pogled po svietu.

U Trstu, 10. junija 1885.

Izbori su svršeni skoro svuda. Nijedna stranka neima gubitakah koliko njemačka liberalna. Desnica jača moralno i materijalno, moći će uspješno odbijati navale Veliko-Niemacah. U Tirolu i Šleziji sve stranke su se spojile, da vojuju proti lievici liberalnih Niemacah. To je uzrokom, da će antisemit Schönerer imati još nekoliko drugovah u državnom vieću. Njemački demokrat dr. Kronaweter izabran je; poznati je to politik rad svoga poštenja i poštivanja tudjih pravicah. Niemci liberalci izgubili su u svem 18 zastupničkih mjestah, od kojih je većinu zadobila desnica.

Hrvatska stranka zadobila je jedno mjesto. U Dalmaciji izvanjski kotari odabrašе sve narodnjake. Klaić izabran u zadarskom kotaru umjesto Srbina-Autonomaša. Don Mijo Pavlinović, koji se bijaše odrekao mandata pred šest godinah na korist Klaića, izabran je u Makarskoj i Imotskom. U gradovih i veleposjedu, kako govore hrvatske novine iz Dalmacije, hrvatska je pobjeda stalna. U Drnišu trajala je borba dva dana med Autonomaši i Hrvati; Hrvati pobjedišе za sto glasovah. Lapani je do sada odzvonilo u jednom kotaru domala će i u drugom.

U Hrvatskoj ništa osobitoga. Umro je u Beču profesor slavistike Dr. Dragutin Geitler. Na sprovodu sudjelovao je veliki broj hrvatske i češke mladeži. Liepo je govorio djak A. Biankini o njegovih zaslugah. Hrvati plaču nad pokojnikom jer bijaše poštena duša, duboki poznavatelj slavenskih jezikah. Iza Miklošića i Jagića bijaše jedan od najvrlijih poznavaocah naše stare knjige. Bijaše profesorom na sveučilišću u Zagrebu. Tudje novine javljaju, da će biskup Strosmajer putovati Srbijom. Neki opažaju u tom putovanju političkoga smisla.

U občini Bučvi u Srbiji narod se pobunio i nehtjedè platiti davka. Ministarstvo bijaše prisiljeno poslati vojničku silu, da umiri ljude. Na granici pako u Kuršumlji, Arbanasi oboružani napali su na srbsko zemljište. Vojska nadodje na vrieme.

Bugarska držeći se svoga prava, protestirala je proti zdravstvenoj konferenciji u Rimu, i u svom protestu veli, da se neće držati zaključka ako nebude pozvana u konferenciju.

Francezka komora odbacila je velikom većinom predlog, koji je tražio, da se ministarstvo Feryevo motne pod obtužbu.

Englezko ministarstvo podalo je ostavku, jer je dobilo nepouzdanicu od većine zastupstva.

Medju Englezkom i Ruskom razdori nezapremaju nego samo formalne strane. Tko se je od tih dvih vlastih držao ugovora a tko ne, to će odlučiti Danski kralj.

Talijani bi htjeli i nebi htjeli u Sunkim. Sada opet govore talijanske novine, da će vojska talijanska svakako u Sunkim; do dva tri dana opet će pisati, da neće i tako uvjek po talijansku: reci pa porci.

U Kandiji nisu zadovoljni novim gubernatorom. Velika ogorčenost vlada medju pučanstvom. Kandijci su poznati kao junaci; mogli bi planuti a tada Turčinu jaoh i pomagaj.

Franina i Jurina.

Jur. Ča biš reka, Frane, zač su oni tri kanfanarski fiduciari s plovanom od Sela balotali va Vodnjane Frančeška a ne Spinčića, kako su obećali onim ki su jih za fiducijare storili?

Fr. A ča bin reka! Su balotali Frančeška za storiti milosrdje kanfanarskim šaranjakom, aš je bilo žalostno gledati jih onako pokunjene i čuti jih skroz nos govoriti, kad nisu ostali oni za fiducijare.

Jur. Ma ja sudin, da bi bili bolje storili, da su doma ostali.

Fr. Vero bi bolje storili, aš jim se nebi moga nijedan »bumbar« va Vodnjane narugati i pametni ljudi nebi jim mogli reći sada, da su kmeti kmete na veri tradili.

Jur. Dunke će biti sada šarenjaci veseli i

Fr. I kako veseli; još je šjor Praznoglavić reka, da mora biti Francheški deputat, aš on da će pomoći ministra Tafa dole hititi.

Jur. A vranića! Ča je Francheški tolik junak? Samo neka se pazi, da ministar Tafe njega prije vrimena iz Beča va Istru ne pošalje.

Fr. Jure moj, Luce mi poveda, da j' bila na Telovo va Gologorica na procesione neka šimija al marioneta.

Jur. Odkuda je vranića pobegla?

Fr. Neznan pravo, ma bi reć da s Pazina, zač se j' pošila i ponašala kako i pazinske marionete.

Jur. Je l' pak bil s njun i frakanapa?

Fr. Je je, nego je imel neku drugu zabavu pak je ostal pod krovom.

Jur. Blažena ta »avita civiltà«.

Fr. Čuja sam Jure više puta, da imade u Istri nekakvih brigantah, reci mi tako ti zdravlja, ča su to za jedni ljudi.

Jur. Briganti vučų svoje ime iz Talije. Tamo u gorah živu ti najveći lupeži i razbojnici, koji navaljuju, robe, pale plienе i ubijaju kao divlja zvierad. Neprašćaju ni popu ni fratru ni crkvi ni svetišću a ni djetetu u utrobi majčinoj.

Fr. Pak ča ima takovih u Istri?

Jur. Imade brate, al to su brigantі tujega poštenja i tuje časti. Niti ovim nije ništa sveto na svetu. Najmilji posal njim je kad moru čoveku naše krvi ukrast čast i poštenje; najradje na valjuju na one muževe, koji se nedaju prodat za pijat biguinh i za miljo plesnivega vina; na ljude, koji više vole dobar glas nego li zlatan pas, navaljuju kako bjesni razbojnici. Niti mrtvim nedrju mira. I kosti u grobu izkapaju oni kako i divlja bijena pak je glodju i lome kako da je to suho drvo.

Fr. Dosta brate dosta, vlasi mi se ježe a nećas neću moći niti zažmati od velikog straha Bog nas očuvaj od tih grdobah u ljudskoj koži.

Jur. Čuvat će nas dohri Bog al valja da se jih i mi sami čuvamo.

Fr. Ma ki se jih nebi čuval samo da jih pozna.

Jur. Njih osobno nećeš poznat al znaj, da su to svi oni, koji u poročkoj lažitorbi pod izmišljenimi imeni pišu jer se boje i srame svoje pravo ime podpisati.

Jur. Ča misliš Frane, ki plaća voloskega pullcaja: Vološćaki al pazinska »Politika«.

Fr. Zač me to pitaš dragi ti?

Jur. Zač kada su na Voloskem votali za Vidulića on je bržan moral teć prez kape i prez kabanice po ordine od Gustina i kumpanije po oneh ki nisu otali prit votat. On dan ni Vološćakon služil lego pazinskoj gospode, pak te ga valjada oni platil, kako su obećali.

Fr. Će mu valjada i Gustin dat bokun regala kega bude dobil za svoj trud od onega dneva.

Različite viesti.

Sjajna pobjeda u Trstu. Slaveni Trsta i okolice slavili su dne 7. t. m. sjajnu pobjedu nad neprijateljem Slavenstva. Toga dana biralo se jednog zastupnika u III. izbornoj skupini grada Trsta i okolice. Narodni kandidat bijaše naš dični g. *Iv. Nabergoj* a protivnici kandidirali su nekoga Mauronera, osobu nepoznatu i razvikanu kano garibaldinca i bjesna dušmana Slavensh. Za protivničkog kandidata radili su svi tršćanski takozvani liberalni časopisi; novac se upravo sipao na sve strane; strašilo se i grozilo upravo kano kod nas u Istri. Nu sve to nepomože ništa. Svjestni birači iz okolice i što imade poštenijega u Trstu, glasovalo je za g. *Nabergoja*. Dugo pred izborom trubili su protivnici, da su stalni za pobjedu, da neće oni »*ščava*«, itd. itd. a kad tamo potukao »*ščavo*« »*garibaldinca*« toli sjajno, da je jedva gdje u našem carstvu tako koji protivnik protivnika porazio. Razmjer glasovah bijaše sledeći: Za Nabergoja glasovalo je 2141 birača a za Mauronera 686. Čestitamo g. zastupniku, napose pako našim krštnim biračem iz okolice, koji su izvojevali toli krasnu narodnu pobjedu.

Drzovita laž. Već dulje vremena pita porečka lažitorba svoje čitatelje sa lažju, da su prvaci naše stranke obećivali biračem razne polakšice a ponajpače umanjenje poreza. Znajuć, da onaj listić nedonese nikad jedne istinite, šutili amo o tom proizvodu koli lude toli bjesne fantazije porečkih jaslarah, nu nemožemo da šutimo na sličnu klevetu, kojú je pazinsko pol. društvo u svjet turilo u nekakvoj zahvali na svoje birače. Pozivljemo radi toga ovim gospodu u Poreču i Pazinu, da nam dokažu gdje i od koga su oni čuli, da je itko od naše strane obćivao umanjenje bilo kakvog a najmanje državnog poreza a dok nam to nedokažu, ostaju u očijuh svakoga poštenoga čovjeka grdni klevetnici i prosti cnitelji. Mi znademo vrlo dobro a to smo često i dokazali, da dok bude u zemlji i izvan zemlje pašovao porečko-pazinski konsorcij, da će porezi uvjek sve to većma rasti a kamo li padati.

Buzetski občinari trgli su se iz sna već kod lanjskih občinskih izborah. Ako se je stvar zaplela, ako načelnik isti već šestu godinu načelnikuje neprestano, prem po zakonu nebi smjeo neg tri godine, ako i dodje do novih izborah, to samo kaže na stanje u kojem se Hrvati i Slovenci u Istri nalaze i kako se s njimi postupa: Jednom probudjena svjest nemože zaspati, a občinari buzetski znat će si i drugi put izabrati čestito zastupstvo, možda jednoličnije nego bijaše dosadnje; svoju svjest, svoju žilavost, svoju odlučnost da pobjede nad dosad vladajućom strankom, pokazali su kod izborah izbornikah, izabirajuć 5 danah i skoro toliko noćih. Neka se tuži »L' Istria«, da su njim ukradena ona 23 glasa, neka se raduju u Buzetu gradu, nek njim svira glasba, nek viču »evviva«, nek se rugaju s Hrvati. Ono je sve prisilno, s bukom i halabukom htjelo bi se utišati svoj poraz, zaboraviti bar za hip svoj srd i svoju žalost. Mogli su svirati i onda kad su doznali sveukupni uspjeh izbora kandidata za gradove. Al i tu da se u tugi svojoj tješe. Do 180 izbornikah gradskih dalo je svoj glas g. dru. Mandiću, a samo 86 dru. Vidulichu. Ovih 37 većinom su stanovnici gradića samoga, dočim je onih 180 skoro sve iz okolice spadajuće u porezovnu občinu buzetsku. Onih 36 kaže jasno, kako jih je malo talijanstvu voleći. I oni su htjeli dosad predstavljati občinu, brojeću preko 13000 stanovnikah, i po sebi svoje nazore drugim svim namićuti i proglašivati jih Talijani?! Dosta bijaše toga gospodo!

Krnjelska prepirka, neki V. S. iz Gračišća oblietavao je u vrieme izbora okolo seljakah, da jih prekrsti na šarenjačku. Tomu delji izlizale se posvema rad silna bjeganja pete na postolih. On se nadao, da će dobiti nakon izbora nove postole sa visokimi petami, a kad tamo, Krnjelj u Pazinu dali mu *»vesalska kopita«* jer da je samo svoga otca sa nekim Sporarom za krnjelsku nauku pridobio, dočim je sve ostalo, što imade čestitoga i poštenoga u Gračišću, za narod u listu glasovalo.

Jedan list istarsko-talijanski govoreć ob izborih pojedinih kandidatah, veli da će *veliki posjed izabrati* Dra. Millevoi-a i tim da će svršiti *»borbu puštajuć Istru našu, usupor mostruoznih naporah tolikih apoštolah hrvatskih, kakova bje, kakova je i kakova će uvjek biti, ponosito* talijanska«. Dakle nisu sada više Istrani nego Talijani. Brrrrr .... a gospodo od vlade; errudinimi.

Jalova pobjeda. Još nisu svršile pijanke u Poreču i po ostalih talijanaških gnjezdih, još se čuje zveket čašah i zdravice zahvalnice od ruje bezposlene napol pijane, koja se sama krati, kad ju već nitko neće, «Rigeneratori della Provincia». Med njom imade mješano i službenih osobah, koje donašaju službene referate toj pijanoj družbi.

Nebotice nam pada na um ona doba iz rimske povisti, u kojoj se, carevi išli brvat sa gladijatori, a gladna družba je aplaudirala te careve, jer su joj punili prazno ždrielo. Tad već bijaše vlast veliko rimske moći zakopana napolak, a prvaci željni gospostva, nisu tražili ino no da zavaraju prostotu.

Ta faza naravska u svakom narodu i u svakom plemenu, znadošla je eto i u Istri; i ovdje zavladale su pijanke slične rimskim bakanali-am; i u Istri zavladao nemoral, podkupljivanje, zavadjanje, pijančevanje; i u Istri gladna derišćad talijanska počiva i drži ruke unakrst, ta njoj je dosta, da miati po šćavu i već dobije dnevnicu od 5 for. vina i pečenke.

Zadnji su to trud vaše moći gospodo briganti. Iz povisti znamo, da je Venecija

ta gusarica Jadranskoga mora, proslavila sama svoju smrt; najsjajnije poklade slavila je u zadnjoj godini života. Da nebudu i ove najsjajniji banketi i istodobno i zadnji porečkoj gospodi?

Ta rulja slavi pir u Poreču, a šalje u Trst predsjednika političkoga družtva, koji obilazi vrata, koja nerado gleda, prosi pomoć od onoga, kojega u duši mrzi. I onaj junak od godine 1848., koji je tada tražio po Istri drugove, da stupe u legiju Garibaldijevu, te jedva da je utekao izpod vješalah i taj, koji prevejanošću prirodjenom samo njemu uspeo se do velike časti i još većeg hljeba ton dolazi u Trst i obilazi Iruda i Pilata nebi li mu pomogli. Onaj koga krsti »baba« acclamatissimo u vrieme mira i pokoja, čim mu bakanali izpuše iz glave, polazi na ladanje, dapače — čuda nevidjenoga — komplimentira hrvatskim popovom, pripovjedajući im o miru i božjem blagoslovu, koga nosi iz Poreča. Nemari za nezgrapne rettifike, nemari za poviadjivanje pjanih ortakah, nemari za svoje poniženje; — njemu je sve slobodno samo da rulji zadovolji.

U duši si je svjestan svaki tih junakah, da pobjeda nad šćavom u zadnje vrieme nije no obsjena, nije no tinka, nije nego smrtni trzaj zagušena tirana.

Pogovora se, da je poreško-pazinski konsorcij potrošio za zadnje izbore ništa manje nego **10.000** for. slovom *šestnaest hiljadah forintih*. Odkuda su došli ti novci to samo znade tajna družba u Poreču i Pazinu. Moguće, da bi se zato saznalo, kad bi došao koji od naših zastupnikah do tajnah njeke gospode, koja se zgražaju kad pomisle, da bi se jih moglo o koječem za račun pitati.

Mi konštatujemo jedino to, da smo vojevali samo poštenimi sredstvi i timi smo pobjedili. Naš kandidat i u istih gradovih dobio je razmjerno više glasovah, nego li talijanski u istočnom dielu Istre. Mi u zapadnoj strani smo pobjedili, jer smo imali faktičnu većinu u Vodnjanu, Pulju i Poreču, da nekažemo i drugdje. Podlegosmo tlaki, strahovanju i nemoralu rad kojeg bi se sgražao. Isti srednji vjek a kamo li ne vjek napredka i slobode, u u kojemu živimo.

Slobodno Vam je dakle slaviti pobjede pijankami i žderilom, jer tim pokazujete jasno, da slavite nešto što vas nelde, nešto što ste himbom, prevarom i lopovlukom izvojevali.

Razbojnički napadaji na naše svećenike. „Kad će Bog koga da kazni, uzme mu pamet" — kaže latinska poslovica, a uporavit se može dobro i na bjesne piskare porečkog listića. Ti smušenjaci mahnitaju i bjesne upravo proti onim svećenikom, koji su kod izbora fiduoljarah vršili svjestno i rodoljubno svoje državljansko pravo. Sa djavolskim zadovoljstvom pripovjedaju spomenuti divljaci, kako se je na naše svećenike nabacivalo blatom, jaji i drugim smradom; kako bi bili nekoji svećenici kroz prozor letili, da se sišu pobrali iz izborne dvorane, gdje su vršili svoje pravo; kako se je drugim zviždalo, psikalo i mačje muzike pripravljalo jedino radi toga, što nisu glasovali za talijanske predložene; kako su nekoji morali pobjeći u kuću, da jih talijanska fukara nezlostavi itd. itd. »Baba« donaša podpuna imena dotičnih svećenikah — rodoljubah. Dobro i mi ju u tom sliedimo. Evo imena onih čestitih muževah, koji se izvrgavaju rugu i nasilju bjesnog talijanskog smrada kad se radi o duševnom i tjelesnom dobru povjerenog njim stada. Imena: *D'Elia, Smak, Šira, Kožara, Orlandini, Lilek; Pahović, Mačiboh, Škrjanc, Rosić, Kastelic, Senčar* itd. uzapadnoj Istri ostati će na dostojnom miestu ubilježena u listu našeg narodnog pokreta. Imena ova neka si zapamti svuda naš narod o napose naša mladež, kojoj pripravljaju spomenuti muževi bolju budućnost. One pako, toli prostački obrušene muževe neka jači pomisao, da rade za najsvetiju narodnu stvar, da će njihova uspomena ostati neizbrisiva u narodu. Neklonite dakle duhom dični naši prvaci; u borbi je život, u borbi je spas. Razbojničke navale neka Vam budu poticalom na uztrajniji rad i na ozbiljniju pripravu za junački boj.

Pa da nisu pijavice. Pišu, nam iz okolice buzetske. Krnjel, trgovac u Buzetu prodao je na vjeru seljaku kuruze, za 4 for. 80 novč.

Kad pri koncu godine, ta svota je narasla na 20 for. 20 novč.

Sada taj isti gulikoža traži od seljaka 25 for.

Medju austrijskimi zakoni nalazi se i zakon »o nepoštenom postupku u vjerovaljskih poslovih« — ali taj zakon još nije stupio u život za nas, kaošto nije ni izborni zakon. Nu mogao bi ipak gdje kojemu presesti —; Tražite ljudi u takovih okolnostih pomoć kod suda, kad vam već neće odvjetnici krnjelski pomoći. Naučite nekoje poštenja pa vidit ćete, da će povući nokte i da neće strahovati.

Stari griesi — nova pokora. Dne 28. maja obdržavana je pred ovim tribunalom glavna razprava proti Andru Kunjiću, Tonu Terdiću, Mati Perišiću, Mihovilu Sirotnjaku, Tonu Palmiću, Jakovu Bernčiću, Mati Janjetiću i Grgi Gerzinu, što su 5. marča u Lovranu grdili i silili glavara Lovranskoga g. Franjula, da im preda austrijsku zastavu. Videći, da g. Franjul neda zastave podkupljeni nezadovoljnici uputiše se k občinskomu savjetniku g. Kuriliću i prisiliše ga da ih sliedi. I da traži s njimi od načelnika Franjula tu bluženu zastavu. Kad su ju dobili podigoše ju i pozdravljahu ju sa »Oviva« »Avviva« i »Viva« i »Hurah« kako je tko znao i mogao.

Jadan on občinski tajnik, koji pred njihovima očima jest koronit Hrvat, izdajica djedovske kulture, morao je puniti mužare i sam je paliti.

Državno je odvjetničtvo u tom činu našlo zločin javnoga nasilja pod opasnom prietnjom, a sud je odlučio i kaznio Kunjića na *četiri* tjedna, Perišića i Bernčića na *tri* trjdna, Terdića, Palmića i Gerzina na *dva* tjedna zatvora.

Janjetić i Sirotnjak bijahu nevinimi proglašeni. Odvjetnik dr. Martinolić uložio je ništovnu žuobu.

Tužni ljudi ići će u zatvor naznajući zašto, a pravi krivac trti će si dlan o dlan. Ali Bog neplaća svake subote;

Strahovanja. Pišu iz Pazina: Talijani hoće da iz kože skoče nu našli su ipak toliko snage, da zaštrašuju.

G. *M.* iz Pazina nudi 1000 for. onomu tko ubije popa Tervižkoga.

U Poreču reče neki poznati ljudem P. da tjeraju popa Tervižkoga iz orkve.

Neki liječnik reče, da treba objesiti sve popove a ponajpače popa Tervižkoga i Montriljskoga.

Avità civiltà se je to valjda naučila od Abružkih brigantah i kalabrežkih hajdukah. Pa da nije napredovala?!

Matica Hrvatska početi će razašiljati i dielit svoje ovogodišnje knjige, i to na broju jih sedam:

1. Tomić P.: Povjest rimska do careva. Dio Prvi. (Svjetske povjesti knj. III). Sa kartom stare Italije. 8-ina. XXIV. i 376 str.

2. Klšpatić: Iz bilinskoga svieta. Knjiga prva. (Poučne knj IX) Sa 20 slika i jednom geografskom kartom. 8-ina VIII. i 296 str.

3. Carić: Slike iz pomorskoga života. Knjiga prva. Sa 12 napose otisnutih slika slikom broda sa jedriljem i geografskom kartom sredozemnoga mora. 8-ina VIII. i 272 str.

4. Šenoa: Sabrane pripovjesti. Svezak treći. 8-ina. 380 str.

5. Okrugić: Šokica. Puški igrokaz. (Zab. knj. LXXV. do LXXVI.) 8-ina. 128 strana.

6. Sergij: Perom i olovkom. Crtice. (Zab. knj. LXXVII. do LXXIX). 8-ina 168 str.

7. Tomić J. E.: Kapitanova kći. Pripoviest. (Zab. knj. LXXX-LXXVII.) 8-ina. 172 str.; —

Članovi »Matice« na ove gori nabrojene knjige se još uvjek primaju i primati će se sve dotle, dok bude na zalihi ovogodišnjih knjiga;

Pošto se još veoma mnogo članova »Matice« ove godine ni prijavilo a ni svojih prinosa dostavilo nije, to se napose gg. družtveni povjerenici umoljavaju, da što prije prinose od svojih članova saberu i amo u koliko moguće sve na jednom dostave, da im se uzmognu i knjige odavle što prije i sve u jednoj pošiljci poslati.

»Matica Hrvatska« uložila je i ove godine sav moguć trud, da i ovogodišnjimi knjigami i što se tiče sadržaju, vanjštine i broja knjiga sve članove podpunoma i u svakom pogledu zadovolji, te zato pouzdano očekiva, da joj se neće ni ove godine na samo prošlogodišnji članovi iznevjeriti, već da će još i mnogo novih članova »Matici« pristupiti, da uzmogne »Matica« i veliki trošak za ovogodišnje knjige pokriti, i obćiti se krjepkom podporom članova za dalnji rad istojstazi, kojom je dosele koracala, i toli lieb uspjeh po hrvatsku knjigu postigla!

Družtveni knjigovežа g. Ivan Sohneider, kojemu je povjerena i ove godine odprema »Matičinih« knjiga, priredio je i za ovogodišnje »Matične« knjige lieps i ukusne korice. Tko od članova »Matice« bi dakle želio ovogodišnje »Matične« knjige uvezane, neka se obrati neposredno na samoga g. knjigovežu.

U Zagrebu, 8. junija 1885.

Uprava »Matice Hrvatske«.

Preporučamo što toplije svim našim čitateljem »M. Hrvatsku«. Knjige se već razašilju; tko se nije još prijavio, neka to učini čim prije. Novce neka se šalje izravno »Upravi Matice Hrvatske« u Zagreb ili našem Uredničtvu, koje je preuzelo i ove godine povjereničtvo »Matice«.

Pomorske viesti.

Navli za brodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk.	11.—	po	ton.	dugah
» Cette	»	12.25	»	»	»
» Bordeaux	»	15	»	»	»
» Malta	»	14	»	»	lesa
» Algeriju	»	24	1100	unč.	franc.
» Messinu	»	20	1200	»	miot.
» Cagliari	»	25	»	»	»
» Patras	»	25	»	»	»
» Pirej	»	24	»	»	»
» Aleksandriju	»	24	1000		
» Port-Said	»	23	»		

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk.	12.—	po	ton.	dugah
» Cette	»	12·20	»	»	»
» Bordeaux	»	14·—	»	»	»
» Marsilju	»	15·—	»	»	bordun.
» Cette	»	15.—	»	»	»
» Port-Vendres	»	15.—			
» Algeriju	»	23	po	1100	unč. miet.

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk.	11.—	po	ton.	dugah
» Bordeaux	»	15.—	»	»	»
» Rouen	»	16	po	1015	klg. hrast. drva
» »	»	24·26	po	1000	lit. vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tuzemstvu i inozemstvu.

Odjedrili iz:

Trst 30. maja. Taganrog, Radoničić iz Vostice. — *Sv. Helenu* 29. apr. Esempio, Petrina iz Port Nollotha. — *Filadelfiju* 15. maja Sošn B., Mrčić iz Barbadosan. — *Table Bay* 5. maja. Jafet II. Kjabujica iz Cardiffa. *Sharpness* 28. maja. Uroš, Kilvain iz Novo Orleanse. — *N. Jorku* 16. maja. Mosorska Vila, Štorf iz Montevidea. — *Barbadoes* Lucia B., Marinović iz Buenos-Ayresa. — *Dominiku* 1. m. Sospir, Vukasović iz Barbadoosa. — *Falmouth* 2. maj. Achille F., Perčić iz Barbadoosa. — *Gibraltar* 23. m. Mati Ane, Bielovučić iz Varne. — *New-Waterweg* 26. maja. Mota, Štanger iz Haitia. — *Bordeaux* 27. maja. Amor, Škopinić iz Trsta. — *Havre* 26. maja. Leda, Eršen iz Fort de Franco. — *Rouen* 27. maja. Dušan, Marocchini iz Buenos-Ayresa. — *Queenstown* 28. maja. Ljubirod, Matković iz Jave. — *Montevideo* 3. maja. Errante, Nikolić iz Cardifa. — *Elsinore* 27. maja. Caterina B., Babić iz Torrevieje. Maria Andrina, Seplć iz Cette. — *Towey* 29. maja. Forza, Perčić iz Dieppe. — *Bordeaux* 29. maja. Amor Škopinić iz Trsta. — *Carigrad* 26. maja. Sloboda, Gellalia iz Nikolajova. — *N. Jorku* 29. maja. Benefattore, Tijan iz sv. Vincenza. — *Liverpool* 1. jun. Ljubirod, Mratović iz Jave. — *Marsilju* 31. maja. Formica, Radoničić iz Larnake. — *Elsinore* 29. maja. Guido, Jeletić iz Cette.

Dojedrili u:

Trst 1. jun. Volunteer Merlato za Aleksandriju 2. Marie, Štanger za Algir. Gruovac, Miailović za Patras. Leandro, Gladulić za Port-Said. — *Rieke* 29. maja. Moiso Montefiore, Matković za Cette. — *Barbadoesa* 8. m. Olga R. Mikulićić za sv. Vincenc. — *Cette* 27. maja. Elco, Dujmić za Gottenburg. — *Aleksandrije* 20. maja. Nehaj, Miletić za Newhaven. — *Dieppe* 24. maja. Forza, Perčić za Fowey. — *Havre* 27. maja. Dante, Ivančić za Cardif. — *Shields* 28. maja. Amalia, Randić za Trst. — *Carigrada* 25. maja. Paolina T., Pondo za Muli Lošinj. Sloboda, Gellalia za Kaštelnovi. — *Gibraltara* 23. maja. Mati Ane Bielovučić za Plymouth. — *Liverpoola* 1. jun. Temi, Tomašić za Rieku Euro, Premuda za Filadelfiju. — *Rouen* 30. maja. Regolo, Marocchino za Barcellonu.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	48.—	do	for.	54.—
» Santos	»	44.—	»	»	60.—
Cukar tučen	»	21.50	»	»	23.—
Ulje za jelo	»	48·—	»	»	48·—
» dalmatinsko	»	42.50	»	»	—.—
» talijansko fino	»	70.—	»	»	95.—
Riža talijanska	»	14.—	»	»	21.—
» indijska posk.		12.—			16.—
Papar Batavia	»	82.—	»	»	83.—
Bakalar Troms	»	34.—	»	»	40.—
Petrolj	»	9.25	»	»	—.—
Mast ovdašnja	»	36.—	»	»	38.—
» englezka	»	50.—	»	»	50.·9
Stanina	»	52.—	»	»	—.—
Maslo	»	68.—	»	»	100.—
Loj Dalmat.	»	36.—	»	»	38·—
Naranče Sicil.	»	2.50	»	»	5.50
Rozići puljižki	»	6.—	»	»	8.—
Limuni mnogo osk.	»	2.—	»	»	6·50
Mandole Dalm. osk.	»	—.—	»	»	—.—
Smokve staro	»	10.—	»	»	—.—
Leća	»	11.—	»	»	14.—
Vuna bosanska	»	110.—	»	»	115.—
dalmatinska		110·—			—·—
» istarska čista	»	110.—	»	»	—.—
Kože strojene popiat	»	140.—	»	»	165.—
» kravje	»	165.—	»	»	360.—
» teletje	»	357.—	»	»	616.—
» surove volovje ovdašnje svježe		48.—	»	»	56.—
» suhe dalmat,		90.—	»	»	115.—
» » teletje		130.—	»	„	200.—
„ janjetje 100 komada		70.—	„	„	100.—
Sieno	»	1.70	»	»	—.—
Šljive bosan. srbsko	»	16.50	»	»	17·50
» hrvatsko	»	11.—	»	»	11.25
Pšenica posk. Odessa	»	9.50	»	»	10.—
Kukuruz vlaški	»	—.—	»	»	—.—
» banatski	»	7.50	»	»	8.—
» hrvatski	»	—.—	»	»	—.—
Vino puljižko		16·—			17·—
grško		10·—			13·—
dalmat. tranšito		15·—			24·—
istarsko		16·—			24·—
Raž Azov	»	—.—	»	»	—.—
Zob magjarska	»	9.—	»	»	9.—
» hrvatska	»	8.25	»	»	8.50
» arbanaška	»	—.—	»	»	—.—
Buhač dalmatin.		110·—			150.—

Tršćanska burza

od dne 10. junija

Austrijska pap. renta	for.	82.40	do	for.	82.60
Ugarska » »	»	92·70	»	»	92.90
Iста u zlatu 4%	»	98.45	»	»	98.65
Dionice nar. banke	»	851.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	288.—	»	»	288·50
Talijanska renta	»	94.50	»		94.85
London 10 lirah sterlinah	»	124.30	»	»	123.65
Napoleoni	»	9.84.—	»	»	9.86—
C. kr. cekini	»	5.81	»	»	5.83
Državne marke	»	60·60	»	»	60·95
Ista francuske	»	49.10	»	»	49.40
talijanske lire	»	48.95	»	»	49·20

Lutrijski brojevi

od 6. maja.

Trst	60	64	17	82	47
Budapest	81	82	57	74	9
Linc	59	66	79	25	11

dne 10. junija:

Prag	53	60	25	90	72
Lavov	88	78	45	25	54
Hermannstadt	33	45	79	59	4
Innsbruck	30	84	56	7	53

Listnica uredničtva.

Molimo nekoje naše izvještitelje »o posljednjih izborih«, da nam nezamjere što nismo još tiskali njihovih dopisah. Radi preobilnosti građiva moralo je koje šta izostati, no sve će doći u svoje vrieme.

Pobratimu G. Zašto neodgovaraš na poslednje preporučeno pismo sa prilozi? Stvar je važna, neoklevaj dakle. Isto vriedi i za prijatelja J. V.

Prijatelju A. P. u K. Ohavit ćemo drage volje, nu ista stvar mogla bi se nabaviti i na Ricci. Prištedilo bi se poštarinu amo i tamo. Srdačan odzdrav svim tamo.

Agentura parobrodarske plovitbe za Sjevernu i Južnu Ameriku uputuje izseljenike uz nizku cienu, najbolje uvjete i **dobre preporuke.** — Obratit se na ovlaštenoga Agenta.

10—6 **Giov. A. Gjaja, Trst.**

ODIELA na mjesečne i nedeljne rokove mogu se dobiti u **krojačnici: al N. 12 Via Farneto,** učinjena polug mjere. Budući imade u zalihi velik izbor sukna svake vrsti, može dati uz umjerenije ciene nego li drugi.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—19

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cijene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive; čistila za noge; sagove; kiste svakovrsti; povoštenо platno; lonce za ovletje i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrsnih predmetah za tapetare.

Molim čitajte!!

Pribavio sam si na dražbi za polovicu cieno cielo skladište jedne glasovite tvornice ponjavah i konjskih pokrivalah, te dajem radi toga dok ima na skladištu, za

samo 1. for. 75 nvč.

1550 komadah, velikih, debelih širokih, neraztrgljivih

konjskih ponjavah.

Ove su ponjave 180 centim. dugačke i 120 centim. široke sa bojadisanimi poprečnicami, k tomu su poput daske debele i rad toga neraztrgljive. Ovih ponjavah imade dvie vrsti; prva vrst vrlo fine stoji for. 195; druga vrst 175.

Raspošilju se uz gotovinu ili pošt. pouzetjem. Danomice raznašilju se u sve krajeve svieta ove ponjave i jesu svuda na dobrom glasu jer se mogu upotriebiti mjesto pokrivala i jer su prije više nego li dvostruko stojale.

Nadalje imade još na skladištu:

400 kom. svilenih pokrivačah za postelje iz najfinije bauret-svile, u najkrasnijih bojah, crvenih, žutih, zelenih, žutkastih, šarenih, posve dugačkih za najveću postelju, komad for. **3·75**, dva komada for. **7**.

Stotine zahvalah i naručbah mjerodavnih osobah imadem u svojem uredu svakomu na ogled a ovdje usudjujem se nekoje objaviti.

G. J. H. Rabinovicz u Beču.

Primiv Vašu cienjenu pošiljku, naručam ovim još 30 komadah konjskih ponjavah isto vrsti kano i prve sa crveno-žutim rubom. — Vriednost ponjavah po for. 1·80 a. v. for. 54 je priloženo.

pr. Lovasz-Patonaska uprava dobarah: Pitying J. L.-Potona, Ugarska 8. aprila 1885.

Štovani gospodine! Molim Vas, pošaljite mi još 10 ponjavah, nu isto dobrote i veličine kano i prijašnje. Sa pozdravom Josip Ittinger na dobru Hinterthiersen. Pošta Kufštein Tirol 10. aprila 1885.

Blagorodni gospodine! Primio sam dvie ponjave, s kojimi sam posve zadovoljan; trebam još 6 komadah, koje izvolite neodvlačno na mene poslati. S poštanjem Aug. Klaudi. Ried u Inkreis-u. 21. marča 1885.

G. J. H. Rabinovitz, Beč.

Molim za 8 komadah ponjavah uz pouzetje kano i prvi put.

C. k. artilerijski nadporučnik Desiderij Moys pl. Ludrova u poljsko art. pukovniji 13. Temešvar 8. aprila 1885.

Gosp. J. H. Rabinovicz, Beč.

Prosim pošaljite mi odmah još 2 ponjave kakove ste mi jur poslali, po mogućnosti svietle boje, sa pouzetjem. Sa poštanjem Gejza pl. Kramarica, vlastelin, Bode. P. Ajka.

Gosp. J. H. Rabinovicz, Beč.

Pošiljka 2 ponjavah dopada mi se; šaljite uz pouzetje još 4 komada konjskih ponjavah isto vrsti. Grof Ant. Khuen, Presburg.

Opomena. Budući da sam ja jedini preuzeo razprodaju ovih ponjavah, nemože je nitko drugi u toli neobičnoj duljini i širini i dobroj vrsti za tako nizku cienu prodavati te se ovim opominje, da se čuva od padietanja oglasah.

Naslov: **Trgovina Tkaninah**

J. H. Rabinovitsch

6—5 Wien, II., Schiffamtsgasse.

Budimska gorčica.

Proporučn se od najprvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domaćih, kano najuspješnije djelujuću vodu gorčicu za čišćenje krvi i za blago čišćenje želudca. — Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lekarnah.

Vlastnici braća

Lozer v Trstu.

20—6

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo | za fr. 4·96 iz dobre vune « « 8·— « bolje « « « 10·— « fine « « « 12·40 « prav fine «

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **suknene obćališa** za **gospe, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za **zimni paletot za dame, metar f. 4.**

Polne pleše po f. 4, 5, 8 do f. 12. jeden. Zelo lepa obćališa, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tüffi), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledak za gg. krojače **neprosto. Pošiljatve s povezetjem čez f. 10 proste.**

Imam stalno zalogo sukanja v vrednosti f. 100.000 a. vr. ter se ob sebi uma, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **ostankov** po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kraice zelo **znižani tvarišnji ceni** razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemoreje pošiljati uzori**, ker bi od kacih sto naročb prišlo kmalu nič ne ostalo, in je tore] zgolja **sleparja**, ako tvornice za sukno ostankine prišlke oznanjujejo, saj so v teh slučajih prišlični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—14

Nepristni **ostanek se zamenjajo ali pa** se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Nova ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—12

Odjela od samo vune polag mjere.
Odjela chevlot od f. 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Nekašlji više

Prašak za prsa

Nekašlji više

Izvrstan lek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katuralnim tuzam. 48—25

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u lekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.
Šibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Latteria Milanese

(milanska mliekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mliekarni **svieža i suha voća. Izvrstne divljačine, zelenihah sve polag cienah na trgu Hleba genovezkog, kolačah mletačkih, slaščicah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla** svieža svaki dan iz Milana. **Kreme za cvariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mleka. Za objede i soirée** ovršavaju se naručbe sa pladnievi povrhjem bogato narieseni, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvšuju se neodvlačno, nu ne izpod 5 kilog. 49—2

M. Melchiore.

21—52 Počastna diploma

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašašćem profesora Friedländusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoćju zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, napose u zobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. Kod katarralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija, je usisanje sa izvrstnim smrekovim extraktom pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Podpisani javlja, da je otvorio u Barkoli, da ugodi naručnikom, filijalku svoje dobro poznate **krojačnice** nalazeće se u ulici S. Antonio br. 5. Pošto je ta filijalka izvan carinske granice, naručbe su proste

od carine

i obavljaju se uz najveću točnost radnje i uz nizku cienu.

Ciene jesu:

Podpuna odiela od f. 10 i više
Hlače . . . « « 3·50 «
Prsluci . . . « « 2·— «
Gornji kaputi « « 9 «

Pellegrino Levi

krojačnica sa skladištem sukna, ulica S. Antonio br. 5 Trst.

Naručbe se obavljaju uz pouzetje neodvlačno 52—1

Odlikovan „Specialitet" P. Slocovich-a

Ljekarna „Alla Marina"

Elisir Kina Kina, izvrstan lek kod slabine želudca i može služiti kano pomoćno sredstvo kod močvarnih groznicah, kod neprobavljivosti želudca i trhušne slinavice itd. Ciena velikoj staklenici 60 novč., maloj 40 novč.

Elisir Kina-Kina sa željezom, koji popravlja sastavinu krvi, bledoću i pomanjkanje krvi, hleš cviet kod ženah itd. Ciena staklenice 60 novč.

Naručbe uz pouzetje obavljaju se krotom pošlu. 26—33

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via Mercato 50—6 vecchio N.ro 4).

Pečati iz kaučuka

Najprikladniji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježištem **samo for. 1·50.**

Samogiban žepni pečat fr. **1·20.**

for. 1·20

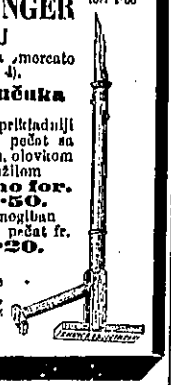

for. 1·60

Nadalje svakovrstne pečate za občinske, župne itd. ureda uz najfetinija cienu.

PRIPOSLANO.

Upozorujem štovano občinstvo, da je mo Elisir VLAHOV dobio na poslednioj izložbi u Calcutti 1883-1884. veliku kolajnu i počastnu diplomu.

Nadalje javljam, da nije to prvi put, ilo je moj nenad krijivi Elisir bio odlikovan, već dapače održa množtvo kolajnah zlatnih, srebrnih i broncevnih od raznih izložbah.

Zahvalna pisma i liečničke svjedočbe preporučuju Elisir što većma svakomu. Razni medicinski učenjaci upotrebljuju ga u bolnicah i svuda postignu najbolji uspjeh.

Sa poštanjem „Romano Vlahov" iz Šibenika. 18—26

Moj Elisir Vlahov, želudačni likvor nadje se u svih glavnih gradovih svieta. Valja paziti na patvaranje. Način kako se razpoznaju prave staklenici jest: paziti da li je u staklenici utisnut: Romano Vlahov Šibenik, nadalje sulni pečat u škatuljici a na čepu pečat na ognju i napokom izvornu firmu na naslovu.

Veliko skladište **šivaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajnah**, koje nije moguće razbiti a sigurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej**, fitilj i prostih, za objesiti i za prenašati. 48—6

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve**, sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se poprave svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH-A

TRST, Via Acquedotto broj 23.

Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Ciene neboje se konkurence.

TKANINE

za odiela koja se peru

u ostancih od 6 do 7 metarah za podpuna muška odiela u modernih bojah, razpošilje sa pouzetjem 18—1

1 ostanak za for. **3·50**

L. STORCH u. BRNU

ogledci badava i franko.

Bez ove obranbene zarmke, zakonom ščićene, imade se taj liek po dr. Maliću smatrati kano patvoren

Cvet proti trzanju,

po dr. Maliću.

je odlučno najbolji liek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *cvietak* (Obranb. zmarka) *proti trzanju po dr. Maliću uz priloženo znamenje; 1. staklenica 50 nč.*

Zahvala.

Gospodinu **J. pl. Trnkoczyju**, liekaru u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razne domaće liekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, ajstim se na **Vaš dr. Malića kostobolji liek za 50 novč.**, te si ga odmah narudim. I u istinu imao je **čudovit uspjeh** da se je majka nakom što ga je kratko vrieme upotrebljavala posve **težkih bolih oslobodila.** Punim osvjedočenjem **priznajem dakle dr. Maličev kostobolni cviet** kano izvrstan liek to ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti **preporučam.** Vašoj blagorodnosti izričem pako **najsrdačniju hvalu;** ovim štovanjem.

Franc Jug,

52—15 posjednik u Šmarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kraniski,

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, prsnoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 56 nvč. Koristniji nego il svi u trgovini so nalazeći siropi.

krv čisteće krugljice c. kr. povl.,

nebi smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaron želudac, kod jetrnjih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč., Razašilje se samo jedan zamotak

Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano osobito uspješne pripoznate, imade uviek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem.

lekarna Jul. pl. Trnkoczy-a »pri samorogu« u Ljubljani, Mestni trg br. 4.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 3%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešta, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Gmc, Hermanstadt, Innskruck, Clelovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—22

Prosto od carine.

po 35. for. s mramorom.

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u velikom izboru kod

po 35 for. s mramorom

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—1 ulica al. Teatro br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 25. U Trstu 18. junija 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu mala stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka i 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebilježovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 3. 50 na za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

POZIV NA PREDPLATU.

Koncem ovoga mjeseca iztiče mnogim našim čitaocem predplata, te jih molimo ovim, da istu na nobu obnoviti izvole. Opominjemo ujedno sve naše dužnike, da učine čim prije svoju dužnost, da uzmognemo i mi velike troškove podmiriti. Ciena listu je na čelu.

Novci neka se šalju jedino poštarskom naputnicom.

Za drugo poletje tiskati ćemo nove naslove te upozorujemo ovim naše predplatnike, da nam na vrieme javo ako žele kakovu promjenu u naslovu. **Uprava «Naše Sloge».**

Dobri znakovi.

O posledniih izborih za carevinsko vieće kazali smo u prošlih brojevih svoju. Bavili smo se osobito sa izbori u izvanjskih občinah, koli na iztoku toli na zapadu Istre. Naveli smo razna sredstva, kojimi su se prije i u vrieme izbora služili naši protivnici svuda, a najpače u zapadnom dielu pokrajine. Ta sredstva nisu jošte niti nakon izborah izcrpljena. Ono čim su se grozili naši narodni protivnici u vrieme izbora, hoće sada da izvedu.

U uredjenih pokrajinah i zemljah — gdje je sloboda izbora svakomu osigurana, gdje vlada red i mir u doba izbora — zavladaju nakon izbora isti družtveni odnošaji, koji su vladali i prije izbora. Nu kod nas nije žalibože tomu tako. Kod nas u Istri pokazuju se tekar sada naši protivnici u pravoj svojoj slici. Grožnje i strahovanja moraju sada postati činom. Glavno oružje protivničko bijaše u vrieme izbora strahovanje sa «peticioni i sekucioni». Naši kmeti, osobito u zapadnom dielu zaduženi su kod talijanske ili krnjelske gospode. Ovi ljudi — većinom bez duše i srca — upotriebili su sva moguća, da svoje dužnike po starom običaju na uzdi drže. Za ovu gospodu nevriedi sveobće načelo, da dužnik nije što i rob, da dužnik može — dapače bi morao biti — kod izvršivanja svojih državljanskih pravah slobodan kao i svaki drugi nezaduženi čovjek. Njim je isto dužnik što i rob i jaoh si ga onomu dužniku, koji uzradi inače, nego li mu gospodin vjerovnik nalaže.

Većina naših zaduženih kmetovah pokorila se milom il silom volji i zahtjevu gospode vjerovnikah. Jedino tako i uz pomoć nekojih činovnikah može se razumiti pobjeda naših protivnikah u nekojih čisto hrvatskih občinah u zapadnoj Istri. Riedki bijahu oni zaduženi kmetovi, koji nisu poslušali komande krnjelskih gospodarah. Malo se našlo odvažnih i srčanih kmetovah, koji su birali kako njim je savjest nalagala, nepazeć nimalo na grožnje i strahovanja talijanaške gospode. Al upravo oni imaju sada skusiti što znači talijanaška grožnja i što je paklenska osveta. U istarskih talijanskih novinah podigla se upravo hajka na one naše kmetove, koji su — prem zaduženi talijanaškoj gospodi — glasovali za naše mužove. U uvodnih člancih i u dopisih podjaruje se gospodu vjerovnike, da postupaju svom strogošću bez ikakvog milosrdja proti «ščavu» neposlušniku i buntovniku.

«Gonite jih pred sud, dajte njim pod bubanj sav imetak, tjerajte jih iz kuće i kućišća te «ščavunske drznike», tako glase savjeti i naputci talijanskih novinah njihovim prijateljem i pristašom. Rovinjski zakutni listić ide dapače tako daleko, da se grozi našim kmetovom, kako će gospoda pozvati izvana radnike, koji nisu Hrvati (dakako Furlane i Talijane) i koji će svuda iztisnuti našega kmeta.

Dalmatinski Talijani, prije desetak godinah, videći, da se narod osviešćuje, da njim Hrvati otimlju jednu občinu za drugom, da gube ugled i upliv u onoj kraljevini, služili se nožem i kuburom proti prvakom hrvatskim, proti onim, koji su narod podučavali, osviešćivali i vodili. Seljaci u Dalmaciji podnašali su i tamo iste jade, koji su danas naperoni proti istarskim kmetovom. Danas je talijanstvu u Dalmaciji odzvonilo. Dalmacija šalje na carski sbor u Beč 9 hrvatskih zastupnikah.

Tršćanski Talijani, poraženi kod posledniih izborah, tjeraju iz službe slovenske radnike, odkazuju službu slovenskim služkinjam, gone slovenske krušarice, mliekarice i peračice jedino radi toga, što su Slovenci tršćanske okolice glasovali i odabrali svoga poštenoga Nabergoja. Primjero ove navadjamo za dokaz, da su naši narodni protivnici, bilo u Dalmaciji u Trstu ili Istri svuda jednaki. Oni se nečacaju a još manje srame, nikakova sredstva samo da postignu svoju svrhu.

Kod nas u Istri gdje je narod više odvisan od gospode nego li u spomenutih zemljah, kušati će sada ta gospoda, da svoje gospodstvo brutalnom silom pridrže i učvrste. Nauku protivnih nam novinah poprimili su jur nekoji prvaci talijanske stranke. Peticioni počeli su pokrajinom kolati al dvojimo, da će tim gospoda ono postići za čim teže. Uvjeravaju nas naime prijatelji sa raznih stranah Istre, osobito iz pazinskog kotara, da su kmetovi čvrsto odlučili promjeniti dosadašnji način gospodarenja. Odlučili su naime, da se moraju osloboditi od železnog zagrljaja talijanske gospode. U ovom kotaru, imade više kmetovah, koji si pomažu kako mogu samo da izplate one pijavice, kojo su njim do sada sisale krv i mozak. Mi nemožemo nego pohvalit te muževe a obodrit i preporučit svim ostalim, da isto, gdjegod je to moguće — učine.

Znademo dobro, da nije lahko riešiti se onoga s kojim si silom vezan kroz više desetletja; komu si obvezan za kruh i palentu, komu si dužan na stotine a kadšto žalibože i na hiljade forintih. Al tu neima druge pomoći. Dug valja platiti bilo prije ali kasnije, a blago si ga onomu, koji se brzo toga rieši. Neka se nitko tim neizpričava, ako su se možda njegovi stariji zadužili, da nije on dužan to čim prije namiriti. Neka nitko ne svaljuje duga na svoju djecu, na svoje baštinike. Svatko je dužan po svojih najboljih silah zadovoljiti čim prije vjerovnikom jer nije liepo niti plemenito, da i buduće pokoljenje čami i uzdiše u robstvu.

Staro i pripoznato je načelo svih razumnih gospodarah, da je bolje i koristnije imati pest svoje zemlje, nego li prostrana polja, koja su zadužena. Bolje je imati jednoga volića, kravicu ili konjića, negoli 10 il 15 parovah a pri tom da ti na iste uvjek gospodin vjerovnik vreba. Umnim gospodarenjem, velikom i uztrajnom marljivošću, napetom štednjom može se naš kmet riešiti duga zla druga. On se mora okaniti svega, što mu nije neobhodno potrebito. Štediti mu valja svaki novčić, koji mu preostaje, jer će jedino tako moći s vremenom kazati, da je svoj gospodar, da mu nitko negospodari nego li Bog i zakon.

Postupanje nečovječno naših narodnih protivnikah sa našim ubogim kmetom, mnogo će opametiti pa će i oni slieditи primjer braće u pazinskom kotaru. Naši rodoljubi širom Istre, naposo naše prevriedno svećenstvo pozvano je u prvom redu, da bude pri tom siromahu kmetu podukom i savjetom pri ruci, a dobri će Bog dati te ćemo opet moći protivnikom doviknuti: «*nijedno zlo bez dobra!*»

DOPISI.

Iz Ogrlja. (*Izbori izbornikah*). — Biranje izbornikah obavilo se u ovoj občini dne 10. maja. Izpalo je kako znate po želji naših gradjanah. Ovi mogu sada veselo klicati; muzicirati i plesati, što su opet jednom slavensku okolicu prevarili. Pokazali su naši fiorentinci i ovaj put, da znaju siromaha kmeta strahovat, varat i slieplt kakogod njim drago. Hoće se više nego li srčanosti, da se može ovim silnikom prigovorit ili oponirat. Poznato je što je sve ovdje skusio nezaboravni Jelušić. Njegov primjer neslieđe žalibože njegovi nasliednici. Narod u okolici je čisto naš i siromah netraba nego čovjeka, koji bi ga putio, učio i vodio. A takovoga nemamo. Puk je zapušćen i zanemaren a riedki su, koji bi Talijanašem zubi pokazali. Talijanaši znaju to dobro, pak upotrebljuju svako sredstvo, da uzdrže puk u strahu i pokornosti. Jaoh si ga onomu, koji nepleše, kako gospoda sviraju. Tako su morali i ovaj put oni iz okolice, koji su došli glasovat, radit onako kako su gradjani hotili ili su morali pobrati se doma. Žalostno je ovo naše stanje al mi ipak nezdvajamo. Naš puk budi se po malo svuda po Istri, pak se tvrdo nadamo, da će sunce i pred naša vrata. Neka Talijanaši slobodno još neko vrieme tiače i guze al će jednom i «ščavo» progledat a tada će gospodu za račun pitati. Gospoda se toga slino boje, stoga nedaju puku da progleda; drže ga u tmini i neznanstvu; jer se tako lagljе tlači i gospodari.

Posije obavljenog izbora pošli su oni kmeti, koji su za Talijanaše glasc. ali u krčmu, da tu primu sramotnu plaću za grdo delo. Dobili su tu Judin novac, da da ga zapiju i da zaborave na izdaju, koju su na svojem rodu i plemenu počinili.

Bog dao bila ova izdaja posledniaja! Bog dao, da bi progledali brzo i naši kmeti u ovoj občini, pak da se ulove u bratinsko kolo sa drugimi istarskimi občinami, koje se nedaju varat ni strašit od Talijanašah i Šarenjakah.

Istinitović.

Pogled po svietu.

U Trstu, 17. junija 1885.

Evo u kakvom razmjeru stoje stranke u bečkom državnom vieću. Imade 353 zastupnika, od tih pripada 127 sjedinjenoj lievici; njemačkim liberalnim divljakom 2; antisemitom 4; srednjoj stranci 7; Coroninijevu klubu 17; njemačkim konservativcem 5; središću (Lichtensteinovom klubu) 16; a desnomu središću (Hohenwartovoj stranci) 40 članovah. Češki klub imade 66, poljski 54 člana. Imade jošte 4 Rusina (prijatelji poljski) i 6 ministrah. Najslabije su zastupani Rusini, premda broje do tri milijona stanovnikah. To se lahko dade opravdati, ako se na um uzme veliki pritisak Poljakah nad Rusini. Ipak Rusini nebi mogli prodrieti nego samo u 10 kotarah i to izvanjskih občinah jer su svigdje pomješani sa Poljaci. K tomu morade se još uzeti, da su Rusini medjusobno nesložni.

Najsjajnija pobjeda bijaše u Dalmaciji. Dalmacija šilje u carevinsko vieće 9 zastupnikah Hrvatah. Lapena propao sjajno u četirih izbornih mjestih, a njegov drug Bonda u veleposjedu. Novi zastupnici iz Dalmacije jesu: Pavlinović, dr. Masovčić i Borčić u mjesto starih Ivanića (Srboautonomaša), Nakića i Rendića.

Otvorila se je željeznica od Mostara u Metković. Tomu svečanomu otvorenju prisustvovalo je mnogo službenih osobah. Ministar Kalay

govorio je tom prilikom o napredku u okupiranih zemljah na materijalnom polju. Rekao je medju ostalim, da će on gledati, da doskora ta željeznica dalje posegne i da spoji dva glavna grada zemlje t. j. da bude produžena do Sarajeva.

Pogovara se, da će u okupiranih zemljah biti doskora velikih promjenah u činovničtvu.

Glavni razgovor u političkom svietu vrti se o ostavci staroga Gladstona u Englezkoj. Gladstone dao je ostavku, a š njime cielo ministarstvo jer mu parlamenat nije potvrdio proračuna. Njega će nasliediti po svoj prilici grof Salisbury. U Englezkoj ipak ne polažu veliku važnost toj krizi; svi govore, da konservativci neće ostati dugo na vladi i da će ih već kod budućih izborah zamjeniti liberalci.

Ta kriza ništa nedjeluje na pogovore o miru sa Ruskom. Mir je sklopljen i dovršen a nefali nego podpisati ga.

U Španjolskoj buknula je kolera. U glavnom gradu Madridu oboljelo je neki dan na toj bolesti 100 osobah od kojih 52 umriješe. Bolest se širi po svoj zemlji, a bojati se je, da neuzme još veće mjere. Ljudi bježe iz Španije u Francezku.

U Egiptu ništa nova. Novo ministarstvo Englezko kažu, da će poduprieti okupaciju i da će slieditи sliedom Gordonovim. Tomu se Egipćani — prijatelji Englezom — vesele.

Kako se govori, u Carigradu nevjeruju svaku Englezkoj. Turci se boje, da buna što se pripravlja u Kreti jest maslo Englezko. Englezi misle uraditi Kretom košto uradiše Ciprom i Egiptom, poslati tamo svoje brodovlje i zauzeti taj otok.

Dr. Dinko Vitezić u Kastvu i bližnjih obćinah.

Dne 2. junija jutrenjim vlakom stigne iznenada u Kastav g. dr. *Dinko Vitezić*, da dade svoj glas mužu, koj bi imao zastupati dostojno i savjestno interese istarskih gradovah.

Koli je bio nenadan njegov dolazak, toli je bio milji njegovim sugradjanom.

Sprovedši nekoliko sati sa svojimi milimi sugradjani u srdačnu razgovoru, na 4 sata po podne u pratnji nekoliko odličnih gradjanah uputi se put Veprinca. Na putu svrati se k Mihotićem i Frančićem. U Frančićih dosio se Istran preko Učke imenom Martin. Jedan od Vitezićeve pratnje upita Martina: »Ča ste vi tamo kod vas glasovali za Talijana?« Martin sav u čudu pita: »za koga Talijana?« Za Petriša odvrati prvi. Aj nismo, odgovori taj dobri čovjek, već smo p...sovali za našega Vitešića. Dobro moj poštenu čovječe! Vidite ovaj gospodin jest onaj za koga glasovaste, ovo vam je dr. Dinko Vitezić. Tomu čovjeku zrcalila se na licu vesela i radostna duša, i on se blaženim ćutio, što je mogao vidjeti muža i s njim govoriti, za koga se borilo stanovničtvo cielе iztočne Istre.

Drugi prizor riedak u životu ljudskom zbio se izpod sama Veprinca. Kad krenula kočija sa glavne ceste put Veprinca — na putu razgovaralo se u skupu više muži reć bi, da su nešto važna razpravljali; čim dodje kočija u kojoj bio Vitezić tik njih, budu pozdravljeni: »Hvaljen Bog ljudi!« U jedan glas odzdrave: »Vazda budi!« Odmah približe se znatiželjno kočiji, koja bljaše stala. Jedan reče: »Ovoga gospodina poznam, al onoga drugoga ne!« Ostali gledali su zapanjeni slušeć, da je tu neobični gost. »Dobro, vi mene poznate, a ovaj vam je vaš i naš dr. Dinko Vitezić!« Čim su čuli ime Vitezić odmah navale na kočiju; stanu ljubiti mu ruke i što više Vitezić stezao ruke, to mu je oni više nateza, da je izljube.

Medju desećimi bila i dva iz Lovrana, ovi izpripovjedaše svoje jade i nevolje med ostalim rekoše: »Gospodine! hoće da nam talijanski jezik narinu u škole, radi bi mlade priviti k sebi, jer znaju, da stari hrasti se neuvijaju, branite nas od Talijanah!«

Izmjeniv medjusobno više nazorah o talijanskoj nezasitnosti i drzkosti, raztade se Vitezić timi kremenjaci, kako se raztaje dobar otac dobrom djecom.

Na Veprincu sproveo se večer kod g. župnika Zamlića, narodnog zastupnika u Poreču, u veselom i prijateljskom krugu.

Iz Veprinca na 3. t. m. jutrom podje dr. Vitezić na Volosko, Opatiju i Iku.

Na Voloskom pohodio barona Relera, bratju Tomičiće, Stangera i druge naše prvake.

Na Voloskom bogat kapetan i brodovlastnik izrazio se ovako: »Ja sam odgojen u tudjem jeziku, meni teče bolje talijanski, al kako bih se ja mogao odreći svoga otca, svoje matere, svoga miloga naroda; ja bih morno biti zvier a ne čovjek, izmet svoga roda i plemena! Koj buni ovaj dobri puk i zagovara talijanšćinu u ovih krajih, zaslužuje, da se baci u dno pakla!« Jeste li razumjeli Lovranski šišmiši, kako govori pošten i vriedan kapetan Voloski?

U Iki popitao Vitezić za luku, koju se imade graditi. Posjetiv tuj g. Korića krenu opet u Opatiju odakle parobrodom odputovao za Rieku.

Kudgod prošao naš Vitezić, svuda bio veseljem i uzhitom pozdravljen, a putem razgovarao se starcem i mladićem i tistim maljahnim djetetom učtivo, prijazno i ljubeznivo, kako to može samo sin i ljubimac naroda.

S Bogom diko, s Bogom nado naša!

Dao Bog, te nam se opet navratio, da na svoje oči vidiš i na svoje uši čuješ nevolje, koje nas tište i rane, koje nam zadaje zlobni neprijatelj, da je uzmogneš predočiti carskomu sboru, koj zakone stvara i koj može dati lieka tim našim ljutim i težkim ranam.

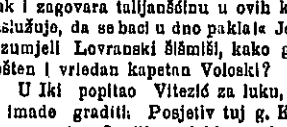

Luca i Mara.

L. Ča bi reć kuma Luce, da danas bez preslice?

M. Ala sam se ovi dni nasmela zarad te blažene preslice.

L. A ča je to bilo?

M. Ni niš slabega ne. Moj Jurina pritekal je ev neki dan, da mu daj preslicu, i on je nejde va kute još dva našal pak, da ih nese onem trim junakom neka predu pod lodonjum, da bude svaki poznal, da su babe ako i nenose brhan.

L. Ala kuma zač ga niste i k mane spravila, bim mu bila dala i ja jednu pravo fanjsku za onega suhonju gončina, ki jih je na Volosko pripeljal.

M. Ni mu trebe preslice ne, ač jih je on već spreł i oplel više nego Bertoldo, i prez tega ga svi poznaju i govore daj sreća, da ni neg jedan takov va pajeze.

L. Ja sam mislela s preslicum po . . . nego pustmo to ća povej mi kako j' pasalo pul Šior Zorzića?

M. Draga moja tamo ni pasalo ni počelo; aš već se z davni tamo kosmaju i čupaju. Namor ši sada malo jače, on se skončuje, da se j' onako kompromettil pul porečke i pazinske gospodi, a ona kušpeta, da zač je Zorzić toliko špendal kako da more biti — onu neveruje, da te s Pazina onolik račun valje šaldat.

L. Ja bin rekla, da te ako još nisu — pak te računat tri glasi jušto dobil je vaš Justo — gušiaju toliko i toliko, dunke moraju i neć vajat.

M. Neka im bude Justo s temi trimi glasi.

* * *

L. Sam čula da se on mrčin silu božju ripi na Franinu da se j' va njega zadel.

M. Ča on ki sekadagod i cestu meri?

L. On ja.

M. Ala neka muči aš ako Franina svoj rovaš stegne — joh njemu.

* * *

L. Ča biš ti Mare rekla, zač negre ona »*Suholica*« s očali nego na veli petak va crekav?

M. Hm! Ja mislim, da se boji svetega Juri, a na veli petak je pokriven, pak zna, da ga noće videt.

L. Ugonila si.

* * *

L. Si pak čula kako se petljari jako na Emicu hvale, da će njim sve bratovo razdelit?

M. Ala kuma, ter nebi dala ni Bogu soli.

L. Viš ti zajiki!

* * *

L. Jel pak istina, da te onu kanturinu va konvent poslat?

M. Bi, dobro bi, da se doma ne pokvari.

* * *

L. Kuma Mare dobro jutro!

M. Ala ni ga za me danas ne!

L. Ča Van se j' travinjalo za ljubav božju?

M. Sirota ja nemila Franina! mi doma leži koliko je dug i širok a nebog pomaganji kako i živina, poštuj Bog sveti krst.

L. Da ni morda ča nezdravega pojil?

M. Ni kuma ne lego, kako znate, on vekom nekamo klepuzdrini pak je sinoć već kasno pasal preko križišća i od onda joh i kataloh. Kurlja san ga s vlasi, staremi opanki, ke je nosil i sprahon al se to ni niš pomoglo.

L. A tu ni ča razmišljat. Skočite brzo na to križišće pak zamitć kuščić pasjega balega — zač to van je za nulet al naštrap sveta stvar — al pak ako to nepomore, neka skoči ki tamo na čepićsko Brdo, tamo je neki šijor P. ki se razume va nulet kako i pop va libar.

M. Jel pak trebe kakov dar sobun zet?

L. Zami sobun stomanju, ku je on večer kumpar nosil, da ju blagoslovi; pak zami jedan lep pršut al blek špeha i košaru jaj i lončić masla.

M. Ča niš drugo? Aj da je Franine kus peršuta al dobra fritulja i mižol domaćega, bi njemu nulet sam pasal.

L. Tako neće bit jušto jako slabo.

M. Će morat siromah i bez pršuta jutra na čelo.

* * *

L. Pak da se človek nezmuti, jedni ga hvale na puna usta a drugi kriče, da ni to nikakova naređina zač da valja poć dole na porat.

M. Čemu j' to kuma svoje?

L. A jude se neki opaljenci na Volosken, da moraju poć na porat ako te s vaporićen v Reku.

M. Tako ča bi oteli, da njin pride pred vrata kako i Janez al Martin.

L. Draga ti, onen ljuden ni moguće ugodit zač su kako vićjana deca.

M. Morda su to voloski kočijaši pak njin je žal, da njin vapor računi razbija?

L. Ajbo, drže se, da su gospoda i pametni, ma bi njin saki »Miha« mogal pameti posudit.

M. Tako to nete bit vološćaki, zač oni se drže, da bi i Salamuna prevarili.

L. Aj su vološćaki su, ma bi se ki ter ki volel, da se j kade drugde zlegal i da mu je sirota mat ki drugi zajik govorila a ne hrvatski.

M. Ala draga kuma ne čakulaj, ter ča ima to s vaporon posla?

L. Ima posla ima jušto s vaporon zač su ga storili naši ljudi ki nereže na naš zajik kako i prasac na sekiru.

M. Pak ča je takoveh pul vas, ki hitaju svoj zajik pod nogi?

L. A su ti dva tri opaljenci va oveh naših gradićeh od Voloskega do Moćenic, ki misle, da su *fini i edukani* ako mrze na svoju starinu a oni su brižni zapućeni spreda i zada tako da jih moreš kako i medveda na spažiće popeljavat.

M. Bog njim se smilüji

L. Ja da bi kemu.

Razgovor medju „Blažom i Matičinom“ pod tinjanskom ladonjom.

B. Mate moj ja uvek klatim, povejmi ti jedno malo kako su prošli zadnji izbori?

M. A hvala Bogu lepo; bili su svi naši skoro jednoglasno izabrani.

B. A ča se nisu ti tri četiri krnjeli napinjali kako i druge puta?

M. Su se napinjali su, su si činili doć pomoćnika iz Pazina i neku propalicu Višnjanca, ali sve zaman ač naši kmeti su progledali, nisu se pustili za nos peljat ni od starega beštijona, ni od druga mu bufona, akoprem su obilazili od praga do praga po prosjačku.

B. A vidi sam jih ja kad sam šival u Grintavici ma nisam zna ča išću, nego su mi potle kmeti povedali, da kupuju glase za izbore.

M. A ča su i na Križanšćinu hodili?

B. Ni jim bilo treba poć tamo, ač je šal tamo dva dana prije njihov »*knjez*«, pak su tamo klatili od sela do sela »*konopljare*« i »*manjarižić*«, ma da nisu pete podbrusili; bi njin bili sami kmeti put pokazali.

M. A ča se ni tamo plovan mešal?

B. Ja neznam al porečka *Ikača* ga vrlo hvali.

M. Njega hvali; da je »*modello*« a našega i Supetarskega kudi.

B. Bog te vidi ča nisi čul danas kako je tamo neko motovilo čitalo i tumačilo, da je plovan supetarski bia kod izborah vodja, i da je predikal, da je naložil papa, a naš da je predikal da je ordin od biskupa, a pak uč telju supetarskomu straši s neken cirkularom! ča ti ja znam još ča.

B. Ala ti znaju lagati ja sam bi u crekve; naš gosp. plovan je reka, da su biskupi iz drugih pokrajinah svećenstvu preporučili u svojih poslanicah, neka prave katolike izaberu, a oni je reka i prave *austrijce* i to »*austrijce*« da jim je zasmrdelo.

M. Da ča, oni bi teli liberalce talijane, ki drže za gospodu a ne za nas i ki pripravljaju našu domovinu za »*blaženu zemljju*«.

B. Pripravljaju da, ma ja mislim, da su jim se ovdi za uvek računi prekrižili, naši kmeti se nete drugo pustit prodat ač sad su uvidili ki jih ljubi i ki jih mrzi i da je u samih kmetih moć, da oni moru po svojoj volji izabrat koga jim drago, oni su siti do grla krnjelskoga gospodarstva, a ja nepametim nikad, da su kmeti gospodarili, oni su sirote mislili, da je Bog storil krnjele za to, da nam zapovjedaju.

M. Sunce jim zapada i mrak se spušća na njihovo gospodstvo.

B. A nam pak zora puca i dan se približuje.

Različite viesti.

Slavjanska čitaonica u Trstu priredjuje u subotu dne 20. junija sjajan koncert u društvenih prostorijah »al Monte Verde«. Koncert obaviti će se u vrtu; nakon koncerta uređen je ples. Početak u 8 satih na večer. Nadamo se, da će se sastati tog duna u krasnih društvenih prostorijah čitaonice mnogobrojno tršćanska inteligenoga naše krvi.

Imenovanja. Nadkomisar financijalne straže g. Karl Veltze i komesar g. Oto vitez Zimmermann imenovani su financijalnimi nadzornici za Istru i to prvi za Pulj drugi za Kopar.

Izbori u veleposjedu u Istri. Istarski veleposjednici — od 101. njih 70 — izabrali su zastupnikom bivšeg zastupnika g. dra Millevoi-a.

K izborom. U Kopru, kako je poznato, dobilo je kandidat »Edinosti« i »Naše Sloge« 71 glas, a kandidat družtva »società politica istriana« samo 16. Ovi posliednji izbornici nit njihovi prijatelji nisu se mogli radovati nad takovim uspjehom. A i nit nisu se radovali odmah iza izbora, koj je svršio malo pred podne. Veselili su se pak *brzo poslie jedne ure*. Nazdravljali su si i vikali »evviva«, da bljaše i po ulicah i po drugih kućah čuti. To veselje moglo je nastati jedino onda kad su saznali cielokupni uspjeh. Oni su ga dakle saznali već brzo poslie jedne ure po podne. Mogle bi ga bile dakle i oblasti u Kopru i izbornici službeno znati. Ovi bili su pozvani, da dodju u *jednu uru i tri četvrta* u izbornu dvoranu, da njim se tamo ukupni uspjeh priobći. Došli su. Al su čekali i četvrt ure i pol ure i uru, i uru i pol i pune dvie ure prije neg li su što doznali. Oblast u Kopru nije znala, pa nije mogla nit priobćiti. C. kr. namjestnički savjetnik, i kotarski upravitelj gosp. Gumer, predstojnik oblasti u Poreču, koja ima izračunati i priobćiti ukupni uspjeh, bio je valjda zaokupljen drugimi poslovi. »L' Istria« nam pripovjeda, da je išao priobćiti uspjeh izbornikom u Poreču nalazećim se kod banketa, da je tu hvalio i slavio te nazdravio g. Defranceschi u, kandidatu družtva »società politica istriana«.

Ugladjen činovnik. Javlja nam prijatelj iz Pazina sljedeće: Pred ovdešnjim lutrijskim uredom bijaše prošlog čedna izvješen oglas za neku lutriju, štampan u tri jezika t. j. u hrvatskom, talijanskom i njemačkom. Tuda prošao neki niži c. k. činovnik te pokazav prstom na hrvatsku tiskanicu, reče jednoj djevojci: »Buta abbasso quella porcheria«. Poznavajuć g. kot. kapetana u Pazinu kano nepristrana poglavara, nadamo se, da neće trpiti u buduće, da se njegovi činovnici našim jezikom ovako »ugladjeno« podruguju.

Načelnici u službi »političkoga istrijanskoga družtva«. Što se sve kod nas dogadja, to mislimo nedogadja se nit tako gusto nit drugud. Obćinski načelnici imali bi se brinuti za dobrobit obćine, upravljajuć njezinim imetkom kako najbolje znadu. I oni

mogu dakako imati svoje nazore i raditi po njih, ali ne kao občinski načelnici, nego kao zasebnici. Toga kod nas nema. Svjedoče tomu sliedeća dva čina, koja smo doznali iz jednoga grada iztočne i drugoga iz zapadne Istre. Na Voloskom je obć. zastupstvo imalo sjednicu. Otvorio ju načelnik, gosp. Augustin Ralcich, preporučio je, u javnoj sjednici, izbor dra Vidulich-a, dodav da neće biti na Voloskom sigurno nijednoga patriota, koj nebi za njega glasovao. Na tu drzovitost doblo je zasluženi odgovor. Jedan zastupnik se je ustao i rekao: Prosvjedujem proti riečim gosp. načelnika, jer ako budu svi glasovali za dra. Vidulich-a, ja neću, i osvjedočen sam, da za to nisam manji patriota, nego oni, koji budu zanj glasovali. — Onu preporuku učinio je g. načelnik stalno kao predsjednik mjestnoga izbornoga odbora, podložna predsjedničtvu družtva »società politica istriana«. Da je to predsjedničtvo htjelo imati u službi sve načelnike Istre, to kažu njegova dotična pisma na gg. Kastelica, Munića, Hlanudu, načelnike čisto hrvatskih, odnosno slovenskih občinah. U takovoj službi bio je i koparski načelnik. On je kao predsjednik izbornoga odbora pozvao sve gradjane i sa plakati po zidovih gradskih i sa posebnimi tiskanimi pozivi, da dodju glasovati svi za izkušanoga patriotu« predloženoga od rečenoga družtva za gradove. Čim je bio izbor obavljen, poslao je Dr. Vidulich telegrafičnu zahvalu *municipiju* u Kopru. Gosp. Cobal kao *načelnik i predsjednik izbornoga odbora* objavio je to na posebnom plakatu, i dodao s radostju, da je 2545 izbornikah dalo svoj glas predloženiku družtva »società politica istriana«. Tako dakle. Svi, koji su za dra. Vidulicha glasovali, neizuzamši nit careke kraljevske činovnike, glasovali su za kandidata onoga družtva, kojemu je svrha potaljančenje Istre. Čestitamo, uzimljuć to na znanje.

Zabrana. Pazinsko pol. družtvo izdulo je nakon izborah nekakav fantastički proglas na svoje birače, u kojem se — po starom običaju — navaljuje na našu stranku i podmiće njoj se nješto čega nije nikad kazala nitt učinila. Proglas taj postigla je u pazinskom kapetanatu zasluženu sudbina. Pazinski kapetan zabranio je naime, da se u njegovom području izvjesi taj proglas i to radi javnoga reda. U ostalih kapetanatih prošao je proglas sretnije.

Predsjedničtvo pazinskoga družtva uložilo je utok na namjestničtvo radi spomenute zabrane, nu ovaj bijaše odbijen.

Pišu nam iz Pazina. Izbori su sjajno izpali. Biračah za kandidata izvanjskih občinah 495 naših u 43 protivna. Izbornikah gradskih 160 za našega kandidata, 71 za protivnoga. Oduševljenje med, narodom je toliko, da se neda opisati. Kod izbora izbornikah oni neki Pazinci, koji su obično komandirali nisu se ufa ni blizu. K uspjehu mnogo je doprinjelo zborovanje družtva »Edinosti«. Eto kako je na slabih nogah gradnja talijanstva u Istri. S jedne strane nekoliko radu, s druge strane vršenje zakona napram svakomu, pak se dosiže sbilja neočekivane uspjehe. Nevalja sustati, već i dalje raditi, pak se izvući posve iz tudjega jarma.

Smješni zahtjevi. Nije nam poznata politička novina na svietu u kojoj bi se dopisnici podpisivali svojim prezimenom. Dopisi ostaju obično nepodpisani ili izmisli pojedini dopisnik kojekakvo ime (pseudonim), da se ga neupozna. Tako se radi kod svih novinah a tako rade i dopisnici porečko »babe«. Čovjek — dakako razuman — bi dakle pomislio, da će taj listić odobriti i kod drugih novinah ono, što prakticira sam u svojih stupcih. Al dà, varao bi se tko bi tako sudio. Porečka »babka« imade dvie mjere i to jednu za sebe i svoje a drugu za protivnike. Njezini lažni - dopisnici mogu se podpisati krivimi imeni, njezini dopisi mogu biti nepodpisani nu to nesmije vrieditи za dopisnike našeg lista.

U svojoj strasti i zaslieplјenosti obara se ona na naše dopisnike, da nelmaju tobož obraza podpisati dopise, da to nije pošteno ni liepo i odatle da sliedi, kako nas oni tobož krivo izviešćuju itd. Mi se »*babice* i njezinim običnim piskarom nimalo nećudimo, jer jih u dušu poznamo, nu smješnim nam se čini neki doktor i to ako se nevaramo doktor prava, — koji zahtjeva od naših dopisnikah, da se pod svoje dopise podpišu! Gdje ste g. doktore šta takova naučili? valjda ne na kojem talijanskom sveučilišću? I nehotice nam pada ovdje na pamet ona pričica o bogatom gospodinu, koji je dao doktorirat na nekom talijanskom sveučilišću sebe, svoga slugu i . . . . . Zašto nezahtjevate isto od vaše štićenice »babe« i njezinih piskarah? Nu vi u svojoj nepristranosti i pravednosti držite se one latinske, koja kaže: »quod licet Jovi non licet bovi«. E dakako, to i je plemenito to i miriši po avitoj kulturi. Podučite g. doktore vaše prijatelje u Poreču neka podpisuju dopise i članke svojimi imeni a tad ćete tekar imati pravo, da to i od drugih zahtjevate. Savjetujte »babi« da iztriebi one »*Bumbare*« *Jorke*, *Veritas*, *Ščavo rešće* itd. pak nek uvrsti njihova prava imena. Što nebi njezini dopisi vjerodostojniji bili, da se — recimo primjera radi-jedan podpiše: »*Cleva*, drugi *Martinolich*, treći *Glezer*, četvrti Vasilich? itd. To bi svakako lјepše zvonilo. Učite dakle g. doktore vašu svojtu kako se ima ponašati i vladati a budete li ju čemu dobromu naučili, vjerujte nam, da ćemo vas nastojati u tom sliediti.

Što se tiče Vašeg izpravka u »babi« neimponira nam ni malo. O stvari koju vi izpravljate izreći će osudu zudovi, kojim je u ruci a naposlied i netko drugi.

Iz Grdosela. Dična »Naša Sloga« javila je već, da je naš premilostivi car i kralj darovao našoj župnoj crkvi sv. Marije 150 forintih. Naš gospodin župnik Uršić nabavio je iz toga dara veleliep sv. križni put za spomenutu crkvu. Budući imadu čč. oo. Franjevci oblast blagosliviјati i postavljati sa oproštjeni sv. križni put, zato je došao 17. pr. m. vriedni namjestnik samostana Franjevačkoga u Pazinu g. o. Villbaldo, te obavio zanimivu ovu pobožnost. Iza blagoslova reče mnogoč. otac lјepo slovo, tumačeć nam postanak sv. križnoga puta, način kako se obavlja, prošćenja sa obavljanjem istog, te revno poticao mnogobrojni narod, neka često i pobožno razmišlja gorku muku i smrt drugoga našega Spasitelja. A napokon preporuči isti vrućo narodu, neka se zahvalnim pokaže i neka se moli za predobroga našega cara i kralja, čijom pomoći se je mogao toli lјepi ures našoj crkvi nabaviti.

Neka se tom prilikom sa zahvalnošću spomenemo i našega gosp. župnika, koji uvidiv, da trebamo nauke kao ozebao sunca, pričao nam podučavati djecu u pisanju, čitanju itd. Od Boga Vam nagrada g. župniče od nas zahvala! Ugledali se u Vas i drugi! Jedan kmet.

Tjerali su zeca a iztjerali vuka. U predposliednjem broju porečkog »klepetala« napao je surovo nekakav nitković pod naslovom »Anche la posta croata« g. poštara u Žminju. Ovomu predbacivalo se, da namjerava pohrvatiti tamošnju poštu, jer da izdaje narodu razne poštarske tiskanice u hrvatskom jeziku. Hoćeš li veće drzovitosti onog g. poštara? U pravednom gnjevu »babina« piskar morao bi bio predložiti, da se ga odmah vješa il barem u Turgunzlju protjera. Al čovjek snuje a Bog boguje. Sl. ravnateljstvo poštah u Trstu nedoli žalibože nazore »babinog« čeljadeta pak mu dalo lekciju, kakovu nije očekivao!

U posliednjem broju »babe« čitamo »Notu« sl. ravnateljstva poštah, koju ona priobćuje »svojim comprovincijalom per norma«. Nota ta pako glasi ovako:

»Na članak, uvršćen u 182. br. časopisa »L' Istria« od dne 6. t. m. pod naslovom: »Anche la posta croata« dužno je podpisano obznaniti tomu sl. uredničtvu, da se u nutarnjoj poštarskoj službi tisak formularah za nakuznice, dopienice, recipise i t. d. neobavlja više **samo u jednom jeziku.**

Nasuprot spomenuti formulari tiskaju se sada u dvih jezicih, t. j. u njemačko-talijanskom i njemačko-slavenskom itd. te imadu oni poštarski uredi, gdje su narodnosti mješovite, *strog nalog*, da drže u uredu uvjek formularah u onih jezicih, koji se govore u dotičnom kotaru i da se isto rabi polag zahtjeva stranakah«.

C. kr. nadravnatelj poštah

Hertaus.

Upozorujemo naše čitatelje u Istri na gornju notu te njim vrućе preporučamo, da se svi i svuda posluže pravom, koje jih ide i koje njim je eto i sl. ravnateljstvo priznalo. Pokažimo i činom da smo rodoljubi, da znademo tudje štovati, nu svoje nada sve ljubiti. Neka nam nitko nereče, da su ovo tobož malenkosti i da se netreba u tomu gubiti. Spomenutoj noti daju naši protivnici velliku važnost a mi bi griešili kad se nebi istom posužili. Nadamo se dakle, da će doneti skoro porečki listić sa svih stranah Istre one grozne uzklike »Anche qui la Posta croata« a mi ćemo mu i nadalje podvikivat: »tjerao si zeca a iztjerao vuka«.

Hipotekarna banka Galička u Lavovu. Svim onim, koji ulažu svoje kapitale, preporučamo založne listine po 5 po sto izdane hipotekarnom bankom u Lavovu. Dodajemo, da je ovaj novčani zavod, koji razpačava spomenute listove, *Ilijalka kr. kliučog zavoda*, što dostatno jamči, budući da on — kako je poznato — neprima i nepreporuča poduzetja, koja nisu preporuke vriedna. Založne listine mogu se po zakonu upotriebiti kano sudbeni, pupilarni, fideikomisni itd itd. uloženi, što znači isto, kolika da su priznane od oblastih za najvaljanije i korisitne.

Pomorske viesti.

Navli za brodove sa jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk.	11.—	po	ton.	dugah,
» Cette	»	12.25	»	»	»
» Bordeaux	»	15	»	»	»
» Maltu	»	14	»	»	lesa
» Algeriju	»	24	1100	unč.	franc.
» Messinu	»	20	1200	»	miet.
» Cagliari	»	25	»	»	»
» Patras	»	25	»	»	»
» Pirej	»	24	»	»	»
» Aleksandriju	»	24	1000		
» Port-Said	»	23	»		

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk.	12.—	po	ton.	dugah
» Cette	»	13·75	»	»	»
» Bordeaux	»	13—	»	»	»
» Marsilju	»	14·	»	»	bordun.
» Cette	»	14.—	»	»	»
» Port-Vendres	»	14.—	»		»
» Algerju	»	26	po	1100	unč. miet.

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk.	11.—	po ton.	dugah
» Bordeaux	»	15.—		
» Rouen	»	16	po 1015 klg.	hrast. drva
» »	»	24·28	po 1000 lit.	vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tu- i inozemstvu.

Odjedrili iz:

Trsta 5. jun. Pomoć, Tičac, za Piroj, Tagganrog, Radonjić za Kopar, 11 Cavaliero Krapf, Luković za Pernambuco, Figlio, Šolé za Marsellju. — *Rieke* 2. jun. Rachel, Gršković za Kalamaki, Mayiath, Cereić za Bonu, Raimond, Blažović za Port Vendres. — *Fajmouth* 1. jun. Milan, Vukasović za Grunock, — *Liverpool* 4. jun. Glustizia, Valentin za Jakin, — *Malte* 31. maj. Filadelfia, Poldrugo za Salonić, Vigani, Kovačević za Hamburg, — *Marsilje* 4. jun. Vieran, Randić za Artonu, — *Port of Spain* 27. ap. Phison, Kozulić za Sandy Hook, — *Batavie* 26. ap. Fiume E. Valčić za Oberlbon, — *B. Ayresa* 4. ap. Alessandro T. Morović za Falmouth. — *Aleksandrije* 1. jun. Irene, Pasquan za Novu Jorku, — *Barcellone* 5. jun. Neptun, Visin za Cagliari, — *Marselje* 6. jun. Arion, Stuparić za Salonić, — *Bremerhavena* 4. jun. Ljubidrag, Škrobolo za Cardiff. — *Carigrada* 2. jun. Deveti Dubrovački, Spikula za Livorno, 2. jun. Johu, Gelotić za Batum, Emma, Pendo za Kaštelinovi, 3 Reu, Štuk za Orebić, — *Liverpoola* 6. jun. Ginia, Campacci za Trst, — *Aleppy* 9. feb. Mariotta Brailli, Krelić za Marsellju, — *Malte* 4. jun. Giuseppe Župa. Tunjica za Marsellju, — *Barbadoes* 10. maj. Lucia B. Marinović za Ponsakolu, — *Tripolia* 4. jun. Juno, Grando za Bengasi, — *B. Ayresa* 9. maj. Sušak, Randić za Falmouth, — *Queenstowna* 10. jun. Carinola, Polić za Fleetwood.

Dojedrili u:

Rieku 6. jun. La Fortuna, Žiga iz Batuma, — *Queenstown* 4 jun. Carmela, Polić iz Savannah-La-Mar, — *Lisbonu* 31. maj. Baltan, Finmin iz Novo Jorke, — *Montevideo* 3. maj. Errante, Nikolić iz Cardiffa, — *Stockholm* 30. maj. Silvo, Tarabocchia iz Trapania, — *Lisbonu* 29. maj. Ardito, Milić iz Novo Jorke, Gohon, Kozulić iz Samaranga, — *Malte* 29. maj. Vigani, Kovačević iz Pola, — *Marsellju* 3. jun. Cvietnidan, Turina iz Rieke, — *Havre* 5. jun. M. Premuda, Soppa iz Novo Orleanso, — *Stockholm* 27. maj. Euphemia, Martinolić iz Torrevieje, — *Port of Spain* 7. maj. Ergo, Gjadrošić iz Trsta, — *Memel* 3. jun. Guido, Gelotić iz Cette, — *Bakia Blanca* 25. ap. Celestina, Pajkurić iz Savannah, — *Gaante* 22. maj Bosana, Tomanović iz Carigrada, — *Barcellonu* 4. jun. Clita, Crivellari iz Trsta, — *Gibraltar* 2. jun. Matteo, Katarinić iz Novo Jorke, — *Cette* 4. jun. Ireneo, Šnauc iz Londona, — *Carigrad* 30. maj. Tiglia Penelope, Niketić iz Taganroga, 31. Olga T. Gjurković iz Batuma, Deveti Dubrovački, Spikula iz Batuma, 2. jun. John, Gelotić iz Trsta, 3 Reu, Štuk iz Marianopolis, Emma, Eudo iz Taganroga, Caterina Štuk, Novak iz Taganroga, Sredstvo, Car iz Galaca, — *Adelaidu* 26. ap. Armida, Car iz Cepe Town, — *Grenock* 7. jun. Milan, Vukasović iz Javo.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	48.—	do	for.	54.—
» Santos	»	44.—	»	»	60.—
Cukar tučen	»	38.—	»	»	38 50
Ulje za jelo	»	43·—	»	»	48·—
» dalmatinsko	»	42.50	»	»	—.—
» talijansko fino	»	70.—	»	»	95.—
Riža talijanska	»	15.—	»	»	16.50
» indijska posk.		13.—			16.—
Papar Batavia	»	82.—	»	»	83.—
Sakalar Trome	»	34.—	»	»	40.—
Petrolj	»	9.25	»	»	—.—
Mast ovdašnja	»	36.—	»	»	38.—
» englezka	»	50.—	»	»	50.50
Slanina	»	52 —	»	»	—.—
Kasle	»	68.—	»	»	100.—
Loj Dalmat.	»	36.—	»	»	38·—
Naranče Sicil.	»	2.50	»	»	5.50
Rozlći puljiški	»	6.—	»	»	8.—
Limuni mnogo osk.	»	2.—	»	»	6 50
Mandole Dalm. osk.	»	—.—	»	»	—.—
Smokve stare	»	10.—	»	»	—.—
Leća	»	11.—	»	»	14.—
Vuna bosanska	»	110.—	»	»	115.—
» dalmatinska		116·—			—·—
» istarska čista	»	116.—	»	»	—.—
Kože strojene poplat	»	140.—	»	»	165.—
» kravje	»	165.—	»	»	360.—
» teletje	»	357.—	»	»	616.—
» surove volovje ovdašnje svježe		48.—	»	»	56.—
» suhe dalmat.		90.—	»	»	115.—
» » teletje		130.—	»	„	200.—
„ janjetje 100 komada		70.—	„	„	100.—
Sisne	»	1.70	»	»	—.—
Šljive bosan. srbske	»	16.50	»	»	17 50
» hrvatske	»	11.—	»	»	11.25
Pšenica posk. Odessa	»	9.75	»	»	10.25
Kukuruz vlaški	»	—.—	»	»	—.—
» banatski	»	7.50	»	»	8.—
» hrvatski	»	—.—	»	»	—.—
Vino puljižko		17·—			—·—
grško		10·—			13·—
dalmat. transito		16·—			24·—
istarsko		22·—			24·—
Raž Azow	»	—.—	»	»	—.—
Zob magjarska	»	9.—	»	»	9.—
» hrvatska	»	8.25	»	»	8.50
» arbanaška	»	—.—	»	»	—.—
Buhač dalmatin.		110·—			150.—

Tršćanska burza

Austrijska pap. renta	for.	82.35	do for.	82.70
Ugarska » »	»	92.95	» »	93.15
Iста u zlatu 4%	»	98.95	» »	99.15
Dionice nar. banke	»	851.—	» »	—.—
» kredit-banke	»	283.—	» »	289·—
Talijanska renta	»	94.7/8	»	95.1/4
London 10 lirah sterlinah	»	124.65	» »	124 20
Napoleoni	»	9.85.1/2	» »	9.83—
C. kr. cekini	»	5.80	» »	5.82
Državne marke	»	60·95	» »	60 85
Isto francezko	»	49.35	» »	49.15
talijanske lire	»	49.10	» »	48·95

Lutrijski brojevi

dne 13. junija

Beč	48	82	10	29	79
Graz	15	44	85	54	70
Temešwar	29	22	44	21	4

dne 17. junija:

Brno	87	29	2	40	72

Javna zahvala.

Ovomjestni župnik, veločastni gospodin *Rajmund Jelušić* podielio je ovoj učeničkoj knjižnici nekoliko poučnih knjižicah, na čemu se gospodinu darovatelju najtoplije zahvaljuje

U Berseču, 10. junija 1885.

Niko Pajalić,
učitelj.

Priposlano. *)

Dopisniku iz Pićna u 182. br. «*L'Istria*» od 1. junija.

Mogao bi mirne duše g. uredniče prešutiti ovo par riečih, jer je uzaludno braniti se od ljudih, kojim je jedino sredstvo prosta laž i klevota, nu da te junake pokažemo u pravom svietlu, te da se jih narod čuva, molim Vas, da uvrstite u Vaš cienjeni list sljedeće.

Dopisnik pićanski navaljujuć po običaju na moje poštenje predbacuje mi, da sam dne 11. maja t. g. oblietao po plovanijah ovoga dekanata pripravljajuć kmete s l i e p a r s t v o m, o b e ć i v a n j i i prietnjom za budu će izbore.

Nevjerujem nikako, da je gosp. dopisnik t o l i k r a t k o u m a n, a da bi mogao niti sam vjerovati, da je moguće u jedan dan obići 8 plovanijah i dvie kapelanije. Istog dana bio sam u 8 satih u crkvi, a gdje sam bio po podne, znadu mnogi Pićanci.

Ovaj dekanat broji 10.000 dušah, a vi mi nadjite izmedju tih j e d n o g a, koji će vam posvjedočiti, da sam ja spomenutoga dana ma n i t i j e d n o g a k m e t a nagovarao, da glasuje za ovu ili onu stranku. Dajem vam rok od 15 danah, da mi to dokažete a neučinite li toga, držat ću vas za bezsramnog lažljivca i hudobnog crnitelja tudjega poštenja.

U Pićnu dne 12. junija 1885.

Jakov Stariha,
župnik-dekan.

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara Uredničtvo.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—11

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cijene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive; čistila za noge, sagove; kiste svakevrsti; povoštenо platno; lonce za ovitelje i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovratnih predmétah za tapetare.

Molim čitajte!!

Pribavio sam si na dražbi za polovicu cijene cielo skladište **jedne** glasovite tvornice ponjavah i konjskih pokrivalah, te dajem radi toga dok ima na skladištu, za

samo 1. for. 75 nvč.

1550 komadah, velikih, debelih širokih, neraztrgljivih

konjskih ponjavah.

Ove su ponjave 180 centim. dugačke i 120 centim. široke sa bojadisanimi poprečnicami, k tomu su poput daske debele i rad toga neraztrgljive. Ovih ponjavah imade dvie vrsti; prva vrst vrlo fine stoji for. 195; druga vrst 175.

Razpošilju se uz gotovinu ili pošt. pouzetjem. Danomice razašilju se u sve krajeve svieta ove ponjave i jesu svuda na dobrom glasu jer se mogu upotriebiti mjesto pokrivala i jer su prije više nego li dvostruko stojale.

Nadalje imade još ne na skladištu:

400 kom. svilenih pokrivačah za postelje iz najfinije bauret-svile, u najkrasnijih bojah, crvenih, žutih, zelenih, žutkastih, šarenih, posve dugačkih za najveću postelju, komad for. **3·75**, dva komada for. **7**.

Stotine zahvalnih i naručbah mjerodavnih osobah imadem u svojem uredu svakomu na ogled a ovdje usudjujem se nekoje objaviti.

G. J. H. Rabinovicz u Beču.

Primiv Vašu cienjenu pošiljku, naručam i ovim još 30 komadah konjskih ponjavah iste vrsti kano i prve sa crveno-žutim rubom. — Vriednost ponjavah po for. 180 a. v. for. 54 je priloženo.

pr. Lovasz-Patonaska uprava dobarah: Pitying J. L.-Potona, Ugarska 8. aprila 1885.

Štovani gospodine! Molim Vas, pošaljite mi još 10 ponjavah, nu iste dobrote i veličine kano i prijašnje. Sa pozdravom Josip Ittinger na dobru Hinterthiersen. Pošta Kufštein Tirol 10. aprila 1885.

Blagorodni gospodine! Primio sam dvie ponjave, s kojimi sam posve zadovoljan; trebam još 6 komadah, koje izvolite neodvlačno na mene poslati. S počitanjem Aug. Klaudl. Ried u Inkreis-u. 21. marča 1885.

G. J. H. Rabinovitz, Beč.

Molim za 8 komadah ponjavah uz pouzetje kano i prvi put.

C. k. artilerijski nadporučnik Desiderij Moys pl. Ludrova u poljsko art. pukovniji 13. Temešvar 8. aprila 1885.

Gosp. J. H. Rabinovicz, Beč.

Prosim pošaljite mi odmah još 2 ponjave kakove ste mi jur poslali, po mogućnosti svietle boje, sa pouzetjem. Sa počitanjem Gejza pl. Kramarics, vlastelin, Bode. P. Ajka.

Gosp. J. H. Rabinovicz, Beč.

Pošiljka 2 ponjavah dopada mi se; šaljite uz pouzetje još 4 komada konjskih ponjavah iste vrsti. Grof Ant. Khuen, Presburg.

Opomena. Budući da sam ja jedini preuzeo razprodaju ovih ponjavah, nemože je nitko drugi u toli neobičnoj dužini i širini i dobroj vrsti za tako nizku cienu prodavati te se ovim opominje, da se čuva od padielanja oglasah.

Naslov: **Trgovina Tkaninah**

J. H. Rabinovitsch

6—6 Wien, II., Schiffamtsgasse.

Budimska gorčica.

Preporučuju se od najprvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domaćih, kano najuspešnije djelujuću vodu gorčicu za čišćenje krvi i za blago čišćenje želudca. — Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lekarnah.

Vlastnici braća

Lozer v Trstu. 20—7

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac

odobren po višim oblastih sa dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) za filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, čaom il juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajućih zdravotna svojstva, te se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajućih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tek. On čisti polagano, uništuje gljivice ublažujući kronične hrapavosti jetarah, slezena, umanjujući sve malo po malo zastarjele bolesti hemoroidah.

Uzme li se likera danomice, čuva od otrovnih miazmah, prouzročućih koli od pokvarena zraka, toli od epidemijah, zato je izvrstan lek proti *groznici* i proti *koleri*.

Ono pako što sačinjava pravu osebinu likera u zdravstvenoj struci jest, što oslobadja ljude odane srčbi i pokunjenosti od škodnih posliedicah, koje čovječanstvu daje veliki broj nesrećnih.

Zalsta iza malo danah čovjek, koji se služi tim likerom čuti, da mu je povraćena životna snaga, i čuvavo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad.

Da se olakkoti kupovanje obćinstvu gospodar tvornice osnovao je na široku razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih **kavanah** i **rakijašnicah**.

Podpisani javlja, da je otvorio u Barkoli, da ugodi naručnikom, filijalku svoje dobro poznate **krojačnice** nalazeće se u ulici S. Antonio br. 5. Pošto je ta filijalka izvan carinske granice, naručbe su proste

od carine

i obavljaju se uz najveću točnost radnje i uz nizku cienu:

Ciene jesu:

Podpuna odiela od	f. 10	i više
Hlače	3·50	«
Prsluci	2·—	«
Gornji kaputi . . .	9	«

Pellegrino Levi

krojačnica sa skladištem sukna, ulica S. Antonio br. 5 Trst.

Naručbe se obavljaju uz pouzetje neodvlačno 52—2

Nova ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—13

Odjela od samo vune polag mjere.

Odjela chevlot od f 12 dalje.

Gornji kaputi od for. 10—18.

U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Takodjer na obroke

Prašak za prsa

Nekašlji više

Izvrstan lek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katarainim manam. 48—26

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u lekarnah:

Dubrovnik: Anton Cingria.

Šibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekašlji više

Dobiva se i za mjesečne obroke.

ZANIMIV OGLAS

U velikom skladištu pokućstva i tapecerije **G. Ghersciak-a** Via Farneto br. 12. I. p. imade uviek pripravnih šustah za postelje, izpunjenih sa veoma dobrom tvari u cieni od 6 for. napred.

Divani i sofa izpunjeni i pokriti veoma dobrom vrsti kretona i jute u cieni od 15 for. napred.

Pokućstvo za sobu, sjedala, naslonjači, stolice tapecirane itd.

Prima svaku naručbu tapecarije uz povoljniju cienu nego li ostali, budući da imade vlastitu **radionicu tapecarijah, drvodjelstva i skladište tvarih za pokućstva.** 48—27

Dobiva se i za mjesečne obroke.

Velike skladište **štvaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajnah,** koje nije moguće razbiti a sjegurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej,** finih i prostih, za objesiti i za premašati. 48—7

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve,** sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se poprave svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH-A

TRST, Via Acquedotto broj 23.

Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Ciene neboje se konkurence.

TKANINE

za odiela koja se peru

u ostancih od 6 do 7 metarah za podpuna muška odiela u modernih bojah, razpošilje sa pouzetjem 13—2

1. ostanak za for. **3·50**

L. STORCH u BRNU

ogledci badava i franko.

Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lek po dr. Maliću smatrati kano patvoren

Cvet proti trzanju,

po dr. Maliću,

je odličnо najbolji lek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *wcvist* (Obranb. znamka) *proti trzanju po dr. Maliću* us priloženo znamenje; 1. staklenica 50 nvč.

Zahvala.

Gospodinu J. pl. Trnkoczyju, liekaru u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razne domaće lievove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na noge ustati mogla, sjetim se na **Vaš dr. Malića kostobolni lek za 50 novč.**, te si ga odmah naručim. I u istinu imao je **čudovit uspjeh** da se je majka nakon što ga je kratko vrieme upotrebljavala posve teških bolih oslobodila. Punim osvjedočenjem **priznajem dakle dr. Malićev kostobolni ovist** kano izvrstan lek te ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti **preporučam.** Vašoj blagorodnosti izričem pako najsrdačniju hvalu; svim štovanjem.

Frane Jug,

52—16 posjednik u Smarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kranjski,

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, pranoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 56 nvč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći siropi.

krv čisteće krugljice c. kr. povl.,

nebi smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrenjih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč., Razašilje se samo jedan zamotak

Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano osobito uspješne pripoznate, imade uviek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem.

Ilekarna Jul. pl. Trnkoczy-a »pri samorogu« u Ljubljani, Mestni trg br. 4.

Odlikovan „Specialitet" P. Slocovich-a

Ljekarna „Alla Marina"

Čisto bielo ulje bakalarovo, izvrstno sredstvo za slabašnu djecu, služi za uništiti rakitiku, škrofule, nabreknuće žlicadah itd. Ciena staklenica 60 nvč.

Ulje bakalarovo jodoželjeznato, popravljajuće pokvarenu tvar krvi, pravi izpravitelj trpećih silah. Ciena staklenice 60 nvč.

Naručbe uz pouzetje obavljaju se kretom pošte. 27—33

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato vecchio N.ro 4). for. 1·50

Pečati iz kaučuka

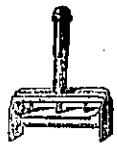

Najprikladniji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježitom **samo for. 1·50.**

Samogiban žepni pečat fr. **1·20.**

for. 1·20

Nadalje svakovratne pečate za obćinske, župne itd. urede uz najjeftinlju cienu.

PRIPOSLANO.

Upozurujem štovano obćinstvo, da je mo Elisir VLAHOV dobio na posljednjoj izložbi u Calcutti 1883-1884. veliku kolajnu i počasnu diplomu.

Nadalje javljam, da ujo to prvi put, ilo je moj nend kriljivi Elisir bio odlikovan, već dapače održa množtvo kolajnah zlatnih, srebrnih i broncevnih od raznih izložbah.

Zahvalna pisma i liečničke svjedočbe preporučuju Elisir što većma svakomu. Razni medicinski učenjaci upotrebljuju ga u bolnicah i svuda postignu najbolji uspjeh.

Sa počitanjem „Romano Vlahov" iz Šibenika. 19—26

Moj Elisir Vlahov, želudčni likvor nadje se u svih glavnih gradovih svieta. Valja paziti na patvaranje. Način kako se razpoznaju prave staklenice jest: paziti da li je u staklenici utisnut: Romano Vlahov Sibenik, nadalje suhi pečat u škatuljici a na čepu pečat na ognju i napokon izvornu firmu na naslovu.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz

4-dnevni odkaz 3%

8-dnevni odkaz 3½%

30-dnevni odkaz 3½%

u napoleondorih uz

30-dnevni odkaz 3%

3-mjesečni odkaz 3½%

6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešt, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Cielovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—23

22—52 Počastna diploma

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašašćem profesora Friedländusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoćju zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, to nebi smio nitko kasniti u kućah, napose u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. **Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija,** je usisanje sa **izvrstnim smrekovim extraktom** pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Prosto od carine.

NAJBOLJE

po 35. for. s mramorom.

POKUĆTSTVO

jeftino, u **velikom izboru** kod

po 35 for. s mramorom

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—2 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

Broj 26. U Trstu 25. junija 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka i 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Neobilježovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

POZIV NA PREDPLATU.

Koncem ovoga mjeseca ističe mnogim našim čitaocem predplata, to jih molimo ovim, da istu na dobu obnoviti izvole. Opominjemo ujedno sve naše dužnike, da učine čim prije svoju dužnost, da uzmognemo i mi veliko troškove podmiriti. Ciena listu je na čolu.

Novci neka se šalju jedino poštarskom naputnicom.

Za drugo poletje tiskati ćemo nove naslove te upozorujemo ovim naše predplatnike, da nam na vrieme jave ako žele kakovu promjenu u naslovu. **Uprava «Naše Sloge».**

Vapaj za mirom.

I.

U zadnjem broju porečkog glasila nalazimo na prvom mjestu članak pod naslovom: »Ad Elezioni finite«, kojim se nastoji svaliti svu krivnju radi poremećenog tobož mira u Istri na koparsku pripravnicu, na pučke naše učitelje, na svećenstvo i napokon na nemar carske vlade. Da nam se ne budi koje strane neopredbaci kako primamo mučke bezsmislena i bezumna razlaganja porečkog listića, te da pušćamo pojedince i korporacije u pokrajini na milost i nemilost poreč-kopazinskim političarom, razglobiti ćemo u sledećih redcih dokaze i razloge spomenutog listića te neka po tom svatko sudi, koliko je opravdan i temeljit njegov vapaj za narušenim mirom.

Kod nastupa sadašnjega bečkoga ministarstva progovorilo je Njeg. Vel. naš premilostivi car i kralj prevažne rieči, koje su se svakomu državljanu a najpače onim, koji su se zapostavljeni čutili, duboko u srce urezale. Njeg. Veličanstvo izrazilo je odlučno svoju želju sa riečmi: «Ja hoću da zavlada mir medju mojimi narodi». Ove previšnje rieči nit se mogu niti se je inače tumačilo, nego kako vladar hoće, da zavlada medju svimi narodi prostranog carstva mir na temelju ravnopravnosti i jednakosti. Tako i nikako drugače imaju se tumačiti carske rieči. Carska vlada tumači jedino ovako carski nalog uvadjajuć u Českoj ravnopravnost, zadovoljavajuć ponješto pravednim zahtjevom naše braće u Galiciji, Kranjskoj i Dalmaciji. U koliko se zadovoljilo tomu nalogu kod nas u Primorju, napose u Istri, poznato je svakomu i bilo bi suvišno, a komugod i neugodno o tom pobliže pisati.

Carska rieč osokolila je s jedne strane slavenska plemena Austrije, t. j. one narode, koji bijahu u svojih pravah prikraćeni i drugim zapostavljeni, s druge pako strane ozlovoljila je do tada gospodujuće Niemce i njihove vjerne drugove Talijane. U sjevernih pokrajinah vladali su neograničeno prvi, u južnih gospodarili su drugi. Na sjeveru poboljšalo se političko stanje u Českoj, Moravskoj i Galiciji, odlanulo je ponješto u Kranjskoj a na skrajnom jugu zamienili su vlast Hrvati sa namotnici Talijani u Dalmaciji. Slaveni Štajersko, Koruško i Primorja neimadu se žalibože čim pohvaliti. Koli na Goričkom, osobito pako u Trstu i Istri ostalo je sve pri starom, kao što bijaše za vlade Auersperga i drugovah. Ovdje ostali su Talijani u starih svojih pozicijah prem je tuj slavensko pučanstvo u velikoj većini.

Mi se ograničujemo za danas na Istru, ostavljajuć Goričku i Trst boljim i sposobnijim rukam. Da vidimo dakle u koliko je opravdan vapaj za mirom sa strane naših narodnih protivnikah.

Polazeć sa uzvišenog stanovišća našeg prejasnog vladara može se uvesti mir u pokrajine sa više narodnostih jedino tada, ako se dotičnim narodnostim jednako zadovolji u svomu, t. j. ako se uvede podpuna ravnopravnost u crkvi, školi i u svih občinskih, zemaljskih i državnih uredih.

Što se tiče ravnopravnosti u crkvi opaziti nam je, da ako se je ikomu tužiti to su zaista Slaveni Istre.

Poznato je svakomu, da oni neimadu kod imenovanja viših nadpastirah baš nikakva upliva. Koliko poznamo gospodu biskupe, vladaju se isti posve nepristrano ili prijanjaju višo uz Talijane nego li Slavene. Na pokrajinske biskupe neimadu dakle gospoda Talijani nikakva razloga tužiti se. A što je sa nižim svećenstvom? Upravo ono je narodnim protivnikom trn u oku. Al za Boga, ta ono je odvisno od svojih nadpastirah, od ordinarijatah, dotično biskupah. Može li dakle ono bezkažnjeno počiniti i najmanji čin, koji se neslaže sa svećeničkom čašću i dužnošću? Bi li mogli to naša gospoda biskupi trpiti? Zaista nebi. Zašto dakle tolik vapaj na niže svećenstvo? Da se mješa u politiku? Je li mu možda to zabranjeno crkvenimi ili državnimi zakoni? Nije li možda svaki svećenik istodobno i državljan? Nenosi li on možda ista zemaljska i državna bremena kano i odvjetnik, trgovac il činovnik? Čemu dakle tolika graja na niže svećenstvo? Zašto se psuje i grdi samo slavenske svećenike, a hvali i uzdiže njihove talijanske drugove radi istih činah? Zar nije dozvoljeno ono župniku Montriljskomu, Rakotolskomu, Višnjanskomu, Premanturskomu, Trvižkomu itd., što je dozvoljeno onom iz Fazane, Kringe, Valmovraza, Lovrana, Sela Rovinjskog itd. itd.? Vaši svećenici, koji Vam dovedu slavenske izbornike kano stado ovacah, da za Vaše mužove glasuju, nazivljete »preti modelli«, a naši, koji dodju sa svojimi slavenskimi braći, ti su Vam buntovnici, nemirnjaci, rušitelji mira i reda? Gdje je tu gospodo logika, gdje pojam o pravednosti? Al da, s logikom posvadili ste se već odavna a komu je razum zasliepljen strašću, taj i nezna što je pravednost. Da vidimo kako je sa ravnopravnošću u školah.

Tri četvrtine pučanstva Istre — Slaveni — neima niti jedne srednje škole. Jedna četvrtina — Talijani — ima jih toliko, da se radi pomanjkanja djakah zatvarati moraju. U cieloj pokrajini imadu Slaveni jednu podpunu četverorazrednu pučku školu. Čitave poobćine sa 100 i više djece jesu bez svake poduke. Hrvatsku djecu ubija se u talijanskih fabrikah, školah nazvanih. Razpisuju se nagrade za one talijanske učitelje, koji više slavensko djece duševno usmrte. Možete li se dakle pravedno potužiti, da Vam se godi nepravda u pučkoj prosvieti?

A što da kažemo o ravnopravnosti u uredih? Osim u dvih ili trih občinah uredjuje se u svih ostalih u talijanskom jeziku. Občinske uprave jesu skoro sve u rukuh Talijanah. Zemaljski uredi i zemaljski činovnici bez iznimke su čisto talijanski.

Državni činovnici — politički, sudbeni, porezni, financijalni itd. prijanjaju skoro svi uz protivnu nam stranku. Mi možemo pobrojiti na prste jedne ruke one državne činovnike, koji su našeg roda ili koji s nami čute i osjećaju, a ovi su kod uprave pokrajine glavni faktori. Može li dakle s te strane biti opravdana tužba naših susjedah? Podnipošto. Nu oni se ipak tuže na sve i svašta.

Što vriedi njihov vapaj za mirom i za čim teže oni, kazati ćemo budući put.

DOPISI.

Volosko 31. maja 1885. Kako je poznato čitateljem dične »Naše Sloge« voloski se kotar, na koga je bio naš dušmanin obratio svu svoju pozornost, samo da onemogući ponovni izbor našega miljenika dičnoga dra. Vitezića, dne 29. tekućega mjeseca upravo izkazao i oprao onu ljagu, koju mu domaći i tudji bezdušnici pred nekoliko mjeseci nanesli. Sad neka porečka baba u sviet trubi »del torbidi in Liburnia« sad neka nam izvoli pokazati gdje su ti njezini pristaše ti Talijani, puro sangue, koji su se pobunili jer da je tobože kastavski načelnik dao »drakoničkim načinom skinuti talijanske table (kojih nije nikada ni bilo u Kastavščini) i zamjeniti jih hrvatskimi!!«

Dan 29. maja 1885. pokazao je jasno i glasno, da zlo sjeme dobra ploda ne rodi, da laž gdje ruča nevečera i da je istina jedna sama t. j. da - je Liburnija uvjek ona, koja je bila i kakva je bila, pa da otrov razvikane »avite kulture« nedjeluje na zdrave moždjane kršnih ovih Hrvatah.

Važnost i političko znamenovanje već evo trećeg izbora Vitezićeva, znati ćete nam predočiti i raztumačiti Vi g. uredniče, zato ću se ja ovdje ograničiti na kratak opis izbornog čina, koji bje prekjučer ovdje obavljen.

Već dan prije vidilo se na Voloskom nekoliko otmjenije gospode iz novogradskog kotara i drugud, koji, kad se o narodnom boljku i časti radi, nikada nežale ni truda ni troška. Na sam dan izbora pak već u rano jutro, vidio si dolaziti kočiju za kočijom sa izbornici iz odaljenijih krajevah a ob 8. uri glavna ulica Voloskoga bila već tako napučena i živa, kao na najsvečaniji dan.

Vološke šišmiše vidio si samo gdje i gdjo na časak, jer su im valjda vesela lica naših izbornikah preveć blieštila. Trapezi zamrljane »avite culture« bježali i sakrivali se pred tminom pohjedonosnoga barbarstva!

Početak izbora bio je uređen u 8 sati prem mislimo da bi zgodnije bilo kad bi se ga obzirom na odaljenost izbornikah bilo ureklo za koji sat kasnije, jer bi tako izbornici n. pr. iz Novogradskog sudbenog kotara mogli biti upotriebiti vlak, koji na Matulje dolazi nešto iza 8 satih u jutro.

Na uređenu dobu dakle sakupili se izbornici u velikoj dvorani ovdešnjeg kapitanata, gdje se u brzo konstituirala izborna komisija. Predsjednikom komisije bje izabran g. Vinko Zamilć, koji kratkom ali jezgrovitom rieči spomenu sakupljenim izbornikom važnost čina, koga imaše obaviti, razloži ustanove zakona tičuće se izbornog čina i pozove ih na trokratni »živio« Nj. Veličanstvu, čemu se sakupljeni oduševljeno odazvaše zaoriv trikrat »živio».

Nakon toga prešlo se na samo glasovanje.

Još pred izborom čuo se glas, da će nekoji izbornici iz lovranske občine glasovati za nekoga Petrisa iz Cresa, zato se osobitom pažnjom pratilo glasovanje fiducijarah lovranskih.

Taj glas žalibože bio je istinit, jer domala trojica njih u istinu dade svoj glas protivniku našega Vitezića.

Svoj toj trojici čitalo se na licu, da stoje pod osobitim pritiskom, da dobro znadu, kako nepošteno rade.

Prvi od njih doduše bio je izbeći sramoti, izjaviv da je izgubio legitimaciju, nu pošto je očevidno bilo da to nije istina odluči komisija, da isti dade svoj glas i bez legitimacije. Taj delija na to glasom umirućeg grešnika izusti ime Petriš i ode iz dvorane. Ona druga dvojica neznadoše niti kako se zove taj njihov izabranik i pokazaše samo nekakvu cedulju na kojoj bijaše napisano ime spomenutog, Talijana iz Cresa.

Do desete ure izbor je bio gotov, glasovalo je ukupno 76 izbornikah, od kojih 73 za našega dra. Vitezića.

Pošto bje uspjeh proglašen zaori dvoranom oduševljen uzklik: »živio Vitezić« i sakupljeni se uputiše put gostione »Concordije« da se ondje okriepe.

Tu se sastalo družtvo od kakvih 70 lica sve oduševljenih Hrvatah i Slovenacah. Milo je bilo pogledati kako se brataki

rukovali Slovenci iz Podgrada i Materije sa našimi Kastavci i Mošćenčani i kako jedan drugoga uvjerivao, da će uvjek tako složni ostati kad se bude radilo o časti naroda i narodnosti. Pošto se ponjekle okrijepili, zarede zdravice. Na prvom mjestu bude spomenuto svjetlo ime Njegova Veličanstva cara Franu Josipa i popraćeno gromovitim trokratnim »živio«. Zatim bude napito našem miljeniku dru. Vitezíću kao na novo izabranom zastupniku našem. Napitnicu tu učinio jedan izbornik kmet iz Podgradskog kotara al divit se bilo jezgrovitosti i žaru, kojim je bila izrečena. Naravski da je bila oduševljeno primljena kako je mogla biti. Zatim isti taj kmet napije našim narodnim zastupnikom na porečkom saboru, gospodi Matku Laginji i Slavoju Jenku, koja napitnica bila osobitim oduševljenjem primljena. Iz ove se napitnice vidilo, da je našemu kmetu dobro poznat rad i zasluge naših narodnih zastupnikah na porečkom saboru i da ih on znade i cieniti kako zaslužuju. Zatim su još podulje govorili g. Gaspar Kastelic iz Materije i g. Slavoj Jenko iz Podgrada. I jedan i drugi spomenuli su potrebu sloge i uzajemnosti u borbi proti zajedničkom neprijatelju, koji nam o glavi radi. Sakupljeni primiše i jedan i drugi govor sa »živila sloga«, živili naši narodni prvaci! Govorili su ješte i gospoda Vinko Zamlić, Matko Laginja i dr. Stanger, kojih su krasno rieči sa gromovitim »živio« primljene i popraćene bile.

Spomenut mi još osobito podulji govor, koga je držao drugi jedan kmet iz Vodic na Krasu. Slušajuć govor toga čovjeka iz kmetskog stališa, i nehotice morao je čovjek uzkliknuti: »živio napredak« jer je to bio jasan dokaz o zrelosti našeg naroda u gornjoj Istri i očit znak, da se već nemamo bojati ma kakvih talijanskih spletakah i napadajah. Samo se po sebi razumi, da se za svakom napitnicom, za svakim govorom zapjevalo po koju narodnu pjesmu. Družtvo je ostalo u tako veseloj zabavi do četvrte ure po podne kad se bilo dielili onim; koji imadoše odputovati vlakom, koji o petoj uri prolazi kroz Matulje u sv. Petar. Na razstanku sa braćom Slovenci rukovasmo se srdačno i obećasmo si još jednom zajedničku pomoć u svih narodnih potrebah.

Tako bje dakle u Voloskom proslavljen ponovni izbor našega Vitezića, komu bi istim dana obilna zadovoljščina za pretrpljena progonstva u borbi, koju on već évo 12 punih godinah vodi za svoj narod. Dao Bog! imali prilike još više puta na ovakav mu način svoje povjerenje i zahvalnost izkazati.

Pogled po svietu.

U Trstu, 24. junija 1885.

U Beču su ovih danah obdržavali klubsku skupščinu njemački liberalni zastupnici. Od 127 odazvalo se pozivu do 80 zastupnikah. Zaključili su, da će u budućne Niemci liberalci zastupati ista načela u državnom vieću kaošto i dosada. Gledati će, da njemački jezik bude proglašen državnim jezikom u Austriji; braniti će stečevine liberalne ere, štititi radnički savez i konačno pojačati prijateljske sveze sa Njemačkom. Opazilo se pri tom, da medju pojedinimi strankami njemačkoga kluba vlada razdor, i da je zajednica medju njemačkimi zastupnici više prividna nego istinita. Budući parlamentarni rad pokazati će štošta novoga.

Pogovara se, da je državno vieće sazvano za 5. septembra.

U Brnu (u Moravskoj) bijahu zavladali ozbiljni nemiri medju radnici tvornicah i gospodarah. Radnici tražili su umanjenje radnih urah na dan i povišenje plače i to 20 po sto. Cieli prošli tjedan pokazivaše Brno ratoborno lice. Do 15000 rdjnikah bijaše se urotilo proti gospodarom. Sada, kako javljaju od tamo, umirili su se radnici, i povratili se u tvornice.

Iz Dalmacije Talijani javljaju njemačkim novinam svega i svašta o minulih izborih; čini se kao da su izvan sebe radi pobjede Hrvatah. Drugovi Lapenini u Istri muče, jer neimadu se čim pohvaliti. A najmanje pak zakonitošću i moralom.

U Italiji nastala je parlamentarna kriza, koja, kako javljaju, neće tako lahko prestati. Uzrokom te krize najavljaju nesretnu politiku ministra Mancinija u kolonizaciji. Ministarstvo, koje se držalo složno, dalo je svoju ostavku. Ali sada nastaje pitanje, koji da stupi na vladu? Opozicija, koja je srušila vladu, nije moćna da sastavi ministarstvo, jer je previše razcjepkana. Cairoli, Minghetti i drugi kralju predstavljaju Depretisa, koji da je jedini kadar sastaviti ministarstvo. — Žrtva te krize je i ostati će Mancini.

U Englezkoj još se nije sastavilo novo ministarstvo. Salisbury, kažu, da neće primiti ministarstva dok nepostigne povoljan ugovor sa liberalci, da će podupirati njegovo ministarstvo. Kraljica je stoga pozvala k sebi Salisburyja i Gladstona, da ih nagodi. Veli se, da se je nešto postiglo. U novo ministarstvo stupiti će većina starih konservativnih ministarah a Northkorta javljaju kao dušu te konservativne stranke.

U Rusiji mnogo nevjeruju Salisburyju, zato kažu, da će sada od njega u stvari afganskoj više tražiti nego od svoga prijatelja Gladstona. Neistinit je glas, da je Rusija prisilila na ostavku njezina zastupnika u Londonu; pogovara se, da je već Rusija tražila od Salisburyja što misli o Afganistanu.

Senzacijonalna viest da Gordon, junački englezki general živi, svo se više tura u sviet. On da je pobjegao sa svojimi u daleki Suakim.

Kolera u Španiji sve više zauzimlje mah. Zadnje viesti kažu 700 bolestnih a 300 mrtvih. Nečuje se, da bi se bila dalje prostrla.

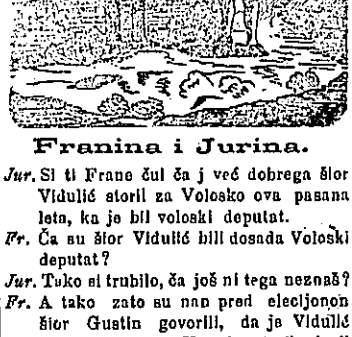

Franina i Jurina.

Jur. Si ti Frane čul ča j' već dobrega šior Vidulić storil za Volosko ova pasana leta, ka je bil voloski deputat.

Fr. Ča su šior Vidulić bili dosada Voloski deputat?

Jur. Tuko si trubilo, ča još ni tega neznaš?

Fr. A tako zato su nan pred elecijonon šior Gustin govorili, da je Vidulić tolliko dobra za Volosko storil, da j' on opravil, da ni šal kapitanat i sud va Kastav, da nan je on prokural on bokunić mula na puntice i ča ti ja znan ča još sve ne.

Jur. Čudo velo da nisu šior Gustin rekli, da je Vidulić prokural, da j moro na Volosken do kraja, leg to te reć ako Bog da drugi put.

Fr. Bil si varoval; da su nekomu šarenj. ... apića sladki beći naše Bratovšine.

Jur. Ah, kako bi se on mogal hlatit s beći ki nisu talijanski.

Fr. Pitaj ga malo no pak češ videt kako će ti zabrusit: »Mi ko šti šćavoni parlo šćavo e kon jente civile parlo talijano.

Jur. Dobro je da se i to zna.

Fr. Ča misliš Jure, ki ima va Istroj najveće ušesa?

Jur. A valjada president osalskega družtva.

Fr. Ča on padovan al albokat, ki je otel va Krbunah opret kancelariju pak mu se j' rendatur premudal i tako j' finilo?

Jur. Ter on nima diplomi,

Fr. Hodil je po nju va Udine kada se j' oženil i malo soldi stukal za neku šumicu na puljšćine, ku su »šijora« prodali.

Jur. Ča j'bilo za potribu, da šijora svoje produju za moć na špaš?

Fr. Ja ma on je jur rekal jako pametno da: finc che son solo frajaro il mio, e dopo che mi sposo, frajeremo assieme il suo.

Jur. To je pravi gospodar je, blažena zemlja, ka ga nosi.

Fr. Ala je je, i morita više nego da se po vozeh popeljuje, na keh se krbun vozi.

Jur. I blažena ona, ka snjim va jednu zdelu žlicu umače.

Fr. Je je dokle bude imala još kakovu šumicu i kakov soldin.

Fr. Svet se zmućuje, da ča bi reć, da nisu šijor Gušćin bili na telovu na procesione.

Jur. Zač da njin već velada malo valja a va visoken klobuke da njin je fažol za seme.

Fr. Su ga mogli skrit mej ženi kade j' njegovo pravo mesto.

Fr. Ča su i na Buzeščini tabeli porazbijali?

Jur. Kako to, ter tamo ni bilo tabel?

Fr. Ma zač su bili dakle neki u podeštariji zapri na dan izbora?

Jur. A to ti je drugo maslo. Ono su buzetski šarenjaci zapri one ovce, ke su kupili da će za njih balotat pak su se bojali, da njin doma pobegnu.

Fr. Tako ni dosti da su se prodali nego su se još dali i zapret kako i živinu.

Jur. A ja brate, ki se proda ni više svoj gospodar.

Fr. Onda imaju pravo šarenjaki, da te ovce bez glave zovu »šćavi« zač nemeritaju boljega imena.

Fr. Ča dobrega nosiš Jure?

Jur. Nič dobrega brate. Hodil sam po Istroj brusi prodavat i zašal sam do Portul uprav na dan balotacioni. Počinem va jednoj oštarije i vidin kako neki gospodin — zvali su ga šior Škovnca — dopelja čuda kmeti pak njim pokaže mizu i neč talijanski izbrblja. Počelo se pit i jist i govoriti su neč za balotacioni i fiducijari. Približin se k jednomu i ga zapitam ako su došli na procesion prosit Boga za sunce.

Fr. Pak?

Jur. Reče mi: Aj nismo ne lego smo došli birat fiducijaro i sad smo gotovi pak se sada jede i plje a muka zač smo votali kako su gospoda otila. A kega ste zibrali, zapitan ja? On mi reče, da nezna pravo, nego da misli nekega Deloštiju, neka Centa i nekega Muše.

Fr. Ai to nisu naši ljudi?

Jur. Kazal san i ja to kmetom, a oni su mi odgovorili, da moraju delat kako gospoda zapovedaju zač da nimaju nijednoga svojga, ki bi jih vodil a još k tomu, da njim se gospoda groze s peticioni i inkanti i ča ti ja znan čim.

Fr. Ši jih pak ti podučil koliko?

Jur. A rekal sam njim, da to tako nevalja zač da će njim repi ostat, ako buuu s gospodom črešnje jili.

Fr. A oni?

Jur. Kimali su s glavom, da imam pravo i da te drugi put bolje gledat ča i kako deluju.

Fr. Neka jih Bog usliši.

Fr. Brižna »baba« mora saki put po koju laž, ku napiše popravit.

Jur. Ala dragi il, da se oće ljudem, proti kojim piše ś njun se blatit, morala bi sve popravit zač nikada nenapiše jednu istinitu.

Fr. Siromašica, jur mi ju je milo.

Fr. Neki stari »delavar« daje va »babe« našemu kmetu nek kovu šarenjačku nauku.

Jur. Pobegal je najbrže špitala pa misli, da je celi svet bedast u samo on pametan.

Fr. Govore lekari ja, da munjeni ljudi drže drugeh za munjene, a sami sebe za pametne.

Fr. Spamećuješ se Jure kako su po Kastavšćine tabelari kričali, da ki j' Hrvat neka gre preko mosta?

Jur. Ši, pak?

Fr. Do tega j' već prišlo. Na 2. budućega mesece gredu jedni preko mosta sprocesionom a drugi gredu sprocesionom va Trst na batiment.

Jur. Viš vraga kako su trefili! Ala ma će bit bogi!

Različite viesti.

Zabava u slavenskoj čitaonici u Trstu izpala je prošle subote na sveobće zadovoljstvo. Krasno razsvietljen družtveni vrt bijaše dubkom punsve odobranog občinstva, koje se je ugodno zabavljalo do kasno po poi noći. Koli pjesmetoli odigrani komadi bijahu uzhitno odobravania nekoje komade i pjesme moralo se opetovati. Po dovršenom koncertu zaplesala je vesela mladež u družtvenoj dvorani. Čestitamo odboru na podpunom uspjehu.

Občinski izbori u Kastvu vrše se danas, sutra i prekosutra. Pobliže o tom u budućem broju.

Exekucije i putovanja u Beč. Pred osam danah dobismo od prijatelja iz Kanfanara glas, da će prispjeti u Trst nekoliko seljakah, koji da će poći ravno cesaru u Beč, a sledećega dneva dodje već k nam dvojica kanfanarskih seljakah po imenu *Ivan Marić* i *Toma Vičić*. U kratko nam izpripovedište uzrok radi kojega ih je tamošnji puk odposlao, da idu k presvetloj kruni u Beč. Evo stvari. Prvih danah tekućega mjeseca podvornici rovinjskoga suda uručivali su na sve strane i svakomu pune pesti sudbenih spisah — pisanih dakako talijanski — te jim ujedno kazivali, da su to exekucije radi »esonera« ili staroga duga gospoščinah. Seljaci podučeni od pismoznanacah, saznaše na svoju žalost, da je svaki od njih primio po nekoliko rubrikah, kojimi je c. k. porezni ured u Rovinju u imenu zemaljske istarske junte proti njim odnosno proti njihovom imanju stekao prvi stupanj exekucije. Ovi se prestrašiše, kako se od njih traži nekakav dug, za kojega nisu nikad znali i koji se od njih nije tjerao; brže bolje sakupi 82 njih potrebitu svotiou te odprave gorespomenutu dvojicu s naputkom, da idu ravno k svetloj kruni u Beč, da se potuže na te nenadane exekucije, koje bi jih spravile na prosjački štap. To izpripovjedív otvore bisage, iz kojih su izvukli kupove exekutivnih aktah za potvrdu navedenoga čina dodav još, da idu s timi akti ravno u Beč. Uvidismo odmah o čem se radi. Utjeruje se od ljudih stari i zaostali dug za »desetinu«, a ljudi tvrde, da o tom ništa neznaju. Da taj dug obstoji, kažu ljudi, bila bi ga junta već prvo tjerala, zašto je čekala do sada. Faktum je, da se taj dug za »desetinu« u zapadnoj Istri slabo ili nikako nije utjerivao, tako da svi jednoglasno kažu, da su uvjek čuli govoriti, da se zato neće nikoga ništa pitati. Bilo sada kako mu drago, mi smo našoj dvojici Kanfanaraca natuknuli, da bi možda dobro bilo, kad bi se stvar pismeno obrazložila te podnesla onda na dotična mjesta. Sve uzalud. Naši Kanfanarci nehtjedoše ni čuti druge nego da idu k svetloj kruni u Beč, koja da će jim pomoći.

Tada uz pomoć naših prijateljah u Trstu uredismo pregledno sve exekutivne spise, te učinivši potanki izkaz uvjerismo se, da se vodi 77 glavnih exekucijah proti kanfanarskim občinarom za svotu od 7113 forintih. Priskrbismo našoj dvojici nekoje potakšice za put te ih odpravismo prošle subote na večer na željeznički beški vlak. Pobojali smo se, da bi ti naši seljaci mogli upasti u Beču u — Bog zna — čije ruke, s toga smo se još na dobu obratili na naše prijatelje u Beču, da ih dočekaju te da jim budu pri vsem na ruku. Tako se je i sbilo. Piše nam prijatelji iz Beča, da su dočekali prošle nedelje poslije podne na kolodvoru naša dva Kanfanarca te da su jih smjestili kako su mogli. Drugoga dneva pošli s njima u carski dvor, da zatraže audienciju kod cesara. Javiše num nadalje, da će biti poteškoćah radi audiencije, nu jučer primili smo iz Beča telegram, gdje nam prijatelji javljaju, da će biti Ivan Marić i Toma Vičić pripušćeni četvrtak (danas) k Njeg. Veličanstvu cesaru Franju Josipu I. na audienciju. Pobliže o stvari javit ćemo u budućem broju.

Novi parobrod družtva »Švrljuga i drug.« nazvan »Ika« bje u ponedeljak 15. tek. mjeseca u Sv. Roku kod Trstu srotno u more spušćan.

Ovaj će parobrod ploviti svakim danom izmed Cresa, Rabca, Berseča, Mošćenic, Lovrana, Rieke i natrag, i to već od 1. dojdućega mjeseca julija. Čim dobijemo putni red nećemo uzmanjkati objaviti ga, jer mi ovo podužeće smatramo vrlo važnim po otok Cres i iztočni dio srednje Istre. Evo ga.

Ljetni putni red (ako vrieme dopusti) od 1. julija 1885. Odlazak iz Cresa svaki dan, izim nedelje, u 5 sati u jutro. Odlazak iz Rieke svaki dan izim nedelje, u 2 sata po podne. — Za ukrcivanje robe ima se obratiti na kapetana parobroda.

Avità civiltà Višnjanska! pod tim naslovom piše nam prijatelji sljedeće: Slušajte čitatelji dično »Naše Sloge« i dobro zapamtite junačka djela »avite

kulture« Višnjanske, te podrepnice konsorterije porečko-pazinske.

Kako što se mora pošten putnik čuvati od razbojnikah i hajdukah, tako se mora čuvati od Višnjanskih krnjelah i naš plovan i svi drugi popovi, koji su držali u zadnjih izborih za tužnoga i siromašnoga našega kmeta. Jer ovdje, nemogući oni zatajiti svoju zvijeraku narav, izkazaše se zviždanjem na pope, tulenjem, hrkanjem i vikanjem: čičo, kranzo, krovato, porko, guj,-guj, rinegato itd. Quousque tandem Catilinae?! Hvale se da su predobili i slave svoju pobjedu, a faktično svojim divljim ponašanjem kažu, da su potučeni. I tako je dolsta, jer naši protivnici imali su samo one glasove, koje su slano platili, a naša stranka imala jih je na stotine sve dobrovoljne. Neka obajdu sve kute, neka pometu sva smetišta svjeta, neće naći drugoga Škarjota. Medjutim očito kažu, da jih peču one tisuće, koje su potrošili za dati svakomu po 30 dinari, a još više jih peče ono 200 glasovah gosp. Vitezića, onih 79 gosp. Spinčića, a možda najviše onih 450 gosp. Mandića, koje je dobio u istih gradovih. Blesni su upravo što nas nemogu prieko mora povesti i onuje prodati. Znadu da jim je odzvonilo paševati jer je njihova pobjeda kao i Pyrova; još jedna takova i krnjelčad će morat kopita pobrati, a nas na miru pustiti u našoj zemlji. Vide i naši protivnici, da je bila pobjeda naša i da su oni predobili novcem i nasiljem, ali neka krive sami sebe, i neka promisle, da hrvatski Oberdank nise još rodio a da je jedan njihov i obješčen; i da je hrvatski narod bio i da će biti do vjeka vjeran svomu rodu i slavnoj Habsburgžkoj kući.

Na 17. t. m. bijaše ovdje sv. krizma. Dan prije u javnoj sjednici zaključili su zastupnici, kako imaju presv. biskupa dočekati i počastiti, što ga moliti itd. i da onaj dan ima biti mir, da se ima dati počinak ili mir popom, i zatvoriti onaj dan usta divljačkoj ruji. »Onaj dan znate, pustimo jih, za jim dati dvostruko drugi dan.« To je progresso, civiltà i coltura.

Kad bijaše na 16. po poldne, skupe se veladuši u svoje kripice i hajd po biskupa. Uvukli se u farož Labinski, bez se javiti bez spoznati ni istoga plovana, jerbo je »kranzo«. Odlikovali su se 4 šarenjaka i 4 krnjela, i prijeli su presv. biskupa Flappa kako nijednoga drugoga biskupa; tekli su za njim i ga vrlo dizali, jer da je on posve njihov; da će plovana u 24 ure per šuh će postati, da će naš jezik iz crkve proganati, te da će sve naše popove »protjerati itd. itd. Kad presvjetli, budući dosta nepristran, nije hotio u njihov rog puhati, kad jim je pokazao, da nije s njimi kozo pasao, tada su ostali dugim nosom, ostavili su biskupa, a stvari ostale su kako bijahu i do tada.

Pošto je otišao presvjetli biskup iz Labinaih a s njim šarenjaki i krnjeli Višnjanski, i 3 poturice iz Labinaih, svi u kripicah, ostaviše na cjedilu gosp. Cotelja kapelana biskupova, koji je morao ostati u Labinaih. Umoljen bijaše neki vrtoglavi šarenjak, da bi ga uzeo sobom, nu ovaj reče: »no vojo kranzi«.

Prečastni kapelan vrati se u farož, i htjede natrag u Poreč. Ali medjutim dospije četa u Višnjan, a presv. biskup pita za svoga kapelana i videći da ga nije pošalje moliti, da bi tko pošao ponj . . . . »Mandaremo justo per far un placer al vescovo, ma no ai cranzo . . . »che vada in cragno. Evo narode to je ta razvikana »avità civiltà e buona creanza« . . . Svaki najprostiji kmet kaže, da valja poštovati slugu radi gospodara; ali višnjanski veladuši znostali su i za kmetom. Iz Višnjana otišao biskup u Sv. Vital a ruja Višnjanska pijana i plačena udri opet na popove zviždanjem, trubenjem, hrkanjem i vikom: evviva rinegati, čičići itd. itd. Popovi morali se sukriti pak jedan po jedan tajno otići. Napadali su na nje na vozu, na konju kako divlji hajduci, kako ljudožderi.

Pak da niesmo medju Hottentotti, u Zulu zemlji! A gdje bijaše tada žandarmerija, gdje mjestna policija? Jeli to osobna sjegurnost? Je li igdje na svietu ovakovo stanje? Hoće li biti tomu već jednom kraj? Al da, narod kaže od glave smrdi riba, a mi zaključujemo sa uzklikom: »živila takova kulturaa.

Sudbena razprava u Pazinu, obdržavala se dne 18. t. m. proti desetorici Trvižanah radi nekakve političke uvriede prigodom poslednjih izborah. O toj razpravi donaša porečki listić poduje izvješće i to ob onom, što da su tobože obtuženici proti Taljanom izrekli.

Tu se napada = more solito — na lindarski tabor i na naš list a stvari se po porečkom običaju izkrivljuju.

Faktum je kod svega toga, da su Trvižani zahtjevali, da jim sudi sudac, koji znade hrvatski, a nehtjedoše posluženika za tumača u zemlji, gdje živu Hrvati. Zahtjevali su nadalje, da se protokol hrvatski piše. Ali njihovim pravednim zahtjevom nije se zadovoljilo!

Nadalje faktum je, da su bili obkoljeni c. kr. žandari te da su se Trvižani odmah sledećega dana plameno pritužili c. k. kapetanatu u Pazinu glede načina, kako se je s njimi postupalo. Dotičnu pritužbu formulirali su u 9 točakah te k tomu prijavili cieli postupak našemu zastupniku g. dru. Viteziću.

Ovoliko »Istriji« i »Independentu«, neka jave svojim čitateljem, da Hrvati Istre zahtjevaju, da njim se hrvatski sudi.

Javna sjegurnost u Istri. Pišu nam iz Pazinšćine. Dne 12. t. mj. odputio se g. župnik iz Gračišća sa jednim prijateljem u Pićan, da tamo uredi nekoje crkvene poslove sa g. dekanom. Obaviv svoje stvari kod g. dekana posjetiše i tamošnjega g. učitelja. Nastala je bila već noć. Kad su ustali, da se vrate kući začuje se pod prozorom trubljа kano da trubi na oganj ili »allarme«. Naši putnici otidoše k svojoj kočiji, koja jih je čekala pred vrati grada nu na tom putu pratila jih pićanska fukara (čitaj: »frutto dell' avita coltura«) sa urlikanjem i zviždanjem.

Kuda dodjoše četvrt sata po prilici od Pićna, u neku šumicu između Pićna i sela Lukeži, opaziše pokraj ceste jedno 8 osobah, koje su pušile cigare i pjevale neku bljutavu talijansku pjesmu. Čim njim se je kočija približila, stupiše na sred ceste i hijedoše prolaz zatvoriti. Naši, videći se u očitoj pogibelji, natjeraju konja u bieg i samo tomu imadu zahvaliti što su odnesli zdravu i živu glavu jer netreba tekar dokazivati, da su one crne duše nešto crnoga snovale.

Sreća i Bog što su naši velikom brzinom umakli onim — valjda članovom osnalskoga družtva, koji su zaisto od neke više osobe nagovoreni bili, da pozdrave u šumi »šćave« kako valja. Eto g. urednike, tako rado naši protivnici kad vide, da njim varke i spletke više nepomažu. Uzorom i zrcalom tim nočnim junakom je poznati Vam »babin« laži-dopisnik, ona grdna izdajica svoga roda i plemena.

Remek-djelo. Prije nekoliko godinah bijaše ovuje izložena slika glasovitog češkog slikara Čermaka, predstavljajući tri prokrasne djevojke, tri robinjice po nošnji tamo negdje iznad Skadarskoga jezera, reć bi u onaj par zarobljene te od kavaza čuvane. Naš Rendić kao da je jednu od ovih djevojakah predstavio u glini, nu sirotu posve nagu, samo što njoj prieko desnog kuka od nužde bučena pregača i nuz stegno dolje visi. Okolo čela vise njoj nanizani dukati a vrh kičice riesi njoj nožicu zlati kolobar te jadnica na plot naslonjena, čeka kupca i budućeg gospodara svoga.

To je jednostavni predmet malena kipa »Robinjice na trgu«, koji je toli krasno i savršeno izveden, da nemožeš što liepšega ili savršenijega niti pomisliti. Čini ti se kao da imaš pred sobom koje remek djelo staregrčkog dieta. Umjetnina ova bila bi kadra — kao što kaže jedan ovdašnji talijanski list — odmah označiti umjetnika, proslaviti mu ime i steći mu glas.

Ovaj umjetnički dragulj opredieljen je — kako čujemo — za umjetnički salon u Parizu.

Čestitamo od srca našemu umjetniku a čestitamo i sebi jer je njegova slava i naša slava budući je on krv naše krvi.

Izabiranje zastupnika gradovah u Kopru. Obično dolazilo je takova zastupnika izabirati malo ljudih. Kad se je izabiralo zadnji put zastupnika grada Kopra za pokrajinski sabor, jedva se je nabubnjalo kakvih 120 glasovah gradjanskih proti kakvih 80—90 službeničkih. I to bijaše uspjeh silne agitacije s jedne i druge strane. Drugda jih nije dolazila ni polovica tolika. Ovaj put došlo je preko 200 izbornikah, od kojih je doblo Dr. Fran Vidulić kakvih 190, a Dr. Fran Mandić kakvih 10. Bar tretjina njih bili su c. kr. službenici kapitanato, suda, carinare, kaznione, gimnazije, učiteljišća itd. Neki hoće da se na nje nije uplivalo. Svakomu da je bilo slobodno glasovati po svojoj glavi. Osoba na koju se običnо činovnici obazriu, zapitana, da je odgovorila ja ću za dra. Vidulića glasovati, a drugi nek glasuje za koga će. To bi bilo sa svim u redu, i želit bi bilo, u interesu činovničkoga ugleda, da bise takò dogadjalo. Zakon njim daje pravo slobodna izbora, nek se služe tim pravom, i nek nebudu siljeni raditi tudjom glavom. Za istoga kandidata glasovali su i svi ostali službenici osim ono deset njih, koji su glasovali za Dra. Mandića. I to bi bilo posve u redu, ako je u istinu svako po svojem osvedočenju glasovao. Tad bi se samo konštatovalo: Dr. Vidulić bio je kandidat družtva, »società politica istriana«, kandidat družtva koje hoće uzdržati i širit talijanstvo u Istri; Dr. Mandić bio je kandidat »Edinosti« i »Naše Sloge«, koje štite Slavene Istre. Iz toga bi se zaključilo, da su c. kr. službenici podupri kandidata prvoimenovanoga družtva, taljanizujućega. Ako pak njim se je namignulo koga da izabiru, ako je istina, što veli »L'Istria«, da su častnici c. kr. mornarice dobili nalog, da glasuju, i da glasuju za Dra. Vidulich-a, tad su ne pojedinci nego oblasti radile za kandidata toga družtva. U obih slučajih dobro je, da se znade i da se prema tomu ravna.

Pomorske viesti.

Navli za brodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk.	11 50	po ton.	dugah,
« Cette	«	12.25	« «	«
« Bordeaux	«	15	« «	«
« Malta	«	14	« «	lesa
« Algerija	«	26	1100	unč. franc.
« Messinu	«	20	1200	« miet.
« Cagliari	«	25	« «	«
« Patras	«	25	« «	«
« Pirej	«	28	« «	«
« Aleksandriju	«	24	1000	
« Port-Said	«	23	«	

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk.	12.—	po ton.	dugah
« Cette	«	12·75	« «	«
« Bordeaux	«	13·—	« «	«
« Marsilju	«	13·—	« «	bordun.
« Cette	«	13.—	« «	«
« Port-Vendres	«	13.—	«	«
„ Algeriju	„	26	po 1100	unč, miet.

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk. 11.—	po ton.	dugah
„ Bordeaux	„ 15.—	„ „	„
„ Rouen	„ 16	po 1015 klg.	hrast. drva
„ „	„ 24·28	po 1000 lit.	vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tu i inozemstvu.

Odjedrili iz:

Trsta 13. jun. Malfi T. Sviloković za Patras. — *Rieke* 10. jun. Tartaro, Peselj za Tunisi, Aquilone, Stipanović za Patras, Dešković A. — za Algir, 16. Edvige, Simunić za Cette, Minerva V. za Bordeaux, 15. Germana Antonio, Bagatella za Bordeaux. — *Nieuwe Waterwega* 11. jun. Sulin, Ursičić za Livorno. — *B. Ayresa* 8. maj. Mirto N. Lučić za New-Yorku. — *Fowweya* 9. jun. Forza, Perčić za Rieku. — *Cagliaria* 10. jun. Abraham, Jelić za Delaware. — *Cardiffa* 8. jun. Miriam, Ivančić za Cape Town. — *Batuma* 25. maj. Giorgio Bošković, Ginović, Jedanaesti Dubrovački, Jašić za Alexandriju, Deseti Dubrovački, Marinović za Dubrovnik. — *Revala* 8. jun. Drago G. — za Abo. — *Barbadoesa* 11. maj. Lucia B. Marinović za Penseacolu. — *Kingstona* 17. maj. Artiere, Campacci za Black River. — *Guadelupe* 25. ap. Argos, Costantini za Moulo. 21. ap. Carla, Bakarčić za Marselju. — *Leitha* 12. jun. Dorina, Mohović za Rieku. — *Shieldsa* 12. jun. Lada, Medanić za Mljetke. — *Cadixa* 15. jun. Tisza, Morović za Rouen. — *Gibraltara* 15. jun. B. Kemeny, Štrk za Trst. — *Cagliaria* 13. jun. Ukraine, Mirković za N. Jorku. — *Barcellone* 12. jun. Pia S. Soldatić za Tarragonu.

Dojedrili u:

Trst 13. jun. Gjurko, Petričević iz Batuma, Alfa, Nikolić iz Maratonisia, Katica, Perucović iz Dubrovnika, Angelo C. Antončić iz Jakina. — *Mljetke* 13. jun. Bosana, Tomanović iz Odesse. — *Batum* 26 maj. Cibele, Kozulić iz Carigrada, Anna, Martinolić iz Palerma, Merino Velčić iz Trsta. — *Barbadoes* 15. maj. Amelia, Kiselić iz Capo Verde. — *St. Vincent* 11. maj Olga R. Mikulčić iz Barbadoesa. — *Guadelupu* 25. apr. Carla, Bakarčić iz Barbadoesa. — *Kingston* 14. maj. Artiere, Campacci iz Demerare. — *Fort de France* 25. apr. Faran, Ragusin iz Sv. Petra. — *Falmouth* 13. jun. Vincenza M. Minak iz Empedrada. — *Boston* 10. jun. Herradura, Škopinić iz Manille. — *Montevideo* 13. maj. Hrabren, Fišković iz Cardiffa. — *Barbadoes* 17. maj. Ararat, Grsalja iz B. Ayresa. — *Gajle* 8. jun. Caterina B. Babić iz Torroviejo. — *N. Jorku* 2. jun. Poškić, Tominić iz Trapanija. — *Lisbonu* 7. jun. Sirena, Kozulić iz Filadelfije. — *Filadelfiju* 3. jun. The lord Warden, Osolnak iz Rieke. — *Philippeville* 4. jun. Blandina P. Vranić, Trino, Vidulić iz Rieke. — *N. Jorku* 3. jun. Phison, Kozulić iz Trinidada. — *Delaware* 2. jun. Amelia, Kiselić iz Sv. Vincenta. — *Batum* jun. Anna, Martinolić iz Palerma. — *Port Natal* 9. jun, Josip, Suhor iz Liverpoola. — *Cadiz* 9. jun. Imp. Franc. Gius. I. Promuda iz Fort de Franco.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	48.—	do	for.	54.—
» Santos	»	44.—	»	»	60.—
Cukar tučen	»	38.—	»	»	38.50
Ulje za jelo	«	43·—	»	»	48·—
» dalmatinsko	»	42.50	»	»	—.—
» taljansko fino	»	70.—	»	»	95.—
Riža taljanska	»	15.—	»	»	16.50
indijska posk.		13.—			16.—
Papar Batavia	»	82.—	»	»	83.—
Bakalar Troms	»	34.—	»	»	40.—
Petrolj	»	9.25	»	»	—.—
Mast ovdašnja	»	36.—	»	»	38.—
» englezka	»	50.—	»	»	50.50
Slanina	»	52.—	»	»	—.—
Maslo	»	68.—	»	»	100.—
Loj Dalmat.	»	36.—	»	»	38·—
Naranče Sicil.	»	2.50	»	»	5.50
Rozići puljižki	»	6.—	»	»	8.—
Limuni mnogo osk.	»	2.—	»	»	6·50
Mandole Dalm. osk.	»	—.—	»	»	—.—
Smokve staro	»	10.—	»	»	—.—
Leća	»	11.—	»	»	14.—
Vuna bosanska	»	110.—	»	»	115.—
dalmatinska		110·—			—·—
» istarska čista	»	116.—	»	»	—.—
Kože strojeno poplat	»	140.—	»	»	165.—
» kravje	»	165.—	»	»	300.—
» teletje	»	357.—	»	»	610.—
» surove volovje ovdašnje svježe		48.—	»	»	56.—
» suhe dalmat,		90.—	»	»	115.—
» » teletje		130.—	»	„	200.—
„ janjetje 100 komada		70.—	„	„	100.—
Sieno	»	1.70	»	»	—.—
Šljive bosan. srbsko	»	16 50	»	»	17 50
» hrvatsko	»	11.—	»	»	11.25
Pšenica posk. Odessa	»	9.75	»	»	10.25
Kukuruz vlaški	»	—.—	»	»	—.—
» banatski	»	7.50	»	»	8.—
» hrvatski	»	—.—	»	»	—.—
Vino puljižko		18·—			—·—
grško		10·—			18·—
dalmat. transito		10·—			24·—
istarsko		22·—			26.—
Raž Azow	»	—.—	»	»	—.—
Zob magjarska	»	9.—	»	»	9.—
» hrvatska	»	8.25	»	»	8.50
» urbanaška	»	—.—	»	»	—.—
Buhač dalmatin.		110·—			150.—

Tršćanska burza

dne 24. junija

Austrijska pap. renta	for.	82 55	do	for.	82.70
Ugarska » »	»	92,90	»	»	93 10
Ista u zlatu 4%	»	99.15	»	»	99 35
Dionice nar. banko	»	851.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	288.50	»	»	289 50
Talijanska renta	»	94.¾	»	»	95 —
London 10 lirah sterlinah	»	124.40	»	»	123 85
Napoleoni	»	9.85	»	»	9.83¾
C. kr. cekini	»	5.70	»	»	5.81
Državne marke	«	61.—	»	»	60·90
Isto francezko	»	49.35	»	»	49.15
talijansko lire	»	49.15	»	»	48·95

Lutrijski brojevi

od 20. junija.

Trst	26	32	36	82	19
Budapest	81	61	11	48	8
Linc	55	67	41	37	13
Innsbruck	43	30	69	36	4

dne 24. junija:

Prag	70	74	85	3	53
Lavov	18	20	27	24	56
Hermannstadt	36	44	27	40	63

Sveukupnog liečničtva doktor

P. T. Xidias

specialist za kožne i tajne bolesti stanuje Via della Caserma br. 3. I. p. i ordinira danomice od 12—2 sata.

Agentura parobrodarske plovitbe za Sjevernu i Južnu Ameriku uputuje izseljenike uz nizku cienu, najbolje uvjete i dobre preporuke. — Obratit se na ovlaštenoga Agenta.

10—7 **Giov. A. Gjaja, Trst.**

ODIELA na mjesečne i nedeljne rokove mogu se dobiti u krojačnici: al N. 12 Via Farneto, učinjena polug mjere. Budući imade u zalihi velik izbor sukna svake vrsti, može dati uz umjerenije cienе nego li drugi.

Prašak za prsa

Nekašlji više — Nekašlji više

Izvrstan lek proti kašlju, promukloti, prehladi i drugim kataralnim manam. 48—27

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u lekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.

Šibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Zahvaljujem na obroke — Zahvaljujem na obroke

Nova ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—14

Odjela od same vune polag mjere.

Odjela chevlot od f. 12 dalje.

Gornji kaputi od for. 10—18.

U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Odlikovan „Specialitet" P. Slocovich-a

Ljekarna ‚Alla Marina'

Prekrupivanje paklinske (katram) vode na najveće odmjerke, proizvedeno od ljudbara-ljekarnika *P. Slocovich-a*. Jedna staklenica sadržavajuća 400 gramah uleza metr. dec. stoji samo 60 nvč.

Ima se pitati: «*Paklinska voda*» priugotovljenu od P. Slocovich-a.

Prsni sirup Dra- Goracuchi-a.

Izvrstan lek proti prehladi, promukloti, suhom kašlju, plućnim, gutnim i opasnim katarom, upali pluća, kašlju itd. Mnogobrojni zahvalni spisi jesu svakomu na uvid. Cieno staklenici novč. 60. Novac se povrati onomu, koji neozdravi.

Naručbe uz pouzeće obavljaju se krátkom pošte. 28—32

LA FILIALE della

BANCA UNION

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l' interesso annuo per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
4 „ „ „ 12 „
4½ „ a soli mesi fisso
per Napoleoni
3¼ % con preavviso di 20 giorni
3½ „ „ „ 40 „
3½ „ „ „ 3 mesi
4 „ „ „ 6 „

Godranno dell' interesse aumentato le lettere in circolazione con 5 giorni di preavviso dal 5 novembre a. c. quelle con 10 giorni dal 13 giorni e quelle con 20 giorni dal 25 novembre a. c.

IN BANCO GIRO

abbuonando il 3½ interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conforma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d' ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume pei propri correntisti *l' incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro la facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d' ogni spesa per essi.**

b) *S' incarica dell' acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d' assegni, cambiali e coupons*, verso ¹/₄% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 2—1

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac

odobren po viših obćastih sa dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, teom il juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajućih zdravotna svojstva, te se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod, probavljujućih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tok. On čisti polagano, uništinje gliste ublažujući kroničke hrapavosti jetarah, slezena, umanjujući ove malo po malo zastarjele bolesti hemoroidah.

Uzimalje likera danomice, čuva od otrovnih miazmah, proizvirućih kolí od pokvarena zraka, toli od epidemijah, tako je izvrstan lek proti *groznici* i proti *koleri.*

Ono pako što sačinjava pravu osobinu likera u zdravstvenoj struci jest, što oslobadja ljude odane srbi i pokunjenosti od škodnih posliedicah, koje čovječanstvu daje veliki broj nesrećnih.

Zaista iza malo danah čovjek, koji se služi tim likerom ćuti, da mu je povraćena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad.

Da se olahkoti kupovanje obćinstvu gospodar tvornice osnovao je na široko rasprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih **kavanah i rakijašnicah.**

Piccoli-jeva

želudačna esenca

lekarne Piccoli-ja «pri angelu» na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, homorojide, slatenicu, migreme, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djece.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani! Vaša želudačna esenca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, čutim polagšanje i zboljšanje.

Josip Sordat, župnik, Kamnje, pošta Črnice

Ovdje valja izreku «Čast zaslužnim». Vaša želudačna esenca, koju sam ju i mnogo drugih bolnikah rabio u bolesti, je uprav čudovito moći, osobito kod želudačnih bolestih.

A. Lupetina, župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrdjuje, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i pročudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne župnije; komad da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esenca kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirrheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi dulavnih čutilah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santoninske; (kolešći proti glistam) Izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadićah 60 nvč. 1000 komadićah 5 for.

Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, pravim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Želiščni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani strup rabi se s najboljim uspjehom proti svim pravim i plućnim bolestim, zasićanju, kašlju, hripavosti, dušijivomu kašlju itd. Odraščeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Staklenica 36 n.

Tu navedena, kako sva druga ozdravilja se uviek **priške dobe u lekarni** 30—24

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz pouzetje iznosa.

Zaloge u Trstu su u lekarnah pl. Leutenburg, Foraboschi, Prendini, Ravasini i Zanetti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

Podpisani javlja, da je otvorio u Barkoli, da ugodi naručnikom, filijalku svojo dobre poznate **krojačnice** nalazeće se u ulici S. Antonio br. 5. Pošto je ta filijalka izvan carinske granice, naručbe su proste

od carine

i obavljaju se uz najveću točnost radnje i uz nizku cienu.

Ciene jesu:

Podpuna odiela od	f. 10	i više
Hlače	„ „ „	3·50 „
Pralući	„ „ „	2·— „
Gornji kaputi	„ „	9 „

Pellegrino Levi

krojačnica sa skladištem sukna, ulica S. Antonio br. 5 Trst.

Naručbe se obavljaju uz pouzetje neodvlačno 52—3

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 3%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 3½% kamata na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermannstadt, Innsekruck, Olotovac, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devisah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjesoca.

Na efekte, 5% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; un povodu iznosa glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—24

Odlikovan grafički zavod.

EN. FRE[illegible]

for. 1·50

U [illegible]

(Palazzo Li[illegible] mercato 50—8 vecel [illegible] 4).

Pečat[illegible] kaučuka

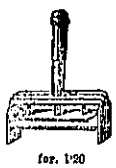

Najprikladniji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježitom **samo for. 1·50.**

Samogiban žepni pečat fr. **1·20.**

for. 1·20

Nadalje svakovrstno pečate za obćinske, župne itd. urede uz najjeftinlju cienu.

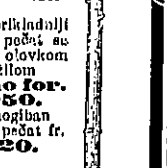

Veliko skladište **šivaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajnah**, koje nije moguće razbiti a sjegurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej**, finih i prostih, za objesiti i za premašiti. 48—3

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve**, sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se poprave svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH-A

TRST, Via Acquedotto broj 23.

Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Ciene neboje se konkurence.

Blagorodni gospodine!

Držim si za dužnost, da Vam se za moje zdravlje zahvalim. Već me bilo ostavilo više ljećnikah, tada se utekoh k Vašemu *Dra. Rose Životnomu balsamu* te se odmah nakom druge staklenice ćutih zdravlm. Trpio sam na želudačnom kršu i onesvještivanju, osobito na glavobolji i nesvjesti; trpio sam danomice svaku uru. Čim sam počeo uzimati Vaš Dra. Rose životni balsam odmah je bol popustila te sam sada posve zdrav i nadam se, da se bolest neće povratiti, jer ima 28 danah, da je izčezla. Mogu zaista dra Rose životni balsam svakomu što bolje preporučiti te to i činim kod svih mojih znanacah, koji trpe od iste bolesti. Zahvaljujem Vam se iznovice i jesam sa počitanjem

Mikovil Steiner,
posestnik u Zmajmu.

Brza i sjegurna pomoć za bolesti želudca i njezine posliedice.

Obrana zdravlja

ovisi gotovo o *sačuvanju i pospješenju probave*, jer ova je *glavna podloga zdravlju*, te *koli tjelesnom toli duševnom dobrostanju.* Najbolji *domaći lek* za ureditli probavu, primjereno mješanje krvi i odstraniti nezdrave čestice krvi jest već odavna poznati i obljubljeni

dr. ROSA životni balsam.

Priredjen je od *najboljih, liečnički najkrieplјih zeleninah*; izkazno se osobito kano sjegurna pomoć kod *neuredne probave*, kod *cěr javanja, nadimanja, bljuvanja*, kod bolestih u *tjelu i želudcu, želudačnom krču, prepunjenom želudcu*, kod *navala krvi, hemoroidah, ženskih bolestih*, kod *bolestih u črevih, hipohondrije i melanholije* (sullied slabe probave); on oživljuje svu djelatnost *probave*, čisti *krv* te dobiva *bolestno tjelo* iznova *silu i zdravlje.* Uslied ove izvrstne vlastitosti, postao je *sjeguran ljudski domaći lek* a radi toga svuda je poznat.

I staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pisamah, lahko svaki pročita. Šalje se na *frankirana pisma* ne ovo strane *ni pouzeće iznosa.*

OPOMENA!

Da se izbjegne nemilim zgodam, prosim svo p. n. gg. naručnike, neka zahtjevaju izrično dr. Rose-a životni balzam iz ljekarne B. Fragnera-a u Pragu, jer sam opazio, da su dobili naručnici od više stranah neusplješnu smjesu ako su tražili jednostavno: životni balzam a ne izrično: dra ROSE životni balzam.

Pravi dr. Rose-a životni balzam

dobiva se samo u glavnom skladištu B. Fragnera, ljekarna «kernomu orlu» u Pragu, ugao «Spornergasse Br. 205-3.

U Trstu: P. Prendini, G. Foraboschi, Jak. Serravallo, Ed. v. Leitenburg i Ant. Suttina, Carl Zanetti, ljekarnici.

U Zadru Andrović N.; Rieka J. Prodam; Dubrovnik J. Atoković; *U Hrvatskoj i Slavoniji sliedeće ljekarne: Zagreb* Arazim C.; A. E Milosrdna braća; M. L. Finkh; *Stara Gradiška* St. pl. Varićić; *Belovar* Alex. Hržić. *Osiek* J.G. pl. Dionea *Brod n.S.* N. B. Kuković. *Gospić* V. Vouk. *Gjurgjevac*: R. Pollaschuk, *Jaska* E. p. Tomaj. *Ivanić* E Tollović. *Karlovac* G. Findole i E. pl. Sladović. *Križevci* L. Brotsky. *Nova Gradiška* D. Dionea. *Novsko*: A. H. Drapczynski. *Otočac* V. Částek *Ogulin* Jos. Finkh. *Pregrada* H. Bilinsky. *Zemun*: F. pl. Bonko, *Sušak* J; Wertheimstein. *Valpovo* Alex Deszáthy. *Vinkovci* Fr. Herzig. *Vukovar*, Fel. Kirchbaum. *Varaždin* A. Kusy. *Županje* Malter A.

Sve ljekarne i veće trgovine sa materijalnom robom u Austro-Ugarskoj imadu skladišća toga životnoga balzama.

Tamo se takodjer dobije:

Pražko domaće mazilo proti oteku, ranam i svakojakoj upali.

Ako se ženam prsa upale, ili otrdnu, i kod svakog oteka, kod crva u prstu i zanoktici, kod izvinutja, kod morske (mrtve) kosti, kod reumatičnog oteka, kroničnе upale u koljenih, rukah i ledjih; ako si tko nogu izvine, proti kurjem oku i potu noguh, kod ranjenih rukuh, proti lišajem, proti tekućim ranam, otvorenim nogam, proti raku i upali kože, noima boljega mazila nego li je ovo.

Zatvoren otok brzo se izliči; *smrad koji iz oteka teče, izvuče ovo mazilo* brzo i ranu izliči. Ovo mazilo je radi tega tako dobro, što odmah pomože i rana se *prije ne zacieli, dok nije sav gnoj iz nje izvučen.* Zapriječi takodjer rast divljega mesa i čuva od upale. Takodjer ublaži bolesti. Otvorene i tekuće rane moraju se mljačnom vodom izprati, zatim se na njo ovo mazilo prilepi. 20—8

Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pokazao se ovaj balzam kano najbolje sredstvo; on odstrani nagluhost te se po njem zadobije opet jur izgubljeni sluh 1. staklenica 1 for. a. v.

Velika partija ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

B. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2—1

Velika partija odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za cielo muške odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju za marku od 10 nvč.

Prosto od carine.

po 35. for. s mramorom.

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u velikom izboru kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—3 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

po 35 for. s mramorom

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

Izdavatelj odgovorni urednik M. Mandić.

Tiskom V. Dolenca.

Broj 27. U Trstu 2. julija 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom »saputnicom« (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo, ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

POZIV NA PREDPLATU.

Koncem prošloga mjeseca iztekla je mnogim našim čitaocem predplata, te jih molimo ovim, da istu na dobu obnoviti izvole. Opominjemo ujedno sve naše dužnike, da učine čim prije svoju dužnost, da uzmognemo i mi velike troškove podmiriti. Cieni listu je na čelu.

Novci neka se šalju jedino poštarskom naputnicom.

Za drugo poletje tiskati ćemo nove naslove te upozorujemo ovim naše predplatnike, da nam na vrieme jave ako žele kakovu promjenu u naslovu. **Uprava «Naše Sloge».**

Vapaj za mirom.

II.

Porečki list jadikuje, da je mir i pokoj u pokrajini uzdrman do temelja, a što je najžalostnije, da neima nade, da se već ikada povrati.

Jest gospodo, vaša strašna slutnja je posvema temeljita i vi bi bili slabi politici, kad bi htjeli sebe ili svoje varati, da će nakon dovršenih državnih izborah, nastati u zemlji od vas toli željeni mir i pokoj. Nauživali ste se kroz vjekove pa sve do najnovijeg vremena željenoga mira i pokoja. Radili ste po miloj volji što i kako ste htjeli; za račun nije vas pitao Petar ni Pavao; vaša moćna rieč odzvanjala je od jednog do drugog kraja Istre kano vojnička zapovjed a jao si ga onomu, koji se nije sliepo pokoravao. Evo, tako je vladao u Istri mir i pokoj. Takav mir vlada na ruglo devetnajstoga stoljeća još jedino ondje, gdje nije ukinuto robstvo.

Pojam vaš o miru i pokoju nije drugo negc li onaj o gospodaru i robu. I vi ste kroz stoleća gospodarili u ovoj nesretnoj zemlji a mrzki «ščavo» vam je služio, robovao. To i ništa drugo tražite vi opet. Vaše liberalno i čovjekoljubno(!) srce čezne i gine za onimi blaženimi vremeni, kad se naš ubogi kmet mučio i kinio od mraka do mraka za talijansku gospodu a plaća mu bila poruga i prezir.

Al sledimo porečki list. Vas uči «žalostno» izkustvo, da se neće nakon izborne borbe povratiti u zemlji mir. Dà, i mi dielimo vaše mnienje. U zamljah, gdje su uredjeni politički i družtveni odnošaji, gdje vlada zakon, jednakost i ravnopravnost, tuj se svuda vraća nakon izborne borbe mir i red. Nu mi se nalazimo u nenaravskom stanju, kod nas neima govora o jednakosti ili ravnopravnosti i radi toga su sve vaše crne slutnje opravdane i osnovane.

Naša načela — kažete — da su toli odlučna i tako markirana, da neima nikakve nade na bilo kakvo primirje. Mi smo vrlo zahvalni za ovu izjavu porečkoj gospodi. Oni nam daju ovim najljepšu svjedočbu, da branimo i zastupamo nešto uzvišena i nešto sveta. Tomu i jest tako. Zla, pogubna i nepravedna načela mrzka su nam, kao što su nam mrzki oni ljudi, koji prikriveni plaštom liberalizma, čovjekoljubija i prosvjete, hoće da podržaju robstvo. Tužite se na česte izbore: »Prije dvie godine pokrajinski, ljetos državni a medju jedne i druge padaju svake tri godine občinski, a tim raste danomice u zemlji agitacija i boj medju dvimi plemeni, koja se bore za gospodstvo i prevladu«.

Vjerujemo rado, da su česti izbori sa gospodarstvenog gledišča svakoj zemlji štetni, nu zašto se upravo vi na to tužite? Ta vi ste bogati i prosvjetljeni, vi pojmite i u gradu i na selu važnost izbora. Mi, divljaci i prosjaci, morali bismo se tužiti na česte izbore, jer bi nas imali dovesti još niže nego li na prosjačku palicu. Al mi ipak nečinimo toga. Mi dapače kličemo izborom dobro nam došli. Mi se pravednim i zakonitim izborom veselimo. Mi «barbari» čekamo izbore otvorenimi rukami, jer znademo, da je jedino u borbi život; jer uvidjamo, da nam je još mnogo i mnogo izvojevati; jer čujemo, da se u ognju zlato čisti. Glede gospodstva i prevlade neima se naše strane niti govora. Mi se borimo za najsvetija ljudska prava; borimo se za narodno svetinje, za narodni jezik u crkvi, školi i uredu i za narodni uzgoj naše djece.

O gospodstvu ili prevladi u pokrajini mogu govoriti samo oni, koji se timi povlasticami proti nam kroz vjekove služe. Tiran strepi i drhće od straha, da neizgubi gospodstvo.

Liberalni kao što jeste očitujete, da premoć i gospodstvo pripada vam, jer da je uz vas inteligencija i bogatstvo. Za vas neima dakle puk nikakve vriednosti? Što nije prosvjetljeno i što nije bogato, to neka služi i robuje. U tom smislu ste vi liberalni! Dobro, al onda netrazite od našeg neprosvjetljenog i ubogog kmeta, da vas na gospodstvu podržaje, neslužite se njim kano prostim orudjem jedino u tu svrhu, da vi «inteligentni i bogati »zadržite premoć i gospodstvo. Kad ga već inače nepoznajete, kad već neima puk za vas nikakve ciene, a vi ga ostavite na miru i u vrieme izborah i u svakom važnijem poslu.

Po vašem «liberalnom» sudu pripada gospodstvo jednoj četvrtini pučanstva a tri četvrtine imala bi mirne duše skučiti svoj vrat pod vaš jaram. Tada i samo tada zavladao bi opet u Istri mir, povratila bi se opet ona blažena vremena, kadno je «ščavo» trpio i mučao a gospoda neograničeno gospodovala.

Gdje nemožete po ovom receptu vladati; gdje se «drzne» slavenska većina, da oponira dvojici il trojici Krnjelah il Šarenjakah, il gdje ona sama zavlada, tuj je narušen mir, tuj neima reda ni poredka, tuj se narivava «brutalna» brojna sila puka «inteligenciji i bogatstvu». Sviet bi se zaista zadivio vašoj plemenitoj liberalnosti kad bi vas poznao, kao što vas mi poznajemo. Pravedne težnje puka, želja i volja, ogromne većine pučanstva, jesu napram vašoj umišljenoj inteligenciji i bogatstvu, samo trice i kučine!

Vaše jadikovke i tužaljke na carsku vladu, koja neće il nemože, da potlači i uguši narodni pokret, koja po vašem mnienju, mirno motri kako se u pokrajini «bezobrazno napada i denuncira» jesu toli podle i toli ogavne, da nam se istimi neće ruke blatiti. Ono što sami činite u saborih, sastancih i u novinarstvu, predbacujete neplemenito svojim protivnikom. Pak za to tražite pomoć kod carske vlade? Ova bi imala odpraviti svakoga činovnika, koji nije član političkoga pazinskoga družtva; ova bi morala otjerati sve učitelje, koji se nenatječu za nagradu kod istoga družtva; ova bi imala začepiti usta svim svećenikom, koji neizdaju svoga naroda, i tada bi ona zadovoljila vašim «pravednim» željam, tada bi ona po vašem «pravednom» sudu zadovoljila svojoj dužnosti.

Al na vašu golemu žalost moramo vam kazati, da carska vlada niti hoće niti može vašim «pravednim» zahtjevom zadovoljiti i ona će i u buduće «mirno duše» motriti, kako svi narodi carstva — a medju ove spadaju i Slaveni Istre — nastoje zakonitimi sredstvi postignuti ono, što njim je zakoni zajamčeno. Carska vlada nije tuj, da zadovolji Petru na štetu Pavla, već da učini kako je pravo i zakonito jednomu i drugomu. Ona neima pitati je li netko bogat il prosvjetljen, već jednostavno, je li je dotičnik dobar državljanin, vjeran i odan podanik premilostivog cara i kralja.

Uzaludan vam dakle vapaj za toli nepravednom pomoćju, koju vam nemože nijedna carska vlada pružiti. Upravo radi toga činite dobro što nesakrivate vašim jednomišljenikom «dugu i rastuću» borbu, koja vas čeka, i koje se mi «ubogi i neprosvjetljeni» nebojimo. A čega da se i plašimo? Ta vi nam sami predbacujete, da neimamo šta izgubiti, priznavajuć ujedno tim, da ste nam oduzeli sve što nam zakon i pravica daje. Mi se dakle neplašimo borbe, jer jedino uztrajnom i požrtvovnom borbom možemo i hoćemo zadobiti ono, što nas po pravu i zakonu ide.

DOPISI.

Lošinj. (Izbori izbornikah.) Nisam vam se javio do sada, jer sam znao, da imate o čemu pisati. Ali pošto već izbori svršiše, vrieme je, da se štogod znade ob izboru biranih biračah u Lošinju, a to tim više, što je ovo možda relativno jedna izmedju najsjajnijih pobjedah u Istri. Toliko stoji, da je *York*, sjeguran da će taljanaši ovdje pobjediti, ostavio svoj kućni prag, da srebrom pazinskim napréen izmeta hrvatske pragove po Krku.

Biračah pozvanih bilo je 22, izmedju kojih jedan mrtav iz Unijah. Dne 20. svibnja bili su utanačeni izbori. Birači iz Čunskoga i Unijah bili su jur u Lošinju, dočim su oni iz Sušaka imali doći isto jutro. Rano već obletavali su po trgu načelnik, prvi savjetnik, pak braća Yorkova — kako da pračobilju birače. A nudjali su nekoji jur prije biračem po forint za žurnadu, dodju li glasovati za občinske predloženike. Oko 7 i pól ure stupiše na obalu četiri naša birača iz Sušaka. Odmah se približi k jednomu od ovih prvi občinski savjetnik, pak duboko mu se pokloniv zapita ga: *ča ste prišli balotat? — Da, odgovori Grčina, ma čudno da se baš danas vi meni tolike klanjate. — Ja sam bil uvik vaš prijatelj*, nastavi savjetnik, *tr pridem i na Sušak s torkulom; a za koga ćete votat? — Za biskupa*, odsječe Sušćan; a moj ti savjetnik povuče rep poda se, pa se približi biraču iz Čunskoga: *caro amico per chi votare vu? Per i Croati*, će ti naš vrli Francin. Addio, la partita e persa! E si che il gavemo profilado, sti mostri de preti cranzi! Neznaše kud će glavom. Naših je bilo 9, njihovih 5. Malo prije 9 sati povukoše u svoje kolo naša dva birača. Mahnitali su, a mi smo mirno trgom šetali smijuć se izpod obrijanih brkovah kukavluku naše občinske svojte. S onom dvojicom neopravliše ništa. Dodjoše ipak u izbornu dvoranu, da prisustvuju opetu svoje »avita civilta e coltura«. Izborno povjerenstvo bilo je sastavljeno iz komisara g. Rebeka te občinskog odbora. Zapisnike vodila je dvojica občinskih savjetnikah. Prvi birač na redu bio je č. pop Ante Andrijčić. Kad je ovaj počeo diktirati imena biranih biračah, ustrepetaše ruke mojih občinskih savjetnikah, pa ti omrljaše sve tiskanice izbornih zapisnikah. Izbor bio je obustavljen. Valjalo je poslati na c. k. kotarsko poglavarstvo po nove tiskanice. Napokon se naši vrli savjetnici umiriše, pa ti križaše po tiskanicah imena naših biračah »a modo nostro « a modo loro, colle pipe e coi corni«. Kako nas je bilo malo, izbori svršiše oko 11 satih. Valjalo je čekati do podneva. U izbornoj dvorani ostadoše pop Andrijčić i pop Matej Volarić. Vjerujuć svakomu a neuzdajuć se u nikoga, hćedoše na svoje uši čuti proglašenje izabranih biračah. Znamo što se je dogadjalo pod Ellusehegg-om i pod Sforzom. Čuvši iz ustijuh izbornog komesara, da je izabrana naša petorica sa 9 glasovah, ostaviše izbornu dvoranu da se nakon trosatnog izbornog priegora okriepe pleskunjačom, štono ju sobom donese vrli pop Matija Harbić iz Sušaka, kojega butilje stoje toliko na srcu propalomu Jorku iz Lošinja. Živio Vitezić! Ovako se odgovara na Sandrove klevete te na

Jorkove profile. Nebila ovo prva i zadnja pobjeda u Lošinju. Kolovoza imamo se ogledati za občinske izbore.

Franina i Jurina.

Fr. Ma su se.
Jur. Ki, ča?
Fr. Dve lovranske gospe.
Jur. Zač?
Fr. Za niš, po užance. Prva j' rekla drugoj: »U ti vrazja Hrvatica«.
Jur. A druga prvoj?
Fr. »B je je bit Hrvatica lego pra . . ca.
Jur. Joh neće ženska jedna drugoj dužna ostat ne.

Fr. Kuda to klatiš Jurino?
Jur. Za nosom, da mi zadnji kraj nefali.
Fr. Ča se zlomara na me objadaš, ter ti nisam ručnju pojil.
Jur. Tako pustime ča; gren s Labina baš jadan. Tamo su otroci čekali našega popa od sv. Martina na dan balotadona s kamenen, pak je va mane zavrelo.
Fr. Ča j' ta pop sv. Stipan?
Jur. Ni ne, lego ne puše va šarenjačku tikvu, kako ni njih kapelan.
Fr. I ta je lepa.
Jur. A je još lepša, da su bili pripravili cok na kan se meso seče, a sgora su napisali: *popu ćemo glavu odseć*».
Fr. A to j' još lepše nego va Turskoj.

Fr. Ča će reć Jure, da se on tvoj Ženso šeće od nedelji po Trste?
Jur. Ča će reć Frane, da se on tvoj Ženso šeće od nedelji po Trste?
Fr. Moj Ženso je prišal za Kvartirmojstera tabelarom.
Jur. A moj je prišal videt, kako bi se to sè bitilo na niš. Zato je zel' kartu semo i tamo i drugen to preporučil, zač da će bit to se niš.
Fr. Ma ti mužići misle unešto va Trste ostat, zač da su sobom prnesli kotal, brašno i špeh.
Jur. Nezna se još pravo ne, lego oni kako pravi gospodari, sprovidell su napred, da njin nebi kumpanija glad trpela.
Fr. Ala će se kigod spamećevat one kapljice, ka se j' z muhta poplia pul naših Ženseti.
Jur. Muči no, ter njin je od tega i sada mokro pod zajikom.
Fr. Al bi moglo bit kemu ter komu i pod petami.
Jur. Će se benj va hlade ohladit.

Jur. Kume Frane kamo tako naglo, češ vrat zlomit?
Fr. Pust me, zakasnil sam, danas gaj 16 već, pak moram teć, zač me kumpanija čeka, gremo va Preluk zdignut Voršus.
Jur. Kade si pak tu besedu našal, ča j' ta Voršus?
Fr. To ti je tako: delamo skupa tri četiri od nas od prvi meseca, a mesec je dosta dug, nemore se kvindižini nikad pričekat, tako na polovice zdignemo skasi beči i totije sladka beseda Voršus.
Jur. Ča nisi ni do sada mogal prišparat za preživet mesec dan? Ala hodi zajedno nutar va Preluk, zač neznan ča češ, kada nebude Kalifornije, ni kamo češ onda po Voršus.
Fr. Poć ću i ja Oštijašu vadit se za pumpera po stube skakat, ter da su već neki počeli.

Pogled po svietu.

U Trstu, 1. julija 1885.

Novine austrijske mnogo govore o novom predsjedniku državnoga sbora bečkoga. Pogovara se, da nije vlada zadovoljna sa bivšim predsjednikom Smolkom, njoj da se više mili Klam-Martinic. Ali sva je prilika, da ni taj nebude izabran jer imade mnogo protivštine proti njemu u češkom klubu.

Kako telegrafičke viesti javljaju, ovih zadnjih danah strašno nevrieme u Magjarskoj i gornjoj Austriji nanesla je mnogo škode. Grom je upalio mnogo toga u gornjoj Austriji a imade i više osobah mrtvih.

Austrijska vojnička mornarica imala je u Dalmaciji prošloga tjedna veliko vježbe. Vratila se je na Rieku u ponedeljak, da tamo vježbe dokonča.

Još nisu prestali mrzki napadaji autonomašah Talijanah u Dalmaciji proti hrvatskoj stranci. Čovjek se sgraža kada čita sve laži i potvore što smaže ta talijanska kultura. Imade mnogo sličnoga u tih napadajih sa napadaji Talijanašah-Šarenjakah kod nas. —

Kad već smo pri tih Talijanih, pogledajmo malko u njihov život u Italiji. Neki odvjetnik u Rimu Lopez, pronevjerio je silnu svotu kao bivši upravitelj njekog tamošnjeg osjeguravajućega družtva. Lopez je zatvoren i imati će posla sa pravicom. Pogovara se, da će biti mnogo drugih visokih dostojanstvenikah zatvoreno. Talijansko novine hvalile su se lanjske godine pišući o takvih kradjah u Pešti, da u Italiji takva štogod nije moguće. Mi kažemo, da Talijani su ne samo tomu dorasli, već i čemu drugomu. Imadu nešto sličnoga sa Madjari. Ministarska kriza je svršena u Rimu. Depretis ostaje na čelu sa svim ministarstvom, jodini Mancini je odstupio, a njegovu listnicu za neko vrieme preuzeo je Depretis.

Englezka kriza je pri svršetku. Salisbury je sada na kormilu sa konservativnim ministarstvom. Proti Gladstonu je veliku graju podigla protivna stranka predbacajuć mu, da je on kriv neuspjehom Englezkim u Egiptu. Dapače vjeruju konservativci, da je on kriv tobožnjoj smrti Gordonovoj. On je znao, kažu konservativne novine, da je Gordon u pogibelji a, nije htjeo poslati mu pomoći.

U Ruskoj se opeta misli na rat. U Sebastopolju radi se i po noći. Veliki nasipi se dogradjuju a na nje se postavljaju ogromni topovi. Vlada ruska ipak misli, da će novo ministarstvo bez otezanja završiti posao što su liberalci započeli i da će ugovor medju Englezkom i Ruskom biti doskora podpisan.

U Španjolskoj zavladali su ozbiljni neredi. Kolera svo više raste, zadnje viesti navješćuju 1229 novih slučajevah, 600 mrtvih.

O Afganistanu javile su novine, da se je narod pobunio. Ta viest ipak nije se obistinila.

Mahdi na Sudanu neda uzapćenike, koji su se poturčili, jer da oni sami neće, da ga ostave.

Različite viesti.

Imenovanja. Prič. g. A. Štrk, kanonik-župnik stolne crkve u Trstu imenovan je dekanom a preč. g. Fr. Černe, župnik u Trstu kanonikom stolne crkve.

O. Serafin Pramberger. Dolazi nam iz Jaske (Hrvatska) žalostna viest, da je u tamošnjem samostanu dne 22. p. m. tiho u gospodu usnuo č. o. Serafin Pramberger, Franjevac, mnogo godišnji zaslužni učitelj i ravnatelj na gimnaziji u Pazinu. Pokojnik imade po cieloj Istri mnogo znanacah i štovateljah, osobito medju mladjom inteligencijom, koju je i on pomagao odgojiti. Pokojnikovi bivši djaci! sjetite se dobroga o. Serafina, najpače vi gg. svećenici, spomenite se njegove duše pred oltarom gospodnjim. Vječni mu pokoj!

Kanfanarci pred cesarom. Posljednji put javili smo, da su dva seljaka iz Kanfanarske občine, iménom *Ivan Marić* i *Toma Vižić* bili pripušćeni dne 25. junija k caru na audenciju. Danas imamo k onomu dodati, da jih je car primio o 11. uri pred podne. *Ivan Marić*, hrvatski govoreć pozdravi *Njegovo Veličanstvo*, razloži svrhu dolazka njih dvojice, na što mu car reče: upravo po našu «*govorite*», te Marić usled toga nacrta u kratko nevolje, koje tište istarskoga seljaka. Svršiv Ivan Marić govoriti, udostoji se car sam primiti molbenicu, koju je držao u ruci Marić i omot tražbinah, koje je nosio Toma Vižić, pak jim reče: «*Ćemo stvar razviditi, ajte u kabinetsku kancelariju i u ime Božje.*» Duboko se nakloniv, otidu naša dvojica, uznešena prijaznim sprijetjem Njegovoga Veličanstva u kabinetsku kancelariju, gdje jim dadoše 30 for. za put u svoj zavičaj.

Neka se ugledaju sve istarske oblasti u primjer prejasnoga Vladara, koji se znade tako lepo razgovarati s prostim seljakom, te govoriti s njim u njegovom materinjem jeziku. Nije dvojbe, kad sam premilostivi car govori s našimi ljudmi hrvatski, tim više morat će s njimi govoriti i pisati sve istarske oblasti.

Naši Kanfanarci nemogu se dosta nahvaliti naših hrvatskih djakah u Beču. Eve njihovih riečih: Cielo vrieme bijahu s nami ona mlada gospoda. S nami su se šetali po Beču, kazali nam lepe crkve, kakovih još nikada vidili nismo, pokazali nam još mnogo drugih lepih stvarih, s nami su se udostojali piti i jesti, pazili su nas, da nam se kakova nesreća nepripeti. *Gospodin Zmajić* pošao je sj nami u cesarsku palaču sve do sobe, gdje smo s carem govorili i ondje nas čekao. Sprovedi su nas opet na željeznicu. Našli su nam mjesto, gdje smo malo platili za hranu i postelju. Nećemo družtva «Zvonimira» nikada zaboraviti! Bez njih nebi bili ništa učinili, izgubljeni bismo bili u onom velikom gradu.

Pišu nam pako iz Kanfanara, da naša dvojica nemaju nikad dosta vremena, da izpripovjede svojim občinarom svoje događaje, jer jedva su jednomu što izpripovjedili, već dodje drugi te prosi, da kažu i njemu štogod iz carskog grada.

Občinski izbori u Kastvu. Primili smo obširan dopis o občinskih izborih u Kastvu, nu moramo je radi pomanjkanja prostora za ovaj put izostati. Za danas javljamo samo toliko, da su izabrani sve odlični muževi i odlični narodnjaci, koji će dostojno obnašati zastupničku čast i dužnost.

Talijanski emisar u Lovranu. Grusti nam se skoro niti spominjati onu osobu, o kojoj je jur toliko nelepa bilo rečeno i pisano, a ona na sve šuti kano da ima na obrazu brastovu koru. Nu ako i šuti, radi marljivo i neumorno na škodu našega naroda. Ta osoba je poznati župnik Dragovina, emisar porečko-pazinske konsorterije. On taljanči onaj narod u crkvi i izvan crkve, gdjegod samo može.

Župa lovranska je — kao što je poznato, osim dvih ili trih obitelji u samom gradu, koje hoće po sili biti talijanske — posve hrvatska. Za tu hrvatsku župu dao je g. emisar tiskati u «*Rovinju*» latinske listiće za vazmenu izpovjed. Proti tomu nemože se ništa, prem bi bilo više na korist sv. vjere, da narod razumi ono, što je tiskano na listićih. Al proti čemu mora se odlučno protestirati, jest faktum, što je dao na istih listićih na drugoj strani tiskati neku molitvicu u *talijanskom* jeziku. Ne znamo u istinu, za koga je ona molitvica, ako ne za koga od rodbine g. župnika; ta on bi morao najbolje znati, da upravo one osobe, koje bi htjele biti «puro sangue» nemare za crkvu niti za njegove molitvice, pa bile ove tiskane i u sladkom jeziku «del sì». G. župniku hoće se nemira i razdora pod svaku ruku, nu njegovi predpostavljeni bi morali već jednom toj samovolji učiniti konac, jer kaže narod, da: «ča j' preveć ni ni s maslom dobro».

Krčki muzikanti. U zadnjem broju mile naše »babe« čitamo tako bolnu tužnjiku iz Krka, da nam je skoro suze na oči izmamila. Tuži se nekakvo čedo »djedovske kulture« na grdno izdajničko djelo, koje su bili naumili počiniti krčki gradjani a na čelu njim gradska glasba. Čuj svete i sgražaj se! Krčani, sve ovejani Talijani, gradska glasba, koju uzdržaje čisto! talijanska občina, nakanili su bili počastiti onoga strašnoga Talijanoždera, Dra. Vitezića serenadom i to upravo na dan njegovoga izbora za car. vieće. Na dan u kom je »barbarstvo« slavilo pobjedu nad »kulturom« tako leleče u zdvojnosti porečko klepetalo — hotjelo je gradjanstvo Krka slaviti svoga najvećega dušmana! Grdne li izdaje! Gdje si zemlju da se neotvoriš i neprogutaš one izdajnike, a ti »djedovsko« more, kako da nezapljaviš i nepogubiš one slavne ostanke sv. Marka?! Nu znajte puci svieta, da ono što je propustila i zemlja i more, popravio je slavni krčki Todor. U svojem pravednom gnjevu dao je zatvoriti sve gradske . . . . ne muzikante, nego sve njihove muzikalne nastroje a tim je zapriečio strašan zločin, koji bi bio oskvrnuo plemenitu djedovsku krv sve do devetoga pokolenja. Hvala Ti veliki Bože, što si ti tako spasonosnu misao ulio u poštovanu glavu g. Todora a tim spasio ono plemenito gradjanstvo, in capite muzikante, od vječnoga prokletstva.

Ugladjeni Podestà. Šalje nam seljak iz kotara porečkoga viest, koja jasno pokazuje, na kojikom stupnju kulture nalaze se nekoji občinski načelnici u zapadnoj Istri. Pisance glasi: Iduć nedavno kroz naše šarenjačko gnjezdo, opazim kraj ceste načelnika sa jednim susjedom gdje u hladu sjede. Prolazeć okolo njih, pozdravim jih sa: »dobro jutro g. podesta,« uzdignuv pri tom kapicu. Načelnik taj okrenu se na moj pozdrav na stran i reče svomu susjedu: »Toni te spuzza di Croati« na što odgovori g. Toni: »un poco«, a ja ni pet ni šest, odrežem gospodi šarenjakom: »Spuzzara ancora di più« i nastavim svoj put. Eto g. uredniče, takovi su Vam naši gospodari, tobož prosvjetljeni ljudi, a sad pomislite kakova je ona prostačina, koja nas, podkupljena i nahuckana svuda grdi, psuje i proganja. Al neka gospodine načelnice, ja vam sporučam i kroz dičnu »Slogu«, da će te si morati još dobro začopiti nos jer će vam sve to više smrditi Hrvati.

Sparožna pećina zove se špilja u kastavskoj Lužini, koje je dosad malo tko poznavao, a u nutarnjih prostorijah nije je gotovo nitko razgledao, dok se nije na to odlučio Frane Mavrić iz Jurdanih. Ima u njoj više velikih prostorijah i vrlo lepih oblikah nakapanog kamenja, od kojih se mnogi mogu natjecati sa onimi u Postojni. Ovih danah našlo se u pećini i opet novih prostorijah, a po svoj prilici naći će se jih i opet. Občina poslala tamo težake, da prirede put po pećini i da potraže ako moguće naći štogod nova. Svake nedjelje grne sila svieta u pećinu. Stvar bi mogla još biti od koristi onomu pučanstvu.

Občinski činovnici u Istri. Tuže nam se prijatelji sa raznih stranah Istre na občinske činovnike, koji su upravo poblesnili nakon posljednjih izborah proti našim kmetovom. Zaboravljajuć na svoje dužnosti — a medju ove spada i ona, da služe svim občinarom a ne samo dvojici, trojici Šarenjakah i Krnjelah, — tjeraju i proganjaju svakoga kmeta za koga znaju, da je kod izborah glasovao za naše muževe. Medju ovakove naše prosvjetitelje(!) ubraja se i neki pisar občine Vrsarske (kod Poreča), koji dovikuje osobno našim kmetovom kad dodju u ured po posluh: *»vođje je ured talijanski i vođje se ima samo talijanski govoriti«*. A što će gospodin pisar su onimi, koji talijanski neznaju ili makar i neće da govore? Hoće li jih jednostavno otjerati? Na temelju kakovoga paragrafa može on to učiniti? Je li napučena občina Vrsarska od samih Talijanah? Plaćaju li njega sami Talijani? Nezna li, da je on občinski pisar, a da u toj občini živu i Hrvati? Nezna li taj gospodin, da je on u uredu radi puka, ne puk radi njega i da puk njega svojimi krvavimi žuljevi plaća? Ako se g. pisaru neće sa pukom hrvatski govoriti a on neka potraži koju občinu u Italiji, gdje mu netreba hrvatski znati niti govoriti. Duk je pako občinskim pisarom u Vrsaru, on *mora* s narodom govoriti u jeziku naroda. Narod ga plaća i narodu mora služiti. Ovo neka bude opomena našemu narodu u Istri kako, mu je paziti kod imenovanja občinskih činovnikah. Budući pako imenuje činovnike občinsko zastupstvo a ovo bira puk, stoga mora ovaj svimi silami nastojati, da izabere svoje zastupnike, koji će opet imenovati takove činovnike, koji budu znali i ho-

tjeli s njim u njegovom jeziku govoriti i pisati. Zavisi dakle od samoga naroda, da zadobije bolje občinske činovnike, i to takove, koji se nebudu s njim: i s njegovimi svetinjami porugivali i izsmjehivali.

»Iki« pozdrav. Nježan i liep parobrod družtva »Svrljuga i drug« zaplovio je za prvi put morem iz Trsta dne 27. u večer u 10 i tri četvrta. Predaleko bi sizalo, da opisujemo potanko sve sitnice toga putovanja, mi ćemo zato sužiti naše izvješće na samo svečano otvorenje pruge Rieka-Cres. U sedam satih u jutro odplovio je parobrod iz Rieke put Voloskoga; gdje je — prem još rano jutro — sve oduševljeno pozdravljalo Iku i njen podhvat. Sa občinskoga standara pozdravljao je grad zastavom nježnu Iku, koja je odjurila put Opatije. U Opatiji stranci i domaći rubci i šeširi pozdravljahu zanosno parobrod. O Iki netreba ni govoriti, Ičani pravi Hrvati u svom oduševljenju milovaše Iku, to pravo ogledalo liepog i simpatičnog mjestanca. I Lovran grad unatoč nečistomu Kristalu ponie se bratski, jer znao je, da mu Ika donaša nove sreće, novoga bratskoga čuvstva. Draga Mošćenička pozdravila je istotako jednokrvnu braću zanosno i plemenito. Divvrieli brsećke, nariešene zastavami, pravi odsjev poštenoga onoga pučanstva, htjedoše izraziti svoju nutarnjost. Rabac je maleno seoce na moru i znamenito radi toga, jer imade dobru naravsku luku i služi u veliko trgovini uglevlja, blizu je Labinu; i to krasno pristanište pozdravi Iku zastavom. U Cres dodje Ika u 11 i 10 časovah, dakle za s a t i p o l p r i j e nego Loydov parobrod, koji netiče sve luke, koje je taknula Ika na svom putu. Mi smo očekivali od Cresa i od njegovih poglavarah nešto više. Ali znajući, da je tamošnje glavarstvo, neimajući s l u ž b e n e p r i j a v e, propustilo pozdraviti istu Njegovu Visost nadvojvodu Stjepana, mi koji nismo tražili od te vlastele milosti, prošetasmo se gradom, koji odiše hrvatstvom, ali još je posvema uspavan, pozdravismo nekoje prijatelje kapetane i odosmo dalje.

Čestitamo družtvu iskreno na lieponu podhvatu, a Iki želimo svu sreću.

Krasno stanje u Istri. Piše nam prijatelj iz Motovuna, kako su dne 24. t. m. došla na tamošnji sud dva naša svećenika kano svjedoka. Svuda pratila jih c. k. žandarmerija s puškami kano kakove lopove ili hajduke. Zaista krasno! U civiliziranom tobož gradu Motovunu nisu naši ljudi sjegurni u sred bielu dana na koncu devetnajstoga stoljeća! Eto kako daleko je dotjerala ta toliko razvikana »civiltà i coltura«. A što na to c. k. oblasti? Smije i može li se i nadalje trpiti ovakovo stanje? Videant consules.

Pišu nam iz plominske občine. Kako Vam je poznato, čame još tri občine pazinskoga kapetanata u tmini i robstvu. Dočim su se ostale njihove družice digle na junačke noge i osvietiale pošteno lice, jadan narod u občinah Labinju i Plominju prikovan je uz narodne naše protivnike i dušmane. Dvojica trojica Krnjelah i Šarenjakah drži na uzdi nesretnoga seljaka, koji mora plesati kako mu vjerovnik gospodin zapovjeda.

Što se tiče posljednjih izborah u občini Plomin, imademo Vam javiti, da tuj gospodari neki »Fiorin« koji je u vrieme izbora silno agitirao za Šarenjake. Kamo nije mogao skokom tamo je šiljao svoje vjerne ili pisma i pozivnice na kmete, da dodju taj i taj dan k njemu ili u Pazin k poznatim Krnjelom. Videći gospoda Šarenjaci, da su svuda hametom potučeni, pokunjiše se a naši fiduciari išli bogme krumpir okopavat mjesto u Pazin na osalsko meso.

Na urečeni dan izbora fiduciarah pozivali i prietili Šarenjaci kmetovom, da dodju svakako birati jer inače biti će pune šake »peticijonà« a gospodu svećenike i učitelje izostavilo se lieplo iz listah. »Fiorinove« grožnje jesu djelovale. Zaduženi kmeti došli kano bez glave na komando glasovat a sviestniji birači morali ostali kod kuće, jer njim se uzkratilo pravo glasa.

Deder gospodo još to malo a mi Vam jamčimo, da ćo do mala prestati i vaše gospodstvo u ovih krajevih jer je počeo narod uviđjati, kamo ga vode vaše slieparije i vaše spletke.

Htjeli jih zapeljat na led. Pišu nam iz Poreščine pod gornjim naslovom sljedeće: Spomenuli ste g. Uredničke u dičnoj »Slogi«, kako su se naši Šarenjaci ugladjeno ponesli napram našim Mandrijerom, koji se nalaze u ovih stranah u zidarskom poslu. Čestiti zidari Slovenci pokazali su «gospodi», da se jih ne boje i da poznaju svoja prava i svoje dužnosti. Da nisu se «gospoda» osvetè, poslala su nekoga B. i G. iz Nove Vasi u Poreč, da nagovore naše Slovence, neka dodju u Novu Vas po drugi put na čašu vina, te da će i oni s njimi piti i slavenske pjesme pjevati. Vrli Slovenci upoznaše odmah šarenjačku spletku, pak su «gospodi» odgovorili, kako valja. Šarenjaci su radi toga jako srdili, jer bi bili radi da se «ščavom» junački osvete, a ovako njim je spodletelo. Ej šarenjačke lisice! do malo ako Bog dade, ćete doliati. Mrzki «ščavo» vas upoznaje svaki dan bolje, a kad vas jednom izmjeri od pete do glave, bit će konac vašemu gospodstvu.

Izlet u Poreč. Prijatelji naše istarske gospode pripravljali su dugo vremena veličanstven izlet parobrodom iz Trsta u Poreč. Velikimi piskati, a još većom vikom u novinah, pozivalo se tršćanske Talijane na posjet »miloj« braći u Poreču. U Poreču sastali se prvi «patriote» na dogovor, kako će sjajno dočekati — «drage goste» iz Trsta. Muzika, bengalički ognji, velike govoranciie itd. snovale se i priugotavljale «nella simpatica Parenzo». Sve bijaše pripravljeno. Jedan irredentistički list u Tratu pozivao svoje vjerne, da se žim prije kod odbora prijave, jer da su skoro sva mjesta razprodana i da će biti težko naći više mjesta. Nadošao je blagdan Sv. Petra i Pavla, dan opredielјen za »veličanstven« izlet, a kad tamo, došlo od «mnogobrojnih» prigiavših se izletnikah jedva toliko njih, koliko bijaše mornarah na parobrodu Che bel fiasco!

Kako daleko dopire ljubav izmedju krasne braće, kad se radi da potroše par forintih!

Čujemo, da su u Poreču jako ogorčeni na »milu« braću iz Trsta, te da će odložiti svečanost za dan, kad se vrati «Marko» sa imanja, kamo je išao saditi crvenu repicu.

Krnjelska prefriganost. U nekoj občini, koja je najajunije obuzjana od luči kulture i koja se i danas nalazi u šarenjačkih rukuh, pašovno je občinski tajnik — prava pravcata krnjelska krv. Rado je gucnuo i u žmulj gleduo, a ni karte mu baš nisu smrdile, tako da, daj danas, daj sutra, falilo mu uvjek 99 soldi da napravi fijorin. Ljudi, koji su mu davali a nikad od njega ništa natrag dobivali, napravili su tužbu na sud. Ali taj junački pitomac «dell'avita coltura», kad mu je došla tužba iz Lubina jednostavno odbi istu. Najlagiji način, da se rieši neugodne stvari. Kad je to vidio sud navliestio stvar kapitanatu, kapitanat piši občini, ali občina u osobi tajnika krnjelu jednostavno odbi i to kapitanatovo pisanje i napisa sam: Taj krnjel ne nalazi se više u ovoj občini — odputovao je u Turaku — Carigrad.

A ipak taj krnjel osta uvjek u občini u kojoj i umre.

»Babo«! je li i to spada u vrst od tebe hvaljenih: »mezzi onesti?« Vidi kako daleko dopire tvoja kultura.

Javne zahvale.

Izrazujemb našu najdubliu harnost čestitomu liečniku g. Nikoli dru. Fabjaniću na revnoj i brižljivoj liečitbi naše premile dječice Isabelle i Josipa, koja, uzprkos njegovoj vještačkoj njegi žalibože podlegoše, jer uzaludan bje sv.ki čovječji ljek, uzvieravajuć ga, da ćemo mu biti na vieke harni i na prijateljskoj sučuti, kojom je znao blažiti toli gorku bol tekom njihove bolesti.

Krk, 29. lipnja 1885.

Josip Dilena i *Maria* rodjena *Sfiligoi*.

Svoj p. n. gospodi, koja su nam bud kako na dalekom našem putovanju u carski Beč bili na ruku, poimence veleč. g. *M. Mandiću*, uredniku »Naše Sloge« u Trstu te veleštovanomu gosp. *M. Zmajiću* i svim njegovim drugovom Hrvatom i članom hrvatskoga akademičkoga družtva »Zvonimir« u Beču, koji su nas na bečkoj postaji gostoljubivo dočekali, te nas cielo vrieme našega boravka u velikom i nam nepoznatom Beču baš požrtvovno svuda pratili i pazili, te nam kod Nj. c. kr. apošt. Veličanstva cara i kralja audienciju izposlovali, budi ovim najvećim počitanjem izrečena najtoplija naša zahvala.

U Kanfanaru 28. lipnja. 1885.

Ivan Marić. † *Toma Vičić.*

Priposlano. *)

Dopisniku porečkog listića »L'Istria« br. 181. iz

Lovrana.

Nije istina, da se je prvi podpisani ikada izrazio u Opertlju, da on nedrži za Hrvate, dapače uvjek se dičio i diči se, da je hrvatske narodnosti; izrazio se je pako i to pokazao svakom prigodom, da znade štovati tudju narodnost.

Nije istina, da je bio prigodom izbora dne 18. pr. mjes. napadnut samo drugi podpisani od lovranske mužke i ženske inteligencije(!) nego i prvi podpisani na takav način, da i najgorji cigani nebi bili počinili ona nedjelu, koja su počinili oni, koji se tobož diče svojom »avitom kulturom«.

Nije istina, da su podpisani ikoga silili ili mitili, da glasuje bilo za kogagod, a tim manje kidali protivne listiće, te nudili svoje.

Nije istina, da se je drugi podpisani zagnjeo u občinski ured prigodom izbora, već je istina, da je bio pozvan od p. n. gospodina c. k. političkog činovnika, koji ga je time htio obraniti od divlje navale počinjene mu od Pepića Valčić-a i drugovah.

Nije istina, da su podpisani župnici smutili svoj puk, za koga su pripravni ne samo sve svoje nego i isti život žrtvovati; smutnje su krivi dvojica trojica mutikašah, a navlastito onaj, komu je popovska milostinja život spasila.

Nije istina, da bi bili čestiti Berscčani i nekoji Mošćeničani glasovali za listu, koju su njima nudjali poznati ljudi bez vjere i poštenja, jer svi Berscčani i mnogi Mošćeničani oduševljeni su bili i jesu za velezaslužnog našeg zastupnika gosp. Dr. Dinka Vitezić-a.

Dovikujemo napokon lažljivomu lovranskomu dopisniku porečke babe, da su u laži kratke noge, te ako se jošte usudi turati u sviet takve laži a da nepodpiše svoga imena, nazivljemo ga unapred lopovom i moralnom ubojicom tudjeg poštenja.

Berseč-Mošćenice dne 21. lipnja 1885.

Rajmund Jelušić, v. r.
bršćki plovan.

Marin Šumberac-Šote, v. r.
mošćenički plovan.

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara Uredništvo.

Pomorske viesti.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tu i inozemstvu.

Dojedrili u:

Rieku 17. jun. Tacito, Kršanac iz Batuma. — *B. Ayres* 10. Maj. Reno, Vlasić iz Newcastlea, Amor Fraterno, Petranić iz Newcastlea. — *Falmouth* 14. jun. Lamek, Pešjuti iz Balćika. — *Algir* 9. jun. Urin, Stipanović iz Rieke. — *Carigrad* 5. jun. Elena, Mandić, Giorgio Boškoviđ, Ginović. 11. Deseti Dubrovački. Marinović iz Batuma, 5. Iskra, Klačević, Unita Parentà, Suhor iz Taganroga, 6. Fratelli F. Ferenca, Noć, Gabela iz Marianopolja, 9. Conte Geza Szapary, Sodić iz Brdjanske, 14. Adamo, Kopšić iz Genue, 13. Niko, Bronzan iz Marianopolja, Trappano, Mrčić iz Brdjanske, Esaù, Mihalević iz Marianopolja, 17. Jedanaesti Dubrovački, Jašić iz Batuma, Giovanni D. Bulić iz Cardiffa. — *Hamburg* 21. jun. Vincenza M. Minak iz Empedrada. — *Lisbona* 18. jun. Superbo, Matković iz Nove Jorke. — *Pensacola* 11. jun. Lucia B. Marinović iz Barbadoesa. — *Table Bay* 28. Maj. Rebecca. Segarić iz Cardiffa. — *Oran* 13. Maj. Mute, Sepić iz Trsta. — *Xyf* 6. jun. Padre Stefano, Sinković iz Cardiffa. — *Plymouth* 15. jun. Mati Ane, Bielovučić iz Varne. — *Tarragona* 13. jun. Pia S. Soldatić iz Barcellone. — *Mljetke* 17. jun. Padre e Figli, Štuk iz Taganroga. — *Fleetwoda* 15. jun. Carmela, Polić iz Jamaike. — *Rangoon* 15. maj. Libero. Glavan iz Sourabaye. — *Malaga* 8. maj. Kraljevica, Svrljuga iz Novo Orleanse. — *Genua* 19. jun. Rea, Adamec iz Rettima. — *Gefle* 8. jun. Kalk, Uršić iz Torrevieje, Caterina B. Babić iz Torrevieje. — *Montevideo* 20. maj. Boritelj, Tripković iz Pensacole, conte Arturo A. Dabinović iz Cardiffa. 21. Skiad, Bakarčić, Maria T. Prosen iz Maralije. — *Falmouth* 17. jun. Zia Caterina, Peselj iz Buenos-Ayresa, 18. jun. Ara, Sutora iz Empedrada. — *Cardiff* 16. jun. Ljubidrag, Skrobolo iz Bremerhavena. — *Genua* 23. jun. Emilia T. — iz Nove Orleanse. — *Havre* 18. jun. Beautiful Star, Perčić iz Gaboona. — *Greenock* 16. jun. Hitar, Šoić iz Pensacole. — *Kotka* 8. jun. Elios, Ivančić iz Cronstadta. — *Cardiff* 19. jun. Vinka, Medanić iz Plymoutha. — *Anversa* 20. jun. Zvizda Mimbelli, Dubinović iz Buenos-Ayresa. — *Cette* 18. jun. Marietta W. Smokvina iz Rieke. — *Barcellona* 17. jun. Arnea, Vidulić iz Senja. — *Delaware* 8. jun. Ergo. Gjadrošić iz Port of Spain. — *Nova Yorka* 7. jun. Gloria, Premuda iz Liverpoola. — *Stockholm* 15 jun. Capricorno. Peselj iz Trapanla. — *Tarragona* 16. jun. Pelješac, Kosić iz Brdjanske. — *Lisbona* 16. jun. Francesca T. Tonetti iz Filadelfije. — *Marsilja* 20. jun. Giuseppe Župa, Tunjica iz Burgasa. — *Mljetke* 19. jun. Provvidenza, Pešjuti iz Taganroga. — *Cadix* 12. jun. Matteo, Katarinić iz Nove Yorke. — *Genua* 23. jun. Šator, Ivančić iz Pensacole. — *Cardiff* 20. jun. Rosa, Valčić iz Grimsbya. — *Plymouth* 21. jun. Mala Marica, Busanić iz B. Ayresa, 20. Franky, Glabato iz Rosarla. — *Falmouth* 21. jun. Maratona, Nikolić iz Minatikana. — *Nova Jorka* 12. jun. Ergo, Gjadrošić iz Port Spain. — *Havre* 21. jun. Ara, Suttora iz Empedrada, Due Cugini, Guletić iz Empedradu. — *Liverpool* 22. jun. Cardiff, Hugja iz Pensacole. — *Moulmein* 17. maj. Genitori Tarabocchia, Martinolić za Sourabayu.

Dojedrili iz:

Trsta 17. jun. Mirna, Garjanić za Nauplliu, 20. Argo M. Marelja za Bordeaux. — *Rieke* 15. jun. Deškovića A. Negovetić za Algir, Enrica, Stipanović za Vostlcu. — *Geestemunde* 13. jun. R. Robinson, Morezan za Novu Jorku. — *Le Moule* (Guadelupa) 22. maj. Helgoland, Visintini za Marsilju. — *Carigrada* 1. jun. Dragoti Dubrovački, Špikula, 6. Elena, Mandić, 10. Conte Geza Szapary, Sodić za Marsilju, Caterina Štuk, Novak za Mljetke, 6. Figlia Penelope, Niketić za Trst, Sredstvo, Tomašić za Bayreuth, Iskra, Klačević za Cette, Unita Parentà, Suhor za Korčulu, Fratelli F. Tomašić za Maltu, Noć, Gabela za Torre Annunziata, 10. Tri Sina, Rosić za Žmirne, Giorgio Boškoviđ, Ginović za Aleksandriju, Deseti Dubrovački za Dubrovnik, 17. Trappano, Mrčić za Marsilju, Esaù, Mihalević za Marsilju, Jedanaesti Dubrovački, Jašić za Aleksandriju, Giovanni D. Bulić za Sulinà, Bakran, Mikulić za Scalanovu, 19. Noć, Bulić za Odessu. — *Cette* 22. jun. Vesna, Stiglić za Risku. — *Havrea* 22. jun. M. Premuda, Soppa za Novu Yorku. — *Adelaide* 4. maj. Armida, Car za Newcastle. — *Gravesenda* 14. jun. Lussignano, Gladulić za Rosario. — *Plymoutha* 15. jun. Vinka, Medanić za Cardiff. — *B. Ayresa* 9. ap. Ophir, Adamec za Canale. — *Barcellone* 11. jun. Millsza, Trojanović za Alicante. — *Falmoutha* 17. jun. Vincenza B. Minak iz Hamburga. — *Cagliari* 17. jun. Padre, Rumen iz Elsinore. — *Gibraltara* 11. jun. Matteo, Katarinić za Cadix. — *Falmoutha* 20. jun. Zia Caterina, Peselj za Aberdeen. — *Table Bay* 27. maj. Jafet II. Kjaburica za Batavlju. — *Cette* 19. jun. Andrò, Duimić za Novu Jorku. — *Philippeville* 17. jun. Trino, Vidulić za Trst. — *Liverpoola* 18. jun. Prelucano, Vladišković iz Krfa. — *Salonika* 3. jun. Anna M. Perčić za Novu Yorku. Emulo, Savoldelli za Livorno. — *Falmoutha* 21. jun. Ara, Suttora za Havre. — *Rouen-a* 20. jun. Dušan, Andrianić za Cardiff. — *Marselje* 22. jun. Formica — za Trst. — *Fort de France* 22. maj. Luigia P. Ferkan za Belle Isle. — *Lisbone* 19. jun. Arcito, Mrčić za Novu Jorku.

Trščanska burza

Austrijska pap. renta	for.	82 40		for.	82.60
Ugarska »	»	92 40	»	»	92.60
Ista u zlatu 4%	»	98.80	»	»	99.—
Dionice nar. banke	»	851.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	286.—	»	»	286.—
Talijanska renta	»	94.1/2	»		95.—
London 10 lirah sterlinah	»	124.—	»	»	124 50
Napoleoni	»	9.85.	»	»	9.87 1/2
C. kr. cekini	»	5.80	»	»	5.82
Državne marke	»	61.—	»	»	61.15
Isto francezke	»	49.15	»	»	49.35
talijanske lire	»	49.—	»	»	49.15

Lutrijski brojevi

	od 26. junija.				
Beč	52	2	27	90	53
Graz	39	31	59	47	02
Temešwar	35	78	70	37	8
	dne 1. julija.				
Brno	81	86	45	15	72
Innsbruck	77	90	85	76	20

Sveukupnog liečničtva doktor

P. T. Xidias

specialist za kožne i tajne bolesti stanuje Via della Caserma br. 3. I. p. i ordinira danomice od 12—2 sata.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—12

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive · čistila za noge, sagove; kiste svakovrsti; povoštено platno; lonce za cvietje i za tibe; platno za vezenje, fineg sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Nova ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—15

Takodjer na obroke.

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela cheviot od f. 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Odlikovan „Specialitet" P. Slocovich-a

Ljekarna „Alla Marina'

Turska mast. Nebojte se više kostobolje ni kukobolje. Izkustvo od 70 godinah i mnogobrojne zahvale preporučuju ovaj lek. Lončić masti sa naputkom stoji 1 for. a. v.

Voda tulipanovog cvieća. Neima više pjegah na koži, kojom se ponosi bujna mladost. Ciena staklenice 1 for. a. v; Pitati valja: vodu tulipanog cvieća P. Slocovich-a.

Lek proti lošim zubim. Vrlo dobro sredstvo za uzdržati zdrava usta i za očuvati zazubnjake od upale koli u početku toli u razvoju. Osim toga služi proti prištom na licu i bolestim od slabih zubih. Ciena staklenice 40 novč. a. v.

Naručbe uz pouzetje obavljaju se krotom pošte. 29—32

Budimska gorčica.

Preporuču se od najprvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domaćih, kano najuspješnije djelujuću vodu gorčicu za čišćenje krvi i za blago čišćenje želudca. — Može se uvjek dobit svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i ljekarnah.

Vlastnici braća

Lozer v Trstu.
20—8

LA FILIALE
della
BANCA UNION
TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo
per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
4 „ „ „ 12 „
4½ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
3½ % con preavviso di 20 giorni
3½ „ „ „ 40 „
3½ „ „ „ 3 mesi
4 „ „ „ 6 „

Cedranno dall'interesse aumentato le lettere in circolazione con 5 giorni di preavviso dal 9 novembre a. c. quelle con 12 giorni dal 13 giorni e quelle con 24 giorni a. 25 novembre a. c.

IN BANCO GIRO

abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume pei propri correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute o divise, nonchè dell' incasso *d'assegni, cambiali e coupons*, verso ⅛% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(**Sezione Merci**) s'incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 2—2

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac

odobren po viših oblastih sa dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, teom ili juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, čijih ljudih zdravotna svojstva, te se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajućih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tek. On čisti polagano, uništuje gljivaste ublažujući kronične hrapavosti jetarah, slezena, umanjujući ave malo po malo zastarjele bolesti hemoroidah.

Uzmeli se likera dinamice, čuva od otrovnih miazmah, proizvirućih koli od pokvorena zraka, toli od opidemijah, zato je izvrstan lek proti *groznici* i proti *koleri.*

Ono pako što sačinjava pravu osobinu likera u zdravstvenoj struci jest, što oslobadja ljude odane srčbi i pokunjenosti od škodnih posliedicah, koje čovječanstvu daje veliki broj nesrećnih.

Zaista iza malo danah čovjek, koji se služi tim likerom čuti, da mu je povraćena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad.

Da se olakhoti kupovanje obćinstvu gospodar tvornice osnovao je na široko razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih **kavanah** i **rakijašnicah.**

Piccoli-jeva

želudačna esenca

lekarne Piccoli-ja «pri angelu» na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivo mrzlicu, zabasanje, hemoroide, zlatenicu, migrene, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djece.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani! Vaša želudačna esenca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, čutim polagšanje i zboljšanje.

Jesip Sovdat, župnik, Kamnje, pošta Črnice.

Ovdje valja izreka «Čast zaslužkus». Vaša želudačna esenca, koju sam ja i mnogo drugih bolnikah rabio u bolesti, je uprav čudovite moći, osobito kod želudačnih bolestih.

A. Lupetina, župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrđujo, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i pročudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komad da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plominj, Primorje.

Antirrheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi dolavnih čutilah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santonizske; (kolešci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadičah 60 nvč. 1000 komadičah 5 for.

Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), pločnim, pranim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Zeliščni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim pranim i pločnim bolestim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušijivomu kašlju itd. Odrašćeni neka uzmu 2 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Staklenica 36 n.

Tu navedena, **kako sva druga ozdravlja se uviek friške dobe u lekarni** 30—25.

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz pouzetje iznosa.

Zaloge u Trstu su u lekarnah pl. Leutenburg, Forahoschi, Prendini, Ravasini i Zanotti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

TKANINE

za odiela koja se peru

u ostancih od 6 do 7 metarah za podpuna muška odiela u modernih bojah, razpošilje sa pouzetjem 13—3

i ostanak za for. **3·50**

L. STORCH u BRNU

ogledci badava i franko.

Podpisani javlja, da je otvorio u Barkoli, da ugodi naručnikom, filijalku svoje dobro poznate **krojačalice** nalazeće se u ulici S. Antonio br. 5. Pošto je ta filijalka izvan carinske granice, naručbe su proste

od carine

i obavljaju se uz najveću točnost radnje i uz nizku cienu.

Ciene jesu:

Podpuna odiela od f. 10	i više	
Hlače	3·50	«
Prsluci	2·—	«
Gornji kaputi . . .	9	«

Pellegrino Levi

krojačnica sa skladištem sukna, ulica S. Antonio br. 5 Trst.

Naručbe se obavljaju uz pouzetje neodvlačno 52—4

Podružnica u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 3%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3⅓%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 2½% kamate na svaku svotu
u u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Boč, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermannstadt, Innsekruck, Clelovac, Ljubljano, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devisah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ¼% provizije.

Predujam
na varranto, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu¼% provizije za 3 mjesaca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povoće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—25

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—9 vecchio N.ro 4).

Pečati iz kaučuka

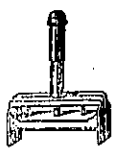

Najprikladniji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježnicom **samo for. 1·50.**

Samogiban žepni pečat fr. **1·20.**

for. 1·20

Nadalje svakovrstno počatu za obćinske, župne itd. urede uz najjeftinju cienu.

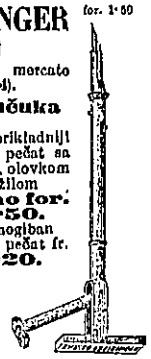

Veliko skladište **šivaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajnah,** koje nije moguće razbiti a sjegurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej,** finih i prostih, za objesiti i za premještati. 48—9

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve,** na vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se poprave svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH-A

TRST, Via Acquedotto broj 23.

Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Ciene nebroje se konkurence.

Latteria Milanese

(milanska mliekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mliekarni svieža i suha voća. Izvrstno divljačino, zeleninah sve polag cienah na trgu Hleba genovezkog, kolačah mletačkih, slaščicah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla svieža svaki dan iz Milana. Kreme za cvariti, tučenog povrhja prve vrsti, kisela mleka. Za objede i soirée ovršavaju se naručbe sa pladnievi povrhjem bogato narešeni, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvšuju se neodvlačno, nu ne izpod 5 kilog. 49—23

M. Melchiore.

Dobiva se i za mjesečne obroke.

ZANIMIV OGLAS

U velikom skladišću pokućstva i tapecerije **G. Gherasiak-a** Via Farneto br. 12. I. p. imade uviek pripravnih šustah za postelje, izpunjenih sa veoma dobrom tvari u cieni od 6 for. naprad.

Divani i sofa izpunjeni i pokriti veoma dobrom vrsti kretona i jute u cieni od 15 for. naprad.

Pokućstvo za sobu, sjedala, naslonjači, stolice tapecirane itd.

Prima svaku naručbu tapecarije uz povoljniju cienu nego li ostali, hudući da imade vlastitu radionicu tapecarijah, drvodjelstva i skladišće tvarih za pokućstva. 48—29

Dobiva se i za mjesečne obroke.

Source Romaine

(Rimski zdenac)

Najizvrstnija i najzdravija voda za stol. Naravska pjeneća mineralna voda. Centralno skladište za Austro Ugarsku i za izlok kod

G. B. ROVELLI, Via Lazzaretto vecchio 10, TRST.

Source Romaine
(Rimski zdenac) 10—1

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo
- za fr. 4·96 iz dobre vune
- « « 8·— « bolje «
- « 10·— « fine «
- « « 12·40 « prav fine «

peruviens iz najfinije volne v najnovejših narvah najnovejše za **suknena obćališa za gospé,** meter f. 2.

Črni krzni palmerston iz čiste volne za **zimni paletot za dame,** meter f. 4.

Polne pliše po f. 4, 5, 8 do f. 12. jeden. Zelo lepa obćališa, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tüll), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neproste. Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 proste.**

Imam stalno zalogo suknja v vrednosti f. 100.000 a. vr ter se ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo ostankov po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kraje zelo znižani tvaritbeni deli razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov nemorejo pošiljati uzori, ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja sleparja, ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—15

Nepristni ostank se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Prosto od carine.

NAJBOLJE

po 35. for. s mramorom.

POKUĆTSTVO

jeftino, u **velikom izboru** kod

po 35 for. s mramorom

IGNACIJA KRON-A u. TRSTU

4—4 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

Broj 28. U Trstu 9. julija 1885. Godina XV.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputicom* (assegno postale). Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebilježovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za selјake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarinā. Na malo 1 br. 5 nvč.

POZIV NA PREDPLATU.

Koncem prošloga mjeseca, iztekla je mnogim našim čitaocem predplata, te jih molimo ovim, da istu na dobu obnoviti izvole. Opominjemo ujedno sve naše dužnike, da učine čim prije svoju dužnost, da uzmognemo i mi velike troškove podmiriti. Ciena listu je na čelu.

Novci neka se šalju jedino poštarskom naputnicom.

Za drugo poletje tiskati ćemo nove naslove te upozorujemo ovim naše predplatnike, da nam na vrieme jave ako žele kakovu promjenu u naslovu. **Uprava «Naše Sloge».**

Vapaj za mirom.

III.

Porečki list obara [illegible] žestinom na koparsku [illegible], koja da neodgovara najprimitivnijim načelom uzgoja [illegible], da je stvorena za odgajati i podržavati politički apostolat, naperen proti talijanstvu.

Isti list podvrgao je u svojo vrieme oštroj kritici uzgojni sistem, učiteljsko osoblje i rad koparske pripravnice a mi smo — iskreno govoreć — očekivali, da će se sa pozvane strane odgovoriti na one članke. Odgovor je izostao, bilo što se nije smatralo vriednim i dostojnim na ono odgovarati ili se nije moglo pisca dostojno pobiti. Bilo kako mu drago, mi neimamo nikakva razloga, da idemo lomiti koplje za drugoga, il da se idemo, kako narod kaže, česat gdje nas nesvrbi. Na to pozvani jesmo tim manje, buduć da smo se i mi a najpače naši zastupnici u Poreču i Beču često tužili na uzgojni sistem spomenute pripravnice. Nu ono proti čemu se moramo odlučno ograditi jest, ona grdna osvada porečkog glasila, bačena u obraz učiteljem slavenskog porieklа, koji da nisu tobož na svojem mjestu i da vrše nekakav politički apostolat. Porečkomu listu biti će zaisto dobro poznate osobe, koje udahnjuju život koparskoj školi; nadalje bit će njemu i njegovom koparskom izvjestitelju znano, da su upravo slavenski profesori najvrstnije sile; bit će mu napokon valjda takodjer poznato, da smo i mi uvjek oštro odsudili ono silno niemčenje u kopàrskoj pripravnici, proti čemu je glavno ustao pisac gorispomenutih članakah. Ali porečkomu glasilu hoće se pod svaku silu da insultira, crni i mrazi, i to ne možda ono, što je jedino na putu dobromu uspjehu rečene škole, već hrvatske profesore i hrvatske učitelje, koji iz zavoda dolaze.

Njemu je fanatik, buntovnik i politički apostol isto što i hrvatski profesor! Pitamo svakoga nepristranoga čovjeka, je li se može ozbiljno razgovarati sa takovim listom? Nebi li mi mogli istim pravom predbaciti profesorom koparske pripravnice, talijanske narodnosti, da su buntovnici, fanatici i apostoli talijanstva? Jesu li oni možda manje dobri patrioti nego li su to Hrvati? Odgovor nije težak za onoga, koji poznade koparske odnošaje, a mi ga prepuščamo porečkomu listu. Javna je tajna, da je pisac članka o koparskoj pripravnici jedan profesor iste, nu ovaj, premda je metnuo na sito i rešato sve što spada k istoj školi, ipak nije mogao potvoriti svoje kolege druge narodnosti ničim, a najmanje onimi podlimi i blatnimi naslovi, kojimi se služi porečki list. Dapače, znademo iz pouzdana izvora, da imade naših profesorah u Kopru, koji su visoko cienjeni i štovani, i kao učitelji i u privatnom životu, od istih Talijanah.

Sa pučkimi učitelji biti ćemo kratki. Hrvatsko pučko školo možemo prebrojiti na prste. U novije doba izašlo je desetak pučkih učiteljah iz Kopra, koji su sada raztrešeni po raznih stranah Istre.

Proti njihovom moralnom ili političkom ponašanju, a još manje proti njihovom uzgojnom radu, nemože nepristran i bezstrastven sudac ništa prigovoriti. Da li se može isto kazati i o mnogih pučkih učiteljih talijanske narodnosti, dvojimo jako. O tom mogli bi izvjestiti porečko glasilo oni njegovi učitelji, koji bivaju svake godine premještćeni ili oni, koji su pod vječitimi disciplinarnimi iztragami.

Bezobrazna je takodjer i grdna ona klevota porečkog listića, kojom se nabacuje na naše učitelje: tudjinštinom, glupošću, fanatizmom i buntovničtvom. Ove krasne epitete mogao je porečki list upraviti na drugu firmu, koja mu je vrlo blizu i za koju su kano stvoreni. Naši učitelji podkopavaju i ruše nečiji ugled, demoraliziraju narod? Zar nepodkopavate vi sami ugled samomu učiteljstvu, dočim ga nagovarate javno i tajno, u novinah i kroz političko družtvo na djela, koja bi morala podpasti pod kazneni zakonik, t. j., da duševno mrcvari i ubija našu ubogu djecu. Za takova nečovječna djela razpisujete natječaje i nagradjujete one svoje učitelje, koji se izkažu, da su najviše naše kmetske djece raznarodili. Može li se pomisliti grdnjeg podkopavanja ugleda i mržeg demoraliziranja učiteljstva i puka?

Al sve to nije dosta — više porečki list — jer medju tolikimi zemaljskimi i kotarskimi školskimi nadzornici, jest samo jedan Talijan a svi ostali jesu opojeni hrvatskom politikom.

Pučkom prosvjetom upravlja zemaljsko školsko vieće i zem. odbor u Poreču i carsko namjestničtvo u Trstu. Kakav duh vlada u Poreču a kakav u Trstu, poznato je svakomu. Školske nadzornike imenuje ministarstvo na predlog naše vlade. Tuj nemože dakle biti niti sjence dvojbi, tko odlučuje i tko upliva na spomenuta imènovanja. Da smo mi pri tom posljednji, a Talijani prvi, netreba tekar dokazivati.

Pošto je tomu tako, sliedi naravski, da su gospoda u Poreču i njihovi prijatelji drugdje, faktično prisiljeni tražiti kandidate za nadzorničtva izvan talijanskih redovah. A koja bi mogla biti ta sila, što jih na to sili? Mi držimo, da odlučujući krugovi nenalaze medju talijanskim učiteljstvom takovih kandidatah, koji bi mogli zadovoljiti svim zahtjevom i svim dužnostim jednog školskog nadzornika. Oni će imati vrstnih silah za talijanske škole, nu od svih kotarskih nadzornikah u Istri traži se, da budu sposobni nadziruti ne samo talijanske već i slavenske škole, a k tomu hoće vlada, da poznaju i njemački jezik. Nije dakle naša a valjda još manje vladina krivnja, što se Taljani nemogu ponositi nego li sa jednim svojim izrazitim nadzornikom.

Prvi uvjet za svakoga nadzornika jest, da pozna temeljito one jezike, u kojih se podučajo u školah njegovog područja. Pitamo ovdje našeg porečkog druga, je li posjeduje onaj njegov «jedini» nadzornik ovaj prvi i glavni uvjet? Je li poznaje samo površno njegov «jedini» nadzornik jezik hrvatskih školah, koje mu je nadzirati? Mi odgovaramo bez straha, da će nas itko u laž utjerati, odlučno: ne. Možete li vi ovako kazati gledo naših tobožnjih nadzornikah političarah?

Dok imate svu vlast u svojih rukuh, dok nam dielite milostinju, bilo na školskom, političkom ili gospodarstvenom polju, dok vi sami odlučujete o nami bez nas, neimate prava ni razloga tužiti se na nikoga, a najmanje na nas. Pobrinite se, da se vaša mladež tako uzgaja, da bude vriedna i kadra zauzeti bilo kakovo javno mjesto u pokrajini, pak ćete viditi, da će vas mogućnici još većma protežirati nego li su to činili do sada, nu gdje treba osobno svladati nekoje zaprieke, tuj će doći uvjek prvi do cilja onaj, koji je vrstniji, postojaniji i sposobniji.

Tabelari pred sudom.

Prostor lista nam nedozvoljava, da pobliže o razpravi govorimo, koja se je pretresivala pred ovdješnjim tribunalom. Mi ćemo samo u kratko navesti razlog i kazne.

Što je Ivan Matulja Ivov sa 19 drugovah išao paliti plot, razgraditi ogradu pašnjaka, svojinu Ivana Serdoča Marinčića, zapala je kazna tu dvadesetoricu na temelju §. 468. sližuća najvećma na 12, a najmanje na 8 danah zatvora.

Što je Andrija Sušan pok. Andra iz Rubeši napao povjerenika g. Šorlija u dućanu Jelušićevom, i što mu je kazao: «I vi ste kriv, da je Kastavska občina prodana Hrvatskoj — ali znajte, da smo već bitili jednoga kapetana u Lokvu pak ćemo i drugoga u glava će delat: klin — klin« te je time gosp. Šorliju zadao temeljite bojazni; on bijaše odsudjen radi javnoga nasilja pred. u §. 99. a kažnjiva po §. 100. na tri mjeseca težkoga zatvora pooštrena postom i odstranjenjem na mjesec.

Tabelarska razprava je sliedeća: Na 21. febrara obdržavala se občinska sjednica u Kastvu. Glavar Munić sluteć na ono što se iza brda valja, upozorio je komisara g. Šorlija, da umiri svietinu, koje bijaše na stotine na okupu i da raztumači puku vladinu odredbu gledе tabelah. G. Munić je to pravo uradio. Komesar g. Šorli stupio je med svietinu i pripovieda kako stvar stoji, ali kad tamo, svietina na njega: svi ste lupeži, tati, pojideži, birbanti itd. — dajte van oli tabele oli vrat.

To još nije bilo dosta. Ivan Serdoč Juretov iz Srdoči nadje glavara Munića na trgu i u družtvu sa nekoliko županah odvede ga u pisarnu, da im piše nekakav protokol: »da neće ovo občinsko zastupstvo, da neće popovah, da neće hrvatskoga jezika nego nekakav kastavski jezik i neka im dade Munić nekakav protokol, kojim da je prodana občina Hrvatskoj. Radi toga javnoga nasilja bijahu kažnjeni: Ivan Matulja; Ivan Serdoč na 3 mjeseca. Mate Ćiković i Jože Jušić na 2 mjeseca. Vicko Maudić, Andre Milić, Tone Ruheša, Jože Puž, Tone Lukšetić, Andre Blažić, Ivan Ivanić, Jože Pavlinić na 6 tjedanah težkoga zatvora pooštrena postom, a Mate Milić na 4 mjeseca.

Taj Mate Milić i Jože Jugo su prisilili Fabijana Cerovca občinskoga slugu da im dole skine jednu tabelu.

Sretno su prošli Jože Gerbac, pokoj. Jožeta, Jože Sušan, Mate Kinkela, Jože Jugo i Frane Osojnak, jer nisu pronadjeni krivimi.

Tko će učit, da se mora pokoravat zakonu, ovo mu je najbolja škola. Za lìek sada neka pitaju tabelari one, koji su ih na nedjelo nahuckali.

Razprava se vodila hrvatski bez tumača. Koli predsjednik g. Mrak, toli državni odvjetnik g. Krusig i branitelj g. Martinolich, služili su se kod izpitivanja obtuženikah i svjedokah hrvatskim jezikom. Toga nespominju talijanske novine jer jih peče. Ufamo se, da će si obtuženi i odsudjeni zapamiliti zlatne rieči g. državnog odvjetnika, kojimi jih je karao i opominjao na zahvalnost napram občinskoj upravi u Kastvu, *koja je toliko dobra i koristna učinila za onu občinu.* Ovo su rieči gospodo u Poreču i Pazinu! čovjeka, koji nemа razloga, da simpatizira sa bivšom občinskom upravom u Kastvu, nu on kao nepristran čovjek, kao službena osoba, nije mogao a da pohvalno nepriznade plemenito djelovanje one uprave. Ono što je vidio i o čemu se je osvjedočio, g. državni odvjetnik, neće da vide naši narodni protivnici u Poreču i Pazinu, niti njihovi emisari u Liburniji. Odsudjenici mogli su se tekom razprave osvjedočiti.

kako su grubo sagriešili proti zakonu rodoljubju. Ovaj nauk neka njim služi za buduće jer će se naći još bezdušnikah, koji će jih doći buniti i uznemirivati. Koji se čuti nekrivim ili, komu je možda preoštro sudjeno, neka nekrivi nikoga nego one bezdušne plaćenike talijanske gospode, koji su jih dolazili šuntati. Na svemu neka se zahvale porečko-pazinskoj gospodi i nikomu drugomu.

DOPISI.

Vižinada, 30. junija. — Na dan sv. Petra bilo je više seljakah iz obćine Motovunske radi raznih posalah u Vižinadi. Bilo je više nas, koji se s njimi razgovarasmo o izborih, gospodarstvu kad iznenada stupi u naše kolo prijatelj, koj nam javi, da je «baba» od 27. junija br. 185. donesla nekakav izpravak i izpričavanje na dopis Motovunski od 20. maja od župnika Karobljanskoga i sv. Vitalskoga. Mi nehoteći tomu verovati, zamolismo prijatelja, da nam taj broj dobavi i na veliko čudo, doznali smo, da je prijatelj istinu govorio. Čudno nam je, kako su se mogli gg. župnici toliko ponizit pred novinom, koja živi od laži i klevete.

Nevjerujemo, da su oni jedini naobraženi u Istri, koji toga neznaju. Zar nebi bilo bolje prišteditii onaj prostor, da može i nadalje smraditi vrjedne svećenike: Višnjanjskog, Bačvanskog, Sv. Ivanskog, Labinskog, Kastilirskog, Rakotoljskog, Montriljskog, Turskog i ostale, koji misle i rade pošteno.

Da se nisu oni u izbore mješali, to znaju i naše žene, što je dakako žalostno, budući su oni krv od naše krvi. Jeli se mogu oni zvati pravi duhovni pastiri, koji svoje ovce pušćaju vuku, da jih davi i kolje? Čuli smo od njih samih višeputa sv. Evangjelje pjevati i tumačiti, da dobri pastir duje i život za ovce svoje. Znamo i mi jako dobro, kako nam kazivaše župljani Montriljski, da je laž što je pisao lažnjivi dopisnik Motovunski za noše itd. kako su ogovarali župnika Montriljskoga i Rakotoljskoga i mnoge druge. Zašto «babu» neviče na našeg župe-upravitelja Rovinjca, koji svakom prigodom smradi i ogovara naš biedni narod i naše rodoljubne svećenike. Poznamo ga kao protivnika našega naroda, znademo, da je dičnu «Našu Slogu» pošiljao svojevoljno natrag, prem nije njemu dolazila ni ipak ga nije nitko radi toga denuncirao niti crnio, kao što to čine njegovi jednomišljenici pišuć o naših svećenicih.

Zašto mi nikada usta neotvaramo, kad njihovi svećenici glasuju za svoje liberalce, kako što su to učinili i svećenici porečki: «di fatti quasi tutti compreso il clero di Parenzo». Talijanski svećenici mogu dakle raditi i glasovati makar i za neprijatelje crkve i države a naši nebi smjeli niti za dobre katoličane i vjerne državljane!

U izpravku Karobljanskog župnika se čita, da je birao jednom »con sentimenti leali e onesti«; nisu li možda i naši svećenici vjernim i poštenim čustvom izabirali? Da li jim mora biti upisano u smrtni grieh, ako su oni sa svojim pukom neustrašivo išli na izbor i onamo svoj glas dali? Kada već sam puk ide svoja sveta prava vršiti i braniti, koliko više je dužan svećenik, da puku prednjači i svoje državljansko pravo vršil!

Ta znaju i sarenjački svećenici, da odkada nas nevolje pritišću i odkada smo počeli materijalno padati, opažamo veliki nazadak duševni. Još jedine prijatelje i zagovornike držimo naše dobre svećenike, kojih je sv. dužnost, gledati za naš duševni i materijalni boljak a kad zgubimo poštene svećenike, zgubili smo sve. Dobar svećenik neće se bojati nikakove pogibelji, on će i u vodu i u vatru za svoje ovčice i za njihovo dobro. Na koncu velimo: »da iko nije s nami, taj je proti nam« toliko na razmišljanje na koga spada.

Pravdoljubivi kmet.

U Kastvu koncem junija 1885. (*Obćinski izbori*). Istarska pokrajinska oblast nalazi se u talijanskih rukuh. Talijanska gospoda skrbe koliko toliko, da bude štogod bolje talijanskomu pučanstvu u gradovih, a za hrvatskoga kmeta njih je deveta briga, dosta da on odplaćuje desetinu za zemlju, koju gospoda uživaju i da uzdržava njihove škole. Poglavita je skrb pako gospodi Talijanom, da nam uzmu hrvatski jezik, koga smo od naših starih baštinili, pak da iz nas stvore čiste Talijane, jer ako bi došlo do kakove vojske reklo bi se: U Istri su sami Talijani, stavite nas pod talijansku kapu.

Već dvadesetak godinah igraju Talijani tu igru, nu mi smo u ovih stranah imali uvjek svojih ljudih, koji su znali što je crno na bielu, pak su po mogućnosti Talijanom križali račune. Rubeša, Marotti, Štork, Spinčić, a u novije doba Zamlić, Laginja, Jenko dokazuju gospodi u Poreču, da ove naše strane govore hrvatski i da njim se u Poreču krivo djela; dapače mi smo po treći put poslali dičnoga Vitezića u Beč, da tamo cesarskoj vladi odkriva naše rane.

Obćinska zastupstva u ovih stranah, izuzmeši li voloske šišmiše, svjedočila su uvjek, da ovdje nebivaju Talijani.

Najveći neprijatelji i najjači protivnici potalijančenja Istre bili su uvjek Kastavci. To dakako nije bilo talijanskoj gospodi po volji, pak su oni s toga prošle i ove godine izazvali u ovih stranah sramotne nemire, kojimi su mislili postignuti:

1. Da mi nepošaljemo u Beč našega Vitezića nego Talijana Petrisa.

2. Da budući put nebiramo u Poreč Zamlića, Jenka i Laginju nego kakovoga voloskoga ili lovranskoga pol miša pol tića;

3. Da obćinska zastupstva i glavari u ovih stranah nebudu pošteni ljudi nego kakvegod pripipine talijanske, kakovog imadèmo u susjedstvu.

Nastali su nemiri, ljudih je vjerovalo u talijanske laži, pak su ovih danah u Trstu odgovarali za svoja djela, a Talijanom, koji su svemu krivi, neće se ništa dogoditi.

Došli su izbori za Beč. Dan pred izbori došli Talijani u Kastavščinu, nu vidili su, da njim već ovdje ruže neovatu: mi smo jednoglasno birali Vitezića. I to je Talijanom prva ćuška.

Doživili su i drugu. Dne 25., 26., i 27., o. m. biralo se obćinsko zastupstvo. Talijanski hlapci nisu došli ni blizu, smrdilo njim. Došli su na izbor ljudi mirni i razboriti, pak su složno izabrali 30 zastupnikah i 15 zamjenikah.

Zastupnici i zamjenici jesu iz svih krajevah obćine, svaki je njih u svojem kraju lieno vidjen i poštovan, a svi se dične svojim materinskim jezikom. Oni su svi dobri gospodari, pak smo stalni, da, kako mudro gospodare sa svojim imanjem isto će tako i sa obćinskim, koje njim je kastaveki puk izručio. Nekoje županije nemaju zastupnika, nu to mora tako biti, jer je više županijah nego zakon dopušća birati zastupnikah.

Osobito nam je drago, što je u zastupstvu i od svih ljubljeni g. Laginja, koga je birało III. tielo, dakle najsiromašnija strana pučanstva. On je čovjek od zakona pak će biti u mnogih stvarih na ruku našemu zastupstvu.

Prva zadaća novomu zastupstvu biti će birati glavara i savjetnike. Kako čujemo misle birati opet g. Munića, jer tako narod želi.

Prošlo zastupstvo nastojalo je svagdje korist obćine, a novomu valja udariti započetim putem, da nam bude obćina još vidjenija i bogatija. U to ime: Bog pomozi.

Pogled po svietu.

U Trstu, 8. julija 1885.

Viest pronešena ovih danah po novinah rek bi obistinjuje se. Klub Hohenwartov i Lichtensteinov imao bi se sjediniti a tako pojačani moći će uspješnije u saboru djelovati. Tomu klubu, kako javljaju, pristupiti će mnoge ugledne ličnosti iz drugih klubovah i oni, koji nisu spadali do sada u nijedan klub.

Ugarski ministri boravili su prošlih danah u Beču, da izrade osnovu nagodbe izmedju dvih polah carevine. Ta nagodba sužuje se ponajpače u carinarsku svezu med dviemi polami.

U Českoj dočekali su velikim slavljem Čehe nastanjene u Americi. Do 800 Čehah iz Amerike povratilo se za nekoliko danah kući, da vide procvat narodnji u Českoj. Ciela Češka a i Moravska oduševljeno je dočekala jednokrvnu braću iz tudjine i pozdravila ju srdačno.

Dan 5. t. m. proslavljen je velikim slavljem po cielomu slavenskomu svietu. Toga dana kako mnogi naši čitatelji znadu, slavi se svetak dvih slavenskih apostolah sv. Cirila i Metoda. Tisuću je godinah, da je sveti Metod umro, a tu smrt Slaveni rado spominju, jer ta braća ih pokrstiše na vjeru kršćansku i potražili su i dobili od pape povlast, da mogu svoj jezik rabiti u crkvah. Nesreća htjede, da baš sada u Moravskoj i upravo u okolici Velehrada biesne neke kužne bolesti, kao kozice i tifus te stoga je vlada zapriečila hodočašće Slavenah u Velehrad. Tako je i naša vlada znajući, da se neki rodoljubi spravljaju u Velehrad, zabranila to hodočašće. Slavlje u Velehradu je prenešeno za kasnije vriome.

Ugodnu viest javljaju hrvatske novine, da je bečki profesorski sbor preporučio imenovanje za sveučilištnoga profesora g. Vatroslava Jagića, jednoga od najvećih učenjakah u slavistici, na mjesto umirovljena profes. Miklošića.

U Bosni pobudila je veliku senzaciju viest, da je tamošnji pravoslavni metropolita Sava Kosanović dao ostavku. Govore, da ta ostavka stoji u uzkom savezu sa neprijateljstvom med Kosanovićem i Angjelićem.

U Španjolskoj se kolera sve više širi. O strašnom stanju može se stvoriti sliku kad se pomisli, da je Aranjuez, grad kakvih 9000 stanovnikah, imao neki dan novih 370 bolestnikah, polovica od kojih umre.

Grof Salisbury, novi ministar englezki, razvio je svoj program. Želi sporazumak su Rusijom na temelju započetoga ugovaranja, želi jači i energičniji postupak u Egiptu, osvojenje Sudana i Suakima, želi sporazumak sa tudjimi državami.

Talijan, čuvši Salisburyja, dobio je više kuraže — sad i on misli na osvajanje — o kojem nekoliko tjedanah prije, nije niti sanjao, dapače radi česa je sbacio jednoga od najboljih ministarah.

Rusija unatoč svemu tomu oružа se i šalje vojsku na medju Afganistana po onoj staroj: tko hoće mir, mora da se pripravlja na rat.

Franina i Jurina.

Fr. Ženi se tuže, da j' ovi dni fažol i ječmik podražel, čemu j' to svoje?

Jur. Nisu trebeda na procesione va Trste dobro operali.

Fr. Tako ča ni niš a niš? Kako j' govoril moj Ženso.

Jur. Je tvojmu je, zač ki ume ima dve, a on je pravi busolotijer al mojmu ženšbtu se j' grda skuhala. Brižan se j lemental, da ne bi rad za 200 fijurinj šal ni jedan dan va hlad a kad temu vraniću nebeše, bit će tega i meseci.

Fr. Ni mi jako žal za oni kapi ne, lego oni brižni, ki su bili zapeljani a neznaju pravo ni danas zač a morat te sejedno trpet.

Jur. Ja Kapi bi meritali, da se jih pred ložun paliča.

Fr. Si ga čul kako zubi škripije?

Jur. Ki?

Fr. Tovarski presednik.

Jur. A zač?

Fr. Da ga svet nič neštima, akoprem je mudar i pametan.

Jur. Ja, da se pamet po ušesih a mudrost po daljine meri, bil bi on najmudrejl i najpametneji va celoj Istri.

Fr. Ma su se jadili onu nediljo na 21. pomajića oni bumbarski svirci na štacijone va Kanfanare.

Jur. Ma su sirote vikali, kako gladni vrebci: župan ja, župan ti; vrića je, a žita ni.

Jur. Dunke, ča se je to travinjalo?

Jur. Slušaj nu, ću ti povidati. — Nika gospoda, latinska dakako, iz Vodnjana i Rovinja su se dogovorili, da će onu nediljo va Kanfanar sa vodnjanskon muzikon; da će storiti tamo jednu fraju; da će pozdraviti i počastiti šjor Momola, aš da se je on puno trudia, kad je nagovaral kanfanarske fiducijare, da neka budu Škarljoti; da će kričati «aviva l' Istria», «aviva Francheski» i ča ja znan ča još, a na svo zadnje su ti delali računi brez oštara.

Fr. Ča jim je ki računi prekrižia?

Jur. Slušaj nu. Kad su došli po makine na štacijon i svirajući stupali va Kanfanar, poredali su se svirci jušto pred kućom šjor Momola na ceste na okolo, pak su ti svirali. Kanfanarce komoda slušati muziku, pak su se i oni ondo blizu poredali na stolicami i pijući svaki svoj žmuljić božje kapijice, zakantali su onu staru: «Još Hrvatska ni propala, dok mi živimo» i. t. d. Na zadnje su još junački «živiol» zakričali. To ti je, brate, latinsku gospodu popušilo, da su se kuda kamo razišli, a sirote svirci počeli su trepiti; davali su si još kuraja, ma kad su videli da Kanfanarci vavik svoju kantaju, i živio kriče, spravili svoje svirale pod pazuhu, pak bliži nazada na štacijon čekati makinu, da i'u opet odnese odkuda jih donila.

Fr. Po moju puru i ta čagod valja. A kadi je fraja ostala?

Jur. Jušto zato su se svirci jadili na štacijone i malo ne meju sobun se posvadili, kad su jih gospoda pustili onako gladne i žedne pobegnuti iz Kanfanara.

Fr. A po svetu harilu, na tu fozu bi se jadia i ja; ča su pak Kanfanarci rekli?

Jur. A ča će reći; zadovoljni su bili, kad su dali latinom razumiti, da za njihov «aviva» nije mista va Kanfanare, kade su dosta glasno čuli: «živio Spinčić»! «živio Viteziće «živila Naša Sloga»! itd.

Fr. Jur. (oba zajedno) a mi dva zakričimo svim poštenim Kanfanarcem: živili probudjeni i svistni Kanfanarci! Neka probude još one susidе, ki još spavaju, nš je skrajno vrime da svi progledaju! Živili!!

Jur. Ki bi rekal da će lovranski tabelari doprit i do Unij?

Fr. A to je lahko, ki gre po svitu z glavun va vrići, misli da je vas svit jedna vrića slame.

Jur. Tovara se palicami pamet vadi, a to bi njemu moglo lahko kadigod kapitat.

Fr. A ka je ta famoža glava, ka i po tujih mestih sije smutnju, ka je i va njegovoj bedastoj glavi?

Jur. To ti je neki ženso od Kunjčić, barka štranba, ka nosi na vratu glavu od bakalara.

Fr. Pak ča su valjada i na Unijah tabele, ke mu smućenu glavu smućuju?

Jur. Pasju paru su ti na Unijah tabele, ako ne da jih je on videl priko bocuni.

Fr. Dunke ča je toj pametnoj glavi v oči palo?

Jur. A neznan ti ja ne, leho da je otel pokazat, da bi mu tikvu valjalo posolit, zač va njoj nima nauki mrve soli.

Fr. Ma ča jušto tako?

Jur. A da ča češ, kada bi se otel rugat zi vridnim kapelanom lovranskim, zi plovanom veprinačkim, zi plovanom motovunskim, da bi popi otelí cesara prominit . . . .

Fr. A ča nebi bolje bilo, da on glavu promini, tr mu istešo za intrigu služi, kada tako bedasto govori.

Jur. Ma to da ga je v oloski moreto navadil.

Fr. A ča je on trgovac ki tuju robu za svoju prodava i smutnju pravi po tujih mestih?

Jur. A da ča još nisi znal da su Lovranci prez krijanci?

Fr. Pohora imaš pravo, samo da oni neznaju, da jim jušto zato svuda pada mraz na obraz!

Fr. Si ga videl na Cresu, Veje, Baški, Dobrinju i Omišlju?

Jur. Koga?

Fr. Onoga, ki je kože i ljude kupoval,

Jur. Hod vraže k vragu — ča nemega Jorka?

Fr. Ma ča ne da je slep na jedno oko?

Jur. A je slep i nem, kad misli da se naši boduli prodaju za patakun.

Fr. Pak je ča kož kupil?

Jur. Je tamo va Gerbine na Cresu, kade je svaki drugi već na pol in malora i neč je udelal va Orlece, kade bi se za šoldo obesili; ma onuda kuda ima ljudih, kako ja i ti moral je put pod pete, jer drugačije mu nebi bila ni sama »baba« pomogla.

Fr. Dunke o suhe jedreć?

Jur. A ne bormo jer je čapal dobru žurnadu 5 for. na dan dobro jist još bolje pit, konja i kobilu.

Različite viesti.

Na temelju zakona za Istru imalo bi se svake tri godine obnoviti občinsko zastupstvo. Usuprot tomu jasnomu slovu zakona upravlja občinom Buzet već šestu godinu jedno te isto zastupstvo. Još mjeseca maja 1884. obavio se je novi izbor zastupstva, a evo prošla je godina i dva mjeseca a još se nije zastupstvo konstituiralo. Zašto? *Valjda stoga što je većina zastupnikah hrvatska.*

Občinom bašćanskom (na otoku Krku) upravlja jedno te isto zastupstvo već petu godinu. Uzaludni bijahu svi utoci, molbe i rekursi. *Živila ustavnost!!*

Čujemo, da su nekoji kolovodje nemiran u Kastavščini i glavni obtuženici išli u Trst dva dana prije preko Pazina, usljed nekih pak i preko Poreča. U Pazinu je *sjedište talijanskoga pol. družtva* a u Poreču pušuje onaj, koji pripravlja hrvatskim občinam «kolpe di gracija».

Občinski izbori u Žminju obavili se dne 6. 7. i 8. t. m. a pobjedila je *naša narodna stranka.* Šarenjačka stranka nije se prva dva dana mješala; treći dan stavila je na ruglo svoje kandidate. Kurnjeli su obećivali, da se ovaj put neće upravo ništa pačati, ali gdje je kurnjelaka vjera? — Čestitamo svlestnim Žminjcem, kličuć njim: *živili!*

Utamničen bio je u Lošinju dne 1. srpnja Oktavij Martinolić, brat glavnog babinog suradnika Jorka, jer je pala na nj sumnja a od sudbenih krasnopisacah bila i podupirta, da je napisao pismo u kojem se prietilo smrću mč. popu Petru Volariću tamošnjem vjeroučitelju, pa je i sumnje, da je isti već*krat obletavao po noći dvorište rečenog vjeroučitelja u nečiste svrhe. Prediztraga se još vodi, pak moramo za suda prepućati više toga što bismo bili voljni odvrnuti našoj poročkoj blebetuši na njezin vapaj za mirom. Da, mira nam dajte, mira, vi gospodo vlastodršci i podučite već jednom vaše jednomišljenike, da se nek mane toli barbarske agitacije, koju vi onakovim pisanjem još više podjarujete.

Odvjetnički vježbenik Celcetin, brat Jorka i utamničenog Oktavija bio je dne 2. julija izagnan iz sudnice, gdje je, kako se drži, učinio g. sudbenom pristavu njekakav nedozvoljeni predlog. Jork sam naskakuje po putih i dućanih oko popa Volarića prostački ga napadajuć i tražeć kako bi ga zapleo u stupicu. Pere drži se tvrdo, ti si pobjedio!

Nesreća. Pišu nam iz Kastva dne 7. t. m.: Danas noćju utopio se u vlastitoj šterni Karlo Dernjević iz sela Trinajstići br. 15, muž u najljepšoj dobi. Pokojnik bijaše svjedokom na razpravi proti »Tabelarom« u Trstu te odkad se doma vratio, opažala se na njem žalost, nezadovoljstvo i neki nemir. Pripovjeda se, da je nesretnik bio već jednom nešto pomućen, što mu se sada radi procesa valjda povratilo. Pokojnika štovao je inače i ljubio svatko, koji ga je poznavao a nedavno izabrali ga občinari zamjenikom u občinsko zastupstvo. Eto, i ovo je po svoj prilici jedna žrtva kastavskih nemirah. Komu pada ova na dušu? Lahka bila pokojniku zemljica!

»Kosovo«. Prije 500 godinah pobili su se naši i Turci na Kosovu polju. Izdajom našega čovjeka predobili su Turci a naši pali su pod sto i stoljetni jaram turski. U Kosovu vladaju još Turci, a turska vlada izdaje i tamo svoj list. Taj list je tiskan na polovici turski, na polovici hrvatski, t. j. u jeziku, kojim narod govori i kojega narod razumije. To je u Turskoj, a naša vlada još nije do toga došla, da bi bar na polovici tiskala koji list hrvatski, u jeziku našega naroda!

Kod nas i drugdje. Vadimo iz prijateljskog pisma sljedeću poučnu crticu:

Putujuć Kranjskom, dodjoh u prijazno Novomjesto, u glavni grad Dolenjske. Tuj me upozna prijatelj sa prečestnim prvoštom g. Petrom Urhom, koji nas pozove obojicu na Petrovo na objed. Sastalo se oko svečarevog gostoljubivog stola oko 30 svećenikah. Vjeruj mi brate, da sam si osladio i okriepio dušu, videći i slušajući slogu i ljubav, koja vlada medju onim prevriednim slovenskim svećenstvom. Al da neširim na daleko i široko, evo čuj napitnicu, koju je izrekao domaćina preč. Urh, kao kotarski dekan. Zahvaliv se kao dekan svomu svećenstvu na rodoljubnom i požrtvovnom sudjelovanju prigodom posliednjih izbora za carev. vieće, pohvalivši vrlo laskavimi riečmi sve prisutne i u obće sve svećenike onog dekanata, koji su se svi kao jedan muž borili i stajali uz narodnu slovensku stranku i za istu sav puk dekanata pripravili. *»Govorili su biskupi« — reče govornik — »da je svaki kršćan dužan birati i to dobro birati, nas svećenike zapada vrhu toga i druga dužnost, da povjereni nam puk u tom pogledu i pravcu podučimo a nada sve, da mu primjerom prednjačimo.*

Odasvud su me izpitivali, što radi i kako se ponaša svećenstvo u Istri u obće, a napose u vrieme izborah. Opisao sam vjerno i nepristrano novim prijateljem žalostno stanje naroda i svećenstva u sirotici Istri. Čudom su se čudili kad sam morao priznati, da imade u Istri svećenikah naše krvi a stuže tudjinu, da imade mnogo takovih, koji ostaju u vrieme izbora sasvim hladni ili neutralni, dapače i takovih, koji čitaju, preporučuju i podupiraju talijanske *liberalne* novine, kako: *L'Istria, Patria,* itd. u ktomu podredjeno njim stado za talijansku liberalnu stranku pripravljaju to za ovu rade i glasuju. Slušatelji moji zavapiše ožalošćeni: Uboga Istro! što takova može se još jedino u tebi dogoditi.

Proslava tisuć godišnjice Sv. Cirila i Metoda u Berseču. Javljaju nam od tamo, da su jur drugi dan vazmeni slavili veliku svetkovinu u proslavu svetih apoštola Sv. Cirila i Metoda. Na crkvenom zvoniku vijala se hrvatska trobojnica sa dviemi carskimi zastavami. Mužari odjekivaše velikimi vrati, pri službinoj crkvenoj prisutstvovalo je mnogobrojno občinstvo. A što ostali naši svećenici po Istri?

Kakovo povjerenje uživa banka Slavija proizlazi najbolje odatle, što njoj je glavno ravnateljstvo c. kr. državnih željeznicah naklonilo svoje visoko pokroviteljstvo. Ono je nume izdalo na podredjene urede okružnicu, s kojom priporuča svojim činovnikom i službenomu osoblju, da se osiguruju na život kod banke »Slavije«.

Donašamo ovom zgodom izkaz o bankinom djelovanju.

Banka »Slavija« podpisala je u mjesecih jenaru i marču t. l. 11.670 novih osiguranjah za 13,278.993 for. 96 kr. kupitala ter je za to primila 362.393 for. 70 kr. za osiguranje i pristojbe. Za škode plaćala je u tih trih mjesecih 86.938 for. 95 kr. Novčani promet osrednje blagajne iznašao je 1,780.311 for. 64 kr. U posujnicah bilo je u tom času uloženih 366.198 forinta 74 kr.; na zemljišća posujenih pak 570.623 f. 41 kr. Vatrogasne štrcaljke dobilo je šest občinah. — Samoupravna družtva za osiguranje mirovinah postaju danomice sve to više obljubljena. Dokaz tomu je da broje do konca marča 1885. već 1226 članovah, koji su ukupno osigurali 140.945 for. 52 kr. mirovinah i zato obvezali se uplaćati 502.416 for. 13 kr. uloga. — Takodjer fond mirovine zastupnikah množi se naglo, budući je imao već koncem marča t. l. 52.428 for. 65 kr. imetka.

Listnica uredničtva.

Prijatelju dopisniku. Pobro dragi, mi bi rado svim dopisnikom odmah zadovoljili, da nam je to iole moguće. Zatrpani smo dopisi o prošlih izborih tako, da neznamo kud ni kamo. Valja dakle imati malko strpljenja, a mi ćemo redomice svim zadovoljiti. Molimo ovom zgodom naše dopisnike, da budu unapried čini kraći, jer ćemo tako lagje svim zadovoljiti. Za Tebe i za sve ostale vredi ova: «Quod difertur non aufertur». Srdačan odzdrav Tebi i prijateljem.

Vrač

ili pouka o ustrojstvu čovječjega tiela o čuvanju zdravlja i o poznavanju i liečenju najvažnijih i navadnih bolesti. Popularno-medicinsko djelo. Napisao i izdao Mr. Söjtöry prakt. liečnik itd. Ciena knjizi 1 fr. 20 nov.

Službeni glasnik kr. hrv. slav. dalm. zemaljske vlade, odjela za bogoštovje i nastavu od 31. ožujka 1885. donieo je sliedeći oglas glede »Vrača«: »Br. 3397. Kr. zemaljska vlada, odjel za bogoštovje i nastavu nalazi nabavu toga popularno-medicinskoga djela obzirom na njegovu praktičnu vriednost preporučiti svim pučkim školam za njihovu knjižnicu. U Zagrebu dne 27. ožujka 1885. Za bana: Vončinac.

Iz gore navedena svatko uvidjeti može korist »Vrača«. Vrač je u tvrde i ukusne korice vezan, te glede toga i glede sadržaja valjalo bi, da ga prijatelji puka školskoj djeci za nagradu pri koncu škol. god. nabave. Da bi se »Vrač« što boljma u našem narodu razširio, to će svatko, koji mi poštarskom naputnicom 1 fr. 20 n. posloo bude, »Vrača« dobiti bez ikakova poštarska troška koji je p. n. naručitelje do sada poštanskim pouzećem stajao i prieko 40 nov. Tko za 4 »Vrača« novce pošlje, dobiva petega »Vrača« na dar.

Pošto sam iz Zagreba otišao u moje rodno mjesto u Pleternicu, to neka mi p. n. naručitelji izvole novce za »Vrača« slati pod naslovom:

Mr. Šišman Söjtöry,
občinski liečnik u Pleternici (u Slavoniji).

Pomorske viesti.

Navli za brodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk.	11 50	po ton.	dugah,
« Cette	«	12.25	» «	«
« Bordeaux	«	15	» «	«
« Malta	«	14	« «	lesa
« Algerija	«	26	1100	unč. franc.
« Messina	«	20	1200	« mlet.
« Cagliari	«	25	« «	«
« Patras	«	25	« «	«
« Pirej	«	28	« «	«
« Aleksandriju	«	24	1000	
« Port-Said	«	23	«	

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk.	12.—	po ton.	dugah
« Cette	«	12·75	« «	«
« Bordeaux	«	13·—	« «	«
« Marsilju	«	13·—	« «	bordun.
« Cette	«	13.—	« «	«
« Port-Vendres	«	13.—	« «	«
,, Algeriju	,,	26	po 1100 ,,	unč. mlet.

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk.	11.—	po ton. dugah
,, Bordeaux	,,	15.—	,, ,, ,,
,, Rouen	,,	16	po 1015 klg. brast. drva
,, ,,	,,	24·28	po 1000 lit. vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tu- i inozemstvu.

Dojedrili u:

Trst 23. jun. Betty, Geletić iz Kingstona. Costante, Malabotić iz Leitha. Sloboda, Galalija iz Nikolajeva. 2. jul. Maria S., Nikolić iz Kanea. — *Korčula* 27. jun. Unita Parentà, Suhor iz Taganroga. Rou, Štuk iz Marianopolija. — *Aleksandriju* 22. junija Volunteer, Merlato iz Trsta. 19. Cinta Peranović iz Torre Annunziata. 10. Emilio, Tijanić iz Port-Saida. 19. Giorgio Bošković, Glnović iz Batuma. — *Cheribon* 7. maja. Fiume E., Valčić iz Nove Joske. — *Troon* 25. jun. Cavaliere, Gladulić iz Maryporta. — *Marseilju* 24. jun. Koločep, Kordić iz Catacola. 25. Clita, Crivellari iz Barcellone. 26. Olga B., Bujan iz St. Pierre. 29. Novi Klas, Keršić iz Paraznelosa. — *Belle Isle* 23. jun. Lulgia P., Ferlan iz Martinike. — *Livorno* 24. jun. Devoti Dubrovačkl, Spikuia iz Batuma. — *West Hartlepool* 25. jun. Agostino C., Premudă iz Mobile. — *Novu Jorku* 14. junija. Sospir, Vukasović iz Dominike. — *Aleksandriju* 23. jun. Protetto, Sepić iz Livorna. — *Batum* 13. junij. John, Geletić iz Trsta. — *Filadelfiju* 17. jun. Amelia, Kiselić iz Barbadoesa. — *Boston* (Sjed. Drž.) 17. jun. Ararat, Kršalja iz Barbadoesa. — *Leith* 25. jun. Spirito, Kosović iz Philippeville. — *Carigrad* 19. jun. Filadelfin, Poldrugo iz Malte. 21. Otac, Zmajić iz Trsta. 20. Glno, Gjačić iz Marsellje. 25. Antonio S., Nakarl iz Žmirne. 24. Eber, Marčević iz Korčule. — *Buenos Ayres* 28. maja. Maria T., Prosen iz Marsellje. — *Algir* 22. jun. Mario, Štanger iz Trsta. — *Newport-Mon* 27. junija. Metta, Štanger iz Rotterdama. — *Malta* 24. jun. Fratelli F., Tomašić iz Marianopolja.

Odjedrili iz:

Trsta Dalmacija, Sinković za Pirej. Katica, Perušović za Patras. 2. jul. Tea, Nakari za Calcidu. — *Rieke* 20. jun. Venere, Bakić za Cette. 27. Noel, Gjurgjević za Cefalonlju. Enrica, Martinolić za Gzante. 28. Ida B., Botta za Philippeville. — *Montevideo* 22. maja. Maria T., Prosen za Buenos-Ayres. — *Mariupolje* 6. junija. Faran, Rapusan za Marsellju. — *Plymontha* 25. junija. Mala Marica, Busanić za Anversu. Franky, Glabalo za Hamburg. — *Cardiju* 26. jun. Dante, Kozulić za Montevideo. — *Falmouthu* 26. jun. Maratona, Nikolić za Liverpool. — *Barcellone* 21. junija. Clita, Crivellari za Marsellju. — *Belle Isle* 25. junija. Luigia P., Ferlan za Havre. — *Liverpoola* 26. junija. Caterina F., Poskić za Port Natal. — *Falmouthu* 2. jun. Achille F., Perčić za Montreal. — *Havre* 26. junija. Amato Genitore, Stefić za Havanu. — *Anversa* 27. jun. Surto, Segotia za Genuu. — *Cagliaria* 27. jun. Neptun, Vizin za sv. Ivan od Meljine. — *Batuma* 17. jun. Nimrod, Gerolimić za Aleksandriju. — *Marselje* 27. jun. Cvietnidan, Turina za Rieku. — *Carigrada* 22. junija. Otac, Zmajić. Gino Giačić, 25. Antonio S., Nakarl. 28. Olga T., Jurković za Batum. — *Cardiju* 28. jun. Ljubidrag za Montevideo. — *Greenocka* 27. junija. Milan, Vukasović za Novu Jorku. — *Algira* 17. junija. Aquila, Tičas za Novu Orleana. — *Barcellone* 27. jun. Arena, Vidulić za Carigrad. — *Parazuelosa* 20. jun. Novi Klas, Keršić za Marsellju. — *Melbourne* 13. maja. Conte Oscar L., Ragusin za Hamburg. — *Lisbone* 22. jun. Gehon, Kozulić za Greenock. 27. Balkan, žljamin za Novu Jorku.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	43.—	do	for.	48.—
Cukar tučen	»	23.75	»	»	26.75
Ulje za jelo	«	43·—	»	»	48·—
» dalmatinsko	»	43.—	»	»	—.—
» talijansko fino	»	65.—	»	»	90.—
Riža talijanska	»	14.—	»	»	21.—
» indijska		12.—			16.—
Papar Batavia	»	84.50	»	»	85.—
Sakatar Troms	»	31.—	»	»	39.—
Petrolj	»	9.50	»	»	—.—
Mast ovdašnja	»	36.—	»	»	37.—
» engleska	»	50.—	»	»	50.50
Slanina	»	51.50	»	»	52.—
Maslo	»	70.—	»	»	100.—
Loj Dalmat.	»	36.—	»	»	—.—
Naranče puljiž.	»	3.—	»	»	5.50
Rozioli puljiški	»	7.—	»	»	8.—
Limuni mnogo pitani	»	3.—	»	»	6·—
Mandole Dalm. osk.	»	—.—	»	»	—.—
Smokve Calamata	»	12.—	»	»	15.—
Smokve Dalm.	«	12.—	«	«	—.—
Vuna bosanska	»	105.—	»	»	115.—
» dalmatinska		110·—			—·—
» istarska čista osk.		—.—	»	»	—.—
Kože strojene popl.	»	140.—	»	»	145.—
» kravje »	»	165.—	»	»	360.—
» teletje »	»	357.—	»	»	616.—
» surove volovje ovdašnje svježe		48.—	»	»	56.—
» suhe dalmat.		90.—	»	»	115.—
» » teletje		130.—	»	»	175.—
» janjeće 100 komada		70.—	»	»	100.—
Šljive bosan. srbske	»	14.—	»	»	15.—
» hrvatske	»	10.50	»	»	11.—
Pšenica Ugar.	»	9.50	»	»	10.55
Kukuruz vlaški	»	—.—	»	»	—.—
» banatski	»	5.50	»	»	6.—
» hrvatski	»	5.50	»	»	6.—
Vino puljiško		10·—			18·—
» grško		14·20			—·—
» dalmat. transito		10·—			23·—
» istarsko		20·—			—.—

Tršćanska burza

dne 8. julija.

Austrijska pap. renta	for.	82.70	do	for.	82.50
Ugarska » »	»	92 75	»	»	92.50
Ista u zlatu 4%	»	99.15	»	»	98.85
Dionice nar. banke	»	851.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	286.50	»	»	285.50
Talijanska renta	»	95.—	»		94.⅞
London 10 lirah sterlinah	»	124.—	»	»	124 50
Napoleoni	»	9.84.	»	»	9.86.—
C. kr. cekini	»	5.82	»	»	5.84
Državne marke	«	61.10	«	«	61.20
Iete francezke	»	49.15	»	»	49.35
talijanske lire	»	49.—	»	»	49·15

Lutrijski brojevi

od 4. julija.

Trst	69	53	16	23	19
Linc	44	89	18	88	77
Budapest	54	12	37	88	26

dne 8. julija

Prag	24	62	55	20	43
Lavov	40	7	87	69	47
Hermannstadt	73	43	77	31	42

Prodaje se kuća od 3 kata u blizini grada, za obrt sa zemljištem od 93 □ hvata za for. 2400. Ponude na »Ludovika« post-restant, Trst.

Prodaje se „Drogheria“ već više godina upućena na dobrom mjestu. Ponude na «Luka» post restant, Trst.

Dr. Aleksander vitez Koch.

C. nizozemsko-zapadno-indijski zdravstveni častnik u miru. Komander Bolivar-reda

Homöopat

ordinira danomice od 3—4 sata. Via Nuova broj 11. 6—1

Sveukupnog liečničtva doktor

P. T. Xidias

specialist za kožne i tajne bolesti stanuje Via della Caserma br. 3. I. p. i ordinira danomice od 12—2 sata.

Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lijek po dr. Mališu smatrati kano patvoren

Cvet proti trzanju,

po dr. Mališu,

je odlučno najbolji lijek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *cvieet* (Obranb. znamka) *proti trzanju po dr. Mališu uz priloženo znamenje; 1. staklenica 50 novč.*

Zahvala.

Gospodinu **J. pl. Trnkoczyju,** ljekaru u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razne domaće liekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, sjetim se na **Vaš dr. Mališa kostoboljni lijek za 50 novč.**, te si ga odmah naručim. I u istinu imao je **čudovit uspjeh** da se je majka nakon što ga je kroz vrieme upotrebljavala posve **teških bolih oslobodila.** Punim osvjedočenjem **priznajem dakle dr. Mališev kostoboljni cviet** kano izvrstan lijek te ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti **preporučam.** Vašoj blagorodnosti izričem pako **najsrdačnija hvala;** svim štovanjem.

Franc Jug,

52—18 posjednik u Šmarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kraniski,

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, prsnoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 50 nvč. Korisatniji nego li svi u trgovini se nalazeći siropi.

krv čisteće kruglјice c. kr. povl.,

nebi smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kad glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrnjih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč. Ispod jednog zavitka se poštom ne odpravlja.

Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano **osobito uspješne** pripoznate, imade uviek **čiste** u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem. Adressa je:

Lekarna Trnkoczya
na mestnem trgu u **Ljubljani.**

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—13

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cieno košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive · čistilo za noge, sagove; klate svakovrsti; povoštono platno; lonce za ovitije i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

LA FILIALE
della
BANCA UNION
TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l' interesse annuo per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
4 „ „ „ 12 „
4½ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
3¼ % con preavviso di 20 giorni
3½ „ „ „ 40 „
3½ „ „ „ 3 mesi
4 „ „ „ 6 „

Godranno dell' interesse aumentato le lettere in circolazione con 5 giorni di preavviso dal 6 novembre p. a. quelle con 12 giorni dal 13 giorni e quelle con 24 giorni dal 25 novembre a. c.

IN BANCO GIRO

abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d' ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume pei propri correntisti *l' incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d' ogni spesa per essi.**

b) *S' incarica dell' acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d' assegni, cambiali e coupons*, verso ⅛% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l' incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 2—1

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac

odobren po viših oblastih sa dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, čeom il juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajućih zdravotna svojstva, to se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajućih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tek. On čisti polagano, uništuje glijate ublažujući kroničke hrapavosti jetarah, slezena, umanjujući sve malo po malo zastarjele bolesti hemoroidah.

Uzme li se likera danomice, čuva od otrovnih miazmah, proizviručih koli od pokvarena zraka, toli od epidemijah, zato je izvrstan lijek proti *groznici* i proti *koleri.*

Ono pako što sačinjava pravu osobinu likera u zdravstvenoj struci jest, što oslobadja ljude odane srčbi i pokunjenosti od škodnih posliedicah, koje čovječanstvu daje veliki broj nesrećnih.

Zalsta iza malo danah čovjek, koji se služi tim likerom čuti, da mu je povećana životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad.

Da se olakoti kupovanje občinstvu gospodar tvornice osnovao je na široku razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih **kavanah** i **rakijašnicah.**

Piccoli-jeva

želudačna esenca

tokarne **Piccoli-ja** »pri angelu« na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, hemerojide, zlatenicu, migrene, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djece.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani!

Vaša želudačna esenca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, čutim polagšanje i zboljšanje.

Josip Sovdat, župnik, Kamnje, pošta Črnice.

Ovdje valja izreka »Čast zaslužku«. Vaša želudačna esenca, koju sam je i mnogo drugih bolnikah rabio u bolesti, je uprav čudovite moći, osobito kod želudačnih bolestih.

A. Lupetina, župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrdjuju, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i prečudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komad da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence kojih imam uviek nekolitko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirrheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi delavnih čutilah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santoninske; (kolešci proti glistam) izkušono zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadičah 60 nvč. 1000 komadičah 5 for.

Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, pranim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Zeliščni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i plućnim bolestim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd Odrašćeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan. djeca toliko žličice. Staklenica 36 n.

Tu navedene, kako sva druga ozdravlja se uviek frške dobe u lekarni 30—26

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz poslanje iznosa.

Zaloge u Trstu su u lekarnah pl. Leutenburg, Foraboschi, Prendini, Ravasini i Zanetti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

TKANINE

za odiela koja se peru

u ostancih od 6 do 7 metarah za podpuna muška odiela u modernih bojah, razpošilja se pouzetjem 13—4

I ostanak za for. **3·50**

L. STORCH u BRNU

ogledci badava i franko.

Odlikovan „Specialitet" P. Slocovich-a

Ljekarna „Alla Marina"

Elisir Kina Kina, izvrstan lijek kod slabine želudca i može služiti kano pomoćno sredstvo kod močvarnih groznicah, kod neprobavljivosti želudca i trbušne slinavice itd. Cieno velikoj staklenici 60 novč., malenoj 40 novč.

Elisir Kina-Kina sa željezom, koji popravlja sastavinu krvi, bliedoću i pomanjkanje krvi, bieli cviet kod ženah itd. Cieno staklenice 60 novč.

Naručbe uz pouzetje obavljaju se kretom pošte. 30—33

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosiljskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 3%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 2½, ¼ kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermannstadt, Innsbruck, Clelovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devisah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ¼, ⅛% provizije.

Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjesaca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povećе iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—26

Budimska gorčica.

Preporučuju se od najprvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domaćih, kano najuspješnije djelujuću vodu gorčicu za čišćenje krvi i za blago čišćenje želudca. — Može se uviek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom — vodom i lekarnah.

Vlastnici braća

Lozer v Trstu.

20—9

Nova
ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—16

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela cheviot od f. 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se nebroje konkurence.

Takodjer na obroke.

Zahtjevajte na obroke

Zahtjevajte na obroke

Prašak za prsa

Nekašlji više

Izvrstan lijek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katarralnim manam. 48—28

Škatulja sa naputkom po 80 n. dobiva se u lekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.

Šibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekašlji više

The Singer Manufacturing & Co
NOVA JORK
samo za
JEDAN FORINT

na čedan može se dobiti šivaću makinu «Singer original». bez povišenja ciene. Garancija 5 god. Poduka u kući badava.

The Singer Manufacturing & Co
Corso, Palazzo Salem.

Igle za makinu «Singer» 3 novč. komad, ducet 30 novč. 3—10

Source Romaine

(Rimski zdenac)

Najizvrstnija i najzdravija voda za stol. Naravska pjeneća mineralna voda. Centralno skladište za Austro Ugarsku i za izlok kod

G. B. ROVELLI, Via Lazzaretto vecchio 10, TRST.

Source Romaine
(Rimski zdenac) 10—2

Veliko skladište **šivaćih strojevah** izvornih; za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajah,** koje nije moguće razbiti a sigurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej,** finih i prostih. za objesiti i za prenašati. 48—10

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve,** sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se poprave svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH-A

TRST, Via Acquedotto broj 23.

Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Ciene nebroje se konkurence.

Podpisani časte se obaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osiguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovoje **tvornicu**

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče «veoma nizkih cienah». Izradjuju se pečati kojegod drago podobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice. Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dlonice itd. 48—27

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

Velika partija
ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

B. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2—1

Velika partija
odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za ciele muške odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju za marku od 10 nvč.

Prosto od carine.

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u velikom izboru kod

po 35. for. s mramorom.

po 85 for. s mramorom

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—1 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

Tiskom V. Dolenca.

Broj 29. U Trstu 16. julija 1885. Godina XV.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Posl.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

POZIV NA PREDPLATU.

Koncem prošloga mjeseca iztekla je mnogim našim čitaocem predplata, te jih molimo ovim, da istu na dobu obnoviti izvole. Opominjemo ujedno sve naše dužnike, da učine čim prije svoju dužnost, da uzmognemo i mi velike troškove podmiriti. Ciena listu je na čelu.

Novci neka se šalju jedino poštarskom naputnicom.

Za drugo poletje tiskati ćemo nove naslove te upozorujemo ovim naše predplatnike, da nam na vrieme jave ako žele kakovu promjenu u naslovu. **Uprava «Naše Sloge».**

Vapaj za mirom.

IV.

Borba a usljed ove nemiri započeli su — po sudu poreckih političarah — prisilnim pohrvaćivanjem pučkih škola u Istri. Dok nisu Hrvati — dakako dotepeni iz Zagreba i Ljubljane — počeli «proti želji i volji» puka pohrvaćivat njegove škole; dok se je u pučkih školah orio jedino spasujući jezik naših kulturonosacah, dotle je vladao u pokrajini red i mir. Ovako umuju naši narodni protivnici.

Spomenuli smo u prošlih člancih, kako stojimo sa hrvatskimi pučkimi školami u Istri. Tko nam nevjeruje, neka uzme u ruke statistiku i izvješće zem. odbora o pučkom školstvu u Istri pa će se lasno osvjedočiti, da se nanaša u pogledu školstva silna nepravda našemu narodu.

U novije vrieme bijahu doduše otvorene nekoje hrvatske ili dvojezične pučke škole, nu to se postiglo nakon dugotrajnog moljakanja i velikih naporah od strane puka, dotično njegovog zastupstva. O kakovom prisilnom pohrvaćivanju naših školah, može govoriti jedino strašću i osvetom zaslepljeno stvorenje.

Koliko se je boriti našim obćinam ili podobćinam dok postignu koju narodnu školu, ili uvedu hrvatski jezik u jur otvorene i prisilno potalijančene škole, pružaju nam ričite dokaze škole u Lovranu, Opatiji, Nerezinah, Draguću itd. itd. Kako nam idu na ruku naši gospodari u pučkoj prosvieti, pokazali su nedavno njihovi skutonoše u Lošinju junačkim činom, *zamjeniv u pučkoj školi hrvatski jezik sa njemačkim!*

Vaše jadikovke na nikakav ili slab uspjeh u pučkih potalijančenih školah, nisu zaisto izpravne i bezrazložne, nu vi nećete, da uvidite, koji li je pravi razlog tomu neuspjehu. Potrudite se gospodo porečka u pučke škole vašeg kotara, pak zapitajte pojedine učitelje, zašto djeca nenapreduju u nauci, ovo naše glave, ako vam neće većina učiteljah, da nemože biti govora o napredku, jer djeca nerazumiju učitelja i obratno. Naći ćete dapače i takovih učiteljah, koji kažu javno svojim učenikom: **«ajte doma, neka vas majka nauči talijanski, pak tada dojdite u školu.**

Može li se dakle očekivat uz ovakve obstojnosti ikakav uspjeh u pučkoj »prisilno« talijanskoj školi? Može li biti govora o kakovom »prisilnom« pohrvaćivanju pučkih školah u onih mjestih, gdje stanuju sgoljni Hrvati? Takove zaključke mogu stvarati jedino bolestni moždjani.

Porečki list, želeći na put stati tomu zlu, t. j. »prisilnom« pohrvaćivanju školah, savjetuje svojim gospodarom, da se makar i pravednim i zakonitim zahtjevom Hrvatah, obzirom na pučko školstvo, nezadovolji i to radi slabih novčanih sredstvah. Zaisto plemenit savjet! Hrvat neka plaća školske namete kao i Talijan, Hrvat neka nosi sve državne i zemaljske terete al on nesmije da uživa od svojeg novca ništa, a najmanje blagodat pučke škole! Za šaku Talijanah valja otvarat svuda škole, radi dvojice ili trojice Krnjelah treba žrtvovati stotinu hrvatske djece, za talijansko školstvo mora se izdat makar i posljednji zemaljski novčić a kad pita stotina hrvatske djece narodnu školu, odgovori njim se jednostavno: *za vas neima u zemaljskoj blagajni novacah.* Pak da nisu naši susjedi pravedni i velikodušni?

Osim »prisilnog« pohrvaćivanja školah, kvari račune našoj gospodi i ona »rak-rana» u slici *obezobraznog, državotog, fanatičkog i buntovničkog svećenstva«.* Dok se neobuzda ovakovo svećenstvo, neima nade, da će se borba, koja se godine i godine podržaje, mirno svršiti«. I zaista neće. Dok budete vi ovako gnjusnim oružjem pobijali protivnike, dok se bude toli nepristojno ružilo i grdilo naše rodoljubno svećenstvo, uzaludan vam je svaki uzdisaj za primirjem ili mirom. Dapače, mi očekujemo od našeg prevriednog svećenstva, da će i u buduće čvrsto i postojano stajati na braniku narodnih naših svetinjah, da će i nadalje ričju i činom podpomagati istarskoga patnika; da će uzornim svojim ponašanjem, požrtvovnim i rodoljubnim radom prednjačiti svim ostalim stališom u pokrajini. Hoćete li plemenitije osvete gospodo svećenici-rodoljubi? Dà, ovako i nikako drugače smijete se osvećivati onim poganim crniteljem vašeg poštenog obraza.

Na ovom trnovitom putu čeka Vas harnost budućih koljenah a neće zaisto na Vas zaboraviti niti Onaj, koji uvjek nagradjuje novoljno i progonjeno.

Stupajuć ovom stazom, nećete doći u sukob niti sa vladom niti sa Vašimi predstojnici, koje uzalud — jer nepravedno — na pomoć pozivlju Vaši i narodni dušmani.

Da nije moguće na čisto izaći gospodi okolo poreckog lista sa našim svećenstvom, rado vjerujemo, jer se s njimi nesmije i nemože nijedan pravedan i pošten svećenik bratimiti. Zlobna je pako i drzovito izmišljotina onog lista, da naši svećenici križarsku tobož vojsku napovjedaju proti Talijanom. Oni podučavaju i savjetuju narod, da se čuva ljudih, kojim je Bog trbuh a jasla domovina; muževah, koji rade tajno i javno o glavi našemu narodu. Smješno je vaše farizejstvo, dočim proglasujete, kako se sramite za nepristojna djela, koja počinja naše svećenstvo i kojimi da se obezčašćuje sv. vjera, oltari i crkve. Ta vi se nemožete više niti za vlastita vam nedjela stiditi, a kamo li biste se stidili za nedjela drugih! Vi ste već davno izgubili i posljednju iskru srama i stida.

Varate se ljuto ako mislite, da su ordinarijati malodušni a vlada nemarna napram tobožnjem političkom i moralnom prevratu svećenstva. Koli ordinarijati toli vlada jesu i moraju biti gluhi na vaše lude i podle denuncijacije; koli crkvene toli političke oblasti nemogu se nikako odazvati vašoj nepravednoj želji. Zaludan vam je dakle svaki vapaj za pomoćju, tà

PODLISTAK.

Lošinj, Resikovo lipnja 1885.

Iz Trsta banuo parobrod, do hipa prosuo svoje putnike na rivu, hitrim skokom osvanu pred Haridom Ćyork! Ho! oh! dobro došao; priskoči pododborčić »nespašene,« stišću ruke, suhi pratioi pucaju; brk se dere o brk, no kako je? Benone! U zapadnoj Istri vittoria immorale u iztočnoj morale. Za pobjedu na istoku hvala meni, a na zapadu hvala Šandru! Viva l'It... a! Al tamo med gledaoci zagrohoće duboki smjeh. Tko se ono ruga? gnjevno se okrenu Ćyork; il prete? Ajbo, ono je vražji Barbon! Oblatjeli oni, dell'Italia, malo ovamo, malo onamo, a pak buona notte, Ćyork je trudan, mora na počinak.

Uvalio se u krevet, naslonio glavu na lovorike, sabrane po Istri-u slavnoj borbi sa hrvatskimi popovi! Da spim! Al ne! Pred zatvorenima očima plešu mu »profilia popi. Maledetti preti! Jest ja sam jih mislio razplašit mojimi profili, a oni tiho, šute, nitko mi neodgovara, reć bi da do mene i do cele naše Istrie ništa ne drže. Pak eto svi proti nam. I onaj iz Suska i onaj iz Čunskoga per l'anima di Garibaldi. Ni u Cresu ni na Krku da bi ni vražji bilo za nas. Oh šteta što nisam još prokurator di stato kod tribunala! Ja bih činio te popove mangiar more e caco.r sangue, kao što kaže naš Vidul.

Al neka, pisat ću tužbe, tamo su naši, svjedoci će bit naši, pak nek se popi okapaju i nek se utiču u Beč do Lapenne! Ha! ha! Tim hladilom stišan, ukriepljen, dobri naš Ćyorkić zaspao.

Jedva ga san pokopio već sanja: Eno ga u Baški: Kume bašćanine, eto ti for. 5 za glas, reci i drugim . . . Ca vi mislite, da ću še ja prodat ža pet fiurini? dajte je komu god vašemu bratucedu, da še naji žnate!

Promjeni se prizor, Ćyork se penje na njeki brzojavni kolac kod Krka, te viče u žicu: Dr. Adamo, Pisino — Mande me Pistria. Pa do hipa žica tipka, tik, tak, tike tak . . . 700 fr. Dr. Adamo, vraga to je malo 7000 treba! Opet iz Pazina, tike tak, tike tak — basta 700, dojdite odmah u Pazin u Iztočnoj nas je vrag uzeo, doletite spasit zapadnu Istru. Hitro skoči s pala, te bježi kroz slavni ćuški grad, jednu ruku podao, sve onako bježeć Todoru, drugu Monšior Antoniu, pak dru šepu, eto ga na moru, skoči u ladju. Al što će s kožami što jih je nakupovao po otoku, no neka budu Atili. Voghe—Addio! Tart. više za njim: šaludi il mio smigo di casa, el signor Tiberio! Al sad se sve iz daleka stiču oko njega, njekakve ljudesine, suhe i debele, svim je oko vrata kolarin u dugih su flajdah, u talarih u kotah, svi mu mašu, tko s kvadratom, tko s brevijarom i štolom se na njega zaliću. Jedan mu se sasvim približi te mu zavliče na uho: Drio il canton! te se na jednoj nozi okrene a na ledjih mu crveno napisano: »Freigesprochen« . . . Maledetto prete!

A tko je ono? debeo je, oštro gleda, srdito mu prieti paštoralom. Joj! ono je biskup, jest onaj što je umro! Paštoral se priklanja do Ćyorkove lubanje, a biskup progovara: one hiljade a? je li? Sve množtvo utvarah udri u čudo oh! oh! koliko hiljada forinti? Viva il Dottore!

Dalje ne može, Ćyork se prenu! Oh maledetti, maledetti preti! Ja ću vas, allons, mano al profili i pišimo tužbe. U zoru opet zaspi, sad mu se sanja, da piše Mazzinu list: Kad budemo sjedinjeni najprije ćemo povješat sve popove! Još nedopisao, al eto doleti pred njega Mazzini sam: Što ti neznaš, da sam ja umro? Ovamo na ovomu svietu, preko groba su odredili, da će se morat najprije povješat svi »scempii« a pak onda popi. Pazi »scempio« na koga je prvo red? Pozdravljate Oberdank! Daj, daj promisli malo prije nego napišeš i nego zaprietiš. Ti znaš kako je ono bilo lani kod one fraje u Osoru! Nemisli, da svi misle, da ste vi čisti!

Ćyork se probudi oda sna, sav je u znoju, a glava ga drma ko da je mahnit.

Joj, joj, moj Ćyorkiću, complimenti. U Baški onaj mačak »šantić« utekao na gredu i glodje sir. Nadzornik kuće prieti mu novom metlom, a! moj maco reži i glodje i pogleda tamo u Poreč. Lieporieč! Dobrih nam dajete izgledah gospodo rešadi! Za sad s Bogom, pozdravlja te sa Rešikova, tvoj susjed

Pizzighinich. 66

dječinskim vašim jadikovkam za redom i mirom, smije se svatko razborit.

Mir i red će opet nastati u pokrajini. U toj nadi podkrepljuje nas naše sveto pravo i carski zakon; nu nesanjajte o miru, kakovog ste uživali, dočim ste našeg biednog kmeta tlačili i mrovarili a on jadnik šutio, trpio i *mirovao*. Mir će nastati tekar tada, kad nebude više u Istri roba i gospodara; tekar onda, kad nebude gospode i »šćavah«. Kad budu Slaveni Istre uživali ista prava, bilo u crkvi, školi ili u uredu, koja uživaju Talijani, tada će nastupiti opet mir, nu dok si toga Slaveni neizvojuju, neima niti govora o primirju ili miru. Do vas je gospodo porečka, da nastupi u zemlji čim prije pošten mir.

DOPISI.

Iz Buzeta. (Gospodinu dopisniku lažitorbe Istre od 4. julija broj 186). Neki dopisnik ovoga gradića, koji već *odavna* muti mir u ovoj župi, *svojom navadnom* drzovitošću i nesravnjivom bezsramnošću predbacuje njegovu protivniku, da u svojem dopisu nije htjeo navlaš navesti zbivši se događaj «o porezanom repu» konja Fabrisa u štali ovdašnjeg župnika-dekana, pa prinjeđuje u svojem svetom gnjevu, kao da tobože nezna, koji bi čovjek od njegove stranke, takova šta mogao učiniti onako himbeno: »Questo fatto avvenne anche nei giorni delle elezioni, e si notì che il Fabris votò la lista cittadina. E chi mai potrebbe essere quello scimunito non meno che malizioso, che in casa del parroco-decano commise una tale nefandità ...(vendetta veramente sporca!).. Questo è affare del giudizio penale, il quale ha incominciato diggià il relativo processo...« — Iz ovog plitkoumnog i još više zlobnog piskaranja, koje *navadni* buzetski dopisnik prisiliti čitateljstvo, da zaključi, da je ono »vitežko djelo taljanske kulture« učinjeno ili od svećenstva, koje je onih danah boravilo kod g. dekana ili od čovjeka hrvatske stranke!

Gospodine dopisničić ako vam iskra poštenja tinja u vašem razrovanom srcu, kažite nam: jeli ste po duševnosti pisao gorespomenute rieči? Nipošto, nipošto! Ta vaše krtove oči, vaše bliedo iznureno lice vaše . . . oduvaju onu vašu liepu dušu, koja se zrcali u vašim tolikim i tolikim lažnim dopisima! Jeli moguće, da vi kao prva inteligencija u gradiću Buzetu (takvim bo se u vašoj tikvi držite) niste vidio i čuo što je Buzetska fakinčad početkom i snovala proti ovdješnjem sigurno, u tom poslu sasvime nedužnom nadžupniku, kojeg vi bezobrazno i bez svakog uzroka ernito i klevećete već dobra dva ljeta su glasilu istransko-taljanske bruture? Da, da prijatelju! oni koji su g. dekanu kamenje u kuću i vrt bacali, oni koji su za njim i drugim svećenicima hrkali, vikali, pljuvali, kamenje bacali, oni koji su na najgadniji način Boga, svetce, cara i svećenike uvredjivali, oni koji su malašnu djecu školsku učili »sablazne pjesme« pjevati po cielom Buzetu po danu i po noći bez da bi se bio ni maknuo g. načelnik, koj je prvi pozvan, da drži mir, onakva fakinčad g. dopisniče, koja je pred nekoliko mjeseci konju, na kojem je jašio g. c. kr. školski nadzornik Spinčić takodjer rep prikratila, onakva velim Buzetska fakinčad je i ovo posledanje djelo učinila!

O tom nesumnjaju ni vaši sumišljenici, o tom nesumnjate ni vi a pisati hoćete tako, samo da bude rogobora i škandala, samo da možete na svećenike i druge nedužne ljude, koji vam nisu nikad zla učinili, navaljivati i psovati. Ako je to za vas plemenito djelo —. neka vam! Ja vas nemogu nego sažaljivati! Napokon velim s vami i ja glasno i jasno, da spomenuto djelo je mogao učiniti samo jedan »scimunito e malizioso« koji sigurno nije nit svećenik nit Slavjan ali vjerujte mi i nemojte zaboraviti, da je »ancor più scimunito ed ancor più malizioso« onaj, koj bez svakog temelja protiv svome nutarnjem osvjedočonju, pripisuje nedužnim, neporočnim ljudem takove stvari. To su već hajdučki nasrtaji na tudje poštenje!

Iz srednje Istre. Na 6, 7. i 8. ovog mjeseca obavili su se u Žminju izbori novog občinskog zastupstva. Pri izborih III. i II. tiela karnjelsko-šarenjačka stranka nije učestvovala niti se mješala, Narodna stranka, spomenuv se izjave dičnoga g. dra. Vitezića, našega vriednog zastupnika na carevinskom viću, uvršćene u »Slogi« dne 4. junija o. g. br. 23, skoči na noge na obranu svojih pravah i da se otrese tudjeg skrbničtva, te da njoj bude na tom putu moguće podupirati ga u njegovom nastojanju glede poboljšanja materijalnog blagostanja i ublaženju nevolje težačkog stališa u Istri. Naša stranka pobjedi u ovih tielih bez napora osobita.

Pri izboru I. tiela III na 8. ovog mjeseca protivnici opaziv, da dolazi malo seljačkih biračah, počeli se mješati i učestvovati i glasovaše, ne za svoju gospodsku stranku, da li za nekoje kmete, koji kod puku neimadu nikakovog ugleda. Smatrajuć narodna stranka taj njihov podli postupak, svojom sramotom, napne svoje sile te jih hametom porazi i odnese i treći dan slavnu pobjedu, a oni ostali pokunjeni i dugim nosom. Bog dao! da bi i ostale istarske občine sljedile Vitezićev naputak i primjer žminjskih narodnjakah te se otresle tudjega skrbničtva.

Od 24 izabranih narodnih zastupnikah, jesu 21 iz sela, a tri iz grada. Medju njimi imade 12, koji znadu čitati i pisati hrvatski; 10 je predbrojenih na »Našu Slogu«, a 8 upisanih u družtvo »sv. Jeronima«. Što će na to porečka blebetuša? Jadikovati i po svojem naše prvake ogovarati i napadati. Milo nam ju je, jer se bojimo, da od jada orkne. Sgražamo se i mi kad promišljamo, kako se narivava poračkom presvjetlomu biskupu onaj smradni list, koj uvjek njegove neutrudljive pomoćnike u vinogradu gospodinovu grdi i napada, te zato njemu i njima sramotu čini, a njegovim vjernim na sablazan služi. Nu to nek bude mimogred rečeno; vratimo se radje na naš predmet.

Čudimo se što se nisu žminjske gospoda mješala na 6 i 7 ovog mjeseca kod izbora III. i II. tiela, i što nisu birali kod izbora I. tiela na 8 ist. m. sami sebe, nego same kmete, u koje puk neimade nikakovog povjerenja.

Zli jezici govore, da su to učinili zato, što su bili uvjereni, da će sami propasti. Opet drugi vele, da medju njimi nije bilo sloge, jer su kornjeli hotjeli imati kornjela, a šarenjaci svog šarenjaka za podestata; govori se, da su se složili u tom, da pod globom od 100 f. neima nitko od njih mješati se pri izborih, nitko izabran biti zastupnikom, a za slučaj ako bi tko od njih izabran bio, imade položiti čast zastupnika. Opet treći kažu; da pošto su pred dviemi leti tražili lječnika po cieloj Europi po njihovoj ćudi, opredjelilv mu iz občinske blagajne prije 500 pak 600 najzad 800 f. godišnjo plaće, i videć da je nemoguće ovu svotu točno plaćati bez obteretiti občinu dugom; stoga su u stisci odlučili, radje odstupiti, nego sramotno odpraviti lječnika.

Drugi napokon kažu, da pošto je uprava občinska u neredu, blagajna uvjek prazna, občina zadužena, imajući osim drugim i svojim siromašnim kmetom povratiti 1800 f., što su pod pretnjom globe morali izplatiti za sjeme njima podieljeno god. 1880, odlučili radje odstupiti nego sramotno kmetom ugoditi, ostavljajuć ovo težko pitanje da rieši novo zastupstvo.

Nekoji tvrde, da su oni u svojoj sjednici zaključili graditi cestu od Žminja do S. Ivanca, koja je jur naertana, izmjerena i razdieljena medju kmete polag plaćila poreza, da ju na rabotu dielaju, nu uvidiv, da su skoro svi kmeti tomu suprotivni te da bi ta gradnja njima mnogo brige i muke zadala, više jih još omrazila kmetom, odluče odstupiti, ostavljajuć i ovu težku zadaću, da rieši novo zastupstvo. Oni znadu, da će gradnja ove ceste uz toliku opornost kmetsku, služiti njima za najbolje sredstvo osvete, da uzmognu omraziti seljakom narodne novo-izabrane zastupnike te buniti narod proti istim.

Što su pak birali pri izboru I. tiela nekoje kmete bez ugleda, vele zli jezici, da su to učinili na mig nekoje gospode političkog taljanskog družtva, da se tako po njihovom sudu osvete seljakom i pogrde narodnjake. Bilo kako mu drago istina nepobitna jest, da su narodnjaci pobjedili, a Kernjelo - Šarenjaci ružno propali.

Iz Jelšanah.*) mjeseca junija. — Na vazmeni ponedeljak priredila je naša »Narodna Čitaonica« večernu zabavu sa prilično zanimivim sporedom. Čitaonica postojala je već čitavu godinu danah, a ne da bi podala znaka života. Al na uzkrsni ponedeljak probudila se je iz mrtvila te položila čvrst temelj, na kojem će tvrdo stati, narodnu svjest buditi te zapušte nomu puku bolju budućnost kršiti.

U 7 satih na večer počeli su se gostovi sabirati, a u kratko vrieme bili su svi prostori u «Čitaonici» napunjeni. Tu si vidio rodoljubne Bistričane zastupane svimi staležji; nije jih plašilo ni kišovito vrieme ni slabi putevi, da prisustvuje preporodu «Čitaonice; tu si vidio zastupanu i domaću inteligenciju, da i isti seljaci sabrali se sa svojimi krieskimi sinovi i nadobudnimi kćerkami, da vide zabavu, koju priredjuje družtvo iz njih niklo, da se nagledaju poštenih i otvorenih licah onih muževah, koji su pripravni sve žrtvovati za boljak mile jim domovine. Počastio nas i zastupnik naroda g. S. Jenko, kojega nije mogla ni bura, ni kiša, a još manje daleki i slabi put zadržati, da prisustvuje svečanosti, koja se je vršila u skromnih Jelšanah.

Počme s pored. G. Jv. Makarović kratkim a jezgrovitim govorom pozdravi gostove. Pokaže jim u kratko zadaću «Čitaonice», njezin rad, te zanoli prisutne, da podpiru svoje narodno čedo čim više mogu: ta zajedno moramo raditi, zajedno se truditi, da zajedno i pled poberemo! — Zatim prešlo se na pjevanje. Pjesma za pjesmom odpjevala se tako točno, da se je zbilja čemu čuditi bilo; u tako kratko vrieme, a toliko postići! Sa osobitom točnošću odpjevali su naši dični pjevači-seljaci težki, ali krasni zbor: «Hrvaticam». Osobita hvala za to ide revnomu pjevovodji g. J. M., koji jih je do takve savršenosti doveo. Takvimi silami moguće je u Jelšanah mnogo postići.

Dodje red na deklamacije. Umiljatim, a ujedno krepkim glasom prikazala nam je gdjica. H. Irman «Slovensku junakinju», koja znade za narod i svoju čast radje umrieti, nego u robstvu uz turskoga pašu ugodno živeti. Sveobće povladjivanje dokazalo je, da je gospodjica svoju zadaću dobro riešila: Tone Indrov prikazao nam je zatim «Pepeliničnu noć.» Puk za pukom bliža se svećeniku, da mu popepeli čelo pepelom, znakom ništavosti. Na zadnje dodje četa siromašnoga i tlačenoga roda te klekne pred svećenika, da i njega pospe pepelom. Nu on opazi svoj narod, a ruka njegova nemože, da ga za smrt označi. Čvrstim glasom zapovjeda mu, da se digne, a zajedno ga blagoslovi za bolju budućnost.

Program bio je svršen sa tombolom i improviziranom šaljivom lecitacijom. Dobitke darovali su darežljivi domaćine, a tako nemalo pomogli blagajni čitaoničkoj. Osobito darežljiv bio je g. Pip, koji je nemalo pripomogao, da zabava dobro izpade. Po tomboli bila je skupna večera uz prijateljske razgovore, a pjevači pjevali su medjutim narodne pjesme, koje su se svim jako dopale. Po večeri počeo je mladji naraštaj plesati te se zabavljao do 4 satah u jutro.

Zabava dakle izpala je nad sve očekivanje, a «Čitaonica» je time pokazala, da može eve postići, samo ako članovi uztrajno i složno rade. K zabavi stigao je i telegram iz Križavca: «Pozdrava svim plemenitim gostom! Živila Sloga! — Iskra», koji je bio veoma radostno primljen sa živio-klici na g. Jos. Iskru, koji, premda daleko, uvjek se rado miloga si zavičaja, sjeća te svaki njegov napredak pomnim okom prati, pak i «Čitaonici», novinami dobru pomoć pruža. Ugledali se i drugi u njega!

Da uzmogne «Čitaonica» više puta slične zabave priredjivati, stvorilo se je pjevačko družtvo: «Jelšanski slavec», koji će svojimi izleti narodnu svjest buditi i za lieno pjevanje se brinuti, Prvi častni član tomu družtvu je veleuč. g. Vjekoslav Spinčić, zastupnik naroda. Tako je ipak i našoj občini počela već jednom zora pucati, počela je i ona napredovati uz ostalu slavensku braću. Dao Bože, da joj budu putevi uvjek gladki!

Tonelo.

*) Slučajno zakasnilo. Ured.

Pogled po svietu.

U Trstu, 15. julija 1885.

Otvorenje bečke zastupničke kuće — kako novine javljaju — slieditiće već polovicom septembra. Dakako da još nisu svršili razno tumačiti stranke na saboru, sve se ipak dade svesti na jedan zaključak. A taj je, da se stranke nisu mnogo promjenile, i da su pooštrile svoje oružje za predstojeću parlamentarnu borbu.

Velike poplave i nevremena javljaju iz Galicije, dapače govore, da su usjevi podpunoma postradali.

Italijani-autonomaši iz Dalmacije proturali su u sviet senzacijonalnu viest, da naime tamošnji namjestnik Jovanović misli otići u penziju — a na njegovo mjesto postavljaju već Pokornyja, pomorskoga admirala kod carske mornarice; viest je koliko se do sada znade, posvema izmišljena i bez temelja.

Magjari se trse, da učvrste prijateljstvo sa Hrvati, toga radi pripravili su velike ovacije onoj nekolicini poluslužbenih ljudih, koji su u nedelju došli u Peštu posebnim vlakom. Službene magjarske novine pune su liepih riečih, koje ovom prilikom rek bi previše bratski odišu. — Mora se ipak priznati, da Hrvatska nije previše k srdcu primila tu izložbu, jer nije ni onako zastupana, koštobje pred 3 godine u Trstu.

Najviše govore novine o govoru što ga izustio priestolonasliednik Rudolf prigodom pohoda tamošnje izložbe. Carević Rudolf toplo zauzimajući se za blagostanje austrijske industrije, pozdravio je srdačno u obće procvat industrije.

U Parizu pripravljaju se na izbornu borbu, koja obično u Francezkoj biva žestoka. Razne stranke izdavaju svoje proglase. Radikalci se čvrsto drže i očekivat će promjenah u cieloj francezkoj politici.

U Španjolskoj sve ide na gore. Ta zemlja, kako javljaju listovi, baš je u nesretnom stanju, jer s jedne strane kolera sve više zauzimlje mah, a s druge strane velike nepritike proizročuju anarhisti i republikanci. Javlja se, da se je kolera pojavila takodjer u Francezkoj.

Pogovori o miru medju Rusijom i Englezkom dobro napreduju i pod novim ministarstvom englezkim.

U Englezkoj sve većma odkrivaju nove dokaze, da ocrne vladu liberalnoga ministarstva u Egiptu, dapače vele, da je Granville uzrokom Gordonove smrti.

Glas, da nije Mahdi umro, neobistinuje se. U Egiptu po nalogu novoga ministarstva, ostaju sve čete englezke.

Drugčije nikakve osobite promjene u politici.

Franina i Jurina.

Fr. Čuješ Jure, ča bliš ti rekal, po čemu se najlagje spozna čoveka; ki se j' napil talijanske kulturi?

Jur. Ha, po dele ai besede.

Fr. Tako čuj, kako znaju Labinjski šarenjaki lepe napitnice delat pak. sudi i njih po dele ai po besede. Sada čuj:
»Io parlo da cani e gatti,
Mer. . .per i Croatie.

Jur. Ala ta je fina! Tu bi mogla štampat porečka baba na čelo.

Fr. Čuj još jednu:
»Vojo bever ancor ogni occhio un par
In malora il tabor di Lindara.

Jur. Ki bi rekal, da imaju ti naši Labinjci tako fine tikve? Škoda da nepoznaju onu našu zdravicu, ka govori da:
»Magarska trumbesa
Ne čuju nebesa«,

Različite viesti.

Na temelju zakona za Istru imalo bi se svake tri godine obnoviti občinsko zastupstvo. Usuprot tomu jasnomu slovu zakona upravlja občinom Buzet već šestu godinu jedno te isto zastupstvo: Još mjeseca maja 1884. obavio se je novi izbor zastupstva, a evo prošla je godina i dva mjeseca a još se nije zastupstvo konstituiralo. Zašto? *Valjda stoga što je većina zastupnikah hrvatska.*

Občinom bašćanskom (na otoku Krku) upravlja jedno te isto zastupstvo već petu godinu. Uzaludni bijahu svi utoci, molbe i rekursi. *Živila ustavnost!!*

Preložena zabava. Odbor tršćanskoga »Sokola« javlja, da je za 19. t. m. urečenu družtvenu zabavu preložio na kasnije vrieme.

Izvanredna proslava blagdana sv. Jakova. Župni ured sv. Jakova u Trstu javlja posebnimi oglasi, da će ljetos trodnevim crkvenim slavljem proslaviti blagdan sv. apostola Jakova i to dne 24., 25. i 26. t. m. Povod toj osobitoj crkvenoj svečanosti nastao je tim, što su prošle godine sveti ostanci velikoga apostola pronadjeni u španjolskom mjestu Kompostelli.

Razpisane službe. Čitamo u talijanskom službenom listu »Osservatore« natječaj za pučke škole u Milohnići, Polju i Dubašnici sa hrvatskim naukovnim jezikom. Sl. kot. školsko vieće u Lošinju oglasuje svoje natječaje u službenom talijanskom listu za hrvatske učitelje! Ono valjda misli, da kukavno plaćeni pučki učitelji mogu žrtvovati na godinu preko 20 for. za »Osservatore«, da uzmognu doznati za koje otvoreno mjesto. Il se možda razpisuje natječaje namjerom, da nitko za to nedozna?

Mjesto poštara u Opatiji. Pavanateljstvo poštah razpisalo je natječaj na mjesto poštara u našoj krasnoj Opatiji. S poštom združena će biti i brzojavna štacija. Kaucije treba 200 for. Plaća iznašati će 150 for. za potrebe pisarne; za brzajavnu službu 120 for., a 305 for., za dnevnimice trokratno poštarsko občenje između Opatije i Volosk oga. Molbe valja poslati u roku od dvih čedanah poštarskomu i brzojavnomu ravnateljstvu u Trstu.

Izbor občinske uprave u Kastvu. U ponedeljak dne 13 t. m. sastalo se občinsko zastupstvo u Kastvu u prvu sjednicu, da bira načelnika i občinske savjetnike. Načelnikom bi jednoglasno izabran bivši načelnik g. Munić a občinskimi savjetnici isto tako jednoglasno gg. Fran Dukić, Josip Milih Lušljan, Mate Skrobo, Mate Kundić, Martin Hervatin, Mate Serdoč, Mate Čučančić i Anton Lučić Roškić.

Čestitamo iskreno gospodi odabranim a osobito onoj občini, koja je povjerena toli rodoljubnim, poštenim i požrtvovalnim muževom.

»Babin« učenjak. Poznati »Ščavo reša«, izdajica svoga roda, rodom sa naših otokah, koji često piskara u porečkoj babi, i koga ona slavi kano velika učenjaka, zvjezdu na istarsko-talijanskom nebu, oborio se nedavno u istom listu na svoje drugove, učitelje talijanske narodnosti. Predbacuje njim, da su lieni, da slabo napreduju da ništa nerade itd. itd. Gospodin »učenjak« hotio je, kudeći svoje drugova, uzvisiti sama sebe. U svojoj neizmjernoj »učenosti« zaboravio je pako, da će njegovo hvalisanje čitati i njegovi drugovi pa da će se tkogod naći, koji je zavirio u njegovu »učenost« i koji znade što je pšenica a što pljeva. Tako se i dogodilo. U jednom tršćanskom listu — inače prijaznom g. »Ščavu« — obrisao ga neki drug iz Istre onako ljudski, da će ga svakako proći volja i drugi put neraz ložno sebe uzvisivati a druge ponizivati.

Znatiželjni smo, da li će doniesti i porečka »babaa onaj krasni »obrisač« svomu »učenjaku« na uzdarje.

Si benedetto fè cosi. Tako se je odlučio mamiti naše izbornike vižinadski podestat dok ih nije namamio. Čudnovato je pak ono, što je sliedilo iza izbora. Kao stado ovacah, natjera neki junak naše izbornike u krčmu, gdje se je pilo »alle spalle . . .« i tu je taj junak prisilio neke izbornike, da viču »Evviva l'Italia«. Ljudi, koji bijahu prodali već svoje glasove — prodaše i svoje poštenje, sliedeći primjer mutikašah, i njegurno neznajući što viču, jer nepoznavahu jezika, takozvanoga kulturnoga.

Taj junak ipak se domislio, ali na vrieme, da bi ta nespretna komedija mogla kojegagod skupo stojati, jer baš nije sve dozvoljeno tim takozvanim Talijanom, i našao je već lieka proti tomu.

Nudja nekomu vrlomu Hrvatu 1000 f. neka muči, i da tih 1000 for. će mu platiti tkogod ili iz Pazina ili iz Poreča.

Taj Hrvat značajan, odgovori kako treba — da izdajstvu i podmićivanju su vikli Talijani a ne Hrvati, on da neće denuncirati nijednoga, ali da svoga narodnoga poštenja ne prodaje za sve talijansko blago.

Gospodin trgovac učinio je svoju dužnost. Vižinadski junače — *erudimini.*

Uzor-pošte. Tuže nam se predbrojnici iz Fontanah (kot. porečki), da nije nitko od njih primio posljednjeg broja našeg lista. Javljajuć ovo sl. ravnateljstvu poštah, kličemo: živile uzor-pošte u Istri!

Hoće polemiku. Pišu iz Oprtlja: Buba prima sve za suho zlato, samo da je začinjeno kojekakvim smokom »dell'avità trivialità«. Čudnovato! nijednoga nema, koji bi čitao i razumio tu »Našu Slogu« a na njezine istinite i osnovane dokaze, odgovara se bljutavo bez smisla. Jednu podkradenu istinu čitamo u smetenih stavkah dopisnikovih iz Oprtlja, a to je ta, da mi nismo još imali prilike, da naobrazimo našu djecu u našem jeziku. All ta vaša kvaka naići će bajduku, koji je pokrao tudje imanje i denuncirao pokradenoga, da je tomu bajduku nešto pokrao. Svršile se galije u Mljetoh i ako Bog dade i pravica, svršit će i vaše pašovanje.

»Sono furbi per dio! i nostri buoni villici!!«

Ostavljamo vam vaše Portole, ostavljamo vam slavu porečkih babah i umažkih dozotah, all pustite nam na miru naše kućno ognjište, naše sveto hrvatsko ime! Da Hrvati smo, koji u Istri poštenim načinom, znademo osujetiti 800-godišnje tiranstvo i koji smo uzdržali svoju narodnost, koju »babinu« smućeni mozgovi ne pojmo, all će pojmiti doskora — priučit će se i tomu, kao magarac batinam.

Prosi nas jedan čitatelj našeg lista iz Čepića, da izpravimo viest, sadržanu u »Franini i Jurini« u 26. Br. »N. Sl.«, jer da se on nije onako poruglivo izrazio o Hrvatih pošto je i njega mati naučila »illirski ili hrvatski« a tim jezikom, da se i govori u njegovoj obitelji. Prem nije bila u rečenoj viesti imenovana izrično osoba, rado zadovoljanamo g. N. očitujuć u njegovo ime, da on nikad Hrvate nekrsti sa nelipim naslovom »ščavi«.

Izleti u Piran i Kopar. Tršćanska takozvana liberalna (!) družtva poduzela su posljednje dvie nedelje izlete parobrodi u Piran i Kopar. Istarski i tršćanski talijanski listovi kade si izmjenice radi tih izletah i sluve isto kano vanredne političke događaje. Ovimi izleti imalo bi se — po sudu tih plskarah — učvrstiti staro pobratimstvo između »talijanske« Istre i »talijanskoga« Trsta. Njimi bode da uvjere »lahkovjerno« kako u Istri nema drugo narodnosti osim talijanske, i kako je Istra od jednog do drugog kraja »čisto« talijanska pokrajina. Kad bi gospoda izletnici i njihovi prijatelji u Istri mogli činom svoje riači podkriepiti, oni bi zaista preko noći ono tri četvrtine pučanstva Istre pretvorili u »puro sangue« al ovako nepreostaje njim drugo, nego vratiti samih sebe sladkom mišlju: «*L'Istria è tutta nostra*». Ovako sanjaju po prilici »draga braća«, kad se sastaju na onom »svetome« tlu nu kod razstanka, kad ugrije fantazija istarski teran, tad nema onda i veselju ni konca ni kraja. Da ti je vidjeti, kako se kod sličnog razstanka uznosito govori, divno pjeva i urliče. Nakon svakog govora, poslije svakog komada, daje si plemenita družba oduška sa nebeskimi uzklici: *Morte ai Ščavi, me ... a Vitezić e Nabergoj*, fuori Cranzi e Croati!

Neima dakle dvojbe, da su ovakvi izleti od velike političke važnosti osobito za one, koji se sljedećeg danu nesjećaju, gdje su dan prije bili ni što su radili, a jedina njim uspomena od prošlog slavlja silna mamurnost i glavobolja. Medju ove »blažene« spada većina izletnikah i gostiteljah.

Otče budi volja tvoja. Molitvenik nezaboravnoga biskupa Dobrile doživio je još te za života njegovoga, četiri izdanja.

Najposliednje — 4. — bi priredjeno malo prije smrti njegove g. 1881. u 4000 iztisakah.

Blagopokojni biskup, premda u zadnje vrieme shrvan od dugotrajne bolesti, ipak sám priredjivaše novo izdanje, ponukan jedino ljubavju do naroda, iz koga je potekao. A naš narod je i zbilja pokazao, koli mu je mio ovaj zlata vrledni molitvenik; jer u razmjerno kratkom vremenu, od niti četiri podpunih godinah, razpačalo se sve ono 4000 iztisakah, od kojih je — što je dolsta vriedno, da se iztakne — malo više od stotine išlo preko istarske medje. Velika bi zbilja bila šteta, kad bi naš narod ostao bez ove toli mu potrebne a i baš za nj namienjene knjige, za kojom, kao što članom kaže, toliko teži. S toga odlučile prijatelji njegovi novo priudesiti izdanje. Da pak to izpane što savršenije u svakom obziru, umoljavaju se svi naši prijatelji po Istri i drugud, da izvole javiti želje, koje bi slučajno imali glede promjene u obliku, papiru ili u drugom koječem.

Pomorske viesti.

Navli za brodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk.	11 50	po ton.	dugah,
« Cette	«	12.25	» «	«
« Bordeaux	«	15	» «	«
« Maltu	«	14	« «	lesa
« Algerju	«	26	1100	uně. franc.
« Messinu	«	20	1200	« miet.
« Cagliari	«	25	« «	«
« Patras	«	25	« «	«
« Pirej	«	28	« «	«
« Aleksandriju	«	24	1000	
« Port-Said	«	28	«	

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk.	12.—	po ton.	dugah
« Cette	«	12·75	« «	«
« Bordeaux	«	13·—	« «	«
« Marsilju	«	13·—	« «	bordun.
« Cette	«	13.—	« «	«
« Port-Vendres	«	13.—	« «	«
„ Algerju	„	26	po 1100	uně. miet.

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk.	11.—	po ton.	dugah
„ Bordeaux	„	15.—	„	„
„ Rouen	„	16	po 1015 klg.	hrast. drva
„ „	„	24·28	po 1000 lit.	vina.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	42.50	do	for.	43.—
Cukar tučen	«	23.75	»	«	26.75
Ulje za jelo	«	48·—	»	«	48·—
» dalmatinsko	«	42.75	»	«	—.—
» talijansko fino	«	65.—	»	«	90.—
Riža talijanska	«	14.—	»	«	21.—
» tudjska		13.—			16.—
Papar Batavia	«	84.50	»	«	85.—
Bakalar Troms	«	31.—	»	«	39.—
Petrolj	«	9.50	»	«	—.—
Mast ovdašnja	«	37.—	»	«	—.—
» englezka	«	50.—	»	«	50.50
Slanina	«	51.50	»	«	52.—
Masło	«	70.—	»	«	100.—
Loj Dalmat.	«	35.50	»	«	36·—
Naranče puljiž.	«	3.—	»	«	5.50
Rozići puljiški	«	7.—	»	«	8.—
Limuni mnogo pitani	«	3.—	»	«	6·—
Mandole Dalm. osk.	«	—.—	»	«	—.—
Smokve Calamata	«	12.—	»	«	15.—
Smokve Dalm.	«	11.50	«	«	—.—
Vuna bosanska	«	105.—	»	«	115.—
dalmatinska		110·			—·—
» istarska čista osk.		—.—	»	«	—.—
Kože strojeno poplat	«	140.—	»	«	145.—
» kravje	«	165.—	»	«	800.—
» telećje	«	357.—	»	«	616.—
» surove volovje ovdašnje svježe		48.—	»	«	53.—
» suhe dalmat.		90.—	»	«	115.—
» » telećje		130.—	»	„	175.—
» janjeće 100 komada		70.—	„	„	100.—
Šljive bosan. srbske	«	14.—	»	«	15.—
» hrvatske	«	10.50	»	«	11.—
Pšenica Ugar.	«	9.50	»	«	10.55
Kukuruz vlaški	«	—.—	»	«	—.—
» banatski	«	5.50	»	«	6.—
» hrvatski	«	5.50	»	«	6.—
Vino puljiško		14·—			16·—
» grško		14·—			15·—
» dalmat. transito		15·—			20·—
» istarsko		24·—			26.—

Tršćanska burza

dne 16. julija.

Austrijska pap. renta	for.	83.—	do	for.	82.15
Ugarska » »	»	93 —	»	»	93.20
Ista u zlatu 4%	»	99.15	»	»	98.85
Dionice nar. banke	»	851.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	285.50	»	»	286.50
Talijanska renta	»	95.50	»		94.50
London 10 lirah sterlinah	»	124 35	»	»	124 65
Napoleoni	»	9.86.	»	»	9.88.—
C. kr. cekini	»	5.82	»	»	5.84
Državne marke	»	61.05	»	»	61.15
Isto francezko	»	49.20	»	»	49.40
talijanske lire	»	49.10	»	»	49·25

Javna zahvala.

Duboko dirnuti s veledušja i visoke blagodarnosti vis. c. kr. ministarstva bogoštovja i obuke, kojom je uvažiti htjelo kukavno stanje ovog, projasnoj kući vazda odanog žiteljstva, te podieliti blagoizvoljelo povrh svoje tangente još 1000 za gradnju toli željno očekivane i toli potrebite mu nove crkve, koli uprava crkvena, toli občinska agencija i občinari nemogu na ino, a da vis. c. kr. ministarstvu na tako plemenitom i veledušnom daru javno neizraze svoju najiskreniju i najtopliju zahvalnost, uvjeravajuć isto, da je tim blagodarnim činom pomoglo ondje, gdje bijaše to od velike potrebe.

S. Vid-Miholjice (na Krku) dne 7. srpnja 1885.

Mate Justinić, podžupnik.
† Pavao Lesica, poslovodja obć.

Priposlano*).

Mnogočastni g. urednice!

Opet Vas molim, da uvrstite u Vaš cienjeni list kano odgovor dopisniku iz Pićna u 186. br. »L'Istria« od 30. junija sljedeće:

Delijo! Vi niste Vašom kontraretifikom baš ništa posvjedočili nego ste jedino bolje tumačili Vaše pogrdne laži od 1. junija jerbo:

1. Nije istina, da sam ja na 11. maja Svetivančane terorizirao prietnjom, da će izgubiti jedinoga svećenika, ako glasuju za Vašu stranku.

2. Nije istina, da je na 14. maja jedan Svetivančan k meni došao za svetovati se, komu ima drugi dan svoj glas dati.

3. Nije istina, da sam ja u vriemo od 11. do 21. maja više puti bio u Gračišću i u Lindaru radi izbora, jer nisam tamo bio niti jedanput. Usljed toga opetujem i potvrdjujem, da Vas od sada uz sve Vašo preplemenito izobraženje držim: *za bezsrammog lažljivca i kudobnog crnitelja* tudjega poštenja.

U Pićnu, 9. julija 1885.

Jakov Stariha, župnik-dekan.

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara Uredničtvo.

Listnica uredničtva.

Gospodinu *F.* Tiskati ćemo . . uztrpite se dok nam to bude moguće. Izvolite nastaviti. Srdačan odzdrav.

Natječaj.

Razpisuje se služba učitelja III. vrsti na jednorazrednoj mješovitoj pučkoj učioni u sv. Petru u šumi i u Kringi sa hrvatskim nastavnim jezikom, a talijanskim kano predmetom; zatim jedna služba učitolja III. vrsti na jednorazrednoj mješovitoj pučkoj učioni u Lindaru sa hrvatskim i talijanskim nastavnim jezikom, i napokon služba podučiteljice na dvorazrednoj pučkoj učioni u Pićnu sa taljanskim nastavnim jezikom i hrvatskim kano predmetom.

Plaće spomenutim službam su ustanovljene u zemaljskom zakonu 3. novembra 1874. dotično 10. decembra 1878.

Prosioci neka šalju podpisanomu kot. šk. vieću svoje molbe zakonitim putem u teku od četirijah tjednah.

Pazin, 11. julija 1885.

C. k. kot. školsko vieće.

Lutrijski brojevi

od 11. julija.

Beč	79	46	77	52	69
Graz	37	49	5	67	35
Temešwar	29	90	30	32	38
Innsbruck	68	71	33	61	67

dne 15. julija

Brno	81	54	90	21	23

Dr. Aleksander vitez Koch.

C. nizozemsko-zapadno-indijski zdravstveni častnik u miru. Komandor Bolivar-reda

Homöopat

ordinira danomice od 3—4 sata. Via Nuova broj 11. 6—1

Sveukupnog lie ničtva doktor

P. T. Xidias

specialist za kožne i tajne bolesti stanuje Via della Caserma br. 3. I. p. i ordinira danomice od 12—2 sata.

ODIELA na mjesečne i nedeljik rokove mogu se dobitiln **krojačnici: al N. 12 Via Farneto**, učinjeze polag mjere. Buduć imade u zalihi venn izbor **sukna** svavrsti, može dati nijna neo uclenell drgk.ugi remja ee

☛ Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lijek po dr. Maliću smatrati kano patvoren

Cvet proti trzanju,

po dr. Maliću,

je odlično najbolji lijek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *»cvijet*

(Obranb. znamka) *proti trzanju po dr. Maliću«* *uz priloženo znamenje; 1. staklenica 50 nvč.*

☞ Zahvala.

Gospodinu J. pl. Trnkoczyju, ljekaru u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razne domaće lijekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, sjetim se na **Vaš dr. Malića kostobolni lijek za 50 nvč.**, te si ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit **uspjeh** da se je majka nakon što ga je kratko vrieme upotrebljavala posve **teških bolih oslobodila.** Punim osvjedočenjem **priznajem dakle dr. Malićev kostobolni cvijet** kano izvrstan lijek te ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti **preporučam.** Vašoj blagorodnosti izričem pako **najdražajšu hvalu;** svim štovanjem.

Frane Jug,

52—19 posjednik u Šmarji kod Colja.

Planinski bilinski sirop kranjski, izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, prsnoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 50 nvč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći sirupi.

krv čisteće krugljice c. kr. povl., nebi smjelo u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrenih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 nvč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 nvč. Ispod jednog zavitka se poštom ne odpravlja.

☛ Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano **osobito uspješne** pripoznate, imade uviek čisto u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem Adresa je:

Lekarna Trnkoczya
na mestnem trgu u **Ljubljani.**

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—14

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cieno košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive · čistila za noge, sagove; kiste svakovrsti; povoštenu platno; lonce sa ovlašje i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

LA FILIALE
della
BANCA UNION
TRIESTE
s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo
per Banconote
3¾ % con preavviso di 5 giorni
4 „ „ „ 12 „
4½ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
3¼ % con preavviso di 20 giorni
3½ „ „ „ 40 „
3¾ „ „ „ 3 mesi
4 „ „ „ 6 „

Godranno dell'interesse aumentato le lettere in circolazione con 6 giorni di preavviso dal 6 novembre a. c. quelle con 12 giorni dal 13 giorni e quelle con 24 giorni dal 25 novembre a. c.

IN BANCO GIRO
abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggio per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume pei propri correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute o divise, nonchè dell' incasso *d'assegni, cambiali e coupons,* verso ⅛% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s'incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 2—2

Agencija za posredovanje
u službah i kod stanovanja
E. GEROMINI-JA
priskrbuje službe svake vrste u Austriji i inozemstvu. Kupuje i prodava kuće, po najugodnijimi pogodbami.
Piazza Ponterosso br. 2. I. kat.

Važan oglas.

Podpisani častim se javiti svojoj cienjenoj i mnogobrojnoj klienteli, da sam nakanio u što kraćem vremenu **likvidirati svoju**

Trgovinu robe
na **SUŠAKU.**

Od danas unapried prodajem sva roba u zadnji ali mnogo jeftiniju cienu proto od carine odmah uz bolestu. Oval je oprav od posebnoga interesa za p. n. gg. prekupce, koji, kupiv veću zalihu, imati će najveću korist.
S poštovanjem
Sušak kraj Rieke, u lipnju 1885. **Ant. Medan.**

Piccoli-jeva
želudačna esenca

lekarne Piccoli-ja »pri angelu« na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, hemoroide, zlatenicu, migreme, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djece.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani!
Vaša želudačna esenca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, čutim polagšanje i zboljšanje.
Josip Sovdat, župnik, Kamanje, pošta Črnica.

Ovdje valja izreka »Čast zaslužiku«. Vaša želudačna esenca, koju sam ja i mnogo drugih bolnikah rabio u bolesti, je uprav čudovitje moći, osobito kod želudačnih bolestih.
A. Lupetina, župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrđujem, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i prečudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komad da prodje dan, da no bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.
A. Wlassich, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi dolavnih čutilah, bolestim u križu i u prah, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santonikske; (kolešci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatulica 10 nvč. 100 komadićah 60 nvč. 1000 komadićah 5 for.

Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, pranim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Zeliščni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim pranim i plućnim bolestim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odrašćeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličić. Staklenica 30 n.

Tu navedena, kake sva druga ozdravilia se uviek friške dobe u lekarni 30—27

G. Piccoli-ja
«pri angelu»
Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz pouzetje iznosa.

Zaloge u Trstu su u lekarnah pl. Leutenburg, Foraboschi, Prendini, Ravasini i Zanetti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

TKANINE
za odiela koja se peru
u ostancih od 6 do 7 metarah za podpuna muška odiela u modernih bojah, razpošilje sa pouzetjem 13—5
1 ostanak za for. **3·50**
L. STORCH u BRNU
ogledci badava i franko.

Odlikovan „Specialitet" P. Slocovich-á
Ljekarna „Alla Marina'
Čista bistra ulja bakalarova, izvratno sredstvo za slabašnu djecu, služi za uništiti rakitiku, škrofule, nabrekuće žliezdah itd. Cieno staklenice 60 nvč.

Ulje bakalarovo jodoželjezasto, popravljajuće pokvarenu tvar krvi, pravi izpravitelj trpećih silah. Cieno staklenice 60 nvč.

☛ Naručbe uz pouzetje obavljaju se kratom pošte. 31—33

Podružnina u Trstu c. kr. povl.
austrijskog vjeresijskog zavoda
za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 3%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 3½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermannstadt, Innskruck, Cielovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devisah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ill Parizu½% provizije za 3 mjesece.

Na otekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporasumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—27

Source Romaine
(Rimski zdenac)
Najizvrstnija i najzdravija voda za stol. Naravska pjenuća mineralna voda. Centralno skladište za Austro-Ugarsku i za izlok kod
G. B. ROVELLI, Via Lazzaretto vecchio 19, TRST.
Source Romaine
(Rimski zdenac) 10—8

Veliko skladište **šivaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.
Skladište **čvrstih blagajnah,** koje nije moguće razbiti a sjegurne su proti ognju.
Veliki izbor **svetiljkah za petrolej,** finih i prostih, za objesiti i za prenašati. 48—11
Prodaja svakojakih **spremah za strojeve,** sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se popravc svakojakih strojevah kod*
FILIPA BATTICH-A
TRST, Via Acquedotto broj 23,
Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Ciene neboje se konkurence.

Budimska gorčica.

Preporuču se od najprvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domaćih, kano najuspješnije djelujuću vodu gorčicu za čišćenje krvi i za blago čišćenje želudca. — Može se uviek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lekarnah.

Vlastnici braća
Lozer v Trstu.
20—10

Nova ekonomička krojačnica
Corso br. 26 p. I. 48—17

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela chevlot od f 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru
odjela fantazije
polag cienah, koje se neboje konkurence.
Takodjer na obroke.

Nekašlji više — Prašak za prsa — Nekašlji više

Izvratno lieh proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katarralnim manam. 48—29
Škatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u lekarah:
Dubrovnik: Anton Cingrin.
Šibenik: Anton Cosolo.
Naručbe obavljaju se bezodkladno.

The Singer Manufacturing & Co
NOVA JORK
☛ **samo za** ☚
JEDAN FORINT
na čedan može se dobiti **šivaću makinu «Singer original»,** bez povišenja ciene. Garancija 5 god. Poduka u kući badava.
The Singer Manufacturing & Co
Corso, Palazzo Salem.
Igle za makinu «Singer» 3 nvč. komad, ducet 30 nvč. 4—10

Podpisani časte se objaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osjeguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje **tvornicu**
Pečatah vulkaniziranog kaučuka.
Corso br. 47 — I. p.
te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče «veoma nizkih cienah». Izradjuju se pečati kojegod drago podobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice. Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dlonice itd. 48—28
Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem
Macerata & Battara.

Velika partija ostanakah sagovah
(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.
B. Storch, u Brnu.
Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2—2

Velika partija odrezakah sukna
(3—4m.), u svih bojah za ciele muške odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.
L. Storch u Brnu.
Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.
Uzorci se šalju za marku od 10 nvč.

Prosto od carine.

po 35. for. s mramorom.
NAJBOLJE
POKUĆTSTVO
jeftino, u velikom izboru kod
IGNACIJA KRON-A u TRSTU
4—2 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

po 35 for. s mramorom
☛ Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko. ☚

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**
Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 30. U Trstu 23. julija 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 30 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *vaglavicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebilježovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

POZIV NA PREDPLATU.

Koncem prošloga mjeseca iztekla je mnogim našim čitaocem predplata, te jih molimo ovim, da istu na dobu obnoviti izvole. Opominjemo ujedno sve naše dužnike, da učine čim prije svoju dužnost, da uzmognemo i mi velike troškove podmiriti. Cieni listu je na čelu.

Novci neka se šalju jedino poštarskom naputnicom.

Za drugo poletje tiskati ćemo nove naslove te upozorujemo ovim naše predplatnike, da nam na vrieme jave ako žele kakovu promjenu u naslovu. **Uprava «Naše Sloge».**

Tudji učenjak o biskupu Strosmajeru.

«Iz prostih kolibicah izlaze ljudi, koje je Bog namjenio na prosvjetu našemu narodu, pak se i ja ponosim, da sam iz takove proste kućarice izašao.»

Ove zlatne rieči izustio je preuzvišeni g. biskup Strosmajer koncem prošle godine kod otvaranja svoje galerije slikah u bielom Zagrebu. Ovimi jednostavnimi a toli krasnimi riečmi označio je slavni biskup onu četu muževah, koji su, rodiv se u prostih i siromašnih kućaricah, hrvatski narod od sna probudili; od kojih mu mnogi i danas na čast služe i koji mu nastoje pribaviti bolju budućnost.

Medju ove apostole naroda ubraja hrvatski narod i svog velikog biskupa, kojega štuju, ciene i ljube ne samo slavenski narodi, već dapače i isti nesrodni nam tudji narodi. Da je tomu tako, evo dokaza.

Danas podajemo našim čitateljem sud belgijskog učenjaka *g. Emila de Laveleya* o slavnom biskupu. G. Laveley proputovao je do dva puta austrijske pokrajine, obrativ pri tom osobito svoju pozornost na naše južne zemlje.

Svoje doživljaje opisuje on u jednom francezkom listu.*) U prvom od tih opisah spominje kako se je god. 1878. sastao u Rimu sa Strosmajerom, koji mu bijaše predstavljen od talijanskog državnika Minghetti-a. Tom sgodom reče mu biskup: «Pročitao sam što ste o mojemu narodu pisali. Vi ste prijatelj Slavenah, dakle ste i moj. Dojdite me pohodit u Djakovo, da se porazgovorimo.» Belgijski učenjak piše dalje:

»Utisak, koji mi učini ovaj izvanredni muž, bi dubok. Navadjam neke potankosti ovog sastanka, jer program Strosmajerov jest onaj svih prosvietljenih rodoljubah hrvatskih. On mi se prikazao kao svetac srednjeg vieka, naslikan od Fra Angelica, u celicah S. Marka u Florenci. Lice mu fino, mledno, ascetično; sjede uzdignute kose, čine mu obsjev okolo glave. Plave oči bistre su, sviotle, nadahnute. Živa blaga vatra sieva iz njih: odsjev velikog razuma i velikog srdca. Rieč mu je obilata, slikovita, puna prilikah; ali, premda jednako dobro govori, osim slavenskih jezikah, franceszki, njemački, taljanski i latinski, nijedan od ovih jezikah nepruža mu rieči dosta izrazivih, da podpuno izreče svoje misli, i tako ih sve upotrebljava izmjenice. Kod svakog jezika uzimlje potrebitu rieč, ili nagomilava sinonime, koje mu svi pružaju. Kad dodje do latinskoga, onda govor mu teče moćan i obširan, da mu para neima. Bistro kaže što misli, bez tajenja i bez diplomatičkih suztezanjah, djetinjskom prostodušnosti i dubokimi namišljaji veleuma. Bezuvjetno odan domovini, netražeć ništa za sebe, neboji se nikoga na svietu. I pošto neide nego za onim, što drži dobrim, pravednim i istinitim, neima šta da krije«.

Pri razgovoru koji je sliedio, biskup mu je razvio svoje političke misli u pogledu Hrvatske, Ugarske i Austrije. Kad se je odalečio, reče Minghetti Laveleyu: »*Imao sam prigode, da se sastanem sa svimi odličnimi muževi našeg vremena. Dvojica od tih učinili su mi utisak, da su druge vrsti negoli mi, a to su Bismark i Strosmajer*«.

Laveley opisuje na široko sve zasluge biskupove za književni i umjetni napredak Hrvatah: utemeljenje akademije i sveučilišta, utemeljenje galerije slikah i muzeja. Kad mu je slike kod njega sakupljene kazivao, reče biskup: »Ako umjetnost neovate, narodnost je nepodpuna«.

Laveley je pregledno veličanstvenu crkvu Djakovačku, i u velike hvali ukus i čvrstoću graditeljev. Govoreći o krasnih slikah u novoj crkvi kaže pisac: »Kršćanstvo i narodnost, to je neprekidno nastojanje Strosmajerovo. — U vjerskom pogledu Strosmajer je kršćanin po evangjelju, neprijatelj nesnošljivosti, prijatelj slobode, prosvjete, napredka pod svakim oblikom, posve odan svomu narodu, osobito nesrećnikom . . . . . Doista uz njegovo nadahnuće, Vatikan je proslavio dva velika slavenska apostola, SS. Cirila i Metoda. Divota je vidjeti u njemu sdruženekrjeposti svećenika sa ukusom umjetnika. Svako osobno čuvstvo je izkorenjeno; kod njega neima ni sebičnosti, ni taštine. Njegov život je požrtvovanje svagdanje; svaka misao okrenuta je dobru iskrnjega i budućnosti domovine. Tko je više od njega učinio, da probudi jednu narodnost, i tolikom uvidjavnosti i krjeposti? Medju plemenitimi muževi, koji su ovog vieka na čast čovječanstvu, ja neposnajem nijednog, koji bi bio nad Strosmajerom. Hrvatska može se ponosit da ga je rodila!«

G. Laveley poznat je u učenom svietu, kao veoma naobražena osoba, kano dubok i temeljit učenjak, s toga neima dvojbe, da je njegov sud o Strosmajeru temeljit i nepristran.

*)Rev ue des deux mondes.

Pogled po svietu.

U Trstu, 22. julija 1885.

Ovaj čas razpravljaju živo njemačko-konservativne novine, da li se ima osnovati poseban njemačko-katolički klub u carevinskom vieću. Idu naime nekoji zatim, da se odiele od kluba Hohenwartova — u kojem su i zastupnici slovenski i hrvatski — oni Niemci, kojim je glavna zadaća, da

PODLISTAK.

Razgovor med Matom i Šimom

(na Višnjanskih Briegih).

Šime. Dobro jutro Mate, kamo to po toj toplini?

Mate. Grem tu do mjesta po malo soli tabaka i papra.

Šime. Vero ni ne hodi ač Višnjanci soli neimaju ni zrna božjega; tabaka i papra te imati dà, ač su jim ga dosta dali Brižani sad to malo. Ali slušaj mene Mate: Ako imaš ča kupiti, hodi raje u Vrsnice ili u Brih ili kamogod, ter znaš, da mi izvanci smrdimo po hrvatih krnjelom Višnjanskim, dakle te jim smrditi i naši novci po hrvatih. Oni su nas dosta za nos vodili i nas oslepili, a danas je puna mjera i bieži prieko, oni neka čekaju Lombarde i Napulitane, a mi ćemo se služit, kod naših ljudi, koji su ubah pošteniji.

Mate. Ah nebudi takov ne Šime moj, znaš da u slabih lieti nas Taljani dosta pomoru; nam dadu po napred i hranu i obuću i sumpor i beči za druga plaćila, a Hrvati nas nisu nigdar pomogli.

Šime. Da, da, pomoru, pomoru Krnjeli i Šarenjaki, koji su se našom krvjom obogatili. Ti dadu po napred 5 for. ako jim stojiš pod kopitom i ako jim jih vrneš 20 pšenicom ili grozdjem. Samo pogledaj okolo Štrpaćiće, Ligoviće, Bucaloviće, Štute, Butore, Zrebrniće, Dekleve i druga sela, svi su ili zatareni ili petljari postali po krnjelskoj pomoći.

Mate. Vidim i ja da je tako, ali recimi ti sada, ćeli jih Hrvati nazada na noge vrći?

Šime. Kakovi Hrvati? Sada vidim, da su i tebe napuhnuli krnjelskim duhom kako Bančanica, Piku, Šužića i skoro sve Markovčane, praznoglavce i šjutare.

Mate. Ah to pak ne, ja s mojom glavom mislim i nisam bio nigdar talianska podrepnica kako ovi ljudi, koji su prodali za bajok sebe, svoju diecu i svoju rodbinu, koji se sramuju svoje stare nošnje, svoga jezika, dakle i svoga otca i matere. Ja sam bio i u nedilju u Višnjanu i su me pozdravljali kako i tebe: »porko de šćavo, ćićo, spuzza de krovato, nato in graja, fatto in hoško itd.,« a ja za ta blebetanja nehajem, ač što brek laje, vietar nosi.

Šime. Ah ne, ni tomu nije tako. Znaš da ni u Turskoj neima drugo šćavi ili robovah, a ni u Istri jih ne bude do malo. Mi smo kršćani kako i oni, imamo svejednoga Boga i svejednoga cesara i zato moramo imati i jednaka prava. Nevidiš, da sad-sada nećemo smieti ni k sv. maši; napadaju na nas kako na breke; plovana ne moru viditi, kako ni trn u oku ač drži za nas siromahe i za naš rod. Na Boga istoga se srde. Je bilo liepo na dan Tielove kad je plovan zakantà: »Gospodin s vami,« kako po navade od stare starine, a oni mučali kako drievo. Kad je zapjevà: »Od munje i grada», niesu htjeli odgovoriti oslobodi nas gospodine; ali malo potle jih je grad tako potukao, da jim je uzeo sve grozdje i pšenicu i škodu od 100 tisuć for. nanesao.

Mate. Sve mi je lahko razumiti nego neznam, zašto napadaju na nas kada hrvatski govorimo ili magari samo kihnemo po našu, a oni: mostro de krovato, che spuzza de krovato! I to u Višnjanu, u Poreču u Vižinadi i svih tih krnjelskih gnjizdi?' Rado bih znati ča to zlamenuje: spuzza de krovato?

Šime. A niš ne zlamenuje, to je njihovo strašilo za plahive ljude mamiti i loviti u svoju mriežu. Ću ti ja povjedati ča njima smrdi, nego muči, ač ako te čuju, će ti u oči skočiti kako mački. Njima ne smrdi ne po Hrvatu, njima smrdi po krepalini, po mrhi. Ja sam bia nieki dan u Poreču, ter sam jih dosta vidia i čuja. Pošli su nieki Kastavci za bačve nabijati, došli su nieki Buzećani za pašu šitati kroz zimu. Naskočili su ti brajne »šiori« na nje kako blesni vuci. »Ande via mostri de šćavi, traditori de ćići, ande via che spuzze de croati, crepare tutti de fame«. A jedan ćić jih pogledu, se nasmije i reče: »Nećemo mi krepati ne, ćete prvo vi i vaša koza krepati i zasmrditi. Ako ćete istinu reći, vam ne smrdi po Hrvatu, vam smrdi po kozjoj mrhi. Vidite i sami, da vam koza krepiva i da jur sva Istra od nje smrdi. Znate, da su joj dali još predlani i lani Kastavci česna, to lieto naši ćići dosta papra a Dračevci tabaka, s toga se je sirota ubolieła i smrdi svaki dan više«. Ja sam vidia dragi moj Mate gdi Porečani i »compagnia bella e fortunata« drhću kako breki, tule i

se u Austriji ukinu oni zakoni, koji su na štetu katoličkoj crkvi i da se takovi u buduće više nestvaraju. Niemci liberalci vesele se unapried tomu mogućemu razdoru bivše većine carevinskoga vieća. Nu oni neimaju razloga čemu veseliti se, jer makar se i odielili konservativni Niemci od dosadašnjega kluba, oni neće moći nikada pristati uz liberalce, ako ozbiljno i trieznо misle sa svojim katoličtvom. Oni mogu naći jedino podporu u ostalih klubovih desnice, poimence u klubu Hohenwartovom a nipošto kod takozvanih liberalacah.

Opet se ponavlja pitanje, nebi li bolje i koristnije bilo za južne Slavene, da njihovi zastupnici u carev. vieću stvore poseban južnoslavenski klub. U taj klub imali bi stupiti svi slavenski zastupnici iz Kranjske, Štajerske, Istre i Dalmacije. Kad bi naša rieč u tom imala što odlučivati, mi bi svakako zagovarali takovo osnutje, jer se dosadanjim, makar koli požrtvovnim radom zastupnikah slavenskih iz južnih pokrajinah, nikako nemožemo zadovoljiti. Mi se dakle podpuno slažemo sa glasilom narodne stranke u Ljubljani, koje živo zagovara poseban jugoslavenski klub, jer jedino tako možemo doći bar do česa, a ovako služiti ćemo svim i svakomu na našu vlastitu škodu.

Do 1200 gospodarah iz Češke pohodilo je dne 19. t. m. zemaljsku izložbu u Pešti. Ovomu posjetu magjarsko izložbe pripisuju i političku važnost. Odkad je ono prošle zime vodja češkoga naroda podkadio Madjarom, neprestaju konservativni Česi bratiti se sa «nebratjom» Madjari. Čudno je — pišu mladočeske novine — što se jošte nisu opametili prvaci češkoga naroda, da je Čehom jedini spas u prijateljstvu i bratimstvu sa ostalimi Slaveni. Nepojmimo kako se nisu žalostnim izkustvom Česi ničemu od Madjarah naučili.

Hrvatska regnikolarna deputacija neće se sa istoimenom madjarskom sada sastati, da poravna nekoje potežkoće nagodbe, već tekar negdje kasno u jeseni.

Mjeseca oktobra slaviti će u Zagrobu i ostaloj Hrvatskoj podesetgodišnjicu narodnog preporoda i narodne knjige. U tom imali bi prednjačiti svi prosvjetni zavodi. Odbor izabran od književnikah, umjetnikah, narodnih zastupnikah itd., čini jur priprave za tu narodnu svečanost. Članovi odbora, pripadajući stranci prava, izstupili su iz tog odbora, jer da su k svečanosti pozvane osobe, koje su protivne narodnomu napredku Hrvatah.

U Italiji pojavljaju se danomice novi pojavi tužnog stanja tamošnjeg seljačtva. Kako je poznato, imade u Italiji malo seljakah, koji bi posjedovali vlastita zemljišta, već su oni većinom «koloni», te si kod gospode jedva toliko zaslužiti mogu, da kukavno svoje obitelji prehrane. Odatle toliko nezadovoljstvo i mržnja proti gospodi posjednikom.

U Francezkoj pripravljaju se na nove izbore za narodni sabor. Pojedini zastupnici podaju svojim biračem račun o dosadašnjem djelovanju, te razvijaju program o budućem radu — budu li opet izabrani.

Razmirica izmedju Rusah i Englezah nije jošte svršena. Englezi reć bi, da nevjeruju Rusom, koji da se neće držati ugovora, koji bi se imao podpisati, već da će i nadalje prodirati u Afgansko zemljište.

Kako pišu iz Madrida, došla je policija u trag republikanskoj uroti u Madridu. Zatvoreno je više osobah i odkrito više skladišćah oružja. Eto, nesretnu Španjolsku stiže osim kolere i druga šiba, koje neka ju Bog čim prije oslobodi.

Iz Sudana dolazi viest, da je Mahdi svoje čete iznova pojačao te da se pripravlja na nove navale.

Franina i Jurina.

Jur. Ča bi reć, Frane, da on barbanski krnjel i njegov pomoćnik va Pule već toliko vrimena kanfanarsko popse va porečkoj kaljužnice smrade?

Fr. Ma neka njih slobodno smrade koliko njim drago; kanfanarski su popi sejedno čiatl, a smrad se zvali na smradljivcih.

Jur. Ma su neki dan trubili, da bi bolje biti bez popi, nego imati takove, kakovi su. Dunke ča biš reka ti, kakovi popi bi se stili za onega krnjela i za one kanfanarske šarenjake?

Fr. Ma, za reći pravo, kratjanski pop neće biti od potrebe za krnjela, uš on da će i ženu i dicu prodati za dva miljara fijorini. Dunke on neće biti krstjan, uš krstjani ne govore, niti ne delaju tako. — Za šarenjake bi se stia paka pop, ki bi hodia s njimi slušati predike i naputke onega slipoga proroka-šarenjaka; ki bi stare grišnike va grihu podkripia; mladim put va grih otvoria i grihu njih priučia, a ki put i s pijanim šjor. Tankoglavićem tamo skoro do polnoći po kanfanare kričal: »aviva l'Istria« —!— Ja sudin, da bi bia takav pop njihov „Benjamin".

Jur. Da te ne poznam već tolika lita, reka bin, da si lažac. Šjor Tankoglavić je muž već vrimenit; njemu je već sva glava s bradun pobilila; on je prežentant i prvi kunšijer; on je i član paziuskega strašila; dunke kako bi mogà on po noći pijan onako munjesati, kako ti govoriš i mlade ljude . . . . .

Fr. Je home on i prvi kaštaldo i član škofskega saveta va Kanfanare; ma sejedno bi ga bili neki dan va Selu žandari svezali i va pržun peljali, da ga ni brania on dobri gospodin uči telj, kega porečka jaslarica sako malo smradi, valjda za plaću, što njezinu čeljad brani, da ne dojde. . .

Jur. Ča takovi su prvi prežentanti va Kanfanare?

Fr. Ma da nisu bili takovi ne, — lego krnjel, pazinsko strašilo, porečka lažitorba i ča ti ja znan još ki i Ći, du su'jim otvorili oči, pak da su onda spoznali, da će biti najbolje za njih, a za svu kanfanarsku občinu pravi blagoslov, ako se oni posvade s Bogom i sa sv. Crikvom, a pope i meštre pak da počmu orniti, mrziti, smraditi i tužiti!

Jur. Ala brižni, tužni moji Praznoglavići, kuda i kamo se oni zgubljaju!

Fr. Ja neznan ni kuda ni kamo, samo znan, da je istina, ča govori sv. vanjelje: »ako slipac slipca vodi, oba u jamu padu —, zato ću biti vavik za sv. vanjelje.

Jur. I ja san s tobun i a Praznoglavićem Bog daj pameti

Fr. Da bi ju znali samo primiti i čuvati jur!

Različite viesti.

Na temelju zakona za Istru imalo bi se svake tri godine obnoviti občinsko zastupstvo. Usuprot tomu jasnomu slovu zakona upravlja občinom Buzet već šestu godinu jedno te isto zastupstvo. Još mjes. maja 1884. obavio se je novi izbor žastupstva, a evo prošla je godina i dva mjeseca a još se nije zastupstvo konstituiralo. Zašto? Valjda stoga što je većina zastupnikah hrvatska.

Občinom bašćanskom (na otoku Krku) upravlja jedno te isto zastupstvo već petu godinu. Uzaludni bijahu svi utoci, molbe i rekursi. Živila ustavnost!!

Carski dar. Njegovo Vel. car i kralj darovao je crkvi »B. D. M. Andjelske« u velikom Lošinju 200 for., za nabavu dvih zvonovah.

Imenovanja. Suplent na tršćanskoj gimnaziji, gosp. *Mihovil Zavadlal* imenovan je profesorom starih jezikah (grčki i latinski) i hrvatskoga jezika na gimnaziji u Pazinu. — G. *Ljudevit Hočevar*, financijalni tajnik, imenovan je financijalnim savjetnikom u Trstu te mu bijaše izručeno ravnateljstvo u uredu za pristojbe.

†Jakov Gerdina. Javljamo žalostnu viest, da je preminuo prošloga đedna u Šmarju (kot. koparski) posjednik i vrli rodoljub *Jakov Gerdina*. Pokojnik bijaše članom odbora koparske posujilnice, za koju se vrućе zauzimao a rad svojega rodoljublja i požrtvovnosti bijaše obće štovan i ljubljen. Vječni pokoj plemenitoj duši!

Promjene u tršćansko-koparskoj biskupiji. G. Andre Purg, svećenik krčke biskupije, prešao je u tršćansko-koparsku biskupiju a namješćen je kao dub. pomoćnik u Miljah. — G. Bernard Sever, prešav iz franjevačkog reda k svjetovnomu svećenstvu, poslan je za subsidijara u Novake. Gosp. Frane Kušar stupio je u stanje mira.

Dne 9. t. m. preminu g. Jakov Bokalić, kurat u Kostaboni. Ovom kuracijom upravljat će g. Frane Fonda. Dne 15. t. m. preminu takodjer g. Nikola Dolinar, svećenik u miru. Vječni njim pokoj!

Otvoren je natječaj za župnika kod B. D. M. Pomoćnice u Trstu do 31. t. m. a za kuraciju u Kostaboni do 15. augusta.

Tršćanski »Sokol« priredjuje za dne 26. t. m. koncert u prostorijah »Slavenske čitalnice« uz sudjelovanje pjevačkoga zbora sl. delavskoga podpornoga društva i civilne glasbe. Početak u 8 satih na veče. Ulaznina za gg. članove 30 nvč. za nečlanove 50 nvč.

Čisti dohod namienjen je za nabavu sokolskog orudja.

Odbor puljske čitaonice. Javljaju nam iz Pulja, da su tamo izabrali novi družtveni odbor, u kojem su sljedeća gospoda: Eduard Zalokar, predsjednik; Andrija Bajt, podpredsjednik; Lovro Šturm blagajnik; Fran Strel tajnik, a odbornici: Stjepan Križnić i Fran Rosić.

Čestitamo novomu odboru i samoj čitaonici želeć vruće, da bi se podigla do što većeg sjaja.

Državna gimnazija u Trstu zaključila je 15. t. m. školsku godinu. Iz programa vadimo sljedeće podatke. Gimnaziju pohadjao je 461 učenik. Koncem godine ostalo jih 424. Od ovih je 266 Tršćanah; 131 iz ostalih austrijskih pokrajinah; 8 iz Ugarske; 19 iz inozemstva. Po narodnosti dieli se djaci: 143 Niemca; 144 Talijana; 101 Slovenac; 17 Hrvatah; 5 Armenacah; 3 Grka i 1 Englez. Sa odlikom svršio je 61 djak; prvim redom 266, drugim redom 27 i trećim 29. U programu je ružprava prof. dra Glasera pod naslovom »Rgveda«.

Lovranac prije 80 godinah. Više putah nam se prigovara od naših protivnikah, da u Istri neima Hrvatah, da ime hrvatsko je k nam od mala donešeno. Tako govore često i naše krvi ljudi, a možda dolsta i tako misle. Mi bi mogli to oprovrći sa više nepobitnih dokazah, a osobito istićemo onaj, da naš narod svuda zove svoj jezik *hrvatskim*; na pitanje, kako se tu il tamo govori, odgoverit će uvjek: *Hrvatski*. Slavenski, Ilirski itd. to su imena posve nepoznata med prostijim pukom,

Došla nam do rukuh jedna starija knjiga, štampana u Trstu godine 1804. Napisao ju *Lovranac, Mikula Belinić*, a zove se: »Pervi kratki nauk *gramatike italianske* za malu decu. — Ka želi naučiti se italianski spomoćiun *srvatskega* jezika, kako se govori po ungarskomu i *ictrianskomu* primorju.

Knjiga je prikazana:

»Ai nobili, illustri e Revd.mi Sig.ri Sig. Frattelli, miei patroni Graziosissimi.

Il signor Niccolò Francesco Persich de Köstenheim, della s. Teologia dottore Prot. Apost. Canonico della cattedrale di Trieste, Prevosto di Pisino in Istria ecc.,

ed

Il Sig. Francesco Niccola, Canonico della Metropolitana di Lubiana e preposito emerito di Neustadt in Cragno ecc.

Predgovor: »Premda mnogo italianskeh gramatik za Nemci, Francesi, Spagnoli i drugeh se nahodi; ali *Hrvati* nimaju za svem tem jednu takovu s rimskemi slovami kratkopisanu gramatiku, od ke bi se mogli lahko naučiti štat, pisat i govoriti dobro italianski. I zato samo kolikochle bit ovi prvi nauk jezika italianskega (istomacen s *srvatskemi* besedami) koristan i potreban onoj dece, ka želeti budde poich va latinski nauk, svaki suditi more, ki zna da jedan kratki i ravni put nestrudi jako, putnjka, i da oni školani samo napreduju va nauke, ki s početka nepuste se prestrassiti od teskoich istega nauka.

A danasgni dan buduchi velika himbenost i prevara ovega sveta, *niedan nemore taiti, da ni potrebno uciti se dobrotat i pisat jezik materin*, a ki pak s pomochjun ovega ima prigodu navaditi se italianski, lagje dobiti chle kruh za svoje življenje.

Ovo kratko skazanje zadostaje misilmbrez drugega preporučenja, za biti prijet s opertimi rukami i s veselim serdcem ovi moj pervi trud.

To ja samo xelim za moju piatchju.

Mikula Belinich.»

Tako je evo pisao čovjek rodom Lovranac pred 80 godinah u knjizi prikazanoj dvim odličnim Lovrancem Peršić-em, ljudem i visoko naučenim i u velikoj časti. On je pisao knjigu za *Hrvate* ungarskega i istrianskega primorja, da se uzmognu učiti talijanski jezik na temelju svoga materinskoga, hrvatskoga jezika. A danas potomci tih lovranskih »Ervatah« srame se hrvatskoga imena i jezika sdeć djecu, da se uče tudji talijanski jezik nenaravnim putem — bez temelja pra-

---

joču oko te blažene koze, koja smrtno ranjena pada i krepiva.

Mate. Zašto pak toliko drbću i plaču oko nje?

Šime. Ač da je dobra mužnica i jima pred sobom puna jasla i korito; 300 tisuć ljudi ju krme, a 200 od njih ju muzu i u koritu hlaptaju na puna usta.

Mate. Zašto pak drbću i joču naši višnjanski Krnjeli i Šarenjaki?

Šime. Ter znaš, da si oni brke mažu u onom koritu; i do njih kakova kost doleti. Ča neimaju i oni svoju dragu diecu, koja se oko jasla vrte i svoje čade žive drže i od glada čuvaju? A koliko Višnjance, toliko Porečane drhtavica i groznica drži, da jim nebi prestalo, da nebi naši ljudi korito podkopali i svrnuli, a oni morali kašu bez obile srkati.

Mate. To će biti to, i kaša jim smrdi već nego Hrvati. Tada te biti i oni kako oni »nobile« koji jide kašu bez obile. A molim te Šime, jeli će pak tako biti i kada?

Šime. Biti će neboj se. To nam kažu i svjedoče naša braća Dalmatinci, Goričani, Kranjci, Štajerci, Čehi itd. Sami jaslari svojim trepetanjem kažu, da jim je koza na 11½.

Mate. A Bog daj sutra poginula, koliko bi bilo bolje za nas i za našu diecu!

Šime. Vjeruj meni, da budućnost, je naša samo ako budemo složni i vjerni svomu narodu. To se zna, da jaslari te se braniti s zubi i s nokti i s našimi novci, ali i mi današnji dan poznamo dobro naše prijatelje i neprijatelje i nemarimo se strašiti od četiri črčkah. Se domišliš kako su lani Mata Kastavca po prsti, kad je stia izviditi kako se onu kozu muze i jaslom upravlja? Odpravili su njega i sve druge, koji su htjeli u njih apalt nos zabosti. A oni nisu se prestrašili, nego malo potle u većem broju se povratili i junački se ponašali. Oni su nam pravi put ukazali, ugledajmo se svi u nje, nahliedujmo jih i budimo jim zahvalni, ako nećemo ubah nositi kako živine i plaćati kako šćavi, kako do sada.

Mate. Ti si mi danas otvoria oči, ću i ja kemugod. Sad mi je pojti dakle u Brih; s Bogom Šime, do vidjenja!

voga — bez materinskoga hrvatskoga jezika. Pa da nismo napredovali...

—ć.

Pohvale vriedno. Pišu nam iz Dobrinja: »Dne 9. t. m. odjedrile braća Pavačići sa svojom plavčicom iz drage Šilo u drugu dragu, »Lokvišća« nazvanu, da tamo prieko noći svoju plav privežu i učvrste. Došav blizu »Lokvišća« naloži starji brat Antun, mladjemu bratu, da skine jidro. Ovaj hoteć izvršiti nalog, poče skidati jidro nu budući bijaše dosta vjetra, baci ga jidro u more.

Videć Antun što se dogodilo, pusti plav i skoči u more, da spasi maloga brata. Sretno uhvati brata al se bijaše na nesreću plav prilično odaletčila, dospjev na kraj, tjerana vjetrom. Braća bijahu u velikoj pogibelji. U toj nevolji opazi utapljajuću se braću Miko Car, mladić od 17 god., koji se nalazio na obali, u svojem posjedu. Ovaj skoči u svoju barčicu, zavesla naglo k nesretnikom i uhvati najprije mladjega Pavačića; povuče ga u ladjicu. Al medjutim poćeo tonuti stariji Pavačić i jedva da ga je Car rukom mogao za vlase uhvatit. Kako je već bio nizko potonuo, izvukao je iz mora malo vlasih nu ujedno je povukao k ladjici utapljajuće se tielo. Sada prihvati čvrsto Antuna al jaohi nemože da ga izvuče iz mora jer se bio već onesvjestio spustiv dole ruke a glavu na prsa. Tud zamoli Car maloga Pavačića, da mu pomože te ova dvojica posljednjimi silami povukoše Antuna u ladju. Antun bijaše kano mrtvo tielo, nu ni sad nezgubi Car srdanosti. Okrene Antuna na glavu, iz njega poče more točiti a u to priskoči njim još jedna plav u pomoć. Zavesliše k obali, postaviše onesviešćenoga na zemlju, netko potrča po liečnika u Crikvenicu, koji, nemogav sam k bolestniku, pošalje liekarju te je malo po malo došao k sebi i drugog dana u jutro otišao je sam kući, kamo mu je bilo ići jedno pol sata. Javljamo Vam ovaj događaj, neka doznaju za nj i čitatelji dične »Naše Sloge« i neka se dozna za srdanost i za plemenito djelo mladoga Cara.

Književne viesti.

Katekizam austrijskoga državnog ustava. Na temelju njemačkoga izdanja Manzove knjižare u Beču, preveo i osobitim obzirom na Dalmaciju i Istru opazkami providio *Franjo Haračić*, c. kr. profesor. Brzotiskom »*Narodnoga Lista*« u Zadru. Ciena 75 nč. U osmini 108 stranicah.

Pod gornjim naslovom posljednjih dana na svietlo izašla knjižica predočuje nam u kratkih crtah pravno uredjenje te glavne stožere, na kojih počiva naša državna.

U uvodu navadjaju se glavni temeljni državni zakoni, od pragmatičke sankcije *Karla* . . . sve do najnovijeg zakona, kojim . . . dirnje političko pravo biranja pojedi . . . avljanah za carev. vieće.

Tada se . . . ; lica dieli u XI. odsjekah:

U I. o . . . u govori se o pravih, koja pripadaju . . . u.

U II. navedena su složena prava državljanah.

U III. razpravlja se o pravih vlade i državne oblasti.

U IV. razpravlja se o ministarskoj odgovornosti.

U V. razpravlja se o sudačkoj vlasti.

U VI. razpravlja se o carev. sudu.

U VII. razpravlja se o upraviteljnom sudištu.

U VIII. razpravlja se o zajedničkih poslovih izmedju Austrije i Ugarske.

U IX. razpravlja se o carevinskom vieću.

U X. razpravlja se o zemaljskom zastupstvu.

U XI. razpravlja se o upravi Bosne i Hercegovine.

Iz ovoga sadržaja uvidit će svatko, koli potrebito bijaše za naš narod gornje na hrvatskom jeziku izašlo djelce, jer mora biti najprva briga svakoga gradjanina, da poznaje svestrano i temeljito državu, u kojoj živi. Tko poznaje svoja prava, toga nije lahko na dobroj vjeri zavesti ili prevariti.

Kako se iz naslova vidi, nazočno djelce prevedeno je iz njemačkoga katekizma, što ga izdala g. 1882. Manz-ova tiskara u Beču. Izdavateljem njemačkoga katekizma lebdila je pred očima ukupna država bez obzira na pojedine zemlje, koje tu državu sačinjavaju. To je uvidio i naš prevodioc te mu bijaše nakanom cielokupno državno pravo s osobitim obzirom na Dalmaciju i Istru našemu narodu predočiti. Nu u tom pogledu nije nas posvema zadovoljio, jer osim ono njekoliko opazkah po njemu dodanih ostalo je sve kako u njemačkom originalu. Za nas je od velike važnosti pravno uredjenje naših pokrajinah, kojim nam je osobitu brigu posvetiti, pa stoga zahtjevati je bilo, da se u ovoj knjižici potanje razprave odnošaji Istre i Dalmacije, djelokrug zemaljskega sabora i odbora te način biranja a svakako imali su se navesti pojedini kotari, u kojih se biraju zemaljski zastupnici.

Drugo čemu bi se moglo štogod primjetiti jest nazivanje pojedinih institucijah ili nomenklatura. U tom pogledu morali bi već jednom jednoličnо postupati te stalne i nepromenljive nazive poprimiti i rabiti. Navesti ćemo samo njekoliko primjerah. Prevodioc nazivlje sud, koji ima suditi obtužene ministre, *državno sudište* (Staatsgerichtshof). Budući članove ovoga suda biraju obe kuće carevinskoga vieća, to bi po našem mnienju bilo mnogo prikladnije, da se ovaj sud nazove: *»carevinski sud«*, a državni sud ili sudište odgovara više drugomu vrhovnomu sudu, t. z. Reichsgerichi, kojemu je prevodioc nadjenuo ime »carevinskoga sudna«. I u kraljevini Hrvatskoj našemu »Staatsgerichtshof« sličan sud nazivlje se »kraljevinski sud«. Za »Verwaltungsgerichtshof« rabi naš prevodioc izraz »Upravitelino sudište«; po našem nazoru bilo bi možda bolje: »Upravni sud ili sudište«. Isto tako nemožemo se sprijateljiti sa ovimi izrazi: »biranje biranih biračah«, to je puki talijanski prevod »elezione degli elettori elettie. Kod nas se »Wahlmann, elettore eletto ili fiduciarij« nazivlje »izbornike«, dočim je Wähler — birač. Moralo se je dakle reći »izbor izbornikah«.

Ove naše primjetbe, na koje bi se imao uzet obzir, kad bude se po drugiput izdavao katekizam, nimalo nekroje vriednosti ove knjižice, koju mi toplo preporučamo našemu narodu najpače našim rodoljubom, da si ju nabave, jer je u njoj nasikan u kratko cieli organizam države. Našemu narodu pako, koji se uvjek ima boriti, da steče pripadajuću mu prava, neobhodno je potrebito poznavanje toli državnoga koli zemaljskoga prava, da se uzmogne po tom ravnati.

Katekizam može se dobiti i u našem uredničtvu za 75 nov. Tko pošalje 80 n. dobije knjigu franko. D.

Slavno uredničtvo »N. Sloge« u Tratu!

Na temelju §. 19. tiskarskog zakona, umoljavase, da slavno uredničtvo izvoli objaviti u budućem broju — glede dopisa iz Višnjana od 25 lipnja t. g. napisan u Našoj Slogi br. 26 pod naslovom »avita civilta visignanese« djedovska kultura višnjanska sliedeću

Popravu

Nije istina da na prvih izborih za zastupnika vanjskih občinah glasove naše stranke biaše plaćene, i za predobitil oporebljavasmo silu (i da amo silom predobili).

Nije istina da su na dan 16 lipnja občinski zastupnici Višnjanski zaključili da se ima presv. biskupa Dr. Flappa zamoliti proti popom — u prigodi kanoničkog pohoda.

Nije istina da zastupnici hodeći dne 16 lipnja u faroš Labinski u susret presv. biskupa uvukošese (su se uvukli) u onaj faroš boz se prvo javiti.

Nije istina da je presv. Biskup kad biaše u Višnjanu, bio ostavljen od člana novah zastupničkog, i nije istina da je više hvaljeni biskup, na koji način ikomu zastupniku činio zastupiti, da on nije žnjimi koze pasao.

Nije istina da pošto su otišli iz Labinelh, zastupnici ostavše kapetana Kotelja na cjedilu i da umoljen od njega jedan od zastupnikov, da bi ga uzeo sobom, ovaj mu rekoše »Non vojo oranzij«.

Nije istina, da videći presv. biskup da mu nije kapelana, pošalje moliti, da bi tko pošao ponj, i da mu biaše odgovoreno »Manderemo justo per-far un piacer al vescovo, ma no si cranzo . . . . che vada in cragno«.

Nije istina da pošto je biskup otišao u Sv. Vital, rulja Višnjanska pijana i pladena udarišе na voze i konje popovske.

Nije istina da . . . puk kaše . . . od glave smeće riba . . . . . .

Višnjano 18 Luglio 1885.

G. A. Mianich, Podestà. A. Fortuna, Ant. Dell' Ostete. A. D-olich. Cesare Declich.

[1] Nepristranosti radi tiskamo gornju »Popravu«, prem bi imali koješta već sada prigovoriti, nu to ostavljamo našemu dopisniku. Ured.

Priposlano[*]).

Pićanskomu dopisniku u 180. broju časopisa »L'Istria«:

Pošto ste se onako temeljito (?!) opravdao na zadnje »Priposlano« upravljeno na Vas iz Pićna krot »Našu Slogu«, žalim vrlo što ste se zadio za moju osobu, krivoć me, da sam ja pisao ili dao napisati u »Našoj Slogi« Vam nepovoljnu viest o počasti, koju su meni i jednomu mojemu drugu dne 13. junija u večer neki pićanski »buontemponi« na javnoj cesti izkazali.

Ako je lieno i odvažno opovrgavati neistine i braniti čast i dobar glas svoga zavičaja, dopustit ćete valjda, da nije dostojno ni pravedno u isto doba bez temeljitog razloga napadati na tuđje poštenje i čast. A Vi ovo činite u Vašem dopisu kad kažete, da sam se kod mojih prijatoljah pripio te da nisam dobro čuo ni vidio što se okol mene sbivalo. Da sam bio pripit, nebih bio mogao ravnati konju sve do doma, kao što jesam, a osobe s kojimi sam obćio, nebi mogle posvjedočiti da sam bio posve trieznan, kao što su pripravne posvjedočiti to u svako vrieme. Isto tako nije istina, da sam ja pisao nit dao pisati onu viest, da si stećem gnis mučenika, za kojim ni najmanje ne bliepim. A Vi ako znate da nije tako, ded dokažite protivno, pak da vidimo tko je *bezstramni klevetnik*.

U Gračišću, 12. julija 1885.

Ivan Gabrielić
župnik.

Javna zahvala.

Njeg. Vis. Nadvojvodu Albrechta, prigodom Njegovog prolazka kroz Pazin u Pul došao je pozdraviti podpredsjednik veteranskog družtva u Pazinu sa nekolicinom članovah, kojom prigodom je Njegova Visost darovala družtvu 50 for.

Na tom plemenitom daru družtvo se najtoplije zahvaljuje te kliče: Bog poživi Nj. Visost još dugo!

Za veteransko družtvo
Pazin dne 15. srpnja 1885.

Mate Gržetić,
podpredsjed.

Pomorske viesti.

Krstanje austro-ugarskih brodovah u tu- i inozemstvu.

Dafedrili u:

Trst 6. jun. Hennoch, Balas iz Korčule. 8. Reu, Štuk iz Marionopolja. — *Rieku* 5. julija, Estur, Žiga iz Shielidsa. 6. Trino, Vidulić iz Philippeville. 15. Maria, D. Rašić iz Cette. — *Port-Natal* 31. maja. Pinus, — iz Londona. Honor, Marolja iz Hulla. — *Aberdeen* 27. jun. Zia Caterina, Pesel iz Buenos-Ayrosa. — *Nowu Orleansu* 30. maja. Artiero Giovanni, Flamin iz Bordeauxa. — *Macassar* 4. maja. Illiriboa, Radoslović iz Samaranga. — *Reval* 27. jun. Triade Tarabocchia, Tarabocchia iz Nove Orleanse. — *Miljetke* 1. julija. Emma, Pongo iz Taganroga. — *Flessingu* 4. jul. Mala Marija, Bušanić iz Empedrada. — *Capitari* 28. jun Blondina P., — iz Philippeville. — *Rouen* 30. jun. Dušan, Marocchini iz Nove jorke. — *Novu-Jorku* 20. jun. Phison, Kozulić iz Port-Spain. — *Liverpool* 4. jul. Muratona, Ničulić iz Minatitlana. — *Sulinu* 24. jun. Giovanni D, Buić iz Cardiffa. — *Gzante* 10. jun. Gnovac, Miailović iz Trata. — *Anversu* 4. jul. Mala Marica, Bušanić iz Empedrada. — *Savonu* 5. jul. Regolo, Mikulčić iz Rouena. — *Havre* 3. jul. Luigia P., Ferlan iz Martinike. — *Miljetke* 3. jul. Caterina Štuk, Novak iz Taganroga. 7. Unita Parentà, Suhor iz Taganroga. — *Livorno* 6. jul. Sulin, Uračić iz Rotterduma. — *Southampton* 5. jul. Lamek, Piskulić iz Carigrada. — *Newport* 7. jul. Leda, Eršon iz Havre. — *Boston* 9. julija. Tilde, Colazio iz Auguste. — *Livorno*, 9. jul. Emulo, Savoldelli iz Salonića. — *Palermo* 7. jul. Lincoln, Gerolimić iz Filadelfije. — *Alexandriju* 2. jul. Jedanaesti Dubrovačkі, Jašić iz Batuma. — *Novu Jorku* 27 jun. Draga D., Bakarčić iz Lisbona. Grad Karlovac, Sačić iz Oporton. 30 Ariete, Šarljanović iz Lisbona. — *Marsilju* 9. jul. Carla, Bakarčić iz Pointe-a-Pitro. — *Castellamare* 7. jul. Conte Geza Szapary, Začević iz Brdjanskie. — *Malta* 7. julija. Ezio, Promuda iz Nove Jorke. Vladimir, Cencagno iz Senja. — *Havre* 9. julija Imperator Francesco Giuseppo I, Promuda iz Fort-de France. — *B.-Ayres* 27. jun. Maria T., Prosen iz Marsilje. — *Miljetke* 9. jul. Deseti Dubrovački, Marinović iz Batuma. — *Falmouth* 10. jul Segittario, Šodić iz Orfana. — *Queenstown* 10. jul. Arciduca Rodolfo, Martinolić iz Basseina. — *Novu-Jorku* 20. jun. Ararat, Kršalja iz Bostona. — *Stokholm* 3. jul. Stilicone, Vranić iz Trapanla. Toni C., Nikolić iz Torrovieje. — *Swansea* 9. jul. Esempio, Petrina iz Port-Nellotha. — *Salerno* 2. jul. Saseona, Capponi iz Nove Orleanse. — *Salonić* 25. jun. Jane, Žiga iz Vola. 23. Orion, Stuparić iz Marsolje. — *Demerar* 3. jun. Alberto, Crnković iz Glasgova. — *Greenock* 13. jul. Gehon, Kozulić iz Jave. — *Falmouth* 13. jul. Follia, Gramonuda. 11. Sussak, Randić Ophir, Adamac. Tigri, Zotti iz B.-Ayresa. — *Liverpool* 13. jul. Otac Niko, Kalafatović iz Penaacole. — *Poutilac* 13. jul. Marte, Dominis iz Rieke. — *Batum*, 30. jun. Gino, Gjačić iz Marsolje. Adamo, Kopčić iz Genue. Otac, Zmajić iz Trsta. 5 Olga T., Jurković iz Carigrada. Antonio S. Nakari iz Zmirne. — *Cette*, 12. jul. Molsè Montefiore, Matković iz Rieke. — *Martinik* 19. jun. J. J. Srossmayer, Stipanov.ć iz Glasgowa. — *Gefe* 9. jul. Peppina, Randić iz Torrevieje. — Hamburg 12. jul. Franky, Glabalo iz Rosarja.

Odjedrili iz:

Trsta 12. jul. Atl, Ferrari za Batum. — *Rieke* 6. jul. La Fortuna, Žiga za Batum. — *Nemola* 29. jun. Guido. Gjeletić za Shields. — *Cardiffa* 30 junija. Enos, Alešić za Trst. — *Falmoutha* 2 julija. Lamek, Piskulić za Southamton. — *Flessinge* 28. jun. Surto, Segota za Genuu. — *Soderhamna* 27. junija. America, Valentin za Cardiff. — *Gzantea* 25. jun. Gnovac, Miailović za Patras. — *Trojna* 2. julija. Cavaliere, Starčić za Piran. — *Miljetka* 7. jul. Paolina P., Pendo za Rieku.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	43.—	do	for.	48.—
Cukar tučen.	»	23.25	»	»	26.50
Ulje za jelo	»	43.—	»	»	48.—
» dalmatinsko	»	43.—	»	»	—.—
» talijansko fino	»	65.—	»	»	90.—
Riža talijanska	»	14.—	»	»	21.—
» ludijska		12.—			16.—
Papar Batavia	»	84.50	»	»	85.—
Bakalar Trome	»	21.—	»	»	33.—
Petrolj	»	9.50	»	»	—.—
Mast ovdašnja Dalm.	»	35.—	»	»	38.—
» engleska	»	49.—	»	»	—.—
Slanina hrvatska	»	51.50	»	»	52.—
Masle	»	70.—	»	»	100.—
Naranče puljiž.	»	2.—	»	»	5.—
Rezlći puljiški	»	6.—	»	»	7.75
Limuni mnogo pitani	»	3.—	»	»	6.—
Mandole Dalm. ock.	»	—.—	»	»	—.—
Smokve Calamata	»	12.—	»	»	13.—
Smokve Dalm.	«	12.—	«	«	—.—
Vuna bosanska	»	105.—	»	»	115.—
» dalmatinska		110.—			—.—
Kože strojene poplat	»	140.—	»	»	145.—
» kravje	»	165.—	»	»	300.—
» teletje	»	357.—	»	»	616.—
» surove volovje ovdašnje svježe		48.—	»	»	56.—
» suhe dalmat, istar.		90.—	»	»	115.—
» » teletje		180.—	»	»	210.—
» janjetje 100 komada		70.—	»	»	100.—
Šljive bosan. srbske	»	14.—	»	»	15.—
» hrvatske	»	10.50	»	»	11.—
Pšenica Ugar.	»	9.50	»	»	10.50
Kukuruz vlaški	»	—.—	»	»	—.—
» banatski	»	5.50	»	»	6.—
» hrvatski	»	5.50	»	»	6.—

Tršćanska burza

od 22 julija.

Austrijska pap. renta	for.	83.—	do	for.	83.10
Ugarska » »	»	93.—	»	»	93.20
Ista u zlatu 4%	»	99.15	»	»	98.85
Dionice nár. banke	»	851.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	285.50	»	»	286.50
Talijanska renta	»	95.50	»	»	94.50
London 10 lirah sterlinah	»	124.35	»	»	124.65
Napoleoni	»	9.86	»	»	9.83.—
C. kr. cekini	»	5.82	»	»	5.84
Državne marke	»	61.05	»	»	61.15
Iste francezke	»	49.20	»	»	49.40
talijanske lire	»	49.10	»	»	49.25

Lutrijski brojevi

dne 17. julija.

Trst	84	23	10	34	39
dne 22. julija					
Prag	35	45	3	46	2
Lavov	67	35	90	74	86
Hermannstadt	5	17	51	82	73
Innsbruck	25	1	61	81	85

Natječaj.

U političkom kotaru Volosko imaju se popuniti sljedeća mjesta pučkih učiteljah, i to:

u Opatiji mjesto učitelja III. reda, istodobno školskog ravnatelja, sa talijanskim i hrvatskim nastavnim jezikom po odsjecih; njemački jezik je obligatan;

u Kastvu, mjesta podučitelja i podučiteljice; nastavni jezik hrvatski;

u Munah, mjesto učitelja III. reda, istodobno školskog ravnatelja; nastavni jezik hrvatski.

Molitelji imaju svoje molbe s dokumenti u roku od 4 tjedna (event. službenim putem) ovamo podastreti.

C. k. kotarsko školsko vieće.

U Voloskom, 15. julija 1885.

Natječaj.

Razpisuje se služba učitelja III. vrsti na jednorazrednoj mješovitoj pučkoj učioni u sv. Petru u Šumi i u Kringi sa hrvatskim nastavnim jezikom, a talijanskim kano predmetom; zatim jedna služba učitelja III. vrsti na jednorazrednoj mješovitoj pučkoj učioni u Lindaru sa hrvatskim i talijanskim nastavnim jezikom, i napokon služba podučiteljice na dvorazrednoj pučkoj učioni u Pićnu sa talijanskim nastavnim jezikom i hrvatskim kano predmetom.

Plaće spomenutim službam su ustanovljene u zemaljskom zakonu 3. novembra 1874. dotično 10. decembra 1878.

Prosioci neka šalju podpisanomu kot. šk. vieću svoje molbe zakonitim putem u teku od četirijuh tjednah.

Pazin, 11. julija 1885.

C. k. kot. školsko vieće.

[*]) Za članke pod ovim naslovom neodgovara Uredničtvo.

The Singer Manufacturing & C.o
NOVA JORK

samo za

JEDAN FORINT

na čedan može se dobiti šivaću makinu «Singer original», bez povišenja ciene. Garancija 5 god. Poduka u kući badava.

The Singer Manufacturing & C.o
Corso, Palazzo Salem.

Igle za makinu «Singer» 3 novč. komad, ducet 30 novč. 5—10

Source Romaine

(Rimski zdenac)

Najizvrstnija i najzdravija voda za stol. Naravska pjeneća mineralna voda. Centralno skladište za Austro-Ugarsku i za iztok kod

G. B. ROVELLI, Via Lazzaretto vecchio 10, TRST.

Source Romaine
(Rimski zdenac) 10—4

Nepogrješivo!

Svak dobije iznos natrag, kod koga bi moj sigurno djelujući

ROBORANTIUM
(sredstvo za bradorast)

bezuspješan ostao. Isto tako sigurno djeluje *protiv čelavosti, ispadanju kose, peruti i osedenju.* Uspjeh višepuntnim trenjem zajamčen. Originalne boce po 1. for. 50 nč. i boca za probu po 1 for šalju 1—1

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opetovno upotrebljen pokazuje također dobar uspjeh *protiv slabosti i glavobolji.*

U Trstu: Petar Slocovich, farmac. ala Marina, VinSanita 13. Pvaxmaror ljek: **Hrvatska Slavonija: Zagreb:** samo O. Arnsim. **Rieka:** Gmeiner. **Gospić:** Vouk. **Ivanec kraj Varaždina:** Janoš. **Ivanić grad:** Tollović. **Jaska:** Tomaj. **Karlovac:** Findeis. **Petrinja:** Grgić. **Zemun:** pl. Benko. **Sisak:** Gursky. **Varaždin:** Riedl. **Vinkovce:** pl. Aleman. — **Bosnija: Sarajevo:** Pl. Ployel, ljekarnik. D. **Tuzla:** Pacikovlć, ljekarnik. **Dalmacija: Zadar:** Andrielvić. **Spljet:** Aljinović.

Tamo se može također dobiti *Eau de Hébe*, istočno sredstvo ljepote, koje uzdrži svježinost i bieloću puti. Cieua 85 novčića. — *Bouquet du Serail de Grolich*, voni za rubce i elegantni sviet. Ovo je blesor svih vonja. Radi vanredno lepo aprave, služi i kao dar za Božić i imendan. Ciena for. 1.50

Odlikovan „Specialitet" P. Slocovich-a

Ljekarna „Alla Marina"

Prokrupivanje paklinske *(katram)* vode na najveće odmjerke, proizvedeno od lučbara-ljekarnika *P. Slocovich-a.* Jedna staklenica sadržavajuća 400 gramah uteza metr. doc. stoji samo 60 nvč.

Ima se pitati: *«Paklinsku vodu»* priugotovljenu od P. Slocovich-a.

Prsni sirup Dra- Goracuchi-a.

Izvrstan lek proti prehladi, promuklosti, suhom kašlju, plućnim, gutnim i opsnim katarom, upali pluća, kašlju itd. Mnogobrojni zahvalni spisi jesu svakomu na uvid. Ciena staklenici novč. 60. Novac se povrati onomu, koji neozdravi.

Naručbe uz pouzetje obavljaju se kretom pošte. 32—32

Važan oglas.

Podpisani častim se javiti svojoj cienjenoj i mnogobrojnoj klienteli, da sam nakanio u što kraćem vremenu **likvidirati** svoju

Trgovinu robe

na **SUŠAKU.**

Od danas unpried prodajem svu robu u zalogu ali mnogo jeftinliu cienu protiv od carine odmah uz buletu. Oval je oglas od posebnoga interesa za p. n. gg. prekupce, koji, kupiv već zalihu, imali će najveću korist.

2—6 **Sušak** kraj Rieke, u lipnju 1883. **Ant. Medeu.**

S počtom

Blagorodni gospodine!

Držim si za dužnost, da Vam se za moje zdravlje zahvalim. Već me bilo ostavilo više ljećnikah, tada se utekoh k Vašemu *Dra. Rosa Životnom balsamu* te se odmah nakon drugo staklenice odutih zdravim. Trpio sam na želudačnom kršu i onečvršćivanju, osobito na glavobolji i nesvjesti; trpio sam danomice svaku uru. Čim sam počeo uzimati Vaš Dra. Rose životni balsam odmah je boi popustila te sam sada posve zdrav i nadam se, da se bolest neće povratiti, jer ima 28 danah, da je iščezla. Mogu zaisto dra Rose životni balsam svakomu što bolje preporučiti te to i činim kod svih mojih znanacah, koji trpe od iste bolesti. Zahvaljujem Vam se iznovice i jesam sa počitanjem *Mihovil Steiner,*
posestnik u Zmaimu.

Brza i sjegurna pomoć za bolesti želudca i njezine posliedice.

Obrana zdravlja

ovisi gotovo o *začuvanju i pospješenju probave,* jer ova je *glavna podloga zdravlju,* te *koli tjelesnom toli duševnom dobrostanju.* Najbolji *domaći lieк* za ureditli probavu, primjereno mješanje krvi i odstraniti nezdrave čestice krvi jest već odavna poznati i obljubljeni

dr. ROSA životni balzam.

Priredjen je od *najboljih, liečnički najkrieplјih sjemenah;* izkazao se osobito kano sjegurna pomoć kod *neuredna probave,* kod *zlr javanja, nadimanja, bljuvanja,* kod bolestih u *tjelu i želudcu, želudačnom kršu, prepunjenom želudcu,* kod *navale krvi, hemoroidah, Ženskih bolestih,* kod *bolesti u crevih, hypohondrije* i *melankolije* (nalled slabe probave); on oživljuje svu djelatnost *probave,* čisti krv te dobiva *bolesno tjelo* iznova *silu i zdravlje.* Uslied ove izvrstne vlastitosti, postao je *sjegurau ljudski domaći lieк* a radi toga svuda je poznat.

i staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pisamah, lahko svaki pročita. Šalje se na *frankirana pisma* ne ave strane *za pouzeće iznosa.*

OPOMENA!

Da se izbjegne nemilim zgodam, prosim ave p. n. gg. naručnike, neka zahtjevaju izrično dr. Rose-a životni balzam iz ljekarne B. Fragnera-a u Pragu, jer sam opazio, da su dobili naručnici od više strana nesupješnu smjesu ako su tražili jednostavno: Životni balzam a ne izrično: dra ROSE životni balzam.

Pravi dr. Rose-a životni balzam

dobiva se samo u glavnom skladištu B. Fragnera, ljekarna «kornomu orlu» u Pragu, ugao »Spornergasse Br. 205-8.

U Trstu: P. Prendini, G. Foraboschi, Jak. Sarravallo, Ed. v. Leitenburg i Ant. Suttina, Carl Zanetti, ljekarnici.

U Zadru Andrović N.; Rieka J. Prodam; Dubrovnik J. Aleksić; *U Hrvatskoj i Slavoniji sliedeće ljekarne: Zagreb* Arazim O.; A. E Milosrdna braća; M. L. Finkh; *Stara Gradiška* St. pl. Varlašić; *Belovar* Alex. Hrželi. *Osiek* J.G. pl. Dianes. *Brod n.S.* N. B. Kukovid. *Gospić* V. Vouk. *Gjurgjevac:* R. Pollaschek, *Jaska* E. p. Toma. *Ivanić* E. Tollović, *Karlovac* G. Findela i E. pl. Sladović, *Križevci* L. Brotsky. *Nova Gradiška* D. Dianes. *Novska:* A. H. Drapczynski, *Otočac* V. Častek. *Ogulin* Jos. Finkh. *Pregrada* H. Bilinsky. *Zemun:* F. pl. Benko, *Sisak* J. Wertheimstein. *Valpovo* Alex. Deszáthy. *Vinkovci* Fr. Harzig. *Vukovar,* Fol. Kirchbaum. *Varaždin* A. Kuay. *Županje* Malter A.

Sva ljekarne i vaće trgovine sa materijalnom robom u Austro-Ugarskoj imadu skladišća toga životnoga balzama.

Tamo se također dobije:

Pražko domaće mazilo proti oteku, ranam i svakojakoj upali.

Ako se ženam prsa upale, ili otrdnu, i kod svakog oteka, kod crva u prstu i zanoktici, kod izvinutja, kod morske (*mrtve*) kosti, kod reumatičnog oteka, kroničnе upale u koljenih, rukah i ledjih; ako si tko nogu izvine, proti kurjem oku i potu noguh, kod ranjenih rukuh, proti lišnjem, proti tekućim ranam, otvorenim nogam, proti raku i upali kože, nelma boljega mazila nego li je ovo.

Zatvoren otek brzo se izliечi; *smirad koji iz oteka teče, izvuče ovo mazilo* brzo i ranu izliечi. Ovo mazilo je radi toga tako dobro, što odmah pomoža i rana se *prije ne zaciieli, dok nije sav gnoj iz nje izvučen.* Zaprieči takodjer rast divljega mesa i čuva od upale. Takodjer ublaži bolesti. Otvorene i tekuće rane moraju se mljačnom vodom izprati, zatim se na nje ovo mazilo prillepi. 20—9

Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pokazao se ovaj balzam kano najbolje sredstvo: on odstrani nagluhost te se po njem zadobije opet jur izgubljeni sluh 1. staklenica 1 for. a. v.

Nekašlji više

Prašak za prsa

Nekašlji više

Izvrstan lek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim kataralnim manam. 48—30

Skatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u liekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.

Šibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Podpisani javlja, da je otvorio u Barkoli, da ugodi naručnikom, filijalku svoje dobro poznate krojačnice nalazeće se u ulici S. Antonio br. 5. Pošto je ta filijalka izvan carinske granice, naručbe su proste

od carine

i obavljuje se uz najveću točnost radnje i uz nizku cienu.

Ciene jesu:

Podpuna odiela od f. 10	i više
Hlače	« 3·50 «
Prsluci	« 2·— «
Gornji kaputi	« 9 «

Pellegrino Levi

krojačnica sa skladištem sukna, ulica S. Antonio br. 5 Trst.

Naručbe se obavljaju uz pouzetje neodvlačno 52—5

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—15

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke ciene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive, čilatila za noge, sagova; kiste svakovrsti; povoćeno platno; lonce sa ovlasje i za ribe; platno za vozenje, fineg sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Latteria Milanese

(milanska mliekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mliekarni **svieža i suha voća, izvrstne divljačine, zelenjah sve polag cienah na trgu Hleba genovezkog, kolačah mletačkih, slastičah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla svieža svaki dan iz Milana. Kreme za ovariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mlieka. Za objede i soirée** ovršavaju se naručbe na pladnievi povrhjem hogato nariesani, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačno, nu ne izpod 5 kilog. 49—24

M. Melchiore.

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

for. 1·50

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—10 vecchio N.ro 4).

Pečati iz kaučuka

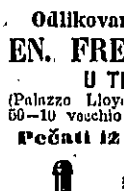

Najprikladnji žepni počat sa porom. olovkom i biljožiolom **samo for. 1·50.**

Samogiban žepni pečat fr. **1·20.**

for. 1·20

Nudalje svakovrstno počato za občinske, župne ured. uz najjeftiniju cienu.

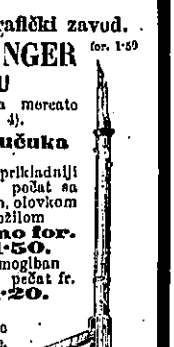

Budimska gorčica.

Preporučuju se od najprvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domaćih, kano najuspješnije djeluću vodu gorčicu za čišćenje krvi i za blago čišćenje želudca. — Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i liekarnah.

Vlastnici braća

Lözer v Trstu.
20—11

Podpisani časte se objaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osiguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje tvornicu

Počatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih počatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče «veoma nizkih ciena». Izradjuju se počati kojegod drago podobe; Počati, Bijouterije, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice, Crayon sa perom-počatom itd. itd. Počati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dionice itd. 48—29

Primaju se također počati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo	za fr.	4·96	iz debre vune
	« «	8·—	« bolje «
	« «	10·—	« fine «
	« «	12·40	« prav fine «

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše **za sukanja oblačila za gospe, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za **zimsi paletot za dame, meter f. 4.**

Potne plače po f. 4, 5, 8 do f. 13. jeden. Zelo lepa oblačila, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tüfil), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1868.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neprosto. Pošiljatve s povzetjem** čez f. 10 **prosto.**

Imam stalno zalogo suknja v vrednosti f. 100.000 a. vr. ter se ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **ostankov** po 1 do 5 metrov dolzih prestaja; prisiljen sem tedaj kraje zelo **znižati tvaritbuni cesi** razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemoreje počitjati uzori,** ker bi od kacih sto naroč prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **sleparja,** ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—16

Nepristni **ostank** se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Prosto od carine.

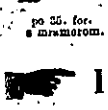

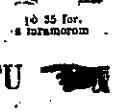

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u **velikom izboru** kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—8 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

po 35. for. s mramorom.

po 35 for. s mramorom

23—52 Počastna diploma

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašašćem profesora Friedländusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoću zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, napose u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disan.a, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija, je usisanje sa izvrstnim smrekovim extraktom pomešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 31. U Trstu 30. julija 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Posl.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe, sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (assegno postale). Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: «Reklamacija». Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebilježovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

POZIV NA PREDPLATU.

Koncem prošloga mjeseca iztekla je mnogim našim čitaocem predplata, te jih molimo ovim, da istu na dobu obnoviti izvole. Opominjemo ujedno sve naše dužnike, da učine čim prije svoju dužnost, da uzmognemo i mi velike troškove podmiriti. Ciena listu je na čelu.

Novci neka se šalju jedino poštarskom naputnicom.

Za drugo poletje tiskati ćemo nove naslove te upozorujemo ovim naše predplatnike, da nam na vrieme jave ako žele kakovu promjenu u naslovu. **Uprava «Naše Sloge».**

Občina Buzet.

Kao što smo se imali prije par godinah baviti skoro u svakom broju našog lista sa občinom Kastav, koju su bili domaći izrodi i kojekakvi komesari na rub propasti dotjerali, tako moramo sada često posizati u občinske odnošaje buzetske.

Prošloga mjeseca junija nastupila je šesta godina, odkad vladaju u toj nesretnoj občini ljudi bez srca i duše, muževi, koji, prkosoć zakonu i pravednosti, ne teže za drugim, nego kako bi se u vlasti i nadalje uzdržali.

Polag zakona imalo bi se svake tri godine promjeniti občinsko zastupstvo, a u Buzetu pašuju, uzprkos jasnom slovu zakona, evo već šestu godinu isti muževi.

Dne 20. maja pr. god. obavili se u Buzetu novi občinski izbori, pri kojih je nadvladala narodna hrvatska stranka. Narod je očekivao, da će se tim izborom već jednom na put stati strašnim neredom u onoj občini, nu sirotu prevarila nada. Talijanaška manjina nehtjede prisustvovati izboru načelnika i občinskog vieća. Na to došlo do 20 občinskih zastupnikah u Trst, da se prituži kod c. kr. namjestničtva. Zamjenik g. namjestnika obećao jo tada i kasnije pred nami, da će se proti talijanaškoj manjini upotriebiti nova preinaka obć. zakona, čim ista u život stupi. Dne 7. febrara t. god. stupio je u život spomenuti zakon. Istoga se *odmah* uporabilo proti *hrvatskoj* manjini u Barbani i u Dubašnici. U Buzetu ostalo sve pri starom jer tamo je manjina talijanska.

Početkom mjeseca junija obećao nam isti zamjenik g. namjestnika, da će se — pošto nije moguće doći na čistac niti sa starom upravom niti sa novim občinskim zastupstvom, — jedno i drugo razpustiti te novi izbori razpisati. Kao što smo vjerovali tomu gospodinu prvi put, povjerovali smo mu i drugi put. Izkustvo nas naučilo, da bijasmo odveć poverljivi.

U Buzetu stoje danas stvari kao što su stojale prije godinu i više danah a isti gospodin izjavi nam nedavno, da je uredovnom tajnom ono, što vlada u Buzetu preduzeti kani. Nakon izbora god. 1884. utekla se većina občinskog zastupstva molbom na c. k. namjestničtvo, proseć da se već jednom uredi žalostno občinsko stanje u Buzetu. Mjeseca aprila iste godine odposlala je ista većina molbu na c. k. kotarsko glavarstvo u istu svrhu. Jedna i druga molba ostala je neuslišana.

U Buzetu raznio se glas, da tamo namjerava c. kr. namjestničtvo u sporazumku sa zem. odborom imenovati privremenu upravu občinsku. U tom obć. odboru imali bi zasjedati muževi, koji su protivni većini, pučanstva, dotično, većini novog občinskog zastupstva.

Narod se proti tomu silno uzvrpoljio. Nu uz ovaj glas pronio se občinom i drugi, koji je još većma narod uznemirio. Hvali se naime talijanska manjina javno, da će se občina zadržati u sadašnjem neredu sve do otvorenja zem. sabora u Poreču a tada, da će se občina Buzet razkomadati. To da je želja zem. odbora a uz to da pristaje i c. kr. namjestničtvo. Ovo da je najjednostavniji način, kako da se Talijane oslobodi od hrvatske većine. Neznamo koliko je istine na ovih viestih, nu postupanje oblastih napram hrvatskoj većini, reć bi da to potvrdjuje.

Da pako občinari to zlo propriečе, da odvrate još veću nesreću od one občine i da odkriju talijansko spletke, latili su se i poslednjega sredstva, t. j. utekoše se molbom na ministarstvo u Beču. Ovo je dakle jur treća molba na c. kr. oblasti u istoj stvari, pak smo zbilja ljubopitni, što će ministarstvo na istu odgovoriti.

Molba glasi:

Visoko c. k. Ministarstvo!

U Istri smo mi podanici Austrije, zadnju kapju krvi pripravni dati za Habsbursku kuću braniti.

Ponizno podpisani i podkrižani kmeti, stanovnici iz okolice Buzetske u Istri i svih njezinih podobćinah, prisiljeni smo pritužiti se tomu visokomu c. k. Ministarstvu s razloga, što smo se kod svih drugih dotičnih oblastih već pritužili al uvjek uzalud.

Dokazati bismo mogli mnogo i mnogo žalostnih stvarih u našoj siromašnoj Istri, nu mi hoćemo jedino nekoje važnije događaje odkriti, tičuće se administracije naše občine i ujedno razložiti iste visokomu c. k. Ministarstvu na sljedeći način.

1. Dne 14. kolovoza t. g. biti će pet godinah, što se nije promjenila uprava naše občine. — Prošla je godina dne 20. prošloga maja, što su se ovršili novi občinski izbori, ipak do izbora načelnika i občinskog vieća još dan današnji se nije došlo. — Bilo u tom vremenu pozvano novoizabrano obć. zastupstvo dva puta i to: dne 26. jenara i 11. marča t. g. — U nijednom sazivu. istoga. zastupstva nije bilo moguće doći do zakonitoga broja zastupnikah za moći izbor obaviti.

Radi toga većina rečenoga zastupstva dne 27. jenara t. g. pritužila se visokomu c. k. namjestničtvu osobnim prisustvovanjem 19 zastupnikah u Trstu. — Ne pritužbu velikih nezakonitosti občinske uprave u Buzetu, rekao je g. Rinaldini, dvorski savjetnik, da i on poznaje nered Buzetske občine; obećao učiniti sve moguće, da se stvari urade u kratkom vremenu, ter mirio prisutne zastupnike, da se ustrpe do potvrde zemaljskog zakona (koji je potvrdjen dne 7. febrara t. g. a ustanovljen za Margrofovlju Istru), po kojem će se strogo ravnati.

2. Doznalo se, da je kot. kapetan u Kopru javio g. Jakovu Negri, c. k. umirovljenomu poreznomu nadzorniku u Buzetu, da će občinsko zastupstvo u Buzetu biti u kratko razpušćeno, i zauzeti občinsku upravu občinski Odbor (Giunta Comunale) sastavljen od triju osobah, i to od pomenutoga g. Jakova Negri, g. Antuna Bigatto, oba iz Buzeta, i Frana Flego iz Štrpeda.

Po nalogu rečenoga kapetanata, bila je pismeno učinjena od pomenute trojice izjava, da će primiti občinsku upravu u ruke. — Nu većini puka i zastupstva na Buzeščini nije, niti nebi bilo nipošto ovo po volji, jer želi, da bi se uporavio i ovdje zakon 7. febrara t. g. B. kao u njekojih občinah u Istri, n. pr. u Barbani i Dubašnici i koji je za Buzet ostao posve kao mrtvo slovo; ista kapetanatska odredba zaspala je ima tomu već dva mjeseca, što će reći šaliti se zakonom; i za nas vući ovaj poštenu narod i većinu Buzetskoga zastupstva.

3. Poradi nereda i nezakonitosti občinskog načelnika u Buzetu je i mjestno školsko vieće već skoro dvie godine razpušćeno, a načelnik je još i danas na onom stolu.

4. Na propast občine u Buzetu već devet godinah nije bio još nikad račun položen od ove obć. uprave!! Je li to pošteno ili po zakonu? A u Buzetu su gospodari se občinskimi dobri kao privatnim imanjem, da občinsko zastupstvo nezna kako ide i kamo ide. Iztjeriva se nadlanom nemilosrdnim po občini, a naime u njekojih krajih, gdje će troškovi iztjerivanja zasesti malo manje nego se novacah primilo.

5. Kako smo već rekli, tužili smo se na dotične oblasti i visokom c. k. namjestničtvu u Trstu i sve bez koristi. Čini se kao da oblasti ovu stvar navlaš otežu, a to je očito: na propast puka zapustiti do takovog nereda jednu občinu. Na slavnu Juntu u Poreču se niti nismo obratili jerbo nemamo nikakvog pouzdanja u nju, jer ona ne vrši po § 86. zakon 10. julija 1863. svoju dužnost, kojom je dužna nadzirat občine i njihova dobra. Mi smo pripravni i dokazati, da naša občina je posvema raztepena i zadužena; dakle stoga se vidi, da slavna Junta u Poreču nemisli na korist, nego na propast naše občine.

Na takove nezakonitosti i mnoge druge, o kojih nećemo da sada govorimo jer bi naša pritužba preduga bila, obraćamo se na to visoko c. k. Ministarstvo molbom, da zapovjedi dotičnim oblastim, da se naime zakon 7. febrara t. g. B.. u izboru občinskoga načelnika i občinskoga vieća vrši, ter uzme odmah upravu u Buzetu iz rukuh onim, koji prieko dvie godine proti zakonu njom upravljaju, bez da bi već devet godinah položili nikakvog proračuna niti računa.

Mi svi podpisani i podkrižani želimo, da takovi prekršaji zakona, na propast naše občine ne idu dalje niti dana, jer nemožemo već nikako podnašati, da se naši krvavi žuljevi zlo troše.

Zato se tvrde ufamo, da će se visoko c. k. Ministarstvo skrbiti, da se i u ovom malom kutu prostrane carevine našega premilostivog cara i kralja, Njeg. Veličanstva Frana Josipa red učini, te se u to ime već unapried najvrućije zahvaljujemo.

U Buzetu, 21. julija 1885.

Sliedi do 700 podpisah i križevah.

DOPISI.

Iz grada Krka,*) mjeseca lipnja. — Dne 25. svibnja počastili su ovaj grad svojim posjetom krčani Senjani, koji su posebnim parobrodom napravili izlet na ovaj Frankopanski otok. Medju posjetnici bio je velezaslužni zastupnik g. Pavlović i odlične gospode, a navlastito se izticao krasni spol. Žalibože ovdašnjim Hrvatom nije bio obznanjen taj dolazak, te nisu mogli dočekati braću po svojej želji. Dobrovoljni učitelj ovdašnje glasbe htjeo je da počasti odlične gostove glasbom, nu nekoji smutljivci osujetiše njegovu želju prietnjom, da će potupati glasbilu. Eto novog primjera «djedovske kulture». Pri odlazku parobroda vesela senjska mladež zapjeva nekoje hrvatske davorije. Na to se sakupi nekoliko krčke fukare, te započe protuizkazivati. Stara je istina, da Talijan pozna samo koristoljubje, a nezna za gostoljubje. To se i ovoga puta obistinilo. Mi smo osvjedočeni, da sa nekolik. litarah vina bila bi sva ona rulja vikala «živila Hrvatska», ali mi jih s prezirom odbijamo. Mi znamo, da se izpod onog «Evviva l'Istria» krije koji drugi «Evviva», što nam svjedoče i oni skromni ali vrući uzdasi i uzklici izkazani prama «quel benedetto S. Marco sbegazza» nad kavanom, ali mi prepuštamo drugomu, da bdije nad timi brbljarijami za ove zemlje, za ovu hrvatsku Istru, nek si gospoda Talijani podbrišu nos.

Ovom zgodom nemožemo u da nesažalimo ovdašnji talijanski živalj, koji se pustio onako gnjusno predstavljati po onoj ruji bezdušnikah, vodjenoj od golobrade djece.

Braća Senjani se odalečiše uz ponosne i oduševljene «živio-klike» Hrvatskoj i prisutnomu Dru. Vitezića, praćeni živimi željami ovdašnjih Hrvatah, da se čim prije sastanu na ovomu ako Bog da hrvatskom tlu.

Ona rulja bjesomučne fukare nastavi svoje izazivanje i iza odlazka Senjanah, nabacujuć se svakojakimi pogrdami na prisutne Hrvate. Naravski občinsko glavarstvo nije se pobrinulo za mir, te to izazivanje bilo bi i dalje išlo, da c. kr. kot. povjerenik nebi bio poprimio ozbiljnih mjerah. Rulenje je ipak trajalo do kasne ure večeri, a i kući hodeć bili su nekoji Hrvati izazivani. Mi smo osvjedočeni, da kad bi to Hrvati činili, bili bi vučeni pred sudove i u tamnice, pak smo znatiželjni vidjet, kako će se postupat s ovimi.

Neprestane li već jednom to vječno izazivanje i pogrde na Hrvate, uzvitlat će se bura, pa može doći i do krvavih glavah. Neka Krčani znadu, da krv nije voda, da je ovo hrvatski otok i da Hrvati neće više trpiti poruge i prietnje u svojoj kući.

Za sad ćemo dati samo oduška želji svega pučanstva, da se crkovne i svjetovne oblasti prenesu u drugo t. za njih prikladnije mjesto na ovom otoku, gdje neće biti izvržene nepodnosljivoj bahatosti krčkih bezkućnikah.

Mi ovu obćenitu želju samo mimogred iztičemo, nu svratit ćemo se na nju obširnije drugom kojom zgodom, a za sad ju preporučamo razsudi naših rodoljubah i onih, koji u ovom poslu mnogo mogu.

Baška, mjeseca julija. (*Izbori izbornikah*). — Dne 21. maja bio je za nas željno očekivani dan, da pokažemo šarenjakom, koliko nam na srcu leži izbor fiducijarah za zastupnika na carevinsko vieće.

Već za rana jutra vidilo se kako se naši veselim licem sakupljaju, da točno u 9 satih stupimo na biralište. Ali ni šarenjaci nisu mirovali. Vidilo se kako skaču i nagovaraju narod, nebi li ga kako zavarali. Dapače i mitili su novcem, ali uvidiše, da se više puk neprodaje. Pa i sam «Jorka» doletio u pomoć vriednoj družbi u predvečer izbora, nu već za rana

*) Radi preobilnosti gradiva zakasnilo. Ured.

jutra odputova odavle praznih ruku i bez ikakve nade.

Kad je nadošao sat, da započme glasovanje, već je naših 60 biračah pripravno bilo pred občinom. Opaziv to načelnik de Dessantich izjavi kapetanu, da on i njegova stranka neće glasovati, pa pošalje tekliča odmah u Dragu meštru Tribušonu, nek nedolazi sa svojimi Dražani, jer da je onu noć došlo mnogo biračah hrvatske stranke. I zbilja nedodje nijedan od protivnikah, pa tako izabraamo jednoglasno 8 naših fiducijarah.

Nemožemo premučati vriedne gospodare brodovah, koji, zapustiv svoj posao, dohrliše iz dalekih krajevah, da dadu svoj glas hrvatskim fiduciarom, drugi pako pripravni za odputovat sa nakrcanimi brodovi, čekaše tri i četiri dana.

Evala Vam, takvih kremenjakah nam treba!

S druge strane nemožemo mimoić one, koji i ovaj put bijedoše zanovetati da ih i širje občinstvo upozna. Tu je dakako prvi naš vriedni načelnik, koji nam prije svega nehtjede dati prepisati listine, oslanjujuć se na nekakav, stari telegram kapetana Ellusicha, koji je bio posječen od namjestničtva još g. 1879. nu ali i ovamu nepodje za rukom, jer mi obrativ se na kapetanat, ovaj nam dozvoli uzeti prepis listinah. Ovaj tekao je i po Dragi u družtvu sa brzonogim Markom, ali ni tamo neopravi še ništa. Desantića poznate nu kazat ću vam štogod o popu Marku, koji mienja svaki dan svoje nazore.

Danas je on Hrvat, sutra Slovinac, a onda, Illir pa opet Istrijanin a napokon konca . . . ništa. E pa dobro, kad već hoće biti ove posliednje, mi bi mu savjetovali, da se nemješa u poslove, koji nanj nespadaju. Za ovaj put kazali smo o njemu samo ovoliko.

Nije mirovao ni občinski savjetnik Pajalić, nazvan Jendo. Ovaj se dapače nekojim biračem i grozio, ako nebudu s njimi glasovali.

Napokon pitamo načelnika g. Dessantiha: da li su občinski panduri plaćeni za agitirat i mutit narod ili pako za drugi koji posao?! Dva pandura su onu noć pred izbore obletali kuće po Dragi, Jurandvoru i Butomaju, a jedan od njih nudio je i novcah biračem. Nu i ovi vratiše se sutra dan umoreni od posla dugim nosom.

Ej gospodo! prošla su vremena velikoga Alešandra.

Pogled po svietu.

U Trstu, 29. julija 1885.

Pronosi se opet glas, da će se sastati ruski cesar sa našim na naših granicah.

Pitanje o njemačko-katoličkom klubu u budućem car. vieću nije još riešeno. Uplivniji mužovi desnice nastoje nagovoriti začetnike tog kluba, da odustanu od te namisli, jer da će i onako desnica, kano i do sada, braniti i zagovarati prava katoličke crkve.

Bivši vodja i prvak Njemacah u Češkoj, knez Auersperg, odrekao se političkog života te namjerava povući se u privatan život. Tim odpada jedna od prvih zviezdah sa veliko-njemačkog neba naših nadri-liberalacah.

Pišu novine, da će češki zastupnik Zeithamer postati ministrom za Češku a ministar Pražak, da će definitivno preuzeti ministarstvo pravosudja. Čekamo da se obistini ova viest.

Ljetos imade se obnoviti nagodba izmedju Austrije i Ugarske. Reć bi, da će ti pogovori ovaj put mirno teći, te da će se obje stranke lahko nagoditi.

Iz Sarajeva javljaju, da je naložio carigradski patrijarha pravoslavnomu biskupu Kosanoviću, da povuče natrag svoju ostavku.

Naša braća u Dalmaciji počeli ozbiljno misliti, kako bi se tamo proglasio glavnim gradom kraljevine starodavni Split mjesto Zadra. U ovom posliednjem — kako je poznato — vlada talijanaška rulja, koju podpomaže občinsko zastupstvo i koja napada i sramoti sve što nije talijanaško. Mi imademo liep primjer za gospodu iz Zadra u našem Poreču, gdje je takodjer nedavno tamošnja fakinčad ružila naše prvake.

Iz Biogrâda javljaju, da pripravlja srbska vlada osnovu zakona o produženju zastupničke časti od 3 na 7 godinah.

Dne 27, t. m. izrekao je sv. Otac u Rimu govor u konsistoru na kardinale i to o vjerskih odnošajih u Italiji, Francezkoj i Njemačkoj. Cieli govor proglasit će se do koji dan.

Prvih danah mjeseca agusta porinut će u Mljetcih veliku vojničku ladju »Morosini« u more. Talijani pripravljaju za tu zgodu velike svečanosti. Takodjer su Trsta i Istre pripravljali se naši Talijančići posebnim parobrodom u posjete plemenitoj braći. Vlada je taj izlet zabranila. Ali kažemo, da to ništa nepomaže i kad bi štogod pomoći moglo, da je prekasno.

Medju Francezkom i Kitajem nastali su opet prijateljski odnošaji. Zastupnik kitajski pohodio je 27. t. m. predsjednika republike te mu izjavio u ime svoje vlade, da ista želi pod svaku ruku uzdržati prijateljstvo sa republikom.

Koli iz Petrograda toli iz Londona javljaju, da imade mnogo nade, da će se obje vlade sporazumiti i dogovoriti o afganskom pitanju.

Englezki ministar Bourke izjavio je u zastupničkoj kući, da je vlada dobila viest iz Kaira, da je krivi prorok Mahdi mrtav. Ova viest pronosi se već duljo vremena po novinah te treba čekati, da li će se obistiniti. Obistini li se, svalit će se težko bremo sa englezkih prsijuh, prem bi njim moglo često krivoga proroka još mnogo smetati, jer se ujedno glasa, da se osmah našao nasliednik krivomu proroku.

Dne 23. t. m. umro je nekadašnji predsjednik sjevero-amerikanskih državah, general Ulises Grant. Pokojnik bijaše jedan od najzaslužnijih muževah svoje domovine.

Franina i Jurina.

Fr. Si čul Jure, kako se bednoti Jork grozi bodulom?

Jur. Su mu valjda va žicu pogodili, a s čem se grozi ta junak?

Fr. S pelicami i s ušesi.

Jur. Palice pozna ja, zač jih je već dosta sam okusil, a ako će kega za ušesa vuć, neka se potrudi do prijatelja, presidenta osalskega družtva, će imet za ča ulovit.

Fr. Ča si Jure tareš ruke?

Jur. Imam jednu fanjsku uganku.

Fr. Ča bi to moglo bit?

Jur. Ugoni kade je va Istroj občina u kojoj se skrinja nikada nezatvara, kade dolaze zastupnici u nedelju u vreme sv. maši u občinsku kuću i kade se glavar hvali, da občini beć posuje.

Fr. A, to nemore bit lego na Bodulije.

Fr. Biš ti veroval, da su šijor Majol i mali Matejka — ki su se gledali kako pas i maćka — šli zdignut va kuću kako i nevesticu šarenjačkega fiduciara va Opatije?

Jur. Ni treheda znal kamo poć.

Fr. Zač ga pak nisu nazad i doma zapelali?

Jur. Imet će valjda fini nos, pak je šal nazada po sleda.

Fr. Ma su mu jih dali.

Jur. Kemu, ča.

Fr. Onomu krnj-lu iz Rependi, dali su »ščavi« domaćeh krušav i hlebić sv. Stipana.

Jur. Zač pak tako?

Fr. Ja, on njim je po sile otel dat na Labine krnjelske vodi, ka je smrdela po krepaline, a oni mu nisu oteli dužni ostat.

Jur. Samo da se nebi lamental, da mu j' premalo.

Fr. Nebore, ni mu bilo krivo.

Različite viesti.

Na temelju zakona za Istru imalo bi se svake tri godine obnoviti občinsko zastupstvo. Usuprot tomu jasnomu slovu zakona upravlja občinom Buzet već šestu godinu jedno te isto zastupstvo. Još mjes. maja. 1884. obavio se je novi izbor zastupstva, a evo prošla je godina i dva mjeseca a još se nije zastupstvo konstituiralo. Zašto? Valjda stoga što je većina zastupnikah hrvatska.

Občinom bašćanskom (na otoku Krku) upravlja jedno te isto zastupstvo već šestu godinu. Uzaludni bijahu svi utoci, molbe i rekursi. Živila ustavnost!!

Imenovanja. Ministarstvo pravosudja i bogoštovlja imenovalo je u svem. kulturi savjet za Istru sljedeću gospodu: Dr. Cancianí, Bembo i Andrejcich. Eto, i u gospodarstvenom pitanju, tjera se nesretna politika. Dvie trećine hrvatskoga pučanstva Istre, neće imati niti jednoga svoga zastupnika — od vlade imenovana — u tom toli važnom savjetu. Živila ustavnost i ravnopravnost!

† Ivan Zavadlal. Prošli petak preminuo je u Gradiški c. k. pol. komesar g. Ivan Zavadlal, koji je bio pred malo vremena premješćen iz Poreča u Gradišku. Pokojnik služio je u svoje vrieme na naših otocih, gdje je ostavio najbolju uspomenu. Kasnije premjestilo ga u Poreč jer nebijaše nekomu pod komando na otocih. I u Poreču našao je naš bledni narod u pokojniku prijazna i čestita činovnika i prijatelja. On bijaše biela vrana medju pol. činovnici u Istri. Rodjen od slovenskih roditeljah, ostao je do groba vjeran svomu narodu. Pokoj vječni onoj plemenitoj duši.

Deputacija kod namjestnika. Ovoje boravi dvojica občin. zastupnikah iz Buzeta, da još jednom zamole pomoć proti neredu, koji vlada u onoj občini. G. namjestnika nema u Trstu te će deputaciju valjda primiti njegov zamjenik, g. dvorski savjetnik Rinaldini. Mi bi mogli skoro unapried kazati deputaciji što će izposlovati. Eh i da nije hrvatska . . .

Kakove nadzornike hoće porečka gospoda? U nizu naših članakah: »Vapaj za mirom« kazali smo našim narodnim protivnikom medju ostalim, da njim nije stalo do vratnih i sposobnih školskih nadzornikah, kakovi su oni njihovi »ispettori croatizanti« već do nadzornikah — makar kako nesposobnih — samo da mrovare i truju našu nevoljnu kmetsku djecu. Na jadikovku porečkog glasila, da nemaju van jednoga svoga škosko nadzornika, odgovorili smo, da je žalostno što može u ustavnoj zemlji niti jedan takav činovnik postojati. Tumač porečkih jaslarah razumjeva pod »jedinim našim nadzornikom« preč. g. kanonika Pesante. Rekli smo i navedenih članih-a i prije se o tom u našem listu pisalo, — da onaj »jedini« nadzornik, je ujedno i »jedini«, koji je posve nesposoban, da obnaša čast nadzornika jer nepoznaje ni malo jezika škola, dotično djece, koju mu je nadzirati. Žalimo u istinu što nam nije moguće bar jednom prisustvovati nadziranju koje naše škole po preč. g. Pesante. To mora biti zaisto krasno nadziranje!

Nu preč. g. Pesante, ako i neodgovara zakonu, ako i nemože — možda uz najbolju volju (!) — vršiti sdušno svoju dužnost kano nadzornik, izpunjava on posve dužnosti talijanskog patriote, zadovoljavajuć škropuloznoj intencijam pazinskog pol. družtva. Evo kako shvaća pedagogički uzgoj mladeži g. nadzornik:

Dne 22. t. m. obašao je on školu u Fontani (kod Poreča) u kojoj su skoro posve samo hrvatska djeca. G. nadzornik, vidjeći, da se umjetnimi makinacijami onu dječicu nedade potaljančiti, nagovori i ponuka istu, da neka u školi medjusobno govore talijanski!! Rado bi znati, gdje je preč. g. izučilo pedagogiju i da li se možda kani i on natjecati za nagradu pol. pazinskog družtva? Siromašna Istro! što se sve u tebi dogoditi može!

Hrvatska zastava. Kako doznajemo iz Vrbnika, občinsko je zastupstvo izposlovalo od političke oblasti, da se uz državnu zastavu opet može vijati na občin. uredu i naša hrvatska zastava. Kako je poznato, u Vrbniku bila je zabranjena hrvat. zastava, i to usljed osvadah bivšeg načelnika mutikaše i popa mu šurjaka, obojice u službi porečke gospode. Mi se radujemo s Vrbničani na toj pobjedi i nadamo se, da neće unapried izručit svoje povjerenje ljudem, koji bi htjeli trgovati s našim hrvatskim poštenjem. Nadamo se pak s druge strane, da će i politička oblast drugom zgodom malo više obzira imati, prije nego li na bud čije proste osvade takvimi zabranami uvriedi naše narodno čuvstvo.

Sablazan u Voloskom občinskom zastupstvu. Piše nam odanle prijatelj: Na poziv načelnika sastali se 25. pr. m. vološki zastupnici u občinskom uredu, da viečaju. Prije nego bje otvorena sjednica, razgovarali zastupnici medjusobno o raznih stvarih. U jednom kutu dvorane razgovarao je i zastupnik gosp. S. Tomašić, jedan od naših najnaobraženijih pomorskih kapetanah, sa nekojimi svojimi drugovi i istim razlagao školske odnošaje u Istri. Dotaknuv se opatijske škole, opazi kako se u istu po volji i valjda zapovjedi poreče junte a proti, formalnim protestom, izraženoj volji pučanstva i prem u Opatiji, po zadnjem popisu, nejma niti jednoga Talijana, evo u najnovije vrieme odlučilo uvesti i talijunski jezik kano naukovni, pa zaključi, da se nam Hrvatom u Istri krivo čini i da nećemo moći napredovati dok god budu u našoj kući Talijani absolutni gospodari.

Te rieči doču i blizu stojeći zastupnik i občinski blagajnik Frane Milošinović, nazvan Puća — treba da mu se znade za ime i pridjevak — bivši prosti mornar i sada ribar, koji naskoči svakovrstnimi psovkami na našega kapetana i na Hrvate zaključivši: *»svaki Veležčak, ki, reče da je Hrvat je tata.«*)

Na to ga g. T. opomenu, da pazi na ono što govori, jer da je on Veležčak i Hrvat, a Puća mu odgovori: *»Tako i vi ste tat.«* — Kapetan T. mu odvrati, da će mu radi toga pred sudom odgavarati, a u dvorani samoj nasta strašna buka, kriku i vika, tako da bi čovjek prije bio pomislio, da je u kakvoj od najprostijih krčmah nadan »kvindižine«, nego da se nalazi u dvorani, gdje se sastali odabranici i otci puka, da viečaju o dobru občine.

Posljedica svega toga bile su dvie kaznene prijave rad uvriede poštenja i razprava usljed istih obdržavana dne 15. t. m. o kojoj ćemo drugi put koju reći.

Pošto se pak duhovi umirili, gosp. načelnik otvori sjednicu, koja je takodjer vrlo burna bila. O stvarih razpravljanih u istoj i u onoj sljedećoj dne 14. t. m. progovorit ćemo takodjer u sljedećem broju jer nam danas nedostaje prostora.

K Vižinadskim izbornikah. Netko Vam je g. Urednič opširno ponušanje naših Krnjelah i Šarenjakah kod izbora fiduciarah u Vižinadi, nu čini mi se, da je vriedno k onomu dodati, kako je na vratih ureda stojno g. Jakomo S. te naše listiće seljačkom uzimao a šarenjačke njim pisao i davao. Poznati ovdje »Luiji« stao pako na svojih vratih sa butiljom rakije i sa škatulom cigarah nudjajuć jedno i drugo našim biračem: Neznamo tko je platio onu rakiju i cigare, jer dvojimo jako, da bi škrtica nešto badava dielio. Uz spomenutu dvojicu, odlikovali se osobito varanjem i strašenjem kmeta, četvorica ovdašnjih krnjelah.

I to da bijahu slobodni izbori? Pak da nisu Krnjelo-Šarenjaci »bufoni«?

Naše pošte. Tuže nam se sasvih strannah na silne nerede, koji vladaju na poštah u Istri, dapače i u samom Trstu. Naš list neprimaju mnogi predplatnici a mnogim dostavlja se tekar četvrti, peti ili šesti dan.

---

*) Ove su rieči grdna uvriede za sve poštene Vološčake, koji se Hrvati ćute i mi se čudimo, da se osim gosp. Tomašića nije još koji i izvan zastupstva našao, koji bi bio uvrieditelja na red pozvao i prisilio, da uvrjedu opozove ili da bude radi nje pozakonu kažnjen. Neka se neprigovori, da je uvrieda nanešena po čovjeku, koji možda neposna doseg rieči, koje je izrekao, jer je taj čovjek občinski zastupnik, kod koga se ipak predmnjeva nekoliko naobražanja i uljudbe i uvrieda je nanešena pred sakupljenim zastupstvom v loskim, dakle pred cielim Voloskom. Vrieme bi bilo, da već nedopuštamo, da nam tko mu drago bezkažnjeno u obraz pljuje. Ured

Dapače, primili smo sami kroz al. ravnateljstvo poštah u Trstu pripis od dubrovačkog pošt. ureda, gdje nam javlja, da su tamo stigla tri il četiri broja našeg lista, sa točnim naslovom i poštom »Albona u Istri«. Mjesto da se dakle dotične brojeve povrati ili pošalje na opredieljeno mjesto, šalju nam se kojekakvi »pripisi«! Znademo iz pouzdana izvora, da nema ovdje kod poštanske expedicije činovnika, koji bi poznavao naš ili slovenski jezik pa ako njim nije naslov pisan njemački ili talijanski, šalju naš list svak ud, samo ne na pravo mjesto. Molbe i tužbe nepomažu i mi si već sami neznamo kako pomoći nu svjestni smo si, da se od strane naše uprave list točno i redovito svakomu odpravlja. Molimo naše predplatnike, da nam svaki nered odmah prijave i list — ako njim izostane — odmah reklamiraju.

Književne viesti.

Poziv na predbrojku. S više stranah dojavljuje mi se želja, neka napose otisnuti dadem »Katekizam kat. ženitbenoga prava« što sam ga prevodio godine 1884. za službeni list vrhbosanske nadbiskupije.

Odazivajući se toj želji, pozivam ovime na predbrojku svu braću svećenike s ove i s one strane Save. Javi li ih se dovoljan broj, da se troškovi tiska uzmognu namiriti, poći će knjiga odmah pod tisak. U dodatku dati ću otisnuti svoje članke o gradjanskih ženitbenih zaprekah i o mješovitoj ženidbi, u samom pako prevodu obazirati ću se i na zakone, koji za ženitbu vriede i u Bozni.

Kolika će knjizi biti cienа, to ovisi o broju predbrojnikah i čim njih bude više, cienа će biti manja. Njemački izvornik stoji 1 fr. 50 kr.

Ovom prilikom pozivam ujedno na predbrojku na knjigu: »Pučka propovied«, koja se ove godine prevodi u našem službenom listu, jer se je i gledе nje javila amo ista želja, i jer je dolsta puna prekrasnih misli, koje će dobro doći svakomu bratu svećeniku, koji je u duhovnoj pastvi.

U Sarajevu koncem maja 1885.

Dr. *Andrija Jagatić*,
kanonik Vrhbosanski.

Javna zahvala.

Upravni odbor hrv. akadem. družtva »Zvonimir« u Beču smatra si dužnošću zahvaliti se najusrdnije svim dobročiniteljem, koji su družtvo velikodušno poduprli kako sliedi: slavna I. hrv. štedionа u Zagrebu 50 fr., štov. g. N. N. 10 fr.

Knjigam su podupri družtvo, te obogatili knjižnicu: visoko kolg. ministerstvo za narodnoto prosvjećenje 12 kom. Slavna »Matica slovenska« 15 komada. »Občestvo Mihaila Kačkovskoga u Lavorue ovogodišnje knjige. Književno družtvo u Sredcu svoj mjesečnik. Sl. knjižara Lavosl. Hartmana 6 kom. Slav. knjižara Pražaka u Beču 1 kom. G. J. Kržišnik stud. phil. »Slovan«. G. V. Rajner »Hrvatsku Vilu«. G. Th. Hristov 4 kom. G. M. pl. Eisenthal 4 kom.

Bezplatno pripošiljala su nam svoj list ova slavna uredničtva: »Sloboda, Pozor (do uzkrsenja pošt. debita), Narodni list, Narod, Katolička Dalmacija, Narodne novine, Agramer Zeitung, Slavjanin, Makedonski glas, Južna Bigarija, Državen vjestnik, Drugi odjek, Naša sloga, Sriemski Hrvat, Soča, Edinost, Svjetlo, Novi hercegovački bosiljak, Südstelerische Post, Parlamentär, Obrtnik, Občinar, Hrvatska pčela, Gospodarski list, Gospodarski poučnik, Slovenski gospodar, Naprednik, Hrv. učitelj, Književna smotra, Mjesečnik pravničk. družtva, Vjestnik arkeologičkog družtva, Šumarski list, Ljubljanski zvon, Iskra, Vragoljan, Strelac. Za pol ciene Vienac.

Zahvaljujuć se opetovano velikodušju dobročinitelja svojih; preporučamo družtvo naše hrvatskim rodoljubom.

U Beču, 22. lipnja 1885.

Za odbor:

J. Marković, podpred. V. Kovačević, tajnik.

Mlačković, blagajnik.

Priposlano*).

Čujem za ružne napade iz Pična na m. čas. gosp. dekana, u porečkom listiću »L'Istria« a to još i zarad Svetivanca; zato Vas molim g. uredniče, kao vjerni čitatelj »Naše Sloge«, da izvolite u Vašem cienjenom listu sliedeće uvrstiti:

Na 14. maja sam ja bio koj m. č. g. dekana i njedrn drugi Svetivančan; a to za moliti ga, da me preporuči preasvjetlomu biskupu, da dostignuti jednu milost, koju sam hvala Bogu i dostignuo; o izborih pak nije bilo niti govora, kakogod niti u Svetivancu na 11. maja, još manje od kakve prietnje. To mogu posvjedočiti u svaki čas ja i oni, koji su samnom bili, kad je m. č. g. dekan svoj službeni posao od 3—5 satih po podne obavljao; *sve drugo je laž.*

Tko pak misli, da u Pičnu bolje čuje što se u Svetivancu govori, nego oni koji su prisutni, mora imati veća ušesa nego presjednik osnivkoga družtva.

U sv. Ivancu, 14. julija 1885.

Antun Grubišić
crkveni poslužitelj.

Slavno uredničtvo! molim Vas, da uvrstite u Vaš cienjeni list sliedeće:

Očitovanje.

Kojim očitujem, da sam bio krivo od drugih obavješćen, čim sam bio ovdašnjeg č. g. plovana pred jedno 4 mjesci potvorio, radi toga tvrdim, da ono nije bila istina.

Mošćenice, 23. julija.

Ivan Deškovič
trgovac.

Proti izpravak*).

Na neistinitu »Popravu« (sic!) Višnjansku, tiskanu u »Našoj Slogi« br. 30. od 18. t. m. odgovaramo sliedeće:

Ponajprije zahtjevamo od četvorice podpisanih pod »Popravom«, da pročitaju bolje naš dopis: »uvita civilta Višnjanska«, uvršćen u »N. Slogi« br. 26; zatim neka nauče bolje jezik svojih sturijih, t. j. jezik hrvatski, da se nebudu morali i drugi put izložit ruglu svoje braće i napokon njim dovikujemo, da njim nepomaže ovaj put pravnička doskočica: »nogare prima regula iurisc.

Svaki čitatelj, kod zdravih mozdjanah, uviditi će iz našeg dopisa, da smo mi govorili o pobjedi (novcem i nasiljem) naših protivnikah u obće, nespominjuć napose Višnjance.

U našem dopisu nekaže se nigdje, da je Višnjansko zastupstvo zakjučilo štogod biskupa moliti proti svećenikom.

Veleč. g. plovan Labinjski posvjedočiti će, da su se Višnjanci uvukli u farož bez njegova znanja.

U dopisu nema govora, da bijaše ostavljen presv. biskup od »članovah zastupnikova« (sic!). Da su Višnjanci onako sramotno ostavili g. kapelana na cjedilu, posvjedočit može g. kapelan, presv. gosp. biskup i stotine puka.

Nepobitna je istina, da je Višnjanska rulja napadala na svećenike, na voz i konja, što će u svako doba posvjedočiti gg. svećenici i stotine poštenih Višnjancah.

Svuda se govori, da smrdi od glave riba a to kaže i ovuje sve što nije šarenjačko.

Sada neka svlet sudi, kako znadu gospoda Višnjanska svojimi »popravami«, izpravljat dopise. Dok se gospodo nepopravite, neće Vas pučćati na miru Vaš

»Zloduh«.

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara Uredničtvo.

Listnica uredničtva.

G. *pisc« »Priposlana«* iz P. Priposlana ili priočena, kano i javne zahvale, natječaje, oglase itd., tiskamo po cieniku i uz odgovornost pisca.

Prijatelju *F. G. u G.* Pravo je. Vam, Mati i Ivanu srdačan pozdrav.

G. *J. B. u B.* Vaše ženidbene običaje ćemo tiskati čim nam prostor dopusti. Hvala Vam na trudu. Ugledali se i drugi u Vas.

G. *dopisniku pošta Buje.* Vaš »Franinu i Jurinu« nemožemo tiskati jer neprimamo nepodpisanih spisah.

Pomorske viesti.

Navli za brodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk.	12 50	po ton. dugah.
« Cette	«	13.25	« « «
« Bordeaux	«	16	« « «
« Milu	«	15	« « lesa
« Algeriju	«	23	1100 unč. franc.
« Messinu	«	22	1200 « miet.
« Cagliari	«	25	« « «
« Patras	«	26	« « «
« Pirej	«	26	« « «
« Aleksandriju	«	24.50	1000 «
« Port-Said	«	23½	«

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk.	13.—	po ton. dugah
« Cette	«	13·50	« « «
« Bordeaux	«	16·—	« « «
« Marsilju	«	15·—	« « bordun.
« Cette	«	15.—	« « «
« Port-Vendres	«	15.—	« « «
„ Algeriju	„	26	po 1100 unč. miet.

Navli za parobrode iz Rieke?

Za Cette	frk.	13.—	po ton. dugah
„ Bordeaux	„	14.50	„ „ „
„ Rouen	„	18	po 1015 klg. hrast. drva
„ „	„	23·27	po 1000 lit. vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tu- i inozemstvu.

Odjedrili iz:

Trsta 18. jul. Retta, Haračić za Caneu. — *Rieke* 17. jul. Božji Dar, Silić za Trpanj. — *Melbourne* 21. maja. Glusto, Radoslović za Hamburg. — *Guadelupe* 13. jun. Teodosia T., Trojanović za Nantes. — *Falmouthu* 15. jul. Susak, Randić za Liverpool. 14. Sagittario, Sodić za Schiedam. Ophir, Adamco za Anversu Follia, Gramenuda za Lowestoft. — *Malti* 9. jul. Trappano, Mrčić za Marsilju. 11. Erio, Premuda za Bejrut. 12. Esau, Mihalović za Marsilju. — *Novu Jorku* 3. jul. Gloria, Premuda za Trst. — *Cagliariu* 14. jul. Biondina P., Vranić za Novu Jorku. — *Alexandriju* 9. Volunteer, Merlato za Rieku. — *Falmouthu* 18. Nada, Pajkurić za Bowling. Tigri, Zotti za Hull. — *Granicu* 10. jul. Fratelli S., Nikolić za Trst. — *Kotke* 5. jul. Elios, Ivančić za Marsilju. — *Cadixu* 16. jul. Matteo, Katarinić za Novu Jorku. — *Marsilje* 21. julija. Novi Klas, Kersić za Jaffu. — *Havreu* 21. jul. Luigia P., Forlan za Cardif. — *Liverpoolu* 20. jul. Cardif, Hagja za Cardif. — *Anversu* 22. jul. Zvijezda Mimbelli, Dabinović za Genuu. — *Cardifu* 9. julija. Vinka, Medanić za Jakin. — *Bostonu* 7. junija. Arurat, Kršalja za Novu Jorku. — *Genuu* 9. jun. Emilia T., Radonićić za Trst. Dan Mažuranić, Margetić za Bejrut. *Kotke* 3. julija. Elios, Ivančić za Marsilju. — *Skurpnessu* 11. jul. Uroš, Kilvain za Capoverde. — *B. Ayresu* 5. junij. Pio, Persić za Anversu. 10. Trojednica, Marocchini za Barbadoes. — *Bahii* 5. jul. Celestina, Pajkurić za Barbadoes. — *Havre* 9. julija. Ara, Sutora za Sunderland. Beautiful Star, Perčić za Ponsacolu. — *Montevideu* 7. jun. Tare, Marassi za Falmouth. — *Cette* 7. jul. Nilo, Šbutoga za Miljotke. Velkid; Ginati za Rieku. — *Lisbonu* 4. julija. Sirena, Kozulić za Novu Jorku. — *Marsilju* 11. jul. Olita, Crivellari za Port-Said. 12. Koločep, Kordić za Napulj. — *Genuu* 11. jul. Bolivar, Kozulić za Mali Lošinj. — *Lisbonu* 7. julija. Superbo, Mutković za Novu Jorku. 9. Francesca T., Tonetti za Novu Jorku. — *Solunića* 3. jul. Jane, Žiga za Livorno. — *Cette* 4. jul. Kuk, Ursičić za Rieku. — *Filadelfiju* 1. julija. Sofia B., Mrčić za Cataniu. — *Carigradu* 7. Filadelfia, Poldrugo za Odessu. — *Batuma* 30. jun. Drina, Kosović za Dubrovnik. — 5. jul. Srećna P., Skurić za Solonić. 7. Poleg, Matković za Trst. — *B. Ayresu* 5. junij. Carolina, Stiglić za Anversu. — *Capocerde* 15. junija, Olga R., Mikulišić za Novu Jorku. — *Queenstownu* 13. jul. Arciduca Rodolfo, Martinolić za Bordeaux. — *Revalu* 8. jul. Triade, Tarabocchia, Tarabocchia za Sundsvall. — *Macassaru* 20. maja. Heriboa, Radoslović za Novu Jorku. — *Leithu* 13. jul. Spirito, Kosović za Piran. — *Marsilje* 13. julija. Mariotta Brailli, Krilić za Cardif.

Dodjedrili u:

Trst 17. jul. Marietta B., Sjelotić iz Dubrovnika. — *Rieku* 19. jul. Miroslav, Pavletić iz Filadelfije. — *Newcastle* (N. T. W.) 25. m. Armida, Car iz Adelaide. — *Marlinsku* 23. jun. Josef Ivančić iz Marsilje. — *Bostonu* 2. jul. Mimi, Tomičić iz Trapania. — *Falmouth* 18. jul. Nada, Pajkurić iz Buenos-Ayresa. — *Malti* 8. jul. Esau iz Marianopolja. Trappano, Mrčić iz Brdjanske. — *Novu Jorku* 7. julija. Euplen, Raldo iz Bostona (S. D.) — *Bristol* 13. jul. Mater, Skopinić iz Mobilsa. — *Moulmein* 17. maja. Gonitori Tarabocchia, Martinolić iz Sourabaye. — *Cardif* 16. jul. Beautiful Star, Perčić iz Havrea. — *Gefle* 9. jul. Peppina, Randić iz Torrevjeje. — *Liverpool* 17. jul. Susak, Randić iz Buenos-Ayresa — *Sunderland* 16. jul. Ara, Suttora iz Havrea. — *Novu Jorku* 4. Olga R., Mikulišić iz sv. Vincenta. 6. jul. Nemirna, Tomičić iz Londona. — *Boston* (S. D.) 2. jul. Mimi, Tominić iz Rieke. — *Bordeaux* 17. jul. Marte, Domini iz Rieke. — *Marsilju* 17. jul. Elena, Mandić iz Batuma.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	43.—	do	for.	48.—
Cukar tučen	«	23.25	«	«	26.50
Ulje za jelo	«	48·—	«	«	48·—
« dalmatinsko	«	48.—	«	«	—.—
« talijansko fino	«	64.—	«	«	86 —
Riža talijanska	«	14.—	«	«	21.—
« indijska	«	13.—			16.—
Papar Batavia	«	84.—	«	«	85.—
Bakalar Troms	«	31.—	«	«	39.—
Petrolj	«	9.50	«	«	—.—
Mast ovdašnja Dalm.	«	35.—	«	«	36.—
« englezka	«	49.—	«	«	—.—
Slanina hrvatska	«	51.50	«	«	52.—
Maslo	«	70 —	«	«	100.—
Naranče puljiž.	«	2.—	«	«	5.—
Rožići puljiški	«	0.75	«	«	7.75
Limuni mnogo pitani	«	3.—	«	«	6·—
Mandule Dalm. osk.	«	—.—	«	«	—.—
Smokve Calamata	«	12.—	«	«	18.—
Smokve Dalm.	«	12.—	«	«	—.—
Vuna bosanska	«	105.—	«	«	115.—
« dalmatinska		110·—			—·—
Kože strojene poplat	«	140.—	«	«	145.—
« kravje	«	165.—	«	«	860.—
« teletje	«	356.—	«	«	610.—
« surove volovje ovdašnje svježe		48.—	«	«	50.—
« suhe dalmat. istar.		90.—	«	«	115.—
« « teletje		130.—	«	„	210.—
„ janjetje 100 komada		70.—	„	„	100.—
Šljiva bosan. srbske	«	14.—	«	«	15·—
« hrvatske	«	10.50	«	«	11.—
Pšenica Ugar.	«	9.50	«	«	10.50
Kukurac vlast.		—.—	«	«	—.—
« banatski	«	5.50	«	«	6.—
« hrvatski	«	5.50	«	«	6.—

Tršćanska burza

od 29. julija.

Austrijska pap. renta	for.	82.70	do	for.	82.90
Ugarska « «	«	92 30	«	«	92 45
Ista u zlatu 4%	«	99.—	«	«	99.15
Dionice nar. banke	«	851.—	«	«	—.—
« kredit-banke	«	283.50	«	«	284.50
Talijanska renta	«	94.—	«	«	94.—
London 10 lirah sterlinah	«	124.70	«	«	125 25
Napoleoni	«	9.89.	«	«	9.90.—
C. kr. cekini	«	5.82	«	«	5.84
Državne marke	«	61.20	«	«	61.40
Ista francezke	«	49.40	«	«	49.60
talijanske lire	«	49.15	«	«	49·30

Lutrijski brojevi

dne 25. junija:

Beč	47	68	62	20	23
Graz	51	81	42	20	28
Temešwar	18	6	65	81	57

dne 29. junija

Brno	30	80	43	5	59

Natječaj.

Razpisuje se služba učitelja III. vrsti na jednorazrednoj mješovitoj pučkoj učioni u sv. Petru u šumi i u Kringi sa hrvatskim nastavnim jezikom, a talijanskim kano predmetom; zatim jedna služba učitelja III. vrsti na jednorazrednoj mješovitoj pučkoj učioni u Linduru sa hrvatskim i talijanskim nastavnim jezikom, i napokon služba podučiteljice na dvorazrednoj pučkoj učioni u Pičnu sa taljanskim nastavnim jezikom i hrvatskim kano predmetom.

Plaće spomenutim službam su ustanovljene u zemaljskom zakonu 3. novembra 1874. dotično 10. decembra 1878.

Prosioci neka šalju podpisanomu kot. šk. vieću svoje molbe zakonitim putem u teku od četirijuh tjednah.

Pazin, 11. julija 1885.

C. k. kot. školsko vieće.

Sveukupnog liečničtva doktor

P. T. Xidias

specialist za kožne i tajne bolesti stanuje Via della Caserma br. 3. I. p. i ordinira danomice od 12—2 sata.

Dr. Aleksander vitez Koch.

C. nizozemsko-zapadno-indijski zdravstveni častnik u miru. Komander Bolivar-reda.

Homöopat

ordinira danomice od 3—4 sata Via Nuova broj 11 6—2

Najbolje i najcienije dodje u AMERIKU ako se obrati na

A. GERGOLET-A

internationalnoga speditera. Via dell' Arsenale br. 2. **TRST.**

Prvi ustav

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano. Sgotavljaju se odjeće polag mjere, najvećom brzinom i elegancom uz najfinije cijene. Naručbe se obavlja uz pouzeće.

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara Uredničtvo.

TKANINE

za odiela koja se peru

u ostancih od 6 do 7 metarah za podpuna muška odiela u modernih bojah, razpošilje sa pouzetjem 13—6

1 ostanak za for. **3·50**

L. STORCH u BRNU

ogledci badava i franko.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 3%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešt, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Clelovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčanje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varranto, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povoće iznosa glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—33

ROOB COCCOLA

poseban

c. k. priv. in odlikovane tovarne

ROMANA VLAHOVA

V ŠIBENIKU.

Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro I-B

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan se zlatimi kolajnami in diplomami na razstavah v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.

Ta iz jagod **Juniperus communis** in dih čih **želiščic** napravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabih moči, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtenco.

Prodajo na debelo preskrbujejo moje hiše v Šibeniku in v Trstu.

Pradaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladčičarijah.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateri je vtisnena firma, potem po zamahi z grbom in po malem ovitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.**

The Singer Manufacturing & Co

NOVA JORK

samo za

JEDAN FORINT

na čedan može se dobiti **živaću makinu «Singer original»**, bez povišenja cjene. Garancija 5 god. Poduka u kući badava,

The Singer Manufacturing & Co
Corso, Palazzo Salem;

Igle za makinu «Singer» 3 novč. komad, ducat 30 novč. 6—10

Nova
ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—18

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela cheviot od f 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—16.
U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Takodjer na obroke — *Takodjer na obroke*

Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj liek po dr. Maliću smatrati kano patvoren

Cvet proti trzanju,

po dr. Maliću,

je odlučno najbolji liek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo **cvet** (Obranb. znamka) *proti trzanju po dr. Maliću* **uz priloženo znamenje; 1. staklenica 50 novč.**

Zahvala.

Gospodinu J. pl. Trnkoczyju, liekaru u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi **silno trpila** i razno domaće liekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, sjetim se na **Vaš dr. Malića kostobolni liek za 50 novč.**, te ni ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit **uspjeh** da se je majka nakom što ga je kratko vrieme upotrebljavala posve **težkih bolih oslobodila.** Punim osvjedočenjem **priznajem dakle dr. Malićov kostobolni** ovlet kano izvrstan liek te ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti preporučam. Vnšoj blagorodnosti izrićem pako **najsrdačniju hvalu;** svim štovanjem.

Frane Jug,
52—20 posjednik u Smarji kod Cerja.

Planinski bilinski sirop kranjski,

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, pranoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 50 novč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći sirupi.

krv čistece kruglice c. kr. povl.,

nobi smjelo u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrenih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč. Lepod jednog zavitka se poštom ne odpravlja.

Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano **osobito uspješne** pripoznate, imade uviek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem Adresa je:

Lekarna Trnkoczya
na mestnem trgu u Ljubljani.

Podpisani javlja, da je otvorio u Barkoli, da ugodi naručnikom, filijalku svoje dobro poznate **krojačke** nalazeće se u ulici S. Antonio br. 5. Pošto je ta filijalka izvan carinske granice, naručbe su proste

od carine

i obavljaju se uz najveću točnost radnje i uz nizku cienu.

Ciene jesu:

Podpuna odiela od f. 10	1 više		
Hlače	« «	3·50	«
Prsluci	« «	2·—	«
Gornji kaputi	« «	9	«

Pellegrino Levi

krojačnica sa skladištem sukna, ulica S. Antonio br. 5 Trst.

Naručbe se obavljaju uz pouzetje neodvlačno 52—6

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—16

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cieno košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive; čistila za noge, sagove; kiste svakovrsti; povoštenu platno; lonce za cviatje i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetaro.

Latteria Milanese

(milanska mliekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da tuna u mliekarni **svieža i suha voća. Izvrstne divljačine, zelenjah sve polag cienah na trgu Hleba genovezkog, kolačah miešačkih, slastičah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla** svieža svaki dan iz Milana. **Kreme za cvariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mleka. Za objede i solrée** ovršavaju se naručbe sa pludnjevi povrhjem bogato narieseni, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačno, nu ne izpod 5 kilog. 49—25

M. Melchiore.

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—11 vecchio N ro 4).

Pečati iz kaučuka

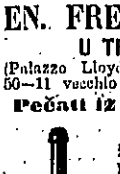

Najprikladnji žepni počat sa perom, olovkom i biljožilom **samo for. 1·50.**

Samogiban žepni počat fr. **1·20.**

for. 1·20

Nadalje svakovrstne počate za obćinske, župne itd. ureda uz najjeftiniju cienu.

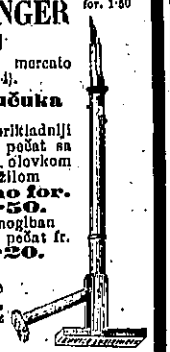

Budimska

gorčica.

Preporuču se od najprvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domaćih, kano najuspješnije djeluju ću vodu gorčicu za čišćenje krvi i za blago čišćenje želudca. — Može se uviek dobiti svj-že punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i liekarnah.

Vlastnici braća

Lozer v Trstu.
20—12

Podpisani časte se objaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osjeguravnjućim družtvom itd., da su otvorili ovdje **tvornicu**

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče «veoma nizkih cienah». Izradjuju se pečati kojegod drago podobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice, Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati su dnevnikom i za označiti registre, naslove, dionice itd. 48—30

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo { za fr. 4·95 iz dobre vune « « 8·— « bolje « « « 10·— « fine « « « 12·40 « prav fine «

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **sukneno obćašća** za **gospé, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za **zimsi paletot za dame, meter f. 4.**

Petne plšče po f. 4, 5, 8 do f. 12. jeden. Zelo lepa ogłačila, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tuffi), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, tricota, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neproste. Pošiljatve s povzetjem** čez f. 10 **proste.**

Imam stalno zalogo suknja v vrednosti f. 100.000 a. vr. ter se ob sebi umo, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **os'ankov** po 1 do 5 metrov dolgih preostaja; prisiljen sem tedaj kraice zelo **znižati tvarilbeni** oziri razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemerejo** pošiljati uzori, ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **sleparja**, ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih priličnl odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—17

Nepristni **ostanek** se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Prosto od carine.

NAJBOLJE

po 35 for. s marmorom

POKUĆTSTVO

po 35 for. s marmorom

jeftino, u velikom izboru kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—4 ulica al Teatro br. 1 (Tergestео).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

24—52 **Počastna diploma**

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašašćem profesora Friedländusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoćju zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, naposo u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. **Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija,** je usisanje sa **izvrstnim smrekovim extraktom** pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Nekašlji više

Prašak za prsa

Nekašlji više

Izvrstan liek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katarralnim manam. 48—31

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u liekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.

Šibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Source Romaine

(Rimski zdenac)

Najizvrstnija i najzdravija voda za stol. Naravska pjenoća mineralna voda. Centralno skladište za Austro Ugarsku i za izlok kod

G. B. ROVELLI, Via Lazzaretto vecchio 19, TRST.

Source Romaine
(Rimski zdenac) 10—6

Važan oglas.

Podpisani častim se javiti svojoj cienjenoj i mnogobrojnoj kliienteli, da sam nakanio u što kraćem vremenu **likvidirati** svoju

Trgovinu robe

na **SUŠAKU.**

Od danas unaprieda prodajem **svu robu u zalogu** ali manjoj jeftinlju cienu **proto od carine** odmah uz buleti. Oval je oglas od posebnoga interesa za p. n. gg. prekupce, kroj. krpiv reču. zalihu, imati će najveći korist.

S poštom

Sušak kraj Rieke, u lipnju 1885.

Ant. Medeu.

3—6

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 31. U Trstu 30. julija 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se plama tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja po pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom vaglavicom (assegno postale). Ime, prezime i najbližu pošta valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo il odpravničtvo. Neblijegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

POZIV NA PREDPLATU.

Koncem prošloga mjeseca izteklo je mnogim našim čitaocem predplata, te jih molimo ovim, da istu na dobu obnoviti izvole. Opominjemo ujedno sve naše dužnike, da učine čim prije svoju dužnost, da uzmognemo i mi velike troškove podmiriti. Ciena listu je na čelu.

Novci neka se šalju jedino poštarskom naputnicom.

Za drugo poletje tiskati ćemo nove naslove te upozorujemo ovim naše predplatnike, da nam na vrieme jave ako žele kakovu promjenu u naslovu. **Uprava «Naše Sloge».**

DOPISI.

Iz Laniške župe, početkom junija 1885.* — Od kada postoje Lanišće, ni se o njih pisalo niti govorilo, koliko to u prošloj godini.

Jedini uzrok i povod tomu bio je: što nas je zapustio naš poštovani župnik g. Josip Orbanić, koga smo častno ljubili kano svoga pastira, a on nas kano mirne ovce, kroz cielih deset godinah. Župa Laniška ostade onda prazna, a upraviteljstvo iste bi izručeno preč. g. Ivanu Kocieperu. Na 14. julija, bio je odlučen dan za izabrati novoga župnika. Mislili smo: e, lahko ćemo to opravit, ter posjedujemo patronat, pa ćemo zakonito glasovat, ali smo se bili prevarili, jerbo četiri dana pred izborom, četiri pet «mesijah» oblazilo je nekoja sela te preporučivalo za župnika svoga miljenika, ne zato, da bi nam željeli duše spasit, neg kako bi bolje svoju svrhu postigli svojim miljenikom. Otrovali su dva sela Trstenik i Razpor, al svejedno im nije to koristilo, jerbo doznavši druga sela za takovo spletke i obhode, složiše se kao tvrda stiena, onda složno, mirno, i jednoglasno poslije pročitanja molbenicah, odabrali smo sadašnjega g. župnika.

Onda toliko progonjeni g. Mikiša, bio je svečano imenovan za župnika u Lanišću. Očekivali smo, da će nam doći čim prije g. župnik al protivnici od svih stranah napeli su sve žile i sile, da zapriče njegov dolazuk u naše kraje; crnili nas kod njega, a njega kod nas, dopisivali, poručivali nam od svih stranah, kao da bi nosio deset rogovah. Istomu namjestničtvu cilali su naši protivnici svakovrstne laži, da mu nedade stupiti u naše kraje.

Sve te spletke neprijateljske nisu ništa pomogle, nego samo nam je drago, da ih bolje poznamo, kako nam dobro žele, pa onda ćemo se pouzdat u njih u drugoj zgodi.

Pridošlice, koji su bili k nam poslani, da drže mir i red med narodom, videći, da izbor novoga župnika nije išao po njihovoj volji, gorili su gnjevom i jadom, dok je došla prilika, da se osvete nad kakovim dužnim ali nedužnim čovjekom, što se i dogodi mjeseca kolovoza.

Oh kako je bilo žalostno toga dana pogledat kroz prozor kako mirno sedi g. Kociper medju oboružanimi žandarmi kako kakav zločinac, ali do malo bi spušćen a pučanstvo, koje je to gledalo, se je mirno razišlo. Drugi dan bi odposlana tužba na sud u Rovinj, proti častnomu g. Kocieperu kao buniteju javnoga mira. Do tiaio dana eto sudbeni odjunkt u Lanišće, da povede iztragu.

Pozove Laništane i htjede doznati kako je pop rekao, da treba žandarme izgnati iz kuće i kako je bunio narod.

Na devet jenara t. g. bila je razprava u Rovinju, gdje su imali dokazati svjedoci, kojih je bilo okolo 15 ono zločinstvo! Ali kako se je čulo, nijedan svjedok nije potvrdio obtužbu, izvan tužitelja, A. S., koji je pribavio sudu tolike troškove, ljudem tolike danguhe, sebi narodnu mržnju i nedužnomu svećeniku žalost.

Mili rode! čuvaj se svom mogućom pomnjom ovakovih pridošlicah.

Poslije tolikih žrtvah, čekanja, pisanja i dangubah, poslie tolikih potvorah i spletkah, novo izabrani župnik g. Mikiša sjede na župničku svoju stolicu na 7. decembra, željno čekan i častno dočekan od svega pučanstva, koje mu je išlo na susret do željezničke postaje Lupoglava, te ga primi kao svoga miljenika. A sada sije lieni nauk sv. Evangjelja svomu puku u goručih propovjedih i naucih.

Lanišće je odlomak i podobćina velike Buzetske obćine već od godine 1869. Ono se upravlja po svojih mudrih muževih, iztjeruje svoje dohodke i izplaćuje svoje porezne i obćinske izdatke redovito. Njihovo obćinsko imanje je bez dugovah. Po naputku nevješta upravitelja 1880. bila je zaostala ova podobćina u plaćanju, tako da je bila dužna poreznomu uredu u Buzetu do 1800 for. prama obćini do 800 fr. Onda upoznaše obćinari zlo u kojem se nalaze, te se skupe, pozovu načelnika iz Buzeta i složno odaberu za svoga upravitelja mudra i čvrsta korenjaka, Ivana Žmaka, a zastupstvo u Buzetu ga potvrdi pa on tako pooblašćen, nabavi si zapisnike tajnika, iztjera zaostatke, plaća dugove, a kada treba pozove još tri svoja pomoćnike, da potrebite stvari rieše.

Svake godine odabere 12 seljakah u obćinskoj kući, da učine godišnji proračun, odgovarajući godišnjim izdatkom i ustanove taksu.

Navesti ćemo proračun g. 1884. kako bijaše ustanovljen.

1. 93 kmeta plaća svaki po 1 f. 40 n.
2. 8000 ovacah do 50 glavah po 11 n. prieko 50 glavah po 24 n. po kmetu.
3. 400 janjacah po 6 novč.
4. 250 govedah i mulah po 40 nvč.
5. Po svakomu konju ugljevja 40 nv.
6. Nešto od nekojih obćinskih zemljištah, za plesove u obćinskoj kući, od prodaje trave, šumskih i poljskih prekršajah.

Tako da je bilo u godini 1884. svega dohodka . . . . . for. 1.565·21

Izdatka . . . for. 1.504·10

Dakle preostalo je u gotovini u blagajni . . . . . for. 61·10

Uzmši zaostatke koje duguju svi obćinari . . . . . for. 270·—

Dakle svega skupa za g. 1855 imadu . . . . . for. 331.10

Kada dovrši godišnji račun, onda pozove sve obćinare u obćinsku kuću, te pred svima čini pročitati cieli račun t. j. koliko je svaki obćinar platio, koliko ostaje dužan, koliko svi ukupno. Onda čini protumačiti i protumačiti po svomu tajniku kamo ti novci, pa zatvori zapisnik.

Mili rode! ugledaj se i ti u ovakve mudre ljude, koji nisu polazili škole niti visoke nauke, nego su sami kmeti zemljodelci i ugljevari, vendar čvrsti korenjaci i braniteli svoga prava.

Obterećeni težkimi plaćili si sve žrtvujii za uzdržanje sloge i svoga obćinskoga imanja. Jedan rodoljub.

Bergud,*) 11. maja 1885. Gosp. Matko Laginja pohodio nas je nenadano ovu nedelju po podne i posle večernjice pozvao ljude na dogovor radi izbora poslanika na cesarski sbor u Beču.

Bilo je sakupljenih preko 50 izbornikah.

Govor g. Laginje, primljen je iskrenim odobravanjem od strane puka, a vrhunac svega bile su besede: »Naši neprijatelji će vam preporučati morebiti i mene, al nedajte se zapeljati. Vi biste glasovali za me, u Pazinu bi za drugoga, u Veji za tretoga i tako nebi bio izabran ni ja ni drugi. Mi svi imamo podpunu veru u dosadanjega poslanika dra. Vitezića. Moja želja i moj svet jest, da za njega budete?

Proglašen je opet za zastupnika dr. Dinko Vitezić i izrečen naputak:

1. Da po svojih silah nastoji, da se našemu jeziku odpru vrata kod sudbenih i drugih oblastih.

2. Da govori za promenu zakona o desetinah na način, da bude pravo onim, koji su desetine platili, a da se nezatru oni, koji još nisu platili.

3. Da govori za promenu zakona o nametku obćinskom na železnice, to jest, neka namet bude obćinam, kuda železnica teče, a ne glavnomu gradu zemlje.

4. Da govori za podignutje gospodarstva u ovoj strani Istre većimi pomoći od strane cesarstva, nego li smo imali do sada.

Ovaj govor, gde su posve razumljivim načinom izkazana najveća politička pitanja za hrvatski govoreći puk u Istri, donesti ćemo koliko nam bude moguće prije.

Iz grada Krka.*) mjeseca lipnja. — Dne 25. svibnja počastili su ovaj grad svojim posjetom krški Senjani, koji su posebnim parobrodom napravili izlet na ovaj Frankopanski otok. Medju posjetnici bio je velezaslužni zastupnik g. Pavlović i odlične gospode, a navlastito se izticao krasni spol. Žalibože ovdašnjim Hrvatom nije bio obznanjen taj dolazak, te nisu mogli dočekati braću po svojej želji. Dobrovoljni učitelj ovdašnje glasbe htjeo je da počasti odlične gostove glasbom, nu nekoji smutljivci osujetiše njegovu želju prietnjom, da će polupati glasbila. Eto novog primjera «djedovske kulture»: Pri odlazku parobroda vesela senjska mladež zapjeva nekoje hrvatske davorije. Na to se sakupi nekoliko krške fukare, te započe protuizkazivati. Stara je istina, da Talijan pozna samo koristoljubje, a nezna za gostoljubje. To se i ovoga puta obistinilo. Mi smo osvjedočeni, da sa nekoliko litarah vina, bila bi sva ona rulja viknula: «živila Hrvatska», ali mi jih s prezirom odbijamo. Mi znamo, da se izpod onog «Evviva l'Istria» krije koji drugi «Evviva», što nam svjedoče i oni skromni ali vrući uzdasi i uzklici izkazani prama «quel benedetto S. Marco sbegazza» nad kavanom, ali mi prepuštamo drugomu, da bdije nad timi brbljarijami; za ove zemlje, za ovu hrvatsku Istru, nek si gospoda Talijani podbrišu nos.

Ovom zgodom nemožemo a da nesažalimo ovdašnji talijanski živalj, koji se pustio onako gnjusno predstavljati po onoj rulji bezdušnikah, vodjenoj od golobrade djece.

Braća Senjani se odnešiše uz ponosne i oduševljene «živio-klice» Hrvatskoj i prisutnomu Dru. Vitezića, praćeni živimi željami ovdušnjih Hrvatah, da se ć m prije sastanu na ovomu, ako Bog da hrvatskom tlu.

Ona rulja bjesomučne fukare nastavi svoje izazivanje i iza odlazka Senjanah, nabacujuć se svakojakimi pogrdami na prisutne Hrvate. Naravski obćinsko glavarstvo nije se pobrinulo za mir, te to izazivanje bilo bi i dalje išlo, da o. kr. kot. povjerenik nebi bio poprimio ozbiljnih mjerah. Rulenje je ipak trajalo do kasne ure večeri, a i kući hoteć biti su nekoji Hrvati izazivani. Mi smo osvjedočeni, da kad bi to Hrvati činili, bili bi vučeni pred sudove i u tamnice, pak smo znatiželjni vidjet, kako će se postupat s ovimi.

Neprestane li već jednom to vječno izazivanje i pogrde na Hrvate, uzvitlat će se burn, pa može doći i do krvavih glavah Neka Krčani znadu, da krv nije voda, da je ovo hrvatski otok i da Hrvati neće više trpiti poruge i prietnje u svojoj kući.

Za sad ćemo dati samo oduška želji svega pučanstva, da se crkovne i svjetovne oblasti pronesu u drugo i za njih prikladnije mjesto na ovom otoku, gdje neće biti izvršene nepodnosljivoj bahatosti krčkih bezkućnikah.

Mi ovu obćenitu želju samo mimogred iztičemo, nu svratit ćemo se na nju obširnije drugom kojom zgodom, a za sad ju preporučamo razsudi naših rodoljubah i onih, koji u ovom poslu mnogo mogu.

Baška, mjeseca julija. (*Izbori izborskah*). — Dne 21. maja bio je za nas željno očekivani dan, da pokažemo šarenjakom, koliko nam na srcu leži izbor fiducijarah za zastupnika na carevinsko vieće.

Već za rana jutra vidilo se kako se naši veselim licem sakupljaju, da točno u 9 satih stupimo na biralište. Ali ni šarenjaci nisu mirovali. Vidilo se kako skaču i nagovaraju narod, nebi li ga kako zavarali. Dapače i mitili su novcem, ali uviđiše, da se više puk neprodaje. Pa i sam »Jorke doletio u pomoć vriednoj družbi u predvečer izbora, nu već za rana jutra odputova odavle praznih ruku i bez ikakve nade.

Kad je nadošao sat, da započne glasovanje, već je naših 60 biračah pripravno bilo pred obćinom. Opaziv to načelnik će Dessantich izjavi kapetanu, da on i njegova stranka neće glasovati, pa pošalje teklića odmah u Dragu meširu Tribušonu, nek nedolazi sa svojimi Draščani, jer da je onu noć došlo mnogo biračah hrvatske stranke. I zbilja nedodje nijedan od protivnikah, pa tako izabranmo jednoglasno 8 naših fiducijarah.

*) Zakasnilo radi pomanjkanja prostora. Ured.

*) Radi preobilnosti gradiva zakasnilo. Ured.

Nemožemo premučati vriedne gospodare brodovah, koji, zapustiv svoj posao, dohrliše iz dalekih krajevah, da dadu svoj glas hrvatskim fiducijarom, drugi pako pripravni za odputovat sa nakrcanimi brodovi, čekaše tri i četiri dana.

Evala Vam, takvih kremenjakah nam treba!

S druge strane nemožemo mimoić, one, koji i ovaj put htjedoše zanovetati da ih i širje občinstvo upozna. Tu je dakako prvi naš vriedni načelnik, koji nam prije svega nehtjede dati prepisati listine, oslanjajuć se na nekakav stari telegram kapetana Ellusehega, koji je bio posječen od namjestničtva još g. 1879. nu all i ova mu nepodje za rukom, jer mi obrativ se na kapetanat, ovaj nam dozvoli uzeti prepis listinah. Ovaj tekao je i po Dragi u družtvu sa brzonogim Markom, ali ni tamo neopravišе ništa. Desantića poznate nu kazat ću vam štogod o popu Marku, koji mienja svaki dan svoje nazore.

Danas je on Hrvat, sutra Slovinac, a onda Ilir pa opet Istrijanin a napokon konca . . . ništa. E pa dobro, kad već hoće biti ovo posliednje, mi bi mu savjetovali, da se nemješa u poslove, koji nanj nespadaju. Za ovaj put kazali smo o njemu samo ovoliko.

Nije mirovao ni občinski savjetnik Pajalić, nazvan Jendo. Ovaj se dapače nekojim biračem i grozio ako nebudu s njim glasovali.

Napokon pitamo načelnika g. Dessantichа: da li su občinski panduri plaćeni za agitirat i mutit narod ili pako za drugi koji posao?! Dva pandura su onu noć pred izbore obletali kuće po Dragi, Jurandvoru i Batomalju, a jedan od njih nudio je i novcah biračem. Nu i ovi vratiše se sutra dan umoreni od posla dugim nosom.

Ej gospodo! prošla su vremena velikoga Alešandra.

Pogled po svietu.

U Trstu, 29. julija 1885.

Pronosi se opet glas, da će se sastati ruski cesar sa našim na naših granicah.

Pitanje o njemačko-katoličkom klubu u budućem car. vieću nije jošte riešeno. Uplivniji muževi desnice nastoje nagovoriti začetnike tog kluba, da odustanu od te namisli, jer da će i onako desnica, kano i do sada, braniti i zagovarati prava katoličke crkve.

Bivši vodja i prvak Njemacah u Českoj, knez Auersperg, odrekao se političkog života te namjerava povući se u privatan život. Tim odpada jedna od prvih zviezdah sa veliko-njemačkog neba naših nadri-liberalacah.

Pišu novine, da će češki zastupnik Zeithamer postati ministrom za Česku a ministar Pražak, da će definitivno preuzeti ministarstvo pravosudja. Čekamo da se obistini ova viest.

Ljotos imade se obnoviti nagodba izmedju Austrije i Ugarske. Reć bi, da će ti pogovori ovaj put mirno teći, te da će se obje stranke lahko nagoditi.

Iz Sarajeva javljaju, da je naložio carigradski patrijarha pravoslavnomu biskupu Kosanoviću, da povuče natrag svoju ostavku.

Naša braća u Dalmaciji počeli ozbiljno misliti, kako bi se tamo proglasio glavnim gradom kraljevine starodavni Split mjesto Zadra. U ovom posliednjem — kako je poznato — vlada talijanaška rulja, koju podpomaže občinsko zastupstvo i koja napada i sramoti sve što nije talijanaško. Mi imademo liep primjer za gospodu iz Zadra u našem Poreču, gdje je takodjer nedavno tamošnja fakinčad ružila naše prvake.

Iz Biograda javljaju, da pripravlja srbska vlada osnovu zakona o produženju zastupničke časti od 3 na 7 godinah.

Dne 27. t. m. izrekao je sv. Otac u Rimu govor u konsistoru na kardinale i to o vjerskih odnošajih u Italiji, Francezkoj i Njemačkoj. Cieli govor proglasit će se do koji dan.

Prvih danah mjeseca agusta porinut će u Mljetcih veliku vojničku ladju »Morosini« u more. Talijani pripravljaju za tu sgodu velike svečanosti. Takodjer iz Trsta i Istre pripravljali se naši Talijančići posebnim parobrodom u posjete plemenitoj braći. Vlada je taj izlet zabranila. Ali kažemo, da to ništa nepomaže i kad bi štogod pomoći moglo, da je prekasno.

Medju Francezkom i Kitajem nastali su opet prijateljski odnošaji. Zastupnik kitajski pohodio je 27. t. m. predsjednika republike te mu izjavio u ime svoje vlade, da ista želi pod svaku ruku uzdržati prijateljstvo sa republikom.

Koli iz Petrograda toli iz Londona javljaju, da imade mnogo nade, da će se obje vlade sporazumiti i dogovoriti o afganskom pitanju.

Englezki ministar Bourke izjavio je u zastupničkoj kući, da je vlada dobila viest iz Kaira, da je krivi prorok Mahdi mrtav. Ova viest pronosi se već duljo vremena po novinah te treba čekati, da li će se obistiniti. Obistini li se, svalit će se težko breme sa englezkih prsijuh prem bi njim mogle često krivoga proroka još mnogo smetati, jer se ujedno glasa, da se odmah našao nasliednik krivomu proroku.

Dne 23. t. m. umro je nekadašnji predsjednik sjevero-amerikanskih državah, general Ulises Grant. Pokojnik bijaše jedan od najzaslužnijih mužovah svoje domovine.

Franina i Jurina.

Fr. Si čul Jure, kako se bedasti Jork grozi bedulom?

Jur. Su mu valjda va žlicu pogodili, a s čem se grozi ta junak?

Fr. S palicami i s ušesi.

Jur. Palice pozna ja, zač jih je već dosta sam okusil, a ako će kega za ušesa vuć, neka se potrudi do prijatelja, presidenta osalskega družtva, će imet za ča ulovit.

Fr. Ča si Jure tareš ruke?

Jur. Imam jednu fanjsku uganku.

Fr Ča bi to moglo bit?

Jur. Ugoni kade je va Istroj občina u kojoj se skrinja nikada nezatvara, kade dolaze zastupnici u nedelju u vreme sv. maši u občinsku kuću i kade se glavar hvali, da občini beči posuljuje.

Fr. A, to nemore bit lego na Bodulije.

Fr. Biš ti verovalo, da su šijor Majol i mali Matejka — ki su se gledali kako pas i mačka — šli zdignut va kuću kako i nevesticu šarenjačkega fiducijara va Opatlje?

Jur. Ni trebeda znal kamo poć.

Fr. Zač ga pak nisu nazada doma zapelali?

Jur. Imet će valjda fini nos, pak je šal nazada po slede.

Fr. Ma su mu jih dali.

Jur. Kemu, ča.

Fr. Onomu krnjelu iz Rependi, dali su »šćavle domaćeh krušav i hlebić sv. Stipana:

Jur. Zač pak tako?

Fr. Ja, on njin je po sile otel dat na Labine krnjelske vodi, ka je smrdela po krepaline, a oni mu nisu oteli dužni ostat.

Jur. Samo da se nebi lamental, da mu j' premalo.

Fr. Nebore, ni mu bilo krivo.

Različite viesti.

Na temelju zakona za Istru imalo bi se svake tri godine obnoviti občinsko zastupstvo. Usuprot tomu jasnomu slovu zakona upravlja občinom Buzet već šestu godinu jedno te isto zastupstvo, i Još mjes. maja 1884. obavio se je novi izbor zastupstva, a evo prošla je godina i dva mjeseca a još se nije zastupstvo konstituiralo. Zašto? Valjda stoga što je većina zastupnikah hrvatska.

Občinom bašćanskom (na otoku Krku) upravlja jedno te isto zastupstvo već šestu godinu. Uzaludni bijahu svi utoci, molbe i rekursi. Živila ustavnost!!

Zapliena. Jučerašnji broj našeg lista bijaše po nalogu redarstva zaplienjen radi uvodnog članka, pod naslovom: *«Občina Buzet»* i radi viesti: *«Deputacija kod namjestnika»*. Dobiv dozvolu priredili smo drugo izdanje izpustiv inkriminirane članke.

Imenovanja. Ministarstvo pojodjelstva imenovalo je u gem. kulturi savjet za Istru slijedeću gospodu: Dr. Cancianl, Bembo i Andrejcich. Eto, i u gospodarstvenom pitanju tjera se nesretna politika. Dvie trećine hrvatskoga pučanstva Istre, nedo imati niti jednoga svoga zastupnika — od vlade imenovana — u tom toli važnom savjetu. Živila ustavnost i ravnopravnost!

† Ivan Zavadlal. Prošli petak preminuo je u Gradiški c. k. pol. komesar g. Ivan Zavadlal, koji je bio pred malo vremena premješćen iz Poreča u Gradišku. Pokojnik služio je u svoje vrieme na naših otocih, gdje je ostavio najbolju uspomenu. Kasnije premjestilo ga u Poreč jer nebijaše nekomu pod komando na otocih. I u Poreču našao je naš bledni narod u pokojniku prijazna i čestita činovnika i prijatelja. On bijaše biela vrana medju pol. činovnici u Istri. Rodjen od slovenskih roditeljah, ostao je do groba vjeran svomu narodu. Pokoj vječni onoj plemenitoj duši.

Kakove nadzornike hoće porečka gospoda? U nizu naših članakah: »Vapaj za mirom« kazali smo našim narodnim protivnikom medju ostalim, da njim nije stalo do vrstnih i sposobnih školskih nadzornikah, kakovi su oni njihovi »špeltori croatizanti« već do nadzornikah — makar kako nesposobnih — samo da mrcvare i truju našu nevoljnu kmetsku djecu. Na jadikovku porečkog glasila, da neimaju van jednoga svoga škoskog nadzornika, odgovorili smo, da je žalostno što može u ustavnoj zemlji niti jedan takav činovnik postojati. Tumač porečkih jaslarah razumjeva pod »jedinim našim nadzornikom« preč. g. kanonika Pesante. Rekli smo i navedenih članicih-a i prije se o tom u našem listu pisalo, — da onaj »jedini« nadzornik, je ujedno i »jedini«, koji je posve nesposobni, da obnaša čast nadzornika jer nepoznaje ni malo jezika školah, dotično djece, koju mu je nadzirati. Žalimo u istinu što nam nije moguće bar jednom prisustvovati nadziranju koje naše škole po preč. g. Pesante. To mora biti zaisto krasno nadziranje!

Nu preč. g. Pesante, ako i neodgovara zakonu, ako i nemože — možda uz najbolju volju(!) — vršiti sdušno svoju dužnost kano nadzornik, izpunjava on posve dužnosti talijanskog patriote, zadovoljavajuć škropulozno intencijam pazinskog pol. družtva. Evo kako shvaća pedagoški uzgoj mladeži g. nadzornik:

Dne 22. t. m. obašao je on školu u Fontani (kod Poreča) u kojoj su skoro posve samo hrvatska djeca. G. nadzornik, videći, da se umjetnimi makinacijami onu djecicu nedade potaljančiti, nagovori i ponuka istu, da neka u školi medjusobno govore talijanski!! Rado bi znati, gdje je preč. g. izučio pedagogiju i da li se možda kani i on natjecati za nagradu pol. pazinskog družtva? Siromašna Istro! što se sve u tebi dogoditi može!

Hrvatska zastava: Kako doznajemo iz Vrbnika, občinsko je zastupstvo izposlovalo od političke oblasti, da se uz državnu zastavu opet može vijati na občin. uredu i naša hrvatska zastava. Kako je poznato, u Vrbniku bila je zabranjena hrvat. zastava, i to usljed osvadah bivšeg načelnika mutikaše i popa mu šurjaka, obojice u službi poreške gospode. Mi se radujemo s Vrbničani na toj pobjedi i nadamo se, da neće unapried izručit svoje povjerenje ljudem, koji bi htjeli trgovati s našim hrvatskim poštenjem. Nadamo se pak s druge strane, da će i politička oblast drugom sgodom malo više obzira imati, prije nego li na bud čije proste osvade takvimi zabranami uvriedi naše narodno čuvstvo.

Sablazan u Voloskom občinskom zastupstvu. Piše nam odnale prijatelj: Na poziv načelnika sastali se 25. pr. m. voloski zastupnici u občinskom uredu, da viećaju. Prije nego bje otvorena sjednica, razgovarali zastupnici medjusobno o raznih stvarih. U jednom kutu dvorane razgovarao je i zastupnik gosp. S. Tomašić, jedan od naših najnaobraženijih pomorskih kapetanah, sa njekojimi svojimi drugovi i istim razlagao školske odnošaje u Istri. Dotaknuv se opatijske škole, opazi kako se u istu po volji i valjda zapovjedi poréčke junte a proti, formalnim protestom, izraženoj volji pučanstva i prem u Opatiji, po zadnjem popisu, nejma niti jednoga Talijana, evo u najnovije vrieme odlučilo uvesti i talijanski jezik kano naukovni, pa zaključi, da se nam Hrvatom u Istri krivo čini i da nećemo moći napredovati dok god budu u našoj kući Talijani absolutni gospodari.

Te rieči doču i bilzu stojeći zastupnik i občinski blagajnik Frane Milošinović, nazvan Paća — treba da mu se znade za ime i pridjevak — bivši prosti mornar i sada ribar, koji naskoči svakovrstnimi psovkami na našega kapetana i na Hrvate zaključiv: *«svaki Vološčak, ki reče da je Hrvat je tat.»**)

Na to ga g. T. opomenu, da pazi na ono što govori, jer da je on Vološčak i Hrvat, a Paća mu odgovori: *«Tako i vi ste tat.»* — Kapetan T. mu odvrati, da će mu radi toga pred sudom odgavarati, a u dvorani samoj nasta strašna buka, krika i vika, tako da bi čovjek prije bio pomislio, da je u kakvoj od najprostijih krčmah na dan «kvindižine», nego da se nalazi u dvorani, gdje se sastali odabranici i oci puka, da viećuju o dobru občine.

Posljedica svega toga bile su dvie kaznene prijave rad uvrieda poštenja i razprava usljed istih obdržavana dne 15. t. m. o kojoj ćemo drugi put koju reći.

Pošte se pak duhovi umirili, gosp. načelnik otvori sjednicu, koja je takodjer vrlo burna bila. O stvarih razpravljanih u istoj i u onoj slijedećoj dne 16. t. m. progovorit ćemo takodjer u slijedećem broju jer nam danas nedostaje prostora.

K Vižinadskim izborom. izbornikah. Netko Vam je g. Uredniče opisao ponašanje naših Krnjelah i Šarenjakah kod izbora fiducijarah u Vižinadi, nu čini mi se, da je vriedno k onomu dodati, kako je na vratih ureda stojao g. Jakomo S. te naše listiće seljakom uzimao a šarenjačke njim pisao i davao. Poznati ovdje »Luiji« stao pako na svojih vratih sa butiljom rakije i sa škatulom cigarah nudjajuć jedno i drugo našim Liračem. Neznamo tko je platio onu rakiju i cigare, jer dvojimo jako, da bi škrtica nešto budava dielila. Uz spomenutu dvojicu, odlikovali se osobito vaganjem i strašenjem kmeta, četvorica ovdašnjih krnjelah.

I to da bijahu slobodni izbori? Pak da nisu Krnjelo-Šarenjaci »bufoni«?

Naše pošte. Tuže nam se sasvih stranah na silne nerede, koji vladaju na poštah u Istri, dapače i u samom Trstu. Naš list neprimaju mnogi predplatnici a mnogim dostavlja se tekar četvrti, peti ili šesti dan. *.

---

*) Ove su rieči grdna uvreda za sve poštene Vološčake, koji se Hrvati ćute i mi se čudimo, da se osim gosp. Tomašića nije još koji i izvan zastupstva našao, koji bi bio uvrieditelja na red pozvao i prisilio, da uvrieđu opozove ili da budo radi nje pozakonu kažnjen. Neka se neprigovori, da je uvrieda nanešena po čovjeku, koji možda neposna doseg rieči, koje je izrekao, jer je taj čovjek občinski zastupnik, kod koga se ipak predpostavlja nekoliko naobraženja i uljudbe i uvrieda je nanešena pred sakupljenim zastupstvom v loskim, dakle pred cielim Voloskom. Vrieme bi bilo, da već nedopuštamo, da nam tko mu drago bezkažnjeno u obraz pljuje.

Ured.

Dapače, primili smo sami kroz sl. ravnateljstvo poštah u Trstu pripis od dubrovačkog pošt. ureda, gdje nam javlja, da su tamo stigla tri li četiri broja našeg lista, sa točnim naslovom i poštom »Albona u Istri«. Mjesto da se dakle dotične brojeve povrati li pošalje na opredieljeno mjesto, šalju nam se kojekakvi »pripisi«. Znademo iz pouzdana izvora, da nema ovdje kod poštanske expedicije činovnika, koji bi poznavao naš li slovenski jezik pa ako njim nije naslov pisan njemački ili talijanski, šalju naš list svak ud, samo ne na pravo mjesto. Molbe i tužbe nepomažu i mi si već sami neznamo kako pomoći nu sviestni smo si, da se od strane naše uprave list točno i redovito svakomu odpravlja. Molimo naše predplatnike, da nam svaki nered odmah prijave i list — ako njim izostane — odmah reklamiraju.

Književne viesti.

Poziv na predbrojku. S više stranah dojavljuje mi se želja, neka napose otisnuti dadem »Katekizam kat. ženitbenoga prava« što sam ga prevodio godine 1884. za službeni list vrhbosanske nadbiskupije.

Odazivajući se toj želji, pozivam ovime na predbrojku svu braću svećenike s ove i s one strane Save. Javi li ih se dovoljan broj, da se troškovi tiska uzmognu namiriti, poći će knjiga odmah pod tisak. U dodatku dati ću otisnuti svoje članke o gradjanskih ženitbenih zapriekah i o mješovitoj ženidbi, u samom pako prevodu obazrieti ću se i na zakone, koji za ženitbu vriede i u Bosni.

Koliko će knjizi biti cienа, to ovisi o broju predbrojnikah i čim njih bude više, cienа će biti manja. Njemački izvornik stoji 1 fr. 50 kr.

Ovom prilikom pozivam ujedno na predbrojku na knjigu: »Pučka propovied«, koja se ove godine prevodi u našem službenom listu, jer se je i gledе nje javila amo ista želja, i jer je doista puna prekrasnih misli, koje će dobro doći svakomu bratu svećeniku, koji je u duhovnoj pastvi.

U Sarajevu koncem maja 1885.

Dr. *Andrija Jagatić*,
kanonik Vrhbosanski.

Javna zahvala.

Upravni odbor hrv. akadem. družtva »Zvonimir« u Beču smatra si dužnošću zahvaliti se najusrdnije svim dobrotiniteljem, koji su družtvo velikodušno poduprili kako sliedi: slavna I. hrv. štedionа u Zagrebu 50 fr., štov. g. N. N. 10 fr.

Knjigami su podupri družtvo, te obogatili knjižnicu: visoko bolg. ministerstvo za narodnoto prosvješćenje 12 kom. Slavna »Matica slovenska« 15 komada, »Občestvo Mihaila Kačkovskoga u Lavovu« ovogodišnje knjige. Književno družtvo u Sredcu svoj mjesečnik. Sl. knjižara Lavosl. Hartmana 6 kom. Slav. knjižara Pražaka u Beču 1 kom. G. J. Kržišnik stud. phil. »Slovan«. G. V. Rajner »Hrvatsku Vilu«. G. Th. Hristov 4 kom. G. M. pl. Eisenthal ¼ kom.

Bezplatno pripošiljala su nam svoj list ova slavna ureduištva: »Sloboda, Pozor (do uzkraćenja pošt. debita), Narodni list, Narod, Katolička Dalmacija, Narodne novine, Agramer Zeitung, Slavjanin, Makedonskli glas, Južna Bigarija, Državen vjestnik, Drugi odjek, Naša sloga, Sriemski Hrvat, Soča, Edinost, Svjetlo, Novi hercegovački bosiljak, Südsteierische Post, Parlamentiär, Obrtnik, Občinar, Hrvatska pčela, Gospodarski list, Gospodarski poučnik, Slovenski gospodar, Napredak, Hrv. učitelj, Književna smotra, Mjesečnik pravničk. družtva, Vjestnik arkeologičkog družtva, Šumarski list, Ljubljanski zvon, Iskra, Vragoljan, Strelac. Za pol cienе Vienac.

Zahvaljujuć se opetovano velikodušju dobrotiniteljа svojih; preporučamo družtvo naše hrvatskim rodoljubom.

U Beču, 22. lipnja 1885.

Za odbor:

J. Marković, podpred. — V. Kovačević, tajnik.

Mlačkovlć, blagajnik.

Pripošlano*).

Čujem za ružne napade iz Pična na m. čas. gosp. dekana, u porečkom listiću »L'Istria« a to još i zarad Svetivanca; zato .Vas molim g. ureduiče, kao vjerni čitatelj »Naše Sloge«, da izvolite u Vašem cienjanom listu sliedeće uvrstiti:

Na 14. maja sam ja bio kod m. č. g. dekana i nijedan drugi Svetivančan, a to za molit ga, da me preporuči preuzvietlomu biskupu, za dostignuti jednu milost, koju sam hvala Bogu i dostignuo; o izborih pak nije bilo niti govora, kakogod niti u Svetivancu na 11. maja, još manje od kakve prietnje. To mogu posvjedočiti u svaki čas ja i oni, koji su samnom bili, kad je m. č. g. dekan svoj službeni posao od 8—5 satih po podne obavljao; *sve drugo je laž.*

Tko pak misli, da u Pičnu bolje čuje što se u Svetivancu govori, nego oni koji su prisutni, mora imati veća ušesa nego presjednik osaloga družtva.

U sv. Ivancu, 14. jullja 1885.

Antun Grubišić
crkveni poslužitelj.

Slavno ureduištvo! molim Vas, da uvrstite u Vaš cienjeni list sliedeće:

Očitovanje.

Kojim očitujem, da sam bio krivo od drugih obavješćen, čim sam bio ovdašnjeg č. g. plovana pred jedno 4 mjeseci potvorio, radi toga tvrdim, da ono nije bila istina.

Mošćenice, 23. jullja.

Ivan Dešković
trgovac.

Proti izpravak*).

Na neistinitu »Popravu« (sic!) Višnjanaku, tiskanu u »Našoj Slogi« br. 30. od 18. t. m. odgovaramo sliedeće:

Ponajprije zahtjevamo od četvorice podpisanih pod »Popravom«, da pročitaju bolje naš dopis: savita civiltà Višnjanska«, uvršćen u »N. Slogi« br. 26; zatim neka nauče bolje jezik svojih starijih, t. j. jezik hrvatski, da se nebudu morali i drugi put izložit ruglu svoje braće i napokon njim dovikujemo, da njim nepomaže ovaj put pravnička doskočica: »negure prima regula juriss.

Svaki čitatelj, kod zdravih možđjanah, uviditi će iz našeg dopisa, da smo mi govorili o pobjedi (novcem i nasiljem) naših protivnikah u obće, nespominjuć napose Višnjanacah.

U našem dopisu nekaže se nigdje, da je Višnjansko zastupstvo zaključilo štogod biskupa moliti proti svećenikom.

Veleč. g. plovan Lubinjski posvjedočiti će, da su se Višnjanci uvukli u farož bez njegova znanja.

U dopisu neima govora, da bijaše ostavljen presv. biskup od »članovah zastupnikova (sic!). Da su Višnjanci onako sramotno ostavili g. kapelana na cjedilu, posvjedočit može g. kapelan, presv. gosp. biskup i stotine puka.

Nepobitna je istina, da je Višnjanska rulja napudala na svećenike, na voz i konja, što će u svako doba posvjedočiti gg. svećenici i stotine poštenih Višnjanacah.

Svuda se govori, da smrdi od glave riba a to kaže i ovdje sve što nije šurenjačko.

Sada neka svlet sudi, kako znadu gospoda Višnjanska svojimi »popravami, izpravljat dopise. Dok se gospodo nepopravite, neće Vas pušćati na miru Vaš

»Zloduh«.

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara Uredničtvo.

Listnica uredničtva.

G. *piscu* »Priposlana« iz P. Priposlana ili priodcena, kano i javne zahvale, naješaje, oglase itd., tiskamo po cieniku i uz odgovornost pisca.

Prijatelju *F. G. u G.* Pravo je. Vam, Mati i Ivanu srdačan pogdrav.

G. *J. B. u B* Vaše ženidbene običaje ćemo tiskati čim nam prostor dopusti. Hvala Vam na trudu. Ugledali se i drugi u Vas.

G. *dopisniku pošta. Buje.* Vaš »Franinu i Jurinu« nemožemo tiskati jer neprimamo nepodpisanih spisah.

Pomorske viesti.

Navli za hrđeve na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk.	12 50	po ton.	dugah,
« Cette	«	13.25	» «	«
« Bordeaux	«	16	« «	«
« Maltu	«	15	« «	lesa
« Algeriju	«	23	1100	unč. franc.
« Messinu	«	22	1200	« mlet.
« Cagliari	«	25	« «	«
« Patras	«	26	« «	«
« Pirej	«	26	« «	«
« Aleksandriju	«	24.50	1000	
« Port-Said	«	23½	«	

iz Rieke.

Za Marsilju	frk.	13.—	po ton.	dugah
« Cette	«	13·50	« «	«
« Bordeaux	«	18·	« «	«
« Marsilju	«	15·	« «	bordun.
« Cette	«	15.—	« «	«
« Port-Vendres	«	15.—	« «	«
» Algeriju	»	26	po 1100	unč. mlet.

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk.	13.—	po ton.	dugah
» Bordeaux	»	14.50	» »	»
» Rouen	»	18	po 10,5	klg. hrast. drva
» »	»	23·27	po 1000	lit. vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tu- i inozemstvu.

Odjedrili iz:

Trata 18. jul. Retta, Huračić za Caneu. — *Rieke* 17. jul. Božji Dar, Slišć za Trpanj. — *Melbourne* 21. maja. Giusto, Radoslović za Hamburg. — *Guadelupe* 13. jun. Teodosia T., Trojanović za Nantes. — *Falmoutha* 15. jul. Susak, Randić za Liverpool. 14. Sagittario, Šoždć za Schiedam. Ophir, Adamec za Anversu Follia, Gramenuda za Lowestoft. — *Malte* 9. jul. Trappano, Mrčić za Marsilju. 11. Ezio; Premuda za Bejrut. 12. Esau, Mihalović za Marsilju. — *Nove Jorke* 3. jul. Gloria, Premuda za Trst. — *Cagliaria* 14. jul. Blondina P., Vranić za Novu Jorku. — *Alexandrije* 9. Volunteer, Merlato za Rieku. — *Falmoutha* 18. Nada, Pajkurić za Bowling. Tigri, Zotti za Hull. — *Geantea* 10. jul. Fratelli B., Nikolić za Trst. — *Kotke* 3. jul. Elios, Ivančić za Marsilju. — *Cadixa* 15. jul. Matteo, Katalnić za Novu Jorku. — *Marsilje* 21. jullja. Novi Klas, Kerčić za Jaffu. — *Havrea* 21. jul. Luigia P., Ferlan za Cardif. — *Liverpoola* 20. jul. Cardil, Hagja za Cardif. — *Anverse* 22. jul. Zvlezda Mimbelli, Dabinović za Genuu. — *Cardifa* 9. jullja. Vinka, Medanić za Jaklin. — *Bostona* 7. junija. Ararat, Kršalja za Novu Jorku. — *Genue* 9. jun. Emilia T., Radonićić za Trst. Bun Mažuranić, Margetić za Bejrut. *Kotke* 8. jullja. Elios, Ivančić za Marsilju. — *Sharpnessa* 11. jul. Uroš, Kilvain za Capoverdo. — *B. Ayresa* 8. junij. Pio, Perselo za Anversu. 10. Trojednica, Marocchini za Barbadoes. — *Bahit* 5. jul. Ugolstlun. Pajkurić za Barbadoes. — *Havre* 9. jullja Ara, Šutora za Sunderland. Beautiful Star, Perčić za Ponsacolu. — *Montevidea* 7. jun. Taro, Marassi za Falmouth. — *Cetta* 7. jul. Nilo, Sbutega za Mljetke. Vulizić, Giusti za Rieku. — *Lisbone* 4. jullja. Sirena, Kozulić za Novu Jorku. — *Marsilje* 11. jul. Olita, Crivellari za Port-Said. 12. Koločup, Kordić za Napulj. — *Genue* 11. jul. Bolivar, Kozulić za Mali Lošinj. — *Lisbone* 7. jullja. Superbo, Matković za Novu Jorku. 9. Francesca T., Tonetti za Novu Jorku. — *Saloničа* 3. jul. Jane, Žliga za Livorno. — *Cette* 4. jul. Kalk, Uzelčić za Rieku. — *Filadelfije* 1. jullja. Soča B., Mrčić za Cataniu. — *Carigrada* 7. Filadelfia, Poldrugo za Odessu. — *Batuma* 30. jun. Drina, Kosović za Dubrovnik. — 5. jul. Srećna P., Skurić za Salonić. 7. Peleg, Matković za Trst. — *B. Ayresa* 5. junij. Carolina, Stiglić za Anversu. — *Capoverde* 15. junija. Olga R., Mikulićić za Novu Jorku. — *Queenstowna* 13. jul. Arciduca Rodolfo, Martinolić za Bordeaux. — *Revala* 8. jul. Triade, Tarabocchia, Tarabocchia za Sundsvall. — *Macassara* 20. maja. Horibea, Radoslović za Novu Jorku. — *Leitha* 13. jul. Spirito, Kosović za Piran. — *Marsilje* 18. jullja. Marietta Brailli, Krillć za Cardif.

Dojedrili u:

Trst 17. jul. Marlotta B., Šjoletić iz Dubrovnika. — *Rieku* 19. jul. Miroslav, Pavletić iz Filadelfije. — *Newcastle* (N. T. W.) 25. m. Armida, Car iz Adelaide. — *Martiniku* 22. jun. Josef Ivančić iz Marsilje. — *Bostona* 2. jul. Mimi, Tomičić iz Trapania. — *Falmouth* 18. jul. Nada, Pajkurić iz Buenos-Ayresa. — *Malte* 8. jul. Esau iz Marianopolja. Trappano, Mrčić iz Brdjanske. — *Nove Jorke* 7. jullja. Euplea, Raida iz Bostona (S. D.) — *Bristol* 18. jul. Mator, Škopinić iz Mobilsa. — *Monumetin* 17. maja. Genitori Tarabocchia, Martinolić iz Sourabaye. — *Cardif* 16. jul. Beautiful Star, Perčić iz Havrea. — *Gafe* 9. jul. Poppina, Randić iz Torrevieje. — *Liverpool* 17. jul. Susak, Randić iz Buenos-Ayresa — *Sunderland* 16. jul. Ara, Suttora iz Havrea. — *Novu Jorku* 4. Olga R., Mikulićić iz sv. Vincenta. 6. jul. Nemirna, Tomičić iz Londona. — *Boston* (S. D.) 2. jul. Mimi, Tominić iz Rieke. — *Bordeaux* 17. jul. Marte, Domini iz Rieke. — *Marsilju* 17. jul. Elena, Mandić iz Batuma.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	43.—	do for.	48.—
Cukar tučen	»	23.25	» »	26.50
Ulje za jelo	«	48·—	» »	48·—
» dalmatinsko	»	43.—	» »	—.—
» talijansko fino	»	64.—	» »	86 —
Riža talijanska	»	14.—	» »	21.—
» indijska		12.—		16.—
Papar Batavia	»	84.—	» »	85.—
Bakalar Troms	»	31.—	» »	39.—
Petrolj	»	9.50	» »	—.—
Mast ovdašnja Dalm.	»	35.—	» »	36.—
» englezka	»	49.—	» »	—.—
Slanina hrvatska	»	51.50	» »	52.—
Maslo	»	70.—	» »	100.—
Naranče puljiž.	»	2.—	» »	5.—
Rožići puljiški	»	6.75	» »	7.75
Limuni mnogo pitani	»	3.—	» »	6·—
Mandole Dalm. osk.	»	—.—	» »	—.—
Smokve Calamata	»	12.—	» »	13.—
Smokve Dalm.	«	12.—	« «	—.—
Vuna bosanska	»	105.—	» »	115.—
» dalmatinska		110·—		—.—
Kože strojene poplat	»	140.—	» »	145.—
» kravje	»	165.—	» »	800.—
» telećje	»	356.—	» »	610.—
» surove volovje ovdašnje sviježe		48.—	» »	56.—
» suhe dalmat. istar.		90.—	» »	115.—
» » telećje		130.—	» »	210.—
» janjetje 100 komada		70.—	» »	100.—
Šljive bosan. srbske	»	14.—	» »	15.—
» hrvatske	»	10.50	» »	11.—
Pšenica Ugar.	»	9.50	» »	10.50
Kukuruz vlaški	»	—.—	» »	—.—
» banatski	»	5.50	» »	6.—
» hrvatski	»	5.50	» »	6.—

Tršćanska burza

od 29. jullja.

Austrijska pap. renta	for.	82.70	do for.	82.90
Ugarska	»	»	» 92.30	» » 92.45
Ista u zlatu 4%	»	99.—	» »	99.15
Dionice nar. banke	»	851.—	» »	—.—
» kredit-banke	»	283.50	» »	284.50
Talijanska renta	»	94.—	»	94.—
London 10 lirah sterlinah	»	124.70	» »	125·25
Napoleoni	»	9.89.	» »	9.90.—
C. kr. cekini	»	5.82	» »	5.84
Državne marke	»	61.20	» »	61.40
Isto francezko	»	49.40	» »	49.60
talijanske lire	»	49.15	» »	49·30

Lutrijski brojevi

dne 25. junija:

Beč	47	68	62	29	22
Graz	51	81	42	20	23
Temešwar	13	6	65	81	57

dne 29. junija

Brno	80	80	43	5	50

Natječaj.

Razpisuje se služba učitelja III. vrsti na jednorazrednoj mješovitoj pučkoj učioni u sv. Petru u šumi i u Kringi sa hrvatskim nastavnim jezikom, a talijanskim kano predmetom; zatim jedna služba učitelja III. vrsti na jednorazrednoj mješovitoj pučkoj učioni u Lindaru sa hrvatskim i talijanskim nastavnim jezikom, i napokon služba podučiteljice na dvorazrednoj pučkoj učioni u Pičnu sa talijanskim nastavnim jezikom i hrvatskim kano predmetom.

Plače spomenutim službam su ustanovljeno u zemaljskom zakonu 3. novembra 1874. dotično 10. decembra 1878.

Prosioci neka šalju podpisanomu kot. šk. vieću svoje molbe zakonitim putem u teku od četirijuh tjedanah.

Pazin, 11. julija 1885.

C. k. kot. školsko vieće.

Sveukupnog liečničtva doktor

P. T. Xidias

specialist za kožne i tajne bolesti stanuje Via della Caserma br. 3. I. p. i ordinira danomice od 12—2 sata.

Dr. Aleksander vitez Koch.

C. nizozemsko-zapadno-indijski zdravstveni častnik u miru. Komander Bollvar-reda

Homöopat

ordinira danomice od 3—4 sata. Via Nuova broj 11 6—2

Najbolje i najcienije dodje u **AMERIKU** tko se obrati na

A. GERGOLET-A

internationalnoga speditera. Via dell' Arsenale br. 2. **TRST.**

Prvi ustav

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano. Sgotavljaju se odjeće polag mjere, najvećom brzinom i elegancom uz najjeftinl cienе. Narudba se obavlja uz pouzeće

TKANINE

za odiela koja se peru

u ostancih od 6 do 7 metarah za podpuna muška odiela u modernih bojah, razpošilje sa ponzetjem 13—6
i ostanak za for. **3·50**

L. STORCH u BRNU

ogladci badava i franko.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zaveda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 3%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 3½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Clelovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devisah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam
na varranto, uvjeti na sporazumljenje az otvor kredita u Londonu ili Parizu½% provizije za 3 mjesca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povoće iznosa glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—23

The Singer Manufacturing & C.o
NOVA JORK
samo za

JEDAN FORINT

na čedan može se dobiti šivaću maklinu «Singer original», bez povišenja ciene. Garancija 5 god. Poduka u kući badava.

The Singer Manufacturing & C.o
Corso, Palazzo Salem.

Igle za makinu «Singer» 3 novč. komad, ducet 30 novč. 6—10

Nova
ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. T. 48—18

Odjela od same vune polag ex mjere.
Odjela cheviot od f. 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Takodjer na obroke.

Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lek po dr. Mališu smatrati kano patvoren

Cvet proti trzanju,

po dr. Mališu,

je odlično najbolji lek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *cvetet*

(Obranb. znamka) *proti trzanju po dr. Mališu uz priloženo znamenje; 1. staklenica 50 novč.*

Zahvala.

Gospodinu J. pl. **Trnkoczyju**, lekaru u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razna domaće lekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, ajetim se na **Vaš dr. Mališ kostobolnji lek za 50 novč.**, te si ga odmah naručim. I u istinu imao je **čudovit uspjeh** da se je majka nakom što ga je kratko vrieme upotrebljavala posvo **težkih bolih oslobodila.** Punim osvjedočenjem **priznajem dakle dr. Mališev kostobolnji ovlet** kano izvrstan lek to ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti preporučam. Vašoj blagorodnosti izrićem pako **najsrdačniju hvalu;** svim štovanjem.

Fruno Jug,
52—20 posjednik u Šmarji kod Colja.

Planinski bilinski sirop kranjski,
izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, pranoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 50 nvč. Koristnji nego li svi u trgovini se nalazeći siropi.

krv čišteće kruglijce c. kr. povl.,
nebi smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrnjih i bubrežnih bolestih; uškatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč. Ispod jednog zavitka se poštom ne odpravlja.

Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano **osobito uspješne** pripoznate, imade uviek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem Adressa je:

Lekarna Trnkoczya
na mestnem trgu u **Ljubljani.**

Source Romaine

(Rimski zdenac)

Najizvratnija i najzdravija voda za stol. Naravska pieneća mineralna voda. Centralno skladišće za Austro Ugarsku i za iztok kod

G. B. ROVELLI, Via Lazzaretto vecchio 19, TRST.

Source Romaine
(Rimski zdenac) 10—6

Prašak za prsa

Izvrstan lek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim kataralnim manam. 48—31

Skatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u lekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.
Šibenik: Anton Cosolo.
Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekašlji više — *Nekašlji više*

Podpisani javlja, da je otvorio u Barkoli, da ugodi naručnikom, filijalku svoje dobro poznate krojačnice nalazeće se u ulici S. Antonio br. 5. Pošto je ta filijalka izvan carinske granice, naručbe su proste

od carine

i obavljuju se uz najveću točnost radnje i uz nizku cienu.

Ciene jesu:

Podpuna odiela od f. 10	i više	
Hlače	« «	3·50 «
Prsluci	« «	3·— «
Gornji kaputi	« «	9 «

Pellegrino Levi
krojačnica sa skladištem sukna, ulica S. Antonio br. 5 Trst.

Naručbe se obavljaju uz pouzetje neodvlačno 52—6

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—16

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke ciene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive čistila za noge, sagove; kiste svakevrsti; povoštenu platno; lonce za cvietje i za riba; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Latteria Milanese

(milanska mlekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge gospodjice, da ima u mlekarni **svieža i suha voća, izvrstne divljačine; zeleninah sve polag cienah na trgu Hleba genovezkog, kolačah mletačkih, slatičah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla** svieža svaki dan iz Milana. **Kreme za cvariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mleka. Za objede i soirée** ovršavaju se naručbe sa pladnjevi povrhjem bogato narieseni, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačno, nu ne izpod 5 kilog. 49—25

M. Melchiore.

Budimska
gorčica.

Preporučuju se od najprvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domaćih, kano najuspješnjo djelujuću vodu gorčicu za čišćenje krvi i za blago čišćenje želudca. — Može se uviek dobiti svj-že punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lickarnah.

Vlastnici braća.

Lozer v Trstu
20—12

Podpisani časte se objaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osjeguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje tvornicu

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče sveoma nizkih cienah. Izradjuju se pečati kojegod drugo podobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice. Cruyon sa perom-pečatom, itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dionice itd. 48—30

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune, za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo { za fr. 4·06 iz dobre vune; « « 8·— « bolje « ; « « 10·— « fine « ; « « 12·40 « prav fine « }

peruviens iz najfinije volne v najnovejših parvah najnovejše za **suknena obločila** za **gospe, meter f. 2.**

Črni krzni palmeraton iz čiste volne za **zimni paletot za dame, meter f. 4.**

Potne pšde po f. 4, 5, 8 do f. 13, jeden. Zelo lepa obločila, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tuffi), rašanina, komis, (grebenina), chevlots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neprosto. Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 prosto.**

Imam stalno zalogo suknja v vrednosti f. 100.000 a, vr ter se ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **ostankov** po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj krajce zelo **zaželi tvarithemi cemi** razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **samerelo pošiljati uzori,** ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **sleparja,** ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—17

Nepristni **ostank** se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER for. 1·50

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—11 vecchio N ro 4).

Pečati iz kaučuka

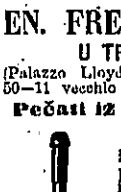

Najprikladniji žepni počat sa perom, olovkom i bilješkom **samo for. 1·50.**

Samogiban žepni pečat fr. **1·20.**

for. 1·20

Nadalje svakovrstne pečato za obćinske, župne itd. urede uz najjeftinije cienu.

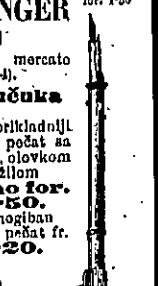

ROOB COCCOLA

posebnost

c. k. priv. in odlikovane tovarne

ROMANA VLAHOVA

V ŠIBENIKU.

Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro I-B

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan **se zlatimi kolajnami in diplomami na razstavah** v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.

Ta iz jagod *juniperus communis* in dič ših žeišič napravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moči, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtenec.

Prodajo na debelo preskrbujejo moje hiše v Šibeniku in **v Trstu.**

Prodajo na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladčičarijah.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v katerej je vtisnena firma, potem po zamahi z grbom in po malem ovitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.**

Važan oglas.

Podpisani častim se javiti svojoj cienjenoj i mnogobrojnoj klienteli, da sam nakanio u što kraćem vremenu

Izkvadrirati svoju

Trgovinu robe

na **SUŠAKU.**

Od danas unapried prodajem **svu robu u zadnji ali** mnogo jeftiniju cienu proto od carine odmah uz bolju. Ovaj je oglas od posebnoga interesa za p. n. gg. prekupce, koji, kupiv veću zalihu, imaju da najveću korist.

S poštom

Šušak kraj Rieke, u lipnju 1885.

Ant. Medeni.

3—6

Podpisani javlja, da je otvorio u Barkoli, da ugodi naručnikom, filijalku svoje dobro poznate krojačnice nalazeće se u ulici S. Antonio br. 5. Pošto je ta filijalka izvan carinske granice, naručbe su proste

od carine

i obavljuju se uz najveću točnost radnje i uz nizku cienu.

Ciene jesu:

Podpuna odiela od f. 10	i više	
Hlače	« «	3·50 «
Prsluci	« «	3·— «
Gornji kaputi	« «	9 «

Pellegrino Levi
krojačnica sa skladištem sukna, ulica S. Antonio br. 5 Trst.

Naručbe se obavljaju uz pouzetje neodvlačno 52—6

Prosto od carine.

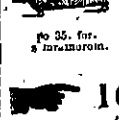

po 35. for. s mramorom.

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

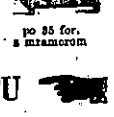

po 35 for. s mramorom

jeftino, u velikom izboru kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—4 **ulica al Teatro** br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

24—52 Počastna diploma

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašašćem profesora Friedländusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoću zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, naposo u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. **Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod čiode, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija,** je usisanje sa **izvrstnim smrekovim extraktom** pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane praonice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 32. U Trstu 6. agusta 1885. Godina XVI

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Post.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale). Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 3.50 i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

POZIV NA PREDPLATU.

Koncem julija mjeseca istekla je mnogim našim čitaocem predplata, te jih molimo ovim, da istu na dobu obnoviti izvole. Opominjemo ujedno sve naše dužnike, da učine čim prije svoju dužnost, da uzmognemo i mi velike troškove podmiriti. Cienu listu je na čelu.

Tko nam nepošalje na vrieme zaostatakah predati ćemo ga bez milosrdja sudu.

Novci neka se šalju jedino poštarskom naputnicom.

List se reklamira u nefrankiranom otvorenom pismu.

Uprava «Naše Sloge».

Pedesetgodišnjica hrvatskog preporoda.

Zaokupljeni neprekidnom borbom za najprimitivnija ljudska prava, za koja nam se proti našim narodnim dušmanom neprestance boriti, nemožemo se osvrtati, onako kako bi željeli, na dogodjaje, koji se u susjednih zemljah zbivaju, premda su isti često od velike važnosti.

Priznajemo rado, da zanemarujemo mnoge struke ljudskog znanja i umetja, da prelazimo preko važnih svakdanjih pitanjah, nu to biva jedino radi toga, što nam je biti uvjek na straži, kano vojniku na kordunu, da očuvamo pred dušmanom ono malo, što je ljudskoj zlobi i nepravdi preostalo.

Silniji od nas neprijatelji, zlobom, novcem i prefriganošću, pružaju nezasitne prste i za poslednjimi ostanci našeg narodnog života. Oteli nam sve; preostao nam goli život a ti bezdušnici hoće, da nam pretrgnu istu nit života. Je li dakle čudo, ako braneć što nam je najsvetijega pod suncem, mimoidjemo mnoge, makar koli važne dogodjaje?

Jedan od tih važnih dogodjajah sbiti će se mjeseca oktobra t. g., a mi ga nikako nemožemo mimoići ili zamučati, a to tim manje, budući duboko zasiеca u kulturni život naše jednokrvne braće.

Mjeseca oktobra proslavit će hrvatski narod pedesetgo lišujicu svog preporoda. Svečanost ta biti će svеobća, narodna a prednjačit će svomu narodu — kao što to mora biti — hrvatska priestolnica, bieli Zagreb.

G. 1835., dakle prije pedeset godinah, započe šaka požrtvovnih rodoljubah naporni rad, da probudi i pridigne hrvatski narod, koji bijaše do tada, što nemarnošću svojih sinovah, a najvećma tudjom vladavinom potišten, raztrovan i u smrtni san uljuljan. Spomenute godine počimlje u Hrvatskoj takozvano: «Ilirsko doba». Mladi pisci, činovnici, liečnici, vlastelini, obrtnici, pak isti vojnici podaše si junačke desnice, da spase svoj narod od gotove propasti. U svojem žarkom rodoljublju i mladonačkoj zanešenosti odlučiše protegnuti svoje rodoljubno djelovanje i na ostala južnoslovinska plemena. Oni pozvaše u svoje kolo sve što je još narodno čutilo, sve i svakoga, komu nije bilo jošte srdce za narod prestalo kucati. Bratskomu pozivu odazvalo se braće sa raznih južnih zemaljah. Kolovodje prozvali se «Ilirci» hoteći oživotvoriti Napoleonovu Iliriju a ujedno izbjeći svakomu trvenju izmedju pojedinih plemenah radi narodnostnog imena.

Glavno sielo »Ilirisma« bijaše i ostalo je u Zagrebu. Od tuda radili su vatreni Ilirci perom i riečju neumorno i neprestance oko prosvjete svoga naroda. Od to doba počelo se u Hrvatskoj iznova gojiti narodni jezik u školi, uredih, kazalištih i u javnosti. U toku od 50 godinah pokročila je Hrvatska u kulturnom životu u toliko, da se njezinomu napredku isti nepristrani tudjinci dive. Podiglo se pučko školstvo kano i kod ostalih naprednih narodah. Pootvarali srednjih škola u svih glavnijih gradovih zemlje. Pobrinulo se za odgoj pučkog učiteljstva, poduku u pomorstvu, trgovini i obrtu. Nije se zaboravilo niti na poljodjelstvo, šumarstvo i trgovinu. Hrvatska imade svoja gospodarska učilišta, trgovačke-obrtničke komore. U glavnom gradu kraljevine postoji i najviš i učevni zavod, sveučilište Frana Josipa, akademija znanosti i umjetnosti, narodno kazalište, glasbeni zavod i više drugih znanstveno-umjetničkih zavodah. A tko bi nabrojio sve stečevine, koje je izvojevao hrvatski narod u teku od poslednjih pedeset godinah na prosvjetnom polju, sam, bez ičije pomoći, često uz silne zaprieke?

Hrvatska — prem nije niti iz daleka ono, što je njekoč bila — uživa danas takodjer medju izvanjskim svietom dobar glas, a njezino političko stanje i geografički položaj jest takav, da ju nemože mimoići bolja budućnost.

Sve spomenute stečevine jesu plod poslednjih 50 g. Ovim stečevinam posvećena će biti narodna svečanost mjeseca oktobra t. g.

Hrvatski narod sjećat će se kod one svečanosti svih onih burnih dogodjajah, što jih je propatio od god. 1835—1885., svih sgodah kod kojih je porom ili mačem sudjelovao, svih onih muževah, koji su mu u borbi prednjačili.

Gradjanski odbor u Zagrebu čini velike priprave za narodnu svečanost; on bo hoće, da dostojnim načinom pred čitavim narodom prikaže narodne stečevine poslednjih 50 god. Odbor taj želi dostojno proslaviti narodni preporod, koji ima narodu podati mnogo spasonosnih naukah i mnogo nade i utjehe u bolju budućnost.

Narodne stečevine Hrvatah jesu ujedno stečevine i ostalog Slavenstva, te kao što se njimi ponose i diče Hrvati, jesu iste na radost i utjehu svemu Slavenstvu.

Svečanost narodnog preporoda braće u kraljevini proslavit će i istarski patnik, u srdcu, sam, skromno i tiho kao što mu je život skromnan, tih i .... Krv nije voda, a slava braće je i naša slava.

DOPISI.

Iz Cresa dne 10. lipnja 1885. Onaj ćoravac iz Lošinja najbrže da će raztrubiti u svojoj lažljivoj »babi« da je stranka popovska bila hametom potučena na dan izbora fiducijarljah dne 18. prošloga maja Mi znamo, da nijedan pametan čovjek a i malo koji šarenjak vjeruje ćoravcu, navlastito odkad je onako bedasto pisao u »babi« proti nekim našim i to najboljim svećenikom. Pak zato smo mislili, da netreba vam opisivati naših zadnjih izborah, al kad dična »Naša Sloga« želi saznati sve potankosti o izborih u svakoj ohćini, to ćemo vam i mi koju reći.

Poznato je već svim, da je talijansko političko družtvo iz Pazina razaslalo na sve strane novca, da tim orudjem kad nemože pravicom, naše kmete zavede; da jih podkupi, da jih smuti te ako je moguće, razluči od njihovih svećenikah. Da

PODLISTAK.

Istrionensia ili diple Babinoga Marka.

Ako ikadare, danas u srdcu žalim, što mi dietetu u kolievci domaće vile neprisudile pjesme dar; ako ikadare, danas bih udario u gromorne žice, da se ori velepjesan u slavu miloga mi Istarskoga roda, da se ori miloskladna i dalekočujna prieko gorah i dolovah, kolika si, Istro, duga i široka, od sjevera do juga, od zapada do istoka, da mu jekom odjekuje i prieko «Medjaškoga Stolca», «što no brata od brata razstavlja: Istrijansku zemlju od Hrvatske», (dva imena a sve jedni ljudi*). Alleluja!

Jehova donapokon primio je milostiv dugotrajnu pokoru, uzdahe, suze «Vučkog Pustinjaka,» povratio je život u zamrle kosti našeg Lazara, proniknuo životnim zelenilom zapadnu granu hrvatskoga «Stabla», da košato potraje podavati lagode i jagode na uhar čovječanstva. Alleluja! Veselite se ljudi hrvatskoga roda i plemena. Alleluja!

»Tankouha mrcina« dost se namumlala, dost se narežila

Kada koje srdašce zatrepti

Za rodjake, čto je s one strane.

I Bogu budi hvala, jer iskra, koja još tinjaše (u bratu Istranu)

Na jedanput plamenom uzplanu

Obliza ga, sva mu rebra prožga**).

Alleluja!

»Strahovita nemana***) nedopuštala, brate Istrane, da se iz tvrdoga sna probudiš kao ljubko janje, a ti mi se eto lavom probudjuješ. Jošte nijesi pravo nit protro sanenih očiuh i kako si još momče goloruko, tvoje nemani, prem kruto snabdivene izdajničkim oružjem laži, spletke i klevete, nemogu ipak da odole niti prvom jurišu tvome. I stala Latina ljuta krika:

I bje Latinu bjegati

I bje Latinu kukati.

I razpršeni na sve četir svieta strane; jedva dospjeli naši vragovi odvesti na ularu kršljavoga svoga »Konjića«, škljocajućih pošvikanih šiljakah, na kamenjti Plavnik, da se jadan snadje od strašnoga sudara, od krupne šale, kojoj su ga »principes« izvrgli, kad su ga na bojno polje povelli i ljutom uzdom zauzdali, a nježne njegove koštice jedva bile podobne, da prenose gospodske kudjelje. Tuj mi vjekuj moj »Šećer-Konjiću« i što si i dosad bio: «inter oves, capras, vaccas — budi i nadalje de Plauno abbas.»

A ti naš Mrkodinel čuj:

.... kako ti narod poje:

Davor konju, davor dobro moje!

. . . . . .

I tvoje će ime se proniseti

Na očinske dole i vrleti.

Kako nisi dosad, da nisi bio ni odsad:

. . . . . srdca udovačka,

Već da imaš tri srdca junačka.

. . . . . .

Na pameti ono imajući:

U dobru je lahko dobru biti,

Na muci se poznaju junaci

I med konji — konji vilenjaci*).

Budi da i nijesu ovi izbori promienili brojevni odnošaj istarskih poklisarah na car. vieću, ako se pomisli na vanredno sačešće biračah, na svemoguće napinjanje tal. pol. družtva, na pristranost inkarniranu u njekih osobah u puljskom kotaru, koje su s Kvarnera prenele svoj štop; lahko je zaključiti, da je narodna stvar u Istriji učinila orljaški korak. A što se jednom skupi pod naš narodni barjak, valaj! to je za uvjek za Irredentu izgubljeno. Pogledajte na istarski zemljovid, uporavite viesti s izbornih bojištah, pak ćete uviditi, kako naš živalj stiska i sužuje protivnike željeznim kolobarom.

U Pazinskom kotaru udarili smo sedmoglavnog zmaja baš u srdce!

Potrajte naši, pak za malo godinah, da vidite čudnoga skoka. Našemu će se «Muji» biti ili predati ili će čuti onu neumoljnu: u more. Ovako pojmi i Babin Marko gorku istinu okolnosti, ter ga spopala gorka muka. A stara je rieč, da gdje muka tu je i huka. Kako je babji posao podati se u nevolji prekomjernoj žalosti, tako je isto nejunački, izručiti se u dobru prekomjernom veselju, zato se Rešetar svraća

*) vidi Fluminensia, Kurelčeva Pustinjaka «Vučke.

**) ibid.

***) ibid.

*) Vidi Palmovićeva „Mrkodinu“.

je novca došlo i našemu »ćaći« o tom već nitko nedvoji. I valjalo se je latit novca, jer od c. kr. političke oblasti nebilo se ničemu ufat: ode dragi »kumpar« Elušeg! Naši šarenjaci proturili dan dva pred izbori glas, da ćemo mi poslat u Beč spred kralja, ne Vitezića »fureštoga«, već našega čovjeka, mladega odvjetnika dra Jušta, koji najrevniji »Austrijanac« a još revniji Hrvat, piše u svojem naslovu, da se ostrvić štono pliva izmed Krka i Cresa nezove već »Plavnik« već »Plauno«! To vam on piše od prevelike ljubavi prema hrvatskomu jeziku i hrvatskomu puku.

Zatim poslali emisare s novci po selih najviše k Predošćanom i Orlečanom. Nesusdili se poslati novca k Dragozešćanom i Beljanom, jer su oni počeli oči otvarati. Doznali su seljaci iz onih stranah, da odkadgod sabori obstoje i u Beču i u Poreču, da još nije za njih nikad nijedan niti rieči progovorio, a da je to Vitezić prvi bio, Bog ga pošivio, koji se je njih domislio i onako liepo i mudro u Beču za njihovu luku (porat) govorio. Ipak naš ćaća nemogao pretrpjeti, a da ikako nesmuti i one podobćine, pa kad nisu vjaljali novci, a bojeć se, da bi šarenjaci izgubili kad bi došli svi birači iz Dragozetić i iz Beloga, poručao njim dan prije izbora neka doma ostanu, pače jednoga najbogatijega seljaka ustmeno na to nagovarao. Al zato bila šarenjakom obilatija žetva na Predošćici, u Orlecu, Valunu i Lubenicah. Na Predošćici poslužili se svojim vjernim Banićem. Čudnovato! Taj Banić živi na najveću smutnju svih seljakah već nekoliko godina sablazno. Obćina morala bi zapriečiti tu sablazan u naših stranah nečuvenu, morala bi dakle Baniću biti protivna, a ipak Banić je obćinski rob; on će za oreaku obćinu i u vodu i u oganj. Kako se to dade protumačiti? Mi se razumimo. I taj smutljivac tako vam je zavèo Predošćane, da su oni — sram jih budi — svi do jednoga glasovali proti svomu popu a za fiduciarije šarenjačke, med kojimi upisali najprvoga Banića! Čast vam Predošćani, Orlečani, Valunjani i Lubeničani na takovom fiduciarju! Mi vam ga darujemo, pače svjetujemo vas, da si ga drugi put izberete za »podešlada«. Baš je dostojan vas!

Po jugu pak izaslali šarenjaci druge svoje vierne sluge, nekoga Rodinisa, Rosovića i Pavana sve u istu svrhu i istim orudjem: »glasujmo za našega čovjeka a ne fureštoga«. Nečudimo se, da su za šarenjačke fiduciarije glasovali Valunjani, jer su oni to uvjek činili, a med njima je pop, koji nam nije nikad bio u prilog, koji nečuti nikakove domovinske ljubavi, koji nikad neglasuje za nikoga, kako da to nije grieh, valjda da nekomu ugodi il da se nekomu »nezameri«, al se čudimo Lubeničanom i njihovomu plovanu, koji su drugdu ako i ne svi, uz nas stali, a još više čudimo se bogatim Orlečanom, koji su se dali ovaj put za sami jedan florin prodati; oni koji u bogastvu plivaju, koji bi mogli biti najnezavisniji kmeti na otoku. Valja da ste vi Orlečani preveć lakomi za taj novac, al se spomente, da je taj dobiveni florin bio Judin florin! Čudimo se i kuratu belejskomu što se ovaj put nit najmanje nezauzeo za ove najvažnije izbore.

Al našim šarenjakom nebili dosta emisari, nebili dosta poruci, nebio dostatan nit paziński novac, trebalo još i priliska i strahovanja. Na dan izbora skupila se mala šarenjačka četa — malena je ali hrabra (!?) — da naše seljake smućuje, da jim se ruga, a da naše svećenike psuje i proklinje — da neslogu i razdor sije. — I U toj, čestiti opaksimo, mudre ljude! fine glave: Jorka iz Lošinja, glasovitoga »babinoga« suradnika, jednoga, koji mora zahvaliti redovnikom, što se je u vrieme svojega školanja u nekoj prigodi napred prošuljao, zatim mudroga Zaharića, koji od prevelikoga nauka i znanja nije još položio neke spiteljarske izpite, opazismo, tko bi se bio nadao, i šijor Keka Mojza do sada velikoga popovskoga prijatelja (!?) brata onoga, štono sjedi u rovinjskoj gajbi, zato što no lani u Osoru pogrdio sliku našega cesara, opazismo i još nekoje, na koje se nije vriedno obazirati.

(Nastavit će se).

Pogled po svietu.

U Tratu, 5. agusta 1885.

Viest, da će se sastati naš cesar sa ruskim carem negdje mjeseca septembra, biva sve to vjerojatnijom. Mjesto sastanka nije jošte poznato.

Dne 6. t. m. odputovati će cesar sa cesaricom u Gaštein, da tamo posjete njemačkoga cesara Vilima.

Pošto se vrate nekoji austrijski i ugarski ministri sa dopusta, započeti će u Beču ministarske konference. Osim predlogah za delegacije i parlamentarnoga programa, razpravljati će i o financijalnoj nagodbi izmedju obih polah države.

Kao što smo jur javili, stupio je u život novi obrtnijski zakon, usljed kojega moraju nekoje radnje u svetačni dan posve prestati a nekoje su na jedan dio svetka ili nedelje ograničene. Gradački trgovci zamolili su ministra trgovine, da bi ublažio ponešto taj zakon glede dućanah i to tako, da bi ostali dućani ili trgovine po nedeljah otvoreno u većih mjestih do 10 a u manjih mjestih i selih do 12 satih, t. j. do podne.

Nemiri u moravskih tvornicah nisu jošte posve prestali. Tvornićari u Brnu nagodili se sa radnici nu nastali su nemiri u nekojih drugih tvornicah u Lomnici i drugdje.

Usljed putovanja baruna Jovanovića u Beč, bio se raznesao glas, da će on odstupiti, nu ta viest se sada oprovrgova tim, da je namjestnik Jovanović pošao jedino radi toga u Beč, da izvjesti vladu o pol. stanju u Dalmaciji.

Slovenci u Koruškoj imadu poteškoćah kod unašanja imenah u crkvene matice, kao što i mi u Istri. Medju nami je jedina razlika, što u Koruškoj zapovjedaju Niemci a kod nas Talijani; inače možemo si dati ruke.

Prijateljstvo izmedju Čehah i Madjarah potrajat će — kako se čini — vrlo kratko. Česi pitaju naime narodnu banku, kao što ju imaju i Madjari, promjenu naslova na banknotah itd. Niemci i Madjari složno viču, da netreba Čehom ništa dati. Madjari bi dopustili, da se uz njemački tekst uvrsti na banknotah i češki, nu boje se, da bi poslije i Hrvati zahtjevali, da se uz madjarski tekst metne i hrvatski.

Prošlog mjeseca sastala se u Draždjanih njem. gombalačka družtva. Tuj se silno demonstriralo za veliku Germaniju a medju demonstranti odlikovali se osobito austrijski Niemci. Zastupnik u car. vieću Strache naglasio je u svojem govoru: «da austrijski Niemci vrše napram svomu cesaru dužnosti, ali njemačkoga cesara i kancelára da štuju i ljube». Eto, kako daleko dopire ta toliko razvikana vjernost njemačkih liberalacah napram svomu cesaru!

Njemački listovi pišu, da kani biskup Strosmajer pohoditi polovicom ovog mjeseca hrvatskoga bana. Tomu mogućemu pojetti pripisuju unapred veliku važnost, nu mi dvojimo jako, da će do toga doći.

Srbi imaju sada svoga vrhovnoga vladiku za kraljevinu Srbiju. Na tu čast bijaše povišen metropolit Teodozij.

U Mletcih su svršile narodne svečanosti, koje bijahu započele prigodom puščenja u more jedne vojničke ladje. Svečanosti prisustvovalo je takodjer mnogo gostovah iz Trsta i Istre — sve najodanijih austrijskih državljanah!

Nesretnu Španjolsku neće da ostavi grozna šiba, strašna kolera. Još umire danomice do 2000 ljudih. Pišu, da je do konca prošloga mjeseca obolilo okolo 200.000 osobah, a umrlo jih 23.000. Iz Španjolske uvukla se kolera i u Francezku. U pomorskom gradu Marsilji umrlo je do sada jednò 50 osobah od kolere.

Niemci, živući u Rusiji boje se, da će jih ruska vlada potjerati kao što je to učinila njemačka vlada sa Rusi, koji su živili u Njemačkoj.

Francezka zastupnička kuća dozvolila je vladi kredita 12 milijuna frankah za ekspedicoju u Madagaskar.

Grčka zastupnička kuća prihvatila je vladin proračun i više financijalnih zakonah.

Razmirica izmedju Englezke i Rusije nije jošte dovršena, a obistini li se viest, da su se Rusi opet pobili sa Afganci, neće niti doći brzo do riešenja afganskog pitanja.

Na grobu prijatelja

IVANA ZAVADLAV-A

c. kr. kotar. komesara,

umrvšeg dne 25. srpnja 1885.

1. Tebe dakle kruti pomor, jao!
Mom rodu tužnom ote iznenada
Ivane dragi! nado naša mlada;
Koj' svetu stvar nam svedj si branit znao.

Za prava naša vojujuć si pao
Mučenik dični, a u raju sada
Dostojna zato čeka Te nagrada;
Medj nami vječni spomen Ti ostao.

Na ranom grobu Tvomu suze liju
Starica mati, mila žena, djeca,
Sva rodbina ti u crno zavita.

Za Tobom bolno uzdišući jeca
Sloven i Hrvat, Istra i Gorica
Ivane mili lahka Ti zemljica!

J. Ž. K.

Franina i Jurina.

Fr. Zadnju si ugonil; da vidimo ako ćeš i ovu.

Jur. Ča?

Fr. Kade je obćina, va koj je obćinski fanat proglasil, da se već neće na place niš publikat zač da se ljudi š njim rugaju?

Jur. Je još ča?

Fr. Kade se za zakon nemari.

Jur. Niš više?

Fr. Kade bi trabe dobru metlu.

Jur. Ni dugo ni za vlas od nekidanje.

Fr. Viš vrapića!

Fr. Anka mi avrio vrtá per se, se sapevo.

Jur. Oho, ča to parlačaš?

Fr. Niš ja niš, lego san se spametil na onoga šarenjaka z Opatije, ki j' na dan balotacione gorenje besedi zgovoril.

Jur. A zač pak to?

Fr. Bil bi rad fiducijar a manjkalo mu j' glasi pak se j' zjidal, da si sebe glas dal.

Jur. Ja, ma kakov dobar, zač mu slabega nefali.

Fr. Ča ti se vidi Jurina, koji ljudi su najhujši na tem svete?

Jur. Hm! nije baš lahko na to odgovorit, aš ih je svake sorti na svete; nu po mojeh misilih oni su najhujši, ki nimaju nič a hoće biti gospoda; ki nič nedelaju a hteli bi na tujih plećih najbolje jesti i piti; ki delaju vavek krivo a hteli bi pred svetom imat vavek pravo; ki se drže sveci a su živi vrazi; ki se drže najmudrijimi a su praznetikve; kim je najveće veselje drugega rnit, grdit i klevetat; kima nije nič sveto leh . . . .

Fr. Ma ti si bil najbrže ovih dan va Buzete?

Jur. A sam, zatò takò govorim.

Fr. Ča takò je to?

Jur. Ma jušto takò.

Različite viesti.

Na temelju zakona za Istru imalo bi se svake tri godine obnoviti občinsko zastupstvo. Usuprot tomu jasnomu slovu zakona upravlja občinom Buzet već šestu godinu jedno te isto zastupstvo. Još mjes. maja 1884. obavio se je novi izbor zastupstva, a evo prošla je godina i dva mjeseca a još se nije zastupstvo konstituiralo. Zašto? Valjda stoga što je većina zastupnikah hrvatska.

Občinom brešćanskom (na otoku Krku) upravlja jedno te isto zastupstvo već šestu godinu. Uzaludni bijahu svi utoci, molbe i rekursi. Živila ustavnost!!

Imenovanja. Ministar pravosudja premjestio je na vlastitu molbu g. Antona Visintini, kot. sudca u Podgradu ka kotarskomu sudu u Poreč. Sudbeni pristavi kod zem. suda u Tratu, gg. Karlo Dejak i Šime Letić imenovani su kotar. sudci i to, prvi u Podgradu drugi u Volosk om. Čestitamo!

† Petar Dujmović. Nemila smrt pokosila nam opet mladjahan cvlet, bujni život darovita i čestita mladića P. Dujmovića, svršenog sedmoškolca, rodom iz Baške na otoku Krku. Gubitak je to velik za razcviljene roditelje i razlučene prijatelje, a nemanja škoda za cio narod, komu bi bio zaista pokojnik jednom na čast i korist. Pokoj vječni blagoj ti duši, dobri Petre i lahka ti bila domaća zemljica!

Promovirani na čast doktora bili su prošlog mjeseca: g. Ivan Gršković iz Vrbnika, za doktora svijuh pravah na sveučilištu u Gracu, a g. Ante Gršković, iz obćine Dobrinj, za doktora crkvenoga prava u Rimu. Čestitamo!

Občinski odbor u Buzetu. Radi neredah u obćini Buzetu, koje smo u posledujem broju spomenuli, bijaše nam list zaplienjen. Težko nam je dakle dirati u ono osinjako gnjezdo nećemo li, da nas opet nezakvače. Javljamo dakle jednostavno, da je vlada imenovala u Buzetu občinski odbor od pet članovah, koji će upravljati onom obćinom i valjda pripraviti listine za nove občinske izbore. U obćini Buzetu imade preko tri četvrtine Hrvatah; kod posljednjih občinskih izborah izabrano bijaše od 30 zastupnikah, 20 Hrvatah a u novoimenovanom obć. odboru zasjedati će *četiri* Talijana i *jedan* Hrvat. Dodajmo k tomu, da je onaj naš malo vješt občinskoj upravi, da je jedan naprama

---

evo svomu poslu. T ko se i vi, braćo suborulci, vratite na s.oje čardake, da stražite budni, da podučavate neuke, da naše uzdržite na zadobitih stanovištih, da jačite što je slabo, jeda nas očekivani Vazam nadje još bolje pripravne. Bog će dati pak će bolje biti. Osvanut će danak bieli, kad ćemo:

»Svoju imat kuću, hljeb i sô . . . a tada poći ćemo nebogu po Stojku il Slobodu ljepotu djevojku.»

* * *

Gdje je muka, tu je huka, rekao sam. Čujte kako porečki Omnibus huči. A na koga hoće da huči ako ne na prevriedne pastire našega Izraila. Stala ga gorka pomaganja na vladu, na Ordinarijate, da svežete kleru ruke, da jim začepite usta dok se sa najviše g mjesta poručuje narodom: »Kakve mi pošljete poklisare, takve ćete imati zakone«, a s Rima neprestaju opominjati, da neprestanite putiti kršćanski sviet i čuvati ga od vukova u ovčjoj koži i bistrite pojmove riečju i perom.

(Dalje sliedi.)

četvorici-isto što i ništa, da je predsjednik tomu odboru Talijan — pak smo valjda sve rekli, što se o Buzetu reći smije. Dalnji sud neka si stvara svatko sam.

Nastavak člančića »Sablazan u voloskom zastupstvu«. Usljed uvriede nanešene kapetanu g. T. po ribaru Milošinoviću vulgo Paći, prvi prijavi stvar sudu kano uvriedu poštenja. Usljed toga i drugi, valjda misleć, da će se tim gosp. T. prestrašit i onda da će si jedan drugomu »oprostiti« prijavi Tomašića, koji kad mu je on (Paća) onako grdnu uvriedu u lice bacio, da je odgovorio »vi ste tat«, a ne ja.

Na razpravu, koja bje obdržavana dne 15. prošloga mjeseca, bjehe pozvani kao svjedoci svi občinski zastupnici, koji sablazni prisustvovaše. Svi potvrdiše, da je »Paća« rekao Tomašiću »tat« i svi rekoše, da nisu čuli, da bi Tomašić Milošinoviću odvratio bio »vi ste tat a ne ja«; jedini g. Varljen iz Škrbić, pod prisegom ižreče, da je to čuo.

Gosp. sudac prisižnik Dr. Colombis povjerovao je više ovomu posljednjemu nego desetorici drugih i odsudio Milošinovića na 20 fr., a g. Tomašića na 10 fr. globe. Obojica prijaviše utok proti osudi. Konačni uspjeh utokah javiti ćemo u svoje vrieme.

Što se razpravljanja u občinskih sjednicah od 25. junija i 14. julija tiče, te su obje bile, kako već posljednji put javismo, vrlo burne.

U prvoj bilo je među ostalim na dnevnom redu i odobrenje računah za prošlu godinu. Kad se do te točke došlo, predloži g. Tomašić — taj danas već »enfant terrible« voloskih dominatorah — da se računi predadu posebnomu, zato izabrat se imajućemu odboru od 3 il 5 lican, da ih pregleda i u svoje vrieme na potvrdu zastupstvu predloži. Je li ikad itko što gorega predložio! Digne se bura na njega; netko reče: »*To bi bila sramota za nas; šta bi nam na to oblasti rekle kad se mi nebi uzdali u načelnika, koji te račune vodi*«; drugi doda: »*kad se vs neuzdate u načelnika ja se neuzdam u odbor, koji vi predlažete, da se izabere*«, itd. itd. Na glasovanju Tomašićev predlog pade jer za njega nisu bili nego on i još dvojica zastupnikah i računi bjehe naprosto odobreni.

U sjednici od 14. prošloga mjeseca pak opet bilo bure, jer je g. Tomašić, kad se razpravljao proračun za tekuću godinu, opazio, da bi se nekoje stavke mogle izpustiti kano n. pr. onu od 50 f., odlučenih za nekakve komisije u Opatiji, dodav, da bi to zastupnici mogli bezplatno obavljat, pošto je i onako blagajna uvjek prazna. Tko je gore rekao! Gosp. načelnik povliče: »Ma lei la parla troppo la sa«. G. Šikić, koji je također u toj komisiji, otrese se veleć, da treba platiti onoga tko što radi, da on nije dužan nikomu ništa badava činiti itd. I taj predlog gosp. Tomašića kod glasovanja pade.

To vam je evo štovani čitatelji, mali izvadak iz života voloskog zastupstva. Mi bi mogli u svakom broju ovakvih stvarih donašati ali sciemo, da nije vriedno. Naši čitatelji i pravi rodoljubi naši će uviditi i iz ovoga, na kojoj su strani pravi prijatelji puka, je li na strani gosp. Tomašića ili Puće, pa će ako Bog da, prigodom budućih izborah — za koje g. načelnik, kako čujemo već sada prokure sabira — znati, koga da opet izabere za svoje otce i zastupnike.

Talpa itala pod njemačkom krabuljom. Istarska kamora, da čim dalje razprostrani patvorine iz svoje kovačnice, laži, klevete i spletke, utiče se višeputah u najnovije doba k svojim njemačkim drugaricam, s kojimi je najsolidarnija u fakcijoznosti. Njezin stalni agent prenesao je svoju spravicu — i preko svoje volje — s Kvarnera na istarsko kopno. Netom označeni delija, počamši od prošlog mesopusta, pod njemačkom krabuljom nosi na pazar takovih stvarih, koje neimadu ni glave ni repa, sve da i jesu prošle kroz najkrupnije jezikoslovne korekture.

Na prvi mah poznati je toga »Rufusa« po namazanoj crvenkoši, po dugih legendarnih magaredih ušesih i po pentavom govoru.

Bulaznući pred izbori ob eventualnih kandidaturah za car. vieće, uplitao taj »Makaroncino«, kako i njekad s Kvarnera, nevine osobnosti, s kojimi, za tako reći, za istim stolom gaće dere i na kojih hoće bi, da izkali svoje nizke, malodušne strasti. Jedini znanac, komu je možda dorastao taj »legendarni ušesar«, bio bi da nosi po zajmovih kapulu, limune i druge plodove sottoventinskoga podnebja, kad već neima dosti smionosti talijanskoga »bravo«, da barata bodežom, u kojoj posljednjoj umjeći njegovi zemljaci jesu ne nadkriljivi »maestri«.

U svojoj olimpičkoj prevejanosti ima obrazine daltrati nesiane proizvode svoje neumnosti iz takovih mjestah, gdje dotičnih bećkih listovah nit po imenu nepoznadu i trubiti, da je po kvarnerskih otočih drugi »Umgangsprache« us talijanski i njemački jezik i kapule, kapule! moj Makaroncino!

Kako njekoć s »Yorkom,« tako se plemeniti taj par pari s »Veritasom« — tim lucus a non lucendo.

Ovoliko da zna, da ga znamo. Ola g. Šefe, koli plemenito instruiraš svoje Tiberijel!

Bude i nadalje tjerao svoj doravi zanat biti ćemo i proti svojoj volji prisiljeni iznesti pred občinstvo tu »talpu italu« i opisati njezino nesiavno vjekovanje, zmijinski instinkt ter ine bestijalne vlastitosti, koje su inače dobro poznate u stanovitih istarskih krugovih a najpače u dotičnoj trščanskoj obitelji, kojoj je mecenatstvo baš krasno naplatio.

U Martinšćici na Creskom 5. Srpnja, — Spried četiri godine slavila se ovdje tisućnica u čast i uspomenu Sv. Cirila, slovinskog Apostola uz veliku sjaji nost i prisustvo odličnih osobah. Nu ni ove godine ne odusta ovo hrvatsko mjesto a da ne počasti uspomenu smrti brata mu sv. Metoda. Već u oči blagdana svečanim tutkanjem milogiasnih zvonah navještivala se izvanredna svetkovina dojduće dana, i svakomu od nas zakuca srdce nadom, da će dočekati tu prigodu, da se pomoli hrvatskim Apostolom e da bi mu oni sve to bolje ojačali vjeru u Boga i ljubav prama miloj domovini. Za svečanost bi odredjena ovdješnja manastirska crkva, podignuta nazad prieko 400 god. u čast našeg Sv. Jeronima. U tu svrhu bi što prikladnije i liepše narečena i svečano ukrašena, a na velikom žrtveniku postavljena slika današnjih Svečarah. S prvog jutra zvonovi navjestiše veselje i izvanredno svetkovinu, ter isti brodovi, koji se tu slučajno nalazili, sudjelovaše radosti razvijajuć svoje zastave. Prem bijaše svetačni blagdan, ipak sva sjajnost bi ovršena u rečenoj crkvi, čim i isti ovdješnji župnik upraviteji ižreče tu sprvoga jutra sv. Misu po glagoljici, kako mu je to stari i srdcu privlačniti običaj. O desetom satu uz prisustvo cielog ovog pučanstva, a i mnogih pridošlicah bližnjih župah, započe svečana sveta Misa, po običaju glagoljskom liturgijom, ali izvanrednom svečanošću obavljena od ovdješnjeg manastirskog Starešine, služena uz asistenciju. Kroz sv. Misu drža naročito slovo u čast Sv. Cirila i Metuda mjestni upraviteji župe v. č. pop Jerko Grčković. Jezgrovitom svojom besjedom razloži pobožnomu puku mukotrpno žitje tih slovinskih Apostolah, napomenuvši naime, kako samo kroz njihovo djelovanje i trud naši pradjedovi zagrliše vjeru katoličku, te bi uvedena i potvrdjena u naših stranah glagoljska liturgija, koju uzdržaše ovdješnji Tretoredci od prvog svoga postanka. Zaključi, bodreć poznatom svojom riečitošću slušaoce, da se danas svesrdno pomole tim nebeskim zaštitnikom za sv. crkvu i dobrobit milog doma i roda, a da kroz njihovo odvjetovanja, sve što se dići hrvatskim imenom, što prije združi se u jedinstvu vjere katoličke. Poslije podne istom svečanošću i jezikom bi obavljena Vječernja. Bog dao, da bi za više vremena uztrajala uspomena ove svečanosti u srdcu ovog puka!

Naše pošte. Kako se čini, moraći ćemo zadržati neprestance ovu rubriku te iznašati na svjetlo u svakom broju *osobitu točnost i red* na naših poštah. Kad smo se pritužili radi neuredhosti na poštah, rečeno nam bijaše, da većina činovnikah kod expedicije nerazumi našeg jezika, te nepoznavajuć hrvatskih naslovah i poštah, šalju naš list kamo njim se svidi. Da doskočimo tomu neredu, pripišemo uz naslov, mjesto opredieljenja u njemačkom ili talijanskom jeziku. Nu ni to nepomaže. Javlja nam naime prijatelj iz sv. Roka u Kranjskoj, da nije primio našeg lista od 9. jul. i 23. jul. prem bijaše naslov njemački. Zadnji broj pako pod istim naslovom (St. Rochus in Krain) putovao je *(kako nam pasica kaže)* kroz pet raznih poštah prije nego li je stignuo na mjesto opredieljenja. A ipak bi morao i svaki posljednji poštarski vježbenik znati, da neima u Kranjskoj nego li jedna poštarska postaja pod gornjim imenom. Nepomažu dakle niti njemački naslovi a mi žalimo što neznamo turski, morda bi to pomoglo.

Pomorske viesti.

Navli za brodove sa jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk.	12.—	po ton.	dugah,
» Cette	»	13.—	» »	»
» Bordeaux	»	14	» »	»
» Maltu	»	12.50	» »	lesa.
» Algeriju	»	25	1100 unč.	franc.
» Messinu	»	25	1200 »	miet.
» Cagliari	»	27	» »	»
» Patras	»	26	» »	»
» Pirej	»	26	» »	»
» Aleksandriju	»	20.—	1000	»
» Port-Said	»	25	»	»

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk.	12.50	po ton.	dugah
» Cette	»	13·75	» »	»
» Bordeaux	»	15·—	» »	»
» Marsilju	»	15·—	» »	bordun.
» Cette	»	15 50	» »	»
» Port-Vendres	»	15.50		
„ Algeriju	„	27	po 1100	unč. miet.

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk.	11.—	po ton.	dugah
„ Bordeaux	„	13 50	„ „	„
„ Rouen	„	16	po 1015 klg.	hrast. drva
„ „	„	24·25	po 1000 lit.	vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tuzemstvu.

Dojedrili u:

Pomillac 17. jul. Arciduca Rodolfo, Martinolić iz Bassaina. — *Havre* 17. jul. Betel, Marelja iz Buenos-Ayresa. — *Anversu* 18. jul. Ophir, Adamco iz Buenos-Ayresa. — *Nieuwe Waterweg* 18. jul. Sagittario, Sodić iz Orfana. — *Montreal* 5. jul. Achille F. Perčić iz Falmouthu. — *Geanies* 1. jul. Fratelli B. Nikolić iz Trsta. 9. Enrica, Martinolić iz Rieke. — *Algir* 7. jul. Dešković A. Nogovotić iz Rieke. — *Barcellona* 16. jul. Josipa M. Marocchini iz Limassola. — *Marsilju* 19. jul. Tonina II. Soppa iz Campeča, Fratelli F. Tomašić iz Marianopolja. — *Rotterdam* 18. jul. Sagittario, Sodić iz Orfana. — *Boston* (S. D.) 9. jul. Margarita, Ragusin iz Aleksandrije, Tilde, Colizio iz Augusta. — *Odessu* 16. jul. Filadelfia, Poldrugo iz Malte. — *Sawestoft* 19. jul. Follis, Gramonuda iz Buenos-Ayresa. — *Hamburg* 21. jul. Viganj, Kovačević iz Potia. — *Trst* 25. jul. Emma, Vlaičević Pendo iz Mljetaka, Amalia, Randić iz Newcastlea, Paganrog, Radonićić iz Kopra, 29 Gradovac, Miniović iz Patrasa. — *Rieku* 23. jul. Giano, Marušić iz Pireja, 24 Forza, Perčić iz Fowaya, Vesna, Stiglić iz Cette, 25 Vesna, Stiglić iz Cette, Ginia, Campacci iz Liverpoola, Dorina, Mohović iz Leitha, Ireneo, Snauc iz Cetto, Temi, Tomašić iz Liverpoola, Vjeran, Randić iz Ortone. — *Elsinore* 21. jul. Elios, Ivančić iz Kotke. — *Cadix* 13. jul. Zebra, Sutora iz Guadelupe. — *Schiedam* 18. jul. Sagittario, Sodić iz Orfana. — *Marsilju* 22. jul. Helgoland, Visentini iz Moulea, Figlio Sola iz Trsta. — *Carigrad* 17. jul. Adrastea, Cettineo iz Korčule. — *Malta* 20. jul. Javor, Kamenarović iz Brdjanske. Pietro Bošković. Kalugjerović iz Zmirne. — *Cardiff* 22. jul. Cardiff. Haggja iz Liverpoola. — *Hull* 23. jul. Tigri, Zotti iz Buenos-Ayresa. — *Boston* (Sjed. Drž.) 11. jul Jacob. Gurić iz Hoyeresa. — *Novu Jorku* 11. jul. Maria, Stipanović iz Zmirne, 14. jul. Roma, Mialo iz Londona. — *Filadelfiju* 13. jul. Euro, Kozulić iz Liverpoola. — *Boston* (Sjed Drž.) 10. jul. Margarita, Ragusin iz Aleksandrije. — *Falmouth* 24. jul. Carattere, Martinolić iz B. Ayresa. — *Rio Janeiro* 4. jul. Florida, Skopinić iz Cardiffa. — *Marsilju* 24. jul. Grobnik, Kabrian iz Rieke. — *Jakin* 22. jul. Giustizia, Valentin iz Liverpoola. — *Axension* 26. jul. Conte Ignio L. Kamenarović iz Cardiffa. — *Grenock* 26. jul. Nada, Pajkurić iz B. Ayresa.

Odjedrili iz:

Iz Trsta 30 jul. Gjurko, Petričević za Maltu. — *Rieke* 23. jul. Augelina, Pajkurić za Marsilju, Borghese, Tominić za Trst. — *Newport-Mona* 22. jul. Leda, Budinić za Buenos-Ayres. — *Genue* 25. jul. Šator, Rodinio za Batum. Lucio, Začević za Marsilju. — *Novu Jorku* 13. jul. Ergo, Tgrasić za Cette. — *Cardiffa* 21. julija. Metta, Stanger za Pul. — *Tulona* 22. jul. Cristoforo Romano, Solić za Cotic. — *Carigrada* 17. jul. Mathusalem, Bačić za Napulj. — *Pietwoda* 28. jul. Carmela, Polić za Cette. — *Montevidea* 22. jun. Hrabren, Fišković za Novu Jorku, 24. jun. Conte Arturo L. Dablović za Novu Jorku. — *Bordeaux* 24. jul. Amor. — za Nova Orleana. — *Aleksandrije* 19. jul. Giorgio Bošković, Ginović za Carigrad. — *Geanies* 15. jul. Erica, Martinolić za Patras. — *Aleksandrije* 12. jul. Emilio, Tijanić za Newhaven. — *Cadixa* 22. jul. Zebra, Sutora za Marsilju. — *Carigrada* 20. jun. Drina, Kosović, 14. Petka, Lucijanović za Dubrovnik, 20 Amalia D. Smrkinić za Odessu, 22 Srećna P. Škurić za Solun, Peleg, Matković za Trst, 24 John, Gjeletić za Rieku, 14 Mathusalem, Bulić za Napulj. — *Martiniške* 10. jul. J. J. Strosmajer, Stipanović za Jamaiku. — *P. Said* 16 jul. Artiere Giovanni, Fjamin za Genuu. — *Novu Jorku* 16. jul. Ararat, Kršalja za Aleksandrstu. — *Filadelfije* 15. jul. The lord Warder. Osojnak za Rieku.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	42.—	do	for.	48.—
Cukar tučen	»	23.—	»	»	26.—
Ulje za jelo	«	42—	»	»	46—
» dalmatinsko	»	43.75	»	»	—.—
» talijansko fino	»	60.—	»	»	86.—
Riža talijanska	»	13.—	»	»	21.—
ludijska		18.—			16.—
Papar Batavia	»	83.—	»	»	—.—
Bakalar Troms	»	34.—	»	»	39.—
Petrolj	»	10.—	»	»	—.—
Mast svdašnja Dalm.	»	35.—	»	»	38.—
» englezka	»	49.—	»	»	—.—
Slanina hrvatska	»	51.—	»	»	52.—
Masle	»	70.—	»	»	100.—
Naranče puljiž.	»	3.25	»	»	5.—
Rozioli puljiški	»	6.75	»	»	7.75
Limuni mnogo pitani	»	3.—	»	»	6·—
Mandole Dalm. osk.	»	—.—	»	»	—.—
Smokve Calamata	»	12.—	»	»	13.—
Smokve Dalm.	»	12.—	»	»	—.—
Vuna bosanska	»	105.—	»	»	115.—
dalmatinska		110·—			—·—
Kuže strojene poplat	»	142.—	»	»	145.—
» kravje	»	160.—	»	»	300.—
» teletje	»	350.—	»	»	610.—
» surove volovje ovdašnje svježe		48.—	»	»	56.—
» suhe dalmat, istar.		92.—	»	»	115.—
» » teletje		130.—	»	»	210.—
„ janjetje 100 komada		70.—	„	„	100.—
Šljive bosan. srbske	»	14.—	»	»	15.—
» hrvatske	»	10.—	»	»	11.—
Pšenica Ugar.	»	9.75	»	»	10.50
Kukuruz vlaški	»	—.—	»	»	—.—
» banatski	»	5.75	»	»	6.—
» hrvatski	»	5.50	»	»	6.—

Trščanska burza

od 5. agusta.

Austrijska pap. renta	for.	82.55	do	for.	82.85
Ugarska » »	»	92 05	»	»	92.20
Ista u zlatu 4%	»	98.60	»	»	98.80
Dionice nar. banke	»	851.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	282.—	»	»	283.—
Talijanska renta	»	93.$^{11}/_{16}$	»		93.$^{11}/_{16}$
London 10 lirah sterlinah	»	125.$^{9}/_{4}$	»	»	125.$^{9}/_{8}$
Napoleoni	»	9.93.	»	»	9.96.—
C. kr. cekini	»	5.82	»	»	5.84
Državne marke	«	61.20	»	»	61.40
Iste franceske	»	49.40	»	»	49.60
talijanske lire	»	49.15	»	»	49·30

Lutrijski brojevi

dne 1. agusta:

Trst	45	21	40	19	68
Linc	50	80	65	1	18
Budapest	68	74	34	71	41
Innsbruck	74	81	73	67	7

dne 5. agusta

Prag	61	41	75	90	1
Lavov	84	75	78	3	12
Hermannstadt	14	38	68	26	23

Sveukupnog liečničtva doktor

P. T. Xidias

specialist za kožne i tajne bolesti stanuje Via della Caserma br. 3. I. p. i ordinira danomice od 12—2 sata.

Dr. Aleksander vitez Koch.

C. nizozemsko-zapadno-indijski zdravstveni častnik u miru. Komander Bolivar-reda

Homöopat

ordinira danomice od 3—4 sata. Via Nuova broj 11. 6—3

Agentura parobrodarske plovitbe za Sjevernu i Južnu Ameriku uputuje izseljenike uz nizku cienu, najbolje uvjete i dobre preporuke. — Obratit se na ovlaštenoga Agenta.

10—8 **Giov. A. Gjaja, Trst.**

Najbolje i najcienije dolje u **AMERIKU** tko se obrati na

A. GERGOLET-A

internacionalnoga speditera. 2— Via dell' Arsenale br. 2. **TRST.**

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac
odobren po viših oblastih sa dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Sibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, teom il juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajućih zdravotna svojstva, te se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajućih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tek. On čisti polagano, uništuje gljivice ubližujući kronične hrapavosti jetarah, slezena, umanjujući sve malo po malo zastarjele bolesti hemoroidah.

Uzme li se likera danomice, čuva od otrovnih miazmah, proizvirućih koli od pokvarena zraka, toli od epidemijah, zato je izvrstan lek proti *groznici* i proti *koleri*.

Ono pako što sačinjava pravu osebinu likera u zdravstvenoj struci jest, što oslobadja ljude odane srbi i poknuenosti od škodnih posliedicah, koje čovječanstvu daje veliki broj nesrećnih.

Zaista iza malo danah čovjek, koji se služi tim likerom čuti, da mu je povraćena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad. 3—

Da se olahkoti kupovanje občinstvu gospodar tvornice osnovao je na široku razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih **kavanah i rakljašnicah.**

Dobiva se i za mjesečne obroke.

ZANIMIV OGLAS

U velikom skladišću pokućstva i tapecerije **G. Ghersolak-a** Via Farneto br. 12. I. p. imade uviek pripravnih šustah za postelje, izpunjenih sa veoma dobrom tvari u cieni od 6 for. napred.

Divani i sofa izpunjeni i pokriti veoma dobrom vrsti kretona i jute u cieni od 15 for. napred.

Pokućstvo za sobu, sjedala, naslonjači, stolice tapecirane itd.

Prima svaku naručbu tapecarije uz povoljniju cienu nego li ostali, budući da imade vlastitu **radionicu tapecarijah, drvodjelstva i skladište tvarih za pokućstva.** 48—31

Dobiva se i za mjesečne obroke.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—17

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cieno košaru svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive: čistila za noge, sagovc; kiste svakovrsti; povoštено platno; toncu za ovitoje i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Podpisani javlja, da je otvorio u Barkoli, da ugodi naručnikom, filijalku svoje dobro poznatu **krojačnice** nalazeće se u ulici S. Antonio br. 5. Pošto je ta filijalka izvan carinske granice, naručbe su proste

od carine

i obavljaju se uz najveću točnost radnje i uz nizku cienu.

Ciene jesu:

Podpuna odiela od f. 10	i više	
Hlače . . .	« « 3·50	«
Prsluci . . .	« « 2·—	«
Gornji kaputi	« « 9	«

Pellegrino Levi

krojačnica sa skladištem sukna, ulica S. Antonio br. 5 Trst.

Naručbe se obavljaju uz pouzetje neodvlačno 52—7

Podpisani časte se objaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osjeguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje **tvornicu**

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče «veoma nizkih cienah». Izradjuju se pečati kojegod drago podobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: sahovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice, Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dlonice itd. 48—31

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

Nova
ekonomička krojačnica

Corso br. 26, p. I. 48—19

Zaloga na obroke

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela chevlot od f. 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Zaloga na obroke

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via marcato 50—13 vecchio N.ro 4).

Pečati iz kaučuka

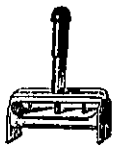

Najprikladniji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježištem **samo for. 1·50.**

Samogiban žepni pečat fr. **1·20.**

for. 1·50

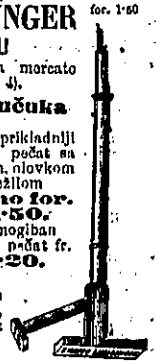

Nadalje svakovrstne pečate za občinske, župne itd. uredbe uz najjeftiniju cienu.

Štovanim čitateljem «Naše Sloge»

Dobio sam sudbeni odkaz stana te moram uslied toga svoje skladište isprazniti do konca agusta t. g., radi toga razsađava se sva trgovina jedino uz napisani materijal, dakle skoro badava, samo da stan do konca agusta ispraznim i isručim; sve što se naruči a nek bi vezira, prima se natrag, je dakle svaka naručba bez zizika.

250 tuceta košuljah za gospode
iz najfinijega sugi-škoga chiffona ia prave švicarske vezene vlaške, istinita u.ešeljna vezba, komad po gld. 1·70, tucat gld. 19·50.

200 tuceta ženski noćnih korseta
iste vrste, koje dolaze in po vel dolžini a pravimi švicarskimi vlitimi vlošcami, koje elegantno opremljeni, krasota za svako dame, komad po gld. 1·50, tucat po gld. 16·50.

250 tuceta ženskih dolnjih krila
iz najfinijega, najtješega sukna, obšite okoli s pliseé in sobi sve prisino barvano volno, po gld. 1·20, tucet 13 gld. okrašene s šamatom ia atlasom, odvišie fino, po gold. 1·40, tucet 15.

470 tuceta mužkih košuljah iz najfinijega angleškega chiffon. Svetovnimi prsi, v poljubnoj širjavi za vratom, komad po gold. 1·50 ducat po gold. 16·50. Iste iz najfinijega, gravovga Schroll - chiffon-a najfinije delo A ia Francé komad po gld. 1·70 in po 2 gld. 2, ducat po gld. 18·20 in po gld. 22·50.

1000 tuceta platnenih ponjavah iz dobrega, terškega, sanju jednosega platna, broz šiva, kompletno, za najveće postelje, 3/4 široke, po gld. 1·35, tucat gld. 15.

400 kom. platna za domaću porabu 30 vatlov, dobro, terško, najboljši izdelek na bilom rabo 3/4 široki gld. 7.50, 4/4 široko, gld. 9·60 komad. Cena prodaju rapiduo rabo, v kratkem bo platno dvakrat toliko stalo, radi tega priporoča se slehernemu, da se kaj naroči.

500 stolnih garniturah z ultimi risarijami ovelike, sestoječe is 12 obrusov in jednega prezrinjala, je gold. 2·85. Isti prav fino francoski izdelani, jako fini s franzami za 12 oseh, garnitura gold. 3.45. Mizne garniture iz najfinijega damasta, z risarijami cvetlic, sestoječe iz velikoga prezrinjala za 12 oseh, in ix 12 tušno se ujemajočih velikih obrusov, jako fino izdelani, jedna garnitura gl. 5·60.

2050 tuceta ručnih brisačah, zarobljene, vsak komad posebej vezen, z rudečimi borduranmi, z dolgimi franzami, fino pikvirano, izvanredno lepo, ducat po gld. 3·50.

3000 tuc. svilenih žepnih rubacah iz terke lionske svile v vseh barvah, vsak komad razne barve, ducat gld. 3·50.

4000 par. svilenih finiš čarapah v najlepših barvah visane, rudeče, modre, vijoličaste, roza, rujave itd., čez kolena 3 pare gld. 1·15.

230 garniturah frances. pokrivača sestoječe iz dveh jako finih postaljnih odej in jednega naminskega prezrinjala s kiticami iz baržuna, mešanobojne, jako krasno izdelane in stano garnitura, to je, trije komadi gld. 7.50.

400 putnih pokrivačah veoma velikih lateškogsukna u sleg. engl. uzorcih smeđi, plav itd. za težkimi franzami; ovi pokrivači mogu r-di veličine služiti kano odjala, putna pokrivala, postelja, pokrivala, gospodi, žavli, te nakom 20 god. nošnje može se ia njih napraviti najelegantnija odjela. Prva vrst for. 5·50, druga vrst for. 4 komad.

Cheviot-dingonal-sukno za gospodu, za ljeto i jesen u svih najnovijih bojah, gladko, melirano od fine tkane vune prve vrsti, smeđ, plavo, zelenkasto i crno. Podpuno odielo za svakoga 1. vrsti for. 6.— II. vrsti for. 3·75. Uzorci se nemogu razpošiljati. — Nalazje dobiše svaki naručitelj, koji naruči na jednom za 20 for., fini preten iz 6 karatnog zlata za ličkihom i perlami nariešen. 3—1

Naručbe, koje se ovršuju jedino uz c. k. pošt. pouzeće ili uz gotov novac, valja upravili na trgov. kuću

J. H. RABINOVICZ,
Wien, III. Hintere Zollamtstrasse Nro 9.

The Singer Manufacturing & Co
NOVA JORK
samo za

JEDAN FORINT

na čedan može se dobiti šivaću makinu «Singer original», bez povišenja ciene. Garancija 5 god. Poduka u kući badava.

The Singer Manufacturing & Co
Corso, Palazzo Salem.

Igle za makinu «Singer» 3 novč. komad, ducat 30 novč. 7—10

Važan oglas.

Podpisani častim se javiti svojoj cienjenoj i mnogobrojnoj klienteli, da sam natanko u što kraćem vremenu **likvidirati** svoju

Trgovinu robe

na **SUŠAKU.**

Od danas unapried prodajem svu robu u zadnje ali mnogo jeftinija cienu, prolo od carine gotovih uz bulelu. Ovaj je oglas od posebnoga interesa za p. n. gg. Trgovce kupce, koji kupiv veću zalihu, imati će najveću korist. 4—6

Sušak kraj Rieke, u lipnju 1885.

S poštom

Ant. Medon.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 3%
8-dnevni odkaz 3 1/4 %
30-dnevni odkaz 3 1/2 %
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3 1/2 %
6-mjesečni odkaz 3 1/2 %

Okružni odjel
u bankah 3 1/2 % kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Pešta, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Cielovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devisah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz 1/2 % provizije.

Predujam
na varranto, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu 1/2 % provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—29

LA FILIALE
della

BANCA UNION

TRIESTE

s' esonpa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo
per Banconote
3 1/4 % con preavviso di 5 giorni
4 " " " 12 "
4 1/4 " a sei mesi fisso
per Napoleoni
3 1/2 % con preavviso di 30 giorni
3 1/2 " " " 40 "
3 1/4 " " " 3 mesi
" " " 6 "

Godranno dell'interesse accennato le lettere in circolazione con 5 giorni di preavviso dal 6 novembre a. c. quelle con 12 giorni dal 13 giorni e quelle con 24 giorni dal 25 novembre a. c.

IN BANCO GIRO
abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa — Conforma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume pei propri correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facolta di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d'assegni, cambiali e coupons,* verso 1/4 % di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 1—2

SUKNO ZA ODIELA

od trajne svoje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo	za fr. 4·06 iz dobre vune		
	« « 8·— « bolje	«	
	« « 10·— « fine	«	
	« « 12·40 « prav fine	«	

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za suknena oblačila za gospe, meter f. 2.

Črni krzni palmerston iz čiste volne za zimni paletot za dame, meter f. 4.

Polno plašč po f. 4, 5, 8 do f. 12, jeden. Zelo lepa oblačila, hlače, vrhne suknje, tkanine za sukinje in dežne plašče (tüfi), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neproste. Pošiljatve s povzetjem** čez f. 10 **proste.**

Imam stalno zalogo sukinja v vrednosti f. 100.000 a. vr. ter se ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo os'ankov po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kratje zelo znižani tvaritveni ceni razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemoreio poišiati uzori,** ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja sleparja, ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučnjih priliični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—18

Nepristni **ostank** se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Velika partija
ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 1—2

Velika partija
odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za ciele muške odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.
Uzorci se šalju za marku od 10 nvč.

Prosto od carine.

po 35. for. s mramorom.

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u velikom izboru kod

po 85 for. s mramorom

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

1—4 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom svitu malo stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi: od 8 redakah stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; ti u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *vaglavnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

POZIV NA PREDPLATU.

Koncem julija mjeseca istekla je mnogim našim čitaocem predplata, te jih molimo ovim, da istu na dobu obnoviti izvole. Opominjemo ujedno sve naše dužnike, da učine čim prije svoju dužnost, da uzmognemo i mi velike troškove podmiriti. Ciena listu je na čelu.

Tko nam nepošalje na vrieme zaostatakah, predati ćemo ga bez milosrdja sudu.

Novci, neka se šalju jedino poštarskom naputnicom.

List se reklamira u nefrankiranom otvorenom pismu.

Uprava «Naše Sloge».

Ima li se ustanoviti «Jugoslavenski klub»?

I.

«Zastupnici su poslanici naroda, oni moraju gledati za narod, kojeg zastupaju, te nemogu u svemu sljediti vladu ako i pripadaju većini..... Koje su blagodati, što smo jih primili od pomirljive vlade grofa Taaffea? Naše političko stanje je isto, kao i za vriemo vlade Auersperga, nam u prilog temeljni državni zakoni su većinom mrtvo slovo, koji više putah manje vriede, nego li kakav dvorski dekret od god. 1785. ili 1804., ili kakova ministerijalna naredba od 30 ili 40 godinah natrag».

Ove redke nalazimo u Br. 10. od god. 1882. našeg lista a napisani bijahu prigodom razprave u carovinskom vieću o novoj carini na žito. Čemu ta spominjanja — pitati će po koji naših čitateljah? Evo čemu.

Još prije obavljenih ljetošnjih izborah za carevinsko vieće, zaključilo je političko družtvo za dolnju Štajersku, da se imaju izabrati u novi državni sabor samo oni kandidati, koji bi se obvezali, da će stupiti u novi, oživotvorit se imajući «Jugoslavenski klub» te da će družtvo svimi silami na to raditi, da se taj klub odmah kod otvorenja državnog sabora ustanovi.

U austrijskom novinarstvu razpravljalo se dulje vremona o zaključku štajerskih Slovenacah. Na njemačko glasove, bilo konservativne bilo liberalne, nije nam se obazirati, jer Niemac ostaje uvjek Niemcem, pak bio on koliko mu drago konservativnim, on nerado popušta nam Slavenom išta u narodnostnom pitanju.

Glasila češkoga i poljskoga kluba — osobito konservativna — izrazila su se odlučno proti «Jugoslavenskom klubu». Tomu se nije nitko čudio; to se je moglo predvidjati i to se je dalo očekivati od ponašanja spomenutih klubovah napram željam i predlogom jugoslavenskih zastupnikah u carovinskom vieću.

Zlatna je naša poslovica, da »sit gladnu nevjeruje« a nju su žalibože kroz posledinje 8 stogodišnje zasjedanje državnoga sabora, toliko i toliko putah gospoda češki i poljski zastupnici posvjedočili.

Da, sit gladnu nevjeruje, nu žalostno je, kad se obistini ova rečenica baš kod srodne braće. Nećemo tim kazati, da je češki ili poljski narod postignuo u posledinje vriemo sve za čim je težio, da su izpunjeni svi opravdani zahtjevi jednog ili drugog od spomenutih srodnih nam plemenah, nu svakako je ogromna razlika između stečevinah njihovih i naših. Nezavidjamo mi braći na Vltavi, što su izvojevali ravnopravnost svomu jeziku u svih granah javnoga života, što su obezbiedili svoju narodnost, što su izposlovali narodno sveučilište, ponarodili srednje škole a trgovačko, obrtne, gospodarske i pučke podigli na onaj stepen, na kojem se nalaze slične škole kod najnaprednijih naroda.

Sa braćom Poljaci veselimo se iskreno, što su sami gospodari u svojoj kući i što su postigli veće uspjehe u državnom saboru, nego li ostala slavenska plemena, nu nitko pravedan nemože nam upisati u grieh, ako i mi tražimo bar nešto od onoga za sebe, što nam zakon dopitava.

Naši zastupnici podupirali su vjerno uvjek braću iz Češke i Galicije. Nijednomu njihovomu predlogu, nijednoj želji nisu se naši zastupnici oglušili. Išli su — što no rieč — s njimi i u vatru i u vodu. Svaka druga stranka — pa i nebila po krvi srodna — bila bi se zaisto više obazirala na želje i opravdane zahtjeve svojih pomoćnikah i suboricah, nego li su to učinili češki i poljski klubovi napram svojim drugovom iz južnih pokrajinah. Gorka je istina, da su se braća iz Češke i Galicije za nas južne Slavene u prošlom zasjedanju vrlo slabo zauzela. Budući su pako češki i poljski zastupnici uvjereni, da jih mogu zastupnici južnih Slavenah onako iskreno i vjerno podupirati jedino dotle, dok budu u stegi i u savezu sa raznimi neslavenskimi elementi — kakovi bijahu u klubu Hohenwarta — naravska je posliedica, da se oni svakoj pretvorbi toga kluba protive. Znadu oni bo vrlo dobro, da čim bi zastupnici južnih Slavenah ustanovili svoj posebni klub, da bi se ti zastupnici držali više pravila svih ostalih klubovah, t. j. one latinske: »do ut des« ili po našu: »iz ruke u ruku,« t. j. da bi tražili nešto i za sebe te da nebi u buduće nikoga na lahko sliedili niti se ikomu sliepo pokoravali. Dok su pako naši zastupnici spojeni sa nesrodnimi elementi, koji imadu druge ciljeve; dok budu oni sa njemačkimi konservativci, kojim je jezik i narodnost — to naše najveće rane — dovota briga, dotle će oni biti svačije poriviište, dotle će oni služiti svagdje i svakomu al pogotovo najmanje i najlošije interesom onih zemaljah, koje zastupaju.

Videlo se u posledinjem zasjedanju, kako je znala šaka konservativnih njemačkih zastupnikah prkositi vladi i većini i nije popustila, dok njoj se nije bar nekoliko zadovoljilo. Mi netražimo «Jugoslavenski klub», da taj stvara potežkoće vladi ili većini državnog sabora; nije naša želja niti namjera, da se ciepka ili raztvara buduća većina carevinskog vieća, al zato nemožemo nikako pristati uz one, koji hoće, da ostane sve pri starom; koji nastoje, da budu i nadalje naši zastupnici: «Scabellum pedum tuorum» t. j. da služe vladi, ostalim slavenskim klubovom i njemačkim konservativcem, a pri tom, da nam se vraćaju kući uvjek praznih rukuh.

Kako sude slovenske i hrvatske novine iz Dalmacije o «Jugoslavenskom klubu», kazati ćemo drugi put.

DOPISI.

Iz Cresa dne 10. lipnja 1885. — (Konac). Ti junaci ostavili on dan svoje dućane, ti svapaji«, kako jih naši seljaci zovu, obletali braće, rugali jim se, da oni nisu Cressni, koji budu s popi za furegiasilo: l'Eco del Litorale u svom br. 40 t. g. osvrćuć se na jur ovršene izbore dostovce poručuje jasiarskim tumačiteljem sv. pisma i kruhoborskim, zlobnim, stračarskim, pakostnim, himbenim razglabateljem nauka Kristova:

»Ci è venuto tra le mani in questi giorni un opuscolo opportunissimo, intitolato: *Der Clerus und die Wahlen*, e in questo è svolta con profondità e accuratezza teologica la questione della partecipazione doverosa del Clero in questo vitale argomento delle elezioni, specialmente nell'istruire i popoli sul grave dovere che hanno di procurare buoni rappresentanti.

Opozovi dakle, Istrionski pseudoteologe, brigantinsko kosmate savjesti, javno svoj tendencijozno krivi sud, inače si šaren kako je i šarena Istrijona, koja donaša bezvjerska nahrcivanja onoga tepca, koji se Yorkom krati, onoga Tedeschija, koji je iz crkve uskočio.

Po laznu sliedit će šlep, medjutim moj turski pozdrav Babinoni Marku i do crne zemlje poklon i još dubliji njegovim patronom.

Rešotar.

PODLISTAK.

Istrionensia ili diple Babinoga Marka.

(Dalje).

Po jaslarsku za popa nije politika, pop neka prevrača čusosloy, njegovo kraljestvo nije od ovoga svieta, a podupiru jaslari svoje lekcije riečima sv. Otca!

Tako?! za popa nije politika? Zaboravio Marko školske lekcije o Mazzarinu, Richelleu a pak ako hoćete i o Taillerandu, a da ni nespominjemo onih, koji su nam bliži. Ili misli Marko, da popovi samo za krušac ili za paradu ističu ljubav domovine, i da se samo onako nabacuju s rečenicom: sve za vjeru i za dom. Dakako, svukud nisu okolnosti kakve su nam jaslari u Istriji pripravili, ali istarski svećenik pojmi odnošaje brata Poljaka, i katoličkog Ira. I na kler poljski i irski dižu dotični njihovi »principes« tužbu i hajku, ali njihovom Episkopatu, sada u Rimu sakupljenu, Sv. Otac podaje nedvojbeno priznanje. I neka si slobodno Babin Marko nerazbija glavu za naše svećenike, koji bi znali opravdati se i steći kao i poljačko i irsko svećenstvo priznanje kako u Rimu tako i kod one državne vlasti, koja im pravo uticanja podjeljuje u izbore i kojoj oni doprinašaju kako i svaki drugi državljanin i još vjernije svoj kontribut.

Teolog talij. polit. družtva podupire svoju thezu i navodi iz svetoga pisma, al je na prvi mah vidiš, da to nije sv. Jeronim. Jeste li vi, g. teologovče, pravi katolik, tad imate podložiti se nepogrešivom tumačenju crkve glede vašega navoda: regnum meum non est de hoc mundo. Istina je, da je Isukrst rekao ove rieči, ali nije htio s tim reći, da njegovo kraljestvo nije na ovom svietu, nego da nije od ovoga svieta, ne polazi od ovoga svieta; htio je reći, da je oblast, kojom na svietu vlada, dobio ne od svieta već iz neba. Za ovim riečima odmah sliedi: Regnum meum non est hinc, moje kraljestvo nedolazi odavle, od ovoga svieta.

Zavladalo je bilo krivo mnienje i med istimi Isukrstovimi učenici, kao da božanstveni učitelj misli ustrojit njeku obćenitu samovladu na zemlji, tako da suje to ovoga puta učinio. Ovako gorički Zebedejevi sinovi željkovali sjediti mu jedan ob desnu drugi ob lievu. Da razprši krivu jim pohotu, hotio je Isukrst navedenimi riečmi pokazati, da njegova crkva nije ono, što je jedna zemaljska monarkija. Sa zemaljskimi monarkijami crkva Isukrstova razilazi se u svrhi i načinih. I to je drugo tumačenje, koje crkva podaje tim riečim. Pak ako u vrieme izbora svećenici se trse, da izaju iz izborne žare ljudi, koje će crkvi bit na ruku i što se tiče njezine svrhe i načinu, svećenici promiču kraljestvo božje na zemlji. Ovako misli katolik Rešetar. Ovako biskup Zwerger, koji na putu u Rim, upravi posebnu poslanicu svomu stadu, opisa mu važnost izbora, obrazloži mu dužnost svih poslužiti se pravom izbora, bodreći ga moliti se u to ime Bogu, naložit mu, da u svih kuratnih crkvah izložnjem preavetog Otajstva moli se u tu svrhu, i upozoruje ga kako sveti otac Lav XIII. posebno blagoslivlje sve one, koji u tu svrhu pomole se Bogu. Ovako austrijski Episkopat s bečkim kardinalom na čelu promicav zdravo uticanje u izbore, kako ostalih klubovah, t. j. one latinske: »do ut des« ili po našu: »iz ruke u ruku,« t. j. da bi tražili nešto i za sebe te da nebi u buduće nikoga na lahko sliedili niti se ikomu sliepo pokoravali. Dok su pako naši zastupnici spojeni sa nesrodnimi elementi, koji imadu druge ciljeve; dok budu oni sa njemačkimi konservativci, kojim je jezik i narodnost — to naše najveće rane — dovota briga, dotle će oni biti svačije poriviište, dotle će oni služiti svagdje i svakomu al pogotovo najmanje i najlošije interesom onih zemaljah, koje zastupaju.

Videlo se u posledinjem zasjedanju, kako je znala šaka konservativnih njemačkih zastupnikah prkositi vladi i većini i nije popustila, dok njoj se nije bar nekoliko zadovoljilo. Mi netražimo «Jugoslavenski klub», da taj stvara potežkoće vladi ili većini državnog sabora; nije naša želja niti namjera, da se ciepka ili raztvara buduća većina carevinskog vieća, al zato nemožemo nikako pristati uz one, koji hoće, da ostane sve pri starom; koji nastoje, da budu i nadalje naši zastupnici: «Scabellum pedum tuorum» t. j. da služe vladi, ostalim slavenskim klubovom i njemačkim konservativcem, a pri tom, da nam se vraćaju kući uvjek praznih rukuh.

Kako sude slovenske i hrvatske novine iz Dalmacije o «Jugoslavenskom klubu», kazati ćemo drugi put.

DOPISI.

Iz Cresa dne 10. lipnja 1885. — (Konac). Ti junaci ostavili on dan svoje dućane, ti svapaji«, kako jih naši seljaci zovu, obletali braće, rugali jim se, da oni nisu Cressni, koji budu s popi za fure-

štoga balotali, rugali jim se, da s boduli drže, odvraćali jih od njihovih svećenikah, strašili jih, grozili jim se; pa kad su vidili, da će ipak neki birači glasovati za naše fiducijarije, stali kleti, psovati i proklinjati popove; a mi se tomu nečudimo, jer kakva bačva takov dub, to je plod i bašćinstvo njihove »avita civiltà«.

Njihove bedaste razloge, kojimi su zaveli navlastito birače iz Orlece i Predošćice, njihove klevete mi nećemo pobijati jer jih pobio jedan prosti kmet, ai mudri i pametni čovjek iz sela Dragozetić. Kad su mu »repaji« spočitali, da zar će s popi držati, odgovori jim: »a da s kim ću ako ne s popi, će nisu popi jedini,« ki nas vavek vade ono ča Bog zapoveda, ter ako nebi bilo pop, bi vera propala; bravo dunke s kim ako ne s popi«. Drugi jim opet kmet iz Martinšćice, kad su mu se rugali, da će za Vitezića furešćoga glasovati: »će on je furešt, će nismo pod isteći guveran, će nisu nam Kerčani najbližji suzedi, ter mi vanjski ako nebimo popi imeli od kerčkoga, morali bismo stat bez popi«. Tako tim izrodom odvraćali naši dobri seljaci. Mi pak još dodajemo:

Znao je Šimeta, znao je kandidat »del dolce far niente« znali su creski šarenjaci, da je razlika izmed Vitezića i mladoga odvjetnika u svakom pogledu kolika je od dneva do noći, znali su dakle, da jim je trud u creskoj obćini uzaludan, ai ti su ljudi neprijatelji mira i sloge, zakleti protivnici naših rodoljubnih popovah, kivni mrzitelji hrvatskoga jezika, pak htjeli, da se on dan u Cresu biraju fiducijari protivni fiducijarom Vitezićevim samo iz zlobe, za inad popovom, samo iz prkosa, iz pakleuske slasti, da mogu on dan svećenike napadati, da mogu seljake proti njim huckati. Jel takova politika pametna, zrela, umjestna? Ne nije: takvim postupanjem naši šarenjaci sami si kopaju jamu u koju će se brzo ako Bog da zakopati.

Biranje svršilo u podne: fiducijari Vitezićevi imali 27 glasovah, protivnici 40. Med našimi seljaci najviše si osvjetlali lice Martinšćaci, Beljani i Predošćani, u najružnije se okaljali Orlečani i Predošćani.

Prošli izbori još jedanput nam dokazali, da naši creski šarenjaci mienjaju dlaku, ai ćudi nikad. - Živila su u vrieme Isusovo dva sudca: Pilat i Jerud. Sveti Luka pripovjeda, da su ta dva čovjeka bila si neprijatelja sve do onoga dneva, kad su imali Isusa mučiti. U taj dan, kad se radilo, da se Isusa pogrdi, da se ga muči i da se ga propne, on dan Jerud i Pilat, prije dva ljuta neprijatelja, postala su dva dobra prijatelja. Ta evandjelska istina liepo bi pristala našoj creskoj gospodi. Pred kakvih pet godinah imali smo obćinske izbore. Vlastela se zakvačila, ne radi političkih razlogah, već radi dobrih hira i vlastite koristi. Nekojim se prohtjelo zagrizti u sladku jabuku naše bogate obćinske uprave, pa nakanili po što po to strovaliti Keršića. Med najodlučnije i najžešće protivnike bio tada mladi dotor Jušto. Njegovi prist še smutili narod, tekli od sela do sela, silili, molili, zaklinjali seljake, neka dodju glasovat za »novih«. To vam bila prava komedija. Vlastela poslužila se glasom naših seljakah, da zadovolje svaki svojoj želji, služili se seljakom kako pukim ratilom, da ugode svojim strastim, a da i na dalje našega seljaka Hrvata mrze, da mu i na dalje gazo jezik, da ga i nadalje u neznanstvu drže.

Došli eto izbori za carevinsko vieće, pa bili čovjek vjerovao? Doktor Jušto i načelnik Keršić dva ljuta protivnika sada se sprijateljila. »Herodes et Pilatus in illa die amici facti sunt« sada kad se radilo s protivničke talijanske strane, da nam iztisnu slavnoga Vitezića, toga jedinoga našega zastupnika iz Istre, koji brani pravice našega hrvatskoga puka. Nije li to skrajna podlost, nije li to nečuvena bezobraznost!

Al gospodo naša! ovaj ste se put prevarili u računih. Vaš kandidat ostao na cjedilu — vaši fiducijari barem da su mu se smilovali; ma ni oni zanj neglasovali, ostali kukavice doma, da se ne izvrgnu ruglu poštenega svieta. I bolje da su ostali u tmini i nek se kriju, da jih bieli dan nevidi! Pravo mu je »N. Sloga« prorokovala, da si može spravljat »fagot«.

Na svršetku još dvie rieči. Iz onoga što se čita kadgod po novinah istarskih Talijanah, reć bi, da ti ljudi misle, da u našem gradu živu sve sami Talijani, a kad tamo, izuzam ono malo »Italijanih Čoxotah, dotepuha itd. naš varaš je Cres čisto hrvatski grad. A baš ona gospoda što su toliko protivna našoj hrvatskoj misli, ta su vam čista hrvatska krv. Pred nekoliko godinah pisalo je iz Dalmacije, veleugledna novina rieči što jih doslovce prenašamo: »Dicitti, a voler negare, che Cherso nella sua maggioranza non sia un paese slavo, varrebbe lo stesso che negare una delle verità più lampanti ed ammesse da tutti. A mò d'esempio, i Signori Keršić i Petris i Moise (e intendo di quelli, che siedono in consesso quali patres patriae) non sono mica Italiani, come vollero inscriversi nell'anagrafi. No. I Keršić, negozianti o appaltatori di sali e tabacchi, pochi anni addietro, erano figli del popolo e parlavano la sua lingua, come tuttora la parlano i Keršić-Šimeta, rimasti nella classe de' loro proavi. I Petris, con tutto il rispetto alle loro individuali convinzioni, prima nobili di Ossero e poi di Cherso, sono slavi avendo avuto prima il cognome di Petrić, da cui poi Petricius e Petrissius, e nelle loro famiglie un secolo addietro si parlava lo slavo. I Moise, e anche quegli, che negli anni delle illusioni rinnegò sua patria Cherso, stringendosi alla Croce di Savoja, sono orsati puro sangue (jesili čuo Keko?) ed oriundi da Segna. Vedete dunque che anco i nostri patrizii e quelli ancora cui certe verità forse non garberanno gran fatto, vogliа o non vogliа, sono slavi.

Kad je tomu tako, zašto su ta creska vlastela toliko protivna Hrvatom, zašto mrze na hrvatski jezik, zašto oornjuju i proganjaju naše rodoljubne svećenike? Ah gori ti je brate poturica od Turčina!

Izpod Kastva početkom agusta. Hvala Bogu došla nam jako potrebita rosa. Repu smo posijali. Sjeno amo već pospravili i bilo ga dosta, koliko se pristoji na naše grebene. Grozdje se ponapravilo. Raste i deblja bujno kuda ga nije popel obsuo. A i neka Bog dade, jer to je najveći ufanje za svakoga gospodara. Ono što se dobi dan za dnevom, sprotu se i potroši. Nješto u nedelju, nješto u čednu i do subote jedva doteče. Još je dobro uko krijišica nerabi.

Spomenjem se koliko smo truda i nevolje imali prvo vrieme radi vode u ovo doba. Navadno od Jakovlje do Rokove pritisla nas suša; pa onda bježi po vodu uru dve daleko. Neki na Družicu u Opatiju, drugi na Stanić, na kolo, na Mlaku. Sad nam toga hvala Bogu netreba. Svako selo skoro ima svoj kulić ili šternu, a bolji kmeti sazidaše šterne uz kuću pa je narednije njim i bližnjim susjedom. Tako i valja da bude. Jedan drugomu da bude na ruku u koliko može. Cielo selo moglo bi biti kao jedna družina. Dokle je bivalo tako, nije moglo svako zijalo na naša vrata — na škodu nam i sramotu. Dosti nam je već toga i preveć bilo.

Pogled po svietu.

U Trstu, 12. agusta 1885.

Njih. Vel. car i kralj, carica i kraljica vratila su se iz Gašteina, kamo su bila išla njemačkomu caru Vilimu u pohode. Sastanku austrijskog i njemačkog cara, koji se opetuje poslednjih godinah toli često, pripisuju više osobnu i obiteljsku važnost izmedju obijuh carevah, nego li kano kakav politički dogodjaj. Carevi sastali su se i razstali vrlo srdačno, kao to običaju samo stari znanci i prijatelji. Sada je napokon ustanovljeno, da će se sastati austrijski car i kralj sa ruskim carem Aleksandrom dne 24. t. m. u Moravskom mjestu Kromježice. Tamo čine se jur velike priprave za doček visokih gostovah. Tim sastankom imao bi se još bolje učvrstit savez triju vladarah, što može biti jedino od koristi za obći europejski mir.

I hrvatski grad Požega imati će do mala osobitu čast, primiti u svoju sredinu Njeg. Vel. cara i kralja Frana Josipa. U okolici Požege biti će tekom ovog mjeseca velike vojničke vježbe kod kojih će sudjelovati preko 100000 vojnikah. Car i kralj ostati će u Požegi tri dana a medju svoje visoke goste, brojit će i srbskog kralja Milana.

Dne 24. t. m. odputovati će prejasna supruga carevića i kraljevića Rudolfa, carevna i kraljevna Štefanija iz Beča za Trst te će se nastaniti za dulje vremena u carskom dvoru »Miramare«.

Kako javljaju iz Beča, imalo bi se sastati novo carevinsko vieće koncem mjeseca septembra. Prvi posao biti će mu verifikacija članovah i adresa na vladara.

Austrijski ministar izvanjskih posalah, grof Kalnoky posjetit će ovih danah kneza Bismarka u Varzinu.

Ugarski ministar predsjednik g. Tisza odputovao je u kupelji u Ostende. Ovih danah stiglo je u Budimpeštu više Francezah, koji su došli posjetit zemaljsku izložbu. Madjari dočekali su svečano francezke goste, kojim priredjuju razne zabave i svečanosti.

Dne 14. t. m. krenuti će iz Trsta posebni vlak, koji će popeljati preko stotine Slovenacah i Hrvatah u zlatni Prag. Prvobitno bijaše ustanovljeno, da će putnici pohoditi slavensko svetište, grob sv. Metoda u moravskom Velehradu, nu radi bolestih, koje vladaju u tom mjestu, moralo se od toga odustati.

U Hrvatskoj nastala je izmedju vladinih i opozicijonalnih novinah velika prepirka radi nekojih spisah, koji pripadaju Hrvatskoj a sadašnji ban izručio jih Madjarom. Prepirka ta naći će odziva i u saboru, koji bi se imao po zahtjevu opozicijonalnih zastupnikah odmah sazvati, da taj prepor rieši. Bugarski knez Aleksander, koji se vraća iz Engleske, ide kući preko Budimpešte, gdje će se zaustaviti par danah, da obadje zemaljsku izložbu.

Istu izložbu imao bi posjetiti takodjer bavarski kralj Ljudevit.

Ruskoga cara Aleksandra pratiti će u Kromježice i njega supruga.

Po viestih čeških novinah, doći će na carski sastanak u Kromježice i njemački carević, da tamo zastupa svoga starca otca, cara Vilima.

God. 1889. biti će u Parizu velika medjunarodna izložba. Kako javljaju nekoji francezki listovi, odklonile su Austro-Ugarska i Njemačka, da sudjeluju kod te izložbe jer da se istom namjerava proslaviti revolucija.

Bivši englezki ministar predsjednik g. Gladstone odputovao je u sjeverno more i na norvežku obalu.

Grčki kralj pošao je 8. t. m. na putovanje i to kako kažu, ide preko Beča u nekoje kupelji.

Belgijski sabor poprimio je promjenu izbornog zakona, kojom su si konservativci osjegurali većinu u saboru.

U nesretnoj Španjolskoj širi se još uvjek strašna kolera. Danomice oboli okolo 5000 ljudih a od tih umrie do 2000 njih na dan.

Iz Nevyorka javljaju, da je u petak pokopan general Grant ogromnim narodnim saučešćem. Sprovod bio je dug šest englezkih miljah, a prisustvovali su mu svi narodni velikani i svi gubernatori sjedinjenih državah.

III.

Istri.

Ašće zabudu tebe Istrije,
Zabvena budi desnica moc.
Po ps. 136.

Ah! Istro moja, biedna mučenice,
Što vrazi s tobom sve nezapočinju!
Ne samo da te ruže i proklinju:
»Obnažit« već te hoće silimice.
Odjeću staru slavne Hrvatice
Sa tebe svlače u svome bezčinju,
Obući te u »tudju« se napinju,
Nagrde da ti njome stas i lice.
Netuguj jadna! — majka za te haje:
Sve goleme ti motri ona vaje. —
Nadoć će čas i — vrazi će podleći,
Pobjedjeni ti okrenuti plećі — —
Šareno ruho majka će ti svući,
U hrvatsko te novo preobući!

A: K.

Franina i Jurina.

Fr. Ke nova Juriću? —

Jur. Malo dobra kume moj, kade ljudi početiran s ośli gredu.

Fr. Per šanta Violina, ti si Juriću ponemel. Puli nas gradu tovari po četiran, ma tega zlodeja s ośli nisan vidil.

Jur. Ja, da bi bill samo tovari, nebi bilo velega zla, ma tovari pak još duhtori!

Fr. Kade žiku te čudne bestije?

Jur. To ti je Franiću tamo na Vejskem školju. Te zveri su ti, kume moj na Gabonjine, na Kasopasnom i m. Krasu.

Fr. A kako jih tamo zovu?

Jur. Ja neznam pravo; to bi ti znal povedat neki Stričić, neki Kovač, neki Didić i neki Petrenić, a onega na Krasu bih ti povedal, ma je mene više sram ieg njega. Dosta, da znaš, da kada je bil va Dobrinje balotacion mesto, da bi najprvi za Vitezića balotal, mučal je kako lesica, pak sande po tom, da je moral od kakovega Jorkića neku petaču dobit.

Fr. O! tako ti mene reci. A kade su se pak duhtorali?

Jur. Va kovačnice na Gabonjine. Tamo su i prekljane po sol mudrosti hodili, kada su va Veje proti našim balotali, a ovo leto pak postali su tako šegavi, da bi nesamo brez glave miša nego i najvećega tovara mej sobun, a dvemi prsti čapali.

Fr. Al povej mi malo čiju pak travu pasu ti Gabonjarski oberezeli?

Jur. A ča leg popovsku.

Fr. Ala, da san ja va Dobrinjskem kapitule, nebi jih trbuh na nju bolel.

Jur. A ju, oni bi pak papar i orišće pokomunale sijali.

Različite viesti.

Na temelju, zakona, za Istru imalo bi se svake tri godine obnoviti obćinsko zastupstvo.

Obćinom bašćanskom (na otoku Krku) upravlja jedno te isto zastupstvo već šestu godinu. Uzaludni bijahu svi utoci, molbe i rekursi. Živila ustavnost!!

Priprave za proslavu rodjendana Njeg. Vel. cara i kralja Frana Josipa. Patriotična društva u Trstu čine velike priprave za proslavu rodjendana Njeg. Vel. Medju svimi društvi ističe se osobito tršćansko društvo »Austrija«, koje priredjuje za dne 18. t. m. u prostorijah g. A. Drehera veličanstvenu svečanost, kod koje će sudjelovati dvie glasbe. Prostorije biti će sjajno urešene i razsvietljene a medju zabavom izpalit će više krasnih vatrometah. Početak u 8 satih na večer.

Delavsko podp. društvo u Trstu proslaviti će dne 23. t. m. rodjendan svoga vis. pokrovitelja, carevića

kraljevića Rudolfa a ujedno i uspomena blagoslovjenja društvene zastave. U jutro biti će svečana služba božja kod koje će društveni pjevači sudjelovati a na večer zabava u kazalištu »Fenice«.

Iz Voloskoga nam pišu, da se tamo nezna za novi obrtnički zakon o nedeljnom počitku. Radi se u Preluki u Opatiji, na Voloskom, kako i prije — i tako siromašnim ljudem neda se počitka, kako zakon odredjuje. Neka pazi tko je na to pozvan, da nismo u svemu zadnji.

Buzetska obć. uprava. Izpustili smo viest o občinskom zastupstvu u Buzetu, koju smo u nekoliko brojevah tiskali, nebi li tim upozorili vlastodršce na vršenje zakona. Okolnosti se nisu u Buzetu — imenovanjem obć. uprave od pet osobah — poboljšale, nego, kako svi znaci pokazuju, pogoršale. Javljaju nam naime od tamo prijatelji, da je narod silno razdražen imenovanjem ljudih, koji neuživaju nikakva ugleda a protivni su trim četvrtinam pučanstva.

Znademo izvjestno, da je kapetanat predlagao za občinske upravitelje: tri Talijana a dva Hrvata. Jedan od predloženih Talijanah je nad strankami i bio bi jednako pravedan jednim i drugim. Tako bi bile obe stranke jednako zastupane. Nu bivši staroj upravi i gospodi u Poreču nehtjahu poćudna ona dva Hrvata, stoga morało se njih izpustiti pak imenovati četiri Talijana a samo jednoga Hrvata. Neka nitko nemisli, da poznaje možda c. k. namjestničtvo jednoga Gherbza ili Ghersinicha, to su vam doduše talijanske prirepine, nu posve nepoznate osobe. Njih je predložilo bivši glavar i nitko drugi a taj predlog se prihvatilo.

Predsjednikom obć. odbora imenovan je g. Bigatto. On je očit pristaša talijanski, nu osim toga on je također tast občinskoga tajnika i blagajnika u Buzetu. G. tajnik je rukovao loše obć. upravo a njemu hoće sada suditi njegov tast!! Je li možda ovo namjerom učinjeno? Mogu li što takova carske oblasti dopustiti? Je li to po zakonu? Onaj jedini Hrvat — kad bi se i razumio u občinsku upravu-bio bi medju četvoricom Talijanah peto kolo. Tako se zadovoljava zakonu i ogromnoj većini puka!

Deputaciji rekło se u Trstu, da nebude li većina zadovoljna sa petoricom imenovanih, da može rekurirati proti tomu na više oblasti. Hvala na lijepom savjetu, nu čemu su onda zakoni, kako se može ignorirati tri četvrtine puka jedne občine?

Još jednu pak smo za danas gotovi. U dekretu, kojim se javlja bivšim obć. zastupnikom, da su zastupstva razpuščena i imenovan odbor od pet lica, stoji od rieči do rieči: »L' Eccelsa I. R. Luogotenenza di concerto coll' Inclita Giunta Provinciale ha trovato con dispaccio 30 Luglio a. c. N. 11201, di sciogliere la Rappresentanza comunale ora in funzione, e così pure quella neoeletta pel prossimo quinquenio elettorale« itd.

Zakon kaže izrično, da se bira svako obć. zastupstvo na tri godine a g. Ciarlci govori u dekretu o pet godinah. Neznamo ako nije možda za občinu Buzet stvoren poseban zakon ili misli g. expodesta, da će u Buzetu uvjek iznimno paševati šarenjaci pet do šest godinah, kako je to do sada bilo. Bilo kako mu drago, želimo da nan taj buzetski »quinquenio« više oblasti razjasne.

Sa brdah Skitačkih (obć. Labinj) javlja nam prijatelj žalostnu viest, da je tamo dne 2. t. m. pod noć sve uništila strašna tuča. Osim grozdja, propala je ulika posvema, dapače i ista turkinja (kuruza). Nu što je žalostnije, uzela je ta nesreća ubogomu narodu i nadu bar za 2—3 godine na dobru ljetinu, jer su mladice na trsju i ulikah strašno oštećene. Poslije tuče počelo silno dažjiti tako, da je sa strminah mnogo zemlje u more vodom odvučeno. Onaj siromašni narod lomi rukami od zdvojnosti te očekuje pomoć od Boga, prijateljah i carske vlade. Žalostno bi bilo, da se siromah mora u nevolji uteći k svojim narodnim protivnikom, našim krvopijam, koji će mu sada predbacivati, da su sveđenici krivi što ga je stigla ova nesreća. Pomozi dakle tko može, a carska vlada je prva pozvana, da svojim vjernim podanikom u pomoć priteče.

Višnjanskomu lažidopisniku. U posljednjem broju poreškog »Klepetala« oglasilo se ljuto krojače, da izlije svoj otrov na naše sveđenike i na sve što se neslaže sa: »civita civiltà«. Nemarimo pohitjati onog deliju, jer je uzaludno bacati hob u zid ili slijepcu govoriti o bojah. Naši su-jadi zaslijepljeni su tolikom strašću i osvetom, da nevide pred sobom niti vlastitog prsta. Pokazati ćemo samo, kakvim oružjem ratuju proti nam i kojimi se sredstvi služe ti širitelji: »djedovske kulture«.

U br. 29. »Naše Sloge« izašao je nekakav »popravak« podpisan od obć. načelnika i nekoliko obć. zastupnikah u Višnjanu. Tom »popravom« htjelo se izpraviti našeg dopisnika iz Višnjana. Poznavajuć g. dopisnika vrlo dobro, znali smo odmah što se sa »popravom« postignuti kani. Gospoda u Višnjanu mislila su, da će svojom »popravom« svist Bog zna kako iznenaditi a našeg dopisnika za uvjek ušutkati. Pročitav u rukopisu onu »popravu«, htjedosmo s njom u koš, jer se istom nješto izpravljalo, što nije bilo rečeno u spomenutom dopisu a drugo, izpravljale se činjenice, za koje smo znali od drugud, da su istinite i nepobitne, ipak smo se smilovali radi ljepote jezika (!) u kojem bijahu »popravak« sastavljena i dali ju utisnuti uz izričnu opazku, da ju tiskamo radi nepristranosti, prem bi mogli nekoje navode odmah pobiti. Na »popravu« stigao nam od našega dopisnika »protuizpravak«, uz pismo, u kojem nas prijatelj ukorio, što smo dali u listu mjesta glasovitoj »popravi«.

»Protuizpravak« pobio je točku po točku »popravu« višnjanske gospode a mi smo se uzdržali od svakog tumačenja, prepuštajuć našim čitateljem, da sude sami o službenih »popravah« višnjanskih.

Videći se gospoda u škripcu, promjenili su taktiku. Udrijemit naš list i našeg dopisnika u poročkom klepatalu a na koncu se pohvalili, da je »Naša Sloga« *morala* tiskati izpravak obćin. savjeta u Višnjanu. Liepo gospodo! »Sloga« je tiskala vašu »popravu«, al je donesla odmah u budućem broju »izpravak« na istu »popravu« a toga vi nećete da znate, to vam smrdi, to ste zašutili. Sad neka sude nepristrani čitatelji na kojo, je strani istina i koji se služi lažju, mi ili naši susjedi, gospoda »babini« laži-dopisnici.

Hrvatskomu parobrodarskomu društvu na uvaženje. Piše nam prijatelj sa ušća rieke Raše sljedeće redke, koje preporučamo našemu parobrodarskomu društvu, da je izvoli uvažiti.

Odlieljeni smo gosp. uredniče u ovih stranah od svieta, a pomoglo bi nam se lahko samo kad bi bilo malo dobre volje. Pozvane na to oblasti neće da nam pomognu, stoga se obraćamo na prijatelje našeg puka, da nam se oni smiluju. Nam je potrebito spojenje sa Rieckom i bližnjimi lstarskimi mjesti kano komad kruha. Pokazati ćemo statističkimi podatci, kako bi se to dalo novim parobrodom postignuti a bilo bi na korist društva i za boljuk naš. —

Karnica broji 1200 dušah; Rakalj 680 dušah; Barban sa podružnicami 3260 dušah, ukupno 5140 dušah. Sva spomenuta mjesta jesu na desnoj obali Raše. Na lievoj obali je sv. Lovreč sa 1200 dušah; skoro polovica Skitače sa 4—500 dušah a k tomu dobar dio sv. Martina. U svemu kakovih 2000 krata.

Da se ovo mnogobrojno pučanstvo usmogne ukrcati na parobrod ima od desne strane 4—5 satih hoda a od lieve na Rubac 3—4 sata.

Kad bi parobrod društva »Sverljuga i drugovah« plovio do Raše, prikratilo bi se siromašnomu narodu mnogo truda i troška a parobrod bi se tim zalsto okoristio. Jer osim navedenog pučanstva, koje bi putovalo na Rieku i drugud, bila bi i za obćinare Žminjske luka na Raši najbliža. K tomu je — kako je poznato — uz Rašu okolo 6—700 ljudih, koji kopaju ugljevlje, koji bi većinom obćili sa Rieckom kad bi njim to moguće bilo. Rašani imadu radi tolikih ugljevarah i glasovitih kamenolomah, uvjek posla sa Rieckom. U Rašl nalazi se i poznata tunjera, koja izvaža 3 do 4 tisuća for. ribe. Napokon je za sve ove strane Rieka glavno skladište za živež, odiela, les itd. itd. Po našem skromnom sudu, imao bi parobrod naravnu luku u Malgetu ili Tragetu. Ako nebi društvo moglo pošiljati simo parobroda svaki dan, a ono bar jedan ili dva puta na tjedan, nam bi se i tim mnogo pomoglo.

Nebude li se naše društvo odazvalo opravdanoj želji ovog puka i svojoj koristi, pokucati ćemo na vrata a. u. Loyda, koje će lahko uviditi svoju korist te nas iz ove nevolje izvući; nu jer nam je bliža košulja nego li gaće, milije bi nam bilo, da se okoristi naše narodno društvo.

Književne viesti.

Priručni rječnik sveobćega znanja ili mala hrvatska enciklopedija. Obradjuju: dr. Ivan Zoch i Josip Mencin uz sudjelovanje i pripomoć mnogih književnika. U Osieku 1885. Tiskom i nakladom Dragutina Laubnera. Do sada izašla su 8 sveščića knjige prve. Sveščić. 40 novčića. Preporučujemo ovo podueće što toplije.

Bursznci, roman iz života hrvatskoga. Napisao Gjuro Stj. Deželić. Zagreb 1886. Stamparija Karla Albrechta. Ime piščevo preporuča samo knjigu.

Colombe ili krvava osveta na Korzici. Francezki napisao P. Merimée, preveo s francezkoga Milan Gruber. Naklada akademijske knjižare Lavoslava Hartmana. Zagreb 1885.

Pomorske viesti.

Navli za brodove sa jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk. 13.—	po ton. dugah.	
„ Cette	„ 13.—	„ „ „	
„ Bordeaux	„ 14	„ „ „	
„ Malta	„ 12.50	„ „ „	
„ Algerija	„ 25	1100 unč. franc.	
„ Messinu	„ 25	1200 „ miet.	
„ Cagliari	„ 27	„ „ „	
„ Patras	„ 26	„ „ „	
„ Pirej	„ 26	„ „ „	
„ Aleksandriju	„ 26.—	1000 „ „	
„ Port-Said	„ 25	„ „ „	

iz Rieke.

Za Marsilju	frk. 12.50	po ton. dugah	
„ Cette	„ 13 75	„ „ „	
„ Bordeaux	„ 15—	„ „ „	
„ Marsilju	„ 15—	„ „ bordun.	
„ Cette	„ 15 50	„ „ „	
„ Port-Vendres	„ 15.50	„ „ „	
„ Algeriju	„ „ 27	po 1100 unč. miet.	

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk. 11.—	po ton. dugah
„ Bordeaux	„ 13 50	„ „ „
„ Rouen	„ 16	po 1015 klg. hrast. drva
„ „	„ 24·25	po 1000 lit. vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tu- i inozemstvu.

Dojedrili u:

Cardiff 27. jul. Luigia P. Ferlan iz Havre. — *Sv. Helenu* 26. jul. Undine, Kobosvić iz [illegible] — *Gibraltar* 27. jul. Geza Szapary, Sodić iz Bridjmuta. — *Genua* 27. jul. Kostrena, Pajkurić iz Darena, Cristoforo Romano, Šolić iz Tulona. — *Carigrad* 19. jul. Drina, Kosović, Srećna P. Skurić, Peleg Matković, 23 John, Gjelstić iz Batuma, Amalia D. Smrkinić iz Livorna, 18 Petka, Lucijanović iz Gjurgjeva, Mathusalem, Bulić iz Odesse. — *Novu Yorku* 16. jul. Mirto N. Lučić iz Buenos-Ayresa, Dvanaesti Dubrovački iz Plymouthu. — *Pensacolu* 16. jul. Dora, Radoslović iz Havrea. — *Genuu* 29. jul. Milica, Trajanović iz Alicante. — *Cardiff* 29. jul. Mater, Skopinić iz Bristola. — *Bordeauxu* 27. jul. Arciduca Rodolfo, Martinolić iz Bassaina. — *Rieku* 31. jul. Velizid, Giusti iz Cette. — *Malti* 28. jul. Bosana, Tomanović iz Mljetaka. — *Marsilju* 30. jul. Mileva, Petrović iz Catacola. — *Cardiff* 29. jul. Lamek, Pesciutti iz Southamptona. — *Batumu* 7. jul. Vajalo, Migotti iz Trsta. — *Zanzibaru* 20. jul. Stillicone, Vranić iz Trapanja. — *Port-Natal* 25. jun. Catina R. Sforzina iz Londona. — *Cardiff* 31. jul. Mati Ane, Bielovučić iz Plymouthu. — *Livornu* 3. ag. Jane, Žiga iz Salonića. — *Mljetku* 27. jul. Kostrena, Pajkučić iz Darena. — *Montevideo* 4. jul. Plsino, Camus iz Pensacole. — *Novu Yorku* 23. jul. Margarita, Ragusin iz Aleksandrije. — *Port-Natal* 25. jun. Catina R. Sforzina iz Londona. — *Philippeville* 28. jul. Ida B. Laus iz Rieke. — *Marsilju* 1. aug. Trappano, Mrčić iz Brdjanske, 2. aug. Esau, Kristićević iz Mariapolja. — *Genuu* 4. aug. Surto, Šegota iz Anverse. — *Palermo* 4. aug. Obilić, Damjanović iz Mljetaka. — *Carigrad* 24. jul. Attivo, Kosović iz Trsta, 24. jul. Sabioncello, Žegura iz Brdjanske, 27. jul. La Fortuna, Žiga iz Rieke, 29. jul. Prima Donna, Valjalo iz Trsta. — *Ay* 25. jul. Preiucano, Vladiković iz Garstona. — *Canau* 26. jul. Alfa, Nikolić iz Trsta. — *Liverpool* 2. aug. Carattere, Martinolić iz Buenos-Ayresa. — *Mljetku* 26. jul. Elena N., Novak iz Mohira. — *Cardiff* 1. aug. America, Valentić iz Soderhamna. — *Drahor* 26. jul. Dampidr, Prikić, Siloe, Tarabocchia iz Engluške. — *Marsilju* 4. aug. Lučić, Zečević iz Genue. — *Cette* 3. aug. Venere, Bačić iz Rieke.

Odjedrili iz:

Rieke 28. julija. Paolina T., Pendo za Vostiou. 30. Mejka od zemlje, Unković za Korčulu. 31. Orono, Rajčić za Bordeaux. — *Palerma* 29. jul. Lincoln Gladulić za Aleksandretu. — *Skutskara* 18. jul. Silve, Tarabochia za Livorno. — *Sunderlanda* 29. jul. Ara, Suttora. — *Marsilje* 28. jul. Olga B., Bujan, za Beyrut. — *Port Darwina* 9. jun. Conte Oscar L., Ragusin za Hamburg. — *Sv. Helene* 11. j. Undine, Kobosvic za London. — *Carigrada* 26. jul. Sabioncello, Žegura za Messinu. — *Novu Yorku* 18. jul. Eupica, Rade za Bejrut. — *Falmouthu* 28. jul. Carattere, Martinolić za Liverpool. — *Batuma* 10. jul. Marino, Veličić za Mljetke. Cibelo, Kzulić za Napulj. — *Bristola* 20. jul. Matel, Skopinić za Cardiff. — *Cardifa* 31. julija Beautiful Star, Perčić za Fernando Po. — *Grenocka* 30. jul. Hitar, Šolić za Montevideo. — *Novu Yorku* 22. jul. Leonora, Moresan za Sanga. — *Grangemouth* 29. jul. Zia Caterina, Pescij za Dempraru. — *Anverse* 1. augusta. Mala Marica, Bušanić za Bar. — *Flessinga* 2. aug. Mala Marica; Bušanić za Bar. — *Cardifa* 3. aug. Delawur, Drobac za Pulj. — *Hamburga* 1. aug. Franky, Glabalo za Cardiff. — *Table Baye* 10. jul. Rebecc, Segafić za Novu Jorku.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	42.— do	for. 48.—
Cukar tučen	„	23.— „	„ 26.—
Ulje za jelo	„	42.— „	„ 46.—
„ dalmatinsko	„	43.75 „	„ —.—
„ talijansko finо	„	60.— „	„ 86.—
Riža talijanska	„	13.— „	„ 21.—
„ tršćanska		13.—	16.—
Fažar Batavia	„	33.— „	„ 35.—
Sukalac Troms	„	34.— „	„ 39.—
Petrolj	„	10.— „	„ —.—

Mast svdašnja Dalm.	„	35.— „	„ 36.—
„ engleska	„	49.— „	„ —.—
Sfinisa hrvatska	„	51.— „	„ 52.—
Masle	„	70.— „	„ 100.—
Mirasće puljiš.	„	2.25 „	„ 5.—
Rešići puljiški	„	6.75 „	„ 7.75
Limuni mnogo pitani	„	3.— „	„ 6.—
Mandole Dalm. osk.	„	—.— „	„ —.—
Šlekve Calamata	„	12.— „	„ 13.—
Šlekve Dalm.	„	12.— „	„ —.—
Vuna bosanska	„	105.— „	„ 115.—
„ dalmatinska		110.—	—.—
Kuća strojene poplat	„	142.— „	„ 145.—
„ kravje	„	160.— „	„ 300.—
„ teletje	„	350.— „	„ 610.—
„ surove volovje ovdašnje svježe		48.— „	„ 56.—
„ suhe dalmat. istar.		92.— „	„ 115.—
„ „ teletje		180.— „	„ 210.—
„ janjetje 100 komada		70.— „	„ 100.—
Šljive bosan. srbske	„	14.— „	„ 15.—
„ hrvatske	„	10.— „	„ 11.—
Pšenica Ugar.	„	9.75 „	„ 10.50
Kukuruz vlaški	„	—.— „	„ —.—
„ banatski	„	5.75 „	„ 6.—
„ hrvatski	„	5.50 „	„ 6.—

Tršćanska burza

od 12. augusta

Austrijska pap. renta	for.	82 70 do	for. 82.85
Ugarska	„	92 25 „	„ 92 45
Ista u zlatu 4%	„	98 75 „	„ 98.95
Dionice nar. banke	„	851.— „	„ —.—
„ kredit-banke	„	284.— „	„ 285 —
Talijanska renta	„	93.1/16 „	„ 93.11/16
London 10 lirah sterlinah	„	123.50 „	„ 125 —
Napoleoni	„	9.93. „	„ 9.91.1/2
C. kr. cekini	„	5.84 „	„ 5.82
Državne marke	„	61.45 „	„ 61.80
Ista francezke	„	49.50 „	„ 49.70.
talijanske lire	„	49.45 „	„ 49.25

Lutrijski brojevi

8. agusta.

Beč	69	18	71	20	75
Graz	58	9	44	38	35
Temešwar	18	8	29	54	19

od 12. agusta:

Brno	71	7	83	43	8
Innsbruck	60	12	23	73	30

Listnica uredničtva.

Dopisniku iz Berseča. Vašeg „Franinu i Jurinu“ strpali smo u koš jer su došli bez kratnog lista. Vam i svakomu drugomu (osim da ga osobno poznamo) budi rečeno jednom za vazda, da nepodpisanih dopisah netiskamo.

Veleč. g. J. Ž. sv. Lovreč. Preč. gospodina kanonika nije sada ovdje. Čim se vrati, priobćit ćemo mu Vašu želju. Srdačan odzdrav i živili.

Br. 88.

Objava.

Kojom se daje na znanje, da će se 27. 28. i 29. tek. kolovoza držati javni izpit kod ovdješnje pučke učione; na 30. ist. m. biti će svetčana zahvala i dielenje nagradah.

Upisivanje započeti će 15., a svetčani otvor škole sljedit će 16. listopada t. g.

Ravnateljstvo pučke muške učione.

U Kastvu, 10. kolovoza 1885.

N. Butković, nadučitelj.

Sveukupnog liečničtva doktor

P. T. Xidias

specialist za kožne i tajne bolesti stanuje Via della Caserma br. 3. I. p. i ordinira danomice od 12—2 sata.

Prvi ustav

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano. Sgotavljaju se odjeće polag mjere, najvećom brzinom i elegancom uz najjeftini cieno.

Naručbe se obavlja uz pouzeće

ODIELA na mjesečne i nedeljne rokove mogu se dobiti u krojačnici: **ai N. 12 Via Farneto**, učinjena polag mjere. Buduć imade u zalihi velik izbor sukna svake vrsti, može dati uz umjerenije cieno nego li drugi.

Dr. Aleksander vitez Koch.

C. nizozemsko-zapadno-indijski zdravstveni častnik u miru. Komander Bolivar-reda.

Homöopat

ordinira danomice od 3—4 sata. Via Nuova broj 11. 6—4

TKANINE

za odiela koja se peru

u ostancih od 6 do 7 metarah za podpuna muška odiela u modernih bojah, razpošilje sa pouzetjem 13—7

1 ostanak za for. **3·50**

L. STORCH u BRNU

ogledci badava i franko.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—18

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke ciene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive · čistilo za noge, sagova; klaste svakovrsti; povošteno platno; lonce za ovlietje i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

ROOB COCCOLA

posebnost

c. k. priv. in odlikovane tovarne

ROMANA VLAHOVA

V SIBENIKU.

Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro I-B

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan **sa zlatimi kolajnami in diplomami na razstavah** v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkutl itd.

Ta iz jagod **Juniperus communis in dič-ćih žuljič** napravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabljih moči, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtenec.

Prodaje na debelo preskrbujejo moje hiše v Sibeniku in v **Trstu.**

Pradaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladčičarljah.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateroj je vtisnena firma, potem po žamahi z grbom in po malem ovitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.** 48—2

Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lick po dr. Maliću smatrati kano patvoren

Cvet proti trzanju,

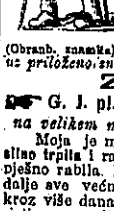

po dr. Maliću,

je odlučno najbolji lick proti kostobolji i roumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje. **Što** dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *cvetet* (Obranb. znamka) *proti trzanju po dr. Maliću* uz *priloženo znamenje; 1. staklenica 50 novč.*

Zahvala.

G. J. pl. **Trnkoczyju,** liekaru *na velikem mestnem trgu* u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razne domaće liekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje ave većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, sjetim se na **Vaš** dr. **Malića kostobolni** lick za 50 novč, te ei ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit **uspjeh** da se je majka nakom što ga je kratko vrieme upotrebljavala posve **težkih bolih oslobodila.** Punim osvjedočenjem priznajem dakle **dr. Malićev kostobolni** cvietkano izvrstan lick te ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti **preporučam.** Vašoj blagorodnosti izrićem pako **najsrdačniju hvalu;** svim štovanjem.

Frane Jug, posjednik u Šmarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kranjski,

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, prsnoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 56 novč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći sirupi. 52—21

krv čisteće kruglice c. kr. povl.,

nebi smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrnjih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč. Ispod jednog zavitka se poštom ne odpravlja.

Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano osobite **uspješne** pripoznate, imade uvlek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem Adressa je:

Liekarna Trnkoczy-a,

na velikem mestnem trgu u **Ljubljani.**

Nova

ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—20

Odjela od same vune polag mjere.

Odjela cheviot od f. 12 dalje.

Gornji kaputi od for. 10—18.

U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Takodjer na obroke

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER for. 1·50

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—13 vecchio N ro 4).

Pečati iz kaučuka

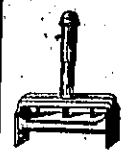

Najprikladniji žepni pečat za perom, olovkom i bilježilom **samo for. 1·50.**

Samoglban žepni pečat fr. **1·20.**

for. 1·20

Nadalje svakovratne pečate za obćinske, župne itd. ureda uz najjeftinilju cienu.

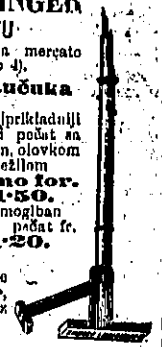

Važan oglas.

Podpisani častim se javiti svojoj cienjenoj i mnogobrojnoj klienteli, da sam nakanio u što kraćem vremenu **likvidirati** svoju

trgovinu robe

na **SUŠAKU.**

Od danas unapried prodajem sve robe u zalihi ali mnogo **jeftinie ciene proti od carine** odmah uz boljetu. Oval je oglas od posebnoga interesa za p. n. gg. prekupce, koji, kupiv veću zalihu, imati će najveću korist.

Šušnjak kraj Rieke, u lipnju 1885.

Ant. Medea.

Štovanim čitateljem «Naše Sloge»

Dobio sam sudbeni odkaz stana te moram uzjed toga svajo skladište isprazniti do konca agusta t. g., radi toga rasprodavam se sva trgovina jedino sa najbatu materijalu, dakle skoro badava, samo da stan do konca agusta ispravni te izručim; sve što se naručli a nekamenica, primi se natrag, jo, dakle svaka naručba bez rizika.

250 tuceta košuljah za gospoje

iz najfinjelnjega angl škoga oblikana in prave švicarske vezene riožice, tašnita i estetična vezba, komad po gld. 1·75, tucet gld. 19·50.

200 tuceta ženski noćnih korseta

iste vrste, sele dolgi in po vsi dolžini s pravimi švicarskimi vezitimi vložkami, sele elegantno opremljeni, krasna na vsako dame, komad po gld. 1·50, tucet po gld. 16·50.

250 tuceta ženskih dolnjih krila

iz najfinejšega, najtejšega sutna, obšita okoli s pliseé in z vrhi tr pristno barvano volno, po gld. 1·25, tucet 13 gld. okrašena s ram tom in atlasom, odviše fino, po gld. 1·40, tucet 15.

470 tuceta mužkih košuljah iz najfinejšega angleškoga oblifson, švetornimi prsi, v poljubnoj širjavi za vratom, komad po gold. 1·20 ducat po gold. 10·50. Iste iz najdinejšega, pravoga Schroll - oblifson-a najfinija delo 4 ja Francé komad po gld. 1·70 in po 2 gld. 2, ducat po gld. 18·90 in po gld. 22·50.

1000 tuceta platnenih ponjavah iz dobrega, terkega, sanjn jednanoga platna, brez šiva, kompletno, za najvećje posteljo, 8/4 široke, po gld. 1·35, tucat gld. 15.

400 kom. platna za domaću porabu 30 vatlov, dobro, terko, najboljši izdelek za hišno rabo 5/4 široki gld. 7.50, 4/4 široko, gld. 6·20 komad. Cena prodiva rapidno rase, v kratkom bo platno dvakrat toliko stalo, radi tega priporoča se sleharnemu, da se kaj naroči.

500 stolnih garniturah z ultimi risarijami cvetlic, sestoječe iz 12 obrusov in jednoga pregrinjala, le gold. 2·85, isti prav fino francoski izdelani, jako fini z franzami za 12 osob, garnitura gold. 3.45. Misne garniture iz najfinijega damasta, z risarijami cvetlic, sestoječe iz velikoga pregrinjala za 12 osob, in iz 12 tično se vjemajočih velikih obrusov, jako fino izdelani, jedna garnitura gl. 5·80.

2050 tuceta ručnih brisačah, lanene, vsak komad posebej vezen, z ručnimi šivodurami, z dolnimi franzami, fino pikvizane, izvanredno i po, ducat po gld. 3·50.

3000 tuc. svilenih žepnih rubacah iz terke lionske svile v vseh barvah, vsak komad r.ane barve, ducat gld. 2·50.

4000 par. svilenih finiš čarapah v najlepših barvah visane, rudeče modre svjetlo-ste, roza, rujave itd., čez kolena 3 pare gld. 1·15.

230 garniturah frances. pokrivača sestojeće iz dveh jako finih posteljnih odej in jednega namiznega pregrinjala z kiticami iz barvana, mešanobčne, jako krasno izdelane in stane garnitura, to je, tri komadi gld. 7.50.

400 putnih pokrivačah vsemu velikih lastskog sukna u eleg. engl. uzorcih smeđi, plav itd. sa težkimi franzami; ovi pokrivači mogu se di svršene služiti kano odeja, puna pokrivala, posteljna pokrivala, gospodarski, te nakon 20 god. nošnje može se iz njih napraviti najelegantnija odjela. Prva vrst for. 3·50, druga vrst for. 4 komad.

Cheviot-diagonal-sukno za gospodu, sa Uto i jesen u svih najnovijih bojah, sivasto, meširano od finih tkane vune prve vrsti, crnoći, plavo, zelenkasto i crno. Potpuno odielo za svakoga 1. vrsti for. 6.— II. vrsti for. 3·75. Uzorci se nemogu raspošiljati. — Nadalje dobije svaki naručitelj, koji naruči za jednom za 20 for. fini prsten iz 6 karatnog zlata sa tirkisom i perlami naćišen. 3—2

Naručbe, koje se ovršuju jedino uz c. k. pošt. pouzeća ili uz gotov novac, valja upravili na trgov. kuću

J. H. RABINOVICZ,

Wien, III. Hintere Zollamstrasse Nro 9.

The Singer Manufacturing & Co

NOVA JORK

samo za

JEDAN FORINT

na čedan može se dobiti šivaću makinu «Singer original», bez povišenja ciene. Garancija 5 god. Poduka u kući badava.

The Singer Manufacturing & Co

Corso, Palazzo Salem.

Igle za makinu «Singer» 3 novč. komad, ducat 30 novč. 8—10

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz

4-dnevni odkaz 3% 8-dnevni odkaz 3½%

30-dnevni odkaz 3½% u napoleondorih uz

30-dnevni odkaz 3% 3-mjesečni odkaz 3½%

6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešću. Brno, Tropavu, Lavov i Rieku. nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt. Innskruck, Cielovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varrante, uviell na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—3)

LA FILIALE

della

BANCA UNION

TRIESTE

s'occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*

Abbuonando l'interesse annuo

per Banconote

3¼ % con preavviso di 5 giorni

4 " " " 12 "

4½ " a sei mesi fisso

per Napoleoni

3¼ % con preavviso di 20 giorni.

3½ " " " 40 "

3¾ " " " 3 mesi

" " " 6 "

Godranno dell'interesse aumentato le lettere in circolazione con 5 giorni di preavviso dal 5 novembre a. c. quelle con 12 giorni dal 13 giorni e quelle con 24 giorni dal 25 novembre a. c.

IN BANCO GIRO

abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa.

— Conforma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume per proprî correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d'assegni, cambiali e coupons,* verso ½% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s'incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercancie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 2—2

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo { za fr. 4·95 iz dobre vune " " 8·— " bolje " " 10·— " fine " " 12·40 " prav fine "

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **suknena obłačila** za **gospe, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za zimni **paletot** za **dame, meter f. 4.**

Polne pliše po f. 4, 5, 8 do f. 12. jeden. Želo lepa oblačila, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tüfl), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1860.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **naprosto. Pošiljatve s povzetjem** čez f. 10 **proste.**

Imam stalno zalogo sukanja v vrednosti f. 100 000 a. vr. ter se ob sebi umo, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **cenkov** po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kratke zelo **znižani tvaritveni ceni** razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od takih malih kosov **nemorejo pošiljati uzori,** ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **sleparja,** ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—19

Nepristni **ostank** se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Velika partija

ostankah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2—2

Velika partija

odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za ciele mužke odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju za marku od 10 nvč.

Prosto od carine.

NAJBOLJE

po 35. for. s mramorom.

POKUĆTSTVO

po 85 for. s mramorom

jeftino, u **velikom izboru** kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

2—4 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 34. U Trstu 20. agusta 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Sloga Rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Posl.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja po pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

POZIV NA PREDPLATU.

Koncem julija mjeseca iztekla je mnogim našim čitaocem predplata, to jih molimo ovim, da istu na dobu obnoviti izvole. Opominjemo ujedno sve naše dužnike, da učine čim prije svoju dužnost, da uzmognemo i mi velike troškove podmiriti. Ciena listu je na čelu.

Tko nam nepošalje na vrieme zaostatakah, predati ćemo ga bez milosrdja sudu.

Novci neka se šalju jedino poštarskom naputnicom.

List se reklamira u nefrankiranom otvorenom pismu.

Uprava «Naše Sloge».

Ima li se ustanoviti «Jugoslavenski klub»?

II.

Značajno je, što se je porodila misao o «Jugoslavenskom klubu» medju štajerskimi Slovenci, i što je njihovo političko družtvo prvo to pitanje potaknulo.

Kako je poznato, razciepkana i razštrkana su nuša braća Slovenci u pet reznih pokrajinah. Medju timi nalaze se Slovenci u Koruškoj i Štajerskoj u najnepovoljnijem političkom stanju. Hrvati i Slovenci Istre snašaju skoro istu sudbinu, koju i njihova braća u Koruškoj i Štajerskoj. Razlika može biti jedino u tom, što njim gospodari Niemac a nama Talijan. Inače neimademo si jedan drugomu ništa zavidjati. Političko stanje koli jednih, toli drugih je takovo, da si žalostnijega jedva pomisliti možemo. Koje dakle čudo, što su braća iz Štajerske, nalazeća se u toli žalostnom položaju potuknula pitanje, kako bi se dosadašnjemu neuspjehu narodnog zastupstva, dao drugi, uspješniji pravac?

Slovenski rodoljubi iz Štajerske jesu zaisto dobro promislili sve potežkoće, koje će susresti njihova zamisao, nu upravo radi toga mogli su se na taj korak jedva tada odvažiti, pošto su se osvjedočili, da se dosadašnjim političkim smjerom dalje nemože, neće li se ostati i nadalje željezom izmedju bata i nakovala. Jedino neuspjeh narodnih zastupnikah u carevinskom vieću, mogao je sklonuti štajerske prvake, da se late novog sredstva, da kušaju nove puteve, kojimi bi prije i sjegurnije stigli do željenog cilja.

Njihovom vapaju odazvala se vrlo loše ostala braća iz Kranjske, Goričke i Primorja. Koliko nam je poznato, zauzeo se od političkih novinah bratski «Slovenski Narod» za braću iz Štajerske, preporučujuć što toplije njihovu zamisao i želju, t. j. osnutje «Jugoslavenskog kluba». Službene novine iz Kranjske izjavile se odlučno proti takovom klubu. Tomu neće se nitko čuditi, tko pozna nekoje faktore, koji upravljaju onom pokrajinom. Ali nepojmljivo nam je upravo držanje slovenskog časopisja na Goričkom i u Trstu.

Što se goričkih Slovenacah tiče, dvojimo vooma, da su oni sa dosadašnjimi uspjesi svog zastupnika posve zadovoljni te da naziru jedino u Hohenwartovom klubu svoj spas. Mi bi radje kazali, da se je možda pojedincem nastojalo zadovoljiti, nu glas naroda ostao je većinom neuslišan. U ostalom čekamo, da vidimo kad će se uvesti u goričke srednje škole slovenske paralelke, što njim bijuše odavna obećano i što bi bilo najmanje, što bi njim se moralo dati.

Slovenci Trsta i okolice uz sve hvalevriedno nastojanje čestitog njim zastupnika, nemogu se, kano ni mi u Istri, skoro ničim pohvaliti, u čemu bi njim bila «pomirljiva vlada grofa Taaffea» zadovoljila, ili što bi bio njihov zastupnik u klubu Hohenwarta izposlovao.

Priznajemo rado, da smo nevješti visokoj politici te, da možda nevidimo tako daleko kao naše družice »Soča i Edinost« al imademo i mi nešto za sobe, a to je: *dosadanji neuspjeh i njihovih i naših zastupnikah u Hohenwartovom klubu.* Moguće je, da su štajerski Slovenci na krivom putu dočim predlažu osnutje domaćeg kluba; moguće je dapače, da i mi griešimo, dočim jih u tom sliedimo, nu gdje je taj prorok, koji bi nam mogao proricati veći neuspjeh — kad bi se osnovao takav klub — nego li bijaše dosadašnji za sve Slovence izvan Kranjske i za sve Hrvate izvan Dalmacije? Ako se i mogu Slovenci u Kranjskoj i Hrvati u Dalmaciji kojom stečevinom pohvaliti, nesliedi odatle, da smiju oni žrtvovati svoje saveznike, da mogu oni — za volju komu mu drago — ne zauzeti se istom ljubavlju, jednakim požrtvovanjem i za svoje pomoćnike i suborioce, kad ovi i nebi bili: njihova po krvi i rodu braća. Obući i nahraniti sama sebe a ostaviti brata posve gola i gladna, nebi bilo plemenito a kamo li bratski.

Preostuju nam jošte glasovi o »Jugoslavenskom klubu« iz Dalmacije.

Žalimo što nenalazimo u dalmatinskih novinah onako jasne i odlučne izjave, za ili proti osnutju rečenog kluba, kao što smo to našli u čeških, poljskih i slovenskih novinah. Nevjerujemo, da su se naši drugovi u Dalmaciji bojali otvoreno svoju kazati ob ovom pitanju. Našli smo doduše i u glasilu narodne stranke i u »Katoličkoj Dalmaciji« na nekoje opazke, na odgovore uredničtva u listnici itd., polag kojih možemo suditi, koji su za a koji proti domaćem klubu. »Narodni List« kazao je u jednom od novijih brojevah nekom svomu prijatelju, i to u listnici »Uredničtva«, da je narodna dalmatinska stranka protivna osnutju novog kluba, nenavedši za to ikakvog razloga. Tomu očitovanju dužni smo vjerovati prem bi nam bilo mnogo milije, da smo čuli i razloge »Nar. L.« proti tomu osnutju. Tražimo dakle sami te razloge. Prem nećutimo u sebi niti zrnca nepogriešivosti, ipak mislimo, da nećemo za mnogo pogriešiti ako rečemo, da vriede za dalmatinske zastupnike — ako i u manjoj mjeri — po prilici isti razlozi, koje smo naveli za češke i poljske klubove. U tom uvjerenju podkriepljuje nas još bolje držanje dalmatinskih zastupnikah u poslednjem zasjedanju car. vieća napram težnjam i opravdanim zahtjevom istarskih Hrvatah. Naš zastupnik zauzeo se svakom sgodom razmjerno bar toliko — ako i neviše — za svoje birače i za cielu pokrajinu u carevinskom vieću, koliko jedan po jedan od njegovih drugovah, bilo iz jedne ili druge pokrajine.

Da se poslužimo običnom rečenicom, reći ćemo, da je ostao njegov glas, njegov vapaj, skoro uvjek glas i vapaj onoga u pustinji. Kako je to moguće — mogao bi nas zapitati mnogi bezazleni čitatelj — ta gosp. Vitezić nije nikada ništa pitao što nas neide po zakonu; on nije nikada ništa tražio, što bi bilo na škodu državnim interesom, što bi vriedjalo

PODLISTAK.

Razmišljaji na Osoršćici.

Evo me na Osoršćici. Predamnom se kuplju u našem hrvatskom moru kvarnerski otoci. Ti su otoci toliko bura proživili i toliko bjesnih valovah suzdržali. Razgledam se i razmišljam. No eto o čemu.

Meni, drugi moj Rešetaru sve se onako riva u dušu misao, da su naši šarenjaci ljudi obajani, ljudi što se kaže začarani. Kakovi jih to zlodusi, kakovi li čarovnici obajali? He, ti bi to Rešetaru najbolje razjasnio! Zlodusi naših šarlh, to su, rekao bih još hvalisave uspomene na sv. Marka, na miletačko blato; tu ima i izgleda na osobnu korist i na nove, što tamo od odbora dell' Alpi Jullje preko Pa . . . . i Po . . . ., kadkad doleti u njihove džepove. Zadnji al i najužasniji naš zloduh bio je Šandro (uz svoga Tiberija pačarelu) vodja presretnih zagonjičarah.

Taj mali Šandro udesio je bio sve tako, da je zazbilja dostojan spomenika na vrhu Osoršćice. (Preporučam ovaj predlog slav. odboru u Pazinu). Što je hćeo Šandro, što je postizavao? Tri stvari. On se svetio Hrvatom, što ga onako naprašilo ć.žmom od straga počastiše u Dalmaciji. U isto vrieme bio je »carissimo« našim Oberdankovićem, jer je gnjeo Hrvate (ele su bistrooki tamo gorel) Treće, on je bio dragulj u očima viših, jer je znao lepo prikazivati svoje busulote — pisao tamo gore, da spašava austrijsku ideju na Kvarneru, jer da oko sebe sabire umjerene Hrvate, a same Starčevićevce da zakonito prikraćuje. I valjalo mu. Iz toga vrča pili mnogo vremena tamo gore, te je i druga glava došla amo opojena tim napitkom. (Mislimo, da je već protrla oči, te razabire tko je vjera, a tko je nevjera, što je: quid pro quo) Dobar bajalac taj Šandro.

Zato ja držim, da naši šarenjaci 90%, nisu ono isto što irredentisti Oberdankovci. Pogledajte na Kastavšćinu. Što je bilo lani onim ljudem? Bili su občarani. Pogledajte njeke naše tikvice i u kaputu; njim podnaša obraz reći, da je ludo, što naša djeca, pošto već govore hrvatski, da još i uče hrvatski, a nikad jim nije pala na pamet misao sličnu toj, da talijanska djeca u Istri, pošto znadu govoriti talijanski, nebi imala učiti toga jezika, već hrvatski, jer uz Hrvate živu. Povše čudno im je, da su u Istri i Hrvati, a medja Hrvatske kraljevine, da je ovamo na iztoku; dočim jim je jasno, da stanuju u Istri i Talijani pošto je medja blaženoga kraljestva, tamo na zapadu. Mračni doktore Adamo, pošljite 100 tonah leda!

Dakle? Očarani, recimo malo i poludjeli: jer kad ih zloduh spopadne, rigaju pogane psovke i pogrde na svoje djedove i babe, na oca i majku — na Hrvate. Doktore Adamo, Jorku, što vam bio djed i baba? Ele ni cigani nemaju tvrdje-kože na licu. A sad drmaj za ušesa, koga ti drago. Naš prosti narod kad sluti, da je tko uzet ili začaran, slano mar za liječnika i ljekarnika. On traži »babe vračare« i blagoslove svake ruke, ma blagoslivao Hrusta il grčki popo! Budi nam dakle »baba vračara« i Istria. Liečimo se sa dlakami psa, što nas grize, lali »babe« još i gore nego dosad; grizi, hući, prevrći krvave očine; žvali svoje krezube laloćine, zaletaj se još stravnije na nas svojimi copernimi panžami, dat će Bog muoge ćeš razočarati. Mi medjutim ni da okom trenemo, ne bojimo te se.

Drugi lek budi nam ovaj: Dok bolje bude, svatko nas, koj pisati znade, bilježi u osobiti dnevnik sve nepravde, sve uvrede što nam dolaze, ma bilo od koga i od kuda. Bilježi sva nasilja e tutti gli Sforzi kod izbora, sve prodane glave, njeke čudne i nepojmljive naredbe, glasovite odsude, neuvažene a pravedne utoke itd. Bilježi pomnjivo od koga su, tko je bio na kom mjestu, tko je bio za nas, a tko proti nam. Ti zapisnici nek ostanu, da jih može čovjek opet čitati i dozvati u pamet koješta, jer smo mi na žalost veoma pomirljive i zaboravljive ćudi. Ti zapišci nek ostanu i po smrti kao »Hamilkarova« zakletva, kao »krvava košuljak u crnogorskoj kući.

Služit će ti zapisnici i u drugu svrhu; bit će na opravdanje pravdi božjoj, koja stiže mnogokrat sinove radi grieha otacah te se neće kušnje svi čuditi kad budu gledali sinove i unuke onih, koji nas danas muče, gdje jih stiže bat za bati To mišljah Rešetaru moj.

Pustinjak.

tudja prava ili što mu nije bilo moguće izpuniti? Naš zastupnik je bio članom vladine većine, kojoj je geslo: zadovoljiti svim narodnostim u jednakoj mjeri. On je govorio i radio i za ostalu braću Slavene; on je sjedio uz svoju braću Slovence i Hrvate u Hohenwartovom klubu. Pa kako je moguće, da se je ta većina oglušila njegovu vapaju; kako se dogodilo, da mu se nisu drugovi i braća u vlastitom klubu odazvala? Ovakva i slična pitanja nameću se i nehotice onomu, koji nije pratio rad posljednjeg zasjedanja i kojemu su nepoznati odnošaji bivšeg car. vieća.

Koliko bi se i mogla vlada, recimo dapače i ista većina državnog sabora izpričati, što se nije odazvala skoro nijednomu pravednomu zahtjevu jednog svog člana, zastupnika jednog plemena, nemogu se — po našem skromnom sudu — nikako opravdati oni zastupnici, koji govore isti jezik kojeg i mi; u kojih žilah teče ista krv kakova i u naših; koji poznaju točno i svestrano sve naše jade i nevolje; koji su morali u dnu duše ćutiti gorki vapaj našeg zastupnika, a uz sve to ostali su . . . . hladni, nećutljivi, nemilosrdni. Dà, gorka je ovo istina, trpka će biti mnogomu al zašto da ju krijemo? Kad ne bi znali, da, ranec jedno udo tjela, ćute to i sva ostala uda, mi bi naveli koještta, da podkriepimo gornji naš navod, nu nemarimo činiti nikomu rekriminacijah. Da se nije s nami odveć bratski postupalo, kazala je dosta jasno i sama »Kat. Dalmacija«. Za dokaz naše tvrdnje budi rečeno jedino to, da su veoma redka imena bivših dalmatinskih zastupnikah pod interpelacijami dra. Vitezića. Koliko je pako interpelacijah i predlogah istog zastupnika u zametku zagušeno u onom klubu, u kojem su sjedili i zastupnici iz Dalmacije?!

Bože sačuvaj, da bi si tko tumačio naše rieči tako, kao da su braća iz Dalmacije hotomice zanemarivala istarskog Hrvata. Nipošto, nu njihov položaj u onom klubu bio je takav, da su oni morali uz najbolju volju neosvrćati se na bilo kako pravedno naše težnje. Buduć nas je pako ovo žalostno izkustvo koječemu naučilo, i jer smo čvrsto uvjereni, da će — ostanu li naši zastupnici i u buduće u Hohenwartovom ili sličnom klubu — radjati isti uzroci i iste posljedice, to smo odlučno za osnutje ne »Jugoslavenskog« već »Slovenohrvatskog kluba«, kojemu bi bila ista svrha, kano i prvomu.

DOPISI.

U Kastvu ko[illegible] m julija 1885. (*Kotarska učiteljska skupščina*). Dne 20. i 21. p. m. obdržavala se u Kastvu skupščina učiteljah kotara ill kapetanata voloskoga. Izvolite mi u cienjenoj »Našoj Slogi« ustupiti malen prostor, da progovorim o toj skupščini toliko, koliko mislim, da je koristno znati onim, kojim je »Naša Sloga« poglavito namienjena.

Na skupščini bijaše 29 učeljah što učiteljicah, a predsjedaše obće ljubljeni gosp. kotarski školski nadzornik Splničić. Drugi dan došao i g. Zamlić, član kotarske školske oblasti i tim pokazao, koliko mu je na srcu dobro škole.

Glavna stvar, koju su imali učitelji razpravljati, jesu sadanje učevne osnove ili plani. Pred šest godinah naime bile su školske oblasti u Trstu izdale propise, što se ima u školah učiti; nu kako nije nijedno čovječje djelo savršeno, tako nisu ni te osnove prem je u njih mnogo dobroga, pak sada pitaju te oblasti, učitelje, da po svom izkustvu ili pratiki kažu, što bi se imalo promjeniti. Netko je rekao jednu netko drugu, to se je popisalo i poslalo dalje, da se oblasti po tom ravnaju. To će još doći i drugim u ruke i stvar će se razsuditi. To spominjemo osobito za one, koji misle, da se o školskih stvarih odlučuje kod punih bocah vina.

Evo kako su učitelji, dakle ljudi, kojim je škola ono što zidaru zidanje, a krojaču šivanje, evo kako su oni zaključili glede poučavanja drugih tudjih jezikah u školi. U nijednoj školi neka se neuči tri jezika, a dva samo u školah, gdje je više učiteljah, i u takovih mjestih, gdje se tudji jezik nekoliko govori. Polag toga bi se moglo, recimo na Voloskom, Opatiji, Lovranu osim materinskoga jezika, učiti i talijanski, što bi jedino bilo razumno.

Izmedju sebe izabrali su učitelji dvojicu u zemaljsku učiteljsku skupščinu. Oni će se mjeseca septembra sastati sa drugimi učitelji iz Istre u Kopru, da se razgovore o školskih stvarih. Bilo je i drugih izborah, al su manje znameniti.

Skupščina započela se trokratnim »živio« na cara, a završila odpjevanjem carevke. Na koncu zajednički objed, komu su prisustvovali i nekoji gradjani kastavski. Spominjemo napitnice g. zemaljskomu školskomu nadzorniku Klodiću vitezu Sabladoskomu, te kot. nadzorniku Splničiću.

Da Bog živi obojicu na mnoge godine u korist naših školah, koje imadu svakovrstnih neprijateljah.

Na kojekakve brbljarije poročke »placarice« i njezinih lažl-dopisnikah, nećemo se za danas obazirati držeći se one »baba trla lan, da njoj prodje dan«.

Pogled po svietu.

U Trstu, 19. agusta 1885.

Povodom rodjendana Njeg. Vel. cara i kralja Frana Josipa I. dolaze iz svih zemaljah prostranog carstva veseli glasovi, kako se svuda svečano obavio taj spomen-dan. Carska obitelj sa bližnjom rodbinom, proslavila je rodjendan cara i kralja u Išlu. Ma kolika i bila trvenja izmedju pojedinih narodah našeg carstva, u tom se ipak svi slažu, da u svečanih trenutcih pokažu svomu vladaru, koliko su mu vjerni iu odani. A tako i mora biti, najpače u ustavnoj državi, gdje car i vladar su svojimi narodi dobro i zlo dieli a jedino uz njihov savjet vlada i upravlja.

Sve većma prodire glas, da će se sastati carevinsko vieće u drugoj polovici mjeseca septembra. Delegacije imale bi se sazvati zadnjih danah mjeseca oktobra.

Povodom šestgodišnjice vladanja grofa Teaffea, pišu ministarstvu prijazni listovi, da je isto imalo ozbiljnu želju opravdanim težnjam pojedinih narodnostih zadovoljiti, te da je nekojim u tom zbilja i zadovoljilo. Rado vjerujemo tim listovom, što se je nekojim, nu samo nekojim i jedino u nečemu zadovoljilo, nu koliko je ostalo opravdanih i pravednih željah, neizpunjeno, o tomu šute spomenuti listovi.

Austrijske protuslavenske novine nenaziru u sastanku dvijuh carevah u Kromježici nikakav politički dogodjaj. Po njihovom sudu biti će sastanak privatne naravi, bez političke važnosti. Mi pojmimo židovske i madjarske novinare, koji nerado gledaju gdje se sastaje car slavenske Rusije sa carem Franom Josipom. Da će imati ovaj sastanak i političko znamenovanje sliedi odatle, što će careve pratiti i njihovi doglavnici i najbliži savjetnici. Ruske carske supruge pratiti će uz mnogobrojnu carsku pratnju i carev brat, veliki knez Vladimir.

I Madjarom reć bi neide taj sastanak odveć k srcu; odatle nekoji zaključuju, da je otišao ministar Tisza u belgijsko kupelji samo da nebude prisutan sastanku carevah. Ruski ministar Giers i poslanik na bečkom dvoru knez Lobanof odvezti će se ruskoj carskoj obitelji na susret do granice, te će ju dopratiti u Kromjeriž. Carevi sastati će se dne 25. t. m., a ruski dvor ostati će u Moravskoj dva dana.

Hrvatski sabor otvara se koncem septembra. Vladina stranka nada se, da će se do tada umiriti zastupnici radi prenosa hrvatskih spisah u madjarsku priestolnicu te da će razprava o tom pitanju mirno teći. Sudeć po tom, kako su radi tog prenosa duhovi toli vrlo razburkani, jedva da će se izpuniti nade rečene stranke.

Odbor za pripravu pedesetgodišnjice narodnoga preporoda u Hrvatskoj zaključio je, da se radi žalostnog političkog stanja u kraljevini, neslavi za sada ta svečanost već da se prenese na bolja vremena.

Obći izbori za franczku zastupničku kuću jesu ustanovljeni na 4. oktobra.

Italija sprema se opet da izvede svoje planove na crvenom moru. Do sada poslužila njoj slabo sreća pak se nada u pomoć Englezah, koji bi sebi i njoj imali iz škripca pomoći.

Niemci naišli su najprije radi svoje kolonijalne politike na odpor zanzibarskog sultana, koji se je silno protivio njihovim težnjam a sada njim se protive i Španjolci. Niemci posjeli su zemljište zanzibarskoga sultana pak videći, da njim je to dobro prošlo, posjeli su i jedan otok karolinski, koga svojataju Španjolci.

Francezke novine javljaju, da je republika sklopila sa Kinom ugovor za obranu i napadaj.

Ruska vlada nevjeruje mnogo pomirljivom govoru englezkog ministra Salisbyria, koji da je sladko govorio o Rusiji jedino radi toga, što nije još englezko pučanstvo ogarčano proti Rusom, te da se ga sličnimi govori na to pripraviti nastoji.

Englezki parlament zatvoren je dne 14. t. m. U priestolnom govoru ističe se osobito egipatsko i sudansko pitanje, koje da je smrću laži-proroka znatno ublaženo. O rusko-englezkom pitanju izražena je nada u priestolnom govoru, da će se isto povoljno po obe države riešiti.

Grčki ratni brodovi obkolili su otok Samos sa svih stranah pod izlikom, da žele provesti popis pučanstva, a u istinu hoće, da ukinu povlastice, koje taj otok uživa.

U Španjolskoj nekani još uvjek prestati strašna kolera. Umire još neprestano danomice do 2000 dušah a oboli jih i preko 5000. Kolera razširila se i u nekoje francezke gradove a medju timi je Maršilja i Toulon. Iz Kajira javljaju, da je umoren i Mahdijev nasliednik Abdulah u pobuni, koja je nastala dne 26. p. m. u Hartumu.

Franina i Jurina.

Fr. Po čen kristal kumpare Jure?
Jur. Slaba trgovina brate odpotle »pošteni i čisti« kapitani nenavigaju.
Fr. Ča su se po sensega mora prestrašili?
Jur. A, ki tr ki još se s barčicu zaleti do bližnjega mesta, da kakovega nemega glavoča na udicu ulovi, ma i ti su redki.
Fr. To j' slab sanjal!
Jur. Ča ćeš, kad ni već pravega blagoslova ni na more ni na kraje.
Fr. Tako ča j' suhun mrežun na »Marinjinus Kristalović« doma prišal?
Jur. Neka zahvali svetemu Mikule, da ga nisu za jarbol vezali, kako mu se j' jur trefilo.
Fr. Ala ti zajikl!

* * *

Fr. Si Jure čul, kako se boji kanfanarski »Krnjel-gusenica« našega kupelana?
Jur. Vranića se neće »gusenica« popa strašit, ter ča ne znaš, da govore nemi ljudi, kakov je kanfanarski Krnjel, da znaju popi gusenice prokiet i da jih stiraju u more ili u goru.
Fr. Ti dunka misliš, da bi moga i on »Krnjel-gusenica« dobit pašaport?
Jur. To mu brate nespi, samo neznam, hoće li u more ili u goru.
Fr. On bi najraje preko mora, da more tamo gulit i štipit narod kako i ovdi al ča ćeš, kad je tamo priko mora, sve golo i lučno; tako će naša »gusenica« morat košić u ruku, vreću na rame pak kako su i njegovi starijl od kuće do kuće, od sela do sela kričeć: »štrace, štrace!!«

* * *

Fr. Bože moj, ali je bedast!
Jur. Ki to?
Fr. Neki »babin starac delavac«, koji hoće pod silu, da nas kmeti pameti nauči a sam siromah nevidi, kako mu iz gosposkega klobuka, iz gosposke flajdri i iz gosposkeh škoranj viri i proviruje na sve strani tupost, glupost i bedastoća.
Jur. Zuć dakle najprije sam sebe i svoje Šarenjake, Krnjele, i kako se sve te božje pedepse zovu, nepoduči i čemu god pametnomu nenauči?
Fr. Ča ćeš, on ti je kuko i naduti Farizej u sv. pismu, koji se hvali, »da nije razbojnik, nepravednik i preljubovnik, da posti dva put na ćedan a desetinuje od svega što ima«, a kad tamo ti je veći lopov, veća ništarlia, nego li onaj siromašni carinik.
Jur. Onda neka mete »babin starac delavac« pred svojimi vrati a »ščavunske« kmete neka pusti na miru.

* * *

Fr. Ča biš rekal, od kega se vadi porčka »teta« krjancu?
Jur. Ja bin rekal, da ju je već težko čemu dobremu navadit, zač njoj je kako i staremu tovaru, kega goniš na most a on neće lego pod most.
Fr. Je tako je, al svejedno se ona zaleti kadagod va trščansku smrdljivu kavljužu, da se malo okupije.
Jur. Izajde pak čišća?
Fr. To j' pak drugo pitanje.

Različite viesti.

Na temelju zakona za Istru imalo bi se svako tri godine obnoviti občinsko zastupstvo.

Občinom bašćanskom (na otoku Krku) upravlja jedno te isto zastupstvo već šestu godinu. Uzaludni bijahu svi utoci, molbe i rekursi. Živila ustavnost i t. d.

Proslava rodjendana Nj. Veličanstva cara i kralja Frana Josipa izpala je u Trstu i okolici vrlo sjajno. U predvečer rodjendana pripravila su sva patriotička družtva u Trstu sjajnu bakljadu, koja je krenula iz velike kasarne glavnimi ulicami k namjestničtvu i k zapovjedajućemu generalu. Na sam rodjendan odsluženа je po preav. g. biskupu Glavini svečana služba božja u stolnoj c-kvi, kojoj su prisustvovala sva vojnička i civilna poglavarstva. Na večer priredilo je družtvo »Austria« u prostorijah g. Drebera veličanstvenu zabavu, koja je, uzprkos nepovoljnu vremenu, vrlo krasno izpala.

Što nas napose veseli jest, da je i hrvatski puk Istre svuda svečano proslavio rodjendan svoga premilostivoga cara i kralja, koji ljubi jednakom ljubavi sve svoje narode i za kojega su se milijuni vjernih podanikah vruće Svevišnjemu molili, da nam ga očuva još dugo i dugo zdrava i čila na korist i sreću svojih narodah a na strah i trepet dušmanah. Značajno jest, što su se trščanski Talijančići, vjerna bruća naših istarskih Talijančićah, daleko držali svih zabavah i svečanostih, priredjenih na proslavu previšnjeg rodjendana.

Imenovanje. Ministar bogoštovja i nastave imenovao je g. Dra. Petra Tomasinia vjeroučiteljem na njemačkoj državnoj realci u Trstu.

Naši dužnici reć bi, da nečitaju na čelu lista »Poziv na predplatu« jer si inače nemožemo protumačiti toliku nemarnost. Opominjemo jih dakle i na ovom mjestu, da učine čim prije svoju dužnost jer mi moramo tekuće troškove odmah izplatiti, a to nam je nemoguće uz tako nemarne čitatelje i dužnike.

Ruski gost u Trstu. Ruska sveučilišta šalju svake godine svoje mlade učenjake u inozemstvo, osobito među slavenska plemena, da se usavrše za buduće zvanje. Ljetos borave u tudjini tri odasalnika ruskih sveučilištah a među nami naluzi se docent petrogradskoga sveučilišta g. Ivan Petrović Sazonović, koji se želi pobliže upoznati sa narodnom knjigom i životom južnih Slavenah i kojemu kličemo srdačan: *dobro nam došao!*

Hrvatske paralelke na pazinskoj gimnaziji. Doznajemo od prijatelja iz Pazina, da se je tamo pronesao glas, da će se budućom školskom godinom otvoriti na tamošnjoj gimnaziji u prvom razredu hrvatska paralelka. Popitav se o stvari pobliže, bijaše nam rečeno, da je zbilja dobilo zemaljsko školsko vieće nalog od ministarstva, da izpita, kako bi se dalo najlaglje uvesti hrvatske paralelke na pazinskoj gimnaziji. Zemaljsko školsko vieće izjavilo se — po istoj vesti — protivno hrvatskoj paraleli a tomu nije se ni najmanje čuditi, pomislimo li, da ono sačinjavaju skoro izključivo sami Talijani. To vieće da predlaže ministarstvu, neka bi se pomnožio broj satih za hrvatski jezik i neka se neki predmeti podučavaju u hrvatskom jeziku.

Ako je zbilja ministarstvu stalo, da zadovolji pravici i davnoj želji istarskih Hrvatah, neće se zalsto obazrati na predlog zem. školskog vieća, već će jednostavno naložiti, da se otvori već buduće školske godine u prvom razredu pazinske gimnazije hrvatska paralelka.

Mi ćemo se opet vratiti na ovaj predmet a za danas upozorujemo na nj sve rodoljube Istre i kvarnerskih otokah. Bdijmo i radimo, da nas štošta nezateče nepripravne.

Iz Veloskoga nam pišu, da se tamo ustrojilo alpinsko društvo, kao odiel velikoga austrijskoga društva »Oesterreich. Touristen-Club«. Svoju djelatnost je započelo sa gradnjom putevah. Sada se radi put iz Veloskoga do na vrh Opatije. Od tuda kani se napried do Veprinca. Svi pametni ljudi tu namisao i djelo sa veseljem pozdravljaju; ali ima i takovih, koji su tomu protivni, a ipak nevide, da su ludi ili zlobni — ako nisu oboje zajedno — kad se i proti tomu ustaju. Na čast njim i njihovomu vodji!

Gradnja željeznice Herpelje-Trst razpisana je napokon te se imadu ponude podastrieti ministarstvu trgovine do 17. septembra.

§ 19. državnih temeljnih zakonah i porečki list. Neki mladić u Poreču dobio je poziv k vojničkim vježbam u njemačkom i hrvatskom jeziku. On, valjda po naputku koga mudroga šantola, povrati poziv natrag c. kr. kapetanatu. Ali ništa neopravi, jer morade sa istim pozivom k vojnikom. Taj jedini slučaj uznemirio je silno talijansku gospodu, da su dobili obavlest od carske oblasti, da nije bilo drugih pozivah na ruku. Hoćeš nesreće, taj se slučaj opet ponovi još u većoj mjeri. Mnogim izvanjskim mladićem došao opet poziv u njemačkom i hrvatskom jeziku. I to je tako ubolo latinsku gospodu, da zovu na pomoć § 19. temeljnih drž. zakonah, jer da to nije jezik tamošnjega puka. Njih se bode toliko njemački, koliko hrvatski jezik, jer dodaju »da se tamo ne govori hrvatski, nego samo dialekt istóga jezika« — pa bi mučali, da su pozivi njemački i talijanski.

Mi nismo protivni, da se Talijanom talijanski piše, ali to isto pravo zahtjevamo i za nas Hrvate i Slovence. I nam neka se piše u našem i to čisto književnom jeziku, barem dokle se nebude pisalo Talijanom u njihovih raznih dialektih; jer je govor, kojim se naš puk služi, bliži književnomu jeziku, nego budi koji istarski dialekt, čisto talijanskomu govoru. Što bi ta gospoda rekla, da jim počmu oblasti pisati u nakaznom rovinjskom ili vodnjanskom dialektu?! Što valja za njih, to vriedi i za nas.

Vidite! Ta prividna nepravica vas je toliko ubola, a mi da mučimo na sve nepravice, koje trpimo gdje nam sve carske i provincijalne oblasti pišu tudjim jezikom — a našim jezikom često nagrdjenim zovu nas samo u vojnike i plaćanje davka. Ako se usudi koji naš čovjek poslati natrag nerazumljiv mu poziv, već ga kreatite buntovnikom; ako koji naš obćinski glavar pošalje natrag njemačke-spise c. kr. kotarskomu kapetanu, a ovaj ga onda muči zlobami — vi pleskate od veselja. Buffoni! Zar niemo svi pred zakonom jednaki.

Šarena škola u Opatiji. Naši gospodari u Istri, gdje nemogu medju hrvatskim narodom otvoriti talijansku fabriku (inače školu zvanu), tuj si pomognu sa dvojicom trojicom izrodah, koji njim učine uslugu, da zamole neka bi se u dotičnoj školi podučavalo i talijanski. Tako postaju u hrvatskih mjestih šarene pučke škole, jer će sl. odbor zem. otvoriti i na vrh Učke školu, samo da se u istoj podučajo talijanski.

U Opatiji prosvjedovalo se skoro jednoglasno proti talijanskoj školi, al Opatijci prosvjeduju a obć. zastupstvo u Voloskom i prijatelji u Poreču boguju. Kakav može biti napredak u takovoj školi? Što će jadan učitelj sa djecom, koju mu bude podučavati u trih jezicih? Nu i materijalno stanje novog učitelja bit će vrlo kukavno. Poznato je, da je zavladala u novije vrieme u Opatiji silna skupoća. Učitelj će dobivati 50 for. za stan, a mi bi htjeli znati gdje će on naći skromnu sobicu pa makar mu se dalo i 100 for. I za živeć proći će lošo bude li io s dobrih zubih i zdravog želudca. Opatijci nisu tomu krivi ni najmanje nego vrieme i odnošaji u kojih živimo. Al vratimo se na samu školu. Podučavati će se — kako natječaj kaže — u talijanskom i hrvatskom jeziku a osim toga učiti će djeca i njemački. Neznamo pravo koliko će biti djece, koja će se upisati u talijanski odjel, nu ipak možemo unapried uztvrditi, da će se jih lahko na prste pobrojiti. Pak za šačicu šarenjačke djece trebalo je u hrvatskom mjestu stvarati paralelke? Al tako hoće naši gospodari pak mirna Bosna! U jednom i drugom odjelu učiti će se njemački jezik.

Rado bi znati što će učitelj sa djecom, koja se priglase za talijanski odjel, jer u Opatiji neznaju absolutno talijanski, osim kojugod riječ izbrbljat a i takovi su redki. Drugo je pak pitanje, u kojem će se jeziku predavati njemački a da bude pravo jednim i drugim. Mi bi u tom posredovali da nebude nikomu krivo. Nek se posluži učitelj kojim tudjim jezikom n. pr. kinezkim, tako će šutiti djeca i roditelji, jer će biti svim pravo.

Komugod može biti svejedno, nauče li djeca štogod u školi ili ne, nu roditeljem je do toga stalo, da njim djeca štogod za budući život nauče a oni imaju i pravo to zahtjevati, jer plaćaju školski namet i jer su roditelji, nipošto ošuhi ili muduhe. Naučiti se pak mogu djeca jedino tada, kada se podučaje u školi u materinjem jeziku, a sve drugo znači kratiti Bogu vrieme i mučiti nevinu dječicu.

Opatijci poručuju onim, koji bi htjeli silomice njihovu djecu potaljančiti, da njim to neće poći za rukom, jer će se tomu protiviti zubi i nokti. Kad bi doiszila u Istri i u naše krajeve gospoda iz Italije sipat svoj novac, moguće da bi se tko dao zlatom i srebrom prevarit, al dok budu dolazili od tamo k nam sami »gladi i mizerije« dotle neimamo mi što tražiti u Italiji i dotle se nedamo potaljančiti.

Udri po sedlu kad nemožeš po oslu. Nasmijali smo se od srca čitajuć u predposlednjem broju porečke *piljarice* jadikovku iz Pazina, kako tamo neki sudbeni adjunkt prevadja u službenih spisih prekrasno ime drevnog »Mitterburga« u barbarsko »Sredischite«. Pazinski Jeremija poziviše u pomoć nebo i pakao proti onomu g. »Talijanožderu«, koji je, mimoišav predpotopni »Pisino« oskvrnuo arak talijanske hartije sa divljim »Sredischiem«. Al šalu na stran pak da vidimo kako se znadu gospoda kod porečke »tete« grubo porezati.

U jednom od novijih brojevah pustilo je Dr. Marko svoje ljute strelice u junačka prsa službenog lista trščanske vlade »Osservatore Triestino«. Začudjeni pitali smo se kako to, da se inače složna braća, djeca jednog te istog čake u košlac uhvatila? Dr. Marko izpraznivši svoju »ostrugaču« kaza nam na koncu, da ga je silno uznemirilo i strašno pobunilo što je našao u svom drugu i pobratimu, u dičnom »Osservatoru« novi i novopečeni naziv »Sredischie« za drevni »Pisino«. Naš porečki »Kraljević Marko« izašao na junački mejdan proti pobratimu i drugu te ga pobio u krvavom okršaju, štono rieč, do noguh. »Osservatore« si zapamtio »Markovu« lekciju, i mislimo, da ga je prošla volja igrati se sa »Mitterburgom« i »Sredischiem«. Al na našu »veliku tugu« našao je trščanski službeni i list nasljednika u osobi službene osobe u Pazinu. Sad je skočio na mladjahne noge pazinski: »Kraljević Marko«. I on udara kopljem, misli buzdovanom a »šarac« se pod njim pjeni reko bi; skočiti će preko »Fojbe«. Al dà, »Marko« znade što čini. Službenim ljudem u Trstu nije se što zamjeriti.

Pomogli su oni iz »raznih« neprilikah, pak bi se jih moglo još trebati. Nije šala igrati se niti sa službenom osobom u Pazinu. Dosti da se ista dobro preporuči veličkomu sudiji, koji će nju već znati obuzdati te iztjerati iz ugrijane glave ono nesretno »Sredischie«. U nevolji dosjetio se »Marko«, da je na svietu još netko, koji bi morao skusiti njegovu drenevaču. Ta zašto su tuj »Preti cranzo-croati«? Čemu se štampa u Trstu »quel libello di Nasa Sloga«? Dà »Naša Sloga«, uprav ona i nitko drugi izumila je novo ime za Pazin; ona, koja ruča i večera sa službenimi prijatelji službene i ne službene gospode latinske u Istri, naložila je gospodi kod »Osservatora«, da nepiše više »Pisino« nego sladko »Sredischie«; ona i nitko drugi pisala je »tajno« c. k. kot. sudu u Pazin, da se od sada mora Pazin prekrstiti u nju slušaju službene osobe u Trstu i Pazinu kano dobro dieteu svoju majku; njoj se svuda slieno pokoravaju kano Turci Muhamedu. Oj sladki Markol ala ti je krutka pamet, drhtava desnica i dorovo oko. Dželitnuo si se al nisi pogodio cilja. Deder deljo, kad te donese sreća u ove naše krajeve, popitaj se kod prijateljah u Kurilovoj ulici kako je postalo vaše »Sredischie« a evo naše ruse glave, da ćeš doznati ono što sam »lija« znadeš. Medju tim lupaj po sedlu kad nemožeš po oslu.

Književne viesti.

Rad zbora Srbo-Makedonaca i Starosrbijanaca, držanoga 3. marta god. 1885. u Nišu. Beograd, štamparija napredne stranke.

Pismenica Metodova. Spisal duhoven ljubljanske škofije. Cena 10 kr. V Ljubljani 1885. Izdal in založil odbor za priredbo vlaka na Velegrad in Prago. Tisk. »Narodne tiskarne«. Čisti dohodek namenjen je društvu sv. Cirila in Metoda.

Bugarkinja, spjevao Silvij Strahimir Kranćević. (Posvećene uspomoni neumrloga A. Šenoe). U Senju tiskom i troškom Marijana Župana.

Hrvatska omladina, list zabavi i pouci. Uredjuje Josip Milaković. U Zagrebu tiskom F. Fischera. Ovaj novi časopis izlazi svakog prvog u mjesecu na dva arka. Cieua mu je na godinu 8 for. na pol godine 1 for. 50 nvč. Za djake: na godinu 2 fr. na pol godine 1 for. Želimo pokretačem novog časopisa što bolji uspjeh, k čemu se hoće u prvom redu dostatan broj predplatnikah.

Program više gimnazije u Pazinu. Slučajno nam dopao u ruke ljetošnji program pazinske gimnazije, iz kojeg vadimo sljedeće podatke. Na prvom mjestu nalazimo talijansku razpravu od prof. Benedetti-a pod naslovom: »Istriani e Romani nell' anno 178. A. C.« Iz školskih viestih proizlazi, da bijaše na gimnaziji pr. god. 129 redovitih djakah. Od ovih su po narodnosti: 63 Talijana, 44 Hrvata, 12 Slovenacah i 11 Niemacah. 108 je Istranah a ostali iz drugih zemaljah. Po vjerozakonu jesu svi katolici. U VIII. razredu bijaše 9 učenikah, od kojih je 7 položilo izpit zrelosti. Doznajemo, da će se od 9 svršenih njih 5 posvetiti bogoslovju, 2 pravu, 1 medicini a 1 montanistici.

Milovanka, sbirka popievaka za mladež obojega spola. Izdala ju knjižara Mučnjaka i Senftleberna. U Zagrebu 1885.

Pomorske viesti.

Navili za hrodova na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk.	12.—	po ton.	dugah,
» Cette	»	18.—	» »	»
» Bordeaux	»	14	» »	»
» Maltu	»	12.50	» »	lesa
» Algeriju	»	25	1100	unč. franc.
» Messinu	»	25	1200	» mlet.
» Cagliari	»	27	» »	»
» Patras	»	26	» »	»
» Pirej	»	28	» »	»
» Aleksandriju	»	26.—	1000	»
» Port-Said	»	25	»	

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk.	12.50	po ton.	dugah
» Cette	»	13.75	» »	»
» Bordeaux	»	15.—	» »	»
» Marsilju	»	15.—	» »	bordun.
» Cette	»	15.50	» »	»
» Port-Vendres	»	15.50	» »	»
» Algeriju	»	27	po 1100	unč. mlet.

Navili za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk.	11.—	po ton.	dugah
» Bordeaux	»	13.50	» »	»
» Rouen	»	16	po 1015	kg. hrast. drva
» »	»	24.25	po 1000	lit. vina.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	42.—	do	for.	48.—
Cukar tučen	»	23.—	»	»	26.—
Ulje za jelo	«	42.—	»	»	46.—
» dalmatinsko	»	43.75	»	»	—.—
» talijansko fino	»	60.—	»	»	86.—
Riža talijanska	»	13.—	»	»	21.—
» indijska		13.—	»	»	16.—
Papar Batavia	»	83.—	»	»	85.—
Bakalar Troms	»	34.—	»	»	39.—
Petrolj	»	10.—	»	»	—.—
Mast ovdašnja Dalm.	»	35.—	»	»	36.—
» englezka	»	49.—	»	»	—.—
Slanina hrvatska	»	51.—	»	»	52.—
Masle	»	70.—	»	»	100.—
Naranče pulitž.	»	2.25	»	»	5.—
Rozidi pulitški	»	6.75	»	»	7.75
Limuni mnogo pitani	»	3.—	»	»	6.—
Mandole Dalm. osk.	»	—.—	»	»	—.—
Smokve Calamata	»	12.—	»	»	13.—
Smokve Dalm.	«	12.—	«	«	—.—
Vuna bosanska	»	105.—	»	»	115.—
» dalmatinska		110.—			—.—
Kože strojeno popiat	»	142.—	»	»	145.—
» kravje	»	160.—	»	»	300.—
» telećje	»	350.—	»	»	610.—
» surovo volovsje ovdašnje svježe		48.—	»	»	56.—
» suhe dalmat, istar.		92.—	»	»	115.—
» » telećje		130.—	»	»	210.—
» janjetje 100 komada		70.—	»	»	100.—
Šljiva bosan. srbske	»	14.—	»	»	15.—
» hrvatske	»	10.—	»	»	11.—
Pšenica Ugar.	»	9.75	»	»	10.50
Kukuruz vlaški	»	—.—	»	»	—.—
» banatski	»	5.75	»	»	6.—
» hrvatski	»	5.50	»	»	6.—

Tršćanska burza

od 19. agusta

Austrijska pap. renta	for.	82.70	do for.	82.90
Ugarska » »	»	92.90	» »	93.45
Ista u zlatu 4%	»	98.75	» »	98.95
Dionice nar. banke	»	851.—	» »	—.—
» kredit-banke	»	285.50	» »	285.—
Talijanska renta	»	94.1/16	»	94.1/16
London 10 lirah sterlinah	»	125.1/4	» »	125.—
Napoleoni	»	9.93	» »	9.91.1/2
C. kr. cekini	»	5.84	» »	5.83
Državne marke	«	61.45	» »	61.30
Iste francezke	»	49.50	» »	49.70
talijanske lire	»	49.45	» »	49.25

Lutrijski brojevi

dne 15. agusta

Trst	51	31	14	25	16
Linc	88	56	80	51	26
Budapest	18	1	17	30	70

dne 19. agusta

Prag	71	4	66	5	26
Lavov	88	53	53	34	67
Hermannstadt	26	9	68	19	77

Sveukupnog liečničtva doktor

P. T. Xidias

»pecialist za kožne i tajne bolesti stanuje Via della Caserma br. 3. I. p. i ordinira danomice od 12—2 sata.

Prvi ustav 4—

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano. Sgotavljaju se odjeće polag mjere, najvećom brzinom i elegancom uz najjeftini ciene. Naručbe se obavlja uz pouzeće

Agentura parobrodarske plovitbe za Sjevernu i Južnu Ameriku uputuje izseljenike uz nizku cienu, najbolje uvjete i dobre preporuke. — Obratit se na ovlaštenoga Agenta.

10—9 **Giov. A. Gjaja, Trst.**

Najbolje i najcienije dodje u **AMERIKU** tko se obrati na

A. GERGOLET-A

internationalnoga speditera. 3—
Via dell' Arsenale br. 2. **TRST.**

Dr. Aleksander vitez Koch.

C. nizozemsko-zapadno-indijski zdravstveni častnik u miru. Komander Bolivar-reda

Homöopat

ordinira danomice od 3—4 sata. Via Nuova broj 11. 6—5

Nova ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—21

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela chevlot od f 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—16.
U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se nebojé konkurence.

Takodjer na obroke.

Takodjer na obroke

Dobiva se i za mjesečne obroke.

ZANIMIV OGLAS

U velikom skladištu pokućstva i tapecerije **G. Gherseak-a** Via Furneto br. 12. I. p. imade uviek pripravnih šustah za postelje, izpunjenih sa veoma dobrom tvari u cieni od 6 for. napred.

Divani i sofa izpunjeni i pokriti veoma dobrom vrsti kretona i jute u cieni od 15 for. napred.

Pokućstvo za sobu, sjedalu, naslonjači, stolice tapecirane itd.

Prima svaku naručbu tapecarije uz povoljniju cienu nego il ostali, budući da imade vlastitu **radionicu tapecarijah, drvodjelstva i skladište tvarih za pokućstva.** 48—93

Dobiva se i za mjesečne obroke.

Podpisani javlja, da je otvorio u Barkoli, da ugodi naručnikom, filijalku svoje dobro poznate **krojačnice** nalazedo se u ulici S. Antonio br. 5. Pošto je ta filijalka izvan carinske granice, naručbe su prosto

od carine

i obavljaju se uz najvećú točnost radnje i uz nizku cienu.

Ciene josu:

Podpuna odjela od f.	10	i više	
Hlače	„	„ 3·50	„
Prsluci	„	„ 2·—	„
Gornji kaputi	„	„ 9	„

Pellegrino Levi

krojačnica: ná skladištem sukna, ulica S. Antonio br. 5 Trst.

Naručbe se obavljaju uz pouzetje neodvlačno 52—8

Budimska gorčica.

Preporuča se od najprvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domaćih, kano najuspješnije djelujuću vodu gorčicu za čišćenje krvi i za blago čišćenje želudca. — Može se uviek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lekarnah.

Vlastnici braća

Lozer v Trstu.
20—13

Nepogrješivo!

Svak dobije iznos natrag, kad koga bi moj sigurno djelujući

ROBORANTIUM

(sredstvo za bradonost)

bezuspješan ostao. Isto tako sigurno djeluje *protiv čirovitih, tvrdih i osedenju.* Uspjeh višepotnim trenjem zajamčen. Originalne boce po 1. for. 50 nč. i boca za probu po 1 for šalje 1—1

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opetovno upotrebljen pokazuje takodjer dobar uspjeh *protiv slabosti i glovobolji.*

U Trstu: Petar Slocovich, farmac. ala Marina, Via Sanita 13. Pvaxmarer ljek. **Hrvatska Slavonija: Zagreb:** samo C. Arnsim. **Rieka:** Gmeiner. **Gospić:** Vouk. **Ivanec kraj Varaždina:** Janoš. **Ivanić grad:** Tollović. **Jaska:** Tomaj **Karlovac:** Findeis. **Petrinja:** Grgić **Zemun:** pl. Benko. **Sisak:** Gursky: **Varaždin:** Riedl. **Vinkovci:** pl. Aleman. — **Bosnija: Sarajevo:** Pl. Pleyel, lekarnik. **D. Tuzla:** Pealković, lekarnik. **Dalmacija Zadar:** Andriević. **Spljet:** Aljinović.

Tamo se može takodjer dobiti *Eau de Hébe*, iztočno sredstvo ljepote, koje uzdrži svježost i bieloću puti. Cieno 85 novčić. — *Bouquet du Serail de Grolich*, vonj za rubčb i elegantni svlet. Ovo je bieser svih vonja. Radi vanredno lieps sprave, služi i kao dar za Božić i imendan. Ciena for. 1.50

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naprotí palači Salem nalazi se 48—19

Novi dućan

gdjé se prodaju na veliko i malo uz nizke ciene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive čistila za noge, sagove; klate svakevrsti; povoštena platna; lonce za ovlieje i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Štovanim čitateljem «Naše Sloge»

Dobio sam sudbeni odkaz stanja te moram naljed toga svoje skladište izprazniti do konca augusta t. g., zali toga rasprodajem po sva trgovina jedine za najbolji materijalu, dakle skoro badava, samo da stan dokonca augusta izpraznim te ispuši; sve što se narudi a neć uvenira, prima se natrag, je dakle svaka naručba bez rizika.

250 tuceta košuljah za gospoje iz najfinejšega angl. škega chiffona in prave švicarske vezene vložke, izuzetna tuceljna vrbba, komad po gld. 1·70, tucat gld. 16·50.

200 tuceta ženski noćnih korseta iste vrste, zalé dolgi in po vsi dolžini s pravimi švicarskimi vtišmi vložkami, zalé. elegantno opremljeni, krasota za vsako damo, komad po gld. 1·50, tucat po gld. 16·50.

250 tuceta ženskih dolnjih krila iz najfinejega, najtežjega sukna, obšite okoli s pliš-6 in z ličci bele pristno barvane volne, po gld. 1·20, tucat 13 gld. skrašene s zamstom in ližasom, odvišc gld. po gold. 1·40, tucat 15.

470 tuceta muzkih košuljah iz najfinejega angleškega chiffon, švetornimi prsi, v poljubnej širini za vratom, komad po gold. 1·60 tucat po gold. 19·50. Isto iz najfinejšeri, pravega Schroll - chiffon-a najdalje delo d la France komad po gld. 1·70 in po 2 gld. 2, ducat po gld. 18·80 in po gld. 22·50.

1000 tuceta platnenih ponjavah dobrega, teškoga, tkanih iz dobrih platna, brez šive, kompletno, za najvedje postelje, 8/4 široke, po gld. 1·35 tucat gld. 15.

400 kom. platna za domaću porabu 80 vatlov, dobro, teško, najboljši izielek za bilno rabo 8/4 široki gld. 7,50, 4/4 široko, gld. 3·20 komad. Cena prodaju rapidno rasc, v kratkom bo platna dvakrat toliko stalo, radi tega priporoča se slobernemu, da se kaj naruši.

500 stolnih garniturah z vilitimi risurištenje iz 12 ubrusov in jednega, pregrinjala, te gold. 2·85, tali prav fino francoski izdelani, jako fini k franšami za 12 osob, garnitura gold. 3.45. Mlsna garnitura iz najdinjega damasta, v risarijami svetlej, stavljena iz velikega pregrinjala za 12 osob, in iz 12 tako za najmanjših velikih brusov, jako fino izdelani, jedna garnitura gl. 5·60.

2050 ticeta ručnih brisačah, karolinjane, vsak komad posebej vezan, z rudečimi bordurami, z dolgimi franšami, fino pikvirano, izvanredno lepo, ducat po gld. 3·50.

3000 tuc. svilenih žepnih rubacah iz teške lisnake svile v vseh barvah, vsak komad rsane barve, ducat gld. 3·50.

4000 par. svilenih finiš čarapah v najlepših barvah sivanu, rudeče modre vijolé ste, roza, rujave itd., bez kolena 3 pare gld. 1·15.

230 garniturah francesi pokrivača sestojeće iz dveh jako finih postoljnih odej in jednega namiznega pregrinjala s ličicami iz barkuna, mešanobojne, jako krasno izdelane in stane garnitura, to je, tri komadi gld. 7.50.

400 putnih pokrivačah vsema velikih iztekoga sukna u dveh jako finih postoljnih odej in jednega namiznega pregrinjala s ličicami iz barkuna, mešanobojne, jako krasno izdelane in stane garnitura, to je, tri komadi gld. 7.50.

400 putnih pokrivačah vsema velikih iztekoga sukna u dveh jako finih postoljnih odej in jednega namiznega pregrinjala s ličicami iz barkuna, mešanobojne, jako krasno izdelane in stane garnitura, to je, tri komadi gld. 7.50.

Chevlot-diagonal-sukno za gospode, za Ujelo i jesen u svih najnovijih bojah, glatko, melirano od fino tkane vune prve vrsti, smeđi, plavo, zelenkasto i crno. 1 puno odelo za svakoga 1. vrsti for. 5.— II. vrsti for. 3·75. Uzorci se nemogu raspošiljati. — Nadalje dobije svaki naručitelj, koji naruči na jednom za 20 for. fini prsten iz 6 karatnog zlata sa tirkihom i perlami naprieden. 3—3

Naručbe, koje se ovršuju jedino za c. k. pošt. pouzetje šiljam gotov novac. valja upravit na trgov. kuću

J. H. RABINOVICZ,

Wien, III. Hintere Zollamstrasse Nro 9

Prašak za prsa

Izvrstan lek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katarralnim mahan. 48—32

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u lekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.
Sibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekašlji više

Veliko skladište **šivaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajnah,** koje nije moguće razbiti a sigurne su proti ogniu.

Velikí izbor **svetiljkah za petrolej,** finih i prostih, za objesiti i za prenašati. 48—12

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve,** sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se poprave svakojakih strojevah koji*

FILIPA BATTICH-A

TRST, Via Acquedotto broj 23.

Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Ciene nebuje se konkurence.

ROOB COCCOLA

posebnost

c. k. priv. in odlikovane tovarne

ROMANA VLAHOVA

V SIBENIKU.

Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro I-B

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan se zlatimi kolajnami in diplomami na razstavah v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.

Ta iz jagod **Juniperus communis** in dišćih želišć napravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moći, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtenec.

Prodajo na debelo preskrbujéjo moje hiše v **Sibeniku** in **v Trstu.**

Pradaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladčičarijah.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateri je vtisnena firma, potem po zamahi z grbom in po malem ovitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.** 48—8

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za človjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo	za fr.	4·95	iz dobre	vune
	„ „	8·—	„ bolje	„
	„ „	10·—	„ fine	„
	„ „	12·40	„ prav fine	„

poruvena iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **sukenna obločila za gospé, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za **zimni paletot za dame, meter f. 4.**

Pelne pišće po f. 4, 5, 8 do f. 12. jedeć. Zelo lepa obločila, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tuffi), rašanina, komis, (grebenina), cheviote, tricot, sukno za dame in biljare, peruviena, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1868.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neproste Pošiljatve s povezjem** čez f. 10 **prosto.**

Imam stalno zalogo sukinja v vrednosti f. 100.000 a. vr ter se ob sebi umie, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **ostankov** po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kratke zelo **znižani tvarithedi ceni** razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemorejo pošiljati uzori,** ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu tiščno ne bilo, in je torej zgolja **eleparija,** ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—20

Neprišli **ostank** se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosijskog zavoda

za trgovinu i ćurt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 3½%
8-dnevni odkaz 3¼%
30-dnevni odkaz 3%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 3½% kamate na svaku svotu u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Clelovac, Ljubljano, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devisah, efektah, takodjer unovčenja kuponah uz ½% provizije.

Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizija za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom postopanja sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—31

Prosto od carine.

po 35. for. s mramorom.

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u velikom izboru kod

po 25 for. s mramorom

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

3—4 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

LUGICADORE

limar

zaprisegnuti procienitelj.

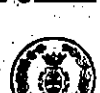

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-1S — TRST.

Ima na skladišću:

Velik izbor **kupelnjah žlicah,** badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaju uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe daju se na ajam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½ do 50 lit. baždovane c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelnjah žlieb i drugih limarskih spremah. Suvišć br. 4 barometra, označitelje vjetrovah za ljetne dverce, bašće, gloriete itd. itd.

1—48 **Sve uz najumjerenije ciene.**

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.** Tiskom **V. Dolenca.**

Važan oglas.

Podpisani častim se javiti svojoj cienjenoj i mnogobrojnoj klienteli, da sam nakanio u što kraćem vremenu **likvidirati** svoju

Trgovinu robe

na **SUŠAKU.**

Od danas unprieda prodajem **sva robu u zaćde ali** mnogo **jeftinija ciena proto od carine** odmah uz buletu. Ovaj je oglas od poseb nega interesa za p. n. gg. prekupce, koji kupuju vaću zalihu, imati će najveću korist.

S poštom

Šušak kraj Rieke, u lipnju 1885. **Ant. Medea.**

Broj 35. U Trstu 27. agusta 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pod.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč., za svaki redak više 5 novč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom uzpuštcom (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dođe na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: «Reklamacija». Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na slomširku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nobilježovani listovi se ne primaju. — Predplata poštarinom stoji: za Austriju 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na male 1 kr. 5 nvč.

POZIV NA PREDPLATU.

Koncem julija mjeseca izteklu je mnogim našim čitaocem predplata, te jih molimo ovim, da istu na dobu obnoviti izvole. Opominjemo ujedno sve naše dužnike, da učine čim prije svoju dužnost, da uzmognemo i mi velike troškove podmiriti. Ciena listu je na čelu.

Tko nam nepošalje na vrieme zaostatakah, predati ćemo ga bez milosrdja sudu.

Novci neka se šalju jedino poštarskom naputnicom.

List se reklamira u nefrankiranom otvorenom pismu.

Uprava «Naše Sloge».

Buzetske stvari.

I.

U novije vriome govori se i piše ob občini buzetskoj više, nego možda o ijednoj u Istri. U njoj se i događaju stvarih, koje je težko vjerovati onomu, koj nepozna odnošajah u Istri u obće.

Osvrnut ćemo se u kratko na nju i na stanje u njoj.

* * *

Ta občina je jedna pod najobširnijih i najvećih u pokrajini. Sela su odaljena jedno od drugoga pet i više urah. U svojem okružju ima deset župah: Buzet, Sovinjak, Vrh, Račice, Draguć, Grimalda, Hum, Lanišće, Movraž i Sočerga; i dvadeset i jednu porezno-u občinu.

* * *

Grad je jedan, Buzet, sa 500 stanovnikah, ostalo su sve sela, brojeća blizu 13.500 stanovnikah. Stanovnici gradića su narodnosti talijanske. Stanovnici selah su narodnosti hrvatske. Samo u movraškoj i sočerškoj župi govore više slovenski. U Sovinjaku neke su obitelji talijanskoga porieklа, a uza nje htjele bi i neke druge biti talijanskimi. U ono dvadesetak kućah što jih ima to selo, govori se hrvatski i talijanski. Druguda, u Dragućú, na Vrhu, na Grimaldi, na Humu, ima po koji pojedinac, koj bud da je imao štogod škole talijanske, bud da je to moda u Istri, bud da to nosi, koji se drži Talijanom, i koj pak vuče za sobom neprosvetljena i zapuščena puka. Neka jedan put ovaj puk počme svojom glavom misliti, po svojem osvedočenju raditi, na svoju korist gledati, odzvonilo je i onomu prividnomu talijanstvu, koje se u nekih prilikah opaža u navedenih selih.

* * *

Zajedno sa Ročkom občinom, brojećom 2.800 stanovnikah, skoro samih Hrvatah, sačinjava buzetska občina sudbeni kotar buzetski. Nit sudac, nit pristav, nit jedan kod suda nezna nit izreke pravilno hrvatski nit izreći nit napisati. To je moguće samo kod nas; to potvrđuje jur često izročeno, da c. kr. činovnici, hotice ili nehotice šire talijanstvo u Istri!

* * *

Cielo vriomo odkad obstoji buzetska občina, sastavljena kako je usljed zakona 23. novembra 1868., vladala je njom talijanaška stranka, t. j. vladali su gradjani, dobivši uvjek na svoju stranu i pojedine seljake. Ovi su radili što i kako su oni htjeli, a velika većina puka nije marila nit za upravu, nit za imanje, nit za izbore, upravo za ništa občinskoga nit občenitoga. Bilo je s njom po prilici kao s mornarom, kad bi tvrdo spavajuć izgubio korablo, jambore, jadra, kad bi mu more odnielo i obuvalo i odjeću, novce i sve, kad bi i njega obujmilo more, te kad bi i sam počeo tonuti. Tad jedva se je probudio i razabrav se počeo gledati što se s njim zbiva, ah što je došlo, kamo njegove stvari; što je s njegovim imanjem? Imav za sreću pravo na izbor zapovjednika i kormilara, počeo se je rotiti proti prvanjim i htjeo izabrati druge, da se bar spasi, što se još spasiti dade.

* * *

I zbilja kod občine buzetske utopilo se je toga sva sila. Podobćine došle su u njezino družtvo s imanjem, koja s većim koja s manjim, imale su i novacah i blagajni. A sad, novacah neima, a imanja su zadužena, a da se nezna kamo ni kako je sve to prošlo. Devet godinah nije občinska uprava položila računah ob občinskom imanju.

* * *

Podobćinam nebijaše nit nije to pravo. Neke, kao što je Draguć, premda su i tamošnji zastupnici bili u vieću zapovjednika ladje, iztrgle su izpod uprave občinske svoje imanje, tražile su i dobilo svoju vlastitu upravu. Druge, najjače oštećene, kao što su one na Krasu, tražilo su — al nisu dobile. — odcieplenje, posvemašnje od občine, i ustanovljenje vlastite občine. Skoro sve pokazale su svoje nezadovoljstvo kod raznih prilikah, imenito pak kod občinskih izborah.

* * *

Već kod predzadnjega biranja zastupstva, bio se je puk dobrahno osvjestio izabrav muže, koji da neimaju birati predjašnjega zapovjednika. Nu ovaj bio lukav i sladak, a zastupnici, bar toliko jih, koliko jih je trebao zapovjednik, prestodušni i lahkovjerni, te je on i opet bio izabran, i zapovjedno je do neki dan, skoro punih pet godinah poslie spomenutoga biranja.

* * *

U tom petgodišnjem razdobju obavilo se je više izborah. Godine 1882. popunitbeni izbor za pokrajinski sabor. Izborne listine bile su u posvemašnjem neredu. Po tri četvrtine mrtvih iz jedne porezovne občine bilo zvano k izboru mjesto živih. I rekло se, da jih nije moguće popraviti, jer da valja birati na temelju posliednjih listinah za občinsko zastupstvo. Hrvatska stranka nije tako rekuć nit sudjelovala kod izbora, jer su pokvarene listine baš nju najviše ranile. Čekala je nove izbore u nadi, da će dotle bit popravljene izborne listine. Uzaludne nade. Listine još nebijahu popravljene; novih občinskih izborah nebijaše; po starih listinah nepopravljenih biralo se je i godine 1883. mjeseca julija. Jedan od kandidatah talijanaške stranke bijaše sam načelnik občine buzetske g. Clarici. Tik pred izbori putovao je i po Bužeščini zemaljski kapetan gosp. Dr. Vidulich; i kod junačkoga sastanka u Buzetu, poslie običnih pozdravah, poveo razgovor o predstojećih izborih. Hrvatska stranka radi nepopravljenih listinah i opet nije htjela sudjelovati, ve ako se ipak, da su druge občine izvojevale pobjedu narodnih kandidatah. Nego ti nebijahu u volju većini saborskoj u Poreču. Netko da njoj je rekao, da bi talijanaška stranka kod obnovljenih izborah za stalno pobjedila. Zakonito izabrani zastupnici bili su poslani kući. Izbori za pokrajinski sabor obnovili su se i godine 1884. početkom junija. Bar sad se

PODLISTAK.

Desetgodišnjica

«Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri.»

Dne 6. oktobra 1884. obdržavala je «Bratovšćina hrvatskih ljudi u Istri» svoju redovitu godišnju skupščinu. U toj skupščini odlučilo se je opisati njezin desetgodišnji rad, dat ga natiskati u «Našoj Slogi» i pretiskati u posebne knjižice. Tu zadaću povjerilo se odboru, a odbor ju ovim vrši.

I.

Gospoda: Vjekoslav Vlah, tadašnji župnik i dekan, Franjo Marotti, bivši občinski glavar, Ernest Jelušić, bivši školski ravnatelj, tadanji svećenik djaci. Anton Dukić, Matko Laginja, Fran Mandić i Vjekoslav Spinčić izdali su mjeseca marča 1874. u Kastvu sliedeći **«Proglas hrvatskomu narodu i svakomu prijatelju pučkoga napredka:**

«I u najprosvetljenijih zemljah pada broj mladeži učeće se po visokih školah; a svaki, koj to motri, svoje uzroke traži, te jih neki hadje u tom, što se svet veli dati na nauke, koje manje vremena trebaju i bolje se plate; drugi misle, ne bez razloga, da su tomu krive skupoće; treći što drugo.

Nu da mi sami sebe upitamo, zašto se hrvatski narod u Istri jedva kao malo dete oda sna budi, a neživo život naroda dostojan, što bismo mogli odgovoriti?

Osim drugih zapreka pomislit bi nam bilo i na ove dve žalostne istine: 1. da po Istri u gradovih, gde je prilika za škole malo ima čiste naše korenike; 2) da je naš rod u Istri većinom seljak i težak, koga ova zadnje godine ubijaju slabe letine i protunarodne osnove, da ga pod lažnom krinkom prosvete otuđje od kućnoga ognjišta i materinoga jezika.

Tako se u celoj zemlji mogu na prste pobrojiti kmetovi, koji bi svoju decu do visokih škola odgojili i učinili jih tako svetlonošami čovečanstva.

Da u družtvu uzmognemo postići čega pojedinci nemogu to jest, da pomognemo Hrvatom u Istri izučiti si decu u raznih stručnah ljudskoga znanja, u toj čisto rodoljubnoj nameri namislili smo mi podpisani u družtvu više prijatelja, da se osnuje družtvo pod imenom:

«Bratovšćina hrvatskih ljudi u Istri» komu je ovo pridan štatut, potvrđen na temelju zakona o pravu družtva od 15 novembra 1867.

Svako pošteno srce ocutit će u ovoj nakani svrhu človekoljubivu, ono se za stalno neće oglušiti glasu, koj zove pomoć navoljnoj siročadi.

A vi gospodo rodoljubi po Istriti Spomenite se, da je ovo jedini put, kojim čestito i stalno možemo stupati k narodnoj svojoj sreći. Uzeli smo u ruke oružje jedino, oružje jednakoga prava svih stališa knjige i nauke. Vi koji niste seljaci ni seljačkoga roda, nabavite zapuščenomu kmetu prilike, da nelegne ukopan njegov talenat, nerabljen, kako ga je dobio. Umnožit ćete tim broj intelligencije, broj vam jednakih ljudi, nicijih duševnih robova.

To je najsigurnji i najplemenitiji put narodne borbe, al je i kušnja rodoljublja. Ta niste sami; pomoć će vam: Bog i Hrvati!

Kmetovi Istarski!

Nespavajte više kako bezbrižno dete. Čim možete, uhvatite se u Bratovšćinu; naplaćeno će vam biti stostruko, jer sokolovi, koje na vaših njedrih odgojite, nikada vam neće postat ljute zmije prisojkinje. Pomozite svi pomalo, pak ćete dobit ljudi, koji će svetu pokazati, da niste ščavi nego slobodni Hrvati!

Pak će tako doći doba, kada kasni vasi unuci zahvalno budu na tihih grobovih otaca svojih zapevali onu starinsku:

»Gde se bratska srca slože i olovo plivat može«. »A nesloga gde zavlada, tu i slama na dno pada!«

Dakle svi u Bratovšćinu «da ožive staro pobratimstvo i s njim sretnija vremena!«

Imenovana gospoda dakle, sporazumno sa mnogimi drugimi, složiv se u osnovateljni odbor, ustrojili su družtvo pod imenom «Bratovšćina hrvatskih ljudi u Istri.»

Povod ustrojenju toga družtva dalo je siromaštvo našega naroda u Istri, koji je većinom seljak i težak, koga ubijaju slabe ljetine, koga taru protivnici mu, lažuć mu, da će ga prosvetliti, u istini hoteć ga otuđjiti njemu i njegovu jeziku. «Odrank tôga naroda — hrvatskoga — žvuči po kvarderskih otocih i po Istri, malo da ne izčeznu pod pritiskom tudjinstva, zapuščenosti i siromaštva». «Kroz vjekove bio je naš hrvatski narod u Istri zapuščen. Bio je kmet, siromašan kmet, koj je više za druge nego li za se radio.»

«Zar da i dalje ostanemo u dosadanjem stanju? Zar da i na dalje u tmini ostanemo? Zar da godimice propadamo? Da se izneviérimo svojoj miloj domovini? Ne! Nikako! Nikako! Siromasi sami, znamo što su trpnje. Znajući, da sloga jači a nesloga tlači, složili smo se i dogovorili, što nam je činiti. Imajući na pameti onu: «zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača», nakanili smo sabirati novčić po novčić za našu djecu, koja bi nam danas sutra mogla biti uporištem». Uvidjajuć potrebu izobraženih ljudih s jedne, siromaštvo puka s druge, slabu ili nikakvu podporu s treće strane, što bijaše učiniti, nego *uzdati se u se*, pomoći si sami, što pojedinci nemogu, učiniti mnogi skupa, složiti se, ustrojiti družtvo, osnovano na žrtvah pojedinacah za skupnu korist, koje bi podupiralo naše nadarene učeće se mladiće» Umnici svakoga naroda dužni su unapredjivati blagostanje naroda i njegov napredak. Siromah nesmaže uzdržavati svoje djece u školi, te s toga biva

je držalo, da će se izbornici birati po novih, popravljenih listinah. Jok! I opet se našlo kvačicu. Popravljale su se i popravile, al još da se nije po njih biralo zastupstvo. Opet da valja birati po starih. Radi toga opet nije sudjelovala hrvatska stranka na Buzeščini. Kandidat talijanaški bio je i opet buzetski načelnik Clarici. Bio je isto sreće kao i prošle godine: Buzeščina bila je za njega, al većina drugih občinah nije. I tako su se obavila ta tri izbora za pokrajinski sabor, i to tretji od njih deset mjesecah poslie redovito-zakonitoga trogodišća načelnikovanja spomenutoga gospodina. Svaki bi bio prisegao, da se neće već nijedan izbor, osim izbora zastupstva, obaviti pod tim načelnikom. Nù ljudi snuju, mogućnici odlučuju. Zakoni su na papiru.

DOPISI.

Buzet mjeseca agusta 1885. — »Svršili su«. Dosadašnje naše občinsko zastupstvo svršilo je svoju zadaću, to jest, uprava občinska predata je drugim osobam, a stari su išli doma, jer, kako puk govori, »hitili su ih ća«. Svršili su liepo, jer sve ono, čim su upravljali, su pornbili u »plemenite svrhe«. Razdielili su občinske pašnike, da ima svaki svoje, da ne bude kavge, nego mir — onaj blaženi — koji je stožar svakomu napriedku. Sazidali su krasnu školu »svojoj djeci« i mnogo drugoga, časa naši kmeti nemogu uočiti, kamo li pobrojiti. Tko će se onda čuditi, da su se pri tolikom radu našoj občinskoj »barčici« potomila vesla? Hvalite Boga, da se nije potopila! Došli su novi brodari, a treba njim popraviti barčicu. A od kuda? Gosp. kotarski komesar našao je občinsku blagajnu praznu.

Ovih danah bje ovdje onaj računar, gosp. Suša iz Poreča i našao u buzetskoj blagajni ono, što da se nadalo naći prije nekoliko vremena u kastavskoj: to jest pravu pravcatu — sušu. Čini mi se, da je rekao po prilici ovako: »U Istri nema občine, koja bi imala toliko duga, kao buzetska, stoga valjda, što nije bila uprava u redu«. Novi odbor, kažu, nemože upravom naprvo, jer mu fali . . . . »Eh! senza soldi padroneggiar è un arte difficile«, kojoj buzetska univerza, sa svimi svojemi »baccalaureati« nije jošte dorasla. Prvi ofeljozan čin novog predsjednika bio je taj, da je pustio »tući tambur«, da kmeti plate zaostale dugove; a to će biti valjda premalo; zato govore, da bude občina posudila 20.00 fr., da stavi u red »barčicu« kojom će naprvo.

Pametna je to misao! Kad je buzetska občina najviše dužna u Istri, valja da novoposudjeni novci povišaju dug, — da ju za Boga miloga koja druga občina u Istri ne prehiti — u dugovih. Ej, Kastavci, da ste vi što takova znali, ne biste u zamjeru spali kod mogućnog poreckog »Kolpiste« profete »della civiltà e bruttura dell' avenire«. Da, da, ali vi imate samo hrvatsku školu! I vi buzetski kmeti kamo ste hodili u školu, da bi vam što takova palo u glavu: »da spasimo zaduženu občinu, da popravimo upravu, koja ima učiniti konac dugovanju, treba još posuditi. To znadu samo buzetski »albokatis.

Tko će platiti dugove buzetske kase? Tko drugi nego vi občinari, jer ste zaostali plaćanj-m, jer ste dužni občini; onda će se liepo sve poravnati i tako uredjenu občinu će buzetski »Salomoni« predati u vaše ruke — ma si ju morate prije odkupiti. Zašto nepludivaste u redu? To zna svaki: siromasi ste, pak je bila stara uprava milosrdna i dobroćudna prama vam; a nova ima nalog, da bude stroga za . . . . za vaše dobro. Nu recite, imate uzroka možda, da se tužite na jednu ili drugu? Možda niste htjeli platiti neimajući povjerenja u dosadašnju upravu? To bi bio grieh samo pomisliti, jer ćete li vi protiviti se »nepogriešivoj poreckoj Sibili«, koja čitavomu svietu gata, da nema sposobnijih ljudi za občinsku upravu, od buzetskih »schinespenee«. Ne preostaje drugo van, da ste poslušni, da odbacite lienost u plaćanju, da se medjutim učite upravljanju, da budete pripravni, kad vas pozovu. Do dojdućih izborah treba, da naučite: razsvietliti »lopar« na troškove drugih, zijati, halabučiti, konjske repove rezati, prasce u tudje vrtove goniti, i sve to tako liepo, da vas »svevideći i sveiznjušivi, Cinabri, Pelosi, Asperi i svi takovi crnoškoli« ni neopaze; onda ću i ja reći, da ste sposobni za buzetsku upravu. Medjutim učite i brusite vaše »scarpe grosse« o čiatih buzetskih parkotih. Do onda, da ste mi zdravo!

—Rić—.

Kraj Voloskoga početkom agusta. — (*Vode, putevi do mora*). — Ja idem na Volosko kuda moram. Od djetinava imam takvu žicu i sam neznam pravo zašto. Ali prevario bi se, tko bi pomislio, da sam mož la Voloskomu protivan. Nisam ni malo, dapače kad tamo zadjem veoma se ugodno čutim, a mnogo putah mislim na to liepo mjesto. Pred malo danah bio sam tamo i čuo i vidio koješta, što solenim, da bi vriedilo iznieti na javnost. To nisu i onako nikakve tajne.

U desetak godinah Volosko se u mnogo poljepšalo. Prikazuje se baš u gospodskom rúhu. Liepe ljetovnike ili zimovnike (ville) podigoše i na gospodsku urješiše s jedne i druge strane, a i u samomu mjestu mnoge kuće popravljene uzdignute gradsko ti lice kažu. Ipak uz tuj sjaj ima i velike manjkavosti. Za sada spomenut ću samo dvie.

Volosko nema občinske vode, niti ima puta pristojna na more. Tomu zlu bi se ipak našlo lieka, da je prave i ozbiljne volje.

Svako selo s ovu stran Učke ima uredjen budi koji zdenac, a Volosko grad, nèima ni zdenca ni šterne ikakve. Radi cesarskih oblastih, koje imaju tu svoje sjelo, dolazi dan po dan mnogo ljudih, a ipak nemaju ni za sebe ni za svoje blago ni kapa vode, ako ju nekupe, ako ju neizprose. All ne samo radi tudjinacah, nego radi svojih domaćih, navlastito siromašnijih trebalo bi, da se priskrbi občinska voda; jer je težko siromahu uz ostale stvari kupovati još i vodu. Mi imamo provincialni zakon od god. 1864, dakle preko 20 godi nah, po kojem bi morale sve občine imati dovoljno zdrave, čiste vode. Zakon je liep ali je mrtav, kad se nitko nebrine, da se i izpuni. Susjedna nam občina kastavska potrošila u pet šest zadnjih godinah na nove šterne i bunare preko 7—8 tsućah forintih; a na Voloskom ništa pa ništa. — Izgovor nevalja, da ima mnogo privatnih zdenacah; jer ako imaju pojedini gospodari šterne, a ipak je mnogo više kućah bez šterne. Više ljudi zalazi na tudju šternu nego se ih na svojoj služiti može. Gdje na takvu dužnost zaboravi občinsko zastupstvo, morala bi na to pripaziti cesarske oblast, ali tomu se nije nadati, dok se djelatnost kapetana broji po tom n. pr. koliko su splsah rješili u godini.

Druga je velika neprilika, što nemo Volosko pristojna puta na more. Dok cesarska vlada troši na popravak luke, nitko se nebrine, da pristup k moru barem popravi. Ne samo, da se nemože vozom do mora, nego mora se po skalah, koje su jako neprilične, osobito za prenos težih stvarih. Premda se tu rado sabiraju otci domovine, težko, da su o tom ozbiljno promišljali, kako da se tomu zlu pomože. Sada bi to išlo težko, jer su ciene zemljišta previsoke; ali pred nekoliko godinah to bi se bilo moglo učiniti ne sa prevelikim troškom — spustiv cestu od Črnikovice na morsku obalu, pa dalje do porta. I sada bi se moglo i moralo nešto učiniti. Ako nije moguće izpeljati ceste, da se učine barem pristojne i prikladne skale, možda ondje, gdje sada stoji ona mirina, koja prestraši putnika, kad se morem Voloskomu približuje.

Mislim, da bi bila i ovo stvar, na koju bi mogli i morali obratiti svoju pozornost i carski plaćenici. Dvojim, da se to učinilo, a sadanji kapetan znam, da nemisli na takve malenkosti. Njemu je preći posao Opatija t. j. Opatijci gosti. No nije ni čudo; ta objestan djećarac lateć za šarenim metuljićem često nevidi, što mu je pred nosom.

Občinski zastupnici rado se hvale kako šparno troše. Mi im to rado vjerujemo, barem u koliko se tiče na občenito dobro. Ona ravan pred štandardom, to je sve čim se pohvaliti mogu. Neznam pravo koliko iznaša prihod občinski na godinu, nego znam, da bi imao biti uvjek veći, jer konsum mesa, vina i piva uvjek raste.

Ako se neda Bog zna što opraviti u jednoj godini, mogło se to u toliko vrieme, da je bilo volje. Ta občina nema upravo ništa svoga, ni škole ni plovanije ni občinske kuće. Ali ako i je dakle više stvarih, za koje bi se skrbiti moralo, neka se najprije priskrbi *siromahom zdravo i dobro vode*. Tako budi.

—ć.

Iz Krka.*) — (*Izbori Kačićarah na otoku Krku*). — Čim se uzvitlala izborna borba, naši protivnici podlimi, svojimi klevetami i osvadami htjeli su uzbuniti i zavesti ovdašnje Hrvate. Razne su osvade raznašali u narod, kao na primjer, da je gospod. dr. Vitezić navalio namet na slador, kavu i petrolij; da se misli prodati narod pod Hrvatsku, da se u Hrvatskoj plaća porez na ženu, djecu, kokoše itd.; da je g. dr. Vitezić samo popovom veću plaću navratio, a drugim nikakva dobra učinio — i druge slične neslane laži, u koje nitko pametan vjerovao nije, i koje je bilo lahko pobiti. Po sličnosti tih glasovah u cieloj Istri opaža se, da su i iz istog izvora. All podlo to vlaško oružje bilo je slabo uporište, što je i uspjeh zasvjedočio, jer u svake laži kratke noge.

Za Furizeji javili se Skribe. Sve občinske uprave, izim vrbničke, primile su od istarskog političkog družtva pisma slična onomu, kakva su dobili kastavski, veprinački i materijski načelnici, a zatim i razne proglase. Odgovor na ta bezobrazna pisma, bili su izbori.

Nije uzmanjkalo niti krivih prorokah. Letili konji danju i noću, a na njimi silni vilenjaci. Tuj vam bio Todor, štanjar i sva liepa družba. Da bude broj podpun, nadošao je i prijatelj »Jorke, kog Puntari nazvaše »Jok« (nomen omen). Sgoda prilika traži, te i naš »Jok« si izabra za drugove neke mesare Mika i Tonina. Taj troper dude se u kupovanje kožah, a sva sreća po njih, da svoje goje pustili nisu. Treba reći, da su naši otočani preveć dobri. Kako kažu, »Jok« je bio preuzeo uredničtvo »babe«, jer da je »babin Marko« otišao u trombesečni mir, budući se umorio od silnog napora i još većeg fiaska. Nu tko sretniji od našeg »Joka«, sad se upoznao sa našim sveđenstvom, pa eto mu predmeta za cieli mjesec dana. Blati papir »Joče« nu s njim blatiš sebe, a mi se grohotom smijemo tvojim lakrdijam.

A sad na pojedine občine. Prvih na dometu eto nam svietnih Puntarah i Kornićarah. Krivi proroci ne drznuše se zaći u te hrvatske krajeve. U liepom i dostatnom broju prikazaše se oni u srieđu 20. maja te jednoglasno izabraše petoricu kremenjakah. Nitko se nije usudio poremetiti liepi mir i red kod izbora, jer bogme Puntari neznadu za šalu.

U to nam ono za podne brzojav donese liepi glas, da su se i Maloselci opoštenili, izabrav petoricu svietnih Hrvatah. Evala jim! Pošten njim bio glas u rodu. (8)liepa družba navalila tada na »Joka«, što niti doma svoga nije osjegurao od barbara Hrvata, pa bi se htjeo ovdje graditi prorokom. Ali »Jok« praktičnjak slegne rameni i ode dalje; ta treba si nekako džepove napuniti. Bit će dobar »jaslar«.

U četvrtak 21. istoga mjeseca vršio se izbor u Baški i Dobrinju.

Baščanski se paša hvalio na sve krajeve, da ima 15 glasovah više i tim htjeo valjda zastrašiti naše rodoljube, ali ovi zato haju i nebuju, a pod hrkom mu se podsmjehuju. Neuzstrašiva mornarica, pustiv svoje brodove u Trstu, Pulju, Rieci, Cresu, Lošinju, Zadru itd. pritekla je na izborno poprište, da g. dru. Viteziću odvrati milo za drago, a i Draga se u liepom broju odazvala. Letili telali iz Krka i u Krk, a sami »Jok« došao, da vodi bitku. Ali slabi vodja, još gori vojnici. Prosvjeduje paša brzojavno, ali zahman, ode Šandor i njegova prirepina, pak propade nasilje. Još i onog jutra protivnici pogadjaše kože, nu njihova kesa nije smogla toliko, da bi kupila poštenje baščanskih Hrvatah. Zaredaše naši glasovi, a protivnici ostadoše u zapećku, da jim sram, u koliko ga imaju neobilje lica. Medju ovimi zadnjimi ubrojeno je i baščansko klepetalo, koje, zaboraviv sva primljena dobročinstva, još je rovarilo proti našem kandidatu. Crn ti obraz, crna izdajice! O podne svrši se izbor i bude jednoglasno izabrana osmorica nepokolebivih Hrvatah. Svietni birači, dadoše tada oduška svojem oduševljenju, te uz pucnjavu Mealusinih minah, okitiše zastavami sve brodove i veselju nebje konca sve do kasne uru noći. To je bilo pravo pučko veselje, koma je udioničtvovalo muško i žensko, staro i mlado, da je bilo milota gledati. A što bje s »Jokom«? Jedan od naših ga tražio svuda, da ga pita, pošto kupuje kože, nu »Joka« nema te nema. U 11 sati, uvidiv izgubljenu bitku, porječka se sa svojimi drugovi u poduzeću, što su mu inače opisali bili položaj, nego li je u istinu bio. Drugovi pak rekoše: »popovi su krivi te zajšiše svoje vrance i bježi put Krka, jer bogme počelo se bilo već obinćti.

(Konac sliedi).

Pogled po svietu.

U Trstu, 26. agusta 1885.

Najvažniji dogodjaj dnevne politike jest sastanak carevah u Kromjerižu. Njih. Vel. car i kralj Fran Josip sa caricom i kraljicom te prejasnim carevićem Rudolfom odputovali su dne 24. t. m. u Kromjeriž, kamo su stigli istog dana u tri sata poslije podne. U mjestu dočekalo Njih. Veličanstva na hiljade pučanstva. U carevoj pratnji nalazio se osim carevića i nadvojvoda Karlo Ljudovit i grof Kalnoky; očekivao jih na kolodvoru grof Taaffe i mnogo drugih dostojanstvenikah.

Carske ruske supruge, koje prate veliki knezovi Nikola, Gjuro i Vladimir te nekoji ministri, generali i drugi dostojanstvenici, primili su 25. t. m. u Ščakovi galički zemaljski namjestnik, vojnički zapovjednik i mnogo pučanstva. Na granici Moravske dočekao je visoke putnike moravski namjestnik i šlezki zemaljski načelnik.

Cesar Fran Josip sa carevićem Rudolfom odpeljali su se do postaje Huleina, ruskim gostovom u susret, a na kolodvoru u Kromjerižu očekivala jih carica i kraljica Jelisava. Nakon običnih pozdravah, odpeljali se carevi sa pratnjom u mjesto i to u nadbiskupski grad u Kromjerižu. U gradu predstavili su carevi jedan drugomu svoju pratnju i ostale dostojanstvenike. Jučer bijaše sjajna gostba, danas ov a večeras će carski ruski supruzi sa svojom pratnjom odputovati.

---

sila talenatah zakopana. Odgojiti nam je mladeži u duhovne i prosvjetne svrhe. Nemojmo oklievati. Na rad revno i neustrašivo. Voljom svladat ćemo sve zapreke. U to ime Bog pomoz'te

Svrha družtva bila je i jest, da pomogne odgojiti seljačkih sinovah, koji bi pak malo po malo odgajali narod iz kojega su potekli, prosvetljivali ga, pridizali ga duševno i tjelesno, krlepili u samosvjesti te tako oslobadjali izpod skrbničtva lažnih prorokah, koji mu pod imenom prosvjete i kulture zator pripravljaju. Svrha je to dolsta koli plemenita, toli i rodoljubiva i čovjekoljubiva.

Sredstva za postići tu svrhu, bila su i jesu darovi, koje su dali pojedinci, u istinu ljubeći hrvatski narod u Istri, želeći mu svako dobro i pokazujući tu ljubav i želju, ne sladkimi, laskavimi i varavimi riečmi, nego činom, žrtvami, novcem, odnosno i radom i trudom.

Napravilo se je pravila, podastrlo ih dotičnoj oblasti i družtvo je bilo priposnato najprije usmislu zakona udruživanja, pak izričnom odlukom visokoga c. kr. namjestničtva u Trstu od 3. julija 1875. br. 7069. Pravila sa proglasom poslalo se je svim prijateljem pučkoga napredka. I ne uzalud. »Naš glas, neosta glas vapljućega u pustinji.«

---

*) Radi pomanjkanja prostora zakasnilo. Ured.

Što se tiče tog sastanka carevah u Kromjerižu, piše većina austrijskih i ruskih novinah, da prate sa zadovoljstvom svi narodi sastanak dvajuh susjednih vladarah, te da je to najboljim znakom srdačnih prijateljskih odnošajah između Austrije i Rusije.

Češka kraljevina dobila je novoga nadbiskupa u osobi grofa Schönborna. Novi nadbiskup češki je odan svomu narodu, što je Niemcem u Češkoj vrlo zazorno. Kad je prošlog četna novi nadpastir zasjeo starodavnu stolicu pražkih biskupah, nagovorio ga je pražki načelnik samo u češkom jeziku, na što mu je nadbiskup odgovorio isto tako samo češki. Njemačke novine digle su radi toga silnu buku, koli proti načelniku, toli proti nadbiskupu. Nu nije se tomu što čuditi, al diviti se moramo drzovitosti poročkog listića, koji je pristao uz njemačke vikače te oštro odsujuje pražkog načelnika i nadbiskupa, što se nisu obazirali u svojih govorih na Niemce, t. j. na manjinu pučanstva Češke. Za češke Niemce lomi koplje porečko glasilo, nu kad je kod posljednjeg otvorenja istarskog sabora nagovorio zastupstvo zemaljski kapetan Dr. Vidulich jedino u talijanskom jeziku, kad je dakle posve ignorirao veliku većinu pučanstva Istre, kad je to učinio muž, koga je car za to postavio, da bude jednako pravedan napram obim narodnostim, tada nije isto glasilo našlo niti jedne rieči, da pokara postupanje g. kapetana, tada je to glasilo lepo šutilo a valjda tomu i potajno pljeskalo. Gospoda u Poreču htjela bi, da se je sa njihovimi prijatelji i izvan Istre usmiljeno, a oni neće, da budu doma, napram svojim susjedom pravedni. Ej, tko vas nebi poznavao, skupo bi vas prodao. Mětite i čistite gospodo najprije doma, a tad se tekar zaletite u tudje dvorište.

Bivši predsjednik hrvatskoga sabora i jedan od prvakah vladine stranke g. Krestić položio je zastupnički mandat, što zadaje mnogo brige spomenutoj stranci. U njemu bo gubi jednu od najboljih silah a što je još važnije, osobu, koju su rado i u Beču i u Pešti gledali. Odstup taj sa javnoga života, morao se dojmiti tim više vladinih krugovah, budući da je bio poznat g. Krestić kao jedan od najumjerenijih narodnih zastupnikah, a kad su njega okolnosti prisilile, da se odreče mandata, zaisto je k tomu morao imati važnih razlogah.

Čim se otvori hrvatski sabor, potaknuti će opozicija pitanje o arkivalnih spisih, koje je ban predao Madjarom i radi kojih će biti silne bure u saboru i izvan njega.

Kako smo jur javili, doći će Nj. Veličanstvo car Fran Josip okolo 15. septembra u Požegu, da tuj prisustvuje velikim vojničkim vježbam. Razna družtva i korporacije pokloniti će se svomu kralju u Požegi.

Talijanska vojska na crvenom moru nalazi se u velikoj stisci. Momčad pogiba na stotine od kužnih bolestih a vlada se nemože odlučiti, da ju natrag pozove.

Medju Španjolskom i Njemačkom razvila se oštra razmirica radi karolinskih otokah. Niemci tvrde, da oni otoci nepripadaju Španjolskoj te da nisu, zaposjednuv je, ničije pravo povriedili. Španjolci naproti tomu dokazuju, da su oni otoci njihovi te da će nepopuste li Niemci, prekinuti s njimi sve trgovačke i diplomatičke sveze.

Kako je viditi, rastu Španjolskoj danomice veće neprilike. Osim što ju truje i raztvara strašna kolera, što je stranka koja ruje tamo pod današnjom vladom, eto nadošlo je i drugo neugodno pitanje o karolinskih otocih.

Afgansko pitanje primiče se kraju te bi reć, da će se mirno rješiti.

IV.

Istri.

Ašće zabudu tebe Istrije,
Zabvena budi desnica moe.

Pečaljno ruho tielo ti pokriva,
A ljute suze tvoje oči toče,
Stoljeća veće ovu grudu moče
Pod kojom mnogo ujeca ti počiva.

Premnogo trpiš ni dužna ni kriva,
Ta boi troj reć bi kă da istom poče:
Odasvud vrazi prot tebi se roče,
Škrgućuć zubma što si jošte živa.

Nedužnom žrtvom mnogi sin ti pade,
I još će mnogi pjati tudjom zlobom,
Jerkoi lažni množit će ti jade — —
Nu mriet je bolje nego biti robom.
Pa nek se vrši što se vršit ima,
Bez krvoliča kaja spasa nima.

A. K.

Franina i Jurina.

Fr. Dokle kume?
Jur. Idem va prežentancu, da mi sudi.
Fr. Imaš soldi za vino?
Jur. Ter neidem va oštarlju.
Fr. Ča aude vaši konžiljeri po pravice i bez vina.
Jur. A kakovi bi to bili konžiljeri, ki bi za vino krojili pravicu?
Fr. Dobri za sebe, još bolji za onega, ki njim plati vino.
Jur. Takoveh valjda ni na svetu.
Fr Hodi va dolnju Istru, naći češ talijanaške konžiljere i pitaj njih, ako je takovih na svete.

Fr. Si ga videl kako je letil?
Jur. Kega?
Fr. A onega valdrapona s Račlo, ki ima na jednoj strani duga a na drugoj kratka krila, ki leti po komune, da ulovi va mrežu one poštenjake, ki su mu kod zadnjih izborih pobegli.
Jur. A te mu se pak pustit?
Fr. Ajbo. Su mu brate zabrusili, da te oni lahko šarenjačku mrežu raztrgat i da se više nedaju od nikoga varat, da su oni slobodni državljani a ne šarenjačke podrepnice.
Jur. Čast i poštenje takovim Račličanom.

Fr. Da te s nami va vržun.
Jur. Ki i zač?
Fr. Neki buzetski vel... ...će nas, da čemo va hlad ako budem kričali: živo makari i našemu premilostivomu cesaru.
Jur. Tako ča bi oteli, da i mi kričimo onako, kako su oni onu večer kričali, kada su Vidulicha počastili.
Fr. Ja, ma Talijani računuju, da oni moru sve čagod oće a mi niš.
Jur. Dragi ti kriči živio kriči, koliko ti drago, a osobito našemu premilostivomu cesaru i kralju, pak da vidimo ki će ti to zabranit.

Fr. Ča to Jure ponašaš?
Jur. Luca je zgojila par gusak pak me je poslala, da to nesen prodat i da kupim malo soli, ulja i se čagod za kuću.
Fr. Ala pasaj po Paze pak zakantaj po hrvatski ter češ videt par pitomeh talijanskeh guskic na poneštrah, ke te valje počet po talijansku gukat kako da su va Rime s jaja pobegle.
Jur. Ma se bojim, da bi pokvarile ov moj par pak je nebim mogal prodat.
Fr. Neboj se ne, su pitome, jedu s ruki i puste se ulovit.

***

Fr. Je l' istina, da će Guštin poteštarju orugemu zrušit?
Jur. Nisan nebore niš čul, ma bi to moglo bit, zač da je uneštoza kampanju tokal.
Fr. Tako će naručit sada novi frak i kunu.
Jur. Či se trebeda i na »Franinu i Jurinu« prebrojit, da nemora caki broj po butigah iskat i posujevat.

Različite viesti.

Na temelju zakona za Istru imalo bi se svake tri godine obnoviti občinsko zastupstvo.

Občinom bašćanskom (na otoku Krku) upravlja jedno te isto zastupstvo već šestu godinu. Užaludni bijahu svi utoci, molbe i rekursi. Živila ustavnost !!

Visoka gostinja. Njeg. Visost, carevna i kraljevna Štefanija boravi od ponedeljka u blizini Trsta, u krasnom carskom dvorcu »Miramare«. Prejasna gospodja ostati će u našem susjedstvu do 20. septembra a u to vrieme uživati će morske kupelji i kriepiti se zdravim morskim zrakom.

Imenovanje. Njeg. Vel. imenovalo je g. Muta Bogovića, duh. pomoćnika župne crkve u Rabu, kanonikom stolne crkve u Krku.

Grozna nesreća dogodila se dne 25. t. m. u Loydovom arsenalu u Trstu. Veliki kotao razprasko se usljed pregrijane pare, na čemu da su krivi topići, koji su odviše vatru ložili. Ranjeno je 18 osobah a među njimi 4 smrtno, 4 težko, ostali manje. Ranjenici prenešeni su odmah u bolnicu. Dok ovo pišemo, izdahnulo je 8 ranjenikah.

Tuča. Pišu nam iz Berseča: Moramo Vam obznaniti tužnu vlest i sa ovih stranah. Dne 21. t. m. okolo 10 satih na večer uništila nam je strašna tuča svu našu nadu i to za više godinah. Od mjesta Berseča pa skoro do Sv. Jelene, osobito okolo Sv. Mikule, nebi našao jednoga lista na trsju. Tužni mi! Od koga da čekamo pomoć? Najsiromašnji seljaci jesu najviše potepeni. Pomozite sirotinji dobri ljudi, a nezaboravi na nas ni ti carska vlado.

Čujemo, da je i 18. t. m. potukla strašna tuča Vodice, Klenoščak i Raspo.

Nadamo se, da će carska vlada priteći u pomoć siromašnomu pučanstvu, nu niti drugi prijatelji puka nebi smjeli pri tom izostati.

Oprtaljski šarenjaci žanju ono što su posijali. Piše nam iz »Firence«, da su tamošnji kmeti jako ogorčeni proti dvojici trojici šarenjakah, koji su do sada širomaha kmeta za nos vodili. Nu najliepše je pri tom, što su isti talijanski kmeti ustali proti tim nemirnjakom te njim na uzmak pjevaju hrvatske pjesme i po grudu kliču: Živili Slaveni! A što šarenjaci na to? Zatvaraju se u svojih gnjezdih jer se boje razjarenih seljakah, koji nezmaju za šalu i kojim je dozlogrdilo gospodsko tiranstvo. Vidite šarenjaci, kmet sliedi vaš primjer. Učili ste ga i huckali proti njegovim vriednim svećenikom i drugim prvakom a sad uvidja i sam, da je bilo zaveden pak je obratio batinu proti svojim učiteljem. Imate li možda uzroka tužiti se na svoje učenike?

Neće hrvatski pisanih prezimenah. Liep primjer snošljivosti i pravednosti podao je nedavno porečki načelnik g. Sbisà. Neki posjednik donesao mu talijansku naminu, podpisanu hrvatskim imenom u hrvatskom pravopisu. G. načelnik nije mogao odbiti talijansku naminu, nu primjeti ipak sastavljaču, da u buduće nepodpisuje više svoje ime onako, jer da je ono hrvatski podpisano te da mu nebi takove naminе više primio. Naš čovjek se osmjehnu i ostavi g. načelniku mrmljuć sam sobom: »aj češ još rad i posve hrvatsku naminu primitit«. I mi tako sudimo, jer nam k tomu i zakon pravo daje. Hrvatske spise primaju i moraju primati carski uredi a občinski načelnici, koje bira i plaća sam puk, su to tim prije dužni. Kad nestane sa zemlje hrvatskog pučanstva porečke občine, i u obće svih občinah Istre, imati će pravo gospoda načelnici i obć. činovnici, neprimati hrvatskih spisah, nu dok smo tu, dok nam daju zakoni pravo služiti se svojim jezikom, gdjegod bućemo, dotle su smješna zadirkivanja isturske gospode radi našeg jezika ili čak radi hrvatski pisanih, hrvatskih prezimenah.

Kod knjižara V. Šmita u Puli dobiti se može sliedeće hrvatske knjige:

1. *Kačić*, razgovor ugodni naroda Slovinskoga, vezan for. 1.30.
2. *Officij velike nedilje*, takodjer vezan po for. 1.30.

Višnjanski civilizatori. Doznajemo iz tog gnjezda »djedovske kulture«, da tamošnji civilizatori svakoga psuju, grde i napadaju, koji čita »Našu Slogu«. Da su se u crkvi urotili proti hrvatskom jeziku, javili smo jur a sada čujamo, da se nesmije niti u krčmi ili na ulici hrvatski pjevati. Tamošnji odsuhi puka sramote kmeta kad dodje štogod kupiti te ono, što treba i što dobro plati, nesmije u svojem materinskom jeziku pitati. Eto narode, to ti je ona toliko hvaljena talijanska sloboda, to ti je »djedovska kultura«. Mi smo odavna znali, da su naši susjedi samo napram sebi liberalni a napram siromahu kmetu želili bi, da se povrate ona vremena, kad je rabila batina i korbač. Eto bogata materijala onomu, tobož staromu piskaru porečke »bube«. Svoju braću, svoje drugove uči starče, da budu snošljivi, uljudni i pravedni, jer to je naš prosti kmet odavna bio. Meti starče pred svojimi talijanaškimi vrati a naša ostavi nam. Kad budeš gotov doma, ajde u Višnjan, nu tamo ti treba silnu metlettinu a sretan ti, ako ti se i takova nepolomi. Čuvaj se narode ljudih, koji proganjaju Tvoje svećenike, Tvoj materinski jezik i sve što Ti je na zemlji milo i drago.

Trćanska burza

od 26. agusta

Austrijska pap. renta	for.	82.85	do	for.	82.95
Ugarska »	»	92.40	»	»	92.50
Ista u zlatu 4%	»	98.90	»	»	99.05
Dionice nar. banke	»	851.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	290.—	»	»	291.—
Talijanska renta	»	94.1/8	»	»	94.1/8
London 10 lirah sterlinah	»	124.1/8	»	»	124.1/8
Napoleoni	»	9.87.	»	»	9.91.—
C. kr. cekini	»	5.83	»	»	5.84
Državne marke	»	61.45	»	»	61.80
Iste franczke	»	49.45	»	»	49.60
talijaniske lire	»	49.40	»	»	49.50

Lutrijski brojevi

dne 22. agusta

Beč	13	34	64	25	5
Graz	82	51	18	62	80
Temešwar	68	80	72	77	47
Innsbruck	3	49	32	60	74

dne 26. agusta

Brno	46	24	60	32	83

Podpisani javlja p. n. občinstvu, da imade na produju svake vrsti najboljega sukna, muške odjeće gotove i šivaćih strojevah (maklnah) uz povoljnju cienu nego il drugdje, budući je naučio ostaviti zanat.

Petar Skarel, krojač.
Sv. Matej (kod Kastva).

Prodaja tiestinah
(pašte)
od samog jajeta, prve vrsti, po nvč. 24, 28 i 32 kilo. Trst, Via Campanile br. 3
Rajmondo Majer, napoteni trgovini jestvinah
Naručbe overšuju se uz pouzetje. 1—4

Najbolje i najcienije dodje u **AMERIKU** tko se obrati na
A. GERGOLET-A
internacionalnoga speditera. 4—
Via dell' Arsenale br. 2. **TRST.**

Dr. Aleksander vitez Koch.
C. nizozemsko-zapadno-indijski zdravstveni častnik u miru. Komander Bolivar-reda
Homöopat
ordinira danomice od 3—4 sata. Via Nuova broj 11. 6—6

Novi ustav
za posredovanje službah i za službinčad te za stanove, za tu i inozemstvo.
Trst via del Ponte br. 5.
Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jezi ku. 1—24

ODIELA na mjesečne i nedeljne rokove mogu se dobiti u **krojačnici: ai N. 12 Via Farneto,** učinjena polag mjere. Budući imade u zalihi velik izbor sukna svake vrsti, može dati uz umjerenije ciene nego il drugi.

Sveukupnog liečničtva doktor
P. T. Xidias
specialist za kožne i tajne bolesti stanuje Via della Caserma br. 3. I. p. i ordinira danomice od 12—2 sata.

Prvi ustav. 5—
Ekonomička krojačnica
Ivana Batelli-a
Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano.
Sgotavljaju se odjeće polag mjere, najvećom brzinom i elegancom uz najjeftinl. ciene.
Naručbe se obavlja uz pouzeće

an ili lanš-

Source Romaine

(Rimski zdenac)

Najizvrstnija i najzdravija voda za stol. Naravska pieneća mineralna voda. Centralno skladište za Austro Ugarsku i za istok kod

G. B. ROVELLI, Via Lazzaretto vecchio 19, TRST.

Source Romaine

(Rimski zdenac) 10—7

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—20

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cijene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive; čistila za noge, sagova; klete svakevrsti; povoštenu platno; lonce za ovlietje i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Takodjer na otoke.

Nova ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—22

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela cheviot od f 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Takodjer na otoke.

Budimska gorčica.

Proporuča se od najprvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domaćih, kano najuspješnije djelujuću vodu gorčicu za čišćenje krvi i za blago čišćenje želudca. — Može se uvjek dobit' svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lječarnah.

Vlastnici braća

Lozer v Trstu 20—14

Bez ove obranhene znamke, zakonom štićeno, imade se taj liek po dr. Maliću smatrati kano patvoren

Cvet proti trzanju,

po dr. Maliću,

je odlučno najbolji liek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolestih u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se ovi u kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *uviet*

(Obranb. znamka) *proti trzanju po dr. Maliću* *uz priloženo znamenje; 1. staklenica 50 nvč.*

Zahvala.

G. j. pl. Trnkoczyju, liekarn *na velikem mestnem trgu* u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razne domaće liekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla; sjetim se na **Vaš dr. Malića kostobolnji liek za 50 novč.** te si ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit uspjeh da se je majka nakon što ga je kratko vriemo upotrebljavala posve teških bolih **ostobodila.** Punim osvjedočenjem **priznajem dekle dr. Maliću kostobolnji** uviet kano izvrstan liek te ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti **preporučam.** Vašoj blagorodnosti izričem pako najsrdačniju hvalu; svim štovanjem.

Frane Jug, posjednik u Šmarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kranjski, izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, pranoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica, 56 nvč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći sirupi. 32—22

krv čisteće kruglice c. kr. povl., neki smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kad glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, od jetrnjih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč. Ispod jednog zavitka se poštom ne odpravlja.

Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano **osobito uspješne** pripoznate, imade uviek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem Adressa je:

Ljekarna Trnkoczy-a,

na velikem mestnem trgu u **Ljubljani.**

Blagorodni gospodine!

Držim si za dužnost, da Vam se za moje zdravlje zahvalim. Već mo bilo ostavilo više ljećnikah, tada se utekoh k Vašemu *Dra. Rosa Životnom balsamu želudcnom* nakon druge staklenice osjuh sam zdravim. Trpio sam na želudačnom kršu i onesviešćivanju, osobito na glavobolji i nesvjesti; trpio sam dnomice svaku uru. Čim sam počeo uzimati Vaš Dra. Rose životni balsam odmah je bol popustila te sam sada posve zdrav i nadam se, da se bolest noće povratiti, jer ima 28 danah, da je izčezla. Mogu zato dra Rose Životni balsam svakomu što bolje preporučiti te to i činim kod svih mojih znanacah, koji trpe od iste bolesti. Zahvaljujem Vam se iznovice i jesam sa poštanjem *Mikovil Steiner,*

posestnik u Zmarmu.

Brza i sjegurna pomoć za bolesti želudca i njezine posliedice.

Obrana zdravlja

ovisi gotovo o *računanju i pospješenju prirode,* jer ova je *glavna podloga zdravlju,* te *koli tjelesnom toli duševnom dobrostanju.* Najbolji *domaći liek* za uredili probavu, primjereno mješanje krvi i odstraniti nezdravo čestice krvi jest već odavna poznati i obljubljeni

dr. ROSA životni balzam.

Priredjen je od *najboljih, liečničkih najkrieplјih sdieviah;* izkazao se osobito kano *sjegurna* pomoć kod *neuredne probave,* kod *zlć javanja, nadimanja, bljuvanja,* kod bolestih u *tjelu i želudcu, želudačnom vrću, grgnjenjem želudca,* kod *navale krvi, hemoroidah, ženskih bolestih,* kod *bolesti u crievih, kepohondrije* i *melanholije* (sulled slabe probave); on oživljuje svu djelatnost *probave,* čisti krv te dobiva *bolestno tjelo* iznova *zdravo i zdravlje.* Uslied ove izvrstne vlastitosti, postao je *tjeguran ljudski domaći liek* a radi toga svuda je poznat.

i staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tisuću pohvalnih pisamah, lahko svaki pročita. Salje se na *frankirana pisma* na sve strane uz *poneće iznosa.*

OPOMENA!

Da se izbjegne nemilim zgodam, prosim sve p. n. gg. naručnike, neka zahtjevaju izričeno dr. Rose-a životni balzam iz ljekarne B. Fragnar-a u Pragu, jer sam opazio, da su dobili naručnici od više stranah neuspješnu smjesu ako su tražili jednostavno: životni balzam a ne izrično: dra ROSE životni balzam.

Pravi dr. Rose-a životni balzam

dobiva se samo u glavnom skladištu B. Fragnera, ljekarna »kernonmi orlue« u Pragu, ugao »Spornergasse Br. 205-3.

U Trstu: P. Prendini, G. Foraboschi, Jak. Serravallo, Ed. v. Leitenburg i Ant. Suttina, Carl Zanetti, liekarnici.

U Zadru Andrović N; Rieka J. Prodam; Dubrovnik J. Alokalć; *U Hrvatskoj i Slavoniji sliedeće ljekarne: Zagreb* Arazim C.; A. E. Milosrdna braća; M. L. Finkh; *Stara Gradiška* St. pl. Variačić; *Belovar* Alex. Hrlić. *Ostek* J. G. pl. Dienes *Brod n. S.* N. B. Kuković. *Gospić* V. Vonk. *Gjurgjevac:* R. Pollaschek, *Jaska* E. p. Tomaj. *Jesnić* E. Tollović. *Karlovac* G. Findeis i E. pl. Sladović. *Križevci* L. Brotsky. *Nova Gradiška* D. Dienes. *Novska:* A. H. Drapczynski. *Otočac* V. Častek *Ogulin* Jos. Finkh. *Pregrada* H. Bilinsky. *Zemun:* F. pl. Benko, *Sušak* J. Wertheimsteln. *Valpovo* Alex. Deszáthy *Vinkovci* Fr. Herzig. *Vukovar,* Fel. Kirchbaum. *Varaždin* A. Kusy. *Županje* Malter A.

Sve ljekarne i veće trgovine sa materijalnom robom u Austro-Ugarskoj imadu skladišća toga Životnoga balzama.

Tamo se takodjer dobije:

Pražko domaće mazilo proti oteku, ranam i svakojakoj upali.

Ako se ženam prsa upalo, ili otrdnu, i kod svakog oteka, kod crva u pratu i zanoktici, kod izvinutja, kod morske (mrtve) kosti, kod reumatičnog oteka, kroničnе upale u koljenih, rukah i ledjih; ako si tko nogu izvine, proti kurjem oku i potu noguh, kod ranjenih rukuh, proti lišnjem, proti tekućim ranam, otvorenim nogam, proti raku i upali kože, nelma boljega mazila nego li je ovo.

Zatvori otek brzo se izlieči; *smrad koji iz oteka teče, izvuče ovo mazilo* brzo i ranu izlieči. Ovo mazilo je radi toga tako dobro, što odmah pomože i rana se *prije, ne zaciieli, dok nije sav gnoj iz nje izvučen.* Zaprieči takodjer rast divljega mesa i čuva od upale. Takodjer ublaži bolesti. Otvoreno i tekuće rano moraju se mljačnom vodom izprati, zatim se na nje ovo mazilo prilepi. 20—10

Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pokazao se ovaj balzam kano najbolje sredstvo: on odstrani nagluhost te se po njem zadobije opet jur izgubljeni sluh 1. staklenica 1 for. a. v.

Nekaši viže

Prašak za prsa

Nekaši viže

Izvrstan liek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katarajnim manam. 48—33

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u lekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.

Šibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

for. 1·50

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—14 vecchio N ro 4).

Pečati iz kaučuka

Najprikladniji, žepni pečat sa perom, olovkom i bilježilom

samo for. 1·50.

Samoglban žepni pečat fr. **1·20.**

for. 1·20

Nadalje svakovrstne počaste za občinske, župne itd. urede uz najjeftinliju cienu.

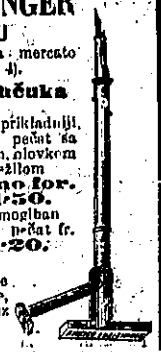

SUKNO ZA ODIELA

za trajne svčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo { za fr. 4·96 iz dobre vune; „ 8·— „ bolje; „ 10·— „ fine; „ 12·40 „ prav fine „

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **sukneno obiačila za gospe, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za **zimni paletot za dame, meter f. 4.**

Potne pliče po f. 4, 5, 8 do f. 12. jeden. Zelo lepa obiačila, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tüfl), rašanina, komis, (grebćnina), cheviots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1804.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neprosto. Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 prosto.**

Imam stalno zalogo sukenja v vrednosti f. 100.000 a. vr. ter se ob sebi umo, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **gostov** po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; priseljen sem tedaj kratce zelo **znižani tvarinbani ceni** razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemorejo pošiljati uzori,** ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **slepar ja,** ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—21

Nepristni **ostanek** se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

TKANINE

za odiela koja se peru

u ostancih od 6 do 7 metarah za podpuna muška odiela u modernih bojah, razpošilje sa pouzetjem 13—9

i ostanak za for. **3·50**

L. STORCH u BRNU

ogledci badava i franko.

VLAHOV

Likvér okrepljujući želudac

odobren po višlh oblastih na dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa štabkom u Trstu, Via S. Lazaro Br 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, teom ili jamom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajućih zdravotna svojstva, te se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod prolazećih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tek. On čisti polagano, uništuje gljiste ublažujući kronične hrapavosti jetarah, slezena, umanjujuć ave malo po malo zastarjele bolesti hemoroidah.

Uzine li se likera danomice, čuva od otrovnih miazmah, proizviručih koli od pokvarena zraka, toli od spidemijah, zato je izvrstan liek proti *grozniei* i proti *koleri.*

Ono pako što sačinjava pravu osobinu likera u zdravstvenoj strnci jest, što oslobadja ljude odane srčbi i pokunjenosti od škodnih posliedicah, koje ovo vićanstvo daje veliki broj nesrećnih.

Zaista iza malo danah čovjek, koji se služi tim likorom čuti, da mu je povraćena životna snaga, i čuvstvo bodjenja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad. 4—

Da se olakoti kupovanje občinstvu gospodar tvornice osnovao je na široko razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih **kavanah i rakijašnicah.**

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerozisnog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 3%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innsbruck, Clelovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenja uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizija za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—32

Prosto od carine.

po 85. for. s mramorom.

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u velikom izboru kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—4 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

po 35. for. s mramorom.

LUIGI CADORE

limar zaprisegnuti procienitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor **kupeljnih žlicbovah,** badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe doju se na najam. Nadalje imade ijerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½ do 50 lit. bačvarske urudom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji sa žlicb i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelje vjetrovah za ljetne dvore, bačve, glociete itd. itd.

2—48 **Sve uz najumjerenije cieno.**

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 36. U Trstu 3. septembra 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

.. Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč., i u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *vaputnicom* (assegno postale)! Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Kćmu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebilježovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Buzetske stvari.

II.

Dana 20. mjeseca maja godine 1884. obavili su se občinski izbori — na temelju popravljenih izbornih listinah. Muži hrvatskoga jezika su se pobrinuli, da se čim točnije poprave. Nije se jih moglo podpuno popraviti, kao što se nemože posve zamrljano kuće jednom rukom bjelila pobieliti. Učinilo se je, što se je moglo. Mrtvih se je brisalo, a živo upisivalo, «fù» i «dì» su se izmienjivali, kako bi što više odgovarali istini. Popravljenje listinah bio je prvi posao hrvatske stranke. Dogovorili su se pako, koje da izaberu za zastupnike. Sastavili su listinu muževah za svako izborno tielo posebice, zajedno sa njihovimi zamjenici. Dali su to i tiskati. Nastojali su, da dodje svaki, imajući pravo, na biralište, i da se nitko premamiti nedade. Takove pripreve nisu mogle, nego dobrim plodom uroditi. U trećem i drugom izbornom tielu pobjedila je sjajno hrvatska stranka, u prvom junački se je borila i zadala brige, potrkanje i straha protivnikom.

***

Dvie trećine zastupnikah Hrvatah, jedna Talijanah. I prije pet godinah bilo je nešto slična. Al tada prvi nisu još bili svjestni, košto su danas. Tad bijaše lahkovjernih i dobroćudnih. Sad si je bilo dalo ono dvadeset muževah, pred izbori, mužku rieč, da će se držati jedan drugoga, kao kolobari na lancu, čvrsto, neustrašivo, neumolno. Jedan nije održao zadane muž-besede, ostali jesu, i čast njim! Pridružio njim se je pako jedan izabran u prvom tielu. Bilo jih je isto dvadaset. Talijanaši dali su se na utoke proti pojedincem. Trojicu zastupnikah hrvatske stranke htjeli su uništiti: jednoga, jer da neima državljanstva austrijskoga; dvojicu, jer valjda da nisu bili pravo u listinah napisani. Onaj jedan bio je već prije zastupnik, i nebijaše Talijanaša, koj bi mu bio prigovorio. Sad, kad nebijaše s njimi, našlo mu se kvačicu. Utok je valjao, njegov izbor uništen, al glede ostale dvojice nije valjao. Bili su priznati, kao valjano izabrani. Riešenje tih utokah trajalo je dugo vremena. K izboru občinskoga odbora i glavara nije se to nije došlo. I kad su bili utoci riešeni, još se je zatezalo. Gospoda trebala su vremena. Uvjek se je mislilo, da će se kojega od Hrvatah prookrenuti. Išlo se je sladkimi. Putovalo se je po selih, i po samu Šterpedu. I tim «Crnogorcem», na koje se sa talijanske strane toliko psuje, došlo se je moljakati. Pozivalo se njih i njihove na sastanke, nudjalo se jim kompromis. A taj kompromis u čem je imao obstojati? Da se za «podeštata» izabere Buzećan gradjan. Kad se već sa starim glavarom nije moglo prodrieti, tad se je počelo nudjati drugoga, koj da će se samo za materijalnu dobrobit občine brinuti, koj da će poštovati svačije narodno osvjedočenje. Hrvati su već dosta toga izkusili, a da bi se zavesti dali. Oni su odmah uvidili, da bi se samo *«kapelnik promjenio, a da bi muzika ostala ista»*. Talijanaši hoće po što po to gradjana za načelnika, pa makar bili svi odbornici Hrvati. Konačno da su se i varkami počeli služit. Hodeć po selih Krasa, nebi li ljudih pridobili na svoju stran, govorili su njim, da će svi občinari buzetski *plaćati po mužkoj i ženskoj glavi, po kokoši*, po svem kao i *Graničari*, ako budu muža hrvatske stranke izabrali za načelnika. Za cielu tu makinaciju imali su *osam mjesecih vremena*. Toliko vremena je prošlo od izbora zastupstva do sazova istoga, da si izabere odbornike i načelnika. Pak da nismo u zemlji zakona!

***

Sjednica za izbor odbora i načelnika bila je sazvana za 26. jenara 1885. (izbor zastupstva bio se je obavio 20. maja 1884.) K njoj su došli svi hrvatski zastupnici osim onoga jednoga, što njim se je iznevjerio, a došao je i komesar od strane političke oblasti. Talijanaških zastupnikah nebijaše. Izbor se nije mogao obaviti, jer se za takav zahtjeva prisustvo trijuh četvrtinah zastupnikah. Prisutni zastupnici zahtjevali su, da se neprisutni kazne globom, predvidljenom u zakonu. Gospodin komesar tumačio njim je, da nije to moguće. Izašli su i dogovorili se, što njim je činiti. Dne 11. marča 1885. bila je sazvana sjednica po drugi put. Talijanašah i opet nebijaše u občinskoj dvorani. Na trgu bio je osao okružnjen — valjda je to imao biti podeštat talijanske strane.

***

§ 20. občinskoga reda veli, da se zastupstvo bira za **tri** godine. Po §-u 23. načelnik i savjetnici obećuju svečano, da će bit vjerni i poslušni cesaru; da će ovršivati zakone i izpunjavati zdušno svoje dužnosti.

Po §-u 26. imadu občine dvojak posao: svoj vlastiti, kamo spada na prvom mjestu *uprava s občinskimi imanji*, i opredieljeni joj od c. kr. oblastih.

Po §-u 30. zastupstvo razpravlja *račun i proračun za svaku godinu* u sjednicah.

Sjednice imadu se, po §-u 40., obdržavati najmanje *svaka tri mjeseca*. Sazivlje jih načelnik ili njegov namjestnik. To redovito, inače jih mora sazvati, kad to zahtjeva najmanje trećina občinskih zastupnikah, ili kotarska politička oblast ili zemaljski odbor, za stvari vlastite občini.

Po §-u 48. občinski odbor upravlja i izvršuje občinske poslove. *Načelnik ravna i nadzire poslove* obć. odbora.

Po §-u 60. svaka občina mora imati *točan inventar* svoje imovine.

§ 65. Načelnik mora *svake godine* sastaviti proračun dohodakah i troškovah občinskih; predložiti ga zastupstvu mjesec danah prije, nego počne godina za koju je. Isto tako ima predložiti občinskomu zastupstvu račun dohodakah i troškovah za prošlu godinu najdalje dva mjeseca, pošto izteče. *Ti proračuni i računi moraju biti izloženi u občinskom uredu 14 danah, svakomu občinaru na uvid.*

§ 86. Pokrajinski sabor po *zemaljskom odboru* pazi, da se baština i dobro občine uzdrži netaknuto. To je dužnost, propisana državnim zakonom. Svaka občina kod svake promjene zastupstva, ima podastrieti *zemaljskom* odboru točan našastar ili inventar baštine i dobarah občinskih. *Zemaljski odbor* može pitati od občinah razjašnjenja i opravdanja i u tu svrhu poslati povjerenstvo. *Njemu* pripada pravo u slučaju potrebe preduzeti što je shodno.

§ 89. Zemaljski odbor može kazniti one članove občinskoga odbora, koji neizpunjuju svoje dužnosti. Ako jako sagriješe, *trajnom nemarnostju, može jih namjestničtvo, sdogovorno sa*

PODLISTAK.

Desetgodišnjica

»Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri.«

II.

Njegovo Veličanstvo naš car i kralj Franjo Josip I. blagoizvolio je priposlati »Bratovšćini« 300 forintih. Za taj preblagi i najmilostiviji dar zahvalio se je družtveni odbor najtoplije i najsmjernije, a Njegovo Veličanstvo uzelo je tu zahvalnicu najmilostivije do znanja.

Biskup Josip Juraj Strosmajer priposlao je 100 for. Pokojni biskup Juraj Dobrila poslao je takodjer svoj dar, 50 for., pak 25 i naradovao se odboru, što mu prepohvalni posao lepo napreduje. Pokojni biskup Ivan Vitezić, želeć da družtvo što lasnije svoju svrhu postigne, razaslao je proclas odborov po biskupiji, nazvao mu božji blagoslov i priklopio državnu zadužnicu od 100 for. To je učinio i brat mu dr. Dinko Vitezić, želeć, što nemože koliko bi želio u toli znamenitu svrhu. Pokojni biskup Bartol Legat poslao je 30 for., a toliko i pokojni biskup Ivan Kralj, uvidiv plemenitu i pohvaljivu svrhu »Bratovšćine. Dr. Fran Bahman izručio njoj je vjeresiju 119 for. Osobitom radostju pozdravlio je odbor »Umelecke besedy« spomenuti proglas, »Videć da i u skoro zaboravljenom kutiću srieta slavenskoga, po pećinah istarskih i kvarnerskih otocih teče još u žilah puka slavenska krv i da se ta krv oglašuje izobraženomu svietu svropejskomu, nakana u krucu znanosti stupati s ostalimi narodi Evrope. Dosta dugo, žalibože, varan je taj naš mirni slavenski puk različnimi lažnimi apostoli, koji dobro znajuć, da se u mutnoj vodi može lahko loviti, uzdržavali su ga u neznanju, a ako su donesli zrnce prosvjete u njegovu siromašnu kolibu, bila je to prosvjeta tudjinska, ubijajuća slavenski duh u puku. — Samo u prosvjeti nam je spas! Takov glas razlegao se je prije nekoliko godinah po poljanah čeških, koje su bili Niemci na svojih mapah jur davno potegli u medje njemačtva; al giel poslie malo godinah poznao je sav svjet, da nije izumro naro i češki, neg da kani živiti još dug, slavan život. Odnošaji vaši u Istri veoma su slični našim. I kod vas su gradovi otudjeni životu slavenskomu, kao što hijahu ko i nas, samo s tom razlikom, da što je nam Niemac, to je vam Talijan. Stalni smo, da ćete i vi doći do istih posliedicah, kakovih smo mi Česi bar dielomice dosad došegli. Gledajući tako jur smjelije u budućnost pobratimskih Hrvatah u Istri i želeći dobar uspjeh u našijućoj borbi za slobodu i prosvjetu, pristupamo za člana prvoga reda.

Nadalje priposlali su i darovali p. n. gospoda: barun Vranicani iz Rieke 50 fr. u srebru, Fran Šabec iz Podgrada, Lovro Petrjs iz Cresa 20 for., barun Metel Ožegović, zastupnik na carav. vieću Ignjat Wurm, pok. Dušan Kotur, Eduard Halper, gospodja Antonija Speciari, dr. Vojtjeh Rieger, Ljudevit Slamnik, Fran Volarić, Josip Miletić, dr. Lovro Monti, Nedeljko Perpić, Tomo Padavić (na račun), Fran Bahman, Ante Turak po 10 for.; Petar Hozanić 11 fr., Petar Dorčić 8 fr., Erazmo Barčić 6 fr. (na račun) i mnogi drugi omanje svote. Ante Karabaić sakupio je 15 fr., prigodom zlate mise pok. Vjekoslava Vlaha sabralo se je 35 fr. Družtvo »Velebita« darovalo je 10 fr. Djaci iz Zagreba priposlali su 80 fr. 55 novč.

To sve u prvih trijuh godinah. Četvrte godine, 1877., izkazali su se osobito sveučilištni djaci u Zagrebu. U korist »Bratovšćine« priredili su sveučilištni ples, kojega čisti iznos je iznašao 292 fr., svotu koju je sveučilištni rektorat poslao odboru a ovaj se čestitim djakom srdačnu zahvalio. Te godine poslao je hrvatski pedagogički sbor 26 tablicah metričke mjere, da se jih porazdieli hrvatskim školam po Istri i kvarnerskih otocih. Odbor »Bratovšćine« primiv taj dar sa zahvalnostju, obratio se je na zemaljsko školsko vieće u Trstu s molbom, da mu izvoli javiti, kojim školam bi bile potrebite te tablice. Odgovorilo se je, da su sve škole, redovite i pomoćne, providjene sa sličnimi tablicami. Preč. g. Mihovio Pavlinović poslao je 5 izlisakah svojih »pučkih spisahe, da se njimi družtvo okoristi kako najbolje znade. U skupščini obdržavanoj te godine mjeseca oktobra, spomenuo je družtveni tajnik, nezaboravni Ernest Jelušić ime njega velikoga dobrotvora, kojega brigom razvija se bujno drugo rodoljubno i prosvjetno družtvo, al koji pri tom nezaboravlja ni na našu »Bratovšćinu« nego ju toplo preporuča i za nju prinose sakuplja. Taj veliki naš dobrotvor je prečastni g. Toma Gajdek, predsjednik družtva sv. Jeronima. Njegovim nastojanjem je i ove godine namaknjena dosta znatna podpora, sakupljena prigodom družtvene skupščine (družtva sv. Jeronima). Oduševljeni živio! koji se je orio na te rieči u skupščini »Bratovšćine« te godine, opetovao se je svake sliedeće i dao Bog te se opetovao još mnogo i mnogo godinah.

Do te četvrte skupščine iznašala je imovina »Bratovšćine« 2500 for., premda se je već prve godine počelo dielit podpore siromašnim djakom.

(Dalje sliedi.)

zemaljskim odborom — smetnuti sa službe.

§ 91. *Državna oblast* ima paziti, da občine neprekorače svojega djelokruga i *da nepovriede obstojećih zakonah.*

§ 95. Ako su prekršaji takovi, da se nemože načelniku povjeriti poslovah prenešenoga djelokruga, može politička oblast ustanoviti drugoga, koj da vrši te poslove.

§ 96. «Občinsko zastupstvo može bit razpuščeno po namjestničtvu, a občina ima pravo proti tomu utok učiniti na državno ministarstvo, ali bez obustavnog učina.

Najdalje šest tjedanah poslie razpusta, mora se naložitinovi izbor. (Članak XVI. drž. zakona 5. marča 1862.).

Za obavljanje poslovah do novoga zastupstva, morat će namjestničtvo, sporazumno sa zemaljskim odborom, poduzeti potrebite mjere«.

Po prvašnjem § 33. občinskoga izbornoga redu, članovi zastupstva imali su se pozvati poslie riešenih utokah u sjednicu, da izaberu občinski odbor, a koji nebi došli, zapali bi u globu, koju je moglo zastupstvo odmjeriti do 20 for.

Tako po starijem občinskom redu. Nego u lanjskom saborskom zasjedanju bile su predložono neke promjene toga reda i te promjene postale su zakonom **7. febrara 1885.**, kad jih je Nj. Veličanstvo potvrdilo. Mi smo jih u svoje vrieme priobćili. Evo njim u kratko sadržaja.

§ 29. i 33. Osam danah poslie izbornoga postupka imadu se sazvati občinski zastupnici u sjednicu za izbor občinskoga odbora i načelnika. Ako zastupnik po drugi put u takovu sjednicu pozvan ne dodje, tad postaje zastupnikom onaj, koj je iza njega dobio najviše glasovah u istom izbornom tielu. Onaj prvi dakle *gubi zastupničku čast i zapada u globu, koju se može odmjeriti do 50 for.*

Tad se po treći put sazove sjednicu a k njoj mjesto onih prvih, koji nisu po dva put pozvani htjeli doći, pozovu se oni koji su na njihovo mjesto stupili. Tad jedva, kad nebi se nit o treći put uspjelo, razpustilo bi se zastupstvo.

* * *

Naveli smo ovdje neke točke zakona. Pročitaj jih čitaoče pazljivo! Razmatraj jih obzirom na ono, što smo rekli i s onim, što ćemo još reći.

DOPISI.

Krk. (*Izbori đačićarah na otoku Krku.*) (Konac). — Sviestni Dobrinjci jedva dočekaše ove izbore, da operu opu ljagu, koju jim zadnjič nanese šarenjačka lukavost i podmitljivost nekih stvorovah. Sgrnu se birači sa svih krajevah. Tu je vas Grad, sve Polje, Klano, Čižići, Sužane, Tribulje, Hlapa, Gostinjac, dobar dio Krasa sa svojim vriednim načelnikom i dobar dio sv. Ivana.

Svi ti pripravni su bili i krv svoju žrtvovati za svoje hrvatsko poštenje. Oduševljeno bje izabrana sedmorica čvrstih Hrvatah. Protivnici došli su na biralište, ali glasovali nisu, jer su jadni uvidili, da se Dobrinjci ne puštaju dvaput prevariti. Samo dva sela nisu htjela u kolo sa ostalom braćom, a to vam je Rasopasno i Gabonje. Ta dva sela hoće da pristaju uz djedovsku (talijansku) kulturu, koju njim je raznašao nitko drugi, nego glavom, kako kažu, neki kotlar (štanjar). Eh, baš meštar prama ljudem! Oni hoće, da ostane sve pri starom, neće pod žagrebačku, ali ogulinsku pravicu, neće Vrbničanah, jer da su Vrbničani previše naučeni (— a vi šior Jušto ! itd. Pa ipak je išlo, kako su pošteni Hrvati htjeli, što ne kraški kovaču?

Vrhnik naravski nije mogo izdati svoje perjanice, pak jednoglasno izabra petoricu čestitih svojih sinovah. Poznati mutikaša i drug mu vrtikapa i ovdje htjeli uzvitlati buru ali pala njim slomljena krila, jer stanac kamen se maknuti neda, pak se sliepi šišmiši povukoše u svoje mračne zakutke.

Nu najveća sila uprla u Dubašnicu. Ove krajeve obletale noćne ptice i liepa družba kožarskog poduzeća sa Jorkom, glavnim poslovačem. Tuj se nagovaralo, šaralo, grozilo i mitilo. Našem jednom kremenjaku nudili za svaki glas, koji privede, for. 5, a njemu proste ruke, da grabi do mile volje.

Neki drugi je i zbilja kupovao glasove. Ali zahman grožnje, zahman laskave rieči, laži, klevete i novac, jer Dubašnica htjela si osvjetlati lice. Protivnici se neusudiše na svjetlo, i jednoglasno bude izabrana šestorica čvrstih rodoljubah, ter tim bje popožrtvovni rad naših prijateljah najsretnijim uspjehom ovjenčan.

U subotu u liepom redu i miru Omišalj, po starom svom običaju, izabra jednoglasno petoricu neustrašivih Hrvatah. I onamo se drznuo Jork, a njegova dva druga prijavila se kod občinskog tajnika. Ali jalov njim bje trud, jer nije Frankopanski Omišalj brašno za talijanski i šarenjački mlin.

Iza te sjajne pobjede, ala smiešna, u Krku viditi toliko dugih nosovah. Crni dani neće veselja, pa se družba dala u žalovanje. Nekomu bilo obećano 500 for. u slučaju dobra uspjeha, drugomu odgoj sina itd. Puževi povukli rogove, pak i Jorkovi drugovi sad kažu, da su se dali s njim u trgovinu radi dnevnice od 5 for. To je značajno! Nek njim se prispodobe naši seljaci, kojim se nudilo i desetorostruko. Gens venalis! Preporučamo njih i svu (s)liepu družbu našim otočanom za drugu sgodu. A vam sviestni birači dielog otoka hudi slava, jer ste sjajno oprali ljagu, koju vam naneso Šandorovo pašovanje! Živili! Svaka čast i kot. političkoj oblasti na strogoj nepristranosti i na Cresu i na Krku.

Pri koncu navesti ćemo još to, da je ovih dana c. kr. poštarski ured u Krku uručio otvorena tri uredovna pisma kot. kapetanata, adresirana na občinsku upravu u Vrhniku, na biskupski ordinarijat i na župni ured u Poljicah. Tuže nam se također mnogi prijatelji, da njim se i privatna pisma gube. Zašto se to baš u Krku događa? Odgovorit će nam c. kr. ravnateljstvo poštah.

Pogled po svietu.

U Trstu, 2. septembra 1885.

Njegovo Veličanstvo car i kralj Fran Josip pohodio je iznova kraljevinu Češku, i to prigodom velikih vojničkih vježbah u Plznju. Pučanstvo češke i njemačke narodnosti dočekalo je svuda svoga vladara velikimi ovacijami, a u samom Plznju natjecalo se gradjanstvo, kako da izkaže ljubav i odanost svomu caru i kralju. Tim vježbam prisustvovao je i bugarski knez Aleksander, a srbsku vojsku zastupao je general Andjelković, koji je dne 29. pr. mj. u Plznju nagle smrću umro.

O sastanku carevah u Kromjerižu, nisu jošte utihnuli novinarski glasovi. Jedan bečki poluslužbeni list piše, da će sjajni dnevi, koje su oba vladara sa svojimi porodicami sproveli u malenom gradu Moravske, čvrsto djelovati na iskrene odnošaje obadvijuh carskih kućah i na stalno prijateljstvo medju obadvimi državami. Sa zadovoljstvom ističe isti list, kako javno mnienje svih zemaljah smatra taj sastanak novim porokom mira na boljak države i spas svih narodah.

U Beču čine priprave za novo zasjedanje državnoga sabora. Bivši predsjednik, dr. Smolka, doloži 15. t. mj. u Beč, da pripravi najpotrebitije za otvorenje sabora.

Njemački liberalci u Českoj, videći, da njim je odzvonilo gospodstvu, izazivlju mirne gradjane češke narodnosti u pojedinih gradovih. Tako došlo je do izgreda u Kraljevom Dvoru i Libercu, gdje bijahu Česi napadnuti, zlostavljeni, nekojim prozori razbijeni itd. Nevalja zaboraviti, da su češki Niemci, vierni drugovi naših talijanskih tobož liberalacah, te da se jedni od drugih ničim nerazlikuju, van što su jedni Niemci, a drugi Talijani, nu jedni i drugi uvjek su složni u mržnji i proganjanju Slavenah.

Madjarski ministar Tisza i ministar hrvatski Bedeković, polaze ovih danah u Beč, da izvjeste cara o političkom stanju jedne i druge kraljevine.

K požežkim vojničkim vježbam doći će osim cara i kralja, takodjer carević i više nadvojvodah. Svi poveći gradovi Hrvatske i Slavonije, poslati će posebne deputacije, da se svomu kralju poklone.

Dne 7., 8. i 9. t. m. pripravljaju u Djakovu veliku svečanost na čast biskupa Strosmajera, koji slavi tih danah sedamdeseti rodjendan; zatim proslavit će u isto doba pedesetgodišnjicu hrvatskog preporoda i napokon, uspomenu na oslobodjenje Slavonije od Turakah.

Izbori za srbski crkveni kongres izpali su većinom po želji radikalacah. Madjarskoj vladi neće biti taj uspjeh povoljan, te će valjda stavljati kojekakve potežkoće sazovu gongresa.

U Kraljovini Srbiji nemože se nikako učvrstiti mir i red. Silni zločini, koji se sbivaju u raznih stranah zemlje, prisilili su vladu, da proglasi u tih stranah obsadno stanje.

Niti danas nije jošte povraćeno sporazumljenje medju Srbijom i Bugarskom radi granicah.

Ruski car naložio je, da se ukine porez na službenčad, koji je iznašao godimice do 50 milijuna rubaljah. Tim je pružio car Aleksander svomu narodu veliku polakšicu.

Iz Italije dolaze još uvjek viesti o pobunah seljačtva. Taj pokret uzima u nekojih predielih kraljovine veoma opasan meh. Buntovnici pozivlju ostale seljake, da napuste radnju, jer da će njim inače uništiti ljetinu.

Njemačka vlada goni neprestance uboge Poljake iz Njemačke. Neštedi ona ni bogatih ni ubogih, ni starih ni mladih. Ti prognanici jesu većinom ruski podanici, nu imade medju njimi i austrijskih. Neznamo što bi kazali Niemci, kad bi stala ruska i austrijska vlada izganjati pruske podanike, kojih imade na stotine hiljadah u Rusiji i Austriji.

Njemačka odgovorila je Španjolskoj u pitanju karolinskih otokah vrlo pomirljivo. Sada nastoji španjolska vlada narod umiriti, koji se bio na viest, da su Niemci spomenute otoke posjeli, silno pobunio. Vlada španjolska nemože u svojem nastojanju tako lahko uspjeti jer je narod odviše uzpaljen bio. Dolaze naime iz Madrida vienti, da se je po čitavoj zemlji razmahala agitacija proti Njemačkoj. Djaci seviljskoga sveučilišta ponudili su se generalnomu kapetanu Andalazije, da će, ako uztreba, krenuti kano dobrovoljci proti Njemačkoj.

Kolera popušta po malo u Španjolskoj, nu zato reć bi, da se širi u francezkih pomorskih gradovih.

U Francezkoj nastala je živahna izborna agitacija. Pojedini zastupnici sazivlju u svojih izbornih kotarih izbornike na dogovor i da njim obrazlože svoj budući program.

U Englezkoj vladaju nemiri seljakah proti posjednikom zemljišta. Nedavno napalo je 2000 radnikah stotinu redarstvenikah, koji su hotjeli zatvoriti nekoje zakupnike, koji nisu zakupninu platili.

Razgovor
med Šimom i Matom
(na Višnjanskih briegih).

Šime. Kože! kože! pelle! pelle! dei šćavoni per šior Andrea, chi vuol vender vegna qua, che sara ben pagà.

Mate. Ča ti je Šime, da tako vičeš? ti ali sigurno danas preveć nagnà bukaletu. —

Šime. Nieam ne, nego tako su vikali po Poreščini i po svoj Istri oni plaćeni kluteži u vrieme zadnjih izborih.

Mate. Zašto kože! kože! kakove kože i zašto su jih kupovali?

Šime. A znaš, malo prije izborih, šior Andrea je razglasio, da on će je najbolje plaćati i neka se njemu jave svi, koji žele svoju kožu prodati.

Mate. Sada te nješto razumim, to te biti čovječje kože; a pošto molim te su se plaćale?

Šime. Ča biš i ti tvoju prodà, da ti je dobro plati?

Mate. Neima šior Andrea patskuni za moju kožu kupiti, nego tako bih rado znati.

Šime. A bogme kako druge trgovine, po vriednosti, po veličini; ki je dobia pijat bigull, ki mižolić ruma, ki patskun, ki deseticu, a nieki i florin. Kupi kluteži i petaču, kako vrtoglavac, šior Baštian pak neki kapi kuštelierski, labinski, baderna'i žbandajski, foškolinski, mongebski; Matuc i Miošat dobili su još više za svoju kožu, ač je reka šior Andrea, da samo iz ušesi će mu izrći upanki, a iz nosa škornja; a koliki tamburi iz cielo kože?! Ovi su u ljudi do čera nosili benevreke i čisto hrvatski govorili, danas se srame svoje nošnje i svoga jezika, jer su svi krnjelske podrepnice i zasluženi robovi vriednih gospodari. Si vidia kako su poslušno letili okolo, mamili i lovili tužne kmete u talijansku mriežu? Jesi ji vidia kako su ulovljene kukavice napajali i gonili bičem kako purane, koji su morali čavkati kako purani: avviva Talia, avviva Francoš, avviva onaj, koji će nas pečene i kuhane požderati. Si vidia, kako su jih na piru u Poreču gumali. Govorili su gumalci: Che buona jente i nostri contadini! Da, da, dobri purani, samo neka pomisle, da jih je dosta ušlo izpod bliča, koji te gumalcem do mala mnogo posla dati.

Mate. To su dakle i markovčanski bradaš i Pompija svoju kožu dobro prodali?

Šime. Ah oni niti ne znadu za svoju kožu, oni su brečići: kuš, kuš! qua! qua! kuco la, cio pan cerka, cerka. Kako šior Antonić zapovidaju, tako oni repom maču i laju.

Mate. A oni popi, ki nisu držali s kmeti, koliko su dobili za svoje kože?

Šime. Oni niš ne; oni su je darovali od straha. Neki od straha, da ga neće Pesante za kanonika učiniti, jako za nas sirote drži; a drugi od straha, da će ga šior Guštin oklenušati i spaličati kako Paljuha ako za ščave drži.

Mate. A gospodin Tonč će je valja i on darova svoju kožu kad se je onako gorljivo i javno brižia za Taliane; za niš ga nisu Porečani vozili po Poreču kako karnevala!

Šime. A ne, on nije navadan darivati. On se riva Porečanom za dobiti penzion i da ga pomoru pretisnuti u Višnjan poli svoju ročbinu. Krv nije voda Mate moj.

Mate. Ča pak išće naš vrtoglavac i kompanija, koji obletavaju po naših seli niekom hartom, da jim se podpišemo što su i učinili nieki praznoglavci. Su i mene mamili, ali moji stariji su me naučili, da valja dobro se čuvati od podpisivanja i križanja, ač da na harti more biti i naša odsuda na smrt i križem reći da, da, krivac sam, ohlalte me, al more biti kakav dug, a mi križem reći: da, da, dužan sam.

Šime. Pravo imaš Mate, ač i oni kluteži kupuju upravo ljudske kože od njih valja se čuvati kako kokoše od kragu-

lja ili volpače. Ona njiha harta glasi: Presvjetli biskupe! Mi ponizno podpisani i po sili podkršćani, mi smo sini »dell'avita kultura« ljudi civilizirani; mi nećemo drugo ni malo ni čuda biti Hrvati; mi nećemo hrvatskoga jezika ni u crikvi ni iz crikve; mi nećemo da ni naši kravari ouaj barbarski jezik govore; mi nećemo ovoga popa, ač neće na naš bič; govori da je Hrvat on i mi, da hrvatski će mašiti i kratiti itd., kako je to od starini navada, a to ne gre našom današnjom kulturom i napredkom. Naša želja je imati popa talianskoga i magari da bi te nam dali onoga Friana ili Antočića, oni su za Višnjan a nijedan drugi.

Mate. Ala tuga jih popala, mnogo bi nas rado, da mi prostiš, potaljančiti. Ter su od moje pameti svi Višnjanci samo hrvatski govorili; i dan današnji može se reć u Višnjanu neima ni jednoga Taliana, ač oni četiri Krnjeli su kako cigani, skakavci, sad tu, sad tamo. Pokojni pop Diklić i Delošti su do 1850. samo hrvatski mašili, propovidali, krstili i sve druge službe božje hrvatski držali, a njihovi potomci, možda od zahvalnosti, što su jih popi najili i razmogli, bi hteli sve zatajiti i promieniti.

Šime. I bi hteli imati Friana za plovana, ili barem za kapelana na Kadorbovoj robi, onoga Friana, koji je proda sv. red i pun glada po oknu se rinuja nazada u sv. crikvu. Takovoga popa bi oni hteli imat', da je kako oni i da u njihov rog puše. Zato su i biškupu javno u lažitorbi zastrašili, da ako će biti njihov prijatelj, mora njim zadovoljiti i plesati kako mu oni sviraju.

Mate. Ča misliš, da su ga za nič Motovunci, Višinjanci i Višnjanci onako plemenito prijeli kad je bila herma, ga častili, ga lizali, onako demonstrativno ga vozili i pratili od miesta do miesta.

Šime. Svi su ga onako plemenito lizali ač da je Talian. Častili ga onako sjajno Motovunci pod pogodbom, da zauzda tamo pope, koji trpe s kmetom. Lizali ga plemenito Višinjanci, da učini plovana Rovinježa, ukoprem neznade ni besede po naši, bez obzira na »šćave« kojih je polovica plovanije, pak da podupre koliko to more školu taljansku u Kaštelíru i Labinchi. Višnjanci pak još plemenitije: oni su mu zasvirili pred vrati kako ima plesati: Intra, Insplo, Sana. Oh mudrost Višnjanska! Te tri rieči zlamenuju: Unidi prijatelju u to naše krnjelsko i šarenjačko gnjezdo; progledaj s našima oči; leči, deri i žeži na živo i zdravo, ako češ biti naš prijatelj; odaleči ovoga plovana, odaleči hrvatski jezik iz crikve, zauzdaj popa bačvanskoga sv. Ivanskoga, tarskoga i sve druge, koji nete na naš bič.

Mate. Čeli pak biškup sve to učiščati?

Šime. Tko bude živ, će viditi. Ja mislim, da ima dosta soli u glavi i da neće se pustit voditi za nos od četiri smutipukah bez uljudnosti i bez vjere, kojim je biskup deseta briga a crikva i svećenstvo deseta.

Mate. Ča tako je? Dakle s Bogom Šime! Do vidjenja.

Franina i Jurina.

Fr. Si bil Jure va *«Središću»* na secute?

Jur. Vero sam prišal malo kasno, i nisam pravo razumil ča su po talijansku parlačali, pak sam učinil kako i Babica, Vicić i neki drugi s Kersikle, s Krbun i on bogati s Pićna.

Fr. Tr da je on bil dal ruku onemu s Gerdosela, da neće semu prikuntenat, ča budu gospoda odlučili.

Jur. Pak ča je to bilo va toj sedute?

Fr. A da su kuntrestali za on most, ki vodi u Brestovicu i na kega špendaju sako leto 600 forinti a je još vavek kako i petljarske gaće. Govorili su za pulicaje i za neki penzion onem, ki nam straže s vritnjaki, kada se gremo čagod potužit.

Jur. Kade je ta junak, ki bi poštenega čoveka s vritnjakal ako pita, s kega fonda će se ta penzion plaćat?

Fr. Pitaj g. stražmeštra, kafetera i druge, te ti benj povedat.

Jur. Ča delaju pak pulicaji?

Fr. Imaju nehoj se vavek posla. Ako nemoru snemirivat *«šćave»*, potuču se mej sobun sabljami, samo da njim vreme projde.

Jur. Tako su se i oni napili kulture?

Fr. I kako!

* * *

Fr. Čuješ Jure, mane nekako negre va glavu, kako su po Istroj na dan kad su bili Francheški i Vidulić izabrani za Beč, taljanaški gradići sve va jednem ognje bili, svuda muziki, kanti i pljače a na 18 agusta, na cesarovo, kako da ni žive duši po teh šarenjačkeh gnjezdah.

Jur. Aj su baren va Poreče biskup i kalovici svoje kuće rasvetlili.

Fr. A kude su bila tolko druga istarska gospoda?

Jur. Ti se Jure va to ne tendiš, to ti je neka pulitika, ku *«šćavi»* nerazumeju.

Različite viesti.

Imenovaje. G. dr. Josip Defranceschi, predsjednik prizivnoga suda u Zadru, imenovan je predsjednikom prizivnoga suda u Trstu. — G. Petar Martelanc, župnik u Škednju, imenovan je župnikom kod B. D. M. Pomoćnice (sv. Anton stari) u Trstu.

Sedamdesetgodišnjica biskupa Strosmajera. Gradjanstvo djakovačko te mnogobrojni prijatelji i štovatelji preuzvišenoga biskupa Josipa Jurja Strosmajera iz raznih slavenskih krajevah, osobito iz Hrvatske, pripravljuju za dne 7. i 8. t. m. srdačnu ovaciju k njegovoj sedamdesetgodišnjici. U Djakovu sastao se odbor, koji će rukovoditi slavje, koje će trajati dva dana. U počast preuzvišenomu hrvatskomu vladiki sastat će se spomenutih danah u drevnom Djakovu, osim mnogobrojnog naroda, također i sviet hrvatskih rodoljubah, književnikah, umjetnikah itd., da narodnomu ljubimcu i mecenu osobno čestitaju i zužele mu još mnogo liepih godinicah u zdravlju i zadovoljstvu. Preporučamo i mi našemu puku u Istri i na otocih, da se spomeni dne 8. t. m. u svojih molitvah narodnog dobrotvora, velikoga biskupa, koji jednakom ljubavlju obuhvaća sav naš rod. Moli se rode vruće Svevišnjemu, da nam još dugo poživi premiloge vladiku, prijatelja i štitelja siromašnih, progonjanih i potlačenih.

Stipendije. Zemaljski odbor u Poreču razpisuje natječaj na sljedeće štipendije:

1. *dvie* zemaljske štipendije po 200 for. za sveučilištne djake i to jednoga za filosofičku a drugoga za politehničku struku.

2. *osam* zem. štipendijah po for. 100 svaka za gimnazijalne i realne djake, koji su učili dobrim uspjehom; prednost imadu oni, *koji polaze škole u pokrajini.* Molbe valja odposlati zem. odboru u Poreču do 15. oktobra t. g., a priložiti treba svjedočbe posledn je školske godine, svjedočbu siromaštva i polaznicu od dotičnog ravnateljstva.

Mladići istarski! nezaboravite kucati na gospodska vrata, možda će se i vam jednom otvoriti.

Glavarstvo Pulja razpisuje dvie štipendije, utemeljene od Mata Kocelića za djake pripadajuće onomu gradu, koji polaze koju državnu gimnaziju ili sveučilište. Ove štipendije može se uživati dok se svrši sve nauke. Molbe, providjene s krstnim listom, svjedočbom o pripadnosti, siromaštva i posledn je školske godine, imadu se poslati do 15. septembra glavarstvu občine Pulj.

Zatvorilo jih. Kako se glasa po Trstu, zatvorila je politička oblast 10 do 12 članovah talijanskoga alpinskoga društva u Bujah. Govori se, da su dotičnici zatvoreni radi političkih prekršajah. Idemo da vidimo, koliko je na tomu istine.

Babini jadi. U posledn jem broju porečkog listića čitamo zdvojnu tužaljku iz Pazina, koja počimlje sa sliedećim stavkom:

»Ne treba varati sami sebe, jer se neda pobiti činjenica, da slavenska stranka zadobiva daonomice sve to više zemljišta u Istriji.

Mi smo vrlo zahvalni »babinome dopisniku na toli povoljnih viestih, koje nam svjedoče, da se naš narod u Istri budi te da nije daleko vrieme, kad će sbaciti tudji jaram sa sebe.

Drugi put kazati ćemo »babi« tko nam je pripomogao u tom pretežkom poslu i tko nam i danas pomaže, osobito u pazinskoj občini. Imademo pobilježenih krasnih stvarih o pazinskoj gospodi. Dakle ustrpite se za osam danah.

Za 10 pučkih učiteljah Istre, koji bi želili slušati predavanja iz poljodjelstva kod vinarsko-voćarske Stanice u Poreču, razpisuje zem. odbor podpore po 30 for. Osim toga dobiti će svaki primjerene putne troškove.

Predavanja trajati će od 1. do 16. oktobra t. g. Koji kani moliti valja mu odposlati molbu do 15. septembra na zem. odbor u Poreču, te ujedno ogласiti, da li je molitelj i kakova poljodjelska predavanja slušao i da li imade njemu povjerena učiona učionski vrt.

Nesretno »Središće« nedalo mirovati niti slavnomu glavarstvu u »Mitterburgu«, koje se obratilo na zem. odbor protestom proti novomu nazivu, kojeg mu je nadenulo služheno glasilo trščanske vlade »Osservatore Triestino« u br. 141. Zem. odbor podupro je protest gospode iz »Središća« te imade mnogo nade, da se neće odsada više službeno zvati Pazin »Središće« nego »Mitterburg«. Babo! ti i tvoji piskari, koji su htjeli nam pišiti prekrasni izum »Središća« primite se za nos.

Ruši se šarenjačka sgrada u Baški. Smilovalo se napokon nebo po-tojanim i čvrstim rodoljubom občine Baške. Izložene su naime tamo poslje silnih naporah izborne listine, a g. glavar Desantich javlja to oglasom i dodaje, da su listine izložene za **četiri** tjednа, a ne kako zakon hoće, za **šest** tjednah, to da će se moći uložiti utoke proti listinam **prvog** ljeta, mjesto **posledn jeg,** kako opet zakon kaže. Čemu onda da budu izložene listine iza onoga tjedna? Ala, mudri li su naši šarenjaci!

G. Desantich hotio je i drugim načinom prkositi zakonu. Nije naime dopustio, da se prepišu listine i zakleo se Muhamedom: *»da će prije vodica preko gorice, nego li će tko listine prepisati.«* Al nespavaju brajne niti bašćanski rodoljubi. Dignuli se oni, pak hajd k političkomu komesaru u Krk, da prijave, što g. glavar namjerava. Ovaj se bogme nešali, već šalje g. glavaru dekret, *da mora objaviti novim oglasom puku, da će biti izložene listine šest tjedanah, a posledn jeg da se može reklamirati. Naložio mu nadalje, da pusti prepisati listine, a sve to pod globom od 50 for.* Neučini li tako, da će platiti globu, a komesar da će doći sam u Bašku na troškove g. Desantichu.

Na ovakve glasove morao g. glavar svirnia za pas, premda nije *»vodica prešla preko gorice«.*

Ej šarenjaci Krka, Cresa i Lošinja! Prošla su vam zlata Sandorova vremena.

Današnjim brojem prestajemo tiskati pritužbu o »občini Bašćanskoj«, koju smo u više brojevah na prvom mjestu, medju različitimi viestmi, oglašivali. Dao B'g, bila ono posledn ja naša pritužba!

Daničа koledar i ljetopis književnoga društva Svetojeronimskoga za godinu 1886. dogotovljenu je, te ju je u svako doba na razprodaju dobiti. »Danice« netreba hvaliti, jer se sama sobom hvali, te će biti svakomu prijatelju društva lahko izticati njezine prednosti pred svakim koledarom, zato ju i mi što toplije preporučamo svim našim čitateljem. Ljetošnja »Danica« ne zaostaje u ničem za onimi prošlih godinah, a predn jači njim već i tim, što je za cieli arak veća.

Sadržaj je »Danice« sliedeći: Godina 1886. Visoka kraljevska kuća. Abecedni pregled imena svetačkih. Koledar. Ljetopis društva svetojeronimskoga, sastavio Ivan Pliverić. Izvadak iz pravila društva svetojeronimskoga. Bratovčina hrvatskih ljudi u Istri. Petdesetgodišnjica hrvatskoga preporoda. Dr. Ljudevit Gaj (sa slikom). Janko grof Drašković Trakošćanski (sa slikom). Vjekoslav Babukić (sa slikom). Tisućgodišnjica bl. smrti Slavenskoga apost. sv. Metodija (sa slikom Velehrada). Crtica iz javnoga zdravstva, dovršio profesor dr. A. Lobmayer. Težko je Boga nać. Narodnu kruju pjesmu dopjevao I. T. Razsjelnici, iz pučkoga života. Pripoveda J. E. Tomić. Nekoji grlesi proti valjanu gospodarstvu, od I. Jagića. Što se u svietu zbilo. Šitnija praznovjerja. Zaručnički izpit. Gospodarske sitnice. Iz krajiškoga posiela. Priobćio pop J. Vukelić. Dosjetke i smješice. Kakova će biti godina 1886. Sajmovi (vašari, pazari). Uvjeti glede razprodaje »Danice« su isti kao i prvašnjih godinah, to jest, društvo nudi svakomu razprodavaocu od svake stotine 20 postotakah i samo će platiti poštarinu od knjigah. Samo pojedine pošiljke imadu sadržavati najmanje 25 komadah. Prodavalac dužan je društvu novce za razprodane knjige poslati najdulje do 31. siečnja 1886. Naručbe prima preč. g. *Tema Gajdek*, predsjednik književnoga društva Svetojeronimskoga u Zagrebu.

Listnica uredničtva.

Molimo razne dopisnike, da se ustrpe, Doći će i njihovi dopisi na red.

G. R. K. Rieka. Pripovjedka nije za naše čitaoce; od pjesmicah ćemo koju za tisak pripraviti.

Očitovanje.

Glas, koji se po Kastavščini raznio, da su mene moji kastavski zidari zlostavljali te da sam je s toga dao zatvoriti, je posve izmišljen i neistinit, dapače ponosom izpovjedam, da mi živimo uvjek u najboljem prijateljstvu i ljubavi kao braća jedne majke.

Zar imade po Kastavščini još tabularskih mušicah?

Szolyva u Madjarskoj, dne 28. kolovoza 1885.

Ivan Vlah,
grad. poduzetnik.

Trščanska burza

od 2. septembra

Austrijska pap. renta	for.	82 75	do	for.	83.—
Ugurska »	»	92.30	»	»	93.30
Ista u zlatu 4%	»	93.75	»	»	98.90
Dionice nar. banke	»	851.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	283.—	»	»	289.—
Talijanska renta	»	94.35	»	»	94.45
London 10 lirah sterlinah	»	124.85	»	»	124.85
Napoleoni	»	9.87.	»	»	9.88
C. kr. cekini	»	5.81	»	»	5.83
Državne marke	»	61.—	»	»	61.15
Isto francezko	»	49.20	»	»	49.45
talijanske lire	»	49.10	»	»	49.20

Lutrijski brojevi

dne 29. agusta

Trst	34	41	65	17	28

dne 2. septembra

Prag	70	26	5	29	60
Lavov	3	65	2	11	35
Hermannstadt	52	67	78	28	89
Innsbruck	40	16	83	4	51

257 1—3

Natječaj.

Razpisuje se služba učitelja III. vrsti na jednorazrednoj mješovitoj pučkoj učioni u Šumbregu sa dohodci ustanovljenimi u zemaljskom zakonu 3. novembra 1874. dotično 10. decembra 1878. Prosioci, od kojih se zahtjeva znanje hrvatskoga i talijanskoga jezika, neka ulože svoje molbe podpisanomu vieću zakonitim putem u teku od četirijuh tjednah.

Pazin 26. agusta 1885.

C. kr. kot. školsko vieće.

Prodaja tiestinah

(pašte)

od samog jajeta, prve vrsti, po nvč. 24, 28 i 32 kilo. Trst, Via Campanile br. 3

Rajmondo Majer naprotiv trgovini jestvinah

Naručbe ovršuju se uz pouzetje. 2—4

Sveukupnog liečničtva doktor

P. T. Xidias

specialist za kožne i tajne bolesti stanuje Via della Caserma br. 3. I. p. i ordinira danomice od 12—2 sata.

Prvi ustav 6—

Ekonomička krojačnica

Ivana Butelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano.

Sgotavljaju se odjeće polag mjere, najvećom brzinom i elegancom uz najjeftinije cieno.

Naručbe se obavlja uz pouzeće.

Najbolje i najcenije dodje u **AMERIKU** tko se obrati na

A. GERGOLET-A

internacionalnoga speditera. 5—
Via dell' Arsenale br. 2. **TRST.**

Skladišče

POKUĆSTVA I TAPECERIJE

Corso br. 41.

blizu „Monte Verde".

Dne 24. agusta otvorio je iznova podpisani naznačenu trgovinu sa velikim izborom **pokućstva** svake vrsti i uz takove cene, da se neboji konkurence

Raffaele Italia.

1—16

Narudbe se obavljaju za tuzemstvo prosto od dacije

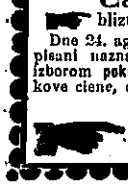

Piccoli-jeva

želudačna esenca

lekarne **Piccoli-ja** «pri angelu» na Dunajskoj cesti u Ljubljani i ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, hemerojide, slatenicu, migreme, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djece.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani!

Vaša želudačna esenca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, dutim polagšanjo i zboljšanje.

Josip Šoštar, župnik, Kamnje, pošta Črnice.

Ovdje valja izreka «Čast zaslužku». Vaša želudačna esenca, koju sam ju i mnogo drugih bolnikah rabio u bolesti, je uprav čudovite moći, osobito kod želudačnih bolestih.

A. Lupetina, župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrdjuje, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i prečudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moja i susedne županije; komad da pradje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence kojih imam uviek nekolliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan, Plominj, Primorje.

Antirheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi dotavnih dutihah, bolestim u križu i u pralji, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santoninske; (kolešci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadičah 60 nvč. 1000 komadičah 5 for.

Saltoline pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), pludnim, pesnim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Želiščni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah ladjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim pesnim i pludnim bolestim, zaseljenju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odraščeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Staklenica 36 n.

Tu navedena, kako sva druga ozdravila se uviek friška dobe u lekarni 30—28

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana, Dunajska cesta.

Narudbe izvršuju se s prvom poštom uz pozitje iznosa.

Zaloge u Trstu su u lekarnah pl. Rutenburg, Foraboschi, Prendini, Ravasini i Zanetti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

ROOB COCCOLA

posebnost

c. k. priv. in odlikovane tovarne

ROMANA VLAHOVA

V SIBENIKU.

Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro I-B

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan se **zlatimi kolajnami** in **diplomami na razstavah** v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.

Ta iz jagod **Juniperus communis** in dih čih **želiščo** napravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moči, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtenico.

Prodaje na debelo preskrbujejo moje bliže v **Šibeniku** in v **Trstu.**

Pradaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladčičarijah.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateri je vtisnena firma, potem po zamahi z grbom in po malem svitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.** 48—4

Novi ustav

za postedovanje službah i za služinčad te za stanove, za tu i inozemstvo

Trst via del Ponte br. 5.

Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku. 2—24

Nova

ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—23

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela cheviot od f. 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Takodjer na obroke. Takodjer na obroke.

Budimska

gorčica.

Preporuča se od najnovih liečničkih strukovnjakah tudjih i domačih, kano najuspešnije djeluješu vodu gorčicu za čišćenje krvi i za blago čišćenje želudca. — Može se uviek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lekarnah.

Vlastnici braća

Lozer v Trstu
20—15

Velika partija
ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2—1

Velika partija
odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za cele muške odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju za marku od 10 nvč.

25—52 **Počastna diploma**

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašaščem profesora Friedländusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoćju zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, napose u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija, je usisanje sa **izvrstnim smrekovim extraktom** pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Cena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

for. 1-50

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—15 vecchio N:ro 4).

Pečati iz kaučuka

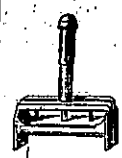

Najprikladniji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježilom **samo for. 1·50.**

Samogiban žepni pečat fr. **1·20.**

for. 1·20

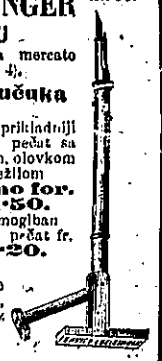

Nadalje svakovrstne pečate za občinske, župne itd. urede uz najjeftinija cienu.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—31

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive, čistilo za noge, sagove; kisto svakovrsti; povoštreno platno; lonce za ovietje i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

ŠUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3 10 metra za odielo { za fr. 4·95 iz dobre vune; „ „ 8·— „ bolje „; „ „ 10·— „ fine „; „ „ 12·40 „ prav fine „

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **suknena obločila za gospe, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za **zimni paletot za dame, meter f. 4.**

Potne plašče po f. 4. 5. 8 do f. 12. Jeden. Zelo lepa obločila, blače, vrhne sukenje, tkanine za sukenje in dežne plašče (tüfil), rašunina, komis, (grebenina), cheviots, tricots, suitino za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v. BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **naprosto. Pošiljatve s povezjem čez f. 10 proste.**

Imam stalno zalogo sukenj v vrednosti f. 100.000 a. vr. ter se ob sebi umo, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **ostankov** po 1 do 5 metrov dolgih preostaja; prisiljen sem tedaj krajce zelo **znižani tvarithemi** ceni razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemorejo pošiljati uzori**, ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **sleparja**, ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih priličini odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—22

Nepristni **ostank** se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Ljekarna Trnkoczy

uz viećnicu na velikom gradskom trgu u **LJUBLJANI**

priporuča, i razpošilje poštarskim pouzetjem

MARIJACELJSKE KAPLJICE

za želudac,

kojim se imade zahvaliti na hiljade ljudih na zdravlju; imadu izvrstan uspjeh kod svih bolestih želudca te su nepredobitno sredstvo proti: **osmaljkanju teka, slabu želudca, uraku, vjetrovom, kolici, krču u želudcu, bilu srca, zatvoru želudca, glistam, bolesti vranice, za jetrih i prali zlatoj žili**

MARIA-ZELLER CENTRAL TROPFEN NUR ECHT MIT APOTHEKER TRNKOCZY LAIBACH 1 STÜCK 20 kr.

Opomena. Još jednom treba opomenuti, da su ova kapljice izložena **velikomu patvorenju.** Mnogo imade ljudih, koji nepoznaju pripravu ovih kapljicah te razpačavaju pod imenom „Marijacelj-ske kapljice", ova kano podlotane medju ljudstvo. Ove kapljice nisu, radi neuspjeha, prave «Marijaceljske kapljice». Tko dakle želi pravih **«Marijaceljskih želudačnih kapljicah»**, neka uviek pazi na gornju sliku majke Božje, koja je kano znak izvornosti zakonom zajamčena, te mora biti na svakoj staklenici. Dobivaju se u **ljekarni TRNKOCZY, uz viećnicu u Ljubljani;** jesu najbolje i kako **mnoga** zahvalna pisma potvrdjuju, najprokušanije i uspješnije kapljice proti svim želudačnim bolestim i njihovim posliedicam. —1

1 staklenica valja 20 nov.; 1 ducat 2 for. 5 ducatah samo 8 for.

Poštom razpošilje se najmanje jedan ducat staklenicah. Naslov:

Ljekarna Trnkoczy u Ljubljani.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 3%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½% u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Clelovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devisah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam
na vartanto, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjesaca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—33

Prosto od carine.

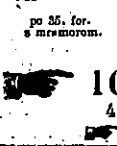

po 35. for. s mramorom.

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u velikom izboru kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—1 **ulica al Teatro** br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

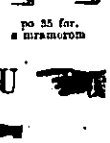

po 35 for. s mramorom

LUIGI CADORE

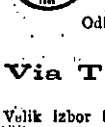

limar

zaprisegnuti procienitelj.

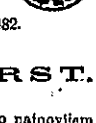

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor **kupeljah žlebovah**, badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sistavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe daju se na najam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½ do 50 lit. baždovane c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlieb i drugih limarskih spremah. Suviše br. **4 barometra, označitelja vjetrovah za ljetne dvore.** bušće, glorlete itd. itd.

3—48 **Sve uz najumjerenije cene.**

Izavratelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenc**

Broj 37. U Trstu 10. septembra 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu naše stvari, a neslogа sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Buzetske stvari.

III.

Težkih li griehah morao je počiniti buzetski načelnik, kao predsjednik tamošnjega mjestnoga školskoga vieća, C. kr. oblast razpustila je to mjestno školsko vieće i imenovala mjestnoga školskoga upravitelja. Načelnik je zato mario i nemario. Kažnjen nije bio on, nego drugi. On se je oslobodio, nećemo reći posla, nego odgovornosti. Kažnjeni su bili ni krivi ni dužni članovi mjestnoga školskoga vieća, koji su baš htjeli, da to vieće i njegov predsjednik svoje poslove u redu obavlja, svoje dužnosti vrši. Kažnjena bi sveukupna občina, svi občinari, koji moraju plaćati školskoga upravitelja — radi nemarnosti načelnika. Otci naši sagriešiše, a mi trpimo rad griehah njihovih.

* * *

Občinari želeć, da se občinske stvari urede, a nemoguć na to natjerati, načelnika češće su hodali u Kopar, pritužival su se usmeno i pismeno proti neredom, nepravednostim, nezakonitostim, prosili su pomoći. Na pritužbe, da je imovina u neredu, da se nepolože računah, da se nezna, kamo su novci, odgovaralo njim se je, ciele dvie godine, da neće dugo trajati, da će se izabrati novo zastupstvo, novi odbor, novi načelnik. A baš i proti tomu su se novi občinari tužili, što se neizabire zastupstva, odbor, načelnik, kao što se je moralo. Zatezalo se je. Nekomu je to dobro došlo, a netko je u jaju: s njim se vrti, kako se hoće, a on ništa nevidi.

Kad se je prvi put, dne 26. siečnja 1885., imalo izabrati odbor i načelnika, htjeli su naši, da se neprisutni kazne. Povjerenik c. kr. kotar. oblasti tumačio je dotični zakon drugčije, nego oni ... Svaka glava svoju pamet!

U zemaljski odbor, toga **nadzednika občinskih dobarah i braniteljа občinske samostojnosti**, nisu imali nikad mnogo povjerenja. Što su ga imali, morali su ga izgubiti gledajuć, što se sve dogadja u občini buzetskoj.

Kod kotarske političke oblasti nisu našli pomoći. Odlučili su, potražit si ju dalje.

* * *

Dne 27. siečnja ove godine došlo je u Trst 19. občinskih zastupnikah. Poiskali su c. kr. namjestnika, našli su njegova zamjenika. Izjadali mu jade, nepravednosti, nepravilnosti, nezakonitosti kod občine i prosili pomoći. On njim odgovara, da su mu poznata zla, da će njim se čim prije na kraj stati. Nek se ustrpe. Bit će potvrdjen novi zemaljski zakon, pak će se moć izabrati odbor i načelnika. Zakon bio je zbilja potvrdjen, danom 7. veljače 1885., premda nebijaše to ugodno gospodi u Poreču, koja su ga bila predložila, pošto se je u Pulju, radi kojega je bio predložen, bilo već izbor po njihovoj želji obavilo. Barban je birao odbor i načelnika po novom zakonu, i trećini zastupnika se je po c. kr. oblasti zaprietilo posliedicami novoga zakona, ako nedodju. Tamo je ta jedna tretjina bila hrvatska, a dvie trećine talijanske. I Dubašnica je birala po novom zakonu. Tamo se je dvie trećine zastupnikah držalo za prijazne Talijanom. Na glas o novom zakonu palh su krila gospodi u Buzetu; propali smo! bio je občeniti glas. Zdvojnost skrajna. Pitalo se svjeta i putovalo se u Poreč k zemaljskomu odboru, u Pazin k predsjedničtvu. Izvinite nas jedan i drugi. Vaša smo djeca, vjerna, poslušna.

Kao skrbni otci za svoju dječicu, dali su se na posao. Predsjedničtvo pazinsko, da je bilo vještije. Ono je našlo, kako će se čvor riešiti. Dječica bar sliedićac uzdahnula. Poreč je pristao. Trst i Kopar se je divio riešenju čvora. Biranje zastupstva i odbora s načelnikom jedan je čin, nerazdruživ nerazdieliv. Po starom zakonu biralo se je zastupstvo, po starom ima se i odbor s načelnikom. Ako to neide, tad ima novo zastupstvo izabirati. Pa da se se nije čemu diviti, osobito imajuć na umu Barban i Dubošnicu! Za 11. ožujka 1885., dakle pošto je obstojao novi zakon već mjesec i četiri dana, zastupnici bili su pozvani po drugi put k izboru. Talijanaške tretjine nebijaše k sjednici. Bila je već dobila izvjestja, da će se u Buzetu upotriebiti stari zakon! Po njem se nije moglo doći do izbora, zastupstvo ima se razpustiti i novo izabrati. I da bi se bar bilo odmah to učinilo, pak već jednom Klariću uzelo načelničtvo! Ali da! Još se nisu bili obavili izbori za carevinsko vieće.

* * *

Dani 18. 19. 20. 21. i 22. maja ostat će za uvjek znameniti u povjesti buzetske občine i zapisani zlatnimi slovi u uspomeni tamošnjih Hrvatah, a crnimi u uspomeni tamošnjih Talijanašah i svih onih, koji jih podupiru. Došlo je do 1200 biračah. Hrvatski, zavadjani, strašeni, zadovoljavajući se pet danah polentom, kruhom i vodom a pet noćih spavajući i pod vedrim nebom, pobjedili su ogromnom većinom. Pobjedili su sjajno, pobjedili su za prvi put odkad se u obće bira u onoj občini u občinsko zastupstvo, u pokrajinski sabor, u carevinsko vieće. Pobjedili su tako, da se njihovi protivnici već nikad nenadaju pobjediti u onoj občini onako sastavljenoj kako je dosad. Koliko bijaše njihovo veselje tolik bijaše strah, zdvojenje, potištenje Talijanašah tamošnjih i njihovih prijateljah u Pazinu, Poreču, Kopru, Trstu. U toj pobjedi odnosno porazu ima se tražiti povod cielomu postupku s občinom buzetskom iza nje. S preraznih stranah bili su učinjeni razni koraci, šplotke, nepravilnosti, nezakonitosti, svi naperenі proti Hrvatom. Njihova sviest nam je porok, da će oni, ako i velikim naporom, sve to, pa dolazilo od koje mu drago strane, prevladati. Radinim i postojanim Bog pomaže.

* * *

Hrvatska stranka je do zadnjih izborah u carevinsko vieće bila po-

PODLISTAK.

P. n. gosp. »Jorku« u Lošinju, dopisniku Istre.

I.

Vam se p. n. gospodine prohtjelo u časopisu «Istriji» po Vašem mnienju hrv. «poetucolo A. K.» okrstiti: *asino e centomila volte asino... ah! cane di un poeta!*»

U Vašoj tikvurini laskate si, da ste hrvatskog poetucola (rabit ćemo uvjek Vaše epitete) A. K. do svetog ulja izlémali, da ste ga uništili; nu dragi «Jorkiću», javljamo Vam danas da hrvatski poetucolo još živi, te se nalazi — hvala Svevišnjemu — u najljepšoj dobi svog života, zdrav i čil; nadamo se dakle punim pravom, da će još koju godinu poživjeti, da će još koju reći i izpjevati, *nota bene*: ako ga Vi Vašimi evangjelskimi batinami nebudete s nogu skinuo!

Čitajući Vaš dopis u «*Ilažici Istrijoni*» — «monumentum aere perenius» predstavili smo si jednog razdraženog »tukca«, koji hoće da od jata sokolovah obrani na tuđoj imovini svoje puriće». Svojim nakostriešenim perjem, svojom crvenom gušom i očima, svojim bezumnim kavkanjem zaliće se, holan, na jato sivih sokolovah, hoteć ih prognati, a oni se nedadu, jer su na svojini, te mu pri svakom bezobraznom zaletu čup nakostreše.a perja oskubul Jadni tukče, težko tebi, ako se naskoro pameti nedozoveš! Svakako će nam budućnost pokazati, šta će s njime biti. Po našem skromnome osvjedočenju, neće biti dobro, pošto tukac ostane uvjek tukcem; najveće torlačenje bit će mu možda u tom, da bude kao izmuždeni stvor, kadšto kakvu budalaštinu na koga poštenjakovića zakavkao ... Nu dobro proći neće, jer nije bilo i nemože ikada biti, dragi «Jorkiću», da je laž pradobila istinu, da je opačinu nadvladala krieposti.

Al ostavimo za sada to mudrovanje i proricanje pa predjimo na «*Čoravi*» glasoviti dopis, ovo remek-djelo stare krezube babe «Istrijone», pa da se divimo i čudimo, dragi čitatelju: *uljudnosti, estetici i logici*, kojom rečeni «monumentum nere perenius» diše. Nestrepi ruke! — Istina je, da imaš pred sobom stvr, koja tri milje daleko smrdi, al neboj se! Dužnost te zove! Uzmi nožić pa nemilice reži ..!

Najprije govorite «*g. Jorkiću*», da su hrvatske muze «*magarca*» rodile, i to je estetični uvod Vašeg dopisa, a taj magarac htjeo biste, da je «poetucolo A. K.», al odmah malo niže vapite u svetoj srčbi: «*ah! cane di un poeta!*» (Hvala Vam i sto puta hvala, g. Jorkiću!) Nu pitamo Vas, jeli moguće, da je dolsta Vaše pamćenje tako kratko: jer ako je «poetucolo A. K.» po Vašem krstu «*magarac*», a on nemože biti u isto vrieme i «*pas*» kao n. pr. (*nazite dobro!*) ako ste vi «*tikveli propali*», a ono nemožete biti u isto doba pametan i pošten čovjek. Vi, koji ste najbrže sušti materijalista, razumjet ćete ovu prispodobu.

Nu znamo mi, odkuda Vam, gospodine prepoštovani i predični, ova čarobna moć. Vila nam hrvatska (a nipošto Vaša muša!) nećas pokazala, da vi potičete od slavne Kirkine loze, te da ste u rodu čak i s Medeom, da ste od Kirke kroz bezbrojne metamorfoze i koljena naslieđio i čarobni, čudotvorni njezin štap, pa budući da «*similis simili gaudet*», želite poštenjakoviće obraćiti u «*magarce i pseo*», jer, su u *Vas*, kako je čuti na dugo i široko, dug jezik i ta božja ušesa! Al «*Jorkiću*» sladjani, budite ostražan, jer okolo Vas ima i prevejanih Odisejah ... C'intendiamo, eh?

Govorite, da treba batinom u ruci onako sljepački udarati po «*Rešetaru, Pizzigrinčku* i napokon po jednom «*poetucolu A. K. delle allarmanti dimensioni*!» — Gospodine mladi, iskreno kažemo, da Vas «možda» još nepoznajemo, nu premda naša želja nesnalazi susresti se s Vama, a ono bi s druge strane rada vidjeti plemeniti «profil» Vaše tikve, velimo «plemeniti», jer takve plemenite misli i rieči mogu se radjati samo u plemenitih glavah vaše vrsti.

Po vašem piskarenju reć bi, da zahtjevate, da Vas ljudi drže za izobražena, dakle razumna čovjeka, ali pitamo Vas: znate li kako treba nazvati onog čovječuljka, koji nepoznajuć svoga protivnika, koj bez svakog razmišljanja i promišljanja uzme batinu u ruke pa uzme onako sljepački luparati i desno i ljevo oko sebe? znate li kako se zove onaj čovjek, koj radi i piše bez razmišljanja? — Kako je vidjeti, Vi ste uzeli sebi za primjer razbojnike ali znajte, da im niste dorasao. Jedali često se svietu pokazati i u brutalnoj sili kao i u duševnoj patuljkom? — Vi hajdučki srćete na tuđju čast i poštenje a da i neznate, tko i što je Vaš protivnik, a tako «**abrucki briganti**» nerade. Nenaskoče bo oni na svoju žrtvu onako sljepački kao Vi. Prije nastoje upoznati se sa svojim protivnikom; računaju koliko ima sa sobom pratnje; paze na svako mjesto, na svaki klanac, na svaki korak; nomlate po vjetru, neviću i nokrekeću kao gladne svrake i srakoči po živicah nego šute i rade, a Vas deiljo nemože se nit s ovakim ljudima izjednačiti, Vi ste jadan, izpod njih.... *Vi ste.... ništavar!* — Nož ću! deri dalje... Tvrdite u Vašem monumentalnom dopisu, da se je A. K. ogrješio o gramatiku, i metriku. «Sutor ne ultra crepidam»!

Dragi «*Čoriću*», ili kako se već zovete, neznate li za onu latinsku rečenicu: *asserentie est probare*» Pokažite gdje se je A. K. ogrješio o gramatiku ili metriku? Nu toga nećete učiniti jer nepoznajete našeg jezika (premda biste ga imali po duševnosti poznati) a htjeo ste tako napisati samo da protivnika pred Vašim čitateljstvom umanjite, ponizite i moralno ubijete! — Odkad je svieta i vieka nije se čulo, da je učenik poučavao učitelja....

Da pak hrvatskog jezika, nepoznate, jamči nam klasični Vas prevod, Vam toli zazorne zvonjelice «III Istri». Vi ste bo u pustoj, grubo, suhoj prozi preveo (upravo onako kakva je Vaša pitoma duša!) prvu kiticu rečene zvonjelice. Sreća, da Vaš prevod nije čitao pjesnik *Laure* ili *Bleonori* — Reći Vam moramo, da ste drugi, treći i četvrti stih sasvim krivo shvatio i dosljedno preveo. Vi nit neznate što znači glagolj: «obnažiti» a hoćete bit kritik? Vi ste dakle na tom polju nepozvani gost, nadrisudac. Bolje će za Vas biti, da idete kože kupovat il ribe lovit! Svakojako je ravno nesnosno čuti, gdje se bezobrazno šiše, da bućoglava sovurina više vidi nego sivi sokol; da kavkavi tukac ljepše pjeva od slavskog slavulja. Ma proprio una-scempiaggine «Yorke nostro caro! —

Nadalje blejite u Vašem monumentalnom dopisu, u vjernom zrcalu te Vaše

bjedila jedino kod izbora cestnoga odbora. Kao predsjednik toga odbora bio je izabran čestiti Franjo Flego iz Štrpeda, taj miljenac svih tamošnjih Hrvatah i istodobno strašilo Talijanašah. Postupak i rad cestnoga odbora i njegova predsjednika pruža nam stalan dokaz kako bi se s običnom upravljalo, kad bi hrvatska stranka s njom zavladala.

Predsjednik prvanjega, talijanaškoga odbora, potezao je 200 fr. plaće, sadanjega potežе samo 100, dakle polovicu manje. Dnevnice kod razgledavanja cestah i radnjah na njih računalo se je prije po 6 i 8 fr., sada se jih računa po 3 for. Dnevnice za sjednice bile su prije veće nego sada. Za pisaće stvari naračunalo se je prije jedne godine 40 for., sada se jih po 2 do 3 for. Prije su mnoge ceste bile zapuščene. Sada u kratko vriemo metnula se je u red cesta vodeća negde od Kubeda na Oprtalj, ona od Počekaja odnosno Buzeta u kupelji sv. Stjepana, sve ceste po Krasu. Pučanstvo blagoslivlje taj odbor osobito njegova predsjednika. I nepristrani Talijani hvale ga. I c. kr. oblasti priznavaju njegovo pravilno i zakonito djelovanje. Nit isti zemaljski odbor nemože mu ništa stvarna prigovoriti. Predsjednik mu na dobu, kako je propisano, šalje račune o prošlih i proračune za buduće godine. Al baš u tih računih jest nešto, čim je Fran Flego pao u veliku nemilost kod gospode zemaljskoga odbora.

Nemislite da su računi u neredu. Ne. Ti računi pisani su nezgražajte se, molim vas, hrvatskim jezikom! Zar nije to grozno! Neka je u občini samo nešto preko 500 Talijanah i nešto Talijanašah, a preko 13000 Hrvatah. Al ovi zadnji su muka, kojom se ima zakvasiti drugi kruh. Oni stanuju u zapadnoj Istri, a ova je historički, geografički, i . . i . . i bome astički i imaginatorički talijanska pokrajina. Iz Dalmacije i drugih hrvatskih zemaljah i iz iste iztočne Istre može se primati hrvatske dopise. Ali iz zapadne, jok valaj. Neće toga Ljubezpaša nit njegovi vjerni sluge. Predsjednik cestnoga odbora poslao je dosad svaki put kad ga je išlo, račune i proračune cestnoga odbora zemaljskomu odboru u Poreč. Prvi put su mu se vratili s opazkom nek jih pripošalje u talijanskom jeziku. On njim odgovori, da nema vremena, nit se scioni dužnim prevadjati ih. Na to su mu zagrozili, al on stojeć na zakonitoj podlozi nije se dao zastrašiti. Odpisali su mu tretji put, da prekiduju s njim svako občenje i ostali su muž-beseda, na sve kasnije poslane dopise nije dobio ni jednoga odgovora.

Plaće pokrajinskoga kapetana i četirijuh prisjednikah, dakle zemaljskoga odbora ili junte iznosile *jedanaest tisućah forintih*, plaće činovnikah i drugoga osobja kod zemaljskoga odbora iznose preko *četernaest tisućah forintih*. Sve osobje dakle zemaljskoga odbora stoji *dvadeset i šest tisućah forintih*. Nje plaća uz 100.000 Talijanah blizu 200.000 Hrvatah i Slovenacah. I kod onoliko tisućah troška na zemaljski odbor i činovnike i kod tolikih Hrvatah, da se ove tako prezire da se neće nit dopisah hrvatskih. Od zakonito službujućega činovnika, koj potežе 100 fr. plaće za svoju službu zahtjeva se ono, što nemogu ili neće plačnici koji potežu 26.000 fr. godišnjih. Jer se taj jedan činovnik služi prirodnoga i pisanoga prava, te piše jezikom svojim i po njem najboljo poznatim, jezikom ogromne većine stanovnikah občine u kojoj posluje, jezikom velike većine stanovnikah pokrajine, za to mu pokrajinska oblast vraća spise i pretrgava s njim svako dopisivanje. Neko zemlje išlo se uredit. Kad će se našu?!

Predsjednik cestovnog odbora prijavio je svu stvar sa propisi dotičnih dopisah c. kr. kot. političkoj oblasti. Kad nije od tuda dobio nikakva riešenja, prijavio je sve c. kr. namjestničtvu u Trstu. Ni od tamo nije dobio nikakva riešenja. Popitav se onomadne ustmeno kod zamjenika namjestnikova o toj stvari, bila je ovomu nepoznata, pa si ju je zabilježio, da se obavjesti i da poprimi shodne mjere.

Pogled po svietu.

U Trstu, 9. septembra 1885.

U južnih pokrajinah ove polovine cesarstva nije se na političkim polju ništa dogodilo, što bi spomena vredno bilo. Domaće razmirice traju neprestano, nu te reć bi neprelazo granicah pojedinih pokrajinah. Doba je ova sada prikladna za vojničke vježbe, koje su se poslednjih dana obdržavale u nižoj Austriji i u Koruškoj. Brižljivi naš vladar, koji nigdje nemanjka, gdje se radi o probitku i sigurnosti države, prisutan bijaše kod jednih i drugih, a pučanstvo ga svagdje najvećim slavljem primilo.

Bečko carevinsko vieće konačno je sazvano na svoje djelovanje dne 22. tek. mjeseca. Vodja njemačkih opozicionalacah dr. Herbst već je sazvao u Beč skupštinu svojih istomišljenikah, da se porazgovore, kako će se vladati. Nemogu se ni ovi složiti, jer je u Njemacah jaka stranka, koja zahtjeva, da se njemački zastupnici združe u njemački klub. To nije po volji onim, koji bi htjeli nad drugimi gospodariti, pak umuju, kako bi se tomu predusrelo a sve zadovoljilo. Predlažu takodjer, da se njihov klub nazove «austrijsko-njemački klub». Bilo kako mu drago, bit će i u bečkom saboru živahnih razpravah, nu — glasa se — da će se sabor samo za malo vrieme sastati, da se konštituira i da izabere članove za delegacije, koje bi imale zasjedati koncem oktobra.

U Českoj nećeli njemačka klika, da bude mira, jer kako bi tamo mogao vladati mir, a da oni navladaju. Radi bi Niemci, da budu Česi njekakav narod drugoga roda, koji bi se imao klanjati njemačkoj kulturi, nu u tom su jim jalove nade. Narod se češki drži junački, poznaje svoje protivnike, pak će se jedino onda podignuti, kad bude za dobrobit svoga naroda bezobzirno postupao.

Muževne rieči načelnika pražkoga, kad se je opraščao sa gradskim vićem, ostati će u nezaboravnoj uspomeni. Dr. Černy, koji je bio 6 godinah gradskim načelnikom u Pragu i koji nećeli već primiti te časti na sebe, rekao je tom prigodom, da se onaj, koji želi zaslužan biti za narod i domovinu, nema natjecati, da si stoče ljubav momentano vladajuće struje, ako ova poslednja nije povoljna razvitku pojedinoga naroda.

Obća pozornost bit će ovih danah svrnuta na grad Požegu u Hrvatskoj, gdje se imaju obdržavati velike vojničke vježbe. Njegovo Veličanstvo car i kralj prispjeti će 12. t. m. s velikom pratnjom. Tamo se čine velike priprave za sjajan doček. Deputacije doći će se pokloniti svojemu kralju, koji će se desiti u Požegi do 5 danah. Čita se po novinah, da će iz Bosne i Hercegovine doći mnogobrojna deputacija poklonit se i zamolit Njegovo Veličanstvo, da se one pokrajine konačno utjelove našoj državi.

Gledat ćemo, da po mogućnosti izviestimo naše čitatelje o dogodjajih i svečanostih, koje se budu slavile za vriemo boravka Fran Josipa I. u Hrvatskoj.

Prekjučer slavilo se je u Djakovu veliko slavlje na uspomenu sedamdesetgodišnjice biskupa Josipa Jurja Strossmajera. S tom svečanošću spojena je bila i petdesetgodišnjica preporoda hrvatske knjige, te uspomena na oslobodjenje Slavonije izpod turskoga jarma. Hrvatski je narod svojevoljno odlikovao muža, koji je visoko cienjen od cieloga naobraženoga svieta. Bilo to slavlje, koje potiče iz srdca i ljubavi harnoga naroda. U sledećem broju donest ćemo kratki opis djakovačke svečanosti.

Pruska goni na stotine austrijanskih gradjanah iz svoje države, jer ih drži pogibeljne za mir i poredak svoje države. Izagnani gradjani su ponajviše Poljaci te su bili naseljeni u pruskih pokrajinah, gdje živi poljski narod. Dosada nisu usled toga nastale nikakve komplikacije izmedju naše i njemačke države, a težko da će i nastati, jer obstoji prijateljstvo izmedju tih dvih državah.

Odnošaji izmedju Njemačke i Španjolske su se veoma pooštrili, odkad je Njemačka zaposjednula jedan otok imenom Yap, koji spada k Karolinskim ostrvom. Njemačka tvrdi, da Španjolska nije nikada faktično zauzela te otoke, već da si je to pravo samo pridržavala. Kad se je u Španjolskoj doznalo, da je 24. pr. mj. njemački ratni brod izkrcao dio momčadi na onaj otok te da je tamo usljed toga tamo razvijena njemačka zastava, sve se je uzdrmalo. U glavnom gradu Madridu hrpe naroda sletile se pred kuću njemačkoga poslanstva, vičuć: «Rat neka se navieti Njemačkoj — smrt Njemačkoj», skinuše grb, stieg i zastavu sa kuće, te sve to na javnom trgu izgoriše. Ovo je jedna od najvećih pogrdah, koje se kojoj državi mogu nanesti. Demonštracije dogadjale se i po drugih gradovih, nu vlada nastojala je, koliko je mogla, da preprieči čine, koji bi mogli državi škoditi. Njekoji generali, koji su bili u svoje doba od Njemačke dekorirani, odposlali su natrag njemačke redove, a u dotičnom pismu vele, da si žele zaslužiti mjesto toga drugi red ili orden u ratu proti Njemačkoj. Ogorčenost postigla je vrhunac. Usled toga morala se i španjolska vlada metnuti na noge, pak je tamošnje ministarstvo pod kraljevim predsjedanjem zaključilo, da se prije svega ima zahtjevati od Njemačke, da ostavi rečeni otok Yap, inače da će biti Španjolska prisiljena poslati njemačkoj ultimatum, t. j. da će morati naviestiti rat, ako se to neučini. Neće valjda do toga doći, jer će se naći način, kako da se ta razmirica poravna, koja je tako silno uzdrmala europejski mir.

Francezka, Englezka i Talija mirnim okom gledaju, kako će se iz te razmirice izvući knez Bismark, sa kojim opet nije se šaliti.

Tim zaključujemo za danas.

Franina i Jurina.

Fr. Ali plaču!
Jur. Ki?
Fr. Pazinci.
Jur. A zač?
Fr. Huću da ih kmeti neće već slušat. Da do mala će bit va Pazine Podestarija, škole, sud i valjda crkva hrvatska. Da će njihova ahderitska «bruttura» propast i ča ti ja znam, ča ti ne korle....
Jur. Bože da; da bi se to njihovo proročanstvo ispunilo. Ako su kmeti složni more biti i to i još ča drugo! A da su Pazinci (ma ne svi) tako nesrećni, neka ne krive ni kloštar ni poštene svećenike nego same sebe. Beše in manjo zanovital. Ki jamu drugemu kopa sam va nju pade...
Fr. Po Boškiće tako je. Ali čuj ča da su odlučili. Babu «Istriju» da neće štampat već va talijanskem jeziku lego va hrvacken, ač da kmeti nerazumeju ča ona laže, a kmeta da je treba kako tako opet preslepit.
Jur. A Bože moj, ti govore, da Istrijani su svi Talijani, dunke ča će i oni Talijane pohrvatit. Ki im je to savetoval?
Fr. Ki drugi nego York iz Lušina ona pušak!
Jur. Vidi vraga nu!

***

«nadritalijanske bruttura» (intendiamoci bene!), da je A. K. htjeo zlobno svojom skromnom *«svonjelicom»* nahustiti kmete na gospodu, te mu se ovdje narivavate za blesna a nipošto razborita Nestora, da je mogao napisati ono, što je kazao u *«svonjelici»* prozom. Dobro! Vi dakle priznajete, da Istarskim kmetom treba pisati u hrvatskoj prozi, jer da pisca inače nerazumiju! Ama kako to? Ta Vi u svojoj mahnitosti skoro u svakom Vašem dopisu tvrdite, da u Istri i na otocih Hrvatah nema? Zašto dakle i hrvatskom pučanstvu hrvatskom prozom pisati? Kirkiću moj! smilujte se logici, nemojte ju tako nemilice pljuskati! — Metnite naočale na nos, pa pročitajte pomnjivo tu božju «zvonjelicu», a koje ste se bez potrebe toliko uzrakolio i razkokodakao, i vidjet ćete, da *«hrvatski postucolo»* nije imenovao u svojoj «zvonjelici» ni Talijana ni Hrvata, nego «istarske vragove», to će reći, one stvorove, koji nastoje Istru moralno i materijalno, tjelesno i dušovno upropastit. A da u Istri i na otocih takoviti kreaturah ima, svjedočite nam Vi, što tajit nemožete i nesmijete, ako niste izgubio *«le ben dell' intelletto!»* — Iz toga pak izsliedi, da A. K. pjeva da su *«samij zgoljni Italijani»* vragovi istre; kako Vi u svom poznatom sliepilu zaključiste; budite uvjereni, da A. K. dobro znade, da ti «Istarski dušmani» mogu i drugi biti. Zda on dobro, da u Istri ima: Vuka Brankovića, Ephialta i liepa povorka kršćenih poturica, a znamo svi, a valjda i Vi «barba Martines», da poturica je gori od Turčina. Nemojte misliti, dragane, da je postupalo A. K. onakvi «Italijanožder» kao Vi «Hrvatožder». Nipošto! On ljubi i štuje «poštena» i «pravična» Talijana kao neporočnog Hrvata a nesaprot pravični Talijan neće nikada zamjeriti pjesniku A. K. iako ga Bog dao na taj svjet kao Hrvata, ako uz Boga vruće ljubi svoj narod i jezik, već će ga upravo radi toga cieniti pošto znade, da ove vlastitosti nisu grjehote već krjeposti svakog poštenog čovjeka, kao člana jedne narodnosti. Nu onaj čovjek, koji za Judin novac prodaje svoj razum, svoje ruke, svoju dušu, svoje poštenje, koji za novac izdaje cara i domovinu mora se nazvati, dapače jest i bit će: podli izrod čovječanstva, propala izdajica, koji najplemenitija čuvstva čovječje duše i srca za ušutu kovinu pod noge baca i gazi, gmaz, koji nije dostojan da prah zemaljski grize! —

Predvidjam, dični moj gospodičiću, da Vam u srcu uzkipilo, nu toga nebi imalo biti ako ste zrio. Sveta Vam je dužnost stidit se Vaših blatnih i lažnih dopisa, pa gruvajuć si prsa zavapiti: Pater peccavi! — Znajte gospodine tko Vas je odgojio? tko Vam je najviše dobra učinio na ovom čalarnom svietu? Svećenici, svećenici! A Vi ih tako brutalno proganjate! Bogu je nezahvalnost mrzka ako.... Nu što mi koristе opomene, kad vidim, da opet kao mahnit uzimate hatinu u ruke da mlatite onako sljepački po Vašem običaju po Vašem protivniku.

Mlatite slobodno koliko Vam drago. Ja Vas se nebojim, ja Vas nemrzim, ja Vam se neosvećujem.... ja... Vas u srcu sažaljujem! Stari su Rimljani držali, da je apatorac pravi uztuk proti ludilu, te reć bi da Vi kao slavni potomak slavnijih Rimljana tomu vjerujete. Svjetujem Vas kao prijatelj, da se «patorca» manite. Bilje je to otrovno, nemojte ga gutati, inače sva je prilika da ćete svojom galateovom batinom najprije sebi nos razbiti. Rekoh i završujem slavnim pjesnikom:

Veleniu Božju, o Vila, budi poslušna!
Obliy ne strašiš, ne trebuj i vienca;
Hvalu i klevetu klevetu prismli ravnodušno.
I ne osparivaj glupca.

Urèd.

Fr. Mi-šon-štu-fo-la-ša-fla-la-go-la.
Jur. Ča to slabikaš kume po taljanski?
Fr. Niš, leg mi povej ča će ovo reć po našu.
Jur. To će reć pravo po hrvatski: ja-bi-juko rad-bit-još-podešta.
Fr. Nerugaj mi se ne, lego mi pravo povej.
Jur. Ako neveruješ, pitaj Guština.
Fr. A vlš... ter mi j' jušto on to rekal.

V.

Istri.

Ašče zabudu tebe Istrije,
Zabvena bodi desnica moe.

Odòzgo strašna dìže se oluja —
Nad tobom Istro! nebo potamnilo,
Za tmasti oblak sunce se sakrilo,
Gromòvnog kano da se straši bruja.

Sve više oblak tutnji, uji, buja,
Munjèvnom vatrom žari mu se krilo:
Kâ neho da je gnjevno odlučilo,
Te nekog spali usijana strujà. —

Ajì teško onom koji bližnjeg jadi,
Sirotu tužnu vjekom himbom lovi;
Koj tudjom mukom svoje telo tovi,
Bogatstva silna na prlevaratvu gradi...

Gle! holuj nad njim gromotom se vije,
Da s grješnih djela grješnika ubije.

A. K.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpuščeno .... Najdalje šest tjednah poslie razpusta mora se naložiti novi izbor. (S. 96. pokrajinskoga zakona, članak XVI. drž. zakona 5. marča 1862.). **Občinsko zastupstvo buzetsko bilo je razpuščeno dne 5. augusta 1885.**

Njez. ces. Visost najvojvotkinja Štefanija boraví još u Miramaru kod Trsta. Otuda čini izlete u okolicu, gdje ju pučanstvo najprijaznije susreta. Skoro svakoga drugoga dana dolazi u Trst, koji joj vele omilo i gdje ju veliko i maleno oduševljeno pozdravlja. Ponedeljak pohodila je Kopar i Izolu, kaže še, da će posjetit i Poreč.

Našega urednika i njegovoga brata i našega pobratima dra *Frana Mandića* stigla je velika žalost. Prošle subote preminuo jim je u Mihotićih občine Kastav ljubljeni sedamdesetgodišnji otac nakon podulje bolesti. Izričemo jim ovim naše duboko sažaljenje nad težkim i nenadoknadivim gubitkom!

Dr. Dinko Vitezić, naš zastupnik boravio je dne 8. t. m. u Djakovu, gdje je osobno pozdravio velikoga biskupa **Stroesmajera**, koji je slavio svoju sedamdesetgodišnjicu. Tom zgodom izručio je slavnomu biskupu i srdačni pozdrav hrvatskoga naroda u Istri.

Pokrajinski sabori težko da će biti ove godine sazvani, kako se čita u bečkih novinah. Doskora ima se sastati bečko gospodsko vieće, túda delegacije, pak će valjat vremena, da se sazovu na svoj rad i pokrajinski sabori. To je tek moje dokaz, da ti sabori nemaju nikakve važnosti, kakvu bi morali imat. Ova viest će za gotovo uzradovat poreču gospodu.

Ces. kr. pripravnica za učiteljišta u Kastvu otvara se školske godine 1885/6. dne 1. oktobra. Primaju se mladići i djevojke, ako su zdravi i dućoredneg ponašanja, svršili dobrim uspjehom pučku školu i ako su navršili 14. godinu ili će ju najdalje do konca godine navršiti. Oprost glede dobe do 3 mjeseca može podati zemaljsko školsko vieće. Siromašni al valjani učenici uživaju državne podpore 50 for., a i naša «Bratovščina» priskoči po mogućnosti siromakom u pomoć.

Komu je na srcu napredak hrvatskoga naroda u Istri, neka nastoji, da ovu pripravnicu bude polazilo čim više mladeži, jer ćemo samo tako moći za Istru valjanih učiteljah dobiti. Prijavu se ima ustmeno ili pismeno **čim prije** ravnateljstvu u Kastvu, koje podaje dragovoljno svakomu potrebitih potanjih obaviestih.

Radi izgredak u Liburniji bijaše osim Veprinčanah odsudjeno njekolikо Lovranacah i lièpi broj Kastavacah. Kako danas na drugom mjestu javljamo, dignuta je od kasacijalnoga suda u Beču odsuda Veprinčanah. Glede odsudah tičućih se Lovranacah i Kastavacah *nije još došla do sada nikakva odluka* od rečenoga suda u Beču, koji ima također reći svoju uslied ništovne žalbe (querela di nullità) uložene po braniteljih odsudjenih.

Zatvorilo ih u Istri njekoliko njih, kao što smo u poslednjem broju javili, te se je proti njim povela istraga radi političkih prekršajah. Doznajemo, da se medju zatvorenimi u Bujah nalazi i u našem listu dosta puta imenovani Eduard Cuder, bivši c. k. juntin delegat kod občine u Kastvu.

Iz Kastavšćine doznajemo, da se je školska godina na tamošnjih pučkih školah navršila koncem pr. mj. Kako ono učiteljstvo iskreno ljubi svoj narod — koja ljubav jer je blagotvorna po školski napredak imala bi se od stanovite strane pobudjivati mjesto da se ju kudi i zlo tumači — nije ni bilo očekivati drugo nego dobar napredak na svih školah, a tuj je dosta i bilo, osobito kad se uzme u obzir poznate dogodjaje u onih stranah. I ovom prilikom nemožemo propustiti, a da pred cielim svietom nepohvalimo čestite Brgujce, kako se skrbe za školu. Mnogo je djece tamo, koja nisu kroz cielu godinu izostala niti jednaput iz škole, a od drugih tko jedan, tko dva ili malo više putah; na dan izpita pako došla su slušati ništa manje nego 124 Brgujca, što su njihova djeca naučila, a morate znati da školske djece jest 125, dakle bio u školi samo jedan odrasli čovjek manje nego je djece. Živili Brgujci tako valja!

Ovom prilikom još jednu o izpitih. Izpiti drže se samo zato, da mogu ljudi vidjeti, što su njim se djeca učila, te kad bi se svi ugledali u Brgujce, bilo bi manje brbljanja, a više napredka i koristi našoj djeci.

Ah, la birbona! Pod ovim naslovom načrčkalo je neko nezrelo momče u poslednjem broju poreške »babe« člančić, kojim nam predbacuje, kako smo u svoje vrieme javili osudu izrečenu od zemaljskoga suda u Trstu proti nekolicini Veprinčanah, koji su se, poticani iz vana, bunili proti oblastim i zakonu, te da smo sada, pošto su isti od vrhovnog sudišta u Beču oslobodjeni, to zašutili. — Nevalja ti ni ova junački naš Marko.

Istina je, da smo oglasili sa dužnim komentarom osudu izrečenu proti Veprinčanom. To isto učinili su svi tršćanski listovi, a medju timi imade i crvenih, eh crvenijih nego li je «barbabietola» delije Marka. Al naš Marko šutio je tada kano grob, kako da se to njega i njegovih ne tiče.

Došli su kasnije na red Lovranci i Kastavci. Pisali o tom opet svi tršćanski listovi; medju ovimi mnogo bruke dičnog Marka. Kazali smo o tom svoju i mi. Spomenuli smo, da su nekoji obtuženici putovali iz Kastavšćine dalekim putem preko Poreča i Pazina u Trst. Marko opet mudro šuti. On se valjda sramovao vlastita poroda, svoje djece, koju bi bio rad progutati kano Jupiter svoju.

Kad bi htjeli biti poput poreckog «klepetala» brbljavi, prišaptnuli bi junaku Marku koješta, što smo čuli od njegovih prijateljah izlazećih iz sudbene dvorane na dan osude Kastavacah.

Dr. Marko kano tumač poreške gospode morao bi za ovo znati a nezna li, neka se pojita kod trojice istarskih zastupnikah u Beču. Doznati će valjda, kako se radilo i tko je uplivao, da su nastala komešanja a poslije osude i oslobodjenja. Veprinčani rekurirali su na bečko vrhovno sudište a ovo je osudu kasiralo, jer da se djelo, počinjeno od Veprinčanah neda svesti pod §. 805 K. Z. kako je solenio sud prve molbe. To su javile bečke novine a po njih i tršćanske. Kako to da znade Dr. Marko za ono što se dogadja u Beču, a ono što mu je pred nosom nevidi?

Kazali smo za Marka dosta jasno, s koje li se strane radilo, da se u Beču promjeni prvu osudu. G. Marko šuti ob ohom, koji je u Beču štićenike poreške gospode, zavedene Veprinčane sudio. Da smijemo deseti dio onoga pretiskati, što su naši drugovi iz Dalmacije napisali proti onomu sudcu, koji je Veprinčanom sudio i koji trubi u rog istarskih taljanašah, zaisto bi g. Marko pocrvenio od pete do glave kako i njegova *«crvena repica»*. Marku na uzdarje, donašamo kratak izvadak iz poslednjeg broja «Narodnog Lista» neka čita i neka se divi. Taj glasi:

»Svakomu je hvala Bogu i pameti sablazan prouzrokovana komešanjem našeg sudačkog stališa pri zadnjimi izborim za carevinsko vieće; a što je još gore, da je to komešanje pirio i ravnao visoki sudački dostojanstvenik Dr. *Lapenna*«.

Veprinačkim izgrednikom, prijateljem poreško-pazinske gospode, sudio je u Beču onaj Lapenna, koji je kano dieta plakao u Zadru kad je kod poslednjih izborah u Dalmaciji sramotno propao; onaj muž, koji se je zakleo nebom i paklom, da će se Hrvatom osvetiti. Pružila mu se zgoda a *«la birbona di Parenzo»* imade još obraza zadirkivati, gdje bi morala od stida u zemlju propasti. Marko, Marko, okuhi se erdjava posla a drži se svoje »barbabietole«. Che birbone quel «Rabino» Marco!

Iz blažene Italije. Javili smo nekoliko putah, kako rastu dan omice u susjednoj kraljevini, u blaženoj Italiji bieda i nevolja. Siromašno pučanstvo obterećeno je silnimi plaćili tako, da pod njimi izdiše. Gospoda i bogataši deru i sišu sirotu poljodjelca te se ovaj niti suhom polentom nemože nahraniti. Odatle se dade i protumačiti što dolazi godimice taljanskih radnikah na hiljade u naše krajeve i u cielo naše carstvo, da sebe i svoju sirotinju prehrane. Nu siromaštvo, poticano sa bezvjeratvom i slabim odgojem dovodi čovjeka na stranputicu, na zla i nasilna djela. Ljetos bunili su se taljanski poljodjelci okolo Milana i drugdje proti nemilosrdnoj gospodi posjednikom zemljišta. U Italiji vrije još uvjek medju seljačtvom. Razbojničtva, samoubojstva, umorstva, krađje itd., dogadjaju se danomice po svih krajevih «blažene» zemlje. Ogorčen, siromašan i neuk narod traži pomoći si nasilnimi sredstvi. Čitamo u taljanskih novinah upravo strašnih zločinah, koje počinjaju ne samo prosti, ljudi već isti odvjetnici, novinari i viši činovnici.

O sjegurnosti osobe i imetka u Italiji neka nam priča sledeći slučaj: Nedavno nalazilo se u nekoj gostioni u Bukali kod Genove 24 tirolskih radnikah, gdje su se odmarali. Na jednom navali na mirne radnike sila domaćih poljodjelcah i radnikah, hoteći ih valjda ubiti i porobiti. Nastao je strašan boj, koji je trajao preko tri sata. Na obih stranah bijaše već mrtvih i ranjenih. Iz Genove moralo se pozvati vojnike, koji su oružjem na kuci razšljerali napadače i tako oslobodili napadnute Tirolce. Da se što takova dogadja medju slavenskimi plemeni, ala bi nekoji »piskari« silno u bubanj udarali.

»Nije zlato sve što sjaje«. Ova poslovica došla mi na pamet, gosp. uredniče, prošlih danah kad sam po poslu boravio u Poreču te razmatrao školsku djecu, koju su učitelji vodili u crkvu. Tko bi sudio naš glavni grad po onom, što o njem piše i buje poreško »zijalo« mislio bi, da je to glavni grad obećane zemlje, gdje iz svakog kuta curi i izvire med i mliko. Al jaoh! koliko obmumah za onoga koji motri život nižih razredah pučanstva glavnog tobož grada naše pokrajine. Tko će prosuditi blagostanje pučanstva Poreča, neka izvoli razgledati školsku djecu, pa će naći, da imade ogroman broj takove, koja ide u školu bosonoga. Siromaštvo nije ničija sramota, al čemu se onda poput žabe nadimati, zašto sviet i sebe varati kad to prije ili posilje na svietlo mora? Zašto sam mislio g. uredniče, da promatram našu siromašnu školsku mladež na selu, nipošto onu gospode Latinah, bogatog i slavnog grada Poreča.

Pomislite, što će jednom biti od onog siromašnog gradjanstva, kad Poreč prestane one biti, što je sada, t. j. glavni grad pokrajine, sielo zemaljskih oblastih, kad se iste smjeste i premjeste u sbodnji i prikladniji koji grad pokrajine. Tad će se dosta sjećati koli porečka gospoda, toli ono siromašno gradjanstvo onih lieplh vremenah, kad se je bezkućnjeno po bielom danu ružilo, psovalo i napadalo hrvatske birače i hrvatske narodne zastupnike.

Banka »Slavija« priposlala nam je svoje poslovno izvješće za godinu 1884. Iz istoga osvjedočismo se, da je i u prošloj godini upravo sjajno napredovala te si stekla sveobće pouzdanje po cielој našoj državi. Članova brojila je na svršetku prošle godine 206.587. Njezini pričuvni i jamčevni fondovi iznosili su 6,520.517 for. 97 nvč., efektivni imetak pako 6,946,551 9. nvč. Za štete platila je svojim članovom od godine 1869. — dakle za šestnaest godina svoga obstanka dosta lieph svotu 9.180.901 for. 14 nvč.

Mi se od srdca radujemo sjajnim uspjehom ovoga velikoga slavenskoga zavoda te mu želimo i za budućnost što veći napredak.

Književne viesti.

Izdaje akadem. knjižara Lav. Hartmana u Zagrebu, dra. Eugena Netoliczke poučna knjiga *Ilustrovana tehnika i lučbe* (kemije) za gradjanske, više djevojačke učione i više razrede pučkih škola. Sa 89 drvorezah. Po tridesetom od austr. ministarstva preporučenom njemačkom izdanju preveo F. Radić učitelj u Korčuli.

Novi zemljovid Hrvatske, Slavonije i Dalmacije, Bosne i Hercegovine sa pogranićnim zemljami. Izradjen u c. kr. vojnogeografskom zavodu u Beču po naputku prof. Vj. Klaića.

Zvonimir. Koledar za god. 1886. Kako doznajemo izaći će na skoro koledar »Zvonimira« u svojem trećem tečaju. Knjižara Hartmanova trsi se da ovo svoje svake hvale vriedno poduzeće godimice popravi i što više nadopunjuje. Tako će koledar za buduću godinu izaći sa 30 slikah glasovitih Hrvata i hrvatskih gradova sa popratnimi životopisi i opisi, pripovjedkami i sa podpunim šematizmom hrvatskog, dalmatinskog i bosanskog činovništva te sa vrlo obširno uredjenim upisnikom, što će osobito odvjetniku i uredu vrlo dobro doći.

Uza sve to ostaje ciena kao i dosada samo 60 nvč. dotično 80 za tvrdo uvezani koledar, a svaki kupac dobije još i za nagradu 2 vrlo lieпe slike predstavljajuć dva predjela iz Švicarske. Više o njemu čim izadje.

Pomorske viesti.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tuzemstvu.

Odjedrili iz:

Trsta 24 aug. Graovac, Milalović za Aleksandriju, Orno, Začević za Rettimo, — Rou, Stuk za Korčulu. — *Liverpoola 22 aug.* Carattere, Martinolić za Brindisi. — *Cagliaria 20 aug.* Eridano, Pelizzano za Mljetke. — *Palerma 20 aug.* Oblić, Damjanović za Carigrad. — *Bordeauxa 20 aug.* Marte, Domini za Cardiff. — *Bostona 10 aug.* Jacob, Gurić za St. John. — *Cuzhavena 20 aug.* Vincenza M. Minach za Buenos-Ayres. — *Nove-Yorke 8 aug.* Padova, Večerina za Aleksandriju. — *Hamburga 20 aug.* Vincenza M. Minach za Buenos-Ayres. — *Falmoutha 20 aug.* Mala Marica, Bušanić za Bar. — *Odesse 14 aug.* Filadelfia Poldrugo za Gonuu. — *Marseilje 22 aug.* Fratelli F. Tomenčić za Carigrad; Elena, Mandić za Port-Said. — *Nove-Yorke 10 aug.* Draga D. Bakarčanić za Carigrad — Padova, Vjerina za Aleksandriju. — *Livorna 22 aug.* Jane, Žiga za Rieku. — *Bordeauxa 18 aug.* Arc. Rodolfo, Martenolić za Cardiff. — *Piestinge 13 aug.* Ophir, Adamec za Genuu.

Dojedrili u:

Trst 24 aug. Enok, Aletić iz Cardiffa. — Alfa, Nikolić iz Cavalle — Pomoć, Tičac iz Cavalle. — *Rieku 23 aug.* Dešković A. Negovetić iz Algira — Aquilone, Stipančić iz Vostice. — *Batum 2 aug.* La Fortuna, Žiga iz Rieke — 9 Prima Donna, Vajsto iz Rieke. — *Filadelfiju 9 aug.* Senator — iz Rieke. — *Nove-Yorku 9 aug.* Hraben Fišković iz Monte-Ideа. — *Mljetke 21 aug.* Drina, Kosović iz Batuma. — *Fenarth 20 aug.* Otac Niko, Kalafatović iz Liverpoola. — *Odessa 15 aug.* Amalia D. Smrkinić iz Livorna. — *Nocu-Yorku 8 aug.* Irena, Pasquan iz Aleksandrije. — *Filadelfiji 9 aug.* Josef, Ivančić iz Martinike. — *Delaware 9 aug.* Trojednica, Marocchino iz Buenos-Ayresa. — *Newhaven 10 aug.* Nehaj, Miletić iz Aleksandrije. — *Cagliari 18 aug.* Eridano Polizzaro iz Trsta. — *Maltu 16 aug* Giurko, Petričević iz Trsta — *Hull 19 aug.* Alessandro T. Marović iz Buenos-Ayresa.

ZAHVALA.

Svim prijateljem, rodbini a napose mnogobrojnim gg. svećenikom, koji su nam premilog otca do hladnog groba sproveli ili inače našu veliku bol ublažiti nastojali, izričemo ovim najsrdačniju zahvalu, u ime obitelji:

Perenići, 7. sept. 1885.

Iv. Mandić
M. Mandić } sinovi.
Dr. Fr. Mandić

Lutrijski brojevi
od 9. septembra

Brno	59	26	28	47	89

257 2—3

Natječaj.

Razpisuje se služba učitelja III. vrsti na jednorazrednoj mješovitoj pučkoj učioni u Šumbregu sa dohodci ustanovljenimi u zemaljskom zakonu 3. novembra 1874. dotično 10. decembra 1878. Prosioci, od kojih se zahtjeva znanje hrvatskoga i taljanskoga jezika, neka ulože svoje molbe podpisanomu vieću zakonitim putem u teku od četirijuh tjednah.

Pazin 26. agusta 1885.

C. kr. kot. školsko vieće.

Dobiva se i za mjesečne obroke.

ZANIMIV OGLAS

U velikom skladišču pokućstva i tapecerije **G. Gherscich-a** Via Farneto br. 12. I. p. imade uviek pripravnih šustah za postelje, izpunjenih sa veoma dobrom tvari u cieni od 6 for. napred.

Divani i sofa izpunjeni i pokriti veoma dobrom vrsti kretona i jute u cieni od 15 for. napred.

Pokućstvo za sobu, sjedala, naslonjači, stolice tapecirane itd.

Prima svaku naručbu tapecarije uz povoljniju cienu nego li ostali, budući da imade vlastitu **radionicu tapecarijah, drvodjelstva i skladište tvarih za pokućstva.** 48—35

Dobiva se i za mjesečne obroke.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—22

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke ciene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive; čistila za noge, sagova; klate svakevrsti; povoštenо platno; lonce za ovlaje i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

LA FILIALE
della
BANCA UNION
TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valuta.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo
per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
4 „ „ „ 12 „
4½ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
3½ % con preavviso di 20 giorni
3¾ „ „ „ „ 40 „
3¼ „ „ „ „ 3 mesi
„ „ „ „ 6 „

Godranno dell'interesse aumentato le lettere in circolazione con 8 giorni di preavviso dal 6 novembre a. c. quelle con 15 giorni dal 13 giorni e quelle con 31 giorni dal 25 novembre a. c.

IN BANCO GIRO

abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conforma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume pel proprii correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro la facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d'assegni, cambiali e coupons*, verso ⅛% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s'incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 1—2

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac
odobren po viših oblastih sa dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, teom il juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajućih zdravotna svojstva, te se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajućih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tak. On čisti polagano, uništuje gliste ublažujući kroničke hrapavosti jetarah, slezena, umanjujući sve malo po malo zastarjele bolesti hemoroidah.

Uzine li se likera danomice, čuva od otrovnih miazmah, proizvirućih kolt od pokvarena zraka, toli od epidemijah, zato je izvrstan lek proti *groznici* i proti *koleri.*

Ono pako što sačinjava pravu osebinu likera u zdravstvenoj struci jest, što oslobadja ljude odane srčbi i pokunjenosti od škodnih posliedicah, koje doživčanstvu daje veliki broj nesrećnih.

Zaista iza malo danah čovjek, koji se služi tim likerom čuti, da mu je povraćena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga radovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad. 11—4

Da se olahkoti kupovanje obćinstvu gospodar tvornice osnovao je na široku razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih **kavanah i rakijašnicah.**

Skladišče
POKUĆSTVA I TAPECERIJE
Corso br. 41.
blizu „Monte Verde".

Dne 24. agusta otvorio je i novo p. d. plasni naznačenu trgovinu sa velikim izborom **pokućstva** svaku vrsti i uz takove cene, da se neboji konkurence
Raffaele Italia.
2—10

Naručbe se obavljaju za tuzemstvo prosto od daulje

Novi ustav

za posredovanje službah i za služinčad te za stanove, za tu i inozemstvo

Trst via del Ponte br. 5.

Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jez.ku. 3—24

Nova
ekonomička krojačnica
Corso br. 26 p. I. 48—24

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela chevlot od f 12 dalje.
Gornji kaputi od 6 for. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Jamčimo za dobrotu. — Jamčimo za obroke.

Velika partija
ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2—2

Velika partija
odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za cele muške odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.
Uzorci se šalju za marku od 10 nvč.

26—52 Počastna diploma

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašašćem profesora Friedländusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoćju zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, napose u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija, je usisanje sa izvrstnim smrekovim extraktom pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.
austrijskog vjeresijskog zavoda
za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah už
4-dnevni odkaz 3½%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Clelovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devisah, efektah, tukodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjesaca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povece iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—34

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo { za fr. 4·96 iz dobre vune; „ „ 8·— „ bolje; „ „ 10·— „ fine; „ „ 12·40 „ prav fine.

poruvlena iz najfinije volne v najnovijih barvah najnovejše za **suknena obłačila za gospe, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za **zimni paletot za dame, meter f. 4.**

Potne pišče po f. 4, 5, 8 do f. 13. jeden. Zelo lopa obłačila, hlače, vrhne suknje, tkanino za zuknje in dežne plašče (tüfi), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, tricots, sukno za dame in biljare, poruvlena, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY
utemeljeno 1866.
Skladište tvornine v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače neprosto. Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 prosto.

Imam stalno zalogo suknja v vrednosti f. 100.000 a. vr ter se ob sebi umo, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **ostankov** po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem todaj kratice zelo **znižani tvarithni ceni** razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od take malih kosov **nemorejo pošiljati uzori,** ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **sleparja,** ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in no od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—28

Nepristni **ostanek** se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Source Romaine
(Rimski zdenac)
Najizvrstnija i najzdravija voda za stol. Naravska pjenuša mineralna voda. Centralno skladište za Austro Ugarsku i za izlek kod
G. B. ROVELLI, Via Lazzaretto vecchio 19, TRST.
Source Romaine
(Rimski zdenac) 10—8

Najbolje i najcienije dodje u **AMERIKU** tko se obrati na
A. GERGOLET-A
internationalnoga speditera. 6—
Via dell' Arsenale br. 2. **TRST.**

Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lek po dr. Mališu ematrati kuno patvoren

Cvet proti trzanju,
po dr. Mališu.

je odlučno najbolji lek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, otvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme, prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *scrivet* (Oabrah. znamke) *proti trzanju po dr. Mališu iz priloženo znamenje; 1. staklenica 50 nvč.*

Zahvala.

G. J. pl. Trnkoczyju. lekarn *na velikem mestnem trgu* u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razne domaće liekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, ajmim se na Vaš *dr. Mališa kostobaljaj* lek za 50 novč., te si ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit uspjeh da se je majka nakom što ga je kratke vriesne upotrebljavala posve težkih bolih oslobodila. Punim osvjedočenjem priznajem dakle *dr. Mališev kostobaljaj cvlet* kano izvrstan lek to ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti preporučam. Vašoj blagorodnosti izrišem pako najsrdačniju hvalu; svim Slovanjem.

Franc Jug, posjednik u Šmartji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kranjski,
izvrstan proti kašlju, hripavici, vrtobolji, pranoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 56 nvč. Korištniji nego li svi u trgovini se nalazeći siropi. 52—23

Krv čisteče krugljice o. kr. povl.,
nebi smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su uterdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrenih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 nvč. Izpod jednog zavitka se poštom ne odpravlja.

Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano **osobito uspješne** pripoznate, imade uviek **čiste** u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem Adressa je:

Liekarna Trnkoczy-a,
na velikem mestnem trgu u **Ljubljani.**

Prosto od carine.

po 35. for. s mramorom.

NAJBOLJE
POKUĆTSTVO
jeftino, u velikom izboru koi
IGNACIJA KRON-A u TRSTU
4—2 **ulica al Teatro** br. 1 (Tergesteo).
Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

po 35 for. s mramorom

LUIGI CADORE

limar

zaprisegnuti procienitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor **kupelnih žlicbovah,** badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe daju se na zajam. Nadalje imade mjerah za tekudine, žito, ulje, petrolej od ½ do 50 lit. baždovane c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlicb i drugih limarskih spremah. Suvišć br. 4 barometra, označitelje vjetrovah za ljetne dvorce, bašče, glorlete itd. itd.

4—48 **Sve uz najumjerenije cene.**

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 38. U Trstu 17. septembra 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *vazničkom* (assegno postale) ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za scijake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na imalo 1 br. 5 nvč.

Gospodarske zadruge.

(našim kmetom na razmišljanje).

Po zemaljskom zakonu od 8. septembra 1884. broj 36 ustanovilo se je za Istru «Zemaljsko kulturno vieće« (*consiglio agrario provinciale*), koje će imat nastojati, da se unapredi gospodarstvo po Istri, osobito kmetovšćino.

U svakom sudbenom kotaru imaju pravo posjednici zemlje sastati se u družtvo i tako za svoj kraj biti kako malo jedno pokrajinsko kulturno vieće. Takovo družtvo zvalo bi se «gospodarska zadruga« za taj i taj sudbeni kotar.

Takova zadruga imala bi pravo i dužnost promišljati način, kako da se kmetijstvo kod nas podigne i povedati cesarskim i zemaljskim oblastim način, kojim bi se to postiglo.

»Ki ume, ima dve«. Vlada i pokrajina davaju i moraju davati pomoći svake godine, ali ju davaju onamo, odkuda jim prvo i temeljitije dojde izkazano, da je potreba.

Za sudbeni kotar Podgrad (Castelnuovo) ustanovila se je prva gospodarska zadruga u Istri.

Pravila su joj već potvrdjena. Te zadruge moraju se vladati jednomerno, zato i pravila valja, da budu koliko je moguće jednaka.

Mi štampamo takav jedan štatut i opominjamo vruće naše kmete i svećenstvo, neka ustanove takove zadruge.

Koji bi želio kakovo tumačenje, neka se obrati pismom na naše uredničtvo, poslužiti ćemo ga čim prije.

Gospodarska zadruga ustanovi se ovako:

Uzme se pet ovih štampanih štatutah i popuni jih se imenom sudbenoga kotara. Na jedan primerak ide biljeg od 1 forinta, a nadruge po 15 novčićah na svaki primerak. To se pošalje na »Visoko cesarsko-kraljevsko namjestničtvo u Trst« kratkom molbom, neka po zakonu o udruživanju od 15. novembra 1867. br. 134 spozna, da tu i ta gospodarska zadruga obstoji.

Ako za 4 tjedna nedojde nikakov odgovor, to će reći, da je zadruga potvrdjena.

Onu molbenicu treba da podpiše nekoliko ljudih, koji žele učlaniti se u zadrugu, a dobro je poslati ju kroz kapitanat.

Dogovorom kapitanata može se u jednom sudbenom kraju učiniti i više gospodarskih zadrugah, ako je kotar velik i ako je obdelavanje zemlje i kmetovanje preveć različito.

Takova pravila bila bi na priliku ova:

Pravila.

Gospodarske zadruge za sudbeni kotar — — — — — — — — — —

§. 1. Po državnom zakonu 15. novembra 1867. br. 134 i po zemaljskom zakonu za Istru od 8. septembra 1884. br. 36 obstoji u — — — — »Gospodarska zadruga za — — — — sudbeni kotar — — — — a namenjena je tomu, da se poboljša i unapredi gospodarstvo u tom kraju. Da to postigne, poslužiti će se družtvo pravicami, koje donaša gore rečeni zemaljski zakon i onimi, koje su niže nabrojene.

§. 2. Član gospodarske zadruge može biti svaki, komu zakon ne krati, koj poseduje zemlje u vlastito ime i obeća, vršiti dužnosti, spomenute u ovih pravilih.)

Tko želi pristupiti zadrugi neka se javi predsedničtvu; ako je prijet, ostane član dok mu zakon nebi zakratio ili dok sam nebi očitovao, da prestaje biti član.

§. 3. Sedište zadruge je u — — — — —

§. 4. Svaki član ima pravo poslovati za zadrugu, ako je u odboru; ako nije u odboru, ima pravo svetovati, podučavati i predlagati; još ima svaki član pravice niže izbrojene u § 13. i 14.

§. 5. Svaki koj pristupi za člana zadruge, veže se:

a) platiti 50 novč. ustupnine

b) platiti na dobu članarinu, koja će za sada biti jedan forint i 20 novčićah na godinu ili 10 novčićah na mesec.

Obći zbor će unapred odlučiti od godine do godine, kolika da bude članarina.

§ 6. Zadrugom upravlja odbor od deset ljudih, koje izbiraju članovi; a odbor dolučí sebi predsednika i podpredsednika s privoljenjem cesarsko-kraljevskoga namestnika; odbor bira sebi i tajnika i blagajnika ili kasira.

Prvi odbor ima biti izabran na prvom občem zboru i vladat će do konca godine 1887. Prije nego izteče ta godina, bit će opeta pozvan obći zbor za biranje novoga odbora, koj će vladati do konca godine 1890. Tako će unapred svaki put prije nego izteku tri godine, biti izabran novi odbor za buduće tri godine.

Da koji član odbora pofali prije toga vremena radi smrti ili drugog uzroka, izabrat će prihodnji obći zbor novoga odbornika, kojemu će izteći vreme kada i drugim.

§. 7. Odborničtvo je služba počastna bez pluća; vendar će gotovi troški, učinjeni za zadrugu biti povraćeni iz njezine blagajnice.

§. 8. Zadrugu zastupa predsednik i kad on nemože, njegov zamenik. Ali obvezna pisma valja da podpiše i tajnik ili blagajnik. A predsednik (ili njegov zamenik) blagajnik i tajnik odgovorni su družtvu svi tri za svakoga i svaki za svu trojicu, ako bi što učinili na škodu družtva na svoju ruku.

Odbor valja da se drži odluke obćega zbora.

§. 9. Odbor odlučuje u medjah zakona o svem, što nije pridržano obćemu zboru ilili glavnoj skupščini. Ako je svaki odbornik sazvan barem 10 danah prije i ako je imao dnevni red, onda se može odlučivati na samu relativnu većinu glasovah. Ako nije tako, onda za pravomoćnu odluku treba da bude absolutna većina svih članovah, to jest šest harem.

Predsednik savetuje, ali ne glasuje nego kad bi broj glasovah bio jednak. U toj priliki odlučeno je ono, našto pristane predsednik.

§. 10. Dužnosti odbora jesu:

a) da podupira oblasti, osobito zemaljsko kulturno vieće u pospešivanju kmetijstva, po občenitih propisih i po onih, koji bi od puta do puta došli.

b) da skrbno gospodari s imetkom zadruge i da nastoji o njezinom napredku.

c) da se brine za napredak kmetijstva i drugih gospodarskih strukah; u to ime da skrbi koliko bude moguće za praktične pokuse, da ustanovi uzorna gospodarstva, da nabavi boljega orudja, semenja, stablah, blaga itd.

d) da razsudi razpre, koje bi se dogodile medju članovi zadruge o stvarih družtvenih; proti takovoj odluki odbora neima više pritužbe.

e) da prima nove članove zadruge na podlogi §. 3. zemaljskog zakona, gore spomenutoga.

§. 11. Odbor se sastaje na dogovor i odluke kadagod ga pozove predsednik ili njegov zamenik, zatim kadgod to zahteva zemaljsko kulturno vieće, politička oblast ili da pitaju dva odbornika dogovorno.

Uvek predseda predsednik ili ako on nemože, njegov zamenik. Tajnik piše odluke u posebni zupisnik odborovog zasedanja.

§ 12. Obći zbor ilili glavnu skupščinu saziva predsednik ili ako on nemože, njegov zamenik i to svagda kad se prikaže

PODLISTAK.

Desetgodišnjica

»Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri.«

III.

(Dalje. Vidi br. 36.)

Izvanredni darovi, što su jih pojedini dobročinitelji darovali »Bratovšćini« bili su već spomenuti, a odbor i skupščina zahvalila se je za nje ukupno i posebice. Redoviti darovi dolaze od njezinih članovah. Njih je troje vrsti: prinosnikah prvoga i drugoga reda i utemeljiteljah. Prinosnici drugoga reda plaćaju najmanje 30 novčićah na godinu. A mogu biti samo seljaci; prinosnici prvoga reda plaćaju najmanje 1 for. na godinu. Broj jednih i drugih se mienja, nije stalan.

Članovah utemeljiteljah nebijaše s početka. Bili su uvedeni na predlog g. Vinka Zamlića u skupščini obdržavanoj godine 1877. i uz privolu visokoga c. kr. namjestničtva 6. decembra 1878. Oni doprinose na jedan put ili tekom dvijuh godinah 25 for. Takovimi su postajali sliedeća p. n. gospoda: Jakčin Sjepan iz Zagreba, Dorčić Petar iz Baške, pok. Spinčić Anton iz Kastva, pok. Premuda Juraj iz Baške, Tomšić Ljudevit iz Voloskoga, Jelušić Fran iz Kastva, Štrk Andrija u Trstu, Vio dr. Antun iz Rieke. Hrvatska čitaonica na Rieci, Župan Franjo u Poljanah, dr. Juraj Josip Strossmajer u Djakovu, Narodna čitaonica u Požegi, pok. Jelušić Ernegt iz Kastva, Javand Hinko trgovac u Zagrebu, Mance Ivan trgovac na Rieci, Hrvatska čitaonica u Kastvu, Banjavčić dr. Ivan u Karlovcu; Ružić dr. Ivan u Belovaru, Spinčić Vjekoslav iz Kastva, Orlić Fran u Žminju, Zamlić Vinko na Veprincu, Stražimir Dragutin u Dol. Želini, Krešić Milan u Zagrebu, Vučković Gjuro u Trstu, Mazek Jakov na Brgudu, Ladavac Jakov u Krakovah, Beruta Josip u Koprivnici, Ružić Juraj trgovac na Rieci. Starčević dr. Ante u Zagrebu, Bučar Petar u Sv. Petru na Mrežnici, Karabaić Ivan iz Kornića, Bertić Bogdan u Sarajevu, Bastian Ivan u Trstu, Barbalić Ivan u Labinu.

Bratovšćini pomažu najviše njezini povjerenici, kojih ima po raznih stranah naše domovine. Njim na trudu i maru zahvaljivalo se je svake godine u skupščinah. Na nje se prizivao u svakoj sgodi pok. tajnik kao na one, koji probitke družtva najviše unapredjuju. Broj njim nije stalan nit mogu stalno svoju častnu zadaću obavljati. Imena onih godine 1883. bila su tiskana u Danici za godinu 1884. Medju njimi jih je mnogo, koji su od tada svoja obitališća promjenili ili kod kojih se je i drugih promjenah sbilo. S toga nit nenavadjamo imena povjerenikah. Živili oni koji jesu, a odboru će bit premilo, ako mu se još drugih iz drugih krajevah ogluši.

Do pete glavne skupščine, obdržavane 7. oktobra 1878. narasla je ukupna glavnica na 2775 for. Vedih svotah osim preč. g. Tome Gajdeka, koj je sekupio 40 for. 25 nvč., darovao je dr. Dinko Vitezić državnu obveznicu od 100 for.

U šestoj skupščini obdržavanoj 6. oktobra 1879. odlučilo se je dati podpore što više radi slabe ljetine, a skupščina se je razstala »sa vrućom željom i molbom do Boga, da poteli družtvu blagoslov, kako bi prije doseglo svoju svrhu, i da priteče što više prinosah, te bi družtvo uzmoglo čim obilnije pomoći siromašnoj mladeži.« Tomo Gajdek bio je i ove godine sakupio i poslao lepu svoticu. Ukupna imovina do te skupščine narasla je na 3326 for.

Do sedme glavne skupščine obdržavane 5. oktobra 1880. narasla je na 3349 fr. 91 novč. Vedih svotah doprinosa je: hrvatska čitaonica u Kastvu, priredivši u korist »Bratovšćine« zabavu i odposlav čisti prihod iste, 160 for., odboru s opazkom, da se ima cela ta svota već te godine (godine) razdeliti medju istarske siromašne djake; hrvatska čitaonica na Rieci priredila je takodjer u istu svrhu zabavu, te je poslala »Bratovšćini« čisti prihod u svoti od 160 for.; nadalje Tomo Gajdek 22 for., dr. Hiacint Petris 10 for., Novaković iz Petrinje 10 for.; nabralo se u veselih sastancih u Kastvu i Frankih 14 for. 99 novč. Te godine spominju se kao vedi marnici za družtvo gg. Gjuro Deželić i Matija Marušić, a bilo se je već upisalo i nekoliko utemeljiteljah članovah, pak je to sve pokojnoga družtvenoga tajnika, koj je inače najčešće naricao, nadahnulo nadom, da će družtvo sve obilnije podupirati našu siromašnu mladež. «Valja da si sami pomognemo, kad nam drugi od naših željevah pomoć uzkraćuju. Složno dakle na rad, pomoć će nam Bog i Hrvati».

I pomagali su.

Do osme godišnje skupščine, 19. septembra 1881. narasao je ukupni prihod, dakako bez onoga, što se je svake godine razdielilo, na 3748 for. 52 novč., dr. Dinko Vitezić dao je te godine tretju državnu obveznicu od 100 for. »te je on tim najprvi družtveni dobrotvor uz Nj. Veličanstvo našega cara i kralja. Kapnulo je i manjih svoticah, al je vredno da se spomene od kuda: od hrvatskih istarskih djakah, sastavših se u Lovranu; od djačke zabave u Vrbniku, od učiteljah kotara voloskoga, od svećenikah dekanata kastavskoga prigodom pogreba vrednoga odbornika Jurja Premude. Tomo Gajdek poslao je 20, for. Gjuro Deželić sabrao je 180 for. 69 novč. i još pripomenuo »da nije moguo učiniti više za družtvo, pošto se je ove godine sabirao novac u razne svrhe.« »Ovakovih muževah trebalo bi!« kliče sav oduševljen pokojni tajnik pred skupščinom, a ova odluči posebnu zahvalnicu Gjuri Deželiću, Tomi Gajdeku, obojici u Zagrebu i dru. Vitezića tada još u Zadru.

Sliedećih dvijuh godinah 1882. i 1883 narasla je ukupna imovina »Bratovšćine« na 4237 for. 33 novč. Kao osobiti dobrotvori

potreba. Poziv taj i dnevni red oglasi se u novinah, koje su u kotaru najnavadnije.

Jedanput na godinu pak mora biti sazvan obći zbor na kojem se odlučuje:

a) o računih i gospodarstvu u preteklo godini.

b) o proračunu za buduću godinu i o članarini, kolika da bude.

c) o novom odboru za buduće tri godine, počamši od god. 1888.

d) ob onom, što bi pojedinci predložili od p ije, ter bi bilo na dnevnom redu, ili ako bi predlož li onaj čas, pak bi petorica članovah pristala na to, da se razpravlja.

§. 13. Obći zbor, koj ima odlučivati o računih zadruge, ima biti oglušen barem 14 danah prije i dnevni red ima biti dojavljen c. kr. kotarskoj oblasti.

U to vreme ima svaki član zadruge pravo pregledati račune u sedišću zadruge.

§. 14. Razpravljanje na obćem zboru ima teći polag dnevnoga redu i kako uredi predsednik. Svaki član ima pravo reći svoju i predložiti što mu se čini koristno za družtvo. Predsednik odlučuje kada je razprave dosta, ter se ima glasovati.

Valjana je ona odluka, za koju glasuje najviše prisutnih. Da su glasovi jednaki, bit će odlučeno ono, na što pristane predsednik. U drugih prilikah predsednik neglasuje.

§. 15. Koristi, koje namakne zadruga svojimi novci ili dobljenom pomoću, idu ponajprije članovom zadruge.

§. 16. Odborske sednice i obći zbor zadruge držat će se po mogućnosti svaki put na drugom mestu, da se puk upozna sa zadrugom i da ju obljubi.

§. 17. Zadruga prestane: Kad nebi brojila više od 20 članovah, i kad se broj taj nebi povećao u vreme odlučeno od c. kr. kotarske oblasti. U tom slučaju i kad bi drugim načinom zadruga bila ukinuta, uje imetak ima pripasti po broju članovah onim pučkim školam, koje se nahode u njihovih obćinah.

Izručenje imetka mestnim školskim viećem ima obaviti odbor zadruge i obavjestiti o tom kotarsku političku oblast.

§. 18. Za sve što nije predvidjeno u ovih pravilih, ravnati će se zadruga po zakonih, u uvodu spomenutih.

Njeg. Veličanstvo car i kralj u Požegi.

Dne 12. t. m. stiže u slavonski grad Požegu Njeg. Vel. car i kralj Fran Josip I. da prisustvuje velikim vojničkim vježbam, koje su se obdržavale sliedećih danah na požeškom polju.

U pratnji cara i kralja nalazilo se više nadvojvodah, ministrah i tudjih častnikah.

Na glas o dolazku kralja u njegovu vjernu kraljevim Hrvatsku, odlučila su sva gradska zastupstva, crkvene i civilne oblasti, da se svomu kralju po deputacijah u Požegi poklone.

U nedelju dne 13. t. m. primalo je Njeg. Vel. poklonstvene deputacije iz Hrvatske i Slavonije.

Katoličko svećenstvo predvodio je kardinal Mihalović a grčko-iztočno patrijarh Angjelić. Iza ovih došla je na red deputacija hrv. sabora, deputacije svih hrvatskih gradovah, plemstva, crvenoga križa itd.

Svim deputacijam odgovorilo je Njeg. Vel. vrlo prijaznimi riečmi, uvjeravajuć iste o kraljevskoj milosti i blagonaklonosti.

Grad Požega bijaše najsvečanije ukrašen. Razna pjevačka družtva a na čelu njim zagrebačko »Kolo« priredila su dne 13. Njeg. Vel. veliku serenadu uz sjajnu bakljadu. Medju raznimi deputacijami iztakla se osobito ona iz Bosne-Hercegovine, sastojeća od preko 400 članovah. Deputacija ova došla se je pokloniti Njeg. Veličanstvu.

Dne 14. i 15. t. m. bijahu na požeškom polju velike vojničke vježbe, kod kojih je sudjelovalo više hiljadah vojnikah raznog oružja. Na svom putu do Požege i svuda kuda se je kretalo Njeg. Vel. bijaše najoduševljenije pozdravljano. Jučer odputovao je car i kralj iz Požege zaputiv se u Gödöllo.

Sedamdesetgodišnjica biskupa Strosmajera.

U ponedeljak dne 7. t. m. započeše u Djakovu svečanosti, kojimi se označuju četire važne dobe u životu naroda hrvatskoga. Slavilo se naime sedamdesetgodišnjicu vladike Strosmayera, tridesetpetgodišnjicu njegovog biskupovanja, pedesetgodišnjicu književnog preporoda i dvjestogodišnjicu oslobodjenja Slavonije od Turakah. Glavni uzrok ovim svečanostim bila je puko sedamdesetgodišnjica slavnoga biskupa, koja se obavila na blagdan B. D. Marije, dne 8. t. m.

Štovatelji i prijatelji preuzvišenoga biskupa sakupilo se sa svih hrvatskih pokrajinah. Naroda navrvilo je u Djakovo toliko, da ga je jedva kada na okupu toliko u onom gradiću na jednom bilo.

Djakovo bijaše za tu svečanost zastavami, sagovi i cviećem izkićemo a na veče dne 7. t. m. sjajno razsvietljeno.

Pjevačka družtva »Sklad« »Sloga« kreniula su sa bakljadom pre svečarevu rezidenciju, te odpjevala nekoliko pjesamah.

Sutradan bila je u 9 satih svetčana služba božja, koju je služio kanonik dr. Rački. Kada je odpjevano evangjelje, uzadje biskup na propovjedaonicu, te premda prehladjen, govoraše sat i pol pučanstvu, kojega se bješe skupilo više hiljadah pred crkvom i u crkvi. Poslie službe božje odpjevan je Tebe Boga hvalimo, a po tom je svetčar dielo biskupski blagoslov. U pol dva sata bijaše kod biskupa objed, za 100 osobah. Prvu zdravicu reknoje sam preuzviš svetčar sv. otcu papi Lavu XIII. i Njeg. Veličanstvu caru i kralju. Zdravica primljena je silnim uzhitom. Zatim nazdravišе biskupu podnačelnik grada Zagreba gosp. Crnadak u ime Zagreba, kanonik Tordinac u ime svećenstva, barunica Ivka Vranyczany u ime hrvatskih ženah, kanonik dr. Rački u ime jugoslavenske akademije, prof. dr. Lorković u ime sveučilišta, odvjetnik dr. Steflnović u ime grada Osieka, prof. Smičiklas u ime naroda u Slavoniji, dr. Vojnović u ime Dalmacije, dr. *Vitezić u ime Istre* i kan. Randić u ime hrvatskoga primorja. Biskup nazdravio je hrvatskoj aristokraciji, za koju se je zahvalio prisutni grof Kulmer. Nu večer bio je koncert, kojemu je i biskup prisustvao, a poslie koncerta ples.

Dne 9. o. m. služio je opat Streit ponoćnu misu, za koje je imao propovjedati kanonik Pavlinović., no odustao je radi prehlade.

Tako je proslavio hrvatski narod sedamdesetgodišnjicu svoga miljenika i narodnog dobročinitelja, kojega neka Svevišnj uzdrži još dugo zdrava i čila na čast i ponos Hrvatah i svega Slavenstva.

DOPISI.

Iz srednje Istre. Živa je istina, da nijedno skoro zlo tolike smutnje, sablazni ne prouzrokuje, koliko baš psovka i kletva, a osobito bogokletstvo. Zato se i nečudimo što i iste zemaljske oblasti, videć kako grozovito se bogokletstvo sve to većma med narodom širi, izdadoše i proglasiše stroge zakone i kazni proti bogopsovačem da bi se toliko zlo izkorienilo. Tako je medju inimi i visoka hrvatska zemaljska vlada u Zagrebu izdala i proglasila prije nekoliko godinah strog zakon, usljed kojega bit će svaki bogopsovač kažnjen zatvorom od 1—14 danah ili globom od 1 do 100 fr. Nu i u nas ima onakov zakon jer § 122 l. a i dalje k. z. naredjuje još strožu kazan u tom obziru. I to je posve pravo, jer ako ne pomažu druga sredstva, neka pomaže barem to. Kamo sreće, da bi se svagdje i sveudilj onako strogo postupalo po zakonu proti mrzkim bogopsovačem, sigurno bi naskoro potihnuli onakvi bezbožni jezici. Nu da vidimo, da li je zbilja tomu tako.

Prigodom zadnjih izborah za državno vieće u njekom istarskom gradiću, gdje »avita coltura e civilta« bujno cvate te se raznimi škandali te divljim barbarstvom napose proti narodnim svećenikom, a najpače proti ondašnjemu prevriednomu župniku-dekanu odlikuje, neki postolar opojen djedovskom kulturom javno opsovao Boga i to takimi pridjevki, da se mora čovjek uprav sgrožati slušajuć onakove bezbožne rieči, kao p . . . . Dio . . . a kamo li izgovarati ih. Ondešnji veleč. g. dekan prijavi toga djedovskoga kulturaša (?), kao što mu bijaše kao duhovnomu pastiru stroga dužnost, sl. c. kr. kapet. u K., a ovaj sl. tribunalu u R. Na 4. p. m. bijaše určena javna razprava u R. ka kojoj budu pozvani g. dekan, dva c. kr. žandarma i njeki kovač kao svjedoci. Ovi pod prisegom izjaviše, da su čuli postolara onako ružno psovati. Sve je očekivalo da će biti ovaj sigurno kažnjen, budući bijaše sablazan javna. Nu ovo čuda golema! Skoro svojima ušima nevjerovasmo, čuvši: postolar je nevinim proglašen.

Dan prije 3. t. m. bijaše pak razprava uprav ondje proti njekojim Oprtaljcem; koji kazivahu svomu župe upravitelju: »dido karbun«. Mi strogo osudjujemo svaku pogrdu počinjenu od koga i proti komu mu drago, a napose svećenikom, sasvim tim ne pojmimo sravnjujući rieči »dido-karbun« sa bezbožnimi riečmi p . . . . Dio i t. d., kojimi se isti g. Bog najružnijim načinom pogrdjuje, zašto budu Oprtaljci kažnjeni od 8—10 danah, dočim bude mrzki bogopsovač nevinim proglašen. Mi, istina neznamo, da li bijahu i oni na sudu zapitani, što su u svojem nutrnjem onda mislili, govoreć »dido-karbun«, kao što bijahu svjedoci kulturaša-postolara zapitani, da li je ovaj uprav imao nakanu božanstvo: »La divinità« opsovati.

Da su oni kažnjeni zato, jer spadaju »al partito slavo«, a ovaj nevinim proglašen, jer spada »al partito italiano«, toga nem žemo ni pomišliti, a kamo li vjerovati, dobro znajuć, da smo po zakonu svi jednaki.

Balandrović.

Izpod Kastva, mjeseca agusta. Ovdje smo imali jako strašno nevrieme u noći od 13. na 14. ovoga. Silan vihor sa neprestanim bliskanjem i grmljavinom. Učinjeno je mnogo štete na trsju, jer je grozdje omlaćeno i mladice izprekidane. Bojali smo se još gorega; jer je i po koje zrno grada palo. Čujemo, da je njekud na Lovranščini grad nemilo izmlatio vinograde, a vihar, da je polomio i stabla marunova i tamo i po Lepriančini.

Naši se bačvari veselo razilaze na sve strane sa lieno izgladjenimi bačvami. Njekoji u Dalmaciju od Rabca do Splita, a drugi širom sve Istre. Svaki se drži jednom odabrana mjesta, tako, da to prelazi od otca na sina i dalje. Znanac se k znancem vraća. Mi jim želimo dobar dobitak i srećan povratak. Na njihovom povratku pozna se, kakova je bila gdje ljetina, dobra ili zla. Pozna se još i to, u kakovom su zraku živjeli, kakav su duh disali; jer i kasnije takvim dišu — našim ili tudjim. Iz Dalmacije vrate se navadno kremenjaci — iz Istre ne svi tako. Oblizne po koga šarenjački dah.

Premda je zamuklo ono veselo dukatanje (nabijanje bačavah) ipak se još neprestano radi i dan za dnevom iznaša i izvaža svakovratno sudovje — veće i manje, mehko i tvrdo — kako tko zaželi.

U bližnjoj Opatiji gradi se neprestano i kažu, da je to jedva početak. Malo po malo uvidili su, da uz Kastavce nije treba tražiti boljega klesara ni zidara. Tako sada za dogradnju štacije na Matuljah pozvani su sami domaći klesari i zidari. — Tako valja!

Pogled po svietu.

U Trstu, 16. septembra 1885.

Vojničkim vježbam kod Požege, kojim je prisustvovalo i Njeg. Veliič. car i kralj Fran Josip, daje se sa raznih stranah i političku važnost. Taj politički moment naziru novinari u mnogobrojnoj deputaciji iz Bosne-Hercegovine, koja se došla pokloniti caru i kralju. Raznosio se glas, da je bilo o spojenju tih pokrajinah govora i kod poslednjeg sastanka carevah u Kromjerižu te da će deputacija to spojenje zamoliti; austrijska vlada, da je odlučila zadovoljiti želji bosansko-hercegovačkog pučanstva. Njeg. Veličan. obećalo je spomenutoj deputaciji, da će posjetiti Bosnu-Hercegovinu, što je probudilo svesobće zadovoljstvo. U deputaciji bijahu zastupane sve vjeroizpovjedi i svi kotari a predvodio ju zemaljski zapovjednik general Appel.

Otvorenje carevinskog vieća jest pred vrati. O dogovorih njemačkih liberalacah, javili smo poslednji put. Prekjučer sastali se kod Hohenwarta prvaci desnice, da viečaju o budućem programu stranke. Prvo zasjedanje carev. vieća biti će kratko, jer se imaju sastati delegacije već 20. oktobra.

U ministarskih konferencijah, koje započimlju 22. t. m. pretresati će se proračun za buduću godinu.

Zastupnici iz Češke i Moravske zahtjevati će od vlade, da se ponarode nekoje srednje škole, druge da se uzdržaju na državne troškove ili da se ustroje nove, da se promjeni izborni red za Moravsku i da se premjesti nekoliko političkih činovnikah.

Poljski zastupnici kane interpelirati vladu radi izgona Poljakah iz Njemačke te zahtjevati, da se jednako postupa sa njemačkimi podanici, boravećimi u Austriji.

Bivši pražki načelnik bijaše iznova izabran takovim, nu on se na toj časti zahvalio i tako će sutra biti novi izbor.

Dalmatinski zemaljski zastupnik general Jovanović slavio je jučer pedesetgodišnjicu svojeg službovanja kod vojske. Cesar čestitao mu vlastoručnim pismom, izraziv mu zahvalu na mnogobrojnih njegovih zaslugah za vojsku i državu.

Zadarski talijanaši počeli su navaljivati i na carsku vojsku. Prošlog čedna navalila je hrpa zadarske talijanaške fukinaže na domobrance, koji su se u gostioni mirno uz čašu vina razgovarali. Patrola raztjerala je izgrednike a oblasti vode sada iztragu. Bilo bi već skrajno vrieme, da se talijanaškim nemirnjakom na rep stane.

Srbski kralj Milan nalazi se od 13. t. m. u Gleichenbergu a kraljica Natalia u našoj Opatiji.

U rumunjskom glavnom gradu Bukareštu, izdala je rumunjska »Irredenta« proglas, u kojem naglasuje, da je današnji dio Ugarske, pokrajina

---

na se i opet spominju: Tomo Gajdek, koji je družtvu posebice poslao 25 for. u spomen njegove zlatne mise, a k tomu još 20 for. pak 25 te 12, ukupno dakle u dvie godine 82 for.; Gjuro Deželić sabrao i složio u ime »Bratovščine« 69 for. 31 novč. Uništo je od djačke zabave u Vrbniku 17 for., od čitaoničke zabave u Kastvu 53 for. 70 novč. pak 20 for. 42 novč. Sabrali su: M. M u veselu družtvu u Zagrebu, pak kod promocije dra Kraškovića dosta znatne svotice; Gjuro Vučković u Tratu 8 for.; Kuzma Batestin u Zagrebu 15 for. 14 novč., Mečar u Beču u veselu sastanku 8 for. 14 novč.; dali su svećenici prigodom pogreba bivšega prevrelnoga predsjednika Vjekoslava Vlaha 25 for. Imovina družtva »Hrvat« u Pragu prešla je na »Bratovščinu«. Bivši profesor Mijo Gvozdanović ostavio je istoj sve svoje knjige. Profesor dr. Brestyensky iz Zagreba poslao njoj je 100 for. Spomenuti pokojnik Vjekoslav Vlah ostavio njoj je oporukom 100 for., a netjak mu Roberto, kao baštinik izplatio. Dr. A. Franki i dr. Bogoslav Šulek poslali su svojih knjigah, da se jih razproda u korist Bratovščine. Na predlog Matka Laginje prihvaćen u skupščini godine 1882. bilo se je napravilo molbenicu na Nj. Veličanstvo našega cara i kralja, da bi se prigodom dobrotvornih loterijah i »Bratovščina« u obzir uzeti blagoizvolila. Molbenica bila se je izgubila kod c. kr. kotarskoga glavarstva na Voloskom. To je već bio slab znak. Došla je pak bila t u Beč, i putovala valjda na jug, i vratila se valjda opet tamo. Konačno, putem c. kr. kotarskoga glavarstva došao je odgovor s opazkom, da se molbenica nemože uslišati.

Godine 1884. poslao je medju ostalimi Tomo Gajdek 20 for., Jakov Volčić 10 fr., Češki zastupnički klub u Beču 50 for.; uništo je od čitaoničke zabave u Kastvu 23 for. i 6 novč., od zabave na Trsatu 20 for. 30 novč., od zabave čitaonice u Lindaru 11 for. 14 novč.; postalo je više utemeljiteljnih članovah. Bilo je te, kao i svake godine članovah prinosnikah sa 1 for. i više, sa 30 novč. i više. Svi su pohvaljivi, tim više što su i siromasi od svoje siromašćine doprinašali, al svakoga posebice nemožemo napominjati, jer bi opis predug izašao. Sa svimi spomenutimi svotami, sa utemeljiteljnimi svotami članovah, sa svoticami prinosnikah, narasla je imovina »Bratovščine« do svoje jedanneste skupščine, obdržavane 6. oktobra 1884. na 5375 for. 76 novč. Dosegla je dakle i presegla u svojem desetgodišnjem obstanku svotu od 5000 for. glavnice, od koje kamate može se po § 5. njezinih pravilah dieliti kao podpore.

Tim se je izpunila nada njezinoga mnogoljetnoga i neutrudljivoga tajnika, koju je kao izabrani predsjednik godine 1883. izrekao — izpunila se je, kad već njega jaol nebijaše.

Izpunila se je njegova nada, a stalno i želja svih prijatelja istarskih Hrvatah.

(Dalje sliedi.)

Erdelj, dio rumunjskog kraljestva. U ruskoj Poljskoj počeli su tamošnji gospodari odpravljati njemačku služinčad i radnike, da tako vrate Niemcem »šilo za ognjilo«.

U Italiji nastali su novi nemiri. Pojavila se naime u nekojih pokrajinah kolera, te je vlada naložila strogu kvarantenu, čemu se pučanstvo opire.

Španjolsko-Njemačka razmirica riešit će se mirnim putem. Španjolska vlada izrazila je Njemačkoj sažaljenje, što je u Madridu i u drugih gradovih pogrdjeni njemački grb i zastava, nu ujedno zahtjeva, da se Njemačka odreče pokroviteljstva nad karolinskimi otoci a tada, da će se pustiti u dogovaranje glede spomenutih otokah.

Rusko-englezki prepiri radi afganske granice jesu poravnani. U Londonu podpisan je dotični ugovor.

Franina i Jurina.

Fr. Si ča čul kako j' Vicenclina šiprunal, da ga ni po seusega Oštijaš platil za ono, ča j' po njegoven ordine nagovaral ljudi za nekega Petriša proti Viteziću?

Jur. Trebeda j' bila zakasnila pošta s Poreča al s Pazina, kaj imela patakuni prnest.

Fr. Tako će jih prnest sada lepo sam.

Jur. Če, će, ma će s njimi svoju bradu mastit.

***

Fr. Frane ča j' bila ona konfuzijon nedelju jutro na Voloskem?

Jur. Kakova konfuzijon?

Fr. Ča niel videl kako su šior Guštin tekli kada su čuli, da je kraljica od Serbije po Voloskem pasala?

Jur. Kamo su tekli, znš, ča?

Fr. Po veladu i po patentu borme.

Jur. Tako su ju i voloski rapr-zentanti hodili pozdravit kako i rešk!?

Fr. Aj nisu on dan ne, zač da je prevec sunce svetilo pak da jih je bilo strah, da njim kotarini od veluda na veladah nepožmare, lego da te ben poć prvo leg poje ča, ter da je još vremena. Ter su i arciduku Alberta, kada j tane bil va Opatije šli pozdravit kada je tel ča poć na mesto kada je prišal, pak da je sejedno dobro bilo.

Jur. Ja, oni računaju, da kemu je preša neka teče, oni da moraju sada od vrat do vrat teć prokuri pobirat, predikajuć, da su već i zapovedanja štafi al da te napoštu još ustat svaki na svojen meste za ne dat gušta onem trin četiron od opozicijona.

Fr. Tako oni skrbe najprvo za se a pak onda te valjada i za drugeh ako njim ostane vremena i ako nebudu jako trudni.

Jur. To se razume, nisu miga za niš šior Guštin već više od 20 let potešta, neku pasju paru su se morali već i navadit.

Fr. Znaju već lepo s trubastemi tratat, znaju po pravice, al kolliko će još to durat?

Jur. Za tri leta se oni svi skupa nadaju još zapovedat a pak onda računaju, da će bit, ča Bog dš. Intanto fin che dura non paura. Evviva le procure in bianco! e le semplici vedove, che le firmano!

Fr. Baš da aviva!

***

Fr. Jure si čul kako se zove barčica, ku su kupili porečki mladići za vadit se vesilat?

Jur. Ter je »Istria« povedela svakemu, ki bi rad i ki nebi rad znat.

Fr. A kako dakle?

Jur. »Nizzardo«!

Fr. Kakovo je to ime »Nizzardo«

Jur. Ča neznaš ki je bil Nizzardo? On Mesija talijanski, ki je ono pred nekoliko let umeri na Kapre...

Fr. Ča Gari .....? Viš kako su šegavi ti porečki kuntrabanteri.

Jur. Še su po pravice zač se znaju i s malen zadovoljit.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpuščeno..... Najdalje šest tjedanah poslie razpusta mora se naložiti novi izbor. (§. 96. pokrajinskoga zakona, članak XVI. drž. zakona 5. marča 1862.). **Občinsko zastupstvo buzetsko bilo je razpuščeno dne 5. augusta 1885.**

Prvi korak biskupa po rečko puljskoga. Nemože nam se s nijedne strane predbaciti, da smo se ikoliko pačali u poslove presv. g. biskupa Flappa. O demonštracijah — više političkih nego li osobnih ili crkvenih — koje su mu priredjivali naši susjedi u raznih gradićih Istre, čuli smo i čitali dosta, al zato nas nije zaboljela glava. Svakomu je slobodno uzvisivati i slaviti svoje prijatelje i prvake, u granicah zakona, kako mu drago. Nije nas dapače iz naše ravnodušnosti prenula niti divna (!) rovinjska prispodoba sa sangjeoskim Peteani-em. Ostali smo hladnokrvni napram svakojakom izazivanju prigodom biskupskog posjeta u Višnjanu, Motovunu, Puli, Rovinju a najpače u samom Poreču. Oglušili smo se dapače i napram raznim našim prijateljem i dopisnikom, koji su nam dojavljivali koješta neprijazna, što se kazalo i čulo kod tih posjetah. Htjedosmo sačuvati do skrajnosti našu nepristranost, pokazati se obzirnimi i popustljivimi napram presv. biskupu. Šuili smo dakle dugo, al na žalost našu, prisilio nas sam presv. biskup, da tu šutnju prekinemo.

Ogrnjivanja i gadne klevete krnjezikih i talijanaških bezbožnikah na naše prevrledno svećenstvo, u nekojih župah one biskupije, urodilo je po naše narodne protivnike dobrim plodom. Rovinjski, kanfanarski, vodnjanski itd. bezvjernici-framasoni zahtjevali su odlučno od presv. biskupa, da makne il premjesti nekoje naše svećenike u onih krajevih, jer da su isti kod puka odveć obljubljeni te da njim tako smetaju u njihovih paklenskih, protucrkvenih i protunarodnih osnovah i spletkah. Žrtvom grdnih klevetnikah morali su pasti prvi, kapelan kanfanarski, g. *Andre Benigar* i kapelan marčanski, g. *Luka Kirac*. Ovoj čestitoj dvojici nemaš pod Bogom drugog prigovora, van što su vrledni svećenici i što dragovoljno i požrtvovno dlele ave blede i nevolje s našim mukotrpnim narodom.

Al to bijaše upravo zazorno i nepoćudno istarskim spletkarom, jer znadu dobro, da je narod svojim dobročiniteljem vrlo »milo za drago«. Počelo se dakle privatno tužiti i grditi uz mnoge druge, navlastito ovu dvojicu. Što se nije postiglo tajno, imalo je pomoći grdjenje i napadanje u talijanskih, tobož liberalnih novinah. Obratila se na biskupa i pazinska gospodn. Molilo se i zaklinjalo, da se za Boga zauzda il poljera hrvatske svećenike, a na prvom mjestu *gg. Benigara i Kirca*. Denuncijacije su uspjele. Dogodilo se što se samo u Istri dogoditi može. Presv. biskup poslušao istarske bezvjernike, zadovoljio njim, crkvi i narodu na štetu.

Po želji framasonah premješćen je g. *Benigar* v Marčanu a g. *Kirac* u Porpjan; u Kanfanar dolazi mladi svećenik g. *Cotelj*.

I tako slavi pobjedu šaka nemirnjakah i bezbožnikah nad hiljadami mirna, poštena i pobožna puka! Prepuščamo svakomu razboritomu, a najpače presv. g. biskupu, da razmišlja, da li se ovaj čim slaže za uzvišenim poslanstvom nadpastira. Želimo od srca što moramo ovakvimi žalostnimi viestmi na vidjelo. Bude li se presv. g. biskup obazirao na podle klevete i smradna ocrnjivanja istarskih liberalucah, jaoh si ga onoj biskupiji i tužnomu našemu narodu. Sa žalošću opažamo, kako se ave više obistinjuje javna tajna, koja je već i visokim krugovom poznuta — da, dok bude na upravu one biskupije uplivao naš najveći narodni dušman, onaj, mnogimi službami i častmi obasuti gospodin »Ljubeže«, dotle neće nijedan biskup imati slobodnih rukuh. Valjda će nas i g. b skup razumjeti. Njemu nepreostaje drugo, nego razkrstiti se sa istarskimi liberalci i framasoni ili sa ogromnom većinom pobožnog stada. Izbor nije težak. Dvim gospodarom nije moguće služiti.

Iz Pazina čujemo svakim danom ljepših glasovah. Talijančići trepte, da će kod budućih občinskih izborah morat ostaviti občinsku kuću te ju predat našim ljudem, da ju čuvaju, jer da je sada na nas red došao, pa stoga sve moguće čine, da osiguraju na dobu svoju djecu.

U občinskoj sjednici dne 29. prošloga mjeseca nenadano doneseli su na razpravu »pravilnik«, kojim se imaju urediti odnošaji občinskih činovnikah i njihove plaće. U tom pravilniku med ostalim ustanovljuju se kod občine tri stalna občinska činovnika, koji imaju pravo na mirovinu ili penziju. Ujedno ustanovila se je i plaća, koju dotični imaju uživati.

Mi s naše strane neimamo ništa prigovoriti, da se stanje občinskih činovnikah u Istri uredi, jer znademo dobro, kako je njihovo stanje prekarno. Al sve u svoje doba. Učinio se je negdje godine 1882. u ovoj občini sličan predlog glede uredjenja plaćah občinskih činovnikah, nu naši upravitelji nisu do sada o tom ništa htjeli znati. Sada kad predvidjaju, da jim je gospodstvu odzvonilo, na brzu ruku donašaju na razpravu i glasovanje predloge, koji bitno zasjecaju u život združenih občinah. A svagdje je običaj, da se ovakvi predlozi i zaključci nestvaraju u zastupstvu, kojemu ističe mandat, već se prepuštaju novomu izabrat se imajućemu zastupstvu, da odluči o tako važnih stvarih. Konačno nebi niti proti odobrenju rečenoga »pravilnika« ništa imali prigovoriti, kad bi odgovarao svim potrebočam one prostrane občine. Doduše imaju se po pravilniku mjesta občinskih činovnikah popuniti javnim natjecanjem ili konkursom, nu nekaže se, kakve kvalifikacije imaju dotičnici izkazati. Prvi zahtjev kod hrvatske občine Pazin ima biti, da su činovnici podpuno vješti u govoru i pismu hrvatskomu jeziku, da mogu u njem uredovati. O tom nelma ni rieči u pravilniku. Tko nezna hrvatski uredovati, taj nemože kod pazinske občine ni službovati. To znaju dobro pazinska gospoda, pak su u taj pravilnik metnuli članak, gdje se dosadanji činovnici imenuju definitivnimi, čim bude stigla potvrda od zemaljske junte. Zašto ste metnuli pako u pravilnik, da se činovnička mjesta imaju popuniti putem konkursa? Ili mislite, da občinari neznaju, što namjeravate zaključkom stvorenim u sjednici dne 29. prošloga mjeseca.

Gornji zaključak razjario je silno obćinare pazinske občine tako, da je jedan samo glas, da se mora proti tomu zaključku prosvjedovati na zemaljsku juntu, da se neodobri, jer da je štetonosan po občinu. Hrpe naših ljudih dolaze na občinu, da jim se dade prepis zapisnika posljednje občinske sjednice u namjeri da proti zaključku glede potvrde današnjih činovnikah prosvjeduju. Budući jim se nije dalo odmah prepisa, jer se kazalo, da se zapisnik mora u budućoj sjednici stopram ovjeroviti, to je već preko 100 občinarah prijavilo zemaljskoj junti protest proti rečenomu zaključku.

Evo očita znaka, da se je naš narod u občini pazinskoj probudio. Svakomu svoje. Talijan neka uredjuje med talijanskim narodom talijanski, med Hrvati morat će se uredovati hrvatski. Za to valja samo dobre volje i uztrajnosti. Pravedna stvar mora pobjediti.

Evo druge:

Koncem prošloga mjeseca dodje djak VIII. gimnazijalnoga razreda na pazinsko občinsko glavarstvo, da mu glavar podpiše svedočbu, koju mu je izdao njegov župnik u hrvatskom jeziku. Naš djak lepo se poklonio predav svedočbu občinskomu pisaru, koji pročitav ju reče, da je nerazumije te ju preda drugomu činovniku. Ovaj pogledav u svedočbu kazao djaku, da je neće podpisati, jer da je mogao župnik napisati ju talijanski. To izrekav zašuti. Nr pokon ustade kajmakan te pročitav svedočbu počme se prepirati s djakom o jezicih, koji se u Istri govore. Nije bilo ni on podpisat već izlije na njega svu talijansku avitu kulturu. Neprestalo mu drugu već poći kotarskomu političkomu kapetanatu gdje mu je c. kr. kapetan svedočbu odmah podpisno.

Občinari pazinski! Nije vam treba preporučivati, jer znate i sami, da se takvi odnošaji nedaju već dalje trpiti ni podnašati. Kamo su vas već doveli!

Parobrodarsko družtvo M. Šverljuga i drugovi nabavilo je i treći parobrod i to Yacht crnogorskoga kneza «Sibyl». Parobrod taj stajati će u Opatiji na razpolaganje poduzetničtvu u Opatiji i tamošnjim gostovom. Parobrod «Ika» protegnut će svoje pijevitbe i do Lošinja, te će od sada putovati izmedju Rieke, Rabca, Cresa i Lošinja i natrag.

Želimo što bolji uspjeh našemu vrlo poduzetnomu družtvu.

Listnica uredničtva.

G. J. K. u T. Liepa Ti hvala. Doći će Tvoje čim prije na red. Bratski odzdrav.

Gg. Dopisnikom iz Moščenicah, Sv. Petra, Tinjanšćine, Buzeta, Bujah, Vrbnika, itd. ustrpite se.

Pobratimu u Središću. Učinit će se kako tamo želite. Pošaljite potrebita. Srdačan odzdrav!

Prijatelju S. D. Pismo bijaše priloženo. Dobro si učinio. Da si zdravo!

„Bratovšćina hrvat. ljudi u Istri".

Glavna godišnja skupščina «Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri» obdržavati će se u Kastvu dne 6. oktobra u 2 sata p. p. sa sliedećim dnevnim redom:

1. Govor predsjednika.
2. Izvješće tajnika.
3. Izvješće blagajnika.
4. Izbor novoga odbora.
5. Razni predlozi.

K mnogobrojnom posjetu iste pozivlje ovime najuljudnije sve članove družtva

odbor „Bratovšćine hrv. ljudi u Istri"

Kastav, 13. septembra 1885.

A. Turak. predsednik.

Lutrijski brojevi

od 12. septembra.

Trst	84	29	37	71	77
Linc	40	65	85	74	60
Budapest	14	46	52	65	72
Innsbruck	3	30	37	28	61

dne 16. septembra.

Prag	70	76	57	38	59
Lavov	13	41	3	30	52
Hermannstadt	81	72	70	06	35

Tršćanska burza

dne 16. septembra

Austrijska pap. renta	for.	83 15	do	for.	83.35
Ugarska » »	»	99 35	»	»	99.60
Ista u zlatu 4%	»	98.75	»	»	99 00
Dionice nar. banke	»	851.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	288.—	»	»	289.—
Talijanska renta	»	94.35	»	»	94.45
London 10 lirah sterlinah	»	125.50	»	»	124.75
Napoleoni	»	9.87	»	»	9.88
C. kr. cekini	»	5.81	»	»	5.83
Državne marke	»	61.—	»	»	61.15
Iste francezke	»	49.20	»	»	49.45
talijanske lire	»	49.10	»	»	49.20

Prodaja tiestinah

(pašte)

od samog jajeta, prve vrsti, po nvč. 24, 28 i 32 kilo. Trst, Via Campanile br. 3

Rajmondo Majer naprotiv trgovini jestvinah

Naručbo uršuju se uz pouzetje. 3—4

257 3—3

Natječaj.

Razpisuje se služba učitelja III. vrsti na jednorazrednoj mješovitoj pučkoj učioni u Šumbregu sa dohodci ustanovljenimi u zemaljskom zakonu 3. novembra 1874. dotično 10. decembra 1878. Prosioci, od kojih se zahtjeva znanje hrvatskoga i talijanskoga jezika, neka ulože svoje molbe podpisanomu vieću zakonitim putem u teku od četirijuh tjednah.

Paziu 26. agusta 1885.

C. kr. kot. školsko vieće.

Prvi ustav 7—

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano.

Sgotavljaju se odjeće polag mjere, najvećom brzinom i elegancom uz najjeftini ciene.

Naručbe se obavlja uz pouzeće

Vilchelm Schmidt, knjižara u Puli ima uvjek na skladištu **hrvatskih školskih knjigah** c. k. naklade školskih knjigah u Beču. **Prodaja papira, pisačih potrebščinah. pisanicah sa hrvatskim omotom** u velike i male. Prekupioci dobiju popust. Razpošilje se uz pouzetje, uzorci šalju se badava.

ODIELA na mjesečne i nedeljne rokove mogu se dobiti u **krojačnici: al N. 12 Via Farneto,** učinjena polag mjere. Budući imade u zalihi velik izbor **sukna** svake vrsti, može dati uz umjerenije ciene nego li drugi.

Jesenska lječidba

Thè Millfiori

najbolji lijek za čišćenje i stvaranje krvi. Izvrstan proti neteku, stezanju u želudcu, hipokondriji, hemoroidam i kožnim bolestim. Dobiva se u ljekarni

PRAXMARER 1—12

(kod dvih crnacah)

na Graskoj ulici pri Trstu.

Nova ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—25

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela chevlot od f. 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Takodjer na obroke.

LA FILIALE
della

BANCA UNION

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo
per Banconote
3¾ % con preavviso di 5 giorni
4 „ „ „ 12 „
4½ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
3½ % con preavviso di 20 giorni
3¾ „ „ „ 40 „
3¼ „ „ „ 8 mesi
„ „ „ 6 „

Godranno dell'interesse aumentato le lettere in circolazione con 5 giorni di preavviso dal 6 novembre a. c. quelle con 12 giorni dal 13 giorni e quello con 24 giorni dal 25 novembre a. c.

IN BANCO GIRO

abbuonando il 3¾ % interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conforma del versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qu. dasi ora d' ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume pel proprii correntisti *l' incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d' ogni spesa per essi.**

b) *S' incarica dell' acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d' assegni, cambiali e coupons*, verso ½% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(**Sezione Merci**) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ed essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 2—2

TKANINE

za odiela koja se peru

u ostancih od 6 do 7 meterah za podpuna muška odiela u modernih bojah, razpošilja se pouzetjem 13—10

I ostanek za for. **3·50**

L. STORCH u BRNU

ogledci badava i franko.

Novi ustav

za posredovanje službah i za služinčad te za stanove, za tu i inozemstvo

Trst, via del Ponte br. 5.

Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku. 4—24

Source Romaine

(Rimski zdenac)

Najizvrstnija i najzdravija voda za stol. Naravska pjeneća mineralna voda. Centralno skladište za Austro Ugarsku i za iztok kod

G. B. ROVELLI, Via Lazzaretto vecchio 19, TRST.

Source Romaine

(Rimski zdenac) 10—9

Podpisani javlja, da je otvorio u Barkoli, da ugodi naručnikom, filijalku svoje dobro poznate **krojačnice** nalazeću se u ulici S. Antonio br. 6. Pošto je ta filijalka izvan carinske granice, naručbe su proste

od carine

i obavljaju se uz najveću točnost radnje i uz nizku cienu.

Ciene jesu:

Podpuna odiela od f. 10 i višo
Hlače . . . „ „ 3·50 „
Praluci . . . „ „ 2·— „
Gornji kaputi . . „ „ 9 „

Pellegrino Levi

krojačnica sa skladiščem sukna, ulica S. Antonio br. 5 Trst.

Naručbe se obavljaju uz pouzetje neodvlačno 52—9.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—28

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke ciene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive; čistila za noge, sagove; kiste svakovrsti; povoštene platno; lonce za ovitanje i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Najbolje i najcienije dodje u **AMERIKU** tko se obrati na

A. GERGOLET-A

internationalnoga speditera. 7—
Via dell' Arsenale br. 2. **TRST.**

Nepogrješivo!

Svak dobije iznos natrag, kod koga bi moj sigurno djelujući

ROBORANTIUM

(sredstvo za bradonast)

bezuspješan ostao. Isto tako sigurno djeluje *protiv čelavosti, ispadanju kose, peruti i osedenju.* Uspjeh višeputnim trenjem zajamčem. Originalne boce po 1. for. 50 nč. i boce za probu po 1 for šalje 1—1

J. Grolich, u Brnu.

Roborantium opotovno upotrebljen pokazuje takodjer dobar uspjeh *protiv slabosti i glavobolji.*

U Trstu: Petar Slocovich, farmac. ala Marina, Via Sanita 13. Prvaxmarer ljek. **Hrvatska Slavonija: Zagreb:** samo O. Arasim. **Rieka:** Gmelner. **Gospić:** Vouk. **Ivanec kraj Varaždina:** Janoš. **Ivanić grad:** Tollović. **Jaska:** Tomaj. **Karlovac:** Findels. **Petrinja:** Grgić. **Zemun:** pl. Benko. **Sisak:** Gursky. **Varaždin:** Riedl. **Vinkovce:** pl. Aleman. — **Bosnija: Sarajevo:** Pl. Pleyel, ljekarnik. **U. Tuzla:** Peolković, ljekarnik. **Dalmacija Zadar:** Andrievid. **Spljet:** Alijnović.

Tamo se može takodjer dobiti *Eau de Hébe*, iztočno sredstvo ljepote, koje uzdrži svježost i bieloću puti. Ciena 85 novčića. — *Bouquet du Serail de Grolich*, vonj za rubce i elegantni sviet. Ovo je bieser svih vonja. Radi vanredno liepe sprave, služi i kao dar za Božić i imendan. Ciena for. 1.50

Budimska gorčica.

Preporuča se od najprvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domaćih, kano najuspješnije djelujuću vodu gorčicu za čišćenje krvi i za blago čišćenje želudca. — Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lekarnah.

Vlastnici braća

Lozer v Trstu
20—16

Skladišče

POKUĆSTVA I TAPECERIJE

Corso br. 41.

blizu „Monte Verde".

Dne 24. agusta otvorio je i novu podpisani naznačenu trgovinu sa velikim izborom **pokućstva** svake vrsti i uz takove ciene, da se neboji konkurence.

Raffacle Italia.

3—10

Naručbe se obavljaju za tuzemstvo prosto od dalje

Ljekarna Trnkoczy

uz viečalos na velikom gradskom trgu u LJUBLJANI

priporuča i razpošilje poštarskim pouzetjem

MARIJACELJSKE KAPLJICE

za želudac,

kojim se imade zahvaliti na hiljade ljudih na zdravlju; imade izvrstan uspjeh kod svih bolestih želudca te su nepredobitno sredstvo proti: **pomanjkanju teka, slabu želudcu, vraka, vjetrovom, kuliki, krču u želudcu, bilu sroe, zatvoru želudca, glicam, bolesti vranice, za jetrih i prsti zlatej žili.**

Opomena. Još jednom treba opomenuti, da su ove kapljice izložene **velikom patvorenju.** Mnogo imade ljudih, koji napoznaju pripravu ovih kapljicah te raznačavaju pod imenom „Marijacelj-ske kapljice", ove kano podjelane među ljudstvo Ove kapljice nisu, radi neuspjaha, prave „Marijacelske kapljice". Tko dakle želi pravih **„Marijacelskih želudačnih kapljicah"**, neka uvjek pazi na gornju sliku majke Božje, koja je kano znak izvornosti zakonom zajamčena, te mora biti na svakoj staklenici. Dobivaju se u ljekarni **TRNKOCZY, uz viečalos u Ljubljani;** jesu najbolje i kako mnoga zahvalna pisma potvrdjuju najprokušanije i uspješnije kapljice proti svim želudačnim bolestim i njihovim posliedicam. —2

1 staklenica valja 20 nov.; 1 ducat 2 for. 5 ducatah samo 8 for.

Poštom razpošilje se najmanje jedan ducat staklenicah. Naslov:

Ljekarna Trnkoczy u Ljubljani.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 3%
8-dnevni odkaz 3¼%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Boč, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagrab, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Cielovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od dovisnih efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjesena.

Na otekto, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povećе iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—35

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo { za fr. 4·04 iz dobre vune; „ „ 8·— „ bolje; „ „ 10·— „ fine; „ „ 12·40 „ prav fine

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše **za suknene obiačila za gospe, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za zimi paletot za **dame, meter f. 4.**

Potne pišče po f. 1, 5, 8 do f. 12. jeden. Zelo lepa oblačila, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tüffi), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, iricots, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neproste. Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 proste.**

Imam stalno zalogo suknja v vrednosti f. 100.000 a. vr. ter se ob sebi ume, da mi v mcjt svetovni trgovini mnogo **es'ankov** po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kraice zelo **zaščasi tvaritbsi cesi** razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemoreje pošiljati uzori.** ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **sleparja,** ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih priličini odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—24

Nepristni **ostsuk se zamenjajo** all pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

ROOB COCCOLA

posebnost

c. k. priv. in odlikovano tovarne

ROMANA VLAHOVA

V SIBENIKU.

Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro I B

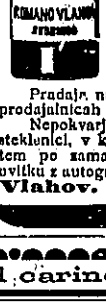

Prijeten, krepčajuć liker, odlikovan se **zlatimi kolajnami** in **diplomami** na **razstavah** v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkutti itd.

Ta iz jagod **juniperus communis** in dij čih **željišč** napravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moči, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtenco.

Prodajo na debelo preskrbujejo moje hiše v **Sibeniku** in v **Trstu.**

Pradaje na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladčičarijah.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateroj je vtisnena firma, potem po zamahi s grbom in po malem ovitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.** 13—48—5

Prosto od carine.

po 35. for. s mramorom.

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u velikom izboru kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

ulica al Teatro br. 1. (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

po 35 for. s mramorom

LUIGI CADORE

limar

zaprisegnuti procienitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladišću:

Volik izbor **kupeljih žlebovah**, badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe daju se na zajam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½ do 50 lit. baždovane c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlieb i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označite je vjetrovah za ljetne dvore, bašče, glorijete itd. itd.

48—5

Sve uz najumjerenilju cienu.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 39. U Trstu 24. septembra 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *vaglavicom* (assegno postale). Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Buzetske stvari.

IV.

U uredu buzetske občine rabilo se je i rabi se talijanski jezik kao uredovni, i to nesamo sa autonomnimi i cesarsko-kraljevskimi oblastmi, nego i sa pukom. Svi oglasi, sve obznane na seoske župane, spomene na pojedinče, to svi pozivi bijahu i jesu pisani talijanskim jezikom. Ljudi su primali i brinuli se, da koga hadju, koji njim je raztamačio sadržaj dopisa. Najčešće su došli u Buzet, tamo odkud njim je dopis došao, da saznadu, što hoće taj dopis.

Kakova bezumnost, koliko uzaludizgubljenoga vremena i troška! Al nije ni to dosta. Liepi broj naših ljudih odgovarao je na občinski ured hrvatski, a načelnik nije htjeo takovih dopisah primati. Poznat nam je slučaj, gdje je načelnik hrvatski dopis, čim je vidio da je takav, *bacio na tla neobazriev se na sadržaj ni malo*. Zapitan pako, zašto je to učinio, rekao je, da nerazumije hrvatski. Dakle seoski župani i prosti seljaci primali su talijanske dopise od načelničtva, prem jih nisu razumili, a načelničtvo občine brojeće 13.000 Hrvatah, načelničtvo plaćano i uzdržavano skoro samo od Hrvatah, nije htjelo primati dopisah hrvatskih, bacalo jih je na tla! Nije se pobrinulo, ako jih u istini nije razumilo, da mu se jih raztumači, kao što je to običaj po svih uredih a nekmoli u občini, skoro posve hrvatskoj.

C. kr. oblastim bilo je to i moglo je biti poznato. A ipak nikad njim nije nit na um palo, da bi se na red pozvalo načelnika, da bi se zauzelo za 13.000 Hrvatah. Nego šta velimo? One da nekoga na rad pozivlju. Tu i od njih samih dobivaju naši ljudi samo talijanske pozive; od občinskoga ureda razlikuju se samo tim, što nevraćaju hrvatskih dopisah natrag, akoprem bi reći, da njim nisu baš po volji. Pobjeda hrvatske stranke nebi njim medju ostalimi s toga bila povoljna, što naslućuju, da bi načelnik te stranke zaveo hrvatski uredovni jezik. A kako bi to išlo, kad predstavnicio. kr. oblastih jezika neznadu!... A bi li bilo pravedno, da se u jednom Buzetu piše hrvatski?! Buzet je ipak talijanski, pak se mora obzir uzeti na talijanski elemenat u njem, valja bit pravedno napram njemu.... Takovih i sličnih glasovah čulo se već medju činovničtvom. I dočim se nisu nikad dosad zauzeli za 13.000 Hrvatah proti 500 Talijanah, već su se počeli zauzimati za 500 Talijanah proti 13.000 Hrvatah. E dakako! Odabrani talijanski puk! Pak i njim ide za svakdanji krušac.

* * *

Činovnikom u obće nije mio hrvatski pokret, jedno što neznadu hrvatski, ili što neće, da ga znadu, a drugo, što se njihova načela nesudaraju sa onimi hrvatske stranke, već sa protivnimi toj stranki.

Koncem mjeseca maja 1884. bila je voda naniela mnogo štete u Danah. Deset, petnaest danah iza toga došao je tamo c. kr. činovnik iz Kopra zajedno sa občinskim savjetnikom iz Buzeta. Posjednik u Danah, razborit čovjek i čestit Hrvat, rekao je nadošloj gospodi, da valja najprije urediti neki potok, pak da neće već voda toliko škode činiti. Na to je odgovorio onaj c. kr. činovnik nekako posprdno: *to će vam učiniti vaši novoizabrani deputati!* Bili su nekoliko danah prije toga izabrani za pokrajinske zastupnike gg. Spinčić i Križanac.

Za Ivanje dolazi obično mnogo svieta u sv. Ivan, najbliže selo Buzetu, u kojem su se takodjer Hrvati probudili. Naroda došlo je i ljetos, kad su već izbori za car. vieće bili onako sjajno za Hrvate prošli. A došao je i c. kr. komisar iz Kopra, imajući na razpoloženje neobičan broj žandarah. Svak se je tomu čudio to se popitavao, što to znači, kako je do toga došlo. Doznalo se je, da je stup talijanstva u Buzeščini prijavio oblasti, da Talijani nisu sigurni ići na sajam u sv. Ivan i da će se ljudi stalno potući, Valjda se je kanilo izazvati pak baciti na Hrvate! Ostalo se je s dugim nosom. Hrvati ponieli su se uz sve veselje mužki i dostojno, kaošto to čine u svakoj prilici.

Gospodinu komisaru bilo je to drago, al se nije zadovoljio. Zadržao se je tamo još tri četiri dana; išao je u neka sela i nagovarao ljude, nek budu mirni, nek potrpe, bit će sve bolje, nek neizazivlju. Daleko smo već došli, kad treba tako miriti narod. Što njim je primjetio, da neizazivlju, toga nisu nit razumjeli pak su ga zato prosili, neka se jasnije izrazi. Pak šta njim je na to odgovorio? Da se mogu radovati nad pobjedom, al da neka pred Talijani ne viču živio, jer da jih tim draže. Na takovu izjavu rekao je jedan: da šta se može ljepšega komu želiti nego li život, kako se može ljepše pozdraviti nego sa živio! Koliko put su se Talijani radovali nad pobjedami, kako su vikali evviva i još štogod dodávali s jedne strane, a s druge vikali i krepa; kako su vikali slavo! pobjedu Defranceschi-jevu i Vidulićevu, cielu noć pjevali, muzicirali, u razsvjetljenu gradu, kako su demonstrirali na očigled Hrvatah u okolici buzetskoj! Pak oblasti nije nikad ni na um palo, da takova zbilja izazivanja sa strane Talijanah zaprieči. Quod licet Jovi non licet bovi! Što je dozvoljeno jarcu nije dozvoljeno janjcu.

DOPISI.

Izpod Kastva početkom septembra. — Velo vino, malo vino; malo vino, velo vino; tako sam čuo govoriti, kad sam bio još diete — a ima već tomu davno. Kasnije sam upoznao znamenovanje ove rečenice, i uvidio, da je posve istinita. Kad je obilna ljetina s' vinom, cenije je i brzo se razproda i suprot kraja ga navadno prifali; dočim kad ga je malo, ciena mu je visoka, ljudi ga drže i napokon ga prodati nemogu. Tako je i sada. Prošlo jeseni sve je bučilo malo ima vina, pa oštari jedan pred drugim pobirali, skoro otimali bolje vino; a ipak ga ima još i sada u kmetskih konobah nerazprodana. Premda se vino držalo draže, nego još ikada za moga spomena, ipak nije to uzrok, da se nije jurve, sve razprodalo; jer dobro vino posvud se drago plaća, pa će i kod nas — kud je vino upravo prve vrsti. — Nekoji nagadjaju, da je tomu uzrok što su se ljudi dali na biru. Možda neimaju

PODLISTAK.

Desetgodišnjica

«Bratovščine hrvatskih ljudi u Istri.»

IV.

Odmah prve godine obstanka «Bratovščine» počelo se je dieliti podpore. Godine 1875. razdielilo se je 150 for. medju tri djaka sa otoka Krka i jednoga iz Kastva; godine 1876. takodjer 150 for. medju dva djaka sa otoka Krka, po jednoga iz Voloskoga, Staroga Pazina i Žminja, dočim se je dvojici odbilo prošnje. Treće godine (1877.) podielilo se je 210 for. četvorici djakah sa otoka Krka, dvojici iz Kastva, po jednomu iz Voloskoga i Vranja; trojici prositeljah nije se moglo dati podpore. Četvrte godine (1878.) prosilo je podporu 16 djakah; razdielilo se je ukupnu svotu od 260 for. med trojicu sa otoka Krka, šestoricu iz Kastva, po jednoga iz Poljanah, Jelšanah, Vranja, Pićna i Lindara. Pete godine (1879.) bilo je već 20 molitelja. Nekoliko njim se je odbilo prošnje, jer su prihodi bili neveliki, ili jer su prositelji od drugud podporah imali, ili jer njim je napretak bio nedovoljan. Nekim dalo se je manje svotice za kakve o leice ili što slična. Dobili su podpore četvorica sa otoka Krka, po jedan iz Kastva, Voloskoga, Jelšanah, Vranja, Boljuna, Pićna i Žminja u ukupnoj svoti od 235 for.

Šeste godine (1880) razdielilo se je svota od 285 for. medju četvoricu sa otoka Krka, po jednoga iz Kastva, Klane, Poljanah, Jelšanah, Vranja, Pićna i Žminja. Sedme godine (1881), podarilo se je sa ukupnom svotom 215 for. desetoricu molitelja i to trojicu sa otoka Krka, dvojicu iz Kastva, po jednoga iz Cresa, Klane, Voloskoga, Poljanah i Boljuna. Četvorici se je odbilo molbenice, bud što su od drugud uživali podporu, bud što nisu ni oni ni njihovi bili članovi «Bratovščine.» Osme godine (1882) oglasilo se je 19 molitelja, razdaše se je svotu od 230 for., petorici sa otoka Krka, dvojici iz Kastva, dvojici iz Buzeščine, po jednomu iz Klane, Opatlje, Lovrana, Boljuna, Sušnjevice i Pićna. Devete godine (1883) prosilo je podporu ništa manje nego 29 molitelja i to 4 sveučilišna djaka, 15 gimnazijalacah, 4 učiteljska pripravnika i 6 učenikah pripravnoga tečaja u Kastvu. Devetorici se je odbilo molbenice s onakovih razlogah, kao prijašnjih godinah. Ukupnu svotu od 325 for. dobili su ostala dvadesetorica i to sedmorica sa otoka Krka, četvorica iz Kastva (gdje se uvjek Kastavščina razumieva), trojica iz Buzeščine, po jedan iz Voloskoga, Opatlje, Lovrana, Veprinca, Pazina, Staroga Pazina. Desete godine (1884), razdielilo se je svotu od 350 for. medju 19 molitelja i to četvorici sa otoka Krka, trojici iz Kastva, četvorici iz Buzeščine, po jednoga iz Voloskoga, Lovrana, Veprinca, Lindara, Pazina, Staroga Pazina, Sv. Petra u šumi i Čabronića.

Sve što dalje sve se je više molitelja oglašivalo, sve je širi obseg njihovih obitališah, većinom postupično rasla je svota razdieljenih novcah. U deset godinah razdielilo se je 2410 fr., sve milodarah ljubiteljah našega naroda u Istri, medju njegovu učeću se djecu. Svota je to malena i velika. Malena, ako se pomisli na broj prosilcah i njihove potrebe. Velika, ako se pomisli, da su to sve darovi pojedinacah, koji su sebi otrgali, da pospješe napredak grane naroda, koji ima što i sto drugih potrebah i nevoljah, kojim imadu priticati velikim dielom njegovi požrtvovniji sinovi. A nelma se nit na to zaboraviti, da se je gabralo glavnicu od preko 5000 for. i da je podpora od kamatah te glavnice stalna.

V.

Odbor «Bratovščine» ovlašćen je izdavati svake godine koledar, u koj bi se uvrstilo najpotrebitije koledarske stvari, družtvena pravila, imena članovah, djelovanje odborovo i u koliko bi bilo moguće poučnih članakah. Prve godine bilo je prekratko vrieme, da se to učini. Druge godine, mjeseca augusta razpravljao je odbor o tom. Odbornik Vinko Zamilić priobćio je, da je sve za tisak pripravno; al da je on za to, da se ga netiska i to s uzroka, što bi tim «Bratovščina» imala gubitka te bi trpila glavna družtvena svrha i što se »Danica« koledar družtva svetojeronimskoga tiska u mnogo iztiskah i jeftino prodaje, te bi mogla nadomjestiti koledar «Bratovščine». Odbor bio je s tim razlozi posve sporazuman, nego pošto je već bio javio, da će se koledar tiskati, odluči tiskati za tu godinu u 500 iztiskah. Tim bijaše spo-

razumna i skupščina, obdržavana mjeseca septembra iste godine s dodatkom, da se odustane od tiskanja poučnih članakah ako bi tim družtvo imalo štetovati i da se omedjaši na koledarske stvari, imena članovah i djelovanje odborovo. I tiskalo se ga, al bijaše preskup i družtvo je s njim štetovalo. S toga je odbor u trećoj skupščini predlagao, nek se ga već ne izdaje, već neka se kako drugačije zadovolji onomu, što se hoće koledarom.

Bilo je različitih predlogah, bilo se je zabrinuto, a sve te brige oslobodio je «Bratovščinu» sl. odbor svetojeronimskoga družtva u ime kojega je početkom godine 1877. veleučeni gospodin dr. Fr. Iveković prijavio odboru «Bratovščine», da je onaj pripravan tiskati u »Danici« ljetopis družtva i sve što je s tim skopčano. Budući je »Danica« jako razširen, jeftin i poučan koledar, budući bi se uz ljetopis «Bratovščine» posve odgovaralo koledaru iste, a «Bratovščina» si tim mogla prikoristiti, prihvatilo se je tu veledušnu prijavu s velikom radošću, izreklo se svesrdnu zahvalu i priposlalo izvješšaj «Bratovščine» koj je bio i tiskan. Od tada čini to odbor svetojeronimskoga družtva svake godine, na čem mu budi i s ovim izrečena iskrena hvala.

Zahvaljeno budi takodjer uredničtvu «Naše Sloge» koja je redovito i bezplatno tiskala izvješšaje družtvene i koja i ovu «desetgodišnjicu» tiska, kao takodjer i nekim drugim listovom hrvatskim, koji su uza to «Bratovščinu» uvjek preporučivali i svakomu, koj je budi kako pospješio rad i svrhu družtva.

posve krivo. Prije se mislilo, da je pivo samo za gospodske pokvarene želudce, a sad bacili se na tu ječmikovu vodu zanatnici i težaci. Neću ja ovim reći, da nebi ljudi smeli piti pivo, nego spominjem samo; da se zna, da ljudi sami sebi na neki način računa kvare. — Drugi opet vele, da Rieka već netroši onoliko kastavkoga vina, kako u prošla vremena. I to je istina prava.

Riečke konobe nisu već na najboljem glasu. Tamo se i najbolje vino u brzo pokvari. Svi se tomu naučio, pa i netraži u gradu dobra vina — prema tomu ni neuvaža se vino prve vrsti u grad. Ovo ostaje vani. To znadu dobro Riečani, pa zato na hrpe bježe iz grada, da se naužiju čista zraka i srknu čašicu dobra domaćega vina. Naši oštari uživaju dobar glas, neka paze, da ga i unapried uzčuvaju. Bit će to od koristi njim i cielomu kraju. — Naše vino prodat će se brzo i dobro, pa će malo ili nikoliko škoditi cieni, imali drugud vina više ili manje. Domaće dobro vino ljudi — osobito Riečani — najvole.

Ove se godine nekaže obilna trgadba, nego ono što je, je jako liepo. Nadamo se dakle dobroj kapljici, ako nam Bog pošalje suha vremena.

Moščenice septembra 1885. Občinski izbori su nam pred vrati. Nadamo se, da se neće dati narod više zavesti, kako se je dao prije tri i više godinah i to od nekojih moščeničkih i lovranskih nemirnjakah. Tim nepoštenjakovićem naš pošten narod sada više ne vjeruje, jer i sam uvidja kamo su ga doveli. Čuvaj se rode ljudih, koji su te već više puta prevarili. Nevjeruj njim što ti govore, jer oni nemisle nego kako bi te prevarili. Na dan izbora kad Vas budu pitali za cedulju, nemojte njim ju pokazati, jerbo bi vam ju uzeli, a njihovu bi vam dali, s kojom bite sami proti sebi glasovali. Kad Vas šta takva zapitaju, lecja njim obrnite. Čuvajte se šarenjačke gospode. Ja mislim, da niste pozabili onaj dan u Lovranu, kad ste birali vašega dičnoga zastupnika Vitezića. Vidite kako su za vami žviždali, tulili, kao najprostiji faktoj; dakle od takvih ljudih nemate se ničemu dobromu nadati. Ovi ljudi kad vas nemogu prevariti svojimi lažmi, onda smutnju iščo proti Vam.

Vi nemožete nikako dopustiti, da s vami vladaju nekoji smušeni Lovranci. Složite se sa Brsečani pa vam je sjegurna pobjeda, a tim ćete se izbaviti občinskoga duga.

Poznati lovranski vukodlak »et compania bella«, već su počeli obletati po občini i ljude za rame loviti, da glasuju za njihovu stranku, ali naš pošten puk dobro poznaje te mutikaše pa njim zato lecja obraća. Te osobe bi vjeru i Boga za novčić prodale. To su osobe »dell avita coltura«. To su ljudi, koji teže za onom »bluženom zemljom« tamo preko mora. Sram jih budi. Mraz njim pao na obraz, uzaludan njim je sav trud. Slobodno njim je služiti se svakovratnimi lažmi proti našim prvakom i svećenikom, narod njim ništa ne vjeruje. Jednoć njim je vjerovao kad je spavao, sad je progledao te uvidja što se ž njim radi.

Prije jedno dvie godine došao je k nama jedan švaba iz Graca i ovdje se oženio. Nu taj švaba, premda živi medju nama, mrzi ras i naš mili materinji jezik hrvatski. Budući da je taj čovo krčmar, naš jezik mu je potreban kao svagdanji kruh, jer ovdje narod ne razumije drugog jezika. Ova pridošlica, rugajući se našemu jeziku, okrstio ga je »lingua moderna francese«. Dva moščenički i nekoji lovranski nemirnjaci radi bi toga švabu za agenta u Moščenicah, dapače to mu je nudio i »kristalni junak« samo da za šarenjake agitira.

Opominjemo toga deliju, da pazi što radi. Neka ne zaboravi, da živi medju poštenim hrvatskim pukom, koji će mu znati podpisati »pašaport« bude li proti njemu rovao i pod njim kopao.

Pogled po svietu.

U Trstu, 23. septembra 1885.

Jučer otvorena je bečka gospodska kuća i carevinsko vieće. U gospodskoj kući pročitano je carsko pismo, kojim se imenuje grof Trautmensdorf predsjednikom, zatim je položila jedanajstorica novih članovah zakletvu. Predsjednik otvori sjednicu sa trokratnim: živio na cara i kralja te izjavi, da će sam car dne 26. t. m. svečano otvoriti zasjedanje gospodske kuće. Istoga dana započelo je svoj rad i državno zastupstvo. Predsjednik po starosti položi prisegu a zatim ostali članovi; imenovana je četvorica najmladjih članovah bilježnici, a zatim pozove predsjednik sve članove državnoga zastupstva za dne 26. t. m. u carski dvor, gdje će biti svečano otvorenje državnoga vieća.

Na državno vieće upravljeno je sa raznih stranah države protestah proti izborom pojedinih zastupnikah. I Hrvati Istre, poimence iz občine Vodnjana i Poreča, poslali su proteste proti izboru zastupnika Defranceschi-a.

U stranki njemačkih liberalacah nastao je gotov razkol. Jedni su zahtjevali, da se osnuje «njemačko-austrijski» a drugi samo «njemački klub», što su ovi poslednji odmah i izveli.

Nemiri u Češkoj jesu još uvjek na dnevnom redu. Tamo bijahu Niemci vikli vladati, a pošto njim to danas nije više moguće, izazivlju sugradjane Čehe.

Ministarstvo narodilo je strogu iztragu proti zadarskim talijanaškim iniziračem.

Danas imademo zabilježiti veoma važan dogadjaj u jednoj od slavenskih državicah.

Kako je poznato, razdielio je berlinski kongres Bugarsku na dvie pokrajine i to, na kneževinu Bugarsku i na iztočnu Rumeliju. U kneževini vladao je knez Aleksandro a u Rumeliji turski namjestnik Gavril paša. Dne 18. i 19. t. m. sbio se u iztočnoj Rumeliji dogadjaj, koji je iznenadio ne samo novinare već valjda i samu diplomaciju. Dne 18. t. m. sbacio je narodni odbor u Plovdivu turskoga namjestnika i proglasio sjedinjenje Rumelije sa kneževinom Bugarskom. Pad turske vlade proglašen je istodobno u svih gradovih pokrajine, što dajo slutiti, da bijaše osnova svrgnuća turske vlade po cieloj zemlji dogovorena. Na mjesto turskog paše stupi odmah nova narodna provizorna vlada. Pokretačem toga prevrata bio je Dr. Stransky. Rodoljubi iz iztočne Rumelije pozvali su odmah kneza Aleksandra, da zauzme vladavinu nad njihovom užom domovinom. Knez se zbilja pokori želji i volji naroda te je stigao dne 22. t. m. u glavni grad Rumelije, u Plovdiv.

Tuj ga narod oduševljeno dočekao. Knez izdade odmah nalog, da se obruža sva narodna vojska i da se posjednu sva važnija mjesta u južnoj Bugarskoj. On je izdao i drugi proglas na narod, u kojem izjavlja, da prima pod svoje okrilje iztočnu Rumeliju. Neopisivo veselje vlada po svih gradovih i mjestih Bugarske.

Ovim nenadanim korakom raztrgan je berlinski ugovor. Svieti se u čudu pita, kako je to moglo toli naglo nastati. Pitanje nastaje, što će sada velevlasti, napose Turska napram ovom dogodjaju? Biti će valjda opet ugovaranja i pisanja, nu ufamo se stalno, da ono što je čvrsta volja pobratinskog nam naroda spojila, nitko na svietu neće razdvojiti.

Veselimo se i mi od srca sa braćom u Bugarskoj. Želimo vruće, da bi njim se svi pravedni zahtjevi izpunili. Ob ovom pitanju imati ćemo još svakako više pisati.

Bugarski dogodjaji probudili su i srbske vladine krugove. Kralj Milan vratio se naglo u Biograd. Pod njegovim predsjedničtvom sastalo se ministarstvo na viećanje te bijaše zaključeno, da se oboruža narodna vojska, da se sazove narodna skupščina za dne 1. oktobra u Niš i da se ukinu zakoni o slobodi tiska i sastajanja.

Njemačke novine javljaju, da je na putu mnogo ruskih oficirah, koji će stupiti u bugarsku narodnu vojsku.

I u Grčkoj su uznemireni duhovi radi prevrata u iztočnoj Rumeliji. Tamo se kanilo razoružati narodnu vojsku, od čega se sada odustalo.

Španjolsko brodovlje pošlo je otok Japa, za kojeg se pisalo, da je u njemačkih rukuh. Španjolska vlada naručuje vojno brodovlje i radi oko pojačanja mornarice.

Belgijski sabor sazvan je za 10. budućega mjeseca.

U Francezkoj nastalo je živahno izborno gibanje. U samom Parizu tekla je već kod nekog izbornog dogovora krv.

Bivši englezki ministar Gladstone izdao je na izbornike proglas, u kojem brani bivšu svoju vladavinu te preporuča svoj program englezkim izbornikom.

Franina i Jurina.

Fr. Ma ca su ono vapili cera va ostarije «alla città di Graz»?

Jur. Po boskiće ja te nerazumen! Ca je to «di Graz»?

Fr. Skuzaj, ma ja ti moram ištinu zušvirit. Ti ši covik brez mrmorije!

Jur. Mrmorija gore, mrmorija dole, ja ti štojim ovde, kako Turak na preslice.

Fr. Po Franceška, nimas ni mrmorija, ni ferstronjca. Ca se ne domisjas oneh čakul va Moščenicah, kad smo pili nas kvartin va ostarije blizu cešti?

Jur. Ana .... sada te vidim! Puk ca je ono osterija dell' Incilita ....

Fr. Bravo! Osterija dell'Incilita! Kad je on gošpodin s onun nemskun bradun takô govoril, ja mišlim, da mora imat pomoć od «incilte».

Jur. Te se razumê. Mu ca da neće davat pit nasim judem?

Fr. Ajbôl To da je osterija samo za one, ki s Graca i s Talije prihajaju. Nego — kad je ta gospodičić takov, ja mu va ištinu želim, da bi samo Gracane i Talijane goštil.

Jur. Franičću moj, što bi onda za njega bilo! Tr kega bi onda imal? Ja mislim samo «Arme reisende, ombrelare, gue i konca pinjate lit lonce padele vezate».

Fr. Ma znas, kako će on putnike va osteriju vabit? Rekal je, da će obešit nad vrati neku tabelu, na koj da će bit napisano «osteria alla città di Graz», a nad ovim napišom, da će bit disenjani kožji rogi.

Jur. Juh, lepše tabele nemore bit! Taljani kazu na toj tabeli rogi Nemcem, a mi — zac ni ona ža nas — ih kažimo tabeli i sen, ki su proti nam.

Fr. Amen!

Fr. San čul, da je kanfanarski karnjea počea smraditi anka onega meštra.

Jur. Tr to je njegov arat. Je smradia kanfanarske pope, neprostiv niti onemu prevrišnem starcu plovanu; je smradia tolike kanfanarce, ki ga sa svojimi ptičili pomoru hraniti; zač nebi dcša najzada na red anka stari meštar?

Fr. Ma se li paka pristoji onako na javno i na očito crniti i smraditi ljude, ki se već tolika lita trude za duhovno i svitovno dobro svojega bližnega, kako to jušto naši popi i meštri čine?

Jur. Takovemu karnjelu, kakov je kanfanarski, pristoji se sve čagod češ, anka čiste, poštene i za crikvu i za puk zaslužne ljude smraditi, samo da ga zato ki plati. Ča nisi čuja kako va Markovoj »*smradnice*« sam sebe hvali, da mu je jako drago čuti, što zna on *piskarati* to će reći *smraditi* i smradenjem služiti si «onoratamente il tozzo pane?»

Fr. Po Fran'ća Jure, ne kričî tako, aš će opet za tobun ljuti, da si «balordon», rajše mi povej ča ga ima karnjea s meštrom?

Jur. Kanfanarski meštar muči se već blizu trideset lit va onoj školi s dicon. Dunke će već znati, kako treba s dicon postupati i va školi i vani. Karnjelovi dečaci ponašali su se sablažnjivo va školi, grdo pred školom. Meštar učinia je svoju dužnost, pak je otcu povidâ ča i kako. A otac karnjea je razumia, da ga meštar izaziva i draži. Po svojoj užance bi ga rado popasti za gut, ma bi ga tukalo opet platiti 25 fijurini; dunke sakako bolje, da se ča «onoratamente» zasluži, nego «vergognosamente» na sudu plati, pak onda po petljarsku reprežentancu limozine prosi, da mu 25 fijurini povrati, zato udri va poznatoj kaljužnice po meštru, da dicu tuče, da će jur ubiti, da joj krv —

Fr. Ma ako je tako, zač ni karnjea pozval meštra na sud, da mu se dade, ča zasluži?

Jur. Amô — na sud! — Je lagije lagati i va Markovoj lažitorbi ili va rovinjskoj »Stollii čiste, poštene i zasluženje ljude crniti i smraditi, lego c. kr. sudcu dati razumeti, da je pakleuska laž sveta i nepobitna istina!

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpušćeno ..... Najdalje šest tjednah poslie razpusta mora se naložiti novi izbor. (S. 96. pokrajinskoga zakona, članak XVI. drž. zakona 5. marča 1862). **Občinsko zastupstvo buzetsko bilo je razpušćeno dne 5. augusta 1885.**

Slavenski gostovi. Ovih dannah boravila je u našoj sredini trojica predstavnikah naše slavenske brade sa sjevera. Jesu to Poljaci, g. baron *Grasve*, zastupnik poznajmskih Poljakah na berlinskom državnom saboru; g. *Dr. Jan Lecijewski*, docent na bečkom sveučilištu i g. *L. Hovorka*, urednik pražkih »Narodni Listy«. Našim gostovom nastojali su prijatelji osladiti što većma boravak u Trstu, odakle su u ponedeljak krenuli na Rieku, a odatle u Dalmaciju, Crnogoru, Bosnu i Hercegovinu, kuda neka jih prati najbolja sreća.

Mladomisnici. Dne 30. augusta t. g. bijahu redjeni u Balah bogoslovi gg. Šime Semelić i Mate Cozza za svećenike porečko-puljske biskupije. U Balah bio je presv. g. biskup u kanoničkom posjetu i tom zgodom redio svoje bogoslove. Sliedećega dana odslužili su novorodjeni u istom mjestu prvu sv. misu i to, g. Semelić tihu a g. Cozza svečanu. Prvi polazi kao biskupski kapelan u Poreč, a drugi će po svoj prilici ostati za kapelana u rodnom mjestu Balah (Valle).

Bratovščina sv. Cirila i Metoda u Trstu. Nedavno sastalo se slovenskih prijateljah — najviše radnikah — na dogovor, kako da osnuju društvo, kojemu bi bila glavna svrha njegovanje i širenje slovenskog crkvenog pjevanja u Trstu. Prijatelji zaključili osnovati »Bratovščinu sv. Cirira i Metoda« sa sjelom kod sv. Jakova. Privremeni odbor izradio je pravila. Članovah priglasilo se već sada do 150. Odbor sazivlje za nedelju dne 27. t. m. u 5 satih po podne glavnu skupščinu u prostorije delavskoga podpornoga družtva (Via Molin piccolo br. 1). Očekujemo, da će skupščina biti mnogobrojno posjećena. Navlastito je želeti, da istoj prisustvuje u velikom broju i naše svećenstvo te da dielom i savjetom pomogne družtvu, koje imade cilj: podizati moralno slovenskog radnika u Trstu.

Iz Fontane, porečkoga kotara pišu nam, da su u juliju tek. godine odposlali na visoko c. k. ministarstvo nauke u Beč molbenicu, kojom su prosili, da se u tamošnju pučku školu uvede hrvatski jezik, koji se izključivo govori i rabi u u onoj podobćini. Molbenicu podpisalo je 58 gospodarah obitelji. Rečenu molbenicu odstupilo je ministarstvo c. k. zemaljskomu školskomu vieću u Trstu kao nadležnoj oblasti za odlučiti o jeziku spomenute škole. Sama pako, molbenica vraćena je prositeljem dekretom kotarskoga školskoga vieća u Poreču dd. 28. agusta br. 521 s primjetbom, da je c. k. zemaljsko školsko vieće u svojoj sjednici dne 23. julija zabacilo zahtjev fontanskih občinarah. Na molbenici odstrižen je onaj dio papira,

gdje je bio attergiran odpis bečkoga ministarstva.

Odgovor c. kr. istarskoga zemaljskoga vieća na gornju molbenicu najbolji je dokaz, kakvu ravnopravnost uživa u Istri hrvatski jezik! Gdje ciela občina traži hrvatsku školu, tu se jednostavno vraća molbenicu, a u drugih mjestih, gdje nitko netraži talijanske škole (Opatija) tu se silomice ustraja! Preporučamo i ovo našemu zastupniku u Beču, da sgodom upotriebi.

Dakako, Fontanci nisu se gornjom odlukom umirili, oni će pravodobno uložiti utok na ministarstvo nauke pa će u potrebi ići i na vrhovni upravni sud. Vidit ćemo, da li će se zakonitim zahtjevom zadovoljiti.

Iz Tinjana poslalo nam občinsko glavarstvo »Oglas«, — dakako samo talijanski — kojim javlja, da je tamošnje obć. zastupstvo dne 27. p. m. zaključilo, da se ukine dosadadašnji običaj pobiranja takse za blago i drugu trgovinu prigodom sajmovah, koji će se držati dne 27. oktobra u Tinjanu, 25. novembra u Kringi i 29. junija svake godine u Sv. Petru u Šumi. Občinska uprava pridržaje si pako pravo, opredieliti i dozvoliti pojedincem mjesto na trgu, čemu će se morati svatko pokoriti.

Izlet tršćanskoga »Sokola« u Istru. Dne 27. t. m. poduzeti će tršćanski »Sokol« prvi izlet u istarsko mjestance »Pasjavas«. Članovi sakupit će se u družtvenoj dvorani, odakle će krenuti točno u 2 sata poslie podne naprum sv. Jakovu, a odavle omnibusi napred. Povratak istog dana na večer.

Milo nam je što nezaboravljaju naši «Sokolovi» niti na tužnu Istru, na koju bi se imali često obazirati.

Pišu nam iz Puljšćine. Nemožete si pomisliti g. uredniče, kako ste ugodili našemu puku i njegovim prvakom u ovih stranah, pokazav u poslednjem broju dične »Sloge« na djelo karanja vriedno. Nelma zaisto pravedna i poštena čovjeka u Istri, koji se neslaže s Vami, što ste onako odlučno a ipak pristojno kazali presvj. biskupu Flappu golu i čistu istinu.

Dozvolite, da na one Vaše rieči nadovežemo jošte nekoja razmatranja. Izpravit nam je najprije nešto glede premještenja naših svećenikah. G. Kirac nalde u Pornjan već u Poreč a istodobno dolazi u Poreč i mladomisnik g. Semen. Šime. Presvj. biskup hoće, po naputku valjda istarskih framasonah, da budu u njegovoj *bližini ovi mladi* svećenici te da jih tako drži uvjek na uzdi. Kad mu bude odputovati kamo iz Poreča, izručiti će uzdu i korbač g. »Ljubežu«, koji će znati učiniti svoju dužnost. Znajte i ovu glede g. Benigara. Dne 10. t. m. došla je iz Kanfanara u Poreč deputacija od 5 lica sa prošnjom na g. biskupa, da njim svakako obljubljenoga kapelana ostavi. Molbu podpisalo je 280 kuće gospodarah. Molitelji oslanjali su se pogłavito na sliedeće točkah: G. Benigar je u Kanfanaru već više godinah te zadovoljava puku u crkvi i izvan crkve kao svećenik, učitelj i savjetnik podpuno i u svemu. Upravo sada nalazi se njegov veleč. g. nadžupnik, starina Studenac u postelji težko bolan. G. Benigar mora sada obavljati sve poslove dužobrižničtva u vrlo raztrešenoj plovaniji sam. Ovo mu je pako moguće jedino radi toga, budući se on za svoje stado upravo žrtvuje i budući pozna vrlo dobro sve kuteve i sve ljude u onoj plovaniji, a k tomu nadarlo ga Bog čvrstim tielom i dobrim zdravljem. Dodajte k tomu, da mora on svake nedelje i svetka dva puta misiti, župničkim uredom upravljati itd. te, da je za njega i sam nadžupnik molio, pak se mora svatko čuditi, kako je mogao g. biskup ovoga vriednoga svećenika sa onog mjesta maknuti. Nu vi ste to lahko pogodili i raztumačili, a bolje još razjašnjuje nam to sam g. biskup u svom odgovoru kanfanarskoj deputaciji. On njoj reče naime, *da mu je žao što nemože kanfanarskomu puku zadovoljiti jer da je već poslao g. Benigaru dekret (!) te da bi mu kazali krnjeli i šarenjaki ako bi spoznao onaj dekret*, da nezna držati zadane rieči.

Čujte još i ovu pak se križajte. Jednoga od deputacije pitao je presv. g. biskup, *da li se pozna g. Benigar sa načelnikom Bembom iz Bala i sa Campitelli-em, načelnikom iz Rovinja i da li je istina, da se je g. Benigar u vrieme izbora klatario u noćno doba od sela do sela.*

Ne treba imati niti mrvice mozga pa će se ipak lahko razumiti g. biskupa. On izpovjeda sam, da je zadno besedu puljskorovinjskim bezbožnikom, da će Benigara svakako premjestiti te da besede nemože povući. Iz njegovog upita prosuditi će i diete, tko je g. B. denuncirao, cernio i osmradio. Odavle se može takodjer veoma lahko zaključiti, koje li su osobe najviše proti g. B. rovale.

Presvj. g. biskup priznaje dakle sam, da bi morao opozvati dekret g. Benigara, nu on nelma srca ni odvažnosti, da zadovolji puku a i svojoj svetoj dužnosti. On saslušava i izpituje ljude o ponašanju g. Benigara pošto je ovoga odsudio i prognao. Zar nije bila Vaša dužnost presv. g. biskupe, obratiti se na neposredna predstavljena g. Benigaru i na sum puk te ove zapitati: jeli je to i to istina što mi ti iti ljudi kažu? Nepostupa li se ovako svudu u svietu? Gdje ste čuli ili čitali, da se nekoga sudi i odsudi niti nesaslušav ga? Može li tako postupati crkvena oblast dočim toga nečini niti civilna? Zar Vam leži presvietli, manje na srcu dobro i spas jedne ciele plovanije nego li hipno zadovoljstvo ili utišenje strasti dvojice trojice. Vaših bezvjeracah? Kamo ćemo dospiti podje li se ovim putem? Čemu se izduju, šire i preporučuju pastirske poslanice i slični spisi, dočim se istodobno pravednomu i pobožnomu puku zatvaraju vrata? 280 čestitih kanfanarskih gospodarah neuzmogne kod Vas onoliko, koliko šaka denuncijantah!!

Mi smo pripravni i na gore. Nebojimo se nikakvog nasilja, jedino preporučamo našim prevriednim svećenikom, da nekionu duhom. Nad Vami bdije Onaj, koji će nam svim, i ištim biskupom suditi.

Iz Pazinšćine. »Nebo visoko, a car daleko«, veli poslovica, a nitko nećuti većma ovu istinu nego Istran-Hrvat. Osobito od zadnjih izborah amo, bi reć da smo postali istinito »ščavić, bezpravni robovi. Naresti bismo mogli stotinu dogadjajah, za dokaz toj tužnoj istini, nu za sada sto vam samo jednog, a ostalo čuti će se u svoje vrieme i u samom Beču. Čujte dakle i sudite, dali živemo u Istri 1885. god. i 16. o. m. otidje posjednik iz Trviža pod Motovun na svoje travnike s vozom, da si doveze kući pokošenu otavu. Vraćajućeg se kući sa težkimi vozom, ustave po zapovjedi Motovunskog župana Anzelma Corazza, dva oružana občinska stražara mašuć puškami i vićuć: »*Platiti ili nećeš dalje*«. Ovaj naime posjednik bi imao platiti občini 7 fr. za čišćenje travnikah — kao što župan veli, nu što seljak nijeće, te jur prije kaza županu: »Ako sam dužan platit ću, a vi tužite. Gospodin Corazza valjda pomisli, da će biti bolje zadržati kmeta na domaćem tlu, te odpremi svoje stražare na carsku cestu, — da navale na mirno idućeg Istran-Hrvata. Možda pak je imao gospodin Corazza jošte drugu namisao, ta ovih 7 fr. mogao je izterjati sudbenim putem; posjednik bo taj nije siromah, jer plaća više od 100 fr. poreza. Mislio možda, da će se protiviti silom, sili občinskoj, te da će ga onda učiti poslušu i ponižnosti po svojoj volji. Ala bi to jepo bilo, sada kad se baš toliko više na te nemirnjake Hrvate!

Nu sreća neposluži županu jer kmet proguta pravedni gnjev, a nemogav svojim putem slobodno, morade si naći čovjeka da jamči zanj. Možete si misliti kolika halabuka nastade medju pukom radi toga javna nasilja baš sada gdje se Motovunci i kmeti okolice čuste sa psovkami i kamenjem. Svi mu dovikuše: ako netužiš nekuži se medj ljudi. On dakle ide da traži odvjetnika — nu gdje naći odvjetnika u Istri, da bi primio tužbu proti bogatomu talijanu Corazzi? Zato mu i neki starac odvjetnik savjetovao, da naprosto prijavi dogodjaj sudu u Motovunu. Podje dakle 20. o. m. u Motovun, nu sudac nehtjede ni čuti ništa o tome, nego ga odpravi iz suda. Nemogav si seljak inače pomoći, prijavi stvar c. kr. glavarstvu u Poreču nebi li g. glavar prislilo sud, da se povede iztraga o tome. Što se sbude, javit ćemo, al naši ljudi kažu, da se posvadila pravica sa krivicom, te druga, budući jača, ubi pravicu, koja nedužna odleti k Bogu.

Talijanska ugladjenost. Primamo i tiskamo sliedeće pismo. Čitajuć u porečkom listiću dopis iz Lošinja 24. kolovoza t. g. pod naslovom «Un Poetucolo Croato« a podpisan od mudronje York-a, sjetio me na negdašnjeg moga lajavog psa imenom York. Moj ti York bio u gradu kao stara cunja poznat, jer je lajanjem svakoga uznemirivao. Rado bi bio prolazeće zubim pozdravio, ali mu taj posao brnjica branila. Vikao sam na njega pa ga više puta i šibao, da jednoč umukne — al badava. — On svedjer hotio — da se laje — Bez sumnje to mu bilo u naravi. Morao sam svakako rešit se tog nesnosnoga živinčeta, jer su neki u gradu sbog njega i mene mrkim okom gledali. Napokon pruži mi se prigoda, da ga prodam. Puljiz iz bližnje Talije prodavao je onda u mojem rodnom gradu kapulu te se zaljubio u mojeg lajavog Yorka. Valaj — nisam se vele s njim pogadjao.

Prodao sam ga za male novce Puljiz isti dan odjedrio i odveo Yorka sobom. Hoćeš slučaja! — Poslije dvie godine ja ti kroz Pulju putovao. Na putu naskoči me iznenada pseto — srećom imao sam štap u ruci, zamlatih po njemu koliko mi je ruka nosila. Pseto stade jaukajuć bježat, a ja, tek onda mogah bez opasnosti put prosliedit. Kad je pseto za nekoliko koračajah od mene odbjeglo, pogledah ga mirnim okom — nevjerojatno — prepoznah u njem moga starog Yorka.

Rekoh onda sam sobom,: vidi belaja, moj bivši York u dvie godine bez sumnje promjenio dva puta dlaku, ali glede naravi postao je gori od prije, jer nepoznaje više ni starog gospodara. Moj brajne, to se je meni s Yorkom, kojeg sam odbranio, dogodilo, nečudi se dakle moj Potucolo nako te istarski uljudni York — jer si mu nevinom pjesmicom u živce tegnuo, nazivlje: *acento mille volte asino!? »villano?«* uz *tanto altro amenità. Po pjevu se pozna ptica . . . a po načoj »dabi« lisica!*

Da ima uljudni mudronja York kod kuće kakovo ogledalo, morao bi se zacrvenit — ako li još znade što je sram — i odvratit oči, da nevidi već svoje slike! Pjevaj — brajne moj, kao što si i do danas istinu pjevao ako i znaš, da *»Veritas odium parit.«*

Izpod Učke — septembra 1885.

Pustinjak.

Kako talijani gospodare sa občinskim imetkom? Čuli smo kako su puzinska gospoda, uzprkos jednoglasnoj volji občinarah, zaključili penziju svojim talijanskim činovnikom. Narod se silno tomu protivi i protestira. Protestirat dozvoljava mu zakon nu valja se čuvat, ma bilo kakova izgreda.

Da su naši susjedi svuda jednaki, evo novog dokaza.

God. 1883. pitao je neki posjednik iz Foškulina občinski ured u Poreču, da mu se prodaju stare zidine od bivše plovanije. Za te ruševine nudio je for. *trideset*. Občinsko glavarstvo odbi ponudu.

Ove godine ponudio je drugi občinar istomu glavarstvu za iste zidine for. *osamnajst* a sl. obć. glavarstvo prepusti mu zidine za tu svotu bez ikakvog »lecitas«, kako to zahtjeva občinski zakon od 5. ožujka god. 1862.

Eto, ovako se gospodari sa obć. imetkom u Istri, gdje su Talijani samovoljni gospodari. Može li uz ovakovo gospodarstvo koja občina napredovati? Podobćine i sela se strižu a gradićem pripravljaju od izvanjskog runa toplu suknju.

Sam kljesani kamen na vratih i prozorih spomenute ruševine vriedio je preko 20 for, a ono skrbno(!) glavarstvo izručilo je sve za for. 18.

Pripomenuti valja, da prvi bijaše nudioc mrženi *»ščavo«*, koji nepleše uz talijansku muziku pak mu gospoda odbila ponudu, premda bijaše ista korisnija za občinu. Občinari pored! i zabilježite si i ovo, služiti će Vam kod budućih občinskih izborah.

Listnica uredničtva.

G. N. V. Dernič. Srdačna Vam hvala. Vašeg preporučenog pisma neprimismo. Prijateljski Vam od zdrav.

„Bratovšćina hrvat. ljudi u Istri“.

Po 10 for.: Cerovski. Po 2 fr.: Ant. Fabris župnik, Golegorica. Ivan Jurinčić, postolar Kastav. Franjo Bahman, liečnik Bistrica. Kazimir Jelušić, obć. blagajnik. Po 1 for. 30 nvč.: Niko Jedritnić, učitelj. Po 1 for.: Pavao Načinović, kmet Čepić. Ive Kranjić, svećenik Omišalj. Pavao Fabijanić, kmet. Jakov Lužnik, učit. Klana. Josip Janc, kapelan Rukavac. Antun Puž, kapelan Kastav. N. N., Kastav. Vilim Gršković, pom. kap. Volosko. Rudolf Dešković, pom. kap. Kraj. Ana Krapeš. Mijo Laginja, svećenik Zvoneća. Po 60 nvč.: Ivan Zidarić, Lindar. Po 50 nvč.: Šime Defar, Tinjan. Kazimir Manzić, djak Rieka. Franjo Mavrić, zidar Jurdani. Po 40 nvč.: Puharić, djak Matulji. Po 30 nvč.: Mate Mahulja, kmet Vrbnik. Niko Turato. Ant. Turato, krčmar. Niko Marčić, načelnik. Niko Kumbatović. Antun Dapčić, stolar. Ivan Albanese, drvodjelac. Matija Feretić, drvodjelac. Leopold Tominić, djak Rieka. Jakov Laginja, kmet Klana.]

Lutrijski brojevi

od 19. septembra.

Beč	31	2	45	13	70
Gräz	51	49	75	46	72
Temešwar	67	5	53	70	82

dne 23. septembra.

Brno	17	83	25	43	07
Innsbruck	55	83	21	74	7

Tršćanska burza

dne 21. septembra

Austrijska pap. renta	for.	81 20	do for.	81.50
Ugarska » »	»	90 25	» »	90.50
Ista u zlatu 4%	»	97.35	» »	97.60
Dionice nar. banke	»	805.—	» »	—.—
» kredit-banke	»	283.—	» »	282.70
Talijanska renta	»	93.—	» »	93 25
London 10 lirah sterlinah	»	125 50	» »	126 —
Napoleoni	»	9.80	» »	9.99
C. kr. cekini	»	5.81	» »	5.90
Državne marke	»	61.—	» »	61.15
Isto francezke	»	49.20	» »	49.45
talijansko lire	»	49.10	» »	49.20

Prodaja tiestinah

(paště)

od samog jajeta, prve vrsti, po nvč. 24, 28 i 32 kljo. Trst, Via Campanile br. 3

Rajmondo Majer naproti trgovini jestvinah

Naručbe ovršuju se uz pouzeće. 4—4

Podpisani usudjuje se upozoriti slavno občinstvo, da je otvorio u ulici *Barriera vecchia* br. 18.

trgovinu od kišobranah

sa bogatim izborom koli svilenih toli vunenih i pamučnih. Popravlja takodjer kišobrano i suncobrane. 24—1 *Giulio Grimm.*

Prvi ustav 8—

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6, I. piano.

Sgotavljaju se odjeće polag mjere, najvećom brzinom i elegancom uz najjeftini ciene.

Naručbe se obavlja uz pouzeće

Vilchelm Schmidt, knjižara u Puli ima uvjek na skladištu hrvatskih školskih knjigah c. k. naklade školskih knjigah u Beču. **Prodaja papira, pišaćih potrebšćinah, pisanicah sa hrvatskim omotom** u veliko i malo. Prekupci dobiju popust. Razpošilje se uz pouzetje, uzorci šalju se badava.

Dobiva se i za mjesečne obroke.

ZANIMIV OGLAS

U velikom skladištu pokućstva i tapecerije **G. Ghersciak-a** Via Farneto br. 12. I. p. imade uvjek pripravnih šustah za postelje, izpunjenih sa veoma dobrom tvari u cieni od 6 for. napred.

Divani i sofa izpunjeni i pokriti veoma dobrom vrsti kretona i jute u cieni od 15 for. napred.

Pokućstvo za sobu, sjedalu, naslonjači, stolice tapecirane itd.

Prima svaku naručbu tapecerije uz povoljniju cienu nego li ostali, budući da imade vlastitu **radionicu tapecarijah, drvodjelstva i skladište tvarih za pokućstva.** 48—37

Dobiva se i za mjesečne obroke.

Novi ustav

za posredovanje službah i za služinčad te za stanove, za tu i inozemstvo

Trst via del Ponte br. 5.

Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku. 5—24

Blagorodni gospodine!

Držim si za dužnost, da Vam se za moje zdravlje zahvalim. Već me bilo ostavilo više liječnikah, tada se utekoh k Vašemu *Dra. Rosa životnomu balsamu* te se odmah nakom druge staklenice osjetih zdravim. Trpio sam na želudačnom kršu i onesviještjivanju, osobito na glavobolji i nesvijesti; trpio sam dandanice svaku uru. Čim sam počeo uzimati Vaš Dra. Rose životni balsam odmah je bol popustila te sam sada posve zdrav i nadam se, da se bolest neće povratiti, jer ima 28 danah, da je iščezla. Mogu zaisto dra Rose životni balsam svakomu što bolje preporučiti te to i činim kod svih mojih znanacah, koji trpe od iste bolesti. Zahvaljujem Vam se iznovice i jesam sa počitanjem

Mihovil Steiner,
posestnik u Zmajmu.

Brza i sigurna pomoć za bolesti želudca i njezine posljedice.

Obrana zdravlja

ovisi gotovo o *sačuvanju* i *pospješenju probave*, jer ova je *glavna podloga zdravlju*, te *koli tjelesnom toli duševnom dobrostanju*. Najbolji *domaći lijek* za urediti probavu, primjereno mješanje krvi i odstraniti nezdrave čestice krvi jest već odavna poznati i obljubljeni

dr. ROSA životni balzam.

Priredjen je od *najboljih, liečničkih najkriepljih zeleninah*; izkazao se osobito kano sigurna pomoć kod *neuredne probave*, kod *ob javanja, nadimanja, bljuvanja*, kod bolestih u *tjelu i želudcu, želudačnom kršu, prepunjenom želudcu*, kod *navale krvi, hemoroidah, ženskih bolesitih*, kod *bolesti u črevih, hipohondrije* i *melanholije* (usljed slabe probave); on oživljuje svu djelatnost *probave*, čisti krv te dobiva *bolesitno tjelo* iznova *silu i zdravlje*. Usljed ove izvrstne vlastitosti, postao je *sigurni ljudski domaći lijek* a radi toga svuda je poznat.

I staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pismah, lahko svaki pročita. Šalje se na *frankirana pisma* uz sve strane *uz povrate iznosa*.

OPOMENA!

Da se izbjegne nemilim zgodam, prosim sve p. n. gg. naručnike, neka zahtjevaju izrično dr. Rose-a životni balzam iz ljekarne B. Fragner-a u Pragu, jer sam opazio, da su dobili naručnici od više stranah neuspješnu smjesu ako su tražili jednostavno: životni balzam a ne izrično: dra ROSE životni balzam.

Pravi dr. Rose-a životni balzam

dobiva se samo u glavnom skladištu B. Fragnera, ljekarna »kernomu orlu« u Pragu, ugao »Spornergasse Br. 205-3.

U Trstu: P. Prendini, G. Foraboschi, Jak. Serravallo, Ed. v. Loitenburg i Ant. Suttina, Carl Zanetti, liekarnici.

U Zadru Andrović N; Rieka J. Prodam; Dubrovnik J. Atekaić; *U Hrvatskoj i Slavoniji sliedeće ljekarne: Zagreb* Arazim C.; A. E Milosrdna braća; M. L. Finkh; *Stara Gradiška* St. pl. Varičlić; *Belovar* Alex. Heržić. *Osiek* J.G. pl. Dienes. *Brod n.S.* N. B. Kukovič. *Gospić* V. Vouk. *Gjurgjevac*: R. Pollauschek, *Jaska* E. p. Tomaj. *Ivanić* E. Tollović. *Karlovac* G. Findeis i E. pl. Sladović. *Križevci* L. Brotsky. *Nova Gradiška* D. Dienes. *Novska*: A. H. Drapczynski, *Otočac* V. Častek. *Ogulin* Jos. Finkh. *Pregrada* H. Bilinsky. *Zemun*: F. pl. Benko, *Sušak* J. Wertheimstein. *Valpovo* Alex. Doszáthy. *Vinkovci* Fr. Herzig. *Vukovar*, Fol. Kirchbaum. *Varaždin* A. Kusy. *Županje* Malter A.

Sve ljekarne i veće trgovine sa materijalnom robom u Austro-Ugarskoj imadu skladišća toga životnoga balzama.

Tamo se također dobiva:

Pražko domaće mazilo

proti oteku, ranam i svakojakoj upali.

Ako se ženam prsa upale, ili otrdnu, i kod svakog otoka, kod crva u prstu i zanoktici, kod izvinutja, kod morske (mrtve) kosti, kod reumatičnog oteka, kroničnе upale u koljenih, rukah i ledjih; ako si tko nogu izvine, proti kurjem oku i potu noguh, kod ranjenih rukuh, proti lišajem, proti tekućim ranam, otvorenim nogam, proti raku i upali kože, nejma boljega mazila nego li je ovo.

Zatvoren otek brzo se izliči; *smrad koji iz otekа teče, izvuče ovo mazilo* brzo i ranu izliči. Ovo mazilo je radi toga tako dobro, što odmah pomože i rana se *prije ne zacieli, dok nije sav gnoj iz nje izvučen*. Zapriči takodjer rast divljega mesa i čuva od upale. Takodjer ublaži bolesti. Otvoreno i tekuće rane moraju se mljačnom vodom izprati, zatim se na nje ovo mazilo prilepi. 20—11

Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pokazao se ovaj balzam kano najbolje sredstvo: on odstrani nagluhost te se po njem zadobije opet jur izgubljeni sluh 1. staklenica 1 for. a. v.

Prašak za prsa

Nekašlji više — Izvrstan lijek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katarajim manam. 48—34

Skatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u liekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.

Šibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekašlji više

TKANINE

za odiela koja se peru

u ostancih od 6 do 7 metarah za podpuna mužka odiela u modernih bojah, razpošilje na pouzetjem 13—11

I ostanak za for. **3·50**

L. STORCH u BRNU

ogledci badava i franko.

Najbolje i najcienje dodje u **AMERIKU** tko se obrati na

A. GERGOLET-A

Internationalnoga spediteru. 8—
Via dell' Arsenale br. 2. **TRST.**

Čudo industrije!

Samo for 3.75

stoji kod mene od danas izvrstan, reguliran, samosvietleći

VISAĆI SAT sa BILOM

čitavog i pol sata, sa dvjemi bronziranimi utezi sa nihalom, u fino poliranom orahovom okviru, sa divnim kazalom, koje je c. k. privil. svietlećom tvari nakvašeno te nadju samo poput mjesečine sjajno svietiti tako da se bez svieće odmah saznade, koliko je sati h.

Da se svietlo uzdrži jamčim plamenо

za deset godinah

kao što jamčim za točnost sata. Ja sam jedini izumitelj ovih satovah i prodajem je sada jedino radi toga ovako jeftino budući jih imadem više stotina komadah na skladištu a trebam novca. Satovi ovi stojali su prije trostruko. Svaki sat providjen je sa »patentom«. Satovi se razpošilju post. pouzetjem ili uz gotov novac. Dobivaju se u

tvornici svietlećih se nihalnih satovah

Wien, III, Hintere Zollamtsstrasse N. 9
Rathnovics

Opomena! Satovi nihadi, koje oglašuju drugo tvrdke po for. 2·45, neodgovaruju svrhi jednog sata te razpošiljem ja iste mjesto po for. 2. 45 za for. 1. 45. Svaki kod mene nabavljeni sat uzme se natrag ako nabavcuvenire; posjedujem stotine zahvalnicah i novih naručbah od uplivnih osobah za satove, koje su kod mene nabavili, o čemu se može P. N. občinstvo u mojoj pisarni osvjedočiti.

Bez ove obranbene znamke, zakonom štićeno, imade se taj lieк po dr. Maliću smatrati kano patvoren

Cvet proti trzanju,

po dr. Maliću.

je odlučno najbolji lieк proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *sa cvietom* (Ostbrab. znamka) *proti trzanju po dr. Maliću uz priloženo znamenje; 1. staklenica 50 nvč.*

Zahvala.

G. J. pl. Trnkoczyju, liekaru *na velikem mestnem trgu* u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogu silno trpila i razne domaće liekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, ajstim se na **Vaš dr. Malića kostobolni lieк za 50 novč.**, te si ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit uspjeh da se je majka nakom što ga je kratko vrieme upotrebljavala posvo teških bolih oslobodila. Punim osvjedočenjem **priznajem dakle dr. Maličev kostobolni ovlet** kano izvrstan lieк to ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti preporučam. Vašoj blagorodnosti izričem pako **najsrdačniju hvalu**; svim štovanjem.

Franc Jug, posjednik u Šmarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kranjski,

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, pranoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 56 nvč. Korisniji nego li svi u trgovini se nalazeći siropi. 52—24

krv čisteće kruglice c. kr. povl.,

nebi smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrnjih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč. Ispod jednog zavitka se poštom ne odpravlja.

Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano **osobito uspješne** pripoznato, imade uviek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem Adressa je:

Liekarna Trnkoczy-a,

na velikem mestnem trgu
u **Ljubljani.**

Source Romaine

(Rimski zdenac)

Najizvrstnija i najzdravlja voda za stol. Naravska pjenuća mineralna voda. Centralno skladište za Austro Ugarsku i za izvoz kod

G. B. ROVELLI, Via Lazzaretto vecchio 19, TRST.

Source Romaine
(Rimski zdenac) 10—10

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—24

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cene kožare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive čistila za noge, sagove; kiste svakevrsti; povoštenо platno; lonce za cviatje i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjaresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 3%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 2½% kamata na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Pešta, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermannstadt, Innsbruck, Clelovac, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devisah, efektah, također unovčanje kuponah uz ½% provizije.

Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjesca.

Na otekle 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—36

Skladišće

POKUĆSTVA I TAPECERIJE

Corso br. 41.

blizu „Monte Verde".

Dne 24. augusta otvorio je iznova podpisani novouređeni trgovinu na velikim izborom **pokućstva** svake vrsti i uz takove cene, da se neboji konkurence

Raffaele Italia.

4—10

Naručbe se obavljaju za tuzemstvo prosto od dacije

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo { za fr. 4·06 iz dobre vune / „ „ 8·— „ bolje „ / „ „ 10·— „ fine „ / „ „ 12·40 „ prav fina „

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **suknena obločila za gospe, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za **zimni paletot za dame, meter f. 4.**

Poštne pošiljke po f. 4, 5, 8 do f. 12. jeden. Želo lepa obločila, hlače, vrhne suknje, tkanine za sukinje in dežne plašče (cajfl), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, urkot, sukno za dame in biljarde, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neprosto. Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 proste.**

Imam stalno zalogo suknja v vrednosti f. 100.000 a. vr. ter se ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **ostankov** po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kratke zelo **znižani tvaribeni cenl** razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemoreje pošiljati uzori**, ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **eisparja**, ako tvornice za sukno ostankine prilike izunajujejo, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega poštopanja je razumljiv. 48—25

Nepristni **ostanek se zamenjajo ali pa** se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

ROOB COCCOLA

posebnost

c. k. privil. in odlikovano tovarnič

ROMANA VLAHOVA

V SIBENIKU.

Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro I-8

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan **se zlatimi kolajnami in diplomami na razstavah** v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.

Ta iz jagod **juniperus communis in dič ih želišč** napravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moči, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtenico.

Prodajo na debelo preskrbujejo moje hiše v Šibeniku in v Trstu.

Pradaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladičarijah.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateroj je vtisnena firma, potem po samahi z grbom in po malem ovitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.** 14—48—6

Prosto od carine.

po 35. for. s mramorom.

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u velikom izboru kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—4 **ulica al Teatro** br. 1 (Tergesteo).

po 35 for. s mramorom

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

LUIGI CADORE

limar

zaprisegnuti procienitelj.

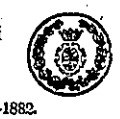

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor **kupeljnih žlicah**, badanjah, i ostalih po badah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe dаju se na najam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½ do 50 lit. baždovane c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žileb i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelja vjetrovah za ljetne dvorce. bačve, glorjete itd. itd.

48—6 **Sve uz najumjereniju cienu.**

Izdavatelji odgovorni predsjednik M. Mandić

Broj 40. U Trstu 1. oktobra 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pod.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *napuničcom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Buzetske stvari.

V.

Videć občinari buzetski, kako se godine i godine upravlja občinom neuredno, bezpravno, nezakonito; kako se ju je na rub propasti dovelo; kako njom uvjek isti ljudi upravljaju i kako se neće da se jih odpravi izborom novoga odbora izmed članovah novoga zastupstva, izrazili su želju, da se imenuje c. kr. komisar, koji bi občinska dobra u red metnuo. Tim su jasno dokazali: prvo, da hoće da prestanu upravljati občinom oni, koji su ju skoro upropastili, drugo, da njim nije do nikakve osobne, već samo do občenite koristi. Doznali smo, da se je imenovanju c. kr. komisara protivila osobito slavna junta, koja o tom nije htjela ni čuti a kamo li pristati.

Zar se je bojala da bi kakvi «maruni» na svjetlo došli? Zar je htjela, da se nesaznadu djela i nedjela štićenikah talijanskoga Klarića? Zar je možda htjela i svojih pokriti? Za razlog da je navela, da bi c. kr. komisar preveć stojao. Za taj razlog nije znala, kad je već tri puta u malo godinah privolila, da se u neku drugu občinu u Istri pošalje c. kr. komisar i da se je uz njezinu privolu u istinu i poslao. A nezna li ona, da bi sviestan i vrstan komisar mogao urediti občinu u kratko vreme, da bi se zato potrošila samo koja stotina forintih, a da su već tisuća i tisuća u bezdan pošla i da će jih još poći nebude li korenita lieka? Ili čeka da pristane na komisarstvo, kad bude nesamo većina zastupstva nego i većina odbora hrvatska, kao što to bijaše u spomenutoj občini? Štednja, ili bar lih štednja nebijaše njoj na misli; nešto drugoga nju svrbi. Evo dokaza k toj tvrdnji.

Mjeseca maja t. g. bili su pozvani od c. kr. kapitanata u Kopru gg. *Jakov Negri* umirovljeni c. kr. porezni nadzornik, *Anton Bigatto* zasebnik i *Fran Flego* posjednik i predsjednik čestnoga odbora, nebi li oni primili občinsku upravu i to bezplatno. Svi tri izjavili su, da su pripravni primiti občinsku upravu i to bezplatno. Oni nebi bili občinu ništa stojali, sami su se pismeno obvezali, da se odriču plaće — ipak nisu bili imenovani. A ako jih je c. kr. oblast predlagala, tko njim se je mogao protiviti, *ako ne autonomna vlada, slavna junta*, s kojom sporazumno odlučuje u takovih stvarih c. kr. oblast? A kakav može bit uzrok tomu protivljenju sa strane zemaljskoga odbora? Ili da oni tri nisu sposobni, vriedni, dostojni, da upravljaju občinom; ili da se jih je zemaljski odbor bud zaradi sebe bud zaradi prijašnjega načelnika, bud zaradi sebe i prijašnjega načelnika bojao. Gospodinu Negri-u, kao bivšemu c. kr. poreznomu nadzorniku nemože se odreći nit sposobnosti nit vrednosti nit dostojnosti. To isto budi rečeno i o g. Franu Flegu, koj je već više godinah vješto radio kao občinski zastupnik, savjetnik i član mjestnoga školskoga vieća. O sposobnosti, vrednosti i dostojnosti g. Bigatta nedvoji junta, pošto je uz njezinu privolu bio imenovan predsjednikom občinskoga odbora. Dakle prvo nestoji: svi tri su sposobni, vredni, dostojni. Mora bit drugo: junta se je bojala povjeriti upravu onoj dvojici zajedno sa Bigattom.

* *
*

Prošao je maj, prošao je junij, prošao je i julij. Još uvjek načelnikovao Klarić. Znao je, da mu ozvanja, al nije znao, ko će ga zamjeniti. Kažu, da je strepio, i sav probliedio, kad je primio u ruke omot papira, u kojem je slutio da mu je odzvonilo. Otvoriv i opaziv, da je predsjednikom občinskoga odbora imenovan g. Bigatto, da ga je bliedilo prošlo i on uzdahnuo, dapače i uzkliknuo od stanovite radosti.

Neki visokopostavljeni činovnik, kad mu se je govorilo o osobah občinskoga odbora, rekao je: *ostavimo osobe a gledajmo na stvar*. Nego, pošto su početkom bile predložene stanovite osobe u občinski odbor, a imenovane bile druge, to se je stalno moralo govoriti i pisati proti predloženim osobam. I nam će biti dozvoljeno, da rečemo nekoliko riečih o osobah iz kojih obstoji občinski odbor, koj je nastupio svoje službovanje dne 5. augusta t. l.

G. *Anton Agapito* član toga odbora zadužen je kod zavoda zemljišne vjeresije u Poreču. On je tast dosadanjega, i još službujućega, občinskoga *tajnika* i **blagajnika**. On je bio član većine zastupstva dosada vladajućega i bio je izabran i u novo zastupstvo u prvom tjelu od talijanaške stranke. G. *Vincenco Rubinis* je takodjer zadužen kod rečenoga zavoda i spadu u talijanašku stranku. G. *Anton Ghersinich* iz Kotli je takodjer zadužen i pripada talijanaškoj stranki. G. *Josip Gherbaz* iz Lanišća *nezna ni čitat ni pisat* (lepo će pregledavat račune i rad prijašnje upravel) i neuživa kod svojih osobitoga povjerenja, kad ga nisu nikad izabirali u občinsko zastupstvo i kad ga neki dan nisu htjeli nikako izabrati za mjestnoga župana; drži s talijanskom strankom. To su četiri, talijanaške stranke, kojih dvojica su takodjer *članovi političkoga istrijanskoga družtva*. Hrvatske stranke član odbora je samo *Anton Flego* posjednik u Štrpedu.

(Dalje sliedi.)

DOPISI.

Izpod Kastva na Rokovo. Naši gorščaki se povratiše k Rokovi, potlam su se od Jurjeva po šumah namučili. Sad imaju kratak počitak. Puna im lica kužu, da im zdravlje služilo, a veseo razgovor svjedoči, da su dobro opravili. Mi se tomu radujemo, jer znamo njihove patnje i naporno dielo. Bilo je dolata Bogu plakati, kako im se pred neko vrieme zgadjalo, da su se skoro svi vraćali prevareni od kakva nepoštena tudja poduzetnika. Sada već toga nema. Domući ih ljudi uzimlju i plaćaju. Većinom su radili po hrvatskih šumah, a sad će nekoji na drugo dielo, a nekoji natrag u šumu tamo do biele nedelje — do otakalnice. Bila im obilna i vesela!

Naš se puk jako muči, a i prilično zasluži, a ipak se pravoga napriedka nevidi. Novci lahko izprhnu. Preveć se troši i na ovo i na ono.

Neću reći, da je puk razsipan ali nije svakako dosta štedljiv, dosta šparan. Dokle je zdravlja i djela na sve strane, nije zlo; ali može pomanjkati jedno i drugo pa šta onda?

Kad se više ima, više se i troši. Tako kmet i gospodin. Šparat je dok je vreća puna, rekli su stari, a to će reći: dokle imaš obilnije štedi. Na to se skoro zaboravilo. Mislim ipak, da bi se to zlo odvratiti dalo tim, da se puku primakne prilika, da zasluženo novac sigurno i koristno uložiti može. Htjela bi se neke vrsti pučka štedionica ili mala šparkasa, u koju bi mogao svatko uložiti forint za forintom, a uzeti to kadgod mu se svidi. Bilo bi to dobro i koristno ne samo za one, koji bi novac nutar snašali, nego bilo bi dobro i za one, kojim treba malene posude na dva tri mjeseca ili godinu danah. Spružilo sam misao samo, a prepuščam drugim, da o tom razmišljaju. Ja nisam za taj posao.

Pogled po svietu.

U Trstu, 30. septembra 1885.

Dne 26. t. m. otvorio je car Fran Josip svečanim priestolnim go-

PODLISTAK.

Desetgodišnjica

»Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri.«

VI.

Imena članovah osnovateljnoga odbora bila su spomenuta odmah na početku. Prvi stalni odbor sačinjavala su sliedeća gospoda: dr. *Dinko Vitezić* kao predsjednik, *Ernest Jelušić* kao tajnik, baron *Simun Vranyczany*, *Mate Brusić*, *Fran Šabec* i *Vinko Zamlić*. Druge godine prestali su takovimi biti gg. Vranyczany i Šubec nemogući prisustvovati sjednicam a mjesto njih bili su izabrani gg. *Josip Jane* i *Anastaz Jelušić*. Odstupivšim izrazila je skupščina svoju zahvalu na trudu oko promicanja probitakah bratovšćine. Takovu zahvalu se je izrazilo u trećoj glavnoj skupščini g. dru. Dinku Vitezću, koji nije mogao radi odaljenosti prisustvovati sjednicam te kojega se s toga nije u odbor već izabiralo. U odbor se je izabralo *Jurja Premudu*, a predsjednikom *Vjekoslava Vlaka*, koj je i tako svim dosadanjim skupščinam i odborskim sjednicam predsjedovao. Na njegovo mjesto kao podpredsjednik bio je izabran *Mate Brusić*.

Kod četvrte glavne skupščine bio je izabran u odbor mjesto Anastaza Jelušića, koji je bio ostavio Kastav, g. *Antun Puž*, njemu bijaše povjereno blagajničtvo i on ga od tada neprestano obavlja. U petoj, šestoj i sedmoj glavnoj skupščini ostao je odbor obstojeći iz istih članovah. Do osme glavne skupščine pokosila je nemila smrt jednoga odbornika u mužkoj dobi življenja Jurja Premudu. Mjesto njega bio je izabran odbornikom g. *Kazimir Jelušić*. Pošto se je g. Mate Brusić preselio u odaljenije strane, izabralo se je u devetoj skupščini u odbor g. *Vjekoslava Spinčića*, koji je od tad i podpredsjednikom »Bratovšćine«. Kod desete glavne skupščine morao je isti predsjedati, pošto je bio umro predsjednik Vjekoslav Vlah, koj se je star godinami prilagodio mladjahnim željam i težnjam, koj je uz sve zvanične poslove, uz nemilu starost, radio do pod konac svoga življenja neumorno oko promicanja i napredka naše »Bratovšćine«. Bio je već tada izdahnuo svoju blagu dušu i nezaboravni *Antun Spinčić*, koj je svakom zgodom i na svakom mjestu zagovarao hrvatski puk Istre, te neustrašivo branio njegove pravice. Njemu preranom smrću ugrabljenomu bijaše namienjena čast predsjednika. Predsjednikom bio je izabran dotadanji tajnik Ernest Jelušić, koji si je zaslužio »Bratovšćinu« svakako najviše zasluge stekao radeć neumorno za nju sve vrieme njezina obstanka — do svoje smrti. Nit jednoj sjednici nije mogao predsjedati. Bolest, koja ga je već više godinah mučila, shrvala ga je, i njega za obdržavanja jedanneste skupščine, nebijaše već medju živimi. Izdahnuo je bio svoju blagu dušu. Suzami u očijun spominjao je podpredsjednik smrt muža, ugrabljena u najljepšoj mužkoj dobi, komu bijaše »Bratovšćina« upravo uz srdce prirasla. Predsjednikom bo je izabran veleč. g. *Antun Turak*, dočim je već u desetoj skupščini bio izabran u odbor gosp. *Miroslav Grosman* preuzev tajničtvo, koje od onda obnaša.

VII.

Skupščinah bilo je obdržavano jedanajst. K njoj je dolazilo kad više kad manje članovah. Neke puta bilo jih je i premalo, pak se je morala po drugi put sazvati i pak pravila tako promjeniti, da se je za valjanost odlučivanja ustanovilo manji broj članovah. Željet bi bilo, da jih dočim više dodje. Odboru je svaki put skupščina zahvalila na njegovu radu, odobrila ga i izabirala u odbor iste članove, ako nisu bili predaleko, ako se nisu dalje preselili ili ako nisu preminuli. A preminuli su, kako je već spomenuto, predsjednik Vjekoslav Vlah, tajnik pak predsjednik Ernesto Jelušić i odbornik Juraj Premuda. Uza nje preselili su se u večnost družtveni dobrotvori župnik i dekan Antun Spinčić, biskupi *Bartul Legat*, *Ivan Kralj*, *Ivan Vitezić* i veliki pokojnik, ljubitelj i milovnik istarskih Hrvatah *Juraj Dobrila*. U dotičnih skupščinah spominjala se je njihova smrt sa strane predsjedničtva, a skupščinari dizali su se sa svojih sjedalah i kličali pojedincem i svim skupa: Slava njim, pokoj njim vječni! »Bratovšćina« spominjala se i živih te je u raznih prilikah čestitala družtvenim marnikom, izricala njim zahvalnost i bilježila to u svoje zapisnike; želeć njim dug život!

Kličemo njim i ovdje: Živili mnogo ljeta! Našli čim više nasljednikah! Pomoćju njihovom rasla sve više glavnica bratovšćine, množili se prinosi, da se uzmogne pomoći čim više siromašnih mladićah Istre, a radom ovih oslobodio se hrvatski narod u Istri iz jadnoga stanja u kojem se nalazi, osvio se na svoje noge i postao svoj u svojoj kući! Pomozimo si sami, pomoć će nam Bog!

vorom novo zasjedanje gospodske kuće i carevinskoga vieća.

Glavne točke toga govora jesu: Njeg. Vel. pozdraviv prisutne članove jedne i druge kuće, sa srdačnim dobro došli, zaželi njim što bolji uspjeh u patriotičnom radu za priestol i državu. Očitova, kako ga sa zadovoljstvom napunjava odanost svih narodah medju kojimi je poslednjih godinah liepih danah proživio. Spomenu zastupnikom da će imati u ovom zasjedanju riešiti veoma važnih pitanjah, a u prvom redu je nagodba, koja se imade obnoviti sa Ugarskom. Da se ojači vojnička sila i ugled države, podastrieti će vlada Njeg. Vel. državnomu zastupstvu nekoje vojničke zakone, zatim zakon, kako se imade pomoći vojničkim udovam i sirotam; nove zakonske osnove o podignuću domaće industrije, predloge o novih željeznicah i zakonske osnove o carini; zatim nekoje promjene obstojećih sudbenih zakonah; proti prevratnikom zavesti će se novi zakoni; da se poboljša stanje radnikah, predložiti će vlada nove osnove o obrtu, carini i zakon o radnicih, koji nastradaju kod radnje; nadalje imati će zastupstvo razpravljati vladine osnove o boštinstvu posjeda i o poboljšanju gospodarskog posjeda; zatim riešiti će vrlo važno pitanje o uredjenju riekah u raznih pokrajinah osobito u Galiciji. Vlada Njeg. Vel. brinuti će se, da doskoči svim potrebam pojedinih zemaljah u koliko to državne financije dopuščaju, a Njeg. Velič. se nada, da će zastupstvo u svemu vladu podupirati, da se uvede podpun red u proračunu. Glede ostalih državah, reče Njeg. Vel., da se mi nalazimo sa istimi u najboljem prijateljstvu te da sve vlade nastoje, da se uzdrži toli potrebit svečbi mir.

Što se tiče buduće vladine politike, izjavi car, da će se Njegova vlada držati dosadašnjega pravca te da će nastojati, *da se zadavolji svim zemljam i svim narodom na duševnom i materijalnom polju* u koliko je to u suglasju sa veličinom i jedinstvom države. Za postignuće svoga toga nada se Njeg. Vel. uspješnoj pomoći zastupnikah svih narodnostih. Žaleći Njeg. Vel., da bi kod svih razpravah vladao duh nepristranosti i mira, što je najbolje jamstvo za uspjeh svakog rada, zaprosi blagoslov Svevišnjega, koji neka prati djelovanje novog zastupstva.

Priestolni govor bijaše na više mjestih od zastupnikah živahno povladjivan a na koncu čulo se burno pljeskanje i živio-klici.

O svečanom prestolnom govoru nalazimo u svih austro-ugarskih i izvanjskih novinah različita tumačenja, a svuda se ističe sa zadovoljstvom izjava Njeg. Vel. o težnji svih vladah za europejskim mirom.

Ugarska vladina stranka držala je dne 27. t. m. prvu sjednicu u novom saborskom zasjedanju. Predsjednik spomenu slogu i jedinstvo stranke i nepokolebivo povjerenje u sadašnju vladu. Zatim se zahvali na tolikom povjerenju ministar Tisza i napokon prešlo se na pokusni izbor saborskog predsjednika i drugih funkcionarah.

O spojenju Bugarske sa Rumelijom, koje je iznenadilo vlade i narode, nisu jošte novinari na čistu, da li je to sliedilo uz dozvolu nekojih europejskih dvorovah ili je knez Aleksander na svoju ruku poduzeo ovo koli odvažno toli patriotično poduzetje. Većina europejskih vlastih primila je ovaj dogodjaj sa mirnim priznanjem a medju nezadovoljnimi je u prvom redu Turska.

Nakon spojenja spomenutih zemaljah raznesao se je glas, da je nastala živahna agitacija koli u Bugarskoj toli u Macedoniji, da se ova poslednja oslobodi izpod turskog jarma. U Macedoniji je naime većina pučanstva bugarskoga roda, pa nije ništa naravnijeg, nego li što žele braća, da se svi pod jednim vladarom skupe. Tim agitacijam protivne su zapadne vlasti te je primio knez Aleksander ozbiljnih opomenah, da se kani svih agitacijah u prilog macedonskih bugarah. Knez je zbilja izdao stroge naloge, da se svaki bugarin čuva bilo kakovog izazivanja turskih oblastih, što bi sada jedino bugarskoj stvari škoditi moglo.

Srbska kraljica Natalija sa kraljevićem stigla je dne 27. t. m. iz Opatije u Beograd. Kralj Milan primio je deputaciju djakah, koja ga je zamolila, da bi dopustio, da mogu djaci u vojsku stupiti. Kralj je dozvolio sa veseljem srbskim djakom. Mobilizacija napreduje u Srbiji brzim korakom.

Radi uredjenja bugarskog pitanja predložila je ruska vlada, da se sazove u Carigrad konferencija, kod koje bi sudjelovale sve veće europejske vlasti. Po najnovijih viestih pristale su jur nekoje vlade na taj predlog.

Talijanska vlada poslalo je novoga zapovjednika u Masavah. Ovaj će ujedno predvoditi poslanstvo k abisinskomu kralju.

Grčka vlada pozvala je pod oružje sve vojnike, koji su na dopustu. Na taboru u Athenah zaključili su Grci zahtjevati od kralja, da brani što uspješnije grčke interese.

U Albaniji buknuo je novi ustanak. Albanci pripravljaju turskoj vladi uvjek nove neprilike čim opaze, da se nalazi u kakovoj stisci.

U Carigradu nastale su promjene u ministarstvu. Nekoji ministri savjetuju Sultanu, da se oružanom silom pokore Bugari, drugi pako predlažu, da se bugarsko pitanje rieši mirnim putem.

Kako javljaju iz Bukarešta, sazivlje i rumunjska vlada vojničtvo pod oružje.

***

Franina i Jurina.

Fr. Biš ti veroval, da se je bal on fiducijar s Draguća poć va Kopar glasovat?

Jur. A kako se nebi bal, ter da su tamo neki vuci i medvedi, ki konjen repi odkidaju i ljudem vrat slome.

Fr. Ni se on tega bal ne, lego da ga je neki inžinjer, ki hodi vavek cesti i šterni merit kada se približuju izbori, premutil, da doma ostane.

Jur. Tako te bit već te cesti svršene.

Fr. Bile bi morda, da se nevraćaju sako leto ai sako drugo izbori.

Jur. Borme su već mogli sve buzetske, dragućke i ročke cesti s onemi bankanotami pokrit ča su jih gospoda šarenjaki i talijanaši profruštali

***

Fr. Recimo, da si ti Jure krajačal bi rekli žnidar, pak da nimaš lego škare, lakat, naprsnjak, par igal i babicu dece, pak da ti se ki smiluje i da ti kupi karocu konja a po smrti da ti pusti kuće, zemlji, blaga i svu bogatiju?

Jur. Ala ni ti takoveh dan danaska ne, ki bi tako za siromaha sprovideli.

Fr. Aj poznau ja jednega takovega.

Jur. To i moral bit više nego človek a on kemu je to pustil, imel bi bušnut zemlju po koj je hodil.

Fr. A biš pak ti veroval, da se je ta nezahvalnik zoholil kako i turski paša a mrzi uprav najviše na on rod, s kega je potekal njegov dobročinitelj?

Jur. To pak ni človek, nego blago.

Fr. Muči, muči će se beni i ria njega Bog spametit.
Već je sada kako bakalar, a ča će još bit.

Jur. Ma od kuda je ta nezahvalnik.

Fr. Tamo nejde s Boljunšćini.

***

Fr. Ča bi ono reć, da su neki dan ono va Bujah kunšiljaf, da bi dobro bi bainega Marka pozvat na sedute njihove politike?

Jur. Valjada su brojili peršone, ma nisu nikako mogli prit na pet.

Fr. Ča ih je tako malo bilo?

Jur. »Vier Mann hoch!«

Fr. Buren drugi put te moć reć: »Fünf Mann hoch!«

***

Fr. Si čul, da te Guštin, Patrijarha i neki drugi prežentanti dobiti nekakovi križi.

Jur. Če njih trebeda dat srbska kraljica ča su njoj se hodili poklonit.

Fr. Nisu bili ne, zač da hrvatski neznaju a franczezki da su se vlih počeli vadit.

Jur. Tr su mogli zet onega »metuljića«, da malo po nemšku štronja.

Kraljeviću Marku[1]).

O Marko! diko slavjanskoga roda.
Kog slavske Vile pod »Divićem« dvore,
Gdje šumno bući adrijansko more,
Istranska gdjeno s tobom spi sloboda.

K tvom boravištu rad Istranin hoda,
Iz grudi mu se tužbalice ore,
Jer težko bremo nosit već nemore
Do ustilju mu doprla je voda . . .

Ustani Marko! s ilti sablju skini,
Pomamna Šarca opeta poklopi,
Nedaj da zlotvor braću ti utopi,
Prevarstvom podlim, da ju muči, kini..
Ustani Marko! Istranu se javi
Junačtvom svojim sreću mu pribavi.

A. K.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpuščeno .... Najdalje šest tjedanah poslie razpusta mora se naložiti novi izbor. (S. 96. pokrajinskoga zakona, članak XVI. drž. zakona 5. marča 1862). **Občinsko zastupstvo buzetsko bilo je razpuščeno dne 6. augusta 1885.**

Srbska kraljica u Opatiji. Kraljica Natalija boravila je u našoj krasnoj Opatiji okolo 15 danah. Pučanstvo susretalo je visoku gospodju svuda sa dužnim počitanjem a ona mu se uvjek prijaznom izkazivala. Njezina krasota i plemenitost očarala je ne samo priprosto pučanstvo već dapače i sve mnogobrojne tujince u Opatiji. Kraljica Natalija poduzimala je u bližnju okolicu izlete pješke a u dalnju u kočiji. Prošlog čedna odvezla se u krasno ležeći Veprinac, odakle se uživa na kvarnerski zaljev, na susjednu Rieku, na naše otoke i hrvatsko Primorje divan pogled. Kralj ca, razgledavši župnu crkvu te nauživ se do sita krasote prirode, povrati se podvečer vrlo zadovoljna u Opatiju.

Sa svojom pratnjom i sa pukom razgovara uvjek hrvatski, što pada u oči osobito opatijskim i voloskim »*Fićfirićem*«, koji se srame svog materinskog jezika i koji misle, da se može sa hrvatskim jezikom jedino u Karlovac na sajam. Tim pitkoumnim smušenjakom biti će dakako nedokučivo, kako se dosti ji jedna kraljica razgovarati u tom »barbarskom« jeziku, jer oni i nezuaju, da je na beogradskom dvoru službeni i obiteljski jezik hrvatski.

Crkvene viesti biskupije tršćansko-koparske. Presv. biskup g. Dr. Glavina premjestio je sliedeće svećenike:

G. Dominik Bullo dolazi k sv. Jakovu u Trst za duh. pomoćnika. G. Ivan Maknić ide za župe upravitelja u Kostabonu. G. Alois Mahorić ide iz Boljunca kao kapelan u Dragu. G. Ivan Miakar imenovan je župe upraviteljem u Novakih. G. Frane Mujesan premješten je od sv. Jakova k B. D. M. od pomoći u Trstu. G. Bernard Sever dolazi iz Novakih za duh. pomoćnika k sv. Jakovu u Trst. G. Anton Novak ide za kapelana u Klanec a g. Ivan Švet za kapelana u Ricmanje. G. Petar Franceschini upravljat će župom u Kostanji.

G. Franc Kopa imenovan je učiteljem u zavodu Grljani u Kopru.

G. Ivan Slavec, bogoslov IV. god. imenovan je spiritualom i nadziratelјem poduke u biskupskom konviktu.

G. Ivan Ivanić primio je sv. red subdiakona i diakona te se odputio u Beč na više bogoslovne nauke.

Župnički izpit položili su: g. Anton Kranjec i g. Bartol Križaj.

Preminuli su sliedeći svećenici: g. Adeodat Tiepolo duh. pomoćnik u Miljah; g. Ivan Kravanja, svećenik u miru i g. Lovro Zarotti novomisnik i duh. pomoćnik u Humu. Vječni njim pokoj!

Račun imenovine biskupskog konvikta u Trstu za prošlu školsku godinu t. j. od 16 septembra 1885.

U službenom listu biskupije tršćansko-koparske (Curia Episcopalis) za mjesec septembar nalazimo kano prilog gornji račun biskupskog konvikta. Iz tog računa — *koji je sastavljen u jedino spasujućem talijanskom jeziku* — vadimo sliedeće podatke:

Dohodakah imao je konvikt forintah 46.534·52 u isto su uračunane već svote, kano »Effetti pubblici., Oblazioni del Clero, oblazioni dei Fedeli» itd. Izdatak iznaša u svemu for. 15.172·34. Za obskrbu mladićah i to za njih 40 u prvom a 36 u drugom semestru, potrošeno je for. 4.948·55.

Na mnogobrojne molbe, opomene, savjete i pritužbe, koje nam dolaze već dulje vremena sa raznih stranah biskupije radi konvikta, svratit ćemo se prvom zgodom. Za danas kažemo jedino toliko, da se spomenute molbe i pritužbe tiču osobito materinjeg jezika naših mladićah, koji se u konviktu posvema zanemaruje. Mi bi želili od srca, da nas sl. uprava rieši nemile dužnosti, razpravljati ob ovom škakljivom pitanju.

Bratovščina hrvatskih ljudi u Istri obdržavat će dne 6. tek. mjeseca u Kastvu svoju glavnu godišnju skupščinu, te se je nadat, da će ju članovi mnogobrojno posjetiti.

Gimnazija u Pazinu. Javili smo pred nekoliko tjedanah, kako je bečko ministarstvo dalo nalog, da se početkom školske godine 1885-86 otvori na paziuskoj gimnaziji hrvatska paralelka u prvom razredu. Usled protivščinah iz Trsta i Poreča povukao se je natrag taj nalog za sada te će se samo nekoliko urah više na tjedan podučavati hrvatski jezik, te će se — ako se nevaramo — i vjerozakon za hrvatske djake učiti u materinjem jeziku. To je po nas žalostna istina, radi koje ipak nam nije sdvojiti, jer što nije ove godine bit će na godinu. Čujemo iz pouzdana izvora, da je bilo pripravno 30 naših mladićah iz Istre stupiti u hrvatsku paralelku. Zaklinjemo roditelje i druge rodoljube, neka svejedno odpošalju u škole svoju djecu, jer nam manjka umnih i za dobrobit naroda zauzetih naobraženih muževah.

Malo za zabavu. Predprošle nedelje uručena je bila sjednica političkoga istarskoga talijanskoga društva u Bujah. Na veliku muku sabrala su se četiri odbornika, koji su pod predsjedanjem našega Košte velike zaključke stvarali, ukore dielili, spomenice šiljali i Marka u svoj krug primili. Bojali se punim pravom, da će naš zastupnik u Beču sgodom na vidjelo izuleti nečine, nepravde te nasilja počinjena na našem mukotrpnom narodu, pak su mnogo viečali, kako da se tomu doskoči. Izmudrili su, da će u Bujah napisati knjigu te ju poslati svojim zastupnikom u Beč, da ju *osobno* svim ministrom predaju. U tu knjigu nagomilali su svašta ta kako i nebi, kad se na papiru da te pisati, kako se hoće, te očitovali, da jim je već život nesnosan u Istri (zašto neodilu?), jer da su nevini proganjani i napadani, te pri tomu još nekakvu krivnju na vladu bacaju! Reci mu da ti nereče. Tko bi rekao, da su istarski Talijančići tako prefrigani!

---

[1]) Istrani drže, da Marko Kraljević nije umro, već da uklet boravi sa svojimi Vilami i šarcem pod puljskim Divićem (sr. česk. divadlo). Više o tom drugom prigodom, ako ne usmrti g. York.

U istoj sjednici prosvjedovala je ta četvorica proti zastupnikom gg. Dr. Klaiću, Nabergoju i drugovom tobož, da se neimaju pačati u istarske odnošaje. Čudimo se, da nisu to pravo i dru Viteziću naznačili! Iz toga prosvjeda sliedi, da se u Bujah o dužnostih zastupnika na carev. vieću ima isti pojam, kao o kakvom občinskom zastupniku. Zastupa li zastupnik u Beču samo potrebe i želje svojega kotara ili pako ciele države? Kako su naivni ti naši bivši gospodari! Zemljište pod njim se skliže pak bi radi, da ih samo talijanski zastupnici spase. Težko jim se vidi, da se gg. Klaić, Nabergoj i drugovi, zastupnici u austrijanskom parlamentu zauzimlju za dobrobit Istre.

Naš dobar seljak u Istri, koji se malko osokolio i razpoznao svoje prijatelje i neprijatelje te kojega su talijanaši Istre nazivali uvjek *»i nostri buoni villici«* kad su ga rabili u svoje svrhe, izgubio je milost kod poreške babe. U posljednjem broju tamošnjega listića govori se o našem seljaku *»rozzi, barbari e fino agli occhi indebitati«!*

Iz ovoga se najbolje razpoznaje, kakvi su to ljudi, kojim ste do sada, skute lizali. Kroz stoleća ostavili su vas u tmici neznanstva, nisu vam htjeli dati školah, da se naobrazite, jer su znali, da jim već nećete služiti, ako dodjete do prosvjete. Izsisali su od vas sve, što su mogli, a sada vas još nazivlju, da ste divlji, neotesani, barbari i zaduženi!

I to Vam je dobra škola.

Proteste proti izboru proglašenoga zastupnika za ladanjske občine zapadne Istre g. *G. B. Defranceschi-a* odposlali su na bečko carevinsko vieće birači ladanjskih občinah *Poreča* i *Vodnjana*. Doznajemo, da su u tih protestih objektivno opisana sva nasilja i nezakonitosti počinjene prigodom izbora fiducijarah u rečenih občinah. U sjednici car. vieća obdržavanoj prošloga ponedeljka prijavljeno je zastupničkoj kući, da su proti izboru g. *G. B. Defranceschi-a* prispjela gornja dva protesta.

Naglo uredovanje. Mjeseca aprila t. g. poslalo je 55 otacah obitelji iz pazinske občine molbu na c. kr. zemaljsko školsko vieće u kojoj su prosili, da bi se za njihovu djecu otvorile u Pazinu hrvatske škole.

Nedobiv do mjeseca agusta t. g. nikakova odgovora, zamolili su isti občinari, pismom od 6. agusta t. g. zemaljsko školsko vieće, da njim se na molbenicu izvoli odgovoriti. Odgovora nema ni danas. Pazinski občinari imaju bez dvojbe pravo zahtjevati hrvatsku pučku školu. Toga njim nemože nitko na svietu zaniekati. Zakon traži, da se otvori nova škola, gdje ima 40 djece sposobne za školu a 55 pazinskih gospodurah imade daleko više od 40 djece, koja ostaju bez blagodati nauke ili se mrcvare u talijanskih »fabrikah«.

Postupak zem. škol. vieća nemožemo nikako razumiti. Zakon je tuj. Narod pita, da se taj zakon vrši a vlastodržci nedostoje se ubogomu puku niti odgovoriti.

Evo naše glave, da, kad bi isti občinari, ili ma koji drugi, pitali talijansku školu, da bi njim se odmah zadovoljilo. U tom nas podkriepljuju primjeri iz Lovrana, Opatije i više drugih. »Strpljen spašene kuže naša poslovica, nu i strpljivost imade svoje granice.

Sv. Petar u šumi mjeseca septembra 1885. Javljam Vam žalostnu viest i prosim da biste mi dali malo mjesta u dičnoj Našoj Slogi. Dne 22. i 23. agusta pobila nas grozna tuča; uništila ono malo grozdja u što je siromah seljak svu nadu postavljao, da pribavi koji novčić barem za porez. Nje dosti da nam je uništila tuča grozdje, nego i silna voda i poplava odnesla mnogo zemlje do tvrdoga.

Nekoliko seljakah prijavi taj nesretni dogodjaj oblasti u Pazinu označiv one particele, koje su najviše tučom i vodom oštećene. Na lice mjesta dodje činovnik nevješt gospodarskomu poslu, sa jednim oružnikom, da ovi tobož razvide škodu na livadah i u vinogradih. Taj činovnik izvjesti svoje poglavarstvo, da vodá nije učinila nikakve štete, čemu se čudi svatko, koji imade zdrave oči.

Dne 4. t. m. dodje opet komisija poslana od c. kr. kapetanata u Pazinu, koja se osvjedoči o šteti od tuče i vode, nu, kako čujemo izvjestila je ista svoje poglavarstvo jedino o šteti od tuče.

Ako je ovo istinito, tad nepomože siroti seljaku ništa, nego plakati i naricati jer se jadnomu manje vjeruje nego li najnižemu činovniku.

Pišu nam iz Labinjšćine, da se tamo dne 15. t. m. na dražbi prodalo neko zemljište, koje je pripadalo crkvi. Zemljište to leži uz Rušu a kako se čini, bijahu dosadašnji vlastnici, dotično najamnici tog zemljišta, dužni prevažati putnike preko mora kod mjesta »Tragetas«. Ovom prodajom riešen je te dužnosti novi vlastnik, a putnici će usljed toga mnogo stradati. Do sada bijahu dužni uvjek kroz dan dva muškarca uz obalu stojati, da putnike prevoze pa se ipak često dogadjalo, da su putnici po 2—3 sata morali čekati prije nego se jih prevezlo. A kako će tekar sada biti pošto nije nitko na prevažanje obvezan? Zemljište prešlo je sada u ruke nekog Negri-a iz Labinja. Dopisnik naš tuži se, da se kod dražbe nije zakonito postupalo, te da se je jedan naš posjednik radi toga brzojavno na poreško-puljski ordinarijat obratio. G. Negri kupio je taj posjed za 2525 for. prem je spomenuti naš posjednik nudio 2535 for, Narod baca krivnju radi te pristranosti na tamošnjeg župe upravitelja, koji da je silni promicatelj talijanstva. Očekujemo od prec. ordinarijata, da će stvar razviditi i zadovoljiti zakonu i puku.

Odlikovano blago. Dne 29. pr. m. dielio je vladin povjerenik u Pazinu nagrade za najbolje vrsti konjah.

Nagradu dobili su sliedeći posjednici i to:

A. Za kobile sa ždriebci:
1. Matija Zulić iz Čepića 35 for.
2. Jože Buršić iz Čepića 20. for.
3. Fortunat Lupetina iz Plčna 15 for.
4. Toma Lubičić iz Čepića 15 for.

Srebrne medalje dobili su:
1. Dr. Ivan Canclari iz Poreča.
2. Jože Peculić iz Brda.

B. Za mlade breje kobile:
1. Teodor Tonreti iz Plominja 25 for.
2. Jože Hrovat iz Paza 20 for.

C. 1 i 2 godišnje kobilice:
1. Mate Horović iz Čepića 15 for.
2. Tome Lubičić iz Čepića 10 for.
3. Anton Nežić iz Čepića 10 for.

Srebrne medalje dobili su:
1. Ivan Pavlišić iz Novakih.
2. Anton Smilović iz Tupljaka.
3. Mat. Karlić iz Tupljako.
4. Toma Berdar iz Novakih

Kolera u Italiji. U Španjolskoj popušča danomice kolera, koju je tamo pokosila silu naroda. Iz Španjolske prenešena je grozna ta pošast u Italiju osobito na otok Siciliju. U Palermu oboli danomice 150—180 stanovnikah a do 100 imade na dan mrtvih. Isto tako vlada kolera u Ferrari, Genovi, Parmi, Rovigu a najnovije viesti javljaju, da se je pojavila kolera i u Nizzi. Bog nas očuvaj te strahote.

Iztočna Rumelija. Pokrajina iztočna Rumelije ustrojena je kako je poznato, 18. člankom berlinskoga ugovora. Podčinjena je, političkom i vojničkom autoritetu carigradskoga sultana, no ima upravnu autonomiju i kršćanskoga glavnoga gubernatora, koji se bira na 5 godinah. Do najnovijega prevrata bio je gubernatorom Gavril paša Krestović, a njegovim predšastnikom Aleko paša knez Vogorides. Po člancih 15. i 17. berlinskoga ugovora imao je sultan pravo starati se za obranu zemlje, polaganjem utvrdah i namještanjem četah na granicah. Ove ustanove nisu nikad izvedene. Za podržavanje reda u nutrašnjosti ustrojeno je oružničtvo i mjestna milica. Po članku 16. imao je generalni gubernator pravo, da na obranu pokrajine pozove otomanske čete, no porta ima da u takovoj prilici priobći svoju odluku zastupnikom europskih vlastih u Carigradu te razloge, s kojih to namjerava učiniti. Po ustavu od g. 1879. sastojećem od 15 poglavjah sa 495 članakah, jest legislativa u rukuh jedne komore, t. z. pokrajinske skupštine. Skupština sastoji od 9 službenih zastupnikah (vrhovnih crkvenih i sudbenih dostojanstvenikah), 36 izabranih i 10 imenovanih zastupnikah. Pokrajinska skupština sastaje se svake godine drugoga ponedjelka mjeseca listopada.

Iztočna Rumelija ima površinu od 35 901 klm., a 815.946 dušah. Po narodnosti ima 578.560 Bugarah, 174.700 Turskah, 42 654 Grka, 19.549 ciganah, 1806 Armenacah i 4177 Židovah. Kako kneževina Bugarska ima površinu od 63.972 četvr. kil. i 1,007.919 stanovnikah. Kako je bugarski knez odredio mobilizaciju vojske, moći će dignuti na noge 24 batalijuna, 9 eskadronah i 12 baterijah sa 96 topovah. Iztočno-rumelska milicija ima 12 batalijunah, no kako ima u njezinih redovih i Muhamedanacah, nemogu Bugari s ovimi posve računati. Da brani suverenitetska svoja prava u Iztočno-rumelskoj pokrajini, stoje sultanu na razpolaganje dva vojena sbora, jedan gardijski sbor u Carigradu, a drugi u Jedreni. Svaki sbor sastoji od dvije divizije, ukupno 28 batalijunah, 24 eskadrone i 12 baterijah, tako da bi porta, riešl li se, da sjedinjenje obih zemaljah zaprieči oružanom silom mogla u prvi čas dići 56 batalijunah, 48 eskadronah i 24 baterije. Osim oba ta sbora mogla bi porta mobilizovati i jedan dio svoga trećega macedonskoga sbora, koji ima glavni svoj stožer u Monastiru.

Neuku nauke.

Deset zapovjedi za vinara.

1. Brati (trgati) grožđje samo onda, kad je podpuno zrelo.

2. Ne sudi o zrelosti grožđja na oko, ili na tek, koji te mogu lahko prevariti, već na širomjer.

3. Ne trgaj grožđje za kišna vremena, nit odmah poslje kiše, niti za rosna jutra, jer tim potragaš i puno vode, pa takav je mošt slab.

4. Ne miješaj visti s ruke, osobito ne bielu i crnu vrst grožđja. Ako je moguće masti svaku pojedinu vrst posebice.

5. Čisti nagnjilo, a nezrelo masti osebice.

6. Izmasti grožđje podpuno. Grožđje je podpuno izmašćeno, ako je svako pojedino zrno izgnječeno.

7. Uredi badnje za zatvoreno vrienje, da se mast nekvasi.

8. Premeći svakog dana širu i nastoj, da drop za crno vino uviek obilja širu. Postupaš li tako, bit će ti vino crnje.

9. Ne prenagljivaj se u radnji, osobito ne u tiskanju. Tiskaj samo onda, kad je mošt podpunoma prevrio.

10. Nek ti posudje za maščenje i vrienje bude čisto kao zlato.

Kvas za domaću poraću, može si svaka gazdurica prirediti na brzu ruku, svaki put, kad joj je više kruhu miesiti. Ukuha se 1 kilogram oluplienih krumpirah pa izgnječi u kašu. Ovoj kuši ili još bolje ovome tiestu od krumpira pridoda se 120 grama šećera i 2 zlice kvasca od piva, uz 1 i pol liter topie vode. Sve dobro izmiešu i umiesi, pa metne na toplu mjestu, da uzkvasi.

***

Hrvatska zemaljska vlada vlada kani zasnovati više škola za drvorezbarstvo i pletenje košara, koje će se otvoriti još 1. listopada t. g. Za drvorezbarstvo otvorit će se s puta sedam škola: u Gospiću, Otočcu, Ogulinu, Fužini, Samoboru, Brodu na Savi i Osieku. Za pletenje košarah otvorit će se s puta deset: u Petrovaradinu, Mitrovici, Vukovaru, Rusini, Zagrebu, Petrinji, Jasenovcu, Štitaru, Osieku i Gospiću.

***

Krvava mokraća. Čim opaziš da ti blago krvavo mokri (piša), stuci na prah za tri žlice čadja u pol litre dobrog vinskog octa pomiešaj, te podaj bolestniku popiti. Nebi li on to prestalo blago krvavo mokriti, što se riedko kad dogadja, to mu podaj isto tako pripravljen lek drugi dan. Poslje toga 3 do 4 dana nepusti takovo blago na pašu, već ga u stoji dobrim sienom hrani.

***

Kako će gospodar najkoristnije uložiti svoj novac? Uloži novac u vlastitu svoju glavu, što ti još preostane uloži u blago i u zemljište, što ga posjeduješ. Uvjeren budi, nijedna štedionu, nikakvi vriednosni papiri ne će ti dati toliko interesa koliko će ti dati glavnica, što ćeš ju uložiti u svoju vlastitu glavu. To jest, što ćeš potrošiti na pouku svoju, da mudar postaneš; što ćeš potrošiti, da oplemeniš blago, što ćeš potrošiti, da zemljišta svoja oplodiš, tako uloženi novci najveće i sigurne interese nose.

***

Goruće odjelo. Kad ti se kojom nesgodom zapali odjelo ili oprava, ne stoj, ne potrči ne gasi plamena rukom, već odmah legni na tlo, pak nastoj da se valjaš (kotrljaš, da tako ugasiš plamen, ili ako možeš sam ili tko drugi, neka te odmah pokrije kakvim pokrivalom ili gunjem, ili mokrom plahtom, da se plamen uguši. Jer budeš li stajao ili trčao, to će plamen odmah lizati u vis, zahvaliti čitavo odjelo, udariti ti u lice, te si gotovo jur propao.

Trščańska burza

dne 30. septembra

Austrijska pap. renta	for.	81 65	do	for.	81.80
Ugarska » »	»	90 25	»	»	90.70
Ista u zlatu 4%	»	97 25	»	»	97.60
Dionice nar. banke	»	—.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	281.—	»	»	283 10
Talijanska renta	»	9.5/16	»	»	95.1/16
London 10 lirah sterlinah	»	125.75	»	»	126.—
Napoleoni	»	9.75.	»	»	9.99
C. kr. cekini	»	5.81	»	»	5.90
Državne marke	»	61.—	»	»	61.15
Iste francezke	»	49.20	»	»	49.45
talijanske lire	»	49.10	»	»	49.20

Lutrijski brojevi

od 30. septembra.

Prag	84	9	28	54	59
Lavov	13	78	75	35	85
Hermanstadt	29	3	76	43	69

dne 23. septembra.

Trst	25	77	11	10	24

Agentura parobrodarske plovitbe za Sjevernu i Južnu Ameriku uputuje izseljenike uz nizka cienu, najbolje uvjete i dobre preporuke. — Obratit se na ovlaštenoga Agenta.

10—10 **Giov. A. Gjaja, Trst.**

ODIELA na mjesečne i nedeljne rokove mogu se dobiti u krojačnici: **al N. 12 Via Farneto,** učinjena polag mjere. Budući imade u zalihi velik izbor sukna svake vrsti, može dati uz umjerenije ciene nego li drugi.

Prvi ustav 9—
Ekonomička krojačnica
Ivana Batelli-a
Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano.
Sgotavljaju se odjeće polag mjere, najvećom brzinom i elegancom uz najjeftini ciene.
☞ Naručba se obavlja uz pouzeće

Vilchelm Schmidt, knjižara u Puli ima uvjek na skladištu **hrvatskih školskih knjigah** c. k. naklade školskih knjigah u Beču. **Prodaja papira, pisaćih potrebščinah, pisanicah sa hrvatskim omotom** u velike i male. Prekupioci dobiju popust. Razpošilje se uz pouzetje, uzorci šalju se badava.

Novi ustav
za posredovanje službah i za službinčad te za stanove, za tu i inozemstvo
Trst via del Ponte br. 5.
Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku. 6—24

Najbolje i najcienije dodje u **AMERIKU** tko se obrati na
A. GERGOLET-A
internationalnoga speditera 9—
Via dell' Arsenale br. 2. **TRST.**

Podpisani usudjuje se upozoriti slavno občinstvo, da je otvorio u ulici *Barriera vecchia* br. 18,
trgovinu od kišobranah
sa bogatim izborom koli svilenih toli vunenih i pamučnih. Popravlja također kišobrano i suncobrane. 24—2 *Giulio Grimm.*

The Singer Manufacturing & C.o
NOVA JORK
samo za
JEDAN FORINT
na čedan može se dobiti šivaću maknu «Singer original», bez povišenja cene. Garancija 5 god. Poduka u kući badava.

The Singer Manufacturing & C.o
Corso, Palazzo Salem.

Igle za maknu «Singer» 3 novč. komad, ducet 30 novč. 9—10

Jesenska liječidba
Thè Millfiori
najbolji lek za čišćenje i stvaranje krvi. Izvrstan proti noteku, stezanju u želudcu, hipokondriji, hemoroidam i kožnim bolestim. Dobiva se u ljekarni
PRAXMARER 2—12
(kod dvih crnacah)
Gradska viečnica u **Trstu.**

Čudo industrije!
Samo for 3.75
stoji kod mene od danas izvrstan, regulisan, 2—3 samosvietleći
VISAĆI SAT sa BILOM
Čitavog i nol sata, sa dviemi bronciranimi viezi sa nihalom, u fino poliranom orahovom okviru, sa divnim kazalom, koje je c. k. privil. svietladon tvari nakvašeno to nedju samo poput mjesečine sjajno svieti tako da se bez svieće odmah saznade, koliko je sati.
Da se svietlo uzdrži jamčim pismeno
za deset godinah
kao što jamčim za točnost sata. Ja sam jedini izumitelj ovih satovah i prodajem je sada jedino radi toga ovako jeftino budući jih imadem više stotina komadah na skladištu a trebam novca. Satovi ovi stojali su prije trostruko. Svaki sat providjen je sa „patentom". Satovi se razpošilju post. pouzetjem ili uz gotov novac. Dobivaju se u
tvornici svietlećih se nihalnih satovah
Wien, III, Hintere Zollamtsstrasse N. 9
Rabinovics

Opomena! Satovi nihaći, koje oglašuju druge tvrdke po for. 2·45, neodgovaraju ovdi jednog sata te razpošiljem ja iste mjesto po for. 2. 45 za for. 1. 45. Svaki kod mene nabavljeni sat uzme se natrag ako nekonvenira; posjedujem stotine zahvalnicah i novih narudžbah od upitivnih osobah za satove, koje su kod mene nabavili, o čemu se može P. N. obćinstvo u mojoj pisarni osvjedočiti.

LA FILIALE
della
BANCA UNION
TRIESTE
s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l' interesse annuo
per Banconote
3¹/₄ % con preavviso di 5 giorni
4 „ „ „ 12 „
4¹/₄ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
3¹/₄ % con preavviso di 20 giorni
3¹/₂ „ „ „ 40 „
3¹/₄ „ „ „ 3 mesi
„ „ „ 6 „
Godranno dell'interesse aumentato le lettere in circolazione con 5 giorni di preavviso dal 6 novembre a. c. quelle con 12 giorni dal 13 giorni e quelle con 24 giorni dal 25 novembre a. c.

IN BANCO GIRO
abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume pei propri correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d'assegni, cambiali e coupons*, verso ¹/₄% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union
(Sezione Merci) s'incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 1—2

ŽELODČNE BOLEZNI
je moguće *BRZO* in *POSVE* ozdraviti po
JERUZALEMSKEM BALZAMU
edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil valed svoje pripreste sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalno moči **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balsam bogat na delajočih snovih kineško robarbare, katera korenika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljenje** ni **čiščenje**, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejačnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 3—48

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI
G. B. PONTONI
v GORICI.

Skladišča: v Trstu v lekarni *G. B. Rovis*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pallaca.

Podpisani javlja, da je otvorio u Barkoli, da ugodi naručnikom, filijalku svoje dobro poznate **krojačnice** nalazeće se u ulici S. Antonio br. 5. Pošto je ta filijalka izvan carinske granice, naručbe su proste
od carine
i obavljuju se uz najveću točnost radnje i uz nizku cienu.

Ciene jesu:

Podpuna odiela od	f. 10	1 više
Hlače	„ „	3·50 „
Prsluci	„ „	2·— „
Gornji kaputi	„ „	9 „

Pellegrino Levi
krojačnica sa skladištem sukna, ulica S. Antonio br. 5 Trst.
Naručbe se obavljaju uz pouzetje neodvlačno 52—10

Podpisani često se objaviti trgovcem obrtnikom, novčarom, osjeguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje **tvornicu**
Pečatah vulkaniziranog kaučuka.
Corso br. 47 — I. p.
te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče sveoma nizkih cienah. Izradjuju se pečati kojegod drago poslobe; Pečati, Bijouterio, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice. Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dlonice itd. 48—82
Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem
Macerata & Battara.

Nepogrješivo!
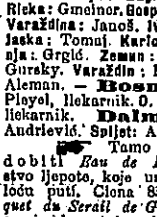
Svak dobije iznos natrag, kod koga bi moj sigurno djelujući
ROBORANTIUM
(sredstvo za brodarst)
bezuspješan ostao. Isto tako sigurno djeluje *protiv čelacosti, ispadanju kose, peruti i osedenju.* Uspjeh višekratnim trenjem zajamčen. Originalne boce po 1. for. 50 nč. i boce za probu po 1 for šalju 1—1
J. Grolich u Brnu.
Roborantium opetovno upotrebljen pokazuje takodjer dobar uspjeh *protiv slabosti i glavobolji.*
U Trstu: Petar Slocovich, farmac. ala Marina, Via Sanita 13. Pvaxmarer ljek. **Hrvatska Slavonija: Zagreb:** samo O. Arasim. **Rieka:** Gmeiner. **Gospić:** Vouk. **Ivanec kraj Varaždina:** Janoš. **Ivanić grad:** Tollović. **Jaska:** Tomaj. **Karlovac:** Findeis. **Petrinja:** Grgić. **Zeman:** pl. Benko. **Sisak:** Gursky. **Varaždin:** Riedl. **Vinkovce:** pl. Aleman. — **Bosnija: Sarajevo:** Pf. Ployel, ljekarnik. **O. Tuzla:** Pesikovič, ljekarnik. **Dalmacija Zadar:** Andrievič. **Spljet:** Aljinović.
Tamo se može takodjer dobiti *Eau de Hébe*, iztočno sredstvo ljepote, koje uzdrži svježost i bieloću puti. Cieno 85 novčića. — *Bouquet du Serail de Grolich*, vonj za rubce i elegantni svlet. Ovo je bieser svih vonja. Radi vanredno lieps sprave, služi i kao dar za Božić i Imendan. Ciena for. 1.50.

SUKNO ZA ODIELA
od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo { za fr. 4·96 iz dobre vune „ „ 8·— „ bolje „ „ 10·— „ fine „ „ 12·40 „ prav fine „

peruvienа iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **suknena obćališa za gospe, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za **zimski paletot za dame, meter f. 4.**

Petne plače po f. 4, 5, 8 do f. 12. jeden. Zelo lepa obćališa, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tüffi), rašalina, komis, (grebenina), cheviots, tricots, sukno za dame in biljare, peruvlens, dosking priporoča
I. STIKAROFSKY
utemeljeno 1866.
Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače neprosto. Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 proste.

Imam stalno zalogo sukenj v vrednosti f. 100.000 a vr ter se ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **es'auskov** po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kratke zelo **znižani tvaritbeni ceni** razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemoreje pošiljati uzori**, ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **sleparja**, ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanujejo, saj se v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—26

Nepriatni **ostanek** se zamenjajo all pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Ljekarna Trnkoczy
uz viečnicu na velikom gradskom trgu u LJUBLJANI
priporuča i razpošilja poštarskim pouzetjem
MARIJACHLJSKE KAPLJICH
za želudac,

kojim se imade zahvaliti na hiljade ljudih na zdravlju; imadu izvrstan uspjeh kod svih bolestih želudca ta su nepredobitno sredstvo proti: **pomanjkanje teka, slaba želudca, uraku, vjetrovom, kotiki, krču u želudcu, bitu srca, zatvoru želudca, glistam, bolesti vranice, na jetrih i proti zlatoj žili.**

Opomena. Još jednom treba opomenuti, da su ove kapljice izložene velikomu patvorenju. Mnogo imade ljudih, koji nepoznaju pripravu ovih kapljicah te razpačavaju pod imenom „Marijacljske kapljice", ovo kano podlaino medju ljudstvo. Ove kapljice nisu, radi neuspjeha, prave „Marijacljske kapljice". Tko dakle želi pravih **«Marijacljskih želudačnih kapljicah»**, neka uvjek pazi na gornju sliku majke Božje, koja je kano znak izvornosti zakonom zajamčeno, te mora biti na svakoj staklenici. Dobivaju se u ljekarni **TRNKOCZY, uz viečnicu u Ljubljani;** josu najbolje i kako mnoga zahvalna pisma potvrdjuju, najprokušanije i uspješnije kapljice proti svim želudačnim bolestim i njihovim posliedicam. —2

1 staklenica valja 20 nov.; 1 ducat 2 for. 5 ducatah samo 8 for.

Poštom razpošilje se najmanje jedan ducat staklenicah. Naslov:
Ljekarna Trnkoczy u Ljubljani.

Odlikovan grafički zavod.
EN. FREISINGER
U TRSTU
(Palazzo Lloyd via mercato 50—16 vecchio N ro 4).
Pečati iz kaučuka

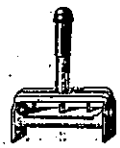
Najprikladniji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježilom **samo for. 1·50.**
Samogiban žepni pečat fr. **1·20.**
for. 1·20
Nadalje svakovrstne pečate za obćinske, župne itd. ureda uz najjeftiniju cienu.

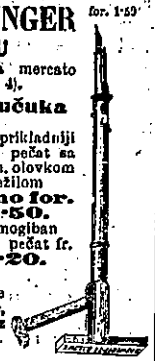

Piccoli-jeva
želudačna esenca
lekarne Piccoli-ja «pri angelu» na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, homerojide, zlatenicu, migrame, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djece.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani!
Vaša Želudačna esenca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, ćutim polaganje i zboljšanje.
Josip Sovdat, župnik, Kamnje, pošta Črnice.

Cvjde vaša izreka «Čast zaslužku». Vaša želudačna esenca, koju sam ja i mnogo drugih bolnikah rabio u bolesti, je uprav čudovite moći, osobito kod želudačnih bolestih.
A. Lupetina, župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrdjuje, da ima Želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i pročudne zdravstvene moći. S tim ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komad da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.
A. Wlassits, župnik-dekan. Plominj, Primorje.

Antirrheumam najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi delavnih čutilah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santonisake: (kolešci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadičah 60 nvč. 1000 komadičah 5 for.

Sailolins pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, pranim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Želišni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim pranim i plućnim bolestim, znašlenju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odraščeni neka uzmu 2 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Staklenica 30 n.

Tu navedena, kako sva druga ozdravila se uviek **frike dobe u lekarni** 20—20

G. Piccoli-ja
«pri angelu»
Ljubljana, Dunajska cesta.
Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz pouzetje iznosa.
Zalogo u Trstu su u lekarnah pl. Lentenburg, Foraboschi, Prendini, Ravasini i Zanetti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

Velika partija
ostanakah sagovah
(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.
L. Storch, u Brnu.
Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 1—2

Velika partija
odrezakah sukna
(3—4m.), u svih bojah za ciele muške odjeće. Šalje pouzećem po 5 f. odrezak.
L. Storch u Brnu.
Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.
Uzorci se šalju za marku od 10 nvč.

27—52 **Počastna diploma**
Fichtennadel-Extract.
Najnovijim iznašaščem profesora Friedländusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoćju zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, napose u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija, je usisanje sa izvrstnim smrekovim extraktom pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.
B. Ringler's Söhne Wien.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**
Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 41. U Trstu 6. oktobra 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a neslogа sve pokvari“ Nar. Psl.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; i u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *napravičnom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu planu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Buzetske stvari.

VI.

(Konac.)

S tim privremenim riešenjem buzetskoga pitanja nije mogla biti niti nije zadovoljna velika većina onoga puka, ona je dapače do skrajnosti ogorčena. Želila je ces. kr. komisara al se ga poslalo nije. Bila bi se bar poneklo zadovoljila sa odborom sastojećim iz gg. Negri, Bigatto i Fran Flego; ovoga kao zastupnika hrvatske stranke, Bigatta kao zastupnika talijanske stranke, a Negri-a kao muža tobož nad strankami, pošto nije bio ni od jedne ni od druge u zastupstvo izabran. Bila bi se zadovoljila ponekle s takovim odborom, jer je prije želila samo da prestane prijašnja uprava, a kasnije, jer se nije htjelo porabiti za izbor odbora novi zakon 7. febrara 1885. kao što se je porabio u Barbanu i Dubašnici.

Posve se ne bi bila mogla zadovoljiti, jer u novo zastupstvo bijahu izabrane dve trećine Hrvatah, a jedna trećina Talijanah, pak bi se taj razmjer imao bio imati i u občinskom odboru. A kad nebi bila nit s tim odborom posve zadovoljna, kako da bude zadovoljna sa imenovanim! Četiri muža talijanske stranke, koja je tako lepo gospodarila, da se nije naslo u blagajni nit novčića, a sve puno duga; stranke koja je kod novih izborah samo 10 zastupnikah brojila; a jedan samo muž hrvatske stranke, koja je htjela i koja hoće, da se uprava uredi i koja je kod novih izborah brojila 20 zastupnikah. Govore, da smo u ustavnoj državi, pokrajini, občini! G. Ant. Flego dugo je razmišljao, savjetovao se, dogovarao, da li bi primio odborničtvo ili ne zajedno s onom četvoricom. Odlučio se je napokon da primi, da bar uzmogne viditi što i kako se radi. Neka dobro pazi. Nek gleda spise i dopise, račune i sve. Nek mu ništa neizbjegne. On je jedini pouzdanik velike većine pučanstva. Ono će na skoro opet reći svoju.

* * *

Ito još nekoliko riečih o djelovanju novoga odbora.

Prvi njegov glavniji čin bio je klic, *nek ljudi novce nose u občinsku blagajnu.* Boz novacah doista nije kud ni kamo. Al puk, podobćine i pojedinci, mnogo je već toga snesao u občinsku blagajnu, a da nije 9 godinah računah vidio, da nozna kamo su njegovi krvavo zasluženi novci došli. Tko je kriv, ako se nepouzdaje izručati težko stečenih novacah sadanjemu onako sastavljenomu odboru?!

Drugo, na čem je predsjednik odbora g. Bigatto zadnje vrieme radio, jest, *da postanu seoskimi župani muži, koji su držali s prvanjim zastupstvom, a koji nisu bili sa većinom novoizabranoga zastupstva.* O tom je nastojao osobito na Krasu. Za Slum imenovao je bio županom jednoga izmedju veoma riedkih, koji su kod izborah s Talijani držali. Predstavnici Slumjanah išli su u Buzet i rekli g. predsjedniku, da puk neće onoga muža za župana. Ako nevjeruje, nek se ide na lice mjesta osvjedočiti. Odazvao se je pozivu, došao na Slum i puk je izabrao županom muža svojega pouzdanja a ne onoga koga je htjeo g. Bigatto. U Klenoščak bio je ovaj gospodin već prije došao rad imenovanja župana. Nije mu pošlo za rukom proturati čovjeka svojega kova, bio je izabran pristaša hrvatske i gospodarske stranke. Bio je i u Trsteniku i u Podgaćah, al je i tamo jednako prošao: bili su izabrani za župane muži hrvatske i gospodarske stranke. Jedinu korist koju je imao, bile su dnevnice. Došao je najzad i u Lanišće, al ga je valjda volja prošla još kamo poslie toga ići. Za župana htjeo je proturati svoga sudruga Josipa Crboa. Al jih je čuo, i morao otići s dugim nosom pošto je bio izabran dosadanji župan, veliki poštenjak i čestit Hrvat. Taj neuspjeh u selih, gdje je bio, natjerao ga je valjda i na to, da je izdao županski dekret Martinu Sankoviću, koj je već nekoliko mjesecih kao čestit Hrvat od čestitih Danonah bio izabran za župana.

Svoje putovanje po Krasu upotriebio je i u jednu drugu svrhu. Više manje posvuda *je nagovarao ljude neka naprave prošnju za odcieplienje od buzetske občine.* Krašani su za odcieplienje već više putah molili. Takova njihova molbenica bila je i lani u saboru pretresivana. Proti svim razlogom, kojimi je zastupnik gosp. Spinčić podkriepio tu molbenicu, odbila je saborska većina, talijanaška, neizuzam nit članovah zemaljskoga odbora, tu molbenicu. A sada nagovara pouzdanik zemaljskoga odbora, toga ovieta saborske većine, nek ljudi prose za odcieplienje. Odkud taj preokret?

Više manje poznato je što se je sve poduzelo od Talijanaših Istre i njihovih prijateljah proti izboru gosp. Mikiše, župnikom laniškim. Kad je ovaj ipak bio izabran, a njihovi štićenici propali proti skoro jednodušnoj volji naroda, rekao je jedan intimni prijatelj članovah saborske većine, *da će sad isti talijanski zastupnici raditi za odcieplienje Krasa od Buzeta.* Kad nemogu Talijanaši vladati u občini buzetskoj s Krasom, misle si, hoće bez Krasa. I eto u tom smislu se radi, to kao da je jedna glavnih zadaćah g. predsjednika občinskoga odbora. Bio je sam na Krasu, nagovarao je i nagovara, kad koji sKrasa u Buzet dodje; pošilje danju i noćju svoje ljude po Krasu, nek naprave molbenicu za odcieplienje. Pri tom mu pomažu i veleučena gospoda i neki c. kr. činovnici iz Buzeta, koje smo pripravni, uztreba li imenovati. Baš to nagovaranje od strane rečenoga predsjednika i drugih Talijanaših odvraća ljude od želje za odcieplienjem.

Ma koliko ga prije želili i prosili, sad nemare zanj, ili su protivni, ili se sustežu izreći svoje mnienje. Već to, što njim se nudja s Talijanaške strane i s tim toliko sili, čini jih sumnjati o koristi odcieplienja: od te strane nisu imali nikad koristi. Baš rad toga, u koliko nam je poznato, još nije nijedna podobćina prosila za odcieplienje i težko da će, osim kakvom prevarom, koje neka se narod čuva kao živa ognja.

* * *

Mi smo od onih, koji smo bili već prije osvjedočeni, da se je novom upravom promjenio kapolnik a da je muzika ostala ista. Dogodjaji su to potvrdili. Čestitamo na radnji gosp. Bigattu i njegovim drugovom kao takodjer svim, koji su ga činili imenovati *i sponinjemo na sorsi, da je već izteklo šest tjednah odkad je preuzeo kao predsjednik obć. odbora upravu* a da izborne listine još izložene nisu.

DOPISI.

U Vrbniku mjeseca septembra. — Odkad se je promienila naša občinska uprava, dolazi Vam g. uredniče sa ovih stranah jako malo dopisah. A i što bi? Našoj sadanjoj upravi neželimo drugo, do li, da napreduje na stazi, kojom je započela. Bilo je dosta žrtvah dok se je ovoliko postiglo, nu mi to danas rado zaboravljamo, videć, da su te žrtve dobrim plodom urodile. Ostavimo dakle stare jade, te se bavimo radje onim što je, a nebi smjelo da bude.

PODLISTAK.

P. N. gospodinu Yorku u Lošinju.

II.

Ovaj put ćemo kratki biti pošto Vi to želite. Nebojte se! Nisam bo navadan na svojeg bližnjeg razvaljivati usta onako bezsramno kao Vi. Nu berakos gospodičiću moj! ima bóže što sve vidi i čuje. Ono će Vas i nas jadne grješnike suditi!

Vi moj dragi prijatelju, ste opet onako uljudno kako samo Vi znate iz Vašeg plemenitog srčanog predjela izhrknuo na jadnog poetucela (rabim Vaše epitheta!) A. K. najgadnije rieči, kakve može samo jedna ogavna duša, kao što je. Vaša izbijuvati, da nerabim goreg izraza! Pazienza mio amico! Ono što čovjek ima — daje! Još nije nikad truje grožđem urodilo niti čičak smokvami! »Porođenje jehidnovo, kako možet dobro glagolat', zlo suštije? od izbitka bo srdca, usta glagoljut! Blagi čelovik od blagáge sokrovišća iznosit blagaäna; i lukavyj čelovieк ot lukavago sokrovišća iznosit lukavaäna«. Avete capito York mio caro?

Opet Vam poručam na Vašu utjehu, da »postonzolo« A. K. još živi. On će najbrže ako ga Vi nezastidite ili »in excessu mentis« neiztriebite sa lica zemaljskoga Vašimi epitheti, uzetimi iz Vašeg prebogatog slovara, još koju na »dišpet«. (Za Boga miloga nemojte mi zamjeriti, ako rabim ovu riečl) napisati i izpjevati, nu . . . nu . . . nestrepite: na Vas ništavca satyre neće pisati. »Feriunt summos tantum fulmina montes« a Vas patuljka, oprostite, nemože prispodobiti sa visokom gorom, ku ta se orlovi krile već sa kaljužnim glibom, gdje žabe krekeću, jakrepi štipaju i guje se otrovnice legu!

Gospodin A. K. u njegovih zvonjelicah (nota bene: ako ste ih razumiol) nije nigdje protiv poštenog Italijana ni rieči spomenuo, ako ste pak Vi »e la vostra bella compagnia« njima uvrjedjeni a on nemože drugo nego reći: krivi ste, zato isline nemožete podnositi! Cattivo segno mio caro »Pseudoyorki«.

Gospodin A. K. Vam je već poslao reći, pa mora opet i danas Vam javiti kroz svoga visokopoloženog pokrovitelja, da se Vas ništavca i moralnog propalice ništa nehoji, već žali u srcu, da su Vas njegove zvonjelice tako razkukurikale. Poručuje Vam bez drhturenja, da Vi niste čovjek od rieči već prazno kuretalo, koje nezna što bieji a obećanja neizpunjuje. Za biesna drnova drži Vas i držat će Vas, dok nepokažete, gdje se je A. K. o gramatiku i metriku ogriešio. Na ovu njegovu poruku nemojte zaboraviti. Boga mi svetoga bit ćemo Vam zahvalni »ausgenommen wenn sie uns wiederum mit Ihren berüchtigten Dummheiten nicht herauskommen!«

Najposlije tvrdite, da niste rad s nama polemizirati (uh! ostavite Jorkiću ovu rieč ako i nije hrvatskal) pa s toga veledušno položite Vaše pero? Tako junače? A ja se za cielo nadah, da ćemo si još koju povjedati, što bi meni upravo dobro bilo došlo, jer čitajuć Vaše »stockfinsteren Dummheiten«, kojima vrve vaši dopisi, kao mravinna mravljišta, osludio bih si bio koju urlicu u vrieme objeda ili večere.

Po Vašoj želji, koju izjaviste u Vašem zadnjem dopisu, tomu nedonošćetu Vašeg nezrelog uma, moram Vam reći: »s Bogom!« Bilo je nešto drugo pripravljeno za Vas gospodine »della nadritallana creanza«; mislio sam, da mi je pala u dio ta častna zadaća, da se mogu bolje ogledati na junačkom megdanu »cum filio antiqui serpentis« a sada vidim, da je meni jadnome »dextrandum« a tebi kukavico »sinistrandum!« Nu prije nego se možda na vieke razkrstimo svjetujem Vas, da se ostavite pjesnika A. K. Vjerujte mi: on haje za Vaše brukavice kao za lanjski snieg. U ostalom iz srca zahvaljujem Bogu što me oslobodio takova smrada ei finiet

Oród.

Istina je, da je g. bivši učeinik bio ljubljen, a još je i danas od velike gospode. Njegova kći štićena od spomenute gospode, zasjela je još pred 2 godine na stolicu vrbničkog podučitelja. Već ta da bilo je proti tomu dosta buke, jer gospodična ako i rodjena Vrbničanka, nije poznavala hrv. jezika.

Za isto mjesto uprosio je odmah jedan mladić, al dà molbu se dotičnoga odbilo, jer se je valjda gospodičnu, izškolanu samo u talijanskom jeziku, pronašlo sposobnijom(!), da podučaje mužku djecu. Lanjske godine, kad je sadanji g. kapetan službeno pohodio Vrbnik, odmah mu se kazalo, da nam dade podučitelja usposobljena u hrv. jeziku. On obećao, da će to čim prije učiniti, dapače da je već i natječaj otvoren. U isto vrieme predstavile mu se i dvie učiteljice, svršivše na hrv. školah, moleć ga, da njim kojoj, dok se podučitelja imenuje, podieli to mjesto, jer da su svakako sposobnije od gdične Bozanich. Nu g. kapetan ih od toga odvratio veleć, da to nebi bilo za njih korisno, pošto će se svakako do koji mjesec podučitelja imenovati. Mislite li pak da se je to učinilo? G. M. koj je za mjesto prosio i koj se je radi toga na drugom mjestu zahvalio, morade, pošto mu nepodieliše Vrbnika i pošto je tako ostao bez mjesta, početkom školske godine u vojnike. Jedva njegdje mjeseca maja, kao što bijaše u službenoj »L'Istria« javljeno, bio je g. M. od Junte vrbničkim podučiteljem imenovan. Nu što se je od toga izlegio? Dekreta mu neposlali još ni danas, dapače čujte što čitamo u jednom broju Istrie: »Ona ista Junta, koja je g. M. u maju t. g. imenovala vrbničkim podučiteljem, te u svojoj sjednici od 7. julija t. g. opozvije, jer se je dokazalo, da g. M. neima izpita sposobnosti. Pitamo malo gospodu u Poreču kamo to vodi? Zar to nije voda na mlin gosp. Bozanich? Zar je gospodična B., neimajuć do sada izpita sposobnosti, neznajuć hrv. jezika i kao ženska, bila dobra za Vrbničkog podučitelja, a g. M. gori od nje? Da, al gospodična bila je samo kao pomodna sila, hoće nam se možda prigovoriti, nu mi tvrdimo, da bi bio g. M. makar i takovu službu uzeo. Sad se je valjda molba g. M. radi toga odbacila, da se stvar bolje zabašuri, te da se opet natječaj otvori, a u to vrieme da položi gospodična izpit iz hrvatskog jezika. Žao nam je što se u te poslove upleo i jedan naš učitelj.

Lieplo je i plemenito, da se gospodična hrvatski nauči, i ona mogla bi se toliko hrvatski naučiti, da kakogod na izpitu prodje, ali zar bi tim postala dobra hrvatska učiteljica? Ne, i sigurno ne. Pogovara se dapače, da kani ona iztisnuti jednu učiteljicu iz mjesta podučiteljice, koja već preko 20 godinah služi. Tim bi raztrovala obitelj gospodje St., koja toga, obzirom na njezino višegodišnje službovanje, sigurno nezasluži. Gospodičnoj B. kako čusmo, nudilo se mjesto na talijanskoj školi u Cresu, nu nije ga htjela primiti, valjda u nadi, da će ostati u Vrbniku. Mi savjetujemo prijatelje i neprijatelje, da se kane brdjava posla a opomenjemo i naše oblasti, da već jednom uvaže i naše prošnje, te da nam dadu podučitelja, a gospodičnu, ako joj se hoće službovati, neka pošalju na talijanske škole, za koje se je pripravljala.

Pogled po svietu.

U Trstu, 7. oktobra 1885.

Carevinsko vieće izabralo je i ovaj put zastupnika, starca Smolku svojim predsjednikom. Prvim podpredsednikom izabran je član desnice grof Rihard Märtinić, a drugim podpredsjednikom član lievice Chlumecky.

Odbor, koji imade izraditi adresu, kano odgovor na priestolni govor, sastoji od 24 člana. Poljaci interpelirali su vladu u carev. vieću radi izgona Poljakah, osobito austrijskih podanikah iz Njemačke.

Njemačko-austrijski klub izradio je svoja pravila, u kojih se ističe osobito: obrana Niemstva u Austriji; priznanje njemačkoga jezika državnim; pobijanje slavenskih težnjah, učvršćenje saveza sa Njemačkom itd. Zbilja nemožemo razumiti, kako se nije mogla u ovom programu složiti sva lievica, tà ove točke programa mogu zaisto zadovoljiti i najradikalnijeg Niemca.

Za izradbu adrese u gospodskoj kući imenovan je takodjer posebni odbor, komu je predsjednikom kardinal nadbiskup Ganglbauer.

Budući da imade državni sabor razpraviti mnogo važnih osnovah i predlogah već u ovom zasjedanju, naslućuju nekoji listovi, da će ovo zasjedanje potrajati i u vrieme zasjedanja delegacijah, tja do 1. novembra. Sjednice imale bi se tako urediti, da nebi delegati bili zapriečeni polaziti sjednice carev. vieća.

U ugarskom saboru bijaše vlada interpelirana o novom pokretu na Balkanu. Ministar predsjednik odgovorio je, da na sastanku u Kromjerižu nebijaše govora o balkanskom pitanju. Sastanak carevah bijaše jedino čin udvornosti i znak prijateljstva. Glede Bugarske da nije vladi poznato, da bi se hotjela koja vlast u to pitanje oružanom silom umješati. Sve vlasti da nastoje kako bi se sačuvao berlinski ugovor. Turskoj nekani nijedna država priečiti, bude li ona hotjela silom Bugare kazniti. Glede Bosne i Hercegovine — reče ministar — da vlada nemisli na priključenje tih zemaljah Austro-Ugarskoj.

U hrvatskom saboru dogadjaju se iznova živahni prizori. Od posljednjeg zasjedanja nisu se, reć bi nimalo umirile strasti. Tomu je glavni uzrok predaja hrv. arkivalnih spisah Madjarskoj, što je probudilo u narodu najveće ogorčenje proti današnjoj vladi. Dne 30. pr. m. predlagao je zastupnik Barčić, da se čestita bugarskoj braći na sjedinjenju kneževine sa iztočnom Rumelijom. Vladina većina zabacila je taj predlog. Zastupnik dr. Tuškan predlagao je, da se ban postavi pod obtužbu radi toga, što je izdao Madjarskoj spise, koji pripadaju hrvatskomu arkivu. Ob ovom predlogu bijaše razprava vrlo burna. Govorili su prvaci svijuh stranakah. Istaknuo se izmedju ostalih i baron Živković — inače prijatelj Madjarah — dokazivajuć, kako spomenuti spisi pripadaju Hrvatskoj i predlažuć, da se te spise natrag zahtjeva. I sam ban uzeo je rieč, da se obrani od navalah. U svojem govoru spomenu, da dvoji da su Hrvati imali prave na one spise te da nebijahu isti poštenim načinom Madjarom oduzeti. Ovo banove rieči izazvale su silnu buku te bijaše ban — po jednih — prisiljen izaći iz sabornice — a po drugih — bijaše nasilno odstranjen. U sliedećoj sjednici izključio je sabor radi izgreda nekoliko opozicijonalnih zastupnikah na 30, druge na 60 sjednicah. Zastupnik Folnegović predloži saboru, da se u adresi na kralja zahtjeva: neka se bana zbaci jer da je svojim govorom povriedio čast sabora i hrvatskoga naroda. Predlog ovaj doći će na dnevni red, nu neima nade, da bi uzanj pristala današja saborska većina.

Srbska skupščina, koju je kralj Milan dne 3. t. m. u Nišu priestolnim govorom otvorio, jur je opet zatvorena. U svom govoru reče kralj, da je Srbija u pogibelji, da je na Balkanu poremećeno ravnotežje te, da je vlada dužna braniti srbske interese i urediti poremećeno to stanje na Balkanu. Skupščina votirala je vladi 24 milijuna franakah, koji će se upotrebiti za naoružanje vojske i za ratne priprave.

Ruski car primio je bugarsku deputaciju, koja ga je došla moliti, da posreduje u prilog Bugarske i da nedozvoli, da bi se opet ono razciepkalo, što je Bog i složan narod ujedinio. Glasa se, da je car obećao pomoć braći Bugarom.

Iz Grčke dolaze veoma ratoborne viesti. Na svih stranah traži vlada zajam, da uzmogne vojsku za rat spremiti. Narodne banke pritiču njoj u pomoć a ona upotrebljuje novac za nabavu vojnih brodovah i za druge ratne spreme.

Ni Turska nije prekrižila ruke. Ona sakuplja vojsku na srbskoj i macedonskoj granici. U Carigradu vieću poslanici vlastih, koje su podpisale berlinski ugovor, kako da se najuspješnije rieši bugarsko pitanje.

Rumunjska se takodjer pripravlja na rat. Sve se dakle balkanske državice oružaju, te se danas još nemože kazati, što će se sve izleći iz bugarskog pitanja.

U Francezkoj vrše se ovih danah izbori za državni sabor. Sa dosadašnjim uspjehom zadovoljni su osobito mirni republikanci.

Njemačko-španjolsko pitanje izgubilo je svoju važnost odpotle se počelo na Balkanu oružjem strašiti.

Iz Sudana dolaze nepovoljne viesti. Tamo se kupe ustaši, da opet pokušaju sreću.

Franina i Jurina.

Fr. Ča da se Voloski gospodin jade i groze?

Jur. Poboštrića d'oče neki friško stat.

Fr. Bi bil varamente bi ove zimi se ki god friško stal, da nisu prišli furešti oni umejćići i brsendi kupovat.

Jur. Tako ne.

***

Fr. Da j' bil nekakov rebilion va Mošćenicah.

Jur. Ajbo, ono su neč šijor Žaneto pomaganjili.

Fr. A kuntra kemu?

Jur. Baš kuntra nan dven.

Fr. A ki ga ima pod . . . .?

Jur. Ma da mu mi ràduni razbijamo, kako da nebi imel i on na ramenih glavu.

Fr. Tr ju ima i on i-a-vac pak . . . .

Jur. Mući no, će mu benj pasat.

***

Fr. Si kada čul kako su se ono mački, pasi i miši posvadili.

Jur. Dragi ti, ča nimaš baš niš pametnejega?

Fr. A to mi j' prišlo na pamet baš sada zač san se spametil na Lindarsku baruću.

Jur. Oho ča su se počeli i Lindarci svajevat.

Fr. Joh nisu oni još na glavu pali ne, lego njih Matić, da se je svojun patrijum pokeckal.

Jur. Pa kako j' prošlo?

Fr. He, neki se hvali, da je dobil dve, neki tri, a borme sam Matić cele četire.

Jur. Ni lošo za onakega junaka. Ma ni valjada ni on va žepe ruki držal?

Fr. Još biš i danas po zideh našal ženske vlasi.

Jur. Tako to su i cavate rabile?

Fr. Zubi, nohti, vlasi, cavate, vritnjaki, pljuski i drugo junaško oružje.

Jur. Je pak čul za to vodnjanski krnjel »Rumbero?«

Fr. Težko, ala ma će mu srce poskočit od veselja, kako mu braća va Lindare kulturu šire.

Jur. Bora ti, tr ni on ni za vlas bolji od njih.

***

Fr. Ma reci malo po pravice, ča su to ti blaženi »kanoteri?«

Jur. Ča greš s Poreča?

Fr. Ma jušto.

Jur. To su ti istarski talijančići, prez arta i parta, ki se vade veslat, ai bimo rekli vozit.

Fr. Viš vranića, to misle preko mora va barkah poć.

Jur. Ne još za sada, zač jih »babac 'aje, da neka vesla sada puste, pak da neka gradu mej »šćavune« po Istroj, da neka se ś njimi na oko s prijatelje, neka njim reču, da zajik kega govore ni hrvatski, da je Istra talijanska zemlja, da va njoj su sami Talijani, da neka kmeta puntaju i šuntaju proti Hrvatom, da mu se pokažu kako prijatelji, a va žepe neka mu kažuro . . .

Fr. Vidin, vidin, takoveh meštar je bilo i va Liburnije.

Jur. Ča su i tamo kanoteri?

Fr. Aj nisu, zač znaju tamo svi vozit, lego se je našlo pet šest zmutljivac, ki su delali kako »baba« savetuje. Najprvo bi kmeta al težaka sako toliko badnuli s besedun proti našemu zajiku, proti popom i fori »Franine i Jurine«. Kada nemoru samum besedun, onput zamu žmuljić kiselega pak onda: Zvane ovako Zvanino onako, tako da siromah težak nezna je l' božji al turski. Ako je muž pretrd, pozovu Maricu al Jeletu, da ona muža omekča, da ga navadi, kako se tabeli dole hitaju. Za zdelicu »sladkega« znaju pak ženske predikat, kakova mora bit kade škola, da ča će nan hrvatski zajik, da mi govorimo talijanski, da smo talijani i druge nemotarije.

Jur. Pak temu se ti čudiš?

Fr. Aj ne, leg mi j' žal. da ten smrt' jivcen s dugemi i kratkemi vlasi, poručki »Ljubež-paša« kakovu medalju neposalje.

Jur. Ta njin nefali.

***

Fr. Ča se j' to Luce v' Reke travinjalo?

Jur. Niš slabega, ali je kvarticu jenega i drugega pernesla i po užance kupić valje zavarila.

Fr. Ma pur neč je moralo bit, uš si v Reke jedno vapiju: — luce — luce i još neč kako da bi sleti duše s trejakula.

Jur. Ala, da se tako dugo nepoznamo, bim te baš nekamo spravil. Ča sakamo nos zabadaš, al za ov put neću još gledat s tobun: ono ni moja Luca ne, negoneko novo svetlo, ko se zove talijanski — luce letrica. Sobotu ga nisu mogli nikako skresat va ten novem teatre pa se neki jade i kušpetaju — a drugi smeju.

Fr. No, no bože moj, samo da ni tvojoj Luce niš. Nezameri ča.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpuščeno . . . . Najdalje šest tjedanah poslie razpusta mora se naložiti novi izbor. (S. 96. pokrajinskoga zakona, članak XVI. drž. zakona 5. marča 1862.) **Občinsko zastupstvo buzetsko bilo je razpuščeno dne 5. augusta 1885.**

Skupščina »Bratovšćine hrv. ljudi u Istri« obdržavala se dne 6. t. m. u Kastvu uz liep broj članovah. Izviešće predsjednika, tajnika i blagajnika bijaše uz živo poviadjivanje skupščinarah odobreno i na znanje uzeto. Stari odbor bijaše aklamacijom iznova potvrdjen, što služi družtvu na čast a samom odboru jest najlieplom svjedočbom o njegovom rodoljubnom radu i nastojanju. Drugi put ob ovoj skupščini više.

Red na poštah. Jedan naš predplatnik iz Kopra potužio nam se je bio, da nije dobio 38 broja (17. sept.) »Naše Sloge«. Mi smo se tomu čudili, znajuć da smo broj poslali. Sad nam isti predplatnik javlja, da je dobio onaj broj deset danah. Iza toga što je izašao — od Trsta do Kopra toliko je potrebovano. Na adresi jasno je napisano i »Capodistrie«, a ipak je listputovao i u Rižan i u Soljet u Dalmaciji pak se u Kopar vratio. Mi se divimo zemljopisnomu znanju gg. poštarskih činovnikah u Trstu a još više izpitnom povjerenstvu, na kojega sito, ako ne rešeto, proizaše!

Nova pošta spojena sa brzojavnim uredom otvorena je od 1. t. m. u Opatiji ili kako nas službeni pečat podučaje »Abbazia«. Čudni li su ti naši gospodari, da neće nigdje krstiti imenah onako, kako jih narod krsti. Neznamo što bi kazali Niemci ili Talijani kad bi njim išli Hrvati u njihovu kuću njihova narodna imena hrvatiti. Nebi falilo zaista krasnih naslovah i epitetah o »barbarih i barbarstvu«.

L'Istria u posljednjem svojem broju opet se zadjela o našu Liburniju ili bolje rekuć, nekakav gladuš, koga mi svi dobro poznamo i koji dok je med svojimi živio, skapao je od gladi i zlo bi bilo po njegov želudac, da nije došo med Hrvate, da se gladan najede i žedan napije, opet je počeo blatiti papir poročkog listića. Na kraju svojeg dopisa predbacuje nam, da smo mu dužni nekakav odgovor. Valjda taj gospodin misli na one laži što je pred nekoliko mjesecah napisao proti Voloskomu župniku, te kliče, da nas on čeka čvrsto stojeć, bez straha, jer da on samo istinu piše.

Mi nismo tiskali odgovor na onaj dopis, prem smo ga u svoje vrieme dobili bili, a nismo ga tiskali jer nam je žao bilo prostora, koji bi onaj dopis u listu zauzeo bio pobijajuć očite laži. Takva laž n. pr. bila je što je »Istria« pisala, da volovski župnik iz crkve tjera talijanski jezik a uvadja hrvatski, dočim svi Vološčani i koji Volosko poznaju, dobro znadu, da talijanskomu jeziku nije nikada u voloskoj crkvi ni traga bilo, pa da se isti dakle niti tjerati nemože, a za hrvatski jezik znadu svi, koji onu crkvu polaze, da u njoj jedini vlada odkad postoji crkva i Volosko! Takvih laži dakle nije sigurno bilo potreba pobijati, jer su se same po sebi pobijale, a vjerovat jim nije mogao nego kakav Istrijin mameluk, koji Voloskoga nikuda ni vidio nije. Za ove pak nas nije briga. Toliko sada za onda. Za sada velimo samo Istrijinu dopisniku buš kako on sam predvidja, ne samo da laže, već da bezsramno laže, kako samo nezahvalnik lagati može, kad veli, da je sadanja kastavska občinska uprava slaba, da je ona občini napritila dugovah i izpraznila občinsku blagajnu.

Dugovi kastavski potiču od dobe kad je kastavska občina sa Voloskom pravdu imala radi Lisine, od dobe kad je občinom upravljao gosp. Marotti, jedini prijatelj »Istrie« i njezine svojte u cieloj Kastavšćini! O dobroti i uzornosti sadanje kastavske uprave neka pita Istrijin dopisnik svoga prijatelja gosp. Susau, pak će mu on kazati, koliko je občinah u Istri u boljem redu od kastavske. Nam je dosta za sada da mu kažemo, da Kastavci kada se nekoji od njih nebi bili dali nedavno smutiti po prijateljih Istrijina dopisnika, a možda i po dopisniku istomu, nebi danas imali nikakva adicionala na izravne poreze!

A neka nam izvoli »Istria« pokazati jednu občinu u Istri, koja neima adicionala barem 50%.

Što se gosp. Jettmara tiče, mi ga dosad nismo skoro ni spominjali u našem listu, prem kad bi htjeli, nebi nam manjkalo zgode spominjati ga često puta; al pitamo mi, jeli tako činila i čini »Istria« i njezini patroni od puzinskog političkog družtva? (Vidi što na drugom mjestu pišemo o memorandumu ovog družtva).

O voloskoj talijanaškoj občinskoj upravi, mi ćemo danas radje mučati, pošto nam je prijatelj iz onih stranah obećao, doskora poslati ilustraciju iste i rada onog zastupstva pa i zasluga, koje si je ovo steklo za vremena svojeg upravljanja onom občinom.

Bit će to divota čitati, kako nam se čini iz onoga što nam je isti na rieči izpripovjedao. Do onda nek se istinu ljubeći dopisnik Istrije ustrpi, ako ne iz drugog razloga u to barem iz ljubavi i radi zdravlja gosp. Gustina, komu naši dopisi i razgovori našega »Jurine i Franine« kako čujemo silno u živce udaraju. Do vidjenja dakle!

Gostoljubje hrvatsko i talijansko. Pod tim naslovom pišu nam iz Višnjanšćine ovako: Bogu je plakat kako naši ljudi uprav gospodski pogošćuju talijane kad im ovi dodju u kuću; tu se jede, tu se pije što se boljega najde. Mi Slavjani nepitamo kad nam tudjinac u kuću dodje, što je ni od kuda je, već ajde jedi i pij, kako da nam nikad prifaliti neće. Naši susjedi Talijani pokazali su nam sto i sto puta primjerom, da nam neznaju ili neće vratiti milo za drago al mi se ipak nismo još opametili. Pogosti takovog gosta makar sto puta zasebice on će ti se klanjati i lizati: Kumpare simo, kumpare tamo, kad ti dodješ u grad, nesmiješ minut moju kuću, ja sam ti prijatelj, ja ću ti pomoći itd. itd. Ako slučajno u gradu nabasaš na takovog prijatelja a on će čim te opazi pobrat pete i činit, kako da te nevidi ili nepozna. Nemože li pak pobjegnut, tad će ti se lukavo približit, nasmješit, stisnut ruku i bucit kakovu medenu besjedicu: »oh, quando še venù, cosa fè qua, quando andè via« itd. napokon te lisičavo pozdravi i preporuči, da pozdraviš doma al o pogošćenju ni rieči.

Izmedju stotine sličnih slučajevah, dogodio se nedavno jedan ovakov nekomu našemu kmetu iz Jadruhih.. K ovomu dolazili bi često kočijaši Kamalićevi, a tad se našlo uvjek obilno hrane i pitja za kočijaše i blago.

Nedavno podje ovaj kmet u Poreč sa svojim konjem, i ravno se uputi Kamaliću, da će u njegovu konjušnicu stavlti konja. Po malo kume, dovikne mu jedan Kamalić domisliv se valjda težkih mukah kod višnjanskih izborah, pa će ti mu nešto srdito: »non go štala per voštro cavallo!« — A moj ti kmet, kao oparen okrene nazad. Za njim Kamalić poviče: »s no vojo più afari con vu« — a to, jer je od njega kupovao koji put drva — a na to mu mirno kmet odvrati: »ako ne s tobom, ja ću s drugim!« I odveže se doma! Uči se, narode, gledaj i progledaj, manje gosti a više štedi.

Iz Beramšćine primamo sliedeće redke: Prošli su izbori za carevinsko vieće, kod kojih su se i Beramci junački držali izuzamši jednoga jedinoga. On je doduše uo sada bio uvjek uz nas, nu valjda radi Pepićevih krasnih očijuh dade se zavesti i glasova za protivnu stranku, te tako postane revan talijanaš.

Uvriedjeni tim njegovi sugradjani počeli su ga kurati na Duhove poslije večernje, predbacujuć mu, da je talijan i šurenjak. Videći, da je kriv te da neima kuranju prigovora, metne rep med noge pak se pobere. Nu nekoga ovdješnjega prevejunca, dakako mudru glavicu je to veoma tištilo, pa zato mu naloži, da ima tužiti one, koji ga kuraju, a on ni pet ni šest hajde odmah u Pazin, pa učini obtužbu, da su mu kazali »prokleti Talijan, prokleti šarenjak«. Do osamnaest danah morade jedanaestorica obtuženih pred sud.

Videći sudac, da nemože ništa učiniti radi pomanjkanja vremena odgodi razpravu do 29. kolovoza. To je posvema krivo shvatio dopisnik poreške »krezubine«. F., gdje kaže, da su se Beramci nepristojno ponašali pred sudom, pa zato da je sudac odgodio razpravu. Dragi moj osišani prevejanče to nije istina, jer su bili prisutni žandari pa bi bili lahko odveli naše ljude u buharu no toga nemogoše učiniti već primi jedan od njih Vinka Goitana za nos govoreći: »Ti vuoi tažer kavra porka«.

Sada sudi lažl-dopisniče, tko se je nepristojno ponašao, obtuženici ili vi. Vi mjerite Beramce po svojem laktu, misleći, da neimaju toliko uljudnosti koliko vi, a mi tvrdimo da je imaju više nego vi i da im ne manjka daska u glavi, ko što vam klevetniče.

Iztraga dodje drugi put na red. Sad nehtjede više tužitelj govoriti, već uzme za branitelja poznatog našeg prijatelja Marka. Poslije govora sliedilo je izpitivanje. Obtuženici kao i svjedoci kuzali su, da-pače i prisegli da su kuzali »taljan, šarenjak«, al da nisu tomu dodali rieču »prokleto«. Sud je ipak obtuženike odsudio radi besede »maledetto« na 10, 8, 5, 4 i 3 dana zatvora.

Dopisniku porečke »babe« bilo je malo nabrajati imena odsudjenih i kaznu već se tieši ujedno, da su skoro svi kernjelskoga porieklа. A to vas peče delijo, nu tko vam je kriv, da su se počeli isti krnjeli od vas odvraćati.

Obsudjenici prizvali su se na viši sud, radi toga što je rečeno u sentenci, da su kazali »maledetto« što oni odlučno niečn.

Pazinsko talijansko političko družtvo dalo se na memorandume. U posliednjem našem broju javili smo, da je političko pazinsko družtvo pred nekoliko danah u svojoj konferenciji *od četiri lica*, držanoj nedavno u Bujah, protestiralo proti tobožnjemu uplićanju zastupnikah gospode Nabergoja, Tonklija i Klaića *(!)* u istarske nutarnje poslove i taj protest u Beč poslalo. Mi smo se onda tomu od srca nasmijali!

Danas pak čitamo opet u porečkom organu Junte i političkog družtva, da je ovo posliednje opet sastavilo *dva* memorauduma, jednoga za ministra unutarnjih posalah a drugoga za ministra bogoštovja i nastave, koje će talijanski zastupnici u Beču dotičnim ministrom predati. Posliednji broj »Istrie« donaša u cielosti memorandum na ministra unutarnjih posalah kojega je sadržaj: laž, kleveta, potvora i denuncijacija. Tuži se političko družtvo da Hrvati na Talijane napadaju *(!)* da ih proganjaju(!) jer da su im izvanjski smutljivci glave napunili, da se približava vrieme kad će se oni moći obogatiti sa gospodskim dobrom, a u svem tomu, da su Hrvati podupirani od c. k. činovnikah s kojimi pače da u dogovoru rade, da unište talijanski elemenat u Istri.

Mi kad smo sve ono pročitali, najprije smo se prekrižili od čuda, kako se onakva šta može jednomu ministru poručati, a onda smo se od srdca nasmijali, jer se u ovakvih izjavah zrcali zdvojno stanje naših gospodarah i sigurna naša konačna pobjeda. — Političko družtvo pazinsko ili je na umoru pa bulazni u vrućici, ili je onaj koji je ono napisao lud, pa nezna što piše i govori! Treće se neda ni pomisliti, jer čovjek zdravih moždjanah nemože danas već reći i napisati da najnoviji pokret Hrvatah u Istri neima političkog značaja, da je to puko socialističko komešanje i to najniže vrsti ili drugimi riečmi, da ovaj naš pokret smiera samo na grabež i lupežtvo.

Na konou opažamo da je u programu političkog, pazinskog družtva u koliko je nam poznato, rečeno, da je svrha družtva med ostalim i »propagare« la lingua e la nazionalità italiana in Istria a ne »propugnare«, kako oni to ministru sada vele. Šta se bojite, da se u Beču sazuade za vaše svrhe! Dakako, imate posve pravo, jer bi se tako i u Beču odmah suznalo tko koga smuđuje i uznemiruje! Pfui, Pfui!

Poslanica Dra. Dinka Vitezića, zastupnika na carevinskom vieću u Beču, kojom obuviešćuje svoje birače o svojem djelovanju na državnom saboru u posliednjih dvih zasjedanjih.

Knjiga ova izašla je ovih danah u tiskarni V. Dolenca u Trstu, a sadržaje sve govore i interpelacije, u obće sav dvanajstgodišnji rad našeg zastupnika. Knjiga je vrlo krasno tiskana i ukusno broširana, obsiže 190 stranicah u formatu brošure. Bez ove knjige nemože biti zaista nitko, tko se peča javnimi poslovi u Istri, jer će naći u njoj točan opis stanja istarskih Slavenah i naznačene razne puteve, kojimi bi morali doći do svojih pravicah. Knjiga stoji 1 for. a dobiva se u našem uredničtvu.

Desetgodišnjica »Bratovšćine hrvatskih ljudih u Istri« je naslov knjižici, koju je izdalo uredničtvo našeg lista i koju je dalo pretiskuti iz neduvno priobćenih podlistakah. U knjižici opisan je temeljito deseterogodišnji rad Bratovšćine te će tako moći imati svaki prijatelj »Bratovšćine« uvjek pred očima blagotvorno djelovanje našeg toli plemenitog družtva. Knjižica obsiže u malenom formatu 30 stranicah. Dobiva se kod našeg uredničtva i kod odbora »Bratovšćine« u Kastvu. Cieua njoj je 10 novč.

Koli »Poslanica« toli »Desetgodišnjica« jesu namienjene poglavito istarskomu puku na zauimati će nemanje svakog pravog rodoljuba i izvan Istre. Čisti prinos obiju knjižicah opredielien je u dobrotvornu svrhu, radi toga nadamo se, da neće nitko požaliti one male svote, koju izdaje za spomenute knjižice. Tko nam pošalje 5 novč. povrh naznačene vriednosti, dobiti će knjige franko u kuću.

Primadona ruskog Renaissance teatra u Petrogradu gđa Marija Raj doći će sredinom novembra o. g. u Trst, da pred ovdješnjom slavenskom publikom koncertuje. Ona je rodjena Hrvatica, a pjevala je i u drugih ruskih gradovih velikom dopadnosti. Osim toga pjevaše u Berlinu, Hamburgu, Vratislavi, Bukarešću i Carigradu. Jesenas se vratila u Hrvatsku, pa će svoj dopust upotrebit na umjetničko putovanje po Južno-slovenskih zemljah. Mi već sada svraćamo pozornost svih naših prijateljah, o osobito ljubiteljah slavenske glasbe na taj zanimivi pojav gđne Raj, koja će pjevat izvaoke iz ruskih operah i to u narodnom ruskom kestimu, a uz to i ruske narodne pjesme. Ruska glasba uživa svietski glas, u riedko se čuje umjetnica takove vrsti, kao što je gđna Raj, koju su sve novine u velike pohvalile. Kad bude koncert, priobćit ćemo pobliže.

Nova brošura pod naslovom »Ricordo del soggiorno in Miramare« di S. A. J. R. la Serenissima Principessa Stefania, izašla je ovih danah u Tratu a izdao ju g. Angelo Curiel, (Via dell'Istituto Br. 317). Knjižica odiše živim patrijotizmom do naše vladajuće kuće, te ju stoga i mi preporučamo onim, koji znadu talijanski.

Neuku nauke.

Da ti kroz hajdine ne prodre voda, radi ovako: ako je tkanina od lana, rastopi 164 grama sapuna u 8 litarah vode kišnice, i 320 grama kocelja (alume) u 8 litarah vode; ovaku se raztopina ugrije do 100°c. te tkanina prije umoći u vodu o i sapuna, pa u onu od kocelja.

Ako je tkanina od vune, uzmi 112 grama sapuna te ga rastopi u 8 litarah vrele vode, pa 165 grama kocelja u istoj količini vode; obe se rastopine ugriju do 30°c. tkanina se uroni prije u sapunjaču pa onda u kocelјastu vodu.

***

Kako čemo snjetliveo žito očistiti, da bude valjano za sjemo? Uzmi po 1 kilo plavetnjaka (kupfervitriol) na 51 pol kila pšenice. Plavetnjak na sitno stuci, rastopi ga u vrućoj vodi. Rastopini pridaj 200 litarah mrzle vode, ulij ju u posudu zaspi u to pšenicu, da bude vode vrh nje još za dlan. Žito u rastopini dobro mješaj, što izpliva to poberi kao nevaljano. Ovako neka se moći sjeme 12 do 16 sati, onda ga izvadi, ter razastri na ponjavi, da se prosuši. Za nekoliko sati možeš već sijati sjeme rukom, a za 24 sata strojem sijalom.

„Bratovšćina hrvat. ljudi u Istri".

Članovi »Bratovšćine«:

Josip Gojtan sakupio u sjemeništu u Gorici 14 for. 50 nvč. Prigodom učiteljske kotar. konferencije u Kastvu sabrano 10 for. 65 nvč. Učiteljski sbor kr. velike realke Zagreb 12 for. Po 3 for.: Ante Turak, župnik-dekan Kastav. Po 2 for.: Matko Laginja Volosko. Jakov Smak, zanatnik u arsenalu Pulj. Po 1 for.: Petar Pikulić, župnik, Vranja. J. Flegar, župnik. J. Hrovat svećenik Paz. Franjo Peršić, djak Mošćenice. Ivan Galović-Peršić, kmet Bršeć. Niko Pajalić, učitelj. Stanko Matrović gr. ofic. Stjepan Dean, gr. šumar. Ivan Gabrić grad. ofic. Josip Huzek grad. zastup. Naco Heinbach bužd. pristav. Milan Antel, geometar Zagreb. Andrija Venko, gradjanin, X. Y. Z. svećenik, Josip Kralj gradjanin, Josip Vidović grad. adjunkt svi iz Zagreba. Josip Ivanić, svršeni bogoslov Poljane. Po 50 nvč.: Josip Mavrović, zvonar. Ant. Buljavac Antunov Roč. Antun Jerala Ivanov Brdo. Po 30 nvč.: Fran Francetić, St. Glavić kmeti iz Boljuna. Andr. Turak, djak iz Klane.

Zahvala.

Svoj gg. svećenikom, liječnikom, prijateljem, rodbini i znancem, koji su nam prigodom bolesti, smrti, i pogreba naše nezaboravne **«Zorice»**, toliko ljubavi i sućuti izkazali, budi ovim izrečena srdačna zahvala. Bog Vam plati!

Frančići, 1. okt.-1885.

Razcviljeni roditelji:

Mate i Nasta Kundić.

Lutrijski brojevi

7. oktobra

Brno	3	64	21	74	25

3 oktobra

Beč	72	10	6	58	76
Grac	23	15	37	22	57
Temesawar	53	21	43	67	13
Innsbruck	68	21	3	88	5

Tršćanska burza

dne 7. oktobra.

Austrijska pap. renta	for.	81 30	do	for.	81.45
Ugarska » »	»	89 85	»	»	90.05
Ista u zlatu 4%	»	96.90	»	»	97.10
Dionice nar. banke	»	—.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	280½	»	»	281½
Talijanska renta	»	93.—	»	»	93½
London 10 lirah sterlinah	»	126.—	»	»	126 —
Napoleoni	»	10.02	»	»	10.03
C. kr. cekini	»	5.94	»	»	5.96
Državne marke	»	61.65	»	»	61.75
Iste francezke	»	49.80	»	»	50.05
talijanske lire	»	49.40	»	»	49.50

Novi ustav

za posredovanje službah i za službinčad te za stanove, za tu i inozemstvo

Trst via del Ponte br. 5.

Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku. 7—24

Podpisani usudjuje se upozoriti slov. občinstvo, da je otvorio u ulici *Barriera vecchia* br. 18.

trgovinu od kišobranah

sa bogatim izborom koli svilenih toli vunenih i pamučnih. Popravlja također kišobrane i suncobrane. 24—3 *Giulio Grimm.*

Podpisani javlja, da je otvorio u Barkoli, da ugodi naručnikom, filijalku svoje dobro poznate **krojačnice** nalazeće se u ulici S. Antonio br. 5. Pošto je ta filijalka izvan carinske granice, naručbe su proste

od carine

i obavljaju se uz najveću točnost radnje i uz nizku cienu.

Ciene jesu:

Podpuna odiela od	f. 10	i više
Hlače	« «	3·50 «
Prsluci	« «	2·— «
Gornji kaputi	« «	9 «

Pellegrino Levi

krojačnica sa skladištem sukna, ulica S. Antonio br. 5 Trst.

☞ Naručbe se obavljaju uz pouzetje neodvlačno ☜ 52—11

Najbolje i najcienije dodje u **AMERIKU** tko se obrati na

A. GERGOLET-A

internationalnoga speditera. 10—
Via dell' Arsenale br. 2. **TRST.**

Dobiva se i za mjesečne obroke.

ZANIMIV OGLAS

U velikom skladišću pokućstva i tapecerije **G. Ghersclak-a** Via Farneto br. 12. I. p. imade uviek pripravnih Sustava za postelje, izpunjenih sa veoma dobrom tvari u cieni od 6 for. napred.

Divani i sofa izpunjeni i pokriti veoma dobrom vrsti kretona i juta u cieni od 15 for. napred.

Pokućstvo za sobu, sjedala, naslonjači, stolice tapecirane itd.

Prima svaku naručbu tapecarije uz povoljniju cienu nego li ostali, budući da imade vlastitu **radionicu tapecarijah, drvodjelstva i skladište tvarih za pokućstva.** 48—39

Dobiva se i za mjesečne obroke.

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac

odobren po višim oblastih sa dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br 1-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, teom il juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajućih zdravotna svojstva, to se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajućih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tok. On čisti polagano, uništuje gljivice ublažujući kronične hrapavosti jetarah, slezena, umanjujući sve malo po malo zastarjele bolesti hemoroidah.

Uzmoli se likora danomice, čuva od otrovnih mlazmah, proizvirućih koli od pokvarena zraka, toli od epidemijah, zato je izvrstan lek proti *groznici* i proti *kolori.*

Ono pako što sačinjava pravu osobinu likera u zdravstvenoj struci jest, što oslobadja ljude odane srčbi i pokunjenosti od škodnih posliedicah, koje čovječanstvu daje veliki broj nesrećnih.

Zalsta iza malo danah čovjek, koji se služi tim likerom čuti, da mu je povraćena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad. 15—6

Da se olahkoti kupovanje občinstvu gospodar tvornice osnovao je na široko razprodaju svoga likora, koji se može dobiti u svih kavanah i rakijašnicah.

Veliko skladište **štvaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajah,** koje nije moguće razbiti a sigurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej,** finih i prostih, za objesiti i za prenašnti. 48—13

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve,** su vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se poprave svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH-A

TRST, Via Acquedotto broj 23.

Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Ciene neboje se konkurence.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—25

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke ciene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive · čistila za noge, sagove; kiste svakovrsti; povoštano platno; loncè sa ovletje i za ribe; platno za vezenje, fincg sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

TKANINE

za odiela koja se peru

u ostancih od 6 do 7 metarah za podpuna mužka odiela u modernih bojah, razpošilje se pouzetjem 13—12
i ostanak za for. **3·50**

L. STORCH u BRNU

ogledci badava i franko.

Prašak za prsa

Nekašlji više

Izvrstan lek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katarralnim manam. 48—35

Skatuljn sa naputkom po 30 n. dobiva se u liekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.
Šibenik: Anton Cosolo.
Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Skladišće

POKUĆSTVA I TAPECERIJE

Corso br. 41.

☞ blizu „Monte Verde". ☜

Dne 24. agusta otvorio je iznova p. d. podpisani naznačenu trgovinu sa velikim izborom **pokućstva** svake vrsti i uz takovo ciene, da se neboji konkurence

Raffaele Italia.

5—10

☞ Naručbe se obavljaju za tuzemstvo prosto od dacije

JEFTINA PONUDA

1000 komadah finih i velikih ogrnjačah za jesen i zimu dolaze na razprodaju à for 1.20, komad jer se napuška trgovinu

Ovi prekrasni ogrnjači za glavu i ledja jesu iz najfinije berlinske vune u najmodnijih bojah. Kao: blau, crveni smeđi, drapp, turško smeđi, crni, modri itd itd. te su dugimi šepimi franzami.

Sama vuna stojala je prije skoro toliko, kolliko stoji sada ogrnjač.

Nadalje može se dobiti:

850 komada putnih ogrnjačah

izvanredno velikih i debelih, od najboljeg tvarstva i najelegantnijih englezkih bojah. Kao: smeđnji, crnkasti, mellrani sa težkimi i debelimi franzami, to se mogu radi njihove dulljine upotriebiti za odiela, putna pokrivala, postelina p krivala i za gospojinske ogrtače a nakon 20 godišnje uporabe može se od jednoga napraviti dva najelegantnija odiela koja nademješćuju gornje kapute, kratke kapute, poleto; stoji

I vrst for 5.25 u
II „ „ 3.50 po komadu.

Osim toga imade

300 komadah

Cheviot-Diagonal tvari za mužka odiela jesenska i zimska od čiste vune u najnovijih i elegantnih bojah, ravne ili melirane kao što smeđe, crnkaste, modre, maslinaste, zelene i crne od fine vrsti. Tvarovu može se upotrebiti i za zimske i kišne kapute i ženska odiela.

Cielo odielo, kaput, gaće i prslug za najveću osobu stoji

I. vrst for. 6.50 1—3
II „ „ 4.80.

Nekonvenira li tvar, povrate se odmah novci.

Naručbe u provincije obavljaju se uz gotov novac ili uz pošt. pouzetje. Naručbe se šalje na

I. H. Rabinovicz
Schafwollwaren-Agentur
Wien
III. Hintere Zollamtstrasse 9.

☞ Pošto su tvari za ciela odiela odmjerene, nemogu se razpošiljati uzorci. ☜

Nova
ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—26

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela cheviot od f 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Takodjer na obroke.

Budimska gorčica.

Preporuča se od najprvih liečničkih štrukovnjakah tudjih i domaćih, kano najuspješnije djelujuću vodu gorčicu za čišćenje krvi i za blago čišćenje želudca. — Može se uviek dobit svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i liekarnah.

Vlastnici braća

Lozer v Trstu
20—17

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 3%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Boč, Prag, Pešta, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermanstadt, Innskruck, Clelovac, Ljubljanu, Saleburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varrante, uvjetl na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu½% provizije za 3 mjesece.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—37

Latteria Milanese

(milanska mliekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mliekarni **svieža i suha voća. Izvrstne divljačine, zeleninah sve polag cienah na trgu Hleba genovezi g, kolačah mletačkih, slaščicah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla svieža svaki dan iz Milana. Kreme za ovariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mlieka. Za objede i soirée** ovršavaju se naručbe sa pladnievi povrhjem bogato narieseni, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačno, nu ne izpod 5 kilog. 49—26

M. Melchiore.

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

for. 1·50

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—17 vecchio N ro 4).

Pečati iz kaučuka

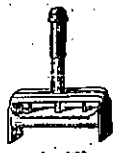

Najpriključnji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježilom **samo for. 1·50.**

Samogiban žepni pečat fr. **1·20.**

for. 1·20

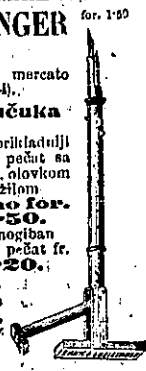

Nadalje svakovrstne pečate za občinske, župne itd. ureda uz najjeftinlju cienu.

☞ Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lek po dr. Maliću smatrati kano patvoren

Cvet proti trzanju,

po dr. Maliću.

je odlično najboji lek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *cvietak* (Ombrah. zoam) **sa** *proti trzanju po dr. Maliću* **uz priloženo znamenje;** *t. staklanica 50 nrč.*

Zahvala.

☞ G. J. pl. Trnkoczyju. liekaru ☜ *na velikom mestnem trgu* u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razno domaće liekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, sjetim se na **Vaš dr. Malića kostobolni lek za 50 novč.,** to si ga odmah naručim. i u istinu imao je **čudovit uspjeh** da se je majka nakom što ga je kratko vrieme upotrabljavala posve **težkih bolih oslobodila.** Punim osvjedočenjem **priznajem** dakle dr **Malićev kostobolni ovlet** kano izvrstan lek to ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti preporučam. Vašoj blagorodnosti izričem pako **najsrdačniju hvalu;** svim štovanjem.

Franc Jug, posjednik u Šmarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kranjski.

izvrstan proti kašlju, hripavici, vrstobolji, prsnoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 56 novč. Koristniji nego li svi u trgovini nalazeći siropi. 52—25

krv čisteće krugljice c. kr. povl.,

neki smjelo u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrnjih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč. Izpod jednog zavitka se poštom ne odpravlja

☞ Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano osobito uspješne pripoznate, imade uviek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem Adressa je:

Liekarna Trnkoczy-a,

☞ na velikom mestnem trgu ☜
u **Ljubljani.**

Prosto od carine.

NAJBOLJE

po 35. for. s mramorom.

POKUĆTSTVO

po 35 for. s mramorom

jeftino, u velikom izboru kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—1 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

☞ Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko. ☜

LUIGI CADORE

limar

zaprisegnuti procenitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor **kupelnih žlicah,** badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe daju se na najam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½ do 50 lit. baždovane o. k. baždarskim uredom.

Na stanoj izložbi drži uzorak kupelji na žlicah i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelje vjetrovah za ljetne dvorne. bašče, gloriete, itd. itd.

48—7 **Sve uz najumjerenju cienu.**

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 42. U Trstu 15. oktobra 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom mnogo stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 3 redakah stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; ti se slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom nakaznicom (vaglia postale). Ime, prezime i najbližu pošta valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Interpelacija.

zastupnika dr. Dinka Vitezića i drugovah.

Dne 9. t. m. podnio je naš zastupnik na carevinskom vieću, gosp. Vitezić, poduput dovoljnim brojem drugovah, sliedeću interpelaciju na ministra pravosudja i ministra za zemaljsku obranu.

»Kod razprave, obdržavane dne 18. junija 1885. kod kotarskoga suda u Pazinu proti Vinku Gojtanu i devetorici stanovnikah iz Trviža, radi uvriede poštenja, bijahu obtuženici, koji poznaju jedino hrvatski jezik, preslušani od sudbenog činovnika u talijanskom jeziku a tumačem bijaše jedan sudbeni poslužnik. Njihovu zahtjevu, da se jih preslуša u hrvatskom, njihovom materinskom jeziku i po sudcu, koji poznaje taj jezik, i da se dotični protokol ne sastavi u talijanskom, već u njihovom materinskom jeziku, nije se zadovoljilo.

K tomu pripominjemo, da bijahu obtuženici, koli u vrieme same razprave, tali poslije iste od prisutnih službujućih oružnikah na vrlo uvriedljiv način zlostavljeni. Dočim su obtuženici na svoje opravdanje dokaze i činjenice navadjali, bijahu od oružnikah svaki čas prekidani.

Iz iztražnih prostorijah bijahu oni sa udarci protjerani te pošto se je jedan od suobtuženih, Vinko Gojtan, radi toga potužio, uhvati ga jedan oružnik i uzdrmav ga, obruži ga ričmi, koje nemožemo radi pristojnosti opetovati. Dosta je spomenuti, da se tamo smatra one ričči za najveću uvriedu. Proti tomu nezakonitomu postupanju utekli su se obtuženici pritužbom na ministarstvo pravosudja. Podpisani stavljaju dakle upit:

1. Je li upravitelj ministarstva pravosudja, usljed podnešene mu pritužbe o protuzakonitom postupku kod spomenutog kotarskog suda shodne korake učinio, da se slični slučajevi neopetuju?

2. Je li poznato ministru za zemaljsku obranu protuzakonito ponašanje oružnikah te koje je mjere u tu svrhu poprimio?«

Beč, dne 9. oktobra 1885.

(Sliedo podpisi).

Skupščina

»Bratovščine hrvatskih ljudi u Istri«.

Kako smo javili u zadnjem broju, sastali se članovi »Bratovščine« dne 6. t. m. u Kastvu na redovitu godišnju skupščinu.

Okolo 3 sata po podne otvori predsjednik, veleč. g. župnik-dekan Turnk skupščinu, pozdraviv skupščinare sliedećim po prilici nagovorom: Slavna skupščino i poštovana gospodo! Dne 6. oktobra prošle godine odlikovaste me, izabrav me predsednikom naše »Bratovščine«. Ovo častno al ujedno težko breme uzeo sam na svoja slaba pleća jedino tom nakanom, da bar štogod dobra i koristna za naše družtvo učinim. Naše najbolje namjere uniše su žalibože radi nepovoljnih okolnostih, koje su vladale tekom ove godine u ovih stranah, na razne potežkoće, koje su priečile bujnijem razvoju našeg družtva. Nu zaboravimo na te okolnosti pa rudje upregnimo sve naše najbolje sile, pregnimo svi što odlučnije na rad za rodoljubnu i plemenitu svrhu našeg družtva, da tako našoj ubogoj mladeži primaknemo bar najpotrebitija sredstva da se osvjesti i naobrazi. Svršila ta »naša snaha« ma koje nauke, ona će se zalsto svagda i svuda zauzimati za blodni naš narod iz kojeg je potekla. »Na mlađih ostaje sviet« kaže naša poslovica, a mi kršni prijatelji »Bratovščine« učinimo sve moguće, da našoj mladeži pribavimo sredstva za naobrazbu, a ona će u svoje vrieme svomu narodu bez dvojbe vratiti »milo za drago«. Spomenuh mimogred, da nam nebijahu političke okolnosti u prošloj godini povoljne, nu uzprkos tomu nemožemo se potužiti na rad »Bratovščine« i na uspjehe, koje je tekom ove godine postigla. Dobri ljudi, prijatelji naše sirotinje, Providnost priskočila nam i ove godine u pomoć. Upisalo se više prijatelja družtva medju članove utemeljitelje; »Matica Hrvatska« stupila kao član utemeljitelj sa 100 for.; gg. zemaljski zastupnici Laginja i Jenko podarili su »Bratovščinu« sa srećkom ljubljanske lutrije u vriednosti od 40 fr. Nej. srpska desnica našeg dobrotvor. preč. kanonika Gajdeka pružila nam i ljetos 25 for., a i članovi prinosnici vršili su izdašno svoju rodoljubnu dužnost. Našoj učećoj se mladeži podielilo se ove godine preko 500 for., što je zaista liepa svota. Glavnica se netiče, a Bogu budi hvala i našim prijateljem, pritiče danomice novih članovah. Novac, koji se dieli našoj sirotinji, donieti će narodu obilan blagoslov. Sl. skupščino! Odužili ćemo se bar dielomično svim našim dobročiniteljem, umrvšim i živim, ako uzkliknemo prvim: »vječna njim slava!« a drugim »Bog jih živi!«

Posliednje ričči g. predsjednika popratili su skupščinari sa burnim »slava njim!« i »živili!«

Na to pozove predsjednik tajnika, da izvjesti skupščinu o prošlogodišnjem radu »Bratovščine«. Iz izvješća tajnika gosp. Grosmanna, koje bijaše obširno i točno, bilježimo samo važnije podatke.

Ovo je — reče tajnik — jedanaesta godina obstanka našeg družtva, a današnja skupščina je dvanaesta. Kratko je to vrieme, pa uzme li se u obzir tu kratkoću, siromaštvo našeg puka, te kako se novčić po novčić sabire i unaša, a pri tom, da nam uz sve to raste glavnica na šestu hiljadu for., morati će zaista svatko neprestran priznati, da nam družtvo napreduje. Na tom napretku ide na prvom mjestu hvala naše prevriedne dobročiniteljem, koji pripomogoše družtvu znatnijimi svotami. Mi se možemo sa pouzdanjem i u buduće na njih osloniati, jer su ovi skoro svakogodišnji naši pripomoćnici.

Odbor sastao se ove godine dva puta; prvi put odmah iza glavne skupščine, da se konštituira, a drugi put dne 1. maja, da podieli podpore. Molitelјah prijavilo se u svemu 33. Podpora se dalo 31 u svoti od 530 for..

Od postanka do sada razdielilo je »Bratovščina« podpore siromašnim djakom ukupno 3020 for. i to stopedesetorici djakah iz Istre i kvarnerskih otokah. U posliednjoj odborskoj sjednici primio je odbor sa zahvalnošću na znanje dar u ljubljanskih srećkah od narodnih zastupnikah gg. Laginje i Jenka. Nadalje bi tom sgodom izvješćeno, da nebijaše molba »Bratovščine« da bi se njoj koji postotak od državne dobrotvorne lutrije odstupio, uslišana. »Slovanska čitalnica« u Trstu odlučila je za slučaj razpusta iste, da pripade polovica družtvenog imetka »Bratovščini« a druga polovica »Delavskomu podpornomu družtvu« u Trstu. U slučaju, da jedno od ovih družtvah nebi obstojalo, pripada cieli imetak drugomu. Odbor »Bratovščine primio je sa zahvalnošću ovu odluku »Slov. čitalnice«.

Članovah utemeljiteljah broji »Bratovščina« 39; ove godine upisala se četvorica novih. Svršujuć svoje izvješće, izreče g. tajnik živu želju, da bi rodoljubi i prijatelji našeg družtva pronuli uzanj što revnije, da se broj članovah što prije podvostruči.

Na to se razvi živahna razprava o pojedinih točkah tajnikova izvješća, koja je trajala do 6 sati po podne. Tada se prieđe izboru novog odbora, koji je izabran ovako: Predsjednik: veleč. g. Turnk; podpredsjednik: g. Grosmann; tajnik: g. Mandić; blagajnik: g. Ivančić; odbornici: gg. Gajdek, Laginja, Jenko, Mandić, Ivančić, Grosmann, Turnk, Vitezić, Mohorović

nije, da nam se tako povisi glavnica, da družtvo uzmogne svoju plemenitu misiju što izdašnije izvadjati i tim k prosvjeti i napredku zapuščeni naš narod privesti. Izvješće tajnika odobrila je skupščina jednoglasno a na koncu uzkliknu oduševljeno: živio tajnik!

Zatim pročita blagajnik g. Puž svoje izvješće, iz kojeg doznajemo, da je o družtvo prošle godine prihoda — čunav amo nekoje povratke, kamate i prinose — for. 2.715 i 89 novč. dočim je iznašao potrošak sa nabavom obveznicah, ulogom u koparsku štedionicu i podporom djakom, for. 2.237 i 20 novč. Odbiv od prihoda potrošak, ostaje čistoga prihoda for. 478 i 69 noč. Stanje imovine 6. oktobra 1885. iznašalo je ukupno for. 5.725 i 53 nvč. dočim je bilo 6. oktobra 1884. for. 5.392 i 46 nvč. Ove je dakle godine povišena imovina za 333 for. i 7 nvč.

Revizicjonalni odbor izvjesti zatim, da je pronašao družtvene račune u podpunom redu.

Zatim se prešlo na drugu točku dnevnog redu, t. j. na izbor odbora. G. Matko Laginja predluže, da se stari odbor aklamacijom iznova potvrdi, što bijaše sa gromkim »živio« prihvaćeno. G. predsjednik zahvaljuje se u ime cieloga odbora toplimi riečmi na porjerenju te obećaje, učiniti sve moguće na boljak milog nam družtva. Kod izbora revizijonalnog odbora bijahu izabrani: gg. Fr. Dubrović, Josip Štefan i Josip Vlah.

G. Laginja predlaže, da se podnese premilostivomu vladaru iznova molbenica za podielienje jednog postotka od dobrotvorne državne lutrije, nu ovaj put imao bi molbu izručiti koji od narodnih zastupnikah u Beču. I ovaj predlog prima skupščina jednoglasno.

G. Dr. Fr. Mandić predlaže, da bi se ostalo kod starog običaja u sazivanju redovite godišnje skupščine t. j. prvog ponedeljka mjeseca oktobra svake godine jer se ljetošnjom promjenom nije postiglo ono, što se je namjeravalo a ovim biti će zadovoljni osobito domaći članovi, dočim je to izvanjskim, koji su goruju promjenu tražili, reć bi ravnodušno.

Pošto se je na koncu g. M. Laginja zahvalio sl. odboru na požrtvovnosti i radu oko napredka naše miljenice »Bratovšćine« i pošto je g. M. Mandić preporučio skupščinarom knjige, koje bijahu na stolu, t. j. »Poslanica« o. Dinka Vitezića i »Desetgodišnjica« Bratovšćine, zatvori predsjednik skupščinu, zaželiv družtvu što bolji uspjeh i uzkliknuv prejasnomu caru i kralju Franu Josipu trokratni: »živio!« čemu su se skupščinari oduševljeno odazvali. I tim bi zaključena dvanajsta godišnja skupščina »Bratovšćine« hrvatskih ljudi u Istri.

»Istrijone« ono što su napisali na strani prvoj.

Tako je onomad naš ranopadni Marko — o chi per lui — dokazivao, da naši kandidati: Vitezić krčanin, Spinčić kastavac nisu nit Istrani, a govoreć o svojih kandidatih, upirao se svom više manje milomirisanom materijom što je ima u njegovoj tikvi uglaviti, da su ona njegova četvorica Istrani puro sanguo.

»Rešetar«, kako ga već znate, on je jako skeptičan, kad se radi pokloniti šiju pred auktoritetom pak bilo i svih skupa direktorah i predsjednikah naših »učenih družtvah. »Rešetar« nedao si mira već pošao tražiti kratnicu talijanskim kandidatom i gle čudaljednoga je našao Malo Selcem — starinom Suščanom, drugoga Cresanom, trećega Labinjcem. Za četvrtoga nebi znali je li on iz miletačke Istrije rodom, starinom lje nije. Dakle što ćemo reći o našoj Baki? Ehi kako da ju neiznevjeri pamet kad je preživila tolike četiri nedjelje. Pak opet vi znate, da njezin Marko mora da krušac zasluži, a opet talijanski materijalista Lombroso tvrdi, da »la sapienza deriva dal palato«.

Ako i nijesam baš zauzet, kako znate, za ugled naših auktoritetah, ipak mi se čini osobit okus — palato Babinu Marka, kad on hvališuć svoje kandidate, uzdiže de Franceschia radi njegove nesebičnosti, jer bi se mogle naći ljudih, još zlobnijih od Rešetara, kojim se tiem otvara put, da pomisle, da se dakle ostali Babini kandidati neodlikuju baš s nesebičnosti. Isto je tako posve Markov i samo Markov okus, kad uzdižuć de Franceschia nad Spinčidem iztiče, da je ovaj bogac, onaj krezus. Po Rešetarevu mnjenju sposobnost za zastupničtvo ovisi ne o hambarih žita, već o kapitalu u glavi. Sclona je usposobilo za zakonodavca ne njegovo trgovačko skladište, nego nauk, putovanje, mudrost i zanosna pjesnička žica. A tako i Likurgu ali što bi sizali u starinu i u tudjinu, kad i Baba zna i mi znamo, da njezini »migliori« nijesu baš zapisani u listu velepesjednikah, a kako već jedanput rekoh, znali su u nedalekoj prošlosti ti i isti »migliori« »batit birbu« i kod malogradskih učiteljah za koju desetaču. Ovoliko samo ob okusu Babinoga Marka u ostalom:

Varii son degli uomini i capricci:
A chi piace la torta e a chi i pasticci.

***

A gdje se jaslarska smješnost potencira do olimpske komičnosti, to su one njihove grožnje prije i poslije upitnih izborah. Pokli su i »nostri migliori« istrošili svaku moguću sladku meku, da na svoju

Pogled po svietu.

U Trstu, 14. oktobra 1885.

U posledniih sjednicah carev. vieća podalo je više zastupnikah raznih interpelacijah na vladu. Njemački liberalci upitali su vladu, kako kani postupati proti izgredom, koji se zbivaju u Českoj, podmećući dakako za iste svu odgovornost českom pučanstvu. Vodja českih zastupnikah upitao je takodjer vladu radi istog predmeta razjasniv izgrede u njegovoj domovini jasno i nepristrano. U sjednici od 9. t. m. interpelirao je vladu naš zastupnik, dr. Vitezić radi nekorektnog postupanja sudbenih činovnikah u Pazinu sa nekojimi hrvatskimi obtuženici. Interpelaciju ovu naći će žitatelji na prvom mjestu. Član desnice, zastupnik Zeithamer izradio je jur adresu na cara kao odgovor car. vieća na priestolni govor. U adresi dotiču se svi oni predlozi i pitanja, koja su u priestolnom govoru spomenuta, obećajuć, da će se državno zastupstvo rodoljubnim marom i požrtvovnošću istih prihvatiti i na obće zadovoljstvo iste rešiti nastojati. O nacrtu ove adrese govoriti ćemo kasnije kad dodje na razpravu u carev. vieću.

Po svoj prilici prekinuti će carev. vieće koncem ovoga mjeseca svoje sjednice, jer će započeti delegacije svoj rad.

U ugarskom saboru i gospodskoj kući odabrani su jur članovi za skupne delegacije; u austrijskom državnom saboru i gospodskoj kući imadu se tekar izbori delegatah obaviti. Njemački zastupnici iz Češke odbili su ponudjeni njim od drugovah češke narodnosti kompromis za izbor delegatah, dočim su njem. zastupnici iz Moravske odstupili jedno mjesto u delegaciji češkim zastupnikom a jedno srednjoj frakciji.

Nekoje novine javile su, da je dobilo austrijsko ratno brodovlje nalog, da krene put Carigrada a istodobno da je naloženo, da se mobilizira jedan dio vojske. Što se tiče brodovlja, čini se, da je izmišljeno, nu jedan dio vojske pripravlja se za mobilizaciju. Iz Trsta odputovalo je Lloydovimi parobrodi 6 ili 7 batalijunah pješadije za Dalmaciju, odakle će u Bosnu-Hercegovinu. U tih pokrajinah nastao je življi okret medju vojničtvom kano da se zbilja nešto kuha.

Hrvatski sabor odgodio je sjednice do 27. t. m. dok naime pojedini odbori pripravegradivo za razprave, osobito za proračun. Zadnjih danah bijaše u saboru veoma burno. Razpravljalo se naime pitanje o komorskih spisih koje je ban dao prenesti u Peštu. Opozicija učinila je dva predloga smjerajuća proti banu. Stranka prava predložila je, da se ban metne pod obtužbu, što je neovlašćen predao Madjarom zemaljsko dobro, a stranka neodvisnih predlagala je, da ban nastoji, da se spomenuti spisi vrate Hrvatskoj. Oba predloga zabacila je vladina većina prihvativ predlog zastup. Vukotinovića, koji odobrava postupak bana i očekuje, da će se Hrvatskoj pripadajući spisi povratiti. Kod razprave o predlozih opozicije bijaše buke i meteža. Sam ban pobjegao je iz sabornice nemogavši odoljeti navalom opozicije. Radi toga i sličnih demonstracijah izključila je većina više opozicijonalnih zastupnikah na 30, 60 i 90 sjednicah a zastupnike Dr. D. Starčevića i Gržanića izručila je sudu, da proti njim sudbeno postupa. Tako je rešeno nemilo pitanje hrvatskih komorskih spisah na veliku tugu i žalost svih prijateljah hrvatskog naroda.

Iz Srbije dolaze uvjek ratobornii glasovi. Vojska se naglo oboružava, ratne priprave čine se u najvećoj mjeri, a danas je imao izdati kralj proglas na narod, kojim očituje, da preuzimlje vrhovno zapovjedničtvo nad vojskom i da će srbske čete prekoračiti granicu.

Isto tako oboruža se mlado i staro u Grčkoj. Narod grčki vrlo je oduševljen za rat, a zahtjeva, da se neprizna sjedinjenje iztočne Rumelije sa Bugarskom i prieti, da će zauzeti pokrajinu Macedoniju. Ako se može u obće shvatiti težnje Grkah, težko je pojmiti gibanje i uzrujanost srbskog naroda, koji se sprema na rat jer neće da pripozna gotovu činjenicu, t. j. sjedinjenje Rumelije sa Bugarskom kneževinom.

Bugarsku deputaciju, koja je pošla u Carigrad prositi, da se udovolji Bugarom, primili su ministri dosta prijazno, dapače govori se, da je sultan odlučio pripoznati sjedinjenje spomenutih pokrajinah pod uvjetom, da bude knez Aleksander njegovim namjestnikom u iztočnoj Rumeliji, čemu će se Bugari zaisto što odlučnije protiviti.

Turska sazivlje i sabire svoje čete na granicah Macedonije i iztočne Rumelije. Javljaju iz Carigrada, da imade gotove vojske do 150.000 momakah.

U Italiji imenovan je ministrom izvanjskih posalah bivši poslanik na bečkom dvoru grof Robilant. Taljanski listovi nisu najzadovoljniji tim imenovanjem jer da se Italija nemože pohvaliti nijednim uspjehom, odkad se je pridružila trocarskomu savezu.

Njemačka i Španjolska predale su sv. Ocu izprave, tičuće se karolinskih otokah. Kako je poznato, izručile su to obe vlasti sv. Otcu, da on riješi ovo prieporno pitanje.

Iz Rusije dolaze viesti, da neće nikad ruski narod dopustiti, da bude Bugarska od Turske uništena.

U Francezkoj su republikanci vrlo nezadovoljni sa neuspjehom kod posledniih izborah. Radi toga da kane sve republikanske stranke što uže spojiti se proti ostalim nerepublikanskim strankam.

Franina i Jurina.

Fr. Tvil . . .! Tvil . . .! Tvil . . .!

Jur. Ča ti je danas Franina, da brčeš i pljuješ črno kako iz dimljaka?

Fr. Pija sam pocrnjene vodi, neki dan u Poreču po 44 tvi . . .! Tvi . . .! čera u Višnjanu po 40, tvil!! tvi!!

Jur. A zlodej, ter ja sam još danas osam u Vižinadah po 36 i još tvil! tvil! tvil!

Fr. Kade su pak fabrike tega crnila ili šušura?

Jur. A joh ter su u Vižinadi neki mečtri ambulanti, ki za 10 fr. nauče sakega povrnuti punu šternu vode.

Fr. Za to vero Markovčani šterne zidaju.

Jur. A nego ča, da bi se razrušile!

***

Jur. Baš je žalostno na ten svetu, kad ni več brat bratu veran.

Fr. Ma ča je opet to?

Jur. Žalostno i žalostno! Naši Taljani se ne ponašaju medju sobom nekako bratski. Vidiš, pred nekoliko vremena sam ti doša va Buzet. Upravo onaj dan su pomagali buzetski Taljani (govorim pomagali, ač oni su va Buzetu zgubili) talijanskoj gospodi s Pulješčine i Poreča slaviti propast naših Istarskih hrvatskih kmetah va Porečkom i Puljskom kapitanatu. Oni su od veselja kričali svačesa a čulo se najviše: Evviva l'Istria! Evviva Vidulić! Evviva de Franceschi. Da, kričali su i Evviva Moštro!

Fr. A ča su pod tim razumeli, kakovega od njihovih deputatah?

Jur. Da bi tako ne!

Fr. Ala su brez krijancije!

Jur. Eh, ča češ no, kada su brižni kiseli bili, a takov čovik više puta istinu reče.

***

Fr. Je l' ti naškodila kapljica na »bela nedelju?«

Jur. Ni nebore ne, zač smo se starega držali.

Fr. Tako ni bilo kiselih glav.

Jur. Aj je, ma su bile pametne.

Fr. Ča nisu ča tabelari kumedijali?

Jur. He, neki se j' nadal, da će se morda ki ter ki zmutit i tako vodu na njigov malin napeljat.

Fr. Čul sem čul, da j' »Metuljić« pital, onako na poštu, ako su pržuni va redu.

Jur. Ja, a kada j' bilo temu pravo vreme, se j' grohotom smeli i prijateljan šaptal: »sada su Kastavci va . . . blats, neka koporu kako njin vranića drago.

Fr. Onput su dakle bili njegovi pržuni va nerede.

Jur. Joh nisu ne lego, da se napune, nebi mu bila' pazinska gospoda već nikad »kalabardovu marću« zaigrala.

Pred propelom.

Iz ovog gliba Božel dobrostivi,
Gdje istina i pravda božja žali,
Prijevarstvu, laži gdje se tamjan pali,
Ništavcem podlim svjet se klanja, divi...

Gdje svomu bratu brat nemilostivo,
Izkapa grob, da jadna unj uvali,
A ljuti odsvud navaljuju jali
Na onog, koji svedj pošteno živi!

Iz ovog gliba Bože! izbavi me,
Iz sveg te srca danas zato prosim,
Nemogu već taj zemski trh da nosim...
Od težkih ovih uza odrješi me —
Ah! tamo duša tamo doć bi rada
Gdje vječna ljubav, mir, blaženstvo vlada!

A. K.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpušćene . . . Najdalje šest tjedanah poslie razpusta mora se naložiti novi izbor. (S. 96. pokrajinskoga zakona, članak XVI. drž. zakona 5. marča 1862.). **Občinsko zastupstvo buzetsko bilo je razpušćeno dne 5. augusta 1885.**

G. Anton vitez Klodić, zemaljski školski nadzornik za Primorje, nadziradi će od sada u srednjih školah Primorja poduku u slovenskom i hrvatskom jeziku, mjesto g. dra. Gnada, koji je nadziro i taj predmet, prem mu je posve nepoznat.

Berma u Trstu. Buduć bijaše preavj. biskup dr. Glavina bolešću naprie. čen dielit u navadno vrieme sakramenat sv. berme u Trstu, stoga će istu podieljivati mjeseca oktobra t. g. i to dne 18. u stolnoj crkvi sv. Justa; 20. i. 21. kod staroga sv. Antona; 25 kod sv. Jakova, a 27. kod sv. Antona novoga.

Pjevački zbor del. podpornog družtva pripravlja za dne 8. novembra t. g. u prostorijah «Slovanske čitaonice» u Trstu sjajan koncert. Buduć je namienjen čisti prihod koncerta u dobrotvornu svrhu t. j. za zakladu rečenog zbora, nadamo se, da će se pozivu na koncert mnogobrojno odazvati slavenski rodoljubi Trsta i okolice.

Podružnica družtva «Sv. Cirila i Metoda» u Trstu. Braća Slovenci osnovali su narodno družtvo, pod pokroviteljstvom svetih naših apostolah, komu je svrha širiti nauku medju slovenskim pučanstvom. Da postignu ovu svrhu podižu oni sa prinosi, koje članovi družtva uplaćuju, narodne pućke škole. Gdje grozi slovenskemu pučanstvu najveća pogibelj, da ga narodni dušmani razstroju i raznarode, tuj snuje i podiže družtvo ovo škole, koje čuvaju i štite narod od duševne propasti. Družtvo sv. Cirila i Metoda — komu je sjelo u Ljubljani — razgranilo se lepo u Kranjskoj, Štajerskoj i Koruškoj, a u najnovije vrieme baca svoje koronje i na Primorje. Blagoduti ovoga družtva ćutiti ćemo i mi, bude li samo u nas za to ljubavi i mara i to kako se čvrsto nadamo u nedalekoj budućnosti.

U subotu dne 17. t. m. na večer sastaju se tršćanski rodoljubi u čitaonici, da se pogovore sa ljubljanskimi odasланici o osnuću podružnice sv. Cirila i Metoda. Buduć se tu radi o našem životnom pitanju t. j. o «biti ili nebiti» i budući da je rad družtva protegnut na cielo Primorje, dakle i na Istru sa otoci, očekujemo od prijateljah u Trstu, da će doći u suboti mnogobrojno na dogovor u čitaonicu te da će svimi silami podupirati plemenitu i rodoljubnu nakanu družtva sv. Cirila i Metoda. Ob ovom blagodarnom družtvu imati ćemo sgode i više kazati.

Pazinskim občinarom javljamo, da se je njihov odasланik na naš savjet kući vratio. Mi smo ga saslušali, čuli smo Vaše i njegove želje, što ćemo sve javiti našemu zastupniku u Beču, kojemu su uvjek otvorena vrata k premiloštivomu caru i k ministrom, i koji će se u svakoj prigodi za svoje birsće zauzeti, kao što je to i donada uvjek činio. Vaš pouzdanik i naš prijatelj sklonuo se na povratak jedino na našu želju i na naše obećanje, da će ovršiti Vaše poslanje čim bude tomu shodno vrieme. Iz današnjeg broja uvidit ćete, da Vaš zastupnik nepropušća nijednu sgodu, a da se nezauzme svim srcem za svoje birače. Imajte dakle unj podpuno pouzdanje i dogluste nam ili njemu sve, što Vam se čini, da Vam je učinjeno nepravedno ili protuzakonito, ma bilo od koje oblasti.

Tužba radi slov. jezika. U predposlednjem broju tuži se pravedno naša drugarica «Edinost» na maćehinsko postupanje sa slovenskim jezikom na državnoj gimnaziji u Trstu. Jezik taj uči tko hoće a opredieljeni su mu kano hotimice oni satovi, u kojih mladež uz najbolju volju skoro napredovati nemože t. j. od 12—1. sata po podne. Slov. jezik podučaje se u trih sekcijah tako, da su pomješani niži razredi sa višimi, što je svakako napredku na teret.

Želeći, da se slovenskoj mladeži pruži bolja sgoda uz obilnija sredstva i shodnije vrieme, da se upozna sa materinskim jezikom, želimo ujedno vruće, da bi se nešto učinilo i za hrvatsku mladež, osobito za onu iz konvikta, koja će svršiti nauke a neće poznati niti najprimitivnija počela svoga jezika.

Ciganske čete klate pokastavščini u velikom broju jur nekoliko mjeseci, jer ako otidju iz jednoga kraja utabore se drugdje, pa se opet vrate za koji dan te obliću opet sva bližnja sela. U prva vremena su muški štogod kovali, ali sada mladji deru gusle upravo po turski i obilaze kuće. — Cigani su svuda za nevolju — a i nam je već toga odviše — tako nam se tuži prijatelj s onih stranah. Upozorujemo na to oblasti — i dodajemo drugu viest, koja nam od tamo dolazi. Pred nekoliko tjedanah došla dvojica njih, muški i ženska, u neku kuću kod Rubeši. Dobri ljudi uzeli ih na prespanje, ali za svoju veliku nesreću. Kad su vidili, da je gospodarica sama kod kuće, počela ju ta nepoznata ženetina mamiti, strašiti tako, da joj sirota izručila novce oko 30 forintih zatim zlato, prstenje i drugo; u svemu preko sto for. vriednosti. Neznamo, da li je o tom oblast obaviešćena, nego znamo, da se te ruke krivoj težko ulove, — zato svjetujemo ljudem: budite oprezni ne puščajte svagda nepoznatih ljudih pod svoj krov! —

Novi memorandum. Posliednji broj «L'Istrie» objelodanio je sretno Bogu budi hvala, i drugi memorandum t. j. na ministra bogoštovja i nastave. Mimogred spominjemo, da je poznate memorandume pretiskao i tršćanski liberalni *(?)* časopis «L' Indipendente». Nu njemu bijaše pri tom loša sreća, jer ga državno odvjetništvo oba puta radi tih memorandumа zaplienilo. S nami skupa zavidja «L' Indipendente» slobodu štampe u Poreču, gdje su reć bi, gospoda cenzori vrlo širokih rukavah.

Kao što smo kazali o prvom memorandumu, da je od početka pa do konca ave sama denuncijacija, laž i kleveta, isto vriedi, samo u većoj mjeri i za memorandum na ministra bogoštovja. Ako se nedolikuje za privatna čovjeka, da se služi u svoje svrhe, denuncijacijom, laži i klevetom, tim manje dolikuje se to za družtvo, koje si prisvaja pravo, da govori u ime cielo pokrajine. Ona «četvorica» pazinskog družtva ljuto se vara ako misli, da će nas sličnimi prolzvodi bolestnih i pokvarenih možđjanah prestrašiti ili tim možda ministarstvo proti pravednomu i zakonitomu pokretu Hrvatah Istre nahuckati. Gospoda u Pazinu mogu biti uvjerena, da su u Beču dobro poznate njihove i naše težnje a koje li su lojalnije i pravednije, znati će ministarstvo lahko prosuditi. Smušenih vaših denuncijacijah o nekakvom socijalizmu, panslavizmu ili velikoj Slaviji, nebojimo se podnipošto. Socijalizam je svakako plod Vaših doktrinarah i prijateljah a austrijski Slaven nepozna ga, ako ne po imenu. Velikom «Slavijom» plašiti možete jedino djecu i ludjake, koje odgajate na vaših njedrih. Istim pravom, ako nei većim, kažemo vam otvoreno, da radi talijanske stranke Istre za veliku «Italiju», što se nemože nikako u suglasje dovesti sa dužnom dinastičkom lojalnošću, i po. danošću. Sav naš rad smjera jedino na to, da izvojujemo našemu narodu u granicah zakona, pripadajuće mu pravo. Sve ostalo, što nam se podmeće jest prosta potvora, gdna kleveta, nedostojna poštenih ljudih. U naših redovih nećete naći osobe, koja nebi bila pripravna proljeti i posljednju kapju krvi za premiloštivega vladaru, dočim imade vaših prvakah i pristašah, kojim je lebdio radi izdajničtva mač nad glavom. Ili koji su čamili i čame radi istog zločinstva u tamnicah. Visoko ministarstvo, kojemu nas prostački denuncirate, znati će i iz ponašanja naših i vaših zastupnikah u Beču, tko je prijatelj ili neprijatelj vlade, reda i zakona. Naš zastupnik vrši i podupire lojalno želje prejasnog vladara i njegove vlade, dočim poimiću vaši prijatelji i drugovi istoj vladi svagdje klipove, da nelzpunl vrućn želju, cara i kralja t. j. izmirenje svih narodah monarkije. Pak vi hoćete da nekoga tužite i objedite? «Koga hoće Bog da kazni, uzme mu pamet» kaže latinac a on kao da je znao, da će jednom pisati memorandume pazinsko pol. družtvo. Za danas ovoliko gospodo iz Pazina i Poreča. Narod naš se budi i osviešćuje; riešava se po malo vašeg jarma, sbacuje vaše gospodstvo a odatle vaš strah i trepet. Znajte na konou, da nije ovo posljednja o vaših «slaži-memorandumih».

Nova pošta u Opatiji. Tuže nam se prijatelji iz Opatije, da je tamošnji novi poštarski ured otvoren jedino za Niemce, jer se izdaju sve službene tiskanice, oglasi, propisi itd. itd. samo u tudjem njemačkom jeziku. Službeni pečati nepoznaju hrv. jezika, kao da se nalazimo na Rajni ili Sprevi. Sličnih tužbah primamo skoro od svih pošt. uredah iz Istre, gdje se neće nikako, da priznaje drugi zemaljski jezik. Upozorujuć na ove okolnosti našeg zastupnika u Beču, da popitu kod buduće razprave proračuna dotičnog ministra: jesu li mu poznate ove činjenice i što kani proti tomu poduzeti, opominjemo naše rodoljube širom Istre, da kod svakog pošt. ureda — gdje je mješovito ili čisto naše, pučanstvo — odlučno zahtjevaju, da njim se izdaju poštne tiskanice t. j. prijamnice, naputnice, dopisnice, tovarni listovi itd. u hrvatskom jeziku. Na to imadu pravo, to je nedavno izjavilo i samo ravnateljstvo poštah u Trstu. Gdje se nebi tomu pravednomu i zakonitomu zahtjevu zadovoljilo, neka se to odmah prijavi ravnateljstvu poštah ili nam, pak ćemo se već mi na dotičnom mjestu za to za uzeti. Zakon je tuj, neka se dakle vrši a ponajprije od onih, koje narod svojimi žuljevi plaća i uzdržaje.

Književne viesti.

«*Zvonimir*» hrvatski ilustrovani koledar za god. 1886. izašao je ovih danah nakladom akademijske knjižare Lavoslava Hartmana (Kugli-Deutsch) u Zagrebu. Uz obilno pučko zabavno gradivo, nalazimo i u novom «Zvonimiru» vrlo krasnih ilustracijah naših narodnih prvakah i pojedinih znamenitijih gradovah i predielah. Na prvom mjestu nalazi se slika hrvatskog mecene biskupa Štrosmajera zatim ban-una Ljudev. Vranican-a, Vjekoslava Babukića, Ivana Mažuranića, Ivana Kukuljevića, Martina Nedića, Franu Kurelca, Ivana Perkovca, Adolfa Veburn-Tkalčevića, Medi Pučića, Luke Botića, Stjepana Buzolića, Ferue Becića, Matije Mesića, Muta Volarića, Ivana Rendića, Marije Ružičke-Strozzi i Josipa Plemenčića. Od gradovah, predielah i palačah spominjemo: Grad Trsat, Ogulin, Ilečka gradina, Pukrac, Novi Vinodolski, Karlobag, samostan Visovac, Otok Mljet, Opatija, Sarajevo, zatim: Palača jugosl. akademije i palača ban. Ljud. Vranicani-a u Zagrebu.

Koli ilustracije, toli sadržaj preporučaju obilno «Zvonimira» te mislimo, da je suvišna svaka dalnja preporuka. Cienu mu 80 novč.

Novi zagrebački koledar za puk ili tako zvani: «*Novi zagrebačkl ložtar*» dvadeseti tečaj sa dodatkom poučno-zabavnim za prostu godinu 1886. Nakladom knjižare Hartmanna u Zagrebu. Cieni 15 novč.

Neuku nauka.

Krpanje trulih i lukunjastih voćakah. Imade puno ranjavih, lukunjastih voćakah. Da takove voćke dalje ne trunu, da rastu i plode, treba ih okrpati; to se čini ovako. Uzmi koliko treba piljevine (pilotine) najbolja je ona od bukova drveta, namoči ju u vodu, u kojoj si prije rastopio kelju, dobro promješaj, te tom namočenom piljevinom čvrsto zatrpaj lukuje ili duplju do vrha, pospi tada suhom piljevinom te, kad se omaz ili ta okrpina izsuši, tad ju na čisto izgladi, da bude ravna sa korom stabla. Takova okrpina ili omaz tako će otvrdnuti, kao najtvrdje drvo, da ćeš jedva u nju zabiti čavl.

Zahvala.

Cielom prisustvovávšem P. N. občinstvu, mnogočastnom svećenstvu, čitavoj rodbini, svim znancem i prijateljem, koji su tečajem odugo bolesti našeg nezaboravnog «Adolfa» riečju i djelom po koji časak čemernog mu života ublažiti, a prigodom njegove smrti našu neizrecivu bol utažiti nastojali, te koji su milog nam pokojnika to iz običaja, to iz ljubavi do zadnjeg počinka popratiti hćeli, neželeć nikomu slično odvratiti, budi ovim javno izrečena naša najčustvenija i najtoplija zahvala.

Malinska, 12 listopada 1885.

Razveljena obitelj

Tončić

† Adolf Tončić.

Premilomu prijatelju i drugu poštarskomu činovniku, koga nam je dne 7. t. m. nemila sudbina otela. kliče iz dna razviljena srca: vječni Ti pokoj dragi Adolfe!

Bogović dne 10. listopada 1885.

R. F.

Razcviljeni prijatelj.

Lutrijski brojevi

10. oktobra

Trst	71	32	45	57	23

14. oktobra

Prag	90	84	48	37	23
Lavov	23	82	56	33	45
Hermanstadt	53	74	44	26	8
Innsbruck	46	23	80	31	90

Tršćanska burza

dne 14. oktobra.

Austrijska pap. renta	for.	80 70 do	for. 80.90
Ugarska »	»	89 — »	» 89.1/4
Ista u zlatu 4%	»	96 — »	» 90.1/4
Dionice nar. banke	»	—.— »	» —.—
» kredit-banke	»	277.1/2 »	» 278.1/2
Talijanska renta	»	92.3/8 »	» 93.3/4
London 10 lirah sterlinah	»	125.80 »	» 126 25
Napoleoni	»	10.01 »	» 10.02
C. kr. cekini	»	5.96 »	» 5.98
Državne marke	»	61.80 »	» 61.95
Iste francezke	»	49.80 »	» 50.05
talijanske lire	»	49.70 »	» 49.80

C. k. glavno ravnateljstvo austr. državnih željeznicah.

ad br. 933/1250 ex 1885.

OGLAS

Usljed odpisa c. k. glavnog ravnateljstva austr. državnih željeznicah br. 12250/7 iz 1885. i br. 15975/7 iz 1885. javlja se, da valjaju od sada unapried do konca srpnja 1886. niže navedene obilno umanjene vozne ciene za prevoz ovacah na istranskoj državnoj željeznici.

Ovce se prevažaju od svih postajah na tomelju normalne težine razreda A. lokalnog tarifa a računa se na jedna kola po 70 ovacah.

Za svakih prvih 70 ovacah dozvoljava se jednomu ovčaru slobodna vožnja na dotičnoj prugi.

Za prevoz ovacah umanjila se je desinfekcijska pristojbina na 40 novč. a. v. za jedna kola.

Vozni troškovi primjerice, iznose za kola uključno sa svimi drugotnimi pristojbinami:

od	Kanfanara	do Pulja	for.	4·75
»	Sv. Petra u. p.	» »	»	5·76
»	Pazina	» »	»	6·85
»	Cerovlja	» »	»	7·55
»	Lupoglava	» »	»	8·98
»	Roča	» »	»	9·79
»	Buzeta	» »	»	10·38
»	Divače	» »	»	13·88

U Pulju, 5. listopada 1885.

C. k. željezničko prometno ravnateljstvo u Pulju.

ODIELA na mjesečne i nedeljne rokove mogu se dobiti u krojačnici: **al N. 12 Via Farneto**, učinjena polag mjere. Buduć imade u zalihi velik izbor **sukna** svake vrsti, može dati uz umjerenije cieue nego li drugi.

Prvi ustav 10—

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano.

Sgotavljaju se odjeće polag mjere, najvećom brzinom i elegancom uz najjeftini cieno.

Naručbe se obavlja uz pouzeće

Najbolje i najcenije dodje u **AMERIKU** tko se obrati na

A. GERGOLET-A

internationalnoga speditera. 11—
Via dell' Arsenale br. 2. **TRST.**

Podpisani časte se objaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osjeguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje **tvornicu**

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče »veoma nizkih cienah«. Izradjuju se pečati kojegod drago podobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: sat-tovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice. Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dionice itd. 48—33

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

LA FILIALE
della

BANCA UNION

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di **Cambio valute.**

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo
per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
4 „ „ „ 12 „
4½ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
3½ % con preavviso di 20 giorni
3½ „ „ „ 40 „
3¼ „ „ „ 3 mesi
„ „ „ 6 „

Godranno dell'interesse aumentato le lettere in circolazione con 5 giorni di preavviso dal 5 novembre a. c. quelle con 15 giorni dal 15 giorni e quelle con 31 giorni dal 25 novembre a. c.

IN BANCO GIRO

abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conforma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d' ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume pei propri correntisti *l' incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d' ogni spesa per essi.**

b) *S' incarica dell' acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute o divise, nonchè dell' incasso *d' assegni, cambiali e coupons*, verso ⅛% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l' incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(**Sezione Merci**) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 2—2

ROOB COCCOLA

posebnost

c. k. priv. in odlikovane tovarne

ROMANA VLAHOVA

V SIBENIKU.

Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro I-B

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan se zlatimi kolajnami in diplomami na razstavah v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.

Ta iz jagod **Juniperus communis** in dišečih željišč napravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moči, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtenico.

Prodajo na debelo preskrbujejo moje hiše v Šibeniku in v Trstu.

Pradaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladčičarijah.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateri je vtisnena firma, potem po zamahi z grbom in po malem svitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.** 17—48—7

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo { za fr. 4·96 iz dobre vune, « « 8·— « bolje « « « 10·— « fine « « « 12·40 « prav fine «

peruviens iz najfinje volne v najnovejših barvah, najnovejše za **suknena obločila za gospé, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz žlate volne za **zimsi paletot za dame, meter f. 4.**

Petne pičde po f. 4, 5, 8 do f. 12. jeden. Zelo lepa obladila, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tüffi), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neprosto. Pošiljatve s povzetjem** čez f. 10 **proste.**

Imam stalno zalogo suknja v vrednosti f. 100.000 a. vr. ter se ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **os'ankov** po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kraice zelo **znižani tvarithani cesi** razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemorejo pošiljati uzori**, ker bi od kacih sto naročb prišlk kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **slaparja**, ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj se v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—27

Nepristni **ostank** se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Jesenska lječidba

Thè Millfiori

najbolji lik za čišćenje i stvaranje krvi. Izvrstan proti nateku, stezanju u želudcu, hipokondriji, hemoroidam i kožnim boles-tim. Dobiva se u ljekarni

PRAXMARER 3—12

(kod dvih crnaeah)

Gradska vlečnica u **Trstu.**

JEFTINA PONUDA

1000 komadah finih i velikih ogrnjačah za jesen i zimu doluzo na razprodaju à for. 1.20. komad jer se napušća trgovinu.

Ovi prekrasni ogrnjači za glavu i ledja jesu iz najfinije berlinske vune u najmodnijih bojah. Kao: biali, crveni smeđi, drapp, turske smeđi, crni, modri itd itd. te su dosti lieptimi franzami.

Sama vuna stojala je prije skoro toliko, koliko stoji sadn ogrnjač.

Nadalje može se dobiti:

850 komada putnih ogrnjačah

izvanredno velikih i debelih, od najbolje tvari u najelegantnijih englezkih bojah. Kao: smeđnji, crnkasti, mellrani sa tešklmi i debelimi franzami. te se mogu radi njihove duljine upotrebiti za odielo, putna pokrivala, posteljna pokrivala i za gospojinske ogrtače a nakon 20 godišnje uporabe može se od jednoga napraviti dva najelegantnija odiela koja nadomješćuju gornje kaputo, kišne kaputo, poleto; stoji

I vrst for 5.25 a
II „ „ 3.50 po komadu.

Osim toga imade

300 komadah

Chevlot-Diagonal tvari za muška odiela jesenska i zimska od žlate vune u najnovijia i elegantnih bojah, ravne ili mellrane kao što smeđje, crnkaste, modre, maslinaste, zelene i crne od fine vreti. Tvarovu može se upotrebiti i za zimske i kišne kaputo i ženska odiela.

Cielo odielo, kaput, gaće i prslug za najveću osobu stoji

I. vrst for. 6.50 2—3
II „ „ 4.80.

Nekonvenira li tvar, povrate se odmah novci.

Naručbe u provincije obavljaju se uz gotov novac ili uz pošt. pouzetje. Naručbe se šalje na

I. H. Rabinovicz
Schafwollwaren-Agentur
Wien
III. Hintere Zollamtstrasse 9.

Pošto su tvari za cielo odiela odmjerene, nemogu se razpošiljati uzorci.

Nova
ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—27

Zahvaljuje na obroke

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela chevjot od f. 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Zahvaljuje na obroke

Budimska

gorčica.

Preporuča se od najprvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domaćih, kano najuspješnije djelujuću vodu gorčicu za čišćenje krvi i za blago čišćenje želudca. — Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lekarnah.

Vlastnici braća

Lozer v Trstu
20—18

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 3%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 3½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanastadt, Innskruck, Clelovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devisah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povede iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—38

Latteria Milanese

(milanska mliekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mliekarni **svježa i suha voća. Izvrstne divljačine, zeleninah sve polag cienah na trgu Hleba genovezkog, kolačah mletačkih, slaščicah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla svježa svaki dan iz Milana. Kreme za ovariti, tučenog povrhja prve vrsti, kisela mleka. Za objede i soirée** ovršavaju se naručbe sa pladnjevi povrhjem bogato nariseni, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačno, nu ne izpod 5 kilov. 49—27

M. Melchiore.

ŽELODČNE BOLEZNI

je moguće **BRZO** in **POSIVEMA** ozdraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne anake leke.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje preproste sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravice prednosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom večе prašanje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kineške robarbare, katera korenika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljenje** ni **čiščenje**, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu, odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočajo proti nejedenosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 4—2

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *G. B. Rocchi*, na Reki v lekarni al Redentore. G. Gmeiner. v Korminu v lekarni A. Franzoni. v Tominu v lekarni E. Paliaca.

Ljekarna Trnkoczy

uz vlečnicu na velikom gradskom trgu u LJUBLJANI

priporuča i raspošilja poštarskim pouzetjem

MARIJACELJSKE KAPLJICE

za želudac,

kojim se imade zahvaliti na hiljade ljudih na zdravlju; imadu izvrstan uspjeh kod svih bolestih želudca to su nepredobitno sredstvo proti: **nevanjkanju teka, slabu želucu, uraku, vjetrovom, kolikl, krču u želudcu. bilu srca, zatvoru želudca, glistam, bolesti vranca, uz jetrih i proti zlatoj žili.**

Opomena. Još jednom treba opomenuti, da su ove kapljice izložena **velikomu patvorenju.** Mnogo imade ljudih, koji nepoznaju pripravu ovih kapljicah te razpačavaju pod imenom „Marijacelj-ske kapljice", ove kano podielane medju ljudstvo Ove kapljice nisu, radi neuspjeha, prave »Marijacelјske kapljice«. Tko dakle želi pravih **»Marijacelјskih želudačnih kapljicah«**, neka uvjek pazi na gornju sliku majke Božje, koja ja kano znak izvornosti zakonom zajamčena, te mora biti na svakoj staklenici. Dobivaju se u **ljekarni TRNKOCZY, uz vlečnicu u Ljubljani;** jesu najbolju i kako mnoga zahvalna pisma potvrđuju, najprokušanije i uspješnije kapljice proti svim želudačnim bolest mi i njihovim posliedicam. —3

1 staklenica valja 20 nov.; 1 ducat 2 for. 5 ducatah sama 8 for.

Poštom razpošilje se najmanje jedan ducat staklenicah. Naslov:

Ljekarna Trnkoczy u Ljubljani.

Prosto od carine.

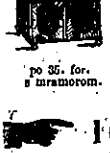

po 35. for. s mramorom.

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

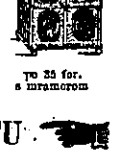

po 35 for. s mramorom

jeftino, u velikom izboru kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—2 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

LUIGI CADORE

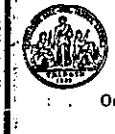

limar

zaprisegnuti procienitelj.

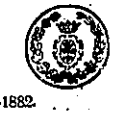

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor kupeljnih **Zlicovah**, badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe daju se na zajam. Nadalje štande mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½ do 50 lit. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlieb i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 hurmeira, uzglačitelja vjetrovah za ljetne dvorce. bašče, gloriete itd. itd. 48—8

Sve uz najumjerenlju cienu.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.** Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 43. U Trstu 22. oktobra 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom raste malo stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 30 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *vaglavnicom* (assegno postale). Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebilježovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji o for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Materinski jezik u pučkoj školi.

Svi uzgojitelji svieta jesu u tom složni, da se ima rabiti u pučkoj školi materinski jezik djece t. j. onaj jezik, koj se je diete od majke pod domaćim krovom, u majčinom naručju naučilo, onaj jezik, kojim je diete svoju majku i otca zvati počelo, onaj, kojim diete govori i koj ono razumije.

Svrha pučkoj školi jest, odgajati djecu čudoredno i nabožno, razvijati njihovu umnu djelatnost, naučiti jih i usposobiti u toliko, da se budu mogli dalje izobrazivati za budući život, postaviti dakle temelj odgoju poštenih i vriednih ljudih i dobrih državljanah.

Sve to dade se postignuti jedino na temelju materinskog jezika. Kako biva u tom u Istri? Moramo žalibože na to odgovoriti, da se kod nas griješi proti svemu tomu. Uči se maime i podučaje hrv. djecu tudjim jezikom; za našu djecu podižu se i uzdržaju hrv. novcem talijanske škole a posliedica toga je, da njoj ostaje srce tvrdo, nepromienjeno, um mjesto da se razbistri, otupi i omljohavi. Na ova razmatranja došli smo čitajuć člančić u riečkoj novini »Bilancia« u kojem se tuži netko iz Dalmacije na posilno niemčenje dalmatinske, napose zadarske djece. One tužaljke kano da izlaze iz prsijuh istarskog Hrvata jedino tom promjenom, što se tamo tuže na poniemčivanje tal. djece, dočim se moramo mi gorko tužiti na potaljančenje hrvatske djece u Istri.

Mi podpisujemo rado opravdanu tužbu dalmatinskog Talijana a da vide naši susjedi, da netražimo ništa drugo -dočim pitamo hrvatske škole-nego li što pita njihov sumišljenik iz Dalmacije i svi razumni odgojitelji t. j. da se *ima i mora u pučku školu uvesti svuda materinski jezik djece* a odstraniti sve ono što je na uštrb zadaći pučke škole, osobito tudje jezike, donašamo u provodu spomenuti članak, na uvaženje našim gospodarom a na razmišljanje našim prvakom i našemu puku.

«La Bilancia» piše naime u 196. br. sliedeće:

»Majka je u krugu svoje obitelji prva učiteljica jezika, radi čega se i zove jezik, koj se govori s majkom, materinski jezik. Odatle je razumljivo kako dozvoljavaju i najstrožije vlade u tom jeziku odgojna pučkih školah te da isti najsurovlji narodi, koji, prem nemaju razvitog jezika, jesu istim ponosni. Jedino Zadru, čisto talijanskom(!) gradu bilo je sudjeno viditi ponizujući dogodjaj, t. j. tlačenje vlastitog jezika po onih, koji prodiču njegovu krasotu i korist. Da se razumijemo. Prije 20 godinah, dok je još Zadar bio tvrdjavom, ustrojila je vojnička oblast početnu školu za djecu podčastnikah. Ovu školu, u kojoj su podučavali poljski, češki ili rusinski kaporali ili stražmeštri, počela su polazit malo po malo i djeca c. kr. dalmatinskih činovnikah, koji, zatajivši svoj jezik, pošiljahu raznaroditi i tupiti vlastitu djecu tudjim jezikom u nadi, da će si tim steći zasluge kod Boga i ljudih. Kazati smo otupiti, jer jedino pomoćju materinskog jezika imaju se razviti sva svojstva djeteta[1]), kao što to dokazuje otac Girard u svojem odličnom spisu. »*O pravilnoj poduci materinskog jezika*«.

Sada, pošto je saznala visoka c. kr. vlada napredak u polazenju ove škole,

[1]) All tako nesudo vaši prijatelji u Istri gledaš na našu djecu. Ured.

naumi pomrčju iste poniemčiti Zadar, budući da se ga nije moglo pohvatiti. Ova pučka vojnička škola imala je biti temeljem za poniemčenje gimnazije i realke, što bi moglo biti po oblast korektno, nu neopravdava ponašanja naših sugradjanah, koji, zapustiv talijansku školu — jedni radi ambicije drugi da si pribave zasluge kod vlade — šalju svoju djecu u školu sa posve tudjim naukovnim jezikom, dočim bi se težko našlo u Zadru četvoricu porezovnikah, nekažemo Niemacav već takovih, koji se služe u obitelji tim jezikom.

Jezik je dio običajah jednog naroda; čini li se pako djecu učiti jezik, koji nije domaći, lahko će poprimiti običaje i nazore tudje, a to na veliku štetu domaćeg značaja.

Milde piše: »*Ludo je započeti naobražbu u jednom tudjem jeziku, koj je slabo djakom poznat. Kad bude jednom pitomac dostigao neki viši stupanj naobražbe, moći će, oslanjajuć se uvjek na svoj materinski jezik, vježbati se i u drugih jezicih, a pri tom biti će napredak u toliko uspješniji, u koliko je moć izraza jednaka za sve jezike*«.

Nu sa nekojimi ljudi nije moguće razpravljati. Nukom temeljitih članakah svih dalmatinskih novinah, talijanskih i slavenskih, bilo se je nadati, da neće nekoji puzavci, bar iz stida, podupirati poniemčivanja[2]). Al tako ne bi. Nu šta da kažemo ob onoj vrtoglavoj gospodi, koja se hvataju s našim jezikom i kulturom a jesu glavni njezini protivnici? Talijanski znademo, kazati će tkogod[3]). All tko bi se ikad odrekao ugodnosti i čežnje podučavati one bielokose glavice u milozvučnom i skladnom jeziku Dantea i Petrarke? Ovakvi ljudi jesu za nas smješni a njihova gornja

[2]) Čitaj: potaljančivanja u Istri. Ured.

[3]) Tako govore Talijanaši u Istri našemu kmetu: hrvatski znadeš, netrebaš toga učiti. Ured.

tvrdnja nevriedi jer netko, koji polaze njemačku školu, biti će većma zaražen nego li da se nalazi u školi za gluhoneme[4]).

Budući se riečmi izražava misao, služi se čovjek istimi u dvie svrhe, 1. da izrazi svoje misli i 2. da vidi, jeda li njegov izraz odgovora i njegovim mislim. Uvjeren ob ovoj istini, kazao je srčani spljetski list »Difesa«, govoreć ob ovoj anomaliji, da će ista djeca proklinjati postupak roditeljah, što se dogadja već sada, jer mnogi, pošto su svršili sa odlikom(?) njemačku pučku školu, slabo uspjevaju u naših srednjih školah (govorimo o zadarskih), koje su Bogu hvala jošte talijanske.

Pitanje o jeziku jest za nas pitanje o životu ili smrti, radi toga, neuzdajuć se više u tvrdokorna srca nekojih roditeljah, koji žrtvuju um i srce svoje djece u izprazne i ambicijozne svrhe, prizivljemo se na one, kojim je Pestalozzi posvetio svoje znanje pišuć: »Knjigu za majke«, onim, koje su dale svoje ime jeziku, i koje moraju biti najtočnija pokroviteljice istoga.[5])

DOPISI.

Na Mošćeničšini mjeseca septembra 1885. Osamnjesti agusta nije prošao ni ovdje bez iskrenog veselja i slavlja. Svaki Mošćeničanin se je sjetio svojeg vladara, Njegovog Veličanstva našeg premilostivog cesara i kralja Franu Josipa I., koj je jur

[4]) Ovo valjda vriedi i za našu djecu u talijanskih školah? Ured.

[5]) Kako rekosmo u uvodu, prisvajamo posve misli i nazore nepoznatog nam pisca, nu ujedno preporučamo iste izaarskim Talijanom, neka uvide kako sudi njihov sumišljenik iz Dalmacije o raznarodjenju talijanske djece pomoćju njemačkih škola. Kao što odsudjujemo poniemčivanje talijansko tobož djece u Zadru, tako se protivimo i protivit ćemo se odlučno potaljančivanju hrvatske djece u Istri. Ured.

PODLISTAK.

Razgovor med Šimom i Matom

kod sv. Roka u V . . . . .

Šime. Dobro jutro Mate! si mi nešto oparen seg jutra.

Mate. Bujorno, bujorno Šime ..... pssst ..... ća ne znaš, da je zabranjeno govoriti i pievati po hrvatski u crikvi i posuda?

Šime. Nebudi i ti koza ne Mate. Tko će nam braniti govoriti, se veseliti i Boga častiti u našem jeziku? morda naši tikvari? ter znaš da su i oni našega naroda; šta nisu i njih ćaće nosili kratke gaće i hrvatski govorili i pievali kako ja i ti?

Mate Da, da, to je istina, ipak su rekli, da te raje čuti strile oko sebe trieskati, nego hrvatski govoriti i pievati. Čera smo bili nešto veseliji a moj kum Luka Brtičar, ter smo zapievali po naši pod ložom. Kad to čuje naš čoro, doleti na nas kako blesan, gleda u turanj, vidi crikvu, a maše i više nam: vole taser mostri de ščavi?! se no, se no . . . Ja sam umuka, a kum Luka mu zasviri: Muči ti mostro de bastardo! Znaj dobro, da mi smo pievali ovdje kad tebe nije bilo i ćemo kad tebe nebude, ova ložja je naša, zanaši naši starinji su ju zazidali, a ti hodi zapovidati na florentinska brda, ako ne ću te ja kadi te sunce ne ubada. Stisnuja je rep i poša dugim nosom. Seg jutra pa sam šitja »Našu Slogu« na placi. Dojde lasti čoro k meni i kad mi zagleda »Slogu«, se zaleti na me i mi ju skine s ruke govoreći: via subito sta porcheria! no ti sa che se proibito legger la Sloga? I mi tiska svoju »Istriju«, govoreći: questo, questo, leggi se ti vol imparar qualche cosa de bon! se ti vol saver la verita! leggi qua la corrispondenza de casa nostra, leggi quelle del Jork i profili dei preti; un vecchio si popolo, ai nostri contadini, un poetuncolo croato, etc. . . A meni je namah ušlo oko na »Note desolanti« na »Sventure di Pisino«. A čoro: noooo corpo dell' d . . . . questo no sta legger, salta avanti! . . Epo ve raccomando de no cantar più in ščavo. Se proprio vole cantar, cante in talian . . . . cante quella bella: »Si scopron le bombe, si levano i morti . . I martiri mostri son putti rissorti«. Oppur quest'altra: »Dal Pirano a Lussino, dall' Istriano fosco suol. Sorti o popolo tupino . . sorgi e . . . quinci... Dio lo vuol? Questi se canti, altroche: aja nina nena, jabuka rumena! Cosi cantè, e se no sarè sempre ščavi barbari . . . A meni bogme to se zna, sva ta njegova brbljanja na jedno uho nutra, na drugo van. Grem Marketu i ga pitam: dajte mi dva kila soli? a on, ili da mu nije još došla, ili da ga je ubolo što sam hrvatski pita, mi odreže: »cossa ti vol? parla per cristian se ti vol qualcossa!« A ja okrenem pleća i grem Viku, koj me odpravi isto tako. Tad ja ajdi Tonetu Štraceru. Ovaj me liepo posluša i pošteno posluži, pustla sam mu oko 10 forinti za potrebite stvari, i doistine moram se pohvaliti na pravednoj peći i na pravoj mjeri. I zato svi k njemu vrvlje, a oderuhi gledaju u more i čekaju Kalabreže na svoje vrgune. Ja sam jih čuja dosta puta kako su se med sobom razgovarali i hvalili: »ćo! koliko kosići ščavi si ti danas uskuba? . . ja 20, ja 30, ja 50. Oderuhi, oderuhi, će vam škrokati!

Šime. Čekaj sada Mate, da ti otvorim i to drugo oko, ipak kad dodješ u selo otvori i ti dobro usta . . Naši gnjusni šarenjaki viš bi hiteli zabraniti koliko govoriti, toliko pievati po našu u crikvi i vani, a to nemore nijedan ako ne sam Bog, koj čini umuknuti svakoga. Oni se napinju, da će zabraniti i štiti »Našu Slogu«, to more učiniti samo cesarski zakon. Tim kažu, da su jako prazne tikve i kratkoga vida, jer sve što nam oni već brane i mraze »Našu Slogu«, mi sve raje ju štijemo, znajuć, da kad njih toliko ubada, mora biti nutre štogod dobra za nas, a bodiža i papra za nje; kad oni toliko veselo štiju svoju Istriju, znamen, da je nutre meda za nje a bodeži i otrova za nas. Ju tiskaju meni, tebi i svakomu, za nas loviti kako miše na otrov. Ja jih skupim u jednu vriću, pak tamo na mlad, ajd pod svilce ili za druge domaće potrebe. Od sada napred pak ju neću ni u ruke, jer ta blažena ležitorba, imajući nieko proklestvo na sebi, mora biti kriva da i svilci mi se slabo ponašaju. Oću ti reći u kratko: oni brane pievati po našu, oni nam tiskaju Istriju i priporučaju pievati i štiti taljanski, jer misle u svojoj tikvurini, da te nas tako dognati na svoj bič, da ćemo mi, malo po malo zapustiti i mrziti svoj jezik, svoju nošnju, i svoju starinu, da ćemo postati bašturdi, kako su oni, ter da

po petdeset i peti put slavio svoj rodjendan. Zvona zazvonište u rano jutro, a Mošćenićani u ovećem broju odazvahu se svojoj dužnosti, uputivši se u sveti dom, s namjerom, da prisustvuju velikoj sv. misi te da se vrućе pomole Bogu za svoga cesara. Sa pjesmom zahvalnicom svrši svečanost u crkvi. Ljudi se razidoše u razne strane, da po javnih mjestih u javnoj svečanosti onaj dan prožive. U samom gradu, u Dragi i u Kraju vidilo se je i zastavah izvješenih, dapače čulo se i pucnjave, ali dakako sa privatne strane.

Tamo nad Lovranšćinom je nebo nekako uvjek naoblačeno! Grmi, biska strahovito! Vrlo se to dobro čuje u Dragi u Mošćenicah i u Brseču! Eh, ta znate, da smo si blizu! Moguće, da je to navješćenje skorih općinskih izborah! Biti će po prilici tako! I recimo, da je zbilja tako, iskreno govoreć, mi se pred ovim nevremenom ne bojimo. Lovranski dažd, sve tuče i porečko treskanje, prirepine »Pazinskog družtva« itd. sve to nemože prestrašiti poštene i dobro misleće Mošćeničane i Brsečane. Općinari ovih općinah birati će po svojoj duševnosti svoje, i to samo »svoje ljude«, ljude srodne si po krvi i poštene, koji ne škilje kristalnimi oči preko Pazina — Poreča do »Piazza di S. Marco« u Miletcih te koji ne »supaju«, ni neće supati nikad sa prekomorskim morettom«.

Mošćenićani i Brsečani! Izbori su blizu. Stanite na noge. Branite se, birajuć poštene ljude, ljude naroda, koji će znati zastupati Vaša sveta prava pred svakim, koji će gledati za svako Vaše dobro, koji će Vas čuvati onih, dobro plaćenih dotepuhah i smutljivcah naroda. Nisu Vas vaša po krvi i jeziku braća ni Hrvatskoj ni Ugarizji prodala — kao što se je lažljivo i lopovski po Lovranšćini i drugdje napućivalo — ova braća Vas neće nikad prodati, već pazite, da se Vi sami šarenjakom neprodate! Dakako, da ni taj put neće manjkati pri izborih »cink-cinkas«, a još manje kakova kapljica s kristalnoga žmuljića — ne razumijete — ali poštenomu čovjeku ne smi zacinkat ta »Judina munida« u žepu ni kapljica s kristalnoga žmuljića pomutit pamet. Onaj, koji želi predobiti glas kupovanjem, taj sigurno pošteno ne misli, taj misli za Vas — predragi općinari — zlo i zlo. Pošten čovjek mora odpraviti takovog kupca izpred svoga lica i to tako, da ga neće više volja biti, pokazati se. Tko je vidio ili čuo u 19. vieku, da se ljude, poštenje, značaj (karakter) kupiti smije? Prošla su vremena kad su ljudi »š č a v i i l i s u ž n j i« bili.

Dandanas toga više biti nesmije. Cesar je za nas, zakoni su za nas, sve pošteno je za nas, zato budimo i mi svi naši, jedini te zahtjevajmo jednodušno sve ono, što je po Božjem i ljudskom zakonu naše. Naši protivnici nudjuti će Vas svačim i baš radi toga, jerbo nudjaju, jerbo šire nepoštenje, odpravite ih bez milosrdja.

Naši protivnici rado sjede kraj korita, a još te radje Vas žele upropastiti materijalno, tjelesno i duševno. Zato pazite se i gledajte, da kod budućih izborah jedino sebi pomoći nastojite.

Iz Sovinjaka mjeseca oktobra 1885. Molim Vas g. urednike, da date malo mjesta u dičnoj »Našoj Slogi« za ovo malo redakah.

Prošle godine 1884. sagradila se nova občinska cesta od tvornice S. Petra do Sovinjaka, kojom gradnjom su zidovi zapriečilo se je ulaz od puta koj vodi od Jermanije i od puta koj vodi iz Bračane i Beneži na novoj cesti. Kako je občina to zapriečila, tako je bila dužna odmah popravit one puteve, da se združe sa novom cestom, kako su i stanovnici gore spomenutih selah više puta to pitali poglavara uprave, ali sve uzalud do pr. mj. rujna. Prošli mjesec se to popravilo, ali ne po občini nego sami stanovnici onih selah prisiljeni su bili to učiniti na robotu, samo tri četiri prijatelja nekoga su bili plaćeni. Za spojiti put, koj vodi s Bračane i Beneži sa novom cestom, morala je občina kupit malo zemljišta od jednoga kmeta i to bilo je cienjeno sedam forinti; po tom išli su tužni stanovnici s Bračane i Beneži radit kako im je kazal poglavar. Isti poglavar pošao je kući i za malo se vrne, i poče se jadit na one siromake, koji su bezplatno radili, a oni su mu samo odgovorili, da oni rade kako je on kazao. Na to se on razerdi i odmah po fantu obć. pozove kmeta, koj je prodao zemljište i reče mu: ste vi ovim kazao, da tako rade? kmet odgovori, [illegible] nije, a poglavar onda namjesto da [illegible]lo kmeta i popravio ako je bila kak[illegible]pogreška, ogorči ga i reče mu: ako vi [illegible]imate novacah hoću vam ja posuditi koliko bude trebalo i vi činite dod komisiju sudbenu; tako neuki kmet i učini.

Na četrti dan došla je komisija iz Buzeta i to uprav na 12. p. m. nu samo proti četirim Bračancem, a radilo ih 22 bez da bi bili ništa oškodili kmeta. Mi taj postupak odsudjujemo, ali lahko, da će se kmet još za prste gristi. Videći poglavar, da su se Bračanci branili i položili njihove račune u zapisnik komisije, pošalje odmah drugi dan t. j. na 13. p. m. nekojim poziv, da imaju platit 55 nvč. za globu, koji nisu bili na roboti na putu, koji vodi od Jermanije na cestu. Takovi su poglavari u Sovinjskoj občini i tako se postupa sa siromašnim kmetom, samo da se tim ne odkrije stare »marune« i da si netko priskrbi kruh za svoje zube.

Jedan občinar.

Pogled po svietu.

U Trstu 21. oktobra 1885.

U carevinskom vieću je opet živo. Razpravlja se naime o adresi ili odgovoru na priestolni govor. U razpravu utiču često i ministri. Tako je izjavio ministar-predsjednik Taaffe na predbacivanja opozicije, da je vlada prije svega za jedinstvo i za vlastni položaj države. Vlada da nazire zviezdu prohodnicu u zadovoljstvu i napredku narodah. Glede njemačkoga jezika, reče ministar, da se isti nemože zakonom drugim jezikom predpostaviti, za čim ide njemačka liberalna stranka. Odgovarajuć na interpelaciju poljskih zastupnikah radi izgona Poljakah iz Pruske, kazao je ministar, da tako postupa njemačka vlada s narodnosnog i vjerozakonskog razloga. On ipak obeća, da će u buduće posredovati kod pruske vlade u važnijih slučajevih. U samoj razpravi u adresi govorilo je više govornikah a priglasilo jih se 40 za adresu većine a 32 za onu manjine. Od poznatijih zastupnikah govorio je jur dr. Rieger. Lienbacher, Bertolini, Sues Šuklje itd. Izvjestitelji adresah jesu Zeithamer i dr. Sturm; prvi zastupa većinu, drugi manjinu.

Većina gornje ili gospodske kuće prihvatila je osnovu adrese baruna Hübnera, čim je priznala, da imade vlada grofu Taaffe-a namjeru zadovoljiti svojoj zadaći, t. j. služiti vladaru i zadovoljiti sve narode.

Ministar financijah dr. Dunajewsky predložio je carev. vieću proračun za god. 1886. Po istomu proračunani su troškovi na 513,582.710 for., dohodci na 506,939.788 for., potom iznašao bi manjak 6,642.922 for. Manjak prošle god. iznašao je 15,273.277 for. te je dakle za g. 1886. pao manjak za 8,630.355 for., što je svakako dobar znak za naše financije i za sadanju vladu i većinu u carev. vieću. Austrijski listovi pišu razno o novom proračunu, nu niti opozicijonalni nemogu ništa važna istomu prigovoriti. Proti brojkam težak je boj, a ove pokazuju, da se je manjak od prošle godine umanjio za preko 8 milijuna forinti.

Isti ugarski listovi pišu povoljno o budućem austrijskom proračunu; oni bo se nadaju, da će taj uspjeh bečke vlade djelovati koristno i na ugarsku polu državе.

U Beču sastalo se opet više austrijskih biskupah na konferenciju, koja će izabrati odbor, komu će biti zadaća paziti i raditi u interesu katoličke crkve.

Dne 19. m. obavili su u Zagrobu skromno ali dostojno pedesetgodišnjicu književnog rada u Hrvatskoj. Glavni dio svečanosti obavio se na centralnom groblju, gdje su smješćeni u krasno sagradjenu kapelu ili paviljon mrtvački ostanci preporoditeljah hrvatskog jezika i knjige, takozvani ilirski pisci i buditelji naroda. Medju timi jesu: Dr. Gaj, Dr. Demeter, Vraz, Babukić, Lisinski, Kurelac i Seljan. Istog dana na večer obdržavan bi sjajan komers, kojemu je prisustvovalo sve što se bavi i zauzimlje za knjigu i liepe umjetnosti.

Kazali smo zadnji put, da čeka srbska vojska zapovied, da predje granicu i da započne akciju. U posljednjem trenutku, reć bi, da si je knez Milan i njegova vlada predomislio i hladnije prosudio kamo bi ga mogao zavesti takav korak. Srbska vlada nadala se uvjek, da će ju podupirati u akciji Austrija i Njemačka, nu ove videć, da Srbija predaleko ide, savjetovale su njoj, da počeka što će vlasti odlučiti u bugarsko-rumelskom pitanju i da one neodgovaraju za nijedan korak, kojeg bi Srbija nepromišljeno učinila. Na takovu opomenu ohladnila je ponešto ratobornost srbske vlade te sada čeka što će budućnost donesti. Nu uprav ovo zatezanje kralja Milana zadaje mu tristа jada, jer je narod bio od vladinih krugovah uzpaljen za rat, a sada mu se sa iste strane prodiče, da se mora čekati.

Sada se jur doznaje, da je knez bugarski Aleksandar znao već ljetos u proljeću što se pripravlja u njegovoj kneževini i u iztočnoj Rumeliji. On da je bio s početka protivan sjedinjenju tih pokrajinah, al videći, da bi narod mogao i preko njegove glave ujediniti srodne pokrajine, pokorio se volji naroda i pristao na sjedinjenje.

Carigradska konferencija izradila je spis o bugarskom pitanju te ga poslala turskoj i bugarskoj vladi na uvaženje. Imade nade, da će se to goruće pitanje mirno riešiti nezadovoljiv dakako ni Turakah ni Bugarah. Iztočnom Rumelijom imao bi vladati knez Aleksandar kao namjestnik Sultana i pripoznavati vrhovnu vlast njegovu.

Crnogorska vojska dobila je takodjer nalog, da bude spremna nu nozna se za kamo niti na koga.

I Turska sakuplja još uvjek svoje čete, osobito na srbskoj i bugarskoj granici.

Niti u Grčkoj nije ohladnila jošte ratobornost, premda savjetuju sve vlasti grčkoj vladi, da bude oprezna i strpljiva, jer da će sama nositi posliedice, koje bi mogle nastati od rata sa Turskom ili Bugarskom.

Izbori za franczcki sabor jesu svršeni. Sabor će sastojati od 384 mirnijih i radikalnih republikanacah i okolo 200 konservativacah.

Ruska vlada javila je njemačkim podanikom u ruskoj Podoliji, koji rade u tamošnjih tvornicah, da ne stvaraju novih ugovorah sa gospodari, što je Niemce vrlo uznemirilo, jer se boje, da će jih brzo iz Ruske prognati, kako to čine Niemci sa Poljaci.

Franina i Jurina.

Jur. Tuži, povera piča, tuži, te darò ben avvena, a poi te crescerà la coda indrio.

Fr. Kemu to govoriš? Ja tu nevidim ni piću ni pičota.

Jur. Ha, ha, ha. Ča ti to neznaš? Hteli su ju učiniti našemu poštenjaku, a borme učinili su ju samim sebi.

Fr. Ma ča to? Povej no?

Jur. Kad su bili izbori ili balotacijoni u Buzetu, odrezali su buzetski šarenjaci i smradigače jednomu konju rep u misli, da je gospodar tega konja neki naš pošten čovek, ki kmete brani u svakoj prigodi, ki skrbi za narod, narodni jezik i svako narodnje dobro.

Fr. Dakle to se je dogodilo u Buzetu?

Jur. Da, u Buzetu sio quella brava Pinguente, la quale abbonda del vero e sincero patriottismo, e perciò onore e gloria«. I va istinu čast i slava tomu mestu, jer se je izkazalo neizmerno patriotično ili rodoljubno i prama samimi životinjam.

Fr. Kdi vraga! Po Franića, lepa čast! Povej malo, kako su to učinili?

Jur. Kako znaš, Taljani su dobili s Pazina na stotine fiorini za balotacijone. Sve to jim ni bilo dosta, da se trdo najedu i napiju. Pomislili su valje na »buta cinque leva sele. Znali su da je va nekoj štoli jedan konjić s lepim repom. Ni dva ni tri, šli su potajno va tu štalu i hinc — rep je bil odrezan. »To će bit fina pečenja« govorili su med sobom. I va istinu ja bila, zač to sam čul od one oštarice, puli koje se je to pripravljalo. Ali još nisu sve imali. Manjkala je salata. Ni bilo druge nego poslat svoju sliku i priliku — jednog pražčića — u jedan vrt, da sabere salate i da ju donese va oštariju. Brat njim krmac to sve učini, zaradi česa mu se ostala braća od srca zahvalila. Franino! da si videl, kako su se davili pečenjom od konjskog mesa i salutom, donešenom po bratu.

Fr. Lepi su to ljudi, kad konjske repove jedu, a prašćića za brata štimaju.

***

Fr. Ča biš Jure rekal, ki je va Opatije najpametneji kapitan?

Jur. Trebeda on Šiška-Tikva, ki j' valje do Marsilji prišal, karak pogodil, pak ga ni mogal ukrcat na svoju škunicinu.

Fr. Ter je mogal brod razbit.

Jur. Ja, on ni pametneji od Lovranac. Pogodil ti j' nebore veći brod i na njega robu ukrcal, zač se j'bal, da će imet s trgovcem opletanji a morda da bi se još ki bil navadil od njega trgovat.

Fr. Tako i on je zamerital medalju.

ćemo liepo jedan dan svi skupa uživati taljansko kraljestvo.

Mate. (Ne zameri Šime ako ti preslečem besiedu). A koje blaženo kraljestvo moremo mi uživat s Taljani; ja vidim da n'jedan od naših ne žezne ni ne bieži u Talu, a Taljani, sirote svaki dan bieže iz Talie, kako miši iz prazne bliže, doklate u našu Istru goli, bosi i lačni.

Šime. Dobro, dobro Mate, ajdmo napred. Ovi jastari vidiš, nam preporučuju i nam bilježe lapišom, da štijemo u lažitorbi one dopise i one članke, koji psuju, grde i crne naše pope, jerbo znadu, da su naši popi učenji od njih! da puk već sluša svoga popa nego stotinu tikvarah, kojim je laž svakdanji kruh. A što bi bilo iz nas, da nam popi ne otvaraju oči? Ostali bimo u vieke tupi i glupi, tužni kako ovce kod oderuha, cviljeli bimo kako miši u škripcu, jedinom nadom za dojti mački pod zube. Vidiš kako napada »vrtoglavce« na našega plovana, a »Jork« na Rešetara, Pizzighinicha, plesnika A. K. na tvoga ženza Matu, itd. jer dobro znadu, da to su ljudi, koji imaju već pameti i nauka u postoli nego oni u glavi.

(Dalje sliedi.)

Jur. Ja, zač je jednu familiju spravil na petljarsku palicu.

Fr. Onda bi moral bit potešta al barem prežentant kada toliko zna.

Jur. A ki bi doma cavati ženan snažil i kukovu po nose dobil?

***

Fr. Si čul da j'poskočila cena kristalu v Reke?

Jur. Ma j'zato pala v Lovrane.

***

Fr. Munjeni Jerk da neće hrvatskeh popi na Bodulije.

Jur. Ja, ma ni dal Bog kozi dugega repa.

***

Fr. Ki j' došal va Kanfanar namesto bivšega Krnjela?

Jur. A ki drugi nego on, koga njim' je narinul ljuti zmaj iz pazinske jame.

Fr. A zašto nisu uzeli svojga čovika, koko je to puk žella?

Jur. Šarenjaci se drže one poznate, da ča je više tvoj, to se ga više boj.

Fr. Ma Kanfanarski puk govori, da svoj svojga, dovuče i do jame, ali unutra ga nebiti. Tako šarenjaci se neboje svojga nego žele da budemo i nadalje pod kozjim kopitom.

Jur. Je t'pak zašto ta nova metla?

Fr. Kažu borme, da hrvatski pisat znade koliko i turski a ni s talijanskim pravopisom da nisu baš trdi poznanci.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može bit razpušćeno .... Najdalje šest tjedanah poslie razpusta mora se naložiti novi izbor. (§. 96. pokrajinskoga zakona, članak XVI. drž. zakona 5. marča 1862.). **Občinsko zastupstvo buzetsko bilo je razpušćeno dne 5. augusta 1885.**

Slovanska čitalnica u Trstu. Odbor čitaonice razposlao je svim članovom poziv na predavanja i zabave, koje će se obdržavati dva posliednja mjeseca t. g. Poziv taj glasi: Podpisani odbor javlja, da budu letos u družtvenih prostorij.h sliedeće zabavne večeri:

7. novembra: predavanje o nekadanjem »Slavjanskem družtvu« u Trstu, govori g. L. Žvab.

14. novembra: plesna vježba.

28. novembra: plesna vježba.

5. decembra: popularno predavanje ob indijskoj drami »Mâlavikâ«, govori g. prof. J. K. Glaser.

19. decembra: plesna vježba.

31. decembra: Silvestrova večer.

Početak ob pol devet u večer.

U Trstu, 10. oktobra 1885.

Odbor »Slovanske Čitalnice«.

Opazka. Gospoda članovi mogu dopeljati goste na predavanja i plesne vježbe bez osobita poziva, nu ovi imadu se oglasiti dotičnomu odborniku kod ulaza. Za »Silvestrovu večer« moraju imati gostovi poseban poziv.

Veličanstvena procesija u Riemanje. Prošlu nedelju odputile se iz Trsta i okolice do 15.000 pobožnih vjernikah u istarsku župu Riemanje k sv. Josipu, zaštitniku katoličke crkve, da se pomolé po namenu sv. Otca za mir i razširenje naše sv. vjere. Procesiju predvodilo je preč. g. kanonik Černe, a propovjedao je slovenski u Riemanjih č. gosp. Butiggoni.

Petstogodišnjica svet. Justa. Dne 27. novembra t. g. slaviti će se u stolnoj crkvi u Trstu, petstogodišnjica posvećenja cerkve sv. Juste. Ginsovitu ovu crkvu posvetio je god. 1385. biskup Hinko pl. Wildenstein.

Svečanost trajati će tri dana t. j. 31., t. m., 1. i 2. novembra. Obavitiće ju presv. gosp. biskup Glavina; nadbiskup gorički Zorn i nadbiskup Grnsselli iz Rima.

Podružnica sv. Cirila i Metoda u Trstu. U subotu ustanovila se za Trst, okolicu i Istru podružnica sv. Cirila i Metoda. Pročitana su i odobrena pravila, upisano odmah do stotine članovah i odabran odbor, koji će upravljati družtvom. Čim nam prostor lista dopusti, donesti ćemo pravila podružnice i ob istoj obširnije progovoriti.

Iz Voloskoga doznajemo, da su bili dne 17. tek. veprinački tabelari pozvani pred tamošnjega c. k. kotarskoga kapetana Jellinara, da odgovaraju za svoje ponašanje proti obć.nskomu glavarstvu radi izvešenja poznatih tabelah sa napisom: »Im Zollvereine« — »U pograničnom kotaru«. — Okuženici nemogavši navesti ništa na svoju obranu, bili su odsudjeni na zatvor od četrnaest dnah, koja kazan je trojicnjih odmah oprošćena, s obzirom, što su rati toga jurve odsedili u iztražnom zatvoru preko dva mjeseca dannh, a dvojica njih I. Ž. i J. V. moraju odsedili odlučeno vrieme. — Mi žalimo odsudjenike u toliko, u koliko znamo, da glavni krivac, to jest, onaj, koji je njih i druge šuntao, ostao je opet slobodan. Moguće, da dodje i njemu orni petak! — Nadamo se, da će biti ovo dobra opomena njim i svemu puku, kako im se valja čuvati lažnih prorokah. — Porečka »Babo« ovo i tebi na znanje.

Naši protesti i porečki listić. Kako je poznato, upravili su birači oblučno Vodnjana i Poreča proteste na carevinsko vieće proti izboru zastupnika de Franceschi-a. U zadnjem broju »L'Istrie« čitamo izvadak poreckog protesta i tumač k istomu. Po staroj »babinoje navadi izvrše i prevrše, kopa i prekapa po tomu protestu i iznaša na vidjelo ono čega u protestu nema, ili ono što jest, izkrivljeno je i pokvareno po šarenjačku. Gospodi u Poreču slobodno je izvrčati istinu kuko njim drago, jer protesti negube tim ništa, pošto se isti neizpitaju u Poreču već u Beču.

Nadamo se, da će porečki listić donieti i vodnjanski protest, jer inuče moglo bi mu se punim pravom predbaciti, da se boji priobćiti ga svojim čitateljem, koji bi se iz njega naučili — ako to već neznaju — kako se slobodno (!) bira u Vodnjanu.

Izpitanje zakonitosti i valjanosti izbora g. *de Franceschia* upućeno je od zastupničke kuće na verifikacionami odbor. Ovaj je pako povjerio izvješće o tom izboru zastupniku iz Štajerske i članu toga odbora, g. Karlon-u.

Cestni odbor u Buzetu uređuje, kao što smo već javili našim čitateljem, u hrvatskom jeziku, koji se rabi od ogromne većine stanovnikah onoga sudbenoga kotara: To nije po volji porečkoj gospodi, koja neće Istru drugčije nego talijansku. Sad doznajemo iz izvješća sjednice 12. septembra 1885. da je porečka junta učinila gledé toga dva predloga na c. kr. namjestničtvo u Trstu, 1. da se tomu cestnomu odboru i sa strane namjestničtva naloži, da proračun sastavi u oba jezika, koji se govore u kotaru, ili da se 2. taj cestni odbor razpusti, ako se bude tomu nalogu protivio.

Neznamo, što je na to odgovorilo c. kr. namjestničtvo i što je odredilo; mi se samo čuimo, kako može samo slavna junta što takva ni predlagati. Jeli je ikada slavna junta odposlala jedan jedini spis u hrvatskom jeziku, prem je to oblast za zemlju, gdje je ogromna većina Hrvatah, odnosno Slovenacah. Sada zahtjeva, da joj cestni odbor u Buzetu piše talijanski! Pravednije bi bilo, da bi se već gospoda u Poreču potrudila, da nauče dobro naš jezik te da neuznemiruju naš narod sa zahtjovi, kakvi su gorespomenuti[1].

Talijanski klub u Beču. Prigodom izborah za carevinsko vieće, kandidati talijanske stranke u Istri, gospoda dr. *Vidulich, de Franceschi,* dr. *Milevoj* nisu imali dosta riečih, da naglase svoje talijanstvo i solidarnost svijuh Talijanah, živućih u Austriji. Njihovo glasilo u Poreču uvjeravalo je njihove izbornike, kako će ti istarski zastupnici u družtvu svojih istomišljenikah stvoriti u Beču talijanski klub na obranu talijanske narodnosti i njezinih interesah. Posrećilo jim se te bijahu izabrani za zastupnike i kao takvi došli u Beč. Na početku zastupnici iz raznih stranah države stvaraju klubove, u kojih se pripravljaju za ozbiljan rad u carevinskom vieću. Zastupnici iz talijanskoga »Tirolas, tako zvani Trentinci, pozvaše na dogovor sve talijanske zastupnike, da stvore talijanski klub. Al su dogovori ostali bezuspješni, jer su se oživotvorenju toga kluba protivili (čujte!) talijanski zastupnici iz Istre i Trsta. Trentincem nije dakle preostalo drugo, nego stvoriti svoj klub, kojemu pripada šestorica zastupnikah izabranih u talijanskom Tirolu.

Ovo navedosmo radi toga, da i istarki Talijani uvide, kako se gorespomenuta gospoda, dok su u Istri, nabacuju svojom talijanštinom, a u Beču nemaju odvažnosti da stupe u talijanski klub. Iz navedenoga sliedi nadalje, da neodgovora istini viest donešena u poreckom listiću, da su gornja trojica nastojala, da se talijanski klub ustroji, jer je faktum, da su upravo oni ustrojenje toga kluba osujetili, a to nam potvrdjuje i očitovanje zastupnika dra. Bertolnia u zadnjem broju »babe«. Tolko na uhar istine.

Žminjska občina zatražila je, kako doznajemo iz izvješća juntinih sjednicah, da junta odpošalje jednoga računarskoga činovnika u Žminj, da razvidi tamošnje račune. Novo občinsko zastupstvo htjelo je, da se službeno konstatira, kako je gospodarilo i što je uništilo i razdalo se pod upravom prijašnjega zastupstva, koje je napinjalo na talijanašku stran. Junta nije uslišala molbe žminjske občine. U občinu kastavsku znala je šiljati svoje činovnike a da jih nitko tražio nije, za občinu žminjsku neće, da se kakav zemaljski činovnik pošalje. To bilježimo za znanje i ravnanje[2].

[1] Ob ovom pitanju primili smo iz Buzeta obširniji dopis, te ćemo ga budući put priobćiti. Ured.

[2] I ob ovom drugi put više. Ured.

Tri izpravka. Dogodi se i najnepristranijem čuopisu, da mora kadšto izpraviti jednu ili drugu viest, koju mu pošalju slabo izvješćeni dopisnici ili suradnici. Al da se izpravlja skoro u svakom broju ili čak u jednom te istom broju do tri puta, to je moguće jedino kod novinarah, koji nisu dorasli svomu zvanju.

U zadnjem broju naše mile porečke »babe« nalazimo na jednom tri takva izpravka. Ona bi nam zaista na slična što dovicnula: »Scusè se è poco« a mi njoj prijateljski poručamo: »Vivat sequens«. Vična šarati i lagati, nemože jadna a da nezapadne i sama u kaljužu, u kojoj se hrani i tovi.

U predposlednjem broju dokazivala je, i to na uvodnom mjestu, kako su talijanski zastupnici iz Istre ostali u Beču prevareni, kako su sve talijanske zastupnike drugovi njim iz Tirola grdno izdali ustrojivši posebun klub, bez znanja i ravnanja gospode iz Istre a kad tamo, čitamo u posliednjem broju »lažlitorbe« priposlano talijanskog zastupnika iz Tirola, g. Bertolini-a, u kojem se tuži na talijanske zastupnike iz Trsta i Istre, da su braću iz Tirola ostavili na cjedilu, nehoteći stupiti u zajednički talijanski klub.

Vodja talijanske stranke u Istri, g. Dr. Vidulich dolazi drugi na red su izpravkom očitujuć, da je »babe« zavedena bila dočim je ogluašila, da je on bio imenovan tajnikom kluba »Coronini«. Naši jaslari neznaju dakle niti za ono, što se dogadja u njihovom vlastitom toru!

Treći izpravak dovadja »babe« u svoje ime, izpravljajuć vlastitu laž, da je nalmenje proti izboru dalmatinskog zastupnika Dra. Bulata podnešen protest od strane dalmatinskih talijanašah. I tako nenalazimo u vriednoj »babi« nego li laž i samo laž, kojoj sliedi Izpravak za izpravkom.

A moj Marko, hrdjav li je to posao izpravljati i uvjek izpravljati u čemu nije moguće, kad se nopiše u kad istinu. Nebi li manje sramote bilo dragi Marko, sijati »crvenu ropicu« a ostaviti pero. Kad to nije za svakoga.

I opet tuča u Berseščini. Javlja nam prijatelj od onih stranah nemilu viest, da je u nedelju po noći tukla tuča opet Berseščinu. Prvi put uništila je grozdje a sada doništila ulike, (mustine) pomlatila zelje i drugo povrće a nije bogme ni treju koristila. Onuj biedni narod morno bi u grob leći, da nejma nade, da će mu se smilovati dobri ljudi a osobito carska vlada, koja je i najprije na to dužna.

Fotografički zavod g. Edmunda Jelušića u Voloskom izradio je među ostalim vrlo ukusno slike naših prvakah, nezaboravnog biskupa Dobrile i Dra. Vitezića. Radnja g. Jelušića odlikuje se točnošću i eleganciom te njoj nejma za nijednog gledišta ikakvog prigovora. Osim ovih slikah, imade g. Jelušić na razprodaju slikah grada Kastva, uzetih sa 8 različitih položajah. Upozorujuć naše čitatelji na današnji oglas (na drugom mjestu) g. Jelušića, preporučujemo njegove radnje što toplije. Osobito je željeti, da si pribavi svatko, tko ikako premože, slike naših narodnih prvakah gg. Dobrile i Vitezića. Pobližje o tom u »oglasu«.

Glavne crkvene molitve, zove se knjižica, izašla ovih danah u tiskarni *V. Dolenca;* namienjena je onim, koji se pripravljaju k sv. bermi, izpovjedi, sv. pričesti i ženidbi. Molitvice ove potvrdio je biskupski ordinarijat. Knjižica je tiskana u slovenskom jeziku, nu pripravlja se za tisak i hrvatsku. Budući da je cieua knj ž ci vrlo malena (4 uvć.) i budući da odgovara ista posvema svojoj zadaći, preporučamo ju svim onim, koji angajuju u čudorednom životu našu mladež.

„Bratovšćina hrvat. ljudi u Istri".

Članovi »Bratovšćine«:

Ivan Jurinčić, postolar u Kastvu 50 novč., Ivan Zidarić, krojač u Lindaru 30 novč., Dr. Antun Dukić u Tratu f. 2, Fr. Dubrovlć, obć. tajnik u Kastvu f. 1, Mihovil Jurkolu, krojač Grdoselo 60 novč., Mate Kunulć, trgovac Pobrl f. 3. Mate Mandlć, urad. »Naše Sloge« Trst f. 1. Ivan Brnčlć, kovač Bregi 30 novč., Vinko Marjanovlć, obć. taj. Veprinac f. 2, Robert Vlah, posjednik Kastav f 1, Ivan Vlah, posjednik Jušići f. 4, Josip Vlah, učitelj Kastav f. 1. Robert Jurinčić, učitelj Kastav f. 1, Rudolf Jurinčić, trgovac Kastav kao utemeljitelji platio f. rok f. 10, Sabrano u veselom družtvu u Pisarovini u Hrvatskoj dne 10. oktobra t. g. f. 6.

Lutrijski brojevi

dne 17. oktobra.

Beč	52	69	4	36	46
Grac	86	40	31	15	69
Temeswar	83	36	14	43	50

dne 17. oktobra

Brno	62	31	53	59	52

Tršćanska burza

dne 31. oktobra.

Austrijska pap. renta	for.	81 60	do	for.	81.75
Ugarska » »	»	90 20	»	»	90.45
Ista u zlatu 4%	»	97.60	»	»	97.80
Dionice nar. banke	»	—.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	281 1/2	»	»	282.1/2
Talijanska renta	»	93.3/4	»	»	93.3/4
London 10 lirah sterlinah	»	125.4/4	»	»	125.4/4
Napoleoni	»	995.50	»	»	9.96.50
C. kr. cekini	»	5.91	»	»	5.93
Državne marke	»	61.50	»	»	61.70
Iste francerke	»	49.55	»	»	49.75
Talijanske lire	»	49.35	»	»	49.55

Br. 798.

Natječaj.

Razpisuje se služba učitelja III. vrsti na jednorazrednoj mješovitoj pučkoj učioni u Šišanu sa talijanskim i hrvatskim nastavnim jezikom, i služba učitelja isto vrsti na jednorazrednoj mješovitoj pučkoj učioni u Ližnjanu sa srbohrvatskim nastavnim jezikom a talijanskim kano pro1metom

Plaće su ustanovljene n zemaljskom zakonu 3. novembra 1874. odnosno 10. decembra 1878.

Molitelji neka propisanim putem ulože svoje dokumentovane molbe podpisanomu u dobi četirijuh tjedanah.

Pulj, 13. oktobra 1885.

Od c. k. kotarskoga školskoga vieća

Predsjednik: **Eluscheg** s. r.

Podpisani usudjuje se upozoriti slavno občinstvo da je otvorio u ulici *Barriera vecchia* br. 18.

trgovinu od kišobranah

sa bogatim izborom koli svilenih toli vunenih i pamučnih. Popravlja takodjer kišobrane i suncobrane. 24—4 *Giulio Grimm.*

Prvi [illegible] 11—

Ekonom'č [illegible] **ačnica**

Iva. [illegible] **-elli-a**

Via Barriera Vecchia br. 6, I. piano.

Sgotavljaju se odjeća najvećom brzinom i elegancon. najjeftini ciene.

Naručbe se obavlja uz pouzeće

Novi ustav

za posredovanje službah i za služinčad te za stanove, za tu i inozemstvo

Trst via del Ponte br. 5.

Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jez.ku. 8—24

Najbolje i najcienije dodje u **AMERIKU** tko se obrati na

A. GERGOLET-A

internazionalnoga speditera 12— Via dell' Arsenale br. 2. **TRST.**

Budimska gorčica.

Preporuča se od najprvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domaćih, kano najuspješnije djelujuću vodu gorčicu za čišćenje krvi i sa blago čišćenje želudca. — Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lickarnah.

Vlastnici braća

Lozer v Tratu

20—19

Prašak za prsa

Nekašlji više — Izvrstan lijek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim kataralnim manam. 48—36

Skatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u ljekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.

Sibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno. — Nekašlji više

Blagorodni gospodine!

Držim si za dužnost, da Vam se za moje zdravlje zahvalim. Već me bilo ostavilo više lječnikah, tada se utekoh k Vašemu *Dra. Rosa Životnomu balzamu* te se odmah nakon druge staklenice očutih zdravim. Trpio sam na želudačnom kršu i onesviještivanju, osobito na glavobolji i nesvijesti; trpio sam danomice svaku uru. Čim sam počeo uzimati Vaš Dra. Rose životni balzam odmah je bol popustila te sam sada posve zdrav i nadam se, da se bolest neće povratiti, jer ima 28 danah, da je iščezla. Mogu zaista dra Rose životni balzam svakomu što bolje preporučiti te to i činim kod svih mojih znanacah, koji trpe od iste bolesti. Zahvaljujem Vam se iznovice i jesam sa poštanjem

Mihovil Steiner,
posestnik u Zmaumu.

Brza i sjegurna pomoć za bolesti želudca i njezine posliedice.

Obrana zdravlja

ovisi gotovo o *začuvanju i pospješenju probave*, jer ova je *glavna podloga zdravlju*, te *koli tjelesnom tali duševnom dobrostanju*. Najbolji *domaći lijek* za urediti probavu, primjerano mješanje krvi i odstraniti nezdrave čestice krvi jest već odavna poznati i obljubljeni

dr. ROSA životni balzam.

Priredjen je od *najboljih, lječničkih najkrjepljivih zeleninah*; izkazano se osobito kano sjegurna pomoć kod *neuredne probave*, kod *ob' javanja, nadimanja, bljuvanja*, kod bolestih u *tjelu i želudcu, želudačnom kršu, prepunjenom želudcu*, kod *navale krvi, hemoroidah, ženskih bolestih*, kod *bolesti u crievih, hipohondrije* i *melankolije* (nalled slabe probave); on oživljuje svu djelatnost *probave*, čisti krv te dobiva *bolestno tjelo* iznova *silu i zdravlje*. Usljed ove izvrstne vlastitosti, postao je *sjeguran ljudski domaći lijek* a radi toga svuda je poznat.

1 staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pisamah, lahko svaki pročita. Salje se na *frankirana pisma* na sve strane *uz pouzeće iznosa*.

OPOMENA!

Da se izbjegne nemilim zgodam, prosim sve p. n. gg. naručnike, neka zahtjevaju izrično dr. Rose-a životni balzam iz ljekarne B. Fragner-a u Pragu, jer sam opazio, da su dobili naručnici od više stranah nouspješnu smjesu ako su tražili jednostavno: životni balzam a ne izrično: dra ROSE životni balzam.

Pravi dr. Rose-a životni balzam

dobiva se samo u glavnom skladištu B. Fragnera, ljekarna »kernovu orlu« u Pragu, ugao »Spornergasse Br. 205-3.

U Trstu: P. Prendini, G. Foraboschi, Jak. Serravallo, Ed. v. Leitenburg i Ant. Suttina. C. Zanetti, G. Manzoni ljekarnici.

U Zadru Andrović N.; Rieka J. Prodam; Dubrovnik J. Aleksić; *U Hrvatskoj i Slavoniji sliedeće ljekarne: Zagreb* Arazim C.; A. E Milosrdna braća; M. L. Finkh; *Stara Gradiška* St. pl. Varinčić; *Belovar* Alex. Hržić. *Osiek* J.G. pl. Dienes *Brod-n.-S.* N. B. Kukovlć. *Gospić* V. Vouk; *Gjurgjevac* R. Pollatschek, *Jastka* E. p. Tomaj. *Ivanić* E. Tollović. *Karlovac* G. Fludela i E. pl. Sladović. *Križevci* L. Brotsky. *Nova Gradiška* D. Dienes. *Norsko* A. H. Drapczynski. *Otočac* V. Častek *Ogulin* Jos. Finkh. *Pregrada* H. Bilinsky. *Zemun*: F. pl. Benko, *Sušak* J. Wertheimstein. *Valpovo* Alex Deszáthy *Vinkovci* Fr. Herzig. *Vukovar*, Fel. Kirchbaum. *Varaždin* A. Kusy. *Županje* Malter A.

Sve ljekarne i veće trgovine sa materijalnom robom u Austro-Ugarsko, imadu skladišća toga životnoga balzama.

Tamo se takodjer dobije:

Pražko domaće mazilo

proti oteku, ranam i svakojakoj upali.

Ako se ženam prsa upale, ili otrdnu, i kod svakog oteka, kod crva u prstu i zanoktici, kod izvinutja, kod morske (mrtve) kosti, kod reumatičnog oteka, kroničnе upale u koljenih, rukah i ledjih; ako si tko nogu izvine, proti kurjem oku i potu noguh, kod ranjenih rukuh, proti išajem, proti tekućim ranam, otvorenim nogam, proti raku i upali kože, nemа boljega mazila nego li je ovo.

Zatvoren otek brzo se izliečí; *smrad koji iz oteka teče, izvuče ovo mazilo* brzo i ranu izliečí. Ovo mazilo je radi toga tako dobro, što odmah pomože i rana se *prije ne zacieli, dok nije sav gnoj iz nje izvučen*. Zaprieči takodjer rast divljega mesa i čuva od upale. Takodjer ublaži bolesti. Otvorene i tekuće rane moraju se mljačnom vodom izprati, zatim se na nje ovo mazilo prilepi. 20—12

Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pokazao se ovaj balzam kano najbolje sredstvo: on odstrani nagluhost te se po njem zadobije opet jur izgubljeni sluh 1. staklenica 1 for. a. v.

TKANINE

za odiela koja se peru

u ostancih od 6 do 7 metarah za potpuna muška odiela u modernih bojah, razpošilje se pouzećem 13—13

1 ostanak za for. **3·50**

L. STORCH u BRNU

ogledci badava i franko.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naprotiv palači Salem nalazi se 48—26

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizko cienu košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive; čistila za noge, nagove; klate svakevrsti; povoštenо platno; tonce za cviеće i za ribe; platno za vezenje, fingo sapuna te svakovratnih predmetah za tapetare.

Čudo industrije!

Samo for 3.75

stoji kod mene od danas izvrstan, regulirn, 3—3 samosvietleći

VISAĆI SAT sa BILOM

Čitavog i pol sata, sa dviemi bronziranimi utezi, sa nihalom, u fino poliranom orahovom okviru, sa divnim kazalom, koje je o. k. privil. svietlećom tvari nakvašeno te noćju samo poput mjesečine sjajno svieti tako da se boz sviedé odmah saznade, koliko je sati.

Da se svietlo uzdrži jamčim pismeno

za deset godinah

kao što jamčim za točnost sata. Ja sam jedini izumitelj ovih satovah i prodajem je sada jedino radi toga ovako jeftino budući ju imadem više stotina komadih na zalogu šču a trebam novca. Satovi ovi stojali su prije trostruko. Svaki sat providjen je sa »patentom«. Satovi se razpošilju post. pouzećem ili uz gotov novac. Dobivaju se u

tvornici svietlećih se nihalnih satovah

Wien, III, Hintere Zollamtsstrasse N. 9

Rabinovics

Opomena! Satovi nihali, koje oglašuju drugo tvrdku po for. 2·45, neodgovaraju i vrhi jednog sata t. razpošiljem ja iste mjesto po for. 2. 45 za for. 1. 40. Svaki kod mene nabavljeni sat uzme se natrag ako nekonvenira; posjedujem stotine zahvalnicah i novih narudžbah od uplivnih osobah za satove, koje su kod mene nabavili, o čem i se može P. N. občinstvo u mojoj pisarni osvjedočiti.

Dobiva se i za mjesečno obroke.

ZANIMIV OGLAS

U velikom skladištu pokućstva i tapecerije **G. Gherseiak-a** Via Farneto br. 12. I. p. imade uviek pripravnih šustah za postelje, izpunjenih sa veoma dobrom tvari u cieni od 6 for. napred.

Divani i sofa izpunjeni i pokriti veoma dobrom vrsti kretona i jute u cieni od 15 for. napred.

Pokućstvo za sobu, sjedala, naslonjači, stolice tapecirane itd.

Prima svaku narudžbu tapecarije uz povoljniju cienu nego li ostali, budući da imade vlastitu radionicu tapecarijah, dryodjelstva i skladišće tvarih za pokućstva. 48—40

Dobiva se i za mjesečne obroke.

Skladišće

POKUĆSTVA I TAPECERIJE

Corso br. 41.

blizu „Monte Verde".

Dne 24. ugusta otvorio je iznova podpisani naznačenu trgovinu sa velikim izborom pokućstva svake vrsti i uz takove cieне, da se neboji konkurencie

Raffaele Italia.

6—10

Naručbe se obavljaju za tuzemstvo prosto od dolje

Nova

ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—28

Odjela od same vune polag mjere.

Odjela chevlot od f 12 dalje.

Gornji kaputi od for. 10—18.

U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Takodjer na obroke

Agencija za posredovanje

u službah i kod stanovanja

E. GEROMINI-JA

priskrbuje službe svake vrste u Austriji i Inozemstvu. Kupuje i prodava kuće, po najugodnijimi pogodbami.

Piazza Ponterosso br. 2. I. kat.

Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lijek po dr. Maliću smatrati kano patvoren

Cvet proti trzanju,

po dr. Maliću.

je odlučno najbolji lijek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme, prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *sa cvietom* (Obrah. znam) *na proti trzanju po dr. Maliću* — *na priloženo znamenje; i staklenica 50 nvč.*

Zahvala.

G. J. pl. Trnkoczyju, ljekarn *na velikom mestnem trgu* u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje mi nogi **silno trpila** i razne domaće lijekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, sjetim se na **Vaš dr. Malića kostoboljni lijek za 50 nvč**, te si ga odmah naručim. I u istinu imao je **čudovit uspjeh** da se je majka nakon što ga je kratko vrieme upotrebljavala posve **težkih bolih oslobodila**. Punim osvjedočenjem **priznajem dakle dr. Malićev kostoboljni cvist** kano izvrstan lijek te ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti **preporučam**. Vašoj blagorodnosti izričem pako **najsrdačniju hvalu**; svim štovanjem.

Franc Jug, posjednik u Šmarji kod Golja.

Planinski bilinski sirop kranjski,

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, pranoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 50 nvč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći sirupi. 52—26

krv čišteće krugljice c. kr. povl.,

nebi smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle tad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrenih i bubrežnih bolestih; 1 škatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč. Ispod jednog zavitka se poštom ne odpravlja

Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano **osobito uspješne** pripoznate, imade uviek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem Adressa je:

Liekarna Trnkoczy-a,

na velikom mestnem trgu u **Ljubljani.**

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac

odobren po viših oblastih na dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, čaom il juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajućih zdravotna svojstva, te se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u ženaden i kod probavljajućih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tek. On čisti polagano, uništujuć gjiste ublažujuci kroničke hrapavosti jetarah, slezena, umanjujući sve malo po malo zastarjele bolesti hemoroidah.

Uzme li se likera danomice, čuva od otrovnih miazmah, proizvirućih koli od pokvarena zraka, toli od epidemijah, zato je izvrstan lieк proti *groznici* i proti *koleri*.

Ono pako što sačinjava pravu osobinu likera u zdravstvenoj struci jest, što oslobadja ljude odane srbi i pokunjenosti od škodnih posliedicah, koje čovječanstvu daje veliki broj nesrećnih.

Zaista iza malo danah čovjek, koji se služi t m likerom ističe, da mu je povraćena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki tad. 16—8

Da se olahkoti kupovanje občinstvu gospodar tvornice osnovao je na široku razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih **kavanah i rakiješnicah**.

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via marcato 50—18 vecchio N ro 4).

Pečati iz kaučuka

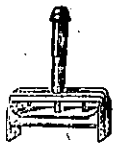

Najpriličnadnji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježilom **samo for. 1·50.**

Samoglban žepni pečat fr. **1·20.**

for. 1·50

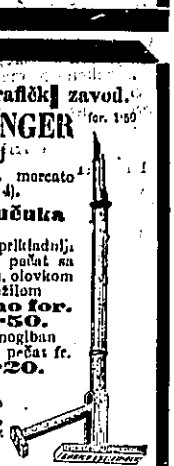

Nadalje svakovratno pečate za občinske, župne ltd. ureda uz najjeftinlju cienu.

Najnovije! Jeftino!

Edmund Jelušić,

fotograf na Voloskom

javlja p. n. občinstvu, da je u njega moći dobiti slike gg. narodnog zastupnika

d.ra Dinka Vitezića,

i velikog narodnog dobročinitelja biskupa

d.ra JURJA DOBRILE,

i to: Cabinet-format — — — — — — for. —·60 novč.
Veliki format (32|42 ctm.) — — „ 2— „

Slike grada Kastva:

1. vidik grada sa jugo-istočne strane; 2. isto sa istočne strane; 3. južna strana grada; 4. Pregradje; 5. Lokva; 6. Crekvina; 7. Zilina i S. pogled na okolicu prama moru. Opatiji i Učki sa zvonika sv. Jelene.

Boudoir-format (13½|21½ ctm.) po — — for. —·60 novč.
Veliki format (42|32 c m.) po — — — — „ 1·— „

Velike slike providjene su sa hrvatskim napisom. Pošilju se za predplatu ili sa pošt. pouzećem. Tko naruči 5 komadah, dobije ih franco. Kod 10 komadah dobije franko i 1 kom. više na dar.

Preporučam se p. n. občinstvu za svakoje delo u moj struci. Moje nastojanje biti će, da svakoj želji što bolje zadovoljim. Naručbe obavljaju se najtočnije i bez zatezanja, a upravljaju se izravno na

DMUNDA JELUŠIĆA
fotografički ateljer na Voloskom u Istri. 1—8

Izvadjaju se slike na ulju, uz dostavu fotografije i opis obilića.

Preprodavcem po sporu zamjenju prodajem iz rabata!

Originalne slike!

Velika partija ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2—2

Velika partija odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za cielo muške odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju za marku od 10 nvč.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.** — Tiskom **V. Dolčnca.**

Broj 44. U Trstu 29. oktobra 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *vaglavicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata a poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Razprava o adresi
u car. vieću.

Ministarstvo grofa Taaffea postavilo si, po želji same svietle krune, glavnom zadaćom, izmiriti i zadovoljiti sve narodnosti u državi. Da je ova zadaća u državi, u kojoj stanuju toliki narodi, kojih su interesi često posve protivni, vrlo težka, dà, skoro neizvediva, netreba nam dokazivati. Glavna zapreka izvedenju programa sadašnje vlade bila je a jest i danas, poblepa za vlastju i nezasitljivost njemačkih liberalacah. Ovi povlašteníci svih prijašnjih ministarstvah — izuzam malu stanku Hohenwartove vladavine — bijahu u toliko razmazani, naduti i prkosni, da nemogoše niti pomisliti, da bi mogao itko drugi imati odlučujući glas u državi, osim njih. Posve je dakle naravno, što su se ovi življi odmah kod nastupa vladavine grofa Taaffea izvedenju njegovog programa svimi silami uzprotivili. Najžešći odpor nastao je u sjevernih austrijskih pokrajinah, napose u Českoj i Moravskoj. U Českoj, kako je poznato, vladali su Niemci sve do pre l šest godinah neograničeno. Zastupnici českoga naroda klonili su se domaćemu i državnomu saboru, nepriznavajuć ustava, stvorena od njemačke većine državnog sabora.

Grof Taaffe morao je odmah pomišljati, kako da smiri zastupnike českoga naroda sa današnjim ustavom, i kako da jih uvede u domaće i državno zastupstvo. Inače bo nije moguo niti računati na bilo kakav uspjeh svog programa. On je postigao sretno prvi cilj svoje zadaće. Českí bo zastupnici ne samo da sudjeluju eto već sedmu godinu u državnom saboru — a tim priznavaju današnji ustav — već su u to vrieme napustili mnogo od svojih prvobitnih zahtjevah, uvidiv, da se isti za sada nedaju nikako izpuniti.

Mi nespadumo medju one, koji pjevaju svakomu koraku sadanje vlade hvalospjeve, nu priznati moramo mi i svatko nepristran predsjedniku ministarstva u tom nemalu zaslugu za državu, što je svojim mudrim i susretljivim postupkom privco u carev, vieće i brojem i inteligencijom toli važno zastupstvo, kao što je česko. Sa dolazkom Čehah u državno zastupstvo pojačao je grof Taaffe redove desnice nu ujedno bacio u redove njemačkih liberalacah iskru nezadovoljstva i nemira.

Zastupnici českoga naroda nisu mogli stupiti u državni sabor bezuvjetno. Oni su podastreli vladi nekoje tražbine, koje ujim ova obećala izpuniti. Počelo se malo po malo uvadjati ravnopravnost u školi i uredih, što je uzvitlalo silnu buru medju Niemci ne samo u Českoj, već i ostalih austrijskih zamljah, gdje Niemci sami ili sa drugimi narodi pomješani živu. Sa trga i ulice pronosao se boj u državni sabor.

Neda se tajiti, da je do sada ministar Taaffe najveća nastojao zadovoljiti tražbinam českih zastupnikah, nu uprav to je izazvalo proti njemu i njegovoj vladi najžešće navale sa strane njemačkih liberalacah. Trećina austrijskih Njemacah živi u Českoj, pak se ovi bráne zubi i nokti, da ova starodavna kraljevina nezadobije svoje autonomije, u kojoj bi vodili prvu rieč Česi, budući je njih velika većina. Kao što se razvio u samoj Českoj najljući narodnostni boj medju Česi i Niemci, tako se isti najživlje nastavlja u državnom saboru medju ovimi dviemi narodi, kod svakog važnijeg pitanja.

Tomu je pružila opet sgodu i najnovija razprava o adresi na cara i kralja. U ustavnih državah označuje vladar državnomu zastupstvu, kod početka saborskog djelovanja, budući program svoje vlade, političko i gospodarstveno stanje države, odnošaje sa susjednimi državami itd.

Sa posliednjim prestolnim govorom morale su se doista zadovoljiti više manje sve stranke. Što je država u prijateljskih odnošajih sa svimi drugimi vlastmi, to će zaista sa zadovoljstvom odobriti svaka stranka. Da se je u posliednje doba prilično poboljšalo gospodarstveno stanje u državi i što nestaje sve više i više državnog manjka u proračunih, priznati moraju i protivnici današnje vlade. Da su potrebite nekoje reforme u starih zakonih i da treba razne zakone novimi, shodnijimi, duhu vremena i potrebam narodah odgovarajućimi zakoni zamjeniti — zahtjevaju isti vladini protivnici. Preostalo bi još pitanje o izmirenju ili izpunjenju tražbinah, pojedinih do sada zapostavljenih narodah u državi.

Koliko se je carska vlada u prestolnom govoru dotakla ovog škakljivog pitanja, i kako ga ona riešiti kani, razložiti ćemo drugi put.

DOPISI.

Omišalj, mjeseca septembra.*) — «Tko kuca, tomu se otvara». — Dugo se vremena kucalo dok se i nakucalo. Mi Omišljani sagradili smo novu školsku zgradu, te će ako Bog da i sreća junačka početkom dojduće školske godine biti posve gotov i našoj miloj djeci otvoren tai hram naobrazbe i pučke prosvjete. Sgr.da ako i nije baš po zakonitih zahtjevih udešena i izvedena, al budući se istim dosta približuje, mi ćemo s njom posve zadovoljni biti. Tim zacielili smo prvu i najveću rakranu, koja nas je kroz više godinah morila. Al mi imamo još toga, što nas grize i što će nas sve više gristi, ako sami tomu nepomognemo. Nam mnogo kojeśta manjka, čim se drugi diče, jer smo dugo zaostali za onimi, koji ako i lagano, bez prestanka napried stupaju. A znajmo da: «tko nenapreduje, taj nazaduje».

Mi smo Omišljani većinom težaci premda ima dosta i mornarah, te pletemo uvjek lonac kako ga je pleo i naš otac t. j. mi još onako obradjujemo polja, kako i oni, koji su odmah za otcem Adamom živili i polja obdjelavali. — To neide, to sami opažamo, da neide, pak neznajuć tomu pomoći, baca se više njih u pučine morske, da si steku koji novčić, kojih b

*) Zakasnilo radi preobilna gradiva. Urod

PODLISTAK.

Razgovor med Šimom i Matom
kod sv. Roka u V . . . . .

(Konac.)

Mate. Ta Jork, to će bit Deklićev brek? I on se tako zove i luje na pope na vietar i na miesec, kako onaj Jork u porečkoj lažiterbi.

Šime. Ne čini me smijati, pustimo jih ća, jer osle brijati se gubi trud i sopun, ipak Pizzighinich jim dade dosta pod zube i Mate Periglavić jim jako dobro dlake trapije. Su počeli i mene i tebe prati u porečkoj kaljuži. Neka su, Bog jim daj pamet, - ć demo da još bolje zaručn i pišu: Orrore compare Tite / orrore compare Marco! Dond' est oltracotanza . . in questi croati? il dromederio ignorante, il rugiadoso Sime imbizzarisce, ci da la berta pubblicamente, ed osa perfin (oh profanazione!) parodiare i nostri Inni più sacri! quest è troppo! ajuto illustrissimo consigliere! . . soccorso per pietà Monsignore! ni stringa il morso a quest'insolente e burbanzoso Sime! . . Frattanto, vuoi ch'i'l tocchi in sul groppone? Si fa che gliele accochi . . le sante legnate . . marramen!

Mate. Dole, dole Šime, ne hodi mi tako na visoko! Ja ne razumim po franceski, ipak imam još domućega u vrieći. Povedaj mi ča te reć one besede: »Note desolanti« »Sventure di Pisino?«

Šime. Ono ti je plač Jeremie, kako da Pazin pada u jamu; ono ti je tužalika za kravom, koja je ušla kad je čula bombe i petarde, kad je zagledala one crljene i zelene bandirice, razplašena od one »Società politiche« od one »Avite kulture talianske«. To ti je bombističko žalovanje, jer krava je ušla, tele bježi, koza pada u jamu, kosi nete na vergun, brečići leže prestrašeni u kutu. »Oh sorte maledetta! siam perdutiti« Ću ti reći, da ako pazinski tikvari plaču, ni buzetarski se ne smiju.

Mate. Čujem da se tuže ti naši tikvari, da oni gube malo po malo nieko gemonilju po Istriji, ča je to molim te za jedno strašilo, se jide ili pije ta gemonija?

Šime Tikvari jidu i piju s njom, a mi gledamo. Egemonia ti je tako: Taljani paševati a mi robovati, Taljani gospodariti a mi služiti; Taljani potezati a mi plaćati; za Taljane sve dobro i bolje a za nas kmete tuge i nevolje. Do sada, vidiš su bile sve škole, male i vele taljanske po svoj Istri, učitelji i učiteljice sve taljanske, činovnici (impiegati) po uficiah komunalskih i cesarskih Taljani, u Junti i Dieti sgoljni Taljani, u tribunalih Taljani, kako da nas Slavi nebi bilo u Istriji! a znadu i dieca da nas je 200.000 Slavi, a 100.000 potaljančenih. Najveću službu koju je moga doseći do sada naš človjek, jest: pora brisati, prah čistiti i ofi cije mesti i to ako je zatajia svoj jezik i narodnost. Do sada, trgovci Taljani, zanatlije ili artižani Taljani, koncuri Taljani, straceri Taljani, brusari Taljani, kavaderi Taljani. I naš Šime Prhat ako je stija zube guliti i sjemenje prodavati je mora vrći šare i duge gaće i štrambati po taljanski.

Mate. A da, Taljani još nam se rugaju i nam u oči govore, ki vam je kriv ako ste vi šćavi ignoranti, dobri za niš?

Šime. Ja ću ti reć, da su krivi upravo Taljani i svi, koji za nje drže, da smo mi siromahi i neučeni. Neka nam se dadu naše škole hrvatske kako nam po svakoj pravici idu, naše hrvatske učitelje i učiteljice, naše hrvatske činovnike po uficiah, koji bi nas razumeli u našem jeziku, a ne kako to do sada, da moramo plaćati one koji nas ne razume i biti još od njih zlostavljeni i pogrdjeni . . . . Neka i pred naša vrata sunce zasvieti, ćemo jim odmah ukazati, da imamo i mi soli u glavi i da moremo živiti na miru i bez taljanskih tikvari.

Mate. Ča smo mi Šime iz Krainburga ili iz Karlovca? je reka vrtoglavac u lažiterbi, da neznade nijedan u komunu ni štiti ni pisati hrvatski, ako ne kakov pop inostranac ili njegov zvonar.

Šime. Ja misilm, da smo pravi domorodc ovdje se rodili i odhranili, smo kmeti i plaćamo poreze kako i svaki drugi u obćini. Nas je hvala Bogu stotina koji znamo štiti i pisati hrvatski i već od jedan bolje nego vrtoglavac taljanski, za sve ki oni imaju svoje benečanske škole, a mi se moramo učiti i mučiti sami od sebe.

Mate. Hvala Bogu kod nas se maši s jendarmi na vratih od crikve, a ni to nije liepo ni častno za naše tikvare!

Šime. A nečudi se tomu ne Mate? niš novoga pod suncem; tako moraju delati i tamo u srednjoj Africi, da nebi divljaći i ljudožderi skočili na mirne misionarie, jih ubili i požderali kako pečene janjce. Vrtoglav strčen je zabrnča u lažiterbi, da ako će biti mir, mora ća ali plovan ili krnjelski i šarenjački smutljivci. Neka gredu slobodno smutljivci i u samu Karnju, (i da se ne vrate

kod kuće više stekli, kad bi samo put do njih saznali. Nelakomimo se toliko za morskimi lirami i neostavljajmo i nezapuštajmo zato svoga ognjišta, nego nastojmo prokrčiti, obraditi i umno urediti naša zemljišta, pak ćemo vidit, da će nam trud plaćen biti, ako ne na botu, a ono sjegurno koju god subotu. Ta kako vidite niti na moru danas ruže jako necvatu. Latimo li se ozbiljno poljskoga orudja, sjegurno postati ćemo zadovoljniji i veselije prohađjati dane u krugu svoje obitelji, te nećemo bit krivci, ako nam potomci nesretni postanu. «Bog pomaže težaku a ne ležaku».

Braćo Omišljani! Stara su vremena, stare potrebe i stari običaji prošli, a s novimi su vremeni nadošle nove potrebe i novi običaji. Ote potrebe mi svi ćut mo i svi na nje vičemo a i vikat ćemo uvjek te ćemo se i rszvikati, ako nepriviknemo novim boljim običajem i starih se nekanimo. Kako su naši stari običavali zemlju obradjivati, za nas više nevredi, mi moramo poprimiti običaj i izum marljivih i napredniljih ratarah. Hel reći će tkogod, kamo ćemo na koju li stranu, da vidimo taj drugčiji način, drugčiji običaj radnje! — Nikamo! — Eto pri Kaštelu pred školskom zgradom prostora od više 1000□ m. Pročistimo i nekasnimo ga preurediti za školski vrt, a učitelji biti će dužni, da nam to pokažu, da nas o tom pouče i ključ nam domaće svoje škrinje pune dobra u ruke predadu. Najprva nam dakle briga budi, pripraviti tlo za školski vrt.

Imali bi se još počesat gdjegod pak uzmimo prigodu i u kratko natuknimo, gdje nas svrbi. Je li nam na čast služi, ako nam drugi prstom na sramotu pokaže; to bi imali uredit, to očistit itd.? Zar nije i nam Bog dao oči, da vidimo i da se njimi služimo? Hoćemo li još dugo čekat, dok n. p. placu Sv. Antona neuredimo? Mislimo, da će nam možda tudjinci preko našimi vrati čistoću i red uzdržati, ako to sami nećemo ili neznamo!? Ništa od svoga izgubiti nećemo, ako dakle placu Sv. Antona poravnamo i uredimo, tlo pri kaštelu za školski vrt pripravimo i strogi red i čistoću u nutarnjosti mjesta uredimo.

Togleća marva, kad bi govoriti znala, odavna bi nam već naložila bila, da nekoje putove poravnamo i pooćistimo, jer da njoj je jako mučno po onakvih se valjati i vozove težkom mukom nabavljene lomiti. Težak sve to gleda, a nerazmišlja!

Još jednu: Mi imamo dosta prikladnu crkvu i pak, ako i nije najpobožniji, to se on crkve mnogo drži, a držao bi se je još više, kad bi više reda bilo. Stalni, da množina puka crkvu pohadja i s toga, da se naužije rajskih melodijah, što je prolzvadjaju sve same u koru ne nalazeće izabrane pjevalačke sile, a što bi latom bilo kad bi se i orgulje u crkvu smjestilo i njihov se glas s onimi združio! Orgulje braćo, orgulje u crkvu! — Toliko žrtve občina omišaljska uz dobru volju i marljivu administraciju za kratko izposlovati može. «S Bogom i slogom sve se može». «Tko što radi sebi radi». Dao Bog neostao ovo glas vapijućega u pustinji.

Baška mjeseca oktobra. Malo kada čujete koju novost iz ove občine, šte da neima ništa novoga, što bi se moralo na svietlo iznieti. Imade doduše više toga, ali danas javiti ću nešto važnijega.

Dne 10. o. m. pohodio nas je presv. biskup. Čuvši o njegovom dolazku, pripravilo se je pred crkvenimi vrati lieni sluvoluk izkićen s mnogimi zastavami. I na tornju vijale su se zastave, a i naši mornari izkazali su čast našemu presv. biskupu te su i oni izkitili svoje brodove sa zastavami. Vidjelo se i po drugud zastavah. Škoda što je bilo ružno vrieme, te nije sve onako izpalo, kako se je mislilo. Dne 11. podielivao je presv. krizmu, a prije toga čuli smo iz njegovih ustiju kako poučava narod u svetoj veri. Našega »gospara« se vidjelo nije, zaokupljen je bio valjda važnimi posloví.

Do nekoliko dana bit će ovdje izbori, a pobjeda će za stalno biti naša. Ovimi valja da se izkažemo, da smo ljudi, koji žudimo za blagostanjem i napredkom. Treba, da budemo složni polag ove:

»Oj Bašćani složno sad!
Nespavajte sad je hora,
Da se dnste svi na rad
Eto vrieme od izboru.

Budte trieznl, birite ljude
Roda našeg, naše krvi
Našem mjestu, korist bude
Svagdje ojelom budte prvi.

Hrvatski Vam nek je brak:
Mir i ljubav krvi naše,
Dušmaninu niti trag,
U svietnjaku Vašem paše«.

Ovim ujedno molimo one, koji prava u ovomu mjestu nemaju, neka šute, neka jezik za zubima drže, pak će ih više svjet štovati. Tim svršujemo za danas, a do mala eto nas opet s Vami.

Pogled po svietu.

U Trstu 28. oktobra 1885.

Dne 24. t. m. odgodjeno je zasjedanje carevinskog vieća radi zasjedanja delegacijah. Ono će nastaviti svoj rad iza božićnih blagdanah, negdje mjeseca jenara.

Razprava o adresi svršila se napokon sretno nakon burnih i škandaloznih razpravah. Niemački liberalci, videći, da nemogu prodrieti sa svojom adresom, navaljivali su nepristojno na ministarstvo, na desnicu, dapače i na samu vojsku. Prizori, kakovih je doživilo državno zastupstvo posliednjih 15 danah, riedko se gdje sbivaju. Da se je što slična dogodilo u kojem slavenskom saboru, njemačko židovski novinari nebi smogli naći pogrdah i psovkah proti istomu al ovako, budući da su škandale, nemir i buku izazivali njihovi pristaše, prošli su preko toga naši nepristrani(!?) sudci na dnevni red, ili čine zajsve to odgovornim ministarstvo i većinu u državnom zastupstvu. Adresa većine primljena je i u trećem čitanju velikom većinom glasovah.

Austrijska i ugarska delegacija sastale se ovaj put u Beču. Dne 24. t. m. primio je car i kralj najprije ugarsku a zatim austrijsku delegaciju. U ugarskoj nagovorio je kralja njezin predsjednik kardinal Haynald, a u austrijskoj, predsjednik grof Falkenhayn. Jednoj i drugoj delegaciji odgovorio je car i kralj jednakim govorom. On reče, da su odnošaji sa susjednimi državami najprijazniji a sastanak sa carskom ruskom obitelji u Kromjeržu, da je najboljim jamstvom mira i sporazumka medju trimi carevi. Nastojanju ovih vlastih za uzdržanje mira pridružuju se i drugi vladari. U tom smjeru raditi će carska vlada i u buduće a napose u balkanskom pitanju, koje se je opet pojavilo, nastojati će vlada, u sporazumku sa ostalimi vladami, koje su podpisale berlinski ugovor, da se uzpostavi mir i poredak. Nadalje spomenuo je car kulturne i gospodarstvene odnošaje u Bosni-Hercegovini, koji se danomice poboljšavaju, te je već sada vladi moguće pokriti sve troškove sa dohodci tih pokrajinah.

Gospodska kuća zaključila je, riešiv nekoje zakone i predloge, svoje zasjedanje dne 26. t. m.

Jučer je opet započeo svoj rad hrvatski sabor. Proračunski odbor podnio je saboru razna izvješća o zemaljskih izdatcih i dohodcih, zatim je prihvaćen predlog imunitetnoga odbora, da se nekoji zastupnici izruče sudu. Od ovih pripaduju 4 vladinoj a 2 stranki prava. Dne 24. t. m. imao je biti u Zagrebu naknadni izbor za domaći sabor na mjesto odstupivšega zastupnika Nikole Krestića, kojega je vladina stranka opet kandidirala nu ovaj kandidaturu odbio. Vlada je taj izbor u posliednji čas na dalnje vrieme odgodilo.

O bugarskom pitanju nezna se još uvjek ništa izvjestna. Iz Niša i Biograda izmjenjuju se skoro danomice protusloveće viesti o prodiranju srbske vojske na zemljište bugarsko. Do sada nije se ta viest obistinila i nedao Bog, da se obistini. Bilo što mu drago, istina jest, da sakuplja koli Srbija toli Bugarska, svaka svoje čete na srbsko-bugarskih granicah. Srbija, reć bi, prenaglila se u prvom hipu a sad njoj je vrlo težko povući se natrag. Nepoznati zloduh tjera srbsku vladu u akciju proti braći Bugarom a dodje li zbilja do rata, mogla bi ona taj korak skupo platiti.

Grčki kralj otvorio je 23. t. m. sabor u Atenah. U prestolnom govoru očitova kralj Gjuro, da se Grčka mora pripraviti, da očuva interese naroda grčkoga. Berlinski ugovor da je Bugarska raztrgala a tim su došli grčki interesi u pogibelj. On se nada, da će — bude li trebalo — narodna vojska učiniti svoju dužnost, a od zastupstva očekuje, da će vladi dozvoliti sredstva, kojimi valja čuvati interese Grčke.

Pronosi se opet viest, da će naš cesar pohoditi kralja talijanskoga Umberta.

U Španjolskoj pozatvarali su nedavno iznova više uglednih licah a medju timi i mnogo častnikah, koji su snovali, kako bi svrgnuli kralja i vladu.

U Francezkoj bliža se izbor predsjednika republike. Kažu, da će opet birati sadanjega predsjednika Grevya, i to negdje početkom decembra.

Njemačka izganja još uvjek austrijske i ruske podanike iz Njemačke. Dobrotvorni odbori u Poljskoj i Ruskoj podpomažu obilno te nesretnike.

Prošlu sriedu bio je izabran pruski princ Albert za braunschweigskog vladara.

Englezi i Turci podpisali su ugovor radi egipatskog pitanja.

Franina i Jurina.

Fr. Čuj, ći mi piše naš stari znanac.

Jur. Da čujemo, bit će sakako ča pametnega.

Nemilosrdni Franino!

Nekoliko već vremena ti i tvoj prijatelj Jurina oštro me šibate, kako da san ja svemu zlu sam kriv. Tr znaš dobro, da su drugi više krivi lego ja. Udrite dakle malo i po njih, zač se oni samo okol mene smeju. S vremenom bim se ja još mogal s vami sprijateljit, tr san i ja stari Ilir. Da znan, da će bit va budućoj prežentance više naših, ja bim valje k vam skočil i s vami držal. Još vas jedan put opominjem, da ako nebudem mogal s vami niš s lepem opravit, da ću počet s grdem. Posudil san knjigu od kriminalneh zakon pak ščem i prebiram, kako ću vas va kašu spravit. Dunke pamet va glavu. Znajte obadva, da sam ja junačkoga roda i sezovem

A. G.
starinom Bošnjak.

Jur. Si l' mu pak ča odgovoril?

Fr. Nisam još, lego ćemo skupa ovako:

Strašni G....e!

Ako se neopamete, prit će i drugi na red. Za takove junake ni u našemu kolu mesta. Mi nemarimo za tvoje prijateljstvo, a još manje za neprijateljstvo. Mi se nebojimo tebe sa svom tvojom knjigom od zakona. Nas su strašili muži s većimi brki lego su tvoji, al mi smo vavek istinu gudili, jer se i zovemo

Franina Istinović.
Jurina Nelažić.

***

Fr. (Više koliko ga grlo nosi) Štujal štnja..a a .. —.— vraga blugo!

Jur. A kamo goniš valje to-Bog ga prekriž-budićevo blago?

Fr. Tamo va neko luniverzo valje va Beč, ač sam čul, da tamo to «blago klepavih ušes» krianciju vade.

Jur. Pak ča ti se nedaju?

Fr. Nedaju se ne, lego bože vavek prama Buzešćini, a tamo su jih najviše štuli svećenici i ća neka gospoda, ač da im svojim bezsramnim rovenjem uši zaglušuju i celi kamun sramote.

Jur. A kôj to «blnovo blago» nisu mogli Strpedjani i Svetomartinčani ukrotit?

Fr. Mâ-ča ja znuon. Ča ni bilo-bi moglo bit.

Jur. C kako se zovû nû?

Fr. (Lukavo se mije.) Kad me pitaš, ću ti povedet, ma muči vûl Ta na tân dôbljân konopâ se zove: «*Orbo*» a ta na tân slabljân «*Matto*».

Jur. Lepi pat! Goni ih goni, manko će bit na Buzešćini mira dokle nepridu nazad.

Fr. (Zamlativ ih mljavicom, vikne) *Val...eril...cul...*

***

Fr. Nisan bil unešto vremena v Reke, ma od onput se brate kuri na sve strani s oneh veleh dimnjaki.

Jur. Ši ti, i tr neka ši zač će baren svet nekako laglje preživet. Povedaju da

---

nazad u našu zemlju) drugačja ne bude mira i da dojde sam sv. Otac papa za plovana.

Mate. To je lieto i na božjem polju sve drugačije. Druga lieta na oneve proštenja, je se spoviedalo, propoviedalo, molilo i pievalo sve po naši, a to lieto su bili tri frat-i Taljani i glasoviti Rovinjež, koji nisu znali ni biesede po naši. Doša sam i ja pred jednoga fratra za se spoviedati . . . molim izpovied po hrvatski, a fratar mi zaplehne: no so no mi in croato confesseve italian. A ja na glas: ni ja neznam krnjeisko — s bogom fratar! I tako nas je pošlo one dneve bez se spoviedati, oko pet stotin pokornikah.

Šime. To su nam napieli lustrissimi iz Vižinade i glasoviti Rovinjež, za nas i ondje u svoju mriežu loviti, da se moramo po sili taljanski izpoviedati. Neka fratri! ćete dojti s blengami! ma ću da se pohvalite na milostinji!

Mate. Da ti poviedam još ovu. Neki dan se je vraća od vojakah moj susied. Pojde kako po navadi i prikaže ćoru svoj paš, predjevkom napisanim hrvatskim pravopisom, to jest Kovačić, a ne Covacich. A ćoro srdito skoči nanj, govoreći: figura p . . . . se ti jeri croato in compagnia, guarda ben che qua no ti sarà, qua comandemo noi e no i tuoi superiori cranzi e crovati.

Šime. Valja misli ćoro, da će hitati kanonade na vojačke superiore lapišom, kako je hita na Špinčića, kad su svršili izbori?! da se nebi ćoro privarla i ulovia na škripac?!

Mate. Ala ma pušu na nas i na naše razgovore ti naši baštardi i prieto da te nas kamenovati ako nas vide skupa. Su jih počeli peći i zato buću da jim mutimo vodu, da smo kmetu probudili da nemoru drugo loviti nego i ulovljeni da jim bleže iz mriežе.

Šime. I ako ti naši seljaci susiedi ne budu spali kako i medvedi ili ježi, ćemo malo po malo ja i ti još kojega probuditi. Ter mi puščamo na miru Krnjeje: mi jim ne branimo ni govoriti ni pievati taljanski, ni štiti Istriju; ni pak njim ne tiskamo »Našu Slogu«, da ju štiju. Tako neka delaju i oni, i će biti mir.

Mate. Ako ne, od sada napred, šilo za ognjilo, ćemo da i oni tiho tapaju po naših selih, i ga ne dajmo ni dela, ni dobitka, ni milostinju petljaru, ni popu, ni fratru, ako nas ne po naši pita i moli.

Šime. Dobro, dobro Mate! vidim da nie zam hital sol u more. S Bogom i do vidjenja.

će brzo zadimet i jedan nov dimnjak, ma bi bilo pametneje, da j' zadimel puli nas na Lovranšćine.

Fr. A ći će reć da ni?

Jur. Zač da j' šal neki *»najprvie* jušto v Reku stavit fabriku od stakla, i tako će njegov dimnjak pušit tamo mesto domu.

Fr. Jure nebudi nem ne, Tron vaš *»najprvie* ni nikada va ten posle bil, on je samo staklom trgoval.

Jur. Tako ča ni on fabrikant stakla?

Fr. Ajbò; on je samo trgovac; kada bi mu se trefilo, trgoval bi staklom, drugi put z dugami al špehom, žitom i svačerem, sčesa j' mogel krajcar stuć. Vuramente srečan je bil jako va trgovine; gusto je prodal robu, puno draže, leh ga je guštalo; samo neč najzada se j' bil para mi se malo prevario; nebim tel fallit, ma mislim da jušto na stakle.

Jur. Hal ča ćemo no, takova j' trgovina.

Fr. Tr ki ča de?

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpušćeno . . . Najdalje šest tjedanah poslie razpusta mora se naložiti novi izbor. (S. 96. pokrajinskoga zakona, članak XV. drž. zakona 5. marča 1862.). **Občinsko zastupstvo buzetsko bilo je razpušćeno dne 5. augusta 1885.**

Imenovanja. Ministar trgovine imenovao je g. Frana Cegnara, slovenskoga pisca i pjesnika, c. k. poštarskim nadkotrolorom u Trstu. Čestitamo od srca prevriednomu starini i prijatelju! Isti ministar imenovao je g. M. Klingera blagajnikom kod ravnateljstva pošte u Trstu. — Ministar financijah imenovao je g. Iv. Breganta financ. tajnikom, g. Dr. Bono pl. Possamer i g. A. Tommasini-a financ. komisari a g. Dra. Vladimira Globočnika financ. koncepistom. — Ministar bogoštovja imenovao je profesora gospodarstva g. E. Kramara, članom izpitne komisije za pučke i gradjanske škole u Gorički.

Vjenčanje. Vrli ovdešnji Hrvat, mladi trgovac, g. Gjuro Vučković vjenčao se danas sa gospodjicom P. Moro, vatrenom Slovenkom u crkvi sv. Antona staroga. Prijatelju i njegovoj čestitoj gospodji naše najsrdačnije čestitke.

† **Karlo Maiti pl. Selski**, vjeroučitelj na njemačkih školah u Trstu, preminuo je dne 23. t. m. nakon duge bolesti u 43. godini. Vječni mu pokoj!

Občinarom barbanskim. Vaša molbenica ide danas na opredieljeno mjesto u Beč. Vaš pouzdanik, koji je bio kod nas, vratio se kući po našoj želji.

Tabelari iz Veprinca i Lovrana. Mnogo se je već pisalo o žalostnih dogodajih, koji su se viršili prošle godine u Liburniji, te radi kojih bilo je nekoliko Veprinčanah i Lovranacah pozvano na sud, da odgovaraju za svoje čine. Javili smo u svoje doba, kako su bili veprinački i lovranski tabelari pronadjeni krivimi od tršćanskoga suda te odsudjeni na zatvor od nekoliko tjedanah. Usljed prijavljene ništovne žalbe, vrhovni sud u Beču kasirao je osudu glede Veprinčanah, jer je smatrao, da se na djela, u Veprincu počinjena netreba upotrabiti kaznen, nego politički propist. Usljed toga ustupio je vrhovni sud u Beču sve spise c. k. kapetanatu na Voloskom kao nadležnoj oblasti, da dalje proti izgrednikom postupa. U poslednjem broju javili smo, da je kod istoga kapetanata obdržavana razprava te da su svi prijavljeni tabelari odsudjeni na zatvor od 14 danah. Došlo je dakle na našu, kad smo tvrdili, da je imao c. kr. kapetanat odmah strogo postupati proti izgrednikom na temelju cesarskoga patenta 24. aprila 1854. br. 96 D. Z. te ih kazniti a tim nebi bilo došlo do raznih sudbenih razpravah i istimi spojenih troškovah. Čujemo, da je tom prigodom c. k. kapetan na Voloskom zastrašio izgrednike, da će se ossad najstrože postupati proti svakomu, koji bi počinio i najmanji kakav nered ili se nepristojno ponašao proti bud kojoj oblasti, koja ima skrbiti za dobrobit naroda.

Kako doznajemo iz tršćanskoga »Indipendente« pred c. kr. vrhovnim sudom u Beču razpravljalo se je dne 23. t. mj. o ništovnoj žalbi, podnešenoj od odsudjenih Lovranacah. Polag te viesti vrhovni sud nije se slagao sa nazorom prvoga su ta glede kvalifikacije kažnjivoga čina već je pronašao Lovrance krivimi drugoga delikta te odsudio svakoga na nekoliko tjedanah zatvora. Dakle i Lovranci nisu slobodno prošli.

Za odsudjene Kastavce nije još uređena razprava u Beču, nemožemo o njih sada ništa kazati.

Ove ortice »babi« na blagohotno uvaženje.

Cestovni odbor u Buzetu. Kazali smo u poslednjem broju što predlaže sl. junta proti buzetskomu cestovnomu odboru, koji uredjuje hrvatski. Obećali smo ujedno obširnije o tom progovoriti, nu i za danas nam je to radi malenog prostora u listu nemoguće. Javljamo toliko, da je kot. kapetanat u Kopru naložio cestovnomu odboru, dotično predsjedniku, da providi svoje službene spise talijanskim prevodom jer da imade na Buzeščini puka, koji talijanski govori i kojemu valja zadovoljiti. Slažemo se posve sa sl. kapetanatom, nu očekujemo od pravdoljubivosti istoga, da će dati sličan nalog i ostalim uredom i obć. upravam u svojem koturu, da se nebudu niti Hrvati, dotično Slovenci imali razloga tužiti na nepravdu, koja njim se do sada svuda nanaša. Jedino tako može se uzpostaviti mir i zadovoljstvo u pokrajini, bude li se naime davalo i našemu jeziku svuda ono mjesto, koje ga po zakonu i broju pučanstva ide. Drugi put o tomu više.

Promjene u naukovnom sustavu na koparskoj pripravnici. Na predlog zemaljskog školskog vieća izdalo je ministarstvo bogoštovja i nastave naredbu, usljed koje imade se u buduće na rečenoj pripravnici podučavati u svih trih odielih (slovenskom, hrvatskom i talijanskom) sliedeće predmete u dotičnom materinskom jeziku: obća povjest, matematika, geometričko risanje, prirodopis i fizika.

U njemačkom jeziku predavati će se i nadalje: njemački jezik, pedagogija, gospodarstvo, liepopis, risanje, glasba i gombanje. U IV. tečaju predavati će se povrh toga u njem. jeziku: austrijska povjest i geografija.

Kod specijalne metodike — kao diela pedagogije — imade se u obzir uzeti naukovni jezik onih učionah, za koje se naobražavaju dotični mladići. Ova naredba stupiti će u život postupice.

Prem je ovom naredbom ponešto zadovoljeno pedagogičkim načelom, ipak nemože biti na koparskoj pripravnici pravog napredka, dok se nebudu mladići za buduće zvanje pripravljali u svih predmetih u materinskom jeziku. Nekoja gospoda nede da pojme, da se naši mladići nepripravljaju za njemačke, već za hrv. slov. i talijanske pučke škole.

Pišu nam iz Pazina. U nedelju posilje 4 sata po podne izašlo je nekoliko Trvižanah iz krčme »Alla Fontanella« gdje su se okrepili čašom vina. Izašav na ulicu, zavapi jedan od njih: »Živio naš car Franjo Josip I.«, a ostali su za njim isto opetovali. Na to dotrči od nekud občinski pandur F. M. a zatim njegov drug M. L. te ova dvojica stali Trvižane psovat, grdit, porivavat i napokon htjeli njim povezat ruke te odpeljat ih u zatvor. Napadnuti branili se mirno govoreć, da nisu ništa sakrivili, nikoga uvriedili, ništa zla učinili ako su zavikнuli: »Živio« premilostivomu caru. Videći pandur, da se kmeti nedaju u zatvor, potrči jedan po oružnike vičuć: »rebelion, rebelion, ajuto, ajuto! Na vik pandura dotrča nekoliko oružnikah, koji su jadne seljake, gurajuć je i špotnjuć u zatvor odveli«.

Toliko naš dopisnik. Uzdržajemo se od svakog tumačenja, jer nemožemo skoro vjerovati, da se što takova može u jednoj austrijskoj pokrajini dogoditi. Molimo naše prijatelje u Pazinu, da nas ob ovom dogodjaju pobliže izvjeste, te da tako još tko dozna za ovaj čin pazinske gospode — ako je istinit.

Pišu nam iz Buzeta. Čitali smo u broju 196. babe Istre dopis iz Buzeta, u kojem netko plače za ljekarom obć. Buzet, g. dr. Ghersom. Dopisnik babe hvali ga i govori nekako, da se je činio ljubiti od svih. Nu blažena teta Istra kao i njezini lažljivi dopisnici, bezumno govore, da je taj njihov g. Ghersa ljubljen i cienjen bio u obće od svih.

Pitamo, da li se je hotio dopisnik lažljivac iz Buzeta malko našaliti, ili hotio se pokazati morda zlobnim, ili pak nezna pisat ili neće pisat istinu pak udri u laž.

Da bi se bio babin dopisnik popitao kad samo u Marincih, gdje je doktor tužnomu kmetu uzeo za šest puta do tamo f. 8.40. a po pogodbi mu nije išlo nego tri forinte, jer za put izpod jedne ure išlo mu samih 50 novčićah, a on uzeo forintu i 40 novčićah. Dali je to pravo ino? ne, jer do Marincih nije više od male pol ure hoda, dakle povrh pogodbe uzeo je više svaki put 90 novčićah. Tužni kmet tužio se, da je morao tu svotu ličniku platiti, jer da je toliko zahtjevao. Čuli smo, da je i drugdje tako vrh svoje tarife uzimao, a znamo, da je htjeo to isto i kod Kaini (kraj Štrpeda); gdje je isto pol ure hoda iz Buzeta, ali Kaini nisu bili ludi dat mu koliko je njemu rabilo, već su mu dali koliko mu je išlo i pravo su učinili. A ti babin laži-hvaljivac reci slobodno, da si ga ljubio ti i tvoji, nu ne u obće svi, a morao bi mu kazati, da povrne Ivan Marija Marinov for 5.40, ako će zasluživati ime pravednoga. I mi mu kličemo iz srca: dobar mu put, i nevratio se nikad u naše strane! Eto g. uredniče ovakovi su vam ti talijanski dobročinitelji i prijatelji tužnog kmeta. Daleko njim od nas kuća.

»Babi« na plaćen odgovor. Porečko »klepetalo« donaša viest, da su metnuli suprugi Kristan na prodaju imetak neke udove Ivane Musenich, rodjene Pobega, pak zadirkuje u koparsku štedionicu i u naš list. Jednom za uvjek budi rečeno onoj »blebetuši«, da nije nikad nitko s naše strane ohećivao nikomu novca uz 3% već da je to jedino perfidna izmišljotina njezina i njezinih komedijantah. Za čine g. Kristana, kad bi i bili protuzakoniti ili nepristojni — kao što nisu, — neodgovara naš list, kao što valjda neodgovara slavna »baba« za izdajničke zločine mlade i stare talijanske gospode, koje počinjaju po cielој pokrajini. Ljudi zdravih možganah neće polistovjevati ma koji novčani zavod na svietu sa jednom osobom, pa makar ista i njemu pripadala.

»Baba« bi nas vrlo zadužila kad bi nam n. pr. navela, koliko posjedah je dala pod hubanj njezina banka i koliko je tim obćeljih upropastila. Pa je li komu kada pulo na um, radi toga banku tužiti ili ernuti. Ujedno bila bi morala spomenuti krezubu, odakle je ona njezina Pobega i rad čega dolazi njezin imetak na prodaju. Il možda mieli, da su naši ljudi dužni svoje izgubiti ili komu darovati? Ako je »baba« žno one udove, a ona nek njoj pribavi novca kod njezine banke i eto ti nje spašene. Nam se sve čini, su je »babi« zazorno blagotvorno djelovanje koparske štedionice pak bi njoj ovimi zlobnimi doskočicami naškoditi htjela.

Ako neimadeš boljih argumentah proti našim ljudem i družtvom, ovimi i ovakvimi njim ije naškoditi nemožeš. U ostalom pitamo »babu« za odgovor na gornja pitanja, uz preporučeno pismo i sa retour-recepisom.

Glas poštenog Talijana. Slučajno nam je došo pod ruku 17. broj »Patrie«, organa naših talijanskih radikalacah, izlazeći u Kopru dva puta na mjesec, u kojem nadjosmo dopis iz sv. Lovreča iz Pazenatika, baveći se položajem i odnošaji hrvatske i talijanske narodnosti u Istri. Prem se neslažemo posve sa nazori gosp. dopisnika, ipak donašamo ovdje u izvadku sadržaj dopisa, ostavljajuć, da si ga naši čitatelji svaki po svoju tumače.

Dopisnik počimlje historijom, po kojoj su današnji istarski Hrvati, taj uralo-kozački (!) (ovako nas još nije Istrija nazvala!) elemenat pred dva ili tri (sic!) stoljeća ovamo pozvani, po truloj i razpadajućoj se »Serenissimi« miletačkoj iz svih krajevah slavenskog svieta, počamši od Vlaške do Crnegore i Albanije, pa svršava razmatranjem, što treba sada činiti a timi gostovi, koji, hoćeš neć-š, danas obitavaju i posjeduju već dio Istre.

Dopisnik, obzirom na tu okolnost opaža, kako zlo rade oni njegovi prijatelji, koji, scienec se napredniji u kulturi, misle da moraju prezirati one, koji su za njimi zaostali, veleć pače, da baš radi toga što su oni na višjem stupnju kulture, morali bi prednjačiti Hrvatom liepim izgledom, a ne odvraćati im tobožnju surovost surovosti, s druge strane, veli dopisnik dosljedno: *»mnogi se čini neobično, da se poprieko i prezirno gleda, kako drugi čuti onu svetu ljubav do svoje narodnosti, kojom su se najveć Talijani odlikovali medju svimi narodi svieta iza svojih praotacah Grkah!«*

»To bi bilo veli nadalje Patrijin dopisnik, *neoprostivo političko praznovjerje, kad bi se smatralo zločinom kod drugih ono, zašto se kod nas unjek i to punim pravom boj bije«.* Dopisnik izjaviv tako, da Slaveni već stoljeća obitavaju u Istri i da kano takvi žive punim pravom, izpituje zatim kako bi se odstranila razmirica i neprijateljstvo, koje sad postoji med talijanskim i hrvatskim pučanstvom Istre, pa veli, da tu nelma nego dvoje i to: da se iztražuje način kako bi se Hrvate opet poslalo odkle su došli (čim se u ostalom pametan čovjek danas nemože baviti) ili da se izmisli nagodba, kojom bi se obje stranke obvezale štovati izmienice i potpuno obje narodnosti, koje se danas na tako žestok i nepristojan način medjusobno kolju, ustanoviv, da se vršenje prava jednoga nikada ne izvrati na štetu prava drugoga.

Nadalje veli isti dopisnik doslovce sliedeće: *»Ustrajuć u djećinskom hvaljanju s naše starodavne kulture, u ciničkom i ohollom preziranju, u izmješivanju podlom i nepodnosljivom napram mladim našim susjedom, neće stvar nikada na bolje krenuti, pače osim što će se tim naprednijim narodom pružiti prizor, koji nas sramoti i ponižuje, zaustaviti će se i tek onog napredka, kojim se tako rado hvalimo!*

Tako Patrijin dopisnik.

Mi smo već više putah isto iztaknuli kad smo se potužili na kakvu novu nepravdu, nanešenu nam od naših »liberalnih« (!) protivnikah i rekli smo, da nevjerujemo nikako, da i u njihovih redovih nelma poštenjakah, koji postupak naših protivnikah odsudjuju, a iz onoga što smo gori iz »Patrie« donesli, vidi se, da se nismo prevarili. Radi bi samo, da se i »Istria« i političko pazinsko družtvo i još koji drugi u Poreču, od koga mi danomice strašnih nepravdah trpimo, ugledaju u onog poštenog talijana iz Poreščine, koji preporuči mir i ljubav medju Hrvati i Talijani u Istri, na temelju jednake pravice za svakoga!

Zahvala.

Veleč. g. *Marin Šote-Šumberac*, ovumjestni župnik, podarovao je češće ubogu školsku mladež ove pučke škole sa knjigami i drugimi školskimi predmeti, na čemu izriče mu podpisani u ime podarovanih i u ime svoje srdačnu zahvalu.

Mošćenice, 24. oktobra 1885

Adolf Justi, učitelj.

Javna zahvala.

Gospodinu Edmundu Jelušiću, fotografu u Kastvu, zahvaljuje ovim putem na darovanih slikah narodnog zastupnika d.ra Dinka Vitezića, pok. biskupa d'ra Jurja Dobrile i različitih vidikah grada Kastav, preporučajuć njegove slike svim narodnim družtvom,

Uprava hrv. čitaonice.

U Kastvu, 17. oktobra 1885.

Mirko Jelušić, predsjednik.

Lutrijski brojevi

dne 28. oktobra.

Prag	79	4	26	1	82
Lavov	86	50	4	49	73
Hermanstadt	41	25	23	59	30

24. oktobra

Trst	3	89	51	47	79
Buda Pest	43	54	18	17	60
Linc	69	29	54	40	56
Innsbruck	8	5	3	30	81

Tršćanska burza

dne 29. oktobra.

Austrijska pap. renta	for.	82 25	do	for.	82.40
Ugarska » »	»	90 70	»	»	90.90
Ista u zlatu 4%	»	98.50	»	»	98.90
Dionice nar. banke	»	—.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	283	»	»	283.½
Talijanska renta	»	93.⅝	»	»	94.—
London 10 lirah sterlinah	»	125.	»	»	125 ⅛
Napoleoni	»	9.95 —	»	»	10 1
C. kr. cekini	»	5.94	»	»	5.96
Državne marke	»	61.65	»	»	61.75
Iste francezke	»	49.80	»	»	50.05
talijanske lire	»	49.40	»	»	49.50

Sobe

Dvie krasno mebilirane sobe, uzried grada za nizku cienu, mogu se odmah dobiti. Isto tako dobije se tuj hrana i cielа obskrba. Pobliže u našem uredničtvu. 1—2

ODIELA na mjesečne i nedeljne rokove mogu se dobiti u **krojačnici: ai N. 12 Via Farneto**, učinjena polag mjere. Budući imade u zalihi velik izbor **sukna** svake vrsti, može dati uz umjerenije ciene nego li drugi.

Novi ustav

za posredovanje službah i za službinčad te za stanove, za tu i inozemstvo

Trst via del Ponte br. 5.

Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku. 9—24

Najboljše i najcenije dodje u **AMERIKU** tko se obrati na

A. GERGOLET-A

internationalnoga speditera 13—
Via dell'Arsenale br. 2. **TRST.**

ROOB COCCOLA

posebnost
c. k. priv. in odlikovane tovarne

ROMANA VLAHOVA

V ŠIBENIKU.
Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro I-B

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan se **zlatimi kolajnami in diplomami na razstavah** v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.

Ta iz jagod *Juniperus communis* in dišečih **željčič** napravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moči, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtenco.

Prodaja se debelo preskrbuje moje hiše v **Šibeniku** in v **Trstu.**

Pradaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladčičarijih.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateri je vtisnena firma, potem po zamahi z grbom in po malem ovitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.** 16—48—9

Budimska gorčica.

Preporuča se od najprvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domaćih, kano najuspješnje djelujuću vodu gorčicu za čišćenje krvi i za blago čišćenje želudca. — Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lekarnah.

Vlastnici braća

Lozer v Trstu
20—20

Od 50 godinah

na bečkom tržišću obstojeća, vrlo poznata tvrdka sa suknom

„Zum guten Hirten",

(k dobromu pastiru) prije
Vincenz Strohsenheider
Wien,
I., Rothenthurmstrasse 14,
razprodaje svoje skladišče
pravog bernskog vunenog sukna
u odrezcih i cielo odielo za gospodu; podpuno dostatna za cielo odielo, i to:

kaput, gaće i prslug u **svih bojah i od izvrstne vrsti** po sliedećih dvih najfinijih i stalnih cienah, i to: 1—4

II. vrst za cielo odielo ..... for. 3.50
I. vrst " " " ..... " 4.50

Uzorci ovih odrezakah nemogu se razašiljati, usuprot obvezujem se ovim javno, da ću natrag uzeti svaku naručbu, koja nekonvenira. Naručbe šalju se **bez troškovah zamatanja** uz gotov novac ili uz poštarsko pouzeće

---

Podpisani javlja, da je otvorio u Barkoli, da ugodi naručnikom, filijalku svoje dobro poznate krojačnice nalazeće se u ulici S. Antonio br. 5. Pošto je ta filijalka izvan carinske granice, naručbe su prosto

od carine

i obavljaju se uz najveću točnost radnje i uz nizku cienu.

Ciene jesu:

Podpuna odiela od f. 10	i više
Hlače	3·50 "
Prsluci	2·— "
Gornji kaputi . . .	9 "

Pellegrino Levi

krojačnica sa skladištem sukna, ulica S. Antonio br. 5 Trst.

Naručbe se obavljaju uz pouzeće neodvlačno. 52—13

The Singer Manufacturing & Co
NOVA JORK
samo za

JEDAN FORINT

na čedan može se dobiti šivaću maknu «Singer original», bez povišenja cijene. Garancija 5 god. Poduka u kući badava.

The Singer Manufacturing & Co
Corso, Palazzo Sulem.

Igle za maknu «Singer» 3 novč. komad, ducet 30 novč. 10—10

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo
za fr. 4·95 iz dobre vune
" " 8·— " bolje "
" " 10·— " fine "
" " 12·40 " prav fine "

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **sukenja oblačila za gospe, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za **zimni paletot za dame, meter f. 4.**

Potne plašče po f. 4, 5, 8 do f. 12, jeden. Zelo lepa oblačila, hlače, vrhne sukenje, tkanine za sukenje in dežne plašče (toffi), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.
Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neprosto. Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 proste.**

Imam stalno zalogo suknja v vrednosti f. 100.000 a. vr ter se ob sebi umo, da mi v mojt svetovni trgovini mnogo os'ankov po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem todaj kratce zelo **znižani tvaritheni** osni razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemorejo pošiljati uzori,** ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **sleparja,** ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—28

Nepristni **ostank se zamenjuje** ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Jesenska lječidba

Thè Millfiori

najbolji lijek za čišćenje i stvaranje krvi. Izvrstan proti notoku, stezanju u želudcu, hipokondriji, hemoroidam i kožnim boleštim. Dobiva se u ljekarni

PRAXMARER 4—12

(kod dvih armenah)
Gra iska viečnica u **Trstu.**

JEFTINA PONUDA

1000 komadah finih i velikih ogrnjačah za jesen i zimu dolaze na razprodaju u for. 1.20. komad jer se napušča trgovinu

Ovi prekrasni ogrnjači za glavu i ledja jesu iz najfinije berlinske vune u najmodnijih bojah. Kao: biell, crveni sme ji, drapp, turško smeđi, crni, modri itd itd. te sa dugimi lepimi franzami.

Sama vuna stojala je prije skoro toliko, koliko stoji sada ogrnjač.

Nadalje može se dobiti:

850 komada putnih ogrnjačah

izvanredno velikih i debelih, od najbolje tvari u najelegantnijih englezkih bojah. Kao: smeđnji, crnkasti, meliranі sa težkimi i debelimi franzami, te se mogu radi njihove dulјine upotrebiti za odiela, putna pokrivala, posteljna pokrivala i za gospojinske ogrtače a nakon 20 godišnje uporabe može se od jednoga napraviti dva najelegantinja odiela koja nademješćuju gornje kaputo, kišne kaputo, poleto; stoji

I vrst for 5.25 a
II " " 3.50 po komadu.

Osim toga imade

300 komadah

Cheviot-Diagonal tvari za muška odiela jesenska i zimska od čiste vune u najnovijih i elegantnih bojah, ravne ili meliranе kao što smeđe, crnkaste, modre, maslinaste, zelene i crne od fine vrsti. Tvarovu može se upotrebiti i za zimske i kišne kaputo i ženska odiela.

Cielo odielo, kaput, gaće i prslug za najveću osobu stoji

I. vrst for. 6.50. 3—3
II " " 4.80.

Nekonvenira li tvar, povrate se odmah novcl.

Naručbe u provincije obavljaju se uz gotov novac ili uz pošt. pouzetje. Naručbe se šalje na

I. H. Rabinovicz
Schafwollwaren-Agentur
Wien
III. Hintere Zollamtstrasse 9.

Pošto su tvari za cielo odiela odmjerene, nemogu se raznašiljati uzorci.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 3%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3¾%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3¼%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Clelovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devisah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ¼% provizije.

Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ¼% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—39

Podpisani časte se objaviti trgovcem obrtnikom, novčarom, osjaguravnjućim družtvom itd., da su otvorili ovdje tvornicu

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče «veoma nizkih cienah». Izradjuju se pečati kojegod drugo podobe; Pečati, Bijouterije, prikladni za darove, kano: sat-ovi, medaljoni automatični, škantuje za šibice, Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre naslove, dionice itd. 48—34

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljuju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

Latteria Milanese

(milanska mliekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mliekarni **svieža i suha voća, izvrstne divljačine, zelenihah sve polag cienah na trgu Hleba genovezkog, kolačah mletačkih, slaščicah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla** svieža svaki dan iz Milana. **Kreme za ovariti, tučenog povrhja** prva vrsti, **kisela mliska. Za objede i soirée** ovršavaju se naručbe sa pladnjevi povrhjem bogato narieseni, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačno, nu ne izpod 5 kilov. 49—28

M. Melchiore.

Ljekarna Trnkoczy

uz viečnicu na velikom gradskom trgu u LJUBLJANI

priporuča i raspošilje poštarskim pouzećem

MARIJACELJSKE KAPLJICE

za želudac,

kojim se imade zahvaliti na hiljade ljudih na zdravlju; imadu izvrstan uspjeh kod svih bolestih želudca te su nepredolšno sredstvo proti: pomanjkanju teka, slabu želudcu, uraku, vjetrovom, koliki, krču u želudcu, bilu srca, zatvoru želudca, glistam, bolesti vranice, na jetrih i proti zlatoj žili

Opomena. Još jednom treba opomenuti, da su ove kapljice izvežene **velikomu patvorenju.** Mnogo imade ljudih, koji nepoznaju pripravu ovih kapljicah te rapačavaju pod imenom „Marijacelj-ske kapljice", ovo kano podielano medju ljudstvo Ove kapljice nisu, radi neuspeha, prave «Marijacelјske kapljice». Tko dakle želi pravih **«Marijacelјskih želudačnih kapljinah»,** neka uvjek pazi na gornju sliku majke Božje, koja je kano znak izvornosti zakonom zajamčena, te mora biti na svakoj staklenici. Dobivaju se u ljekarni **TRNKOCZY,** uz viečnicu u Ljubljani; jesu najbolje i kako mnoga zahvalna pisma potvrdjuju, najprokušanije i uspješnije kapljice proti svim želudačnim bolest mi i njihovim posliedicam. 4

1 staklenica valja 20 nov.; 1 ducet 2 for. 5 ducetah samo 8 for.

Poštom razpošilje se najmanje jedan ducet staklenicah. Naslov:

Ljekarna Trnkoczy u Ljubljani.

Prosto od carine.

po 35. for. s mramorom.

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u velikom izboru kod

po 35 for. s mramorom.

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—3 **ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).**

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

LUIGI CADORE

limar

zaprisegnuti procienitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor kupelјnih žlicah, badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe daju se na najam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½ do 50 lit. baždovane c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlieb i drugih limarskih spremah. Suviše **br. 4 barometra, označitelje vjetravah za ljetne dvore,** bašče, glorlete itd. itd.

48—9 **Sve uz najumjerenija cienu.**

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.** Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 45. U Trstu 5. novembra 1885. Godina XV.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom raste malo stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *vaglavicom* (assegno postale)' Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 i 1.25 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Razprava o adresi

u car. vieću.

II.

Rekosmo, da je jedna od glavnih zadaćah sadašnjega ministarstva: umiriti i zadovoljiti sve narode prostranog carstva. O toj zadaći nalazimo spomena i u prestolnom govoru, kojim je Njeg. Vel. car i kralj otvorio novo zasjedanje carevinskog vieća. Ministar Taaffe, koji je imao svakako glavnu rieč kod sastavljanja prestolnog govora, dodirnuo se mudro, oprezno i kano mimogred — kao što to on znade — više navedene svoje zadaće. O izmirenju austrijskih narodah kaže se u prestolnom govoru samo ovoliko:

«Biti će stalna zadaća Moje vlade, pobrinuti se — u koliko se to služe sa jedinstvom i veličinom države — jednakom mjerom za moralne i materijalne probitke svih Mojih zemaljah i narodah».

Ove rieči prejasnog vladara nemože nitko, tko nije pristan ili zloban, inače tumačiti nego li glasce. Pa kad je tomu tako, zar se može još naći pojedinac ili stranka, koja nebi uzhićenjem i zadovoljstvom pozdravila plemenitu namjeru cara i kralja? Zar može austrijski vladar, koji ljubi jednakom ljubavi sve svoje narode, inače govoriti, nego li, da želi da se mjeri jednakom mjerom, zlo i dobro svim, pokrajinam i svim narodom? Imade na žalost ljudih u državnom zastupstvu i izvan njega, koji su kroz desetoljeća neograničeno vladali nad većinom austrijskih državljanah, pak njim je sada težko, vrlo težko što se počelo izvadjati otčinske namjere vladara. Njim nije do mira niti zadovoljstva svih narodah carstva; nemare oni, što se pod sadašnjim ministarstvom popravlja financijalno i gospodarstveno stanje države; neboli jih glava, kamo bi dospjela država iduć onim pravcem, kojim su ju oni pomoćju više ministarstvah vodili i turali; sve, sve to njim je nuzgredno kad nisu oni pri tom na kormilu, kad oni ostalim narodom i nadalje negospoduju.

Po nauci onog nasilnog francezkog kralja, koji je znao doviknuti svojim protivnikom: *«država sam ja»* hoće i ti naši moderni liberalci, da Austrija bude lih njemačka i centralistički urodjena država, u kojoj bi jedna trećina nad dviemi trećinami vladala. Ovo je početak i konac nauke njemačkih liberalacah u carevinskom vieću.

Njemačkim liberalcem ne čudimo se nimalo, što čeznu i gine za bivšim gospodstvom, jer se čovjek, priviknut gospodovanju i vladanju, toga težko odriče, nu nerazumiv nam je upravo postupak talijanskih zastupnikah iz južnih pokrajinah, kojim su velikonjemački vitezovi à la: Knotz, Plener, Sturm, Herbst, Schönerer itd. pravi apostoli liberalizma, jednakosti i ravnopravnosti. Zastupnici talijanskog pučanstva južnih pokrajinah znadu vrlo dobro, da njihovi — za novolju — njemački drugovi motre sviet jedino kroz njemačke naočale; da njim je glavna težnja: proglasiti njemački jezik državnim, dakle i za tohožnje talijanske pokrajine; da bi htjeli poniemčiti škole, urede i sve, što nosi obilježje koje druge narodnosti. Kako dakle mogu talijanski zastupnici, koji se toliko ponose svojom kulturom, jezikom, prošlošću itd. podupirati spomenute Velikoniemce i njihov program odobravati?

Naši susjedi i njihovi prijatelji iz bližnjih pokrajinah sudo, da kad bi njemački centralisto opet Austrijom zavladali, da bi se povratila blažena vremena Herbstova, Auerspergova i drugovah, te da bi oni opet u Primorju, Dalmaciji i Istri zaigrali staro kolo na štetu i propast slavenskog pučanstva. Niemci složu se sa našimi susjedi jedino u mržnji proti Slavenom i sadašnjem ministarstvu, koje njim je na putu ka ostvaranju njihovih stranačkih i nepravednih težnjah. Inače prezire u duši Niemac Talijana i obratno.

Što nas Slavene netko neljubi ili dapače bezrazložno mrzi i proganja, može nam biti ravnodušno ili najvećma žao. Nu da nas zastupnici, dakle sviet naroda, koji do neba uznose svoj liberalizam, povjest i kulturu — a tako čine Niemci i Talijani — da nas, kažemo, ovakovi muževi odsudjuju jedino radi toga, što želimo postati ono što su i oni; što težimo za onim, što oni odavna posjeduju i što hoćemo, da se natjecamo sa ostalimi narodi u svemu, što je plemenito i uzvišeno — nije zaista dostojno ljudih prosvietljenih i liberalnih.

Ministarstvo grofa Taaffea zadovoljilo je samo dielomično i samo nekoja slavenska plemena Austrije. Tim ono pomalo izvršava naloge prejasnog vladara. U tom smjeru imade grof Taaffe prevaliti još te ogroman dio preduzetog si puta. Mi južni Slaveni kano da smo bili do sada na kraj označenog puta, jer neočutismo još — malom iznimkom — blagotvorne ruke »slavenskog« tobož ministarstva. Imali bismo dakle više prava nego li Niemci, ili saveznici njim, gospoda Talijani, tužiti se na »svoje« ministarstvo, koje nas posve iz vida pušća.

Nemože nitko kazati, da su Slovenci ili Hrvati nit najmanje zadovoljni sa današnjim stanjem. Oni daju tomu nezadovoljstvu izraza u domaćih saborih, u pol. družtvih, u skupščinah i sastancih, u novinarstvu i u samom državnom vieću. Nu načim njihovog vojevanja jest pristojan i bojalan, jer stalno očekuju, da će se napokon i njihovim pravednim tražbinam zadovoljiti i jer se podpuno pouzdaju u otčinska obećanja premilostivog vladara, koji hoće umirene i zadovoljne sve svoje narode.

DOPISI.

Iz srednje Istre. — U broju 29. o. g. «Naše Sloge» bi potanko razloženo, zašto se nisu Krnjeli i Šarenjaci miešali prigodom zadnjih žminjskih izborah občinskih. Da ni bilo pretjerano što bi objavljeno, to svjedoči prva sjednica, koju je novo občinsko zastupstvo imalo na 19. augusta

PODLISTAK.

Poslanica

Istarskim svećenikom i ostalim rodoljubom.

«Hrvatski mladjan sine — ustani — ustaj.
Pomagaj — braća ginu — Kletnji čini kraj».
Vukelić.

I.

Svima je dobro poznato, kako se u sadašnje vrieme Istarski Taljančići napinju, da u korjenu sataru svaki i najmanji pokret, koji Istarski Hrvati kušaju na duševnom i tvarnom polju za svoju dobrobit izvojevati. Svaki broj »Naše Sloge« donaša nam činah nepravednih, pače i brutalnih, što se svednevice bezkažnjeno počinjaju proti nam. Nemojte dragi čitatelji misliti, da su to čini slučajni, učinjeni svaki za sebe neodvisno, već mi tvrdimo i jesmo osvjedočeni, da su isti na savjesti »istarskog talijanskog družtva«. Dokaz tomu osvjedočenju jest taj, što se u ovom listu često obistinila naša tvrdnja. Što slijedi od tuda? Ništa drugo, nego, da je slavna »Società politica istriana«, razpiela svoju gustu mrežu širom ciele Istre. U svakom gradiću ima svoje članove, koji rade po njezinom programu, a ovi imaju opet kolo pristašah i *»subagenstah«*, koji kretaju podlom djecom toli razvikane uljudnosti i kulture, ill da po njihovu rečemo «dell' avita viltà e bruttura!« Svaki će namah uviditi, da ta nepovradiva »Società« imade dva programa, jedan javni, kojim uzdržava svoj javni rad i obstanak i jedan tajni (a tu je za nju važniji) usljed kojeg se u Istri događaju čini tako ogavni, da ista gospoda talijanska ili farizejska ih javno odsudjuju, a tajno odobravaju«. Netreba ovdje pripomenuti, da stoje i neke oblasti u tjesnom savezu s ovim bezbožnim i lažljivim družtvom, pošto si samo tako možemo protumačiti nekoje postupke protuzakonite, učinjene po istih oblastih. Dokaz tomu su medju drugimi »Buzetske stvari«.

Sve što se do sada reklo, nije ništa nova, nu dobro je opet reći, da svaki dobro znade, kako i zašto je bilo puno toga učinjeno, što nam se na prvi mah neprotumačivo čini. Najprije treba, da se pitamo, kako nam je raditi, kako se vladati napram neprijatelju, da razkinemo okove u koje nas je supleo? Nadalje što nam je činiti, da budemo ne samo na obrani, nego, da uzmognemo takodjer pomoćju božjom ono izvojevati, što su nam danju razbojnici, a noću tati ugrabili? Kako nam se mučiti, da već jednom poslije tolikih mukah — postanemo jednakopravni u svemu i svačem i nezavisni od Taljana? To su nam važna pitanja dragi čitatelji — riešenjem kojih uzmoći ćemo stupiti na prag naših ciljevah.

Mi nećemo i nemožemo dospjeti do prave samostalnosti, do slobodnog razvitka, dok ne potisnemo neprijatelja u kutić njegova naravskog boravišta. To je pak jedino moguće, ako njegovim silam naše jednake ill jače sile suprot stavimo. Možda će tko reći: »šta nisu naši posianici u Beču ravni njihovim, nisu li vrstni izvojevati ono, što i njihovi«. Odgovaramo: Nisu vrstni. Tomu pako nisu oni krivi, jer su prepošteni, nisu lukave lisice, koje sprieda liže a straga striže. Našim poslanikom je prvi trud: podupirati je vladine stranke, a za taj trud dobivamo iverje, kojim si nemožemo ni smrsnute ruke ogrijati. Ovih danah pisala je židovsko-njemačka novina »Neue freie Presse« po prilici ovako: »Ti slavno carevinsko vieće kloni se primorskih slavenskih poslanikah, došli su bo u Beč, da mnogimi tužbami izvojšte mjesta svojim ljubimcem«. Nadalje nesmijemo misliti, da je dosta, ako gg. zastupnici sami za nas rade i da je djelo svršeno, ako izabrasmo naše zastupnike, pošto će zastupnik samo onda uspješno raditi, kad mu je kod kuće polje obradjeno. Vrhu toga upamtit nam treba veoma dobro, da tri istarske kotare zastupaju zastupnici izabrani proti volji puka, dakle: zastupnici, kojim će biti osveta — slasti.

Treba dakle nastojati, da pripravimo našim zagovornikom tvrdo tlo, t. j. da si prisvojimo još one krajeve, koje nam je naš poznati protivnik »nepošteno« oteo. Mnogi će možda kazati: »program dobro poznamo i cilj naš dobro vidimo«, ali odgovorit nam treba: istina, što nam je program bistar i cilj jasan, ali to valja samo za mali broj naših pobornikah, mi nismo još kako treba organizovani, svaki svojim putem ide u Rim, a mnogi bez vodiča, te se dogadja, da naši organizovani dušmani poznajući naše slaboće, pobjedjuju po raznih mjestih pojedince naše, ma bili hrabri kao kraljević Marko! A to smo htjeli reći. Odlučili smo dakle ovom prigodom progovoriti o našiou, kako i u koliko je od potrebe, da se sjedinimo i u sredstvih te uzmognemo složno koracati prama svomu cilju. Biti će od potrebe, da se gdješto nutrag osvrnemo, al oprostite i uzirpite se zajedno. Repetitio mater studiorum.

II.

Naši protivnici naarnuše bezobrazno, kako to samo oni znaju, na prvom mjestu, prigodom izbora na naše svećenstvo, a zašto, to nam je svim poznato. Treba ovdje i to pripomenuti — ad perpetuam rei memoriam — da mnogi svećenici nisu kod izbora sudjelovali, a to zato, što su nekoji neočućni ovoj vrsti ratovanja, drugi neznali kako, treći opet nehtjeli iz straha . . . . dapače — audite fratres et obstupescite! — nekoji riečko osudjivali te uz pokliče neprijatelja kudili svoju braću. Prvim u pohvalu, drugim na ukor navadjamo: *»Svećeniku je sveta dužnost sudjelovati kod izbora«*, a to zaključujemo iz toga, što su izbori proizvod duševnoga rada, a svećenik — kao dobar duhovni pastir — mora voditi i prednjačiti u duhovnom radu svomu stadu, jer je zato odgovoran u svojoj duševnosti. Ovu istinu čute isti protivnici našeg svećenstva, jer čemu toliko vike, kao da se tobože čak sa predikaonice upliva na izbore? Žalibože, da su imali pravo, ali samo u riečima, jer u istinu nigdje se nije takva šta dogodilo. Rekli smo, da su izbori »moralna dužnost«, dakle mogli bi se o njima i sa predikaonice bez straha govoriti, kao o svakoj drugoj. Sad će tko graknuti: »U kojoj moralci se nalazi ta dužnost?« Odgovaramo odmah: u starijih svakojako nije govora o rečenoj dužnosti iz uzroka, što u ono doba izbora nije bilo, dosljedno ni potrebe o njima pisati, nu noviji pastirski napuci vrjednih i neustrašivih biskupah, tih stupovah ne samo katoličanstva nego i čo-

o. g. Na toj se je većalo 1) o odluci slavne Junte porečke, kojom bi prijašnjemu zastupstvu naloženo, da povrati siromašnim žminjskim kmetom 1232 for., koje je nezakonito iztjeralo g. 1882 za sjeme izdano njim prigodom glasine god. 1880, i za koje je Junta metnula adicional po 15 po sto; bi zaključeno, da za to bude odgovorno prijašnje zastupstvo, koje je sve novce iztjeralo, primilo i po svojoj volji s istimi razpolagalo.

2) Većalo se o gradnji nove škole, te bi zaključeno, da se ima ista čim prije graditi, i ko i te prilike bi stavljeno pitanje, kamo je 2000 forinti, koji su bili u tu svrhu uloženi po 6 po sto kod g. Pepića Camusa, kojom se je dozvolom s njimi razpolagalo i kamo potrošilo?

3) Većalo se o nekom dugu od 700 f. što občina duguje nekomu poduzetniku za gradnju krnjave občinske o sterne, koja pušća; toga radi tadašnje občinsko zastupstvo još god. 1873 nije poduzetnika htjelo podpuno platiti, dokle ju nepopravi. Tad on uloži svoju tražbu na sud, pitajuć podpunu pluću. Zastupstvo se u pravdi branilo i usljed njegovog zahtjeva poslano bi sudbeno povjerenstvo ili komision na lice mjesta, koje ju pronašlo krnjavom. Na to poduzetnik obustavi pravdu, koju je pak pod prijašnjim zastupstvom opet ponovio, te ju dobio, i občina bi odsudjena na platež od 700 f. Sadašnje zastupstvo uvjereno, da cisterna pušća, sumnja, možda i krivo, da pravda nebijaše dobro vodjena, s toga zaključi, da želi pregledati dotične spise, koji se negdje kod odvjetnika čuvaju.

Uvaživ zastupstvo, da je občina zadužena do grla, premda se potrošilo gore spomenutu svotu od 1232 f. i da se je občinska imovina znatno mnogo umanjila, te da još duguje: Junti 1000 f. po 5%, što jih je njoj uzajmila god. 1873 uz zalog državne obveznice od 7900 f. (dobar posao za Juntu); 700 f. poduzetniku za cisternu; primalji ili občinskoj babi plaću za nekoliko letah i da g. liječnik traži svoju plaću za mjesece julij-agust o. g. sa 133 f. i 33 n.; da odvjetnik takodjer pita izplatu duga što mu občina duguje, uvaživ, da se kod izručbe občinske uprave našlo gotovih samo 13 f. u občinskoj blagajni a kmetovi obterećeni god. 1883, 1884 adicionalom po 58 po sto, a tekuće god. 1885 po 53 po sto, a nalazeći se sada u najžalostnijem stanju pošto je na 2. agusta o. g. strašni grad potukao njihova polja i vinograde tako, da je ave poharao, morade sadašnje zastupstvo zubi škripati nozanjuć kamo po novce, a toga odluči, 4) neimajući odkud plaćati liječnika, da se ga odpusti, što bi jednoglasno primljeno.

Pošto je prijašnje zastupstvo bez dozvole razpolagalo s občinskom imovinom, na škodu občinske blagajne i zator siromašnog seljaka, s toga se zaključilo, 5) da se pozove jednog komesara od strane Junte, da pregleda upravu občinsku, i stavi ostavšu imovinu u red, da se barem očuva ono, što bi se dalo očuvati. Svi ovi zaključci bili su podastreti Junti na potvrdu. A što je na to si. Junta? Za ništa nije se ona pobrinula, vaš radi obustave liječničke plaće, a znamo s koga uzroka, ali i to lošim uspjehom. Bi reć, da se nekoja gospoda smiju i veselo kad izvanjske občine nazaduju. Da bi koje hrvatsko občinsko zastupstvo, upravljalo i razpolagalo s občinskom (movinom, po primjeru, krajelskih i šarenjačkih zastupnikah, tad bi se zaisto sve sile napele, da se stvar razvidi. Ako su nekoje občine dan današnji propale, zadužene i obterećene občinskim adicionalom, tomu je krivo ponajviše pomanjkanje nadzorstva. Istina, da se nešto nadzira, ali za čudo ondje, gdje nije treba, a gdje bi trebalo, ondje se pušta slobodne ruke.

U žminjskoj občini ima preko 800 diece obojeg spola, sposobne za školu. Zakon obstoji, da se imade uvesti škola gdje imade 40 sposobne diece. U Žminju je za toliku diecu jedan učitelj i jedna učiteljica, a školu polazeće diece težko bi tko nabrojiti mogao stotinu, a 700 je lišeno svakog školskog nauka; u žminjskoj občini bi morale biti 4 škole. Za tu siromašnu diecu nitko nemari, a tjerati adicional za školu se žure vlasti. Uvjek stare diple, plati i šuti.

Pogled po svietu.

U Trstu 4. novembra 1885.

Većina domaćih listovah ističe iz carskog govora delegacijam, kao najvažniju točku: »Uzdržanje mira i čuvanja interesah carovine«. Govoreći car o balkanskom pitanju izjavi, da imade nade na mirno riešenje tog pitanja, kod čega će sudjelovati konferencija u Carigradu. U glavnom pitanju, da su složne sve vlasti, koje su podpisale berlinski ugovor a to da je najbolje jamstvo, da će se mir uzčuvati.

Sav politički život Austro-ugarske usredotočuje se ovaj čas u delegacijah. Ugarska delegacija bila je prva, koja je prisilila ministra vanjskih posalah, da se izjavi o političkom stanju države napram ostalim vlastim. Minister Kalnoky, odgovarajajuć na interpelacije zastupnikah Szilagyia, Falka i Apónyia, očitovao je svoje misli i nazore o političkom stanju u obće, napose o položaju na iztoku. Minister govorio je vrlo obširno nu gospoda delegati nisu iz tog govora mnogo novoga saznali, što njim nije bilo od prije iz novinah poznato. To e i razlog, što se Madjari nezadovoljavaju sa očitovanjem grofa Kalnokya.

Najznamenitija izjava ministrova jest ona, gdje govori o carigradskoj konferenciji, koja bi se imala baviti jedino iztočno-rumeljskim pitanjem.

Usljed tog očitovanja, imalo bi se uzpostaviti na Balkanu prijašnje stanje, što će ići vrlo sporo ili nikako, i o Srbiji izjavio se ministar veoma prijazno, naglasiv više puta, da se je srbska vlada ponašala u ovom toli težkom trenutku mudro i pravilno. Austro-Ugarska da je prema Srbiji kano dobra prijateljica i dobrohotna susjeda.

Govoreć o Rusiji, reče ministar, da se odnošaji medju obimi državami osnivaju na medjunarodnih ugovorih a sa Njemačkom, da je prijateljstvo našeg carstva utvrdjeno posebnim savezom.

Za Slovence Trsta i okolice nastaju koncem ovog mjeseca i početkom budućeg vrlo važni trenutci. Birat će se naime gradsko zastupstvo u Trstu, koje je tim važnije, što započinjava isto ujedno i domaći sabor. Želimo braći što bolji uspjeh, te preporučamo već sada svim prijateljem, da se dadu na ozbiljan posao.

Hrvatski sabor razpravlja proračun za god. 1886. Primljena su izvješća o proračunu za god. 1885 i konačnih računah za god. 1884. Medju ostalimi interpelacijami, koje su upravljene većinom od strane opozicije na vladu, ističe se ona vladinog pristaše Dra. Suhotića, kojom pita, da li je vlada predložila kralju na potvrdu zakon, kojim se zajamčuju Srbom nekoje povlastice.

Srbski poslanik na bečkom dvoru, Bogičević izjavio se — zapitan o položaju u Srbiji ovako: Srbija traži, da se uzpostavi na Balkanu prijašnje stanje ili, da njoj se poveća zemljište i povrati troškove za mobilizaciju vojske. Na oružanje vojske, da nije Srbiju zavela Austro-Ugarska niti ju od toga odgovarala. Srbija da je desti trizna, da uvidi, kako joj prijateljstvo Austro-Ugarske nameće poštovanja i obzira napram odnošaju Austro-Ugarske države sa ostalimi velevlastmi.

O prepirih izmedju Srbije i Bugarske, pišu ruski listovi, da je od velike potrebe, da se čuje moćan glas ciele Europe prije, nego li nastane krvav sukob, koji bi bio sramotan po čovječanstvo. Da se uzpostavi prijašnje stanje na Balkanu, da zahtjeva ta okolnost, što knez Aleksander nedrži zadnje rieči, već hoće na svoju ruku izvesti faktično sjedinjenje obijuh pokrajinah.

Kako smo već javili, pripravlja se Crnagora na rat, na što ju sili postupanje turske vlade, koja potajno nagovara Albance, da se protive uredjenju granice izmedju Crnegore i Turske.

Carigradska konferencija, koja imade urediti balkansko pitanje, imala se jučer sastati na prvu sjednicu.

Turska sakuplja još uvjek vojsku na grčkih granicah, kojom bi provalila u Grčku, kad bi došlo do rata izmedju tih državah.

I grčka vlada sakupila je već do sada preko 70.000 vojnikah, koji čekaju na zapovjed, da predju granice, do čega neće valjda za sada doći.

U Englezkoj zanimaju se sada sa predstojećimi izbori u parlament. Koliko se glasa, imadu konservativci mnogo nade na pobjedu.

Franina i Jurina.

Fr. Ča biš ti reka, *zač je va zadnjoj »babe«* poznati šegavi *»Jorka«* promenili ime?

Jur. Zač je briž nega sram, tr mu se već i deca ruguju.

* * *

Fr. Si čul kako j' zatulil dragućki vuk al medved va porečkoj placarice?

Jur. Dragi ti, pošalji mu jednu pest *»Grošić«* pak će valje zamuknut.

* * *

Fr. Joh tužna sanja i ča ju je — tr sam se skoro prestrašila! —

Jur. A ča si sanjal?

Fr. Činilo mi se, da sam tamo negde va Lušinje, gdesam vidla jedno pravo strašilo. Neki človek star, ćelav kao ćuk, dunbokih očí stupla predame. Bia je vas razdrapan kako cigan; prati na nogah virili su mu kroz postole, kako goli vrati klavih svrakočah iz gnizdá, zubi su mu od zime škljocali a noge klecale od glada i svakega zla .. va rukáh mu bila jedna velika »batina«...

Jur. A ča j' delá?

Fr. Prosia me limožinu-siromá, a ljudi okolo mene su mi govorili: Vidi Franino, tega razdrapanca, gladna i to strašilo! On je jedan put sve izrigal na naše popè i fratre ča more samo pakleni čovik reći a sada.. a sada... a sada da nisu popi bia bi već stoputi od glada poginuja... oni »sami« mu se još smiluju! —

Jur. A nije ti se sanjalo kako se zove?

Fr. Aj jè, aè su mi rekli oni ljudi, da se kliče: Jork Pàšà! —

Jur. Viš! Viš! Jork.. Popi.. batina! — Vero je čudna sanja to.

Fr. Samo da se nebi ispunila! —

* * *

Fr. Zlatni moj Juriću odkuda to?

Jur. Bil sam ti u sv. Nedilji, tamo na Labišćine, kade su sajmovali i gospoda za lepo blago premije delili. Gonli sam tamo i ja svoju kozu zač sam se nadal, da ću i ja par fijurini premija za lepu debelu krnjelku (takozvemo kozu zač je s Karnije) prijet.

Fr. Pak, kolliko si dobil?

Jur. A vero ništ zač kozam da nedele premije. Sreća moja, da mi ju nisu gospoda ubili, zač da su pred par miseci tamo ave koze siromahom pobrali i pobili.

Fr. Neboj se ne za tvoju krnjelku; takove su rešpetane kako i ona va Poreče; a od samnja nić nepovedaš?

Jur. Ča češ, bil je lep, dobrega vina, čuda blaga, veselja i kanta. Navadli sam se ovu:

»Zakantajte petljarle,
Buba Istra se ženi,
Kuhajmo njoj makaruni,
Makar bili sirćeni.

---

vječanstva govore nam čisto i bistro, da za svakog poštenog kršćana državljana, obstoji takva dužnost i koji ju ne vrši, taj griješi proti Bogu, crkvi, državi, občini i obitelji. Zaista težko je to za one naročito, koji se boje kome god ć, mjeriti. U takvih prigodah su na prvom mjestu psovanja, strahovanja, ruženja i druge nepodobštine, kojimi nastoje naši kulturonosci mnoge našince preplašiti, samo da od straha ne stupe iz mirna svoga bivališta na ratno polje. Nije dosta učiti samo »pojedine«, nego je sveta dužnost svakog rodoljuba, koji se zato čuti sposobnim, podučavati »vaskolik puk«.

Nek vas gospodo laskava pohvala ne prijatelja nezasljepi: *»Tako je lieno, te se ne mješate u naše stvari, da, kao pravi namjestnici božji idjete za mirom, sijete svuda ljubav, dà, sam nije do nijedne stranke. Vi ste čovjek, blagoslovio vas Bog jer vi poznate vaše žvanje. Dajete svakomu slobodu, oj! Vi ste liberalan«.* Liberalan svećenik ?! Moguće ?!

Pod imenom liberalizam, razumjevamo u najširem smislu »sve pogriješke našeg vremena, koje vrijedjaju božanstvena i naravska načela naše sv. crkve«. Svi svećenici pak koji odobravahu izbor talijanskih zastupnikah u Istri, jesu liberalci, koje osudjuje Lav XIII. pošto su spomenuti njihovi zastupnici nazvali sa bahato »visoko-liberalnimi«. Liberalnimi moraju se nazvati i oni, koji prigovaraju, da narodni svećenici, »ne rade pametno«, jer time svoju subraću neppmažu u svetom i pravednom radu njihovom, već protivnikom podavaju srčanost i snagu.

Mnogi će pitati, zašto se uprav svećenstvu nalažu tolike dužnosti, zašto se od njega zahtjeva toliko rada? Rekosmo već da treba neprijatelju jednake sile suprot staviti, ako želimo pobjediti. Nemože se niekati, da istarski Taljani nemaju inteligencije i djelotvornog kapitala. Kakva im je inteligencija i od kuda kapital — znadomo dobro. Istina je, da posjeduju oboje. Nasuprot moramo bez okilevanja priznati, da u nas imade veoma malo građanske inteligencije, kojoj bi mogli izručiti sav politički rad. Svećenici i malo narodnih učiteljah skoro izključivo zastupaju hrvatsku inteligenciju, a pošto je politički rad intelektualan, nemožemo, taljanskoj inteligenciji suprot staviti nikoga drugoga, nego požrtvovne svećenike i učitelje. Što se pak tiče takozvanog »kretajućeg kapitala« koji je danas uprav duša svakom narodnom poduzeću, pošto intelektualnomu radu mora uzastopce slediti materijalan rad, mi sa onimi tobožnjimi tisućami, koje nam šalju »taljanske novine« iz Rusije i Zagreba, nemožemo niti jednomu istarskomu pastiru kupiti »brukvice« za školske postole i Tu bi trebalo velikom mukom osnovati zemaljsku vjeresijsku banku i tu bi moglo opet najviše svećenstvo pomoći (ali o tom ćemo drugom prigodom više progovoriti).

»Ako budu ovakve stvari naša skrb, onda ćemo predaleko u svjet — a to se ne slaže sa našim duhovnim stališem« možda će tko nadodati. Odgovaramo: Svaki svećenik mora sa svietom obćiti, a to osobito u sadašnje vrieme iz sliedećih razlogah: a) da usavrši samoga sebe, ne toliko svoju vlastitu osobu, nego svoje družtvene odnošaje. Ako svećenik u samoći, samomu sebi živi, istina, duh će njegov moći, buduć više sabran, lakše očutiti slast občenja sa Bogom, ali on neće biti sposoban čuvati korist svoje crkve prama vanjštini. On će se ovdje pokazati smućenim, bojazljivim ili nespretnim. Ako pak ide u svjet, obogatit će svoje poznavanje, utvrditi svoj značaj i svoju srčanost: sve krieposti, koje je doma sredstvom mrtva slova naučio, moći će u svietu oživotvoriti. A nisu li to zasluge kod Boga? »Hodite i učite sve narode« reče Spasitelj, a bez občenja sa ljudima, nije moguće taj nalog izvršivati. b) Ovo zahtjeva isti stališ. Ako tko ostaje samo pri crkvevom svom poslovanju, nemože svim svojim ovcam zadovoljiti, pošto nekoji na žalost skoro u kad u crkvu nedolaze, a pravi pastir treba, da nastoji i one za sebe pridobiti, jer je poslan i k njim. Nadalje, dužnost je svećeničkog stališa: točno poznavanje svojih podanikah i to ne samo u crkvi, nego i izvan crkve, jer tko hoće, da podučava, kara i usavršiva svojeg bližnjega, mora poznati njegove mahne i pogriješke, a ove jesu više-puta sasvim izvan strogo crkveno-poslovnog obsega. Svaki je svećenik još i duhovni »otac obitelji božje«, njegove župe, te iz toga gledišta je njegovo zvanje svakojako eminentno družtvenog značaja. Crkva je odmah u početku svome stavila si zadaću, da usavršuje čovječanstvo u družtvenih, političkih i medjunarodnih odnošajih, a uprav svećenstvo je po naredbi samoga Sina božjeg »učećom crkvom«.

Ako hoće dakle svećenik, da doraste tomu uzvišenom zvanju, mora biti najprije sam krieposlan, učen, razuman, požrtvovan, uljudan, ozbiljan, nekoristoljubiv i kad to sveta stvar zahtjeva, u djelovanju odriešit! (Konac sliedi).

Da se luda nespominje,
One dote kuj' donesla:
Par lancuni punih slame
Da upali »Franine Jurine«.

Smešna »baba« vik nas mami:
Ajte »šćavi« s Talijani,
Ter je Istra cela s nami
Dok su glave pune slami.

Fr. A balotacijoni kuća te bit tamo?

Jur. Kažu da su 9, 10, 11, 12 i 13 ovega miseca i da Krnjeli, Šarenjaci, pljavice i oderubi strašno sirotu kmeta mame i mute, da bi njih balotali zač, da su samo oni mudri i pametni. Ma sam vero čul, kako je neki kmet govoril, da neka se gospoda nepačaju va kmeta, kega nepoznaju nikad, nego kada mu delaju peticijone, šekucijone i kada njim rabi njegov glas. Oni da te balotat svoje ljude a Krnjeli i Šarenjaci neka balotaju svoje i one, koji njim se budu za mižol vina i pijat bizuli prodali.

Fr. Pošten obraz kmetom, ako se budu tako ponesli.

***

Fr. Ča da te misle va Lovrane za potešt: stavit?

Jur. Va Lovrane bi morda, da imam Ženantove ginije, al neznam ča misle Moščenićani i Bersečani.

Fr. Bi rekli, da se ponuja Moščeničinom neki Švaba al kacalj, ma Bresčani te zate bit' avi zač oni znaju, da si ti hrvatska koronika.

Jur. Ej, i tamo j' bil počel kašu mešat neki »Gladina« s dolnje Istre, ma j' moral brzo kopita pobrat z' ć tamo nemare za lajave i nepoštene ljude.

Fr. Ter da j' pustil za sobum dobru merморiju, nekemu fori i pasa

Jur. Je je, ma bi je volel zaki bez nje bit s' pas nav j' pobegal, kada se j' zigrili zač bi bil pul gospodura crknul od »Glada«.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može bit razpuščeno .... Najdalje šest tjednah poslie razpusta mora se naložiti novi izbor. (S. 96. pokrajinskoga zakona, članak XV. drž. zakona 5. marča 1862.) **Občinske zastupstvo buzetsko bilo je razpuščeno dne 5. augusta 1885.**

Crkvene viesti. Gosp. Ivan *Kavalić* imenovan je župnikom u Skednju kod Trsta. G. Ivan *Pipan* premješćen je iz Lanišća kao duhovni pomoćnik u Kastav. U prvu godinu bogoslovja primljeni su sliedeća gospoda: Just *Filipčić*, Liberat *Slokovič*, Ante *Ulcigrai*, i Ante *Vascotto*. Bogoslov g. Ivan *Sušnik* prešao je u ljubljansku biskupiju.

Premještaji i imenovanja. Ministar pravosudja dozvolio je, da se premjesti notar g. *Rumor* iz Kopra u Trst a notar g. *N. Del Bello* iz Poreča u Kopar.

Isti ministar premjestio je na vlastitu molbu sudbenog pristava g. *Gaudusia* iz Podgrada u Tržič a imenovao je prislušnike, g. Dra *Chersicha* pristavom u Motovunu i našeg domorodca, g. Fr. *Dukića*, pristavom u Podgradu. Čestitamo prijatelju.

Političko družtvo »Edinost« Predsjedničtvo našeg pol. družtva sazivlje sve odbornike, zamjenike i povjerenike za nedelju dne 8. t. m. u 10 satih u prostorije delavskog podp. družtva na sjednicu. Na dnevnom redu jesu vrlo važni predmeti.

Sjajan koncert priredjuje za nedelju *«Pjevački zbor»* delavskoga družtva u prostorijah slovanske čitalnice u Trstu. Čisti prihod namienjen je u dobrotvornu svrhu, te se je radi toga nadati da će biti koncert mnogobrojno posiećan.

Občinski izbori u Labinu. Doznajemo iz Labina, da će se tamo obaviti občinski izbori dne 9, 10, 11, 12, i 13. novembra. Ovom občinom — prem je skoro čisto hrvatska — upravljaju dugo Talijanši ili njihovo orudje, prodani Šarenjaci. Šeka mutikašah i krvopijah onog puka vodi ga sirotu neuka i dobroćudna po miloj volji, hoćeš li na most ili pod most, al hvala Bogu počeo se jur naš kmet buditi pak već pratom kuže na one svoje neprijatelje, koji ga vjekom dave, gule i šišaju i lieprm imenom »šćavo« krste. Zadnje ved je vrieme, da naš ubogi kmet strese sa sebe tudjinski jaram, da mu nezapovjeda u njegovoj kući Krnjel dotepuh ili kakav izdajica svoje vjere, roda i jezika. Očekujemo od prijateljah i zavjetnikah puka na Labinšćini, da će mu u ovom toli važnom poslu svuda biti na ruku i na pomoć a kmetovom našim vruće preporučamo, da u svemu slieđe i poslušaju jedino one poštene muževe, koji ga nederu i nevaraju; koji ga poznaju i onda, kada niku izbori; koji govore njegovim jezikom i koji ga nekrste »šćavo« već kako Bog zapovjeda: brate ili prijatelju. *Občinari labinski!* Birajte svoje ljude; muževe, koji vas ljube, koji s vami trpe i koji se s vami vesele. Tudjincu, i neprijatelju okrenite pleća. Bog i prijatelji bili Vam na pomoći

Občinski izbori u Poreču. Javljaju nam prijatelji, da će se ovršiti tekom ovog mjeseca ova obć. izbori u Poreču. Upozorujemo već danas sve tamošnje poznance, da učine na vrieme svoju dužnost. Pobliže drugi put.

K uredjenju kongrue. Novom ministarskom naredbom od 30. septembra produljuje se vrieme za prikazati izjavnice (fasije) do konca mjeseca novembra t. g. Usljed iste naredbe ima se priložiti k izjavnici zadnji crkveni račun i zadnja fasija samo na naročiti zahtjev zemaljske vlade. Vrieme za utok na ministarstvo proti rješitbi zemaljske vlade (namjestničtva) ustanovljeno je na dva mjeseca danah, računajuć od kada bude ista izručena. Izjavnice i utoci imadu se poslati kroz kotarsko glavarstvo.

Čujemo, da su već tiskanice za sastav fasije razposlane, nu u samo spasujućoj njemšćini, dočim su sam zakon o novoj kongrui i dotičnu ministarsku naredbu razposlali i u zemaljskih jezicih. Nadamo se, da neće neoprostivi grieh počiniti niti oni svećenici, koji, i ako razume njemački, budu sastavili fasije u svojem materinskom jeziku i to tim većma pošto se isti obrazac nalazi u ministarskoj naredbi i u hrvatskom jeziku. Pak da nismo mi u svemu ravnopravni?!

Krčki Hrvati čestitali su — kako doznajemo naknadno — brzojavno skupštinarom u Kastvu dne 6. pr. m. nemogući radi zla vromena doći na skupštinu. Čestiti jedan rodoljub s krčkoga otoka čestitao je takodjer posebnim pismom, žaleć što je baš onoga tjedna bio tako zaokupljen poslovi, da nije mogao prisustvovati skupštini. »Nedao Bog, kliče dalje, da se prije smrti nesastane većina nas, po Istri i da se modju sobom neupoznamo!« Dao Bog, dodajemo mi, da se sastanemo svake godine, da se što bolje upoznamo, da pospješimo rad Bratovšćine i svrhu, za kojom ona ide.

Kako lašu i kleveću, te na lažih i klevetah svoje tvrdnje osnivaju. Spomenuli smo već memorandume, što ih je poslalo talijansko »istrijansko političko družtvo« na visoka ministarstva u Beč. Na nje se osvrće porečka »L'Istria« u svom uvodnom članku, broja od 24. oktobra t. g. U isto doba, veli taj listić, kad su neke slavenske novine proglašivale one memorandume za skup zlobnih prijavah i skrajnih lažih, *«shvatili su se činovi, koji najbolje razjašnjuju kako je istinito sve ono, što je u istih memorandumih navedeno»*.

Dosta da je navesti jedan tih činovah. A koji je taj čin, upitat će znatiželjni čitatelji, koji tako dobro razjašnjuje istinitost sadržaja memoranduma? Eto ga u kratko: *«C. kr. školski nadzornik za kotare Pulj i Pazin. gospodin Stjepan Križnić govorio je u zemaljskoj učiteljskoj konferenci hrvatskoj»*. I drugo ništa! Koliko smo mi mogli doznati, rečeni gospodin nije bio nego u jednoj sjednici rečene skupščine i u toj sjednici zagovarao je neki predlog **talijanskim** jezikom ane **slavskim**. U zemaljskoj učiteljskoj skupščini svakomu bijaše i moralo je biti slobodno, svakomu govoriti jezikom, kojim mu drago, rabljenim u istarskih školah. I govorilo se je sbilja hrvatski, slovenski i talijanski, kako je komu lakše išlo ili kako je koji hotio. I gospodin Križnić, kao i svaki drugi mogao je govoriti koji mu drago jezik. I da je govorio hrvatski ili slovenski, *što nije*, nitko mu za to pravedno nebi imao prigovoriti. A gospoda u Poreču ne samo, da bi tomu prigovorila, nego napisala su i u svjet turila **laž**, da uzmognu tako udariti i proti g. Križniću i proti g. Klodiću i proti svemu, što je u Istri slavenskoga. Oko te laži vrti se članak, kojim su napunili dva stupca i pol svoga lista. Tom lažju *»ilustrirali«* su **»istinitost«** sadržaja rečenih memoranduma. Ako je njim taj lažljivi čin dostatan za dokaz istinitosti sadržaja memoranduma, tad se možemo bar privremeno i mi s njim zadovojiti, pak iz toga logičan zaključak učiniti, da je sadržaj onih memoranduma lažljiv i da se tvrdnje u njih sadržane, na lažih osnivaju.

Još tabelari. U porečkom listiću se raduju, što nije vrhovni sud u Beču dielio nazore prvoga suda glede odsude Lovranacah te čestitaju odvjetniku, koji ih je branio. Što je pako učinio vrhovni sud? Odsudio je sve Lovrance na zatvor od nekoliko tjednah radi počinjenih izgredah a razumjeva se po sebi, da će morati platiti i troškove. Dali će se tomu i Lovranci toliko veseliti, koliko i porečka baba, to dvojimo, jer njim je stalo samo do toga, dali su odsudjeni ili ne, titulus rado pripuščaju porečkoj gospodi.

Premda je okolo porečkoga listića liepi broj doktorah od zakona, ipak je Marku izbjegla jedna, koju nemogu ni laici progutati. Kaže naime u rečenoj viesti, da je generalni prokurator na vrhovnom sudu dr. Glaser, saslušav branitelja kasirao odsudu prvoga suda!! Marko moj! Gdje na svietu ukidaju državni odvjetnici, kao što je dr. Glaser, sudbene odsude?! Znaj, Marko dragi, da odsudu nemože ukinuti nitko drugi nego sud, a državni odvjetnik na vrhovnom sudu može samo predložiti, da se odsuda digne. Repicu, repicu, Marko! Čujemo, da se je radi toga jako razsrdio Ljubeznjivi dr. Ljubež, pa da je strogo naložio, da mu se odsuda pošalje na censuru svuka i najmanja viest. Nadat se je dakle, da neće porečki listić već učinit nikakve »capelle«.

Tužbe nam dolaze sa raznih stranah Istre, da nekoji činovnici, osobito pako pisari i sluge kod mnogih uredah postupaju neuljudno sa našim prostim pukom. Mi nećemo za sada navadjati ni mjestah niti imenah, nego upozorujemo predstojnike uredah, neka bolje pripaze na svoje podložnike — osobito pisare i fante. Iznašamo ovom prigodom još jednu drugu nepodobštinu. Skoro sve oblasti šalju našim ljudem pozive u tudjem jeziku. To može biti i jest često na veliku škodu ljudem, ako poziva nerazume. Pozivljemo ponovno oblasti, neka se već jednom obazru na cesarski zakon i pravedan naš zahtjev, te neka našim ljudem pišu u njihovom jeziku hrvatskom i slovenskom; jer ćemo biti usiljeni udariti u druge gusle i svjetovati našim ljudem, neka takove poziva neprimaju. Komu se nemili naš jezik, neka pusti i naš kruh.

Književne viesti.

»Svetčanostni spis«. Tiskom dioničke tiskare u Zagrebu je izišao spis, koji je odbor za proslavu »petdestgodišnjice književnoga preporoda hrvatskoga naroda« izdao. Spis, uj velikoj četvertini, nosi naslov »Slava preporoditeljem.« Na prvoj strantci ima crtež od hvaljenoga našega slikara gosp. Nikole Mašića, koji usred lovorova grania; obasjan sunčanimi trnci pjeva »Slavu preporoditeljem« Izpor crteža leži lovorom orjenčana razkopljena knjiga; na lievom njezinu listu čitaju se riečl: »Horvatske Novine«, »Danica Ilirska«, na desnici »Dr. Ljud. Gaj«.

Knjiga obavita je vrpcom, na kojoj je s lieve strane utisnuta godina 1885., s desne Gajeva poslovica; »Narod bez narodnosti je tielo bez kosti«. U tekstu utisnute su dalje slike: *Ivana Rendića*, kip Majka s djetetom; *Nikole Mašića*, Slavonska djevojka; *Br. Quiquereza* poprsje Crnogorca; *A. Mašića*, Na suvskoj obali; *N. Damića*, Novi grad u Kraljevici; poprsje Mirka Bogovića; *C. Medovića*, Sv. Franjo!; *V. Bukovca*, Crnogorka; *I. Rendića*, kip Mali kovač; *Nikole Mašića*, dvije Putne crte iz Slavonije; *D. Markovića*, U gondoli; *A. Mašića*, Ličanin; *N. Damića*, Frankopanski grad u Bakru; *F. Quiquereza*: Vino pije kraljevića Marko, pola pije, pola šarcu daje; *F. Quiquereza*: K opisu (Jenia Siseljskoga). Na morskoj obali; *D. Mejkusa*: Spljanka, *D. Weingärtnera*: Ban Toma Erdödy u bitci kod Siska dne 22. lipnja 1593.; *E. Krambergera*, Velika, kod Požege napokon tabloau muževah Ilirske dobe. 67. licah, poredi Ljudevit Gaj i grof Janko Drašković. Što se dakle crtežah tiče, spis se može nazvati vrlo obilatim i koliko mi sudit možemo, vrlo krasnim.

U tekstu ima na prvom mjestu; *Tadije Smičiklasa* razpravica »Dr. Ljudevit Gaj do g. 1885.«, zatim kratki životopisi znamenitih Ilirske doba od *Milana Grlovića*, onda pripomen »Slava i Slovencem« od *Ivana Trnskoga*, zatim izreke sada živućih radnikah Ilirske doba, napisane naročito za ovaj spis u prozi i u stihovih, s autografičkimi podpisi. Zatim donosi spis crticu »Jabuka« iz seoskoga života, od *Nikole Kokotovića*, pripoviedke »Na morskoj obali« od *Jenia Sisolskoga*, »Od prvih mučenikah« od *Xavera Šandora Gjalskoga*, onda razbih pjesamah i rečenicah od mladjih pisaćah i hrvatskih, napokon ukajdene pjesme: Prva Ilirska davorija od *Ferde Livadića* samoborskoga; slavu dra. Ljud. Gaja od *Vatroslava Lisinskoga*; Zulimko zlat-a od *I. Zajca*; Jezični ritam prve kitice »Frankopanke« od *Franje Kuhača*; Jezični ritam i jezična melodija hrvatskieme kneza *Mirka Pučića od Franje Kuhača*, napokon »Ja te ljubim« od *Gjure Eisenhuta*.

Spis ovaj može se dobiti malo ne i u svakoj trgovini u Zagrebu po 1 for a mi ga preporučamo što toplije našim čitateljem.

Tko si želi nabaviti taj svečanostni spis, može se obratiti i na naše Uredničtvo, koje će mu ga uz dostavu od 1. for. 5 nvč. franke poslati.

***

Primamo iz Zagreba sliedeći: *Pozivna predplatu* te ga preporučamo svim našim čitateljem na blagoželitvno uvaženje: Prvih danah sliedećega mjeseca izdajemo *Triest*, list za šalu i satiru, koji će zastupati načela stranke prava, a izlaziti 1. i 15. svakoga mjeseca na čitavu arku.

Suradničtvo obećaše hrvatskomu občinstvu dovoljno poznati šaljivi literati: Velemožni gospodin Ant. pl. Diplomatikuš, pisac »Diplomatskih pisamah iz naše šarene knjige«; Jurek s banganetom, kr. ugarsko-hrvatsko-slavonsko-dalmatinski razvodnik; Pero Turnburica, politički brijač i idealno-lirički poćtr: Pišta Teleczháry, oduševljen magjarski patriota; Zagrebački bubnjar, pometač i trumbetaš; Hrvoj Veselković, pravnik V. godine (ali bez prvoga državnoga izpita); Makso Smetenković, absolvirani filozof (takodjer bez izp ta); Egidius Simplicius, klerik po božjoj milosti; Popadija Stana, Piljarica Klara i mnogi drugi.

Proizvode tih velikih duhovah moći će čitati svatko, tko za ovu godinu pošalje jednu forintu u papiru, zlatu ili srebru.

Za to šaljite predplatu, da *Triest* čim bolje zagrmi, jer će iza te grmljavine i oluje sigurno i za Hrvate nastati ljepše vrieme.

Uredničtvo i uprava *Triesta* (Tiskara dra. D. Starčevića i dr.)

Telegram.

Porečkoj «L'Istria.» Očekujemo neustrpljivo vodnjanski protest. Risposta pagata.

Javna zahvala.

Svoj rodbini i mnogobrojnim prijateljem, koji su nam premilog otca *Mihovila Defara* u njegovoj bolesti tješili a poslije smrti do hladnog groba sproveli, izriče ovim najsrdačniju zahvalu

Tinjan, 1. novembra 1885.

U ime razeviljene obitelji
Šime Defar

Lutrjski brojevi

31. oktobra.

Beč	7	51	74	27	88
Grac	40	12	7	48	66
Temeswar	70	60	40	54	62

4. novembra.

Brno	30	83	77	67	25
Innsbruck	63	5	56	80	74

Tršćanska burza

dne 4. novembra

Austrijska pap. renta	for.	82 20	do	for.	82.30
Ugarska » »	»	90 70	»	»	90.10
Ista u zlatu 4%	»	97.70	»	»	97.90
Dionice nar. banke	»	—.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	281	»	»	282.—
Talijanska renta	»	93.1/4	»	»	93.1/4
London 10 lirah sterlinah	»	125.1/4	»	»	125 1/4
Napoleoni	»	9.91—	»	»	9.96
C. kr. cekini	»	5.94	»	»	5.96
Državne marke	»	61.65	»	»	61.75
Iste francezke	»	49.80	»	»	50.05
talijanske lire	»	49.40	»	»	49.—

Nekašlji više!

Prašak za prsa

Izvrstan lek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katarralnim manam. 48—37

Škatulja sa naputkom po 80 n. dobiva se u lekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.

Šibenik: Anton Cozolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekašlji više!

Podpisani javlja, da je otvorio u Barkoli, da ugodi naručnikom, filijalku svoje dobro poznate **krojačnice** nalazeće se u ulici S. Antonio br. 16. Pošto je ta filijalka izvan carinske granice, naručbe su prosto

od carine

i obavljaju se uz najveću točnost radnje i uz nisku cienu.

Ciene jesu:

Podpuna odiela od f. 10 i više
Hlače « « 3·50 «
Prsluci « « 2·— «
Gornji kaputi « « 9 «

Pellegrino Levi

krojačnica sa skladištem sukna, ulica S. Antonio br. 5 Trst.

Naručbe se obavljaju uz pouzetje neodvlačno 52—13

Veliko skladište **živaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajnah**, koje nije moguće razbiti a sjegurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej**, finih i prostih, za objesiti i za prenašati. 48—14

Prodaja svakojakih **spremala za strojeve**, sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se poprave svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH-A

TRST, Via Acquedotto broj 28.

Naručbe izvršuju se neodvlačne uz pouzetje. — Ciene nebeje se konkurence.

ŽELODČNE BOLEZNI

je moguće ***BRZO*** in ***POSVEMA*** ozdraviti po

JERUZALEMSKIM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne snake leke.

Večina raznih kapelje, izločkov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, nisa nič druzega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil valed svoje priproste sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravico pradesati** nad vsemi doseda v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balsam bogat na delajočih snovih kineško robarbaro, katera korenika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljenje** ni čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti neješčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklonica z navodom vred stane **30** novcev. 7—4

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *G. B. Rovis*, na Roki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Palleca.

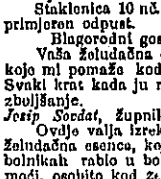

Piccoli-jeva

želudačna esenca

lekarne Piccoli-ja »pri angelu« na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenju, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, hemorojide, zlatenicu, migrene, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djece.

Steklonica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani!

Vaša želudačna esenca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, čutim polaganje i zboljšanje.

Josip Sordat, župnik, Kamnje, pošta Črnice

Ovdje valja izreći »Čast zaslužku«. Vaša želudačna esenca, koju sam ja i mnogo drugih bolnikah rabio u bolesti, je uprav čudovite moći, osobito kod želudačnih bolestih.

A. Zanetina, župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrdjuje, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i prečudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komad da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence, kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plominj, Primorje.

Antiherneumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi delavnih čutilah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Steklonica 40 nč.

Pastile santoninske; (kolešci proti glistam); izkušeno zdravilo proti glistam; škatulijica 10 nvč. 100 komadičah 60 nvč. 1000 komadičah 5 for.

Salicilne pastile proti prehladjanju najbolja pomoć proti davici (difteritis), pljučnim, pranim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Želiščni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim pranim i pljučnim bolestim, zasiženju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odrašćeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Steklonica 36 n.

Tu navedena, kako sva druga ozdravlja se uviek frške dobe u lekarni 20—1

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz pouzetje iznosa.

Zaloge u Trstu su u lekarnah pl. Leutenburg, Foraboschi, Prendini, Ravanini i Zanetti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

Najbolje i najcienje dodje u **AMERIKU** tko se obrati na

A. GERGOLET-A

internationalnoga speditera. 14— Via dell' Arsenale br. 2. **TRST.**

Dobiva se i za mjesečne obroke.

ZANIMIV OGLAS

U velikom skladišću pokućstva i tapecerije **G. Gherscick-a** Via Farneto br. 12. I. p. imade uviek pripravnih šustah za postelje, izpunjenih sa veoma dobrom tvari u cieni od 6 for. napred.

Divani i sofa izpunjeni i pokriti veomu dobrom vrsti kretona i jute u cieni od 15 for. napred.

Pokućstvo za sobu, sjedala, naslonjači, stolice tapecirane itd.

Prima svaku naručbu tapecarije uz povoljniju cienu nego li ostali, budući da imade vlastitu **radionicu tapecarijah, drvodjelstva i skladište tvarih za pokućstva.** 48—43

Dobiva se i za mjesečne obroke.

Od 50 godinah

na bečkom tržišću obstojeća, vrlo poznata tvrdka sa suknom

„Zum guten Hirten",

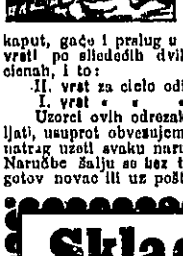

(k dobromu pastiru) prije

Vincenz Strohschneider

Wien,

I., Rothenthurmstrasse 14,

razprodaje svoje skladište

pravog bernskog vunenog sukna

u odrezcih i cielo odiela za gospodu; podpuno dostatna za cielo odielo, i to:

kaput, gaće i prsluga u svih bojah i od izvrstne vrsti po sliedećih dvih najeftinijih i stalnih cienah, i to: 3—4

II. vrst za cielo odielo ..... for. 3.50
I. vrst « « « ..... « 4·50

Uzorci ovih odrezakah nemogu se razašiljati, usuprot obvezujem se ovim javno, da ću natrag uzeti svaku naručbu, koja nekonvenira. Naručbe šalju se **bez troškovah zamatanja** uz gotov novac ili uz poštarsko pouzetje.

Skladišće

POKUĆSTVA I TAPECERIJE

Corso br. 41.

blizu „Monte Verde".

Dne 21. agusta otvorio je iznova podpisani naznačenu trgovinu sa velikim izborom **pokućstva** svake vrsti i uz takove ciene, da se neboji konkurence

Raffaele Italia. 7—10

Naručbe se obavljaju za tuzemstvo prosto od dacije

Nova ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—29

Odiela od same vune polag mjere.
Odiela chevlot od f. 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Takodjer na obroke.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—27

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke ciene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive; čistila za noge, sagove; klate svakevrsti; povoštenо platno; lonce za cvietje i za ribe; platno za vezenje, fino sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lek po dr. Maliću smatrati kano patvoren

Cvet proti trzanju,

po dr. Maliću.

je odlučno najbolji lek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se isti i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *sceist* (Ostrab. znam) na *proti trzanju po dr. Maliću* ***us priloženo znamenje; 1. staklenica 50 nvč.***

Zahvala.

G. J. pl. Trnkoczyju, lekaru *na velikem mestnem trgu* u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razne domaće lekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve veća pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, sjetim se na Vaš dr. Malića kostobolni lek za 50 novč., te si ga odmah naručim. I u istinu imao je čudesit uspjeh da se je majka nakon što ga je kratko vrieme upotrebljavala posvo teških bolih oslobodila. Punim osvjedočanjem **priznajem dakle dr. Maliću kostobolni** sviet kano izvrstan lek to ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti **preporučam.** Vašoj blagorodnosti izričem pako **najserdačnju hvalu**; svim štovanjem.

Frane Jug, posjednik u Šmarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kranjski,

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, pranoj i pljučnoj bolesti; 1 staklenica 56 nvč. Korisetniji nego li svi u trgovini se nalazeći siropi. 52—37

krv čisteće kruglice c. kr. povl.,

nebi smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrnjih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč. Ispod jednog zavitka se poštom ne odpravlja.

Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano **osobito uspješne** priznate, imade uviek čiste u zalogi i raspošilja odmah poštarskim pouzećem Adressa je:

Liekarna Trnkoczy-a,

na velikom mestnem trgu u **Ljubljani.**

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac

odobren po višim oblastih sa dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, teom ili juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajućih zdravotna svojstva, te so njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajućih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tek. On čisti polagano, uništuje gliete ublažujući kronične hrapavosti jetarah, slezena, umanjujući sve malo po malo zastarjele bolesti hemoroidah.

Uzine li se likera danomice, čuva od otrovnih miazmah, proizviručih koli od pokvarena zraka, toli od epidemijah, zato je izvrstan lek proti *groznici* i proti *želeri*.

Ono pako što sačinjava pravu osobinu likera u zdravstvenoj struci jest, što oslobadja ljude odane srčbi i pokunjenosti od škodnih posliedicah, koje čovječanstvu daje veliki broj nesrećnih.

Zaista iza malo danah čovjek, koji se služi tim likerom čuti, da mu je povraćena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad. 18—11

Da se olahkoti kupovanje občinstvu gospodar tvornice osnovao je na široko rasprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih **kavanah i rakijašnicah.**

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

for. 1·50

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—18 vecchio N ro 4).

Pečati iz kaučuka

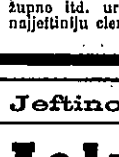

Najprikladniji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježilom **samo for. 1·50.**

Samogiban žepni pečat fr. **1·20.**

for. 1·20

Nadalje svakovrstne pečate za občinske, župne itd. urede uz najjeftiniju cienu.

Najnovije! Jeftino!

Edmund Jelušić,

fotograf na Voloskom

javlja p. n. občinstvu, da je u njega moći dobiti slike gg. narodnog zastupnika

d.ra Dinka Vitezića,

i velikog narodnog dobročinitelja biskupa

d.ra JURJA DOBRILE,

i to: Cabinet-format — — — — — — for. —·60 novč.
Veliki format (32|42 ctm.) — — « 2·— «

Slike grada Kastva:

1. vidik grada sa jugo-istočne strane; 2. isto sa istočne strane; 3. južna strana grada; 4. Pregradje; 5. Lokva; 6. Crekvina; 7. Žudika i 8. pogled na okolicu prama moru. Opaliti i Učki sa zvonika sv. Jelene.

Boudoir-format (18½|21½ ctm.) po — — for. —·60 novč.
Veliki format (32|42 ctm.) po — — « 1·— «

Velike slike providjene su sa hrvatskim napisom. Pošilju se uz predplatu ili sa pošt. pouzećem. Tko naruči 5 komadah, dobije ih franco. Kod 10 komadah dobije franko i 1 kom. više na dar.

Preporučam se p. n. občinstvu za svakoje delo u mojoj struci. Moje nastojanje biti će, da svakoj želji što bolje zadovoljim. Naručbe obavljaju se najtočnije i bez zatezanja, a upravljaju se izravno na

EDMUNDA JELUŠIĆA
fotografički ateljer na Voloskom u Istri.

2—3

Izvadjaju se slike na ulju, uz dostavu fotografije i opis obličja.

Preprodavacom po spor. zumljenje prodajem uz rabat.

Originalne slike!

Velika partija ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjenit. 2—1

Uzorci se šalju badava i franko.

Velika partija odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za cielo muške odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjenit.

Uzorci se šalju badava i franko.

Izdavatelj odgovorni urednik M. Mandić.

Tiskom V. Dolenca.

Broj 46. U Trstu 12. novembra 1885. Godina XVI

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu naše stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; i u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom napisnicom (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vračaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Predstojeći občinski izbori u Istri.

Tekom ove godine i početkom buduće obaviti će se više občinskih izborah u Istri, napose u zapadnoj i na kvarnerskih otocih. Občinski izbori u Baški, kojimi se na štetu občinarah i uzprkos jasnomu slovu zakona toliko zateže, imali bi se obaviti skorih danah. Naša pobjeda je tamo gotova.

U občini krčkoj vlada još uvjek talijanaška stranka, premda je kod posliednjih izborah pobjedila naša narodna stranka. Razni utoci i druga umjetna sredstva tamošnjih Talijanah prieče, da se već jednom uvede red i pravo stanje u onoj občini. Sudeć po posliednjem uspiehu kod izbora i po probudjenoj sviesti tamošnjeg pučanstva, nemože minuti pobjeda našu stranku.

U občini Malo Selo (Mali Lošinj) je sadašnje občinsko zastupstvo na umoru. Tamošnji Talijani pripravljaju se jur na izbornu borbu. Nebi smjeli niti naši mirovati.

U samoj Istri i to u iztočnoj iztiču mandati občinskim zastupnikom u Voloskom i Lovranu. Voloska gospoda imadu već pune ruke svakojakih punomoćih a naši — reć bi — da nemisle na ozbiljnu borbu.

Izvanjski puk občine Lovrana, osobito Mošćenićani i Brsečani, težo za tim, da dobiju više prava i glasa u budućoj občinskoj upravi.

Sa občinom Buzet i tamošnjimi občinskimi odnošaji izpunili smo skoro polovicu letošnjega lista. Sve tajne i javne spletke, sve podpore i protekcije velike gospode nisu mogle skršiti sviesti našeg puka u onoj občini. Njom upravlja sada privremeni odbor. Zakon kaže izričnо, da se imadu obaviti novi izbori najdalje šest tjednah poslie razpusta obć. zastupstva. Ono bijaše u Buzetu razpuščeno 5. agusta t. g. a izborom novim niti danas glasa! Neka se samo tako vrši zakon! Tamošnji Talijanaši i njihovi patroni mogu ipak biti stalni, da će se prije ili kasnije razbiti sve njihove spletke na junačkih prsih naših občinarah.

U občini Pazin izdiše sadašnje zastupstvo. Talijanska gospoda i naše izdajice a njihovi robovi, jesu u posliednjem smrtnom trzanju. Smrtni pot polieva jih i na samu pomisao, da bi mogli biti izagnani iz nove občinske palače, u kojoj su toli dugo na štetu občine i puka gospodovali. Izborna borba vršiti će se tuj valjda početkom nove godine. Biti će to borba na život i smrt. Mi nedvojimo o pobjedi. Bude li vladao zakon i red, mora doći do svojeg prava ogromna većina pazinskih občinarah.

Ovih danah stupili su prvi put u izbornu borbu naši občinari občine Labin. Izbor je tamo započeo dne 9. a svršit će dne 13. t. m. Kako je to za naše birače prvi izborni pokušaj i buduć drže naše občinare u Labinšćini nekoja tamošnja gospoda i naši izrodi na željeznoj uzdi, neima mnogo nade na povoljan uspjeh. Nas zadovoljava za sada sama činjenica, da narod uvidja važnost obć. izborah i da se pušća u borbu proti gospodi i nametnikom. Svaki početak je težak a samo kukavica zdvaja kod prvog neuspjeha.

Još te imademo pred vrati jedne vrlo važne izbore i to u samom glavnom gradu pokrajine, u občini porečkoj. Važnost to občine za cielu zemlju i zamašaj buduće občinske uprave silo nas, da progovorimo malko obširnije o toj občini.

Godine 1880. popisivalo se je pučanstvo po občevnom jeziku — statistički izum sadanje vlade. U popis zapisalo se je, pak dalo tiskati, da u porečkom političkom kotaru rabi talijanski jezik kao občevni 34.000 ljudih, a hrvatski 9000; da u porečkom sudbenom kotaru rabi talijanski jezik kao občevni 7600 ljudih, a hrvatski 2600; da u porečkoj občini rabi talijanski jezik kao občevni preko 6000 ljudih, a hrvatski 900. Iz občevnoga jezika zaključilo se je na narodnost stanovnikah, pak reklo, da ima u porečkom političkom kotaru 34.000 Talijanah i 9000 Hrvatah; u porečkom sudbenom kotaru 7600 Talijanah i 2600 Hrvatah; u porečkoj občini 6000 Talijanah i 900 Hrvatah. Sami ti brojevi, kad se jih prispodobi s obstojnostmi, s onim što i kako je, pokazuju najjasnije, kako se je nepravedno provelo taj popis, te bi čovjek do biesa poslao svaku statistiku i izgubio svu vjeru u nju.

Da ostanemo samo kod poreške občine, o kojoj se sada radi. Ova obstoji iz grada Poreča i iz 12 selah. Grad ima nad 2800, a sva sela skupa nad 4500 stanovnikah. Pak svih 12 selah — Abriga, Dračevac, Foškulin, Frata, Maj, Baderna, Mugebal, Monsalić, Žbandaj, Tar, Vrvari i Novavas — da neima nego 900 Hrvatah, da jih neima nego toliko izmedju 4500, što u njih obitavaju! Da su svih 4500, osim onih 900, Talijani! Hodte, hodte, koji tomu vjerujete, u ta sela. Slušajte kako govore, kako se Bogu mole, hodte u sam Poreč u nedjelni ili blagdanski dan, pak ćete čuti, kako onaj narod govori, kojim jezikom obći, koje li je narodnosti.

Nego sve to dade se raztumačiti, sve to kao da je proračunano.

U Poreču je istarski zemaljski odbor; on neće da prima iz zapadne Istre hrvatskih dopisah; zapadnu Istru proglasuje se talijanskom pokrajinom.

U Poreču je sjelo c. kr. kotarskoga glavarstva i c. kr. kotarskoga školskoga vieća, a činovnici nit jedne nit druge tih oblastih neznadu hrvatski; prva nedopušća Hrvatom nit njihovih imenah hrvatskim pravopisom pisati, druga na prosto odbija prošnje čitavih občinah, da njim se u škole zavede hrvatski naukovni jezik, a kamo li, da bi se pobrinula da u cie-

PODLISTAK.

Poslanica

istarskim svećenikom i ostalim rodoljubom.

III.

U našoj Istri živi svećenik sa svojim pukom navaljno u dvih odnošajih. Kmetskomu puku hrvatskomu je on jednom riečju sve, a talijanskomu pučanstvu, koje smatra jedino sebe inteligentnim, zapovjedajućim i autohtonim, je on »stranjero, intruso« (ma bio rodjen i u Istri), koji dolazi nakanom, da mu oduzme »hegemoniju«. Oj tuda se vidi, kako se ima vladati svećenik, toli prama jednomu, koli prama drugomu dielu pučanstva. Svećeničko zvanje je slobodno i uzvišeno: ono treba koli u stvarih crkvenih toli u onih svoje duševnosti, da bude nezavisno od svakoga uticaja, izvan onoga svojih starješinah. Kmetskomu hrvatskomu puku mora biti posrednik kod Boga, učitelj u vjerskih, družtvenih i političkih istinah, voditelj i savjetnik u svakom radu. Kmetski puk u Istri je žalibože još »masa«, koju treba, da osole oni, koji se zovu »sol zemlje«, da bude tako na korist sebi i čitavom čovječanstvu. Ovaj puk treba prosvjetiliti, razbistriti i voditi do duševnog savršenstva i materijalnog blagostanja, a tko će to učiniti, ako ne oni, koje je nazvao sam Spasitelj »svietlošću svieta«. Svećenik je i mora biti u selu prva glava, u crkvi mjesto Boga, a izvan crkve mjesto sudca, učitelja, ljećnika, savjetnika i prijatelja.

»K ko pak mora svećenik urediti svoje ponašanje prama svojim protivnikom?« Naročito u naših gradićih, nije to lahak posao, pošto se u njih nalaze takozvani nadriučenjaci talijanske kulture, koji si ne puste prigovarati od nikoga, jer učenost svoju crpe iz trih provincijalnih novinah, koje oni drže absolutno nepogrješivimi. Na ovakvu »ruralnu inteligenciju« kako ju razborito nazivlje »Correspondenz-Blatt« je mučno uplivati, ali ipak svećeniku treba i to. Težkoća nastaje za njega stoga, što ovakvi nadriučenjaci (a takvih Bog nas čuvaj) zasjedaju prva mjesta toli u občinah, koli u svih političkih i nepolitičkih družtvih. To su vam trgovčići, gostioničari, zakutni piskarčići, »advokati bez firme«, koji usljed svojih posalah mnogo obće sa pukom te imadu vazda prilike sijati kukolj med pšenicu. Svećeniku, koji ozbiljno misli, je boj sa takovimi kriomčari »della avita civiltà« neuklonivi, pa bio on i najmirnijeg značaja; gdje samo mogu, staju mu takve »delije« na put prkoseći na sto različitih, a kadšto najogavnijih načinah njegovom plemenitom radu, shvaćajući stvari dobrimi i pravednimi, što on nikako odobriti nemože. Ova »pasmina« istarskog pučanstva je najopasnija, jer je slepo oruđje lukavog i prepredenog pazinskog političkog družtva. Toj »pasmini« najzestiti rat, je stvar ozbiljna i više puti pogibeljna, pošto svećenik u takvom slučaju ostaje navadno izključen iz družtva, osamljen, izložen nečuvenim porugami, psovan po novinah, tužen, nekriv i nedužan za njegova najsvetija prava, političkim i crkvenim oblastim! Sreća, što se ovakvim, kadšto uprav gadnim denuncijacijam riedko povoljno odgovara, nota bene: sa malom izuimkom! Sa ovakovimi parasiti ili po naše »Senci« abderitskog talijanskog družtva, biti će najbolje ovako postupati:

Najprije treba obraniti kmetski puk od sablazni i pokvarenja, što će se postignuti dobro pripravnimi propovjedi, dalje posudjivanjem i darovanjem dobrih i korisnih novinah i knjigah; odgojivanjem darovitih mladićih da ovi uzmognu zasjesti jednoć prva mjesta u občini. Treba nadalje tražiti i neko približanje sa gorispomenutom »ruralnom inteligencijom«. Finoća u ponašanju i temeljita izobrazba je tu neizbježiva, ustrajnost i srčanost treba si prisvojiti u najfinijih oblicih. To će biti djelo i rat, koga mislimo sa ovim nesretnim slojem zametnuti, to je ono što veli Spasitelj: »nisam došao, da donesem mir, nego mač«.

Tu treba još požrtvovanja, prezirania njihovog suda i dosmrtne mržnje naprama nepoštenom i nepravednom njihovom djelovanju. Budu li vas nazvali: vikači, fanatici, nemirujaci itd. nebojte se: kad vas duševnost goni govorite čisto i bistro bez svakog oklevanja. Daleko neka bude od vas svaka nepristojnost, uzvrieda, neuljudno vladanje ili neotesanost, ali daleko takodjer mučaljivost i nemar ili grješna nehajnost. U težkih vremenih vazda su pobjedili muževi, koji su energički djelovali i odrješito govorili. Takva su vremena nastupila sada u Istri, zato nam i takovih muževah treba. Nedajmo se zasliepiti laskavimi obećanji i utjehami, što nismo dali našemu neprijatelju prilike, da se tuži na naš gorljiv rad. Ako sve ovo nastojanje svećenikovo nebi imalo kod njegovih protivnikah željenog ploda, ako uvidi, da mu se svako njegovo djelo naumice zlo tumači, ako mu se zlobno sve ruši, onda mu ne preostaje drugo nego držati se Spasiteljevog savjeta: »sint tibi sicut ethnici et publicani«.

IV.

Dobro uredjena vojska mora napredovati, njoj se mora ukloniti neprijatelj — zato treba i nam složno vojevati. Kakovo osvjedočenje, uzhićenje i oružje mora svaki imati, sliedi iz onoga, što se je već gori reklo. Treba pojedine staviti u čete, opriedielit im zgodne pozicije. Kao što se danas u vojni najviše gleda, da se upotrebe takove organizacije, koje čine vojsku brzom, okretnom, svagda i svuda dobro pripravnom na udarac, tako je i nam treba svim skupa takova organizacija. Svjetovali bi radi toga, da se u sredujoj Istri osnuje jedna podružnica političkog družtva »Edinosti«. Ova podružnica morala bi imati svoj specijalni program s posebnim obzirom na srednju i dolnju Istru, koji bi sačinjavao jednu glavnu točku velikog programa »Edinosti«. Podružnica ta bi imala skrbiti za katoličko-politički pokret u spomenutih djelovih Istre sa devizom: »Sve za vjeru i domovinu« popitavati za savjete glavno družtvo »Edinosti«; izvješćivati isto redovito o događajih i njezinom radu. Oprostite da rečemo jednu »inter parenthesim«. Kako često dogodi se tu ili tamo kakov neočekivan događaj, tajno izazvan po istarskom talijanskom političkom družtvu? Narod i po koji rodoljub su uprvom mahu smućeni, ne znajući, što bi počeli. Pišu prijateljem, ali koliko neprilikah sa lošimi poštami sa čekanjem . . . mjesto da se brzo radi? Koliko neprilikah našim požrtvovnim i vrlim ljudem u Tratu? Svega toga bi skoro sasvim nestalo, kad bi ljudi svoju podružnicu u svojoj sredini imali.

Podružnica ovakva bi skrbila za rad svakog pojedinca i za sve skupa. Svaki pojedinac obvezao bi se izvješćivati podružnicu o svakom događaju u njegovom kraju i radio bi po njezinih naputcih. Podružnica bi imala također skrbiti za pravu naobrazbu mladjeg naraštaja, ču-

lom kotaru ma jednu hrvatsku školu ustroji.

U Poreču je sjelo kotarskoga suda, u kojem se samo talijanski uređuje.

U Poreču je sjelo občinskoga ureda, kojega se načelnik grozi občinarom, da neće njihovih dopisah primati, ako jih budu podpisivali hrvatskim pravopisom.

U porečkom kotaru u obće nastojalo se je, da nebude nit traga nit hrvatskomu narodu, nit hrvatskomu jeziku, nit hrvatskomu pismu, nit istomu hrvatskomu pravopisu. Naš čovjek nije po njem smjeo nit koraknuti, da ga nije zasliedilo oko protivnika i proglasilo bud kakovim agitatorom.

Sav krivi popis, sve nakane, koje su mogle kod istoga uplivati, sav postupak svih rečenih oblastih, kao da nije kadar promjeniti obstojnostih. Hrvati porečkoga kotara ostaju Hrvati, i koliko su dosele malo životne snage pokazivali, toliko je od neko doba svo više pokazuju i pomrsuju račune svojih neprijateljah.

Već prije dvie godine, za izbora zastupnika u pokrajinski sabor, za prvi put, što su se naši nešto ganuli, imali su protivnici silnoga okapanja, da prodru u občini porečkoj sa svojimi fiducijari. Izpustilo se iz listinah većinu biračah, pogrdjivali su jih, grozili su se, obećavali su, prosili su, trgali su iz rukuh listiće naših fiducijorijah, i najposlie strašili su, da će nastati vojska — »nascerà guerra«.

Prije godinu danah napali su na naše zastupnike progovorivše hrvatski, da tako dadu lekciju našim ljudem, da ni oni nesmjedu hrvatski govoriti; al je baš to još bolje probudilo naš narod.

I za letošnjih izborah u carevinsko vieće, naši su pokazali, da žive i da hoće živiti i to ne kao Talijani nego kao Hrvati. Trebalo je svih onih makinacijah, koje su navedene u prosvjedu proti izboru nalazećem se sada u Beču, da se »pobjedi«.

Sad predstoje občinski izbori. Što se je već učinilo i što se radi i što će se još učiniti sa protivničke stranke, to mi neznamo.

Naši nek budu na sve pripravni, nek na svaku paze, nek sve dobro upamćuju. Nek nastoje, da budu svi imajući pravo uneseni u izborne listine, nek se slože o muževih, koje imadu izabirati za svoje zastupnike. Nek jih idu svi kako jedan birati.

Neka u obće pokažu tečajem ciele izborne dobe, da su si svjestni svojih državljanskih pravicah, da neće birati onih, koji rade proti njim i koji njim dapače taje njihovu narodnost i njihov mili jezik, već da će birati ljude, koji će raditi na njihovu korist i koji će poštovati njihovu narodnost i jezik. U to ime Bog pomozi!

DOPISI.

Kastav, koncem oktobra 1885. *) — Dne 19. i 20. tekućega mjeseca obdržavale su se ovdje sjednice občinskoga zastupstva. Kako neprijatelji našega puka nepropuščaju nijedne sgode, a da nehuckajú puk proti občinskoj upravi, raznašajuć svakojake izmišljene laži, podjoh i ja, da sa galerije slušam kako se tuj radi i odlučuje.

Razpravljalo se ponajpače o občinskih proračunih ili o prihodu i razhodu za godinu 1886. Premda su predloženi proračuni prije sjednice kroz zakonito vrieme bili izloženi u občin. uredu na uvid občinarom, kojim je dopuščeno proti istim učiniti svoje možebitne opazke ili prigovore, nije se ipak, kako čujem, našlo nikoga, koji bi bio iste pregledati želio — očit znak, da su i oni, koji proti občinskoj upravi šuntaju, u duši osvedočeni o protivnom, ter ih nije bilzu, jer se laž boji svjetla.

Sa radošću izjavljam, da nije občinska uprava zanemarivala Rukavačko i Zvonečke strane, jer je dapače i u prvoj sjednici na predloge Glavarstva odlučena pomoć Rukavcu za vodu »Pišćinu«, Zvoneću za put izpod Zdemera, a Puževoj županiji za školu pomoć od 500 for.

Najživahnija razprava bila je prigodom pretresivanja šumskoga proračuna, priposlanoga od c. k. kotarsk. kapetanata u Volosk sa pozivom (dakako njemačkim), da se taj šumski proračun prihvati ne samo u predloženoj svoti novca, nego takodjer i u motivacijah; n. p. da se občinarom izdaju iz šume Lisine drva na metre razcepana i složena u blizini ceste, i to uz taksu od 1 f. 20 po pr. kub. metru, da se kite i grane, tim načinom dobivene, produju na lecit za ugljevarice itd.

Na to ustane zastupnik g. Kundić i u poduljem, liepem govoru obrazloži kako osobito siromašniji puk želi, da mu se izdavaju drva duga (ne cepana na metre), jer siromah težak kad mu je lazno, lahko i sam doma razcepa drva, pak mu netreba plaćati taksu za razcjepanje. Nadalje, reče, da kad občina Kastavska plaća za občin. tnala preko 900 for. cesarskoga poreza skupa sa provincijalnimi i drugimi adicionali (bez ekvivalenta), kad uzdržaje tolike lugare i sestara, te plaća 65 novčićah za samo razcepanje i složenje drva na metre, to uvidja i on, da se mora prihvatiti povišena taksa od 1 f. 20 po 1 kub. metru kako je predloženo, ali reče neka Glavarstvo sprovidi, da se samo polovica goriva drva, odlučena za ovu godinu dade izdelati na metre, a barem za siromahe da se pridrži, polag običaja, necepana (duga) drva.

Kite i grane neka se takodjer puste za gorivo siromašnim občinarom, jer da občina ima veću škodu kad dade paliti u šumi ugljevarice tudjim občinarom, nego li iznaša upladena za to taksa. Zastupstvo je sa odobravanjem ove predloge prihvatilo.

Nadalje zaključilo je zastupstvo, da se razpiše natječaj za mjesto občinskoga šumara sa god. plaćom 800 for.

Ovaj zaključak jest umjestan i koristan jer občina, koja ima prilično šume i tolike lugare, mora imati i svoga občinskoga šumara, koji bi občinskoj upravi mogao u svako doba dati potrebne savjete u šumskih poslih, i temeljito zagovarao želje puka pred cesarskimi oblastmi.

(Dalje sliedi).

*) Želimo, da nam se koji prijatelj i iz drugih občinah prijavi te opiše u kratko rad i djelovanje pojedinih občinskih zastupstvah. Molimo samo radi ograničena prostora, da to nečine u formi dopisah nego u formi izvješća, kako su se predmeti razpravljali, držeć se točno dnevnoga reda ili programa dotične sjednice. Tim će i občinari u kratko uviditi kakvim uspjehom se je što predlagalo, razpravljalo i zaključilo. Op. Ured.

Pogled po svietu.

U Trstu 11. novembra 1885.

Austrijski ministar bogoštovja i nastave Conrad odstupio je od svoje službe. Od sadašnjih ministrah bijaše Conrad najveći protivnik, slavenskim plemenom Austrije. On se opirao čvrsto i dosljedno opravdanim i pravednim zahtjevom slavenskih zastupnikah u pitanjih školstva. Na njega nije radi toga niti navaljivala lievica znajuć, da dok je on ministrom nastave, da će biti slavensko školstvo maćuhinski podareno. S drugo strane opirala se najvećma desnica tomu ministru, koji je sve njezine želje odbijao i predloge križao. Za njim dakle neplače većina carevinskog vieća a neimaju razloga za njim naricati niti slavenski narodi države. Na njegovo mjesto imenovalo je Njeg. Velič. d.ra Gautscha pl. Frankenturn-a, bivšeg ravnatelja orientalne akademije. Za novoga ministra bogoštovja i nastave pišu, da je novajlija u politici, nu u svojoj struci, da je na svojem mjestu. Dr. Gautschu su tekar 34 godine te je tako najmladji ministar, što jih je ikad kod nas bilo. Kod imenovanja ministra nastave, nastojao je grof Taaffe, izabrati takovu osobu, koja je svim strankam jednako nepoznata i koju će kod nastupa svi jednako štovati. Dakako da će novi ministar morati brzo sa bojom na vidjelo, jer čemu mienjati ministra, ako bi imao biti načelab, kojih se držao i Conrad. Pomisliti se pako nemože, da je grof Taaffe hotio imati ministra, još većeg lievičara, nego li bijaše sam Conrad.

Ministar izvanjskih posalah grof Kalnoky odgovara marljivo upitom, koli austrijske, toli ugarske delegacije. Odgovori ti vrte se najviše okolo izotočnih nemirah a glase svi, da će se uzpostaviti prijašnje stanje, čemu neveruje valjda niti sam ministar. Govorio je takodjer iznova o Bosni i Hrcegovini, u kojih da vlada podpun red i na koje, da neuplivaju ni najmanje najnoviji dogodjaji na Balkanu.

Hrvatska vlada je predložila saboru novu osnovu zakona o proustrojstvu uprave. Odbor trinajstorice vieća svakog dana o trih osnovah preustrojstva i je jurve odobrio uz malene promjene sve tri. Saborske sjednice započeti će najdalje 16. t. m.

Po viestih iz Srbije pogoršao se položaj na Balkanu. Odlučujući krugovi u Biogradu da nebi bili više zadovoljni kad bi se uvelo u Bugarskoj prijašnje stanje, već da hoće jamstvo, da se više neponove današnji dogodjaji. Sudeć po tih viestih, bio bi neizbježiv rat medju Srbijom i Bugarskom. Niti Bugari nekane mirnom dušom dopustiti uvedenje prijašnjeg stanja. Oni bi zaista posegli svi za oružjem prije, nego li da za opet razdvoji ono, što su oni nakom tolikih vjekovah sjedinili.

Ruski car lišio je kneza Aleksandra časti generala i oduzeo mu vlastničtvo jedne ruske pukovnije. Taj čin ogorčao je nemalo Bugare, koji usljed toga pristaju još čvršće uz svoga kneza. Knez Aleksander poduzeo je sjedinjenje obijuh pokrajinah proti volji cara Aleksandra a uz odobravanje englezke kraljice. Njega podupire i danas englezka vlada, a to je ruskoj vladi zazorno i nepovoljno te je radi toga i zapao knez u nemilost ruskog cara.

Grci oružaju se neprestance. Narodni sabor dozvolio je vladi novi zajam u ratne svrhe.

Konferencija, koja se sastala u Carigradu, da razsudi bugarsko-turski priepor, imala je već nekoliko sjednicah, nu koliko je do sada poznato, bez ikakvog uspjeha. Zastupnici raznih vladah nemogu se složiti niti u najglavnijih pitanjih te se već sada proriče, da će se konferencija rastati kako se i sastala t. j. neobaviv ništa.

Turska vlada oboružava na vrat vrat na nos svoju vojsku, kano da nevjeruje, da bi se moglo bugarsko pitanje riešiti mirnim putem.

Francezko zastupstvo sastalo se prvi put dne 10. t. m. Ministarstvo podnielo je predsjedniku ostavku, koju je on odbio i to, dok se neupozna, kako će se vladati u saboru pojedine stranke napram sadašnjemu ministarstvu.

Pitanje o karolinskih otocih stupa opet na površje. Iz Berlina pišu, da se je obnovilo dopisivanje izmedju Madrida i Berlina, nu da neima mnogo nade na prijateljsko sporazumljenje.

Englezki sabor biti će sazvan mjeseca jenara. Englezka vlada namjera osvojiti novu kraljevinu u zapadnoj Indiji, Birma nazvanu. Tim će iznova pokazati koliko vriedi novovjeki liberalizam, koji ide za tim, oduzeti drugomu slobodu u sebične svrhe.

Franina i Jurina.

Fr. Čuješ Jure, nočas nisam nekako mogal zaspat, pak mi je Mare povedala neke uganjki, ala ako si je ti vredan ugonit.

Jur. Provaj no.

Fr. Ugoni, ki se ponuja za zvonara va malen Lošinje?

Jur. Ha, kakov nočni klatež.

Fr. Ugonil si, a ta se zove *Jorš*. Sada čuj ovu: Ki je sada najbolji naučitelj dobrega ponašanja va Istroj.

Jur. Aha, to će bit živinar Bersa.

Fr. Dobra je i ta. A ki živinari va Istroj znaju bolje zajkom rezat nego s nožicem?

---

vati i nadzirati njegov odgoj i pomagati u nuždi nadobudne mladiće. S odgojnog gledišta imala bi svrhu sličnu onoj »Bratovšćine hrv. ljudi u Kastvu« a mogla bi biti i njezina vrla pomoćnica. Imala bi čuvati vjeru i narodnost u školi, brinuti se za dobre odgojitelje naše djece — sve to po dobro uredjenom »planu«. Nadalje imala bi čuvati puk od svake sablazni na vjerskom i političkom polju, od prievare gnjusnih i lukavih spletakah pokvarenog i zlobnog njegovog protivnika; obavjestiti puk u sudbno vrieme o svakom za njega važnom pokretu.

Kad ovo govorimo, nije nam pak nit na kraj pameti, kao da hoćemo reći, da družtvo »Edinost« malo ili ništa ne haje za srednju i donju Istru. Našim planom mislimo olahkotiti težki rad spomenute »Edinosti«, pošto dobro znamo, da obćenje srednje i donje Istre sa Tretom je u obće veoma težko.

Svećenici i rodoljubi! Složno dakle napried — bez straha i oklievanja, ta na našoj je strani istina, kriepost i poštenje! Što čutimo u grudih, pokazimo i činom. Nitko ne plaši se stupiti u odbor takova družtva, jer kad ide za svetu stvar, dostojno je i pravedno, da su i svećenici savjetnici, voditelji ili zapovjednici. Družtvo ovo, kako mislimo je i mora biti po izbor katoličko i narodno a takova družtva sv. crkva preporučuje, te tko bi se opirao, radio bi proti nakani iste crkve. Sve moramo priboriti crkvi i domovini; stoga se nesmijemo zadovoljiti sa onim malim uspjehom, koga postigosmo. Gdje je najveća pogibelj, tamo treba najprije priskočiti. Svednevice se naš dobar al neuretan puk zavadja prevejanimi s pletkami na nakanom, da se ga sasvim odcijepi od crkve i narodnosti, te se ga nemilice rine u nezasitno bezdno gladnih vukovah. Svi dakle stupimo složno i zajedno u kolo, jer kako bi moglo svećenstvo napredovati i puku prednjačiti sei est in sa divisum! Mač vjere i narodnosti u ruke i svaki zauzmi opredjeljeno mjesto! »Svaki je narod neuk i slab po sebi dokle ga Bog neobdari četom junakah od srdcah i dlanice, te ga prosvjetle i okrabre za istinu i ljepotu. Na taj se način hrdje otresao svaki narod, te se stvarno i duševno obogatio i uljudio u svačem. *Narodi u tudjoj ruci, ostanu roboви, jer im se do razvitka njihovih svojstvah neda, pak za slobodom svojom zakopaju sve blago svoje.* Naš j biedni narod još pritisnut, ali će lakše disati i napredovati uz čeličnost i domoljubnost i vinsku ljubav bratah svojih. Da do ljubavi božje prva je ljubav doma i roda svoga. Tako piše častna gospodja pisac: »Zdrava razuma i poštena srdca. Ove rieči nek si svaki vas duboko ureže u pamet.

Ako su protivnici svuda i svedjer složni, kad valja udariti na nas na nepravednu i nepošteni način, kako bi se moglo pomisliti, da svećenik ne podupire svoga brata u svetoj borbi ili možda, da ćak proti njemu vojuje, misleći, da je učinio bogoljubno djelo, što ga je in »excessu mentis« okrutio nemirnjakom i vičakem? Bliža se vrieme i već je nastalo, gdje svaki razborito mislieći uvidja, da mu je sveta dužnost braniti svoga subrata i sutrudnika, kao samoga sebe. Dao Bog da brzo dodje čas, gdje će za svetu stvar ratovati svi za jednoga i jedan za sve!

Najposlie želimo, da se tko odazove ovomu sastavku te popuni navedene točke programa, nasvjetovane podružnice, da se bude moglo poći brzo na djelo, jer »vrieme je zlato.

Rodoljubić.

Jur. Ehe! teh je unešto, ma sakako najbolji su Bumbaro i Moretto.
Fr. Ma ki ti to sve poviš?
Jur. Tr pogljedam kada god va poreču »*babe*«.
Fr. Još jednu pak smo za danas gotovi. Ugoni kega se boje najviše istarski Talijančići i prijatelji njim Šarenjačići?
Jur. Sakega, ki neće da njim proda svoju dušu i telo i ki nosi svoj klabučić visoko nad čelom.
Fr. Ti si danas pravi štroligo.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpuščeno . . . . Najdalje šest tjednah poslie razpusta mora se naložiti novi izbor. (§. 96. pokrajinskoga zakona, članak XV. drž. zakona 5. marča 1862.) **Občinsko zastupstvo buzetsko bilo je razpuščeno dne 5. augusta 1885.**

† **Ante Fabris.** Doznajemo prežalostnu viest, da je preminuo dne 10. t. m. g. Ante Fabris, župnik u Gologorici. Pokojnik, komu su bile jedva 34 godine, rodio se u Lindaru kraj Pazina. Gimnazijalne nauke izučio je u Pazinu i Trstu a bogoslovje u Gorici. Djelovao je u vinogradu gospodnjem blagotvorno i po duhu evanjeoskom 9 godinah u rodnom mjestu i kano župnik u Gologorici. Miran, nesebičan, učen, radin, pobožan i kriepostan, bijaše uzorom svećenika i rodoljuba. Dugotrajna bolest mučila ga silno nu u slabašnom tjelu prkosio je dugo silan duh, dok nije posve slomljen i skršen podiegao hudoj bolesti. Za pokojnikom žalovati će zaisto svatko, iko ga je poznavao, najpače naša sirotinja, naš kmet, komu je bio učiteljem savjetnikom i dobročiniteljem. Pokoj Ti vječni blagi i dobri Ante!

Imenovanje. C. k. Namjestnik imenovao je namjestničkog perovodju g. Ivana Šorli-a, kotarskim komesarom a namjest. perovodnog vježbenika, g. grofa Antona Manzano, namjestničkim perovodjom.

Bratovšćina sv. Cirila i Metoda sa sjelom kod sv. Jakova u Trstu ustanovila se prošle nedelje izabrav odbor, komu je na čelu preč. gosp. župnik Dragutin Fabris. Pročitana su i odobrena pravila, koja će odbor poslati vladi na potvrdu. Želimo što bolji uspjeh mladomu družtvu, kojemu je glavna svrha buditi u puku pobožnost i gojiti slavensko crkveno pjevanje.

Tršćanski Sokol pozivlje svoje članove na plesne vježbe, koje počimlju 15. novembrom, a nastavljat će se svake nedelje od 7—12 satih u večer u dvorani »Slovanske čitalnice« (Monte Verde). K tim vježbam mogu doći i nečlanovi uz ulaznicu, koje se dobivaju u trgovini g. Martina Križe-ta (trg Sv. Ivana br. 1) i kod odbora. Tko želi upeljati koju plesačicu, ima objaviti odboru njezin naslov, da njoj se uzmogne poslati dotična izkaznica, bez koje nemože k vježbam.

Trulež u talijanskih gradovih Istre. Čitamo u tršćanskih talijanskih novinah posliednjih danah upravo nevjerojatnih stvarih, o talijanskih družtvih i osobah u pojedinih gradićih Istre. Na prvom mjestu je dakako sl. Poreč, gdje se dogadjaju stvari, koje se nikako ne slažu sa razvikanom djedovskom kulturom. Ovo od samih Talijanah priznato i javno žigosano stanje u glavnom gradu pokrajine, neka bude našim prijateljem u porečkoj občini novim poticalom, da preuzmu upravu one občine druge vriednije i sposobnije ruke i da se očisti i odstrani sve što je blatno, škodljivo i nezdravo. Prvom zgodom svratiti ćemo se na spomenute talijanske viesti, jer nam je za danas, radi premalena prostora nemoguće.

Delavska škola u Kastvu. Početkom mjeseca otvorila se u Kastvu delavska škola, u kojoj će se podučavati risanje, računstvo, njemački jezik i mnogo drugih korisnih naukah.

Nadamo se, da će ova škola — o kojoj ćemo do zgode obširnije progovoriti — biti od velike koristi po tamošnji puk, ter da će tako doći vrieme, kad nebude više naš čovjek, — zanatlija ili artižan — zapostavljen, kako je to do sada bivalo. Na puku je, da prihvati ovu zgodu, koju mu se sama nudja, te da se tako štogod razumna i korisna nauči, da nebudemo uvjek zadnji.

Izbor župana u Račicah (obć. Buzet). Mjeseca septembra t. g. imalo se ovdje izabrati mjestnog župana. Za to mjesto kandidiran je bivši župan, starinom Niemac, a po ćudi Talijan, neki konte Tonin. Puk nije mario za ovog kandidata, jer nije njegove krvi ni jezika. Kandidat taj spoznade na dan izbora odmah, što puk misli pak pobere kopita i podje kući. Složan puk izabere si županom čovjeka izmedju svoje sredine, muža bez naslova al za to razumna i pametna, g. Lovru Kontića. Propali kandidat učini na to protest proti izboru novog župana, jer da je ovaj bio jednom procesiran. Protest neblaže uslišan, jer sud nije mogao nikako naći, da bi bio Kontić ikada kažnjen. Govori se ješte o nekakvoj molbenici na sl. Juntu u Poreču i nekakvih križevih, koji da su pod istom bez znanja dotičnih kmetovah, itd. itd., al o tom ćemo vam se javiti drugi put. Za sada znajte, da imademo župana, posjednika i kmeta, — koji nije šarenjak, niti ičija podrepnica.

Višnjanski apostoli. Prisprosti kmet iz V Šnjana šalje nam sliedeću crtieu, koja jasno svjedoči, da nisu mnogi istarski Talijančići samo protivnici našeg jezika i narodnosti, već da su oni istodobno prosti hulitelji naše sv. vjere i njezinih naukah. Dopis glasi: »Blizu Višnjana bilo nas je nekoliko težakah i kmetah na okupu, te smo se ovako razgovarali: Ma Bože drugi, ča je to, da nas naš prečastni g. plovan vazda opominje, da se čuvamo od framašonih! Neko iz družtva zapita: a ča su to framašoni. Na to stupi k nam neki Šarenjak Višnjanski, po imenu *A. M.* i začne nam ovako po talijanski predikat: *Cosa non savè quali sono i framasoni; questi sono i primi Angeli. Archangeli, Cherubini e Serafini in Paradiso.* Smutili smo se u duši na ove poganske riči onoga djavla va čovičkoj koži. Kad nam nemogu nahuditi tjelu, a oni nastoje, da nam pogube dušu. Bog nas očuvaj tih hudobah zemaljskih.«

Toliko naš dopisnik. Mi čestitamo porečkim jaslarom i njihovim višnjanskim drugovom na tih novih apostolih, koji mi nas žele nadariti. To je zaista nedostiživ plod djedovske kulture, kakovu ćeš badava, tražiti medju najdivljijimi narodi svieta. Čestitamo ujedno i onim svećenikom Istre, koji šuruju i druguju sa svojtom ljudskih grdobah, kojim su anjeli u nebu isto što i framasoni! Čestitamo napokon i nadpastirom, koji slušaju i uvažuju podle denuncijacije i djavolske spletke sličnih novovjekih apostolah; a Tebe dobri naš puče opominjemo sa onim čestitim župnikom, čuvaj se kano ognja tih vukovah u ovčjoj koži, koji se napinju, da ti ugrabe tvoj jezik, tvoju narodnost i što je najglavnije i tvoju sv. vjeru.

Občinsko gospodarenje u Poreču. Pokazali smo više puta, kako sepostupa u porečkoj občini sa našim jadnim kmetom, a tu nedavno javili smo, kako se gospodari sa občinskim imetkom. Evo pako novog primjera, koliko se gospoda poreške občine zauzimlju za sirotu seljaka. Jur prije 30 godinah bijaše odlučeno, da se sagradi komad puta od 2 kilometra duljine i to iz Mugebla porečkom cestom do Foškulinske crkve. Put onaj bijaše do tri puta izmjeren nu tada samo kad se bližahu kakovi izbori. Da se je barem popravilo komad onog puta, koji je vodom i blatom sad razderan i nepristupan. Školskoj dieci i pobožnikom nije u zimsko vrieme niti moguće iz Mugebla i bližnjih selah u Foškulin u školu ili crkvu.

Videći tamošnji prijatelji puka, da nije šta sa gospodom črešnje zobat, obratili su se na sl. juntu molbom, da njim dozvoli, kako bi sami kmeti spomenutu cestu sagradili te, da se razdieli trošak na pojedine seljake polag poreza kojega plaćaju. Junta je pristala na tu molbu i naložila obć. zastupstvu, da podieli trošak gradnje, kako su to kmeti tražili. To bijaše god. 1882. al do danas niti da bi se maknulo ono sl. zastupstvo, a cesta je u onom stanju, u kojem bijaše i prije. Foškulinci znadu vrlo dobro, da nemaju nikša dobra očekivat od poreške gospode jer oni neće, da pleša kako svira čorotska mešnica. Kod posliednjih izborah rekao je g. načelnik poreški jednomu našemu prištenjaku ove rieči: »Caro mio, mi ve la dico schietta e netta, se ne sarè contrarii (naime kod izbora) mi come Podestà non me ne intrigo in quelle Comuni più.« To je vrlo liepo od jednog načelnika; nu kad vidi, da nemože vršiti svojih dužnostih a on neka ostavi ono mjesto, koje nije za njega.

Sada se opet obeđiva Foškulincem i drugim selam ceste i puteve jer su izbori na vratih, nu mi njim više nevjerujemo jer nismo ludjaci niti dieca. Opominjemo svu braću našeg jezika u porečkoj občini, da već jednom progledaju i da se nedaju od gospode za nas voditi. I letos su vas poreška gospoda jako oškodila udariv cienu za grozdje na 14 for. za 100 kilgr. a znademo veoma dobro, da se ga moglo prodati po 17 i 18 for. Eto, ovakovi su vam naši tobožnji prijatelji i dobročinitelji. Da se već jednom promjeni ovo žalostno stanje u ovoj občini, sveta je dužnost svakog občinara, da se zauzme kod izbora, da budu izabrani ljudi pošteni i pravedni, ljudi koji nemrze i negule kmeta. Na noge dakle svi občinari poreški, da se bude jednom čula i naša rieč, da nebudemo uvjek tudje porivališće.

Sa otoka Krka tuži nam se više kmetovah na nekavalirsko postupanje riečko ungarezkih kavalirah. Ti arpadovi vitezovi uzmu u pojedinih občinah lov u zajm i to obično uz veoma nizku cienu. Občinari, nemarni ili nesložni, umjesto da sami uzmu lov na dražbi, prepuste ga spomenutim velikim i malim velikašem. Ako će kmet ustrelit zeca ili svoj posjed od zecovah očuvati, mora imati dozvolu od gospode, a ova ga stoji 3 fr. Dodajmo k tomu, da mora svatko imati ornžni list, koji stoji 1 for., a za postignuće ovoga treba mu molbenica sa 30 novč. biljega, pak eto vam trošak od 3 for. i 30 novč. U svojoj kući nije dakle čovjeku dozvoljeno splašiti ili ubiti životinju, koja mu čini štetu na povrtlju i stablih, ako prije neizdade 3 for. 30 nvč. Sad pomislite koliko imade čovjek okapanja dokle dobije oružni list, pak će to lahko zaključiti, da su redki oni, koji se daju na lov. Nu da je na našu bili bi ti još redji. Neka slobodno ništi i kvari životinja naša polja i vinograde, a mi dajmo procieniti škodu, pa će ju već morati gospoda Ungarezi platiti. (Koliko i bila opravdana Vaša tužba na tuđu gospodu i na druge poteškoće gledе lova, neslažemo se posve s Vami. Dužnost Vaša imala bi biti, kaniti se tudje gospode, a to Vam je lahko, pošto i sami priznajete, da se lov daje tim tudjincem uz veoma nizku cienu. Složite se dakle više Vas te preuzmite lov na dražbi a tad lovite sami ili odstupite pravo i ostalim občinarom, dakako uz najnižu cienu. Tako ćete se rešiti tudjincah a loviti možete po miloj volji. Op. Ured.).

Iz Premanture piše nam prijatelj škole sliedeće: Veoma nam je težko g. uredniče, što smo ostali već više vremena bez učitelja. Radi bolesti morao nas ostaviti obćeljubljeni naš g. Korić a tako su ostala naša djeca bez učitelja i nauke. Kad nas je ostavljao prevriedni g. Korić, nadali smo se, da će nam se opet vratiti al na žalost doznajemo, da ga više amo biti neće[1]). Molimo dakle školske oblasti, da nam pošalju novog učitelja, vriedna nasliednika g. Koriću. Bilo je vriome, kad su dolazila amo djeca na nauku iz Guližane, Medulina, Sišana, Valture itd., a sad imadu sva ta mjesta svog učitelja, a mi smo bez njega. Dajte dakle ljudi božji i nam učitelja, da nam djeca nepodivljaju i da dobro sjeme, posljamo od g. Korića, donese dobar i obilan plod.

Iz Opatije primili smo podulji dopis kako se tamo postupalo kod upisivanja djece u pučku školu. Tim predmetom bavi se i poznati dopisnik poreške ababe u posliednjem broju. Našim dopisom biti će mu dostojno odgovoreno. Neka se do budućeg broju ustrpi.

Željeznica Hrpelje-Trst počela se graditi ovog ljeta i to izmedju istarskih mjestah: Ricmanje-Buršta. Gradnju preuzeo je g. Bianchi, rodom iz Italije, što je napokon nuzgredno nu nije nikako pravedno niti po austrijske podanike korisno, ako poduzetnik prepušća djelo svojim zemljakom a zapostavlja domaće radnike. Glasa se naime, da je taj poduzetnik odstupio skoro svu gradnju željeznice takozvanim podpoduzetnikom i radnikom iz Italije, što se neslaže nikako sa intencijom ministarstva niti sa interesi austrijskih državljanah. Očekujemo od prijateljah puka, da nas ob ovom pitanju što točnije izvjeste a mi nećemo propustiti, da neupozorimo na to vridu kroz naše zastupnike.

G. Dru. Gherri, koji nas je u »babe onako po »djedovsku« počastio stigao je iz Buzeta valjan odgovor. Neka se dakle i on ustrpi za 8 danah.

Riečani i hrv. gimnazija na Rieci. Riečani dolaze ipak do uvidjavnosti, da su Hrvati i, da im valja radi vlastite koristi njegovati materinji hrvatski jezik. Akoprem imadu na Rieci »magjarsku« realnu gimnaziju, pošeše ove godine Riečani slati svoju djecu na hrv. gimnaziju u mnogo znatnijem broju nego do sada. U prvom razredu imade ove godine 70 djakah a medju ovimi samih Riečanah do 30, dočim jih prijašnjih godinah nije na cieloj gimnaziji bilo više od 15 do 20. Riečani su opazili, ne samo da valja dobro poznavati svoj materinji jezik, već takodjer, da hrv. gimnazija imade prednost pred magjarskom, jer je našim gimnazijalnim izpitom priznata valjanost po svoj Austriji-Magjariji, dočim se sa magjarskih gimnazijah ne može prieći na nijedno sveučilište austrijsko, a na magjarsko, kad bi i htjeli Riečani svoju djecu slati ne mogu jer ne znadu magjarski. Osim toga Riečani su se uvjerili, da je hrvatska gimnazija i u obrazovnom smislu mnogo bolja od magjarske, jer se na njoj i više i temeljitije uči, što je dokazano tim, da su u mnogih slučajevih djaci s drugim redom otišli sa hrvatske na magjarsku gimnaziju, pa su na potonjoj avanzirali do odlikašah i obratno. I tako ćemo doskora čuti, da je mjesto hrvatske gimnazije zatvorena magjarska radi nedostatka djakah. U pravo protivno, no što su Magjari htjeli. E pour si muove! Si.

Lutrija. Tko želi kušati sreću u lutriji, toga opozorujemo na današnji oglas na četvrtoj stranici o *posudi na srečke grada Barlette*.

Lutrijski brojevi

dne 7. novembra

Trst	47	9	75	5	74
Linc	79	26	67	23	27
Buda Pest	14	63	69	2	28

dne 11. novembra.

Prag	72	56	4	26	59
Lavov	11	75	83	88	19
Hermanstadt	3	45	88	57	87

Tršćanska burza

dne 11. novembra

Austrijska pap. renta	for.	82 35	do	for.	82.50
Ugarska » »	»	90 85	»	»	90.50
Ista u zlatu 4%	»	97.60	»	»	98.80
Dionice nar. banke	»	—.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	281	»	»	282.—
Talijanska renta	»	93.10/10	»	»	94.1/10
London 10 lirah sterlinah	»	125.1/4	»	»	125 1/4
Napoleoni	»	9.98 —	»	»	9.99
C. kr. cekini	»	5.91	»	»	5.92
Državne marke	»	61.05	»	»	61.80
Ist. francezke	»	49.70	»	»	50.05
talijanske lire	»	49.65	»	»	49.80

Sveukupnog liečničtva doktor

P. T. Xidias

specialist za kožne i tajne bolesti stanuje Via della Caserma br. 3. I p. i ordinira danomice od 12—2 sata.

Prvi ustav 11—

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano. Sgotavljaju se odjeće polag mjere, najvećom brzinom i elegancon. uz najljepšu cienu. Naručbe se obavlja uz pouzeće

Podpisani usudjuje se upozoriti slavno občinstvo da je otvorio u ulici *Barriera vecchia* br. 18.

trgovinu od kišobranah

sa bogatim izborom kolt svilenih tolli vunenih i pamučnih. Popravlja takodjer kišobrane i suncobrane. 24—4 *Giulio Grimm.*

ODIELA na mjesečne i nedeljne rokove mogu se dobiti u **krojačnici: al N. 12 Via Farneto**, učinjena polag mjere. Budući imade u zalihi velik izbor **sukna** svake vrsti, može dati uz umjerenije cienе nego li drugi.

Novi ustav

za posredovanje službah i za služinčad te za stanove, za tu i inozemstvo

Trst via del Ponte br. 5.

Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku. 9—24

[1]) G. učitelj Korić ostavio je težkim srcem svoju milu domovinu, kojoj je bio posvetio sve svoje najbolje sile. Sada se nalazi u Egiptu kamo je pošao tražit si zdravlje. Ured.

Najbolje i najcenije dodje u **AMERIKU** tko se obrati na

A. GERGOLET-A

internationalnoga speditera 14— Via dell'Arsenale br. 2. **TRST.**

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naprotiv palači Salem nalazi se 48—28

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive · čistila za noge, sagove; kiste svakovrsti; povošteno platno; lonce za ovlatjo i za ribe; platno za vezenje, fino sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

LA FILIALE della

BANCA UNION

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
4 „ „ „ 12 „
4½ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
3¼ % con preavviso di 20 giorni
3½ „ „ „ 40 „
3¾ „ „ „ 3 mesi
„ „ „ 6 „
Godranno dell'interesse surrentato le lettere in circolazione con 5 giorni di preavviso dal 6 novembre a. c. quelle con 12 giorni dal 13 giorni e quelle con 24 giorni dal 25 novembre a. c.

IN BANCO GIRO

abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume per propri correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell'incasso *d'assegni, cambiali e coupons,* verso ¼% di provvigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(**Sezione Merci**) s'incarica dell'acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 1—2

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo { za fr. 4·96 iz dobre vune; „ „ 8·— „ bolje „; „ „ 10·— „ fine „; „ „ 12·40 „ prav fine „

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **suknena oblačila za gospé, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za **zimni paletot za dame, meter f. 4.**

Polne pičde po f. 4, 5, 8 do f. 12. jeden. Zelo lepa oblačila, hlače, vrhne sukuje, tkanine za sukuje in dežne plašče (tüffi), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brüon).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neprosto. Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 proste.**

Imam stalno zalogo sukenj v vrednosti f. 100.000 a. vr ter se ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **os'ankov** po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kratke zelo znižani tvarinbeni ceni razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemoreje pošiljati uzori,** ker bi od kacih sto naročb pritik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **sleparja,** ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—28

Nepristni **ostank** se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac

odobren po viših oblastih sa dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, teom il juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajućih zdravotna svojstva, te se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajućih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tok. On čisti polagano, uništuje gilete ublažujući kroničke hrapavosti jetarah, slezena, umanjujući sve malo po malo zastarjele bolesti hemoroidah.

Uzme li se likera dunomice, čuva od otrovnih miazmah, prolzvirućih koli od pokvarena zraka, toli od spidemijah, zato je izvrstan lek proti *groznici* i proti *koleri.*

Ono pako što sačinjava pravu osebinu likera u zdravstvenoj struci jest, što oslobadja ljude odane srčbi i pokunjenosti od škodnih posliedicah, koje čovječanstvu daje veliki broj nesrećnih.

Zaista iza malo danah čovjek, koji se služi tim likerom čuti, da mu je povraćena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad. 10—11

Da se otahkoli kupovanje občinstvu gospodar tvornice osnovao je na široku razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih **kavanah** i **rakijašnicah.**

Lutrijska posuda grada Barletta

potrjena i zajamčena kraljevskim dekretom od god. 1870 sa gradnju nove luke

Jamčovina. — Ova posuda pruža jamčevinu prve vrsti kao: 1. hipoteku na posjed u vriednosti od 20 milijunah grada Barletta: 2. hipoteku na vse redovite i izvanredne dohodke; 3 uložak od 350 000 lirah godišnjeg dobitka dok se posuda ne isplati Svaka obligacija je uplativa sa 109 franakah, t. j. 30 fr. kao najniži dobitak i 65 fr. za uplaćenu glavnu omisiju. Usljed toga je zajamčen najniži dobitak od 35 fr., koji može narasti najviše na 2 milijuna.

Obligacije grada Barletta pružaju najbolju sgodu za dobitak velikih svotah, jer svaka — ako i je jednom ili više puta dobila — ima pravo i na sve daljnje vucidbe i to do podpune uplate posude. Svaka obligacija može dakle i 300 srećakah u svoti do 5 milijunah dobiti.

Četiri vucidbe godimice

20 febrara, 20 maja, 20 augusta, 20 nov.

sa 140 sgoditakah ukupno

trideset milijunah

medju kojimi razni zgoditci od 2 milijuna; 1 milijun; 500 000; 250 000; 100.000; 50 000; 20 000 fr. Sgoditci izplaćuju se sliedećeg dana iza vucidbe u gotovom.

Cielo omisije. Definitivne, na ime vlastnika glaseće, na 100 vucidbah udioničtvujuće originalne obligacije sa podpisom glavarstva grada Barletta i nužnim razjašnjenjem u njemačkom, francezkom i talijanskom jeziku, izuzu se uz izplatu od 65 fran. = 32 for 50 nč. a. v. Može se jih dobiti i uz 90 fran. = 45 for. a. v. obročnim: izplaćivanjem, dočim se počme sa 10 fran. = 5 for. a. v. i ostatak od 80 fran. = 40 for. a. v. u 16 mjesečnih obrocih od 5 fran. = 2 for 50 nč a. v. izplativi u prvom čednu svakog mjeseca od 1. jenara napred. kupci ovih posliednjih obligacijah udioničtvuju odmah kod naznačenih vucidbah, kao i kod sliedećih u istom redu i istim pravom, kao da su cielu svotu odmah uplatili. Mogu ieto tako jedan ili više obrokah napred platiti

Svaki kupac dobije kano dar srećku lutrije Antwepa (vucidba 25 nov.) sa velikom srećkom **od 100.000 fran.** i 6000 manjih od 50.000; 20.000 itd.

Neima niti u Italiji niti igdje u Europi lutrijske posuda, koja bi se dala prispodobiti sa ovom Barlette, jer ova je jedna sa toli ogromnim brojem srećakah i tolikim izgledom na dobitak; ona je ujedno i najbolja radi garancije, koja se pruža vlastnikom obliga ijah.

Subskripcija traje *do 19. novembra* kod banke *Croce fieres de fu Mario in Genua* (Italia) 32 st. Gjure trg. Za pošiljky valja uložiti 50 cent. Listovi stignu u 48 satih. Skonto i pravo kredita imaju poznate osobe. Pošiljanje vucidbenih listah obavlja se badava.

Jesenska liečidba

Thè Millfiori

najbolji lek za čišćenje i stvaranje krvi. Izvrstan proti neteku, stezanju u želudcu, hipokondriji, hemoroidam i kožnim bolestim. Dobiva se u ljekarni

PRAXMARER 5—13

(kod dvih crnacah)

Gradska liečnica u **Trstu.**

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 3%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 3½% kamata na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innsbruck, Cielovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varranto, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na eskte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povećo iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—40

Podpisani časte se objaviti trgovcem obrtnikom, novčarom, osjeguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje tvornicu

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče »veoma nizkih cienah«. Izradjuju se pečati kojegod drugo podobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: sutovi, medaljoni automatični, škatulje za slike. Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dionice itd. 48—35

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

Latteria Milanese

(milanska mliekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani imatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mliekarni **svieža i suha voća. Izvrstne divljačine, zelenjah sve polag cienah na trgu Hleba genovezkog, kolačah mletačkih, slaščicah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla** svieža svaki dan iz Milana. **Kreme za cvariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mleka. Za obiede i soirée** ovršavaju se naručbe sa pladnievi povrhjem bogato narieseni, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačuo, nu ne izpod 5 kilog. 49—29

M. Melchiore.

29—52 Počastna diploma

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašaćem profesora Friedländusa, da se može ista upala pluća prenešena na zdrava pluća pomoću zametka-gljive, potrtjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućih, naposo u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. **Kod katarralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija,** je usisanje sa izvrstnim smrekovim extraktom pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi čistinimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Cieua velike staklenice 60 nč. Cieua patentirane prešnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Ljekarna Trnkoczy

uz viećalos na velikom gradskom trgu

LJUBLJANI

priporuča i raspošilje poštarskim pouzetjem

MARIJACELJSKE KAPLJICE

za želudac,

kojim se imade zahvaliti na hiljade ljudih na zdravlju; imadu izvrstan uspjeh kod svih bolesti želudca te su nepredstavno sredstvo proti: **pomanjkanju teka, slabu želudcu, uraku, vjetrovom, kolici, kršu u želudcu, bilu, crcu, zatvoru želudca, glistam, bolesti vranice, na jetrih i proti zlatoj žili**

Opomena. Još jednom treba opomenuti, da su ove kapljice izloženo **velikomu** patvorenju. Mnogo imade ljudih, koji nepoznaju pripravu ovih kapljicah te razpačavaju pod imenom „Marijacelj-sko kapljice“, ova kano podielane medju ljudstvo Ove kapljice nisu, radi neuspjeha, prave »Marijaceljske kapljice“. Tko dakle želi pravih **»Marijaceljskih želudačnih kapljicah«,** neka uvjek pazi na gornju sliku majke Božje, koja je kano znak izvornosti zakonom zajamčena, te mora biti na svakoj staklenici. Dobivaju se u **ljekarni TRNKOCZY, uz viećnicu u Ljubljani;** jesu najbolje i kako mnoga zahvalna pisma potvrdjuju, najprokušanije i uspješnije kapljice proti svim želudačnim bolestim i njihovim posliedicam. 5

1 staklenica valja 20 nov.; 1 ducat 2 for. 5 ducatah samo 8 for.

Poštom razpošilje se najmanje jedan ducat staklenicah. Naslov:

Ljekarna Trnkoczy u Ljubljani.

Prosto od carine.

po 35. for. s mramorom.

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u velikom izboru kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—4 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

po 35 for. s furnirom

LUIGI CADORE

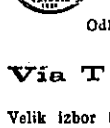

limar

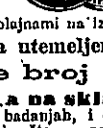

zaprisegnuti procienitelj.

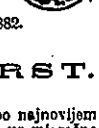

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

In a na skladišću:

Velik izbor **kupeljnih žlicbovah,** badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe daju se na zajam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½ do 50 lit. baždovane c. k. baždarskim uredom.

Na stalnej izložbi drži uzorak kupelji na žlieb i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelje vjetrovah za ljetne dvore, bašče, gioriete itd. itd.

48—10 **Sve uz najumjereniju cienu.**

Broj 47. U Trstu 19. novembra 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom raste male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opotovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *napuštcom* (assegno postale). Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nabljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Plamen na Balkanu.

I.

Od subote dne 14. t. m. bukti iznova plamen na balkanskom poluotoku. Toga dana naviestio je Srbin bratu Bugaru rat! Hude li sudbine slavenske! Kraljevske srbske čete prešle su u subotu u jutro bugarsku granicu. Glas ovaj, koji se pomicao po novinah već od kojih desetak dannah, raztužiti će svakoga prijatelja prosvjete i slobode a razovilit će gorko svako plemenito slavensko srce.

Kako je poznato, sliedio je nakom rusko-turskog rata Svetostjepanski ugovor mira. Godine 1878. bijaše taj ugovor u Berlinu preinačen i revidiran. Tim ugovorom kano da je hotjela europejska diplomacija pohraniti iskru nezadovoljstva, iz koje bi mogao planuti svakog trenutka plamen rata. Berlinskim ugovorom mira nebijaše zadovoljeno Rusiji, koja je prolila na potoke krvi za slobodu Bugarske i Srbije, a medju ove susjedne države bacilo se sjeme nesloge i nezadovoljstva. Bugarski narod, oslobodjen krvlju najboljih ruskih sinovah, ostao je razdvojen i razcjepan u dvie pokrajine, u kneževinu Bugarsku i u iztočnu Rumeliju. U kneževinu pozvala je diplomacija kneza Aleksandra batenberžkoga, dočim je u Rumeliju poslala Turska svoga guvernera Aleko pašu. Pravedne nade Rusije i Bugarah ostale su neizpunjene, djelo oslobodjenja neizvedeno.

Srbija, prem je nakom rata svoje granice znatno razširila, osta ipak nezadovoljna. Narodne tradicijonalne težnje za starom Srbijom, koja se još nalazi u turskih šakah, izjalovile se a nekoja okružja na današnjih srbsko bugarskih granicah, koje Srbija svojata, pripala su usljed berlinskog ugovora kneževini Bugarskoj.

U tomu imademo tražiti klicu nezadovoljstva koli Srbah toli Bugarah; to je dalo povod, da je brat navalio oružanom rukom na brata, da je udarila krv na krv.

Mjeseca septembra t. g. raztrgali su Bugari berlinski ugovor proglasiv sjedinjenje iztočne Rumelije sa kneževinom Bugarskom. Da će do toga doći prije ili poslje, znala je doista najbolje sama diplomacija, koja je stvorila na Balkanu nenaravsko stanje, razdieliv jedan narod u dvie pokrajine sa dviemi posebnimi vladami. Ona je to odmah uvidila i priznala dočim je opredielila za iztočnu Rumeliju takav ustav i takovu organizaciju, koja je jasno označivala, da je sve to samo časovito i prolazno. Sjedinjenjem obijuh bugarskih zemaljah stvoreno je dakle jedino ono, što je berlinskim ugovorom predvidjano; izvedeno je djelo, koje su velovlasti ostavile nerešenim za koju kasniju i sgodniju dobu.

Bugarski narod, misleći da je to vrieme nadošlo, izvede ono, na što je uvjek poslje rusko-turskog rata mislio; izvrši djelo, koje bijaše svakomu Bugarinu narodnim idealom. Neda se tajiti, da je rumelski prevrat osupnuo, ne samo laike već takodjer iste po zanatu diplomate. Europska diplomacija — osim englezke — grknula je u jedan mah, da se imade uzpostaviti «prijašnje stanje». Istu Rusiju vidimo u tom kolu; onu Rusiju, koja je toliko krvi i novca žrtvovala za oslobodjenje Bugarah. Nu varao bi se tko bi mislio, da je Rusija protivna sjedinjenju dvijuh bugarskih pokrajinah.

Ona se protivi jedino načinu spojenja i osobam, koje su kod toga sudjelovale ili na to poticalo. Ona znade, da je uz kneza Aleksandra englezka vlada, i da je on više tražio englezku pomoć i zaštitu nego li njezinu, koja je toliko za balkanske Slavene učinila i još je pripravna učiniti. Njoj bi bilo milije a Bugarom svakako koristnije, da se je sjedinjenje Rumelije sa kneževinom izvelo njezinom privolom, makar i njezinimi žrtvami. Ona će težko pregorjeti korak kneza Aleksandra, nu naroda bugarskoga neće radi toga žrtvovati.

Sada se pita: zašto li se je Srbija odvažila na rat proti srodnoj braći i kako se ona može protiviti sjedinjenj iztočne Rumelije sa kneževinom Bugarskom? Je li ju na to natjerao strah pred susjednom ojačanom državom, ili ju na to goni nebratski jal i zavist, što su Bugari razširili svoje granice spojivši jedan te isti narod, do nedavna razdvojen spletkami diplomacije, ili kani možda Srbija iz sadanjeg meteža na Balkanu vući za sebe korist raztegnutjem današnjih granicah kraljevine? Sudeć po držanju srbske vlade odmah poslje prevrata u iztočnoj Rumeliji, zatim po izazivanju Bugarah srbskimi četami na granicah i napokon po samom proglasu kralja Milana na narod i vojsku, biti će od svega toga ponešto.

DOPISI.

Kastav, koncem oktobra 1885. (Konac)

Dosadanji upravitelj šume, c. k. šumski komesar u Voloskom, putuje po svojem zvanju više putah po šumah bližnjih občinah te nadzire šume i na susjednih otocih Krk, Cres i Lošinj — a tad nemože biti na službu občini Kastavskoj kod koje je brao plaću od preko 80 forintih na mjesec.

Kad dobije občina svoga vlastitoga šumara, ovaj će redovito obavljati svoju šumarsku službu a ujedno neće u zimsko doba, kad zapadu snieg i led, vući badava plaću jer će pomagati kod likvidacije uzurpiranih občinskih tnalah.

Ovaj zaključak občinskoga zastupstva sasvim je dakle koristan po kastavsku i pridružene njoj občine.

U posljednjoj sjednici 29. oktobra trudio se občinski tajnik, da zastupstvu gdje prevede, gdje svojimi riečmi priobći sadržaj nekojih dopisah c. k. kotarskoga kapetanata, jer su isti pisani u njemačkom jeziku, u kojem, kako sa dobro informirane strane čujem, dolaze sada svi dopisi iste c. k. oblasti na naše občine, dakako

PODLISTAK.

Odkup lošinjskih ostrvah.

Bit će već tomu preko godina danah, da je naš list pod ovim naslovom iznio bio na javnost nekoje korake odkupnog povjerenstva, koji nisu stali podnipošto u suglasju sa odredbami zakona od 3. oktobra 1874. Iznešena fakta nisu bila od nikoga i u ničem oprovrgnuta kao neistinita ili netočna, znamo dapače, da si je tadanji predsjednik odkupnog povjerenstva, po imenu Aleksander vitez Elluschegg, dao bio pročitati i zatim prevesti naše članke, i da se je puno ljutio na . . . nije znao na koga, ako nije na sama sebe. Onimi članci nam nije bilo doista niti na kraj pameti, da idemo ljutiti sinjskog junaka. Ta on je neporočan u očiuh naše visoke gospode! Nama je uvjek lebdio pred očima probitak toli pokrajine koli našeg siromašnog naroda, nit će nas druga misao do ove voditi i u ovom članku. Lačamo se pako ponovno pera u ovom predmetu, jer smo to zadnjič našim čitateljem obećali, a obećanje je dug. Hrvati pak nemare nikad nikomu ostat dužni. I to su ti dragi čitatelju, prolegomena — a sada na predmet ili kakono neki kažu — na sedlo.

Mjesec danah iza obielodanjenja naših članakah pod ovim naslovom lanjske godine, bilo je g. Elluscheggu selliti iz Lošinja, dok je na njegovo mjesto došao g. Truxa, kojemu je u smislu §. 10. zakona 3. oktobra 1874. povjerena zadaća ob odkupu lošinjskih ostrvah. Paragraf 10. imenovanog zakona glasi: »Ces. kr. kotarsko poglavarstvo u Lošinju dužno je ovršiti sve poslove glede odkupa, kojemu će u to ime zemaljski odbor poduti nuždno osobilje i sredstva. U koliko se znade, zemaljski je odbor u to ime dao na službu c. kr. kotarskom poglavarstvu u Lošinju samo jednog mjerničkog dnevničara. Glede sredstvah, koja bi bio zemaljski odbor dao na ruku istom ces. kr. poglavarstvu u tom poslu, nemožemo kazati ništa, osim što svako toliko čitamo na četvrtoj strani »Istrije«, da je u sjednici toj i toj zemaljski odbor dao na razpoloženje u poslu odkupa c. kr. kotarskom poglavarstvu u Lošinju 800—400—500 forintih n. vr.

Polag §§. 14. 16, 17, 25, zakona od 3. oktobra 1874. misao zakonodavca bila je ta, da se ima posao odkupa lošinjskih ostrvah obaviti u što kraćem roku, u dobroj valjda namjeri (grieh bi bio i podvojiti o drugom čem kod vriedne većine našeg sabora), da kod toga pokrajina što manje potrosi. Da li se pako može uz jednog jedinicatog mjerničkog dnevničara, pak još onakova kakav je, izključivo dodieljenog odkupnom poslu, obaviti u kratkom roku odkup sv. Petra, Unijah, Sušaka i Malih Srakanah, o tomu tek netreba niti govoriti ako se uzme u obzir, da je inače c. kr. kotarski poglavar zaokupljen inimi službenimi poslovi, pak još političkimi, gdje se znade, da gospa politika zasladjuje danas svako sočivo. A čujemo da se političkom zasladjena sočiva veoma uknsno pripravljaju negdje u Poreču kao da neka ušesa i nečuju jecanja što no se pokrajinom razlieva: »Kruha, kruha gospodaru!« a politika nek se utopi pa makar i u talijansko more, na uhar Gambinji. Ali eto kako smo stranputicem zašli. Nego čitatelj će nam to; kako se ufamo, oprostiti kad mu rečemo, da nam porečka kuhinja nikako u slast ne ide odkad se tamo počele po nekoj novoj prekomorskoj »Kuharici« svaki obrok političkom zasladjivati. Ipak, ipak — dakako, dakako: sede gustibus non est disputandum. Radi toga ćemo se mi, zaželiv našim politikašem, in cattivo dialetto italiano: »che dago ei bon petito«, vratiti na zadaću koju smo si pripisali.

Rekosmo, da se ne može niti govoriti, da bi se uz danas službujućeg mjerničkog dnevničara moglo u kratkom roku obaviti odkup lošinjskih ostrvah. O tomu je uvjeren svatko koji znade, da se je uz istog mjerničkog dnevničara vodio odkup sv. Petra i Unijah kroz devet dugih i gladnih godinah. Tko je otezao a tko raztezao posao odkupa, da li mjernički dnevničar ili tadanji c. kr. poglavar, o tomu je škakljivo i govoriti, nekmoli pisati. To znamo svi, da ako se bude toliko vremena otezao i odkup Sušaka te Malih Srakanah, da ćemo višekrat moći uprieti oči u četvrtu stranu »Istrije«, gdje će se čitati: »pelle spese d'esonero s'assegnanno all'Inclito i. r. Capitanato distrettuale in Lussinpiccolo . . . . fni v. a.«. *Puf!* Nego očekivat bi se dalo, da bi pod današnjim poglavarom brže i redovitije tekao posao odkupa na Sušaku, kad bi mjernički posao bio povjeren kakvom stalno namještenom mjerniku, a ne dnevničaru, koji služi.

Nije od potrebe, da idemo ovdje iziskivati, kako je i na koji način baš ovaj dnevničar primljen u službu od zemaljskog odbora izmedju tolikih mjernikah i mjerničkih dnevničarah, koji su nazad nekoliko godinah Istru poplavili bili. Bit će bio po svoj prilici kojigod santulo po srieći, ako nije i opet gospa politika. To barem znamo, da se je isti dnevničar kod zadnjih političkih izborah zabavljno agitacijom po Sušaku u prilog talijanašem. Nego, kazat će se, to su sve kućine, preko kojih bi se jednostavno imalo preći na dnevni red. Dobro predjimo na odkup.

Zna se, da se kod odkupa onih ostrvah radi o životnih interesih tamošnjih stanovnikah, košto se s druge strane radi o pravednom odmjerivanju probitakah krčke biskupske stolice te sjemeništa Zmajević u Zadru. Pa kad se znade, da je toli dekatan posao povjeren jednom mjerničkom dnevničaru, koji niti je stalno namješten, niti je prisegom na išta obvezan, koji dakle nit ima šta gubiti nit dobiti, tad će svatko nepristran kazati, da je zemaljski odbor barem nepametno radio, kad je

hrvatske, jer se talijanski pišućim i talijanski piše.

Iz tih njemačkih kapitanatskih dopisah razabrah, da nebi smjeli vozari u Lisinu po drva ako ne u neka tri dana, (osim ako si občina ne naprti trošak za još jednoga lugara) i pak da se nebi smjelo davati občinarom ako ne po 1 voz gorivog drva.

A što će onda učiniti kmet, ako nemože onaj dan radi slaboga vremena u Lisinu po drva — kad mu to politička oblast dopušća? U Kastavščini, treba znati, nemože se naći vozara uvjek kad se hoće, jer jih je malo za ovoliko puka. Dok se svi odčredaju, zapasti će sneg i led, pak će ljudi kukati u zimi.

Nadalje bude u istoj sjednici odlučena novčana pomoć iz občinske blagajne za cestu koja iz Žuidarić pelje na Rukavac, zatim za neke popravke obć. putevah u Zvonečoj i Pužih, i napokon za gradnja groblja sv. Lucije u Kastvu.

Na dnevnom redu bio je takodjer i dopis c. k. kotarskoga kapetanata, kojim se pozivlje zastupstvo, da se očituje o tom, bi li se u ovdješnjih pučkih školah osim materinskoga jezika, imalo podučavati njemački i talijanski jezik, kako se je to za vrieme lanjskih nemirah od nekojih zahtjevalo?

Na to je občinsko zastupstvo, iza poduljega razloženja stanja stvari od strane občin. glavarstva po svom tajniku g. Dubroviću, jednoglasno i oduševljeno zaključilo, da to pitanje nije sada potrebito, pošto se i onako uči njemački jezik u III. i IV. razredu i u delavskoj školi — a to je dosta; za onoga koji ima volju što naučiti, ima sada dosta lepu prilika.

Občinsko je zastupstvo u ovih sjednicah pokazalo, da se brine za korist občine, a ako nemože učiniti sve po želji puka — da nije njegova krivnja. Samo tako naprej!

Pogled po svietu.

U Trstu 18. novembra 1885.

Zasjedanje delegacijah primiče se koncu. Razprave vršene su do sada mirno i trieznо. Pojedini ministri, napose ministar izvanjskih poslah i ministar rata mogu biti sa delegati zadovoljni jer njim se skoro sve odobrilo i povladilo. Nekoji češki i poljski listovi tužo se na austrijsku delegaciju, koja da bijaše malo složna a mnogo popustljiva napram vladi.

Kako javljamo na drugom mjestu, sazvani su svi austrijski pokrajinski sabori — osim tršćanskoga — na obično jesensko zasjedanje, koje će letos započeti dne 25. t. m.

Hrvatski sabor nastavio je dne 16. t. m. svoje sjednice. Na razpravu imaju doći ponajprije vladine osnove o preustrojstvu uprave. Proti tim osnovam došli su jur na sabor od strane pojedinih gradovah protesti, nu oni neće saborsku većinu prečiti, da spomenute osnove neprihvati. U sjednici od ponedeljka predložio je barun Živković, neka se izabere odbor, koji će izpitati sve hrvatskomu saboru pripošiljane zajedničke zakone, da se tako znade, jeli se isti slažu sa nagodbom. U istoj sjednici primljen je predlog imunitetnoga odbora, da se izruče sudu zastupnici Kumičić i dr. Radošević, radi pokušanoga javnoga nasilja, počinjenog u saborskoj sjednici dne 5. oktobra t. g. Proti predlogu govorili su najbolji govornici iz opozicije, nu predlog bijaše ipak primljen.

Europejska diplomacija učinila je svojom konferencijom u Carigradu opet jedan fiasko. Zastupnici velevlastih konferiraju kako da se riješi bugarsko pitanje a srbsko-bugarske čete riešavaju ga olovom i željezom. Na drugom mjestu govorimo o uzrocih sukoba izmedju Srbije i Bugarsko a ovdje nam je iztaknuti kako se započalo to neprijateljstvo. Od subote počam od šest satih naluze se Srbija i Bugarska u ratnom stanju. Srbska vlada prije nego li je naviestila Bugarskoj rat, razposlala je europejskim vladam okružnicu u kojoj tuži bugarsku vladu, što je trpila i podpomagala srbske pribjeglice proti Srbiji, što su Bugari izazivali i napadali srbske čete na granici i u obće što se je u posliednje vrieme bugarska vlada neprijateljski ponašala napram Srbiji. To sve da je prisililo kralja Milana, da naviesti Bugarskoj rat. Medjutim je knez bugarski svečano izjavio, da su pomenute srbske tužbe netemeljite te prosvedoje proti tomu nareknutju i svaljuje svu odgovornost za posliedice rata na srbsku vladu. Kralj Milan izdao je proglas na narod i vojsku, u kojem opotuje iste tužbe na Bugarsku, apelira na rodoljublje svih Srbah i na junačtvo svoje vojske.

I bugarski knez izdao je sliedeći proglas svojim vojnikom: »Kralj Srbije naviestio nam je rat, to zapovjedio srbskoj vojsci, da provali na naše zemljište. Naša srbska braća, umjesto da nam pomognu, hoće da našu domovinu upropaste. Vojnici! budite junaci, branite vaše majke i vaša ognjišta te neprijatelja, koji nas kukavno i izdajnički napada progonite, dok ga posvema neporazite. Napred braćo! Bog vam pomogao.

Od 14. t. m. teče bugarska i srbska krv okolo Planinice, Trna, Caribroda, Dragomana, Breznika i Slivnice na bugarskom tlu. Po viestih koje dolaze sa ratišta, služi sreća srbskim četam, što se je moglo i predviditi, ako se uvaži, da je Srbija digla na noge preko 100.000 momakah, dobro oboružanih, izvježbanih i svim potrebitim obskrbljenih, dočim je vojna moć Bugarske skromna a k tomu nepripravna i neuredjena. Za koji dan stići će srbske čete pred glavni grad kneževime, Sofiju te se namiće pitanje, hoće li se one tim uspjehom zadovoljiti ili će i dalje u nutarnjost kneževine prodrieti. Na čelu srbske vojske je sam kralj Milan a bugarskim četam zapovjeda knez Aleksander.

Sveobći je glas, da će se rat ograničiti na samu Srbiju i Bugarsku te da neima pogibelji za europejski mir! Tvrdi se takodjer, da će ratno stanje malo trajati jer da će velevlasti posredovati medju ratujućimi.

Osim Madjarah i austrijskih liberalacah(!) prate ostali europejski narodi najživljimi simpatijami bugarsko oružje. Sve žali dogadjaje na Balkanu nu ištodobno odsudjuje svatko nebratsko i neslobodoumno postupanje srbske vlade. Ista Rusija, koja je strogo kaznila kneza Aleksandra i kojoj nije on nit najmanje po volji, zauzimlje se iskreno za Bugare. Neima dvojbe, da bi mogla Rusija ikada dopustiti, da se uništi njezino djelo oslobodjenja i da se upropasti bugarski narod.

Grci stoje pripravni za rat. Njihove čete sakupljene na grčko turskih granicah čekaju zapovjed, da provale na tursko zemljište. To bi se bilo jur dogodilo, da grčku vladu nesustežu velevlasti.

Za Tursku je ovo najžalostniji trenutak odposlje obstoji. Drugi se kolju za njezinu kožu, za njezinu baštinu, a ona, prem je oboružala priličnu vojsku, motri to komešanje i reč bi čeka što će se iz toga izleći. Svršila se sadašnja borba na Balkanu kako mu drago, izvjestno je samo to, da će iz nje izaći najkrućih rukavah sama Turska. Takova je sudbina svih preživljelih narodah. Stari život propada a na njegovom mjestu niče novi.

Franina i Jurina.

Fr. Čuj jednu iz Dalmacije. Išal sam ti malo pogledat koliko tamo za nas mare. Došal sam u niko veliko selo. Tamo najdem kod dobrog čovika »Franinu i Jurinu« na stolu. Povese lil sam se kako i mula dica kad njim učinil po volji. Razgovarali smo se s gospodarom prijateljski uz čašu dalmatinca i komad purana. Pital sam domaćinu kako letina, kako politika i ako nas tamo ljudi rado vide.

Jur. A ča ti je reka?

Fr. Letina je srednja, politika da je za mudre glave a nas da komać čekaju prijatelji i dobri ljudi. U selu, da su jedno dva tri mutikaše ili kako bimo mi rekli šarenjaci, ki nemogu videt poštenega čovika a mrze naš rod i jez k. U tom su osobiti majstori neki loš gospodar a još huji mu sluga. Ti junaci smiju se i rugaju s onimi, ki čitaju nas dvih i ne pušu u tikvu dalmatinskih tolomašah ili šarenjakah.

Jur. Tako ima i tamo smetja?

Fr. Kadi god vetar puše, tamo ima prahu i smetja.

Jur. Ej dobri zuhi ili jaka metla mogla bi i tu pomoć.

Fr. Neboj se ne, neostaje njim nijedan dužan a buš nećemo ni mi dva.

Jur. Šarenjakom nikada.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpuščeno . . . Najdalje šest tjedanah poslie razpusta mora se naložiti novi izbor. (§. 96. pokrajinskoga zakona, članak XV. drž. zakona 5. marča 1862.). **Občinsko zastupstvo buzetsko bilo je razpuščeno dne 5. augusta 1885.**

† Josip Kastelic. Opet nam je zabolj žiti smrt mlađog radnika u vinogradu Gospodinovom, čestitog svećenika i vrlog rodoljuba g. Josipa Kastelica. Pokojnik, rodom iz Teržiča u Kranjskoj, služio je u poreško puljskoj biskupiji okolo 12 godinah. Posliednje vrieme služio je u Sv. Lovreču Pazenatičkom odakle je letos dva puta pošao doma, da odpočine i da okrepi bolešću oslabljeno tjelo. Prvi put se vratio malko oporavljen a sada mjesto njega, dolazi nam iz Teržiča žalostan glas, da je tamo preminuo dne 16. t. m. Žaleć duhoko za ovim novim gubitkom, koji stiže istarsko svećenstvo, kličemo prevriednomu Josipu: *lahka Ti bila domaća zemljica!*

† Eduard pl. Strudthoff brodograditelj kod sv. Roka, tršćanski i istarski zem. zastupnik (za gradove Buzet, Kopar, Izolu i Milje) preminuo je prošlu nedelju. U poreškom saboru pridružio se bio pokojnik talijanskoj većini.

Pokrajinski sabori. Carskim pismom sazvani su svi pokrajinski sabori — osim tršćanskoga — za dne 25. t. m., da nastave svoj rad.

Občinski izbori u Labinu obavili su se — kako bijaše jur javljano — prošlog čedna. Naša narodna stranka sudjelovala je samo u II. i III. izbornom tjelu. Izborna borba bijaše žestoka. Kmetski birači držali se junački. U III. izbornom tjelu izvojevali su pobjedu a u II. podlegli su nasilju i sileparij. Proti tomu izboru uložili su naši utok te neima dvojbe da — bude li se hotjelo zadovoljiti zakonu — moraju biti uništeni. O labinskih izborih imademo obširno izvješće, koje ćemo budući put priobćiti, a danas već kličemo našim svietnim biračem i njihovim vodjam srdačan: ž i v i ! ! !

Izbor zemaljskog zastupnika za veliki posjed u Istri, razpisan je za dne 5. decembra. Izbor obaviti će se u Poreču. Ovaj mandat obnašao je . . . ije pokojni zastupnik i porečki načelnik g. Vergotini.

Babin laži-dopisnik iz Buzeta naoštrio je opet jednom svoje otrovno pero proti g. Mikiši, župniku u Lanišćah. Možemo već danas porečke jaslure uvjeriti, da jih je buzetski »Cariatane iznova grubo nasamario a da je tomu tako, dokazati će stalno iztraga, koja je jur povedena i druga, koja se ima povesti. Čekajmo dakle, da vidimo opetovno, kakovim oružjem vojuju »babinim piskari.

Perfidno izvraćanje. Občinsko zastupstvo u Lovranu zaključilo je u svoje vrieme, da se uloži utok proti talijanskoj paraleli na tamošnjoj pučkoj školi. Občinska uprava poslala je usljed tog zaključka utok na vrhovno sudište. Poznatim spletkarom poreško-pazinskim i nekolicini talijanaških prirepinah u Lovranu i Voloskom posrećilo se te je spomenuti utok bio odbijen. Usljed toga nastalo je silno veselje u Izraelu a napose u redakciji »babinoga Marka«. On daje tomu veselju u svojem listu oduška, nu budući da se boji istine »kao nečisti tamjana« izvrada čitajuće »polag navade stare«. Javlja nam svojim »bezplatnim« čitateljem, da je vrhovno sudište u Beču zabacilo utok podnešen u svoje vrieme od načelnika i bivšeg tajnika u Lovranu dočim je, kako rekosmo, uložilo utok občinsko zastupstvo u Lovranu, nipošto načelnik i tajnik.

Porečki »mažikarte« znali su vrlo dobro, da grubo lažu kad onako pišu, nu oni su se odavna posvadili sa istinom i pravicom. Ovakvo izvraćanje činjenicah okratili bi oni »perfidnima« a mi ga nazivljemo blažlje: »dostojnim« porečkih jaslarah. Još jednu. Porečki listić zagovara skoro u svakom broju, da imadu odlučivati o naukovnom jeziku občinska zastupstva i nitko drugi. Za istu nauku zauzimlje se i pazinsko polovičato družtvo u »glasovitih« memorandumih. Sad na jednom, gdje se radi o zaključku obć. zastupstva u Lovranu za hrv. naukovni jezik, nelma skrsana ona družbine riečih, kojimi bi taj zaključak odsudila! Al da, ta »babin Marko« kaže, da je utok uložio samo načelnik i eksinik a tko nebi »Marku« vjerovao? Repicu, repicu Marko!

Savjetnici i tumači presvjetloga biskupa porečkoga. Tršćanski njemačko-židovski i ultraliberalni list »Triester Zeitung«, koji zadirkuje gdjegod može u svećenstvo i koji i te »ruku u ruku« sa poznatom strankom »Progressa« u Trstu i njezinimi prijatelji u Istri, počeo je lomiti svoja »*velikogermanska*« kopija za katoličkoga biskupa u Poreču! Govorce o premještaju dvojice svećenikah u porečko-puljskoj biskupiji (gg. Benigara i Cotelja valjda, jer govori o »Kranjcih« ako nije i Medulinac, gospod Kirac, Kranjac). odgovara »Slovenskomu Narodu«, koji je postupak presvjetloga biskupa dr. Flappa odsudio, doslovce ovako: »Jedan od prvih koraka novoga biskupa za umiriti njemu povjerenu i od tolikih narodnjakah uznemirenu biskupiju, bio je taj, što je nastojao, da ga ona dva poznata svećenika, širitelja nesloge razume tim, da jih je premjestio na druga mjesta, gdje će biti manje pogibeljni, i gdje njim je pružio zgodu, da se bave pravim njihovim zvanjem t. j. pastvom dušah. Ovaj energičan postupak našao je najživlje odobravanje i to ne samo u svih prosvietljenih i dobro mislećih krugovih Istre, već dapače i u drugih mjestih, gdje je narodu trpiti radi

---

takvom čovjeku povjerio takav i tolik posao. Opazit bi se moglo, da bi možda na zahtjev c. kr. poglavarstva u Lošinju zemaljski odbor mogao biti pripravan dati mu na razpoloženje drugog čovjeka. Moguće i to. Čemu pak nije Elluschegg pitao drugog mjernika, neznamo — mi znamo samo, da su im se političke čuvstva, ako ne i još koja, slagala. Nu do čuda je i nama i mnogim, kako da može trpjeti g. Truxe do sebe onakvog čovjeka! Njemu su barem dojavljene nepodobštine, što ih se sa svake strane čuje proti tom dnevničaru. Mi žalimo tu toliku uztrpljivost g. Truxe. Žalimo ju u interesu pučanstva, žalimo u interesu biskupske stolice, žalimo u interesu pokrajine koja troši, žalimo napokon u interesu samog ces. kr. poglavara gosp. Truxe, gieđe kojeg bi zli jezici mogli reći da je sdogovoran sa istim dnevničarom, premda se to nit pomislit kamo li povjerovati nemože. Mi nećemo ovdje napomenuti pojedince sve tužbe, koje su se mogle dosada čuti proti napomenutom mjerničkom dnevničaru, sjedne, jer nam se to i gadi, a s druge, jer će biti dostatne i ove koje napomenemo, da uvjere svakoga, kako nije probitačno trpjeti već takvog čovjeka u onoj službi.

(Dalje sliedi).

svećenikah, koji prekoračuju svoj djelokrug.» Vriednomu tršćanskomu tumaču i savjetniku g. biskupa d.ra Flappa pridružio se i drugi ultraliberalni (!) list, porečko naime »sklepetalo». Ovaj pretiskava od rieči do rieči u prevodu »razglabanje« njemačko-židovskog druga, a tim uzimlje njegovu »robu« za svoju. Nebi li možda pomogao presvj. biskup, štono rieč »na noge« svomu tršćanskomu savjetniku, da ga upotriebi kano: *«Folium dioecesanum parentino-polense»*, jer njegove akcije slabo stoje a domaćemu svećenstvu hoće se, da se ga malko upitomi i ostruže pomoćju kakvog židovsko-njemačkog časopisa, jer same liberalna(!) »baba« nemože da ga dostatno poduči o pravih dužnostih katoličkog svećenika. Mislimo, da misao ova nije baš najlošija, a želimo već unapried g. biskupu najbolji uspjeh uz lekrem: «Prosit!»

Nekojim »bezplatnima« predplatnikom porečke L'Istria. Primamo iz zapadne Istre sliedeće redke: Sl. uredničtvo! Uredničtvo poreckog časopisa »L'Istria« koji nam dolazi badava, obećalo nam je polovicom oktobra, da će donesti »quanto prima« vodnjanski protest proti izboru zastupnika g. de Franceschi-a. Vjeruje se običnim ljudem, a kamo li neće onim, kojim je uvjek na jeziku: *istina, poštenje i pravica.* Vjerovali smo i mi. Osam danah kasnije, čitali smo u istom listu, da spomenutog protesta nisu mogli onaj put štampati »per mancanza di spazio«. Vjerovali smo i čekali opet, držeć se one naše: »strpljen spašen«. Prošlo je i treći, četvrtih i petih osam danah, nu protesta neima te neima a slavno uredničtvo »L' Istria« šuti o njem kano grob. Sada višo nevjerujemo onomu slavnomu uredničtvu, koje nas je po dva puta prevarilo a kasnije sve mukom zabašurili nastojalo. Molimo dakle to slavno uredničtvo, da ono izvoli makar uz *»plaćen odgovor«* zapitati porečku *»prijateljicu«* hoće li, makar i kasno, održati zadanu rieč ili će ostati ono, što njoj Vi toliko puta dozvaste, t. j. da *»laže kad cine!«*

Ovoliko spomenuti »bezplatni« predplatnici, kojim mi sporučamo, neka se opašu Jobovom ustrpljivošću jer jih je slavno (!) uredničtvo poreckog listića nasmarilo i ovaj put kano i uvjek do sada. Kad bi »L' Istria« i bila donesla vodnjanski protest, ona bi ga bila okleštrila i osakatila onako, kako to samo ona znade, t. j. onako, kako bi to njoj najviše prijalo. Nu mi dvojimo, da će se ona odlučiti, da iznese na vidjelo ruglo i sramotu svoju i svojih prijateljah. Po našem sudu »baba« je bacila u svlet onu viest o protestu sa namjerom neoglasiti ga nikada; ili se je — pročitav vodnjanski protest — prestrašila onih debelih »marunaha, koji su u protestu navedeni i svjedočanstvi podkrieplieni i koje su pučinili njezini javni i tajni prijatelji, pristaše i pokrovitelji.

Dodatak k dopisu «Iz srednje Istre». U predprošlom broju izvjestili smo naše čitatelje o djelovanju bivšeg zastupstva obćine Žminja i o prvoj sjednici novog zastupstva, a danas popunjujemo spomenuti dopis sa ovo redakah, koji su nam naknadno stigli. Obćina Žminj imade za školu sposobne diece bar za 3 do 4 škole, koje bi se imale podignuti u pojedinih selih, a na žalost našu neima nego jednu jedinu.

God. 1880. dobi obćina dozvolu od c. kr. Namjestničtva i od sl. Junte, da proda jednu državnu obvezniecu od 7900 for. za gradnju škole. Za obveznicu primi 5500 for. Od tog novca potrošila je bivša uprava for. 3000 za nabavu starog kaštelja za školsku sgradu a 2000 for. uloži na interese kod g. Camusa u Pazinu. Ovo 2000 for. se potrošilo kojekako. Sada ima obćina kaštel, koji, budući se nepopravlja će se srušiti i tako će preostati za onu obveznicu od 7900 for. gromača kamenja.

Ove godine dozvoli iznova c. k. Namjestničtvo i Junta bivšoj upravi, da proda obćinsku šumu «Presiku» te da se dobivenim novcem gradi školska sgrada. Šuma bi prodana za 6000 for. pod uvjetom, da pojedini kupci izplate obćini taj novac u roku od dvih godinah. Nekoji su jur bivšemu zastupstvu izplatili kupovne ciene a novci su liepo potrošeni u posve druge vrhe nego li za školu. Pod izlikom gradnje školske sgrade, prodavalo se u Žminju lievo i desno, utjerani novac prošao je u nezaboravu siromah kmet ostao je bez škole. To sve dogadjalo se pod upravom obćinskom, kojoj su kumovala gospoda iz Poreča i Pazina, u kojoj nisu dakle Hrvati odlučivali.

Nije li dakle posve opravdana želja novog zastupstva, koje će zasto bolje i koristnije obćinom upravljati, da Junta pošalje svog komesara, koji bi slabo gospodarstvo bivše uprave razgledao i konštatirao, a novomu zastupstvu potvrdio ono, što mu je na upravu predano. Nu gospoda bivše uprave nežele komesara, rad toga prijatelji u Poreču ga i nešalju. Htjeli bismo znati, da li bi se tako postupalo i sa kojom hrvatskom obć. upravom? Izkustvo nas uči da nebi.

Dne 19. agusta zaključi novo zastupstvo, da se imade škola što prije graditi. Zaključak taj bi dojavljen c. k. kapetanu u Pazinu, moleći istoga, da bi došao čim prije vladin inžinir, koji bi nacrt ili plan učinio. Očekujemo od g. kapetana, da će tu molbu uslišati i preporučiti ju, te tako nam već jednom do toli potrebite školske sgrade pomodi.

Nudja se. Kako je poznato, šalju poreški jesluri svoj listić »babu« svakomu tkogod ga želi imati *na dar.* Tako primjerice dobivaju ga sve pučke škole u Istri bez razlike narodnosti, *badava-franko u kuću a s vremenom valjda uz premiju.* U zadnjem broju odgovara nekomu »babin Marko«, da služi njegov list, koji se šalje **badava**, svakomu, koji ga samo želi čitati. Želimo, da je Marku ostalo ono u peru, što je kanio kazati t. j. da njegov list služi *svakomu i za svašta.* Ej trgovci sa *paprom, slaninom, sardelami* i *klobasami,* nezaboravite na poreču »babu«, koja se nudja *bezplatno* svakomu, imati ćete papira za svašta.

Iz Motovuna tuži nam se više seljakan, da su i tamo letos talijanska gospoda udarila grozdju odviše nizku cienu. Sirota seljak, zadužen gospodi, mora svoju muku dati poštopoto, a kad uzimlje na dug hranu, kožu i druge potreboće od talijanskih trgovčićah, računaju mu ovi sve mnogo druže nego li drugoje. Kmet znade redko koji pisati ili čitati a trgovčić piše u svoju knjigu što i kako mu drago pak kad dodje vrieme, da kmet svoj dug domaćimi proizvodi ili novcem izplati, izvali oči kad začuje, da njegov dug iznaša mnogo više, nego li je on računao. Al tu nepomažu prizovori jer trgovčić viče: *ščavo plati pak muči!* Nemožemo dosti preporučiti našim kmetovom, da se uskromne, da marljivo rade, skrbe i štede u trgovačkih knjigah neka se čuvaju kako i ognja jer će jih one upropastiti, kako no su već mnogo naše kmetove u Istri upropastile.

Očuvaj me Bože od prijateljah jer neprijateljah čuvat ću se sam. Ovako je valjda uzkliknuo poreški listić kad je nedavno pretiskavao jedan dopis iz tridentinskog časopisa »Gazzetta di Trento«. U tom dopisu predbacuju se naime talijanskim zastupnikom iz Istre, da su oni sakrivili što se nije osnovao talijanski klub na carevinskom vieću. Dopisnik, zadav tim silom moralnu pljusku gospodi iz Poreča, hoće da ju malko popomaže sa medom, a on ju jadan namazuo sa kapulom. Izpričava naime talijanske zastupnike iz Istre, Gorice, Primorja i Dalmacije tim, što oni nemogu pripadati izključivo talijanskom klubu, jer »da su u tih pokrajinah pomješane narodnosti, dapače, da je u istih slavenski jezik onaj **ogromne većine pučanstva**«. Čujte! *L'Istria, Patria. Scolta, Corriere di Gorizia, Difesa, L'Indipendente* e compagnia bella, ovo vam nepiše niti javlja kakav časopis »della consorteria Cranzocroata«, već vaš brat, vaše mezimče i krv od vaše krvi.

Tvornica predenja i tkanja. Vrlo nas se je ugodno dojmila okružnica pomenute tvornice, koju u cielosti u posliedku donašamo, i kojom se obznanjuje zametak toli važne industrijske grane, u Hrvatskoj. Častimo poduzetnikom, koji namisliše i svoj naum evo izvedoše te preporučamo što topilje svoj hrvatskoj publici ovo prvo hrvatsko poduzeće ove struke. Okružnica glasi: P. n. Čast je podpisanom ravnateljstvu prijaviti Vam ovim, da je kraljevsko povlaštena zemaljska tvornica predenja i tkanja u Dugojresi započela radom dne 1. listopa t. g. Pošto naše poduzeće posjeduje najbolje strojeve nove konštrukcije, te pošto se ne žacamo ma bilo kakovih troškova, samo da bude tehnički ustroj tvornice u svakom pravcu uzoran, nedvojimo da će i naša tvorina,—surove i ubielјene pamučne predje i tako sve vrsti prosto žičaste pamučnine, — posvema udovoljiti i najstrožijim zahtjevom. Kao što nastojasmo, kod utemeljenja našega podužeća tako ćemo i kod rukovodjenja posla držati se načela najstrožijega solliditeta. Svraćajuć pozornost štovanih trgovaca i slavnoga obćinstva na ovo po nami vanrednimi novčanimi žrtvami i za svladanja velikih potežkoća u život privedeno prvo hrvatsko tvorničko poduzeće ove ruke, molimo ujedno, da nas se što življe podupre pripošlanjem mnogih naloga. Sa štovanjem: Ravnateljstvo kralj. povlaštene zemalj. tvornice predenja i tkanja u Dugojresi. Bilježnik: *Otto Janovski.*

Književne viesti.

G. Dr. K. Glaser, profesor na državnoj gimnaziji u Trstu, slovenski pisac i patriota izdao je viastitom nakladom životopis č-skog učenjaka i profesora na pružkom sveučilištu, A. Vanička. Pokojni Vaniček učiteljevno je kroz više godinah na raznih srednjih školah, u Poljskoj, Majarjarskoj i Češkoj a pri tom zanimao se osobito sa staro-indijskim i indoevropejskim prispodabljajućim jezikoslovljem, o čemu je u posliednje vrieme i predavao na pražkih visokih školah. Životopis tog slavenskog učenjaka pisan je — po sudu glasovitih mužovah, koji su rukopis pročitali — lahkim, razumljivim i liepim jezikom, a pošto mu je ciena nizka (80 novč.). očekivat je, da će g. pisac mnogobrojni predplatnici har u toliko pomodi, da uzmogne tiskarske troškove namiriti. Novci neka se šalju na g. pisca u Trstu.

***

Rječnik talijansko-slovinski (hrvatski), prireujen za tisak uz dozvolu Dragutina Parčića kanonika sv. Jeronima u Rimu. Drugo popravljeno i pomnožano izdanje. Svezak I. U. Senju, 1885. Tisak i naklada H. Lustera. G. nakladnik izduo je na hrvatsko obćinstvo sa prvom svezkom vrlo potrebitog rječnika i sliedeći »Poziv na predplatu«:

Prvo izdanje talijansko-hrvatskoga rječnika Parčićeva je već davno posve razprodano. Podpisani je naumio uz pličevu dozvolu po drugi put tiskati tu vrlo potrebitu knjigu u posve preraujenu i popravljenu izdanju. Dosele je tiskan prvi svezak, a za nekoliko mjeseci će biti gotovo čitavo djelo u 9 svezaka. Svezak stoji 40 novč., dočim će, kad knjiga bude popuna, dučanska cieua biti 4 for. Tko se dakle na nju predplati, dobivat će ju franko, a pri tom će prikoristiti 40 novč.

Hubert Luster, knjigotiskar.

U Senju, 20. listopada 1885.

Nenuku nauke.

Čišćenje sjemena. Istinu gospodarskog pririeku: »kakvo sjeme, takav plod«, priznaje jur sada i taj najlieniji i neuki gospodar. Pa ipak rekao bi i iz samog nehaja mnogi se još sceoski gospodar nebrine za dobro sjeme.

Da se dobije dobro sjeme, morala bi se pravilno ostavljati najčišća poriečka strn za sjeme, koja, kad je podpuno dozriela, imala bi se posebice požeti, izmlatiti, prevejati, te ono zrnje, koje vejanjem najdalje pada, odlučiti za sjeme, koje bi se imalo još očistiti na vjeterniei ili na čistilu, zvanu trijer. — Umni neki gospodari i takvo čišćenje sjemena drže nedostatnim. S toga da ga podpuno očiste, postupaju ovako.

U prilično kaci (badnju), napuniv ju preko polovine vodom, raztope dosta soli, da bude voda težka. Sol uzima se što prostija. U kacu tadu urone dosta široku korpu, obteretiv ju kamenom, da na dno sjedne. Tad uzmu najjednije čisto sjeme te ga sipiju u vodu; najteže zrno, pada na dno u korpu, a koje je lole lahko, ostaje na površini vode, te se kakvom posudom obere, i napose metne. Sjeme, padše na dno u korpu, se tad izvadi, te se u čistoj vodi, u drugoj kaci pripravljenoj, splahne da se od soli očisti, te na ponjavu razastre da se na sunce posuši. Tako se postupa dok se dovoljno sjemena očistilo. Ono zrnje, koje se obralo, posije se isto tako splahne u čistoj vodi, te posuši, pak se rabiti može za kruh ili prodati, ili pobraniti blagu sažnav ga prije. Slana voda valja da se ne podaje blagu.

Na taj način dobije se toli dobro i jedrno sjeme, kako nijedan drugim načinom. Posljedica je tomu, da se dobije čvrsta bujno rastuća strn, a žetva izdašna se težkim zrnjem. Taj malen trud tim obilnije se izplaća gospodaru, što se danas svako žito kupuje na vagu t. j. po težini, pak čim je ovo čišće, tim se skuplje plaća. Nemoimo se dakle čuditi, što se počelo sjeme dakle i na taj način čistiti, već nastojmo, ako nam je kako moguće, da i na taj jednostavni malo truda stojeći način čistimo sjeme za usjev, pameteć: da kakovo je sjeme, takav bit će i plod.

Lutrjski brojevi

14. novembra.

Beč	66	35	89	50	26
Grac	74	44	11	40	27
Temeswar	84	41	61	10	63
Innsbruck	28	57	2	16	66

dne 18. novembra

Brno	90	10	43	85	33

Tršćanska burza

Austrijska pap. renta	for.	81 80	do	for.	81.75
Ugarska » »	»	89.75	»	»	89.90
Ista u zlatu 4%	»	97.40	»	»	98.55
Dionice nar. banke	»	—.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	282 1/2	»	»	283. 1/2
Talijanska renta	»	93.15/16	»	»	94. —
London 10 lirah sterlinah	»	125.1/2	»	»	126.1/2
Napoleoni	»	10 —	»	»	10.01
C. kr. cekini	»	5.91	»	»	5.93
Državne marke	»	61.65	»	»	61.80
Isto francezke	»	49.70	»	»	50.05
talijanske lire	»	49.65	»	»	49.80

Dopisnica uredničtva.

Dopisniku iz Motovunčine. Jednu viest naći ćete u današnjem broju. Vaši *«Pranine i Jurine»* zatim *«Razgovori»* jesu suviše obširni. Pišite kratko i jezgrovito, a rukopis nek Vam progleda, koji vještiji pismu. Prijateljski Vam odzrav.

Pripošlano.*)

G. d.ru Petru Ghersa, liječniku u *Lošinju.*

U pismu Vašem, tiskanom u časopisu «L' Istria», od 7. novembra br. 204 tužite se, da Vas je ovdješnji dopisnik «N. Sloge» u br. 44 uvriedio, te hoćete rečenim pismom tobože dokazati čitateljem «L'Istrie», da niste kmetu Ivan Marji Marincu, koi stanuje pol ure daleko od Buzeta, što je svim ovdješnjim stanovnikom poznato, više novacah prigodom Vašeg posjeta uzeli nego li je propisano. Ja držim još uvjek, da se niste onim dosta uvriedljivim pismom nipošto opravdali, a za dokaz tomu evo uvjetah, nalazećih se u ugovoru ovog občinskog odbora od duna 2. junija 1883., koji glase doslovce ovako:

«Competenze di visita, nel punto 4.to lettera b) per distanza sotto un'ora soldi 50.

Punto 5.to lettera a) per competenze di viaggio per distanza come nel punto 4.to lettera b), **nulla.»**

Sada sl. čitateljstvo neka sudi, tko ima krivo tko li pravo, tko je moralan i tko nije. Gospodine doktoreć mi bi Vam mogli još koješta dokazati al da nebiste graknuli na nas, da smo tobože osvetljivi, nolimo za sada mučati, nu sjećamo Vas, da nemojte «Našu Slogu» sumnjičiti, kada istinu kaže, ta znate, da istina je uvjek Bogu i poštenim ljudem draga.

U Štrpedu, 10. novembra 1885.

Franjo Flego, posjednik.

*) Za članke pod ovim naslovom neuzimlje odgovornosti Ured.

Nova trgovina.

Čast mi je P. N. obćinstvu obznaniti, da sam danom 16. studena o. g. otvorio na **Sušaku** (kraj Rieke) trgovinu sa svakovrstnom železnom i inom kovnom robom

Antun Šegota.

Najbolje i najcenije dodje u **AMERIKU** tko se obrati na

A. GERGOLET-A

internationalnoga speditera 15— Via dell' Arsenale br. 2. **TRST.**

Sveukupnog liečničtva doktor

P. T. Xidias

specialist za kožne i tajne bolesti stanuje Via della Caserma br. 3. I p. i ordinira danomice od 12—2 sata.

Prvi ustav 12—

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano.

Sgotavljaju se odjeće polag mjere, najvećom brzinom i elegancon, uz najfeltini cieno.

Naručbe se obavlja uz pouzeće

Podpisani usudjuje se upozoriti slavno občinstvo da je otvorio u ulici *Barriera vecchia* br. 18.

trgovinu od kišobranah

sa bogatim izborom koli svilenih toli vunenih i pamučnih. Popravlja takodjer kišobrane i suncobrane. 24—5 *Giulio Grimm.*

Nepogrješivo!

Svak dobije iznos natrag, kod koga bi moj sigurno djeluje

ROBORANTIUM

(srodstvo za bradorast)

bezuspješan ostao. Isto tako sigurno djeluje *protiv ćelavosti, izpadanju kose, peruti i osedenju.* Uspjeh višeputnim trenjem zajamčem. Originalne boce po 1. for. 50 nč. i boce za probu po 1 for šalje 1—1

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opetovno upotrabljen pokazuje takodjer dobar uspjeh *protiv slabosti i plavobolji.*

U Trstu: Peter Slocovich, farmac. ala Marina, Via Sanita 13. Pvaxmarer ljek. **Hrvatska Slavonija: Zagreb:** samo O. Arasim. **Rieka:** Gmeinor. **Gospić:** Vouk. **Ivanec kraj Varaždina:** Janoš. **Ivanić grad:** Tollović. **Jaska:** Tomaj **Karlovac:** Findeis. **Petrinja:** Grgić **Zemun:** pl. Benko. **Sisak:** Gursky. **Varaždin:** Riedl. **Vinkovce:** pl. Aleman. — **Bosnija: Sarajevo:** Pl. Ployel, ljekarnik. **D. Tuzla:** Pozlković, ljekarnik. **Dalmacija: Zadar:** Andrievlć. **Spljet:** Aljinović.

Tamo se može takodjer dobiti *Eau de Hébé*, iztočno sredstvo ljepote, koje uzdrži svježost i bieloću puti. Cieno 85 novčića. — *Bouquet du Serail de Grolich*, vonj za rubce i elegantni svlet. Ovo je biesar svih vonja. Radi vanredno liepu sprave, služi i kao dar za Božić i imendan. Cieno for. 1.50

ROOB COCCOLA

poselmost

c. k. priv. in odlikovane tovarne

ROMANA VLAHOVA

V SIBENIKU.

Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro I 8

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan se zlatimi kolajnami in diplomami na razstavah v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.

Ta iz jagod *Juniperus communis* in dišćih željišć napravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moći, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgano in na hrbtenico.

Prodajo na debelo preskrbujejo moje hiše v Sibeniku in v Trstu.

Pradaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladčičarijah.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateroj je vtisnena firma, potem po zamahi z grbom in po malem ovitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.** 19—48—10

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—19 vecchio N.ro 4).

Pečati iz kaučuka

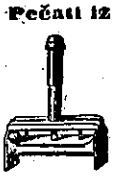

Najprikladniji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježilom **samo for. 1·50.**

Samogiban žepni pečat fr. **1·20.**

for. 1·20

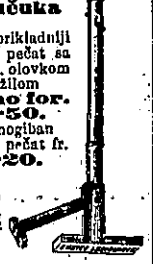

Nadalje svakovrstne pečate za občinske, župne itd. ureda uz najfeltiniju cienu.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—29

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cieno košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive · čistila za noge, sagove; kiste svakevrsti; povoštenu platno; lonce za ovlatje i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Veliko skladište **živaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajnah**, koje nije moguće razbiti a sjegurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetljikah za petrolej**, finih i prostih, za objesiti i za prenašati. 48—15

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve**, sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se popravе svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH-A

TRST, Via Acquedotto broj 23.

Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Cieno neboje se konkurence.

Dobiva se i za mjesečne obroke.

ZANIMIV OGLAS

U velikom skladišću pokućstva i tapecerije **G. Gherscick-a** Via Farneto br. 12. I. p. imade uvlek pripravnih šustah za postelje, izpunjenih sa veoma dobrom tvari u cieni od 6 for. napred.

Divani i sofa izpunjeni i pokriti veoma dobrom vrsti kretona i jute u cieni od 15 for. napred.

Pokućstvo za sobu, sjedala, naslonjači, stolice tapecirane itd.

Prima svaku naručbu tapecarije uz povoljniju cienu nego li ostali, budući da imade vlastitu radionicu tapecarijah, drvodjelstva i skladišće tvarih za pokućstva. 48—44

Dobiva se i za mjesečne obroke.

Od 50 godinah

na bečkom tržišću obstojeća, vrlo poznata tvrdka sa suknom

„Zum guten Hirten“,

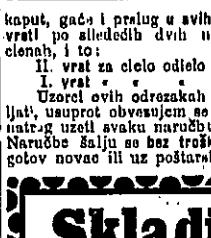

(k dobromu pastiru) prije

Vincenz Stroheckmeider

Wien,

I., Rotheathurmstrasse 14,

razproduje svoje skladišće

pravog bernskog vunenog sukna

u odrezcih i cielo odiela za gospodu; podpuno dostatna za cielo odielo, i to:

kaput, gaće i prsluge u svih bojah i od izvrstne vrsti po sliedećih dvih najfeltinijih i stalnih cienah, i to: 3—4

II. vrst za cielo odielo ..... for. 3.50

I. vrst „ „ „ ..... „ 4.50

Uzorci ovih odrezakah nemogu se razpošljati, usuprot obvezujem se ovim javno, da ću natrag uzeti svaku naručbu, koja nekonvenira. Naručbe šalju se bez troškovah zamatanja uz gotov novac ili uz poštarsko pouzetje.

Skladišće

POKUĆSTVA I TAPECERIJE

Corso br. 41.

blizu „Monte Verde“.

Dne 24. agusta otvorio je iznova podpisani naznačenu trgovinu sa velikim izborom pokućstva svake vrsti i uz takove cieno, da se neboji konkurence

Raffaele Italia.

8—10

Naručbe se obavljaju za tuzemstvo prosto od dućije

Nova

ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—30

Odjela od same vune polag mjere.

Odjela chevlot od f 12 dalje.

Gornji kaputi od for. 10—18.

U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Takodjer na obroke

Nekašlji više

Prašak za prsa

Nekašlji više

Izvrstan lek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katarralnim manam. 48—38

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u lekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.

Šibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Bez ove obrauhene znamke, zakonom štićene, imade se taj lek po dr. Maliću smatrati kano patvoren

Cvet proti trzanju,

po dr. Maliću.

je odlično najbolji lek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *uvlek* (Ouhrab, znam) ka *proti trzanju po dr. Maliću* *us priloženo znamenje; t. staklenica 50 nvč.*

Zahvala.

G. J. pl. Trnkoczyju, lekarn *na velikom mestnom trgu* u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razne domaće lekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, sjetim se na Vaš dr. Malića kostobolni ljek za 50 novč., te si ga odmah naručim. I u istinu imao je *čudesit uspjeh* da se je majka nakon što ga je kratko vrieme upotrebljavala posve teških bolih oslobodila. Punim osvjedočenjem **priznajem dakle dr. Maliću kostobolni ljek** kano izvrstan lek te ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti preporučam. Vašoj blagorodnosti iztičem pako najsrdačniju hvalu; svim štovanjem.

Frane Jug, posjednik u Šmarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kranjski,

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, pranoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 50 nvč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći sirupi. 32—28

krv čistede kruglice c. kr. povl.,

nebi smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrenjih i bubrežnih bolestih; uškatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč. Ispod jednog zavitka se poštom ne odpravlja

Gori navedene specijalitete, koje su mnogolietnim izkustvom kano **osobito uspješne** priznate, imade uvlek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem Adressa je:

Liekarna Trnkoczy-a,

na velikom mestnom trgu u **Ljubljani.**

Piccoli-jeva

želudačna esenca

lekarne Piccoli-ja «pri angelu» na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, hemerojide, zlatenicu, migreme, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djece.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

G. Gavr. Piccoli-ju, ljekarniku u Ljubljani.

Na zahtjev potvrdjujem, da sam Vaš cviet za želudac, kojeg sastavine su mi dobro poznate, uspješno rabio u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i zlatoj žili.

Ljubljana mjeseca jenara 1884.

Dr. Emil vitez pl. Stöckl

c.k. vladin savjetnik i zemaljski zdravstveni izvenitelj.

Podpisani potvrdjuje, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i prečudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; kanad da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence, kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plominj, Primorje.

Antirheumem najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi delavnih članah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santonikske; (kolešci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadićah 60 nvč. 1000 komadićah 5 for.

Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difterite), plućnim, prsnim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Želiški prašek sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i plućnim bolestim, zaušenju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odrašćeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca tolike žličić. Staklenica 36 n.

Tu navedena, kako ova draga zdravilia se uviek tričke dobe u lekarni 20—3

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz pouzetje iznosa.

Zaloge skoro u svih ljekarnah Trsta, Primorja, Istre i Dalmacije.

PUSTENE KAPUTE

za gospodje

u svih bojah, bogato tamburirane, dostatno dugačke i široke, razpošilje uz poštarsko pouzetje, **komad 3 for.**

L. STORCH u BRNU.

Najnovije! Jeftino!

Edmund Jelušić,

fotograf na Voloskom

javlja p. n. občinstvu, da je u njega moći dobiti slike gg. narodnog zastupnika

d.ra Dinka Vitezića,

i velikog narodnog dobročinitelja biskupa

d.ra JURJA DOBRILE,

i to: Cabinet-format — — — — — — for. — 60 novč.

Veliki format (32/42 ctm.) — — „ 2— „

Slike grada Kastva:

1. vidik grada sa jugo-istočne strane; 2. isto sa istočne strane; 3. južna strana grada; 4. Pregradje; 5. Lokva; 6. Crekvina; 7. Žudika i 8. pogled na okolicu prama moru Opatiji i Učki sa zvonika sv. Jelene.

Boudoir-format (13½:21½ ctm.) po — — for. — 60 novč.

Veliki format (42/32 ctm.) po — — — — „ 1— „

Velike slike providjene su sa hrvatskim napisom. Pošilju se uz predplatu ili sa pošt. pouzećem. Tko naruči 5 komadah, dobije ih franco. Kod 10 komadah dobije franko i 1 kom. više na dar.

Preporučam se p. n. občinstvu za svakoje delo u mojoj struci. Moje nastojanje biti će, da svakoj želji što bolje zadovoljim. Naručbe obavljaju se najtočnije i bez zatezanja, a upravljaju se izravno na

EDMUNDA JELUŠIĆA

fotografički ateljer na Voloskom u Istri.

3—3

Izvadjaju se slike na ulju, uz dostavu fotografije i opis obličja.

Preprodavačem po spor: zumljenju prodajem uz rabat!

Originalne slike!

Velika partija ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2—2

Uzorci se šalju badava i franko.

Velika partija odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za cielo muške odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju badava i franko.

Izdavatelj odkovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 48. U Trstu 26. novembra 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *vaglia* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 501 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

† MATE BASTIAN

Tužnim srdcem javljamo našim čitateljam prežalostnu viest, da našega **Mata** neima više medju živućimi.

Jučer još kroz dan vesео i žilav, na veče okolo 11 satih presolio se naglo u vječnost.

Pokojnik rodio se 5. septembra 1828. u svetom Mateju obćine Kastav. Početne nauke i prvih pet gimnazijalnih naukah izući u susjednoj Rieci a filosofiju u Zagrebu. God. 1848. zatoče ga sa bratom Ivanom i sa još više mladih istarskih Hrvatah u glavnom gradu kraljevine Hrvatske. Njegova živa narav, žarko rodoljubno srdce i pjesnička duša, sve to nije moglo a da se živo nekosnu vatrenog mladića. Našeg Mata nalazimo svuda medju nadubudnom mladeži, gdje rieči ju i djelom radi za svetu hrvatsku stvar.

G. 1849. stupi kano bogoslov tršćanske biskupije u centralno sjemenište u Gorici. G. 1853. bijaše sa spomenutim bratom Ivanom redjen za svećenika.

Kano mladomisnika posla ga tadanji poglavar u njegovu užu domovinu, u ljubljenu Istru, da tamo vrši težku svećeničku dužnost. U dušobrižničtvu nije dugo ostao jer ga do malo pozvalo za vjeroučitelja u Trst, gdje je sve do svoje smrti blagodarno djelovao, ljubljen od mladeži, štovan od drugovah i prijateljah.

Boraveć u Istri, upoznao se je temeljito sa mukotrpnim stanjem našeg seljaka. Njegova plemenita duša težko je snašala videći, kako je naš rod u Istri pritisnula svuda bieda i nevolja. Dugo je mislio i snovao kako da se tužnomu Hrvatu pomogne.

Godine 1870. odluči u družtvu nekojih prijateljah osnovati hrvatski časopis za puk. Zamišljeno izvedeno, te 1. junija 1870. izadje uz njegovo sudjelovanje prvi broj »Naše Sloge«. Od tada vidjamo pokojnika medju prvimi suradnici našeg lista. Poučnimi članci, svojimi pogledi po svietu, najposlije rodoljubnimi pjesmami, riesio je od početka pa do najnovijeg vremena stupce našeg lista.

Ako je dakle komu žaliti za prevriednim pokojnikom, to je zaista nam, dotično našemu listu. Nu za njim žali doista sav naš rod; za njim cvili osim ljubljenoga brata i blizanca Ivana, mnogobrojna rodbina nu još više prijateljah i štovateljah. Mi napose gubimo u pokojniku iskrena prijatelja, savjetnika i revna suradnika, komu, dok mu se bolje neodužimo, kličemo iz dna bolne duše: »Vječna ti uspomena medju nami«.

Plamen na Balkanu.

II.

Po berlinskom ugovoru mira bila je ovlaštena jedina Turska, da nakom bugarskog prevrata uzpostavi «prijašnje stanje» na Balkanu. Nu to bi bila mogla izvesti jedino uz sporazumljenje velevlastih, koje su spomenuti ugovor podpisale. Poznato je pako, da se je Rusija prva tomu protivila a uza nju bila bi valjda pristala i englezka, zaštitnica kneza Aleksandra.

Ono dakle što bi bila mogla poduzeti Turska uz privolu velevlastih, hotela je izvesti Srbija na svoju ruku. Što je pako potaknulo Srbiju na to koli neovlašteno, toli pogibeljno poduzetje?

Kralj Milan naglasuje u svojem proglasu na narod sliedeće točke, koje da su ga prisilile, da prihvati stanje javnoga neprijateljstva proti Bugarskoj:

1. Povriedu ugovorah od strane kneževine bugarske.

2. Poremećeno ravnotežje izmedju pojedinih balkanskih narodah na korist jedne države.

3. Silovito i protupravno posvojenje Bregova.

4. Podpomaganje i javno poticanje izdajicah kraljevine.

5. Hotimično zlostavljanje srbskih podanikah u Bugarskoj i

6. Nagomilavanje neuredjenih čoporah dobrovoljacah na granici Srbije te njihov oružani napadaj na srbsko pučanstvo i na samu vojsku.

Da vidimo u koliko su opravdane i temeljite pritužbe i razlozi kralja Milana.

Što se tiče posliednjih trih točkah, izjavio je svečano knez Aleksander, a kasnije isto potvrdio njegov ministar u svojoj okružnici, da su posve izmišljene, dakle neistinite. Preostala bi nam još te tri razloga, koja su prinukala kralja Milana, da navali na susjeda oružanom rukom. Glede Bregove znade se, da se je srbska i bugarska vlada dugo dogovarala te da je bilo došlo do oštrih rekriminacijah i napotog stanja izmedju obijuh državah. Stvar bi napokon bar privremeno poravnava i nitko nije niti sanjao, da bi se mogle dvie pobratinske države ove radi Bregove na bojnom polju ogledati.

Srbska vlada, pod izlikom da kazni povriditelja ugovorah, povriedila je sama te ugovore čim je stupila oružanom rukom na bugarsko tlo. Uzpostaviti »prijašnje stanje« na Balkanu bila je vlastna — kako rekosmo — jedino Turska uz privolu velevlastih, ninošto pako Srbija. Recimo za trenutak, da je i Srbija imala od velevlastih dozvolu, da usujeti sjedinjenje iztočne Rumelije sa kneževinom, to bila ona svakako morala prije dobro promisliti, da li bi odgovaralo takovo poduzetje zvanju slavenske države, koja se je gradila na jugu slavenskim Piemontom; da li bi to podnosno njezino financijalno stanje i napokon, da li je ona tomu dorasla. Noviji politički pravac u Srbiji nije nikako kadar, da steče simpatijah medju ostalimi slavenskimi plemeni a pjesničkomu naslovu tobožnjeg jugoslavenskog Piemonta, smiju se danas i djeca. Talijanski Piemont nije razdvajao i ciepao pojedina uda današnje kraljevine već ista mirio, slagao i oko sebe sakupljao.

Srbsko-turskim ratom, nepovoljnimi financijalnimi operacijami, nesretnimi željezničkimi poduzetji, nerodicom i težkimi porezi došla je Srbija u financijalnu stisku, koja ju je morala na sve prije siliti nego li na vratoloman rat. Da je napokon precienila i svoju oružanu moć, podučile su ju najbolje nesretne bitke kod Slivnice. Oni, koji poznavaju po srbskih vrelih ratnu snagu Srbije, uvjeravali su sviet, d' će Srbi za deset danah osvojiti glavni grad kneževine Bugarske, a žalostno iskustvo podučilo je Srbe i njihove prijatelje, da su se u računu prevarili.

PODLISTAK.

Odkup lošinjskih ostrvah.

II.

Spomenuli smo, da taj mjerničkí dnevničar nije stalno namješten, da je dakle njegova služba prekarna. Kad je tomu tako, naravno je, da će taj čovjek nastojati, da se posao odkupa oteže, držeć se one: »più che la pende, più la rende«. I to će biti, ako se ne varamo, pravi razlog a kojega je on prutićem hodao loviti ribice lude, a ostavljao službenu radnju »ad calendas graecas«. Pa kad je kadikad naletila sila, da je isti ipak morao za stol sjesti — to je onda, uvjek imajuć na misli prutić, križao desno i lievo nepazeć niti mareć, da li je to učinjeno u redu ili manje. Prutić je dakle kriv onim tolikim pogrieškam na mapah, usljed kojih je sada nekojim plaćati odkup i porez za tudje komade zemljišta.

Dali je pak naš dnevničar vodio redovito i savjestno popis procienbe, unašajuć u nj samo ono, što su vještaci procienjivali, o tomu ima sada već zadnja rieč sam Bog, koji će svakomu suditi po svojih djelih. To znamo ipak, da se vještakom nije dopuštalo uzimati u prepisu popis procienbe svih kolikih zemljišnih komadah podvrženih otkupu i od njih procienjenih, košto znamo i to, da se nije vodio nikakav dnevnik procienbe, koji bi bilo morao biti svakog dana od povjerenstva i dotičnih procienitelja podpisan: nego da je naš dnevničar olovkom bilježio procienbu na licu mjesta, a nakon malo danah imao sposobnost pitati kod kuće ponovno procienitelje, koliko li su procienili ovaj ili onaj komad zemljištaj pod izlikom, da ju je prije zaboravio ubilježiti ili što drugo. Istotako da li je uračunanje biskupskih i sjemenišnih dohodakah u novcu odmjereno po njemu u svakom slučaju pravedno, o tomu bi se dalo govoriti tekar onda, kad bi sav njegov dosadanji odkupni posao bio razvidjen po drugom čovjeku, koji bi bio ine čudi i pameti nego li je naš dnevničar. Znamo bo, da se je on usudio kadikad reći: »no ste guardar con mi, che nanche mi no guardarò con vu,« premda bi se mogla naći i kakva nehotomična pogrieška: come confessando si ebbe un giorno ad accusare Bertoldo stesso.

Za primjer navesti ćemo samo ovaj slučaj. Procienitelji nam sami kazuju, da su procienili dohodak nekog vrta Dume udove Radoslović na Unijah za kvartu ozimca na godinu. Od kvarte odpada na biskupsku stolicu i sjemenište Zmajević jedan kvartarol. Da se uračuna odkupna glavnica, valja potag §. 5. navedenog zakona pomnožiti godišnji dohodak biskupske stolice i sjemeništ. Zmajević sa 20, usljed česa dolazi za spomenuti vrt glavnica od 20 kvartarola ozimca. Odbiv sada od ove glavnice u smislu §. 4. jedan peti dio, dolazi za biskupsku stolicu i sjemenište Zmajević uračunlva glavnica u novcu od 16 kvartarola ili jednog stara ozimca. Znajuć sada, da je u poslu otkupa na Unijah odmjerena u smislu §. 2. poprečna cieua na 3 for. 10 nvč. za svaki star ozimca, to dohodi glavnica u novcu od 3 fr. 10 nvč., što bi ju imala spomenuta Radoslović za svoj vrt izbrojiti u 20 godinah biskupskoj stolici u Krku i sjemeništu Zmajević u Zadru. Sad bismo umolili svakoga znatiželjnoga čitatelja, da se potrudi do imenovane udove Radoslović, kod koje će na plateženom nalogu naći ubilježeno, da joj je za spomenuti vrt platili 15 for. i novčićah za glavnicu! Upitan glede toga naš dnevničar odvrati, da je to on svojevoljno povisio, jer da je ista tražila 200 fr. za prodaju tog vrta. Evo čovjeka nad zakonom! Mi smo uvjereni, da se na tomu neće radovati niti biskupska stolica niti sjemenište Zmajević, ali osvjedočiv se ob ovom slučaju, mogu li biskupska stolica i sjemenište Zmajević mirovati u nadi, da se je svagdje tako postupalo na njihovu korist a ne možda i na škodu? Videant ipsi!

Nečedno ponašanje našeg mjerničkog dnevničara poznato je mnogim, a mnogo bi se o tomu dalo i govoriti i pisati, kad nebi po sredi bila čednost, za ljubav koje ćemo ovdje zašutiti mnoge i mnoge stvari koje se pripovjedaju. Pak znati, da je takav čovjek u službi naše zemaljske oblasti i dodieljen u poslu odkupa c. k. kotarskom poglavarstvu u Lošinju! Ne trpi li kod toga ugled samih oblastih?

Poznato je također, kako je on uza sva duevna 3 fr. što ih iz zemaljske blagajne vuče, svukud zadužen te kako mu c. kr. kotarsko poglavarstvo zadržaje mjesečno neku svotu na dielomičnu podmiru njegovih dugovah. Sve je to poznato, pak je uprav radi toga do čuda onima i drugim kako još mogu i zemaljske i državne oblasti držati tog čovjeka u službi, kojoj nimalo ne odgovara.

Rekosmo, da nam stoji na srcu interes naše pokrajine. Nu recimo što nestoji, da je naime naša pokrajina toliko bogata, pak da može lahko pregoriti i par stotinah nezasluženih forintah. Ali gdje je ugled jedne oblasti, ljudi božji? Zar se može tako lahke ruke dopustiti, da kakav nevriednjak pred pučanstvom uz takovo ponašanje poniziuje ugled jedne oblasti, koju moramo (neutičuć u osobnosti) ipak svi poštivati, hoćemo li, da nam pokrajina ne samo materijalno nego i moralno napreduje? Zar smo zaboravili, da se po slugi gospodar mjeri, kad ga ovaj znade kakav je a ipak pri sebi drži?

Nek se dakle zakon vrši. Pa kad zakon hoće, da se odkup čim prije obavi, mi tražimo, da se u takovu službu namjesti čovjek radin, a ne danguba, čovjek čedan i pristojan, razborit i štedan. Nezaboravimo, da nam je narod nauk, pak da ovaj pazi i gleda na korake, rieči i čine svakog ljepše odjevenog, a kamo neće na one, koji su u javnoj kakvoj službi namješteni: — pak nedaj Bog, da nam se narod po primjeru kakvih nevriednih činovnikah u zlu ustali, umjesto da se krieposti nauči. Nek pazi komu je do toga.

Danas, poslije dvanajst danah odkad su srbske čete prešle granicu, nalaze se one demoralizirane, nemoćne i raztočene, većinom na srbskom zemljištu.

Najvažniji razlog neprijateljstvu bio je svakako taj, što se je imao poremećenjem stanja na Balkanu bugarski narod ojačati. Načelo ravnoteže iztaknula je srbska vlada već u oči rumelskog prevrata. U Srbiji nastala je silna uzrujanost čim se doznalo, da je u Plovdivu proglašeno sjedinjenje iztočne Rumelije sa Bugarskom.

Ojačane Bugarske bojala se Srbija već unapried a da to ojačanje zaprieči, navali oružanom rukom na susjeda i brata. Ona se može podičiti, da je nedično postigla jedno, t. j. da je knez Aleksander opozvao bugarske čete iz Rumelije, da je za neko vrieme osujetila sjedinjenje dvijuh pokrajinah u kojih živi jedan te isti narod, nu od materijalnog, najpače moralnog poraza, kojeg je kod tog izvadjanja doživila, jedva će se tako lahko ispridignuti. Žaliti se mora duboko što se je toliko novca potrošilo i novine krvi prolilo u toli nedično poduzetje. Žaliti se mora i to, što nisu Srbi nastojali, da sporazumno ustanu sa Bugari proti zajedničkom neprijatelju. Al povjestnički slavenski zloduh morao je i pri tom imati svoje nečiste prste.

Dao Bog da bi se čim prije počinjeno pogrieško popravile, te da se sporazume ove dvie slavenske državo, koje su svojim položajem i srodnošću na medjusobno prijateljstvo upućene. Ne bila ni ova slavenska krv uzalud prolievena!

DOPISI.

Iz Krasa novembra 1885. Dugo vremena nemamo viesti iz našeg kamenitog Krasa. Moglo bi se pomisliti, da živimo sretno i zadovoljno. No posve je drugače. Odkada padosmo pod občinsku upravu Buzetsku padamo sve to niže a zadvojnost nas pograbi kada gledamo, kako se krvavi žuljevi naših kmetah razsipju, bez da se znade kuda ni kamo; samo to znademo, da mnoge buzetske lienčine dobro žive s našimi žuljevi.

Uvidjamo da ovako nesmije poći napred, jer bude li potrajalo dulje vremena tako — poginosmo. S toga prošle godine sabrasmo se u kolo, da se otresemo ne snosljiva jarma. Izabrasmo si novu raprezentancu, ali dakako nepovoljnu nekim lienčinam buzetskim. Nije nam pomoglo ništa ovo, pa niti isti zakon, s toga evo mučeni na sve načine, moradosmo podjeći pa i ista pravica s nami, samo da bude Buzećanom pravo. Sada već od 5. augusta stojimo pod močnom upravom petorice, medju kojimi se nalaze osobe nipošto bolje od nekadanjih. O tom drugi put.

Radilo se uvjek proti nam, dolazili u pomoć Buzećani svimi silami, pa bogme nije niti čuvarstvo mira zaostalo.

Najglavnije je to, što nije našoj gospodi Buzećanom pošlo prošle godine za rukom proturati svoga čovjeka. Gospoda iz Poreča, Pazina, Pulja i Kopra sporučivala su ovomu narodu, da neće niti ovce u Istru smeti, ako budu izabrali drugog čovjeka no njihova predloženika. Sve nije pomoglo, jer nikakova sila nemože proti složnoj volji puka, pa niti iste bajonete. Kada već spomenusmo ime c. kr. čuvara mira g. Šestana, zaustaviti ćemo se danas kratko kod njega. To vam je dični prijatelj buzetske gospode. Prije 4 i pol godine dala je ova občina c. kr. oružničtvu slobodan stan u Lanišću proti volji gospodarah kuće; tu se potrošilo vrlo mnogo za popravak stana. G. Šestan počeo je brzo tako gospodariti po svoj občini, da je smutnja rasla svaki dan veća, dok ga narod ozlovoljen tuži na c. kr. zapovjedničtvo oružničtva u Trst dne 19/8 1884. i c. kr. kapitanatu 22/8 1884.

U ovoj tužbi narod je izkazao kroz podpisane župane selah svoje potežkoće i nepodnosivo njegovo pašovanje. Ali ovo je sve ležalo kod višjih oblastih u kutu. Zato občina, da se rieši g. Šestana, odkuže stan čuvarstvu mira. Što je sve g. Šestan počinio u Lanišću, toga vam opisati nemogu, nego da vam je zaviriti u tužbu podnešenu proti g. Šestanu i samu iztragu koja je dovršena, vidjeli biste svašta. Dosta da vam kužemo, da je taj gospodin, golom sabljom u ruci po javnom trgu trčao za mirnimi ljudmi, da se je golom sabljom u ruci hrvao s nekimi ljudmi, da je padao u krčmi pijan nazadak, po noći igrao u krčmah na moru, da je najsramotnije kletve rigao na javnih mjestih proti Bogu i sv. bogorodici, da je agitirao proti imenovanju župnika, dapače hotio suspendirati glasovanje prigodom izbora za župnika, da je g. Šestan narod nagovarao proti g. župniku sadašnjemu, govoreći, da neka idu sada u Hrvatsku pasti ovce, jer da neće jih gospoda pustiti u Poreč i Pulj itd. Da je on našu svetu vjeru na ruglo stavljao, gdjeć i pasjući svećenstvo po krčmah i javnih mjestih, da je g. Šestan tražio nemir samo za osvietiti se narodu radi izbora g. župnika. Tako prošle godine 8. sept. na sajmu u Račoj vasi, morao je pobjeći on i ostali s oružjem, jer je razdražio mirni narod. Ove godine u Bergudcu 4. oktobra, isto tako napadao na mirno pučanstvo u selu, te je dobio dostojne odgovore, a zamotno za čuvare mira. Da je ove godine 18. oktobra hotio u Lanišću dovršiti vrhunac svoje osvete, zabranivši tudjincem točiti vino već u 6 satih na večer, premda su ti krčmari iz daleka došli i duciju za vino platili. Zabrana ova sliedila je zato, što njegov prijatelj Škalo, Ročan — nije mogao točiti po 44 novč. liter, a drugi su točili dobro naravno vino po 28 i 32 novč.

Narod nezadovoljan što mu g. Šestan nedopušća kupiti čašu vina za vlastiti novac, podje do svoga župnika u župni stan, da se za nj zauzme. Župnik uzev sobom župana i petoricu drugih, koji su bili u isti čas kod njega, podje umoliti g. Šestana, da pusti miran narod popiti čašu vina. G. Šestan odgovori oštro, da plovan zapovjeda u farožu, a on na trgu. Opomenu ga župnik, da će to prijaviti višjim oblastim, a on reče pred cielim pukom, »da se posere u hlače na tužbe«.

Da ste vidili g. uredniče kako vam je taj gospodin mahnito pod pazuhom mahao bajonetom, trgajuć se s krčmaricom, koja je kazala, da će otići s vinom, samo da još natoči jedan litar, pa i tog joj je prolio udariv ju po ruci. Ostale oružnike je drugdje zaustavio, da novide njegova junačka djela. Sav taj nedostojan čin bude javljen c. kr. kapetanatu 24. okt. t. c. kr. vojnomu sudu kroz kotarski sud, koji predloži tužbu c. kr. državnomu odvjetničtvu u Trstu. U istinu višje oblasti uvažiše tužbu, te bude povedena iztraga odmah za 4 ili 5 dana kroz c. kr. stražmeštra g. Beka iz Kopra. Svjedoci jasno kazaše sve ovo i pripravni su u svako vrieme prisegom potvrditi. Saznav gosp. Šestan za ovo, poleti brzo u Buzet k svomu prijatelju, da namaže tamo dobro g. župnika. U brzo zatim vidio se Šestan u Lanišću tražeć svjedoke za sebe po kućah. Našao je tri i to tudjince, nu svi ovi nemogaše uz živo njegovo nagovaranje ništa zla proti g. župniku svjedočiti. Našao kasnije opet tri, s kojimi će pokušati sreću; i ove došao je u kuću sam moliti, kako nam sami kazaše[1]).

Kako se iztraživalo, ćemo Vam kazati drugi put. Čuditi će se zaista što se sve na svietu dogoditi može.

Čekamo sada uspjeh g. Šestana, a mi nećemo uzmanjkati, da Vas izvjestimo. To je za sada babi »Istri« za odgovor, a doći će njoj brzo druga utjeha, pak će viditi koliko vriede njezini laži dopisnici.

Pogled po svietu.

U Trstu 25. novembra 1885.

Današnjim danom započeli su zemaljski sabori — osim tršćanskoga — svoj rad. Kako je pokrajinskim saborom vrlo uzahan djelokrug, nemogu oni razviti one djelatnosti, koja bi bila za pojedine zemlje koristna i potrebita. Od rada našega sabora, u kojem sjedi ogromna većina protivnih nam zastupnikah, koji zastupaju ogromnu manjinu pučanstva Istre, neočekujemo ništa dobra. Oni će — kano uvjek do sada — kovati osnove i stvarati zakone, koji su jedino na korist Talijanom a nam indiferentni ili čak škodljivi.

Austrijski i ugarski ministri sastali se u Beču na konferenciju, da većaju o nagodbi, koja se imade ponoviti izmedju obijuh polah države. Po svih glasovih sudeć reć bi, da će se postignuti izmedju obijuh vladah sporazumak te da će se nagoditi bez velikih žrtavah sa jedne i druge strane.

Ugarski sabor započeo je svoj rad. Vlada je saboru predložila zakonsku osnovu o produženju zastupničkog mandata od tri na pet godinah. Vlada želi, da se rieši ta osnova još prije božićnih blagdanah.

U hrvatskom saboru vodi se — kako pišu iste službene novine — vrlo ozbiljna i trizna debata o preustrojstvu zemaljske uprave. Koli opozicija toli vladina stranka služe se svojimi najboljimi govornici. Sudeć po dosadanjem uspjehu, biti će sve četiri zakonske osnove od većine sabora primljene. Kod specijalne razprave o ustroju gradskih občinah naći će se i mnogi vladini pristaše u neprilici, jer dolaze danomice sa svih stranah zemlje molbe gradovah, da se nebi prihvatila spomenuta osnova.

Zastupnici opozicije podnieli su iznova saboru predlog, da se izpuste na slobodu dva narodna zastupnika, koja su u zatvoru, te da se metne ban pod obtužbu radi toga, što je povriedio zakon o imunitetu narodnih zastupnikah. Za taj predlog govorili su zastupnici: Barčić, Rukavina i Frank, a proti zastupnik Šram. Neima dvojbe, da će biti i taj predlog zabačen.

Rat izmedju Srbah i Bugarah preokrenuo je posve svoje lice. Obće se očekivalo, da će Srbi za čedan dannah biti u Sofiji, u glavnom gradu kneževine bugarske. Tko nije tomu vjerovao, mogao se osvjedočiti iz srbskih službenih i privatnih novinah, koje su u jedan mah trubile, da bugarska vojska nemože nikako odoljeti srbskim četam. Al čovjek snuje a Bog boguje. Naglo prodiranje srbske vojske u Bugarskoj opilo je prehitro srbske vojskovodje. Oni su već snivali, kako će se do mala u sred Sofije pomosno vijati srbski barjak. Upravo to snatrenje bijaše pogubno po srbsku vojsku.

Lahko izvojevane pobjede kod Caribroda, Trna, Dragomana i Breznika zanesle su u toliko srbske zapovjednike, da su posve zaboravili na potežkoće, koje jih još čekaju. Ako je igdje na mjestu točnost u vršenju svojih dužnostih, najpače opreznost, a to je doista u ratu. Srbi reć bi, da su na to zaboravili. Kod Slivnice imala njim se zaboravnost ova grozno osvetiti. Prošle nedelje sudarile se obje vojske kod Slivnice. Na jednoj strani borili se branitelji ognjišta i svojih majkah, a na drugoj štititelji turskog gospodstva.

Jednim je išlo da obrane, što njim je najmilijeg na svietu, a drugim, da podržaju, što je najgadnije pod suncem. Borili se jedni za slobodu svoje domovine, drugi da ju sakuju u robstvo. Pobjedila je pravedna stvar. Srbi, prem brojem silniji, moćniji, bolje uredjeni, izvrstno oboružani, podlegoše bugarskomu oružju. Ako je ikad koje čete pratila svesbća simpatija, to bijaše sada za Bugare. Uvjereni smo, da je njih jačila simpatija svih naobraženih narodah.

Srbi potučeni kod Slivnice stali malo po malo uzmicati. Svuda jih je uzastopce sliedilo bugarsko oružje. Sve važne pozicije, koje su držali na bugarskom tlu, morali su zapustiti jer nemogoše odoljeti bugarskomu olovu i bajuneti.

Koliko je do sada poznato, nalaze se još srbske čete jedino kod Vidina na bugarskom zemljištu a nade imade, da će jih Bugari i odatle protjerati.

Za srbsku vojsku pišu novine, da je silno demoralizirana. O toli razvikanom junaštvu srbskih vojnikah neima više spomena. Kralj Milan da je kano bez glave, a njegova vlada strepi od straha, jer se boji osvete naroda, koga je na bratoubojstvo zapeljala.

Srbski glavni stan nalazi se već u Pirotu, t. j. na srbskom tlu a najnovije viesti javljaju, da neće Bugari ni tada mirovati, kad nebude niti jednoga srbskog vojnika u njihovoj domovini.

Knez Aleksander javio je sultanu, da je povukao sve čete iz iztočne Rumelije. Tim je nestalo razloga, da Srbi idu uspostavljati prijašnje stanje. Sam sultan čestitao je brzojavno knezu Aleksandru na pobjedi nad Srbi. Slične čestitke dolaze mu i iz drugih stranah. Bugarska mladež ostavlja svuda u inozemstvu razna učilišta, pak hrli doma pod oružje.

Carigradska konferencija svršila je svoj posao. Zaključila je predložiti vladam, da se pošalje u iztočnu Rumeliju jedan komesar, koji će istom upravljati i jednu komisiju, koja bi imala želje i tegobe puka izpitati.

Napetost izmedju Grčke i Turske postigla je svoj vrhunac. Grčka čeka najmanji povod pak da navieti Turskoj rat. Do sada su ju od toga odgovarale velevlasti, nu težko će do konca u tom uspjeti.

Na grobu
Antuna Fabrisa
župnika.

Rodjen u Linderu dne 21. jenara 1851. Umro u Gologorici dne 10. novembra 1885.

I opet zviezda jedna naše tavne noći
U glubu vječnost pade s tobom moj Antune,
O! težke tuge oči su mi suzâ pune,
Ustavit tok im kasno — kasno će se moć!

Konačno od prieke je nužde, da bi za sv. Petar i Unije priskrbile dotične občine prepis imapah i imenik svih posjednikah (sommarione), nek mogu ljudi za zla vremena kod kuće razviditi, a da im nije u Lošinj putovati, da li je svakomu svoj posjed unešen u odkupni list a ne tudji, nek nebude primoran jedan za drugoga odkup i porez plaćati, košto znamo za slučaj, gdje je na ime Kuliksta Martinolić iz Malogsela ubilježen posjed, kojeg nema, a za kojega je ipak uplatio jur i odkup i porez. Jer neka i jesu jer pojedini posjednici podpisali odkupni list svih zemljištah što jim je odkupiti, pak i odrekli se svakog dalnjeg utoka, to će se ipak valjda priznati, da je radeć tako svaki posjednik predmnjevao, da mu je unešen u odkupni list samo njegov posjed, a ne tudji, jer se nitko pametan neće obvezati na podmiru tudjeg odkupa. Pak pronadje li se, da je sličnih pogrešakah više, to bi se onda imao izaslati na lice mjesta kakav c. kr. mjernik, da uredi pravično svaku stvar.

Preporučamo ujedno slavnom ces. kr. kotarskom poglavarstvu u Lošinju, nek pazi, da se na Sušaku kod proclembe dohodarine vodi pravilni i redoviti dnevnik, dnevnimice podpisan od procienitelja, da mogu koli kmetovi toli biskupska stolica znati za procienjenu njim poprieču dohodarinu i proti istoj, bude li njim se svidjela, uložiti utok u smislu §. 14. b). Mi ćemo pratiti i nadalje korake odkupnog povjerenstva i budemo li držali potrebitim, vrnuti se još na predmet. *Jork.*

---

[1]) Čudno nam je kako to može trpiti c. kr. kotarstvo, koje bi već moralo poznati toga čovjeka. Ured.

Tvoj narod — patnik stari — od jagnješca kroći,
Rad smrti tvoje s jada kruti udes kune:
Što tvoje mlado tielo već u grobu trune
Što s njim morade mnogo sladkih nada poći . . .

»Umukni rode! gorke sa očiju suze briši.
»Na rad se podaj, robstva sramotna se liši. — —
»U svom životu riečju kazah ti i djelom
»Za Boga, domovinu, što ti dušom smjelom
»Uzradit treba, da ti svane bolje doba
Svom puku, Ante, tako zboriš još iz groba! —

A. K.

Franina i Jurina.

Fr. (Čita) Dragi Frane! Ako neštijete poreču lažitorbu (pišem vam po lirski) va koju i ja pikaran, to vam javljam, da od sada više nisto ni Hrvat ni Ščavo, nego čista talijanska krv, zač sam ja to izumil preko noći. Izpustite na kraju vašega ščavunskega imena one hrvatske pipe ul rogi, pak ste valje naš čovik. Nesmete se više podpisat Frane Istinović nego Francesco Istinovi zač se tako neki ter neki va Rime (oh sladki moj Rim!) pišu a jur ovi su čista talijanska raca. Pozdravite mi Jurinu, kega će va toj stvari podučit presednik osalkega družtva, moj dragi i dobri imenjak Pepić. Budite pametni kako je i Vaš Bodul: *Ha fra Pepić.*

Jur. Viš kumedije šarenjačke! Kako su se ti osalski presidenti dogovorili. Čuj sada ča mnne piše drugi Pepić. (Čita) *Caro Zorzi!*

Da smo mi svi va Istroj puro sangue, znaju već i va Florence (Blažena moja Florenca!) Samo još vi i vaš kunpanjon Istinovi mislite, da smo mi neč drugoga. Da imam samo ja pravo, dokazal je svakomu moj prijatelj pametni: Ex fra Pepi va poreč-koj »oabla. Ako je još kl na svetu tako lud, da misli da su Orlići, Grošići, Martinići, Uršići, Batlići, Blažići, Purići, Burići, Barići itd. hrvatska ili ščavunska imena, taj spada va ludnicu i stim se nemore govoriti. Zato vas prijateljski prosim, odbijte oni rogi na vašem prezimenu i pišite se kako se pišu i naši stariji po celoj našoj Italiji. Od sada dakle da nebudete više Jure Pravdoljubić nego Zorzi Pravdoljubi. I stim vas pozdravlja: Prvi osalski president.

Fr. Bogmiča su pametni ti presidenti. Što ta da za nje nezna akademija od krušvah.

Jur. Ne taj Bog zač bi Istra ostala siromašnja za dve tako fine t kve.

Fr. Ter ima Marko još takovih.

* * *

Fr. Čuješ Jure, porečki Marko mi je poslal telegraf, da nesme štampat vodnjanski protest, zač da bi ga njegovi gospodari ča stirali.

Jur. Tako ča gre neč obedivat kod zna, da nemore besedu održat?

Fr. Ča ćeš brižan, on je mislil, da su va ten proteste sami bumboni a ono su sve lumbardi i kanunadi na istarske Talijanaše i Šarenjake.

Jur. Na ta način je Marko peto kolo kod babe.

Fr. Ej, tamo zapoveda Ljubež-paša a Marko tanca, kako mu on svira.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpuščeno .... Najdalje šest tjedanah poslie razpusta mora se naložiti novi izbor. (§. 96. pokrajinskoga zakona, članak XV. drž. zakona 5. marča 1862.). **Občinsko zastupstvo buzetsko bilo je razpuščeno dne 5. augusta 1885.**

Imenovanje. Prizivno sudišče za Primorje imenovalo je pravničke vježbenike g. Antuna Tentora i Eduarda Vascon- bezplatnimi prislušnici.

Istarski sabor otvorio se dne 25. t. m. u 12 satih u Poreču. Dnevni red prve sjednice bio je sliedeći: 1. Priobćenja. 2. Predloženje spisah, o kojih se ima razpravljati. 3 Imenovanje saborskih perovodjah i revizorah stenografičkih izvještajah. 4. Izbor raznih odborah.

Upravitelj prizivnog suda za Dalmaciju imenovan je — kako čitamo u posliednjem broju »Nar. Lista« — savjetnik zadarskog prizivnog suda g. Antun Brčić. Ovim imenovanjem pošla je bečka vlada narodnoj stranci u Dalmaciji u susret te je narodu, koji strada silno radi razklimane sudbene uprave, podpuno zadovoljila. Novi poglavica sudbene uprave jest obće poznat kao izvrstan pravnik, kao marljiv, pravedan i točan činovnik. Njegov čvrst značaj, žarko rodoljubje i odanost do svog hrvatskog naroda, pribavilo mu odavna sveobće simpatije u Dalmaciji. Čestitamo i mi sa zadarskim drugom braći u Dalmaciji, koja vide eto na čelu svog sudstva svog odličnjaka po rodu, srcu i jeziku.

Talijansko velikodušje. Primamo iz Kanfanaršćine sliedeće redke: Sve što diše kod nas narodnim duhom, nastoji se potlačiti milom ili silom. Nakom posliednjih izborah postali su naši plemeniti (!) susjedi upravo nesnosni. Evo Vam nekoliko primjerah. Rovinjski notar R., sin jednog kavalira, odpustio je iz službe nekavalirski oskrbnika kmeta J. D. jedino radi toga, što je ovaj glasovao za narodne muževe. Osim toga morao mu je kmet neki dug odmah platiti.

Drugi Rovinjac R. učinio je tužbu kmetu J. M. radi toga, što je ovaj hodio u ime puka u Beč. Kmetu nije bilo dozvoljeno platiti dug na obroke nego sve na jednom. Vidite iz ovoga, da se talijanska gospoda drže stiogo recepta porečke »babe«, rovinjske »klepetuše« i koparske »pijarice«. Recept taj glasi: *»primite žćava zagrlo, makar iz njega duša iskočila«.* Proti ovakvom nečovječnom postupanju nemamo lieka ni poručamo gospodi, da će opet doći izbori a tad ćemo njim vratit *»žilo za ognjilo«.*

Doskora morale bi biti kod nas izložene izborne listine jer je minuo rok sadašnjemu šarenjačkomu zastupstvu. Nu kako se zateže izbori svuda u Istri, gdje se Talijani boje za svoj trbuh, tako bliva i kod nas. Mogu naši šarenjaci odglagat izbore koliko njim drago, nu posve odložit jih neće niti mogu. Opominjemo već sada naše birače, osobito kmetove, da se na vrieme dogovore i priprave za doći će občinske izbore. Neuzmu li pošteni, pravedni i nesebični muževi občinsku upravu u ruke, dogoditi će nam se kako se dogodilo Žminjcem, Buzećanom i drugim občinam, u kojih gospoduju šarenjaci. Izpraznit te naše blagajne, zadužit občinsko imanje, razprodat šume i zemlje, a mi ćemo ostali praznih rukuh. Kod izbora pazimo najviše na poštenje onih, koje kanimo birati. Treba da biramo samo dobre gospodare, jer koji nezna gospodariti sa svojim, neće znati niti sa občinskim. Čuvajmo se pijanicah i razpikućah, jer takovi će se prodati svakomu za litar vina. Nevalja birati niti onih, koji su jako zaduženi jer su ovi — prem često pošteni — od visni od gospode ili vjerovnikah. Niti onih ne birajmo, koji se preveć gospodi gnjetu jer će nas ovakovi izdati. Ovi nauče se od gospode samo ono, što je zlo pak bi nam bili na štetu i sramotu. Napokon preporučamo svim i svakomu, da se nepuste podkupiti jer se samo blago kupuje i prodaje, nipošto pošteni ljudi. Budimo složni, kako no su naši neprijatelji. Nedajmo se varati ni slepiti od nikoga. Držimo se Boga i zakona pak je pobjeda naša.

Porečke komedije. Javili smo, da se je dio porečkog pučanstva urotio proti porečkoj gospodi, navlastito proti tamošnjem načelniku. Povod tomu je dala — kako je jur rečeno u našem listu — prenizka cieua, koju su porečki trgovci lietošnjemu vinu udarili. Tim su se našli oškodjeni mnogi porečki posjednici a navlastito seljaci u okolici Poreču. Al što mare gospoda za sirotu seljaka.

Porečki listić nastojao je dugo svu stvar zabašuriti, nu tim odlučnije pisali su proti gospodi rovinjski, koparski i nekoji tršćanski listovi. U njih se iznesio na svietlo čitavo talijanasko spletkarenje, naperено proti vinogradarom. Kotarski poglavar — prem inače vjeran prijatelj porečkoj gospodi — zauzeo se u javnoj občinskoj sjednici i kod vlade za oštećene posjednike. Tim je valjda pao u nemilost kod bivših prijatelja. Nu za to nas neboli glava, neka se gospoda pravdaju i mire kako njim drago nam odatle nikakve koristi ni štete. Ono pako što smo bijeli iztaknuti jest, da su porečka gospoda odigrala i ovaj put pravu pravcatu komediju kako to samo oni znaju. Videći da je g. načelnik silno razdražen na nebratsko ponašanje porečke braće odlučiše, da mu se dade zadovoljština, t. j. da se ublaži njegova srčba i utaloži njegov jad, sastaviše nekakvu pouzdanicu u kojoj oč tuju, da je on njihovo sve na svetu, da je on svaobći ljubimac i da su se oni grubo ogriešili, koji se nisu njegovim željam slepo pokorili. Tako govore pristaše g. načelnika, nu drugo je pitanje kako misle njegovi protivnici t. j. oni koji su proti njemu demonstrirali i oni, koji su svašta proti njemu i njegovim jednomišljenikom u raznih novinah pisali. O tomu šuti porečki listić, a valjda znade za što. Nas pako zadovoljava, što smo doživili opet jednu talijanašku kumediju te kličemo usljed toga porečkoj gospodi glasno i jasno: *evviva i cumedianti!*

Koliko je ljudih u nekojih državah Europe, koji neznaju čitati ni pisati: U Austriji po popisu od 1880 od svakih 100 stanovnikah 44·54, u Magjarskoj po popisu od 1880 od svakih 100 stanovnikah 51·14, u Italiji po popisu od 1881 od svakih 100 stanovnikah 67·26, u Francezkoj po popisu 1872 od svakih 100 stanovnikah 37·80, u Belgiji po popisu od 1880 od svakih 100 stanovnikah 42·25, u Portugulu po popisu od 1880 od svakih 100 stanovnikah 79·07, u Španjolskoj po popisu od 1877 od svakih 100 stanovnikah 72·02, u Irskoj po popisu od 1881 od svakih 100 stanovnikah 33·50, u Njemačkoj po popisu od 1880 od svakih 100 stanovnikah 1·32.

Iz ovoga se vidi, da Njemačka što se kulture tiče najbolje stoji dočim je Italija, taj oldorado naših dobrih prijateljah Šarenjakah i Nešuronjakah, uz svu »savitu kulturu« još daleko za istom Magjarskom!

Rado bi imali i statistiku Istre, da vidimo koliko je takozvanih »Signori« u ovoj nesretnoj zemlji, koji se križem podpisuju.

Hrv. akad. družtvo »Zvonimir« u Beču na I. glavnoj i redovitoj sjednici izabralo je u upravni odbor sliedeće činove: Ante Benešić, stud. juris, za predsjednika, Josip Marković, stud. med. za podpredsjednika, Franjo Hierzchowski, stud. med. za I. tajnika, Viko Baljkas, stud. med. za II. tajnika, Vinoje D'Elia, stud. juris, za blagajnika, Dijoniz Lukšić, Serafin Šantić, stud. med. za odbornike.

Hrv. akad. druztvo Hrvatska u Gradcu izabralo je dne 26. listopada u novi odbor sliedeće članove: Marinković Niko, medicinar, predsjednik; Breyer Vilim, pravnik, podpredsjednik; Žic Antun, pravnik, tajnik, Arneri Blaž, medicinar, blagajnik, Kunjašić Miroslav, medicinar, knjižničar, Barac Mihovil i Lončarek Milan, medicinari, revizori.

Novi odbor srdačno se zahvaljuje svoj p. n. gospodi, koja su pomagala družtvo i raznim urednictvom novinah, koja su izvoljela slati družtvu svoje novine bilo bezplatno, bilo za pol cijene, te se ujedno toplo preporučuje, da ne zaborave hrv. družtva u tudjini, nego da ga i nadalje blagohotno pomažu i da mu se dosadanjom susretljivošću odazovu.

Hrvatski gospodarski koledar za god. 1886., uredio *M. Russi* prof. gospodarstva u Križevcih, izdao G. Nemberg knjižar i tiskar u Križevcih — drugo godište. S poštom je cienа samo 1 fr. 30 nv. Preporuča se svoj štovanoj gospodi ekonomom, svećenikom, slavnomu učiteljstvu itd. na blagohotnu uporabu, kao jedini koledar ove vrsti.

Neuku nauke.

Našim gospodarom! Gospodarska i vinarska družtva i gospodarske zadruge iz Optuja, Celja, Lipnice, Ormuža, Ludbrega Radgone, Maribora, Slovenske Bistrice, t. t. d., upravit će molbu na carevinsko vieće u Beču, da se novi nasadi to jest mladi vinogradi od 4 od 7 godine, naime za prvih šest godinah, kad se može reći, da nedavaju nikakovog priboda, dočim se na njih neprestano troši, oproste od zemljarine.

Budući se kod nas mnogo goji tra lilioza, cienimo, [illegible] po naše kmetove i gospodare od [illegible] ne mala korist poteklo.

S toga evo primjera molbenice, koja bi se imala prepisati i podpisati od svih posjednikah vinograda iz svakog sela, mjesta i grada u Istri i Dalmaciji.

Ovu molbu valja posluti, zastupniku dotičnog izbornog kotara, da ju predade na carevinsko vieće, ili Uredničtvu našega lista.

Glavno je u stvari, da molba od što više vlastnikah vinogradah bude podpisana.

Evo molbe:

Visoko Carevinsko Vieće

u Beču.

Smjerno podpisani vinogradari mole to visoko carevinsko Vieće, da blagoizvoli glasovati zakon, kojim se novi nasadi vinograda oprašćuju od poreza za prvih šest godinah.

Nasadljivati vinograd, to je jedna od najskupljih gospodarskih radnjah. Uz trošak za krčenje, ima trošak za lomljenje i odstranjivanje kamenja i prekopavanje, nabavu gnoja, nabavu vabacah ili korenjakah i zasadjivanje istih.

Prvih pet godinah, premda od vinograda nemamo nit novčića koristi, mora gospodar i kopati ga i rezati ga i inače njegovati.

Šeste godine istinabog nešto rodi, al taj plod je jedva vriedan, da odšteti potrošak, učinjen za obdjelavanje nasada.

Mi plaćamo porez za zemlju, koja nam nedaje nikakove koristi, dapače na koju moramo trošiti.

Mi trošimo uvjek sve više, a nemožemo da preduznemo nijednu vinogradarsku poboljšicu, koje poboljšice bile bi neodhodno potrebite, ako ćemo, da se održimo prema inozemnoj konkurenciji, koja nas sve više duši.

Uz skupoću radničke radnje, gnoja itd. nasad vinograda stoji oko iz glave. Naše vino, jer prostije vrsti, moramo prodavati daleko cienije, no što ga drugi prodavaju, pak uz slabe godine imademo često više štete nego koristi.

Kad bi se novi nasadi za prvih šest godinah oslobodili poreza, mogli bi prištedjenu svotu uložiti u vinogradarske poboljšice, ili tim, da bi nabavljali i nasadjivali finije vrsti trsja, ili tim, da bi se pobrinuli za nabavu boljeg oruđja i posudja, za neobhodno potrebitu manipulaciju vina.

Tim načinom mogli bi malo po malo postati dionici vinogradarskog i vinarskog napredka, jer uz postojeće okolnosti, ko ko nam se to strukovno tumačilo, i sinovi kad se povrate iz školah pripovjedali, neda se ništa oživotvoriti u porabi.

U——————dne——1885.

Podpis!

Lutrjski brojevi

20. novembra.

Trst	42	90	59	19	48

dne 18. novembra

Prag	62	48	65	15	35
Lavov	44	51	43	71	66
Hermanstadt	23	66	80	8	26
Innsbruck	12	17	59	76	9

Tršćanska burza

dne 25. novembra

Austrijska pap. renta	for.	82 15	do	for.	82.30
Ugarska »	»	90 —	»	»	90 15
Ista u zlatu 4%	»	93.—	»	»	93.15
Dionice nar. banke	»	—.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	285—	»	»	286.—
Talijanska renta	»	93.—	»	»	94.—
London 10 lirah sterlinah	»	125.—	»	»	126.—
Napoleoni	»	9.98	»	»	9.99
C. kr. cekini	»	5.9[illegible]	»	»	5.9[illegible]
Državne marke	»	61.65	»	»	61.80
Iste francezke	»	49.70	»	»	50.05
talijanske lire	»	49.65	»	»	49.80

Br. 2281.

Razpis natječaja.

Za mjesto občinskoga šumara u Kastvu (Istra) razpisuje se natječaj do 31. decembra 1885. Molbenice obložene dokazi da molitelj:

1. Pripada kojoj u državnom saboru bečkom zastupanoj zemlji.

2) Da je položio državni izpit za samostalno vodjenje šumske uprave, da je

3) krepka zdravlja i

4) da pozna hrvatski (slovenski) jezik u govoru i pismu — prima podpisano občinsko glavarstvo do ustanovljenoga roka.

Plaća je godišnjih 800 (osam sto) forinti izplativih u antecipatnih mjesečnih obrocih.

Glavarstvo občine.

Kastav, 16. novembra 1885.

Munić v. r.

Prilog. Današnjemu broju priložen je *»Cienik«* ljekarah poznate hrv. ljekarne *Eda Pomaja* u Jaski, kojeg našim čitateljem preporučamo.

Ozdravit mogu pomoću naše svietske, zacionalne i sjugurne metode oni, koji boluju na živcih padavici, želudcu, živčanom zujenju u ušesih, ubadjan ju ušesih, koji slabo čuju, koji trpe od glavobolje migrene, bliedaći i slabiši. Kod bolestnih na pluć h i nedihu postigli smo posle četvero čednog liečenja najčudnovatije uspjehe. Molimo, da pošalje točan opis sa markom za odgovor na 1—

Privatnu kliniku „Freisal"

u Salzburg (Austrija)

Tekuće

ZLATO i SREBRO

za pozlačenje in polepšanje okvirov, reči iz lesa, kovi.c, porc-lana in stekla; za posrebrenje, vsakovrstnih stvari iz kovine. Vsakdo lahko sam posrebri a i pozlati, katero koli reč. Jedna steklenica stane 1 gld. v gotovini (tudi v poštnih markah), ali z pouzetjem pri **L. Feitho jun. u Brnu** (Moravsko). 2—1

Veliku pozornost

zbuja povsod **v najboljših dunajskih fabrikah** tkanin izdelovane in po navodu **najviših zdravstvenih oblasti** iz volne, narejene gostotkani in modni

zimski jopiči

za zavarovanje zdravja.

Moji jopiči za obvarovanje zdravja so **najgorkejša in najzdravejša obleka**, ker: 1. Ohranó telesu primerno gorkoto; 2. Varujejo telo pred prehlajenjem kajti posuši pot, ki se po njem nareja; 3. Podajajo se po vsakem telesu, ter so 4. Izvenredno praktični, pri ravni in v cenó, ker stanejo le

1 for. 80 nove.

Vsakteri, kojemu je lastno zdravje mari, naj ne pusti to prilike, si jeden jopič naročiti, ker je boljši od vsake druge zimske obleke. Naroči se naj **prve kakovosti** samo pri

I. Wiener Commissions- und Exportgeschäft

Wien, III. Kolonitzgasse Nr. 8.

Pri naročitvi zadostuje povedati, ali se hoče velik, srednji ali majhen jopič. — Pošilja se tudi po poštnem nazetji. 3—1

LA FILIALE

della

BANCA UNION

TRIESTE

s' occupa di tutto le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo
per Banconote
3½ % con preavviso di 5 giorni
4 „ „ „ „ 12 „
4½ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
3½ % con preavviso di 20 giorni
3¾ „ „ „ „ 40 „
3¼ „ „ „ „ 3 mesi
„ „ „ „ 6 „

Godranno dell'interesse sammentato le lettere in circolazione con 5 giorni di preavviso dal 6 novembre a. c. quelle con 12 giorni dal 13 giorni e quelle con 24 giorni dal 25 novembre a. c.

IN BANCO GIRO

abbuonando il 3½ % interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a dorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume pei propri correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell'incasso *d'assegni, cambiali e coupons*, verso ½% di provvigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s'incarica dell'acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 2—2—5

Jesenska liječidba

Thè Millfiori

najbolji liek za čišćenje i stvaranje krvi. Izvrstan proti neteku, stezanju u želudcu, hipokondriji, hemoroidam i kožnim bolestim. Dobiva se u ljekarni

PRAXMARER 6—12

(kod dvih crnacah)

Gradska viečnica u **Trstu.**

Blagorodni gospodine!

Držim si za dužnost, da Vam se za moje zdravlje zahvalim. Već me bilo ostavilo više liečnikah, tada se utekoh k Vašemu *Dra. Rose Životnomu balzamu* te se odmah nakom druge steklenice očutih zdravim. Trpio sam na želudačnom krču i onesvieštjivanju, osobito na glavobolji i nesvjesti; trpio sam danomice svaku uru. Čim sam počeo uzimati Vaš Dra. Rose Životni balsam odmah je bol popustila te sam sada posve zdrav i nadam se, da se bolest neće povratiti, jer ima 28 danah, da je iščezla. Mogu zaisto dra Rose životni balsam svakomu što bolje preporučiti te to i činim kod svih mojih znanacah, koji trpe od iste bolesti. Zahvaljujem Vam se iznovice i jesam sa počtanjem *Mihovil Steiner,*
posestnik u Zmanmu.

Brza i sjegurna pomoć za bolesti želudca i njezine posliedice.

Obrana zdravlja

ovisi gotovo o *začuvanju* i *pospješenju probave*, jer ova je *glavna podloga zdravlju*, te *koli tjelesnom toli duševnom dobrostanju.* Najbolji *domaći liek* za urediti probavu, primjereno mješanje krvi i odstraniti nezdrave čestice krvi jest već odavna poznati i obljubljeni

dr. ROSA životni balzam.

Pripadjan je od *najboljih, liečničnih najkrieplјih zeleninah*; izkazno se osobito kano sjegurna pomoć kod *neuredne probave*, kod *reć javanja, nadimanja, bljuvanja*, kod bolestih u *tjelu i želudcu, želudačnom krču, prepunjenom želudcu*, kod *navale krvi, hemoroidah, ženskih bolestih*, kod *bolesti u črevih, hypohondrije* i *melankolije* (nalled slabe probave); on oživljuje svu djelatnost *probave*, čisti krv te dobiva *bolesno tjelo* iznova *silu* i *zdravlje.* Uslied ove izvrstne vlastitosti, postao je *sjeguran ljudski domaći liek* a radi toga svuda je poznat.

I staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pismah, lahko svaki pročitn. Salje se na *frankirana pisma* ne sve strane uz *ponešće iznosa.*

OPOMENA!

Da se izbjegne nemilim zgodam, prosim sve p. n. gg. naručnike, neka zahtjevaju izrično dr. Rose-a životni balzam iz ljekarne B. Fragner-a u Pragu, jer sam opazio, da su dobili naručnici od više stranah neuspješnu smjesu ako su tražili jednostavno: životni balzam a no izrično: dra ROSE životni balzam.

Pravi dr. Rose-a životni balzam

dobiva se samo u glavnom skladišću B. Fragnera, ljekarna »kernoru orlu« u Pragu, ugao »Spornergasse Br. 205-3.

U Trstu: P. Prendini, G. Foraboschi, Jak. Serravallo, Ed. v. Leitenburg i Ant. Suttina, C. Zanetti, G. Manzoni liekarnici.

U Zadru Andrović N.; Rieka J. Pradam; Dubrovnik J. Alukšić; *U Hrvatskoj i Slavoniji sliedeće ljekarne: Zagreb* Arazim C.; A. E Milosrdna braća; M. L. Finkh; *Stara Gradiška* St. pl. Varinčić; *Belovar* Alex. Hržić. *Osiek* J.G. pl. Dienes. *Brod n.S.* N. B. Kuković. *Gospić* V. Vouk. *Gjurgjevac*: R. Pollaschek, *Jaska* E. p. Tomaj. *Ivanić* E. Tolović. *Karlovac* G. Findrle i E. pl. Sladović. *Križevci* L. Brotsky. *Nova Gradiška* D. Dienes. *Novska*: A H. Drapczynski, *Otočac* V. Častek. *Ogulin* Jos. Finkh. *Pregrada* H. Bilinsky. *Zemun*: F. pl. Berko, *Sušak* J. Wertheimstein. *Valpovo* Alex Deszáthy *Vinkovci* Fr. Herzig. *Vukovar*, Fel. Kirchbaum. *Varaždin* A Kusy. *Županje* Malter A.

Sve ljekarne i veće trgovine sa materijalnom robom u Austro-Ugarskoj imadu skladišća toga životnoga balzama.

Tamo se također dobije:

Praško domaće mazilo

proti oteku, ranam i svakojakoj upali.

Ako se ženam prsa upale, ili otrdnu, i kod svakog oteka, kod crva u prstu i zanoktici, kod izvitnutja, kod morske (mrtve) kosti, kod reumatičnog oteka, kroničnе upale u koljenih, rukah i ledjih; ako si tko nogu izvine, proti kurjem oku i potu noguh, kod ranjenih rukuh, proti lišajem, proti tekućim ranam, otvorenim nogam, proti raku i upali kože, nelma boljega mazila nego li je ovo.

Zatvoren otek brzo se izlieči; *smrad koji iz oteka teče, izvuče ovo mazilo* brzo i ranu izliečl. Ovo mazilo je radi toga tako dobro, što odmah pomože i rana se *prije ne zaceli, dok nije sav gnoj iz nje izvučen.* Zaprieči takodjer rast divljeg mesa i čuva od upale. Takodjer ublaži bolesti. Otvorene i tekuće rane moraju se mlinčnom vodom isprati, zatim se r[illegible] ovo mazile prilieni.

Skatulice se dobiv[illegible] po 35 nvč.

Prodaje se [illegible]

Pre mnogih godinah pokušao se ovaj balzam, koji nalazi se sredstvo; on odstrani nagnjilost[illegible] ter isam zadobije opet jur izgubljeno [illegible] staklenica 1 for. a. v.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 3½
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 3½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermannstadt, Innskruck, Clelovac, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—41

Podpisani časte se objaviti trgovcem obrtnikom, novčarom, osjegurnavajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje tvornicu

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče svoema nizkih cienah. Izradjuju se pečati kojegod drago podobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za žibice. Crayon sa porom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dionice itd. 48—36

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

Latteria Milanese

(milanska mlekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mlekarni **svieža i suha voća, izvrstne divljačine, zeleninah sve polag cienah na trgu Hleba genovezkog, kolačah mletačkih, slaščicah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla** svieža svaki dan iz Milana. **Kreme za cvariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mleka. Za objede i soirée** ovršavaju se naručbe sa pladnjevi povrhjem bogato nariesani, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvšnju se neodvlačno, nu ne izpod 5 kilog. 49—30

M. Melchiore.

Ljekarna Trnkoczy

uz viečnicu na velikom gradskom trgu u **LJUBLJANI**

priporuča i raspošilje poštarskim pouzetjem

MARIJACELJSKE KAPLJICE

za želudec,

kojim se imade zahvaliti na hiljade ljudih na zdravlju; in ednu izvrstan pomoćnih kod svih bolestih želuca, to su nepredobitno sredstvo proti: pomanjkanju teka, slabu želudcu, uroku, vjetrovom, kolikl, krču u želudcu, bilu srca, zatvoru želudca, glistam, bolesti vrsnice, na jetrih i proti zlatoj žili

Opomena. Još jednom treba opomenuti, da su ove kapljice izložene **velikomu patvorenju.** Mnogo imade ljudih, koji nepoznaju pripravu ovih kapljicah te razpačavaju pod imenom „Marijacelјske kapljice", ova kano podielano medju ljudstvo. Ove kapljice nisu, radi neuspjeha, pravo »Marijacelјske kapljice«. Tko dakle ž. li pravih **»Marijacelјskih želudačnih kapljicah«**, neka uvjek pazi na gornju sliku majke Božje, koja je kano znak izvornosti zakonom zajamčena, te mora biti na svakoj staklenici. Dobivaju se u ljekarni **TRNKOCZY, uz viečnicu u Ljubljani;** jesu najbolje i kako mnoga zahvalna pisma potvrdjuju, najprokušanije i uspješnije kapljice proti svim želudačnim bolest mi i njihovim posliedicam. —6

1 staklenica valja 20 nov.; 1 duost 2 for. 5 duoetah samo 8 for.

Poštom razpošilje se najmanje jedan duost staklenicah. Naslov:

Ljekarna Trnkoczy u Ljubljani.

Prosto od carine.

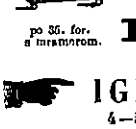

po 35. for. s mramorom.

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u velikom izboru kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—5 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

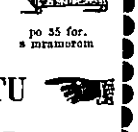

po 35 for. s mramorom

LUIGI CADORE

limar

zaprisegnuti procienitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladišću:

Velik izbor kupeljnih kljebovah, badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe daju se na najam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½ do 50 lit. baždarane c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlieb i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelje vjetrovah za ljetne dvorce. bašče, glorieto itd. itd.

48—11 **Sve uz najumjerenlju cienu.**

Izdavatelj odgovorni urednik **V. Mandić.** Tiskom **V. Dolenca.**

30—52

Počastna diploma

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašašćem profesora Friedlandtusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoćju zamatka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg uslješamo, te nebi smio niko kasniti u kućah, napose u sobah za djecu, bolestnike i spravače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. **Kod katarnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija,** je uzisanje izvrstnim smrekovim **extraktom** pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Cieua velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Broj 49. U Trstu 3. decembra 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Neblijegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 2 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

POZIV NA PREDPLATU.

Primiče se eto koncu i šestnajsta godina, što šaljemo naš list u ruke milog nam roda. Na koncu godine valja da obračunamo su našimi dužnici i vjerovnici. Da uzmognemo drugim zadovoljiti, molimo sve naše dužnike, da učine čim prije svoju dužnost.

Pozivljemo ujedno sve naše dosadanje predplatnike, da se iznova predplatom oglase te da našemu listu i novih čitateljah pribaviti nastoje.

Predplata s poštarinom stoji za cielu godinu za imućnije for. 5, a za seljake for. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carevine za poštarinu više. Novce nevalja šiljati u pismu, jer je predrago, nego poštarskom naputnicom. (Vaglia postale).

Uprava »Naše Sloge«.

Speranze d' Italia.

(Nade Italije.)

Poslije viske bitke, u kojoj bijaše — kako je poznato — talijanska mornarica hametom potučena, a Italija za to bogato nadarena — umirila se bila ponešto vrućа talijanska krv, te mišljahu dobri prijatelji njezini, da je talijansko pitanje rešeno, da Italija, postignuvši na lahku ruku svoje jedinstvo, neima šta više od svojih susjedah tražiti. Činilo se neko vrieme, da je tomu zbilja tako. Al nebje tako. Od onog vremena rade tajno i javno u susjednoj kraljevini dvie stranke, koje idu za istim ciljem, služeći se samo različitimi sredstvi.

Umjerena ili diplomatička stranka nastoji putem ugovorah i diplomatskih spletkah okrnjiti sebi u prilog susjedne države, dočim se druga, otvorenija i drzovitija nečaca javno izpovjedati, da je pripravna na svaki korak, samo da polući svoj ideal t. j., da odtrgne nekoje pokrajine susjednih državah te je pripoji Italiji.

U redovih umjerene stranke nalazi se mnogo što aktivnih što umirovljenih diplomatah, vojnikah i nekoliko pisacah, medju koje spadaju i *Pavao Fambri* i *Ruggiero Bonghi*, a druga stranka nazvana »*Italia Irredenta*« nalazi glavnu podporu medju mladjim naraštajem, osobito medju djačtvom. Za talijanske pustolovine u Africi ili za pogibeljne osnove »Irredente« oko novog uredjenja francezko-talijanskih granicah, nije nas briga, jer se nas nimalo neticu, nu mi hoćemo ovimi redci, da opet jednom predočimo našim čitateljem težnje, koli talijanske diplomatičke toli irredentističke stranke, za ovimi našimi pokrajinami.

Jedna i druga od spomenutih stranakah traži, da se iznova urede granice ustanovljene god. 1866. izmedju Austrije i Italije. Oni hoće, da se iztočni dio Frijula, zatim Trst i Istra sa otoci odtrgnu od Austrije i pripoje Italiji. Uz ove pokrajine imadu u svojem programu i južni Tirol te Dalmaciju.

Sredstva, kojimi se služe privrženici «Irredente« jesu poznata i kod nas. Na Goričkom, u Istri a osobito u Trstu daju često oduška svojim veliko-talijanskim sanjarijam i domaći sinovi, austrijski podanici. Najmilije orudje su njim bombe, petarde, buntovnički plakati i slični spisi. Nu ovo su samo ustrašujuća i momentalna sredstva, oni će se latiti u dogovoru sa prekoalpinskimi drugovi, čim njim se pruži sgoda i ozbiljnijeg oružja.

Pristaše »Irrendente« koli u Italiji toli u austrijskih pokrajinah jesu svakako manje pogibeljni za Austriju nego li takozvana diplomatička stranka. Oni su otvoreni protivnici države a takovi su uvjek i svagdje manje pogibeljni nego li prisiljeni, lukavi i lisičavi prijatelji. Kad bi austrijska vlada ozbiljno htjela, ona bi diplomatičkimi koraci bez velike muke okrnjila živac »Irredenti« u susjednoj kraljevini. Tim laglje pošlo bi njoj to za rukom u vlastitih pokrajinah kod domaćih podanikah, samo kad bi za to dobre volje bilo.

Diplomatička stranka izdala je i u najnovije vrieme spis pod naslovom: »Le speranze d'Italia«, kojim nastoji dokazati svoje pravo na spomenute pokrajine te navadja načine ili sredstva kojimi bi se postiglo pripojenje austrijskih južnih pokrajinah Italiji. Pisac »talijanskih nadah« ostao je nepoznat, nu nagadja se, da spada medju talijansku umirovljenu diplomaciju.

Pisac razpravlja u uvodu iztočno pitanje i sve moguće promjene na Balkanu, pak dolazi do zaključka, da makar i zadobila Italija Tripolis u Africi ili jedan dio Albanije, da to nije za nju od tolike vriednosti od kolike bi bilo pruženje njezinih granicah sa strane tirolskih i julskih Alpah.

On, kao i u obće njegovi istomišljenici nežele oslabljenu Austriju za susjeda, jer se boje moćne Rusije i Njemačke, kojim nebi mogla Austrija odoljevati. Nu kad bi se Austrija pružila do egejskoga mora, čim bi postala na iztočnoj obali Adrije pogibeljna Italiji, zahtjeva pisac od talijanske diplomacije, da odlučno traži za to odštetu od Austrije. Ako bi Austrija posegla za Albanijom i Macedonijom, morala bi odstupiti Italiji Trient, Istru i Trst pa makar bila na to i ratom prisiljena.

Kako se vidi, traže Talijani od Austrije nešto bez čega prestaje biti ova posliednja velevlastju. Pisac „nadah“ uvidja i sam, da će to težko bez rata postignuti te da se valja na slično poduzetje dugo pripravljati. Izmedju redakah njegovih proviruje i to, što on računa za slučaj rata na pomoć Englezke i Francezke, nenavodeć dakako razlogah, zašto bi ove dvie velevlasti imale radje propustiti promoć na Adriji Italiji a ne Austriji. Englezki interesi nedolaze sa austrijskimi niti na moru, a još manje na kopnu u doticaj; a što se Francezke tiče, ova nije zaista zaboravila, da je mnogo njezine krvi prolivenog radi nezasitnih Talijanah.

Osim spomenutog spisa, opominje i neslužbeni vojnički časopis «Esercito» talijansku vladu, da pazi budnim okom na Austriju, koja vlada na adrijatskom moru od Grada do Krfa, te koja je zatukla poput klina Trient u srce gornje Italije, koja stoji na talijanskoj iztočnoj strani onkraj Soče, kano pred otvorenimi vrati, čija vojna mornarica u Pulji, Šibeniku i Kotoru eži, da si ta Austrija neprisvoji ujedno adrijatsko i egejsko more.

Bio ovaj strah talijanske diplomacije opravdan ili ne, svakako mora austrijska vlada isto tako budnim okom motriti sve ono, što se preko Alpah snuje i radi. Talijani su odavno vični oslanjati se na tudja ledja ili na sliepu sreću, pa oni i sada opet poput lisice vrebaju na susjeda, da ga napadnu čim se on bude najmanje nadao ili čim se bude u većoj nesgodi nalazio. Talijani su postigli u posliednjih 20 godinah vrlo mnogo bez ikakve zasluge a malimi žrtvami, te bi već jednom morali i sami uviditi, da će cieloj Europi dosaditi njihova težnja za tudjim i njihova vječna nezasitnost.

DOPISI.

Volosko mjeseca novembra 1885. Gospodine uredniče, ako ste ikada čuli koju stvar, koja je proti naravi, proti zakonu božjemu i ljudskemu, to ćete ju vi i čitatelji »Naše Sloge« čuti sada. Dne 12. i 13. prošloga oktobra bilo je upisivanje djece u Opatijsku školu, ali ako je to bilo po zakonu, neka sudi svaki, koji ima još samo malo zdrave pameti.

Čovjek se mora u istinu čudit kako se mogu promjenit Opatijci u 24 ure. Nu neka sudi svaki, koji je kriv, da se čini, da su se promjenili. U Opatiji se otvorila redovita škola sa dva odjela: jedan je hrvatsko-njemački u koga se upisalo 10 djece, a drugi talijansko-njemački u koga se upisalo preko 40 djece. Da tudjinci upisuju svoju djecu u odjel talijansko-njemački to je njihov posal, ali da Opatijci šalju svoju djecu u tu školu to je ludorija, ili da rečemo čisto po domaću prava nemotarija. Ako bi 40 djece bilo u toj školi iz Opatije samo, to jih 37 nerazumije niti besjede talijanske, a 3 samo svaku desetu. Mogu li se što djeca naučit u toj školi, ako se ne rabi sleparija t. j. ako učitelj pod »kuntraband« ne rabi hrvatski jezik? A je li po zakonu u talijanskoj školi rabiti hrvatski jezik, jezik koga po mišljenju dvih opatijskih šareniakah djeca ne razume na to nam moraju odgovoriti oblasti, koje su postavljene, da čuvaju zakon.

Da Opatijska djeca ne znaju talijanski, a još manje njemački, moraju nam posvedočiti sami roditelji djece. Neka čuje ciela Istra. Na 18. febrara ove godine, a baš na čistu sredu ili pepelnicu bili su pozvani svi starji iz Opatije i Škrbić pred ces. kr. kotarskoga kapetana u Opatiju, da kažu kakav im djeca jezik govore. Od 54 ako se ne varam no roditeljah, kazalo ih 47, da im djeca negovore nego hrvatski, a 7 hrvatski i talijanski, medju kojimi jedna malica puna znanja i mudrosti još njemački. Da je tomu tako može svjedočit c. kr. kotarski glavar na Volosk.m. Najviše se može falit za 1 ili 2 broja, a sada ti isti starji upisuju svoju djecu u talijansko-njemačku školu. Il nije možda zemaljski odbor htjeo dati Opatiji škole, ako ne bude talijanska, a tomu su pomagala dva dole spomenuta gospodina, da Opatijce pokažu pred svietom budastijimi nego li jesu.

Gg. Sikić i Varljen su bili obadva dana u školi, da sile roditelje upisati u talijansku školu, a vani je morao muštrat tvrdokorne Opatijce neki Priskić. Kad bi koji otac ili mati došla sa svojim djetetom u školu, onda bi počeli pitat kakova će to bit škola. Tad bi počimali guditi Šikić i Varljen »u talijansku školu dajte diete«. Otac bi rekao, da mu diete ne zna talijanski. Opet tada Sikić i Varljen: *će se naučit malo po malo*, neće se mlga decu vadit sve talijanski, nego po Opatijsku, pa po talijanski. vidite mi se nismo vadili hrvatski, pa znamo lejit hrvatski i talijanski, ča će vam hrvatski, kamo ćete po svetu s tim jezikom; vi morate znat talijanski, (jer Sikić i Varljen su tako fine glave, da ne poznaju ni jednoga drugoga jezika) mi smo samo talijanski rabili po svetu. Poslušajte nas, ki vam dobro želimo a ne krivih prorok. — Ovo je živa istina, a svjedoci su mnogi starji, a najbolji bi bio g. učitelj. koji je morao te stvari slušat. Uz tu gospodu pomagale su neke babe po gornjoj Opatiji talijansku školu, druge žene su se pak valjda prestrašile i lude na led išle.

Pod ovakovom zviezdom zle sreće započela Opatijska škola i zato ovdje javnim putem upitamo poglavitoga gospodina Villma viteza Jettmara kao c. kr. kotarskoga glavara i predsjednika c. kr. kotarskoga školskoga vieća sliedeće:

1) Kojim pravom su prisustvovali poznati taljanski agitatori Sikić i Varljen upisivanju djece u školu u Opatiji?

2) Ako su imali prisustvovati, po kojem paragrafu školskoga zakona, budući nigdje do sada u cielom Voloskom kotaru, a valjda ni cieloj Austriji občinski zastupnici nisu prisustvovali sličnomu upisivanju?

3) Ako su kakovo pravo imali, zašto ako je zakon i nepristran, nije prisustvovao koji član občinskoga zastupstva od hrvatske strane, budući spomenuta obojica pripaduju taljanskoj stranci, a po tom su i pristrano radili pod tobožnjim okriljem zakona za tu stranku?

4) Ako mjestno školsko vieće, komu je predsjednikom načelnik Volosk, nije dobilo nikakovu naloga od više oblasti u tom pogledu, zašto ih se poslalo?

5) Ako ih je mjestno školsko vieće poslalo, da paze na red, zašto se to nije prošlih godinah činilo, ili zašto se nije poslalo kojega c.kr. povjerenika (komisara), koji bi bolje znao na to pazit i bolje raztumačit zakon roditeljem?

6) Ako je cieli postupak Sikića i Varljena, ili onoga, koji ih je poslao, protuzakonit, hoće li ih se po zakonu pedepsat budući svojimi taljanskimi agitacijami prieče kulturni razvoj naroda, i nedopuščaju, da roditelji vrše svoje očinske dužnosti?

Na ovo ne tražimo odgovora besjedom nego djelom.

P. S. Ići ćemo u Opatiju popitat malo što su S kić. Varljen i još neki drugi korisitna učinili za ono mjesto te ćemo gledat stvar čisto izpitat i onda vam sve sa cielimi imeni svih opatijskih občinskih zastupnikah poslat, neka se znade, koji u Opatiji zapovjeda. Ovoliko za danas porečkim »jastarom« i njihovom »luži-dopisniku« za odgovor.

Iz Pazinščine, novembra 1885. — Ufajući se, da će vam biti zanimivo čitati, javljamo Vam nešto o pićanskom nemiru dne 18. prošlog rujna.

Kako vam je jur poznato bijaše zaključeno o penzijah občinskih činovnikah u »*Središću*«, na što se ljudi bližnje okolice na stotine u Pazinu sabiraše, da protestiraju. Pićanaca nebijaše, jer tamo nije nitko o tom što čuo, ave do male gospoje.

Istog dana su u Čepiću ljudi navalili na oslovskog prevjednika, koji da se izgovarao, da ga onaj dan, kad se o penzijah odredjivalo, nebijaše na sjednici.

Govori se, da i na Bartolovo u krbunskom Lugu bijaše o ovom predmetu mnogo prepirke,

Sledeće nedelje t. j. na 13. septembra bijaše u Pićnu običajno množtvo ljudih kod prve sv. Mise. Kad ljudstvo iz crkve, i k tornju se približa, započme žobdinski poslužitelj klicati ovako: Poslušajte poštovani komun! Gospodin župan je čuo, da su ljudi radi nekega penziona za implegate, ki su u podestarije u Pazinu, jadni, zač ne znadu kako je ta stvar. Pridite za devetom urom va komuneku salu, tamo će vam se na tanko ta stvar tumačiti.

Kad dovrši, puk započme vikati i protestirati, ali se brzo umiri čekajući što bude u občinskoj kući župan kazao.

Kad to vidi zastupnik Fort. Lupetina, dade naprezi konja, i pobjegne i vrati se nakon tri dana.

Razjareni stari Lupetina i da opare svoga sina, zastupnika občinskoga i potvrditelja rečene penzij', počme proti ljudstvu vapiti: »Vi ò qualche asino od arcinelno, koj smućuje puk, i vam daje razumiti jednu za drugu; a jedan od ovih je taj, te prstom pokaže na g. učitelja Nežida. Ovaj ga nato upita, da mu kaže, gdje li je on o tom s kojim govorio. Na to mu Lupetina reče: Ovdje, a učitelj mu odvratih: Vi ste stari Pićanac i dobro ovdašnj' ljude poznate, kažite mi samo jednu osobu, s kojom sam ja o tom govorio? Ja nenosim sobom zapisnik i olovku, odaječe Lupetina a učitelj mu dovikne: Sada se vidi, da ste i žnjivac i otidje kući.

Videći puk ovo napadanje na učitelja nedužna, začne škripati zubi proti Lupetini, koji pobjegne u kuću župana Bradicicha komu reče, da je uč.telj puk bunio i da se je bojati neprilikah. Nato župan poda občinskom fantu ključe, neka u podzemaljske, bezračne šupljine učitelja zatvori.

Kad puk začu, kako se misli sa učiteljem postupati, započme iz nova bučiti i prosvjedovati, a načelnik morade se na svoju veliku tugu, kaniti svoje grdobne namjere.

Za devetom urom sabra se staro i mlado u občinsku kuću, gdje bi se bila imala stvar na tanko puku tumačiti.

Dok je župan puku stvar razlagao, bilo je sve tiho i mirno, a kad dovrši, nasta mrmljanje, vikanje, i protestiranje, zašto da se sirotu seljaka tuče i zatira tolikimi nameti, a on da se nemože pomoći za kilo soli.

Videći puk, da po tumačenju županovom znade kao i prije, zahtjevaše, da Šime Curelich, koji bijaše u Pazinu na sjednici, dodje stvar bolje razložiti. Poslaše občinskog fanta, da ga pozove. Curelich nehtjede blizu. Nato se puk razjari, što ništa gotova doznao nije, i što je Lupetina, pobjegao, i ovaj drugi neda se blizu.

Nekoji kmetovi misleći, da fanat nije bilo kod Curelicha, podju k njemu, da jim stvar bolje razloži. Kad oni pred kuću dodju stupi fanat u kuću, zatvori vrata, a puk osta vani. Nije li takovo postupanje za razgnjeviti i najmirnijega čovjeka?

Puk, se na to još više razpali i nekoji potresu za kljuku zovuć, da se gospodar barem na prozor pokaže. Na to dodje iz vana Curelicheva sestra Cate Marotti, te pozivaše brata, da se barem na prozor pokaže i ljudem o stvari štogod kaže.

On nato dodje na prozor, izbrblja nekoliko rieči, zatim se natrag povuče a puk mirno otidje.

S tim bilo je sve dovršeno.

Što je pako tomu sliedilo?

Šime Curelich napiše tužbu na kotarski kapetanat da su ga htjeli ubiti, da su mu vrata i prozore potukli i razbili i mnogo štete učinili.

Kotarsko glavarstvo misleći, da je to istina, predaće tužbu sudu. Kako se čuje, tužio je sam župan i to ravno sudu g. učitelja.

Na tužbu Curelicha došli su zbilja oh noć žandari da odvedu 7 ili 8 tuženih medju timi i učitelja u zatvor, ali to se nije posrećilo šarenjakom, zato jim ne preostaje nego, da od tuge i jada iz kože skoče.

Nekoliko danah za tim dodje pazinski sudac g. Kuhačević sa jednim pisarom iztraživati tuženike, tužitelje i svjedoke. Bilo je izpitanih oko sedamdeset, ali kuko se čuje nitko nije ništa zla o učitelju kazno, izvan petorice njegovih osobnih neprijateljah, koji se ponapred vesele na onih osam ili deset forintu, koje će u Rovinju dobiti. Svak g. učitelja, župan Bradićih da je najviše proti učitelju govorio da tim njega i njegovu obitelj na put spravi.

Nekoji od tih svjedokah, kako se čuje, kazali su, da je učitelj govorio o jako velikoj penziji, koju će vući činovnici u Pazinu, da je naputjivao ljude na protest i nemir; da se je smijao kad su ljudi najviše na župana vapili i slične ludorlje.

Proti ostalim tuženikom da su nekoji svjedoci kazali kuko su pozivali ljude u pomoć, kad su žandari tuženike obnoć lovili i odpeljali; nekoji da su vapili ubiti Curelicha itd.

Zapisnici iztrage jesu jur u Rovinj odaslani, a sada očekujemo kada će biti ljudi tamo pozvani.

Okolo 15 dana bili su zajedno oružnici u Pićnu a često se ih i kasnije vidilo, što znači da se šarenjaci moraju strašno bojati sirote seljaka, akoprem mirna.

Dan na dan se šarenjaci po okolici klate, kako bi mogli koga seljaka na udicu uloviti, da jim što posvjedoči. Čuje se takodjer, da je občinski fanat neke podpise pobirao: Bog zna našto ljude muti ali do malo će se i to doznati. Možda za diobu občine?!

Ovo Vam je istinit opis pićanskih nemirah koje su izazvali sliedeći uzroci:

1. Seljak napriječ malo manjimi nameti nego li plaća poreza, zadužen radi slabih ljetinah kod šarenjakuh lihvarah, često puti je prisiljen i brez soli jesti, na pol nag a mnogo od njih posve bosi hoditi.

2. Što je puk doznao za penzije kojimi će narasti veća plaća.

3. Napadanje na poštene i mirne ljude koji puk smućuju, a on znade, da to nije istina.

4. Pretnje sa zatvori i proganjanje čestitih rodoljubah.

5. Nejasno tumačenje o spomenutih penzijah, izgovaranja te pokrivanje poznatih krivacah.

6. Što je župan poslao puk do Kurelicha, da ovaj bolje stvar razloži.

7. Što je Kurelicha na obraz puku zatvorio vrata i sakrivao se, nehoteći o stvari ljudstvu ništa kuzati.

8. Lažljive tužbe i ponoćno lovljenje nedužnikah.

Istarski sabor.

Otvorenje sabora.

U prisustvu 15 izabranih zastupnikah i vrlica biskupa porečko-puljskoga otvorio je predsjednik g. Vidulich sabor dne 25. novembra brzo poslije 12 urah. Rekao je, da predleže neke zakonske osnove, koje se većinom gospodarstva tiču. Četiri njih promjenjuju §§. predjašnjih pokrajinskih zakonah, a idu na to, da se globe, ustanovljene u zakonu o pašnji kozah, o čuvanju poljskih dobarah, o sačuvanju divljačine i o čuvanju poljodjelstva proti gamadi, imadu izručiti onim kotarskim poljodjelskim zadrugam, kojemu spada občina u kojoj se je zakon prekršio ili ako tih zadrugah nema, u pokrajinsku poljodjelsku zadrugu. Peta zakonska osnova govori o dopustih za lov. Šesta o štićenju ptičah koristnih za poljodjelstvo. Sedma o zašumljenju Krasa imenito u kotaru voloskom (podgradskom), koparskom i pazinskom. Vlada predlaže zakonsku osnovu o upravi občinskih i zadružnih šumah.

Te zakonske osnove, nastavlja g. predsjednik, razpraviti će sabor savjestno i gledati pri tom samo na dobrobit pokrajine, kao i po svem drugom o čem bude razpravljao. — Riešit će se takodjer neke prošnje o ustanovljenju posebnih občinah.

Poziva članove sabora, da uzklikuju »živvivat Nj. Veličanstvu caru i kralju Franu Josipu I. a članovi ustaju kličuć »evvivat i živio«.

Predstavlja vladinoga povjerenika savjetnika i kotarskoga upravitelja g. Gumera.

Prima svečano obećanje biskupa porečko-puljskoga g. Flappa kao novoga saborskoga člana.

Spominje sa žalošću smrt zastupnika Vergottini-a, kojega gorko oplakuje Poreč komu je više godinah bio prvim gradjanom i Strudthofa, koj je promaknuo obrt u Miljah.

Zaključuje sjednicu bez prigovora od strane zastupnikah, želeć, da se jur prihodnji dnevni red izcrpi u sjednici u kojoj bude više članovah.

Sjednica 26. novembra 1885.

Prisutnih 17 članovah; vladin komisar i desetak njih u galerij'.

Predsjednik priobćuje: dopis biskupa porečko-puljskoga, kojim je sabor bio pozvao za dan otvorenja sjednicah k službi božjoj, pismo biskupa tršćansko koparskoga da nemože k sjeditbi doći rad slabu zdravlja, da je dao više članovom dopusta koliko mu kućni red dozvoljava, onda predstavlja spise, koji se imadu razpravljati kao zakonske predloge jur spomenute, prošnju za ustrojenje posebne občine za S. Vicenti i okolična sela: školsko izvješće, školski račun za god. 1884. i proračun za 1886., različite osobne prošnje. Izuberu se puk dva perovodje (dr. Bubha i dr. Doblanovich) i šest revizora (medju kojimi su i gg. Zamlić i Križmac) te tri odbora, naime financijalni, političko-ekonomički i školski. U financijalni je izabran i g. Zamlić, u školski i g. Spinčić.

Tim odborom, pošto su se ustanovili, pridielilo se spise, da jih prouče i o njih saboru izvjeste.

Franina i Jurina.

Fr. Bi-š veroval, da gren ća s Jerusolima?
Jur. Mo greš, kako i ja.
Fr. Ne s onega va svetoj zemlje ne lego s Jelšanskega
Jur. Tako si čul naricat Jeremiju?
Fr. Ni mu kazno naricat ne zač ima neki novi štrument, ki ga zabavlja.
Jur. Ča j' to kakova muzika?
Fr. I kakova muzika, al ni to jedina tamo zač imaju i tursku muziku v Jelšanah.
Jur. Blaze njimi haren kadagod zaplešu.
Fr. Da, da zaplešu dà više puti skuta va kut a ki god i preko praga.
Jur. Samo da su Jerusolimci veseli.

* * *

Fr. Spamećuješ se još Jure, kako su Majari nosili turskemu jeneralu Kerimpaši sablju na dar, Kada j' ono leta 1876 potukal Srbiance?
Jur. Nisam još zabilìne pak ča je?
Fr. Oni isti Majari da se spravljaju poć sada Srbiancen na pomoć proti Bulgarom
Jur. Neka gredu neka, ma moru poć najprvo va Štambul po onu sablju, ku su Kerimu darovali pak neka ju daju sada kralju Milanu.
Fr. Ter bi, ali mu brižnemu nebi pomogla.

* * *

Fr. Ča da su šljor Jušto partili?
Jur. Najbrže da ja, zač da njimi nekako arija va Veje dobro nedela.
Fr. Srećan njim put.
Jur. A nam dobar ostanak.

Pogled po svietu.

U Trstu, 2. decembra 1885.

Sav politički rad naše polovine carstva usredotočen je ovaj čas u zemaljskih saborih, gdje se već živo razpravlja i odlučuje.

O djelovanju istarskog sabora govorimo na drugom mjestu. Ovdje nadodajemo jedino to, što nas je i ovaj put neugodno dirnulo videći, kako je talijanska većina sabora bezobzirno mimoišla našu manjinu u najvažnijem saborskom odboru t. j. u političko-ekonomičkom. U sjednici od jučer govorilo je svih 5 zastupnikah manjine nu većina nije se nimalo obzirala na njihove predloge.

U Beču držali su prošlog i ovog čednu ministri jedne i druge polo države više skupnih sjednicah, u kojih su utanačili glavnije točke budućeg financijalno-trgovačkog ugovora medju Austrijom i Ugarskom. Sporazumak je postignut u glavnih točkah a ostalo manje važnosti imade se jošte riešiti.

Poslije šestdnevne razprave primljene su u hrvatskom saboru vladine osnove o preustrojstvu uprave za podlogu specialne debate. U ponedeljak počelo se je potanko razpravljati o preustrojstvu županijah. Izpravci opozicije bijahu svi zabačeni. U jučerašnjoj sjednici podnio je dr. Tuškan u ime opozicije predlog, da se stave pod obtužbu ban i odjelni predstojnik g. Stanković, što nisu ponovni izbor za prvi zagrebački kotar odredili u zakonitom roku. Kad je ustao ban da govori, ostavi jedan dio opozicije demonstrativno saborsku dvoranu.

Umro je Ivan Vončina, odjelni predstojnik za bogoštovje i nastavu. Pokojnik bio je zastupnik u saboru za novljanski kotar u Primorju.

Na Balkanu okrenula je bojna sreća odlučno Bugarom u prilog. Bugarske čete izagnavši neprijatelja iz domaćeg tla, progonile ga neprestance. Poslije nekojih pomanjih bojevah dospieli su Bugari do pred sami Pirot, gdje je bio malo prije srbski glavni stan. Tuj se razvila opet žestoka borba. Bugari su i tu važnu točku zauzeli poslije krvave borbe jurišem i tako je sada Pirot u bugarskih rukuh. Nakom zauzeća Pirota počeli se Bugari pomicati napram Nišu al jih na putu zaustavi austro-ugarski poslanik grof Khevenhüller zagrozivši njim se u ime austro-ugarske vlade, da nesmiju napried u Srbiju jer bi u tom slučaju naišli na austrijske čete, koje bi priskočilo Srbom u pomoć.

Prisiljen tim nenadanim korakom austrijske vlade, morade knez Aleksander zapovjediti svojim četam, da se zaustave. Ujedno izdade na sve vlade sliedeću važnu okružnicu: Obzirom na očitovanje austro-ugarskoga poslanika grofa Khevenhüllera, koji je došao u ime svoga vladara te mi izjavio, da bi za slučaj, kada bi Bu-

gari prodirali napried austro-ugarske čete unišle u Srbiju, da pomognu srbskim četam, obzirom na to, što naš pobjedonosni ulaz u Pirot čuva našu vojničku čast i osigurava nam glas, privolio sam zapovjediti, da prestanu neprijateljstva, kako bi se mogli zametnuti dogovori o uvjetih mira. Tako je sklopljeno pod silu primirje izmedju ratujućih. Iz Biograda dolazi viest, da će se nastaviti rat čim izteče primirje, a u tu svrhu da se Srbija neprestano oboružava.

Ruski listovi pišu zabrinuto što se je sada Austro-Ugarska javno zauzela za Srbiju. U Ruskoj nastao je silan okret u prilog Bugarom. Isti car hvali u velike u dnevnoj zapovjedi na svoje vojničtvo, bugarske čete i njihovo vodje.

U Španjolskoj preminuo je prošlog ćednа kralj Alfonso XII. Njega će nasliediti mladjahna princeza Maria do Mercedes uz suvladu kraljice majke, pošto nije ostavio mužkog potomka. Kako su danas raztrovani svi odnošaji u Španjolskoj, bojati se je, da će doći opet do krvavih ratovah.

U Englezkoj vrše se izbori za parlament. Mislilo se, da će konservativna stranka pobjediti sjajno liberalce al sudeć po dosadašnjem uspjehu, biti će obje stranke prilično jednako zastupane.

Različite viesti.

Občinske zastupstvo može biti razpušćeno . . . Najdalje šest tjednah poslie razpusta mora se naložiti novi izbor. (S. 96. pokrajinskoga zakona, članak XV. drž. zakona 5. marča 1862.) **Občinsko zastupstvo buzetsko bilo je razpušćeno dne 5. augusta 1885.**

Odlikovanje i imenovanje. Namjestničkomu savjetniku *g. Fr. viteza Reya* de Castelleteto podielien je naslov i karakter dvorskog savjetnika. — G *Franc Dolenc* bivši šumski komesar u Trientu imenovan je šumskim nadzornikom sa sjelom u Pazinu.

Crkvene viesti. Mnogoč. g. Frane *Teran*, upravitelj kuracije u Antinjani, imenovan je kuratom iste. G. Jure *Dolžan*, novomisnik, namješćen je za nuh. pomoćnika u Hrušici. Dne 6. 10. i 11. t. m. bijahu podieljeni sv. redovi gg. Juri *Dolžanu* i Ivanu *Slavcu*.

U centralno sjemenište u Gorici bijahu primljeni sliedeći bogoslovci: g. Milo *Bonetta*, g. Josip *Knaus* i g. Ante *Mišurec*.

Dne 13. t. m. preminuo je najstarji svećenik tršćansko-koparske biskupije, g. Josip *Sancin* star., rodjen g. 1792. Vječni mu pokoj!

Naši zemaljski zastupnici iz voloskog kotara, gg. *Jenko*, *Dr. Laginja* i *Zamlić* prolazeć prošlih danah preko Trsta za Poreč boravili su kratko vrieme medju nami.

III. sjednica porečkoga sabora. Za današnji broj stiglo nam je prekasno izvješće III. sjednice istarskoga sabora. Iz toga izvješća doznajemo, da su gg. zastupnici: Dr. Laginja, Križanac, Jenko, Spinčić i Zamlić predlagali razne izpravke kod razprave o izdavanju lovskih kartah i kako se imadu iste izdavati, nu kao obično — zabacila je talijanska većina te izpravke.

Zastupnici imadu još u rukah razne zakonske osnove, medju kojimi jesu i ove:

1) Dielitbi občine Buzet u dvie občine sa sjelom u Buzetu i Lanišću i

2) Dielitbi občine Krk u dvie občine sa sjelom u Krku i Puntu.

Upozorujemo naše prijatelje na Krku i Buzetšćini na ove predloge talijanske gospode, te neka sve učine što njim zakon dopušća, da osujete talijanske spletke.

Priprava za izbore u istarskom veleposjedu. Javili smo, da će istarski veleposjednici birati dne 5. t. m. u Poreču svoga zastupnika za domaći sabor.

Pazinsko političko družtvo sazivalo je na veliki hub uj svoje prijatelje, članove i birače za 27. pr. m. u Poreč, gdje su se imali dogovoriti medju ostalim i za kandidata. Doznajemo iz Poreča a to proviruje takodjer iz posliednjeg broja porečke »babe«, da se je sakupilo na silnu buku 5—6 osobah, koje se zagroziše, da više doći neće, jer da neželе, da jih nitko za nos vodi. Na razštanku bi zaključeno sazvati birače dva sata prije nego li započne izbor dne 5. t. m.

Čini nam se da vlada, medju birači istarskog veleposjeda nekakav nesklad, kojeg nastoji porečki listić svojimi groznićavimi članci o patriotizmu, požrtvovnosti i samozatajl razpršiti. Bar tu njim »šćavi« nesmetaju niti pletu mreže, jer njim se nudja sama pobjeda na tanjuru. Moguće da je više njih, koji poziru za tim tanjurom, koji je pripravljen samo jednomu od »apetita«.

Zar ne prijatelju Marko, da imade dole kod mora dosta zamazanog rublja?

Pogreb pok. M. Bastiana. Koliko bijaše štovan i ljubljen profesor M. Bastian, pokazao je očito cviet tršćanske inteligencije — bez razlike narodnosti — dne 26. t. m. prigodom njegovog pogreba.

Oko 3 sata po podne sakupila se pred stanom pokojnikovim »Pizza della Legna« školska mladež gradske gimnazije, profesorski sbor iste, mnogo profesorah ostalih srednjih školah, zemaljski i kotarski školski nadzornici, više kanonikah i mnogo nižeg svećenstva, više činovnikah tribunala i drugih uredah, gradski zastupnici, činovnici, mnogo odvjetnikah, liečnikah, zastupnici svih slavenskih družtvah u Trstu i napokon skoro svi otmeniji Hrvati boraveći u Tatu.

Pogrebni voz bijaše sav okićen prekrasnimi vienci, koje su darovali drugovi pokojnika, učenici raznih razredah gimnazije i drugi prijatelji. Hrvati položili su na les tri vienca sa bogatimi vrpcami. Vienac sa crvenimi vrpcami darovali su: »Istarski Hrvati svomu domorodcu«. Lovorvienac sa bielimi vrpcami darovala je: »Naša Sloga svomu pjesnikuc a vienac sa plavimi vrpcami: »Hrvati u Tratu svomu prijatelju«.

U tri sata krenu sprovod koraom u crkvu sv. Antona novogn. Sprovod predvodio je preč. g. župnik kanonik Hrovatin uz mnogobrojnu asistenciju. Narodi sakupilo se mnoštvo po svih ulicah, kojimi je prošno vrlo sjajan sprovod.

Po obavljenih crkvenih funkcijah, odputi se pogrebni voz na grobilje sv. Ane, kamo ga pratilo mnogo drugovah, prijateljah i štovatelj h pokojnikovih u jedno 20 kočijah.

U kapeli na grobilju bijaše iznova lieo pokrovljen, a zatim smješten u mrtvačnicu jer nebijaše još prošla propisana doba za pokop. U mrtvačnici otvorili su lies a prisutni, dielcć se sa milim pokojnikom, dovikuuše mu suznim okom: *sladko počivaj nezaboravni Mate!*

Koparski patriotizam. Pod ovim naslovom primamo iz Kopra i tiskamo ovo par redakah: Dne 23. t. m. imalo je ovdješnje družtvo: »Società filodrammatica« koncert, ka kojemu nehtjede pozvati c. kr. oficire i njihove istomišljenike prem je to zahtjevalo c. k. kotarsko glavarstvo. Radi ovog silnog ljubljenja naše gospode izostalo je od koncerta i mnogo c. k. činovnikah. Drugi put više.

Pitamo sada gospodu dr. Pier-Antona i dr. Marka je li rade ovako pravi Istrani i da li je ovaj postupak njihovih prijatelja na čast i korist gradiću, koji imade sve zahvaliti državi. Možda bode odvše u oči koparsku gospodu c. k. kaznionu, c. k. gimnazija, c. kr. pripravnica, i t. d. nu tomu se dade pomoći ne samo iredentističkimi demonstracijami već i drugim tajnijim putem. Molbi koparskih iredentašah za maknuće više spomenutih državnih zavodah, zalata bi carska vlada zadovoljila. Eto »Veri Istriani« ovako ćete se brzo osloboditi oficirah i druge vam mrzke gospode. U ostalom doći ćete i unutarnjim pravcem do svrhe nu to ide odvec polagano. Zamolite pomoć ko i pazinske gospode ako nemate sami dosta kuraže. Oni će vas podučiti kako se možete lahko osloboditi od c. kr. oficirah.

Iz Roča pišu nam sliedeće redke: Čitajuć dopis iz Krasa u posliednjem broju dične »Sloge« zabolielo nas u duši vieć, kako postupaju sa narodom oni, koji su dužni podučavati i paziti ga, biti mu u svemu pri ruci a osobito paziti, da svuda vlada zakom, mir i red. One navedene činjenice jesu istinite i nepobitne a vi je izvolite još te sa sliedećimi nadopuniti. Pre i neko vrieme porodila se u Brguncu razmirica privatne naravi medju nekojimi seljaci. Medju ovo umješa se g. Šestan te se zaboravio u toliko, da je nekojim u zuhe pljunuo.

Poznati vodnjanski Talijoman hotio je prisvojiti si vojsku na brgudačkom tlu. G. Šestan zauzeo se za Vodnjanca te je ljude silno grdio i psovao, koji su se protivili njegovoj namjeri. Čim jenedavno saznao, da će se proti njemu povesti iztraga, potrča u Lanišće, da nadje kakovoga svjedoka za seb-. Dne 17. t. m. bijaše izpitivan u Buzetu a s njim i nekoji njegovi svjedoci. al kako se čuje, bila mu loša sreća, jer da mu je netko kazao, da neće radi njega dati djavlu dušu. Mi se u istinu s nebivamo što je tomu čovjeku slobodno sve činiti kako da i nema za njega zakona.

Al kako nastaje iza oluje vedro i lieno vrieme, tako će nko Bog dade nastati i u ovih stranah opet mir i red. Čujemo naime, da je g. Š. službeno premješćen u Cervinjan u Furlaniju a mi jedino žalimo, što se ga nije već odavna odovud maknulo. Ujedno izričemo nadu, da će stroga i bezpristrana iztraga sve što bijaše u Vašem listu rečeno, potvrditi te krivca po zaslužbi kazniti; jer nije valjda nikomu dozvoljeno mirne ljude napadati i tudje poštenje vriedjati. G. Š želimo sretan put i nedao Bog, da se ikad više medju naš narod povrati.

»Banka Slavia« sklopila je mjeseca julija, agusta i septembra t. g. 23.791 novih osjeguranjah za 26,117.045 for. 3 nvč. kapitala u ime čega je primila 483.895 for. 77. novč. odškodnine i pristojbe. Za škode platila je u trih mjesecih 230.933 . for. 93 novč. Novčani promet središnje blagajne iznašao je 2,763.502 for. 5 nvč. U posujilnicah bijaše u to vrieme uloženo 403.310 for. 99 novč.; na zemljišposujeno 593.790 for. 10 nvč. Štrealjke za oganj dobile su četiri občine.

Od 1. jenara do septembra t. g sklopila je 56.027 novih osjeguranjah za 58,219.269 for. 13 nvč. a platilo se odškodnine i pristojbah 1,321.507 for. 76 nvč. izplatila za škode 533.634 forin. 21 nvč. Samoupravna družtva za osjeguravanje mirovinah postaju danomice prilj ubljenja. Dokaz tomu je, da broje do konca septembra 1885. već 1302 člana, koji su ukupno osjegurali 149.700 for. 90 novč. mirovine i obvezili se plaćati u to ime 534.523 for. 52 nvč. uložakah. Također zastupnički mirovinski fond množi se izdašno i brzo, žašto je imao već koncem septembra t. g. 56.241 for. 57 nvč. imetka.

Proročanstvo o vremenu Poznati Mathieu de la Dróme proriče za mjesec decembar ovakovo vrieme: Od 1. do 6. zima i snieg u sjevernoj Europi, mnnje studeno a više vlažno okolo jadranskog i sredozemnog mora. Od 6. do 14 obćutljiva zimu skoro po cieloj Europi a uz to liepi i vedri dnevi navlastito okolo sredozemnog mora. Od 14. do 21. liepo vrieme nu stroga zima i snieg u srednjoj Europi. Od 21. do 28. dažvno vrieme sa razulmi vjetrovi; u obće neugodno vrieme okolo jadranskog mora. Od 28. do 31. vrlo promjenljivo više studeno vrieme. U obće imalo bi biti ugodno vrieme do 21. t. m. a do konca nuževno sa vjetrovi.

Književne viesti.

Matica hrvatska razaslala je svim svojim članovim pripadajuće im knjige za g. 1884. Ako pometnjom koji vanjski član nije ipak primio iste knjige, neka jih u smislu napuška »Matice hrvatske« točke 7. III kod dotičnog družtvenog povjerenika ili neposredno kod uprave »Matice« potraži.

Pošto »Matica« ima još dostatnu zalihu knjigah za god. 1884. primaju se još članovi na što se još i mnogi prošlogodišnji nepriavljeni članovi i gg. povjerenici družtveni upozoruju, da o tom u svojem krugu obaviešte i uznastoje, da se još »Matici« preostale ovogodišnje knjige medju hrvatski aviet razpačaju.

Umoljavaju se najnčtivije svi oni članovi »Matice« (untemeljitelji i prinosnici) koji su zaostali s uplatom družtvenih prinosah za god. 1884., da te prinose uplate, kao takodjer i gg. družtveni povjerenici, koji još prinosa svih svojih članovah za g. 1884. blagajniku »Matice« dostavili nisu, da to svakako do čim prije t. g. učine, da se uzmogne družtveni računi za god. 1884. zaključiti i ovogodišnjoj glavnoj skupštini »Matice Hrvatske« podastrieti. Nadalje se umoljavaju gg. družtveni povjerenici, koji još nisu imenika članovah svoga kotara za god. 1884. u obće ili nepodpuno družtvenomu blagajniku dostavili, da i njih ne zaboravi, da se uzmogne što prije godišnje izvješće i imenik članovah za ovu godinu tiskati.

U Zagrebu, 24. listopada 1885.

Uprava »Matice Hrvatske«.

* * *

Kuhačeva zbirka južno slovenskih narodnih popjevakah završiti će se petom knjigom, koja se već priredjuje za štampu. Da se to izdanje bez materialnih žrtvah samoga g. Kuhača omogući, treba izdašne podpore občinstva. Pošto je sada g. Kuhač obalio cienu od 20 for. na 14 for. za četiri već izašle knjige, nadat se je, da će se one odsele hitrije razpačavati, a po tom i djelo kao podpuno zaključiti. Hrvatska vlada pružila je g. Kuhača i ove godine novčanu pomoć, nu to mu nedostaje, da svrši svoje veliko djelo. Na občinstvu je dakle, da svoga umjetnika i pisca što obilatije podpomože.

* * *

»Arkiv« humorističko-satirički list, počeo je izlazit u Zagrebu, pod uredničtvom J. Horauera. U pozivu kaže uredničtvo, da će »Arkiv« pratiti pristojnom dosjetkom i satirom družtveni i politički život u Hrvatskoj, te da će uz tekst donašati šaljive slike i karikature a u političkom smislu da će biti nad strankami. *»Arkiv«* izlazi dva puta u mjesecu na cielom arku. Godišnja mu je cienа 4 for. a od 1. listopada do 31. prosinca t. g. samo 1. for.

* * *

Dragoljub ili upisnik kalendar za javne urede, sa književnim darom za prostu god. 1886. Sastavio Gjuro Sti. Dežlić, gradski viećnik. Tečaj XXIII. U Zagrebu koa Mučnjaka i Senftlebena. Ciena 1 f. 20 nč.

* * *

Hrvatski uredovnik ili upisnik kalendar za urede, odvjetnike i bilježnike, u prostoj godini 1886. Imade poslovnik, obavlestnik i bilježnik za urede, trgovce, obrtnike, agente, bilježnike pisare itd. Sastavio Gj. Štj. D-žlić gradski viećnik Tečaj XI. U Zagrebu. Nakladom knjižare Mučnjaka i Senftlebena. Ciena 1 for. 40 novč.

Zahvala.

Neki neimenovani dobrotvor uručio je sl. družtvu sv. Jeronima u Zagrebu svotu od 50 for. u svrhu, da se (za 40 for.) pučka učiona u Lipi upiše medju članove I. reda, a za 10 for., da joj družtvo pripošalje u zalihi jošte nalazeće se knjige.

Neimenovanomu dobrotvoru izriče ovim u ime školske mladeži na tom plemenitom daru najtopliju zahvalu.

U Lipi, 28. novembra 1885.

Ernest Jelušić, privr. uč telj.

Tršćanska burza

dne 2. decembra

Austrijska pap. renta	for.	83 20	do	for.	83.30
Ugarska » » »	»	89 85	»	»	90 05
Ista u zlatu 4%	»	97.90	»	»	98.10
Dionice nar. banke	»	—.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	286—	»	»	287.—
Talijanska renta	»	94.—	»	»	94.—
London 10 liran sterlinah	»	125.—	»	»	126.—
Napoleoni	»	9.97	»	»	9.98
C. kr. cekini	»	5.91	»	»	5.93
Državne marke	»	61.70	»	»	61.80
Ista francezko	»	49.70	»	»	50.05
talijanske lire	»	49.60	»	»	49.70

Lutrijski brojevi

dne 28. novembra

Beč	77	29	9	53	83
Grac	30	11	22	24	25
Temeswar	85	63	40	54	21

2. decembra.

Brno	29	24	20	22	68

Br. 2281.

Razpis natječaja.

Za mjesto občinskoga šumara u Kastvu (Istra) razpisuje se natječaj do 31. decembra 1885. Molbenice obložene dokazi da molitelj:

1. Pripada kojoj u državnom saboru bečkom zastupanoj zemlji.

2) Da je položio državni izpit za samostalno vodjenje šumske uprave, da je

3) krepka zdravlja i

4) da pozna hrvatski (slovenski) jezik u govoru i pismu — prima podpisano občinsko glavarstvo do ustanovljenoga roka.

Plaća je godišnjih 800 (osam sto) forinti izplativih u antecipatnih mjesečnih obrocih.

Glavarstvo občine.

Kastav, 16. novembra 1835.

Munić v. r.

Novi ustav

za posredovanje službah i za službinčad te za stanove, za tu i inozemstvo

Trst via del Ponte br. 5.

Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku. 10—24

ODIELA na mjesečne i nedeljne rokove mogu se dobiti u krojačnici: al N. 12 Via Farneto, učinjena polag mjere. Budući imade u zalihi velik izbor sukna svake vrsti, može dati uz umjerenije cienе negoli drugi.

Nova trgovina.

Čast mi je P. N. občinstvu obznaniti, da sam danom 16. studena o. g. otvorio na Sušaku (kraj Rieke) trgovinu sa svakovrstnom železnom i inom kovnom robom

Antun Šegota.

Svatko može zdrav biti i veliku starost dočekati, njeguje li svojo tielo. Najviše bolestih imade svoju klicu u krvi, nato mora dukle svatko svoju pomnju obratiti. Našim iztraživanjem i dugoljetnim izkastvom posrečilo se pronaći sredstvo, koje sigurno, brzo i bez posliedicah krv čisti, jači i u odmjerenom teku uzdržuje. Naš način liečenja je pripoznat i redom te zlatnimi medaljami odlikovan. Mi liečimo uvjek sa dobrim uspjehom *nekoje bolesti, koje nastaju radi pokvarene krvi* (bez živog srebra), *žalostne posliedice tajnih navadah, dalje slabosti kožne bolesti, rane, ma kako stare, tiščje, odpadanje ulasih, kostobolju, i šip, sve ženske bolesti.* Trakavicu liečimo mi posebnim načinom i kod iste djece u vrieme od jednog sata. Koji trpe od *kile*, postignu pomoću racionalnog postupanja, i našimi najnovijimi pasovi polagoma ali sigurno ozdravljenje. Primamo sve pouzdane dopise sa obširnimi izvještaji o bolesti uz marku za odgovor.

Privatna klinika „Freisal"

1— *Salzburgu* (Austrija)

Skladišće

POKUĆSTVA I TAPECERIJE

Corso br. 41.

blizu „Monte Verde".

Dne 24. agusta otvorio je i nova i dopisani naznačenu trgovinu sa velikim izborom **pokućstva** svake vrsti i uz takove ciene, da se nebroji konkurenta

Raffaele Italia.

9—10

Naručbe se obavljaju za tuzemstvo prosto od dužje

Od 50 godinah

na bečkom tržišću obstojeća, vrlo poznata tvrdka sa suknom

„Zum guten Hirten",

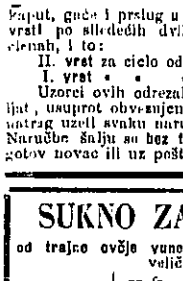

(k dobromu pastiru) prij.

Vincenz Strohschneider

Wien,

I., Rothenthurmstrasse 14,

razprodaje svoje skladišće

pravog bernskog vunenog sukna

u odrezcih i cielo odielo za gospodu; podpuno dostatna za cielo odielo, i to:

kaput, guće i prslug u svih bojah i od izvrstne vrsti po sliedećih dvih najeftinijih i stalnih cienah, i to: 4—4

II. **vrst** za cielo odielo ..... for. 3.50

I. **vrst** „ „ „ ..... „ 4.50

Uzorci ovih odrezakah nemogu se razašiljat, usuprot obvezanjem se ovim javno, da ću natrag uzeti svaku naručbu, koja nekonvenira. Naručbe šalju se **bez troškovah zamatanja** uz gotov novac ili uz poštarsko pouzetje

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednjo veličine:

3 10 metra za odielo { za fr 4.95 iz dobre vune; „ „ 8.— „ bolje „; „ „ 10.— „ fine „; „ „ 12.40 „ prav fine „

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **suknena oblačila** za **gospe, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za **zimni paletot** za dame, meter f. 4.

Potne plače po f. 4, 5, 8 do f. 12. jeden. Zelo lepa oblačila, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tüfj), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neproste. Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 proste.**

Imam stalno zalogo suknja v vrednosti f. 100.000 a. vr. ter se ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo os'ankov po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kratke zelo **znižani tvarithemi ceni** razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemorejo pošiljati uzori**, ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **sleparja**, ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—29

Nepristni **ostanek se zamenjajo** ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Najbolje i najcienije dodje u **AMERIKU** tko se obrati na

A. GERGOLET-A

internationalnoga speditera 16— Via dell' Arsenale br. 2. **TRST.**

Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj liek po dr. Maliću smatrati kano patvoren

Cvet proti trzanju,

po dr. Maliću,

je odlučno najbolji liek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuju množina zahvalnicah. Traži se samo *sveist* (Obranb. znam) sa *proti trzanju po dr. Maliću* u *priloženo znamenje; 1. staklenica 50 nvč.*

Zahvala.

G. J. pl. Trnkoczyju, liekaru *na velikem mestnem trgu* u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi **silno trpila** i razne domaće liekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje ave večma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, ajdmo se na **Vaš dr. Malića kostobolni liek za 50 novč**., te si ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit **uspjeh** da se je majka nakom što ga je krabro vrieme upotrabljavala posve **težkih bolih oslobodila**. Pozivam **osvjedočenjem priznajem dakle dr. Malićev kostobolni sviet** kano izvrstan liek te ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti **preporučam**. Vašoj blagorodnosti izričem pako **najserdačnju hvalu**; svim štovanjem.

Frane Jug, posjednik u Šmarji kod Colja.

Planinski bilinski sirop kranjski,

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, prsnoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 50 nvč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći siropi. 52—29

krv čisteće kruglj'ice c. kr. povl.,

nebi smjelo u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvarcn želudac, kod jetrenjih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč. Izpod jednog zavitka se poštom ne odpravlja.

Gori-navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano **osobito uspješne** pripoznate, imade uviek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem Adresa je:

Liekarna Trnkoczy-a,

na velikem mestnem trgu u **Ljubljani.**

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—29

Novi ćućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke ciene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive; čistila za noge, sagove; klistevercsi; povoštcno platno; lonce za cvietje i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Piccoli-jeva

želudačna esenca

lekarne Piccoli-ja »pri angelu« na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, hemerojide, zlatenicu, migrenu, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djece.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

G. Gavr. Piccoli-ju, ljekarniku u Ljubljani.

Na zahtjev potvrdjujem, da sam Vaš eviet za želudac, kojeg snstavine su mi dobro poznate, uspješno rabio u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i zlutoj žili.

Ljubljana mjeseca janara 1884.

Dr. Emil vitez pl. Stöckl

c. k. vladin savjetnik i zemaljski zdravstveni izvestitelj.

Podpisani potvrdjuje, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i prečudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komać da pradje dan, da ne bi tko došao k meni, te ma prosi za jednu staklenicu želudačne esence, kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Winnisch, Župnik-dekan. Plominj, Primorje.

Antirrheumom najbo je zdravilo proti prehladi, kostobalji, oslabi dulavnih dutilah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santaninske; (školjski proti glistam) izkušano zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadičah 60 nvč. 1000 komadičah 5 for.

Sallolinе pastile proti prehladjenju najbolje pomoć proti davici (difteritis), plućnim, prsnim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatuljica 20 nvč.

Zeliščni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah ljubljanni sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i plućnim bolestim, zaslužnju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Ostrašćeni neka uzmu 2 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Staklenica 36 n.

Tu navedena, kako sva druga ozdravila se uviek **friške dobe u lekarni** 20—3

G. Piccoli-ja

„pri angelu"

Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz ponzetje iznosa.

Zaloga skoro u svih ljekarnah Trsta, Primorja, Istre i Dalmacije.

Prašak za prsa

Nekašnji više

Izvrstan liek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katarralnim manam. 48—39

Škatuljа sa naputkom po 30 n. dobiva se u liekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.

Šibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekašnji više

Blagorodni gospodine!

Držim si za dužnost, da Vam se za moje zdravlje zahvalim. Već me bilo ostavilo više ljećnikah, tada se utekoh k Vašemu *Dra. Rosa Životnom balsamu* te se odmah nakom druga staklenice očutih zdravim. Trpio sam na želudačnom krču i onesviještivanju, osobito na glavobolji i nesvjesti; trpio sam danomice svaku uru. Čim sam počeo uzimati Vaš Dra. Rose životni balsam odmah je bol popustila te sam sada posve zdrav i nadam se, da se bolest neće povrtiti, jer ima 28 danah, da je izčezla. Mogu zaisto dra Rose životni balsam svakomu što bolje preporučiti te to i činim kod svih mojih znanacah, koji trpe od iste bolesti. Zahvaljujem Vam se iznovice i jesam sa počitanjem

Mikovil Steiner,

posestnik u Zmaimu.

Brza i sjegurna pomoć za bolesti želuđca i njezine posliedice.

Obrana zdravlja

ovisi gotovo o *začuvanju* i *pospješenju probave*, jer ova je *glavna podloga zdravlju*, te *koli tjelesnom toli duševnom dobrostanju*. Najbolji *domaći liek* za ureditli probavu, primjereno smješanje krvi i odstraniti nezdrave čestice krvi jest već odavna poznati i obljubljeni

dr. ROSA životni balzam.

Priredjen je od *najboljih, ljećničkih najkrieplјih zeleninah*; izkazao se osobito kano sjegurna pomoć kod *neuredne probave*, kod *rdo javanja, nadimanja, bljuvanja*, kod bolestih u *tjelu i želudcu, želudačnom krču, prepunjenom želudcu*, kod *navale krvi, hemoroidah, ženskih bolestih*, kod *bolesti u grcih, hipohondrije i melankolije* (usilled slabe probave); on oživljuje svu djelatnost *probave*, čisti krv te dobiva *bolestno tjelo* iznova *silu i zdravlje*. Uslied ove izvrstne vlastitosti, postao je *sjeguran ljudski domaći liek* a radi toga svuda je poznat.

I staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pisamah, lahko svaki pročitta. Šalje se na *frankirana pisma* ne ove strane *ni pouzeće iznosa.*

OPOMENA!

Da se izbjegne nemilim zgodam, prosim sve p. n. gg. naručnike, neka zahtjevaju izričino dr Rose-a životni balzam iz ljekarne B. Fragnera-a u Pragu, jer sam opazio, da su dobili naručnici od više strunah neuspješnu smjesu ako su tražili jednostavno: životni balzam a ne izričino: dra ROSE životni balzam.

Pravi dr. Rose-a životni balzam

dobiva se samo u glavnom skladišću B. Fragnera, ljekarna »kernomu orlu« u Pragu, ugao »Spornergasse Br. 205-3.

U Trstu: P. Prendini, G. Foraboschi, Jak. Serravallo, Ed. v. Leitenburg i Ant. Suttina, C. Zanetti, G. Manzoni ljekarnici.

U Zadru Andrović N.; Rieka J. Prodam; Dubrovnik J. Alaksić; *U Hrvatskoj i Slavoniji sliedeće ljekarne: Zagreb* Arazim C.; A. E Miltosrlina braća; M. L. Finkh; *Stara Gradiška* St. pl. Vraničić; *Belovar* Alex. Hržić. *Osiek* J.G. pl. Dienes *Brod n.S.* N. B. Kuković. *Gospić* V. Vonk. *Gjurgjevac*: R. Pollaschek, *Jaska* E. p. Tomaj. *Ivanić* E Tollović. *Karlovac* G. Fludels i E pl. Stadović. *Križevci* L. Brotsky. *Nova Gradiška* D. Dienes. *Novska*: A. H. Drapczynski, *Otočac* V. Častek *Ogulin* Jos. Finkh. *Pregrada* H. Bilinsky. *Zemun*: F. pl. Benko, *Sušak* J: Wertheimstein. *Valpovo* Alex Deszáthy. *Vinkovci* Fr. Herzig. *Vukovar*, Fel. Kirchbaum. *Varaždin* A Kusy. *Županje* Malter A.

Sve ljekarne i veće trgovine sa materijalnom robom u Austro-Ugarsko; imadu skladišća toga životnoga balzama.

Tamo se takodjer dobije:

Pražko domaće mazilo

proti oteku, ranam i svakojakoj upali.

Ako se ženam prsa upale, ili otrdnu, i kod svakog oteka, kod crva u prstu i zanoktici, kod izvinutja, kod morske (mrtve) kosti, kod reumatičnog oteka, kroničnе upule u koljenih, rukah i ledjih; ako si tko nogu izvine, proti kurjem oku i potu nogah, kod ranjenih rukah, proti lišajem, proti tekućim ranam, otvorenim nogam, proti raku i upali kože, neima boljega mazila nego li je ovo.

Zatvoren otek brzo se izlieči; *smrad koji iz oteka teče, izvuče ovo mazilo* brzo i ranu izliečі. Ovo mazilo je radi toga tako dobro, što odmah pomože i rana se *prije ne zacieli, dok nije sav gnoj iz nje izvučen.* Zapriečі takodjer rast divljega mesa i čuva od upale. Takodjer ublaži bolesti. Otvorene i tekuće rane moraju se mljačnom vodom izprati, zatim se na nje ovo mazilo prilepi. 20—14.

Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pokazao se ovaj balzam kano najbolje sredstvo; on odstrani nagluhost te se po njem zaslobije opet jur izgubljeni sluh 1/2 staklenica 1 for. a v.

LUIGI CADORE

limar

zapriseguti procienitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladišću:

Velik izbor **kupelnih žlebovah**, badnajah, i stalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe daju se na najam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od 1/16 do 50 lit. baždovane c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlieb i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelje vjetrovah za ljetne dvorce. bojše, glorlete itd. itd.

48—12 **Sve uz najumjerenija cienu.**

Prosto od carine.

NAJBOLJE

po 35. for. s mramorom.

POKUĆTSTVO

po 35 for. s mramorom

jeftino, u velikom izboru kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—6 ulica al Teatro br. 1 (Tergester).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

Velika partija

ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2—1

Uzorci se šalju badava i franko.

Velika partija

odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za cielo muške odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju badava i franko.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.** Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 50. U Trstu 10. decembra 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

POZIV NA PREDPLATU.

Primiče se eto konou i šestnajsta godina, što šaljemo naš list u ruke milog nam roda. Na konou godine valja da obračunamo sa našimi dužnici i vjerovnici. Da uzmognemo drugim zadovoljiti, molimo sve naše dužnike, da učine čim prije svoju dužnost.

Pozivljemo ujedno sve naše dosadanje predplatnike, da se iznova predplatom oglase te da našemu listu i novih čitateljah pribaviti nastoje.

Predplata s poštarinom stoji za cielu godinu za imućnije for. 5, a za seljake for. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carevine za poštarinu više. Novce nevalja šiljati u pismu, jer je predrago, nego poštarskom naputnicom. (Vaglia postale).

Uprava »Naše Sloge«.

Interpelacija

g. Spinčića i drugovah, postavljena u V. sjednici istarskoga sabora dne 4. decembra 1885.

Visoko c. kr. namjestničtvo u Trstu odlukom 9. decembra 1859. br. 18240 dozvolilo je, da se sagradi nova cesta, koja bi vodila od Novevasi kroz Sv. Petar do pokrajinske ceste, vodeće iz Pazina i Pulja u Trst i do kotarske ceste «del bosco» vodeće u Piran.

Odnosni trošak, na temelju iste odluke, imala bi nositi sa 2000 for. a. vr. kotarska blagajna, bez da bi bilo občine Sv. Petar i Novavas dužne povratiti tu svotu, a ostatak iznosa — preko 2000 for. — imao bi se razdieliti medju sve one, koji kao posjednici ili obrtnici u Novojvasi i Sv. Petru plaćaju kakav javan porez.

Iznos, koji se je imao tako porazdieliti, imao se je platiti u trih obrocih tečajem godinah 1860. i 1861.

Videć tu odluku i osvjedočeni o potrebi ceste o kojoj se razpravlja, podpisani često se upraviti na zastupnika c. kr. vlade sliedeću interpelaciju:

1. Jeli poznato visokoj ces. kr. vladi, da se cesta, koja bi vodila od Novevasi kroz Sv. Petar do pokrajinske ceste vodeće iz Pulja i Pazina u Trsti za koju se je odlučilo odlukom visokoga c. kr. namjestničtva u Trstu 9. decembra 1859. br. 18240 iznos od 2000 for. iz kotarske blagajne, dočim se je ostatak imao porazdieliti medju posjednike i obrtnike u rečenih občinah, nije još sagradila?

2. Jeli još valjana ta odluka, po kojoj bi ima'a kotarska blagajna nositi 2000 for. odnosnoga troška?

3. Jeli kada bio razdieljan iznos ostatka troška i plaćen, kako je ustanovljeno istovisokom odlukom?

Spinčić, Jenko, Zamlić, Laginja, Križanac.

Istarski sabor.

III. sjednica I. decembra.

Prisutna 22 zastupnika, medju njimi biskup g. Dr. Flapp; tršćanski i krčki biskupi javljaju, da su zapriečani doći k sjednicam. Predsjedničtvo razdieli zastupnikom:

1. Proračun zemaljske zaklade
2. Izvješće o dielitbi Buzeta.
3. Osnovu zakona, kojim se mienja §. 53 rovinjskog štatuta.
4. Izvješće o dielitbi občine Krk. Zatim se izručilo nekoje molbe dotičnim odborom.

Zastupnik g. Sbisà javlja, da nemože doći u sabor jer je proti njemu zavedena iztraga od političke kotarske oblasti.

U ime financijalnog odbora izvješćuju gg. Campitelli, Venier i Bubba; u ime školskoga gg. Gambini i Spinčić; što bi sve bez promjene poprimljeno. U ime političko-gospodarstvenog odbora izvješćuje g. Fraglacomo. Primljene bi,ahu osnove zakonah o gojitbi i pašnji kozah; o zaštiti zemljišta; o štićenju divljadi i o štićenju poljskog gospodarstva.

Kod osnove zakona o dozvoli za lov predložio je g. Jenko kod specijalne razprav jedan izpravak. Po novom zakonu imadu se upeljati za Istru lovačke karte po f. 2. Dohodak od ovih karatah i globe za prestupke pripasti će gospodarskim zadrugam, a gdje tih neima, kulturnomu savjetu.

Kod §. 5 ovog zakona predložio je g. Jenko, da bi se dodale rieči »u zemaljskih jezicih«. Paragraf ovaj opredieljuje, da se dopustnice za lov izdavaju po uzoru, priloženom zakonu. Uzorak taj je sastavljen samo talijanski. G. zastupnik naveo je, da usljed §. 2 imaju dopustnice dielit c. k. kotarske oblasti a izkustvo nas uči, da c. k. kot. glavarstva u obće posve preziru slavenske zemaljske jezike, dapače i tada kad zakon porabu istih propisuje. Kotarskim glavarstvom doći će upravo dobro ovaj §. ako se prime kako to odbor preporuča. Tim potrebnije je, da njim se kaže jasno u kojih se jezicih imadu dopustnice izdavati buduć da c. k. političke oblasti ne samo da preziru zemaljske jezike već nam takodjer upravo narivavaju niemštinu, koja nije bar u Istri zemaljski jezik.

G. Zamlić podupro je taj predlog te gospodi od većine talijanski tumačio predgovornikov slovenski govor. All izvjestitelj g. Fraglacomo reče, da se nemože obazirati na nuobrazloženi (!) predlog.

O predmetu govorio je i sam predsjednik g. Vidulić naglašavajuć, da je dužnost vlade prevadjati zakone u zemaljske jezike te u njih uredovati (a zem. odbor komu je govornik predsjednikom, neima te dužnosti? Op. slagara). I zastupnik Dr. Laginja zagovarao je predlog svoga druga. Za njim uzeo je rieč g. Ellusceg, koji spominje, da imade već slučajevah, gdje je namjestničtvo sprovidilo za prevode u zem. jezicih onim zakonom, koji bijahu zasnovani u talijanskom jeziku. G. Laginja odgovara potonjemu, da se izdaju ovjerovnice zastupnikom samo u talijanskom i njemačkom jeziku te pokazuje kako je opravdan predlog g. Jenka.

Ovaj predlog bi,še ipak zabačen jer su za nj glasovali jedino zastupnici manjine i par Talijanah.

Kod §. 6, koji govori ob onih, kojim se nesmiju izdavati dopustnice za lov, zamoli rieč g. Spinčić.

Točka b) toga §. govori, da neimaju radnici dobivati dozvole za lov, proti čemu govori naš zastupnik iztičuć, kako bi bilo nepravedno oduzeti to pravo jednomu toli važnomu razredu pučanstva. On pita: zašto se nebi dozvolilo loviti domaćim radnikom, kad se to dopušća tudjincem?

Njemu odgovara g. Campitelli, da je to pravo oduzeto samo onim, koji živu od dnevnice dakle ljudi siromašni, kojim bi lov više škodio nego li koristio. G. Križanac zagovara predlog g. Spinčića jer da će radnici loviti samo tada kad nebudu u poslu.

Predlog ovaj, da se naime neograničuje pravo lova samo na bolje stojeće razrede pučanstva, bijaše takodjer zabačen.

Izvjestitelj Dr. Mrach izvješćuje o molbi družtva tršćanskih lovacah, da se promieni doba, u kojoj se nesmije loviti te da se u tom postigne sporazumak sa zakoni, koji vriede za Trst i Goričku. Predmet se odstupa zem. odboru sa nalogom, da se dogovori sa zem. odbori Trsta i Gorièke u toj stvari. Tim bi zaključena sjednica.

Zastupnici imadu jur u rukah sliedeće zakonske osnove:

O dielitbi občine Buzet u dvie občine Buzet i Lanišće. —

O dielitbi občine Krk u dvie občine: Krk i Punat. —

O uredjenju službe šumskih čuvarah.

O pošumljenju istarskoga krasa.

O promjeni gradskog štatuta u Rovinju.

O lovu pticah.

IV. sjednica dne 3. decembra.

Prisutni: Zemaljski kapetan, vladin zastupnik i 23 zastupnika.

Zapisnik posliednje sjednice bi odobren.

Gosp. biskup Flapp javlja, da nemože doći u sabor radi posla.

Občina Karkavce moli za pomoć za gradnju ceste.

Primaju se u trećem čitanju zakoni razpravljeni u prošloj sjednici.

G. Campitelli izvješćuje u ime financijalnog odbora o proračunu zaklade desetinah za god. 1886. On predlaže:

1. Da se odobri proračun taj za god. 1886. u svoti od 108.759 for.

2. da se prihvati namet 12 po sto na sve izravne poreze.

Prvi dobi rieč g. Laginja. On govori hrvatski i talijanski vrlo obširno spominjuć, kako pojedini kotari redovito uplaćuju ili su već skoro uplatili desetinu a drugi nisu skoro ništa uplatili. Sjeća, kako se sada na jednom nemilosrdno utjeriva ogromne zaostatke desetine te izriče želju, kako bi bilo pravedno, da bi se zaostatci od desetine posebice za svaki kotar podielili i to napose, da bi se odlučilo dug pokrajine, dug privatnim i dug državi za predujme do g. 1875. Na koncu predlaže:

1. Da državni erar preuzme na sebe dug privatnih osobah u Istri, koji je nastao od odkupa desetine i koji iznosi koncem god. 1883. svega 560041 for. te n" tjera taj dug ujedno sa državnim por više godinah tako, da dobije 4 po s teresa a 2 po sto da ostanu na o glavnice.

2. Zemaljski dug neka se izplaćuje sa nameti na izravne poreze u jednakoj mjeri za svu pokrajinu i

3. da se povrati državi dug bez interesa u iznosu od 416.000 for. i 90.000 for. posude, primljene kasnije kako bijaše spomenuta pogodba učinjena, neka se razpiše u pojedinih poreznih kotarih takav namet, koji bi odgovarao čitavomu privatnomu dugu, koji postoji u pojedinih kotarih, jer bijahu uzete rečene posude jedino za to, što nisu privatni dužnici izpunjivali svojih dužnostih.

Njemu odgovara član zem. odbora g. Petris. Prem se je vidilo, da se je bio pripravio na razpravu što su svjedočili i spisi, koje je sobom o tom donio, ipak bijaše njegova obrana vrlo nesp.etna i površna. Medju svojimi spisi našao je i nekakav odrezak neke hrvatske novine, kojim je predbacivao manjini, da se s" nim pisanjem nevrienja samo zem. o i sabor već dapače istoga cesara i min (?!) jer je naperено proti zakonu, ko potvrdjen od cesara po savjetu ministra.

G. Laginja odgovara pre igovorni" da je on sam dosta proučavao ovo pit a da žali što isto nečine i gospoda većine, koja pokazuju svojimi govori, njim je stvar malo poznata. Na predbacivanja g. Petrisa nije hotio niti odgovoriti držeć to valjda nedostojnim. Većinu je takodjer uvjeravao, da bi njoj pitanje rado i bolje razjasnio ako se zem. sabor pretvori u plenarnu konferencu jer nemože toga u javnoj sjednici učiniti.

Predsjednik g. Vidulić ograđuje se odlučno proti riečim g. Laginje te ga sjeća, da mu je imunitetom zajamčena i slobodna rieč na što reče g. Laginja, da mu je to dobro poznato, nu da on nekani za nikoga kostanj iz ognja vaditi.

G. Petris osvrće se opet na govor g. Laginje nu nemože ga pobiti sa kojekakvimi doskočicami. Pošto je još govorio g. Campitelli u prilog g. Petrisu i prot predlogom g. Laginje, zaključena bi razprava.

Očekivalo se svečće, da će dati predsjednik predmet na glasovanje, kad na jednom ustane i zamoli rieč zem. podpredsjednik i prvak talijanske većine g. Amoroso. On priznaje, da je pitanje o desetini prava pošast, koja će se prenašati od koljena na koljeno. Spominje kako se je ovo pitanje uredilo u Kranjskoj, da su nam svim u tom ruke vezane itd.

Predsjednik stavi za tim na glasovanje predlog odbora, koji bi većinom glasovah primljen. Prije nego se prešlo na glasovanje o predlozih g. Laginje zamoli za rieč opet g. Amoroso te predloži, da bi se o posliednjih predlozih glasovalo posebice jer da on nije protivan, da se poprimi prvi predlog. G. Laginja protivi se tomu dieljenju predlogah, nu pošto je još govorio g. Campitelli u smislu g. Amoroso, prem je prije proti predlogom govorio, dao je predsjednik posebice glasovati o I., koji bijaše primljen dočim je za II. i III. glasovala, manjina i dvojica Talijanah.

Za financijalni odbor izvješćuje g. Campitelli i to o obračunih zem. zaklade god. 1884. Svi predlozi bi'e pr ml.

koji iznaša for. 151,023 izdatka a for. 34159 dohodka i for. 116,864 pomoći iz zem. zaklade.

U 1¼ sata zaključi predsjednik sjednicu i uredje drugu za sliedeći dan u 11 satih.

V. sjednica dne 4. decembra 1885.

Predjašnja sjednica obdržavana dne 3. decembra bila je zaključena u 1 uru poslije podne bez da se je izcrpio dnevni red. Činilo se je, da predsjednik nebijaše baš dobre volje; a u vrieme sjednice čitao je ozbiljno nekakve spise. Hoteć zaključiti sjednicu rekao je, da će se u sliedećoj dne 4. decembra razpraviti ostavše točke dnevnoga reda naime: prošnja Ivana Antonini za cielu mirovinu, prošnja za povećanje plaće učiteljem u Pulju i izvešće političko-ekonomičkoga odbora o prošnji porezovne obćine Rismanje, da bi visoki sabor od ministarstva za poljodjelstvo podupro utok tičući se pošumljenja tršćanskoga Krasa. Nadalje, da će se razpravljati zakonske osnove o razdieljenju obćine buzetske u buzetsku i lanišćansku, obćine vodnjanske u vodnjansku i sanvićentsku, obćine krčke u krčku i puntarsku, o promjeni jednoga §. štatuta grada Rovinja i o štićenju ptica, (točka koja bijaše izostala u III. sjednici rad bolesti izvjestitelja dra. Canciani).

Čim je pročitano u talijanskom jeziku interpelaciju podnešenu u hrvatskom i talijanskom jeziku od gg. Spinčića, Jenka, Zamlića, Laginje i Križanca gledje nekih novcah za gradnju ceste Novavas-Sveti-Petar do glavne ceste, prešlo se na točke dnevnoga reda. (Interpelaciju, na koju izjavi vladin povjerenik, da si pridržaje pravo odgovora, donašamo na prvom mjestu).

Preko molbe učitelja Antonini prešlo se je na dnevni red bez debate. Prešlo se je na dnevni red i preko molbe za pobojšanje plaće učiteljem u Pulju, ali ne bez debate. Zagovarao ju je zastupnik Elluschegg a proti njoj govorio je dr. Campitelli i referent školskoga odbora. S jednim glasom većine bila je zabačena.

Predlog političko-ekonomičkoga odbora da se prošnja porezovne obćine Rismanje odupre, bio je primljen jednoglasno.

Na to je predsjednik pozvao g. dr. Costantini, da izvjesti o zakonskoj osnovi o dielbi obćine krčke u krčku i puntarsku. Toj osnovi protivio se je zastupnik dr. Laginja. Rekao je, da je osnova učinjena s političkoga gledišta. Ono što se navadja njoj u prilog, naime, da ima jedna i druga obćina čim uzdržavati se, dakle pravo na obstanak i dovoljno inteligencije za upravljati se, ono da je obstojalo i onda kada se jih je bilo sarušilo i kasnije kad su tražili razdieljenje. Sada, koliko je njemu poznato, da ga Puntari ne traže. Oni su izvojevali pobjedu, pak hoće da obćinom vladaju košto su dosad vladali oni, koji su imali većinu. Drugi je razlog, veli dalje, s kojega je on proti dieljenju, što imadu Puntari i Kornićani mnogo posjeda u porezovnoj obćini krčkoj, pak će morati plaćati namete krčkoj obćini, koja će se sve manje moći uzdržavati.

Gospodin Laginja govorio je hrvatski i samo hrvatski u toj stvari. Digao se je g. Elluschegg i konstatirajuć, da je razumio što je prvi govorio, zagovarao je zakonski predlog s toga, jer bijaše uvjek nemirah izmedju Krčanah i Puntarah, jer su jedni i drugi često prosili za razdieljenje, a što sada više žele Krčani nego Puntari uzrok je, jer su Krčani bili od Puntarah mnogo put napadani, a nikad ovi od onih.

Odgovarajuć mu g. Laginja konstatira iz njegova govora, da je sam bio kapeton pak i zastupnik pak da nije ipak nikad zagovarao toga predloga, da to sad čini kad je u pogibelji talijanstvo Krčanah.

G. Elluschegg replicira.

Dr. Campitelli reče, da sabor uvjek gleda što je pravo te se neda voditi pristranskimi motivi.

Dr. Costantini spomene, da ne treba braniti predloga, kojega je podupro tako lepo g. Elluschegg, dodaje samo, da je predlog zakona tim potrebitji, ako se ima njim očuvati talijanstvo Krka.

Predlog bio je dakako primljen većinom glasovah.

Kod zakonske osnove o razdieljenju obćine vodnjanske u dvie razprave. S. Vicenti, Bok Štokavci, da imadu blizu 70.000 svoga obćinskoga zemljišta, a u S. Vicenti, da je više inteligencije nego u mnogih drugih većih mjestih Istre. Ljudi žele odieliti se, zadovoljimo njim. I zadovoljilo se (komu) Zak. osnova primljena.

Dr. Laginja veli, da bi se u zakonu samom imala pisati imena onim pravopisom k kojega jeziku spadaju po svojem korjenu rieči. Predsjednik g. Vidulić, koji u obće bi reć, da nije dobre volje, odgovori mu rezko, da mu je već rekao onomadne, da je jezik kojim se razpravlja u ovom saboru i kojim se rečigira njegove odluke talijanski, i pak da su imena onako pisana kako su zem. odboru prispjela.

Predloženom zakonskom osnovom promjenjuje se §. 53. štatuta grada Rovinja, po kojem ima biti sastavljen magistrat iz načelnika i dvijuh odbornikah, iz tajnika, koji mora biti naposobljen kao i državni činovnici političko-upravne struke, kao takodjer iz blagajnika i iz drugih pomoćnih osobah. Zaprečena načelnika zamienjuje prvi odbornik, jednoga i drugoga drugi odbornik. Tajnik i blagajnik imadu biti imenovani, redovito, doživotno. Ipak slobodno je vieću imenovati svake vrsti činovnike privremeno na odlučno i neodlučno vrieme.

Ta zakonska osnova bila je primljena bez debate.

Čim je to svršilo, gosp. predsjednik reče, da će zakon o štićenju ptica kao i još ostali prodlozi financijalnoga odbora doći na dnevni red u ponedjaljak. Sa talijanske strane čulo se glas: a zakonska osnova o razdieljenju Buzeta? Predsjednik kao nekako smeten reče nešto drugo pak nastavi, da će se o Buzetu drugi put razpravljati.

G. Spinčić je još upitao o kojoj uri će početi ponedeljak sjednica, a g. predsjednik odgovori, da o 10. (svaki put dosad počelo se o 11. ili kasnije).

Taj postupak g. predsjednika bio je nekako čudan, neraztumačiv.

Bilo je jedva pol ure poslije podne; zakonsku osnovu o dielitbi Buzeta kao i onu o štićenju ptica bilo je ustmeno postavilo na dnevni red za tu sjednicu. Gospoda izvjestitelji reć bi bili su pripravni s izvještajem. Osnova o dielitbi Buzeta bila je oglašena u predjašnjoj sjednici na prvom mjestu i tiskana odmah od početka, dočim je ona o dielitbi Vodnjana, spomenuta već u prvih sjednicah, bila samo litografirana. A sad se ju pri svem tom neda na razpravu. Što to znači? Najbrže da je pretvrda kost. K tomu dr. Laginja obavjestio se je prije sjednice kod računarskoga odsela o trošku za ceste Buzet, Draguć i Buzet-Roč, za koje ima cielokupna obćina buzetska plaćati velike namete. Lanišće se hoće odieliti, ono nelma koristi od onih cestah. Što s plaćanjem? To se je valjda vrzlo po glavi. A možda i što drugo. Netreba zaboraviti, da su lani odbili prošnju za dielitbu i da obćinari ne šute.

Komičan bio je svršetak sjednice. G. Jenko se ustane i reče slovenski, da je već jučer oglasio g. predsjedniku samostalan predlog i da ga želi priobćiti. Predsjednik gleda Jenka, Jenko predsjednika. Iz toga neugodnoga položaja izbavio ga Laginja opetujuć talijanski što je Jenko slovenski rekao. Primio je predlog obrazložen slovenski.

Predsjednik nije obrazloženja pročitao nego samo predlog, preveden na talijanski. Predlog ide na to, da se nastoji o ustrojenju mjesta drugoga kancelieste kod kot. suda u Podgradu. Bio je poduprt ne samo od Hrvatah nego i od nekih Talijanah.

DOPISI.

Krk koncem novembra 1885. Nakon četirih godinah svojega načelnikovanja naš Todor dao se skloniti na izbor novoga obćinskoga zastupstva. Taj čin bi ovršen 6. 7. i 8. studenoga prošle godine. Čitatelji »Naše Sloge« znaju već kako su se ti izbori obavili i kako se je latinska nevjera pokazala tom prigodom u najliepšem svjetlu: prekršila je u času za njoj povoljnom nagodu sklopljenu sa Puntari i Kornićari. Proti izborom bilo je i s jedne i s druge strane.

Visoko namjestničtvo, riešavajuć utoke prizvalo je, da izboru I. tiela nelma nikakva prikora, ali s razloga što izbori u II. i III. tielu nisu bili zakoniti, razpisalo je izbore i za I. tielo.

Izborniei ovoga tiela, kojim su bile poznate mnogobrojne rješitbe upravnoga sudišta, gdje je rekao bi uzakonjena ustanova, da ništetnost izbora u II. i III. tielu ne vuče za sobom i ništetnost izbora I. tiela, da ako se ukine izbor u II. i III. tiela, no može se ukinuti i izbor I. tiela, kad je zakonito obavljen i da se ne može razpisati izbore za jedno tielo, ako ovo nije prije nezakonitim proglašeno zbog nezakonitostih sbivših se pri glasovanju u istom tiela — ti izbornici utekli su se tamo najvišemu sudištu nek potvrdi što je već sto puta kazalo.

Na njihovu pritužbu bila je uredjena javna razprava za 21. listopada.

Iza suhoparnoga odgovora visokog namjestničtva i iza toliko prvih rješitbah nisu dvojili, da bi moglo upravno sudište u ovom slučaju drugče suditi, al ipak se je to dogodilo!

Kako ni visoko namjestničtvo, tako nije ni upravno sudište pronašlo nikakve nezakonitosti u izboru I. tiela, ali snavim tim je podnešenu pritužbu odbilo kao neosnovanu.

Svoju rješitbu obrazlažu ovako: »Ako se uniši izbor svih tielah, koji su prije glasovali, tim se mienjaju okolnosti u kojih se ovršio izbor onoga tiela, koje je bilo kašnje na redu.

Tako po §. 21. obćinskoga izbornoga reda svatko slobodno glasuje za pojedine birače, ne pazeć na to, kojem tielu pripadaju i po §. 30. ne računaju se nikomu koj je bio izabran u jednom od prvih tielah, glasovi kašnje zadobljeni. Tim je svatko po zakonu prisiljen, kad glasuje u II. i I. tielu, da se obazre na glasovanje u u III. odnosno u II. tielu.

Jasno je, da je i u ovom slučaju mogao tkogod od prvoga tiela imat na umu da podieli svoj glas jednomu od onih, koji su jur bili izabrani. To se je moglo postići jedino tim, da se pruži priliku i onim u I. tielu neka iznovice glasuju, a napadnuta odluka je baš to namjeravala, s toga ju se kao zakonitu priznuje.

Ovo je, kako čitatelji vide, vrlo liepo i mi to poštujemo, jer je sudučka osuda strankam zakon, ali budi nam prosto ovdje navesti drugi slučaj.

Godine 1879. vršili se obćinski izbori u Przmišlu u Galičkoj. Usljed uloženih utokah ondješnje namjestničtvo uništilo je izbore II. III., a potvrdilo izbor I. tiela. Proti ovakovoj odluci podnesli su nekoji izbornici pritužbu, koju su na vlas onako obrazložili, kako je vis. upravno sudište obrazložilo rješitbu izrečenu u našem slučaju. Ipak rješitbom 22. siečnja 1880. br. 138. Upravno sudište odbilo je njihovu pritužbu kao neosnovanu, jer da ograničenost u glasovanju nije dostatan razlog, da se uniši izbor I. tiela, kojemu nelma prigovora.

Tko je junak neka složi te dvie rješitbe.

Ovako se je našemu Todoru posrećilo da započme i šestu, razumijete *šestu godinu* svojega načelnikovanja. Nadamo se, da mu je to zadnja, a s njim i njegovom bradatom kumu de . . . Dešanticu, koj se već takodjer šest godina šepiri u obćini baščanskoj. Od visoke vlade pitamo samo jednaku pravicu i ništa drugo nego pravicu: drugo ćemo naći i postići sami.

Martinščica mjeseca novembra 1885. Jedanajsti dan t. m. puno će se godina sladko spominjati u ustijuh ovog pučanstva. Ne samo da taj dan dolazi sv. Martin, miestni odvjetnik, radi čega je svake godine znamenit, već je ljetos i zbog druge okolnosti dostojan spomenka, da se u javnost donese radi riedke i izvanredne svetčanosti baš taj dan obavljene. Puknuo na brzo glas, da će taj dan mladi redovnik tretoredne sv. Frane v. č. otac Frane Fatuta Cresan, prvu sv. misu odpievati. Naš Frane dojde ovamo još 6. tek. da se pripravi za dan, kada hude prikazati prvi put prečistu žrtvu nebeskomu otcu. Već 8. 9. 10. tek sa slavljenjem zvonovah navještivao se dolazak radostne svetkovine na koju v. č. o. Ljudevit Brusić manastirski nastojnik najuljudnije pozva okolične župnike i nekoje odličnije ličnosti iz naroda, nu i sam narod iz blizine toliko navrvi, da ga nije puno vremena toliko bilo na okupu. Nadojde dakle i 11. studenoga. Bog nas onaj dan liepim vremenom obdario, kakovog više dana nevidjesmo. Već iz rana pozdravljali zvonovi našeg mladomisnika, te vijugali se barjaci gonjeni lagahnim sjevernjakom. Slavoluci na manastirskoj crkvici kazahu vjernikom mjesto slavja. Crkvica u najliepšem ruhu odjevena prilikovala zarnčnici u nabožnom mislu. Kucne 10. sat i eto svi nazočni upiraju oči u otca Frana, koji iz manastira izlazi u misničkih haljinah pratjen od više svećenikah i u poslužbi manastirskog nastojnika te djakona i podjakona. Križ je imposantnu povorku sluga božjih predvodio, za kojom je mladomisnik ponižno nu odvažno stupao i s ostalimi unišao u svoju crkvicu da započme pred žrtvenikom najsvetiji čin naše vjere, sv. misu. Jedva umukli zvonovi eto se opet na slava u višnje javljaju, koju mladomisnik sa čistim i gromkim glasom zapjeva. A kako i nebi stalnim glasom zapjevao pjevač i glasbenik? Prigodno je slovo držao v. č. g. Mat. Zuhija župnik u Orlecu, na čigove rieči mnoga je suza žalostnica kapnula, osobito kad dirnu u živce slušateljstvo sa uspomenom živih i mrtvih. Kroz sv. misu dielili se darovi, koji su bili, recimo istini na čast, bogati. Po svetoj misi puko čestitanju, veselju nije bilo ni kraja ni konca. Tada tekar sjevnule su one melodičke pjesme hrvatske i latinske obiešene o zidove manastirske. Poslije produžena pievanja mise, mnogim malinkalse sile i bilo se tieleano ukriepiti. Prijatelji sjedoše za stol. Nazdravica bilo toliko, koliko i odličnjaka sve raznog predmeta i smiera. Nesmije se ipak jednu premučati, koja je bila izgovorena u pohvalu u svakom pogledu hvale dostojuom mn. čast. povjereniku Tretoredacah Benku Zgombiću. Komu i sada kličemo: Promicao i proslavio u zdravlju još mnogo godinah tretoredsku svoju državu. Tom se prigodom pročitala jedna oda, čestitka našemu mladomisniku dospiela iz Dalmacije, koja se vecma odlikuje i poletom duha i divotom misli.

Nu skoro da nismo zaboravili na majku mladomisnikovu. Rodjena je creskinja, udova, odjevena u haljinah kako i ostale domaćice u crnu. Ona taj dan nije zaisto inim pamet svoju zabavljala nego s jedincem svojim toli ljubljenim. Srdce njoj od radosti kipilo, duša joj se od zanosa uzigrala. Ona je mati, koja materinski čuti sa svojim sinom, kojoj se iz harnosti radujemo i čestitamo, te i njoj iz dubljine srdca vičemo: Ugledale se u tebe . . . . . i druge matere, te radjale kano i ti sinove za vjeru i dom. A Tebi v. č. o. Frane: Bog te poživio dugo i dugo, da braniš istinu i slobodu, čast viere i naroda.

Nezabvalni bismo bili, da se ovom prigodom nesjetimo i našeg obćeljubljenog prijatelja i vatrena rodoljuba v. č. o. Ljudevita Brusića, koji je baš redkim požrtvovanjem nastojao i brinuo se, da što sjajnije izpade prigodna svetčanost, za koju mu vratjamo iskreno priznanje i duboku hvalu. U svojoj skromnosti kumovao mnogo godina mnogim mladomisnikom. Y.

Pogled po svietu.

U Trstu, 9. decembra 1885.

Austrijski zemaljski sabori razpravljaju marljivo, u koliko njim to djelokrug dopušća, o nutarnjih zemaljskih pitanjih. Od svih saborah riešio je svoju zadaću najprije istarski sabor. O teku razpravah izvješćujemo na drugom mjestu. Imati ćemo još gdje, da o tom govorimo, a za danas konštatiramo, da se je vriedna talijanska većina protivila svim predlogom manjine t. j. naših zastupnikah. Za nas najvažnija pitanja riešena su proti volji i interesu pučanstva, a ta jesu: dioba trih istarskih obćinah, t. j. Krka, Vodnjana i Buzeta. Čudno nam je što su se istarski Talijani dali na dieljenje onih obćinah, koje su sami ustrojili i spojili, a još nedavno proti

diobi bili. Nu kao što imade svaka stvar svoj razlog, tako ga imade i postupak naših susjedah. Mi poznajemo taj razlog, a oni ga netaje.

Austrijski poslanik na srbskom dvoru grof Khevenhüller, koji je zaostavio pobjedonosne bugarske čete u ime austrijske vlade, boravio je prošlih danah u Beču, da izviesti vladu o stanju na Balkanu. On se je vratio na svoje mjesto u Beograd, a najnovije viesti javljaju, da se jur nalazi u Nišu.

U českom saboru predlagao je njemački liberelac Plener, da se protegne izborno pravo i na one državljane, koji plaćaju najmanje 5 for. neizravnoga poreza. Nadalje predložio je isti zastupnik, da se po narodnosti urede sudbeni kotari t. j. gdje su Česi češki, a gdje su Niemci niemački, jer da bi to mnogo miru i sporazumku doprineslo. Češki zastupnici nemogu biti sada za taj predlog, jer ide za tim, da se posve odieli kotar od kotara a poslije bi Niemci mogli predložiti, da se podieli i kraljevina Češka u dva diela, kao što su to već u novinah preporučivali. Eto novog dokaza, kako svuda naši liberalci suglasno rade sa njemačkimi liberalci, t. j. dokle mogu neograničeno sa drugimi narodi vladati, dotle tlače ove bezdušno pod svojim jarmom a čim njim se vlada iz rukuh iztrgne, odmah stanu jih dieliti i cieparti, da jih oslabe i unište.

U utorak preminuo je dalmatinski namjestnik barun Jovanović.

Većina ugarskog sabora držala je konferenciju u kojoj je većano o produljenju zastupničkog mandata. Odmah se povelo pitanje, da li mogu i hrvatski zastupnici sudjelovati kod glasovanja. Ministar Tisza izjavi, da to nemože biti, jer da se protivi ugarsko-hrvatskoj nagodbi a s druge strane, da se neima dati opoziciji oružje u ruke, kojim bi na većinu navalila, da je stvorila novi zakon pomoću hrvatskih zastupnikah.

U hrvatskom saboru stišava se bura sve to većma. Zakonske osnove o promjeni upravo biti će za koji dan skoro bez ikakvo promjene primljene. Predlog dra. Tuškana i drugovah, da se stavi banu i odjelnog predstojnika pod obtužbu bijaše zabačen. Zastupnik barun Rukavina bijaše izključen iz sabora na 60 sjednicah, što je oštro šibao postupak predsjednika i saborske većine.

O gibanju na Balkanu dolaze vrlo različite i često protusloveće si viesti. Jedni javljaju, da je opet došlo do okršajah između srbskih i bugarskih četah, drugi poriču to odlučno. Dopisnik jednih madjarskih novinah pripoviada, da je govorio sa jednim diplomatom o stanju na Balkanu. Nagadja se, da je to bio sam grof Khevenhüller. Ovaj da je dopisniku kazao, kako se nalazi srbska vojska u vrlo žalostnu stanju, te da dvoje i sami častnici, da bi mogla imati nova vojna dobar uspjeh. Kralj da se nalazi u vrlo kritičnu položaju nu o njegovu odstupu, da neima ni govora. Bivši ministar rata Petrović odstupio je, a na njegovo mjesto bi imenovan pukovnik Franasović. General Horvatović preuzeo je zapovjedničtvo nad glavnom vojskom. Srbija nije još odgovorila na pogodbe mira. Turska izjavljuje sada, da ona neće priznati ugovor mira, bude li sklopljen medju Srbi i Bugari, jer da pripada pravo jedino njoj postaviti pogodbe mira.

Italija je odpravila iz Masavah-a egipatsko činovničtvo i preuzela civilnu upravu u pokrajini. Ministar Robilant izjavio je u saboru, da Italija neće pustiti iz rukuh Masavah-a.

Izbori za englezki parlamenat iznenadili su i same Engleze. Liberalci predobili su kod ovih izborah liop broj mjestah te će valjda oni opet preuzeti vladu. Izabrano je do sada 315 liberalacah, 247 konservativacah i 73 pristašah Parnelovih, koji će biti važan faktor u novom parlamentu. Obavit se imade još te 75 izborah.

Novo španjolsko ministarstvo sastalo se pod predsjedanjem kraljice. Ona želi uzdržati u zemlji mir te će proglasiti sveobće pomilovanje.

Na grobu

Mateja Bastiana,

vjeroučitelja, pjesnika, rodoljuba Istranskog, rodj. u Kastvu dne 5. setembra 1823., umro u Trstu dne 24. novembra 1885.

S zvonika opet tužno zvona bruje,
Tik svježa groba opet grob nam zinu,
Ostanci Matka gdje će da počinu,
Sva Istra koga gorko oplakuje.

Hajt težko nam — već žice mu ne zuje
I zlatno pero nerazgrnu tminu —
Od nas se rano sad u vječnost vinu,
Gdje gromovi nam priete i oluje.

Pa neka, neka — ubiti nas neće.
Mi njegve vazda sliedit ćemo trage,
Prot oluji se borit iz sve snuge,
U blato zgazit ljudski gad i smeće.
I nama mora svanut bolje doba
Što davno već nam krati ljudska zloba.

A. K.

Franina i Jurina.

Fr. Čuješ Jure! kazao si mi negda, da si bio na Rošćini, al nisam imao vremena te poslušat; sada mi je na um došlo pak će mi bit drago čut kaj novega.

Jur. Bog ti daj mir, vre onbot da mi rečeš da si zadovoljan, donke čuj na po Rečko: maju mjeseca t. l. znaš kadu su bili na vratih vatrenijoni mjeru je neki inžinir cestu »da Rozzo fino al Poggio«.

Fr. Bog mi ne zaeli za grieh čuješ po rečko: kade vr... je to ime »Poggio« na Rošćini ter poznam nekoliko one kraje ma za to novo ime nikad nisam čuo.

Jur. To mi ni briga znat, nego ti povijem, da hodeć po putu čuo sam' inžinira nekega tako izgovarat i tako ti je.

Fr. A ća češ tomu, to je ludorija, ter znam da, i on se plše promenjivo, kako marčno vrieme negde ovako — drugoje onako a ni jedno ni drugo nije pravo njegov pridevak, nego je od nekuda bio neč drugo i po izgovoru svih je još i sada.

Jur. Dakle takov je vredan nova imena naći zemljam po Istri.

Fr. Neka je, on more svoj pridevak ako će i poturčit, al neka pusti starohrvatska imena zemljah i poljah na Rošćini u miru, ter zna da ni isti njegovi sumišljenici u Roču neće reći »Poggio«, jer odkad je svieta se zove «Polje,» a i sami potalijančenici kažu »Polje di Rozzo« a ne »Poggio«.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpušćeno .... Najdalje šest tjednah poslie razpusta mora se naložiti novi izbor. (S. 96. pokrajinskoga zakona, članak XV. drž. zakona 5. marča 1862.). **Občinsko zastupstvo buzetsko bilo je razpušćeno dne 5. augusta 1885.**

Poreč, 7. decembra 1885. Današnja razprava o proračunu bila je vele znamenita. Zastupnici Spinčić i Laginja, ošišali su bez milosti i obzira hrvt osobito zemaljsku drugi državnu upravu, i dokazali sa zakoni i ciframi iz knjigah, kako se ide na zator hrvatskoga i slovenskoga puka u Istri).

U govorih pozvalo se je ravno na Cesara, jer govornici nevjeruju, da je On obavješćen o pravom stanju stvari.

(Govore donesti ćemo drugi put. Iz izvješća o večernjoj sjednici istoga dana, koja bijaše zaključna, uvidit će se, koliko je to na većinu djelovalo. Toga dana kasno u večer poprimilo se je po večini također zakonska osnova dielitbi buzetske občine u dvie, sa sielom u Buzetu i Lanišću. Op. Uredničtva).

† **Ivan Brecelnik**, dekan i župnik u Hrušici preminuo je ovih danah u 74. godini. Pokojnik bijaše veoma ljubljen od svojeg puka, a cienjen i štovan od mnogobrojnih prijateljah. Lahka bila zemljica čestitomu starini!

Odlikovanje. G. Ivo Karabaić-Ljubić nasloveni namjestnički tajnik sada pridieljen austrijskom poslanictvu na Cetinju, odlikovan je viteškim redom Franc Josipa I.

Predsjednik prizivnoga suda, g. Dr. Josip Defacis nastupio je prošlog četvrtka svoju novu službu te su mu se ovih danah predstavili svi podredjeni činovnici.

Izbor u istarskom veleposjedu obavio se dne 5. t. m. u Poreču. Izabran je bio labinski bilježnik g. Dr. Jakov Lius. Novi zastupnik poznaje dobro hrvatsko narečje, koje se govori na Labinšćini a kako čujemo od prijateljske strane, nastoji on, da si prisvoji i naš književni jezik.

O novom šumskom povjereniku, koji dolazi u Pazin, doznajemo naknadno od prijatelja sliedeće: G. Fr. Dolenc bavio se prije nekolika godinah vrlo uspješno sa pošumljenjem Krasa u tršćanskoj okolici. Našim okolićnom je on još dobro u pameti kao pravedan i vrstan činovnik i strukovnjak, a k tomu kao iskren rodoljub. Bio nam dakle dobro došao u našu Istru, koja treba u svakoj struci čestitih činovnikah. Njemu preporučamo već sada, da bude hladnomu seljaku svuda na ruku a puk naš nek se pouzda u njega i neka sluša njegove nauke i savjete, jer je razumno gospodarenje sa šumom vrlo čvrst temelj blagostanju svake zemlje.

Otvoren je natječaj na mjesto vjeroučitelja na tršćanskoj gradskoj gimnaziji. Plaća iznaša 1300 for. i 300 for. stanarine. Molbe se šalju tršćanskomu magistratu do 5. januara 1886.

Potvrdjena osuda. Branitelj odsudjenih kastavskih tabelarah bio se prizvao proti prvoj odsudi na vrhovno sudište u Beču. Ovo sudište nije uvažilo razloge branitelja već jednostavno potvrdilo prvu odsudu.

Slovenski i talijanski jezik u biskupskom konviktu. Sa zadovoljstvom javljamo, da su nekoja gospoda u biskupskom konviktu počeli podučavati slovenske i hrvatske mladiće u talijanskom a talijanske u slovenskom jeziku. Do toga je i moralo doći, jer neima zaisto nikoga, koji nebi uvidjeo, da je u tršćansko-koparskoj biskupiji svakomu inteligentnomu čovjeku a najpače svećeniku neobhodno potrebito poznavanje zemaljskih jezikah. Nenauči li pako mladež već sada dok je u školah ove jezike, težko će njoj to biti kad jednom u javni život stupi. Hoće li tada vršiti svoje težko zvanje ili učiti potrebite jezike? Jer pako toga svatko za rana neuvidja, sveta je dužnost onih, koji rukovode mladež i koji ju pripravljaju za buduće javno djelovanje, da ju oboružaju na vrieme svimi dobrimi i potrebnimi sredstvi, a medju ove spada i poznavanje jezika puka medju kojim će danas sutra vršiti dužnosti apostolah i učiteljah.

Pak dočim javljamo ovu viest na čast sl. upravi konvikta, nemožemo a da neizrečemo kako nam je veoma žao, što se posve u vida pustilo hrvatski jezik, kojim se služi skoro polovica konviktaraeah. Mi nismo nit najmanje jalni što se pruža slovenskoj i talijanskoj mladeži sgoda, da se temeljito upozna sa materinskim jezikom, dapače to odobravamo mu mišljenjem, da imadu na to pravo hrvatski mladići. Slovenske i talijanske konviktarce podučuje se u materinskom jeziku na gimnaziji. Ovi imadu sgodu i izvan gimnazije usavršit se u materinskom jeziku, dočim su mladići hrvatske narodnosti u tom ostavljeni sami sebi. Oni dolaze najvećma iz nižih gimnazijalnih razreda iz Pazina ili Rieke gdje su tekar počeli upoznavati se sa hrvatskom slovnicom te njim svim mnogo treba učiti prije nego li nauče temeljito svoj jezik. Neka nitko ne reče, da je ovim mladićem dostatno ako govore kojim hrvatskim dialektom, jer se u dialektu nemaju nigdje podučavati niti prodikovati već u čistom književnom jeziku. Molimo dakle sl. upravu konvikta, da i toj pravednoj želji zadovolji, da se nebudu morali budući naši svećenici na nikoga tužiti, kad njim bude ustati riečju i perom na obranu vjere i naroda.

Tko ima pravo? G. Ivan Vidoša iz sv. Martina kod Buzeta dobi dne 20 marča 1885. nalog, da plati polag zakona od 13. junija 1880 vojničku taksu za god. 1884. u iznosu od **1. for** Vivoda podje u Buzeta, plati u poreznom uredu dotičnu svotu al porezni blagajnik nehtjede primiti *1. for.* već zahtjevaše *2. for.* Vivoda otidje neplativ tražena 2 for. Njegov platežni nalog glasi doslovce »Si commissura la tassa militare per l'anno 1884. da pagarsi per Giovanni Vivoda di Matteo. Franečić Nro: di casa 71. giusta il §. 1. punto secondo la classe 14. con fiorini *uno*.«

On se obratio na nas molbom, da upitamo nadležnu vlast: koga li mu je poslušati t. j. pletežni nalog ili g. poreznog blagajnika? Mi se osnažljemo njegovoj želji te zahtjevamo od poreznog ureda, da se izjavi na kojem zakonu osniva dotični porezni činovnik svoj zahtjev; jeli taj zakonit ili ne; ako jest, zašto se nesudara sa platežnim nalogom; ako nije, kako će opravdat g. blagajnik svoj postupak?

Molimo za brz i jasan odgovor.

Iz talijanskog tabora. U istarskom mjestancu, u slavnoj Vižinadi imade novostih, koje nemožemo našim čitateljem zamučati.

Dne 10. oktobra t. g. napadnut bi župe upravitelj, dušom i tielom Talijan, g. Malosà od nezahvalnih (!) sugradjanah u 10 satih u noći kamenjem. Radi toga kažu, da je bio zatvoren neki listonoša a dalje. . . . mirna Bosna.

Sirota upravitelj potužio se sliedeće nedelje sa propovjednice na večernji pozdrav sa kamenjem, koje je — kako on reče — oko njega kako tuča padalo.

Kako je viditi, ova viest je odveć suhoparna pak želimo, da nas o tom djedovskom junaštvu bolje poduči porečka »baba«.

Evo i druge vižinadske. G. načelnik postavio je dne 30. septembra za stražare na sajmu neke poljske čuvare mjesto občinskih stražarah. Jedan od tih čuvarah izpali kod smutnje pušku što je silno uzrujalo stanovničtvo. Načelnik bojeć se valjda, da će ga doći občinari u kuću pitat za račun smutnje i hitca iz puške, zahvali se na časti. Zli jezici govore, da mu je to sada silno žao nu neka se tješi tim, što je odpotše skučio pod svoj jaram kmeta i prvog posjednika občine, poznatoga B., koji će mu moći bogato nagraditi čast načelničku.

Na upit odgovor. Pita nas porečki listić u posliednjem broju, što li ćemo mi kazuti na odsudu jednog svećenika iz Labinšćine. Odgovor naš je jednostavan i kratak. Ponajprije očitovat nam je, da nije naš običaj navaljivat kamenjem i blatom na protivnika pošto je isti bio ma za koje dielo kažnjen. Tako postupaju gospoda »djedovske kulture« uvjek, pak i u zadnjem broju »babe«. Njih ide dakle u tom prva čast. Drugo što imademo odgovoriti jest, da mi neimamo u Trstu porečku cenzuru te »babi« odvratiti kako bi zasiužila i napokon, da mi kod tršćanske porote nemožemo apelirat na patriotizam, kao što to čine »babinje« branitelji u Rovinju.

Ufamo se, da su nas razumili porečki jaslari.

Lutrijski brojevi

dne 9. decembra

Prag	46	10	60	55	4
Lavov	74	17	45	49	72
Hermanstadt	66	51	4	3	90

dne 5. decembra

Trst	13	61	30	69	10
Linc	79	76	4	42	10
Buda Pest	40	18	75	31	37
Innsbruck	89	22	14	87	32

Tršćanska burza

dne 9. decembra.

Austrijska pap. renta	for.	82 45	do	for.	82.55
Ugarska » »	»	90 20	»	»	90.05
Ista u zlatu 4%	»	98.85	»	»	98.10
Dionice nar. banke	»	—.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	290—	»	»	291.—
Talijanska renta	»	94.—	»	»	94.—
London 10 lirah sterlinah	»	125.—	»	»	126.—
Napoleoni	»	9.97	»	»	9.96
C. kr. cekini	»	5.93	»	»	5.91
Državne marke	»	61.80	»	»	61.65
Iste francezke	»	49.95	»	»	49.65
talijanske lire	»	49.80	»	»	49.60

Podpisani usudjuje se upozoriti slavno občinstvo da je otvorio u ulici *Barriera vecchia* br. 18.

trgovinu od kišobranah

sa bogatim izborom koli svilenih toli vunenih i pamučnih. Popravlja također kišobrane i suncobrane. 24—6 *Giulio Grimm.*

Nova
ekonomička krojačnica
Corso br. 26 p. I. 48—31

Šaljemo na obroke

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela chevlot od f. 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije
polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Šaljemo na obroke

ŽELODČNE BOLEZNI
je moguće *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti
po
JERUZALEMSKEM BALZAMU
edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva smes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče prušanje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kinečko robarbaro, katera korenika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljenje** ni **čiščenje**, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi stroke-njaki in zvedenci priporočujejo proti neješčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 11—6

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI.

G. B. PONTONI
v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *G. B. Ravis*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Kormínu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E Pallaca.

Nepogrješivo!

Svak dobije iznos natrag, kod koga bi moj sigurno djelujući
ROBORANTIUM
(sredstvo za bradorast)
bezuspješan ostao. Isto tako sigurno djeluje *protiv čelavosti, ispadanju kose perući i osvježuju.* Uspjeh višeputnim trajnim zajamčem. Originalne boce po 1. for. 50 nč. i boce za probu po 1 for šalju 1—1

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opetovno upotrebljen pokazuje takodjer dobar uspjeh *protiv slabosti i glavobolji.*

U Trstu: Petar Slocovich, farmac. ala Marina, Via Sanita 13. Pvaxmarer ljek. **Hrvatska Slavonija: Zagreb:** samo C. Arnaim. **Rieka:** Gmeiner. **Gospić:** Vouk. **Ivanec kraj Varaždina:** Janoš. **Ivanić grad:** Tollović. **Jaska:** Tomaj **Karlovac:** Findeis. **Petrinja:** Grgić **Zemun:** pl. Benko. **Sisak:** Gursky. **Varaždin:** Riedl. **Vinkovce:** pl. Aleman. — **Bosnija: Sarajevo:** Pl. Pleyel, ljekarnik. **O. Tuzla** Peciković, ljekarnik. **Dalmacija Zadar:** Andrievič. **Spljet:** Aljinović.

Tamo se može takodjer dobiti *Eau de Hébe*, iztočno sredstvo ljepote, koje uzdrži svježost i bieloću puti. Ciena 85 novčića. — *Bouquet du Serail de Grolich*, vonj za rubce i elegantni svieć. Ovo je bieser svih vonju. Radi vanredno lepe sprave, služi i kao dar za Božić i imendan. Cieua for. 1.50

Podpisani javlja, da je otvorio u Barkoli, da ugodi naručnikom, filijalku svoje dobro poznate krojačnice nalazeće se u ulici S. Antonio br. 5. Pošto je ta filijalka izvan carinske granice, naručbe su proste

od carine

i obavljaju se uz najveću točnost radnje i uz nizku cienu.

Cene jesu:

Podpuna odieta od f. 10 i više
Hlače . . . . „ 3·50 „
Prsluci . . . . „ 2·— „
Gornji kaputi . „ 9 „

Pellegrino Levi
krojačnica sa skladištem sukna, ulica S. Antonio br. 5 Trst.

Naručbe se obavljaju uz pouzetje neodvlačno 52—14

PUSTENE KAPUTE
za gospodje
u svih bojah, bogato tamburirane, dostatno dugačke i široke, razpošilje uz poštarsku pouzetje, **komad 3 for.**
L. STORCH u BRNU. 101

Jesenska lječidba
Thè Millfiori
najbolji lek za čišćenje i stvaranje krvi.
Izvrstan proti neteku, steznanju u želudcu, hipokondriji, hemoroidam i kožnim bolestim. Dobiva se u ljekarni
PRAXMARER 6—12
(kod dvih crnacah)
Gradska viečnica u **Trstu.**

Čudo obrta!

Samo for. 7·75
stoji kod mene od danas izvrstna
Vašintongska Remontoirka
iz pravog double zlata ili srebrnog nikla koja se natože bez ključa sa spravami kazalnih i sa tanko uredjenim nikelovim strojem. Za gospodje, vrlo nizke cieue samo for. 6·50. Ista od 13 lotnog srebra, kušana od c. k. baždarskog ureda for. 12. **Samo for. 7·40**

Ankerovka
iz najfinijeg double zlata ili srebrnog nikla sa 15 rubina sa kazalom sekunda na minutu točno. **Samo for. 5·10**

Žepna cilindrovka
iz najfinijeg francezkog double zlata ili srebrnog nikla. Ista iz 13 lotnog srebra, kušana od c. k. baždarskog ureda, alino pozlaćena for. 6·50. Ove ure jesu fino gravirane i guilochirane, na minutu točne a
za točnost 5 god. garantirane
Excelsior brilanti

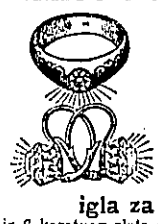

Samo for. **3·50** jedan **prsten** iz 6 karatnog zlata sa excelsior brilanti u elegantnih kožnih i sametovih škatuljah.
Iz pravog 14 karatnog zlata od ces. kr. baždarskog ureda kušano for. 6·50.
Samo for. 1·80

igla za kravatu
iz 6 karatnog zlata sa excelsior brilanti u vrlo elegantnoj škatulji podstavljenoj sa sametom. **Samo for. 3·50**

par naušnica:
iz 6 karatnog zlata sa excelsior brilanti u finih kožnih sametom podstavljenih škatuljah. Isto iz 13 karatnog zlata od c. kr. baždarskog ureda kušane for. 5 par.
Samo for. 2

Medaljon ili narukvica
iz francezkog double zlata sa excelsior brilanti vrlo elegantni. 1—
Excelsior brilanti jesu poput vode sjajni, tako blikajući i brušeni, da se nedadu od najboljeg poznavaoca od pravih razlučiti, a za trajnost se jamči. Naručbe se primaju uz gotov novac ili c. k. poštarskim p uz-djem.

Osobito prikladno za božićne i novogodišnje darove

Skladište satovah i uresah
J. H. Rabinovicz
WIEN
III. Hintere Zollamstrasse 9

Veliku pozornost
zbujuje povsod **v najboljših dunajskih fabrikah tkanin** izdelovano in po navodu **najvišjih zdravstvenih oblasti** iz volne, narejene gostotkani in modni
zimski jopiči
za zavarovanje zdravja.

Moji jopiči za obvarovanje zdravja so **najgorkejša in najzdravejša obleka**, ker: 1. Ohranó telesu primerno gorkoto; 2. Varujejo telo pred prehlajenjem kajti posuši pot, ki se po njem nareja; 3 Podajejo se po vsakem telesu, ter so 4. Izvanredno praktični, pri ravni in v cenó, ker stanejo le
1 for. 80 nove.
Vsakteri, kojemu je lastno zdravje mari, naj ne pusti te prilike, si jeden jopič naročiti, ker je boljši od vsake dr-uge zimske obleke. Naroči se naj **prva kakovosti samo pri**
J. Wiener Commissions- und Exportgeschäft
Wien, III. Kolonitzgasse Nr. 8.
Pri naročitvi zadostuje povedati, jeli se hoče velik, srednji ali majhen jopič. — Posilja se tudi po poštnem povzetji. 3—2

Podružnina u Trstu c. kr. povl.
austrijskog vjeresijskog zavoda
za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz $3^1/_2\%$
8-dnevni odkaz $3^1/_4\%$
30-dnevni odkaz $3^1/_2\%$
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz $3^1/_2\%$
3-mjesečni odkaz $3^1/_4\%$
6-mjesečni odkaz $3^1/_2\%$

Okružni odjel
u bankah $2^1/_2\%$ kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Pešt, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Clelovac, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz $^1/_4\%$ provizije.

Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu $^1/_4\%$ provizije za 3 mjeseca.
Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.
U Trstu 1. oktobra 1884. 52—42

Podpisani časte se objaviti trgovcem obrtnikom, novčarom, osiguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje **tvornicu**
Pečatah vulkanizirano kaučuka.
Corso br. 47 — I. p.
te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah taka, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče svoema nizkih cienah. Izradjuju se pečati kojegod drago podobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice, Crayon za perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dionice itd. 48—37
Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem
Macerata & Battara.

Latteria Milanese
(milanska mliekarna)
Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mliekarni **svieža i suha voća. Izvrstno divljačine, zeleninah sve polag cienah na trgu Hleba genovezkog, kolačah mletačkih, slaščicah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla** svieža svaki dan iz Milana. **Kreme za ovariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mleka. Za objede i solrée** ovršavaju se naručbe sa pludnievi povrhjem bogato narlesani, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačuo, nu ne izpod 5 kilov. 49—31

M. Melchiore.

Veliko skladište **šivaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.
Skladište **čvrstih blagajnah,** koje nije moguće razbiti a sjegurne su proti ognju.
Veliki izbor **svetiljkah za petrolej,** finih i prostih, za objesiti i za prenašati. 48—16
Prodaja svakojakih **spremah za strojeve,** sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se poprave svakojakih strojevah kod*
FILIPA BATTICH-A
TRST, Via Acquedotto broj 23.
Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Ciene nebolje se konkurence.

Ozdraviti mogu pomoću naše svietske, zacionalne i sjugurne metode oni, koji boluju na živcih padavici, želudcu. **Živčanom zujenju u ušesih, ubadjan ju ušesih, ko; slabo čuju,** koji trpe od glavobolje migrene, blijedoći i slabini. Kod bolestnih na pluć h i nedihu postigli smo poslie četvero dednog liečenja najčudnovatije uspjehe. Molimo, da da pošalje točan opis sa markom za odgovor na . . . 2—
Privatnu kliniku „Freisal"
u Salzburg (Austrija)

31—52 Počastna diploma

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašaščem profesora Friedlandusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoćju zamotka—čjive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjim našeg zraka kojeg, uisešemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, napose u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. **Kod ka'aralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija,** je usisanja sa izvrstnim smrekovim extraktom pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Cieua velike staklenice 60 nč. Cieua patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Ljekarna Trnkoczy
uz viečnicu na velikom gradskom trgu u **LJUBLJANI**
priporuča i rasopšilja poštarskim pouzetjem
MARIJACELJSKE KAPLJICE
za želudac,

kojim se imade zahvaliti na hiljade ljudih na zdravlju; imadu izvrstan uspjeh kod svih bolestih želudca te su nepredobitno sredstvo proti: **pomanjkanju teka, slabu želudcu, uraka, vjetrovom, kolici, krču u želudcu. bitu srca, zatvoru želudca, glistam, bolesti vranice, na jetrih i proti zlatoj žili!**

Opomena. Još jednom treba opomenuti, da su ove kapljice izložene **velikomu patvorenju.** Mnogo imade ljudih, koji nepoznaju pripravu ovih kapljicah te razpačavaju pod imenom „Marijacelj-ske kapljice", ova kano podelane medju ljudstvo Ove kapljice nisu, radi nesupješna, prave «Marijacelske kapljice». Tko dakle želi pravih **«Marijacelskih želudčnih kapljicah»,** neka uvjek pazi na gornju sliku majke Božje, koja je znak izvornosti zakonom zajamčena, te mora biti na svakoj staklenici. Dobivaju se u ljekarni **TRNKOCZY, uz viečnicu u Ljubljani;** jesu najbolje i kako mnoga zahvalna pisma potvrdjuju, najprokušanije i uspješnije kapljice proti svim želudčnim bolest m i njihovim posliedicam. —7

1 staklenica valja 20 nov.; 1 ducet 2 for. 5 ducetah samo 8 for.

Poštom razpošilje se najmanje jedan ducet staklenicah. Naslov:
Ljekarna Trnkoczy u Ljubljani.

ROOB COCCOLA
posebnost
c. k. priv. in odlikovana tovarna
ROMANA VLAHOVA
V SIBENIKU.
Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro I-B

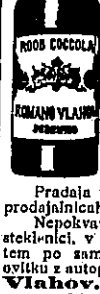

Prijeten, krepčaien liker, odlikovan se zlatimi kolajnami in **diplomami na razstavah** v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.

Ta iz jagod **Juniperus communis** in dražih **željišč** napravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moči, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtenec.

Prodajo na debelo „preskrbujejo moje hiše v Sibeniku in v **Trstu.**

Pradaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladčičarijah.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateroj je vtisnena firma, potem po zamahi z grbom in po malem ovitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.** 22—43—11

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 50. U Trstu 11. decembra 1884. Godina XV.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Posl.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION N. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka i 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nobilijegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2·50 na za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Poziv na predplatu.

Iztiče eto i petnajsta godina, što šaljemo naš list na krilo milog nam roda. Predvrati smohvala Bogu šestnajstoj godini. Pozivljuć narod na novu predplatu, čvrsto se nadamo, da će nam ostati vjerni svi stari pomoćnici i predplatnici i da će se k ovim pridružiti i oni, koji to do sada nisu mogli ili htjeli.

Predplata s poštarinom za cielu godinu stoji za Imućanje fr. 5, a za seljake fr. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carevine za poštarinu više. Novce netreba šiljati uzapečaćenomlistu, jer je predrago, nego poštarskom naputnicom (Vaglia postale).

I ovom sgodom molimo naše dužnike, da već jednom zadovolje svojoj dužnosti, jer nije liepo ni pravedno list primati a neplaćati ga.

Preporučamo napokom svim rodoljubom, da nam dopisuju iz svojih krajevah po istini sve, što misle, da može narodu koristiti.

Uprava «Naše Sloge».

Lihvarstvo.

(U s u r a.)

Konac.

U poslednjem smo članku orisali u obće lihvarstvo, spomenuli nekoje zemlje i pokrajine u kojih ono neobično cvate i napokom iztakli, kakove je korake austrijska vlada poduzela, da u tih zemljah lihvarstvu na put stane. U sledećih redcih progovorit ćemo u kratko o lihvarstvu u našem Primorju a naposo u Istri, kojoj smo dužni posvotit sve svoje sile. Austrijsko Primorje spada medju one pokrajine, koje su najmanje obitavane od židovah. Ovdje se do istine obistinjuje ona rečenica, koja glasi, da neće židov tamo, gdje nije zanj posla t. j., gdje nemože naglo obogatiti guleć svoje suzemljake najpreprodenijim načinom. U obće može se kazati, da su u Primorju, osim grada Trsta, vrlo redki židovi. Nas bi taj pojav veselio, kad nebi znali, da se židov nastanjuje samo u onih pokrajinah, gradovih ili mjestih, koja slove bogatstvom, bilo plemstva, gradjanstva ili seljačtva. Kod nas spalo je ono malo plemstva, što je preostalo od starijih vremenah na prosjački štap, gradjanstvo kuburi a o blagostanju seljačtva nemože se niti govoriti. Možda je dakle to razlog, što su u ovih naših stranah židovi toli redki gosti. Nu žalibože razvila se kod nas druga vrst lihvarah, kršćenih naime lihvarah, koji su nam svakomu dobro poznati pod imenom Krnjelah. I ovdje činimo rado iznimku za one, koji se poštenim načinom zanimaju i znojem svog lica za svakdanji život bore. Imademo dakle na umu samo one Krnjele, koji se opako okorišćuju nesrećom, neukošću ili lahkoumnošću našeg siroto kmeta.

Poput židova lihvara znaju ti naši usrećitelji zaplesti neuka kmeta u svoju mrežu, kano osa ludu muhu, te ga iz nje neizpuste, dok ćute u njemu tračak života, dok mu neizpiju i posljednju kap krvi. Gonjen čestimi nerodicami, velikimi državnimi, zemaljskimi i občinskimi porezi, baci se obično takav nesretnik prvomu boljemu Krnjelu u naručaj, moleć ga i zaklinjuć, da mu pomože, da ga izbavi. On sirota niti nemisli, da se je predao svomu upropastitelju na milost i nemilost, i nesluti, da zapisuje, štono rieč: »vragu dušu a Krnjelu tjelo«.

U zdvojnosti neradi obično čovjek promišljeno i hladnokrvno; nebira hladnim razumom sredstva i oružje, kojimi bi se iz škripca izvukao, već hvata praznimi šakami, kano ludo dieto po zraku, loveć lievo i desno. Jao si ga njemu, namjeri li se u takvom stanju na bezdušnika, koji mu se prikaže u najliepšoj slici prijatelja i dobročinitelja, a u istinu nije drugo, nego zlotvor ili zvier u ljudskoj koži.

Sličnih prijateljah (!) puka nalazimo žalibože u Istri u svakoj občini, da, skoro u svakom selu. Poput noćne sovurine dotepe se takav stvor u mjesto, a da se i nezna kad ni odkuda je došao. Dodje odrpan i zamazan, gol i bos, a pričinja se umiljat kano jonje pa ti se privija i maže oko neuka kmeta, dok mu se, tobož siroti ili nesretniku, jedan ili drugi nesmiluje. S početka obavlja najprostiju radnju, kasnije kupuje cunje, prodava igle i konac, krpa lonce i kotlo, a kad skupi ponešto novca, otvori dućančić, zatim krčmu, a do mala ti je on prvi goso u selu ili občini. Kano tobož pametnijega i bogatijega, biraju ga u občinski odbor, zatim načelnikom a ako mu sreća posluži i zemaljskim zastupnikom. On služi malo i veliko živežom, odjećom i novcem pa tako postane «pučki dobrotvor« u malo godinah, uvaženom osobom, prvim gospodinom u občini. Narod sliedi takovoga slieno, jedno što mu je do grla zadužen, a drugo, što ga sirotu omami i zasliepi kano krotitelj zmijah zmiju. Bogatstvo svoje, dotično ugled, stekao si takav pridošlica većinom ili skoro izključivo ogromnimi interesi na svoj novac, koga je kmetu u nevolji posudjivao. Novca kmet nemože lahko na vrieme vratiti, a »dobročinitelj« piše i pripisuje samovoljno što i kako hoće, jer znade, da imade posla sa neukim i prostim kmetom, koji će na sve bezbrižno i mirno s pleći slegnuti.

Ta pisarija traje sve dotle, dok kmet štogod posjeduje, dok nije sve njegovo hipotecirano, dok imade i jednu čistu parcelu u svojoj gruntovnici. Tada tekar postaje «gospodin» tvrdokorniji, osorniji i ponosniji; tad prestaje jedva izmedju njega i kmeta kumstvo i prijateljstvo. Prijašnji vjerovnik ili dobročinitelj postane gospodar il paša, a sirota kmet, kolon, sluga ili rob. Gospodar nepoznaje više negdašnjih svojih prijateljah i gostiteljah; on se više s njimi nedruži niti mari za nje osim u vrieme budi kojih izborah, nu ni tu ne vlada medju njimi prijateljstvo, sloga il ljubav, već kmet radi jedino po komandi gospodara.

Žatostno ovo stanje našeg kmeta provlada osobito u zapadnom dielu Istre, i to najpače u Porečkom, Puljskom i Pazinskom kotaru. Malo imade tuj kmetovah, koji bi mogli kazati, da su posvema gospodari sami nad sobom, da rade po svojoj volji i osvje-

PODLISTAK.

Pravila.[1]

Posujilnice i štedionice u Kopru. Uknjižena zadruga sa neograničenim jamstvom. Na temelju zakona od 9. aprila 1873. br. 70.

I. *Ime, sjelo i cilj družtva.*

§. 1. Ime zadruge glasi: Posujilnica i štedionica u Kopru, uknjižena zadruga sa neograničenim jamstvom. Zadruga imade sjelo u Kopru.

§. 2. Cilj je zadrugi poboljšanje materijalnog stanja zadrugarah i u tu svrhu sticati novčana sredstva sa svojim zadružnim kreditom; davati posude zadrugarom i primati štedioničke uložke na interes.

II. *Novčana sredstva.*

§. 3. Novčana sredstva zadruge jesu:
a) Fond zadruge,
b) zadružne dionice,
c) zajam,
d) štedionički uložci.

§. 4. Zadružni fond sabire se od čistoga dobitka, vidi §. 18.

Zadružne dionice jesu po sto, petdeset, deset i pet forintah.

Svaki zadrugar mora imati najmanje jednu dionicu, koju se odmah kod upisa platiti mora. Koliko može imati dionicah pojedini zadrugar, odlučuje odbor.

§. 6. Štedionički uložci primaju se od svakoga, takodjer nezadrugara. Interesi se računaju od prvoga dana dojdućega mjeseca iza uloženja te do prvoga dana mjeseca, iza kojeg se uzme uložak iz posujilnice. Nedignute interese pribraja se koncem decembra svake godine u kapital. Uložke se zapisuje u štedioničke knjižice, koje moraju nositi firmu zadruge i imaju biti podpisane od predsjednika ili podpredsjednika ili od najstarijeg člana odbora i od blagajnika.

Štedioničke knjižice glase na ime te vriede za dokaz dioničtva.

Tko se izkaže štedioničkom knjižicom, tomu se izplati ono, što se po knjižici izplatiti smije, osim a) ako je uvedena amortizacija dotične knjižice, b) ako bi usljed sudbene odluke imao propasti taj dug, c) ako bi vlastnik knjižice zahtjevao posebice i izrično, da se uložci u posujilnici jedino njemu izplaćuju; ta iznimka imade se zabilježiti u dotičnu knjižicu.

Štedioničke uložke izplaćuje se i to: do 50 for. bez odkaza, do 100 for. u osam danah; do 200 for. u 14 danah poslie odkaza a preko 200 for. odbor si odkaz izgovori kad se ulaže.

III. *Prava i dužnosti zadrugarah.*

§. 7. Broj zadrugarah jest neograničen Zadrugarom je ili pojedinac ili skupna osoba. Tko želi postati članom, neka uloži prošnju, ili neka se oglasi kod odbora, koji ga može primiti ili odbiti, kako već spozna, da li je na korist zadrugi.

§. 8. Svaki član zadruge uživa tada tekar sva zadružna prava pošto je podpisao pravila.

§. 9. Tko hoće svojevoljno izstupiti iz zadruge, neka to odboru pismeno najavi šest mjesecih prije izmaka družtvene godine, ako zakasni rok, prestaje biti odkaznik članom zadruge tekar koncem buduće godine.

§. 10. Odbor može zadrugara takodjer iz zadruge izključiti i to onoga:
a) koji ne izpuni dužnosti zadrugarah 3 mjeseca iza odborove opomene;
b) koji se mora sudbeno tužiti;
c) koji je škodan zadrugi.

§. 11. U slučaju smrti zadrugara imade iza njega udova ili njegov ozakonjeni pravni naslednik pravo stupiti u zadrugu te uživa sva prava a imade ujedno i sve dužnosti zadrugarah.

§. 12. Na zadružni imetak neima nikakva prava niti onaj, koji svojevoljno izstupi, niti onaj, koji je izključen niti izstupivših, izključenih i umrših zadrugarah izplaćuju se 4 čedna posle, nego li je glavna skupščina dotični godišnji račun odobrila.

IV. *Posude.*

§. 13. Posude daju se jedino zadrugarom i to: a) na osobni kredit i b) na založni kredit.

§. 14. Posude na osobni kredit daje odbor uz *sadužno pismo* ili mjenicu, uplativu u Kopru, na kojoj je osim prosioca samoga, bar jedna pouzdana osoba kano porok podpisana. Odbor može zahtjevati takodjer dva ili više porokah.

§. 15. Posude na založni kredit mogu se dobiti: a) na vriednostne listine, b) na dragocienosti, c) na blago i pridjelke i d) na hipoteke.

Ako nebi dužnik vratio posude na vrednostne listine, zaloge, ili blago u pravo vrieme, ili ako mu se rok nebi produljio, imade odbor pravo postupati sa vrednostnimi listinami i drugimi zalogami po odluci ministarstva od 28. junija 1865. drž. zakona br. 110 t. j. prodati jih u zakonitom roku na dražbi.

V. *Poročtvo.*

§. 16. Svaki zadrugar je posebice i sva zadruga ukupno porokom za svaki slučaj gubitka, t. j. svi zadrugari jesu solidarni poroci za sve gubitke i obveze zadruge.

Ako nebi bilo dostatan dobitak tekuće godine za izplatu zadružnih dugovah, zatim zadružni fond i zadružni imetak, razdieli se dotična svota na zadružne dionice, i ako nebi ove bile dostatne, raz-

[1] Preporučamo našim prijateljem po Istri i otocih, da sačuvaju ova pravila i da razmišljaju, kako bi se podigli slični novčani zavodi svuda, gdje je to tole moguće. Tko bi želio pobližnja razjasnjenja, neka se izvoli obratiti na naše uredničtvo. Ured.

dočenju, da su slobodni, sumostalni il neodvisni od tih lihvarskih pijavicah.

Neima skoro broja našeg lista, da nepodižemo jadikovke ili tužbe proti tim kršćenim lihvarom, koji živu lahke ruke na teret i štetu našeg kmeta. Naš rad i naše nastojanje ide glavno za tim, da kmeta riešimo tih pijavicah, da ga osviestimo i probudimo, da tako i sam uvidi u koli grozan srčo bezdan, kad traži pomoć ili podporu kod takovih bezdušnikah. Pa koliko i je to neizmerno trudan posao, i premda nailazi naš i naših prijateljah rad na svakojake zaprieke i poteškoće — dapače i ondje, odakle bi se morali pomoći nadati — ipak uza sve to rad taj nije ostao posve bezuspješan il neplodan. Narod počeo je i sam uvidjati, da se tako dalje gospodariti nemože; da valja drugim putem udariti neće li se jednog krasnog dana naći posve u šakah bezdušnih pijavicah. Mi ćemo i u buduće svakom sgodom narod upućivati i prstom mu pokazivati one krvoloke, koji mu se prikazuju u ovčjoj koži; šibati ćemo neprestano i nemilosrdno svagda, svagdje i svakoga, koji grješi toli grdno proti zakonu božjem i ljudskom, služeći se neukošću ili nesrećom svoga bližnjega.

Za nesreću neimamo zakona, koji bi nas dostatno u tom radu podpomagao, nu uprav rad toga dužan je svaki rodoljub, da narod odvraća od lihvara, da ga uči i podučaje marljivo raditi i šteditи, jer je to jedino sredstvo, kojim se iz lihvarskih šakah riešiti možemo. Pozivamo ovim i sav naš bolji puk, koji je od lihve neodvisan, da nam pomože dobrim primjerom, najpače marljivim radom, uztrajnošću i bezobzirnošću satrti kod nas lihvarstvo, tu nakazu ljudskoga družtva.

DOPISI.

Volosko mjeseca novembra. Baba »Istre« s Poreča daje sama sebi kuraja, da Opatijci hoće biti taljanaši, jer da je slavna zastupstvena u Volaskom uz svoga kapa odlučila, da se moraju Opatijska djeca u školi učit samo talijanski. Bravo šijor Guštine, ali nisto pitali Opatijce, ako su s tim zadovoljni. A da nisu, svjedoči to, što su uložili proti tomu protest na nekoga drugoga, koji je veći i moćniji nego šior Gustić i on z Opatije s velom bradom. Taj protest su podpisali mnogi Opatijci, a bilo bi jih još i više, da se htjelo poć svakomu na vrata; možda bi bili falili samo oni, koji se nisu hoteli nekom drugom prilikom na neku kartu podpisat.

Ali zašto su Opatijci protestirali proti taljanskoj školi? Zato, jer znaju, da jim ne treba talijanskog jezika kako to misli »kogo« Voloski. Oni pitaju, da se u školi uči mjesto talijanskoga njemački, jer da jim je to potrebnije znati u današnje vrieme, a da drugo budemo sve hrvatski. K njim dolaze ljudi, koji više govore njemački nego taljanski, a da dolaze simo nekakova gospoda s Trsta i Rieke, za tih jih malo briga, jer ti nedolaze za drugo, nego popit kvartin vina. Pa neka dolaze i ti, Opatijci svejedno svakoga časte, koji je časti dostojan.

Nu da vidimo, koji su bili ili koji je bio iz Opatije za tu školu? Najviše neki kapetan, koji ne smije ili holje nije smio (jer sad već kao veliki gospodin, ne ide po moru) preko tesna od Gibiltierre, nego samo do onuda; koji je imao patentu samo za cibebe, limune i smokve kroat, a u Ocean ga nisu pustili, jer da zna previše taljanski, pa da bi se mogao zgubit. Valjda mu radi toga još raste limun pred vrati od kuće na uspomenu njegova slavnoga putovanja po Grčkoj! Nego mogao je još obesit pred vrata malo kapule i dve tri čozotske pipe, pa bi znao svaki strani čovjek, da je pospodar kuće bio i u samoj Italiji. Taj gospodin bi najbolje znao koliko sforci je učinilo dokle je dobio i onu mizerlju od patente za maloga kapetana. Taj gospodin hoće, da bude u Opatiji taljanska škola, jer bi možda i on još hodio u školu, da so štogod nauči.

O drugom gospodinu, koji je bio za taljansku školu, nećemo ni da govorimo, samo ga spominjemo na ono, što mu se dogodilo jutro dan ili holje ponedeljak za svimi Svetimi, poslie maše pred orkvom sv. Jakova u Opatiji! Tko ga je branio kad su ga napali besadom nekoji pametniji Opatijci? Možda gospodin s limunom pred kućom? Ni ga bilo ni blizu. Još jednu, pa ćemo sve odkrit.

U Opatiji, govori dopisnik babe »Istre« govori se u mnogih kućah taljanski. Koje su te kuće, šior kogo? Ali baš oni, koji znaju nešto holje taljanski, nego gospodin s limunom, podpisali su se proti taljanskoj školi. Onaj, koji je bio u raspreženstanci proti talijanskoj školi, ako se i nedrži za velikog gospodina i mudraca, ipak se neće pustit prodat ni potezat za nos od šarenjakah; on ih se ne boji, pa makar ih je svih 12 ali 15 od raspreženstance bermalo tu talijansku školu. Neka se samo paze nekoji, koji su bermali, da ne budu bermani.

Za sada o školi dosta. Opatijci neće talijanske škole.

Što se tiče hrvatskih popovah u Opatiji, ti su svi ostavili za sobom liepšu uspomenu, nego li nekoji šarenjačići. Naših popovah ne treba branit, oni se brane svojim poštenjem, rad koga su pripravni svako zlo pretrpit. Da su Hrvati, to njim na čast služi, a još ih nije nitko radi toga opsovao, nego samo »kogo z Volaskoga.«

Sad imade dosta stranacah u Opatiji ali samo u hotelu; po privatnih kućah samo malo, nu nadut se je, da će bit skoro sve pune. Dobitki nisu najboljі, a draginja se ne može veća želit.

Sada nešto drugo. Ne znamo kako može neki naš gospodin bit za sansera drugoj gospodi, koja dolaze s vaporom u Opatiju. Istina je, da je malo previše 10 novčićah od vapora na kraj i od kraja na vapor, ali to na njega ne spada, on nelma prava govorit gospodi, da daju 4 novčića za barku; kad se od njega ima potrebu, on se čini platit i ne daruje nikomu ništa. Gospodi je lakše dat 10 novčićah, nego ti siromašnomu čovjeku izgubit jih 6, jer on čeka ondje ciel dan, da koji novčić dobije. — Drugi put ćemo imenovat toga gospodina, jer ako mu poslovi ne idu od ruke u Opatiji, tomu nisu krivi siromašni ljudi; neka se drugim načinom dela dobar gospodi.

Iz Pulišćine, mjeseca decembra 1884. Crnca sapunati u Krnjela kratiti, uzaludan Vam je to posao. Nu mi nekanimo sapunati niti kratiti, već ćemo, da malko posvetimo onim, koji su Kanfanarske šeprkije primali i bodrili. Hvalimo do nebesah zlatoustnoga *«bumbarškoga advokata»*, nu nesvidjaju nam se kumovi onog «famoznog» dopisa, koji su ono neki dan dobili ljudski po nosu. Dogodilo njim se kano i onomu, koji je tjerao zeca u izjerao vuka.

Kuju u zvjezde poznatog vodopiju (možda bi bolje odgovarao naziv: Vinopija.) A kako da svoj svojega nehvali? Ta on je Krnjel, ktomu u rodu sa «Reverendissimuson» *P.* iz *P.* Eh krv nije voda, pa tko bi tomu zamjerio, da se Krnjelčad za svoje zauzimlje? Drugo je pitanje, da li je bio g. Vadopija na svom mjestu u Kanfanaru kano pop i učitelj, gdje je bio na sablazan svakomu osim Krnjelom, nu *»čćavi«* nezaslužuju boljega s Reverendissimus znadet što radi. Pak zašto da se Kanfanar nepčnosi sa svojim *«gradjaninom»* (kad su galtoli visoka gospoda preporučala), premda je dobio kasnije onako zjajan *«Pašaport»*. Nu i naša tvrda šćavanska tikva nemože nikako pojmiti, zašto nije g. Vodopija pitao za Vlanjanu austrijsko državljanstvo, gdje je više godinah boravio, već se čekalo, da dodje u puljski kapitanat. Valjda se htjelo počastiti Kanfanar, da budu mogli naši potomci reći: *I ti Kanfanare nisi posljednji medjužarenjačkimi gradovi, jer se u tebi rodio gradjanin itd. itd.*

Bilo kako mu drago, naš Vodopija imao je debelo kumove. Jedan od tih je velika *«peršona»* u našoj zapadnoj biskupiji a drugi u iztočnoj, jedan je naime vukao a drugi porivao toliko da je odmicalo. Revizori Kanfanarskog dopisa u častnoj «babi» pregledali su ono mjesto, gdje se kaže da imade g. župnik dosta stana pak da ga može nešto odstupiti svomu kapelanu. Ovakve misli nam se svidjaju. One su moderne ili kako jih svet nazivlje, socijalno komunističke. Nu taj nauk bibio morao g. dopisnik uporavit i na svoje ljude pak reći po prilici ovako. Ti Beppo imaš pune žitnice žita, dobro bi da ga podielliš sa siromahom šćavom, čije je i onako bilo. Ili: Ti Carlo izsisao si iz *šćava* krv i mozak a on sirota pada od glada, vrati mu nešto od onoga, što si mu otco. Ili vi g. dekane ili plovane u P. imate liepe i prostrane stanove, deder odstupite par sobah svojim kapelanom. Zar nije ovo prekrasna nauka g. možikarto? Samo napred, širi i nadalje ovu nauku pa ćeš ti i tvoji morati pobrati kopita i odnesti se odkuda si došao.

G. piskar «babin» špočituje kanfanarskomu g. župniku, da piše hrvatski. Bože drag! Zar da piše turski ili krnjelski? Jesi li brajne ikad vidio, da taljanski svećenik piše hrvatski? Evo naše glave, da nisi. Pak ti «pravdoljubivi» čovječe hoćeš, da Hrvat piše talijanski? Znaj dieto drago, da je g. župnik prije hrvatski pisao negoli si ti po onoj zemlji stupao, po kojoj nisi vriedan da stupaš.

Da nelma umišljeni dopisnik «N. Sl.» svilenih odjećah i da je kadšto zamazan evo ti razloga. Prvo, on služi poštено i duševno svoj kruh, nosiše i nelzpija nikoga a takovi moj brajne, nehode u svili i kadifi. Drugo, on se nevozika u kočiji i željeznici kad ide po svećeničkom zvanju po grebenih, jarugah i potocih a bog i bogme u takovom poslu mora se čovjek poderati i zamazati. Dakako da je laglje sjesti u kočiju ili željezniću pak hajde u Pul i Vodnjan de se tamo lože i klevećе proti onim, na koje nemože niti najzavistnija ruka bacili kamenčića. Slobodno ti junače grditi i župnika i kapelana kanfanarskog koliko ti drago, nu znaj, da se hrdja nehvata zlata. Tvoja poruga njim na čast, tvoje psovke njim jedno koriste.

Plitka je tvoja osvada, da je prevriedni starac nekoga preporučio a taj se kasnije nevriednim pokazao. Za prvo, on nije svoznajući a za drugo, što li si ti i tvoji kumovi i jednomišljenici učinili za g. Vodopiju, pak kako li se pokazao vriednim i dostojnim? Ako neznate, pitajte o. k. namjestničtvo i preč. ordinarijat u Trstu. I druga osvada neima ti smoka, da nalme g. župnik nedolazi u školske sjednice. A čemu i da dolazi? Vi ste u većini pak možete činiti, kao što i činite ono što sami hoćete.

Napokom hvališe se taj delija, da je samo jedan odbio svoj podpis za pazinsko družtvo i da se je slučajno desio u občinskoj kući neki «duhtorčić». Bora ti junače, zašto nisi odmah na početku onako otvoreno kazao, kao što kažeš na koncu, da Vam se nerači: hrvatska škola, hrvatski jezik, niti ništa drugo, što hrvatštinom diše, dakle nitj hrvatski svećenik, već samo Krnjeli, Šarenjaci, propalice i vucibatine. Poznamo te delo, poznamo junački (!) sine i po perju i po njevu; poznamo dapače i tvoje zaštitnike i branitelje nu mi se vas nebojimo, jer je naše oružje čisto i neokoljano a na vašem drži se hrdja, laž i klevetа.

Iz Opatije, koncem novembra. — Revni voloski dopisnik, inače vrlo mučatljivi misantrop, raskokodakao se izvanredno onomadne u porečkoj Istriji opisivajuć osnutak Opatijske škole. Radi se naime o tom, da se dosadanja pomoćna škola, gdje je kapelan ujedno i učitelj, pretvori u redovitu školu sa svetskim učiteljem. Prema zakonu ili naredbi bilo je upitano občinsko zastupstvo volosko, jer je Opatija na sliu Voloskoj občini pridružena, da se izjavi u kojem jeziku, da bude ta škola. Razložnije bi bilo, da se upita občinsko glavarstvo, koji jezik djeca govore kad u školu stupe; i prema tomu da školsku oblast odluči, u kojem jeziku ima se poučavati; jer se ni pomisliti nemože, da se djeca u početnoj školi podučavaju u drugom nego materinskoj jeziku. Materinski jezik sve djece opatijske je hrvatski; svatko bi dakle pametan očekivati morao, da bude i početna škola hrvatska. Ali občinsko zastupstvo volosko odlučilo je, da bude škola talijanska za čisto hrvatsku opatijsku djecu, i to vam uzrok klikovanju babinoga dopisnika. On piše u svojoj eksaltaciji što i sam nevjeruje. Ističe sa osobitim naglaskom, da je taj zaključak primljen sa svimi proti jednomu glasu, i tim hoće da imponira višoj školskoj oblasti, a zaboravio je jadan, da je to stara navada, da volosko zastupstvo prima skoro sve predloge sa većinom glasovah — stara je formula u zapisniku skoro rekao bi sterevtipna: *accolto unanimamente — con tutti voti* ili: *a grande maggioranza*, ta nije davno minulo vrieme kako se govori — kad sa se zapisnici gotovi u sjednice donašali, i onda svaki prigovor sa koje god strane, pa najtemeljitiji razbio se onom: *«što da ide sada na novo sastavljati protokol.»* Nije dakle čudo, da je i ovaj put prihvatjen predlog predsjednika odnosno njegovih patronah, skoro jednoglasno. Hvaleć taj mudri zaključak zaboravio je kazati zanešeni dopisnik, koliko je bilo u toj sjedni Opatcijacah, na što mu ja kazati mozu, da ako je koji i bio, on je jurve osamljen i zapušten od svih, upravo radi njegovog posilnoga talijanstva.

Da nisu Opatijci tim zaključkom zadovoljni, mogao bi se lasno osvjedočiti bojazljivi dopisnik, ako se potrud do Opatije sa svojimi prijateljі Guštinot,) i drugovi; čuo bi, što je već valjda i doznao, da se svi sviestni Opatijci tomu uzprotivše.

Govoreć o našoj pomoćnoj školi zagrizao se pravedni dopisnik o nekoje naše učitelje, koji su podučavali ili još podučavaju njemački jezik, a u tom je ciljao poglavito na svećenike učitelje. Nije moja da branim naše vriedne svećenike i učitelje od toli zlobne osvade; tà i onako *babina* potvora za njih je prava pohvala. Spominjem ipak tomu zlobnomu dopisniku, da su svećenici učiteljsku službu bezplatno obavljali — dobivajuć nagradu po 25—30 forintih za deset mjesečni trud sve do pred malo godinah, a i sada nije niti izdaleka primjerena nagrada, koju dobivaju od 120 ili 160 forintih, trudu koga sa školom imaju. Zadeo se napose taj babin delija o bivšega našega kapelana učitelja V. Z. komu spočite kao veliku pogrješku, da je pravi Hrvat, i kao takav ovud hrvatstvo širio. Neželim umanjiti zasluge g. V. Z. glede domorodne misli medju nami, ali na utjehu voloskomu dopisniku poručujem, da današnji Opatijski Hrvati, pomorski kapetani i kuće gospodari bili su odprije jurve domorodnim hrvatskim duhom odgojeni — i tako vi će ostati i na dalje.

X.

Iz srednje Istre, 8 decembra 1884. — Naše škole. Ovih danah dodje mi do ruku izvješćaj školah u Istri za godinu 1882-83., iz kojega crpim sledeće podatke:

U Istri je 146 pučkih školah i to 64 talijanske a 82 hrvatske i slovenske. Ta razmjer školah odgovarao bi na prvi pogled barem nekoliko razmjeru pučanstva jedne i druge narodnosti, al u istinu za nas je jako nepravedan. Ako bolje zavirimo u juntino izvješće o školah, naći ćemo, da je talijanskih školah 60 sa svetovnimi učitelji a 4 pomoćne škole t. j takove, gdje svećenici podučavaju. Od školah pako sa hrvatskim ili slovenskim jezikom, ima 56 sa svetovnim učiteljem a 26 pomoćnih. Od redovitih školah, ostane dakle 60 talijanskih a 56 naših. Idemoli još dalje, to ćemo naći, da na tih 60 talijanskih školah podučaje (čujte!) 152 učitelja, a na 56 naših školah samo 72 učitelja. Uzmimo sada, da svaki učitelj ima plaće 400 for., to će onih 152 učitelja za talijanske škole, stojati provinciju 60.800 (šestdeset tisuć osamsto forintih) a 72 učitelja naših školah, samo 28.800 (dvadesetosam tisuć osamsto forintih). Uračunav k tomu još trošak na pomoćne škole t. j. onu nagrádu od kakovih 140 for., što dobiva svećenik ako se cielu godinu trudi i muči u školi, onda troši provincija na naše škole ukupno 32.440 for. a na talijanske

---

diell se dalnje uplaćivanje na pojedine zadrugare u jednakoj mjeri. Za slučaj da se zadruga razpade, jesu zadrugari poroci po §. 53. zakona od 9. aprila 1873. br. 70.

VI. *Bilanca.*

§. 17. Upravna godina teče od 1. jenara do 31. decembra. Koncem svake godine sastavlja se račun po knjigah i pripravi se bilancu kako sliedi:

Medju aktiva upiše se: gotov novac, dugovi, vrednostne listine po dnevnom kursu, gibivo i negibivo imanje po točnoj procienbi.

Medju pasiva upiše se: zadružne dionice, štedionične uloge sa interesi, preplaćene interese od dugovah za buduću godinu, zadružne dugove za prošle godine, jošte nelzplaćena dividenda od zadružnih dionicah, zatim zadružni fond, dok taj nemaj posebne uprave.

Što ostane aktivnoga po odbitku pasivnoga, je čisti dobitak dotične godine.

VII. *Razdielba dobitka.*

§. 18. Što ostane čistoga dobitka, pripada fondu, dok isti nenaraste na 10.000 for., što da se učini zatim s fondom i čistim godišnjim dobitkom, o tom valjano odlučuje glavna skupščina. Ako odluči glavna skupščina dielu čistoga dobitka medju zadrugare, razdieli se isti razmjerno po svoti zadružnih dionicah.

(Konac sliedi).

dvaputa toliko, naime 61.800 for. Vidite dakle kakova je razlika u razmjeru školah i u razmjeru troška na nje!

To je dakako samo površan račun jer troškovi na škole u Istri jesu mnogo veći a to zato, jer svaki učitelj neima 400 for. plaće, kako smo ovdje računali, nego ima i takovih, koji imaju 500 i koji imaju 600 for. plaće. Nu te bolje službe tako su maćuhinski razdieljene, da na jednu hrvatsku dolazi 10 talijanskih; i kad bismo mogli račun baš točno učiniti, moralo bi se još jasnije pokazati, kako su ona gospoda u Poreču nepravedna, kad nam spočituju, da preveć troše na naše škole; jer evo vidimo, da na veliku većinu našega naroda netroše niti polovicu, koliko na manjinu talijanskoga pučanstva. Dakako, mnogo se troši na škole, ali koliko bi se tekar onda trošilo, kada bi se na selih imalo svagdje školu, gdje je dovoljan broj djece, kako ju imaju u talijanskih gradićih!

Oni imaju i ondje školu, gdje je po zakonu nebi mogli imati, jer nije 40 sposobne djece za školu, a naš kmet neima je niti ondje, gdje mu je najveća potreba.

Čuli smo za zadnjega saborovanja u Poreču, kako su gospoda kod junte naricala, da je trošak na škole prevelik za provinciju i da će oni to breme svrnuti na obćine. Neplašite i nejadikujte gospodo! taj se novac troši, kako evo vidite, većinom na vašu djecu, taj novac uživaju velikom većinom samo vaši ljudi.

Pogled po svietu.

U Trstu, 10. decembra 1884.

U prvoj sjednici zastupničke kuće predložio je ministar financijah proračun za god. 1885. Ukupni potrošak za buduću godinu računa g. ministar na 519,893.166 for. a ukupni dohodak na 504,816,961 for., po čem bi ostao manjak od 15,076,205 for. Za tekuću godinu bijaše ustanovljen potrošak na 514,919.373 for. a dohodak 474,555.699 for., manjak 40,363.674 f. Po tom bi manjak bio buduće godine za 25,287.469 for. manji, nego god. 1884. Zatim je izvieštio ministar potanko u koliko su se dohodci i potrošci pojedinih odjelah i ministarstvah promjenili, povećali ili umanjili.

Proračunski odbor prihvatio je u subotu bez razprave predlog glede provizornog odobrenja proračuna. O predlogu tom imalo se danas u saboru razpravljati.

Proračunski odbor car. vieća predao je pojedino proračunske odjele dosadašnjim izvjestiteljem te odobrao g. Clama Martinića glavnim izvjestiteljem za proračun. Poslie nove godine imalo bi se razpravljati u car. vieću o pristojbah i o uredjenju plaće svećenikom.

Bečke službene novine donašaju zakon o ribarenju u našem moru. Stvar se tiče i naših ribarah pa ćemo se prigodno opet na taj zakon vratiti.

Madjarske novine pune su hvalospjevah na g. Riegera, koji je onomadne govorio više u duhu madjarskom nego li u slavenskom. »Dok budu Česi radili po Riegerovih savjetih« pišu madjarske novine »dotle mogu računati na prijateljstvo i blagohotnost Madjarah«. Čestitamo pane Rieger!

U današnjoj sjednici tršćanskoga sabora bijaše veoma burno. Na dnevnem redu nalazila se molba pol. družtva »Edinost«, da se naime otvore slovenske škole u Trstu. Pošto je jedan od crvenih predložio, da se predje na dnevni red, dignu se na galeriji velika buka, na što dade istu predsjednik izprazniti.

Ugarski sabor svršio je dne 5. t. m. generalnu razpravu o proračunu za buduću godinu te zaključio velikom većinom glasovah, da se predje u potanko razpravljanje proračuna. Ovo će trajati po svoj prilici do Božića. Nacrt zakona o promjeni u gospodskoj kući dodje na dnevni red mjeseca janara.

Kako javljaju zagrebačke novine, poslala je ondešnja trgovačka komora predsjedničtvu kluba hrvatskih zastupnikah u ugarskom saboru pismo, u kojem se isti pozivlju, da bi se na saboru zauzeli za molbenicu trgovačke komore u Sisku, kojom se moli, da se uvrsti u proračun za god. 1885. potrebita svota novca za uredjenje rieke Save, inače da će plovitba po istoj posvema prestati.

Urednik lista stranke prava »Sloboda« g. Krajač bijaše obtužen radi nekog članka i pred porotu postavljen. Ista ga je jednoglasno nekrivim proglasila, što bijaše od slušateljstva sa živio-klici primljeno.

Razmirica srbsko-bugarska je riešena. Prihvaćeni bijahu naime od obijuh stranah savjeti vlastih, koje su bile stvar u svoje ruke primile.

Talijanska vlada odpremila je iz Mletakah vojnu ladju »Messaggero« u crveno more s nalogom, da zaposjedne koju od lukah na egipatskom pobrežju Masavah.

Francozka vlada odlučila je, da se priredi god. 1889. svietska izložba u Parizu. U francozkom senatu bi 8. t. m. primljen novi zakon o promjeni izbornog reda. U parlamentu pako predlagao je zastupnik Lepere, da se zabaci proračun za bogoštovlje, čemu se je opirao biskup Treppel, dokazivajuć, da sabor neima k tomu prava. Nu ipak su i ovaj put pokazali francozki zastupnici, koliki su oni liberalci, prikrativ medju ostalim, biskupe na dohodcih.

U njemačkom saboru predložio je zastupnik Vindthorst, da se ukine onaj zakon, koji dopušća zatvoriti ili izagnati iz države svećenike, koji bi neovlašćeni izvršivali crkvene urede. Knez Bismark dokazivao je, kako je taj zakon potrebit u pruskoj Poljskoj proti poljskim narodnim svećenikom i to valjda onim, koji neće, da plešu kako g. Bismark svira.

Englezki sabor prihvatio je i u trećem čitanju nacrt zakona o izbornoj preinaki a zatim se odgodio do 19. febrara.

Franina i Jurina.

Jur. O kuda tako vrluda, Frane?

Fr. Tamo od Pule, kadi se je nasukal jedan del onega broda, s kega su nekoliko lit simo, stranom pali a stranom pako pobitali četiri mornara va more, a peti je od straha sam pobegnul.

Jur. Košpeto di bako, ča mi to povidaš! A su se spasili oni nesrečnici ili su va moru poginuli?

Fr. Nisu, hvala Bogu, poginuli ne; dapače dva od njih su doplivali na drugi, bolji kraj, dočim su dva još na ovem kraju, ali ranjeni. Pobitali da su jih va more, aš da su bili smutljivci, ki su se mešali va stvari ne mornarske. Peti da je spoznal, da brod ne valje, pak je rekal gospodarom, da se zahvaljuje i na plači i na partu, aš da ga ne komodā mornariti.

Jur. Čigova je pak krivnja, da se je on del broda nasukal?

Fr. Nebih ti znal pravo reći. Čul sam samo pametne ljude govoriti, da su krivi s jedne strane gospoda kormilari ili timonieri, ki nisu znali s ubrodom pravo ravnat, a s druge strane, da je krivo, što neima brod našega monara, aš tu da ne valjá ona: «radi jednoga mornara nestoji brod na kraju.»

Jur. U naša gladna vrimena, da nebi imalo bit dosta mornari!? — Ja bih rekal, da bi jih moralo bit, koliko bi se jih tilo i još za malu platju!

Fr. Imaš pravo, da je i da će biti dosta mornari, ali samo za ime i za jelo, aš ni svaki za svako delo; ter je sam kormilar Vekoslavić rekal, da neima pravega mornara, kad su ga niki zanj pitali.

Jur. Ma reci mi malo, ča su pak kormilari delali, da se je brod nasukal; su valjda spali ali dremali?

Fr. Niki govore, da su bili kratkovidni, kako i oni naši kmeti, ki misle, da se mora do Božića skonšumat sve ča jim je Bog za cilo lito dal; drugi kažu, da su jih podmitili oni malodobri ljudi, ki se zovu liberalci, aš da su kormilari va njihov rog puhali; a sama gospoda kormilari govore i živim se Bogom kunu, za opravdati se, da su imali najbolju nakanu, kad su brodom jaarili, aš da su skrbili samo, da bude dobitak koliko moguće veći.

Jur. Veći dobitak s nasukanim delom broda!? — Ala ma bim neč rekal....

Jur. Ja vidim, Frane, da mi ti govoriš danas u prispodobi, zato te ja nemorem pravo razumeti.

Fr. Ču ti to malo raztumačit nu. Vidiš, brod je crikva, koja ima od Boga dužnost: poljuti duše priko ovoga svita, ki je moru prilično, naukom i svetotajstvi va kraljestvo. A da je moguće ovu dužnost ispuniti, potrebni su dušam svećenici, kako brodu mornari. Va Pule su pako naše kapelane protirali.

Jur. A znač su jih protirali?

Fr. Mogal bin ti povidati, ali ni od potribe, aš je bilo već po ljutih štampano, kako su niki bezvirci i to starešine va Pule, gospodi kormilarom, t. j. prosvitlim biskupom va Poreč pisali, da su se kapelani mešali va puljske izbore, kako da nisu sada brez njih izbori izpali onako, kako su možda kapelani sami želili! — Peti — i zadnji naš kapelan — maknul se je iz Pule sam, aš se je možda bojal, da mu ne dadu batitake.

Jur. Zač govoriš pako, da se je brod «nasukal?»

Fr. Ča nisi čital niki dan dičnu «Našu Slogu», da se va Pule ne prediče i neizpovidu vise po našu? — Vidiš, kad se va duševnih stvarih ne napreduje, to se nazaduje a to se veli: «nasukalo se je.»

Jur. Ča ni dosta, da se to samo po taljanski čini?

Fr. Kad se to samo po taljanski čini, skrbi se samo za jedan del broda ili puka. A Bog je zapovidal svojim apoštolom, da imaju učiti *sve narode* — dakle K neze po kinezki. Taljane po taljanski a nas Hrvate po hrvatski, kako se je to i činilo, dokle se nije odmaknul zadnji — peti — kapelan. A po Franiću! malo se ja, Jure, nadam, da će se za nas po našu predikati, aš oni va Kopru se malo ali bolje — niš va našem zajike . . .

Jur. Kad je tomu tako, te su gospoda kormilari kratkovidno jadrili i proti svomu poslanju radili; budi kad su jih iz biskupije odpuščali, aš sada jih neimadu niti za veliku potribu. — Neznam, kako se je moglo onda pisati, da će jih Bog, ako nebi za sve jednako skrbili, kad jim dela svidoče, da su radili na našu vremenitu i vekovitu propast. Zato sudim, da bolje po nas, kad nebi bilo . . .

Fr. Bolje, bolje, da smo bez druga, nego va sličnu družtvu!

Razgovor

medju **Blažom i Matičinom** pred Tinjanskom crkvom.

Blaž Mi se drugi moj Mate svake nedelje razgovaramo na škrlji pod ladonjom ili tu na placi pred crkvom; prvo ti nas valje u Slogu stavili a sad nas valja nikdan nečuje; svet će misliti, da je nam sve na mod odkad imamo novu prežentancu.

Mate. A tužni mi smo srećni da, kako i ruk na ognju; svaklim danom zlo tr gorje. Blažena naša uga i hip da bimo se i mi bili za Šarenjake il Taljane zapisali, bimo i mi kakovu koščicu iz komunjskega stola obliznali, a tako moramo lepo gledat i mučat. Ja vidim sada, da ki je vridan bolje jesti je bolje štiman nego ki korist komunu gleda.

Blaž. To je istina, ali govoriš, da moramo mučat, to pak ne, dokle nam je na ramenu glava, sve ča budem vidia, da su pravo učinili, ćemo pohvalit a ča bude krivo, ćemo hudat, neka i mamaluki progledaju.

Mate. A ča su pak neki dan zaključili u šedute?

Blaž. Neznan pravo za sve, nu to znam, da je pitā podeštat, da mu dadu 100 f., na leto za dešturbu i da su mu jih potvrdili.

Mate. Ja se čudim, da je ta novi podeštat pitā za plaću kad se je prije ponudjal, da će i kako pisar bit makar brez plaće samo da ga nutra zamutr i tako, da nima drugega okupacijona; ča su pak svi na to pristali?

Blaž. Da ča, tr znaš, da su sve od svojega kola izabrali, samo jedan, kako sam mogā čuti, se je protivil a ča češ da će jedan proti tolikim.

Mate. Čal ja bi ti makar da jih je stotina; nu ča su još dobrega učinili?

Blaž. Da su imeli opet na pretresanje račune naših razpodeštatah, ča je prokura nazad poslala, pak da su jih opet izručili na konšiljere.

Mate. Vidiš, nu vidiš; tr su bili i prvo pred našimi konšiljeri i revizori, ali oni će jih mješat kako i maslo va cure, dokle se razstali.

Blaž. Tr to smo mogli i prvo znat, za to su i želeli, da sve svoje pripremo nazad izberu.

Mate. Da čal većina naših kmetah se pusti napeljat i nagovorit a bogme, da Krajeli i cundra predlože, oni bi mu balotu dali, zač oni misle, da brez šarih brageš nemore nič bit.

Blaž. Da da Mate tako ti je, sada oni gospodare, oni su kumi s advokati i . . . . . a horme su pokrili i te pokrit, kako i ča budu mogli. Ja sam doznal, kako je jedan činil s jednim darom jedan važan proces radi varanja na mjeri poć u nič, a ča neznaš onu staru, da zlatna ruka i železna vrata otvara?

Mate. Ma ja vidim, da ni drugo vire ako ne poli Boga. Naše se obtužuje i odsudjuje da nego ča po hrvatski viknu, a druge za pronevere i novce, krivotvorenje podpisah, namirah itd. niš; ča biš ti rekā, ča bi imeli sadu počet?

Blaž. A sami si pravicu iskat, ali i nadalje ščavi bit i roboval.

Mate. Ne tako ni onako dragi moj Blaž, vidiš kako su te za nič po 4 puta u Puzin zvali i dva puta u Rovinj a horme, da jim još ča pisneš, biš mogā poć i do Kopra.

Blaž. Ča po sol u Kopar?

Mate. Nešali se Blaž, tamo je žuta kuća za zločince, ali mi se nenadajmo pravici na tem svietu; tamo na onem drugem nećeju valjat puranī ni kapunī, ni polaštri ni bulilje, tamo će svaki zasluženu plaću dobit.

Blaž. A moo brate, al je težko va slabem dobro čekat, nego ja se ufam, da će još i na tem svietu Bog pomoć.

Mate. Hee drugi moj Blaž, »kasno bo« govori jedna ptica.

Blaž. Negovori tò, ja sam počel već surit ali za svim tim se ufam dočekat bolje dane za nas tužne i izmučene kmete. (Dalje sliedi).

Različite viesti.

G. Andre Štanger, kandidat odvjetničtva i naš prijatelj, bio je dne 4. t. m. promaknut na čast doktora prava na sveučilištu u Gracu. Čestitamo.

Imenovanje. Ravnateljem pazinske gimnazije imenovan je g. Viktor Leschanofsky, dosadanji ravnatelj realke u Sternbergu. Bivši ravnatelj pazinske gimnazije, g. Hafner dobio je mjesto ravnatelja na ženskoj pripravnici u Gorici.

Ala ih peče! Maloselski obćinski odbor uložio je utok na c. kr. namjestničtvo proti odluci lošinjskog c. kr. kotar. poglavarstva u pogledu uporabe hrvatskog jezika sa strane č. g. Andrijčića, upravitelja kuracije na Unijah. Visoko je medjutim c. kr. namjestničtvo, riešavajuć navedeni utok maloselske obćine, pronašlo neuvaž ti ga s razloga, što je jezik rabljen u obsegu kuracije Unijah i jednog velikog djela pučanstva u Lošinju, hrvatski jezik; usljed česa nemože biti kuratu na Unijah zanijekano pravo služiti se hrvatskim jezikom u njegovom službenom dopisivanju. Gospodi maloselskog obćinskog odbora dovikujemo: «uštu volešto, tienti de kvešto!«

K izboru u Krku. Kako naknadno doznajemo, da će izbori u redu obave, biti se hrvatski birači nagodili s talijanskimi iz Krka, usljed čega imali su Hrvati odabrati trojicu gradjanah u trećem tjelu, a Talijani petoricu Hrvatah u drugom tjelu. Naši održuše riečˌ, dočim gradjani — Talijani prekršiše vjeru, nezabraviv niti jednog Hrvata. Taj je postupak ogorčao mnoge, te je možda dosta doprineo do pobjede Hrvatah u prvom tjelu. Kako da se okrati taj postupak krčkih gradjanah u poštenom svietu, nek svaki sam sudi. Valjda je i to dio one «djedovske kultufe«, kojom bi nekoji htjeli podariti nas Hrvate. Stara je rieč: «nevjeruj Latinu« pa se i sad obistinila. Nadamo se, da se Hrvati neće tako ludo drugi put dati na lepak. Krčkim Talijanom medjutim slabo izpala igra, jer njim pri izborih propadoše kolovodje te će biti u sadašnjem zastupstvu kao muhe bez glave. Uložili su utoke proti izborom. K čemu ti bezkoristni utoci, nagadjamo, nu nadamo se, da njim se neće ni ta ponest.

Novi odbor: *Hrvatskog akad. družtva «Zvonimir» u Beču*, izabran na sjednici 9. novembra t. g. Za predsjednika Marko Zmajić, stud.-med. Za podpredsjednika Josip Marković, stud. med. Za

I. tajnika Kamilo Blagajić, stud. jur. Za II. tajnika Anton Kern, stud. agr. Za blagajnika Vladimir Krišković, stud. med. Za knjižničara Budimir Banjeglav, stud. tehn. Za odbornika Miroslav Čačković, stud. medicine.

Škola u Nerežinah. Na zadnji utok osorske občine proti hrvaštini nerežinske škole, odgovorila je vlada ponovno nečno t. j. u prilog hrvatskomu jeziku. Nego reč bi, da se ona občina neda još umiriti, jer smo čuli, kako se je tamošnji načelnik negdje izjavio, kako znade, da im je uzaludno svako prepiranje u toj stvari, nego da će se oni ipak dati, još čuli, nek se ne reče, da oni nisu šarenjaci. Prudilo vam.

Pišu nam iz Grdogsela. Upravo zle smo sreće! Prvi glas, što ga odovud kroz dičnu »Našu Slogu« u svieт šiljamo, jako je za nas tužan i neugodan. U četvrtak, dne 20. t. m. ostavio nas je dosadanji naš vrli upravitelj župe v. č. g. Blaž Zadnikar, pošto ga je crkvena oblast premjestila u Sucergu.

Kako nam je težko bilo pri srcu kad smo se s njim rastajali, i koliko za njim žalimo, razumjeti može samo onaj, koji znade, što nam je sve bio naš ljubljeni upravitelj. Njegovih zaslugah kao duševnog našeg pastira, kao naučitelja, uzdanika i prijatelja našega, nesmijemo nabrajati, znajuć, da to njemu — kako je čedan, nebi godilo, ni mislimo, da moramo očitovati, zašto smo ga voliti kao malo kojeg svećenika i zašto ćemo ga nositi u srcih naših dok bude i jednoga od nas.

Kao pravi majstor u mehaničnih radnjah, on je našemu sirotnomu i zapuštenomu selu premnogo koristio. Što imademo danas među nami dobrog kovača, kolara bačvara itd. i što nas malo ima, koji se nismo štošta koristna i potrebita za naše gospodarstvo od vriednog našeg pre Blaža naučili, imamo ponajviše njemu zahvaliti. Druga glavna njegova briga bila je namienjena našoj sirotinji, koja u njem gubi i otca i majku. Bolestnim i nemoćnim siromahom slao je u kuću juhu i laglju hranu i tako mnogim do ozdravljenja pomogao, a možda i život spasio.

Za toliku ljubav i brigu javno mu zahvaljujemo, a dobri Bog nek mu naplati dobra i milosrdna djela nami izkazana!

Žao namje pako vrlo, da njegov zasluge i vrline nisu bile poznate višim oblastim. Ako se ga i nije moglo pustiti kod nas, moglo se ga premjestiti kamo bliže Pazina il kojeg povećeg mjesta — ta žalit že ima kamo — gdje bi mogao svomu mlohavomu zdravlju laglje pomoći naći.

Občinari Gerdoselski.

Parobrodarsko društvo Abbazia. Posledinja pritužba u Vašem cienjenom listu na naše parobrodarsko društvo, nije bila svakomu dioničaru od već povoljna, nu prigovorit njoj nemože nitko jer bijnše opravdana i temeljita. Ta Bože dragi, ako nebudemo sami sebe štovali, sami svoje ljubili i cienili, kako da to tražimo od drugih? Ka onoj pritužbi pripajamo mi danas i drugu, koja je isto tako važna i opravdana. Nemili nam se naime što gg. dioničari u svojih družtvenih sjednicah peroriraju jedino u tudjem nam talijanskom jeziku, premda nelmu među njimi *nite jednoga* Talijana. Nesmijemo doduše kazati, da to rade iz zlobe ili mržnje napram materinskom nam hrvatskom jeziku, tà oni su svi čelik Hrvati, no upravo to je ono, što nas peče, da se ljudi, koji bi skočili i u vatru i u vodu za dičnu Starčevića, neravnaju po njegovom receptu, t. j.. da činom i rečju pokažu ono što jesu. Gospodo dioničari! svakom svoje a što komu Bog dade.

Prilog. Današnjemu broju pridali smo prilog.

Književne viesti.

Uprava »Hrvatske Vile« pozivlje svoje predplatnike, da obnove predplatu na IV tečaj, koji je započeo prvog studena. Znajuć, da imade »Vila« liepi broj predplatnikah među našimi čitatelji, sjećamo iste, da ju podupru po najboljih silah. List sam je vredan svake podpore. jer osim što donaša liepih zabavno-poučnih članakah, imade u svakom broju više što izvornih što pretiskanih krasnih slikah. K tomu obećuje uprava, da će u novom tečaju sadržaj lista pomnožati i to glasbenimi proizvodi, koje će uredjivati sam g. Iv. pl. Zajc.

»Hrvatska Vila« izlazi svakog čedna, a stoji:

na godinu	— — —	for. 10.
„ pol g.	— — —	„ 5.
„ četvrt g.	— — —	„ 2·50.
Pojedini broj	— — — — — —	„ 25.

Koji želi imati prva tri tečaja »Vile«, može iste dobiti za sniženu cienu od for. 12. Novci neka se šalju: upravi »Hrvatske Vile« u Zagrebu.

Poziv na predplatu. Uprava »Vienca« poziviе hrvatsku publiku na novu predplatu za g. 1885. Medju ostalim kuću izdavatelji:

»Vienac« ne obećaje za godinu 1885 novotarija. Donosit će izvornih pripoviesti, pjesama i zdrave, zgodne pouke od najboljih spisatelja hrvatskih. I slikah imat će ko i dosele: ponješto originalnih od hrvatskih umjetnikah, zatim umjetnine slovjenskih i romanskih slikarah. Od radnjah, koje su mu stigle za buduću godinu, spominjemo samo roman »U novom dvoru« od Ksavera Šandora Gjalskoga, i novelu »Berta« od Vaclava Novaka. Bit će i drugih zanimivih prilogah, koji su uredničtvu obećani.

Osobitom pomnjom nastojat će uredničtvo oko listka. U to ime zamolilo je svoje vrstne suradnike, gg. B. Brlekovića i M. Šrepela, da pristupe kao suredaktori, koji bi u svakom obziru pomagali i promicali napredak lista».

I mi od naše strane preporučamo toplo našim čitateljem, kojim sile dopuščaju, da se predplate na:

»Vienac« koji će izlazit kao i dosele svake subote na dva arka, te će u svakom broju donieti ili dvie omanje ili jednu veliku sliku.

Godišnja mu je ciena: Za domaće, koji ga sami dižu for. 6. — Poštom i domaćim u kuću for. 7. — Na polovicu i četvrt godine razmierno.

P. n. predplatnikom iz Dalmacije i drugih cisitavskih zemalja, kojim smeta plaćanje novinarskoga biljega za svaki broj, preporučamo, neka nalože, da im se »Vienac« šalju u svezcih po 3 broja, pa će tada odpasti plaćanje biljegovine.

Novci se šalju upravi »Vienca« (Zagreb, Preradovićeva ulica).

»Zlatá Praha« bogato ilustrirani čednik, uredjivan od g. prof. Ferd. Schulza, pripravio je za svoje predplatnike za god. 1885. veliku umjetničku savršenu, izvrstnim svjetlotiskom izradjenu sliku *»Kde domov muj«* (Gdje je stanak moj) od Adolfa Liebschera, *kano dar*, što će svakako svuda radostan odziv naći, pošto je sada upravo 50 godinah, odkad se ori ova krasna narodna *pjesma*.

Vrač ili pouka o ustrojstvu čovječjeg tiela, o čuvanju zdravlja i o poznavanju i liečenju najvažnijih i navadnih bolesti. Popularno medicinsko djelo. Napisao i izdao Mr. Šišman Šojtóry, prakt. liečnik, vitez kraljev. srbskog Takovskog reda i poljednik kralj. srbske ratne kolnjne.

Dobiva se po 1 fr. 20 nvč. a. vr. kod pisca »Vrača« u Zagrebu, Marije Valerije ulica, br. 4. Zagreb, tisak dioničke tiskare 1884.

Preporučamo i ovu potrobitu knjigu, osobito onim, koji su dužni puk podučavati i u nevolji mu pri ruci biti.

Zaručnica. Pripovieđka iz života. Napisao ju Robert Kauk. U Vukovaru, brzotiskom E. Jančika 1884. Ciena 25 nvč.

Poziv na predplatu: Podpisani je izdao u svojoj nakladi knjigu: »Kratka poviest francezke književnosti«, priredio Alfred Orešković, pravi učitelj kr. velike realke u Osieku.

Knjiga obsiže devet tiskanih tabakah (skupa s imeni svih pisacah, u toj knjizi navedenih), a stoji 1 forintu (poštom 5 nvč. više).

Uslobadjajući se to priobćiti, moli podpisani uljudno, da slav. uredničtvo u svom cienjenom listu izvoli pozvati publiku na predplatu na tu, u svojoj vrsti prvu knjigu u našoj književnosti. te se bilježi s odličnim počitanjem:

Tiskara Dragutina Laubnera
Osiek, gornji grad, kapucinska ulica br. 6.

Dodatak koledarju in kažiputu po Trstu za leto 1884. Trst, založila tiskarna V. Dolenca. Ciena 30 nvč.

Drugi ovaj dio zanimivog »Koledara« g. V. Dolenca, sadržaje liepu razpravu *«O novem obrtnem zakonu»*, zatim uputu *«O obdjelavanju šparoge»*; *«Životopis»* sa slikom čestitog starine *Frana Čegnara*, poznatog slovenskog pjesnika, zatim pripovjedku *«Razpotje»* te više *«Smičlicah»* i *«Istrianah»*. Preporučamo svim i svakomu, napose onim, koji su si nabavili prvi dio »Koledara«, da si priskrbe i drugi dio, koji je svojim sadržajem i vanjštinom svake preporuke vriedan.

Pomorske viesti.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tu- i inozemstvu.

Dojedrili u:

Trst 1. prosinca Budapest, Florio iz Rieke. 2. Dubrovnik, Podić iz Dubrovnika. — *Bakar* 22. studenog. S. Pietro, Sigante iz Trsta. 27. Ricordo, Bačić iz Kraljevice. 28. Resurezione, Blažić iz Kraljevice. — *Novi* 28. studenog. S. Nicolo e Caterina, Jeličić iz Zadra. Vinodol, Pobor iz Rieke. 2. prosinca. Margitá, Jeličić iz Rieke. — *Kraljevica* 25. stud. Ricordo, Bačić iz Mljetskah. Pogliana, Grisillo iz Mljetskah. Bakaracz G., Gudac iz Mljetskah. Resurezione, Blažić iz Mljetskah. — *Senj* 26 stud. Madonna della saluto, Gamulin iz Vallegrande. 28. Bell' Annetta, Biondić iz Trsta. Ottaviano, Glavaš iz Pole. — *Stinica* 22. studen. S. Giovanni e Giuseppe, Zubčić iz Zadra. Skenderbeg, Zubčić iz Zadra. — *Rieka* 29. stud. Kalk, Uralčić iz Porto Vendre. 2. pros. Miroslav, Mikulčić iz N. Jorka. Adria, Pascoletto iz Glasgova i Trsta. 5. Nina. Kožulić iz Tunisi. — *Karlobag* 26. stud. S. Nicolo, Kustić iz Paga. — *Selce* 3. pros. Vinodol, Popor iz Novoga. Margita, Jelišić iz Rieke. — *Marsilja* 30. studen. Elena, Vukasović iz Burgasa. — *N. York* 20. studen. Fiuma E., Valčić iz Lultha. *Porto Empedocle* 26. stud. Lucio, Začević iz Katanje. *Falmouth* 23. stud. Dio Fill. Zak iz Rozarija. 1. prosin. Uros, Kilvain iz N. Yorka. Benefattore, Thian iz Skalanovo. — *Gibilterra* 27. stud. Meden iz Newcastle (za Sulina). — *Carigrad* 21. studen. Sabloncello, Hadja iz Nikolajeva. 25. Silvo, Tarabochia iz Piron. Javor, Kamenarović iz Korčula. Figlin Ponolojo, Nidetić iz Sicilja. — *Volo* 25. stud. Arnea, Listar iz Trsta. *B. Ayres* 20. listop Ara, Sutora iz Marsilje. Surto, Sogota iz Newcastlu. — *Odesa* 25. stud. Molpomene, Lomešić iz Trsta. — *Filadelfija* 21. stud. Luigia P., Frlan iz Su dio — *Havre* 2. pros. Szapary iz Rouena (za Lolth). — *Cape Town* 6. stud. Filadolfia, Poldrugo iz Kardiffa. — *Delizyl* 2. prosin. Trojednica, Matokini iz Algire. — *N. Orleans* 21. stud. Florida, Skopinić iz Montevideu. — *Malta* 5. pros. Bosana, Tomanović iz Berdianske. — *Liverpool* 4. prosin. Ban Mažuranić, Forempoler iz Sura.

Odjedrili iz:

Bakra 25 stud. S. Petar, Siganto za Rieku. 26. Josip, Blažić za Iku. — *Kraljevica* 28. stud. Ricordo, Bačić za Bakar. 29. Resurezione Blažić za Bakar. *Senja* 20. stud. Juraj, Pajolić za Zadar. *Stinica* 23. stud. Skenderbeg, Zubčić za Zadar. 26. S. Ivan i Josip, Zubčić za Zadar — *Rieke* 1. pros. Mimi, Tominić za Cette. — *Karlobaga* 26. stud. S. Nikola, Kustić za Rieku. — *Larnaka* 10. studen. Honor, Marelja za Limanol — *Cette* 28. studen. Cavaliere Krapl, Luković za Rieku. — *Glasgow* 26. stud. Tisza, Morović za Rieku. *Marsilja* 30. prosinca. Buon Padre za Ankonu. Peppina, Randić za Rieku. — *Rieke* 3. prosinca. Tibor, Randić za Rouen. Novi Una, Kersić za Marsilju. 4. Cvietnidan, Turina za Porto Vendre. — *Novi* 3. prosinca. Vinodol, Pobor za Trst. — *Selce* 3. pros Margita, Jelišić za Novi. Vinodol, Pobor za Trst. — *Alikante* 14. stud. Fratolli F., Feronca za Smirnu. — *Grenock* 29. stud. Giorgio Boskovió za Smirnu — *Kadiz* 26. studen. Armonia, Zagabria za Rio Plata. — *Marsilje* 1. prosin. Regent, Perčić za Nova Jork. 2. Pio, Porsić za Buenos-Ayres Tartaro, Peselj za Rieku. — *Havre* 30. stud. Havre, Savoldelli za Kayenu. — *Carigrad* 24. stud. Sabioncello, Haggia za Mletke. 25. Silvo, Tarabochia za Nikolajev. — *Gibiltere* 3. pros. Jokal, Gothardi za Mletke. Tisza, Morović za Barl. — *Carmen* 3. listop. Pola, Benja za Marsilju. — *Montevideo* 24 list. Pisino, Camus za Pensakolu.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	46 —	do	for.	62.—
» Santos	»	54.—	»	»	62.—
» Ceylon	»	98.—	»	»	135.—
» Ceylon perla		100.—			185.—
» Java	»	62.—	»	»	63.—
» Moka	»	100.—	»	»	103.—
Cukar tučen	»	18.—	»	»	21·—
Ulje za jelo	»	40.—	»	»	42·—
» dalmatinsko	»	46.—	»	»	—.—
» talijansko fino	»	70.—	»	»	100.—
Riža talijanska	»	15.—	»	»	21.½
» indijska		12.50			16.—
Papar Batavia	»	86.—	»	»	86.—
Bakalar Troms	»	40.—	»	»	40.—
Petrolj u barilah	»	10.50	»	»	10.75
» u sanducih	»	11.50	»	»	12.50
Mast svinjska	»	50.—	»	»	51.—
» englezka	»	53.—	»	»	—.—
Slanina	»	56 —	»	»	56.—
Maste	»	70 —	»	»	100.—
Loj Dalmat.	»	40.—	»	»	—.—
Naranče puljižke	»	2.½	»	»	5.½
Nezidi puljižki	»	—.—	»	»	—.—
Limuni	»	7.½	»	»	9.½
Mandele Dalm.	»	80.—	»	»	86.—
Grožđje sultanina	»	16.—	»	»	45.—
Smokve	»	12.—	»	»	16.—
Grašak	»	—.—	»	»	—.—
Pažulj	»	—.—	»	»	—.—
Leća	»	11.—	»	»	20.—
Vuna bosanska	»	105.—	»	»	116.—
» dalmatinska		105·—			110·—
» istarska	»	100.—	»	»	—.—
Kože strojene	»	90.—	»	»	120.—
» volovske surove	»	23.—	»	»	50.—
» janjeće 100k.	»	110.—	»	»	—.—
» kozje	»	—.—	»	»	—.—
»	»	—.—	»	»	—.—
Sisne	»	1.80	»	»	1.80
Šljive bosan. srbske	»	17 10	»	»	19.50
» hrvatske	»	13.—	»	»	14.—
Pšenica	»	8.—	»	»	8 50
Kukuruz vlaški	»	6.50	»	»	7.—
» banatski	»	—.—	»	»	—.—
» hrvatski	»	—.—	»	»	—.—
Vino puljižko		15·—			16·—
» grško		15·50			15·70
» dalmatinsko		14·—			23·—
» istarsko		22·—			28·—
Raž Azov	»	7.50	»	»	—.—
Zob mađjarska	»	7.—	»	»	8.25
» hrvatska	»	7.—	»	»	7.25
» arbanaška	»	—.—	»	»	—.—

Tršćanska burza

od dne 10. decembra:

Austrijska pap. renta	for.	82.05	do for.	82.20
Ugarska » »	»	91.15	» »	91.35
Ista u zlatu 4%	»	96.15	» »	96.30
Dionice nar. banke	»	872.—	» »	—.—
» kredit-banke	»	300.—	» »	302.—
Talijanska renta	»	96.½	» »	96.½
London 10 lirah sterlinah	»	123.½	» »	123.½
Napoleoni	»	9.75	» »	9.76
C. kr. cekini	»	5.73	» »	5.75
Državne marke	»	60·—	» »	60.20
Iste francezke	»	48.60	» »	48.80
Talijanske lire	»	48.50	» »	48.65

Lutrijski brojevi

dne 6. decembra:

Trst	54	60	40	71	85
Buda	72	51	54	46	25
Linc	82	24	6	27	57

od 10. decembra.

Prag	50	69	36	43	31
Lavov	14	12	43	21	30
Hermanstadt	68	29	67	84	78

Prašak za prsa

Nekašlji više — Nekašlji više

Izvrstan lijek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim kataralnim manam.

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobije se **samo u ljekarni**

PRAXMARER

Piazza Grande — Palazzo Municipale

Trst.

Narudbe obavljaju se bezodkladno.

Agencija za posredovanje

u službah i kod stanovanja

E. GEROMINI-JA

priskrbuje službe svake vrsti u Austriji i inozemstvu. Kupuje i prodava kuće, po najugodnijimi pogodbami.

Piazza Ponterosso br. 2. I. kat.

Za svako doba godine

preporučuje se »Hrvatski Bogoslužbenik«, u kom osim jutrnjá, večernjá i raznih pjesama hrvatskih za crkovno pjevanje kroz svu godinu, ima i put od križa, oficij velike nedjelje, plač Gospin, služba na mrtvi dan, Svesvete, Božić. Mlado ljeto, Vodokršće, Svećnica i ostale Gospine blagdane, Ruzarij, Litanije, Gospe i Svih Svetih, kako se služi sv.. misa staroslavenski, oficij na sv. Jurja, Sv. Ante, apoštola sv. Cirila i Metoda, Asižko proščenje itd. itd. Nabavlja se kod uprave »Narodnoga Lista« u Zadru. Mehko zapada fr. 2.—, a vezan u koži i pozlaćen fr. 2.70. Tko pošalje novce unapried, prima ovu knjigu od preko 400 strana u kuću bez kakva poštarskoga troška.

Počastna diploma

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašašćem profesora Friedländusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoćju zametka-gljive, potvrdjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka. kojeg usišemo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, naposo u sobah za djecu, bolestnike i spavače upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. Kod kataralnih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disanja, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija, je usisanje sa izvrstnim smrekovim extraktom pomiešanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Ciena patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Prilog k 50. broju „Naše Sloge“.

Doma šivano rublje.

Naslednje navedeno *perilo za gospode in gospe* in *manufakturni izdelki* najfinejše, najboljše in najtežje vrste prodajejo se po izvirnih fabriških cenah skoro zastonj, in v dokaz najstrožja solidnosti se vprejme vsák *predmet, ki ne ugaja, nazaj*, tedaj je vsako tvegočilo brez škode.

Košulje za gospé iz najfinejšega angl. škota chiffona in prave švicarske vezene vloške, fatinita u-steljan vezba, komad po gld. 1·50, tucat gld. 16·50. Havno isti iz pravega Schrollovega chiffona v najelegantnejši izvršitvi in bogato vezeno, komad po gld. 1·90, tucat po gld. 20.

Ženski noćni korseti iste vrste, kakó dolgi a po vel-dolžini a pravimi tricarskimi vijčimi vloženi, vzlič elegantno opremljeni, krasota za vsako damo, komad po gld. 1·60, tucat po gld. 16·50. Isti iz najfinejšega, težkega batista, jako dolgi, po vel-dolžini vlóži, komad po gld. 1·40, tucat gld. 13.

Ženska dolnja krila iz najfinejšega, najnejšega sukna, obšite okoli s plisé in nabi ter pristno barvano volno, po gld. 3·50, okrašene s šamstom in atlasom, odvišo fino, po gld. 5·80, iz težkega sapelja vsega barhanta, u fineje okrašen, po gld. 1·60.

Mužke košulje iz najfinejšega angleškega chiffona, čvrstorunimi prsi, v poljubnej širjavi za vratom, komad po gld. 1·50 ducat po gld. 16·50. Iste iz najfinejšega, pravega Schroll-chiffona najfinje delo à la France komad po gld. 1·70 in po 2 gld. 2, ducat gld. 18·50 in po gld. 22·50.

Platnene ponjave iz dobrega, težkega, usnju podobnega platna, brez šive, kompletne, za največje postelje, 5/4 široke, po gld. 1·35, tucat gld. 15.

Platnoza domaću porabu 30 vatlov, dobro, čisto, najboljši izdelek za hišno rabo 5/4 široki gld. 7.50, 4/4 široko gld. 5.50 komad. Cena prodilvu rapidno raste, v kratkem bi platno dvakrat toliko stalo, radi tega priporoča se slehernemu, da se kraj naroši.

Stolne garniture s vtkanimi zlatnimi cvetlic, sestoječe iz 12 obrusov in jednega pregrinjala, le gld. 2·65. Isti prav fino francoski izd-lani, jako fini s frantami za 12 oseb, garnitura gld. 3.45. Milne garniture iz najfinejšega damasta, s tkanimi cvetlic, sestoječe iz velikega pregrinjala za 12 oseb, in iz 12 t-ačno se vjemajočih velikih obrusov, jako fino izdelani, jedna garnitura gl. 5·50.

Ručne brisače, zarobljene, vsak komad posebej vezen s raličnimi bordurami, s dolgimi frantami, fino pikvirano, izvanredno lepo, ducat po gld. 3·75.

Svilene žepne rubce iz teške lionske svile v vseh barvah, vsak komad razne barve, ducat gld. 3·50.

Svileno finiš nogavice v najlepših barvah vi-sane, rudeče modre, vijoličaste, roza, rujave itd., čez kolene 3 pare gld. 1·15.

Garniture frances. pokrivača sestoječe iz dveh jako finih postelnih odeal in jednega namiznega pregrinjala s kitkami in bordurami, mašanbljave, jako krasno izdelane in stane garnitura, to je, tri komadi gld. 7.50.

Naročila proti vpošiljatvi znoska naprej all pa proti povzetji vpošiljajo se pod naslovom

Wäsche- und Manufactur-Warenhaus

RABINOVICS

Beč, Leopoldovo, Schiffamtsgasse 20.

The Singer Manufacturing & C.o

NOVA JORK

samo za

JEDAN FORINT

na čedan može se dobiti šivaću makinu «Singer original», bez povišenja cienc. Garancija 5 god. Poduka u kući badava.

The Singer Manufacturing & C.o

Corso, Palazzo Sulem.

Igle za makinu «Singer» 3 novč. komad, ducat 30 novč.

SKORO BADAVA

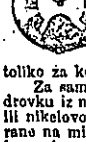

Kuplo sam 1980 komadah

najfinijih žepnih satovah

na dražbi od jedne od največih tvornicah satovah u Genfu, radi čega mogu lahko sledeće najfinije satove uz najjeftinije cienе svakomu naručiteliu **otmah** poslati, te su stojali fini okloni satovah i uredjenje isih skoro toliko za koliko dajem sada čitav sat.

Za samih **5** for. **10** novč. dajem cilindrovku iz najfinijeg francezkog zlatnog-doubla lii nikelovog srebra, fino gravirane i guilohirane na minutu točne. Iste iz 13 lotnoga srebra od ces. kr. ureda za punciranje kušane i težko pozlaćene za for. **7.**

Samih for. **7·40** ankorovka iz najfinijeg double-zlata li srebrnog nikla, fino gravirane i guilohirane sa 15 rubinah, sa kazalom sekundah točne na sekunde. Iste iz 13 lotnoga srebra od c. kr. ureda za punciranje kušane, težko pozlaćene for. **11.**

Samih for. **8·50** vašintonska remontoarka od čistog double-zlata lii srebrnog nikla za nategnut bez ključa sa spremom kazalah i fino urcdjenim nikelovim strojem, iste iz čistog 13 lotnog srebra od c. kr. ureda za punciranje kušane for. **13.**

Za dobroću svih ovih žepnih satovah jamči se kroz *pet godinah*.

Osim ove bajne cene pridaje se badava svakom satu elegantan, iz double- zlata satni lanac. Naručbe uz priposlanu unapred svotu ili poštarskim pouzećem šalju se na

Glavno skladište tvornice satovah

J. H. Rabinovicz

Beč, II., Schiffamtsgasse broj 20.

ODIELA na mjesečne i nedjelne rokove mogu se dobiti u **krojačnici: al /N. 12 Via Farneto**, učinjena polag mjera. Budući imade u zalihi velik izbor **sukna** svake vrsti, može dati uz umjerenije cene nego li drugi.

Piccoli-jeva

želudačna esencа

lekarne Piccoli-ja «pri angelu» na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedodžbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenljivu mrzlicu, zabasanje, homeroide, slatenicu, migreme, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djeca.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani

Vaša želudačna esenca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, čutim polagšanje i izvoljšanje.

Josip Sovdat, župnik, Kamnje, pošta Črnice.

Ovdje valja izreka «Čast zaslužiku». Vaša želudačna esenca, koju sam ja i mnogo drugih bolnikah rabio u bolesti, je uprav čudovite moći, osobito kod želudačnih bolestih.

A. Lupetina, župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrdjuje, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitro i prečudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komu da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence, kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirrheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi delavnih čutilah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santonidske, (kolešci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadičah 60 nvč. 1000 komadičah 5 for.

Sallolinе pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), pluénim, prsnim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatuljica 20 nvč.

Zeliščni prašni sirup: Ta iz ljekovitih bilinah ljuljani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i pluénim bolestim, zasiljenju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd Odračeni nekaj usmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Staklenica 30 n.

Tu navedena, kake sve druga ozdravilа se uviek friške dobe u lekarni

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz povzetju iznosa.

Zaloge u Trstu su u lekarnah pl. Leutenburg, Foraboschi, Prendini, Ravasini i Zanetti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

TRŠĆANSKA TRGOVAČKA banka

Eskomptiranje mjenicah.

Trst neposredno i domicilirano 4%

Beč neposredno i domicilirano 4% nu ne kraće od 10 danah.

Prag, Pest, Brno, Gradac, Lavov, Ljubljana, Zagreb i Rieka neposredno i domicilirano 4% u roku ne kraćem od 15 danah.

Doznake

za gore spomenuta tržišča bez provizije.

Interesi za izdane novce za Bankanote 3% godišnjih sa predogiasom od 15 danah

2½% » » » 5 »

Za komade od 20 franakah u zlatu interesi polag ugovora

Interesi na posude vriednostnih papirah na Warranie 5% godišnjih bez ikakva troška i provizije na papire 6% godišnjih za iznose do for. 500; za veće iznose polag ugovora.

Izplata kuponah, kupnja i prodaja vriednostih ¼% provizije.

Bankovni račun

2% do iznosa od for. 50.000.

Odiel za komade od 20 franakah u zlatu.

Sve navedene operacije obavljaju se kano do sada u komadih od 20 franakah polag ugovorenih pogodbah.

Uložci sabranjeni.

U sjegurnoj blagajni, gdje se čuvaju sve vriednosti banke, sabranjuje se javne vriednosti, zlato, srebro i skupocieni predmeti uz povoljne pogodbe.

Trst, 21. maja 1884.

Upravni savjet.

LA FILIALE della

BANCA UNION

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*

Abbuonando l' interesse annuo

per Banconote

3¾ % con preavviso di 5 giorni

4 » » » » 12 »

4½ » a sei mesi fisso

per Napoleoni

3½ % con preavviso di 20 giorni

3½ » » » » 40 »

3½ » » » » 3 mesi

4 » » » » 6 »

Godranno dell'interesse aumentato le lettere in circolazione con 5 giorni di preavviso dal 5 novembre a. c. quelle con 15 giorni dal 15 giorni e quelle con 25 giorni dal 25 novembre a. c.

IN BANCO GIRO

abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conforma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d' ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume per propri correntisti *l' incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d' ogni spesa per essi.**

b) *S' incarica dell' acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d' assegni, cambiali e coupons*, verso ½%% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l' incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants.

Čvrste blagajne

(Zajamčene od ognja i poškodjenja)

c.k. priv. izključive tvornice

C. POLCER i C.

u Beču

tvornićari c. kr. oblastih.

Skladište i glavno zastupstvo za *Trst, Istru, Dalmaciju, Italiju i Istok* kod

RODOLFA MANGOLD-A — TRST

Via Forni br. 7.

PAROPLOVITBA

braća Rismondo.

Od dne 1. julija tek. g. A. U. parobrod

„Salve“

putuje, ako vrieme dopušća, medju

TRSTOM I METKOVIĆEM

ličnći sliedeće luke: **Zadar, Trogir, Split, Makarsku, Fortopus. S. Martin, Pučišće, Postire i S. Petar.**

Odlazak iz Trsta: 1. 11. 21. svakog mjeseca

Dolazak u Trst: 6. 16. 26. » »

Podpisani časte se objaviti trgovcem, obrtnikom, novčarom, osjeguravnjućim družtvom itd., da su otvorili ovdje **tvornicu**

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče »veoma nizkih cienah». Izradjuju se pečati kojegod drago podobe; Pečati, Bijouterije, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice. Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dlonice itd.

Primaju se također pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

Odlikovan „Specialitet“ P. Slocovich-a

Ljekarna „Alla Marina“

Prekrupivanje paklinske (katram) vode na najveće odmjerke, proizvedeno od lučbara-lekarnika *P. Iocovich-a*. Jedna staklenica sadržavajuća 400 gramah utoza metr. dec. stoji samo 60 nvč.

Ima se pitati: «*Paklinsku vodu*» pripravljenu od P. Slocovich-a.

Prsni sirup Dra- Goracuchi-a.

Izvrstan lek proti prehladi, promuklosti, suhom kašlju, pluénim, gutnim i opremim katarom, upali pluća, kašlju itd. Mnogobrojni zahvalni spisi jasu svakomu na uvid. Cieua staklenici novč. 60. Novac se povrati onomu, koji neozdravi.

Naručbe uz pouzetje obavljaju se kretom pošte.

Tršćanska štedionica.

Prima novčane uložke u bankovkah od 50 novč. do svake visine, svaki dan u čednu i to od 9—12 satih do podne. U nedeljah od 10—11 satih u jutro. Interesi na knjižice — — — 3%

Plaća svaki dan od 9—12 satih do-podne iznose do 50 fr. neodvlačno, preko 50 fr. sve do 100 ako se 1 dan prije oglasi. Iznose od 100—1000 fr. ako se oglasi napred 3 dana.

Eskomptira mjenice, domicilirane na tršćanskom trgu po — — — 3%

Posudjuje na državne papire austrougarske u iznosih do 1000 fr. 4½% za iznose veće po tekućem računu — — — — — — — 4½%

Daje novne uz uknjiženje na posjede u Trstu; interesi po dogovoru.

Trst, 20. jenara 1881.

Knjige

na razprodaju kod

Uredničtva „Naše Sloge“:

1. **Hrvatske narodne pjesme**, što se pjevaju u Istri i na kvarnerskih otocih; snižena cieua na **80** nvč.
2. **Oesterreich und die Kroatische Frage** (Austrija i hrvatsko pitanje); snižena cieua na **30** nvč.
3. **Discorso** proferito nella Camera dei deputati a Vienna, dal deputato Domenico Dr. Vitezić; snižena cieua na **20** nvč.

Tko pošalje vrhu iznosa 5 novč. dobiti će knjigu pod pasicom franko u stan

---

Založni papiri 5%

austrijske centralne banke zemljišnoga kredita

(Banca Centrale Austriaca di Credito fondiario) koji se amortizirаju u 38 godinah pomoću vucidbah a preporuke su vriedni osobito kano štalan i unosan uložak kapitalah dočim nose polag sadašnjeg kursa interes veći od

pet po sto.

Radi svoje solidnosti mogu se ovi založni papiri upotrebiti za kaucije i takodjer ka pupilarne zaloge itd. itd

Založni papiri od **5 po sto** centralne austrijske banke za zemljištni kredit prodavaju se polag svakdanjeg kursa kod: **FILIALKE UNION BANKE u TRSTU** i kod njezine **Mjenarne Corso I.**, gdje se također propali kuponi te izvučene sredke dižu.

Od danas do konca godine 1886.

Svatko, koji se predplati na financ. časopis

La Verifica

O SLUŽBENIH VUCIDBAH.

dobit će ga bezplatno od septembra do konca decembra t. g. a u *jenuaru 1885.* primit će *badava prontuarrij i koledar gospodah. Ciena predplati za cielu godinu.*

Trst u kuću for. **2.** — Za austro-ugarsku carevinu for. **2·50.** — Inozemstvo (u zlatu) fr. **8.** — Izvan pošt. saveza fr. **10.**

Predplate se primaju danomice.

Izlazi 7, 18 i 27 svaka meseca u **Trstu.**

Verifica donaša kod svake vucidbe iznos zaostatakah lii brojeve kartelah izvučenih nedignutih. — *Verifica* dodaje svakoj posudi sva ona tumačenja, koja drži vriednimi za razjasniti plan vucidbah. — *Vucidbe* i vieti koja podaje *Verifica* jasu vazda službeno. *Verifica* objavlja pladila kamatah i dividendah kuponah i označuje amortizaciju ukradjenih, izgubljenih lii izgorenih kartelah. *Vietnik Verifike* sadržaje cieue svih vriednostih austrijskih i inozemskih.

Giuseppe Zoldan — Trst.

Ured nalazi se: Via dell' Orologio casa fu Stratti, vis-à-vis namjestničtvu.

NOVA TRŠĆANSKA OBRTNIJA

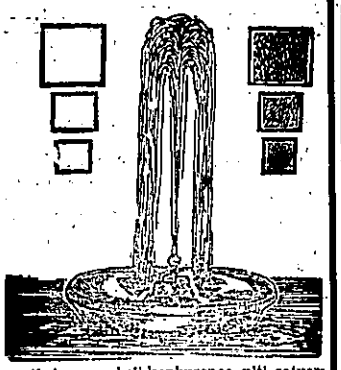

Koja se ne boji konkurence niti satvornicami niti sa skladišći i

FONDARIJA

četverouglih pločah u portlantničkom cementu za popločiti svakojako prostore, vodojeme za bašče, posude, kipove, kapitele, vodojeme za kupelj itd. itd.; veličina pločah od 50 centimetarah, od 33, 32, 25; debljina od 2 do 3 i do 4 centimetra.

Ciena pločah i vodojemah

debljine od 2 cent. po 80 nč. četvorni
" " 3 " " f. 1.— " metar
" " 4 " " 1·20 "

Marmorizirane poput bielog marmora debljine od 2 cent. po for. 2·20
" " 3 " " 2·40
" " 4 " " 2·60

Vodojemi za bašče u objemu od 1 metra po fr. 30, od 2 metra po fr. 50, od 3 metra po fr. 80. Izloženi su na stalnoj izložbi.

Ova nova vrst obrtnosti jest veće solidnosti i po četvornom metru korisnija za 60 nvč.

Drži sredstvo za olašćiti cemente, podajuć njim solidnost i sjaj poput marmora. Suv proizvod nosi biljegu A. Z. Uzorci ove nove vrsti obrta virili će šim prije izloženi na stalnoj izložbi,

Fondarija

ANDREA ZOTTELE

Via Acquedotto izpod Politeama Rossetti.

Latteria Milanese

(milanska mliekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani imatra si dužnošću, upozoriti mnoga naručitelje, da ima u mliekarni **svieža i suha voća. Izvrstne divljačine, zeleninah sve polag cienah na trgu Hleba genovezkog, kolačah mletačkih, slaščicah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla** svieža svaki dan iz Milana. **Kreme za ovariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mleka. Za objede i soirée** ovršavaju se naručbe sa pladnjevi povrhjem bogato nariseni, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvidčuo, nu ne izpod 5 kilog.

M. Melchiore.

Železna brvna

različite visine i debljine po zahtjevu, nalaze se u skladišću uviek pripravne kod

SCHNABL i C. TRST

19 Via di Carintia 19

uz najniže ciene. — Skladište kotačah rabljenih, vinotiskalnicah, sisaljkah, dotučenega željoza cievih za vodu i kotlovah.

AL VOMERO VERDE

Trgovina s željezom: **Piazza della Legna** porta Nro. 5.

Dobiti se može svakojako orudje za *poljodjelca* i *zanatlija* svakojake *sprave za konje* i *predmete za kuhinje* i *obitelji*.

Svo uz najniže ciene.

Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj liek po dr. Maliću smatrati kano patvoren

Cviet proti trzanju,

po dr. Maliću,

je odlučno najbolji liek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *novitet* (Obranb. znamka) *proti trzanju po dr. Maliću uz priloženo znamenje; 1. staklenica 50 nvč.*

Zahvala.

Gospodinu J. pl. **Trnkoczyju**, liekaru u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razne domaće liekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više dajnah više na nogu stati mogla, ajutim se na **Vaš dr. Malića kostobolni liek za 50 novč**, to si ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit uspjeh da se je majka nakom što ga je kratko vrieme upotrebljavala posvo **težkih bolih oslobodila.** Punim osvjedočenjem **priznajem dakle dr. Malićev kostobolni** oviel kano izvrstan liek te ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti **preporučam.** Vašoj blagorodnosti izričem pako **najsrdačniju hvalu;** svim štovanjem,

Franc Jug,
posjednik u Šmarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kranjski,
izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, prsnoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 50 nvč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći sirupi.

Krv čisteće krugljice c. kr. povl.,
neki smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrnjih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč., Razašilje se samo jedan zamotak.

Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano osobito uspješno priznate, imade uviek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem.

Ilekarna Jul. pl. Trnkoczy-a „pri samorogu" u Ljubljani, Mestni trg br. 4.

!! POZOR !!

NB. POZOR OD PATVORENJA !

1884. IZLOŽBA U KALKUTI.

Diplom sa medaljom.

VLAHOV

elixir odobren po c. kr. vladi, preporučen od ljekničkih strukovnjakah, odobren patentom ejedinjenih državah Amerike.

Uvjeti postignuti: Svaka nerazpoloženost, neprobavljivost, kolike, gljiste, hemoroidi, zimnice, vodenac, bolest, menstruacije, tromost, slabina, čišćenja krvi. Čisti lagano i okrepljuje zdravlje. Svaka staklenica je providjena zelenom napetnom, kako ne ima upotrabiti.

Da se lagje do onog lieka dodje, a nadbiva u njim izumitelj sve kavane, introdijalice, slastičarne, prodaje liko ah u svih glavnih mestih cielega svieta.

Tvornica: Romano Vlahov u Šibeniku. Glavno skladište u Trstu ulica S. Lazzaro br. 1.

POZOR!! NB. POZOR OD PATVORENJA !! POZOR!! NB. POZOR OD PATVORENJA !!

NB. POZOR OD PATVORENJA !

!! POZOR !!

Brza i sjegurna pomoć za bolesti želudca i njezine posliedice.

Obrana zdravlja

ovisi gotovo o *začuvanju* i *pospješenju probave*, jer ova je *glavna podloga zdravlju*, te *koli tjelesnom toli duševnom dobrostanju*. Najbolji *domaći liek* za urediti probavu, primjereno nješanje krvi i odstraniti nezdrave čestice krvi jest već odavna poznati i obljubljeni

dr. ROSA životni balzam.

Prirodjen je od *najboljih, liečnički najkriepljih zeleninah*; izkazao se osobito kano sjegurna pomoć kod *neuredne probave*, kod *odrigavanja, nadimanja, bljuvanja*, kod bolestih u *tjelu i želudcu, želudačnom krču, prepunjenom želudcu*, kod *navale krvi, hemoroidah, ženskih bolestih*, kod *bolesti u crievih, hipohondrije* i *melankolije* (sullied stabo probavo); on oživljuje svu djelatnost *probave*, čisti krv, te dobiva *bolestno tjelo* iznova *silu i zdravlje*. Uslied ove izvrstne vlastitosti, postao je *sjegurna ljudski domaći liek* a radi toga svuda je poznat.

1 staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pisamah, lahko svaki pročita. Šalje se na *frankirana pisma* na sve strane *uz pouzeće iznosa*.

Gospodin Fragner!

Molim Vas, da mi pošaljete poštom 10 staklenicah dra. Rose životnoga balzama Ovom zgodom Vam javljam, da je taj liek izstan, jer pošto ga rabim evo 3 mjeseca, nećutim likakve bolesti u želudcu, koji me je bollo 10 godinah. Isti liek ozdravio je i moju suprugu, koja je bolovala preko 10 god. na jetrih, a sada uzdržava i moju djecu u zdravlju i čuva ju osobito od zimnice, koja je ovdje tako česta." Primite gospodine ovo u znak mojeg visokog štovanja, kojim se biljožim

Kazimir Masalski
nadkornik koljesničkog poduzeća u Aleksincu u Srbiji.

OPOMENA !

Da se izbjegne u milim zgodam, prosim sve p. n. gg. naručnike, neka zahtjevaju izrično dr. Rose-a životni balzam iz ljekarne B. Fragner-a u Pragu, jer sam opazio, da su dobili naručnici od više stranah neuspješnu smjesu ako su tražili jednostavno: životni balzam a ne izrično: dra ROSE životni balzam.

Pravi dr. Rose-a životni balzam

dobiva se samo u glavnom skladišću B. Fragnera, ljekarna »kernomu orlu« u Pragu, ugao »Spornergasse Br. 205-3

U Trstu: P. Prendini, G. Forabosehi, Jak. Serravallo, Ed. v. Loitenburg i Ant. Suttina, liekarnici.

U Zadru Andrović N.; Rieka J. Prodam; Dubrovnik J. Alokaić; *U Hrvatskoj i Slavonji sliedeće ljekarne: Zagreb* Arazim C.; H. Jaskiević (gornji grad); A. E Milosrdna braća; M. L. Finkli; Fr. Porkiot. *Stara Gradiška* St. pl. Variačić; *Belovar* Mikolčić. *Osiek* J. G. pl. Dienes. *Brod n. S.* N. B. Kuković. *Gospić* V. Vouk: *Jaska* Ed. p. Tomaj. *Jesenić* Ed. Tollović. *Karlovac* G. Findeis i Ed. pl. Sladović. *Križevci* L. Brotsky. *Kutina* S. Bachorszky. *Nova Gradiška* D. Dienes. *Otočac* V. Častek *Ogulin* Jos. Finkh. *Petrovaradin* Dead. Erben. *Pregrada* H. Bilinsky. *Sušak* J. Wertheimstein. *Valpovo* Al Deszáthy *Vinkovci* Fr. Herzig. *Vukovar* Fol. Kirchbaum. *Varaždin* A. Kusy. *Županje* Maltor A.

Sve ljekarne i veće trgovine sa materijalnom robom u Austro-Ugarskoj imadu skladišća toga životnoga balzama.

Tamo se takodjer dobije:

Pražko domaće mazilo

proti oteku, ranam i svakojakoj upali.

Ako se ženam prsa upale, ili otrdnu, i kod svakog oteka, kod crva u prstu i zanoktici, kod izvinutja, kod morske (mrtve) kosti, kod reumatičnog oteka, kronične upale u koljenih, rukah i ledjih; ako si tko nogu izvine, proti kurjem oku i potu noguh, kod ranjenih rukuh, proti lišajem, proti tekućim ranam, otvorenim nogam, proti -raku i upali kože, nalma boljega mazila nego li je ovo.

Zatvoren otek brzo se izliečl; *smrad koji iz oteka teče, izvuče ovo mazilo* brzo i ranu izliečl. Ovo mazilo je radi toga tako dobro, što odmah pomože i rana *se prije ne zacieli, dok nije sav gnoj iz nje izvučen.* Zapriečl takodjer rast divljega mesa i čuva od upale. Takodjer ublaži bolesti. Otvorene i tekuće rano moraju se mlačnom vodom izprati, zatim se na nje ovo mazilo prilepi.

Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pokazao se ovaj balzam kano najbolje sredstvo; on odstrani nagluhost te se po njem zadobije opet jur izgubljeni sluh 1. staklenica 1 for. a. v.

Nepogrješivo!

Svak dobije iznos natrag, kod koga bi moj sigurno djelujući

ROBORANTIUM

(sredstvo za bradonje) bezuspješan ostao. Isto tako sigurno djeluje *protiv čelavosti, izpadanju kose, peruti i osedenju.* Uspjeh višeputnim trenjem zajamčem. Originalne boce po 1. for. 50 nč. i boce za probu po 1 for šalju

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opetovno upotrebljen pokazuje takodjer dobar uspjeh *protiv slaboći i glavobolji.*

U Trstu: Petar Slocovich, farmac. ala Marina, ViaSanita 13. Pvaxmarer ljek. **Hrvatska Slavonija: Zagreb:** samo C. Arasim. **Rieka:** Gmeiner. **Gospić:** Vouk. **Ivanec kraj Varaždina:** Janoš. **Ivanić grad:** Tollović. **Jaska:** Tomaj. **Karlovac:** Findeis. **Petrinja:** Grgić **Zemun:** pl. Benko. **Sisak:** Gursky. Varaždin: Riedl. **Vinkovce:** pl. Alemann. — **Bosnija: Sarajevo:** Pl. Ployel, liekarnik. **D. Tuzla:** Pecikovič, liekarnik. **Dalmacija Zadar:** Andrievič. **Spljet:** Aljinović.

Tamo se može takodjer dobiti *Eau de Hébe*, iztočno sredstvo ljepote, koje uzdrži svježost i bieloću puti. Ciena 85 novčića. — *Bouquet du Serail de Grolich*, vonj za rubce i elegantni svieć. Ovo je bieser svih vonja. Radi vanredno lepe sprave, služi i kao dar za Božić i imendan. Ciena for. 1.50

Bogato skladište

željeza svake vrsti, dužine i veličine, ociela, žute mieli (otuna), olova, bakra (rama) kositra (cinka), željeznine prosto i fino radjeno, orudja za razne zanate i obrto, poljodjelskog orudja, raznih sprava za kuću i brodove, vaga decimalnih i stolnih

preporučaju

Chevesich i Milovcich

Palazzo Carciotti u Trstu.

NB. Sva se domaća (tuzemska) roba raznašilje slobodna od carine i po najnižih cienah

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 3⅓%
8-dnevni odkaz 3⅓%
30-dnevni odkaz 3¼%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Celovac, Ljubljanu, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ⅛% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884.

Franco di dazio

I

MOBILI

migliori e più a buon mercato

in grando assortimento presso

IGNAZIO KRON

DEPOSITO MOBILI DI VIENNA

Trieste, Via al Teatro Numero 1, A

(TERGESTEO)

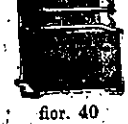

fior. 40

fior. 24

fior. 22

fior. 40

Prezzi correnti illustrati si spediscono dovunque franco e gratis

Velika partija ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, tvorničar u **Brnu.**

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Velika partija odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za ciele muške odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju za marku od 10 nvč.

Broj 51. U Trstu 17. decembra 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripostana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

POZIV NA PREDPLATU.

Primiče se eto konou i šestnajsta godina, što šaljemo naš list u ruke milog nam roda. Na konou godine valja da obračunamo sa našimi dužnici i vjerovnici. Da uzmognemo drugim zadovoljiti, molimo sve naše dužnike, da učine čim prije svoju dužnost.

Poživljemo ujedno sve naše dosadanje predplatnike, da se iznova predplatom oglase te da našemu listu i novih čitateljah pribaviti nastoje.

Predplata spoštarinom stoji za cielu godinu za imućnije for. 5. a za seljake for. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carevine za poštarinu više. Novce nevalja šiljati u pismu, jer je predrago, nego poštarskom naputnicom. (Vaglia postale).

Uprava »Naše Sloge«.

Istarski sabor.

VI. sjednica 7. decembra.

U jutro od 10 do preko 1 sat po podne.

Predsjednik dr. Vidulich. Vladin zastupnik gosp. Gumer. Većina zastupnikah. Galerije prilično posjedene.

Predsjednik prijavlja prošnju obćinah Zabiće, Podgraje i Fabci, kotara Podgradskoga, da bi se odcieplili od Istre i pridružili Kranjskoj radi narodnosti, koja bi jim bila, da spadaju pod sud i porez u Bistrici.

Buduć treba stvar temeljito izpitati, predana je molba zemaljskomu odboru, te će bit drugi put razpravljena.

Zastupnik g. Jenko obrazlaže slovenski interpelaciju na vladu, zašto je preveć preoštreno izdavanje dozvole Munjcem i ostalim bližnjim selom za prodaju octa i postavlja takovu interpelaciju, o kojoj će bit govora još u ovom listu.

Predsjednik izjavi, da nezna o čem se radi, pak nemože ni saboru priloćiti sadržaja. Izruča ju vladinu zastupniku na koga je upravljena. Ni on je nerazumlje već ju šuteć prima.

Zastupnik g. Jenko postavlja predlog (slovenski i talijan-ki), da se poziva zemaljski odbor, neka se kod c. kr. prizivnoga suda zauzme zato, da kod suda u Podgradu bude ustanovljeno i popunjeno mjesto još jednoga kanceliste.

Da se većina ne bi izgovarala, da nerazumlje, obrazložio je stvar zastupnik g. Laginja u talijanskom jeziku spomenuv, da u Podgradu nije advokata ni notara, pak sud mora mnoge prošnje na protokol uzimati, da je pravdah civilnih i kaznenih mnogo, da je posao velik sa gruntovnimi knjigami i tako napred.

Zastupnik Costantini govori, da sanor nemože tako ravno stvar preporučiti, jer neima dosta razloga, koji bi ga osvjedočili i jer misli, da obavljanje poslovah neodvisi toliko od broja činovnikah, koliko od njihove marljivosti.

Primljen je predlog, da se naruči zemaljskomu odboru, neka pošalje stvar na prizivni sud za razvidjenje i odlučenje.

Zastupnik g. Campitelli u ime financijalnoga odbora predlaže, da se prime proračun za god. 1886., kako ga je predložo zemaljski odbor

Financialno stanje, da je pogodno i da se vidi očit napredak u zemlji i sva dobra volja i lepo upravljanje zemaljskoga odbora. Htjeo je preći na podrobnu razpravu, al ga je presjekao predsjednik izjaviv, da otvara obćinilu razpravu.

Zastupnik g. Spinčić opisuje u poduljem govoru stanje Hrvatah i Slovencah u Istri, mnoge nepotrebštine, koje se događaju. Gdje se štogod prividno dobra učini, tu se opaži onaj stari način, kojim su nas još negda uredjivali noseć u jednoj raki svati križ a u drugoj mač. Izjavlja se proti proračunu.

Zanosni ovaj *hrvatski* govor bio je poslušan dostojnim načinom od većine i od slušateljstva.

Za njim govorio je zastupnik g. dr. Laginja. Najprije spominje *talijanski*, da je on prijatelj svakomu pravomu i poštenomu Talijanu. Opominje većinu, neka čini zemaljske proračune tako, da budu odgovarali jednakosti talijanskoga i slovinskoga puka u Istri. Spominje Dalmaciju i Lapennu; ovaj je prošlih izborah zapisao u svoj program podpunu jednakost hrvatskoga i talijanskoga jezika, ipak ga nisu izabrali; Lapenna je prekusno spoznao pravice hrvatskoga puka. Opominje većinu neka se spomene toga primjera i moli one, koji neznaju *hrvatski* neka se strpe, da on svoje jade izjada u materinskom svojem govoru.

Tu započne govoriti *hrvatski*. Uspjeh toga govora bio je velik, jer je većina sve kadgod čula navesti talijanski neke stvari, po kojih je svaki mogao razumjeti o čem se govori.

Nemilosrdno šibao je zastupnik g. Laginja sve bez razlike, koji su znajuć ili neznajuć krivi zlomu stanju hrvatskoga i slovenskoga puka Istre.

Opisano je kako se taji naša starina, kako narod pod ovom upravom mora propadati, kako se postupa sa školami, kako se smućuje i drži narod, kako je bio smućen lani narod u Kastvu, kako je skoro do krvi došlo, kako se cernjuje Hrvate u Istri, kako se pišu o našem plemenu knjige lažne i kako se podpomažu takovi pisci, kako oblastnici postupaju u stvarih šumskih, da narod pri onom što su mu oci ostavili mora stradati.

Narod neveruje, ni ja neverujem, reče govornik, da cesar za sve to zna, jer izmedju naroda i cesara postavili su se izdajice, koji nedaju da cesar čuje ni kratke naše besede: «Gospodaru! umirujuć mi te pozdravljamo».

Ove ćemo govore cele štampati čim prije, da se vidi kako su naši zastupnici ovoga puta, kako se reče, zagudili u prave gusle i da se može razumjeti ono, što je za tim bilo.

A dosta stvari su u Istri takove, da je bila zadnja doba svu latinu razložiti.

I taj govor slušala je većina i publika mirno.

Pošto se nije već nitko za rieč oglasio, digao se je izvjestitelj i obazro svojim načinom na ono što je g. Laginja talijanski rekao. Zemaljska uprava da je svim jednaka (tvrdnja bez dokaza!). On da pozna socijalizam kršćanski i socijalizam agitatorni. Ovoga se on boji. Nezna je li gosp. Laginja naveo primjer Dalmacije i onoga »velikoga« muža Lapennu, da se grozi ili s koga drugoga uzroka. Svakako laeje g. Laginje da nisu ideje naših dobrih Slavah. Proti brojkam u proračunu da nije ništa rekao, stoga da mu netreba odgovarati (i o brojkah je g. Laginja govorio).

Iza toga prešlo se je na podrobnu razpravu:

Kod rubrike III. »troškovi za obuku« metnuo je g. Jenko predlog, poduprt od njegovih drugovah, neka se školske globe upotrebljuju za potrebe siromašne djece onoga školskoga okružja, u kojem su izrečene. I taj, toli pravedan i potrebit predlog, pao je. Većina bila je proti njemu.

Kod rubrike IV. »zdravstveni troškov« metnuo je dr. Amoroso predlog, neka se u trgi i za kotar porečki mjesto kotarskoga ljećnika kao što je u svih ostalih kotarih. Premda je predlog išao od čovjeka naprijaznа Hrvatom i Slovencem Istre, ipak su ga i ovi podupri.

Kod rubrike VII. »troškovi za poljodjelske svrhe« i javno gospodarstvo« stavio je g. Spinčić predlog, neka zemaljski odbor o tom nastoji, da budu činovnici enopomološke postaje poznali osim talijanskoga takodjer hrvatski ili slovenski jezik. Taj predlog, zagovaran i po g. Laginji talijanskim jezikom, prem toli opravdan, bio je pobijan od izvjestitelja i od većine zabačen.

Kod rubrike VIII. »vojnički troškovi« predložio je dr. Costantini, da bi se na nadležnom mjestu prosilo, da se domobranci iz Pulja u Pazin povrate. Predlog bilo je poduprt po većini i sa strane Hrvatah pošto je predlagatelj na prošnju g. Laginje nekoja razjašnjenja dao.

Kod rubrike XXI. naslov 1. »globe za šumske prekršaj« predložio je zastupnik Jenko, da bi se gliede tih globah zakonom odlučilo, neka pripadnu gospodarskoj zadrugi onoga kotara, u kojem su utjerane. Dr. Amoroso govorio je proti predlogu i bilo je dokazano po većini zabačen.

Ostale rubrike bile su primljene bez razprave. Hrvatski zastupnici bili bi još predlogah činili, ali . . .

Proračun u cielosti i u podrobnostih bio je prihvaćen po većini, kako ga je predložio financijalni odbor, odnosno zemaljski odbor. Manjina, hrvatsko-slovenska nije glasovala zanj.

Bila je već prošla ura, kad se je tim svršilo. Predsjednik reče, da bi se možda sliedeći i posliednja sjednica obdržavala u sriedu. Neki hoće, da se nastavi u večer. Laginja veli, neka se nastavi ta i tako svršit će se sve u jednu uru. Glasovalo se na predlog nekoga člana većine i odlučilo, da se nastavi u večer, dočim bijahu manjina za to, da se neposredno nastavi i svrši.

Nastavak u večer o 5. uri.

Dvorana razsvietljena. Galerije dobro posjedene. Većina zastupnikah. Predsjednik Dr. Vidulich. Vladin zastupnik savjetnik Gumer.

Odmah na početku oglasi g. predsjednik dvie interpelacije g. Spinčića i jednu g. Jenka na poljoprivredni odbor.

Pozvav g. Spinčića, da obrazloži svoje interpelacije, ovaj ustane i počme govoriti hrvatski. Presječe ga uz buku gg. zastupnikah predsjednik pozvav ga, nek govori talijanski pošto su interpelacije na juntu u njezin uredovni jezik je talijanski. Spinčić će mu na to: hijeo sam obrazložiti svoje interpelacije, al pošto mi toga g. predsjednik neodpušća, pročitat ću jih kako sam jih napisao. Čim je interpelant poslje poziva predsjednikova prve navedenih rieči hrvatski rekao, bučili su gg. zastupnici još jače, al su utihnuli prije nego je sve posve odrješito izrekao. Pročitao je pak samu interpelaciju najprije hrvatski pak talijanski. Tiealo se je jezika, kojim dopisuje cestovni odbor buzetski i postupka junte prema tomu. Kod druge reče, i opet dakako hrvatski: »Dužnost zastupnikah je i ta, da bdiju nad vršenjem zakona. Obstoji i zakon 14. maja 1876. br. 16. glede cestah na Buzeščini, a taj zakon se nevršl, jer one stanovite ceste nisu izručene cestovnomu odboru kako isti hoće. S toga upravljam sliedeću interpelaciju. Čita ju na to hrvatski pak talijanski.

Odmah poslije pročitanih dighu se sav tresuć se podpredsjednik i podkapetan Dr. Amoroso i reče srdito: Na dvie interpelacije cien. gosp. Spinčića izjavljam, da junta na nje odgovoriti neće. (To je izjavio g. Amoroso bez pogovora s predsjednikom i bez pogovora s dviemi drugimi prisutnimi prisjednici, Dr. Petris i Dr. Delbello. Vidi se kakvi odnošaji u Poreču vladaju. Junta je Dr. Amoroso; a ta junta — Amoroso neće ni da odgovora na upite zasjecajuće u životne interese buzetske obćine.) Nego pri tom nije ostao g. podkapetan. Gnjevno, lomeć se, i izprekidano reče, da se je u jutro govorilo proti junti u nepoznatom joj jeziku, da se pak nemože braniti, ali ipak je saznala, da se je juntu svega zla u Istri okrivilo, dapače i istoga tita u nekih krajevih. Junta da nečini nikakve razlike izmedju Talijanah i Slavah, da pritiče svakamo na pomoć bez razlike na narodnost, pak trgajuć i nateživ i previjajuć nekakav papir reče, da je pred malo vremena telegrafičko poslala na kanetanat volovski 200 for. za holestne na tifu u Jelovicah. Iza g. Amorosa ustao je g. Dr. Fragiacomo iz Pirana i izjavio, da je pred 200 godinah »prejasna« (la serenissima, republika mljetačka) unesla uskoke u neke strane Istre, kojih ostanci još i danas su od nemale neprilike. Iz mržnje do toga naroda, da se on nikada neće naučiti njegova jezika, i tu mržnju da će on nastojati uciepiti i u svoju djecu. Odbijam, završi, u ime svoje, u ime zastupnikah Talijanah, i u ime svih Talijanah Istre i u ime naših dobrih Slavah medju koje brojim i cienjenoga g. Križanca, napadaje na našu juntu. To je valjda izjavio s predhodnim sporazumkom s g. Križancem, jer se je ovaj odmah iza toga digao i rekao »dobrim mljetačkim dialektom« po prilici ovo: Ja nisam bio u cieloj današnjoj jutranjoj sjednici, al ako je sve istinito što mi se je reklo, (Talijani, koji tobož nisu razumili, ili g. Eliseo, su mu imali reći, jer s Hrvati ni Slovencem nije govorio), onda su danas izrekli više uvredeh mojih drugovi slavenski te je ovdje nastala, kako da se izrazim, ciela Babilonija, i mene nije volja ovdje prazna slamu mlatiti niti više ovo je biti, ja ću položiti svoj mandat i nastojati svoje poslove. Ja sam nerazumim pravo hrvatskoga nit slovenskoga jezika, ja govorim »slavo-illirico-istriano«, a ovdje u saboru ako će se šta doseći, moralo bi

se govoriti talijanski. Treba da budemo složni a ne da stvaramo konfuzije radi trojice ili četvorice od njih.

Ja držim, nastavi on, da će visoki sabor uvjek pravedan biti napram Slavenom kako što je i napram Talijanom, oko toga je i sl. zemaljski odbor uvjek do sada nastojao. U pokrajini živu već 2 (?!) vieka dvie narodnosti, koje su uvjek složne bile. Nisam čuo govor g. Laginje, nu ono što mi se je o njemu kazalo, neodobravam podnošto. Ta izjava činila se je valjda i samim Talijanom tako gnjusnom, da mu nisu pljeskali kao obično nit kao što su i sad pljeskali svim govornikom, koji su se jedan za drugim redali, dapače da su se nekako poruglivo smijali.

G. Dr. Venier reče, da on ništa hrvatskoga nerazumije, nego on mu se je reklo ja tko mu je mogao reći nego gosp. Ellusceg, koji je hotice slabo pokazao u saboru, bit će kojom svrhom, da razumi hrvatski?), da se je u jutro sa hrvatske strane grdo uvriedilo zastupnike talijanske narodnosti. Predsjednik Dr. Vidulich izjavi na to, da nezna posve dobro hrvatski ali ipak da se nebi dao prodati, da je pazio na govore gg. Laginje i Spinčića, ali da oni nisu ništa proti gg. zastupnikom rekli niti ikoga uvriedili, jer bi jih inače bio opomenuo.

Ustane i gosp. Sbisà, porečki bivši načelnik i reče, da je većina poslušala u jutro mirno i ustrpljivo govornike manjine slavenske kakvu uru i pol, ali da i ustrpljivost ima svoje medje, da nije ljepo, da je neuljudno govoriti onuko dugo govore u jeziku, kojega većina nerazumije, on n. pr. da nerazumije slavenski ni malo, al da je čuo, da se je vredjalo juntu, a da nema razloga, da se vredja našu »preljubljenu« juntu, koja tako ljepo i dobro već mnogo godinah poslove vodi.

G. Laginja, kad je vidio, da su se gospoda očredala, ustane i izjavi talijanskim jezikom ovo: Veoma su me iznenadile izjave gg. predgovornikah. Mogu jih uvjeriti, da u govorih u jutro nije bilo nikakve uvrede za zastupnike. Za hip mi nije moguće dati njim prevoda svoga govora, al sam pripravam učiniti ga i molim uljudno gosp. Dra. Veniera nek i on nastoji, da ga tiska vaš list (»L'Istria«).

Još se ustane g. dr. Fraglacomo i predlaže pouzdanicu prezasluženoj junti. Gosp. Amoroso tobož želi, da se o tom neglasuje, nek juntu sudi svaki kako hoće, al većina zahtjeva, da se učini, i učini se u istinu, po većini i po g. Križancu.

Na interpelaciju g. Jenko, glede porabe njemačkoga jezika c. kr. oblastih sa hrvatskimi i slovenskimi občinami, odgovori osorno podpredsjednik gr. Amoroso, da junta na nju odgovoriti neće, nek ju g. interpelant izruči c. kr. povjereniku (znano je, da su samo četiri, pošto se je Križancu iznevjerio, a da treba pet podpisah za interpelaciju na c. kr. vladu i neće da se zakvači s vladom u korist slavenskih občinah). Predsjednik g. dr. Vidulich uzprotivi se nekako zlovoljno diktatoru i reče; da je interpelacija na juntu i da ju on kao takovu prima.

Takova bijaše predigra večerne sjednice. Pa zašto? Jer su hrvatski zastupnici služeć se nepobitnim i po svih pripoznatim pravom, govorili hrvatski. Sad se je vidilo, zašto nisu htjeli, da se odmah po podne razpravi sve predmete. Da se onime pogovore, što će učiniti na hrvatske govore, i da se priprave. Na tu predigru ćemo se još vratiti.

G. Laginja učini i obrazloži resoluciju, neka se bolji red uvede kod porezovnih uredah, neka se i opet zavedu nekadanje plačevne knjižice mjesto dosadanjih arakah, koji su u mnogih kućah veći, nego li platno, koje te kuće posjeduju.

Nit za jutrašnju sjednicu, nit za po poldašnju nebijaše nikakva dnevna reda. Upitan predsjednik glede toga, odgovori da će doć na dnevni red svi predmeti već spomenuti. Od predmeta do predmeta manjina nije znala o čem će se razpravljati.

G. dr. Costantini pročita svoje izvješće o školskom izvješću ces. kr. zemaljskoga školskoga nadzornika godine 1883/4. Reče da je slično prvanjim i da bi se moglo opetovati prigovore prijašnjih godinah i svršiti. On da će ipak dvie stvari istaknuti o paralelah i o ponašanju nekih učiteljah. Spomenu, da je predlog o paralelah već primljen bio u lanjskom zasjedanju, al da je ministarstvo nepovoljno odgovorilo. Valja ga opetovati, jer zašto bi se, makar i neznatne manjine 5—10 učenikah žrtvovalo većinam. Nekoji učitelji, nastavi, ponašali su se kod posliednjih izborah tako, da su zaboravili, da su učitelji, zanemarujuć svoje dužnosti, agitirajuć po krčmah po ciele noći. S toga postavlja dalnji predlog, nek se visoka c. kr. vlada pozove da naloži svojim nadzornim oblastim, da strogo paze na ponašanje učiteljah, koje napokon občine i pokrajina plaća i koji s toga proti njim raditi nesmiju.

Gosp. Spinčić izjavi na to hrvatski po prilici ovo: Bit ću čim kraći, da neizmu' čim strpljivosti gg. zastupnikah. Već u školskom odboru najavio sam svoj posebni glas i obrazlažem ga ovim. Ministerijalni odgovor 3. febrara t. g. br. 1447., pozivljuć se na svoju odluku 20. junija 1883. br. 2350 ja posve odobravam. Paralele nek se ustroje tamo, gdje ima pojednak broj jedne i druge narodnosti, a za manjine samo ondje, gdje su znatne. Neznam čijom krivnjom proti toj odluci se u novije vreme griješi, dapače jednodušne molbe hrvatskih občinah za pohrvaćenje školah se na prosto zabacuju. Nisu Hrvati, u kojih korist se ugiltra, nego Talijani. Hrvati nemaju društva, koje bi podupiralo i učitelje revne za unapredjenje talijanstva. Nisam za to, da se bar za sad ustroji i za 5, 6, 10 djece posebne sekcije. Prije bi trebalo pobrinut se za stotine i stotine djece, koja nikakve škole nemaju. Glede drugoga predloga izjavljam, kao zastupnik, da držim da su sve nadzorne oblasti višile svoju dužnost, i da se je postupalo proti onim učiteljem, koji nisu vršili svojih dužnostih. Ako pak je učiteljah ili nadzornikah ili budi kojih, koji nebi vršili svojih dužnostih, tad neka se proti njim kao i proti svakomu javnomu činovniku sa svom strogošću zakona postupa. Tom predpostavom glasovat ću za drugi predlog izvjestitelja dra. Costantinia. Glede prve pak opetujem lanjski predlog (kojega čitaj), nek se naime nauča posvud materinjim jezikom, a ustroji paralele tamo, gdje ima za svaku onuku broj djece, kolik se zahtjeva za ustrojenje škole.

G. Ellusceg veli, da nelma ništa proti predlogom većine školskoga odbora, nadalje, da je on proti nasilnoj pouci, al dok je takav zakon, valja nastojati kako da se čim bolje stvar uredi. Školske oblasti da imadu mnogo posla sa školskimi izostanci, al dodje se napokon do iztjerivanja kaznah pak jih nije tko iztjerati. Imali bi porezovni eksekutori iztjeravati kazne. Postavlja predlog, neka zemaljski odbor pripravi pravedjenje zakona o nadzoru školah, koj se i prima jednoglasno.

G. dr. Amoroso, zemaljski podkapetan pristaje uz većinu školskoga odbora glede paralelah. Izrazuje se pak veoma oštro proti c. kr. zemaljskomu školskomu vieću, koje da despotički gospodari glede naukovnoga jezika u školah, koje zemlja plaća i nako se nebude isto vieće obzirale više na želje zemaljskoga zastupstva, da će on prvi uzkratiti školski proračun. Vrlo to postupa pristrano, jer u Trstu dopušća, da se djeca i neznajuća njemački, upisuju u njemačke škole; zašto nebi i Talijani i Slaveni u Istri upisivali svoju djecu u škole, u koje njim je drago. Pravilo, da se ima podučavati djecu u materinskom jeziku, da je zastarjelo željezo na prodaju (ferro di bottega). O učiteljišću u Kopru veli, da se je dosad mučilo Talijane i Hrvate i Slovence, ili kako se zovu, s njemačkim jezikom. Sad da je okrenulo na bolje, da je zadovoljeno pravednim želiam i zahtjevom, da će se učenike pojedinih narodnostih podučavati u njihovih jezicih. Nego da je malo kandidatah talijanskih, dva razreda da su zatvorena. Učiteljah da izlazi sve manje. Porečki kotar da je trojicu učiteljah našao jedva nekako u Tirolu. S toga postavlja predlog, da se ustroji u zemlji pripravni talijanski tečaj što se jednoglasno prima. (Kod glasovanja gledali neki sa strane većine na članove manjine, da vide kako glasuju, pak da jih možda kleveću). Nu manjina uvjek glasuje za pravedne predloge, dolazili odkud mu drago, makar od dra Amerosa.

Izvjestitelj gosp. dr. Costantini imajuć zadnju riječ, reče, da nezna što je gosp. zastupnik Spinčić rekao hrvatskim jezikom nego da se čudi, kako može biti manjina proti njegovu predlogu. Valjda s toga, što se boji, da će se većina djece upisati u talijanske odsele, košto se je dogodilo u Lovranu. Njegovi predlozi bili su dakako primljeni po većini i po g. Križancu.

Konačno došli su na pretresivanje izvještaji političko-ekonomičkoga odbora. Vladin predlog o čuvanju šumah, koj bi napokon zasegnuo u prava privatnih posjednikah tako, da nebi bili gospodari svojega, bio je jednoglasno zabačen. Bila je poprimljena zakonska osnova o zašumljenju Krasa.

U razpravi progovori g. Laginja po prilici ovako: Vremenski odnošaji ne dolaze iz gornje Istre nego iz susjedne Kranjske, gdje graščaci neuzmiljeno sa svojimi šumami postupaju, osobito oni Snežnika, koji su posjekli nad 3 četvrtine milje šume do gola. Zakonska osnova nek se neprimi, nego nek vlada, gdje njoj se čini, goljeti odkupi i pošumi pomoćju svojih šumarskih činovnikah. Neka se nestvara novoga skupoga aparata, kako ga predlaže predležeća zak. osnova.

Izvjestitelj g. dr. Cancian nije mu ni rieči odgovorio, nego da odustaje od rieči. Osnova bila je primljena u prvom, drugom i trećem čitanju. Tako i zakonska osnova o lovljenju i čuvanju ptičah i to bez debate. Najzadu došla je na red zakonska osnova, kojom se predlaže, da se občina buzetska razdieli u dvie, jedna su sjelom u Buzetu, druga sa sjelom u Lanišću, koja tiskana po zemaljskom odboru, bila je već prvih danah poruzbiljenja medju saborske članove. O njoj ćemo još govoriti. Za sad spominjemo, da je onaj isti izvjestitelj Dr. Fraglacomo, koji je lani u ime političko ekonomičkoga odbora predlagao, da se odbije prošnja Krašanah za odcjepljenje s uzroka, što da nemaju dovoljno inteligencije nit imanja da se sami upravljaju, sadu u ime iste komisije predlagao, da se razdieli, kako je to predložio občinski odbor u Buzetu i zemaljski odbor, jer da imadu Krašani inteligencije i imanja da se sami upravljaju. (Naglo li su se prosvjetili i obogatili!) Tu se je opet kratko al odlučno razpravljalo.

G. Spinčić reče po prilici ovo: Dužnost mi nalaže, da učinim ovdje svoju izjavu. Baš občina buzetska kuže, kakovi odnošaji vladaju u zemlji. Občinska imanja se je raztepalo, občina se je zadužila, računah nije se polagala devet i više godinah. Zastupstvo se je biralo poslije pet mjesto posl je trijuh godinah. S izborom občinskoga vieća se je zateznlo i napokon, uz sav zakon 7. febrara 1885., razpustilo zastupstvo i imenovao občinski odbor, obstojeći iz osobah nove manjine a stare većine. Obćinari, koji su kod novih izborah izvojevali većinu i koje se je svakojako klevetalo prem su ljudi zakona, prituživali su se proti svemu tomu kod kotarskoga glavarstva, kod vis. namjestničtva, kod visokoga ministarstva, al bezuspješno. Obratili su se s predstavkom i na Nj. Veličanstvo našega cesara, koju imam u prepisu u rukuh, i koju bih pročitao, da je više vremena. U njoj je značajna izreka gdje se veli, da je jedna glavnih zadaćah buzetskoga občinskoga odbora, proti volji velike većine puka imenovanoga, da se jedan dio občine odieli, da pak u ostavšem dielu talijanska stranka zavlada. Gospodo, nastavi, Krašani su često prosili za odcjepljenje, i lani se je takova njihova prošnja ovdje razpravljala, i ja sam ju zagovarao, al vi ste ju odbili. Sada puk neprosi za odcjepljenje, on mu je protivan, a vi ga predlažete. Ja ostajem pri razlozih lani navedenih neizričuć se nit za nit proti, predvidjajuć koji udes čeka tu zakonsku osnovu. Bude li se tim smjerom i dalje radilo, bit će još dieljenja u Istri, jer se naš narod buni. Pripominjem na svrsi, da se člankom III. ove zakonske osnove kani uzakoniti bezakonje. Občinski odbor upravlja već četiri mjeseca a zakon, §. 96. pokrajinskoga zakona 10. julija 1863. propisuje, da se ima šest tjednah poslije razpusta zastupstva razpisati izbore za novo zastupstvo. To bezzakonje kani se uzakoniti tim što se člankom III. ustanovljuje, da ima obstojeći občinski odbor upravljati občinom dok stupi u život predložena zakonska osnova. Nam nepreostaje drugo nego prosvjedovati proti takovu postupku.

G. Križanac, sin buon dialetto veneto« veli, neka se zadovolji puku, nek se odieli Krašane, koji su često za to prosili, oni imadu ovacah i zemlje, oni će se moći sami upravljati.

G. Laginja predlaže, ako se već ima poprimiti ta zakonska osnova, da bi se imalo dodati IV. članak, kojim bi se zakon o 14. maja 1876. postavio izvan krepostih za novu občinu Lanišće; tim bi ta občina bila oslobodjena od kakovih 30.000 forduga za ceste, gradjene po spomenutom zakonu, koje niti padaju u područje novoobćine, niti su za nje od ikakove koristi, jer sam zem. odbor traži odcjepljenje Lanišća i s toga razloga, što da nemaju pravoga puta do Buzeta. Dr. Amoroso protivi se tomu svojim načinom, izvjestitelj odreče se rieči a većina a s njom i g. Križanac prihvati neprominjenu zak. osnovu, i u trećem čitanju.

Tim se je izcrpio dnevni red i ekr 8 ure u večer; predsjednik progovori nekoliko obličnih rieči i pozove zastupnike da uzkliknu »evviva« Nj. Veličanstvu. O izvanji se sa »evviva« i »živio«.

Konačno pročitali su se zapisnici V. i VI. (jutranje i popol tašnje) sjednice.

Pogled po svietu.

U Trstu, 16. decembra 1885.

Austrijski pokrajinski sabori, osim istarskoga i dalmatinskoga, saboruju još uvjek. O posliednjih sjednicah istarskoga sabora naći će naši čitatelji obširno izvješće na prvom mjestu današnjega lista. Sjednice te bijahu neobično živahne, kadšto uprave burne. Iz izvješća doznati će čitatelji nešto, što smo mi odavna očekivali t. j. da je zastupnik g. Križanac svoje drugove ostavio te se posve pridružio talijanskim zastupnikom. On je proti njim govorio i glasovao a tim pokazao, da ništa ne drži do svojih biračah niti do svoje rieči. Liberalni talijanski časopisi Istre i Trsta dižu g. Križanca radi njegovog najnovijeg junačtva do neba, na čemu mu mi za sada samo čestitati možemo.

U subotu prekinuti će i koruški sabor svoje sjednice pa će je nastaviti mjeseca jenara buduće godine.

U Moravskom saboru predložili su češki zastupnici, da se promieni sadašnji krivični izborni red, što će njemačka većina za stalno zabaciti. Kad bi se htjelo doskočiti nepravednomu izbornomu redu u pojedinih mješovitih austrijskih zemljah, tad bi se broj njemačkih i talijanskih zastupnikah brzo sovrknuo.

U češkom saboru stavio je zastupnik Trojan u ime češkoga kluba predlog, po kojem bi se imali urediti narodnostni odnošaji u kraljevini Češkoj.

U dalmatinskom saboru teču razprave vrlo trieznо i mirno odpotle je narodna stranka ušutkala i razoružala ono par talijanskih nezadovoljnikah.

Poslije smrti namjestnika baruna Jovanovića, razbijaju si novinari glavu, koga li će vlada poslati u Dalmaciju, da zamjeni pok. Jovanovića. Poslala ona mu koga, taj će svakuko morati slieditи stope svoga predšastnika jer bi inače došao u sukob sa narodnim zastupstvom, dotično sa hrvatskim narodom ciele kraljevine.

Ugarski sabor prihvatio je poslije žestoke razprave vladinu osnovu zakona o produljenju zastupničkog mandata od 3 na 5 godinah. Za predlog glasovalo je 215, a proti 130 zastupnikah.

U hrvatskom saboru primljene su sve četiri vladine osnove o promjeni

uprave. Sada se vodi razprava o proračunu.

Dne 12. t. m. bijaše naknadni izbor u I. kotaru u Zagrebu. Kod izbora pobjedila je opozicija izabrav zastupnikom dra. Derenčina.

U utorak započela je pred zagrebačkim sudom razprava proti trojici narodnih zastupnikah, koji bijahu obtuženi i zatvoreni radi nemirah, sgodivših se prigodom razprave o arkivalnih spisih. Občinstvo je vrlo znatiželjno, kako će se razprava svršiti.

Sa srbsko-bugarskoga bojišta nema ništa izvjestnoga. Obje ratujuće stranke drže se u svojih pozicijah te se tuj učvršćavaju. Budući da se nisu mogli ratujući nagoditi, preuzelo su velevlasti posao pomirbe u svoje ruke. Na lice mjesta biti će izuslani vojnički zastupnici svijuh velevlastih, koji će imati ustanoviti uvjete mira. Bugarska će svakako zahtjevati, da Srbija povuče svoje čete izpred Vidina, te neće htjeti Srbiji odstupiti niti pedalj svog zemljišta.

Ruski car smirio se posvema sa Bugari, a neima dvojbe, da će i knezu Aleksandru podieliti prijašnje časti i svoju milost.

Francezki kongres za izbor predsjednika republike sastati će se koncem ovog mjeseca.

Izbori za englezki parlament jesu dovršeni. Još imade se obaviti nekoliko naknadnih izborah. Liberalna stranka imati će u novom parlamentu 80—90 glasovah većine naproti konservativcem, nu odlučujući glas odvisiti će od Iracah ili takozvane Parnellove stranke, koja broji 86 zastupnikah. Komu se oni pridruže, taj će imati većinu.

U Španjolskoj pojavljuju se dvie stranke, koje vrebaju, da zavladaju sa kraljevinom. Jedni jesu sliedbenici pretendenta don Carlosa, a drugi su republikanci. Težko je, da se uzdrži mir u onoj nesretnoj kraljevini.

Franina i Jurina.

Fr. Č-k-j Jure ću ti prešt̄at neki buletin ča ga j' jutros Luca nejde na pute našla.

Jur. Da čujemo.

Fr. (Čita):

Razgovor pred vrati prizemne kuhinje glavarove na viliju zadnjemu izboru fiducijarah.

Jur. Obed to će neć biti.

Fr. P-t ... se malo (čita dalje):

Sused **N.** odpre vrata pak zazove: Kuma oj, kumo, ca van je to danaska, da vas ni videt, sam mislela da ste morda svi pomrli.

Sudinja: Ava kumo i ki ćete da pred ovim sv tom živ?

Suseda N. J-, je tega svita kako i peska v. more. Mene se pará, da bi bil vaš muž najbolje storil, da se je pred onim s-to-m ispas na sudij- zahvalil.

Sudinja: A dá lipo mi vi govorite, ma ki će jega platit za ono, ča j' komunu dal?

Jur. Pak?

Fr. Finila je štorija.

Jur. J-l'se pak zahvalil?

Fr. N. ma mu ungunija zvoni.

Jur. Bog ga pomiluj!

* * *

Fr. Biš veroval da se on kosić jadi tamo negde va »blatnoj dra e« i cvili czzzzz, czz-zz, czzzzz, črak, čkčkčk, kako da b- mu otel neki z gnjezda mlade o nest.

Jur. Aj ne zato ne, lego da ga j' neki Jeremija z novim štrumentom z Jeruzolima preplašil, ač da nu se j' rugal ovo i ono.

Jur. Mu se trebe sanja o nekoj turskoj muzike, po koj nisu umeli Jeruzolimci tancat.

Fr. Tako su Jeruzolimci veseli?

Jur. A su bormé, zač njiha valja.

Fr. Č-š dat Jurić jednu prezicu onoga žutoga s Trstá.

Jur. A ću, neka tabaka ki merità.

* * *

Fr. Povej mi malo Jure, ča misliš ti, je l'za svu poteštariju pazinsku jedan pulicijski zakon?

Jur. Dragi ti, to se samo sobon razume.

Fr. A kako to more bit? Neki dan su neki naši kmeti va Pazine zavapili: *Živio Franc Josip* I. pak su lepo šli va gajbu a va P-ćne su nu 6 ovega meseca neki šarenjaci rulili i tulili kako nema zver po grade i pred kućon samoga župana bez da bi njim nijedan ni besedi rekal.

Jur. Tako ča j' on pičanrki Žerihrvate naušesih spal?

Fr. Neki govore, da j' i on mej onemi tulivci bil.

Jur. Ja tako, onda je on čuval pulicijski zakon.

Fr. Neka mu bude na čast!

Jur. Muči no, ćemo doživet još ku famoznu retifiku.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpušćeno .... Najdalje šest tjedanah poslie razpusta mora se naložiti novi izbor. (§. 96. pokrajinskoga zakona, članak XV. drž. zakona 5. marča 1862.) **Občinsko zastupstvo buzetsko bilo je razpušćeno dne 5. augusta 1885.**

Naše dužnike opominjemo i na ovom mjestu — jer se čini, da nečitaju naših poziva na čelu lista — da učine svoju dužnost te da nam stare zaostatke čim prije dostave. Koji se neodazovu niti ovom pozivu, toga ćemo prisiliti na vršenje dužnosti drugim putem, koji se podnzimlje jedino proti nemarnim čitateljem.

Molimo ujedno sve naše predplatnike, da nam ostanu vierni te da nas na vrieme sa novom predplatom podupru. Nam se je boriti sa tristo jadah, pak bi nam uz novčanu nevolju morale i najbolje sile malaksati. Komu leži dakle na srdcu boljak hrvatske grane u Istri, taj nam se nemože niti smije oglušiti.

Slovanska čitalnica u Trstu držati će dne 17. junara god. 1886 redovitu glavnu skupščinu sa sliedećim dnevnim redom:

1. Govor predsjednika.
2. Izvješće tajnika o družtvenom radu minule godine.
3. Izvješće blagajnika.
4. Izvješće revizijonalnoga odbora.
5. Predlozi i interpelacije.
6. Izbor odbora po novih pravilih.
7. Izbor troitce revizorah za buduću godinu.

Iz Port-Saida javlja nam prijatelj, da je okrenula bolest g. učitelju *Koriću* na bolje te da se nada, da će po moći božjom posve ozdraviti. Javljajuć ovu radostnu viest prijateljem čestitoga g. Korića, napose njegovim Promonturcem, koji za njim plaču kao što je on pri odlazku svom za njimi uzdisao, želimo od srdca, da nam ga Bog čila i zdrava vrati te da nastavi u svojoj domovini ono plemenito zvanje, kojemu se bio dušom i tielom posvetio.

Občinski izbori u Vrsaru bavili su se prošlog četvrtka. Borba bijaše žestoka, j-r je naš kmet i tuj pokazao, da je sit gospodskog jarma. Izabrano bijaše 14 zastupnikah naše krvi i jezika a starih Latinah i naših otmenikah samo 10. U prošlom zastupstvu bijaše 12 protivničkih zastupnikah a sada jih je 10, što nam svjedoči, da se narod budi i da kani sam u svojoj kući zapovjedati. Od narodnih zastupnikah očekuju hrabri, da će svagda i svuda braniti narodnu čast, da će uvjek zauzimati za naše narodne pravice osobito za naš hrvatski jezik, kojega protivnici gone iz crkve, škole i uredu. Preporučamo njim toplo, da paze koga će načiniti načelnikom i savjetnici. Neka paze na se neprevare. Neustrašivo moraće braniti poštovani zastupnici ono što Vam je u jmitje pod suncem t. j. vjeru i jezik otacah naših. Pri tom nek Vas prati desnica božja! (O vrsarskih izborih primili smo od nepoznate nam osobe jedan razgovor, al budući da pismo nije podpisano, nemožemo ga tiskati. Ured.)

Poročke komedije. Kazah smo predzadnji put, kako se gospoda u Poreču zabavljaju u ovo nerugodno zimsko doba. Komedijalo se u Poreču a nastavilo u Rovinju. Mesopust se bliža pak gospoda misle i smišljaju, kako bi uzdržali svoje dobre »cittadine« vesela srca dok nastanu radostni mesopustni dnevi.

Gosp. načelnik, videći, da je došao u priepor ne samo sa čitavom okolicom, su mnogimi uglednimi gradjani već i sa samim političkim glavarstvom, zahvali se na časti načelnika. Od silne tuge a valjda i boli nije mogao sirota u sabor. Gospoda suhorske večine rone grozne suze, što je pao »primo cittadino« sa stolice slavnih podeštatah a razboriti občinari se smiju, c. kr. oblasti se groze. Gospoda u nevolji i stisci odluče, da valja bar vikom i ulčnimi demonstracijami kuražu padšega pridignuti. Izdalo se nalog, da treba silno demonstrirati za g. načelnika a proti .... to nespada na nas. I demonstriralo se, vikalo se, dapače, kako nam javlja sama »babaa silno se urlikalo (urlo imponente). Ta, mi znademo kako znade porečka »inteligencija« urlikati. A kako i nebi kad dpdje. nalog od velike gospode?

Sa »bahom« dielimo iskrenu žalost što su demonstrante stražili žandari i finanzieri, jer se još sjećamo, kuko se je silno veselilo, kad su ono naše skupščinare u Ljubljani u kasnije naše biraće u Poreču žandari svuda stražili. Što ćeš draga: *sdan nas meni sutra tebi.*

Iz Baške (na otoku Krku) šalje nam prijatelj sliedeću tužbicu: G. 1882. javio Vam je dopisnik odavle koliku je škodu napravila poplavica našemu polju i mjestancu, ali i ove jeseni ga ona ista nevolja. I ove godine je riečina polovicu mosta »Na Goričicah«, sa temelja razorila, a u mjestu kad je potok dne 20. listopada zasuo most onkraj trga, prodrla je voda u kuhonje i prizemne stanove, a povrh mosta dvie bližnje ulice posve zaplavila. Naši oci domovine umjesto, da shodno poduzmu i da nesreću preprieče, izrekoše Salamunovu izreku, da se imade vodu jednako na obje ulice podieliti i tako doživjamo, da se je voda po miloj volji po našem trgu širila i to ne za koji časak nego za čitavih 8 dana. Pak neka još tko reče, da se naši oci nebrinu svestrano i za obći boljak puka? Neznamo što su oni visokoj vladi javili o toj poplavi i nanešenoj šteti, jer se nepučamo u njihove tajne. Ono što znamo jest, da će mnogi vlastnik za očistit i obradit po koju oranicu imati više troška nego li ona vriedi. Nadalje znademo, da se potoka ni danas kuko treba prokopalo nije, da i sada po kamenju i gruhu do mosta hodimo i napokon, da smo se čitav mjesec dana naužili jamah i jarkah, koje je voda u pobočnoj ulici »pod Baškun« izkopala. Al za to našu gospodu ne boli glava. Njim je dosta, da razpisuju 30 po sto prireza onako na lahku ruku, da se po domaću drže sjednice itd. itd. što Vam je jur dostatno poznato. Kad već spomenusmo most »Na Goričicah« valja nam gospodi kazati, da kad se već nešto gradi, valja da se to valjano i dobro gradi a ne da se isto djelo po dva i tri puta popravlja, gradi i dogrudjuje, pak napokon sve skupa ništa nevriedi. Most ovaj bio je tako uzak, da su jedva dvojica uzporedo proći mogla, a o vozu ili kočiji neima ni govora. Česte poplavice morale bi napokon i slieposem otvoriti oči. Kod buduće gradnje neka se dakle bolje pazi a pri tom neka se štogod učini i za pošumljenje našeg krša i golih visočinah, dakle je vodi slobodan tek.

Kako znate, izteklo je jurve punih 6 godinah odkad su sadanji naši oci na obć. upravi, a sada tekar, pošto je davno prošno rok za utoke, će se tada negda ustanoviti dan za nove obć. izbore.

Ovdje imamo i dva poljska čuvara al evo naše glave, ako oni znadu što su to poljski čuvari, tako njim je raditi i za što su prisegli. Nu oni imaju i drugu dužnost, osobito sad pred izbori pak nije njim kadu ono vršiti za što su plaćeni. Čujte i ovu pak smo za danas gotovi. Naš obć. sluga neoglasuje više — kako bijaše običaj — na trgu javno jer da mu se ljudi rugaju. Tko da se tomu nesmij-? Al to je nekojim našim sve u redu kuno što njim bijaše sve pravo kad se polagalo obć. račune. I tomu će doći konac. Izbori su pred vrati, a mi ćemo se svjestiti si svoje građjanske dužnosti i svojeg prava otresti ljudih, koji nisu za nas, a birat ć-mo one kojim l-ži na srdcu občinsko dobro i koji će se strogo držat zakona. U to ime pomagao nam Bog!

Šarenjačka cesta: Motovun-Brkač. Dozvjedjemo iz motovunšćine, da su odlučila gospoda Motovunska sagraditi novu cestu iz Motuvuna na Brkač. Gospodi toj je slobodno svojim novcem na svojem zemljištu i u svoje svrhe graditi ceste i puteve, samkar i železnice, nu da će radi toga stranah kmet trpiti i stradati, toga nepozna zakon i to nesmije biti. Cesta ova no 1 milju duga imala bi proći po zemljištu, Krojbljanah i Rakotolanah. Kad bi ova cesta bila od ikakve koristi za spomenute podobćine i kad njim se njom nebi nanašalo velikih škodah, one bi na to zaista objeručke privolile i pripomogle samu gradnju. Al pošto je ona zasnovana jedino u gospodske svrhe i budući da bi se njom oštetila najbolja zemljišta rečenih podobćinah, protive se one zubi i nokti ovoj gradnji.

Gospoda motovunska pozvala su za dne 23. p. m. komisiju, koja je imala izpitati želje kmetovah i saslušati njihove razloge proti gradnji. Na lice mjesta došao je c. k. polit. komesar g. Sforza, motovunski načelnik i občinski sluga. Občinari iz Rakotolah i Karojbe izjaviše se jednoglasno proti gradnji ove ceste. Komesar očitova, da nemože na licu mjesta sastaviti zapisnika već da moraju seljaci u Motovun, kamo njim je 1 sat hoda. Došlo jih nekoliko, da zastupaju svoje suobćinare. U Motuvunu bi sastavljen zapisnik u prisutnosti spomenute gospode te g. Corraze i g. Surana. Punomoćnici seljakah izjavili su i tu, da su odlučno proti gradnji a tako je i bio sastavljen zapisnik. Čekamo sada, da vidimo što će pol. oblast na ovu kategoričnu izjavu.

I u motuvunskoj občini raznosi se glas, da će gospoda nastojat, da se od občine odleli Korojbu, Rakotole, Novake, Montrilj i Kaldir, a da se pridrži Brkače, koji su uvjek radili po zapovjedi gospode. Kuko vidite boje se gospoda silno »šćiva«, koji je počeo svojom glavom misliti te neće da više plešo po krajiškoj muzici. Dielite gospodo, nu znajte, da ćemo mi i odieljeni tražiti što je naše. Svakomu svoje pak mirna Bosna.

Lutrijski brojevi

dne 16. decembra

Brno	30	87	51	1g	14
Innsbruck	39	56	82	84	33

12. decembra.

Beč	8	72	61	31	58
Grac	19	61	28	79	13
Temeswar	49	37	70	87	40

Tršćanska burza

dne 16. decembra.

Austrijska pap. renta	for.	82 65	do	for.	82.75
Ugarska • • •	•	91 55	•	•	91 70
Ista u zlatu 4%	•	99.55	•	•	99.70
Dionice nar. banke	•	—.—	•	•	—.—
• kredit-banke	•	294—	•	•	259.—
Talijanska renta	•	94.—	•	•	95.—
London 10 liran sterlinah	•	125.1/2	•	•	125 [illegible]
Napoleoni	•	9.97	•	•	9.98
C. kr. cekini	•	5.93	•	•	5 91
Državne marke	•	61 80	•	•	61.65
Iste francezke	•	49.95	•	•	49.65
talijanske lire	•	49 80	•	•	49.60

Novi ustav

za posredovanje službah i za službinčad te za stanove, za tu i inozemstvo

Trst via del Ponte br. 5.

Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku. 11—24

ODIELA za u jesenje i nedeljne rokove mogu se dobiti u **krojačnici: ul N. 12 Via Farneto**, učinjena poliš mire. Budući imade u zalihi velik izbor **sukna** svake vrsti, može dati uz umjerenite ciene negoli drugi.

Svatko može zdrav biti i veliku starost dočekati, njeguje li svoje tielo. Najviše bolesti imade svoju klicu u krvi, pato mora dakle svatko svoju pomnju obratiti. Našim izstraživanjem i dugoljetnim izkastvom posrećilo se pronaći sredstvo, koje sigurno, brzo i bez posliedicah krv čisti, jači i u odmjerenom teku uzdržuje. Naš način liečenju je priposnat i redom te zlatnimi medaljami odlikovan. Mi liečimo uvjek sa dobrim uspjehom *nekoje bolesti, koje nastaju radi pokvarene krvi* (bez živog srebra), *žalostne posliedice tajnih navadah, dalje slabosti kožne bolesti, rane, ma kako stare, lišaje, odpadanje ulasih, kostobolju, i šip, sve ženske bolesti.* Trakavicu liečimo ni posebnim načinom i kod iste djeca u vrieme od jednog sata. Koji trpe od *kile*, postignu pomoću racionalnog postupanja, i našimi najnovijimi pasovi polagoma ali sigurno ozdravljenje. Primamo sve pouzdane dopise sa obširnimi izvještaji o bolesti uz marku za odgovor.

Privatna knika „Freisal"

2— *Salzburg* (Austrija)

Skladišče

POKUĆSTVA I TAPECERIJE

Corso br. 41.

blizu „Monte Verde".

Dne 24. agusta otvorio je i nova podpisani naznačenu trgovinu sa velikim izborom pokućstva svake vrsti i uz takove ciene, da se nebuji konkurence

Raffaele Italia.

10—16

Naručbe se obavljaju za tuzemstvo prosto od dacije.

Čudo obrta!

Samo for. 7·75

stoji kod mene od danas izvrstna

Vašintongska Remontoirka

iz pravog double zlata ili srebrnog nikla, koja se nateže bez ključa sa spravami kazalah i sa tanko uredjenim nikelovim strojem. Za gospodje, vrlo nizke ciene samo for. 8·50 Ista od 13 lotnog srebra, kušana od c. k. baždarskog ureda for. 12. **Samo for. 7·40**

Ankerovka

iz najfinijeg double zlata ili srebrnog nikla sa 15 rubina sa kazalom sekunda na minutu točno. **Samo for. 5·40**

Žepna cilindrovka

iz najfinijeg francezkog double zlata ili srebrnog nikla. Ista iz 13 lotnog srebra, kušana od c. k. baždarskog ureda, slino pozlaćena for 6·50. Ove ure jesu fino gravirane i guilochirane, na minutu točne u

za točnost 5 god. garantirane

Excelsior brilanti

Samo for. **3·50** jednu **prsten** iz 8 karatnog zlata sa excelsior brilanti u elegantnih kožnih i sametovih škatulj.h.

Iz pravog 14 karatnog zlata od cea. kr. baždarskog ureda kušane for. 6·50

Samo for. 1·80

igla za kravatu

iz 6 karatnog zlata sa excelsior brilanti u vrlo elegantnoj škatulji podstavljenoj sa sametom. **Samo for. 3·50**

par naušnica

iz 6 karatnog zlata sa excelsior brilanti u finih kožnih sametom podstavljenih škatuljah. Isto iz 13 karatnog zlata od c. kr. baždarskog ureda kušane for 5 par.

Samo for. 2

Medaljon ili narukvica

iz francezkog double zlata sa excelsior brilanti vrlo elegantni 1—2

Excelsior brilanti jesu poput vode sjajni, tako bliskujući i brušeni, da se nedadu od najboljeg poznavaoca od pravih razlučiti, a za trajnost su jamči. Naručbe se primaju uz gotov novac ili c. k. poštarskim p. u. uzljem

Skladišče satovah i uresah

J. H. Rabinovicz

WIEN

III. Hintere Zollamstrasse 9

Osobito prikladno za božićne i novogodišnje darove

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo { za fr 4·95 iz dobre vune; „ „ 8·— „ bolje „; „ „ 10·— „ fine „; „ „ 12·40 „ prav fine „

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **suknena obłačila za gospó**, meter f. 2.

Črni krzni palmerston iz čiste volne za **zimni paletot** za dame, meter f. 4.

Fetne pläde po f. 4, 5, 8 do f 12 jeden. Zelo lepa oblačila, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tüffl, rašanina, koniis, (grebenina), cheviots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866

Skladište tvornice v BRNU (Brünn)

Uzori prosti. Ogledek za gg krojače **neprosto. Pošiljatve s povzetjem enz f 10 prosto.**

Imam stalno zalogo suknja v vrednosti f. 100 000 a vr ter se ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **os'ankov** po 1 do 5 metrov dolzih preostajn; prisiljen sem tedaj kraice zelo **znižani tvaritbeni ceni** razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da ne od tako malih kesov **nemore]o pošiljati uzori**, ker bi od kucih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **slepar]a**, ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—30

Nepristni **ostank se zamenjajo** all pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Najbolje i najcenije dodje u **AMERIKU** tko se obrati na

A. GERGOLET-A

Internationalnoga spedítera 17—
Via dell' Arsenale br. 2. **TRST.**

Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj liek po dr. Maliću smatrati kano patvoren

Cvet proti trzanju,

po dr. Maliću.

je odlučno najbolji liek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živelh, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrleme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *sveist.* (Odbrab. znam) **ka** *proti trzanju po dr. Maliću* **uz priloženo** *znamenje; 1. staklenica 50 nvč.*

Zahvala.

G. J. pl. Trnkoczyju, liekaru ***na velikom mestnem trgu*** **u Ljubljani.**

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razne domaće liekove bezuspješno rabila. Pošto se je puko bolest što dulje sve vućma pogoršavala u ona ulje kroz više danah više na nogu stati mogla, ejelim se na **Vaš dr. Maliča kostoboljni liek za 50 novč.**, te si-ga odmah naručim. I u istinu imao je **čudovit uspjeh** da se je majka nakon što ga je kratko vrieme upotrubljavala posve **težkih bolih oslobodila**, Puslm osvjedočenjem **prizanjem dekte dr. Maličev kostoboljni** ovlet kano izvrstan liek to ga svakomu bolestniku u slučnoj bolesti **preporučam.** Vašoj blagorodnosti izričem puko **najsrdačniju hvalu**; svim štovanjem.

Frane Jug, posjednik u Šmarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kran ski.

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, pranoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 56 nvč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći siropi. 52—30

Krv čišteće krugl ice c. kr. povl., nebi smjelo u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kud je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrenjih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 nova Izpod jednog zavitka se poštom ne odpravlja

Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano **osobito uspješne** pripoznate, imade uvlek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem Adresa je:

Liekarna Trnkoczy-a,

na velikem mestnem trgu u **Ljubljani.**

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem. nalazi se 48—29

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke ciene košare svake vrsti. četke, metle iz slame i iz konjske grive; čistila za noge, sagove; kiste svakovrsti; povošteno platno; lonce za ovlenje i za ribe; platno za vezenje, fineg sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Piccoli-jeva

želudačna esenca

lekarne Piccoli-ja »pri angelu« na Dunajskoj cesti u L j u b l j a n i ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravničkih svjedočbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenje. krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabanjanje, hemerojide, zlatenicu, migrame, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djece.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

G. Gavr. Piccoli-ju, ljekarniku u Ljubljani.

Na zahtjev potvrđujem, da sam Vaš cviet za želudac, kojeg sastavine su mi dobro poznate, uspješno rablo u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i zlatoj zili.

Ljubljana mjeseca jenara 1884.

Dr. Emil vitez pl Stöckl

c.k. vladin svjetnik i zemalj.ki zdravstveni izvestitelj.

Podpisani potvrđujem, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i prečudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi mojo i susedne županije; komać da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence, kojih imam uvlek nekoliko pripravljenih.

A Wlassits, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirrheumon najbo ja zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi delavnih dutihah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santoninske; (kolješci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadićah 60 nvč. 1000 komadićah 5 for.

Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), pljučnim, pranim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Želišćni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izvađani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim pranim i plućnim bolestim, zaslađenju. kašlju, hripavosti, dugljivomu kašlju itd. Okrašćeni nema uzmu 2 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko zličic. Staklenica 30 n.

Tu navedena, kako sva druga ozdravlja se uvlek friške dobe u lekarni 20—9

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s previm poštom uz pouzetje iznosa.

Zaloge skoro u svih ljekarnah Trsta, Primorja, Istre i Dalmacije.

Prašak za prsa

Izvrstan lek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim kataralnim mukam. 48—40

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u liekarah:

Dubrovnik: Anton Cingrija.

Šibenik: Anton Coselo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekašlji više — Nekašlji više

Blagorodni gospodine!

Držim si za nuždnost, da Vam se za moje zdravlje zahvalim. Već me bilo ostavilo više liječnikah, tada se utekoh k Vašemu *Dra. Rosa Životnom balsamu* te se odmah nakon druge staklenice očutih zdravim. Trpio sam na želudačnom krču i nesvjestivanju, osobito na glavobolji i nesvjesti; trpio sam danomice svaku uru. Čim sam počeo uzimati Vaš Dra. Rose Životni balsam odmah je boi popustila te sam sada posve zdrav i nadam se, da te bolest neće povratiti, jer ima 28 danah, da je izčezla. Mogu zaisto dra Rose Životni balsam svakomu što bolje preporučiti te to i činim kod svih mojih znanacah, koji trpe od isiste bolesti. Zahvaljujem Vas. se iznovica i jesam sa poštanjem

Mihovil Steiner,
posestnik u Zmajnu.

Brza i sjegurna pomoć za bolesti želudca i njezine posliedice

Obrana zdravlja

ovisi gotovo o *sačuvanju* i *pospješenju probave*, jer ova je *glavna podloga zdravlju*, te *koli tjelesnom toli duševnom dobrostanju*. Najbolji *domaći liek* za uredbu probavu, primjereno njušanje krvi i odstranitl nezdrave čestice krvi jest već odavna poznati i obljubljeni

dr. ROSA životni balzam.

Priredjen je od *najboljih, liečničkih najkrieplјih zeleninah*; izkazao se osobito kano *sjegurna pomoć kod neuredne probave*, kod *rdi zazanja, nadimanja, bljuvanja*, kod bolestih u *tjelu i želudcu, želudačnom krču, prepunjenom želudcu, kod navale krvi, hemoroidah, ženskih bolestih*, kod *bolesti u crevih, hipohondrije* i *melankolije* čuslice slabe probavoj; on oživljuje svu djelatnost *probave*, čisti *krv* te dobiva *bolestno tjelo iznova silu i zdravlje*. Uslied ove izvrstne vlastitosti, postao je *sjeguran ljudski domaći liek* u radi toga svuda je poznat.

I staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pisamah, lahko svaki pročita. Šalje se na *frankirana pisma* u sve strane uz *pouzeće iznosa*.

OPOMENA!

Da se izbjegne nemilim zgodam, prosim sve p. n. gg. naručnike, neka zahtjevaju izričito dr Rose-a životni balzam iz ljekarne B. Fragner-a u Pragu, jer sam opazio, da su dobili naručnici od više stranah neuspješnu smjesu ako su tražili jednostavno: Životni balzam a ne izričito: dra ROSE životni balzam.

LUIGI CADORE

limar

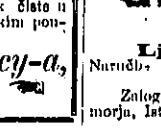

zaprisegnuti procenitelj.

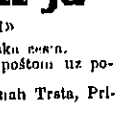

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor kupelјnih žlebovah, badanjah, i ratalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe daju se na zajam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½, do 50 lit. baždovano c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlieb i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelje vjetrovah za ljetne dvore. bašče, gloriete itd. itd.

48—13 **Sve uz najumjerenija cienu.**

Pravi dr. Rose-a životni balzam

dobiva se samo u glavnom skladištu B. Fragnera, ljekarna »Kormoran« orlu u Pragu, ugao »Spornergasse Br. 205-3

U Trstu: P. Prendini, G. Forabaschi, Jak. Serravallo, Ed. v. Leitenburg i Ant. Suttina, C. Zanetti, G. Manzoni liekarnici.

U Zadru Andrović N.; Ricka J. Prodam; Dubrovnik J. Aleksić; *U Hrvatskoj i Slavoniji sliedeće ljekarne: Zegreb* Arazim C.; A. E Milosrdna braća; M. L. Finkh: *Stara Gradiška* St. pl. Varinčić; *Belovar* Alex Hržić. *Osiek* J.G. pl. Dienes *Brod n.S.* N. B. Kuković. *Gospić* V. Vonk. *Gjurgjevac*: R. Polinschek, Jaska E. p. Temaj. *Ivanić* E Tolović. *Karlovac* G. Fludula i E pl. Sladović. *Križevci* L. Brotsky. *Nova Gradiška* D. Dienes. *Novska*: A H. Drapczynski, *Otočac* V. Častek *Ogulin* Jos. Finkh. *Pregrada* H. Bilinsky. *Zemun*: F. pl. Benko, *Sušak* J; Wertheimstein. *Valpovo* Alex Deszáthy *Vinkovci* Fr. Herzig. *Vukovar*, Fel. Kirchbaum. *Varaždin* A Kusy. *Županje* Mailer A.

Sve ljekarne i veće trgovine sa materijalnom robom u Austro-Ugarskoj, imadu skladišća toga životnoga balzama.

Tamo se također dobije:

Pražko domaće mazilo

proti oteku, ranam i svakojakoj upali.

Ako se ženam prsa upale, ili otrdnu, i kod svakog oteka, kod crva u prstu i zanoktici, kod izvinutja, kod morske (mrtve) kosti, kod reumatičnog oteka, kroničnе upale u koljenih, rukah i ledjih; ako si tko nogu izvine, proti kurjem oku i potu noguh, kod ranjenih rukuh, proti lišajem, proti tekućim ranam, otvorenim nogam, proti raku i upali kože, nelma boljega mazila nego li je ovo.

Zatvoren otek brzo se izlieči; *surad koji iz oteka teče, izuzev ovo mazilo* brzo i ranu izlieči. Ovo mazilo je radi toga tako dobro, što odmah pomože i rana *se prije ne zaciseli, dok nije sav gnoj iz nje izvučen*. Zapriječi takodjer rast divljega mesa i čuva od upale. Takodjer ublaži bolesti. Otvorene i tekuće rane moraju se mljačnom vodom izprati, zatim se na nje ovo mazilo prilepi. 20—15

Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pokazao se ovaj balzam kano najbolje sredstvo: on odstrani nagluhost te se po njem zadobije opet jur izgubljeni sluh 1. staklenica 1 for. a. v.

Prosto od carine.

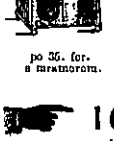

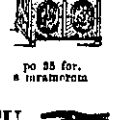

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u velikom izboru kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—7 ulica al Teatro br. 1 (Torgestео).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

po 35. for. s mramorom.

po 35 for. s mramorom

Velika partija ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2—2

Uzorci se šalju badava i franko.

Velika partija odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za cele muške odjeće, šalje pouzećem po 5.f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju badava i franko.

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 52. U Trstu 24. decembra 1885. Godina XV

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu naše stvari, a neslogа sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odprávničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebilježovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 2 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

POZIV NA PREDPLATU.

Primiče se eto koncu i šestnajsta godina, što šaljemo naš list u ruke milog nam roda. Na koncu godine valja da obračunamo sa našimi dužnici i vjerovnici. Da uzmognemo drugim zadovoljiti, molimo sve naše dužnike, da ućine čim prije svoju dužnost.

Pozivljemo ujedno sve naše dosadanje predplatnike, da se iznova predplatom oglase te da našemu listu i novih čitateljah pribaviti nastoje.

Predplata spoštarinom stoji za cielu godinu za imućnije for. 5, a za seljake for. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carevine za poštarinu više. Novce nevalja šiljati u pismu, jer je predrago, nego poštarskom naputnicom. (Vaglia postale).

Uprava »Naše Sloge«.

Govor

zastupnika g. Vjekoslava Spinčića

kod proračunske razprave u istarskom saboru, dne 7. decembra 1885.

Gospodin Izvjestitelj spomenuo je, da je stanje zemaljske zaklade brilantno. Ja pak tvrdim, da stanje velikoga dielа pučanstva Istre, naših seljakah, nije brilantno, dapače da je veoma kukavno.

Njim čine velike štete vode, kao u cerovskoj ravnici, u tupljačkom lugu, okolo čepićskoga jezera, kuda poplave uništaju polja i livade. Njim po mnogih stranah pomanjkuje zdrave vode, uredjenih vodujakah; ljudi rabe onu istu vodu, koju i živine, u kojoj se ove kupaju i koju smrade.

Poplave i nestašica zdrave vode prouzrokuju bolesti, groznice, koje neusmiljeno haraju u raznih predjelih Istre. Naroda izumire, bez ljeničke pomoći, jer su ljeničnici, koje i on pomaže plaćati, i občinski i kotarski, predaleko i preskupi.

Nestaje radinih silah, a ostavši ili nemogu koliko bi trebali ili, klonuli duhom, nemare.

Nestašica radinih silah, ogoljena brda, bolesti na grozdju, uzrokom su slabega priroda. Seljaci, bivši do nedavna kmetovi i odkupivši zemlje na izplatu uz obroke, nemogu namirivati svojih dugovah, zapadaju sve u veće i to često kod ljudih bez srdca i duše. Nosili njim uvjek štogod, plaćali njim neprestano u prirodninah i u novcu, tako da dojazi i po sto od sto i više, nikad neznadu što njim dugujn. Kad već nemogu plaćati, tad njim se imanja prodavaju pod bubanj, na dražbi; imanja vriedna na tisuće za koju stotinu. Mnogi ostaju bez posjeda, bez kuće i kućišta i postaju radnici na pol ili traže si radnje po gradovih, odkud se često vraćaju pokvareni, pogibelji svojim susjedom. Ostajući još na svojem, ako su zle ljetine, zadužuju se i jače i stiže jih udes prvih; ako su bolje ljetine, moradu većinu svojih priradah davati vjerovnikom uz cienu kakovu ovi hoće i uz težak prevoz.

Čitave porezovne občine i velika sela kao Morgani, Krbune, Tupljak, Truške itd neimaju poštena puta; Laniščе, Krkavce, Marezige i druge prose ga. Ne riedko se dogodja, da se vozovi prevrnu, predmeti oštete, živine ozlieđe.

Materijalno zapušten narod nemože ni moralno biti u dobru stanju.

Ja neću reći, da nisu i sami stanovnici svojemu kukavnomu stanju štogod krivi; ima jih neradinih, razsipnih, kad što imade lahkomišljenih; ima jih koji se premalo za svoje dobro brinu. Ali tomu svemu ima se iskati uzroka u upravah prošlosti, u koji su sada na upravi, imali bi se brinuti za odstranjenje manah i za poboljšanje stanja.

A što vidjamo?

Nekim selom i crkve su predale o njihovi stanovnici nemogu uživati nit vjerskih utjehah nit naučati se kršćanski nauk. Velika je nestašica svećenikah, koju ćute skoro izključivo seoski stanovnici. Za odgoj svećenikah ustrojio se je doista zavod u Trstu, drugi u Kopru, al u prvom težko napreduju pitomci radi naukovnoga jezika, u drugom većina nezna jezika seljakah nit će se ga naučiti. Taj zavod podupire se i iz zemaljskih zakladah, a iz njega izišavši svećenici neće znati jezika puka med koj budu imali doći.

Jadna li nđesa! Već viekove uči se jezike divljih narodah Afrike i Amerike, da se pak uzmogne medju njimi širiti kršćansku vjeru i ljubav, a u pokrajini središnje državo europejske, na sklonku XIX. vieka, odgaju se domaće buduće svećenike tako, da neće znati jezika pučanstva medju koje će doći, da pastiri neće razumjeti svojih ovacah. To, gospodo, moguće je samo kod nas.

Ni sa školami nemožemo se pohvaliti. Kakva polovica dužnih polazi školu. A ta polovica su većinom hrvatska ili slovenska djeca. U jednom kotaru, pretežno hrvatskom, polaze školu samo 22 od sto dužnih, ne s toga što bi ostali bili nemarni, nego s toga što neimaju škola. Čitave porezovne občine, na stotine djece u pojedinih skoro, na tisuće u pojedinih mjestnih občinah ima djece, koja neimaju prilike, da se što nauče. A kad se ustrajaju škole za hrvatsku djecu, hoće se često — pitajuć sad zastupstva, sad ljude školskoga okružja, sad djecu — da budu talijanske ili od najvišega vremena, da budu paralele, ili bar da se talijanski kao predmet već sedmogodišnju djecu nauča. U najnovije vrieme dozvolio je zemaljski odbor ustrojenje jedne škole samo pod uvjetom — a ja nečem da ima pravo taj uvjet stavljati — da bude i talijanska paralela, premda nebijaše nego 9 djece, koja uz hrvatski i talijanski znadu. Kad se tako paralelu ustroji tad se već nadje ljude, koji svakojakimi sredstvi rade, da ide čim više djece u nju, te da se povriede uzgojno-obučna pravila i da se neima odgovarajućega uspjeha.

Za unapredjenje poljodjelstva uzdržaje se već nekoliko godinah enopomologička stacija; uzdržaje se dotična škola i pitomci; daje se podpore pučkim učiteljem za poučak poljodjelskoga tečaja, što sve silnih novacah stoji. Ali to kao da je sve samo za Talijane; učitelji, kojim inače sva čast, nepoznajući hrvatskoga nit slovenskoga jezika, nemogu podučavati s uspjehom onih, koji talijanski neznadu.

Ustrojio se je i zavod zemljištnoga kredita, kojim bi se imalo odstraniti lihvarstvo, olakšati posao zaduženikom. Zanj jamči zemlja; nad njim ima nadzor zemaljska uprava. Dogodilo se je pred kratko vrieme, da je uprava toga zavoda povrnula aple, jer je bilo pisan hrvatski. Duje se gradovom i pojedincem na stotine tisućah, dočim se seljaci, kojim je najpreča potreba, razmjerno malo s njom okoriščuju. —

Nad costovnimi odpori ima zemaljski odbor nadzor. U novije vrieme nije htjeo od jednoga costovnoga odbora primiti dopisah nit računah samo s toga jer su pisani hrvatski, jer nisu talijanski, dapače potrebno je s njim svako dopisivanje i predlagano, da se razpusti.

I nad upravom s občinskimi dobri ima nadzor. Kako tu svoju dužnost vrši, kaže činjenica, da neke občinske uprave nisu u deset i više godinah položili računah, da su se izpraznile občinske blagajne, zapravila občinska dobra, zadužile se. Mjesto tjedni, prolaze godine a da se nestupa k izboru novih zastupstvah, kako zakon propisuje i to u občinah, gdje prieti pogibelj talijanskoj stranki, a kad se kod izbora zastupstva podi-že, tad se nebira občinskoga odbora, razpušća se zastupstvo, imenuje se občinske odbore, predlaže dielitve občinah. U občinu, prešlu u hrvatske ruke, na jednodušne prošnje zastupstva, nešalje se zemaljskoga činovnika, koji bi razvidio prvašnju, talijanašku upravu. Činovnik zemaljske vlade predlagao je nedavno, kako bi se u jednoj hrvatskoj občini osiromašilo seosko pučanstvo na korist gradjanskoga; kako bi se čitava hrvatska občina razkomadala, samo da se osiromaši. Visok činovnik zemaljske vlade javljao je onomu prvomu, kako član zemaljskoga odbora pripravlja »drugi milostni udarac« toj istoj občini.

Gospodo! kod takova stanja, kod takovih izjavah, je li čudo, da Hrvati i Slovenci Istre guhe svako povjerenje u oblasti, da se zgražaju nad nevršenjem zakona, da zdvajaju i da se od njih čuje: »bolje bi za nas, da umrlemo odmah, nego da ovako umiramo!«

Ja vjerujem u Boga, ja se pouzdajem u providnost božju i tvrdo se nadam, da će naš narod, koji je već toliko pretrpio, preživjeti i sadanje trpnje, da neće umrieti, da će se podići iz sadanjega stanja i živiti život dostojan ljudih i njega samoga.

Ljudi pako, kojih postupak mi se pričinja kao postupak onih franačkih misionarah, koji su nosili u jednoj ruci križ u drugoj mač, ili kao postupak Henrika IV. saličkoga, koji je u svojoj zemlji rušio i palio gradove i uništivao stanovnike, ti ljudi nemogu dugo trajati. Svaka sila dovremena.

Ja sam proti proračunu. Pridržajem si ipak pravo učiniti kakav predlog u podrobnoj razpravi.

Govor

što ga je govorio zastupnik gosp. dr *Matko Laginja* u sjednici sabora istarskoga u Poreču, dne 7. decembra 1885.

(Talijanski od prilike ovako:)

U današnje doba držim svojom dužnosti očitovati, da neželim nikakova zla pravomu rodjenomu Talijanu, i neka Bog meni i mojemu rodu pošalje sve takovo zlo. Zato što budem govorio danas, neide na škodu talijanskoga dielа puka, nego ide na boljak slovinskoga pučanstva.

Proračun sam po sebi nezakazuje bog znaj koliko milione, ali principi, na kojih je osnovan i način kako se troši, neda mi zanj glasovati.

Sponimjem Vas gospodo na Dalmaciju. Ta je odgojila čovjeka, kojega se drži velikim i dosta obnašao je pred nekoliko godinah čast predsjednika medjunarodnog suda Egiptu. To je kako znate Lapenna. Taj čovjek bio je negda prvi u svojoj zemlji, ali nije razumio vremena.

U vrieme prošlih izborah htio je biti izabran u Beč. U svoj program upisao je podpuno jednako pravo za jezik talijanski i hrvatski u Dalmaciji.

Pak što smo vidili?

Vi ili smo, da je propao u svih devet kotarah.

Lapenna je prekasno došao sa pomirenjem.

Reći ćete, da su Hrvati i vlada u Dalmaciji silu činili.

Možda i jest bilo sile u kojem god kotaru, ali u svih devet je nije moglo biti.

Što se je tamo dogodilo, moglo bi se dogoditi i ovdje.

Stanje slovinskoga naroda u Istri je nepodnosivo.

Ja ovom prilikom moram izjadati svoje jade, zato molim one od Vas, koji i ništa neznaju hrvatski, neka se strpe, da poslušaju moj dulji govor u mojem materinskom jeziku, jer će to poći lagljе i brže:

(Dalje govori hrvatski ovako:)

Gospodo! ja nemogu odobriti predloženoga nam proračuna iz dva razloga; jedno radi misli kršćanske, u kojoj sam rodjen i odgojen, a drugo nemogu ga odobriti kako Istranin hrvatskoga jezika.

Kršćanstvo uči narode u svem držati pravu mjeru. Današnji liberalizam uči, da je napredak u tom, da čovjek ućuti čim više potrebah.

Ali znamo, da je mnogo lagljе naučiti se na užitke, nego li nabavljati što je potrebno.

Povrh toga zaboravlja se u naše vrieme na to, da je foriot siromašnoga čovjeka više vredan nego li foriot bogataševi, jer onaj prvi ga mnogo mučnije zasluži.

Dakle: premda se čini, da je pravično razdieljeno, ako se od 100 forintih dohodka plati 10, a od 1000 forintih 100, ipak to nije pravedno, jer onomu, koji od 100 plati 10, neostaje za život nego 90, kojimi se neda živiti; a onomu, koj od 1000 plati 100, ostaje 900, s kojimi se može živiti, kadgod i dosta udobno.

Povrh toga, dobročinstva od javnih dohodakah neomjeruju se o pravu mjeru, jer se za neke razrede pučanstva računa, da nemogu živiti bez stanovite svote, a pri drugih se na to neglede.

Siromašnijim krajem i ljudem nije onolike koristi od naših državnih i zemaljskih proračunah, koliko bi moralo biti.

Tako nalazim, da je prema našemu stanju trošak za zemaljske plaće prevelik, i da u stupnih zemaljskoga proračuna ima troškovah, koje bi po mojoj misli imala podnašati ciela država.

Isto tako je pogubno po zemlju trošak od mnogo tisućah na godinu za zemaljsko gospodarsko sjelište ili predij u Poreču.

Već sam lanjske godine spomenuo, da istarski mali posjednici nemogu slediti onoga gospodarstva, jer da bi oni i u malenom hteli onako gospodariti, trebalo bi jim kapitala, kojega veličinu nemogu podnositi. Opet ima krajevah gorskih u Istri, koji se radi razlike podnebja nemogu povesti za onim gospodarenjem.

Ni veliki posjednici nepovadjaju se za gospodarenjem kakovo je pri zemaljskom sjelištu, i ja mislim, da bi propali kad bi se povadjali. Jer ni oni neimaju fonda, koj bi podnio svaki namišljeni trošak, kao što ga ovde poltriva cela zemlja.

Moje tvrdo osvedočenje o tom predlju je dakle ovo. U Poreč neki dojde, da vidi biskupa, neki da pohodi našega častnoga predsjednika, neki ima posla kod zemaljskoga odbora, neki hoće da vidi znamenitu našu bazilliku (orkvu).

Takovim ljudem daje se prilika, da vide i gospodarsko sjelište ili predij. Onda tudjinci misle, da je po celoj Istri tako lepo i takov napredak.

Al to nije gospodo! Dok se ovde mnoge tisuće troše svake godine, dotle nam po zemlji desta naroda gine od svakoga jada i nevolje, ako ćete i od gladu.

Poštovani g. dr. Campitelli rekao mi je lanjske godine, da gospodarsku štacilju valja uzdržavati ako i nenosi vidljive koristi u novcu, jer da tim svaki dobiva priliku, da mu se izpitaju (analizuju) vina i drugi pridelki i da se odgajaju mladići za buduće gospodare.

I jedno i drugo može se polučiti koristnije i sa manje troška. Analize mogu se činiti na Rieci i u Trstu, a za odgoj mladićah može se ustanoviti nekoliko štipendijah, pak jih poslati u susedne zemlje, kako koji jezik razumiju, recimo u Goričku ili Kranjsku (jer u Hrvatsku nas već nepuste; ona je kako neko strašilo za nas i odeljena gore nego Turska).

Ti mladići vidili bi u okolnim zemljah, da su kmeti tamo napredniji i da su naši mnogo zaostali, pak bi ti mladići dobili srca ili kuraže, da prenesu u svoju rodnu zemlju ono, što su dobra vidili druguda.

Zemaljski proračun sastavljen je tako, da ga nemogu odobriti ni kao Istranin hrvatskoga roda.

Cela naša uredba, državna i zemaljska takova je, da naš puk nemože napredovati, nego mora propadati.

Vi imate već više vremena u zemaljskom trošku svake godine par tisućah za pomoć občinam u plaće lugarske.

Ja znam za občine, kojim su troškovi za šume dorasli do grla, a znam da dosad nisu u to ime dobile nikakove pomoći, ako se to možda nije dogodilo ovih danah, a od ovih občinah dolazi i štogod šumskih globah.

Na škodu slovinskoga puka i na sramotu dobe i države u kojoj živemo, niti nam se nepišu zemaljski zakoni u našem jeziku, a vendar treba da jih svaki pozna.

Za zemaljske plaćnike imenuju nam se ljudi, koji neposnaju našega jezika.

Ovdje nemam človjeka, koj bi pobrao što mi govorimo urvatski, pak se kasnije u protivnih nam novinah piše, da oglašujemo narodu što nas volja.

I po zakonu i proti zakonu potrošli se desta novca na korist jednoga a na škodu drugoga i to našega puka. Desta je spomenuti posao gradnje cestah u buzetskom kotaru, gdje gornji kraj mora plaćati za nove ceste pod Buzetom, premda ćete gu odieliti, jer da neima nikakove ceste do Buzeta.

Kod nas se našimi novci podupiraju i preporučuju pisci i knjige, koje sramote hrvatsko ime, koje nam otimaju našu starinu u Istri.

Evo vam primjera:

Jedan pisac, koga se u zviezde kuje, postavio se je dokazati, da znamenito pismo »Razvod istrijanski« nije onako staro kako je, nego da je učinjeno jedva poslije godine 1500.

Da bi taj pisac bio trezno dovršio kako je trezno počeo, pak da je i dokazao svoju želju, mi bismo bili zadovoljni, jer i mi smo Istrijanci, pak nam je drag napredak, a opet znamo, da nas je ovuda od osam sto i više godinah i da nam neškodi, ako je koje naše pismo za sto godinah novije ili kasnije.

Sada čujte, kako taj pisac svršuje svoju zadaću: »Kaže, da su tudji popovi hteli uvesti agitacilju u Istru poslije godine 1500, i da se to sada obnavlja i da jim je onda pomrsio račune nadvojvoda Karlo (»Se il nostro sospetto fosse vero, l'agitazione slava che i preti stranieri ed alcuni indigeni vano da alcuni anni suscitando nell'Istria, sarebbe una seconda edizione dei tentativi fatti nel 1500. Questi allora abortirono perche repressi dall'Arciduca Carlo« itd.*).

To je smješno za nas, koji znamo, da smo pred više od 400 godinah imali pisane zakone ili štatute u svojem hrvatskom jeziku.

Pune su vreće takovih knjigah, koje se pod današnjim sistemom hvale i podupiru.

Dozvolite još jedan primjer:

Profesor srednjih školah u Trstu, Istranin talijanske narodnosti, piše mali zemljopis Istre, pak ovako govori o Hrvatih okolice grada Pule: »Questi Serbi si trovano nel più basso grado di coltura, sono inerti al lavoro, vendicativi e rapaci**).

Dakle ti ljudi (okolo 60.000 dušah) skoro su divlji, nemarni za djelo, osvetljivi i grabežljivi!

Ljepo se to o nas piše godine 1877, a pod vrednom vladom austrijanskom!

Nu, suda čujte molim Vas, kako su o tih ljudi pisali tudjinci, plaćnici za nas tudje države.

Baš je 300 godinah što je mljetačkij providur, Clarissimo signor Giacomo Rhenier pisao o tih »Murlachi Zaratini e Sebenzani« ovako: »Da se vratim na govor o obradjivanju zemlje, koje sam ja uvjek želio i pospješivao, govorim presvjetlomu Vašemu gospodstvu, da će po mojoj misli mnogo i mnogo koristiti to, što doluze ovamo Morlaci od Zadra i Šibenika, koji su prije bili pod Turčinom, ljudi to vrlo prometni i vrlo vredni za obdjelavanje zemlje i stalno je, da će biti od njih velike koristi!

»Ma tornando alla coltivazione da me sempre con ogni applicamento di spirito attesa e sollecitata, dico a Vostra Serenità, che una di quelle cose che possono a mio giudizio prometter speranza di buoniesimi effetti intorno di essa, è la introduzione et concorso che tutta via hanno preso li Murlachi Zaratini e Sebenzani, gente non solo di molta robustezza ed avvezza alla fatica, ma industriosissima et molto atta alla propria manual agricoltura i quali senza dubbio promettono profitto considerabilissimo***).

Eto gospodo, to nepišemo mi, to piše plaćnik mljetačke republike.

Pred 300 godinah bili smo ljepi i dobri tudjoj vladi mljetačkoj, a danas pod vladom austrijanskom piše se, da smo lieni, osvetljivi, grabežljivi i takove knjige hvale se i preporučuju!

Onaj, koj tako piše ili ima pravo, ili ima krivo.

Ako ima krivo, znamo, da se ide za tim, da se naš puk prikaže kako je grdje moguće; ako li ima pravo, da smo nemarni osvetljivi i grabežljivi, onda Vas ja pitam, što ste to gospodo od nas učinili u ovih 300 godinah, odkada se ovamo naseliše gore spomenuti noviji naseljnici?

Bit će dà, da je kojigod nemaran, grabežljiv, kad onaj narod neima vode, kad neima hrane, kad neima nauke, koju bi razumio, a danas je u tom gore nego li je bilo negda.

Govore, da je nekuda puk plakao kad je Venecija propadala i da je pod oltare spravljao zastave svetoga Marka.

Ja to i vjerujem, jer premda kako narodu nije nam bilo osobito dobro ni onda, vendar se je živilo i pustilo se je živiti; onda se je hrvatskih pisamah pisalo i knjigah štampalo u Mljetcih, a danas imamo oblastih, kod kojih se ni za lek nebi hrvatske riječi napisalo.

*) Carlo de Franceschi: Studio critico sull' istrumento della pretesa reambulazione di confini del 5 maggio 1325 VIII. Indiz. Pag. 78. Estratto dall'Archeografo Triestino.

**) Benussi: Manuale di Geografi dell'Istria. Trieste 1877. Pag. 59.

***) Notizie Storiche di Pola. Parenzo presso GaetanoP. Cosma 1876. Pag. 358 e seg.

Našim Lovrinovićem, Filipovićem, Poropatom, Merkovićem, Pučićem, Radošićem bili su starji knezi i vojvode, oni nisu gladni i goli došli ovamo.

Mi moramo gledati, da se u narod povrati stara njegova duša, jer bez toga nebude napredka. Mi hoćemo, da naši Vidulići, Ivančići, Bolmarčići i svi takovi spoznaju, da sú njihove majke hrvatski govorile.

Gospodo! puk uvidja, da neide pravo; puk je izgubio svaku vjeru u javne stvari. Poštovani Spinčić vam je toga pripovjedio takodjer.

Naš puk od starine drži, da sve što oblasti čine, to ide ravno po zapovjedi cesarovoj.

Puk vidi, da se na njegove potrebe neobazire koliko bi trebalo; da se njegove mnogoput pravedne tužbe nečuju; da pojedini oblastnici čine što jim je drago, pak taj puk više nevjeruje, da to sve tako hoće Njegovo Veličanstvo.

Zato se je gospodo u kratko vrieme pet deputacijah od našega puka odpravjalo ravno u Beč do prestolja Njegovoga Veličanstva, da od onud čuju besjedu. Jedno poslaničtvo je u istinu i bilo tamo.

Druge smo zadržali i obećali, da ćemo mi na zgodnom mjestu izkazati naše stanje.

Dakle gospodo! puk nevjeruje, da je volja cesarova, da puku neide bolje.

Ni ja nevjernjem, ali naši glasovi dosad nisu dopirali do njega.

Izmedju tužnoga puka hrvatskoga, toga gladiatora za evropsku kulturu i za Austriju, i izmedju njegovoga vladara postavilo se je izdajicah, službenih i neslužbenih, koji krate, da vladar nečuje ni kratkih besjedah, kojimi ga već od neko doba pozdravljamo: Caesar, morituri te salutant!«

Nezna cesar, da mi imamo zemaljskih plaćnikah, koji dogluzuju pismom svojim drugovom, da se pripravlja za jednu našu občinu još grozniji smrtni udarac (del resto per Castua si tenterà un ben più terribile colpo di grazia). Ovo su ovo »impertinenzes, a ne ono, na što ste Vi meni lani doviknuli: »queste in Istria si chiamano impertinenze«. A u Kastvu se je i posije onoga pisma dogodjalo stvarih, rad kojih ja uz najbolju vjeru nemogu zaboraviti na onaj list.

Nezna vladar, da se naš puk smućuje i diže proti svojoj starini i svojoj sreći i napredku.

Ovdje mi je red spomenuti pogane smutnje, koje su se nedavno dogadjale u Kastvu i druguda u sudbenom koturu Voloskom.

Tamo smo negda imali velike slobode. Stari naši zakoni pisani su bili u hrvatskom jeziku. Svaki novi cesar potvrdio bi te zakone, nazivajuć jih u latinskih pismih »Antiquumljus, quod vulgo zakon vocatur«.

Oni krajevi bili su pripojeni Kranjskoj, ali kako posebno tielo. Platili bi nekoliko marakah na godinu, a za drugo bili su slobodni.

Onih vremenah spominje se narod i govori, da su onda bile »stare pravice«, a te stare pravice bile su pisane u hrvatskom jeziku.

Patente cesarske još u vrieme Marije Terezije bile su oglašivane puku u hrvatskom jeziku.

Nekoliko ljudih odgojio je onaj puk, koji žele, da se narod tako uzčuva i da na temelju svojega jezika napreduje.

I doistine, premda je zemlja siromašna, mi smo napredniji od drugih.

Svaki tamo ima svoju kućicu i kako se reče, svoju slobodicu. Kolona nemamo, svaki obdeluje svoju zemlju. Mnogo i mnogo šternah imaju ljudi uz kuće i da jih je toliko postaviti u cel jedan kapitanat u drugom kraju Istre, ljudi bi Vam ruke poljubili.

Ali taj narod draže pojedinci i oblasti i vode ga na krivi put, neka se odmetne od svoje častne starine; neka zamrzi na svoj jezik; neka neveruje u ničem svojim ljudem, a da se to postigne, bunilo se je narod, da su ga njegovi prvi ljudi prodali od Hrvatsku.

Naroda je toj ludosti poverovalo i nemira počinilo.

U toj ludosti s nespretnosti cesarskih plaćnikah čulo se je dne 21. febrara o. g. u Kastvu i to, da je zastava crno-žuta ona, koju nete, jer da tu ima Granica, da je dakle ta zastava pogrdjena. Zna li i zato cesar?

Zna li i za to, da je onom prilikom bila pripravljena vojska i da je moglo doći do krvi?

A sve te neprilike mogle su se ukloniti, da se je na dobu kaznilo početnike. Nebi tako bili postradali mnogi i mnogi, koji su zapeljani, te imaju stroška sramote i osudah.

Ali to je tako, jer treba narod dražiti.

Cesarski kapelan na Voloskom dopisuje u njemačkom jeziku skoro posve onim občinam, koje pišu hrvatski ili slovenski, a onim občinam, koje pišu talijanski, isti kapetan odgovara talijanski.

Voloska občina u vrieme rečenih nemirah, pod njegovim nosom skida table, koje označuju mjesto u tri jezika: njemački, talijanski i hrvatski, pak briše hrvatski napis — i to je njemu dobro.

Posljedica ovih nemirah je to, da je narod u Lovranskoj i Opatijskoj školi upisao djecu u talijanski odiel, jer se nigde i kod nikoje oblasti nepoštuje stari i jedini jezik puka; jer se ljude, koji istinu govore, ogovara i gleda na svaki način ugušiti hrvatsku svjest, po kojoj jedinoj može hrvatski puk napredovati.

Upravljanje sa šumami je grozno. Stvar je već tako daleko bila došla, da je meni rečeno, da bi po pravici svaki kmet, koji hoće obruče sjeći u svojem umejku, morao prikazati plan parcele, da se vidi gdje će to sjeći, i s takovim planom pitati dozvolu. Je li to pametno upravljanje?

Čujte još kako se tamo občinam dogadja:

Šumski komisar Voloski bio je pred nekoliko godinah obnašao, da občina Veprin čka može bez škode prodati do 15000 kubikmetri drva.

Od onoga vremena ta občina iz onoga revira nije izvadila ništa, a iz drugih stranah svoje gore prodavala je domaćim ljudem samo staro i kržljavo drvo pak je ove godine htela onaj posek učiniti, da se oslobodi nekih dugovah i uredi svoje stanje.

Ali čujte čudo! Ona ista oblast, koja je pred godinami znala, da se može posjeći 15000 kubikmetri drva, zakratila je sada taj posek, premda ali občinu, da učini komad ceste u goru i sekvestruje joj u to ime novce.

Ako to neće reći igrati se s narodom, onda ja već neznam kako bi to kratko.

Onaj isti komisar šumski čujem, da je dne 29. novembra došao sa žandarom u Kastav i dao proglasiti narodu, da će biti pedepsan svaki, koj bi pošao po štogod u občinsku šumu, makar i dozvolom občinskoga poglavarstva!

Tako se pred narodom hita pod noge oblast občine, da u onih krajevih celo zastupstvo nije vredno niti siromašnomu čovjeku reći: hodi pak odsezi u občinskoj šumi, koju su nam starji ohranili, komad drva, pak se ugrij?

A valja znati, da je spomenutomu komisaru naša Junta dogovorno s namjestničtvom izručila upravu občinskih šumah u Kastavščini, i kad smo se mi proti tomu pritužili, kad smo pitali, da se uvede zakonito stanje, onda nam se je odgovorilo, da pišemo nepristojno!

U Podgradskom koturu nejde ni malo bolje. Narodu se je zabranilo i zadnju kozu.

Zatim mu se je zabranilo i brani se koliko se oštrije može sek drva.

Taj narod nemože se prinđiti preko noći na drugi način življenja. Tomu narodu moralo se je pomoći drugim načinom a to se nije učinilo.

Tamo je selo Mune i druga okolna sela, iz kojih su ljudi hodili po svietu prodavati ocat.

Čim je manje zaslužbe i hrane doma, tim više moralo jim se je dati dozvolah za tu prodaju.

Ali upravo ove godine zakratile i stegnule su jim se mnogo takove dozvole.

Vi znate, gospodo, da kranjski Kočevari idu prodavati po svietu kojekakve stvari, a medju timi i »bonbončine«.

Moguće je, da kojigod Munjac nije imao dobroga octa, ali to se da urediti, opet neverujem, da su svi oni kočevarski bonboni ljudem za zdravlje.

Sada čujte! Ovih danah pitao sam u Gracu jednog Kočevara, koliko jih je u onom gradu. Odgovorio mi je, da jih ima do devedeset. Računajte po tom koliko jih se klati druguda po Austriji i preko u Nemačkoj.

Nije li dakle istina, da se našemu puku krati na lagiji način življenje prisužiti?

U mnogo i mnogo mjestah po Istri hrvatski puk ili nejma nikakove škole ili ima talijansku, u kojoj nemože pravo napredovati, jer druge jezike može se koristno učiti samo onda, kad se je već temelj dobilo u svojem materinskom jeziku.

Radi toga puk nenapreduje, koliko bi morao.

Da se u talijanskih školah ništa nebude učilo hrvatski ni ondje, gdje puk govori tim jezikom, upeljao se je u pučke škole jezik njemački kako nauka obvezna, prem se zna od prvanjih vremenah, da to nekoristi.

Tako se u hrvatske male škole uvodi jezik njemački samo da nebude uveden talijanski i do malo vremena postati će Istra šarena — pictus masculus.

Hrvatskomu puku ni to neće škoditi za uvjek.

Proti svemu ovako izkazanomu stanju stvarih, Vi gospodo ništa neprigovarate. Ja pak radi tolikih prigovorah nemogu i neću odobriti zemaljskoga proračuna, kao što nebih ni državnoga, dok ovako stvari stoje.

Neka se sastave proračuni tako, da iz svačega proviri jednaka pravica i jednaka korist za talijanski i za slovinski dio puka istarskoga, polag toga koliko je jednoga, a koliko drugoga, onda se možemo razgovarati o tom, koliko da od te jednake mjere saborska manjina žrtvuje većini, ali dok toga nije, nemože s naše strane biti govora o odobrenju — jer: aunt certi denique fines!

DOPISI.

Iz Labinjšćine, novembra 1885. — U analih Labinske tvrdjave znamenit je dan 20. jenara; na dan sv. Fabijana i Sebastijana drži i crkva Labinska zavjetnu pjevanu mašu, jer onaj dan su «Uskoki» udarili nanj, da pale i plene. Zato su se tresli Labinjani i branili oružjem, da obrane svoju čeljad i svoj imetak. Prodrli su čak u gradić hajduci.

Takova trešnja, takov strah zavladao je na dan 10. t. m., na dan občinskih izborah, kad su došli kmeti birat svoje ljude. Onaj dan nisu govorili: *Sv. Fabijan i Sebastijan molite za nas*, oslobodite nas od hajdukah, nego kmeti su došli tražiti, što je njihovo, da im se naime dadu njihove škole u njihovom jeziku, da im se učine putevi, kako je to dobro donesla »Edinost« broj 83, 84, 85 i 86.

Rekosmo da su uskoki prodrli, a mi smo samo jednu škulju učinili; gledajmo, da se uzdržimo, da učinimo nakon 3 godinah drugu škulju.

Borila se je pravda s nepravdom, na jednoj strani bila moralna sila na drugoj fizična, zastarjela i gnjila. Kmetovi i gospoda biti su u borbi. I svećenici učinili su svoju svetu dužnost. Istina je, da ona dva svećenika labinjska, Pollux i Castor, dva svitojaka, koji složno u crkvi svite — nisu pomagala, ali njihova moralna prisutnost hrabrila je kmetske birače. Ali ostala složna tri brata pak, su ne samo besiedom nego i činom tako kršćanski radila, da je prvi korak ili prva škulja učinjena.

Prvi koj se je za svetu stvar zauzeo bio je veleč. g. Gerzinić, župnik iz Skitače, koji videć potlačenost svojih župljanah, uzdigne se na noge junačke, te kroz više vremena nagovarao, opominjao i savjetovao svoje ovce, da poslušaju glas svoga nesebičnoga pastira. I zaista bio je uslišan njegov glas, zato hvala njemu i njegovim Skitačanom.

Drugi koji se za narod zauzeo bio je njegov susrug i pobratim mnogoč. gosp. Žiković, župnik iz sv. Lovreča, koga nisu mogli niti prije šarenjaci trpeti; radio je za narodnu stvar složno sa jur rečenim gospodinom, te je u spomenuti dan jednaku hrabru četu svojih neustrašivih horiocah poslao i predvodio.

Treći, koji se je mnogo trudio, te dopeljao tri do četiri puta veću četu, nego svaki od gori rečene dvojice bio je častni gosp. župnik iz sv. Martina, Ivan Belec; on rodom Slovenac, pridružio se je svojoj braći, radeći u to, da dodju ljudi u zastupstvo lamjsko, ne samo po imenu kršćani već i po činu, jer koliko može ono dobra ili zla materijalna stvoriti, u istoj mjeri može se to u duševnom; osobito ima se pohvaliti Barbiće, Kunjanje i Vetljane, koji su radostno skočili na njegov poziv.

Duhovnoj gospodi pridružili su se i svetovnjaci, koji su nastojali puk probuditi i dopeljati na izbor. Medju koje brojimo g. župana iz Svete Nedelje, Antuna Šumberca Šote i Zamarlja Kosa Bašna iz Ripende, koji su dostojni svake č sti, hvale i spomena. Prvi dopeljac je u velikom broju Svetonedeljčane i Šumberčane, drugi takodjer u lepom broju Ripenjane. Ova dvojica zaslužila je pohvalu pred svietom jer su neumorno i složno pripravljali ljudstvo za izbore. Živili zato svi, toliko voditelji, koliko vodjeni Labinjani!

Da se je naše pučanstvo dobro ponesio, može se od toga suditi, što je vojevalo proti silnoj gospodi. A koji su ti bili? Gospodin podešta Ivan Skampić, koji imućnije zločesta srca, ali nemari za nas jer je naš narodni protivnik. Razumije se, da on budući je polazio velike škole, radi po naputku političkoga pazinskoga družtva ili strašila. Drugi ljuti protivnici bijahu otac i sin Načinović prvo siromaški šćavuni a sada bogata i preobućena gospoda. Misle, da drže u kleštih siromake ali ipak u III. tielu ništa neopraviše.

Najjači protivnik bio je barun Luzzatini, koj je bio prije zastupnikom u car. vieću, a sada se još bani u porečkoj dieti. Dakle za bacit takove velike ribe, hoće se silne borbe i velike uztrajnosti.

Pita se odkuda promjena, da ono isto pučanstvo, koje je zadnjega lani odabralo za zastupnika, a sada ga je zabacilo?

U drugom tielu izbornom ovaj put propadosmo, a to zato, jer je bio terorizam i prevarstvo od strane onih, koji bi radi još nadalje pačevati. Moralno predobili smo i u II. tielu, jer oni su nadvladali samo prevaratvom i to samo sa 18 glasovah. Proti ovim se je od naše strane protest učinio, jer su se stvari nezakonite dogodile. Izdajstva nije moglo manjkati kod ljudih priprostih i do grla zaduženih. Izdajice neimadu pred poštenim obrazom miru. Sram jih bilo! Mi smo dužni javno naše branitelje pohvaliti, što činimo ovim pismom, izjavljujuć svaku hvalu jer rečenoj gospodi voditeljem i onim, koji su jih sliedili. Ovo je s naše strane prvi pokušaj, a nadamo se u Boga i svjest biračah, da će drugi put biti bolje.

U prvom tielu nemožemo se mi seljaci u borbu postavljati, jer su tu gospoda odvjetnici, liečnici i činovnici, nu u II. i III. tielu nedamo si zapovjedati. Budu li izbori ovi uništeni i bude li vladao red i zakon, tad je naša pobjeda osigurana i u II. tielu. Nu vladi je, da zadovolji zakonu.

Pogled po svietu.

U Trstu, 23. decembra 1885.

Od austrijskih zemaljskih saborah zaključili su ili prekinuli svoje sjednice još sliedeći štajerski, gornjoaustrijski i moravski. Ovaj posliednji, prije nego li se je razišao, odobrio je jednoglasno izbor grofa Schönborna, moravskog namjestnika i zastupnika za ugarsko Hradišće.

Niemci u Češkoj, naposo u Pragu počeli su agitirati, kako bi iztisnuli iz njemačkih srednjih školah češki ezik jer da su djaci preobterećeni. Oni hoće, da se na čeških srednjih dapače i u pučkih školah uči samosposujućoj Niemštinu, a protivo se, da bi se isto tako i u njihovih školah učio drugi zemaljski jezik. U tom služu se podpuno s našimi Talijančići, koji neće da čuju o drugom zemaljskom t. j. hrvatskom jeziku ništa a zahtjevaju, da se u hrvatskih školah svuda uči talijanski, dapače nastoje svimi silami, da uvedu svoj jezik kano učovni i za posvo hrvatsku djecu.

Liberalna stranka ugarskoga sabora imala je dne 20. t. m. sjednicu, u kojoj je viećala o čestitkah, koje će stranka podastrieti prema sadašnjem običaju k novoj godini. Ministra predsjednika pozdraviti će zastupnik Szontagh, a predsjednika dolnje kuće, zastupnik Falk.

Dne 18. t. m. prekinuo je hrvatski sabor svoje sjednice pošto je razpravio proračun i nekoje manje važne predmete.

Narodni zastupnici gg. Starčević i Gržanić bijahu odsudjeni radi poznatih nemirah u saboru na tri mjeseca zatvora. Prvi gubi osim toga doktorat i pravo odvjetnik ovanja. Kad je osuda izrečena, pokazalo je slušateljstvo u sudbenoj dvorani a kasnije i na ulicah zagrebačkih svoje nezadovoljstvo. Zastupnik g. Kumičić bijaše riešen obtužbe.

Dne 17. t. m. sastao se kraljevinski odbor, da izabere jednoga člana na mjesto odstupivšega zastupnika g. Krestića. Članom odbora bijaše izabran g. Vukotinović.

Iz Crnegore dolazi viest, da su svi Crnogorci od 16 do 60 godinah za boj pripravni.

Medjunarodna vojnička komisija dovršila je svoju misiju oprodieliv neutralnu graniou izmedju Srbije i Bugarske i predloživ, da Srbi ostave vidinsko okružje, a Bugari srbsko zemljište, koje bijahu zauzeli. Buduć su se obje ratujuće stranke izjavile, da će se pokoriti medjunarodnom vojničkom sudu, koji je imao ustanoviti uvjete primirja, neima dvojbe, da će se sada bar privremeno toj odluci podvrći.

Primirje je utanačeno do 1. marča buduće godine. Prije nego li se upustila Bugarska u dogovaranje, izjavio je knez Aleksander želju, da bi posredujuće velevlasti uvažile sjajne bugarske uspjehe, na što mu se odgovorilo, da će se to kod sklapanja mira u obzir uzeti. Srbi će osnažiti vidinsko okružje do 25. t. m. a Bugari se obvezali ostaviti srbsko tlo do 27. t. m.

Dnevna zapovjed kneza Aleksandra na svoju vojsku javlja sklopljeno primirje, hvali junačtvo bugarskih četah te spominje, da imadu Bugari mnogo zahvaliti ruskomu caru na toli sjajnih pobjedah, jer da se je to samo njegovim nastojanjem oko četah bugarskih postignuti dalo.

Ruska vlada pridiže u srednjoj Aziji, koju je oružanom rukom ili ugovori pridobila, narodno blagostanje gradjenjem željeznicah, podupiranjem trgovine i obrta.

Grčki sabor dozvolio je vladi do 100 milijunah zajma za vojničke potrebe.

Sv. otac riešio je karolinsko pitanje na zadovoljstvo Njemačke i Španjolsko, te mu je radi toga car Vilim poslao vlastoručno pismo, u kojem mu se zahvaljuje, što je uzpostavio staro prijateljstvo izmedju Njemačke i Španjolske.

U Francezkom saboru započela je dne 21. t. m. razprava o kreditu za tonkinžku ekspediciju. Prvi govorio je biskup Frappel i odlučno zahtjevao, da ostanu francezke čete u Tonkingu na obranu kršćanah.

Englezki ministar predsjednik predložiti će parlamentu, čim se sastane, pitanje povjerenja. Sadašnja vlada je pripravna podati Ircem nekoje polakšice nu nikako nebi privolila na posebau irski parlament, kako to Irci zahtjevaju.

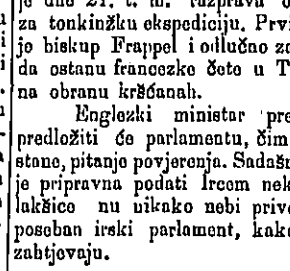

Franina i Jurina.

Fr. Ča da dela tvoj ženso Masalinka konkurencu?

Jur. S čim vranića?

Fr. Ha! da su kumedijali va njegovoj sale.

Jur. Pak ča j' zato, tr kumedijaju i va kuće.

Fr. A . . zato pride ona peršona pod lagonju kašljat!

Jur. Ča nećel od silnega praha i dima od tabaka.

Fr. U višnjanskoj občini poznam 4 brata naše krvi po rodu, imenu i starini a tri su . . .

Jur. Bi škometia, da su ta tri šaranjaki i izdajice.

Fr. Kako si to dozna?

Jur. Eh, sanjalo mi se nočas za nje, da talijansk-mu tovaru rep ždižu a Talijani spalicom po njih tuču i viču: čuš, vari, he!

Fr. Kako meriteju.

***

Jur. San čuja, da si bia niki dan va Kanfanaru. Ča dela on naš prijatelj, kanfanarski »biskupa, je l'ča zdrav?

Fr. A ni mu hvala Bogu niš ne; samo va crikvu da još ne more, ma da imu zato oltarić pod bristom ili pak doma, a rangjelje i predike puli slipoga kemu i šjor Lomolo rado zalazi, da se onde ogrije i ča to čuje i nanči.

Jur. A dragi ti, ča će se onde naučiti?

Fr. Ako ne drugo, činiti barem to, ča je Bog va četrtoj zapovedi zabrania i kmetom poštelјone delati, ki nisu stili biruti njegove fiducijare.

Jur. Jeli pak istina, da se na štacijonu ne smi govoriti hrvatski nego samo talijanski i niměki?

Fr. Sada govori slobodno svaki, kako kega volja i kako najbolje ki zna i umi. Ma kad je bia onde on dugi taljanski suhonja, on da ni moga čuti hrvatski govoriti, aš da mu nisu stili prid oni uva vagoni s hrvatskemi natakuni, da bi š njimi platia meštra, ki bi ga hrvatski vadia.

Jur. A to mora biti dunke kakova »persona civile«, kako i on šjor Zobljiprosić, kega valje febra strese, kad ga ki za hrvatsku dopisnicu popita.

Fr. Je bome »persona civile« je. Još su mi poredni ljudi povidali, da pozna jako dobro anka »didovsku kulturu«, aš da se je niki večer tuka i mlatia s onim Kranjcem tamo na štacijonu, kamo je bia došа na špaš i na fraju, pak da mu je anka nika ženska glava pomogla tući se!

Jur. Po Juriča to mora biti pravi »civilizania i »didovski« junak!

Fr. A bome je; tr mu grad nikad ne potuče kako meni i tebi, aš se cesarskim kruhom hrani!

Različite viesti.

Promjene u krčkoj biskupiji tekom prošle jeseni: č. g. Mate Bogović, duh. pomoćnik u Rabu, imenovan i namješten je kanonikom pri stolnoj crkvi u Krku. Na njegovo mjesto poslan je g. Anton dr. Grković (iz Rima); č. g. Mihovil Colombis, župe uprav. u Ustirnah dobio je privremeno mirovinu; č. g. Anton Malešić do sada upravitelj župe u Loparu, pošao je u istom svojstvu u Ustrine. Župa u Loparu podielјena je č. g. Matu Franceti ću, do sada župnik u Lunu (na Pagu); g. Josip Volarić do sada duh. pomoćnik u Vrbniku imenovan je župe upraviteljem u Lunu, a duh. pomoćnikom u Vrbniku g. mlađomisnik Jakov Dmitnić; č. g. Nikola Grego duh. pomoćnik u Belom (na Cresu) i č. g. Ivan Kraljić, duh. pomoćnik u Omišju, zamienili su mjesta.

Odbor političkog družtva »Edinost« držati će dne 27. t. m. u 10 satih odborsku sjednicu, kojoj se pozivlju svi odbornici, zamjenici i povjerenici. Sjednica biti će u prostorijah delavskoga družtva. Na dnevnom redu je važno pitanje o predstojećih izborih za tršćansko gradsko zastupstvo.

Poreški občinski izbori su nekako zanimivi odpotle su se poreška gospoda medju sobom popravdala. Sadašnjemu zastupstvu iztekao je mandat a naši mili Porečani pripravljali se javno i tajno na izbornu borbu. U to su nadošle one blažene poreške smutnje, »tutto proprie« rekao bi babin Marko, koje »lože na čast samo glavnomu gradu poklonje i njegovim djedovskim prvakom. Rad tih smutnjah reć bi, da su gospoda odtožila obć. izbore. A kako i nebi! U nutri trulež i nesloga, izvana mrzki »šćavon neće više da pleše kako koza blekeće, hoćeš li još većeg jada! Neima druge nego odložit izbore, dok se malko gospoda slišu, poližu i smire a dotle će se možda i šćavunske tikve umekšati. Al mi bi rado, da se bar glede ovog posietnjeg gospoda prevare. A to zavisi od naših vriednih biračah iz Fošknlina, Dračevca, Baderne, Shandati, Novevasi, Anrege, Fratah, Tare itd. koji imadu u svojoj sredini vrsnih muževah, koji će znati i htjeti kmetske interese bolje zagovarati i braniti nego li gospoda. Okolo ovih muževah sakupite se izvanjski birači občine poreške kano ovce okolo pastira i kano pčele okolo svoje matice. Njih sliedite i njih slušajte pak će prestati i Vaši jadi i nevolje, jer jedino svojstvomu može pomoći.

Uprav doznajemo, da su ovi izbori oglašeni napokon za 11, 13 i 14. jenara buduće godine. O važnosti občinskih izborah govorimo skoro u svakom broju te mislimo, da nam je danas suvišno ono opetovati. Nadamo se, da su se naši birači dogovorili i sporazumili gledе muževah, koji će jih dostojno zastupati.

Ujedno opozorujemo ovim sl. polit. oblast u Poreču, da strogo pazi na red i zakon, koli u izbornoj dvorani toli na ulici, da nebudu izvanjski birači od nikoga zlostavljeni ili insultirani. Sloboda izbora i osobna sigurnost mora biti svakomu biraču zajamčena. Na posao dakle, muževno i neustrašivo, dični naši birači obć. ne poreče. 115

Nova glagoljska misa pjevala se dne 8. t. m. u drovnom Krku i to u crkvi onih čestitih Franjevacah-trećoredcah. Misu je uglasbio zaslužni g. Kosovel. Ona je vrlo liepa i služi na čast g. sastavitelju. Glagoljska ova misa ukujdana je za sbor u cecilijanskom ritmu. Čestita-

juć našim Franjevcem, najpače g. Kosovelu, želimo mu od srca: nebila mu ovo posliednja radnja, kojom pronosi narodu i sebi glas!

Povjerenike družtva sv. Jerolima za Istru motimo ovim, da nam izvole poslati imenik onih članovah: koji su u dotičnom okružju, da se tako sporazumno uzmognu prepriečiti pometnje kod razašiljanja družtvenih knjigah — kao što se to često dogadja.

Izgorjelo diete. Javljaju nam iz Kastavšćine žalostan slučaj, kako je tamo u županiji Marčelji dne 14. t. m. jedno diete od tri godine umrlo usljed ranah zadobivenih od ognja. Ubogo diete, mateni Josip Marčelja br. 2. popalio se grozno sva do pojasa. Nesmotrena majka ostavila je siroče samo na ognjišću — očim je onu pošla u susjedstvo po mlieko. Sudbena oblast iziskuje ovaj dogodjaj, da se dozna tko je sakrivio nesreću i da se ga po zakonu pedepsa. Našim najkam neka buda ova nesreća opomenom, da budu opreznije sa diecom te da nad istom neprestance bdiju.

Gospodarska zadruga u Krku. Dne 12. t. m. sastao se lep broj seljakah i posjednikah u gradu Krku na dogovor glede osnutja gospodarske zadruge. Uzprkos slabom vremenu, odazvali se otočani radostno pozivu nekolicine prvakah. Bašćani izpriečili se brzojavno radi loša vremena i velike dajine. Na tom sastanku bi izabran privremeni odbor, pretresana i odobrena pravila i kao sielo zadruge izabran grad Krk. Čim budu pravila potvrdjena, sastat će se glavna skupščina, da se odabere stalni odbor. Čvrsto se nadamo, da će se naši marljivi otočani mnogobrojno upisati u ovu zadrugu, koja je namienjena poglavito seljačkomu stališu, i koji može biti neukomu puku od velike koristi, bude li on za nju marljiv i bude li uprava iste u čestitih rukuh. Želimo vruće, da bude jedno i drugo a u to ime Bog daj sreću!

Trvižani pred sudom. Javili smo u svoje vrieme, da su občinski panduri i žandari u Pazinu, zatvorili nekoliko Trvižanah, koji da su nekoliko putah u gradu zaviknuli: živio cesar, živio Franjo Josip I. Pred iztragom bijahu zatvoreni osam dnah a kod iztrage naznačili su svoje svjedoke izmedju poznatih gradjanah i gospode.

Značajno jest svakako, što c. kr. sud nehtjede tih svjedokah saslušati i što je c.k. kapetanat pak i sudište u Rovinju odbilo molbu obtuženih, da se preslušaju njihovi svjedoci. Vidit ćemo što će se odgovoriti na utok, koji će obtuženi uložiti.

Promjena načelnika u Višnjanu. Godina 1885. koja se evo primiče koncu, ostati će dugo u pameti nekojim talijanskim »ex potestatom« Istre. Pod nekojim od tih srušila se jur načelničke stolica, a pod drugini se lomi i ruši te će jadnici izgubiti onaj divni naslov »primo cittadino«. Gospoda »Ex« u Vižinadi, Poreču itd. dobili su ovih danah vjerna druga »nevoljaka« u osobi višnjanskoga g. Mlanicha, koji se zahvalio na časti načelnika videći, da na svietu nema ništa stalna i da je čovjek najneizvahvainije stvorenje božje. Još je taj »Ex« predsjedno dne 12. t. m. obć. sjednici u Višnjanu a danas, tekar nakon 10 dannh, više se i negovori o njegovoj častnoj osobi. U spomenutoj sjednici imao je finansijalni odbor zastupatvo izvjestiti o starih računih. Našlo se ljudih, koji nerado računaju sa onim, što je prošlo pak se dogovorili i slo žili, da se nelma pokojne račune uznemirivati u grobu, gdje počivaju sladki sanak. Ostavili su dakle u miru stare račune i prešli na buduće t. j. na proračun za 1886. Al na žalost njihovu našao se nezadovoljnik, koji je želio, da se malko pretresu te iz mrtvila probude stari računi, koji mu nisu nekako išli, štono rieč, u škvadru. Požurio se taj (inače P. D. zvani) do Poreča do gospodina predsjednika sljunte i kot. kapetana. Rekao njim, da mu je žao što sniivaju stari obć. račnni u Višnjanu večni sanak bez napisa i spomenika.

U Višnjanu se doznalo, da su tuženi, ili kako bi »Istria« kazala, denuncirani Tuž nioi i tužitelj su Talijani, dakle sve domaća roba. G. sadašnji »Ex« saznav da, su ga prijatelji u Poreču ocrnili, zahvalt se na časti načelnika i kani povući se za starimi občinskimi računi u zasluženo stanje mira. Višnjanski otci sastali se dne 22. t. m. da biraju novoga načelnika, koji će valjda postaviti nadgrobni kamen starim računom.

Ceste na Dragućščini. Doznajemo, da mjeri g. inžinir Curtmanich nove ceste na Dragućščini te kako nebi znali, da je većina porečkoga sabora zaključila, da se občinu Buzet — pod koju spada i Dragúć — razdieli, mi bi rekli, da sa bližnji obć. Izbori. Učinas najme staro izkustvo, da se uvjek mjeri i gradi na papru po cieloj Istri kad se bližnji občinski, zemaljski ili državni izbori; občinari buzetski izkusili su vrlo č sto, što će reći mjeriti prije a pegraditi poslije izbora. Neznamo dakle čemu imademo pripisati sadašnji boravak g. Inžinira u onoj občini. No da budu imali naši občinari tamo bar ikakvu korist od toga, pitamo g. inžinira i prijatelja mu g. Grossicha, da nam izvole kazati: 1) kojimi novci će se graditi cesta, koja se sada mjeri, 2) je li još te štogod preostalo od onih 63.000 for. koje je vlada posudila buzetskomu su thenomu kotaru za gradnju cestah, koje nisu dogradjenei 3) što će reći, da je prošlo već 5 godinah odkad gradnja cestah spavi, dočim se to moglo davno svršiti. Da Vas čujemo gospodo i tobožnji prijatelji puna!

Fotografije skupščinarah Bratovšćine. Iza ljetošnje skupščine »Bratovšćine hrv. ljudi u Istri«, tako se 24 skupščinarah u Kastvu zajedno fotografirati. Slike izpale su na obće za dovoljstvo te tako ima ono 24 članovah »Bratovšćine« vrlo krasnu uspomenu.

Fotograf g. Jelušić napravio je od tih fotografijah nekoliko komadah povrh naručbe te je iste o izboru »Bratovšćine« poklonio. Kako čujemo, podarovao je odbor pojedine dobročinitelje »Bratovšćine« ovom slikom.

Upozorujemo i ovom zgodom naše čitatelje na slike naših prvakah pok. biskupa Dobrile, Dra. Vitezića, zatim na razne vidike Kastva grada, što jih je u svojoj radionici priredio g. Jelušić i koje su tako lieno izvedene, da se same sobom preporučuju. Tko bi hotio preuzeti razprodaju gornjih slikah, neka se izvoli obratiti na g. E. Jelušića, fotografa u Volosk om.

Hrvatska čitaonica u Kastvu držiti će u nedelju dne 27. decembra 1885. u 7 sati u večer redovitu godišnju glavnu skupščinu sa sliedećim dnevnim redom:

1. Izvješće o družtvenom radu minule godine 1885.
2. Izvješće o gospodarenju družtva minule godine 1885.
3. Proračun za buduću god. 1886.
4. Eventualni predlozi i interpelacije.
5. Izbor odbora za buduću god. 1886.

Na skupščinu poziva najuljudnije p. n. gg. družtvene članove

Uprava družtva Hrvatske čitaonice.

U Ičastvu, 20. decembra 1885.

Mirko Jelušić,
predsjednik.

Propalo selo Grohovo. Prvih danah o. m. javljeno je, da je usljed silne kiše, koja je već dulje vremena padala u Primorju, voda podrla kuće u selu Grohovu, ležećem na zemljištu grada Rieke, te je od 21 kuće srušilo 19. Nesreća ta sbila se je jednog utorka u večeru. U taj čas počelo se je naplavljeno zemljište skliznti, pucati, a putevi i kuće počeše trosti se i rušiti. Stanovnici skočiše uplašeni iz kuća, noseći sobom, što mogoše nositi i spasiti. U poi noći nastade prava pogibelj: stanovnici bili su medjutim ostavili svoje kuće, te tako nije nitko života izgubio. Katastrofa razvijaše se polagano, te još u srieda nije se zemlja bila umirila, dočim su se kuće još uvjek polagano rušile. Pionieri, pješaci i vatrogasci, koji su odmah na pomoć priskočili, nemogoše mnogo pomoći, jer je zemlja pucala, puzala se a bilo je nemoguće ustavit ju. Makla tutnjava zemlje, jauk i pomaganja u-sretnih obitelji, prasak rušećih se kućah, ruševine i pukotine, nakolo porazmetano pokućtvo, sve to paralo je srdce prisutnikom. Oblasti pomogle su odmah, te učinile sve, koliko jim je bilo moguće, da nesretne stanovnike umire i za prvi mah ukonače. Selo grohovo poznato je i širom Istre, odakle je mnogo puka dolazilo sukno valjati.

Skandali u Italiji. U sjednici talijanskoga parlamenta u Rimu, obdržavanoj prošloga tjedna, bijaše živahna razprava, kod koje je zastupnik vojvoda San Donato dovikuo državnomu tajniku i zastupniku Morani: »svinja, svinja, svinja!« Ovaj je pako kao blesnit podigutimi šakami polotio na San Donata, da ga udari, al su mu na put stali drugi zastupnici te osujetili njegovu namjeru. Zastupnika San Donata odveli su iz saborske dvorane.

Sliedeći pako škandal dogodio se u gradu Viterbo, nedaleko od Rima, gdje se pred porotnim sudom sudilo proti Siciljancu Calvagnoi njegovim drugovom radi zločina umorstva. Premda su mnogi prizuali svoju krivnju, to su porotnici ipak sve obtužene jednoglasno proglasili nekrivimi. Budući je proti ovom pravoreku porotnikah predsjednik suda prosvjedovao u javnoj sjednici, to se je gradjanstvo steklo te navalilo u sudbenu dvoranu vičući, da će ubiti predsjednika i državnoga odvjetnika. Ova dvojica su se jedva stražnjimi vrati spasili te praćeni sa žandari pobjegli na prvu željezničku postaju. Branitelji obtuženikah bijahu sve sami zastupnici naroda na talijanskom parlamentu a predsjednik suda ih direktno osvadja, ta su podmitili porotnike.

Evo što se doga ja u tobože ugladjenoj Italiji! Da se samo jedan dio rečenoga koi nas dogodi, to bi nas na sve načine crnili, ružili za nas barbare nazvali. Rezplatni čitatelji porečkog listića ni mu zlišto zahvalni bili, kad bi njim donašao z »sretne Italije« ovakovih kulturnih (!) crticah.

Neuku nauka.

Gospodarske poslovice.

Tko će plugom da bogati, sam se neka pluga luti.

Ako lieto ne dade, jesen nelma česa.

S jeseni orano, — na pol gnojeno.

Tko rano sije, riedko se kaje.

Kasni usjevi — riedko uspieli.

Ako zima ustima ne ujede, ona repom ošine.

Ako je trava pokošena, ai je ostalo korenje.

Ne sij ozimicu riedko, ni jaricu gusto!

Rukovjet slame, eto pregršt gnoja, iz pregršti gnoja — puna šaka zrnja.

Na gubac kravji mlieko se muze.

Mastni putevi — mršave oranice.

Tko će se žita nažeti, neka pazi na sjenokoše.

U dobra gospodara plug za srpom uzastopce ide.

Književne viesti.

Nuovo metodo, pratico e facile per imparare la lingua croata a seconda dei recenti sistemi del celebre Dr. Ahn, compilato per cura di Vincenzo Tomsich, maestro presso le Scuole Comunali di Fiume, II. edizione diligentemente riveduta ed ampliata. Fiume, Stabilimento Tipo-litografico di E. Mahovich E f. 1886.

Ova praktična knjiga doći će dobro svim onim, koji se žele nevelikim trudom upoznati sa hrvatskim jezikom.

»Balkan« zvati će se novi ilustrovani časopis što, će poč-tkom buduće godine pod uredničtvom poznatog našeg pjesnika A. Harambašića u Zagrabu početi izlaziti. Vlastnik g. Ivan Krajač i sam urednik obećuju, da će sve poznatije pisce oko svoga lista sakupiti te da će nastojati, da bude »Balkan« vierno ogledalo svega književnoga pokreta na Balkanu. Ilustracije biti će vedinom izvorne a omot i naslovni list biti će urešani izvornimi slikami. Vlastnik javlja, da je uložio gotovu glavnicu, da list bude mogao izlaziti točno i solidno. Cieno »Balkanu« biti će: na godinu for. 6, na pol god. for. 3, na četvrt god. for. 1.50. Pojedini broj 30 novč. Predplata se šalje upravi »Balkana« u Zagrebu.

Preporučujuć ovaj najnoviji podhvat na našem književnom polju svim prijateljev hrv. liepe knjige, želimo »Balkanu« što nolji uspjeh.

Hrvatskim piscem.

Prva hrvatska štedionica u Zagrebu, da bi na svoj način dopriniela k proslavi pedesetgodišnjice hrvatskoga preporoda, blagoizvolila je uredničtvu Vienca darovati svotu od *četiri stotine forinti* n. vr., da njimi nagradi najvrstnije beletrističke radnje, koje će se štampati u Vincu godine 1886.

Uredničtvo Vienca zahvaljuje se najsrdačnije slavnoj prvoj hrvatskoj štedionici za ovaj lipi dar, te ujedno razpisuje ove naprude:

a) *Tri stotine forinti* za najbolji roman (historički ili socijalni) ili novelu iz hrvatskoga života.

b) *Pedeset forinti* za najbolju crticu (arabesku, novelctu, priču, i t. j.) iz hrvatskoga života.

c) *Pedeset forinti* za najbolju epsku pjesmu, odu ili elegiju.

Svaka dole dobra novela (roman) certica i pjesma, što stigne uredničtvu Vienca, štampat će se u listu i dobit će redoviti honorar (po 2 forinta od štampane strane) od uredničtva, a najbolja djela dobit će povrh toga koncem godine razpisane nagrade. Sudit će predplatnici Vienca, kojim će se uz zadnji broj Vienca za 1886. poslati kupon, da ga izpune. Skrutinij će kralj. javni bilj-žnik obaviti.

Uredničtvo Vienca.

Zahvala.

Presvietli g. dr. Dinko Vitezić, naš velezaslužni narodni zastupnik i dobročinitelj, sjetio se opet »Bratovšćine hrvat. ljudi u Istri« podariv istu sa krasnim darom od 200 iztisakah svoje »Poslanice«, rad čega izriče mu i ovim putem najsrdačniju zahvalu

Kastav, 20. decembra 1885.

Predsjedničtvo »Bratovšćine«.

Tajnik: Predsjednik:
M. Grosman. *A. Turak.*

Izkaz.

P. n. imenah gg. čestitih Omišljanah koji svojimi iznosi doprinesoše na ostvarenje pučke knjižnice, predhrojiv se u ime občine prvomu hrvatskomu literarnomu družtvu »Matici hrvatskoj«:

Po 5 for.: Ivan Pavičić, drogulst Rieka, N. N. Po 3 for.: Ilić Nikola, plovan Dubašnice, Pindulić Dinko, župe upr. Barbana. Po 2 for.: Grego Nikola, kapelan na Belom. Turato Nikola, kapelan Novalja. Albanese Nikola, župnik i dekan Omišalj. Kraljić Ivan, kapelan Omišalj. Jedrlinić Nikola načuditelj Omišalj. Ilić Vicko, ces. kr. porezni preglednik Cres. Muchnić Ivan, profesor Kopar. Kumbatović Filip, ces. kr. pomorski podčastnik Pulj. Po 1 for. Brech. ler Marta učiteljica, Albanese Nikola občinski vlečnik, Baffo Nikola ml. občinski zastupnik, Jurjević Ivan trgovac, Albanese Ivan stolar, Turato Anton krojač, Kraljić Anton kovač. Feretić Matija stolar, Jravić Nikola stolar, Fabijanić Ivan stolar, svi iz Omišlja. Antončić Antun, gimnazijalac Rieka. Ces. kr. pomor-ki podčastnici: Ilić Anton. Albanese Nikola, Turato Luka. Pindulić Anton. Jedrlinić Nikola, Kraljić Matija, Ilić Ivan, Turato Jerko, svi iz Pulja. Mahulja Ivan, učitelj, Omišalj. Po 50 nvč.: Brechler Emanuel, odpravitelj pošte Omišalj. Baffo Nikola, gimnazijalac Rieka. — Ukupno for. 53.

Najsrdačniju hvalu izriče vriednim prinosnikom: *Privremeni odbor.*

Na znanje

p. n. članovom svetojeronimskoga družtva u porečko-puljskoj biskupiji.

Jer sam od bližnje pošte predalsko, nemogu uz najbolju volju biti povjerenikom za svu porečko-puljsku biskupiju. Da p. n. gospoda članovi ipak nikakove škode ne trpe, preporučio sam slavnomu odboru vlexasluženoga književnoga družtva sv. Jeronima više p. n. gospode, da budu za ovu godinu družtveni povjerenici svaki u svojem području. Uprav ovih dana stigle su družtvene knjige i u ove naše krajeve. Nadam se, da su sva po meni preporučena p. n. gospoda povjerenici družtvene knjige za ovu godinu primila ravno iz Zagreba i medju članove u svojem području jurve porazdielila. Tko od preporučene p. n. gospode povjerenikah nebi mogno primiti u buduće povjerenič tva za članove u svojem području, to se ovim najuljudnije prosi, da u svojoj bližini za taj posao vrstnoga člana potražiti izvoli, te ga ujedno upozori na stranu 58. Danice za buduću godinu 1886. na kojoj su dužnosti družtvenoga povjerenika objavljene.

U Marčani 20. decembra 1885.

Andro Benigar
dos dbrižnik

Priposlano.*)

Umoljeni ste g. uredniče, da izvolite objelodaniti u dičnoj «Našoj Slogi« koliko sliedi:

Časopis »L'Istria« od dne 19. t. m. broj 210 donaša iz Pićna dopis sastavljen od poznate moralne propalice, od ovdašnjeg duševnog patuljka. U tom dopisu tvrdi ona ništarija, da se je 8. t. m. sabiralo na čopore ljudstvo u mojem stanovanju, da tu podpiše nekakav utok.

Pozivljem ovim pićansko tepče, da mi u roku od 15 dana dokaže, da je ma i samo jedna osoba u onu svrhu kod mene bila a neučini li toga, smatrat ću ga i nadalje za prostog klevetnika, izmet ljudskog družtva.

Čestitam ujedno porečkomu listu, koji svoje čitatelje ovakvimi grdnimi laži pita.

Pićan, 22. decembra 1885.

A. Nežić,
nadučitelj.

*) Za članke pod ovim naslovom neuzimlje odgovornosti Ured.

Prilozi. Današnjemu broju dodali smo dva priloga, na koje upozorujemo naše čitatelje.

Lutrijski brojevi

dne 16. decembra

Trst	81	60	64	82	19
Linc	34	42	15	16	21
Buda Pest	49	89	35	86	70

dne 23. decembra

Prag	46	54	42	51	52
Lavov	28	80	57	29	32
Hermanstadt	5	12	44	45	2

Tršćanska burza

dne 23. decembra.

Austrijska pap. renta	for.	82.90	do	for. 83.—
Ugarska	»	91.55	»	» 91.75
Ista u zlatu 4%	»	99.90	»	» 100.10
Dionice nar. banke	»	—.—	»	» —.—
» kredit-banke	»	293.50	»	» 294.50
Talijanska renta	»	95 1/16	»	» 95 1/16
London 10 lirah sterlinah	»	120 1/8	»	» 12 6 1/8
Napoleoni	»	9.98	»	» 9.99
C. kr. cekini	»	5.90	»	» 5.91
Državne marke	»	61.62	»	» 61.65
Isto francezke	»	49.95	»	» 49.35
talijanske lire	»	49.30	»	» 49.50

Izdavatelj odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Prilog k 52. broju „Naše Sloge“.

ŽELODČNE BOLEZNI
je moguće *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti
po
JERUZALEMSKEM BALZAMU
edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva smes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje pripravne sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravice prednosti** nad vsemi dosedaj v taj stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kineške robarbare, katera korenika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljenje** ni čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti neješčnosti, zabasanju, siardljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 13—6

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI
G. B. PONTONI
v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *G. B. Rovis*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner. v Korminu v lekarni A. Franzoni. v Tominu v lekarni E. Palisca.

Dobiva se i za mjesečne obroke.

ZANIMIV OGLAS

U velikom skladištu pokućstva i tapecerije **G. Ghersolak-a** Via Farneto br. 12. I. p. imade uviek pripravnih šustah za postelje, izpunjenih sa veoma dobrom tvari u cieni od 6 for. napred.

Divani i sofa izpunjeni i pokriti veoma dobrom vrsti kretona i jute u cieni od 15 for. napred.

Pokućstvo za sobu, sjedala, naslonjači, stolice tapecirane itd.

Prima svaku narudžbu tapecarije uz povoljnju cienu nego li ostali, budući da imade vlastitu radionicu tapecarijah, drvodjelstva i skladište tvarih za pokućstva. 48—46

Dobiva se i za mjesečne obroke.

Skladišče
POKUĆSTVA I TAPECERIJE
Corso br. 41
blizu „Monte Verde“.

Dne 24. agusta otvorio je trgovac podpisani naznačenu trgovinu sa velikim izborom **pokućstva** svake vrsti i uz takove cene, da se nebudi konkurence

Raffaele Italia
10—11

Narudžbe se obavljaju za tuzemstvo prosto od dacije

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za človjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo { za fr 4·96 iz dobre vune; „ „ 8·— „ bolje „; „ „ 10·— „ fine „; „ „ 12·40 „ prav fine „

peruviene iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **suknena oblačila za gospo**, meter f. 2.

Črni krzni palmerston iz čiste volne za **zimni paletot za dame**, meter f. 4.

Potne plače po f. 4, 5, 6 do f 12. jeden. Zelo lepa oblačila, hlače, vrlne suknje, tkanine za sukinje in dežne plašče (tuffi), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviena, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY
utemeljeno 1866.
Skladište tvornice v BRNU (Brünn)

Uzori prosti. Ogledek za gg krojače **neproste Pošiljatve s povratjem** čez f. 10 **proste.**

Imam stalno zalogo sukanja v vrednosti f. 160 000 a vr ter se ob sebi umo, da mi v moji svetovni trgovini mnogo as'ankov po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kratce zelo zaželeni tvaritbeni cesi razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemoreio pošiljati uzori**, ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja sleparja, ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—31

Nepristni **ostank** se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Najbolje i najcienje dodje u
AMERIKU tko se obrati na
A. GERGOLET-A
internationalnoga speditera 18—
Via dell' Arsenale br. 2. **TRST.**

BIK čistega plemena, priporočenega po tržaškemu poljedelskemu društvu, star dve leti na prodaj je pri g. Frauerju na Kutinari (Rozzol 178). 1—

Piccoli-eva esenca za želodec
G. Piccoli, lekarnar v Ljubljani.

Odravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravniških spričeval bolezni v želodcu in trebuhu, bolezje, krč, želodečno in prenapravo mrzlico, zabasanje, hemoroide, zlatenico, migreno itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 nove.

Pri večem številu dobi se primeren odpust.

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Forahoschi, Leitenburg. Lipnardi, Pozzetto, Pisxmarer, Prendini, Rovasni in Zanetti in škoro v vseh lekarnah Pilsnerske, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj liek po dr. Maliću smatrati kano patvoren

Cvet proti trzanju,
po dr. Malléu.

je odlično urbjolji liek proti kostobolji i rommatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi kratko vreme prestano posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *cviet* (zabrab. znam) ka *proti trzanju po dr. Maliću uz priloženo znamenje; 1. steklenica 50 nčč.*

Zahvala.

G. I. pl. **Trnkoczyju.** liekaru *na velikem mestnem trgu* u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razne domače liekove bezuspješno rabila. Pošto so je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, ojetim se na **Vaš dr. Maliću kostobolji liek za 50 novč**, te si ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit **uspjeh** da se je majka nakom što ga je kratko vrieme upotrubljavala posve **težkih bolih ostobodila.** Punim zavjedočenjem **priznajem dakle dr. Maličev kostobolji cviet** kano izvrstan liek te ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti preporučam. Vašoj blagorodnosti izričem pako **najsrdačniju hvalu** svim štovanjem.

Frane Jug, posjednik u Šmarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kranjski,
izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, pranoj i plućnoj bolesti; 1 steklenica 50 nvč. Koristnji nego li svi u trgovini se nalazeći siropi. 52—31

krv čisteče kruglice o. kr. povl.,
neobi smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kad glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrnjih i bubrežnih bolestih; uškatulah po 21 novč., Jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč. Ispod jednog zavitka se poštom ne odpravlja

Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano **osobite uspješne** pripoznate, imade uviek **čiste** u zalogi i napošilja odmah poštarskim pouzećem Adressa je:

Liekarna Trnkoczy-a,
na velikem mestnem trgu
u **Ljubljani.**

LUIGI CADORE

limar

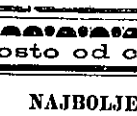

zaprisegnuti procenitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladišču:

Velik izbor kupeljnih žlebovah, badnjnih, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe daju se na najam Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od $^1/_{16}$ do 50 lit. bačvovane c. k. bačkarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlicah i drugih limarskih spremah. Suvisše br. 4 barometra, označitelja vjetrovah za ljetne dverce lušče, gloriete itd. itd.

48—14 **Sve uz najumjerenija cienu.**

Prosto od carine.

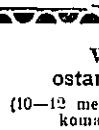

NAJBOLJE

po 35 for. s mramorom.

POKUĆTSTVO

po 35 for. s bronzom.

jeftino, u velikom izboru kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU
4-8 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

Velika partija
ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 3—2

Uzorci se šalju badava i franko.

Velika partija
odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za cielo muške odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju badava i franko.

OSVALDO PITTINI

Odlikovan g. 1871.

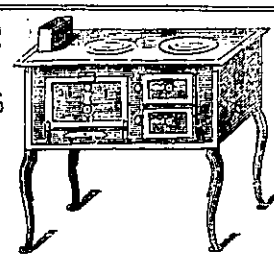

Odlikovan g. 1871.

Tvornica ekonomičkih ognjištah od željeza ill zemljenih za gostione, krčme i obitelji. Priugotavlja takodjer ognjišta sa kotlom vodenim tlakom, koji tjera vodu i u više spratova. Obavlja naručbe za Trst i izvana. Troškove za naručbo izvan Trsta plaća naručitelj.

NB. Ognjišta pravi polag mjera iz željeza i otpada. Nadalje imade na skladištu

Peći sa regulatorom,

koje su vrlo elegantne, uzimlju malo prostora, dobro griju a upravljaju se regulatorom. Peći Friedland usavršene sa ventilatorom i regulatorom. Sustav Meidlingerov sa neprestanim ognjem. Njimi se griju po 2—3 sobe.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naprotu palači Salem nalazi se 48—36

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke ciene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive, čistila za noge, sugove; kiste svakovrsti; povoštano platno; lonce za cviječje i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Nepogrješivo!

Svak dolnje izneseno natrag, kad koga bi moj sigurno djelujući

ROBORANTIUM
(preparato za bradavice)

besuspješan ostao. Isto tako sigurno djeluje *protiv čelavosti, izpadanju kose perutî i otečenju* Uspjeh višputnim trenj m zajamčen. Originalne boce po 1. for. 50 nč. i boce za probu po 1 for šalje 1—1

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opetovno upotrubljen pokazuje takodjer dobar uspjeh *protiv slabosti i glorobolji.*

U **Trstu**: Petar Slocovich, farmac. alla Murina, Via Sanita 13. Pvaxmarer Ijok. **Hrvatska Slavonija**: **Zagreb**: samo C. Arnaim **Rieka**: Gmeiner. **Gospić**: Vouk. **Ivanec** kraj **Varaždina**: Janoš. **Ivanić grad**: Tollović **Jaska**: Tomaj **Karlovac**: Findels. **Petrinja**: Grgić **Zemun**: pl. Benko. **Sisak**: Gursky. **Varaždin**: Riedl. **Vinkovce**: pl. Aleman. — **Bosnija**: **Sarajevo**: Pl Pleyel, lekarnik. **Tuzla**: Pecikovič, lekarnik. **Dalmacija**: **Zadar**: Andrić-vić **Sinjet**: Aljinović.

Tuno se može takodjer dabiti *Eau de Hébe*, izvrstno sredstvo ljepota, koje uzdrži svježinu i biloću puti. Ciena 85 novčića. — *Bouquet du Serail de Grotock*, vonj za rubce i elegantni svieć. Ovo je bieser svih vonja. Radi vanredno lepe sprave, služi i kao dar za Božić i imendan. Cieua for. 1.50

ROOB COCCOLA
poschnost
c. k priv. in odlikovane tovarne
ROMANA VLAHOVA
V SIBENIKU.
Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro I 8

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan se zlatnimi kolajnami in diplomami na razstavah v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.

Ta iz jagod Juel. crus communis in dišečih željčič napravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje osla bljenih moči, ker je dokazano njega zdravilni uplivi na živce, možgane in na hrbtenico.

Prodaja na debelo preskrbujejo moje hiše v Šibeniku in v Trstu.

Prodaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladčičarijah.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateri je vtisnena firma, potem po zamahi z grbom in po malem ovitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.** 23—48—12

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac
odobren po višim oblastih sa dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, teom il juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajućih zdravotna svojstva, te se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajućih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tek. On čisti polagano, uništuje gliste ublažujući kroničke hrapavosti jetarah, slezena, umanjujući sve malo po malo zastarjele bolesti hemoroidah.

Uzme li se likera danomice, čuva od otrovnih miazmah, proizvirućih koli od pokvarena zraka, toli od opidemijah, zato je izvrstan lek proti *groznici* i proti *koleri*.

Ono pako što sačinjava pravu osebinu likera u zdravstvenoj struci jest, što oslobadja ljude odane srčbi i pokunjenosti od škodnih posliedicah, koje čovječanstvu duje veliki broj nesrećnih.

Zaista iza malo danah čovjek, koji se služi tim likerom čuti, da mu je povraćena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad. 18—16

Da se olahkoti kupovanje občinstvu gospodar tvornice osnovao je na široko razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih kavanah i rakijašnicah.

Čudo obrta!

Samo for. 7·75
stoji kod mene od danas izvrstna
Vašintonska Remontoirka
iz pravog double zlata ili srebrnog nikla, koja se nataže bez ključa sa spravami kazalah i sa tanko uredjenim nikelovim strojem Za gospodje, vrlo nizke ciene samo for. 8·50 Ista od 13 lotnog srebra, kušana od c. k. baždarskog ureda for. 12. **Samo for. 7·40**

Ankerovka
iz najfinijeg double zlata ili srebrnog nikla sa 15 rubina sa kazalom sekunda na minutu točno. **Samo for. 5·10**

Žepna cilindrovka
iz najfinijeg francezkog double zlata ili srebrnog nikla. Ista iz 13 lotnog srebra, kušana od c. k. baždarskog ureda, slino pozlaćena for. 6·50. Ove ure jesu fino gravirane i guilochirane, na minutu točno n
za točnost 5 god. garantirano.

Excelsior brilanti

Samo for. **3·50** jedan **prsten** iz 8 karatnog zlata sa excelsior brilanti u elegantnih kožnih i sametovih škatuljah.
Iz pravog 14 karatnog zlata od ces. kr. baždarskog ureda kušane for. 6·50.
Samo for. 1·80

igla za kravatu
iz 6 karatnog zlata sa excelsior brilanti u vrlo elegantnoj škatulji podstavljenoj sa sametom. **Samo for. 3·50**

par naušnicah
iz 6 karatnog zlata sa excelsior brilanti u finih kožnih sametom podstavljenih škatuljah. Iste iz 13 karatnog zlata od c. kr. baždarskog ureda kušane for. 5 par.
Samo for. 2

Medaljon ili narukvica
iz francezkog double zlata sa excelsior brilanti vrlo elegantni 3—3

Excelsior brilanti jesu poput vode sjajni, tako bliskajući i brušeni, da se nedadu od najboljeg poznavaoca od pravih razlučiti, a za trajnost se jamči. Naručbe se primaju uz gotov novac ili c. k poštarskim p uzetjem

Skladišče satovah i uresah

J. H. Rabinovicz

WIEN
III. Hintere Zollamtstrasse 9

Osobito prikladno za božićne i novogodišnje darove

Novi ustav

za posredovanje službah i za služinčad te za stanove, za tu i inozemstvo

Trst via del Ponte br. 5.

Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku. 12—24

PUSTENE KAPUTE

za gospodje

u svih bojah, bogato tamburirane, dostatno dugačke i široke, razpošilje uz poštarsko pouzetje, **komad 3 for.**

L. STORCH u BRNU

Veliko skladište **šivaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.
Skladište **čvrstih biagajah.** koje nije moguće razbiti a sjegurne su proti ognju.
Veliki izbor **svetiljkah za petrolej,** finih i prostih, za objesiti i za prenušati. 48—17
Prodaja svakojakih **spremah za strojeve,** sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se popravo svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH-A

TRST, Via Acquedotto broj 23.
Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Ciene nebroje se konkurence.

Latteria Milanese

(milanska mliekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mliekarni **svieža i suha voća. Izvrstne divljačine, zelenjah sve polag cienah na trgu Hleba gonovezkog, kolačah mletačkih, slastičah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla svieža svaki dan iz Milana. Kreme za ovariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mleka. Za objede i soirée** ovršavaju se naručbe sa pladnievi povrhjem bogato nariesani, tukodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlučno, nu ne izpod 5 kilog. 49—32

M. Melchiore.

Tekuće
ZLATO i SREBRO

za pozlaćenje in polepšanje okvirov, reči iz lesa, kovine, porcelana in stekla; za posrebrenje, vsakovrstnih stvari iz kovine. Vsakdo lahko sam posrebri ali pozlati, katero koli reč. Jedan steklenica stane 1 gld. v gotovini (tudi v poštnih markah), ali z pouzetjem pri L. Feltha jun. u Brnu (Moravsko). 6—2

Ljekarna Trnkoczy

uz vlećnicu na velikom gradskom trgu u **LJUBLJANI**

priporuča i raspošilje poštarskim pouzetjem

MARIJACELJSKE KAPLJICE

za želudac,

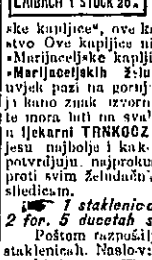

kojim se imade zahvaliti na hiljade ljudih m zdravlju; imadu izvrstan uspjeh kod svih bolestih želudca te su nepredobitno sredstvo proti: pomanjkanju teka, slabu želucu, ureku, vjetrovam, kolici, krču u želudcu, bilu sroa, zatvoru želudca, glistam, bolesti vranice, na jetrih i proti zlatoj žili

Opomena. Još jednom treba opomenuti, da su ove kapljice izložene **velikomu patvorenju.** Mnogo imade ljudih, koji zapoznaju pripravu ovih kapljicah te razpačavaju pod imenom „Marijacelj-ske kapljice", ove krivo podielane medju ljudstvo Ove kapljice ni su, rad neuspjeha, prave „Marijacelske kapljice". Tko dakle želi pravih **„Marijacelskih želudčnih kapljinah",** neka uvjek pazi na gornji s liku majke Božje, koja i kano znak izvornosti zakonom zajamčena, te mora biti na svakoj staklenici Dobivaju se u ljekarni **TRNKOCZY,** uz vlećnicu u Ljubljani; jesu najbolje i kako mnoga zahvalna pisma potvrdjuju najprokusanije i uspješnije kapljice proti svim želudačnim bolest m i njihovim posliedicam. —8

1 staklenica valja 20 nov.; 1 ducat 2 for. 5 ducatah samo 8 for.

Poštom razpošilje se najmanje jedan ducat staklenicah. Naslov:

Ljekarna Trnkoczy u Ljubljani.

Jesenska liečidba

Thè Millfiori

najbolji lek za čišćenje i stvaranje krvi. Izvrstan proti neteku, stezanju u želudcu, hipokondriji, hemoroidam i kožnim bolestim. Dobiva se u lekarni

PRAXMARER 7—12

(kod dvih Jelenah)
Gradska ulica broj 1 u **Trstu.**

Podpisani javlja, da je otvorio u Barkoli, da ugodi naručnikom, filijalku svoje dobro poznate krojačnice nalazeće se u ulici S. Antonio br. 5. Pošto je ta filijalka izvan carinske granice, naručbe su proste

od carine

i obavljaju se uz najveću točnost radnje i uz nizku cienu.

Ciene jesu:

Podpuna odlela od	f. 10	i više
Hlače	3·50	"
Pralucl	2·—	"
Gornji kaputi	9	"

Pellegrino Levi

krojačnica sa skladištem sukna, ulica S. Antonio br. 5 Trst.
Naručbe se obavljaju uz pouzetje neodvlačno 52—15

Prvi ustav 13—

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano.
Sgotavljuju se odjeće polag mjere, najvećom brzinom i elegancon. uz najfeltini ciene.
Naručba se obavlja uz pouzeće

Podružnica u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 3%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 2½% kamata na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Pešt, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermanstadt, Innsbruck, Clolovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ⅛% provizije.

Predujam
na varranto, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.
Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—43

Podpisani časte se objaviti trgovcem obrtnikom, novčarom, osjeguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje tvornicu

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče veoma nizkih cienah. Izradjuju se pečati kojegod drago podobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice. Crayon sa porom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre naslove, dionice itd. 48—38

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

Nova
ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—32

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela chevlot od f 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru
odjela fantazije
polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Podpisani usudjuje se upozoriti slavno občinstvo da je otvorio u ulici *Barriera vecchia* br. 18.

trgovinu od kišobranah

sa bogatim izborom koli svilenih toli vunenih i pamučnih. Popravlja takodjer kišobrane i suncobrane. 24—7 *Giulio Grim*

Svatko može zdrav biti i veliku starost doćekati, njeguje li svoje tielo. Najviše bolestih imade svoju kliku u krvi, nato mora dakle svatko svoju pomnju obratiti. Naš m iztražlvanjem i dugoljetnim izkustvom posrećilo se pronaći sredstvo, koje gurno, brzo i bez posliedicah krv čisti, jači i u osmjerenom teku uzdržuje. Naš način lječenja je pripoznat i redom te zlatnimi medaljami odlikovan. Mi lječimo uvjek sa dobrim uspjehom *nekoje bolesti, koje nastaju radi pokvarene krvi* (bez živog srebra), *žalostne posliedice tajnih navadah, dalje slaboći kožne bolesti, rane, ma kako stare, liišje, odpadanje ulasih, kostobolju, i šip, sve ženske bolesti.* Trakavicu lječimo mi posebnim načinom i kod iste djece u vrieme od jednog sata. K ji irpe od *kilo*, postignu pomoću racionalnog postupanja, i našimi najnovijimi pasovi polagoma ali sjegurno ozdravljenje. Primamo ave pouzdane dopise sa obširnimi izvještaji o bolesti uz marku za odgovor.

Privatna klinika „Preisal"

3— *Salcburgu* (Austrija)

32—52 Počastna diploma

Fichtennadel-Extract.

Najnovijim iznašaščem profesora Friedlandtusa, da se može ista upala plućih prenešena na zdrava pluća pomoću zamoka—gljive, potrtjena je iznovice visoka vriednost čišćenjem našeg zraka kojeg usisamo, te nebi smio nitko kasniti u kućah, napose u sobah za djecu, boleštnike i spavaće upotrebljivati smolom bogati smrekovni extrakt. **Kod katarchih bolestih prsijuh, kašlja, kod djece, slabe na prsih, kod krčevitog, težkog disan a, izkašljivanja krvi i reumatičkih afekcija,** je usisanje sa izvrstnim smrekovim extraktom pomješanog i očišćenog zraka od neizmjerne, sa mnogobrojnimi sjajnimi uspjesi posvjedočene vriednosti. Ciena velike staklenice 60 nč. Cieni patentirane prašnice 1 fr.

B. Ringler's Söhne Wien.

Veliku pozornost

zbujaju povsod v najboljših dunajskih **fabrikah tkanin** izdelovane in po navodu **najvišjih zdravstvenih oblasti** iz volne, narejene gostoltkani in modni

zimski jopiči

za zavarovanje zdravja.

Moji jopiči za obvarovanje zdravja so najgorkejša in najzdravejša obleka, ker: 1. Ohranó telesu primerno gorkoto; 2. Varujejo telo pred prehlajenjem kajti posuši pot, ki se po njem nareja; 3 Podajajo se po vsakem telesu, ter so 4 Izvanredno praktični, pri ravni in v cenó, ker stanejo le

1 for. 80 novc.

Vsaktori, kojemu je lastno zdravje mari, naj ne pušti to pritike, si jaden joplé naročiti, ker je bolji od vsake druge zimske obleke. Naroči se naj prva **kakovosti** samo pri

Wiener Commissions- und Exportgeschäft
Wien, III. Kolonitzgasse Nr. 8.

Pri naročitvi zadostuje povedati, ali se hoče velik, srednji ali majhen joplé. — Pošilja se tudi po poštnem pozvetji. 3 3

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—20 vecchio N ro 4).

Pečati iz kaučuka

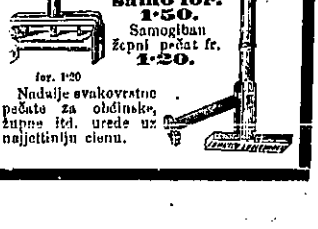

for. 1·60

Najprikladniji žepni pečat sa perom, olovkom i bilješkom **samo for. 1·50.**
Samogiban žepni pečat fr. **1·20.**
for. 1·20
Nadalje svakovrstne pečate za občinske, župne itd. urede uz najjeftinije ciene.

Broj 53. U Trstu 31. decembra 1885. Godina X

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *vaglia* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Kamo dizjano dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

POZIV NA PREDPLATU.

Ovim brojem svršava se šestnajsta godina, što šaljemo naš list u ruke milog nam roda. Na konou godine valja da obračunamo sa našimi dužnici i vjerovnici. Da uzmognemo drugim zadovoljiti, molimo sve naše dužnike, da učine čim prije svoju dužnost.

Poziviljemo ujedno sve naše dosadanje predplatnike, da se iznova predplatom oglase te da našemu listu i novih čitateljah pribaviti nastoje.

Predplata spoštarinom stoji za cielu godinu za imućnije for. 5. a za seljake for. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carevine za poštarinu više. Novce nevalja šiljati u pismu jer je predrago, nego poštarskom naputnicom. (Vaglia postale).

Više putah primamo novce u razne svrhe stoga molimo svakoga tko nam što šalje, da točno označi u koju je svrhu.

Napokom molimo naše rodoljube, da nas u svem izvješćuju što bi moglo naše čitatelje zanimati. Ako nismo uvjek svega priobćili, krivnja nije naša već to, što nam nepreostaje nikada prostora.

Uprava »Naše Sloge«.

Na mlado ljeto.

Za koji časak jošte pa eto nas, da se za uvjek razkrstimo sa god. 1885. Nju će još spominjati povjest, a mnogi od nas sjećati će se umirujuće godine sa užasom, drugi sa smješkom na licu.

Za naš hrvatski puk u Istri i na kvarnerskih otocih bila je i god. 1885., godina neprestane borbe, junačkog natezanja za najjednostavnija ljudska prava. Al kao što nije moguće zadobiti nebeska dobra bez borbe sa svietom i samim sobom, nemožemo niti do svietskih dobarah bez tvrdokorne borbe sa ljudi i narodi, koji nas okružuju i bez borbe samih sobom. Najuzvišeniji primjer ove borbe podao nam je sam Spasitelj, koji je morao od betlemske štalice pak sve do gore Kalvarije podnieti sve ono, što mogu najpakostnije ljudsko srdce izmisliti.

Borba ova nemože minuti pojedinca, a još manje naroda. Ona izpunjuje povjest čovječanstva od onoga vremena, kad no je Sin božji sušao s nebesah na zemlju. Ona će trajati dok bude svieta i vieka. Njoj se nitko ukloniti nesmije, neće li, da ga sgazi i uništi nesmiljena vrava, koja za njim i s njim uzporedo bježi bez prestanka za istom svrhom.

Hrvat Istre sa bratom Slovencem nouklanja se više toj borbi; on izlaže u svakoj sgodi svoja gola prsa neprijateljskim navalam. Da, budi Bogu hvala, uvidja i sam, da bez borbe neima uspjeha, da je u borbi spas. Prem od naravi miran i dobroćudan, neće da bude više nečiji sluga već hoće, da bude u svačem svakomu ravnopravan. I tekom god. 1885. stupio je često naš patnik a borbu za svoja prava.

Njega vidjamo u raznih stranah Istre, gdje se bori za občinsku upravu, koje je temalj svemu javnomu životu. Pa ako i nije svuda uspio, ono je zaisto zadao protivniku silnih ranah, koje će teško preboljeti; ako i nije svuda odlučno stupio na poprište, on se ipak svuda stao micati i buditi. Najjasnija točka u borbi god. 1885. bijaše za Hrvata Istre izbor za carevinsko vieće. Tada se očito pokazalo, što složan narod može pa makar proti komu. Faktična pobjeda u istočnom dielu Istre, a moralna u zapadnom, pokazala je svietu, da Hrvat Istre još živi, da će on još živiti i da neće u borbi za svoja prava popustiti, dok ista podpuno neizvojuje.

Al tko se nemiče, taj zaostoje; tko nenapreduje taj mora propasti. stoga nesmijemo ni mi u Istri i na otocih, budući još daleko, vrlo daleko od cilja, niti pomišljati, da odložimo oružje, koje smo tekar počeli svetlati. Borbah nas čeka vrlo mnogo pak se moramo na vrieme za iste pripraviti, da uzmognemo pripravni protivnika dočekati ili iz njegovih, krivdom i prevarom otetih nam pozicijah, iztisnuti.

I nastajuća godina 1886. neće proći bez borbe. Narod naš voditi će i ove godine borbu za nebeska i zemaljska dobra ter ni njegovi sinovi neće imati ni časka, kada bi odpočinuli. Al mi se nepropadamo, mi se borbe još ljuće nebojimo, jer je stvar, za koju se borimo, najsvetija pod suncem božjim. Ni Ti rode mili nesmiješ u toj borbi klonuti duhom. Uza Te je milijunah braće, koja prate Tvoju borbu na život i na smrt, najživljom simpatijom. Uza Te je pravo i zakon Nog. Vel. carem Tvoim potvrdjen. S Tobom biti će i odsele Tvoja vjerna pratilica, Tvoja iskrena savjetnica, učiteljica i voditeljica «Naša Sloga». Ona neka Ti bude zviezda danica, ona zviezda, koja je zasjala nad priprostom betlemskom štalicom; koja je kod poroda Spasitelja sijala borbom, nad Golgotom potamnila, nu tim jasnije zasjala kod uskrsnuća.

Na početku nove godine želimo Ti rode mili iz dna duše: medjusobnu ljubav i slogu, uztrajnu radinost na gospodarstvenom i političkom polju, pak uzdajući se u Tvoje krieposti, kličemo Ti: **sretno Ti bilo novo ljeto!**

Hrvatski jezik u istarskom saboru.

Istarski sabor zasjedao je ljetos 13 danah, i obdržavao u to vrieme šest, odnosno sedam sjednicah.

Na njegovo djelovanje ćemo se još osvrnuti, zaustavljajuć se za danas kod same jedne obstojnosti, naime kod porabe hrvatskoga, odnosno slovenskoga jezika u njem.

Prije dvie godine bio je u tom obziru probijen led; prije dvie godine progovorilo se je prvi put, očitovano, hrvatski. To nije iznenadilo nit same članove većine nit mnoge druge Talijane ili njihove prijatelje. Oni su slutili, da će novi hrvatski zastupnici progovoriti hrvatskim jezikom. Na to kao da bijahu pripravni.

Kad je zastupnik g. Laginja godine 1883. dne 17. augusta izustio rieči: »poštovana gospodo Latini! izbor u Puzinu . . .« digoše se je podpredsjednik sabora i podkapetan zemaljski g. Dr. Amoroso i izašao iz saborske dvorane. I dočim ga je sliedila vjerna mu četa, među njimi i zastupnici tobožnjih umjerenih Hrvatah i c. kr. plaćenici, bučila je galerija tako, da je morala izpražnjena biti.

To, pak onda uličnu napadaj na hrvatske zastupnike, bio je prvi pokušaj kako da se zaprieči hrvatski govor u istarskom saboru. Tu se je bjelodano pokazalo, da je sama protivnost hrvatskomu jeziku, i ništa drugo, dalo povoda izlazu ili exodu.

Gospoda su kasnije imala okapanja i oblietanja: prietio njim je razpust sabora i prenos zemaljskoga sabora i odbora iz Poreča.

S toga su sliedeće, lanjske godine promjenili postupak.

Hrvatski zastupnici nisu se dali pre-

PODLISTAK.

Uzgoj i škole po svietu.

VI.

Uzgoj kod starih Rimljanah.

Spominjat će se naši čitatelji iz evangjelja, da su Farizeji pitali Isusa pred pukom, da li se ima davati porez caru, hoteći ga tim zavesti, da se zamjeri ili židovskomu puku ili Rimljanom. Židovi su naime u ono doba bili podvrženi rimskomu caru, pod koga je tada spadala Istra, Dalmacija, Hrvatska i skoro sav poznati u ono doba sviet.

Naučimo se i mi štogod od Rimljanah, neb li i mi jednoč ne doista vladali cielim svietom, al bar bili gospodari u svojoj kući.

U starije vrieme Rimljani nelmadjahu školah, nego majka i otac poučavahu djecu u koristnih stvarih, a osobito u svem što je dobro i plemenito. Koliku moć imadjaše rimska majka, neka nam svjedoči ova pripovjest.

Siromašni rimski puk imadjaše u rimskom vieću (saboru) svoje zagovornike, nazvane tribuni. Jednom zavlada u Rimu silan glad, pa kad iz Sicilije brodovi sa žitom priplješe, predloži slavljeni rimski vojvoda Koriolan, da se siromahom daje žito samo pod tom pogodbom, ako privole na to, da se tribuni t. j. njihovi zagovaratelji ukinu. Sav se puk na to razljuti a Koriolan morade pobjegnuti iz Rima. Da se Rimljanom osveti, podje k njihovim neprijateljem Volskom, i do malo eto ga na čelu neprijateljskoj vojski pred gradom Rimom, da ga osvoji i uništi. Rimljani nebijahu pripravni na vojsku, zato podjoše najprije njihovi starešine, a zatim najviši svećenici u svečanih haljinah pred Koriolana i moljahu ga, da se povrati natrag sa vojskom. Sve to nepomože, silni vojvoda hoće, da svoj rodni grad uništi. Na to stupi predanj njegova majka i zamoli ga suznih očijuh, da odustane od svoje namisli, a Koriolan sav ganut uzkliknu: Majko, majko, ti si Rim spasla al si svoga sina upropastila. I obrli vojvoda vrati se natrag, znajuć da će ga Volski ubiti.

Rimljani su svu brigu i skrb postavljali na to, da njim se djeca priuče trieznosti ili umjerenosti. Otac bi uzimao sina sobom na gostbu ili veselje, da mu pokaže, kako se valja i u takovih prilikah čuvati nekomjernog jela i pića, jer to škodi tielesnomu i duševnomu zdravlju. I kod nas uzimaju oci svoju djecu u krčme (oštarije), al se ona tu neuče trieznosti, nego piću, pušenju, proklinjanju i svemu zlu.

U kasnije vrieme utemeljili su Rimljani i raznovrstnih školah, al su oni znali, da se dieta nemože naučiti u školi sve što mu u životu treba, pak su u toga njihova djeca i nakon svršenih školah još uvjek nastojala, da se štogod nauče.

Poznamo mladićah i mužovah, koji su u školi dosta dobro učili, a dan danas nezgodu čitati ni pisati! Što je tomu uzrok? Jedino to, što su se zapustili od knjige i pera, odkad nisu u školu. Nijedan otac neka nepožali kupiti svomu sinu bar svake godine koledar i držati mu koju novinu, koja je pisana za omete. Teško i mučno se bogatstvo stiče, a kako lahko prolazi! Tako je sa znanjem, koje je najveće bogatstvo; sakuplja se trudom i mukom, a nestaje ga kao magle.

Rimljani su vladali nad drugimi narodi; bogatstvo je iz svih krajevah grnulo u Rim, jer podložen narod neima lje nikad koristi od svojih gospodarah. Bogatim Rimljanom činilo se sramotno baviti se uzgojem svoje djece; tu plemenitu zadaću prepuštahu služinčadi i robovom. Pokvarenost rasla sve većma i većma, a to bijaše crv, koj je izgrizao veliku rimsku državu, dok ju nije napokon i srušio, dok nije propala.

Rimski su učitelji govorili sa djecom materinskim, latinskim jezikom. Bijaše samo neko doba, kad su se Rimljani bili pomamili za grčkim jezikom, te su djecu mučili tudjim govorom, nu kad su se osvjestili i uvidili, da je to škodan posao, a s druge strane opet, da se latinskomu jeziku nije potrebito sakrivati pred grčkim, odustaše od te zle navade i prigrliše opet svoj jezik. Ej što ćemo, svakomu puku nadodje po koji čas, gdje pamet izgubi, a sretan onaj, komu se još na dobu povrati.

Uzgajajmo i mi našu djecu u trieznosti i poslenosti, jer valjan uzgoj narode i države diže, a nevaljan upropašćuje.

plašiti, kad je pravo i zakon na njihovoj strani, i kad su osvjedočeni, da i porabom hrvatskoga jezika probitke svojih izbornikah brane.

Progovorili su i govorili su i opet hrvatski. Poslije prvoga hrvatskoga govora ustao se je i opet onaj veliki prijatelj Hrvatah i Slovenacah Istre g. Dr. Amoroso i tumačio tobož razliku izmedju postupka većine prema hrvatskomu govoru godine 1883. i onoga godine 1884. To tobožnje tumačenje nije u ničem drugom obstojalo nego u tom, da su gospoda 1883. bježala iz sabora kad se je hrvatski govorilo, a 1884. da ostaju u saboru, izjaviv na usta svoga proroka, da ako obstoji zakon, koji dopušća hrvatskim zastupnikom govoriti hrvatski, da nema zakona, koj bi njih prisilio, da slušaju hrvatske govore. Gospoda, da se neće obazirati na predloge hrvatskih zastupnikah, i da to pokažu, stavili se kao po komandi medju sobom razgovarati, kad je koji zastupnik bud što progovorio hrvatski.

Bio je to drugi pokušaj sa strane većine i njihovoga četovodje, kako da se zaprieči hrvatski govor u našoj svetoj talijanskoj dvorani, u istarskoj saborniei.

Gospoda su se i opet podrsnula, četovodja prevario. Nit s drugim pokušajem nisu uspjeli.

Hrvatski zastupnici i opet su govorili hrvatski. Vriedna družba sa još vriednijim starješinom, tjetos nit je izašla iz saborniee, nit se je za hrvatskoga govora medju sobom razgovarala. Bila je mirna, kako se pristoji da budu mirni zastupnici naroda u saborniei; a što je značajno, bilo je mirno takodjer občinstvo i u saboru i izvan njega, tako da se jasno vidi, da se ono povadja za većinom u svem, i u zlu i u dobru. Prem nisu tim ništa više učinili nego što zahtjeva pristojnost i uljudnost, mi bi prvi bili, koji bi jih bili pohvalili za takovo ponašanje. Nego kao da su htjeli zabraniti, da se jednom i pohvalno o njih izrazimo.

U pop.ldašnjoj sjednici istoga dana, kojega su hrvatske govore tako pristojno slušali, upotrebili su prvu priliku, da napadnu hrvatske zastupnike rad hrvatskih govorah, dapače hučili su kao u krčmi čim su čuli prve rieči hrvatske.

Izrekao jih je g. Spinčić stavljajuć interpelaciju na zemaljski odbor.

Uz buku većine pretrgao ga je g. predsjednik pozvav ga, nek govori talijanski, pošto je interpelacija upravljena na zemaljski odbor i pošto je službeni jezik ovoga talijanski.

Na takov razlog nije se mogao obazrieti interpelant, već je glasno i odriešito rekao, da je kanio obrazložiti interpelaciju, ali pošto mu to predsjednik nedopušta, on će ju pročitati kako ju je napisao. I pročita ju hrvatski pak talijanski. I predsjednik umuknu i buka se utiša, tako da je interpelant mogao metnuti i drugu interpelaciju poprativ ju s nekoliko riečih.

Po pravilniku o saborskih razpravah imao bi bio zemaljski odbor po kojem članu ili odmah odgovoriti, ili pridržati si pravo na odgovor ili navesti razloge, s kojih nije dužan govoriti. Nije učinio nit jedno nit drugo nit tretje. Rekao je član zem. odbora, podpredsjednik i podkapetan g. Dr. Amoroso na prosto, da junta odgovoriti neće. Dakle nit je odgovorio na interpelaciju, nit si je pridržao prava, da odgovori nit je izjavio, da nije dužan odgovoriti, a još manje naveo razlogah, s kojih to propušća.

Bilo je možda što gorka i u tih interpelacijah, pak je samo ulilo ulja u gnjev goreći već s jutranje sjednice. Bjesno je napao na saborsku manjinu s toga, što je u jutranjoj sjednici obiedila juntu jezikom njoj nepoznatim. Nebješe osamljen, već samo prvi, četovodja, kao i u svem i pri svem. Za njim ustao je g. Frajakomo pak izjavio, da mrzi istarske Hrvate i njihov jezik i da će tu mržnju (odio) ucieplti u svoju djecu, te predložio pouzdanicu prezasložnoj junti, odbiv tobožnje napade i uvrede na nju. Ustao i g. Križanac i izjavio, da nezna nit hrvatski nit slovenski, da bi se u saboru moralo govoriti talijanski, i da je junta svim pravedna. Za njim g. Venier, izjaviv, da nezna hrvatski nit rieči ni kako je čuo, da su gg. manjine vriedjala saborsku većinu u nepoznatom joj jeziku; pak g. Sbisà, da nije liepo, da nije uljudno govoriti onako duge govore u jeziku većini nepoznatom.

Sve to i buka zastupnikah u večer uz natlačene galerije, i sve te izjave, nebijaše ništa drugo, nego novi dogovoreni pokušaj, kako da se zabrani hrvatska rieč u svetoj dvorani talijanskoj.

Kad nije pomogao exod, kad nije pomoglo medjusobno razgovaranje u vrieme hrvatskoga govora, promjenilo se postupak, radilo se drugom osnovom, kušalo se tretji način. Reklo se manjini, da objedjuje juntu, da vriedja većinu, u nepoznatom njoj jeziku, i da uljudnost zahtjeva, da se služi talijanskim jezikom.

Da bijaše to zbilja dogovoreno kaže to, što se je g. Križanac ustno odmah čim mu je nalaskao g. Frajakomo, da je g. Venier premda mu je predsjednik rekao, da gg. Spinčić i Laginja nisu nikoga uvriedili, ipak govorio o tobožnjih uvredah i da je govorio i g. Sbisà o njih poslije izjave predsjednikove. Gospoda bila su se pripravila, pak su htjela izreći što su naumislila i tim možda osujetiti hrvatski govor.

Mogla su se još iste večeri osvjedočiti, da nisu nit tim pokušajem uspjela. Sa strane manjine govorilo se je i poslije togu opetovno hrvatski.

Kako da manjina inače i postupa, kako da na nju uplivaju, kako da ju prekomandiraju, ma još gnjevnije i bjesnije izjave Dra. Amorosa i drugovah, kad je pravo na njezinoj strani?

To pravo njoj daje zakon, i kad nebi bilo ništa drugoga ono bi moglo bez prigovora s ikoje strane i s bu ti kojega razloga govoriti hrvatski.

To pravo njoj je pr znao g. predsjednik i onda, kad su sva gospoda saborski članovi bježali pred hrvatskimi riečmi kao nečistivi pred križem; priznao ga je još lanjske godine sam podkapetan i podpredsjednik g. Dr. Amoroso; priznali ga i drugi najžešći Talijani Istre.

Pak ova ta gospoda žeste se na zastupnike manjine s toga, što govore hrvatski, što se služe pravom, koje njim zakon daje i koje njim ona sama priznaju. Kakvo bi to pravo bilo, kojim se nebi smielo služiti? Gdje je pravo, na zakonu osnovano, kojim bi većina mogla zahtjevati od manjine, da njoj govori talijanski ili da njoj prevadja hrvatske govore na talijanski? Kako se može, razložno, zahtjevati od nekoga, da svoje pravo napusti?

Nego čemu ta pitanja obzirom na većinu, koja je bježala pred hrvatskom rieči, koja se je pak razgovarala za hrvatskih govorah, u kojoj se nalazi član. nazivajući istarsku saborniću talijanskom dvoranom i drugi koji Hrvate i njihov jezik mrzi? Postupak je različit, uzrok i svrha je istu. Hrvate i jezik njim se mrzi? Hrvatska rieč u istarskoj saborniei je jasan prosvjed proti tvrdnji, da je Istra pokrajina talijanska.

Ona pitanja mogla bi se upraviti na g. predsjednika. On, koj je priznao to pravo i onda, kad je većina mislila, da ga neima i dopustio govoriti; on koj je lani i tjetos mirno slušao hrvatske govore i izjavio, da jih razumije, taj isti predsjednik hoće, da se interpelacije obrazlažu i postavljaju talijanskim jezikom. A to s togu, jer da su upravljene na juntu, a njezin službeni jezik da je talijanski. Zastupnik ces. kr. vlade mogao bi reći hrvatskim zastupnikom, nek postavljaju interpelacije na nju upravljene njemačkim jezikom, jer je njen službeni jezik njemački, pak bi onda hrvatski zastupnici morali govoriti kad talijanski kad i njemački, a njihovo pravo, da govore hrvatskim jezikom, bila bi na vrhi svirala. Pak gdje je zakon, koj proglašuje talijanski jezik službenim za slavnu juntu? Kako bi to moglo i biti kod oblasti zemlje koja ima preko dvie tretjine Hrvatah sa Slovenci proti jednoj tretjini Talijanah? Čim više razmišljamo izjavu g. predsjednika, tim nam je nerazumljivijom. Ili ju je učinio pod predidućim pritiskom članovah većine ili njihovoga kolovodje? Ili pod pritiskom većine i natlačene galerije u saboru? Ili bukom jedne i druge čim su čuli prve hrvatske rieči u večernjoj sjednici? Ili je i njemu dodjno hrvatski govor, pak se za hip zaboravio? Ili je htjeo imponirati hrvatskoj manjini?

Moglo bi biti svega po malo. Svakako prenaglio se je u hipu, pošto je kasnije dopustio govoriti hrvatski.

Mi nemožemo nego pohvaliti naših neustrašivih četirijuh zastupnikah, koji evo već tretju godinu dovikuju glasno jasno, da Istra nije talijanska pokrajina, i koji i tim zastupaju probitke svojih izbornikah kao i svih Hrvatah sa Slovenci Istre.

O tom drugi put.

Pogled po svietu.

U Trstu, 30. decembra 1885.

Ovih božićnih blagdanah odpočinuo je malko politički sviet i povukao se pod krov obiteljske sreće il nesreće. Sabori koji nisu dovršili svoj rad, nastaviti će ga odmah poslije nove godine. I carevinsko vieće nastaviti će svoje sjednice tamo okolo 20. siečnja.

Solnogradski sabor zaključio je podastrieti carevinskomu vieću i gospodskoj kući molbenicu, da se spoji Solnograd sa Trstom novom željeznicom.

Nekadašnji austr. ministar pravosudja i glavni prokurator kod najvišega sudišta u Beču dr. Glaser, preminuo je ovih danah poslije težke bolesti u 54. godini. Pokojnik bijaše kao pravnik na veliku glasu. U političkom životu stajao je uvjek uz ustavovjernu stranku, kojoj bijaše jedan od najboljih voditeljah. Rodio se u Českoj od židovskih roditeljah, no kasnije se pokrstio.

Odnošaji medju našom braćom Poljaci i Rusini, čini se, da su od nedavna počeli kretati na bolje. Rusini uvidjaju, da se neimaju od Niemcah čemu nadati a Poljaci videć, da premda imaju svu vlast u svojih rukuh ipak nemogu Rusinah popoljačiti, stali su ovim u školskom pitanju popuštati. Od sada biti će na poljskih gimnazijah rusinski jezik za svo obligatnim, koji neželi, da budu od toga oprošteni i obratno na rusinskih gimnazijah za poljski jezik. Dao Bog, došlo čim prije do sporazumljenja i sloge medju rodnom braćom!

U hrvatskoj imali se ovih danah obaviti neko i naknadni izbori. U Vinodolskom izbornom kotaru kandidira vlada mjesto pok. Vončine, kanonika Potočnjaka, a središnja stranka, bivšeg bana Ivana Mažuranića.

Dne 28. t. m. odputio se srbski ministar predsjednik Garašanin kralju u Niš, što nekoji tumače kano znak ministarske krize. Kralj da želi, da Garašanin ustroji novo ministarstvo. Najnovija viest potvrdjuje, da je odstupilo ministarstvo. Narodna skupština sazvati će se valjda još ovo godine, koja traje kako je poznato, za pravoslavne do našega 13. siečnja. Sjeditba trajala bi samo osám danah.

Iz Biograda dolazi viest, da su bugarske čete Pirot sasvim oplienile. Ovo da se dogodilo pred sam odlazak iz grada. Kralj Milan darovao je u ime kraljevića siromašnim Pirođanom 5000 franakah.

Iz Sofije pako javljaju, da su Srbi navalili na Buguro te tim povriedili uvjete o primirju. Bugarske čete izpražnjujuć Pirot, ostavile su nešto oružnikah, da paze na red, dok nestignu srbske oblasti. No Srbi uzprkos tomu, što je bio opriedeljen rok od pet danah, navališe u Pirot i na same bugarske vojnike, od kojih ranišе dvojicu. Ovaj dogodjaj dojavila je bugarska vlada vlastim, te sad zahtjeva od Srbije primjerenu zadovoljštinu. Tako se eto jedva sklopljeno i podpisano primirje podkapa i ruši.

Sv. Otac odgovorio je na čestitke svetoga sbora dne 24. t. m., da bi njegovo stanje u Rimu bilo nesnosno i tada, kada bi talijanska vlada provadjala umjerenu politiku i kad nebi proganjala sv. crkve.

Italija prodire sve to dalje u Africi. Ne samo da su talijanske čete zauzele Masavah već su dapače i u pokrajnih zemljah razvile talijansku zastavu.

Stanovnici otoka Krete, koji su grčkoga porieka poslali su europejskim vladam spomenicu, u kojoj zahtjevaju, da se otok pripoji grčkomu kraljestvu.

U ponedeljak otvoren je u Parizu kongres, koji je imao medju ostalim odabrati novog predsjednika republike. Odmah kod otvorenja nastala je silna buka i nemir, što su izazvali pojedini zastupnici desnice. Bivši predsjednik republike Grevy izabran je iznova takovim sa 457 glasovah od 589 glasujućih.

Francezka je sklopila mir sa Madagaskarom.

Englezi se tuže, da slabo napreduju poslovi oko uredjenja granicah u Afganistanu. Imade viestih, koje proriču, da će opet doći do sukoba izmedju Rusije i Englezke.

Turska vlada poslala je velevlastim okružnicu u kojoj predlaže, da bi Srbija platila Bugarskoj vojnu odštetu što je ona porazila srbske čete i u ratu pobjedila Srbiju.

Franina i Jurina.

Fr. Na tom mladom letu veselimo — . . .
Jur. Mladomu kralju poklonimo se.
Fr. (zajedno): I mladoga kralja mi mo-
Jur. limo.
Fr. Ča misliš Jure, ča bimo na mlado leto našega nebeskega kralja zamolili?
Jur. Da nam i našem podeli dobro zdravlje.
Fr. I zadovoljstvo, a po smrte dušu spasit.
Jur. Sreću va kuće i na polje.
Fr. Punu konobu, štalu i hambari.
Fr. Neprijateljem našega roda razum i pamet.
Jur. Da bi već jedan put samo na jedan lakat merili.
Fr. I samu jednu pezu rabili.
Jur. Sarenjakom i izdajicam, da bi se k svojemu jutu vratili.
Fr. I pokoru storili, da jih nebudu njihova deca prokljinjala.
Jur. Ma tega mi čuda želimo.
Fr. Imaš pravo a mane ni jako lazno čakulat.
Jur. Dakle ako Bog da?
Fr. Nesem na poštu malo soldi za »*Franinu i Jurinu*«.
Jur. Tako delaju ja svi pravi muži. Sam i ja storil, sam svoju dužnost.
Fr. Pozdravi doma Jure.
Jur. I ti.

Različite viesti.

Promjene u tršćansko-koparskoj biskupiji. Gosp. Anton Kranjec, kapelan u Dutovljah premješćen je za kuh. pomoćnika k sv. Jakovu u Trstu. Za kapelana u Dutovlje imenovan je g. Anton Kuhn. Prvi sv. misu čitao je u nedelju dne 27. t. m. mladomisnik g. Aleš. Gašparč.

R zplasana je župa u Hrušicah do 20. jenara 1886.

Imenovanje. G. *Valentin Kosovel*, carinarski asistent, o kojem smo u posliednjem broju javili, da je složio u Krku novu glagoljaku misu, dolazi iz Kika u Trst, kano carinarski oficial.

Glavnu skupščinu obdržavat će političko družtvo »Edinosta dne

6. jenara 1886. točno u 10 satih u jutro u restauraciji alla Fenice. Na dnevnom redu biti će obćana izvješća tajnika i blagajnika te pojedini predlozi i interpelacije. Na ovoj skupščini dogovoriti će se konačno svi mjestni odbori, za kandidate, koje će polit. družtvo preporučit, da budu izabrani u gradsko zastupstvo, dotično u zemaljsko zastupstvo grada Trsta i okolice. Preporučamo svim izvanjskim odbornikom, zamjenikom, povjerenikom a i samim članovom, da se u što većem broju dostave k ovoj glavnoj skupščini.

Občinski izbori u Lovranu obavili se one 16., 17. i 18. t. m. U prvom i trećem tielu pobjedili, usljed silnog pritiska, šarenjaci, a u drugom naši, velikom većinom glasovah.

Prijatelj nam iz Lovrana piše, da je pošto bje izbor dovršen, poznati Valčić, poslao na Volosko sliedeći telegram: »Podestaria Comune Volosca, elezioni compiute, liberali trionfanti, clericali soccombenti, Viva Istria: Valčić«.

Po ovom telegramu sudeć, Valčić se dakle smatra liberalcem i sciendi, da su li beralci svi oni, koji su po njegovom receptu glasovali. Mi nepitamo dali gosp. Valčić znade što će to reći »liberalac« ali ipak scienimo, da možemo uztvrditi, da se on vara, ako misli da su liberalci i lovranski »vanjski«, koji o liberalizmu znadu koliko i Hotentoti o kristalu; stalni smo kad bi oni »vanjski« lovranski znali kako ih g. Valčić nazivlje, da bi proti tomu nazivu svačano protestirali, jer oni još hvala Bogu znadu što je Bog i što je vjera naša, o kojih liberalci neće da znadu.

Što se pak izabranih tiče, to se nadamo poznavajuć one ljude osobno, da se i Valčić i »Istria« varaju ako misle, da će imati većinu u zastupstvu.

Govori se, da će bit izabran načelnikom neki kapetan Gaudenoij Zupar, vrli prijatelj dra. Amorosa u Poreču, s kojim, čujemo, da je u neprestanom dopisivanju.

Bit će dakle uprava uzorna a Lovranci živit će odsad sretni kao bubrezi u loju. U slast!

Namjestnikom u Dalmaciji je imenovan podmaršal barun Cornaro, dosad zamjenik predstojnika velikog general-štaba u Beču. Njemački listovi raduju se, što je to prvi put, da je imenovan namjestnikom Dalmacije muž neslavenskog porieklа. On govori među ostalim hrvatski i talijanski.

Iz Kastavščine ne čujemo slabih glasovah znak je dakle, da poslovi nisu dobro te da je zavedeni puk već uvidio, koji mu je prijatelj tko neprijatelj. Više puta se čuje od tabelarah, kako se tuže na talijanske emisare iz Istre, koji su ih doveli do toga, da će sada morati u tamnicu, ako nebude cesarske milosti, kojoj su se utekli, da jim oprosti kaznu. Svieta se još sav čudi, kako se je moglo inače pametne Kastavce tako nasamariti, da povjeruju onakvim bedastoćam, koje nebi ni divljaci u Australiji popili. Bit će tomu također uzrokom, što lipi dio ondešnjih seljakah nepoznaje nimalo javni život nit ima volje da ga upozna, on misli, da dosta znade akoprem nezna ni čitati ni pisati. Mjesto toga u Kastavščini cvatu krčme, gdje se odvše pijančuje i kvari život. Vino je krivo, što ljudi neteže za naukom i naobrazbom već se uče bogomrzkomu životu. Posliedica toga je, da se udomaćuju tudji običaji, koji nam nesluže na čast kao ni svadje, tučnje a ez to pojavljuju se i noževi. Čujemo, da je prošle subote u krčmi kod Belićah netko ranjen nožem. Preporučujemo občinskoj i političkoj oblasti, da poprime što strože mjere, da se ovakvi činu već nepojave. Ako neide drugčije, nek se ograniče ure, do koje imaju bit otvorene krčme.

Buduć bez nauke i naobrazbe nemamo napredka, to molimo sve ondešnje rodoljube, da nastoje, da se sada početkom godine što više njih iz svakoga sela predplati na naš list, koji će ih poučiti te učiniti iz njih onakve muževe, kakvi bi morali biti svi Kastavci. Mjesto da jedne nedelje zapiju po dva ili više forintah, to neka daju dva forinta za »Našu Slogu«, koju će onda moći čitati kroz cielu godinu.

Iz Lovrana nam piše prijatelj da g. Josip Valčić protestira, da on nije Talijan i da bi dao šakom po gubici onomu, koji bi mu to kazao. On da je Istrijan!

Tako govori g. Valčić, a evo kako pišu njegovi porečki prijatelji u broju 210. svoje lažiturbe. »Istria« u uvodnom članku »a session finita« na jednom mjestu donosi sliedeće:

Non vi mancarono, per vero dire note stuonate, le quali, come il solito, partirono dai quattro Deputati appartenenti all'Istria amministrativa bensì, ma non geografica; intendiamo dire di quelli che ci vengono dalla parte al di là del Monte Maggiore.

(Nije u istinu manjkalo ni neskladnih glasovah, koji po običaju dodjoše od one četvorice zastupnikah, pripadajućih doduše Istriji administrativnoj ali ne geografiškoj; mislimo na one, koji nam dolaze s onu stran Učke).

Malo dalje piše »Istria«: Non può fare adunque che il contegno di questi Signori appartenenti tutti *alla Liburnia ed ai Castelnovano* ecc. ecc. (Nije moguće dakle da ponašanje ove gospode (hrvatskih zastupnikah), koja eva pripadaju Liburniji i pod Novigrad itd.)

A na trećem mjestu u istom članku: Per verità il calcolo non sarebbe sbagliato se avessero (naši zastupnici naime) da fare con una provincia ben diversa dalla nostra, la quale è, come fu e sara sempre **italiana** — checchè ne dicano o credano i Signori Laginja, Spinčich, Zamlich, Jenko e la »Naša Sloga« e loro unita.

(U istinu račun nebi bio pogriešen, da bi imali posla sa pokrajinom različitom od naše, koja jest kako je bila i kako će biti uvjek talijanska — govorili što im drago gospoda Laginja, Spinčić, Zamlić Jenko i »Naša Sloga« s njimi).

Evo dakle Valčić u Lovranu protestira, da nije Talijan već Istran a »Istria« mu dovikuje, da je Istra talijanska uvjek bila i da će talijanska uvjek biti; oni koji s onu stran Učke stanuju *da nisu Istrani* ni Talijani, već Liburni. Valčić dakle i po mnenju »Istrie« nije nit Istran ni Talijan, pa ipak više »Viva l'Istria«, radi za Talijane, gdje im ni traga nema, proganja Hrvate od kojih se rodio i med kojimi živi; a Talijani Istre, za svu hvalu za sve to mu dovikuju: »Ti nisi Istran, ni Talijan, ti si s onu stran Učke, ti nisi naš!«

Čujete vi Župari, Jelotići, Varljem, Šikići, Rajići, Pošćići, Minakf e compagnia što o Vami govore u Poreču i kako o Vami tamo misle? Vidite što čeka čovjeka koji sa pravoga puta zadje?

Iz dolnje Istre dolaze nam neprestano tužnjke, da se občinski načelnici slabo ili nikako nezauzimlju za dobrobit občinarah te da s mirnim okom gledaju kako se občinska dobra rudi dugovah postavljaju na dražbu. Mjesto da skrbe, da se dugovi na dobu izplate te da sačuvaju starinska občinska dobra, to oni — reć bi — pospješuju eksekutivne korake samo da dodje do prodaje, jer bi ta dobra kupio ovaj ili onaj njihov prijatelj za male novce. Imademo u Istri zakon, po kojem se može postavit adicionali na občinare radi izplate dugovah, ali se sličnl propisi stopram onda upotrebe, kan neuki dužnici sami zahtjevaju uporabu toga zakona, premda bi bila dužnost predpostavljenih oblastih, da to same učine. Mora se pako znati, da tim trpi najviše pučanstvo naše krvi i jezika. Nenavadjamo ni sada nikakvih imenah, da nam se nereče, da klevećemo, prem bi imali za to stotinu razlogah, nego jedino preporučamo našemu narodu, da bolje te da se neda zavesti. Težka je dakako borba proti prevejanosti naših zlobnih protivnikah.

Prekinuta je vožnja između Trsta i Mljetskah Lloydovimi parobrodi budući da vlada u Mljetcih kolera i budući je od iste umrla u Trstu četvorica njih, koji su imali posla na parobrodu, koji je doplovio iz Mljetskah.

Novi politički list izlazit će u Zagrebu počam od 1. siečnja. Naslov je listu «Agramer Tagblatt», te će kao dnevnik izlaziti u njemačkom jeziku. Prvac biti će mu umjereno-opozicionalni, a zastupati će načela stranke središta na hrvatskom saboru, ili tako prozvane stranke hrvatskih aristokratah.

Državni savjetnik — razbojnik. Newyorški listi pišu: Kako se javlja iz Topeka u Kanzasu ohuzela je onomašnje pučanstvo silna uzrujanost radi izjave, koju je neki lječnik dao na smrtnoj postelji o državnom senatoru Johnu Witheu. Prije nekoliko godinah bio je Withe državni odvjetnik u Lyonsu, a neki Lauvrence okružni procienitelj. Neke noći provaljeno je u državnu zgradu, te odneseno je blagajne 13.000 dolarah. Lauvrence bude obtužen, da je blagajnu oronio, te osuđjen na više godinah tamnice. U razpravi proti njemu bio je Withe javni tužitelj. Prije nekoliko danah očitovao je spomenuti lječnik na smrtnoj postelji, da je one noći, kada je državna blagajna orobljena, prolazio kraj zgrade, u koju je, čuvši sum njihovu buku i stupio. Na svoje čudo naš o je državnoga odvjetnika, koji je upravo blagajnu razbijao, te spravljao novce. Withe ponudio mu je 3000 dolarah da šuti, a on se je dao i podmititi. Lauvrence čami još uvjek u tamnici.

Seoba Talijanah u Austro-ugarsku. Po talijanskih službenih podatcih doznajemo, da se je prošle godine preselilo 24.660 talijanskih podanikah u Austro ugarsku. Od ovih ostalo je 14.788 u Austriji a 9.882 nastanilo se u Ugarskoj. Riedko se iz koje drž.ve seli toliko pučanstvo koliko iz Italije, a imade ljudih kón nas, osobito u Istri, koji bi htjeli dokazati, da je Italija najeretnija zemlja pod suncem. Koji je tim bajkam povjerovao njega mogu opametiti gornji brojevi o seobi talijanskih podanikah iz sretne Italije.

Književne vieści.

Družtvo sv. Jerolima u Zagrebu razpošilje za ovu godinu svojim članovom ove knjige:

«Danica» koledar i ljetop's družtva Svetojeronimskoga za prostu godinu 1886. Ciena 25 novč. «Danica» ova izašla je u 25.000 komadah.

«Životinje» dio IV. Napisao G. Šebljanović. Sa 31 slikom. Izdalo družtvo sv. Jeronima. Zagreb. Dionička tiskara 1885. Ciena 35 nvč.

«Krmadarstvo» ili poduka, kako valja gojiti svinje. Napisao Nikola Vežić. Na svjet izdalo družtvo sv. Jeronima. Zagreb. Dionička tiskara. 1885. Ciena 40 nvč.

«Život svetaca i svetica božjih» za mjesec listopad. Napisao dr. Franjo Iveković. Na svjet izdalo družtvo sv. Jeronima. Zagreb. Dionička tiskara. 1885. Ciena 40 nvč.

Neuku nauka.

O gojenju povrtlja.

Piše *Nikola Vežić.*

(Nastavak vidi broj 9. god. 1882.)

Kupus je obilna hrana čovječanstvu. Naš ga seljak zato u nekih predjelih prostrane naše domovine u veliko sadi, jer on nije badava izrekao: *»da je kiselo zelje hrvatsko veselje«.*

Uza sve to ima ipak predjelah u našoj domovini, gdje ga malo i nevaljano sade, i ako ga sade, sade takov kupus, da su mu glavice kako šaka, pa su i te meke i prazne, strašnom zato, što nepoznaju njegovu korist ili što bira slabu vrst ili zato, što se s njim naopako postupa u odgoju, pa onda im po zlu prolazi.

Meni je dakle danas nakana u kratko predočiti i raztožiti, kako naime treba kupus gojiti. Kupusa ima mnogo vrsti. Nu govorit ću o kasnom ili jesenskom kupusu (glavašu). I ovog ima mnogo vrsti. Da ih, valjana domaćica ne nabrajam, spomenut mi je, da u onće odgajuć takav kupus, koji imade fine rebarca i tvrde glavice.

Kupus ljubi zemljište gnojno, ali više vlažno nego suho. Ako je zemlja ilovača ili gnjila, dakle hladna, uzmi ovčjega, konjskoga i svinjskoga suhoga djubra (gnoja), pošto taj grije zemlju, dočim ako je zemljište vapnenasto ili pjeskulja, pognoji su običnim govedjim djubrom, koji ti neće odvše zemlje ugrijati.

I mulj (blato) dobar je gnoj pod kupus. U obće pravilo ti budi, da pod kupus dobro gnojiš i da zemljište duboko uzoreš ili prekopaš.

Bude svaki onaj čini, koji u jeseni ono zemljište, gdje je nakanio saditi kupus pognoji, te se djubar podore, a u premaljeću opet prignoji, da se gnoj valjano pomješa su zemljom, pošto kupus, kako rekoh, zahtjeva dobro uzoranu ili prekopanu i gnojnu zemlju.

Sjeme kupusovo sije se na posebne lijo ili leštice, koje imadu bit zaklonjene od sjevernih i iztočnih vjetrovah i to u mjesecu ožujku, dočim se presadjuje sto² pram u mjesecu svibnju i lipnju.

Puzili valja, da to sjeme bude dobro, jer pravo kuže naša poslovica: »Kakvo sjeme takav plod«.

Razsadjuje se tako, da, budući kupus svojim lišćem mnogo oko sebe mjesta zauzimlje, to kad se sadi, sadi se na 60—70 centimetarah red od reda, a tako isto struk od struka. Znaj i to, da onaj kupus, o kom govorim, bere se istom u jeseni, možeš po istom posaditi salate ili koje druge zeleni samo ne bude li velikog razvitka u dugog trajanja.

Čim se je kupus presadio, valja ga dobro zaliti, a osobito ako vlada suša i to dotle opetuj, dok se ne primi.

Potla nego se je primio i mjesta izgnula popunio novim sadom, valja ga pljeti od svake travurine, zatim često djubriti mokraćom uhlaženom sa vodom pa i zagrćati sve dotle, dok nije postigao jednu trećinu svoga razvitka.

Kupus dozrieva većinom koncem mjeseca listopada. Glavice poslečeš, pa ih izviblješ ili cele spremiš u badnje, da se ukisele, dočim lišće i korenje upotrebiš za hranu kravam.

Također se lišće i korenje daje svinjam tako da se ukiseli na sliedeći način:

Čim si svekoliko lišće i korenje u posudu pobrao i čvrsto pritisnuo kamenjem metnuv prije dueku, pa zatim nalio do vrha vode, za kratko vrieme korenje i lišće ukiseli se, te ga sad vadiš po malo, pomješav sa mekinjami (posijami) i daješ ga svinjam.

Radeć ovako uzgojit ćeš svinje z trave i dobre na mesu.

Kupusu je najveći neprijatelj gusjenica.

Seljaku su zaisto poznati oni leptiri, koji su žutkaste boje sa crnkastimi glavicami i brci i koji nad kupusištem poletavaju. Ovaj leptir izleže izpod lišća jaja, iz kojih se izleže mulene gusjenice, koje brzo napreduju, te kupus posve pojedu.

Sredstva proti kupušnjaku raxna su, ali je najbolji, da se češće kupus pregleda, te nadješ li na lišću jajah gorinaznačenog kupušnjaka, tada lišće odkidaj a jaja izgazi.

Gospodarske poslovice.

Red u ataji prištedi pol krme,
Neidi s plugom u mokru ilovaču.
Koliko orao, toliko repe nabrao.
Žanji pšenicu kada zažari, piri kada nnžuti, raž kada sasma dozrieli, a zob, kada ju vrunac kroz živicu palukava.
Dobro ratilo — na pol urodilo.
Kopanje ne šteđi pluga, niti lanu brane.
Rana zob — težka zob.
Kakvo sjeme — takva žetva.
Bez potrebe neidi na sajmove; dangubah tamo i bez tebe ima dosta.
Oko gospodarevo više uradi, nego obje ruke njegove.
Kada mu se tele utopilo, onda pošpo ljudjak jamu ograditi.
Revan gospodar — žurna družina,
U djela gorko korenje, ali međen plod.
Tko polje miluje, njemu polje obiluje.
Prvi groš štedi više nego posliednji.
Nije ubog onaj, tko malo ima, već je ubog onaj, komu mnogo treba.
Tko gusto gnoji, na vagane broji.

Lutrijski brojevi

dne 24. decembra

Beč	6	54	67	86	88
Grac	80	62	22	34	19
Temeswar	8	34	18	10	46
Innsbruck	11	21	28	67	57

30. decembra.

Brno	75	29	52	56	7

Tršćanska burza

dne 30. decembra.

Austrijska pap. renta	for.	83.40	do	for.	83.55
Ugarska »	»	92.50	»	»	92.85
Ista u zlatu 4%	»	101.10	»	»	101.30
Dionice nar. banke	»	—.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	299.—	»	»	300.—
Talijanska renta	»	95%	»	»	95%
London 10 lirah sterlinah	»	126¼	»	»	126¾
Napoleoni	»	10.¼	»	»	10.01
C. kr. cekini	»	5.92	»	»	5.94
Državne marke	»	61.90	»	»	61.92
Iste trancerke	»	49.70	»	»	49.85
talijanske lire	»	49.60	»	»	49.80

ODIELA na mjesečne i nedeljne rokove mogu se dobiti u **krojačnici: ul N. 12 Via Farneto**, učinjena polug mjere. Budući imade u zalihi velik izbor sukna svake vrsti, može dati uz umjerenije ciene negoli drugi.

Priposlano.*)

Umoljeni ste opet g. uredniče, da izvolite objelodaniti u dičnoj «Našoj Slogi» koliko sliedi:

Časopis «L' Istria» od dne 19. t. m. br. 210 donaša iz Pićna neko očitovanje podpisano od Fortunata Lupetino, u kojem smušeno priznaje, da je na 13. prošlog septembra pobjegao, a kasnije da nije pobjegao. Taj čovo kaže nadalje, da sam ja ljudstvo dražio proti mirovini občinskim činovnikom i da nisam niti jedne istinite kazao na sudu u Pazinu, gdje se je istraživalo u ovoj stvari. Pitam ga, što su kazali svi svjedoci?

Pozivljem ovim pićanskog Talijana, da mi u roku od 15 dana dokaže, da sam ja ikoga u pogledu mirovine dražio, il da nisam na sudu istinu govorio, a ne učini li toga, smatrati ću ga prostim klevetnikom, lažljivcem i zriteljem tudjega poštenja.

Pićan, 28. decembra 1885.

Ant. Nežić, nadučitelj.

*) Za članke pod ovim naslovom neuzimlje odgovornosti Ured.

Skladišče

POKUĆSTVA I TAPECERIJE

Corso br. 41.

blizu „Monte Verde".

Dne 24. agusta otvorio je iznova podpisani naznačenu trgovinu sa velikim izborom **pokućstva** svake vrsti i uz takove cene, da se neboji konkurence

Raffaele Italia.

11—11

Naručbe se obavljaju za tuzemstvo prosto od dacije

Novi ustav

za posredovanje službah i za služinčad te za stanove, za tu i inozemstvo

Trst via del Ponte br. 5.

Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku. 13—24

OSVALDO PITTINI

Odlikovan g. 1871

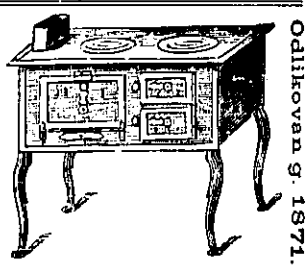

Odlikovan g. 1871.

Tvornica ekonomičkih ognjištah od Željeza ili zemljenih za gorivo, kr&ma i obitelji. Priugotovlja takodjer ognjišta sa kotlom vodenim-tlakom, koji tjera vodu i u više spratove. Obavlja naručbe za Trst i izvanu. Troškove za naručbe izvan Trsta plaća naručitelj.

NB. Ognjišta pravi polag mjere iz Željeza i otpuna. Nalazi lmade na skladišću

Pećih sa regulatorom,

koje su vrlo elegantne, uzimlju malo prostora, dobro griju a upravljaju se regulatorom. Peći Friedland usavršene sa ventilatorom i regulatorom. Sustav Meidlingerov sa neprestanom ogrijem. Njimi se griju po 2—3 sobe.

Veliko skladište **štvaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajnah,** koje nije moguće razbiti a sjegurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej,** finih i prostih, za objesiti i za prenašati. 48—18

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve,** sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se poprave svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH A

TRST, Via Acquedotto b oj 23.

Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Ciene neboje se konkurence.

Latteria Milanese

(milanska mlekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću. upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mlekarni **svieža i suha voća. Izvrstne divljačine, zelenjnah sve** polag cienah na trgu Hleba genovezkog, kolačah mletačkih, slaščicah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla svieža svaki dan iz Milana. **Kreme za cvariti, tučenog povrhje** prve vrsti, **kisela mlieka. Za objedo i soirée** ovršavaju se naručbe na pladnievi povrhjem bogato nariesani, takodjer u lonu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačno, nu ne izpod 5 kilog. 49—33

M. Melchiore.

Tekuće

ZLATO i SREBRO

za pozlaćenje in polepšanje okvirov, reči iz lesa, kovine, pore lana in stekla; za posrebrenje, svakovrstnih stvari z kovino. Vsakdo lahko sam posrebri n i pozlati, kateru koli reč. Jedna steklenica stane 1 gld. v gotovini (tudi v poštnih markah), ali z pouzetjem pri L. Feithu jun. u Brnu (Moravsko) 6—3

Čudo obrta!

Samo for. 7·75

stoji kod mene od danas izvrstna

Vušintongska Remontoirka

iz pravog double zlata ili srebrnog nikla koja se nemože bez ključa sa spravnim kazalom i sa tanko uredjenim nikelovim strojem Za gospodje, vrlo nizko ciene samo for. 6·50 Isto od 13 lotnog srebra, kušana od c. k baždarskog ureda for. 12. **Samo for. 7·40**

Ankerovka

iz najfinijeg double zlata ili srebrnog nikla sa 15 rubina sa kazalom sekunda na minutu točn . **Samo for. 5·10**

Žepna cilindrovka

iz najfinij-g francezkog double zlata ili srebrnog nikla. Isto iz 13 lotnog srebra, kušana od c k baždarskog ureda, sitno pozlaćena for. 6·50 Ove ure jesu fino graviranе i guilolirane, na minutu točne a

za točnost 5 god. garantirane.

Excelsior brilanti

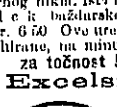

Samo for. **3·50** jedan **prsten** iz 6 karatnog zlata sa excelsior brilanti u elegantnih kožnih i sametovih škatuljah.

Iz pravog 14 karatnog zlata od ces. kr. baždarskog ureda kušane for. 6·50.

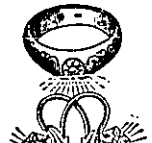

Samo for. 1·80

igla za kravatu

iz 6 karatnog zlata sa excelsior brilanti u vrlo elegantnoj škatulji podstavljenoj sa sametom. **Samo for. 3·50**

par naušnicah

Iz 6 karatnog zlata sa excelsior brilanti u finih kožnih sametom podstavljenih škatuljah. Iste iz 13 karatnog zlatu od c. kr. baždarskog ureda kušane for. 5 par.

Samo for. 2

Medaljon ili narukvica

Iz francezkog double zlata sa excelsior brilanti vrlo elegantni 4—3

Excelsior brilanti jesu poput vode sjajni, tako bliskujući i brušeni, da ih nedadu od najboljeg poznavaoca od pravih razlučiti, a za trajnost se jamči. Naručbe se primaju uz gotov novac ili c. k. poštarskim p.uz-tjem

Skladište satovah i nrsah

J. H. Rabinovicz

WIEN

III. Hintere Zollamtstrasse 9.

Osobito prikladno za božićne i novogodišnje darove

Podpisani javlja, da je otvorio u Barkoti, da ugodi naručnikom, filijalku svoje dobro poznate krojačnice nalazeće se u ulici S. Antonio br. 5. Pošto je ta filijalka izvan carinske granice, naručbe su proste

od carine

I obavljuju se uz najveću točnost radnje i uz nizku cienu.

Ciene jesu:

Podpuna odiela . . 10 i više
Hlače . . . . . 3·50 „
Suknje . . . . . 2·— „
Gornji kaputi . . . 9 „

Pellegrino Levi

krojačnica sa skladištem sukna, ulica S. Antonio br. 5 Trst.

Naručbe se obavljaju uz pouzetje nedvlačno 52—16

Prvi ustav 14—

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano. Sgotavljaju se odjeće polag mjere, najvećom brzinom i elegancon. uz najjeftini ciene.

Naručbe se obavlja uz pouzeće

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukućaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz $3^1/_2$%
8-dnevni odkaz $3^1/_2$%
30-dnevni odkaz $3^1/_2$%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz $3^1/_2$%
3-mjesečni odkaz $3^1/_2$%
6-mjesečni odkaz $3^1/_2$%

Okružni odjel

u bankah $2^1/_2$% kamata na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermannstadt, Innskruck, Cielovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz $^1/_4$% provizije.

Predujam

na varranto, uvjeti na aporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu $^1/_2$% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznosa gliasom posebnoga aporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—44

Podpisani čuste se objaviti trgovcem obrtnikom, novčarom, osjeguravajućim ravnateljstvom itd., da su otvorili ovdje tvornicu

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče svema nizkih cienah. Izradjuju se pečati kojegod druge po tobe; Pečati, Bjonterje, prikladni za dnrove, kano: satelji, medaljoni automatični, škatulje za slike. Crayon sa perom-pečatom itd. itd. P čati sa dnevnikom i za označiti registre naslove, dionice itd. 48—39

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

Ljekarna Trnkoczy

uz viečnicu na velikom gradjskom trgu u **LJUBLJANI**

priporuča i rasopšilje poštarskim pouzetjem

MARIJACELJSKE KAPLJICE

za želudac,

kojim se imade zahvaliti na tisuće ljudih na zdravlju; imade izvrstan uspjeh kod svih bolestih želudca te su nepredobitno sredstvo proti: **pomanjkanju teka, slabu želudcu, uraku. vjetrovom, kolici, kršu u želudcu. bitu srca, zatvoru želudca, glistam, bolesti vranice, na jetrih i proti zlatoj žili**

Opomena. Još jednom treba opomenuti, da su ove kapljice izložene velikomu patvorenju Mnogo imade ljudih, koji nepoznaju pripravu ovih kapljicah te razpačavaju pod imenom „Marijaceljske kapljice", ove kano podelana medju ljudstvo Ove kapljice nisu, rad neuspjeha, prave »Marijaceljske kapljice«. Tko dakle želi pravih **»Marijaceljskih želudačnih kapljicah«**, neka uvjek pazi na gornju sliku majke Božje, koja je kano znak izvornosti zakonom zajamčena, te mora biti na svakoj staklenici. Dobivaju se u ljekarni **TRNKOCZY, uz viečnicu u Ljubljani;** jesu najbolje i kako mnoga zahvalna pisma potvrdjuju najprokušanije i uspješnij- kapljice proti svim želudačnim bolest m i njihovim posliedicam. —3

1 staklenica valja 20 nov.; 1 ducat 2 for. 5 ducatah samo 8 for.

Poštom razpošilje se najmanje jedan ducat staklenicah. Naslov:

Ljekarna Trnkoczy u Ljubljani.

Jesenska lječidba

Thè Millfiori

najbolji lik za čišćenje i stvaranje krvi. Izvrstan proti nateku, stezanju u želudcu, hipokondriji. hemoroidam i kožnim bolestim. Dobiva se u ljekarni

PRAXMARER 8—12

(kod dvli crnanski)

Gradska viečnica u **Trstu.**

Nova

ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—33

Odjela od same vune polag mjere.

Odjela chevlot od f 12 dalje.

Gornji kaputi od for. 10—18

U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Podpisani usudjuje se upozoriti slavno občinstvo da je otvorio u ulici *Barriera vecchia* br. 18.

trgovinu od kišobranah

sa bogatim izborom kolj svilenih toli vunenih i pamučnih. Popravlja takodjer kišobrane i suncobrane. 24—8 *Giulio Grim*

Svatko može zdrav biti i veliku starost dočekati, njeguje li svoje tielo. Najviše bolestih imade svoju klicu u krvi, nato mora dakle svatko svoju pomnju obratiti Naš m iztraživanjem i dugoljetnim izkustvom posredilo se pronaći sredstvo, koje sjegurno, brzo i bez posliedicah krv čisti, jači i u odmjerenom teku uzdržuje. Naš način lječenja je priposnat i redom te zlatnimi medaljami odlikovan. Mi lječimo uvjek sa dobrim uspjehom *nekoje bolesti, koje nastaju radi pokvarene krvi* (bez živog srebra), *žalostne posliedice tajnih navadah, dalje slabosti kožne bolesti, rane, na kako stare, lišaje, odpadanje vlasih, kostobolju, i šip, sve ženske bolesti.* Trakavicu lječimo mi posebnim načinom i kod iste djece u vrieme od jednog sata. Koji trpe od kile, postignu pomoć racionalnog postupanja, i našimi najnovijimi pasovi polagoma ali sjegurno ozdravljenja. Primamo sve pouzdane dopise sa obširnimi izvještaji o bolesti uz marku za odgovor.

Privatna klinika „Freisal"

4— *Salcburgu* (Austrija)

ROOB COCCOLA

pučelbitnost

c. k. priv. in odlikovane tovarne

ROMANA VLAHOVA

V SIBENIKU.

Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro I 8

Prijeten, krepčajen liker, odlikovan sa **zlatimi kolajnami in diplomami na razstavah** v Skradinu. Napolja, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju; v Kalkutti itd.

Ta iz jagod Juniperus communis in dišečih željišč napravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moči, ker je dokazan njega zdravilni uplivi na živce, možgane in na hrbtenico.

Prodaja se debelo prekrbujejo moje hiše v Sibeniku in v Trstu.

Pradaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladčičarijah.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateri je vtisnena firma, potem po zamahi z grbom in po malem ovitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.** 23—48—13

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

for. 1·20

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—21 vecchio N ro 4).

Pečati iz kaučuka

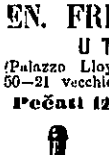

Najprikladniji žepni pečat sa perom, olovkom i bilješkom **samo for. 1·50.**

Samoglban žepni pečat fr. **1·20.**

for. 1·20

Nadalje svakovrstne pečata za obćinske, župne itd. ureda uz najjeftinija cienu.

Veliku pozornost

zbujajo povsod **v najboljih dunajskih fabrikah tkanin** izdelovane in po navodu **najvišjih zdravstvenih oblasti** iz volne, narejene gostolkani in modni

zimski jopiči

za zavarovan e zdrav'a.

Moji jopiči za obvarovanje zdravja so **najgorkejša in najzdravejša oblika.** ker: 1 Ohranè telesu primerno gorkoto; 2. Varuj-jo telo pred prehlajenjem kajti posnši pot, ki se po njem nareja; 3 Podajnjo se po vsakem telesu, ter so 4 Izvenredno praktični, pri ravni in v cenah, ker stanejo le

1 for. 80 nove.

Vsakteri, kojemu je lnatno zdravje mari, naj ne pusti te prilike, si jeden jopič naročiti, ker je bolji od vsake drugo zimske obleke. Naroči se naj **prva kakovosti** samo pri

J. Wiener Commissions- und Exportgeschäft

Wien, III. Kolonitzgasse Nr. 8.

Pri naročitvi zadostuje povedati, ali želi se hoče velik, srednji ali majhen jopič. — Pošilja se tudi po poštnem povzetji 3—4

Izdavatelj odgovor urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**